

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ

Διδακτορική Διατριβή

«Κατασκευάζοντας κοινωνικά το έγκλημα. Παραδείγματα συλλογικών δράσεων: Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού.»

Αγγελική Κίτσιου

Επιβλέπων: Επίκουρος Καθηγητής Στράτος Γεωργούλας

ΜΥΤΙΑΛΗΝΗ 2014

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	σελ.3
Κεφάλαιο 1° : Κοινωνία της Πληροφορίας, μια νέα πρόκληση για την έννοια της παρέκκλισης.....	σελ.11
1.1.Οριοθετώντας την Κοινωνία της Πληροφορίας.....	σελ.11
1.1.1. Η πληροφορική τεχνολογία ως συμβολικός πόρος κοινωνικής διάρθρωσης.....	σελ.15
1.1.2. Η πληροφορία ως συμβολικός πόρος κοινωνικής διάρθρωσης.....	σελ.23
1.2.Εγκληματολογία του περάσματος στην πράξη-μια κριτική θεώρηση.....	σελ.28
1.2.1. Οι εγκληματολογικές θεωρίες του περάσματος στην πράξη.....	σελ.28
1.2.2. Κριτική προσέγγιση των αιτιοκρατικών εγκληματολογικών θεωριών.....	σελ.43
1.3.Θεωρητικές προσεγγίσεις της κριτικής εγκληματολογίας.....	σελ.54
1.4. Ο παραγωγικός ρόλος του ποινικού δικαίου στην κατασκευή της παρέκκλισης.....	σελ.69
1.4.1. Ο ρόλος και η λειτουργία του Δικαίου.....	σελ.81
1.4.2. Κοινωνικές αξίες.....	σελ.83
1.4.3. Κοινωνικές κυρώσεις.....	σελ.89
1.5. Η λειτουργία του ποινικού δικαίου στην κοινωνία της πληροφορίας- Μια εισαγωγή στο κίνημα του ελεύθερου λογισμικού.....	σελ.93
Κεφάλαιο 2° : Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού.....	σελ.97
2.1 Νέες συγκρούσεις στην κοινωνία της πληροφορίας.....	σελ.97
2.2. Η εμφάνιση του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού.....	σελ.99
2.3. Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, ένα νέο ειδικό κοινωνικό κίνημα.....	σελ.104
2.4. Οι προϋποθέσεις συγκρότησης του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού.....	σελ.121
2.5. Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, ένα νέο παγκόσμιο ειδικό κοινωνικό κίνημα.....	σελ.143
Κεφάλαιο 3° : Το Κίνημα του ελεύθερου λογισμικού και οι πατέντες.....	σελ.147
3.1. Νέες μορφές κοινωνικού ελέγχου.....	σελ.147
3.2. Πατέντες λογισμικού και νομικό καθεστώς.....	σελ.151
3.3. Πατέντες λογισμικού και κοινωνικο-οικονομικές επιπτώσεις.....	σελ.159
3.4. Οι δράσεις του κινήματος ενάντια στην κατοχύρωση πατεντών λογισμικού.....	σελ.171
Κεφάλαιο 4° : Η ταυτότητα της έρευνας.....	σελ.188
4.1. Επιστημολογική προσέγγιση.....	σελ.188
4.2. Ερευνητικά ερωτήματα.....	σελ.192
4.3. Η επιλογή ποιοτικών μεθόδων έρευνας.....	σελ.193
4.4. Η χρήση μεικτών μεθόδων.....	σελ.195
4.5. Η ανάλυση λόγου.....	σελ.197
4.6. Η ανάλυση περιεχομένου.....	σελ.199
4.7. Ημιδομημένη συνέντευξη-Focus group.....	σελ.202
4.8. Επιλογή Στρατηγικής Δειγματοληψίας.....	σελ.210
4.9. Νέα Ευρήματα-Εντοπισμένες Συνεντεύξεις.....	σελ.218
4.10. Ζητήματα Δεοντολογίας.....	σελ.220
Κεφάλαιο 5° : Ανάλυση λόγου των συνθημάτων του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού ενάντια στην κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού.....	σελ.222
Κεφάλαιο 6° : Ανάλυση Περιεχομένου Δελτίων τύπων κινήματος ελεύθερου λογισμικού (ελληνικής έκφρασης) κατά της κατοχύρωσης πατεντών λογισμικού.....	σελ.242
Κεφάλαιο 7° : Ανάλυση του Focus Group με μέλη του HELLUG.....	σελ.301
Κεφάλαιο 8° : Ανάλυση της Κύρωσης «Συμφωνίας Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των εταιρειών Microsoft Corporation, Microsoft Ireland Operation Limited και Microsoft Ελλάς».....	σελ.361
Κεφάλαιο 9° : Ανάλυση Εντοπισμένων Συνεντεύξεων.....	σελ.384
Συζήτηση:	σελ.399
Βιβλιογραφία:.....	σελ. 413

**«Κατασκευάζοντας κοινωνικά το έγκλημα. Παραδείγματα συλλογικών δράσεων:
Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού.»**

Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία και ξένοι συγγραφείς.....	σελ.413
Έλληνες συγγραφείς.....	σελ.431
Ηλεκτρονικές Πηγές:.....	σελ.437
Παραρτήματα:.....	σελ. 440
1. Πρόταση Οδηγίας COM(2002) 92 – C5-0082/2002 – 2002/0047(COD)	
2. Δελτία Τύπου Ελληνικής Έκφρασης Κινήματος Ελεύθερου Λογισμικού ενάντια στην κατοχύρωση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας λογισμικού	
3. Απομαγνητοφωνημένο κείμενο Focus Group με μέλη του HELLUG	
4. Πρακτικά Ελληνικής Βουλής ΟΕ΄ 29/01/2008 για την κύρωση νόμου «Συμφωνία Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των εταιρειών Microsoft Corporation, Microsoft Ireland Operation Limited και Microsoft Ελλάς»	
5. Πρακτικά Ελληνικής Βουλής ΟΒ΄ 24/01/2008 για την νομοθετική εργασία επί της κύρωσης νόμου «Συμφωνία Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των εταιρειών Microsoft Corporation, Microsoft Ireland Operation Limited και Microsoft Ελλάς»	
6. Πρακτικά Ελληνικής Βουλής ΞΕ΄ 15/01/2008 κοινοβουλευτικού ελέγχου επί του νομοσχεδίου «Συμφωνία Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των εταιρειών Microsoft Corporation, Microsoft Ireland Operation Limited και Microsoft Ελλάς»	
7. Πρακτικά Έκθεσης Διαρκούς Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων, Ελληνικής Βουλής, 17-01-2008, επί του νομοσχεδίου «Συμφωνία Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των εταιρειών Microsoft Corporation, Microsoft Ireland Operation Limited και Microsoft Ελλάς»	
8. Αιτιολογική Έκθεση Νομοσχεδίου «Συμφωνία Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των εταιρειών Microsoft Corporation, Microsoft Ireland Operation Limited και Microsoft Ελλάς»	
9. Επιστημονική Έκθεση Νομοσχεδίου «Συμφωνία Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των εταιρειών Microsoft Corporation, Microsoft Ireland Operation Limited και Microsoft Ελλάς»	
10. Απομαγνητοφωνημένα κείμενα εντοπισμένων συνεντεύξεων (μέλος HELLUG, μέλος ΕΛ/ΛΑΚ)	
11. Γραπτή απάντηση εταιρείας Microsoft	
12. Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης-20/06/2013-C175/1 «ΣΥΜΦΩΝΙΑ για την ίδρυση Ενιαίου Δικαστηρίου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας».	

*«Κατασκευάζοντας κοινωνικά το έγκλημα. Παραδείγματα συλλογικών δράσεων:
Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού.»*

Εισαγωγή

Η κοινωνική κατασκευή του εγκλήματος συνιστά ένα θεωρητικό εργαλείο για την ερμηνεία της παρέκκλισης, το οποίο διαμορφώνεται στη βάση πληθώρας επιστημονικών θεωριών, όπως τη φαινομενολογία του Husserl, του Schutz, την κοινωνική κατασκευή της πραγματικότητας των Berger και Luckmann, την εθνομεθοδολογία του Garfinkel, τη συμβολική διάδραση των Med και Blumer, τη θεωρία της ετικέτας του Lemert. Οι θεωρητικοί της κοινωνικής κατασκευής του εγκλήματος (radicals, όπως οι Woolgar και Pawluch, contextuals, όπως οι Spector και Kitsuse, postmodernists, όπως οι Henry και Milovanovic) υποστηρίζουν ότι η παρέκκλιση αποτελεί μια κατηγοριοποίηση συμπεριφοράς, η οποία **ορίζεται** από άτομα που έχουν τη δύναμη και την εξουσία να δημιουργούν νόμους, και ειδικά στις δυτικές κοινωνίες αναφέρονται στους νομοθέτες και στους δικαστές, θεωρώντας ότι οι ορισμοί της παρέκκλισης αντανακλούν τις δικές τους αξίες και συμφέροντα, καθώς και τις κυρίαρχες συλλογικές νόρμες (Henry, 2009). Η έννοια της κοινωνικής κατασκευής του εγκλήματος συνιστά ένα μεγάλο κεφάλαιο υφιστάμενης γνώσης για την ερμηνεία της παρέκκλισης, το οποίο κρίνεται ιδιαίτερα χρήσιμο αλλά και κρίσιμο για την ερμηνεία της παρέκκλισης στη σύγχρονη κοινωνία της πληροφορίας, ιδιαίτερα στις σύγχρονες δυτικές κοινωνίες.

Η χρήση των πληροφορικών τεχνολογιών και η κρισιμότητα του ρόλου της πληροφορίας διεισδύει πλέον σε όλες τις πτυχές του κοινωνικού βίου, εξελίσσοντας τις πρακτικές και τις δράσεις των ατόμων με αποτέλεσμα να διαφοροποιούνται οι κατεστημένες σφαίρες της δημόσιας και ιδιωτικής ζωής, εφόσον ενσωματώνονται σε αυτές το πλέγμα των αλλαγών που επιφέρει η εισαγωγή των τεχνολογιών, και να αναδεικνύονται νέου τύπου κοινωνικές συγκρούσεις. Οι συγκρούσεις αφορούν στην πρόσβαση και τη διαχείριση της πληροφορίας και των πληροφορικών τεχνολογιών, εγείροντας ζητήματα που αφορούν στα ατομικά δικαιώματα, στην προστασία των προσωπικών δεδομένων, στην ασφάλεια των δικτύων, σε συλλογικές και ατομικές δράσεις που λαμβάνουν χώρα στον κυβερνοχώρο. Οι συγκρούσεις αυτές καλούνται να διευθετηθούν από το ανάλογο νομοθετικό πλαίσιο των δυτικών κοινωνιών, το οποίο όμως αντανακλά τις αξίες, τα συμφέροντα και τις κατεστημένες σχέσεις

**«Κατασκευάζοντας κοινωνικά το έγκλημα. Παραδείγματα συλλογικών δράσεων:
Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού.»**

εξουσίας της βιομηχανικής κοινωνίας, με απόρροια η χρήση πληροφορικών τεχνολογιών και ο καθοριστικός ρόλος της πληροφορίας να συνιστούν ένα ιδιαίτερα πρόσφορο έδαφος για τον προσδιορισμό ή τον επαναπροσδιορισμό πρακτικών και συμπεριφορών ως παρεκκλινουσών ή μη ανάλογα με τα συγκεκριμένα συμφέροντα. Για το λόγο αυτό το θεωρητικό εργαλείο της κοινωνικής κατασκευής του εγκλήματος κρίνεται απαραίτητο.

Παρόλο, λοιπόν, που η αξιολόγηση και η νοηματοδότηση της παρέκκλισης ως έννοια και ως δράση διαμορφώνεται σε σχέση με τις υφιστάμενες κοινωνικές και πολιτισμικές συνθήκες και το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, τόσο πλήθος θεωρητικών προσεγγίσεων («εγκληματολογία του περάσματος στην πράξη») όσο και οι αναπαραστάσεις που καλλιεργούνται για την έννοια της παρέκκλισης, προσεγγίζουν το φαινόμενο ως μια παθογένεια, απόρροια βιολογικών, ψυχολογικών ή κοινωνικών παραγόντων, που προκύπτει στο σύστημα των κοινωνικών σχέσεων που αναπτύσσονται, αποδίδοντας του παράλληλα μία έννοια αυθύπαρκτη και αναλλοίωτη στο χρόνο. Μέσα από την επισκόπηση και κριτική ανάλυση αυτών των θεωρητικών προσεγγίσεων και χρησιμοποιώντας το θεωρητικό εργαλείο της κοινωνικής κατασκευής του εγκλήματος, επιχειρείται στη συγκεκριμένη διδακτορική διατριβή η ανάδειξη της κοινωνικής κατασκευής του εγκλήματος στην κοινωνία της πληροφορίας, αναλύοντας δράσεις του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού.

Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού διαμορφώθηκε στη βάση της ανάπτυξης της κοινωνίας της πληροφορίας και δρα στο πλαίσιο αυτό, προάγοντας την ελεύθερη διακίνηση λογισμικών συστημάτων με στόχο την ελευθερία διακίνησης της πληροφορίας, και θέτει προκλήσεις στις κυρίαρχες πολιτικές και οικονομικές ομάδες ως προς τις απαιτήσεις και επιβολές τους για προνομιακή γνώση και χρήση των πληροφορικών τεχνολογιών, η οποία αποφέρει έναν νέου τύπου κοινωνικό έλεγχο στην κοινωνία της πληροφορίας. Οι δράσεις του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού που αναλύονται στην παρούσα διατριβή και εμπλέκονται με νομοθετικές διαδικασίες αφορούν σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, δηλαδή: α) στην κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού, θέμα που απασχόλησε το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο για περισσότερο από μία διετία στις αρχές της δεκαετίας του 2000, β) στην κύρωση της συμφωνίας μεταξύ ελληνικής κυβέρνησης και Microsoft το 2008 για τη χρήση

**«Κατασκευάζοντας κοινωνικά το έγκλημα. Παραδείγματα συλλογικών δράσεων:
Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού.»**

λογισμικού μόνο της συγκεκριμένης εταιρείας, στοχεύοντας στην ανάδειξη του: i) πώς το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού μέσα από τη συλλογική του δράση επιτυγχάνει ουσιαστικά, αλλάζοντας στοιχεία της κοινωνικής διάρθρωσης, κοινωνικές μεταβολές ως προς τις αξίες και τα νοήματα της κοινωνίας της πληροφορίας και ειδικότερα ως προς την έννοια της παρέκκλισης σε σχέση με την πρόσβαση στην πληροφορία και την προστασία προσωπικών δεδομένων και ii) του καθοριστικού ρόλου της παρέμβασης του νομοθέτη και του παραγωγικού ρόλου του δικαίου, ως βασικών παραγόντων που οδηγούν στον προσδιορισμό συμπεριφορών σχετικών με την ελεύθερη πρόσβαση στην πληροφορία και στη γνώση ως παρεκκλίνοσες, ώστε η πληροφορία να μετατραπεί σε αγαθό, για την πρόσβαση του οποίου χρειάζεται εξουσιοδότηση.

Στην παρούσα διατριβή τέθηκε ως κεντρικός ερευνητικός άξονας το πώς επιδρά η δράση του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού σε σχέση με την νομική οριοθέτηση της κατοχύρωσης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας με αποτέλεσμα την οριοθέτηση της πράξης της χρήσης πατεντών λογισμικού ως παρεκκλίνουσας ή μη στο πλαίσιο της κοινωνίας της πληροφορίας, αξιοποιώντας τις θέσεις των Taylor, Walton και Young (2003). Με βάση αυτές τις θέσεις για μια επαρκή θεωρητική προσέγγιση της ερμηνείας της παρέκκλισης απαιτείται η εξέταση πλήθος παραγόντων και κοινωνικών διαστάσεων, όπως τα ευρύτερα χαρακτηριστικά της κοινωνίας στην οποία αναπτύσσεται η συμπεριφορά, η νοηματοδότηση της συμπεριφοράς από τα ίδια τα άτομα, οι κοινωνικές ομάδες και οι φορείς που εμπλέκονται στον προσδιορισμό της πράξης αλλά και στην κοινωνική αντίδραση αυτής, καθώς και η αντίδραση των ατόμων απέναντι στην άσκηση και εφαρμογή του κοινωνικού ελέγχου.

Στη βάση αυτή τέθηκαν τα εξής ερευνητικά ερωτήματα: 1. *Με ποιους τρόπους προσδιορίζουν και νοηματοδοτούν τα μέλη του κινήματος σε εθνικό επίπεδο το ζήτημα της κατοχύρωσης των πατεντών;* 2. *Ποιο το σύστημα αξιών που διέπει τα μέλη του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού σε διεθνές και εθνικό επίπεδο σε σχέση με το ζήτημα της κατοχύρωσης των πατεντών λογισμικού;* 3. *Ποιοι είναι οι τρόποι δράσης των μελών του κινήματος σε διεθνές και εθνικό επίπεδο σε σχέση με το ζήτημα της κατοχύρωσης των πατεντών λογισμικού και πώς νοηματοδοτούνται;* 4. *Πώς συνδέονται οι νοηματοδοτήσεις και οι ερμηνείες των μελών του κινήματος σε σχέση με την*

**«Κατασκευάζοντας κοινωνικά το έγκλημα. Παραδείγματα συλλογικών δράσεων:
Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού.»**

κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού με ευρύτερες κοινωνικές διαδικασίες και δομικούς παράγοντες; 5. Ποιες είναι οι επιπτώσεις των νοημάτων που διαμορφώνουν τα μέλη του κινήματος σε σχέση με την κατοχύρωση των πατεντών, ως προς την ευρύτερη κοινωνική δράση και πώς συμβάλλουν στον προσδιορισμό των καταστάσεων της κοινωνικής πραγματικότητας, σε συνάρτηση παράλληλα με τη νοηματοδότηση του ζητήματος από άλλους εμπλεκόμενους κοινωνικούς δρώντες;. Από τα ευρήματα αυτών, η παρούσα διατριβή φιλοδοξεί να συνεισφέρει στη συνολική προσπάθεια για την απόδοση ενός ερμηνευτικού μοντέλου της παρέκκλισης στη βάση της κριτικής εγκληματολογίας, καθώς το συγκεκριμένο μοντέλο, ξεκινώντας με την καθοριστική συμβολή του Ηλία Δασκαλάκη, μόλις τις δύο τελευταίες δεκαετίες παρουσιάζεται στο έργο των ελλήνων εγκληματολόγων. Η προσπάθεια αυτή της απόδοσης του συγκεκριμένου ερμηνευτικού μοντέλου αφορά και αποτυπώνεται στις συνθήκες της κοινωνίας της πληροφορίας, αναδεικνύοντας με μια εμπειρισταωμένη τεκμηρίωση γιατί η έννοια και ο προσδιορισμός της παρέκκλισης αποτελεί πρόκληση στις σύγχρονες αυτές συνθήκες. Η τεκμηρίωση αυτή πραγματοποιήθηκε μέσω κριτικής ανάλυσης των αιτιοκρατικών θεωρητικών προσεγγίσεων για την ερμηνεία της παρέκκλισης, μέσω εκτεταμένης ανάλυσης για το σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει η πληροφορία ως συμβολικός πόρος και η χρήση των πληροφορικών τεχνολογιών ως παράγοντας διαρθρωτικών κοινωνικών αλλαγών, αλλά και μέσω της ανάλυσης του παραγωγικού ρόλου του δικαίου ως προς τον προσδιορισμό της παρέκκλισης στις σύγχρονες αυτές συνθήκες. Επιπλέον, αλλά ιδιαίτερα σημαντικό, καθώς ελάχιστες διατριβές, σύμφωνα με το εθνικό αρχείο Διδακτορικών Διατριβών του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης, έχουν ασχοληθεί με το ζήτημα, είναι το γεγονός ότι, η παρούσα διατριβή συμβάλλει στην ανασκευή της υφιστάμενης γνώσης για το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, παρουσιάζοντας αναλυτικά τις διαδικασίες συγκρότησης του και δράσεις του τόσο σε διεθνές επίπεδο όσο και σε εθνικό. Ιδιαίτερα αναλύεται η δράση του κινήματος ως προς το ζήτημα της κατοχύρωσης των πατεντών- πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία εντέλει καταψηφίστηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μέσω της εναντίωσης του κινήματος- με τη χρήση των μεικτών μεθόδων, ανάλυση λόγου των συνθημάτων του κινήματος κατά τη διάρκεια συγκεκριμένων διαμαρτυριών, ανάλυση περιεχομένου των δελτίων τύπου ενάντια

**«Κατασκευάζοντας κοινωνικά το έγκλημα. Παραδείγματα συλλογικών δράσεων:
Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού.»**

στην κατοχύρωση πατεντών της ελληνικής έκφρασης του κινήματος μέσω του HELLUG (σύλλογος ένωσης φίλων και χρηστών Linux), focus group με μέλη του συλλόγου HELLUG, καθώς και με ατομικές εντοπισμένες συνεντεύξεις σε μέλη του HELLUG και της ΕΛ/ΛΑΚ (Εταιρεία Ελεύθερου Λογισμικού/Ανοικτού Κώδικα). Τόσο οι ερευνητικές μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν όσο και τα αποτελέσματα αυτών μπορούν να αποτελέσουν μια καλή βάση για να χρησιμοποιηθούν από άλλους ερευνητές και για την περαιτέρω μελέτη του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού στην Ελλάδα αλλά και για τις συγκρούσεις των κοινωνικών ομάδων που αναπτύσσονται στην κοινωνία της πληροφορίας. Επιπλέον ιδιαίτερα χρήσιμο είναι και για τους άλλους ερευνητές να τους είναι γνωστοί οι περιορισμοί της παρούσας έρευνας, οι οποίοι αφορούν στο χρονικό περιορισμό των μονάδων ανάλυσης, στις γεωγραφικές διαστάσεις (εντοπισμός μονάδων, τόπος, χώρος), στις οργανωσιακές διαστάσεις των μονάδων, καθώς και στους οικονομικούς πόρους της έρευνας.

Η παρούσα διατριβή οργανώνεται σε εννέα κεφάλαια και την τελική συζήτηση που προκύπτει τόσο από το θεωρητικό πλαίσιο που χρησιμοποιήθηκε όσο και από τα ευρήματα της έρευνας. Στα τρία πρώτα κεφάλαια καταγράφεται το θεωρητικό πλαίσιο της παρούσας διατριβής, ενώ από το τέταρτο κεφάλαιο και έπειτα καταγράφεται το ερευνητικό και μεθοδολογικό πλαίσιο της έρευνας, οι μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν, η ανάλυση των δεδομένων και τα αποτελέσματα αυτών.

Στο πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζεται καταρχήν μια επισκόπηση των θεωρητικών προσεγγίσεων για την κοινωνία της πληροφορίας, αποδίδοντας έμφαση στο κοινό χαρακτηριστικό όλων των θεωριών, τον καθοριστικό ρόλο, δηλαδή, που διαδραματίζει η πληροφορία και η χρήση των πληροφορικών τεχνολογιών, θέτοντας έτσι στο προσκήνιο τις προκλήσεις που προκύπτουν για τον προσδιορισμό της έννοιας της παρέκκλισης. Στη βάση πραγματοποιείται επισκόπηση και κριτική ανάλυση στις αιτιοκρατικές θεωρίες της ερμηνείας του εγκλήματος, έτσι ώστε να καταστεί σαφές το γιατί επιλέγεται το θεωρητικό μοντέλο της κριτικής εγκληματολογίας, το οποίο παρουσιάζεται στη συνέχεια. Υπό το πρίσμα αυτού του μοντέλου επεξηγείται ο παραγωγικός ρόλος του δικαίου για την κατασκευή της παρέκκλισης στην κοινωνία της πληροφορίας, πώς δηλαδή μέσα από τις κοινωνικές αξίες που προάγει και μέσα από τις κοινωνικές κυρώσεις που επιβάλλει, συμβάλλει

**«Κατασκευάζοντας κοινωνικά το έγκλημα. Παραδείγματα συλλογικών δράσεων:
Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού.»**

στον προσδιορισμό συμπεριφορών ως παρεκκλιουσών. Το κεφάλαιο αυτό ολοκληρώνεται με μια εισαγωγή στο κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, επεξηγώντας γιατί επιλέχθηκε το συγκεκριμένο κίνημα ως παράδειγμα.

Το δεύτερο κεφάλαιο ξεκινάει με την περιγραφή των πολιτισμικών συγκρούσεων που αναπτύσσονται στην κοινωνία της πληροφορίας με αποτέλεσμα την εμφάνιση του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού. Στη συνέχεια περιγράφονται οι διαδικασίες συγκρότησης του κινήματος και τα αιτήματα του σε σχέση με την ελεύθερη διακίνηση των πληροφορικών τεχνολογιών, καθώς και οι ελευθερίες που προάγει. Στην πορεία τεκμηριώνεται γιατί το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού αποτελεί ένα νέο ειδικό παγκόσμιο κίνημα, ένα computerization κίνημα, σύμφωνα με τις βασικές προϋποθέσεις για τη συγκρότηση των νέων κοινωνικών κινήματων, όπως τέθηκαν από τον Blummer (1995) και τον Ψημίτη (2006).

Στο τρίτο κεφάλαιο περιγράφονται αναλυτικά όλες οι δράσεις του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού ενάντια στην κατοχύρωση πατεντών λογισμικού τόσο σε ευρωπαϊκό επίπεδο όσο και σε εθνικό, παρουσιάζοντας τις διαμαρτυρίες που διοργάνωσε το κίνημα μέσω διαδικτύου, μέσα από συγκεντρώσεις φυσικών προσώπων, αλλά και μέσω επιστολών σε φορείς και θεσμικά όργανα. Η περιγραφή αυτή λαμβάνει χώρα, εφόσον καταρχήν αναλύεται το νομικό καθεστώς των πατεντών λογισμικού, αλλά και καταγράφονται οι επιπτώσεις που δύναται να επιφέρει η κατοχύρωση πατεντών λογισμικού στην οικονομία και στην εκπαίδευση των ευρωπαϊκών κρατών, στην αποθάρρυνση της καινοτομίας και της ανταγωνιστικότητας, καθώς και στην αύξηση των ένδικων μέσων που θα απαιτούνταν. Περιγράφοντας και αναλύοντας τις δράσεις του κινήματος για το συγκεκριμένο ζήτημα αναδεικνύεται πώς στο συγκεκριμένο θέμα το κίνημα κατάφερε να αλλάξει τη στάση τόσο των αρμόδιων θεσμικών φορέων όσο και της κοινής γνώμης, συμβάλλοντας στο να μην προσδιοριστεί ως παρεκκλίνουσα συμπεριφορά η χρήση λογισμικών προγραμμάτων.

Στο τέταρτο κεφάλαιο περιγράφεται η ταυτότητα της έρευνας ως προς την επιστημολογική προσέγγιση που ακολουθήθηκε, καταγράφοντας το νοητικό γρίφο και τα ερευνητικά ερωτήματα. Στη συνέχεια επεξηγείται γιατί χρησιμοποιήθηκε συγκεκριμένα η μεθοδολογική προσέγγιση των ποιοτικών μεθόδων και γιατί πιο

**«Κατασκευάζοντας κοινωνικά το έγκλημα. Παραδείγματα συλλογικών δράσεων:
Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού.»**

εξειδικευμένα αυτή των μεικτών μεθόδων, δηλαδή της ανάλυσης λόγου, της ανάλυσης περιεχομένου και του focus group και στη συνέχεια επιλέχθηκε η μέθοδος των εντοπισμένων συνεντεύξεων. Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω η ανάλυση λόγου πραγματοποιήθηκε σε συνθήματα διαμαρτυριών του κινήματος, η ανάλυση περιεχομένου στα δελτία τύπου της ελληνικής έκφρασης του κινήματος ενάντια στην κατοχύρωση πατεντών λογισμικού και το focus group σε μέλη του συλλόγου του HELLUG. Στη συνέχεια αναλύεται η στρατηγική της δειγματοληψίας που ακολουθήθηκε ξεχωριστά για κάθε μία μέθοδο, καθώς και το πώς αντιμετωπίστηκαν τα ζητήματα δεοντολογίας. Αξιοποιώντας τα ερευνητικά ευρήματα που προέκυψαν από τη χρήση των παραπάνω μεθόδων σχεδιάστηκαν εκ νέου οδηγοί συνέντευξης, με την τεχνική της ημι-δομημένης εντοπισμένης συνέντευξης, εφόσον επικεντρώθηκαν σε πληροφοριοδότες-κλειδιά για την εμβάθυνση των θεμάτων της παρούσας έρευνας.

Στο πέμπτο κεφάλαιο καταγράφονται και αναλύονται τα συνθήματα του κινήματος σύμφωνα με τις θέσεις του Fairclough, όπου ο λόγος αντικατοπτρίζει την κοινωνική πρακτική του υποκειμένου που τον φέρει και του Fowler, όπου ο λόγος αντικατοπτρίζει τις κοινωνικές επιλογές των υποκειμένων. Τα συνθήματα κατηγοριοποιούνται βάσει θεματικών κατηγοριών, από τις οποίες προκύπτει ο πυρήνας των αξιών και των πολιτικών αυτών. Επιπλέον, στη βάση αυτών των θεματικών κατηγοριών πραγματοποιείται αντιπαράθεση με τον αντίστοιχο λόγο της οδηγίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού.

Στο έκτο κεφάλαιο καταγράφονται και αναλύονται θεματικά τα δελτία τύπου της ελληνικής έκφρασης του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού ενάντια στην κατοχύρωση των πατεντών, έπειτα από την κατηγοριοποίηση τους σε κατηγορίες υλικού, κατηγορίες δηλαδή που αναφέρονται στα διαπραγματευόμενα θέματα των υπό έρευνα τεκμηρίων και κατηγορίες εκτίμησης, ταξινομώντας, δηλαδή, τις υπό ανάλυση ενότητες σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του κινήματος όπως καταγράφονται στα δελτία τύπου, σε επίπεδο μονάδας ανάλυσης φράσης ή και παραγράφου. Οι κατηγορίες αυτές αναλύονται θεματικά σύμφωνα με το θεωρητικό πλαίσιο της εργασίας και στη βάση αυτή απαντώνται τα ερευνητικά ερωτήματα.

Στο έβδομο κεφάλαιο καταγράφεται η διαδικασία διεξαγωγής του Focus Group, στο πλαίσιο τεσσάρων σταδίων, σύμφωνα με τους Morgan (1997) και Gooch

**«Κατασκευάζοντας κοινωνικά το έγκλημα. Παραδείγματα συλλογικών δράσεων:
Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού.»**

et al, (2003), περιγράφονται οι περιορισμοί, και πραγματοποιείται η θεματική ανάλυση των δεδομένων, τα οποία καταγράφονται τμηματικά σε πίνακες λόγω του μεγάλου όγκου τους. Από τη διαδικασία ανάλυσης των δεδομένων προέκυψαν αρκετά μη αναμενόμενα ευρήματα, με αποτέλεσμα την περαιτέρω μελέτη αυτών στο όγδοο και ένατο κεφάλαιο.

Στο όγδοο λοιπόν κεφάλαιο μελετάται μια συγκεκριμένη δράση της ελληνικής έκφρασης του κινήματος ενάντια στην ελληνική κυβέρνηση το 2008, όπου προτάθηκε σχέδιο νόμου για την «Κύρωση Συμφωνίας Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των εταιρειών Microsoft Corporation, Microsoft Ireland Operation Limited και Microsoft Ελλάς Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία Προϊόντων και υπηρεσιών Πληροφορικής», το οποίο επικυρώθηκε από τη Βουλή. Στο πλαίσιο αυτό καταγράφονται οι δράσεις του κινήματος, αλλά και αναλύεται η αιτιολογική έκθεση του νομοσχεδίου, η επιστημονική έκθεση του νομοσχεδίου, αλλά και τμήματα της συμφωνίας αυτής καθεαυτής.

Στο ένατο κεφάλαιο, μετά και την ανάλυση του νόμου για την Κύρωση της Συμφωνίας, αναλύονται τα δεδομένα που προέκυψαν από τη χρήση της τεχνικής της εντοπισμένης συνέντευξης με στόχο πληροφοριοδότες-κλειδιά, δηλαδή ένα στέλεχος της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων, ένα στέλεχος της εταιρείας Microsoft Hellas, ένα μέλος της ΕΛΛ/ΑΚ (Εταιρείας Ελεύθερου Λογισμικού/Ανοιχτού Κώδικα) και ενός από τα μέλη που συμμετείχε στο Focus Group. Από τους πληροφοριοδότες-κλειδιά οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν κανονικά με το μέλος της ΕΛΛ/ΑΚ και το μέλος του Focus Group. Από την εταιρεία Microsoft απαντήθηκε μόνο μία ερώτηση γραπτά, ενώ από τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων δεν υπήρξε καμία ανταπόκριση.

Η παρούσα διατριβή ολοκληρώνεται με τη διατύπωση θέσεων προς συζήτηση που προκύπτουν από την ανάλυση των δεδομένων και των τριών μεθόδων, της ανάλυσης των δεδομένων που προέκυψαν στο όγδοο κεφάλαιο από τα μη αναμενόμενα ευρήματα του focus group, αλλά και τα αποτελέσματα των εντοπισμένων συνεντεύξεων, αναδεικνύοντας τις προκλήσεις που υφίστανται για την οριοθέτηση της παρέκκλισης στην κοινωνία της πληροφορίας.

Κεφάλαιο 1^ο

«Κοινωνία της πληροφορίας» μια νέα πρόκληση για την οριοθέτηση της έννοιας της παρέκκλισης

1.1. Οριοθετώντας την κοινωνία της πληροφορίας

Ο όρος κοινωνία της πληροφορίας συνιστά μία θεωρητική έννοια, η οποία διακρίνεται από ιδιαίτερα αμφιλεγόμενους ορισμούς και εμπερικλείει πλήθος φαινομένων που αφορούν ενδεικτικά στις νέες μορφές επικοινωνίας, στη χρήση νέων πληροφορικών τεχνολογιών, στην πολυπλοκότητα των οικονομικών συνάψεων, σε ζητήματα πολυπολιτισμικότητας¹. Η έννοια αυτή λοιπόν προσεγγίζεται από αρκετές διαφορετικές οπτικές, οι οποίες την αναλύουν ως έναν νέο τύπο κοινωνίας, ο οποίος χαρακτηρίζεται από την ανάδυση νέων φαινομένων. Ο Lazlo Karvalics (2008:39-40) προβαίνει σε μια καταγραφή αυτών των οπτικών, επιλέγοντας τους βασικούς ορισμούς που αναδεικνύουν τα κυρίαρχα ρεύματα και είναι οι εξής: α) Μια κοινωνία που αυτο-οργανώνεται γύρω από την έννοια της γνώσης, προς όφελος του κοινωνικού ελέγχου και της διαχείρισης της καινοτομίας και της αλλαγής (Daniel Bell), β) Ένας νέος τύπος κοινωνίας, στην οποία η κατοχή πληροφορίας (σε αντιδιαστολή με τα υλικά πλούτη) είναι η κινητήρια δύναμη που βρίσκεται πίσω από την εξέλιξη και ανάπτυξη της [...] (και όπου) καλλιεργείται η ανθρώπινη διανοητική δημιουργικότητα (Yoneji Masuda), γ) Η κοινωνία της πληροφορίας είναι μια οικονομική πραγματικότητα και όχι απλά μια διανοητική αφηρημένη έννοια. Η αργή εξάπλωση/γνωστοποίηση των πληροφοριών [...] παρέχει τις δυνατότητες για να φανερωθούν σταδιακά νέες δραστηριότητες, λειτουργίες και προϊόντα (John Naisbitt), δ) Μια κοινωνία, όπου [...] η πληροφορία χρησιμοποιείται ως οικονομικός πόρος, η κοινότητα τη δαμάζει και την εκμεταλλεύεται και πίσω από όλα αυτά υπάρχει μια ολόκληρη βιομηχανία, η οποία παράγει αυτή την αναγκαία πληροφορία (Nick Moore), ε) Μια κοινωνική δομή, η οποία βασίζεται στην ελεύθερη δημιουργία, διάδοση, πρόσβαση και χρήση της πληροφορίας και της γνώσης [...] και που οδηγεί στην παγκοσμιοποίηση διαφόρων τομέων της καθημερινής ζωής (- Hungarian- National Strategy of Informatics, 1995), στ) Ένας νέος τύπος κοινωνίας, στην οποία η ανθρωπότητα έχει την ευκαιρία να ακολουθήσει ένα νέο τρόπο ζωής, να υιοθετήσει κάποια ανώτερα πρότυπα διαβίωσης, να καθιερώσει καλύτερες συνθήκες

¹ Βλέπε Βερνίκος (2005), όπου το ζήτημα της πολυπολιτισμικότητας εξετάζεται ως κεντρικό ζήτημα των σύγχρονων δυτικών κοινωνιών, στο πλαίσιο του οποίου, οι κοινωνίες αναζητούν τρόπους για να εξασφαλίσουν την αρμονική συμβίωση διαφορετικών ταυτοτήτων και πολιτισμικών ιδιαιτεροτήτων.

εργασίας και να διαδραματίσει έναν ποιοτικά ουσιαστικότερο ρόλο εντός της κοινωνίας, χάρη στην καθολική χρήση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (Béla Murányi). Η οριοθέτηση της, δηλαδή, ως νέος τύπος κοινωνίας διαφοροποιείται σύμφωνα με τεχνολογικά (Evans,1979, Martin,1978, Toffler,1980, Δερτούζος, 1997), οικονομικά (Jonscher,1999) εργασιακά (Schiller, 1973), χωρικά (Castells, 2000) γνωσιακά (Πασιάς& Φλουρής, 2005, Μπουζάκης,2005) και πολιτισμικά κριτήρια (Baudrillard, 1996).

Στην παρούσα εργασία, όμως, η κοινωνία της πληροφορίας δεν αντιμετωπίζεται ως μία έννοια που αναδεικνύει έναν νέο τύπο κοινωνίας, δεδομένου, ότι, τουλάχιστον μέχρι σήμερα, στις σύγχρονες δυτικές κοινωνίες δεν αναδύεται ένας νέος τρόπος παραγωγής ούτε υφίστανται χαρακτηριστικές αλλαγές στις παραγωγικές σχέσεις των κοινωνικών υποκειμένων (Κάλλας, 2006), αλλά αναλύεται ως τύπος κοινωνίας που προάγει τις αντιφάσεις² που χαρακτηρίζουν τη μετανεωτερική φάση³ των σύγχρονων δυτικών κοινωνιών. Εμφατικά για αυτή τη θέση, ο Hylland Eriksen (2005) καταγράφει ότι για την κοινωνία της πληροφορίας βασικό προϊόν είναι η πληροφορία αλλά και η διάκριση της ενσωμάτωσης της πληροφορικής τεχνολογίας σε όλα τα είδη της παραγωγής.

Υπό αυτή τη θεώρηση τα κοινωνικά υποκείμενα βιώνουν τις αντιφάσεις της μετανεωτερικότητας τόσο σε ατομικό όσο και συλλογικό επίπεδο, συνεχίζοντας από τη μία πλευρά να διατηρούν ως habitus (Bourdieu, 1980) τα εσωτερικά πεδία δράσης τους στη βάση κατεστημένων συλλογικών οριοθετήσεων για τις αξίες και τους κανόνες που διέπουν τις κοινωνίες, και από την άλλη να αντιμετωπίζουν αξιακά διλήμματα για τους τρόπους δράσης τους σε αυτές, εφόσον τα θεσμικά καθοδηγητικά μέσα δεν είναι τα μόνα κυρίαρχα για το συντονισμό των δράσεων τους (Μουζέλης,1997). Ο Schutz,

² Ο D. Bell, ο οποίος αναφέρεται στην κοινωνία της πληροφορίας με τον όρο μεταβιομηχανική κοινωνία, στο έργο του «Οι πολιτιστικές αντιφάσεις του Καπιταλισμού» γράφει «εκείνο το οποίο θεωρώ όντως εκπληκτικό σήμερα είναι η ριζοσπαστική απόκλιση ανάμεσα στην κοινωνική δομή και την κουλτούρα. Η πρώτη κυριαρχείται και κατευθύνεται από οικονομικές αρχές, οι οποίες με τη σειρά τους ορίζονται με βάση την επάρκεια και το λειτουργικό ορθολογισμό τους στην οργάνωση της παραγωγής...Η δεύτερη χαρακτηρίζεται από ασωτία και ελευθεριότητα ηθών, κυριαρχείται από αντι-ορθολογισμό και αντιδιανοητική προδιάθεση, όπου ο «εαυτός» εκάστου λαμβάνεται ως κεντρικό σημείο αναφοράς κάθε πολιτιστικής κρίσης, και οι συνέπειες πάνω στον «εαυτό» ως μέτρο αισθητικής αξιολόγησης της εμπειρίας» (Τάτσης, 1997:284). Αντίστοιχα ο Inglehart (1997: 28) και οι Firat & Schultz (1997:184) αποδίδουν ιδιαίτερη έμφαση στις αναδυόμενες ατομικές ερμηνείες των κοινωνικών υποκειμένων για την ερμηνεία της κοινωνικής πραγματικότητας στη μετανεωτερική φάση, οι οποίες χαρακτηρίζονται από πλήθος διαφοροποιήσεων.

³ Η οριοθέτηση της έννοιας της μετανεωτερικότητας καταγράφεται αναλυτικά στο δεύτερο κεφάλαιο, ως μια μεταβατική φάση για τις σύγχρονες δυτικές κοινωνίες, όπως αναφέρεται και ο Hylland Eriksen (2005), η οποία λειτουργεί ως πολιτισμική συνθήκη για τη συγκρότηση των νέων κοινωνικών κινήματων σύμφωνα και με τους Melucci (2002) και Ψημίτη (2006).

(1962:149) χαρακτηριστικά αναφέρει ότι «*όλες οι τυποποιήσεις της σκέψης του κοινού του αποτελούν και οι ίδιες αναπόσπαστα στοιχεία του συγκεκριμένου ιστορικού κοινωνικο-πολιτισμικού Lebenswelt (βιόκοσμου) μέσα στον οποίο υπερισχύουν ως δεδομένες και ως κοινωνικά αποδεκτές. Η δομή τους καθορίζει ανάμεσα σε άλλα την κοινωνική κατανομή της γνώσης, καθώς και τη σχετικότητα και τη σημασία της για το συγκεκριμένο κοινωνικό περιβάλλον κάποιας συγκεκριμένης ομάδας σε συγκεκριμένη ιστορική κατάσταση*».

Οι τρόποι, δηλαδή, που ερμηνεύουν τα κοινωνικά υποκείμενα τα φαινόμενα, υπό το πρίσμα της κοινωνίας της πληροφορίας, δε στοιχειοθετούνται απλά στη βάση καινούριων νοηματοδοτήσεων και προσδιορισμών για αυτά, αλλά οι τρόποι αυτοί βασίζονται σε μια μείξη πολιτισμικών προτύπων, η οποία προκύπτει από την αντιφατική ιδιοποίηση των κοινωνικών ομάδων του ήδη υπάρχοντος συστήματος πολιτισμικών αναπαραστάσεων των αναγκών που διασχίζει ολόκληρη την κοινωνία (Mellucci, 1983 στο Ψημίτης, 2006:304). Ο Hylland Eriksen (2005:59) υποστηρίζει ότι το «πολιτισμικό αυτό μωσαϊκό» με χαρακτηριστικά τα παράδοξα, τις συγκρούσεις, τις εντάσεις είναι παράγωγο και παράλληλα αντίστοιχο της έκθεσης των ατόμων στην «πλημμυρίδα της πληροφορίας».

Έτσι, η τοποθέτηση της ερμηνείας και της δράσης τους σε σχέση με τα φαινόμενα αυτά έγκειται σε ένα πολιτισμικό πεδίο, κοινώς αποδεκτό, για το σύνολο των σύγχρονων δυτικών κοινωνιών, το οποίο προς το παρόν δεν επιτρέπει την ερμηνεία της κοινωνίας της πληροφορίας ως ένα νέο τύπο κοινωνίας. Ωστόσο αναδεικνύεται η «*συγκρότηση μιας σύνθετης και πολύπλοκης επικοινωνιακής και συμβολικής πραγματικότητας, καθώς το άτομο αποτελεί στην κοινωνία της πληροφορίας το θεμελιώδη κόμβο μιας συνεχούς και πολλαπλής επικοινωνίας, φορέα ποικίλων πολιτισμικών πόρων, οι οποίοι συνθέτουν τα διαφορετικά πρότυπα αναπαράστασης*» (Ψημίτης, 2006:305), μέσα από τα οποία καλούνται να αυτοπροσδιοριστούν και να ετεροπροσδιοριστούν οι κοινωνικοί δρώντες.

Για το λόγο αυτό, λοιπόν, η κοινωνία της πληροφορίας δεν εξετάζεται ως ένας νέος τύπος κοινωνίας, καθώς η νοηματοδότηση της από τα κοινωνικά υποκείμενα, σε σχέση με το δεδομένο και το «νορμάλ» που αφορά στην οργάνωση του κοινωνικού βίου σε όλες του τις πτυχές, στοιχειοθετείται στη διατήρηση μιας βασικής τυπολογίας αξιών και κανόνων του ενυπάρχοντος κατεστημένου οικονομικού, κοινωνικού, πολιτικού και πολιτισμικού πλαισίου. Στο πλαίσιο αυτό πολλοί επιστήμονες (May 2002; Livingstone 2004; Borg & Mayo 2005; Σταμάτης 2005, Κάλλας, 2006 κ.ά.)

αντιμετωπίζουν κριτικά τις αρχικές αυτές θεωρήσεις των υποστηρικτών του νέου τύπου της κοινωνίας της πληροφορίας. Η κριτική που ασκούν μπορεί να αποτιμηθεί συνολικά στο γεγονός ότι οι τεχνολογικές εξελίξεις, αν και επιδρούν στις διαδικασίες της κοινωνικής ανάπτυξης, έπονται και υπόκεινται στο πλαίσιο πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών αποφάσεων. Δεν αναπτύσσονται και δε λειτουργούν αυτόνομα, μετασχηματίζοντας ριζικά τις δομές των κοινωνικών σχέσεων σε επίπεδο πολιτικό και οικονομικό, αλλά αντανakλούν την ερμηνεία της κοινωνικής πραγματικότητας με τους υπάρχοντες κοινωνικούς και πολιτισμικούς όρους. Ο Hylland Eriksen (2005:121) καταγράφει ότι η χρήση των νέων τεχνολογιών δεν είναι δυνατόν να είναι εξαρχής γνωστή και παρ' όλες τις εντυπωσιακές τους δυνατότητες, *«εφαρμόζονται πάντα από συγκεκριμένες κοινωνίες με συγκεκριμένες ανάγκες»*.

Ωστόσο χρειάζεται να σημειωθεί ότι, η κοινωνία της πληροφορίας αναδεικνύει μια αναδιάρθρωση, ουσιαστικά, των όρων παραγωγής, αποδίδοντας έτσι, μεγαλύτερη έμφαση στον τριτογενή τομέα, τον τομέα των υπηρεσιών (Lash, 1994; Graham, 1999), καθώς επιχειρήσεις και υπηρεσίες αναπροσαρμόζονται, εισάγοντας νέες τεχνολογίες και καινοτομίες, θέτοντας ως στόχο την αύξηση της κατανάλωσης. Παρόλο, όμως, που ο τομέας αυτών των υπηρεσιών είναι ιδιαίτερα ετερογενής, πολλές από τις εργασίες παροχής υπηρεσιών προσφέρονται σε διαδικασίες που τελικά παράγουν υλικά αγαθά (Giddens, 2000).

Γίνεται κατανοητό λοιπόν ότι οι στέρεες δομές πτυχών των σχέσεων του κοινωνικού βίου δεν μεταβάλλονται ριζικά, ωστόσο ως στοιχεία της μετανεωτερικής κατάστασης (Bauman,2004; Harvey,1990; Reiner,1992), η εισαγωγή των εννοιών της πληροφορίας και η χρήση της πληροφορικής τεχνολογίας, έχουν επαναπροσδιορίσει κάποιες πτυχές του. Ο επαναπροσδιορισμός αυτός, δηλαδή, δεν αφορά σε μεταβολές της οντολογικής ουσίας των ήδη δομημένων οικονομικών, πολιτικών και κοινωνικών σχέσεων του βίου των κοινωνικών δρώντων, αλλά σε μεταβολές στη μορφή, στα χαρακτηριστικά των σχέσεων και στους τρόπους διαχείρισης του βίου τους, αναδεικνύοντας διαφορετικού τύπου κοινωνικές συγκρούσεις. Σύμφωνα με τον Hylland Eriksen (2005:60) αυτού του τύπου οι συγκρούσεις πηγάζουν από συγκεκριμένες ελλείψεις που τίθενται στο προσκήνιο λόγω της εισαγωγής της πληροφορίας και της πληροφορικής τεχνολογίας, οι οποίες είναι: ο αργός χρόνος, η ασφάλεια, η προβλεψιμότητα, η αίσθηση του ανήκειν, η σταθερή προσωπική ταυτότητα, η συνοχή, η γραμμική ανάπτυξη, οι γνήσιες αδιαμεσολάβητες εμπειρίες. Έτσι, η πρόσβαση και η διαχείριση της πληροφορίας αποτελεί το διακυβευόμενο των

νέων συγκρούσεων (Castells et al, 1999), καθώς και την πηγή των ελλείψεων που περιγράφει ο Hylland Eriksen, χωρίς όμως να μεταβάλλονται οι όροι έκφρασης των συγκρούσεων ανάμεσα στις κοινωνικές ομάδες.

Το σημαντικό στοιχείο που διακρίνει λοιπόν όλες τις θεωρήσεις για την κοινωνία της πληροφορίας είναι ότι αναγνωρίζουν τη σημαντικότητα που διαδραματίζει ο ρόλος της πληροφορίας και η χρήση των πληροφορικών τεχνολογιών στην ανάδυση αυτών των φαινομένων. Η διάχυση τους διαδραματίζει πλέον κεντρικό ρόλο στη διαμόρφωση του σύγχρονου κοινωνικού βίου, καθώς οδήγησε στην ανανοηματοδότηση και στον επαναπροσδιορισμό πολλών πρακτικών των κοινωνικών δρώντων. Για το λόγο αυτό κρίνεται σκόπιμο να αναφερθούμε αναλυτικότερα στο ρόλο που διαδραματίζει κάθε μία από τις δύο αυτές παραμέτρους.

1.1.1. Ο ρόλος της πληροφορικής τεχνολογίας ως συμβολικός πόρος κοινωνικής διάθρωσης

Πριν καταγραφεί ο σημαντικότερος ρόλος που διαδραματίζει η πληροφορία, κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί ο εξίσου καθοριστικός ρόλος της χρήσης πληροφορικής τεχνολογίας, δεδομένου ότι η χρήση της προσφέρει πλέον καινούρια εργαλεία τόσο για την παραγωγή όσο και για τη διαχείριση της πληροφορίας, καθώς και για τη διάχυση της εφόσον αυτή επιτυγχάνεται μέσω της πρόσβασης σε πληροφορικά αγαθά (Κάλλας, 2006:95-97).

Όπως αναφέρει ο Galbraith (στο Καρβούνης, 1998) ο όρος τεχνολογία αφορά στη μεθοδική και τακτική εφαρμογή επιστημονικής ή άλλης οργανωμένης γνώσης για πρακτικούς σκοπούς. Βάσει αυτού του υποβάθρου, η τεχνολογία έρχεται να αποτελέσει παράγοντα εδραίωσης των υπαρχουσών δομών, αυξάνοντας σημαντικά την κυκλοφορία της γνώσης και διευρύνοντας τις δυνατότητες πρόσβασης σε αυτήν. *«Βιώνουμε έναν εν εξελίξει κοινωνικό μετασχηματισμό που συνοδεύεται από μια κλασική διεργασία κοινωνικής εκμάθησης. Οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών αποτελούν την κινητήρια δύναμη⁴.»* Ο πρωταγωνιστικός αυτός ρόλος της πληροφορικής τεχνολογίας έχει επέλθει από τη στιγμή που συμβάλλει στην ψηφιοποίηση της πληροφορίας, καθώς υπήρχαν μέχρι πρότινος περιορισμοί ως προς τις δυνατότητες πρόσβασης, διάχυσης, συσσώρευσης αλλά και ταξινόμησης. Ο Anthony Giddens (2000: 65) χαρακτηριστικά αναφέρει *«ότι οι καταβολές της κοινωνίας της πληροφορίας χρειάζεται να αναζητηθούν*

⁴ Η Κοινωνία της Πληροφορίας στην Ελλάδα: Στρατηγική και Δράσεις 2002» www.infosoc.gr/infosoc/el-GR/epktp

στις δραστηριότητες της καταγραφής». Η υπόδειξη αυτή αναφέρεται στο γεγονός της υπέρβασης του χώρου, του χρόνου και του κόστους που χρειαζόταν η πληροφορία, στο παρελθόν, για να καταγραφεί, να επεξεργασθεί, να αναπαραχθεί και κυρίως για να καρπωθεί σε ένα επίπεδο πραγματικών δυνατοτήτων. Σε αυτή τη φάση η πληροφορία, λόγω των καινούριων πληροφορικών μέσων επικοινωνίας, διαδίδεται πολύ πιο εύκολα και άμεσα.

Ο Hylland Eriksen (2005:90) υποστηρίζει ότι με τη χρήση των παγκόσμιων τηλεπικοινωνιών η ανθρώπινη ύπαρξη εντάσσεται σε ένα πλαίσιο ριζικά διαφορετικό από εκείνο των προγενέστερων τεχνολογιών. Η δυνατότητα άμεσης πρόσβασης σε πληροφορίες, μέσω της ταχύτατης επικοινωνίας σε πραγματικό χρόνο, επιφέρει παράλληλα μια μετάβαση του κοινωνικού βίου σε ένα πεδίο πολλαπλής πληροφόρησης, το οποίο επιδρά δημιουργικά στο οικονομικό και πολιτισμικό περιβάλλον (Toffler, 1982). Τη σημαντικότητα της πληροφορικής τεχνολογίας στην κοινωνική διάρθρωση σημειώνει και ο Δεληγιάννης (2006), ειδικά όσον αφορά στους τομείς της παραγωγής και της οικονομίας.

Οι καινοτομίες των πληροφορικών τεχνολογιών διαμόρφωσαν λοιπόν εκ νέου τα πεδία δράσης του κοινωνικού βίου, επιδρώντας εμβόλιμα και καταλυτικά στον τομέα της οικονομίας, ιδίως όσον αφορά στον τριτογενή τομέα των υπηρεσιών, αναδιαρθρώνοντας τόσο τον τρόπο παραγωγικής οργάνωσης όσο και αυτόν της διάθεσης των προϊόντων. Πλέον η παραγωγική διαδικασία καθίσταται πιο δυναμική, πιο ευέλικτη, αλλά και πιο αποκεντρωμένη. Το γεγονός αυτό συμβαίνει γιατί με τη χρήση της πληροφορικής τεχνολογίας η πληροφορία χρησιμοποιείται και ως πρώτη ύλη παραγωγής, αλλά επαναπαράγεται και ως προϊόν. Επιπροσθέτως η χρήση της στην παραγωγική διαδικασία μπορεί να διακρίνεται από διαφορετικές λειτουργίες, αλλά η κατασκευή της συνίσταται σε παρόμοιο λογισμικό, με απόρροια να μετασχηματίζει σημαντικά την παραγωγική διαδικασία και τις δυνατότητες της (Κάλλας, 2006).

Ο Κ. Δημουλάς (2003) καταγράφει τρεις συνιστώσες επίδρασης της χρήσης της πληροφορικής τεχνολογίας στη δομή και στο περιεχόμενο της οικονομίας. Οι συνιστώσες αυτές αφορούν στην αναδιάρθρωση του τομέα της εργασίας, εφόσον αναδεικνύονται καινούρια πεδία οικονομικής δραστηριότητας και κάποια άλλα περιορίζονται, στην αναδιάρθρωση των οργανωσιακών προτύπων της εργασίας, εφόσον προσφέρονται πιο ευέλικτα μοντέλα, καθώς και στην αναδιάρθρωση των εργασιακών κριτηρίων και απαιτήσεων αναφορικά με τις δυνατότητες και τις ικανότητες του ανθρώπινου δυναμικού.

Ο Rifkin (1996:77) από την προηγούμενη δεκαετία καταγράφει σημαντικές αλλαγές στους όρους παραγωγής *«Ο επιταχυνόμενος ρυθμός της αυτοματοποίησης οδηγεί την παγκόσμια οικονομία στη μέρα που πιθανόν τα εργοστάσια θα λειτουργούν χωρίς εργάτες. Στις ΗΠΑ, μέσα σε μια δεκαετία, από το 1981 ως το 1991, εξαφανίστηκαν 1,8 εκατομμύρια θέσεις εργασίας στη βιομηχανία. Αυτή η μείωση των βιομηχανικών θέσεων εργασίας αποτελεί μέρος μιας μακροχρόνιας τάσης που έχει σαν αποτέλεσμα την ολοένα και μεγαλύτερη αντικατάσταση ανθρώπων από μηχανές στο χώρο της εργασίας»*.

Η πληροφορική τεχνολογία, λοιπόν, σχετίζεται με μια σειρά σύνθετων αλλαγών τόσο στην οργάνωση της οικονομίας όσο και στα μέσα παραγωγής, με αποτέλεσμα η χρήση της και τα κίνητρα της χρήσης της να συνιστούν όργανα αναδιάρθρωσης υλικών -πλούτου- και συμβολικών πόρων –εξουσίας- (Καϊτατζή-Γουίτλοκ, 2003). Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα, όπου αναδεικνύεται η σειρά αυτών των σύνθετων αλλαγών, του Hylland Eriksen (2005:149-151) για την εκθετική αύξηση της ανάπτυξης της εταιρείας Microsoft από την ίδρυση της έως σήμερα, ο οποίος εντοπίζει ότι η επιτυχία αυτή δεν προκύπτει τόσο από την καινοτομία της εταιρείας σε τεχνολογικά επιτεύγματα, όσο από την ικανότητα της να διεισδύει σε νέες αγορές.

Ο Κάλλας (2006:385-386) εντοπίζει ότι η οικονομία καθίσταται όλο και πιο *«πληροφοριακή»*, αποδίδοντας συνοπτικά τις εξής αιτίες. Καταρχήν υφίσταται εξαιρετικά μεγάλη αύξηση των δραστηριοτήτων που αφορούν στην παραγωγή και τη διαχείριση της πληροφορίας, με απόρροια, πέραν των καινούριων κλάδων που ενέχουν σημαντικότητα στην παραγωγική διαδικασία, όπως πληροφορική τεχνολογία, βιοτεχνολογία, χρηματοοικονομικά (Castels, 1996, 2000), παράγονται και νέα προϊόντα πληροφορικού τύπου. Τα προϊόντα αυτά, αλλά και οι υπηρεσίες αποκτούν βαρύνουσα οικονομική σημασία. Η οργάνωση της παραγωγής εδραιώνεται κατά βάση στη μηχανική διαχείριση της πληροφορίας, η οποία προσδίδει όλο και περισσότερη ευελιξία και προσαρμόζεται στις απαιτήσεις μιας συνεχώς μεταβαλλόμενης αγοράς, όπου οι υπερεθνικές εταιρείες ασκούν πλέον ιδεολογικό και πολιτικό έλεγχο. Γίνεται κατανοητό λοιπόν ότι *«τα αγαθά γίνονται πλατφόρμες για το χειρισμό υπηρεσιών και οι υπηρεσίες μετατρέπονται στην ατμομηχανή που οδηγεί το παγκόσμιο εμπόριο. Στη νέα δικτυακή οικονομία, ο έλεγχος του πελάτη γίνεται το ίδιο σημαντικός και επείγων, όπως και ο έλεγχος των εργατών όταν η κυρίαρχη προοπτική ήταν αυτή της κατασκευής των προϊόντων»* (Rifkin, 2004:92).

Οι εξελίξεις αυτές αναφορικά με τη χρήση της πληροφορικής τεχνολογίας στον παραγωγικό τομέα συνιστούν παράλληλα ορόσημο και το έναυσμα για αναδιρθρώσεις

που αφορούν τόσο στην επικοινωνιακή εξουσία (Καϊτατζή-Γουίτλοκ, 2003) όσο και στην εξουσία της παραγωγής της γνώσης. *«Η ψηφιοποίηση της πληροφορίας σε συνδυασμό με την ανάπτυξη των συναφών ηλεκτρονικών τεχνολογιών, δημιούργησαν τις προϋποθέσεις για την σύγκλιση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας, ώστε η πληροφορία να μπορεί να κινείται εύκολα ανάμεσα στα διάφορα επικοινωνιακά μέσα»* (Thompson, 1995:269). Επιπρόσθετα στη χρήση των πληροφορικών τεχνολογιών στον τομέα της επικοινωνίας αναφέρεται και η Μήτρου (2011), αναλύοντας διεξοδικά πώς η τεχνολογία διαμεσολαβεί την επικοινωνία (σύγχρονη και ασύγχρονη) ανάμεσα στα άτομα, επηρεάζοντας τον τομέα της οικονομίας. Η διαμεσολαβημένη επικοινωνία υποστηρίζει την προοδευτική απόσπαση της επικοινωνίας από την παρουσία στον ίδιο τόπο και έτσι η παραγωγή υπεραξίας για τις επιχειρήσεις διεισδύει πλέον στο πεδίο των επικοινωνιών (Terranova, 2000). Ο Street (2000) αναφέρεται στο φαινόμενο με αυτό με τον όρο «νέα επικοινωνιακή τάξη πραγμάτων», η οποία παρουσιάζει εξαιρετικά μεγάλες διαφορές από το παρελθόν. Μπορεί λοιπόν τα συστήματα επικοινωνίας να συνεχίζουν να έχουν υλική βάση, όμως η δυνατότητα επικοινωνιακής ικανότητας ταυτόχρονα και παντού, αναιρώντας δηλαδή τους χωροχρονικούς περιορισμούς (Lash & Urry, 1994) επιφέρει την κατασκευή αυτόνομων συμβολικών συστημάτων, όπου η συγκρότηση του νοήματος από τα άτομα ξεχωριστά αποτελεί διαδραστικά⁵ συστατικό των κοινωνικών διεργασιών. Η χρήση της πληροφορικής τεχνολογίας, δηλαδή, *«ως πολιτισμική γνώση, ενισχύει την επικοινωνιακή πρακτική, όχι μόνο τροφοδοτώντας τους πόρους του βιόκοσμου, αλλά αποτελώντας και η ίδια μέσο με το οποίο αναπαράγονται οι συμβολικές δομές του βιόκοσμου»* (Habermas, 1987:255).

Επιπροσθέτως ο Luhman (2000) αναφέρει τη συστηματικότητα διάδοσης των γνωστικών σχημάτων που οργανώνουν τη συλλογική μνήμη σε σχήματα ανάλογα με αυτά της οργάνωσης και του περιεχομένου των μέσων. Στην προκειμένη περίπτωση λοιπόν τα πληροφοριακά μέσα, βοηθώντας στην αυτονομία της συμβολικής σφαίρας της ανθρώπινης δράσης από τα υλικά δεσμά της (Melucci, 2002), διασπύουν τον κοινωνικό χρόνο, διότι εισάγοντας ένα νέο τρόπο μέτρησης, σε συμβολικό επίπεδο, της κοινωνικής δράσης, μεγεθύνουν τον έλεγχό στους κοινωνικούς δρώντες, και μεταμορφώνουν τις κοινωνικές σχέσεις» (Καϊτατζή-Γουίτλοκ, 2003). Η διάχυτη αυτή μορφή επικοινωνιακής εξουσίας που προκύπτει από τη χρήση πληροφοριακών

⁵ Βλέπε και πιο αναλυτικά Ritzer, G., *«Θεωρία των συμβολικών Διαντιδράσεων»*, στο Πετμεζίδου Μ., *«Σύγχρονη Κοινωνιολογική Θεωρία»*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο, 1996

επικοινωνιακών μέσων, εξαπλώνεται με αποκεντρωμένους τρόπους, παράγοντας κοινές κοινωνικές πρακτικές, που ενσαρκώνουν σχέσεις εξουσίας αλλά δεν επιβάλλονται ρητά (Mann,1993). Τα πληροφοριακά μέσα, δηλαδή, αναδιαμορφώνοντας την οικονομία και ενισχύοντας τους τρόπους επικοινωνίας των κοινωνικών δρώντων «*διευκολύνουν την άσκηση εξουσίας συμβολικής φύσης*» (Melucci, 2002:144), όπως την επικοινωνιακή. Για παράδειγμα, όπως καταγράφει ο Chomsky (1997) το θεμελιώδες στοιχείο του κοινωνικού ελέγχου είναι η στρατηγική της απόσπασης της προσοχής που έγκειται στην εκτροπή της προσοχής του κοινού από τα σημαντικά προβλήματα και τις αποφασισμένες από τις οικονομικές και πολιτικές ελίτ αλλαγές μέσω της τεχνικής του κατακλυσμού συνεχόμενων αντιπερισπασμών και ασήμαντων πληροφοριών. Επιπλέον είναι χαρακτηριστικό το γεγονός άλλωστε, όπως καταγράφει ο Hylland Eriksen (2005:186-188) ότι με την μετατόπιση του κέντρου βάρους της οικονομίας στην πληροφορία έχει αυξηθεί κατά κόρον η χρήση αντικαταθλιπτικών και αντιαγχωτικών χαπιών τόσο στις Ηνωμένες Πολιτείες όσο και στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με αποτέλεσμα τα άτομα να στρέφονται όλο και περισσότερο στην αντιμετώπιση των ατομικών ζητημάτων και πραγματικά να αποσπώνται από τις κοινωνικο-πολιτικές εξελίξεις.

Ο Scott Lash (1990:39) υποστηρίζει ότι με τη χρήση των πληροφορικών τεχνολογιών που επιφέρουν νέους τρόπους συσσώρευσης της πληροφορίας, οι σχέσεις παραγωγής δε διαμεσολαβούνται τόσο συχνά από τα υλικά μέσα παραγωγής, παρά υφίστανται ως *discourse* σχέσεις. Σύμφωνα με τον Foucault (2005:126) «*Τα discourse αποτελούν στοιχεία ή συνασπισμούς τηκτικής στο πεδίο των σχέσεων δύναμης*» και διαχέονται αποκεντρωμένα μέσω των πληροφοριακών συστημάτων παντού. Διαφαίνεται λοιπόν ότι η χρήση της πληροφορικής τεχνολογίας στις επικοινωνιακές πρακτικές αναδιαμορφώνει και τα πεδία άσκησης εξουσίας. Οι Horkheimer και Adorno (1986:142) emphaticά αναφέρουν «*η τεχνολογική ορθολογικότητα είναι σήμερα η ορθολογικότητα της ίδιας της κυριαρχίας. Αυτό δεν είναι ένα αποτέλεσμα του νόμου της κίνησης της ίδιας της τεχνολογίας, αλλά της λειτουργίας της στη σημερινή οικονομία*».

Οι Πασιάς Γ. και Φλουρής Γ. (2005:377) στο πλαίσιο επιρροής της πληροφορικής τεχνολογίας στην οικονομία, αναφέρουν ότι οι «*οι σύγχρονες πληροφορικές, παγκόσμιες και δικτυακές οικονομίες στηρίζονται στην αξιοποίηση του γνωστικού κεφαλαίου με άξονες την παραγωγή της γνώσης, την επεξεργασία των πληροφοριών και τη διαχείριση των συμβολικών πόρων*». Από όλα τα παραπάνω καθίσταται απολύτως κατανοητό ότι η

μετατόπιση των όρων παραγωγής εμπίπτει στο γνωστικό ενδιαφέρον, ως απόρροια της αιχμής του οικονομικο-στρατηγικού ρόλου των πληροφοριακών καινοτομιών.

Έτσι, οι δράσεις των κοινωνικών δρώντων συγκροτούνται και στη βάση του καθοριστικού ρόλου των συμβολικών πόρων, όπως οι γνώσεις (Drucker, 2000). Ο Hylland Eriksen (2005:217) υποστηρίζει ότι η επιτάχυνση που προκύπτει από τη χρήση των πληροφορικών τεχνολογιών «επιταχύνει τόσο την παραγωγή της γνώσης όσο και τον ίδιο τον τρόπο σκέψης στο σύγχρονο πολιτισμό». Με αυτόν τον τρόπο η γενικευμένη χρήση της πληροφορικής τεχνολογίας αιτιολογεί μια νέα κατηγορία εγγράμματων πολιτισμών (Κάλλας, 2006), αποσυνδέοντας περαιτέρω το συμβολικό περιεχόμενο από το συγκεκριμένο μέσο εγγραφής και δημιουργώντας νέους όρους ανταλλαγής αγαθών/υπηρεσιών, ενώ η διαδικασία διακίνησης υλικών αντικειμένων μετατρέπεται σε διαδικασία πρόσβασης στο περιεχόμενο (Μήτρου, 2011).

Η γνώση, λοιπόν, με ταχείς ρυθμούς μετατρέπεται σε παραγωγική δύναμη και η παραγωγή γνώσεων καθίσταται οργανικό μέρος της παραγωγής πραγμάτων (Παυλίδης, 2007), ως ένα εμπορεύσιμο προϊόν (Lyotard, 1993). Η ταχεία ανάπτυξη της πληροφορικής τεχνολογίας απέδωσε ισχυρή ώθηση στην κωδικοποίηση της γνώσης, αυξάνοντας την οικονομική αξία της, λόγω των επενδύσεων στη διαδικασία της κωδικοποίησης (Μήτρου, 2011), όπου οι επενδύσεις αυξήθηκαν εξαιτίας των δυνατοτήτων σύνθεσης και μετατροπής που επέφερε η πληροφορική τεχνολογία (Norman, 1999).

Η κυρίαρχη παραγωγή νέας γνώσης προάγεται μέσω της επιστήμης. Υπό αυτή την έννοια τα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο, καθώς, όπως αναφέρει ο Bell (1973:44) σε αυτούς τους χώρους η επιστημονική γνώση κωδικοποιείται και εμπλουτίζεται. Η χρήση πληροφορικών τεχνολογιών έχει καλλιεργήσει το έδαφος για τη δημιουργία ενός μορφωτικού περιβάλλοντος όπου οι κοινωνικοί δρώντες διαδρούν με ιδιαίτερα διευρυμένους τομείς γνώσεων και πνευματικών επιτευγμάτων (Smith & Webster, 1997). Η διανοητική τεχνολογία (intellectual technology), όρος που εισαγάγει ο Bell (1973), ενέχει ιδιαίτερα κυριαρχικό ρόλο στο σύγχρονο βίο και αναδομεί ριζικά το περιβάλλον με καινοφανείς τρόπους.

Στο πλαίσιο αυτό ανάπτυξης της διανοητικής τεχνολογίας τίθενται οι βάσεις της συγκρότησης του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού. Στο Εργαστήριο Τεχνητής Νοημοσύνης του MIT, το 1983, ο Richard Stallman, για πολλά χρόνια μέλος της

κοινότητας των χάκερ, ανακοινώνει τη δημιουργία του GNU Project⁶ και θέτει τις βάσεις για την ελεύθερη διακίνηση λογισμικών, αντιθετικά, τόσο σε αξιακό όσο και σε λειτουργικό επίπεδο, με την αναδύομενη βιομηχανία λογισμικών. Η ανάπτυξη της πληροφορικής τεχνολογίας, αυξάνοντας την εκμηχάνιση της παραγωγής της γνώσης και καθιστώντας την παραγωγή νέας γνώσης συλλογικότερη, αυξάνοντας σημαντικά την τυποποίηση και κωδικοποίηση της (Κάλλας, 2006:106-107), αποτέλεσε για το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού τη βάση για την ανάπτυξη ενός επικοινωνιακού και δημοκρατικού μοντέλου κοινωνικών σχέσεων, όπως το προσδιορίζει ο Toffler το 1991, των μελών του κινήματος, όπως θα καταγραφεί και στη συνέχεια.

Έτσι από όσα προαναφέρθηκαν γίνεται κατανοητό, όπως και για την κοινωνία της πληροφορίας, έτσι και για τη χρήση της πληροφορικής τεχνολογίας υφίσταται μια ποικιλία προσεγγίσεων και σχολών σκέψης (Kinscei, 2008:65), και συνοπτικά αφορούν στη θεωρία της διάχυσης της καινοτομίας ως ένα επικοινωνιακό μοντέλο (Roggers, 1995), στη Social Construction of Technology, η οποία πρεσβεύει ότι η χρήση της τεχνολογίας είναι προϊόν ζύμωσης κοινωνικών διαδικασιών (Bijker and Pinch, 1987), στην Actor-Network (Callon,1987; Latour,1992; Law,1992), η οποία υποστηρίζει οι τεχνολογικές οντότητες- δρώντες και δίκτυα-, μαζί με το συνοδεύον κοινωνικο-πολιτικό πλαίσιο –εξουσιαστικό καθεστώς-, αναπτύσσονται από κοινού και συνδιαμορφώνουν το ένα το άλλο, αλληλεπιδρώντας διαρκώς μεταξύ τους (Kinscei, 2008:68). Όλες αυτές οι θεωρήσεις συνάδουν στο ότι οι σχέσεις της τεχνολογίας και της κοινωνίας αποτελούν έναν ομοιόμορφο ιστό (Bijker et al, 1987: 10).

Διαφαίνεται ότι η διαδεδομένη χρήση της πληροφορικής τεχνολογίας έρχεται να εξυπηρετήσει τους στόχους και τις κοινωνικές αξίες που έχουν ήδη καθιερώσει οι υπάρχουσες κοινωνικές, πολιτικές και θεσμικές επιταγές. Στις σύγχρονες λοιπόν δυτικές κοινωνίες, η ύπαρξη πολλαπλών ετερογενειών επιτρέπει την ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών και τη «μεταφορά» τους σε πλήθος κοινωνικών ομάδων διαφορετικές κουλτούρες (Christoroulou, 2005). Καθίσταται προσιτή σε μεγάλο μέρος του πληθυσμού, όχι μόνο για οικονομικούς παράγοντες, αλλά και γιατί επιβάλλεται ως πολιτισμικό στοιχείο της κοινωνικής ζωής, το οποίο διευκολύνει πολλούς τομείς της. Όμως, από μόνη της η τεχνολογία δεν είναι σε θέση να προκαλέσει σημαντικές κοινωνικές αλλαγές. *«Εκείνο που έχει σημασία είναι η ιδιαίτερη συνάρθρωση τους με τις κοινωνικές σχέσεις, και ιδιαίτερα με τις παραγωγικές σχέσεις, ο τρόπος αφομοίωσης τους από την κοινωνία»* (Κάλλας, 2001:74).

⁶ Βλέπε αναλυτικά σε επόμενο κεφάλαιο

Ένας από τους βασικούς τρόπους αφομοίωσης λοιπόν της πληροφορικής τεχνολογίας αφορά στο νομοθετικό ρυθμιστικό πλαίσιο της κοινωνίας. Το Δίκαιο και οι κανονιστικές του διατάξεις καλούνται να ρυθμίσουν θέματα που προκύπτουν από τη χρήση της, σε επίπεδο παραγωγής νέων αγαθών και υπηρεσιών. Η νομοθετική διαχείριση των νέων αγαθών και υπηρεσιών ωστόσο, είναι προσανατολισμένη στις αξίες, τα συμφέροντα και τις κατεστημένες σχέσεις εξουσίας της βιομηχανικής κοινωνίας. Επί της ουσίας, δηλαδή, η χρήση των νέων πληροφοριακών τεχνολογιών, εγείρει θέματα που αφορούν στα ατομικά δικαιώματα, στην προστασία των προσωπικών δεδομένων, στην ασφάλεια των δικτύων, σε συμπεριφορές που λαμβάνουν χώρα στον κυβερνοχώρο, σε δράσεις των ατόμων σε ατομικό και σε συλλογικό επίπεδο, τα οποία τίθενται υπό το ίδιο κατεστημένο πλαίσιο αξιολόγησης.

Έτσι το κυρίαρχο κρατικό κανονιστικό πλαίσιο έρχεται να τα ρυθμίσει με την ίδια λογική, παρόλο που η τεχνολογία των υπολογιστών και επικοινωνιών και τα προϊόντα της σε υλικό και συμβολικό επίπεδο, απαιτούν εξειδίκευση, κατάρτιση και αυξημένες ικανότητες για να αξιολογηθούν. Επειδή λοιπόν, ο τρόπος επιδίωξης εκμετάλλευσης αυτών των προϊόντων παραμένει σταθερός προκύπτουν αναπόφευκτα συγκρούσεις συμφερόντων και δικαιωμάτων, οι οποίες αντικατοπτρίζονται στο Δίκαιο και την εφαρμογή του. Για το λόγο αυτό, συγκρούσεις που αφορούν για παράδειγμα σε θέματα διαχείρισης διανοητικής τεχνολογίας, όπως αυτή που παρέχεται από το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού δωρεάν σε όλο τον κόσμο, σε αντίθεση με τα συμφέροντα των επιχειρήσεων πληροφοριακών συστημάτων, επιλύονται με ποινικοποίηση δράσεων, όπως αναλύεται στη συνέχεια.

Σε όλο αυτό το πλαίσιο που περιγράφηκε παραπάνω, γίνεται κατανοητό ότι η πληροφορική τεχνολογία είναι το πλέον πρόσφορο μέσο της επιστημονικής κοινότητας, η οποία παράγει και χρησιμοποιεί πληροφορία για να παράξει εκ νέου πληροφορία (Κάλλας,2006:105). Η αξία της πληροφορίας είναι αυτή που αυξάνεται, καθώς γίνεται ψηφιακή, όντας προσβάσιμη από πολλούς (Severson, 1997), και έτσι επιβάλλεται η ανάγκη προσδιορισμού των όρων πρόσβαση της και χρήση της. Οπότε για να τεθούν με σαφήνεια οι βάσεις των νέων συγκρούσεων που αναδύονται στον σύγχρονο κοινωνικό βίο μέσω της χρήσης της πληροφορικής τεχνολογίας, χρειάζεται απαραίτητα να καταγραφεί ο ρόλος που διαδραματίζει η πληροφορία ως συμβολικός πόρος.

1.1.2. Η σημαντικότητα του ρόλου της πληροφορίας ως συμβολικός πόρος

Μέσω της πληροφορικής τεχνολογίας λοιπόν, η παραγωγή, η διαχείριση, η επεξεργασία και η σημασία της πληροφορίας, με βασικό στόχο τη μετατροπή της σε αγοραίο επικοινωνιακό υλικό (Λαμπροπούλου, 2001:40), διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο για τις σύγχρονες δυτικές κοινωνίες (Melluci, 2002b), καθώς συνιστά βασικό πεδίο νέων κοινωνικών συγκρούσεων. Αυτό συμβαίνει, εφόσον επιφέρει αλλαγές στους όρους της επικοινωνίας (Habermas, 1987), μεταβολές στη συμβολική παραγωγή, μεταβολές στη χωροχρονική οργάνωση της κοινωνίας (Hylland Eriksen, 2005), αναδύοντας, παράλληλα, μια οικονομία της πληροφορίας (Κάλλας, 2006), αποτελώντας θεμελιώδη παράγοντα για τη λειτουργικότητα της κοινωνίας (Pauli, 1987) στη μετανεωτερικότητα.

Χρειάζεται όμως να είναι σαφές ότι όπως και η πληροφορική τεχνολογία, έτσι και η πληροφορία δεν αποτελεί από μόνη της τον καθοριστικό παράγοντα κοινωνικής διάρθρωσης, αλλά η χρήση της από τους κοινωνικούς δρώντες είναι αυτή που προσδιορίζει τη σημαντικότητα της. Όπως αναφέρει ο Κάλλας (2006:73) *«η πληροφορία είναι μία έννοια με καθαρά ποσοτικό περιεχόμενο, που αναφέρεται, ακριβώς σε αυτή την ποσότητα της ύλης ή της ενέργειας που μεταφέρει αυτή τη σημασία»*. Δηλαδή, η πληροφορία δε συνιστά μια αυθύπαρκτη έννοια αλλά λειτουργεί ως μέσο, το οποίο αποκτά συγκεκριμένη λειτουργικότητα βάσει της οριοθέτησης του από την κοινωνία. Η Pearce (1997) καταγράφει τέσσερις συνιστώσες που χαρακτηρίζουν τη λειτουργικότητα της πληροφορίας στη σύγχρονη εποχή και αυτές αφορούν στη δημιουργία παραπροϊόντων πληροφορίας, στο συνεχώς αυξανόμενο μέγεθος της δομής της διάχυσης της πληροφορίας, στο εφήμερο της πληροφορίας και στους τρόπους διαχείρισης μεγάλων ποσοτήτων πληροφορίας.

Επιπροσθέτως όμως, πέρα από τη λειτουργικότητα της ως μέσο, το περιεχόμενο που μεταφέρει, είναι αυτό που διαδραματίζει το σημαντικό ρόλο για τη νοηματοδότηση του κοινωνικού βίου. Ο Floridi (2008) διακρίνει τη σημαντικότητα του ρόλου της πληροφορίας στα εξής τρία βασικά στοιχεία:

α) σ' ένα νοηματικό περιεχόμενο, δηλαδή το σημαίνον «πληροφορία» ισούται μ' ένα «νόημα», κάποια «σημασία» ή ένα «μήνυμα».

β) σε μία διαδικασία η οποία εκδηλώνεται: με τη πράξη της πληροφόρησης που διενεργεί ένα υποκείμενο προς ένα άλλο και με την έννοια της ροής ή ανταλλαγής των πληροφοριών από κάποιον ή από κάτι προς κάποιον.

γ) τη συστημική δομή του επικοινωνιακού περιβάλλοντος, δηλαδή το «κύκλωμα της επικοινωνίας».

Σε αυτό το επίπεδο των ιδιοτήτων της πληροφορίας, χρειάζεται να αποδοθεί ιδιαίτερη έμφαση, εφόσον η αξία της χρησιμότητας της είναι καθοριστική για την ανάλυση των φαινομένων υπό το πρίσμα της κοινωνίας της πληροφορίας, καθώς η ανάδυση των φαινομένων αυτών επέφερε τη δημιουργία νέων ορολογιών για την ερμηνεία και την ανάλυση της καθημερινής ζωής των κοινωνικών δρώντων. Ο βιωματικός κόσμος του ατόμου και ο κοινωνικός του περίγυρος δεν είναι, πλέον, μόνο ο τοπικός-οικογενειακός περίγυρος ούτε περιορίζεται στα εθνικά πλαίσια (Κοτζιάς, 1999). Ο Bauman (2004:33) χαρακτηριστικά φέρνει στην επιφάνεια το ζήτημα της κατασκευής νοημάτων και της διάδρασης των κοινωνικών δρώντων, καταγράφοντας ότι *«η πληροφορία κυκλοφορεί εφεξής ανεξάρτητα από τους φορείς της, ενώ η μετατόπιση και αναδιάταξη της θέσης των ανθρώπων στο φυσικό χώρο είναι λιγότερο απαραίτητη από ποτέ για την αναμόρφωση των νοημάτων και των σχέσεων»*.

Επιπλέον ο John Keane (στο Melucci, 2002:248) υποδεικνύει ότι στη σύγχρονη κοινωνία πραγματοποιείται μια *«μετάβαση από μια έννοια ανεπάρκειας σε μια έννοια αφθονίας της πληροφορίας»*. Ο Hylland Eriksen (2005:217-218) υποστηρίζει ότι από τη στιγμή που υφίσταται αφθονία της πληροφορίας αντιστρόφως ανάλογα μειώνεται το επίπεδο κατανόησης της πληροφορίας, ενώ παράλληλα είναι ανεπαρκείς οι πόροι αποτελεσματικών φίλτρων για την κατανόηση της πληροφορίας. Το σημαντικό δηλαδή που διακυβεύεται πλέον δεν είναι η ανεπάρκεια της πληροφορίας, αλλά ο τρόπος παραγωγής, κατασκευής και διάδοσης της, καθώς μέχρι τώρα το κράτος αποτελούσε το μόνο φορέα καταγραφής και ελέγχου των πληροφοριών, λειτουργώντας ως ρυθμιστικός παράγοντας ελέγχου και επιτήρησης. Αλλά η χρήση της πληροφορίας και των νέων τεχνολογιών κατέστησαν δυνατό και το μετασχηματισμό των δημόσιων σφαιρών (Habermas, 1987). Η εξουσία ασκείται πλέον με τον έλεγχο της πληροφορίας, καθορίζοντας την ποιότητα της, διαμορφώνοντας τα νοήματα που μεταδίδονται ανάμεσα σε πομπούς και δέκτες, ως προϊόντα μιας διαμεσολαβημένης εμπειρίας⁷ (Tompson, 1995).

⁷ Ο Thompson (1995) διακρίνει δύο τύπους διαμεσολαβημένου περιβάλλοντος, τη διαμεσολαβούμενη διαντίδραση και τη διαμεσολαβούμενη οιονεί διαντίδραση. Στην πρώτη περίπτωση βασική προϋπόθεση συνιστά η χρήση κάποιας τεχνολογίας, η ηλεκτρονική σύνδεση λόγου χάρη. Χαρακτηριστικό της είναι η διάχυση της στο χώρο και στο χρόνο. Στη δεύτερη περίπτωση ο τύπος διαντίδρασης αναφέρεται στις κοινωνικές σχέσεις που διαμορφώνονται από τα μέσα μαζικής επικοινωνίας.

Διαφαίνεται λοιπόν ότι ακόμα και στο επίπεδο άσκησης εξουσίας, τα φαινόμενα υπό το πλαίσιο της κοινωνίας της πληροφορίας αναδιαρθρώνουν τον τρόπο που ασκείται και εφαρμόζεται, καθώς ο χώρος και ο χρόνος δεν αντικατοπτρίζονται πλέον με τον ίδιο τρόπο στις κοινωνικές σχέσεις των δρώντων. Ο Hylland Eriksen (2005:218) υποστηρίζει ότι η επιτάχυνση που αναδύεται από την κοινωνία της πληροφορίας καταργεί την απόσταση, το χώρο και το χρόνο. Ο Foucault (1987:56) υποστηρίζει ότι «με τη γέννηση αυτών των νέων τεχνολογιών βλέπει κανείς τη γέννηση ενός είδους σκέψης για το χώρο που δεν έχει πια πρότυπο την αστυνομική κατάσταση της αστεϊκοποίησης της επικράτειας, αλλά που επεκτείνεται πολύ πιο πέρα από τα όρια του ουρμπανισμού και της αρχιτεκτονικής».

Υποστηρίζεται, λοιπόν, στην παρούσα εργασία ότι ο κεντρικός ρόλος που διαδραματίζει η πληροφορία και η χρήση των νέων τεχνολογιών εγείρουν θέματα που αφορούν στα ατομικά δικαιώματα, στην προστασία των προσωπικών δεδομένων, στην ασφάλεια των δικτύων, όπως τα πνευματικά δικαιώματα του κώδικα προγραμματισμού λογισμικού (Johnson, 1997), στο πολιτισμικό σύστημα⁸ (Τσιβάκου, 2006) των κοινωνικών δρώντων, στην άσκηση και επιβολή της εξουσίας, επανοριοθετώντας την έννοια της παρέκκλισης, σύμφωνα με τη νοηματοδότηση της κοινωνικής πραγματικότητας στο πλαίσιο της κοινωνίας της πληροφορίας.

Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο Τάτσης (1997:107) «*το υποκείμενο είναι ο ρυθμιστής της πραγματικότητας σε διαλεκτική πάντοτε συνάρτηση με την υλική της υποδομή ιστορικά προσδιορισμένη*». Έτσι τα κοινωνικά υποκείμενα αντιλαμβάνονται και ερμηνεύουν την κοινωνική πραγματικότητα στο πλαίσιο της κοινωνίας της πληροφορίας, ως μια κοινωνία στην οποία η πληροφορία συνιστά το θεμελιώδη παράγοντα τόσο για την οικονομική ανάπτυξη του κάθε κοινωνικού υποκειμένου, ως υλικός πόρος, όσο και για τη διάσταση της θεμελίωσης της κοινωνικής και ατομικής του ανάπτυξης, ως συμβολικός πόρος. Η πληροφορία, δηλαδή μπορεί να αποτελεί ένα κοινωνικό αγαθό, το οποίο με τη χρήση νέων τεχνολογιών έχει τη δυνατότητα να βελτιώσει την κοινωνική και οικονομική πραγματικότητα των δρώντων (Δεληγιάννης, 2006), καθώς ο έλεγχος της γνώσης και της πληροφορίας συνιστούν τις κινητήριες δυνάμεις σε μια διαδικασία μετατροπής της κοινωνίας. (Touraine, 1974).

⁸ Εννοώντας ως πολιτισμικό σύστημα όλες τις σημασίες, όλα τα νοήματα (θεωρίες, αξίες, επιτεύγματα κ.λπ.) που έχουν παραχθεί μέσα στο χρόνο από την ανθρώπινη νόηση και οι οποίες εξακολουθούν να χρησιμοποιούνται από τα δρώντα υποκείμενα στην επικοινωνία τους (Τσιβάκου, 2006: 112-113).

Το ζήτημα, λοιπόν, για την οριοθέτηση της έννοιας της παρέκκλισης είναι, όπως αναφέρει και ο Michalowski (2010), ποιος έχει τον έλεγχο και την ιδιοκτησία της ροής των πληροφοριών, ως παραγωγικών πόρων της κοινωνίας. Οι νέες συγκρούσεις για την οριοθέτηση της, που προκύπτουν από τον έλεγχο της πληροφορίας, αναδεικνύουν καθολικά και παγκόσμια διακινδυνεύσεις μοναδικής εμβέλειας (Πανούσης, 2004) για θέματα που προαναφέρθηκαν, όπως τα ατομικά δικαιώματα. Οι κίνδυνοι αυτοί προκύπτουν γιατί κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές λειτουργίες των κρατών είναι άμεσα εξαρτώμενες από τις πληροφορίες που διακινούνται στα χρησιμοποιούμενα πληροφοριακά συστήματα, τα οποία όμως συστήματα εξαρτώνται και από τον ιδιωτικό τομέα. Αποτέλεσμα αυτού είναι οι δυνατότητες των εθνικών κυβερνήσεων στο πλαίσιο που διεκδικούν τον έλεγχο των «πληροφοριακών» συμπεριφορών, να περιορίζονται, παράγοντας και εφαρμόζοντας δίκαιο που εξισορροπεί δημόσια και ιδιωτικά συμφέροντα, προσδιορίζοντας την έννοια της παρέκκλισης.

Από τη στιγμή, λοιπόν, που στην ανάπτυξη της κοινωνίας της πληροφορίας καθοριστικό ρόλο παίζει ο ιδιωτικός τομέας και ο ρόλος του κράτους δεν είναι ευδιάκριτος για την εξισορρόπηση των συμφερόντων, οι όροι προστασίας της ιδιωτικότητας για παράδειγμα και ποιες συμπεριφορές θεωρούνται παρεκκλίνουσες, τίθενται υπό διαπραγμάτευση εκ νέου σε παγκόσμιο επίπεδο. Αυτό συμβαίνει γιατί οι κανόνες ανταγωνισμού που διέπουν τον ιδιωτικό τομέα δεν μπορούν να προσφέρουν εγγυήσεις ασφάλειας του δημοκρατικού προσανατολισμού των κρατών. Γίνεται κατανοητό ότι τέτοιου τύπου κίνδυνοι *«δεν προέρχονται από εξωτερικά φαινόμενα, αλλά από ανθρώπινες αποφάσεις και ενέργειες»* (Beck, 1992:50) που αφορούν στον έλεγχο και τη χρήση της πληροφορίας ανάλογα με τα έκδηλα και λανθάνοντα συμφέροντα⁹ των κοινωνικών ομάδων που εξυπηρετούν.

Στο πλαίσιο αυτό της κοινωνίας της πληροφορίας, φαινόμενα όπως *«η αναδόμηση των κοινωνικών και οικονομικών σχέσεων, η ρευστότητα των κοινωνικών διαδικασιών, η ταχύτητα των τεχνολογικών αλλαγών και η αξιοσημείωτη πολιτισμική ετερογένεια, στοιχεία που συνθέτουν τη φάση της μετανεωτερικότητας, θέτουν προκλήσεις για την εγκληματολογία»* (Garland & Sparks, 2000:189) και για τον προσδιορισμό και τη νοηματοδότηση της έννοιας της παρέκκλισης. Από τη μία πλευρά τυπικά ρυθμιστικός παράγοντας παραμένει το κράτος και όλοι οι υπερεθνικοί οργανισμοί που παράγουν

⁹ Ο Dahrendorf διαχωρίζει τα συμφέροντα σε δύο κατηγορίες, τα λανθάνοντα και τα έκδηλα. Ως **λανθάνοντα** συμφέροντα ορίζει τις ασύνειδες προσδοκίες των ρόλων. Ως **έκδηλα** ορίζει τα λανθάνοντα συμφέροντα που έχουν γίνει συνειδητά (Πετμεζίδου, 1996: 74).

κανόνες δικαίου για την οριοθέτηση των παρεκκλιουσών συμπεριφορών στην κοινωνία της πληροφορίας, όπως στις ηλεκτρονικές υπογραφές, στην προστασία των επενδύσεων, στην πνευματική ιδιοκτησία, στο ηλεκτρονικό εμπόριο, στην προστασία των ανηλίκων (Μήτρου, 2002) και από την άλλη, ουσιαστικά κανόνες που δημιουργούνται από τους παράγοντες της αγοράς προσαρμόζονται πιο ευέλικτα στις ραγδαίες αναδιαρθρώσεις, διασφαλίζοντας όμως συγκεκριμένα συμφέροντα. Για το λόγο αυτό πλήθος εγκληματολόγων, νομικών και κοινωνιολόγων έχουν κατά την τελευταία εικοσαετία προσπαθήσει να προτείνουν ορισμούς και κατηγοριοποιήσεις που να οριοθετούν την έννοια της παρέκκλισης με πληρότητα στην κοινωνία της πληροφορίας, αλλά δεν το έχουν επιτύχει (Λάζος, 2001:45).

Η προσπάθεια αυτή λαμβάνει χώρα, στη βάση που το δίκαιο καλείται να οριοθετήσει ζητήματα μέσα στους κόλπους του νέου παγκοσμιοποιημένου περιβάλλοντος (Prittwitz, 2000), χωρίς όμως να διακρίνεται ότι οι προσανατολισμοί του Δικαίου στη βιομηχανική κοινωνία δεν είναι επαρκείς. Μέχρι τώρα τα κοινωνικά ζητήματα ρυθμίζονταν υπό σαφώς διαχωρισμένες και διαφορετικές κανονιστικές διατάξεις (συνταγματικό, δίκαιο, αστικό δίκαιο, ποινικό δίκαιο). Αντίθετα τα φαινόμενα της κοινωνίας της πληροφορίας χρειάζεται να διαχειριστούν βάσει μιας οριζόντιας διαστρωμάτωσης του δικαίου, εφόσον τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που αναδύονται από αυτά, εμπλέκονται με το σύνολο του οργανωμένου νομικού συστήματος (Simon, 2008) και έτσι ο προσδιορισμός συμπεριφορών ως παρεκκλιουσών ή μη να γίνεται ιδιαίτερα δυσδιάκριτος.

Για το λόγο αυτό οι προκλήσεις που τίθενται για τις εγκληματολογικές επιστήμες ως προς την ερμηνεία της παρέκκλισης είναι ιδιαίτερα αυξημένες και προκειμένου να καταστούν κατανοητές, υπό το πλαίσιο της κοινωνίας της πληροφορίας, χρειάζεται να αναλυθούν τόσο οι εγκληματολογικές θεωρίες του «περάσματος στην πράξη» όσο και οι θεωρίες της κριτικής εγκληματολογίας. Η ανάλυση αυτή θα επιτρέψει την ανάπτυξη των επιχειρημάτων που αναδεικνύουν την κοινωνική κατασκευή της έννοιας της παρέκκλισης και στην κοινωνία της πληροφορίας, ως μια κοινωνική δράση που τοποθετείται σε ένα διαμεσολαβημένο πλαίσιο, προσαρμοσμένη στις υπάρχουσες κοινωνικές δομές, όπου αυτές γίνονται αντιληπτές ως οργανωμένα πρότυπα συμπεριφοράς.

1.2. Εγκληματολογία του περάσματος στην πράξη-μια κριτική θεώρηση

1.2.1. Οι εγκληματολογικές θεωρίες του περάσματος στην πράξη

Για πολλές δεκαετίες οι θεωρητικές αναλύσεις που αφορούσαν στο φαινόμενο της παρέκκλισης, στοιχειοθετούνταν στη βάση του ότι η παρέκκλιση συνιστά ένα παθογενές φαινόμενο στο σύστημα των κοινωνικών σχέσεων¹⁰ που αναπτύσσονται, αποδίδοντας της παράλληλα μία έννοια αυθύπαρκτη και αναλλοίωτη στο χρόνο. Οι θεωρητικές αυτές προσεγγίσεις οριοθετούν την έννοια της παρέκκλισης οντολογικά, θεωρώντας δηλαδή το έγκλημα ως μια αυθύπαρκτη πραγματικότητα, και προσεγγίζουν το αντικείμενο τους αιτιοκρατικά. Υπό αυτές τις προσεγγίσεις σκοπό της εγκληματολογίας συνιστά η εύρεση και η ανάλυση των αιτιών της εγκληματικής συμπεριφοράς μέσα από την επιστημονική μελέτη των φυσικών, κοινωνικών, πολιτισμικών, και άλλων χαρακτηριστικών των εγκληματιών (Χαΐδου, 1996: 17).

Όλες αυτές οι εγκληματολογικές θεωρήσεις βασίζονται σε συναινετικές κοινωνιολογικές προσεγγίσεις¹¹, οι οποίες αντιμετωπίζουν τον κόσμο ως ένα στατικό σύστημα, με προκαθορισμένες δομές, το οποίο είναι δυνατόν να εξηγηθεί στη βάση μιας επιστημονικής ανάλυσης της σχέσης αιτίου-αποτελέσματος. Ένα από τα βασικά ρεύματα αυτών των θεωρήσεων αποτελεί ο κλασικισμός, με κύριους θεμελιωτές του τον Cesare Beccaria και τον Jeremy Bentham την περίοδο του διαφωτισμού, οι οποίοι θέτουν τη βάση της ερμηνείας του εγκλήματος υπό το πρίσμα της αντίληψης της ελεύθερης βούλησης και της ορθολογικής δράσης, υποστηρίζοντας ότι η κοινωνία βασίζεται σε ένα κοινώς αποδεκτό κοινωνικό συμβόλαιο, το οποίο αντανακλά το κοινό ενδιαφέρον (Vold et al, 2002). Στη βάση αυτή, θέτοντας στο προσκήνιο τις έννοιες του ατομικισμού και του ηδονισμού, ερμηνεύουν το έγκλημα ως μια σκόπιμη δράση του ατόμου, η οποία επιδιώκει την ευχαρίστηση. Υπό αυτή την έννοια, η αιτιολογία του εγκλήματος αφορά στο στάθμισμα του ατόμου ανάμεσα στο όφελος της ηδονής της πράξης και στο κόστος της αναμενόμενης τιμωρίας, με το όφελος να κρίνεται μεγαλύτερο (Siegel, 2003). Στοχεύοντας στη μεταρρύθμιση του νομικού συστήματος με

¹⁰ « Ο άνθρωπος προσδιορίζεται από τις κοινωνικές σχέσεις, καθώς οι υλικές συνθήκες του περιβάλλοντος επιδρούν και διαμορφώνουν τη συνείδηση του και την προσωπικότητά του» (Γαλανού, 1979:120 στο Πανούσης, 1985).

¹¹ Οι θεωρίες της συναίνεσης, κυρίως εκφραζόμενες από τη Δομολειτουργική σχολή (Parsons, 1951), υποστηρίζουν ότι η κοινωνία είναι σαν ένας ζωντανός οργανισμός, μια ολοκληρωμένη ενότητα αλληλεξαρτώμενων μερών, τα οποία χρειάζεται να διατηρούνται σε λειτουργική ισορροπία. Οι αξιολογικές και κανονιστικές θεμελιώσεις του θεσμικού πλαισίου είναι τα βασικά στοιχεία της κοινωνικής ζωής, οι οποίοι προκύπτουν από μια γενική συμφωνία των μελών της κοινωνίας, έτσι ώστε, όντας η κοινωνία μια υπερατομική και ανεξάρτητη οντότητα, να μπορέσει να θεμελιωθεί (Τάτσης, 1997:221).

την αναμόρφωση του ποινικού δικαίου και του σωφρονιστικού συστήματος, οι δύο θεωρητικοί υποστήριζαν ότι οι ποινές που επιβάλλονται θα πρέπει να είναι ανάλογες της εγκληματικής ενέργειας, αποδίδοντας δηλαδή ανάλογη τιμωρία με την κοινωνική βλάβη που προκλήθηκε από την πράξη, να λειτουργούν προληπτικά και να γίνονται αντιληπτές στο κοινωνικό σύνολο (Muncie & McLaughlin, 2006).

Οι θέσεις των εκπροσώπων του κλασικισμού, οι οποίοι υιοθέτησαν τις βασικές αρχές που έθεσαν οι Beccaria και Bentham, σύμφωνα με τους Taylor, Walton & Young (2003) αντικατοπτρίζονται στα εξής σημεία: «α) όλοι οι άνθρωποι, εφόσον είναι από τη φύση τους ιδιοτελείς, ενδέχεται να διαπράξουν έγκλημα, β) το κοινώς αποδεκτό κοινωνικό συμβόλαιο αφορά στην επιθυμία των ανθρώπων να προστατεύσουν την ατομική τους ιδιοκτησία και την προσωπική ευημερία, γ) προσπαθώντας να αποφύγουν οι άνθρωποι έναν πόλεμο όλων εναντίον όλων, αυτοβούλως συντάσσουν μια συμφωνία με το κράτος, η οποία διασφαλίζει την κοινωνική ειρήνη με όρους συναίνεσης, δ) Η ποινή πρέπει να χρησιμοποιείται για να αποτρέψει το άτομο να βλάψει τα συμφέροντα των υπολοίπων. Στο πλαίσιο αυτό, αποδίδεται στο κράτος το προνόμιο να μπορεί να αποτρέψει αυτές τις παραβιάσεις, ε) οι ποινές δεν πρέπει να είναι μεγαλύτερες της βλάβης ούτε πρέπει να χρησιμοποιούνται για την αναμόρφωση του ατόμου, στ) η επιβολή του νόμου πρέπει να είναι όσο το δυνατόν λιγότερη και να εφαρμόζεται με τις δέουσες διαδικασίες, η) τα άτομα είναι υπεύθυνα για τις πράξεις τους και ίσα απέναντι στο νόμο».

Τον εικοστό αιώνα βαθμιαία από το ρεύμα του κλασικισμού προκύπτει η νεοκλασική σχολή, εκπροσωπούμενη από θεωρητικούς όπως ο Rossi, ο Garaud και ο Joly (Taylor, Walton & Young, 2003). Η διαφοροποίηση του νεοκλασικισμού έγκειται στη μετατόπιση του ενδιαφέροντος από την έννοια της βλάβης στην έννοια της ευθύνης που φέρει ο δράστης, υποστηρίζοντας ότι οι παράγοντες που οδηγούν το άτομο στην απόφαση διενέργειας της πράξης είναι πιο σημαντικοί από την προσπάθεια αναμόρφωσης του σωφρονιστικού συστήματος. Για παράδειγμα οι ανήλικοι ή οι ψυχικά ασθενείς θα πρέπει να εξαιρούνται από την επιβολή ποινών (Siegel, 2003). Στο πλαίσιο αυτό επιτυγχάνουν την ένταξη, μη νομικών εμπειρογνομόνων, ψυχιάτρων, δηλαδή και κοινωνικών λειτουργών, κατά τη διαδικασία της δίκης, αποδίδοντας περισσότερη έμφαση στους παράγοντες που οδηγούν στις ηθικές επιλογές των ατόμων (Taylor, Walton & Young, 2003). Σύμφωνα με τους Taylor, Walton & Young (2003) οι θέσεις του νεοκλασικισμού αντικατοπτρίζονται στα εξής: «α) το παράδειγμα της ποινής θα είχε διαφορετικά αποτελέσματα εξαρτώμενο από τα ατομικά χαρακτηριστικά του

δράστη, β) η φυλάκιση του δράστη θα πρέπει να γίνεται σε ένα τέτοιο περιβάλλον, το οποίο από μόνο του θα λειτουργεί αποτρεπτικά σε μελλοντική του τάση για έγκλημα. Βασική συνέπεια αυτής της αναθεώρησης αποτέλεσε το γεγονός ότι η τιμωρία εκφραζόταν με όρους συμβατούς με την αποκατάσταση, γ) η έννοια της ελεύθερης βούλησης συνεχίζει να διακρίνει τις νεοκλασικές θεωρίες, αναγνωρίζοντας όμως ότι οι σταθερές δομές συμβάλλουν περισσότερο από άλλες στην επιλογή του ατόμου, δ) αναγνωρίζουν ότι πέρα από την ορθολογικότητα του ατόμου υπάρχουν παράγοντες, οι οποίοι προσδιορίζονται από το παρόν και το μέλλον του, που επηρεάζουν τις επιλογές του, ε) σκιαγράφησαν εν μέρει τις δομές που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την άσκηση του εθελοντισμού».

Στις θεωρίες αυτές ασκείται κριτική από τη θετικιστική σχολή, της οποίας η εμφάνιση σηματοδότησε και τη γέννηση της επιστήμης της Εγκληματολογίας (Φαρσεδάκης,1996:87), καθώς στη βάση της προαναφερθείσας σχέσης αιτιατό-αποτέλεσμα, αποδίδει το έγκλημα σε πλήθος παραγόντων που επηρεάζουν την ανθρώπινη συμπεριφορά, όπως είναι οι βιολογικοί, οι ατομικοί, οι ψυχολογικοί και οι κοινωνικοί. Κυριότεροι υποστηρικτές των παραπάνω θέσεων υπήρξαν οι C. Lombroso, οι E. Ferri και R. Garofalo, εκπροσώποι της ιταλικής θετικιστικής σχολής.

Ο Lombroso επηρεασμένος από τη θεωρία του Δαρβίνου και την επιστήμη της Ανθρωπολογίας, προσπάθησε να δημιουργήσει ένα κλάδο που να αφορά αποκλειστικά στον εγκληματία, την Εγκληματική Ανθρωπολογία (Γεωργούλας, 2003). Σύμφωνα με τη θεωρία του, ο εγκληματίας πρέπει να αποτελεί ένα ιδιαίτερο ανθρωπολογικό είδος που δεν είχε ομαλή βιολογική εξέλιξη. Είναι δηλαδή ένας άνθρωπος με μερικά χαρακτηριστικά κατώτερου βιολογικού είδους. Ο εκ γενετής εγκληματίας, λοιπόν, συγκεντρώνει σωματικά γνωρίσματα – στίγματα, όπως τα ονομάζει,- όπως ασυμμετρία του κρανίου ή του προσώπου, μεγάλο ινιακό τρήμα, σαρκώδη και προεξέχοντα χείλη, ανώμαλη οδοντοφυΐα, μογγολισμός κ.α. κάθε γεννημένος εγκληματίας συγκεντρώνει τουλάχιστον πέντε από αυτά και όσα περισσότερα έχει, τόσο μεγαλύτερες είναι οι πιθανότητες να οδηγηθεί σε εγκληματική δράση (Μαραγκοπούλου, 1984:89).

Ο Garofalo αναπτύσσει μια θεώρηση βάσει της οποίας «έγκλημα διαπράττει εκείνος που παραβαίνει τα στοιχειώδη αισθήματα φιλαλληλίας¹² μιας συγκεκριμένης

¹² Ο Garofalo διαχωρίζει τα αισθήματα φιλαλληλίας σε δύο κατηγορίες:

Το αίσθημα του οίκτου, όπου συμβαίνει ο συνάνθρωπος να λυπάται το συνάνθρωπο όταν παθαίνει κάτι και δεν θα ήθελε να συμβεί στον ίδιο και συνεπώς να μην προβαίνει στις συγκεκριμένες πράξεις, καθώς αντιλαμβάνεται το φυσικό ή ψυχικό πόνο.

κοινωνίας μιας ορισμένης εποχής, τα απαραίτητα για την κοινωνική συμβίωση». (Μαραγκοπούλου, 1984:30). Ο Garofalo υποστηρίζει ότι τα αισθήματα αποτελούν ένα διαχρονικό και σταθερό υποκειμενικό κριτήριο για τον προσδιορισμό του πραγματικού εγκλήματος, θεωρώντας ως πραγματικό έγκλημα μόνο τις πράξεις που έρχονται σε αντίθεση με την προσβολή αυτών των στοιχειωδών αισθημάτων.

Ο Ferrì ήταν ο πρώτος θεωρητικός που υποστήριξε ότι παράγοντες του εγκλήματος δεν μπορούσαν να είναι μόνο βιολογικοί ή ψυχολογικοί, αλλά ότι θα έπρεπε να ληφθεί υπόψη το κοινωνικό περιβάλλον και οι συνθήκες στις οποίες διαδραματίζεται μια εγκληματική συμπεριφορά (Δασκαλάκης, 1985). Στόχος του, λοιπόν, ήταν να ερμηνευθεί το έγκλημα ως ένα κοινωνικό φαινόμενο στο οποίο συντρέχουν παράγοντες όπως το κοινωνικό περιβάλλον, οι οικονομικές συνθήκες, το πολιτικό και πολιτισμικό πεδίο (Γεωργούλας, 2009).

Μετά την ανάπτυξη των θέσεων της Ιταλικής Θετικιστικής Σχολής για το έγκλημα – Lombroso, Ferrì, Garofalo- δημιουργούνται θεωρίες που συνδέουν την εγκληματικότητα με διάφορες ψυχοφυσιολογικές διαταραχές, όπως η θεωρία του εκφυλισμού από τον Morel, και η θεωρία των ενστικτωδών διαστροφών των Magnan, Corre, Laurent και Dure, όπου ο εγκληματίας παρουσιάζεται ως ένας διεστραμμένος ιδιοσυστασιακά τύπος με συναισθηματικές αλλοιώσεις και ιδιόρρυθμη σεξουαλικότητα (Γεωργούλας, 2003:66). Πλήθος ερευνών διενεργούνται για τη συσχέτιση συγκεκριμένου ατομικού χαρακτηριστικού, είτε βιολογικού είτε ψυχολογικού είτε κοινωνικού, με την εγκληματική συμπεριφορά. Χαρακτηριστικές ήταν οι έρευνες των Goring και του Seldon, οι οποίες αφορούσαν στη συσχέτιση σωματότυπου και συμπεριφοράς, των Dugdale, Christiansen, Grove, Walters, Hutchings, Mednick οι οποίες αφορούσαν στη συσχέτιση κληρονομικών χαρακτηριστικών και εγκληματικής συμπεριφοράς, των Stern, Goddard, Quay οι οποίες αφορούσαν στη συσχέτιση μεταξύ νοητικής επάρκειας και εγκληματικής συμπεριφοράς, των Hewitt και Jenkins, οι οποίες αφορούσαν στη συσχέτιση ψυχολογικών παραγόντων και εγκληματικής συμπεριφοράς, του Farrington ως προς τη συσχέτιση κοινωνικών παραγόντων (μονογονεϊκή οικογένεια, συγκρούσεις μεταξύ γονέων, επιρροή από συνομηλίκους) με την εγκληματική συμπεριφορά (Vold et al, 2002; Muncie & McLaughlin, 2006).

Το αίσθημα της εντιμότητας, το οποίο εμποδίζει τον άνθρωπο να γίνει κύριος με τη βία ή την απάτη κάποιου πράγματος ή δικαιώματος που δεν του ανήκει. (Μαραγκοπούλου 1984:29-30)

Συνοψίζοντας λοιπόν, οι θεωρήσεις αυτές υποστηρίζουν ότι ο εγκληματίας διακρίνεται από τους «φυσιολογικούς» ανθρώπους από κάποια «στίγματα», τα οποία είναι είτε βιολογικά ή κοινωνικά -συνθηματική γλώσσα, ιδιαίτερη φιλολογία των εγκληματιών- (Αλεξιάδης, 1996:54-55). Το έγκλημα, δηλαδή καθορίζεται από εσωτερικές γενετικές ή ψυχολογικές ανικανότητες του ατόμου ή από ακατάλληλες μεθόδους ανατροφής και διαπαιδαγώγησης του ατόμου από δυσλειτουργικές οικογένειες. Στόχος τους είναι η κατηγοριοποίηση τύπων εγκληματιών και η αναγνώριση της αιτιολογίας του εγκλήματος (Κουράκης, 2006).

Όλες αυτές οι έρευνες προέβαιναν στην κατηγοριοποίηση των στατιστικών στοιχείων τους στη βάση των νομικών όρων που χρησιμοποιούνταν, όροι οι οποίοι ενδεχόμενα δεν ήταν κατάλληλοι για την επιστημονική ανάλυση. Επιπλέον τα στατιστικά των ερευνών βασίζονταν στα καταγεγραμμένα εγκλήματα από την αστυνομία, τα οποία σε πολλές περιπτώσεις αντανακλούσαν μόνο ένα μικρό ποσοστό του συνολικού αριθμού των πεπραγμένων αξιόποινων πράξεων. Επιπροσθέτως ο αριθμός των καταγεγραμμένων εγκλημάτων μπορούσε να ποικίλλει σημαντικά, ανάλογα με τον βαθμό επαγρύπνησης της αστυνομίας, τους αστυνομικούς πόρους ή ακόμα και την προθυμία των πολιτών να αναφέρουν συγκεκριμένα αδικήματα (Taylor, Walton & Young, 2003).

Όλες αυτού του τύπου οι θεωρίες προσδιορίζονται από τους Taylor, Walton & Young (2003) με τον όρο «αναλυτικός ατομισμός», δεδομένης της έμφασης που απέδιδαν στα εκάστοτε ιδιαίτερα ατομικά χαρακτηριστικά για την ερμηνεία του εγκλήματος, οι οποίες αποτέλεσαν και την κυρίαρχη οπτική για τις εγκληματολογικές σπουδές το πρώτο μισό του 20ου αιώνα. Οι θεωρίες του αναλυτικού ατομικισμού βρήκαν έκφραση κυρίως μέσα από τις παραδοσιακές πολιτικές φιλοσοφίες του φιλελευθερισμού. Το κοινωνικό συμβόλαιο στο οποίο «ελεύθερα» συναινούν τα άτομα, λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο που τα άτομα αποκηρύσσουν ένα βαθμό ελευθερίας σε αντάλλαγμα για την προστασία που τους παρέχεται από την κοινωνία (Taylor, Walton & Young, 2003).

Τις θεωρίες του αναλυτικού ατομικισμού αποδόμησε ο Durkheim μέσω του έργου του, ο οποίος υποστήριζε ότι αυτό το είδος αναλυτικού ατομικισμού δεν αντικατοπτρίζει την πραγματικότητα των βιομηχανικών κοινωνιών, καθώς είναι διαχωρισμένες σε γκρουπ διαφορετικών συμφερόντων με ανισότιμη βάση, με αποτέλεσμα τέτοιου τύπου κοινωνικά συμβόλαια να μην μπορούν να επιτευχθούν (Taylor, Walton & Young, 2003).

Ο Durkheim, μέσα από το έργο του αναγνώρισε ότι ο κόσμος δεν μπορεί να ερμηνευθεί ως αποτέλεσμα των ατομικών δράσεων, καθώς τα άτομα δεν είναι σε θέση πάντα να επιλέξουν, εφόσον η έννοια του εξαναγκασμού διατρέχει το σύνολο των ατομικών ενεργειών είτε με τυπικά μέσα, όπως ο νόμος, είτε με άτυπα, όπως η κοινωνική κατακραυγή (Taylor, Walton & Young, 2003). Ωστόσο, όλη αυτή η κριτική που άσκησε στις θεωρίες του αναλυτικού ατομισμού τον έστρεψε προς μια κατεύθυνση της ερμηνείας του εγκλήματος στη βάση των κοινωνικών παραγόντων που διακρίνουν τις βιομηχανικές κοινωνίες.

Ο Durkheim, υποστηρίζοντας την ύπαρξη των κεντρικών συναινετικών αξιών¹³ που έχει οριοθετήσει η κάθε κοινωνία για την επίτευξη της συνοχής της, ισχυρίζεται ότι το έγκλημα, ως κοινωνικό φαινόμενο, συνιστά μια κοινωνική αναγκαιότητα, γιατί η οριοθέτηση του συμβάλλει ουσιαστικά στη σταθεροποίηση των κοινών αξιών και στην επίτευξη αυτής της συνοχής (Χαΐδου, 1996:32). Διαχωρίζοντας τις κοινωνίες με βάση την κοινωνική τους αλληλεγγύη, σε μηχανικές και οργανικές¹⁴, η συνοχή των σύγχρονων κοινωνιών, οργανικού τύπου, βασίζεται στον καταμερισμό των λειτουργιών στα υποκείμενα. Το έγκλημα, λοιπόν, ως μια λειτουργία της κοινωνίας, εξυπηρετεί σαφείς σκοπούς ως προς τη θεμελίωση των αξιών της κοινωνίας αυτής, καθώς ως πράξη από κάποιο μέλος της κοινωνίας, αποτελεί παράδειγμα προς αποφυγήν, ερχόμενη σε αντίθεση με τις αξίες που νόμιμα κυριαρχούν και οδηγούν την κοινωνία στην ολοκλήρωση. Παράλληλα τα μέλη της κοινωνίας που έχουν νομιμοποιήσει και εγκολπώσει τις αξίες αυτές οδηγούνται σε σύσφιξη των σχέσεων, επιτυγχάνοντας την απαιτούμενη κοινωνική συνοχή (Γεωργούλας, 2009). Σε αυτό το

¹³Η κοινωνική ζωή βασίζεται στην ανταπόδοση και τη συνεργασία, προάγει την αλληλεγγύη και συναρτάται με την ανάληψη δεσμεύσεων. Τα κοινωνικά συστήματα στηρίζονται στην αναγνώριση της νόμιμης κυριαρχίας, τείνουν στη συνοχή, την ολοκλήρωση και την αναπαραγωγή. (Craib, 2000:108). Για να επιτευχθεί ο στόχος αυτός της ολοκλήρωσης και της αναπαραγωγής απαιτείται δομική ισορροπία, κοινωνική ενσωμάτωση, θεσμικός προστατευτισμός, κοινωνική ευταξία και πολιτική σταθερότητα. Η ύπαρξη, βέβαια, κοινών συναινετικών κεντρικών αξιών σε κάθε ανθρώπινη κοινωνία, δεν παραγνωρίζει το γεγονός της ύπαρξης συγκρουόμενων αξιών ανάμεσα σε άτομα και ομάδες. Σε αυτό ακριβώς το σημείο, καθοριστικό ρόλο διαδραματίζει το κράτος, το οποίο μετριάζει τις συγκρούσεις και παραθέτει τις κοινές αξίες και τα κοινά συμφέροντα του κοινωνικού συνόλου. (Vold et al., 2002:227).

¹⁴ Στις παραδοσιακές κοινωνίες υφίσταται ένα είδος μηχανικής αλληλεγγύης. Η έννοια αυτού του τύπου αλληλεγγύης είναι ακριβώς η μηχανική διασύνδεση των μελών της κοινωνικής ομάδας, με τις συνήθειες, τα έθιμα, την πίστη, τα τελετουργικά λατρείας, και γενικότερα την ομοιογένεια των συνειδησιακών δεσμών με τις κοινές εμπειρίες της πραγματικότητας. Η ομοιότητα και η συνταύτιση αποτελούν τα βασικά στοιχεία. Σε αντίθεση στις σύγχρονες κοινωνίες παρατηρείται ο τύπος της οργανικής αλληλεγγύης που εκφράζεται σε μια λειτουργική αλληλο-εξάρτηση των μελών προερχόμενη από την κατανομή της εργασίας. Οι κοινωνικοί δεσμοί εκφράζονται σε μια συλλογική συνείδηση που κρίνεται τώρα εκ των πραγμάτων απολύτως αναγκαία για την ηθική στήριξη των κοινωνικών θεσμών. Υπάρχει προτεραιότητα των συμβατικών κανόνων, καθώς διασπάται η κεντρική εξουσία και το άτομο αποκτά την πρωτοκαθεδρία. Το δίκαιο είναι επανορθωτικό και στοχεύει στην απονομή της κοινωνικής δικαιοσύνης με κριτήρια συλλογικής ισορροπίας των ατομοκεντρικών συμφερόντων. (Τάτσης, 1997:136.)

πλαίσιο στοιχειοθετεί και το έργο του για την αυτοκτονία, για την οποία όπως αναφέρεται αίτιο αποτελούν εξωτερικοί ως προς το άτομο κοινωνικοί παράγοντες που το ωθούν στην πράξη, αποδίδοντας της 4 τύπους: την εγωιστική, την αλτρουιστική, την ανομική και τη μοιρολατρική αυτοκτονία (Τάτσης, 1997).

Αν και το έργο του Durkheim διακρίνεται από τη σύλληψη της διαλεκτικής μεταξύ των αναγκών των ανθρώπων και των διακανονισμών της ίδιας της δομής, ασκώντας κριτική στον αναλυτικό ατομισμό, ωστόσο η παρέκκλιση εν μέρει αποδίδεται ως αποτέλεσμα βιολογικών παραγόντων, ειδικά ως προς την ερμηνεία της εγωιστικής αυτοκτονίας, ή ως μιας στατικής απεικόνισης μεταξύ των ατομικών επιθυμιών και των κοινωνικών αναγκαιοτήτων, πολλές φορές με την οπτική μιας παθογενούς κοινωνίας (Taylor, Walton & Young, 2003).

Σε ένα αντίστοιχο αιτιοκρατικό μοντέλο θεωρητικής ανάλυσης της παρέκκλισης κινούνται και οι σχολές του φυσικού δικαίου, του θετικού δικαίου και του κοινωνικού θετικισμού (Σούρλας, 1995), καθώς κοινό σημείο και των τριών αποτελεί ότι, για τον ορισμό μιας πράξης ως εγκληματικής, απαιτείται να αισθάνεται η ίδια η κοινωνία την πράξη ως προσβλητική ως προς τις κυρίαρχες αξίες της.

Όλες οι παραπάνω θεωρίες προσπαθούν να εδραιώσουν τις αιτιώδεις σχέσεις μεταξύ διάφορων παραγόντων και περάσματος στην εγκληματική πράξη, το οποίο αποτελεί και τον κεντρικό άξονα αυτών των θεωριών. Για αυτό το λόγο ονομάζονται στο σύνολο τους ως «εγκληματολογία του περάσματος στην πράξη» (Φαρσεδάκης, 1991). Οι προσεγγίσεις της εγκληματολογίας του περάσματος στην πράξη συνάδουν στην κοινή θεωρητική στοχοθέτηση ότι το έγκλημα ως φαινόμενο, υφίσταται σε όλες τις κοινωνίες, ακόμα και αν η τυπολογία του είναι διαφορετική σε κάθε κοινωνία, καθώς πάντα εμφανίζεται ως φαινόμενο που προσβάλλει τις θεμελιώδεις κοινωνικές αξίες. Κάθε άτομο, το οποίο εμπίπτει σε μια παρεκκλίνουσα συμπεριφορά, θίγει αυτές τις θεμελιώδεις αξίες¹⁵. Έτσι οι παρεκκλίνουσες συμπεριφορές αποτελούν την αιτία της δημιουργίας του ποινικού δικαίου, ο οποίος δημιουργείται για να μπορέσει να τις αντιμετωπίσει, εκφράζοντας τις κυρίαρχες αντιλήψεις της κοινωνικής πραγματικότητας.

¹⁵ Η συμπεριφορά αυτή δεν οφείλεται στην ελεύθερη βούληση του ατόμου, το οποίο αντιτίθεται συνειδητά στις αξίες αυτές, αλλά σε εξωγενείς κοινωνικούς παράγοντες, συνδυασμένους με τα βιολογικά και ψυχολογικά χαρακτηριστικά του. Τα χαρακτηριστικά και οι ιδιότητες του εγκληματία, προσαρμοσμένα στην προσωπικότητα του και στο κοινωνικό του περιβάλλον, είναι αυτά που προσβάλλουν τις κοινές συναινετικές αξίες. Ο εγκληματίας διαφέρει από τον μη εγκληματία, καθώς δεν έχει φθάσει στον απαιτούμενο βαθμό ανθρώπινης εξέλιξης και παράλληλα ο μη εγκληματίας δεν αντιδρά στα εξωτερικά ερεθίσματα που μπορούν να τον οδηγήσουν στο έγκλημα. «Και όπως υποστηρίζει ο Ferrì, ο ομαλός εγκληματίας δεν υπάρχει γιατί ο ομαλός άνθρωπος δεν διαπράττει έγκλημα.» (Δασκαλάκης, 1985: 13)

«Η αιτία λοιπόν της δημιουργίας του ποινικού νόμου είναι η πραγματικότητα του εγκλήματος ή, με άλλη έκφραση, η ανάγκη προστασίας του κοινωνικού συνόλου από προσβολές εναντίον αντικειμένων που, κατά κοινή εκτίμηση των μελών της κοινωνίας, αποτελούν τα θεμέλια της κοινής ζωής» (Δασκαλάκης, 1985:47).

Αντίστοιχα, λοιπόν βάσει των αιτιοκρατικών θεωριών, το έγκλημα ενυπάρχει στην κοινωνία της πληροφορίας ως φαινόμενο, το οποίο να μεν εμφανίζεται με διαφορετικές μορφές και χαρακτηριστικά, αλλά δεν παύει να θίγει τις θεμελιώδεις κοινωνικές αξίες της κοινωνίας. Σε αυτό το πλαίσιο των αιτιοκρατικών θεωριών, διαμορφώνονται οι συνθήκες για την ανάπτυξη περαιτέρω κοινωνικών δράσεων, οι οποίες δεν εμπίπτουν στη σφαίρα των κατεστημένων νορμών και χαρακτηρίζονται ως εγκληματικές.

Οι Cohen και Felson υποστηρίζουν ότι οι αλλαγές που έχουν επέλθει στη σύγχρονη κοινωνία προάγουν έναν αυξανόμενο αριθμό ευκαιριών στους κοινωνικούς δρώντες, ώστε να διαπράξουν έγκλημα. (Vold et al., 2002). Ο D. Adams (2001 στο Τσουραμάνης, 2005) τονίζει ότι η θεωρία της ευκαιρίας αφορά σε δύο επίπεδα, στην ευκαιρία ως κατάσταση και στην ευκαιρία ως κίνητρο. Με τη ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας, την ανάπτυξη των συστημάτων της επικοινωνίας, τις μεταβολές στον καταμερισμό εργασίας και την ανάδυση μιας παγκοσμιοποιημένης οικονομίας της πληροφορίας, η κοινωνία της πληροφορίας προσφέρει αυτές τις «ευκαιρίες»¹⁶ για την τέλεση εγκληματικών πράξεων. Ωστόσο, όπως καταγράφουν οι Broucek & Turner (2006) δεν υπάρχει κοινή συμφωνία για ένα θεωρητικό πλαίσιο που θα επιτρέπει την κατανόηση και την ερμηνεία τέτοιου τύπου δράσεων ούτε ως προς τις επιδράσεις τους αλλά ούτε και ως προς τις αλληλεπιδράσεις τους. Ο D. B. Parker με τη μελέτη του Crime by Computer το 1976, αποτελεί έναν από τους πρώτους κοινωνικούς επιστήμονες που ασχολούνται με την οριοθέτηση τέτοιου τύπου συμπεριφορών. Μάλιστα ο Parker δε χρησιμοποιεί τον όρο έγκλημα αλλά καταγράφει τον όρο «πληροφορική προσβολή» και τον προσδιορίζει βάσει των εξής συνθηκών: α) η συμπεριφορά να σχετίζεται με την πληροφορική τεχνολογία, δηλαδή είτε η συμπεριφορά να αφορά σε παράνομη χρήση του υπολογιστή ή να σχετίζεται με τη χρήση υπολογιστή β) το θύμα να έχει υποστεί ζημιά, γ) ο δράστης σκόπιμα έπραξε με στόχο να αποκομίσει κέρδος. Ο J. Anderson το 1980 (στο Furnell, 2006:31-32) προβαίνει στην κατηγοριοποίηση χρηστών πληροφορικής τεχνολογίας, οι οποίοι

¹⁶ Κατά τους Cohen και Felson οι «ευκαιρίες» είναι γνωστές ως «θεωρία των καθημερινών δραστηριοτήτων» (Routine activities theory).

παρουσιάζουν παρεκκλίνουσες συμπεριφορές και κατά τη γνώμη του με αυτόν τον τρόπο προσπαθούν να μετέχουν στην κοινωνία της πληροφορίας, σε εξωτερικούς και εσωτερικούς δράστες. Ως εξωτερικούς ορίζει τους δράστες που επιτυγχάνουν να έχουν πρόσβαση σε ένα πληροφοριακό σύστημα χωρίς εξουσιοδότηση, αντικατοπτρίζοντας τους hackers, ενώ ως εσωτερικούς ορίζει τους δράστες που έχουν πρόσβαση στο πληροφοριακό σύστημα, αλλά δεν έχουν το δικαίωμα να κάνουν χρήση των δεδομένων του για προσωπικό όφελος. Από τα μέσα της δεκαετίας του 1980 το ηλεκτρονικό έγκλημα αντιμετωπίζεται ως ένα νέο έγκλημα, το οποίο «συντίθεται από δικούς του δράστες και δράσεις, και, σ'ένα άλλο επίπεδο, πλαισιώνεται από ένα ιδιαίτερο δίκαιο» (Λάζος, 2001:27).

Ωστόσο, αντίστοιχα ένας γενικά αποδεκτός ορισμός παρεκκλινουσών συμπεριφορών που σχετίζονται με την πληροφορική τεχνολογία δεν υπήρχε στη διεθνή νομολογία (Μυλωνόπουλος, 1991). Ορισμός διατυπώθηκε για πρώτη φορά το 1986 από ειδική ομάδα εμπειρογνομόνων του ΟΑΣΑ που συνεστήθη για να εξετάσει το θέμα τέτοιων συμπεριφορών, ο οποίος απέδιδε την οριοθέτηση ότι ως παρεκκλίνουσα συμπεριφορά που διαπράττεται με ηλεκτρονικό υπολογιστή μπορεί να χαρακτηριστεί κάθε παράνομη, ανήθικη ή χωρίς δικαίωμα συμπεριφορά, που σχετίζεται με την αυτόματη επεξεργασία ή μετάδοση δεδομένων (Αγγελής, 2000).

Καθώς λοιπόν οι παρεκκλίνουσες συμπεριφορές που σχετίζονται με την πληροφορική τεχνολογία δεν χαρακτηρίζονται από ομοιογένεια όσον αφορά στα χαρακτηριστικά τους, αλλά και στον τρόπο και στον τόπο τέλεσης τους, δημιουργούνται πολλών ειδών συγχύσεις τόσο όσον αφορά στον ορισμό τους όσο και στο αν αυτές οι συμπεριφορές υφίστανται ή όχι ως μια ανεξάρτητη κατηγορία εγκλήματος. Για το λόγο αυτό πλήθος αυτών των δράσεων οριοθετήθηκαν ως εγκληματικές υπό την ταμπέλα της έννοιας «ηλεκτρονική εγκληματικότητα». Η ηλεκτρονική εγκληματικότητα είναι μια υπερκείμενη συλλογική έννοια στην οποία εμπίπτουν όλες εκείνες οι αξιόποινες πράξεις που τελούνται με τη χρήση ενός συστήματος ηλεκτρονικής επεξεργασίας δεδομένων και διακρίνεται σε στενή και σε ευρεία έννοια. Η εν στενή έννοια ηλεκτρονική εγκληματικότητα αναφέρεται στις αξιόποινες πράξεις όπως είναι η ηλεκτρονική απάτη, η χωρίς άδεια απόκτηση δεδομένων, η παραποίηση δεδομένων και η δολιοφθορά δηλαδή εγκλήματα όπου ο ηλεκτρονικός υπολογιστής αποτελεί κύριο μέσο τέλεσης των εγκλημάτων. Αντίθετα η εν ευρεία έννοια ηλεκτρονική εγκληματικότητα μέσω Η/Υ περιλαμβάνει όλα εκείνα τα αδικήματα για την τέλεση των οποίων ο ηλεκτρονικός υπολογιστής χρησιμοποιείται ως

βοηθητικό μέσο (Αργυρόπουλος, 2001). Στο πλαίσιο αυτής της ευρείας έννοιας πολλοί θεωρητικοί προβαίνουν στην ερμηνεία αυτών των συμπεριφορών χρησιμοποιώντας όρους όπως οι computer crime, digital crime, cyber crime, e-crime (πληροφορικό έγκλημα, ψηφιακό έγκλημα, έγκλημα του κυβερνοχώρου, ηλεκτρονικό έγκλημα).

Κατά τον Mandell (στο Λάζος, 2001) το πληροφορικό έγκλημα περιλαμβάνει δύο είδη δραστηριότητας, τη χρήση υπολογιστή στη διάπραξη πράξεων απάτης, κλοπής ή απόκρυψης που αποσκοπούν στο να παράσχουν οικονομικά, επιχειρηματικά, σχετιζόμενα με ιδιοκτησία ή παροχή υπηρεσιών και κατά δεύτερον απειλές σε σχέση με τον ίδιο τον υπολογιστή όσον αφορά στο software και στο hardware υλικό του.

Ο Wasik (1991) βασισμένος στον ορισμό του Mandell ορίζει ως πληροφορικό έγκλημα την κάθε κακοχρησία του υπολογιστή που προκαλείται από μια ανήθικη ή χωρίς εξουσιοδότηση συμπεριφορά, διατυπώνοντας (στο Κανελλόπουλος, 2007) τρία ζητήματα που σχετίζονται με τα πληροφορικά εγκλήματα. Το πρώτο ζήτημα αφορά στο αν πραγματικά υπάρχει το πληροφορικό έγκλημα, υποστηρίζοντας ότι τέτοιου τύπου συμπεριφορές δεν αποτελούν απλώς αποκύημα της φαντασίας. Το δεύτερο ζήτημα αφορά στο ερώτημα αν το ποινικό δίκαιο δύναται να θέσει το ηλεκτρονικό έγκλημα υπό κοινωνικό έλεγχο και το τρίτο ζήτημα αναφέρεται στον ορισμό του εύρους του ηλεκτρονικού εγκλήματος και στο τι είναι λογικό και αναγκαίο να περιλαμβάνεται στο εύρος αυτό.

Ο Steve Schackelford προτείνει μια κατηγοριοποίηση του πληροφορικού εγκλήματος σε σχέση με τον ηλεκτρονικό υπολογιστή, όπου ο υπολογιστής αποτελεί το σκοπό ή το μέσο τέλεσης του εγκλήματος. Σε αυτή τη θεωρητική οπτική ο Scott Charney (1994 στο Λάζος, 2001) έρχεται να προσθέσει μια τρίτη κατηγορία όπου ο υπολογιστής λειτουργεί συμπτωματικά στη διάπραξη ενός εγκλήματος. Παράλληλα άλλοι θεωρητικοί, όπως οι Hurewitz και Lo (1993) προσδιορίζουν το πληροφορικό έγκλημα βάσει δύο κατηγοριών τα παραδοσιακά εγκλήματα που διαπράττονται με νέα εργαλεία και τα νέα εγκλήματα που διαπράττονται με νέα εργαλεία.

Το 1994 οι Forester και Morrison όρισαν ως πληροφορικό έγκλημα κάθε εγκληματική πράξη για την οποία υπολογιστής αποτελεί το βασικό μέσο τέλεσης της.

Ο Barrett (1997) προβαίνει σε μια διαφορετική κατηγοριοποίηση του ηλεκτρονικού εγκλήματος η οποία αφορά στις πράξεις που γίνονται ενάντια στον υπολογιστή, εννοώντας την κλοπή hardware και software ή τη φθορά με ιούς, αλλά και στις πράξεις που πραγματοποιούνται μέσω υπολογιστή, εννοώντας πράξεις όπως η πορνογραφία, η πειρατεία λογισμικού ή απάτες μέσω διαδικτύου.

Ο Sieber (1997), θέτοντας ως κριτήριο το έννομο αγαθό που προσβάλλεται ή απειλείται, κατηγοριοποίησε το ηλεκτρονικό έγκλημα σε τρεις κατηγορίες. Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει τα ηλεκτρονικά οικονομικά εγκλήματα όπως η απάτη, η πλαστογραφία, η ηλεκτρονική κατασκοπεία, το ηλεκτρονικό σαμποτάζ. Η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει τα ηλεκτρονικά εγκλήματα κατά των ατομικών δικαιωμάτων (παιδική πορνογραφία, πνευματική ιδιοκτησία) και η τρίτη περιλαμβάνει εγκλήματα ασφάλειας στην κοινωνία της πληροφορίας, όπως τα εγκλήματα κατά της Εθνικής Ασφάλειας, του ελέγχου, της διασυνοριακής ροής πληροφοριών, της δημοκρατικής νομιμότητας, της ακεραιότητας των κοινωνικών διαδικασιών που στηρίζονται σε επεξεργασίες με Η/Υ, της ακεραιότητας δικτύων επικοινωνιών.

Ο Donald Pipkin (2003) κατηγοριοποιεί το ηλεκτρονικό έγκλημα ως εξής: στα παραδοσιακά εγκλήματα τα οποία τελούνται με τη χρήση υπολογιστή (κλοπή, απάτη), στα εξειδικευμένα εγκλήματα με τη χρήση υπολογιστή (ιούς), στα εγκλήματα που αφορούν στην κατάχρηση πνευματικής ιδιοκτησίας μέσω της κλοπής πληροφοριών που διακινούνται ηλεκτρονικά και στα εγκλήματα που αφορούν σε προσωπικά δεδομένα.

Κατά τον Kizza (2004) ως πληροφορικό έγκλημα μπορεί να οριστεί η εγκληματική δραστηριότητα η οποία βασίζεται σε τεχνολογικές υποδομές πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένης της παράνομης πρόσβασης (αναρμόδια πρόσβαση), την παράνομη παρεμπόδιση (με τα τεχνικά μέσα των μη-δημόσιων διαβιβάσεων στοιχείων υπολογιστών από ή μέσα σε ένα συγκρότημα ηλεκτρονικών υπολογιστών), την παρέμβαση στοιχείων (αναρμόδια καταστροφή, διαγραφή, επιδείνωση, αλλαγή ή καταστολή των στοιχείων υπολογιστών), την παρέμβαση συστημάτων (που παρεμποδίζουν τη λειτουργία ενός συγκροτήματος ηλεκτρονικών υπολογιστών με την εισαγωγή, τη διαβίβαση, την καταστροφή, τη διαγραφή, την επιδείνωση, την αλλαγή ή την καταστολή των στοιχείων υπολογιστών), την κακή χρήση των συσκευών, την παραποίηση (κλοπή ταυτότητας), και την ηλεκτρονική απάτη.

Οι Cronan, Foltz και Jones (2006) υποστηρίζουν ότι η αύξηση των ηλεκτρονικών εγκλημάτων είναι ραγδαία ειδικά όσον αφορά σε συμπεριφορές που βλάπτουν επιχειρήσεις και το στρατό. Ο Furnell (2006) αναφέρεται στη σημαντικότητα του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο, καθώς υποδαυλίζει τα θεμέλια της κοινωνίας της πληροφορίας της οποίας αποτελεί τμήμα. Ο Wall (2011), προσδιορίζει τα εγκλήματα στον κυβερνοχώρο ως πληροφοριακά, σχετικά με το διαδίκτυο, παγκόσμια και όχι τόσο οργανωμένα σε σύγκριση με την οργάνωση των πιο «παραδοσιακών» εγκλημάτων,

υποστηρίζοντας ωστόσο ότι εμφανίζουν επίσης μερικά νέα χαρακτηριστικά, καθώς και νέες μορφές οργάνωσης που έχουν μια διαφορετική λογική από αυτή των παραδοσιακών.

Στο πλαίσιο αυτών των ορισμών και πλήθος άλλων θεωρήσεων που ερμηνεύουν τις σχετικές με πληροφορικές τεχνολογίες παρεκκλίνουσες συμπεριφορές σε μια εξίσου αιτιοκρατική βάση με τις παραδοσιακά οριζόμενες παρεκκλίνουσες συμπεριφορές, οι διεθνείς οργανισμοί αναγνωρίζουν το ηλεκτρονικό έγκλημα ως μια καινούρια κατηγορία εγκλήματος. Για παράδειγμα το Bureau of Justice Statistics¹⁷ των ΗΠΑ ορίζει το πληροφορικό έγκλημα ως «κάθε παράνομη πράξη για την οποία η γνώση της πληροφορικής τεχνολογίας είναι απαραίτητη για την δίωξη της». Στη βάση αυτής της αναγνώρισης υιοθετούν μέτρα ασφαλείας για τη διαφύλαξη των πληροφορικών συστημάτων που αφορούν στην εμπιστευτικότητα, στην ακεραιότητα και στη διαθεσιμότητα συστημάτων και δεδομένων (Furnell, 2006), ενώ παράλληλα δημιουργούνται λογισμικά και τεχνολογικά εργαλεία που αφορούν στην αντιμετώπιση των ηλεκτρονικών εγκλημάτων. Χαρακτηριστική είναι η έρευνα των Rajesh και Punithavalli (2012) για τα υπάρχοντα στην αγορά παγκοσμίως λογισμικά και εργαλεία ανάλυσης και αντιμετώπισης του ηλεκτρονικού εγκλήματος, υποστηρίζοντας τόσο την αναγκαιότητα της χρησιμότητας των λογισμικών όσο και την αναγκαιότητα της επιβολής των φορέων επίσημου κοινωνικού ελέγχου απέναντι στους δράστες τέτοιων συμπεριφορών.

Γίνεται κατανοητό λοιπόν, ότι το ηλεκτρονικό έγκλημα ερμηνεύεται στο πλαίσιο των αιτιοκρατικών θεωριών και στη βάση αυτή, σύμφωνα με το γενικότερο μοντέλο της «εγκληματολογίας του περάσματος στην πράξη» κρίνεται αναγκαίο από τους φορείς του επίσημου κοινωνικού ελέγχου, όπως και συμβαίνει άλλωστε, να δημιουργούνται περισσότερες νομικές και ποινικές διατάξεις που να αφορούν και να ρυθμίζουν συμπεριφορές που άπτονται της χρήσης πληροφορικών τεχνολογιών και της διαχείρισης της πληροφορίας. Έτσι, το ποινικό δίκαιο στην κοινωνία της πληροφορίας προσανατολίζεται σε θέματα ιδιωτικότητας, προσωπικών δεδομένων, οικονομικού ηλεκτρονικού εγκλήματος, πνευματικής ιδιοκτησίας και αθέμιτου περιεχομένου (Μήτρου, 2011β.).

Οι πιο χαρακτηριστικές συμπεριφορές που ποινικοποιούνται αφορούν στις παραπάνω θεματικές και προσδιορίζονται ως εξής:

¹⁷ Πηγή: http://ojp.usdoj.gov/bjs/cvict_c.htm

- Συκοφαντική δυσφήμιση προσώπων μέσω του Internet
- Διακίνηση και πώληση προγραμμάτων (πειρατεία λογισμικού)
- Εγκλήματα από hackers ή crackers
- Διακίνηση υλικού παιδικής πορνογραφίας
- Απάτες με πιστωτικές κάρτες
- Υπεξαίρεση μεγάλων χρηματικών ποσών
- Ηλεκτρονικοί εκβιασμοί
- Θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας
- Νιγηριανή απάτη¹⁸
- Ηλεκτρονικές επιθέσεις
- Ηλεκτρονική τρομοκρατία
- Μαζικές αποστολές καταστροφικών ιών
- Βιομηχανική κατασκοπεία
- Εισβολές σε στρατιωτικούς κόμβους (δικτυοπειρατεία)
- Είσοδος σε υπολογιστικά συστήματα τραπεζών (δικτυοπειρατεία)
- Τηλεπικοινωνιακές απάτες μέσω υπολογιστών
- Μη παράδοση προϊόντων ή υπηρεσιών
- Υποκλοπές ηλεκτρονικής αλληλογραφίας

Για το χαρακτηρισμό αυτών των δράσεων ως εγκληματικών χρησιμοποιείται πλήθος νομοθετικών διατάξεων. Ενδεικτικά αναφέρονται κάποιες από αυτές, ώστε να γίνει κατανοητή η οριζόντια εμπλοκή με το νομικό σύστημα και στη συνέχεια να

¹⁸ Μία ενδιαφέρουσα κατηγορία απατών είναι τα λεγόμενα Nigerian Scams (απάτες Νιγηρίας). Κάποτε κυκλοφορούσαν με ταχυδρομείο, τώρα όμως τρέχουν μέσω e-mail. Στην Αμερική, είναι γνωστά επίσης σαν "Advance Fee fraud" ή "419 fraud" (το 419 έρχεται από το άρθρο 419 του Νιγηριανού Ποινικού Κώδικα, το οποίο απαγορεύει και καθιστά παράνομες τέτοιες απάτες). Η όλη ιστορία είναι ως εξής: Λαμβάνετε ένα e-mail από κάποιον με αφρικανικό όνομα, που υποστηρίζει ότι έχει ένα μεγάλο ποσό "παγιδευμένο" σε μία χώρα της Αφρικής (η ιστορία ξεκίνησε από την Νιγηρία, γι αυτό και ονομάστηκαν Nigerian scams) και χρειάζεται την εταιρεία σας για να το βγάλει στο εξωτερικό. Από την μεταβίβαση αυτή εσείς θα κρατήσετε ένα ποσοστό 10-30% του ποσού αυτού. Οι λόγοι που τον εμποδίζουν να βγάλει τα χρήματα από τη χώρα διαφέρουν αλλά πάντα σαν λύση προβάλλεται η διαμεσολάβηση της εταιρείας σας. Το γράμμα ή e-mail ξεκινά με μία έκκληση για εχεμύθεια και ζητά τη βοήθειά σας καθώς σας εμπιστεύονται για να εκτελέσετε την όλη διαδικασία. Οι αριθμοί είναι εντυπωσιακοί: Σύμφωνα με το Internet Fraud Report του FBI για το 2001, περίπου 2,600 άτομα στις Ηνωμένες Πολιτείες ανέφεραν προβλήματα με τα Nigerian Scams το 2001, και από αυτά 16 άτομα δήλωσαν απώλειες συνολικά \$345,000. Βεβαίως, τα επιτυχημένα κόλπα είναι πολύ περισσότερα και σύμφωνα με στατιστικές του FBI, μόνο 1 στα 10 Nigerian Scams καταγγέλεται στις αρχές. Επιπλέον, 25 περιπτώσεις Αμερικανών που εξαφανίστηκαν (και πιθανότατα δολοφονήθηκαν) σε χώρες της Αφρικής συνδέονται άμεσα με Nigerian Scams. (πηγή

http://www.geocities.com/apatesgr/nigerian_scams.htm)

αναπτυχθούν τα επιχειρήματα της κριτικής που ασκείται στο συγκεκριμένο θεωρητικό εργαλείο ερμηνείας της παρέκκλισης και ιδιαίτερα όσον αφορά στην οριοθέτηση της στην κοινωνία της πληροφορίας.

Άρθρα Ποινικού Κώδικα

Άρθρο 337 - Προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας

Άρθρο 348 - Διευκόλυνση ακολασίας άλλων

Άρθρο 348Α - Πορνογραφία ανηλίκων

Άρθρο 348Β - Προσέλκυση παιδιών για γενετήσιους λόγους

Άρθρο 370Α - Παραβίαση του απορρήτου των τηλεφωνημάτων και της προφορικής συνομιλίας

Άρθρο 370Β - Παραβίαση στοιχείων ή προγραμμάτων υπολογιστών που θεωρούνται απόρρητα.

Άρθρο 370Γ - Παράνομη αντιγραφή ή χρήση προγραμμάτων υπολογιστών και παράνομη πρόσβαση σε δεδομένα υπολογιστών.

Άρθρο 386Α - Απάτη με υπολογιστή

Νόμοι

Ν. 2472/1997 – «Για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» (ενσωματωμένες τροποποιήσεις).

Ν. 2867/2000 - «Οργάνωση και Λειτουργία των Τηλεπικοινωνιών και άλλες διατάξεις».

Ν. 2819/2000 – «Προσθήκη στο Ν. 2121/1993 περί νομικής προστασίας βάσεων δεδομένων»

Ν. 3115/2003 – «Αρχή Διασφάλισης του απορρήτου των επικοινωνιών»

Ν. 3431/2006 – «Περί ηλεκτρονικών επικοινωνιών και άλλες διατάξεις».

Ν. 3471/2006 - «Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και τροποποίηση του ν. 2472/1997».

Ν. 3917/2011 - «Διατήρηση δεδομένων που παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημόσιων δικτύων επικοινωνιών, χρήση συστημάτων επιτήρησης με τη λήψη ή καταγραφή ήχου ή εικόνας σε δημόσιους χώρους και συναφείς διατάξεις».

Προεδρικά Διατάγματα

Π.Δ. 131/2003 – «Ηλεκτρονικό εμπόριο κλπ Υπηρεσίες της Κοινωνίας της Πληροφορίας»

Π.Δ. 150/2001 - «Ηλεκτρονικές Υπογραφές»

Π.Δ. 47/2005 – «Διαδικασίες καθώς και τεχνικές και οργανωτικές εγγυήσεις για την άρση του απορρήτου των επικοινωνιών και τη διασφάλισή του».

Οδηγίες Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οδηγία 87/102/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 22ας Δεκεμβρίου 1986 για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που διέπουν την καταναλωτική πίστη.

Οδηγία 90/88/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 22ας Φεβρουαρίου 1990 για την τροποποίηση της οδηγίας 87/102/ΕΟΚ για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που διέπουν την καταναλωτική πίστη.

Οδηγία 90/387/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 1990 για τη δημιουργία της εσωτερικής αγοράς στον τομέα των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών μέσω της εφαρμογής της παροχής ανοικτού δικτύου (Open Network Provision -ONP).

Οδηγία 90/388/ΕΟΚ της Επιτροπής της 28ης Ιουνίου 1990 σχετικά με τον ανταγωνισμό στις αγορές των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών.

Οδηγία 91/250/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 14ης Μαΐου 1991 για τη νομική προστασία των προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών

Οδηγία 96/9/ΕΟΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 1996, σχετικά με τη νομική προστασία των βάσεων δεδομένων.

Οδηγία 97/7/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Μαΐου 1997 για την προστασία των καταναλωτών κατά τις εξ αποστάσεως συμβάσεις.

Οδηγία 1999/93/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 1999, σχετικά με το κοινοτικό πλαίσιο για ηλεκτρονικές υπογραφές.

Οδηγία 2000/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 8ης Ιουνίου 2000 για ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά («οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο»).

Οδηγία 2002/19/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και με τη διασύνδεσή τους (οδηγία για την πρόσβαση).

Οδηγία 2002/20/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την αδειοδότηση).

Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου

2002, σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία πλαίσιο).

Οδηγία 2002/22/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία καθολικής υπηρεσίας).

Οδηγία 2002/58/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την προστασία ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες).

Οδηγία 2002/77/EK της Επιτροπής, της 16ης Σεπτεμβρίου 2002, σχετικά με τον ανταγωνισμό στις αγορές δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Διεθνείς Συμβάσεις

Σύμβαση για το Κυβερνοχώρο - Βουδαπέστη 23-11-2001

Αποφάσεις

Η Υπουργική Απόφαση με αριθ. 88141/1995 - «Κώδικα Δεοντολογίας Άσκησης Τηλεπικοινωνιακών Δραστηριοτήτων».

Η Απόφαση της Ε.Ε.Τ.Τ. με αριθ. [268/73/2002](#) - «Κανονισμός Διαχείρισης και Εκχώρησης Ονομάτων Χώρου (Domain Names) με κατάληξη .gr»

Η απόφαση της Ε.Ε.Τ.Τ. με αριθ. [248/71/2002](#) - «Κανονισμό Παροχής Υπηρεσιών Πιστοποίησης Ηλεκτρονικής Υπογραφής»

1.2.2.Κριτική θεώρηση των αιτιοκρατικών προσεγγίσεων της παρέκκλισης

Οι θεωρητικές αυτές προσεγγίσεις τόσο του κλασικισμού όσο και του αναλυτικού ατομισμού επιδέχονται κριτικής σε πολλά επίπεδα. Καταρχήν το έγκλημα αντιμετωπίζεται ως ένα φαινόμενο με καθαρά ατομοκεντρικό χαρακτήρα. Από την πλευρά του ρεύματος του κλασικισμού-νεοκλασικισμού, η ερμηνεία της παρέκκλισης προϋποθέτει μια a priori ορθολογική συναίνεση μεταξύ των ανθρώπων για την ηθική της κοινωνίας και τη μονιμότητα της κατανομής των αγαθών. Όλες οι παρεκκλίνουσες συμπεριφορές παρουσιάζονται να συμβαίνουν σε μια κοινωνία, όπου το κοινωνικό

συμβόλαιο συμφωνείται με τέτοιο τρόπο ώστε αυτές οι συμπεριφορές να αντιμετωπίζονται ως παθολογικές ή παράλογες (Taylor, Walton & Young, 2003). Το κοινωνικό συμβόλαιο παρουσιάζεται εξίσου στατικό και μόνιμο, εφόσον καμία τέτοια συμπεριφορά δεν μπορεί να ενταχθεί σε αυτό. Επιπλέον τα κριτήρια του ορθολογισμού καθορίζονται στη βάση των κριτηρίων του ωφελιμισμού, τα οποία ορίζουν οι ίδιοι οι κλασικιστές-νεοκλασικιστές, χωρίς όμως η θεωρία τους να ερμηνεύει τους τρόπους με τους οποίους διασφαλίζεται η απεριόριστη ατομική ισότητα που αποτελεί τη βασική προϋπόθεση για την επιβεβαίωση της θεωρίας τους (Taylor, Walton & Young, 2003). Άλλωστε, όπως καταγράφει και η Σπινέλλη (1995), ακόμα και στο πλαίσιο της αιτιολογικής προσέγγισης στο οποίο αναπτύσσεται ο κλασικισμός, αποδίδει με τέτοιο τρόπο, σχεδόν απόλυτο, την ερμηνεία της παρέκκλισης ώστε οποιαδήποτε άλλη αναζήτηση αιτιών να καθίσταται ανέφικτη.

Από την άλλη πλευρά οι θεωρίες του αναλυτικού ατομισμού υπό το πλαίσιο του θετικισμού υποστηρίζουν ότι τα άτομα δρουν πάνω σε προκαθορισμένους (και δεδομένους ταυτόχρονα) προσδιοριστικούς παράγοντες (Taylor, Walton & Young, 2003). Ακόμα και από την πλευρά της ψυχολογίας ο θετικισμός έχει υποστεί κριτική, καθώς παραγνωρίζει ψυχικές και κοινωνικές διαδικασίες, όπως η ανθρώπινη συνύπαρξη ή η κοινωνική μάθηση, μέσα από τις οποίες τα άτομα καθίστανται ικανά να εξελίσσονται ατομικά και να αυτοπροσδιορίζονται (Muncie & McLaughlin, 2006). Έτσι, καθώς ο θετικισμός αναπτύσσεται στη βάση προκαθορισμένων παραγόντων, όσο εξελίσσονται οι εγκληματολογικές έρευνες τόσο οι μεταβλητές που κρίνονται σημαντικές για την τέλεση και την ερμηνεία μιας παρεκκλίνουσας συμπεριφοράς αυξάνονται. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, ακόμα και αν οι μεταβλητές καταγράφονται συστηματικά, ο έλεγχος τους ως προς το αποτέλεσμα να είναι ανέφικτος, καθώς το μόνο που επιτυγχάνεται είναι η αναπαραγωγή μιας μεγάλης λίστας με συσχετισμούς, οι οποίοι όμως δεν μπορούν να ερμηνεύσουν την παρέκκλιση ούτε ως προς το σύνολο των συμπεριφορών που προσδιορίζονται ως παρέκκλιση ούτε ως προς το σύνολο των διαστάσεων και των διαδικασιών που χαρακτηρίζουν την κάθε συμπεριφορά (Muncie & McLaughlin, 2006). Για το λόγο αυτό δεν αναλύονται ή δεν μπορούν να αιτιολογηθούν συμπεριφορές συλλογικού χαρακτήρα, οι οποίες έχουν ερμηνευθεί ως εγκληματικές σε διάφορες εποχές σε διάφορες κοινωνίες. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα της αποποινικοποίησης της ομοφυλοφιλίας στις δυτικές σύγχρονες κοινωνίες μετά από δράσεις του κινήματος των ομοφυλοφίλων (Αρτινοπούλου, 2000).

Το έγκλημα προσδιορίζεται μόνο σε σχέση με το άτομο και όχι πέρα από αυτό. Με αυτόν τον τρόπο διαφαίνεται η παρουσία ενός ατόμου καθορισμένη πέραν της στοιχειοθέτησης των κοινωνικών δομών και της επίδρασης που ασκούν στο άτομο (Vold et al, 2000). Σύμφωνα με τους Taylor, Walton & Young (2003) η ερμηνεία του εγκλήματος από τους θετικιστές αφορά σε έναν ισχυρισμό σχετικά με την καθορισμένη φύση της παρέκκλισης. Η κοινωνική αντίδραση κατά της παρέκκλισης, όσο και αν φαίνεται να ποικίλλει ιστορικά και πολιτισμικά δεν διερευνάται. Αντίστοιχα δε διερευνάται η δομή της εξουσίας ή της ηθικής και γενικότερα τα πρότυπα βάσει των οποίων στοιχειοθετείται η κοινωνική αντίδραση ως προς την παρέκκλιση. Το μόνο που επεξηγείται στη σφαίρα της κοινωνικής δομής και των συναφών πολιτιστικών της στοιχείων είναι η συμπεριφορά που παρεκκλίνει από αυτή.

Τόσο από τις θεωρητικές προσεγγίσεις του κλασικισμού όσο και του θετικισμού, αλλά και των υπόλοιπων αιτιολογικών θεωριών διαφαίνεται ότι η μόνη εμπλοκή του ατόμου με τους θεσμούς της κοινωνικής οργάνωσης υφίσταται, όταν το άτομο δε λειτουργεί συναινετικά, υιοθετώντας τις κατεστημένες κοινές συλλογικές αξίες, αλλά λειτουργεί με παρεκκλίνοντες τρόπους και τότε είναι απαραίτητο να αντιμετωπιστεί από τους θεσμούς εφαρμογή του ποινικού δικαίου. Η κριτική αυτή ενισχύεται από το επιχείρημα του Foucault (1987:22) ότι, δηλαδή, οι *«τρόποι ενέργειας της εξουσίας κυκλοφορούν κατά μήκος όλου του κοινωνικού σώματος με έναν τρόπο συνεχή, προσαρμοσμένο και πλήρως εξατομικευμένο»*. Έτσι οι θεωρήσεις αυτές παραγνωρίζουν το γεγονός ότι οι παρεκκλίνουσες συμπεριφορές εκδηλώνονται στις ίδιες τις δομές του κοινωνικοπολιτικού συστήματος, οι οποίες επιδρούν καταλυτικά για την παραγωγή τους (Garland, 2001) και παράλληλα ότι ο ορισμός μιας συμπεριφοράς ως παρεκκλίνουσας ή όχι, η θεσμοποίηση ή η μη θεσμοποίηση της *«μπορεί να συντελείται σε οποιοδήποτε πεδίο μιας συλλογικά σημαντικής συμπεριφοράς»* (Berger & Luckmann, 2003:125).

Σε δεύτερο επίπεδο η κριτική που ασκείται στις θεωρητικές προσεγγίσεις της εγκληματολογίας του περάσματος της πράξης και συνδέεται σαφώς με το πρώτο σκέλος της κριτικής, αφορά στην *a priori* παραδοχή των κοινών συναινετικών αξιών μιας κοινωνίας. Είναι αναμφίβολο το γεγονός ότι η κοινωνία διέπεται από κάποιες κοινές αξίες, έτσι ώστε να μπορέσει να στοιχειοθετηθεί και να οδηγηθεί στην αναπαραγωγή της (Τάτσης, 1997). Ωστόσο στις σύγχρονες κοινωνίες υπεισέρχονται πολλοί παράγοντες, (εξειδικευμένος καταμερισμός εργασίας, κοινωνική διαστρωμάτωση, αυξημένη κοινωνική κινητικότητα, μετανάστευση, πολιτισμικές ετερότητες), οι οποίοι

καλλιεργούν το έδαφος για τη δημιουργία πολλαπλών συμφερόντων, ανάλογων με την κοινωνική ομάδα που ανήκει το κάθε άτομο (Γεωργούλας, 2009). Οι παράγοντες αυτοί προσδιορίζουν και εξειδικεύουν το γενικό πλαίσιο των κοινωνικών αξιών σε ειδικό, διαφοροποιημένο ανάλογα με την κάθε κοινωνική ομάδα, σε πολύ μεγάλο βαθμό και σύμφυτο πάντα με τα συμφέροντα που εξυπηρετεί. Κάθε κοινωνική ομάδα, δηλαδή, εξειδικεύει τις αξίες που ερμηνεύουν την πραγματικότητα της, ανάλογα με τα συμφέροντα της «νοηματοδοτώντας τις υποκειμενικά για αυτήν ως ένα κόσμο συνεκτικό» (Berger & Luckmann, 2003:50). Οι εξειδικευμένες αυτές αξίες αποτελούν τις νοηματικές προϋποθέσεις, που ρυθμίζουν και προσανατολίζουν την κοινωνική πρακτική της κάθε κοινωνικής ομάδας. «Συνθέτουν τα περιεχόμενα της κοινωνικής δράσης και των κοινωνικών σχέσεων, η αλλιώς συνιστούν τις προϋποθέσεις της πρακτικής εμπειρίας των ανθρώπων εντός των ιδιαίτερων κοινωνικο-ιστορικών συνθηκών, εντός των οποίων εκάστοτε ζουν» (Αντωνοπούλου, 2008:315) και για το λόγο αυτό αντικατοπτρίζουν μια συγκεκριμένη αναπαράσταση της κοινωνικής πραγματικότητας. Η σχολή της συμβολικής διάδρασης άλλωστε υποστηρίζει ότι δεν υπάρχει μια αντικειμενική ή διαρκής συνείδηση των μελών μιας κοινωνίας (Mead, 1934; Blumer, 1969), αντιθετικά στην έννοια της «συλλογικής συνείδησης» του Durkheim (1978), πάνω στην οποία στηρίχθηκαν οι αιτιοκρατικές εγκληματολογικές θεωρίες.

Η υποκειμενική αυτή νοηματοδότηση των κοινωνικών ομάδων προσφέρει τη δυνατότητα κριτικής της ύπαρξης συλλογικών κοινωνικών αξιών, στο πλαίσιο μιας κοινωνικής κατασκευής κυρίαρχων αξιών της μετανεωτερικής φάσης των κοινωνιών που επιβάλλονται από τις ισχυρότερες κοινωνικές ομάδες. Όπως αναφέρει ο I. Craib (2000) οι αξίες δεν αποτελούν χαρακτηριστικό στοιχείο του συνόλου της κοινωνίας, αλλά υφίστανται μόνο σε ατομική βάση. Σε συλλογικό επίπεδο τα συμφέροντα, μετά τη διαδικασία της κοινωνικής σύγκρουσης και την επιβολή των συμφερόντων της κυρίαρχης ομάδας¹⁹, είναι αυτά που διαμορφώνουν τις αξίες. Η κυρίαρχη

¹⁹ Ο Dahrendorf (1988) είναι αυτός που θέτει τις βάσεις για την οικοδόμηση της θεωρίας των συγκρούσεων, στρέφοντας το ενδιαφέρον του σε ευρύτερες κοινωνικές δομές. Σημαντικό στοιχείο για αυτόν αποτελούν οι ρόλοι και οι θέσεις που κατέχουν τα άτομα στην κοινωνία, κάθε κοινωνικός ρόλος και κοινωνική θέση διακρίνονται από διαφορετικό βαθμό εξουσιαστικού κύρους. Το εξουσιαστικό κύρος συνεπάγεται και διαφορετικό βαθμό δύναμης, το οποίο όμως δεν προκύπτει σε σχέση με τα άτομα, αλλά συνδέεται με βάση τις θέσεις τους. Οι θέσεις αυτές μπορούν να διαφοροποιούνται ανάλογα με το κοινωνικό πλαίσιο στο οποίο δρα κάθε άτομο. Έτσι, ενώ ένα άτομο μπορεί να κατέχει μια θέση εξουσίας σε μια μορφή κοινωνικής οργάνωσης (ως πατέρας σε μια οικογένεια), ταυτόχρονα σε μια άλλη μορφή δύναται να μην έχει (ως υπάλληλος σε μια επιχείρηση). Απόρροια αυτού είναι να δημιουργούνται παράλληλα συμφέροντα του ατόμου μέσα σε κάθε μορφή κοινωνικής οργάνωσης, αντίστοιχα της θέσης του. Σε κάθε μορφή κοινωνικής οργάνωσης υφίστανται συγκρούσεις ανάμεσα στους κατέχοντες προϊστάμενων και υφιστάμενων θέσεων ως προς την υπεράσπιση των συμφερόντων τους, τη διατήρηση

νοηματοδότηση λοιπόν των αξιών της κοινωνικής πραγματικότητας «αποτελεί τη συνισταμένη των κοινωνικών δυνάμεων, η οποία εδράζεται πάνω στις εξουσιαστικές επιβολές της κυρίαρχης ομάδας» (Τάτσης, 1997: 221). Διαφαίνεται άμεσα λοιπόν ότι η κοινωνία στο σύνολο της, κυριαρχείται από εναλλασσόμενες αξίες μέσα στις οποίες οποιαδήποτε συμπεριφορά ή δράση συνιστά το μέσο για τον προσδιορισμό και την οριοθέτηση μιας κατάστασης (Horkheimer, 1974; Marcuse, 1960; Adorno, 1976; Habermas, 1975), ανάλογα με τα συμφέροντα των ομάδων που εξυπηρετεί.

Τόσο η κατασκευή των κυρίαρχων συλλογικών αξιών όσο και η εξατομικευμένη διαδικασία άσκησης εξουσίας, που προαναφέρθηκε, οριοθετούν και αναλύουν την έννοια της παρέκκλισης σε ένα ιδιαίτερα περιοριστικό πλαίσιο, αναδεικνύοντας τον κίνδυνο που έχει εντοπίσει ήδη ο Melluci (2002:85) για τα κοινωνικά συστήματα υψηλής διαφοροποίησης, όπου η άσκηση κοινωνικού ελέγχου ωθείται «μέχρι την πιο ενδόμυχη σφαίρα της κατασκευής του νοήματος». Οι κοινωνικές δομές που αφορούν στην παρέκκλιση δεν αφήνουν πολλά περιθώρια στο άτομο ώστε να μπορέσει να τη νοηματοδοτήσει και να την ερμηνεύσει πέρα από αυτές ή να επιτρέπουν στο υποκείμενο δρών να διαμορφώσει το ρόλο²⁰ του με τέτοιο τρόπο ώστε να μην υφίσταται αρνητική αξιολόγηση προς τη δράση του. Έτσι, η παρούσα κριτική ενισχύεται ακόμα περισσότερο με τη θέση των Cloward & Ohlin (1960:211) ότι «το έγκλημα ερμηνεύεται ως ιδιοκτησία των κοινωνικών συστημάτων παρά ως ιδιοκτησία των ατόμων». Στο ίδιο πνεύμα, κινείται και η προσέγγιση των Taylor, Walton & Young (2003), οι οποίοι καταγράφουν με κριτική ματιά ότι εφόσον δίνονται από το σύστημα, a priori οι θεμελιώδεις αξίες, κανόνες και ηθική δεν παρουσιάζουν προβλήματα. Ο αποκλίνων δεν είναι ένα πρόσωπο με μια εναλλακτική ή αυθεντική ηθική ή λογική, αλλά αντιμετωπίζεται ως ένα περιθωριοποιημένο άτομο, που, για διάφορους λόγους,

δηλαδή ή την ανάληψη του εξουσιαστικού κύρους. Ο Dahrendorf διακρίνει τρεις τύπους ομάδων, οι οποίες υφίστανται και αλληλεπιδρούν για να διενεργηθεί και να ερμηνευθεί η κοινωνική σύγκρουση. «Οι οιονεί ομάδες, οι οποίες αποτελούν τη δεξαμενή στρατολόγησης του δεύτερου τύπου ομάδων, τις ομάδες συμφερόντων, οι οποίες «αποτελούν τους πραγματικούς φορείς σύγκρουσης μεταξύ των ομάδων και έχουν δομή, κάποια μορφή οργάνωσης, πρόγραμμα ή στόχους και μέλη» και από αυτές αναδύονται οι συγκρουσιακές ομάδες, εκείνες που πραγματικά εμπλέκονται σε ομαδική σύγκρουση» (Ritzer, 1996: 74).

²⁰ Η **θεωρία των ρόλων**, της οποίας ο Dahrendorf είναι βασικός εκπρόσωπος, προϋποθέτει ένα παραστατικό πρότυπο που απεικονίζει την κοινωνία ως χώρο και σύστημα σημείων. Οι άνθρωποι τελούν σχέσεις μεταξύ τους που καθορίζονται από το σημείο το οποίο καθένας κατέχει. Οι σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων μεταβάλλονται είτε γιατί οι ίδιοι μετακινούνται από ένα σημείο σε άλλο είτε γιατί τα ίδια τα σημεία μετατοπίζονται στο χώρο. Ως **θέση** ορίζεται η τοποθέτηση εντός του συστήματος των κοινωνικών σχέσεων. Από κάθε θέση απορρέει ένας ρόλος. Ως **ρόλος** ορίζεται η τυποποιημένη και προσδοκώμενη δέσμη συμπεριφορών του κατόχου μιας θέσης. Οι προσδοκίες μπορεί να προέρχονται από α) τις ομάδες αναφοράς, β) τις οργανώσεις ή τους θεσμούς, γ) από κοινούς και καθολικούς κανόνες (νόρμες). (Ritsert, J., 1996)

δεν έχει εσωτερικεύσει επαρκώς την κατάλληλη ηθική, όπως αυτή ορίζεται από το σύστημα. Έτσι οι τρεις θεωρητικοί ασκούν κριτική τόσο στο ρεύμα του κλασικισμού όσο και του θετικισμού, καθώς οι εκπρόσωποι και των δύο ρευμάτων αναπτύσσουν τις θέσεις τους και τις ερμηνείες του για την παρέκκλιση, ως εμπειρογνώμονες, πέρα και πάνω από τον εαυτό του δρώντος. Από τη μία πλευρά οι κλασικιστές κρίνουν την ηθική της πράξης, δεδομένου ότι η πράξη βασίζεται στην ελεύθερη βούληση, ενώ από την άλλη πλευρά ο θετικισμός εξηγεί τα αίτια της δράσης, μιλώντας για τον ίδιο το δρώντα και υποστηρίζοντας ότι είναι αδιάφορος ως προς τα ζητήματα ηθικής.

Απόρροια λοιπόν αυτών των θεωρήσεων αποτελεί η αναπαραγωγή μιας κυρίαρχης νοηματοδότησης της παρέκκλισης, ως ατομικής παθογενούς συμπεριφοράς, η οποία αφορά στον *«εντοπισμό βιολογικών αιτιών ή των ψυχολογικών μηχανισμών υποκίνησης μιας συμπεριφοράς, οι οποίες δεν αποκαλύπτουν τις κοινωνικές πτυχές των καταστάσεων πρόθεσης των δρώντων, με αποτέλεσμα η εξήγηση να είναι ελλιπής»* (Ναγόπουλος, 2003: 19). Με αυτόν τον τρόπο, σύμφωνα με τους Taylor, Walton & Young (2003), ο θετικισμός επιχειρεί την επιστημονική εξήγηση του εγκλήματος περιγράφοντας την κοινωνική δράση σαν να έχει τις ίδιες ιδιότητες με τα πράγματα ή τα αντικείμενα στο φυσικό κόσμο, αρνούμενος ότι η δράση εμπεριέχει την έννοια της επιλογής, της ηθικής και της δημιουργικότητας. Η νοηματοδότηση αυτή παρακάμπτει το γεγονός ότι, όπως η κοινωνική πραγματικότητα ως κατασκευή δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς ένα πολιτικό πλαίσιο ρύθμισης των κοινωνικών σχέσεων και πρακτικών (Μαυρίδης, 2005), αντίστοιχα και η παρέκκλιση ως μια κοινωνική διαδικασία, *«που επηρεάζει τις κοινωνικές σχέσεις μεταξύ των ατόμων»* (Groves & Sampson, 1986:66), και ως τμήμα της κοινωνικής πραγματικότητας δεν μπορεί παρά να καθορίζεται από το ρυθμιστικό πολιτικό πλαίσιο στο οποίο θεμελιώνονται οι σχέσεις εξουσία και κυριαρχίας των κοινωνικών ομάδων (Muncie & McLaughlin, 2002). Ενισχυτικά σε αυτό, ο J. Horton σημειώνει (1964: 294 in Taylor, Walton & Young, 2003) ότι *«το πρόβλημα αυτών των θεωρήσεων είναι ότι αποφεύγεται η ερμηνεία των αξιών, και δεν αντιμετωπίζονται ως πολιτικές ιδέες, αλλά ως ουδέτερα αντικείμενα παρατήρησης του συστήματος. Το ζήτημα ποίων οι αξίες, και γιατί λαμβάνονται υπόψη, παραμένει αναπάντητο»*.

Σε τελική ανάλυση, όπως αναφέρουν οι Taylor, Walton & Young (2003), η υποτιθέμενη αναζήτηση της αντικειμενικότητας από τους θετικιστές αντικρούεται από την ίδια τους τη μέθοδο, καθώς περιορίζεται στη μέτρηση ατομικών παθολογιών και παθογόνων συνθηκών. Η αντικειμενικότητα τους δηλαδή αφορά στην καταμέτρηση

αυτών που έχουν προσδιοριστεί ως παρεκκλίνοντες, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η αντίδραση του κράτους, ο ρόλος του δικαίου, ζητήματα κοινωνικής ανισότητας, καθώς και γενικότερα οι εξωτερικές κοινωνικές δομές. Για το λόγο αυτό, σε τρίτο επίπεδο, η κριτική αυτών των θεωρήσεων αφορά στους τρόπους επιβολής αυτών των αξιών, καθώς η επιβολή λαμβάνει χώρα μέσα από τη λειτουργία των φορέων του επίσημου κοινωνικού ελέγχου (Λαμπροπούλου, 1999). Έτσι ως έγκλημα αναγνωρίζεται η πράξη, η οποία έχει υποπέσει στην αντίληψη του επίσημου κοινωνικού ελέγχου και άρα οι πράξεις οι οποίες μελετώνται από τις συναινετικές εγκληματολογικές θεωρίες ως εγκλήματα είναι μόνο όσες έχουν καταγραφεί από την επίσημη κοινωνική αντίδραση (Δασκαλάκης, 1985). Το γεγονός αυτό μπορεί να οδηγήσει στο συμπέρασμα, ότι ουσιαστικά δεν μελετάται το σύνολο της εγκληματικότητας, καθώς υπάρχει μεγάλος αριθμός συμπεριφορών, οι οποίες θα μπορούσαν να έχουν οριστεί ως εγκληματικές από το νόμο –«σκοτεινός αριθμός εγκληματικότητας²¹» όπως ονομάζεται-, ωστόσο δεν έχουν καταγραφεί από τον επίσημο κοινωνικό έλεγχο. Τα καταγεγραμμένα λοιπόν εγκλήματα δεν αποτελούν ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα όλων των συμπεριφορών και ταυτόχρονα όσα καταγράφονται, ερμηνεύονται μόνο μέσω βιολογικών, ψυχολογικών ή κοινωνικών αιτιών (Γεωργούλας, 2009). Έτσι *«δεν μπορεί πλέον να υποστηρίξει κάποιος ότι η εγκληματικότητα εντοπίζεται σε συγκεκριμένους τύπους ανθρώπων ή συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες, διότι καθένας έχει κάποια χαρακτηριστικά, βιώνει καταστάσεις ή ζει σε συνθήκες που μπορεί να τον οδηγήσουν σε παραβατική συμπεριφορά»* (Λαμπροπούλου, 2001:56).

Τόσο οι θεωρίες του κλασικισμού όσο και του θετικισμού, όπως αναφέρουν οι Taylor, Walton & Young (2003), έχουν πολλά κοινά στις προσεγγίσεις τους όχι ως προς το τι επιλέγουν να υιοθετήσουν στις προσεγγίσεις τους αλλά κυρίως ως προς το τι αγνοούν σε αυτές. Από την πλευρά του κλασικισμού ο λογικός άνθρωπος κάνει μια επιλογή για να μπορέσει να διατηρήσει τη δεδομένη κατανομή της ιδιοκτησίας, με την ανθρώπινη φύση να αποτελεί σταθερό παράγοντα ερμηνείας. Από την πλευρά του θετικισμού η ανθρώπινη φύση είναι όχι μόνο σταθερός παράγοντας αλλά και εκ προοιμίου προσδιορισμένη. Και οι δύο προσεγγίσεις θέτοντας ως κείμενο σημείο αναφοράς τις τάσεις της ανθρώπινης φύσης, αγνοώντας επί της ουσίας τις διαστάσεις των κοινωνικών ρυθμίσεων της εποχής τους, ιδιαίτερα όσον αφορά στις αντιφάσεις μεταξύ του δικαίου και κοινωνικού ελέγχου, θάβοντας μεταξύ αυτών για τις φυσικές

²¹ Βλέπε Η. Δασκαλάκης, «Η εγκληματολογική σημασία του σκοτεινού αριθμού της εγκληματικότητας», *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, εκδ. Ε.Κ.Κ.Ε.

ευαισθησίες των ανθρώπων, την πραγματική συναίνεση, ή τις πραγματικές ανάγκες του ίδιου του «συστήματος», αποτυγχάνουν να αποκαλύψουν τη βάση επί της οποίας η επιστήμη μπορεί να ερμηνεύσει με πληρότητα την παρέκκλιση τόσο ως προς το συμφέρον όλων όσο και ως προς τις παρεκκλίνουσες συμπεριφορές του εκάστοτε δρώντος (Taylor, Walton & Young 2003).

Όλο αυτό το πλαίσιο κριτικής, ειδικά όσον αφορά στην κοινωνία της πληροφορίας αποκτά ιδιαίτερη σημαντικότητα. Η κοινωνία της πληροφορίας, ως πολιτική, οικονομική, κοινωνική και πολιτισμική επιλογή των κοινωνικών ομάδων δημιουργεί σημαντικές δυνατότητες και προκλήσεις για την οριοθέτηση των συλλογικών αξιών αλλά και την οριοθέτηση των συμπεριφορών. Όπως και η κοινωνία της πληροφορίας, έτσι και εξειδικευμένες συμπεριφορές που χαρακτηρίζονται ως παρεκκλίνουσες δε διακρίνονται από ξεκάθαρους θεωρητικούς και πρακτικούς προσανατολισμούς. Οι Broadhurst και Chantle (2006) χαρακτηριστικά αναφέρουν ότι ακόμα και η έλλειψη ενός συστήματος κατηγοριοποίησης των συμπεριφορών που οριοθετούνται ως παρεκκλίνουσες είναι «σημαντική αναπηρία» η οποία προκύπτει από την ευρύτερη σύγχυση που περιβάλλει τους όρους και τις συνθήκες στις οποίες αναπτύσσονται αυτές οι συμπεριφορές, ενώ τίθενται άστοχα διλήμματα του τύπου αν αυτές οι συμπεριφορές αποτελούν νέα εγκλήματα ή παλιά εγκλήματα με νέο περιτύλιγμα.

Οι ελλείψεις αυτές είναι διακριτές και από τη στιγμή που δεν υφίστανται βέβαιες επιλογές στο θεσμικό πλαίσιο που τις καθορίζει, αντικατοπτρίζοντας φυσικά την υπάρχουσα κοινωνική πραγματικότητα. Όπως έχει διαπιστώσει από το 1988 η British Law Commission, οι νομοθετικές προσεγγίσεις που ακολουθεί η κάθε κρατική οντότητα είναι διαφορετικές, καθιστώντας την κατάσταση ακόμα πιο περίπλοκη.

Αποτέλεσμα αυτού είναι ίδιου τύπου συμπεριφορές είτε να μην χαρακτηρίζονται με τον ίδιο τρόπο ανάλογα το κράτος είτε να μην τους αποδίδεται η ίδια ποσότητα ή ποιότητα ποινών. Αντίστοιχα δε νοηματοδοτούνται και με τον ίδιο τρόπο από τους κοινωνούς διαφορετικών κρατών ή ακόμα και από τους κοινωνούς του ίδιου κράτους. Άλλωστε όπως και σε κάθε συμπεριφορά που χαρακτηρίζεται ως εγκληματική, έτσι και σε αυτές που εμφανίζονται στην κοινωνία της πληροφορίας, την ποινική αντίδραση «γεννά όχι η ταυτότητα των αντικειμένων αλλά η ταυτότητα των αισθημάτων και των συγκινήσεων που αυτές προκαλούν» (Μαραγκοπούλου, 1984:33), ως αποτέλεσμα σχέσεων εξουσίας, στους κοινωνικούς δρώντες. Οι κοινωνικές αξιολογήσεις των συμπεριφορών αυτών είναι απόλυτα σύμφωνες με τις αξίες και τα συμφέροντα που

εξυπηρετούν την κυρίαρχη κοινωνική δομή. Έτσι και στις συνθήκες της κοινωνίας της πληροφορίας το έγκλημα είναι προσανατολισμένο σε ατομικό επίπεδο και οι ποινές που αποδίδονται είναι εξατομικευμένες, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η ετερογένεια των αξιών που διακρίνει τις διαφορετικές κοινωνικές ομάδες. Δράσεις και συμπεριφορές που είναι συλλογικές και έχουν ως κίνητρο πολιτισμικές αξίες, όπως είναι το χαρακτηριστικό παράδειγμα των χάκερς²² ή ομάδων που εμπλέκονται με θέματα «ηλεκτρονικής» πειρατείας²³, χαρακτηρίζονται ως εγκληματικές, εφόσον δεν εξυπηρετούν συμφέροντα των κυρίαρχων ομάδων.

Επιπροσθέτως, λόγω της πολυπλοκότητας της κοινωνίας της πληροφορίας το ποινικό δίκαιο δεν προκύπτει πια μόνο στο πλαίσιο του εθνικού κράτους, αλλά τα πεδία στα οποία επεμβαίνει ο κοινοτικός νομοθέτης αυξάνονται. Σύμφωνα με την D. Halbert (1998) σε αυτό το επίπεδο, τα ζητήματα που τίθενται αφορούν στην ιδιοκτησία όπως επαναπροσδιορίζεται στην κοινωνία της πληροφορίας, στον έλεγχο της, στην αναπαραγωγή της, καθώς και στις ευρύτερες οικονομικές και πολιτικές διαστάσεις της, με αφετηρία τα συμφέροντα των μεγάλων βιομηχανιών της πληροφορίας. Η οικονομική σφαίρα, στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης, διαδραματίζει ένα καθοριστικό ρόλο όσον αφορά στη διαμόρφωση και τη νοηματοδότηση της κοινωνικής πραγματικότητας. Όπως αναφέρει ο A. Giddens (2000), η οικονομική αλληλεξάρτηση είναι ένα από τα βασικά «συστατικά» των σύγχρονων δυτικών κοινωνιών. Στον επιστημονικό διάλογο εισάγεται ως όρος η κοινωνία της αγοράς. Με τον όρο κοινωνία της αγοράς Elliot Currie (1991) νοεί «μια κοινωνία μέσα στην οποία η αναζήτηση του ιδιωτικού κέρδους αποτελεί τη βάση της οργάνωσης για όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής και όχι απλά ένα μηχανισμό, ο οποίος χρησιμοποιείται για την επιτέλεση συγκεκριμένων κοινωνικών δράσεων».

Η ισορροπία μεταξύ ιδιωτικού και δημοσίου τομέα μετατοπίζεται δραματικά έτσι ώστε ο δημόσιος τομέας να αποτελεί αδύναμο μέρος της κοινωνικής και οικονομικής ζωής και οι αξίες των κοινών σκοπών και της κοινής ευθύνης σταθερά να αποδυναμώνονται. Η οικονομική και κοινωνική δύναμη και οι ευκαιρίες ζωής δεν παρέχονται ελεύθερα, στη βάση της κλασσικής έννοιας του Adam Smith, ώστε να είναι εξίσου προσιτές σε όλους όσους έχουν γνώσεις και ικανότητες. Αντ' αυτού ορισμένες

²² Το ζήτημα αυτό θα αναλυθεί στο επόμενο κεφάλαιο.

²³ «Ως αντικείμενα πειρατείας ή πειρατικά προϊόντα μπορούν να ορισθούν τύποι έργων που προστατεύονται από το νόμο του δικαιώματος της αντιγραφής» (Λάζος, 2001: 146) και εμπίπτουν στο οικονομικό έγκλημα. Σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση του C. Webster (1998) τα αντικείμενα της πειρατείας αφορούν αγαθά πολιτισμικού περιεχομένου.

ομάδες είναι σε ευνοϊκή θέση, προστατεύοντας τα συμφέροντά τους, απέναντι στην κρίση της οικονομικής αγοράς, ενώ άλλες υποβάλλονται στους καταγιστικούς ρυθμούς της αγοράς, χωρίς να μπορούν να προστατευτούν.

Αυτή η κοινωνία της αγοράς προάγει την οριοθέτηση συμπεριφορών ως εγκληματικές, με την ενίσχυση ενός πολιτισμού του ανταγωνισμού για την κυριαρχία των πόρων²⁴, και με την ώθηση ενός επιπέδου κατανάλωσης, στο οποίο οι κοινωνικοί δρώντες δεν μπορούν να ανταπεξέλθουν με τον ίδιο τρόπο. Έτσι συμπεριφορές που αφορούν στη χρήση πληροφορικών τεχνολογιών και στη διαχείριση πληροφοριών μέσω αυτών, προσδιορίζονται κατά βάση στο πλαίσιο του οικονομικού εγκλήματος²⁵, το οποίο οριοθετείται υπό το πρίσμα των παγκοσμιοποιημένων οικονομικών συσχετισμών. Για αυτό το λόγο ακριβώς η οριοθέτηση αυτών των συμπεριφορών διατρέχεται από το σύνολο του οργανωμένου νομικού συστήματος και αφορά τόσο στο Εμπορικό Δίκαιο,

²⁴ Σημαντικό πόρο σε υλικό και συμβολικό επίπεδο όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενο υποκεφάλαιο συνιστά η πληροφορία, διαδραματίζοντας καθοριστικό ρόλο σε αυτό το πλαίσιο της αγοράς.

²⁵ Η διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών του 1994 διακρίνει το οικονομικό παγκοσμιοποιημένο έγκλημα στις εξής κατηγορίες: **1.ΕΜΠΟΡΙΟ ΟΠΛΩΝ**: είναι φυσικά μια multi-billion επιχείρηση της οποίας τα όρια με τη νόμιμη εξαγωγή των όπλων δεν είναι εύκολο να καθοριστούν. Το κρίσιμο θέμα στην επιχείρηση είναι η ταυτότητα του τελικού χρήστη που φράζεται από διεθνή συμφωνίες ή γεωπολιτικές εκτιμήσεις με τη λήψη ορισμένων τύπων όπλων. **2.ΕΜΠΟΡΙΟ ΠΥΡΗΝΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ**: αυτό περιλαμβάνει το λαθραίο πέρασμα των πυρηνικών όπλων για ενδεχόμενη χρήση στην οικοδόμηση αυτών των όπλων ή \ και με τον εκβιασμό που απειλεί στη χρήση τους. **3.ΛΑΘΡΑΙΟ ΠΕΡΑΣΜΑ ΠΑΡΑΝΟΜΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ**: ο συνδυασμός δυστυχίας σε όλο τον κόσμο, η μετατόπιση των πληθυσμών και ο δυναμισμός των πυρηνικών οικονομιών ωθούν εκατομμύρια ανθρώπους στο να μεταναστεύσουν. **4.ΕΜΠΟΡΙΟ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΩΝ**: ο παγκόσμιος τουρισμός είναι άμεσα συνδεδεμένος με μια παγκόσμια βιομηχανία πορνείας, ιδιαίτερα ενεργός στην Ασία όπου είναι συχνά υπό τον έλεγχο των Triads και του Yakuza (κινέζικη και ιαπωνική μαφία). Υπάρχουν, δυστυχώς πολλές επιπτώσεις στα παιδιά. Εκτός από την κακοποίηση και την εκμετάλλευση παιδιών, υπάρχει επίσης μια αυξανόμενη βιομηχανία υιοθέτησης παιδιών ιδιαίτερα στη Λατινική Αμερική με προορισμό τα Ενωμένα Έθνη. **5.ΕΜΠΟΡΙΟ ΟΡΓΑΝΩΝ**: Τα περισσότερα από αυτά τα όργανα πωλούνται εθελοντικά από τους ανθρώπους, είτε ζωντανούς (νεφρό, μάτι), είτε από τις οικογένειες τους μόλις αυτοί πεθάνουν. Λόγω της εθνικής και διεθνούς νομοθεσίας η κυκλοφορία είναι παράνομη. Με το λαθραίο πέρασμα των δικτύων αναμειγνύονται και τα νοσοκομεία. **6.ΞΕΠΛΥΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΣ**: ολόκληρο το οικονομικό σύστημα έχει μόνο επιχειρησιακό νόημα εάν τα κέρδη που παράγονται εναλλάσσονται και μπορούν να χρησιμοποιηθούν και να επανεπενδυθούν στη νόμιμη οικονομία. Το ξέπλυμα χρήματος είναι η μήτρα του παγκόσμιου εγκλήματος και το αμεσότερο σημείο σύνδεσης με τον παγκόσμιο καπιταλισμό. Το ξέπλυμα χρήματος περιλαμβάνει τρεις κατηγορίες. Η πρώτη, απαιτεί την τοποθέτηση των μετρητών στο σύστημα της οικονομίας μέσω των τραπεζών ή άλλων χρηματοδοτικών οργανισμών. Σε μερικές περιπτώσεις τέτοιες τράπεζες βρίσκονται σε χώρες με χαμηλό έλεγχο (Παναμάς, Μπαχάμες αλλά και Αυστρία, Λουξεμβούργο μέχρι πρόσφατα). Το δεύτερο στάδιο, θέτει διαχωρισμούς των κεφαλαίων από την πηγή τους για να αποφευχθεί η ανίχνευση από το μελλοντικό audits. Μαζί με τις ανταλλαγές νομίσματος στα διαφορετικά αποθέματα και χρήση μερικών 'βρώμικων χρημάτων' ως παράλληλα δάνεια από τα νομικά κεφάλαια, η ταχύτητα και η ποικιλομορφία των συναλλαγών κάνει εξαιρετικά δύσκολο να ανιχνεύσουν την προέλευση αυτών των κεφαλαίων. Τέλος, το τρίτο στάδιο, είναι η 'ολοκλήρωση' δηλαδή, η εισαγωγή του «πλυμένου» κεφαλαίου στη νομική οικονομία συνήθως στην ακίνητη περιουσία ή τα αποθέματα και γενικά χρησιμοποιούνται σε αδύνατα σημεία της νομικής οικονομίας στις χώρες χωρίς ή με λίγη νομοθεσία ως αναφορά το ξέπλυμα χρήματος.

στο Δίκαιο Ιδιοκτησίας, στο Αστικό Δίκαιο, στο Ποινικό. Ο κύριος όγκος των ηλεκτρονικών εγκλημάτων εντάσσεται στην υποκατηγορία των οικονομικών ηλεκτρονικών εγκλημάτων. «Σε κάθε 12 περιπτώσεις ηλεκτρονικού οικονομικού εγκλήματος αναλογεί μόλις μία περίπτωση των άλλων κατηγοριών» (Λάζος, 2001:121).

Βάσει αυτής της κατηγοριοποίησης διαφαίνεται άμεσα ότι οι μορφές του πληροφορικού εγκλήματος δε θίγουν άλλες, παρά τις κυρίαρχες, κατεστημένες, θεμελιώδεις κοινωνικές αξίες που έχουν θέσει οι σύγχρονες δυτικές κοινωνίες για τη διατήρηση και την αναπαραγωγή τους ως κοινωνικά συστήματα. Το πληροφορικό έγκλημα δεν εισάγει στην ατζέντα νέου τύπου εννοιοθετήσεις όσον αφορά στα αγαθά και τις αξίες που θίγει. Είναι βέβαιο ότι εισάγονται νέες ορολογίες, όπως ακριβώς συμβαίνει στο σύνολο της κοινωνίας της πληροφορίας, για να περιγραφούν εξελιγμένες μορφές συμπεριφορών, που εξακολουθούν να στοχεύουν όμως στα ίδια αγαθά, και έτσι το Δίκαιο αυξάνεται σε μια προσπάθεια του να εξειδικεύσει τους κανόνες του, ώστε να διασφαλίσει και την αρχή της ασφάλειας του ίδιου (Μανιώτης, 2004).

Βάσει της κριτικής αυτής θεώρησης γίνεται κατανοητό ότι το έγκλημα, ειδικά στην κοινωνία της πληροφορίας, δε διακρίνεται ως δράση από κάποια εσωτερική ιδιότητα, σε σχέση με οποιαδήποτε άλλη κοινωνική δράση των ατόμων, αλλά χρειάζεται για να ερμηνευθεί, να ληφθεί υπόψη η αμφίδρομη και διττή εμπλοκή ατόμων και θεσμών. Στην ύπαρξη του θεσμοθετημένου δίκαιου και στο νομικό ορισμό του εγκλήματος στοιχειοθετούν τις θεωρίες τους, οι υποστηρικτές των εγκληματολογικών θεωριών της σύγκρουσης και εν συνόλω της κριτικής εγκληματολογίας, βασισμένοι στο συγκρουσιακό μοντέλο θεώρησης για τις κοινωνίες. Οι θεωρίες αυτές ασκούν ιδιαίτερη κριτική στις αιτιοκρατικές θεωρίες, τις οποίες όχι μόνο θεωρούν μάταιες αλλά και επιβλαβείς, καθώς αποσπών την προσοχή από τη διαχείριση του εγκλήματος, τη πρόληψη των δράσεων και την ανάλυση των πολιτικών για την αντιμετώπιση τους (Muncie, McLaughlin & Langan, 1996). Οι θεωρίες της κριτικής εγκληματολογίας εμπλούτισαν το θεωρητικό πλαίσιο για την ερμηνεία του εγκλήματος με συγκροτημένες κοινωνικο-ιστορικές αναλύσεις, θέτοντας στο προσκήνιο το ζήτημα της κοινωνικής ευθύνης αντί της ατομικής (Gouldner στο Taylor, Walton & Young, 2003). Η ερμηνεία του εγκλήματος μετατίθεται από τη βλάβη του εγκλήματος στην κοινωνική αντίδραση, από την τιμωρία στη θεραπεία και από τον έλεγχο στα ατομικά δικαιώματα (Chadwick & Scraton στο Muncie & McLaughlin, 2006). Η ερμηνεία του εγκλήματος, δηλαδή, χρειάζεται να πραγματοποιείται στη βάση της πραγματικότητας του εγκλήματος, η οποία αποδίδεται από την παρεκκλίνουσα συμπεριφορά και από την κοινωνική

αντίδραση σε αυτή (Young & Matthews, 1992), ενώ παράλληλα αυτές οι θεωρίες συνέβαλλαν στην κατανόηση του γεγονότος ότι οι μηχανισμοί του ποινικού δικαίου απέκτησαν μία δική τους οντότητα και λειτουργία (Siegel, 2003). Στο επόμενο υποκεφάλαιο λοιπόν καταγράφονται θεωρίες της κριτικής εγκληματολογίας, αναδεικνύοντας τη μη οντολογική ύπαρξη του εγκλήματος ως φαινομένου στην κοινωνία της πληροφορίας και παρουσιάζοντας το ως μια δράση άρρηκτα συνυφασμένη με το πολιτικό- κοινωνικό πεδίο, στο οποίο μελετάται.

1.3.Θεωρητικές προσεγγίσεις της κριτικής εγκληματολογίας

Στον αντίποδα λοιπόν των θεωριών της εγκληματολογίας του «περάσματος στην πράξη» εμφανίζονται από τις αρχές του 20^{ου} αιώνα οι θεωρίες της κριτικής εγκληματολογίας (Vold et al., 2000), οι οποίες ερμηνεύουν την παρέκκλιση ως αποτέλεσμα της αμφίδρομης και διττής εμπλοκής ατόμων και θεσμών της άσκησης και κοινωνικού ελέγχου. Άλλωστε στην κοινωνική θεωρία οι δράσεις των ατόμων δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν *«σαν να καθορίζονται από αίτια, με τον ίδιο τρόπο που καθορίζονται τα φυσικά φαινόμενα»* (Giddens,1993:37), ακόμα και όταν αυτά τα αίτια είναι κοινωνικά. Οι θεωρητικοί της κριτικής εγκληματολογίας, σε αντίθεση με τους υποστηρικτές της συναινετικής εγκληματολογίας, αναγνωρίζουν ως κυρίαρχο στοιχείο για την εννοιολόγηση της παρέκκλισης την κυριαρχία του ποινικού νόμου και τη διαφορική κατανομή της κυριαρχίας βάσει αυτού στις κοινωνικές ομάδες (Michalowski, 2010).

Οι προσεγγίσεις της κριτικής εγκληματολογίας δεν εξετάζουν το έγκλημα ως μια συμπεριφορά και μια αυτόνομη δράση των υποκειμένων, η οποία πραγματοποιείται στο πλαίσιο του κοινωνικού συστήματος, αλλά το εξετάζουν διττά, ως αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης μεταξύ των υποκειμένων και ως αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης μεταξύ των υποκειμένων και των κοινωνικών δομών (Vold et al., 2000). Σημασία αποδίδεται στο χαρακτηρισμό μιας συμπεριφοράς ως έγκλημα, ανάλογα με τις κυρίαρχες αξίες που έχουν επιβληθεί στο σύνολο της κοινωνίας (Γεωργούλας, 2009). Το έγκλημα συνιστά μια κοινωνικά κατασκευασμένη έννοια, η οποία εξυπηρετεί τα συμφέροντα της ισχυρότερης κοινωνικής ομάδας ((Taylor, Walton& Young 2003).

Οποιοσδήποτε αντιτίθεται στα συμφέροντα αυτά και τις επιβαλλόμενες αξίες της ισχυρής κοινωνικής ομάδας, η οποία έχει πρόσβαση στην πολιτική και οικονομική

εξουσία, με συνέπεια να επηρεάζει και τα πολιτισμικά πρότυπα, μπορεί να χαρακτηριστεί ως εγκληματίας και να περιθωριοποιηθεί από το κοινωνικό σύνολο, έτσι ώστε να μην είναι σε θέση να απειλεί τα συμφέροντα και τις αξίες (Δασκαλάκης, 1985). Τελικό αποτέλεσμα αυτού του γεγονότος είναι να μην επέρχεται κοινωνική αλλαγή, αλλά να παγιώνονται και να εδράζονται συγκεκριμένα συμφέροντα ως αξίες, τα οποία αναπαράγονται στη διάρκεια του χρόνου, καταλήγοντας στην εγκόλπωση και την ενσωμάτωση τους από το κοινωνικό σύνολο. Η ενσωμάτωση αυτή οδηγεί το κοινωνικό σύνολο να δημιουργεί και να διατηρεί στερεότυπα²⁶ και αντιλήψεις για φαινόμενα, όπως το έγκλημα και τους δράστες εγκληματικών συμπεριφορών, αποδίδοντας τους μια οντολογική ερμηνεία, η οποία παραμένει αναλλοίωτη στο χρόνο. Όπως σημειώνουν, χαρακτηριστικά οι Brusten και Hurrelmann αρκετές δεκαετίες πριν (1976:24) «όλο και περισσότερες έρευνες εξηγούν τις πολυάριθμες διαδικασίες ορισμού, επιλογής και κυρώσεων που είναι απαραίτητες για να αναγνωρισθεί μια συγκεκριμένη συμπεριφορά ως αποκλίνουσα και να αντιμετωπισθεί στη συνέχεια».

Οι θεωρητικές προσεγγίσεις της κριτικής εγκληματολογίας αποτελούν λοιπόν ένα διαφορετικό ερμηνευτικό εργαλείο ανάλυσης της αποκλίνουσας συμπεριφοράς, το οποίο βασίζεται στις κοινωνιολογικές θεωρίες της σύγκρουσης²⁷. Στις εγκληματολογικές αυτές θεωρήσεις της σύγκρουσης διακρίνονται τρεις διαστάσεις (Muncie & McLaughlin, 2006) και αφορούν στην Culture conflict theory, θεωρία που εστιάζει στις συγκρούσεις ανάμεσα στους κανόνες συμπεριφοράς, στην Group conflict theory, θεωρία που αναφέρεται στις διαφωνίες ανάμεσα στην θέση των ελίτ και στο χειρισμό της πολιτικής δύναμης και στην Class conflict theory θεωρία που βλέπει τις διαφορικές δυνάμεις στα πλαίσια της συστημικής δημιουργίας των δομικών ανισοτήτων στις καπιταλιστικές κοινωνίες.

²⁶ «Σύμφωνα με τους Stroebe και Insko (1989) «στερεότυπο είναι ένα σύνολο πεποιθήσεων που αφορούν τα προσωπικά χαρακτηριστικά μιας ομάδας ανθρώπων.» «Σύμφωνα με την κοινωνικο-πολιτισμική προσέγγιση τα στερεότυπα αποκτούνται μέσω της κοινωνικής μάθησης και της κοινωνικής ενίσχυσης. Η Eagly (1987) μάλιστα υποστηρίζει ότι τα στερεότυπα αποκτώνται μέσω της παρατήρησης των συμπεριφορών που υπαγορεύονται από τους κοινωνικούς ρόλους, οι οποίοι όμως διαμορφώνονται από την κοινωνικό-οικονομική δομή της εκάστοτε κοινωνίας.» (Βοσνιάδου, 2003:104-105)

²⁷ Κύριο χαρακτηριστικό αυτών των θεωριών αποτελεί το στοιχείο της κοινωνικής σύγκρουσης, το οποίο ενυπάρχει και στην πιο μικρή ομάδα κοινωνικής οργάνωσης- ξεκινώντας από την οικογένεια- μέχρι και τη μεγαλύτερη – μεταξύ κράτους και πολιτών-, χαρακτηρίζοντας κάθε μορφή συλλογικού βίου. Η κοινωνική σύγκρουση δεν αποτελεί ένα παράγοντα που επηρεάζει αρνητικά το κοινωνικό σύστημα και προκαλεί σε αυτό δυσλειτουργίες και παθογένειες, αλλά αντίθετα αποτελεί ένα παράγοντα, ο οποίος συνιστά στην εύρυθμη λειτουργία του κοινωνικού συστήματος. Το γεγονός αυτό συμβαίνει, καθώς μέσα από τις συγκρούσεις τα άτομα προσπαθούν να βελτιστοποιήσουν τους όρους της κοινωνικής τους ζωής, διεκδικώντας δικαιώματα, ατομικά και κοινωνικά, που μπορούν να μεταβάλλουν αυτούς τους όρους και να επιφέρουν επιθυμητά για αυτά αποτελέσματα (Craib, 2000).

Ο Sellin (1938), λοιπόν, αναπτύσσει τη θεωρία του, η οποία εστιάζει στη σύγκρουση κατεστημένων τύπων νόρμας. Ως νόρμες ορίζει τους πολιτισμικούς κανόνες κάθε κοινωνίας, οι οποίοι απαιτούν συγκεκριμένους τύπους συμπεριφοράς. Σύμφωνα με τη θεωρία του, οι τύποι αυτοί μετουσιώνονται σε νόμους και στη συνέχεια οι νόμοι γίνονται συνείδηση της κοινωνίας. Η κοινωνική αυτή διεργασία δεν αντιμετωπίζει κανένα πρόβλημα, εφ' όσον λαμβάνει χώρα σε μια ομογενοποιημένη κοινωνία. Ωστόσο, οι περισσότερες κοινωνίες παρουσιάζονται εντόνως διαφοροποιημένες, καθώς απαρτίζονται από διαφορετικές πολιτισμικές ομάδες, των οποίων οι νόρμες διακρίνονται από πολλές αντιθέσεις. Απόρροια αυτού είναι οι νόμοι να μην έχουν ουσιαστική κοινωνική νομιμοποίηση, να μην αποτελούν συνείδηση των μελών της κοινωνίας και να παρουσιάζονται συγκρούσεις μεταξύ τους, πρωτογενούς (σύγκρουση μεταξύ ομάδων, λόγου χάρη ομάδα μεταναστών και ομάδα της χώρας υποδοχής) και δευτερογενούς (σύγκρουση μεταξύ κουλτούρας και υποκουλτούρων) χαρακτήρα.

Ο George Vold (1958) επέκτεινε αυτή την ανάλυση στις αρχές της ομαδικής σύγκρουσης και της πολιτικής οργάνωσης. Υποστήριξε ότι οι ομάδες συγκρούονται μεταξύ τους όταν οι στόχοι της μίας μπορούν να επιτευχθούν εις βάρος της άλλης. Κάθε μία από τις ομάδες προσπαθεί να προστατεύσει τα δικά της συμφέροντα πιέζοντας τη νομοθετική εξουσία, να θεσπίσει τους νόμους ώστε να την ευνοούν. Σε αυτή τη διαδικασία συγκροτούνται οι ομάδες, με κοινά, πάντα, συμφέροντα και ανάγκες, γίνονται αποτελεσματικότερες όταν βασίζονται σε κοινή κατεύθυνση και συνεργασία εκ των έσω και στον ανταγωνισμό εκ των έξω, αφού η σύγκρουση λειτουργεί ως παράγων που επαυξάνει την αφοσίωση μεταξύ των μελών μιας ομάδας.

Εν συνεχεία ο Quinney (στο Taylor, Walton & Young 2003) εκθέτει τη θεωρία της «κοινωνικής πραγματικότητας του εγκλήματος», η οποία έχει τις βάσεις της στην πολιτική, καθώς η πολιτική επηρεάζει τα συμφέροντα των ομάδων. Η σύγκρουση των συμφερόντων των ομάδων, οργανωμένων ή μη, στοιχειοθετείται στη διαφορετικότητα των τύπων νόρμας. Βάσει αυτής της θεωρίας, όσο πιο οργανωμένες είναι οι ομάδες, τόσο πιο αποτελεσματικές γίνονται, καθώς αποκτούν περισσότερη δύναμη. Το έγκλημα ως έννοια σε αυτήν την περίπτωση αποτελεί μια πολιτική διαδικασία που προωθεί συγκεκριμένες αξίες και συμφέροντα αναλόγως με την ισχύ των ομάδων.

Ο Turk (στο Taylor, Walton & Young, 2003) προτείνει μια θεωρία εγκληματοποίησης, η οποία προσπαθεί να περιγράψει τις συνθήκες κάτω από τις οποίες οι διαφορές μεταξύ αρχών και υποκειμένων μπορούν να προκαλέσουν σύγκρουση και τις συνθήκες κάτω από τις οποίες η εγκληματοποίηση θα αποτελέσει πεδίο

σύγκρουσης. Σύμφωνα λοιπόν με τη θεωρία, όσο πιο οργανωμένα και μορφωμένα είναι τα υποκείμενα τόσο περισσότερο αυξάνεται η πιθανότητα της σύγκρουσης μεταξύ αυτών και του κράτους. Η έννοια που έχει η απαγορευμένη δράση ή συμπεριφορά για τα υποκείμενα από τις αρχές αποτελεί τον πρωταρχικό παράγοντα εγκληματοποίησης. Ο δεύτερος παράγοντας αφορά στη σχέση εξουσίας που αναπτύσσεται μεταξύ αυτών που ασκούν την εξουσία και αυτών που την αποδέχονται, δηλαδή όσο πιο αυξημένη εξουσία έχουν οι ασκητές της τόσο αυξάνεται η εγκληματοποίηση. *«Η παρατήρηση των διάφορων μορφών αποκλίνουσας συμπεριφοράς αποκτά άλλο νόημα εάν τις εξετάζει κάποιος ως εκδήλωση αλλαγών των σχέσεων εξουσίας. Αυτό σημαίνει ότι η διαφορετική ανάγνωση σημαίνει και διαφορετική αντιμετώπιση»* (Kreissl, 1997:152-155).

Σημαντική συνεισφορά στην ανάπτυξη των θεωριών της κριτικής εγκληματολογίας συνέβαλλαν και οι Chambliss και Seidman, (Vold et al, 2002) οι οποίοι διέκριναν τη διαφορά που ενέχει η λειτουργία του δικαστικού συστήματος στις θεωρίες σύγκρουσης και συναίνεσης. Οι θεωρίες συναίνεσης υποστηρίζουν ότι το κράτος είναι ένα πεδίο αξιολογικά ουδέτερο και το δικαστικό σύστημα μελετάται σε εθνικό επίπεδο, παραγνωρίζοντας το ρόλο και τις ιδιαιτερότητες του τοπικού, σε αντίθεση με τις θεωρίες σύγκρουσης που υποστηρίζουν ότι το κράτος ως οργανωμένη αρχή αποτελεί αποτέλεσμα σύγκρουσης και υπερίσχυσης των πιο ισχυρών ομάδων σε οικονομικό και πολιτικό επίπεδο, των οποίων τα συμφέροντα αντικατοπτρίζονται στους νόμους. Όσον αφορά στο δικαστικό σύστημα οι δύο θεωρητικοί υποστηρίζουν, ότι το δίκαιο βασίζεται στις προσωπικές αξίες και αρχές των δικαστών, οι οποίες πηγάζουν από το εθιμικό, φυσικό δίκαιο, καθώς ιδιαίτερα στις απαρχές του δικαστικού συστήματος ο νόμος δεν επαρκούσε ώστε να καλύπτει κάθε περίπτωση που παρουσιαζόταν στο δικαστήριο, οπότε και οι δικαστές αναγκάζονταν να προβούν σε απόφαση βάσει των προσωπικών κοινωνικών τους γνώσεων, οι οποίες κληροδοτούνταν σταδιακά από δικαστή σε δικαστή. Παράλληλα εστίασαν στη γραφειοκρατική φύση των οργανισμών και στη σχέση τους με τις πολιτικές δομές, ενώ θεώρησαν ότι βάσει των προαναφερθέντων η δομή και η λειτουργία του νόμου καθορίζεται στα συμφέροντα των ισχυρών ομάδων.

Σημαντικής σημασίας υπήρξε και η θεώρηση του Black (See, 2004), ο οποίος προσανατολίστηκε στην ποιότητα και στο στυλ του νόμου, υποστηρίζοντας ότι υφίστανται διαφορές στο νόμο ανάλογα με το χώρο και το χρόνο και τη λειτουργία που επιτελεί όταν ασκείται. Όσον αφορά στο στυλ, διακρίνει πέντε κοινωνικές διαστάσεις που το επηρεάζουν και αυτές είναι η διαστρωμάτωση, η διαμόρφωση της κοινωνικής

ζωής, η κουλτούρα, η οργάνωση και ο κοινωνικός έλεγχος. Παράλληλα προσπαθεί να διαμορφώσει ένα εργαλείο κατανόησης της φύσης του νόμου, το οποίο στηρίζεται στις νομικές συνεργασίες, στην αποκοινωνικοποίηση του νόμου και στην εξάλειψη του νόμου. Το έγκλημα για τον Black και η σοβαρότητα του εξαρτάται από την ποσότητα του νόμου που ασκείται σε κάθε περίπτωση. Σε αυτό το πλαίσιο οι Bergalli και Sumner (1997:4-9) αναγνωρίζουν ότι *«το σύστημα του κοινωνικού ελέγχου εξυπηρετούσε πρωτίστως τον βιομηχανικό καπιταλισμό εφόσον η ανάδυση της καπιταλιστικής οικονομίας τείνει να ενισχύει την άνιση κατανομή δύναμης και εξουσίας και προωθεί την εγκληματοποίηση και ποινικοποίηση των πράξεων και των συμπεριφορών που εκδηλώνουν τα μικρο– μεσαία στρώματα»*.

Από τη δεκαετία του 1960 και έπειτα αρκετοί εγκληματολόγοι επηρεάζονται από τη θεωρία της ετικέτας (Becker, 1973) και αναπτύσσουν περεταίρω το θεωρητικό υπόβαθρο της κριτικής εγκληματολογίας. Ο Lemert (Becker, 1973: 22-23) αναφέρει ότι οι εγκληματικές και παραβατικές συμπεριφορές επηρεάζονται από βιολογικούς, ψυχολογικούς και κοινωνικούς παράγοντες. Όταν ένα άτομο ξεκινήσει την παραβατική του δράση ονομάζεται «αρχικός παραβάτης». Στην συνέχεια αντιμετωπίζεται από τα άλλα μέλη της κοινωνίας ως παραβατικός, με αυτή τη διαδικασία αντιλαμβάνεται πλέον τον εαυτό του ως τέτοιο. Όταν συμβεί αυτό, το άτομο ονομάζεται «δευτερεύων παραβάτης». Από εκεί και έπειτα δρα ως παραβάτης, απορρίπτοντας τον πρώτο ορισμό. Πλέον δεν επηρεάζεται από βιολογικούς, ψυχολογικούς ή κοινωνικούς παράγοντες αλλά από την ιδέα που έχει για τον εαυτό του.

Η παραπάνω διαδικασία (Turner,1986), αυτή δηλαδή της χρήσης στερεοτυπικών χαρακτηρισμών και στιγματισμού συγκεκριμένων ατόμων και συμπεριφορών έχει σαν αποτέλεσμα την δημιουργία μιας «δευτερεύουσας» αποκλίνουσας συμπεριφοράς, η οποία όντας επίκτητη χρησιμοποιείται είτε ως αντίδραση ως προς τις ταμπέλες και τον στιγματισμό που έχει αποδοθεί, είτε σαν αποτέλεσμα της αποδοχής των χαρακτηρισμών αυτών έτσι ώστε να ενσωματωθούν στο κοινωνικό σύνολο.

Συνεπώς το έγκλημα δεν διακρίνεται από μια νοηματική αυθυπαρξία, αλλά μπορεί να ερμηνευθεί σε σχέση με τη σημασία που του αποδίδει το κοινωνικό σύνολο, εφ' όσον έχει προηγηθεί η διαδικασία της σύγκρουσης. *«Το έγκλημα αποτελεί σημείο αναφοράς της άτυπης ή επίσημης κοινωνικής αντίδρασης. Έγκλημα είναι ορισμός συμπεριφοράς.»* (Δασκαλάκης, 1985:19). Η κοινωνική αντίδραση, λοιπόν, είτε με την

άτυπη είτε με την επίσημη μορφή της διαδραματίζει ουσιαστικότερο ρόλο στον προσδιορισμό του εγκλήματος.

Έτσι βάσει της θεωρητικών προσεγγίσεων της κριτικής εγκληματολογίας, οι αξίες κάθε ατόμου διαμορφώνονται σε σχέση με τις συνθήκες κάτω από τις οποίες διαβιώνει. Καθώς, λοιπόν οι κοινωνίες στη σύγχρονη εποχή είναι ιδιαίτερα σύνθετες και διαφοροποιημένες, επικρατούν διαφορετικές συνθήκες όσον αφορά στη διαβίωση κάθε ατόμου και ως εκ τούτου υφίστανται διαφορετικές και συγκρουόμενες αξίες και συμφέροντα σε αυτά (Vold et al, 2002). Ταυτόχρονα οι δράσεις των ατόμων είναι συμβατές με τις αξίες και τα συμφέροντα τους, καθώς πράττουν ανάλογα με την πεποίθησή τους για το τι είναι καλό και ποιο είναι το συμφέρον τους. Στο γεγονός, όμως, που εστιάζει ιδιαίτερα η θεωρία είναι ότι στην εσωτερική σύγκρουση των ατόμων ανάμεσα στις αξίες και τα συμφέροντα, τα συμφέροντα υπερισχύουν και παράλληλα καθορίζουν τις αξίες, με άμεση απόρροια οι δράσεις των ατόμων να προσανατολίζονται στα συμφέροντά τους. Η αναπαράσταση του νόμου, η οποία συνιστά τμήμα της νομοθετικής διαδικασίας, έγκειται στη σύγκρουση οργανωμένων ή μη ομάδων να προωθήσουν τα συμφέροντά τους. Οι νόμοι αντικατοπτρίζουν τα συμφέροντα πολλών ομάδων, οπότε όσο πιο ισχυρή είναι μια ομάδα, σε τόσο μεγαλύτερο βαθμό την προστατεύει ο νόμος. Όσον αφορά στην εφαρμογή του νόμου η πολιτική και οικονομική δύναμη της κάθε ομάδας διαδραματίζει το σημαντικότερο ρόλο, καθώς ο νόμος δεν μπορεί να προσεγγίσει ομάδες με επαυξημένη ισχύ (Γεωργούλας, 2008).

Προϊόν, ως εξέλιξη, αυτών των θεωρητικών προσεγγίσεων αποτελεί το θεωρητικό ρεύμα της νέας εγκληματολογίας (ο Κουράκης (2006) χρησιμοποιεί τον όρο νεωτεριστική) το οποίο εκφράζουν οι Taylor, Walton & Young για πρώτη φορά με μια συνολική οπτική στο έργο τους το 1973. Η νέα εγκληματολογία υποστηρίζει ότι μια επαρκής θεωρία για την ερμηνεία του εγκλήματος οφείλει να εξετάζει πλήθος κοινωνικών διαστάσεων. Καταρχήν είναι απαραίτητο να εξετάζεται η παρεκκλίνουσα πράξη τόσο ως προς τα ευρύτερα χαρακτηριστικά της κοινωνίας στην οποία αναπτύσσεται όσο και ως προς την ερμηνεία και τη σημασία που αποδίδονται στην πράξη από τα ίδια τα άτομα. Επιπλέον χρειάζεται να εξετάζεται η πράξη ως προς την πραγματικότητα της, δηλαδή ως προς τις κοινωνικές δυνάμεις που εμπλέκονται στην πράξη και ειδικότερα τα χαρακτηριστικά της κοινωνικής αντίδρασης απέναντι στην παρεκκλίνουσα συμπεριφορά, ποιοι είναι δηλαδή οι κρίσιμοι παράγοντες που προκαλούν την κοινωνική αντίδραση. Αντίστοιχα χρειάζεται να εξετάζεται και ποια

είναι η αντίδραση των παρεκκλινόντων απέναντι στην άσκηση και εφαρμογή της κοινωνικής αντίδρασης ώστε να αντικατοπτρίζονται και οι αποφάσεις των δρώντων σε σχέση με τις κυρώσεις βάσει των όρων κοινωνικού προσδιορισμού αλλά και αυτοδιάθεσης (Taylor, Walton & Young, 2003). Επί της ουσίας, δηλαδή, η νέα εγκληματολογία υποστηρίζει ότι για την ερμηνεία του εγκλήματος απαιτείται η εξέταση όλων των παραγόντων που αφορούν στη διαδικασία της παρέκκλισης, δεδομένης της εμπλοκής του άτυπου και επίσημου κοινωνικού ελέγχου. Με αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνει, πέρα από την ερμηνεία του εγκλήματος αυτού κάθε αυτού, την οποία αποδίδει στην ικανότητα και δυνατότητα των πολιτικό-οικονομικών κυρίαρχων ομάδων να το κατασκευάζει, να ερμηνεύσει μέσα από την ανάλυση των θεμάτων πολιτικού και κοινωνικού ελέγχου, τους κράτους και της οικονομίας, της εμπλοκής νομικού πλαισίου και επιχειρήσεων, τόσο σε μικρό και μεγάλο επίπεδο το πώς η κοινωνία λειτουργεί, πώς συντηρεί και αναπαράγει φαινόμενα, πώς μετασχηματίζεται (Muncie & McLaughlin, 2002).

Σύμφωνα με τους Taylor, Walton & Young (2003) δεν ήταν πολλοί οι εγκληματολόγοι που ασχολήθηκαν με τους τρόπους βάσει των οποίων οι πολιτικές πρωτοβουλίες οδηγούν σε αύξηση ή κατάργηση των νομοθεσιών, νομοθεσίες οι οποίες ορίζουν συμπεριφορές ως τιμωρητές όντας άρρηκτα συνδεδεμένες με τη δομή της πολιτικής οικονομίας του κράτους. Στη βάση αυτή αναφέρουν ως θετικό παράδειγμα, τη μελέτη του Sutherland για τα εγκλήματα λευκού κολλάρου, εστιάζοντας στους τρόπους εξέτασης με τους οποίους οι white collar παραβάσεις ήταν (και είναι) λειτουργικές στις βιομηχανικές-καπιταλιστικές κοινωνίες.

Ο Sutherland αναφέρεται στον όρο έγκλημα του λευκού περιλαιμίου για πρώτη φορά στις 27 Δεκεμβρίου 1939 στην παρουσίαση του ως πρόεδρος της Αμερικανικής Κοινωνιολογικής Ένωσης και το 1949 στο έργο του «The White Collar Criminal» αναλύει τα εγκλήματα του λευκού περιλαιμίου, προσδιορίζοντας τα ως εγκληματικές συμπεριφορές που διαπράττονται από άτομα υψηλού κοινωνικού κύρους, που απολαμβάνουν την εμπιστοσύνη των άλλων, στο πλαίσιο της εργασίας τους (Κουράκης, 1998; McLaughlin & Muncie, 2006).

Σύμφωνα με τους Apel και Paternoster (2009:16) ο Sutherland προβαίνει στις εξής πολύ σημαντικές παρατηρήσεις, α) «αξιοσέβαστα» άτομα της μεσαίας και της ανώτερης τάξης προβαίνουν σε πράξεις οι οποίες έχουν ως αποτέλεσμα είτε μεγάλο οικονομικό κόστος είτε επιφέρουν βλάβες ως προς της σωματική ακεραιότητα ή προκαλούν απώλεια της ανθρώπινης ζωής και θα πρέπει να θεωρούνται εγκληματικές,

β) οι εν λόγω πράξεις προκύπτουν ως αποτέλεσμα της συμμετοχής των ατόμων σε ένα επάγγελμα ή μια επιχείρηση και μάλιστα σε κάποιες επιχειρήσεις προκύπτουν πιο συχνά από κάποιες άλλες, δ) σε παρακλάδια του ίδιου κλάδου ή βιομηχανιών, ορισμένες εταιρείες προβαίνουν περισσότερο σε white collar παραβάσεις, ε) ούτε τα συμβατικά εγκλήματα²⁸ μπορούν να αποδοθούν σε παράγοντες όπως η φτώχεια ή ψυχολογικές και κοινωνικές παθογένειες των ατόμων, θεωρώντας ότι οι παράγοντες ερμηνείας του εγκλήματος είναι κοινοί τόσο για την εργατική τάξη όσο και για τους παραβάτες του λευκού περιλαιμίου και ότι όλα τα εγκλήματα πρέπει να μαθαίνονται, μέσα από μια μορφή μάθησης η οποία λαμβάνει χώρα σε σχέση με τους ορισμούς του νόμου ως προς τις συμπεριφορές. Στη βάση αυτή εντάσσει και τους ορισμούς συμπεριφορών που αφορούν στις παραβάσεις του αστικού δικαίου, υποστηρίζοντας ότι οι επιχειρηματίες έχουν τη δύναμη να επηρεάζουν τη νομοθετική εξουσία, με κυρίαρχο επιχείρημα ότι μεγάλος αριθμός των παραβάσεων τους εμπίπτει στο αστικό δίκαιο και όχι στο ποινικό (Λάζος, 2001). Στο πλαίσιο αυτό γίνεται κατανοητό ότι και η θεωρία του Sutherland συνέβαλλε στην περεταίρω κριτική θεώρηση των θετικιστικών εγκληματολογικών θεωριών, καθώς έθεσε εκ νέου σε αμφισβήτηση τις αιτιοκρατικές προσεγγίσεις για την ερμηνεία του εγκλήματος, εισάγοντας την παράμετρο του ρόλου των επιχειρήσεων και της οικονομίας.

Ωστόσο στο έργο του αυτό δεν αποδόθηκε ιδιαίτερη σημασία από πολλούς θεωρητικούς της εγκληματολογίας, καθώς όλες του οι έρευνες, ακόμα και για τα εγκλήματα λευκού περιλαιμίου, είχαν ως αφετηρία την κυρίαρχη στο έργο του έννοια του διαφορικού συγχρωτισμού²⁹ (Simpson & Weisburd, 2009). Σύμφωνα με τους McLaughlin και Muncie (2006), ένας επαρκής ορισμός για την ερμηνεία του εγκλήματος μέσα από την έννοια του white collar crime, θα πρέπει να περιλαμβάνει και την κοινωνική βλάβη, έτσι ώστε πέραν των οικονομικών εγκλημάτων, τα εγκλήματα του λευκού περιλαιμίου να περιλαμβάνουν και αυτά των κυβερνήσεων, καθώς και των εκπροσώπων τους ως προς την άσκηση του κοινωνικού ελέγχου. Έτσι η έννοια του white collar crime κεντρίζει το ενδιαφέρον, αφού ξέσπασε το σκάνδαλο του Watergate

²⁸ Ο Sutherland (1949) αναφέρεται στα street crimes.

²⁹ Σύμφωνα με τη θεωρία του διαφορικού συγχρωτισμού του Sutherland, η εγκληματική συμπεριφορά είναι προϊόν μάθησης, το οποίο προκύπτει από τη συναναστροφή με άλλα πρόσωπα και κυρίως λαμβάνει χώρα σε κλειστές ομάδες, οι οποίες διακρίνονται από προσωπικούς δεσμούς. Η μάθηση της εγκληματικής συμπεριφοράς αφορά τόσο στην υιοθέτηση πρακτικών για τη διάπραξη αυτής όσο και στην υιοθέτηση πολιτισμικών αξιών σε σχέση με τα κίνητρα των συμπεριφορών και τις αναπαραστάσεις που καλλιεργούν τα άτομα για το ποινικό δίκαιο (Vold et al, 2002).

στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής. Όπως αναφέρουν οι Edelhertz et al. (1977 στο Simpson & Weisburd, 2009:5) τέτοιου τύπου σκάνδαλα οδήγησαν στο να υπάρχει ενδιαφέρον για τα εγκλήματα του λευκού περιλαιμίου, όχι μόνο από τους θεωρητικούς τους εγκλήματος, αλλά και μεταξύ των φορέων του επίσημου κοινωνικού ελέγχου, καθώς δημιουργήθηκαν μονάδες αντιμετώπισης του εγκλήματος του λευκού περιλαιμίου στις ομοσπονδιακές και τοπικές υπηρεσίες, ενώ παράλληλα χρηματοδοτήθηκαν (Auchter, 1978 στο Simpson & Weisburd, 2009:5) οι πρώτες μεγάλης κλίμακας έρευνες από την κυβέρνηση για τα εγκλήματα του λευκού περιλαιμίου. Οι Clinard και Quinney (Vold et al., 2002) διαχωρίζουν τα εγκλήματα του λευκού περιλαιμίου σε αυτά που διαπράττονται από τους ίδιους τους εργαζόμενους μιας επιχείρησης προς σε αυτήν και σε αυτά πραγματοποιεί μια επιχείρηση σε βάρος άλλων επιχειρήσεων, καταναλωτών και ευρύτερα του κοινωνικού συνόλου.

Όμως, σύμφωνα με τους Apel και Paternoster (2009) όλο το θεωρητικό και ερευνητικό έργο που παράχθηκε, στις βάσεις που έθεσε ο Sutherland για το white collar crime προσδιορίζει την οργανωτική κουλτούρα ως βασική ερμηνευτική μεταβλητή του αιτίου αυτού του τύπου εγκλημάτων. Οι Agnew, Piquero και Cullen (2009: 36-38) αναγνωρίζουν ότι υπάρχει μεγάλη θεωρητική διαμάχη για τον ορισμό του white-collar crime, (η οποία καταγράφεται αναλυτικά στο έργο των Geis 1992; Shover και Wright 2001; Shapiro 1990; Weisburd και Waring 2001). Μερικοί από αυτούς τους ορισμούς επικεντρώνονται σχετικά με τα εγκλήματα που διαπράττονται από ανώτερη τάξη ή από άτομα υψηλού κύρους και προσανατολίζονται ιδιαίτερα τα εγκλήματα που διαπράχθηκαν κατά τη διάρκεια της απασχόλησης τους. κάποιοι άλλοι ορισμοί επικεντρώνονται περισσότερο στη φύση του αδικήματος παρά στο δράστη. Άλλοι ορισμοί διαχωρίζουν τις παραβάσεις των ατόμων από αυτές των οργανισμών, όπως των Reiss και Tonry (1993), όπου οι παραβάσεις των οργανισμών αντιμετωπίζονται ως υποκατηγορία του white-collar crime, καθώς αποσκοπούν στο να εξυπηρετήσουν τους σκοπούς των οργανισμών. Άλλοι εγκληματολόγοι, όπως ο Holtfreter (2005), επικεντρώνονται σε ένα ευρύ φάσμα οργανισμών, συμπεριλαμβανομένων αυτών της κυβέρνησης και μη κερδοσκοπικών οργανώσεων, αλλά κυρίως, όπως ο Croall (1989), περιορίζονται στις εταιρείες και τις επιχειρήσεις.

Έτσι το έργο του Sutherland έθεσε τις βάσεις για τον προσδιορισμό του corporate crime, όμως όπως καταγράφει ο Nelken (1994 στο McLaughlin & Muncie, 2006) η όποια ταύτιση του με την έννοια του white collar crime, επιφέρει προβληματισμούς. Οι Slapper και Tombs (1999) αναφέρονται στην έννοια του corporate crime, διακρίνοντας

τα επαγγελματικά από τα οργανωμένα εγκλήματα και υποστηρίζοντας ότι οι εγκληματικές αυτές πράξεις είναι το αποτέλεσμα της σκόπιμης λήψης αποφάσεων (ή ένοχης αμέλειας) εκείνων που κατέχουν διαρθρωτικές θέσεις εντός του οργανισμού ως εταιρικά στελέχη ή διευθυντές. Οι αποφάσεις αυτές είναι σύμφωνες με τους στόχους της εταιρείας, τις τυποποιημένες διαχειριστικές διαδικασίες τους και τα πολιτιστικά πρότυπα οργάνωσής τους, με σκοπό η εταιρεία να έχει το μέγιστο κέρδος. Επιπλέον οι Agnew, Piquero και Cullen (2009) αναγνωρίζουν ότι κάποιοι άλλοι εγκληματολόγοι όπως διακρίνεται από το έργο των Clinard και Yeager (1980), και Pearce (2001), περιορίζουν το ενδιαφέρον τους για το white collar crime στις παραβιάσεις του ποινικού δικαίου, ενώ άλλοι θεωρούν ότι πρέπει να μελετώνται και οι παραβιάσεις του αστικού. Για το λόγο αυτό οι ίδιοι διαχωρίζουν το white collar crime σε επαγγελματικά εγκλήματα που διαπράττονται από άτομα ανώτερης τάξης, σε οικονομικά επαγγελματικά αδικήματα, πολλά από τα οποία διαπράττονται και από άτομα χαμηλότερων τάξεων, σε επιχειρησιακά εγκλήματα, καθώς και σε αδικήματα που έχουν στόχο έναν οργανισμό ή επιχείρηση όπου οι παραβάτες είτε εργάζονται εκεί ή όχι. Αντίστοιχα η έρευνα των Piquero και Weisburd (2009) επιβεβαιώνει τις ετερογενείς οπτικές του white-collar crime, αναγνωρίζοντας ότι οι κατηγορίες του εγκλήματος του λευκού περιλαιμίου περιλαμβάνουν μια ευρεία διάκριση παραβατών και προτείνει ότι είναι ιδιαίτερα σημαντικό να αναγνωριστούν ώστε τα διαφορετικά μοντέλα ερμηνείας να μπορούν να παρέχουν ικανοποιητικές επεξηγήσεις για διαφορετικού τύπου παραβάτες.

Οι Benson, Madensen και Eck (2009) αναφέρονται εξίσου την πολυμορφία των εγκλημάτων του λευκού περιλαιμίου. Συνοπτικά, θεωρούν ότι όλες οι μορφές των white-collar crimes εμφανίζονται γιατί υπάρχουν ευκαιριακές δομές, οι οποίες αντίστοιχα ποικίλλουν ανάλογα με τον τύπο του εγκλήματος λευκού. Οι θεωρίες της περιβαλλοντικής εγκληματολογίας, των καθημερινών δραστηριοτήτων (routine activity theory), οι θεωρίες της περιστασιακής πρόληψης (situational crime prevention), του εγκληματικού προτύπου (crime pattern theory) μπορούν να εφαρμοστούν για την ανάλυση των ευκαιριακών δομών των εγκλημάτων λευκού περιλαιμίου, παραπέμποντας στις έρευνες των Geis (1977), Reuter (1993), Simpson and Piquero (2001) για τα αδικήματα που αφορούν στις παραβιάσεις αντιμονοπωλιακών πολιτικών, των Block και Bernard (2002) για αδικήματα που αφορούν στο περιβάλλον, του Vaughan (1983) για εγκλήματα που αφορούν στη βιομηχανία των ναρκωτικών ουσιών, των McLean και Elkind (2003) σχετικά με τις απάτες, των Aulette και Michalowski

(1993) σχετικά με παραβιάσεις που αφορούν στην ασφάλεια εργασιακών περιβαλλόντων, των Mintz (1995), Cullen et al. (2006) για παραβιάσεις που αφορούν στην ασφάλεια καταναλωτικών προϊόντων, του Szockyj (1993) για παραβιάσεις που αφορούν σε τίτλους ιδιοκτησίας. Επιπλέον οι Benson, Madensen και Eck (2009) υποστηρίζουν ότι ο έλεγχος και η πρόληψη των εγκλημάτων λευκού περιλαιμίου εξαρτάται από τη γνώση της διαδικασίας της διάπραξης αυτών των πράξεων και για αυτό το λόγο οι κατάλληλες μέθοδοι για τη μελέτη των white-collar crimes πρέπει να είναι ικανές να δια φωτίσουν αυτές τις διαδικασίες. Ο Neal Shover (1998: 155–156 στο Grabosky, 2009) παρουσιάζει μια θεώρηση του εγκλήματος του λευκού περιλαιμίου υπό το πρίσμα μιας παγκόσμιας προοπτικής, επισημαίνοντας ότι η διάδραση των οικονομικών συστημάτων σε παγκόσμιο επίπεδο, παρέχει πρωτοφανείς ευκαιρίες για την ανάπτυξη αυτού του τύπου εγκλήματος, και ότι οι φορείς επίσημου κοινωνικού ελέγχου στις φτωχές χώρες έχουν έλλειψη δυνατοτήτων και πόρων για την καταπολέμηση του. Επιπλέον υποστηρίζει ότι η πρωτοφανής κινητικότητα του κεφαλαίου επιτρέπει στους υποψήφιους παραβάτες να αναζητούν νομικά καθεστάτα και κρατικές δικαιοδοσίες βάσει των οποίων μπορούν να δημιουργήσουν επιχειρήσεις οι οποίες μπορούν να λειτουργούν υπό καθεστώς ατιμωρησίας. Ο Grabosky (2009) υποστηρίζει ότι τα εγκλήματα λευκού περιλαιμίου μπορούν να ερμηνευθούν από το συνδυασμό τριών παραγόντων, οι οποίοι είναι η επάρκεια δραστών που έχουν κίνητρο, η διαθεσιμότητα κατάλληλων target-group θυμάτων και η απουσία ικανών φυλάκων.

Οι Arnulf και Gottschalk (2012:6) υποστηρίζουν ότι οι διαφορετικές θεωρίες για τα εγκλήματα λευκού περιλαιμίου επικεντρώνονται σε διαφορετικούς μηχανισμούς που προκαλούν αυτού του τύπου τις εγκληματικές συμπεριφορές, οι οποίες υιοθετούν ως κεντρικές έννοιες αυτές της ευκαιρίας, της εμπιστοσύνης και της αρμοδιότητας των εκάστοτε φορέων. Οι ίδιοι προσδιορίζουν ένα πλαίσιο ερμηνείας το οποίο αναγνωρίζει έξι τύπους για τους παραβάτες του λευκού περιλαιμίου και είναι οι εξής: οι «εντολείς παραβάτες» (principal criminals), σύμφωνα με την θεωρία principal-agent³⁰, όπου σε εγκληματικές πράξεις προβαίνουν διευθυντές ή μέλη του διοικητικού συμβουλίου μιας επιχείρησης ή οργανισμού εφόσον έχουν αναλάβει το έργο των ιδιοκτητών, οι «εκπρόσωποι παραβάτες» (Agent criminals), όπου σε τέτοιου τύπου εγκλήματα

³⁰ Η principal agent- theory αφορά στη μελέτη και στην κατανόηση της σχέσης και της διάδρασης μεταξύ ιδιοκτητών μιας επιχείρησης ή εταιρείας και των διευθυνόντων συμβούλων ή μανάτζερ της εταιρείας, στο πλαίσιο που οι ιδιοκτήτες παραχωρούν ευθύνες του έργου τους στους συμβούλους και τους μανάτζερ (Wheelen & Hunger, 2006).

προβαίνουν εξέχοντα μέλη των οργανισμών, των οποίων όμως ο ρόλος δεν επηρεάζεται από αυτή τη μορφή εγκληματικότητας, ο «επιχειρησιακός εγκληματίας» (Entrepreneur criminal), όπου η κατηγορία αυτή αφορά στα εγκλήματα λευκού περιλαιμίου που διαπράττονται από αυτοαπασχολούμενους ιδιοκτήτες ή σε περιπτώσεις οικογενειακών επιχειρήσεων όπου ο ιδιοκτήτης και ο διευθυντής είναι το ίδιο πρόσωπο, ο «εγκληματίας που εξυπηρετεί το έγκλημα» (Servant criminal), όπου ο ρόλος αυτός αποδίδεται σε πρόσωπα που δεν έχουν ηγετική θέση σε μια επιχείρηση, αλλά αποτελούν το κεντρικό πρόσωπο στη διάπραξη του εγκλήματος εξαιτίας των εξειδικευμένων επαγγελματικών γνώσεων του. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν οι προγραμματιστές η/υ, οι οποίοι δημιουργούν κώδικα για να βοηθήσουν την επιχείρηση να φοροδιαφύγει ή από συμβούλους που βοηθούν στην παραποίηση των περιουσιακών στοιχείων με πλαστά πιστοποιητικά. Αυτού του τύπου οι εγκληματίες οριοθετούνται στην ίδια κατηγορία είτε δουλεύουν αποκλειστικά στον οργανισμό είτε περιστασιακά, καθώς εφόσον προσλαμβάνονται αποτελούν μέρος του οργανισμού, οι δημόσιοι λειτουργοί (Public official), αναφερόμενοι στους αστυνομικούς, πολιτικούς ή στις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οποίοι αποτελούν μια μοναδική κατηγορία εγκληματιών λευκού περιλαιμίου, ως εξέχοντα μέλη και επαγγελματίες στους δημόσιους οργανισμούς, και τέλος οι «ληστές» (Robber criminal), όπου στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται άτομα τα οποία ενεργούν για προσωπικά συμφέροντα, χωρίς να συνδέονται με επαγγελματική σχέση με το θύμα. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα αφορά σε άτομα που κάνουν hacking σε τραπεζικούς λογαριασμούς ή λαμβάνουν κοινωνικό επίδομα μέσω απάτης.

Όπως διαφαίνεται από τους παραπάνω ορισμούς η έννοια του white collar crime συνδέεται με συμπεριφορές που λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο της κοινωνίας της πληροφορίας, όπως το hacking. Σύμφωνα με το Λάζο (2001:55) η συσχέτιση των εγκλημάτων του λευκού περιλαιμίου και του πληροφορικού εγκλήματος εκφράζεται από δύο αντιτιθέμενα θεωρητικά ρεύματα, όπου το πρώτο υποστηρίζει ότι το πληροφορικό έγκλημα συνιστά τμήμα των εγκλημάτων λευκού περιλαιμίου, ενώ το δεύτερο, με υποστηρικτή μεταξύ άλλων τον Parker, υποστηρίζει ότι η διαφορετικότητα μεταξύ εγκλημάτων λευκού περιλαιμίου και πληροφορικού εγκλήματος είναι τόσο

καταφανής όσο και η διαφορά μεταξύ εγκλημάτων λευκού περιλαιμίου και εγκλημάτων του δρόμου ή εγκλημάτων του δρόμου και ηλεκτρονικών εγκλημάτων³¹.

Ο Wasik (στο Λάζος, 2001:57) έχοντας ως αφετηρία τον ορισμό του Parker για τα εγκλήματα του λευκού περιλαιμίου³², διακρίνει τρεις κοινές διαστάσεις μεταξύ πληροφοριακού εγκλήματος και εγκλήματος του λευκού περιλαιμίου. Η πρώτη περιλαμβάνει τα εγκλήματα της επιχείρησης με κυρίαρχες μορφές την πληροφορική βιομηχανική κατασκοπεία που είτε έχει αντίκτυπό από μία επιχείρηση σε μία άλλη, είτε από μία επιχείρηση προς το κοινό και το κράτος. Η δεύτερη σε εγκλήματα εργασίας, αυτά που πραγματοποιούνται από τους ίδιους τους εργαζόμενους μιας επιχείρησης, τους λεγόμενους insiders, είτε για προσωπικό όφελος των εργαζόμενων είτε εναντίον των εργοδοτών. Σε αυτήν την κατηγορία εντάσσονται κλοπές εξοπλισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών, όσον αφορά στην υλική και συμβολική τους διάσταση (κλοπή, δηλαδή, υπηρεσιών χωρίς εξουσιοδοτημένη πρόσβαση) και απάτες μέσω υπολογιστών. Η τρίτη αφορά εγκλήματα που διαπράττουν δρώντες εκτός της επιχείρησης, εγκλήματα, που λόγω της ανάπτυξης των παγκόσμιων δικτύων τείνουν να αποκτήσουν βαρύτητα.

Πρόσφατα οι Pontell and Rosoff (2009 στο Holt & Schell, 2011) ορίζουν την παραβατικότητα του λευκού περιλαιμίου ως την τέλεση των πληροφοριακών εγκλημάτων, όπως η ηλεκτρονική πειρατεία, οι απατές ηλεκτρονικών πλειστηριασμών, η βιομηχανική κατασκοπεία, από νεαρούς παραβάτες της μεσαίας και της ανώτερης τάξης. Ωστόσο, αυτή η θεώρηση επιδέχεται κριτικής, καθώς, σύμφωνα και με τον Kizza (2004), στο πλαίσιο της κοινωνίας της πληροφορίας, η άλλοτε περίοδος όπου η πρόσβαση στους υπολογιστές αποτελούσε προνόμιο μιας πολιτικής και οικονομικής ελίτ, έχει παρέλθει.

Από την άλλη πλευρά ο Goldschmidt (2011 στο Holt & Schell, 2011) παρατηρεί ότι οι μελετητές συχνά αντιμετωπίζουν το hacking ως μια κατηγορία πληροφορικού εγκλήματος και το πληροφορικό έγκλημα ως έγκλημα του λευκού περιλαιμίου. Ο ίδιος

³¹ Ο Χ. Τσουραμάνης (2005:31) εντοπίζει μεγάλη διαφορά μεταξύ των ηλεκτρονικών εγκλημάτων και των κοινών σε σχέση με τις υψηλές οικονομικές απώλειες που προκαλούν τα πρώτα. «Οι πληροφορίες που υποκλέπτονται από μια επιχείρηση είναι δυνατό να είναι τόσο κρίσιμες γι' αυτή που μπορεί να οδηγήσουν στην απώλεια της εμπορικής της πίστης και σε κάποιες περιπτώσεις ακόμα και στη χρεοκοπία της με αυτό συνεπάγεται για τους εργαζόμενους σε αυτή. Κάτι τέτοιο είναι μάλλον αδιανόητο να συμβεί σε περίπτωση που γίνει κάποιο κοινό έγκλημα (π.χ. διάρρηξη, ληστεία) σε βάρος της».

³² «Κάθε απόπειρα ή πρακτική που αφορά στην παρεμπόδιση της ελεύθερης επιχείρησης ή στην προώθηση του αθέμιτου ανταγωνισμού, στη διατάραξη της εμπιστοσύνης έναντι ενός ατόμου ή μιας επιχείρησης, στην παραβίαση της εργασιακής διαδικασίας ή στην διακινδύνευση των καταναλωτών ή της πελατείας συνιστά έγκλημα λευκού περιλαιμίου» (Parker, 1976 στο Λάζος, 2001)

επιβεβαιώνει ότι καμία μελέτη δεν έχει εξετάσει το βαθμό στον οποίο οι hackers έχουν τα ίδια χαρακτηριστικά με τους παραβάτες λευκού περιλαιμίου. Οι hackers και οι παραβάτες λευκού περιλαιμίου διαφέρουν σημαντικά ως προς την ηλικία και στους σκοπούς τους, καθώς οι παραβάτες λευκού περιλαιμίου ενεργούν με στόχο το κέρδος και σε αντίθεση με τους hackers, οι οποίοι ενεργούν βάσει της περιέργειας και της ανάδειξης των τεχνολογικών δυνατοτήτων τους, δεν αναλαμβάνουν ποτέ τις ευθύνες τους.

Από όσα προαναφέρθηκαν γίνεται κατανοητό ότι τόσο οι θεωρητικές προσεγγίσεις που αφορούν στην έννοια του εγκλήματος του λευκού περιλαιμίου όσο και αυτές που αναφέρονται στη συσχέτιση εγκλημάτων λευκού περιλαιμίου και πληροφορικού εγκλήματος διακρίνονται από ευρεία ετερογένεια. Ωστόσο το κοινό σημείο όλων αυτών των θεωρητικών προσεγγίσεων είναι ότι εισαγάγουν νέες μεταβλητές για την ερμηνεία του εγκλήματος. Αναφερόμενες στις επιχειρήσεις, στα υψηλόβαθμα στελέχη εταιρειών, σε οικονομικές και πολιτικές ελίτ, στους κυβερνητικούς οργανισμούς, στους εκπροσώπους των φορέων του επίσημου κοινωνικού ελέγχου εγείρουν σοβαρές προκλήσεις για τις θετικιστικές προσεγγίσεις του εγκλήματος, ως προς την κατανόηση του ρόλου που διαδραματίζουν οι παραπάνω μεταβλητές για την ερμηνεία του εγκλήματος. Ειδικά στην κοινωνία της πληροφορίας, όπου οι αλληλεπιδράσεις αυτών των μεταβλητών, που θέτουν οι προσεγγίσεις των εγκλημάτων του λευκού περιλαιμίου, είναι όλο και πιο πολύπλοκες και σύνθετες, ενισχύονται πολύ περισσότερο τα επιχειρήματα των Taylor, Walton & Young (2003) ότι για την κατανόηση μιας συμπεριφοράς ως παρεκκλίνουσας απαιτείται η μελέτη της ευρείας προέλευσης της πράξης στο εκάστοτε κοινωνικό-πολιτικό πλαίσιο που εμφανίζεται.

Στη βάση αυτή λοιπόν, ο ορισμός μιας συμπεριφοράς ως παρεκκλίνουσας αποτελεί απόρροια του αποτελέσματος της διαδικασίας σύγκρουσης των κοινωνικών ομάδων για την επικράτηση των συμφερόντων τους. Η επικράτηση αυτή μετουσιώνεται σε πράξη και αποκτά πραγματική ισχύ μέσω της επίσημης κοινωνικής αντίδρασης (Δασκαλάκης, 1985). Η υπερίσχυση της επικρατούσας κοινωνικής ομάδας εκδηλώνεται ουσιαστικά στις σύγχρονες κοινωνίες μόνο όταν εκφράζεται μέσω του επίσημου φορέα κοινωνικού ελέγχου. Η πολιτική εξουσία συνιστά απαραίτητο και καθοριστικό παράγοντα για τον ορισμό μιας συμπεριφοράς ως εγκληματική (Λαμπροπούλου, 1999). Αυτό συμβαίνει μόνο σε πολιτικά οργανωμένες κοινωνίες, αφού «σε ένα σύνολο οργανωμένων στοιχείων, συνεπάγεται ότι επικρατούν σχέσεις περιορισμού ανάμεσα

στα στοιχεία, κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να κυριαρχούν ανάμεσα τους μόνο συγκεκριμένα και όχι οποιοδήποτε συσχετισμοί ή αλληλεπιδράσεις» (Buckley, 1967:83), και έτσι το έγκλημα παρουσιάζεται ως μια πράξη που στρέφεται και θίγει την κοινωνία και τις αξίες στο σύνολο τους.

Άλλωστε « ένας νόμος που ψηφίζεται από τη Βουλή, είναι ένα σύστημα από νόμους που είναι αντικείμενο διαβουλεύσεων και αποσκοπεί σε συγκεκριμένους στόχους. Αλλά ακόμα και σε αυτή την περίπτωση δεν είναι ξεκαθαρισμένο ότι είναι ολότελα μελετημένος» (Ritsert, 1991:154). Η παρατήρηση αυτή είναι εύλογη αν αναλογισθεί κανείς, ότι για να υπάρξει εγκληματική συμπεριφορά, χρειάζεται να υπάρξουν συγκεκριμένες κοινωνικό-πολιτικές επιταγές, οι οποίες οδηγούν σε απαγόρευση πράξεων και επιφέρουν ποινές. Οι επιταγές αυτές μπορούν να καθορισθούν μόνο από το κράτος, έτσι ώστε να υπάρχει η τυπική και ουσιαστική νομιμοποίησή τους. « Το έγκλημα λοιπόν είναι πολιτικό φαινόμενο, είναι δημιούργημα της κρατικής βούλησης που εκφράζεται με τον ποινικό νόμο» (Δασκαλάκης, 1985: 31).

Παράλληλα οι γραφειοκρατικοί φορείς που υποστηρίζουν τη διαδικασία εφαρμογής του νόμου, στρέφονται κυρίως προς υποθέσεις απλές διαδικαστικά και κυρίως αυτές που αφορούν σε άτομα με ισχυρή οικονομική και πολιτική εξουσία. «Το έγκλημα μπορεί να αυξάνεται και με τη μεγαλύτερη ποινικοποίηση, δηλαδή απλές νομοθετικές πρωτοβουλίες» (Λαμπροπούλου, 2001:82). Έτσι, μεγαλύτερη ισότητα στον τρόπο με τον οποίο αποδίδεται η δικαιοσύνη, θα επέλθει από τη στιγμή που οι κοινωνικές ομάδες θα είναι όσο το δυνατόν καλύτερα οργανωμένες και θα μετέχουν ισότιμα στην εξουσία (See, 2004).

Συνοψίζοντας, καθίσταται ευκρινές ότι το έγκλημα είναι ένα πολιτικό φαινόμενο που προκύπτει ως αποτέλεσμα της σύγκρουσης των κοινωνικών ομάδων και αναδεικνύει τον συσχετισμό των δυνάμεων αυτών. Ο ρόλος του ποινικού δικαίου έγκειται στο να αποτελέσει το μέσο άσκησης της εξουσίας των κοινωνικών αυτών δυνάμεων που έχουν υπερισχύσει. Όσο μεγαλύτερη δυνατότητα πρόσβασης στην πολιτική εξουσία έχουν οι κοινωνικές δυνάμεις, τόσο ευκολότερο είναι να έχουν τη δυνατότητα να καθορίσουν διατάξεις του ποινικού δικαίου. Με αυτόν τον τρόπο, ορίζοντας δηλαδή συγκεκριμένες συμπεριφορές ως εγκληματικές, επιτυγχάνουν την υπεράσπιση των συμφερόντων τους, επιβάλλοντας τα ως κυρίαρχες αξίες και αποσπώντας έτσι τη συναίνεση του κοινωνικού συνόλου. Για το λόγο αυτό στην παρούσα εργασία η ανάλυση του ρόλου που διαδραματίζει ο ποινικός νόμος και το ποινικό δίκαιο εν συνόλω ενέχει καθοριστικό ρόλο για την ανάδειξη της κοινωνικής

κατασκευής της παρέκκλισης στην κοινωνία της πληροφορίας, καθώς υποστηρίζεται ότι η παρέκκλιση συνιστά το αποτέλεσμα της ποινικής νομοθέτησης και δεν προηγείται αυτής.

1.4. Ο παραγωγικός ρόλος του ποινικού δικαίου στην κατασκευή της παρέκκλισης

Από όσα προαναφέρθηκαν γίνεται κατανοητό ότι οι σύγχρονες ετερογενείς κοινωνίες διακρίνονται από μια ιδιαίτερη δυσκολία στο να εδραιώσουν αλληλεγγύη ή συνοχή (Blau, 1977; Kornhauser, 1978), στο πλαίσιο αποδοχής συναινετικών κοινών αξιών. Η κοινωνία εμπεριέχει πλήθος κοινωνικών ομάδων οι οποίες δρουν σύμφωνα με τη δική τους ερμηνεία για την κοινωνική πραγματικότητα (Muncie & McLaughlin, 2002). Η κοινωνική πραγματικότητα δε δύναται να υφίσταται πέρα από τις δυνατότητες του ανθρώπινου νου (Henry, 2009). Οι κοινωνικοί δρώντες διαμορφώνουν την εικόνα του κόσμου καλλιεργώντας κοινωνικές αναπαραστάσεις³³ οι οποίες θεωρούν ότι αντικατοπτρίζουν την πραγματικότητα. Τόση διαφορετικότητα είναι πιθανό να προκαλεί τόσο συνθήκες σύγκρουσης όσο και συναίνεσης, οι οποίες επηρεάζουν τη νοηματοδότηση της παρέκκλισης. Σε αυτή τη βάση πλήθος θεωρητικών (Taylor, Walton, Young, 1973, Schwendinger, 1994, Quinney, Sack, Kitsuse) οριοθετούν το έγκλημα ως μια κοινωνική πραγματικότητα που πηγάζει από τη συγκρουσιακή φύση των κοινωνικών σχέσεων (Αλεξιάδης, 2004).

Όπως προαναφέρθηκε σε προηγούμενη ενότητα, ο Vold (Vold et al, 2002) υποστηρίζει ότι η έννοια της παρέκκλισης μπορεί να ερμηνευθεί, όταν η ανάλυση της είναι προσανατολισμένη στη κοινωνική διαδικασία συγκρουόμενων ομάδων με αντιτιθέμενα συμφέροντα, οι οποίες παλεύουν για να βελτιώσουν τη θέση τους στην κοινωνία διαμέσου ενός διαδραστικού και συνεχόμενου ανταγωνισμού μεταξύ τους. Το τι υπολογίζεται ως έγκλημα ποικίλει και εξαρτάται από το ποιος αποδίδει τον ορισμό (Henry, 2009). Στις συνθήκες της κοινωνίας της πληροφορίας η ποικιλία αυτή είναι όλο και περισσότερο αυξανόμενη, καθώς όσο περισσότερες δυνατότητες πρόσβασης στην πληροφορία αποκτούν μέσω των τεχνολογιών οι κοινωνικοί δρώντες, τόσο

³³ Όπως σημειώνει ο Baudrillard (1991:43) «ο νεωτερικός δυτικός πολιτισμός θεμελιώνεται στη διαδικασία της αναπαράστασης, στον διαχωρισμό σημαίνοντος και σημαινομένου, στη διάκριση σημασίας και πράγματος. Από τη μια πλευρά αρθρώνεται η πραγματικότητα και οι σχέσεις που την απαρτίζουν και από την άλλη οι σημασίες και τα σημαίνοντα, που δεν θεωρούνται επιπρόσθετα στοιχεία της πραγματικότητας αλλά συστατικά της. Δικαίως ο δυτικός πολιτισμός έχει χαρακτηριστεί ως ο πολιτισμός της εικόνας και της αναπαράστασης.»

περισσότερο πλήττονται τα συμφέροντα των κυρίαρχων ομάδων, καθώς ο τρόπος διάρθρωσης των κοινωνικών σχέσεων δεν έχει μεταβληθεί.

Η σύγκρουση αποτελεί τη θεμελιώδη αρχή και μια ουσιαστική κοινωνική διαδικασία για τη λειτουργία της κοινωνίας, καθώς η ισχύουσα τάξη πραγμάτων δεν αποτελεί συνείδηση όλων των μελών της κοινωνίας (Craib, 2000). Χαρακτηριστικό είναι άλλωστε το παράδειγμα ότι για τις δράσεις των κοινωνικών υποκειμένων που οριοθετούνται ως παρεκκλίνουσες σε ηλεκτρονικά περιβάλλοντα, έχουν αποδοθεί όροι που περιλαμβάνουν *«ριζικά αντίθετες, αλληλοαναιρούμενες και αλληλοαποκλειόμενες αντιλήψεις, οι οποίες αναφέρονται σε ριζικά διαφορετικές πραγματικότητες»* (Λάζος, 2001:95). Έτσι εμφανίζονται ορισμοί για τους παρεκκλίνοντες όπως hacker, cracker, cyberpunk, internet phreaks, cyber crook, στις πράξεις των οποίων αποδίδονται ποινές αντίστοιχα και πάλι με το ποιος αποδίδει τον ορισμό των πράξεων. Εμφατικά ο B.Sterling (1994) καταγράφει για τους hackers, αντανακλώντας τις διαφορετικά νοηματοδοτούμενες πραγματικότητες, *«όταν είσαι ο ίδιος hacker, τότε είναι η ίδια σου η εσωτερική πεποίθηση για το ανώτερο status σου που σου επιτρέπει να υπερπηδήσεις τους κανόνες»*.

Οι συγκρούσεις των κοινωνικών ομάδων, λοιπόν, γίνονται εμφανείς μέσω των νομοθετικών διαδικασιών που εφαρμόζονται σε κάθε κοινωνία. Ουσιαστικά, δηλαδή, η όλη διαδικασία δημιουργίας και απονομής δικαιοσύνης είναι αυτή που αναδεικνύει τις θεμελιώδεις συγκρούσεις μεταξύ των ομάδων, καθώς όσοι κατέχουν πλειοψηφική θέση και ισχύ στη διαδικασία της δημιουργίας του νομοθετικού πλαισίου, μπορούν να ελέγχουν τη δικαιοσύνη και τις συμπεριφορές, οι οποίες καθορίζονται ως παρεκκλίνουσες από τη διαδικασία αυτή (See, 2004). Ο Δασκαλάκης (1985: 57-58) χαρακτηριστικά αναφέρει *«η αντίθεση συμφερόντων και η διαφορετική κατανομή της δύναμης και της εξουσίας μεταξύ των διάφορων κοινωνικών ομάδων επάγονται διαφορετική για κάθε ομάδα σχέση κόστους- οφέλους που θα προκύψει από την εφαρμογή του κανόνα καθώς επίσης και διαφορεική κατανομή κατά ομάδα των μέσων και δυνατοτήτων διατήρησης του κανόνα. Συνεπώς κάθε κανόνας απηχεί τη διαδικασία αξιολόγησης των ομάδων που τον θέτουν ή των προσκείμενων σε αυτές και αντιτίθενται στη διαδικασία αξιολόγησης κάποιων άλλων ομάδων που, προφανώς, είναι αυτές που στερούνται δύναμης και εξουσίας»*. Έτσι, στην κοινωνία της πληροφορίας βασικός παράγοντας περιθωριοποίησης και εγκληματοποίησης κοινωνικών δρώντων, όπως οι hackers, αποτελεί η δημιουργία τομέων επαγγελματιών που σχετίζονται με τη βιομηχανία ασφαλείας υπολογιστών. *«Μία βιομηχανία υπολογιστών είναι, πολύ ισχυρή*

σύμμαχος των καθεστώτων που θέλουν να έχουν τον απόλυτο έλεγχο των νέων τεχνολογιών για την εξυπηρέτηση των δικών τους σκοπών» (Καραγιαννόπουλος, 2006).

Διαφαίνεται, λοιπόν, ότι η παρέκκλιση προσδιορίζεται στη βάση συμπεριφορών χαμηλής ισχύς κοινωνικών ομάδων, οι οποίες δεν εξυπηρετούν τα συμφέροντα των ισχυρών κοινωνικών ομάδων (Γεωργούλας, 2009) που μπορούν να επηρεάζουν καθοριστικά τις δομές του επίσημου κοινωνικού ελέγχου. Οι κοινωνικές αυτές δομές, όπως υποστηρίζουν οι Groves & Sampson (1986: 68) *«επιδρούν πολύ περισσότερο στη δημιουργία της εγκληματικότητας παρά οι συλλογικές αξίες και οι νόρμες»*, καθώς σύμφωνα με τους Becker (1963), Mead (1934) η παρέκκλιση δε συνιστά απλά μια στατική διαδικασία, αλλά αποτελεί μια δυναμική κοινωνική κατάσταση, μια κατάσταση κοινωνικής αλληλεπίδρασης.

Έτσι η δημιουργία και η νοηματοδότηση του εγκλήματος αφορούν στην *«κοινωνική διαδικασία της αλληλεπίδρασης»* (Αλεξιάδης, 2004:82) μεταξύ φορέων επίσημου κοινωνικού ελέγχου και μη, στην αντίδραση δηλαδή του κοινωνικού ελέγχου απέναντι σε συμπεριφορές. Σε αυτό το σημείο έγκεινται και οι διαφορές μεταξύ εγκληματικών και μη συμπεριφορών και όχι στις πράξεις αυτές καθεαυτές. Εμφατικά σε αυτό το πλαίσιο ο Philips (1979) επισημαίνει ότι *«δε θα ανακαλύψουμε το έγκλημα απλά εξετάζοντας συμπεριφορές, σαν να ενέχουν κάποιες εσωτερικές ιδιότητες»*. Η μη ύπαρξη αυτών των εσωτερικών ιδιοτήτων των πράξεων γίνεται ακόμα πιο εμφανής στις συνθήκες της κοινωνίας της πληροφορίας, καθώς από τη μία πλευρά διασφαλίζεται νομικά η ελευθερία της πληροφόρησης, και από την άλλη όταν το δικαίωμα αυτό πλήττει συμφέροντα μεγάλων εταιρειών, ποινικοποιείται. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα της ελληνικής νομοθεσίας όπου το Σύνταγμα στο άρθρο 5 παρ.2 αναφέρει συγκεκριμένα: *«Καθένας έχει δικαίωμα συμμετοχής στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Η διευκόλυνση της πρόσβασης στις πληροφορίες που διακινούνται ηλεκτρονικά, καθώς και της παραγωγής, ανταλλαγής και διάδοσής τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους, τηρουμένων πάντοτε των εγγυήσεων των άρθρων 9, 9Α, και 19.»* και από την άλλη πλευρά με το άρθρο 370Γ παρ. 1 του Ποινικού Κώδικα έχει ποινικοποιήσει τη χρήση λογισμικών υπολογιστή υπό το καθεστώς της πνευματικής ιδιοκτησίας. Μόνο, που όπως θα αναλυθεί στη συνέχεια, πνευματική ιδιοκτησία μπορούν να κατοχυρώνουν με μεγάλα χρηματικά ποσά οι ισχυρές βιομηχανίες λογισμικού. Δηλαδή με αυτόν τον τρόπο, επί της ουσίας δικαίωμα στην ελεύθερη πληροφόρηση, όταν οι τεχνολογίες εξελίσσονται και διακινούνται ραγδαία, μπορούν να έχουν οι ομάδες που έχουν τη δυνατότητα να το πληρώσουν.

Σύμφωνα με τη συγκεκριμένη θεωρητική οπτική, λοιπόν, γίνεται αντιληπτό το γεγονός, ότι το σύνολο των ποινικών νόμων διαδραματίζει ουσιαστικότερο ρόλο ως προς τις αξίες που καλείται να υποστηρίξει, και όντας «*πρόσφορο μέσο εξυπηρέτησης των συμφερόντων των κυρίαρχων κοινωνικών ομάδων*» (Γεωργούλας, 2009:99) είναι αυτό που μπορεί να καθορίσει και να διαμορφώσει την έννοια της παρέκκλισης. Ο Foucault (1987) αναγνωρίζει εξίσου την αναμφίβολη σημαντικότητα των ποινικών θεσμών για τη λειτουργία των εκφραστών της εξουσίας. Το έγκλημα, λοιπόν, συνιστά μια κατηγοριοποίηση συμπεριφοράς η οποία καθορίζεται από άτομα με δύναμη και εξουσία να διαμορφώνουν νόμους, οι οποίοι αναγνωρίζουν συμπεριφορές ως προσβλητικές και καθιστούν τους δράστες υποκείμενα τιμωρίας (Henry, 2009), σε συνδυασμό με τη θεώρηση του Black (Vold et al., 2002:236-240) όπως προαναφέρθηκε, για την ποσότητα και την ποιότητα του νόμου που ασκείται σε κάθε περίπτωση.

Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα ότι για την ελληνική πραγματικότητα σήμερα, στο πλαίσιο δημιουργίας οργανωμένης στρατηγικής προσδιορισμού και οριοθέτησης συμπεριφορών στις συνθήκες της κοινωνίας της πληροφορίας εφαρμόζεται το κάτωθι πλέγμα νομικών ρυθμίσεων: ο Ν. 1805/88, ο οποίος τροποποίησε ή συμπλήρωσε τις σχετικές διατάξεις του ποινικού κώδικα (άρθρα 13γ, 370B, 370Γ, 386Α) αφορά στα εγκλήματα που διαπράττονται με ηλεκτρονικούς υπολογιστές, Ν. 2672/1998 ("Διακίνηση εγγράφων με ηλεκτρονικά μέσα"), Ν. 3193/2003 ("Κανόνες Ηλεκτρονικής Τιμολόγησης"), Ν. 2246/1994 ("Οργάνωση και λειτουργία του τομέα τηλεπικοινωνιών"), Ν. 2251/1994 ("Προστασία του Καταναλωτή"), Ν. 2121/1993 ("Πνευματική Ιδιοκτησία"), τα Προεδρικά Διατάγματα, ΠΔ. 269/1997 (Διάρθρωση ΕΕΤΤ), ΠΔ. 131/2003 (Οδηγία για το Ηλεκτρονικό Εμπόριο), ΠΔ. 150/2001 ("Προσαρμογή στην Οδηγία 99/93/ΕΚ σχετικά με το κοινοτικό πλαίσιο για ηλεκτρονικές υπογραφές"), ΠΔ.47/2005 (Διαδικασίες για την Άρση του Απορρήτου των Επικοινωνιών), ΠΔ. 342/2002 ("Διακίνηση εγγράφων με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο") & ΠΔ.343/2002 ("Συνδρομητικές υπηρεσίες), οι Υπουργικές αποφάσεις-εγκύκλιοι, Εγκύκλιος ΔΙΑΔΠ/Α1/3753/2001 ("περί ηλεκτρονικής διοίκησης"), ΥΑ - 60266/1996 (Κανονισμός Οικονομικής Διαχείρισης ΕΕΤΤ), Εγκύκλιος ΔΙΑΔΠ/Α1/8249/2001 ("περί αρχειοθέτησης μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου"), Εγκύκλιος ΔΙΑΔΠ/Α1/2523/1999 ("περί διακίνησης εγγράφων με ηλεκτρονικά μέσα"), ΥΑ 68141/1995 (Κώδικας Δεοντολογίας Άσκησης Τηλεπικοινωνιακών Δραστηριοτήτων και δραστηριοποιούνται οι εξής οργανισμοί:

Ομάδα Δράσης για την Ψηφιακή Ασφάλεια- D.A.R.T³⁴. (Digital Awareness & Response to Threats), **Α.Δ.Α.Ε.: Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών³⁵,** **Ε.Ε.Τ.Τ.: Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων³⁶,** **Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος, Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων³⁷,** **Οργανισμός Προστασίας Πνευματικής Ιδιοκτησίας³⁸.**

Η θεώρηση του Black (Vold et al., 2002:236-240) για την ποσότητα και την ποιότητα του νόμου που ασκείται μπορεί να γίνει ακόμα πιο κατανοητή στο ζήτημα, της προστασία της ιδιωτικότητας (privacy) των ατόμων, το οποίο βάσει των σύγχρονων κοινωνικό-πολιτικών-οικονομικών εξελίξεων έρχεται όλο και πιο πολύ στο προσκήνιο. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, λοιπόν, αναφορικά με την προστασία της ιδιωτικότητας εκδόθηκαν η Οδηγία 2002/58/ΕΚ, η οποία αφορά στην «προστασία προσωπικών δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών», καθώς και η Οδηγία 95/46/ΕΚ για την «προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων», θέτοντας την ευθύνη στα κράτη- μέλη να διασφαλίζουν τα δικαιώματα των φυσικών προσώπων σε σχέση με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Παράλληλα τίθενται και βασικοί περιορισμοί για τις περιπτώσεις όπου, σταθμίζοντας τα δικαιώματα των φυσικών προσώπων και τα δημόσια ή ιδιωτικά συμφέροντα, δύναται η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων. Στην ελληνική έννομη τάξη, η κοινοτική οδηγία, ενσωματώνεται με το Ν. 2472/97³⁹, του οποίου βασικός σκοπός είναι η προστασία της ιδιωτικής ζωής, αλλά η θέσπιση των κανόνων όπου η επεξεργασία είναι δυνατή (Μήτρου, 2010). Όπως εύστοχα παρατηρεί η Μήτρου (2010:509), η αναγκαιότητα αυτής της ρύθμισης γίνεται επιτακτικότερη από το γεγονός ότι *«καθίσταται αντιληπτή η ποιοτική διαφορά στις δυνατότητες συλλογής, επεξεργασίας, διάχυσης και συσχετισμού των πληροφοριών που δημιουργούν τα πληροφοριακά συστήματα, και ιδιαίτερα η δυνατότητα χρήσης τους για πολύ διαφορετικούς σκοπούς από τους αρχικούς»*. Για το λόγο αυτό, όπως καταγράφουν οι Γρατσίας et al (2010) όλο και περισσότερα προσωπικά δεδομένα δημοσιοποιούνται είτε για στατιστικούς λόγους είτε

³⁴ Πηγή: <http://www.dart.gov.gr>

³⁵ Πηγή: <http://www.adae.gr>

³⁶ Πηγή: <http://www.eett.gr>

³⁷ Πηγή: www.dpa.gr

³⁸ Πηγή: : <http://web.opi.gr/xres/p/EL>

³⁹ Νόμος 2472/97, Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, 10-4-97/ΦΕΚ 50/Τεύχος Α', 1997.

για την εμπορική αξιοποίηση τους είτε για λόγους διαφάνειας, όπως για παράδειγμα στην ελληνική πραγματικότητα μέσω της Διαύγειας και βεβαίως (Tsohou, et al 2010), όλο και περισσότεροι οργανισμοί στηρίζονται στη λειτουργία των Πληροφοριακών Συστημάτων για τη συλλογή και επεξεργασία πληροφοριών και την υποστήριξη της λήψης αποφάσεων.

Στην οριοθέτηση λοιπόν του privacy, σύμφωνα και με τη θεώρηση του Black, τίθενται αρκετά ζητήματα. Καταρχήν, σε ευρωπαϊκό επίπεδο υπάρχει μεγάλη διαφοροποίηση ως προς τις συμπεριφορές που ποινικοποιούνται (Μήτρου, 2011β), εφόσον πέραν της προσβολής των ουσιαστικών δικαιωμάτων της ιδιωτικότητας, στην Ιταλία για παράδειγμα ποινικοποιείται η άρνηση επίδειξης εγγράφων ή η μη παροχή πληροφοριών στις αρμόδιες ελεγκτικές αρχές και στη Δανία η μη τήρηση των μέτρων ασφαλείας.

Αντίθετα στη νομοθεσία των ΗΠΑ και της Ιαπωνίας συναντάται περιορισμένος αριθμός τέτοιων εγκλημάτων, γεγονός που αναδεικνύει τη μεγάλη αντίθεση φιλοσοφίας του ποινικού δικαίου σε σχέση με τους τρόπους που ποσοτικά και ποιοτικά ασκείται ο νόμος ως προς τους οργανισμούς και τις εταιρείες που διαχειρίζονται προσωπικά δεδομένα. Για το λόγο αυτό είναι πολλά τα παραδείγματα που υπάρχει παραβίαση προσωπικών δεδομένων, ωστόσο επί το πλείστον δεν είναι ευδιάκριτο που πρέπει να αποδοθούν νομικά οι ευθύνες. Χαρακτηριστικά είναι τα παραδείγματα που ακολουθούν, όπως ο ιατρικός οργανισμός του Υπουργείου Υγείας των Ηνωμένων Πολιτειών, σημείο αναφοράς της NHS Care Records Service, ο οποίος τον Ιανουάριο του 2007⁴⁰, κατηγορήθηκε για την απώλεια 1.3. εκατομμυρίων αρχείων παρεχόμενων ιατρικών υπηρεσιών, τα οποία δε ήταν κρυπτογραφημένα ούτε προστατευμένα με κωδικούς. Αντίστοιχα το καλοκαίρι του 2000, hacker εν ονόματι Kane προσέβαλλε το πληροφοριακό σύστημα του Ιατρικού κέντρου του Πανεπιστημίου της Washington και απέκτησε πρόσβαση σε περίπου 4.000 έγγραφα ασθενών με καρδιολογικά προβλήματα. Σύμφωνα με δήλωσή του, κίνητρο αποτελούσε η αποκάλυψη της έλλειψης ασφάλειας ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. Παραμένοντας στις Ηνωμένες Πολιτείες, σύμφωνα με άρθρο του news.pathfinder.gr, τον Οκτώβριο του 2011, στελέχη του αμερικανικού στρατού επιβεβαίωσαν την πληροφορία σύμφωνα με την οποία εντοπίστηκε ιός στους υπολογιστές της αεροπορικής βάσης Creech. Η βάση αυτή βρίσκεται στη Νεβάδα και οι δραστηριότητές της περιλαμβάνουν άκρως απόρρητες

⁴⁰ Πηγή: http://www.computerweekly.com/blogs/tony_collins/2007/07/loss-of-13-million-sensitive-m.html

πληροφορίες σχετικά με τα αμερικανικά οπλικά συστήματα. Μεταξύ άλλων, οι αξιωματικοί της βάσης χρησιμοποιούσαν τους υπολογιστές για να ελέγχουν τα μη επανδρωμένα αεροσκάφη που επιχειρούσαν στο Αφγανιστάν και άλλες εμπόλεμες ζώνες. Ο ιός που εντοπίστηκε, ανήκε στην κατηγορία των keyloggers και άρα κατέγραφε όσα πληκτρολογούσαν οι χρήστες, με αποτέλεσμα να μην είναι γνωστό πόσες και ποιες πληροφορίες διέρρευσαν.

Γίνεται κατανοητό λοιπόν, ότι δεδομένων των τεχνολογικών δυνατοτήτων στην κοινωνία της πληροφορίας οι οποίες διαχέονται παγκόσμια, αντίστοιχα ζητήματα όπως της προστασίας της ιδιωτικότητας χρειάζεται να ειπωθούν υπό αυτό το πρίσμα. Ωστόσο, όπως καταγράφει η Μήτρου (2002) καθώς τα κράτη έχουν διαφορετική αφετηρία νομικού πολιτισμού, οι αποκλίσεις και οι αντιθέσεις είναι αναπόφευκτες, με άμεση απόρροια ο προσδιορισμός της παρέκκλισης στο θέμα privacy να καθίσταται όλο και πιο δυσδιάκριτος.

Ένα ακόμα ζήτημα το οποίο τίθεται αφορά στο γεγονός ότι τα «όρια διάκρισης μεταξύ προσωπικών δεδομένων και δημόσιων προσιτών προσωπικών πληροφοριών είναι εξίσου δυσδιάκριτα, με αποτέλεσμα να πολλαπλασιάζονται οι δυνατότητες χρήσης και κατάχρησης των προσωπικών δεδομένων» (Μήτρου, 2002:38). Στην Ελλάδα, λοιπόν για παράδειγμα, παρόλο που η νομοθεσία προστατεύει ρητά τα προσωπικά δεδομένα και την επεξεργασία τους, δίνεται η δυνατότητα επεξεργασίας δεδομένων από τον ίδιο το νόμο, εφόσον «η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκτέλεση έργου δημόσιου συμφέροντος ή έργου που εμπίπτει στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και εκτελείται από δημόσια αρχή ή έχει ανατεθεί από αυτή είτε στον υπεύθυνο επεξεργασίας είτε σε τρίτο, στον οποίο γνωστοποιούνται τα δεδομένα». Ωστόσο το τι ορίζεται «εκτέλεση έργου δημόσιου συμφέροντος» ή «έργο που εμπίπτει στην άσκηση δημόσιας εξουσίας» δεν είναι σαφές και λαμβάνοντας υπόψη τη γενικότερη πίεση που ασκείται από τον ιδιωτικό τομέα για διάθεση και «εκποίηση» δημοσίων πληροφοριών (Μήτρου, 2002) τίθενται σοβαρά ζητήματα εγκυρότητας. Άλλωστε είναι χαρακτηριστική η απόφαση της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων 26/2004⁴¹ (Παπακωνσταντίνου, 2010) βάσει της οποίας νομιμοποιείται η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου από επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν την τεχνική της άμεσης διαφήμισης, εφ' όσον

⁴¹ <http://www.dpa.gr>

επιδιώκεται η ικανοποίηση έννομου συμφέροντός τους και δεν προσβάλλονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες του ατόμου.

Μια ακόμα αντιφατική χαρακτηριστική πρακτική του ιδιωτικού τομέα αφορά στα λεγόμενα cookies⁴², τα οποία χρησιμοποιούνται από επιχειρήσεις online και ιδιοκτήτες δικτυακών τόπων, προκειμένου να αποθηκεύσουν πληροφορίες για τους χρήστες, που επισκέπτονται τα sites τους, χωρίς απαραίτητα οι χρήστες να το γνωρίζουν. Και παρόλο που βάσει του ν. 3471/2006 «απαγορεύεται η χρήση των δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών για την αποθήκευση πληροφοριών ή την απόκτηση πρόσβασης σε πληροφορίες αποθηκευμένες στον τερματικό εξοπλισμό συνδρομητή ή χρήστη», υπάρχει η εξαίρεση ότι «επιτρέπεται η οποιαδήποτε τεχνικής φύσεως αποθήκευση ή πρόσβαση, αποκλειστικός σκοπός της οποίας είναι η διενέργεια ή διευκόλυνση της διαβίβασης μίας επικοινωνίας μέσω δικτύου ηλεκτρονικών επικοινωνιών». Και όπως γίνεται κατανοητό η χρήση της συγκεκριμένης εξαίρεσης συναντάται πολύ συχνά.

Το τρίτο ζήτημα το οποίο ανακύπτει ως προς το θέμα της προστασίας της ιδιωτικότητας, πέραν της συλλογής και δημοσιοποίησης των δεδομένων, καθώς σύμφωνα και με τους Κοτζανικολάου, Πολέμη & Δουλγέρη (2010) ευνοείται η εκδήλωση απειλών ασφάλειας, αφορά στις ίδιες τις πληροφορικές τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται για την αποθήκευση, τη δημοσιοποίηση και την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων. Η Καλαμαρά (2010) αναφέρει ότι χρειάζεται η λήψη όλο και περισσότερων μέτρων για την αποφυγή διαρροής ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων λόγω των πληροφοριακών συστημάτων και για αυτό άλλωστε η υιοθέτηση προγραμμάτων κατάρτισης και δράσεων ενημερότητας ασφάλειας συνιστούν για τους οργανισμούς υποχρεωτικά κριτήρια για τη διαχείριση της ασφάλειας πληροφοριών (Wood, 2002).

Όπως υποστηρίζουν οι Κάτος και Εφραιμίδης (2010), οι διαδικασίες αυτές υποστηρίζονται κατά βάση με αδιαφανείς πληροφοριακές μεθόδους, εγείροντας ζητήματα ασφάλειας⁴³ σε σχέση με την ίδια τη λειτουργία των πληροφοριακών συστημάτων που χρησιμοποιούνται. Εμφατικά σε αυτή τη θέση, πρέπει να σημειωθούν

⁴² Πηγή: Σημειώσεις για το μάθημα: «Στοιχεία Δικαίου και Κυβερνοηθική», 2013, 5^ο εξάμηνο, Τμήμα Μηχανικών Πληροφορικής, ΤΕΙ Σερρών. «Τα cookies παρέχουν τη δυνατότητα να δημιουργούν λεπτομερή αρχεία σχετικά με τα προσωπικά ενδιαφέροντα του κάθε επισκέπτη με βάση το είδος των σελίδων που επισκέπτεται στο διαδίκτυο ή τα προϊόντα που αγοράζει».

⁴³ Η έννοια της ασφάλειας πληροφοριακών συστημάτων τίθεται στο προσκήνιο, όπως καταγράφει ο Bishop (1996) για πρώτη φορά τη δεκαετία του 1970, αναφερόμενος σε πληροφοριακά συστήματα που εμπεριέχουν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, ευαίσθητα ιατρικά δεδομένα, απόρρητα στρατιωτικά δεδομένα ή συστήματα ελέγχου εναέριας κυκλοφορίας.

τα επιχειρήματα των Καρύδα, Κιουντούζη, Κοκολάκη (2005) ότι ο όρος ασφάλεια αναφέρεται σε ποικίλες ιδιότητες της πληροφορίας αναλόγως με το πληροφοριακό σύστημα το οποίο χρησιμοποιείται, και για το λόγο αυτό είναι απαραίτητο σε κάθε υπό μελέτη περίπτωση να αποδίδονται με σαφήνεια οι υπό προστασία ιδιότητες. Έτσι ορισμοί για την έννοια της ασφάλειας, όπως αυτός που αποδίδουν οι Περδικούρη et al (2005), στην ικανότητα, δηλαδή, ενός πληροφοριακού συστήματος για την προστασία της πληροφορίας από καταστροφή, αλλοίωση ή μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση, δεν είναι επαρκείς.

Οι Αλεξανδρή, Κιουντούζη, Τραπεζανόγλου (1995), Πάγκαλος & Μαυρίδης (2002) Κάτσικας, Γκρίτζαλης & Γκρίτζαλης (2004), όμως αποδίδουν έναν πολύ πιο ολοκληρωμένο ορισμό, σύμφωνα με τον οποίο, ως ασφάλεια πληροφοριακών συστημάτων ορίζεται το οργανωμένο πλαίσιο εννοιών, αντιλήψεων, πολιτικών, αρχών, διαδικασιών, εννοιών, τεχνικών και μέτρων που απαιτούνται για να προστατευθούν τα στοιχεία ενός Πληροφοριακού Συστήματος, αλλά και το ίδιο το σύστημα από κάθε τυχαία ή σκόπιμη εισβολή. Η Walters (2007) επιπλέον καταγράφει ότι η ασφάλεια των πληροφοριακών συστημάτων είναι σε άμεση συνάρτηση με τις οργανωσιακές μεταβλητές για την προστασία και τον έλεγχο των πόρων (πληροφοριών, ανθρώπων, τεχνολογιών, διαδικασιών) των πληροφοριακών συστημάτων, ώστε να μειωθούν οι κίνδυνοι από τις ενδεχόμενες απειλές⁴⁴. Ωστόσο και σε αυτό το ολοκληρωμένο πλαίσιο του ορισμού της ασφάλειας είναι σαφές ότι τα παραδοσιακά όρια των κατηγοριών του δικαίου δεν είναι ευκρινή και όπως αναφέρει η Μήτρου (2002) υπό το πρίσμα αυτό οι κίνδυνοι και οι αντιθέσεις δικαιωμάτων και συμφερόντων λαμβάνουν άλλες διαστάσεις.

⁴⁴ Οι ενδεχόμενες απειλές προσδιορίζονται ως εξωτερικές (εκτός του Οργανισμού) και εσωτερικές (εντός του Οργανισμού), τις οποίες καταγράφει συνοπτικά ο Μάγκος (2013) και αναφέρονται ως εξής:
«Εξωτερικές απειλές: Γεγονότα, καταστάσεις ή οντότητες που δρουν ή εκτυλίσσονται στο εξωτερικό περιβάλλον απειλούν την ασφάλεια του συστήματος.

- ✓ Εξωτερικοί Εισβολείς (outsiders): Hackers / Crackers / Vandals
- ✓ Πραγματοποίηση Επιθέσεων: π.χ. (Footprinting – εύρεση στοιχείων για την επιχείρηση όπως μπλοκ IP διευθύνσεων, e-mail διευθύνσεις, τοπολογία δικτύου, ονόματα υπολογιστών, διάρθρωση της επιχείρησης κ.λ.π), scanning & enumerating
- ✓ Κακόβουλο λογισμικό: Ιοί (Viruses), Σκουλήκια (Worms), Δούρειοι Ίπποι (Trojan Horses), λογισμικό spyware/adware κ.λ.π
- ✓ Social Engineers: Εξωτερικοί χρήστες που εκμεταλλεύονται τον ανθρώπινο παράγοντα για να παρακάμψουν έναν μηχανισμό ασφάλειας και να αποκτήσουν μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση στο σύστημα

Εσωτερικές Απειλές: Νόμιμοι χρήστες του συστήματος οι οποίοι προσπαθούν να αποκτήσουν μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση σε πόρους του συστήματος.

- ✓ Χρήστες του Οργανισμού που παρακάμπτουν τις διαδικασίες ελέγχου για την πρόσβαση σε διαβαθμισμένα δεδομένα/πληροφορίες
- ✓ Χρήστες που αποκτούν πρόσβαση σε λογαριασμούς χρηστών με περισσότερα δικαιώματα σε σχέση με τα δικαιώματα που ήδη έχουν».

Ο ορισμός των απειλών διαφέρει στις εκάστοτε νομοθετικές ρυθμίσεις των δυτικών κρατών και όπως επισημαίνει ο Νούσκαλης⁴⁵ εφόσον πλέον «το διαδίκτυο δεν είναι άναρχο και ασταθές, αλλά ελέγχεται, με όχι φανερό τρόπο, από συγκεκριμένες μονοπωλιακές επιχειρήσεις παροχής πρόσβασης υπηρεσιών διαδικτύου αλλά και ψηφιακού περιεχομένου», αντίστοιχα και ο ορισμός των απειλών, άρα και οι πολιτικές ασφάλειας μπορεί να είναι ελεγχόμενες. Είναι ιδιαίτερα χαρακτηριστικό το γεγονός ότι σύμφωνα με την έρευνα της Verizon RISK Team, της παγκοσμίως γνωστής εταιρείας τηλεπικοινωνιών το 2011, σε συνεργασία με τους U.S. Secret Service και Dutch High Tech Crime Unit, για Παραβίαση Δεδομένων (2011, Data Breach Investigations Report) καταγράφονται πολύ υψηλά ποσοστά απώλειας δεδομένων φυσικών προσώπων τόσο από δημόσιους οργανισμούς όσο και από επιχειρήσεις, οι οποίες απώλειες ανακαλύφθηκαν μετά από μήνες ή σε κάποιες περιπτώσεις μετά από χρόνια.

Στη βάση αυτή γίνεται ακόμα πιο κατανοητό το γεγονός ότι η ποσότητα και η ποιότητα του νόμου που ασκείται ως προς την προστασία της ιδιωτικότητας γίνεται ακόμα πιο περίπλοκη, από τη στιγμή που η χρήση των πληροφοριακών συστημάτων καθιστά ακόμα πιο ασαφείς τις διαφοροποιήσεις και την εφαρμογή του δικαίου. Και παρόλο που οι Κάτσικας, Γκρίτζαλης & Γκρίτζαλης (2004) εστιάζουν στο ότι η Ασφάλεια Πληροφοριακών Συστημάτων αφορά σε οντότητες και αντικείμενα που ενέχουν αξία προστασίας, αναφερόμενοι στην έννοια των αγαθών, όπως επισημαίνει η Μήτρου (2002:31) «για το ίδιο αντικείμενο δύναται να ποικίλλει η βάση της έννομης προστασίας». Η θέση λοιπόν του Cohen (1973:623) θέτει καίρια ερωτήματα που αφορούν στο «ποιος νομοθετεί; Με τι κριτήρια; Τι στόχο έχει;» και με αυτόν τον τρόπο νοερί ότι για να γίνει αντιληπτό το τι ορίζεται ως παρέκκλιση χρειάζεται να αναλυθεί το πώς λαμβάνει χώρα η διαδικασία της ποινικοποίησης και της εφαρμογής του νόμου (Muncie & McLaughlin, 2002).

Για το λόγο αυτό υφίσταται πλήθος παραδειγμάτων, όπου η εμπιστοσύνη των χρηστών (Sang et al., 2009; Carter 2008) αποτελεί μια εξίσου σημαντική διάσταση που αφορά στην ασφάλεια των πληροφοριακών συστημάτων, και όπως αναφέρουν οι Fu et al. (2006) η παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών και η συλλογή και επεξεργασία δεδομένων από δημόσιους οργανισμούς πρέπει να προσφέρονται μόνον όταν τηρούνται οι προδιαγραφές ασφάλειας, που διασφαλίζουν τα δικαιώματα των πολιτών στην κοινωνία της πληροφορίας. Είναι ενδεικτικά τα γεγονότα, ότι το Δεκέμβριο του

⁴⁵ Πηγή: http://users.auth.gr/cmnoi/Notes/DiscreteMaths_Graphs/66A66BN2121_93.doc.

2007⁴⁶,στη Μεγάλη Βρετανία επί κυβερνήσεως Gordon Brown, χάθηκαν σκληροί δίσκοι που περιείχαν τα ονόματα και τα τραπεζικά στοιχεία 25 εκατομμύρια πολιτών, αφήνοντας σχεδόν το μισό πληθυσμό της χώρας εκτεθειμένο στον κίνδυνο πλαστοπροσωπίας και απάτης, ενώ το Νοέμβριο του 2007 στατιστική μελέτη που παρουσιάζεται στη βρετανική εφημερίδα Guardian⁴⁷, αποκάλυψε ότι σχεδόν 60% των παθολόγων του Ηνωμένου Βασιλείου είναι απρόθυμοι να φορτώσουν (upload) τα δεδομένα των ασθενών τους σε μια προτεινόμενη εθνική βάση δεδομένων, υπό το φόβο ότι τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα θα μπορούσαν να παραβιαστούν. Ένα ακόμα παράδειγμα καταγράφεται στην Ελλάδα, στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου και συγκεκριμένα στη Χίο τον Οκτώβριο του 2012, όπου σύμφωνα με καταγγελία⁴⁸ στην τοπική εφημερίδα Πολίτης, νεοεισαχθείς φοιτητής στην Α.Ε.Ν. Μηχανικών εντοπίζει διαρροή προσωπικών του δεδομένων από τη Σχολή σε ιδιωτικό όμιλο παροχής εκπαίδευσης για την απόκτηση διπλώματος σωστικών μέσων. Ωστόσο για όλα αυτά τα παραδείγματα δεν υφίσταται εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου.

Βασικά ζητήματα λοιπόν που έγκεινται μέσα από το θέμα του privacy αφορούν στην κατανόηση της διαδικασίας μέσω της οποίας μία πράξη εγκληματοποιείται και πώς εφαρμόζεται ο νόμος (Henry, 2009). Παρόλο λοιπόν που οι Γκρίτζαλης & Γκρίτζαλης (1995) καταγράφουν ότι όλα τα πληροφοριακά συστήματα θα πρέπει να διακρίνονται από συγκεκριμένες θεμελιώδεις ιδιότητες της ασφάλειας⁴⁹, σε ένα πλαίσιο παγκοσμιοποίησης της αγοράς και πληροφοριακής οικονομίας, όπου αφετηρία του Δικαίου συνιστά η οικονομία των μέσων, η ικανοποίηση των θεμελιωδών αυτών συνθηκών που καταγράφουν γίνεται όλο και πιο πολύπλοκη, ενώ η εφαρμογή της νομοθεσίας ποικίλλει, ενισχύοντας όπως αναφέρει ο Νούσκαλης (2003) ένα «ιδιόρρυθμο δίκαιο πληροφορικής».

Ένα από τα πιο χαρακτηριστικά και πρόσφατα παραδείγματα αφορά στην ελληνική πραγματικότητα και συγκεκριμένα στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών

⁴⁶ Πηγή: <http://www.typos.com>.

⁴⁷ Πηγή: <http://www.guardian.co.uk/society/2007/nov/20/nhs.health>

⁴⁸ Πηγή: <http://politischios.gr/koinonia/protofanis-diarroi-prosopikon-dedomenon-apo-tin-aen-mihanikon>

⁴⁹ α) **Εμπιστευτικότητα**, όπου η πληροφορία είναι διαθέσιμη σε εξουσιοδοτημένα άτομα, οντότητες ή διαδικασίες, β) **Ακεραιότητα**, όπου η πληροφορία που λαμβάνει ο παραλήπτης χρειάζεται να είναι κοινή με την πληροφορία που αποστέλλει ο αποστολέας, γ) **Διαθεσιμότητα**, όπου η πληροφορία θα είναι διαθέσιμη σε κάθε εξουσιοδοτημένο άτομο όταν ζητηθεί, δ) **Αυθεντικότητα**, όπου ο παραλήπτης της πληροφορίας μπορεί να ταυτοποιήσει τον αποστολέα, ε) **Ανιχνευσιμότητα**, όπου η πληροφορία καταγράφεται με ασφαλή και μη τροποποιήσιμο τρόπο, ώστε αποστολείς και παραλήπτες να υπόκεινται στις συνέπειες των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που η χρήση αυτής συνεπάγεται, στ) **Ευρησιότητα και Αποδοτικότητα**, όπου η πληροφορία καταγράφεται με τέτοιο τρόπο ώστε να εξυπηρετεί τους σκοπούς του συστήματος.

Συστημάτων. Τον Αύγουστο του 2013 η Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων σύμφωνα με την απόφαση της 09.08.2013, Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/5276 επέβαλε στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων (ΓΓΠΣ) πρόστιμο, ύψους 150.000 ευρώ, το ανώτερο που θα μπορούσε να επιβάλλει σύμφωνα με τη νομοθεσία, κρίνοντας ότι παραβίασε την υποχρέωσή της για λήψη κατάλληλων μέτρων ασφάλειας, γεγονός που οδήγησε σε διαρροή φορολογικών δεδομένων για τα έτη 2000-2012 του σύνολο σχεδόν των Ελλήνων πολιτών, τα οποία αφορούσαν σε στοιχεία του εντύπου Ε1 για τα οικονομικά έτη από το 2003 έως και το 2009 και εν μέρει για το 2012, στοιχεία του εντύπου Ε2 για το οικονομικό έτος 2006, στοιχεία του εντύπου Ε9, στοιχεία του ΕΤΑΚ, στοιχεία της έκτακτης εισφοράς του ν. 3986/2011 για το οικονομικό έτος 2011, vi) στοιχεία του μητρώου φορολογουμένων, στοιχεία των σημειωμάτων περαίωσης του έτους 2010 και στοιχεία τελών κυκλοφορίας οχημάτων για τα έτη από το 2006 έως και το 2012. Η Αρχή συνεργάστηκε με την Διεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος, στο μέτρο που είχε ενδείξεις ότι τα ηλεκτρονικά αρχεία τηρούνταν στις οικίες φυσικών προσώπων και πέραν του προστίμου επιβάλλει στη ΓΓΠΣ την πλήρη εφαρμογή όλων των εγκεκριμένων πολιτικών ασφάλειας σε όλα τα υπό ευθύνη της πληροφοριακά συστήματα. Η διαρροή αυτή έλαβε χώρα, παρόλο που τον Ιανουάριο του 2013, ύστερα από έρευνα της Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος, είχε ανακαλυφθεί διαρροή⁵⁰ φορολογικών στοιχείων των Ελλήνων Πολιτών τα οποία κατείχε και επεξεργαζόταν ιδιωτική εταιρεία με έδρα την Ηλιούπολη, με πηγή διαρροής, όπως καταγράφει το άρθρο του news.gr, να εμφανίζεται το Υπουργείο Οικονομικών. Για την υπόθεση αυτή, συνελήφθη ο 59χρονος γενικός διευθυντής της εταιρείας, όπου σε βάρος του, σχηματίστηκε δικογραφία για παραβίαση των νομικών διατάξεων περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Στα δύο αυτά παραδείγματα υφίσταται διαφορετική κατανομή της ποσότητας και της ποιότητας του νόμου που ασκείται.

Η πολυπλοκότητα αυτή του ζητήματος της ιδιωτικότητας (privacy), όπως διαφαίνεται και από το παράδειγμα της ελληνικής νομοθεσίας παραπάνω, διατρέχει στο σύνολο του το κανονιστικό πλαίσιο της κοινωνίας της πληροφορίας. Το κανονιστικό αυτό πλαίσιο δεν είναι μονοδιάστατο, αλλά αφορά στη γενικότερη νομοθεσία, η οποία συμπληρώνεται τόσο από διεθνείς και ευρωπαϊκές συμβάσεις όσο και από εξειδικευμένες ρυθμίσεις των κυβερνήσεων, στις αποφάσεις ανεξάρτητων αρχών που

⁵⁰ Πηγή: <http://news.gr>

διαχειρίζονται ζητήματα της κοινωνίας της πληροφορίας, αλλά και από κανόνες φορέων ιδιωτικού τομέα μέσω αυτορρύθμισης (Simon, 2008).

Για να κατανοήσουμε λοιπόν την πολυπλοκότητα αυτής της διαδικασίας και κατ' επέκταση την οριοθέτηση της έννοιας της παρέκκλισης στην κοινωνία της πληροφορίας, χρειάζεται καταρχήν να κατανοήσουμε τη λειτουργία του Ποινικού Δικαίου και πιο εξειδικευμένα τη λειτουργία του Ποινικού Δικαίου σε αυτές τις νέες συνθήκες.

1.4.1. Ο ρόλος και η λειτουργία του Δικαίου

Το δίκαιο αποτελεί οργανικό στοιχείο της κοινωνικής πραγματικότητας και μεταβάλλεται ανάλογα με τη διαδικασία της ιστορικής εξέλιξης της ανθρώπινης κοινωνίας (Παπανεοφύτου, 1997). Η λειτουργία του δικαίου, αν και σύμφωνα με τις συναινετικές εγκληματολογικές θεωρίες στόχο έχει την εξισορρόπηση δημόσιου και ιδιωτικού συμφέροντος, ως προς τη διαχείριση της πληροφορίας στη συγκεκριμένη περίπτωση, ωστόσο, έγκειται σε συγκεκριμένους διαδικαστικούς κανόνες από τα αρμόδια όργανα, χωρίς να βασίζεται η αναφορά του σε καθολικές αξίες. Στους κανόνες του αντανακλάται ο συσχετισμός των οικονομικών και κοινωνικοπολιτικών δυνάμεων στο συγκεκριμένο χώρο και κοινωνικό σχηματισμό (Μαγκάκης, 1994), ενώ εξειδικεύεται το πολυδιάστατο περιεχόμενο της έννοιας των «κοινωνικών μεταβολών» στην ορισμένη χρονική περίοδο θεώρησης του (Παπανεοφύτου, 1997). Η σχέση του δικαίου και των κοινωνικών μετασχηματισμών, ωστόσο, δεν είναι μονομερής αλλά διαλεκτική, καθώς το δίκαιο όχι μόνο αντικατοπτρίζει τις διεργασίες του κοινωνικού χώρου αλλά δημιουργεί και συνδιαμορφώνει με τη σειρά του, μέσω των επιταγών και απαγορεύσεων που υιοθετεί, την εκάστοτε κοινωνική πραγματικότητα (Πανούσης, 1987). Το δίκαιο εφαρμόζεται και απαιτείται η συμμόρφωση των κοινωνιών με αυτό ανεξάρτητα από την αναγνώρισή του ως ορθού ή όχι από την ατομική συνείδηση (Χαραλαμπίδης, 2003:294-5).

Όπως αναφέρει ο Reinhold (2008:76) «ο νομοθέτης χρησιμοποιεί κανόνες προκειμένου να επιτύχει συγκεκριμένους κοινωνικοπολιτικούς σκοπούς». Έτσι και για τη διαχείριση των φαινομένων της κοινωνίας της πληροφορίας τίθεται η ανάγκη ύπαρξης ρυθμιστικού πλαισίου, για το οποίο όμως δεν είναι ευδιάκριτο σε ποιο βαθμό μπορεί να παρεμβαίνει και με ποια μορφή νομοθετικών ρυθμίσεων μπορεί να εκφραστεί. Σύμφωνα με τον Kuhn (1996), διακρίνονται τρεις ομάδες που υποστηρίζουν

διαφορετικά ρυθμιστικά πρότυπα και είναι οι εξής: α) Η ομάδα που υποστηρίζει το νομικό κενό και απορρίπτει την κρατική παρέμβαση, θεωρώντας ότι μόνο οι χρήστες των πληροφορικών τεχνολογιών και του διαδικτύου μπορούν να καθορίσουν το ρυθμιστικό σύστημα λειτουργίας τους, β) Η ομάδα που υποστηρίζει ότι οι πληροφορικές τεχνολογίες και το διαδίκτυο αφορούν σε ειδικό αντικείμενο, το οποίο χρειάζεται εξειδικευμένο νομοθετικό πλαίσιο, γ) Η ομάδα που υποστηρίζει ότι η νομική ρύθμιση των πληροφορικών τεχνολογιών και του διαδικτύου δεν μπορεί να διαχωριστεί από τις υπάρχουσες κοινωνικές δομές. Το τρίτο αυτό πρότυπο, του ολοκληρωμένου κανονισμού, όπως ονομάζεται, είναι αυτό που επικράτησε διεθνώς, προσανατολισμένο στην επίτευξη των κοινωνικό-πολιτικών σκοπών των κυρίαρχων συμφερόντων με τους όρους της βιομηχανικής κοινωνίας, με αποτέλεσμα η χρήση πληροφορικών τεχνολογιών και του διαδικτύου να μην εξαιρείται των νομικών συνεπειών του αστικού δικαίου και του υπάρχοντος ποινικού.

Έτσι, το ποινικό δίκαιο μέσω σαφούς δεσμευτικού πλαισίου καθορίζει τα όρια των κοινωνικά επιτρεπτών συμπεριφορών (Λαμπροπούλου,1999) στα φαινόμενα που αφορούν στην κοινωνία της πληροφορίας, είτε ex-ante κανονισμού, όπου οι νομοθέτες προσπαθούν να προβλέψουν τις αναμενόμενες πραγματικές συνθήκες, είτε ex-post, όπου οι νομοθέτες αναμένουν τη διαδικασία να αναπτυχθεί πλήρως και κατόπιν προβαίνουν σε κανονισμό (Simon, 2008). Και στις δύο περιπτώσεις, το Ποινικό Δίκαιο είναι το χαρακτηριστικό και κυρίαρχο στοιχείο, το οποίο επηρεάζει και κατευθύνει την κοινωνική αντίδραση, διαμορφώνοντας την έννοια του εγκλήματος και λειτουργώντας, δηλαδή, αναπλαστικά επί του κοινωνικού βίου (Reinhold, 2008). Βάσει αυτής της διαδικασίας το ποινικό δίκαιο διαδραματίζει παραγωγικό ρόλο ως προς την νοηματοδότηση και την κατασκευή του εγκλήματος σε δύο επίπεδα, στις κοινωνικές αξίες στις οποίες βασίζεται και στις κοινωνικές κυρώσεις τις οποίες επιβάλλει.

Υποστηρίζοντας και αναλύοντας περαιτέρω το συγκεκριμένο επιχείρημα, χρειάζεται να καταγραφεί ότι η ποινική νομοθέτηση από τη μία πλευρά αποτελεί μια πολιτική διαδικασία λήψης αποφάσεων και από την άλλη ενέχει σημαντικότερες κοινωνικές διαστάσεις (Λαμπροπούλου, 1999), *«όντας αξιακά φορτισμένη και αποτελώντας μια εξαιρετικά επιλεκτική διαδικασία»* (Barak, 1998: 21). Η ανάλυση των δύο αυτών διαστάσεων της ποινικής νομοθέτησης, στα επίπεδα των κοινωνικών αξιών και των κοινωνικών κυρώσεων, είναι καθοριστική για την ερμηνεία του ρόλου που διαδραματίζει το ποινικό δίκαιο ως προς την εννοιοδότηση της παρέκκλισης στην κοινωνία της πληροφορίας.

1.4.2 Κοινωνικές αξίες

Ο Ι. Μανωλεδάκης⁵¹ (2004) χαρακτηριστικά αναφέρει «το δίκαιο διαμορφώνεται και εντάσσεται σε ένα δεοντολογικό χώρο που προϋπάρχει και ρυθμίζει τη συμπεριφορά και τις πράξεις των ανθρώπων μιας κοινωνίας. Πρόκειται για το χώρο της κοινωνικής ηθικής και της ιδεολογίας σχετικά με τις βασικές αξίες της ζωής». Το δίκαιο, εντασσόμενο σε αυτό το χώρο, δέχεται επιδράσεις και αλληλεπιδρά με τη σειρά του, συντελώντας στη διαμόρφωση και εξέλιξη της δεοντολογίας και της ηθικής. Έτσι, στο δεοντολογικό χώρο της κοινωνίας υπεισέρχονται η δικαστηριακή πρακτική, η απονομή της ποινικής δικαιοσύνης, το σωφρονιστικό σύστημα, η σύννομη συμπεριφορά των οργάνων που υπηρετούν την ποινική καταστολή. Εν συνόλω η όλη διαδικασία της δημιουργίας και εφαρμογής του ποινικού δικαίου θεωρείται ότι ενέχει τον προστατευτικό ρόλο των κοινών αξιών, στο πλαίσιο ενότητας και διατήρησης της οργανωμένης σε κράτος κοινωνίας (Σούρλας, 1995), οι οποίες μετουσιώνονται σε συλλογική συνείδηση.

Καταγράφοντας, όμως, τη διαδικασία δημιουργίας του ποινικού νόμου διαφαίνεται ότι οι αξίες που εκφράζει δεν είναι απαραίτητο ότι αποτυπώνουν συλλογικά αποδεκτές κοινωνικές αξίες (Δασκαλάκης, 1985). Αυτό συμβαίνει γιατί η νομοθέτηση ασκείται από τη Βουλή, η οποία έχει κυρίαρχο νομοθετικό ρόλο και από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, του οποίου τα καθήκοντα αφορούν σε διοικητικές δραστηριότητες, εντασσόμενες στην ιδιότητα του ως παράγοντα εκτελεστικής εξουσίας (Τσάτσος, 1993). Οι νομικά, όμως, τυποποιημένες νομοθετικές διαδικασίες από τη Βουλή, κατά πρώτον αφορούν σε μία μόνο, θεσμική, πλευρά της νομοθέτησης. Κατά δεύτερον, *«η αντικειμενικότητα του θεσμικού κόσμου, όσο συμπαγής κι αν εμφανίζεται στα μάτια του κόσμου, είναι μια αντικειμενικότητα που την κατασκευάζει ο άνθρωπος. Ο θεσμικός κόσμος είναι αντικειμενοποιημένη ανθρώπινη δραστηριότητα και το ίδιο ισχύει για τον κάθε θεσμό ξεχωριστά. Με άλλα λόγια παρά την αντικειμενικότητα που σηματοδοτεί τον κοινωνικό κόσμο στην ανθρώπινη εμπειρία, αυτός δεν προσλαμβάνει ως εκ τούτου κάποιο οντολογικό status πέρα από την ανθρώπινη δραστηριότητα που τον δημιούργησε»* (Berger & Luckmann, 2003:121).

⁵¹ Πηγή : <http://www.poulantzas.gr/keimeno.php?eidos=main&gl=gr&id=15>

Παράλληλα «το πολιτικό πλαίσιο της ποινικής νομοθέτησης προσδιορίζεται από την «πολιτική φάση» κατά την οποία επιχειρούνται οι νομοθετήσεις και από το «βαθμό πολιτικοποίησης των νόμων. Στοιχεία για τον προσδιορισμό της πολιτικής φάσης αποτελούν α) η σύνθεση του Κοινοβουλίου, β) οι προσανατολισμοί της κυβέρνησης σε θέματα νομοθετικών ρυθμίσεων, γ) το ενδιαφέρον των κομμάτων και της κυβέρνησης για ζητήματα αντεγκληματικής πολιτικής και δ) η κυρίαρχη πολιτική κουλτούρα, δηλαδή οι προσανατολισμοί, οι απόψεις και οι αξίες των πολιτών για το πολιτικό σύστημα, καθώς και η πολιτική δραστηριοποίηση τους (Λαμπροπούλου, 1999).

Υφίσταται λοιπόν η δέσμη των άτυπων διοικητικών πολιτικών και κοινωνικών διαδικασιών, που έχουν ως στόχο κάθε φορά ένα συγκεκριμένο νομοθετικό διάβημα, και αφορούν στον άτυπο νομοθετικό παράγοντα⁵². Διαδικασίες όπως η προπαρασκευή νομοθετικών πρωτοβουλιών της Κυβέρνησης για συγκεκριμένα κοινωνικά θέματα είτε από τις υπηρεσίες των υπουργείων είτε τους κομματικούς μηχανισμούς που τη στηρίζουν, το συνδικαλιστικό ή όποιο άλλο κίνημα με το συγκεκριμένο του νομοθετικό *petium* κάθε φορά, αναδεικνύουν τον ουσιαστικό ρόλο των κοινωνικών δυνάμεων στη διαδικασία της νομοθέτησης (Τσάτσος, 1993). Διαφαίνεται λοιπόν ότι υφίσταται μια συνεχής και αδιάκοπη αλληλεπίδραση ανάμεσα στο σώμα των νομοθετών και στο σύνολο της κοινωνίας. Η αλληλεπίδραση αυτή δύναται να καθορίσει την αντίληψη των νομοθετών τη συγκεκριμένη κοινωνικο-πολιτική στιγμή για το τι είναι δίκαιο ή άδικο, υποστηρίζοντας ότι συμπίπτει και εκφράζει τις αντίστοιχες αντιλήψεις του συνόλου της κοινωνίας (Μιχαηλίδης-Νουάρος, 1982).

Παράλληλα, λοιπόν με τον νομικά τυποποιημένο νομοθέτη, διαφαίνεται ότι ο άτυπος νομοθετικός παράγοντας διαδραματίζει σημαντικό ρόλο. Η διαδικασία της νομοθέτησης διαμορφώνει ένα πεδίο συγκρούσεων, στο οποίο οι συμμετέχοντες εντάσσονται στοχεύοντας στην προάσπιση των συμφερόντων τους. Τα συμφέροντα αυτά αφορούν σε κομματικό, οικονομικό, επαγγελματικό ή κοινωνικό επίπεδο, καθώς στόχος των συμμετεχόντων αποτελεί η συμμετοχή στην κατανομή της εξουσίας. Η σύγκρουση μεταξύ κοινωνικών ομάδων με διαφορετικά και ανταγωνιστικά συμφέροντα επιφέρουν ως αποτέλεσμα διαφορετικές κατασκευές του εγκλήματος ανάλογα με τη

⁵² Στη νομοθέτηση συμμετέχει το πολιτικό- διοικητικό σύστημα (κοινοβούλιο, κυβέρνηση, διοίκηση), οι **εσωτερικοί ενδιαφερόμενοι**. Εκτός από τους εσωτερικά ενδιαφερόμενους υπάρχουν και οι **εξωτερικά ενδιαφερόμενοι**, οι φορείς του επίσημου κοινωνικού ελέγχου (αστυνομία, δικαιοσύνη, κοινωνικές υπηρεσίες, σωφρονιστικοί υπάλληλοι) και οι επαγγελματικές ενώσεις και οι ειδικοί επιστήμονες, και οι **άμεσα ενδιαφερόμενοι** που είναι οι οργανώσεις, η κοινή γνώμη, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης (Λαμπροπούλου, 1999).

θέση των ομάδων στον κοινωνικό ιστό ή ανάλογα με τα συμφέροντα των ισχυρών ομάδων που απειλούν (Henry, 2009). Ο Quinney (1977: 15-16) χαρακτηριστικά αναφέρει «*το έγκλημα είναι ορισμός ανθρώπινης συμπεριφοράς που δημιουργείται από εξουσιοδοτημένους φορείς σε μια πολιτικά οργανωμένη κοινωνία. Περιγράφει συμπεριφορές οι οποίες συγκρούονται με τα συμφέροντα των τμημάτων της κοινωνίας που έχουν τη δύναμη να διαμορφώσουν τη δημόσια τάξη*». Είναι κατανοητό λοιπόν ότι τα συγκρουόμενα αυτά συμφέροντα αποτελούν αντικείμενο ποινικών ρυθμίσεων και το αποτέλεσμα εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις υφιστάμενες σχέσεις εξουσίας και επιρροής.

Οι κοινωνικές διαστάσεις της ποινικής νομοθέτησης καθίστανται ευδιάκριτες, αναδεικνύοντας ότι η ποινική νομοθέτηση δεν συνιστά απλά μια πολιτική πράξη διαδικαστικού χαρακτήρα, αλλά μια κοινωνική πολυδιάστατη διαδικασία που βασίζεται στη διάδραση των δομών του κοινωνικού συστήματος και των κοινωνιών σε συλλογικό επίπεδο, με απώτερο στόχο την επικράτηση των προασπιζόμενων συμφερόντων και την κατοχή εξουσίας. Είναι, ωστόσο, κοινώς αποδεκτό ότι όλες οι κοινωνικές ομάδες δεν απολαμβάνουν κοινής ισχύος και εξουσίας στο κοινωνικό σύστημα, με αποτέλεσμα οι συμπεριφορές που ερμηνεύονται ως παρεκκλίνουσες να αντικατοπτρίζουν καταστάσεις πολιτικής και κοινωνικής ανισότητας (Taylor, Walton & Young 2003).

Όπως αναφέρει ο Foucault (2005:91) «*η σχέση εξουσίας (ή δυνάμεων) είναι δόμηση του ενδεχόμενου πεδίου δράσης των άλλων*» και υπό αυτή την έννοια οι κανόνες του ποινικού δικαίου αντικατοπτρίζουν την υπεροχή μιας ορισμένης κοινωνικής ομάδας σε άλλες (Κουράκης, 2006). Το γεγονός αυτό υποδηλώνει ουσιαστικά ότι δεν έχουν όλες οι ομάδες τις ίδιες δυνατότητες παρέμβασης και επιρροής στην ποινική νομοθέτηση. Άλλωστε κατά τη διαδικασία αυτή ο νομοθέτης, θέλοντας να αξιολογήσει τα αιτήματα των ομάδων, χρησιμοποιεί κάποιους επιλεκτικούς μηχανισμούς. «*Επιλεκτικότητα σημαίνει το μην τυχαίο περιορισμό ενός πεδίου δυνατοτήτων*» (Offe, 1972:65-106 στο Λαμπροπούλου, 1999:58) , η οποία ως προς την ποινική ρύθμιση αφορά σε δομικό -πολιτική φάση και βαθμός πολιτικοποίησης νόμου-, σε ιδεολογικό - πολιτικός προσανατολισμός των πολιτικών που επιχειρούν τη ρύθμιση- και σε διαδικαστικό - δυνατότητα εφαρμογής της ρύθμισης- επίπεδο . Παράλληλα η επιλεκτικότητα διέπεται από δύο αρχές, κατά πρώτον ότι η ρύθμιση δεν θα πλήξει τα συμφέροντα των ισχυρών ομάδων και κατά δεύτερον ότι δε θα αμφισβητηθούν τα θεμέλια του ποινικού δικαίου (Λαμπροπούλου, 1999). Η σταθερότητα, δηλαδή, των δομημένων σχέσεων μεταξύ εξουσίας και κοινωνικών δρώντων απαιτεί, μέσω της

συνεχόμενης σύγκρουσης συμφερόντων, την επιβολή της εξουσιαστικής ομάδας (Taylor, Walton & Young 2003) και σε αυτό το πλαίσιο οι κανόνες ποινικού δικαίου συνιστούν πρωτίστως στη διασφάλιση των συμφερόντων της ομάδας κατοχής της εξουσίας και κατ' επέκταση στην προστασία του υπάρχοντος κοινωνικού συστήματος (Κουράκης, 2006). Ο Μάνεσης (1980:45) άλλωστε εμφατικά επισημαίνει ότι «*το δίκαιο ισχύει και εφαρμόζεται, έστω και αν δεν είναι ορθό, δηλαδή ακόμη και όταν οι κανόνες του δεν είναι σύμφωνοι προς τις υποτιθέμενες αρχές της δικαιοσύνης*».

Έτσι με την ποινική νομοθέτηση εξυπηρετείται και ενισχύεται η ισχύς όσων ασκούν πολιτική ή επωφελούνται από αυτή, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η διαδικασία που απαιτείται για τη νομοθέτηση προσδιορίζεται από τα δομικά χαρακτηριστικά της πολιτικής πρακτικής⁵³ και συγκεκριμένα κριτήρια άσκησης της, όπως ο εξαναγκασμός και η επιβολή του κυρίαρχου πολιτικού ύφους. Έτσι το ποινικό δίκαιο συμβάλλει στην υποστήριξη του κυρίαρχου κοινωνικό-πολιτικού συστήματος (Pollman, 1997), βασιζόμενο στη δημιουργία πεδίων-σημείων διαμεσολαβημένης και δομημένης επικοινωνίας μεταξύ των κοινωνικών δρώντων που βοηθούν στην αναπαραγωγή του κοινωνικού συστήματος (Luhmann, 2000:178-179), με όρους εξουσίας που επιβάλλονται σε πολλαπλά πεδία του κοινωνικού βίου.

Στις δυτικές κοινωνίες νομοθέτες και δικαστήρια, επιβαλλόμενα από τις κρατικές υπηρεσίες, έχουν τη δύναμη και την εξουσία να καθορίσουν τι είναι έγκλημα και να χειριστούν την ποινή. Το ποια συμπεριφορά καθορίζεται ως εγκληματική αφορά στις αξίες και τα συμφέροντα των νομοθετών ακόμα και όταν πρόκειται για τα πιο «*θορυβώδη τμήματα*» των συλλογικών αξιών της κοινωνίας (Henry, 2009). Η υποκειμενική στάση των νομοθετών και των δικαστικών αρχών, δηλαδή, για τον καθορισμό των προτύπων δικαίου-αδίκου των δρώντων σε μια πολιτική συλλογικότητα, οριοθετεί, διαμορφώνει και εν τέλει επιβάλλει αυτές τις αποφάσεις (Taylor, Walton & Young 2003). Υπό αυτό το πλαίσιο το ποινικό δίκαιο δεν καθορίζει την εγκληματική συμπεριφορά σύμφωνα με κοινά αποδεκτές συλλογικές αξίες, αλλά το προσδιορίζει

⁵³ Οι μορφές πολιτικής πρακτικής αφορούν σε τρία επίπεδα, τα οποία συσχετίζονται άμεσα με τους συμμετέχοντες. «*Το πρώτο επίπεδο αφορά στο περιεχόμενο της πολιτικής πρακτικής, ως προς τον τρόπο, δηλαδή, που το πολιτικό- διοικητικό σύστημα αντιδρά στα κοινωνικά προβλήματα. Το δεύτερο αναφέρεται στη διαδικασία επεξεργασίας των κοινωνικών συγκρούσεων για την επικράτηση συγκεκριμένων συμφερόντων και ορισμένων στόχων και το τρίτο αφορά στους συνταγματικούς και διαδικαστικούς κανόνες που καθορίζουν το οργανωτικό πλαίσιο άσκησης της, τις μορφές άντλησης πληροφοριών των νομοθετών και το ρόλο των εξωτερικών ενδιαφερομένων.*» (Λαμπροπούλου, 1999:40).

βάσει του «συνόλου των αλληλεπιδράσεων μεταξύ των παραγόντων του κοινωνικού ελέγχου και των στόχων της εγκληματικότητας» (Gould, Kleck, & Gertz, 1992:4).

Ενισχύοντας την ανωτέρω κριτική οπτική στη διαδικασία της ποινικοποίησης συμπεριφορών, και δεδομένου ότι οι κανόνες του «δικαίου ρυθμίζουν με τρόπο υποχρεωτικό τις σχέσεις των ανθρώπων που συμβιών σε μια κοινωνία οργανωμένη σε κράτος» (Σούρλας, 1995:41), χρησιμοποιείται ο ορισμός του Durkheim (1978) ότι «κάθε τρόπος ενέργειας, σταθερός ή όχι ικανός να ασκήσει στο άτομο εξωτερικό καταναγκασμό ή ακόμη κάθε τρόπος ενέργειας που είναι γενικός σε όλη την έκταση μιας δεδομένης κοινωνίας, έχοντας ταυτόχρονα μια ιδιαίτερη υπόσταση, ανεξάρτητη από τις ατομικές του εκδηλώσεις είναι κοινωνικό γεγονός», έτσι ώστε το ποινικό δίκαιο να χαρακτηριστεί ως «κοινωνικό γεγονός».

Ο χαρακτηρισμός αυτός μπορεί να αποδοθεί στο δίκαιο, καθώς ενέχει τα χαρακτηριστικά αυτά που διακρίνουν ένα «κοινωνικό γεγονός». Αναλυτικότερα το ποινικό δίκαιο, εφ' όσον διαμορφώνεται από το κράτος⁵⁴, το οποίο κράτος ταυτίζεται με την πολιτική εξουσία, διακρίνεται από την εξωτερικότητα του σε σχέση με τα υποκείμενα κάθε κοινωνικής δραστηριότητας. Παράλληλα, λόγω του δεσμευτικού του χαρακτήρα προς τα υποκείμενα, ασκεί καταναγκασμό, καθώς οι κοινωνοί δεν επιλέγουν ελεύθερα την τήρηση των υφιστάμενων κανόνων, αλλά είναι υποχρεωμένοι να τους τηρήσουν. Επιπροσθέτως διακρίνεται από γενικότητα και από μια ανεξάρτητη υπόσταση σε σχέση με τα υποκείμενα της κοινωνικής ζωής, καθώς δεν διαμορφώνεται από τα υποκείμενα, επιβάλλεται μέσω της απειλής των κυρώσεων (Τάτσης, 1997), γεγονός που δεν εξασφαλίζει τη σχέση του ποινικού δικαίου με τη δικαιοσύνη και το συμβατό περιεχόμενο του με τις υφιστάμενες κοινωνικές αξίες. Στις ιδιαίτερα ετερογενείς δυτικές κοινωνίες λοιπόν, η κοινωνική πραγματικότητα ενέχει πολλές παραπάνω διαστάσεις από ότι είναι κωδικοποιημένο στη λογική και τη γλώσσα των γεγονότων (Marcuse, 1960:4-5). Σε αυτό το πλαίσιο το ποινικό δίκαιο επεμβαίνει στην ιδιωτική σφαίρα των κοινωνικών δρώντων όχι για να προστατεύσει τους πολίτες, αλλά το κράτος (Λαμπροπούλου, 2001:51) και τα συμφέροντα της εκάστοτε πολιτικής εξουσίας.

Ακόμα όμως και αν γίνει αποδεκτό ότι πρωταρχικός ρόλος του ποινικού δικαίου συνιστά ο αξιολογικός χαρακτηρισμός μιας πράξης στρεφόμενης κατά της κοινωνικής ολότητας (Κοτσαλής, 2005), παρόλο που οι απόψεις για το σκοπό και τις λειτουργίες

⁵⁴ Το δικαίωμα αυτό του κράτους ως αποκλειστικού φορέα του ποινικού καταναγκασμού απορρέει από την αναμφισβήτητη πραγματικότητα της «κυριαρχικά νομοθετούσης» πολιτείας (Χαραλαμπίκης, 1992)

του ποινικού δικαίου ποικίλλουν ανάλογα με την ιστορική φάση που τίθεται προς εξέταση (Χαραλαμπίδης, 2003), οι αξίες αυτές που θίγουν οι συγκεκριμένες πράξεις αποτελούν γενικευμένες διατυπώσεις, που ακόμα και αν σε θεωρητικό επίπεδο μπορεί να ασπάζονται όλοι οι κοινωνοί, σε εμπειρικό και βιωματικό επίπεδο δύναται να μη συμβαίνει το ίδιο (Δασκαλάκης, 1985). Το γεγονός αυτό δύναται να λαμβάνει χώρα, καθώς οι σύγχρονες κοινωνίες, ακόμα και στο πλαίσιο του έθνους κράτους, είναι πολυπληθείς, σε μεγάλο βαθμό ετερόκλητες και πολυπολιτισμικές, με αποτέλεσμα να καθίσταται ιδιαίτερα δύσκολο να ασπάζεται το σύνολο των κοινωνιών τις αξίες αυτές (Craib,2000).

Επιπροσθέτως, η γενίκευση των αξιών ενέχει έναν ασαφή χαρακτήρα. Η ασάφεια αυτή εντοπίζεται κατά πρώτον στο γεγονός ότι *«οι αντιλήψεις κάθε μεμονωμένου μέλους της κοινωνίας εμφανίζουν ανάλογα με την ιδιοσυγκρασία, τη μόρφωση και τις λοιπές συνθήκες ζωής του, αρκετές διαφορές από τις αντιλήψεις των λοιπών μελών της κοινωνίας»* (Μιχαηλίδη-Νουάρου, 1982:138) και κατά δεύτερον από τη στιγμή που τα κοινωνικά υποκείμενα προβαίνουν σε δράσεις. Παρόλο που δύναται να υποκείμενα να έχουν ενστερνιστεί ή να συμφωνούν με τις γενικότερες αυτές αξίες, ανάλογα με την προσπάθεια επίτευξης των στόχων που έχουν θέσει για την προάσπιση των ατομικών τους συμφερόντων να προβαίνουν σε ενέργειες που έρχονται σε αντίθεση με αυτές τις αξίες. Έτσι ανάλογα με την αξιολόγηση της κατάστασης στην οποία υπόκεινται τα υποκείμενα, αναδεικνύεται σε ποιο βαθμό έχουν ενσωματώσει τις αξίες αυτές και κατά πόσο είναι διατεθειμένα να τις υπερασπιστούν μέσα από τις ενέργειες και τις πράξεις, όταν αυτές οι αξίες εξειδικεύονται, υπερβαίνουν το αφηρημένο πλαίσιο τους και αφορούν σε συγκεκριμένους σκοπούς και συμφέροντα (Δασκαλάκης, 1985).

Χρειάζεται λοιπόν να πραγματοποιηθεί μια διάκριση ανάμεσα στις αξίες και στη διαδικασία αξιολόγησης αυτών για τον προσανατολισμό δράσεων και την πραγμάτωση στόχων. Τα υποκείμενα υπολογίζοντας τα μέσα που διαθέτουν, εκτιμώντας το κόστος και τα οφέλη είναι να δυνατόν να οδηγηθούν σε επιλογές που αντιτίθενται σε αυτές τις αξίες, ακόμα και αν οι ίδιες οι αξίες ως έννοιες παραμένουν σταθερά ιδεώδη (Γεωργούλας, 2008). Έτσι ακόμα και αν υπάρχει πλήρης συναίνεση ως προς τις αξίες είναι αδύνατο να υπάρχει πλήρης συναίνεση προς τις εκάστοτε αξιολογήσεις. Οι αξιολογήσεις αυτές έχουν ως απόρροια τη διατύπωση κριτηρίων δράσης άμεσα συνδεδεμένων με συγκεκριμένες καταστάσεις, όπου τα κριτήρια δεν μπορούν να βρίσκουν απήχηση στο σύνολο της κοινωνίας, δεδομένης της ετερότητας που τη χαρακτηρίζει. Αντίθετα από την πλευρά της πολιτικής εξουσίας οι αξιολογήσεις αυτές

λαμβάνουν χώρα μέσα από τη δημιουργία του ποινικού δικαίου και τη συγκρότηση της ποινικής αντεγκληματικής πολιτικής⁵⁵. Η αντεγκληματική πολιτική προσδιορίζει κατά πρώτον τα επίπεδα της πρωτογενούς εγκληματοποίησης ή απεγκληματοποίησης, δηλαδή, της κοινωνικοπολιτικής διαδικασίας που συνίσταται στην αξιολόγηση ορισμένων αγαθών για τα οποία θεσπίζει ή καταργεί ποινικούς κανόνες και κατά δεύτερον τα επίπεδα της δευτερογενούς εγκληματοποίησης (ποινικοποίησης ή αποποινικοποίησης), δηλαδή της διαδικασίας που αφορά στη δραστηριοποίηση (ή μη δραστηριοποίηση) του συστήματος απονομής της ποινικής δικαιοσύνης, αλλά και όλων των εξωποινικών φορέων που εμπλέκονται με την αντίδρασή τους στο έγκλημα (Νικολόπουλος, 2005:2-4).

1.4.3. Κοινωνικές κυρώσεις

Η κοινωνική λειτουργία, λοιπόν, που ασκεί το ποινικό δίκαιο στην κατασκευή της έννοιας της παρέκκλισης ενέχει διττή σημασία, καθώς δεν καθορίζει μόνο συμπεριφορές ως εγκληματικές, αλλά παράλληλα επηρεάζει την ατομική και συλλογική ταυτότητα των μελών της κοινωνίας, αφού αποτελεί (Χωραφάς, 1978:7 στο Ανδρουλάκης, 2000) *«το κάτοπτρο των ηθικών, κοινωνικών, θρησκευτικών, πολιτικών και οικονομικών κατευθύνσεων του κοινωνικού βίου σε μια δεδομένη χρονική περίοδο και πολιτεία»*. Η κατασκευή της έννοιας της παρέκκλισης δεν προκύπτει, όμως, μόνο από τον ορισμό της πράξης ως εγκληματική, αλλά και από την ποινή που επιβάλλεται για την πράξη αυτή, εφόσον η πρόβλεψη της ποινής προσδίδει στην πράξη την τυπική της νομιμοποίηση (Χαραλαμπίδης, 2003). Εμφατικά ο Ανδρουλάκης (2000:4,16,50) αναφέρει ότι εξαιτίας της μεγάλης ανομοιογένειας των χαρακτηριζόμενων πράξεων ως εγκληματικές, τα όρια του εγκλήματος προκύπτουν με *«αναλογική απαγωγή»* από την έννοια της ποινής. Εξίσου χαρακτηριστική είναι και η θέση του Hulsman (1986:34-5) ότι το έγκλημα δεν έχει οντολογική πραγματικότητα. Το έγκλημα δεν είναι το αντικείμενο, αλλά το προϊόν της Αντεγκληματικής πολιτικής. Η εγκληματοποίηση είναι ένας από τους πολλούς τρόπους κατασκευής της κοινωνικής πραγματικότητας.

Αντίστοιχη αρνητική αξιολόγηση αποδίδει και ο Δασκαλάκης (1985:21) στη συγκρότηση της υπάρχουσας αντεγκληματικής πολιτικής ως προς την κατασκευή της έννοιας της παρέκκλισης, εφόσον *«υπακούει σε τυφλούς συγκινησιακούς μηχανισμούς*

⁵⁵ Η ποινική αντεγκληματική πολιτική, αφορά το νομοθετικό, δικαστικό και σωφρονιστικό πλαίσιο, δηλαδή το σύνολο των κανόνων δικαίου, οι παραβιάσεις των οποίων επισείουν συγκεκριμένες κυρώσεις (Φαρσεδάκης, 1996:58-59).

και εκδηλώνεται αποκλειστικά με τη χρήση της δύναμης και διαπλάθεται ορθολογικά, ως σκόπιμη δράση που αποβλέπει στην επίτευξη ορισμένων στόχων.»

Ορίζοντας λοιπόν το ποινικό δίκαιο συμπεριφορές ως εγκληματικές και επιβάλλοντας κυρώσεις στους δράστες αυτών των συμπεριφορών, συνιστά «ένα γενικευμένο μηχανισμό κοινωνικού ελέγχου, που επεμβαίνει, κατά τρόπο διάχυτο, σε όλους τους τομείς του κοινωνικού συστήματος» (Parsons, 1971), που πέρα από το ατομικό πεδίο των δραστών, επηρεάζει άμεσα και το σύνολο της κοινωνίας. Η επιρροή αυτή επέρχεται καθώς ο δράστης χαρακτηρίζεται ως εγκληματίας οπότε και το κοινωνικό σύνολο θεωρώντας ότι έχουν θιγεί καθολικές αξίες και ότι απειλείται από τις συγκεκριμένες συμπεριφορές, τον περιθωριοποιεί και τον αποκλείει κοινωνικά (Γεωργούλας, 2009), αναπαράγοντας μια παθητική πρόσληψη προϋπαρχουσών παραστάσεων και προτύπων συμπεριφοράς (Reinhold, 2008).

Έτσι διαφαίνεται άμεσα ο καθοριστικός διττός ρόλος που διαδραματίζει το ποινικό δίκαιο ως προς την κατασκευή της έννοιας της παρέκκλισης, τόσο σε επίπεδο ενεργοποίησης του επίσημου κοινωνικού ελέγχου, όσο και του ανεπίσημου. Ο Κουράκης (2006) καταγράφει ότι υφίσταται «διαφορίζουσα εφαρμογή του νόμου» από τα όργανα του επίσημου κοινωνικού ελέγχου λόγω της «in concreto συμβολής» των «δραστών» στη σταθεροποίηση του κοινωνικού συστήματος. Παράλληλα το ποινικό δίκαιο ενεργοποιεί και την ανεπίσημη κοινωνική αντίδραση, κοινωνικοποιώντας τα υποκείμενα, με τέτοιο τρόπο ώστε να αποδέχονται ως εγκληματικές τις συμπεριφορές που το ίδιο έχει ορίσει, μετά από διαδικασίες σύγκρουσης και επιβολής (Δασκαλάκης, 1987), ενισχύοντας τη θέση των Berger & Luckmann (2003:121) ότι «ο άνθρωπος είναι ικανός να παράγει ένα κόσμο τον οποίο βιώνει ως κάτι διαφορετικό από ένα ανθρώπινο προϊόν». Με αυτόν τον τρόπο ουσιαστικοί ρυθμιστές της συμπεριφοράς οι φορείς κοινωνικού ελέγχου είναι ταυτόχρονα και φορείς δύναμης και εξουσίας, αλλά και το αντίστροφο. Ο φορείς δηλαδή δύναμης και εξουσίας είναι ταυτόχρονα και φορείς κοινωνικού ελέγχου (Τσαούσης 2000: 212-214).

Στο πλαίσιο αυτής της επιβολής, ο Kelly (1992) και ο Σούρλας (1995) ενισχύουν το έργο του John Austin, ο οποίος διατύπωσε τη θεωρία των προσταγών. Σύμφωνα με τη συγκεκριμένη θεωρητική οπτική το «δίκαιο αποτελεί ένα σύνολο προσταγών, οι οποίες συνοδεύονται με την απειλή εξαναγκασμού και απευθύνονται από τον πολιτικά κυρίαρχο σε μια πολιτική κοινότητα (σ' ένα κράτος) προς όλους αυτούς που συνηθίζουν να τον υπακούουν». Με τη θεωρία αυτή αναδεικνύεται ότι υφίσταται μια κυριαρχία η οποία, με όποιον τρόπο και αν έχει επέλθει, εξαναγκάζει τα υποκείμενα να

αποδέχονται ένα σύνολο κανόνων, το οποίο ρυθμίζει και διαμορφώνει την κοινωνική τους ζωή. Η ρύθμιση αυτή και η διαμόρφωση έχουν ως βάση τον εξαναγκασμό και είναι σύμφυτες με τις απαιτήσεις και τα κελεύσματα του εκάστοτε κυρίαρχου. Έτσι όντας το ποινικό δίκαιο το σύνολο των κανόνων δικαίου, οι οποίοι καθορίζουν ποιες πράξεις αποτελούν εγκλήματα και σε ποιες κυρώσεις τους υπόκειται ο δράστης τους, καθίσταται σαφές ότι ο καθορισμός αυτός είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με τα επιβαλλόμενα συμφέροντα των ισχυρότερα κοινωνικών ομάδων που έχουν πρόσβαση στην πολιτική εξουσία. Αναδεικνύεται με αυτόν τον τρόπο ότι το έγκλημα ως πράξη δεν έχει κάποια εσωτερική ιδιότητα που το καθιστά έγκλημα, αλλά υφίστανται εξωτερικοί παράγοντες που το ορίζουν. Αυτοί οι «εξωτερικοί όροι του αξιόποινου» (Κοτσαλής, 2005, Μανωλεδάκης, 1998, Ανδρουλάκης, 2000, Bauman, 2004) διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο. Ο Mac Iver (στο Δασκαλάκης, 1985:11) παρατηρεί σχετικά : *«Είναι μάταιο να αναζητά κανείς τις αιτίες του εγκλήματος. Το έγκλημα είναι μια νομική κατηγορία. Το μόνο πράγμα που είναι κοινό σ' όλα τα εγκλήματα είναι ότι αποτελούν παραβιάσεις του νόμου. Κατ' αυτή την έννοια μοναδική αιτία του εγκλήματος είναι ο νόμος.»*

Έτσι το κοινωνικό σύνολο, σύμφωνα με τις καθορισμένες αξίες από το ποινικό δίκαιο, διαμορφώνει διακριτά γνωρίσματα με τα οποία κατηγοριοποιεί τους ανθρώπους, κατασκευάζοντας *«μια ιδανική εικόνα του ανθρώπου, για το πώς θα πρέπει να είναι, τόσο από διανοητική όσο και ηθική άποψη»* (Durkheim, 1956:70), με αποτέλεσμα να δημιουργεί στερεότυπα και προκαταλήψεις ως προς το τι είναι έγκλημα, πώς πρέπει να αντιμετωπίζεται ο εγκληματίας και να κάνει *«διακρίσεις εις βάρος αυτού»* (Burns, 1992:210).

Από την άλλη πλευρά ωθεί το δράστη μη επιτρεπών συμπεριφορών να ενσωματώνει αυτά τα στερεότυπα και τις προκαταλήψεις και βάσει αυτών να διαμορφώνει την κοινωνική του ταυτότητα. Η αδυναμία επιβεβαίωσης των προσδοκιών της κοινωνίας, άρα και καταπάτηση των κανόνων, δημιουργεί σοβαρές συνέπειες στην κοινωνική ταυτότητα (Goffman 2001: 12) του δράστη. Η αντίδραση της ποινικής δικαιοσύνης στο έγκλημα μπορεί να οδηγήσει στο χαρακτηρισμό⁵⁶ αποτελεσμάτων που ενισχύουν τη σημασία του αρχικής παραβίασης του νόμου. Αυτή η διαδικασία μπορεί να εδραιώσει τον παραβάτη σε μια τροχιά που οδηγεί σε μεγαλύτερη και όχι μικρότερη συμμετοχή στην επιθετική συμπεριφορά ((Taylor, Walton & Young 2003). Ο

⁵⁶ Βλέπε Lemert (Becker, 1963) τη θεωρία του «χαρακτηρισμού» (labeling theory) στην προηγούμενη ενότητα.

χαρακτηρισμός λοιπόν ενός ατόμου ως «επικίνδυνου» δεν περιγράφει και στοιχειοθετεί απλά μια συμπεριφορά αλλά *«έχει και τη δύναμη να επιβάλλει στον άλλο μια ταυτότητα που καθορίζει τη στάση της κοινωνίας απέναντί του καθώς και του ίδιου απέναντι στον εαυτό του»* (Τσαλίκου, 1990: 49). Το ποινικό δίκαιο λοιπόν οριοθετεί και δομεί την έννοια της παρέκκλισης. Η παρέκκλιση αποτελεί μια *«κοινωνική κατασκευή»*, απόρροια του ίδιου του χαρακτηρισμού της πράξης ως παρεκκλίνουσας και του ατόμου που την εκδηλώνει ως παρεκκλίνοντος (Κουκουτσάκη, 2011).

Ο Quinney (1970 στο Taylor, Walton & Young 2003), αναγνωρίζει ότι ο ανθρώπινος νους δεν είναι ικανός να πλαισιώσει μια έννοια του εγκλήματος η οποία να ανταποκρίνεται σε μια αντικειμενική πραγματικότητα και επομένως η εννοιοδότηση της παρέκκλισης δεν μπορεί παρά να αποδίδεται σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους που αντικατοπτρίζουν συγκεκριμένες κοινωνικό-πολιτικές καταστάσεις. Ο Christie (2004:3) χαρακτηριστικά καταγράφει ότι *«το έγκλημα δεν υπάρχει. Μόνο η πράξη υπάρχει, η οποία συχνά αποδίδεται με διαφορετικά νοήματα στα ποικίλα κοινωνικά πλαίσια»*. Η πραγματικότητα της έννοιας της παρέκκλισης, λοιπόν αμφισβητείται, δεδομένου του γεγονότος ότι το έγκλημα καθορίζεται σύμφωνα με το εκάστοτε νομικό πλαίσιο που ισχύει σε ένα κράτος (Henry, 2009). Έτσι, η έμφαση μετατίθεται στο ζήτημα των κανόνων και αντικείμενο μελέτης καθίσταται όχι «το έγκλημα ή ο εγκληματίας», αλλά οι προσδιοριστικοί παράγοντες δημιουργίας των κανόνων που ορίζουν τι είναι έγκλημα και – μέσα από την εφαρμογή τους – ποιος είναι εγκληματίας (Κουκουτσάκη, 2011). Ο Tappan, (1947:100 στο Taylor, Walton, Young, 2003) αποδίδει τον εξής ορισμό του εγκλήματος. *«Μια εσκεμμένη πράξη ή παράλειψη κατά παράβαση του ποινικού δικαίου που τελείται χωρίς δικαιολόγηση και τιμωρείται από το κράτος ως κακούργημα ή για πλημμέλημα»*. Θεωρητικοί όπως ο Binns, που κριτικάρουν την οπτική της κοινωνικής κατασκευής της παρέκκλισης, υποστηρίζουν ότι μια τέτοια προσέγγιση δεν λαμβάνει υπόψη το κοινωνικό και ιστορικό πλαίσιο του νόμου. Ωστόσο κατά την άποψη του γράφοντος αυτό ακριβώς είναι και το επιχείρημα που ενδυναμώνει το γεγονός της κατασκευής του εγκλήματος, καθώς ανάλογα με το εκάστοτε κοινωνικό-πολιτικό πλαίσιο διαφοροποιούνται οι πράξεις που προσδιορίζονται ως εγκλήματα. Το κέντρο βάρους μετατίθεται, στη μελέτη των μηχανισμών του κοινωνικού ελέγχου, οι οποίοι δημιουργούν και αναπαράγουν τις κατηγορίες «παρέκκλιση» και «έγκλημα» (Κουκουτσάκη, 2011).

1.5. Η λειτουργία του ποινικού δικαίου στην κοινωνία της πληροφορίας- Μια εισαγωγή στο κίνημα του ελεύθερου λογισμικού

Η αυξανόμενη κοινωνική πολυπλοκότητα και η διαφοροποίηση των σύγχρονων δυτικών κοινωνιών έχουν αντίκτυπο και στην αναδιοργάνωση της κρατικής αντίδρασης στην παραβατικότητα (Λαμπροπούλου, 2001). Υπό το πρίσμα της Κοινωνίας της Πληροφορίας τα χρονικά και εδαφικά όρια που συνιστούσαν τις παραδοσιακές βάσεις της απονομής της ποινικής δικαιοσύνης, ανατρέπονται. Η χρήση της πληροφορικής τεχνολογίας και το διαδίκτυο δυναμιτίζουν τη δυνατότητα εφαρμογής του ποινικού δικαίου, τη δυνατότητα των εθνικών κυβερνήσεων να διεκδικήσουν τον έλεγχο επί των on line συμπεριφορών (Μήτρου, 2002). Ο Garland (2000) θεωρεί ότι στις συνθήκες αυτές προσβάλλονται τα όρια της δύναμης και της εξουσίας του κράτους, το οποίο προσαρμόζεται σε αυτή την κοινωνική πραγματικότητα τόσο μέσω των επαυξημένων ποινών όσο και μέσω της διαχείρισης του εγκλήματος σε τοπικό και ατομικό επίπεδο. Αντίστοιχα ο Wacquant (2001) επικεντρωμένος και εκείνος στις αυξητικές τάσεις της απονομής ποινών, αναφέρεται στην υποχώρηση του κράτους-πρόνοιας και τη σταδιακή αντικατάσταση του με το επονομαζόμενο «ποινικό κράτος». Όμως, όπως πολύ σωστά τοποθετείται η Λαμπροπούλου (2001:69), το κράτος πλέον *«προσανατολίζεται σε νέες μορφές κοινωνικού ελέγχου, οι οποίες δεν έχουν εμφανές κατασταλακτικό περιεχόμενο, αλλά είναι πιο εκλεπτυσμένες, πολύπλοκες και προσαρμοσμένες στις διάφορες καταστάσεις»*.

Στο πλαίσιο αυτό το ποινικό δίκαιο δεν είναι αμέτοχο στις διαδικασίες των κοινωνικών μεταβολών, αλλά όντας ένας βασικός θεσμός, συνιστά έναν ρυθμιστικό παράγοντα, ο οποίος συνδιαμορφώνει τις κοινωνικές αλλαγές στην κοινωνία της πληροφορίας. Για την όποια κοινωνική μεταβολή είναι ταυτόχρονα προϋπόθεση και αποτέλεσμα (Παπαχρίστου, 1999). Και όπως σημειώνει ο Michalowski (2010) το ποινικό δίκαιο είναι εξουσία, η οποία είναι διαφορεικά κατανεμημένη. Η άνιση αυτή κατανομή, ακόμα και όταν δεν υφίσταται σκόπιμα, επιφέρει ολέθριες πρακτικές για το κοινωνικό σύνολο. Παρόλο λοιπόν που η χρήση της πληροφορικής τεχνολογίας και η διακίνηση της πληροφορίας προσδίδουν στο ποινικό δίκαιο μια ρευστότητα (Μήτρου, 2002) ως προς την οριοθέτηση συμπεριφορών και την απονομή ποινών, το ποινικό δίκαιο επεμβαίνει όλο και περισσότερο σε ζητήματα που αφορούν στη χρήση πληροφορικών τεχνολογιών, όπως οι βιομηχανίες λογισμικού ή η πνευματική

ιδιοκτησία, σε ένα πλαίσιο εξειδίκευσης των κανόνων του, ώστε να διασφαλίσει την αρχή της ασφάλειας του ίδιου (Μανιώτης, 2004).

Έτσι, με αυτόν τον τρόπο, η έννοια της κοινωνία της πληροφορίας εννοιοθετείται πέραν των φαινομένων που διακρίνουν τον κοινωνικό βίο, και στο θεσμικό πλαίσιο. Το κράτος λοιπόν, ως έκφραση εξουσίας, παρουσιάζει, υποστηρίζει και επιβάλλει τα συμφέροντα των ισχυρών ομάδων στο σύνολο της κοινωνίας και στα φαινόμενα που διακρίνουν την κοινωνία της πληροφορίας, ενισχύοντας τη θέση του Foucault (1987:25) ότι *«το κράτος συνίσταται στην κωδικοποίηση ενός αριθμού σχέσεων εξουσίας που καθιστούν δυνατή τη λειτουργία του»*. Η διαδικασία αυτή επιφέρει μια ρυθμιστική συνάρτηση μεταξύ των συγκρουόμενων ομάδων στην κοινωνία της πληροφορίας, η οποία είναι πάντα υποκείμενη κοινωνικής αλλαγής, καθώς λόγω των διαρκών διαφοροποιήσεων στην κοινωνία, δημιουργείται η ανάγκη νέων προσδιορισμών, νέων νοηματοδοτήσεων, νέων οριοθετήσεων, οι οποίες είναι ανάλογες των φορέων δύναμης που συγκρούονται και των θεσμικών ανασυγκροτήσεων στις οποίες οδηγούνται. Οι συγκεκριμένες κοινωνικές συνθήκες που αναπτύσσονται στο πλαίσιο της κοινωνίας της πληροφορίας, όπως καταγράφει ο Michalwoski (2010) συνιστούν μια σημαντική ευκαιρία προκλήσεων για την κατανόηση της έννοιας της παρέκκλισης ως έκφραση της επιβολής της κοινωνικής τάξης, αντικατοπτρίζοντας τη βαθιά πολιτισμική διάσταση των οικονομικών και πολιτικών πρακτικών αυτού του πλαισίου. Μια τέτοια προσέγγιση δύναται να αναγνωρίσει στην έννοια της παρέκκλισης *«τις πράξεις ατόμων τα οποία ενεργητικά διαμορφώνουν, αντί να υφίστανται παθητικά, τον εξωτερικό κόσμο»* (Taylor, Walton & Young, 1973: 219).

Σε αυτό το πλαίσιο ενεργητικής διαμόρφωσης, και παράλληλα του ανταγωνισμού και της σύγκρουσης των κοινωνικών δυνάμεων για τη δυνατότητα πρόσβασης στις μορφές εξουσίας που εκ νέου διαμορφώνονται στην κοινωνία της πληροφορίας, συγκροτούνται νέα κοινωνικά κινήματα, τα οποία θέτουν στόχους, συγκεντρώνουν πόρους και προασπίζονται συμφέροντα και επιζητούν τροποποιήσεις και διαφοροποιήσεις του κοινωνικού και πολιτικού καθεστώτος εξουσίας. Ένα ιδιαίτερα δραστηριοποιημένο κίνημα λοιπόν που συγκροτείται στην κοινωνία της πληροφορίας, όπως προαναφέρθηκε σε προηγούμενη ενότητα, είναι το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού. Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού προάγοντας την ελεύθερη διακίνηση πληροφοριακών συστημάτων λογισμικού και επί της ουσίας την ελευθερία διακίνησης της πληροφορίας, θέτει προκλήσεις ως προς τη δύναμη και την εξουσία κυρίαρχων κοινωνικών ομάδων, η οποία βασίζεται σε απαιτήσεις για προνομιακή γνώση ή

επικοινωνία, ζητήματα διανοητικής τεχνολογίας, που όπως καταγράφηκε ανωτέρω, συνιστούν τις νέες προσαρμοσμένες γραμματικές κοινωνικού ελέγχου στην κοινωνία της πληροφορίας.

Οι συγκρούσεις τις οποίες θέτει στο προσκήνιο το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, αφορούν σε όλα τα επίπεδα του κοινωνικού βίου- πολιτικό, οικονομικό, πολιτισμικό-, και *«τροφοδοτούν τη δημιουργία ενός διανοητικού νοηματικού πλαισίου, το οποίο προσφέρει εναλλακτικές σε ένα ετοιμοθάνατο σύστημα σκέψης και δράσης, του οποίου οι αποτυχίες δεν μπορούν να αγνοηθούν»* (Michalowfski, 2010:3). Χαρακτηριστικό είναι το ζήτημα των πατεντών, το οποίο αναλύεται εκτενώς σε επόμενο κεφάλαιο, το οποίο διακυβεύεται σε επίπεδο συγκρούσεων από το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού και αφορά στον ορισμό μιας δράσης ως εγκληματικής ή μη, αντανακλώντας τη θέση των Farrell & Swigert, (1988) για την εννοιοδότηση της παρέκκλισης ως αναπόφευκτη συνέπεια των θεμελιωδών αντιφάσεων στο εσωτερικό της υποδομής της κοινωνίας.

Οι αντιθετικές δράσεις του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού σε σχέση με το ζήτημα των πατεντών ως προς την κρατική εξουσία που προσπαθεί να ποινικοποιήσει συγκεκριμένες δράσεις του κινήματος και τις κυρίαρχες οικονομικές ομάδες (βιομηχανίες λογισμικού) αναδεικνύουν τη θέση των Taylor, Walton & Young (2003) ότι δεν υπάρχει εγγύηση για τους δρώντες ότι σε συγκεκριμένες ρυθμίσεις δομούν τις ζωές τους σύμφωνα με τους κανόνες από τους οποίους κυβερνώνται, παρόλο που η οριοθέτηση των δράσεων του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού *«δεν μπορεί να είναι αυτόνομη από τα κοινωνικά γεγονότα»* (Marcuse, 1960), όπως το ποινικό δίκαιο. Ωστόσο, όσον αφορά στο κίνημα του ελεύθερου λογισμικού και στην ελεύθερη διακίνηση του λογισμικού, γίνεται κατανοητό το επιχείρημα των Berger & Luckmann (2003:124) ότι *«η παρέκκλιση από τις θεσμικά προγραμματισμένες διαδρομές δράσης γίνεται πιθανή από τη στιγμή που οι θεσμοί έχουν γίνει πραγματικότητες διαχωρισμένες από την αρχική τους σημασία μέσα στις συγκεκριμένες κοινωνικές διαδικασίες από τις οποίες προέκυψαν»*.

Βασικοί κανόνες λοιπόν, του ποινικού δικαίου, παρέχουν στους κοινωνικούς δρώντες μια αίσθηση της κοινωνικής δομής, η οποία τους δίνει τη δυνατότητα να αποδώσουν νόημα ή σχετικότητα σε ένα περιβάλλον αντικειμένων (Cicourel, 1968). Έτσι όταν αντικείμενο του ποινικού δικαίου συνιστά *«ο έλεγχος της τεχνολογίας που αποτελεί τη δομή της παραγωγής και της διακίνησης της πληροφορίας»* (Νούσκαλης, 2003:101), οι μετέχοντες στο κίνημα του ελεύθερου λογισμικού μέσω συντονισμένης

κοινωνικής δράσης, τεκμηριώνουν ότι δεν υφίστανται κοινές συμφωνίες που διατρέχουν τη διάδραση μεταξύ του κινήματος και της κρατικής εξουσίας. Η εναντίωση του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού στα νέα εκλεπτυσμένα μοντέλα ποινικοποίησης που αφορούν στην πληροφορία, αναδεικνύει ότι τα συμπεριφορικά και συμβολικά πρότυπα των μελών δεν εναρμονίζονται με τα θεσμικά, αλλά με αυτά βάσει των οποίων το κίνημα προσδιορίζεται, όπως αναφέρεται ο Turk (1969) για την εναρμόνιση ή μη των κοινωνικών υποκειμένων με τα συμβολικά πρότυπα. Τα μέλη του κινήματος, δηλαδή, που δρουν όχι με τρόπο που του επιβάλλεται εξωτερικά, αλλά διαμορφώνοντας τις πράξεις τους όπως τα ίδια κρίνουν ορθώς, με πηγή κύρους τη συνείδησή τους (Σούρλας, 1995) και *«θέσεις διαμορφωμένες που προκύπτουν από συγκεκριμένες ηθικές συγκρούσεις του δράστη προς τις καθορισμένες επιταγές ή απαγορεύσεις του νόμου»* (Γεωργαράκης, 1991:332).

Χαρακτηριστική είναι η αναφορά των Taylor, Walton & Young (2003) στο έργο του Matza (1964), το οποίο αφορά στο κεντρικό ερώτημα της σχέσης της παρέκκλισης μεταξύ πεποιθήσεων και δράσεων. Ο ίδιος υποστηρίζει (Matza, 1964:19) ότι «Η παρέκκλιση είναι θεμελιωδώς η μετάφραση των πεποιθήσεων σε δράση. Υπάρχουν πολλές παραλλαγές αυτής της διαμόρφωσης και πολλές διαφοροποιήσεις», ενώ ο Turk (1969) υποστηρίζει ότι η παρέκκλιση είναι η αποτυχία των αρχών να επιβάλλουν τις δικές τους νόρμες, εξαναγκάζοντας τους ανθρώπους να ενταχθούν σε δομές «που οδηγούν στο καλό».

Από όλα όσα προαναφέρθηκαν καθίσταται κατανοητό ότι η παρουσία του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού στο πλαίσιο της κοινωνίας της πληροφορίας, *«δηλώνει αφενός συμπεριφορές απόρριψης των κυρίαρχων μορφών συμβολικής αναπαράστασης και κοινωνικής αποτύπωσης της πραγματικότητας»*, όπως αναφέρεται ο Ψημίτης (2006:13) για τα νέα κοινωνικά κινήματα, που αφορούν στην εννοιοδότηση της παρέκκλισης. Η επικέντρωση βεβαίως στις πρακτικές δημιουργίας και εφαρμογής των νομοθετικών διαδικασιών, οι οποίες προκάλεσαν την αντίδραση και συγκρούσεις από το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού είναι απαραίτητη για να γίνει περαιτέρω κατανοητή η θέση του γράφοντος περί της κοινωνικής κατασκευής της παρέκκλισης. Ωστόσο πριν εστιάσουμε στις πρακτικές αυτές, κρίνεται σκόπιμο στο επόμενο κεφάλαιο να αναλυθούν διεξοδικά οι διαδικασίες συγκρότησης του κινήματος και οι δράσεις αυτού, ώστε να είναι ευκρινή τα άνωθεν επιχειρήματα.

Κεφάλαιο 2^ο

Το κίνημα του Ελεύθερου Λογισμικού

2.1. Νέες συγκρούσεις στην κοινωνία της πληροφορίας

Όπως έγινε κατανοητό λοιπόν από το προηγούμενο κεφάλαιο, οι βαθιές μεταβολές της σύγχρονης κοινωνίας δημιουργούν νέες δομικές διαμάχες ανάμεσα στις κοινωνικές ομάδες, οι οποίες στοχεύουν πλέον στην απόκτηση νέων μορφών ελέγχου, όπως είναι η χρήση της πληροφορικής τεχνολογίας με έμφαση στην πληροφορία, η επίτευξη της προσωπικής αυτονομίας, η υπεράσπιση των ατομικών δικαιωμάτων. *«Οι νέες συγκρούσεις προκύπτουν στο σύνορο του συστήματος και του βιόκοσμου των κοινωνικών υποκειμένων»*, (Habermas,1992:137), αναδεικνύοντας προβλήματα ποιότητας ζωής, ατομικής αυτοπραγμάτωσης, συμμετοχής και ανθρωπίνων δικαιωμάτων που απορρέουν από τα φαινόμενα που χαρακτηρίζουν την κοινωνία της πληροφορίας. Έτσι οι κοινωνικές συγκρούσεις λαμβάνουν χώρα, καθώς *«διαμορφώνεται ένα ιδιαίτερο πλέγμα δράσεων, που αντιστοιχεί τόσο στις δομικές συνθήκες που καθορίζουν τη συλλογική ύπαρξη, όσο και στις υποκειμενικές συνθήκες του βίου»* (Ψημίτης, 2006:41).

Οι συγκρούσεις αυτές έχουν ως απόρροια να αμφισβητείται η νεωτερική κοινωνία κριτικά, εξαιτίας της παρουσίας μιας καινούριας κοινωνικής κατάστασης, της μετανεωτερικής όπως πολλοί θεωρητικοί τη χαρακτηρίζουν, μέσα από την οποία η νεωτερική σκέψη υπερβαίνεται, καθώς διαφαίνονται τα ελλείμματα, οι διαγνώσεις και οι αποτυχίες του σύγχρονου πολιτισμού (Ψημίτης, 2006). Η μετανεωτερικότητα είναι μια φάση μετάβασης, της οποίας η ταυτότητα δεν έχει φανεί, και έχει ως στόχο ένα νέο πολιτισμικό παράδειγμα (Lützel, 2001). Το γεγονός αυτό να μεν σηματοδοτεί την έλλειψη των κοινωνικών δομών, ωστόσο οδηγεί τα υποκείμενα σε δράσεις ατομικού χαρακτήρα, καθώς οι κοινωνικές διεργασίες πραγματώνονται σύμφωνα με τη νοηματοδότηση που αποδίδει το κάθε άτομο όσον αφορά στην αντίληψη που έχει διαμορφώσει για την κοινωνική πραγματικότητα και την κατασκευή της. Έτσι, όπως αναφέρει και ο Melucci (2002:85), *«Οι μακροκοινωνικές δομές διαμορφώνονται στη βαθιά δομή της ατομικής δράσης και, αντίστοιχα, οι μεγάλες δομικές διαδικασίες επιδρούν μέχρι τις πιο ενδόμυχες πτυχές του ατομικού βίου»*.

Η μετανεωτερικότητα, λοιπόν, συνιστά μια κατάσταση κατά την οποία οι σύγχρονες δυτικές κοινωνίες χαρακτηρίζονται από συγκεκριμένα γνωρίσματα. Οι

ριζικές αλλαγές στις διαδικασίες παραγωγής και διάχυσης των ιδεών και της γνώσης, η τεράστια ανάπτυξη του τομέα των υπηρεσιών, ο οποίος συνιστά το επίκεντρο της οικονομικής δραστηριότητας, η παγκοσμιοποίηση και ψηφιοποίηση της οικονομίας, η αύξηση του αριθμού και η κυρίαρχη θέση των πολυεθνικών εταιρειών, η άνοδος του παγκόσμιου εμπορίου, η προσπάθεια ανάδειξης της γνώσης σε κύρια πηγή παραγωγικότητας και η διάχυση της στον οικονομικό τομέα χάρη στην πληροφορική τεχνολογία (Tornatzky & Fleischer, 1990) και η αύξηση της κοινωνικής πολυπλοκότητας αποτελούν μερικά από αυτά τα γνωρίσματα.

Σε αυτό το πλαίσιο, πρωταρχικά παρατηρείται η απαξίωση της παράδοσης του δυτικοευρωπαϊκού πολιτισμού όπου και η νεωτερικότητα χάνει το κύρος της. Παράλληλα παρουσιάζεται η τάση για αμφισβήτηση των θεσμικών φορέων, αλλά και γενικότερες αντιεξουσιαστικές και αντιδογματικές τάσεις σε οτιδήποτε η νεωτερική κοινωνία θεωρούσε δεδομένο και αυτονόητο (Giddens, 2000). Ένα άλλο χαρακτηριστικό της μετανεωτερικής αυτής φάσης είναι ο πλουραλισμός και η ποικιλία που οδηγούν στην αυτονομία και την ελευθερία των ατόμων (Melucci, 2002). Πολύ σημαντικό ρόλο, όπως προαναφέρθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο, διαδραματίζει η πληροφορία, η οποία αποτελεί και τη δύναμη αυτού του πολιτισμού. Ο κυβερνοχώρος και το θέαμα συνιστούν πια την πολιτισμική συνθήκη της Δύσης (Melucci, 2002), ενώ ο ρόλος της πληροφορίας αποκτά «ολοένα και αυξανόμενο βάρος στη διεξαγωγή και τη διεξαγωγή των συγκρούσεων εντός της κοινωνίας» (Ψημίτης, 2006:18). Το πρόσφορο αυτό πεδίο κοινωνικών συγκρούσεων καλλιεργείται, καθώς η πληροφορία, ως συμβολικός πόρος, διαμορφώνει τη σύγχρονη κοινωνική ζωή, αφού μέσω της διάδοσης της με τις πληροφορικές τεχνολογίες καθορίζει τους όρους για την εμπορευματοποίησή τους, επιφέροντας πλήθος αλλαγών σε οικονομικό, πολιτικό και κατ' επέκταση πολιτισμικό επίπεδο.

Στο πλαίσιο αυτής της πολιτισμικής συνθήκης, όπου και η ανάπτυξη του κυβερνοχώρου πραγματώνεται ραγδαία, οι παραδοσιακές κοινωνικές αντιθέσεις, που έχουν ως σημείο αναφοράς την τάξη, τη θρησκεία, την οικογένεια, εξασθενούν, με απόρροια να υφίσταται ένας υψηλός βαθμός εξατομίκευσης των κοινωνικών υποκειμένων (Kriesi, 1998). Έτσι εμφανίζονται νέου τύπου συλλογικές δράσεις, καθώς υφίστανται πολλές περιπτώσεις, όπου διεκδικήσεις που αφορούν στη χρήση της πληροφορικής τεχνολογίας και στη διαχείριση της πληροφορίας αποτελούν πλέον κοινό στόχο πολλών κοινωνικών δρώντων. Η ατομική αυτή εμπειρία, δηλαδή, δύναται να αποτελέσει τον προνομιακό χώρο, στο πλαίσιο του οποίου οι κοινωνικές δράσεις

επηρεάζουν τις κοινωνικές δομές στο σύνολο τους, εκφράζοντας νέες μορφές αντιπαραθέσεων και αποτυπώνονται μέσα από τη δράση των νέων κοινωνικών κινημάτων (Melucci, 2002). «Στις αρχές του 21^{ου} αιώνα άνθρωποι απ' όλο τον κόσμο αναγνωρίζουν τον όρο κοινωνικό κίνημα ως προσκλητήριο σάλπισμα, ως αντίβαρο στην καταπιεστική εξουσία ως κάλεσμα για λαϊκή αντίδραση εναντίον ενός ευρέου φάσματος πηγών καταπίεσης και προβλημάτων» (Tilly, 2007:19). Αντίστοιχα και ο Offe (1985) αναφέρει ότι τα νέα κοινωνικά κινήματα αντιτίθενται στις κανονιστικές ρυθμίσεις, τον κοινωνικό έλεγχο, τη χειραγώγηση και την ασφάλεια που επιβάλλονται από το ισχύον σύστημα.

2.2. Η εμφάνιση του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού

Σε αυτό ακριβώς το πλαίσιο, συγκροτείται το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού και αναπτύσσει τις δράσεις του, οι οποίες συνδέονται με την κοινωνική μεταβολή, προάγοντας καινούρια νοήματα για τον προσδιορισμό της κοινωνικής πραγματικότητας. Οι δράσεις αυτές του κινήματος αντικατοπτρίζουν ότι οι κοινωνικές συγκρούσεις που εμφανίζονται στις σύγχρονες δυτικές κοινωνίες δεν αφορούν τόσο στο κατεστημένο πεδίο της υλικής αναπαραγωγής, αλλά στο πεδίο της πολιτισμικής αναπαραγωγής, της κοινωνικής ολοκλήρωσης, της κοινωνικοποίησης, όπως αναφέρεται και ο Habermass (1999) για τα νέα κοινωνικά κινήματα. Πριν παρατεθεί η ανάλυση της διαμόρφωσης και της συγκρότησης του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού παρατίθεται ένα χρονολόγημα για τις δράσεις του ως οδηγός για τις μετέπειτα πληροφορίες που ακολουθούν σε αυτό και τα επόμενα κεφάλαια.

Σημαντικές Χρονολογίες	Σημαντικά Συμβάντα
1960-1970	Ο πηγαίος κώδικας αναπαράγεται ελεύθερα στους ακαδημαϊκούς κύκλους.
Αρχές Δεκαετίας 1980	Εμπορευματοποιείται η χρήση του λογισμικού
1983	Ο Richard Stallman, μέλος της κοινότητας των χάκερ του Εργαστηρίου Τεχνητής Νοημοσύνης του MIT, δημιουργεί το έργο GNU για την παραγωγή ενός λειτουργικού συστήματος απαλλαγμένου από περιορισμούς στη διανομή και χρήση του πηγαίου του κώδικα με την αρχιτεκτονική UNIX.
1985	Ιδρύεται από τον Richard Stallman το Ίδρυμα ελεύθερου λογισμικού (Free Software Foundation)
1986	Δημοσιοποιείται ο πρώτος ορισμός του Ελεύθερου Λογισμικού-Δημοσιοποιήθηκε το Μανιφέστο του GNU.
1989	Δημοσιεύεται η πρώτη έκδοση της Γενικής Άδειας Δημόσιας Χρήσης GNU (GNU GPL)
1991	Ο Φιλανδός Linus Torvalds αρχίζει να κατασκευάζει τον πυρήνα Linux.
1992	Το Linux αδειοδοτείται κάτω από την GPL

1998	Ιδρύεται η Πρωτοβουλία Ανοιχτού Κώδικα
Αρχές Δεκαετίας 2000	Μεγάλες εταιρείες υιοθετούν τεχνολογικές λύσεις ελεύθερου λογισμικού
2001	Ιδρύεται το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Ελεύθερου Λογισμικού (Free Software Foundation Europe) ως επίσημος αδερφός οργανισμός του Ίδρύματος Ελεύθερου Λογισμικού.
2002	Κυκλοφορεί το Mozilla 1.0, η πρώτη επισήμως σταθερή έκδοση του project.
2002	Η Κομισιόν προτείνει την οδηγία COM 2002/0047 (COD) περί κατοχύρωσης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας λογισμικού-Η αντίδραση του κινήματος ελεύθερου λογισμικού στην Ευρώπη ξεκινάει
2005	Το Ευρωκοινοβούλιο δεν εγκρίνει την οδηγία-Μεγάλη Νίκη του κινήματος στην Ευρώπη
2005	Ιδρύεται το Software Freedom Law Center , υπό την αιγίδα του Eben Moglen, Καθηγητή Νόμου και Ιστορίας, της Νομικής, στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Columbia.
2007	Κυβερνήσεις ξεκινούν διαδικασίες μετάβασης του δημόσιου τομέα σε ελεύθερο λογισμικό
2008	Το Κίνημα του ελεύθερου λογισμικού στην Ελλάδα εναντιώνεται στο νόμο « Κύρωση Συμφωνίας Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των εταιρειών Microsoft Corporation, Microsoft Ireland Operation Limited και Microsoft Ελλάς »
2010	Ιδρύεται το Free Software of India (FSMI) στην Ινδία
2013	Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού αντιδράει στην παραβίαση της ιδιωτικότητας και των προσωπικών δεδομένων των πολιτών μετά τις αποκαλύψεις του Edward Snowden για τις ενέργειες της NSA.

Η πρωταρχική σύγκρουση που τίθεται στο προσκήνιο μέσα από τις δράσεις του κινήματος αφορά στη χρήση του ιδιόκτητου λογισμικού. Πλήθος προγραμματιστών που συνειδητοποίησαν τους περιορισμούς του ιδιόκτητου λογισμικού, με την ανάπτυξη του διαδικτύου μπόρεσαν να έρθουν εύκολα σε επαφή και αναζήτησαν μια μέθοδο ανάπτυξης, διάθεσης και χρήσης λογισμικού που θα τους έδινε μεγαλύτερη ελευθερία, καθώς σύμφωνα με τις θέσεις του κινήματος, η χρήση ιδιόκτητου λογισμικού συνιστά έναν ιδιαίτερο τρόπο άσκησης του κοινωνικού ελέγχου, ο οποίος επεκτείνεται σε πολλά επίπεδα της κοινωνικής ζωής.

Η θέση αυτή του κινήματος προκύπτει ως αποτέλεσμα της εμπορευματοποίησης του λογισμικού, καθώς μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του '70 οι χρήστες λογισμικών θεωρούσαν αυτονόητη την ελεύθερη ανταλλαγή, σπουδή και βελτίωση των λογισμικών. Από τις αρχές της δεκαετίας του '80 εταιρείες υπολογιστών προβαίνουν στην εμπορευματοποίηση των λογισμικών, επιτυγχάνοντάς τη μέσω της εφαρμογής νομικών κανόνων δικαίου διανοητικής ιδιοκτησίας, με απόρροια τη δημιουργία της νέας αγοράς λογισμικού. Το γεγονός αυτό προκάλεσε μεγάλη κοινωνική αναταραχή

στους κόλπους ερευνητών πληροφορικής τεχνολογίας, που η μέχρι τότε δραστηριοποίηση τους περιοριζόταν σε ακαδημαϊκά ερευνητικά εργαστήρια και αποτελούσαν τη διανοητική ελίτ για την ανάπτυξη της πληροφορικής τεχνολογίας, καθώς εμφανίζονται κρίσιμοι περιορισμοί τόσο στην πρόσβαση και χρήση της πληροφορικής τεχνολογίας, αλλά και σε ευρύτερο επίπεδο της γνώσης.

Οι περιορισμοί αυτοί, όπως καταγράφονται από τους Heller και Eisenberg (1998), που προκύπτουν από την ιδιωτικοποίηση των μέχρι τότε δημόσιων κοινών αγαθών της πληροφορικής τεχνολογίας, αφορούν στα εξής: η γνώση είναι δυνατόν να είναι προσβάσιμη αλλά με την καταβολή κόστους, ενώ σε πολλές περιπτώσεις δύναται να μην υφίσταται καν αυτή η προσβασιμότητα, αν το κόστος είναι ιδιαίτερα υψηλό. Η χρήση της τεχνολογίας που δημοσιοποιείται είναι προσβάσιμη αλλά μόνον κατόπιν συμφωνίας του αποκλειστικού ιδιοκτήτη, με αποτέλεσμα η γνώση να μη χρησιμοποιείται επαρκώς λόγω περιορισμών μέσω πνευματικής ιδιοκτησίας. Έτσι, η χρήση ιδιόκτητου λογισμικού δε δίνει τη δυνατότητα στους χρήστες να έχουν πραγματικά τον έλεγχο των υπολογιστών τους, γιατί δεν είναι σε θέση να μελετήσουν ποιες είναι οι πραγματικές δυνατότητες που έχουν ως προς τις υπηρεσίες που τους παρέχει.

Επιπλέον, εφόσον το ιδιόκτητο λογισμικό ανήκει σε συγκεκριμένες εταιρείες, αυτόματα αυτές αποκτούν πρόσβαση σε ιδιωτικά δεδομένα μεγάλου αριθμού χρηστών, τα οποία μπορούν να αφορούν σε οικονομικά δεδομένα αν οι κρατικές υπηρεσίες (π.χ. εφορία) χρησιμοποιούν το συγκεκριμένο λογισμικό ή ακόμα και σε ιατρικά δεδομένα εφόσον το λογισμικό χρησιμοποιείται από νοσοκομεία. Ακόμα, η μη ελεύθερη πρόσβαση στον πηγαίο κώδικα των λογισμικών μπορεί να καταστεί επικίνδυνη, ακόμα και όταν ακτιβιστές χρησιμοποιούν ιδιόκτητο λογισμικό για να οργανώσουν τις δράσεις τους ενάντια σε κυβερνητικές πολιτικές ή σε πρακτικές μεγάλων βιομηχανιών, αφού η επικοινωνία τους μπορεί να ελεγχθεί. Γίνεται κατανοητό λοιπόν ότι όλοι αυτοί οι περιορισμοί και οι κίνδυνοι απειλούν την ελευθερία των ατόμων σε όλους τους τομείς της ζωής και οδηγούν στην αύξηση του κοινωνικού ελέγχου τόσο από το κράτος όσο και από τον ιδιωτικό τομέα.

Στο πλαίσιο αυτής της εμπορευματοποίησης των λογισμικών, μιας οικονομικής αλλά και ουσιαστικά κοινωνικής αλλαγής (Hess, 2005) και ορμώμενοι από τους περιορισμούς και τους κινδύνους που επέφερε, οι ερευνητές με πρωτεργάτη τον Richard Stallman, ερευνητή του MIT, αντιτίθενται στη δημιουργία αυτής της νέας μορφής κυριαρχίας, ενεργοποιώντας μια σειρά αλυσιδωτών συλλογικών συμπεριφορών

που οδήγησαν στην εμφάνιση του κινήματος του Ελεύθερου Λογισμικού στη δεκαετία του 1980.

Η νέα αυτή αγορά του λογισμικού, ευθέως αντίθετη με την πρότερη κουλτούρα που βασιζόταν στο «μοιράζεσθαι», δίνει το έναυσμα το 1983 στο Richard Stallman, να διακηρύξει από τη μία πλευρά ότι η εμπορευματοποίηση αυτή είναι αντικοινωνική και ανήθικη και από την άλλη να συλλάβει την ιδέα ενός λειτουργικού συστήματος, με το όνομα Gnu¹, αρκτικόλεξο της φράσης GNU IS NOT UNIX, όπου προγραμματιστές από όλο τον κόσμο συνέβαλλαν για τη δημιουργία του. Παράλληλα δημιουργεί και την κοινότητα Gnu, ως απάντηση στο ήδη εμπορευματοποιημένο UNIX², και παραιτείται

¹ Το έργο GNU, η δημιουργία ενός ολοκληρωμένου λειτουργικού συστήματος (GNU), τύπου Unix, ανακοινώθηκε δημοσίως στις 27 Σεπτεμβρίου του 1983 στις ομάδες net.unix-wizards και στο net.usoft. Το GNU επιχείρησε να είναι συμβατό με το Unix, το οποίο όμως τότε ήταν ιδιόκτητο σύστημα, δημοφιλές εκείνη την εποχή. Το σύστημα αυτό ήταν και σταθερό και διαμεριστικό και μπορούσε να χτιστεί κομμάτι κομμάτι. Ο σχεδιασμός του πυρήνα (ο οποίος ήταν ένας πολυδιακομιστικός μικροπυρήνας) ήταν η σημαντικότερη διαφοροποίηση από το παραδοσιακό Unix. Το όνομά του είναι *GNU Hurd* και τρέχει πάνω στον μικροπυρήνα Mach. Αποτελείται κυρίως από ένα σύνολο προγραμμάτων (διακομιστών) που κάνουν παρόμοιες λειτουργίες με τον πυρήνα του Unix. Ο πρώτος πυρήνας ήταν ο TRIX, ένας πυρήνας κλήσεων μακρινών διεργασιών που αναπτύχθηκε στο MIT και διανεμήθηκε δωρεάν αλλά σταμάτησε να χρησιμοποιείται ως ακατάλληλος, καθώς ήταν μη φορητός (δεν λειτουργούσε σε άλλες αρχιτεκτονικές). Έτσι, υιοθετήθηκε ο Mach που αναπτύσσονταν στο Carnegie Mellon University, και το 1990 αφαιρέθηκαν από αυτόν γραμμές κώδικα ιδιόκτητου λογισμικού, έτσι ώστε να γίνει ελεύθερο λογισμικό. Πάνω στον Mach, βασίστηκαν τα μέρη υψηλότερου επιπέδου του πυρήνα (αρχικά με το όνομα Alix) που ήταν μια συλλογή εφαρμογών. Τελικά το σύστημα έγινε γνωστό με το όνομα Hurd. Ο όρος GNU/Hurd αναφέρεται στη διανομή του λειτουργικού συστήματος GNU που χρησιμοποιεί τον πυρήνα GNU Hurd. Η λέξη "GNU" στον όρο GNU Hurd δηλώνει ότι είναι μέρος του εγχειρίματος GNU, ενώ ο όρος "GNU/Hurd" το διαχωρίζει ως ένα εκ των τριών υπαρχόντων συστημάτων GNU: το GNU/Linux το GNU/Hurd και το GNU/kFreeBSD. Σκέτη η λέξη "GNU" αναφέρεται ή στο GNU/Hurd ή σε παράγωγο σύστημα Hurd. Πηγή: <http://el.wikipedia.org/wiki/GNU>

² Το Unix είναι ένα λειτουργικό σύστημα (operating system), δηλ. ένα πρόγραμμα, ή συλλογή από προγράμματα, που ελέγχει την ισχύ και διαχειρίζεται την πολυπλοκότητα του υπολογιστικού υλικού, επιτρέποντάς μας να εκτελούμε προγράμματα, να αποθηκεύουμε πληροφορίες σε αρχεία και να χρησιμοποιούμε το υλικό (hardware) του υπολογιστή μας, όπως ο εκτυπωτής, το πληκτρολόγιο και το τερματικό. Το λειτουργικό σύστημα είναι ο δεσμός μεταξύ του χρήστη και του υπολογιστή και ο σκοπός του είναι να δώσει στον χρήστη όλα τα εργαλεία που του χρειάζονται, εύκολα και χωρίς ιδιαίτερες γνώσεις. Το Unix, επιπλέον από τα υπόλοιπα λειτουργικά συστήματα, προσφέρει τις εξής δύο πολύ σημαντικές δυνατότητες : 1) Χρονικό καταμερισμό σε πολλούς χρήστες (multiuser time sharing), δηλ. τη δυνατότητα ταυτόχρονης χρήσης ενός υπολογιστή από πολλούς χρήστες και 2) Συνδρομικότητα στοιχειωδών εργασιών (multitasking), δηλ. τη δυνατότητα σ' έναν χρήστη να εκτελεί πολλές εργασίες ταυτόχρονα. Το Unix εκτελείται σε μεγάλους (mainframes), μεσαιούς (minis) ή και προσωπικούς υπολογιστές (PCs) και είναι ένα λειτουργικό σύστημα πολλών χρηστών (multiuser), δηλ. δύο ή περισσότεροι ή και εκατοντάδες χρήστες μπορούν να χρησιμοποιούν τον υπολογιστή την ίδια στιγμή. Οι εκδόσεις του Unix που τρέχουν σε PC αποκαλούνται συχνά προσωπικό Unix (personal UNIX). Η ονομασία Unix προήλθε από το όνομα Multics, μια παλιότερη προσπάθεια δημιουργίας ενός λειτουργικού συστήματος, από την οποία προέκυψαν σημαντικές ιδέες σχεδίασης και λειτουργίες του Unix. Έτσι, το Unix αρχικά θεωρείτο μια έκδοση του Multics με το όνομα Unics, αλλά με τον καιρό το ξεπέρασε στην αγορά και καθιερώθηκε η σημερινή του ονομασία. Το Unix σχεδιάστηκε και αναπτύχθηκε το 1969, από τους Ken Thompson, Dennis Ritchie, Douglas McIlroy και Joe Ossanna, για λογαριασμό της αμερικανικής εταιρείας AT&T. Κυκλοφόρησε για πρώτη φορά το 1971 και ήταν εξολοκλήρου γραμμένο σε συμβολική γλώσσα (assembly), κάτι που ήταν σύνηθες εκείνη την εποχή. Δύο χρόνια αργότερα, κυκλοφόρησε μια νέα, πρωτοποριακή έκδοση του Unix γραμμένη σε γλώσσα C από τον Dennis Ritchie. Επειδή πλέον βασιζόταν σε μια γλώσσα υψηλού επιπέδου έγινε πιο εύκολη η μεταφορά του σε περισσότερες πλατφόρμες υπολογιστών, (portable), δηλ. εύκολα υλοποιήσιμο σε διαφορετικούς υπολογιστές, καθιστώντας το Unix πολύ δημοφιλές σε ακαδημαϊκά ιδρύματα και επιχειρήσεις. Οι θύρες (ports) του Unix έχουν κατασκευαστεί σχεδόν για κάθε σύστημα υπολογιστή. Αυτό λοιπόν που ξεχωρίζει το Unix από τα άλλα λειτουργικά συστήματα είναι η

από τη θέση του στο MIT, προκειμένου να μη θεωρηθεί η ιδέα του, ιδιοκτησία του πανεπιστημίου κατά τους κανόνες της Διανοητικής Ιδιοκτησίας που εφαρμόζονταν στις Ηνωμένες Πολιτείες (Imhorst, 2004).

Στο πλαίσιο αυτής της ατομικής δράσης του Stallman, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη της κοινωνίας της πληροφορίας και τις τρέχουσες κοινωνικές εξελίξεις, ξεκινά η συγκρότηση του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού, το οποίο έχει ως στόχο την ανάπτυξη και τη διάχυση του ελεύθερου λογισμικού ως πληροφορική τεχνολογία. Η έννοια της χρήσης της συγκεκριμένης πληροφορικής τεχνολογίας αναπτύχθηκε παράλληλα με το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού. Ως αποτέλεσμα δηλαδή προκύπτει η αμφίδρομη ανάπτυξη προϊόντων ελεύθερου λογισμικού και του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού, αποτυπώνοντας την πορεία διάδρασης μεταξύ κοινωνικών δρώντων, συλλογικών συμπεριφορών και δομικών συνθηκών που αφορούν στη συγκεκριμένη πληροφορική τεχνολογία.

Όπως, άλλωστε χαρακτηριστικά αναφέρει ο Markoff (1996:45) «για τη δημιουργία ενός κοινωνικού κινήματος απαιτούνται πολλές αλληλένδετες εξελίξεις όπως πολίτες που αυτοοργανώνονται για τη διεκδίκηση αιτημάτων από την κυβέρνηση, μια πολιτική ελίτ εθισμένη να ισχυρίζεται ότι κυβερνά στο όνομα του λαού, εξελίξεις στις μεταφορές και τις εμπορικές σχέσεις που συνδέουν απομακρυσμένους πληθυσμούς, εξάπλωση της εγγραματοσύνης και νέα μέσα επικοινωνίας που οδηγούν χωρικά διαστάμενους ανθρώπους να αισθάνονται ότι κινούνται μ' έναν κοινό ρυθμό». Αντίστοιχα οι De la Porta & Diani (2006:20) καταγράφουν ότι τα νέα κοινωνικά κινήματα εμπλέκονται σε συγκρουσιακές σχέσεις με καθορισμένους αντιπάλους. Συνδέονται με ένα πυκνό ανεπίσημο δίκτυο και έχουν σαφή συλλογική ταυτότητα.

Υπό αυτή την έννοια, το βασικό αίτημα που διατυπώνει το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού αναδεικνύει μια ουσιαστική αντίθεση ανάμεσα σε αυτό και τις εταιρείες ανάπτυξης πληροφορικής τεχνολογίας, καθώς πολλές φορές και τις κυβερνήσεις που επιβάλλουν περιοριστικούς νόμους για τη χρήση των λογισμικών. Από τη μία το κίνημα αγωνίζεται να διατηρήσει τον μη εμπορευματικό χαρακτήρα του λογισμικού και να τελειοποιήσει τα αμεσοδημοκρατικά μοντέλα συναπόφασης για τον καθορισμό της εξέλιξής του, και από την άλλη οι εταιρείες αντιπαραβάλλουν το κέρδος.

ανεξαρτησία του από τους κατασκευαστές λογισμικού. Πηγή: Stallings, William. "Operating Systems: Internals and Design Principles" 5th ed, page 91. Pearson Education, Inc. 2005.

Στη βάση αυτών τα αιτημάτων το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, εκφράζει το θετικό σκοπό των νέων κοινωνικών κινημάτων, όπως τον καταγράφει ο Touraine (1999:79), ο οποίος αφορά στην υπεράσπιση των κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων, για μια ελεύθερη και ανθρώπινη ύπαρξη, των κοινωνικών δρώντων σε αντίθεση με την κυρίαρχη αγορά, για τον οποίο και συγκρούεται. Τον καθοριστικό ρόλο σε αυτή τη σύγκρουση διαδραματίζουν οι κυβερνήσεις αποφασίζοντας μέσω της νομοθεσίας «ποιος και πως θα καθορίζει την εξέλιξη του ελεύθερου λογισμικού ή πιο απλά ποιος και πως θα καθορίζει τον κώδικα που κάθε φορά υιοθετείται σε κάθε εγχείρημα ελεύθερου λογισμικού» (Grassmuck, 2002).

2.3. Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, ένα νέο ειδικό κοινωνικό κίνημα

Ο H.Blummer (1969) ορίζει τη συλλογική συμπεριφορά ως ένα ειδικό πεδίο της κοινωνικής δράσης, το οποίο συνίσταται από μορφές συμπεριφορών που δεν προσδιορίζονται από τις κατεστημένες κοινωνικές επιταγές και το ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Η συλλογική συμπεριφορά αποτελεί το πεδίο της κοινωνικής δράσης, όπου γίνεται μια αποσύνθεση των παλιών καταστάσεων και εμφανίζονται νέες, όσον αφορά σε ένα πεδίο κοινωνικών μεταρρυθμίσεων ή ακόμα και σε μια γενικότερη αλλαγή στο σύνολο της κοινωνίας, όπως και συμβαίνει στη σύγχρονη μετανεωτερική κοινωνία. Η συλλογική συμπεριφορά προκαλείται λοιπόν ως απάντηση στις διαρθρωτικές αλλαγές που οφείλονται στη μετανεωτερικότητα (Cayir, 2004).

Βέβαια ο συλλογικός χαρακτήρας των κοινωνικών σχέσεων και συμπεριφορών βασίζεται στο ήδη υπάρχον σύστημα αξιών και νοηματοδοτήσεων των κοινωνικών υποκειμένων, έτσι ώστε η κοινωνική σημασία και η συνθετότητα των μορφών συλλογικής συμπεριφοράς να διαφέρουν (Αλεξανδρόπουλος, 2001). Ο συλλογικός αυτός χαρακτήρας των κοινωνικών σχέσεων σαφώς όμως και εμπεριέχει και τη «δυναμική της εξουσίας», βάσει της ανάλυσης του Foucault (1991:170), η οποία αντικατοπτρίζεται στο πλαίσιο των νέων συγκρούσεων. Ωστόσο, η σύλληψη της κοινωνικής σχέσης ως σχέσης εξουσίας προϋποθέτει αναπόφευκτα ότι οι δρώντες της συλλογικής συμπεριφοράς που συναπαρτίζουν την κοινωνική σχέση εξουσίας τοποθετούνται εντός του ίδιου πολιτισμικού πεδίου, στο οποίο συγκρούονται (Ψημίτης, 2006:133), όπως έτσι συμβαίνει και με τη δραστηριοποίηση του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού.

Επί της ουσίας, δηλαδή, οι διεκδικήσεις του κινήματος αφορούν σε ένα ζήτημα, αυτό δηλαδή της ελεύθερης διαχείρισης των πληροφοριακών τεχνολογιών και της

πληροφορίας, το οποίο να μην είναι εστιασμένο, αλλά μέσω αυτού προασπίζονται το δικαίωμα της πολιτισμικής ισότητας που επιφέρει η ελεύθερη διαχείριση τους για το σύνολο της κοινωνίας. Έτσι το κίνημα δεν έρχεται σε πλήρη ρήξη με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, αλλά προάγοντας την ελεύθερη διαχείριση της πληροφορικής τεχνολογίας, προωθεί και επιζητά η διαφορετικότητα που επιλέγει ως προς τη χρήση των πληροφοριακών τεχνολογιών να είναι αποδεκτή από αυτό το πλαίσιο. Αποτελώντας μια νέα κοινωνική δύναμη που εισέρχεται δυναμικά στο πεδίο των κοινωνικών συγκρούσεων της ίδιας κοινωνίας, προβάλλει τα δικαιώματα της ελευθερίας και της ισοτιμίας, προβαίνοντας σε δράσεις που στόχο έχουν τόσο την αποδοχή της διαφορετικότητας και της προσωπικής αυτονομίας στην κοινωνία της πληροφορίας όσο και την εξυγίανση των ανισοτήτων που πηγάζουν από την κατεστημένη διαχείριση της πληροφορικής τεχνολογίας από τις κυβερνήσεις και τις βιομηχανίες. Στο πλαίσιο αυτό ο Touraine (στο Ψημίτης, 2006:390) ορίζει τα κινήματα ως *«συγκρούσεις μεταξύ οργανωμένων δρώντων γύρω από την κοινωνική χρήση κοινών πολιτισμικών αξιών»*. Για τη συγκεκριμένη περίπτωση κοινή πολιτισμική αξία συνιστά η διαχείριση της πληροφορικής τεχνολογίας και της πληροφορίας.

Όπως αναπτύσσεται στη συνέχεια λοιπόν, απόρροια αυτών των διεκδικήσεων συνιστά για το κίνημα, ακριβώς η θέση του Ψημίτη (2006:19) για τα νέα κοινωνικά κινήματα, μια αδιάλειπτη, δηλαδή, *«διαδικασία συγκρότησης, η οποία βασίζεται στη δυνατότητα ανάπτυξης συλλογικής δράσης, ικανή να δηλώσει την αυτόνομη ταυτότητα του κινήματος στην κοινωνία, αλλά και ετερότητα, προβάλλοντας το δικό του πρότυπο ένταξης στον πολύπλοκο κοινωνικό κόσμο»*. Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού διαμορφώνει, δηλαδή, μια κουλτούρα που βασίζεται στην αρχή της συνεργατικής και μη εμπορευματικής δημιουργίας, με στόχο την επέκταση της και σε κάθε μορφή ανθρώπινης δραστηριότητας σε παράλληλη πορεία με την καπιταλιστική παραγωγή ως προς την οικονομία των άυλων αγαθών της πληροφορίας.

Σύμφωνα με τον H. Blummer (1995) τα κοινωνικά κινήματα αποτελούν τις συλλογικές επιχειρήσεις που δύνανται να εδραιώσουν μια νέα διάρθρωση της κοινωνικής ζωής. Η δράση τους ξεκινά σε συνθήκες δυσφορίας και αντλούν την κινητήρια δύναμη τους κατά πρώτον από την απογοήτευση της ισχύουσας μορφής της κοινωνικής ζωής και κατά δεύτερον από την επιθυμία και τις ελπίδες για την εγκαθίδρυση ενός νέου συστήματος ως προς τον τρόπο διαβίωσης. Η εμπορευματοποίηση των λογισμικών αποτέλεσε αυτές τις συνθήκες δυσφορίας για το κίνημα, το οποίο έθεσε ως στόχο την ελεύθερη διακίνηση λογισμικού, στο πλαίσιο μιας

ευρύτερης αντίληψης για τη διαχείριση του κοινωνικού βίου. Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, με βάση τις αρχές που διατυπώνει, οι οποίες αναπτύσσονται στη συνέχεια, διαδραματίζει επί της ουσίας το ρόλο ενός αντιθετικού πόλου, όπως αναφέρεται και ο Ψημίτης (2006:12) για τα νέα κοινωνικά κινήματα, «ως προς το πολιτικά κυρίαρχο πρότυπο της νεοφιλελεύθερης συναίνεσης», αντιτάσσοντας μέσω της ελεύθερης χρήσης της συγκεκριμένης τεχνολογίας πραγματικά ένα μοντέλο εναλλακτικής παγκοσμιοποίησης. Όπως αναφέρει ο R. Stallman (1999), «όταν οι άνθρωποι αντιτίθενται στην παγκοσμιοποίηση, εννοούν συνήθως την παγκοσμιοποίηση της επιχειρηματικής εξουσίας. Η ειδική αποτελεσματική εξουσία των επιχειρήσεων αποτελεί προσβολή απέναντι στη δημοκρατία- η παγκοσμιοποίηση αυτής της αδικίας γεννά μια ακόμη μεγαλύτερη. Αλλά ελεύθερο λογισμικό είναι η ανθρώπινη γνώση και συνεργασία. Η παγκοσμιοποίηση αυτού του κοινωνικού αγαθού το καθιστά καλύτερο».

Έχοντας ως αφετηρία τη συγκεκριμένη εννοιολόγηση που προαναφέρθηκε, ο H.Blummer διαχωρίζει τα κοινωνικά κινήματα σε τρεις βασικούς τύπους, το γενικό κοινωνικό κίνημα, το ειδικό κοινωνικό κίνημα και το εκφραστικό κοινωνικό κίνημα³ (Blummer, 1995).

Τα γενικά κοινωνικά κινήματα αποτελούν το υπόβαθρο για τη δημιουργία των ειδικών κοινωνικών κινήματων. Διαμέσου των πολιτισμικών μεταβολών που συντελούνται από τα γενικά κοινωνικά κινήματα προάγονται τα θεμέλια για την ίδρυση των ειδικών κοινωνικών κινήματων, αφού αποκρυσταλλώνονται τα κίνητρα της κινητοποίησης των γενικών κοινωνικών κινήματων, απογοήτευση, επιθυμία, ελπίδα, και προσανατολίζονται σε ένα συγκεκριμένο σκοπό.

Στο πλαίσιο ανάπτυξης της κοινωνίας της πληροφορίας, με τη διείσδυση των πληροφορικών τεχνολογιών και ειδικότερα την εξάπλωση του internet στην οργάνωση των σύγχρονων δυτικών κοινωνιών, η ονομαζόμενη ubiquitous computing σύμφωνα με

³ Ο τύπος του γενικού κοινωνικού κινήματος ενέχει μια ευρεία έννοια και αφορά στα κινήματα που έχουν μεταβάλλει τις στάσεις, τις αντιλήψεις και τις ιδέες τους όσον αφορά στα δικαιώματα και τα συμφέροντα τους, νοηματοδοτώντας και επαναπροσδιορίζοντας τις δράσεις τους ως προς γενικότερες καταστάσεις. Ουσιαστικά αναφέρεται σε ένα πλαίσιο πολιτιστικών μεταβολών, μέσα από το οποίο αναδύονται νέες αξίες, αντιλήψεις και ιδέες, οδηγώντας τα κοινωνικά υποκείμενα σε νέες κατευθύνσεις. Βέβαια σε σχέση με αυτές τις πολιτιστικές μεταβολές οι αναπαραστάσεις στην αρχή, που καλλιεργούν τα κοινωνικά υποκείμενα, είναι ασαφείς και ακαθόριστες, χωρίς συγκεκριμένο σκοπό. Τα γενικά κοινωνικά κινήματα έχουν μόνο μια γενική κατεύθυνση, προς την οποία κινούνται αργά, κάνοντας προσπάθειες μη συνδυασμένων δράσεων. Είναι ανοργάνωτα, χωρίς εγκαθιδρυμένη ηγεσία, μη αναγνωρισμένα μέλη, με μικρό βαθμό καθοδήγησης και ελέγχου. Τα εκφραστικά κοινωνικά κινήματα αφορούν σε θρησκευτικά και κινήματα μόδας, τα οποία δεν αποτελούν αντικείμενο της παρούσας εργασίας και για αυτό το λόγο δεν αναλύονται.

τους Lyytinen & Yoo (2002)⁴ ή αόρατη τεχνολογία των υπολογιστών σύμφωνα με τον Weiser (1991), όσον αφορά στον οικονομικό τομέα, στα κέντρα λήψης πολιτικών αποφάσεων αλλά και στον καθημερινό βίο των πολιτών, επηρεάζοντας μορφές των κοινωνικών και πολιτισμικών πτυχών αυτού, παρατηρείται η εμφάνιση κοινωνικών κινήματων με τον όρο Computerization Movements (Iacono & Kling, 1988), όπως είναι το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού.

Τα CMs νομιμοποιούν τεχνολογικές ανακαλύψεις στη βάση ενός ιδεολογικού οράματος (Elliot & Kraemer, 2008; Tonkin, 2008). Τα κοινωνικά αυτά κινήματα δε θα μπορούσαν να μη συγκροτηθούν, καθώς η χρήση της πληροφορικής τεχνολογίας και της πληροφορίας συνιστά ένα περεταίρω πεδίο καλλιέργειας κοινωνικών ανισοτήτων, στο πλαίσιο των ήδη υπάρχοντων κοινωνικών προτύπων. Σε αυτό το επίπεδο δράσης τα CMs προάγουν αρένες όπου οι άνθρωποι αναπτύσσουν «τεχνολογικά νοηματικά πλαίσια δράσης»⁵ για το ποια είναι η σωστή χρήση των υπολογιστών και πώς μπορεί να συνάδει με τους οργανισμούς τους (Lynne et all, 2005). Και όπως θα καταγραφεί στη συνέχεια το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, μέσα από τη δράση του, καλλιεργεί το έδαφος ώστε να αναδείξει την σημαντικότητα των ανισοτήτων που προκύπτουν από τη διαχείριση της πληροφορικής τεχνολογίας, σύμφωνα και με τη θέση του Ψημίτη (2006:36) για το γεγονός ότι τα νέα κοινωνικά κινήματα συμβάλλουν στην ανάδειξη της *«ηθικής και πολιτισμικής σημασίας που οι ανισότητες αποκτούν σταδιακά για την κοινωνία στο σύνολο της»*.

Τα Computerization Movements είναι ένας ειδικός τύπος κοινωνικών κινήματων των οποίων η εστίαση αφορά σε συστήματα διαχείρισης βασισμένα σε υπολογιστές ως εργαλεία για να αλλάξουν- αναδιαμορφώσουν την υπάρχουσα κοινωνική αναδιάρθρωση (Elliot & Kraemer, 2008). Τα Computerization Movements προωθούν τη διαδικασία του Computerization (μηχανοργάνωση μέσω υπολογιστή), πέρα από τις επιδράσεις που αφορούν στη βιομηχανική παραγωγή και τις πωλήσεις υπολογιστών, σε μαζικό επίπεδο χρήσης (Iacono & Kling, 2001) και διακρίνονται από πεδία δράσης που

⁴ **Ubiquitous computing (ubicomp)** είναι ένα μοντέλο διάδρασης κοινωνικού υποκειμένου και υπολογιστή, στο οποίο ο ρόλος της πληροφορίας είναι καθοριστικός και έχει ενταχθεί πλήρως στις καθημερινές πρακτικές των δρώντων. Στο πλαίσιο αυτών των συνηθισμένων κοινωνικών πρακτικών, η χρήση ubiquitous τεχνολογίας εμπεριέχει τη χρήση πολλών υπολογιστικών συσκευών και συστημάτων ταυτόχρονα, χωρίς να είναι απαραίτητο ότι οι δρώντες έχουν τη συνειδητή γνώση αυτής της χρήσης. Αποδίδοντας έναν πιο επίσημο ορισμό η Ubiquitous τεχνολογία ορίζεται ως «μηχανές που ταιριάζουν σε ανθρώπινα περιβάλλοντα αντί να αναγκάζονται οι άνθρωποι να τα εντάξουν». Το παράδειγμα αυτό μπορεί να περιγραφεί εξίσου με τον όρο διάχυτη τεχνολογία, η οποία διαποτίζει διάφορες πτυχές της κοινωνικής πραγματικότητας.

⁵ Η επεξήγηση του όρου θα αποδοθεί στη συνέχεια του κεφαλαίου

αφορούν στην παραγωγικότητα, στην ελευθερία και τα δικαιώματα στην πληροφορία, στην εξαφάνιση της απόστασης, στη διάχυτη τεχνολογία, στον εκδημοκρατισμό (Elliot & Kraemer, 2008). Η δράση των κινημάτων αυτών διατρέχει και αφορά στο σύνολο του παγκόσμιου κοινωνικού ιστού τόσο χωρικά όσο και χρονικά. Χρησιμοποιώντας τον όρο του Melluci (2002:80) «πλανητοποίηση», γίνεται κατανοητό ότι η προώθηση των στόχων των CMs αφορά πλήρως στην κοινωνική διάρθρωση και όχι αποκλειστικά στη χρήση της πληροφορικής τεχνολογίας ως έναν αυθύπαρκτο και αυτόνομο χώρο, καθώς δεν υφίσταται χώρος και χρόνος εκτός της κοινωνίας. Ο στόχος δηλαδή της ελεύθερης χρήσης της πληροφορικής τεχνολογίας είναι πλήρως κοινωνικός και αφορά σε κάθε διαθέσιμο επίπεδο, φυσικό, νοητικό, σχεσιακό, τεχνικό, ενώ παράλληλα εξαρτάται από την ίδια την κοινωνική διάρθρωση, από τη μορφή οργάνωσης που η ίδια η κοινωνία παράγει.

Τα CMs προάγοντας τη χρήση της διάχυτης πληροφορικής τεχνολογίας και πληροφορίας μέσα από τη δράση τους, παρέχουν τη δυνατότητα της φυσικής αποδέσμευσης από το χώρο καλλιεργώντας νέες προκλήσεις για τις σύγχρονες δημοκρατικές κοινωνίες. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο Melluci (2002:263) *«Η σύγχρονη δημοκρατία απαιτεί καινούριες συνθήκες που θα επιτρέπουν την αναγνώριση της αυτονομίας των διεργασιών μέσα από τις οποίες άτομα και συλλογικότητες προσδίδουν νόημα σε αυτό που είναι και αυτό που κάνουν»*. Ιδιαίτερα το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού προάγοντας την ελεύθερη χρήση του λογισμικού καλλιεργεί αυτές τις συνθήκες παράγοντας νοήματα που αφορούν πλήρως στην αυτονομία των κοινωνικών υποκειμένων.

Με αυτόν τον τρόπο το κίνημα, ως computerization movement, στοχεύει στον εκδημοκρατισμό και δημιουργεί μέσω των δράσεων του αυτές τις νέες συνθήκες με τις οποίες επιβεβαιώνει τη θέση του Tilly (2007:325-326) ότι, δηλαδή, τα κοινωνικά κινήματα «με το πρόγραμμα τους ή με τις παράπλευρες συνέπειες της δράσης τους διευρύνουν το φάσμα των συμμετεχόντων στη δημόσια πολιτική». Παράλληλα οδηγεί τους κοινωνικούς δρώντες στην συνειδητοποίηση των απαραίτητων δράσεων για κοινωνική μεταβολή ως προς την ελευθερία διαχείρισης της πληροφορίας και της πληροφορικής τεχνολογίας, δράσεις που απορρέουν σεβασμό στη διαφορετικότητα.

Ο Stallman (2009) αναφέρει «Τι είναι λοιπόν ο ακτιβισμός για ελεύθερο λογισμικό; Είναι ο αγώνας για την καθιέρωση και τη διατήρηση αυτών των ελευθεριών. Είναι αγώνας, γιατί οι περισσότεροι χρήστες ηλεκτρονικού υπολογιστή δεν έχουν αυτές τις ελευθερίες. Τους τις πήραν στη δεκαετία του 1970, όταν ένα πολύ

μικρό τμήμα της κοινωνίας έκανε χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή- όταν η χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή έγινε ευρύτερα διαδεδομένη στη δεκαετία του 1990, αυτό που διαδόθηκε ήταν η χρήση της υποδούλωσης του χρήστη στο λογισμικό αποκλειστικής εκμετάλλευσης».

Γίνεται κατανοητό λοιπόν ότι το κίνημα το ελεύθερου λογισμικού υποστηρίζει ότι οι συγκεκριμένες κοινωνικό-πολιτικές συνθήκες δε διασφαλίζουν τα απαραίτητα εχέγγυα για τη χρήση της πληροφορικής τεχνολογίας ισότιμα από τους δρώντες, όπως θα όφειλε να τα παρέχει μια δημοκρατική κοινωνία. Ο Tarrow (1999) αναφέρεται στα νέα κοινωνικά κινήματα ως φορείς δράσης και πολιτικής συμμετοχής που επεκτείνουν τους όρους συμμετοχής στη σύγχρονη πολιτική δημοκρατία. Υπό αυτή την έννοια λειτουργεί και το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, το οποίο εκφράζει ένα σύνολο ανθρώπων που στερούνται πρόσβασης σε δίκτυα εξουσίας που μπορούν θεσμικά να καθορίσουν τη χρήση των πληροφορικών τεχνολογιών.

Τα Computerization Movements, λοιπόν, είναι ειδικά κοινωνικά κινήματα που έχουν απόλυτα καθορισμένο και διασαφηνισμένο το αντικείμενο ή το στόχο τους. Τα μέλη τους μοιράζονται κοινές πεποιθήσεις και αξίες, ώστε οι στόχοι για την επίτευξη της κοινωνικής αλλαγής να είναι πιο εστιασμένοι (Elliot & Kraemer, 2008) και σε αυτήν την προσπάθεια να επιτύχουν τους στόχους τους, αναπτύσσουν οργάνωση και δομή.

Οι Turner και Killian στο έργο τους *Collective Behaviour* (1972:45) υποστηρίζουν ότι, *«καθώς ένα κίνημα αναπτύσσεται, αποκτά το χαρακτήρα μιας κοινωνίας, διαμορφώνοντας τη δική του κουλτούρα, κοινωνική οργάνωση και ένα νέο σχήμα ζωής»*. Αναπτύσσουν αποδεκτή ηγεσία και έναν καθορισμένο αριθμό μελών, των οποίων κύριο χαρακτηριστικό είναι η συλλογική συνείδηση. Τα ειδικά κοινωνικά κινήματα διαμορφώνουν παραδόσεις, κατευθυντήριες αξίες, μια φιλοσοφία, κανόνες και γενικότερα μια δεσμίδα προσδοκιών. Τα μέλη τους συνδέονται με πίστη και νομιμοποιητικές πεποιθήσεις. Στο εσωτερικό τους αναπτύσσεται ένας καταμερισμός εργασίας, διαμορφώνοντας έτσι την κοινωνική τους δομή και εκφράζουν έτσι την ατομική τους συμβολή στην αναπαραγωγή της συγκεκριμένης κοινωνικής δομής (Blummer, 1995), όπως ακριβώς συμβαίνει και με το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, το οποίο στοχεύει σε μια βαθιά κοινωνική μεταβολή που αφορά στην ελευθερία, η οποία ξεκινά με την ελεύθερη χρήση της πληροφορικής τεχνολογίας. Η διαμόρφωση βέβαια αυτής της σταθερής δομής του κοινωνικού κινήματος δεν υφίσταται με την εμφάνιση του, αλλά επέρχεται κατά τη διάρκεια της πορείας της

ανάπτυξης του. Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού συνιστά ένα νέο κοινωνικό κίνημα ειδικού τύπου, όπως διαφαίνεται από την πορεία του. Συνιστά ένα νέο συλλογικό υποκείμενο της κοινωνικής μεταβολής και του κοινωνικού ανταγωνισμού σε συνάρτηση, βάσει της θέσης του Ψημίτη (2006:40) για τα νέα κοινωνικά κινήματα, με τις δομικές κοινωνικές συνθήκες, την πολιτισμική παραγωγή αξιών, καθώς και τις μορφές οργάνωσης του και εξέλιξης της δράσης του.

Το 1985 ο Stallman δημοσιεύει το GNU μανιφέστο, στο οποίο διακηρύττει την πρόθεσή του να εκδώσει το GNU ως ελεύθερο λογισμικό, και ιδρύει το Free Software Foundation⁶, ένα ίδρυμα για την υποστήριξη του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού, το οποίο αποτέλεσε και το βασικότερο οργανισμό του κοινωνικού κινήματος, ο οποίος φροντίζει τα θέματα και διαθέτει τους υλικούς πόρους- προσφερόμενη εργασία, χρήμα, υποδομές οργάνωσης, διαθέσιμα μέσα επικοινωνίας-, που είναι απαραίτητα για το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού να επιβιώσει σε πρώτο επίπεδο και σε δεύτερη φάση να πετύχει τους στόχους του (Christiansen, 2009). Το Free Software Foundation ταυτίζοντας τους στόχους του με αυτούς του κινήματος αποτελεί και τον κύριο θεσμικό εκφραστή του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού.

Οι ελευθερίες που προάγει το κίνημα

Ταυτόχρονα με αυτές τις εξελίξεις λοιπόν, διαμορφωνόταν μέσα στις κοινότητες των χάκερ⁷, η ιδέα του copyleft, ως αντιστροφή και αναποδογύρισμα των κανόνων του

⁶ Ο ρόλος και η πορεία του Free Software Foundation θα περιγραφούν στη συνέχεια της παρούσας εργασίας.

⁷ Ο όρος hacker χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά στο MIT (Massachusetts Institute of Technology) για να δηλώσει γενικά την ασχολία με τον υπολογιστή. Προήλθε από τον όρο “hack writer” που αναφέρεται σε συγγραφέα ο οποίος “ξεζουμίζει” το κείμενό του (“hacks” away at the typewriter) προτού το ολοκληρώσει. Στη δεκαετία του ‘60 και ‘70 ο όρος χρησιμοποιήθηκε για τους τελειομανείς προγραμματιστές. Χρησιμοποιήθηκε επίσης και για δραστηριότητες που δεν συμπεριελάμβαναν υπολογιστές, αλλά γενικά απαιτούσαν τη συνδιαλλαγή με πολύπλοκα συστήματα (Barlow,1990). Από τη δεκαετία του 1980 και έπειτα, ως hacker νοείται εκείνος που ενδιαφέρεται έντονα για τις μυστικές και “κρυφές” λειτουργίες οποιουδήποτε λειτουργικού συστήματος υπολογιστή. Στη πλειοψηφία των περιπτώσεων οι hackers είναι προγραμματιστές και για αυτό το λόγο έχουν εκτενή και σε βάθος γνώση των λειτουργικών συστημάτων και των γλωσσών προγραμματισμού. Προσπαθούν να ανακαλύψουν τα “κενά” στα συστήματα υπολογιστών, καθώς και τους λόγους ύπαρξης αυτών των “κενών”. Οι hackers αναζητούν σταθερά πρόσθετη γνώση, μοιράζονται ελεύθερα ότι έχουν ανακαλύψει και ποτέ δεν καταστρέφουν δεδομένα σκοπίμως. Το hacking γίνεται για πρώτη φορά αντιληπτό τη δεκαετία του 1950 σε εργαστήρια πληροφορικής τεχνολογίας στις Η.Π.Α. «Ως hack-ιστική ορίσθηκε μια ιδέα που αναδιατάσσοντας δεδομένα, δυνατότητες και αυτονόητα κατάφερνε να εκτονώσει θεωρητικά και πρακτικά τη σύγχυση που προκαλούσε η αύξηση της γνώσης με τις καθιερωμένες μεθόδους. Ευθύς εξαρχής το hacking συνδέθηκε με συγκεκριμένους ανθρώπους» (Λάζος, 2001:95). Η δημιουργία του πλαισίου της Κοινωνίας της Πληροφορίας αποτέλεσε το πλέον κατάλληλο υπόβαθρο για την παράλληλη ανάπτυξη του hacking, καθώς το κοινωνικό πλαίσιο της ευκαιρίας (Δημόπουλος, 2003) της παρεκκλίνουσας συμπεριφοράς συνιστά καθοριστικό παράγοντα. Έτσι το hacking αναπτύσσεται κατά τη διάρκεια ακανόνιστων γεγονότων, σε μια περίοδο που η κοινωνία της πληροφορίας είναι νομικά «μετέωρη» και σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν οι προσωπικές αντιλήψεις των δρώντων. Ο Levy (1984) διακρίνει τέσσερις γενιές των hackers, οι οποίες καταγράφονται και στη μελέτη του Γ. Λάζου

copyright (all rights reversed). Το copyleft είναι ο όρος που περιγράφει κάθε άδεια χρήσης πνευματικού έργου, με την οποία ο δημιουργός επιτρέπει την ελεύθερη χρήση, αναπαραγωγή, τροποποίηση και βελτίωση του έργου, υπό τον όρο ότι κάθε νέα τροποποιημένη/βελτιωμένη έκδοση αυτού θα εκδίδεται με την ίδια άδεια. Η ιδέα του copyleft αποτέλεσε το νομικό όχημα, πάνω στο οποίο οικοδομήθηκε όλο το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού και κατέστη δυνατή η απελευθέρωση της δημιουργίας από τα δεσμά της ιδιοκτησίας και το συνεργατικό χτίσιμο τεράστιων συγκεντρώσεων κώδικα από τις κοινότητες. Το 1989 ο Stallman συγγράφει την πιο σημαντική copyleft άδεια, την General Public Licence⁸ (Rosen, 2004; West, 2005), η οποία εκτός των άλλων

«Πληροφορική και Έγκλημα» το 2001. Η πρώτη γενιά των hackers αναφέρεται σε επιστήμονες που συμμετείχαν στην ανάπτυξη των πρώτων μεθόδων προγραμματισμού, ηλεκτρικών στην αρχή και ηλεκτρονικών στη συνέχεια, υπολογιστών. Οι πρώτοι hackers ήταν απόλυτα προσηλωμένοι στο έργο τους και «ζούσαν για να προγραμματίζουν». Κλεισμένοι στα εργαστήρια, κυρίως του MIT, κατά τις δεκαετίες του 1950 και του 1960, δεν είχαν κάποια συστηματική και μόνιμη επαφή με την ευρύτερη κοινωνική πραγματικότητα και τις εξελίξεις της. Ο Ψυχρός Πόλεμος τούς ήταν κάτι το μακρινό, και το γεγονός ότι εργάζονταν για λογαριασμό στρατιωτικοβιομηχανικών κύκλων και μυστικών υπηρεσιών δεν τους απασχολούσε ιδιαίτερα. Η πρώτη αυτή ομάδα χαρακτηριζόταν από συγκεκριμένες ηθικές αρχές⁷, οι οποίες έρχονταν σε αντίθεση με αυτές των εργοδοτών τους. Ωστόσο, όντας μια μικρή μειοψηφία, δε συνιστούσαν κίνδυνο για την κυρίαρχη τάξη. Η δεύτερη γενιά των hackers περιλάμβανε επιστήμονες, πολλοί εκ των οποίων ήταν επιχειρηματικά προσανατολισμένοι, που έθεσαν ως σκοπό τους τη μετάδοση της χρήσης της πληροφορικής τεχνολογίας στον ευρύτερο πληθυσμό. Πρόκειται για τους επιστήμονες που ανέπτυξαν τους πρώτους προσωπικούς υπολογιστές, έστω και αν δεν διέθεταν παρά περιορισμένες δυνατότητες. Επιπλέον, η δεύτερη γενιά ασχολήθηκε συστηματικά «με τη μελέτη όσον αφορά στους τρόπους βελτίωσης της επικοινωνίας μεταξύ ανθρώπων και υπολογιστών, θέτοντας με αυτόν τον τρόπο τις τεχνολογικές βάσεις για την περαιτέρω διάχυση της Κοινωνίας της Πληροφορίας. Η τρίτη γενιά αναφέρεται στους προγραμματιστές που σχεδίασαν τις πρώτες αρχιτεκτονικές, πάνω στις οποίες θα αναπτύσσονταν στο κοντινό μέλλον τα ηλεκτρονικά παιχνίδια. Η τρίτη αυτή γενιά είναι σαφώς προσανατολισμένη σε μια ήδη δημιουργημένη αγορά πληροφορικής τεχνολογίας γύρω από τον προσωπικό υπολογιστή, στο πλαίσιο της κοινωνίας της αγοράς, και προσπαθεί να ανταποκριθεί στη ζήτηση ή να δημιουργήσει μια ζήτηση με βάση πιθανές δυναμικές ανάγκες των κοινωνικών υποκειμένων. Για το λόγο αυτό οι δράσεις των hackers βάσει της προαναφερθείσας τυπολογίας μπορούν να χαρακτηριστούν ως αντικομοφορμιστικές και σε κάποιες περιπτώσεις και επαναστατικές, σε αντίθεση με τις παραβατικές δράσεις των crackers.

⁸ Η GNU General Public License (Γενική Άδεια Δημόσιας Χρήσης GNU) (GNU GPL ή απλά GPL) είναι πιθανόν η περισσότερο δημοφιλής άδεια χρήσης ελεύθερου λογισμικού, και είναι η άδεια που προστατεύει το μεγαλύτερο ποσοστό του ελεύθερου λογισμικού που υπάρχει μέχρι σήμερα. Η πιο πρόσφατη έκδοση της άδειας, η έκδοση 2, εκδόθηκε το 1991. Ένα προσχέδιο της τρίτης έκδοσης της GPL παρουσιάστηκε στις 16 Ιανουαρίου 2006 στο Τεχνολογικό Ινστιτούτο Μασαχουσέτης (MIT). Ακολούθησε μια δεύτερη εκδοχή του προσχεδίου στις 27 Ιουλίου 2006. Σύμφωνα με κάποιες μελέτες και μετρήσεις, η GPL είναι η δημοφιλέστερη άδεια ελεύθερου και ανοιχτού λογισμικού. Σε μέτρηση που έγινε τον Απρίλιο του 2005, 75% από τα 23,479 ελεύθερα προγράμματα του Freshmeat, και 68% από τα προγράμματα στο SourceForge, ανήκουν στην GPL. Αξίζει να αναφερθεί ότι οι δύο αυτοί δικτυακοί τόποι, ανήκουν στην εταιρεία Geeknet, η οποία υποστηρίζει τόσο την άδεια όσο και κατ' επέκτασιν το Λίνουξ. Μια παλαιότερη έρευνα που έκανε το Red Hat Linux 7.1 το 2001, βρήκε πως το 50% του πηγαίου κώδικα ήταν άδειας GPL, και η έρευνα του 1997 που έκανε το Metalab, το μεγαλύτερο αρχείο ελεύθερου λογισμικού της εποχής, έδειξε το ίδιο. Τα πιο γνωστά/σημαντικά προγράμματα που ανήκουν στην άδεια αποτελούν τον πυρήνα Λίνουξ και τον μεταγλωττιστή GNU Compiler Collection. Το λογότυπο της Gnu. Πηγή: http://el.wikipedia.org/wiki/GNU_GPL

υποχρεώνει τους δημιουργούς να δημοσιεύουν τον πηγαίο κώδικα⁹ των λογισμικών τους, απαραίτητο στοιχείο για να είναι δυνατή η τροποποίησή του από τρίτους. Το γεγονός αυτό ήταν ιδιαίτερα σημαντικό, καθώς, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία περί πνευματικής ιδιοκτησίας, η ελεύθερη αντιγραφή, διανομή και τροποποίηση του λογισμικού δεν επιτρέπεται.

Πολύ γρήγορα στο κομμάτι της διαμόρφωσης της άδειας, νομικής κατοχύρωσης και νομικής προστασίας στα δικαστήρια του κινήματος εμπλέκεται ο Eben Moglen, καθηγητής ιστορίας του δικαίου στο πανεπιστήμιο Columbia. Σήμερα υπολογίζεται ότι 70% των έργων ελεύθερου λογισμικού έχουν εκδοθεί υπό την GPL. Το 1991 ο Φιλανδός Linus Torvalds εφευρίσκει τον λειτουργικό πυρήνα αυτού που αργότερα εξελίχθηκε στο Linux¹⁰. Το 1992 ο Torvalds εκδίδει το Linux υπό την άδεια χρήσης

⁹ Στην πληροφορική, πηγαίος κώδικας (ή απλώς κώδικας) είναι οποιαδήποτε σειρά από εντολές ή δηλώσεις σε κάποια ευανάγνωστη (human-readable) γλώσσα προγραμματισμού. Ο όρος πηγαίος κώδικας αναφέρεται συνήθως σε εντολές που γράφονται από κάποιον προγραμματιστή σε μια γλώσσα προγραμματισμού, και όχι σε εντολές που παράγονται αυτόματα από λογισμικό. Ο πηγαίος κώδικας που αποτελεί ένα πρόγραμμα συνήθως αποθηκεύεται σε ένα ή περισσότερα αρχεία κειμένου, ή πιο σπάνια σε βάσεις δεδομένων, ενώ εμφανίζεται και ως κομμάτια κώδικα (code snippets) που τυπώνονται σε βιβλία ή άλλα μέσα. Μεγάλες συλλογές από αρχεία πηγαίου κώδικα οργανώνονται συνήθως σε ένα δένδρο καταλόγων, που λέγεται τότε **δένδρο πηγαίου κώδικα** (source tree). Ο πηγαίος κώδικας ενός προγράμματος είναι όλα τα αρχεία κώδικα που χρειάζονται για να μετατραπεί το πρόγραμμα από αναγνώσιμη μορφή σε μια ή περισσότερες γλώσσες προγραμματισμού σε εκτελέσιμη μορφή. Ο πηγαίος κώδικας μπορεί να μεταγλωττιστεί σε εκτελέσιμο κώδικα μηχανής ή να εκτελεστεί ως έχει από κάποιον διερμηνέα.

Πηγή: http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%B7%CE%B3%CE%B1%CE%AF%CE%BF%CF%82_%CE%BA%CF%8E%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%B1%CF%82

¹⁰ Η ονομασία **Linux**, που στα ελληνικά προφέρεται *λίνουζ*, είναι ένας γενικός όρος αναφοράς σε λειτουργικά συστήματα που βασίζονται στον πυρήνα Linux. Η αρχιτεκτονική του Linux είναι παρόμοια με αυτή του λειτουργικού Unix αλλά έχει αναπτυχθεί εκ του μηδενός και δεν περιλαμβάνει κώδικα από το Unix. Η ανάπτυξη του Linux είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα εθελοντικής συνεργασίας από διαδικτυακές

GPL (Moody, 2001: 31-50). Το 1993 πάνω από 100 προγραμματιστές εργάζονται πάνω στον πυρήνα και τον προσαρμόζουν σε περιβάλλον GNU. Η αρχαιότερη έκδοση Linux, η slackware, δημιουργείται και λίγο μετά ιδρύεται η κοινότητα Debian, η διανομή της οποίας παραμένει μέχρι σήμερα η πιο πολυάριθμη διανομή από κοινότητα. Το 1994 ο Torvalds δημοσιεύει την έκδοση 1.0 του Linux. Την ίδια χρονιά οι εταιρείες Red Hat και SUSE εκδίδουν την δική τους έκδοση 1.0 Linux. Επίσης εκδίδεται για πρώτη φορά ο Apache Web Server, με βάση τον οποίο τρέχει το μισό διαδίκτυο. Το 1995 εμφανίζεται για πρώτη φορά το ελεύθερο λογισμικό MySQL, το πιο δημοφιλές λογισμικό για τη δημιουργία βάσεων δεδομένων με 11 εκατ εγκαταστάσεις σήμερα (Morin, 1995; McKusick, 1999; West & Dedrick, 2001). Ταυτόχρονα, εμφανίζεται η γλώσσα προγραμματισμού που χρησιμοποιείται σήμερα σε περισσότερες από 20 εκατομμύρια δυναμικές ιστοσελίδες.

Βάσει όλων αυτών των εξελίξεων και αναφορικά με τις αρχές που καλλιεργούνται με τη χρήση της άδειας GPL που αφορούν στην αυτοδιαχείριση του λογισμικού ως κύριο κίνητρο για την παραγωγή του, την εστίαση στη «χρηστική του αξία και όχι στην ανταλλακτική του, στην ελεύθερη συνεργασία μεταξύ των ατόμων και στη δημιουργία διεθνών ομάδων» (Richardson, 2001:4), συγκροτείται το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού. Η συγκρότηση του λοιπόν τίθεται στη βάση αμφισβήτησης της πολιτικο-κοινωνικής κυριαρχίας περί της χρήσης του ελεύθερου λογισμικού, με

κοινότητες, ενώ όλο το έργο είναι ανοικτού κώδικα και ελεύθερα προσβάσιμο από όλους για αντιγραφή, τροποποίηση ή αναδιανομή χωρίς περιορισμό. Το Linux μπορεί να εγκατασταθεί και να λειτουργήσει σε μεγάλη ποικιλία υπολογιστικών συστημάτων, από μικρές συσκευές όπως κινητά τηλέφωνα μέχρι μεγάλα υπολογιστικά συστήματα και υπερυπολογιστές. Χρησιμοποιείται κατά κόρον σε διακομιστές, αφού η καταγεγραμμένη χρήση Linux σε διακομιστές για το 2008 ανέρχεται σε 60% του συνόλου της αγοράς. Οι περισσότεροι προσωπικοί υπολογιστές όμως, λειτουργούν με Mac OS X ή Microsoft Windows, καθώς το αντίστοιχο ποσοστό του Linux είναι μόλις 5%. Τα τελευταία χρόνια πάντως παρατηρείται άνοδος του Linux και σε προσωπικούς υπολογιστές, χάρη στη δημοφιλή διανομή Ubuntu αλλά και τις περισσότερες λειτουργίες που προσφέρει σε συστήματα με περιορισμένες δυνατότητες όπως τα netbook. Το Linux κυκλοφορεί σε *διανομές Linux*, δηλαδή ο πυρήνας σε συνδυασμό με συνοδευτικά προγράμματα, όπως βιβλιοθήκες, εργαλεία συστήματος, παραθυρικό περιβάλλον εργασίας και πολλές άλλες εφαρμογές που απαιτούνται για την εύρυθμη λειτουργία ενός υπολογιστή. Σχεδόν όλες οι διανομές περιλαμβάνουν το πρόγραμμα περιήγησης Mozilla Firefox και τη σουίτα εφαρμογών γραφείου OpenOffice.org. Χαρακτηριστικό των διανομών είναι η μεγάλη δυνατότητα παραμετροποίησης και επιλογής που προσφέρουν καθώς κάθε μια απευθύνεται σε διαφορετικό τύπο χρηστών. Ανάλογα με την φιλοσοφία που ακολουθεί κάθε διανομή μπορεί να δίνει μεγαλύτερη βάση στη φιλικότητα προς τον χρήστη, στις εφαρμογές πολυμέσων, την ευκολία παραμετροποίησης κ.α. Ο Torvalds άρχισε να αναπτύσσει έναν πυρήνα το 1991 εμπνευσμένος από το λειτουργικό MINIX και χρησιμοποιώντας πολλά προγράμματα και βιβλιοθήκες από το GNU του Richard Stallman. Πάνω στον αρχικό πυρήνα του Torvalds έχουν εργαστεί χιλιάδες χρήστες αλλά και εταιρείες. Λόγω των στενότερων σχέσεων μεταξύ Linux και GNU, πολλές φορές το σύστημα αυτό αναφέρεται ως GNU/Linux, ονομασία που είναι πιο ακριβής και την προτιμά και το Ίδρυμα Ελεύθερου Λογισμικού. Πηγή: http://el.wikipedia.org/wiki/Linux#cite_note-Economist-4

στόχο την απονομιμοποίηση της (Touraine, 1998)¹¹, επικαλούμενο την αξία της ελευθερίας και του δικαιώματος της ελεύθερης πρόσβασης στην πληροφορία, αξίες που θεωρητικά διατρέχουν τις σύγχρονες δυτικές κοινωνίες, επαναθέτοντας στο προσκήνιο, όπως και όλα τα νέα κοινωνικά κινήματα σύμφωνα με τον Ψημίτη (2006:140) «τους τρόπους κοινωνικής αξιοποίησης των πολιτισμικών πόρων και προτύπων» που η ίδια κυρίαρχη κοινωνική αντίληψη θέτει.

Έτσι, σύμφωνα με το Μανιφέστο της κοινότητας GNU¹², όταν αναφέρεται ο όρος ελεύθερο λογισμικό εννοείται η ελευθερία χρήσης ενός προγράμματος και όχι η τιμή. Με τον όρο αυτό νοείται το λογισμικό που σέβεται την ελευθερία του χρήστη και αποτυπώνεται με βάση τέσσερις θεμελιώδεις ελευθερίες που πρέπει να έχει ο χρήστης οποιουδήποτε λογισμικού¹³ και καταγράφονται από το 0 έως το 3.

¹¹ Στο Ψημίτη (2006: 140)

¹² Πηγή: www.gnu.org/gnu/manifesto.html

¹³ Παρουσιάζονται τα είδη του λογισμικού όπως καταγράφονται στο διάγραμμα του Chao-Kuei στην ιστοσελίδα της κοινότητας Gnu του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού: www.gnu.org/philosophy/categories.html.

Ελεύθερο λογισμικό: είναι το λογισμικό το οποίο έρχεται με την άδεια να το χρησιμοποιήσει ο καθένας, να το αντιγράψει, και να το διανείμει, είτε αυτούσιο είτε τροποποιημένο, είτε δωρεάν είτε με κάποιο αντίτιμο. Συγκεκριμένα, αυτό σημαίνει ότι ο πηγαίος κώδικας θα πρέπει να είναι διαθέσιμος. “Αν δεν υπάρχει πηγαίος κώδικας, δεν υπάρχει λογισμικό”.

Ο όρος “**λογισμικό ανοιχτού κώδικα**” χρησιμοποιείται από μερικούς ανθρώπους ώστε να αναφερθούν λίγο πολύ στην ίδια κατηγορία με το ελεύθερο λογισμικό. Παρόλα αυτά, οι δύο κατηγορίες διαφέρουν: όσοι στηρίζουν το “λογισμικό ανοιχτού κώδικα” δέχονται κάποιες άδειες τις οποίες θεωρούμε πολύ περιοριστικές και υπάρχουν άδειες ελεύθερου λογισμικού τις οποίες δεν έχουν δεχτεί. Παρ’όλα αυτά, οι διαφορές στην επέκταση της κατηγορίας είναι μικρές: σχεδόν όλο το ελεύθερο λογισμικό είναι ανοιχτού κώδικα και σχεδόν όλο το λογισμικό ανοιχτού κώδικα είναι ελεύθερο.

Λογισμικό κοινής ιδιοκτησίας (Public domain software) είναι το λογισμικό το οποίο δεν έχει πνευματικά δικαιώματα. Εάν ο πηγαίος κώδικας είναι κοινής ιδιοκτησίας, αυτή είναι μία ειδική περίπτωση μη κατοχυρωμένου ελεύθερου λογισμικού, κάτι το οποίο σημαίνει ότι υπάρχει περίπτωση ορισμένα αντίγραφα ή διαμορφωμένες εκδόσεις του λογισμικού να μην είναι ελεύθερες. Σε μερικές περιπτώσεις, ένα εκτελέσιμο πρόγραμμα μπορεί να είναι κοινής ιδιοκτησίας, αλλά ο πηγαίος κώδικας να μην είναι διαθέσιμος. Αυτό το λογισμικό δεν είναι ελεύθερο, επειδή το ελεύθερο λογισμικό απαιτεί την πρόσβαση στον πηγαίο κώδικα. Το περισσότερο από το ελεύθερο λογισμικό δεν ανήκει στην κατηγορία του λογισμικού κοινής ιδιοκτησίας. Είναι κατοχυρωμένο και οι κάτοχοι των πνευματικών δικαιωμάτων έχουν νομικά δώσει άδεια χρήσης σε όλους ώστε να το χρησιμοποιήσουν ελεύθερα, χρησιμοποιώντας μία άδεια ελεύθερου λογισμικού. Μερικές φορές ο κόσμος χρησιμοποιεί τον όρο “κοινής ιδιοκτησίας (public domain)” ώστε να αναφερθεί στο “ελεύθερο” ή στο “δωρεάν” λογισμικό. Παρ’όλα αυτά, ο όρος “κοινής ιδιοκτησίας (public domain)” είναι ένας νομικός όρος και σημαίνει επακριβώς “μη κατοχυρωμένο” λογισμικό. Για σαφήνεια, συνίσταται να χρησιμοποιείται ο όρος “κοινής ιδιοκτησίας”.

Κατοχυρωμένο Λογισμικό (Copylefted software) Το κατοχυρωμένο λογισμικό είναι ελεύθερο λογισμικό του οποίου οι όροι διανομής δεν επιτρέπουν σε όσους το αναδιανέμουν να προσθέτουν επιπλέον περιορισμούς. Αυτό σημαίνει ότι κάθε αντίγραφο του λογισμικού, ακόμα κι αν έχει τροποποιηθεί, πρέπει να είναι ελεύθερο λογισμικό. Στο Έργο GNU, κατοχυρωμένο είναι σχεδόν όλο το λογισμικό, επειδή στόχος μας είναι να δωθούν σε *κάθε χρήση* οι ελευθερίες που υponοούνται από τον όρο “ελεύθερο λογισμικό.” Ο όρος κατοχυρωμένο είναι μία γενική ιδέα. Στην πραγματικότητα για να κατοχυρώσετε ένα πρόγραμμα, πρέπει να χρησιμοποιήσετε ένας συγκεκριμένο πακέτο όρων διανομής, έτσι σαν αρχή μπορούν να υπάρχουν πολλές ελεύθερες άδειες λογισμικού κατοχύρωσης. Παρ’όλα αυτά, στην πράξη σχεδόν όλο το κατοχυρωμένο λογισμικό χρησιμοποιεί την Γενική Άδεια Δημόσιας Χρήσης GNU. Δύο διαφορετικές άδειες κατοχύρωσης είναι συνήθως “ασύμβατες”, το οποίο σημαίνει πως είναι παράνομο να συγχωνεύεται ο κώδικας που

χρησιμοποιεί μία άδεια με τον κώδικα που χρησιμοποιεί κάποια άλλη άδεια. Έτσι, είναι καλό για την κοινότητα να χρησιμοποιεί ο κόσμος μόνο μία άδεια κατοχύρωσης.

Μη-κατοχυρωμένο ελεύθερο λογισμικό (Non-copylefted free software) Το Μη-κατοχυρωμένο ελεύθερο λογισμικό έρχεται από τον συγγραφέα με την άδεια να διανεμηθεί και να τροποποιηθεί, και επίσης να προστεθούν περιορισμοί σε αυτό. Εάν ένα πρόγραμμα είναι ελεύθερο, αλλά μη κατοχυρωμένο, τότε κάποια αντίγραφα ή τροποποιημένες εκδόσεις μπορεί να μην είναι καθόλου ελεύθερες. Μία εταιρία λογισμικού μπορεί να μεταγλωττίσει το πρόγραμμα, με ή χωρίς τροποποιήσεις, και να διανείμει το εκτελέσιμο αρχείο σαν ιδιόκτητο προϊόν λογισμικού.

Μη ελεύθερο λογισμικό (Non-free software) είναι το λογισμικό το οποίο δεν είναι ελεύθερο. Αυτό περιλαμβάνει το ημι-ελεύθερο λογισμικό και το ιδιόκτητο λογισμικό.

Ημι-ελεύθερο λογισμικό (Semi-free software) είναι το λογισμικό το οποίο δεν είναι ελεύθερο, αλλά έρχεται με την άδεια για ατομική χρήση, για αντιγραφή, για διανομή και τροποποίηση (συμπεριλαμβανομένου διανομή τροποποιημένων εκδόσεων) για μη κερδοσκοπικούς σκοπούς. Το PGP είναι ένα παράδειγμα ημι-ελεύθερου προγράμματος. Το ημι-ελεύθερο λογισμικό είναι πολύ καλύτερο ηθικά από το ιδιόκτητο λογισμικό, αλλά θέτει επίσης προβλήματα, και δεν μπορούμε να το χρησιμοποιήσουμε σε ένα ελεύθερο λειτουργικό σύστημα.

Ιδιόκτητο λογισμικό (Proprietary software) είναι το λογισμικό το οποίο αναπτύχθηκε από κάποιον χρήστη (χαρακτηριστικά ένας οργανισμός ή μία επιχείρηση), το οποίο ο χρήστης κρατά και χρησιμοποιεί, και δεν το δημοσιεύει στο κοινό είτε σαν πηγαίο κώδικα, είτε σαν εκτελέσιμο. Η χρήση του, η αναδιανομή ή η τροποποίηση είναι απαγορευμένη, ή απαιτεί από να ζητηθεί άδεια, ή είναι τόσο περιορισμένο που δεν μπορεί να το χειρισθεί ελεύθερα.

Εμπορικό λογισμικό (Commercial Software) είναι το λογισμικό το οποίο αναπτύσσεται από μία επιχείρηση η οποία στοχεύει να κερδίσει χρήματα από την χρήση του λογισμικού. “Εμπορικό” και “ιδιόκτητο” δεν είναι το ίδιο. Το περισσότερο κατά παραγγελία λογισμικό είναι ιδιόκτητο, αλλά υπάρχει εμπορικό ελεύθερο λογισμικό, και υπάρχει μη εμπορικό μη ελεύθερο λογισμικό.

Δωρεάν λογισμικό (Freeware) δεν έχει ξεκάθαρο αποδεκτό νόημα, αλλά χρησιμοποιείται συνήθως για πακέτα τα οποία επιτρέπουν αναδιανομή αλλά όχι τροποποίηση και ο πηγαίος κώδικάς τους δεν είναι διαθέσιμος. Αυτά τα πακέτα δεν είναι ελεύθερο λογισμικό.

Μοιρασμένο λογισμικό (Shareware) είναι το λογισμικό το οποίο έρχεται με την άδεια ώστε ο κόσμος να αναδιανείμει αντίγραφα, αλλά λέει πως όποιος συνεχίσει να χρησιμοποιεί ένα αντίγραφο (πχ έπειτα από κάποιο χρονικό διάστημα) *απαιτείται* να πληρώσει ένα αντίτιμο για την άδεια. Το μοιρασμένο δεν είναι ελεύθερο λογισμικό, ή ακόμα και ημι-ελεύθερο. Υπάρχουν δύο λόγοι που δεν είναι: Για το περισσότερο μοιρασμένο λογισμικό, ο πηγαίος κώδικας δεν είναι διαθέσιμος. Κατά αυτόν τον τρόπο δεν μπορεί κάποιος να τροποποιήσει το πρόγραμμα καθόλου. Το μοιρασμένο λογισμικό δεν έρχεται με την άδεια να δημιουργήσετε ένα αντίγραφο και να το εγκαταστήσετε χωρίς να πληρώσετε κάποιο αντίτιμο για την άδεια, ακόμα και για άτομα που αναμιγνύονται σε μη κερδοσκοπικές δραστηριότητες.

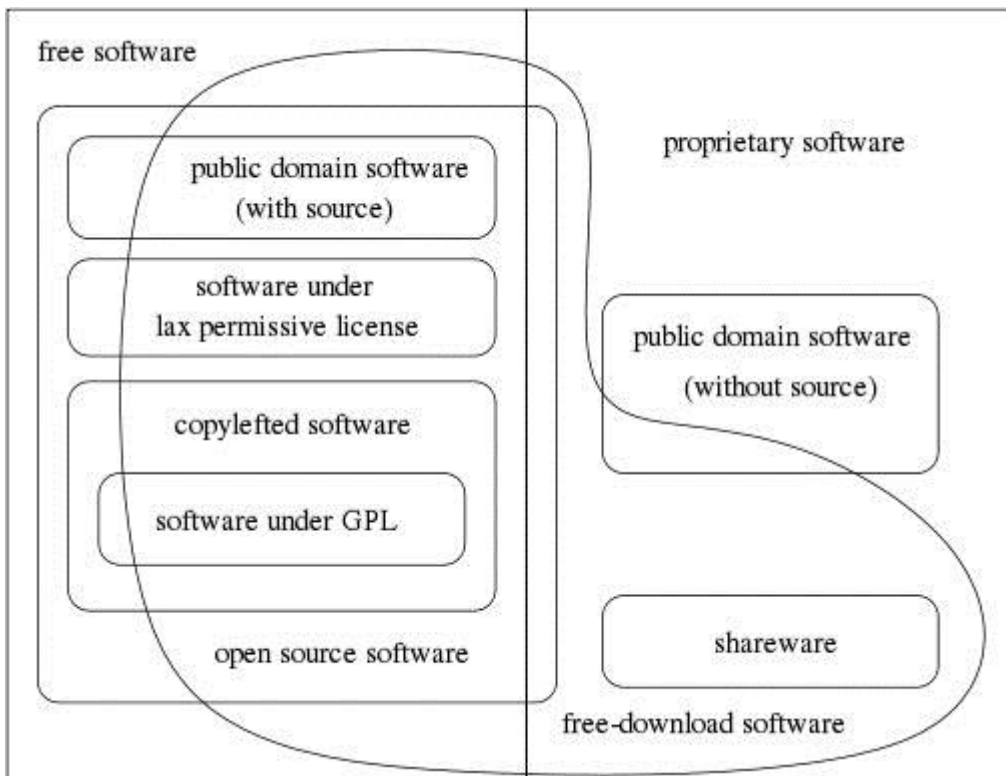
- **Ελευθερία 0:** Ελευθερία χρήσης του προγράμματος για οποιονδήποτε σκοπό.

Η ελευθερία της χρήσης ενός προγράμματος σημαίνει πως δίδεται η ελευθερία σε κάθε άτομο ή επιχείρηση να το χρησιμοποιήσει σε κάθε είδους υπολογιστικό σύστημα, για κάθε είδος εργασίας χωρίς να είναι υποχρεωμένο να επικοινωνήσει εκ των προτέρων με τον προγραμματιστή ή με κάποια άλλη οντότητα. Σε αυτή την ελευθερία, είναι η άποψη του χρήστη που έχει σημασία, και όχι η άποψη του κατασκευαστή. Καθένας ως χρήστης είναι ελεύθερος να εκτελεί το πρόγραμμα για τους δικούς του λόγους, και αν το διανείμει σε οποιονδήποτε άλλο άνθρωπο, τότε και εκείνος είναι ελεύθερος να το εκτελεί για τους δικούς του λόγους, δίχως να έχει κανείς το δικαίωμα να του υποβάλλει κυρώσεις.

- **Ελευθερία 1:** Ελευθερία μελέτης και τροποποίησης του προγράμματος.

Η ελευθερία να κάνει κάποιος τροποποιήσεις και να τις χρησιμοποιεί ιδιωτικά στη δουλειά ή για διασκέδαση, χωρίς να χρειάζεται να το αναφέρει. Αν δημοσιεύσει κάποιος τις αλλαγές του, δεν υπάρχει υποχρέωση να ειδοποιηθεί κάποιο συγκεκριμένο άτομο.

- **Ελευθερία 2:** Ελευθερία αντιγραφής του προγράμματος.

Η ελευθερία της αναδιανομής αντιγράφων θα πρέπει να περιλαμβάνει εκτελέσιμες (executable) μορφές του προγράμματος, καθώς και τον πηγαίο κώδικα, τόσο για την τροποποιημένη όσο και για την αρχική έκδοση του προγράμματος. (Η διανομή προγραμμάτων σε εκτελέσιμη μορφή είναι απαραίτητη για εγκατεστημένα ελεύθερα λειτουργικά συστήματα). Θεωρείται δεκτό όταν δεν υπάρχει τρόπος να δημιουργηθεί η εκτελέσιμη μορφή για κάποιο συγκεκριμένο πρόγραμμα, αλλά θα πρέπει να υπάρχει η ελευθερία αναδιανομής τέτοιων μορφών σε περίπτωση που τις αναπτύξει κάποιος ή βρει δικό του τρόπο να τις δημιουργήσει.

➤ **Ελευθερία 3:** Ελευθερία βελτίωσης του προγράμματος και επανέκδοσης του, προς το συμφέρον της κοινότητας των χρηστών.

Εάν υφίστανται και οι τέσσερις βασικές ελευθερίες τότε το λογισμικό είναι ελεύθερο, γεγονός που αναδεικνύει ότι το κοινωνικό σύστημα της διανομής του λογισμικού είναι ηθικό και σέβεται την ελευθερία και την κοινότητα των χρηστών. Οι δυνατότητες και οι όροι χρήσης του ελεύθερου λογισμικού καθορίζονται και αποφασίζονται από τους χρήστες, αναπτύσσοντας ένα πιο δημοκρατικό τρόπο χρήσης του λογισμικού. Εάν μία από τις προαναφερθείσες ελευθερίες εκλείπει, το λογισμικό παύει να είναι ελεύθερο και συνιστά πληροφορική τεχνολογία αποκλειστικής εκμετάλλευσης, με τους χρήστες να είναι διαιρεμένοι και τον προγραμματιστή κυρίαρχο απέναντι τους (Stallman,1999). Διαφαίνεται άμεσα ότι η έννοια του ελεύθερου λογισμικού αναφέρεται στην ελευθερία χρήσης του και υποδηλώνει αντικυριαρχικές τάσεις στις ισχύουσες θεσμικές επιταγές. Παράλληλα η χρήση του συνέβαλε στο να επανεξετασθεί ο τρόπος διάθεσης και του πολιτισμικού περιεχόμενου που αναπτύσσεται και κυκλοφορεί στο διαδίκτυο. Οι χρήστες των έργων με άδειες GPL, δύνανται, χωρίς νομικά κωλύματα, να συνδράμουν στη διαμόρφωση, καταρχήν ψηφιακών αγαθών που διατίθενται ελεύθερα σε όλο το κοινωνικό σύνολο, αλλά και μη-ψηφιακών, καλλιεργώντας έτσι τις συνθήκες για την ανάπτυξη νέων μορφών δημιουργικότητας, καινοτομίας, επιχειρηματικότητας του σύγχρονου πολιτισμού.

Στόχος του κινήματος ελεύθερου λογισμικού σύμφωνα με τα λόγια του R. Stallman¹⁴ (2004): «Θέλουμε να αντικαταστήσουμε το λογισμικό αποκλειστικής εκμετάλλευσης, με το άδικο κοινωνικό του σύστημα με ελεύθερο λογισμικό και το ηθικό του κοινωνικό σύστημα. Και για αυτό το λόγο αναπτύσσουμε ελεύθερες εναλλακτικές στο λογισμικό αποκλειστικής εκμετάλλευσης, και άλλα ελεύθερα

¹⁴Πηγή: http://en.wikipedia.org/wiki/Free_software_movement

προγράμματα, όποτε έχουμε κάποια ιδέα, ώστε ο κόσμος να μπορεί να ζήσει ελεύθερα. Έστω και σε ένα κομμάτι της ζωής, αυτό της χρήσης του υπολογιστή. Γιατί το να κερδίζεις την ελευθερία και να την διατηρείς γενικότερα είναι μια πολύ μεγαλύτερη, πιο ευρεία και δύσκολη δραστηριότητα και αυτό είναι μέρος της». Διαφαίνεται άμεσα λοιπόν ότι το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού δε μάχεται απλά στο πλαίσιο ικανοποίησης ορισμένων αιτημάτων για επιμέρους ατομικούς ή συλλογικούς δρώντες, αλλά προάγει σε ευρύτερο πλαίσιο την αξία της προσωπικής αυτονομίας και της ελευθερίας, στο πλαίσιο που θέτει ο Ψημίτης (2006:390) για τα νέα κοινωνικά κινήματα, «ως δυνατότητα προσαρμογής των πολιτισμικά προσδιορισμένων αναγκών του στο πεδίο συμμετοχής του στον οικονομικό και τεχνικό κόσμο». Το λογισμικό και η ελεύθερη χρήση του, ως προϊόν πολιτισμού, αλλά και ως προϊόν που παράγει πολιτισμό, αποτελεί διακύβευμα των σύγχρονων κοινωνιών για το κίνημα και βάσει αυτού του ιστού πολιτισμικού νοήματος, ως βασικό στοιχείο που έθεσε ο Geertz, ήδη από το 1973, οι δρώντες του κινήματος ερμηνεύουν την εμπειρία τους και κατευθύνουν τη δράση τους. Ο Touraine (1999:79) καταγράφει ότι τα νέα κοινωνικά κινήματα «μάχονται για την υπεράσπιση του δικαιώματος όλων σε μια ελεύθερη και ανθρώπινη ύπαρξη. Αυτή τη μορφή παίρνει σήμερα η γενική αρχή στην οποία στηρίζονται όλα τα κοινωνικά κινήματα: το δικαίωμα στην πολιτισμική ισότητα». Αυτή ακριβώς τη θέση εκφράζει και το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού.

Την κίνηση αυτή, ακολούθησαν και άλλες ομάδες προγραμματιστών, δημιουργώντας διαφορετικά προγράμματα ελεύθερου λογισμικού τα οποία πάντα υπόκεινται στις βασικές αρχές της ελεύθερης αναδιανομής, της γνωστοποίησης του κώδικα προγραμματισμού και της ελεύθερης εργασίας πάνω στον κώδικα (Hemphill, 2005).

Οι ομάδες αυτές, ομάδες ακτιβισμού που συναθροίζονται γύρω από τις αξίες του ελεύθερου λογισμικού που διεκδικούν την καθιέρωση, τη διάχυση και τη διατήρηση αυτών των ελευθεριών αποτελούν το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, στο πλαίσιο που έθεσε ο Diani (1992), ως ένα ευρύ σύνολο, δηλαδή, ουσιωδών οργανωμένων προσπαθειών να αλλάξουν την κοινωνική δομή ή τη διανομή των κοινωνικών πόρων.

Έτσι το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού έχει ως αποσαφηνισμένο στόχο την απελευθέρωση των χρηστών των ηλεκτρονικών υπολογιστών από την υποδούλωση του ιδιόκτητου λογισμικού, διακρίνεται από τις παραπάνω αξίες, από αναγνωρισμένη ηγεσία στο πρόσωπο του R. Stallman, από συγκεκριμένη οργάνωση μέσω του Free Software Foundation. Αναδεικνύεται λοιπόν ένας καινούριος τρόπος παραγωγής, ο

οποίος διακρίνεται από διάρκεια και στηρίζεται εθελοντικά από χιλιάδες συνεργαζόμενα άτομα, ενισχύοντας το επιχείρημα του Hirsch (1988:49), ότι τα νέα κοινωνικά κινήματα με την αποκεντρωμένη οργανωτική μορφή τους, την κοινωνική ανομοιογένεια, τους εντοπισμένους στόχους και σκοπούς είναι ανοιχτά σε δυνατότητες νέων μοντέλων κοινωνικοποίησης, όπως είναι η διαδικτυακή κοινωνικοποίηση του κινήματος. Παράλληλα το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού ανταγωνίζεται στο έπακρο τις μεγαλύτερες και καλύτερα χρηματοδοτούμενες επιχειρήσεις, δημιουργώντας διαρκώς ρωγμές στην κυρίαρχη βιομηχανία της πληροφορικής τεχνολογίας (Dibona, Ockman & Stone, 1999, Williams, 2002) και διεκδικώντας ταυτόχρονα το δικαίωμα στην ελευθερία της διάχυσης της πληροφορίας.

Όπως υποστηρίζουν και οι Clement & Hurell (2008), είναι πλήρως διακριτό το γεγονός ότι το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, πέρα από την εστίαση του στη χρήση των υπολογιστών, επικεντρώνεται επί της ουσίας σε ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και το βασικό ζήτημα συνιστά η ελευθερία. Ο R. Stallman χαρακτηριστικά ανέφερε σε συνέντευξη του για το περιοδικό Republic στο Θ. Πρίφτη, *«Το κίνημα για ελεύθερο λογισμικό θα μπορούσε να επεκταθεί φυσιολογικά σε ένα κίνημα υπέρ της ελευθερίας. Θα έλεγα ότι όλα τα έργα που η κύρια κοινωνική χρήση τους είναι πρακτικής φύσης, πρέπει να είναι ελεύθερα»*.

Βασικές προϋποθέσεις για τη συγκρότηση των νέων κοινωνικών κινήματων

Υπάρχει αριθμός θεωρητικών εργαλείων που συνδράμουν στην οριοθέτηση των απαραίτητων κοινωνικών λειτουργικών προϋποθέσεων για τη συγκρότηση ενός νέου κοινωνικού κινήματος. Τα θεωρητικά αυτά εργαλεία καταγράφονται συνοπτικά και στην πορεία παρουσιάζεται ένα συνθετικό θεωρητικό εργαλείο που αφορά στις προϋποθέσεις για τη συγκρότηση του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού.

Ο H. Blummer (1995) περιγράφει πέντε βασικούς μηχανισμούς που οδηγούν το ειδικό κοινωνικό κίνημα στην τελική διαμόρφωση και ανάπτυξη του, οι οποίοι είναι οι εξής: α) **η παρακινητική δράση**, μέσω της οποίας οι παρακινητές έχουν ως στόχο να αναδείξουν τις αιτίες κάποιων προβλημάτων, να ξεσηκώσουν τους δυσαρεστημένους, να τους παρακινήσουν σε δράση και να τους πείσουν να συμμετάσχουν στο κίνημα, β) **η ανάπτυξη ενός esprit de corp**, η οργάνωση των συναισθημάτων των μελών προς την κατεύθυνση του συνανήκειν, μιας ταύτισης και αλληλεγγύης στη βάση ενός κοινού σκοπού ή μιας κοινής αποστολής, γ) **η ανάπτυξη μιας ηθικής**, όπου σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν οι μύθοι, οι οποίοι ανταποκρίνονται σε επιθυμίες και ελπίδες των

μελών και λειτουργούν ως μέσο διασφάλισης δογματικής ενότητας των πεποιθήσεων και ως μέσο νομιμοποίησης των δράσεων τους, υποστηρίζοντας το ηθικό σύστημα που εκφράζει το κίνημα, δ) **η συγκρότηση ιδεολογίας**, η οποία προσδιορίζει το σκοπό και τις επιδιώξεις του κινήματος, την κριτική της ισχύουσας κοινωνικής δομής που το κίνημα επιθυμεί να μεταβάλλει, την νομιμοποίηση των στόχων του και τις πολιτικές τακτικές και πρακτικές του, ε) **η τακτική**, η οποία έχοντας ευέλικτο και μεταβαλλόμενο χαρακτήρα, έχει τρεις βασικές κατευθύνσεις, την απόκτηση οπαδών, τη συγκράτηση των οπαδών και την επίτευξη των στόχων.

Ο Touraine (1999) θέτει τρεις βασικές προϋποθέσεις για τη διαμόρφωση ενός νέου κοινωνικού κινήματος και συγκεκριμένα: α) **την αντίθεση σε μια κυριαρχία**, β) **τη θετική διεκδίκηση**, γ) **τη διεξαγωγή της πάλης στο όνομα κοινωνικών αξιών κεντρικής σημασίας**. Σύμφωνα με τον Ψημίτη¹⁵ (2006: 396-397) τίθενται οι παρακάτω απαραίτητες συνιστώσες για τον ορισμό και τη συγκρότηση ενός σύγχρονου κοινωνικού κινήματος: **α)** Η δικτυακότητα ενός κινήματος, όπου παραπέμπει τόσο σε συλλογικό επίπεδο δράσης όσο και σε ατομικό, **β)** ο περιορισμός της δράσης στα όρια της μεταβολής μιας κυρίαρχης πραγματικότητας, όπου σηματοδοτείται η διεκδίκηση συνήθως συγκεκριμένων κοινωνικών αλλαγών και όχι η κατάληψη της πολιτικής εξουσίας, **γ)** το πεδίο των κοινωνικών σχέσεων εξουσίας, το οποίο περιλαμβάνει τόσο την παραγωγή και τον επιμερισμό των υλικών πόρων όσο και την παραγωγή και ιδιοποίηση των άυλων πόρων, **δ)** Οι συγκρούσεις κινηματικού χαρακτήρα ως θεμελιώδεις παράγοντες κοινωνικών μεταβολών, **ε)** η συλλογική ταυτότητα, πολιτισμικού τύπου, ως η βασική πηγή κινήτρων δράσης, **στ)** η λειτουργία του κινήματος ως εναλλακτική και μη συγκρίσιμη μορφή δράσης απέναντι σε άλλες μορφές συλλογικής δράσης (οργανωμένα συμφέροντα, λόμπι, συντεχνίες, πολιτικά κόμματα).

¹⁵ Ο Μ. Ψημίτης (2006:396) , μετά από μια ιδιαίτερα κατατοπιστική και κριτική ανάλυση του ορισμού των νέων κοινωνικών κινήματων που αποδίδουν οι Giddens (2002), Tarrow (1999), Touraine (1999), Mellucci (1996), Diani (1992), παραθέτει ένα δημιουργικό ορισμό για τα νέα κοινωνικά κινήματα, βάσει του οποίου παρατίθενται οι παρακάτω συνιστώσες. Σύμφωνα με αυτόν «τα σύγχρονα κοινωνικά κινήματα συνιστούν δικτυακές μορφές συλλογικής δράσης που διαμέσου της σύγκρουσης τείνουν στη μεταβολή μιας κυρίαρχης πραγματικότητας στο πεδίο των κοινωνικών σχέσεων εξουσίας, μέσα από μια συλλογική ταυτότητα συμβολικού και πολιτισμικού τύπου η οποία προσφέρει στους συμμετέχοντες πόρους κινητοποίησης που δεν έχουν από αλλού».

2.4. Οι προϋποθέσεις για τη συγκρότηση του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού

Στο πλαίσιο των παραπάνω ορισμών και με δεδομένο το γεγονός ότι για τη συγκρότηση ενός computerization movement υφίσταται διαφοροποίηση σε σχέση με άλλα σύγχρονα κοινωνικά κινήματα επιχειρείται η καταγραφή των απαραίτητων προϋποθέσεων για τη συγκρότηση του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού. Η διαφοροποίηση αυτού του τύπου κινήματος έγκειται στον καθοριστικό παράγοντα της ευρείας υιοθέτησης της χρήσης της τεχνολογίας (Elliott & Kraemer, 2008), η οποία δεν προάγει την ανάπτυξη μιας ιδεολογικής βάσης που υιοθετεί τον τεχνολογικό ντετερμινισμό, αλλά προασπίζεται τα πολιτικά και πολιτιστικά δικαιώματα που απορρέουν από τις κοινωνικο-πολιτικές συνθήκες της κοινωνίας της πληροφορίας.

1.Αναπτύσσοντας ηθική και συγκροτώντας ιδεολογία: Οι συγκρούσεις του κινήματος υπό το πρίσμα της θετικής σύλληψης της ελεύθερης διαχείρισης των πληροφορικών τεχνολογιών και της ισότιμης πρόσβασης στην πληροφορία

Το ιδεολογικό πλαίσιο των δράσεων του Stallman βασίστηκε στην ηθική των hackers. Ένα κώδικας που αναπτύχθηκε από «νέα φρικιά» των υπολογιστών στο Τεχνολογικό Ινστιτούτο της Μασσαχουσέτης (MIT) στο τέλος της δεκαετίας του 50. Έμαθαν μαζί να προγραμματίζουν τους πρώτους υπολογιστές στο MIT και μοιράζονταν τη γνώση που μόλις είχαν αποκτήσει. Συνόψιζαν τον συνήθη προγραμματισμό, την εκμάθηση και την ελεύθερη ροή πληροφορίας με τον όρο hacking (Imhorst, 2004). Ο Levy (1984) πλαισιώνει το hacking σε μια σειρά ηθικών αρχών, οι οποίες αντανακλούν τις αντιθέσεις των hackers στις κατεστημένες οικονομικές και πολιτικές δυνάμεις. Οι ηθικές αρχές είναι οι εξής: α) Η πρόσβαση στους υπολογιστές και σε οτιδήποτε θα μπορούσε να διδάξει κάτι για τον τρόπο που ο κόσμος λειτουργεί πρέπει να είναι απεριόριστη και απόλυτη, β) Οι πληροφορίες πρέπει να είναι ελεύθερες στον καθένα, γ) Χρειάζεται να υφίσταται έλλειψη εμπιστοσύνης στην εξουσία και να προωθηθεί η αποκέντρωση, δ) Οι hackers πρέπει να κρίνονται με βάση την ικανότητα τους και όχι με κριτήρια, όπως η μόρφωση, η ηλικία, η φυλή, ή θέση, ε) Μέσω του υπολογιστή μπορεί να δημιουργηθεί τέχνη και ομορφιά, στ) Οι υπολογιστές μπορούν να αλλάξουν τη ζωή προς το καλύτερο.

Όπως διαφαίνεται από τις ηθικές αρχές τους, οι δράσεις των hackers προσανατολίζονται ενάντια στην πίεση που τους ασκείται από το κυρίαρχο πολιτικό, οικονομικό και πολιτισμικό πρότυπο, που έχει επιβληθεί, και στοχεύουν στην αλλαγή του. Τα κίνητρα των hackers κατά την Denning (1991) εμπεριέχουν την έμφυτη ανάγκη των ατόμων αυτών για γνώση. Επιδιώκουν πρόσβαση σε δεδομένα και δίκτυα για να μάθουν και για αυτό το λόγο οι hackers έχουν στήσει ένα ιδιωτικό σύστημα εκπαίδευσης που τους δεσμεύει, τους διδάσκει και τους επιτρέπει να χρησιμοποιούν τη γνώση τους σε σκόπιμες, αν και όχι πάντα νόμιμες δραστηριότητες. Το hacktivism συνιστά έναν εναλλακτικό τρόπο δράσης με αμφιλεγόμενα αποτελέσματα που έχει δημιουργήσει εντάσεις στον πολιτικό κόσμο. Όπως αναφέρει και η Τζ. Μαρκέτου¹⁶, ο «χακτιβισμός» είναι ένα τέτοιο είδος πολιτικού ακτιβισμού, ένα συστημικό σύνολο προτάσεων για αντίσταση και κριτικό διάλογο. Συνεπώς, ο χακτιβισμός αποτελεί μία μεταφορά του ακτιβισμού της πραγματικής ζωής σε ένα εικονικό επίπεδο έκφρασης, το διαδίκτυο, και υποδεικνύει πώς ο άνθρωπος μαθαίνει να χειρίζεται ψηφιακά πλέον τις δυνατότητες που του προσφέρονται και πώς μαθαίνει να σκέφτεται και να λειτουργεί στο πλαίσιο της περιρρέουσας ηλεκτρονικής κουλτούρας. *«Υπάρχουν δύο είδη χακτιβισμού: Το πρώτο επιχειρεί να γιατρέψει το Internet από κάθε κακό κώδικα και ελαττωματικό πρόγραμμα. Το δεύτερο και πιο ενδιαφέρον είδος είναι η χρησιμοποίηση του δικτύου ως όργανο για κοινωνική δικαιοσύνη, διαμέσου διαφόρων δραστηριοτήτων διαμαρτυρίας ή ως μέσο για δημοσιότητα»* (Καραγιαννόπουλος, 2006).

Εξίσου χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής της αντίφασης είναι ο τρόπος που αυτοπροσδιορίζεται το Nomad Mobile Research Centre (www.nmrc.org), κέντρο hacking. «Όπου και αν βρίσκεσαι, εκεί είναι και το εργαστήριο του Χάκερ. Είτε είσαι στη δουλειά, στο σπίτι, σε συμβούλιο, ακόμη και στο αυτοκίνητο ή στο ντους -- κράτα το μυαλό σου σε λειτουργία. Τα περισσότερα από τα πράγματα εδώ έχουν σχέση με την ασφάλεια των υπολογιστών, και είναι αποτέλεσμα της δουλειάς που γίνεται σε αυτό το μεγάλο εικονικό εργαστήριο (αν και τα περισσότερα μέλη του NMRC εργάζονται σε ικανά εργαστήρια αφιερωμένα στην έρευνα της ασφάλειας των υπολογιστών). Το NMRC εξασφαλίζει στα μέλη του τη δυνατότητα, καλυπτόμενοι

¹⁶ Η Τζένη Μαρκέτου γεννήθηκε το 1954 στην Αθήνα. Σπούδασε φωτογραφία και γλυπτική στην Cooperan School of Art της Ουάσινγκτον και στο Pratt Institute της Νέας Υόρκης, όπου ζει και διδάσκει από το 1991 στην Cooper Union School of Art. Το έργο της αποτελείται από περιβάλλοντα και εγκαταστάσεις βίντεο που εκμεταλλεύονται τις νέες τεχνολογίες, όπως η πληροφορική, η ψηφιακή εικόνα, το βίντεο και το Διαδίκτυο, για να θίξουν κοινωνικά, πολιτικά και φεμινιστικά θέματα (τη μετανάστευση και το νομαδισμό των μειονοτήτων, τη θέση και την αντιμετώπιση της γυναίκας στο σύγχρονο κόσμο, τη σεξουαλικότητα κ.ά.)

πίσω από την ανωνυμία ενός ψευδώνυμου και μιας διεύθυνσης e-mail, να ασχολούνται με την αντιστροφή της εφαρμοσμένης μηχανικής (reverse engineering), την ανάλυση και την έρευνα σε θέματα υπολογιστών χωρίς το φόβο των προσωπικών συνεπειών από τρίτους». Οι προσπάθειες των hackers έγκεινται στην απαλλαγή «των μαζικών προϊόντων από τις αφηρημένες μεγιστοαποδοτικές ή μεγιστοκερδικές αντιλήψεις που τα χαρακτηρίζουν και να τα φέρει πιο κοντά στις συγκεκριμένες ανάγκες των ανθρώπων που τα χρησιμοποιούν{...}. Προσπαθούν να απαλλάξουν το χρήσιμο προϊόν από τις εμπορευματικές του ιδιότητες, καθώς και τις αντιφάσεις που οι ιδιότητες αυτές προσδίδουν στη χρησιμότητα του» (Λάζος, 2001:97) . Οι hackers, λοιπόν, προσπαθούν να εναντιωθούν σε μια «κλειστή» κοινωνία της πληροφορίας, σε μια κοινωνία της πληροφορίας που θα αναπαράγει τις ίδιες κατεστημένες αξίες. Ερχόμενοι σε αντίθεση με τους κύκλους της οικονομίας που επιχειρούν να επιβάλουν σχέσεις ιδιοκτησίας επί των πληροφοριών, αντιτίθενται στα συμφέροντα αυτά και τις επιβαλλόμενες αξίες της ισχυρής κοινωνικής ομάδας, η οποία έχει πρόσβαση στην πολιτική και οικονομική εξουσία, με συνέπεια να επηρεάζει και τα πολιτισμικά πρότυπα, και έτσι οι δράσεις τους χαρακτηρίζονται εγκληματικές και περιθωριοποιούνται από το κοινωνικό σύνολο, έτσι ώστε να μην είναι σε θέση να απειλούν τα κυρίαρχα συμφέροντα.

Στη βάση αυτής της ηθικής συγκροτείται και η ηθική των μελών του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού, όπως καταγράφεται και αναπτύσσεται μέσα από τις ελευθερίες 0-3. Όπως χαρακτηριστικά γράφει ο Levy (1984: 419) «Αυτοί οι νέοι άνθρωποι έγραφαν συναρπαστικά νέα προγράμματα ακριβώς σαν τους προκατόχους τους,- εννοώντας τη νέα γενιά ερευνητών και προγραμματιστών πληροφορικής τεχνολογίας- αλλά κάτι νέο θα ερχόταν μαζί τους: τα προγράμματα στην οθόνη εμφανίζονταν μαζί με σημειώσεις πνευματικής ιδιοκτησίας. Για τον RMS και τα μέλη της κοινότητας, που ακόμα πίστευε ότι όλη η πληροφορία έπρεπε να ρέει ελεύθερα, αυτό ήταν βλασφημία. Το λογισμικό δε θα έπρεπε να ανήκει σε κάποιον, γιατί η πρακτική αυτή σαμποτάρει την ανθρωπότητα σαν σύνολο». Έτσι η Elliott για τα μέλη του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού (2008:19) καταγράφει σχετικά με την ανάπτυξη της ηθικής τους ότι τα μέλη του κινήματος διακρίνονται από την πεποίθηση της εντιμότητας του σκοπού του κινήματος σε συνδυασμό με την πίστη ότι το κίνημα στοχεύει σε έναν καλύτερο και βελτιωμένο κόσμο και αυτή είναι μια ιερή αποστολή. Ο Stallman (1999) αναφέρεται σχετικά στην ηθική της ελευθερίας που προάγει το κίνημα, ως προτεραιότητα σε σχέση με τις τεχνολογικές καινοτομίες. «Η μόνη άλλη επιλογή είναι η ανηθικότητα».

Ωστόσο για να διαμορφωθεί ένα κίνημα δεν είναι επαρκές να αντιτίθεται σε μια κυριαρχία, αλλά χρειάζεται οι διεκδικήσεις του να μην χαρακτηρίζονται από μια άρνηση για την κοινωνική πραγματικότητα, αλλά να λαμβάνουν χώρα υπό το πρίσμα μιας θετικής σύλληψης. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα της περιγραφής της αποστολής ενός Κροατικού μηχανολογικού οργανισμού του Libervis.com, ο οποίος δημιούργησε ένα επικοινωνιακό κέντρο για την προώθηση του ελεύθερου λογισμικού, σύμφωνα με την οποία «*παίρνουμε θέση δίπλα στο κίνημα του ελεύθερου λογισμικού και επιθυμούμε να μορφώσουμε και να εκπαιδεύσουμε όλους όσους κάνουν χρήση του ελεύθερου λογισμικού και απολαμβάνουν τα πλεονεκτήματα του για τη σημαντικότητα της ελευθερίας*».

Σύμφωνα με την έρευνα των David, Waterman, Arona (2003:28) για το Stanford Institute for Economic Policy Research του Stanford University της Καλιφόρνια, σε δείγμα 1540 ατόμων, σε ποσοστό 83%, δηλώνεται ότι η χρήση αδειών ελεύθερου λογισμικού πραγματοποιείται για να προστατευτεί η ελευθερία των χρηστών λογισμικού, την οποία θα έπρεπε να έχουν, όπως αποτυπώνεται στο παρακάτω διάγραμμα:

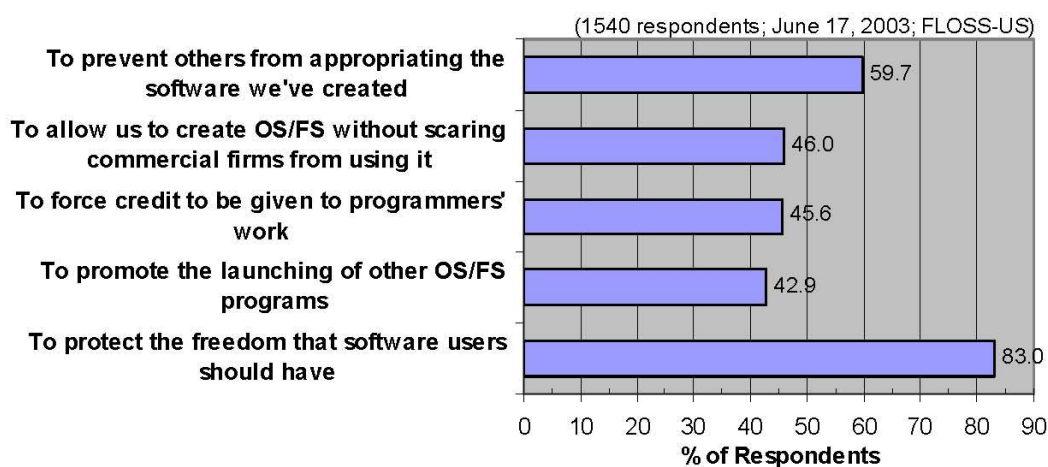

Figure 35: Roles of an OS/FS license (Q7)

Σε μια συνέντευξη στο Spiegel Online ο Stallman εξηγεί γιατί: «*τείνω προς την αριστερή κατεύθυνση αναρχική ιδέα ότι θα πρέπει εθελοντικά να βρεθούμε μαζί και να σκεφτούμε πως μπορούμε μέσω της συνεργασίας να φροντίσουμε για όλους*» (Klagges 1996). Η θετική διεκδίκηση αυτή είναι άμεσα διακριτή, καθώς το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού δεν αρκείται στην απόρριψη της κυριαρχίας του ιδιόκτητου λογισμικού, αλλά παράγει ελεύθερο λογισμικό το οποίο διαθέτει σε όλη την κοινωνία, διεκδικώντας με θετικό τρόπο τη διάχυση του και την ελεύθερη χρήση του και η

διεξαγωγή αυτής της πάλης έγκειται στο όνομα κοινωνικών αξιών κεντρικής σημασίας, δηλαδή διεκδικεί βασισμένο στην αξία της ελευθερίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αξίες θεμελιώδεις για το κοινωνικό σύνολο. «Έτσι το Ελεύθερο Λογισμικό είναι λογισμικό που αναπτύσσεται δημοκρατικά κάτω από τον έλεγχο των χρηστών του. Όχι με τη στενή έννοια της δημοκρατίας όπου όλοι ψηφίζουν και μετά κάνουν το πρόγραμμα να κάνει κάτι σύμφωνα με την ψήφο και όλοι το αποκτούν. Πρόκειται για κάτι καλύτερο από αυτό. Αν έχεις ένα ελεύθερο πρόγραμμα και πολλοί άνθρωποι θέλουν να το προχωρήσουν σε αυτήν την κατεύθυνση, θα κάνουν πολύ δουλειά και θα δημοσιεύσουν τις βελτιώσεις τους, ώστε το πρόγραμμα να κάνει σημαντική πρόοδο σε αυτήν την κατεύθυνση. Η ελευθερία είναι κάτι υψηλότερο από την επιλογή ανάμεσα σε λίγες συγκεκριμένες δυνατότητες. Ελευθερία σημαίνει να έχεις έλεγχο της δικής σου ζωής. Όταν ο κόσμος επιχειρεί να αναλύσει την ελευθερία υποβιβάζοντάς την σε ελευθερία επιλογής, ήδη την έχει αποκηρύξει σχεδόν όλη και ό,τι απομένει είναι ένα τόσο μικρό κλάσμα της πραγματικής ελευθερίας, που εύκολα μπορεί να αποδειχθεί ότι δεν έχει στην πραγματικότητα πολλή σημασία» (Gay, 2002).

Έτσι για το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού επιβεβαιώνεται η θέση του Ψημίτη (2006: 382) ότι η ηθική διάσταση της συλλογικής δράσης των σύγχρονων κοινωνικών κινημάτων έγκειται, στην εισαγωγή της πολιτικής ατζέντας αξιώσεων ηθικού και συμβολικού χαρακτήρα, που αν και αναφέρονται σε ειδικά θέματα, αφορούν σε όλη την κοινωνία και παράλληλα οι αξιώσεις αυτές δε συνιστούν εργαλειακές επινοήσεις, αλλά θέτουν τις βάσεις για την ανάπτυξη δράσεων σύμφωνα με τα ηθικά διλλήματα οικουμενικών αρχών συμβίωσης.

Η ηθική του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού δεν αποτελεί ένα μετέωρο θεωρητικό διανοητικό discourse αλλά συνιστά την πρακτική βάση, όπου τα μέλη του κινητοποιούνται και δρουν στην καθημερινότητα τους. Τα μέλη του κινήματος επικοινωνούν ιδεολογικές πεποιθήσεις-κλειδιά ώστε να κινητοποιήσουν περεταίρω κόσμο για τη συμμετοχή στο κίνημα μέσω δημόσιων λόγων, γραπτών εργασιών, δημοφιλών ιστοριών, τηλεοπτικών σόου, άρθρων σε περιοδικά και παράλληλα συγκρούονται με τον υπάρχον θεσμικό σύστημα, οργανώνοντας διαμαρτυρίες σε φυσικό και ηλεκτρονικό επίπεδο, συμμετέχοντας σε πορείες και διαδηλώσεις (Iacono & Kling, 2001), καθώς ο Stallman και οι «GNU» άνθρωποι του κινήματος θέλουν να απελευθερώσουν όχι μόνο το λογισμικό, αλλά και να οδηγήσουν σε μια κοινωνική μεταβολή της στάσης της κοινωνίας περί της ελευθερίας ευρύτερα. Στην Ελλάδα, η

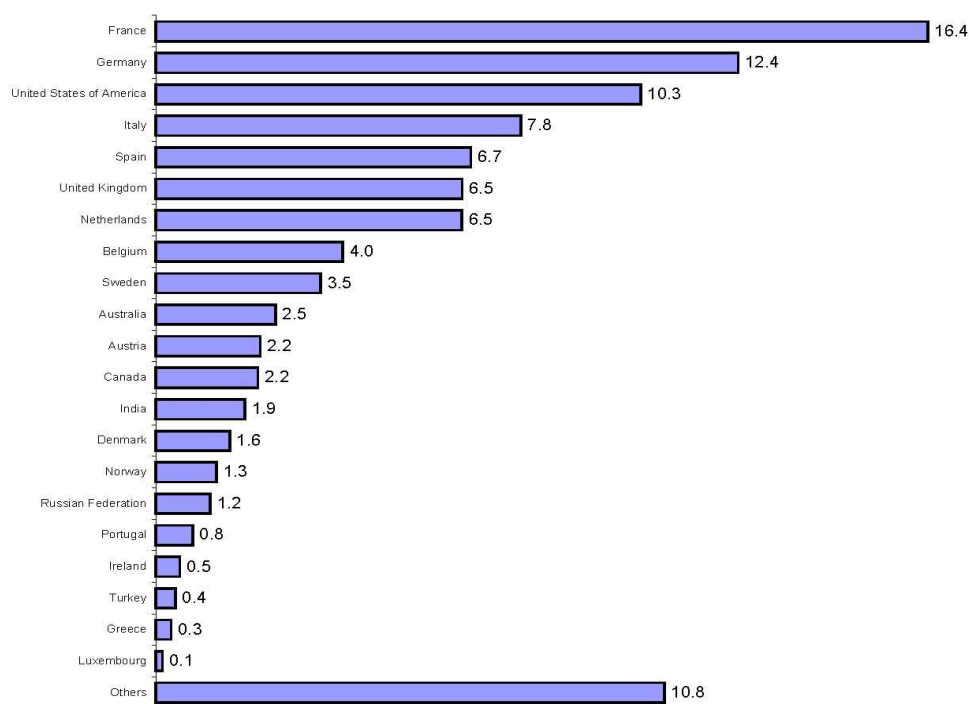
Ένωση Χρηστών & Φίλων Λίνουξ στο πλαίσιο αυτής της ηθικής βάσης (www.hellug.gr) αναπτύσσει τις εξής δράσεις:

- Εξελληνισμός και ενσωμάτωση της Ελληνικής γλώσσας στο Linux.
- Παρουσία σε Ελληνικές (και μη) εκθέσεις, ημερίδες, επιδείξεις.
- Παραγωγή ενημερωτικού υλικού (έντυπου και ηλεκτρονικού).
- Ενημέρωση κοινού μέσω άρθρων σε περιοδικά, εφημερίδες κτλ.
- Συντήρηση ενημερωτικών sites.
- Συνεργασία με αντίστοιχους συγγενείς συλλόγους στο εσωτερικό και εξωτερικό.
- Διοργανώσεις εγκαταστάσεων Linux (Installfests) σε διάφορες ομάδες και χώρους.
- Τεχνικές παρουσιάσεις.
- Συγκεντρώσεις για προσωπική επαφή, επικοινωνία και διάχυση τεχνογνωσίας μεταξύ των χρηστών Linux.
- Θεσμικές παρεμβάσεις προς την πολιτεία σε θέματα τεχνολογίας και λογισμικού.

Ταυτόχρονα η ανάπτυξη της ηθικής αυτής διάστασης συνιστά και τον πυρήνα συγκρότησης της ιδεολογίας του κινήματος. Η ιδεολογία του κινήματος περί ελεύθερης χρήσης του λογισμικού αντικατοπτρίζει το συστηματοποιημένο σύνολο ιδεών, κρίσεων και επιχειρημάτων, συμβόλων, αναπαραστάσεων και αρχών του κινήματος που δίνει τη δυνατότητα για την επαρκή ερμηνεία πολιτικών, κοινωνικών ή πολιτιστικών δρώμενων, έτσι ώστε να καθίσταται η συνεκτική βάση μίας ομάδας ατόμων και να παρέχει θετικά κίνητρα δράσης (Hawkes, 2003). Οι δράσεις του κινήματος όσο περισσότερο οργανώνονται σε φυσικό επίπεδο, με την έννοια της πραγματικής συμμετοχής σε παραστάσεις διαμαρτυρίας, αλλά και σε ένα πλαίσιο δράσεων σε ηλεκτρονικό επίπεδο, καθιερώνονται σε πρότυπα πρακτικών με τα οποία τα μέλη του κινήματος δίνουν στη δημοσιότητα συλλογικές απαντήσεις σε ζητήματα ταυτότητας, διασυνδέονται με στόχο την επίλυση των μεταξύ τους οργανωτικών ζητημάτων και αναπτύσσουν διαδικασίες με τις οποίες οι κυβερνητικοί φορείς ανταποκρίνονταν διαφοροποιημένα σε παραστάσεις και διεκδικήσεις τους. Χαρακτηριστικό είναι το ελληνικό παράδειγμα της αντιπαράθεσης του κινήματος με την ελληνική κυβέρνηση το 2007, περί υιοθέτησης από το ελληνικό κράτος αποκλειστικά ιδιόκτητου λογισμικού, το οποίο θα αναλυθεί διεξοδικά στη συνέχεια της εργασίας.

Η προστασία, λοιπόν, της ιδιοκτησίας των ιδεών που απαιτεί την καταπίεση της ελεύθερης τεχνολογίας, αναπαράγει και τη μη ελευθερία του λόγου και της γνώσης (Imhorst, 2004) έρχεται σε αντίθεση με την ιδεολογία του κινήματος. Η ιδεολογία αυτή, όπως καταγράφει η Elliott (2008), έχει διαχυθεί σε όλο τον κόσμο, γεγονός που αναδεικνύεται και από τη δημιουργία όλο και περισσότερων ηλεκτρονικών κοινοτήτων παγκοσμίως για την ανάπτυξη και προώθηση του ελεύθερου λογισμικού. Ενδεικτικά για αυτή τη θέση είναι και τα αποτελέσματα της έρευνας των Ghosh, Glott, Krieger και Robles (2002:16) για το International Institute of Infonomics του Πανεπιστημίου του Maastricht στην Ολλανδία, όπου αναδεικνύεται ότι οι εθνικότητες των συμμετεχόντων ποικίλλουν, όπως αποτυπώνεται και στο παρακάτω διάγραμμα:

Figure 9: Nationality of OS/FS Developers

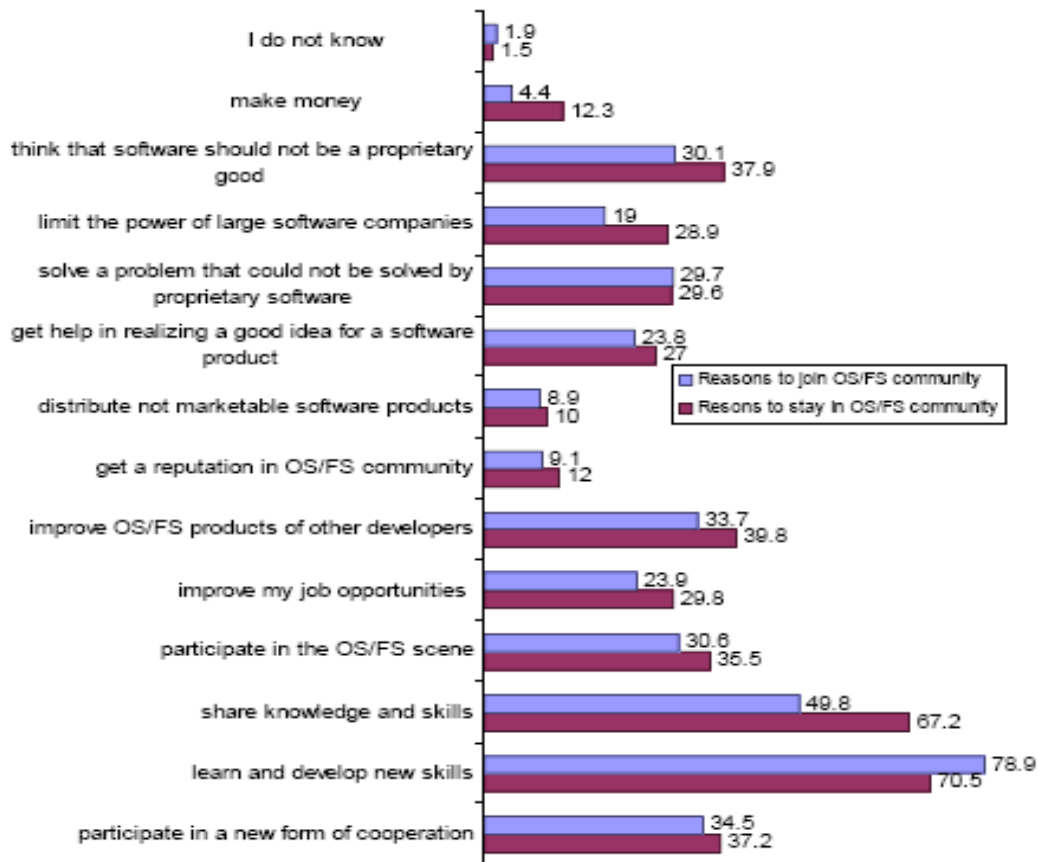

Χαρακτηριστικά ένας υποστηρικτής του κινήματος, που ήρθε σε επαφή με πρόγραμμα ιδιόκτητου λογισμικού και το βρήκε ιδιαίτερα ενδιαφέρον, (Scacci, 2004) αναφέρει «Το πρόγραμμά σας είναι πολύ ελκυστικό, αλλά όχι στην τιμή της ελευθερίας μου. Οπότε θα πρέπει να κάνω χωρίς αυτό. Αντιθέτως θα υποστηρίξω ένα πρόγραμμα για να αναπτύξω μία δωρεάν αντικατάσταση. Αν εκτιμούμε την ελευθερία μας, μπορούμε να δράσουμε για να την διατηρήσουμε και να την υπερασπιστούμε».

2. Η αντίθεση σε μια κυριαρχία, όπου η δράση περιορίζεται στα όρια της κοινωνικής μεταβολής

Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού αντιτίθεται, όπως προαναφέρθηκε, κυρίως στην κυριαρχία των εταιρειών λογισμικού, γεγονός αναπόφευκτο καθώς «η παγκοσμιοποίηση που παρακολουθούμε στο δεύτερο μισό του 20ου αιώνα και στον 21ο υπονόμευσε την κεντρική εξουσία των περισσότερων κρατών και έδωσε στο κεφάλαιο την ελευθερία να κινείται από χώρα σε χώρα ανάλογα με τις ευκαιρίες κέρδους» (Tilly, 2007:236). Η κυριαρχία αυτή οδηγεί στην αποκλειστική χρήση ιδιόκτητου λογισμικού, και όπως αναφέρει ο Stallman (2006) «το ιδιοκτησιακό λογισμικό διατηρεί τους χρήστες διαιρεμένους και αβοήθητους». Οι χαρακτηρισμοί αυτοί αποδίδονται, καθώς, αντίστοιχα, η χρήση ιδιόκτητου λογισμικού απαγορεύει το διαμοιρασμό με άλλους χρήστες και παράλληλα δεν επιτρέπει στο χρήστη να γνωρίζει ούτε να διακρίνει τι στην πραγματικότητα κάνει το πρόγραμμα, με αποτέλεσμα να υφίσταται ο κάθε χρήστης σκόπιμη επίθεση αναφορικά με την κοινωνική αλληλεγγύη που δύναται να αναπτύσσει με άλλους χρήστες. Όπως φαίνεται και από τα αποτελέσματα της έρευνας των Ghosh, Glott, Krieger και Robles (2002:45) και όπως αποτυπώνεται στο παρακάτω διάγραμμα το 37.9% των ερωτώμενων θεωρεί ότι ο περιορισμός της εξουσίας των μεγάλων εταιρειών λογισμικού είναι βασικός λόγος για να συμμετέχει στην κοινότητα του ελεύθερου λογισμικού, καθώς και το 67,2% να μπορεί να μοιράζεται γνώση και δεξιότητες με άλλους χρήστες.

Figure 35: Reasons to Join and to Stay in OS/FS Community

Αυτήν ακριβώς την κοινωνική μεταβολή επιθυμεί να καλλιεργήσει το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, χωρίς να καταλύσει την υφιστάμενη εξουσία. Με τα λόγια του Stallman (2006) «Η ανάπτυξη ενός ιδιοκτησιακού προγράμματος είναι η ανάπτυξη πειρασμών για να παραιτηθεί ο κόσμος από τις ελευθερίες του, και αυτή δεν είναι μια θετική συμβολή στην κοινωνία. Ανακάλυψα έναν τρόπο να προκαλέσω πολιτική αλλαγή στην κοινωνία, μέσα από τεχνική δραστηριότητα και αυτός είναι ο στόχος. Επειδή θεμελιακά, δεν πρόκειται για τη δημοκρατία εναντίον των επιχειρήσεων. Βασικά πρόκειται για τη διασφάλιση ότι η ελευθερία του καθενός και η κοινωνική αλληλεγγύη είναι σεβαστή».

3. Το πεδίο των κοινωνικών σχέσεων εξουσίας

Η ιδεολογία, περιορισμένη από το ίδιο της το παρελθόν, όντας προϊόν της νεωτερικής παράδοσης (Δερμετζής, 2010), και εξαρτώμενη εξίσου από την έννοια του κοινωνικού, όπως προαναφέρθηκε, αναφέρεται πλέον στη νεώτερη εποχή, αντανακλώντας και τις αμφισημίες της μετανεωτερικής κατάστασης. Η ιδεολογία

συνιστά το υπόβαθρο για την παραγωγή αντιθέσεων στο πεδίο κοινωνικών σχέσεων εξουσίας. «Το πεδίο αυτό συμπεριλαμβάνει τόσο την παραγωγή και τον επιμερισμό των υλικών πόρων (αγαθά, εισόδημα, τεχνολογία, status) όσο και την παραγωγή και ιδιοποίηση των άυλων πόρων (δικαιώματα, αξίες, νοήματα, σύμβολα, κώδικες επικοινωνίας, αναπαραστάσεις, αισθητικές) καταγράφει ο Ψημίτης (2006:397). Το κίνημα του ελεύθερου δραστηριοποιείται μέσω του Free Software Foundation σε επίπεδο υλικών πόρων, το οποίο είναι και ο αποδέκτης των δωρεών για το κίνημα όσο και σε επίπεδο άυλων πόρων. Στόχος του κινήματος είναι οι κοινωνικοί δρώντες να εκτιμήσουν τις ελευθερίες που προσφέρει η χρήση ελεύθερου λογισμικού και να τις υπερασπιστεί. «Το μέλλον της κοινότητάς μας εξαρτάται από την κλίμακα των αξιών που ορίζουμε, περισσότερο από ο,τιδήποτε άλλο» (Gay, 2002). Βασικό μοτίβο που έχει χαρακτηρίσει το συγκεκριμένο αξιακό πλαίσιο αποτελεί η φράση «Σκεφτείτε το σαν την ελευθερία του λόγου και όχι σαν την τσάμπα μύρα» (FSF,2005). Και σύμφωνα με την έρευνα των Lakhani and Wolf (2005) ενυπάρχει μια ισχυρή αίσθηση ταυτοποίησης των μελών του κινήματος, η οποία εκφράζεται με την τήρηση συγκεκριμένων νορμών συμπεριφοράς και την έκθεση ισχυρής συλλογικής ταυτότητας.

4. Η συγκρότηση συλλογικής πολιτισμικής ταυτότητας και η ανάπτυξη του esprit de corp

Εν όψει λοιπόν της μετανεωτερικής κατάστασης και των θεσμικών εξελίξεων, όπου η διαδικασία της κοινωνικής ενσωμάτωσης γίνεται με περισσότερη δυσκολία, το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού διαμορφώνεται και δρα σε συμβολικό πεδίο. Η δράση του όμως αυτή είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τις μορφές ατομικής ταυτότητας¹⁷, που καλλιεργούν οι δρώντες. Η ανάγκη των ατόμων να μπορούν να προσδιοριστούν συγκεκριμένα μέσα στο κοινωνικό σύνολο, να μπορούν να αυτοαναγνωριστούν και να αναγνωρίζονται από τους υπόλοιπους, και να «προκαθορίζουν τα πλαίσια των βιωματικών επιλογών τους και του ιδιαίτερου

¹⁷ Ο όρος «ταυτότητα» συνιστά μια έννοια σφαιρική, η οποία διακρίνεται από πτυχές και διαστάσεις που αφορούν σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο. Η έννοια της ταυτότητας αποτελεί μια διαδικασία αδιάλειπτη σε ολόκληρη τη ζωή του ατόμου, καθώς, όντας μια κοινωνική κατασκευή, δομείται και αναδομείται αναλόγως με τις εκάστοτε καταστάσεις και συνθήκες που επικρατούν. Ως ταυτότητα ορίζεται ο τρόπος με τον οποίο προσδιορίζεται κάθε άτομο μέσα στην κοινωνία. Η ατομική ταυτότητα βασίζεται σε μια αίσθηση του εαυτού, ο οποίος διαμέσου διαπροσωπικών συγκρίσεων, αποκτά εσωτερική ενότητα, στοιχειοθετημένη σε μια διάρκεια και σταθερότητα χρόνου που του δίνει τη δυνατότητα να αναγνωρίζεται ως ίδιο με το υποκείμενο και διαφορετικό από τα άλλα υποκείμενα. (Ψημίτης, 1996).

τρόπους με τους οποίους αυτά θα συνδεθούν με το κοινωνικό σύστημα.» , όπως αναφέρεται ο Ψημίτης (2002:41) για τα νέα κοινωνικά κινήματα, είναι έκδηλη για τα μέλη του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού. Εγγενή κίνητρα¹⁸, αλλά και ο προσδιορισμός ταυτότητας μέσα από τη συμμετοχή στην κοινότητα του ελεύθερου λογισμικού αποτέλεσαν τους πρωταρχικούς λόγους για τα άτομα να συμμετέχουν στη διαδικασία παραγωγής και υποστήριξης ελεύθερου λογισμικού (Hars and Ou, 2002; Lakhani and Wolf, 2005).

Οι διαδικασίες συγκρότησης της ταυτότητας του ατόμου συντελούνται στο πλαίσιο συλλογικών διαδικασιών, αντανακλώνοντας τις δράσεις των ομάδων στις οποίες ανήκει το άτομο. Το ατομικό και το συλλογικό είναι αδιαχώριστα στοιχεία στο πλαίσιο κοινωνικών ομάδων (Collins, 1986 στο Ritsert, 1996), όπως αυτής του ελεύθερου λογισμικού. Μέσα από τη δράση του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού, διαφαίνεται η προσπάθεια επιβεβαίωσης της ατομικής ταυτότητας των μελών του, βασισμένη σε ένα ιδεολογικό πλαίσιο ελευθερίας, όταν οι διαδικασίες διαμόρφωσή της διαταράσσονται εξαιτίας των κοινωνικών εξελίξεων και μετασχηματισμών. Ο Stallman επιμένει να υποστηρίζει ότι η χρήση του ελεύθερου λογισμικού είναι ηθική υποχρέωση (Williams, 2002), σε μια κοινωνική περίοδο που ανθρώπινες βασικές αξίες πλήττονται.

«Η ατομική ταυτότητα λαμβάνει χώρα σε μια συλλογική ταυτότητα, η οποία ενισχύει την ικανότητα αναστοχαστικής δράσης, τη συνείδηση, δηλαδή, ότι η δράση μπορεί να παράγει συμβολισμούς και πολιτισμικούς προσανατολισμούς και επιτρέπει στο άτομο να συνδέσει τη δράση με τα αποτελέσματα της, αντιλαμβανόμενο τα αποτελέσματα της συλλογικής δράσης και ως δικά του» καταγράφει ο Ψημίτης (2002:29). Οι δρώντες του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού συμβάλλουν στην παραγωγή έργων ελεύθερου λογισμικού, επενδύοντας το χρόνο και την προσπάθεια τους, εξαιτίας της πίστης που έχουν στο ελεύθερο λογισμικό (Lakhani and Wolf, 2005) και της επιθυμίας τους να είναι γενναιόδωροι και να μοιραστούν το χρόνο τους και τα τεχνολογικά τους επιτεύγματα (Bergquist and Ljungberg, 2001), με όλο το κοινωνικό σύνολο, λειτουργώντας ως αντίβαρο στις κυρίαρχες κοινωνικές επιταγές του ατομικισμού και του κοινωνικού αποκλεισμού.

¹⁸ Με τον όρο εγγενή κίνητρα νοείται ο ορισμός που αποδίδει ο Lindenberg (2001) και αναφέρεται στα εσωτερικά αυτά κίνητρα που πηγάζουν από την ηθική υποχρέωση ενός δρώντος στην κοινότητα που ανήκει. Υποστηρίζει λοιπόν ότι τα άτομα κοινωνικοποιούνται κατάλληλα στο πλαίσιο μιας δράσης, αντιλαμβανόμενα τις νόρμες που θέτει η ομάδα. Έτσι ο στόχος τους να δράσουν με συνέπεια στις νόρμες που θέτει η ομάδα να καλλιεργεί τις συνθήκες για την ανάπτυξη ενός εσωτερικού νοηματικού πλαισίου δράσης ταυτισμένο με αυτές τις νόρμες. Ο στόχος της απόδοσης της υποχρέωσης στην κοινότητα γίνεται πιο ισχυρός όταν επιτυγχάνεται η αναζήτηση του από άτομα, τα οποία αναφέρονται στην κοινότητα κατ' ελάχιστο.

Ταυτόχρονα διαφαίνεται η αξία που έχει η συλλογική ταυτότητα¹⁹ στη νοηματοδότηση της ζωής των ατόμων. Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού συγκροτείται από πλήθος ομοϊδεατών δρώντων που πιστεύουν στο ελεύθερο λογισμικό ως αξία και θεωρούν πρωταρχικά ηθική τους υποχρέωση να το παράγουν (Elliot& Scacchi, 2008). Η συλλογική ταυτότητα αποτελεί ένα σαφές όριο διαφοροποίησης από έξω –ομάδες και κυριαρχεί σε όλα τα επίπεδα της ζωής των ατόμων, είτε είναι κοινωνικό, είτε πολιτικό, είτε οικονομικό, οπότε και γίνεται αντιληπτή η σημαντικότητα της έννοιας και του ρόλου που διαδραματίζει, εφ' όσον διαμέσου αυτής πραγματώνεται το αξιακό σύστημα νοηματοδότησης της ζωής των ατόμων. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα ενός προγραμματιστή του ελεύθερου λογισμικού²⁰, ο οποίος αρνήθηκε να χρησιμοποιήσει ένα εργαλείο τεκμηρίωσης το οποίο στον κώδικα του εμπεριείχε στοιχεία μη ελεύθερου λογισμικού για να αναπτύξει κάποιες εκδοχές ιστοσελίδας. Σε διαφωνία του με συνάδελφο του για το λόγο αυτό, και κατά τη διάρκεια της ηλεκτρονικής τους επικοινωνίας, γράφει: « Για να χρησιμοποιήσει ή να γράψει κανείς ελεύθερο λογισμικό δεν έχει να κάνει με το αν θα γίνει ο Stallman ευτυχισμένος ή όχι. Είναι ωραίος τύπος, αλλά δεν είναι το κέντρο του ελεύθερου κόσμου, ούτε ο κινητοποιητικός παράγοντας για τις ζωές πολλών από εμάς. Για μένα κίνητρο αποτελεί η συμβολή μου στη δημιουργία ενός ελεύθερου μέλλοντος για το γιο μου».

Σε έρευνα με ποιοτικές μεθόδους σε 79 προγραμματιστές ελεύθερου λογισμικού των Hars and Ou (2002), το 16.5% των ερωτώμενων έθεσε ως προϋπόθεση το ζήτημα του αλτρουισμού για τη συμμετοχή του στο κίνημα, ενώ η έρευνα των Lakhani and Wolf (2005) ανέδειξε ότι 28.6% των ερευνώμενων κινητοποιήθηκαν να παράξουν έργα ελεύθερου λογισμικού από την επιθυμία τους να προσφέρουν πίσω στην κοινότητα. Αντίστοιχα και στην έρευνα των David, Waterman, Arona (2003:19) όπως

¹⁹ Ως συλλογική ταυτότητα νοείται η συνείδηση των μελών ενός κοινωνικού συνόλου, ότι αποτελούν ένα ιδιαίτερο σύνολο, ξεχωριστό και διαφορετικό από τα άλλα. Προσδίδει την αίσθηση του ανήκειν και τη συνείδηση της υπαγωγής σε μια ομάδα μαζί με τις αξίες και τη συναισθηματική σημασία που αποδίδονται στην ομάδα. Μέσω της συλλογικής ταυτότητας, το σύνολο συνειδητοποιεί την ανάγκη του για αναγνώριση ως κοινωνικών δρών, ενώ παράλληλα τα άτομα ενσωματώνονται σταθερά σε συλλογικές οντότητες, καθώς υπεισέρχονται σε μια διαδικασία κοινωνικών συγκρίσεων, η οποία οδηγεί στη δημιουργία μιας θετικής κοινωνικής ταυτότητας των μελών της ομάδας. Καθώς, λοιπόν, η ταυτότητα αποτελεί ένα σαφές όριο διαφοροποίησης από έξω –ομάδες και κυριαρχεί σε όλα τα επίπεδα της ζωής των ατόμων, (κοινωνικό, πολιτικό, οικονομικό), γίνεται αντιληπτή η σημαντικότητα της έννοιας και του ρόλου που διαδραματίζει, εφ' όσον διαμέσου αυτής πραγματώνεται η νοηματοδότηση της ζωής των ατόμων (Ψημίτης, 1996).

²⁰ Στο Elliott, (2008)

αποτυπώνεται στο παρακάτω διάγραμμα, το 42,7% των συμμετεχόντων θεωρεί πολύ σημαντική τη συνεισφορά του στην κοινότητα και το 35.1 πολύ σημαντική.

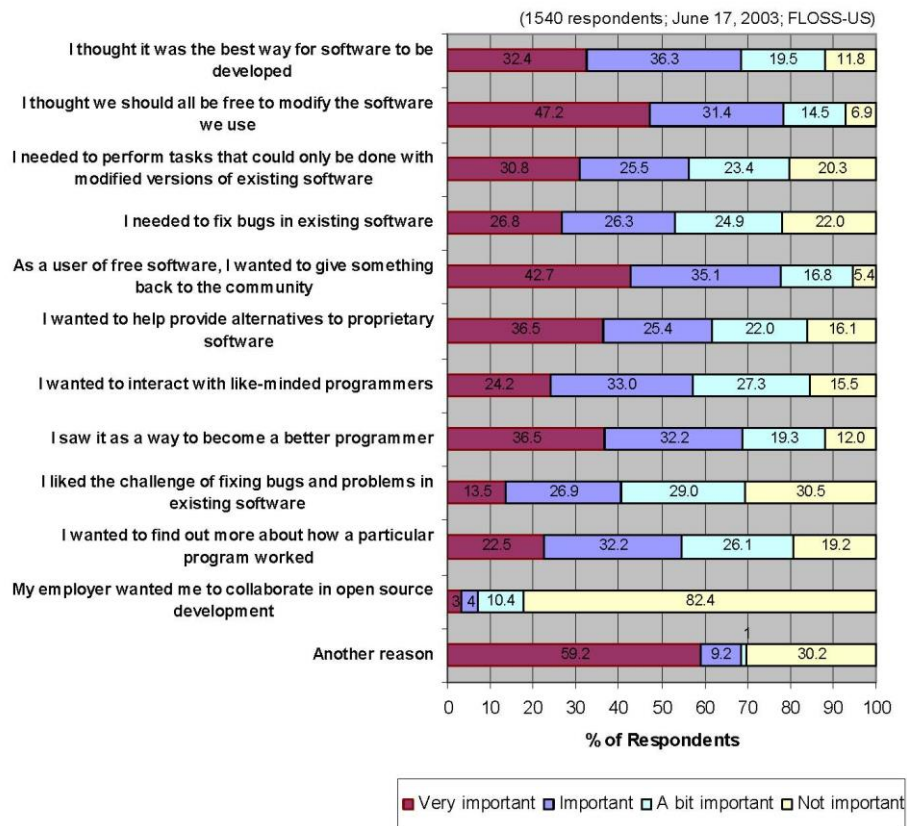

FIGURE 21: Motivations to start developing OS/FS (Q4)

Η προσωπική ιδεολογία των προγραμματιστών ελεύθερου λογισμικού, και κατ' επέκταση η συλλογική ταυτότητα που αναπτύσσουν, αναδεικνύεται να έχει ιδιαίτερα θετική επιρροή στην αποτελεσματικότητα του κινήματος. (Stewart and Gosain, 2006).

Η συλλογική ταυτότητα δύναται να αλλάζει κατά τη διάρκεια του χρόνου εξαιτίας αρκετών παραγόντων. Ένας από αυτούς είναι η διαφοροποίηση των πλαισίων των βιωματικών εμπειριών, καθώς και η εξέλιξη της κοινωνίας μέσα από τις μορφές οργάνωσης και εξουσίας, ενώ πολύ έντονα στη μεταβολή αυτή συμβάλλουν και οι ταχύτερες και διαρκείς αλλαγές των πολιτισμικών προτύπων και των κανόνων συμβίωσης. Έτσι, σε μια πρωταρχική αίσθηση του ανήκειν και στην υπαγωγή σε μια ταυτοποιημένη ομάδα τα άτομα κλίνουν προς τρεις προσανατολισμούς, όπως τους καταγράφει ο De Vos (1995).

Εν πρώτοις σε μια έννοια του ανήκειν που είναι προσανατολισμένη προς το παρόν, όπου το άτομο θεωρεί ότι είναι μέλος ενός μιας ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας. Κατά δεύτερον μια έννοια του ανήκειν που είναι προσανατολισμένη προς το μέλλον, με μια περισσότερο οικουμενικά πολιτική έννοια και τρίτον σε μια έννοια του ανήκειν

που είναι προσανατολισμένη προς το παρελθόν. Η ανάπτυξη της ταυτότητας του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού εδραιώνεται σε ένα μοντέλο κοινωνικής δικτύωσης, μέσω του internet, όπου προγραμματιστές από όλο τον κόσμο εργάζονται συνεταιριστικά, παράγοντας χιλιάδες προγράμματα που διατίθενται ελεύθερα για χρήση, ταυτότητα που στηρίζεται και στο παρελθόν, στη μακρόχρονη πλέον πορεία του κινήματος, σε αντίθεση με τη θέση πολλών αναλυτών για τα νέα κοινωνικά κινήματα – ο Tilly (2007:31) ασκεί κριτική σε αυτή τη θέση- «που τα αντιμετωπίζουν ως εκφράσεις επίκαιρων στάσεων, συμφερόντων ή κοινωνικών συνθηκών και όχι ως στοιχεία πιο μακροχρόνιων ιστορικών διαδικασιών».

Ο A. Melucci (1996) ορίζει τη συλλογική ταυτότητα ως διαδικασία κατασκευής ενός συστήματος δράσης. Την ορίζει ως μια διαδικασία όπου τα κοινωνικά υποκείμενα, έχοντας καθορίσει τα μέσα και τους σκοπούς τους, διαντιδρούν, επικοινωνούν, μοιράζονται και ανταλλάσσουν εμπειρίες, καταλήγοντας έτσι σε αποφάσεις που προσδιορίζουν το πεδίο δράσης τους. «Το ελεύθερο λογισμικό δίνει ορμή στο ομότιμο κίνημα βασιζόμενο σε ένα «ήθος» συνεργασίας, σεβασμού, αλληλεγγύης και κοινοκτημοσύνης. Οι άνθρωποι αμφισβητούν την έννοια της ελευθερίας «από κάτω» και αντιλαμβάνονται πλέον την ελευθερία σε όρους δημιουργίας, επικοινωνίας και έκφρασης» (Κωστάκης, 2008)²¹, διαμορφώνοντας έτσι ένα πεδίο δράσης ενισχυτικό για την όλη φιλοσοφία του κινήματος. Το πεδίο δράσης του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού συνεχίζει να αναπτύσσεται και οι λεωφόροι προώθησης της φιλοσοφίας του κινήματος επεκτείνονται σε νέες μορφές επικοινωνίας, όπως τα blogs²² και τα

²¹ Πηγή: <http://bloggr.p2pfoundation.net>

²² Το **ιστολόγιο**, γνωστό συχνά με την άκλιτη ονομασία **μπλογκ** (blog), είναι μορφή ιστοχώρου. είναι λίστα καταχωρήσεων από την πιο πρόσφατη καταχώρηση στην παλαιότερη. Το περιεχόμενο των καταχωρήσεων μπορεί είναι οτιδήποτε, όπως Νέα , πολιτικοκοινωνικός σχολιασμός, σχολιασμός των μέσων μαζικής ενημέρωσης και των διασημοτήτων, προσωπικά ημερολόγια και ειδικά θέματα όπως τεχνολογία, μόδα, αθλητικά, τέχνες, γαστρονομία. Συνήθως δεν απαιτείται ενδελεχής επιμέλεια του κώδικα της ιστοσελίδας, μιας και συχνά είναι εγκατεστημένα αυτόματα συστήματα, που παρέχουν την δυνατότητα στο διαχειριστή του ιστολογίου να συντάξει μια καταχώρηση με πολύ λίγα βήματα. Ο κοινός χρήστης του Διαδικτύου μπορεί εύκολα και δωρεάν να ξεκινήσει το δικό του ιστολόγιο μέσω πολλών φορέων που προσφέρουν συστήματα τα οποία στηρίζονται σε λογισμικό που κάνει την σύνταξη των ιστολογίων πολύ απλή διαδικασία. Το αντάλλαγμα τέτοιων φορέων είναι συνήθως η αυτόματα διαφήμιση στα ιστολόγια ή η αυτοπροβολή. Σε τέτοιες υπηρεσίες στηρίζεται η πλειοψηφία των ιστολογίων, ιδίως τα μικρότερα. Όμως όπως και κάθε άλλο είδος ιστοσελίδας, έτσι και το ιστολόγιο μπορεί να στηριχθεί και σε υπηρεσίες στις οποίες ο διαχειριστής του ιστολογίου έχει τον πλήρη έλεγχο του ιστοχώρου του. Ο αγγλικός όρος blog προέρχεται από το weblog το οποίο έχει μεταφραστεί στα ελληνικά ως ιστολόγιο. Το weblog είναι επινοήση του Jorn Barger από τον Δεκέμβριο του 1997. Στις αρχές του 1999 όμως ο Peter Merholz ανακοίνωσε ότι θα το προφέρει «wee- blog» και έτσι καταλήξαμε στο σύντομο όρο blog αφού ο συντάκτης αναφερόταν ως blogger. Η παρουσία των ιστολογίων στον Παγκόσμιο Ιστό αποτελεί μια μορφή διαδικτυακής δημοσιογραφίας που υλοποιεί την έννοια της δημοσιογραφίας των πολιτών. Φορείς της τελευταίας δεν είναι οι εργαζόμενοι στο χώρο των ΜΜΕ αλλά χρήστες του Διαδικτύου που δεν έχουν επαγγελματική σχέση με την Τέταρτη Εξουσία, για αυτό και δεν υπάγονται σε έλεγχο από κρατικές Αρχές, όπως πχ το ελληνικό ΕΣΡ. Ένα τυπικό blog αποτελείται από τον

wikis²³ (Elliot, Scacchi, 2008:11). Παράλληλα τα άτομα στο πλαίσιο μιας συλλογικής ταυτότητας αποκτούν την τη δυνατότητα αντίληψης της συμμετοχής στην ομάδα και

τίτλο που αναγράφεται στην κεφαλίδα της σελίδας ενώ συχνά ακολουθούν μία ή δύο περιγραφές κειμένου. Το κύριο μέρος της σελίδας αποτελείται από δύο στήλες, μια που αφιερώνεται στην παρουσίαση των καταχωρήσεων κατά την αντίστροφη χρονολογική σειρά, και άλλη μια πλαϊνή στήλη – μπάρα που περιέχει τις συνδέσεις (link) και πιθανόν κάποια διαδραστική ψηφοφορία. Στο υποσέλιδο αναγράφονται πληροφορίες σχετικά με το όνομα του συντάκτη και τους όρους χρήσης. Αναφορικά με την κεντρική στήλη καταχωρήσεων, σε αυτή απαντώνται πιο συχνά γραπτό κείμενο, αρχεία, εικόνες, επιτρεπόμενα σχόλια, βίντεο και ήχος, συνδέσεις και βιβλίο φιλοξενούμενων. Η πλειονότητα των συνδέσεων οδηγούν σε ιστοσελίδες και όχι σε άλλα blog, δηλαδή ο αριθμός των blog που το κάνουν αυτό (περίπου 50%) είναι χαμηλότερος από αυτόν που θα αναμενόταν δεδομένου ότι ένα blog καθορίζεται συχνά από την άποψη σύνδεσης του περιεχομένου του με κάποιο άλλο στον ιστό. Αναμφισβήτητα την καρδιά ενός blog αποτελούν οι καταχωρήσεις του. Η πιο συχνή πληροφορία που συναντάται στην επικεφαλίδα μιας καταχώρησης είναι η ημερομηνία και ο τίτλος της, ενώ σε ένα τυπικό υποσέλιδο περιέχεται η ώρα της καταχώρησης, το όνομα του συντάκτη ή το ψευδώνυμο του και συνδέσεις προς ένα μόνιμο αντίγραφο της καταχώρησης που αποθηκεύεται κάπου αλλού στην περιοχή (permalink). Επίσης ένας σύνδεσμος για πρόσθεση ή ανάγνωση σχολίου, εφόσον υπάρχει, εμφανίζεται συχνά εδώ. Σχετικά με τα σχόλια που παρουσιάζονται, μια καταχώρηση λαμβάνει κατά μέσο όρο τρία, αν και η πλειοψηφία των καταχωρήσεων δεν περιλαμβάνει κάποιο σχόλιο. Ωστόσο όσο σημαντικά είναι τα σχόλια για την αντίληψη που διαμορφώνεται σε ένα blog, η ύπαρξη συνδέσμων (link) μέσα στις καταχωρήσεις είναι ακόμα πιο σημαντική καθότι μια καταχώρηση συχνά κεντροθετείται γύρω από ένα σύνδεσμο. Κατά συνέπεια είναι εντυπωσιακό ότι λιγότερο από το 1/3 των καταχωρήσεων περιέχουν οποιαδήποτε σύνδεση, ενώ η κεντρική τάση για μια καταχώρηση είναι να μην περιέχει καμία. Ακόμη και όταν οι συνδέσεις είναι παρούσες, οδηγούν σπάνια σε άλλη περιοχή ή άλλα blog, αλλά κυρίως σε εξωτερικές ιστοσελίδες. Τέλος η μέση καταχώρηση αποτελείται περίπου από 210 λέξεις κάτι που σημαίνει λίγο λιγότερο από ότι ένα e-mail που συντάσσεται για μία ακαδημαϊκή λίστα συζήτησης. Επειδή το blog είναι ένα καινούργιο μέσο Διαδικτυακής επικοινωνίας, οι κανόνες που τα συνοδεύουν είναι ελάχιστοι, με αποτέλεσμα η κατοχύρωση του περιεχομένου τους να γίνεται ολοένα και πιο μηδαμινή. Έτσι, υπάρχον περιπτώσεις που το περιεχόμενο των blogs αντιγράφεται, χωρίς την άδεια των ανθρώπων που έχουν διατυπώσει το κείμενο, με αποτέλεσμα δημοσιογράφοι, και όχι μόνο, να οικειοποιούνται τα κείμενα, ξεχνώντας τον αρχικό τους συγγραφέα. Η προσπάθεια που γίνεται για να ελαττωθεί η έκταση αυτού του προβλήματος είναι αρκετά μεγάλη. Σημαντικό ρόλο σε αυτό μπορούν να έχουν οι άδειες Creative Commons, που μπορούν πολύ εύκολα να προστεθούν στην γλώσσα προγραμματισμού (HTML) ενός blog δίνοντας στο δημιουργό του τη δυνατότητα να ορίσει ο ίδιος με ποιους όρους επιθυμεί να τροποποιείται το υλικό που τοποθετεί. Φυσικά, τα blogs, ως έργα κάποιου δημιουργού, εφόσον χαρακτηρίζονται από τους δύο όρους της πρωτοτυπίας και της συγκεκριμένης μορφής, καθίστανται πρωτότυπα και, ως εκ τούτου, προστατεύονται από τις διατάξεις του Ν. 2121/93 περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Πηγή: <http://el.wikipedia.org/wiki/Blog>

²³ Το λογισμικό Wiki είναι ένας τύπος λογισμικού συνεργασίας που χρησιμοποιείται για την εκτέλεση ενός συστήματος Wiki. Επιτρέπει στις ιστοσελίδες να δημιουργηθούν και να εκδοθούν μέσα από ένα κοινό web browser. Εφαρμόζεται συνήθως ως server-side script που τρέχει σε έναν ή περισσότερους web server, με το περιεχόμενο να αποθηκεύεται γενικά σε κάποιο σύστημα διαχείρισης βάσεων δεδομένων, αν και σε μερικές εφαρμογές χρησιμοποιείται αντί για αυτό το σύστημα αρχείων (file system) του σέρβερ. Το πρώτο τέτοιο σύστημα δημιουργήθηκε από τον Ουάρντ Κάνινγκαμ (Ward Cunningham) το 1995. Δεδομένης της απλότητας του wiki, ένας μεγάλος αριθμός εφαρμογών που υπάρχουν σήμερα, κυμαίνεται από την πολύ απλή εφαρμογή λειτουργιών πυρήνα (core functionality) μέχρι και τα πιο σύνθετα «συστήματα διαχείρισης περιεχομένου» (content management system). Η αρχική διαφορά μεταξύ των wiki και των πιο σύνθετων συστημάτων διαχείρισης περιεχομένου είναι ότι το λογισμικό wiki τείνει να επικεντρωθεί στο περιεχόμενο, εις βάρος του ισχυρότερου ελέγχου στο layout που έχουν λογισμικά CMS, όπως Drupal, WebGUI, ή εις βάρος των μη wiki χαρακτηριστικών (άρθρα, blogs.) όπως στο Tikiwiki. Το λογισμικό Wiki θα μπορούσαμε να πούμε ότι περικλείει όλο το λογισμικό που απαιτείται για να τρέξει ένα wiki, το οποίο περιλαμβάνει έναν web server όπως Apache, σε αντίθεση με τη «μηχανή Wiki» (Wiki machine), η οποία εφαρμόζει την τεχνολογία wiki (wiki technology). Σε μερικές περιπτώσεις, όπως το ProjectForum, ή κάποιους WikiServers, ο web server και η μηχανή wiki συσσωρεύονται μαζί ως ένα self-contained σύστημα, το οποίο μπορεί συχνά να τα καταστήσει ευκολότερα να εγκατασταθούν. Η πλειοψηφία των μηχανών είναι ανοικτού κώδικα, συχνά διαθέσιμη με GNU General Public License (GPL). Τα μεγάλα προγράμματα όπως το TWiki, το MediaWiki, αναπτύσσονται σε συνεργασία (collaboratively). Πολλά wiki είναι ιδιαίτερος μορφοματικά/αρθρωτά (modular), παρέχοντας API που επιτρέπουν στους προγραμματιστές να αναπτύξουν νέα χαρακτηριστικά χωρίς να απαιτείται αυτά να είναι συγγενικά (familiar) με ολόκληρη τη βάση κώδικα (codebase). Ο

την ικανότητα προσδιορισμού μιας χρονικής συνέχειας ανάμεσα στη δράση και στα αποτελέσματα της. Σε αντίθεση με άλλα cms τα οποία υποστηρίζουν τη χρήση μιας συγκεκριμένης τεχνολογίας, το κίνημα του ελεύθερου προάγει εξίσου ένα τρόπο ζωής και αλλαγή στάσης ζωής των δρώντων σε συνάρτηση με την ανάπτυξη του λογισμικού (Elliot, Scacchi, 2008) σε μία σταθερή βάση δράσεων, οι οποίες επιφέρουν αλλαγές στην κοινωνία χρόνο με το χρόνο. Είναι πολύ χαρακτηριστικό το γεγονός ότι σύμφωνα με την καταγραφή του Weber (2000) ετησίως αυξάνεται η κοινότητα του ελεύθερου λογισμικού παγκοσμίως, με ένα ποσοστό ετήσιας αύξησης κοντά στο 200%.

Ουσιαστικά, λοιπόν, η ταυτότητα εδραιώνεται μέσα από συνειδητές διαδικασίες ατομικά στο πλαίσιο μιας συλλογικότητας, ενώ ως συλλογική διαδικασία εκδηλώνεται παράλληλα και ως πεδίο δράσης. Η εδραίωση της ταυτότητας αυτής οδηγεί το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού στην ανάπτυξη ενός **esprit de corp**, συνιστώσα που ορίζει ο Blummer (1995) για την τελική ανάπτυξη ενός κινήματος, και αφορά στην οργάνωση των συναισθημάτων των μελών του κινήματος προς την κατεύθυνση του συνανήκειν, μιας ταύτισης και αλληλεγγύης στη βάση του κοινού σκοπού και της κοινής αποστολής της διάχυσης και χρήσης του ελεύθερου λογισμικού από όλη την κοινωνία.

Το **esprit de corp** διαμορφώνεται μέσω συγκεκριμένων μηχανισμών (Αλεξανδρόπουλος, 2001):

Cunningham εμπνεύστηκε τον όρο wiki από τα «wiki wiki» δηλαδή τα «γρήγορα» λεωφορεία πυκνών δρομολογίων στον αερολιμένα της Χονολουλού. Το wiki Wiki ήταν η πρώτη χαβανέζικη λέξη που έμαθε στην πρώτη επίσκεψή του στα νησιά, όταν τον κατεύθυνε ο πράκτορας αερολιμένων για να πάρει το λεωφορείο wiki wiki μεταξύ των τερματικών. Προς το τέλος της δεκαετίας του '90, η ιδέα της χρήσης των wiki σε ιδιωτικές και δημόσιες βάσεις γνώσεων άρχισε να βρίσκει μεγάλη αποδοχή. Αυτό το γεγονός ενέπνευσε τους ιδρυτές του έργου Nupedia Τζίμι Ουέλς και Λάρι Σάνγκερ να χρησιμοποιήσουν την τεχνολογία wiki σαν βάση για μια ηλεκτρονική εγκυκλοπαίδεια. Η Wikipedia ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2001 και αρχικά βασίστηκε στο λογισμικό UseMod. Αργότερα μεταπήδησε στον δικό της ανοικτό κώδικα codebase, που υιοθετήθηκε στη συνέχεια από πολλά άλλα wikis. Στις αρχές του 2000, τα wikis άρχισαν να υιοθετούνται όλο και περισσότερο στις επιχειρήσεις σαν λογισμικό που επιτρέπει τη συνεργασία πολλών χρηστών. Οι πιο συνηθισμένες χρήσεις του ήταν στις επικοινωνίες, σε ινtranέτς και στη συλλογική τεκμηρίωση προγραμμάτων, αρχικά από τεχνικούς χρήστες. Το Δεκέμβριο του 2002, η Socialtext προώθησε την πρώτη εμπορική ανοικτή λύση wiki: Wiki ανοικτού κώδικα όπως τα MediaWiki, Kwiki και TWiki που ξεπέρασαν το 1 εκατομμύριο downloads στα repos του Sourceforge μέχρι και το 2004. Σήμερα ορισμένες επιχειρήσεις χρησιμοποιούν τα wikis σαν το μοναδικό συλλογικό λογισμικό και σαν υποκατάστατο των στατικών ινtranέτς. Κατά μια άποψη, γίνεται μεγαλύτερη χρήση των wikis πίσω από τους τοίχους προστασίας παρά στο δημόσιο Διαδίκτυο.

Πηγή: <http://el.wikipedia.org/wiki/Wiki>

A) η **εσωομαδική- εξωομαδική σχέση**, η σχέση, δηλαδή, η οποία διαμορφώνεται στο πλαίσιο αντιπαλότητας δύο ομάδων, οδηγώντας κάθε ομάδα στον αυτοπροσδιορισμό και εντείνοντας τη συνοχή των μελών.

B) η **άτυπη συντροφικότητα**, η ανάπτυξη, δηλαδή, διαπροσωπικών σχέσεων των μελών του κινήματος, ενισχύοντας την αίσθηση του συνανήκειν.

Γ) η **τελετουργική συμπεριφορά**, η οποία πραγματώνεται μέσα από μια σειρά μαζικές εκδηλώσεις, συγκεντρώσεις, κινητοποιήσεις, αναμνηστικές τελετές.

Για το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού αυτή η εσωομαδική-εξωομαδική σχέση λαμβάνει χώρα και στο πλαίσιο της αντιπαράθεσης του με την κοινότητα του ανοιχτού κώδικα (open source).

Η κοινότητα του ανοιχτού κώδικα, διαμορφώθηκε το 1998²⁴, καθώς δεν συμφωνούσαν όλοι οι χρήστες και οι δημιουργοί του ελεύθερου λογισμικού με αυτούς τους στόχους του κινήματος και έτσι αυτό το μέρος του διασπάστηκε και ξεκίνησε να δραστηριοποιείται με το όνομα “ανοιχτός κώδικας.” Ο όρος αρχικά χρησιμοποιήθηκε για να αποφευχθούν πιθανές παρεξηγήσεις με τον όρο του “ελεύθερο λογισμικό,” και σύντομα συσχετίστηκε με φιλοσοφικές απόψεις αρκετά διαφορετικές από εκείνους του κινήματος.

Κάποιοι από τους υποστηρικτές του “ανοιχτού κώδικα” το θεώρησαν ως μία “εμπορική δραστηριοποίηση για το ελεύθερο λογισμικό” το οποίο θα έλκυε επιχειρηματικά στελέχη αναφέροντας πρακτικά οφέλη. Άλλοι υποστηρικτές κατηγορηματικά απέρριψαν τις ηθικές και κοινωνικές αξίες του κινήματος του. Ο όρος “ανοιχτός κώδικας” γρήγορα συσχετίστηκε μόνο με τις πρακτικές αξίες του λογισμικού, στο πλαίσιο του έπακρου της αξιοποίησης του, ως ισχυρό κι αξιόπιστο λογισμικό. Οι περισσότεροι υποστηρικτές του “ανοιχτού κώδικα” έχουν ενστερνιστεί από τότε αυτή την πρακτική. Σχεδόν όλο το λογισμικό ανοιχτού κώδικα είναι ελεύθερο λογισμικό. Οι δύο όροι σε πρακτικό επίπεδο περιγράφουν σχεδόν την ίδια κατηγορία λογισμικού, ωστόσο με διαφορετικές βασικές αξίες. Η λέξη ανοιχτός αδυνατεί να εκφράσει την έννοια της ελευθερίας.

Ο Stallman (Gay, 2002:57) χαρακτηριστικά αναφέρει: «Ο ανοιχτός κώδικας είναι μία μεθοδολογία ανάπτυξης. Το ελεύθερο λογισμικό είναι ένα κοινωνικό κίνημα. Για το κίνημα, το ελεύθερο λογισμικό είναι μία ηθική προσταγή, επειδή μόνο το ελεύθερο λογισμικό σέβεται την ελευθερία του χρήστη. Σε αντίθεση, η φιλοσοφία του ανοιχτού

²⁴ Πηγή: <http://www.gnu.org/philosophy/open-source-misses-the-point.el.html>

κώδικα σε σχέση με θέματα για το πως να κάνει το λογισμικό “καλύτερο”--με καθαρά πρακτικό τρόπο μόνο. Λέγεται πως το μη ελεύθερο λογισμικό είναι μία χειρίστη λύση. Για το κίνημα, πάντως, το μη ελεύθερο λογισμικό είναι ένα κοινωνικό πρόβλημα, και η κίνηση του να ελευθερώσουμε το λογισμικό είναι η λύση.

Ελεύθερο λογισμικό. Ανοιχτός κώδικας. Αν είναι το ίδιο λογισμικό, έχει σημασία ποιο όνομα χρησιμοποιείτε; Ναι, επειδή διαφορετικές λέξεις εκφράζουν διαφορετικές ιδέες. Ενώ ένα ελεύθερο πρόγραμμα με οποιοδήποτε άλλο όνομα θα σου έδινε την ίδια ελευθερία σήμερα, καθιdrύοντας την ελευθερία με έναν τρόπο που θα κρατήσει εξαρτάται πάνω από όλα στο να διδάξει στους ανθρώπους την αξία την ελευθερίας. Εάν θέλετε να βοηθήσετε σε αυτό, είναι απαραίτητο να μιλήσετε για το “ελεύθερο λογισμικό.” Εμείς στο κίνημα του ελεύθερου λογισμικού δεν θεωρούμε την παράταξη του ανοιχτού κώδικα σαν εχθρό. Ο εχθρός είναι το ιδιόκτητο λογισμικό. Αλλά θέλουμε ο κόσμος να ξέρει πως αντιπροσωπεύουμε την ελευθερία, οπότε δεν δεχόμαστε να θεωρούμαστε ως υποστηρικτές του ανοιχτού κώδικα».

Οι υποστηρικτές του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού ενισχύουν την αίσθηση του «συνανήκειν» βασιζόμενοι στο ιδεολογικό πλαίσιο των δικαιωμάτων της ελευθερίας του χρήστη πληροφορικών τεχνολογιών και στο διαμοιρασμό αυτών. Χωρίς λοιπόν να διαρρηγνύει τη σχέση του με το ευρύτερο πεδίο πολιτισμικής αναφοράς του, το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού συγκροτεί την ταυτότητα του, «προτείνοντας μια σύνθετη μορφή αλληλεγγύης από διαφορά και ομοιότητα²⁵», όπως την ορίζει ο Ψημίτης (2002).

Διαφαίνεται άμεσα, λοιπόν, ότι η ύπαρξη ταυτότητας συνιστά έναν ουσιαστικό παράγοντα για τη συγκρότηση του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού, καθώς διαμορφώνοντας την, το κίνημα αποκτά την απαιτούμενη κοινωνική συνοχή και αλληλεγγύη, αυτοπροσδιορίζεται και προσδιορίζει τους σκοπούς και τις δράσεις του (Whittier et al, 2002) στο πλαίσιο των κοινωνικών μεταβολών που υφίστανται με την ευρεία χρήση της πληροφορικής τεχνολογίας στις σύγχρονες δυτικές κοινωνίες, «αντανακλώντας μια δημιουργική αναστοχαστικότητα, που στηρίζεται στη συνειδητοποίηση των παραμέτρων των καινούριων συμβολικών πεδίων σύγκρουσης» (Ψημίτης, 2002:42).

²⁵ Με τον όρο «αλληλεγγύη από ομοιότητα» εννοείται η εσωτερική ενότητα μιας κοινωνικής ομάδας, η οποία σε ένα βαθμό υποκαθιστά την εξωτερική αναγνώριση, ως συνθήκη ταυτότητας, δημιουργώντας μια συλλογική ταυτότητα αμυντικού τύπου, η οποία εμφανίζεται σε καταστάσεις σύγκρουσης. Αντίθετα η «αλληλεγγύη από διαφορά» αναπτύσσεται σε καταστάσεις διαπολιτισμικής επικοινωνίας και διέπει την ανοιχτή στη διαντίδραση ταυτότητα. (Ψημίτης, 2002:32)

5) Η Δικτυακότητα

Η προώθηση περιβαλλόντων «διάχυτης» τεχνολογίας, όπου οι άνθρωποι εύκολα μπορούν να αναπτύξουν και να χρησιμοποιήσουν ελεύθερο λογισμικό, ώστε να το διαδώσουν αυτό και τα πλεονεκτήματά του, είναι παράγοντας βαρύνουσας σημασίας (Elliot, 2008) για την ανάπτυξη της δικτυακότητας του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού. Η χρήση του παγκόσμιου ιστού καθιστά δυνατή την εδραίωση αμφίδρομων δεσμών με τους πιθανούς υποστηρικτές του κινήματος, καθώς σε αντίθεση με τα υπόλοιπα μέσα μαζικής ενημέρωσης, οι ιστοσελίδες, τα φόρουμς, τα emails είναι μορφές διαδραστικής επικοινωνίας (Latchem, 2002, Belanger & Jordan, 2000).

Παράλληλα για να επιτύχει τη δικτυακότητα ένα computerization movement, όπως το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, χρειάζεται η τεχνολογία που χρησιμοποιεί να υποστηρίζεται από μία σημαντική για την τεχνολογία, μάζα ανθρώπων και επιχειρήσεων (Markus, 1987) που πιστεύουν στη χρήση και στα πλεονεκτήματα της τεχνολογίας και είναι ενεργοί χρήστες αυτής. Η πληροφορία για αυτή την τεχνολογία διαχέεται τόσο από την ιστοσελίδα του οργανισμού του κινήματος όσο και από τους ίδιους τους πιθανούς υποστηρικτές (Kreimer, 2001). Αυτή η διαδραστικότητα σε σχέση με την ροή της πληροφορίας διευκόλυνε τη στρατολόγηση και την κινητοποίηση των κοινωνικών δρώντων για τη συμμετοχή τους στο κίνημα (McAdam & Rucht, 1993). Έτσι το κίνημα επιτυγχάνει μια σημαντική κοινωνική αλλαγή που αφορά στην αλλαγή της δημόσιας αντίληψης (Iacono & Kling, 1996) περί της χρήσης του ελεύθερου λογισμικού. Για παράδειγμα το 2006 η Βενεζουέλα του Τσάβες ψήφισε νόμο, σύμφωνα με τον οποίο όλες οι δημόσιες υπηρεσίες της χώρας θα πρέπει εντός δύο χρόνων να μεταφέρουν τις υποδομές τους σε ελεύθερα λογισμικά.

Βεβαίως, σύμφωνα με τους Iacono & Kling (2001), για να υπάρχει επιτυχημένη διάχυση της πληροφορικής τεχνολογίας που χρησιμοποιεί το κίνημα είναι απαραίτητες οι εξής προϋποθέσεις:

1. τεχνολογικά νοηματικά πλαίσια δράσης²⁶, πολυδιάστατα, δηλαδή, νοήματα για ένα πλήθος ανθρώπων έτσι ώστε να «σπαταλήσουν» χρόνο και χρήμα για τους

²⁶ Οι Iacono & Kling (2001) συνδυάζουν την κοινωνιολογική έννοια νοηματικό πλαίσιο δράσης που εισάγουν οι Snow and Benford (1986) με την έννοια της τεχνολογίας και δημιουργούν τον όρο «τεχνολογικό νοηματικό πλαίσιο δράσης». Ο όρος αυτός αφορά στον τρόπο με τον οποίο τα κοινωνικά υποκείμενα νοηματοδοτούν συγκεκριμένους τύπους τεχνολογίας και με κίνητρο αυτή τη νοηματοδότηση αναπτύσσουν συλλογικές δράσεις (Orlikowski & Gash, 1994). Για τους Iacono &

τρόπους με τους οποίους η τεχνολογία αυτή μπορεί να εξυπηρετήσει στην ανάπτυξη πλαισίωσης των ιδεών τους και για το πώς πρέπει να χρησιμοποιούν την τεχνολογία.

2. δημόσιος διάλογος. Γραπτά και προφορικά ρητορικά κείμενα τα οποία αναπτύσσονται γύρω από την τεχνολογία τα οποία μπορούν να βρεθούν σε διάφορα πεδία διαλόγων: κυβέρνηση, επιστημονικοί οργανισμοί, ακαδημαϊκά ιδρύματα, δημόσιος τύπος και επαγγελματικές αρένες.

3. πρακτικές οργανισμών – τρόπους με τους οποίους οι οργανισμοί (σε δικτυακό και πραγματικό επίπεδο) συμπεριλαμβάνουν τη χρήση τεχνολογικών πεδίων δράσης και τις συζητούν στις καθημερινές πρακτικές και έχουν ως αποτέλεσμα την υιοθέτηση ελεύθερου λογισμικού σε μικρο-επίπεδο.

Στο πλαίσιο αυτό η δικτυακότητα του κινήματος λαμβάνει χώρα και με τη λειτουργία 2 οργανισμών που συστάθηκαν για την υποστήριξη του κινήματος. Αρχικά, ιδρύθηκε το 1985, το Free Software Foundation (FSF) του Cambridge, Massachusetts, ως απάντηση στο συντριπτικό έλεγχο και την πίεση. «Το ίδρυμα έδωσε ζωή στο έργο, GNU, το οποίο γίνεται αποδεκτό ως το θεμέλιο της κοινότητας του ελεύθερου λογισμικού» (Söderberg, 2002:14). Το Ίδρυμα ελεύθερου λογισμικού (FSF), ένα μη-φορολογητέο φιλανθρωπικό ίδρυμα για την ανάπτυξη ελεύθερου λογισμικού, εγείρει πόρους με το να πωλεί GNU CD-ROMs, T-shirts, εγχειρίδια, και πολυτελείς διανομές, (όλα εκ των οποίων οι χρήστες είναι ελεύθεροι να αντιγράψουν και να τροποποιήσουν), όπως επίσης και από δωρεές. 20 χρόνια αργότερα, το 2005, ιδρύθηκε και το Software Freedom Law Center, υπό την αιγίδα του Eben Moglen, δικηγόρου του κινήματος και Καθηγητή Νόμου και Ιστορίας, της Νομικής, στη Νομική Σχολή του Columbia. Το Software Freedom Law Center παρέχει την κατάλληλη νομική υποστήριξη για την άρτια διεξαγωγή των έργων των μελών του κινήματος., σύμφωνα με τις αξίες του κινήματος. Το κίνημα χρειάζεται προστασία από επιβλαβείς τρίτους και για αυτό το κέντρο συγκεντρώνει ειδικούς σε όλα τα πεδία, από τα οποία επηρεάζεται το κίνημα. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στο site του κέντρου *«βοηθάμε στην ασφαλή και επαρκή ολοκλήρωση των στόχων των projects, ώστε οι hackers να μπορούν να συγκεντρωθούν στη δημιουργία του υπέροχου λογισμικού»*.

Παράλληλα, ακόμα και η διάσπαση του κινήματος με την κοινότητα του ανοιχτού κώδικα, οδήγησε στην περεταίρω διάδοση του ελεύθερου λογισμικού, καθώς

Kling (2001) τέτοια τεχνολογικά νοηματικά πλαίσια δράσης λειτουργούν τόσο σε μακρο επίπεδο όσο και σε μικρο.

η κοινότητα του ανοιχτού κώδικα στράφηκε ιδιαίτερα προς τις επιχειρήσεις (Elliott, 2008), οι οποίες βέβαια χρησιμοποίησαν το ελεύθερο λογισμικό επιφανειακά για την πρακτική του αξία. Το 1998 μεγάλες πολυεθνικές, όπως η IBM, η Compaq, διακήρυσαν την στήριξή τους στο Linux. Ωστόσο, οι παράγοντες αυτοί συντέλεσαν στην ανάπτυξη της δικτυακότητας τόσο στη μορφή συνεργασίας ποικιλοτρόπως οργανωμένων ομάδων- βλέπε Free Software Foundation- ομάδες open source- όσο και με τη μορφή της ατομικής συμμετοχής, αφού πολλοί χρήστες εντάσσονται εθελοντικά στο πλαίσιο αυτό. Η δικτυακότητα των μελών του κινήματος είναι ολοκληρωμένη, από τη στιγμή που αναπτύσσει πολλαπλές σχέσεις με τους συμμετέχοντες, την επικάλυψη δραστηριοτήτων, το διαμοιρασμό κοινών μέσων επικοινωνίας, το διαμοιρασμό ιδανικών, αλλά και αντιπάλων. *«Εμείς στο κίνημα του ελεύθερου λογισμικού δεν θεωρούμε την παράταξη του ανοιχτού κώδικα σαν εχθρό. Εχθρός είναι το ιδιόκτητο λογισμικό»*, αναφέρει χαρακτηριστικά ο Stallman (2000).

Σε αυτό το πλαίσιο που περιγράφηκε, γίνεται κατανοητό ότι η δικτυακότητα του κινήματος λαμβάνει χώρα μέσω του «λειτουργικού επιμερισμού», όπως αναφέρεται ο Ψημίτης (2006: 435) για τα νέα κοινωνικά κινήματα, όπου ένα μέρος του κινήματος λειτουργεί με μη θεσμικές μορφές δράσης- όπως το παράδειγμα της χρήσης πατεντών λογισμικού που αναλύεται στο επόμενο κεφάλαιο- και ένα άλλο συνεργάζεται με τους θεσμούς και ενίοτε εντός των θεσμών στοχεύοντας σε μια διαδικασία επαγγελματοποίησης μέσω της χρήσης των προϊόντων του ελεύθερου λογισμικού.

6) Η λειτουργία του κινήματος ως εναλλακτική και μη συγκρίσιμη μορφή δράσης

Η παρουσία του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού στην κοινωνία «συνιστά μια πρόκληση απέναντι στους κυρίαρχους κώδικες και στις ορθολογικές δομές πρόσληψης της πραγματικότητας» (Ψημίτης, 2006:26), δεδομένου ότι αναπτύσσεται, διαμορφώνοντας ένα ιδιαίτερα αντιφατικό αξιακό πλαίσιο δράσης σε σχέση με τις συνήθεις κοινωνικό-οικονομικές πρακτικές διαχείρισης της πληροφορικής τεχνολογίας του λογισμικού.

Ο Stallman (2002) ενδεικτικά αναφέρει: «το κίνημα του Ελεύθερου Λογισμικού όταν ξεκινούσε τη δράση του, δεν είχε ενεργούς εχθρούς. Υπήρχε ένα πλήθος κόσμου που διαφωνούσε, αλλά απλώς το έπαιρνε για πλάκα. Κανείς δεν προσπαθούσε ενεργά να μας σταματήσει από το να αναπτύξουμε ένα ελεύθερο λειτουργικό σύστημα. Το

εμπόδιο ήταν απλώς ότι επρόκειτο για πολλή δουλειά, και κανείς δεν γνώριζε αν θα φτάναμε ποτέ σε εκείνο το σημείο. Αλλά αν μάχεσαι για την ελευθερία, δεν πρέπει να περιμένεις μέχρι να δεις αν πρόκειται να κερδίσεις πριν ξεκινήσεις να μάχεσαι, γιατί αν αυτή είναι η πολιτική σου, πάντα θα χάνεις τις ευκαιρίες. Ειδικά επειδή σήμερα, έχουμε κάτι που δεν είχαμε πριν: εχθρούς. Ισχυρούς εχθρούς. Πλούσιες εταιρίες που νομίζουν ότι θα πρέπει να εξουσιάζουν τον κόσμο, και σχεδόν το κάνουν. Αντιμετωπίζουμε πολλά είδη εμποδίων σήμερα».

Το ελεύθερο λογισμικό οριοθετείται ως κίνημα, εκφράζοντας τη σύνθεση τριών στοιχείων, όπως τα θέτει ο Tilly (2007). Κατά πρώτον οργανώνει εκστρατεία, με την έννοια μιας «επίμονης οργανωμένης δημόσιας προσπάθειας διατύπωσης συλλογικών διεκδικήσεων έναντι κατεστημένων αρχών-στόχων» (Tilly, 2007:21), η οποία εκφράζεται σε μια σταθερή και διαρκή εικοσαετή πλέον πορεία δημόσιας διεκδίκησης υπέρ της χρήσης του ελεύθερου λογισμικού έναντι των εταιρειών ιδιόκτητου λογισμικού και των κυβερνήσεων που νομιμοποιούν αποκλειστικά αυτή τη χρήση λογισμικού. Κατά δεύτερον το κίνημα συνδυάζει πλήθος πολιτικών δράσεων, οι οποίες εκφράζονται με τη δημιουργία ενώσεων ειδικού σκοπού, όπως το Free Software Foundation και πλήθος άλλων ομάδων που συγκροτούνται διεθνώς για την υπεράσπιση του σκοπού του κινήματος, στην ελληνική επικράτεια η ομάδα Hellug, οργανώνει δημόσιες συγκεντρώσεις διεθνώς τόσο σε επίπεδο ανοιχτών συζητήσεων στους χώρους των οργανισμών του κινήματος όσο και σε επίπεδο συνεδρίων και ημερίδων, συμμετέχει σε συλλαλητήρια και διαδηλώσεις που προάγουν συγκεκριμένα αιτήματα, αλλά και ευρύτερα ζητήματα ελευθερίας, πραγματοποιεί δηλώσεις και καταχωρίσεις στα μέσα ενημέρωσης, και διανέμει φυλλάδια και ενημερωτικό υλικό, αναπτύσσοντας ένα πλήρες ρεπερτόριο δράσης. Το ρεπερτόριο αυτό λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο συντονισμένων δημόσιων παραστάσεων Αξιοσύνης, Ενότητας, Πολυάριθμου και Δέσμευσης²⁷ των συμμετεχόντων για λογαριασμό τους ή και απέναντι στους

²⁷ Σύμφωνα με τον Tilly (2007) ορίζονται ως εξής:

- **Αξιοσύνη:** η σοβαρή συμπεριφορά και δρώντες διαφορετικών κοινωνικών πλαισίων οι οποίοι δραστηριοποιούνται σε ποικίλες εκφάνσεις του κινήματος. Στην περίπτωση του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού η αξιοσύνη διατρέχει τις δράσεις του με την έννοια της συμμετοχής πλήθος δρώντων (προγραμματιστές, πληροφορικοί, εκπαιδευτικοί, ερευνητές).
- **Ενότητα:** κονκάρδες, πανό, ρυθμικά συνθήματα. Στην περίπτωση του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού το χαρακτηριστικό σύνθημα είναι “Think Free Speech, not Free Beer”, ενώ κονκάρδες

υποστηρικτές τους. «Η ενσωμάτωση των περισσότερων ή όλων αυτών των παραστάσεων σε επίμονες εκστρατείες είναι που διαφοροποιεί τα κοινωνικά κινήματα από άλλες εκδοχές πολιτικής» καταγράφει ο Tilly (2007:21) και όπως διαφαίνεται από τις παραπάνω δράσεις το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού αποτελεί στο πεδίο εκπροσώπησης και της διεκδίκησης, ξεχωριστή περίπτωση, που δεν μπορεί να συγκριθεί με άλλη μορφή πολιτικής δράσης. Οριοθετείται ως ένας ιδιαίτερος τύπος συγκρουσιακής πολιτικής, που οι συγκρούσεις του αφορούν στη συλλογική έκφραση αιτημάτων ελευθερίας της χρήσης πληροφορικής τεχνολογίας που, αν υλοποιηθούν, έρχονται σε αντίθεση με τα συμφέροντα άλλων ομάδων. Η δράση του ως πολιτική, στοχεύει στις κυβερνήσεις, οι οποίες εμπλέκονται στη διαδικασία διαμόρφωσης της χρήσης του λογισμικού, είτε ως διεκδικήτριες είτε ως στόχοι-αποδέκτες των διεκδικήσεων ή πάλι ως επιτηρητές της σύγκρουσης, όπως αναφέρονται για το ρόλο των κυβερνήσεων ως προς τις διεκδικήσεις των νέων κοινωνικών κινήματων οι McAdam, Tarrow & Tilly (2001). Χωρίς την αλληλεπίδραση όλων αυτών των παραγόντων το ελεύθερο λογισμικό δε θα μπορούσε να συγκροτηθεί ως κίνημα.

2.5. Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού ως ένα ειδικό παγκόσμιο νέο κοινωνικό κίνημα

Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού διαμορφώνεται λοιπόν στις σύγχρονες δυτικές κοινωνίες από τη δεκαετία του 1980 και έπειτα, αντανακλώντας τον ορισμό του Tilly (2007:30) νοείται ως «ένα συγκεκριμένο, συγκροτημένο και εξελισσόμενο ιστορικό σύνολο πολιτικών αλληλεπιδράσεων και πρακτικών», αποτελώντας μια ειδικού τύπου συλλογική δράση, διαφοροποιείται πλήρως από ποικίλες ομάδες

και πανό κυκλοφορούν με τα λογότυπα του Gnu. Στην ελληνική περίπτωση κυκλοφορούν κονκάρδες

➤ **Πολύριθμο:** καταμέτρηση συμμετεχόντων, υπογραφές σε αιτήματα, μηνύματα από υποστηρικτές. Στην ελληνική επικράτεια, οι συμμετέχοντες καταγράφονται μέσω του συλλόγων που δραστηριοποιούνται, ενώ χαρακτηριστική είναι η συγκέντρωση υπογραφών για το ζήτημα των πατεντών που θα αναπτυχθεί παρακάτω.

➤ **Δέσμευση:** Αφορά στη δέσμευση των μελών στις δράσεις του κινήματος, ανεξαρτήτως των δυσμενών συνθηκών που μπορούν να προκύψουν. Η δέσμευση για το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού εκφράζεται ποικιλοτρόπως, μέσω της συμμετοχής των μελών σε συγκεντρώσεις που ενέχουν δυσκολία, με τη συνεισφορά τους σε κοινωνικές ομάδες κ.α.

συμφερόντων, καθώς διακρίνεται από δικτυακές μορφές συνεργασίας, η αποτελεσματικότητα του απορρέει από μια διαδικασία ανοιχτής διάδρασης μεταξύ των μελών του, όπως αναφέρεται ο Ψημίτης (2006) για την αποτελεσματικότητα των νέων κοινωνικών κινήματων, όντας ένας φορέας κοινωνικών αιτημάτων και πολιτισμικών αναγκών για την ελεύθερη χρήση της πληροφορικής τεχνολογίας για το σύνολο της κοινωνίας.

Όπως προαναφέρθηκε, σύμφωνα με τις κατηγοριοποιήσεις του Blummer (1995), το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού συνιστά ένα ειδικό κοινωνικό κίνημα, το οποίο όμως δραστηριοποιείται σε παγκόσμια εμβέλεια. Στο πλαίσιο αυτό δύναται να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο ανάλυσης του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού η κατηγοριοποίηση του Wieniorka (2005) (η οποία καταγράφεται στο Ψημίτης 2006: 422-423) και αφορά στα παγκόσμια κινήματα και οι συνιστώσες αυτών. Έτσι καταρχήν το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού δε θέτει ως βασικό ορίζοντα δράσης συγκεκριμένο έθνος-κράτος, αλλά δραστηριοποιείται διεθνώς, αφού συλλογικότητες υπέρ του κινήματος συγκροτούνται από την Αμερική μέχρι την Ινδία²⁸. Εμφατικά η έρευνα των David, Waterman, Arona (2003:6) όπως αποτυπώνεται στο παρακάτω διάγραμμα, αναδεικνύει ότι συμμετέχοντες δραστηριοποιούνται σε όλες τις ηπείρους του κόσμου.

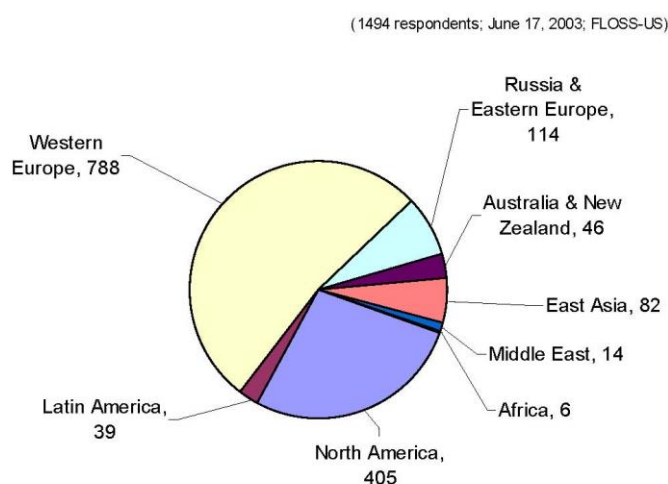

FIGURE 2: OS/FS developers' countries of residence, by region (Q43)

²⁸ Λόγου χάρη το **Free Software of India (FSMI)**, το οποίο είναι ένας εθνικός συνασπισμός ποικίλων περιφερειακών οργανώσεων του κινήματος, λειτουργώντας σε διάφορα μέρη της Ινδίας. Η διαμόρφωση του **FSMI** ανακοινώθηκε στο εθνικό συνέδριο Ελεύθερου Λογισμικού που έλαβε χώρα 20-21/03/2010 στην Bangalore. FSMI συνιστά μια εθνική πρωτοβουλία για την προώθηση της ιδεολογίας του ελεύθερου λογισμικού και της χρήσης αυτού. Πηγή: www.fsmi.in/

Σε δεύτερο επίπεδο, δεδομένης της επαγγελματοποίησης που προάγει η κοινότητα του ανοιχτού κώδικα και τη χρήση του ελεύθερου λογισμικού ως πληροφορική τεχνολογία σε πλήθος επιχειρήσεων, είναι αρκετά δύσκολο για τους υποστηρικτές του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού να προσδιορίσουν τους κοινωνικούς τους αντιπάλους. Επιπροσθέτως το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού σηματοδοτεί τον κρίσιμο ρόλο της κουλτούρας στη συγκρότηση της συλλογικής δράσης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η δράση του κινήματος, σε ελληνική εμβέλεια, που αφορά στη διοργάνωση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για το ελεύθερο λογισμικό σε σχολεία της χώρας. Παράλληλα εγκαθιστά όντως μια καινούρια σχέση με την πολιτική σφαίρα υπερεθνικού χαρακτήρα στο πλαίσιο πολιτισμικών διεκδικήσεων, καθώς το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού δημιουργεί νέους τρόπους και πρακτικές για την ανταπόκριση των κοινωνικών δρώντων στις συνθήκες και απαιτήσεις της κοινωνίας της πληροφορίας (Kelty, 2008), «δημιουργώντας νέες μορφές πολιτικής επικοινωνίας και δράσης από κάτω προς τα πάνω», όπως αναφέρεται ο Tilly (2007:96) για το ρόλο των κοινωνικών κινήματων. Ο Stallman (Gay, 2002) χαρακτηριστικά αναφέρει: «Οι επιχειρήσεις δεν πρέπει να έχουν ποτέ ισχύ που να συγκρούεται με τη δημοκρατία, άρα η ισχύς των επιχειρήσεων είναι μια αδικία και αν παγκοσμιοποιείς κάτι που είναι κακό, αυτό γίνεται πολλαπλά απαίσιο. Αλλά η συνεργασία και η εξέλιξη και η διάδοση της ανθρώπινης γνώσης είναι καλό. Αν παγκοσμιοποιείς κάτι καλό, το καλό μεγαθύνεται και αυτό κάνει το κίνημα του Ελεύθερου Λογισμικού. Πρόκειται για έναν αγώνα πολύ μεγάλης κλίμακας». Στον αγώνα αυτό η χρήση των τεχνολογικών καινοτομιών συμβάλλει ιδιαίτερα στη μείωση του κόστους του συντονισμού των μελών του κινήματος, γεγονός που ενισχύει την ανάπτυξη των δράσεων.

Στο πλαίσιο αυτό η δράση του κινήματος αναδεικνύει ακόμα περαιτέρω την προσωπική υποκειμενικότητα των μελών του και τα νοηματικά πλαίσια που τα διέπουν, αντικατοπτρίζοντας την πολιτισμική σημαντικότητα των δράσεων του, ως ένα αυτοκαθοριζόμενο, συλλογικό και ανεξάρτητα πολιτικό σώμα (Kelty, 2008).

Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, λοιπόν, ως ένα ειδικό παγκόσμιο κίνημα, δε μένει περιορισμένο στην αμυντική δράση των αδύναμων κοινωνικών ομάδων, αλλά προβάλλει τα δικαιώματά τους και προβαίνει σε δράσεις που στόχο έχουν να εξυγιάνουν τις κοινωνικές αδικίες. Με τις δράσεις του αυτές, επηρεάζοντας το κοινωνικό σύνολο, έχει επιτύχει την ανάδειξη και τη δημόσια συζήτηση κοινωνικών

προβλημάτων, την επανατοποθέτηση και τον επαναπροσδιορισμό ζητημάτων, ακόμα και θεσμικού χαρακτήρα, όπως είναι οι παρεκκλίνουσες συμπεριφορές.

Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα των πατεντών λογισμικού, το οποίο αναλύεται εκτενώς στο επόμενο κεφάλαιο, όπου το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, έχει επιτύχει τη μη νομιμοποίηση συγκεκριμένων συμπεριφορών που συνδέονται με τη χρήση πατεντών λογισμικού, οι οποίες θα είχαν ως αποτέλεσμα την ποινικοποίηση χρηστών λογισμικού, αναδεικνύοντας έτσι ότι η παρεκκλίνουσα συμπεριφορά δεν είναι μια έννοια με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά γνωρίσματα, αλλά αποτέλεσμα κοινωνικών διεργασιών και συγκρούσεων. Η ισχύς και η δύναμη σε συγκεκριμένες κοινωνικό-πολιτικές επιταγές είναι αυτή που καθορίζει ποιες συμπεριφορές είναι παρεκκλίνουσες και ποιες όχι. Η ισχύς, λοιπόν, που έχει αναπτύξει το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, έτσι ώστε να μπορεί να ασκήσει επιρροή για τον ορισμό τέτοιου είδους συμπεριφορών θα αναλυθεί στη συνέχεια, αναδεικνύοντας ότι η παρέκκλιση στην κοινωνία της πληροφορίας είναι μια κατασκευασμένη κοινωνικά έννοια.

Κεφάλαιο 3^ο

Το Κίνημα του Ελεύθερου Λογισμικού ενάντια στη νομιμοποίηση πατεντών λογισμικού

3.1. Νέες μορφές κοινωνικού ελέγχου

Οι σύγχρονες δυτικές κοινωνίες της πληροφορίας διακρίνονται από αλλαγές που επηρεάζουν τις συνθήκες της κοινωνικής τους πραγματικότητας, καθώς επιβάλλεται η προσαρμογή τους στις απαιτήσεις της παγκοσμιοποίησης. Η μεταμόρφωση του κόσμου σε «παγκόσμιο χωριό» προκάλεσε σημαντικές αλλαγές τόσο στις φυσικές όσο και στις κοινωνικές υποδομές, ανταγωνιζόμενες αυτές της βιομηχανικής επανάστασης (Adam, Slonim, Wener & Yesha, 1997:115). Οι αλλαγές αυτές βασίζονται στην ευρέως διαδεδομένη κωδικοποίηση των πληροφοριών, η οποία αποτελεί και το διακριτό στοιχείο στην κοινωνία της πληροφορίας (Perelman, 1998). Επίσης, η αύξηση της αξίας των άυλων αγαθών είναι πρωταρχικός παράγοντας του οικονομικού ανταγωνισμού στη σύγχρονη αγορά (Μαρίνος, 1992).

Έτσι οι συνθήκες ανταγωνισμού στην παγκόσμια οικονομία, η εξέλιξη στις επικοινωνίες και τις πληροφορικές τεχνολογίες, καθώς και γενικότερα το πλέγμα σχέσεων που διαμορφώνεται διεθνώς χωρίς κρατική διαμεσολάβηση, απαιτούν την κατάλληλη προσαρμογή του κράτους. *«Κοινωνικά και φυσικά αγαθά, όπως η ανθρώπινη ζωή, η υγεία, καθήκοντα και υποχρεώσεις των κρατικών υπηρεσιών και της δικαιοσύνης, επαγγελματικές δεοντολογίες, ηθικές αρχές και ιδεολογίες, πληροφορίες και φυσικές πλουτοπαραγωγικές πηγές που είναι αποφασιστικής σημασίας για την ασφάλεια των πολιτών και την πολιτική σταθερότητα μετατρέπονται σε εμπορεύματα, χωρίς να έχουν τέτοια υπόσταση»* (Λαμπροπούλου, 2001:172).

Οι Michalowski και Pfuhl (1991) υποστηρίζουν ότι σε αυτές τις κοινωνικές συνθήκες, το ποιος παράγει ή δημιουργεί ένα νέο αγαθό ή μία νέα αξία, έχει δευτερεύουσα σημασία. Πρωτεύουσα σημασία έχει το ποιος είναι ο ιδιοκτήτης τους, ποιος έχει το αγαθό αυτό ή την αξία κάτω από τον έλεγχό του και είναι σε θέση να καθορίσει τους όρους -κυρίως το αν, το πότε και το αντίτιμο- της παροχής του στους άλλους. Επειδή, όμως, οι σχέσεις μεταξύ των διαφορετικών επιχειρήσεων της πληροφορίας είναι τόσο πολύπλοκοι, ώστε η διάκριση μεταξύ ιδιωτικού και δημόσιου να γίνεται ιδιαίτερα δυσδιάκριτη (Jones & Newborn, 1998; Marx, 2001), η αμφισβήτηση

ή η απώλεια του ελέγχου πάνω στην ηλεκτρονική πληροφορία αποτελεί πρόκληση στην κατεστημένη σύνθεση γνώσης και δύναμης (Λάζος, 2001) στις σύγχρονες δυτικές κοινωνίες της πληροφορίας.

Σε αυτή τη βάση γίνεται ευκρινές ότι η ριζοσπαστική πλευρά της κοινωνίας της πληροφορίας, η οποία και μας ενδιαφέρει, δεν είναι η πληροφορία από μόνη της που ξαφνικά γίνεται σημαντική, αλλά η διαχείριση της πληροφορίας, ως εμπόρευμα και της ιδιωτικής ιδιοκτησίας σε αυτό το νέο κράτος (Perelman, 1998:4-5). Τα κοινωνικά συστήματα, αυξάνοντας την εξάρτηση τους από τις υποδομές πληροφορικών τεχνολογιών, διακρίνονται από σημαντικές αναταράξεις στην κοινωνική τους διάρθρωση (Edwards, 1998; Denning 2000; Reilly 2003) και εμφανίζουν νέου τύπου συγκρούσεις. Σε αυτό το πλαίσιο, ο Sennett (1998:10-11) περιγράφει ένα δυσανάγνωστο καθεστώς εξουσίας που προϋποθέτει νέες μορφές κοινωνικού ελέγχου, από το οποίο προκύπτουν καινούρια ζητήματα κοινωνικών αντιπαράθεσεων, τα οποία παράγουν όλο και περισσότερες διαδικασίες ποινικής νομοθέτησης.

Ο ποινικός νόμος λαμβάνει όλο και περισσότερο το ρόλο του εργαλείου ρύθμισης των κοινωνικών συμπεριφορών, προσαρμοσμένος στις νόρμες που τίθενται βάσει της κοινωνίας της πληροφορίας (Siegel, 2001). Σε αυτές τις νόρμες, όμως το κράτος στερείται σταδιακά τη δυνατότητα να δημιουργεί και να επιβάλλει κανόνες οι οποίοι να στηρίζονται στη γενική κοινωνική αποδοχή (Λαμπροπούλου, 2001:69-70). Έτσι, *«όποια σύγκρουση πριν έπρεπε απαραίτητα να μεσολαβηθεί από την ανώτατη έκφραση πολιτικής βούλησης της κοινωνίας, δηλαδή το κράτος, τώρα μεσολαβείται από ένα σώμα νομικών διευθετήσεων που εξατομικεύουν τις αντιθέσεις και τις παραπέμπουν στις σχέσεις αγοράς»*, στοχεύοντας *«στη συναίνεση που αποσπάται στο πεδίο ατομικών διεργασιών με δικαιοκτικές διευθετήσεις των διαφορών»* (Ψημίτης, 2002:).

Μέσα στην κοινωνία της πληροφορίας λοιπόν δομούνται αναδιαμορφωμένα γνωσιακά σχήματα, τα οποία εξίσου αναδιαμορφώνουν τις διατάξεις του ποινικού νόμου, βάσει των οποίων λαμβάνουν χώρα οι πολιτισμικά διαμεσολαβημένες σχέσεις (Touraine, 1974) των κοινωνικών δρώντων, τοποθετώντας τις σύγχρονες διαδικασίες εγκληματοποίησης στον πυρήνα των δομών της κοινωνίας (Donnermeyer & De Keseredy, 2008) της πληροφορίας. Έτσι από τη πλευρά της κρατικής εξουσίας και των κυρίαρχων κοινωνικά ομάδων¹, *«η οργανωμένη χρήση πληροφοριοδοτών και*

¹ Ο Christopher Lasch (1995: 25-26) ορίζει την ελίτ ως την ομάδα που ελέγχει τη διεθνή ροή του χρήματος και της πληροφορίας.

προηγμένων συστημάτων πληροφοριών χαρακτηρίζουν την αναδιοργάνωση του κοινωνικού ελέγχου» (Λαμπροπούλου, 2001:58). Από την άλλη όμως, οι κοινωνικές ομάδες που αντιτίθενται σε αυτές τις νέες μορφές ελέγχου, μέσω της δράσης τους, θέτουν υπό αμφισβήτηση το πώς οριοθετείται η παρέκκλιση, συνδέοντας τη με ευρύτερα ερωτήματα περί κοινωνικής δικαιοσύνης και ανθρωπίνων δικαιωμάτων που αφορούν στην πληροφορία και τη διαχείριση της (Hudson, 2000).

Όπως αναφέρθηκε λοιπόν σε προηγούμενη ενότητα, η πρόσβαση στην κοινωνία της πληροφορίας, αλλά και ο προσδιορισμός των κοινωνικών συγκρούσεων, αφορούν στη χρήση πληροφοριακών συστημάτων και στη διαχείριση της πληροφορίας, τα οποία βασίζονται στην ανεμπόδιστη χρήση λογισμικών προγραμμάτων. Αντίστοιχα, οι νέες μορφές κοινωνικού ελέγχου και το νομοθετικό πλαίσιο προσαρμόζονται κατάλληλα για την οριοθέτηση ενεργειών και συμπεριφορών που αφορούν στη χρήση λογισμικών. Αυτό συμβαίνει, καθώς διαφάνηκε στο παρελθόν, ότι οι παραδοσιακές δομές του δικαϊκού συστήματος, δεν ανταποκρίνονται επαρκώς ως προς την εξυπηρέτηση των συμφερόντων των κυρίαρχων ομάδων στις νέες συνθήκες της πραγματικότητας (Barlow, 1994).

Οι δύο βασικοί κλάδοι δικαίου που εντάσσουν στις διατάξεις τους τη χρήση λογισμικών είναι αυτοί του δικαίου της Πνευματικής Ιδιοκτησίας και του δικαίου της Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Κουμάντος, 1994; Λιακόπουλος, 1995; Ρόκκας, 2004), από τους οποίους προκύπτουν και οι διατάξεις που αφορούν στην ποινικοποίηση συμπεριφορών σε σχέση με τη χρήση λογισμικών. Ο Boyle (1996:3-5) χαρακτηριστικά σημειώνει ότι η βιομηχανία λογισμικού ετησίως χάνει δισεκατομμύρια, καθώς τα συστήματα αντιγραφής των πληροφορικών τεχνολογιών αυξάνονται αλματωδώς, με αποτέλεσμα η προστασία του λογισμικού και άλλα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, ως προϊόντα προστιθέμενης αξίας να ενέχουν ζωτική σημασία για την πολιτική του καπιταλιστικού κράτους.

Από την άλλη πλευρά, η πιο σοβαρή πρόκληση για τις βασικές θεσμικές επιταγές της κοινωνίας της πληροφορίας ως προς την ποινικοποίηση χρήσης λογισμικών, πηγάζει από την εμφάνιση του παγκόσμιου συνδεδεμένου κινήματος του ελεύθερου λογισμικού, το οποίο όλο και σε μεγαλύτερο βαθμό, αμφισβητεί σε εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο τους θεσμούς δημιουργίας πολιτικών (Clever, 1999) αυτής της ποινικοποίησης. Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού αποτελεί τη «*συλλογική απάντηση*» για την ελεύθερη χρήση λογισμικών και την ελεύθερη διακίνηση της

πληροφορίας, στο πλαίσιο που καταγράφει η Αρτινοπούλου (2000:15), ότι τα νέα κοινωνικά κινήματα «συνιστούν την αντίδραση στις νέες μορφές καταπίεσης, αντικατοπτρίζοντας την κρίση των παραδοσιακών παραδειγμάτων για την εκπροσώπηση των ενδιαφερόμενων μερών».

Στόχος του κινήματος είναι η αμφισβήτηση της καθεστηκυίας τάξης ως προς τη διαχείριση της πληροφορίας, αφού προκύπτουν ανικανοποίητα κοινωνικά αιτήματα από πλήθος μετεχόντων στο κίνημα και τους συνεργαζόμενους φορείς του. Το κίνημα, μέσω της εδραίωσης νέων μορφών συλλογικής συμπεριφοράς, βάσει της εννοιολόγησης του Blumer (1969), ως προς τη διαχείριση των λογισμικών, αποσκοπεί ουσιαστικά στη μεταβολή στάσεων και αξιών της κοινωνίας. Σε έναν κόσμο ψηφιακών ήχων, εικόνων και λέξεων, το ελεύθερο λογισμικό αυξάνεται ώστε να εξισορροπηθεί με την ελευθερία γενικότερα. Για το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, το ελεύθερο λογισμικό είναι μία ηθική προσταγή, επειδή μόνο το ελεύθερο λογισμικό σέβεται την ελευθερία του χρήστη.

Η ελευθερία αυτή που προάγεται, έρχεται σε αντίθεση με τις υφιστάμενες κοινωνικό-οικονομικές συνθήκες. Αποτέλεσμα αυτού, από την πλευρά των κρατικών εξουσιών είναι να προκαλείται μια τάση αύξησης της ποινικοποίησης συμπεριφορών που άπτονται της προώθησης αυτού του τύπου ελευθερίας. Όπως αναφέρει και ο Lewis (1998) το μόνο εμπόδιο για την επιτυχία του οράματος του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού είναι οι παρωχημένοι ρυθμιστικοί ποινικοί νόμοι.

Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού αποτελεί μια εγγενή, πλέον, απειλή στις καθιερωμένες δομές του οικονομικού συστήματος (Douglas, 2005) διότι με τις αντιλήψεις του περί ελευθερίας της πληροφορίας απείλησε ένα από τα βασικά δεκανίκια του καπιταλισμού, τα δικαιώματα ιδιοκτησίας (Taylor, 1999), αντιτιθέμενο στη βιομηχανία λογισμικού, μία βιομηχανία, που θέλει να έχει τον απόλυτο έλεγχο των νέων τεχνολογιών για την εξυπηρέτηση των δικών της σκοπών (Καραγιαννόπουλος, 2006).

«Η αλλαγή της νομοθεσίας και κυρίως στις διαδικασίες εγκληματοποίησης νέων συμπεριφορών ή της απεγκληματοποίησης, οι αλλαγές στις πρακτικές του συστήματος απονομής δικαιοσύνης» (Αρτινοπούλου, 2000:24) σε σχέση με τη διαχείριση του λογισμικού, αποτελούν ζητήματα με τα οποία το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού εμπλέκεται ενεργά και διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο ως προς τη διαμόρφωση τους. Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού επηρεάζει τις διαδικασίες νομοθέτησης, καθώς

και τις πολιτισμικές νόρμες που προκύπτουν από τη θεσμοποίηση ή μη κανόνων δικαίου, καθώς οι νόρμες οι οποίες προκαλούνται από μορφές συλλογικής δράσης είναι πιθανό να είναι κωδικοποιημένες σε νομική μορφή (Siegel, 2001). Άλλωστε *«η ελευθερία των ανθρώπων δεν εξασφαλίζεται ποτέ από θεσμούς και νόμους που έχουν πρόθεση να την εγγυηθούν. Για αυτόν το λόγο ακριβώς όλοι αυτοί οι νόμοι και οι θεσμοί μπορούν να μεταστραφούν εντελώς»* (Foucault, 1987:57).

Κοινωνικό-πολιτικές αλλαγές, αναφορικά με την ποινικοποίηση της ελεύθερης διακίνησης της πληροφορίας και χρήσης λογισμικού, έχουν επέλθει από το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, καθώς επιτυγχάνει το αποτέλεσμα, που καταγράφουν οι Hil & Robertson, (2003:10) για τα νέα κοινωνικά κινήματα, *«αλλαγές, δηλαδή, στις πρακτικές ελέγχου του εγκλήματος σε εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο»*, με χαρακτηριστικό το παράδειγμα της προσπάθειας ποινικοποίησης της χρήσης πατεντών λογισμικού, το οποίο αναλύεται στη συνέχεια.

Έτσι η παρούσα εργασία υποστηρίζει τη δυνατότητα να προκύπτουν κοινωνικές αλλαγές μέσα από τη διάδραση του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού με τους φορείς που οριοθετούν το φαινόμενο της παρέκκλισης ως προς τη χρήση λογισμικών. Επιθυμώντας, με αυτό τον τρόπο να αναδείξει ότι μέσω συλλογικών διαδικασιών, όπου καταστάσεις επανοηματοδοτούνται και επανερμηνεύονται, ακόμα και κοινωνικά φαινόμενα όπως η παρέκκλιση, τα οποία θεωρούνται διαχρονικά και ότι χαρακτηρίζουν κάθε μορφή κοινωνίας, είναι κοινωνικά κατασκευασμένα.

3.2. Πατέντες και νομικό καθεστώς

Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού εναντιώνεται στην κατοχύρωση των πατεντών, καθώς πλήττονται άμεσα οι βασικές ελευθερίες που προάγει και συνιστούν τη βασική φιλοσοφία του κινήματος. Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού συγκρούεται με το κατεστημένο δικαιοσύνη, αντικατοπτρίζοντας από την πλευρά του, την αξίωση της επιβολής της ηθικής που προάγει έναντι της επιβολής της έννομης τάξης, ως απόρροια των συνθηκών κοινωνικών συγκρούσεων (Wolf, 1972; Βαλληνδράς, 1972), οι οποίες εκδηλώνονται πέραν του πολιτισμικού και κοινωνικού επιπέδου όσον αφορά στην ηθική του και στο επίπεδο των οικονομικών σχέσεων (Δούβας, 1990), όπως θα γίνει κατανοητό στη συνέχεια.

Δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, ή πατέντα, λέγεται το δικαίωμα να μονοπωλεί κάποιος μια εφεύρεση². Ο εφευρέτης υποβάλλει αίτηση στην αρμόδια δημόσια υπηρεσία, η οποία αξιολογεί την εφεύρεση για να δει αν είναι όντως εφεύρεση, καινοτόμος, μη εμφανής, και βιομηχανικά εφαρμόσιμη, και του χορηγεί το δικαίωμα να έχει την αποκλειστική εκμετάλλευση επί 20 χρόνια³. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο Αντωνόπουλος (1993) η χορήγηση πατεντών επί της ουσίας επιφέρει ως αποτέλεσμα το μονοπωλιακό δικαίωμα εκμετάλλευσης.

Τα ευρωπαϊκά κράτη δεν έχουν εναρμονισμένη νομοθεσία σχετικά με τις πατέντες λογισμικού. Η βασική νομοθεσία για τις πατέντες προκύπτει από την Ευρωπαϊκή Συνθήκη του Μονάχου του 1973 για τα Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας (European Patent Convention), η οποία τέθηκε σε εφαρμογή το 1977. Στην Ελλάδα η συγκεκριμένη συνθήκη επικυρώθηκε με το Ν. 1607/1986⁴ (Παναγιωτίδου, 2002). Στο

² «...η τεκμηριωμένη και πρακτικά εφαρμόσιμη υπόδειξη (διδασκαλία, κανόνας) τρόπου επίλυσης άλτου μέχρι σήμερα τεχνικού προβλήματος ή η υπόδειξη επίλυσης του κατά τρόπο άγνωστο μέχρι σήμερα με την εφαρμογή των φυσικών νόμων» (Ρόκκας, 2004:87)

³ Πηγή: www.wikipedia.org

⁴ Νόμος **1607/1986** «Κύρωση της Σύμβασης για τη χορήγηση ευρωπαϊκών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας που υπογράφηκε στο Μόναχο στις 5.10.1973» (ΦΕΚ Α' 85/30.6.1986). Ευρωπαϊκά διπλώματα ευρεσιτεχνίας χορηγούνται για οποιαδήποτε εφεύρεση με την προϋπόθεση να είναι νέα, δηλαδή να μην ανήκει στη στάθμη της τεχνικής, να εμπεριέχει εφευρετική δραστηριότητα και να έχει βιομηχανική εφαρμογή. Αίτηση για χορήγηση ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας Η αίτηση αυτή μπορεί να υποβληθεί από κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, είτε στο Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (ΕΓΔΕ), είτε, εάν η νομοθεσία ενός συμβαλλομένου Κράτους το επιτρέπει, στην κεντρική υπηρεσία βιομηχανικής ιδιοκτησίας ή σε άλλες αρμόδιες υπηρεσίες του Κράτους αυτού, παράγοντας τα ίδια αποτελέσματα και στις δύο περιπτώσεις. Το δικαίωμα απόκτησης ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας ανήκει στον εφευρέτη ή το νόμιμο διάδοχο του, ισχύει δε για αυτό η αρχή της προτεραιότητας ως προς την κατάθεση. Μεταβίβαση της αίτησης-Ετήσια τέλη Η αίτηση μπορεί να αποτελέσει στο σύνολό της ή στα μέρη της αντικείμενο αδειών εκμετάλλευσης για όλο ή μέρος μόνον του εδάφους των συμβαλλομένων Κρατών που ορίζονται σ' αυτή. Η εκχώρηση της αίτησης ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας πρέπει να είναι έγγραφη και να έχει την υπογραφή των συμβαλλόμενων μερών. Τα ετήσια τέλη για την αίτηση ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας πρέπει αν καταβάλλονται εμπρόθεσμα στο ΕΓΔΕ οφείλονται από το τρίτο έτος προστασίας και για κάθε επόμενο έτος και υπολογίζονται από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης, διαφορετικά, η αίτηση θεωρείται ότι έχει αποσυρθεί. Δικαίωμα προτεραιότητας Κάθε πρόσωπο που κατέθεσε αίτηση για χορήγηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας, υποδείγματος χρησιμότητας ή πιστοποιητικού χρησιμότητας, ή ο νόμιμος διάδοχος του, απολαμβάνει, για το σκοπό της κατάθεσης μίας αίτησης που αφορά την ίδια εφεύρεση, δικαίωμα προτεραιότητας κατά τη διάρκεια δώδεκα μηνών από την ημερομηνία κατάθεσης της πρώτης αίτησης. Συνέπεια αυτού είναι να θεωρείται η ημερομηνία προτεραιότητας σαν ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας Διαδικασία χορήγησης του διπλώματος Το Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας εξετάζει εάν η αίτηση πληροί τις προϋποθέσεις για να της χορηγηθεί ημέρα κατάθεσης, χορηγεί στον αιτούντα τη δυνατότητα να διορθώσει τις τυχόν ελλείψεις, συντάσσει και δημοσιεύει έκθεση ευρωπαϊκής έρευνας σχετικά με την αίτηση ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας με βάση τις αξιώσεις που περιέχονται σε αυτή μαζί με το έντυπο προδιαγραφών του ευρωπαϊκού διπλώματος, εφόσον έχουν τηρηθεί οι προθεσμίες. Επανάκτηση των δικαιωμάτων Ο αιτών ή ο δικαιούχος ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας ο οποίος, αν και αποδεικνύει ότι έδειξε την επιμέλεια που απαιτείται από τις περιστάσεις, δεν μπόρεσε να τηρήσει μία προθεσμία ενώπιον του ΕΓΔΕ, επανακτά μετά από αίτηση του τα δικαιώματα του, υπό προϋποθέσεις που ορίζονται από το ΕΓΔΕ. Δημοσίευση στο ΕΔΔΕ και εγγραφή στο Μητρώο Τα

άρθρο 52⁵, η Συνθήκη αναφέρει ρητά πως ανακαλύψεις, επιστημονικές θεωρίες, μαθηματικές μέθοδοι, κανόνες, μέθοδοι σκέψης και εργασίας, και προγράμματα υπολογιστών, δεν είναι εφευρέσεις, και επομένως δεν είναι δυνατό να δεσμεύονται από πατέντες. Ο νομοθέτης είχε λόγο που αποφάσισε έτσι, καθώς, ενώ παραδοσιακά οι πατέντες ήταν για φυσικές κατασκευές, οι πατέντες λογισμικού καλύπτουν αφηρημένες ιδέες. Αρμόδιος οργανισμός για τη χορήγηση των πατεντών μετά τη Συνθήκη του Μονάχου καθορίζεται ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας⁶ (European Patent Organisation ή EPO). Η έδρα του βρίσκεται στο Μόναχο και ως οργανισμός διαθέτει οικονομική και διοικητική αυτοτέλεια. Η χορήγηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας εκτελείται από το Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας⁷

ευρωπαϊκά διπλώματα ευρεσιτεχνίας που έχουν δημοσιευθεί στο Ευρωπαϊκό Δελτίο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (ΕΔΔΕ) εγγράφονται στο Ευρωπαϊκό Μητρώο διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. Καμία καταχώρηση δε γίνεται στο Μητρώο πριν από τη δημοσίευση. Αίτηση για την εφαρμογή της εθνικής διαδικασίας μετατροπή Εάν η αίτηση ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας θεωρείται ότι έχει αποσυρθεί ή έχει απορριφθεί ή εάν έχει ανακληθεί το ευρωπαϊκό δίπλωμα, το κάθε συμβαλλόμενο Κράτος μπορεί να εφαρμόσει τη διαδικασία χορήγησης εθνικού διπλώματος ευρεσιτεχνίας, κατόπιν αιτήσεως του αιτούντα ή του δικαιούχου. Η αίτηση για μετατροπή υποβάλλεται α) για αίτηση που έχει αποσυρθεί στην κεντρική υπηρεσία βιομηχανικής ιδιοκτησίας στην οποία η ευρωπαϊκή αίτηση είχε κατατεθεί και β) στις υπόλοιπες περιπτώσεις στο ΕΓΔΕ και θεωρείται ότι έχει κατατεθεί μόνο όταν καταβληθεί το τέλος μετατροπής. Το ΕΓΔΕ διαβιβάζει την αίτηση στις κεντρικές υπηρεσίες βιομηχανικής ιδιοκτησίας των συμβαλλόμενων Κρατών που ορίζονται στην αίτηση. Δικαιούχος ευρωπαϊκού διπλώματος παρεχόμενη προστασία - δικαιώματα Από την ημέρα δημοσίευσης της ανακοίνωσης για την χορήγησή του διπλώματος και στο έδαφος κάθε ενός από τα συμβαλλόμενα Κράτη για τα οποία χορηγήθηκε, ο δικαιούχος του έχει τα ίδια δικαιώματα με εκείνα που παρέχει ένα εθνικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας που χορηγείται στο έδαφος του Κράτους αυτού. Ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας που έχει χορηγηθεί για ένα συμβαλλόμενο κράτος έχει την ίδια ισχύ και υπόκειται στο ίδιο καθεστώς με ένα εθνικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας. Μέχρι τη χορήγηση του ευρωπαϊκού διπλώματος, η έκταση της προστασίας που παρέχεται από την αίτηση καθορίζεται από τις αξιώσεις που περιέχονται στην αίτηση, έτσι όπως δημοσιεύτηκε. Ένσταση Εντός προθεσμίας εννέα μηνών από τη δημοσίευση της ανακοίνωσης για τη χορήγηση του ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας στο ΕΔΔΕ, οποιοσδήποτε μπορεί να υποβάλλει στο ΕΓΔΕ ένσταση. Η ένσταση προσβάλλει το δίπλωμα για όλα τα συμβαλλόμενα Κράτη στα οποία έχει αποτελέσματα και θεωρείται ότι έχει κατατεθεί μόνον εφόσον καταβληθεί το τέλος αντίστοιχο τέλος ένστασης. Διάρκεια ισχύος του διπλώματος Η ισχύς του ευρωπαϊκού διπλώματος είναι εικοσαετής και άρχεται από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης.

⁵ Άρθρο 52 Σ. Μονάχου: «Εφευρέσεις επιδεκτικές διπλώματος ευρεσιτεχνίας

1. Ευρωπαϊκά διπλώματα ευρεσιτεχνίας χορηγούνται για εφευρέσεις νέες, που εμπεριέχουν εφευρετική δραστηριότητα και έχουν βιομηχανική εφαρμογή.

2. Δεν θεωρούνται εφευρέσεις με την έννοια της παραγράφου 1 ιδίως:

α) οι ανακαλύψεις, επιστημονικές θεωρίες και μαθηματικές μέθοδοι,

β) οι αισθητικές δημιουργίες,

γ) τα σχέδια, οι κανόνες και οι μέθοδοι για την άσκηση πνευματικών δραστηριοτήτων, για παιχνίδια ή για την άσκηση οικονομικών δραστηριοτήτων καθώς και τα προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών.

δ) οι παρουσιάσεις πληροφοριών.

3. Οι διατάξεις της παραγράφου 2 αποκλείουν τη δυνατότητα κατοχύρωσης με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας των στοιχείων που απαριθμούνται σ'αυτές μόνον εφόσον η αίτηση του ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή το ευρωπαϊκό δίπλωμα αναφέρεται σε ένα απ' αυτά τα στοιχεία, αυτό καθαυτό.»

⁶ Πηγή: www.wikipedia.org

⁷ Το Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας, αποτελείται από διαφορετικούς τομείς αρμοδιοτήτων, ο καθένας από τους οποίους έχει ως στόχο την εφαρμογή συγκεκριμένων διαδικασιών.

(European Patent Office), που αποτελεί το κύριο όργανο του οργανισμού και το οποίο ελέγχεται από το διοικητικό συμβούλιο. Το ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας δεν είναι, σε αντίθεση με το κοινοτικό σήμα και το σχεδιαζόμενο κοινοτικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, ένα ενιαίο δίπλωμα με ισχύ σε όλα τα κράτη μέλη του ΕΟΔΕ. Αντίθετα είναι μια "δέσμη" διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, ένα για κάθε χώρα που έχει αιτηθεί (και καταβάλλει τα τέλη) ο εφευρέτης. Έτσι μπορεί κάποιος να έχει ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας π.χ. μόνο για 5 χώρες.

Το 1986, το Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (European Patent Office, EPO), παραβιάζοντας το άρθρο 52 της Συνθήκης, άρχισε να χορηγεί πατέντες για προγράμματα υπολογιστών. Σήμερα το πλήθος των κατοχυρωμένων τέτοιων πατεντών εκτιμάται σε περισσότερες από 30 χιλιάδες, που αυξάνουν με ρυθμό 3 χιλιάδες το χρόνο. Σχεδόν όλες οι Ευρωπαϊκές χώρες είναι μέλη του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας και η πρακτική του Οργανισμού είναι σημαντική, αν και δε δεσμεύει επίσημα τα εθνικά δικαστήρια των κρατών μελών για την εφαρμογή της Συνθήκης. Ωστόσο η χορήγηση πατεντών «δίνει την ευκαιρία για τη

Σύμφωνα με το άρθρο 15 της Σύμβασης για το Ευρωπαϊκό Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας, λειτουργούν τα εξής τμήματα:

- *Τμήμα καταθέσεων*, αρμόδιο για την εξέταση των αιτήσεων διπλώματος ευρεσιτεχνίας κατά την κατάθεσή τους, ελέγχοντας το κατά πόσον πληρούνται οι τυπικές προδιαγραφές. Έχει επίσης την αρμοδιότητα για τη δημοσίευση της αίτησης. Ανήκει στο υποκατάστημα του Γραφείου στη Χάγη.
- *Τμήμα έρευνας*, υπεύθυνο για την σύνταξη εκθέσεων ευρωπαϊκής έρευνας και υπαγόμενο στο υποκατάστημα της Χάγης.
- *Τμήματα εξέτασης*, αρμόδια για την εξέταση των αιτήσεων από τη στιγμή που παύει η αρμοδιότητα του τμήματος καταθέσεων. Κάθε τμήμα, αποτελείται από τρεις ειδικούς τεχνικούς εξεταστές ενώ σε περίπτωση που κριθεί απαραίτητο, συμπληρώνεται και από ένα νομικό εξεταστή.
- *Τμήματα ενστάσεων*, αρμόδια για την εξέταση των ενστάσεων κατά των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας που έχουν χορηγηθεί. Αποτελείται από τρεις εξεταστές τεχνικούς, εκ των οποίων δύο τουλάχιστον δεν πρέπει να είχαν λάβει μέρος στην προγενέστερη διαδικασία εξέτασης της αίτησης. Αν κριθεί απαραίτητο, συμπληρώνεται από ένα νομικό εξεταστή.
- *Δικαστικό τμήμα και Συμβούλια Προσφυγών*, αρμόδια για την εξέταση των προσφυγών κατά των αποφάσεων των τμημάτων καταθέσεων, εξέτασης ή ενστάσεων. Το Συμβούλιο συγκροτείται από δύο μέλη τεχνικούς και ένα νομικό, όταν η απόφαση αφορά την απόρριψη μίας αίτησης ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή ακόμα τη χορήγηση ενός διπλώματος σε περίπτωση που το τμήμα εξέτασης έλαβε την απόφαση χωρίς νομικό εξεταστή. Αν η απόφαση λήφθηκε με παρουσία νομικού εξεταστή, τότε το Συμβούλιο συγκροτείται από τρεις τεχνικούς και δύο νομικούς.
- *Ανώτατο Συμβούλιο Προσφυγών*, αρμόδιο για αποφάσεις που αφορούν νομικά θέματα, τα οποία υποβάλλονται από τα συμβούλια προσφυγών. Παράλληλα, γνωμοδοτεί για νομικά θέματα που υποβάλλει ο πρόεδρος του Γραφείου. Συγκροτείται από πέντε νομικούς, εκ των οποίων ο ένας προεδρεύει, και δύο τεχνικούς. Τα μέλη του Ανώτατου Συμβουλίου Προσφυγών διορίζονται για μία πενταετή περίοδο και δεν επιτρέπεται να είναι μέλη άλλων τμημάτων. Πηγή: www.wikipedia.org

δημιουργία ενός μονοπωλίου παραγωγής και διακίνησης επιστημονικής γνώσης εφόσον δίνεται η δυνατότητα απαγόρευσης εν όλω ή εν μέρει την πρόσβαση σε κώδικες προγραμμάτων» (Νούσκαλης, 2003:22).

Έως τότε στην Ευρώπη, το λογισμικό προστατευόταν ως πνευματικό δημιούργημα σύμφωνα με το Δίκαιο της Πνευματικής ιδιοκτησίας (Κουμάντος, 2000). Σύμφωνα με το Δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται ο συγκεκριμένος τρόπος αποτύπωσης και όχι η ιδέα ενός έργου. Όπως κατέγραψε χαρακτηριστικά ο John Perry Barlow (1994) για την προστασία αγαθών σύμφωνα με το δίκαιο πνευματικής ιδιοκτησίας, «προστατεύεται το μπουκάλι και όχι το κρασί». Από την άλλη πλευρά η πατέντα κατοχυρώνει την καινοτόμο ιδέα, με απόρροια να ισχύει το ρητό «*first come first serve*⁸». Αν κάποιος, δηλαδή, προγραμματιστής δημιουργήσει ένα λογισμικό έχοντας μια ιδέα, και δεν το γνωρίζει, η οποία έχει ήδη κατοχυρωθεί με πατέντα, δεν μπορεί να το χρησιμοποιήσει.

Η κατοχύρωση των πατεντών λοιπόν, σε ευρωπαϊκό επίπεδο υποστηρίζεται, στο πλαίσιο του Δικαίου Πνευματικής Ιδιοκτησίας, με το άρθρο9 παρ.1 της Οδηγίας 91/250/ΕΟΚ⁹ και αντίστοιχα στο ελληνικό δίκαιο καθίσταται θεμιτή με το άρθρ. 45παρ.1&2 του Ν. 2121/1993¹⁰ (Χριστοδούλου, 1999). Παρόλο λοιπόν που βασική προϋπόθεση του Δικαίου Πνευματικής Ιδιοκτησίας συνιστά η πρωτοτυπία, τόσο με την Ευρωπαϊκή οδηγία, όσο και με τον ελληνικό νόμο, η πρωτοτυπία αποκτά ευρείες ερμηνείες, στηρίζοντας τη λογική της κατοχύρωσης των πατεντών. Η κοινοτική οδηγία 250/91 για την προστασία των προγραμμάτων Η/Υ και η εναρμόνιση του ελληνικού δικαίου με το νόμο 2121/93 στο άρθρο 2 ορίζουν ότι ειδικά για τα προγράμματα υπολογιστών η πρωτοτυπία αρκεί να είναι η ελάχιστη δυνατή, χωρίς να προσδιορίζουν επακριβώς τι νοείται ως προγράμματα υπολογιστών (Μήτρου, 2011), ενώ είναι ιδιαίτερα εκτεταμένη η μελέτη του Νούσκαλη (2003) για το πώς αυτός ο νόμος επί της

⁸ Πηγή: www.wikipedia.org

⁹ Μετά από Σχέδιο Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την προστασία του λογισμικού [COM (88) 816 final] εκδόθηκε Οδηγία 91/250/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 14^{ης} Μαΐου 1991 για την νομική προστασία των προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών EEL 122/ 17-5-1991 σελ. 0042-0046, η οποία τροποποιήθηκε με την Οδηγία 93/98/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 29^{ης} Οκτωβρίου 1993 για την εναρμόνιση της διάρκειας προστασίας του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και ορισμένων συγγενών δικαιωμάτων.

¹⁰ Ν. 2121/1993 «Πνευματική Ιδιοκτησία, συγγενικά δικαιώματα και πολιτιστικά θέματα» ΦΕΚ Α΄ 25

ουσίας οδηγεί στην ποινικοποίηση της «πρόσβασης» της πληροφορίας. Στο πλαίσιο αυτό δημιουργήθηκε στην Ελλάδα και ο Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας¹¹.

Σε διεθνές επίπεδο, σχετικά με την κατοχύρωση του λογισμικού, το 1994 υπογράφεται η Συμφωνία για τα Δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας στον Τομέα του Εμπορίου, γνωστή ως **TRIPs** (Agreement on Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights), στο πλαίσιο συμφωνιών του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ). Η TRIPs εμπίπτει σε κάθε τομέα που αφορά στη διανοητική ιδιοκτησία (Sell, 2003), όπως η πνευματική ιδιοκτησία, διπλώματα ευρεσιτεχνίας, γεωγραφικές ονομασίες προέλευσης, βιομηχανικά σχέδια, υπογραφή από τα κράτη-μέλη του ΠΟΕ, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται τα κράτη μέλη της ΕΕ αλλά και η ΕΕ αυτοτελώς. Οι Haunss και Kohlmorgen (2009) χαρακτηριστικά αναφέρουν ότι η υπογραφή της συγκεκριμένης συμφωνίας συνιστά ένα εξαιρετικό παράδειγμα επιβολής εξουσίας στο οποίο ο ιδιωτικός τομέας επέβαλε τα συμφέροντα του με την υποστήριξη των «δυνατών» κυβερνήσεων των δυτικών κοινωνιών. Στην Ελλάδα η συμφωνία επικυρώθηκε με το Ν. 2290/1995¹². Μετά την υπογραφή της συγκεκριμένης συνθήκης

¹¹ Πηγή: <http://web.opi.gr/xres/p/EL/web.../tech.html>: Ο Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας (ΟΠΙ), είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου που εδρεύει στην Αθήνα (οδός Μετσόβου 5) και εποπτεύεται από το Υπουργείο Πολιτισμού. Ο ΟΠΙ ιδρύθηκε σύμφωνα με το άρθρο 69 Ν.2121/1993 για την "Πνευματική Ιδιοκτησία, συγγενικά δικαιώματα και άλλα πολιτιστικά θέματα" (ΦΕΚ Α/ 25/1993) σε συνδυασμό με το ΠΔ 311/1994 (ΦΕΚ Α/ 164/1994) με το άρθρο 8 παρ. 13 και 14 Ν.2557/1997 (ΦΕΚ Α/ 217/1997), καθώς και με το άρθρο 7 παρ. 13 Ν.2819/2000 (ΦΕΚ Α/ 84/2000). Ο Οργανισμός διοικείται από πενταμελές Διοικητικό Συμβούλιο. Κύριος σκοπός του ΟΠΙ είναι η προστασία των δημιουργών και των δικαιούχων συγγενικών δικαιωμάτων, η μέριμνα για την εφαρμογή του Ν.2121/1993 και των διεθνών συμβάσεων, η εποπτεία των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης και η νομοπαρασκευαστική εργασία σε θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων. Ο ΟΠΙ στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του ασχολείται γενικά με κάθε ζήτημα σχετικό με το **δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας** και των συγγενικών δικαιωμάτων, εκπροσωπεί την Ελλάδα στους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς καθώς και στα Όργανα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Διοργανώνει επίσης σεμινάρια για την επιμόρφωση και ενημέρωση των δικαστών, δικηγόρων, διοικητικών υπαλλήλων, δημιουργών, δικαιούχων συγγενικών δικαιωμάτων, φοιτητών και σπουδαστών για θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων και παρέχει πληροφορίες σχετικά με θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων.

¹² Ν. 2290/1995 «Κύρωση της Τελικής Πράξης που περιλαμβάνει τα αποτελέσματα των πολυμερών εμπορικών διαπραγματεύσεων στο πλαίσιο του Γύρου Ουρουγουάης» (ΦΕΚ Α' 28). Η Ελλάδα και μία σειρά χωρών από ολόκληρο τον κόσμο προέβησαν στην υπογραφή συμφωνίας, που ισχύει για επενδυτικά μέτρα που συνδέονται αποκλειστικά με τις εμπορευματικές συναλλαγές (τα εν λόγω μέτρα καλούνται *Trips*). Η εν λόγω συμφωνία κυρώθηκε και τέθηκε σε ισχύ στη χώρα μας με τον παρόντα νόμο. Τα συμβαλλόμενα μέρη δεν μπορούν να εφαρμόσουν *Trips* που δε συμφωνούν με τις διατάξεις του άρθρου ΙΙΙ ή του άρθρου ΧΙ της GATT του 1994 (η συμφωνία *Trips* απαγορεύει την εκ μέρους των κρατών χρήση πέντε ειδών μέτρων που θεωρούνται ως ασυμβίβαστα με τον κανόνα της εθνικής μεταχείρισης της GATT και τον κανόνα που απαγορεύει την εφαρμογή ποσοτικών περιορισμών σε εισαγόμενα προϊόντα). Τα μέλη υποχρεούνται, επίσης, εντός 90 ημερών από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της συμφωνίας για τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (Π.Ο.Ε.) να γνωστοποιήσουν στο Συμβούλιο Εμπορευματικών Συναλλαγών όλα τα *Trips* που εφαρμόζουν και τα οποία δε συμφωνούν με τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας και εν συνεχεία τα μέλη υποχρεούνται σε σταδιακή κατάργηση των εν λόγω *Trips* (άρθρο 5). Τέλος, η συμφωνία προβλέπει τη σύσταση Επιτροπής

καθίσταται ευκρινές ότι «η νέα εκδοχή του κοινωνικού ελέγχου είναι προσανατολισμένη στην ασφάλεια και αμφισβητεί την ελευθερία επιλογής» (Λαμπροπούλου, 2001:67) των κοινωνικών δρώντων, ενώ η ασφάλεια προσδιορίζεται σύμφωνα με τα συμφέροντα των ισχυρών κοινωνικών ομάδων. Αυτόν τον προσανατολισμό υιοθετεί και η Ευρωπαϊκή Ένωση ως προς τη νομοθετική παραγωγή της περί κατοχύρωσης λογισμικών με την Πράσινη Βίβλο του 1997 (Reed & Angel, 2000) και έτσι για πρώτη φορά το 1997 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (υπό το Mario Monti) καταθέτει πρόταση ώστε οι ευρωπαϊκές οδηγίες να εναρμονίζονται με τις προδιαγραφές που έθεσε το Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας, που λόγω όμως ευρύτερης δημόσιας δυσαρέσκειας τελικά δεν ευοδώθηκε. Το 2002, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (υπό τον Frits Bolkestein) συντάσσει και αποστέλλει στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πρόταση Οδηγίας¹³, «σχετικά με τη δυνατότητα κατοχύρωσης με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας των εφευρέσεων που εφαρμόζονται σε υπολογιστή» (Levine & Saunders, 2007). Η πρόταση οδηγίας βασίστηκε στη θέσπιση της οδηγίας της 14^{ης} Μαΐου, για τη νομική προστασία των προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών (91/250/EOK), [17.5.1991] ΕΕ L 122¹⁴, η οποία αφορά στα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας ως προς τα προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών και τη διεθνή συμφωνία TRIPS.

Σε αυτή την πρόταση Οδηγίας -COM 2002/0047 (COD)- ξεκίνησαν οι πρώτες αντιδράσεις από το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, συνεργαζόμενους φορείς με αυτό, καθώς και από μικρομεσαίες επιχειρήσεις, των οποίων τα συμφέροντα πλήττονταν (Tridgell, 2010). Ο Bettig (1996) ήδη από τη δεκαετία του '90 επιχειρηματολόγησε ότι οι πατέντες λογισμικού και το copyright αποτελούν όργανα των ανώτερων οικονομικά κοινωνικών ομάδων, που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή περισσότερου πλούτου. Το 1991, μάλιστα ο Bill Gates ιδιοκτήτης της Microsoft ανέφερε ότι, «Αν ο κόσμος είχε καταλάβει πώς κατοχυρώνονται οι πατέντες όταν οι περισσότερες από τις σημερινές ιδέες έχουν βρεθεί χωρίς πατέντες, η σύγχρονη βιομηχανία θα ήταν σε πλήρη ακινησία». Στο πλαίσιο αυτών των πιέσεων λοιπόν, του κινήματος, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το 2003, τροποποίησε την πρόταση Οδηγίας,

Επενδυτικών Μέτρων στον Τομέα Εμπορίου με δυνατότητα συμμετοχής όλων των μελών. Η εν λόγω Επιτροπή παρέχει στα μέλη την ευκαιρία να προβαίνουν σε διαβουλεύσεις για όλα τα θέματα σχετικά με τη λειτουργία και την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας.

¹³ COM (2002) 92 FINAL, 2002/0047 (COD)

¹⁴ Προοίμιο Οδηγίας 91/250/EOK «τα προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών διαδραματίζουν όλο και σημαντικότερο ρόλο σε ένα ευρύ φάσμα βιομηχανικών κλάδων και, κατά συνέπεια, η τεχνολογία των προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών μπορεί να θεωρηθεί - ότι έχει θεμελιώδη σημασία για την βιομηχανική ανάπτυξη της Κοινότητας...»

υιοθετώντας προτάσεις του κινήματος, η οποία πρόταση εξετάστηκε από το Συμβούλιο Υπουργών της Ευρώπης και συγκεκριμένα από την «Ομάδα Εργασίας για την Πνευματική Ιδιοκτησία»¹⁵. Η ομάδα αυτή αποτελούνταν από τα ίδια μέλη που αποτελείται και το Συμβούλιο Διαχείρισης του ΕΡΟ. Η ομάδα εργασίας κατέληξε σε ένα κείμενο συμβιβασμού¹⁶, το οποίο αναιρούσε τις τροποποιήσεις του Κοινοβουλίου και υιοθετούσε την κατοχύρωση των πατεντών. Το Μάιο του 2004 το Συμβούλιο Υπουργών έδωσε έγκριση για το κείμενο με οριακή πλειοψηφία¹⁷. Η έγκριση αυτή, εν αναμονή της απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου¹⁸, κλιμάκωσε τις αντιδράσεις του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού. Οι αντιδράσεις αυτές, με ποικίλες εκδηλώσεις εναντίον των επικείμενων νομοθετικών ρυθμίσεων για την προστασία του λογισμικού, αποτέλεσαν έναν από τους βασικούς παράγοντες της απόρριψης από το

¹⁵ Πηγή: www.hellug.epatents.gr

¹⁶ Council Working Party "compromises" on unlimited patentability and unfettered patent enforcement 2004/04/02

¹⁷ Πηγή: www.hellug.epatents.gr «Στη συνάντηση αυτή, η Ολλανδία στήριξε το κείμενο παρόλο που ανέφερε ρητά ότι μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα: η Γερμανία, που είχε υποσχεθεί πως θα το κατανήφιζε, ισχυρίστηκε ότι ικανοποιήθηκε από μια επουσιώδη τροποποίηση: ο Frits Bolkestein εισήγαγε στο άρθρο 4 μια διόρθωση που ισχυρίστηκε ότι ξεκάθαρα απέκλειε τις πατέντες λογισμικού, «ξεχνώντας» να επισημάνει ότι το άρθρο 5 σαφώς εξασφάλιζε το αντίθετο. Η σύσκεψη ήταν επίσης αξιοσημείωτη για τον τρόπο με τον οποίο η Ιρλανδική Προεδρεία πίεσε τη Δανία για να αποσπάσει τις ψήφους τις, με τις οποίες εξασφάλισε την οριακή πλειοψηφία. Ένα μήνα μετά την «πολιτική συμφωνία», το Ολλανδικό Κοινοβούλιο ρώτησε τον αρμόδιο ολλανδό υπουργό κ. Brinkhorst για ποιο λόγο είχε παρουσιάσει το κείμενο ως συμβιβασμό με το Ευρωκοινοβούλιο, και εκείνος απάντησε ότι οφειλόταν σε «λάθος του επεξεργαστή κειμένου». Ακολούθως, το Ολλανδικό Κοινοβούλιο ψήφισε να αποσυρθεί η στήριξη της Ολλανδίας από το κείμενο, αλλά ο κ. Brinkhorst δήλωσε ότι «δεν νιώθει υποχρεωμένος να αποσύρει τη στήριξη της Ολλανδίας επειδή το ζήτησε το Κοινοβούλιο». Αργότερα, το Νοέμβριο 2004, η Πολωνία δήλωσε ότι δεν μπορεί να στηρίξει την πρόταση, ενώ και το Γερμανικό Ομοσπονδιακό Κοινοβούλιο πέρασε ψήφισμα στηριζόμενο απ' όλα τα κόμματα εναντίον της κειμένου του Συμβουλίου. Ενώ ήταν πια ξεκάθαρο ότι η ούτως ή άλλως πλαστή πλειοψηφία της 18ης Μαΐου δεν ίσχυε πλέον, η Ολλανδική Προεδρεία αποπειράθηκε να περάσει την υιοθέτηση στο Συμβούλιο «Γεωργία και Αλιεία» στις 21 Δεκεμβρίου, αλλά αυτό αποφεύχθηκε τελευταία στιγμή με παρέμβαση της Πολωνίας. Δεύτερη φορά η Πολωνία αφαίρεσε το θέμα από την ημερήσια διάταξη του Συμβουλίου «Γεωργία και Αλιεία» στις 24 Ιανουαρίου 2005, αλλά στη συνέχεια υπέκυψε στις τεράστιες πιέσεις και δήλωσε ότι δεν θα ξαναλάβει την πρωτοβουλία. Παράλληλα, 61 ευρωβουλευτές κατέθεσαν στα τέλη Δεκεμβρίου αίτημα επανέναρξης όλης της διαδικασίας, αλλά το Γραφείο Κατάθεσης το αγνόησε χωρίς αιτιολόγηση. Στις 2 Φεβρουαρίου 2005 η Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων του Ευρωκοινοβουλίου αποφάσισε με πλειοψηφία 19-1 και μία αποχή να ζητήσει από την Κομισιόν την επανέναρξη όλης της διαδικασίας. Εντούτοις, η Κομισιόν αποπειράθηκε πάλι να τοποθετήσει το θέμα στην ημερήσια διάταξη του Συμβουλίου Υπουργών Οικονομικών της 17ης Φεβρουαρίου, αλλά νέο ψήφισμα του Ολλανδικού Κοινοβουλίου στις 10 Φεβρουαρίου υποχρέωσε την Ολλανδική Κυβέρνηση να εμποδίσει την υιοθέτηση μέχρι η Κομισιόν να απαντήσει στο Ευρωκοινοβούλιο».

¹⁸ Η κοινοτική διαδικασία λήψης αποφάσεων αποτελεί ένα συνδυασμό προτάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, των πολιτικών αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και των αποφάσεων του Ευρωκοινοβουλίου. Η πρόταση που τελικά υιοθετείται συνιστά αποτέλεσμα της διαδικασίας συναπόφασης. Σύμφωνα με αυτή τη διαδικασία το Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία υιοθετεί θέσεις, οι οποίες μπορούν να γίνουν δεκτές ή όχι από το Κοινοβούλιο. Εάν το Συμβούλιο δε δεχθεί τις τροποποιήσεις του Κοινοβουλίου, όπως συνέβη με την κατοχύρωση των πατεντών, προτείνει μια επιτροπή συνδιαλλαγής, η οποία προσεγγίζει το ζήτημα και από τις δύο αντιτιθέμενες πλευρές. Εάν δεν υπάρξει κάποια συμβιβαστική λύση, τότε το Ευρωκοινοβούλιο έχει τον τελικό λόγο στη νομοθετική διαδικασία (Μούσης, 2002).

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, της Πρότασης Οδηγίας για την κατοχύρωση πατεντών σε εφευρέσεις που εφαρμόζονται σε υπολογιστές (Mueller, 2006). Ωστόσο, πριν αναλυθούν οι δράσεις του κινήματος, ώστε να επέλθει το συγκεκριμένο αποτέλεσμα, χρειάζεται να καταστεί κατανοητό τι διακυβεύεται με την κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού και ποιες επιπτώσεις επιφέρει η χρήση τους, στον κοινωνικό βίο, ζήτημα που παρουσιάζεται στην επόμενη ενότητα.

3.3. Πατέντες και κοινωνικο-οικονομικές επιπτώσεις

Η ανάπτυξη της πληροφορικής τεχνολογίας του λογισμικού βασιζόταν στις δυνατότητες ελεύθερης επικοινωνίας και διακίνησης πληροφοριών των προγραμματιστών μέσω των αναπτυσσόμενων τηλεπικοινωνιακών δικτύων (Ο' Sullivan, 2004), συνιστώσες που τέθηκαν υπό το πρίσμα της κοινωνίας της πληροφορίας. Αν και η νομοθετική παραγωγή τόσο σε διεθνές όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο¹⁹ επικεντρώθηκε στη θέση ότι η κατοχύρωση λογισμικού προάγει την επιστημονική και οικονομική πρόοδο, η κοινότητα του ελεύθερου λογισμικού επεσήμανε πως η επιστημονική και οικονομική πρόοδος μπορεί να προαχθεί μόνο με τον ελεύθερο διαμοιρασμό του λογισμικού. Από την πλευρά της, η βιομηχανία παραγωγής λογισμικού υποστήριξε τη λογική των νομοθετικών διατάξεων, πιστεύοντας ότι η κατοχύρωση των πατεντών επιφέρει απόσβεση των επενδύσεων ανάπτυξης της.

Έτσι οι δημιουργοί και υποστηρικτές του ελεύθερου λογισμικού ανέπτυσαν, παράλληλα με το λογισμικό μια φιλοσοφία αλληλεγγύης και συνεργασίας, σε αντίθεση με το έντονο κλίμα ανταγωνισμού που επικρατεί μεταξύ των μεγάλων εταιριών παραγωγής λογισμικού (Ιγγλεζάκης, 2001). Με την κατοχύρωση των πατεντών η αναγκαιότητα της μέγιστης και χωρίς περιορισμούς διάχυσης της πληροφορίας (Agas, 1986), που προκύπτει από το πλαίσιο της κοινωνίας της πληροφορίας, καθώς και το ζήτημα της ελεύθερης διακίνησης της πληροφορίας μετατρέπεται σε πεδίο πολιτικής αντιπαράθεσης. Οι επιπτώσεις που επέρχονται και αναλύονται στη συνέχεια η κάθε μία ξεχωριστά αφορούν στα εξής: α) αρνητικές

¹⁹ Βλ. (Αλ Τατουρκ, 2007) σχετικά με Αιτιολογική Έκθεση Πρότασης Ευρωπαϊκής Επιτροπής, COM (2002) 92 final, 2002/0047 (COD) «Η κοινωνία αντλεί οφέλη από την δημοσιοποίηση της εφεύρεσης, που φέρνει τεχνολογική πρόοδο στην οποία μπορούν να στηριχθούν και να δημιουργήσουν άλλοι εφευρέτες». Σύμφωνα με μελέτη της Data monitor «...ο αριθμός των εργαζόμενων στον κλάδο των πακέτων λογισμικού στις δυτικοευρωπαϊκές χώρες θα αυξηθεί από 24% έως 71% μεταξύ 199 και 2003, με μέση αύξηση 47%...κάθε θέση απασχόλησης στον κλάδο απασχόλησης πακέτων λογισμικού δημιουργεί 2-4 θέσεις απασχόλησης στην εφοδιαζόμενη οικονομία και μια θέση απασχόλησης στην εφοδιάζουσα οικονομία»

επιπτώσεις στην εκπαίδευση, β) αποθάρρυνση της καινοτομίας, γ) μείωση της ανταγωνιστικότητας, δ) αύξηση χρήσης ένδικων μέσων και ποινικοποίηση.

Αρνητικές Επιπτώσεις στην Εκπαίδευση

Ο τομέας της εκπαίδευσης συνιστά ένα προνομιακό χώρο για την ανάπτυξη των θετικών συνιστωσών της κοινωνίας της πληροφορίας (Κάλλας, 2006), τόσο του καθοριστικού ρόλου που διαδραματίζει στη διαμόρφωση των κοινωνικών δρώντων (O' Connor, 1998; Mayer, 2005; Dewey, 2011), όσο και της ιδιαίτερης αποδοχής των νέων στη χρήση πληροφορικής τεχνολογίας (Retalis, Haugen, Ask & McConnell, 1998). Η χρήση του ελεύθερου λογισμικού παρέχει τη δυνατότητα ενεργής συμμετοχής όλων των εμπλεκόμενων στην εκπαιδευτική διαδικασία, με απόρροια την εξέλιξη και τη βελτίωση της (Bull et al., 2002), καθώς το ελεύθερο λογισμικό δημιουργείται και αναπτύσσεται σύμφωνα με τις πραγματικές ανάγκες των χρηστών. Κατοχυρώνοντας τις πατέντες λογισμικού γίνεται κατανοητό ότι οι μετέχοντες στην εκπαιδευτική διαδικασία- διδάσκοντες, μαθητές, διοικητικό προσωπικό- περιορίζονται στη χρήση συγκεκριμένων πλατφορμών –λ.χ. μόνο προγράμματα της Microsoft-, οι οποίες δε βοηθούν στην ανάπτυξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Παράλληλα, με αυτή την κατοχύρωση, επέρχεται μεγάλη οικονομική επιβάρυνση, αφού η τεχνολογική εξέλιξη είναι ραγδαία και πολύ σύντομα χρειάζονται αντικατάσταση, θέτοντας ολόκληρο το εκπαιδευτικό σύστημα υπό την εξάρτηση των συμφερόντων των μεγάλων εταιριών παραγωγής λογισμικού (Vessels, 2004).

Επιπροσθέτως, όπως καταγράφουν οι Garfinkel, Stallman και Kapor (1991:26), ως προς τη διακίνηση της πληροφορίας, η κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού δύναται να συμβάλλει στην αποτροπή λογισμικού που δημιουργείται και αναπτύσσεται στα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα, το οποίο διανέμεται χωρίς χρέωση. *«Πολλά τέτοια προγράμματα -- το X Windows system, ο EMACS text editor, το εργαλείο συμπίεσης αρχείων "compress," και άλλα -- φαίνεται να παραβιάζουν ήδη υπάρχουσες πατέντες. Οι πατέντες θα μπορούσαν ακόμη να σημαίνουν το τέλος του public-domain (δημόσιου) λογισμικού, το οποίο έπαιξε σημαντικό ρόλο για να γίνει η χρήση υπολογιστών στα δημόσια σχολεία εφικτή»*, καθώς όπως διαφαίνεται ένας δημιουργός ελεύθερου λογισμικού δεν έχει τη δυνατότητα να πληρώσει δικαιώματα χρήσης αν μια από τις πολλές τεχνικές που χρησιμοποιήθηκαν για να δημιουργήσει το πρόγραμμα τυγχάνει να είναι πατενταρισμένη.

Ιδιαίτερα χαρακτηριστική και μάλιστα στην Ελλάδα, είναι η υπ' αριθμόν **2439/1995**²⁰ απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου **Αθηνών**, η οποία αφορά σε

²⁰ Αριθμός **2439/1995 Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών**, Πρόεδρος: Κ. Γουβέτας, Πρόεδρος Πρωτοδικών, Δικηγόροι: Μ. Μαρίνος, Β. Μαυρίδης, Γ. Θεοφάνους, Θ. Χατζηϊωάννου, Δ. Κορέλλας, Β. Βενέτης, Σ. Νικολάου «...Με την υπό κρίση αίτηση, οι αιτούσες αλλοδαπές εταιρίες, ισχυρίζονται ότι είναι παραγωγοί προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών (software), μεταξύ των οποίων και των επίδικων προγραμμάτων και ότι η πρώτη των καθών ανώνυμη εταιρία, της οποίας ο τρίτος των καθών είναι πρόεδρος, καθώς και η δεύτερη ανώνυμη εταιρία διατηρούν στην Αθήνα, πλην άλλων και σχολές εκμάθησης προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών και προβαίνουν, χωρίς την άδεια αυτών (των αιτουσών), σε πράξεις αναπαραγωγής των επίδικων προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών, καθώς και σε αντιγραφή τούτων και διανομή προς τρίτους. Στη συνέχεια, επικαλούμενες επείγουσα περίπτωση και κίνδυνο βλάβης των δικαιωμάτων της εν λόγω πνευματικής ιδιοκτησίας τους, ζητούν τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων με τη μορφή προσωρινής ρύθμισης καταστάσεως ώστε οι καθών να σταματήσουν τις επίδικες ως άνω προσβολές των δικαιωμάτων αυτών (των αιτουσών) και να απέχουν από αυτές και στο μέλλον με την απειλή χρηματικής ποινής και απαγγελία προσωπικής κράτησης κατά του τελευταίου, καθώς και την καταδίκη των καθών στη δικαστική αυτών δαπάνη. (...) Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 3 του Ν. 2121/93, με το οποίο έγινε η προσαρμογή και εναρμόνιση του περί πνευματικής ιδιοκτησίας δικαίου της Ελλάδας προς τις σχετικές διατάξεις της υπ' αριθ. 91/250 οδηγίας της ΕΟΚ "για τη νομική προστασία των προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών", θεωρούνται ως έργα λόγου, προστατευόμενα από τις διατάξεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας και τα προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών, καθώς και το προστατευτικό υλικό σχεδιασμού αυτών. Η προστασία αυτή παρέχεται, κατ' άρθρο 40 του ως άνω νόμου σε συνδυασμό με άρθρο 2 της παραπάνω οδηγίας της ΕΟΚ, στο δημιουργό του προγράμματος και όταν αυτός εργάζεται για λογαριασμό άλλου (εργοδότη), τότε η προστασία μεταβιβάζεται αυτοδικαίως στο πρόσωπο του τελευταίου, ο οποίος στην περίπτωση αυτή θεωρείται ο δημιουργός του προγράμματος. Κατά τις διατάξεις δε των άρθρων 42 παρ. 2 του παραπάνω Νόμου και άρθρων 4 α, γ της προαναφερόμενης οδηγίας της ΕΟΚ, χωρίς την άδεια του τελευταίου (δικαιούχου), δεν δικαιούται ο τρίτος, έστω και νόμιμος χρήστης του προγράμματος (αγοραστής, μισθωτής κ.λ.π.), να προβαίνει σε πράξεις αναπαραγωγής του προγράμματος τούτου σχετικές με τη φόρτωση των στοιχείων αυτών (γραμμάτων, αριθμών, εικόνων, σχημάτων, παραστάσεων) των καλουμένων Bytes στον σκληρό δίσκο της συσκευής του ηλεκτρονικού υπολογιστή, την εμφάνιση τούτων στην οθόνη του υπολογιστή, την εκτέλεση, τη μεταβίβαση, αποθήκευση και αντιγραφή αυτών σε δισκέτες, ούτε να διανέμει τα αναπαραγόμενα προγράμματα σε άλλους προς χρήση για ιδιωτικούς σκοπούς (π.χ. συλλογή και επεξεργασία λογιστικών στοιχείων προς εξυπηρέτηση της λειτουργίας εμπορικών επιχειρήσεων). Από τις διατάξεις, όμως, των άρθρων 42 παρ. 1 του Ν. 2121/93 και την όμοια του άρθρου 5 της ως άνω οδηγίας της ΕΟΚ, που διαλαμβάνουν: "επιτρέπεται χωρίς άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή τούτου, εκτός αντιθέτου συμφωνίας, η αναπαραγωγή, μετάφραση, προσαρμογή, διασκευή ή οποιαδήποτε πράξη μετατροπής ενός προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή, όταν οι πράξεις αυτές είναι αναγκαίες για την κατά τον προορισμό χρησιμοποίηση του προγράμματος, συμπεριλαμβανομένης και της διόρθωσης των σφαλμάτων, από το πρόσωπο που απέκτησε (έστω και νόμιμα) το πρόγραμμα αυτό", σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 20 παρ. 1 και 21 του Ν. 2121/93 οι οποίες επιτρέπουν, χωρίς άδεια του δημιουργού πνευματικής ιδιοκτησίας και χωρίς αμοιβή αυτού, την αναπαραγωγή σε εκπαιδευτικά βιβλία, εγκεκριμένα από το Υπουργείο Εθν. Παιδείας - Θρησκευμάτων ή άλλου αρμόδιου Υπουργείου, προς διδασκαλία στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, έργων του λόγου ενός ή περισσότερων συγγραφέων, συνάγεται σαφώς ότι εκείνος που απέκτησε κατά παράγωγο τρόπο το δικαίωμα χρήσης ενός προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή δικαιούται, χωρίς άδεια και αμοιβή του δημιουργού τούτου να το αναπαραγάγει, προβαίνοντας στις παραπάνω πράξεις της παρ. 2 του άρθρου 42 του Ν. 2121/93 (φόρτωση στον σκληρό δίσκο, εμφάνιση στην οθόνη κ.λ.π.), όταν τούτο αποτελεί αναγκαία κατά τον προορισμό του προγράμματος χρήση του, συνιστάμενη αποκλειστικά στη διδασκαλία και εκπαίδευση σπουδαστών, σε νόμιμα λειτουργούντα εκπαιδευτήρια πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης προς εκμάθηση του τρόπου χειρισμού ηλεκτρονικών συστημάτων πληροφορικής βάσει των εν λόγω αναπαραγόμενων αντιτύπων των ηλεκτρονικών προγραμμάτων που είναι εγκεκριμένα από τα αρμόδια υπουργεία. (...) Πρόκειται, βέβαια, για αναπαραγωγή (με την προαναφερόμενη έννοια του όρου) και αποτύπωση των επίδικων προγραμμάτων σε περισσότερα αντίτυπα, ενώ οι άδειες χρήσης προγραμμάτων που έχουν χορηγηθεί από τις αιτούσες στις καθών εταιρίες είναι λιγότερες, ήτοι όσα είναι και τα πρωτότυπα (νόμιμα αποκτηθέντα) προγράμματα. Πλην

χρήση πατενταρισμένου λογισμικού από εκπαιδευτικό οργανισμό και σύμφωνα με την οποία αντλήθηκαν σοβαρά επιχειρήματα για την απαλλαγή των πάσης φύσεως εκπαιδευτηρίων από την υποχρέωση να ζητούν άδεια ή να καταβάλουν δικαιώματα στους δημιουργούς προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών που χρησιμοποιούν αποκλειστικώς για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Παρόλο που η συγκεκριμένη απόφαση δεν ήταν καταδικαστέα για το εκπαιδευτήριο που χρησιμοποίησε λογισμικό συγκεκριμένης εταιρείας, αποτέλεσε το εφαλτήριο ενός ευρέος νομικού διαλόγου, ο οποίος επέφερε ως αποτέλεσμα να επικρατήσει η άποψη ότι τα δικαιώματα του πνευματικού δημιουργού αλλοτριώνονται, αν περιορίζονται για λόγους κοινωνικούς συμφέροντος (Καλλινίκου, 2001).

Καταληκτική απόρροια αυτού αποτέλεσε η μη εφαρμογή των γενικών περιορισμών του άρ. 18 του Ν. 2121/1993 και η μη επιτρεπτή αναπαραγωγή προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών ούτε για εκπαιδευτικούς λόγους. Από όλα

όμως, οι πράξεις αυτές εμπίπτουν στην έννοια της κατά τον προορισμό χρήσης των εν λόγω προγραμμάτων, που είναι στην προκειμένη περίπτωση αποκλειστικά η εκπαίδευση και η διδασκαλία σπουδαστών μέσα στις σχολές των καθών για την εκμάθηση των ηλεκτρονικών συστημάτων πληροφορικής και όχι η ουσιαστική χρησιμοποίηση των προγραμμάτων τούτων, ήτοι εφαρμογή αυτών προς συλλογή και επεξεργασία στοιχείων επαγγελματικών δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων και γι' αυτό δεν χρειάζονται άδεια των αιτουσών, σύμφωνα με τη μείζονα ως άνω σκέψη. Και δεν χρειάζεται η άδεια, όχι μόνο, όταν την εν λόγω αναπαραγωγή ενεργούν οι καθών υπό την μορφή της υλικής διατύπωσης του προγράμματος στον σκληρό δίσκο του ηλεκτρονικού υπολογιστή, αλλά και όταν την κάνουν υπό την έννοια της στιγμιαίας αναπαραγωγής, ήτοι με την εγκατάσταση του προγράμματος σε υποστηρικτή δικτύου (server) κατά τη διαμέσου αυτού διανομή του εν λόγω προγράμματος στις θόνες άλλων υποστηρικτών, όπως άλλωστε (αναφορικά με την τελευταία περίπτωση), παραδέχεται η πρώτη των αιτουσών δηλώνοντας τούτο στα σχετικά συμφωνητικά πώλησης των προγραμμάτων της (βλ. σχετικό σχέδιο εντύπου πώλησης ηλεκτρονικών προγραμμάτων της εν λόγω αιτούσας). Πρέπει να σημειωθεί ότι απάδει προς το περί δικαίου συναίσθημα η διαφαινόμενη απ' όλη τη διαδικασία αξίωση των αιτουσών να υποχρεωθούν οι καθών εκπαιδευτικές εταιρίες να εφοδιασθούν και να κυκλοφορούν στην αυτή σχολή το αυτό εκπαιδευτικό ως άνω πρόγραμμα σε ισάριθμα, προς τους πολυάριθμους σπουδαστές και τις προσωπικές αυτών συσκευές υπολογιστών, πρωτότυπα εφοδιασμένα με άδεια χρήσης, γεγονός το οποίο, εξυπηρετεί μεν τους κερδοσκοπικούς σχεδιασμούς των αιτουσών εταιριών, διότι επαυξάνει τις πωλήσεις των προγραμμάτων τους και συνεπώς τα κέρδη τους, διογκώνει όμως υπέρμετρα τις δαπάνες εκπαίδευσης στον τομέα της πληροφορικής και οδηγεί σε ματαίωση των στόχων της εθνικής παιδείας και σε στέρηση του κοινωνικού αγαθού του είδους αυτού της εκπαίδευσης από τους νέους πλατιών λαϊκών στρωμάτων και ως εκ τούτου δεν είναι ανταγωνιστική, αθέμιτη και αντίθετη προς τα χρηστά ήθη η πρώτη των επιδίκων πράξεων (αναπαραγωγή ηλεκτρονικών προγραμμάτων μέσα στις σχολές) των καθών εκπαιδευτικών εταιριών αλλά, αντίθετα προς τα χρηστά συναλλακτικά ήθη και τους λοιπούς κανόνες του άρθρου 281 ΑΚ, είναι η άσκηση του επικαλουμένου με την κρινόμενη αίτηση δικαιώματος των αιτουσών για απαγόρευση της επίδικης αναπαραγωγής ηλεκτρονικών προγραμμάτων. Εξάλλου, δεν βεβαιώθηκε ότι οι καθών έχουν εξαγάγει από τις σχολές τους και έχουν διανείμει στην αγορά αντίγραφα (δισκέτες) των νόμιμα αποκτημένων από τις αιτούσες πρωτοτύπων των επιδίκων προγραμμάτων και επομένως δεν πιθανολογήθηκε η βασιμότητα της κρινόμενης αίτησης, ούτε και σε σχέση με την δεύτερη πραγματική βάση αυτής (διανομή προγραμμάτων εκτός των σχολών των καθών). Κατόπιν τούτων, πρέπει να απορριφθεί η αίτηση, αυτή, να συμψηφισθεί δε, ακολούθως, η δικαστική δαπάνη των διαδίκων, κατ' άρθρο 179 ΚΠολΔ, λόγω εύλογης αμφιβολίας των αιτουσών για το αποτέλεσμα της δίκης τούτης...»

όσα προαναφέρθηκαν καθίσταται κατανοητό ότι η κατοχύρωση πατεντών επεμβαίνει σε ένα καίριο τομέα της κοινωνικής ζωής, θίγοντας «το κλασσικό ιδεώδες της ελευθερίας που χαρακτηρίζει το κράτος δικαίου και εκφραζόταν με τον ελεύθερο χώρο που άφηνε στον πολίτη και με την επέμβαση του μόνο όταν τελείτο κάποια παράνομη πράξη» (Λαμπροπούλου, 2001:88). Ο Donald Knuth, ένας από τους πλέον καταξιωμένους επιστήμονες στο χώρο της πληροφορικής, δήλωσε ότι «Αν το 1980 υπήρχαν πατέντες στο λογισμικό, δεν θα ήμουν σε θέση να δημιουργήσω το TeX^{21} », το οποίο χρησιμοποιείται από το 90% όλων των βιβλίων και περιοδικών για τα μαθηματικά και τη φυσική, «ούτε θα μπορούσα να φανταστώ ότι μπορώ να το δημιουργήσω, εγώ ή οποιοσδήποτε άλλος».

Αποθάρρυνση της καινοτομίας

Η κατοχύρωση πατεντών λογισμικού λειτουργεί αποτρεπτικά για την ανάπτυξη της καινοτομίας. Με την κατοχύρωση μιας πατέντας επί της ουσίας δεν επιτρέπεται σε άλλους ανθρώπους η χρήση μιας ιδέας για τη δημιουργία λογισμικού. Όλα τα προγράμματα και οι ιστότοποι παραβιάζουν κάποιες πατέντες. Υπό αυτή την έννοια όλες οι δραστηριότητες του διαδικτύου θα έπρεπε να ήταν πολύ περιορισμένες και να εξαρτώνται από τους ιδιοκτήτες πατεντών (Gratton, 2003: 237-239). Παράλληλα οι δημιουργοί και οι χρήστες λογισμικού δεν έχουν τη δυνατότητα ανταλλαγής πληροφοριών, εφόσον χρησιμοποιούν ασύμβατο λογισμικό με αυτό των υπολοίπων. Η ανάγκη αυτή για συμβατότητα μπορεί να οδηγήσει σε παγκόσμιο μονοπώλιο παραγωγής και διάθεσης λογισμικού (Νούσκαλης, 2003:22-29). Έτσι το ιδιοκτησιακό καθεστώς πατεντών των μεγάλων εταιριών του χώρου, θέτει εμπόδια στην πρόσβαση και εξέλιξη του λογισμικού (Ο' Sullivan, 2004; Ιγγλεζάκης, 2001), με αποτέλεσμα να μην μπορούν να κατασκευαστούν ούτε ανταγωνιστικά ούτε συμβατά λογισμικά (Menell, 1987) και ο τελικός αποδέκτης- καταναλωτής, να είναι πλήρως εξαρτημένος από συγκεκριμένα προϊόντα, λόγω έλλειψης εναλλακτικών.

Η Burton Systems Software²² διεξήγαγε μια έρευνα σε επαγγελματίες προγραμματιστές, και διαπίστωσε ότι το 79.6% έναντι του 8.2% (10:1) των προγραμματιστών δήλωσε ότι η κατοχύρωση πατεντών στο λογισμικό εμποδίζει αντί να προωθήσει την ανάπτυξη λογισμικού (το υπόλοιπο 12.2% ήταν αναποφάσιστοι). Το

²¹ Πηγή: www.wikipedia.org Συστήμα στοιχειοθεσίας μέσω υπολογιστή **TEX** της σχετιζόμενης γλώσσας ορισμού γραμματοσειρών και συστήματος σχεδίασης METAFONT και της οικογένειας γραμματοσειρών Computer Modern

²² Πηγή:www.wikipedia.org

59.2% έναντι του 26.5% (2:1), προχώρησαν ακόμη περισσότερο, λέγοντας ότι οι πατέντες για το λογισμικό πρέπει να καταργηθούν ολοκληρωτικά. Αντίστοιχα οι Bessen και Maskin (1999) διαπίστωσαν μια στατιστική συσχέτιση μεταξύ της διάδοσης των πατεντών στις Η.Π.Α. και μια ύφεση της καινοτομίας στο λογισμικό. Συγκεκριμένα, μεταξύ του 1987 και του 1994, η κατοχύρωση πατεντών για λογισμικό έφτασε το 195%, εν τούτοις η χρηματοδότηση για Έρευνα και Ανάπτυξη από εταιρίες μειώθηκε κατά 21% στις βιομηχανίες αυτές. Αντίστοιχες μειώσεις στις επενδύσεις για έρευνα και ανάπτυξη λογισμικού καταγράφουν οι Jaruzelski, Dehoff, και Bordia (2006) σε παγκόσμιο επίπεδο μετά την κατοχύρωση πατεντών στις Ηνωμένες Πολιτείες και την Ιαπωνία.

Επιπροσθέτως σημαντικό είναι να καταγραφεί ότι, πέραν της οικονομικής σημασίας που ενέχουν οι πατέντες για τη βιομηχανία παραγωγής λογισμικού, διακυβεύεται ένα ακόμα σημαντικότερο ζήτημα, το οποίο αφορά στην απόκτηση πρόσβασης των μεγάλων εταιρειών σε ιδέες που ανήκουν σε πιο μικρές επιχειρήσεις μέσω συμφωνιών αμοιβαίας αδειοδότησης -cross-licensing- (Stallman, 1999). Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι αν μια μικρή επιχείρηση παραβιάσει πατέντες μιας μεγάλης επιχείρησης, το ζήτημα επιλύεται μέσω συμφωνιών, που επιτρέπουν στις μεγάλες επιχειρήσεις να αξιοποιούν τις ιδέες των μικρών, με αποτέλεσμα η εκμετάλλευση της πληροφορικής τεχνολογίας να αποτελεί προνόμιο κλειστών lobby επιχειρήσεων (Greve, 2008) και η καινοτομία λογισμικού να υποθάλπεται.

Μείωση της ανταγωνιστικότητας

Η κατοχύρωση πατεντών λογισμικού δεν αυξάνει την ανταγωνιστικότητα μιας χώρας. Αντίθετα πλήττει κατά βάση την ανάπτυξη μικρομεσαίων επιχειρήσεων, καθώς και ανεξάρτητων δημιουργών λογισμικού. Αυτό συμβαίνει καθώς οι μικρές επιχειρήσεις καλούνται πλέον να πληρώνουν μεγάλα χρηματικά ποσά για να έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες, που στο παρελθόν διακινούνταν ελεύθερες. Ο Perelman (1998) υποστηρίζει ότι οι πατέντες είναι εφευρέσεις του συστήματος, το οποίο στοιχειοθετείται με όρους ιδιοκτησίας, που εμπορευματοποιούν την ανθρώπινη δημιουργικότητα και δημιουργούν τεχνητές ελλείψεις, εκεί όπου δεν υπάρχει σπανιότητα φυσικά, αλλά εξυπηρετεί συγκεκριμένα συμφέροντα. Επίσης αν μια ιδέα λογισμικού αναπτυχθεί σε ένα κράτος που το νομικό του πλαίσιο δεν κατοχυρώνει με σαφήνεια τις πατέντες λογισμικού, τότε υπάρχει το δικαίωμα κατοχύρωσης σε άλλο

κράτος, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει διέξοδος και προστασία για τις μικρές επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν τη συγκεκριμένη ιδέα λογισμικού και με το κόστος μιας νομικής αντιδικίας να είναι ιδιαίτερα υψηλό (Samuelson, 1990).

Από την άλλη πλευρά η απόκτηση και κατοχύρωση πατεντών αποτελεί μια πολυέξοδη διαδικασία στην οποία οι μικρές επιχειρήσεις δεν μπορούν να ανταπεξέλθουν (Stallman, 2006), γεγονός που ενθαρρύνει τη δημιουργία μονοπωλίων λογισμικού από τις κολοσσιαίες επιχειρήσεις παραγωγής λογισμικού. Επομένως, η κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού συνιστά μια νομοθετική ρύθμιση, η οποία τείνει να αποτρέπει την είσοδο στο πεδίο της ανάπτυξης λογισμικού τις μικρές εταιρίες και τους ανεξάρτητους δημιουργούς, εξυπηρετώντας τα συμφέροντα των μεγάλων εταιρειών. Σε αυτή την κατεύθυνση, χαρακτηριστικότερη ήταν η δήλωση της κας Beth Scott²³, Αντιπροέδρου της Business Software Alliance για την Ευρώπη, Μέση Ανατολή και Αφρική, για την προσθήκη άρθρου στο ν. 2121/93²⁴ με την οποία επιβάλλονται διοικητικά πρόστιμα σε περιπτώσεις χρήσης ή εγκατάστασης πειρατικού λογισμικού, σύμφωνα με την οποία : *«Η BSA επικροτεί τη νέα νομοθετική ρύθμιση της Ελληνικής κυβέρνησης που στοχεύει στην περαιτέρω προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων. Νομοθετικές εφαρμογές αυτής της κλίμακας έχουν ήδη αποδείξει και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες ότι συμβάλουν στην ανάπτυξη του κλάδου της πληροφορικής μειώνοντας κατ' επέκταση το φαινόμενο της πειρατείας λογισμικού. Είμαι αισιόδοξη ότι παρόμοια αποτελέσματα θα παρατηρήσουμε σταδιακά και στην ελληνική αγορά»*.

Αντίστοιχη μείωση ανταγωνιστικότητας μπορεί να παρατηρηθεί και όσον αφορά στους εργαζόμενους των εταιρειών παραγωγής λογισμικού, καθώς δύναται να μειωθεί η κινητικότητα τους. Μια ευρεία δυνατότητα πατενταρίσματος²⁵ οδηγεί σε μια

²³ Πηγή: digitalrights.gr

²⁴ Η συγκεκριμένη προσθήκη ήταν μια πρωτοβουλία του Υπουργείου Πολιτισμού, μετά από σχετική εισήγηση της αρμόδιας νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής και του Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας (ΟΠΙ) και τη σύμφωνη γνώμη 5 συναρμόδιων Υπουργείων. Παράλληλα εντάσσεται στην εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας προς τις Οδηγίες 2001/84/EK και 2004/48/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Σεπτεμβρίου 2001 και 29ης Απριλίου 2004. Η ρύθμιση αναμένεται να αποτελέσει ένα ισχυρό αποτρεπτικό μέτρο για την παραβατικότητα που παρατηρείται σε προϊόντα πνευματικής ιδιοκτησίας –προγράμματα Η/Υ και υλικούς φορείς ήχου/ ενώ παράλληλα θα αποφέρει σημαντικά δημόσια έσοδα. Σήμερα έλεγχοι για την εξεύρεση πειρατικού λογισμικού γίνονται από την Υπηρεσία Ειδικών Ελέγχων (ΥΠ.Ε.Ε πρώην ΣΔΟΕ) και τις αστυνομικές και τελωνειακές αρχές. Η νέα διάταξη επιδιώκει να αποτρέψει τους υποψήφιους παραβάτες, οι οποίοι θα υποχρεούνται στην καταβολή προστίμου €1,000 για κάθε πειρατικό λογισμικό που θα βρίσκεται στην κατοχή τους και παράλληλα θα καταβάλουν αποζημίωση των πνευματικών δικαιωμάτων στους δικαιούχους (digitalrights.gr)

²⁵ Πηγή: www.wikipedia.org

κατάσταση όπου η περισσότερη εμπειρία που ένας εργαζόμενος αποκτά, κάποια μορφή της καλύπτεται από πατέντες. Αυτό, με τη σειρά του σημαίνει ότι η εμπειρία δεν θα είναι μεταφέρσιμη εύκολα από εταιρία σε εταιρία. Το γεγονός αυτό τους καθιστά εξαρτημένους από τον εργοδότη τους εφ' όσον μόνο στη συγκεκριμένη εταιρεία μπορεί να εφαρμοστεί η εμπειρία τους. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός, που αναδεικνύει αυτή τη διάσταση, από την αντίθετη πλευρά όμως, ότι μετά την απόρριψη της πρότασης οδηγίας από το Ευρωκοινοβούλιο, αυξήθηκαν κατά κόρον οι δραστηριότητες των lobbying παραγωγής λογισμικού με αποτέλεσμα τη σύναψη διεθνών συμφωνιών και με την πρόσληψη 10.000 εργαζόμενων λογισμικού στην Ευρώπη (O'Brien & Kevin, 2006).

Αύξηση χρήσης ένδικων μέσων και Ποινικοποίηση

Ο Bijker (1997) υποστηρίζει ότι η σταθεροποίηση της χρήσης μιας τεχνολογίας συνιστά θέμα πολιτικής διαδικασίας ανάλογα με τις αξίες και τα συμφέροντα που εξυπηρετεί. Η κατοχύρωση πατεντών συνιστά ένα πολιτικό ζήτημα, διακριτό ανάμεσα στη σφαίρα παραγωγής, στην πολιτική εξουσία και στο κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, αποτελώντας το εφελτήριο ανάδυσης ερμηνειών της κοινωνικής πραγματικότητας που αντιστοιχούν σε διαφορετικές στοχοθετήσεις (Δερμετζής, 2006) της χρήσης του λογισμικού για την κοινωνία. Το κέντρο βάρους των νομοθετικών ρυθμίσεων που αφορούν στην κατοχύρωση των πατεντών τίθεται στην προστασία της περιουσιακής, κατά βάση, υπόστασης των πνευματικών δικαιωμάτων. Δεν είναι τυχαίο άλλωστε ότι για το ελληνικό δίκαιο, πέραν του Ν. 2121/93, ότι το δικαίωμα που προκύπτει μετά από την κατοχύρωση μιας πατέντας σε ευρύτερο πλαίσιο, είναι συνταγματικά προστατευόμενο δικαίωμα, υπαγόμενο στο Δίκαιο της Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Κρίππας, 1999). Οι νομοθετικές ρυθμίσεις λοιπόν που αφορούν στην κατοχύρωση πατεντών λογισμικού ενέχουν υψηλό βαθμό πολιτικοποίησης²⁶,

²⁶ «Μια ποινική ρύθμιση διαθέτει υψηλό βαθμό πολιτικοποίησης όταν

- Υπάρχει διαφωνία μέσα στην κοινωνία ή στα ανώτερα κλιμάκια της πολιτικής και των φορέων εκτέλεσης των νόμων για τις αξίες που προστατεύονται μέσω αυτής.
- Η νομοθετική ρύθμιση χρησιμοποιείται για την επίλυση κοινωνικών και πολιτικών συγκρούσεων
- Απειλεί συμφέροντα οργανωμένων ομάδων για τα οποία υπάρχει έντονο κοινωνικό ενδιαφέρον (κοινωνικά κινήματα)
- Οι αποδέκτες του κανόνα αποκτούν άμεση πρόσβαση στο νομοθετικό σύστημα λήψης αποφάσεων, την οποία δεν είχαν, ή βρίσκουν εκπροσώπους για την υποστήριξη των συμφερόντων τους

αναδεικνύοντας παράλληλα τις ποινικές διαστάσεις τους. Όπως καταγράφει ο Brian Kahin (1990:56) «*Το σύστημα παραχώρησης αδειών, έτσι όπως είναι, δείχνει να χαρακτηρίζεται από κατόχους πατεντών που αναζητούν παραβάτες, αντί για εταιρίες παραγωγής που αναζητούν νέα τεχνολογία*». Τεράστια χρηματικά ποσά, εντελώς αντιπαραγωγικά, δαπανώνται κάθε χρόνο στο δικονομικό σύστημα, συμπεριλαμβάνοντας δικηγόρους, δικαστήρια και Τμήματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας (Garfinkel, Stallman & Karor, 1991).

Η κατοχύρωση πατεντών, ειδικά στις Ηνωμένες Πολιτείες, δημιούργησε μια επιχειρηματική δραστηριότητα, με μοναδικό στόχο την παραγωγή πλούτου μέσω των πατεντών και των δικαστικών αγωγών (Karor, 1990). «*Δεν μου είναι γνωστός οποιοσδήποτε τύπος δικαστικής διαμάχης που μπορεί να είναι πιο δαπανηρός από αυτόν σχετικά με πατέντες*» αναφέρει ο R. Duff Thompson, αντιπρόεδρος και γενικός σύμβουλος της WordPerfect Corporation.

Τέτοιου τύπου επιχειρήσεις απειλούν κυρίως τις μικρές επιχειρήσεις παραγωγής λογισμικού και τους ανεξάρτητους δημιουργούς, εξαιτίας της έλλειψης που έχουν σε νομικούς και οικονομικούς πόρους, σε αντίθεση με τις μεγάλες επιχειρήσεις που έχουν τη δυνατότητα να ανταποκριθούν με ένδικα μέσα (Pascual & Fernández, 2000). Έτσι οι επιχειρήσεις των πατεντών στοχεύουν πρώτα στις μικρές επιχειρήσεις, συγκεντρώνοντας έσοδα, και στην πορεία προσπαθούν να πλήξουν τις μεγάλες (Stallman, 2006).

Το 2002, ο υπουργός βιομηχανίας της Γαλλίας Christian Pierret²⁷, που ήταν επικεφαλής του French Patent Policy, δήλωσε σε συνέντευξή του στο 01 Informatique, το πρώτο σε κυκλοφορία περιοδικό πληροφορικής στη Γαλλία: «*Είμαι εναντίον των πατεντών λογισμικού στην Ευρώπη. Θα εξαφανίσουν την καινοτομία και θα προωθήσουν τη δικαστική τρομοκρατία διότι οι πολυεθνικές επιχειρήσεις κατασκευής λογισμικού θα πολλαπλασιάσουν τις νομικές αντιδικίες έναντι των μικρομεσαίων*». Η υπεράσπιση ενάντια σε αγωγές για παραβίαση πατεντών αποτελεί μια πολύ δύσκολη διαδικασία για μια μικρή επιχείρηση ή έναν ανεξάρτητο δημιουργό. Ειδικότερα αν διεξάγεται εναντίον μιας μεγάλης επιχείρησης αποτελεί μια άνιση μάχη,

➤ Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης δίνουν μεγάλη δημοσιότητα και αντιμετωπίζουν με σκανδαλοθηρικό τρόπο το πρόβλημα που ρυθμίζει.» (Λαμπροπούλου, 1999:48-49)

²⁷ Πηγή: www.wikipedia.org

αντικατοπτρίζοντας το λόγο του Λυσία²⁸ (Λόγος υπέρ του αδυνάτου) ότι «...ο νόμος είναι σαν τον ιστό μιας αράχνης, Πάνω σε αυτόν πιάνονται τα μικρά και αδύναμα έντομα, ενώ τα μεγάλα και δυνατά τον καταστρέφουν και περνούν...». Στην Ελλάδα οι διατάξεις για τα προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών με το Ν. 2121/1993, ανέδειξαν εξίσου, ένα νέο μοντέλο ποινικοποίησης της ανθρώπινης συμπεριφοράς στο χώρο των πράξεων που αφορούν στην κυκλοφορία των ιδεών (Νούσκαλης, 2003:102-103), αφού σύμφωνα με το άρθ. 66 του Νόμου επισύρεται ποινική ευθύνη σε βάρος του προσβολέα, με διαβάθμιση μάλιστα, της ποινής ανάλογα με το όφελος που επιδιώχθηκε.

Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού αντέδρασε στην υιοθέτηση των συγκεκριμένων νομοθετικών ρυθμίσεων, εκφράζοντας τις κοινωνικές δυσλειτουργίες που προκαλούν, αντανακλώντας τη λειτουργική κοινωνική διαφοροποίηση, στην οποία αναφέρθηκε η Αρτινοπούλου (2000) για τα νέα κοινωνικά κινήματα, στοχεύοντας στην αλληλεγγύη και τη δικαιοσύνη. Στο πλαίσιο αυτής της διεκδίκησης ο Jonas Maebe, ιδρυτικό μέλος του FFII(Foundation for a Free Information Infrastructure), χαρακτηριστικά άσκησε κριτική στο σύστημα των πατεντών, λέγοντας: «*Σκοπεύει πραγματικά η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εγκληματοποιήσει ολόκληρη τη βιομηχανία παραγωγής λογισμικού στην Ευρώπη; Μπορεί να κατονομάσει ακόμη και ένα πρόγραμμα υπολογιστή το οποίο δεν παραβιάζει ένα ενιαίο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας που χορηγείται από το Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας; Από ό,τι φαίνεται θέλουν να αντικαταστήσουν τους στόχους που τέθηκαν στη Λισσαβόνα με ένα πρόγραμμα στόχων Αλκατράζ*».

Όλο το προαναφερθέν νομικό πλαίσιο, αναδεικνύει πράξεις σύγκρουσης μεταξύ πολιτικών αρχών, οικονομικών αρχών και υποκειμένων, διαδραματίζοντας καθοριστικό ρόλο στην αύξηση της εγκληματοποίησης (Turk στο Taylor, Walton & Young, 2003) και ο δημιουργικός ρόλος του δικαίου ως προς το φαινόμενο της παρέκκλισης, όπως αναλύθηκε σε προηγούμενη ενότητα, είναι ξεκάθαρος στην περίπτωση της κατοχύρωσης των πατεντών. Το δίκαιο, ως προς την κατοχύρωση των πατεντών δεν έρχεται να αναγνωρίσει μια ήδη προϋπάρχουσα βλαπτική κατάσταση για την κοινωνία ως παρέκκλιση, αλλά, μέσα από τη νομοθετική παραγωγή του ορίζει το ίδιο συμπεριφορές ως εγκληματικές, όπως αναφέρθηκε και ο Δασκαλάκης ήδη από το

²⁸ Γ.Α. Ράπτης. 2002. *Λυσίας*. Ι, *Υπερασπιστικοί Λόγοι*. Εισαγωγή, μετάφραση, σχόλια. Πρόλογος Χ. Τσολάκης. Θεσσαλονίκη: Ζήτρος.

1985 για το ρόλο του δικαίου. Απόρροια αυτού είναι η παραβίαση κατοχυρωμένων πατεντών να οριοθετείται με τέτοιο τρόπο ώστε να επισείονται ποινικές κυρώσεις στους δρώντες. Έτσι το έγκλημα της παραβίασης των πατεντών δημιουργείται ως άνωθεν επιβολή και ως προϊόν ιδιαίτερα πολύπλοκων πολιτικών και κοινωνικών διαδικασιών, προβάλλοντας αντίστοιχα μια εγκληματική εικόνα για τους χρήστες λογισμικού, που στόχο έχει την αύξηση του επίσημου κοινωνικού ελέγχου (Denning,1991).

Όπως παρουσιάζεται στη συνέχεια, τα μέλη του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού προσανατολίζονται ενάντια στην πίεση που τους ασκείται από το κυρίαρχο πολιτικό, οικονομικό και πολιτισμικό πρότυπο, που τείνει επιβληθεί ως προς την ελεύθερη διακίνηση της πληροφορίας, και στοχεύουν στην αλλαγή του. Τα κίνητρα των μελών του κινήματος εμπεριέχουν την έμφυτη ανάγκη των ατόμων αυτών για γνώση (Denning,1991). Για το λόγο αυτό επιδιώκουν πρόσβαση σε δεδομένα και δίκτυα, αναπτύσσοντας ένα σύστημα εκπαίδευσης που τους δεσμεύει, τους διδάσκει και τους επιτρέπει να χρησιμοποιούν τη γνώση τους σε σκόπιμες δραστηριότητες που εξυπηρετούν την κοινωνική αλληλεγγύη.

Όλα τα στοιχεία και όλες οι διαδικασίες που παρουσιάζονται στην παρακάτω εικόνα, καλύπτονται από ήδη χορηγημένα Ευρωπαϊκά Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας. (Πηγή: [FFII e.V.](#))

Επείγον περιστατικό για το ηλεκτρονικό εμπόριο στην Ευρώπη

 <http://epatents.hellug.gr/webshop/>

Το κατάστημά σας παραβιάζει ΠΑΤΕΝΤΕΣ!

4 CD **Ταινίες** **Βιβλία**

2 Τώρα και παραγγελίες μέσω κινητού! **15** Λάβετε τεχνική υποστήριξη κατευθείαν από τις βάσεις δεδομένων μας!

7 Δείτε την ταινία στο φυλλομετρητή

17 Οι πασχαλίτσες είναι πολύ χρήσιμα έντομα: τρώνε τα παράσιτα. Είναι όμως πολύ μικρές για να καταφέρουν αυτούς που υποστηρίζουν τις πατέντες λογισμικού.

8 Αποκλειστικό: κατεβάζετε αμέσως ό,τι αγοράσετε!

6 Αγορά του soundtrack (mp3)

19 Αγορά της ταινίας

3 Προσδιορίστε τυχόν έκπτωση

10 Πρόσθεση στο καλάθι

11 Αποστολή ως δώρο

18 Αίτημα πίστωσης

12 Πληρωμή με πιστωτική κάρτα

14 Ναι, θέλω να λαμβάνω ειδικές προσφορές!

5 Κλικ εδώ για μεγαλύτερη προεπισκόπηση

16 Για προεπισκόπηση κάποιου κεφαλαίου κάντε κλικ στην τηλεόραση!

20 Πηγαίνετε σ' ένα από τα καταστήματά μας και συνθέστε το DVD της αρεσκείας σας!

13 Σας άρεσε το αποτέλεσμα αναζήτησης; Μπορεί να σας αρέσουν κι αυτά:

1. Ψάχνοντας για πασχαλίτσες
2. Πάσχα με τη Λίτσα
3. Εντομολογία
4. Ευρεσιτεχνίες λογισμικού και άλλα παράσιτα
5. Ο βασιλιάς με τα 12 σπαθιά

14 Visa

20 Αν η παραγγελία σας δεν υπάρχει στις αποθήκες μας, θα σταλεί αυτόματα σε συμβεβλημένο προμηθευτή.

1. Κατάστημα Διαδικτύου: Πώληση πραγμάτων μέσω δικτύου χρησιμοποιώντας διακομιστή, πελάτη και επεξεργαστή πληροφοριών, ή χρησιμοποιώντας λογισμικό πελάτη και έναν διακομιστή - [EP803105](#), [EP738446](#), [EP1016014](#) **2. Παραγγελία από κινητό τηλέφωνο:** Πώληση μέσω ενός δικτύου κινητής τηλεφωνίας - [EP1090494](#) **3. Καλάθι αγορών:** Ηλεκτρονικό καλάθι αγορών - [EP807891](#) **4. [CDs] [Ταινίες] [Βιβλία]:** Παλέτες σε καρτέλες και περιορισμός αναζήτησης - [EP689133](#), [EP1131752](#) **5. Σύνδεσμος για φωτογραφίες:** Παράθυρο προεπισκόπησης - [EP537100](#) **6. Απόκτηση κλειδιού μέσω SMS:** Αποστολή κλειδιού για την αποκρυπτογράφηση των δεδομένων που αγοράστηκαν μέσω δικτύου κινητής τηλεφωνίας - [EP1374189](#) **7. Προβολή ταινίας:** Ροή βίντεο (σπονδυλωτό video on-demand) - [EP633694](#) **8. Προστασία αντιγραφής:** Κρυπτογράφηση αρχείου ώστε να μπορεί να προβληθεί μόνο σε εξουσιοδοτημένες συσκευές - [EP1072143](#) **9. Πιστωτική κάρτα:** Πληρώστε με πιστωτική κάρτα από το διαδίκτυο - [EP779587](#) **10. Προσαρμογή σελιδών:** Δημιουργία διαφορετικών ιστοσελίδων ανάλογα με τη συσκευή που εντοπίστηκε - [EP1320972](#) **11. Αίτηση δανείου:** Αυτοματοποιημένη αίτηση δανείου - [EP715740](#) **12. Ασφαλής πληρωμή με κάρτα:** Ασφαλής online πληρωμή πιστωτικής / χρεωστικής κάρτας με κωδικό PIN - [EP1218865](#) **13. Αποστολή παραγγελιών:** Αποστολή παραγγελιών σε απάντηση του αιτήματος - [EP986016](#) **14. Παράδοση:** Αποστολή αντικειμένων στο σωστό σημείο παραλαβής της

υπηρεσίας διανομής που χρησιμοποιείται - [EP1181655](#) **15.Σύστημα υποστήριξης:** Σύστημα υποστήριξης βασισμένο σε ερωταποκρίσεις - [EP915422](#) **16.Προεπισκόπηση ενοτήτων:** Χρήση της τηλεόρασης ως αλληγορία για την επιλογή διαφορετικών κομματιών βίντεο - [EP670652](#) **17.Εικόνα:** Μείωση του χρόνου φόρτωσης σελίδας μέσω της αυτόματης μείωσης της ποιότητας εικόνας - [EP992922](#) **18.Σχετικά αποτελέσματα:** Επίδειξη σχετικών αποτελεσμάτων εάν ο πελάτης εγκρίνει τα υπάρχοντα αποτελέσματα - [EP628919](#) **19.Κωδικός έκπτωσης:** Δυνατότητα εισαγωγής κωδικών έκπτωσης από πελάτες - [EP929874](#) **20.Διαδίκτυο-σε-Εκτύπωση:** Παραγωγή προεκτυπωμένων μορφών ή εκτυπώσεων από πρότυπα χαμηλής ανάλυσης μέσω του Διαδικτύου - [EP852359](#)

3.4. Οι δράσεις του κινήματος ενάντια στην κατοχύρωση πατεντών

Στην παγκόσμια κοινωνία της πληροφορίας με κύρια χαρακτηριστικά την πολυπλοκότητα, την αλληλεξάρτηση, τον απρόβλεπτο παράγοντα, η αλληλοσυσχέτιση κάθε ατόμου, κάθε ομάδας και κάθε θεσμού είναι τόσο διακριτή όσο και καθοριστική για το μέλλον της κοινωνίας (Cebrian, 2000:211-213). Όπως αναφέρουν οι Morin & Nair (1998:35-36) σε αυτό το παγκόσμιο πλαίσιο η μεταρρύθμιση της σκέψης είναι αναγκαία για τους δρώντες ώστε να ενταχθούν σε αυτό και να καθορίσουν τις δράσεις τους υπό μια σκοπιά που οριοθετεί την κοινωνική πραγματικότητα, στο πλαίσιο της διατύπωσης “Think global and act local”. Σε αυτό το παγκόσμιο πλαίσιο, το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, εναντίον της κατοχύρωσης των πατεντών, δραστηριοποιείται τόσο διεθνώς υπό το συντονισμό του Free Software Foundation, όσο και σε τοπικό επίπεδο, με τις αντίστοιχες οργανώσεις που δραστηριοποιούνται ανά περιοχή.

Ενάντια στην κατοχύρωση πατεντών λογισμικού καθοριστικό ρόλο διαδραμάτισε σε ευρωπαϊκό επίπεδο το FFII (Foundation for a Free Information Infrastructure). Η παρακάτω φωτογραφία αποτυπώνει μία από τις δραστηριοποιήσεις του κινήματος,

(Στρασβούργο, 9/08/2004, Δημοσίευση: Benjamin Henrion)

αναδεικνύοντας νέους τύπους στρατηγικών αυτοσυνείδησης, υπολογίζοντας τις πολλαπλές συστημικές αναφορές και καταλήγοντας σε πιο πολύπλοκες μορφές συντονισμού (Αντωνοπούλου, 2010) -βλέπε κεφ.2. περί χακτιβισμού-. Όπως αναφέρει ο Collins (στο Ritzer,1996:82-87) η ανισότητα στην κατοχή πόρων είναι αυτή που προκαλεί ανάλογες δράσεις από τους φορείς για την ανάληψη πόρων από τους μη έχοντες. Η κατοχύρωση των πατεντών επιφέρει αυτές τις μορφές ανισότητας, οι οποίες δε συνδέονται αποκλειστικά με την υλική τους βάση, αλλά παρέχουν τη δυνατότητα

στους κατέχοντες να επιβάλλουν τα δικά τους νοηματικά σύμβολα και συστήματα ιδεών, επηρεάζοντας σαφώς με αυτόν τον τρόπο το πολιτισμικό πεδίο της κοινωνικής ζωής.

Το κίνημα λοιπόν μέσω της εναντίωσης του στην κατοχύρωση πατεντών, επί της ουσίας εναντιώνεται σε μια «κλειστή» κοινωνία της πληροφορίας, που συντηρεί και αναπαράγει κυρίαρχες κατεστημένες αξίες, οι οποίες βασίζονται στον ανταγωνισμό και τον εξαναγκασμό (Kling and Lamb, 1996). Ερχόμενοι σε αντίθεση με τους κύκλους της οικονομίας που επιχειρούν να επιβάλουν σχέσεις ιδιοκτησίας επί των πληροφοριών, αντιτίθενται στα συμφέροντα αυτά και τις επιβαλλόμενες αξίες της ισχυρής αυτής κοινωνικής ομάδας, η οποία έχει πρόσβαση στην πολιτική και οικονομική εξουσία, με συνέπεια να επηρεάζει και τα πολιτισμικά πρότυπα. Έτσι οι δράσεις τους χαρακτηρίζονται εγκληματικές και περιθωριοποιούνται από το κοινωνικό σύνολο, ώστε να μην είναι σε θέση να απειλούν τα κυρίαρχα συμφέροντα. Όταν, όμως, συμπεριφορές, που έχουν χαρακτηριστεί ως εγκληματικές, αποκτούν συλλογικό χαρακτήρα, τότε οι δυνατότητες διαμόρφωσης ρόλων είναι περισσότερο εφικτές και καθιστούν δυνατές διάφορες κοινωνικές αλλαγές (Dahrendorf, 1985) σε πολιτικό και πολιτισμικό επίπεδο.

Όπως αναφέρουν οι Burstein (1985) και Jasper (1990), ο ρόλος των κινήματων στις αλλαγές των πολιτικών είναι καθοριστικός. Ειδικά όσον αφορά στις αλλαγές που προκύπτουν από τη χρήση της πληροφορικής τεχνολογίας, που αυξάνουν τις μορφές κοινωνικού ελέγχου, ο ρόλος τους τις καθιστά πιο συγκεκριμένες και ακριβείς (Cebian, 2000). Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού διαδραμάτισε αυτόν τον καθοριστικό ρόλο ως προς την αλλαγή πολιτικών σε σχέση με την κατοχύρωση των πατεντών, καθώς μέσα από τις δράσεις του, στις 6 Ιουλίου 2005 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο απέρριψε την πρόταση οδηγίας της Commission για την κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού, επιτυγχάνοντας με αυτόν τον τρόπο τη μη ποινικοποίηση των χρηστών ελεύθερου λογισμικού.

Τρόποι δράσης

Η αυξανόμενη σημαντικότητα των παγκοσμίων πολιτικών δυναμικών η οποία χαρακτηρίζει την κοινωνία της πληροφορίας έχει προφανή επιρροή στις δομές των ευκαιριών συγκρότησης συλλογικών δράσεων (Siegel, 2001). Όλο το προαναφερθέν πλαίσιο νομοθετικής παραγωγής περί πατεντών αποτέλεσε μία ακόμα βάση για τη συγκρότηση δράσεων του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού. Το

κίνημα, λοιπόν κατάφερε να επιτύχει στους στόχους του σε σχέση με την ανατροπή της νομοθετικής ρύθμισης περί κατοχύρωσης πατεντών λογισμικού, πληρώντας τα κριτήρια που έθεσαν οι Burnstein (1999) και Schumaker (1975) για την επιτυχία των κοινωνικών κινήματων ως προς την επίτευξη των στόχων τους, στο συγκεκριμένο πάντα κοινωνικό-πολιτικό πλαίσιο στο οποίο αναπτύσσονται και δρουν. Τα κριτήρια αυτά αφορούν στην πρόσβαση στους θεσμούς που καθορίζουν τα αιτήματα τους και την εισαγωγή των αιτημάτων αυτών στις πολιτικές ατζέντες, τη χάραξη συγκεκριμένων πολιτικών από τους αρμόδιους φορείς, τις αλλαγές στους θεσμούς μιας κοινωνίας, αλλά και τις αλλαγές σε συγκεκριμένες στάσεις και κοινωνικές αξίες του κοινωνικού συνόλου.

Τα μέλη του κινήματος, μέσω του FFII (Foundation for a Free Information Infrastructure) και του Ευρωπαϊκού Free Software Foundation , προσέγγισαν τους αρμόδιους φορείς (Commission και Ευρωκοινοβούλιο) εκφράζοντας τις αντιθέσεις τους ως προς τις προτεινόμενες νομοθετικές ρυθμίσεις. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής της προσέγγισης ήταν οι ανοιχτές επιστολές²⁹ προς τον κ. Charlie McCreevy, Ευρωπαϊκό Επίτροπο για την Εσωτερική Αγορά και τις Υπηρεσίες (02-05-2005) με τίτλο **«Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρόκειται να υπονομεύσει μερικές από τις καλύτερες εργασίες της»**, και τον κ. Borrell Fontelles, Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (06-06-2005) με τίτλο **«Πατέντες Λογισμικού- ένας κίνδυνος για τη Δημοκρατία»**, όπου αναλύονται όλες οι αρνητικές επιπτώσεις της κατοχύρωσης πατεντών λογισμικού σε οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο.

Για να μπορέσει λοιπόν το κίνημα να ανταποκριθεί σε αυτά τα κριτήρια, προκαλώντας δομικές και πολιτισμικές αλλαγές στην κοινωνία, επιδρώντας στη δημόσια πολιτική, χρειάστηκε να αναπτύξει πολιτικές συμμαχίες. Οι πολιτικές αυτές συμμαχίες βρήκαν ανταπόκριση στο πρόσωπο του Αναπληρωτή Υπουργού Επιστήμης της Πολωνίας, Wodzimierz Marcinski, στο Ολλανδικό και το Γερμανικό Κοινοβούλιο - βλ. υποσ.17-. Έτσι, το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού προσπαθώντας να εκμεταλλευτεί την πολιτική ευκαιρία³⁰ που προέκυψε από την αντίδραση των προαναφερθέντων κοινοβουλίων, για να διευκολύνει την κινητοποίηση και την επιρροή του, απέστειλε ανοιχτή επιστολή προς τον Ολλανδό Πρωθυπουργό Dr. Balkenende (06/09/2004) με τίτλο **«όχι στις πατέντες λογισμικού-διατηρείστε το ανταγωνιστικό**

²⁹ Οι επιστολές είναι προσβάσιμες στους ιστότοπους <http://fsfe.org/projects/swpat/letter-20050502.el.html> και <http://fsfe.org/projects/swpat/letter-20050606.el.html> αντίστοιχα.

³⁰ Η πολιτική ευκαιρία αναφέρεται όπως την προσδιορίζουν οι Della Porta & Rucht 1995; Kriesi et al. 1995; Tarrow, 1994.

αποτέλεσμα³¹», προσδοκώντας το Ολλανδικό Κοινοβούλιο να διατηρήσει την αρνητική στάση του, καθώς η Ολλανδία κατείχε την Ευρωπαϊκή Προεδρία. Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού προσπαθώντας να κεφαλαιοποιήσει τα σχίσματα μεταξύ των πολιτικών και οικονομικών ελίτ, στράφηκε προς μεγάλες επιχειρήσεις και νομικούς οργανισμούς ώστε να επηρεάσει ακόμα περισσότερο τις πολιτικές ατζέντες. Αποτέλεσμα αυτής της προσέγγισης ήταν η υπογραφή του λεγόμενου μνημονίου της Καρλσρούης³² τον Ιούνιο του 2005, μνημόνιο σχετικά με τη δυνατότητα απονομής πατεντών λογισμικού, το οποίο υπογράφουν πλήθος επιχειρήσεων και οργανισμών³³.

³¹ Η συγκεκριμένη επιστολή είναι προσβάσιμη στον ιστότοπο <http://fsfe.org/projects/swpat/letter-20040906.el.html>

³² Το μνημόνιο αναφέρει «Εμείς, οι υπογράφωντες, μοιραζόμαστε ένα όραμα για την Ευρώπη ως μίας ζωντανής, δημιουργικής και ανταγωνιστικής περιοχής του κόσμου. Αυτό το όραμα βασίζεται στις αρχές της συμμετοχικής δημοκρατίας και της ελευθερίας για καινοτομία· αυτές στηρίζονται στην ελευθερία των Ευρωπαίων να αναπτύσσουν λογισμικό και να διανέμουν την εργασία τους, ελεύθεροι από τις απειλές και τους περιορισμούς των πατεντών στο λογισμικό. Οι Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ICT) παίζουν έναν κεντρικό ρόλο σε όλες τις περιοχές της οικονομίας σήμερα και αποτελούν το θεμέλιο της οικονομίας της γνώσης, όπου η Ευρώπη συνεχίζει να υπερέχει. Το όραμά μας είναι να δούμε την Ευρωπαϊκή βιομηχανία ICT να γίνεται η λαμπρότερη στον κόσμο - και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συμμερίστηκε αυτό το όραμα, όταν προχώρησε στις απαραίτητες τροποποιήσεις στην οδηγία για τις υλοποιημένες-με-ηλεκτρονικό-υπολογιστή εφευρέσεις κατά τη διάρκεια της πρώτης ανάγνωσης στις 24 Σεπτεμβρίου 2003. Αυτή η οδηγία είναι περισσότερο γνωστή ως οδηγία για τις πατέντες λογισμικού γιατί στην πρωτότυπη εκδοχή της όχι μόνο επέτρεπε τις πατέντες σε εφευρέσεις με τη βοήθεια ηλεκτρονικού υπολογιστή, επέτρεπε επίσης πατέντες στους αλγόριθμους και στη λογική του ίδιου του λογισμικού. Σε αυτό που ήταν ένα από τα καλύτερα και πιο αξιόπαινα δείγματα δημοκρατικής συμμετοχής, εταιρίες και μη-κερδοσκοπικοί οργανισμοί μαζί σκιαγράφησαν τις πολύ πιθανές επιζήμιες επιπτώσεις στη δημοκρατία, τον ανταγωνισμό, την καινοτομία και την απασχόληση. Στις 18 Μαΐου 2004 το Συμβούλιο Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν εκπλήρωσε αυτές τις δημοκρατικές τοποθετήσεις - επανέφεραν την αρχική πρόταση με απεριόριστη δυνατότητα απονομής πατεντών στο λογισμικό. Τελικά υιοθέτησαν αυτή τη θέση στις 7 Μαρτίου 2005 με περιφρόνηση προς τις περιφερειακές και εθνικές πολιτικές διαδικασίες καθώς επίσης: προς τα επιστημονικά ευρήματα της Γερμανικής Επιτροπής Μονοπωλιακών Υποθέσεων, η οποία κάνει τακτικές αναφορές σχετικά με τους κινδύνους για τον ανταγωνισμό στην Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση της Γερμανίας· προς το Τεχνολογικό Ινστιτούτο της Μασσαχουσέτης (MIT); τη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου της Βοστώνης· την Deutsche Bank Research· την Price Waterhouse Coopers· και την Ομοσπονδιακή Επιτροπή Εμπορίου των ΗΠΑ. Οι πατέντες στο λογισμικό είναι ανάμεσα στις χειρότερες απειλές για τη βιομηχανία της γνώσης, αφού περιορίζουν την ανάπτυξη του λογισμικού· κάνουν τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές λιγότερο ασφαλείς, λιγότερο αξιόπιστους και αποτρέπουν τον ανταγωνισμό σε βασικό επίπεδο. Η απουσία ανταγωνισμού και ανυπολόγιστης νομικής διακινδύνευσης αυξάνουν το κόστος των ICT και κοστίζουν σε θέσεις απασχόλησης οπουδήποτε η οικονομία εξαρτάται από αυτές. Οι βασικότερες ανακαλύψεις στο πεδίο των ICT ήταν επιτυχείς επειδή δεν ήταν πατενταρισμένες, για παράδειγμα η ανακάλυψη του Παγκόσμιου Ιστού από τον Tim Berners-Lee. Αν οι πατέντες λογισμικού είχαν νομική ισχύ, ο κόσμος δεν θα γνώριζε ποια ανακάλυψη θα ήταν ο επόμενος Παγκόσμιος Ιστός. Στις 6 Ιουλίου 2005, η οδηγία θα εισέλθει για άλλη μια φορά στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τη δεύτερη ανάγνωση: για το συμφέρον της Ευρώπης και των δημοκρατικών της ιδεωδών σας προτρέπουμε για άλλη μία φορά να προχωρήσετε στις απαραίτητες τροποποιήσεις για να μετατρέψετε αυτή την οδηγία για τις πατέντες λογισμικού σε μία οδηγία που θα επιτρέπει τις πατέντες σε εφευρέσεις με τη βοήθεια ηλεκτρονικού υπολογιστή, αλλά με σαφήνεια θα αποτρέπει τη δυνατότητα απονομής πατεντών στο λογισμικό.» Πηγή: <http://fsfe.org/projects/swpat/memorandum.el.html>

³³ Οι οργανισμοί και οι επιχειρήσεις που υπογράφουν είναι οι εξής:

Παραθέτοντας επιστημονικά τεκμήρια, το κείμενο υποστήριζε ότι οι πατέντες λογισμικού στην Ευρώπη θα είναι επιζήμιες για την αγορά εργασίας και την καινοτομία. Μεταξύ των υποστηρικτών βρίσκονται ηγέτες από τα μεγαλύτερα Ευρωπαϊκά συνδικάτα. Όλα τα Μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου έλαβαν από ένα αντίγραφο του κειμένου.

Επιπροσθέτως το κίνημα, μέσω του θεσμοποιημένου του οργανισμού FSFE, το οποίο ενισχύει τους δεσμούς με τους υποστηρικτές του κινήματος και συντονίζει τη δράση του (Buechler 2000), ανέπτυξε τις εξής συμμαχίες με τους παρακάτω οργανισμούς:

➤ Foundation for a Free Information Infrastructure (FFII)

- BYTEWISE Software GmbH
- Bohnert DV-Beratung
- Confederación Sindical de Comisiones Obreras
- Fundación Conocimiento Libre
- Skolelinux (signed by Maximilian Wilhelm, Martin Herweg)
- Skolelinux France (signed by Xavier Oswald, Boris Tersing)
- newthinking network
- OpenBSD (signed by Christian Weisgerber, Robert Nagy, Bernd Ahlers)
- Reactos Foundation (signed by Alexey Bragin)
- OpenGroupware.org (signed by Helge Heß)
- Jäger Messtechnik GmbH
- OpenUsability.org (signed by Tina Trillitzsch)
- AMG Ettlingen (signed by Dirk Zechnall)
- Pingos e.V. (signed by Jan Tripsler)
- x-tend.be (signed by Filip Sneppe)
- GNOME Deutschland e.V. (signed by Christian Meyer, Martin Kretzschmar, Michael Gebhart)
- MPlayer
- ROCKLinux (signed by Daniel Jahre, Hannes Sowa)
- FreeVideo (signed by Sami Okahn, Sascha Sommer)
- xine (signed by Siggi Langauf, Mike Melanson)
- FFmpeg (signed by Mans Rullgard)
- KDE (signed by Carsten Niehaus, Tobias König)
- eZ Systems
- Gonicus GmbH
- DZUG e.V. (German ZOPE User's Group)
- comundus (signed by Philipp Burckhardt, Kai Schliemannli)
- JIT Creatives
- Stichting NLnet
- Semantica
- Association for Free Software (AFFS)
- Hau Medientechnik
- TRANSFLOW Informationslogistik GmbH
- TYPO3 Association
- Windfinder.com
- Uebergebuehr (signed by Sven Wilhelm)
- Opensourcelab Italy
- LWsystems
- K&D Interactive

- FFII-UK
- Irish Free Software Organisation (IFSO)
- Φιλελεύθεροι οικονομολόγοι
- Οργανισμοί νόμων περί ανταγωνισμού (competition law bodies (BEUC))
- ευρωπαϊκές ομάδες SME (UEAPAME, CEA-PME, dmmv, DIHK, WKO)

Παράλληλα γνωστοί διανοητές υποστήριξαν τις δράσεις του κινήματος όπως, ο Dan Bricklin -εφευρέτης του φύλλου εργασίας-, ο Donald Knuth -ειδικός στους αλγόριθμους- και ο Alex Macfie –γνωστός καθηγητής πληροφορικής τεχνολογίας-, ο Lawrence Lessig, ο Mitch Karor, πολιτικές προσωπικότητες όπως ο Michel Rocard - πρώην πρωθυπουργός της Γαλλίας- και ακολούθησαν η Συμμαχία EuroLinux, καθώς και οι εταιρείες Adobe και Oracle. Εκτός των προαναφερθέντων συμμαχιών το κίνημα ζήτησε υποστήριξη με ανοιχτές επιστολές από τον κ. Rudy Provoost, Πρόεδρο της Ένωσης Ευρωπαϊκών Βιομηχανιών Πληροφορικής, Επικοινωνιών και Ηλεκτρονικών Ειδών Ευρείας Κατανάλωσης (EICTA), από τον Πρόεδρο της Ένωσης Βιομηχανιών Ηλεκτρικής Ενέργειας – EURELECTRIC, από τον κ. Diekmann, CEO της Allianz Group, από τον Dr. Wladawsky-Berger της IBM, από τον κ. Lee, Γενικό Γραμματέα του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (WHO), από την κα. Catherine Parmentier, CEO του δικτύου EUROCITIES και από τον κ. Nout Wellink, Πρόεδρο της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών.

Πέραν όμως της ανάγκης του κινήματος για πολιτική στήριξη από συμμαχίες που κατέχουν εξουσία στο θεσμικό πλαίσιο, όπως αναφέρονται σε αυτή οι Kriesi et al. (1995) και Tarrow (1994) για τα νέα κοινωνικά κινήματα, ο παράγοντας που διαδραματίζει έναν πολύ σημαντικό ρόλο για την εισαγωγή του στην αρένα των διαπραγματεύσεων και την επιτυχία του είναι το «τρίτο κόμμα», όπως χαρακτήρισαν την κοινή γνώμη οι Jenkins and Perrow (1977); Lipsky (1968); Wilson (1961). Η κοινή γνώμη συνιστά έναν ισχυρό διαμεσολαβητή ανάμεσα στο κίνημα και την εξουσία, καθώς η πολιτική εξουσία δύναται να ανταποκριθεί στα αιτήματα της κοινής γνώμης, θέλοντας να διατηρήσει την εξουσία της. Κοινή γνώμη και πολιτική είναι άρρηκτα συνδεδεμένες (Page & Shapiro,1983; Hicks,1984; Burstein,1985; Devine,1985; Hartley& Russett,1992; Costain&Majstorovic,1994; Hill& Hinton-Andersson,1995). Ο Loumahn (1993) σχετικά αναφέρεται, ότι η ανταπόκριση στα αιτήματα της κοινής γνώμης συνιστά μια εργαλειακή συμπεριφορά των εκλεγμένων ώστε να διατηρήσουν την εξουσία τους. Τα κόμματα, διεκδικητές της πολιτικής εξουσίας, δεν μπορούν να

αγνοούν την κοινωνική ζήτηση. Η σχέση ψηφοφόρων και πολιτικών κομμάτων διακρίνεται από μηχανισμούς ανταλλαγής και ελέγχου³⁴.

Οι λανθάνουσες προσδοκίες των ψηφοφόρων αντικαθιστούνται από την εκλογική προσφορά των κομμάτων, την οποία προσφορά τα κόμματα δεν μπορούν να διαμορφώσουν μόνα τους, καθώς ελλοχεύει ο κίνδυνος να αποκοπούν από την εκλογική τους βάση. Από την άλλη πλευρά η κοινή γνώμη διαθέτει μέσα πίεσης προς τα κόμματα, είτε εγκαταλείποντας τα, είτε ελέγχοντας τα, στρεφόμενη προς τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, ή χρησιμοποιώντας θεσμικά μέσα για την άσκηση ελέγχου, όπως, λόγου χάρη, το δημοψήφισμα (Meny,1995). Επιπροσθέτως, αν η πολιτική εξουσία δεν ανταποκριθεί στα αιτήματα της, τότε η κοινή γνώμη στρέφεται πολύ περισσότερο στα κοινωνικά κινήματα και τα υποστηρίζει με ακόμα πιο ενεργό τρόπο. Ο Burstein (1999) επισημαίνει τρεις τρόπους για να επηρεάσει ένα κοινωνικό κίνημα την κοινή γνώμη και να επιτύχει τους στόχους του. Αυτοί αφορούν στην αλλαγή των προτιμήσεων της κοινής γνώμης σε σχέση με το φλέγον ζήτημα, στην αύξηση του ενδιαφέροντος του κοινού για το ζήτημα και τέλος την επιρροή του νομοθέτη, αλλάζοντας του την οπτική βάσει των προτιμήσεων της κοινής γνώμης.

Τα μέλη του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού σαφώς και στράφηκαν καταρχήν προς την κοινή γνώμη, προκειμένου να βρουν υποστηρικτές, δεδομένου ότι το ζήτημα των πατεντών έχει πολύ σημαντικές επιπτώσεις στο κοινωνικό σύνολο. Ωστόσο λόγω των πολλών τεχνικών λεπτομερειών που το διακρίνουν, όπως έγινε κατανοητό και από την ανάλυση του νομικού πλαισίου, χρειαζόταν πολλές επεξηγήσεις και ερμηνείες. Έτσι το κίνημα στράφηκε καταρχήν στην κοινή γνώμη με ανοιχτές επιστολές³⁵ εξηγώντας το πλαίσιο αντιπαράθεσης και τα ζητήματα που διακυβεύονται. Σε αυτό το πλαίσιο διοργανώθηκε η Ευρωπαϊκή εκστρατεία κατά των πατεντών (EU campaign NoEpatents), στην οποία όσοι πολίτες συμφωνούσαν με τις αρχές του κινήματος υπέγραφαν και δήλωναν την εναντίωση τους. Μέχρι το 2003 συγκεντρώθηκαν 58637 υπογραφές. (πηγή: <http://petition.stopsoftwarepatents.eu>)

Σημαία	Χώρα	Ιδιώτες	Σύλλογοι	Εταιρίες	Όμιλοι εταιριών
--------	------	---------	----------	----------	-----------------

³⁴ «Οι μηχανισμοί ελέγχου που αποτελούν στοιχείο της τυπολογίας του Max Weber για τα πολιτικά κόμματα δεν αφορούν μόνο στην παροχή υλικών αγαθών με αντάλλαγμα την ψήφο. Πρόκειται και για μικρές υπηρεσίες υπό μορφή παρεμβάσεων, πιέσεων για την απόσπαση μιας εύνοιας ή ενός δικαιώματος.» (Meny, 1995:200-201)

³⁵ Βλέπε ενδεικτικά: <http://fsfe.org/projects/swpat/letter-20040510.el.html>

	Shqipëria	20	None	None	None
	Österreich	1535	16	152	None
	Bosna i Hercegovina	56	None	2	None
	Belgique	1730	26	139	2
	България	418	2	20	None
	Schweiz	698	2	69	None
	Κύπρος	34	None	3	None
	Česko	1649	10	50	2
	Deutschland	12218	41	1071	9
	Danmark	1162	3	95	None
	Eesti	224	1	24	None
	España	3354	27	114	4
	Suomi	968	4	58	None
	France	6515	84	244	2
	United Kingdom	3292	7	339	4
	Ελλάδα	583	3	17	None
	Hrvatska	258	1	9	1
	Magyarország	718	5	46	None
	Éire	291	2	19	None
	Ísland	56	None	2	None
	Italia	4501	79	230	1
	Liechtenstein	5	None	1	None
	Lietuvos	435	None	11	None

	Lëtzebuerg	121	4	5	None
	Latvija	260	2	10	None
	Monaco	5	None	2	None
	Македонија (FYROM)	49	None	1	None
	Malta	42	2	2	1
	Nederland	2765	10	317	2
	Norge	571	3	26	1
	Polska	2118	5	127	None
	Portugal	1050	6	29	1
	România	687	2	49	1
	Србија	180	4	6	None
	Sverige	1524	6	94	None
	Slovenija	487	3	30	None
	Slovensko	760	3	29	None
	Türkiye	138	1	5	None

Μέχρι τις 5 Ιουλίου 2005, πριν την απόρριψη της πρότασης Οδηγίας από το Ευρωκοινοβούλιο, η συγκεκριμένη εκστρατεία αποτέλεσε μία από τις μεγαλύτερες της Ευρώπης συγκεντρώνοντας 270.000 υπογραφές πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παράλληλα δημιουργήθηκε πολύ μεγάλος αριθμός ιστοσελίδων που πληροφορούσαν την κοινή γνώμη περί του ζητήματος της κατοχύρωσης των πατεντών τόσο από τους αντιτιθέμενους οργανισμούς, όσο και από πολίτες. Ενδεικτικά καταγράφονται οι εξής: [The History of Patents in Software](#) του BitLaw, [Sequential Innovation, Patents, and Imitation](#) των James Bessen and Eric Maskin, [\(Report on Software Patentability\)](#) από το Conseil des Mines Study Group, [Opposition by FFII to software patent legislation in Europe](#), [Ιστοσελίδα SWpat με πληροφορίες της ESR Pollmeier \(Γερμανική SME\), που εναντιώνεται στις πατέντες](#), Σελίδα του AEL Wiki [Software Patent Main Project](#),

<http://www.softwarepatents.co.uk/>. Η ελληνική ιστοσελίδα είναι η <http://epatents.hellug.gr> υπό το Συλλόγου Ελλήνων Χρηστών και Φίλων του (λειτουργικού συστήματος) GNU/Linux (www.hellug.gr).της ελληνικής έκφρασης του κινήματος. Παράλληλα πλήθος πορειών και διαμαρτυριών οργανώθηκαν από το κίνημα και τους συνεργαζόμενους φορείς τους στο πλαίσιο τόσο ενημέρωσης της κοινής γνώμης όσο και της διεκδίκησης από την πολιτική εξουσία, σε πολλές ευρωπαϊκές πόλεις και κυρίως στις Βρυξέλλες. Ενδεικτικά παρουσιάζονται κάποια στιγμιότυπα: (πηγή: <http://gallery.ffii.org/>)

Στην Ελλάδα έλαβε χώρα εκδήλωση διαμαρτυρίας εναντίον της κατοχύρωσης των πατεντών στις 16 Ιουλίου 2004, στην οδό Στουρνάρη, επειδή εκεί υπάρχουν πολλά καταστήματα υπολογιστών. Όπως καταγραφόταν στην ανακοίνωση του HELLUG, «Σκοπός της εκδήλωσης είναι να περάσουμε στους πολιτικούς το μήνυμα ότι υπάρχουν άνθρωποι που δεν τους αρέσει η πρόταση όπως πάει να περαστεί και που θέλουν να τροποποιηθεί προς το καλύτερο. Επίσης στόχος είναι να φέρουμε δημοσιογράφους ώστε να ενημερωθεί περισσότερος κόσμος και να έρθει στην επιφάνεια το ότι πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη σημασία στους χειρισμούς της Ελλάδας για το θέμα αυτό. Να μιλήσουμε στον κόσμο και στους υπαλλήλους των καταστημάτων για τα δεινά των πατεντών λογισμικού. Να μάθουμε όλοι μας για τη πρόοδο της ομάδας, να τη βοηθήσουμε και να της δώσουμε ιδέες και κουράγιο για τις μελλοντικές της ενέργειες. Να γνωριστούμε από κοντά όλοι μας. Απαραίτητα: Χαμόγελο και διάθεση να αλλάξετε τον κόσμο προς το καλύτερο». Στην εκδήλωση διαμαρτυρίας μοιράστηκαν ενημερωτικά φυλλάδια στους περαστικούς, cds, μπαλόνια, μπλουζάκια με συνθήματα και παράλληλα συγκεντρώθηκαν υπογραφές για τις on-line διαμαρτυρίες. Στόχος της διαμαρτυρίας ήταν η προτροπή του HELLUG

προς τους νομοθέτες να περάσουν εθνικές νομικές διευκρινίσεις για το δίκαιο ευρεσιτεχνίας για να αποκλείσουν οποιοδήποτε πατέντα λογισμικού, να ακυρώσουν όλους τους εγκεκριμένους ισχυρισμούς για πατέντες που μπορεί να παραβιάζονται από λογισμικό το οποίο τρέχει σε προγραμματιζόμενες συσκευές και επίσης να αγωνιστούν για τη διάδοση των εν λόγω κανόνων σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας. Παρακάτω παρατίθενται στιγμιότυπα από την εκδήλωση.

(Πηγή: <http://epatents.hellug.gr/pages/stournari04/>)

Τέσσερις μέρες μετά την εκδήλωση διαμαρτυρίας, στις 20 Ιουλίου παραδόθηκε στον τότε Υπουργό Ανάπτυξης κ. Σιούφα, από αντιπροσωπεία του FFII (Foundation for a Free Information Infrastructure) έγγραφο-ένσταση. Το έγγραφο-ένσταση³⁶ που υπογράφεται από

εταιρείες και οργανισμούς, αναφέρεται με συγκεκριμένα στοιχεία σε τακτικές εξαπάτησης και αιφνιδιασμού που χρησιμοποιήθηκαν για να παραπλανήσουν τους υπουργικούς εκπροσώπους στη σύσκεψη του Συμβουλίου Υπουργών στις 18 Μαΐου 2004 σχετικά με την οδηγία για τις πατέντες λογισμικού. Η ένσταση, που παραδόθηκε και στους υπόλοιπους υπουργούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ζητά την αναίρεση της απόφασης της 18ης Μαΐου, κάτι που είναι δυνατό γιατί η εν λόγω απόφαση είναι απλώς πολιτική συμφωνία και η οριστική έγκριση είναι προγραμματισμένη για την επόμενη συνεδρίαση του Συμβουλίου, που αναμένεται το Σεπτέμβριο 2004. Ο Δημήτρης Γλέζος, εκπρόσωπος του FFII στην Ελλάδα, σχολίασε σχετικά με τους έλληνες αντιπρόσωπους ότι «...είναι στο χέρι των αντιπροσώπων μας να μας αποδείξουν ότι αυτοί αποφασίζουν για το τι θα ψηφίσουν και όχι άλλοι. Πόσο μάλλον για ένα τόσο σημαντικό θέμα όπως οι πατέντες λογισμικού».

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, μια εβδομάδα πριν από την δεύτερη ψηφοφορία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για το ζήτημα, το FSFE³⁷ έστειλε μία απλοποιημένη

³⁶ Το έγγραφο είναι διαθέσιμο στη διεύθυνση <http://epatents.hellug.gr/box/urgent-appeal.pdf>

³⁷ Απόσπασμα από την ανάλυση «Η αποχή δεν είναι ουδέτερη, έχει την έννοια της πλήρους υποστήριξης του κειμένου του Συμβουλίου. Το κείμενο του Συμβουλίου αγνοεί την πρώτη ανάγνωση του Κοινοβουλίου και θέτει μη αποτελεσματικά όρια στο εύρος της δικαιοδοσίας απονομής πατεντών. Οι τροποποιήσεις για τη διαλειτουργικότητα μπορούν να διορθώσουν μία ομάδα προβλημάτων. Θα προτιμούσαμε την τροποποίηση της Erika Mann αντί της Kauppi, αλλά αποτρέποντας το πρόβλημα των πατεντών λογισμικού στο σύνολό του θα ήταν πολύ καλύτερη χρήση αυτής της ευκαιρίας. Η έννοια

ανάλυση των κεντρικών σημείων σύγκρισης για τις πατέντες. Αυτή παραδόθηκε σε έξι γλώσσες με μεταφράσεις οι οποίες ετοιμάστηκαν σε σύντομο χρονικό διάστημα από τη Μεταφραστική Ομάδα του FSFE. Μέσω όλων αυτών των δράσεων, την υποστήριξη του από την κοινή γνώμη, τις συμμαχίες με την πολιτική και οικονομική εξουσία, το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού μετέφερε τα αιτήματα του στη θεσμική ατζέντα και πέτυχε το στόχο του. Στις 5 Ιουλίου 2005 το Ευρωκοινοβούλιο απέρριψε την πρόταση Οδηγίας με 648 υπέρ της απόρριψης, 14 κατά και 18 απόντες.

Από όλη τη δράση του κινήματος που προαναφέρθηκε σε σχέση με την κατοχύρωση των πατεντών, καθίσταται ευκρινές, ότι η αλλαγή πολιτικών, ακόμα και αυτών που επισείουν κοινωνικές κυρώσεις, προσδιορίζοντας δράσεις ως παρεκκλίνουσες ή μη, είναι το αποτέλεσμα μιας διαδικασίας κοινωνικής διάδρασης *«που περιλαμβάνει τα κοινωνικά κινήματα, το κράτος, τα κόμματα, την κοινή γνώμη»* (Costain & Majstorovic, 1994).

Σε αυτό ακριβώς το σημείο διακρίνεται η διάδραση που αναπτύσσεται μεταξύ των κοινωνικών υποκειμένων, υποδηλώνοντας, μέσα από τις συλλογικές διαδικασίες του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού, *«την ενεργό συμμετοχή των υποκειμένων της κοινωνικής δράσης στον (προσδι)ορισμό των καταστάσεων»* (Τάτσης,

"υλοποιημένες-με-ηλεκτρονικό-υπολογιστή εφευρέσεις" είναι μία ευρεία έννοια: Περιλαμβάνει "υψηλής τεχνολογίας" καινοτομίες, όπως ιατρικές συσκευές και συστήματα πέδησης ABS για οχήματα. ΔΕΝ είμαστε αντίθετοι στην απονομή πατεντών σε καινοτομίες υψηλής τεχνολογίας. Επίσης περιλαμβάνει τρόπους χρήσης για έναν τυπικό υπολογιστή: για επιχειρησιακές μεθόδους, για επικοινωνία, μοίρασμα πληροφοριών και για παρουσίαση πληροφοριών. Είμαστε αντίθετοι στην απονομή πατεντών για αυτά ("πατέντες λογισμικού"). Οι τροποποιήσεις Buzek-Rocard επιτρέπουν πατέντες για καινοτομίες υψηλής τεχνολογίας, αλλά αποτρέπουν τις πατέντες λογισμικού δίνοντας τη δυνατότητα απονομής μόνο σε καινοτομίες στις "εφαρμοσμένες φυσικές επιστήμες" (για χειροπιαστά πράγματα, όχι οτιδήποτε νοητό). Οι πατέντες δεν θα μπορούσαν να διατηρήσουν το επίπεδο απασχόλησης στην Ευρώπη. Οι αμερικανικές εταιρίες μεταφέρουν θέσεις εργασίας στην πληροφορική σε οικονομίες χαμηλού κόστους. Το Gartner Group αναφέρει ότι οι θέσεις εργασίας πληροφορικής στις ΗΠΑ έχουν μειωθεί κατά 16% σε 3 χρόνια. Μία πρόσφατη μελέτη της BSA επιβεβαίωσε ότι η έκφραση "υλοποιημένες-με-ηλεκτρονικό-υπολογιστή εφευρέσεις" είναι ό,τι "συνήθως εννοείται με τις 'πατέντες λογισμικού' στις ΗΠΑ". Για αυτό, παρά το ότι δεν κατασκευάζει τίποτε άλλο εκτός από λογισμικό, η SAP έχει τοποθετήσει ολοσέλιδες διαφημίσεις στο περιοδικό European Voice ζητώντας πατέντες για "υλοποιημένες-με-ηλεκτρονικό-υπολογιστή εφευρέσεις". 2 αυτή την εβδομάδα και 2 την περασμένη. Οι Ευρωπαϊκές πατέντες είναι εκτελεστές μόνο εναντίον Ευρωπαίων. Δεν είναι εκτελεστές στις ΗΠΑ· για να ισχύει αυτό χρειάζεστε πατέντες κατοχυρωμένες στις ΗΠΑ, αλλά αυτές είναι ήδη διαθέσιμες στους Ευρωπαίους. Το 73% των Ευρωπαϊκών πατεντών λογισμικού έχουν παραχωρηθεί σε μη-Ευρωπαϊκές εταιρίες. Αυτή η οδηγία θα επιτρέψει τη δυνατότητα απονομής πατεντών στο λογισμικό, όχι επειδή περιέχει σαφείς διατυπώσεις υπέρ τους, αλλά επειδή βασίζεται σε απροσδιόριστες έννοιες ("τεχνικό", "τεχνική συμβολή" και άλλες), επειδή βασίζεται σε γραμματικά τεχνάσματα όπως "το λογισμικό σαν τέτοιο" και επειδή βασίζεται σε χωρίς νόημα κατηγοριοποιήσεις όπως "ανόθευτο λογισμικό". Αυτή δεν είναι η ποιότητα που θα έπρεπε να έχει μία οδηγία της ΕΕ. Για να μετατραπεί αυτή η οδηγία σε μία οδηγία για "υψηλής τεχνολογίας" καινοτομίες και όχι στην οδηγία για πατέντες λογισμικού που είναι σήμερα, σας ζητάμε να υπερψηφίσετε τις τροποποιήσεις Buzek-Rocard».

1997:236) της κοινωνικής πραγματικότητας σε συνάρτηση με άλλους κοινωνικούς δρώντες. Η κοινωνική πραγματικότητα δεν μπορεί να ερμηνευθεί μόνο μέσω στατικών σχηματισμών ή μέσω ατομοκεντρικών προσεγγίσεων, όπως αυτές που κυριαρχούν για την ερμηνεία παρεκκλιουσών συμπεριφορών, καθώς αναιρούν την πλαστικότητα και τη δυναμική της κοινωνικής πραγματικότητας.

Τα δυναμικά πλέγματα αλληλεπίδρασης, ξεκινώντας από τη δυναμική μικροομάδων και καταλήγοντας στο σύνολο της κοινωνίας (Αλεξανδρόπουλος, 2001), που δημιούργησε το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού επηρέασαν τις κοινωνικές διαδικασίες, οι οποίες και αντικατοπτρίστηκαν στο πλαίσιο των πολιτικών επιλογών του Ευρωκοινοβουλίου. Μέσα από την επίτευξη του στόχου του με την απόρριψη της κατοχύρωσης των πατεντών, ανέδειξε ότι οι κοινωνικό-πολιτικές διαδικασίες διακρίνονται από μια πλαστικότητα. Υπό αυτό το πρίσμα «όλες οι έννοιες έχουν μια προσωρινότητα που εξαρτάται από την ερμηνευτική τους μετάλλαξη» (Charon, 1985). Έτσι, αν το Ευρωκοινοβούλιο είχε εγκρίνει την πρόταση οδηγίας, η χρήση των πατεντών λογισμικού θα οριοθετούνταν ως παρεκκλίνουσα συμπεριφορά. Ωστόσο, εφόσον δεν εγκρίθηκε συνιστά απλά μια δράση των χρηστών λογισμικού.

Γίνεται κατανοητό λοιπόν ότι ακόμα και η έννοια της παρέκκλισης δεν είναι αδιάλειπτη στο χρόνο, αλλά είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη νοηματοδότηση που της αποδίδουν τα κοινωνικά υποκείμενα στο συγκεκριμένο κοινωνικό-πολιτικό πλαίσιο που ενεργούν. Όπως χαρακτηριστικά σημειώνουν οι Sutherland και Cressey (1970:10) « η παρεκκλίνουσα συμπεριφορά είναι μια συμπεριφορά που παραβιάζει τον ποινικό νόμο. Δεν είναι έγκλημα μέχρι να απαγορευτεί από το νόμο. Από την άλλη πλευρά ο νόμος δεν είναι παρά μια δέσμη συγκεκριμένων κανόνων, ένα ανθρώπινο προϊόν που παράγεται από την πολιτική εξουσία». Αυτό ακριβώς συνέβη και με την κατοχύρωση των πατεντών, η χρήση τους θα θεωρείτο έγκλημα, αν απαγορευόταν από τον ποινικό νόμο που επιθυμούσε να επιβάλλει η συγκεκριμένη πολιτική και οικονομική ελίτ. Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, αναδεικνύοντας τα κοινωνικά προβλήματα της κατοχύρωσης των πατεντών, συμμετέχοντας σε προτάσεις, αλλά και εποπτεύοντας τις ισχύουσες πολιτικές, επηρέασε τη διαδικασία δημιουργίας νομικών διατάξεων με κατεύθυνση την εγκληματοποίηση της χρήσης λογισμικού.

Γίνεται, λοιπόν, κατανοητό ότι το φαινόμενο της παρέκκλισης αποτελεί μια δέσμη συμπεριφορών, που το κοινό τους στοιχείο είναι ότι καθορίζονται από τον ποινικό νόμο, εάν και εφ' όσον αυτός ασκηθεί. Εξυπηρετώντας συγκεκριμένα

συμφέροντα, μια κοινωνική δράση μπορεί να ορισθεί είτε ως εγκληματική είτε όχι, αναδεικνύοντας έτσι ότι ο ορισμός αυτής της συμπεριφοράς δεν μπορεί παρά μόνο να είναι απόρροια επιβολών στο πλαίσιο ενός κοινωνικού πολιτικά οργανωμένου συστήματος.

Επιπροσθέτως το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού συνιστά εκφραστή και ταυτόχρονα παράγοντα κοινωνικής μεταβολής. Με την παρουσία του, τη δυναμική του, τον πολιτικό του λόγο, απέδωσε νέο περιεχόμενο στο υποκείμενο της πολιτικής δράσης, στο υποκείμενο της κοινωνικής ανατροπής στην κοινωνία της πληροφορίας. Το γεγονός αυτό μπορεί να αντικατοπτριστεί στο εξής παράδειγμα. Ετησίως στις 24 Σεπτεμβρίου μία ομπρέλα οργανώσεων και εταιρειών καλεί τα κοινωνικά υποκείμενα σε Παγκόσμια Ημέρα κατά των Πατεντών Λογισμικού. Στις 19 Σεπτεμβρίου του 2008³⁸, την παγκόσμια ημέρα κατά των πατεντών λογισμικού οι εργαζόμενοι του Ευρωπαϊκού Γραφείου Πατεντών (EPO) κατέβηκαν σε απεργία, με την αιτιολογία ότι ο οργανισμός εγκρίνει όλο και περισσότερες πατέντες με στόχο την αύξηση των κερδών που προέρχονται από τις παραβιάσεις τους. Ακόμα δηλαδή και οι ίδιοι οι άνθρωποι που έχουν ως αντικείμενο την έρευνα και έγκριση των πατεντών στην Ευρώπη, αγανάκτησαν με τις πρακτικές του EPO, του εργοδότη τους, και αντέδρασαν συλλογικά.

BRUSSELS -- Patent examiners and other staff of the European Patent Office (EPO) demonstrated outside the European Commission offices Thursday 19/09/08, demanding a thorough re-examination of the EPO

Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού συνεχίζει να εκφράζει το κοινωνικό υπόβαθρο της αντίθεσης στις τρέχουσες θεσμικές διευθετήσεις περί πατεντών.

³⁸ Πηγή: http://www.expatica.com/be/news/local_news/European-Patent-Office-staff-on-strike.html

Σύμφωνα με τις δράσεις του, αποτελεί ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα το οποίο επιβεβαιώνει ότι το έγκλημα είναι μια κοινωνικά κατασκευασμένη έννοια, χωρίς διαχρονική εννοιολογική αυθυπαρξία, απόρροια των εκάστοτε κοινωνικών συγκρούσεων σε πολιτικά οργανωμένες κοινωνίες. Όπως άλλωστε καταγράφουν οι Hill και Robertson (2003:15-17), η σημαντικότητα των κοινωνικών κινημάτων για την κριτική εγκληματολογία έγκειται στην πρόκληση της θεωρητικής κατανόησης των τρόπων με τους οποίους, η κοινωνία της πληροφορίας μπορεί να συνιστά πρόσφορο έδαφος για την επιβολή «σκληρών» νόμων και αυστηρών πολιτικών ευταξίας, για την τεράστια αύξηση του αριθμού των φυλακισμένων διεθνώς και για την αύξηση των νέων καθεστώτων ηθικών κανονισμών και διαχείρισης ρίσκου.

Κεφάλαιο 4^ο

Η ταυτότητα της έρευνας

4.1. Η επιστημολογική προσέγγιση

Η επιστημολογική προσέγγιση που υιοθετεί η συγκεκριμένη έρευνα βάσει του θεωρητικού πλαισίου που έχει αναλυθεί στα προηγούμενα κεφάλαια, είναι αυτή της ερμηνευτικής σε συνδυασμό με την κριτική προσέγγιση. Σκοπός της είναι τόσο η κατανόηση και περιγραφή του νοήματος της κοινωνικής δράσης των μελών της ομάδας κατά των πατεντών της HELLUG, όπως τα ίδια οριοθετούνται στην κοινωνία της πληροφορίας, όσο και η νοηματοδότηση που αποδίδουν στη συγκεκριμένη πρακτική της χρήσης των πατεντών ως αποκλίνουσα ή μη, με στόχο τη διάλυση της «μυθοπλασίας» που καλλιεργείται γύρω από τις πατέντες από τους επίσημους φορείς άσκησης πολιτικής και νομοθέτησης, ώστε να επέλθει η ενδυνάμωση των κοινωνικών δρώντων του κινήματος, προκαλώντας ριζοσπαστικές κοινωνικές αλλαγές.

Σύμφωνα με το σύνθετο αυτό επιστημολογικό μοντέλο, η φύση της κοινωνικής πραγματικότητας, ως προς την εννοιοδότηση της παρέκκλισης βάσει της χρήσης των πατεντών, γίνεται κατανοητή ως μια κατάσταση ρευστών ορισμών που προκύπτει μέσω της διάδρασης των κοινωνικών δρώντων (Τσιώλης, 2010)- των υποστηρικτών, δηλαδή, της εφαρμογής της κοινοτικής οδηγίας για την κατοχύρωση πατεντών vs των μελών του κινήματος που εναντιώνονται στην κατοχύρωση και των υποστηρικτών τους-, αλλά και ως κατάσταση κοινωνικών συγκρούσεων που κατευθύνονται μέσω των δομών που δραστηριοποιούνται τα διαδρώντα κοινωνικά υποκείμενα.

Για την υιοθέτηση του συγκεκριμένου επιστημολογικού μοντέλου, πέρα από το θεωρητικό εργαλείο της κριτικής εγκληματολογικής οπτικής σε σχέση με την κοινωνία της πληροφορίας, καθώς και των λειτουργικών προϋποθέσεων για τη συγκρότηση του κινήματος, όπως αναπτύχθηκε στα προηγούμενα κεφάλαια, για τη μελέτη των δράσεων της ομάδας *epatents* της ελληνικής έκφρασης του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού χρησιμοποιείται εξίσου το θεωρητικό εργαλείο της συμβολικής διάδρασης, με απόρροια την ανάδειξη συγκεκριμένων ερευνητικών ερωτημάτων, τα οποία ακολουθούν στη συνέχεια.

Σύμφωνα με τη συστηματοποίηση του H. Blummer (1995), η συμβολική διάδραση προσδιορίζεται στην κοινωνική δράση η οποία διαμεσολαβείται μέσω συμβόλων και είναι αμοιβαία προσανατολισμένη μεταξύ ατόμων. Η ανθρώπινη πράξη

δεν αποτελεί αντίδραση σε εξωτερικά ερεθίσματα αλλά δράση μετά την ερμηνεία και τον ορισμό των πράξεων των άλλων, στο νόημα δηλαδή που αποδίδουν τα άτομα στις πράξεις αυτές. Έτσι ο άνθρωπος δε βρίσκεται εντός μιας πραγματικότητας με προδεδωμένη δομή και σημασία, αλλά σε μια πραγματικότητα την οποία ο ίδιος δημιουργεί μέσω της συνεχούς δραστηριότητάς του, μιας δραστηριότητας που εξαρτάται από το νόημα που προσδίδει στα πράγματα. Δηλαδή, βάσει αυτού του πλαισίου εξετάζεται στην παρούσα εργασία αν τα μέλη του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού προσδιορίζουν τη χρήση συγκεκριμένων προγραμμάτων λογισμικού που είναι κατοχυρωμένα με πατέντες ως αποκλίνουσα συμπεριφορά ή αν, αντιθετικά με τους επίσημους φορείς άσκησης πολιτικής, νοσηματοδοτούν την ίδια την κατοχύρωση τους ως εγκληματική πράξη προς το κοινωνικό σύνολο.

Σύμφωνα με τον I.Craib (1998:161) οι βασικές παραδοχές της θεωρίας της συμβολικής διάδρασης συνοψίζονται στα εξής:

A. οι πράξεις των κοινωνικών υποκειμένων απέναντι στην πραγματικότητα που τα περιβάλλει εξαρτώνται από τα νοήματα με τα οποία τα υποκείμενα τα επενδύουν.

B. αυτά τα νοήματα αποτελούν προϊόντα της κοινωνικής διαντίδρασης στην ανθρώπινη κοινωνία.

Γ. η τροποποίηση και η διαχείριση των εν λόγω υποκειμενικών νοημάτων συντελούνται μέσω μιας ερμηνευτικής διαδικασίας στην οποία το κάθε άτομο προσφεύγει ανάλογα με τα ερεθίσματα που έχει.

Ο S. Stryker (1980) στο έργο του “Symbolic Interactionism: a Social Structural Version”, αποδίδει μια πιο επαρκέστερη θεωρία της συμβολικής διάδρασης, καθώς συγκεντρώνει την προσοχή του όχι μόνο σε φαινόμενα μικρής κλίμακας αλλά και σε φαινόμενα μεγάλης κλίμακας. *«Ένα ικανοποιητικό θεωρητικό πλαίσιο πρέπει να γεφυρώνει κοινωνική δομή και άτομο, πρέπει να είναι σε θέση να κινηθεί από το επίπεδο του ατόμου στο επίπεδο της κοινωνικής δομής μεγάλης κλίμακας και αντίστροφα»*. Έτσι, η ανθρώπινη δράση στηρίζεται σε ένα ταξινομημένο κόσμο, όπου η ταξινόμηση αυτή πραγματοποιείται μέσω της διαντίδρασης με τους άλλους και έχει ιδιαίτερο νόημα για τους δρώντες. Στην ταξινόμηση αυτή σημαντικό ρόλο κατέχουν τα σύμβολα και οι ρόλοι που διαδραματίζουν τα άτομα.

Οι ευρύτερες κοινωνικές δομές γίνονται αντιληπτές ως οργανωμένα πρότυπα συμπεριφοράς, στα οποία τα άτομα δρουν, αυτοπροσδιορίζονται και ετεροκαθορίζονται. Ως προς την οργάνωση της συμπεριφοράς τους τα άτομα χρησιμοποιούν τους ορισμούς τους οποίους έχουν αποδώσει στις καταστάσεις, αν και

αυτή περιορίζεται από τα κοινωνικά νοήματα των δομών, οι οποίες περιορίζουν και τους ρόλους των ατόμων. Ο Stryker θεωρεί ότι οι ρόλοι μπορούν να διαμορφώνονται από τα άτομα, καθώς αυτά δύνανται να έχουν μια δημιουργική σχέση με τους ρόλους, η οποία βέβαια προσδιορίζεται και σε σχέση με την πλαστικότητα των κοινωνικών δομών. Οι δυνατότητες διαμόρφωσης ρόλων καθιστούν δυνατές κοινωνικές αλλαγές που μπορούν να οδηγήσουν στη μεταβολή των δομών (Ritzer, 1996).

Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού και ειδικότερα οι δράσεις του κατά των πατεντών μελετώνται ως ένα τμήμα της κοινωνικής πραγματικότητας, το οποίο αναδεικνύει τη μεγάλη πολυπλοκότητα και τη συνεχή μεταβλητότητα της ανθρώπινης συμπεριφοράς (Verma & Mallick, 2004) στις ευρύτερες κοινωνικές δομές, εξαρτώμενη από την ερμηνεία των ανθρώπων που συμμετέχουν σε αυτές. Η εμπλοκή στο ζήτημα των πατεντών πολλών πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών φορέων και ατόμων έχει ως αποτέλεσμα τη νοηματόδοτηση των πατεντών με διαφορετικό τρόπο, εφόσον κάθε ομάδα εκτιμά την καταλληλότητα της σε σχέση με τις δράσεις της και τη λήψη αποφάσεων βάσει των εκτιμήσεων της, ανάλογα με τους στόχους, τους σκοπούς, τις προθέσεις και τα κίνητρα της.

Για τα μέλη του κινήματος σε σχέση με τις πατέντες η ομαδική δράση αποτελεί τη συναρμογή μεταξύ των ατομικών μορφών δράσης. Κάθε άτομο ευθυγραμμίζει τη δράση του με τη δράση των άλλων, ώστε να επέλθει το αιτούμενο αποτέλεσμα για τη μη κατοχύρωση των πατεντών ως νόμος ψηφισμένος από το Ευρωκοινοβούλιο. Οι κοινοί ορισμοί καταστάσεων, οι οποίοι έχουν δομηθεί από το παρελθόν και βασίζονται στις αρχές του κινήματος περί ελευθερίας χρήσης του λογισμικού και ελευθερίας διακίνησης του, επιτρέπει στα μέλη να δρουν παρόμοια. Οι κοινοί αυτοί ορισμοί που οδήγησαν τα μέλη σε κοινές δράσεις, διαμαρτυρίες, συγκεντρώσεις υπογραφών κ.λπ., επέφεραν αλλαγές ως προς τη διαχείριση του λογισμικού, ως κοινωνικό αγαθό και συνετέλεσαν στην εμφάνιση νέων κοινωνικών καταστάσεων, οι οποίες ώθησαν τα άτομα σε νέες μορφές δράσης.

Σε ερευνητικό επίπεδο, αυτή η *«θεώρηση της κοινωνικής πραγματικότητας ως περίπλοκης συμβολικής κατασκευής με δυναμική διάσταση, την αναγνώριση της ικανότητας των ανθρώπων να παράγουν νόημα κατά την επικοινωνία και τη δράση τους, καθώς και να συμμετέχουν με τις πρακτικές τους στη διαδικασία κατασκευής της κοινωνικής πραγματικότητας»* (Τσιώλης, 2011:), σε συνδυασμό με την κριτική οπτική από τα μέλη του κινήματος ως προς το ζήτημα των πατεντών απέναντι στις δομές και

στους θεσμούς, αναδεικνύοντας αξίες που αφορούν στη συλλογικότητα και αλληλεγγύη (Ιωσηφίδης, 2008), αποτυπώνεται στον παρακάτω νοητικό γρίφο:

Πώς επιδρά η δράση του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού στη νομική κατοχύρωση των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας λογισμικού από το Ευρωκοινοβούλιο και άρα την οριοθέτηση της πράξης της χρήσης πατεντών λογισμικού ως παρεκκλίνουσας ή μη στο πλαίσιο της κοινωνίας της πληροφορίας.

Ο συγκεκριμένος νοητικός γρίφος είναι σύνθετης μορφής, καθώς συγκεντρώνει χαρακτηριστικά **αναπτυξιακού τύπου**, δηλαδή πως και γιατί αναπτύχθηκε η δράση του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού, **μηχανικού τύπου**, δηλαδή πως λειτουργεί και γιατί λειτουργεί με τους συγκεκριμένους τρόπους το κίνημα, **αιτιότητας**, καθώς αναδεικνύει την επίδραση δηλαδή που έχει επιφέρει η δράση του κινήματος ως προς την οριοθέτηση της πράξης της χρήσης πατεντών. Βάσει του συγκεκριμένου νοητικού γρίφου σχεδιάστηκαν τα παρακάτω ερευνητικά ερωτήματα, αποτελώντας την επίσημη έκφραση του και εκφράζοντας την ουσία της παρούσας ερευνητικής αναζήτησης (Mason, 2003).

4.2. Ερευνητικά ερωτήματα

Τα ερευνητικά ερωτήματα είναι σχεδιασμένα και διακρίνονται από τα εξής χαρακτηριστικά, τα οποία έθεσε η Mason (2003) στο έργο της, ώστε να είναι δυνατόν να προκύψουν αξιόπιστα συμπεράσματα. Έτσι σχεδιάστηκαν στη λογική και σύμφωνα με την απαιτούμενη συνοχή που απαιτείται βάσει του επιστημολογικού μοντέλου της ερμηνευτικής και του άνωθεν ερευνητικού γρίφου. Είναι διατυπωμένα με σαφήνεια έτσι ώστε και να είναι νοηματικά αξιόλογα, αλλά κυρίως να είναι δυνατόν να διερευνηθούν τόσο επιστημολογικά όσο και πρακτικά, βοηθώντας τη συγκεκριμένη μελέτη να εστιάσει να μεν στους τρόπους οριοθέτησης της πράξης της χρήσης των πατεντών ως παρεκκλίνουσας ή μη, αλλά και παράλληλα επιτρέπουν τη ρευστότητα της μελέτης, ώστε να μπορεί να επεκταθεί και σε άλλα ζητήματα που εν δυνάμει προκύπτουν, επιφέροντας διανοητικά ενδιαφέρουσες απαντήσεις. Δηλαδή, τα ακόλουθα ερευνητικά ερωτήματα είναι ανοικτά, βασισμένα στην αρχή της ανοικτότητας¹ (Τσιώλης, 2010),

¹ *Prinzip der Offenheit*. Σύμφωνα με την αρχή αυτή ο ερευνητής θα πρέπει να είναι προσεκτικός σε μια προκαταβολική συγκρότηση του αντικειμένου της έρευνάς του. Προτού προβεί σε εννοιολογικές κατηγοριοποιήσεις και στη διατύπωση υποθέσεων, ο κοινωνικός ερευνητής οφείλει κατ' αρχάς να

και στην πορεία της έρευνας είναι δυνατόν να τροποποιηθούν, με σκοπό την άμεση ή έμμεση πρόσβαση στους τρόπους με τους οποίους οι κοινωνικοί δρώντες του κινήματος βιώνουν τις εμπειρίες τους και ιδιαίτερα ως προς τις επιπτώσεις των κοινωνικών νοημάτων και αναπαραστάσεων, (Ιωσηφίδης, 2008) που τα ίδια τα μέλη καλλιεργούν, στην υπόλοιπη κοινωνία. Με αυτόν τον τρόπο, και με την ποικιλία των ερωτημάτων ως προς το επίπεδο ανάλυσης, επιτυγχάνεται η διέγερση ευρύτερων προβληματισμών ως προς το υπό μελέτη ζήτημα, διασφαλίζοντας την πρωτοτυπία της παρούσας έρευνας.

Ερευνητικό ερώτημα 1

Με ποιους τρόπους προσδιορίζουν και νοηματοδοτούν τα μέλη του κινήματος σε εθνικό επίπεδο το ζήτημα της κατοχύρωσης των πατεντών;

Ερευνητικό ερώτημα 2

Ποιο το σύστημα αξιών που διέπει τα μέλη του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού σε διεθνές και εθνικό επίπεδο σε σχέση με το ζήτημα της κατοχύρωσης των πατεντών λογισμικού;

Ερευνητικό ερώτημα 3

Ποιοι είναι οι τρόποι δράσης των μελών του κινήματος σε διεθνές και εθνικό επίπεδο σε σχέση με το ζήτημα της κατοχύρωσης των πατεντών λογισμικού και πώς νοηματοδοτούνται;

Ερευνητικό ερώτημα 4

Πώς συνδέονται οι νοηματοδοτήσεις και οι ερμηνείες των μελών του κινήματος σε σχέση με την κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού με ευρύτερες κοινωνικές διαδικασίες και δομικούς παράγοντες;

Ερευνητικό ερώτημα 5

Ποιες είναι οι επιπτώσεις των νοημάτων που διαμορφώνουν τα μέλη του κινήματος σε σχέση με την κατοχύρωση των πατεντών, ως προς την ευρύτερη κοινωνική δράση και πώς συμβάλλουν στον προσδιορισμό των καταστάσεων της

αναλύσει τα συστήματα αναφορών και τις νοηματοδοτήσεις των δρώντων υποκειμένων εντός ενός χωρο-χρονικά ορισμένου κοινωνικού πλαισίου που μελετά. (Τσιώλης, 2010:22)

κοινωνικής πραγματικότητας, σε συνάρτηση παράλληλα με τη νοηματοδότηση του ζητήματος από άλλους εμπλεκόμενους κοινωνικούς δρώντες;

4.3. Η επιλογή ποιοτικών μεθόδων έρευνας

Τόσο οι συγκεκριμένες θεωρητικές επιλογές που ακολουθήθηκαν για τη μελέτη του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού όσο και η φύση των ερευνητικών ερωτημάτων που προέκυψαν κατά τη διάρκεια της βιβλιογραφικής έρευνας καθορίζουν και προσδιορίζουν τη χρήση ποιοτικών μεθόδων (Flick, 2007) για την εκπόνηση της παρούσας έρευνας ως καταλληλότερη. Δεδομένου λοιπόν ότι, *«όλες οι σύγχρονες επιστημολογικές κατευθύνσεις δέχονται ότι η επιστημονική παρατήρηση και αποτύπωση του πραγματικού συγκροτείται μέσω της θεωρίας και επηρεάζεται από αυτήν»* (Ψυχοπαίδης, 1996:545), η παρούσα έρευνα, για τη θεωρητική αναπαράσταση της κοινωνικής πραγματικότητας (Τσιώλης, 2010) του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού επικεντρώνεται στη χρήση ποιοτικών μεθόδων έρευνας και κυρίως στις μεθόδους ανάλυσης περιεχομένου, ανάλυσης λόγου και focus group, όπως θα αναλυθεί στη συνέχεια. Σύμφωνα με τον ορισμό του Creswell (1998) η χρήση ποιοτικών μεθόδων συνιστά *«μία διαδικασία διερεύνησης και κατανόησης βασισμένη σε σαφείς μεθοδολογικές παραδόσεις στρατηγικής οι οποίες διερευνούν ένα κοινωνικό ή ατομικό ζήτημα»*.

Η συγκεκριμένη κοινωνική έρευνα, λοιπόν, προσεγγίζει το υπό μελέτη ζήτημα, με τη χρήση ποιοτικών μεθόδων, αποσκοπώντας κατά βάση στη διερεύνηση μη ποσοτικοποιήσιμων διαστάσεων της κοινωνικής δράσης (Hay, 2000) των μελών του κινήματος, καθώς οι ποιοτικές μέθοδοι καταγράφουν κοινωνικές ποιότητες (Ιωσηφίδης, 2001), στοχεύοντας στην ανάδειξη της αλήθειας ενός κοινωνικού φαινομένου (Seale, 2004). Έτσι με τη χρήση ποιοτικών μεθόδων, εφόσον διερευνώνται τα πεδία του κοινωνικού κόσμου των μελών του κινήματος, *«μέσα από την αντίχνευση των νοηματικών και ερμηνευτικών σχημάτων όπου οι εμπλεκόμενοι δρώντες χρησιμοποιούν για να ορίσουν τις καταστάσεις και να οργανώσουν τη δράση τους»* (Τσιώλης, 2011:), αναλύεται και ερμηνεύεται η οριοθέτηση μιας δράσης ως παρεκκλίνουσας ή μη στην κοινωνία της πληροφορίας, και συγκεκριμένα όσον αφορά στο ζήτημα των πατεντών. Δηλαδή, οι ποιοτικές μέθοδοι χρησιμοποιούνται ως μια συστηματική ερμηνεία μη-αριθμητικών δεδομένων, όσον αφορά στη διερεύνηση των δράσεων της ελληνικής ομάδας κατά των πατεντών του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού, βάσει της θεωρητικής προσέγγισης της κριτικής εγκληματολογίας και της συμβολικής διάδρασης,

που υιοθετείται για την αποτύπωση του προσδιορισμού των δράσεων του κινήματος ως παρεκκλινουσών ή μη.

Στην παρούσα έρευνα χρειάζεται να ληφθεί υπόψη ότι οι δράσεις του κινήματος, κατά των πατεντών, δεν μπορούν να ερμηνευθούν και να γίνουν κατανοητές μόνο μέσω στατικών σχηματοποιήσεων, όπως η κοινωνική δομή, ή μέσω ατομοκεντρικών προσεγγίσεων, που αναιρούν την πλαστικότητα και τη δυναμική της κοινωνικής πραγματικότητας. Η δυναμική αυτή, και ιδιαίτερα ως προς το ζήτημα των πατεντών, πηγάζει από την ερμηνεία και τη νοηματοδότηση που του αποδίδουν οι εμπλεκόμενοι φορείς μέσω της συνεχούς διάδρασης τους (Blummer, 1995). Έτσι, χρησιμοποιώντας ποιοτικές μεθόδους έρευνας, η δράση του κινήματος *«γίνεται αντιληπτή ως μια ρέουσα πραγματικότητα, η οποία γίνεται κατανοητή στη δυναμική της διάσταση»* (Τσιώλης, 2011:).

Παράλληλα με τη χρήση ποιοτικών μεθόδων έρευνας αποδίδεται ιδιαίτερη έμφαση στις πολυσχιδείς διαδικασίες διαμόρφωσης του νοήματος μέσα στις κοινωνικές αλληλεπιδράσεις (Merriam, 2002) και μέσω της γλώσσας, με απόρροια οι δράσεις του κινήματος να είναι πιο προσβάσιμες τόσο ως προς την καταγραφή τους, όσο και ως προς την ερμηνεία τους. Όπως, χαρακτηριστικά αναφέρει ο Patton (1985) οι ποιοτικές μέθοδοι έρευνας παρέχουν τη δυνατότητα ώστε τα κοινωνικά φαινόμενα να γίνονται κατανοητά, αντικατοπτρίζοντας τόσο τη μοναδικότητά τους, ως ένα τμήμα της κοινωνικής πραγματικότητας με διακριτό περιεχόμενο, όσο και τις αλληλεπιδράσεις των δρώντων μέσα σε αυτή. Για αυτό οι ποιοτικές μέθοδοι είναι απαραίτητες για να γίνει αντιληπτή η δράση του κινήματος ως προς το θέμα των πατεντών, το οποίο είναι ένα διακριτό ζήτημα που διαπραγματεύεται το κίνημα, στο πλαίσιο όμως του συνόλου της δραστηριοποίησης του κινήματος.

Ταυτόχρονα με τις ποιοτικές μεθόδους, η παραγωγή της γνώσης δε γίνεται αντιληπτή ως αντικειμενική και ουδέτερη, αλλά ως μια κοινωνική και πολιτική δραστηριότητα, η οποία συντελείται πάντοτε μέσα σε ένα ιστορικό, πολιτισμικό και πολιτικό πλαίσιο (Mason, 2003), *«εξηγώντας κατά νοηματικά ικανοποιητικό τρόπο το κοινωνικό γίνεσθαι και τις γενεσιουργές δομές που βρίσκονται πίσω απ' αυτό το γίνεσθαι»* (Μουζέλης, 2001: 92). Επιπροσθέτως και ειδικά για την παρούσα έρευνα, είναι εξίσου αναγκαία η ενδεδειγμένη παρουσίαση του ερευνώμενου ζητήματος των πατεντών. Χαρακτηριστικό των ποιοτικών μεθόδων είναι το βάθος (Ιωσηφίδης, 2008), που στην προκειμένη περίπτωση δύναται να αναδείξει λεπτομέρειες και πτυχές της δράσης της HELLUG, οι οποίες συνδέονται άμεσα με το κοινωνικό-πολιτισμικό

πλαίσιο της δράσης τους, το οποίο προσδιορίζεται στα χαρακτηριστικά της κοινωνίας της πληροφορίας, όπως αναλύθηκε σε προηγούμενες ενότητες.

Ο Creswell (1998) χαρακτηριστικά υποδεικνύει τις συνιστάμενες αυτές για τις οποίες η χρήση ποιοτικών μεθόδων είναι καταλληλότερη. Έτσι, καταρχήν, και σύμφωνα με τη φύση του ερευνητικού ερωτήματος (βλέπε και Λυδάκη, 2001; Flick, 2007), χρησιμοποιούνται για την άρτια περιγραφή του φαινομένου, αλλά και για την ανάλυση και ερμηνεία των καταστάσεων και ομάδων, όπως της ελληνικής έκφρασης HELLUG, απαντώντας κυρίως στα ερωτήματα «πώς» και «γιατί» (Ιωσηφίδης, 2001).

Σε δεύτερο επίπεδο ποιοτικές μέθοδοι χρησιμοποιούνται, σύμφωνα με τον Creswell (1998) όταν οι μεταβλητές του υπό έρευνα ζητήματος δεν είναι εύκολο να διασαφηνιστούν. Όσον αφορά στην ελληνική έκφραση του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού, όπου δεν υπάρχουν επαρκή ερευνητικά δεδομένα για την ερμηνεία και τις δράσεις των μελών του, η χρήση ποιοτικών μεθόδων κρίνεται απαραίτητη.

Επιπλέον με τη χρήση των ποιοτικών μεθόδων επιτυγχάνεται, όπως αναφέρει και ο Ιωσηφίδης (2001) για τη χρήση τους, η αποκάλυψη των συσχετίσεων των δρώντων του κινήματος και άλλων κοινωνικών ομάδων που εναντιώθηκαν στην κατοχύρωση των πατεντών, καθώς και η περιγραφή, ανάλυση και κατανόηση των κοινωνικών διαδικασιών που έλαβαν χώρα έτσι ώστε το Ευρωκοινοβούλιο να μην εφαρμόσει την οδηγία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Σημαντικό είναι επίσης το γεγονός ότι με τη χρήση ποιοτικών μεθόδων επιτυγχάνεται η πραγματοποίηση της μελέτης των μελών της HELLUG στο φυσικό τους χώρο, με απόρροια την αμεσότερη πρόσβαση για τη συλλογή υλικού (Creswell 1998). Τέλος ιδιαίτερα βαρύνουσας σημασίας είναι και οι παράγοντες του χώρου και του χρόνου τόσο για τον υποφαινόμενο ερευνητή όσο και για τα ερευνώμενα μέλη της HELLUG. Για το λόγο αυτό η χρήση περισσότερης της μίας μεθόδου είναι απαραίτητη ώστε να πραγματοποιηθεί στο μέγιστο δυνατό εκτεταμένη συλλογή δεδομένων.

4.4 Η χρήση μεικτών μεθόδων

Για την παρούσα έρευνα και την ανάδειξη των πτυχών των ερευνητικών ερωτημάτων η χρήση μεικτών μεθόδων είναι απαραίτητη, καθώς μπορεί να επιφέρει τα εξής:

- ✓ αύξηση της ακρίβειας και εγκυρότητας των ερευνητικών ευρημάτων
- ✓ παραγωγή της νέας γνώσης μέσω σύνθεσης των ευρημάτων που προέκυψαν από διαφορετικές προσεγγίσεις

- ✓ ανάδειξη διαφορετικών οπτικών ή λόγων για το ίδιο φαινόμενο
- ✓ μελέτη των κοινωνικών φαινομένων ως πολύπλοκων και πολυσχιδών οντοτήτων μέσω μιας πολυπρισματικής θεώρησης (Τσιώλης, 2011:)

Πέρα, όμως, από τη λεπτομερή ανάλυση, η χρήση μεικτών μεθόδων βοηθά στην καταγραφή τη «φωνής» του υποκειμένου και τις εκφράσεις του (Eisner, 1991), ζήτημα ιδιαίτερα σημαντικό για τη στοχοθετημένη δραστηριοποίηση του κινήματος, καθώς επιτρέπεται διεξοδική διερεύνηση, όπου τα άτομα διατηρούν την πραγματικότητα τους (Berg, 1998). Επιπλέον, λόγω μεγάλης πιθανότητας ύπαρξης πολυφωνίας στα μέλη του κινήματος, καθίσταται απαραίτητη η χρήση μεικτών μεθόδων, αφού προσδίδει ευελιξία για την αξιοποίηση όλης της γνώσης που δύναται να προκύψει (Bird, 2005).

Όπως χαρακτηριστικά καταγράφει ο Denzin (1988:512) *«η ερευνητική διαδικασία είναι απαραίτητο να βασίζεται σε ένα συνδυασμό μεθόδων, ώστε οι ερμηνείες του κοινωνικού κόσμου να καθίστανται όσο πιο δυνατόν αξιόπιστες»*, καθώς η χρήση διαφορετικών μεθόδων στοχεύει στην ανάδειξη διαφορετικών οπτικών του ζητήματος των πατεντών, εμπλουτίζοντας τους τρόπους κατανόησης της πολυπλοκότητας της κοινωνικής πραγματικότητας (Τσιώλης, 2011). Η χρήση μεικτών μεθόδων στην κοινωνική έρευνα επιφέρει πολλαπλά πλεονεκτήματα. Αντίθετα η χρήση μιας και μόνο μεθόδου επιφέρει περιορισμένη διερεύνηση των πτυχών της πολύπλοκης ανθρώπινης συμπεριφοράς (Cohen & Manion, 1989). Τα κοινωνικά φαινόμενα, όπως και οι δράσεις της HELLUG κατά των πατεντών, εξελίσσονται σε διαφορετικά επίπεδα, τόσο μέσω της θεσμοποιημένης έκφρασης του κινήματος όσο και σε επίπεδο απλών μελών, τα οποία *«είναι διαλεκτικά συναρθρωμένα και η γνωστική πρόσβαση σε καθένα από αυτά προϋποθέτει την εφαρμογή διαφορετικών μεθοδολογικών εργαλείων»* (Τσιώλης, 2011:). Σημειώνεται άλλωστε, σύμφωνα με τους Cohen & Manion (1989: 269) ότι με τη χρήση μίας μόνο μεθόδου υφίσταται επιλεκτική αποτύπωση της κοινωνικής πραγματικότητας, καθώς κάθε μέθοδος δεν μπορεί να είναι ουδέτερη αλλά στηρίζεται σε ένα θεωρητικό πλαίσιο βάσει του οποίου αναλύονται τα εμπειρικά δεδομένα. Μάλιστα, σύμφωνα με τον Patton (1980), είναι δυνατό να παρατηρηθούν διαφοροποιήσεις ακόμα και αντιθέσεις ανάμεσα στα δεδομένα και έτσι κατά τη διάρκεια της ανάλυσης τους, να αναδείξουν διαβαθμισμένο βαθμό αξιοπιστίας. *«Οι διαφορετικές μέθοδοι, λοιπόν, λειτουργούν αμοιβαία και σωρευτικά προς την κατεύθυνση της διασφάλισης της εγκυρότητας των ερευνητικών ευρημάτων»* (Τσιώλης, 2011:), καθώς λαμβάνεται υπόψη τόσο η σχετική ευστάθεια των θεσμοθετημένων κοινωνικών δομών όσο και οι

δυναμικές κοινωνικές μεταβολές (Kelle, 2007) που προκύπτουν στην προκειμένη περίπτωση από τα μοτίβα δράσης των μελών του κινήματος.

Από όλα όσα προαναφέρθηκαν γίνεται κατανοητό ότι για την καλύτερη κατανόηση και ερμηνεία των δράσεων των μελών του κινήματος κατά των πατεντών η χρήση μεικτών μεθόδων έρευνας είναι απαραίτητη. Για το λόγο αυτό θα χρησιμοποιηθούν οι εξής μέθοδοι για μια πλουραλιστική διερεύνηση των εκφάνσεων των δράσεων του κινήματος σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο δραστηριοποίησης: α) **η ανάλυση λόγου** των συνθημάτων που χρησιμοποίησαν τα μέλη του κινήματος σε πλήθος εκστρατειών τους σε ευρωπαϊκό επίπεδο, β) **η ανάλυση περιεχομένου** των δελτίων τύπου που εξέδιδε η ελληνική ομάδα κατά των πατεντών κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων ψήφισης της οδηγίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, γ) ημιδομημένες συνεντεύξεις σε μέλη της ελληνικής ομάδας κατά των πατεντών με τη μορφή του **focus group**.

4.5. Η ανάλυση λόγου

Η πρόσβασή των κοινωνικών δρώντων στην πραγματικότητα λαμβάνει χώρα με τη χρήση της γλώσσας, ως κυρίαρχο επικοινωνιακό μέσο αλληλεπίδρασης με τους υπόλοιπους κοινωνικούς δρώντες (Jorgensen & Phillips, 2002). Οι σχέσεις μεταξύ γλώσσας και κοινωνίας είναι άρρηκτα συνδεδεμένες (Stubbs 1983: 8). Ο Wardhaugh (1986:10-11) σχετικά αναφέρει ότι η γλωσσική δομή και συμπεριφορά μπορεί να επηρεάσει ή και να καθορίσει την κοινωνική δομή. Αυτή η θέση υποστηρίζεται και από τη θεωρία της γλωσσικής σχετικότητας των Sapir και Whorf, σύμφωνα με την οποία οι κατηγοριοποιήσεις που γίνονται στο πλαίσιο μιας γλώσσας κατευθύνουν τη σκέψη των μελών μιας γλωσσικής κοινότητας να αντιληφθεί τον κόσμο με έναν συγκεκριμένο τρόπο και όχι με κάποιον άλλο. Αυτή η αλληλεξάρτηση γλώσσας και κοινωνικής δομής, ως προς την οριοθέτηση της πράξης της χρήσης πατεντών λογισμικού, δύναται να αναλυθεί με τη χρήση της ποιοτικής μεθόδου ανάλυσης λόγου. Η εφαρμογή της ανάλυσης λόγου αφορά στα συνθήματα που χρησιμοποίησαν τα μέλη του κινήματος σε διάφορες εκστρατείες τους κατά της κατοχύρωσης των πατεντών, καθώς όπως αναφέρουν χαρακτηριστικά οι Berger & Luckmann (2003:83) *«το οικοδόμημα των νομιμοποιήσεων στηρίζεται στη γλώσσα και χρησιμοποιεί τη γλώσσα ως το κυριότερο εργαλείο του»*.

Άλλωστε και σύμφωνα με τις εγκληματολογικές μεταδομιστικές θεωρίες (Vold et al., 2002) όταν επιβάλλεται ένα κυρίαρχο μοντέλο γλώσσας από τους έχοντες εξουσία,

ουσιαστικά ελέγχεται και η σκέψη των ατόμων με αποτέλεσμα τα κοινωνικά υποκείμενα να ετεροκαθορίζονται. Έτσι για να γίνει κατανοητή η εναντίωση των μελών του κινήματος απέναντι στην κατοχύρωση των πατεντών, γίνεται ανάλυση και των ρηματικών πρακτικών που επιλέγουν να χρησιμοποιήσουν, καθώς οι λόγοι, ως δημιουργικά φαινόμενα, διαμορφώνουν διαδικασίες υποκειμενοποίησης και πρακτικές (Foucault, 1987), αναδεικνύοντας τις κύριες προβληματοθεσίες εντός του συγκεκριμένου πολιτικο-κοινωνικού-οικονομικού πλαισίου (Howarth, 2000) του υπό μελέτης ζητήματος. Για το λόγο αυτό κρίνεται ιδιαίτερα σημαντικό να αναλυθεί ο λόγος που χρησιμοποιούν τα μέλη του κινήματος σε ευρωπαϊκό επίπεδο ώστε να διαφανεί ο τρόπος με τον οποίο νοηματοδοτούν την κατοχύρωση των πατεντών αλλά και πώς αυτή η νοηματοδότηση επηρεάζει τις ευρύτερες κοινωνικο-πολιτικές πρακτικές επί του ζητήματος. Δηλαδή, διαμορφώνοντας πεδία λόγου, τα μέλη του κινήματος στοιχειοθετούνται και δρουν μέσω «*μεταβαλλόμενων νοηματικών σχέσεων ισοδυναμίας/διαφοράς*» (Laclau & Mouffe, 1985:73) σε σχέση με τις κυρίαρχες ομάδες που προσπαθούν να επιβάλλουν την κατοχύρωση των πατεντών.

Στο πλαίσιο αυτό η ανάλυση λόγου ως προς τα συνθήματα του κινήματος κρίνεται η καταλληλότερη μέθοδος, καθώς οδηγεί σε μια σφαιρική κατανόηση των κοινωνικών φαινομένων βάσει του γλωσσικού τους πλαισίου, αναδεικνύοντας την πλουραλιστικότητα τους (Γκότοβος, 1983). Άλλωστε η κοινωνία της πληροφορίας με την αυξημένη χρήση της πληροφορικής τεχνολογίας δημιουργεί νέες ορολογίες, νέες γλωσσικές συνθήκες, οι οποίες αναδύουν διαφορετικούς τρόπους κοινωνικής λειτουργίας. Οι έννοιες αυτές, προερχόμενες από την τεχνολογική τους βάση και αντανakλώντας περαιτέρω πεδία της κοινωνικής ζωής, δεν μπορούν να οριοθετηθούν με τον ίδιο τρόπο από τους εμπλεκόμενους φορείς. Έτσι, καταρχήν η ανάλυση λόγου επιτρέπει την ερμηνεία και κατανόηση του λόγου ως μορφή κοινωνικής πρακτικής (Fairclough 1989: 20) των μελών του κινήματος, εκφράζοντας «*την αναγκαιότητα να τεκμηριωθεί η σχέση των μικροσκοπικών πτυχών της κειμενικής οργάνωσης με τις κοινωνικές δομές και πρακτικές*» (Φραντζή & Γεωργαλίδου, 2007: 1250).

Περαιτέρω η ανάλυση λόγου, ως μια μέθοδος η οποία αποδίδει βαρύτητα στην εις βάθος διερεύνηση των δεδομένων και στην περαιτέρω ερμηνευτική αξιοποίησή τους (Kohlbacher, 2006), προσφέρει τη δυνατότητα ανάδειξης πρακτικών σχηματισμού ατομικών και συλλογικών ταυτοτήτων, καθώς φέρνει στην επιφάνεια τα ιδεολογικά στηρίγματα του λόγου (Teo, 2000) που εκφράζουν τα μέλη του κινήματος μέσα από τα συνθήματα τους. Το λόγο αυτό τα μέλη του κινήματος τον εκφράζουν τόσο για να

νοηματοδοτήσουν την κοινωνική πραγματικότητα, όσο και την ίδια τους την ταυτότητα, ως άτομα που βιώνουν και δρουν σε αυτή τη συγκεκριμένη πραγματικότητα. Γίνεται κατανοητό λοιπόν ότι η μελέτη του λόγου του κινήματος, μέσω της συγκεκριμένης μεθόδου, στις ευρείας μορφής δράσεις του, όπως είναι οι διαμαρτυρίες που συγκεντρώνουν μεγάλο αριθμό συμμετεχόντων και απευθύνονται στην κοινή γνώμη, είναι απαραίτητη, καθώς, σύμφωνα και με τον Fairclough (1992: 64-65) ο λόγος συμβάλλει στη διαμόρφωση: α) κοινωνικών ταυτοτήτων και θέσεων των ατόμων, β) κοινωνικών σχέσεων και γ) συστημάτων γνώσης και πίστης, στοιχεία δηλαδή που διακρίνουν ένα κοινωνικό κίνημα. Ο λόγος των συνθημάτων, δηλαδή, αντιμετωπίζεται ως ένα δίκτυο παραγωγής νοήματος (Halliday, 1978), το οποίο να μεν μελετάται σύμφωνα με τη γραμματική του οργάνωση, αλλά πέρα και πάνω από αυτή (Stubbs, 1983), δίνοντας τη δυνατότητα της ανάδειξης της σημασιολογικής του οργάνωσης.

4.7. Ανάλυση περιεχομένου

Μία από τις βασικές δραστηριότητες της HELLUG, εκφράζοντας την αντίθεση της στο ζήτημα των πατεντών, αποτέλεσε, όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενο κεφάλαιο, η δημιουργία ομάδας εργασίας της HELLUG κατά των πατεντών. Η ομάδα αυτή, σύμφωνα με τη HELLUG, αποτέλεσε τον πυρήνα των ελληνικών προσπαθειών για τη μη εφαρμογή της οδηγίας. Στο πλαίσιο αυτής της εναντίωσης, η ομάδα δημιούργησε συγκεκριμένη ιστοσελίδα, μέσω της οποίας ενημέρωνε την ελληνική κοινή γνώμη, αλλά εξέφραζε και τις θέσεις της εκδίδοντας σε τακτά χρονικά διαστήματα δελτία τύπου. Στην παρούσα έρευνα αυτά τα δελτία τύπου αναλύονται ώστε να καταστεί δυνατή η ερμηνεία των δράσεων του κινήματος σύμφωνα με τα ερευνητικά ερωτήματα που έχουν τεθεί. Η μέθοδος που χρησιμοποιείται για την ανάλυση των δελτίων τύπου είναι αυτή της ανάλυσης περιεχομένου.

Σύμφωνα με τον ορισμό των Kaid & Wadsworth (1989), η ανάλυση περιεχομένου αποτελεί την ερευνητική αυτή μέθοδο βάσει της οποίας περιγράφεται συστηματικά και ποιοτικά το δηλωτικό περιεχόμενο της πληροφορίας ποιοτικού υλικού, το οποίο προέρχεται από μέσα μαζικής ενημέρωσης, όπως ένας ιστότοπος ενημέρωσης στη συγκεκριμένη περίπτωση, μπορεί να έχει ποικιλία μορφών (Κυριαζή 1999), λόγου χάρη ανοικτές επιστολές προς το κοινό, όπως τα δελτία τύπου της ομάδας. Τελικός στόχος της χρήσης της μεθόδου, σύμφωνα με το Landsheere (1979 στο Τζανή, 2005), αποτελεί

η ερμηνεία του περιεχομένου της επικοινωνίας του γραπτού λόγου. Έτσι, για την ανάλυση των δελτίων τύπου της HELLUG, η χρήση της μεθόδου επιτρέπει καταρχήν την περιγραφική καταγραφή των δεδομένων, φτάνοντας στην ερμηνεία αυτών και αναδεικνύοντας πολλές φορές το αφανές επίπεδο που υποδηλώνει το περιεχόμενο της επικοινωνίας (Hancock, 1998).

Άλλωστε, όπως καταγράφει ο Βάμβουκας (2002) το περιεχόμενο της επικοινωνίας έχει δύο διακρίσεις, αυτή της φανεράς και αυτή της άδηλης επικοινωνίας. Οι θεωρητικοί S.C. Pierce και S.W. Morris² αποδίδουν συγκεκριμένες ιδιότητες στο περιεχόμενο της επικοινωνίας, οι οποίες οριοθετούνται σε τρία επίπεδα, το συντακτικό, το εννοιολογικό και το πραγματιστικό. Το συντακτικό επίπεδο αφορά στους κανόνες που διέπουν την επικοινωνία και συγκεκριμένα στο σχεδιασμό συστημάτων και μεθόδων κωδικοποίησης για μετάδοση, επεξεργασία και αποθήκευση της πληροφορίας. Το εννοιολογικό επίπεδο αφορά στο νόημα που φέρει, όσον αφορά τουλάχιστον στις πληροφορίες που δίνονται σε φυσική γλώσσα, οι οποίες έχουν βασιστεί σε συμφωνημένες, γραπτές ή άγραφες, πολιτισμικές και πολιτιστικές πρακτικές, ηθικές ή απλά συμφωνημένες συμβάσεις μεταξύ των μελών μιας κοινωνικής ομάδας. Στο πραγματιστικό επίπεδο σχετίζεται με την αξία της χρησιμότητάς του, η οποία καθορίζεται σε μεγάλο βαθμό από το πολιτικό, κοινωνικό, οικονομικό και πολιτισμικό υπόβαθρο του λήπτη, καθώς και με τη χρονική διάρκεια. Βάσει αυτών των συνθηκών η χρήση της συγκεκριμένης μεθόδου εξυπηρετεί τη δημιουργία σαφών περιγραφικών και επεξηγηματικών κατηγοριών που αφορούν στην πολλαπλότητα των ερμηνειών των δεδομένων (Stemler, 2001), στη νοηματοδότηση και τη χρησιμότητα των δεδομένων (Gooch et al, 2003), καθώς και στα λανθάνοντα μηνύματα (Hancock, 1998) που προκύπτουν από τα δελτία τύπου της HELLUG.

Επιπροσθέτως ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στο βάθος του υλικού της επικοινωνίας, που προκύπτει ως αποτέλεσμα από τις καθεαυτό κοινωνικές σχέσεις των μελών της ομάδας της HELLUG, καθώς η ανάλυση του ύφους των δελτίων τύπου της ομάδας στοχεύει στο να επιτευχθεί ο προσδιορισμός στοιχείων που αφορούν στις μορφές συμπεριφορών της ομάδας (Duverger, 1990).

Ο ρόλος που επιτελεί, δηλαδή η χρήση της ανάλυσης περιεχομένου για τα δελτία τύπου της ομάδας, είναι ο συστηματικός έλεγχος των κειμένων, οδηγώντας στην αναγνώριση, στην ομαδοποίηση των θεμάτων που προσεγγίζουν τα θέματα, στην

²Πηγή: (<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%BB%CE%B7%CF%81%CE%BF%>)

κωδικοποίηση αυτών, καθώς και στην ταξινόμηση και δημιουργία κατηγοριών (Τζανή, 2005). Δηλαδή η χρήση της μεθόδου λειτουργεί ως μία διαδικασία κατάρτισης, μέσω της οποίας τα θέματα των δελτίων τύπου αξιολογούνται κατάλληλα και έπειτα συσχετίζονται (Whitley et al, 2005). «*Η τυποποίηση των σχέσεων ανάμεσα στα στοιχεία και στα θέματα επιτρέπει την αποκάλυψη της δομής του υπό έρευνα κειμένου*» (Grawitz, 1979:69 στο Τζανή, 2005), εντοπίζοντας τις διάφορες συμβολικές ενότητες εννοιών (Λαμπίρη – Δημάκη, 1990) που ενυπάρχουν σε αυτά. Δεδομένου μάλιστα ότι τα δελτία τύπου της ομάδας HELLUG έχουν εκδοθεί σε διαδοχικά χρονικά διαστήματα, η χρήση της μεθόδου επιτρέπει την ταξινόμηση των θεμάτων των δελτίων σε κοινό σύστημα κατηγοριών, επιφέροντας την ανάδειξη της εξέλιξης της σκέψης, των αξιών και των δράσεων (Τρούλης 1984; Γεωργούσης, 1982 στο Τζανή, 2005).

Ωστόσο, καθώς η χρήση κάθε μεθόδου χαρακτηρίζεται από μειονεκτήματα, τα οποία σύμφωνα με τον Robson (2002: 358 στο Ιωσηφίδης, 2003:71) και τον Woodrum (1984) είναι τα εξής:

- ✓ Πολλές φορές εάν απλά παρουσιαστεί μόνο η συχνότητα εμφάνισης των μονάδων ανάλυσης, δε δίνεται έμφαση στην ερευνητική αξία της ερμηνείας των ευρημάτων.

- ✓ Η μέθοδος είναι ιδιαίτερα χρονοβόρα ως προς τη συστηματοποίηση και ανάλυση των δεδομένων.

- ✓ Παρουσιάζονται δυσκολίες ως προς τη μηχανογράφηση των δεδομένων.

- ✓ Τα διαθέσιμα γραπτά τεκμήρια μπορεί να είναι περιορισμένα και ελλιπή.

- ✓ Υπάρχει αυξημένος κίνδυνος διαστρέβλωσης των συμπερασμάτων αν δε δοθεί έμφαση στη διασταύρωση των πληροφοριών και στον έλεγχο της αξιοπιστίας του υπό μελέτη υλικού.

- ✓ Σε πολλές περιπτώσεις είναι αρκετά δύσκολο να εντοπιστούν και να τεκμηριωθούν αιτιακές σχέσεις (causal relationships). Αυτό συμβαίνει διότι δεν είναι πάντοτε ξεκάθαρο αν αυτά που αναφέρονται στα γραπτά δεδομένα αποτελούν αιτίες ή το αποτέλεσμα των υπό μελέτη κοινωνικών φαινομένων.

κρίνεται απαραίτητη και η χρήση ακόμα μίας μεθόδου, ποιοτικού χαρακτήρα, αυτής της ημιδομημένης συνέντευξης και συγκεκριμένα του focus group, ώστε να διασφαλιστεί όσο το δυνατόν περισσότερο η εγκυρότερη εξαγωγή συμπερασμάτων.

4.7. Ημιδομημένη Συνέντευξη-Focus Group

Σύμφωνα με τις Blee and Taylor (2002) η ημιδομημένη συνέντευξη ως μέθοδος έχει ιδιαίτερη σημασία όσον αφορά στην έρευνα των κοινωνικών κινήματων, καθώς συνιστά μέσο που μπορεί να γενικεύσει δεδομένα ως προς τα κίνητρα των συμμετεχόντων, αλλά και για τις δραστηριότητες των δικτύων και των οργανισμών των κινήματων. Επιθυμώντας να αναδειχθεί η κοινωνική κατασκευή του εγκλήματος μέσω της δράσης του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού καθίσταται κατανοητό ότι η χρήση της συγκεκριμένης μεθόδου είναι απαραίτητη, έτσι ώστε να αναδειχθούν οι συγκεκριμένες δράσεις του κινήματος που έχουν επιφέρει αλλαγές στο ισχύον νομοθετικό ευρωπαϊκό και κατ' επέκταση ελληνικό πλαίσιο, καθώς παράλληλα να διερευνηθούν και τα κίνητρα των ίδιων των μελών του κινήματος σε σχέση με τις διαδικασίες νομιμοποίησης και απονομιμοποίησης όσον αφορά στη χρήση και τη λειτουργία του ελεύθερου λογισμικού.

Επιπροσθέτως η ημιδομημένη συνέντευξη επιφέρει επιτυχία πρόσβασης και σε πιο εξειδικευμένα γκρουπ του κινήματος. Όπως αναφέρει ο Thompson (1988:125) «συνήθως η έκφραση του κινήματος πραγματοποιείται από τους «επίσημους» εκφραστές των οργανώσεων του κινήματος, η οποία μπορεί να είναι φιλτραρισμένη». Επιτυγχάνοντας πρόσβαση στη βάση του κινήματος αναδεικνύεται εύρος κινήτρων και οπτικών, τα οποία δε θα μπορούσαν να έρθουν στην επιφάνεια με άλλον τρόπο. Στην παρούσα έρευνα το χαρακτηριστικό αυτό της μεθόδου είναι κομβικής σημασίας, καθώς ερευνώνται οι δράσεις των ακτιβιστών του epatents, δηλαδή ενός εξειδικευμένου γκρουπ του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού στην Ελλάδα

Οι Blee and Taylor (2002) συνοψίζουν τα πλεονεκτήματα της χρήσης της συγκεκριμένης μεθόδου ως προς την έρευνα των κοινωνικών κινήματων ως εξής: πρωταρχικά η συνέντευξη είναι ιδιαίτερα βοηθητική σε θέματα τα οποία δεν έχουν μελετηθεί σε μεγάλο βαθμό ή αντίστοιχα δεν έχουν μελετηθεί συγκεκριμένες δυναμικές. Είναι εξίσου χαρακτηριστικό ότι, όσον αφορά τουλάχιστον στην ελληνική πραγματικότητα, οι δράσεις και οι δυναμικές του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού δεν έχουν μελετηθεί εις βάθος, με απόρροια αυτού η ελληνική βιβλιογραφία σε σχέση με τον εν λόγω ζήτημα να είναι περιορισμένη. Γίνεται κατανοητό λοιπόν ότι η χρήση της ημιδομημένης συνέντευξης θα επιτρέψει στον ερευνητή να αναδείξει συγκεκριμένα ζητήματα, τα οποία μέχρι στιγμής δεν έχουν ενδελεχώς προσεγγισθεί.

Κατά δεύτερον η ημιδομημένη συνέντευξη επιφέρει πρόσβαση στην εύρεση και κατανόηση του νοήματος και του προσδιορισμού των δρώντων, στην ατομική και συλλογική τους ταυτότητα, στην καταγραφή της ελπίδας και της προσδοκίας τους κριτικάροντας το παρόν και σχεδιάζοντας το μέλλον, δίνοντας τη δυνατότητα για την κατανόηση της διαμηκούς πορείας του κινήματος. Τα ζητήματα αυτά όσον αφορά στην ελληνική ομάδα ακτιβιστών του *epatents* δεν έχουν εξίσου εις βάθος διασαφηνισθεί. Τέλος η συγκεκριμένη μέθοδος επιτρέπει την αναδίφηση συναισθηματικών θεμάτων που προκύπτουν, ενώ παρέχει τη δυνατότητα της παρατήρησης των τρόπων με τους οποίους τα μηνύματα του κινήματος λαμβάνονται από τα ίδια του τα μέλη, από το αφοσιωμένο κοινό και αλλά από τους εξωτερικούς δέκτες (Gampson, 1992). Το γεγονός αυτό είναι ιδιαίτερα καθοριστικής σημασίας για την παρούσα εργασία, καθώς είναι απαραίτητο να κατανοηθούν και να ερμηνευθούν οι τρόποι με τους οποίους η ελληνική ομάδα ακτιβιστών της *epatents* επιτυγχάνουν τους στόχους τους βάσει των κριτηρίων που όρισαν οι Schumaker (1975) και Burstein (1995).

Όπως άλλωστε χαρακτηριστικά αναφέρει ο Ragin (1994) η ποιοτική μέθοδος συνιστά ένα «ανοιχτό παράθυρο» μέσα στον κόσμο των ακτιβιστών, το οποίο γενικεύει ό,τι αντιπροσωπεύουν, ενσωματώνοντας τη φωνή του υποκειμένου και ελαχιστοποιώντας τη φωνή του ερευνητή.

Ο τύπος ημιδομημένης συνέντευξης: Focus group

Εξίσου ιδιαίτερης σημασίας δεδομένο είναι για την παρούσα εργασία είναι να καθορισθεί ο τύπος ημιδομημένης συνέντευξης ο οποίος θα χρησιμοποιηθεί για την έκβαση της έρευνας της ελληνικής ομάδας ακτιβιστών της *epatents*. Στην προκειμένη περίπτωση ο τύπος είναι αυτός των ομάδων εστίασης (*focus group*).

Υπάρχουν αρκετοί ορισμοί όσον αφορά στα *focus group* στη βιβλιογραφία. Ο Kitzinger (1994) αναφέρεται στη μέθοδο αυτή ως οργανωμένη συζήτηση, ενώ ο ίδιος (1995) επικεντρώνεται στη διάδραση, οι Powell et al (1996) ορίζουν τα *focus group* ως συλλογική δραστηριότητα, ενώ οι Goss and Leinbach (1996) ως κοινωνικά γεγονότα.

Το *focus group*, δηλαδή, συνιστά μια μέθοδο ομαδικής συνέντευξης, «ένα εργαλείο άντλησης ποιοτικών δεδομένων, στοιχείων και πληροφοριών, μέσα από μια διαδικασία άμεσης αλληλεπίδρασης των συμμετεχόντων στην ομάδα για ένα συγκεκριμένο και σαφώς καθορισμένο αντικείμενο» (Ιωσηφίδης, 2003:58). Σύμφωνα με τον Krueger (1994:6) μπορούμε να περιγράψουμε ως *focus group* «μία προσεχτικά

οργανωμένη συζήτηση σχεδιασμένη να περιλαμβάνει οπτικές σε ένα καθορισμένο θέμα ενδιαφέροντος, η οποία λαμβάνει χώρα σε ένα επιτρεπτικό, μη-απειλητικό περιβάλλον.» Τα γκρουπ «επικεντρώνονται» με την έννοια του ότι εμπεριέχουν ένα είδος συλλογικής δραστηριότητας γύρω από έναν αριθμό θεμάτων, και είναι διαδραστικά ως προς τις «δυνάμεις» και τις δυναμικές τους, γεγονός το οποίο έχει και την υπέρτατη σημασία. (Litosseliti, 2003).

Η μέθοδος των focus group βρίσκει αρκετές εφαρμογές σε περιπτώσεις διερεύνησης της λειτουργίας οργανωμένων κοινωνικών ομάδων, λειτουργίας θεσμών και πλαισίων παραγωγής και εφαρμογής πολιτικής, διερεύνησης κοινωνικών καταστάσεων με έντονο το στοιχείο της ατομικής και ομαδικής αλληλεπίδρασης και της ανάγκης συντονισμού. (Ιωσηφίδης, 2003).

Βάσει λοιπόν των προαναφερθέντων θεωρητικών προσεγγίσεων και μελετώντας στην παρούσα εργασία την αλληλεπίδραση των συμμετεχόντων του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού τόσο ως προς το εσωτερικό τους, όσο και την αλληλεπίδραση με το ισχύον κοινωνικό-πολιτικό πλαίσιο για τη νομιμοποίηση ή απονομιμοποίηση συμπεριφορών ή ενεργειών σχετικές με τη χρήση του ελεύθερου λογισμικού, η συγκεκριμένη μέθοδος κρίνεται καταλληλότερη. Άλλωστε, όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο Morgan (1997:12) το focus group βασίζεται στη διάδραση μεταξύ των συμμετεχόντων σε θέματα τα οποία καθορίζει ο ερευνητής.

Παράλληλα η καταλληλότητα της μεθόδου έγκειται στο γεγονός ότι στην προκειμένη περίπτωση το υπό έρευνα αντικείμενο δεν εστιάζει τόσο στο σύνολο των δράσεων του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού σε σχέση με την νομιμοποίηση ή απονομιμοποίηση συμπεριφορών ή ενεργειών, αλλά περισσότερο συγκεκριμένα στο ζήτημα των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και ιδιαίτερα στην ομάδα ακτιβιστών που ασχολείται με το θέμα αυτό.

Επιπροσθέτως με τη χρήση της συγκεκριμένης μεθόδου «ο ερευνητής μπορεί να παρατηρήσει τον τρόπο με τον οποίο τα άτομα κατασκευάζουν τη δική τους πραγματικότητα, και παράγουν νοήματα μέσα από την ίδια τους τη λειτουργία ως γκρουπ, το οποίο μοιράζεται κοινές αντιλήψεις και συμπεριφορές για τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνεται τον εαυτό του και τον κόσμο» (Munday, 2006:101) αλλά και όπως επισημαίνει ο Gamson (1992) επιτρέπεται η μελέτη της πολιτισμικής εξωτερίκευσης του κινήματος, τον τρόπο δηλαδή με τον οποίο ο κόσμος αντιλαμβάνεται, ενσωματώνει τις ιδέες, τους στόχους, τις πρακτικές, αλλά και τις ταυτότητες των ομάδων ακτιβιστών του κινήματος. Και τα δύο αυτά στοιχεία είναι

απαραίτητα για την πραγματοποίηση της παρούσας έρευνας, καθώς χρειάζεται να μελετηθεί ο τρόπος με τον οποίο η ελληνική ομάδα ακτιβιστών επιτυγχάνει να δημιουργήσει τις συμμαχίες της εξωτερικεύοντας τις ιδέες και τους στόχους της, αναδεικνύοντας την ταυτότητα της.

Πλέον η δράση του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού, για αυτόνομη κατασκευή νοημάτων, παύει να υφίσταται σε ένα εσωτερικό πλαίσιο, στο οποίο έχει αναπτυχθεί ήδη μια κουλτούρα, και πραγματώνεται σε δημόσιο επίπεδο, ερχόμενη σε αντίθεση με την πολιτική εξουσία. Η κουλτούρα αυτή είναι αναγκαίο να μελετηθεί στην παρούσα εργασία και για το λόγο αυτό η συγκεκριμένη μέθοδος κρίνεται καταλληλότερη, καθώς το Focus group επιτρέπει στον ερευνητή να συλλέξει πληροφορίες με τέτοιο τρόπο ώστε να κατανοήσει γιατί ένα θέμα είναι τόσο εξέχον για το γκρουπ, όπως επίσης και το τι ακριβώς εξέχον παρουσιάζει το ίδιο το θέμα (Morgan, 1988).

Επίσης το focus group χρησιμοποιείται όταν υπάρχει ενδιαφέρον για τη χρήση γλώσσας της ομάδας και της κουλτούρας στην καθημερινότητα, ή όταν ο ερευνητής επιθυμεί να ανακαλύψει το βαθμό συνείδησης της ομάδας στο υπό μελέτη θέμα (Krueger, 1994). Όσον αφορά λοιπόν στις δράσεις του ελεύθερου λογισμικού, με τη δημοσιοποίηση τους, έρχεται στο προσκήνιο και το ζήτημα της ονοματοθεσίας. «Η διαδικασία ονοματοθεσίας και κατασκευής των σημασιών που συντελείται στο επίπεδο των ατόμων και στα υπόγεια δίκτυα του καθημερινού βίου είναι η πιο σημαντική όψη των σύγχρονων κοινωνικών κινήματων» (Melucci, 2002:111). Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ονοματοθεσίες αντανakλούν το πολιτισμικό πλαίσιο, από το οποίο έχουν προέλθει, ουσιαστικά αυτή η σύγκρουση είναι καθαρά πολιτισμικού χαρακτήρα ανάμεσα στην καθεστηκυία τάξη και στα κοινωνικά κινήματα. (Melucci, 2002). Μέσω αυτών των διεργασιών του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού όπου παράγονται οι γλώσσες και οι γραμματικές της αλλαγής, δύναται να εδραιωθεί η δημόσια δράση τους και να επέλθει η ανάπτυξη αυτή ενός πλουραλιστικού λόγου, ο οποίος είναι άμεσος και δεκτικός σε αντίθεση με το λόγο που αποκλείει και ο τύπος αυτός συνέντευξης επιτρέπει να αναδειχθεί.

Πλεονεκτήματα του focus group

Αν και τα focus group είναι σχετικά καινούρια μέθοδος όσον αφορά στη έρευνα των κοινωνικών κινήματων, παρουσιάζουν αρκετά πλεονεκτήματα. Το βασικό

πλεονέκτημα στη μέθοδο του focus group σε σχέση με άλλες τεχνικές συνέντευξης, έγκειται στο γεγονός ότι δίνονται εργαλεία στον ερευνητή να αναλύσει όχι μόνο όσα λέγονται κατά τη διάρκεια της συζήτησης, αλλά και το πλαίσιο καθώς και την ίδια τη διαδικασία. (Munday, 2006:102)

Ένα εξίσου από τα βασικά πλεονεκτήματα, σε αντίθεση με τις ατομικές συνεντεύξεις, είναι ότι επιτρέπουν στον ερευνητή να παρατηρήσει τις διαδράσεις για το υπό συζήτηση θέμα, οι οποίες μπορούν να επι φωτίσουν για τους τρόπους με τους οποίους οι ακτιβιστές του κινήματος παράγουν συλλογικά τα πεδία δράσης και για τους τρόπους με τους οποίους συγκροτούν και δομούν αλληλεγγύη. (Blee, Taylor, 2002:107). Επιπροσθέτως το γεγονός ότι οι συμμετέχοντες βρίσκονται σε ένα περιβάλλον που προσιδιάζει πολύ περισσότερο στο φυσικό τους, καθώς όπως αναφέρει ο Krueger (1994:19) «οι συμμετέχοντες επηρεάζουν και επηρεάζονται από τους άλλους σαν να ήταν στην πραγματική ζωή» δίνει τη δυνατότητα στον ερευνητή να κατανοήσει εις βάθος τον αρχικό στόχο της επιλογής αυτού του τύπου συνέντευξης, δηλαδή τη διάδραση μεταξύ των συμμετεχόντων.

Επίσης χρειάζεται να σημειωθεί ότι ενώ οι ατομικές συνεντεύξεις εστιάζουν στις ατομικές πεποιθήσεις και συμπεριφορές και είναι πιο εύκολο να ελεγχθούν από το συνεντευκτή, η μέθοδος του focus group στοχεύει στο να συμπεριλάβει πολυποίκιλες απόψεις και συμπεριφορές, και συχνά απαιτεί σύνθετη διαπραγμάτευση της εξελισσόμενης διαδραστικής διαδικασίας μεταξύ των συμμετεχόντων (Litosseliti, 2003:2).

Παράλληλα, σε αντίθεση με τις ατομικές συνεντεύξεις, το focus group πέραν του ότι μπορεί να καταγράψει μια πολυπλοκότητα απόψεων, είναι σε θέση να καταγράψει και μια διαδικασία συναισθημάτων, τα οποία προκύπτουν μέσα από τη συνοχή του γκρουπ. Και έτσι εάν από τους συμμετέχοντες αποδίδονται πολλαπλά νοήματα και ερμηνείες, τότε ακόμα περισσότερες αναγνώσεις μπορούν να στοιχειοθετηθούν από τον ερευνητή. (Gibbs, 1997).

Σύμφωνα με το Morgan (1997) ο τύπος αυτός συνέντευξης μπορεί να αποδώσει ένα αποτέλεσμα μεταξύ συμμετοχικής παρατήρησης και εις βάθος συνέντευξης, καθώς όπως και οι ατομικές συνεντεύξεις, επιτρέπει στον ερευνητή να αναδιφήσει στο νόημα της ερμηνείας, όπως λεκτικά εκφράζεται από την προσωπική οπτική, γνώμη και εμπειρία του κάθε συμμετέχοντα. Το focus group βασίζεται στη «διέγερση» μεταξύ των ίδιων των συμμετεχόντων (Gibbs, 1997) και σε αντίθεση με την παρατήρηση επιτρέπει να συλλεχθούν περισσότερες πληροφορίες σε λιγότερο χρόνο.

Παράλληλα η συγκεκριμένη μέθοδος παρέχει στον ερευνητή τη διορατικότητα, ώστε να κατανοήσει πώς ερμηνεύονται οι στόχοι του κινήματος από τα ίδια τα μέλη. Το γεγονός αυτό καθίσταται ιδιαίτερα σημαντικό, καθώς το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού συνιστά ένα κίνημα το οποίο απαρτίζεται από πλήθος μελών σε όλες τις δυτικές χώρες, με τους πρωτοστάτες του να εδρεύουν στην Αμερική. Γίνεται κατανοητό λοιπόν ότι οι στόχοι του κινήματος ή τα νοήματα τα οποία κατασκευάζονται από την πηγή αυτού να μη γίνονται αντιληπτά ή να μην ερμηνεύονται με τον ίδιο τρόπο από μέλη του κινήματος που βιώνουν σε ένα διαφορετικό κοινωνικό-πολιτισμικό καθεστώς, όπως αυτό της ελληνικής ομάδας ακτιβιστών σε σχέση με αυτό της ομάδας ακτιβιστών της Αμερικής.

Σύμφωνα με τον Morgan (1997) το focus group παρέχει το μέσο για την κατανόηση της σκέψης και της έκφρασης του συμμετέχοντα μέσα από την καταγραφή μιας πραγματικής συζήτησης και διάδρασης, δίνοντας το ιδιαίτερο πλεονέκτημα της δημιουργίας μιας ενεργής δυναμικής διαδικασίας μοιράσματος και σύγκρισης μεταξύ των συμμετεχόντων. Εξίσου το σημείο αυτό διακρίνεται από ιδιαίτερο ενδιαφέρον σε σχέση με την παρούσα έρευνα, καθώς η ελληνική ομάδα ακτιβιστών του epatents υπόκειται στην αιγίδα του συλλόγου φίλων χρηστών LINUX, HELLUG.

Η χρήση της μεθόδου του focus group δε διευκολύνει μόνο όσον αφορά στη συλλογή δεδομένων σε σχέση με την συλλογική ταυτότητα της υπό μελέτη ομάδας, αλλά διευκολύνει επίσης στη συλλογή δεδομένων για τη διαδικασία διάδρασης, διαπραγμάτευσης και επιβεβαίωσης μέσα από την οποία παράγεται η ταυτότητα και «διατηρείται». (Munday, 2006:100) Ο Bryman (2001) αναφέρει χαρακτηριστικά ότι το focus group παρέχει την ευκαιρία στον ερευνητή να μελετήσει πώς τα άτομα δομούν συλλογικά και αποδίδουν νόημα στα φαινόμενα. Ακριβώς αυτό το στοιχείο είναι που διαχωρίζει το focus group από άλλου τύπου ομαδικές συνεντεύξεις, είναι η έμφαση που αποδίδεται στη διάδραση και στη διεξοδική χρήση αυτής της διάδρασης ως ερευνητικό δεδομένο (Kitzinger, 1994)

Τα focus group αν και μπορούν να βοηθήσουν να εξερευνηθούν ή να γενικευθούν οι υποθέσεις εργασίας (Powell & Single 1996), «είναι αρκετά απαιτητική μέθοδος σε σχέση με το συντονισμό, την οργάνωση στη διεξαγωγή και στην επιτυχή ανάλυση, παρόλο που μοιάζουν να είναι ευκολότερα στη διεξαγωγή σε σχέση με άλλες μεθόδους» Litosseliti, (2003:9).

Βεβαίως, όμως στο πλαίσιο χρήσης της μεθόδου υπάρχουν και μειονεκτήματα, τα οποία όπως καταγράφονται στη διεθνή βιβλιογραφία (Morgan,1997; Krueger,1994; Litosseliti,2003) είναι τα εξής:

✓ Μία από τις βασικότερες δυσκολίες για την εφαρμογή της μεθόδου συνίσταται στο ρόλο που καλείται να διαδραματίσει ο συντονιστής τόσο ως προς τη διαδικασία της συζήτησης όσο και ως προς την ερμηνεία των δεδομένων, καθώς το ευέλικτο αυτό πλαίσιο δεν δίνει στο συντονιστή την ευχέρεια να έχει τον πλήρη έλεγχο της εστιασμένης συζήτησης.

✓ Επιπροσθέτως ο κάθε ερευνητής δύναται να μην είναι εκπαιδευμένος για το συντονισμό με αποτέλεσμα να μην έχει τον έλεγχο της συζήτησης και παράλληλα να παρουσιάζει με τέτοιο τρόπο τις προσωπικές τους απόψεις ώστε να επηρεάζει τα αποτελέσματα του focus group.

✓ Επιπλέον μπορεί να αποδειχθεί ιδιαίτερα δύσκολη η συγκέντρωση συγκεκριμένου αριθμού ατόμων για τη διεξαγωγή της ομάδας εστίασης την ίδια χρονική περίοδο.

✓ Υπάρχει ο κίνδυνος να προκύπτει μεγάλος όγκος πληροφοριών, πολλές από τις οποίες να μην είναι χρήσιμες.

✓ Υπάρχει ο κίνδυνος κάποιοι από τους συμμετέχοντες να επιβάλλονται κατά τη διάρκεια της συζήτησης και να μην επιτρέπουν στους υπόλοιπους να εκφραστούν.

✓ Υπάρχει ο κίνδυνος όταν χρησιμοποιείται μαγνητόφωνο ή βίντεο για την καταγραφή της συζήτησης, οι συμμετέχοντες να μην εκφράζονται ελεύθερα.

✓ Η χρήση της μεθόδου μπορεί να αποδειχθεί εξαιρετικά δαπανηρή αν για τη διεξαγωγή των ομάδων επιβάλλεται η ενοικίαση κάποιου χώρου.

✓ Η διαδικασία ανάλυσης της μεθόδου είναι εξαιρετικά χρονοβόρα.

✓ Υπάρχει ο κίνδυνος λόγω του μικρού αριθμού των συμμετεχόντων των ομάδων πολλές φορές τα ευρήματα των συνεντεύξεων να μην είναι γενικεύσιμα.

Ο ρόλος του συντονιστή

Το focus group έρχεται εις πέρας από έναν συντονιστή, ο οποίος καθοδηγεί τη συζήτηση μέσω προσεχτικά προσχεδιασμένων ανοικτών ερωτήσεων και έχοντας ο ίδιος ελάχιστη συμμετοχή. Όπως διαφαίνεται και από τα μειονεκτήματα της μεθόδου ο ρόλος του συντονιστή είναι καθοριστικός για την άρτια διεξαγωγή ενός focus group.

Σύμφωνα με τη Litosseliti, (2003:5) ένας συντονιστής χρειάζεται να διασφαλίσει ότι οι ερωτήσεις κλειδιά έχουν συζητηθεί, χωρίς οι συμμετέχοντες να έχουν ξεφύγει από το θέμα. Για να συντονιστεί επιτυχώς ένα γκρουπ απαιτείται ο συντονιστής να διακρίνεται από επικοινωνιακές, διαχειριστικές και διαπροσωπικές ικανότητες, ώστε για παράδειγμα να μπορέσει να κρατήσει τη συζήτηση επί του θέματος, χωρίς όμως να μην επιτρέψει να αναπτυχθούν νέες ιδέες, καθώς και να αποφύγει να κάνει κλειστές ή καθοδηγητικές ερωτήσεις.

Τύπος του focus group

Ο συγκεκριμένος τύπος του focus group που θα ακολουθηθεί είναι το διαπροσωπικό full focus group, γκρουπ δηλαδή από τέσσερα έως δέκα άτομα. (MacIntosh, 1993). Το focus group μπορεί να πραγματοποιηθεί σε οικείο χώρο, εκεί που μέχρι τώρα πραγματοποιούσαν τις συναντήσεις τους, αν οι συμμετέχοντες προϋπάρχουν ως γκρουπ. (Gibbs, 1997). Οπότε σχεδιάστηκε το focus group που αφορά στη διερεύνηση του ζητήματος των πατεντών λογισμικού και ειδικά στην ελληνική ομάδα epatents να λάβει χώρα με τα δέκα κύρια μέλη που ενεργοποίησαν την ομάδα και να πραγματοποιηθεί στο χώρο που μέχρι τώρα πραγματοποιούσαν τις συναντήσεις τους, δηλαδή στο εργαστήριο της HELLUG, σε αίθουσα που νοικιάζει ο σύλλογος για τη δραστηριοποίηση του. Η επιλογή αυτή πραγματοποιείται γιατί οι συμμετέχοντες χρειάζονται να νιώθουν άνετα μεταξύ τους, καθώς όπως αναφέρει ο Morgan (1988) αν οι συμμετέχοντες μοιράζονται ένα κοινό τρόπο σκέψης ή ένα παρόμοιο επίπεδο κατανόησης για το συγκεκριμένο θέμα, το αποτέλεσμα θα είναι πιο αποδοτικό. Στόχο συνιστά «η κατανόηση των παραγόντων που επηρεάζουν την ομαδική συμπεριφορά και δυναμική, όπως π.χ. ατομικοί, διατομικοί και κοινωνικοί-διομαδικοί παράγοντες όντας απαραίτητη προϋπόθεση για την ερμηνεία, την αξιολόγηση και την παρουσίαση των ποιοτικών δεδομένων που προκύπτουν» (Ιωσηφίδης, 2003:58).

Οδηγός focus group

Σύμφωνα με τους Krueger και Casey (2002) τα πρώτα λεπτά στη διαδικασία του focus group είναι καίρια. Ο συντονιστής χρειάζεται να καλλιεργήσει το έδαφος για τη συζήτηση, δημιουργώντας μια σκεπτόμενη και ταυτόχρονα επιτρεπτική ατμόσφαιρα, να

θέσει τους κανόνες και τον τόνο της συζήτησης. Για το λόγο αυτό χρειάζεται εξαρχής να είναι σχεδιασμένο το σενάριο της έναρξης. Στην παρούσα εργασία το σενάριο έναρξης σχεδιάστηκε ως εξής:

Σενάριο έναρξης

«Καλησπέρα σας και καλωσορίσατε στη σημερινή μας συζήτηση. Ονομάζομαι Αγγελική και εκπονώ τη διδακτορική μου διατριβή στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Σας ευχαριστώ για το χρόνο που διαθέτετε για να συζητήσουμε την ανάπτυξη των δράσεων της ομάδας σας και τις όποιες αλλαγές έχουν επιφέρει στο ισχύον κοινωνικό-πολιτικό πλαίσιο. Έχετε προσκληθεί για να διεξάγουμε αυτή τη συζήτηση, καθώς είστε οι κύριοι εκφραστές της ομάδας ακτιβιστών του *eratents* του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού στην Ελλάδα. Σας παρακαλώ να κατανοήσετε ότι στη συζήτηση που ακολουθεί δεν υπάρχουν σωστές και λάθος απαντήσεις, αλλά διαφορετικές απόψεις. Νιώστε ελεύθεροι να μοιραστείτε κάθε οπτική σας για τα θέματα συζήτησης που θα ακολουθήσουν, ακόμα και αν διαφέρουν οι οπτικές σας από αυτές των συνομιλητών σας. Προφανώς και όλοι θα έχετε παρατηρήσει το κασετόφωνο στο τραπέζι. Η συγκεκριμένη συζήτηση είναι απαραίτητο να καταγραφεί, καθώς δε θα επιθυμούσα να χάσω κανένα από τα σχόλια σας και είναι αδύνατον να τα καταγράψω όλα με το χέρι. Να είστε βέβαιοι ότι για την παρούσα έρευνα θα τηρηθούν οι κανόνες δεοντολογίας και το απόρρητο των ταυτοτήτων σας. Ας ξεκινήσουμε λοιπόν, μαθαίνοντας κάποιες αρχικές πληροφορίες για τον καθένα σας σύμφωνα με τη σειρά που κάθεστε. Πείτε μας λοιπόν πώς λέγεστε και που ζείτε...»

4.8. Επιλογή Στρατηγικής Δειγματοληψίας

Στην παρούσα έρευνα η επιλογή δειγματοληψίας είναι απαιτούμενη διαδικασία, εφόσον γίνεται χρήση ποιοτικών μεθόδων για τον εντοπισμό, την επιλογή και την πρόσβαση στις απαραίτητες εκείνες μονάδες που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των δεδομένων. Η δειγματοληψία είναι απαραίτητη για όλες τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται και αντιμετωπίζεται πολυδιάστατα, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορετικές μονάδες που έχουν επιλεγεί να αναλυθούν, καθώς επίσης και το κατά πόσον αυτή η διαφορετικότητα επιφέρει επικαλύψεις (Mason, 2003). Σκοπός της ακόλουθης δειγματοληψίας είναι η σύνδεση ανάμεσα στη στρατηγική που

ακολουθήθηκε και στην ανάλυση των δεδομένων ως προς την κοινωνική ερμηνεία που επιχειρούν να δομήσουν, με τέτοιο τρόπο ώστε να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του νοητικού γρίφου και των ερευνητικών ερωτημάτων της παρούσας έρευνας, ώστε να επιτευχθεί η ανάπτυξη της θεωρίας (Τσιώλης, 2010). Για το λόγο αυτό η μέθοδος δειγματοληψίας που επιλέγεται και κρίθηκε κατάλληλη και για τις τρεις ποιοτικές μεθόδους έρευνας που χρησιμοποιούνται είναι η σκόπιμη δειγματοληψία³. Η σκόπιμη δειγματοληψία είναι μια διαδικασία που περιλαμβάνει τόσο τον ορισμό αρχικών στόχων όσο και τη συνακόλουθη συστηματική αναθεώρηση τους, εάν κρίνεται απαραίτητο (Κυριαζή, 1999).

Λαμβάνοντας, λοιπόν, υπόψη τη θεωρητική και επιστημολογική προσέγγιση, το νοητικό γρίφο και τα ερευνητικά ερωτήματα, αναπτύχθηκε μια συστηματική μέθοδος λήψης και καταγραφής των αποφάσεων σχετικά με το μέγεθος του δείγματος αναφορικά και με τις τρεις μεθόδους. Στο πλαίσιο αυτή της καταγραφής καθοριστικό ρόλο διαδραμάτισαν οι εξής παράγοντες:

- ✓ ο χρονικός περιορισμός των μονάδων
- ✓ γεωγραφικές διαστάσεις (εντοπισμός μονάδων, τόπος, χώρος)
- ✓ Οργανωσιακές διαστάσεις των μονάδων
- ✓ Πολιτισμικές διαστάσεις των μονάδων
- ✓ Οικονομικοί πόροι της έρευνας

Η συστηματική αυτή καταγραφή περιγράφεται αναλυτικά στους παρακάτω πίνακες ανά μέθοδο, οι οποίοι αποτυπώνουν τους αρχικά τιθέμενους στόχους και προσδιορίζουν σε γενικές γραμμές την ποικιλία των διαφορετικών μονάδων που χρησιμοποιούνται, αναδεικνύοντας παράλληλα πώς αυτές οι μονάδες μπορούν να διατέμνουν η μία την άλλη.

Ανάλυση λόγου

Το δείγμα των συνθημάτων των μελών του κινήματος είναι επιλεγμένο ώστε να περικλείει μια ομάδα σημαντικών μονάδων από ικανό αριθμό διαμαρτυριών σε ευρωπαϊκό επίπεδο, έτσι ώστε να σχετίζονται με το ευρύτερο σύνολο των μελών του

³ Σκόπιμη ή Θεωρητική δειγματοληψία είναι η διαδικασία που αφορά την επιλογή ομάδων ή κατηγοριών προς μελέτη με κριτήριο τη σχετικότητα τους με τα ερευνητικά ερωτήματα, τη θεωρητική προσέγγιση και το αναλυτικό πλαίσιο, την αναλυτική πρακτική και πάνω από όλα την εξήγηση που οι ερευνητές αναπτύσσουν (Τσιώλης, 2010).

κινήματος και παράλληλα διευκολύνεται τόσο η πραγματοποίηση καίριων συγκρίσεων όσο και η ανάπτυξη θεωρητικών προτάσεων. Έτσι, δεδομένου ότι η εναντίωση των μελών του κινήματος στην κατοχύρωση πατεντών λογισμικού ξεκίνησε το 2003, μετά την έκδοση της κοινοτικής οδηγίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και η παρούσα έρευνα ξεκίνησε το 2008 οι πηγές δεδομένων πρόεκυψαν μέσω συστηματικής αναζήτησης στο διαδίκτυο και μέσω της προσέγγισης της ομάδας epatents της ελληνικής έκφρασης του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού. Βάσει λοιπόν των αρχικών στόχων της έρευνας και των διαθέσιμων πηγών (όπως παρατίθενται στη συνέχεια)

Στόχοι της έρευνας	Διαθέσιμες Πηγές	Διαμαρτυρίες
Προσδιορισμός και νοηματοδότηση κατοχύρωσης πατεντών	www.HELLUG.epatents.gr	On-line διαμαρτυρία http://petition.stopsoftwarepatents.eu
Νοηματοδότηση χρήσης πατενταρισμένου λογισμικού από τα μέλη του κινήματος	FFII e.V.	Εκστρατεία και πορεία, Βρυξέλλες, 08/05/2003
Αξίες και πεποιθήσεις των μελών του κινήματος	http://gallery.ffii.org	Εκστρατεία και πορεία, Λουξεμβούργο, 23/07/2003
Επιπτώσεις που επιφέρει η κατοχύρωση πατεντών	http://fsfe.org	Εκστρατεία και πορεία, Βρυξέλλες, 23/08/2003
Επιρροή δομικών παραγόντων σε σχέση με την κατοχύρωση πατεντών	http://stopsoftwarepatents.eu	Εκστρατεία και πορεία, Βρυξέλλες, 13/04/2004
Κατασκευή κοινωνικής ταυτότητας μελών του κινήματος	http://www.softwarepatents.co.uk	Εκστρατείες και πορείες σε πολλές ευρωπαϊκές πρωτεύουσες, 2004
	www.techrights.org	On-line διαμαρτυρία http://tc-world.de/
	http://www.freesoftwaremagazine.com/	Εκστρατεία και πορεία, Βρυξέλλες, 17/05/2004
	http://po-ru.com/photos/no-sw-patents-demo/	Γενική Συνέλευση του FFII, Βρυξέλλες, 29/11/2004
	http://laughingsquid.com/	Εκστρατεία και πορεία, Βρυξέλλες, 17/02/2005
	http://archive.greens-efa.eu	Συνέδριο FFII, Policy making, 01/06/2005
	http://www.docstoc.com/	Εκστρατεία και πορεία,

<http://questier.com/tag/presentations/> On line διαμαρτυρία
www.neopatents.gr

<http://nosoftwarepatents.wikidot.com/lobbies>

<http://www.flickr.com/photos/jdawg/31271131/>

<http://www.gotsoft.com/blog/the-controversial-history-of-xvid.html>

<http://pladask.net/index3.html>
<http://lwn.net/Articles/85489/>

Το δείγμα των συνθημάτων, αντικατοπτρίζοντας τις πιο πολυπληθείς συγκεντρώσεις των μελών του κινήματος σε ευρωπαϊκό επίπεδο ανά έτος δράσης (2003,2004,2005), οι οποίες προβλήθηκαν πολύ περισσότερο από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, με αποτέλεσμα την μεγαλύτερη επιρροή της κοινής γνώμης, αποτυπώνεται ως εξής:

1. Εκστρατεία και πορεία, Βρυξέλλες, 23/08/2003

Software patents kill efficient software development

Include intense lobbying if software patents. Innovation Kill.

Idea Monopolies

Software patents? Thought Control!

Innovation not litigation

2. Εκστρατεία και πορεία, Βρυξέλλες, 17/05/2004

Industry opposing software patents. Patents Kill.

Programmers find it increasingly difficult to write software.

They won't be liable to be sued for

We Kill European SME's with patents. Thanks

Commission and Council

3. Εκστρατεία και πορεία, Βρυξέλλες- Στρασβούργο, 05/07/2005

No banana republic! No software patents!

Patent inflation is not a victimless crime

Free Ideas for a free world

Merci la Commission et le Conseil !!!

Power to the parliament

Ανάλυση Περιεχομένου

Στο πλαίσιο της χρήσης της συγκεκριμένης μεθόδου για την επιλογή του δείγματος των δελτίων τύπου της ελληνικής έκφρασης του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού σημαντικό ρόλο, εφόσον όλα τα δελτία τύπου της ομάδας ήταν διαθέσιμα, διαδραμάτισε η κατανόηση των τότε τρεχόντων πολιτικών εξελίξεων για τη δημοσίευση δελτίων τύπου από την ομάδα epatents, και έτσι ο αριθμός επιλογής των δελτίων τύπου προέκυψε σύμφωνα με τους σκοπούς της σύγκρισης και των ερμηνειών του υπό μελέτη ζητήματος που επιδιώκονται στην παρούσα έρευνα.

Στόχοι της έρευνας	Διαθέσιμες πηγές	
	Δελτία τύπου/ανοικτές επιστολές ομάδας epatents.HELLUG	
	Ημερομηνία	Τίτλος
Προσδιορισμός & νοηματοδότηση κατοχύρωσης πατεντών από τη θεσμοθετημένη έκφραση του κινήματος στην Ελλάδα	06 Ιουλ 2005	Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο λέει όχι στις ευρεσιτεχνίες λογισμικού, ναι στην καινοτομία
Αξίες & πεποιθήσεις της θεσμοθετημένης έκφρασης του κινήματος στην Ελλάδα	29 Ιουν 2005	Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να προστατεύσει τη ευρωπαϊκή οικονομία από τις πατέντες

		λογισμικού -Οι έλληνες ευρωβουλευτές ν εφαρμόσουν το Σύνταγμα της χώρας
Επιπτώσεις που επιφέρει η κατοχύρωση πατεντών σύμφωνα με τη θεσμοθετημένη έκφραση του κινήματος στην Ελλάδα	13 Φεβ 2005	Λιαδήλωση ενάντια στις πατέντες λογισμικού στις 17 Φεβρουαρίου στις Βρυξέλλες
Δράσεις και κινητοποιήσεις κατά τη κατοχύρωσης των πατεντών σύμφωνα με τη θεσμοθετημένη έκφραση του κινήματος στην Ελλάδα	3 Φεβ 2005	Η επιτροπή JURI, με συντριπτική πλειοψηφία, ψηφίζει επανέναρξη της διαδικασίας για την οδηγία για τις πατέντες λογισμικού.
Δικτύωση της ελληνικής έκφρασης του κινήματος	24 Ιαν 2005	Δεύτερη καθυστέρηση στο ψήφισμα για τις πατέντες λογισμικού.
Επιρροή δομικών παραγόντων σε σχέση με την κατοχύρωση πατεντών	21 Ιαν 2005	Η οδηγία για τις πατέντες λογισμικού στον κατάλογο των «σημείων Α» του Συμβουλίου «Γεωργία και Αλιεία». Προς: Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Μπασιάκο
	11 Ιαν 2005	Το Ευρωκοινοβούλιο εξετάζει τη δυνατότητα να γυρίσει την πρόταση για τις πατέντες λογισμικού στην αρχή.
	15 Δεκ 2004	Κάτι σάπιο υπάρχει στο Συμβούλιο για την Αλιεία. Δεν είναι τα ψάρια. Η Προεδρεία της Ένωσης βιάζεται να ξεπουλήσει την Ευρώπη σε αμερικανικές πολυεθνικές μέσα στο 2004.
	18 Νοε 2004	Η Πολωνία σπάει την πολιτική συμφωνία του Συμβουλίου Υπουργών για τις πατέντες λογισμικού
	23 Οκτ 2004	Όχι στις πατέντες λογισμικού από το γερμανικό κοινοβούλιο
	21 Οκτ 2004	NoSoftwarePatents.com: Νέα εκστρατεία ενάντια στις πατέντες λογισμικού
	30 Σεπ 2004	Η πρόταση για Ευρωπαϊκή Οδηγία σχετικά με τις πατέντες λογισμικού σε μια από τις κρίσιμότερες φάσεις
	20 Ιουλ 2004	Αποκαλύψεις για παραπλάνηση των κυβερνήσεων σχετικά με τις πατέντες λογισμικού
	8 Ιουλ 2004	Το Ολλανδικό Κοινοβούλιο απαιτεί από τον Υπουργό Brinkhorst να ανακαλέσει την υποστήριξη στην οδηγία για τις πατέντες λογισμικού
	10 Ιουν 2004	Πατέντες λογισμικού: Ένας τεράστιος κίνδυνος για την οικονομία σε Ευρώπη και Ελλάδα (αναδημοσιευμένο από την Ένωση Πληροφορικών Ελλάδος)

Από τα διαθέσιμα δελτία τύπου/ανοικτές επιστολές της epatents επιλέχθηκαν τα ακόλουθα, τα οποία αντικατοπτρίζουν σε τακτά χρονικά διαστήματα τις θέσεις και τις δράσεις της ελληνικής θεσμοθετημένης έκφρασης του κινήματος.

29 Ιουν 2005	Το Ευρωκοινοβούλιο να προστατεύσει την ευρωπαϊκή
------------------------------	--

	οικονομία από τις πατέντες λογισμικού -Οι έλληνες ευρωβουλευτές να εφαρμόσουν το Σύνταγμα της χώρας
13 Φεβ 2005	Διαδήλωση ενάντια στις πατέντες λογισμικού στις 17 Φεβρουαρίου στις Βρυξέλλες
21 Ιαν 2005	Η οδηγία για τις πατέντες λογισμικού στον κατάλογο των «σημείων Α» του Συμβουλίου «Γεωργία και Αλιεία». Προς: Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Μπασιάκο
15 Δεκ 2004	Κάτι σάπιο υπάρχει στο Συμβούλιο για την Αλιεία. Δεν είναι τα ψάρια. Η Προεδρεία της Ένωσης βιάζεται να ξεπουλήσει την Ευρώπη σε αμερικανικές πολυεθνικές μέσα στο 2004.
30 Σεπ 2004	Η πρόταση για Ευρωπαϊκή Οδηγία σχετικά με τις πατέντες λογισμικού σε μια από τις κρίσιμότερες φάσεις
20 Ιουλ 2004	Αποκαλύψεις για παραπλάνηση των κυβερνήσεων σχετικά με τις πατέντες λογισμικού
10 Ιουν 2004	Πατέντες λογισμικού: Ένας τεράστιος κίνδυνος για την οικονομία σε Ευρώπη και Ελλάδα (αναδημοσιευμένο από την Ένωση Πληροφορικών Ελλάδος)

Focus group

Για τη διεξαγωγή του διαπροσωπικού focus group η διαδικασία της σκόπιμης δειγματοληψίας κατέστη απαραίτητη, καθώς η πλήρης απογραφή του ευρύτερου πληθυσμού της ομάδας epatents κατέστη αδύνατη. Το γεγονός αυτό έλαβε χώρα καθώς, μετά από ηλεκτρονική επικοινωνία του υποφαινόμενου ερευνητή με τα μέλη της ομάδας, ο ερευνητής έλαβε γνώση ότι 6 από τα δέκα ιδρυτικά μέλη της ομάδας ζουν και εργάζονται στο εξωτερικό. Έτσι για την εξυπηρέτηση των αναγκών και των σκοπών της έρευνας, ο ερευνητής αιτήθηκε τη διαθεσιμότητα των υπόλοιπων ιδρυτικών μελών της ομάδας, καθώς και απλών μελών που συμμετείχαν στο πλαίσιο της εκστρατείας κατά των πατεντών, με στόχο «*οι πληροφορίες, οι απόψεις και οι πεποιθήσεις που συγκροτούν τον κεντρικό πυρήνα να αποτελούν συνάρτηση του συνολικού κοινωνικού πλαισίου στο οποίο τοποθετείται η ομάδα*» (Moliner 2002:23). Ως απόρροια, βάσει του διαθέσιμου χρόνου των ερωτώμενων και του ερευνητή, αλλά και των γεωγραφικών διαστάσεων, επήλθε η συμμετοχή στη διεξαγωγή του focus group, τριών ιδρυτικών μελών της ομάδας, ένας εκ των οποίων είναι και ο πρόεδρος του συλλόγου της HELLUG, γεγονός που ήταν ιδιαίτερα βοηθητικό στη διεξαγωγή περαιτέρω συμπερασμάτων, καθώς και ενός ακόμα απλού μέλους, σύνολο, δηλαδή τέσσερα άτομα. Στη διεξαγωγή του focus group, σε χώρο που επέλεξαν τα ίδια τα μέλη, κλήθηκαν να απαντήσουν στον παρακάτω θεματοκεντρικό οδηγό, ο οποίος προέκυψε σε σχέση με τα ερευνητικά ερωτήματα, μετά από ανασκόπηση της βιβλιογραφίας αλλά και παλαιότερων ερευνών σχετικά με το θέμα.

Θεματοκεντρικός οδηγός

1. Ιδεολογία του κινήματος ελεύθερου λογισμικού
2. κίνημα ελεύθερου λογισμικού στην Ελλάδα
3. Ελληνική ομάδα κατά των πατεντών λογισμικού (Δικτύωση της ομάδας, διαχείριση της κοινής γνώμης, δράσεις ενάντια στην κατοχύρωση πατεντών λογισμικού)
4. Επιτυχίες της ομάδας κατά των πατεντών λογισμικού σε ευρωπαϊκό επίπεδο
5. Ελεύθερο λογισμικό και νομοθεσία

4.9 Νέα Ευρήματα

Ανάλυση νομοθετικής ρύθμισης & Εντοπισμένες Συνεντεύξεις

Ωστόσο, στο πλαίσιο της ολοκλήρωσης της ανάλυσης του Focus Group, προέκυψαν μη αναμενόμενα ευρήματα, τα οποία έρχονταν περισσότερης διερεύνησης και αφορούσαν κυρίως στη δράση μελών του HELLUG ενάντια σε Συμφωνία, κατοχυρωμένη με νόμο, της ελληνικής κυβέρνησης με την εταιρεία Microsoft το 2008 για την αγορά λογισμικού, καθώς και στη συνεργασία του HELLUG με την αστική-μη κερδοσκοπική εταιρεία ΕΛΛ/ΑΚ, αλλά και στο γεγονός ότι ευρύτερα ζητήματα κοινωνικού ελέγχου προκύπτουν μέσα από τη χρήση λογισμικών πέραν της κατοχύρωσης των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. Στη βάση αυτή η ερευνήτρια, δεδομένης της περαιτέρω απαιτούμενης διερεύνησης, προχώρησε σε δύο νέα στάδια στο πλαίσιο της ερευνητικής της διαδικασίας.

Έτσι καταρχήν πραγματοποιήθηκε έρευνα για την ανεύρεση της επιστημονικής έκθεσης, της αιτιολογικής έκθεσης, της έκθεσης της Διαρκούς Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων, των πρακτικών της Βουλής κατά τη διάρκεια της νομοθετικής εργασίας επί του συγκεκριμένου νομοσχεδίου και του ίδιου του νόμου, ο οποίος ψηφίστηκε επικυρώνοντας τη συμφωνία και στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε μία συνοπτική κριτική ανάλυση αυτών των κειμένων, σύμφωνα με τις αρχές της κριτικής εγκληματολογίας και αποδόθηκε παράλληλα μια συνολικότερη αποτίμηση των δράσεων των μελών του HELLUG.

Σε δεύτερο επίπεδο σχεδιάστηκαν οδηγοί ατομικών συνεντεύξεων με συγκεκριμένο στόχο τη διερεύνηση περισσότερων λεπτομερειών και πτυχών των ανωτέρω θεμάτων που ανέκυψαν, για την εταιρεία Microsoft, την ΕΛΛ/ΑΚ, τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων και εκ νέου για ένα από τα μέλη του

HELLUG που είχαν συμμετάσχει στη διαδικασία του Focus Group, σύμφωνα με τη διαθεσιμότητα τους. Οι οδηγοί σχεδιάστηκαν στη βάση της μεθόδου της εντοπισμένης ημιδομημένης συνέντευξης.

Η μέθοδος αυτή ακολουθήθηκε, καθώς σύμφωνα με τους Cohen & Manion, (1994:374-399), είναι η καταλληλότερη όταν ο ερευνητής εστιάζει σε μία γνωστή κατάσταση την οποία έχει αναλύσει πριν τη διεξαγωγή των συνεντεύξεων, γνωρίζει ότι τα άτομα έχουν συμμετάσχει στην κατάσταση αυτή και άρα μπορεί να διαμορφώσει τον οδηγό συνέντευξης αξιοποιώντας την ανάλυση που έχει κάνει και μπορεί να επικεντρωθεί στις υποκειμενικές εμπειρίες και απαντήσεις των ατόμων.

Στο πλαίσιο αυτό σχεδιάστηκαν οι παρακάτω οδηγοί συνέντευξης:

1. Οδηγός Συνέντευξης εταιρείας Microsoft Hellas

- ✓ Ποια είναι η θέση σας στη Microsoft Ελλάς;
- ✓ Ποια είναι η ανταπόκριση των προϊόντων της εταιρείας στην ελληνική αγορά;
- ✓ Ποιους θεωρείτε τους μεγαλύτερους ανταγωνιστές σας στην ελληνική αγορά;
- ✓ Υφίσταται ανταγωνισμός ανάμεσα στα προγράμματα της εταιρείας σας με προγράμματα ελεύθερου λογισμικού και ανοικτού κώδικα;
- ✓ Ποια είναι η γνώμη σας για τα προγράμματα ελεύθερου λογισμικού και ανοιχτού κώδικα;
- ✓ Αναφορικά με την προστασία της ιδιωτικότητας των ατόμων όσον αφορά στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων μέσω πληροφοριακών συστημάτων, ποιους κινδύνους και απειλές πιστεύετε ότι καλείται να αντιμετωπίσει ένα πληροφοριακό σύστημα της Microsoft;
- ✓ Πώς χειρίζεται η Microsoft Ελλάς τα προσωπικά δεδομένα των χρηστών της;
- ✓ Πώς καλύπτει τις προδιαγραφές για την προστασία των προσωπικών δεδομένων όπως έχουν τεθεί από την Ευρωπαϊκή Οδηγία 95/46/EK και την ελληνική νομοθεσία (Ν. 2472/97);
- ✓ Το 2008 υπογράφηκε Κύρωση Συμφωνίας Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των εταιρειών Microsoft Corporation, Microsoft Ireland Operation Limited και Microsoft Ελλάς. Στο πλαίσιο της κύρωσης της συμφωνίας αντιπαρατέθηκαν εντόνως οι χρήστες προγραμμάτων ελεύθερου λογισμικού. Κατά τη γνώμη σας, το ελληνικό κράτος ποια οφέλη αποκομίζει από αυτήν και σε ποιους περιορισμούς υπόκειται;
- ✓ Γιατί, κατά τη γνώμη σας αντιπαρατέθηκαν στην κύρωση της οι χρήστες ελεύθερου λογισμικού;

2. Οδηγός Συνέντευξης μέλους ΕΛΛΑΚ

- ✓ Πείτε μου παρακαλώ για ποιο λόγο συστάθηκε η ΕΛΛΑΚ και ποιους στόχους θέτει;
- ✓ Ποια είναι η θέση της ΕΛΛΑΚ για την κατοχύρωση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας λογισμικού στην Ευρώπη;
- ✓ Για ποιους λόγους θεωρείτε ότι προωθούνται αυτού του τύπου πολιτικές;
- ✓ Αναφορικά με την προστασία της ιδιωτικότητας των ατόμων όσον αφορά στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων μέσω πληροφοριακών συστημάτων, ποιους κινδύνους και απειλές πιστεύετε ότι καλείται να αντιμετωπίσει ένα πληροφοριακό σύστημα ανοικτού κώδικα;
- ✓ Ποιες είναι οι διαφοροποιήσεις της ΕΛΛΑΚ σε σχέση με την Ένωση Χρηστών και Φίλων Linux Ελλάδος (HELLUG);
- ✓ Γενικότερα ποιες πιστεύετε ότι είναι οι διαφορές μεταξύ προγραμμάτων ελεύθερου λογισμικού και ανοικτού κώδικα;
- ✓ Το 2008 υπογράφηκε Κύρωση Συμφωνίας Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των εταιρειών Microsoft Corporation, Microsoft Ireland Operation Limited και Microsoft Ελλάς. Ποια ήταν η θέση της ΕΛΛΑΚ απέναντι σε αυτή τη Συμφωνία;
- ✓ Ποια οφέλη και ποιους περιορισμούς έθεσε κατά τη γνώμη σας η συγκεκριμένη συμφωνία στο ελληνικό κράτος;

3. Οδηγός Συνέντευξης Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων

- ✓ Ποια είναι η θέση σας στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων;
- ✓ Περιγράψτε μου παρακαλώ συνοπτικά ποιος είναι ο ρόλος και οι αρμοδιότητες του Φορέα;
- ✓ Αναφορικά με την προστασία της ιδιωτικότητας των ατόμων όσον αφορά στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων μέσω πληροφοριακών συστημάτων, ποιους κινδύνους και απειλές πιστεύετε ότι καλείται να αντιμετωπίσει ένα πληροφοριακό σύστημα;
- ✓ Κρίνετε ότι η Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων καλύπτει τις προδιαγραφές για την προστασία των προσωπικών δεδομένων όπως έχουν τεθεί από την Ευρωπαϊκή Οδηγία 95/46/EK και την ελληνική νομοθεσία (Ν. 2472/97) ή αντιμετωπίζει κάποια προβλήματα;
- ✓ Θεωρείτε ότι ο νόμος 2472/97 θα μπορούσε να θέτει πιο αυστηρές προδιαγραφές για την καλύτερη προστασία των προσωπικών δεδομένων;
- ✓ Ποια είναι η γνώμη σας για τα προγράμματα ελεύθερου λογισμικού και ανοιχτού κώδικα; Χρησιμοποιούνται τέτοιου τύπου προγράμματα από τη ΓΓΠΣ;
- ✓ Το 2008 υπογράφηκε Κύρωση Συμφωνίας Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των εταιρειών Microsoft Corporation, Microsoft Ireland Operation Limited και Microsoft Ελλάς. Στο πλαίσιο της κύρωσης της συμφωνίας αντιπαράτεθηκαν εντόνως οι χρήστες προγραμμάτων ελεύθερου λογισμικού. Κατά τη γνώμη σας, το ελληνικό κράτος ποια οφέλη αποκομίζει από αυτήν και σε ποιους περιορισμούς υπόκειται;
- ✓ Γιατί, κατά τη γνώμη σας αντιπαράτεθηκαν στην κύρωση της οι χρήστες ελεύθερου λογισμικού;
- ✓ Βάσει αυτής της Συμφωνίας η ΓΓΠΣ είναι υποχρεωμένη να χρησιμοποιεί μόνο λογισμικά της Microsoft;

4. Θεματοκεντρικός Οδηγός συνέντευξης με μέλος του HELLUG

- ✓ Πατέντες Λογισμικού και νομικοί κίνδυνοι
- ✓ Διαφοροποιήσεις HELLUG και ΕΛΛΑΚ
- ✓ Ελεύθερο Λογισμικό και εργασία
- ✓ Κύρωση Συμφωνίας Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και Microsoft Hellas
- ✓ Ασφάλεια Δεδομένων και ελεύθερο λογισμικό
- ✓ Μέλλον του κινήματος ελεύθερου λογισμικού

Από τις τέσσερις ατομικές συνεντεύξεις που σχεδιάσθηκαν υλοποιήθηκε η συνέντευξη με μέλος που διετέλεσε στην ΕΛΛ/ΑΚ και η συνέντευξη με το μέλος του HELLUG. Από την εταιρεία Microsoft απαντήθηκε μία ερώτηση γραπτά από τον οδηγό συνέντευξης, καθώς σύμφωνα με την εταιρεία δεν υπήρχε διαθέσιμος χρόνος για συνέντευξη και σε σχέση με τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων, ενώ απεστάλη ο οδηγός συνέντευξης, δεν υπήρξε καμία απάντηση ούτε για τη διεξαγωγή της συνέντευξης ούτε για γραπτή κατάθεση των απαντήσεων.

4.10. Ζητήματα δεοντολογίας

Η συμμετοχή των μελών της epatents μέσω του Συλλόγου HELLUG αποφασίστηκε από τα ίδια τα μέλη, απολύτως εθελοντικά, αφού πρώτα, μετά από ηλεκτρονική και τηλεφωνική επικοινωνία με τον υποφαινόμενο ερευνητή, απέκτησαν επαρκή ενημέρωση σχετικά με την ιδιότητα του ερευνητή, το φορέα στον οποίο

υπάγεται, τη θεματική της έρευνας, τους σκοπούς της και τη χρήση της. Η εθελοντική συμμετοχή των μελών αποδεικνύεται από την έγγραφη ηλεκτρονικά συγκατάθεση τους για τη διεξαγωγή της, κατά τη διάρκεια της ηλεκτρονικής επικοινωνίας με τον ερευνητή. Όσον αφορά στη διαδικασία συλλογής των δεδομένων για τη δημιουργία κλίματος αποδοχής και ειλικρίνειας με τα μέλη, επισημάνθηκε εκ νέου ότι αυτή πραγματοποιείται στο πλαίσιο επιστημονικής εκπαιδευτικής έρευνας και τα αποτελέσματά της δε θα χρησιμοποιηθούν από άλλο πρόσωπο ή φορέα. Επιπλέον η διεξαγωγή του focus group έλαβε χώρα, αφού τα μέλη ενημερώθηκαν ότι η συνέντευξη καταγράφεται με ψηφιακό μαγνητοφώνακι και ότι έχουν τη δυνατότητα να διακόψουν τη συμμετοχή τους στην έρευνα, παρόλη την αρχική τους συναίνεση. Επιπροσθέτως διασαφηνίστηκε ότι θα διασφαλιστεί η ανωνυμία, η εχεμύθεια και η διαφύλαξη των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων των υποκειμένων τόσο στην περίπτωση της δημοσιοποίησης, όσο και στην περίπτωση της επεξεργασίας των στοιχείων και την αποθήκευσή τους σε βάσεις δεδομένων. Αντίστοιχες διαδικασίες ακολουθήθηκαν και για τη διεξαγωγή των εντοπισμένων ατομικών συνεντεύξεων.

Στα επόμενα κεφάλαια ακολουθεί η ανάλυση των δεδομένων. Οι μέθοδοι ανάλυσης που κυρίως χρησιμοποιήθηκαν είναι η θεματική τυπολογική και η ερμηνευτική ανάλυση. Η τυπολογική ανάλυση αφορούσε στη δόμηση του υλικού στις συγκεκριμένες θεματικές κατηγορίες. Η ανάλυση αυτού του τύπου βοήθησε στην ανάλυση της σχέσης και της σύνδεσης των διαφορετικών κατηγοριών μεταξύ τους. Με την ερμηνευτική ανάλυση επιτεύχθηκε ο στόχος της ανάδειξης του νοήματος που οι ίδιοι οι ερωτώμενοι προσδίδουν στο υπό έρευνα ζήτημα, ενώ αποδόθηκε παράλληλα η κριτική σκοπιά των υπό έρευνα θεμάτων.

Κεφάλαιο 5^ο

Ανάλυση λόγου των συνθημάτων του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού ενάντια στην κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού

Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, όπως προαναφέρθηκε, δρα αντιτιθέμενο στη λογική της εμπορευματοποίησης του λογισμικού και προάγει ένα σύστημα αξιών ελευθερίας διαχείρισης και κοινωνικής συνεργασίας επί των πληροφορικών τεχνολογιών, το οποίο χρειάζεται να επεκταθεί σε όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής. Η πρόταση της Κομισιόν για την υιοθέτηση της οδηγίας COM 2002/0047 (COD) σχετικά «με τη δυνατότητα κατοχύρωσης με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας των εφευρέσεων που εφαρμόζονται σε υπολογιστή» από το Ευρωκοινοβούλιο, ανέγειρε νέους προβληματισμούς και θέματα για τη διαχείριση των λογισμικών, άμεσα συνυφασμένα με τη λογική της εμπορευματοποίησης του, θέματα σε πλήρη αντίθεση με τις πεποιθήσεις και την ηθική που αναπτύσσει το κίνημα.

Οι δράσεις του κινήματος ενάντια στην υιοθέτηση της οδηγίας ήταν ποικίλες. Στο πλαίσιο αυτών των δράσεων διοργανώθηκε μεγάλος αριθμός εκστρατειών σε ευρωπαϊκό επίπεδο, όπου εκφράστηκαν τα αιτήματα του κινήματος. Ένας από τους κύριους τρόπους έκφρασης, αποτέλεσαν τα συνθήματα των μελών του κινήματος στο πλαίσιο των εκστρατειών, των οποίων η ανάλυση¹ είναι ιδιαίτερα σημαντική για την παρούσα εργασία. Η σημαντικότητα της έγκειται στην κατανόηση των νοηματοδοτήσεων, των αξιών, της ταυτότητας και των δράσεων των μελών του κινήματος μέσω της γλώσσας που χρησιμοποιούν, καθώς όπως αναφέρει ο Innis (1986:239) «η γλώσσα αποτελεί τον τρόπο ερμηνείας όλων των συστημάτων τόσο των λεκτικών όσο και των εξωλεκτικών». Ειδικά, στο πλαίσιο της κοινωνίας της πληροφορίας όπου οι αξίες και οι πόροι μετατοπίζονται περισσότερο στη σφαίρα του συμβολικού και εισάγονται νέοι ή διαφορετικοί γλωσσικοί κώδικες για να αποδώσουν τις έννοιες και τις οριοθετήσεις αυτών των αξιών και των πόρων, ο τρόπος χρήσης της γλώσσας διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο. Αυτό συμβαίνει γιατί, όπως αναφέρει και ο Melluci (2002:213), η γλώσσα καθιστά τα υποκείμενα ικανά να προσδώσουν νόημα στις δράσεις τους και να τις οριοθετήσουν, ενώ παράλληλα η κοινωνική δράση τους ενσωματώνεται στο λόγο τους.

Τα συνθήματα, λοιπόν στην προκειμένη περίπτωση αντικατοπτρίζουν τις κοινωνικές απόψεις και τις αξιολογήσεις των μελών του κινήματος για την κατοχύρωση

¹ Η επιλογή της τεχνικής μεθόδου ανάλυσης και δειγματοληψίας των συνθημάτων αναπτύχθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο «Ταυτότητα της Έρευνας».

πατεντών λογισμικού, τις οποίες μοιράζονται με τον υπόλοιπο κόσμο, και αποτελούν δηλαδή το λόγο² του κινήματος. Ο λόγος αυτός, σύμφωνα και με το πλαίσιο που θέτει ο Yee (1996) για τη λειτουργία του λόγου, θέτει τις προτεραιότητες των μελών του κινήματος και καθιστά γνωστές τις ιδέες και τις πεποιθήσεις τους, με απώτερο στόχο να μπορούν οι νομοθέτες να τις συμπεριλάβουν στο σκεπτικό τους και με αυτόν τον τρόπο να επηρεάσουν τις πολιτικές αποφάσεις και τις νομοθετικές ρυθμίσεις που αφορούν στην κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού σύμφωνα με τις επιδιώξεις τους.

Έτσι, η ανάλυση λόγου των συνθημάτων συνεπάγεται, στη βάση που έθεσε ο Fowler (1991) για τη χρήση της μεθόδου, μια λειτουργική κατανόηση της γλώσσας που χρησιμοποιούν τα μέλη του κινήματος ενάντια στην κατοχύρωση των πατεντών τόσο σε συντακτικό επίπεδο όσο και σε λεξιλογικό, αντικατοπτρίζοντας την ιδεολογία του κινήματος και τη χρήση των εννοιών, η οποία διαφοροποιείται από αυτή της οδηγίας, εξυπηρετώντας τις συγκεκριμένες θέσεις και απόψεις του κινήματος. Για την καλύτερη κατανόηση των νοημάτων των επιλεγμένων συνθημάτων παρατίθεται η μετάφραση τους.

Μετάφραση των Συνθημάτων

Software patents kill efficient software development

Οι πατέντες λογισμικού δολοφονούν την αποτελεσματική (αποδοτική) ανάπτυξη λογισμικού

Include intense lobbying if software patents. Innovation Kill. Idea Monopolies

Συμπεριλάβετε έντονη άσκηση πίεσης για τις πατέντες λογισμικού. Θάνατος της Καινοτομίας. Μονοπώλια Ιδεών

Software patents? Thought Control!

Πατέντες λογισμικού; Έλεγχος της Σκέψης!

Innovation not litigation

Καινοτομία όχι προσφυγές

Industry opposing software patents. Patents Kill.

Η βιομηχανία εναντιώνεται στις πατέντες λογισμικού. Οι πατέντες δολοφονούν

Programmers find it increasingly difficult to write software. They won't be liable to be sued for

Οι προγραμματιστές βρίσκουν ιδιαίτερα δύσκολο το να γράψουν λογισμικό. Δεν θα είναι υπόλογοι αν μηνυθούν για αυτό

We Kill European SME's with patents. Thanks Commission and Council

Δολοφονούμε τις Ευρωπαϊκές Επιχειρήσεις Λογισμικού με τις πατέντες. Ευχαριστούμε την Κομισιόν και το Συμβούλιο

No banana republic! No software patents!

Όχι στη δημοκρατία της Μπανανίας! Όχι στις πατέντες λογισμικού!

Patent inflation is not a victimless crime

Η πληθώρα των πατεντών δεν είναι ένα έγκλημα άνευ θυμάτων

² Για τη θεωρητική λειτουργία του discourse βλέπε Van Dijk, 1998.

Free Ideas for a free world

Ελεύθερες Ιδέες για έναν ελεύθερο κόσμο

Merci la Commission et le Conseil !!!

Ευχαριστούμε την Κομισιόν και το Συμβούλιο!!!

Power to the parliament

Δύναμη στο κοινοβούλιο

Ανάλυση των συνθημάτων

Ο Fairclough (1989:43-45) υποστηρίζει ότι η χρήση του λόγου που επιλέγει μια κοινωνική ομάδα αντικατοπτρίζει το πεδίο των συγκρούσεων που αναπτύσσεται μεταξύ αυτής και της εξουσίας και θεωρεί ότι ο λόγος τους αποτελεί κοινωνική πρακτική. Αντίστοιχα ο Van Dijk (1998:33) υποστηρίζει ότι η ιδεολογική πλατφόρμα των κοινωνικών συγκρούσεων ανάμεσα στις ισχυρές κοινωνικά ομάδες και τις πιο αδύναμες σημασιοδοτείται μέσα από τη χρήση του λόγου, και ανάλογα με την ομάδα που εκφέρει το λόγο, δίνεται έμφαση στις καλές πρακτικές-δράσεις της και αντίστοιχα αρνητική έμφαση στις δράσεις της αντίπαλης ομάδας, ενώ γίνεται προσπάθεια να μετριασθεί η όποια καλή πρακτική της αντίπαλης ομάδας. Στο συγκεκριμένο παράδειγμα, καταρχήν στο σύνολο των συνθημάτων αντικατοπτρίζεται η εναντίωση των μελών του κινήματος στην κατοχύρωση των πατεντών και παρουσιάζονται οι αρνητικές επιπτώσεις που μπορεί να επιφέρει μια τέτοια νομοθετική ρύθμιση, αναδεικνύοντας ότι οι δράσεις του κινήματος προσανατολίζονται στην αποτροπή της ρύθμισης, ενώ ταυτόχρονα αποτελούν μια προσπάθεια ανάπτυξης μιας διαλεκτικής σχέσης μεταξύ της κοινωνικής πρακτικής τους και των κοινωνικών δομών που εμπλέκονται στη διαδικασία νομιμοποίησης της κατοχύρωσης.

Επιπλέον, όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα, τα συνθήματα έχουν πολυδιάστατη λειτουργία και δεν μεταφέρουν μονάχα ένα νόημα, αλλά αναφέρονται σε πλήθος κοινωνικών δομών και διαδικασιών που αφορούν στην κατοχύρωση των πατεντών. Για το λόγο αυτό η ανάλυση τους στη συνέχεια θα πραγματοποιηθεί στη βάση των λειτουργιών που καταγράφουν οι Thwaites *et al* (1994:18) ως αναγκαίες για τη νοηματοδότηση του εκάστοτε λόγου που αναλύεται και είναι οι εξής:

✓ **Λειτουργίες σημασίας: α)** Η αναφορική λειτουργία, στο συγκεκριμένο παράδειγμα δηλαδή, σε ποιο περιεχόμενο αναφέρονται τα συνθήματα, **β)** η μεταγλωσσική, στο συγκεκριμένο παράδειγμα δηλαδή, μέσα από ποιους κώδικες τα

συνθήματα μπορούν να ερμηνευθούν, γ) η τυπική, στο συγκεκριμένο παράδειγμα δηλαδή, ποια είναι η δομή των συνθημάτων.

✓ **Λειτουργίες προσαγόρευσης:** α) η εκφραστική, στο συγκεκριμένο παράδειγμα δηλαδή, ποιος είναι ο εκφραστής των συνθημάτων, β) η παρορμητική, στο συγκεκριμένο παράδειγμα δηλαδή, σε ποιους απευθύνονται τα συνθήματα, γ) η φατική, στο συγκεκριμένο παράδειγμα δηλαδή, ποια σχέση δημιουργείται μεταξύ των εκφραστών των συνθημάτων και αυτών στους οποίους απευθύνονται.

✓ **Λειτουργίες πλαισίου:** Το κοινωνικό πλαίσιο, στο οποίο αναπτύσσονται τα συνθήματα.

Τα συγκεκριμένα συνθήματα αποτελούν τον χάρτη³ των αξιών, των θέσεων και των δράσεων του κινήματος απέναντι στην κατοχύρωση των πατεντών. Πέραν λοιπόν της ανάλυσης των λειτουργιών για κάθε σύνθημα είναι απαραίτητη και η ταξινόμηση τους, σύμφωνα με τα αιτήματα που εκφράζει κάθε σύνθημα, σε θεματικές κατηγορίες. Οι κατηγορίες αυτές αφορούν στον προσδιορισμό των εξής εννοιών βάσει της κατοχύρωσης των πατεντών: α) Καινοτομία και Ανάπτυξη, β) Επιχειρηματικότητα, γ) Δημοκρατία, δ) Ελευθερία, ε) Νομικό καθεστώς.

Θεματική ταξινόμηση των συνθημάτων

Καινοτομία και Ανάπτυξη

1. *Software patents kill efficient software development*
2. *Include intense lobbying if software patents. Innovation Kill. Idea Monopolies*

Επιχειρηματικότητα

1. *Industry opposing software patents. Patents Kill.*
2. *We Kill European SME's with patents. Thanks Commission and Council*

Δημοκρατία

1. *No banana republic! No software patents!*
2. *Merci la Commission et le Conseil !!!*
3. *Power to the parliament*

Ελευθερία

1. *Software patents? Thought Control!*
2. *Free Ideas for a free world*

Νομικό καθεστώς

1. *Innovation not litigation*
2. *Programmers find it increasingly difficult to write software. They won't be liable to be sued for*
3. *Patent inflation is not a victimless crime*

³ Σύμφωνα με τον Fowler (1991) ο λόγος που προβάλλει μια κοινωνική ομάδα για την προώθηση των αιτημάτων της συνιστά το χάρτη των θεμάτων, των εννοιών, των διαδικασιών και των σχέσεων μέσω του οποίου οι πολιτισμικές αξίες της ομάδας επικοινωνούνται.

A) Καινοτομία & Ανάπτυξη

Τα μέλη του κινήματος απευθύνονται στην κοινή γνώμη, στα πολιτικά κόμματα, στους ευρωβουλευτές και καταγράφουν ότι οι πατέντες λογισμικού «δολοφονούν» την ανάπτυξη και την καινοτομία⁴, ενώ προάγουν μονοπώλια για τις ιδέες. Τα κυρίαρχα θέματα λοιπόν που αναδεικνύονται στα δύο αυτά συνθήματα είναι η διαχείριση της καινοτομίας και η παραγωγή ιδεών ως προς την ανάπτυξη του λογισμικού. Διαφαίνεται λοιπόν από τη χρήση της λέξης «δολοφονούν» ότι τα μέλη θεωρούν την κατοχύρωση των πατεντών μια εξαιρετικά καταστροφική διαδικασία για τη δημιουργία λογισμικού, δεδομένου ότι κάνουν παραλληλισμό με το ύψιστο αγαθό, όπως οριοθετείται στις σύγχρονες δυτικές κοινωνίες, αυτό της ανθρώπινης ζωής. Θεωρούν, δηλαδή ότι η κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού αποτελεί μια εγκληματική πράξη απέναντι στις δραστηριότητες τους ανάπτυξης και δημιουργίας λογισμικού και ως έγκλημα τη νοσηματοδοτούν. Η καινοτομία και η ανάπτυξη του λογισμικού για τα μέλη του κινήματος είναι καθοριστικής σημασίας, καθώς πέραν των τεχνολογικών έχει κοινωνικές προεκτάσεις, που αφορούν στην ισότιμη κατανομή συμβολικών πόρων στην κοινωνία της πληροφορίας. Τέτοιες τύπου εφαρμογές του ελεύθερου λογισμικού είναι ο περιηγητής ιστού Firefox, η μηχανή διαδικτυακού ημερολογίου Wordpress, ο δέκτης περιεχομένου αυτόματης διανομής Juice, οι οποίες δεν θα μπορούσαν να αναπτυχθούν με την κατοχύρωση των πατεντών.

Παράλληλα είναι ιδιαίτερα σημαντικό να αναδειχθεί η νοσηματοδότηση των κυρίαρχων αυτών εννοιών των συνθημάτων σε σχέση με τη νοσηματοδότηση των εννοιών, όπως αυτές αποδίδονται στο θεσμικό σύστημα λόγου της οδηγίας και να γίνουν κατανοητές οι διαφοροποιήσεις. Στην οδηγία λοιπόν που προτείνεται από την Κομισιόν καταγράφεται: *«Η⁵ υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς συνεπάγεται την κατάργηση των περιορισμών στην ελεύθερη κυκλοφορία και την εξάλειψη των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και, ταυτοχρόνως, τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος ευνοϊκού για την καινοτομία και τις επενδύσεις. Σε αυτό το πλαίσιο, η προστασία των*

⁴ Σύμφωνα με τον ορισμό της καινοτομίας, που προτείνει ο ΟΟΣΑ στο «εγχειρίδιο Frascati», πρόκειται για την μετατροπή μιας ιδέας σε εμπορεύσιμο προϊόν ή υπηρεσία, λειτουργική μέθοδο παραγωγής ή διανομής - νέα ή βελτιωμένη - ή ακόμα σε νέα μέθοδο παροχής κοινωνικής υπηρεσίας.

⁵<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A5-20030238+0+DOC+XML+V0//EL#title1>

εφευρέσεων με την έκδοση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας είναι ουσιώδες στοιχείο για την επιτυχία της εσωτερικής αγοράς. Η αποτελεσματική και εναρμονισμένη προστασία των εφευρέσεων που εφαρμόζονται σε υπολογιστή σε όλα τα κράτη μέλη είναι ουσιαστικής σημασίας για τη διατήρηση και την προώθηση των επενδύσεων στον τομέα αυτό.»

Από το παραπάνω απόσπασμα είναι εμφανές ότι η Κομισιόν νοηματοδοτεί την καινοτομία μόνο με όρους οικονομίας, στοχεύοντας στην αύξηση των επενδύσεων, υποστηρίζοντας ότι οι επενδύσεις θα βελτιωθούν με την κατοχύρωση των πατεντών, σε αντίθεση με τα μέλη του κινήματος τα οποία προσδιορίζουν την καινοτομία πολυδιάστατα. Η καινοτομία, δηλαδή δεν αντιμετωπίζεται μόνο οικονομικός παράγοντας ανάπτυξης, αλλά και ως κοινωνικός. Τα μέλη του κινήματος αντιτίθενται στην πλήρη εμπορευματοποίηση του λογισμικού και δηλώνουν ότι μέσω των δράσεων τους, ασκούν πίεση, θεωρώντας ότι η δημιουργική ανάπτυξη λογισμικού δεν μπορεί να είναι μονοπώλιο και να αντιμετωπίζεται με όρους σκληρού παρεμβατισμού, αλλά είναι δικαίωμα. Η έκφραση άσκησης πίεσης υποδηλώνει ότι τα μέλη του κινήματος θεωρούν ότι δύνανται να επηρεάσουν τις πολιτικές αποφάσεις και καθιστούν ενεργούς μετόχους τους εαυτούς τους σε αυτή τη διαδικασία.

Οι συγκεκριμένες πρακτικές λόγου που χρησιμοποιούνται στα συνθήματα αναδεικνύουν ένα τμήμα της ταυτότητας τους, το οποίο είναι συνδεδεμένο άμεσα με την πολυπλοκότητα της κοινωνία της πληροφορίας. Η καινοτομία και η ανάπτυξη θεωρούνται αξίες και συνιστούν ουσιαστικά χαρακτηριστικά της ταυτότητας τους, τα οποία υπερασπίζονται μέσα από τις δράσεις τους και τα προβάλλουν στο λόγο τους. Δεδομένου λοιπόν, ότι ο λόγος των συνθημάτων αντικατοπτρίζει τον πυρήνα των αξιών και της κοσμοθεώρησης του κινήματος, αλλά και τον πυρήνα των πολιτικών που χρειάζεται να υιοθετηθεί από τους φορείς άσκησης πολιτικής και νομοθεσίας, επιχειρείται η εξής καταγραφή⁶:

Πυρήνας Αξιών των Συνθημάτων

Η ανάπτυξη και η καινοτομία λογισμικού είναι πολιτισμικό δικαίωμα των πολιτών, το οποίο προκύπτει ως δικαίωμα βάσει των συνθηκών που επικρατούν στη σύγχρονη κοινωνία της πληροφορίας. Η δράση των μελών του κινήματος εστιάζεται στην υπεράσπιση αυτού του δικαιώματος.

Πυρήνας Πολιτικών

⁶ Μια τέτοιου τύπου καταγραφή παρουσιάζει η Sandra Gray στο άρθρο της “Can we measure the influence of social movements?”, για το discourse του κινήματος των Γυναικών της Νέας Ζηλανδίας, στο πλαίσιο του Σεμιναρίου Political Science, RSSS, ANU, 18/09/2002.

Η κατοχύρωση πατεντών λογισμικού θίγει το συγκεκριμένο δικαίωμα και δεν πρέπει να νομιμοποιηθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Οι πολίτες είναι ενεργοί μέτοχοι των πολιτικών διαδικασιών.

B) Επιχειρηματικότητα

Τα συγκεκριμένα συνθήματα παρουσιάζουν όχι μόνο την αντίθεση των μελών του κινήματος απέναντι στην κατοχύρωση των πατεντών, αλλά και την αντίθεση των μικρών επιχειρήσεων λογισμικού που δραστηριοποιούνται στην Ευρώπη. Αναδεικνύουν ότι από την προτεινόμενη οδηγία δεν πλήττεται μόνο η κοινότητα του ελεύθερου λογισμικού, αλλά και πλήθος ευρωπαϊών πολιτών που δραστηριοποιούνται και εργάζονται στην ανάπτυξη λογισμικού, ακόμα και αν αυτό είναι ιδιόκτητο. Και στα δύο αυτά συνθήματα η λέξη «δολοφονώ» που χρησιμοποιείται για να περιγράψει τις επιπτώσεις των πατεντών λογισμικού είναι χαρακτηριστική και υποδηλώνει εκ νέου τη νοσηματοδότηση της κατοχύρωσης ως εγκληματική πράξη. Η χρήση πρώτου πληθυντικού προσώπου “we kill” αναδεικνύει τη θέση του κινήματος ότι η δραστηριοποίηση των πολιτών χρειάζεται να είναι άμεση, διαφορετικά θα φέρουν και οι ίδιοι ευθύνη, εάν επέλθει η νομιμοποίηση των πατεντών, παρόλο που απευθύνονται με ειρωνεία στα διοικητικά όργανα της Ε.Ε. “thanks Commission and Council”. Επιπλέον η έμφαση στις ευρωπαϊκές μικρομεσαίες επιχειρήσεις λογισμικού αναδεικνύει ότι στην Ευρώπη δραστηριοποιούνται κυρίως μικρομεσαίες επιχειρήσεις και παράλληλα υποδηλώνει την αντιπαράθεση που αναπτύσσεται μεταξύ των μελών του κινήματος και των μεγάλων βιομηχανιών λογισμικού που εδρεύουν στις ΗΠΑ και την Ιαπωνία.

Το κυρίαρχο λοιπόν ζήτημα που αναπτύσσεται από τα δύο αυτά συνθήματα είναι ότι η κατοχύρωση πατεντών θα επέβαλλε στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις την τεχνητή αύξηση του κόστους λογισμικού, εφόσον θα ήταν υποχρεωμένες να αγοράζουν πατέντες για να μπορέσουν να ανταγωνιστούν τις μεγάλες βιομηχανίες, ενώ μέχρι τότε ακόμα και η πιο μικρή εταιρεία μπορούσε να δημιουργήσει ένα πολύ επιτυχημένο προϊόν λόγω του μικρού κεφαλαίου που απαιτούνταν. Η θέση του περιοδικού *Der Spiegel*⁷, τον Ιούνιο του 2004, χαρακτηριστικά θέτει το πώς πλήττονται οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις στην

⁷ Το *Der Spiegel* είναι εβδομαδιαίο περιοδικό που εκδίδεται στο Αμβούργο της Γερμανίας. Παρουσιάζει διεθνείς ειδήσεις, ειδήσεις από τη Γερμανία και οικονομικά νέα. Ιδρύθηκε το 1946 στο Ανόβερο από τον Rudolf Augstein. Το περιοδικό τυπώνεται σε 1 εκατομμύριο αντίτυπα την εβδομάδα και εκθέτει ισχυρές απόψεις για πολλά θέματα, ιδιαίτερα για πολιτικά. Για πολλά χρόνια ήταν το μοναδικό μεγάλο εβδομαδιαίο περιοδικό πολιτικού περιεχομένου, και θεωρείται μέχρι σήμερα ιδιαίτερα αντικειμενικό.

Ευρώπη, «Οι πατέντες λογισμικού δημιουργούν θέσεις εργασίας στο Ρεντμόντ, αλλά όχι στο Μόναχο⁸».

Αντίθετα, όπως φαίνεται από το απόσπασμα της οδηγίας, «Η⁹ ανταγωνιστική θέση της ευρωπαϊκής βιομηχανίας σε σχέση με τους βασικούς εμπορικούς της εταίρους θα βελτιωθεί εάν εξαλειφθούν οι σημερινές διαφορές όσον αφορά την έννομη προστασία των εφευρέσεων που εφαρμόζονται σε υπολογιστή και εάν καταστεί διαφανές το νομικό καθεστώς», η Κομισιόν δεν οριοθετεί την κατοχύρωση των πατεντών ως πλήγμα για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, αλλά υποστηρίζει ότι θα βελτιωθούν οι συνθήκες του ανταγωνισμού αν ομογενοποιηθεί το νομικό καθεστώς της Ευρώπης με αυτό των ΗΠΑ. Η διαφοροποίηση του λόγου του κινήματος με αυτόν της Κομισιόν είναι ξεκάθαρη και αντανάκλα τη διαφοροποίηση στον προσανατολισμό των δράσεων τους. Ο λόγος της οδηγίας θέτει στο προσκήνιο την επιρροή των νομικών ρυθμίσεων για τον προσδιορισμό των συνθηκών της αγοράς λογισμικού, αναδεικνύοντας την αλληλεπίδραση του νομικού πλαισίου και της αγοράς στην κοινωνία της πληροφορίας. Από την άλλη πλευρά ο λόγος των συνθημάτων και η εναντίωση στις πατέντες λογισμικού υποδηλώνουν τη θέση του κινήματος ότι ως προς την ανάπτυξη του λογισμικού δεν είναι απαραίτητη η νομική παρεμβολή, καθώς δεν υποστηρίζει τα συμφέροντα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Έτσι ο πυρήνας των αξιών και των πολιτικών των συνθημάτων καταγράφεται ως εξής:

Πυρήνας Αξιών των Συνθημάτων

Το κίνημα εναντιώνεται στην εμπορευματοποίηση του λογισμικού από τις μεγάλες βιομηχανίες. Η ελεύθερη ανάπτυξη λογισμικού αποτελεί παράγοντα οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης. Η υπεράσπιση αυτής της ελευθερίας είναι ευθύνη των πολιτών και των πολιτικών.

Πυρήνας Πολιτικών

Η Κομισιόν και το Συμβούλιο χρειάζεται να αναθεωρήσουν τις θέσεις τους. Η εφαρμογή νομικού πλαισίου για τη διαχείριση του λογισμικού πρέπει να προστατεύει τα συμφέροντα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

⁸ Πηγή: <http://www.nosoftwarepatents.com/gr>

⁹ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A5-20030238+0+DOC+XML+V0//EL#title1>

Γ) Δημοκρατία

Τα συγκεκριμένα συνθήματα αντικατοπτρίζουν τη θέση του κινήματος ως προς τις επιπτώσεις που θα επιφέρει η κατοχύρωση των πατεντών επί των δημοκρατικών διαδικασιών ολόκληρης της Ευρώπης. Η άρνηση «στη Δημοκρατία της Μπανανίας¹⁰», όπως χαρακτηριστικά αναφέρει το σύνθημα αναδεικνύει το πόσο αρνητικά νοηματοδοτούν την κατοχύρωση των πατεντών, θεωρώντας ότι δεν προάγει μια δημοκρατία κοινωνικής προόδου και ευημερίας, αλλά αντίθετα οδηγεί σε ένα ιδιαίτερα οπισθοδρομικό κοινωνικο-οικονομικό μοντέλο που δε συμβαδίζει με τις σύγχρονες συνθήκες της κοινωνίας της πληροφορίας και τις ανάγκες των πολιτών. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει και ο Melluci (2002:263-267) «η σύγχρονη δημοκρατία δεν μπορεί να λειτουργεί ως εργαλείο εξασφάλισης συμφερόντων και ανταγωνισμού των πόρων διακυβέρνησης, αλλά απαιτεί καινούριες συνθήκες που αναγνωρίζουν την αυτονομία των διεργασιών βάσει των οποίων τα υποκείμενα και οι συλλογικότητες νοηματοδοτούν τη δράση τους». Το κίνημα, λοιπόν, του ελεύθερου λογισμικού μέσα από τα συγκεκριμένα συνθήματα προβάλλει ότι η κοινωνική πρακτική του, αυτή της ελεύθερης διαχείρισης του λογισμικού μπορεί να οδηγήσει σε ένα εναλλακτικό μοντέλο κοινωνικής ανάπτυξης, του οποίου οι δομές σέβονται τη διαφορετικότητα. Για το λόγο αυτό τα συνθήματα του στρέφονται κριτικά προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Συμβούλιο που προάγει την άκριτη εμπορευματοποίηση του λογισμικού, ενώ επιζητείται η ενδυνάμωση του Ευρωκοινοβουλίου, αναδεικνύοντας, όπως φαίνεται από την έλλειψη ρημάτων στα συνθήματα, μια ιδιαίτερα ενεργητική στάση των δρώντων και προς τις δύο πλευρές. Έτσι από τη μία πλευρά καλλιεργούν μια αρνητική αναπαράσταση για τα διοικητικά όργανα της Ε.Ε. και από την άλλη επιζητούν την υποστήριξη του Ευρωκοινοβουλίου, καθώς όπως αναφέρουν και οι Jenkins & Klandermans (1995), για να επιτύχει ένα νέο κοινωνικό κίνημα την αλλαγή της δημόσιας πολιτικής και της νομοθεσίας είναι απαραίτητη η υποστήριξη του κράτους. Στην προκειμένη περίπτωση λοιπόν που το Ευρωκοινοβούλιο είναι επιφορτισμένο με το καθήκον της νομοθετικής εξουσίας, τα μέλη του κινήματος απευθύνονται σε αυτό και μέσα από τα συνθήματα τους επιχειρούν να αναδείξουν έναν διαφορετικό λόγο από τον

¹⁰ «Σύμφωνα με τον White (1984) ο προσδιορισμός “banana republic” είναι όρος της πολιτικής επιστήμης, ο οποίος αναφέρεται σε μια χώρα πολιτικά ασταθή της οποίας η οικονομία βασίζεται κατά κύριο λόγο στην εξαγωγή περιορισμένων φρούτων ή λαχανικών. Χαρακτηρίζεται τυπικά από διαστρωματομένες κοινωνικές τάξεις, συμπεριλαμβάνοντας μια μεγάλη εξαθλιωμένη εργατική τάξη, η οποία διοικείται από μια πλουτοκρατία, η οποία αποτελείται από την elite του επιχειρηματικού, πολιτικού και στρατιωτικού κόσμου». Πηγή: http://en.wikipedia.org/wiki/Banana_republic#cite_note-GREED-2

κυρίαρχο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και να μεταφέρουν αυτό το λόγο στη σφαίρα δράσης της πολιτικής. Χαρακτηριστικό άλλωστε είναι το γεγονός ότι σε κανένα άρθρο της οδηγίας δεν υφίσταται καμία αναφορά σε δημοκρατικές αξίες και αρχές.

Έτσι ο πυρήνας των αξιών και των πολιτικών των συνθημάτων καταγράφεται ως εξής:

Πυρήνας Αξιών των Συνθημάτων

Η κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού ταυτίζεται με κοινωνική, οικονομική και πολιτική οπισθοδρόμηση. Οι όροι της σύγχρονης δημοκρατίας είναι απαραίτητο να διασφαλίζουν ισότητα ως προς την πρόσβαση στην πληροφορία.

Πυρήνας Πολιτικών

Οι πολιτικές και νομοθετικές αποφάσεις της Ε.Ε. που αφορούν στη διαχείριση του λογισμικού οφείλουν να προάγουν την κοινωνικο-οικονομική ανάπτυξη, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες όλων των κοινωνικών ομάδων.

Δ) Ελευθερία

Τα συγκεκριμένα συνθήματα απευθύνονται στο σύνολο της κοινής γνώμης και των πολιτικών φορέων, συμπυκνώνοντας σε μικρές προτάσεις χωρίς ρήματα τόσο τη βασική θέση του κινήματος για τις πατέντες, την οριοθέτηση τους δηλαδή ως μέσο κοινωνικού ελέγχου, όσο και την κυρίαρχη αξία του κινήματος, αυτή της ελευθερίας διαχείριση των πληροφορικών τεχνολογιών με επέκταση στην κοινωνική ζωή. Η έλλειψη ρημάτων αναδεικνύει τόσο την άμεση αρνητική επίδραση των πατεντών όσο και την ενεργητική στάση των μελών για την διεκδίκηση ενός «ελεύθερου κόσμου». Η ελευθερία των ιδεών διατείνεται ως το κυρίαρχο ζήτημα, γιατί παρόλο που η νομιμοποίηση των πατεντών δε θα επέφερε αλλαγές στη νομοθεσία για την ελευθερία της πληροφόρησης, ωστόσο θα έδινε τον έλεγχο στις μεγάλες εταιρείες λογισμικού ως προς τη διαχείριση των τεχνολογιών επικοινωνίας και ενημέρωσης των οποίων η λειτουργία βασίζεται όλο και περισσότερο στην ανάπτυξη λογισμικού. Το γεγονός αυτό πρακτικά συνεπάγεται ότι οι μεγάλες εταιρείες λογισμικού θα μπορούσαν να έχουν τον έλεγχο του περιεχομένου της πληροφορίας που διακινείται όσο και του περιεχομένου της επικοινωνίας των χρηστών. Ειδικά, λοιπόν για το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού η κατοχύρωση θα ήταν επιβλαβής, καθώς οι προγραμματιστές του δε θα μπορούσαν να δημιουργήσουν νέο πηγαίο κώδικα, οπότε δε θα μπορούσαν να επιτευχθούν και οι

στόχοι του ως προς την επέκταση των κοινωνικών ελευθεριών στις πληροφορικές τεχνολογίες σε όλες τις κοινωνικές πρακτικές.

Έτσι, για παράδειγμα, υπηρεσίες, όπως το sourceforge, το οποίο παρέχει δωρεάν προγράμματα και εφαρμογές ελεύθερου λογισμικού/ανοιχτού κώδικα, τα οποία σε οποιαδήποτε μορφή έχουν αξιοποιήσει σήμερα περισσότεροι από 4.000.000 χρήστες¹¹ (την περίοδο του 2003 υπήρχαν καταγεγραμμένοι πάνω από 450.000 χρήστες, ενώ γύρω στους 700 καταχωρούνταν κάθε μέρα), δε θα μπορούσαν να λειτουργήσουν. Σε αυτό το πλαίσιο της δράσης του κινήματος ενάντια των πατεντών ο Tim Berners-Lee, δημιουργός του World Wide Web αναφέρει: «Ήταν¹² απλώς το ότι εάν είχα την τεχνολογία δικιά μου και τον ολικό έλεγχο, πολύ πιθανό να μην είχε ποτέ απογειωθεί. Η απόφαση του να κάνω το Web ένα ανοιχτό σύστημα ήταν απαραίτητη για να γίνει αυτό παγκόσμιο. Δεν μπορείς να προτείνεις κάτι σαν ένα παγκόσμιο χώρο και συγχρόνως να έχεις τον έλεγχό του».

Όπως γίνεται κατανοητό λοιπόν από το λόγο των συνθημάτων το κίνημα αντιτίθεται στα μέσα κοινωνικού ελέγχου των πληροφορικών τεχνολογιών και οι δράσεις για την υπεράσπιση της ελευθερίας διαχείρισης τους είναι κυρίαρχο χαρακτηριστικό της ταυτότητας τους. Ο λόγος αυτός λοιπόν έρχεται σε πλήρη αντίθεση με το λόγο της οδηγίας, η οποία προσδιορίζει την όποια χρήση λογισμικού απλά ως προϊόν, χωρίς να αποδίδει καμία περεταίρω νοηματοδότηση στις επιπτώσεις της λειτουργίας του και τους τρόπους με τους οποίους επιδρά στην κοινωνική ζωή. Το παρακάτω απόσπασμα είναι χαρακτηριστικό της εκ διαμέτρου αντίθετης νοηματοδότησης, «Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι μια εφεύρεση που εφαρμόζεται σε υπολογιστή μπορεί να διεκδικηθεί ως προϊόν, δηλαδή ως προγραμματισμένος υπολογιστής, ως προγραμματισμένο δίκτυο υπολογιστών ή ως άλλη προγραμματισμένη συσκευή, ή ως διαδικασία που επιτελείται από έναν τέτοιο υπολογιστή, δίκτυο υπολογιστών ή συσκευή μέσω της εκτέλεσης λογισμικού».

Έτσι ο πυρήνας των αξιών και των πολιτικών των συνθημάτων καταγράφεται ως εξής:

Πυρήνας Αξιών των Συνθημάτων

¹¹ Πηγή: <http://sourceforge.net> (Στο site καταγράφονται καθημερινά πόσα downloads εφαρμογών, πόσα code commits και πόσα forum posts έχουν πραγματοποιηθεί).

¹² Πηγή: <http://www.nosoftwarepatents.com/gr>

Η ελευθερία διαχείρισης των πληροφορικών τεχνολογιών συνεπάγεται την ελευθερία της κοινωνικής ζωής. Ο αυξημένος έλεγχος της διαχείρισης των πληροφορικών τεχνολογιών συνεπάγεται την αύξηση του κοινωνικού ελέγχου σε όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής.

Πορήγας Πολιτικών

Η πρόταση οδηγίας της Κομισιόν καταστρατηγεί την ελευθερία των κοινωνικών δρώντων και αυξάνει τον κοινωνικό έλεγχο. Οι νομοθετικές ρυθμίσεις της Ε.Ε. χρειάζεται να σέβονται τις ελευθερίες και τα δικαιώματα των πολιτών.

Ε) Νομικό καθεστώς

Η θεματική κατηγορία αυτών των συνθημάτων αναδεικνύει ότι στην κοινωνία της πληροφορίας μια δικαϊκή ρύθμιση μπορεί να επιδρά σε πολλούς τομείς του δικαίου, όπως το εμπορικό δίκαιο, το βιομηχανικό δίκαιο και κυρίως μπορεί να θέσει νέες προκλήσεις για τον προσδιορισμό και την εφαρμογή του ποινικού δικαίου. Η οδηγία COM 2002/0047 (COD) προτείνοντας την κατοχύρωση πατέντων λογισμικού, πέραν των αρνητικών επιπτώσεων που επιφέρει στην οικονομία και στην ανάπτυξη, καλλιέργησε το έδαφος για τον προσδιορισμό της χρήσης πατενταρισμένου λογισμικού από τον επίσημο κοινωνικό έλεγχο ως παρεκκλίνουσα συμπεριφορά. Όπως διαφαίνεται, λοιπόν, από το λόγο των συνθημάτων, το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού αντιτίθεται σε αυτή την προσπάθεια ποινικοποίησης προγραμματιστών και χρηστών λογισμικού, τονίζοντας την ανάγκη της καινοτομίας και όχι του μεγάλου αριθμού δικαστικών προσφυγών που μπορούν να προκύψουν με την κατοχύρωση των πατεντών. Τα συνθήματα απευθύνονται στο σύνολο της κοινωνίας, πολιτών, επιχειρήσεων, πολιτικών φορέων, υποστηρίζοντας ότι με την κατοχύρωση των πατεντών δε θα μπορούν να δημιουργήσουν λογισμικό, καθώς θα βρίσκονται υπό μια συνεχή διαδικασία αντιπαράθεσης με το δικαστικό σύστημα. Επιπροσθέτως, όχι μόνο αντιτίθεται σε αυτή την προσπάθεια ποινικοποίησης, αλλά το κίνημα υποστηρίζει πώς η ίδια η κατοχύρωση συνιστά εγκληματική πράξη, η οποία έχει θύματα. Όπως καταγράφει το Kiel Institute for World Economics¹³, «Η επέκταση του νόμου για τις πατέντες και στο λογισμικό,

¹³ Το **Kiel Institute for World Economics** (Institut für Weltwirtschaft, IFW) είναι ένα ερευνητικό κέντρο που δραστηριοποιείται στον τομέα της οικονομίας και βρίσκεται στο Κίελο της Γερμανίας. Είναι συνδεδεμένο με το University of Kiel, καθώς συνεργάζεται στενά με τα Τμήματα Επιχειρήσεων, Οικονομικών και Κοινωνικών

αντιπροσωπεύει μια θεμελιώδη απειλή για το μοντέλο ανάπτυξης του ελεύθερου λογισμικού». Ωστόσο, πέραν των προγραμματιστών και χρηστών λογισμικού, τα θύματα αφορούν στο σύνολο της κοινωνίας, εφόσον καταστρατηγείται η χρήση και η ανάπτυξη λογισμικού. Το παράδειγμα των επιπτώσεων της κατοχύρωσης των πατεντών στις ΗΠΑ που ακολουθεί, το οποίο καταγράφεται από ιστοσελίδα¹⁴ δραστηριοποίησης κατά των πατεντών, είναι χαρακτηριστικό για να κατανοηθεί το επιχείρημα του κινήματος για την αυξημένη ποινικοποίηση και πώς πλήττει κοινωνικές δομές. «Η Acacia και η Forgent, είναι δύο εταιρείες που δραστηριοποιούνται στο χρηματιστήριο, και που η κάθε μια από αυτές έχει δεκάδες εκατομμύρια στις τράπεζες. Το μεγαλύτερο μέρος των εσόδων τους προέρχεται από μηνύσεις για πατέντες. Η μόνη δραστηριοποίηση της Acacia είναι να αγοράζει και να εμπορεύεται πατέντες λογισμικού. Η Forgent έχει μια μικρή δραστηριότητα στον τομέα της ανάπτυξης λογισμικού, αλλά το 90% των εσόδων της προέρχεται από μηνύσεις για τη χρήση πατεντών λογισμικού. Η κύρια πατέντα της Forgent έχει σχέση με μια τεχνική που συνδέεται με το είδος γραφικών αρχείων JPG. Έτσι, η Acacia ξεκίνησε μια προσπάθεια και απαίτησε από κάθε αμερικάνικο κολέγιο ότι πρέπει να πληρώσει 5.000 δολάρια αν προσφέρει μαθήματα εξ αποστάσεως με εικόνα μέσω διαδικτύου».

Ο λόγος λοιπόν των συνθημάτων αναδεικνύει ότι η κατοχύρωση των πατεντών επιφέρει αυξημένη ποινικοποίηση στους χρήστες λογισμικού (ελεύθερου και ιδιόκτητου) με πολλές κοινωνικές επιπτώσεις. Επιπλέον η νοηματοδότηση που αποδίδεται στις πατέντες ως εγκληματική συμπεριφορά έρχεται σε πλήρη αντίθεση με το λόγο που χρησιμοποιείται στην οδηγία, όπως φαίνεται από το παρακάτω απόσπασμα: *«Γι' αυτό, πρέπει να εναρμονιστούν οι νομοθετικοί κανόνες έτσι όπως ερμηνεύονται από τα δικαστήρια των κρατών μελών και να καταστεί διαφανής η νομοθεσία που διέπει τη δυνατότητα κατοχύρωσης με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας των εφευρέσεων που εφαρμόζονται σε υπολογιστή. Η ασφάλεια δικαίου που θα προκύψει θα επιτρέψει στις επιχειρήσεις να αντλήσουν το μέγιστο δυνατό όφελος από τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας για εφευρέσεις που εφαρμόζονται σε υπολογιστή»,* καθώς η Κομισιόν νοηματοδοτεί την κατοχύρωση των

Επιστημών. Είναι, ωστόσο, νομικά και ακαδημαϊκά ανεξάρτητο από το Πανεπιστήμιο και λειτουργεί από το 2007 ως ανεξάρτητος, μη κερδοσκοπικός οργανισμός (ίδρυμα δημοσίου δικαίου). Είναι μέλος της Ένωσης Ερευνητικών Ιδρυμάτων, Μουσείων και Κέντρων παροχής υπηρεσιών, Leibniz Association, και κατατάσσεται ως ένα από τα έξι κορυφαία οικονομικά ερευνητικά ιδρύματα. Χρηματοδοτείται κατά 50% από τη γερμανική ομοσπονδιακή κυβέρνηση και το 50% από τα γερμανικά κρατίδια. Απασχολεί περίπου 160 άτομα, εκ των οποίων περισσότερα από 80 είναι οικονομολόγοι.

Πηγή: http://en.wikipedia.org/wiki/Kiel_Institute_for_the_World_Economy

¹⁴<http://www.nosoftwrepatents.com/gr/m/dangers/racketeering.html>

πατεντών ως ασφάλεια που δίνει τη δυνατότητα μέσω του δικαίου να εξυπηρετηθούν τα συμφέροντα των μεγάλων εταιρειών λογισμικού.

Έτσι ο πυρήνας των αξιών και των πολιτικών των συνθημάτων καταγράφεται ως εξής:

Πυρήνας Αξιών των Συνθημάτων

Η κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού οριοθετείται ως εγκληματική πράξη. Η κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού οδηγεί στην ποινικοποίηση των χρηστών λογισμικού και καταστρατηγεί την καινοτομία και την ανάπτυξη.

Πυρήνας Πολιτικών

Το κίνημα αντιτίθεται στις πρακτικές ποινικοποίησης των χρηστών λογισμικού που εξυπηρετούν τα συμφέροντα των μεγάλων εταιρειών, με στόχο την αλλαγή της δημόσιας πολιτικής για τις πατέντες λογισμικού από το Ευρωκοινοβούλιο.

Συνοψίζοντας

Κατηγοριοποιώντας σε θεματικές κατηγορίες τα συνθήματα και αναλύοντας τα, γίνεται κατανοητό πώς η χρήση της συγκεκριμένης μεθόδου είναι λειτουργική για την ερμηνεία των ερευνητικών ερωτημάτων που τέθηκαν στην παρούσα εργασία και εν τέλει του ερευνητικού γρίφου, όπως περιγράφεται αναλυτικά στη συνέχεια. Ωστόσο, καθώς τα ερευνητικά ερωτήματα είναι σχεδιασμένα για το σύνολο των ερευνητικών μεθόδων που χρησιμοποιούνται, και η ανάλυση λόγου πραγματοποιείται σε συνθήματα που εκφράστηκαν σε ευρωπαϊκό επίπεδο, κάποια από αυτά τα οποία αναφέρονται σε εθνικό επίπεδο τροποποιούνται.

Ερευνητικό ερώτημα 1

Με ποιους τρόπους προσδιορίζουν και νοηματοδοτούν τα μέλη του κινήματος το ζήτημα της κατοχύρωσης των πατεντών;

Τα συνθήματα προβάλλουν τις αναπαραστάσεις που έχουν τα μέλη του κινήματος για την κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού, όπως προωθείται από τα διοικητικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και όπως διαφαίνεται από τη συχνή χρήση του ρήματος «δολοφονώ» την προσδιορίζουν ως εγκληματική πράξη, η οποία πλήττει τον κοινωνικό βίο στο σύνολο του. Επιπροσθέτως σε ένα από τα συνθήματα η κατοχύρωση αναφέρεται ξεκάθαρα με τον όρο έγκλημα, αναδεικνύοντας το πόσο διαφορετικά τη νοηματοδοτούν σε σχέση με τους θεσμικούς φορείς που την επιδιώκουν. Η

κατοχύρωση των πατεντών, βάσει των συνθημάτων, επιφέρει αρνητικές συνέπειες τόσο ως προς τον τομέα οικονομικής ανάπτυξης των ευρωπαϊκών κρατών, θίγοντας παράλληλα και τα συμφέροντα των μικρών ευρωπαϊκών επιχειρήσεων λογισμικού, όσο και ως προς τα πολιτικά και πολιτισμικά δικαιώματα των πολιτών τα οποία διαμορφώνονται στο πλαίσιο της κοινωνίας της πληροφορίας. Πλήττοντας δηλαδή την ελεύθερη διαχείριση του λογισμικού, παρεμποδίζεται από τη μία πλευρά ένας τομέας σύγχρονης ανάπτυξης, ο οποίος μπορεί να αποφέρει συγκριτικά και ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα στις οικονομίες των ευρωπαϊκών κρατών, καθώς και στο πλήθος των ευρωπαϊών πολιτών που εργάζονται σε αυτόν τον τομέα ή δραστηριοποιούνται σε μικρές επιχειρήσεις, οι οποίες δε χρειάζονται μεγάλο κεφάλαιο για να λειτουργήσουν. Από την άλλη πλευρά, τα κατοχυρωμένα δημοκρατικά δικαιώματα των ευρωπαϊών πολιτών που απορρέουν από την κοινωνία της πληροφορίας και ενσωματώνονται στα συντάγματα των κρατών τίθενται υπό αμφισβήτηση, καθώς η κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού προάγει ανισότητες, οι οποίες καλλιεργούνται από την άρνηση πρόσβαση στην πληροφορία, όπως αναφέρεται σχετικά και ο Rifkin (2001). Η σημαντικότητα των συγκεκριμένων θεμάτων καθίσταται εμφανής στο σύνολο των συνθημάτων.

Ερευνητικό ερώτημα 2

Ποιο το σύστημα αξιών που διέπει τα μέλη του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού σε διεθνές επίπεδο σε σχέση με το ζήτημα της κατοχύρωσης των πατεντών λογισμικού;

Από το λόγο των συνθημάτων είναι καταρχήν εμφανές ότι το κίνημα θέτει ως βασική αξία την αντίθεση του στην εμπορευματοποίηση του λογισμικού από τις μεγάλες βιομηχανίες, η οποία προωθείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Συμβούλιο Υπουργών. Η αντίθεση αυτή όμως δεν υφίσταται ως μια στείρα άρνηση, αλλά πλαισιώνεται υπό τη θετική διεκδίκηση του κινήματος για την ελεύθερη διαχείριση του λογισμικού. Η ελεύθερη ανάπτυξη του λογισμικού αποτελεί για τα μέλη του κινήματος παράγοντα τόσο οικονομικής όσο και κοινωνικής ανάπτυξης, καθώς επιφέρει πολλά πλεονεκτήματα για τα ίδια τα κράτη, την Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και τους πολίτες. Είναι εμφανές ότι για το κίνημα η ελευθερία διαχείρισης πληροφορικής τεχνολογίας αντικατοπτρίζει και την ελευθερία που δύνανται να έχουν τα κοινωνικά υποκείμενα για τη διαχείριση της κοινωνικής ζωής τους, καθώς μέσα από τη χρήση του ελεύθερου λογισμικού μειώνονται οι δυνατότητες αύξησης του επίσημου κοινωνικού ελέγχου.

Επιπλέον μέσα από το λόγο των συνθημάτων διαφαίνεται ότι οι δυνατότητες ανάπτυξης και καινοτομίας ως προς τις πληροφορικές τεχνολογίες αποτελούν βασικές αξίες του κινήματος, εφόσον οριοθετούνται ως πολιτικά και πολιτισμικά δικαιώματα των πολιτών. Η οριοθέτηση αυτή προκύπτει μέσα από το λόγο των συνθημάτων, όπου το κίνημα διεκδικεί από τα κοινοβουλευτικά όργανα τη διασφάλιση σύγχρονων όρων για τη δημοκρατία, οι οποίοι δεν καταστρατηγούν την ισότητα ως προς την πρόσβαση στην πληροφορία και τις πληροφορικές τεχνολογίες. Υπό αυτό το πλαίσιο η αποτύπωση των αξιών του κινήματος που αναδεικνύονται από το ζήτημα της κατοχύρωσης των πατεντών παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

Μη Κατοχύρωση Πατεντών			Αξίες Κινήματος	Ελεύθερου
Λογισμικού			Λογισμικού	
Ελευθερία πληροφορικών τεχνολογιών	διαχείρισης	➔	Ελευθερία διαχείρισης Κοινωνικής ζωής	
Ελευθερία πληροφορικών τεχνολογιών	διαχείρισης	➔	Υπεράσπιση πολιτιστικού δικαιώματος της καινοτομίας	
Εναντίωση στην Επιτροπή και το Συμβούλιο Υπουργών	Ευρωπαϊκή	➔	Ισότιμη πρόσβαση στην πληροφορία-Υπεράσπιση πολιτικών δικαιωμάτων	
Εναντίωση στην Επιτροπή και το Συμβούλιο Υπουργών	Ευρωπαϊκή	➔	Μείωση μορφών επίσημου κοινωνικού ελέγχου	
Εναντίωση στα συμφέροντα των μεγάλων βιομηχανιών λογισμικού		➔	Οικονομική ανάπτυξη και κοινωνική πρόοδος	

Ερευνητικό ερώτημα 3

Ποιοι είναι οι τρόποι δράσης των μελών του κινήματος σε διεθνές επίπεδο ενάντια στην κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού και πώς νοσηματοδοτούνται;

Ο Fowler (1991) καταγράφει ότι το discourse μιας κοινωνικής ομάδας αντανακλά μια δεσμίδα των κοινωνικών επιλογών της. Έτσι λοιπόν και τα συνθήματα που επιλέγει το κίνημα και χρησιμοποιεί στις εκστρατείες του ενάντια στην κατοχύρωση των πατεντών αντανακλούν τις επιλογές του και τις κοινωνικές πρακτικές του απέναντι στο ζήτημα. Τα ίδια τα συνθήματα αποτελούν έναν πολύ συγκεκριμένο τρόπο δράσης του κινήματος, ο οποίος στοχεύει τόσο στο να αναδειχθεί στους αρμόδιους θεσμικούς φορείς η πλήρης αντίθεση του, στην προσπάθεια εμπορευματοποίησης και ποινικοποίησης της χρήσης λογισμικών όσο και στην ενημέρωση της κοινής γνώμης για τον εν λόγω ζήτημα και τις αρνητικές επιπτώσεις που επιφέρει στην κοινωνική, πολιτική

και οικονομική ζωή των Ευρωπαίων Πολιτών. Όπως κάθε Computerization Movement, το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, αναδεικνύει μέσα από το συγκεκριμένο τρόπο δράσης ότι έχει καθορισμένους και διασαφηνισμένους στόχους και λειτουργεί ως φορέας που επεκτείνει τους όρους πολιτικής συμμετοχής για το ζήτημα της κατοχύρωσης των πατεντών. Το γεγονός λοιπόν ότι αυτά τα συνθήματα εκφράζονται σε πανευρωπαϊκό επίπεδο αναδεικνύει ότι οι τρόποι δράσης του κινήματος δεν περιορίζονται μόνο στο πλαίσιο των τοπικών οργανώσεων κάθε κράτους μέλους, αλλά λαμβάνουν χώρα σε ευρύτερο επίπεδο, καθώς τα μέλη του κινήματος δημιουργούν δεσμούς και μια συλλογική ευρωπαϊκή ταυτότητα, η οποία ναι μεν βασίζεται στην υπεράσπιση της ελεύθερης διαχείρισης πληροφορικών τεχνολογιών, αλλά εκφράζεται και με παραδοσιακούς τρόπους αντίδρασης και διαμαρτυρίας.

Ερευνητικό ερώτημα 4

Πώς συνδέονται οι νοηματοδοτήσεις και οι ερμηνείες των μελών του κινήματος για την κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού με ευρύτερες κοινωνικές διαδικασίες και δομικούς παράγοντες;

Η αρνητική νοηματοδότηση που αποδίδουν τα μέλη του κινήματος στη διαδικασία της κατοχύρωσης των πατεντών δεν προκύπτει ως ανεξάρτητο γεγονός από τα οικονομικά και πολιτικά δρώμενα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αντίθετα προκύπτει ως αποτέλεσμα των αποφάσεων που λαμβάνουν τα διοικητικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Κομισιόν, Συμβούλιο Υπουργών). Η συγκεκριμένη νοηματοδότηση είναι άμεσα εξαρτημένη από τον τρόπο που οι πολιτικοί φορείς διαχειρίζονται το ζήτημα των πατεντών λογισμικού, ο οποίος δεν πηγάζει βάσει των αναγκών της κοινωνίας, αλλά βάσει της προσπάθειας εξυπηρέτησης συμφερόντων των μεγάλων βιομηχανιών λογισμικού. Έτσι, ως αποτέλεσμα η αρνητική αυτή νοηματοδότηση αποτελεί το εφελκυστικό συγκεκριμένων κοινωνικών διεκδικήσεων του κινήματος και την εναντίωση του στους φορείς εξουσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η εμπλοκή των μελών του κινήματος, δηλαδή, με την πολιτική ζωή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στοχεύοντας σε πιο δημοκρατικές διαδικασίες, είναι εμφανής. Επιπλέον η αρνητική αυτή νοηματοδότηση, επισημαίνει και αναδεικνύει ότι, ως αποτέλεσμα αυτής της πολιτικής συμφωνίας η οποία επηρεάζει τη νομοθεσία όλων των κρατών μελών της Ένωσης, θα είναι το πλήθος νομικών επιπτώσεων που θα πλήττει τους ευρωπαίους πολίτες που κάνουν χρήση πατενταρισμένων λογισμικών. Διαφαίνεται δηλαδή, ότι η συγκεκριμένη πολιτική

συμφωνία μπορεί να αποτελέσει το έναυσμα για την άμεση εμπλοκή πολιτών με το σύστημα απονομής δικαιοσύνης, γιατί απλά και μόνο χρησιμοποίησαν ένα λογισμικό. Παράλληλα η συγκεκριμένη νοηματοδότηση είναι άμεσα συνδεδεμένη με τον οικονομικό τομέα, εφόσον υποστηρίζεται από τα μέλη του κινήματος ότι τόσο οι μικρές επιχειρήσεις λογισμικού όσο και η οικονομική ανάπτυξη των κρατών μελών πλήττονται άμεσα. Γίνεται εμφανές λοιπόν ότι ο τρόπος που νοηματοδοτούν τα μέλη του κινήματος την κατοχύρωση των πατεντών σηματοδοτεί μια σειρά δράσεων του κινήματος, οι οποίες έχουν άμεση εμπλοκή με πολιτικές και κοινωνικές διαδικασίες και δομές.

Ερευνητικό ερώτημα 5

Ποιες είναι οι επιπτώσεις των νοημάτων που διαμορφώνουν τα μέλη του κινήματος για την κατοχύρωση των πατεντών, ως προς την ευρύτερη κοινωνική δράση και πώς συμβάλλουν στον προσδιορισμό των καταστάσεων της κοινωνικής πραγματικότητας, σε συνάρτηση παράλληλα με τη νοηματοδότηση του ζητήματος από άλλους εμπλεκόμενους κοινωνικούς δρώντες;

Ο Mellucci (2002) υπογραμμίζει ότι πλέον οι κοινωνικές συγκρούσεις λαμβάνουν χώρα ως συμβολικές προκλήσεις, οι οποίες αναδύουν νέα διλήμματα και ως αποτέλεσμα προκύπτουν νέοι ορισμοί της ελευθερίας, της αναγνώρισης δικαιωμάτων και των ευθυνών. Στο συγκεκριμένο παράδειγμα λοιπόν, όπως φαίνεται μέσα από το λόγο των συνθημάτων, ο ορισμός της ελευθερίας από τα μέλη του κινήματος προσδιορίζεται στη βάση της ελευθερίας διαχείρισης των πληροφορικών τεχνολογιών, αποδίδοντας της ένα καινούριο νόημα και προάγοντας νέου τύπου δικαιώματα που προκύπτουν στο πλαίσιο διαχείρισης του συμβολικού πόρου της πληροφορίας. Επιπλέον αποδίδουν νέου τύπου ευθύνες στο Ευρωκοινοβούλιο, το οποίο καλούν να υπερασπιστεί αυτά τα δικαιώματα.

Τόσο η δράση του κινήματος όσο και η κατανόηση της κοινωνικής πραγματικότητας εξαρτάται από τη χρήση και διαχείριση των πληροφορικών τεχνολογιών, καθώς αυτή την ερμηνεία αποδίδουν τα ίδια τα μέλη του κινήματος, αλλά επιπλέον την ενστερνίζονται και άλλοι κοινωνικοί δρώντες. Είναι χαρακτηριστικό άλλωστε, όπως φαίνεται από τα συνθήματα, ότι σε αυτήν τη διεκδίκηση τα μέλη του κινήματος υποστηρίζονται από μικρομεσαίες επιχειρήσεις, οι οποίες υιοθετούν το λόγο του κινήματος, προάγουν τα αιτήματα του και συμμετέχουν ενεργά στις δράσεις διαμαρτυρίας. Με αυτόν τον τρόπο, όλο και περισσότεροι κοινωνικοί δρώντες εμπλέκονται στις πολιτικές διαδικασίες, διεκδικούν, και μέσω του λόγου τους καθιστούν κατανοητή τη διαφορετικότητα των ερμηνειών τους ως προς την κατοχύρωση των

πατεντών σε αντιδιαστολή με τους θεσμικούς φορείς εξουσίας. Άλλωστε, όπως αναφέρει και ο Mellucci (2002:122) «σε έναν κόσμο στον οποίο η πληροφορία γίνεται κεντρικός πόρος, οι λέξεις που αξιοποιούμε δεν είναι πια απλώς τρόποι να ονοματίσουμε τα πράγματα, αλλά αποκτούν τη δύναμη να τα κάνουν να υπάρχουν». Έτσι και τα νοήματα που εκφράζονται μέσα από τα συνθήματα όχι μόνο αναδεικνύουν τις θέσεις του κινήματος, αλλά συμβάλλουν ώστε η αντίληψη της κοινωνικής πραγματικότητας ως προς την κατοχύρωση των πατεντών να εκληφθεί με τον ίδιο τρόπο από το σύνολο της κοινωνίας.

Νοητικός Γρίφος

Πώς επιδρά η δράση του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού στη νομική κατοχύρωση των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας λογισμικού από το Ευρωκοινοβούλιο και άρα την οριοθέτηση της πράξης της χρήσης πατεντών λογισμικού ως παρεκκλίνουσας ή μη στο πλαίσιο της κοινωνίας της πληροφορίας.

Κατά τον Halliday (1994:180-181) ο λόγος εξυπηρετεί τρεις λειτουργίες, τη διαπροσωπική, όπου ο πομπός προσπαθεί να δημιουργήσει σχέση με το δέκτη, αυτή της πλοκής, όπου η χρήση της γλώσσας περιγράφει την κατάσταση, και της ιδεατής λειτουργίας, όπου ο πομπός προβάλλει τα νοήματα του, την κοσμοθεωρία του και τις αντιδράσεις του σε μια συγκεκριμένη κατάσταση. Στο συγκεκριμένο παράδειγμα οι τρεις αυτές λειτουργίες αντικατοπτρίζονται στο λόγο των συνθημάτων, καθώς μέσα από τα συνθήματα το κίνημα επιχειρεί να χτίσει μια διαλεκτική σχέση με την κοινή γνώμη και τους εμπλεκόμενους φορείς, όπου περιγράφει τη νοηματοδότηση που αποδίδει στο ζήτημα της κατοχύρωσης των πατεντών και την αντίδραση του σε αυτή την κατάσταση. Μέσω των συνθημάτων τα μέλη του κινήματος καλλιεργούν τη βάση για την ανάπτυξη πολιτισμικών προκλήσεων απέναντι στον κυρίαρχο λόγο της Κομισιόν για τις πατέντες λογισμικού και οργανώνουν τις πληροφορίες που έχει η κοινή γνώμη και οι εμπλεκόμενοι πολιτικοί φορείς για το ζήτημα με διαφορετικούς γλωσσικούς κώδικες. Το γεγονός αυτό έχει ως αποτέλεσμα η ίδια η χρήση πατεντών λογισμικού να προσδιορίζεται ως εγκληματική πράξη σε αντίθεση με τη θέση που προάγει η Κομισιόν. Η πράξη θεωρείται εγκληματική εφόσον δεν διασφαλίζει τα δικαιώματα των πολιτών, δικαιώματα που προσδιορίζονται βάσει της διαρκούς εισαγωγής των πληροφορικών τεχνολογιών στα συστήματα οικονομίας, διοίκησης και επικοινωνίας και την ανάδειξη της πληροφορίας ως βασικό πόρο της κοινωνίας. Ο προσδιορισμός αυτός επηρεάζει το

σύνολο της κοινής γνώμης, στη βάση που έθεσε ο Sutherland (Vold et al, 2002), ότι το νόημα των εγκληματικών συμπεριφορών από τα κοινωνικά υποκείμενα είναι σύμφυτο με τη γενικότερη νοηματοδότηση που έχουν διαμορφώσει όσον αφορά στην κοινωνική πραγματικότητα, αναλογικά βέβαια με το πολιτισμικό πλαίσιο στο οποίο δρουν.

Ο Mellucci (2002:123), επιπλέον επισημαίνει ότι «η επιλογή των λέξεων αντικατοπτρίζει και επιλογές πεδίου, εφόσον από τις λέξεις εξαρτάται ο ρόλος που διαδραματίζουν τα φαινόμενα, τα οποία αποτυπώνουν, στο συγκεκριμένο πολιτικό βίο ή στις πολιτικές που θα υιοθετηθούν απέναντι τους». Ο συγκεκριμένος λόγος, λοιπόν, που χρησιμοποιεί το κίνημα καταρχήν διαμορφώνει ένα άξονα αξιών, ο οποίος έρχεται σε αντίθεση με το κυρίαρχο πρότυπο και δεύτερον ως ένα δίκτυο παραγωγής νοήματος διαμορφώνει το κοινωνικο-οικονομικό πλαίσιο που αφορά στην κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού. Η διαμόρφωση αυτή συμβαίνει γιατί επηρεάζεται τόσο η κοινή γνώμη ως προς τον τρόπο που αντιλαμβάνεται τη διαδικασία της νομοθεσίας και το σύστημα δικαιοσύνης όσο και τα εμπλεκόμενα όργανα διακυβέρνησης που θα καθορίσουν την έκβαση της νομοθεσίας. Έτσι μέσα από τα συνθήματα λαμβάνει χώρα μια διαδικασία ονοματοθεσίας και κατασκευής σημασιών που αφορούν στις πατέντες λογισμικού, η οποία εδραιώνει από τη μία πλευρά την ανάπτυξη ενός πλουραλιστικού λόγου για το ζήτημα και από την άλλη η δημόσια δράση του κινήματος, η οποία στοχεύει στη μη νομιμοποίηση των πατεντών άρα και στη μη ποινικοποίηση των χρηστών λογισμικού.

Κεφάλαιο 6^ο

Ανάλυση Περιεχομένου Δελτίων τύπων κινήματος ελεύθερου λογισμικού (ελληνικής έκφρασης) κατά της κατοχύρωσης πατεντών λογισμικού

Στο πλαίσιο της χρήσης της μεθόδου ανάλυσης περιεχομένου ως προς τα δελτία τύπου της *epatents*, η ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιείται μέσω της θεματικής τυπολογικής ανάλυσης. Έτσι τα τμήματα του λόγου, των δελτίων τύπου, που αντιστοιχούν σε μια συγκεκριμένη ιδέα, αποτελούν τη βάση τόσο για την επιλογή όσο και για την ορθολογική οργάνωση κατηγοριών¹, οι οποίες εκφράζουν τις ουσιαστικές πληροφορίες των δελτίων τύπου για το υπό έρευνα ζήτημα, στρεφόμενες στο ενδιαφέρον που παρουσιάζουν οι ενότητες ανάλυσης ως προς το σκοπό της έρευνας, ανεξαρτήτως της συχνότητας εμφάνισης κάθε στοιχείου. Σύμφωνα με τα ερευνητικά ερωτήματα δημιουργήθηκαν οι εξής τύπου κατηγορίες για ανάλυση:

κατηγορίες του υλικού, κατηγορίες, δηλαδή που αναφέρονται στα διαπραγματευόμενα θέματα των υπό εξέταση τεκμηρίων. Οι κατηγορίες υλικού είναι οι ακόλουθες:

- ✓ Αποτελέσματα και επιπτώσεις της κατοχύρωσης πατεντών λογισμικού
- ✓ Αξίες και πεποιθήσεις της ομάδας *epatents*
- ✓ Δράσεις ομάδας *epatents*
- ✓ Δικτύωση ομάδας *epatents* σε ευρωπαϊκό και ελληνικό επίπεδο
- ✓ Ομάδες αντικρουόμενων συμφερόντων σε σχέση με την ομάδα *epatents*
- ✓ Νοηματοδότηση χρήσης πατεντών λογισμικού

Οι μονάδες ανάλυσης των κατηγοριών των δελτίων τύπου θα διακριθούν σε επίπεδο ανάλυσης φράσεων και παραγράφων.

Ανάλυση φράσεων-παραγράφων: Στην παρούσα εργασία η μονάδα ανάλυσης αποτελείται από μια φράση ή μια παράγραφο στο κάθε δελτίο τύπου. Οι αναλύσεις αφορούν στην έννοια του θέματος που διαπραγματεύεται το κάθε δελτίου τύπου, είναι δηλαδή σημασιολογικές. Επιπλέον, οι φράσεις εξετάζονται βάσει της

¹ Με τον όρο «κατηγορία» δηλώνεται η ομάδα αντικειμένων, πραγμάτων, καταστάσεων, που έχουν έναν ορισμένο αριθμό κοινών χαρακτηριστικών ή ιδιοτήτων τα οποία την διαφοροποιούν από τις άλλες ομάδες με κριτήρια ποιοτικά (Mason, 2003)

λειτουργικότητας που επιτελούν στα δελτία τύπου, δηλαδή εξετάζεται αν οι φράσεις αφορούν σε δράσεις ή είναι παθητικές, αν αναφέρονται στο παρελθόν, στο παρόν ή στο μέλλον, αν αφορούν στην ομάδα άμεσα ή σε συνέργειες της ομάδας ή σε άλλες ομάδες, λόγω χάρη στο λαό, στο ευρωκοινοβούλιο, στην κυβέρνηση.

Σε πρώτο επίπεδο λοιπόν αποτυπώνεται η καταγραφή των κατηγοριών υλικού ανά δελτίο Τύπου, ώστε να καταστεί δυνατή η ερμηνεία τους και η ανάδειξη λανθάνοντων νοημάτων ανά θεματική ενότητα εν συνόλω των δελτίων.

Ακολουθεί κατάλογος που συντάχθηκε ανά επιλεγμένη κατηγορία για κάθε δελτίο τύπου:

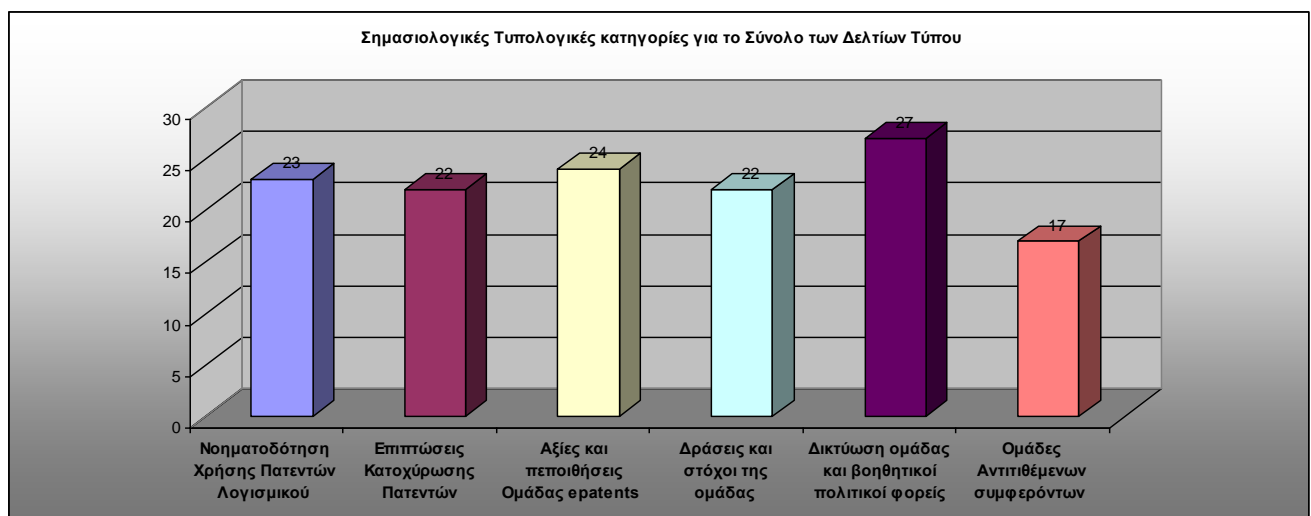
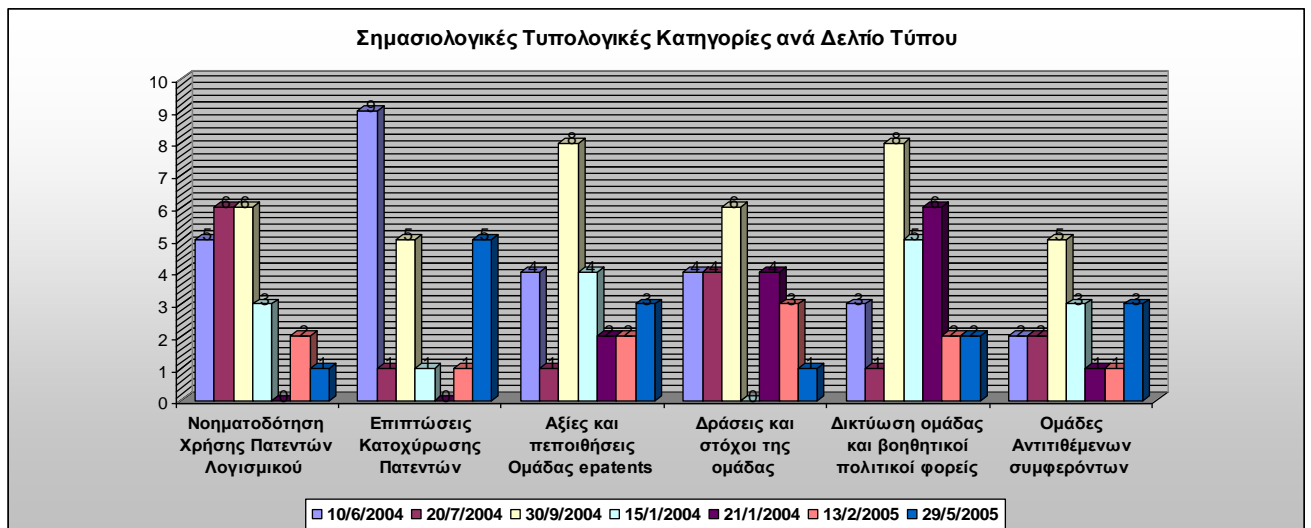
Κατηγορίες Υλικού						
Μονάδα ανάλυσης: πρόταση (φράση)						
Δελτία Τύπου	Νοηματοδότηση Χρήσης Πατεντών Λογισμικού	Επιπτώσεις Κατοχύρωσης Πατεντών	Αξίες και πεποιθήσεις Ομάδας epatents	Δράσεις και στόχοι της ομάδας	Δικτύωση ομάδας και βοηθητικοί πολιτικοί φορείς	Ομάδες Αντιτιθέμενων συμφερόντων
Δελτίο τύπου 10/06/2004	1. τεράστιος κίνδυνος 2. τεράστιο ζήτημα 3. προωθούν αυστηρή νομοθεσία 4. προσπαθούν να την επιβάλλουν 5. καταστροφική πολιτική των μεγάλων εταιριών λογισμικού	1. αποκλεισμός τρίτων 2. εξαφάνιση μικρών εταιρειών λογισμικού 3. επιβράδυνση επιστημονικής & τεχνολογικής ανάπτυξης 4. πλήξη της Ευρωπαϊκής Βιομηχανίας Λογισμικού 5. υπονόμευση Ευρωπαϊκής Ένωσης για αποτελεσματικό ανταγωνισμό με τις Η.Π.Α. 6. Αύξηση τιμών πώλησης λογισμικού με άμεσες συνέπειες σε όλο το φάσμα των επιχειρήσεων και τους χρήστες υ/η. 7. καίριο πλήγμα στο ανοικτό λογισμικό 8. για την Ελλάδα ακόμα μεγαλύτερες επιπτώσεις 9. διόγκωση εξόδων τόσο για τους ιδιώτες όσο και για το δημόσιο στην Ελλάδα	1. έχουν εκφράσει τις αντιρρήσεις τους στην προσπάθεια των μεγάλων εταιρειών 2. οι μεγάλες εταιρείες δεν αρκούνται σε αυτό (στην προστασία από τη νομοθεσία περί πνευματικής ιδιοκτησίας) 3. αίσθημα ευθύνης απέναντι στην ελληνική κοινωνία 4. υποχρέωση να προστατεύσουμε τα συμφέροντα της χώρας μας και της Ε.Ε.	1. Ενημέρωση της κοινής γνώμης 2. έκκληση σε όλα τα πολιτικά κόμματα 3. έκκληση στους υποψήφιους ευρωβουλευτές 4. Επίδιωξη σχετικών αποφάσεων από το Ευρωκοινοβούλιο και το Συμβούλιο Υπουργών	1. Κορυφαίοι επιστήμονες της πληροφορικής 2. χιλιάδες επαγγελματίες πληροφορικής 3. σύσσωμη η κοινότητα ανοικτού λογισμικού	1. μεγάλες εταιρείες λογισμικού 2. κυρίως αμερικάνικες
Δελτίο Τύπου 20/07/2004	1. διαβόητη οδηγία 2. πολυετείς προσπάθειες να νομιμοποιηθούν οι πατέντες λογισμικού 3. παράβαση του Αρθρου 52 της Ευρωπαϊκής Συνθήκης 4. οι πατέντες	1. καταστροφικά αποτελέσματα στην καινοτομία και την οικονομική ανάπτυξη της κοινωνίας της πληροφορίας	1. είναι στο χέρι των αντιπροσώπων μας να μας αποδείξουν ότι αυτοί αποφασίζουν για το τι θα ψηφίσουν και όχι οι άλλοι	1. Αποκαλύψεις για εξαπάτηση των Υπουργών της Ε.Ε. 2. Έγγραφο που παραδόθηκε από αντιπροσωπεία του FFPI στον Υπουργό Ανάπτυξης 3. Έγγραφο-ένσταση είναι διαθέσιμο στη διεύθυνση (ηλεκτρονική) 4. συγκέντρωση διαμαρτυρίας	Foundation for a Free Information Infrastructure	1. ευρωπαϊκά γραφεία πατεντών 2. μεγάλες πολυεθνικές

		λογισμικού είναι ανεπιθύμητες 5. η εν λόγω απόφαση είναι απλώς πολιτική συμφωνία 6. το θέμα των πατεντών αφορά πολύ κόσμο		στην Αθήνα. Μοιράστηκαν έντυπα, χρησιμοποιήθηκαν πανό και μπαλόνια για ενημέρωση των περαστικών.			
Δελτίο 30/09/2004	Τύπου	1.φλέγον θέμα των ευρεσιτεχνιών λογισμικού 2. έντονο δημόσιο ενδιαφέρον 3.τραγικότητα της κατάστασης και τον παραλογισμό 4. σε περίπτωση νομιμοποίησης των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας λογισμικού 5. θα νομιμοποιηθούν πάνω από 30000 πατέντες που το Ευρωπαϊκό Γραφείο Ευρεσιτεχνιών έχει χορηγήσει παράνομα 6. ο Επίτροπος Bolkestein και οι υπουργοί του Συμβουλίου αγνόησαν την απόφαση του Κοινοβουλίου και κατέληξαν σε πολιτική συμφωνία υπέρ της πελατείας τους, που αποτελείται από γραφειοκράτες των γραφείων ευρεσιτεχνιών και δικηγόρους πολυεθνικών επιχειρήσεων.	1. οι ευρεσιτεχνίες λογισμικού περιορίζουν τις επενδύσεις στην έρευνα και την ανάπτυξη 2. οδηγούν σε τεχνητή διατήρηση του λογισμικού 3. μετατρέπουν τον παραγωγικό ανταγωνισμό σε πεδίο ατέρμονων νομικών αντιπαραθέσεων 4. ζοφερή εικόνα στο ενδεχόμενο επέκτασης του καθεστώτος αυτού στην Ευρώπη 5. η Ευρωπαϊκή Ένωση κινδυνεύει να γίνει οικονομικά υποτελής σε αλλότρια συμφέροντα	1. υπερασπίστηκε τις βασικές ελευθερίες της κοινωνίας της πληροφoρίας, όπως η ελευθερία χρήσης, δημοσίευσης, επαναχρησιμοποίησης και διαλειτουργικότητας των μεθόδων εργασίας και λογικών διαδικασιών που εφαρμόζονται σε υπολογιστή 2. εξασφαλίζοντας το δικαίωμα των ευρωπαίων πολιτών για ίση συμμετοχή στην παγκόσμια επιστημονική πρόοδο 3. επιχειρηματική ανάπτυξη 4.κοινωνική ευημερία 5. Η συμφωνία αυτή πραγματοποιήθηκε ενάντια στη βούληση ή χωρίς τη γνoμοδότηση των περισσότερων εθνικών κοινοβουλίων. 6. οι αποφάσεις λήφθηκαν υπό πρωτοφανείς πολιτικές πιέσεις 7.πολλοί υπουργοί εξαπατήθηκαν από τις παραπλανητικές διατυπώσεις και τα έξυπνα λεκτικά τεχνάσματα της πρότασης της κοιμισιόν. 8. οι τροπολογίες της Κομισιόν ακυρώνουν τη δημοκρατικά ελημμένη και σύμφωνη με το δημόσιο αίσθημα, απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 24 ^{ης} Σεπτεμβρίου 2003.	1.γενικευμένες κινητοποιήσεις για την ευαισθητοποίηση του κοινού 2. Ενημερωτική ημερίδα 3. Πολλά μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχολίασαν ότι ποτέ δεν είχαν δει τόσο έντονη συμμετοχή πολιτών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. 4. το FPII ανακήρυξε την 24 ^η Σεπτεμβρίου ως Ημέρα Ευρωπαϊκής Δημοκρατίας 5. την αντίθεση τους στις πατέντες λογισμικού έχουν εκφράσει ενυπόγραφα περισσότεροι από 300 χιλιάδες ευρωπαίοι πολίτες 6. Καλούν τους αρμόδιους ελληνικούς φορείς, ειδικότερα το Υπουργείο Ανάπτυξης, τη Βουλή των Ελλήνων, τους έλληνες ευρωβουλευτές να υπερασπιστούν το δημόσιο συμφέρον για την ελεύθερη ανάπτυξη και χρήση λογισμικού στην Ελλάδα και την Ευρώπη	1. COMDEX Ελλάς 2.Ένωση Πληροφορικών Ελλάδας 3.FPII 4.ebusinessforum 5.Πανελλήνιος Σύλλογος Διπλωματούχων Μηχανικών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών 5. Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών 6. Πρόεδρος Ιδρύματος Ελεούθερου Λογισμικού Richard Stallman 7. ευρεία καλά ενημερωμένη μερίδα του κοινού (προγραμματιστές, επιχειρηματίες, οικονομολόγους, καθώς και συμβουλευτικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης). 8. ενυπόγραφα ένας ευρωπαϊκός σύνδεσμος 2 εκατομμυρίων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων	1. Ευρωπαϊκό Γραφείο Ευρεσιτεχνιών 2. μεγάλες αμερικανικές και ιαπωνικές εταιρείες 3. ο Επίτροπος Bolkestein 4. οι υπουργοί του Συμβουλίου 5. Κομισιόν
Δελτίο 15/01/2004	Τύπου	1.Το Συμβούλιο «Ανταγωνιστικότητα» της Ε.Ε. έκανε τεράστιο λάθος 2.πολιτική συμφωνία για μια ευρωπαϊκή οδηγία η οποία θα εξασφαλίσει απεριόριστη κατοχυρωσιμότητα του λογισμικού με πατέντες 3. η μόνη εξήγηση είναι ότι υπάρχουν πιέσεις	1. θα είναι καταστροφικό για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και για την οικονομία της Ευρώπης και της Ελλάδας	1.Κάτι σάπιο υπάρχει. 2. Η προεδρεία της ένωσης βιάζεται να ξεπουλήσει την Ευρώπη σε αμερικανικές πολυεθνικές μέσα στο 2004. 3. Η προεδρεία της ένωσης λήγει με το 2004, βιάζεται να χρησιμοποιήσει τις δύο εβδομάδες που της απέμειναν για να ξεπουλήσει όλη την Ευρώπη στη Microsoft και σε άλλες αμερικάνικες πολυεθνικές, πιέζοντας για την υιοθέτηση ενός κειμένου που αγνοεί επιδεικτικά τη βούληση του Ευρωπαϊκού	1.Deutsche Bank Research 2. PricewaterhouseCoopers 3. Us Federal Trade Commission 4. Πολωνική Κυβέρνηση 5. Ολλανδικό Κοινοβούλιο	1.Microsoft 2.και σε άλλες αμερικάνικες πολυεθνικές, 3.Προεδρεία της Ολλανδίας	

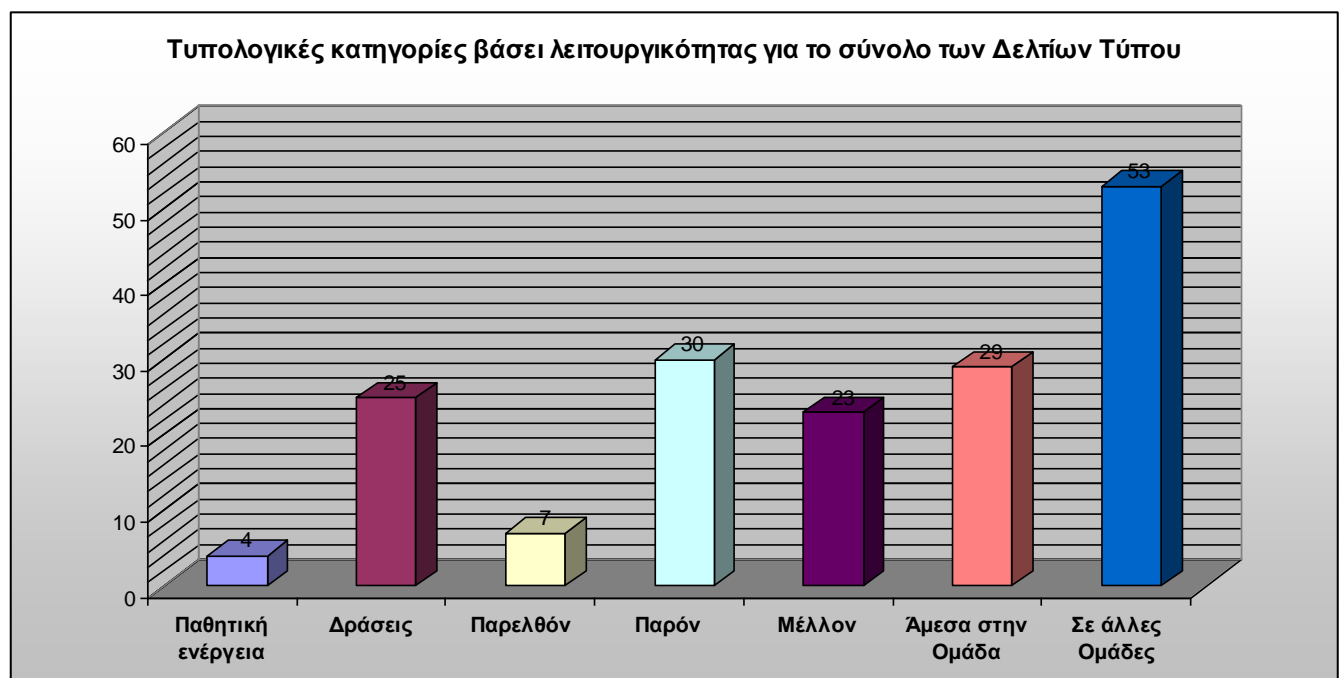
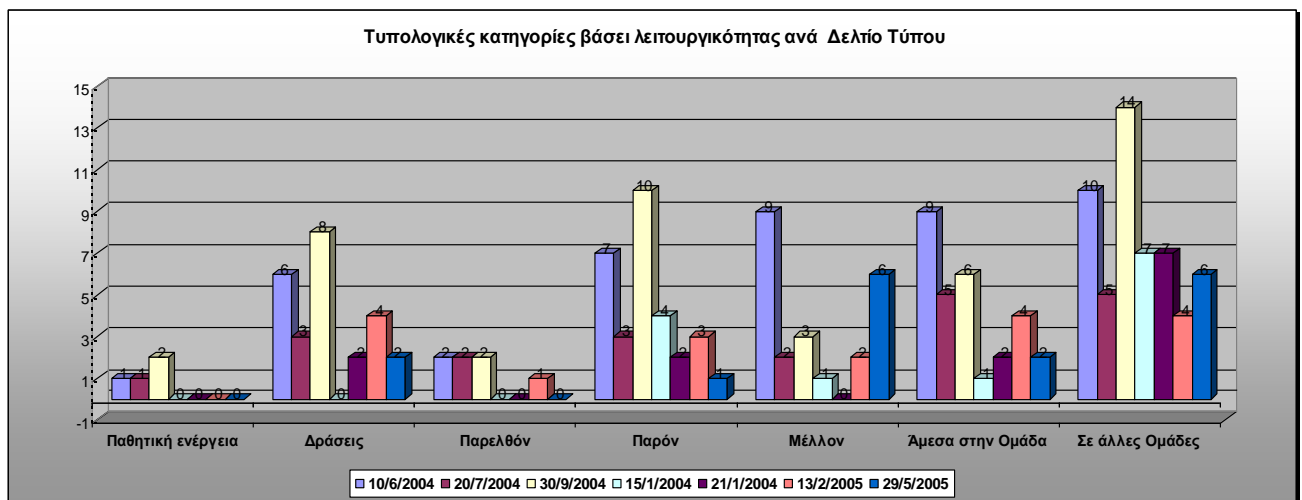
			Κοινοβουλίου. 4. μόνο ο μεγαλύτερος πολέμιος της δημοκρατίας θα μπορούσε να πιστέγει ότι η κατάλληλη αντιμετώπιση είναι μια βεβιασμένη έγκριση.			
Δελτίο Τύπου 21/01/2004			1. Το κείμενο μπαίνει στην ημερήσια διάταξη με αμφιλεγόμενες ερμηνείες, αν όχι κατά παράβαση του εσωτερικού του κανονισμού του Συμβουλίου. 2. Το Συμβούλιο ερμηνεύει τον κανονισμό του με αντιδημοκρατικό πνεύμα και δημιουργεί βλαβερά προηγούμενα για την Ευρωπαϊκή Ένωση	1.προς Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης: να διαφωνήσετε και να απαιτήσετε την αφαίρεση της οδηγίας για τις πατέντες λογισμικού από τον κατάλογο σημείων Α. 2. Σας παρακαλούμε να ζητήσετε από τον αρμόδιο Υπουργό κ. Σιούφα να αντιμετωπίσει κατάλληλα το ζήτημα.	1. Ολλανδικό Κοινοβούλιο 2. Γερμανικό Κοινοβούλιο 3. Κυβέρνηση της Λεττονίας 4. Πολωνική Κυβέρνηση 5. Κυβερνήσεις Γαλλίας, Ουγγαρίας εκφράζουν προβληματισμούς 6. Συνεχής αντίθεση εκ μέρους της Ισπανίας, της Ιταλίας, του Βελγίου, της Αυστρίας	1. Συμβούλιο Αλιείας και Γεωργίας
Δελτίο Τύπου 13/02/2005	1. για να διαδηλώσουν ενάντια στην πιθανή νομιμοποίηση των πατεντών λογισμικού στην Ευρώπη. 2. Οι προτεινόμενες πατέντες λογισμικού έχουν δεχτεί κριτική από πολλούς. Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, ενώσεις καταναλωτών, ακαδημαϊκοί, και προγραμματιστές ελεύθερου λογισμικού, υποστηρίζουν πως το λογισμικό είναι καλά προστατευμένο από το υπάρχον σύστημα της πνευματικής ιδιοκτησίας.	1. οι πατέντες οδηγούν στη δημιουργία υπερβολικών μονοπωλίων και σε αβέβαιο επιχειρηματικό περιβάλλον.	1. η αναβολή του σχεδίου οφείλεται στη γενναιότητα των εθνικών συμβουλίων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. 2. Το Συμβούλιο και η Επιτροπή έχουν αποδείξει επανειλημμένα πως δεν έχουν τον παραμικρό σεβασμό για τον Ευρωπαίο Πολίτη. Έχουν ξεπεράσει κάθε όριο.	1. Απ' όλη την Ευρώπη προγραμματιστές και αντιπρόσωποι εταιρειών θα ενόσουν τις δυνάμεις τους στις Βρυξέλλες την Πέμπτη 17 Φεβρουαρίου 2005 2. Θα ακολουθήσει συνέντευξη τύπου 3. website με πληροφορίες	1. Το Γερμανικό Ομοσπονδιακό Κοινοβούλιο αναμένεται να περάσει ψήφισμα στο οποίο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Υπουργών θα δέχονται έντονη κριτική 2. Μετά από πιέσεις του Ολλανδικού Κοινοβουλίου, της Δανέζικης Κυβέρνησης και της Ισπανικής Γερουσίας το σχέδιο έχει προς το παρόν αναβληθεί.	1. Κομισιόν
Δελτίο Τύπου 29/05/2005	1. Η προτεινόμενη οδηγία με τους νομικούς φραγμούς που θα επιβάλλει στην παραγωγή, ανταλλαγή και διάδοση των πληροφοριών που διακινούνται ηλεκτρονικά, πλήττει το δικαίωμα συμμετοχής των πολιτών στην Κοινωνία της Πληροφορίας.	1. Η Ευρωπαϊκή Οικονομία θα δεχθεί ισχυρότατο πλήγμα σε όφελος των ΗΠΑ και της Ιαπωνίας. 2. ο ανταγωνισμός θα μειωθεί και το κόστος του λογισμικού θα αυξηθεί δραματικά. 3. η επιστημονική έρευνα θα οπισθοδρομήσει 4. Η στρατηγική της Ευρώπης να πρωταγωνιστήσει στις τεχνολογικές εξελίξεις θα καταρρεύσει. 5. η συμμετοχή στην Κοινωνία της Πληροφορίας θα γίνει άπιαστο όνειρο για την πλειοψηφία των Ευρωπαίων Πολιτών.	1. Η ευρωπαϊκή προοπτική κινδυνεύει πολύ περισσότερο από την προτεινόμενη οδηγία παρά από την απόρριψη του Ευρωσυντάγματος, καθώς οδηγεί σε μια τεχνολογικά υποδουλωμένη Ευρώπη , στην οποία η καινοτομία, ο ανταγωνισμός, η έρευνα και η ανάπτυξη λογισμικού θα ασφυκτιούν από τον έλεγχο γιγαντιαίων αμερικανικών και ιαπωνικών επιχειρήσεων. 2. οι ευρωβουλευτές είναι υποχρεωμένοι να τηρήσουν αυτή τη στάση από το ίδιο το Σύνταγμα της Ελλάδας, στο Άρθρο 5Α. 3. Το λογισμικό δεν επιδέχεται διπλώματα ευρεσιτεχνίας.	1. Ζητάμε από τους έλληνες ευρωβουλευτές να εφαρμόσουν το Σύνταγμα και να προστατεύσουν το μέλλον μας.	1. το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα έχει την τελευταία ευκαιρία να εμποδίσει την πρόταση οδηγίας 2. οι έλληνες ευρωβουλευτές καλούνται να απορρίψουν την προτεινόμενη οδηγία, αποδεικνύοντας έμπρακτα το ενδιαφέρον τους για τα συμφέροντα των ευρωπαίων πολιτών.	1. ΗΠΑ 2. Ιαπωνία 3. Κομισιόν

Σε πρώτο επίπεδο η καταγραφή των μονάδων ανάλυσης ανά δελτίο τύπου και η ένταξη τους σε κάθε κατηγορία βάσει της σημασιολογίας τους αποτυπώνεται αριθμητικά στα παρακάτω σχεδιαγράμματα (ανά δελτίο τύπου και για το σύνολο των δελτίων),

αναδεικνύοντας τη σημαντικότητα που αποδίδει η ομάδα τόσο στις αξίες και τις πεποιθήσεις για τη νοηματοδότηση του ζητήματος της κατοχύρωσης πατεντών λογισμικού, όσο και τη σημαντικότητα λειτουργίας δικτύου συνεργασίας με άλλες κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές ομάδες για την επίτευξη του στόχου. Διαφαίνεται λοιπόν ότι πέρα από τη σημαντικότητα που αποδίδει η ίδια η ομάδα στο ζήτημα, στον τρόπο δηλαδή που προσδιορίζει τι θα επιφέρει η κατοχύρωση των πατεντών και ποιες επιπτώσεις προκαλεί σύμφωνα με τις αξίες της, ότι παράλληλα αποδίδει μεγάλη βαρύτητα και στη λειτουργία του πολιτικού συστήματος. Αυτό συμβαίνει καθώς μεγάλος αριθμός μονάδων ανάλυσης αναφέρεται στους τρόπους με τους οποίους διαχειρίζονται το ζήτημα τόσο τα διοικητικά όργανα της Ε.Ε. όσο και οι ευρωβουλευτές των κρατών μελών, αλλά και οι εθνικές κυβερνήσεις.

Αντίστοιχα η καταγραφή των φράσεων ανά δελτίο τύπου και κατηγορία βάσει της λειτουργικότητας τους αποτυπώνεται αριθμητικά στα παρακάτω σχεδιαγράμματα (ανά δελτίο τύπου και για το σύνολο), δείχνοντας εξίσου τη σημαντικότητα που αποδίδει η ομάδα στον αυτοπροσδιορισμό της στο παρόν, αλλά και το σημαντικό ρόλο που καλούνται να διαδραματίσουν για τη διευθέτηση του ζητήματος, τόσο οι άλλες ομάδες συνέργειας, καθώς και οι φορείς άσκησης πολιτικής.

Στο πλαίσιο αυτό δημιουργίας κατηγοριών και σύμφωνα με την πρώτη κατηγοριοποίηση των δελτίων τύπου, όπου διαφαίνεται άμεσα η έμφαση των φράσεων στην οριοθέτηση

των νοημάτων της ομάδας σε σχέση με τις θεματικές, κρίθηκε απαραίτητο για την καλύτερη ερμηνεία τους, δεδομένου ότι διακρίθηκε μια συνεχής και έντονη αλληλεπίδραση μεταξύ θεωρητικών κατασκευών και ερευνητικών ευρημάτων (Ιωσηφίδης 2001), να δημιουργηθούν εκ νέου κατηγορίες, οι οποίες λειτουργούν συμπληρωματικά ως προς τις ήδη υπάρχουσες κατηγορίες υλικού.

Οι **κατηγορίες**, αυτές είναι, **σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της ομάδας**, ταξινομώντας, δηλαδή, τις υπό ανάλυση ενότητες σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της ομάδας *epatents*, έτσι ώστε να αναδειχθεί περισσότερο το υποκειμενικό νόημα των πληροφοριών της ίδιας της ομάδας. Έτσι δημιουργούνται οι εξής κατηγορίες:

- ✓ σύμφωνα με τις θέσεις της ομάδας: i)κατηγορίες επιδοκμασίας – αποδοκμασίας κατοχύρωσης των πατεντών, ii) αισιοδοξίας – απαισιοδοξίας κοινωνικών και πολιτικών δράσεων, iii) επιβεβαίωσης- άρνησης νομοθετικών ρυθμίσεων
- ✓ σύμφωνα με τις αξίες της ομάδας. Κατηγορίες βασικού προσανατολισμού αξιών: ωφέλιμη ή επιζήμια χρήση πατεντών, δίκαιη ή άδικη πολιτική και νομική ρύθμιση.
- ✓ σύμφωνα με τη νοηματοδότηση της ομάδας στην εξουσία, δηλαδή μέσα από ποιών ομάδων και αρχών το όνομα υποδηλώνεται η εξουσία σύμφωνα με την *epatents*.

Ακολουθεί ο κατάλογος που συντάχθηκε ανά επιλεγμένη κατηγορία για κάθε δελτίο τύπου:

Κατηγορίες Εκτίμησης						
Μονάδα ανάλυσης: παράγραφος						
				Αξίες της ομάδας		Νοηματοδότηση της ομάδας στην εξουσία μέσω ποιων ομάδων και αρχών υποδηλώνεται η εξουσία
Δελτία Τύπου	Επιδοκμασία, Αποδοκμασία Κατοχύρωσης	Αισιοδοξία-απαισιοδοξία κοινωνικών	Επιβεβαίωση-άρνηση νομοθετικών ρυθμίσεων	Ωφέλιμη ή επιζήμια χρήση πατεντών	Δίκαιη ή άδικη πολιτική και νομοθετική	Μέσω ποιων ομάδων και αρχών υποδηλώνεται η εξουσία σύμφωνα με τη hellug

	Πατεντών	& πολιτικών δράσεων			ρύθμιση	
<p>Δελτίο τύπου 10/06/200 4</p>	<p>1. Η χορήγηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και ο αποκλεισμός τρίτων από τη χρήση αυτών αποτελεί ένα τεράστιο ζήτημα. 2. Κορυφαίοι Επιστήμονες της Πληροφορικής, χιλιάδες επαγγελματίες Πληροφορικοί αλλά και σύσσωμη η κοινότητα του ανοικτού λογισμικού έχουν εκφράσει τις αντιρρήσεις τους σε αυτή την προσπάθεια των μεγάλων εταιρειών. 3. απευθύνει έκκληση σε όλα τα πολιτικά κόμματα και ιδίως στους υποψήφιους ευρωβουλευτές να μη συναινέσουν στην καταστροφική πολιτική των μεγάλων εταιρειών λογισμικού.</p>	<p>1. Η Ένωση Πληροφορικών Ελλάδας, με αίτημα ευθύνης απέναντι στην ελληνική κοινωνία και τις προοπτικές οικονομικής ανάπτυξης της χώρας, επιθυμεί να ενημερώσει την κοινή γνώμη για το ζήτημα αυτό και να απευθύνει έκκληση σε όλα τα πολιτικά κόμματα και ιδίως στους υποψήφιους ευρωβουλευτές να μη συναινέσουν. 2. Έχουμε όλοι, πολίτες και πολιτικές ηγεσίες, την υποχρέωση να προστατεύσουμε τα συμφέροντα της χώρας μας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.</p>	<p>1. Πρέπει να σημειωθεί ότι αυτή τη στιγμή, τα προϊόντα λογισμικού προστατεύονται από τη νομοθεσία περί πνευματικής ιδιοκτησίας και απαγορεύεται η αντιγραφή τους χωρίς την άδεια του δημιουργού. 2. Επιτρέπεται όμως η δημιουργία παρόμοιων προγραμμάτων εφόσον ο νέος δημιουργός δεν αντιγράφει τον κώδικα του άλλου.</p>	<p>1. Μεγάλες εταιρείες λογισμικού, κυρίως αμερικάνικες, υποστηρίζουν την ιδέα της καθιέρωσης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στο λογισμικό με καθαρά κερδοσκοπικούς σκοπούς. 2. Η χορήγηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στο λογισμικό: Α) θα οδηγήσει στην εξαφάνιση μικρές εταιρείες επιστημονική και τεχνολογική πρόοδο Β) θα επιβραδύνει την Ευρωπαϊκή Βιομηχανία Λογισμικού και θα υπονομεύσουν την προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης να ανταγωνιστεί αποτελεσματικά τις Ηνωμένες Πολιτείες σε αυτό τον τομέα Δ) θα προκαλέσουν μεγάλη αύξηση στις τιμές πώλησης λογισμικού με άμεσες συνέπειες σε όλο το φάσμα των επιχειρήσεων και στους χρήστες ηλεκτρονικών υπολογιστών Ε) θα δοθεί καίριο πλήγμα στο ανοικτό λογισμικό τη στιγμή που τις αρχές του έχουν ήδη υιοθετήσει πολλές χώρες για τις αρετές για την ποιότητα του. 3. Για μικρές χώρες όπως η Ελλάδα, μια τέτοια εξέλιξη θα έχει ακόμη μεγαλύτερες επιπτώσεις καθώς θα χαθεί κάθε ευκαιρία ανάπτυξης της Πληροφορικής και θα διογκωθούν τα έξοδα απόκτησης και χρήσης του λογισμικού τόσο από ιδιώτες όσο και από το δημόσιο με δυσμενέστερες επιπτώσεις και στα μακροοικονομικά μεγέθη της οικονομίας μας.</p>	<p>1. Οι μεγάλες εταιρείες λογισμικού όμως δεν αρκούνται σε αυτό. Επιθυμούν να αποκλείσουν ακόμη και τη δημιουργία παρόμοιων προγραμμάτων από τρίτους και για αυτό προθούν μια αυστηρή νομοθεσία, ξεκινώντας από την Αμερική, την οποία τώρα προσπαθούν να επβάλλουν και στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.</p>	<p>1. που απασχολεί διεθνείς οργανισμούς και την Ευρωπαϊκή Ένωση. 2. μεγάλες εταιρείες λογισμικού, κυρίως αμερικάνικες, επιδιώκοντας την έκδοση σχετικών αποφάσεων από το Ευρωκοινοβούλιο και το Συμβούλιο Υπουργών. 3. απευθύνει έκκληση σε όλα τα πολιτικά κόμματα και ιδίως στους υποψήφιους ευρωβουλευτές</p>
<p>Δελτίο Τύπου 20/07/200 4</p>	<p>1. σχετικά με τη διαβόητη οδηγία για τις πατέντες λογισμικού. 2. ότι οι πατέντες λογισμικού είναι ανεπιθύμητες 3. Το θέμα των πατεντών λογισμικού αφορά πολύ κόσμο 4. Πόσο μάλλον για ένα τόσο σημαντικό θέμα όπως οι πατέντες λογισμικού</p>	<p>1. Σε αποκαλύψεις για εξαπάτηση των Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης προβαίνει έγγραφο που παραδόθηκε σήμερα από αντιπροσωπεία του FFPI στον Υπουργό Ανάπτυξης κ. Σιούφα. 2. Το έγγραφο-ένσταση αναφέρεται με συγκεκριμένα στοιχεία σε τακτικές εξαπάτησης και αμφιδιασμού που χρησιμοποιήθηκαν για να παραπλανήσουν τους υπουργικούς εκπρόσωπους. 3. έχουν ως σήμερα προσκρούσει σε έντονες αντιδράσεις. 4. με αποτέλεσμα η Ευρώπη να αντιτίθεται σύσσωμη στις πατέντες λογισμικού 5. Η παράδοση της ένστασης στον Υπουργό έρχεται σε συνέχεια συγκέντρωσης διαμαρτυρίας που είχε διοργανωθεί από την ελληνική ομάδα ενάντια</p>	<p>1. κατά παράβαση του άρθρου 52 της Ευρωπαϊκής Συνθήκης για τα Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας. 2. Η ίδια η Κομισιόν, που πριν δυο χρόνια είχε κάνει πρόταση νομιμοποίησης των πατεντών λογισμικού, 3. Αυτό επιτυγχάνεται με ασάφεις, αντιφάσεις και λεκτικά τεχνάσματα 4. κάτι που είναι δυνατό γιατί η εν λόγω απόφαση είναι απλώς πολιτική συμφωνία</p>	<p>1. Οι οικονομικές αναλύσεις και η εμπειρία από τις ΗΠΑ και την Ιαπωνία, όπου ήδη ισχύουν οι πατέντες λογισμικού, είναι ξεκάθαρες ως προς τα καταστροφικά αποτελέσματα στην καινοτομία και την οικονομική ανάπτυξη της πληροφορίας. 2. ώστε να αποφευχθούν παρόμοιες καταστάσεις στο μέλλον.</p>	<p>1. Οι πολυετείς προσπάθειες από ευρωπαϊκά γραφεία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και μεγάλες πολυεθνικές να νομιμοποιηθούν οι πατέντες λογισμικού. 2. Παρόλα αυτά, το κείμενο αυτό, το υιοθέτησε το Συμβούλιο εξασφαλίζει το αντίθετο από αυτό που υποτίθεται ότι θέλουν Ευρωκοινοβούλιο, Υπουργοί, Κομισιόν.</p>	<p>1. στη σύσκεψη του Συμβουλίου Υπουργών στις 18 Μαΐου 2004 2. ευρωπαϊκά γραφεία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και μεγάλες πολυεθνικές να νομιμοποιηθούν οι πατέντες λογισμικού 3. Η ίδια η Κομισιόν, που πριν δυο χρόνια είχε κάνει πρόταση νομιμοποίησης των πατεντών λογισμικού, 4. που υποτίθεται ότι θέλουν Ευρωκοινοβούλιο, Υπουργοί, Κομισιόν. 5. και η οριστική έγκριση είναι προγραμματισμένη για την επόμενη συνεδρίαση του Συμβουλίου, που</p>

		<p>στις πατέντες λογισμικού την παρασμένη Παρασκευή στην οδό Στουρνάρα στην Αθήνα.</p> <p>6. Στη συγκέντρωση συμμετείχαν περισσότερα από εκατό άτομα, μοιράστηκαν έντυπα και χρησιμοποιήθηκαν πανό και μπαλόνια για ενημέρωση των παραστικών, ενώ επίσης συζητήθηκαν οι λεπτομέρειες για την παράδοση ένστασης στον Υπουργό.</p> <p>7. Η ένσταση, που σύντομα θα παραδοθεί και στους υπόλοιπους Υπουργούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ζητά την ανάρεση της απόφασης της 18^{ης} Μαΐου</p> <p>8. Σε παρόμοια απαίτηση κατέληξε και το Ολλανδικό Κοινοβούλιο στη 1^η Ιουλίου 2004.</p>				<p>αναμένεται το Σεπτέμβριο του 2004.</p> <p>6. ο οποίος έμαθε τι έγινε στη συνεδρία του Συμβουλίου</p> <p>7. είναι στο χέρι των αντιπροσώπων μας να μας αποδείξουν ότι αυτοί αποφασίζουν για το τι θα ψηφίσουν και όχι άλλοι</p>
<p>Δελτίο Τύπου 30/09/2004</p> <p>4</p>	<p>1. πάνω στο φλέγον θέμα των ευρεσιτεχνιών λογισμικού</p> <p>2. κατέδειξε με σαφήνεια το λόγο για το έντονο δημόσιο ενδιαφέρον σχετικά με το θέμα</p> <p>3. Ο Δρα Stallman τόνισε την τραγικότητα της κατάστασης και τον παραλογισμό που ήδη πλήττει εδώ και πάνω από 20 χρόνια τη βιομηχανία λογισμικού στις ΗΠΑ, και προέβλεψε μια ιδιαίτερα ζοφερή εικόνα, στο ενδεχόμενο επέκτασης αυτού του καθεστώτος στην Ευρώπη.</p>	<p>1. Στα πλαίσια των γενικευμένων κινητοποιήσεων για την ευαισθητοποίηση κοινού και κυβερνήσεων, η ελληνική πρωτοβουλία κατά των ευρεσιτεχνιών λογισμικού, με αρωγούς την COMDEX ΕΛΛΑΣ και την Ένωση Πληροφορικών Ελλάδας και με την υποστήριξη του FFII, του ebusinessforum και του Πανελληνίου Συλλόγου Διπλωματούχων Μηχανικών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών οργάνωσε στις 20 Σεπτεμβρίου 2004 στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών ενημερωτική ημερίδα με κύριο ομιλητή το διάσημο αμερικανό επιστήμονα και πρόεδρο του Ιδρύματος Ελεύθερου Λογισμικού Δρα. Richard Stallman.</p> <p>2. (το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο) υπερασπίστηκε τις βασικές ελευθερίες της κοινωνίας της πληροφορίας, εξασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτό το δικαίωμα των ευρωπαίων πολιτών για ίση συμμετοχή στην παγκόσμια επιστημονική πρόοδο, επιχειρηματική ανάπτυξη, κοινωνική ευημερία.</p> <p>3. την απόφαση του Κοινοβουλίου υποστήριξε μια ευρεία και καλά ενημερωμένη μερίδα του κοινού, αποτελούμενη από προγραμματιστές, επιχειρηματίες, οικονομολόγους, καθώς και συμβουλευτικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.</p> <p>4. Πολλά μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχολίασαν ότι ποτέ δεν είχαν δει τόσο έντονη συμμετοχή πολιτών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.</p> <p>5. το Ίδρυμα για την Ελευθερία στις Πληροφορικές Υποδομές πρόσφατα ανακήρυξε την 24η Σεπτεμβρίου ως Ημέρα</p>	<p>1. Σε περίπτωση νομιμοποίησης των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας λογισμικού</p> <p>2. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ψήφισε ξεκάθαρα ενάντια στην κατοχύρωση ιδεών λογισμικού με διπλώματα ευρεσιτεχνίας</p> <p>3. Η συμφωνία αυτή, που επικυρώνει τη δυνατότητα απεριόριστης κατοχύρωσης των αλγορίθμων και των μεθόδων εργασίας με υπολογιστή στην Ευρώπη, πραγματοποιήθηκε ενάντια στη βούληση ή χωρίς τη γνωμοδότηση των περισσότερων εθνικών κοινοβουλίων.</p>	<p>1. οι ευρεσιτεχνίες λογισμικού περιορίζουν τις επενδύσεις στην έρευνα και την ανάπτυξη, οδηγούν σε τεχνητή διατήρηση του λογισμικού και μετατρέπουν τον παραγωγικό ανταγωνισμό σε πεδίο ατέρμονων νομικών αντιπαραθέσεων.</p> <p>2. Η Ευρωπαϊκή Ένωση κινδυνεύει να γίνει οικονομικά υποτελής σε αλλότρια συμφέροντα</p>	<p>1. καθώς θα νομιμοποιηθούν πάνω από 30.000 πατέντες που το Ευρωπαϊκό Γραφείο Ευρεσιτεχνιών έχει χορηγήσει παράνομα, κυρίως σε μεγάλες αμερικανικές και ιαπωνικές εταιρείες.</p> <p>2. η πολιτική συμφωνία θα εγκριθεί οριστικά εκτός αν κάποιες κυβερνήσεις αμφισβητήσουν τις αποφάσεις της 18ης Μαΐου 2004, οι οποίες λήφθηκαν υπό πρωτοφανείς πολιτικές πιέσεις, ενώ πολλοί υπουργοί φαίνεται πως εξαπατήθηκαν από τις παραπλανητικές διατυπώσεις και τα έξυπνα λεκτικά τεχνάσματα της πρότασης της Κομισιόν.</p>	<p>1. αλλότρια συμφέροντα</p> <p>2. απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η οποία ανατράπηκε πραξικοπηματικά στην σύνοδο του Συμβουλίου Υπουργών «Ανταγωνιστικότητα» τον περασμένο Μάιο.</p> <p>3ο Επίτροπος Bolkestein και οι υπουργοί του Συμβουλίου αγνόησαν την απόφαση του Κοινοβουλίου, και στις 18 Μαΐου 2004 κατέληξαν σε πολιτική συμφωνία υπέρ της πελατείας τους, που αποτελείται από γραφειοκράτες των γραφείων ευρεσιτεχνιών και δικηγόρους πολυεθνικών επιχειρήσεων..</p> <p>4. Λίγες εβδομάδες μετά, το Ολλανδικό Κοινοβούλιο πέρασε ψήφισμα που υποχρέωνε την κυβέρνηση του να αποσύρει τη θετική της ψήφο, αλλά η ολλανδική κυβέρνηση δήλωσε αργότερα ότι ο αρμόδιος υπουργός «δεν νιώθει υποχρεωμένος να αλλάξει την ψήφο της Ολλανδίας για να ληφθούν υπόψη οι επιφυλάξεις που εξέφρασε το Ολλανδικό</p>

		<p>Ευρωπαϊκής Δημοκρατίας, και κάλεσε σε πανευρωπαϊκές εκδηλώσεις υποστήριξης της απόφασης του Ευρωκοινοβουλίου.</p> <p>6. Ενώ την αντίθεσή τους στις πατέντες λογισμικού έχουν εκφράσει ενυπόγραφα περισσότεροι από 300 χιλιάδες ευρωπαίοι πολίτες, καθώς και ένας ευρωπαϊκός σύνδεσμος 2 εκατομμυρίων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων</p> <p>7. Η πρόταση της Κομισιόν για Ευρωπαϊκή Οδηγία «σχετικά με τη δυνατότητα κατοχύρωσης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας για εφευρέσεις που εφαρμόζονται σε υπολογιστή» βρίσκεται τώρα σε μια από τις κρισιμότερες φάσεις, καθώς σε επόμενη συνεδρίαση του Συμβουλίου</p>				<p>Κοινοβούλιο».</p> <p>5. καλούν τους αρμόδιους ελληνικούς φορείς, και ειδικότερα το Υπουργείο Ανάπτυξης, τη Βουλή των Ελλήνων και τους έλληνες ευρωβουλευτές, να υπερασπιστούν το δημόσιο συμφέρον για την ελεύθερη ανάπτυξη και χρήση λογισμικού στην Ελλάδα και την Ευρώπη, συμμετέχοντας στη συζήτηση για τις ευρεσιτεχνίες λογισμικού και απορρίπτοντας τις τροπολογίες της Κομισιόν, που ακυρώνουν τη δημοκρατικά και σύμφωνη με το δημόσιο αίσθημα, απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 24ης Σεπτεμβρίου 2003.</p>
<p>Δελτίο Τύπου 15/01/200 5</p>	<p>1. Μέχρι σήμερα ήταν δυνατό για καλόπιστους ανθρώπους να θεωρούν αυτό το κείμενο αποτέλεσμα τραγικού λάθους, και όχι κακής πρόθεσης. Αυτό είναι πια πολύ δύσκολο.</p>	<p>1. Από τις 18 Μαΐου 2004 ως σήμερα, το επιβεβαίωσε και η Deutsche Bank Research. Το επιβεβαίωσε και η PricewaterhouseCoopers. Το επιβεβαίωσε και η US Federal Trade Commission.</p> <p>2. Παράλληλα, η οριακή πλειοψηφία με την οποία το Συμβούλιο έλαβε την απόφαση δεν υπάρχει πια. Τα βάρη της ψηφοφορίας έχουν αλλάξει. Η Πολωνική Κυβέρνηση πριν από ένα μήνα είχε ανακοινώσει ότι δεν μπορεί να στηρίξει το κείμενο. Εδώ και καιρό το Ολλανδικό Κοινοβούλιο είχε ζητήσει από την Ολλανδική Κυβέρνηση να αποσύρει τη θετική της ψήφο.</p>	<p>1. Μόνο ο μεγαλύτερος πολέμιος της δημοκρατίας θα μπορούσε να πιστέψει ότι, δεδομένης της γενικής ομολογίας ότι κάτι είναι πολύ λάθος στο κείμενο του Συμβουλίου, η κατάλληλη αντιμετώπιση είναι μια βεβιασμένη έγκριση, την εβδομάδα πριν τα Χριστούγεννα, σε ένα Συμβούλιο για την Αλιεία.</p>	<p>1. Το γιατί αυτό θα είναι καταστροφικό για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και για την οικονομία της Ευρώπης και της Ελλάδας είναι κάτι που έχει εξηγηθεί επανειλημμένα.</p>	<p>1. Στις 18 Μαΐου 2004, το Συμβούλιο «Ανταγωνιστικότητα » της Ευρωπαϊκής Ένωσης έκανε ένα τεράστιο λάθος: κατέληξε σε πολιτική συμφωνία για μια ευρωπαϊκή οδηγία η οποία θα εξασφαλίσει απεριόριστη κατοχυρωσιμότητα του λογισμικού με πατέντες.</p>	<p>1. Η Προεδρεία της Ένωσης βιάζεται να ξεποληθεί την Ευρώπη σε αμερικανικές πολυεθνικές μέσα στο 2004.</p> <p>2. το Συμβούλιο «Ανταγωνιστικότητα» της Ευρωπαϊκής Ένωσης</p> <p>3. Εντούτοις, στην ατζέντα της Επιτροπής Μονίμων Αντιπροσώπων εμφανίστηκε ξαφνικά τις τελευταίες μέρες το θέμα της οριστικής υιοθέτησης της απόφασης της 18ης Μαΐου· η μόνη εξήγηση είναι ότι υπάρχουν πιέσεις ώστε η οριστική απόφαση να ληφθεί από τα Συμβούλια «Περιβάλλον» ή «Γεωργία και Αλιεία» που είναι προγραμματισμένα για τις 20-22 Δεκεμβρίου.</p> <p>4. Φαίνεται πως η Ολλανδική Κυβέρνηση, της οποίας η Προεδρεία της Ένωσης λήγει με</p>

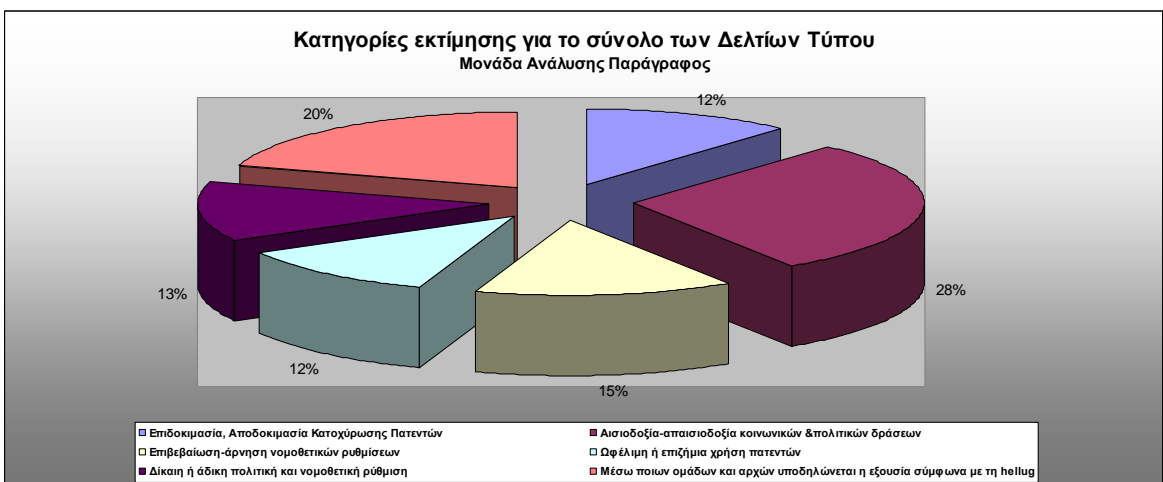
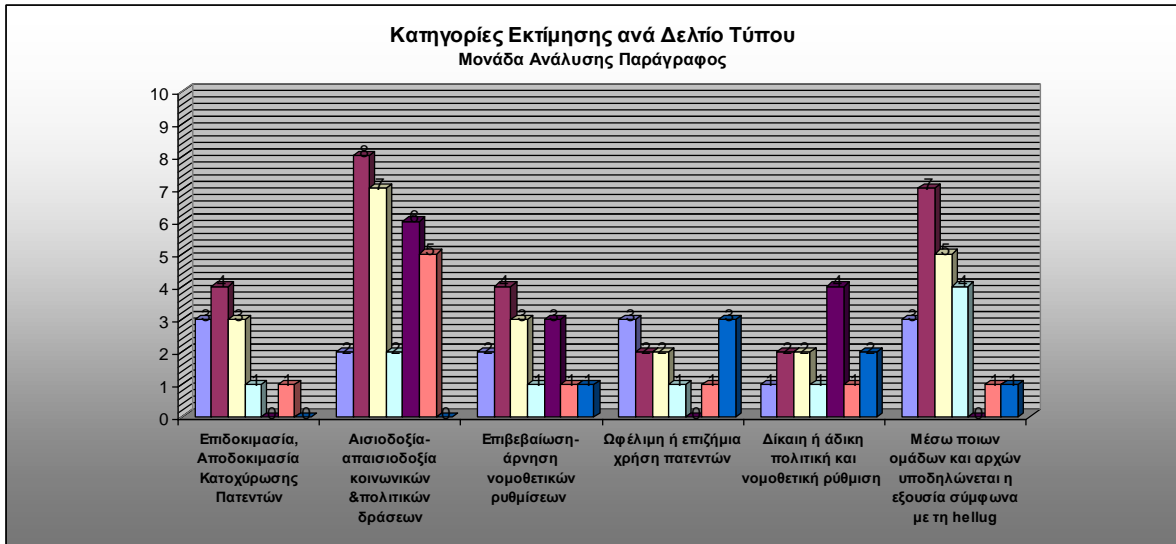
						το 2004, βιάζεται να χρησιμοποιήσει τις δύο εβδομάδες που της απέμειναν για να ξεπουλήσει όλη την Ευρώπη στη Microsoft και σε άλλες αμερικανικές πολυεθνικές, πιέζοντας για την υιοθέτηση ενός κειμένου που αγνοεί επιδεικτικά τη βούληση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.
<p>Δελτίο Τύπου 21/01/2005</p> <p>5</p>	<p>1. Το ολλανδικό κοινοβούλιο έχει δώσει στην ολλανδική κυβέρνηση εντολή να αποσύρει τη στήριξή της.</p> <p>2. Η πρόταση του Συμβουλίου έχει δεχτεί κριτική από όλα τα κόμματα του Ομοσπονδιακού Κοινοβουλίου της Γερμανίας (Bundestag) ως ανεπαρκής.</p> <p>3. Η κυβέρνηση της Λεττονίας ξεκαθάρισε ότι δεν υποστηρίζει το προταθέν κείμενο.</p> <p>4. Οι κυβερνήσεις της Γαλλίας και της Ουγγαρίας έχουν επίσης εκφράσει προβληματισμό. Στη Σλοβενία, τη Σλοβακία, την Πορτογαλία, την Ουγγαρία και την Ελλάδα δεν υπάρχει πρακτικά καμιά υποστήριξη για πατέντες λογισμικού στη βιομηχανία ή στην κυβέρνηση, εκτός από στενούς κύκλους που κυριαρχούν στη σχετική ομάδα εργασίας του Συμβουλίου.</p> <p>5. Στις 19 Μαΐου και στις 16 Νοεμβρίου η πολωνική κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι δεν μπορεί να στηρίξει την πρόταση του Συμβουλίου.</p> <p>6. εντούτοις, ο αρμόδιος πολωνός υπουργός, κατόπιν πιέσεων εκ μέρους της προεδρίας, διστάζει να εκτελέσει τις αποφάσεις της πολωνικής κυβέρνησης. Δεδομένης της συνεχούς αντίθεσης εκ μέρους της Ισπανίας, της Ιταλίας, του Βελγίου και της Αυστρίας, ακόμα και χωρίς αποχή εκ μέρους της Πολωνίας, η τρέχουσα πρόταση δεν απολαμβάνει την απαιτούμενη πλειοψηφία.</p>	<p>1. Ο εσωτερικός κανονισμός του Συμβουλίου απαιτεί η ημερήσια διάταξη να αποσταλεί 14 μέρες νωρίτερα. Σ' αυτή την περίπτωση, η οδηγία για τις πατέντες λογισμικού μπαίνει στην ημερήσια διάταξη μια μέρα πριν τη συνεδρίαση. Σύμφωνα με το άρθρο 3(7-8) του εσωτερικού κανονισμού, αρκεί μία χώρα να διαφωνήσει με αυτή την καθυστερημένη εισαγωγή, αλλά αναμένεται αρκετές χώρες να υποστηρίξουν την αφαίρεση.</p> <p>2. Ο εσωτερικός κανονισμός του Συμβουλίου απαιτεί να υπάρχει η κατάλληλη πλειοψηφία κατά τη στιγμή της ψήφου. «Υιοθέτηση σημείου Α» σημαίνει υιοθέτηση χωρίς συζήτηση, όχι χωρίς ψήφο. Δεν μπορεί να υπάρξει υιοθέτηση χωρίς ψήφο. Η αλλαγή στα βάρη της ψηφοφορίας στη 1 Νοεμβρίου σημαίνει ότι τώρα η πρόταση του Συμβουλίου δεν απολαμβάνει πλειοψηφία, ακόμα και αν ούτε η Ολλανδία ούτε η Πολωνία απέχουν.</p> <p>3. Τα επεξηγηματικά κείμενα της πρότασης του Συμβουλίου δεν ήταν διαθέσιμα παρά μόνο μέσα Δεκεμβρίου. Η απόρριψη βασικών τροπολογιών που είχε πραγματοποιήσει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο γίνεται με την αιτιολόγηση ότι οι τροπολογίες ήταν «ασύμβατες με τη συμφωνία TRIPS» ή ότι δεν αντανakλούν την «καθιερωμένη πρακτική». Αυτά τα επιχειρήματα είναι νέα, δεν καλύπτονται από καμιά πολιτική συμφωνία, και δεν μπορούν να υιοθετηθούν χωρίς ψήφο.</p>	<p>1. Την ερχόμενη Δευτέρα 24 Ιανουαρίου 2005, στη συνάντηση του Συμβουλίου και «Γεωργία και Αλιεία», είναι πιθανό, σύμφωνα με αλλαγές της τελευταίας στιγμής στην ημερήσια διάταξη, να τεθεί η υιοθέτηση της οδηγίας COM 2002/0047 (COD) «σχετικά με τη δυνατότητα κατοχύρωσης με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας των εφευρέσεων που εφαρμόζονται σε υπολογιστή». Σας παρακαλούμε, όταν στην αρχή ο Πρόεδρος του Συμβουλίου ζητήσει επιβεβαίωση της ημερήσιας διάταξης, να διαφωνήσετε και να απαιτήσετε την αφαίρεση της οδηγίας για τις πατέντες λογισμικού από τον κατάλογο των σημείων Α.</p> <p>2. Το κείμενο αυτό μπαίνει στην ημερήσια διάταξη με αμφιλεγόμενες ερμηνείες, αν όχι κατά παράβαση του εσωτερικού κανονισμού του Συμβουλίου, καθώς δεν απολαμβάνει την απαιτούμενη πλειοψηφία.</p> <p>3. όπως αναφέρει η διακομματική απόφαση της 30ής Νοεμβρίου 2004, δεν πληροί τις απαιτήσεις σαφήνειας και ισορροπίας που πρέπει να ικανοποιεί μια πρόταση με τέτοια σημασία.</p> <p>4. Δεν είναι σωστό η τρέχουσα πρόταση του Συμβουλίου να γίνει αποδεκτή ως σημείο Α, και δεν υπάρχει κανένας λόγος εσείς, ως</p>	<p>1. Συνοπτικά, το Συμβούλιο ερμηνεύει τον κανονισμό του με αντιδημοκρατικό πνεύμα και δημιουργεί βλαβερά προηγούμενα για την Ευρωπαϊκή Ένωση.</p>		

					Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, να υπερασπιστείτε κάτι τέτοιο με το όνομά σας. Σας παρακαλούμε να ζητήσετε από τον αρμόδιο Υπουργό κ. Σιούφα να αντιμετωπίσει κατάλληλα το ζήτημα.	
Δελτίο Τύπου 13/02/200 5	1. Το Συμβούλιο και η Επιτροπή έχουν αποδείξει επανειλημμένα πως δεν έχουν τον παραμικρό σεβασμό για τον Ευρωπαϊκό πολίτη. Προωθούν τις πατέντες λογισμικού ξανά και ξανά, αδιαφορώντας παντελώς για τις αντίθετες φωνές μιας μεγάλης πλειοψηφίας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Έχουν ξεπεράσει κάθε όριο, και στις 17 Φεβρουαρίου θα ξέρουν ότι αυτή η συμπεριφορά δεν γίνεται αποδεκτή.	1. Απ' όλη την Ευρώπη, προγραμματιστές και αντιπρόσωποι εταιριών θα ενόσουν τις δυνάμεις τους στις Βρυξέλλες την Πέμπτη 17 Φεβρουαρίου 2005 για να διαδηλώσουν ενάντια στην πιθανή νομιμοποίηση των πατεντών λογισμικού στην Ευρώπη. 2. Θα ακολουθήσει συνέντευξη τύπου στην οποία αντιπρόσωποι από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, από εθνικά κοινοβούλια και από τον επιχειρηματικό κόσμο θα παρουσιάσουν τις απόψεις τους σχετικά με την πρόταση για Ευρωπαϊκή οδηγία. 3. το Γερμανικό Ομοσπονδιακό Κοινοβούλιο αναμένεται να περάσει ψήφισμα στο οποίο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Υπουργών θα δέχονται έντονη κριτική για την συμπεριφορά τους σχετικά με αυτό το ζήτημα. 4. το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα ζητήσει επισήμως από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή την επανέναρχη της διαδικασίας. 5. Μετά από πιέσεις του Ολλανδικού Κοινοβουλίου, της Δανέζικης Κυβέρνησης και της Ισπανικής Γερουσίας, αυτό το σχέδιο έχει προς το παρόν αναβληθεί. Αυτό έχει δημιουργήσει σοβαρή δυσσέρεσκεια στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.	1. Οι προτεινόμενες πατέντες λογισμικού έχουν δεχτεί κριτική από πολλούς. Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, ενώσεις καταναλωτών, ακαδημαϊκοί, και προγραμματιστές ελεύθερου λογισμικού, υποστηρίζουν πως το λογισμικό είναι καλά προστατευμένο από το υπάρχον σύστημα της πνευματικής ιδιοκτησίας.	1. ενώ οι πατέντες οδηγούν στη δημιουργία υπερβολικών μονοπωλίων και σε αβέβαιο επιχειρηματικό περιβάλλον	1. Αρχικά ήταν προγραμματισμένη επίσης για τις 17 Φεβρουαρίου μια ψηφοφορία στο Συμβούλιο των Υπουργών Οικονομικών σε ένα αμφιβητούμενο κείμενο το οποίο θα άνοιγε την πόρτα στην χωρίς όρια δυνατότητα απόκτησης πατεντών στο λογισμικό.	1. πρέπει να θυμόμαστε ότι αυτό οφείλεται στη γενναιότητα των εθνικών κοινοβουλίων και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
Δελτίο Τύπου 29/05/200 5			1. Επιπλέον, είναι υποχρεωμένοι να τηρήσουν αυτή τη στάση από το ίδιο το σύνταγμα της Ελλάδας το οποίο, στο άρθρο 5Α, ρητά αναφέρει ότι: «Καθένας έχει δικαίωμα συμμετοχής στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Η διευκόλυνση της πρόσβασης στις πληροφορίες που διακινούνται ηλεκτρονικά, καθώς και της παραγωγής, ανταλλαγής και διάδοσής τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους, τηρουμένων πάντοτε των εγγυήσεων των άρθρων 9, 9Α και 19.»	1. Αν η πρόταση γίνει δεκτή, η Ευρωπαϊκή Οικονομία θα δεχθεί ισχυρότατο πλήγμα σε όφελος των ΗΠΑ και της Ιαπωνίας . Ο ανταγωνισμός θα μειωθεί και το κόστος του λογισμικού θα αυξηθεί δραματικά. Η επιστημονική έρευνα θα οπισθοδρομήσει καθώς εκατοντάδες χιλιάδες πατέντες από ΗΠΑ και Ιαπωνία θα επιβληθούν στην Ευρώπη. Η στρατηγική της Ευρώπης να πρωταγωνιστήσει στις τεχνολογικές εξελίξεις θα καταρρεύσει. Η συμμετοχή στην Κοινωνία της Πληροφορίας θα γίνει άπιαστο όνειρο για την πλειοψηφία των ευρωπαίων πολιτών.	1. Οι έλληνες ευρωβουλευτές καλούνται να απορρίψουν την προτεινόμενη οδηγία επιμένοντας στην αρχική θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου του Σεπτεμβρίου 2003, αποδεικνύοντας έμπρακτα το ενδιαφέρον τους για τα συμφέροντα των ευρωπαίων πολιτών. 2. Ζητούμε, λοιπόν, από τους έλληνες ευρωβουλευτές να εφαρμόσουν το Σύνταγμα και να προστατεύσουν το μέλλον μας, υποστηρίζοντας	1. Στις 6 Ιουλίου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα έχει την τελευταία ευκαιρία να εμποδίσει την πρόταση οδηγίας για τις Πατέντες Λογισμικού του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

2. Η ευρωπαϊκή προοπτική κινδυνεύει πολύ περισσότερο από την προτεινόμενη οδηγία παρά από την απόρριψη του Ευρωσυντάγματος καθώς οδηγεί σε μια **τεχνολογικά υποδουλωμένη Ευρώπη**, στην οποία η καινοτομία, ο ανταγωνισμός, η έρευνα και η ανάπτυξη λογισμικού θα ασφυκτιούν από τον έλεγχο γιγαντιαίων αμερικανικών και ιαπωνικών επιχειρήσεων με χαρτοφυλάκια εκατοντάδων χιλιάδων ήδη κατοχυρωμένων πατεντών λογισμικού.

3. Η προτεινόμενη οδηγία, με τους νομικούς φραγμούς που θα επιβάλει στη παραγωγή, ανταλλαγή και διάδοση των πληροφοριών που διακινούνται ηλεκτρονικά, **πλήττει το δικαίωμα συμμετοχής των πολιτών στην Κοινωνία της Πληροφορίας** χωρίς οι φραγμοί αυτοί να εμπίπτουν στις εγγυήσεις των άρθρων 9, 9Α και 19.

σθεναρά την αρχική θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ότι **το λογισμικό δεν επιδέχεται διπλώματα ευρεσιτεχνίας**.

Μέσω της αριθμητικής αναπαράστασης των μονάδων ανάλυσης ενταγμένων στις κατηγορίες εκτίμησης αναδεικνύεται η σημαντικότητα των κοινωνικό-πολιτικών δράσεων τόσο του δικτύου της ομάδας όσο και οι ενέργειες των φορέων άσκησης νομοθετικών ρυθμίσεων. Η ομάδα αποδίδει μεγάλη έμφαση στον προσδιορισμό του νοήματος των νομοθετικών ρυθμίσεων για το εν λόγω ζήτημα.

Ερμηνεία Μονάδων Ανάλυσης ανά Κατηγορία Υλικού και Εκτίμησης

Καθορίζοντας τις κατηγορίες υλικού και εκτίμησης και ταξινομώντας στο πλαίσιο αυτό τις μονάδες ανάλυσης των δελτίων τύπου της *epatents*, πραγματοποιείται ανάλυση και ερμηνεία των μονάδων ανάλυσης μέσω της παρουσίασης *short eye catching* και *εμβόλιμων εδαφίων των δελτίων*, στη βάση που έθεσε ο Richardson² (1990).

1. Νοηματοδότηση Χρήσης Πατεντών Λογισμικού & Αποδοκιμασία Κατοχύρωσης Πατεντών

Οι χαρακτηριστικές φράσεις «*τεράστιος κίνδυνος*», «*τεράστιο ζήτημα*», «*φλέγον θέμα*», «*τόσο σημαντικό θέμα, όπως οι πατέντες λογισμικού*» καταστούν εμφανές ότι η ομάδα *epatents* αντιλαμβάνεται το ζήτημα της κατοχύρωσης των πατεντών σε θεσμικό επίπεδο όπως προτείνεται βάσει της Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ως ένα πολύ σημαντικό ζήτημα το οποίο αφορά στο σύνολο της κοινωνίας και εκφράζεται μέσα από τις φράσεις «*το θέμα των πατεντών αφορά πολύ κόσμο*», «*έντονο δημόσιο ενδιαφέρον σχετικά με το θέμα*». Έτσι, καταρχήν διαφαίνεται η σημασιοδότηση φαινομένων και δράσεων, όπως η κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού, που εμφανίζονται για πρώτη φορά υπό το πλαίσιο της Κοινωνίας της Πληροφορίας, εφόσον οι επιδράσεις της πληροφορικής τεχνολογίας και η διάχυση της πληροφορίας επηρεάζουν άμεσα το σύγχρονο κοινωνικό βίο και τοποθετούνται στο επίκεντρο των κοινωνικών συγκρούσεων (Balkin, 2004; Benkler, 2003). Είναι ενδεικτικό άλλωστε το γεγονός, ότι όπως αναφέρθηκε στο τρίτο κεφάλαιο, το 2005 πριν τεθεί προς ψήφιση η ευρωπαϊκή οδηγία για τη χορήγηση των πατεντών λογισμικού στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, υπογράφηκε το μνημόνιο της Καρλσρούης, ενάντια στην χορήγηση των διπλωμάτων, τόσο από μέλη και

² Ο Richardson (1990) προτείνει τριών τύπων εδάφια, τα *short eye catching*, τα *εμβόλιμα* και τα *εκτεταμένα*. Στην παρούσα εργασία όμως τα εκτεταμένα εδάφια δε χρησιμοποιούνται λόγω του ότι καταλαμβάνουν ιδιαίτερα μεγάλο χώρο, είναι νοηματικά περίπλοκα και δεν επιτρέπουν στην εστίαση της κεντρικής ιδέας που επιχειρείται να αναδειχθεί μέσω της κάθε οντότητας.

οργανισμούς του κινήματος όσο και από επιχειρήσεις και οργανισμούς, όπως ενδεικτικά αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα.

BYTEWISE Software GmbH	newthinking network	AMG Ettlingen (signed by Dirk Zechall)	FreeVideo (signed by Sami Okahn, Sascha Sommer)	DZUG e.V. (German ZOPE User's Group)	TRANSFLOW Informationslogistik GmbH
Bohnert DV- Beratung	OpenBSD (signed by Christian Weisgerber, Robert Nagy, Bernd Ahlers)	Pingos e.V. (signed by Jan Tripsler)	xine (signed by Siggi Langauf, Mike Melanson)	comundus (signed by Philipp Burckhardt, Kai Schliemannli)	TYPO3 Association
Confederación Sindical de Comisiones Obreras	Reactos Foundation (signed by Alexey Bragin)	x-tend.be (signed by Filip Snepe)	FFmpeg (signed by Mans Rullgard)	JIT Creatives	Windfinder.com
Fundación Conocimiento Libre	OpenGroupware.org (signed by Helge Heß)	GNOME Deutschland e.V. (signed by Christian Meyer, Martin Kretzschmar, Michael Gebhart)	KDE (signed by Carsten Niehaus, Tobias König)	Stichting NLnet	Uebergebuehr (signed by Sven Wilhelm)
Skolelinux (signed by Maximilian Wilhelm, Martin Herweg)	Jäger Messtechnik GmbH	MPlayer	eZ Systems	Semantica	Opensourcelab Italy
Skolelinux France (signed by Xavier Oswald, Boris Tersing)	OpenUsability.org (signed by Tina Trillitzsch)	ROCKLinux (signed by Daniel Jahre, Hannes Sowa)	Gonicus GmbH	Association for Free Software (AFFS)	LWsystems

Το πολύ ενδιαφέρον ζήτημα όμως είναι ο τρόπος με τον οποίο οριοθετεί η ομάδα την κατοχύρωση των πατεντών σε σχέση με τον προσδιορισμό της ως παρεκκλίνουσα

συμπεριφορά στην κοινωνία της πληροφορίας. Οι φράσεις που χρησιμοποιούνται είναι οι εξής: «πολυετείς προσπάθειες να νομιμοποιηθούν οι πατέντες λογισμικού», «παράβαση του Άρθρου 52 της Ευρωπαϊκής Συνθήκης», «σε περίπτωση νομιμοποίησης των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας λογισμικού», «θα νομιμοποιηθούν πάνω από 30000 πατέντες που το Ευρωπαϊκό Γραφείο Ευρεσιτεχνιών έχει χορηγήσει παράνομα», «για να διαδηλώσουν ενάντια στην πιθανή νομιμοποίηση των πατεντών λογισμικού στην Ευρώπη», «Η προτεινόμενη οδηγία με τους νομικούς φραγμούς πλήττει το δικαίωμα των πολιτών στην Κοινωνία της Πληροφορίας», «επιβάλλει αυστηρή νομοθεσία», «το λογισμικό είναι καλά προστατευμένο από το υπάρχον σύστημα της πνευματικής ιδιοκτησίας». Όπως διαφαίνεται άμεσα από τη χρήση των φράσεων, σε αντίθεση με τον ορισμό που αποδίδεται από την Ευρωπαϊκή Οδηγία, η οποία επί της ουσίας ποινικοποιεί τους χρήστες λογισμικών, τα οποία κατοχυρώνονται με πατέντες, η ομάδα προσδιορίζει την ίδια την κατοχύρωση των πατεντών ως παρεκκλίνουσα συμπεριφορά η οποία προωθείται από το Ευρωπαϊκό Γραφείο Πατεντών. Μέσω αυτής της νοηματοδότησης αναδεικνύεται εμφανώς η θέση των Taylor, I., I Walton P., και Young J. (2003), ότι τα όργανα και οι δομές έχουν μια περιοριστική επιρροή στα άτομα αλλά και στις νοηματικές κατασκευές των ατόμων. Τα άτομα και ομάδες ατόμων, όπως στην προκειμένη περίπτωση η *epatents*, έχουν την ικανότητα να φέρουν τις έννοιές και τη νοηματοδότηση τους σε αλληλεπίδραση με τους ίδιους και τις δομές, αναδεικνύοντας την πολλαπλότητα των ερμηνειών των εννοιών, ακόμα και εννοιών όπως είναι η παρέκκλιση.

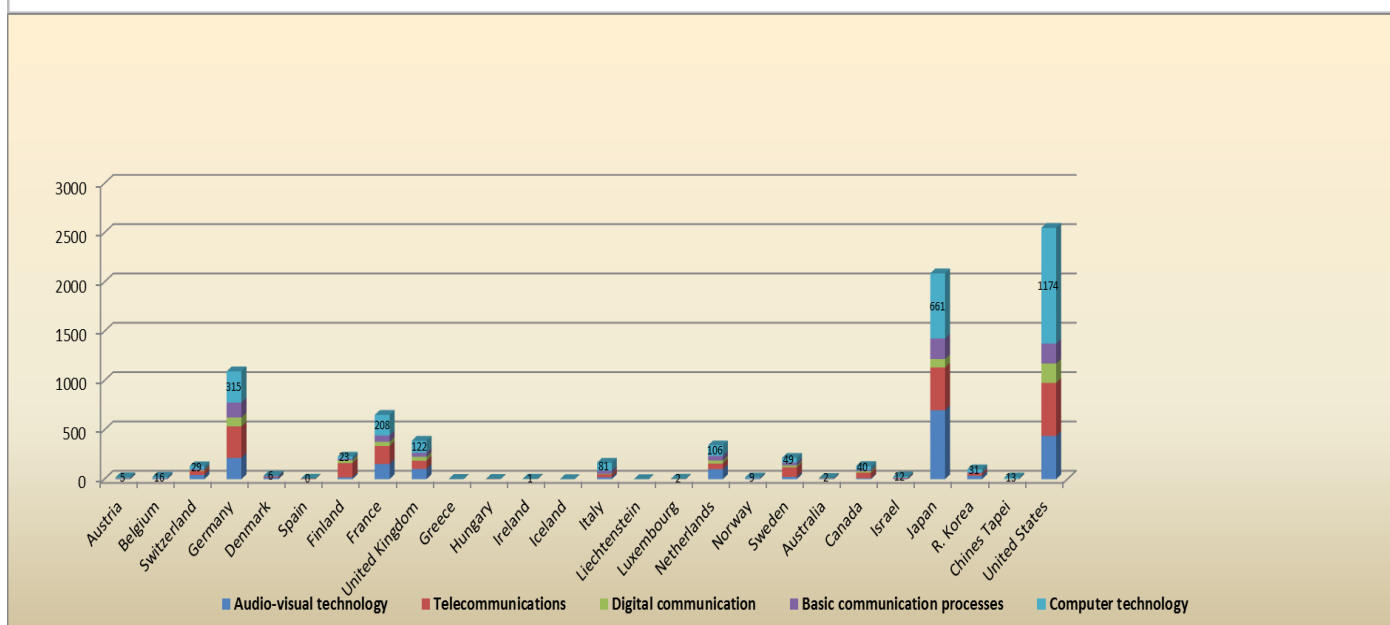
Την προσπάθεια αυτή ποινικοποίησης των χρηστών λογισμικού, η ομάδα δεν την οριοθετεί ως παρεκκλίνουσα συμπεριφορά με εσωτερικές ιδιότητες λοιπόν, αλλά ως «απλώς πολιτική συμφωνία» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, η οποία προκύπτει στη βάση της εξυπηρέτησης συμφερόντων μεγάλων βιομηχανιών λογισμικού και όχι στην προάσπιση των συμφερόντων των Ευρωπαίων Πολιτών στην Κοινωνία της Πληροφορίας.

Είναι χαρακτηριστικό άλλωστε το γεγονός ότι το Ευρωπαϊκό Γραφείο Πατεντών κατοχύρωσε πολύ μεγάλο αριθμό πατεντών λογισμικού υπό την ταμπέλα του “computer technology”, οι οποίες κατά βάση κατοχυρωθήκαν από εταιρείες που εδρεύουν στην Αμερική και την Ιαπωνία, όπως φαίνεται από τα στοιχεία του ίδιου του EPO³ και ενδεικτικά αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα και διάγραμμα.

³ <http://www.epo.org/about-us/annual-reports-statistics/annual-report/2012>

	Belgium	Switzerland	Germany	Finland	France	United Kingdom	Italy	Netherlands	Sweden	Australia	Canada	Israel	Japan	R. Korea	United States
Audio-visual technology	6	43	217	19	154	104	20	102	23	5	9	6	699	36	438
Telecommunications	2	40	318	145	183	84	30	57	99	3	57	6	434	21	539
Digital communication	0	8	92	29	43	39	5	30	18	1	15	1	87	3	196
Basic communication processes	1	12	152	13	64	41	31	48	28	2	13	1	207	9	202
Computer technology	16	29	315	23	208	122	81	106	49	2	40	12	661	31	1174

Granted Patents by EPO per field of technology and country of residence 2003

Όπως η ίδια η ομάδα αναφέρει: « προωθούν αυστηρή νομοθεσία, την οποία προσπαθούν να επιβάλλουν... σύμφωνα με την καταστροφική πολιτική των μεγάλων εταιρειών λογισμικού», «ο Επίτροπος Bolkestein και οι υπουργοί του Συμβουλίου αγνόησαν την απόφαση του Κοινοβουλίου και κατέληξαν σε πολιτική συμφωνία υπέρ της πελατείας τους, που αποτελείται από γραφειοκράτες των γραφείων ευρεσιτεχνιών και δικηγόρους πολυεθνικών επιχειρήσεων». Το ζήτημα των πατεντών, λοιπόν, όπως φαίνεται από τα δελτία τύπου, αντανακλά τις σύγχρονες συγκρούσεις στην Κοινωνία της Πληροφορίας στις αντιφατικές μεθόδους της παραγωγής της πληροφορίας. Από τη μία πλευρά δηλαδή, υφίσταται η παραγωγή πληροφοριών από τη βιομηχανική παραγωγή λογισμικού, το οποίο παράγει μαζική κουλτούρα τυποποιημένη προς κατανάλωση και από την άλλη τα ποικίλα μοντέλα

μη συμβατικής με το κυρίαρχο σύστημα της αγοράς παραγωγής πληροφορίας (Benkler, 2003), όπως αυτό που προωθείται από το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού.

Όμως, όπως αναφέρουν οι Taylor, I., I Walton P., και Young J. (2003) τέτοιες συγκρούσεις μπορούν να χαρακτηριστούν και να οριοθετηθούν από την άσκηση της δύναμης από μια ομάδα σε μια άλλη, μέσω του νομοθετικού συστήματος, προκειμένου να επιβληθεί το σύστημα αξιών και συμφερόντων της ισχυρότερης. Το γεγονός αυτό γίνεται απόλυτα κατανοητό από το κίνημα, όπως φαίνεται από τα ανωτέρω εδάφια, και για το λόγο αυτό προσανατολίζει τις δράσεις τους ώστε να επηρεάσει τους δομικούς παράγοντες που θα προσδιορίσουν τη χρήση ή μη των πατεντών λογισμικού -«*απευθύνει έκκληση σε όλα τα πολιτικά κόμματα και ιδίως στους υποψήφιους ευρωβουλευτές να μη συναινέσουν στην καταστροφική πολιτική των μεγάλων εταιρειών λογισμικού*»-.

Γίνεται κατανοητό ότι η αποδοκιμασία, της ομάδας *epatents* ως προς την κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού σε νομικό επίπεδο από τα αρμόδια Ευρωπαϊκά Όργανα, - «*Το Συμβούλιο και η Επιτροπή έχουν αποδείξει επανειλημμένα πως δεν έχουν τον παραμικρό σεβασμό για τον Ευρωπαίο πολίτη*»- είναι εμφανέστατη και εκφράζεται ποικιλοτρόπως, όπως με φράσεις που υποδηλώνουν ειρωνεία και άρνηση, «*διαβόητη οδηγία*», «*οι πατέντες λογισμικού είναι ανεπιθύμητες*», «*τραγικότητα της κατάστασης και παραλογισμός*», «*ζοφερή εικόνα*», «*κακή πρόθεση*». Η αποδοκιμασία αυτή εξελικτικά εκφράζεται εμπράκτως τόσο από την ομάδα όσο και από το σύνολο του κινήματος σε επίπεδο πανευρωπαϊκών δράσεων - «*Έχουν ξεπεράσει κάθε όριο, και στις 17 Φεβρουαρίου θα ξέρουν ότι αυτή η συμπεριφορά δεν γίνεται αποδεκτή*»-.

2. Επιπτώσεις κατοχύρωσης πατεντών / ωφέλιμη ή επιζήμια χρήση πατεντών σύμφωνα με τις αξίες της ομάδας

Σύμφωνα με τα δελτία τύπου της *epatents* σε σχέση με τις επιπτώσεις που δύναται να επιφέρει η κατοχύρωση των πατεντών βάσει των αξιών της ομάδας και μετά την ομαδοποίηση των μονάδων ανάλυσης διακρίνονται πέντε υποκατηγορίες που αφορούν στα εξής: α) αναποτελεσματική ανάπτυξη και ένταξη στην κοινωνία της πληροφορίας, β) επιβράδυνση τεχνολογικής και επιστημονικής ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γ) οικονομικές επιπτώσεις στην Ευρωπαϊκή και Ελληνική Οικονομία, δ) αποκλεισμός μικρών επιχειρήσεων λογισμικού από την αγορά, ε) προβλήματα στην κοινότητα του ελεύθερου λογισμικού και αυξημένη χρήση ένδικων μέσων. Βεβαίως, παρόλο που πραγματοποιείται

η παρούσα υποκατηγοριοποίηση για την καλύτερη κατανόηση και ερμηνεία των νοημάτων που αποδίδει η ομάδα στις επιπτώσεις της κατοχύρωσης των πατεντών λογισμικού, πρέπει να σημειωθεί ότι η σημασιολογική λειτουργία των φράσεων διαπλέκεται σε όλο το φάσμα των υποκατηγοριοποιήσεων.

A) αναποτελεσματική ανάπτυξη και ένταξη στην κοινωνία της πληροφορίας

Στα δελτία τύπου η epatents χρησιμοποιεί τις εξής φράσεις :«καταστροφικά αποτελέσματα στην καινοτομία και την οικονομική ανάπτυξη της κοινωνίας της πληροφορίας», «η συμμετοχή στην Κοινωνία της Πληροφορίας θα γίνει άπιαστο όνειρο για την πλειοψηφία των Ευρωπαίων Πολιτών» για να περιγράψει τις αρνητικές επιπτώσεις που επιφέρει η κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού σε σχέση με την κοινωνία της πληροφορίας. Έτσι, κατά πρώτον το ιδιαίτερα σημαντικό στοιχείο είναι ότι η ομάδα νοηματοδοτεί τη λειτουργία της στο πλαίσιο της κοινωνίας της πληροφορίας, το οποίο προσδιορίζει πλέον τους όρους του κοινωνικού βίου. Διαφαίνεται έτσι η σημαντικότητα της «έννοιας της εσωτερίκευσης» την οποία διακρίνει ο Ψημίτης (2006:289) στο έργο των Berger και Luckmann (The Social Construction of Reality) όπου η ερμηνεία μιας κατάστασης και στην προκειμένη περίπτωση η κοινωνία της πληροφορίας συνιστά «εκφράζον νόημα», βάσει του οποίου η ομάδα προσδιορίζεται και προσανατολίζει τις δράσεις της. Επιπλέον η φράση «άπιαστο όνειρο» υποδηλώνει με σαφήνεια ότι η ομάδα αναγνωρίζει τη σημαντικότητα και αναγκαιότητα της ισότιμης συμμετοχής στην κοινωνία της πληροφορίας για το σύνολο των πολιτών της Ευρώπης ως δικαίωμα που θα επιτρέπει τη βελτίωση των όρων ζωής τους. Στο πλαίσιο αυτό έκφρασης της ομάδας τεκμηριώνεται η θέση του Mellucci (2002:142) ότι κοινωνικοί δρώντες δεν προσδιορίζουν πλέον τα όρια των κοινωνικών ανισοτήτων μόνο στους οικονομικούς πόρους που διαθέτει η κοινωνία, αλλά στους όρους πρόσβασης στην πληροφορία, καθώς η πρόσβαση αυτή επιτρέπει την προσωπική ανάπτυξη και τη γνώση.

Επιπροσθέτως η ομάδα αναφέρεται στον όρο καινοτομία⁴ και αποδίδει σημασία στις διαδικασίες οικονομικής ανάπτυξης που παρέχει η κοινωνία της πληροφορίας, υποστηρίζοντας ότι η κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού δεν παρέχει αυτές τις δυνατότητες ανάπτυξης, καθώς δεν επιτρέπεται η διάχυση των πληροφοριών με απόρροια να μη διαχέονται και οι καινοτομίες. Ο Rogers (1995:20) υποστηρίζει ότι η διάχυση των καινοτομιών αποτελεί μια επικοινωνιακή διαδικασία *«μέσω της οποίας μια καινοτομία καθίσταται γνωστή διαμέσου συγκεκριμένων διαύλων, σε βάθος χρόνου, μεταξύ των μελών ενός συγκεκριμένου κοινωνικού συστήματος»*. Ωστόσο, όπως καταγράφει ο Kinscei (2008:65), ο Rogers *«αποδίδει μικρή σημασία στην κοινωνικά κατασκευαζόμενη δομή της»* και επί της ουσίας ακριβώς αυτό το θέμα θίγεται από την *epatents*. Ότι, δηλαδή, η δομή της διάχυσης της καινοτομίας του λογισμικού, εφόσον κατοχυρωθούν οι πατέντες λογισμικού, θεσμικά και νομικά περιορίζει την ίδια τη διάχυση καθιστώντας τα λογισμικά προϊόντα συγκεκριμένων μονοπωλίων εταιρειών που μπορούν να ανταποκριθούν στους οικονομικούς όρους που θα θέτει το θεσμικό πλαίσιο. Η μελέτη των Kaiser και Ronde⁵ **“A Danish view on software-related patents”** στο παρακάτω σχεδιάγραμμα αποτυπώνει χαρακτηριστικά τον τρόπο λειτουργίας των πατεντών λογισμικού και πώς παράγουν συγκεκριμένα εταιρικά μονοπώλια αποθαρρύνοντας την καινοτομία.

⁴ Ο όρος «καινοτομία» (innovation) μπορεί να οριστεί ως η εφεύρεση ή η ανακάλυψη θεμελιωδώς νέων εννοιών ή εφευρέσεων – απόρροια είτε επαγγελματικής ερευνητικής δραστηριότητας, είτε προϊόν ερασιτεχνικής προσπάθειας – η οποία υλοποιείται στην πράξη. Μια καινοτομία μπορεί να είναι ένα τεχνολογικό κατασκεύασμα, μια νέα λύση οργανωτικού χαρακτήρα σε ένα πρόβλημα, ή ακόμη και μια ιδέα. (Kinscei, 2008:62).

⁵ Διαθέσιμη στο : http://swpat.ffii.org/papers/kairoe04/kaiser_roende.pdf

Figure 1: The functioning of the patent system

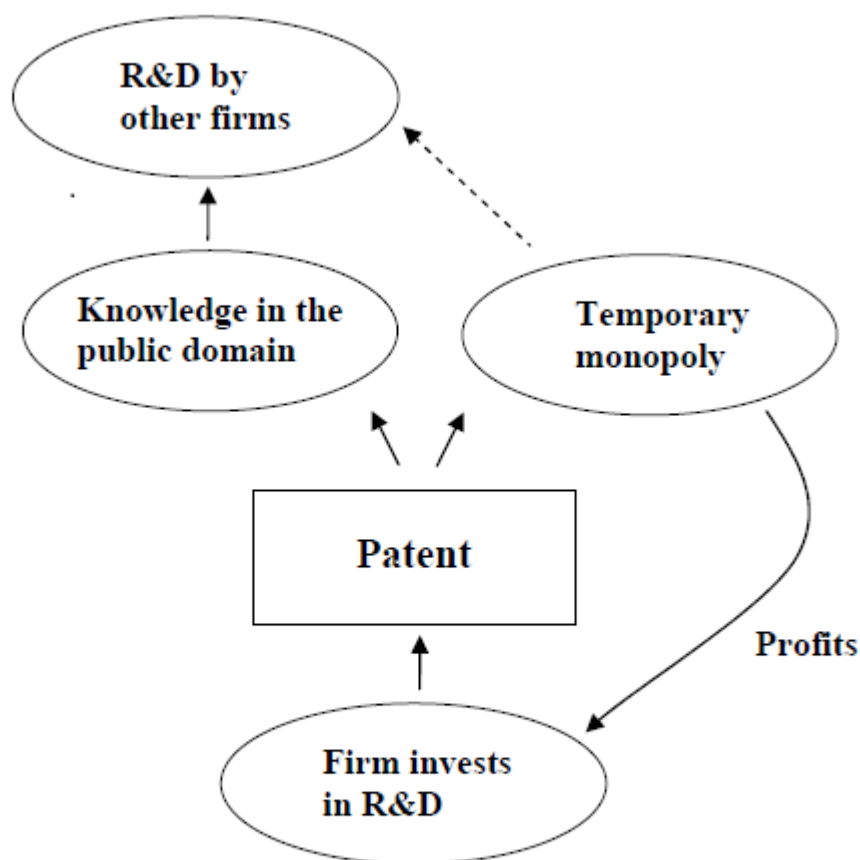

Figure 1 shows – in a simplified way – how the patent system works. Solid arrows are to be translated as “directly influences”, the dashed arrow means “indirectly influences”. Firms invest in R&D, this investment leads to an invention that is patented. The firm obtains a temporary monopoly on the invention and might also “hold up” other firms’ R&D (dashed arrow). Once a patent application is filed, the invention is in the public domain and other firms get aware of it.

Επιπλέον καμία από τις εμπειρικές έρευνες των Lerner and Zhu (2005) , Mann and Sager(2005) και Merges (2006), οι οποίες αναζητούσαν οφέλη που προκύπτουν από τη χορήγηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας λογισμικού, δε βρήκαν κάποια απόδειξη οφέλους και ειδικά ως προς την καινοτομία.

B) Επιβράδυνση τεχνολογικής και επιστημονικής ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Μέσα από τις φράσεις «*επιβράδυνση επιστημονικής & τεχνολογικής ανάπτυξης*», «*οι ευρεσιτεχνίες λογισμικού περιορίζουν τις επενδύσεις στην έρευνα και την ανάπτυξη*», «*η επιστημονική έρευνα θα οπισθοδρομήσει καθώς εκατοντάδες χιλιάδες πατέντες από ΗΠΑ και Ιαπωνία θα επιβληθούν στην Ευρώπη*», «*ζοφερή εικόνα στο ενδεχόμενο επέκτασης του καθεστώτος αυτού στην Ευρώπη*», διαφαίνεται η έμφαση και η σημαντικότητα που

αποδίδει η ομάδα erapents στην αναγκαιότητα της εξέλιξης της τεχνολογίας ως σημαντικό πόρο της Κοινωνίας της πληροφορίας για την προώθηση της έρευνας και την ανάπτυξη της ίδιας της κοινωνίας.

Η επιστημονική και η κατασκευαστική γνώση είναι εξίσου σημαντικές στο πλαίσιο της παραγωγής και εκμετάλλευσης νέων τεχνολογιών (Holczer, 2008). Σύμφωνα με το νόημα αυτό που αποδίδει η ομάδα ενισχύεται η θέση του Κάλλα (2006:373) ότι η τεχνολογία συνιστά «παράγοντα εξελικτικής πίεσης» του πολιτισμού, παρέχοντας τα μέσα για νέου τύπου παρεμβάσεις στη διάρθρωση των κοινωνικό-οικονομικών σχέσεων. Σε αυτό το πλαίσιο καθίσταται σαφές, όπως ανέφερε και ο Postman (1992:18-20) ότι η χρήση πληροφορικών τεχνολογικών διαμορφώνει τη δομή των συμφερόντων και ενδιαφερόντων των κοινωνικών δρώντων, εναλλάσσοντας το χαρακτήρα των πολιτισμικών συμβόλων, αλλά κυρίως συμβάλλει στη διαμόρφωση των σκέψεων που αναπτύσσονται σε μια κοινότητα. Διαφαίνεται λοιπόν μέσα από τα δελτία, ότι για την erapents, οι πληροφορικές τεχνολογίες θεωρούνται ως εκδηλώσεις και αποκυήματα κοινωνικών σχέσεων, μπορούν να συμβάλλουν στην αύξηση της συνεκτικότητας του κοινωνικού ιστού (Latour, 1992) και για αυτό το λόγο προσανατολίζουν έτσι τις δράσεις τους.

Επιπροσθέτως διαφαίνεται ότι η ομάδα αποδίδει έμφαση και νόημα στο πλαίσιο ευρωπαϊκής προοπτικής και ανάπτυξης της χρήσης νέων τεχνολογιών. Οι φράσεις «*Η στρατηγική της Ευρώπης να πρωταγωνιστήσει στις τεχνολογικές εξελίξεις θα καταρρεύσει.*» και «*οδηγεί σε μια τεχνολογικά υποδουλωμένη Ευρώπη*», η οποία μάλιστα είναι και τονισμένη με έντονη γραφή, είναι χαρακτηριστικές της απόδοσης αυτού του νοήματος. Άλλωστε τη συγκεκριμένη περίοδο, σύμφωνα με την έρευνα της PricewaterhouseCoopers (2004), «**Rethinking the European ICT agenda**», είναι ευκρινές ότι η ανάπτυξη των ευρωπαϊκών εταιρειών στον τομέα των πληροφοριακών & επικοινωνιακών τεχνολογιών είναι συγκριτικά χαμηλότερη σε σχέση με αυτών των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής και όπως καταγράφεται στην έρευνα ένας από τους βασικούς παράγοντες κινδύνου αποτελεί η χορήγηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας λογισμικού, ο οποίος πλήττει κατά βάση τις μικρές εταιρείες.

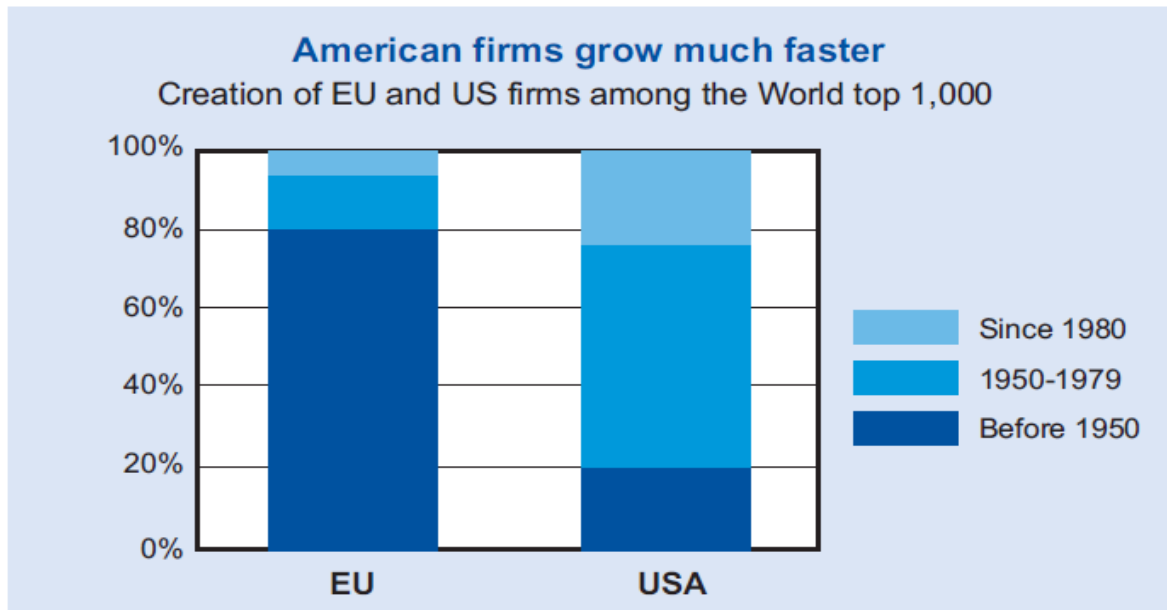

Figure16, the difference in growth between American and European companies⁵⁸

Διαφαίνεται, επιπλέον, ότι το πλαίσιο που έθεσε η Ευρωπαϊκή Ένωση για την ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας από το 1994⁶ υπό τη Λευκή Βίβλο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την «Ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση» είναι σημαντικό για την ατομική και επαγγελματική ανάπτυξη των μελών της ομάδας. Υπό το πρίσμα αυτό διακρίνεται εμφανώς η θέση του Ψημίτη (2006) ότι οι νέες κοινωνικές συγκρούσεις των κοινωνικών κινημάτων λαμβάνουν χώρα στο ίδιο πολιτισμικό πεδίο, καθώς η ομάδα epatents από τη μία πλευρά αναγνωρίζει και καθορίζει ως σημαντικό το

⁶ «Η έναρξη εφαρμογής συμπαγούς και καθολικής ευρωπαϊκής πολιτικής στο πεδίο της κοινωνίας της πληροφορίας συντελέστηκε το 1994, στα βήματα της Λευκής Βίβλου της Επιτροπής για την "Ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση" που είχε δημοσιευθεί το 1993. Στη Λευκή Βίβλο υπογραμμίζονταν η σημασία που έχει η κοινωνία της πληροφορίας αποτελώντας στοιχείο καίριας σημασίας για τη μελλοντική οικονομική ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής για όλους τους Ευρωπαίους. Την έμπρακτη συνέχεια της Λευκής Βίβλου αποτέλεσε η έκθεση με τίτλο "Η Ευρώπη και η κοινωνία της πληροφορίας σε παγκόσμια κλίμακα", η οποία εκπονήθηκε από την ομάδα ανώτατου επιπέδου που ήταν επιφορτισμένη με τα θέματα της κοινωνίας της πληροφορίας. Στην έκθεση διατυπώνονταν συστάσεις για τον τρόπο με τον οποίο η Ένωση θα μπορούσε να συμβάλει στην εγκαθίδρυση του ευνοϊκού κανονιστικού, τεχνολογικού και κοινωνικού πλαισίου για την η κοινωνία της πληροφορίας. Η έκθεση αποτέλεσε το υπόβαθρο για την υιοθέτηση, τον Ιούνιο του 1994, του πρώτου προγράμματος δράσης της ΕΕ στον τομέα της κοινωνίας της πληροφορίας με τίτλο "Η πορεία της Ευρώπης προς την η κοινωνία της πληροφορίας". Στους κύριους στόχους του προγράμματος δράσης συγκαταλεγόταν η επιτάχυνση του ρυθμού ολοσχερούς απελευθέρωσης των υπηρεσιών και υποδομών στο χώρο των τηλεπικοινωνιών, η οποία συντελέστηκε το 1998, η ενίσχυση και ο αναπροσανατολισμός των ερευνητικών προγραμμάτων ΤΠΕ και η ένταξη της νέας διάστασης της κοινωνίας της πληροφορίας σε όλες τις συναφείς κοινοτικές πολιτικές. Το 1996 εγκρίθηκε το αναθεωρημένο κείμενο του προγράμματος δράσης. Παρά την επιτυχία αυτής της αρχικής φάσης, το 1999 είχε γίνει σαφές ότι χρειαζόταν να δοθεί νέα ώθηση στην πολιτική που εφάρμοζε η Ε.Ε. στα θέματα της κοινωνίας της πληροφορίας.» (<http://www.oke.gr/greek/gnomi85.htm>)

πλαίσιο που θέτει η Ευρωπαϊκή Ένωση για την ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας, ωστόσο αντιδρά και συγκρούεται ενάντια στο ζήτημα της κατοχύρωσης των πατεντών λογισμικού, εφόσον θεωρεί ότι η θεσμική κατοχύρωση αυτή πλήττει τα κοινωνικά και πολιτισμικά δικαιώματα που σε αυτό το κοινό πεδίο δύναται να έχει.

Γ) Οικονομικές επιπτώσεις στην Ευρωπαϊκή και Ελληνική Οικονομία

Οι μονάδες ανάλυσης «πληγή της Ευρωπαϊκής Βιομηχανίας Λογισμικού», «υπονόμευση Ευρωπαϊκής Ένωσης για αποτελεσματικό ανταγωνισμό με τις Η.Π.Α.», «Η Ευρωπαϊκή Ένωση κινδυνεύει να γίνει οικονομικά υποτελής σε αλλότρια συμφέροντα», «Η Ευρωπαϊκή Οικονομία θα δεχθεί ισχυρότατο πλήγμα σε όφελος των ΗΠΑ και της Ιαπωνίας» αναδεικνύουν τη σημαντικότητα που αποδίδει η ομάδα στην υπονόμευση της ευρωπαϊκής οικονομίας συγκριτικά με τις υπόλοιπες παγκόσμιες δυνάμεις, δηλαδή αυτές των Η.Π.Α. και της Ιαπωνίας. Σύμφωνα μάλιστα με την έρευνα της PricewaterhouseCoopers (2004) “**Rethinking the European ICT agenda**”, καταγράφεται ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες αποτελούν τη μεγαλύτερη δύναμη στον κόσμο, στον τομέα των ΠΤΕ, επισημαίνοντας ότι οι ετήσιες δαπάνες της χώρας είναι τρεις φορές μεγαλύτερες από την Ιαπωνία στον τομέα των ΠΤΕ, η οποία αποτελεί τη δεύτερη μεγαλύτερη παγκόσμια δύναμη, προσφέροντας ειδικά το 2001 στη χώρα το 0,83% από τη συνολική οικονομική της ανάπτυξη. Στο ακόλουθο διάγραμμα αποτυπώνεται η συγκριτική κατανομή της αξίας στην αγορά των ΠΤΕ και του λογισμικού για την υπό εξέταση περίοδο στις Ηνωμένες Πολιτείες, την Ευρώπη και την Ιαπωνία.

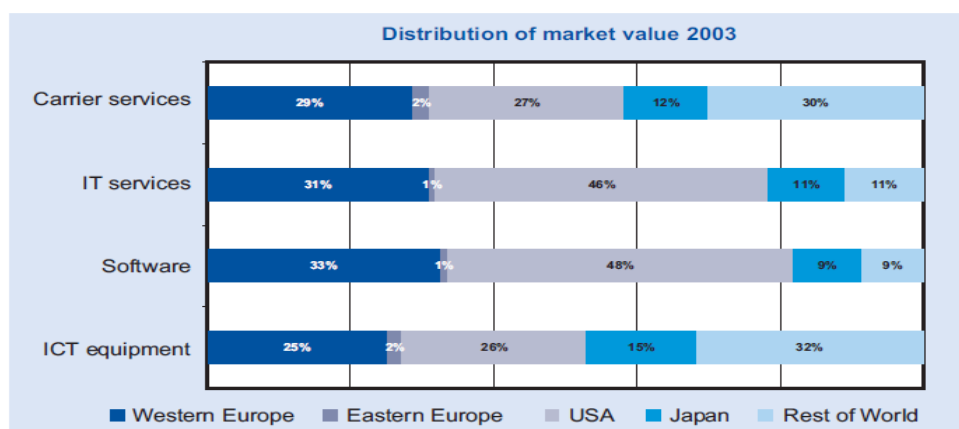
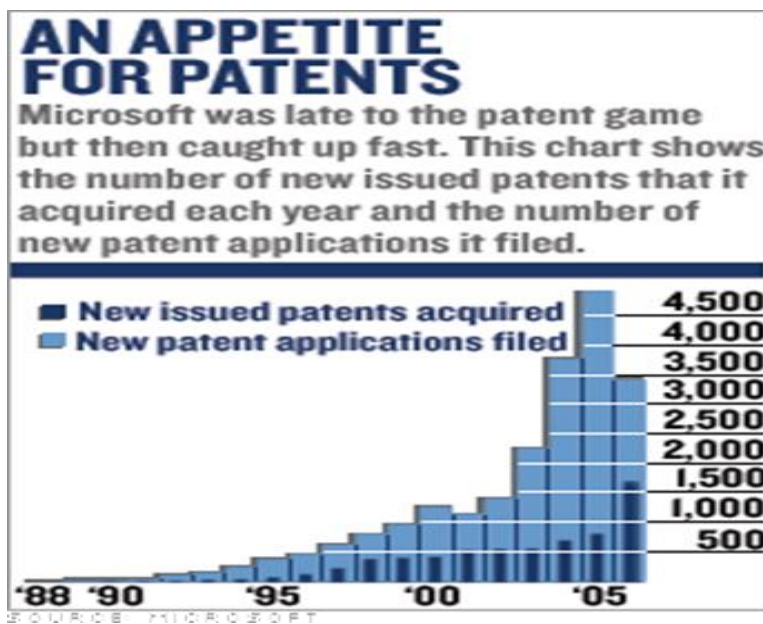

Figure 17, Distribution of market value in ICT services and software in 2003⁷⁸

Η θέση του Mellucci (2002) αναδεικνύεται όλο και περισσότερο ότι τα πεδία σχέσεων επιρροής, επικοινωνίας και σύγκρουσης ενεργοποιούνται όλο και πιο δυναμικά σε παγκόσμια πλανητική κλίμακα στο πλαίσιο της κοινωνίας της πληροφορίας. Είναι εξίσου χαρακτηριστικό το γεγονός ότι στο χρονικό διάστημα 2000-2005 η Microsoft αύξησε σε πολύ μεγάλο βαθμό τον αριθμό πατεντών για τις οποίες έκανε αίτημα προς κατοχύρωση, αλλά και αυτές που κατοχύρωσε. Το παρακάτω διάγραμμα σύμφωνα με στοιχεία του περιοδικού Fortune⁷ είναι αρκετά ενδεικτικό για αυτό το ρυθμό αύξησης.

Βασικό πεδίο, λοιπόν, των συγκρούσεων συνιστά η διάρθρωση των οικονομικών σχέσεων. Πλέον η ανάπτυξη της οικονομίας μέσω των τεχνολογικών καινοτομιών, «δεν είναι μία συγκεκριμένη, χωρικά εντοπισμένη δραστηριότητα, αλλά αντίθετα προκύπτει από την ανθρώπινη, φυσιολογική και παγκόσμια ανάγκη για προσαρμογή» (Holczer, 2008:133). Έτσι, δημιουργείται ένα έντονα ανταγωνιστικό περιβάλλον με πολλές ευκαιρίες αλλά και πολλούς κινδύνους, στο οποίο οι επιχειρήσεις αναπροσαρμόζουν τις κλασικές επιχειρηματικές δραστηριότητες επιτυγχάνοντας κατάλληλες διεπιχειρησιακές συνεργασίες παγκοσμίως. Αποτέλεσμα αυτού είναι όπως αναφέρει και ο Κάλλας (2006) οι υπερεθνικές βιομηχανίες, πέραν του οικονομικού, να διαδραματίζουν εξίσου σημαντικό ρόλο σε ιδεολογικό και πολιτικό επίπεδο, εφόσον έχουν τη δυνατότητα να παρεμβαίνουν τόσο πολύ στις ρυθμίσεις της αγοράς. Το πλαίσιο αυτό γίνεται κατανοητό από την ομάδα,

⁷ Πηγή: http://money.cnn.com/magazines/fortune/fortune_archive/2007/05/28/100033867/

όπως διαφαίνεται από την έμφαση που αποδίδει στα δελτία τύπου, υποστηρίζοντας ότι η προσπάθεια κατοχύρωσης των πατεντών συνιστά έναν τρόπο επέμβασης των μεγάλων πολυεθνικών που εδρεύουν σε άλλα κράτη ως προς τον έλεγχο τόσο της οικονομίας όσο και της κοινωνικής ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι χαρακτηριστικό άλλωστε ότι σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας (Eurostat) το 2004 περισσότερα από 76 εκατομμύρια άτομα ηλικίας 25-64 ετών, απασχολούνταν στους τομείς της έρευνας και της τεχνολογίας στην Ευρώπη, εργαζόμενα σε υπηρεσίες ανάπτυξης της γνώσης, όπως η υγεία, η παιδεία και οι χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, καθώς και ότι το 38,8% του ανθρωπίνου δυναμικού (περίπου 30 εκατομμύρια άτομα) έχει σπουδές πάνω στους τομείς Human Resources in Science and Technology Core, (HRSTC) στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Παρόλο λοιπόν που η πληροφοριακή στρατηγική σε ευρωπαϊκό επίπεδο αναπτύχθηκε ενδιάμεσου διαδικασιών εντός του συστήματος των Επιτροπών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ήδη από το 1994 και καθόριζε τα εγχειρήματα τα σχετικά με την κοινωνία της πληροφορίας, κυρίως ως οικονομικά (Juhasz, 2008), με την προώθηση της πολιτικής της κατοχύρωσης των πατεντών λογισμικού, η ίδια η στρατηγική της Ένωσης πλήττεται, σύμφωνα με την ομάδα. Αντίστοιχα και στο ίδιο πνεύμα, η ομάδα μέσω των μονάδων ανάλυσης *«θα είναι καταστροφικό για την οικονομία της Ευρώπης και της Ελλάδας», «για την Ελλάδα ακόμα μεγαλύτερες επιπτώσεις», «διόγκωση εξόδων τόσο για τους ιδιώτες όσο και για το δημόσιο στην Ελλάδα»* πέραν του ευρωπαϊκού επιπέδου αποδίδει έμφαση και σε εθνικό επίπεδο ως προς τις επιπτώσεις που θα επιφέρει η κατοχύρωση των πατεντών τόσο για την ίδια τη χώρα όσο και για τους πολίτες. Αν ληφθεί υπόψη μάλιστα ότι την περίοδο 2000-2004 η Ελλάδα, σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat παρουσίαζε χαμηλές τιμές στους περισσότερους δείκτες τεχνολογικής κατάταξης στην Ευρώπη και η ψηφιακή στρατηγική της χώρας μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας» αποσκοπούσε στην πραγματοποίηση ενός «ψηφιακού άλματος» στην παραγωγικότητα και την ποιότητα ζωής έως το 2013, η κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού θα αποτελούσε τροχοπέδη τόσο για την εφαρμογή του προγράμματος όσο και για την ανάληψη ατομικών πρωτοβουλιών των πολιτών για ερευνητικές ή επιχειρηματικές δραστηριότητες στον τομέα των πληροφορικών τεχνολογιών. Διαφαίνεται λοιπόν μέσα από τις θέσεις της ομάδας, όπως μάλιστα αναφέρει και ο Καλλάς (2006:388), ότι στο πλαίσιο της κοινωνίας της πληροφορίας υφίστανται σημαντικές αλλαγές ως προς τη διάρθρωση των οικονομικό-κοινωνικών σχέσεων ενός

κράτους, καθώς μέσω μιας οικονομικής πολιτικής που μπορεί να υιοθετηθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο, όπως η κατοχύρωση των πατεντών, περιορίζεται ο κρατικός έλεγχος, ενώ αυξάνεται ο έλεγχος που μπορούν να ασκούν οι μεγάλες πολυεθνικές επιχειρήσεις, όπως αυτές του λογισμικού στην προκειμένη περίπτωση.

Δ) Αποκλεισμός μικρών επιχειρήσεων λογισμικού από την αγορά

Στο ίδιο πλαίσιο της προηγούμενης υποκατηγορίας, η ομάδα αναφέρεται emphaticά και στις αρνητικές επιπτώσεις που θα επιφέρει η κατοχύρωση πατεντών και στις μικρές ευρωπαϊκές επιχειρήσεις λογισμικού μέσω των εξής μονάδων ανάλυσης: «*Αύξηση τιμών πώλησης λογισμικού με άμεσες συνέπειες σε όλο το φάσμα των επιχειρήσεων και τους χρήστες Υ/Η*», «*εξαφάνιση μικρών εταιρειών λογισμικού*», «*οδηγούν σε τεχνητή διατίμηση του λογισμικού*», «*οι πατέντες οδηγούν στη δημιουργία υπερβολικών μονοπωλίων και σε αβέβαιο επιχειρηματικό περιβάλλον*», «*ο ανταγωνισμός θα μειωθεί και το κόστος του λογισμικού θα αυξηθεί δραματικά*». Η κατοχύρωση πατεντών αποθαρρύνει και σε πολλές περιπτώσεις εμποδίζει την ανάπτυξη μικρών επιχειρήσεων στον τομέα του λογισμικού. Βάσει του νομικού πλαισίου που προωθούνταν για την κατοχύρωση των πατεντών, οι μεγάλες εταιρίες λογισμικού έχουν τη δυνατότητα να συλλέγουν πατέντες τόσο για να προστατευτούν όσο και για να ενισχύουν την κυριαρχία τους στην αγορά. Το γεγονός αυτό έχει ως απόρροια ότι μικρές επιχειρήσεις λογισμικού αναγκάζονται να αγοράσουν πατέντες από μεγάλες εταιρίες και να μην αναπτύσσουν καθόλου λογισμικό (Bessen & Maskin, 2000). Παράλληλα αν κατοχυρωθούν πολλές πατέντες οι μικρές επιχειρήσεις δε θα έχουν τη δυνατότητα να παράγουν και να προωθούν στην αγορά το δικό τους λογισμικό με αποτέλεσμα να απειλείται η βιωσιμότητα τους. Χαρακτηριστική είναι η υπόθεση που αφορά δικαστική διαμάχη μεταξύ της Microsoft και μιας μικρής канаδικής εταιρείας λογισμικού της **I4I**, με 30 υπάλληλους, η οποία στηρίζεται στην παραγωγή ελεύθερου/ανοιχτού κώδικα λογισμικού. Η διαμάχη αφορούσε στην λειτουργία του XML(Extensible Markup Language) στα Open Office 2003 και 2007. Ο custom XML και ένα από τα βασικά στοιχεία του Office Open XML που χρησιμοποιείται από το Word 2003 και μετά. Ο XML δίνει στον χρήστη την δυνατότητα να οργανώσει και να εργαστεί με δεδομένα και με έγγραφα με τρόπους που προηγουμένως ήταν αδύνατοι ή πολύ δύσκολοι. Η Microsoft κινήθηκε δικαστικά εναντίον της μικρής αυτής εταιρείας, δικαστικός αγώνας που διήρκησε περισσότερο από δύο χρόνια, ωστόσο επειδή η i4i κατείχε τους τίτλους βιομηχανικής ιδιοκτησίας (πατέντες) της λειτουργίας αυτής, το δικαστήριο επέβαλλε

πρόστιμο στη Microsoft ύψους διακόσιων ενενήντα εκατομμυρίων ευρώ. Ωστόσο στην περίπτωση που η μικρή εταιρεία δεν είχε αυτούς τους τίτλους δε θα μπορούσε σε καμία περίπτωση να επιβιώσει από έναν τέτοιου τύπου δικαστικό αγώνα. Τις θέσεις αυτές της ομάδας επιβεβαιώνουν πλήθος μελετών για την κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού διεθνών οργανισμών όπως, ενδεικτικά, της Deutsche Bank Research⁸ και του USA / National Research Council⁹.

Μάλιστα σύμφωνα με στοιχεία της μελέτης των Allison, Lemley & Walker¹⁰ (2010), οι ενάγοντες μεγάλων εταιρειών περί πατεντών λογισμικού είναι πολύ πιο πιθανό να κερδίσουν μία δίκη σε σχέση με τους μικρότερους. Τα αποτελέσματα της έρευνας τους αναδεικνύουν ότι οι ενάγοντες μεγάλων εταιρειών κερδίζουν το 53,1% των υποθέσεων τους, και αν συμπεριληφθούν και οι δίκες που εκδικάζονται μόνο από δικαστές το ποσοστό αυτό αυξάνεται σε 55,9%, ενώ οι ενάγοντες μικρών εταιρειών κερδίζουν μόνο το 12,3 % , το οποίο φθάνει στο 23,1% αν συμπεριληφθούν και οι δίκες που εκδικάζονται μόνο από δικαστές. Γίνεται κατανοητό λοιπόν ότι η ποσοστιαία αυτή διαφορά είναι μεγάλης σημαντικότητας και αναδεικνύει εμφανώς τα μεγάλα προβλήματα που δημιουργεί η χορήγηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στις μικρές επιχειρήσεις.

E) Προβλήματα στην κοινότητα του ελεύθερου λογισμικού και αυξημένη χρήση ένδικων μέσων

Οι φράσεις που χρησιμοποιούνται στα δελτία τύπου της ομάδας και αναδεικνύουν αυτήν την υποκατηγορία επιπτώσεων είναι οι εξής: «*αποκλεισμός τρίτων*», «*καίριο πλήγμα στο ανοικτό λογισμικό*», «*μετατρέπουν τον παραγωγικό ανταγωνισμό σε πεδίο ατέρμονων νομικών αντιπαραθέσεων*». Όπως τονίζεται λοιπόν η κατοχύρωση των πατεντών ενισχύει τους κινδύνους που αφορούν στην ανάπτυξη λογισμικών προγραμμάτων, καθώς οδηγεί σε άνιση μεταχείριση υποδειγμάτων λογισμικού, εφόσον αυξάνει τη χρήση των ένδικων μέσων. Αυτό συμβαίνει, καθώς όπως προαναφέρθηκε οι μεγάλες εταιρείες έχουν τη

⁸ (2004-06-22) DE: http://www.dbresearch.com/PROD/DBR_INTERNET_EN-PROD/PROD000000000175949.pdf

⁹ The Impact of Granting Patents for Information Innovations by USA / National Research Council (2000): <http://www.wu-wien.ac.at/~koch/lehre/inf-sem-ws-00/wieser/paperhtml.html>

¹⁰ Διαθέσιμα στοιχεία της μελέτης στο :

http://en.swpat.org/wiki/Inequality_between_small_and_large_patent_holders

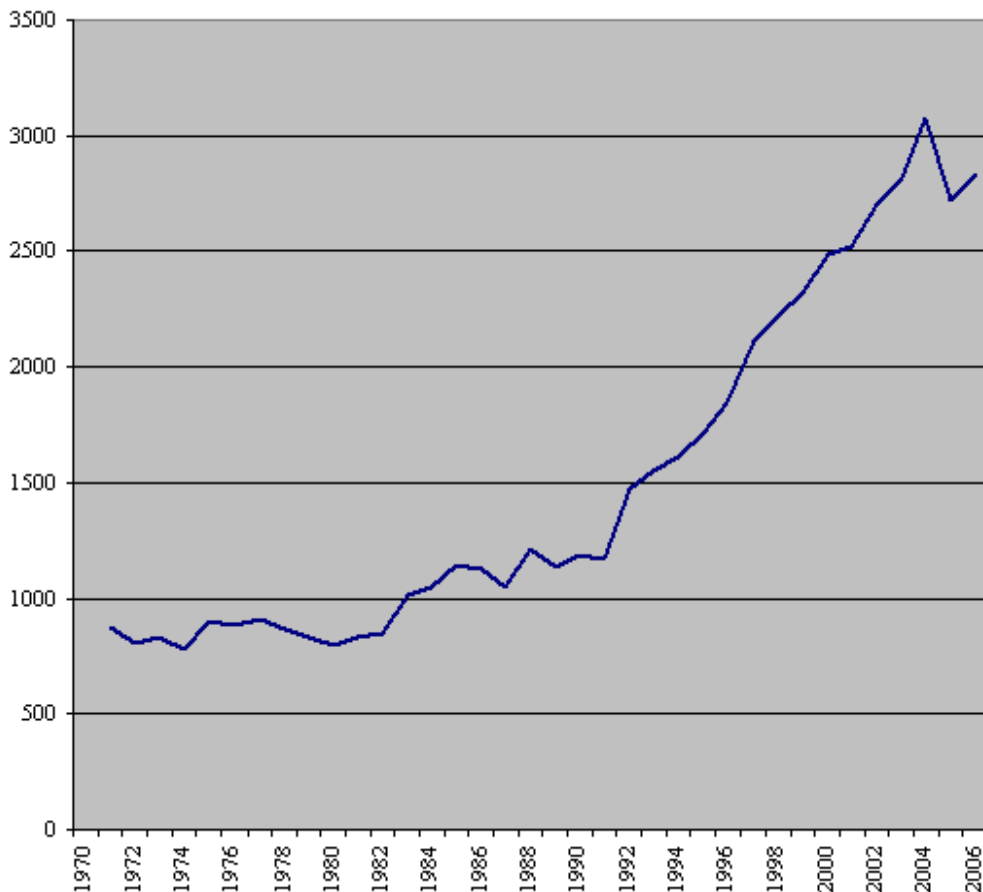
δυνατότητα να παρέχουν μεγάλα κεφάλαια για νομικούς υπαλλήλους αποκλειστικής απασχόλησης για το εν λόγω ζήτημα. Αντίθετα για την κοινότητα των χρηστών του ελεύθερου λογισμικού, την οποία απαρτίζουν ατομικά προγραμματιστές, μικρές επιχειρήσεις και εταιρείες, δεν υπάρχει αυτή η πολυτέλεια. Χαρακτηριστικό είναι το παρακάτω παράδειγμα αυτής της άνισης μεταχείρισης όπως καταγράφεται από τη Wikipedia για το ζήτημα των πατεντών.

Η SCO έκανε εναντίον της IBM μια αγωγή στο Επαρχιακό Δικαστήριο Ηνωμένων Πολιτειών της Γιούτα. Η πλευρά της SCO υποστήριξε ότι υπάρχουν νομικές αβεβαιότητες σχετικά με τη χρήση του λειτουργικού συστήματος GNU / Linux, που οφείλονται σε παραβιάσεις της άδειας Unix στην ανάπτυξη του κώδικα Linux στην IBM. Στις 6 Μαρτίου του 2003, η ομάδα της SCO (παλαιότερα γνωστή ως Caldera International και Caldera Systems) κατέθεσε αγωγή ενός δισεκατομμυρίου δολαρίων στις ΗΠΑ εναντίον της IBM για δήθεν «υποτίμηση» της έκδοσης του λειτουργικού συστήματος Unix. Το ποσό των φερόμενων ζημιών αργότερα αυξήθηκε σε 3 δισεκατομμύρια δολάρια καταλήγοντας σύντομα να προσεγγίζει τα 5 δισεκατομμύρια δολάρια. Η SCO υποστήριξε ότι η IBM χωρίς την έγκριση της είχε συμβάλει στον κώδικα περί πνευματικής ιδιοκτησίας για το UNIX όπως το λειτουργικό σύστημα Linux. Το Μάιο του 2003 η ομάδα SCO έστειλε τις επιστολές της στις εταιρίες που απαρτίζουν το Fortune 1000 και το Global 500 προειδοποιώντας τους για ενδεχόμενες μηνύσεις αν χρησιμοποιούν το λειτουργικό σύστημα Linux.. Όλα αυτά ανάγκασαν και τις δύο πλευρές και την IBM και την Red hat να αρχίσουν ένα κοινό αγώνα εναντίον της SCO, με την ετυμηγορία ότι απειλεί τους χρήστες του Linux που δεν διαθέτουν άδειες της SCO Unix. Στις 30 Σεπτεμβρίου 2003 ο δικαστής Kimball ανέβαλε το αίτημα της ομάδας SCO έως τις 4 Φεβρουαρίου του 2004, «για να αρχειοθετήσει οποιεσδήποτε τροποποιημένες προτάσεις ή να προσθέσει τα συμβαλλόμενα μέρη σε αυτή την δράση». Το πρόγραμμα άλλαξε πάλι για την 1η Ιουλίου του 2005. Το Δεκέμβριο του 2006 η δίκη αναβλήθηκε ξανά επειδή έγινε η δίκη της SCO με τη Novell και όλοι πίστευαν ότι αυτή η διαμάχη θα λύσει το θέμα με την IBM. Στις 28 Ιουνίου του 2006 ο δικαστής Brooke Wells τελικά παράγραψε τις διεκδικήσεις της SCO των 187 από τα 289 φερόμενα στοιχεία κατάχρησης που η IBM είχε κινήσει για να αποκλείσει από την δίκη λόγο έλλειψης εξειδίκευσης, δηλώνοντας «πολλά από τα επιχειρήματα της SCO και ένα μεγάλο μέρος των δηλώσεων της K.Rochkind δεν είναι επί του θέματος», και συγκρίνοντας την τακτική της SCO με εκείνους ενός αστυνομικού που κατηγορεί έναν πολίτη για την κλοπή, αλλά δεν θα αποκαλύψει γιατί ο πολίτης

κατηγορείται για κλοπή. Στις 10 Αυγούστου του 2007 ο δικαστής Kimball , ο οποίος έκανε την δίκη της SCO με την NOVELL, αποφάσισε ότι η NOVELL είναι ο νόμιμος ιδιοκτήτης των πνευματικών δικαιωμάτων του λειτουργικού συστήματος UNIX. Το δικαστήριο επίσης διέταξε ότι η SCO υποχρεώνεται να αναγνωρίσει τα δικαιώματα της NOVELL και να παραιτηθεί από τα δικαιώματα εναντίον της IBM και της Sequent. Τέλος, με ένα νόμο που δημιουργήθηκε στις 21 Σεπτεμβρίου του 2007, ο δικαστής Kimball έκλεισε την υπόθεση λόγω του ότι η SCO κήρυξε πτώχευση στις 14 Σεπτεμβρίου 2007.

Σύμφωνα με τη μελέτη του Klemens¹¹(2008) για τη χορήγηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ο αριθμός υποθέσεων πατεντών λογισμικού, ο οποίος εκδικάζεται είχε αύξηση της τάξης του 23%, από περίπου 2.300 το 1999 σε 2830 το 2006, εκτιμώντας ότι το κόστος της εκδίκασης των υποθέσεων αγγίζει τα \$11.26 εκατομμύρια στην Αμερική. Παράλληλα σύμφωνα με μελέτη του οργανισμού Research in Innovation¹², η ραγδαία αύξηση των μηνύσεων για τις πατέντες λογισμικού αποτυπώνεται χαρακτηριστικά στο παρακάτω διάγραμμα.

US Patent Lawsuits Increase Again

Από τα παραπάνω στοιχεία είναι ευκρινές ότι η IBM, όντας μια μεγάλη εταιρεία λογισμικού, μπόρεσε να ανταποκριθεί στους δικαστικούς αγώνες εναντίον της SCO. Ωστόσο, γίνεται κατανοητό, όπως και επισημαίνεται στα δελτία τύπου ότι οι αγωγές για παραβίαση πατεντών ενάντια σε ανεξάρτητους δημιουργούς ή μικρές εταιρείες δεν είναι εύκολη διαδικασία για αυτούς. Η διαδικασία είναι ιδιαίτερα δύσκολη όχι μόνο γιατί οι ανεξάρτητοι δημιουργοί και οι μικρές επιχειρήσεις δεν έχουν τους πόρους να ανταποκριθούν στις πολύ χρονοβόρες και μακράς διάρκειας δίκες, αλλά και γιατί αποτρέπονται εξαρχής πελάτες να χρησιμοποιήσουν τις υπηρεσίες τους, καθώς οι πελάτες θα πρέπει να λάβουν υπ'όψιν τους το επιπλέον ρίσκο που θα αναλάβουν εάν επιλέξουν μια μικρή επιχείρηση ή έναν ανεξάρτητο δημιουργό αντί για μια μεγάλη επιχείρηση. Επιπλέον το ρίσκο μιας δίκης μειώνει σημαντικά το κίνητρο για καινοτομίες σε νέα προϊόντα. Το ρίσκο αυξάνεται καθώς η έρευνα για την ύπαρξη πατεντών έχει απαγορευτικά μεγάλο κόστος και είναι αναξιόπιστη. Παράλληλα, οι πατέντες μπορεί να παραχωρηθούν σε άλλον, αφού το λογισμικό έχει ήδη καταγραφεί οπότε ακόμη και μια άριστη έρευνα δεν μηδενίζει το ρίσκο γι' αυτούς που αναπτύσσουν λογισμικό (Stallman, 2006).

Επιπλέον, στο πλαίσιο αυτό η ομάδα καταγράφει *«με τους νομικούς φραγμούς που θα επιβάλει στη παραγωγή, ανταλλαγή και διάδοση των πληροφοριών που διακινούνται ηλεκτρονικά, πλήττει το δικαίωμα συμμετοχής των πολιτών στην Κοινωνία της Πληροφορίας χωρίς οι φραγμοί αυτοί να εμπίπτουν στις εγγυήσεις των άρθρων 9, 9Α και 19»*, αμφισβητώντας επί της ουσίας εκ νέου την οριοθέτηση της χρήσης πατενταρισμένων προγραμμάτων ως παρεκκλίνουσα συμπεριφορά, αλλά αντίθετα υποστηρίζουν ότι η ίδια η κατοχύρωση των πατεντών πλήττει δημοκρατικά δικαιώματα των Ελλήνων πολιτών, τα οποία υποστηρίζονται από το Σύνταγμα. Παρόλο λοιπόν που οι συγκεκριμένες φράσεις αλλά και αντίστοιχα σημασιολογικές δεν εμφανίζονται αρκετά συχνά σε σχέση με τις επιπτώσεις των κατοχύρωσης πατεντών λογισμικού, εντούτοις αναδεικνύουν ένα ιδιαίτερα σημαντικό πρόβλημα τόσο ως προς την οριοθέτηση της κοινότητας όσο και για τους στόχους της παρούσας εργασίας.

3. Αξίες και πεποιθήσεις της ομάδας

Σύμφωνα με τα δελτία της ομάδας, η κατηγορία ανάλυσης που αφορά στις αξίες και τις πεποιθήσεις της ομάδας διακρίνονται σε πέντε υποκατηγορίες που αφορούν στα εξής υποθέματα: α) διαχείριση του λογισμικού, β) Κοινωνικές αξίες κεντρικής σημασίας για την κοινότητα του ελεύθερου λογισμικού, γ) Κοινωνική Διεκδίκηση μέσω των εθνικών και ευρωπαϊκών εκλεγμένων οργάνων, δ) Εναντίωση στις μεγάλες εταιρείες λογισμικού, ε) Αντίθεση στην κυριαρχία των εκτελεστικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αναλύονται στη συνέχεια.

A) Διαχείριση του λογισμικού

«*Το λογισμικό δεν επιδέχεται διπλώματα ευρεσιτεχνίας*» αποτελεί μια μονάδα ανάλυσης που εκφράζει τόσο την κυρίαρχη πεποίθηση και αξία της ομάδας όσο και το βασικό της αίτημα. Η πεποίθηση αυτή έρχεται σε αντίθεση με το πνεύμα της οδηγίας της κατοχύρωσης των πατεντών, αναδεικνύοντας την έννοια της «*ερμηνευτικής ευελιξίας*» ('interpretative flexibility') των Bijker and Pinch (1987) σε σχέση με τη διαχείριση της πληροφορικής τεχνολογίας, την οποία καταγράφει ο Kinscei (2008:66). Βάσει αυτής της ευελιξίας, πρεσβεύεται ότι τα επιστημονικά επιτεύγματα και οι προκύπτουσες τεχνολογίες διαμορφώνονται από μέσα και πόρους που ανατίθενται στη συγκεκριμένη τεχνολογία από ορισμένες ομάδες σχετικού κοινωνικού ενδιαφέροντος, όπως στην προκειμένη περίπτωση το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού και οι κυρίαρχες επιχειρήσεις λογισμικού. Διαφορετικές έννοιες και ερμηνείες μπορεί να προκαλέσουν διενέξεις μεταξύ των ομάδων αυτών, όπως και συνέβη στο συγκεκριμένο παράδειγμα με αφορμή τη θεσμική επικύρωση της οδηγίας.

Διαφαίνεται λοιπόν ότι η διαφορετική νοηματοδότηση της *epatents* πλαισιώνει ένα σύνολο αξιών που αντιτίθεται στο κυρίαρχο μοντέλο της αγοράς και τεκμηριώνεται διαρκώς στο σύνολο των υποκατηγοριών. Οι αξίες αυτές αφορούν στην αντιμετώπιση του λογισμικού ως δημόσιο αγαθό (Postman, 1999), ως αποτέλεσμα της χρήσης της πληροφορικής τεχνολογίας, καθώς συνέβαλε στην ελεύθερη διακίνηση της γνώσης και των αποτελεσμάτων δημιουργικών εργασιών, μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνεται το λογισμικό (Berra, 2006). Έτσι, η θέση της ομάδας ότι το λογισμικό δεν μπορεί να επιδεχθεί διπλώματα ευρεσιτεχνίας αντανάκλα τις αξίες του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού εν συνόλω, προάγοντας την καινούρια ιδέα, σύμφωνα με τον Stallman (1999),

ότι οι χρήστες λογισμικού πρέπει να έχουν ανθρώπινα δικαιώματα ως προς τη χρήση του, αντίθετα με την πρακτική των μεγάλων εταιρειών που δεν παρέχουν κανένα δικαίωμα στους χρήστες.

B) Κοινωνικές αξίες κεντρικής σημασίας για την κοινότητα του ελεύθερου λογισμικού

Οι μονάδες ανάλυσης στα δελτία τύπου που παρουσιάζουν τις αξίες της ομάδας έχουν τη θεωρητική τους βάση στις τέσσερις ελευθερίες που προάγει το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, - Ελευθερία 0: Ελευθερία χρήσης του προγράμματος για οποιονδήποτε σκοπό, Ελευθερία 1: Ελευθερία μελέτης και τροποποίησης του προγράμματος, Ελευθερία 2: Ελευθερία αντιγραφής του προγράμματος, Ελευθερία 3: Ελευθερία βελτίωσης του προγράμματος και επανέκδοσης του, προς το συμφέρον της κοινότητας των χρηστών- και δηλώνονται μέσω της φράσης *«υπερασπίστηκε τις βασικές ελευθερίες της κοινωνίας της πληροφορίας, όπως η ελευθερία χρήσης, δημοσίευσης, επαναχρησιμοποίησης και διαλειτουργικότητας των μεθόδων εργασίας και λογικών διαδικασιών που εφαρμόζονται σε υπολογιστή»*. Έτσι καταρχήν διαφαίνεται ότι η ομάδα θέτει ως αξία ότι η κοινωνία της πληροφορίας προάγει ελευθερίες και δικαιώματα για τους πολίτες, οι οποίες βεβαίως προϋποθέτουν την πρόσβαση στην πληροφορία ως βασικό υλικό και συμβολικό πόρο της κοινωνίας, καθώς και ότι αυτές οι ελευθερίες συνάδουν με τις αξίες του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού και λειτουργούν ως βασικός πυλώνας της κοινωνικής διάρθρωσης που προασπίζεται το κίνημα.

Η ελευθερία δηλαδή ως προς τη χρήση πληροφορικών τεχνολογιών, που τίθεται από την ομάδα, προάγεται ως το κεντρικό ζήτημα σύγκρουσης του κινήματος και αναδεικνύει τον περιορισμό της δράσης για μεταβολή της κυρίαρχης πραγματικότητας ως προς τη διαχείριση της πληροφορικής τεχνολογίας, στο πλαίσιο που έχει θέσει ο Ψημίτης (2006:397) για τη δράση των νέων κοινωνικών κινημάτων. Ωστόσο, παρά του ότι οι δράσεις αφορούν στη μεταβολή της διαχείρισης της τεχνολογίας, κατά την ομάδα *erpatents* η μεταβολή αυτή επιφέρει θετική επιρροή στο σύνολο των διαρθρωτικών κοινωνικών σχέσεων και δηλώνεται με τις φράσεις *«εξασφαλίζοντας το δικαίωμα των ευρωπαϊών πολιτών για ίση συμμετοχή στην παγκόσμια επιστημονική πρόοδο»*, *«κοινωνική ευημερία»*, *«επιχειρηματική ανάπτυξη»*, *«αίσθημα ευθύνης απέναντι στην ελληνική κοινωνία»*, *«υποχρέωση να προστατεύσουμε τα συμφέροντα της χώρας μας και της Ε.Ε.»*. Διακρίνεται, λοιπόν ότι σύμφωνα με την ομάδα, η ελευθερία διαχείρισης της πληροφορικής

τεχνολογίας αναγάγεται σε όλο το εύρος των κοινωνικών σχέσεων και αφορά στις εν γένει ελευθερίες που αφορούν τόσο οικονομικά όσο και πολιτισμικά χαρακτηριστικά των κοινωνικών δρώντων.

Προάγοντας ένα διαφορετικό τρόπο παραγωγής με την ελευθερία διαχείρισης των λογισμικών, επί της ουσίας προάγεται η ελευθερία του λόγου και αντίστοιχων πρακτικών ως πραγματικό διακύβευμα της σύγχρονης δημοκρατίας, επιτρέποντας σε όλους τους ανθρώπους, και όχι μόνο στις οικονομικές, πολιτικές και πολιτισμικές ελίτ να συμμετέχουν ελεύθερα και ισότιμα στη διάχυση ιδεών και στη δημιουργία νοηματοδότησης των ιδεών, στη δημιουργία πολιτισμού (Balkin, 2004:3-4).

Γ) Κοινωνική Διεκδίκηση μέσω των εθνικών και ευρωπαϊκών εκλεγμένων οργάνων

Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενο κεφάλαιο, οι θεωρίες της σύγκρουσης (Craib, 2000) υποστηρίζουν ότι το κράτος, ως έκφραση εξουσίας, παρουσιάζει, υποστηρίζει και επιβάλλει τα συμφέροντα των ισχυρών ομάδων στο σύνολο της κοινωνίας. Η διαδικασία αυτή επιφέρει μια ρυθμιστική συνάρτηση μεταξύ των συγκρουόμενων ομάδων, η οποία είναι πάντα υποκείμενη κοινωνικής αλλαγής, καθώς λόγω των διαρκών διαφοροποιήσεων στην κοινωνία, δημιουργείται η ανάγκη νέων προσδιορισμών, νέων νοηματοδοτήσεων, νέων οριοθετήσεων, οι οποίες είναι ανάλογες των φορέων δύναμης που συγκρούονται και των θεσμικών ανασυγκροτήσεων στις οποίες οδηγούνται. Διακρίνεται λοιπόν μέσα από τα δελτία τύπου της ομάδας, ότι οι νέες νοηματοδοτήσεις και οριοθετήσεις που προσδίδουν στο ζήτημα της κατοχύρωσης των πατεντών λογισμικού, οι οποίες εκφράζουν εναλλακτικές πρακτικές για την κυρίαρχη κοινωνική πραγματικότητα μέσω της χρήσης του ελεύθερου λογισμικού, χρειάζεται να εκφραστούν μέσω των φορέων δύναμης των κρατών-μελών και των ευρωπαϊκών οργάνων, ώστε να επέλθει η ανάλογη θεσμική ανασυγκρότηση, δηλαδή η μη ψήφιση του νόμου για την κατοχύρωση και δηλώνονται μέσω των μονάδων ανάλυσης *«είναι στο χέρι των αντιπροσώπων μας να μας αποδείξουν ότι αυτοί αποφασίζουν για το τι θα ψηφίσουν και όχι οι άλλοι»*, *«οι ευρωβουλευτές είναι υποχρεωμένοι να τηρήσουν αυτή τη στάση από το ίδιο το Σύνταγμα της Ελλάδας, στο Άρθρο 5Α»*. Γίνεται επιπλέον κατανοητό ότι η ομάδα ναι μεν αναγνωρίζει τη δύναμη των κρατικών φορέων στον προσδιορισμό και την οριοθέτηση της κατάστασης, αλλά θέτει στην αρένα το αίτημα της ως υποχρέωση των Ευρωβουλευτών να το εκφράσει.

Έτσι από τη μία πλευρά ενισχύεται η θέση του Mellucci (2002:92), ότι «οι διαδικασίες κοινωνικής κινητοποίησης και οι αγώνες για πολιτική συμμετοχή εξαρτώνται συχνά από το άνοιγμα ή το κλείσιμο των πολιτικών συστημάτων και των εμπλεκόμενων εθνικών κρατών» και από την άλλη ότι οι φορείς δράσεις έρχονται σε αλληλεπίδραση με τους θεσμικούς φορείς. Ο Collins στο (Ritzer G.,1996:82-87) υποστηρίζει ότι σε αυτή τη μορφή διαντίδρασης μεταξύ φορέων και δομών χρειάζεται να δοθεί σημασία για να κατανοηθούν οι κοινωνικές αλλαγές. Και όπως διαφαίνεται από τα δελτία τύπου «η αναβολή του σχεδίου οφείλεται στη γενναιότητα των εθνικών συμβουλίων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.», η διαντίδραση αυτή μπορεί να επιφέρει αποτελέσματα, αλλά και επίσης ότι το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, όπως αναφέρεται ο Tarrow (1999) στα νέα κοινωνικά κινήματα, μπορεί να λειτουργήσει ως φορέας δράσης και πολιτικής συμμετοχής που επεκτείνει τους όρους συμμετοχής στη σύγχρονη πολιτική δημοκρατία της κοινωνίας της πληροφορίας. Άλλωστε η συγκεκριμένη μονάδα ανάλυσης αναδεικνύει ότι πλέον η άσκηση της εξουσίας δεν μπορεί να περιοριστεί μόνο στη βάση των εθνών-κρατών, αλλά αποτελεί ζήτημα υπερεθνικής διάρθρωσης των κοινωνικών σχέσεων, δεδομένου ότι, σύμφωνα και με το Mellucci (2002), η πληροφορία ως πόρος και η διάχυση της μέσω των πληροφορικών τεχνολογιών αποδέσμευσε τη δράση από το χώρο και το χρόνο.

Δ) Εναντίωση στις μεγάλες εταιρείες λογισμικού

Όπως προαναφέρθηκε η διαμόρφωση των συνθηκών της αγοράς λαμβάνει χώρα πλέον σε διεθνές επίπεδο και η λειτουργία των μεγάλων εταιρειών λογισμικού διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο ως προς τις συνθήκες αυτές με απόρροια την παραγωγή κοινωνικών ανισοτήτων ως προς τη διαχείριση της πληροφορίας και της πληροφορικής τεχνολογίας. Η αντίθεση της κοινότητας σε αυτήν την κυριαρχία των μεγάλων εταιρειών λογισμικού ως πεποίθηση διακρίνεται από τις εξής μονάδες ανάλυσης «έχουν εκφράσει τις αντιρρήσεις τους στην προσπάθεια των μεγάλων εταιρειών», «οι μεγάλες εταιρείες δεν αρκούνται σε αυτό (στην προστασία από τη νομοθεσία περί πνευματικής ιδιοκτησίας)». Η βιομηχανία λογισμικού σήμερα αποτελεί έναν από τους πιο σημαντικούς τομείς επιχειρηματικής δραστηριότητας για τις δυτικές κοινωνίες. Η αντίθεση αυτή της κοινότητας, όπως δηλώνεται, εκφράζει το γεγονός ότι επιχειρήσεις, όπως η Microsoft που στοχεύουν στη μονοπωλιακή χρήση λογισμικού, πλήττουν τα συμφέροντα και τις

ελευθερίες των πολιτών- χρηστών, αλλά και των μικρών εταιρειών. Όπως χαρακτηριστικά ανέφερε ο Roberto Di Cosmo (1999), «κινδυνεύει η ελευθερία μας» λόγω των μεθόδων αυτών των εταιρειών που στοχεύουν στον γενικευμένο έλεγχο, για την εκμετάλλευσή του όλου του διαδικτύου. Ενδεικτική είναι η αναφορά του Stallman (2004), ότι το λογισμικό των εξυπηρετητών της Microsoft περιέχει μια «κερκόπορτα» εγκατεστημένη για το Συμβούλιο Εθνικής Ασφαλείας των ΗΠΑ (US National Security Agency), η οποία ανακαλύφθηκε το 1999.

Χαρακτηριστική είναι επίσης η προσπάθεια αύξησης ελέγχου, καθώς μεγάλες εταιρείες, όπως για παράδειγμα του Trip Hawkins δημιουργούν θυγατρικές, όπως τη 3DO, που δεν αφορούν στην παραγωγή λογισμικού, αλλά απασχολούνται αποκλειστικά με τη δημιουργία και χορήγηση αδειών, ως ένα ιδιωτικό σώμα θέσπισης προτύπων, το οποίο θα διαμεσολαβεί μεταξύ παραγωγών λογισμικού και υλικού οι οποίοι θα είναι εξουσιοδοτημένοι με άδεια από την ίδια την εταιρεία.

Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι αυτό της Acacia Research, εταιρείας που εδρεύει στην Καλιφόρνια των Η.Π.Α. κι έχει ως μοναδική δραστηριότητα την κατοχύρωση πατεντών λογισμικού. Είναι μια εταιρία που χρησιμοποιεί κατοχυρωμένες πατέντες πολύ γενικού σκοπού, προκειμένου να απομυζεί χρήματα από τα θύματά της. Στο διαδίκτυο η συγκεκριμένη εταιρία αναφέρεται και ως patent troll. Η απόσπαση χρημάτων ξεκίνησε από εταιρίες που λειτουργούσαν ιστοσελίδες με πορνογραφικό υλικό όπου συνήθως γίνεται μετάδοση βίντεο και επεκτάθηκε στη συνέχεια και σε άλλους οργανισμούς και επιχειρήσεις. Μετά την πρώτη της νικηφόρα δικαστική διαμάχη τον Ιούλιο του 2003, στόχος της αποτέλεσε η απόσπαση μεγάλων χρηματικών ποσών από μεγάλες και μικρές εταιρίες, συμπεριλαμβανομένης της Walt Disney. Η συγκεκριμένη περίπτωση αφορά μια δικαστική διαμάχη και αγωγή εναντίον της Redhat και Novell (Suse). Το αντικείμενο είναι τα multiple workspaces, σε μια πολύ ασαφή και γενικόλογη πατέντα που είχε κατοχυρωθεί από την Xerox το 1987, και στη συνέχεια κάποια στιγμή πέρασε στα χέρια της Acacia. Οι δύο εταιρίες, Redhat & Novell, προσπάθησαν με τη βοήθεια εθελοντών από το διαδίκτυο για να βρεθεί prior art σε αυτό που έχει ήδη κατοχυρωθεί ώστε να είναι διαβλητή η πατέντα που δόθηκε. Διαφορετικά τα multiple workspaces θα ήταν παρελθόν για το σύνολο της κοινότητας του ελεύθερου/ανοικτού λογισμικού, ή τουλάχιστον θα ήταν υπό το πρίσμα του παράνομου (όπως π.χ τα mp3 codecs που κυκλοφορούν ελεύθερα), πράγμα που θα σήμαινε σημαντικό πλήγμα για την κοινότητα του Linux και του ανοικτού λογισμικού.

Σε αυτή την κυριαρχία των εταιρειών τόσο σε οικονομικό, όσο και σε κοινωνικό επίπεδο είναι σαφές ότι η ομάδα εναντιώνεται, θέτοντας ως αξία την ελευθερία και ισοτιμία στη διαχείριση των πληροφοριακών συστημάτων, στις βάσεις της ηθικής που έχει θέσει εν συνόλω το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού.

E) Αντίθεση στην κυριαρχία των εκτελεστικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Όπως καταγράφει ο Balkin (2004:14) σημαντικές κοινωνικές συγκρούσεις, που πηγάζουν από τη χρήση πληροφορικής τεχνολογίας, βρίσκουν έκφραση στον πολιτισμό, στην πολιτική και εξίσου σημαντικά στην εφαρμογή του νόμου. Η χρήση πληροφορικών τεχνολογιών στην κοινωνία της πληροφορίας ταυτόχρονα δημιουργεί νέες μορφές ελευθερίας και πολιτισμικής συμμετοχής από τη μία πλευρά και από την άλλη νέες ευκαιρίες για κέρδος και ιδιοκτησία, οι οποίες μπορούν να επιτευχθούν φιμώνοντας ή περιορίζοντας την ελευθερία και τη συμμετοχή. Η κοινωνική σύγκρουση αυτή αφορά τόσο σε συμφέροντα όσο και σε αξίες. Τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά των κοινωνικών συγκρούσεων εκφράζονται στο ζήτημα της κατοχύρωσης των πατεντών μέσα από τις εξής μονάδες ανάλυσης: «*Η συμφωνία αυτή πραγματοποιήθηκε ενάντια στη βούληση ή χωρίς τη γνωμοδότηση των περισσότερων εθνικών κοινοβουλίων*», «*οι αποφάσεις λήφθηκαν υπό πρωτοφανείς πολιτικές πιέσεις*», «*πολλοί υπουργοί εξαπατήθηκαν από τις παραπλανητικές διατυπώσεις και τα έξυπνα λεκτικά τεχνάσματα της πρότασης της Κομισιόν*», «*οι τροπολογίες της Κομισιόν ακυρώνουν τη δημοκρατικά ειλημμένη και σύμφωνη με το δημόσιο αίσθημα, απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 24^{ης} Σεπτεμβρίου 2003*», «*Κάτι σάπιο υπάρχει*», «*Η προεδρεία της ένωσης βιάζεται να ξεπουλήσει την Ευρώπη σε αμερικανικές πολυεθνικές μέσα στο 2004*», «*Η προεδρεία της ένωσης λήγει με το 2004, βιάζεται να χρησιμοποιήσει τις δύο εβδομάδες που της απέμειναν για να ξεπουλήσει όλη την Ευρώπη στη Microsoft, πιέζοντας για την υιοθέτηση ενός κειμένου που αγνοεί επιδεικτικά τη βούληση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου*», «*Το Συμβούλιο ερμηνεύει τον κανονισμό του με αντιδημοκρατικό πνεύμα και δημιουργεί βλαβερά προηγούμενα για την Ευρωπαϊκή Ένωση*», «*Το Συμβούλιο και η Επιτροπή έχουν αποδείξει επανειλημμένα πώς δεν έχουν τον παραμικρό σεβασμό για τον Ευρωπαίο Πολίτη. Έχουν ξεπεράσει κάθε όριο*», «*Η ευρωπαϊκή προοπτική κινδυνεύει πολύ περισσότερο από την προτεινόμενη οδηγία παρά από την απόρριψη του Ευρωσυντάγματος*», «*μόνο ο μεγαλύτερος πολέμιος της δημοκρατίας θα μπορούσε να πιστέψει ότι η κατάλληλη αντιμετώπιση είναι μια βεβιασμένη έγκριση*».

Καταρχήν διακρίνεται η έντονη εναντίωση στις πολιτικές που χαράσσουν και υιοθετούν τα διοικητικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δηλαδή την Κομισιόν, το Συμβούλιο Υπουργών, την Προεδρεία της Ένωσης, αλλά όχι στην ίδια την ιδέα μιας ευρωπαϊκής προοπτικής, που έχει τη βάση της σε κοινωνικά δικαιώματα για όλους του πολίτες των κρατών-μελών της Ένωσης. Αναφερόμενη η ομάδα στον Ευρωπαϊό Πολίτη χωρίς διαχωρισμούς αναδεικνύει την πεποίθηση για μια κοινή ταυτότητα που πλαισιώνεται από κοινά πολιτισμικά χαρακτηριστικά που βρίσκουν έκφραση σε δημοκρατικές διαδικασίες, οι οποίες υιοθετούνται τόσο από τα εθνικά κοινοβούλια των μελών-κρατών όσο και από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Άλλωστε με την εδραίωση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίου, υπηρεσιών και ατόμων, η ευρωπαϊκή ταυτότητα των πολιτών απέκτησε ένα συνεκτικό στοιχείο, πλήρως προσανατολισμένο στο παρόν, το οποίο μέχρι τότε ήταν κύριο χαρακτηριστικό των εθνικών ταυτοτήτων, ένα στοιχείο αρχικά καθαρά οικονομικού χαρακτήρα, το οποίο όμως έδωσε τη δυνατότητα στους ευρωπαίους πολίτες να αναπτύξουν δεσμούς συνοχής και αλληλεγγύης, βασισμένους στα οικονομικά τους συμφέροντα. Και η χρήση του κοινού νομίσματος, αλλά κυρίως η δυνατότητα που προσφέρεται στους πολίτες να μετακινούνται ελεύθερα, έτσι ώστε να μπορούν να εξασφαλίσουν θέσεις εργασίας, εκτός από την κοινή οικονομική διάσταση της ταυτότητας, προσδίδει και κοινωνική διάσταση, καθώς δημιουργείται μια αν όχι κοινή, τουλάχιστον συμπληρωματική κοινωνική πραγματικότητα, η οποία στοιχειοθετείται στην κοινή κοινωνική οργάνωση όσον αφορά στο πεδίο του επαγγέλματος. Επιπροσθέτως η κοινωνική οργάνωση εκφράζεται διαμέσου των μη-κυβερνητικών οργάνωσεων και άλλων ομάδων που αναπτύσσονται με κοινό πλαίσιο σε ολόκληρη την Ευρώπη, όπως είναι η *eratents* στο πλαίσιο του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού, χωρίς να υφίστανται επίσημες πολιτικές που να οριοθετούν μια τέτοια κοινή πορεία.

Το γεγονός ότι προβάλλεται ένα κοινό υπερεθνικό θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο (η χρήση του ευρώ, εργασιακή κινητικότητα κ.α) για τους ευρωπαίους πολίτες, το οποίο, αν και οι κοινωνίες της Ευρώπης είναι ιδιαίτερα διαφοροποιημένες, μετουσιώνεται σταδιακά σε συνείδηση, και μάλιστα πολιτική, και ενισχύει ακόμα περισσότερο την αίσθηση της συνοχής, αποτελώντας ένα πολύ σημαντικό στοιχείο διαφοροποίησης από τις έξω-ομάδες και ταυτόχρονα στοιχείο εσωτερικής ενοποίησης. Η συνείδηση αυτή βασίζεται παράλληλα στις κοινές αξίες της Ευρώπης όπως είναι η ατομική ελευθερία, τα ανθρώπινα

δικαιώματα, η ιδέα της προόδου και της ανεκτικότητας, τα κανονιστικά πρότυπα του διεθνούς δικαίου. Διαμέσου των κοινών πολιτικών και πρακτικών της ΕΕ, αναπτύσσονται εφάμιλλα βιοματικά πλαίσια για τους ευρωπαίους πολίτες, που όσο και αν δε προβάλλονται γιατί δε συμφέρει τις κυβερνήσεις, δεν παύουν να υπάρχουν. Στο πλαίσιο της εναντίωσης των πατεντών λογισμικού χιλιάδες ευρωπαίοι πολίτες συμπορεύτηκαν με ένα κοινό σκοπό, ο οποίος προέκυψε από τις προωθούμενες πολιτικές της Κομισιόν.

Έτσι η ομάδα αναφέρεται ιδιαίτερα δηκτικά στα διοικητικά όργανα της Ε.Ε. λ.χ. «σάπιο», και χρησιμοποιεί όρους αγοράς λ.χ. «ξεπουλήσει» για να περιγράψει τις πολιτικές που χαράσσουν, γεγονός που αναδεικνύει την έντονη αντίθεση της ομάδας στο αγοραίο αυτό μοντέλο διαχείρισης των πληροφοριακών τεχνολογιών.

Το ιδιαίτερα σημαντικό στοιχείο όμως αυτών των πεποιθήσεων της ομάδας είναι ότι αναδεικνύουν εκ νέου ότι η συγκεκριμένη κοινωνική σύγκρουση για τις πατέντες λογισμικού λαμβάνει χώρα στο ίδιο πολιτισμικό πεδίο¹³, που τοποθετείται η ομάδα του κινήματος και τα διοικητικά όργανα της Ε.Ε. που υποστηρίζουν τα συμφέροντα των μεγάλων εταιρειών λογισμικού. Διακρίνεται δηλαδή ότι στη σύγκρουση για τις πατέντες λογισμικού η ομάδα *epatents* εκφράζοντας το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, διεκδικεί να αποδώσει τη δική της νοηματοδότηση σε σχέση με το ζήτημα των πατεντών στο σύνολο της κοινωνίας, αντιλαμβανόμενη ότι μοιράζεται την ίδια πολιτισμική πραγματικότητα και ότι ο αντίπαλος της, οι κυρίαρχες βιομηχανίες λογισμικού εκφράζονται μέσω των διοικητικών οργάνων της Ε.Ε. Σε αυτό το κοινό πολιτισμικό πλαίσιο, μέσα από το οποίο εκφράζονται γενικές αξίες λ.χ. «δημοκρατικά ειλημμένη και σύμφωνη με το δημόσιο αίσθημα», «σεβασμό για τον Ευρωπαίο Πολίτη», η ομάδα αναδεικνύει ότι η σύγκρουση της λαμβάνει χώρα υπερασπίζοντας τα δικαιώματα του Ευρωπαίου Πολίτη με μια συνολική θέση «*περί Υποκειμένου*» (Touraine στο Ψημίτης, 2006:392), η οποία διεκδικεί την ισότιμη πρόσβαση στα πολιτισμικά και οικονομικά χαρακτηριστικά της κοινωνίας της πληροφορίας.

4. Δίκαιη ή άδικη νομοθετική ρύθμιση/ Επιβεβαίωση ή άρνηση νομοθετικής ρύθμισης

Η συγκεκριμένη κατηγορία αφορά στο πώς οριοθετεί η ομάδα *epatents* μέσα από τα δελτία τύπου τις θεσμικές ρυθμίσεις των διοικητικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σχέση με την κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού, αναδεικνύοντας εκ νέου το σύνολο των αξιών του

¹³ Η έννοια του κοινού πολιτισμικού πεδίου αναφέρεται στη βάση που έθεσε ο Touraine όπως την παρουσιάζει ο Ψημίτης (2006) και έχει καταγραφεί ως προς τη θεωρητική του βάση στο 2^ο κεφάλαιο.

κινήματος, αλλά κυρίως τη νοηματοδότηση που η ίδια αποδίδει στη λειτουργία και στην εφαρμογή των θεσμικών ρυθμίσεων, κρίνοντας ότι οι ρυθμίσεις αυτές δεν αποσκοπούν στην εξυπηρέτηση κοινωνικών συμφερόντων, αλλά σε συγκεκριμένα συμφέροντα εταιρειών. Τα παρακάτω εδάφια αναδεικνύουν χαρακτηριστικά ότι η ομάδα *epatents* θεωρεί ότι η συγκεκριμένη νομοθετική ρύθμιση που προτείνεται δε βασίζεται στις αρχές της δικαιοσύνης και της ισοτιμίας και για το λόγο αυτό δεν την αποδέχεται: **α)** «Στις 18 Μαΐου 2004, το Συμβούλιο «Ανταγωνιστικότητα» της Ευρωπαϊκής Ένωσης έκανε ένα τεράστιο λάθος: κατέληξε σε πολιτική συμφωνία για μια ευρωπαϊκή οδηγία η οποία θα εξασφαλίσει απεριόριστη κατοχυρωσιμότητα του λογισμικού με πατέντες.», **β)** «όπως αναφέρει η διακομματική απόφαση της 30ής Νοεμβρίου 2004, δεν πληροί τις απαιτήσεις σαφήνειας και ισορροπίας που πρέπει να ικανοποιεί μια πρόταση με τέτοια σημασία», **γ)** «Την ερχόμενη Δευτέρα 24 Ιανουαρίου 2005, στη συνάντηση του Συμβουλίου «Γεωργία και Αλιεία», είναι πιθανό, σύμφωνα με αλλαγές της τελευταίας στιγμής στην ημερήσια διάταξη, να τεθεί η υιοθέτηση της οδηγίας COM 2002/0047 (COD) σχετικά με τη δυνατότητα κατοχύρωσης με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας των εφευρέσεων που εφαρμόζονται σε υπολογιστή. Σας παρακαλούμε, όταν στην αρχή ο Πρόεδρος του Συμβουλίου ζητήσει επιβεβαίωση της ημερήσιας διάταξης, να διαφωνήσετε και να απαιτήσετε την αφαίρεση της οδηγίας για τις πατέντες λογισμικού από τον κατάλογο των σημείων Α.», **δ)** «Το κείμενο αυτό μπαίνει στην ημερήσια διάταξη με **αμφιλεγόμενες ερμηνείες, αν όχι κατά παράβαση του εσωτερικού κανονισμού του Συμβουλίου**, καθότι δεν απολαμβάνει την απαιτούμενη πλειοψηφία», **ε)** «Δεν είναι σωστό η τρέχουσα πρόταση του Συμβουλίου να γίνει αποδεκτή ως σημείο Α, και δεν υπάρχει κανένας λόγος εσείς, ως Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, να υπερασπιστείτε κάτι τέτοιο με το όνομά σας. Σας παρακαλούμε να ζητήσετε από τον αρμόδιο Υπουργό κ. Σιούφα να αντιμετωπίσει κατάλληλα το ζήτημα.», **στ)** «Αρχικά ήταν προγραμματισμένη επίσης για τις 17 Φεβρουαρίου (2005) μια ψηφοφορία στο Συμβούλιο των Υπουργών Οικονομικών σε ένα αμφισβητούμενο κείμενο το οποίο θα άνοιγε την πόρτα στην χωρίς όρια δυνατότητα απόκτησης πατεντών στο λογισμικό», **ζ)** «Ο εσωτερικός κανονισμός του Συμβουλίου απαιτεί η ημερήσια διάταξη να αποσταλεί 14 μέρες νωρίτερα. Σ' αυτή την περίπτωση, η οδηγία για τις πατέντες λογισμικού μπαίνει στην ημερήσια διάταξη μια μέρα πριν τη συνεδρίαση.», **η)** «Τα επεξηγηματικά κείμενα της πρότασης του Συμβουλίου δεν ήταν διαθέσιμα παρά μόνο μέσα Δεκεμβρίου. Η απόρριψη βασικών τροπολογιών που είχε πραγματοποιήσει το Ευρωκοινοβούλιο γίνεται με την αιτιολόγηση ότι οι τροπολογίες ήταν «ασύμβατες με τη συμφωνία TRIPS» ή ότι δεν αντανακλούν την «καθιερωμένη πρακτική». Αυτά τα

επιχειρήματα είναι νέα, δεν καλύπτονται από καμιά πολιτική συμφωνία, και δεν μπορούν να υιοθετηθούν χωρίς ψήφο».

Μέσα από τα εδάφια γίνεται κατανοητό ότι η ομάδα υποστηρίζει πώς οι πρακτικές του συμβουλίου δεν ακολουθούν τις διαδικασίες της αντιπροσωπευτικής και συμμετοχικής δημοκρατίας, που υιοθετούνται από την Ε.Ε. μετά τη Συνθήκη της Λισσαβόνας όπου από τη μία πλευρά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συναποφασίζει για τη συντριπτική πλειοψηφία¹⁴ της νομοθεσίας της Ένωσης, αλλά επίσης και σύμφωνα με το άρθρο 11 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όταν ένα εκατομμύριο πολιτών από μεγάλο αριθμό κρατών μελών μπορεί να προτείνει στην Κομισιόν να αναλάβει να θέσει υπόψη του Συμβουλίου και του Κοινοβουλίου συγκεκριμένες προτάσεις επί του θέματος ενδιαφέροντος που θέτουν οι πολίτες. Η ομάδα καθιστά σαφές μέσα από τις συγκεκριμένες μονάδες ανάλυσης (*πολιτική συμφωνία, δεν πληροί τις απαιτήσεις σαφήνειας και ισορροπίας, αμφιλεγόμενες ερμηνείες, αν όχι κατά παράβαση του εσωτερικού κανονισμού του Συμβουλίου, αμφισβητούμενο κείμενο, η οδηγία για τις πατέντες λογισμικού μπαίνει στην ημερήσια διάταξη μια μέρα πριν*) ότι το Συμβούλιο χρησιμοποιεί τους θεσμούς με τέτοιο τρόπο ώστε να εξυπηρετήσει τα συμφέροντα που προωθεί.

Επιπλέον, μέσα από την εμπλοκή τόσων οργάνων και άλλων νομικών ρυθμίσεων όπως, Συμβούλιο «Ανταγωνιστικότητα», Συμβούλιο «Γεωργία και Αλιεία», Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Συμβούλιο των Υπουργών Οικονομικών, Ευρωκοινοβούλιο, συμφωνία TRIPs, είναι εμφανές ότι οι νομικές ρυθμίσεις, ακόμα και όταν διαμορφώνουν το ποινικό δίκαιο σχετικά με τους τομείς της κοινωνίας της πληροφορίας, σύμφωνα και με τη θέση της Simon (2008), δεν είναι δυνατόν να λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο των παραδοσιακών μορφών εφαρμογής δικαίου, αλλά διατρέχουν οριζόντια όλο το νομικό σύστημα, χωρίς να αποσχίζονται όμως από την εδραιωμένη νομική κουλτούρα. Έτσι η εμπλοκή τόσων οργάνων για μία νομοθετική ρύθμιση αναδεικνύει τις αλλαγές που επιφέρει η πληροφορία και η χρήση της πληροφορικής τεχνολογίας στη διάρθρωση των κοινωνικο-οικονομικών σχέσεων. Η όλη όμως διαδικασία, τόσο από την πλευρά των διοικητικών οργάνων της Ε.Ε. όσο και από την πλευρά του κινήματος συνεχίζει να γίνεται κατανοητή μέσω της εδραιωμένης νομικής κουλτούρας. Για αυτό όταν η ομάδα καταγράφει το επιχείρημα του Συμβουλίου ότι «η απόρριψη των τροπολογιών από το Ευρωκοινοβούλιο δεν αντανakλούν την καθιερωμένη πρακτική» και θέτει τη δική της θέση «ότι τα νέα επιχειρήματα δεν μπορούν να

¹⁴ <http://www.europarl.europa.eu/parliament/public/staticDisplay.do?>

υιοθετηθούν χωρίς ψήφο», παρόλη τη διαφορετική νοηματοδότηση, είναι εμφανές ότι υιοθετούν τις κατεστημένες μορφές πολιτικής πρακτικής¹⁵ που προσδιορίζουν μια νομοθετική ρύθμιση.

Σε δεύτερο επίπεδο, από την εμπλοκή τόσων οργάνων για τη ρύθμιση των πατεντών λογισμικού, διαφαίνεται ότι, μέσω της σύγκρουσης για τη διαχείριση του λογισμικού, η πληροφορία καθίσταται ως αντικείμενο συναλλαγής και πλήρους εμπορευματοποίησης (Γιαννόπουλος, 2008), αλλά εφόσον προωθούνται ρυθμίσεις που οδηγούν σε ποινικοποίηση, καθίσταται και ως μέσο κοινωνικού ελέγχου. Είναι χαρακτηριστικό ότι σύμφωνα με έρευνα που διεξήχθη για λογαριασμό της Open Source Risk Management (www.osriskmanagement.com) το λειτουργικό σύστημα Linux παραβιάζει 283 πατέντες που ανήκουν σε διάφορες εταιρείες. Από αυτές, οι 98 ανήκουν σε εταιρείες που υποστηρίζουν το Linux, όπως η IBM και η HP, αλλά κάποιες ανήκουν σε "φανατικούς πολέμιους" του εν λόγω λειτουργικού, όπως η Microsoft, στην οποία φέρονται ότι ανήκουν 27 πατέντες. Η έρευνα έγινε για λογαριασμό της Open Source Risk Management, προκειμένου η τελευταία να ασφαλίσει το Linux από αγωγές για παραβίαση πατεντών, οπότε για μία τέτοια κάλυψη η έρευνα ήταν αναγκαία. Η κάλυψη ξεκίνησε στις αρχές του 2005 και με το ποσό των \$150.000 το χρόνο, ώστε να καλύπτονται αγωγές μέχρι του ποσού των \$5 εκατ. Το έναυσμα για την ασφαλιστική κάλυψη δόθηκε από την αγωγή που περιγράφηκε παραπάνω, δηλαδή της SCO προς την IBM.

Όλο αυτό το πλαίσιο της διαχείρισης της πληροφορίας μέσω της οδηγίας για το λογισμικό, ενισχύει τη θέση του Νικολόπουλου (2010), ο οποίος υποστηρίζει ότι διευρύνεται η εμβέλεια του κοινωνικού ελέγχου και απομακρύνεται από τον παραδοσιακό τρόπο διακυβέρνησης, που βασιζόταν στη μονοσήμαντη κυριαρχία του κράτους πάνω στον πληθυσμό και τα σύνορά του.

Πλέον, οι φορείς, οι διαδικασίες αλλά και το ίδιο το περιεχόμενο του κοινωνικού ελέγχου επαναπροσδιορίζονται και αναδιατάσσονται πάνω σε επίπεδα κρατικά, περιφερειακά, υπερκρατικά και διακρατικά, που λειτουργούν διαδραστικά μεταξύ τους, όπως ακριβώς συμβαίνει με το ζήτημα της κατοχύρωσης των πατεντών. Το επιχείρημα που

¹⁵ Οι μορφές πολιτικής πρακτικής αφορούν σε τρία επίπεδα, τα οποία συσχετίζονται άμεσα με τους συμμετέχοντες. «Το πρώτο επίπεδο αφορά στο περιεχόμενο της πολιτικής πρακτικής, ως προς τον τρόπο, δηλαδή, που το πολιτικο- διοικητικό σύστημα αντιδρά στα κοινωνικά προβλήματα. Το δεύτερο αναφέρεται στη διαδικασία επεξεργασίας των κοινωνικών συγκρούσεων για την επικράτηση συγκεκριμένων συμφερόντων και ορισμένων στόχων και το τρίτο αφορά στους διαδικαστικούς κανόνες που καθορίζουν το οργανωτικό πλαίσιο άσκησης της, τις μορφές άντλησης πληροφοριών των νομοθετών και το ρόλο των εξωτερικών ενδιαφερομένων.» (Λαμπροπούλου, 1999:40).

τίθεται λοιπόν στο πλαίσιο της εμπλοκής τόσων διοικητικών οργάνων για την προώθηση τέτοιων νομοθετικών ρυθμίσεων που συμβάλλουν στον προσδιορισμό της παρέκκλισης συγκεκριμένων συμπεριφορών όπως η χρήση λογισμικού και του ελέγχου τους, είναι ότι η παρέκκλιση και ο έλεγχος της δεν μπορούν να είναι ανεξάρτητα φαινόμενα από την ολότητα των δομικών και πολιτιστικών πλαισίων στα οποία παράγονται, ούτε μπορούν να απεμπλακούν από τη συμβολή των ανθρώπινων παραγόντων στο όποιο πλαίσιο παραγωγής τους (Henry & Milovanovic, 1996).

5. Δράσεις της ομάδας

Οι παρακάτω μονάδες ανάλυσης που παρατίθενται αλλά και που διατρέχουν τη συγκεκριμένη ενότητα, αναδεικνύουν το εύρος των δράσεων της ομάδας epatents: «Ενημέρωση της κοινής γνώμης», «Αποκαλύψεις για εξαπάτηση των Υπουργών της Ε.Ε.», «Έγγραφο που παραδόθηκε από αντιπροσωπεία του FFII στον Υπουργό Ανάπτυξης», «συγκέντρωση διαμαρτυρίας στην Αθήνα», «γενικευμένες κινητοποιήσεις για την ευαισθητοποίηση του κοινού», «Ενημερωτική ημερίδα», «το FFII ανακήρυξε την 24η Σεπτεμβρίου ως Ημέρα Ευρωπαϊκής Δημοκρατίας», «Καλούν τους αρμόδιους ελληνικούς φορείς, ειδικότερα το Υπουργείο Ανάπτυξης, τη Βουλή των Ελλήνων, τους έλληνες ευρωβουλευτές να υπερασπιστούν το δημόσιο συμφέρον για την ελεύθερη ανάπτυξη και χρήση λογισμικού στην Ελλάδα και την Ευρώπη», «Απ' όλη την Ευρώπη προγραμματιστές και αντιπρόσωποι εταιρειών θα ενώσουν τις δυνάμεις τους στις Βρυξέλλες την Πέμπτη 17 Φεβρουαρίου 2005», «Θα ακολουθήσει συνέντευξη τύπου», «website με πληροφορίες», «Ζητάμε από τους έλληνες ευρωβουλευτές να εφαρμόσουν το Σύνταγμα και να προστατεύσουν το μέλλον μας». Διαφαίνεται λοιπόν ότι στο πλαίσιο του ανταγωνισμού και της σύγκρουσης των πολιτικό-κοινωνικών δυνάμεων για την κατοχύρωση ή μη των πατεντών λογισμικού, η ομάδα epatents, ως κομμάτι του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού, θέτει στόχους, συγκεντρώνει πόρους και προασπίζεται συμφέροντα, βάσει των οποίων αντιτίθεται και επιζητά την τροποποίηση του κυρίαρχου πρότυπου διαχείρισης του λογισμικού και κατ' επέκταση του κυρίαρχου τρόπου διαχείρισης του κοινωνικού βίου που συνδέεται με τη χρήση της πληροφορίας, όπως αναδεικνύεται από τις φράσεις «δημόσιο συμφέρον», «να προστατεύσουν το μέλλον μας». Οι δράσεις της ομάδας για την επιτυχία των ως προς την επίτευξη στόχων της, είναι σύμφυτο με τα πέντε βασικά

κριτήρια που όρισαν οι Schumaker και Burstein¹⁶, όπως περιγράφηκαν αναλυτικά σε προηγούμενο κεφάλαιο, τα οποία προσδιορίζουν την επιτυχία των νέων κοινωνικών κινημάτων. Τα κριτήρια αυτά αφορούν **α)** στην πρόσβαση στους θεσμούς και εκφράζονται ενδεικτικά μέσω των εξής εδαφίων: «έκκληση σε όλα τα πολιτικά κόμματα», «έκκληση στους υποψήφιους ευρωβουλευτές», **β)** η εισαγωγή των αιτημάτων στην ατζέντα και **γ)** η χάραξη πολιτικής με τρόπους όπως η «Επιδίωξη σχετικών αποφάσεων από το Ευρωκοινοβούλιο και το Συμβούλιο Υπουργών», **δ)** το αποτέλεσμα και η επίδραση και οι αλλαγές στους θεσμούς μιας κοινωνίας, όπως «Πολλά μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχολίασαν ότι ποτέ δεν είχαν δει τόσο έντονη συμμετοχή πολιτών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων», **ε)** η αλλαγή στις στάσεις και τις κοινωνικές αξίες των μελών της κοινωνίας, όπως «την αντίθεση τους στις πατέντες λογισμικού έχουν εκφράσει ενυπόγραφα περισσότεροι από 300 χιλιάδες ευρωπαίοι πολίτες».

Με αυτόν τον τρόπο γίνεται κατανοητό ότι η ομάδα, ως έκφανση του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού, διακρίνεται από ένα ρεπερτόριο δράσεων, όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενο κεφάλαιο σύμφωνα με τον ορισμό του Tilly (2007), το οποίο λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο συντονισμένων δημόσιων παραστάσεων **Αξιοσύνης** (απ'όλη την Ευρώπη προγραμματιστές και αντιπρόσωποι εταιρειών θα ενώσουν τις δυνάμεις τους), **Ενότητας** (Μοιράστηκαν έντυπα, χρησιμοποιήθηκαν πανό και μπαλόνια για ενημέρωση των περαστικών), **Πολυάριθμοι** (ενυπόγραφα περισσότεροι από 300 χιλιάδες ευρωπαίοι πολίτες) και **Δέσμευσης** (γενικευμένες κινητοποιήσεις για την ευαισθητοποίηση του κοινού). Στο πλαίσιο αυτό τα μέλη της επatents, έχοντας καθορίσει τα μέσα και τους σκοπούς τους, διαντιδρούν, επικοινωνούν, μοιράζονται και ανταλλάσσουν εμπειρίες, καταλήγοντας έτσι σε αποφάσεις που προσδιορίζουν το πεδίο δράσης τους. Η διαδικασία αυτή κατασκευής του συστήματος δράσης τους ενάντια στην κατοχύρωση των πατεντών προσδιορίζει, σύμφωνα και με τον ορισμό του Melluci (1996) για τη συλλογική ταυτότητα, τη συλλογική ταυτότητα της ομάδας.

Τα μέλη της ομάδας στη βάση αυτής της συλλογικής ταυτότητας αποκτούν την ικανότητα και τη δυνατότητα αντίληψης της συμμετοχής στην ομάδα (ενώνουν τις δυνάμεις τους) και την ικανότητα προσδιορισμού μιας χρονικής συνέχειας ανάμεσα στη

¹⁶ Schumaker, PD. Policy responsiveness to protest-group demands. J. Polit. 37: 488-521, 1975 στο Αρτινοπούλου, 2002, Burstein P, Rachel L., Einwohner and Jocelyn A. Hollander. The success of Political Movements: A bargaining Perspective. In the Politics of Social Protest, edited by J. Craig Jenkins and Bert Klandermans, 275-295. Minneapolis: University of Minnesota Press. 1995 στο Αρτινοπούλου, 2002

δράση και στα αποτελέσματα της (*συγκέντρωση διαμαρτυρίας στην Αθήνα, γενικευμένες κινητοποιήσεις για την ενημέρωση του κοινού*). Ουσιαστικά, λοιπόν, η ταυτότητα εδραιώνεται μέσα από συνειδητές διαδικασίες ατομικά στο πλαίσιο της συλλογικότητας της *epatents*, και η όλη συλλογική αυτή διαδικασία εκδηλώνεται ως πεδίο δράσης με απόρροια για παράδειγμα την ανακήρυξη της 24^{ης} Σεπτεμβρίου ως ημέρας Ευρωπαϊκής Δημοκρατίας από το FFII.

Έτσι η ομάδα μέσα από το σύνολο των δράσεων της που έχει επηρεάσει τους πολίτες των κρατών μελών της E.E., συνιστά εκφραστή και ταυτόχρονα παράγοντα κοινωνικής μεταβολής ως προς το ζήτημα της κατοχύρωσης των πατεντών. Με την παρουσία της, τη δυναμική της, τον πολιτικό της λόγο (*έγγραφο- ένσταση είναι διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση*), αποδίδει εκ νέου περιεχόμενο στα υποκείμενα της πολιτικής δράσης, προσθέτοντας, όπως ανέφερε και η Τάκη (2002) νέους τύπους κοινωνικής συμμετοχής που προκύπτουν από την κοινωνία της πληροφορίας στις ήδη υπάρχουσες. Με *websites* που περιέχουν πληροφορίες για τις πατέντες λογισμικού, κείμενα και συνεντεύξεις που είναι διαθέσιμα σε ιστότοπους, η ομάδα επεξεργάζεται νέες λογικές δράσης, οι οποίες συνάδουν με τα πολιτισμικά χαρακτηριστικά της κοινωνίας της πληροφορίας, έχει ιδεολογικό και πολιτικό προσανατολισμό, όπως συνολικά αναπτύσσεται από το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, υπολογίζοντας τις οικονομικές διαστάσεις του ζητήματος.

Ο Ψημίτης (2006:293-4) χαρακτηριστικά ανέφερε «*τα πολιτισμικά χαρακτηριστικά της κοινωνίας μας (πληροφορίες, ιδέες, γνώσεις, αξίες, νοήματα, αισθητικές, πολιτισμικές διαφορές κλπ.) αναδεικνύονται ολοένα περισσότερο ως κρίσιμα στοιχεία σε επίπεδο οργάνωσης και δράσης τόσο της κοινωνίας συνολικά όσο και των επιμέρους ομάδων*». Η ομάδα *epatents* μέσα από το σύνολο των δράσεων της αναδεικνύει τα συγκεκριμένα πολιτισμικά χαρακτηριστικά της κοινωνίας της πληροφορίας και έτσι αναδύονται νέοι σχηματισμοί ταυτοτήτων, νέα νοήματα, σημεία και σύμβολα, που έχουν ως στόχο την κοινωνική ανατροπή της κατοχύρωσης των πατεντών στο πλαίσιο της ελεύθερης διαχείρισης του λογισμικού και κατ' επέκταση στην ελεύθερη διαχείριση ζητημάτων που προκύπτουν από τα χαρακτηριστικά της κοινωνίας της πληροφορίας. Τα αιτήματα της ομάδας για τροποποίηση της διαχείρισης του ζητήματος των πατεντών (*προς Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης: να διαφωνήσετε και να απαιτήσετε την αφαίρεση της οδηγίας για τις πατέντες λογισμικού από τον κατάλογο σημείων Α.*) προάγουν την τροποποίηση και την αναζήτηση διαφορετικών μορφών διαχείρισης των κοινωνικών σχέσεων, καθώς όπως

προαναφέρθηκε η κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού οδηγεί τόσο στην αύξηση του κοινωνικού ελέγχου όσο και στον προσδιορισμό συμπεριφορών, όπως η χρήση συγκεκριμένων λογισμικών, ως παρεκκλιουσών.

6. Ομάδες δικτύωσης / Αισιοδοξία κοινωνικών πολιτικών δράσεων

Οι παρακάτω μονάδες ανάλυσης αναδεικνύουν το πλήθος αλλά και το εύρος των ομάδων με τις οποίες δικτυώθηκε και συνεργάστηκε η ομάδα epatents σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, στο πλαίσιο των δράσεων της ενάντια στην κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού. Οι ομάδες αυτές αφορούν τόσο σε κοινότητες που αναπτύσσονται υπό την ομπρέλα του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού «*σύσσωμη η κοινότητα ανοικτού λογισμικού*», «*Foundation for a Free Information Infrastructure*», «*Πρόεδρος Ιδρύματος Ελεύθερου Λογισμικού Richard Stallman*», όσο σε επιστημονικές ομάδες «*Κορυφαίοι επιστήμονες της πληροφορικής*», «*Πανελλήνιος Σύλλογος Διπλωματούχων Μηχανικών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών*», «*Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών*», «*Deutsche Bank Research*», αλλά και επαγγελματικές και επιχειρηματικές ενώσεις «*χιλιάδες επαγγελματίες πληροφορικής*», «*COMDEX Ελλάς*», «*Ένωση Πληροφορικών Ελλάδας*», «*ebusinessforum*», «*ενυπόγραφα ένας ευρωπαϊκός σύνδεσμος 2εκατομμυρίων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων*», «*PricewaterhouseCoopers*», «*Us Federal Trade Commission*», «*ευρεία καλά ενημερωμένη μερίδα του κοινού (προγραμματιστές, επιχειρηματίες, οικονομολόγους, καθώς και συμβουλευτικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης)*».

Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενο κεφάλαιο για να επιτύχει ένα computerization movement, όπως το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, τους στόχους του χρειάζεται η τεχνολογία που χρησιμοποιεί το κίνημα να χρησιμοποιείται από μεγάλο αριθμό ατόμων και επιχειρήσεων. Σύμφωνα, λοιπόν με τις παραπάνω μονάδες ανάλυσης, ο αριθμός ενεργών χρηστών ελεύθερου λογισμικού και που δεν επιθυμεί την κατοχύρωση των πατεντών είναι μεγάλος, αναδεικνύοντας ότι επιτυγχάνει το στόχο του για αλλαγή της δημόσιας αντίληψης περί της χρήσης του ελεύθερου λογισμικού. Άλλωστε, όπως αναφέρθηκε και στο τρίτο κεφάλαιο πέραν των πολιτών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, οι

οποίοι εναντιώθηκαν ενυπόγραφα στη χορήγηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας λογισμικού, υπήρξε πλήθος συλλόγων και εταιρειών, όπως φαίνεται από τον παρακάτω πίνακα¹⁷.

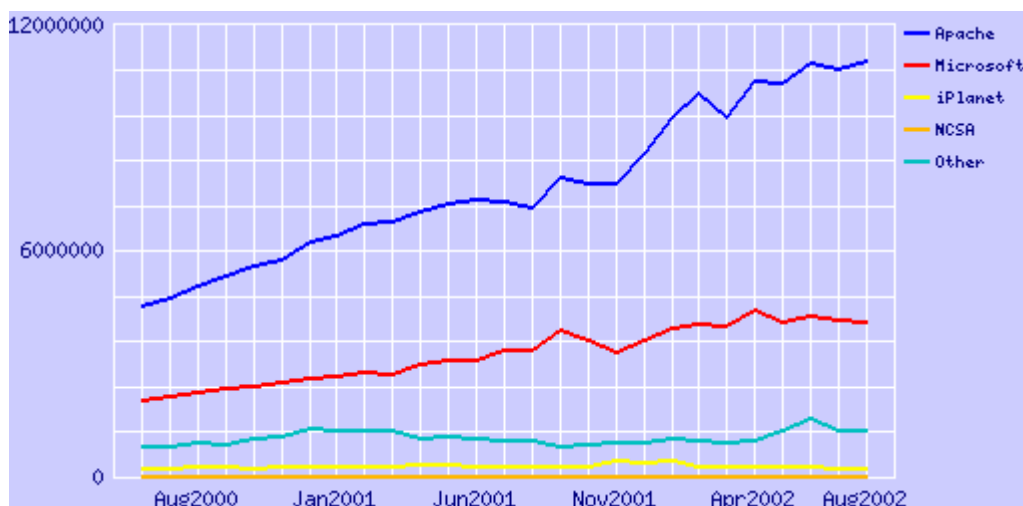
Σημαία	Χώρα	Ιδιώτες	Σύλλογοι	Εταιρίες	Όμιλοι εταιριών
	Shqipëria	20	None	None	None
	Österreich	1535	16	152	None
	Bosna i Hercegovina	56	None	2	None
	Belgique	1730	26	139	2
	България	418	2	20	None
	Schweiz	698	2	69	None
	Κύπρος	34	None	3	None
	Česko	1649	10	50	2
	Deutschland	12218	41	1071	9
	Danmark	1162	3	95	None
	Eesti	224	1	24	None
	España	3354	27	114	4
	Suomi	968	4	58	None
	France	6515	84	244	2
	United Kingdom	3292	7	339	4
	Ελλάδα	583	3	17	None
	Hrvatska	258	1	9	1
	Magyarország	718	5	46	None
	Éire	291	2	19	None

¹⁷ πηγή: <http://petition.stopsoftwarepatents.eu>

	Ísland	56	None	2	None
	Italia	4501	79	230	1
	Liechtenstein	5	None	1	None
	Lietuvos	435	None	11	None
	Lëtzebuerg	121	4	5	None
	Latvija	260	2	10	None
	Monaco	5	None	2	None
	Македонија (FYROM)	49	None	1	None
	Malta	42	2	2	1
	Nederland	2765	10	317	2
	Norge	571	3	26	1
	Polska	2118	5	127	None
	Portugal	1050	6	29	1
	România	687	2	49	1
	Србија	180	4	6	None
	Sverige	1524	6	94	None
	Slovenija	487	3	30	None
	Slovensko	760	3	29	None
	Türkiye	138	1	5	None

Χαρακτηριστικό είναι και το παράδειγμα, σύμφωνα με τη μελέτη των Κοροβέση και Καρούνου (2003:40-41) ότι το 2003, βάσει των στατιστικών στοιχείων της e-Soft για το ποσοστό χρήσης ελεύθερου λογισμικού/ανοιχτού κώδικα, προκύπτει ότι ο Apache (εξυπηρετητής ελεύθερου λογισμικού) είναι ο εξυπηρετητής δικτύου που χρησιμοποιείται σε πιο μεγάλο ποσοστό, χωρίς όμως η διαφορά από το δεύτερο ανταγωνιστή να είναι μεγάλη.

Λογισμικό Εξυπηρετητή	Αύγουστος Αριθμός	Αύγουστος %	Ιούλιος Αριθμός	Ιούλιος %	Διαφορά
Apache	4852	49.79%	4810	49.19%	+0.60%
Microsoft	3970	40.74%	4038	41.29%	-0.55%
Netscape	295	3.03%	311	3.18%	-0.15%
Zeus	44	0.45%	45	0.46%	-0.01%
WebSTAR	15	0.15%	14	0.14%	+0.01%
WebSite	23	0.24%	25	0.26%	-0.02%
Other	545	5.59%	536	5.48%	+0.11%

Οι δράσεις της epatents και εν συνόλω του κινήματος σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ανέδειξαν τις προβληματικές κοινωνικο-οικονομικές διαστάσεις που επιφέρει η κατοχύρωση πατεντών, συμμετέχοντας ενεργά με προτάσεις και έχοντας εποπτευτικό ρόλο στην όλη διαδικασία της δημιουργίας νομοθετικής ρύθμισης για την κατοχύρωσή τους. Η επιρροή αυτή στη δημόσια αντίληψη επέφερε ως αποτέλεσμα να αρχίζουν να εκφράζουν προβληματισμούς και αντιρρήσεις οι κυβερνήσεις των μελών-κρατών της Ε.Ε. ως προς την κατοχύρωση των πατεντών, όπως διαφαίνεται και από τις μονάδες ανάλυσης «Κυβερνήσεις Γαλλίας, Ουγγαρίας εκφράζουν προβληματισμούς», «Συνεχής αντίθεση εκ μέρους της Ισπανίας, της Ιταλίας, του Βελγίου, της Αυστρίας», «Το Γερμανικό Ομοσπονδιακό Κοινοβούλιο αναμένεται να περάσει ψήφισμα στο οποίο η Ευρωπαϊκή

Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Υπουργών θα δέχονται έντονη κριτική», «Μετά από πιέσεις του Ολλανδικού Κοινοβουλίου, της Δανέζικης Κυβέρνησης και της Ισπανικής Γερουσίας το σχέδιο έχει προς το παρόν αναβληθεί». Δεδομένου λοιπόν ότι οι κυβερνήσεις μέσω της νομοθεσίας τους, αλλά και τη στάση που κρατούν ως προς τις ευρωπαϊκές νομοθετικές ρυθμίσεις που προτείνονται, έχουν κυρίαρχο ρόλο για την εξέλιξη της χρήσης του ελεύθερου λογισμικού (Grassmuck, 2002), αναδεικνύεται ότι το κίνημα έθεσε βάσεις για την επίτευξη του στόχου του, ώστε μέσα από το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο και την πλειοψηφία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου η κατοχύρωση να μην επέλθει.

5. Ομάδες αντιτιθέμενων συμφερόντων

Η συγκεκριμένη κατηγορία αφορά στο ποιες οριοθετεί η *erapats* ως ομάδες αντιτιθέμενων συμφερόντων σε σχέση με την κοινότητα του ελεύθερου λογισμικού και πώς συγκεκριμένοι πολιτικοί φορείς υποστηρίζουν αυτές τις αντιτιθέμενες ομάδες, θέτοντας σε κίνδυνο το συμφέρον των Ευρωπαίων πολιτών. Χαρακτηριστικές είναι οι μονάδες ανάλυσης: *«Μεγάλες εταιρείες λογισμικού, κυρίως αμερικάνικες, υποστηρίζουν την ιδέα της καθιέρωσης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στο λογισμικό με καθαρά κερδοσκοπικούς σκοπούς», «κυρίως αμερικάνικες» και «Φαίνεται πως η Ολλανδική Κυβέρνηση, της οποίας η Προεδρεία της Ένωσης λήγει με το 2004, βιάζεται να χρησιμοποιήσει τις δύο εβδομάδες που της απέμειναν για να ξεπουλήσει όλη την Ευρώπη στη Microsoft και σε άλλες αμερικανικές πολυεθνικές, πιέζοντας για την υιοθέτηση ενός κειμένου που αγνοεί επιδεικτικά τη βούληση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου». Είναι εμφανές λοιπόν ότι η ομάδα καταρχήν καταγράφει ως κύριο εκφραστή της κατοχύρωσης των πατεντών τις πολυεθνικές αμερικανικές εταιρείες, οι οποίες στοχεύουν αποκλειστικά στην απόκτηση κέρδους, με ειδικότερη αναφορά στην εταιρεία «Microsoft»¹⁸. Επιπλέον η ομάδα επισημαίνει πέρα από τις αμερικάνικες και «μεγάλες ιαπωνικές εταιρείες». Άλλωστε σύμφωνα και με το Norton (1998) οι Ηνωμένες Πολιτείες κυριαρχούν στον τομέα της*

¹⁸ Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι στα έγγραφα “Halloween”, (εμπιστευτικά υπομνήματα σχετικά με τις πιθανές στρατηγικές της Εταιρείας ως προς το ελεύθερο λογισμικό τα οποία διακινήθηκαν γραπτώς μεταξύ των αντιπρόεδρων James Allchin και Paul Maritz και του μηχανικού Vinod Valloppillil και διέρρησαν τέλη Οκτώβρη το 1998 από τον E. Raymond), το προσωπικό της Microsoft δήλωσε πως ήταν πρόθυμο να χρησιμοποιήσει ποικίλες μεθόδους για να εμποδίσει την κατασκευή του ελεύθερου λογισμικού. Πιο συγκεκριμένα, σχεδιάζοντας μυστικά πρωτόκολλα, διάφορους τύπους αρχείων, και πατεντάροντας αλγόριθμους και χαρακτηριστικά λογισμικού. Πηγή: <http://www.gnu.org/philosophy/microsoft-old.el.html>

πληροφορικής, σημειώνοντας πολύ μεγάλο αριθμό εταιρειών, με δεύτερη δύναμη την Ιαπωνία, όπως διακρίνεται και από την έρευνα της PricewaterhouseCoopers (2004) και σύμφωνα με τα οικονομικά στοιχεία που αναλύθηκαν σε προηγούμενη ενότητα. Είναι χαρακτηριστικές άλλωστε οι διαφορές, σύμφωνα με την ίδια έρευνα, των ΑΕΠ των υπό ανταγωνισμών κρατών για εκείνη την περίοδο.

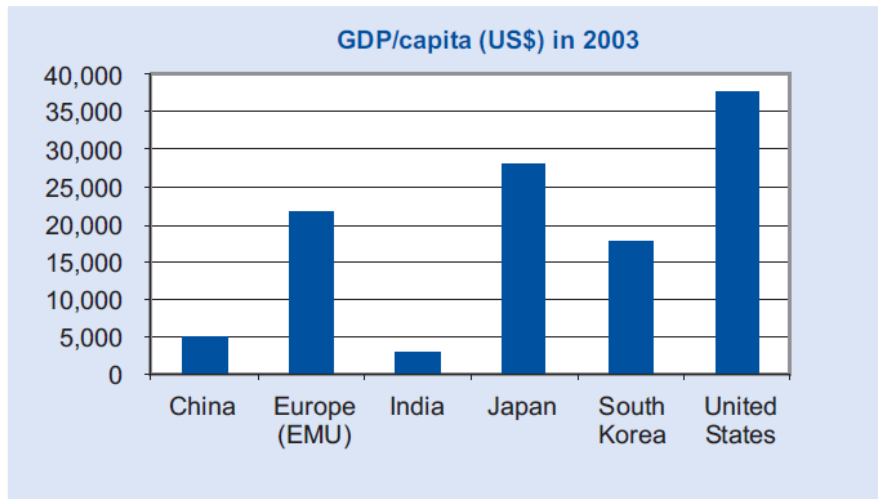

Figure 2, GDP per capita per region in 2003⁴

Με αυτόν τον τρόπο εάν αυτή η κυριαρχία πέρα από την αγορά ενισχύεται και με την ευρωπαϊκή νομοθεσία όπως θα μπορούσε να συμβεί με την κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού, τότε η Ευρωπαϊκή Ένωση πλήττεται, καθώς δεν μπορεί να ανταγωνιστεί τις δύο μεγάλες δυνάμεις. Σε επίπεδο πολιτών διακυβεύεται τόσο η εύκολη πρόσβαση στο λογισμικό και στις τεχνολογίες λογισμικού όσο και η αποδοτική του μετάδοση και η εξέλιξη της τεχνολογίας, φαινόμενα πλήρως αντιτιθέμενα στις αρχές του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού.

Συνοψίζοντας

Κατηγοριοποιώντας και αναλύοντας λοιπόν τις μονάδες ανάλυσης των δελτίων τύπου της ελληνικής ομάδας epatents γίνεται κατανοητό πώς η χρήση της συγκεκριμένης μεθόδου είναι λειτουργική για την ερμηνεία των ερευνητικών ερωτημάτων που τέθηκαν στην παρούσα εργασία και εν τέλει του ερευνητικού γρίφου, όπως περιγράφεται αναλυτικά στη συνέχεια.

Ερευνητικό ερώτημα 1

Με ποιους τρόπους προσδιορίζουν και νοηματοδοτούν τα μέλη του κινήματος σε εθνικό επίπεδο το ζήτημα της κατοχύρωσης των πατεντών;

Τα μέλη της ομάδας υποστηρίζουν ότι η κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού πλήττει την ελληνική κοινωνία σε κοινωνικό-πολιτικό επίπεδο, δεδομένου ότι θίγονται τα συνταγματικά κατοχυρωμένα δικαιώματα της που αφορούν στην ελευθερία του πληροφορείν και του πληροφορείσθαι, δύο μάλιστα από τις τέσσερις βασικές ελευθερίες που προάγει το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού σε παγκόσμιο επίπεδο. Εφόσον η ελευθερία του πληροφορείν εμπεριέχει την ελευθερία επιλογής του χρόνου, του τόπου μετάδοσης και της επιλογής του δέκτη της πληροφορίας (Δαγτόγλου, 2001), είναι σαφές ότι η κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού προσβάλλει το συγκεκριμένο δικαίωμα, εμπορευματοποιώντας κεκτημένες ελευθερίες της ελληνικής κοινωνίας. Επιπλέον θίγεται και η παθητική πλευρά της πληροφόρησης, η ελευθερία δηλαδή αναζήτησης και λήψης πληροφοριών με στόχο την ενημέρωση (Καράκωστας, 2003), με αποτέλεσμα η κατοχύρωση των πατεντών να έχει προεκτάσεις και σε τομείς όπως η εκπαίδευση και η επιστήμη. Γενικότερα η κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού δεν επιτρέπει σε εθνικό επίπεδο τη χρήση δικαιωμάτων που απορρέουν στο πλαίσιο της κοινωνίας της πληροφορίας και μπορούν να βελτιώσουν τους βιοτικούς όρους. Σε αυτό το πλαίσιο η ομάδα υποστηρίζει ότι κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού είναι μια συμπεριφορά η οποία δεν είναι νόμιμη καθώς παραβιάζεται το άρθρο 52 της Ευρωπαϊκής Συνθήκης και το Γραφείο Ευρωπαϊκών Πατεντών τις χορηγεί παράνομα, αλλά ούτε και νομιμοποιημένη από τους κοινωνικούς δρώντες που διαχειρίζονται προγράμματα λογισμικού.

Επιπροσθέτως η *epatents* τονίζει με έμφαση τις αρνητικές επιπτώσεις που επιφέρει η κατοχύρωση των πατεντών σε οικονομικό επίπεδο, καθώς δεν επιτρέπει την τεχνολογική πρόοδο και καινοτομία, ειδικά σε μια κοινωνία όπως η ελληνική, η οποία δεν έχει αναπτυγμένο πρωτογενή τομέα και άρα δεν έχει στέρεες βάσεις οικονομικής παραγωγής. Βεβαίως στα επιχειρήματα της ομάδας μέσω των μονάδων ανάλυσης διακρίνεται ότι η κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού πλήττει συνολικά την ευρωπαϊκή οικονομία και κατ' επέκταση ακόμα περισσότερο την ελληνική, δεδομένων των οικονομικών εξαρτήσεων που χαρακτηρίζουν τη σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα. Ειδικά όσον αφορά σε μικρές επιχειρήσεις τα προβλήματα που μπορούν να προκληθούν με τη συγκεκριμένη νομοθετική ρύθμιση είναι ιδιαίτερα μεγάλα. Για το λόγο αυτό άλλωστε και επιχειρήσεις όπως η COMDEX Ελλάς ή ενώσεις όπως ο Πανελλήνιος Σύλλογος Διπλωματούχων Μηχανικών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και η Ένωση Πληροφορικών Ελλάδος υποστηρίζουν τις δράσεις της *epatents*.

Σε όλο αυτό το πλαίσιο η ομάδα *epatents* υποστηρίζει ότι η κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού πλήττει ιδιαίτερα την ανάπτυξη του ελεύθερου λογισμικού σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, του οποίου η χρήση δύναται να επιφέρει βελτιώσεις τόσο ως προς τη διαχείριση του οικονομικού τομέα (ανάπτυξη μικρών επιχειρήσεων, διευκολύνσεις στη δημόσια διοίκηση) όσο του κοινωνικού (στους τομείς της εκπαίδευσης και της υγείας), καθώς και του πολιτισμικού (ελεύθερη διακίνηση πολιτισμικών προϊόντων και ενημέρωση, π.χ. Wikipedia).

Ερευνητικό ερώτημα 2

Ποιο το σύστημα αξιών που διέπει τα μέλη του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού σε διεθνές και εθνικό επίπεδο σε σχέση με το ζήτημα της κατοχύρωσης των πατεντών λογισμικού;

Όπως προαναφέρθηκε, κάθε πατέντα λογισμικού αποτελεί μονοπώλιο σε έναν συγκεκριμένο τύπο τεχνικής λειτουργικότητας ή μεθόδου ενός λογισμικού. Ένα πρόγραμμα μπορεί να παραβιάζει την πατέντα αν οπουδήποτε μέσα στο πρόγραμμα υλοποιείται αυτή η μέθοδος ή λειτουργικότητα. Το αποτέλεσμα είναι ότι ένα πρόγραμμα μπορεί να καταστρατηγεί οποιοδήποτε αριθμό πατεντών την ίδια στιγμή. Θέση λοιπόν και αξία των μελών του κινήματος, όπως εκφράζεται μέσω της *epatents*, είναι ότι το λογισμικό δεν πρέπει να κατοχυρώνεται από πατέντες. Η θέση αυτή προκύπτει από το γεγονός ότι η ομάδα, αναγνωρίζοντας ότι τα υποκείμενα βιώνουν και δρουν υπό το πρίσμα της κοινωνίας της πληροφορίας, υποστηρίζει ότι όλο και περισσότερες δραστηριότητες βασίζονται στη χρήση λογισμικών, τα οποία επηρεάζουν τον τρόπο αλληλεπίδρασης με τους άλλους, τον τρόπο επικοινωνίας, τον τρόπο των συναλλαγών και πλήθος άλλων ενεργειών. Έτσι η κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού αφαιρεί το δικαίωμα των πολιτών ως προς τη διαχείριση των λογισμικών και κατ' επέκταση δικαιώματα που συνδέονται με το σύνολο του κοινωνικού βίου, της πολιτισμικής αναπαραγωγής, της κοινωνικής ολοκλήρωσης, της κοινωνικοποίησης των ατόμων.

Η ομάδα δηλαδή, όπως και το σύνολο του κινήματος, εκφράζει την πλήρη αντίθεση της στις μεγάλες βιομηχανίες λογισμικού οι οποίες εμπορευματοποιούν το λογισμικό και στοχεύουν στο κέρδος. Επιπροσθέτως εκφράζει έντονη αμφισβήτηση στους φορείς άσκησης πολιτικής, οι οποίοι νομοθετούν προς όφελος των εταιρειών, με αποτέλεσμα να αναδεικνύουν μια γενικότερη αμφισβήτηση σε θεσμούς της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας, όπως η Κομισιόν ή το Συμβούλιο Υπουργών. Αντίθετα

πεποιθίση και αξία της ομάδας είναι ότι το λογισμικό δεν πρέπει να κατοχυρώνεται ώστε να μην περιορίζονται οι ελευθερίες του χρήστη, διαμορφώνοντας μια κουλτούρα συνεργατικής και μη εμπορικής δημιουργίας. Είναι ευκρινές λοιπόν ότι η αξία της ελευθερίας του ατόμου ως προς τη διαχείριση πληροφορικών τεχνολογιών είναι πολύ σημαντική για την ομάδα, καθώς αυτή η ελευθερία επεκτείνεται σε όλους τους τομείς και δεν προκαλεί κοινωνική ανισότητα και αποκλεισμό, αλλά θέτει τις βάσεις για κοινωνική μεταβολή με στόχο την ευημερία και την πρόοδο σε πολιτισμικό και οικονομικό επίπεδο για το σύνολο των πολιτών της Ευρώπης. Στο πλαίσιο αυτό γίνεται κατανοητό ότι οι αξίες της ομάδας δεν προκύπτουν από αιτήματα που εστιάζουν σε υλικούς πόρους, αλλά σε συμβολικούς, αναδεικνύοντας μια σειρά αιτημάτων που αφορούν στην προσωπική τους αυτονομία, στην ελεύθερη έκφραση και επικοινωνία.

Ερευνητικό ερώτημα 3

Ποιοι είναι οι τρόποι δράσης των μελών του κινήματος σε διεθνές και εθνικό επίπεδο ενάντια στην κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού και πώς νοηματοδοτούνται;

Η δράση των μελών του κινήματος, η οποία εκφράζεται στο συγκεκριμένο παράδειγμα μέσα από την e-patents, διακρίνεται από καινοτόμα μέσα, που ειδικά τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο δεν ήταν ιδιαίτερα διαδεδομένα. Μέθοδοι όπως ηλεκτρονικές διαμαρτυρίες και συγκεντρώσεις υπογραφών ηλεκτρονικά, ενημερώσεις σε blogs, δημιουργία ιστοσελίδων αποτέλεσαν κάποια από αυτά τα μέσα, τα οποία πέραν της καινοτομίας τους, αναδεικνύουν και την ταυτότητα των μελών. Η ταυτότητα αυτή στοιχειοθετείται κατά πρώτον στη βάση της κοινωνίας της πληροφορίας, τοποθετώντας την πληροφορία και τη χρήση πληροφορικών τεχνολογιών ως κεντρικούς πόρους της κοινωνικής ζωής και κατά δεύτερον στην ελευθερία διαχείρισης των πληροφοριών και των πληροφορικών τεχνολογιών, ελευθερία η οποία βελτιώνει στο σύνολο την κοινωνική ζωή. Η υιοθέτηση της χρήσης πληροφορικής τεχνολογίας στο ρεπερτόριο των δράσεων της ομάδας δε συνιστά, δηλαδή, απλά ένα επιπλέον μέσο προβολής των αιτημάτων, αλλά αντανακλά το γενικότερο σύστημα αξιών και πεποιθήσεων για την κοινωνική ζωή και δράση. Τόσο η πληροφορία όσο και οι πληροφορικές τεχνολογίες αποτελούν τους πόρους που κατέχουν τα μέλη του κινήματος για να μπορέσουν να αντιδράσουν και να ασκήσουν πίεση στις αρχές, καθώς δεν έχουν άλλους πόρους υλικούς ή πρόσβαση στην πολιτική εξουσία. Αποτελούν δηλαδή τους πόρους της ως προς την ευρύτερη διάρθρωση των σχέσεων εξουσίας. Επιπλέον το γεγονός αυτό αναδεικνύει ότι πλέον υπάρχει μια ουσιαστική μετάβαση σε ένα μοντέλο κοινωνικής διάρθρωσης που βασίζεται στην

καταγραφή. Οι καινοτόμοι αυτοί τρόποι δράσης δίνουν τη δυνατότητα πρώτον να μπορεί όλο και μεγαλύτερος αριθμός ατόμων να παρακολουθήσουν τις δράσεις των μελών του κινήματος αλλά και δεύτερον στα ίδια τα μέλη του κινήματος να μπορούν να αναστοχαστούν επί των δράσεων τους και να οριοθετούν με μεγαλύτερη σαφήνεια την ταυτότητα τους. Χρησιμοποιώντας τα καινοτόμα αυτά μέσα, που παρέχουν τη δυνατότητα συστηματικής καταγραφής, τα μέλη του κινήματος δημιουργούν ένα σημαντικό κοινωνικό κεφάλαιο, το οποίο αποτυπώνει τη δράση τους και αποτελεί και το ίδιο πόρο για την πορεία του κινήματος και τη δραστηριοποίηση του.

Βεβαίως πέραν των καινοτόμων τρόπων, τα μέλη του κινήματος υιοθέτησαν πολλαπλές μορφές συλλογικής δράσης, οι οποίες αφορούσαν και σε παραδοσιακούς τρόπους έκφρασης των αιτημάτων τους. Έτσι διοργανώθηκαν συγκεντρώσεις και διαμαρτυρίες τόσο σε επίπεδο εθνικών κρατών, όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, καθώς διεξήχθησαν πανευρωπαϊκές πορείες στις οποίες συμμετείχαν και ενίσχυσαν τα μέλη της *epatents*. Επιπλέον πραγματοποιήθηκε σε τακτά χρονικά διαστήματα τόσο ενημέρωση της κοινής γνώμης όσο και βουλευτών, ευρωβουλευτών. Είναι εμφανές λοιπόν ότι τα μέλη του κινήματος επηρέασαν μεγάλο αριθμό πολιτών σε όλη την Ευρώπη, επιτυγχάνοντας το αίτημα τους να γνωστοποιηθεί ευρέως. Στο πλαίσιο αυτό αναδεικνύεται μια συνεχής διάδραση μεταξύ τοπικών και ευρωπαϊκών συλλογικοτήτων του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού, η οποία αντικατοπτρίζει τη διεθνή ταυτότητα των μελών η οποία συγκροτείται στη βάση της ελεύθερης διαχείρισης της τεχνολογίας και της πληροφορίας. Έτσι οι διεκδικήσεις των μελών, οι οποίοι είναι ενεργοί πολίτες λαμβάνουν χώρα υπό το θετικό πρίσμα της ελευθερίας και βασίζονται σε αυτή την ηθική, η οποία δε στοχεύει σε υλικές αξίες, αλλά στην ίση κατανομή συμβολικών πόρων. Ασκώντας, λοιπόν κριτική στη λογική της άκρατης εμπορευματοποίησης των βιομηχανιών λογισμικού, διακρίνεται εμφανώς ένα νέο πεδίο κοινωνικών συγκρούσεων που αφορά στα πολιτισμικά χαρακτηριστικά της κοινωνίας.

Ερευνητικό ερώτημα 4

Πώς συνδέονται οι νοηματοδοτήσεις και οι ερμηνείες των μελών του κινήματος για την κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού με ευρύτερες κοινωνικές διαδικασίες και δομικούς παράγοντες;

Τα μέλη της *epatents* υποστηρίζουν ότι εάν επέλθει η κατοχύρωση των πατεντών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, εξυπηρετούνται τα συμφέροντα μεγάλων βιομηχανιών λογισμικού των ΗΠΑ και της Ιαπωνίας. Η θέση αυτή αναδεικνύει ότι ο τρόπος λειτουργίας

των επιχειρήσεων λογισμικού σε παγκόσμιο επίπεδο επηρεάζεται πλέον όχι μόνο από τη νομοθεσία, τα δικαιώματα και τα όρια που θέτει το κάθε κράτος ξεχωριστά, αλλά και από διεθνείς διακρατικές συμφωνίες (βλέπε π.χ. TRIPS). Διαφαίνεται, δηλαδή, ότι ο τρόπος λειτουργίας των επιχειρήσεων βασίζεται σε γεωγραφικά διευρυμένες οικονομικές σχέσεις. Έτσι ο ανταγωνισμός των επιχειρήσεων ενισχύεται ακόμα περισσότερο σε παγκόσμια κλίμακα και για αυτό το λόγο οι επιχειρήσεις σε αυτό το επίπεδο προσπαθούν να επηρεάσουν τις κρατικές και διακρατικές ρυθμίσεις και νομοθεσίες. Ο ρόλος, λοιπόν, που διαδραματίζουν τα εθνικά κοινοβούλια και το Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο είναι ιδιαίτερα σημαντικός ως προς τον καθορισμό της λειτουργίας τους. Αντίστοιχα οι δράσεις των μελών του κινήματος ενάντια στην κατοχύρωση των πατεντών προσανατολίζονται στην επιρροή των κρατικών και διακρατικών θεσμικών πολιτικών φορέων. Έτσι από τη μία πλευρά στρέφονται κατά των ενεργειών των διοικητικών οργάνων της Ε.Ε., (Κομισιόν, Συμβούλιο Υπουργών, Ευρωπαϊκή Προεδρεία) και από την άλλη τα μέλη ζητάνε την υποστήριξη των βουλευτών και των ευρωβουλευτών για την ικανοποίηση των αιτημάτων τους. Από τη διαδικασία αυτή γίνεται κατανοητό ότι τα μέλη του κινήματος αμφισβητούν την εξουσία που έχουν τα ευρωπαϊκά διοικητικά όργανα και οι υπηρεσίες τους, αλλά κυρίως διαφαίνεται ο σημαντικός ρόλος που ενέχουν οι κρατικοί φορείς σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο ως προς τον προσδιορισμό των δράσεων τους. Οι δράσεις τους δηλαδή εξαρτώνται από τις αποφάσεις που λαμβάνουν τα όργανα της Ε.Ε. και τα εθνικά κοινοβούλια (αν π.χ. η Κομισιόν δεν πρότεινε τη συγκεκριμένη οδηγία, δεν θα υπήρχε αντίδραση από το κίνημα), παρόλο η δραστηριοποίηση του κινήματος λαμβάνει χώρα μέσα από νέες μορφές δικτύων σε υπερεθνικό συλλογικό επίπεδο.

Οι όροι και τα αποτελέσματα λοιπόν της συγκεκριμένης κοινωνικής σύγκρουσης καθορίζονται από την επίσημη θεσμική αντίδραση σε ευρωπαϊκό επίπεδο και σε επίπεδο εθνικών κρατών. Σε αυτό το πλαίσιο η νοηματοδότηση που αποδίδουν τα μέλη του κινήματος στο ζήτημα των πατεντών είναι άμεσα συνυφασμένη με το ρόλο των θεσμικών φορέων. Οι στόχοι που θέτουν, οι πόροι που συγκεντρώνουν, τα συμφέροντα που προασπίζονται καθορίζονται από τις αποφάσεις και τη νομοθεσία που ρυθμίζουν οι θεσμικοί φορείς. Έτσι η δράση των μελών της *epatents* προσανατολίζεται στην τροποποίηση της λειτουργίας των πολιτικών καθεστώτων εξουσίας σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, στοχεύοντας στην επιρροή της κοινής γνώμης, επιστημονικών και επαγγελματικών ενώσεων, επιχειρήσεων λογισμικού και πολιτικών κομμάτων, στόχο τον οποίο επιτυγχάνει. Η συγκεκριμένη νοηματοδότηση λοιπόν ενάντια στην κατοχύρωση

πατεντών λογισμικού καθιστά το κίνημα ως εκφραστή και ταυτόχρονα παράγοντα κοινωνικής μεταβολής ως προς τη διαχείριση των πληροφορικών τεχνολογιών, επιδιώκοντας μεγαλύτερη αυτονομία των κοινωνικών δρώντων εντός των θεσμικών πλαισίων που τίθενται.

Ερευνητικό ερώτημα 5

Ποιες είναι οι επιπτώσεις των νοημάτων που διαμορφώνουν τα μέλη του κινήματος για την κατοχύρωση των πατεντών, ως προς την ευρύτερη κοινωνική δράση και πώς συμβάλλουν στον προσδιορισμό των καταστάσεων της κοινωνικής πραγματικότητας, σε συνάρτηση παράλληλα με τη νοηματοδότηση του ζητήματος από άλλους εμπλεκόμενους κοινωνικούς δρώντες;

Οι θεσμικές κοινωνικές δομές (κράτος, Ευρωπαϊκή Ένωση) καθορίζουν για τους δρώντες οργανωμένα πρότυπα συμπεριφοράς, στη βάση των οποίων τα άτομα βιώνουν, αυτοπροσδιορίζονται αλλά και ετεροκαθορίζονται. Ως προς την κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού προάγεται ένα πρότυπο συμπεριφοράς και δράσης το οποίο περιορίζει την ελεύθερη διαχείριση των λογισμικών. Όμως τα νοήματα που διαμορφώνουν τα μέλη της *epatents* και του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού εν συνόλω για τη συγκεκριμένη κατάσταση δεν περιορίζεται από τα νοήματα που αποδίδουν οι θεσμικές δομές. Τα μέλη του κινήματος οριοθετούν την ίδια την κατοχύρωση, όπως προαναφέρθηκε, ως παρεκκλίνουσα συμπεριφορά εφόσον θίγει κατοχυρωμένα δικαιώματα, η οποία μπορεί να νομιμοποιηθεί παρά μόνο μέσω αμφιλεγόμενων θεσμικών διαδικασιών. Αντίστοιχα λοιπόν δεν περιορίζεται και η δράση τους, αλλά αντιτίθεται στον περιορισμένο ρόλο που αποδίδεται στα μέλη από τους θεσμικούς φορείς. Τα μέλη του κινήματος διαμορφώνουν το ρόλο τους σε ένα δημιουργικό πλαίσιο, χρησιμοποιώντας νέα μέσα (ηλεκτρονικά δίκτυα), νέους τρόπους ενημέρωσης (blogs, websites), νέους τρόπους δράσης (συγκέντρωση ηλεκτρονικών υπογραφών), ενεργώντας τοπικά (π.χ. *epatents* Ελλάδας), αλλά έχοντας μια παγκόσμια αντίληψη τόσο για την ελευθερία διαχείρισης της πληροφορίας και των πληροφορικών τεχνολογιών όσο και για την οικονομία, παράμετρο που νοηματοδοτούν εξίσου σημαντικά για τον προσδιορισμό της δράσης τους.

Η ενεργητική αυτή σχέση που διαμορφώνουν οι δρώντες σε σχέση με το ρόλο τους, προσδιορίζεται και σε συνάρτηση με την πλαστικότητα των κοινωνικών δομών. Για αυτό άλλωστε τα μέλη του κινήματος υιοθετούν μια προσέγγιση για τους θεσμικούς φορείς, βάσει της οποίας δεν επιθυμούν να τους ανατρέψουν και να τους καταργήσουν, αλλά δεν αποδέχονται και την αυθεντία τους, αναδεικνύοντας μάλιστα περισσότερη πίστη για τα συλλογικά αντιπροσωπευτικά όργανα (βουλή, Ευρωκοινοβούλιο) αντίθετα με τα

διοικητικά αντιπροσωπευτικά όργανα. Η δυνατότητα αυτή διαμόρφωσης ρόλων στο ίδιο πολιτισμικό πεδίο στο οποίο αντιτίθεται το κίνημα καθιστά δυνατές κοινωνικές αλλαγές που μπορούν να οδηγήσουν στη μεταβολή της λειτουργίας των θεσμικών δομών, με αποτέλεσμα τον προσδιορισμό καταστάσεων της κοινωνικής πραγματικότητας, όπως η κατοχύρωση ή μη των πατεντών στο συγκεκριμένο παράδειγμα.

Νοητικός Γρίφος

Πώς επιδρά η δράση του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού στη νομική κατοχύρωση των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας λογισμικού από το Ευρωκοινοβούλιο και άρα την οριοθέτηση της πράξης της χρήσης πατεντών λογισμικού ως παρεκκλίνουσας ή μη στο πλαίσιο της κοινωνίας της πληροφορίας.

Η εμπορευματοποίηση των πληροφορικών τεχνολογιών και κατ' επέκταση της πληροφορίας οδήγησε στη διεύρυνση του ενδιαφέροντος του ιδιωτικού τομέα για την παραγωγή και τη διαχείριση πληροφορικών τεχνολογιών, καθώς πλέον αποτελούν βασικούς πόρους της σύγχρονης κοινωνίας. Ο Λάζος (2001:160) καταγράφει ότι οι μεγάλες βιομηχανίες λογισμικού ασκούν πίεση στις εθνικές κυβερνήσεις για τη δημιουργία δικαϊκών ρυθμίσεων οι οποίες περιορίζουν την ελεύθερη διακίνηση λογισμικών και δίνουν πολλά προνόμια στις επιχειρήσεις για τον τρόπο διαχείρισής τους. Στο συγκεκριμένο παράδειγμα της κατοχύρωσης των πατεντών λογισμικού οι μεγάλες βιομηχανίες άσκησαν ιδιαίτερη πίεση και στους θεσμικούς φορείς της Ε.Ε., με αποτέλεσμα την προώθηση της οδηγίας COM (2002) 92 FINAL, 2002/0047 (COD).

Όμως το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού έθεσε ως στόχο τη μη εφαρμογή δικαϊκής ρύθμισης που θα επέτρεπε τη χορήγηση πατεντών λογισμικού σε οποιονδήποτε θα είχε την οικονομική δυνατότητα να την κατοχυρώσει, και μέσα από τις δράσεις του κατάφερε να επηρεάσει την κοινή γνώμη, πολιτικά κόμματα, επιχειρήσεις και εν τέλει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να μην ψηφίσει την οδηγία, η οποία η επί της ουσίας θα ποινικοποιούσε τους χρήστες λογισμικών κατοχυρωμένων με πατέντες. Αντίθετα η θέση του κινήματος ότι η ίδια κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού είναι παράνομη, εφόσον καταστρατηγεί τα δικαιώματα των πολιτών, όπως αναλύθηκε παραπάνω, αποτέλεσε και τη θέση του Ευρωκοινοβουλίου. Η θέση αυτή υιοθετήθηκε μετά από πλήθος δράσεων του κινήματος, οι οποίες διήρκησαν αρκετά χρόνια, αναδεικνύοντας ότι κάθε δικαϊκή ρύθμιση δε συνιστά μια πολιτική πράξη διαδικαστικού χαρακτήρα, αλλά μια κοινωνική

πολυδιάστατη διαδικασία που βασίζεται στη διάδραση των δομών του πολιτικού συστήματος και των κοινωνιών. Ειδικά, στο πλαίσιο της κοινωνίας της πληροφορίας που το νομικό σύστημα διατρέχεται οριζόντια και μια πράξη δύναται να ποινικοποιηθεί ακόμα και όταν η ρύθμιση που εφαρμόζεται δεν είναι ποινικού χαρακτήρα, η διαδικασία γίνεται ακόμα περισσότερο πολύπλοκη, καθώς εμπλέκονται όλο και περισσότεροι ενδιαφερόμενοι (π.χ. επιχειρήσεις, οικονομικές ενώσεις, επαγγελματικές ενώσεις, επιστημονικές ενώσεις) σε διεθνές επίπεδο.

Αναδεικνύεται όμως, ότι τα μέλη του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού όχι μόνο διαμορφώνονται από τον κοινωνικό τους κόσμο, υιοθετώντας ως βασικούς πόρους τις πληροφορικές τεχνολογίες και τη χρήση της πληροφορίας, αλλά τον διαμορφώνουν εξίσου ως συμπαραγωγοί του, επιτυγχάνοντας να προάγουν ένα μοντέλο ελεύθερης διαχείρισης των λογισμικών, το οποίο επικυρώνεται από τις νομοθετικές ρυθμίσεις του Ευρωκοινοβουλίου. Μέσα από τη δράση τους λοιπόν, η χρήση λογισμικών δεν ποινικοποιείται και δε θεωρείται παρεκκλίνουσα συμπεριφορά, αναδεικνύοντας ότι το δίκαιο δεν έρχεται να αναγνωρίσει μια προϋπάρχουσα κατάσταση ως παρεκκλίνουσα, αλλά να ορίσει το ίδιο συμπεριφορές ως παρεκκλίνουσες ή μη, ως αποτέλεσμα της σύγκρουσης των επιχειρήσεων λογισμικού και του κινήματος. Γίνεται κατανοητό λοιπόν ότι συμπεριφορές αντιμετωπίζονται ή ταξινομούνται ως παρεκκλίνουσες ποικίλλουν κατά τη διάρκεια του χρόνου, αντικατοπτρίζοντας τα συμφέροντα της επικρατούσας κοινωνικής ομάδας και τη θέση που νομιμοποίησαν οι θεσμικοί φορείς.

Κεφάλαιο 7^ο

Ανάλυση του Focus Group με μέλη του HELLUG

Η διεξαγωγή του focus group πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο τεσσάρων σταδίων, όπως τα καταγράφουν οι Morgan (1997); Gooch et al, (2003), τα οποία αφορούν α) στο σχεδιασμό της ομάδας εστίασης, β) στη στρατολόγηση των συμμετεχόντων, στάδια τα οποία αναλύθηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο, γ) στη διεξαγωγή της συζήτησης και δ) στην ανάλυση των δεδομένων. Όπως αναφέρθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο, στόχο της ερευνήτριας αποτέλεσε η διεξαγωγή του focus group με τα δέκα ιδρυτικά μέλη της epatents. Ωστόσο κατά τη διαδικασία της στρατολόγησης, με τη μέθοδο της σκόπιμης δειγματοληψίας, διαπιστώθηκε ότι δεν υπήρχε διαθεσιμότητα και από τα δέκα μέλη και για το λόγο αυτό η διεξαγωγή της συνέντευξης οργανώθηκε με 4 συμμετέχοντες. Ο συγκεκριμένος αριθμός συμμετεχόντων κρίθηκε ικανοποιητικός, δεδομένου τόσο ότι κατά την επισκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας οι Krueger & Casey (2000), οι Bloor et al (2001), ο MacIntosh (1993), ο Brown (1999), αναφέρουν ότι ένα focus group μπορεί να διενεργηθεί με 4 άτομα, όσο και γιατί το αντικείμενο της έρευνας αποτέλεσε ένα νέο και πρόσφορο θέμα για τον ελληνικό χώρο, για το οποίο ήταν απαραίτητο να ακουστούν και να καταγραφούν οι απόψεις των μελών της epatents. Επιπλέον ο Morgan (1996) καταγράφει ότι στο πλαίσιο των μικρών ομάδων εστίασης υπάρχει «χώρος» και χρόνος για την καλύτερη έκφραση των συμμετεχόντων. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με το ότι η ερευνήτρια δεν είχε πρότερη εμπειρία ως συντονίστρια σε ομάδα εστίασης, συντέλεσαν στο να κριθεί ότι μια μικρή ομάδα ήταν κατάλληλη για την εξυπηρέτηση του σκοπού της έρευνας.

Τόσο για τον αριθμό των συμμετεχόντων όσο και για τον αριθμό των ομάδων εστίασης δεν υπάρχουν αυστηροί κανόνες σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία, οι οποίοι να καταγράφουν πόσες ομάδες πρέπει να υλοποιηθούν. Ο αριθμός τους εξαρτάται από το σκοπό της έρευνας και η τελική επιλογή επαφίεται στον ερευνητή (Stewart & Shamdasani, 1990:57-58; Morgan, 1997:42-45; Gooch et al, 2003). Στο πλαίσιο της παρούσας έρευνας διοργανώθηκε μία ομάδα εστίασης. Η επιλογή αυτή πραγματοποιήθηκε καταρχήν εξαιτίας των περιορισμών που πρόεκυπταν λόγω της γεωγραφικής απόστασης του τόπου διαμονής της ερευνήτριας και του τόπου διαμονής των επιλεγθέντων συμμετεχόντων. Επιπλέον μετά τη διεξαγωγή της ομάδας εστίασης ένας εκ των τεσσάρων συμμετεχόντων λόγω εργασιακών υποχρεώσεων

μετακινούνταν για μεγάλα χρονικά διαστήματα σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το γεγονός αυτό έθεσε πολλούς περιορισμούς ως προς το διαθέσιμο χρόνο των συμμετεχόντων, καθώς αποδείχθηκε ιδιαίτερο δύσκολο να συμφωνηθεί κοινός χρόνος συνάντησης και για τους τέσσερις. Το ζήτημα αυτό σε συνδυασμό με την έλλειψη οικονομικών πόρων της ερευνήτριας για τη μετάβαση της στον τόπο διεξαγωγής της ομάδας εστίασης-όπως προαναφέρθηκε και στο προηγούμενο κεφάλαιο, σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία, είναι καλύτερο η ομάδα εστίασης να πραγματοποιείται σε χώρο που έχουν επιλέξει οι συμμετέχοντες, στην προκειμένη περίπτωση στην Αθήνα- και αντίστοιχα της αδυναμίας μετάβασης των 4 συμμετεχόντων στη Μυτιλήνη, αποτέλεσαν παράγοντες για την επιλογή της διεξαγωγής μίας ομάδας εστίασης. Καθοριστικό ρόλο όμως στην τελική αυτή επιλογή διαδραμάτισε το γεγονός ότι κατά τη διάρκεια της προκαταρκτικής ανάλυσης του focus group, κατέστη εμφανές ότι όχι μόνο απαντώνται τα ερευνητικά ερωτήματα της παρούσας εργασίας, αλλά προκύπτουν και νέα ερευνητικά ευρήματα, τα οποία δίνουν τη δυνατότητα για μία πιο διευρυμένη και εις βάθος προσέγγιση του υπό έρευνα ζητήματος.

Στο πλαίσιο, λοιπόν, αυτών των περιορισμών, λαμβάνοντας υπόψη την επισκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας για την επιλογή του αριθμού ομάδων εστίασης, (σύμφωνα και με το έργο του Burgess (1996), “Focusing on fear” έχουν πραγματοποιηθεί έρευνες με μία ομάδα εστίασης) και δεδομένου ότι η focus group χρησιμοποιείται ως συμπληρωματική μέθοδος για την παρούσα εργασία, η οποία όμως προσέφερε πλήθος ευρημάτων για την εξυπηρέτηση του σκοπού της έρευνας, η τελική επιλογή της ερευνήτριας ήταν η διεξαγωγή μίας ομάδας εστίασης.

Η διαδικασία του Focus Group ξεκίνησε με μια μικρή εισαγωγή του ερευνητή, κατά την οποία υπενθύμισε στους ερωτώμενους το σκοπό της έρευνας, το γεγονός ότι η έρευνα λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο εκπαιδευτικής διαδικασίας, καθώς και την ιδιαίτερη σημασία που διαδραματίζει η ελεύθερη έκφραση των απόψεων των συμμετεχόντων κατά τη διάρκεια της συζήτησης.

Τα βασικά χαρακτηριστικά του Focus Group αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα.

Συμμετέχοντες	Αριθμός συμμετεχόντων	Σύνθεση	Δημογραφικά Χαρακτηριστικά	Χρόνος που πραγματοποιήθηκε	Διάρκεια
Μέλη της ομάδας εργατών υπό την αιγίδα του Hellug	4	M1 (A) M2 (A) M3 (A) M4 (A)	M1: 64 ετών, συνταξιούχος δάσκαλος M2: 41 ετών, Διαχειριστής Συστημάτων & Προγραμματιστής στο ΕΜΠ M3: 37 ετών, Προγραμματιστής M4: 31 ετών, Ηλεκτρολόγος Μηχανολόγος	Τετάρτη 02/03/2011 18:00	2 ώρες και 20 λεπτά

Ανάλυση δεδομένων

Τα πρακτικά της ομάδας εστίασης προέρχονται τόσο από την ηχογράφηση της συζήτησης όσο και από σημειώσεις που κρατούσε η ερευνήτρια κατά τη διάρκεια της. Το υλικό αυτό απομαγνητοφωνήθηκε από την ερευνήτρια και με τη χρήση των σημειώσεων η προκαταρκτική διαδικασία της ανάλυσης έλαβε χώρα στο πλαίσιο που έθεσε ο Krueger (1998), καταγράφηκαν δηλαδή τα σημαντικότερα ζητήματα που συζητήθηκαν και οι διαφορές που προέκυψαν σε σχέση με τις προσδοκίες της ερευνήτριας, ενώ παράλληλα επισημάνθηκε σε ποια σημεία της συζήτησης προέκυψαν απροσδόκητα ευρήματα. Η καταγραφή των σημαντικότερων ζητημάτων αποδίδεται στον παρακάτω πίνακα:

Καταγραφή σημαντικών θεμάτων της συζήτησης

1. Η φιλοσοφία του κινήματος του ελεύθερου
2. Η λειτουργία του συλλόγου HELLUG
3. Η δικτύωση του HELLUG
4. Η ταυτότητα των μελών του συλλόγου
5. Η διαχείριση του ζητήματος των πατεντών λογισμικού
6. Οι Δράσεις του Συλλόγου
7. Η χρήση νέων τεχνολογιών ως μέσο κοινωνικού ελέγχου

Εφόσον κύριο μέλημα της ερευνήτριας αποτέλεσε η ανάδειξη των υποκειμενικών νοημάτων των συμμετεχόντων αλλά και η μεταξύ τους διάδραση αναφορικά με τα ερευνητικά ερωτήματα της παρούσας εργασίας, η διεξαγωγή και έπειτα η ανάλυση δεδομένων του focus group δεν εστίασε στη σκιαγράφηση των ατομικών χαρακτηριστικών των συμμετεχόντων, αλλά στην καταγραφή των θέσεων και των απόψεων τους ως προς τα θέματα που τέθηκαν προς συζήτηση. Για το λόγο αυτό η ερμηνεία των δεδομένων πραγματοποιείται στο πλαίσιο της δημιουργίας κατηγοριών ανάλυσης με βάση το περιεχόμενο της συζήτησης, σύμφωνα και με τους Lieblich et al (1998). Στο πλαίσιο αυτό, αλλά σύμφωνα και με τον Krueger (1998), συγκεντρώθηκαν όλα τα σχετικά εδάφια των σημαντικότερων θεμάτων συζήτησης που σχετίζονταν άμεσα με τα ερευνητικά ερωτήματα της παρούσας εργασίας και καταγράφηκαν σε πίνακα, ώστε στη συνέχεια να παρατεθούν στην έκθεση της ανάλυσης των δεδομένων. Η συγκέντρωση αυτή ήταν ιδιαίτερα βοηθητικό στάδιο για τη δημιουργία κατηγοριών ανάλυσης, οι οποίες προέκυψαν τόσο ως αποτέλεσμα του θεωρητικού πλαισίου της εργασίας αλλά και ως αποτέλεσμα του περιεχομένου της

συνέντευξης¹, δεδομένου ότι προέκυψαν και νέα ερευνητικά ευρήματα. Έτσι οι κατηγορίες ορίζονται ως εξής:

Κατηγορίες ανάλυσης	
	1. Βασικές αξίες του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού
	2. Βασικά χαρακτηριστικά του HELLUG
Μη αναμενόμενα ευρήματα	3. Η εναντίωση του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού στις πατέντες λογισμικού
	4. Ο ρόλος των νέων τεχνολογιών και η χρήση τους ως μέσα κοινωνικού ελέγχου
	5. Δράσεις του HELLUG
Μη αναμενόμενα ευρήματα	6. Διαφοροποιήσεις με την κοινότητα open source
	7. Ταυτότητα των μελών του HELLUG
Μη αναμενόμενο εύρημα	8. Επαγγελματοποίηση

Ο ορισμός των κατηγοριών και η διάκριση τους σε υποκατηγορίες επέτρεψε τη βέλτιστη ταξινόμηση των δεδομένων, η οποία αφορά σε ολόκληρες φράσεις. Η ταξινόμηση αυτή καταγράφεται σε συγκεντρωτικό πίνακα. Έτσι με αυτόν τον τρόπο επιτεύχθηκε ο στόχος της ανάδειξης του νοήματος που οι ίδιοι οι ερωτώμενοι προσδίδουν σε σχέση με τα ερευνητικά ερωτήματα, αναδεικνύοντας έτσι τη διαδικασία παραγωγής και αναπαραγωγής υποκειμενικών νοημάτων, στο πλαίσιο βεβαίως όπου για την ερμηνευτική παράδοση, κάθε περιγραφή και ερμηνεία είναι ιστορικά και πολιτισμικά τοποθετημένη. Επομένως η γνώση, η οποία παράγεται μέσα από την κατασκευή των υποκειμενικών νοημάτων των ερωτώμενων, δε δύναται να είναι ανεξάρτητη από το ιστορικό και πολιτισμικό πλαίσιο στο οποίο παράγεται. Επιπλέον η ερμηνευτική ανάλυση είναι ευαίσθητη στις πολλαπλές χρήσεις της γλώσσας και συμβάλλει στη δημιουργική αναθεώρηση της σκέψης και της κατανόησης του ερευνητή (Gadamer, 1975). Επίσης, εφόσον υφίσταται η πιθανότητα μιας πολλαπλότητας των εννοιών, η κριτική παράδοση αποδίδει περαιτέρω διαστάσεις, εξετάζοντας τρόπους με τους οποίους τα περιεχόμενα των δεδομένων μπορούν να αντιμετωπιστούν ως γνώση για το πώς ασκείται η εξουσία (Πατέλης, 2010). Δεδομένου του όγκου του, ο πίνακας παρατίθεται τμηματικά στο πλαίσιο ερμηνείας κάθε κατηγορίας ανάλυσης όπου παρουσιάζονται τα δεδομένα που επιλέχθηκαν να συμπεριληφθούν στην κάθε κατηγορία.

¹ Η Lieblich et al (1998), οι Miles & Huberman (1999) αναφέρονται σε αυτού του τύπου τις κατηγορίες ανάλυσης ως empirical categories, οι οποίες προκύπτουν από τις αναγνώσεις των συνεντεύξεων.

Ερμηνεία των κατηγοριών ανάλυσης:

1. Βασικές αξίες του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού

Στο πλαίσιο των ερωτήσεων για τη φιλοσοφία του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού οι συμμετέχοντες στη συζήτηση αναφέρονται στα εξής ζητήματα, τα οποία αναδεικνύουν τις αξίες του κινήματος και έχουν τη βάση τους στο κείμενο του Stallman, το οποίο όπως αναφέρουν τα μέλη «είναι το ευαγγέλιο».

- ✓ Το λογισμικό πρέπει να εξελίσσεται από κοινού στην ανθρωπότητα
- ✓ Η γνώση χρήσης πληροφορικών τεχνολογιών πρέπει να είναι προσβάσιμη σε όλους τους ανθρώπους
- ✓ Η χρήση του λογισμικού δεν μπορεί να καθορίζεται από εταιρείες και κλειστούς κύκλους, γιατί δεν επιτρέπει τη διαφορετικότητα.
- ✓ Η εξέλιξη της τεχνολογίας είναι ραγδαία και η διάχυση της χαρακτηρίζεται από συγκεκριμένα φαινόμενα.
- ✓ Η ελευθερία επιλογής χρήσης του λογισμικού είναι απαραίτητη και προάγει τη συνεργασία.

Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι τα θέματα αυτά τέθηκαν από κοινού και από τους τέσσερις συμμετέχοντες, χωρίς να υπάρχουν μεταξύ τους διαφωνίες, αλλά αντίθετα η συζήτηση ήταν εξελικτική και το ένα μέλος συμπλήρωνε το άλλο.

Όπως διαφαίνεται λοιπόν από τα δεδομένα, στόχος του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού αποτελεί η προάσπιση του δικαιώματος της ελεύθερης επιλογής χρήσης λογισμικού στην κοινωνία. Δεδομένου ότι το κίνημα προωθεί τη χρήση ελεύθερου λογισμικού, επί της ουσίας υποστηρίζει το δικαίωμα της διαφορετικότητας, σε μια κοινωνία η οποία προάγει τη χρήση κατεστημένων τύπου λογισμικού, όπως είναι το ιδιόκτητο.

Όπως διαφαίνεται άλλωστε από στοιχεία της International Data Corporation (IDC²) και καταγράφονται σε άρθρο³ της Νατάσας Φραγκούλη (2013), τα συνολικά έσοδα της αγοράς λογισμικού το πρώτο τρίμηνο του 2013 ανήλθαν στα \$179 δις, με το 52,8% του κέρδους να προέρχεται από τις Η.Π.Α και με πρώτη εταιρεία στις πωλήσεις λογισμικού την Microsoft, όπως ακριβώς και το 2012. Σύμφωνα με το άρθρο στον παρακάτω πίνακα καταγράφονται οι πέντε εταιρείες που αποκόμισαν τα

² <http://www.idc.com>

³ **Δείγματα σταθεροποίησης στη διεθνή αγορά λογισμικού, 5/11/2013**, στην ιστοσελίδα του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Πληροφορικής & Επικοινωνιών Ελλάδας, <http://www.sepe.gr/default.aspx?pid=34&artID=5087&la=1>

περισσότερα κέρδη από τους τρεις βασικούς τομείς του επιχειρηματικού λογισμικού (Εφαρμογές, Ανάπτυξη και Εγκατάσταση Εφαρμογών, Λογισμικό Συστημάτων Υποδομής).

Εταιρεία	Έσοδα 1ο Εξάμηνο 13	Μερίδιο αγοράς 1ο Εξάμηνο 13	Έσοδα 1ο Εξάμηνο 12	Μερίδιο αγοράς 1ο Εξάμηνο 12	Ετήσια ανάπτυξη
Microsoft	\$32.990	18,4%	\$29.398	17,3%	12,2%
Oracle	\$15.442	8,6%	\$15.076	8,9%	2,4%
IBM	\$13.582	7,6%	\$13.632	8,0%	-0,4%
SAP	\$8.101	4,5%	\$7.570	4,5%	7,0%
Symantec	\$3.234	1,8%	\$3.148	1,9%	2,7%
Others	\$105.867	59,1%	\$101.103	59,5%	4,7%
Σύνολο	\$179.216	100,0%	\$169.927	100,0%	5,5%

Τα μέλη φέρνουν ως παράδειγμα μιας τέτοιας οικονομικής επιβολής της εταιρείας Microsoft για την Ελλάδα και συγκεκριμένα στον ΟΠΑΔ⁴, όπου κατά τη διάρκεια πιλοτικού προγράμματος που αφορούσε σε ηλεκτρονική διαχείριση δεδομένων των ασθενών, οι γιατροί υποχρεούνταν να χρησιμοποιούν τουλάχιστον δύο εφαρμογές λογισμικού που προέρχονταν από την εταιρεία της Microsoft. Τα μέλη του HELLUG αναγνωρίζουν τη σημασία που διαδραματίζει η τεχνολογία για τον καθορισμό της κοινωνικής ζωής και το γεγονός ότι υπάρχει μεγάλη επιρροή ως προς τη χρήση και τη διάχυση της και αναφέρονται συγκεκριμένα στο φαινόμενο network effect. Με τον όρο αυτό αναφέρονται στο συγκεκριμένο φαινόμενο κατά το οποίο η αξία ενός αγαθού ή υπηρεσίας εξαρτάται από τον αριθμό των ατόμων που κατέχουν το συγκεκριμένο αγαθό ή χρησιμοποιούν τη συγκεκριμένη υπηρεσία, όπως το καταγράφει ο Tim O' Reilly⁵ σε πλήθος άρθρων ή σε συνεντεύξεις του.

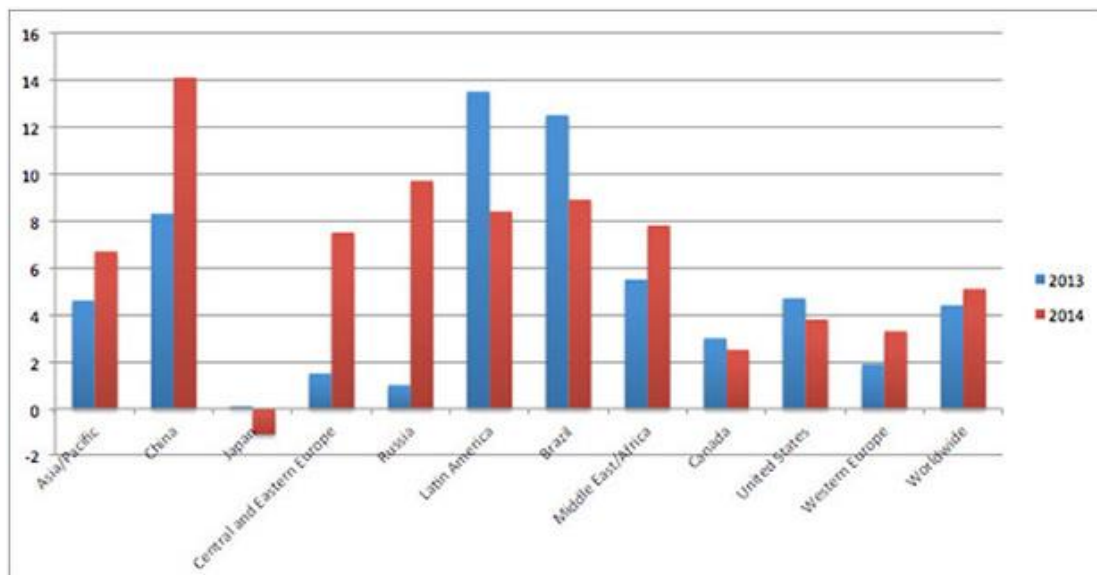
Είναι χαρακτηριστικό άλλωστε ότι παρόλη την οικονομική κρίση που πλήττει την Ευρώπη, αλλά και τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, ότι για το 2012 η παγκόσμια αγορά Λογισμικού⁶, σύμφωνα με την ετήσια έκθεση της IDC, έκλεισε με άνοδο 3,6% και με την αξία της αγοράς να αγγίζει τα \$342 δις, παρόλη την πτωτική τάση ανάπτυξης της Βιομηχανίας Πληροφορικής διεθνώς και ειδικότερα της Δυτικής

⁴ Οργανισμός Περίθαλψης Ασφαλισμένων Δημοσίου: <http://www.opad.gr/>

⁵ Ο Tim O' Reilly είναι ιδρυτής της O' Reilly Media και εμπνευστής του Ignite, ο οποίος αναφέρεται στα άρθρα του για την επίδραση του web 2. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το έργο του βλέπε την ιστοσελίδα του <http://oreilly.com/tim/> όπου κατατίθεται μεγάλος αριθμός συνεντεύξεων αλλά και άρθρων.

⁶ Υπηρεσίες cloud και big data analytics καθόρισαν την αγορά λογισμικού το 2012, σύμφωνα με την IDC, Λέττα Καλαμαρά 9/05/2013, στην ιστοσελίδα του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Πληροφορικής & Επικοινωνιών Ελλάδας, <http://www.sepe.gr/default.aspx?pid=34&artID=4719&la=1>

Ευρώπης το τελευταίο τρίμηνο του 2012, η οποία όμως ανέκαμψε το 2013⁷ και σύμφωνα με τους αναλυτές της IDC αναμένεται βελτίωση 2%. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι εκτιμήσεις των αναλυτών της IDC για την ανάπτυξη της διεθνούς βιομηχανίας της Πληροφορικής το 2013 και το 2014.

Στο πλαίσιο αυτό γίνεται κατανοητό ότι η τεχνολογία και συγκεκριμένα το λογισμικό αντιμετωπίζεται ως αναπόσπαστο κομμάτι του σύγχρονου πολιτισμού από τα μέλη, ένας τόσο υλικός όσο και συμβολικός πόρος των μελών της κοινωνίας, με αποτέλεσμα η διεκδίκηση τους για το δικαίωμα ελευθερίας χρήσης οποιουδήποτε λογισμικού να αφορά στη διεκδίκηση πολιτισμικού δικαιώματος, όπως αναφέρεται και ο Touraine (στο Ψημίτης, 2006) περί σύγκρουσης των νέων κοινωνικών κινημάτων για πολιτισμικές αξίες, το οποίο δεν μπορεί να είναι μονοπώλιο κάποιων συγκεκριμένων εταιρειών ή κάποιων κλειστών κύκλων όπως αναφέρουν και τα ίδια τα μέλη.

Είναι χαρακτηριστικό άλλωστε ότι υπάρχει μεγάλη αντιστοιχία λειτουργίας προγραμμάτων ελεύθερου λογισμικού / ανοικτού κώδικα με αυτά του ιδιόκτητου, τα οποία όμως δεν είναι ευρέως γνωστά στους πολίτες δεδομένου ότι δεν εξυπηρετούνται τα συμφέροντα μεγάλων εταιρειών. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται ενδεικτικά κάποια ισοδύναμα προγράμματα⁸.

⁷ Στο 4% φέτος και στο 5% το 2014 τοποθετεί την ετήσια ανάπτυξη της αγοράς της Πληροφορικής διεθνώς η IDC, Νατάσσα Φραγκούλη 7/11/2013, στην ιστοσελίδα του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Πληροφορικής & Επικοινωνιών Ελλάδας, <http://www.sepe.gr/default.aspx?pid=34&la=1&artID=5095>

⁸ Πηγή: <http://www.ellak.gr/wikis>

Ισοδύναμα Προγράμματα ΕΛ/ΛΑΚ με Προγράμματα Ιδιόκτητου Λογισμικού

Λογισμικό καθημερινής χρήσης

	Περιγραφή	Ιδιόκτητο	ΕΛ/ΛΑΚ	Ιστοσελίδα	Λειτουργικά
1	Λειτουργικό Σύστημα	Microsoft Windows, Mac OS	Ubuntu Linux Fedora Linux Linux Distributions	http://ubuntu-gr.org/ http://el.fedoracommunity.org/ http://www.linux.org/dist/	Linux
2	Πακέτο εφαρμογών γραφείου	Microsoft Office	LibreOffice OpenOffice	http://el.libreoffice.org/ http://el.openoffice.org/	Windows, Linux, Mac OS X
3	Web browser	Microsoft Internet Explorer	Mozilla Firefox	http://www.mozilla.com/el/firefox/	Windows, Linux, Mac OS X
4	Εφαρμογή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου	Microsoft Outlook Express	Thunderbird Evolution	http://www.mozillamessaging.com/en-US/thunderbird/ http://projects.gnome.org/evolution/	Windows, Linux, Mac OS X
5	Προστασία από ιούς	McAfee VirusScan	ClamWin	http://www.clamwin.com/	Windows
6	Απλός επεξεργαστής κειμένου	Microsoft Notepad	gedit NotePad++ kedit	http://projects.gnome.org/gedit/ http://notepad-plus.sourceforge.net/ http://kate-editor.org/	Windows, Linux
7	Αποστολέας στιγμιαίων μηνυμάτων	Microsoft MSN Messenger	Empathy Kopete Pidgin	http://live.gnome.org/Empathy http://kopete.kde.org/ http://www.pidgin.im/	Windows, Linux, Mac OS X
8	Αναγνώστης αρχείων pdf	Adobe pdf Reader	Evince Kpdf	http://www.gnome.org/projects/evince/ http://kpdf.kde.org/	Windows, Linux, Mac OS X
9	Εφαρμογή ανταλλαγής αρχείων μέσω ftp	CuteFTP	Filezilla gFTP WinSCP	http://filezilla-project.org/ http://gftp.seul.org http://winscp.net/eng/index.php/	Windows, Linux, Mac OS X
10	Περιβάλλον ανάπτυξης κώδικα	Microsoft Visual Studio	Eclipse Netbeans Geany	http://www.eclipse.org/ http://www.netbeans.org/ http://www.geany.org/	Linux, Windows
11	Αναπαραγωγέας αρχείων μουσικής	Apple iTunes	Rhythmbox Amarok Mozilla Songbird	http://projects.gnome.org/rhythmbox/ http://amarok.kde.org/ http://getsongbird.com/	Windows, Linux, Mac OS X
12	Περιβάλλον επεξεργασίας εικόνων	Adobe Photoshop	Gimp	http://www.gimp.org/	Windows, Linux, Mac OS X
13	Εφαρμογή επεξεργασίας ήχου	Adobe Audition	Audacity	http://audacity.sourceforge.net	Windows, Linux, Mac OS X
14	Περιβάλλον εγγραφής οπτικών μέσων	Nero Burning Rom	Brasero K3b	http://www.gnome.org/projects/brasero/ http://k3b.plainblack.com/	Linux
15	Εφαρμογή αναπαραγωγής πολυμέσων	winamp	VLC Qmmp Audacious	http://www.videolan.org/vlc/ http://qmmp.ylsoftware.com/index_en.php http://audacious-media-player.org/	Linux, Windows
16	Διαχείριση εικόνων	ACDSee	Eog Shotwell	http://projects.gnome.org/eog/ http://yorba.org/shotwell/	Linux

17	Αποκωδικοποίηση και αντιγραφή DVD	DVDShrink	k9copy	http://k9copy.sourceforge.net/	Linux
18	Εργαλείο διαχείρισης βάσης δεδομένων	Microsoft Access	LibreOffice.org Base Kexi	http://el.libreoffice.org/features/base/ http://www.koffice.org/kexi/	Windows, Linux
19	Εργαλείο ηλεκτρονικής συνδιάλεξης	mIRC	Xchat	http://xchat.org/	Windows, Linux, Mac OS X
20	Εφαρμογή διαχείρισης αρχείων	Total Commander	GNOME Commander	http://www.nongnu.org/gcmd/	Linux
21	Παρακολούθηση τηλεόρασης μέσω υπολογιστή	WinTV	tvtime MythTV	http://tvtime.sourceforge.net/ http://www.mythtv.org/	Linux
22	Τηλεφωνία μέσω internet	Skype	Ekiga	http://www.ekiga.net/	Windows, Linux, Mac OS X
23	Δημιουργία αντιγράφων ασφαλείας και ανάκτηση δεδομένων	Norton Ghost	PartitionImage	http://www.partimage.org/	Linux
24	Συμπίεση/αποσυμπίεση αρχείων	winzip	7-zip	http://www.7-zip.org/	Windows, Linux
25	Τείχος ασφαλείας	Norton Internet Security 2009	Shorewall	http://www.shorewall.net/	Linux
26	Εφαρμογή ανταλλαγής αρχείων torrent	uTorrent	Azureus Transmission	http://azureus.sourceforge.net/ http://www.transmissionbt.com/	Windows, Linux, Mac OS X
27	Κωδικοποιητές video	DivX	xvid Theora	http://www.xvid.org/ http://www.theora.org/	Windows, Linux, Mac OS X
28	Πρόγραμμα οργάνωσης συναντήσεων	Windows Calendar	Kontakt	http://kontakt.org/	Linux
29	Peer to peer ανταλλαγή αρχείων	eMule	Gnutella, amule	http://gtk-gnutella.sourceforge.net, www.amule.org	Linux
30	Απομακρυσμένη γραμμή εντολών	iSSH	Putty	http://www.chiark.greenend.org.uk/~sgtatham/putty/	Windows
31	Ανάγνωση αρχείων ps	Adobe PostScript	Ghostscript KGhostview	http://pages.cs.wisc.edu/~ghost/ http://www.kde.org/	Windows, Linux
32	Σύνδεση με iPod	iTunes	GTKPod	http://www.gtkpod.org/about.html	Linux

Λογισμικά προχωρημένης χρήσης (advanced)

Περιγραφή	Εμπορικό	ΕΛ/ΛΑΚ	Ιστοσελίδα	Πλατφόρμα
Εξαγωγή pdf αρχείων	Adobe Acrobat Professional	PDFCreator	http://sourceforge.net/project/showfiles.php?group_id=57796	Windows
Απομακρυσμένη διαχείριση επιφάνειας	Microsoft Remote Desktop	Tight VNC	http://www.tightvnc.com	Windows, Linux

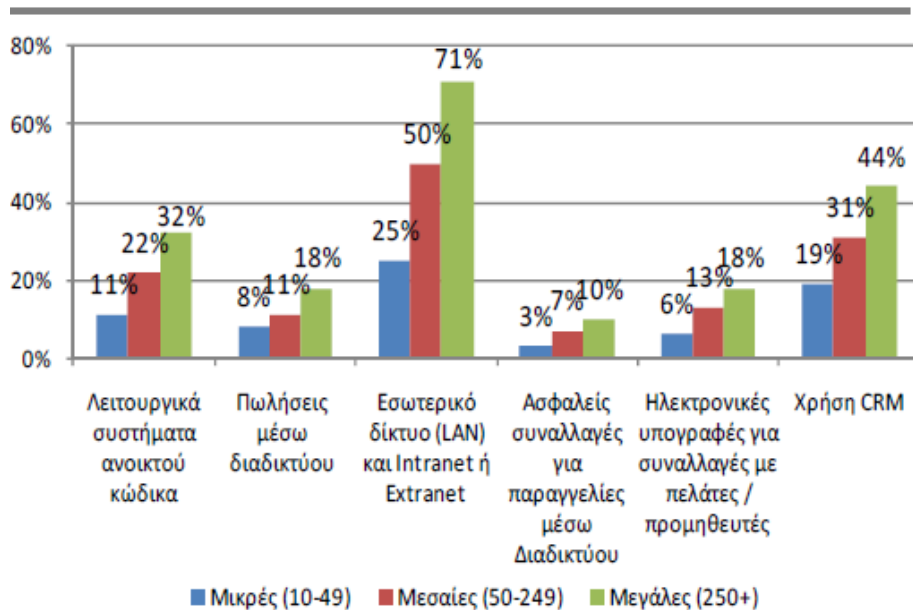
	εργασίας				
	Πλατφόρμα δημιουργίας 3D γραφικών	Autodesk 3ds Max	Blender	http://www.blender.org/	Windows, Linux, Mac OS X
	Σχεδίαση Ιστοσελίδων	Adobe Dreamweaver	Nvu	http://net2.com/nvu/	Windows, Linux, Mac OS X
	Εξυπηρετητής βάσης δεδομένων	Microsoft SQL Server	MySQL Server PostgreSQL	http://www.mysql.com/ http://www.postgresql.org/	Windows, Linux, Mac OS X
	Εξυπηρετητής Διαδικτύου	Microsoft IIS	Apache Web Server	http://httpd.apache.org/	Windows, Linux, Mac OS X
	Λογισμικό για δημιουργία vector graphics	Corel Draw X3	InkScape	http://www.inkscape.org/	Windows, Linux, Mac OS X
	Περιβάλλον επιστημονικών κ' μαθηματικών υπολογισμών	Mathematica	Sage	http://www.sagemath.org/	Linux
	Περιβάλλον μαθηματικών υπολογισμών	Mathworks Matlab	GNU Octave	http://www.gnu.org/software/octave/	Windows, Linux, Mac OS X
0	Προσωμοιωτής κίνησης δικτύου	OPNET	Ns-3	http://www.nsnam.org/	Linux
1	Εφαρμογή σχεδίασης	Adobe Illustrator	Skencil	http://www.skencil.org/	Linux
2	Εφαρμογή επεξεργασίας video	Adobe Premier	kdenlive	http://kdenlive.org/	Linux
3	Δημιουργία γραφικών flash	Adobe Flash	F4L	http://f4l.sourceforge.net/	Linux
4	Σχεδιαστικό πακέτο	Microsoft Visio	Dia	http://projects.gnome.org/dia/	Linux
5	Εφαρμογή διαμόρφωσης του σκληρού δίσκου	Partition Magic	gparted qtparted	http://gparted.sourceforge.net/ http://qtparted.sourceforge.net/	Linux
6	Ανάλυση γεωγραφικών δεδομένων (G.I.S.)	ESRI ArcGIS	GRASS GIS QGIS	http://grass.osgeo.org/ http://www.qgis.org/	Windows, Linux
7	Διαχείριση εκπαιδευτικού περιεχομένου	Blackboard	Moodle e-Class eFront	http://moodle.org http://www.openeclass.org/ http://www.efrontlearning.net/	Windows, Linux, Mac OS X
8	Εφαρμογή διαχείρισης έργων	Microsoft Project	OpenProj Open Workbench	http://www.openproj.org/ http://www.openworkbench.org/	Windows, Linux

9	Περιβάλλον σχεδίασης CAD	AutoCAD	Archimedes	http://www.codeplex.com/archimedes	Windows, Linux, Mac OS X
0	Οπτική αναγνώριση κειμένου	FineReader	Kooka	http://kooka.kde.org/	Linux
1	Εργαλείο αποσφαλμάτωσης κώδικα	Rational Purify	Valgrind	http://valgrind.org/	Linux
2	Ασφαλείς συναλλαγές	Authorize.net	OpenSSL	http://www.openssl.org/	Linux
3	Διαχείριση οικιακών οικονομικών	Microsoft Money	HomeBank turboCash	http://homebank.free.fr/ http://www.turbocashuk.com/	Windows, Linux
4	Εξυπηρετητής εφαρμογών	Oracle WebLogic Server	JBoss Tomcat	http://www.jboss.org/jbossas/ http://tomcat.apache.org/	Windows, Linux, Mac OS X
5	Εξομοιωτής αστρονομία	Starry Night	Celestia	http://shatters.net/celestia/	Windows, Linux, Mac OS X
6	Μεταγλωττιστής c/c++	Visual C compiler	Gcc	http://gcc.gnu.org/	Windows, Linux, Mac OS X
7	Συνεργατικά εργαλεία διαχείρισης projects	SourceForge	GForge	http://gforge.org/	Windows, Linux, Mac OS X
8	Ανάλυση κίνησης δικτύου	Microsoft Network Monitor	Wireshark	http://www.wireshark.org/	Windows, Linux
9	Διαχείριση εκδόσεων λογισμικού	Perforce	Subversion	http://subversion.tigris.org/	Windows, Linux, Mac OS X
0	Στατιστική Ανάλυση	SPSS	GNU R - Project PSPP	http://www.gnu.org/software/pspp/ http://www.r-project.org	Windows, Linux, Mac OS X
1	Desktop Publishing	Microsoft Publisher	Scribus	http://www.scribus.net/	Windows, Linux, Mac OS X

Η κυρίαρχη έννοια, λοιπόν, που θέτουν τα μέλη του HELLUG ως προς τις αξίες του κινήματος αφορά στην ελευθερία χρήσης και διαχείρισης πληροφορικών τεχνολογιών, η οποία είναι δικαίωμα όλων των πολιτών, και όχι μόνο των εταιρειών, και υπό αυτό το πρίσμα θετικών αξιών διεκδικούν την ικανοποίηση των στόχων τους. Επίσης προάγουν και την αξία τη συνεργασίας επί τη χρήσης των πληροφορικών τεχνολογιών, η οποία ανάγεται στο σύνολο της κοινωνικής ζωής. Η

αναγωγή αυτή προκύπτει, εφόσον βασική προϋπόθεση για αυτού του τύπου την συνεργασία αποτελεί ο διαμοιρασμός της πληροφορίας ανάμεσα στα μέλη αλλά και στο σύνολο των πολιτών και επιχειρήσεων, καθώς τα προγράμματα του ελεύθερου λογισμικού διαχέονται ελεύθερα σε οποιονδήποτε επιθυμεί να τα χρησιμοποιήσει. Προάγεται δηλαδή εν γένει η αξία της συνεργασίας, η οποία αντικατοπτρίζεται τόσο στη σφαίρα του υλικού όσο και του συμβολικού. Όπως μάλιστα διαφαίνεται από τα στοιχεία της Ετήσιας Έκθεσης 2011⁹ «Η Κατάσταση και Οι Προοπτικές των ΜΜΕ στην Ελλάδα» του Εθνικού Παρατηρητηρίου¹⁰ για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις στην Ελλάδα, σύμφωνα με την Eurostat, ένα ποσοστό 11% των μικρών επιχειρήσεων, ένα ποσοστό 22% μεσαίων επιχειρήσεων και ένα 32% μεγάλων επιχειρήσεων στην Ευρώπη χρησιμοποιούν προγράμματα ανοικτού κώδικα.

Διάγραμμα 2.11: Δείκτες βαθμού απορρόφησης ΤΠΕ

Πηγή: Eurostat, Information society statistics

⁹ <http://www.anko-eunet.gr/articles/el/News/atpage/1/readabout/etisia-ekthesi-2011-i-katastasi-oi-prooptikes-ton-mme-stin-ellada>

¹⁰ Η έκθεση που αφορά στα στοιχεία του 2012 είναι σε διαδικασία εξέλιξης συγγραφής.

Όσον αφορά στη διάσταση του συμβολικού χαρακτήρα, αποτελεί τον κεντρικό άξονα πάνω στον οποίο βασίζεται η φιλοσοφία του κινήματος. Στο σημείο αυτό διαφαίνεται ότι οι προϋποθέσεις που θέτει ο Touraine (1999) για τη συγκρότηση ενός νέου κοινωνικού κινήματος ικανοποιούνται.

Κατηγορία ανάλυσης	Βασικές αξίες του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού
M2:	Το Linux από την αρχή είχε ξεκάθαρους στόχους υπήρχε το κείμενο του Stallman, όλο αυτό το πράγμα το οποίο βάζει κάποια πάρα πολύ αυστηρά όρια στο τι είναι ελεύθερο λογισμικό και τι δεν είναι και με βάση αυτό κινούμαστε και αυτό το έχουμε αποδεχτεί και το χρησιμοποιούμε είναι το ευαγγέλιο ας το πούμε ή ξέρω γω ή ο κανόνας, ο χρυσός κανόνας.
E: Μπορείτε να μου περιγράψετε τη φιλοσοφία του κινήματος τόσο διεθνώς όσο και στην Ελλάδα;	
M2:	Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού και εμείς είμαστε ένα κομμάτι του κινήματος που λέγεται HE.L.L.U.G., δηλαδή έχουμε πάρει ένα επώνυμο μέρος του κινήματος. Αλλά ουσιαστικά, που εκπροσωπεί την ..., το ευρύτερο κίνημα, ήταν ότι αυτό το πράγμα που λέγεται λογισμικό, που είναι κάποια ψηφιακά δεδομένα που κάνουν τις μηχανές να δουλέψουν, θα έπρεπε να εξελίσσεται και να αναπτύσσεται από κοινού στην ανθρωπότητα και όχι από συγκεκριμένες εταιρίες, όχι από κλειστούς κύκλους. Θέλαμε δηλαδή, να μπορούμε όλοι να ξέρουμε πως δουλεύουν όλες οι μηχανές, να μην υπάρχουν μυστικά μέσα στις μηχανές που δουλεύουν. Γιατί οι μηχανές αυτές κάνουν πολύ εξελιγμένα πράγματα πλέον και ο άνθρωπος πρέπει να ξέρει, και ο τελευταίος άνθρωπος να έχει πρόσβαση, να ξέρει πως και γιατί δουλεύει κάποια μηχανή και κάνει κάποια πράγματα.
M4:	Το σκάνδαλο Vodafone, αν έχεις ποτέ ακουστά, είναι ένα παράδειγμα που επειδή δεν υπήρξε η διαφάνεια, τότε για ένα χρόνο μέχρι να πάρουν χαμπάρι, για ένα χρόνο είχαν παρακολουθήσει τα τηλέφωνα σε μερικούς, και ο Καραμανλής ήταν ένας από αυτούς.
M1:	Λοιπόν και αυτό... Το κίνημα έχει ως βάση αυτή την ιδέα, ότι θέλουμε το λογισμικό να λέει αυτό. Από εκεί και πέρα είδαμε και ότι πρακτικά υπάρχει το λεγόμενο network effect, ή να το πω, πώς να το πω, αλυσιδωτή αντίδραση στο λογισμικό και σε τέτοιες τεχνολογίες, ότι ο ένας που έχει κάποια τεχνολογία και την χρησιμοποιεί επηρεάζει τους γύρω του να χρησιμοποιούν την ίδια τεχνολογία. Όταν αυτή η τεχνολογία είναι πολύ αυστηρή και πολύ συγκεντρωτική τότε αναγκάζει κάποιον, όλον τον κόσμο ή η πλειοψηφία αναγκάζει και την μειοψηφία να κάνουν ακριβώς τα ίδια με αυτούς και δεν τους αφήνουν το περιθώριο κάποιος να διαφοροποιηθεί και να κάνει κάτι διαφορετικό από τους άλλους. Αυτό το πράγμα είδαμε ότι δεν μπορούμε να το αποφύγουμε πρακτικά από το network effect στο λογισμικό. Δηλαδή πάντα πρέπει όλοι να ακολουθούν έναν κανόνα. Δεν μπορεί να υπάρχουν πολλοί κανόνες, αλλά θέλω αυτός ο κανόνας να μην είναι κάτι το οποίο τον ελέγχει μια εταιρία, να μην είναι κάτι το οποίο ανήκει σε κάποιους, να μην είναι ιδιοκτησία κάποιου. Θέλαμε δηλαδή να υπάρχουν κάποιοι ανοιχτοί κανόνες, εκεί που επιβάλλεται. Να υπάρχει ένας κανόνας, να υπάρχουν ανοιχτοί κανόνες και εκεί που μπορούμε τεχνολογικά να αναπτύξουμε παράλληλους κανόνες, οι οποίοι μεταξύ τους να συνεργάζονται. Έτσι ώστε να συνεχίσει να υπάρχει η ελευθερία της ελεύθερης αγοράς να υπάρχει και στο χώρο του λογισμικού, δηλαδή να υπάρχει το μπλε software, το πράσινο software, το κόκκινο software, το κίτρινο software και κάποιος να μπορεί να διαλέξει. Έτσι ώστε να μην υπάρχει κάποιος, ο οποίος θα τα ελέγχει όλα αυτά.
M3:	Δηλαδή όπως συμβαίνει τώρα με τους browser. Μπορείς λίγο πολύ να αποφασίσεις αν θα έχεις google chrome ή firefox ή Internet Explorer. Μπορούμε όλοι να κάνουμε το ίδιο αλλά ας πούμε στο word δεν συμβαίνει τόσο πολύ αυτό γιατί το αρχείο στο οποίο το σώζει, είναι ψιλομυστικό της Microsoft. Ψιλομυστικό της Microsoft. Οπότε δεν είναι εύκολο να έχεις πολλά χαρακτηριστικά software τα οποία θα σου δώσουν την επιλογή ή αυτό ή αυτό ή αυτό.
M4:	Δεν είναι συνεργάσιμο με τους άλλους.
M3:	Αν θέλεις να δουλέψεις αξιόπιστα με το αρχείο της Microsoft τότε χρειάζεσαι το λογισμικό της Microsoft.
M2:	Και στην τελευταία έκδοση έχει και πατέντα έτσι ώστε να μην επιτρέπεται σε κανέναν
M3:	Δεν ξέρω δεν το έχω μάθει αυτό
M1:	Για παράδειγμα, μέχρι ένα σημείο που τώρα πια δεν ισχύει, στον ΟΠΑΔ, είχαν αρχίσει ένα πιλοτικό πρόγραμμα με μερικούς γιατρούς και μετά θα ήταν

	ευρύτερα, που για να συμμετέχει κάθε γιατρός έπρεπε να έχει δυο εφαρμογές που να ανήκουν μόνο στην Microsoft για να μπορεί, γιατί έτσι του είχαν φτιάξει το σύστημα. Αυτό γενικότερα απαγορεύεται σε δημόσια, γιατί όλα τα δημόσια
M4:	δημόσιες προμήθειες;
M1:	Ναι προμήθειες και δεδομένα πρέπει να είναι σε μορφή που μπορεί ο καθένας να έχει πρόσβαση με οποιοδήποτε τρόπο, δεν λέμε ότι απαγορεύεται, ας πούμε, να πουλάει η Microsoft μια λύση. Οκ ας πουλάει αλλά να έχει όμως εναλλακτικές άλλες λύσεις.
M2:	Να μην είναι υποχρεωμένος να πάει να προμηθευτεί.
M1:	Που ο καθένας να μπορεί να διαλέξει, γι' αυτό λέει κόκκινο, κίτρινο και μπλε ας πούμε.

2. Βασικά χαρακτηριστικά του HELLUG

Η συγκεκριμένη κατηγορία ανάλυσης διακρίνεται σε δύο κύριες υποκατηγορίες, όπου η πρώτη αφορά στον προσδιορισμό του συλλόγου από τα μέλη του και το ποιες ανάγκες εξυπηρετούσε η ίδρυση του, αλλά και ποιες ανάγκες εξυπηρετεί σήμερα και η δεύτερη αφορά στη δικτύωση του Συλλόγου και ποιες συνεργασίες έχει αναπτύξει στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του.

1^η Υποκατηγορία ανάλυσης: Λειτουργία του Συλλόγου HELLUG

Στο πλαίσιο αυτής της πρώτης υποκατηγορίας όπου τα μέλη καλούνται να προσδιορίσουν τα χαρακτηριστικά του HELLUG, είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρον το γεγονός ότι διακρίνεται αρχικά μια διαφωνία μεταξύ των μελών, καθώς το 2^ο μέλος αναφέρεται στο Σύλλογο ως μη κυβερνητική οργάνωση, ενώ το 3^ο μέλος αντιδράει σε αυτό τον προσδιορισμό. Στη διάδραση αυτή μεταξύ των 2 μελών παρεμβαίνει το 4^ο μέλος, το οποίο προσπαθεί να χαλαρώσει τους τόνους των προηγούμενων δύο και να στρέψει τη συζήτηση με έναν διαφορετικό προσανατολισμό, αποδίδοντας κύριο ρόλο στη συντονίστρια της συζήτησης.

Η διαφοροποίηση αυτή στις προσεγγίσεις των 2 μελών διακρίνεται στο ότι το 2^ο μέλος προσπαθεί να αποδώσει τα χαρακτηριστικά του Συλλόγου βάσει ενός ετεροπροσδιορισμού τόσο σε σχέση με άλλες ομάδες που παρουσιάζουν κοινά χαρακτηριστικά όσο και με ομάδες που αντιτίθενται στις διεκδικήσεις του HELLUG. Φέρνοντας το παράδειγμα της αντιπαράθεσης του HELLUG με τον ΣΕΠΕ (Σύλλογος Επαγγελματιών Πληροφορικής), το 2^ο μέλος τονίζει ότι η δράση τους δεν έχει ως κίνητρο κάποιο συγκεκριμένο συμφέρον, εταιρείας ή όποιου άλλου φορέα, αλλά την ελεύθερη διάχυση της πληροφορίας στο σύνολο της κοινωνίας. Βάσει αυτής της διάστασης που θέτει το μέλος, καθώς όμως και από το γεγονός ότι τα μέλη

αναγνωρίζουν την ανάγκη μιας θεσμικής εκπροσώπησης, την οποία παρέχει ο Σύλλογος μέσω της νομικής του υπόστασης, διαφαίνεται ότι τα μέλη δε διαρρηγνύουν τη σχέση τους με το ευρύτερο πολιτισμικό πεδίο αναφοράς, καθώς υποστηρίζουν τον καθοριστικό ρόλο της χρήσης πληροφορικών τεχνολογιών στην κοινωνική ζωή μέσω μιας θεσμικά αποδεκτής οργάνωσης. Προάγουν, όμως, μια σύνθετη μορφή αλληλεγγύης από διαφορά και ομοιότητα¹¹, θέση που έχει υποστηρίξει ο Ψημίτης (2002) για τον προσδιορισμό της ταυτότητας των νέων κοινωνικών κινημάτων.

Το 3^ο μέλος αναφέρεται στο HELLUG ως φορέα έκφρασης του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού και σε αυτή τη θέση του έχει την πλήρη αποδοχή των υπόλοιπων μελών. Στην εξέλιξη, λοιπόν, της συζήτησης ένα ακόμα χαρακτηριστικό που αποδίδουν τα μέλη για τη λειτουργία του HELLUG είναι ο εθελοντισμός. Ο εθελοντισμός αναφορικά με την ιδιαιτερότητα του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού, ως computerization movement, και ειδικότερα ως προς τον HELLUG, αποτελεί μια πτυχή του με πρωτότυπες ποιοτικές και ποσοτικές διαστάσεις. Αυτό συμβαίνει καθώς, από τη μία πλευρά πλήθος προγραμματιστών αφιερώνουν πάρα πολύ χρόνο ώστε να δημιουργήσουν κώδικες ελεύθερου λογισμικού που μπορούν να είναι λειτουργικοί για το σύνολο της κοινωνίας, να τους τροποποιήσουν, εξελίσσοντας το παραχθέν έργο και τη συνεργασία, και φυσικά να τους διαμοιράσουν και στον υπόλοιπο κόσμο. Χαρακτηριστικά αναδεικνύεται από την έρευνα των David, Waterman & Arona (2003:35) για το Stanford Institute for Economic Policy Research του Stanford University της Καλιφόρνια, σε δείγμα 1488 ερωτώμενων, ότι το 73,1% των προγραμματιστών ασχολείται με τη διαμόρφωση κώδικα ελεύθερου λογισμικού μετά του ωραρίου εργασίας του και το 74,6% αυτών τα Σαββατοκύριακα. Από την άλλη πλευρά, όπως θα αναδειχθεί και στη συνέχεια της ανάλυσης, σε σχέση με τις δράσεις του HELLUG, τα μέλη του μετέχουν σε σημαντικό αριθμό δραστηριοτήτων, οι οποίες απαιτούν πολύ προσωπικό χρόνο.

Επιπλέον, όμως τα μέλη αναγνωρίζουν τη λειτουργία του Συλλόγου και ως παρέα, αφού χαρακτηριστικά αναφέρουν «*βασικά, παρέα είμαστε*». Στο πλαίσιο αυτό γίνεται κατανοητό ότι η εθελοντική αυτή δραστηριότητα των μελών είναι σαφώς

¹¹ Με τον όρο «αλληλεγγύη από ομοιότητα» εννοείται η εσωτερική ενότητα μιας κοινωνικής ομάδας, η οποία σε ένα βαθμό υποκαθιστά την εξωτερική αναγνώριση, ως συνθήκη ταυτότητας, δημιουργώντας μια συλλογική ταυτότητα αμυντικού τύπου, η οποία εμφανίζεται σε καταστάσεις σύγκρουσης. Αντίθετα η «αλληλεγγύη από διαφορά» αναπτύσσεται σε καταστάσεις διαπολιτισμικής επικοινωνίας και διέπει την ανοιχτή στη διαντίδραση ταυτότητα. (Ψημίτης, 2002:32)

αξιακά προσδιορισμένη, βασισμένη στις αξίες της συνεργασίας και της συνοχής, η οποία συστηματοποιείται συλλογικά. Αν και η έννοια του εθελοντισμού έχει επιδεχθεί κριτικής¹², η Στασινοπούλου (1993) αναγνωρίζει τη σύνδεση του με τη δράση των νέων κοινωνικών κινημάτων. Ιδιαίτερα όσον αφορά στο κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, μέσα από τον συγκεκριμένο προσδιορισμό των μελών, αναδεικνύεται η διαμόρφωση δράσεων και ταυτότητας διαφορετικού προσανατολισμού, από αυτόν που προάγουν οι νέοι κοινωνικοί μετασχηματισμοί της κοινωνίας της πληροφορίας.

Η θέση αυτή ενισχύεται και από την εξέλιξη της συζήτησης, καθώς τα μέλη υποστηρίζουν τη διαφοροποίηση των αναγκών της δημιουργίας του Συλλόγου πριν από δεκατρία χρόνια με τις ανάγκες λειτουργίας του σήμερα. Τα μέλη αναγνωρίζουν ότι η δημιουργία του Συλλόγου τότε κυρίως εξυπηρετούσε την ανάγκη των μετεχόντων να συνενυθρύνονται και να ανταλλάζουν κώδικα ή να απασχολούνται με τις τεχνικές λεπτομέρειες του λογισμικού, δεδομένου ότι η εξέλιξη των πληροφορικών τεχνολογιών δεν ήταν τόσο ραγδαία όσο σήμερα. Πλέον όμως υποστηρίζουν ότι η λειτουργία του Συλλόγου έχει έναν ευρύτερο κοινωνικό σκοπό που αφορά στην ελευθερία διάχυσης των τεχνολογιών και κατ' επέκταση στην ελευθερία της κοινωνικής ζωής, όπως αναδεικνύεται και από τον τρόπο που διαχειρίζονται τη συμμετοχή μελών στο σύλλογο. Δηλαδή οποιοσδήποτε επιθυμεί να παρακολουθεί τις δράσεις του συλλόγου μπορεί να το κάνει ελεύθερα, χωρίς να είναι τυπικά εγγεγραμμένο μέλος ή χωρίς να πληρώνει συνδρομή. Ωστόσο, όπως καταγράφεται και στο site του Συλλόγου¹³, ο Σύλλογος δέχεται δωρεές και οικονομική ενίσχυση από εταιρείες που επιθυμούν να βοηθήσουν για την προώθηση των σκοπών του, όπως οι παρακάτω:

Δωρεάν προσφορά τευχών του περιοδικού σε εκδηλώσεις του HELLUG

Οικονομική ενίσχυση για δραστηριότητες HELLUG

Οικονομική ενίσχυση για δραστηριότητες HELLUG

Οικονομική ενίσχυση

Οικονομική ενίσχυση

¹² Βλέπε Giddens (1988), Rifkin (1995), Παναγιωτοπούλου (2005), όπου στο έργο τους η ενίσχυση εθελοντικών δράσεων οφείλεται στην αποδόμηση του κράτους-πρόνοιας και τη μεταβίβαση της ευθύνης στο άτομο.

¹³ <http://www.hellug.gr/go/peri-hellug/ypostiriktes>

Χαρακτηριστικά το 2^ο μέλος αναφέρεται «το ελεύθερο είναι στη σημαία μας». Συνεπώς γίνεται κατανοητό ότι μέσα από τη λειτουργία του Συλλόγου και σύμφωνα με τις αξίες τους, όπως καταγράφηκαν παραπάνω, τα μέλη προάγουν τη διαφορετικότητα και την ελευθερία ως προς τη διαχείριση των πληροφοριακών τεχνολογιών, όμως, όπως αναφέρει και ο Mellucci (2002:120) η διαφορετικότητα δε μπορεί να συνιστά από μόνη της αξία, αλλά η κοινότητα, η αλληλεγγύη και η επικοινωνία μεταξύ των δρώντων την καθιστά αξία. Μέσα από τις απαντήσεις των μελών διαφαίνεται ότι η διαφορετικότητα τους τίθεται σε αυτό το πλαίσιο και αποτελεί την πρωταρχική βάση για τη λειτουργία του Συλλόγου.

Κατηγορία ανάλυσης	Βασικά χαρακτηριστικά του HELLUG
Υποκατηγορία ανάλυσης:	Λειτουργία του Συλλόγου HELLUG
M2:	Και ας πούμε κάτι άλλο που είναι ενδιαφέρον είναι ότι εμείς ως μη κυβερνητική οργάνωση και ως απλός, ένας απλός σύνδεσμος ανθρώπων
M3:	καλά μη το λέμε και μη κυβερνητική οργάνωση γιατί...
M2:	Όχι συζητάμε και για τις υπόλοιπες μη κυβερνητικές, ότι υπάρχουν οργανώσεις αυτή την στιγμή που τρέχουν να αντικρούσουν ή να εκφράσουν την φωνή τους απέναντι σε οργανωμένους εκφραστές συμφερόντων και τα λοιπά. Δηλαδή το HE.L.L.U.G. απάντησε σε οργανωμένες εκδηλώσεις της ... του κλειστού λογισμικού, του ΣΕΠΕ που είναι ο σύλλογος επαγγελματιών πληροφορικής, οι οποίοι δεν εκφράζουν την αλήθεια και τον κόσμο, και τους αντικρούσαμε κάναμε και δελτία τύπου και λοιπά. Να πούμε ότι αυτό το πράγμα δεν εκφράζει τον κόσμο και υπάρχει και μια άλλη άποψη την οποία την διεκδικούμε και θέλουμε να ακούγεται. Και αυτή ακούγεται από ανθρώπους που δεν είναι ούτε εταιρίες, που δεν έχουνε κάποιο άλλο συμφέρον, είμαστε άτομα που όποιος θέλει έρχεται στην παρέα μας και φωνάζει μαζί μας.
M4:	Νομίζω ότι... Τώρα εσύ θα μας πεις... Μήπως πλατειαζόμαστε, δηλαδή αρχίζουμε και βρίσκουμε και λέμε τα δικά μας;
E: με ενδιαφέρει ιδιαίτερα να συνεχίσετε να συζητάτε για το Hellug.	
M3:	Δηλαδή σε ενδιαφέρει και η ουσία, η ουσία του ζητήματος το τι .. με το τι ασχολείται το κίνημα
E: Με ενδιαφέρει, προφανώς για να μπορέσω να καταλάβω πώς λειτουργεί και τι διεκδικεί το κίνημα	
M1:	αλλά από ότι καταλαβαίνω θέλεις να εστιάσεις στο πως λειτουργεί αυτό το κίνημα μέσα στην κοινωνία.
E: και με έμφαση όμως στο ζήτημα των πατεντών λογισμικού, πώς λειτουργήσε σε αυτή τη διεκδίκηση.	
M2:	Εθελοντισμός, μάλλον μπορούσαμε να το πούμε ότι είμαστε εθελοντική οργάνωση.
M1:	Είμαστε.
M2:	Ναι λέω δηλαδή, σε σχέση και με άλλους, για να προσδιοριστούμε με κάποιες κοινές ομάδες.
E: Αν αφήναμε για λίγο τις άλλες ομάδες, εσείς πώς θα προσδιορίζατε τους εαυτούς σας;	
M3:	Βασικά παρέα είμαστε,
M4:	Σαν παρέα ξεκινήσαμε
M1:	Απλά βάλαμε και ένα νομικό πρόσωπο, έναν σύλλογο, ο οποίος αναλαμβάνει να έχει την παρουσία εκεί που χρειάζεται να υπάρχει μια οργάνωση. Δηλαδή όταν κάποιος πρέπει να φωνάξει και να πει ποιος είναι ο εκπρόσωπος σας, πρέπει να είμαστε ένα πρόσωπο να έχουμε κάποιες εκλογές, να έχουμε βγάλει κάποιον ο οποίος μπορεί να μιλάει εκ μέρους μας.
M3:	Βέβαια τώρα η αλήθεια είναι ότι όλοι εμείς, και οι τέσσερις νομίζω, το βρήκαμε το HE.L.L.U.G. έτοιμο. Δηλαδή δεν ιδρύσαμε εμείς τον σύλλογο. Τουλάχιστον εγώ άρχισα να συμμετέχω πολύ μεταγενέστερα. Τώρα γιατί τον ίδρυσαν αυτοί που τον ίδρυσαν, δεν ξέρω αλλά βέβαια έχοντας συμμετάσχει τώρα σε συλλόγους, εδώ τώρα καταλαβαίνω ότι αν ξεκινούσα μια καινούργια δράση θα καταλάβαινα το λόγο για τον οποίο θα ήθελα να ιδρύσω σωματείο γι' αυτό το σκοπό, οπότε υποθέτω ότι έτσι μπορώ να καταλάβω και γιατί ίδρυσαν το σωματείο και αυτοί που το ίδρυσαν πριν από πριν από 12 χρόνια, 13.
M2:	Ξέρουμε κάποιους πάντως. Δεν εξαφανίστηκαν όλοι.
M3:	αλλά ήταν άλλες οι ανάγκες τότε και άλλες είναι σήμερα.

Ανάγκες τότε και τώρα	
M4:	Να σου πω. Τότε κάποιος έκανε ένα προτζεκτάκι και έγραφε κάποιο κώδικα και ήθελε να τον έχει στο internet να μπορεί κάποιος να τον κατεβάσει για να τον χρησιμοποιήσει. Δεν υπήρχε το hosting όπως γίνεται τώρα που είναι απλά τα πράγματα, οπότε τότε είχε πρακτική σημασία ο σύλλογος κάποια μηχανήματα στα οποία θα γίνονταν το project του καθενός που ήθελε ...
M1:	να το ανταλλάζουν μεταξύ τους
M3:	και να τον αλλάζουν
M2:	Μάλιστα οπότε ίσως και με αυτό το σκεπτικό δηλαδή ξεκίνησε κάποιος ...
M1:	όχι μόνο όπως οι άλλοι που κάνουνε σκάκι ή μπάσκετ ή για ψάρεμα , δηλαδή για.., δηλαδή με λίγα λόγια οι άνθρωποι έχουνε κάτι κοινό και περνάνε, αντί να περνάνε την ελεύθερη ώρα τους ας πούμε με άλλους ανθρώπους, προτιμούν να είναι που και που με παρέα για να ανταλλάζουνε κώδικα, ή για οτιδήποτε μπορεί να είναι λεπτομέρεια, τεχνική λεπτομέρεια.
M4:	Οπότε αν βάλουμε κάποια λεφτά ο καθένας, μετά πάλι είναι χρήσιμο να έχεις ένα νομικό πρόσωπο στο οποίο να ανήκουν αυτά τα λεφτά.
M3:	και όχι μόνο
M2:	Ναι, μετά είναι για πρακτικούς λόγους ο σύλλογος, αλλά γενικός επειδή είμαστε και ... το ελεύθερο είναι στην σημαία μας, είμαστε και πολύ φιλελεύθεροι σαν σύλλογος δηλαδή αν κάποιος θέλει να παρακολουθεί αυτά που κάνουμε χωρίς να γραφτεί μέλος ή χωρίς να έχει πληρώσει την συνδρομή και λοιπά δεν ξέρεις δεν κυνηγάμε την συνδρομή ή την τυπική υπόσταση του μέλους. Απλά τους λέμε ότι βοηθάτε καλύτερα τον σκοπό, όποιος μας βοηθάει και στα οικονομικά, στα πρακτικά ζητήματα σε αυτά. Αλλά από εκεί και πέρα ο σκοπός μας και το πως το επιδιώκουμε είναι ελεύθερος, κοινωνικά δηλαδή ...
M1:	Κοινωνικά ευρύτερα
M4:	Όποιος θέλει να πει το ίδιο που λέμε εμείς τον βοηθάμε και δουλεύουμε καλύτερα.

2^η Υποκατηγορία ανάλυσης: Συνεργασίες & Δικτύωση του Συλλόγου HELLUG

Στο πλαίσιο της λειτουργίας του Συλλόγου, τα μέλη αναπτύσσουν συνεργασίες και δικτυώνονται και με άλλους φορείς, αποσκοπώντας στην εξυπηρέτηση και την προώθηση των στόχων του Συλλόγου. Οι συνεργασίες αυτές διακρίνονται τόσο σε τοπικό επίπεδο με διάφορες ομάδες που δραστηριοποιούνται υπέρ του ελεύθερου λογισμικού στο σύνολο της χώρας, όσο και εθνικό επίπεδο με άλλες οργανώσεις, αλλά και διεθνώς με οργανισμούς όπως είναι το FFII. Σε σχέση με τις τοπικές ομάδες, τα μέλη αναφέρουν ότι η συνεργασία τους έγκειται στο πλαίσιο της βοήθειας που μπορεί να παρέχει ο HELLUG όταν του ζητηθεί. Η αρωγή αυτή μπορεί να αφορά στην υποστήριξη δράσεων των τοπικών ομάδων υπό την αιγίδα του Συλλόγου είτε παρέχοντας συμβουλές είτε με τη συμμετοχή τους στις δράσεις αυτές ή ακόμα και με την υποστήριξη της νομικής υπόστασης του HELLUG. Τα μέλη χωρίς καμία διαφωνία μεταξύ τους, υποστηρίζουν ότι αυτές οι συνεργασίες δεν έχουν ως στόχο την εκμετάλλευση αυτών των ομάδων στο πλαίσιο ενδυνάμωσης του Συλλόγου, αλλά πραγματοποιούνται σε ένα χαλαρό πλαίσιο, εφόσον οι ομάδες το επιθυμούν. Χαρακτηριστικά αναφέρουν «δεν πουλάμε αποκλειστικότητες». Επιπλέον τα μέλη αναφέρουν συνεργασίες τους με μη κυβερνητικές οργανώσεις που

υποστηρίζουν τα δικαιώματα των πολιτών βάσει του Συντάγματος, αλλά κυρίως εστιάζουν στη συνεργασία τους με τη εταιρική οργάνωση της ΕΛ/ΛΑΚ¹⁴, η οποία προωθεί το ελεύθερο λογισμικό και το λογισμικό ανοιχτού κώδικα. Ωστόσο τα μέλη επισημαίνουν τη βασική διαφοροποίηση του HELLUG με την ΕΛ/ΛΑΚ, η οποία αφορά στον εταιρικό χαρακτήρα της δεύτερης και στο γεγονός ότι υπάρχει διακίνηση χρημάτων που αφορά σε επιχορηγήσεις και σε έργα.

Σύμφωνα με τη Μελέτη Στρατηγικής της Εταιρείας Ελεύθερου Λογισμικού/Λογισμικού Ανοικτού Κώδικα (2009) η ΕΛ/ΛΑΚ διασυνδέεται με εταιρείες στην Ελλάδα στο πλαίσιο αμοιβαίων οφελών. Στην συνέχεια παρατίθεται ένας κατάλογος εταιρειών, οι οποίες κάνουν χρήση και παρέχουν λογισμικά ανοιχτού κώδικα.

Εταιρείες που παρέχουν υπηρεσίες Ανοιχτού Λογισμικού¹⁵			
Netvoice	Anubis	Hellas on Line	vistoweb
Agilis A.E	Biznet Infoservices	dnhost	European Dynamics
Equinox I.T. Solutions	Greek Tux	Webcast	census
ErgoQ	Sun microsystems	Internet Promotions	INLINE TECHNOLOGY CONSULTANTS
BCS	DELL	Comway Information Systems	HYPERSYSTEMS
MerIT Advanced IT Solutions	Hewlett Packard	B-Focus	Δημήτριος Μπότσης
ERGoNITES	IBM	onScreen	Internet Hellas
Unified IT Services	NEC	Marinet	Microstore SA
INTERGA	freelancing.gr	Open For Business	ALBIODATA S.A.
ΕΠΙΓΝΩΣΙΣ	e-Orama.com	EBS	Entelia Informatics
Is Open Source(IOS)	EWORX SA	Kernel IT Solutions	EEXI
Indifex Software Solutions	SparkNet SA	Innoscript	WIRENET COMMUNICATIONS
Unweb.me E.Π.Ε.	Interzone	CyberStream	Pylones
Modulus A.E.	Μακεδονικά περιφεριακά	Στοιλης Γιάννης	MikrosKosmos
modulesoft.eu	Navel	Proxima	Virtual Trip EΠE
DV Informatics	site-effective	OpenServers IT Solutions	Up2U Network
SQLearn Ltd	EasyLogic	PowerOn	Cyb Informatics Systems NETWORK
Pointer Internet and software solutions	Enterprise Software & Consulting	GroupNet	NetOperis
Ergobyte Πληροφορική A.E.	Forthnet	DIGITAL SYSTEMS LTD	micro ZAX works

¹⁴ Η μη-κερδοσκοπική Εταιρεία ΕΛ/ΛΑΚ ιδρύθηκε το 2008, και έχει ως κύριο στόχο να συμβάλλει στην προώθηση και ανάπτυξη του Ελεύθερου Λογισμικού, του Ανοιχτού Περιεχομένου και των Τεχνολογιών Ανοιχτής Αρχιτεκτονικής στο χώρο της εκπαίδευσης, του δημόσιου τομέα και των επιχειρήσεων στην Ελλάδα, ενώ παράλληλα φιλοδοξεί να αποτελέσει κέντρο γνώσης και πλατφόρμα διάλογου για τις ανοιχτές τεχνολογίες. (<http://www.ellak.gr>).

¹⁵http://old.ellak.gr/index.php?option=com_openwiki&Itemid=103&id=ellak:open_source_companies#p_p_ps_lgs

AKtoWEB	ABOUTNET	Openminds Web solutions	Miniweb
Forum Open Language Tools	e-Noesis.com	Λεωνίδας Λιάκος	Microbase
OpenWay	qv-web.eu	Webtouch	Sigma Informatics
Νικολάου Ευάγγελος	Telia.co.gr	Tessera Multimedia	Altnet
Infoproject Πληροφορική Α.Ε.			Delta Pi Systems

Τα μέλη αναφέρουν χαρακτηριστικά, ότι παρόλο που έχουν υπάρξει συζητήσεις για να γίνει ο Σύλλογος πιο εταιρικός, έχουν καταλήξει στο ότι μία τέτοια διάσταση δεν αντιπροσωπεύει τη φιλοσοφία και τους στόχους τους. Ωστόσο αναγνωρίζουν ότι όλα τα μέλη της ΕΛ/ΛΑΚ εμπλέκονται με τον HELLUG και αντίστροφα.

Σε όλο αυτό το πλαίσιο που περιγράφηκε, εντοπίζεται η έννοια της δικτυακότητας των νέων κοινωνικών κινημάτων όπως καταγράφεται από τον Gerlach (στο Ψημίτης, 2006: 411). Δηλαδή, σύμφωνα με τις απαντήσεις των μελών, διακρίνεται ότι στην Ελλάδα το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού διαμορφώνεται στη βάση ενός χαλαρού δικτύου πολλών ομάδων, το οποίο προάγει την επικοινωνία και τη συνεργασία του χωρίς ιεραρχικές διασυνδέσεις. Ο HELLUG δε λειτουργεί ως μια συγκεντρωτική δομή η οποία επιβάλλει τις απόψεις και τις θέσεις της στις άλλες ομάδες, αλλά παρέχει βοήθεια παρέχοντας τους πόρους του, άυλους και υλικούς, δίνοντας τη δυνατότητα της *«αυτοαναγνώρισης όλων των συμμετεχόντων σε κοινά ιδανικά»*. Επιπροσθέτως, όπως διαφαίνεται και από την αμφίδρομη συμμετοχή μελών στον HELLUG και την ΕΛ/ΛΑΚ, ενισχύεται η θέση του Ψημίτη (2006:411-412) περί της ελαχιστοποίησης των οργανωτικών εξαρτήσεων μεταξύ των ομάδων που συγκροτούν το κίνημα. Αυτό συμβαίνει, καθώς όπως αναφέρει ο Ψημίτης τόσο η κοινωνική ταυτότητα στις σύγχρονες πολύπλοκες κοινωνικές συνθήκες είναι ευέλικτη και διαπραγματεύσιμη, ως μια βιωματική δράση, αλλά και γιατί ένα νέο κοινωνικό κίνημα που συγκροτείται σε αυτές τις συνθήκες, βάσει της συστατικής του δομής δε μπορεί να επιλέξει να δομήσει τη δράση του σύμφωνα με ιεραρχικού τύπου οργανωτικά πρότυπα. Και οι δύο αυτές συνθήκες που περιγράφει ο Ψημίτης, παρατηρούνται σύμφωνα με τις απαντήσεις των μελών διατρέχοντας το σύνολο των κατηγοριών ανάλυσης, καθώς τόσο η δράση του κινήματος έχει δομηθεί στο πλαίσιο ανάπτυξης της ελευθερίας διαχείρισης των πληροφορικών τεχνολογιών, όσο και γιατί η ταυτότητα των μελών του HELLUG χαρακτηρίζεται από κινητικότητα και εμφανίζεται ως βιωματική δράση. Στο σημείο αυτό είναι ιδιαίτερα χαρακτηριστική η απάντηση των μελών ότι μεταξύ των συνεργαζόμενων ομάδων *«υπάρχει και πολύ*

επαγγελματική συνεργασία ανάμεσα μας, γιατί τυπικά αυτό το πράγμα είναι και επάγγελμα, πρακτικά μάλλον είναι και επάγγελμα όχι τυπικά και ξέρουμε ο ένας τον άλλον.... πως βοηθάει ή δεν βοηθάει ή δεν βοηθάει, τι άνθρωπος είναι», η οποία κατά πρώτον αναδεικνύει αυτή τη βιωματική δράση και κατά δεύτερον αναδύει το ζήτημα της επαγγελματοποίησης¹⁶ του κινήματος στην Ελλάδα.

Γίνεται κατανοητό, δηλαδή, ότι η δικτυακότητα αποτελεί ένα χαρακτηριστικό του κινήματος στην Ελλάδα, εφόσον η δικτυακή του δομή αποτελεί έναν αποτελεσματικό τρόπο οργάνωσης και αποτελεί κίνητρο συμμετοχής για τα μέλη σε αυτό. Η απάντηση του 1^{ου} μέλους είναι ενδεικτική «Και έτσι δημιουργείται μια ευρύτερη κοινότητα... Γιατί εγώ πιο πολύ βλέπω τους ανθρώπους δεν βλέπω τόσο πολύ το σωματείο. Και σαν σύλλογος στην ουσία αυτό είναι ότι συγκεντρώνουμε πολλούς ανθρώπους μαζί.»

Κατηγορία ανάλυσης	Βασικά χαρακτηριστικά του HELLUG
Υποκατηγορία ανάλυσης:	Συνεργασίες & Δικτύωση του Συλλόγου HELLUG
M4:	Πάντως μια από τις άλλες δραστηριότητες μας είναι να βοηθάμε τις τοπικές ομάδες να κάνουν διάφορα.
E: Υπάρχουν δηλαδή ομάδες ανά περιοχές της Ελλάδας οι οποίες εντάσσονται στο HELLUG;	
M2:	Άμα θέλουν. Ναι.
M1:	Ότι έχουνε μάθει.
M2:	Κάποιοι θέλουν να φτιάξουν μια παρέα και κάποιοι λένε γιατί να μην υπάρχει σύλλογος ή να έχουνε κάποια νομική υπόσταση και τους λέμε ότι όποιος δεν θέλει να μπει στην διαδικασία να κάνει σύλλογο μπορεί να χρησιμοποιήσει το νομικό πρόσωπο με συνεννόηση με εμάς και να κάνει αυτά που θέλει χωρίς χρειάζεται να έχει τον δικό του σύλλογο ο καθένας, αλλά πολύ ελεύθερα αυτό το πράγμα, ούτε υποχρεώσαμε κάποιον να είναι κάτω από την αιγίδα μας ούτε πουλάμε αποκλειστικότητες.
M3:	Ναι ναι. Όχι, συνήθως θέλουμε βοήθεια δηλαδή με λίγα λόγια τι ...
M4:	Για παράδειγμα έκαναν μια εκδήλωση και θελαν να κόψουν κάποιες αποδείξεις ή να κρατήσουν ένα ταμείο για την εκδήλωση. Το κρατήσαμε και το γράψαμε στα δικά μας βιβλία για να είναι νόμιμοι.
M1:	ναι, οκ αυτό είναι μια πλευρά αλλά πιο συνηθισμένο είναι ότι θέλουν να κανονίσουν για πρώτη φάση ή για λίγο ύστερα μια συγκέντρωση ας πούμε να έχουνε μεταξύ τους, και θέλουμε από μας ας πούμε ή απλώς κάποιες συμβουλές να δώσουμε ας πούμε, πώς να το οργανώσουν ή καμιά φορά μας έχουνε ζητήσει να έρθουμε να κάνουμε και εμείς μια παρουσίαση μαζί με αυτούς που κάνουν, δηλαδή υπάρχουν διάφορα ας πούμε για το πού και το πώς, υπάρχουν διάφοροι τρόποι να βοηθήσεις το κοινό.
E: Πέραν των τοπικών ομάδων, τι άλλου τύπου συνεργασίες έχετε;	
M2:	Υπάρχει και πολύ επαγγελματική συνεργασία ανάμεσα μας, γιατί τυπικά αυτό το πράγμα είναι και επάγγελμα, πρακτικά μάλλον είναι και επάγγελμα όχι τυπικά και ξέρουμε ο ένας τον άλλον, ξέρουμε πως κινείται ο καθένας, πως βοηθάει ή δεν βοηθάει ή δεν βοηθάει, τι άνθρωπος είναι και πολλές φορές μεταξύ μας συνεννοούμαστε και για δουλειές εκτός συλλόγου, στην περιφέρεια του συλλόγου. Και ξέρω εγώ ότι άμα θέλω κάποιον άνθρωπο να ξέρει αυτό το πράγμα και εκείνο το πράγμα μπορεί από τον σύλλογο που ξέρω κάποιους να πάω να τους ζητήσω και να τους προσφέρω ή να τους δώσω δουλειά.
M1:	είναι και αυτό είναι ...

¹⁶ Η θεματική αυτή θα αναλυθεί σε επόμενη κατηγορία ανάλυσης σύμφωνα με τις απαντήσεις των μελών όπου παρέχονται περισσότερα στοιχεία για την ερμηνεία της.

M3:	Κατάλαβες; Στα πλαίσια που θα έκανες το οτιδήποτε μια χάρη σε κάποιον γνωστό σου για...
M4:	Ναι αλλά είμαστε γνωστοί.. είμαστε στο ίδιο αντικείμενο γνώσης.
E: Με εξωτερικούς οργανισμούς έχετε συνεργασίες;	
M2:	Είχαμε κάποια συνεργασία με μη κυβερνητικές οργανώσεις για το σύνταγμα και είμαστε στους εγγεγραμμένους τους και λοιπά. Αλλά το παρακολουθούμε αυτό. Το ΕΛΛΑΚ είναι άλλη μια εταιρεία με εταιρική υπόσταση που κάνει αυτό που κάνουμε και εμείς, πρόωθηση του ελεύθερου λογισμικού και με αυτούς συνεργαζόμαστε.
M3:	Αυτοί όμως είναι εταιρεία. Αυτοί πάνε και στο εμπορικό.
E: Έχουν δηλαδή κερδοσκοπικό χαρακτήρα;	
M2:	Όχι ακριβώς κερδοσκοπικό, έχει κίνηση χρημάτων. Εμείς δεν θέλουμε να έχουμε διακίνηση χρημάτων, δηλαδή τα χρήματα που κινούμε εμείς είναι μόνο για τις ανάγκες του να υπάρχει ένας σύλλογος και να λειτουργεί ένας σύλλογος. Σαν εταιρεία θα πληρώσει κάποιους για κάποια έργα μη κερδοσκοπικά, θα εισπράξει βοήθειες από τους άλλους για να κάνει χρηματοδοτήσεις, ουσιαστικά κάνουν χρηματοδοτήσεις. Εμείς...
M3:	Και νομίζω ότι ξεκίνησε αυτή η εταιρία με σκοπό ακριβώς να προωθήσει το ελεύθερο λογισμικό της στην Ελλάδα, σε επίπεδο χρηματοδότησης, σε επίπεδο εκπαίδευσης, σε επίπεδο πώλησης, ενοικίασης και λοιπά, σε ...
M1:	στο δημόσιο τομέα.
M4:	Ναι. Ενώ εμείς ξεκινήσαμε κάπως πιο παλαιότερα νομίζω και μετά αρχίσαμε...
M1:	Ναι ναι πιο παλιά, αυτό ήθελα να πω και εγώ πριν.
M4:	Και κρατήσαμε έτσι.
M3:	Πολλές φορές υπήρχε συζήτηση αν θα το κάνουμε πιο εταιρικό και τα περισσότερα μέλη είπαν όχι στο να γίνει και το κλείσαμε αυτό.
M2:	Γενικά, πάρα πολλά μέλη είναι και μέλη άλλων οργανώσεων, ας πούμε εγώ που είμαι στο HE.L.L.U.G. είμαι μέλος στο FFII και σίγουρα πολλοί από μας φαντάζομαι και πάει λέγοντας.
M3:	Βασικά όλο το ΕΛΛΑΚ είναι στο HE.L.L.U.G. αντίστροφα.
M4:	Ναι σχεδόν όλοι όσοι έχουν σχέση με το ΕΛΛΑΚ την εταιρία, είναι και στο HE.L.L.U.G.
M1:	Και έτσι δημιουργείται μια ευρύτερη κοινότητα, δηλαδή δεν είναι μόνο το αν έχουμε σχέση ως σύλλογος με έναν άλλο σύλλογο. Γιατί εγώ πιο πολύ βλέπω τους ανθρώπους δεν βλέπω τόσο πολύ το σωματείο. Και σαν σύλλογος στην ουσία αυτό είναι ότι συγκεντρώνουμε πολλούς ανθρώπους μαζί.

3. Η εναντίωση του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού στις πατέντες λογισμικού

Τα μέλη του HELLUG θεωρούν ότι η δράση τους ενάντια στην κατοχύρωση των πατεντών, η οποία δεν ψηφίστηκε ως νόμος από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποτέλεσε μια μεγάλη επιτυχία για το κίνημα. Την επιτυχία αυτή την αποδίδουν στη μαζική λειτουργία του κινήματος, μια θέση την οποία ναι μεν εξέφρασε το 2^ο μέλος, αλλά είχε την πλήρη συμφωνία και των υπολοίπων μελών, η οποία εκφράστηκε με κινήσεις και νεύματα του κεφαλιού κατάφασης και αποδοχής κατά τη διάρκεια της συζήτησης.

Οι δράσεις στις οποίες προέβησαν αφορούσαν στην ενημέρωση: α) των φίλων και των γνωστών τους μέσω συζητήσεων, αλλά χρησιμοποιώντας και νέα μέσα που

παρέχουν οι Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνίας, όπως emails, banners, ιστοσελίδες, β) της κοινής γνώμης, στήνοντας stands και μοιράζοντας φυλλάδια, γ) όσων ευρωβουλευτών γνώριζαν τονίζοντας τις αρνητικές συνέπειες που θα επέφερε η κατοχύρωση πατεντών λογισμικού στην Ευρώπη. Επιπροσθέτως όμως τα μέλη στις απαντήσεις τους τονίζουν τον πολύ σημαντικό ρόλο του lobbying¹⁷ και τον καθοριστικό ρόλο που διαδραμάτισε ο οργανισμός FFII και συγκεκριμένα ένας μετέχων Πολωνός, επηρεάζοντας σαφώς τους Ευρωβουλευτές της Πολωνίας, οι οποίοι και μπλόκαραν τη διαδικασία τόσο στο Ευρωκοινοβούλιο όσο και στην προσπάθεια να εγκριθεί η οδηγία από τα Υπουργεία Ανάπτυξης. Τα δεδομένα αυτά που παρέχουν τα μέλη μέσα από τις απαντήσεις έχουν πολύ μεγάλο ενδιαφέρον, καθώς δεν έχουν προκύψει μέχρι τώρα από τη χρήση των δύο προηγούμενων μεθόδων.

Καταρχήν λοιπόν μέσα από τις απαντήσεις των μελών γίνεται κατανοητό ότι νοσηματοδοτούν την κατοχύρωση των πατεντών ως μία διαδικασία η οποία θα επιφέρει την ποινικοποίηση των χρηστών λογισμικού, καθώς είναι χαρακτηριστική η φράση του 4^{ου} μέλους «να μην φτάσουμε να είμαστε σαν την Αμερική που κάνεις κάτι και σε κυνηγάνε 100 εταιρίες γιατί έχεις παραβιάσει τις 10.523 πατέντες τους».

Είναι γεγονός ότι στις Ηνωμένες Πολιτείες εκδικάζεται μεγάλος αριθμός υποθέσεων που αφορούν στις πατέντες λογισμικού¹⁸. Το 2007 ο επικεφαλής του νομικού

¹⁷ Το lobbying συνιστά μια διαδικασία που υπάγεται στον τομέα των δημοσίων σχέσεων και αφορά στην προσπάθεια επιρροής πολιτικών φορέων για τη πρόωθηση ή μη μιας νομοθετικής ρύθμισης από συγκεκριμένες ομάδες ενδιαφέροντος ή από επιχειρήσεις στο πλαίσιο που εξυπηρετούνται τα συμφέροντά τους. (www.wikipedia.org). Όπως καταγράφει ο Julio (2009) , ειδικά στην Αμερική το φαινόμενο του lobbying πλέον αποτελεί έναν σημαντικό επιχειρησιακό κλάδο στον οποίο επενδύονται πολύ μεγάλα χρηματικά ποσά για την επιρροή των πολιτικών αποφάσεων.

¹⁸ Παρατίθεται ενδεικτικός πίνακας δικαστικών διαμαχών για τη χρήση πατεντών λογισμικού.

Δικαστικές διαμάχες χρήσης ευρεσιτεχνιών λογισμικού			
Apple vs. Samsung	Apple εναντίον HTC	Yahoo εναντίον Facebook	BackWeb εναντίον Microsoft
Apple Computer vs Microsoft Corporation	HTC vs APPLE-Data Tapping	Rockstar εναντίον Google, Samsung, HTC, LG, ASUS and more	Openwave εναντίον Apple & RIM
Apple vs Samsung & Nokia vs RIM	Youtube εναντίον VideoShare	SCO εναντίον IBM	Apple εναντίον Samsung για Galaxy Note 10.1 & Jelly Bean
Nvidia vs Rambus	ASUS εναντίον GIGABYTE	Google εναντίον Microsoft για το YouTube app	OdioWorks εναντίον Apple
Ubisoft εναντίον Guitar Apprentice Inc.	Nokia εναντίον Google Nexus 7	Toshiba εναντίον Lexar	Oracle εναντίον CedaCrestone
Intertrust Technologies εναντίον Apple	THX εναντίον Apple	Samsung εναντίον LG	Xerox Corporation vs Google and Yahoo
Νόκια κατά Apple	Eolas vs Microsoft	Nokia vs Htc-HDR	Microsoft εναντίον AT&T

τμήματος της Microsoft, Brad Smith, σε συνέντευξη του στο περιοδικό Fortune¹⁹ ισχυρίστηκε ότι το ελεύθερο λογισμικό παραβιάζει περισσότερες από 230 πατέντες της Microsoft, υποστηρίζοντας ότι ο πυρήνας του Linux μόνο παραβιάζει 42 ευρεσιτεχνίες, ενώ τα διάφορα περιβάλλοντα χρήστη και άλλα γραφικά στοιχεία που συναντώνται σε μια τυπική διανομή Linux, παραβιάζουν άλλες 65 και απείλησε με μήνυση. Το 2009 η Microsoft κινήθηκε νομικά εναντίον της εταιρείας TomTom Inc, μέλους του Open Invention Network, μιας πνευματικής οργάνωσης ανταλλαγής ιδιοκτησίας για τους πρωτοπόρους στη χρήση του Linux, καθώς υποστήριζε ότι τα προϊόντα πλοήγησης της TomTom που χρησιμοποιούν τον πυρήνα του Linux, παραβιάζουν δύο πατέντες που σχετίζονται με τα χαρακτηριστικά συμβατότητας Legacy στο σύστημα αρχείων FAT32²⁰. Σύμφωνα με τη Microsoft, ο λόγος για τον οποίο κατηγορήσε την TomTom για παραβίαση των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας της ήταν ότι και άλλες εταιρείες που χρησιμοποιούν τις πατέντες της Microsoft έχουν αγοράσει άδειες από τη Microsoft. Τον Μάρτιο του 2009, η TomTom επίλυσε τη διαφορά με την αγορά αδειών από τη Microsoft για να χρησιμοποιήσει το σύστημα αρχείων FAT32. Το γεγονός αυτό είχε ως αποτέλεσμα επί της ουσίας η μικρότερη εταιρεία TomTom να επιβαρυνθεί με τα έξοδα της αγοράς των αδειών ώστε να

Microsoft Corporation vs. Electronics Stack	intel Vs AMD	Apple εναντίον VirnetX	Burst εναντίον Microsoft
Microsoft εναντίον i4i	Lotus VS Paperback Software	Klausner Technologies εναντίον Alcatel-Lucent	Microsoft vs TomTom
XpertUniverse Inc. vs. Cisco Systems Inc	Oracle εναντίον SAP	Creative εναντίον Apple	Novel vs Microsoft
KODAK Vs SAMSUNG	Microsoft εναντίον Motorola	Apple Corps Ltd εναντίον Apple Inc	SurfCast εναντίον Microsoft για Windows 8
Νόκια κατά Apple	Proview Technology εναντίον Apple	Ameranth εναντίον Apple	British Telecom εναντίον Google
Lodsys vs Rovio	Google and motorola vs Apple	Free Software Foundation εναντίον Cisco Systems	Red Hat v. SCO
Ericsson εναντίον ZTE	Kodak vs Rim	Microsoft vs Vringo	Barnes & Noble εναντίον Microsoft
MagSil vs Western Digital and Hitachi	Nokia vs HTC (Google play/light sensor)	Apple εναντίον MobileMedia Ideas	Alcatel-Lucent εναντίον Microsoft
Sony vs Nintendo Wii	Motorola v. Microsoft)	Z4 εναντίον Microsoft and autodesk	BT εναντίον Google
Mirror Worlds vs Apple (USA)	Nvidia vs Rambus	SCO εναντίον Novell	Jarg και Northeast University εναντίον Google
Finjan.Inc v. Secure Computing Corp	Google εναντίον Oracle	Alcatel-Lucent εναντίον Apple, LG electronics	Klausner Technologies εναντίον Verizon

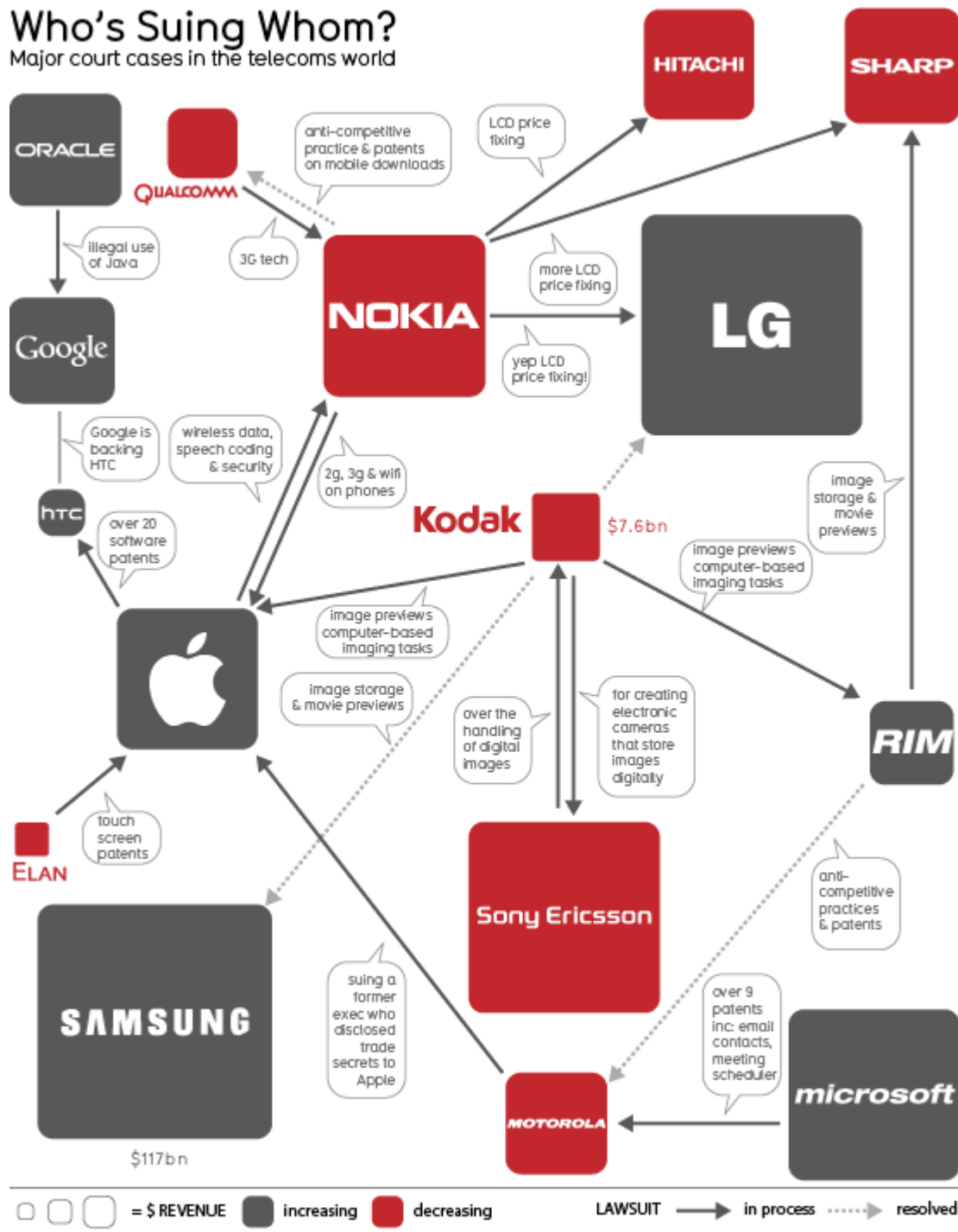
¹⁹ <http://money.cnn.com/magazines/fortune>

²⁰ Για περισσότερες πληροφορίες βλέπε <http://en.wikipedia.org/wiki/FAT32#FAT32>

αποφύγει τόσο τα περισσότερα έξοδα που θα χρειαζόνταν για την εκδίκαση της υπόθεσης όσο και το στιγματισμό των προϊόντων Linux, αλλά και των χρηστών αυτών. Στο παρακάτω πίνακα αποδίδεται χαρακτηριστικά η τάση των εταιρειών για την αυξημένη χρήση των ένδικων μέσων ως προς τις πατέντες λογισμικού που αφορούν στο σύνολο των πληροφοριακών τεχνολογιών.

Who's Suing Whom?

Major court cases in the telecoms world

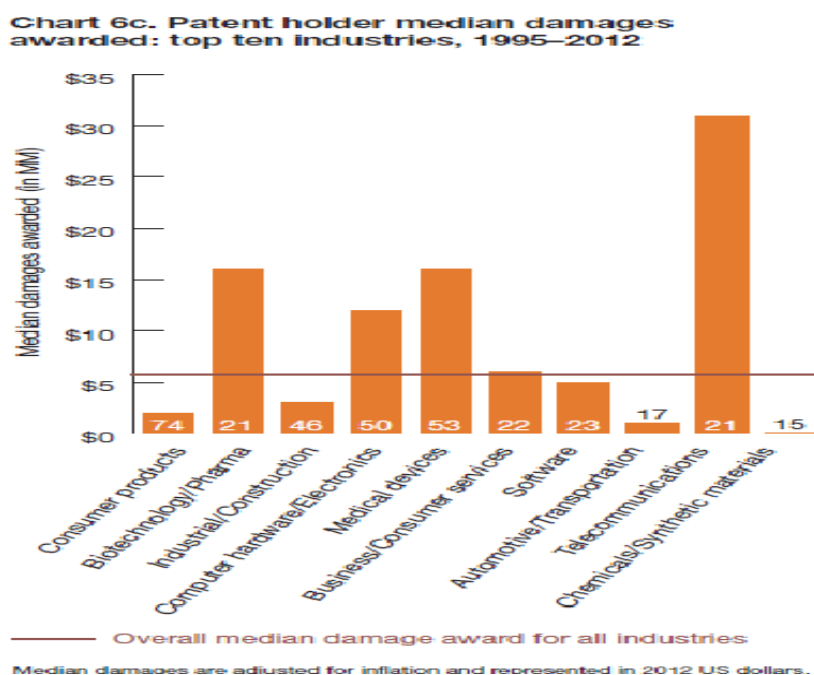

David McCandless & James Key // v1.0 // Oct 10
 InformationIsBeautiful.net

idea: Guardian Tech, NY Times / data: bit.ly/sosume
 source: Bloomberg, BBC, DigitalTrends.com
 only highlights or summaries of legal suits

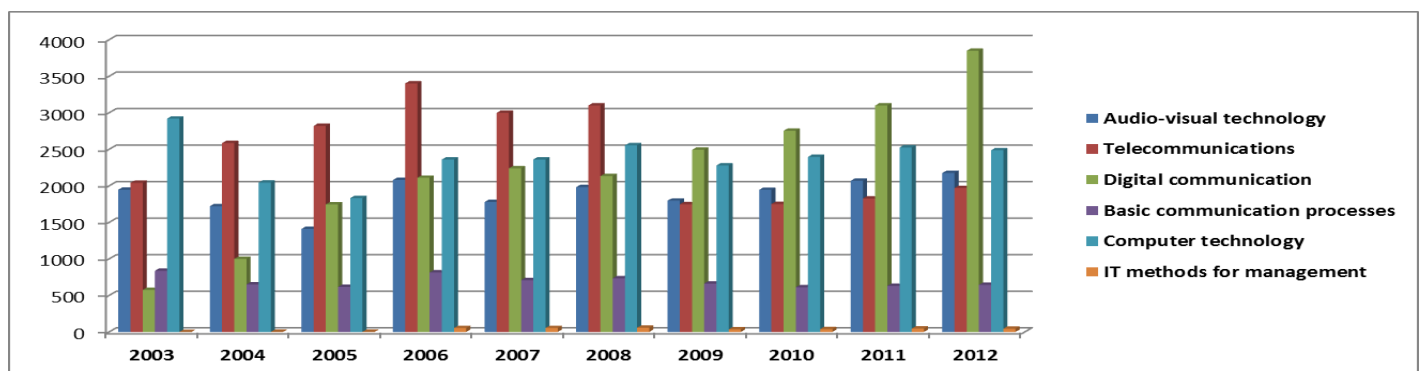
Ενδεικτικό είναι άλλωστε και το γεγονός ότι η Microsoft προχώρησε σε συμφωνία για την εξαγορά της μονάδας κατασκευής κινητών τηλεφώνων της Nokia, η οποία κατέβαλλε 5,4 δισεκατομμύρια ευρώ για να αποκτήσει παράλληλα τις πατέντες και τις υπηρεσίες χαρτογράφησης της φιλανδικής εταιρείας, ενώ οι 32 χιλιάδες εργαζόμενοι της φιλανδικής εταιρείας θα περάσουν στη Microsoft. Η συνεργασία των δυο εταιρειών έχει ξεκινήσει από το 2011, καθώς το λειτουργικό σύστημα Windows χρησιμοποιείται ήδη στα κινητά της Nokia.

Τόσο λοιπόν από αυτήν απάντηση των μελών όσο και από τα χαρακτηριστικά παραδείγματα, ενισχύεται η θέση των Taylor, Walton & Young (2003) ότι για να μπορεί να ερμηνευθεί μία παρεκκλίνουσα συμπεριφορά, και στη συγκεκριμένη περίπτωση μια οιονεί παρεκκλίνουσα συμπεριφορά, μέσα από τις διαγραφές που θέτει η σύγχρονη εγκληματολογία, είναι απαραίτητο να ληφθεί υπόψη τόσο η ερμηνεία και η σημασία που αποδίδουν στην πράξη τα ίδια τα άτομα και φυσικά η προέλευση της παρεκκλίνουσας πράξης, στο πώς δηλαδή εκφράζει τα πολιτικά και οικονομικά συμφέροντα της σύγχρονης κοινωνίας. Σύμφωνα μάλιστα με τη μελέτη της PricewaterhouseCoopers LLP, **2013 Patents Litigation Study**, ο μέσος όρος των χρημάτων που έχει εκδικαστεί από τα Αμερικάνικα Δικαστήρια ως αποζημίωση για τις πατέντες λογισμικού αυτές κάθε αυτές για τα έτη 1995-2012 ξεπερνά τα 5\$ εκατομμύρια, ενώ αν αποδοθούν συνολικά ο μέσος όρος για το σύνολο των πληροφοριακών τεχνολογιών (τηλεπικοινωνίες, ηλεκτρονικοί υπολογιστές, λογισμικό) αγγίζει τα 40\$ εκατομμύρια.

Στη βάση αυτή της οικονομικής παραμέτρου τα μέλη επισημαίνουν ότι η κατοχύρωση των πατεντών θα επιφέρει πολύ αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις και στην Ευρώπη, οι οποίες θα επιβαρύνουν εν τέλει τον κάθε χρήστη και όχι τις μεγάλες εταιρείες λογισμικού, αποδίδοντας δηλαδή την προέλευση της πράξης στην εξυπηρέτηση συμφερόντων μεγάλων εταιρειών λογισμικού, αλλά και παράλληλα διακρίνοντας τη δυσκολία που η κατοχύρωση θα επιφέρει για την επίτευξη των στόχων του κινήματος, τη διάχυση δηλαδή της συγκεκριμένης πληροφορικής τεχνολογίας, ως βασικό στόχο ενός computerization movement, όπως επισημαίνει και η Elliot (2008). Άλλωστε λόγω του δυσδιάκριτου νομικού πλαισίου, κάθε χρόνο το Ευρωπαϊκό Γραφείο Πατεντών κατοχυρώνει χιλιάδες πατέντες που αφορούν στις πληροφορικές τεχνολογίες. Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση του Γραφείου²¹, το 2012, η κατανομή της χορήγησης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στο σύνολο του τομέα της πληροφορικής τεχνολογίας έχει ως εξής:

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Audio-visual technology	1947	1721	1410	2080	1778	1982	1797	1945	2069	2176
Telecommunications	2042	2585	2820	3401	3000	3099	1748	1751	1827	1970
Digital communication	575	1000	1746	2110	2240	2134	2493	2753	3099	3848
Basic communication processes	838	651	616	814	710	735	662	612	631	644
Computer technology	2920	2045	1832	2360	2361	2555	2279	2396	2525	2487
IT methods for management	0	1	1	54	54	58	35	39	46	44

Στο πλαίσιο αυτής της νοηματοδότησης τόσο τα μέλη του HELLUG όσο και εν συνόλω του κινήματος αναπτύσσουν ένα ρεπερτόριο δράσης, το οποίο αντανακλά

²¹ <http://www.epo.org/about-us/annual-reports-statistics/annual-report/2012/statistics-trends/granted-patents.html>

την ηθική του κινήματος και εκφράζει την αντίθεση του στην κυριαρχία των μεγάλων εταιρειών που προσπαθούν να επιβάλλουν την κατοχύρωση, περιορίζοντας την ελεύθερη διαχείριση των πληροφορικών τεχνολογιών, εκφράζοντας τις συνθήκες που θέτει ο Ψημίτης (2006) για τη συγκρότηση ενός νέου κοινωνικού κινήματος. Παράλληλα από τις απαντήσεις των μελών του HELLUG διακρίνεται η ανάπτυξη ενός esprit de corp, όπως το έθεσε ο Blummer (στο Αλεξανδρόπουλος, 2001), καθώς μέσα από τις συγκεκριμένες δράσεις αναπτύσσονται συγκεκριμένοι μηχανισμοί όπως: α) η εσωομαδική-εξωομαδική σχέση, η οποία λειτουργεί αυτοπροσδιοριστικά για τα μέλη του HELLUG και ενέτεινε τη συνοχή τους, αφού όπως χαρακτηριστικά αναφέρουν «το κίνημα λειτούργησε μαζικά», β): η άτυπη συντροφικότητα μέσα από την ενημέρωση φίλων και γνωστών, αλλά και η τελετουργική συμπεριφορά μέσα από την ενημέρωση της κοινής γνώμης και το στήσιμο stands.

Επιπλέον, μέσα από τις απαντήσεις των μελών για το ζήτημα του lobbying και το πώς έδρασε καταλυτικά στην τελική απόφαση του Κοινοβουλίου, διακρίνεται η ενίσχυση της θέσης του Vold et al (2002), ο οποίος αναφέρει ότι ο ορισμός μιας πράξης ως παρέκκλισης είναι το αποτέλεσμα διττής εμπλοκής ανθρώπων και θεσμών και ότι όσο πιο οργανωμένη και ισχυρή είναι μία ομάδα, έχει περισσότερες πιθανότητες να προστατέψει ο νόμος τα συμφέροντα της. Στο πλαίσιο αυτό λοιπόν τα μέλη του κινήματος ισχυροποιώντας τις θέσεις τους και τα αιτήματά τους, αναπτύσσοντας ένα ιδιαίτερα ισχυρό δίκτυο μεταξύ τους με τη χρήση πληροφορικών τεχνολογιών, επηρεάζοντας τους Ευρωβουλευτές και έχοντας συνεργασία με τον FFII, κατάφεραν να επιτύχουν το στόχο τους και να αποτρέψουν τον ορισμό συμπεριφορών που αφορούν στη χρήση λογισμικού ως παρεκκλίσεις.

Χαρακτηριστικό είναι μάλιστα το παράδειγμα της Γαλλίας²², η οποία από το 2007 εγκατέστησε το OpenOffice σε περίπου 400.000 υπολογιστές, 1.000 υπολογιστές της Γαλλικής Βουλής μετατράπηκαν με λογισμικά Linux, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης προέβη σε μετάβαση από Windows NT σε Linux για 900 εξυπηρετητές μεταξύ 2005 και 2007, ενώ δόθηκαν και φορολογικές ελαφρύνσεις για τους χρήστες ελεύθερου λογισμικού/ανοιχτού κώδικα. Μάλιστα πέραν της υιοθέτησης του Ελεύθερου Λογισμικού σε τομείς του γαλλικού δημοσίου, το MIMO²³ (Inter-Ministry Mutualisation for an Open Productivity Suite) έγινε μέλος του Advisory Board του Document Foundation, με αποτέλεσμα συν μισό

²² <http://www.slideshare.net/alexis/admisource-french-egovernment-forge>

²³ <http://www.linuxinside.gr/forum/8654>

εκατομμύριο επαγγελματίες χρήστες για το Ελεύθερο Λογισμικό οι οποίοι θα ανταλλάσουν τις εμπειρίες τους με τα άλλα 8 μέλη του συμβουλίου. Διεθνώς η επίδραση του κινήματος έχει επιφέρει ακόμα μεγαλύτερες επιτυχίες, καθώς η Βενεζουέλα²⁴ για παράδειγμα, η οποία επέλεξε τη χρήση του ελεύθερου λογισμικού, υπολόγισε ότι από τα 7,5 εκατομμύρια δολάρια για άδειες ιδιόκτητου λογισμικού μόνο το 5% έφθανε σε προγραμματιστές της Βενεζουέλας, ενώ ο εκσυγχρονισμός των σχολείων με εγκατάσταση υπολογιστών θα κόστιζε μόνο 400 εκατομμύρια δολάρια αν τα σχολεία χρησιμοποιούσαν Linux, ποσό που θα διπλασιαζόταν αν έπρεπε να αγοραστούν άδειες λογισμικού. Αντίστοιχα Κούβα, Βόρεια Κορέα και Κίνα έχουν αναπτύξει δικά τους λογισμικά που βασίζονται στο Linux, το Nova (Κούβα), το Red Star OS (Βόρεια Κορέα) και το Red Flag Linux (Κίνα).

Πέραν όμως της επιτυχίας του κινήματος, ιδιαίτερα σημαντικά στοιχεία που προκύπτουν από αυτό το κομμάτι των απαντήσεων είναι η κριτική που ασκούν στους θεσμούς του της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον τρόπο λήψης αποφάσεων και τις διαδικασίες νομοθέτησης τόσο σε άμεσο επίπεδο επισημαίνοντας την άγνοια των Ευρωβουλευτών για τα θέματα που καλούνται να αποφασίσουν²⁵, όσο και σε έμμεσο επίπεδο, καθώς χαρακτηριστικά το 3^ο μέλος αναφέρει *«Ένα από τα πράγματα που πιστεύω ότι έπαιξε σημαντικό ρόλο είναι η Πολωνία είχε μόλις μπει στην Ευρωπαϊκή Ένωση οπότε δεν είχε προλάβει να διαφθαρεί»*, απαξιώνοντας επί της ουσίας με αυτή τη θέση το αξιακό πλαίσιο λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Υπό αυτό το πρίσμα καταρχήν διαφαίνεται ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση λειτούργησε ενισχυτικά για τους στόχους του κινήματος η πολιτική φάση και ο βαθμός πολιτικοποίησης (στο πλαίσιο που έχει καταγραφεί η λειτουργία τους από τη Λαμπροπούλου (1999) και αναλύθηκε στο πρώτο κεφάλαιο) του υπό ψήφιση νομοσχεδίου για τις πατέντες λογισμικού. Διακρίνεται ο σημαντικός ρόλος που διαδραμάτισε ο άτυπος νομοθετικός παράγοντας, τα μέλη του κινήματος δηλαδή, και πώς στο συγκεκριμένο πεδίο σύγκρουσης περί του τρόπου διαχείρισης του λογισμικού που διαμορφώθηκε, το κίνημα κατάφερε να προασπίσει τα συμφέροντα του και να αλληλεπιδράσει στη διαδικασία της νομοθέτησης, προωθώντας τη δική του νοηματοδότηση. Διακρίνεται δηλαδή πόσο πολυδιάστατη είναι η διαδικασία της νομοθέτησης και ιδιαίτερα όσον αφορά σε ζητήματα πληροφορικής τεχνολογίας, όπως προάγονται από το σύνολο των

²⁴ <http://archive.avgi.gr/ArticleActions/show.action?articleID=541420>

²⁵ Είναι ιδιαίτερα χαρακτηριστικό το γεγονός ότι στην Ευρωπαϊκή Ένωση δραστηριοποιούνται χιλιάδες λομπίστες, οι οποίοι εκπροσωπούν μεγάλες επιχειρήσεις και πολυεθνικές εταιρείες (Παπανδρόπουλος, 2010; Κοντογεώργου, 2010)

φαινομένων της κοινωνίας της πληροφορίας, όπου νομοθετήσεις που ενέχουν ποινικές διατάξεις, επί της ουσίας διατρέχουν το σύνολο των ρυθμίσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ακόμα και αν προέρχονται από μέσα από την επικύρωση των Υπουργείων Αγροτικής Ανάπτυξης, όπως στη συγκεκριμένη περίπτωση.

Επίσης, καθίσταται σημαντικό, ότι από αυτό το τμήμα των απαντήσεων των μελών, αναδεικνύεται η αμφισβήτηση που διακρίνει το κίνημα για τους θεσμικούς φορείς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χαρακτηριστικό που καταγράφει ο Giddens (2000) για τα νέα κοινωνικά κινήματα, σε ένα ευρύτερο πλαίσιο αμφισβήτησης των θεσμών που δημιουργήθηκαν στην νεωτερική κοινωνία και πλέον η λειτουργία τους, δεν μπορεί να εκφράσει τις ανάγκες και τα αιτήματα σύγχρονων νέων κοινωνικών κινήματων, όπως του ελεύθερου λογισμικού. Η αμφισβήτηση αυτή έχει ως αποτέλεσμα την παραγωγή δράσεων για το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, όπου, όπως καταγράφει και ο Ψημίτης (2006) για τα νέα κοινωνικά κινήματα, δηλώνουν την απόρριψη των κυρίαρχων συμβολικών προτύπων συμπεριφορών και νοημάτων.

Από το σύνολο των παραπάνω απαντήσεων των μελών, που εντάσσονται στη συγκεκριμένη κατηγορία ανάλυσης η οποία αφορά και στην κύρια ερευνητική πτυχή της παρούσας εργασίας, γίνεται κατανοητό ότι για τον χαρακτηρισμό μίας πράξης ως παρεκκλίνουσας στη σύγχρονη κοινωνία της πληροφορίας απαιτείται πλήθος προϋποθέσεων που συνδέονται άμεσα με τους φορείς παραγωγής- και την αλληλεπίδραση που έχουν με τους εμπλεκόμενους- των εκάστοτε νομικών ρυθμίσεων και διατάξεων και όχι με τις ιδιότητες της ίδιας της πράξης καθεαυτής.

Κατηγορία ανάλυσης	Η εναντίωση του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού στις πατέντες λογισμικού
E: Με το θέμα των πατεντών τι συνέβη;	
	M3: Σίγουρα η μεγάλη επιτυχία ήταν η... που μπορέσαμε και περάσαμε την γνώμη μας ότι δεν πρέπει να υπάρχουν πατέντες λογισμικού στην απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Αυτό ήταν ουσιαστικά, μα είχαμε καλεστεί και σε μια διαβούλευση σχετικά με ..
E:Πώς πείστηκε το Ευρωκοινοβούλιο και τελικά δεν πέρασε η απόφαση;	
M2:	Λειτουργήσε μαζικά το κίνημα
E:Δηλαδή πώς έδρασε το κίνημα;	
M4:	Αφενός μεν όποιος είχε ιστοσελίδα αναρτούσε και ένα μπανεράκι το οποίο έλεγε ότι είμαστε κατά των πατεντών λογισμικού και αυτό το μπανεράκι σε έστελνε στην κεντρική σελίδα του..., της δράσης κατά των πατεντών λογισμικού. Ενημερώναμε τους φίλους μας μέσω e-mail ή μέσω ..., μες στις συζητήσεις για τα αρνητικά .. τις αρνητικές επιπτώσεις που θα είχε ένα ενδεχόμενο πέραςμα αυτής της απόφασης από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Τους τονίσαμε ξέρω γω και οικονομικές πως το λέμε επιπτώσεις γιατί όταν κάποιο προϊόν είναι πατενταρισμένο για να το χρησιμοποιήσει κάποιος και να φτιάξει κάτι άλλο θα πληρώσει στην παλέτα, οπότε αυτό το κόστος θα περάσει στον τελικό χρήστη. Οποιος είχε κάποιον γνωστό Ευρωβουλευτή εννοείται ότι τον έπιανε και του έλεγε ότι... τι και πως και τι συμβαίνει και ότι αυτό είναι το σωστό που πρέπει να ψηφιστεί για το καλό της Ευρώπης, για να μην φτάσουμε να είμαστε σαν την Αμερική που κάνεις κάτι και σε κυνηγάνε 100 εταιρίες γιατί

	έχεις παραβιάσει τις 10.523 πατέντες τους. Αυτά νομίζω είναι σε γενικές γραμμές. Τώρα στήσαμε και κάποια σταντ και μοιράζαμε φυλλάδια για να ενημερώσουμε τους ανθρώπους.
E: Πώς έγινε κατανοητή στον κόσμο η έννοια της πατέντας;	
M1:	Νομίζω ακόμη και σήμερα, Αγγλική, οι περισσότεροι δεν έχουνε πάρει χαμπάρι καν, ούτε καταλάβαινε, ούτε έχουνε υπόψη τους ότι έγινε μια κίνηση για αυτό.
M3:	Ούτε προβλήθηκε καθόλου από τα μέσα για να πούμε ότι ...
M1:	Αλλά ο τρόπος που έγινε ήταν το lobbying, δηλαδή υπάρχουν άνθρωποι που είναι κάθε μέρα, μα κάθε μέρα με τους βουλευτές. Πριν και μετά που μπαίνουν μέσα και βγαίνουν από το Ευρωκοινοβούλιο. Μετά και έχουνε κουραστεί οι βουλευτές αυτοί, έχουν κουραστεί να βλέπουνε και να ακούνε τους ίδιους ανθρώπους να λένε για διάφορα πράγματα. Μπορεί να λένε σήμερα ένα θέμα και αύριο ένα άλλο θέμα, αλλά είναι εκεί επειδή πληρώνουν οι εταιρίες και αυτό είναι το επάγγελμα τους. Ότι παριστάνουνε εκεί και πριν να μπει ο τάδε βουλευτής μέσα, ας πούμε, του λένε έλα δω να σου πω κάτι ...
M2:	Το lobbying....
M1:	Ναι ακριβώς, λοιπόν και επειδή η οργάνωση FFPI που είναι ο Αντώνης μέσα ήτανε άνθρωποι που συνήθως δεν είχανε ποτέ κάνει τέτοιο πράγμα, άρα ήτανε άγνωστοι καινούργιοι άνθρωποι, όταν πλησίασαν για πρώτη φορά βουλευτές ήταν πολύ περισσότερο δεκτικοί. Γιατί ήτανε κάτι διαφορετικό, κάτι πιο ενδιαφέρον τέλος πάντων για τον άνθρωπο αντί να δει τον ίδιο και τον ίδιο κάθε φορά. Και όχι μόνο αυτό ήταν ένα θετικό, το άλλο θετικό ήτανε ότι, όντως όταν είχανε μάθει λίγο, γιατί βεβαίως σε πέντε δέκα λεπτά τι μπορείς να του πεις, ας πούμε ο ένας στον άλλον, αλλά τέλος πάντων όσο έμαθαν λίγο περισσότερο τι ακριβώς συμβαίνει με το όλο θέμα, τι διαφορά έχει η πατέντα με το copyright, όλες τις λεπτομέρειες τέλος πάντων, είχαν αλλάξει αρκετοί άνθρωποι την γνώμη τους, ενώ στην αρχή τους φαινότανε πολύ αθώο, θετικό. Ότι βεβαίως θέλουμε να προσθέσουμε μια επιπλέον προστασία που δεν υπήρξε, που λέγεται πατέντα. Ενώ, στην ουσία μετά που έμαθαν περισσότερο ότι είδανε ότι όχι ... σαν κατεύθυνση δεν πρέπει να πάμε εκεί για την προστασία. και ήτανε και αρκετοί.
M3:	Ενώ κάποιοι το πήρανε ξέρω εγώ ότι ήταν αρνητικό κάποιοι το πήρανε θετικό
M1:	Ένας μέσα από την FFPI, ένας Πολωνός, όλο μόνος του, μίλησε με όλους με τους Πολωνούς, γιατί οι Πολωνοί ήταν αρκετά περισσότεροι, πόσοι είναι 50 εκατομμύρια, δεν ξέρω πόσοι είναι, αλλά επειδή ήταν πολλοί περισσότεροι, ένας άνθρωπος ας πούμε ξαφνικά με την γλώσσα βεβαίως, επειδή Πολωνό με Πολωνό μπόρεσαν να καταλάβουνε πολύ γρήγορα από έναν άνθρωπο που ήτανε καινούργιος. Έτσι δεν ήτανε αα πάλι εσύ ας πούμε. Και τα έλεγε τόσο καλά που οι άλλοι είχανε αλλάξει τη γνώμη τους ότι αντί αυτό να είναι αθώο και θετικό ήτανε κακό.
M2:	Λες για την Πολωνία με το
M1:	Το πρώτο έγινε ... η πρώτη φορά ας πούμε
M3:	Πολλά πράγματα έπαιξαν ρόλο τότε. Ένα από τα πράγματα που πιστεύω ότι έπαιξε σημαντικό ρόλο είναι η Πολωνία είχε μόλις μπει στην Ευρωπαϊκή Ένωση οπότε δεν είχε προλάβει να διαφθαρεί.
M1:	ναι είναι και αυτό, βεβαίως.
M2:	Όχι ότι οι Ευρωβουλευτές ήταν πολλοί, η Πολωνία απλά έβγαλε ένα βέτο, ένα είδος βέτο σε κάποια στιγμή. Είπε όχι δεν θα το ψηφίσουμε σήμερα θέλουμε να γίνει τύπου Α, δηλαδή το τύπου Β, σημαίνει ναι το δεχόμαστε όλοι όπως είναι, αν έστω και ένας αδιαφορήσει/διαφωνήσει τότε γίνεται κατηγορία Α που σημαίνει ότι πρέπει να ξανασυζητηθεί. Οπότε η Πολωνία αυτό έκανε, είτε όχι δεν το δεχόμαστε για Β να γίνει Α.
M3:	Δεν πέρασε με συνοπτικές διαδικασίες, πιο απλά.
M2:	Ναι, δεν πέρασε από τα Υπουργεία, από τα αγροτικά Υπουργεία που ήταν τύπου Β και θα το ενέκρινε η σύσκεψη των Υπουργείων Γεωργίας την Ευρωπαϊκής Ένωσης.
M3:	Επειδή ξέρεις είναι στην ημερήσια διάταξη τα κατηγορία Β, πάνε τσεκ- τσεκ- τσεκ και πρέπει κάποιος να πάει και να πει όχι αυτό, οπότε μετά πάει στην αρμόδια..., πρέπει να συζητηθεί από τα Υπουργεία Ανάπτυξης ξέρω γώ όποιοι είναι.
M1:	Του δίνει τον καιρό να μάθει, βεβαίως καθένας που θέλει να μάθει λίγο περισσότερο για το θέμα, γιατί η τυπική κατάσταση είναι ως εξής, ότι πάει κάποιος λέει δυο κουβέντες ας πούμε, αυτό θέλω να σου πω, δεν έχουνε ιδέα ας πούμε και λέει οκ, αφού τώρα μου λες αυτό, αυτό θα ψηφίσω. Δηλαδή από μια τελείως αθλιότητα κατάσταση ας πούμε, ο άνθρωπος δεν έχει ιδέα, ενώ είναι σε θέση να πάρει μια απόφαση που είναι για όλους μας. Έτσι απλά.

4. Ο ρόλος των νέων τεχνολογιών και η χρήση τους ως μέσα κοινωνικού ελέγχου

Στη συγκεκριμένη κατηγορία ανάλυσης εντάσσονται δεδομένα που διατρέχουν αρκετές ενότητες της συνέντευξης. Παρόλο, που από τις απαντήσεις των μελών προκύπτουν ευρήματα που συνδέονται και με άλλες κατηγορίες ανάλυσης, επιλέχθηκαν να συμπεριληφθούν σε αυτήν την κατηγορία, καθώς αναδεικνύουν σε μεγάλο βαθμό τη θέση των μελών του HELLUG ως προς τη διαχείριση των πληροφορικών τεχνολογιών και το πώς μπορούν να αποτελέσουν μέσα κοινωνικού ελέγχου.

Καταρχήν είναι κοινός τόπος για όλα τα μέλη του HELLUG ότι πλέον οι πληροφορικές τεχνολογίες ενέχουν σημαντικότερο ρόλο για τη διαχείριση της κοινωνικής ζωής, ωστόσο υποστηρίζουν ότι ως τεχνολογικά επιτεύγματα του ανθρώπου, η χρήση τους θα έπρεπε να είναι ουδέτερη και να μη λειτουργεί κατασταλτικά ως προς τις ελευθερίες του ίδιου. Επί της ουσίας το θέμα που τίθεται από τα μέλη αφορά στη σχέση πληροφορικών τεχνολογιών και κοινωνίας, τους τρόπους δηλαδή που αυτή η σχέση εδραιώνεται, τι επιπτώσεις επιφέρει στην κοινωνική ζωή και πώς κατά τη γνώμη τους θα έπρεπε να εδραιώνεται αυτή η σχέση. Το 4^ο μέλος αναφέρει *«Είναι αναγκαίο να κάνουμε όλα τα στοιχεία μας, ας πούμε, σε μια βάση δεδομένων ψηφιακά, να έχουμε όλες τις λεπτομέρειες κάπου σε ψηφιακή μορφή, ας πούμε. Αλλά έτσι δε θα τα έχουμε μόνο εμείς»*.

Τα μέλη δεν προσεγγίζουν τη χρήση των πληροφοριακών τεχνολογιών με μια αιτιοκρατική οπτική, βάσει της οποίας η τεχνολογία αποτελεί την κινητήρια δύναμη της κοινωνίας, ωστόσο προσανατολίζονται στις αλλαγές που επιφέρει στη δικτύωση και την επικοινωνία των ανθρώπων στο πλαίσιο της εργασίας ή της συνύπαρξής τους, ενισχύοντας τη θέση του Webster (1995) ο οποίος διέκρινε μαζικές μεταβολές που έχει επιφέρει η χρήση της πληροφορικής τεχνολογίας στον πολιτικό, οικονομικό και πολιτισμικό βίο.

Ιδιαίτερα σημαντικό στοιχείο που προκύπτει από τις απαντήσεις των μελών είναι ότι αποδίδουν τη χρήση συγκεκριμένων πληροφορικών τεχνολογιών όπως της Microsoft, στην άγνοια τόσο των πολιτών όσο και στην άγνοια των δημόσιων λειτουργών που δραστηριοποιούνται στα κέντρα λήψης αποφάσεων, επισημαίνοντας την αναγκαιότητα της εκπαίδευσης των πολιτών ως προς τις δυνατότητες και τους περιορισμούς που επιφέρει η χρήση και διαχείριση τους. Είναι χαρακτηριστικό άλλωστε το γεγονός ότι συγκρίνουν αυτή την αναγκαιότητα με τον τρόπο που

διαχειρίζεται κανείς μια ασθένεια, ζητώντας υποδείξεις από γιατρό ως προς την αντιμετώπιση της.

Επιπροσθέτως τα μέλη αναφέρονται στον κίνδυνο η χρήση των νέων πληροφορικών τεχνολογιών να καταστεί ένα μέσο κοινωνικού ελέγχου, στο πλαίσιο εξυπηρέτησης συγκεκριμένων εταιρειών, αλλά και στην προώθηση πολιτικών που αφορούν στην εργασία, στην ασφάλιση, στην υγεία, γνωρίζοντας ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ατόμων ως προς το DNA τους, αλλά και εν δυνάμει προβλήματα υγείας. Στη βάση αυτή, επιπλέον καταγράφουν εταιρείες όπως η Google, η οποία έχει δικαιώματα πρόσβασης στην επικοινωνία του κόσμου μέσω του gmail, η Amazon, η οποία μέσω των παραγγελιών γνωρίζει τις επιλογές βιβλίων που πραγματοποιεί κανείς, ακόμα και τις κάρτες των σουπερ-μάρκετ, όπου οι εταιρείες αυτές μπορούν να ελέγχουν τα προϊόντα κατανάλωσης και να διαμορφώνουν αντίστοιχα τις στρατηγικές τους.

Στο πλαίσιο αυτών των απαντήσεων των μελών διακρίνεται μία διαφωνία μεταξύ τους, καθώς το 2^ο μέλος υποστηρίζει ότι ο κίνδυνος αυτός δεν αποτελεί ενδεχόμενο, αλλά πραγματικότητα, αναφερόμενος συγκεκριμένα στο μέσο κοινωνικής δικτύωσης Facebook, το οποίο όπως υποστηρίζει λειτουργεί ήδη ως μέσο κοινωνικού ελέγχου, και χαρακτηριστικά αναφέρει *«το Facebook, θα ξέρει για μένα ποιος είμαι, που πάω, που ζω ...»*. Επιπλέον διακρίνει μια μεγάλη διαφοροποίηση σε σχέση με το νομικό πλαίσιο που διέπει τις παραδοσιακές τηλεπικοινωνίες, σύμφωνα με την οποία όποιος έχει άδεια παρόχου επικοινωνίας δεν έχει το δικαίωμα να κάνει άρση απορρήτου, παρά μόνο αν υφίσταται κακούργημα, ενώ το Facebook συνιστά από μόνο του άρση προσωπικών δεδομένων, χωρίς να διέπεται κανείς έλεγχος.

Τα υπόλοιπα μέλη όμως τελικά συμφωνούν με αυτή την αναφορά εξελίσσοντας τη συζήτηση για το πώς ένα τέτοιο μέσο λειτουργεί ελεγκτικά και κάνουν ιδιαίτερη μνεία ως προς τον τρόπο χρήσης τους από τους ανήλικους. Τα μέλη θεωρούν δηλαδή, ότι ειδικά οι ανήλικοι δεν έχουν καμία γνώση για το πώς να χειριστούν τέτοια μέσα, ότι δεν υπάρχει καμία δικλείδα ασφαλείας για αυτούς και ότι εκτίθενται σε σοβαρούς κινδύνους που μπορούν να καθορίσουν το μέλλον τους. Το 4^ο μέλος αναφέρει *«Δηλαδή, ας πούμε παράδειγμα, ότι όλα τα πιτσιρίκια πάνε και βάζουνε στο Facebook όλη τους την ζωή, τα πάντα για αυτά, και ας πούμε σε κάποια χρόνια που αυτοί θα θέλουν να έχουν μια προσωπική ζωή να κάνουνε κάτι, δεν θα μπορούν να κρυφτούν από πουθενά»*.

Σύμφωνα με αυτές τις απαντήσεις των μελών διακρίνεται με σαφήνεια ότι οι μορφές κοινωνικού ελέγχου επεκτείνονται μέσα από τη χρήση νέων πληροφορικών τεχνολογιών και των φαινομένων που γενικότερα αναπτύσσονται στην κοινωνία της πληροφορίας. Η χρήση νέων πληροφορικών τεχνολογιών ως συνέπεια της εξέλιξης των κοινωνικών δραστηριοτήτων διαμορφώνει κοινωνικές πρακτικές που εξασφαλίζουν ευκολότερη πρόσβαση στην πληροφορία, όχι μόνο πια για το κράτος, αλλά και για τον ιδιωτικό τομέα που δραστηριοποιείται στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών που αφορούν στην επικοινωνία. Τόσο αυτή η επέκταση όσο και η αδυναμία των θεσμικών φορέων να δημιουργήσουν ένα νομικό πλαίσιο το οποίο εξυπηρετεί τις ανάγκες της σύγχρονης κοινωνίας της πληροφορίας καλλιεργούν νέα πεδία συγκρούσεων με διαφορετικές μορφές άσκησης κοινωνικού ελέγχου, όπως αυτό της χρήσης του ελεύθερου λογισμικού, στο οποίο εμπλέκονται οι μεγάλες βιομηχανίες λογισμικού. Παραδείγματα χρήσης λογισμικών και υπηρεσιών, όπως το Facebook, σύμφωνα με το πλαίσιο που τίθεται από τις απαντήσεις των μελών της HELLUG, πέραν και της εμπλοκής του ιδιωτικού τομέα, ενισχύουν επίσης και τη θέση του Foucault (1987), ότι πλέον «το άτομο που καθυποβάλλεται σε ένα πεδίο ορατότητας, και που το ξέρει, επωμίζεται το ίδιο τους καταναγκασμούς της εξουσίας· τους προσαρμόζει αυθόρμητα στον εαυτό του δέχεται μέσα του τη σχέση εξουσίας όπου παίζει ταυτόχρονα και τους δύο ρόλους· γίνεται η βάση της ίδιας της καθυπόταξης» και με αυτόν τον τρόπο οι μορφές κοινωνικού ελέγχου επεκτείνονται ακόμα περισσότερο. Ενδεικτική είναι και η θέση του Julian Assange²⁶, ιδρυτή του WikiLeaks, ο οποίος σε συνέντευξη του στο CNN, αναφέρεται κατηγορηματικά στο πώς οι νέες τεχνολογίες μπορούν να αποτελούν κίνδυνο για τα δημοκρατικά δικαιώματα των πολιτών, καθώς πλήθος μεγάλων επιχειρήσεων προσπαθεί να χρησιμοποιήσει το διαδίκτυο ως σύστημα παρακολούθησης.

Το σημαντικό ζήτημα λοιπόν το οποίο ανακύπτει από τις συγκεκριμένες απαντήσεις είναι πώς διαχειρίζονται οι πληροφορίες μέσα από τη χρήση πληροφορικών τεχνολογιών και ποιος έχει τον έλεγχο αυτών των πληροφοριών. Η επέκταση της διαχείρισης από το πεδίο άσκησης εξουσίας του κράτους στον ιδιωτικό τομέα θέτει υπό διαπραγμάτευση τους τρόπους άσκησης και εφαρμογής πολιτικών που διατρέχουν οριζόντια τις δραστηριότητες του κοινωνικού βίου και βεβαίως επεκτείνονται στον προσδιορισμό συμπεριφορών ως παρεκκλιουσών ή μη.

²⁶ Για περισσότερες πληροφορίες για τον Julian Assange βλέπε: http://en.wikipedia.org/wiki/Julian_Assange

Επεκτείνοντας ακόμα περισσότερο αυτή τη θεώρηση, σύμφωνα με το σκοπό της παρούσας έρευνας και με τις απαντήσεις των μελών, όπου χαρακτηριστικά το 1^ο μέλος αναφέρει «Σε όλα αυτά, το θέμα με την πατέντα ήταν που μας άνοιξε τα μάτια, ότι σαν σύλλογος εμείς είμαστε σε θέση να αντιδρούμε πιο έγκαιρα και με περισσότερη γνώση από πριν ας πούμε για οτιδήποτε, για το οποίο τέτοιο γεγονός, σαν τις πατέντες», γίνεται κατανοητό ότι ο κοινωνικός έλεγχος ασκείται πλέον, όπως ανέφερε και η Λαμπροπούλου (2001), με πολύ πιο εκλεπτυσμένες μορφές, με αποτέλεσμα ο προσδιορισμός μιας συμπεριφοράς ως παρεκκλίνουσας ή μη να γίνεται ακόμα πιο δυσδιάκριτος. Η προσπάθεια της κατοχύρωσης των πατεντών λογισμικού προσδιορίζεται από τα μέλη του HELLUG ως μια τέτοια εκλεπτυσμένη ενέργεια αύξησης του κοινωνικού ελέγχου, η οποία αποτέλεσε και το εφιαλτήριο περεταίρω εγρήγορσης του Συλλόγου σε ζητήματα που προάγουν τέτοιες μορφές, ώστε τα μέλη του κινήματος να μπορούν να αντιμετωπίσουν τον κίνδυνο στιγματισμού τους πιο αποτελεσματικά στο μέλλον.

Κατηγορία Ανάλυσης	Ο ρόλος των νέων τεχνολογιών και η χρήση τους ως μέσα κοινωνικού ελέγχου
M2:	Το θέμα είναι ότι υπάρχουν πάρα πολλά τέτοια τεχνικά ζητήματα που επηρεάζουν την ζωή μας και ας πούμε
M1:	Μα αυτό λέω και εγώ.
M2:	Πολλές φορές ο κόσμος αντιδράει αρνητικά ή αντιδράει πώς να το πιο δογματικά σε κάποια τεχνολογικά θέματα όπως όλα αυτά τα πανό που λένε να φύγουν οι κεραίες και λοιπά. Επειδή ακριβώς δεν ξέρουνε. Κάποιος που να ξέρει, να τους λέει, όπως και οι γιατροί. Όπως καλό θα ήταν βεβαίως να υπήρχε και από τους γιατρούς μια αντίστοιχη οργάνωση, να μας λέει ποια τελικά είναι τα καλά και ποια φάρμακα απλά τα πληρώνουμε, ενώ θα μπορούσαμε απλά να κάνουμε την δουλειά μας με, ξέρω εγώ, με ένα τσάι του βουνού.
M1:	Πάλι το ίδιο θέμα. Πάλι το ίδιο θέμα
M2:	Γιατί εμείς αν εμείς με ένα τσάι του βουνού θα γίνουμε καλά ή πρέπει να πάρουμε το τάδε φάρμακο. Γιατί κάποιες εταιρείες στον κόσμο της ιατρικής προωθούν τα συγκεκριμένα φάρμακα και θέλουν ο κόσμος να ξέρει ότι αυτό το φάρμακο γιατρεύει ας πούμε το κρυολόγημα.
M3:	Εντάξει τώρα ανάλογα τι έχεις, δεν είναι...
M2:	Προσπαθούμε να φέρουμε ένα παράδειγμα για το λογισμικό αντίστοιχα, και αντίστοιχα και εμείς σαν επαγγελματίες θέλουμε...
M3:	Αλλά επί της ουσίας τα φάρμακα έχουνε μια συγκεκριμένη ουσία μέσα, πχ ξέρω γω, τώρα αν θα πάρεις depon ή ασπιρίνη ή ponstan ή αυτό, όλα ξέρω έχουνε παρακεταμόλη πως την λένε μέσα. Τώρα αν το ένα την έχει στα 500ml και το άλλο την έχει στα 450 και το άλλο στα 100 τώρα αυτό είναι κάτι που θα σου πει ο γιατρός το τι δοσολογία θα πάρεις και τι φάρμακο θα πάρεις αλλά....
M2:	Ναι τέλος πάντων, το θέμα είναι ότι δεν ξέρουμε και πρέπει κάποιος με καλή θέληση όμως να μας ευαισθητοποιήσει και να μας ενημερώσει. Έτσι και για το λογισμικό.
M2:	και το φαρμακείο δεν έχει ας πούμε depon, ponstan, panadol, έχει χαπάκια στα βάζει σε τέτοιο σου κολλάει και την ετικέτα, είναι παρακεταμόλη πάρτην. Τώρα αν την έχει πάρει από την Κλάξον ή αν την έχει πάρει από... οποιαδήποτε άλλη φαρμακευτική δεν το.. δεν αφορά ούτε τον ασθενή ούτε τον γιατρό ούτε τον φαρμακοποιό. Αυτό έπρεπε να συμβαίνει και με το λογισμικό.

Κατηγορία Ανάλυσης	Ο ρόλος των νέων τεχνολογιών και η χρήση τους ως μέσα κοινωνικού ελέγχου
Τι ζητήματα θεωρείτε ότι προκύπτουν δηλαδή όταν χρησιμοποιούνται λογισμικά τύπου Microsoft;	
M2:	Γιατί αν Όταν χρησιμοποιείται το λογισμικό πρόγραμμα ... Δεν είναι απλά για έναν προσομοιωτή γραφομηχανής. Το πρώτο είναι ένας προσομοιωτής γραφομηχανής γράφουμε κάποια πράγματα σε κάποιο πληκτρολόγιο παίρνουμε

	<p>μια σελίδα A4 στο τέλος και τελείωσε. Δεν μπορεί να μας κάνει ..., να μας αλλάξει την ζωή αλλά υπάρχουν... σιγά σιγά το λογισμικό αρχίζει και μπαίνει πάρα πολύ στην ζωή μας, παράδειγμα το facebook, παράδειγμα το internet που είναι δικτύωση ανάμεσα σε όλους τους ανθρώπους και αποτελεί το μέσο ανάμεσα..., μέσα από το οποίο ή δουλεύουν ή εργάζονται ή επικοινωνούν οι άνθρωποι. Επομένως, αυτό το μέσον, ο τρόπος δηλαδή που μπορεί να μιλάει, είναι σαν να μου απαγορεύει κάποιος να συναντάω ανθρώπους, αντίστοιχα.</p>
Γιατί;	
M2:	<p>Γιατί θα μου πει ότι για να φτάσω εγώ στο σπίτι του Αντόνη πρέπει να περάσω έναν δρόμο που πρέπει να έχω συγκεκριμένη μάρκα αυτοκίνητο για να πάω στο σπίτι του Αντόνη. Αν εγώ λοιπόν δεν θέλω να αγοράσω το τάδε αυτοκίνητο δεν μπορώ να δω τον Αντόνη. Που είναι άνθρωπος, δηλαδή υπάρχει ΑΝΘΡΩΠΟΣ, άνθρωπος και στη μέση υπάρχει μηχανήμα. Πρέπει το μηχανήμα να είναι τόσο ουδέτερο μου να μη στερεί τις ελευθερίες του ανθρώπου.</p>
M3:	και από βλακεία στην αρχή γίνεται το εμπόδιο αυτό
M1:	και γίνεται επειδή επιμένουμε να μη καταλαβαίνουμε να διαλέξουμε
M4:	Επιμένουμε σε αυτό ότι είναι θέμα, ότι δεν έχουμε ιδέα την στιγμή που χρειάζεται, δηλαδή δεν ξέρουμε έγκαιρα με λίγα λόγια οτιδήποτε ή στην βουλή ή κάπου αλλού τέλος πάντων να παίρνουν αποφάσεις.
M2:	και στην κοινωνία
M1:	ναι γιατί ο ΟΠΑΔ, αυτό το λάθος του ΟΠΑΔ έγινε έτσι από βλακεία, δεν είναι ότι το κάνανε επίτηδες.
M3:	Δεν πιστεύουμε ότι υπήρχε κεντρική στρατηγική ας πούμε να κλειδώσουμε τον κόσμο σε κάποιο πρότυπο
M4:	Όχι δεν είχανε ιδέα, απλώς σου λέει ας πούμε Microsoft, γιατί όποιος ξέρει κάτι, λίγο έστω από υπολογιστές, το ξέρει από αυτό το εύκολο μέσο. Επειδή η Microsoft έχει ένα ειδικό τρόπο ας πούμε marketing με πολλά λεφτά από πίσω και τα λοιπά.
M2:	ναι, ναι, ναι, ένα εύκολο μέσο.

Κατηγορία Ανάλυσης	Ο ρόλος των νέων τεχνολογιών και η χρήση τους ως μέσα κοινωνικού ελέγχου
M4:	Είναι αναγκαίο να κάνουμε όλα τα στοιχεία μας, ας πούμε, σε μια βάση δεδομένων ψηφιακά, να έχουμε όλες τις λεπτομέρειες κάπου σε ψηφιακή μορφή, ας πούμε. Αλλά έτσι δε θα τα έχουμε μόνο εμείς.
M1:	Σαφέστατα
M2:	Και δηλαδή ας πούμε τώρα και με το groom και αυτά έχουμε το Gmail, το περίφημο που το εκτιμούνε όλοι και ουσιαστικά το Google έχει τα e-mail μας.
M3:	Τα e-mail ναι
M4:	Όλη μας την επικοινωνία
M1:	Ναι βέβαια
M2:	Και έχει και τα άλλα από δω, έχει όλες μας τις αναζητήσεις, έχει όλα αυτά.
M1:	Ναι
M2:	Και τελικά έχουμε, ξέρουμε τα πάντα ας πούμε.
E: Θεωρείτε δηλαδή πώς μπορούν να ελέγξουν όλες τις δράσεις;	
M4:	ΕΕ ναι.
M1:	Μην ξεχνάς ότι πάλι αύριο, δεν είναι η σημερινή κατάσταση, αλλά αύριο, θα έχουμε από την τεχνολογία την ικανότητα, τη δυνατότητα να κάνουμε profile ας πούμε για το πώς θα γίνει ο άνθρωπος ας πούμε μεγάλος ας πούμε. Ένα παιδί, ένα μωρό ήδη θα ξέρουμε ότι έχει τέτοια χαρακτηριστικά, όχι μόνο το DNA, αλλά και περισσότερες λεπτομέρειες, ας πούμε τι αδυναμίες θα έχει στο μέλλον σε διάφορες παθήσεις, καρκίνο, καρδιά.
M2:	Όχι μόνο. Γιατί από την μια στιγμή στην άλλη ... Γιατί η ασφάλεια που όλοι θέλουμε για τον εαυτό τους ή για μια δουλειά ή για οτιδήποτε, ή η προστασία τέλος πάντων δε θα υπάρχει. Ξαφνικά οι εταιρίες αυτές θα έχουν το πάνω χέρι, θα ξέρουν πριν από σένα για σένα. Για παράδειγμα δεν θα του βάλουμε ασφάλεια γιατί οι δυνατότητες του, είναι πολύ δυνατές, ενώ ο κύριος από δω είναι καθαρός, αυτός ας πούμε, ας του δίνουμε τσάμπα την ασφάλεια. Γιατί δεν υπάρχει κίνδυνος, δεν θα χρειαστεί να πληρώσουμε.
M1:	Δηλαδή το όνομα ... θα αλλάξει από την μια στιγμή στην άλλη μόνο και μόνο με βάση μια τεχνολογία που δεν υπάρχει σήμερα.
M2:	Όχι εγώ λέω για μια τεχνολογία η οποία υπάρχει σήμερα. Το Facebook. Εγώ άμα ανοίξω το όνομα μου στο Facebook και δεν κάνω τίποτα, ούτε ένα κλικ και έρθουν όλοι αυτοί που με ξέρουν και συνδεθούν μαζί μου, ξαφνικά το Facebook ξέρει πάρα πολλά πράγματα για μένα. Γιατί θα αφήσουν πάνω στο Facebook τόσες πληροφορίες, που θα ξέρει το Facebook, θα ξέρει για μένα ποιος είμαι, που πάω, που ζω ...
M4:	Που βρίσκεσαι αυτή την στιγμή.
M2:	Ναι. Με ποιους ανθρώπους μ' αρέσει να κάνω παρέα με ποιους δεν μ' αρέσει

E: Θεωρείτε ότι είναι ένα μέσο ελέγχου;	
M3:	Ναι, όπως και η Amazon ξέρει τι βιβλία μπορεί να σου αρέσουν, τι διαβάζεις, λοιπόν..
M1:	Γι αυτό που έλεγε ο Αντώνης, ισχύει
M2:	Και ακόμη χειρότερα οι κάρτες που σου δίνουν στα σούπερ μάρκετ ξέρουν τι προϊόντα αγοράζεις, οπότε μπορούν να φτιάξουν το προφίλ σου από εκεί.
M1:	Βεβαίως, βεβαίως
M4:	Όταν συνδέονται αυτά, ας πούμε στα σούπερ μάρκετ, θα δίνουνε στοιχεία στο προφίλ του Facebook και τελείωσε, έκλεισε ο κύκλος.
M1:	Σε όλα αυτά, το θέμα με την πατέντα ήταν που μας άνοιξε τα μάτια, ότι σαν σύλλογος εμείς είμαστε σε θέση να αντιδρούμε πιο έγκαιρα και με περισσότερη γνώση από πριν ας πούμε για οτιδήποτε, για το οποίο τέτοιο γεγονός, σαν τις πατέντες. Και όντως το βλέπουμε να έχει μια συνέχεια σε διάφορα πράγματα που συμβαίνουν ή δεν συμβαίνουν ή που έπρεπε να συμβούν. Ή στο νομοσχέδιο, όπως τότε, ας πούμε ή για κάτι άλλο τέλος πάντων στο δημόσιο που δεν έχουνε οι υπάλληλοι τη γνώση, την ενημέρωση που πρέπει. Και εγώ παρόλο που έχω πάρει σύνταξη τώρα, ήταν πολύ πιο εύκολο για μένα να σκεφτώ αυτά τα θέματα ας πούμε για το σχολείο. Για αυτό και έχουμε πάει σε διάφορα σχολεία μέχρι τώρα να κάνουμε συζήτηση, τι είναι το λογισμικό, τι είναι η πατέντα. Και με λίγα λόγια πάλι, όπως μέσα στη βουλή ας πούμε, οι βουλευτές δεν έχουνε ιδέα, μέσα στο σχολείο ο δάσκαλος δεν έχει ιδέα. Και αφού δεν έχει ο δάσκαλος ιδέα, τι θα κάνουν τα παιδιά αύριο μεθαύριο, ούτε αυτά δεν θα έχουν ιδέα. Κατάλαβες, δηλαδή είναι πολλά πράγματα που δεν γίνονται..., πάρα πολύ δύσκολο να αγγίζεις όλα αυτά και να λες ας πούμε οκ, εμείς είμαστε σε θέση να τα αλλάξουμε, αλλά δεν είναι τόσο εύκολο. Δηλαδή..... The best kept secrets are kept very- very secretly.
M4:	Δηλαδή, ας πούμε παράδειγμα, ότι όλα τα πιτσιρικά πάνε και βάζουνε στο Facebook όλη τους την ζωή, τα πάντα για αυτά, και ας πούμε σε κάποια χρόνια που αυτοί θα θέλουν να έχουν μια προσωπική ζωή να κάνουνε κάτι, δεν θα μπορούν να κρυφτούν από πουθενά. Εμείς ευτυχώς ήμασταν λίγο μεγαλύτεροι και αυτά τα πράγματα μας ήρθαν όταν ήμασταν πιο ενήλικοι, πιο συνειδητοποιημένοι.
E: Πιστεύετε δηλαδή ότι τα παιδιά δεν μπορούν να διαχειριστούν τέτοια ζητήματα;	
M2:	Τώρα παιδιά τα οποία είναι στο δημοτικό πιστεύουν ότι μπορεί να σηκώνουν το κινητό ή μέσα από το κινητό όταν βάζουν το facebook ή το οτιδήποτε και να έχουνε μια επικοινωνία. Όμως ακουμπάνε σε κάποια υπηρεσία, σε όποιον τους το ζητήσει όλα τους τα δεδομένα και όλη τους την προσωπική ζωή. Δηλαδή αυτός ο άνθρωπος, αυτό το πιτσιρίκι που θα κάνει κάτι κακό στην ζωή του γιατί όλα τα παιδιά κάνουν αταξίες είναι δυνατόν μετά να μη μπορεί να κρυφτεί σε όλη του την ζωή για αυτά τα πράγματα που θα έχει κάνει στα παιδικά του χρόνια.
M1:	Μόνο, αν τα χειριστεί με προστασία.
M2:	Και να έχει ας πούμε μια περιεργή φωτογραφία που λείει ο λόγος, μια δήλωση.
M4:	Οτιδήποτε
M2:	Γιατί ας πούμε εγώ μπορεί να δείχνω τώρα πολύ σοβαρός και στα νιάτα μου ξέρω εγώ να ήμουν ροκάς και να πήγαινα να έσπαγα βιτρίνες ας πούμε ...
M1:	Μόνο με προστασία.
M2:	Αλλά και με την προϋπόθεση ότι μου έδωσε ο τρόπος που λειτουργούσε η κοινωνία, τότε μου έδωσε το δικαίωμα να μετανιώσω για κάποια λάθη, ας πούμε και να κάνω πίσω και να ενταχθώ κανονικά στην κοινωνία.
M4:	Ή για να το πούμε αλλιώς. Στις παραδοσιακές τηλεπικοινωνίες σε αυτούς που έχουνε άδεια παρόχου, απαγορεύεται να δημοσιοποιήσουνε οτιδήποτε έχει σχέση με τις τηλεφωνικές κλίσεις, ποιος πήρε πότε, γενικώς... Εκτός αν υπάρχει αξιόποινη πράξη, κακούργημα. Όχι πταίσμα κακούργημα, μόνο σε κακούργημα επιτρέπεται η άρση του απορρήτου. Αυτή την στιγμή το Facebook ουσιαστικά είναι μια άρση απορρήτου σε οτιδήποτε.
M3:	Ναι εντάξει που γίνεται με την συγκατάθεση, ότι και αν σημαίνει αυτό, αυτού που το ... Υποτίθεται ότι όταν σηκώνω το τηλέφωνο δεν έχω δώσει την συγκατάθεση μου για να...
M2:	Ακούει κάποιος.
M3:	Ενώ, στο Facebook είμαι Ομιλητής 10χρονών, αλλά το θέμα, αυτό είναι πολύ σημαντικό, υποτίθεται ότι έχω δώσει την συγκατάθεση μου. Τώρα πως την έχω δώσω όντας Ομιλητής 10χρονών είναι άλλο θέμα.
M4:	Και στη Google και στο Gmail λείει ότι τα στοιχεία σας μπορούμε να τα χρησιμοποιήσουμε όπως θέλουμε.
M1:	Αλλά όταν είσαι κάτω από, δεν ξέρω, 18 ή 21 ετών ανάλογα, ας πούμε ... δεν συγκρίνεις τι είναι νόμιμο, λες ναι, δεν κοιτάς αν κάτι που γράφεις ας πούμε αν είναι κάτω από το νόμο εννοώ.

5. Δράσεις του HELLUG

Η συγκεκριμένη κατηγορία ανάλυσης διαχωρίζεται σε τρεις υποκατηγορίες για τη βέλτιστη απόδοση των νοημάτων και των εννοιών που παρατίθενται από τα μέλη του HELLUG, οι οποίες αφορούν στις γενικότερες δράσεις του HELLUG που απευθύνονται στην κοινή γνώμη, σε δράσεις του Συλλόγου, όπου τα μέλη είχαν εμπλοκή στη νομοθετική διαδικασία και σε δράσεις που αφορούν στην ενημέρωση ελληνικών πολιτικών κομμάτων.

1^η Υποκατηγορία ανάλυσης: Δράσεις του Συλλόγου που απευθύνονται στην κοινή γνώμη

Στην παρούσα υποκατηγορία ανάλυσης διακρίνεται σε ποιες δράσεις έχουν προβεί τα μέλη του HELLUG ώστε να ενημερώσουν την ελληνική κοινή γνώμη για το Σύλλογο, τι πρεσβεύουν και τι υποστηρίζουν τα μέλη του, στο πλαίσιο της γενικότερης άγνοιας της κοινωνίας που διακρίνουν οι ίδιοι αναφορικά με τη χρήση των σύγχρονων πληροφορικών τεχνολογιών. Στη βάση αυτή αναφέρουν καταρχήν ενημερώσεις σε σχολεία που αφορούν στο λογισμικό, αλλά και πιο συγκεκριμένα στο ζήτημα των πατεντών λογισμικού, εκδηλώσεις και ενημερώσεις που διοργανώνει ο ίδιος ο Σύλλογος, και γενικότερα τη συμμετοχή του σε εκθέσεις, αλλά και πιο εξειδικευμένα σε εκθέσεις πληροφορικής. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το σημείο όπου το 4^ο μέλος αναφέρει ότι η λειτουργία που επιτελούσαν στο παρελθόν οι εκθέσεις έχει διαφοροποιηθεί πολύ σήμερα, καθώς πλέον δεν υπάρχει συμμετοχή του κόσμου. Το γεγονός αυτό αναδεικνύει ότι η διείσδυση των πληροφορικών τεχνολογιών στην κοινωνική ζωή είναι πολύ πιο ευρεία απ' ό,τι στο παρελθόν και ο κόσμος μπορεί να έχει μεγαλύτερη πρόσβαση στην πληροφορία που αφορά στη διαχείριση τους μέσα από την ίδια τη χρήση της τεχνολογίας. Η φτηνή παροχή και η ευρεία χρήση διαδικτύου από μεγάλο αριθμό ατόμων μεταβάλλει τις ανάγκες τους για τον τρόπο παροχής πληροφοριών, στρέφοντας τα σε πιο εξατομικευμένες δραστηριότητες και όχι στη συμμετοχή τους σε μία μαζική έκθεση, όπως στο συγκεκριμένο παράδειγμα.

Επιπλέον τα μέλη αναφέρουν ότι συμμετείχαν σε πολιτιστικά γεγονότα που διοργανώνει ο Δήμος Αθηναίων, έστηναν ενημερωτικά περίπτερα, μοίραζαν φυλλάδια και ενημέρωναν τον κόσμο στο δρόμο, όπως χαρακτηριστικά το 3^ο μέλος αναφέρει «είχαμε κάτσει στην Στουρνάρη και μοιράζαμε φυλλάδια». Ιδιαίτερης όμως σημασίας δράση, η οποία διαφοροποιεί το ρεπερτόριο δράσης του HELLUG και αναδεικνύει την υπόσταση του ως computerization movement, είναι ότι τα μέλη του,

πέραν των ενημερώσεων, εφάρμοζαν σε πρακτικό επίπεδο τις θέσεις τους, εγκαθιστώντας προγράμματα ελεύθερου λογισμικού στους υπολογιστές όσων επιθυμούσαν να καταλάβουν τις διαφορές με το ιδιόκτητο λογισμικό και τους βοηθούσαν στην κατανόηση της λειτουργία τους. Σύμφωνα με αυτή τη δράση των μελών του HELLUG, η οποία προάγει τις αξίες της συνεργασίας και της ελευθερίας διαχείρισης των πληροφορικών τεχνολογιών, ενισχύεται η θέση των Elliot & Kraemer (2008) ότι τα CMs συγκροτούνται στη βάση της προώθησης πληροφορικών τεχνολογιών και διακρίνονται από ένα ιδεολογικό όραμα και συγκεκριμένο αξιακό πλαίσιο.

Κατηγορία Ανάλυσης	Δράσεις του HELLUG
Υποκατηγορία ανάλυσης:	Δράσεις του Συλλόγου που απευθύνονται στην κοινή γνώμη
M1:	Για αυτό και έχουμε πάει σε διάφορα σχολεία μέχρι τώρα να κάνουμε συζήτηση, τι είναι το λογισμικό, τι είναι η πατέντα
M3:	ενημέρωση, εκδηλώσεις,
M2:	Γράφουμε ...
M4:	Πηγαίναμε σε εκθέσεις, δηλαδή ο HE. L.L.U.G. είχε περίπτερο, τότε που είχανε πολύ κόσμο οι εκθέσεις, γιατί τώρα δεν έχει νόημα δεν πάει κόσμος να επισκεφτεί τις εκθέσεις. Σε εκθέσεις πληροφορικής και λοιπά.
M2:	Καλά να αυτό, μας καλούν επιπλέον. Και μας βάζουν και δηλώνουμε
M3:	Προς τον κόσμο κάναμε διάφορες εκδηλώσεις όπως τις εκθέσεις που πηγαίναμε, όπως που είχαμε κάτσει στην Στουρνάρη και μοιράζαμε φυλλάδια κλπ και πιάναμε τον κόσμο και τον ευαισθητοποιούμε σε αυτό που κάνουμε ή και μόνο που πηγαίναμε στον κόσμο και βάζουμε άλλο λογισμικό στον υπολογιστή του για να μπορέσει να το δει και τους βοηθάμε να γνωρίσουν αυτό το πράγμα, προσπαθούμε να διαδώσουμε ας πούμε αυτό το πράγμα που κάνουμε να δείξουμε στον κόσμο τι είναι. Και αυτό είναι μέρος της λειτουργίας του συλλόγου και της παρέας.
M1:	Μια φορά ήταν ο Δήμος Αθηναίων, που διοργανώνει κάθε χρόνο, ένα γεγονός Athens Digital Week και εκεί μας κάλεσε και εμάς και όλοι οι άλλοι ήταν άπειροι διοργανωτές της διοργάνωσης. Και πήγαμε εκεί πέρα κάναμε παρουσίαση.
M3:	Είχαμε και περίπτερο
M4:	Κάναμε και περίπτερο, είχαμε τα φυλλάδια και αυτά και στα σχολεία έχουμε κάνει.

2^η Υποκατηγορία ανάλυσης: Δράσεις του Συλλόγου όπου τα μέλη του είχαν εμπλοκή σε νομοθετική διαδικασία

Από τη συγκεκριμένη υποκατηγορία ανάλυσης διακρίνεται ότι για τη συμμετοχή των μελών της HELLUG σε ενέργειες που αφορούν σε ελληνικές νομοθετικές διαδικασίες και για τον τρόπο δράσης τους σε τέτοια ζητήματα, έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο η συμμετοχή τους σε ένα συγκεκριμένο τεχνολογικό δίκτυο, το Ασύρματο

Μητροπολιτικό Δίκτυο Αθηνών²⁷. Όπως αναφέρουν τα μέλη το συγκεκριμένο δίκτυο, με το οποίο ο HELLUG είχε πολλά κοινά μέλη, είχε δημιουργήσει ένα ασύρματο ελεύθερο δίκτυο τηλεπικοινωνιών στην Αθήνα, το οποίο δεν ήταν νόμιμο, καθώς δεν υπήρχε στο ελληνικό δίκαιο σχετική νομοθεσία για το WiFi. Παρόλα αυτά τα μέλη του δικτύου συνέχιζαν τη δραστηριοποίησή τους, δεδομένης της άτυπης νομιμοποίησης που τους παρείχε το Υπουργείο Εσωτερικών μέσω της ΓΓΕΤ. Στο πλαίσιο αυτής της δραστηριοποίησης του δικτύου και ζητώντας τη συμμετοχή μελών του Δικτύου και του HELLUG σε επιτροπές διαβούλευσης της ΓΓΕΤ, βασίστηκε και η νομοθεσία που υιοθέτησε το ελληνικό κράτος, προσαρμοζόμενο στις διεθνείς πρακτικές για το ασύρματο δίκτυο. Τα μέλη θεωρούν τη συμμετοχή τους αυτή στις συγκεκριμένες διαδικασίες ως «*ιδιαίτερες νομικές κατακτήσεις*», και μάλιστα θέτουν ότι μια τέτοιου τύπου συμμετοχή συνιστά μια βοηθητική παράμετρο για τη διαμόρφωση ενός Συλλόγου.

Από τη μία πλευρά λοιπόν διακρίνεται ότι η συγκεκριμένη διαδικασία νοηματοδοτήθηκε ως επιτυχία από τα μέλη του HELLUG και παράλληλα νοηματοδοτείται ως σημαντικός ο ρόλος που μπορεί να διαδραματίσει η εμπλοκή σε μια νομοθετική διαδικασία ως προς την παραγωγή νοημάτων για τον προσδιορισμό της κοινωνικής πραγματικότητας μιας κοινωνικής ομάδας. Τα μέλη του HELLUG, δηλαδή, διαφαίνεται ότι αξιοποιούν τη συγκεκριμένη εμπειρία για να προσδιορίσουν τις διαδικασίες διαμόρφωσης τους και εν τέλει την ταυτότητά τους. Από την άλλη πλευρά, σύμφωνα και με τις απαντήσεις των μελών «*Έπρεπε να ενσωματωθεί, υπήρχε Ευρωπαϊκή οδηγία*», διακρίνεται ότι το ρυθμιστικό πλαίσιο που αφορά στα φαινόμενα της κοινωνίας της πληροφορίας είναι ιδιαίτερα περίπλοκο και πλέον αποτελεί προϊόν διεθνών και ευρωπαϊκών συμβάσεων.

Επιπροσθέτως μέσω της διαδικασίας που περιέγραψαν τα μέλη, διακρίνεται ότι ο ορισμός μιας πράξης ως παρεκκλίνουσας είναι αποτέλεσμα μιας κοινωνικής αλληλεπίδρασης μεταξύ των φορέων κοινωνικού ελέγχου και λοιπών εμπλεκόμενων δρώντων και στην επίσημη αντίδραση των φορέων για την εκάστοτε πράξη, καθώς αν το Υπουργείο Εσωτερικών δε συναινούσε για τις δραστηριότητες του Δικτύου, τα

²⁷ Το Ασύρματο Μητροπολιτικό Δίκτυο Αθηνών είναι μία μη κερδοσκοπική ασύρματη κοινότητα που έχει σκοπό την ανάπτυξη, χρήση και προώθηση ασύρματου ευρυζωνικού δικτύου στην ευρύτερη περιοχή των Αθηνών. Το ασύρματο δίκτυο υλοποιείται με τεχνολογία IEEE802.11a/b/n, χρησιμοποιώντας εξοπλισμό από πληθώρα κατασκευαστών, με δυναμικά πρωτόκολλα δρομολόγησης, σε ένα πλήθος υλοποιήσεων - διαρθρώσεων. Για την υλοποίηση των υπηρεσιών, χρησιμοποιεί ένα πλήθος από λειτουργικά συστήματα, με προτίμηση στο ελεύθερο λογισμικό το οποίο βοηθά να επιτευχθεί η επιθυμητή σταθερότητα και ευελιξία. (<http://www.awmn.gr/>).

μέλη του θα είχαν συνέπειες, εφόσον μέχρι τότε η νομοθεσία δεν επέτρεπε τις εκπομπές με ασύρματο δίκτυο. Γίνεται κατανοητό λοιπόν μέσα από αυτό το παράδειγμα, όπως καταγράφει και ο Πανούσης (1987) για τη λειτουργία του δικαίου, ότι το δίκαιο αποτελεί βασικό παράγοντα επιρροής της νοηματοδότησης της κοινωνικής πραγματικότητας, από τη στιγμή που αποδίδει χαρακτηρισμούς στις εκάστοτε συμπεριφορές και ανάλογα αυτοί οι χαρακτηρισμοί υιοθετούνται ως κυρίαρχα νοήματα από το κοινωνικό σύνολο.

Σε δεύτερη ενότητα απαντήσεων τα μέλη του HELLUG, στο πλαίσιο των δράσεων τους και στους τρόπους προσέγγισης βουλευτών ή κυβερνήσεων, αναφέρουν μία ακόμα εμπειρία τους στην οποία εμπλέκονται σε διαδικασία νομοθετικής ρύθμισης. Η συγκεκριμένη εμπειρία τους αφορά στη σύναψη σύμβασης με την εταιρεία Microsoft για την παροχή εξοπλισμού από την εταιρεία επί πρωθυπουργίας Καραμανλή το 2008. Περιγράφοντας τη διαδικασία, και επιθυμώντας να εκφράσουν τις αντιρρήσεις τους ως προς το νομοσχέδιο που τότε είχε προταθεί, τα μέλη αναφέρουν ότι κατέγραψαν συγκεκριμένο αριθμό ερωτήσεων τις οποίες ήθελαν να καταθέσουν στην κυβέρνηση. Ωστόσο όπως αναφέρουν η πρόσβαση στη Βουλή δεν πραγματοποιήθηκε άμεσα, αλλά χρειάστηκε η παρέμβαση γνωστών ως προς την ενημέρωση τους για τη διαδικασία, καθώς σύμφωνα με το 2^ο μέλος *«Έπρεπε να πάρουμε μερικά τηλέφωνα γνωστούς για να μάθουμε τη διαδικασία, πως θα μπει κάποιος στην Βουλή και που θα τις αφήσει και μετά έπρεπε να τις βγάλουμε σε πενήντα κόπιες να τις πάμε στον Κουκόπουλο, ο Κουκόπουλος τις είχε διανεμίει. Οπότε τις πήγα στον Κουκόπουλο και ο Κουκόπουλος την άλλη μέρα τις πήγε στην Βουλή και τις άφησε και έτσι ας πούμε οι Βουλευτές, κάποιιοι όντως κατέθεσαν τις ερωτήσεις στην κυβέρνηση»*. Η συμμετοχή του HELLUG και η κατάθεση των απόψεων του στη νομοπαρασκευαστική επιτροπή επήλθε μετά την κατάθεση των ερωτήσεων στη Βουλή, καθώς κινητοποιήσαν το ενδιαφέρον των βουλευτών που τις κατέθεσαν. Στο πλαίσιο αυτής της συζήτησης το 1^ο μέλος έδωσε στη συντονίστρια ένα κείμενο το οποίο μοίραζαν τότε τα μέλη του HELLUG στον κόσμο στην κεντρική πλατεία Συντάγματος στην Αθήνα ενάντια στο νομοσχέδιο.

Όπως επισήμανε και το 3^ο μέλος η ύπαρξη Συλλόγου, ως νομικό πρόσωπο, έδωσε την ευκαιρία στα μέλη να μπορέσουν να μεταφέρουν τις απόψεις τους στη Βουλή, αναδεικνύοντας ότι ως μια έκφραση του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού στην Ελλάδα, στόχευσε με το σύνολο των δράσεων του τη διεύρυνση της συμμετοχής στη δημόσια πολιτική, επιβεβαιώνοντας τη θέση του Tilly (2007) για το ρόλο που

καλούνται να επιτελέσουν τα νέα κοινωνικά κινήματα. Άλλωστε ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει ότι όλη αυτή η ενότητα απαντήσεων προέκυψε στη βάση αμφισβήτησης των πολιτικών ως προς τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων, καθώς κατά τη γνώμη τους χαρακτηρίζονται από άγνοια επί των θεμάτων που αποφασίζουν, αναδεικνύοντας εκ νέου τη διάσταση της αμφισβήτησης ενός νέου κοινωνικού κινήματος προς τους θεσμικούς φορείς και τα κατεστημένα πρότυπα άσκησης εξουσίας, τα οποία προασπίζονται συγκεκριμένα οικονομικά συμφέροντα, τα οποία δεν εξυπηρετούν το σύνολο των πολιτών. Η μελέτη των Μαυρίδη, Φωτακίδη & Σταμέλο (2012) του ΑΠΘ, για την αποτίμηση της χρήσης ελεύθερου λογισμικού/ανοιχτού κώδικα στο Δημόσιο Τομέα, με συγκεκριμένα το παράδειγμα της μετάβασης των λογισμικών των ΟΤΑ σε ελεύθερο/ανοιχτού κώδικα λογισμικό είναι ενδεικτική για τα πολλαπλά οφέλη που μπορεί να έχει το ελληνικό δημόσιο με αυτού του τύπου χρήση. Η μελέτη αφορά στην καταγραφή των λογισμικών σε 85 από τους 325 Δήμους της Ελλάδας, μετά τον Καλλικράτη, και στη δημιουργία βιώσιμων σεναρίων με την εγκατάσταση λογισμικού ΕΛ/ΛΑΚ. Στον παρακάτω πίνακα αποτυπώνεται η αντιστοίχιση των προγραμμάτων ιδιόκτητου λογισμικού με του ΕΛΛΑΚ και στα γραφήματα που ακολουθούν αποτυπώνεται το πλάνο του 1^{ου} σεναρίου που αφορά στην πλήρη μετάβαση σε ελεύθερο λογισμικό ως προς το κόστος εγκατάστασης λογισμικού ΕΛ/ΛΑΚ και ως προς την απόσβεση που θα αποφέρει σε βάθος τετραετίας.

Πίνακας 3: Αντιστοίχιση Ιδιόκτητου και ΕΛ/ΛΑΚ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΤΙΤΛΟΣ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ	WEB SITE	ΕΛΛΗΝΙΚΑ
Εφαρμογή Γραφείου	Open Office / Libre Office / Feng Office	http://el.openoffice.org/ http://www.fengoffice.com/	http://ellak.gr/index.php?option=com_openwiki&Itemid=103&id=ellak:feng_office
Ηλ. Πρωτόκολλο	ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΕΛΛΑΚ	http://ellak.gr	http://ellak.gr
Λειτουργικό Σύστημα	Linux	http://www.Linux.gr http://www.ubuntu.com/	http://ellak.gr/index.php?option=com_openwiki&Itemid=103&id=ellak:ubuntugrtrans
ERP	ADempiere	http://adempiere.sourceforge.net/	ΟΧΙ
Διαχείριση Ανθρώπινων Πόρων	OrangeHRM	http://www.orangehrm.com	http://ellak.gr/index.php?option=com_openwiki&Itemid=103&id=ellak:orangehrm

Πίνακας 6: Κόστος Λογισμικού – Σενάριο 1

ΤΙΤΛΟΣ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ	ΚΟΣΤΟΣ ΠΡΟ-ΜΗΘΕΙΑΣ	ΚΟΣΤΟΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ - ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΚΟΣΤΟΣ ΣΥ-ΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ
Open Office	0	2.000	0	2.000
UIT Services	0	12.000	5.000	17.000
Linux	0	11.000	5.000	16.000
ERP	0	15.000	5.000	20.000
OrangeHRM	0	15.000	5.000	20.000
ΣΥΝΟΛΟ	0	55.000	20.000	75.000

Πίνακας 7: Αποσβέσεις – Σενάριο 1

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΑΞΙΑ ΠΡΟΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗ	1ο έτος	2ο ετος	3ο έτος	4ο έτος
ΚΟΣΤΟΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ					
Open Office	0	0	0	0	0
UIT Services	0	0	0	0	0
Linux	0	0	0	0	0
ERP	0	0	0	0	0
OrangeHRM	0	0	0	0	0
ΚΟΣΤΟΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΠΟΙΗΣΗΣ					
Open Office	2.000	500	500	500	500
UIT Services	12.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Linux	11.000	2.750	2.750	2.750	2.750
ERP	15.000	3.750	3.750	3.750	3.750
OrangeHRM	15.000	3.750	3.750	3.750	3.750
ΚΟΣΤΟΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ					
Open Office	0	0	0	0	0
UIT Services	5.000	1.250	1.250	1.250	1.250
Linux	5.000	1.250	1.250	1.250	1.250
ERP	5.000	1.250	1.250	1.250	1.250
OrangeHRM	5.000	1.250	1.250	1.250	1.250
ΣΥΝΟΛΟ	75.000	18.750	18.750	18.750	18.750

Εξίσου χαρακτηριστικό είναι και το παράδειγμα του Συνήγορου του Καταναλωτή, ο οποίος με δελτίο τύπου το Δεκέμβριο του 2012²⁸ ανακοίνωσε ότι κάνοντας χρήση προγραμμάτων ελεύθερου λογισμικού και συγκεκριμένα του OpenOffice εξοικονομεί 670€ για κάθε υπάλληλο, ενώ παράλληλα υποστηρίζει ότι η δημοσιονομική ωφέλεια θα είναι πολύ μεγάλη για το ελληνικό κράτος, αν οι υπηρεσίες στο σύνολο τους μεταβούν σε αυτό το μοντέλο και ξεφύγουν από το μονοπωλιακό χαρακτήρα των ιδιόκτητων λογισμικών. Για να γίνει κατανοητή η

²⁸ <http://www.synigoroskatanaloti.gr/docs/press/2012-12-07.%CE%94%CE%A4-%CE%A7%CF%81%CE%AE%CF%83%CE%B7%20%CE%95%CE%9B%CE%9B%CE%91%CE%9A.pdf>.

τεράστια διαφορά ανάμεσα στα ποσά που αφορούν στη χρήση ελεύθερου λογισμικού και ιδιόκτητου στη συνέχεια παρατίθενται τα έσοδα της Microsoft σύμφωνα με τις ετήσιες εκθέσεις²⁹ της, τόσο για το 2008 όπου και κυρώθηκε η Συμφωνία με την ελληνική κυβέρνηση, όσο και για την τελευταία τριετία.

Summary of Results for Fiscal Years 2008, 2007, and 2006					
(In millions, except percentages)	2008	2007	2006	Percentage Change 2008 versus 2007	Percentage Change 2007 versus 2006
Revenue	\$60,42	\$51,12	\$44,282	18%	15%
Operating income	\$22,49	\$18,52	\$16,472	21%	12%
Diluted earnings per share	\$ 1.8	\$ 1.4	\$ 1.20	32%	18%

Summary of Results for Fiscal Years 2013, 2012, and 2011					
(In millions, except percentages)	2013	2012	2011	Percentage Change 2013 Versus 2012	Percentage Change 2012 Versus 2011
Revenue	\$ 77,849	\$ 73,723	\$ 69,943	6%	5%
Operating income	\$ 26,764	\$ 21,763	\$ 27,161	23%	(20)%
Diluted earnings per share	\$ 2.58	\$ 2.00	\$ 2.69	29%	

Πέραν των παραπάνω στοιχείων, όμως πολύ ενδιαφέρον έχει και η αντιμετώπιση των MME προς το συμμετέχον μέλος της HELLUG στη νομοπαρασκευαστική επιτροπή, τα οποία άρχισαν να το προσεγγίζουν για να δώσει τηλεφωνικές ή ραδιοφωνικές συνεντεύξεις, καθώς όπως αναφέρει το 2^ο μέλος, «οπότε εγώ χωρίς να κάνω τίποτα άρχισαν να μου ζητάνε συνεντεύξεις και συνεντεύξεις». Διακρίνεται, δηλαδή, ότι η συμμετοχή του Συλλόγου σε μια νομοπαρασκευαστική επιτροπή κινητοποίησε το ενδιαφέρον των μέσων μαζικής ενημέρωσης, τα οποία άρχισαν να προβάλλουν τις απόψεις του HELLUG στο ευρύ κοινό. Από όλη αυτή τη διαδικασία, γίνεται κατανοητό, ότι παρόλο που δεν ήταν ο στόχος του Συλλόγου αυτός, η πρόσκληση του στην επιτροπή επί της ουσίας λειτούργησε κατά έναν τρόπο για τα MME νομιμοποιητικά ως προς την παρουσία και τη δράση του στον ελληνικό χώρο. Παράλληλα η συμμετοχή αυτή επέφερε τη

²⁹ <http://www.microsoft.com/investor/annualreports/default.aspx>

δυνατότητα στα μέλη του HELLUG να μπορούν να προσεγγίζουν τα MME και να εκφράσουν τα αιτήματά τους.

Επιπλέον τα μέλη αναφέρουν ότι όλη αυτή η δραστηριοποίηση τους ενάντια στο νομοσχέδιο, το οποίο εν τέλει ψηφίστηκε από το ελληνικό κοινοβούλιο³⁰, αναρτήθηκε στα websites και κοινοποιούνταν με email lists. Είναι ενδεικτικό ότι κατά την αναφορά αυτών των δράσεων το 1^ο μέλος επεμβαίνει, λέγοντας «*Μα τι έγινε στην Αίγυπτο τώρα τελευταία, όλα αυτά δηλαδή είχαν οργανωθεί από το μηδέν μέχρι το τόσο αυτό, μέσα από την τεχνολογία;*», αναδεικνύοντας τόσο τον καθοριστικό ρόλο της τεχνολογίας ακόμα και στο πλαίσιο κοινωνικών δράσεων, όπως συνέβη το 2011 στην Αίγυπτο, αλλά και φέροντας το υπολανθάνον νόημα σύγκρισης της αντίδρασης των Αιγύπτων με τις αντιδράσεις του HELLUG ενάντια στην προνομιακή μεταχείριση του κράτους ως προς το ιδιόκτητο λογισμικό.

Κατηγορία Ανάλυσης	Δράσεις του HELLUG
Υποκατηγορία ανάλυσης:	Δράσεις του Συλλόγου που τα μέλη του είχαν εμπλοκή στη νομοθετική διαδικασία
M2:	Παλιότερα συγκεντρωνόμασταν και με το AWMN. Είχαμε πάρα πολλά κοινά μέλη.
M4:	Ναι αλλά τέλος πάντων είχαμε φτιάξει ένα δίκτυο τηλεπικοινωνιών ελεύθερο, ασύρματο πάνω από όλη την Αθήνα, με τα δικά μας τηλέφωνα, με τις δικές μας επικοινωνίες, δεν χρειαζόμασταν internet να αγοράζουμε από ... ή δεν χρειάζονταν να έχεις γείτονα...
M3:	Είχαμε και κάποιες ιδιαίτερες νομικές κατακτήσεις, καταρχήν όταν ξεκίνησε το Wi Fi, όντα ξεκίνησε το WML, το Wi Fi δεν ήταν νόμιμο γιατί δεν είχε ενσωματωθεί η νομοθεσία και ήταν μια γκριζα περιοχή συχνοτήτων. Έπρεπε να ενσωματωθεί, υπήρχε Ευρωπαϊκή οδηγία, επομένως δεν ήταν κάτι παράνομο αλλά όταν ξεκίνησε το AWMN δεν ήταν ελεύθερο, ελεύθερη εκπομπή σε αυτές τις συχνότητες και σε συνεργασία όμως με το Υπουργείο Εσωτερικών που είναι το αρμόδιο, ξεκίνησαν οι ερασιτέχνες να το κάνουν αυτό το πράγμα. Οι ερασιτέχνες καθιερώθηκαν και επομένως όταν νομιμοποιήθηκε αυτό τους περιέλαβε και αυτό που είχαν ξεκινήσει ας πούμε, το θεσμοθέτησε.
M4:	Ναι, αλλά αυτό που κατάφεραν ήταν ότι ήταν σε συνεννόηση, δηλαδή αυτοί που ουσιαστικά εκτέμπααν σε μια μη νόμιμη πάντα ήταν σε συνεννόηση με την ΓΓΕΤ. Κάνανε συγκεκριμένα πειράματα, δεν κάνανε κάτι φοβερό λοιπόν και ήταν σε μια συνεννόηση και πάνω σε αυτό το παράδειγμα αυτών των ανθρώπων βασίστηκε και η επόμενη νομοθεσία, η οποία ενσωμάτωσε την .. τις διεθνείς πρακτικές στο ελληνικό δίκαιο για αυτούς. Λοιπόν είχαμε δηλαδή αυτό το πράγμα και καταφέραμε ας πούμε εκείνη την εποχή που υπήρχανε ζητήματα ανοιχτά να μιλάμε και να .. τέλος πάντων να λέμε την γνώμη μας για το πώς θα ήταν οι επόμενοι νόμοι. Είχαμε κάποιες επιτροπές διαβούλευσης κάποιες κλειστές ομάδες εργασίας, στις οποίες το κράτος μέσω της ΓΓΕΤ ήθελε να έχει εκπροσώπους από διάφορες πλευρές και είχε και τις εταιρίες, είχε τους παρόχους τηλεπικοινωνιών και είχε και τους συλλόγους, τους δυο τρεις συλλόγους το HE.L.L.U.G. και το AWMN ας πούμε τότε και ρωτούσε την γνώμη μας για το τι να κάνουμε με τις τηλεπικοινωνίες για την επόμενη μέρα και λοιπά. Και αυτό ήταν μια καλή περίπτωση στην οποία αυτοί οι σύλλογοι διαμορφώνονται.
M1:	Μια φορά πήγε ο Αντώνης στη Βουλή μέσα. Είχαν λόγο δύο άνθρωποι που είχαν υπόψη τους τι θα πει ελεύθερο λογισμικό. Είχαν λόγο μέσω της επιτροπής,
M2:	Εσύ λες για το νόμο για την Microsoft τώρα.
M3:	Είχε γίνει συζήτηση μέσα στην βουλή.
M4:	Ένα καλό παράδειγμα. Ο νόμος για την Microsoft, είχε υπογράψει η Ελληνική Κυβέρνηση μια σύμβαση με την Microsoft.

³⁰ Το κείμενο του συγκεκριμένου νόμου, η αιτιολογική και επιστημονική έκθεση που τον συνοδεύει καθώς και το κείμενο εναντίωσης του HELLUG αναλύονται σε επόμενο κεφάλαιο.

M2:	Αυτή όταν διέρρευσε τελικά, τη διάβασαν πέντε άτομα και είπε ένας να τι λείει, ο άλλος να τι λείει εκεί, ξέρεις να το διαβάσουν δέκα άτομα να βρουν δέκα σημεία, είναι πάρα πολύ καλό, οπότε μετά... Πώς μας κάλεσε η βουλή; Επειδή ζητήσαμε να κάνουμε εκείνες τις ερωτήσεις.
M1:	Ναι κάτι τέτοιο.
M4:	Υπήρχε σε μια επιτροπή της Βουλής, θέλανε να εξετάσουν την συμφωνία.
M1:	Ευτυχώς εκεί επειδή είχαμε πάρει χαμπάρι ότι επειδή δεν έχουσε ιδέα... καλό θα ήταν να μάθουμε
M2:	Είναι τυπική διαδικασία, ότι όταν γίνεται το νομοσχέδιο πρώτα συζητείται σε μια επιτροπή της Βουλής στην οποία συμμετέχουν περίπου πενήντα βουλευτές και μετά, αφού το εγκρίνουν στην επιτροπή, μετά πάει στην ολομέλεια. Οπότε εμείς γράψαμε δέκα, γράψαμε ερωτήσεις προς την κυβέρνηση, δηλαδή είπαμε στους Βουλευτές, σας παρακαλούμε να κάνετε στην κυβέρνηση τις εξής ερωτήσεις, πρώτον αυτό, δύο τρία τέσσερα, δέκα. Αυτές τις ερωτήσεις τις είχα γράψει εγώ νομίζω, και κυρίως εγώ και με είχανε βοηθήσει και κάποιοι άλλοι και μετά, ήταν ιστορία. Έπρεπε να πάρουμε μερικά τηλέφωνα γνωστούς για να μάθουμε τη διαδικασία, πως θα μπει κάποιος στην Βουλή και που θα τις αφήσει και μετά έπρεπε να τις βγάλουμε σε πενήντα κόπιες να τις πάμε στον Κουκόπουλο, ο Κουκόπουλος τις είχε διανεμίει. Οπότε τις πήγα στον Κουκόπουλο και ο Κουκόπουλος την άλλη μέρα τις πήγε στην Βουλή και τις άφησε και έτσι ας πούμε οι Βουλευτές, κάποιοι όντως κατέθεσαν τις ερωτήσεις στην κυβέρνηση και αποφάσισε η επιτροπή αυτή των πενήντα Βουλευτών να φωνάζει τον HE. L.L.U.G. για να καταθέσει ο HE. L.L.U.G. την άποψη του ... Κάλεσε τον HE. L.L.U.G. και τον Βασιλάκο.
M1:	Ενώ εσύ που πήγες δεν είχες την άδεια...
M2:	Εγώ δεν είχα δικαίωμα ομιλίας, γιατί εγώ δεν... Εγώ φορούσα το καπέλο του FFPI τότε, ότι είμαστε ένας διεθνής οργανισμός που διαμαρτύρεται και ένας Ελληνικός Οργανισμός
M1:	Και επειδή δεν ήταν Ελληνική η οργάνωση δεν επιτρέπεται ...
M3:	Λες και η Microsoft που βγήκε να πει την άποψη της ήταν Ελληνική Εταιρεία.
M4:	Όχι, έχει υπόσταση στην Ελλάδα σαν νομικό πρόσωπο ίσως για αυτό πέρασε, θα μπορούσες και εσύ να πεις ότι...
M1:	Το θέμα ήταν ότι είχαμε συνεργαστεί μεταξύ μας.
M2:	Αυτό ήταν εσωτερική απόφαση της επιτροπής, αποφασίζει ποιον θα καλέσει, κάλεσε τον HE.L.L.U.G. πήγε ο Κρανιδιώτης εκεί εκ' μέρους του HE.L.L.U.G. μίλησε και εντάξει μετά από την πλευρά των άλλων μίλησε ο Σέτας της Microsoft, ο Σέτας της Microsoft;
M3:	Καλά το πες.
M2:	Οπότε δεν ξέρω αν απαντάει στην ερώτηση σου για το πώς σε αυτές τις περιπτώσεις ενυποστηρίξαμε κάποιους Βουλευτές. Παράλληλα, πρόσεξε τώρα τι έγινε, γιατί είναι πολύ ενδιαφέρον εμένα άρχισε να μου χτυπάει το τηλέφωνο και να λείει σας θέλουμε για μια τηλεφωνική συνέντευξη στο ραδιόφωνο σε μισή ώρα, τι γινότανε στο μεταξύ. Αυτό πρέπει να το έχει κανονίσει από την Θεσσαλονίκη ο Αστέρης Μασούρας. Είναι κάποιοι γνωστοί ας πούμε στην κοινότητα οι οποίοι τα μαθαίνουν, γιατί όλα αυτά ξέρεις κυκλοφορούν με e-mail στις λίστες, δημοσιεύονται στα web sites το τι κάνουμε και λοιπά
M1:	Μα τι έγινε στην Αίγυπτο τώρα τελευταία, όλα αυτά δηλαδή είχαν οργανωθεί από το μηδέν μέχρι το τόσο αυτό, μέσα από την τεχνολογία,
M2:	Οπότε αυτός είχε κάποιους γνωστούς δημοσιογράφους και φαίνεται τους πήρε ένα τηλέφωνο ή ενδιαφέρθηκαν ή μπορεί οι ίδιοι οι δημοσιογράφοι να ενδιαφέρθηκαν και να ήξεραν κάποιον από την κοινότητα και να τους είπε αυτός πάρτε τον Αντώνη και να τους έδωσε το τηλέφωνο, οπότε εγώ χωρίς να κάνω τίποτα άρχισαν να μου ζητάνε συνεντεύξεις και συνεντεύξεις, μια φορά μίλησα στο ραδιόφωνο. Οπότε και στο ραδιόφωνο ήμουνα μάλιστα με κάποιον από το υπουργείο Οικονομίας που μιλούσαμε μαζί,
M1:	Μπράβο να. Έτσι,
M4:	Δηλαδή έχουμε μάθει τέλος πάντων ή μαθαίνουμε σιγά-σιγά να έχουμε πρόσβαση και στο τύπο.
M3:	Ή κάποιος που ακούει αυτό το θέμα παραδείγματος χάρι και συμφωνεί ξαφνικά ανακαλύπτει ότι υπάρχει αντίλογος, ξαφνικά βρίσκει κάποιους ανθρώπους που είναι οργανωμένοι σε αυτό τον αντίλογο, δηλαδή που έχουσε την διαφορετική άποψη και δεν είναι δυο- τρεις ξεκάθαρτοι στο δρόμο. Έχουσε και ένα σύλλογο, έχουσε και κάποια υπόσταση, ξέρουσε και ποιος θα μιλήσει εκ' μέρους τους και αυτό είναι όσον αναφορά την επικοινωνία μας προς τα πάνω, προς τα ανώτερα στρώματα, κυβερνήσεις φορείς οργανωμένους κλπ

3^η Υποκατηγορία ανάλυσης: Ενημέρωση ελληνικών πολιτικών κομμάτων

Σε αυτήν τρίτη υποκατηγορία δράσεων τα μέλη αναφέρονται στους τρόπους με τους οποίους έχουν έρθει σε επαφή και έχουν ενημερώσει τα ελληνικά πολιτικά κόμματα. Είναι χαρακτηριστικό ότι παρόλο που η συγκεκριμένη δράση τίθεται στη συζήτηση από το 1^ο μέλος στην ερώτηση της συντονίστριας αν ο Σύλλογος ενημερώνει πολιτικά κόμματα, το 3^ο μέλος παρεμβαίνει άμεσα δηλώνοντας άρνηση αναφέροντας «Όχι!! Απλά παραβρεθήκαμε και μιλήσαμε με τους ανθρώπους». Ωστόσο από τις απαντήσεις των υπόλοιπων μελών, αλλά εντέλει και από τη δική του συμμετοχή στη συζήτηση, διακρίνεται ότι τα μέλη του HELLUG, ακόμα και οι ίδιοι οι μετέχοντες στη συζήτηση, έχουν προσκληθεί και έχουν συμμετάσχει σε ενημερώσεις ελληνικών πολιτικών κομμάτων, τα οποία είναι με τη σειρά που αναφέρθηκαν από τα μέλη, ο Συνασπισμός, ο ΛΑΟΣ, και το ΠΑΣΟΚ. Στο σημείο αυτό το 3^ο μέλος αναρωτιέται με ειρωνικό τρόπο «*Στη ΝΔ γιατί δεν πήγαμε?*».

Όπως αναφέρουν τα μέλη στις δράσεις τους αυτές ενημερώνουν τα κόμματα για το τι είναι το ελεύθερο λογισμικό πρακτικά, αλλά και για την ουσιαστική σημασία της χρήσης του, αν και όπως υποστηρίζουν «*δεν παίρνουν χαμπάρι τα κόμματα*», εκφράζοντας για ακόμα μία φορά την αμφισβήτηση τους στους φορείς άσκησης πολιτικής. Στην εξέλιξη της συζήτησης, όμως διακρίνεται ότι και το 2^ο μέλος δε γνωρίζει επακριβώς σε ποιες ενημερώσεις κομμάτων έχει συμμετάσχει ο Σύλλογος, αναφερόμενος μάλιστα σε μία λεκτική μάχη των μελών του Συλλόγου για τη συμμετοχή τους ή μη σε ενημερωτική εκδήλωση του ΛΑΟΣ. Στη βάση αυτής της συζήτησης το 1^ο και το 2^ο μέλος δηλώνουν ότι η λεκτική αυτή διαμάχη προκύπτει βάσει της πολιτικής ταυτότητας των μελών του Συλλόγου, τα οποία επί το πλείστον είναι αριστερά ή άκρα αριστερά. Βάσει αυτής τους της ταυτότητας, κάποια από τα μέλη δεν επιθυμούσαν να συμμετάσχει ο Σύλλογος σε μια ενημέρωση ακροδεξιού κόμματος, καθώς δεν αντιμετωπίζουν το ελεύθερο λογισμικό απλά ως μια τεχνολογία, αλλά ως μια φιλοσοφική στάση ζωής η οποία συνάδει με την ελευθερία και δε βρίσκει ανταπόκριση σε ένα ακροδεξιό ιδεολογικό και πολιτικό πλαίσιο. Μάλιστα το 2^ο μέλος επισημαίνει ότι αυτή η ταυτότητα μπορεί να γίνει κατανοητή δεδομένης και της επικείμενης συζήτησης «*όταν κάνεις συζητήσεις όπως σαν αυτή που έχουμε τώρα, οι πιθανότητες είναι να είμαστε αριστεροί*».

Από την άλλη πλευρά το 3^ο μέλος προσπαθεί να αποστασιοποιηθεί από αυτήν την τροπή της συζήτησης, στρέφοντας τη γενικότερα προς το ρόλο που καλείται να διαδραματίσει ο HELLUG, καθώς από τη στιγμή που υπερασπίζεται το δικαίωμα

της ελευθερίας του λόγου, δεν μπορεί να αποκλείσει κάποιον λόγω της πολιτικής του ταυτότητας. Σε αυτή του τη θέση συμφωνούν τα μέλη 1&2, καθώς υποστηρίζουν ότι δεν μπορούν να ενισχύουν με τη στάση τους το ζήτημα της άγνοιας επί της διαχείρισης των πληροφορικών τεχνολογιών. Μάλιστα το 1^ο μέλος χαρακτηριστικά αναφέρει «και αν είναι καμία φορά ένας ακροδεξιός που θέλει να μάθει, οκ, ας μάθει, και αυτός άνθρωπος είναι.», υποδηλώνοντας ωστόσο με αυτόν τον τρόπο την αρνητική στάση του απέναντι στην ιδεολογία της ακροδεξιάς. Το 4^ο μέλος από την αρχή της συζήτησης της συγκεκριμένης ενότητας δηλώνει τόσο με τις εκφράσεις του προσώπου του όσο και με τις κινήσεις του σώματος του, αφού μαζεύεται προς τα πίσω στο κάθισμα του, την αντίθεση του στη συγκεκριμένη δραστηριότητα του Συλλόγου και παρεμβαίνει ελάχιστα, δηλώνοντας συγκεκριμένες πληροφορίες, που τα υπόλοιπα δεν ανέφεραν.

Η συγκεκριμένη ενότητα συζήτησης αναδεικνύει ότι τα μέλη του Συλλόγου συζητάνε και καθορίζουν το πλαίσιο των δράσεων τους στη βάση του ιδεολογικού και φιλοσοφικού τους προσανατολισμού. Υπερασπιζόμενοι ωστόσο το δικαίωμα στην πληροφόρηση και στην ελευθερία του λόγου δεν αποκλείουν καμία ομάδα από τα target groups της ενημέρωσης τους, προάγοντας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους στόχους του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού ως προς την ελεύθερη διάχυση της πληροφορίας και των πληροφορικών τεχνολογιών.

Ολοκληρώνοντας την ανάλυση των δράσεων του Συλλόγου διακρίνεται ότι ο HELLUG, ως η ελληνική έκφραση του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού, επιτυγχάνει να ικανοποιήσει πλήθος των κριτηρίων που έθεσαν οι Burnstein (1995) και Schumaker (1975) για την επιτυχία των κοινωνικών κινημάτων, αποκτώντας πρόσβαση στους θεσμούς που καθορίζουν τα αιτήματά τους, την εισαγωγή των αιτημάτων αυτών στις πολιτικές ατζέντες και τη χάραξη συγκεκριμένων πολιτικών από τους αρμόδιους φορείς, όπως στα παραδείγματα των πατεντών λογισμικού, του ασύρματου δικτύου, ακόμα και στο νόμο υπέρ της σύναψης σύμβασης με τη Microsoft.

Κατηγορία Ανάλυσης	Δράσεις του HELLUG
Υποκατηγορία ανάλυσης:	Ενημέρωση ελληνικών πολιτικών κομμάτων
M1:	Και σε κόμμα έχεις πάει, ας πούμε, εκεί που μάζευαν μια παρέα από ένα κόμμα και ήθελαν περισσότερες πληροφορίες και πήγε ο Πάνος και έδωσε.
M3:	Όχι!! Απλά παραβρεθήκαμε και μιλήσαμε με τους ανθρώπους.
M1:	Καμιά φορά και κόμματα μας έχουνε καλέσει, είναι δύο τρεις τέσσερις φορές νομίζω διάφορα κόμματα.
M1:	Ναι, τους λέμε για το ελεύθερο λογισμικό, τι θα πει ελεύθερο λογισμικό.
M2:	Ο Συνασπισμός και ΛΑΟΣ.
M4:	το ΠΑΣΟΚ

M3:	αλλά στο ΛΑΟΣ, ... α και στο ΠΑΣΟΚ
M1:	Ναι έχουμε πάει στο ΠΑΣΟΚ πριν πολύ πριν.
M3:	Στου Συνασπισμού νομίζω ήταν αυτός που δεν πήγαμε επισήμως είχαμε συνομιλία αλλά νομίζω σε αυτούς καν δεν πήγαμε. Στη ΝΔ γιατί δεν πήγαμε?
M2:	Στο ΠΑΣΟΚ πότε πήγαμε; Γιατί όταν έγινε η μάχη στις λίστες για τον Καρατζαφέρη, δεν θυμάμαι να είχε λεχτεί ότι έχουμε πάει και στο ΠΑΣΟΚ.
M1:	Όχι δεν παίρνουν χαμπάρι τα κόμματα, αλλά ότι έχουμε πάει σε τουλάχιστον τέσσερα κόμματα έχουμε πάει.
M3:	..υπάρχουν όλες οι απόψεις .. προφανώς κάποιιο συμφωνούν με το Α κάποιιο συμφωνούν με το Β,
M1:	Οι περισσότεροι με δύο λόγια, όταν έχουν για κάτι περισσότερο ενδιαφέρον για το ελεύθερο λογισμικό και όχι μόνο σαν τεχνική, που οκ αυτό είναι ουδέτερο, και μπορεί ο δεξιός και ο αριστερός μαζί να έχουν κάτι κοινό, ας πούμε, τότε εκεί πάμε. Αλλά συνήθως η ευρύτερη μορφή που μιλάμε είναι για τη φιλοσοφία. Μιλάμε για διάφορα, κοινωνιολογία. Περισσότερο είμαστε προς το αριστερά ή αν δεν είμαστε άκρη αριστερά.
M2:	Δηλαδή ο κόσμος που συμμετέχει στο HE.L.L.U.G. είναι πιο πολύ αριστερός, γενικά, το καταλαβαίνεις γιατί όταν κάνεις συζητήσεις όπως σαν αυτή που έχουμε τώρα, οι πιθανότητες είναι να είμαστε αριστεροί οπότε κάποιιο μπορεί να αντιδρούν άσχημα στην ιδέα ότι μπορεί να πηγαίναμε στον Καρατζαφέρη και μετά, και έγινε πολύ ωραία συζήτηση μάλιστα στις λίστες.
M2:	Ο ΛΑΟΣ ζήτησε να πάμε στο φεστιβάλ της νεολαίας του, να κάνουμε παρουσίαση του λογισμικού και οπότε κάποιος από το Δ.Σ ποιος ήταν; Εσύ ή εσύ;
M3:	Καταρχήν υπήρχε μια παλιά απόφαση που έλεγε ότι θα πηγαίναμε χωρίς να δίνουμε πολλά δικαιώματα, γενικώς αν θα πάμε, υπήρξε παλιά μια συζήτηση αν θα πάμε τελικά στο Συνασπισμό, που για τεχνικούς λόγους τελικά δεν πήγανε αυτοί που λέγαμε να πάνε και υπήρχε τότε αυτή η συζήτηση.
M1:	εγώ προσωπικά έχω πάει στον Συνασπισμό
M4:	Την δεύτερη φορά όμως δεν είχαμε πάει
M1:	Την δεύτερη φορά οκ.
M3:	Τέλος πάντως το θέμα ήτανε ότι άρχισε μια συζήτηση και επειδή κάποιος είχε πει ναι, γενικώς πρέπει να είμαστε ανοιχτοί σε όλα τα κόμματα, κάποιιο είπανε σε όλα τα κόμματα εκτός από τον Καρατζαφέρη. Και άρχισε μια συζήτηση λοιπόν ανάμεσα στο σοβαρό και στο αστειό για το αν μπορούμε να κλείσουμε την πόρτα σε κάποιον, ενώ δεν μπορούμε να κλείσουμε την πόρτα.
M1:	Όχι πήγανε οι άνθρωποι, απλώς υπήρχε αντίρρηση από μερικούς, όχι από πολλούς.
M2:	Πήγαμε δηλαδή σε αυτό ;
M1:	Ναι
M2:	Μπράβο μας, ωραία, όπως καταλαβαίνεις εγώ ήμουν με την πλευρά να πάμε.
M1:	Ναι, Ναι και αν θέλεις ας πούμε να μοιραστείς την γνώση σου, δηλαδή αυτό που είπα προηγούμενα, είναι για το όλο κακό είναι κατ' εμέ είναι ότι δεν ξέρουνε και αφού δεν ξέρουνε και εμείς ξέρουμε, κάτι ξέρουμε τέλος πάντων, είναι για να μοιραστούμε και αν είναι καμία φορά ένας ακροδεξιός που θέλει να μάθει, οκ, ας μάθει και αυτός, άνθρωπος είναι.
M3:	Όπως και εμείς κανείς μπορεί να μη ξέρει, γιατί όταν κάποιος μας καλέσει να μιλήσουμε θα μιλήσουμε, είναι ελευθερία λόγου.

6. Διαφοροποιήσεις με την κοινότητα open source

Στη συγκεκριμένη κατηγορία ανάλυσης, οι απαντήσεις των μελών διακρίνονται από τις μεγαλύτερες διαφοροποιήσεις που έχουν παρουσιάσει κατά τη διάρκεια της συζήτησης. Τα μέλη καταρχήν διαφωνούν επί των τεχνικών ζητημάτων των πληροφορικών τεχνολογιών που χρησιμοποιεί το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού και η κοινότητα του Open source, καθώς το 3^ο μέλος υποστηρίζει ότι δεν υφίσταται καμία τεχνική διαφορά. Ανταλλάσσοντας τεχνικές πληροφορίες τα μέλη μεταξύ τους καταλήγουν καταρχήν στο ότι η κύρια διαφορά τους σχετίζεται με την παράδοση του τελικού προϊόντος του λογισμικού, γιατί η χρήση του ελεύθερου λογισμικού

επιβάλλει στην παράδοση του να παραμείνει ανοικτό και να χαρακτηρίζεται από την άδεια ελευθερίας GPL (copyleft), ενώ το λογισμικό ανοικτού κώδικα όχι³¹.

Το 4^ο μέλος μάλιστα χαρακτηρίζει αυτές τις διαφοροποιήσεις μεταξύ free software και open source ως τα δύο θρησκευτικά δόγματα του λογισμικού. Ωστόσο το 3^ο μέλος παρεμβαίνει εκ νέου υποστηρίζοντας ότι η διαφορά έγκειται στο ότι οι χρήστες του open source, επιθυμώντας να κάνουν πιο θελκτικά τα προγράμματα τους σε διάφορες εταιρείες, ήθελαν να απαλλαγούν από το ιδεολογικό φορτίο του ελεύθερου λογισμικού και δημιούργησαν αυτήν την κοινότητα. Το 3^ο μέλος αναφέρει για τον τρόπο σκέψης του open source *«Γιατί άμα πας στην εταιρία και της μιλήσεις για ελευθερία και για ηθική και για τέτοια πράγματα δεν θέλει. Σου λέει εγώ κάνω μπίζνες»*. Ενδιαφέρον όμως έχει και η πληροφορία που παρέχει το 1^ο μέλος ως προς την εταιρεία Apple, η οποία χρησιμοποίησε λογισμικό ανοικτού κώδικα για την εξέλιξη νέου προϊόντος και στη συνέχεια το κατοχύρωσε με copyright, αναδεικνύοντας από τη μία ότι το λογισμικό ανοικτού κώδικα δε δεσμεύει το χρήστη για τη διατήρηση της ελευθερίας του προϊόντος και από την άλλη το ενδιαφέρον που παρουσιάζουν οι μεγάλες εταιρείες για τα προϊόντα που παράγονται από το ελεύθερο και ανοιχτού κώδικα λογισμικό. Σύμφωνα μάλιστα με την μελέτη των Μπερεδήμα και Γλέζου (2009), πάρα πολλά έργα ελεύθερου λογισμικού/ανοιχτού κώδικα στηρίζονται από μεγάλες εταιρείες, με χαρακτηριστικό παράδειγμα το 66% των συνεισφορών του X.org server να προέρχεται από εταιρείες όπως οι Intel, IBM, Nokia. Αντίστοιχα η Google απασχολεί αρκετούς μηχανικούς σε έργα ΕΛΛΑΚ και χρηματοδοτεί παράλληλα τέτοιου τύπου έργα στο πλαίσιο του Google Summer of Code, ενώ και άλλες μεγάλες εταιρείες όπως η Hewlett Packard και η Sun απασχολούν μηχανικούς που εργάζονται αποκλειστικά σε έργα ΕΛΛΑΚ.

Τα μέλη στην εξέλιξη της συζήτησης αναφέρουν ότι «πατέρας» του ελεύθερου λογισμικού είναι ο Richard Stallman και «πατέρας» του open source ο Eric Raymond, προτείνοντας ότι για να κατανοήσει κανείς τις διαφορές είναι καλό να διαβάσει τα δοκίμια τους. Χαρακτηριστικό όμως είναι το γεγονός, ότι το 3^ο μέλος επισημαίνει ότι ο περισσότερος κόσμος που δραστηριοποιείται στο κίνημα του ελεύθερου λογισμικού δεν αντιλαμβάνεται τη διαφοροποίηση σε θεωρητικό επίπεδο, αλλά σε πρακτικό, καθώς όσοι ενστερνίζονται το αξιακό πλαίσιο του κινήματος χρησιμοποιούν την

³¹ Σύμφωνα με τους Lerner & Tirole (2002) οι κυρίαρχοι τύποι άδειας σε προγράμματα ελεύθερου λογισμικού/ανοιχτού κώδικα είναι οι εξής: GPL, LGPL (περιοριστικές ως προς την ελευθερία χρήσης), BSD License, Public Domain, Artistic License (μη περιοριστικές).

άδεια GPL. Σε αυτή του τη θέση διαφαίνεται ότι συμφωνούν και τα υπόλοιπα μέλη, καθώς και τα τρία κούνησαν συγκαταβατικά το κεφάλι και δεν τοποθετήθηκαν περαιτέρω επί του θέματος. Το συγκεκριμένο εύρημα δεν ήταν αναμενόμενο, καθώς έγινε κατανοητό ότι η έντονη διαφοροποίηση ανάμεσα στο ελεύθερο λογισμικό και στο open source όπως διακρινόταν στη βιβλιογραφική επισκόπηση, τουλάχιστον για τα ελληνικά δρώμενα, δεν πηγάζει ως ρητή ανάγκη έκφρασης της διαφορετικότητας των μελών του HELLUG από το open source, αλλά προκύπτει ως αποτέλεσμα από τις βάσεις που έχουν θέσει οι Stallman και Raymond. Τα μέλη του HELLUG εκφράζουν σε πρακτικό επίπεδο αυτή τη διαφοροποίηση τους, επιλέγοντας τις άδειες GPL είτε επιλέγοντας, όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενη κατηγορία ανάλυσης, να μη στραφούν προς εμπορικές δραστηριότητες και να μην υιοθετήσουν μια ταυτότητα όπως αυτή της ΕΛ/ΛΑΚ.

Η συγκεκριμένη ενότητα συζήτησης ολοκληρώθηκε με την εξής αναφορά του 2^{ου} μέλους «*Να, ξέρεις δεν είμαστε όλοι το ίδιο, έχουμε διαφορές, δεν είμαστε στρατιωτάκια*». Σύμφωνα με την αναφορά του 4^{ου} μέλους περί θρησκευτικού δόγματος του λογισμικού αλλά και σύμφωνα με την τελευταία παρατήρηση του 2^{ου} μέλους, διακρίνεται ότι η συγκεκριμένη ενότητα της συζήτησης ανέδειξε, πέραν του πώς αντιλαμβάνονται τα μέλη τις διαφοροποιήσεις τους με το open source, το πώς και τα ίδια τα μέλη συγκροτούν την ατομική και συλλογική τους ταυτότητα αναπτύσσοντας εσω-ομαδικές-εξωομαδικές σχέσεις, σύμφωνα με το πλαίσιο που έθεσε ο Blummer (στο Αλεξανδρόπουλος, 2001). Έτσι διακρίνεται ότι η ατομική ταυτότητα των μελών του HELLUG διαμορφώνεται στο πλαίσιο των συλλογικών τους δράσεων, ενώ παράλληλα μέσα από αυτό το πλαίσιο έχουν τη δυνατότητα να προβούν σε διαπροσωπικές συγκρίσεις και να αποκτούν εσωτερική ενότητα, και όπως καταγράφει και ο Ψημίτης (1996) για τις διαδικασίες ατομικής ταυτότητας, να αναγνωρίζονται τα ίδια ως υποκείμενο και παράλληλα να αντιλαμβάνονται τις διαφοροποιήσεις του από τα άλλα υποκείμενα. Όπως φαίνεται λοιπόν από τις απαντήσεις των μελών η συγκεκριμένη διαδικασία λαμβάνει χώρα, καθώς τα υποκείμενα διαμορφώνουν το νοηματικό τους πλαίσιο δράσης, ενεργώντας στη βάση των αξιών που έχει καλλιεργήσει εν συνόλω το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού.

Κατηγορία Ανάλυσης	Διαφοροποιήσεις με την κοινότητα open source
E: Ποιες διαφορές εντοπίζετε σε σχέση με την κοινότητα του open source;	
M2:	Υπάρχει μια τεχνική, ένας τεχνικός ορισμός του ελεύθερου λογισμικού και ένας λίγο διαφορετικός ορισμός τεχνικός του ανοιχτού κώδικα

M2:	Τέλος πάντων υπάρχουν διάφοροι τρόποι να οριστεί αυτό το πράγμα και λέμε ότι το ελεύθερο... Θα το έλεγα αλλιώς το ελεύθερο λογισμικό είναι το τελικό προϊόν, ο ανοιχτός κώδικας είναι ο τρόπος για να φτιαχτεί αυτό το ελεύθερο λογισμικό.
M3:	Είναι ο τρόπος με τον οποίο παραδίδεται, ότι είναι..
M2:	Η πρώτη ύλη. Εφόσον πάρεις αυτό, πάρεις το προϊόν είτε το αγοράσεις είτε δίνεται τσάμπα έχεις το δικαίωμα να έχεις πρόσβαση στον κώδικα δηλαδή στο... στις γραμμές
M3:	Στον κώδικα ο οποίος χρησιμοποιήθηκε για να φτιαχτεί το συγκεκριμένο.
M1:	Μια σημαντική διαφορά είναι ότι σαν το BSD, που θα ξέρουμε τα παιδιά ότι έχει μια άδεια, που ok είναι για... έχει την διαφάνεια και είναι ανοικτό. Όλα αυτά καλά αλλά
M2:	Δεν έχει άδεια ελευθερίας
M1:	Ναι μπράβο. Την στιγμή που κάποιος το παίρνει ας πούμε και το φτιάχνει δικό του δεν έχει τίποτα μέσα, την άδεια αυτή για να απαγορεύει ο άλλος να κλείνει, ενώ με το ελεύθερο λογισμικό εάν το έχεις πάρει ας πούμε και το χρησιμοποιείς με τα δικά σου μετά κλειδιά, η δική σου δουλειά πρέπει να είναι με τις ίδιες ελευθερίες που είχες εσύ, έτσι να την παραδώσεις.
M4:	Ουσιαστικά το ελεύθερο, ότι παραλάβεις πρέπει να δώσεις.
E: Σε επίπεδο φιλοσοφίας της κοινότητας;	
M2:	Είναι ένα νομικό ζήτημα.
M3:	Να πω και γω. Είναι νομικό ζήτημα. Αυτό που λες, αν κατάλαβα καλά, είναι το Copyleft. Εγώ δεν πιστεύω ότι το Copyleft, ότι αυτή είναι η διαφορά ανάμεσα στο ελεύθερο και στο ανοικτό, δηλαδή τα Open source δέχονται τη GPL η οποία έχει Copyleft.
M1:	Ναι, αλλά το BSD, αν το παίρνεις από το BSD, όπως η Apple έχει κάνει. Η Apple έχει κλείσει χρόνια και με το ελεύθερο και με το μη ελεύθερο.
M4:	Άκου να δεις. Η GPL επιβάλλει το να μένει πάντα ανοικτό το λογισμικό, η BSD δεν το επιβάλλει. Αυτή είναι η διαφορά και λέμε τώρα αν το ένα λογισμικό... έχουμε δηλαδή έχουμε μια θρησκευτική ... έχουμε τα δυο δόγματα του λογισμικού ας πούμε σε θρησκευτικό επίπεδο
M3:	Λοιπόν για μένα τα δόγματα είναι αλλιώς. Αρχικά υπήρχε το ελεύθερο λογισμικό, μόνο το free software μέχρι το 1998, και επειδή η κοινότητα του ελεύθερου λογισμικού υπό την ηγεσία του Stallman, ο οποίος είναι πολύ ... ας πούμε είναι σκληροπυρηνικός με την έννοια ότι έχει πολύ αυστηρές αρχές και απαράβατες. Και το ελεύθερο λογισμικό επειδή το λέμε ελεύθερο τονίζει την ελευθερία και ο λόγος για τον οποίο θέλουμε να έχουμε ελεύθερο λογισμικό, έλεγε ο Stallman είναι γιατί θέλουμε να είμαστε ελεύθεροι. Λοιπόν τώρα ένα κομμάτι της κοινότητας δεν ήθελε να είναι τόσο αυστηρό γιατί δεν μπορούσε να γίνει αυτό εύκολα αποδεκτό, και κυρίως από τις εταιρίες. Γιατί άμα πας στην εταιρία και της μιλήσεις για ελευθερία και για ηθική και για τέτοια πράγματα δεν θέλει. Σου λέει εγώ κάνω μπίζνες. Οπότε έφτιαξαν ένα νέο όρο το Open source, ο οποίος είναι απαλλαγμένος από το ιδεολογικό φορτίο για να μπορεί να γίνει πιο αποδεκτό. Οπότε η διαφορά είναι στο marketing καταρχήν. Δηλαδή το ελεύθερο λογισμικό έχει μια ιδεολογία μέσα του πιο δυνατή ενώ όταν λες Open source πρακτικά εννοείς το ίδιο πράγμα στο license και νομικά είναι το ίδιο πράγμα, αλλά δεν δίνεις το βάρος τόσο στην ελευθερία όσο στο να το μαρκετάρεις για να γίνει ευκολότερα αποδεκτό.
M1:	Ναι το Open source καλύπτει το μη Copyleft, ενώ το ελεύθερο δεν καλύπτει
M3:	Όχι το non Copyleft το καλύπτει το ελεύθερο. Αν μπεις στο fsf.org/license εκεί έχει λίστα όλων των licenses και σου λέει this is a free non Copyleft license. Το αποδέχεται. Απλά είναι αλήθεια ότι οι άνθρωποι οι οποίοι είναι πιο πολύ υπέρ του free software είναι και πιο πολύ υπέρ Copyleft, ενώ οι άνθρωποι που είναι πιο πολύ Open source είναι λιγότερο Copyleft αλλά αποδέχονται οι μιν ... ο ένας του άλλου και αναμεγνύουν και τον κώδικα τους γενικά.
M1:	Μήπως... εγώ δεν ξέρω ακριβώς τις λεπτομέρειες αλλά το θέμα παραμένει, ότι μια εταιρεία όπως η Apple έχει πάρει κάτι που ήταν ανοικτό και πρόσθεσε βεβαίως τα δικά τους, δεν λέω και άλλαξε μερικά, και όλο το αποτέλεσμα το έχει κλείσει.
M3:	Εν πάσει περιπτώσει είναι αυτό που σου λέω, ο Eric Raymond είναι ο πατέρας του Open source και άμα διαβάσεις κάποια από τα δοκίμια του, τα γράφει αυτά που είπα και ο Stallman που είναι ο πατέρας του ελεύθερου λογισμικού.
E: Στο HELLUG, δηλαδή πώς το αντιλαμβάνεστε;	
M3:	Πάντως εγώ έχω διαπιστώσει ότι αυτά που σου λέω τα οποία είναι αυτά που είπαν ο Stallman και ο Raymond, τελικά ο περισσότερος κόσμος δεν τα βλέπει έτσι. Να βλέπεις εδώ ας πούμε οι τρεις πιο πολύ βλέπουν διαφορά ανάμεσα στο Copyleft και τελικά υπάρχει κάποια σύγκλιση των απόψεων για τον λόγο που σου είπα. Επειδή οι πιο ιδεολόγοι θα χρησιμοποιήσουν και Copyleft, οι λιγότερο ιδεολόγοι και θα χρησιμοποιήσουν τον όρο Open source και θα προτιμήσουν και έναν non Copyleft, εκεί που υπάρχει άνοιγμα να κάνει το λογισμικό σου να είναι πιο δημοφιλές.
M4:	Είναι καλό να διαβάσεις τα δοκίμια του Eric Raymond, The Cathedral and the Bazaar, αυτό είναι κλασικό δοκίμιο. Απλά είναι ένα βιβλίο που λέγεται The

	Cathedral and the Bazaar και περιέχει μέσα του και το άρθρο του The Cathedral and the Bazaar και άλλα. Είναι καλό να τα διαβάσεις όλα αυτά, υπάρχουν και ελεύθερα στο δίκτυο και υπάρχει και βιβλίο άμα το προτιμάς. Γιατί αυτός έχει κάνει λίγο Κοινωνιολογία του κινήματος ας πούμε του Linux.
M3:	Ξεκίνησε λίγο τεχνικά αλλά μετά έγινε εντελώς κοινωνικό αυτό το δοκίμιο.
M2:	Να, ξέρεις δεν είμαστε όλοι το ίδιο, έχουμε διαφορές, δεν είμαστε στρατιωτάκια.

7. Ταυτότητα των μελών του HELLUG

Στη βάση των προηγούμενων ενοτήτων της συζήτησης, όπου αναδεικνύονταν ζητήματα ταυτότητας των μελών του HELLUG, τα οποία κίνησαν το ενδιαφέρον της συντονίστριας, τέθηκε το ερώτημα στα μέλη αν υπάρχει κάποιο κοινό μεταξύ τους το οποίο να τους χαρακτηρίζει όλους. Τα μέλη τοποθετούνται σε αυτό το ερώτημα υποστηρίζοντας σε πρώτο επίπεδο ότι το κοινό τους χαρακτηριστικό αφορά στην ευαισθητοποίηση τους ως προς το λογισμικό. Μάλιστα το 1^ο μέλος ταυτίζει αυτή τους τη δραστηριοποίηση με το ποδόσφαιρο, αναφέροντας *«Είναι σαν να ρωτάς για ποιο λόγο ενδιαφέρεσαι να ζεις για το ποδόσφαιρο. Είναι κάτι που έχουμε.»*, θεωρώντας τόσο αυτονόητη τη δράση τους, σαν μην υπήρχε άλλη επιλογή.

Στη συνέχεια όμως στις συζητήσεις από τις απαντήσεις και των υπόλοιπων διακρίνεται ότι το ελεύθερο λογισμικό αποτελεί το εφαλτήριο για την προώθηση αξιών, όπως της αλληλεγγύης, της αλληλοβοήθειας, φέρνοντας το παράδειγμα βοήθειας φίλων, και της ενεργής κοινωνικής συμμετοχής, φέρνοντας το παράδειγμα της αυτοδιάθεσης τους στο ελληνικό δημόσιο για έργα που μπορούν να εκτελέσουν δωρεάν, σε αντίθεση με μεγάλες εταιρείες που ζητάνε μεγάλο αριθμό χρημάτων για την υλοποίηση τους. Χαρακτηριστικά το 3^ο μέλος αναφέρει *«Και να πειράζουμε όχι μόνο μια συσκευή να πειράζουμε λίγο και την κοινωνία μας, με την καλή την έννοια»*, αναδεικνύοντας ότι τα μέλη στοχεύουν στην αλλαγή των στάσεων και των αντιλήψεων των κατεστημένων κοινωνικών θεσμών, οι οποίοι οριοθετούν τη διαχείριση της πληροφορίας και των πληροφορικών τεχνολογιών βάσει συγκεκριμένων προτύπων, τα οποία δεν προάγουν τις ηθικές αξίες του κινήματος και την ελεύθερη διαχείριση τους. Η θέση αυτή ενισχύεται ακόμα περισσότερο από την αναφορά τους στο ότι δεν τους ενδιαφέρει να αποκτήσουν κέρδος από αυτές τις δράσεις τους, αλλά να παρουσιάσουν στον κόσμο ένα διαφορετικό μοντέλο διαχείρισης των πληροφοριακών τεχνολογιών και να αναπτύξουν ένα σύστημα γνώσης και εκπαίδευσης το οποίο προάγει την κοινωνική αλληλεγγύη, όπως κατέγραφε και η Denning (1991) για το συγκεκριμένο αξιακό πλαίσιο του κινήματος.

Στο πλαίσιο αυτό αναφέρουν ότι ο καλύτερος όρος για να αποδοθεί ο στόχος των δράσεων τους είναι η αγγλική λέξη empowerment, αναδεικνύοντας το νόημα που προσδίδει ως Σύλλογος ο HELLUG σε αυτό που είναι και αυτό που κάνει, αναγνωρίζοντας την αυτονομία των διεργασιών του και προάγοντας της ως μια καινούρια συνθήκη για τη διαμόρφωση του κοινωνικού βίου.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον σε αυτή την ενότητα της συζήτησης παρουσιάζει η κατανόηση της ερώτησης από το 2^ο μέλος ως προσπάθεια αναζήτησης χαρακτηριστικών της συλλογικής ταυτότητας των μελών και όχι μόνο αναζήτησης χαρακτηριστικών που αφορούν στη διαχείριση του ελεύθερου λογισμικού. Το μέλος αναφέρει *«τι είναι αυτό που με κάνει να νιώθω ότι είμαι, που μου δίνει την ταυτότητα μου, που διαλέγω να είμαι μέλος του HE.L.L.U.G.»*. Σε αυτή τη βάση ζητήθηκε από τη συντονίστρια να τοποθετηθούν όλα τα μέλη. Προϊόν αυτής της μεταξύ τους συζήτησης, αφού αναρωτήθηκαν αν το κοινό χαρακτηριστικό τους είναι ο προγραμματισμός και αφού συνειδητοποίησαν πώς όχι, αποτέλεσε ότι η συλλογική τους ταυτότητα διαμορφώνεται γύρω από το ελεύθερο λογισμικό όχι μόνο ως τεχνολογία, αλλά και ως φιλοσοφία ζωής. Συγκεκριμένα αναφέρουν ότι συγκεντρώνονται μέλη από πολλές χώρες του κόσμου (Ευρώπη, Καναδάς, Αμερική, Αυστραλία) μία φορά το χρόνο και περνούν μαζί τις διακοπές τους, χωρίς απαραίτητα να απασχολούνται με το λογισμικό καθεαυτό, αλλά *«λένε αντί να κάνω διακοπές με άλλους προτιμώ να είμαι με ανθρώπους που έχω αυτό κοινό»*. Η δραστηριότητα αυτή έχει διοργανωθεί και από τον HELLUG, όπου συγκεντρώθηκαν μέλη του κινήματος από όλον τον κόσμο και πέρασαν όλοι μαζί μία εβδομάδα στην Κρήτη. Το παράδειγμα αυτό αναδεικνύει την διεθνοποίηση του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού μέσω άτυπων και χαλαρών δικτύων, τα οποία ενισχύουν όμως την επικοινωνία και τη διάδραση των μελών.

Από αυτές τις απαντήσεις των μελών, και στο πλαίσιο των μεταξύ τους αναζητήσεων για το κοινό χαρακτηριστικό τους, *«Δεν ξέρω είμαστε όλοι προγραμματιστές λίγο πολύ, εσείς ; εσύ είσαι αλήθεια;»*, αναφέρει το 2^ο μέλος, διακρίνεται ένας αναστοχασμός από τα ίδια τα μέλη επί της ατομικής και συλλογικής τους ταυτότητας, ο οποίος καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το κοινό τους χαρακτηριστικό προκύπτει μέσα από τις δράσεις τους για την προώθηση του ελεύθερου λογισμικού με όποιον τρόπο μπορούν να προσφέρουν. Υπό αυτή την έννοια που θέτουν τα μέλη γίνεται ακόμα περισσότερο κατανοητή η θέση του Ψημίτη (2002), ο οποίος υποστηρίζει ότι όταν η ατομική ταυτότητα διαμορφώνεται και στη

βάση μιας συλλογικής ταυτότητας, δίνει τη δυνατότητα στο υποκείμενο να συνδέσει τη δράση με τα αποτελέσματα της, αντιλαμβανόμενο τα πολιτισμικά νοήματα που παράγει η ίδια η δράση, μέσα από τη διαδικασία της αναστοχαστικότητας.

Επιπλέον ενισχύεται ακόμα περισσότερο η θέση των Elliot & Scacchi (2008) ότι η ταυτότητα των μελών του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού συγκροτείται στη βάση του αξιακού και ηθικού τους συστήματος, το οποίο προάγει τη χρήση του ελεύθερου λογισμικού ως κοινωνική αξία, πιστεύοντας ότι είναι ηθική τους υποχρέωση να το δημιουργούν και να το διαμοιράζουν, αλλά και του Mellucci (2002), ο οποίος περιγράφει την έννοια της συλλογικής ταυτότητας ως μια διαδικασία κατασκευής συστήματος δράσης. Το συγκεκριμένο παράδειγμα που καταθέτουν τα μέλη του HELLUG περιγράφει ακριβώς αυτή τη διαδικασία συστήματος δράσης, μέσα από την οποία τα μέλη του βασιζόμενα στο συγκεκριμένο αξιακό τους σύστημα, αλληλεπιδρούν και μοιράζονται εμπειρίες, οι οποίες τους βοηθούν στον προσδιορισμό του πεδίου δράσης τους.

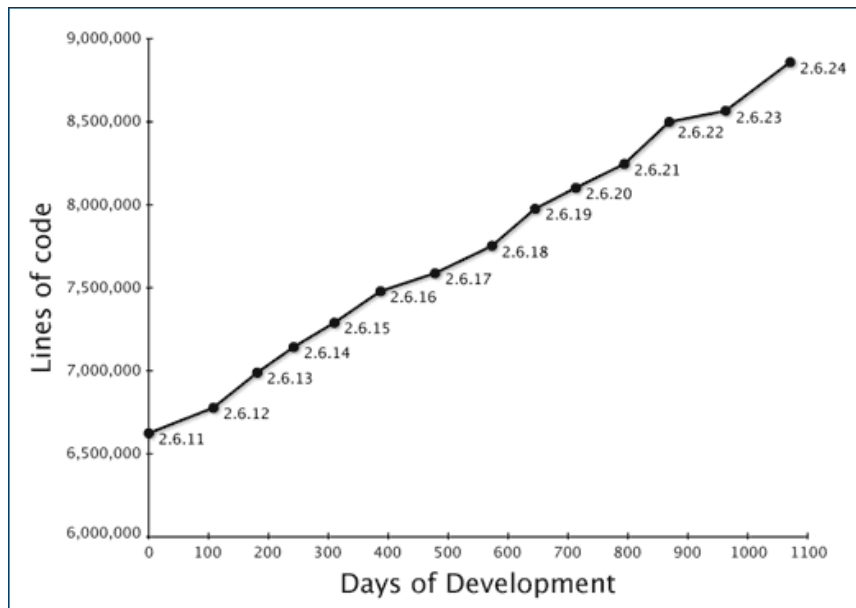
Κατηγορία Ανάλυσης	Ταυτότητα των μελών του HELLUG
M3:	Εγώ θα έβρισκα δύο τρία. Καταρχήν είμαστε ευαισθητοποιημένοι για κάποια πράγματα όπως αυτό το συγκεκριμένο για το λογισμικό. Για αυτό και συμμετέχουμε σε άλλους συλλόγους επίσης.
M1:	Μπορώ να γυρίσω την ερώτηση ως εξής: σε ένα επίπεδο τουλάχιστον νομίζω πως ισχύει. Είναι σαν να ρωτάς σε όλους στο ποδόσφαιρο για ποιο λόγο ενδιαφέρεσαι να ζεις για το ποδόσφαιρο. Δηλαδή είναι κάτι που έχουμε.
M3:	Εμένα πάει το μυαλό μου ας πούμε σε δύο τρία χαρακτηριστικά, είναι ότι έχουμε αυτό το μεράκι να ασχολούμαστε με το ελεύθερο λογισμικό γιατί πιστεύουμε πως είναι κάτι καλό και βοηθάμε, έχουμε την τάση να βοηθάμε, να βάζουμε τα χέρια μας και να πειράζουμε και να αλλάζουμε πράγματα. Όλοι από εμάς μας αρέσει αυτό το πράγμα να μην το αφήσουμε έτσι όπως το αγοράσαμε από το μαγαζί. Θα ουρλιάζουμε. Και να πειράζουμε όχι μόνο μια συσκευή να πειράζουμε λίγο και την κοινωνία μας, με την καλή την έννοια.
M2:	Σωστά. Να την επηρεάσουμε, μας αρέσει η ενεργητική συμμετοχή, να συμμετέχουμε και να κάνουμε πράγματα. Όχι απλά να τα δεχόμαστε.
M4:	Δηλαδή αν δούμε ότι το κράτος πάει να κλείσει μια συμφωνία με κάποια εταιρεία που θα κοστίζει πάρα πολύ, ενώ μπορούμε να του το κάνουμε με τα ίδια χαρακτηριστικά πολύ πιο φτηνά ή και τσάμπα ας πούμε. Εκεί είναι κάτι που μπορούμε να ευαισθητοποιηθούμε και θα πούμε δεν είναι ανάγκη να δοθούν τα λεφτά του Ελληνικού Δημοσίου σε μια συγκεκριμένη εταιρεία επειδή αυτός που αποφάσισε μόνο αυτό ξέρει. Μπορούμε να το κάνουμε και αλλιώς και να μας συμφέρει όλους, να γίνει αλλιώς.
M1:	Ένα παράδειγμα που μπορώ να δώσω εγώ είναι ένα φίλος μου. Τότε ήταν το ADSL σε ποιοτική μορφή, μόνο που δεν υπήρχε όπως σήμερα παντού, αλλά τυχαίνει να μένει σε ένα μέρος που έτρεχε πιλοτικό πρόγραμμα αυτό. Του είχαν δώσει ένα μόντεμ από τον ΟΤΕ και επειδή το λογισμικό που του είχε μαζί ήταν για Windows του είχε βάλει και δούλευε, αλλά μια στιγμή κάτι έγινε με το Windows και σταμάτησε να δουλεύει. Μήνες αργότερα με παίρνει τηλέφωνο και μου λέει ...Richard είναι κρίμα γιατί μου είχαν δώσει τσάμπα αυτό, ήταν καταπληκτικό, αλλά τώρα δε δουλεύει καθόλου. Και σε μία ώρα μέσα, έβαλα Linux και άμεσα ας πούμε είχε πάλι το ADSL, δούλευε μπαμ μπαμ. Όταν έχεις τέτοιες δυνατότητες που μπορείς να βοηθάς τον άλλον και να βλέπεις ότι από μια στιγμή στην άλλη κάτι δίνεις στα χέρια του που πριν ήταν αδύνατο να το κάνει και ξαφνικά τώρα μπορεί να το κάνει, αυτό είναι πολύ μεγάλη χαρά. Από μένα δηλαδή.
M3:	Μας αρέσει να δείχνουμε στο κόσμο πως ψαρεύει που λέει ο λόγος, που λέει η παροιμία. Δεν μας αρέσει ούτε να πιάνουμε ψάρια, ούτε να πουλάμε ψαριές ούτε να αγοράζουμε. Μας αρέσει να μαθαίνουμε τον κόσμο να ψαρεύει και να τους βλέπουμε μετά να ψαρεύουν μόνοι τους.
M4:	Υπάρχει μια αγγλική λέξη πολύ ωραία για αυτό, empowerment.

M2:	Η ερώτηση σου όμως πιστεύω ότι έχει και το τι νιώθουμε ως ταυτότητα μας, όχι το τι είναι δηλαδή το ελεύθερο λογισμικό, τι είναι αυτό που με κάνει να νιώθω ότι είμαι, που μου δίνει την ταυτότητα μου, που διαλέγω να είμαι μέλος του HE.L.L.U.G.
M2:	Γιατί δεν είμαι σίγουρος αν είναι αυτό, μπορεί να είναι όλα μαζί βέβαια. Είναι λίγο από όλα. Ποια είναι η ομαδική μας ταυτότητα ας πούμε. Δεν ξέρω είμαστε όλοι προγραμματιστές λίγο πολύ, εσείς ; εσύ είσαι αλήθεια;
M1:	Καθόλου, καθόλου, δηλαδή έμαθα λίγο pascal στο παρελθόν και μόνος μου μάλιστα. Έκανα ένα μάθημα στο σχολείο, μόνο επειδή μου ζήτησαν τα παιδιά να τους κάνω αυτό ήταν το μόνο.
M4:	Εσύ είσαι ο δάσκαλος, μας το είπες ναι.
M3:	Δεν είναι όλοι, υπάρχουν και πολλοί που δεν είναι καθόλου προγραμματιστές. Το χαρακτηριστικό μας φυσικά είναι ότι όλοι ασχολούμαστε με υπολογιστές.
M3:	Αυτό είναι πολύ τυπικό χαρακτηριστικό γιατί όλο αυτό γίνεται γύρω από υπολογιστές.
M2:	Στην ουσία ασχολούμαστε με υπολογιστές, αλλά ασχολούμαστε με ελεύθερο λογισμικό, εγώ πιστεύω στην ουσία ότι αυτό που μας ενώνει
M1:	Ναι είναι πιο συγκεκριμένο
M4:	Δεν γίνεται να ασχοληθείς μόνο με προγραμματισμό, μπορείς να συνεισφέρεις με διάφορους τρόπους στο ελεύθερο λογισμικό, μπορεί να κάνεις μια μετάφραση που λείπει ο λόγος.
M2:	Ναι ρε παιδί μου αλλά ξέρεις τι είναι ελεύθερο λογισμικό, ενώ υπάρχουν άνθρωποι που είναι προγραμματιστές, καλοί προγραμματιστές και ξέρουν μόνο windows. Και μπορεί να έχουν ακούσει απλά ότι υπάρχει και κάτι άλλο.
M1:	Τα μέλη είναι παντού στην Ευρώπη και αλλού, στον Καναδά, στην Αμερική, στην Αυστραλία. Και μάλιστα διαλέγουν μια ομάδα το χρόνο και περνάνε τις διακοπές τους μαζί. Και όλοι έχουν το Linux ως κοινό μεταξύ τους. Είναι το Linux, είναι διακοπές, δεν είναι ότι κάνουν συνέχεια τέτοιες συζητήσεις, μπορεί να κάνουν μια βόλτα, αλλά λένε αντί να κάνω διακοπές με άλλους προτιμώ να είμαι με ανθρώπους που έχω αυτό κοινό.
M2:	Έχουμε διάφορες εκδηλώσεις τέτοιες.
M4:	Έχει και τέτοιες μορφές ...και μια φορά είχαμε αναλάβει να κανονίσουμε για ένα μέρος στην Κρήτη που ήρθαν οι άνθρωποι από όλο τον κόσμο και περάσαμε μια εβδομάδα μαζί τους εκεί πέρα. Είχε πολύ ενδιαφέρον.
M1:	Για αυτό σου λέω ότι είναι σαν το ποδόσφαιρο ή σαν το μπάσκετ ή οτιδήποτε, ας πούμε δεν έχει διαφορά με αυτή την έννοια.

8. Η επαγγελματοποίηση

Στη φάση ολοκλήρωσης της συζήτησης, τα μέλη αναφέρονται στο γεγονός ότι υπάρχουν μεγάλοι πυρήνες ανθρώπων που ασχολούνται με το ελεύθερο λογισμικό στους κόλπους μεγάλων εταιρειών, όπως η Hewlett Packard, η Intel, η Intracom. Ήδη από την έρευνα του Κ. Τόγια³², ερευνητή του DAISy Group - του Ερευνητικού Ακαδημαϊκού Ινστιτούτου Τεχνολογίας Υπολογιστών έχει καταγραφεί η ραγδαία ανάπτυξη του πυρήνα Linux, όπως αποτυπώνεται και στο παρακάτω γράφημα:

³² Διαθέσιμη στο http://daisy.cti.gr/files/Free%20Software_0.pdf

Ωστόσο αυτό που έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον είναι ότι, μέσω αυτής της αναφοράς, τα μέλη εξελίσσουν τη συζήτηση, και το 3^ο μέλος καταθέτει ακόμα μία διάσταση που έχει προκύψει μέσα από τη δραστηριοποίηση τους με το ελεύθερο λογισμικό και αφορά στις επαγγελματικές τους δραστηριότητες. Αν και σε προηγούμενη ενότητα είχε ακροθιγώς αναφερθεί το θέμα της επαγγελματοποίησης, σε αυτή την ενότητα το 3^ο μέλος χαρακτηριστικά αναφέρει ότι «μέσα από το *Linux* βρήκαμε μια πάρα πολύ καλή δουλειά», υποστηρίζοντας επιπλέον ότι μόνο με την ανάπτυξη του ελεύθερου λογισμικού, οι μικρές εταιρείες μπορούν να δημιουργήσουν προγράμματα τα οποία να ανταγωνίζονται αυτά των μεγάλων εταιρειών. Επίσης επισημαίνει ότι με την κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού καμία τέτοια παραγωγή λογισμικού δε θα μπορούσε να δημιουργηθεί. Τα υπόλοιπα μέλη δεν συνεισφέρουν σε αυτή τη διάσταση καμία πληροφορία που να αφορά σε προσωπική τους επαγγελματική απασχόληση μέσω του ελεύθερου λογισμικού. Η συζήτηση ολοκληρώθηκε με την αναφορά του 4^{ου} μέλους ως προς τα πλεονεκτήματα που επιφέρει η χρήση του ελεύθερου λογισμικού και τις ελευθερίες που μπορεί να παρέχει αυτή η χρήση στο σύνολο της κοινωνικής ζωής.

Από τις απαντήσεις του 3^{ου} μέλους, λοιπόν, διακρίνεται ότι η ενασχόληση με το ελεύθερο λογισμικό καλλιεργεί τις δυνατότητες και για επαγγελματική δραστηριότητα στο πλαίσιο ενίσχυσης όμως των μικρών εταιρειών απέναντι στην κυριαρχία των μεγάλων και χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι «εταιρείες σαν την *Intracom* δεν θα είχαν βγάλει το προϊόν στην αγορά, άμα δεν υπήρχε αυτή η

μεθοδολογία να το κάνουμε με Linux, δεν θα είχαν καταφέρει να σταθούν απέναντι σε κολοσσούς». Σύμφωνα μάλιστα με στοιχεία του sourceforge³³ για το 2013 3.4 εκατομμύρια προγραμματιστές δημιουργούν λογισμικό ελεύθερου/ανοιχτού κώδικα για πάνω 324,000 έργα. Χαρακτηριστικό είναι και το παράδειγμα που αφορά σε δελτίο τύπου (Αρ. Πρωτ. 15459/12.12.2012) του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, Τμήματος Μακεδονίας, σύμφωνα με το οποίο, σε ημερίδα που διοργάνωσε το Δεκέμβριο του 2012, με θέμα τις «Πατέντες Λογισμικού», ο Αναπληρωτής Καθηγητής Πληροφορικής του ΑΠΘ, Ιωάννης Σταμέλος παρουσίασε τις δυνατότητες που δίνει το Ελεύθερο Λογισμικό για απασχόληση ανέργων μηχανικών υπολογιστών, υποστηρίζοντας συγκεκριμένα «ο ανοιχτός κώδικας επιτρέπει σε ένα νέο απόφοιτο, με αντικειμενικές δυσκολίες εισόδου στην τοπική αγορά εργασίας να εξοικειωθεί με την επαγγελματική ανάπτυξη λογισμικού, να υιοθετήσει εφαρμογές ΕΛΛΑΚ για να παρέχει υπηρεσίες με αμοιβή, να χρησιμοποιεί εφαρμογές ΕΛΛΑΚ για να δημιουργεί υποδομές πληροφορικής με προστιθέμενη αξία (π.χ. Content Management) και να αναπτύσσει επιχειρηματικότητα.»

Η συγκεκριμένη διάσταση, παρόλο που δεν αφορά στο αντικείμενο και το σκοπό της παρούσας έρευνας, συμπεριλαμβάνεται στην έκθεση ανάλυσης του focus group, δεδομένου ότι ως ποιοτική μέθοδος, και με τον πλούτο των πληροφοριών που έχει επιφέρει, αναδεικνύει καινούριους δρόμους για την έρευνα που αφορά στο κίνημα του ελεύθερου λογισμικού στην Ελλάδα. Κρίνεται, λοιπόν από την ερευνήτρια, ότι για την ερμηνεία του συγκεκριμένου ζητήματος, το οποίο αποτελεί ένα εξ' ολοκλήρου ερευνητικό αντικείμενο, απαιτείται ενδελεχέστερη έρευνα και μελέτη και εφόσον αποτελεί ένα αντικείμενο πλήρως διαφορετικό από τους σκοπούς και τους στόχους της παρούσας εργασίας, δεν επιχειρείται περαιτέρω ανάλυση.

Κατηγορία Ανάλυσης	Η επαγγελματοποίηση
M3:	Τέλος πάντων θέλω να πω, ότι δεν είμαστε μόνο η παρέα που πιστεύει, υπάρχουν πυρήνες ελεύθερου λογισμικού μέσα σε πολύ μεγάλες εταιρείες, στην Hewlett Packard υπήρχε ένας πολύ μεγάλος πυρήνας, στην Intel υπάρχει ένας μεγάλος πυρήνας, στην Intracom ένα μεγάλο σχολείο ελεύθερου λογισμικού.
M2:	σοβαρά?
M3:	Ναι
M2:	Έλα ρε,
M3:	Βασικά το έκαναν για πρακτικούς λόγους, για τεχνικούς λόγους, εκτός δηλαδή, ότι υπάρχει ο κοινωνικός λόγος που μας αρέσει το Linux και μας αρέσει να βρισκόμαστε να πίνουμε μπύρες, αλλά υπάρχει και ένας πρακτικός λόγος ότι μέσα από το Linux βρήκαμε μια πάρα πολύ καλή δουλειά. Και βρήκαμε και δεύτερη και τρίτη μέσα από το Linux, ότι κάποιες εταιρείες σαν την Intracom

³³ <http://sourceforge.net>

	δεν θα είχαν βγάλει το προϊόν στην αγορά, άμα δεν υπήρχε αυτή η μεθοδολογία να το κάνουμε με Linux, δεν θα είχαν καταφέρει να σταθούν απέναντι σε κολοσσούς.
M1:	Είναι πολύ σοβαροί, με την έννοια ποιος φτιάχνει τι για το λογισμικό.
M3:	Αυτή την στιγμή υπάρχουν πολλά modem και ADSL
M1:	Όταν λέω π.χ. δεν κολλάει ιούς, είναι μια έκφραση που λέμε, που και που για να γυρίσει ο άλλος που δεν δίνει πολύ σημασία και ξαφνικά θέλει να ακούσει άλλα. Αλλά είναι ότι πράγματι το σύστημα είναι τόσο καλοφτιαγμένο για τις σημερινές συνθήκες και ας σκεφτούμε πως είναι η καλύτερη επιλογή. Δηλαδή στην αρχή η Microsoft ήταν εναντίον του internet, δηλαδή για αυτούς ήταν για φτύσιμο. Το internet δεν ήταν ενδιαφέρον και είχαν φτιάξει μια άλλη μηχανή για να κάνουν επαφή μεταξύ τους με άλλο πρωτόκολλο.
M2:	Τι μου θυμίσατε τώρα ρε παιδί μου;
M3:	Εγώ θα έλεγα και κάτι άλλο, ας πούμε αυτή την στιγμή είναι πάρα -πάρα πολλές οι λεγόμενες έξυπνες συσκευές. Ας πούμε τα μοντεμάκια που έχουμε στο σπίτι μας, όλα αυτά τα ADSL modems, που δεν υπάρχουν δύο τρεις μάρκες, εκτός από το ότι ένας πλασάρεϊ ανά βδομάδα κάποια συγκεκριμένη μάρκα, γενικώς πάμε σε ένα μαγαζί και βρίσκουμε 35 διαφορετικές μάρκες ADSL modems. Στα κινητά ας πούμε έχουν αρχίσει να βγαίνουν πάρα πολλά λεγόμενα smart phones. Όλα αυτά μέσα τους βασίζονται στην δυνατότητα που τους έδωσε το ελεύθερο λογισμικό να πιάνει ο οποιοδήποτε κατασκευαστής να φτιάχνει μια πλακέτα να της κολλάει και ένα Linux επάνω και να βγάλει ένα προϊόν στην αγορά. Επομένως έχουν βγει κάποια media players, τηλεοράσεις μάρκες που δεν τις έχουμε ξανά ακούσει, βγαίνουν καινούργιες μάρκες.
M1:	Όλα αυτά είναι το λογισμικό
M2:	Αυτή την στιγμή εμείς, δηλαδή εγώ, που δεν είναι και η ειδικότητα μου πολύ, μπορώ να πάρω ένα ξέρω γω ..., πως λέγεται και να το κάνω media player να το κάνω κάτι και να του κολλήσω κάτι έξτρα, άμα χρειάζεται δηλαδή μπορούμε να το κάνουμε, ενώ αυτό δεν γινόταν χωρίς ελεύθερο λογισμικό.
M3:	Και αυτό το κάνουν οι μικρές εταιρείες, δηλαδή βγαίνει μια μικρή εταιρειούλα, φτιάχνει ένα modem, το βελτιώνει λίγο και προσαρμόζει καλά ένα Linux επάνω του και έχει ένα ωραίο προϊόν να πουλήσει στον κόσμο. Αυτό το πράγμα δεν το μπορούσες ... γιατί ο όγκος του κώδικα που θα χρειαζόταν να το φτιάξεις από την αρχή ήταν απαγορευτικός για οποιαδήποτε μικρή εταιρεία να το κάνει και έτσι σε πρακτικό επίπεδο εκτός από τις κοινές, άμα βρει δύο τρεις καλούς λινουξάδες, άνθρωποι, άτομα που να ξέρουν την δουλειά θα τους βάλεις σε ένα γραφείο και θα φτιάξουν ένα καινούργιο προϊόν. Αυτό με τις πατέντες δε θα γινότανε.
M4:	Αυτά τα πλεονεκτήματα στα δίνει το ελεύθερο λογισμικό. Έχεις την ελευθερία να επιλέξεις, τι σου κάνει, πώς σου κάνει, που θα το δώσεις, στο φίλο σου, στην εταιρεία, στο σπίτι..

Συνοψίζοντας

Η χρήση της συγκεκριμένης μεθόδου ήταν ιδιαίτερα βοηθητική για την ανάδειξη των υποκειμενικών νοημάτων που παράγουν τα μέλη του HELLUG στο πλαίσιο της αυτής δράσης τους, ως μία έκφραση του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού στην ελληνική πραγματικότητα. Πολύ περισσότερο για το γεγονός ότι ανέδειξε τις νοηματοδοτήσεις των μελών σε σχέση με το υπό έρευνα ζήτημα, αλλά και τις αλληλεπιδράσεις του Συλλόγου με τους θεσμικούς φορείς, οι οποίες διαδραμάτισαν καθοριστικό ρόλο για τον προσδιορισμό συμπεριφορών ως παρεκκλιουσών ή μη.

Επιπλέον η συγκεκριμένη μέθοδος, στο πλαίσιο χρήσης μεικτών ποιοτικών μεθόδων λειτούργησε βοηθητικά α) ως προς την αύξηση της εγκυρότητας των ερευνητικών ευρημάτων, καθώς επιβεβαιώθηκαν εκ νέου πλήθος αυτών σε σχέση και με τις άλλες δύο μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν και β) στην ανάδειξη

διαφορετικών οπτικών και λόγων για το ζήτημα της κατοχύρωσης των πατεντών λογισμικού. Όπως διακρίθηκε παραπάνω, σύμφωνα με τις κατηγορίες ανάλυσης, ο HELLUG, ως έκφραση του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού αποτελεί καίριο εκφραστή και ταυτόχρονα παράγοντα κοινωνικής μεταβολής ως προς τις στάσεις και τις αντιλήψεις για τη διαχείριση των πληροφορικών τεχνολογιών, προάγοντας με τα αιτήματα του ένα μοντέλο διαχείρισης, το οποίο βασίζεται στην αξία της κοινωνικής αλληλεγγύης, ερχόμενος σε αντίθεση με το κυρίαρχο πρότυπο το οποίο υπερασπίζεται τα συμφέροντα μεγάλων εταιρειών που παράγουν λογισμικό. Με τις δράσεις τους και τη δυναμική παρουσία του στην κοινωνική και πολιτική ζωή αποδίδει νέες διαστάσεις της ελευθερίας των υποκειμένων και προβαίνει σε πλήθος δράσεων, αναδεικνύοντας ότι η χρήση λογισμικών προγραμμάτων δεν είναι απλά ένα τεχνολογικό μέσο διαχείρισης, αλλά πολιτισμικό δικαίωμα και κοινωνικό αγαθό.

Κεφάλαιο 8°

«Κύρωση Συμφωνίας Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των εταιρειών Microsoft Corporation, Microsoft Ireland Operation Limited και Microsoft Ελλάς»

Η αντιπαράθεση του HELLUG στην επικύρωση του νομοσχεδίου

Ολοκληρώνοντας την ανάλυση του Focus Group, προέκυψαν ευρήματα, τα οποία δεν ήταν αναμενόμενα από την ερευνήτρια, ωστόσο παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τους σκοπούς και το αντικείμενο της παρούσας έρευνας. Ένα από αυτά συνιστά σε μία πολύ στοχοθετημένη δράση του HELLUG απέναντι στην ελληνική κυβέρνηση το 2008, όταν ο Υπουργός Οικονομίας κ. Αλογοσκούφης κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων σχέδιο νόμου που αφορούσε στην «Κύρωση Συμφωνίας Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των εταιρειών Microsoft Corporation, Microsoft Ireland Operation Limited και Microsoft Ελλάς Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία Προϊόντων και υπηρεσιών Πληροφορικής». Η συγκεκριμένη δράση του HELLUG και τα αποτελέσματα της επιλέγονται να αναλυθούν περεταίρω, καθώς είναι ένα αντιπροσωπευτικό παράδειγμα για την ελληνική πραγματικότητα εμπλοκής των μελών του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού με τους θεσμικούς πολιτικούς φορείς της Ελλάδας. Δεδομένου ότι στο πλαίσιο ανάλυσης του Focus Group, αναδείχθηκαν τα υποκειμενικά νοήματα που διαμόρφωσαν τα μέλη του HELLUG μέσα από τη συμμετοχή τους στη συγκεκριμένη νομοθετική διαδικασία, σε αυτό το κομμάτι της εργασίας θα αναλυθεί η ίδια η διαδικασία, το πώς έλαβε χώρα και ποια συμπεράσματα μπορούν να προκύψουν από τη διεξαγωγή της χρησιμοποιώντας ως τεκμήρια, την αιτιολογική έκθεση του νομοσχεδίου, την επιστημονική έκθεση του νομοσχεδίου, τις ερωτήσεις που ασκήθηκαν κατά τη διάρκεια του κοινοβουλευτικού ελέγχου, το κείμενο του νόμου, καθώς και τα πρακτικά της βουλής κατά τη διάρκεια της ψήφισης του. Αν και, από τη μία πλευρά, το συγκεκριμένο σχέδιο νόμου δεν παρήγαγε και δεν οδηγούσε άμεσα στο χαρακτηρισμό κάποιας συμπεριφοράς ως παρεκκλίνουσας και από την άλλη δεν υπήρξε επιτυχία του κινήματος, εφόσον το νομοσχέδιο κυρώθηκε ως νόμος, κρίνεται σημαντικό να αναλυθεί, καθώς αποτελεί ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα για το πώς μια νομοθετική διαδικασία καθιστά ένα δυναμικό πεδίο κοινωνικών συγκρούσεων,

και ειδικότερα ως προς τα ζητήματα που προάγονται από την ανάδειξη της κοινωνίας της πληροφορίας, όπου οι νομοθετικές ρυθμίσεις γίνονται όλο και πιο περίπλοκες, και έμμεσα μπορούν να οδηγήσουν στον προσδιορισμό συμπεριφορών. Η ανάλυση της διαδικασίας θα πραγματοποιηθεί με έμφαση στο περιεχόμενο των προαναφερθέντων τεκμηρίων, εστιάζοντας στην ερμηνεία της εν συνόλω, στη βάση που έθεσαν οι Lieblich et al (1998) για την ολιστική ανάλυση με έμφαση στο περιεχόμενο.

Στις 10 Ιανουαρίου του 2008, λοιπόν ο κ. Αλογοσκούφης κατέθεσε στη Βουλή το συγκεκριμένο νομοσχέδιο, όπου βάσει αυτού επικυρώνεται η σύναψη στρατηγικής συνεργασίας με την εταιρεία Microsoft, η οποία υπογράφηκε στη Βαρκελώνη την 1^η Φεβρουαρίου 2006. Στο προοίμιο του νομοσχεδίου καταγράφονται οι κεντρικοί στόχοι και τα οφέλη που προκύπτουν από την κύρωση της συμφωνίας με νόμο, η οποία αφορά στη δέσμευση της Ελληνικής Δημοκρατίας, να χρησιμοποιεί νόμιμο λογισμικό υψηλής τεχνολογίας σε όλους τους τομείς της δημόσιας διοίκησης και εκπαίδευσης, και να προωθεί την ασφάλεια και τη διαφάνεια της χρήσης ΤΠΕ στη Δημόσια Διοίκηση, στη δέσμευση της Ελληνικής Δημοκρατίας να παρέχει κίνητρα ανάπτυξης για την τοπική βιομηχανία και τον γενικό πληθυσμό σε σχέση με τις ΤΠΕ, στη δέσμευσή της να εφαρμόζει τη νομοθεσία περί προστασίας δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας (σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ, τις οδηγίες του ΠΟΕ και την ελληνική νομοθεσία), στην ανάπτυξη μακροπρόθεσμων προγραμμάτων για την προώθηση των ΤΠΕ στους δημόσιους, εκπαιδευτικούς οργανισμούς και στην επιχειρηματική κοινότητα, με στόχο τη μείωση του ψηφιακού χάσματος, στη διακριτική ευχέρεια της Κυβέρνησης να προκηρύσσει διαγωνισμούς για προϊόντα λογισμικού και υπηρεσίες από τρίτους εκτός της ΜΙΟΛ, στη βελτίωση της χρήσης ΤΠΕ στη Δημόσια Διοίκηση και στην προώθηση των υπηρεσιών της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (e-Government). Στα άρθρα 1 έως και 4.5 καταγράφονται οι όροι της συμφωνίας αναφορικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των 2 μερών (αναλύονται στη συνέχεια σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση). Στα άρθρα 5 έως και 8.10 καταγράφονται κυρίως οι οικονομικές και νομικές δεσμεύσεις των μερών, οι οποίες αφορούν στη διάρκεια της Σύμβασης, στη μη αποκλειστική συνεργασία των μερών, στο ότι το εφαρμοστέο δίκαιο είναι αυτό της Ελλάδας, με εξαίρεση τους κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου την εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τις Συμβάσεις Διεθνούς Πώλησεως Εμπορευμάτων, καθώς και στο ότι στην παρούσα σύμβαση συμπεριλαμβάνονται δια της αναφοράς όλες οι επακόλουθες συναλλακτικές συμβάσεις, οι οποίες υπερισχύουν

έναντι όλων των προηγούμενων συμβάσεων που καταρτίστηκαν μεταξύ των δύο μερών.

Με την κατάθεση του συγκριμένου νομοσχεδίου τα μέλη του HELLUG αντέδρασαν άμεσα, καθώς όπως τα ίδια είχαν αναφέρει κατά τη διεξαγωγή του Focus Group, μετά το ζήτημα των πατεντών λογισμικού και την εμπειρία που τους προσέφερε, ενημερώνονταν περισσότερο και βρίσκονταν γενικότερα σε εγρήγορση όταν προέκυπταν τέτοιου τύπου θέματα. Μέσα από ένα πλήθος δράσεων προσπάθησαν να ενημερώσουν άμεσα την κοινή γνώμη για τις επιπτώσεις του επικείμενου νόμου, αλλά και τους εμπλεκόμενους θεσμικούς φορείς. Το πλαίσιο των δράσεων τους συμπεριέλαβε τη διοργάνωση συγκέντρωσης από τις 11:00 μέχρι τις 16:00, μοιράζοντας Live CD's και πληροφοριακό υλικό για το Linux και τα ανοικτά πρότυπα, έξω από το Μέγαρο Μουσικής στην Αθήνα στις 28/01/2008, όταν ο Bill Gates μία μέρα πριν τη ψήφιση του νομοσχεδίου επισκέφθηκε την Αθήνα και τον Υπουργό Οικονομίας Γ. Αλογοσκούφη για τα εγκαίνια του Κέντρου Καινοτομίας της Microsoft, όπως προβλεπόταν στη Σύμβαση, χωρίς ακόμα η σύμβαση να έχει επικυρωθεί με νόμο από τη Βουλή.

Κατά τη διάρκεια της συγκέντρωσης τα μέλη του HELLUG μοίραζαν στον κόσμο, πέραν του υλικού και το παρακάτω κείμενο²:

«ΟΧΙ ΣΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΜΕ ΤΗΝ MICROSOFT ΠΟΥ ΠΡΟΩΘΕΙ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Στις 10 Ιανουαρίου 2008 ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών κ. Αλογοσκούφης κατέθεσε στη Βουλή σχέδιο νόμου για κύρωση της Συμφωνίας συνεργασίας μεταξύ κυβέρνησης και Microsoft, που υπογράφηκε στη Λισαβόνα το Φεβρουάριο 2006. Το νομοσχέδιο αυτό παρέχει πρωτοφανή προνομιακή μεταχείριση σε μία εταιρεία και δεν εξυπηρετεί τα συμφέροντα της εθνικής οικονομίας, την ανάπτυξη της χώρας και την αγορά πληροφορικής. Την πρωτοφανή αυτή συμφωνία σφραγίζει με την παρουσία του στην Αθήνα στις 28/1/2008 ο ιδρυτής της Microsoft κ. Bill Gates. Προκύπτουν όμως τα εξής ερωτήματα:

1. Η Συμφωνία που περιλαμβάνεται στο νομοσχέδιο παραπέμπει σε συμβάσεις αγνώστου περιεχομένου.

¹Πηγή: <http://www.minfin.gr/portal/el/resource/contentObject/id/2b715473-89c0-4a12-a392-67e251551381>

² Το παρόν κείμενο παραδόθηκε στην ερευνήτρια με τη μορφή του φυλλαδίου που μοιράστηκε το 2008 κατά τη διεξαγωγή του focus group της παρούσας έρευνας.

2. Στις 22 Ιουνίου 2007 ο κ. Αλογοσκούφης είχε αναφέρει στη Βουλή ότι η Συμφωνία είχε σταλεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση για έγκριση χωρίς να εξηγήσει σε ποια υπηρεσία και πότε έγινε το σχετικό αίτημα, ποιο είναι το πλήρες κείμενο του αιτήματος και ποια θέση έλαβε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή;
3. Γιατί η Συμφωνία χρειάζεται νόμο για να νομιμοποιηθεί; Ποιο σημείο της Συμφωνίας θα είναι αντίθετο στην ελληνική νομοθεσία αν δεν ψηφιστεί ο νόμος;
4. Έχει πραγματοποιήσει η κυβέρνηση μελέτη σχετικά με τη συμβατότητα των προϊόντων της συγκεκριμένης εταιρείας με άλλα υπάρχοντα συστήματα, και ειδικά με την προοπτική αξιοποίησης Λογισμικού Ανοικτού Κώδικα; Με ποια κριτήρια επιλέχθηκε η συγκεκριμένη εταιρεία και όχι κάποια άλλη εταιρεία;
5. Το εδάφιο 4.5.β της Συμφωνίας προβλέπει πράξεις εγγραφής για τουλάχιστον 30 χιλιάδες υπολογιστές ως το τέλος του 2006 και 70 χιλιάδες ως το τέλος του 2008. Έχει υλοποιηθεί αυτή η πρόβλεψη της Συμφωνίας και σε ποιο βαθμό; Τι έχει αγοραστεί ή θα αγοραστεί και με ποιες τιμές;
6. Στις 9 Φεβρουαρίου 2006 ο κ. Αλογοσκούφης ανέφερε στη Βουλή, σε συζήτηση σχετικά με τη Συμφωνία, ότι «το ελεύθερο λογισμικό έχει πολύ περιορισμένες εφαρμογές και δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί τόσο ευρέως όσο άλλο λογισμικό». Ποιες ακριβώς είναι οι ανάγκες αυτών των τουλάχιστον 70 χιλιάδων υπολογιστών οι οποίες δεν μπορούν να καλυφθούν από ελεύθερο λογισμικό;
7. Το εδάφιο 4.2. της Συμφωνίας αναφέρει ότι η Microsoft θα συνδράμει την κυβέρνηση στη διαδικασία διαχείρισης του λογισμικού που χρησιμοποιεί. Με ποιο τρόπο θα εξασφαλίζεται ο ελεύθερος ανταγωνισμός και η αμρόληπτη αξιολόγηση λογισμικού άλλων κατασκευαστών και του ελεύθερου λογισμικού;
8. Το Υπουργείο Οικονομικών υποστηρίζει ότι το δημόσιο θα αποκτά άδειες χρήσης με προνομιακούς οικονομικούς όρους. Ποια ανάλυση δείχνει ότι οι όροι είναι προνομιακοί και ποιο είναι το πλήρες κείμενο της;»

3

³Πηγή: <https://plus.google.com/photos/114990360999308721297/albums/5160666313124911761?banner=pwa>

Αν και στόχο της συγκεκριμένης ενότητας αποτελεί η ανάλυση του νομοσχεδίου και των τεκμηρίων που το συνοδεύουν, η παράθεση του κρίνεται σημαντική γιατί αυτές οι ερωτήσεις κατατέθηκαν και στη Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων της Βουλής με τη συμμετοχή εκπροσώπου του HELLUG, όπως διακρίνεται από το πρακτικό της έκθεσης της επιτροπής, αλλά και γιατί αποτέλεσε τη βάση της κριτικής που άσκησαν βουλευτές κατά τη διαδικασία επικύρωσης του νομοσχεδίου, στο πλαίσιο που τα μέλη του HELLUG ενημέρωσαν τους βουλευτές.

Καταρχήν λοιπόν, σε πρώτο επίπεδο ανάγνωσης, και μόνο από την ίδια την κατάθεση του νομοσχεδίου, με σκοπό από της κυβέρνησης την προώθηση μιας νέας ψηφιακής στρατηγικής της χώρας, η οποία θα οδηγήσει στον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό της, γίνεται κατανοητό ότι το ρυθμιστικό πλαίσιο της κοινωνίας μέσα από τις διαδικασίες της νομοθέτησης διαδραματίζει καταλυτικό ρόλο στο πώς θα αφομοιωθεί από το κοινωνικό σύνολο ο τρόπος με τον οποίο οφείλει να διαχειρίζεται τα ζητήματα που αφορούν στην πληροφορική τεχνολογία και κατ' επέκταση στην πληροφορία. Δηλαδή, μέσα από τέτοιες νομοθετικές δραστηριότητες, αναδεικνύεται ο παραγωγικός ρόλος του δικαίου (Δασκαλάκης,1985; Λαμπροπούλου,1999; Γεωργούλας, 2009) ως προς τις κοινωνικές αξίες που υιοθετεί το κοινωνικό σύνολο, αλλά και ως προς την κοινωνική αντίδραση που οφείλει να έχει για την αντιμετώπιση των ζητημάτων που προκύπτουν αναφορικά με τη χρήση πληροφορικών τεχνολογιών, εφόσον οι κανονιστικές του διατάξεις καλούνται να ρυθμίσουν τον τρόπο διαχείρισης τους τόσο σε επίπεδο παραγωγής υπηρεσιών και νέων αγαθών όσο και στο επίπεδο κοινωνικού ελέγχου που προάγουν. Έτσι, όταν στο συγκεκριμένο νομοσχέδιο καταγράφεται ότι στόχος είναι η «χρήση νόμιμου λογισμικού υψηλής τεχνολογίας» και παράλληλα προωθείται λογισμικό μιας συγκεκριμένης εταιρείας, τότε καλλιεργείται στο κοινωνικό σύνολο η αναπαράσταση ότι το νόμιμο λογισμικό είναι αυτό της συγκεκριμένης εταιρείας, οπότε και η κοινωνική αντίδραση εκ προοιμίου προσανατολίζεται με αρνητική αξιολόγηση ως προς τη χρήση οποιουδήποτε άλλου λογισμικού, όποιου άλλου κατασκευαστή. Επιπλέον, εφόσον από το παρόν νομοσχέδιο η ελληνική κυβέρνηση δεσμεύεται για την προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων, αναδεικνύεται και ότι η επίσημη κοινωνική αντίδραση προσανατολίζεται στα όρια και στους ορισμούς που θέτει η συγκεκριμένη εταιρεία για τα πνευματικά δικαιώματα, παρόλο που η εξέλιξη των τεχνολογικών μοντέλων παραγωγής θα απαιτούσε πολλών διαφορετικών μορφών επίσημη και άτυπη

κοινωνική αντιμετώπιση. Αυτό συμβαίνει, καθώς, όπως έγινε κατανοητό και από τα προηγούμενα κεφάλαια, μεγάλες εταιρείες λογισμικού σαν την Microsoft προσπαθούν να αυξήσουν τα κέρδη τους, επεμβαίνοντας έμμεσα σε νομοθετικές ρυθμίσεις, με στόχο την προώθηση των δικών τους προτύπων προστασίας και ασφάλειας των προϊόντων. Έτσι με τη συγκεκριμένη δέσμευση, λοιπόν, η ελληνική κυβέρνηση προσανατολίζει την επίσημη κοινωνική αντίδραση μόνο στα πρότυπα του copyright και όχι για παράδειγμα του copyleft, όπως προάγεται μέσα από τα αιτήματα και τις διεκδικήσεις του HELLUG.

Σε δεύτερο επίπεδο ανάγνωσης λοιπόν γίνεται κατανοητό ότι οι καινοτομίες που διακρίνουν τη δημιουργία και χρήση των πληροφορικών τεχνολογιών διαμορφώνουν εκ νέου πεδία δράσης του κοινωνικού βίου και εγείρουν θέματα, όπως τα πνευματικά δικαιώματα των κωδίκων προγραμματισμού, τα οποία απαιτούν εξειδίκευση, κατάρτιση και αυξημένες ικανότητες για να αξιολογηθούν. Ο τρόπος, όμως, με τον οποίο αντιμετωπίζει η κυβέρνηση τη νομοθετική διαχείριση των νέων αγαθών και υπηρεσιών, όπως διακρίνεται από το συγκεκριμένο νομοσχέδιο είναι προσανατολισμένος στις αξίες, τα συμφέροντα και τις κατεστημένες σχέσεις εξουσίας που έχει παράγει η βιομηχανική κοινωνία. Διαφορετικά δεν θα υπήρχε λόγος να επικυρώσει ενός τέτοιου τύπου συμφωνία με νομοσχέδιο. Το ζήτημα αυτό διακρίνεται και μέσα από την αιτιολογική έκθεση του νομοσχεδίου, η οποία, όπως αναλύεται και παρακάτω, δεν εκφράζει παρά μόνο μια γενική ανάγκη για τεχνολογική εξέλιξη της ελληνικής κοινωνίας, χωρίς να γίνονται ξεκάθαροι οι όροι αυτής της εξέλιξης και χωρίς τις απαιτούμενες δικλίδες προστασίας του ελληνικού κράτους απέναντι σε ένα κατεστημένο μοντέλο, ενώ η εξέλιξη των τεχνολογικών προτύπων, που προάγουν διαφορετικού τύπου αξίες και συμφέροντα, όπως του ελεύθερου λογισμικού είναι ραγδαία.

Η αιτιολογία και το σύνολο των παραγόντων που καθιστούν τη σύναψη της συμφωνίας χρήσιμη και επωφελή, σύμφωνα με την ελληνική κυβέρνηση περιγράφονται στην αιτιολογική έκθεση του νομοσχεδίου, στην οποία αναφέρονται τα οφέλη, οι λόγοι και οι στόχοι μιας τέτοιας συμφωνίας μεταξύ των μερών για τη χρήση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας. Οι στόχοι, σύμφωνα με την έκθεση, αφορούν στα οφέλη που αποκομίζουν οι τομείς της Δημόσιας Διοίκησης, του επιχειρηματικού και βιομηχανικού κλάδου, καθώς και ο γενικός πληθυσμός και είναι : α) η προώθηση της ασφάλειας και της διαφάνειας της χρήσης ΤΠΕ στη Δημόσια Διοίκηση και η ενίσχυση της Ψηφιακής Στρατηγικής της Ελλάδας, β) Η

διάχυση πληροφορικών τεχνολογιών στην Περιφέρεια και η παροχή κινήτρων για την ανάπτυξη της τοπικής βιομηχανίας πληροφορικής, γ) Η ανάπτυξη ακαδημαϊκών και ερευνητικών δραστηριοτήτων μέσω της συμμετοχής των Ιδρυμάτων σε προγράμματα και υποτροφίες της Microsoft, δ) Γενικότερα οφέλη στον τομέα Εκπαίδευσης, μέσω της παροχής υπηρεσιών, οι οποίες προωθούν i) την ανάπτυξη δεξιοτήτων σε νέες τεχνολογίες για δασκάλους και μαθητές, ii) ευκαιρίες επιμόρφωσης, επιχειρήσεων, iii) δράσεις επιμόρφωσης του γενικού πληθυσμού αλλά και συγκεκριμένων ομάδων με αδυναμία πρόσβασης σε τεχνολογικούς πόρους, iv) τη δημιουργία κοινοτικών τεχνολογικών κέντρων, ε) Η παροχή υπηρεσιών υποστήριξης από τη Microsoft για την εφαρμογή πιλοτικών προγραμμάτων που αφορούν στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση και η δωρεάν παροχή στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης εργαλείων για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, στ) Η παροχή πρωτότυπου σχεδίου για την εγκατάσταση αδειών λογισμικού Microsoft, τις οποίες αποκτά η Ελληνική Κυβέρνηση μέσω διαγωνισμών, η) Η παροχή υπηρεσιών ανάπτυξης και εγκατάστασης προγραμμάτων Κυβερνητικής Ασφάλειας, ζ) Η παροχή υπηρεσιών υποστήριξης σε Πιστοποιημένους Συνεργάτες της ώστε να είναι σε θέση να επιτύχουν ένα επίπεδο ποιότητας ανάλογο με τα βιομηχανικά πρότυπα, θ) η υποστήριξη μικρομεσαίων επιχειρήσεων μέσω της δημιουργίας διαδικτυακής πύλης για τις Μ/ΜΕ και μέσω ενημέρωσης για τις δυνατότητες επιδότησης, ι) η παροχή τεχνογνωσίας σε όποια προσπάθεια της κυβέρνησης για ενημέρωση του κοινού περί πνευματικών δικαιωμάτων. Η αιτιολογική έκθεση ολοκληρώνεται υποστηρίζοντας ότι παρόμοιες στρατηγικές έχουν ακολουθήσει και άλλες χώρες της Ε.Ε., οι οποίες έχουν επωφεληθεί οικονομικά αποτελέσματα για το ελληνικό κράτος, καθώς εξασφαλίζονται προνομιακοί οικονομικοί όροι απόκτησης λογισμικού, βάσει των οποίων η έκπτωση των προϊόντων μπορεί να φτάσει το 20% ανάλογα με τον όγκο των προμηθειών. Με αυτό το δεδομένο, καθώς και με το γεγονός ότι η συγκεκριμένη συμφωνία δεν είναι δεσμευτική ως προς τη σύναψη παρόμοιας συμφωνίας με άλλους φορείς, εκτιμάται ότι η επικύρωση της με νόμο θα επιφέρει πολλά οφέλη ως προς την επιτάχυνση της τεχνολογικής πορείας της Ελλάδας.

Η συγκεκριμένη αιτιολογική έκθεση παρουσιάζει πολλές ασάφειες και ανακρίβειες τόσο ως προς τα οικονομικά οφέλη που προκύπτουν για το ελληνικό κράτος όσο και για τους όρους με τους οποίους πρόκειται να υλοποιηθούν συγκεκριμένες δράσεις. Οι ασάφειες αυτές διακρίνονται ακόμα και στις δράσεις που αφορούν στην εκπαίδευση. Η αιτιολογική έκθεση αποδίδει ιδιαίτερη έμφαση στο ότι

η συγκεκριμένη συμφωνία θα καταστεί αρωγός τεχνολογικής εξέλιξης για το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας, καθώς η εταιρεία θα προβεί σε μια σειρά από δράσεις, όπως στην παροχή ηλεκτρονικού εκπαιδευτικού υλικού στα πανεπιστήμια, θα παρέχει υποτροφία σε ένα διδακτορικό φοιτητή, θα δώσει δικαίωμα συμμετοχής σε δασκάλους και μαθητές σε προγράμματα ανάπτυξης τεχνολογικών δεξιοτήτων. Ωστόσο, όπως διακρίνεται από την έρευνα του Stevenson (2007) η Microsoft στο πλαίσιο των προσπαθειών της να χειραγωγήσει το κοινό ως προς την επιλογή και τη χρήση λογισμικού, είχε ήδη χορηγήσει το 2007 250 εκατομμύρια δολάρια, μέσω του Bill and Melissa Gates Foundation, σε πανεπιστημιακές βιβλιοθήκες για την εγκατάσταση του συγκεκριμένου λογισμικού που παράγει η εταιρεία. Στο πλαίσιο αυτό γίνεται κατανοητό ότι ειδικά στον τομέα της εκπαίδευσης, όπου μπορεί να παραχθεί νέα γνώση και να δημιουργηθούν νέα τεχνολογικά μέσα, προάγεται ένα πολύ συγκεκριμένο και περιοριστικό εκπαιδευτικό μοντέλο για τις νέες τεχνολογίες, το οποίο όχι μόνο δεν καλλιεργεί το έδαφος για την υλοποίηση καινοτόμων δραστηριοτήτων, αλλά επιφέρει και σημαντική επιβάρυνση για τους χρήστες. Αυτό συμβαίνει καθώς, πάγια τακτική της εταιρείας αποτελεί η επαναπροώθηση προϊόντων στην αγορά ελαφρώς εξελιγμένων (windows xp, vista, windows 2007, windows 2008) με αποτέλεσμα τα παλιότερα προϊόντα να χρειάζονται αντικατάσταση, με ένα κόστος διόλου ευκαταφρόνητο. Επιπλέον η εκπαίδευση αποτελεί έναν από τους βασικούς φορείς διαμόρφωσης κοινωνικών αξιών. Έτσι όταν μία νομοθετική ρύθμιση παρεμβαίνει σε αυτόν τον τομέα προάγοντας συγκεκριμένα πρότυπα και μοντέλα, αυτόματα καλλιεργεί το έδαφος για την αφομοίωση αυτών των αξιών και προτύπων από τους εκπαιδευόμενους.

Επιπλέον μία από τις βασικές δραστηριότητες που αφορούν ευρύτερα στην εκπαίδευση του γενικού πληθυσμού και προβάλλεται ευκρινώς από τη συμφωνία, αφορά στην ίδρυση καινοτόμου τεχνολογικού κέντρου από τη Microsoft. Όπως προαναφέρθηκε τα εγκαίνια του κέντρου Καινοτομίας υλοποιήθηκαν πριν την ψήφιση του νομοσχεδίου επί του συνόλου, γεγονός που εγείρει ερωτήματα του για τη νομιμότητα της συμφωνίας και γιατί χρειάζεται επικύρωση με νόμο, ένα ερώτημα που άλλωστε τέθηκε και από τα μέλη του HELLUG, όταν ένας από τους όρους της έχει ήδη υλοποιηθεί .

Είναι χαρακτηριστικό επίσης, ότι για τις υπόλοιπες δράσεις δεν υπάρχει συγκεκριμένη πρόβλεψη, παρά μόνο κατατίθεται ότι οι όροι υλοποίησης τους θα καθοριστούν με την υπογραφή ξεχωριστών συμβάσεων. Οι ξεχωριστές αυτές

συμβάσεις δεν περιλαμβάνονται στο νομοσχέδιο ούτε έχουν κοινοποιηθεί με κανέναν τρόπο, με αποτέλεσμα οι βουλευτές να καλούνται να νομιμοποιήσουν ένα κείμενο για το οποίο επί της ουσίας δεν έχουν γνώση. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα, το οποίο κατατίθεται και ως κριτική επί του νομοσχεδίου από βουλευτές, όπως θα καταγραφεί και στη συνέχεια, ότι ένας από τους στόχους που προβλέπονται είναι η προμήθεια αδειών λογισμικού Microsoft για 70.000 υπολογιστές, χωρίς να αναφέρεται όμως ούτε το είδος του λογισμικού ούτε ο ακριβής αριθμός του ούτε το κόστος αυτού παρά μόνο γίνεται παραπομπή σε ξεχωριστή σύμβαση η οποία δεν αναφέρεται πουθενά.

Επιπροσθέτως η αιτιολογική έκθεση αναφέρεται επανειλημμένα στα οικονομικά οφέλη που πρόκειται να αποκομίσει το ελληνικό κράτος μέσα από τη συγκεκριμένη συμφωνία, καθώς και ότι οι άδειες χρήσης λογισμικού της Microsoft θα δοθούν στο ελληνικό κράτος με έκπτωση 20%. Ωστόσο στο τελευταίο παράρτημα της Αιτιολογικής Έκθεσης εμπεριέχεται η Έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (άρθρο 75 παρ. 1 του Συντάγματος). Στην έκθεση αυτή αναφέρονται οικονομικά στοιχεία, βάσει των οποίων η συνεργασία προσδιορίζεται ως ανταγωνιστική. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον όμως έχει το σημείο στο οποίο αναφέρεται ότι από τις ρυθμίσεις της Σύμβασης, *«δεν προκύπτουν άμεσα οικονομικά αποτελέσματα επί του Κρατικού Προϋπολογισμού, δεδομένου ότι η υλοποίησή τους είναι μη δεσμευτική. Ανάλογα με το βαθμό υλοποίησης της Σύμβασης θα προκύψουν θετικά αποτελέσματα για την Ελληνική Οικονομία, λόγω της ενσωμάτωσης προηγμένης τεχνολογίας. Ως προς το ύψος των επιβαρύνσεων του Κρατικού Προϋπολογισμού, αυτό επηρεάζεται από το περιεχόμενο και τον αριθμό των επί μέρους συμβάσεων – συμφωνιών που θα συναφθούν...»* .

Από την παράγραφο αυτή της έκθεσης του Γενικού Λογιστηρίου γίνεται κατανοητό ότι ούτε τα οικονομικά οφέλη ούτε το κόστος της χρήσης αδειών μπορεί να εκτιμηθεί με σαφήνεια από τη συμφωνία, καθώς το κόστος της χρήσης αδειών καθορίζεται με ξεχωριστή σύμβαση, που βάσει των τιμών της αγοράς εκείνη την περίοδο το κόστος εκτιμούνταν ανάμεσα στα 10 και 30 εκατομμύρια ευρώ. Έτσι από την παράγραφο αυτή δεν προκύπτει κάποιο είδος έκπτωσης που παρέχει η εταιρεία στην ελληνική κυβέρνηση παρά μόνο πίστωση η οποία είναι και ανάλογη με τον αριθμό των επί μέρους συμβάσεων που θα συναφθούν. Επιπλέον παρόλο που η αιτιολογική έκθεση αναφέρει ότι οι άδειες χρήσης θα δοθούν με έκπτωση μέχρι και 20%, καμία σχετική πληροφορία δεν προκύπτει από το κείμενο της συμφωνίας.

Από ότι διακρίνεται δηλαδή, ενώ η αιτιολογική έκθεση παρουσιάζει οικονομικό όφελος για το ελληνικό κράτος, επί της ουσίας απαιτείται ένα μεγάλο κόστος πολλών εκατομμυρίων ευρώ, χωρίς σε αυτό να υπολογίζεται το κόστος επικείμενης αναβάθμισης των προϊόντων, ενώ αντίστοιχα δραστηριοποιούνται μεγάλες διεθνείς εταιρείες που κάνουν χρήση ελεύθερου λογισμικού και παρέχουν τόσο τις άδειες χρήσης τους όσο και την αναβάθμιση των προϊόντων τους δωρεάν. Υπό αυτό το πλαίσιο γίνεται κατανοητό ότι η ελληνική κυβέρνηση προώθησε ένα νομοσχέδιο, το οποίο σε καμία περίπτωση δεν εξυπηρετεί τα συμφέροντα του ελληνικού κράτους τόσο σε επίπεδο δημόσιας διοίκησης όσο και στο επίπεδο των απλών χρηστών του ελληνικού λαού. Το συγκεκριμένο νομοσχέδιο αντιτίθεται στις αξίες που προάγει το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού και για αυτό το λόγο υπήρξε άμεση αντίδραση από τα μέλη του, υπό την αιγίδα του HELLUG, ως η ελληνική έκφραση του κινήματος. Η αντίδραση αυτή βρήκε πρόσφορο έδαφος και μέσα από την υιοθέτηση της χρήσης του λόγου του κινήματος από αρκετούς βουλευτές των κομμάτων της αντιπολίτευσης. Ο λόγος αυτός εκφράστηκε τόσο κατά τη διάρκεια του κοινοβουλευτικού ελέγχου, όσο και κατά τη διάρκεια της νομοθετικής εργασίας της βουλής επί της ψήφισης των αρχών και των άρθρων του νομοσχεδίου, όπως καταγράφεται στη συνέχεια.

Στις 15 Ιανουαρίου στη συνεδρίαση ΞΕ΄ της Η΄ Αναθεωρητικής Βουλής κατά τη διάρκεια της ενότητας Κοινοβουλευτικός έλεγχος, ο βουλευτής Αθανάσιος Λεβέντης (Συνασπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς) κατέθεσε ερωτήματα προς τον υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, σχετικά με τη Σύμβαση του Ελληνικού Δημοσίου και της Microsoft για την προμήθεια λογισμικού, ζητώντας: α) να καταθέσει τη Σύμβαση που υπέγραψε εκ μέρους τους Ελληνικού Δημοσίου για προμήθεια υλικού, αναφερόμενος επικριτικά και σε προηγούμενη θέση του Υπουργού, ότι δεν ήταν υποχρεωμένος να καταθέσει τη Σύμβαση και β) να εξηγήσει τους λόγους που δεν την κατέθεσε στη δημοσιότητα, παρά τις επανειλημμένες έγγραφες και επίκαιρες ερωτήσεις, παρά μόνο ενάμιση χρόνο μετά την υπογραφή του κειμένου της συμφωνίας, από το Φεβρουάριο του 2006. Εξέθεσε, επίσης, τον προβληματισμό του για τη νομιμότητα μιας τέτοιας κίνησης, αφού τονίζει ότι θα έπρεπε να γίνει διεθνής διαγωνισμός. Εκθέτει, ακόμα, τον προβληματισμό του για τη συμφωνία αυτή, τονίζοντας πως άλλες χώρες αποφεύγουν τέτοιου είδους συμφωνίες και συγκεκριμένα με την εταιρεία Microsoft, λόγω του ότι διαθέτει ένα προϊόν κλειστού συστήματος το οποίο θα υποχρεώνει το ελληνικό Κράτος να χρησιμοποιεί

μόνο αυτό, ενώ θα ήταν εύλογο να χρησιμοποιείται ελεύθερο λογισμικό. Η απάντηση του Υπουργού Γ. Αλογοσκούφη, αφορά στους όρους της Σύμβασης, όπως προβλέπονται από το κείμενο, για τους λόγους και τους σκοπούς της συμφωνίας. Αναφέρει πως δεν πρόκειται για απευθείας προμήθεια λογισμικού, αφού δεν είναι συμφωνία προμήθεια, αλλά μια μη δεσμευτική, μη αποκλειστική συμφωνία που δεν δεσμεύει τη χώρα. Αναφέρεται επίσης στις οικονομικές ελαφρύνσεις που προκύπτουν από μια τέτοια συμφωνία, με τη μορφή εκπτώσεων. Τονίζει το γεγονός, ότι άλλες ευρωπαϊκές χώρες, έχουν ήδη επικυρώσει παρόμοιες συμφωνίες με την εν λόγω εταιρεία λογισμικού, ενώ κάτι τέτοιο καθιστά την Ελλάδα ανταγωνιστική και ισότιμη με άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Ο Υπουργός, απάντησε επίσης, ότι η Σύμβαση κατατέθηκε τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή, γιατί, αυτή είναι και η στιγμή που θα ενεργοποιηθεί η συμφωνία, αφού αναμενόταν να τηρηθούν κάποιες υποχρεώσεις που προκύπτουν για την Microsoft για τη Συμφωνία αυτή. Χαρακτήρισε τη συμφωνία, ως Στρατηγικού χαρακτήρα, ώστε να επιτευχθούν επιπρόσθετα οφέλη για τους πολίτες, τις Μ/ΜΕ και το δημόσιο, ενώ τονίζει ότι δεν υποχρεώνεται κανένας να κάνει χρήση του λογισμικού της συγκεκριμένης εταιρείας εάν δεν το επιθυμεί, ενώ δεν αξιολογεί το ελεύθερο λογισμικό ή το λογισμικό της εκάστοτε εταιρείας, αλλά αξιολογεί τους προνομιακούς όρους της συμφωνίας.

Η κριτική που άσκησε ο βουλευτής κατά τη διάρκεια του κοινοβουλευτικού ελέγχου στον Υπουργό Οικονομίας αφορούσε καταρχήν στο επίπεδο διαχείρισης της διαδικασίας από την κυβέρνηση, εφόσον η συμφωνία είχε υπογραφεί ήδη από το 2006 και δεν είχε κοινοποιηθεί στους βουλευτές, αλλά και στη νομιμότητα της συμφωνίας. Η κριτική αυτή αναδεικνύει ότι μία κυβέρνηση μπορεί να χρησιμοποιήσει την πλειοψηφία της, αποτυπώνοντας το γεγονός ότι ο νικητήριος συσχετισμός δυνάμεων εκπροσωπεί το κράτος (Μαρκαντωνάτου, 2009) για την εξυπηρέτηση συγκεκριμένων σκοπών, όπως αυτοί αναλύθηκαν άνωθεν, χωρίς να έχει την ουσιαστική νομιμοποίηση. Στη βάση αυτής της κριτικής, αλλά και στην αναφορά του βουλευτή ότι άλλες χώρες αποφεύγουν τη σύναψη παρόμοιων συμβάσεων με τη συγκεκριμένη εταιρεία καθώς μέσω αυτών επιβάλλεται η χρήση συγκεκριμένων τεχνολογικών προτύπων, ο ρόλος του ελληνικού κράτους γίνεται κατανοητός, στο πλαίσιο που έθεσε ο Jessop (2002, όπως αναφέρεται στο Μαρκαντωνάτου, 2009:114), ως ο εξισορροπητικός παράγοντας ανάμεσα στις δομικές αποτυχίες της αγοράς, όπως η ανάδειξη του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού, και στην υπεράσπιση των δημόσιων συμφερόντων, ρυθμίζοντας το καθεστώς συναλλαγών με

τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζονται οι συνθήκες αναπαραγωγής της κυρίαρχης αντίληψης για την οικονομία. Επιπλέον ο βουλευτής προτείνει το παράδειγμα της χρήσης του ελεύθερου λογισμικού, αναδεικνύοντας ότι ένας από τους στόχους του HELLUG, να θέτει τις διεκδικήσεις του στο κέντρο της πολιτικής αρένας, έχει επιτευχθεί.

Από την άλλη πλευρά ο Υπουργός Οικονομίας τοποθετείται γενικότερα ως προς την ωφελιμότητα της συμφωνίας, εστιάζοντας κατά βάση στους προνομιακούς οικονομικούς όρους, που κατά τη γνώμη του επιφέρει. Στο πλαίσιο αυτής της απάντησης διακρίνεται ότι ο Υπουργός επικαλείται γενικές κεντρικές συναινετικές κοινωνικές αξίες, όπως την ανάγκη ισοτιμίας της Ελλάδας με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, οι οποίες επιβάλλουν την αναγκαιότητα επικύρωσης της σύμβασης, χωρίς ωστόσο να δίνει ευκρινείς απαντήσεις ως προς τους όρους της σύμβασης και ως προς τις υποχρεώσεις τόσο της εταιρείας όσο και του ελληνικού κράτους. Επιπλέον από τις απαντήσεις του Υπουργού διαφαίνεται ότι η προσέγγιση του ως προς τον χαρακτήρα τέτοιων συμφωνιών είναι καθαρά οικονομο-τεχνοκρατική, καθώς αρνείται να μπει στη διαδικασία αξιολόγησης των τεχνολογικών μοντέλων, αντανακλώντας τη μονοδιάστατη οπτική της ελληνικής κυβέρνησης επί της διαχείρισης των πληροφορικών τεχνολογιών.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον όμως προκύπτει, εστιάζοντας στην ίδια τη διαδικασία. Οι συγκεκριμένες θέσεις του βουλευτή όσο και του Υπουργού Οικονομίας λαμβάνουν χώρα υπό το πλαίσιο της διαδικασίας κοινοβουλευτικός έλεγχος. Υπό αυτή τη διαδικασία διακρίνεται ότι προκύπτει ένας διάλογος μεταξύ των κυβερνητικών εκπροσώπων και των εκφραστών της αντιπολίτευσης, ο οποίος δεν είναι δυναμικός και δεν οδηγεί σε μια γόνιμη ανταλλαγή και προώθηση ιδεών. Αντίθετα η αλληλεπίδραση μεταξύ των δύο αντιτιθέμενων πλευρών είναι ιδιαίτερα στατική και περιορίζεται απλά στις a priori διαμορφωμένες τοποθετήσεις τους, εγείροντας ερωτήματα για τη λειτουργικότητα και την αποτελεσματικότητα της συγκεκριμένης κοινοβουλευτικής διεργασίας. Είναι χαρακτηριστικό ότι κανένας από τους προβληματισμούς τους οποίους έθεσε ο βουλευτής δεν έγιναν αντικείμενο διεργασίας ή δεν υιοθετήθηκαν από τους εκπροσώπους της κυβέρνησης σε καμία από τις υπόλοιπες διεργασίες που ακολούθησαν μέχρι και την ψήφιση του νόμου, όπως παρατηρείται και από τις υπόλοιπες διαδικασίες που αναλύονται στη συνέχεια, δεδομένου ότι μέχρι την ολοκλήρωση της ψήφισης ενός νομοσχεδίου απαιτούνται

πλήθος διοικητικών ενεργειών, όπως αυτές που αναφέρθηκαν αλλά και αυτές που ακολουθούν.

Στις 17 Ιανουαρίου 2008, λοιπόν, συνήλθε η Διαρκής Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων της Βουλής των Ελλήνων, με αντικείμενο την επεξεργασία και εξέταση του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών για την Κύρωση της Συμφωνίας Στρατηγικής Συνεργασίας⁴. Σύμφωνα με το πρακτικό της έκθεσης, η Επιτροπή συνεδρίασε 3 φορές υπό την προεδρεία του κ. Αθανάσιου Μπούρα, με ομιλητές τους Χρίστο Σταϊκούρα ως εισηγητή της πλειοψηφίας, Χρίστο Βερελή ως εισηγητή της μειοψηφίας, ως ειδικοί αγορητές Κ. Αλυσανδράκης (ΚΚΕ), Αθανάσιος Λεβέντης (Συνασπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς), Ηλίας Πολατίδης (ΛΑΟΣ), καθώς και τους βουλευτές Κ. Γείτονας, Ι. Δραγασάκης, Μ. Βορίδης, Θ. Καράογλου, Ι. Μανιάτης, Λ. Κατσέλη, Δ. Κουσελάς, Θ. Πάγκαλος, Ε. Κεφαλογιάννης και Μ. Δαμανάκη. Επίσης προσήλθαν και κατέθεσαν τις απόψεις τους, ο διευθύνων σύμβουλος της Microsoft Hellas, ο διευθυντής της Enterprise&Partner&Group, Microsoft Hellas, η αντιπρόεδρος του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Πληροφορικής & Επικοινωνίας Ελλάδας, ο πρόεδρος της Ένωσης Ελλήνων φίλων & χρηστών Linux, ο πρόεδρος της ένωσης Ελλήνων χρηστών Internet, καθώς και ο πρόεδρος και ο αντιπρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Επιστημόνων Επαγγελματιών Πληροφορικής Ελλάδος. Η επιτροπή λαμβάνοντας υπόψη τις εισηγήσεις των άνωθεν, αποδέχθηκε το σχέδιο νόμου και εισηγήθηκε την ψήφιση του από τη βουλή.

Ο ρόλος της Διαρκούς Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων αφορά στην επεξεργασία και στην εξέταση νομοσχεδίων ή προτάσεων νόμων αρμοδιοτήτων που προέρχονται από το Υπουργείο Οικονομικών. Επίσης εξετάζει το προσχέδιο του προϋπολογισμού του κράτους και τον προϋπολογισμό του κράτους και συζητά θέματα συναφή με την αρμοδιότητά της. Στην προκειμένη περίπτωση η Επιτροπή συγκλήθηκε 3 φορές, με την παρουσία των άμεσα ενδιαφερόμενων οργανώσεων, σύμφωνα με το άρθρο 38 της Βουλής. Διακρίνεται, δηλαδή η συμμετοχή του άτυπου νομοθετικού παράγοντα, όπως τον έχει προσδιορίσει η Λαμπροπούλου (1999), μέσω των εισηγήσεων των εκπροσώπων του HELLUG και των υπολοίπων επιστημονικών και επαγγελματικών οργανώσεων. Ωστόσο, αν και η επιτροπή εισηγείται το

⁴ Έκθεση της Διαρκούς Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών νόμου «Κύρωση Συμφωνίας Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των Εταιρειών Microsoft Corporation, Microsoft Ireland Operation Limited και Μάικροσοφτ Ελλάς Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία Προϊόντων και Υπηρεσιών Πληροφορικής», προς τη Βουλή των Ελλήνων, Η' Αναθεωρητική Βουλή, Περίοδος ΙΒ' – Σύνοδος Α', Αθήνα, 17 Ιανουαρίου 2008

νομοσχέδιο προς ψήφιση κατά πλειοψηφία, στο πρακτικό της έκθεσης της επιτροπής δεν καταγράφεται παρά μόνο το τυπικό αποτέλεσμα της διαδικασίας, βάσει του οποίου το νομοσχέδιο υπερψήφισε μόνο ο εισηγητής της πλειοψηφίας. Η αιτιολογία της απόφασης της επιτροπής δεν αναφέρεται σε κανένα σημείο της έκθεσης, ούτε καταγράφονται οι εισηγήσεις των εισηγητών της πλειοψηφίας και της μειοψηφίας, ούτε των ειδικών αγορητών και φυσικά ούτε των εκπροσώπων των οργανώσεων. Επιπλέον σε κανένα σημείο της έκθεσης δε φαίνεται να εξετάζονται θέματα σχετικά με τον προϋπολογισμό του κράτους, τα οποία προκύπτουν από το νομοσχέδιο. Διακρίνεται, δηλαδή μέσα από την έκθεση, ότι η επιτροπή κατά πλειοψηφία έλαβε μία απόφαση που υιοθετεί τους προσανατολισμούς και της κατευθύνσεις της κυβέρνησης, χωρίς να εξετάζει εξονυχιστικά περεταίρω παράγοντες.

Αντίθετα, βάσει της επιστημονικής έκθεσης η οποία κατατέθηκε στη Βουλή στις 23. 01. 2008, καταγράφεται μια σειρά από παρατηρήσεις. Η πρώτη αφορά στο ότι σύμφωνα με το νομοσχέδιο, οι όροι και οι προϋποθέσεις της υλοποίησης των υποχρεώσεων των συμβαλλόμενων εταιρειών θα καθορίζονται στο μέλλον με ξεχωριστές συμβάσεις. Επιπλέον παρατηρείται ότι δεν προβλέπεται καμία τύπου κύρωση σε περίπτωση μη υλοποίησης των υποχρεώσεων ή σε περίπτωση εκπρόθεσμης και πλημμελούς εκτέλεσης των υποχρεώσεων. Μία ακόμα παρατήρηση αφορά στο ότι παρόλο που η συμφωνία δεν είναι δεσμευτική, θα μπορούσαν να ληφθούν υπόψη οι διατάξεις της οδηγίας 2004/18/EK , όπως αντίστοιχα προβλέπεται σύμφωνα με την παράγραφο 4.5. της Συμφωνίας για κάποιες από τις μελλοντικές συμβάσεις. Επιπροσθέτως καταγράφεται ότι η κύρωση σύμβασης με νόμο είναι μια συνήθης πρακτική όταν μία σύμβαση καταρτίζεται με διαφορετικούς όρους από αυτούς που προβλέπουν οι γενικές ή ειδικές διατάξεις, ή περιέχει όρους που δε δεσμεύουν τους τρίτους συμβαλλόμενους ή περιέχει όρους που αντίκεινται στην ισχύουσα νομοθεσία ή περιέχει ειδικές φορολογικές ρυθμίσεις σε περίπτωση αντιδικίας των συμβαλλόμενων επί της εκτέλεσης των υποχρεώσεων. Σε τέτοιες περιπτώσεις εάν η σύμβαση δεν κυρωθεί με νόμο οι διατάξεις της δεν μπορούν να υπερισχύουν διατάξεων της νομοθεσίας. Επίσης παρατηρεί αντίφαση μεταξύ του άρθρου 6 και της παραγράφου 8.1. για την έναρξη ισχύος της Σύμβασης, όπου στο άρθρο 6 καταγράφεται ότι η Σύμβαση ισχύει από την 1^η Φεβρουαρίου 2006, ενώ στην παρ. 8.2. η ισχύς της αναφέρεται έπειτα από την υπογραφή των συμβαλλόμενων και την επικύρωση της από την ελληνική κυβέρνηση. Επίσης παρατηρείται ότι στην παράγραφο 8.1. καταγράφεται ότι η παρούσα σύμβαση επικυρώνεται μαζί με όλες τις

συναλλακτικές συμβάσεις και συμφωνίες που αναφέρονται σε αυτές. Η επιτροπή ωστόσο αναφέρει ρητώς ότι επικυρώνεται αποκλειστικά η παρούσα σύμβαση και καμία περεταίρω.

Τα θέματα των παρατηρήσεων που καταγράφονται στην επιστημονική έκθεση, έχουν ήδη εντοπιστεί από τα μέλη του HELLUG και ειδικά το ζήτημα που αφορούσε στη νομιμότητα της σύμβασης ως προς το ποια αντίφαση εμπεριέχει σε σχέση με τις ελληνικές νομικές διατάξεις ώστε να χρειάζεται να επικυρωθεί με νόμο, αλλά και κατατέθηκε ως ερώτηση κατά τη διάρκεια του κοινοβουλευτικού ελέγχου. Ωστόσο δεδομένου ότι στην έκθεση καταγράφεται ότι η κύρωση μιας σύμβασης με νόμο αποτελεί μια συνήθης διοικητική πράξη, δεν εξετάζονται περεταίρω οι αιτίες που οδηγούν σε αυτήν την πράξη, με αποτέλεσμα να μην να υπάρχει η τυπική νομιμότητα λόγω της πολυπλοκότητας του νομικού καθεστώτος, αλλά παρόλα αυτά να μη γίνονται αντιληπτοί τουλάχιστον από την πλευρά του άτυπου νομοθέτη (HELLUG) οι λόγοι που οδηγούν σε αυτήν την επικύρωση. Αντίστοιχα ερωτήματα τέθηκαν και κατά τη διάρκεια της νομοθετικής εργασίας, από βουλευτές της αντιπολίτευσης, για την ψήφιση του νομοσχεδίου επί των αρχών και επί των άρθρων.

Στις 24 Ιανουαρίου 2008 στη ΟΒ΄ Συνεδρίαση της Η΄ Αναθεωρητικής Βουλής κατά τη διάρκεια της 3^{ης} Ενότητας Νομοθετική Εργασία, συζητηθήκαν επί της αρχής τα άρθρα και οι τροπολογίες του νομοσχεδίου. Η έναρξη της συνεδρίασης πραγματοποιήθηκε με την εισήγηση του Βουλευτή Χρήστου Σταϊκούρα (ΝΔ), ο οποίος τοποθετήθηκε υπέρ της συμφωνίας υποστηρίζοντας ότι θα συμβάλλει στη βελτίωση των δημόσιων οικονομικών επιφέροντας οφέλη στους τομείς της έρευνας & της εκπαίδευσης, της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και των υπηρεσιών. Ο κ. Σταϊκούρας επιπροσθέτως, θεωρώντας ότι αυτή η συμφωνία είναι καταλυτική για την προώθηση της νέας ψηφιακής στρατηγικής της χώρας, αναφέρεται στα εξής σημεία, επεξηγώντας γιατί πρέπει να επικυρωθεί το νομοσχέδιο, τα οποία είναι: α) παρόμοιες συμφωνίες έχουν συναφθεί και από άλλες χώρες της Ε.Ε. με κοινούς όρους και υποχρεώσεις των συμβαλλόμενων μερών, β) η συμφωνία δεν είναι δεσμευτική ως προς τη σύναψη συμφωνιών με άλλους, γ) αναφέρεται στην εξέλιξη του ανοιχτού λογισμικού, τονίζοντας όμως ότι το κράτος οφείλει να ακολουθεί την «πολιτική τεχνολογικής ουδετερότητας» υπέρ της διασφάλισης του υγιή ανταγωνισμού, δ) ενισχύεται η ασφάλεια και η διασφάλιση της διαφάνειας ως προς τη χρήση ΤΠΕ, ε) ασκεί κριτική προς την αντιπολίτευση, ως προς το ζήτημα που έθεσε η αντιπολίτευση για τη διαφάνεια των όρων της σύμβασης, η οποία ενώ είχε υπογραφεί την 1/2/06

δημοσιοποιήθηκε το 2008. Η κριτική του βουλευτή αφορά στο ότι η δημοσιοποίηση των όρων της σύμβασης καθιστά αυτόν τον ισχυρισμό ανυπόστατο.

Κριτική στις θέσεις του κ. Σταϊκούρα άσκησε ο Βουλευτής Χρίστος Βερελής (ΠΑΣΟΚ) τονίζοντας μία σειρά από προβληματισμούς, οι οποίοι αφορούν στον πολιτικό προσανατολισμό της συμφωνίας και δεν επιτρέπουν την κύρωση της με νόμο, οι οποίοι είναι: α) το μνημόνιο συναντίληψης μεταξύ κυβέρνησης και Microsoft κοινοποιείται στην ελληνική Βουλή 20 μήνες μετά την υπογραφή του, ύστερα από ερωτήσεις της αντιπολίτευσης, και τότε τέθηκε η διάσταση της μη δεσμευτικής συμφωνίας, ενώ πιο πριν δεν αναφερόταν. Ο Βουλευτής συνδέει την καθυστερημένη δημοσιοποίηση με την πρόσκρουση της κυβέρνησης στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, λόγω του μονοπωλιακού χαρακτήρα της Microsoft και το πλήθος εκκρεμοτήτων της σε δικαστικές διαμάχες, β) κρίνει το χαρακτήρα της συμφωνίας δεσμευτικό, από τη στιγμή που θα αρχίζουν να υπογράφονται οι άδειες μεταξύ Microsoft και δημόσιας διοίκησης, αναδεικνύοντας την προβληματική της χρήσης ιδιόκτητου λογισμικού, το οποίο δεν επιτρέπει την προσαρμογή των αναγκών του χρήστη σε αυτό, αλλά αναπαράγει «μια κλειστή σε πληροφορία διαδικασία λογισμικού». Επιπλέον τονίζει ότι σε περίπτωση που η Microsoft προωθήσει καινούριο λογισμικό στην αγορά ο πελάτης επιβαρύνεται εκ νέου γιατί πρέπει να αντικαταστήσει το παλιό, γ) προτείνει την εναλλακτική της χρήσης του ελεύθερου λογισμικού, βάσει της οποίας επωφελούνται ιδιαίτερα οι τομείς της εκπαίδευσης και της παραγωγής λογισμικού. Επιπλέον αναφέρεται στην εξοικονόμηση πόρων που προκύπτουν από τη χρήση του ελεύθερου λογισμικού, καθώς δεν υπάρχει επιβάρυνση για το software παρά μόνο για το Hardware, σε αντίθεση με τη Microsoft η οποία χρεώνει το άυλο αγαθό, επισημαίνοντας μάλιστα τα παραδείγματα της Σουηδίας, της Γαλλίας, της Ιαπωνίας και της Γερμανίας, οι οποίες έχουν υιοθετήσει τη χρήση ελεύθερου λογισμικού, στοχεύοντας στην «απελευθέρωση των χρηστών και της Δημόσιας Διοίκησης» από το μονοπωλιακό χαρακτήρα των προϊόντων της Microsoft. Επιπροσθέτως ασκώντας κριτική επί των όρων της συμφωνίας ο βουλευτής αναφέρει ότι η συγκεκριμένη συμφωνία αποτελεί μια δωρεάν διαφήμιση για τη Microsoft, καθώς οι όροι και το περιεχόμενο των 8 νέων συμβάσεων που αναφέρονται στη Σύμβαση δεν γνωστοποιούνται στη Βουλή. Ο βουλευτής επιμένει ιδιαίτερα ως προς τους ασαφείς και απροσδιόριστους όρους της συμφωνίας σε πλήθος των παραγράφων (ίδρυση κέντρου καινοτομίας, υποστήριξη παροχή διδακτορικού φοιτητή με υποτροφία, παροχή εξοπλισμού σε δημόσια τεχνολογικά κέντρα, συμμετοχή σε

πιλοτικά προγράμματα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, συνεργασία των ελληνικών πανεπιστημίων για την παροχή ηλεκτρονικού εκπαιδευτικού υλικού), αναφέροντας μάλιστα ότι καμία άλλη χώρα από τους 15 της Ε.Ε. δεν έχει επικυρώσει μία τέτοια «αποικιοκρατική» σύμβαση μέσα από κοινοβουλευτική διαδικασία. Επιπλέον υποστηρίζει ότι τα οικονομικά οφέλη από τη συμφωνία είναι αναμφίβολα, καθώς σε χώρες όπως η Κίνα το κόστος χρήσης λογισμικών Microsoft είναι 3 δολάρια, σε αντίθεση με το κόστος που αναμένεται για την Ελλάδα, ενώ παράλληλα περιορίζονται τα πλεονεκτήματα που προσφέρει μια ανοιχτή αγορά. Ο βουλευτής ολοκληρώνει την κριτική του με την θέση ότι η επιλογή της χρήσης λογισμικού είναι ιδιαίτερος κρίσιμη για ένα κράτος.

Εξίσου κριτική ασκεί και ο βουλευτής Κωνσταντίνος Αλυσανδράκης (ΚΚΕ) στο κείμενο της Σύμβασης, υποστηρίζοντας καταρχήν ότι μια τέτοια συμφωνία αναδεικνύει «τη σύμφυση του κράτους με το μονοπωλιακό κεφάλαιο», αλλά και γιατί δεν αντιλαμβάνεται γιατί η συμφωνία χρειάζεται επικύρωση από τη Βουλή. Αναφερόμενος επί της μορφής του κειμένου της συμφωνίας υποστηρίζει ότι το ύφος του είναι τέτοιο ως σαν να έχει συνταχθεί από τη Microsoft και όχι ως αποτέλεσμα διαπραγμάτευσης. Ο βουλευτής αναφέρει ότι το άνοιγμα του δημοσίου στη Microsoft θα επιφέρει την πλήρη εξάρτηση της ελληνικής κοινωνίας από τα προϊόντα της εταιρείας, καθώς υιοθετώντας τη χρήση τους η αγορά της εκπαίδευσης οι μαθητές και οι φοιτητές υποχρεούνται επί της ουσίας να ανταποκριθούν σε αυτό το μοντέλο εκπαίδευσης, ενώ γενικότερα η κοινωνία θα εξαναγκάζεται να χρησιμοποιεί αυτά τα προϊόντα στα οποία έχει μάθει ή την εξέλιξη αυτών, επιβαρυνόμενη οικονομικά. Στο πλαίσιο αυτό αντιπροτείνει τη χρήση ελεύθερου λογισμικού και την εισαγωγή του Linux στη δημόσια διοίκηση. Επιπλέον τοποθετείται κριτικά επί της συνεργασίας του ελληνικού κράτους με την εταιρεία επί του θέματος των πνευματικών δικαιωμάτων, υποστηρίζοντας ότι η προσέγγιση της εταιρείας επί αυτού δεν αφορά στην προστασία του έργου των χρηστών, αλλά στην προστασία της τιμής των προϊόντων της εταιρείας, τα οποία βασίζονται στην εκμετάλλευση της υπεραξίας των εργαζομένων τους. Ολοκληρώνοντας, αναφέρεται επί συγκεκριμένων όρων των άρθρων οι οποίες αφορούν στις παροχές της εταιρείας στον τομέα της εκπαίδευσης, τις οποίες χαρακτηρίζει ως ασαφείς και μη ωφέλιμες, δηλώνοντας ότι το κόμμα του θα καταψηφίσει το νομοσχέδιο.

Με κριτική στάση επί του νομοσχεδίου τοποθετήθηκε και ο βουλευτής Αθανάσιος Λεβέντης (Συνασπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς), υποστηρίζοντας ότι ο

τεχνολογικός διαρθρωτικός προσανατολισμός της σύγχρονης κοινωνίας επιβάλλει τον εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης. Στο πλαίσιο αυτό αναφέρεται στο παράδειγμα των αναγκών της υπηρεσίας της εφορίας η οποία για την ορθολογική μηχανοργάνωση της χρειάζεται ένα καλό πρόγραμμα, το οποίο η Microsoft δεν μπορεί να προσφέρει, καθώς στο παρελθόν έχουν παρατηρηθεί πολλά προβλήματα αναφορικά με τα συγκεκριμένα προγράμματα. Ο βουλευτής αναφέρει ότι αν και η συμφωνία φαινομενικά δεν είναι δεσμευτική, βάσει του άρθρου 1.4 όπου προωθείται η ομοιομορφία των κατάλληλων ηλεκτρονικών υπολογιστών με προϊόντα της εταιρείας, επί της ουσίας αυτή η μη δεσμευτικότητα καταργείται. Επιπλέον αναφέρεται τόσο στο άρθρο 1.3. βάσει του οποίου προβλέπεται η υπογραφή παράπλευρων συμβάσεων οι οποίες δεν κοινοποιούνται στη βουλή όσο και στην ημερομηνία έναρξης της ισχύος της σύμβασης (1/2/2006), διερωτώμενος το κόστος των προϊόντων που ήδη έχουν παραχωρηθεί από την εταιρεία, αλλά και γιατί στη σύμβαση δεν αναφέρεται πουθενά η κοστολόγηση. Επιπροσθέτως αναφέρεται στη γενικότερη ασάφεια της σύμβασης και στο γεγονός ότι οι μελλοντικές συμβάσεις που θα υπογραφούν στο πλαίσιο αυτής της συμφωνίας υπερισχύουν. Ασκώντας κριτική ως προς τη μη τεκμηρίωση της αιτιολογικής έκθεσης ως προς την έκπτωση του 20% στα προϊόντα της Microsoft, αναφέρει παραδείγματα εταιρειών που παρέχουν τα προϊόντα τους με πολύ προνομιακότερες εκπτώσεις της τάξης των 50%, διερωτώμενος ποιο είναι τελικά το κέρδος του ελληνικού κράτους από αυτή τη συμφωνία και τονίζοντας ότι το ελληνικό κράτος θα οδηγηθεί στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο αν παραβεί τους κανόνες ανταγωνισμού της Ε.Ε. σημαντική παράμετρο στην τοποθέτηση του αποτελεί η θέση του για το ρόλο που καλείται να διαδραματίσει η ελληνική κυβέρνηση ως προς την «αστυνόμηση» της χρήσης του λογισμικού από την πειρατεία, ενώ μέχρι τώρα η ίδια εταιρεία προωθούσε δωρεάν τα προϊόντα της για να αντικρούσει τους ανταγωνιστές της.

Ο βουλευτής ολοκληρώνει την τοποθέτηση του, ασκώντας εκ νέου κριτική για το ζήτημα της ομοιομορφίας, θέτοντας πολλά παραδείγματα για την προβληματική αυτή διάσταση, θεωρώντας ότι με αυτόν τον τρόπο η ελληνική κοινωνία υποχρεούται να χρησιμοποιεί αποκλειστικά λογισμικό της Microsoft, ενώ μέχρι τώρα και η χρήση άλλων λογισμικών έχει καταστεί εξίσου λειτουργική. Ζητώντας από τον Υπουργό Οικονομίας να καταθέσει τις αντίστοιχες συμβάσεις που έχουν κατατεθεί από άλλες χώρες αλλά και τις μελλοντικές συμβάσεις που πρόκειται να υπογραφούν, δηλώνει την καταψήφιση του νομοσχεδίου.

Αντίστοιχα κριτική επί του νομοσχεδίου είναι και η τοποθέτηση του βουλευτή Ηλία Πολατίδη (ΛΑΟΣ), ο οποίος αναφέρεται πολύ αναλυτικά στα πλεονεκτήματα που μπορεί να παρέχει στο ελληνικό κράτος η χρήση του ελεύθερου λογισμικού, υποστηρίζοντας ότι η συμφωνία αυτή προέκυψε μετά από προσέγγιση της Microsoft, στην προσπάθεια της να διατηρήσει το μονοπωλιακό χαρακτήρα της και στην αποφυγή της προώθησης προϊόντων του ελεύθερου λογισμικού, η χρήση των οποίων πλήττει τα συμφέροντα της. Η περαιτέρω κριτική που ασκεί πέραν αυτής των προηγούμενων ομιλητών αφορά στα εξής: α) καμία από τις παρόμοιες συμβάσεις των υπόλοιπων χωρών δεν ήταν δημόσια, β) οι δύο πρώτες παράγραφοι του προοιμίου της σύμβασης ως προς «τη χρήση νόμιμου λογισμικού» και ως προς «τη δέσμευση παροχής κινήτρων για την ανάπτυξη τοπικής βιομηχανίας ΤΠΕ» τίθενται υπό αμφισβήτηση καθώς δε διευκρινίζεται ποιος είναι ο ορισμός του νόμιμου λογισμικού και σε ποιον αναφέρονται αυτές οι δηλώσεις. Ο βουλευτής ολοκληρώνει την τοποθέτηση του προτείνοντας την υιοθέτηση προϊόντων ελεύθερου λογισμικού, στο πλαίσιο που τα έχει υιοθετήσει και η Γερμανία, δεδομένου ότι πληρούν όλους τους όρους ασφάλειας και ενέχουν μηδενικό κόστος.

Μετά την κριτική που ασκήθηκε από τους προαναφερθέντες εισηγητές το λόγο έλαβε ο βουλευτής Κωνσταντίνος Αγοραστός (ΝΔ), ο οποίος τοποθετήθηκε υπέρ της συμφωνίας αναπαράγοντας τα όποια επιχειρήματα καταγράφονται στην αιτιολογική έκθεση, υποστηρίζοντας ότι εκ νέου ότι η συγκεκριμένη σύμβαση αποτελεί ένα χρήσιμο εργαλείο για την ανάπτυξη της ψηφιακής στρατηγικής της χώρας.

Εκ νέου κριτική ασκήθηκε από το βουλευτή Κωνσταντίνο Γείτονα (ΠΑΣΟΚ) η οποία αφορούσε στο ζήτημα της ετεροβαρότητας της σύμβασης ως προς τα οφέλη του ελληνικού κράτους και της εταιρείας, καθώς και προς την αδιαφάνεια που καλλιεργείται μέσω της σύμβασης για τα αναμενόμενα αποτελέσματα βελτίωσης του τομέα της πληροφορικής, υποστηρίζοντας ότι η κυβέρνηση πρέπει να αποσύρει το νομοσχέδιο. Κριτική άσκησε και ο βουλευτής Κυριάκος Βελόπουλος (ΛΑΟΣ) ο οποίος απευθύνθηκε κυρίως προς τον βουλευτή Κ. Αγοραστό ζητώντας του να μην εμπλέκει το ζήτημα της υπογραφής της σύμβασης με άλλες τροπολογίες που αφορούν στα ΜΜΕ. Οι βασικές τοποθετήσεις ολοκληρώθηκαν με αυτήν της βουλευτού Φεβρωνίας Πατριανάκου (ΝΔ) η οποία αναφέρθηκε στην άνοδο της Ελλάδας ως προς τη θέση της τεχνολογικής της κατάταξης, η οποία αποτελεί προϊόν της νέας ψηφιακής στρατηγικής, η οποία προάγει τέτοιου τύπου συμφωνίες όπως η προς επικύρωση

Σύμβαση. Η βουλευτής αναφέρεται στα οφέλη της σύμβασης, βάσει των όρων της, επισημαίνοντας ότι η συμφωνία δεν είναι δεσμευτική και ότι έχουν υπογραφεί άλλες 37 παρόμοιες από μεγάλες χώρες της Ένωσης. Απαντώντας στην κριτική των προηγούμενων ομιλητών υποστηρίζει ότι η συμφωνία έρχεται προς επικύρωση στη βουλή έτσι ώστε να μην υφίσταται αμφιβολία για τη διαφάνεια της, επικαλούμενη και την έκθεση της επιστημονικής επιτροπής βάσει της οποίας καταγράφεται ότι η επικύρωση τέτοιων συμφωνιών είναι συνήθης πρακτική. Επιπλέον αναφέρεται στη σύμφωνη γνώμη του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Πληροφορικής & Επικοινωνίας Ελλάδας ο οποίος ενθαρρύνει τη σύναψη της συμφωνίας.

Στη βάση των άνωθεν επιχειρημάτων υπέρ της επικύρωσης του νομοσχεδίου τοποθετήθηκαν ο Υπουργός Οικονομίας Γεώργιος Αλογοσκούφης και ο Υφυπουργός Ιωάννης Παπαθανασίου. Υπέρ της καταψήφισης του νομοσχεδίου, στη βάση των άνωθεν κριτικών θέσεων, τοποθετήθηκαν οι βουλευτές του ΠΑΣΟΚ, Λούκα Κατσέλη, Αθανάσιος Πλεύρης, Θεόδωρος Πάγκαλος, Γεώργιος Παπακωνσταντίνου, Φίλιππος Σαχινίδης, Ευστάθιος Κουτμερίδης, Ιωάννης Μαγκριώτης Χρίστος Βερελής εκ νέου, οι βουλευτές του ΛΑΟΣ Αστέριος Ροντούλης και Άδωνις Γεωργιάδης και εκ νέου οι βουλευτές Αθανάσιος Λεβέντης (Συνασπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς) Κωνσταντίνος Αλυσανδράκης (ΚΚΕ). Μετά την τελευταία τοποθέτηση του Υφυπουργού Οικονομίας, το σώμα της βουλής ερωτήθηκε από την Προεδρεύουσα της Βουλής αν κάνει δεκτό το νομοσχέδιο επί της αρχής και επί των άρθρων, το οποίο και έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία. Η ψήφισή του επί του συνόλου αναβλήθηκε για επόμενη συνεδρίαση της βουλής.

Από το ίδιο το κείμενο της Σύμβασης αλλά και από τις τοποθετήσεις των βουλευτών της ΝΔ, τις οποίες δε χαρακτήρισαν η σαφήνεια και η ακρίβεια ως προς τους στόχους και τα οφέλη που πρόκειται να αποκομίσει το ελληνικό κράτος από αυτή, αναδεικνύουν ότι η συγκεκριμένη σύμβαση δεν αποτελεί προϊόν ενδεδειγμένης και εξειδικευμένης μελέτης ως προς την αποτελεσματικότητά της, αλλά είναι αποτέλεσμα μιας συμφωνίας μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού φορέα, το οποίο προστατεύει τα συμφέροντα του δεύτερου. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι σε κανένα σημείο της Σύμβασης, αλλά ούτε και σε κανένα συνοδευτικό κείμενο του νομοσχεδίου δεν διακρίνονται οι λόγοι επιλογής της συγκεκριμένης εταιρείας λογισμικού, ενώ στις περισσότερες διατάξεις της δεν καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις της υλοποίησής τους, όπως για παράδειγμα ποιος εννοείται ως πιστοποιημένος συνεργάτης ή τι συνεπάγεται η μη πιστοποίηση. Υπό το πλαίσιο αυτό διακρίνεται ότι

ο προσανατολισμός της ελληνικής κυβέρνησης αφορά στο μονοπωλιακό χαρακτήρα της εταιρείας, καθώς και στην άγνοια των ιθυνόντων της πρότασης του νομοσχεδίου για οποιοδήποτε άλλο τεχνολογικό πρότυπο παραγωγής. Παράλληλα διακρίνεται ότι η ελληνική κυβέρνηση, προωθώντας τέτοιου τύπου οικονομικές ρυθμίσεις, καλλιεργεί το έδαφος για την εμπλοκή του ιδιωτικού τομέα στην άσκηση εξουσίας, όπως καταγράφει και η Λαμπροπούλου (2001) για την αλλαγή του ρόλου του κράτους, με αποτέλεσμα, όπως αναφέρει η Μαρκαντωνάτου (2009:179) για την αποδυνάμωση του κράτους, *«η εξουσία να διαχέεται σε ένα δίκτυο άμορφης εξουσίας, η οποία δεν είναι γραμμική, αλλά στρέφεται προς διαφορετικές κατευθύνσεις και ασκείται πέρα από τα όρια της κρατικής κυριαρχίας»* και οι πολυεθνικές εταιρείες να ασκούν όλο και περισσότερο οικονομικό, ιδεολογικό και πολιτικό έλεγχο. Ωστόσο επειδή καμία πολυεθνική εταιρεία δεν μπορεί να λειτουργήσει αυτόνομα, προσεγγίζει τα κράτη προσπαθώντας να υπερασπιστεί τα συμφέροντα της μέσω του ρυθμιστικού διαμεσολαβητικού τους ρόλου. Έτσι και το συγκεκριμένο νομοσχέδιο αποτελεί μία επιτυχημένη προσπάθεια της Microsoft για την εξυπηρέτηση των στόχων της, το οποίο επικυρώνεται από τους βουλευτές της πλειοψηφίας ως νόμος στη βάση ελάχιστων κοινωνικών παροχών, οι οποίες όμως αποτελούν το κριτήριο διασφάλισης κοινωνικής συναίνεσης και παράλληλα συμβάλλουν στην κατασκευή κυρίαρχων συλλογικών αξιών ως προς τη διαχείριση των τεχνολογικών προτύπων σύμφωνα με τις προδιαγραφές που θέτει η Microsoft.

Τόσο το προβληματικό κείμενο της συμφωνίας όσο και οι δράσεις ενημέρωσης του HELLUG προς τους βουλευτές επέφεραν ως αποτέλεσμα να ασκηθεί έντονη κριτική στο νομοσχέδιο από τους βουλευτές όλων των κομμάτων της αντιπολίτευσης. Η κριτική αυτή ενείχε πολλές διαστάσεις, οι οποίες αφορούσαν, στην ασάφεια και την αδιαφάνεια της Σύμβασης, εφόσον περιείχε παράπλευρες δεσμευτικές συμφωνίες, οι οποίες δεν κοινοποιούνταν, στην οικονομική επιβάρυνση που επιφέρει, καθώς τα οικονομικά οφέλη που προαναγγέλλονται δεν προσδιορίζονται, στην προσβολή της νομιμότητας της Σύμβασης από τα εθνικά και ευρωπαϊκά νομικά όργανα, στο μη ευδιάκριτο ρόλο που διαδραματίζει η κυβέρνηση για την εξυπηρέτηση δημοσίων και ιδιωτικών συμφερόντων, στο προβληματικό ζήτημα της προστασίας πνευματικών δικαιωμάτων το οποίο προωθείται σύμφωνα με το πρότυπα της Microsoft, την αντιμετώπιση των τεχνολογιών ως οικονομικών προϊόντων και όχι ως κοινωνικών αγαθών τα οποία θα μπορούσαν να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής των πολιτών χωρίς κόστος. Μέσα από αυτήν την κριτική καταρχήν

γίνεται κατανοητό ότι πλέον και για το ελληνικό κράτος τίθενται υπό διαπραγμάτευση ζητήματα που αφορούν στη διαχείριση της τεχνολογίας, αναδεικνύοντας ότι η διαχείριση της αποτελεί κοινωνικό-πολιτική επιλογή και παράλληλα ότι ρυθμιστικοί κανόνες που αφορούν σε μονοπωλιακές πολιτικές δεν μπορούν να προσφέρουν εγγυήσεις ασφάλειας του δημοκρατικού προσανατολισμού των κρατών. Το πολύ σημαντικό όμως στοιχείο που προκύπτει από την ασκηθείσα κριτική αφορά στο γεγονός ότι όλα τα κόμματα της αντιπολίτευσης εκφράστηκαν υπέρ της αξιοποίησης προγραμμάτων ελεύθερου λογισμικού, αναγνωρίζοντας τα πολλαπλά οφέλη που προκύπτουν από τη χρήση τους σε κοινωνικό, οικονομικό αλλά και στο επίπεδο ελευθερίας διαχείρισης τους, αναγνωρίζοντας ότι η προστασία πνευματικών δικαιωμάτων με τις συγκεκριμένες διατάξεις υπόκειται στο κυριαρχικό μοντέλο της Microsoft. Παράλληλα με αυτήν τους την κριτική οδήγησαν και τα μέλη της κυβέρνησης να διαβεβαιώσουν ότι επιθυμούν να προσφέρουν ευκαιρίες αξιοποίησης τεχνολογικών προτύπων ελεύθερου λογισμικού. Παρόλο, λοιπόν που το νομοσχέδιο υπερψηφίστηκε ως προς τις γενικές αρχές και τα άρθρα του, αναδεικνύεται ότι μέσα από την παρέμβαση του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού στην Ελλάδα, ο ρόλος της αντιπολίτευσης στη συγκεκριμένη νομοθετική εργασία ήταν δημιουργικός και λειτουργικός με την κατάθεση προτάσεων που προασπίζονται τα συμφέροντα των πολιτών και όχι απλά επικριτικός ως προς τους βουλευτές της πλειοψηφίας.

Έτσι στις 29 Ιανουαρίου 2008 στη συνεδρίαση ΟΕ' της Η' αναθεωρητικής βουλής το νομοσχέδιο ψηφίστηκε και επικυρώθηκε επί του συνόλου κατά πλειοψηφία, με την τροποποίηση της περιόδου του άρθρου που αφορά στην έναρξη ισχύος, όπου προστέθηκε το εξής: «εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στα άρθρα του παρόντος νόμου». Με τη συγκεκριμένη τροποποίηση οι βουλευτές της πλειοψηφίας κατάφεραν να επιτύχουν τη νομιμοποίηση της έναρξης της σύμβασης από την 1^η Φεβρουαρίου 2006 και όχι από την 29^η Ιανουαρίου 2008, με αποτέλεσμα και τη νομιμοποίηση της οποιασδήποτε ενέργειας είχε μέχρι τότε υλοποιηθεί στο πλαίσιο σύναψης της συμφωνίας. Από τη συγκεκριμένη λοιπόν νομοθετική διαδικασία διακρίνεται ευκρινώς ότι στις ρυθμίσεις που καθορίζουν την έννομη τάξη ενός κράτους αντανάκλαται ο συσχετισμός των οικονομικών και κοινωνικοπολιτικών δυνάμεων στο συγκεκριμένο χώρο και κοινωνικό σχηματισμό και όχι η προστασία συλλογικών κοινωνικών αξιών. Η ολομέλεια της Βουλής έλαβε τη συγκεκριμένη

απόφαση, βάσει της πλειοψηφίας⁵ των παρόντων μελών της, χωρίς ωστόσο να καταγράφεται ποιοι είναι οι παρόντες βουλευτές τη συγκεκριμένη στιγμή της ψηφοφορίας. Από την καταγραφή και ανάλυση της συγκεκριμένης διαδικασίας, η οποία έχει πολλά στάδια ως την ολοκλήρωσή της, γίνεται κατανοητό ότι κάθε νομοθετική ρύθμιση έχει όχι μόνο πολιτικές διαστάσεις, αλλά αντικατοπτρίζει μια κοινωνικά πολυδιάστατη διαδικασία, η οποία εμπεριέχει τα ερωτήματα που έχει θέσει ο Foucault (2005) για το «πώς και με ποια μέσα ασκείται η εξουσία». Στη βάση αυτών των ερωτημάτων, διακρίνεται ότι η συγκεκριμένη νομοθετική ρύθμιση αντανάκλα τις πολύπλοκες διασυνδέσεις ανάμεσα στην πολιτική, την οικονομία αλλά και τις πολιτισμικές συνθήκες που χαρακτηρίζουν τη σύγχρονη ελληνική κοινωνία. Στο πλαίσιο αυτών των διασυνδέσεων αναγνωρίζεται από τη μία πλευρά η μετατόπιση του μοντέλου κοινωνικού ελέγχου πέραν της κρατικής παρέμβασης και στον ιδιωτικό τομέα, το οποίο εμφανίζεται με πιο δυσδιάκριτες μορφές και μπορεί να διατρέχει το σύνολο των κοινωνικών σχέσεων και από την άλλη η ανάδυση νέων παραδειγμάτων συλλογικής διάρθρωσης και δράσης, όπως είναι το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, ενισχύοντας τη θέση των Taylor, Walter, Young (2003) ότι οι κοινωνικοί δρώντες δε δομούν τη ζωή τους αποκλειστικά στη βάση των κατεστημένων ρυθμίσεων και κανόνων από τους οποίους κυβερνώνται. Παρόλο, λοιπόν που το νομοσχέδιο υπερψηφίστηκε, η έκφραση του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού στην Ελλάδα υπερασπίστηκε το θετικό σκοπό του κινήματος, τα κοινωνικά και πολιτισμικά δικαιώματα δηλαδή των πολιτών επί των πληροφορικών τεχνολογιών, αλλά και κατάφερε να εδραιώσει δυναμικά την παρουσία του στον ελληνικό χώρο. Το παρακάτω απόσπασμα τοποθέτησης μέλους του κινήματος σε φόρουμ μετά την ψήφιση του νομοσχεδίου είναι ενδεικτικό. «Όσο για το αποτέλεσμα: ότι το νομοσχέδιο θα ψηφιζόταν το γνωρίζαμε εξ αρχής, δεν είχαμε αυταπάτες. Αυτό που θέλαμε να πετύχουμε, την ενημέρωση του κοινού και του πολιτικού κόσμου, το καταφέραμε σε αρκετά μεγάλο βαθμό. Επίσης, μάθαμε πολλά πράγματα. Συγκρίνετε το τι ξέρουμε σήμερα για τις νομοθετικές διαδικασίες και το τι ξέραμε πριν ένα μήνα. Παράλληλα, έγιναν σκέψεις και ζυμώσεις για το μέλλον του HELLUG και γενικότερα για το μέλλον των κινήματων του ελεύθερου λογισμικού στην Ελλάδα».

⁵ Η πλειοψηφία των παρόντων μελών της δεν μπορεί να είναι μικρότερη από το 1/4 του όλου αριθμού των Βουλευτών (75 βουλευτές).

Κεφάλαιο 9^ο

Ανάλυση Εντοπισμένων Συνεντεύξεων

Εφόσον μέσα από την ανάλυση του Focus Group προέκυψαν μη αναμενόμενα ευρήματα, κρίθηκε ιδιαίτερα σημαντική για την όσο το δυνατόν πιο λεπτομερή και ολοκληρωμένη περιγραφή των υπό μελέτη περιπτώσεων, η διεξαγωγή εκ νέου συνεντεύξεων. Στόχος των καινούριων συνεντεύξεων αποτέλεσε η εμβάθυνση των υπό έρευνα θεμάτων, και για αυτό το λόγο επιλέχθηκαν εκ νέου οι ποιοτικές μέθοδοι. Με τον ίδιο στόχο, κρίθηκε σκόπιμο οι συνεντεύξεις να πραγματοποιηθούν σε πληροφοριοδότες-κλειδιά για τους οποίους εκ των προτέρων θεωρήθηκε πως έχουν ιδιαίτερη γνώση επί των διερευνώμενων θεμάτων. Οι πληροφοριοδότες αυτοί αφορούσαν σε στελέχη της εταιρείας Microsoft, της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων, μέλη της Εταιρείας Ελεύθερου Λογισμικού/Ανοιχτού Κώδικα (ΕΛ/ΛΑΚ) και τέλος ένα από τα μέλη του HELLUG με τα οποία διεξήχθη το Focus Group. Η τεχνική της συνέντευξης που επιλέχθηκε ήταν η εντοπισμένη συνέντευξη, καθώς σύμφωνα με την επισκόπηση της βιβλιογραφίας (Φίλιας, 1993; Κυριαζή, 2002; Cohen & Manion, 1994, Bell, 1997; Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών) είναι η καταλληλότερη όταν η έρευνα εστιάζει σε ανθρώπους- κλειδιά.

Στη βάση αυτή με τη βοήθεια των προσχεδιασμένων οδηγών συνέντευξης, δόθηκε η δυνατότητα στους συμμετέχοντες να επικεντρωθούν στα υπό ερευνώμενα θέματα, αλλά και να μιλήσουν για ζητήματα που δεν είχαν προβλεφθεί στον αρχικό σχεδιασμό, παρέχοντας χρήσιμο υλικό τόσο ως προς την αξιοποίηση του στην παρούσα εργασία όσο και για περαιτέρω προβληματισμό. Ωστόσο, αρνητικό σημείο αποτέλεσε το γεγονός ότι δεν υπήρξε καμία απάντηση από τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων και μόνο γραπτή απάντηση από στέλεχος της εταιρείας Microsoft σε μία από τις ερωτήσεις του οδηγού συνέντευξης, θέτοντας ως κύριο πρόβλημα την έλλειψη χρόνου για τη μη διεξαγωγή συνέντευξης, με αποτέλεσμα να από τη μία πλευρά μην είναι δυνατή η εμβάθυνση και ο έλεγχος όλων των ερευνητικών υποθέσεων εργασίας και από την άλλη να εγείρονται ερωτήματα τόσο για την μη απόκριση της Γ.Γ.Π.Σ. όσο και για τη μία και μοναδική απάντηση της Microsoft. Από την άλλη πλευρά οι συνεντεύξεις που πραγματοποιήθηκαν με τα μέλη της ΕΛ/ΛΑΚ και του HELLUG συνέβαλλαν στην καλύτερη ερμηνεία των υπό

μελέτη περιπτώσεων, ενώ αναγνωρίστηκαν και στοιχεία που αρχικά δεν είχαν προβλεφθεί.

Στο πλαίσιο αυτό στη συνέχεια παρατίθενται τα δεδομένα που προέκυψαν από τη γραπτή απάντηση του στελέχους της εταιρείας Microsoft και από τις συνεντεύξεις των μελών ΕΛ/ΛΑΚ και HELLUG, ως των οργανισμών που αποτελούν του κύριους εκφραστές της κοινότητας του ελεύθερου λογισμικού και ανοιχτού κώδικα στην Ελλάδα, στη βάση μιας τυπολογικής συγκριτικής ανάλυσης. Η ανάλυση αυτή διακρίνεται σε δύο ενότητες, όπου η πρώτη αφορά σε ζητήματα εφαρμογής και λειτουργίας του δικαίου, όπως προκύπτουν από τις θέσεις των ερωτώμενων και η δεύτερη επικεντρώνεται στην έκφραση του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού στην Ελλάδα και τις διαφοροποιήσεις μεταξύ ΕΛ/ΛΑΚ και HELLUG.

Σύμφωνα, λοιπόν, με τις απαντήσεις της εταιρείας Microsoft η «Κύρωση της Στρατηγικής Συμφωνίας», η οποία αποτέλεσε προϊόν ανάλυσης του προηγούμενου κεφαλαίου, δεν ήταν δεσμευτική και αποκλειστική για το ελληνικό δημόσιο, χωρίς όμως να γίνεται κάποια αναφορά για τη διαδικασία της νομοθετικής επικύρωσης της στη Βουλή.

Πραγματικά σύμφωνα με τα άρθρα της Συμφωνίας, αφορούσε στη διακριτική ευχέρεια του ελληνικού δημοσίου η επιλογή ή όχι των προϊόντων της Microsoft, ωστόσο το γεγονός ότι μια εμπορική συμφωνία χρειάζεται νομοθετική επικύρωση από τη Βουλή, αναδεικνύει όλο και περισσότερο την οριζόντια εμπλοκή του ιδιωτικού τομέα στην παραγωγή νομικών κανόνων, ενισχύοντας τη θέση της Μήτηρου (2002:66) ότι το δίκαιο στην κοινωνία της πληροφορίας «εξελισσεται σε μια πολυεπίπεδη υπόθεση με πολλούς συμμετέχοντες». Επιπλέον, παρόλο που τονίζεται ότι η συμφωνία δεν είναι δεσμευτική, μία από τις βασικές δεσμεύσεις της ελληνικής κυβέρνησης, όπως καταγράφεται στο προοίμιο του νόμου αφορούσε στη χρήση νόμιμου λογισμικού. Ο ορισμός αυτός, όπως έγινε σαφές στα προηγούμενα κεφάλαια είναι ιδιαίτερα δυσδιάκριτος, αφού στην ελληνική έννομη τάξη το λογισμικό προστατεύεται από το Νόμο **2121/1993**, στο πλέγμα προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας, ενώ συμπληρωματική προστασία του λογισμικού παρέχεται από τις διατάξεις 16-18 ν. 146/1914, οι οποίες αφορούν στην προστασία των εμπορικών και βιομηχανικών απορρήτων. Στην εκτεταμένη μελέτη του Νούσκαλη (2003) «Ποινική Προστασία Προγράμματος Η/Υ στο Ν. 2121/93» καθίσταται ιδιαίτερα ευκρινές ότι ο συγκεκριμένος νόμος ενσωματώνει την Ευρωπαϊκή Οδηγία 91/250 Ε.Ο.Κ., «η οποία προέκυψε ύστερα από πίεση των μεγάλων επιχειρήσεων παραγωγής λογισμικού στις

Η.ΠΑ., χορηγώντας αποκλειστικό δικαίωμα παροχής πρόσβασης έναντι ανταλλάγματος στη χρηστική ιδιότητα προγράμματος η/υ». Παράλληλα, με αυτόν τον τρόπο, κάθε τεχνολογική επιλογή της εκάστοτε κυβέρνησης αποτελεί προσδιοριστικό παράγοντα του τι είναι νόμιμο λογισμικό και τι όχι.

Επιπλέον στο δεύτερο ζήτημα που επικεντρώνεται, μέσω της απάντησης της η Microsoft, αφορά στην ίδρυση του κέντρου καινοτομίας και στην δωρεάν εκπαίδευση νέων επιχειρηματιών και φοιτητών, με στόχο την ανάπτυξη της καινοτομίας και της νεανικής επιχειρηματικότητας, και με αποτέλεσμα πλήθος αυτών των δράσεων να έχουν βραβευτεί, όπως αναφέρεται στο απόσπασμα της απάντησης «-*Εκπαιδεύουμε > 500 εταιρίες σε νέες τεχνολογίες, μεταδίδοντας εντελώς δωρεάν πολύτιμο know-how.- Δωρεάν πρόσβαση στην πλήρη σουίτα προϊόντων μας, σε >150.000 φοιτητές (πρόγραμμα DreamSpark) και >200 start-ups (πρόγραμμα BizSpark)- Οργανώνουμε εδώ και 5 χρόνια το Start up Weekend: (μέσα σε 54 ώρες, δημιουργούνται ομάδες που στήνουν νέες επιχειρηματικές προτάσεις) > 400 άτομα έχουν λάβει μέρος, >50 νέες επιχειρηματικές προτάσεις έχουν γεννηθεί, και για 15 από αυτές που έχουν τη μεγαλύτερη δυναμική το Κέντρο Καινοτομίας λειτουργεί σα «θερμοκοιτίδα», παρέχοντας τους ENTEΛΩΣ ΔΩΡΕΑΝ: στέγη, πρόσβαση στις τεχνολογίες μας και στο internet απεριόριστα, και συμβουλευτική. Παραδείγματα: Parking Defenders, Bugsense που σήμερα έχει το κέντρο λειτουργιών της στο San Fransisco, iKiosk, Babelverse. - Οργανώνουμε εδώ και 10 χρόνια το φοιτητικό διαγωνισμό Καινοτομίας Imagine Cup: >1000 φοιτητές συμμετέχουν κάθε χρόνο/ Παγκόσμιες διακρίσεις : Interoperability Challenge 1η θέση 2011, Smart Eyes 2η θέση 2004, Sign 2 Talk 3η θέση 2005, Allergy ON 7η θέση 2007. Για όλα τα παραπάνω βραβευθήκαμε το 2010 με το ICT FORUM Award για τη συνεισφορά μας στην τοπική Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία».*

Πολύ ενδιαφέρον είναι όμως το γεγονός ότι τόσο το μέλος της ΕΛ/ΛΑΚ όσο και το μέλος του HELLUG στις απαντήσεις τους όσον αφορά στο ζήτημα της Συμφωνίας, την οποία αξιολογούν αρνητικά, εστίασαν αρκετά στον τομέα της εκπαίδευσης, αλλά φυσικά με εντελώς διαφορετική οπτική από αυτή της Microsoft. Πιο συγκεκριμένα το μέλος της ΕΛ/ΛΑΚ, θεωρώντας ότι η συμφωνία αποτέλεσε ένα εκπαιδευτικό πακέτο, δίνει έμφαση στο γεγονός ότι οι μαθητές, οι φοιτητές και οι μελλοντικοί επαγγελματίες εκπαιδεύονται με πολύ συγκεκριμένο τρόπο, γνωρίζοντας μόνο τη χρήση κλειστών λογισμικών. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα από τη μία πλευρά να μην υφίσταται μια ελευθεριακή αντίληψη της εκπαίδευσης στην οποία οι μαθητές

συμμετέχουν ενεργά και από την άλλη οι μαθητές και οι φοιτητές να μην προετοιμάζονται κατάλληλα για την αγορά εργασίας, όπου απαιτείται η γνώση περισσότερων τεχνολογικών λύσεων. Πολύ ενδιαφέρουσα είναι η πληροφορία ότι η Microsoft, στο όλο πνεύμα του να χτίζει μια συγκεκριμένη αντίληψη για τη χρήση λογισμικών, παρέχει κάποιες άδειες για το λογισμικό της δωρεάν στα ελληνικά πανεπιστήμια. Από την άλλη πλευρά το μέλος του HELLUG θεωρεί ότι αυτή πρακτική αποτελεί μακροχρόνια στρατηγική της Microsoft, ενώ εστιάζει στο κομμάτι της εκπαίδευσης από την οπτική των κυβερνητικών επιλογών και κατευθύνσεων που ακολουθούνται. Στο πλαίσιο αυτό δίνει μια γενικότερη εικόνα για τη λειτουργία των πολιτικών αποφάσεων, υποστηρίζοντας ότι το καίριο ζήτημα είναι ότι μια τέτοια απόφαση μπορεί να αποτελέσει τη βάση για να παρθούν και περισσότερες νομοθετικές αποφάσεις, οι οποίες εμπλέκουν τις ιδιωτικές εταιρείες όλο και περισσότερο σε καίριους τομείς της κοινωνίας. Στη βάση αυτή γίνεται όλο και πιο κατανοητή η θέση του Cebrian (2000:223) ότι «η συγκέντρωση εξουσίας μετατίθεται από το κράτος σε πολυεθνική κλίμακα, στα χέρια λίγων που έχουν τα χρήματα και την τεχνολογία, διαμορφώνοντας μια νέα τάξη πραγμάτων, τις συνέπειες της οποίας ακόμα σε μεγάλο βαθμό αγνοούμε». Έτσι, τόσο το μέλος της ΕΛ/ΛΑΚ όσο και το μέλος του HELLUG έχουν ιδιαίτερα κριτική στάση και στο γεγονός ότι μεγάλες εταιρείες κλειστού λογισμικού, όπως η Microsoft ή η Hewlett Packard μπορεί να μετέχουν σε projects ελεύθερου λογισμικού. Θεωρούν ότι τα κίνητρα των εταιρειών είναι κατά βάση οικονομικά ή ζητήματα στρατηγικής και για αυτό το λόγο το κάνουν μόνο σε μικρά projects ή λογισμικά χαμηλού ρίσκου. Επιπλέον το μέλος της ΕΛ/ΛΑΚ αναφερόμενο ειδικά στη Microsoft υποστηρίζει ότι τα «ανοίγματα» της εταιρείας προς το ελεύθερο λογισμικό προκύπτουν γιατί δεν είναι ξεκάθαρο πώς θα εξελιχθεί το ανοιχτό λογισμικό και δεν θέλουν να μείνουν πίσω στις εξελίξεις.

Τόσο από την πλευρά της Microsoft, όσο και των μελών της ΕΛ/ΛΑΚ και του HELLUG μας έγινε γνωστό ότι η συμφωνία αυτή έχει λήξει. Από την πλευρά της Microsoft κρίνεται ότι το ελληνικό κράτος δεν αξιοποίησε τις δυνατότητες που θα μπορούσε να προσφέρει η εταιρεία σε αυτό. Κατά τη γνώμη του μέλους της ΕΛ/ΛΑΚ η συμφωνία δεν εφαρμόστηκε σε μεγάλη κλίμακα, λόγω των αντιδράσεων της κοινότητας ελεύθερου λογισμικού/ανοιχτού κώδικα και άλλων οργανισμών, ενώ παράλληλα αυτή η αντίδραση αποτέλεσε και ένα βήμα για να γνωρίσει η ελληνική κοινωνία ότι υπάρχουν και άλλες εναλλακτικές τεχνολογικές λύσεις και να τις αντιμετωπίσει πιο σοβαρά. Πολύ ενδιαφέρουσα πληροφορία, όμως αναδεικνύεται

από την απάντηση του μέλους του HELLUG, το οποίο κρίνει ότι πέραν της αντίδρασης, πολύ σημαντικό ρόλο διαδραμάτισε το γεγονός της αλλαγής της κυβέρνησης από ΝΔ σε ΠΑΣΟΚ, υποστηρίζοντας ότι τη συγκεκριμένη περίοδο το ΠΑΣΟΚ δεν ήταν «τόσο φιλικά προσκείμενο στη Microsoft». Επιπλέον υποστηρίζει ότι μπορεί και η ίδια η εταιρεία να άλλαξε γνώμη, αλλά κυρίως θεωρεί ότι λόγω της κοινωνικής και πολιτικής ρευστότητας δεν μπορούν να γίνουν εύκολα κατανοητοί οι όροι της εγκατάλειψης της συμφωνίας. Στη βάση αυτή είναι ευκρινές ότι ο πολιτικός παράγοντας, και κατ' επέκταση και ο κομματικός, διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο για τις στρατηγικές επιλογές και τις κατευθύνσεις του δικαίου στην κοινωνία της πληροφορίας, το οποίο συνεχώς αναδιαμορφώνεται λόγω των τεχνολογικών εξελίξεων, όχι όμως στο πλαίσιο, όπως σωστά ασκεί κριτική ο Στράτος Γεωργούλας (2008) ως προϊόν συναίνεσης της κοινωνίας, αλλά ως αποτέλεσμα σύγκρουσης συμφερόντων. Το γεγονός αυτό έχει ως αποτέλεσμα, ο κίνδυνος που καταγράφει η Μήτρου (2002) η τεχνολογία να υποκαθιστά τη νομοθετική ρύθμιση και η τεχνική προδιαγραφή να μετατρέπεται σε νόμο, να μετουσιώνεται σε πραγματικότητα.

Άλλωστε το γεγονός ότι η προστασία των δικαιωμάτων στο πλαίσιο της κοινωνίας της πληροφορίας δεν είναι νομοθετικά εξασφαλισμένη κατέστη σαφές και από το παράδειγμα των πατεντών λογισμικού. Τοποθετούμενα τα μέλη του ΕΛ/ΛΑΚ και του HELLUG στο ζήτημα των πατεντών λογισμικού, αναφέρουν καταρχήν ότι η ποινικοποίηση των πατεντών λογισμικού υφίσταται μόνο στις Ηνωμένες Πολιτείες και όχι στην Ευρώπη, εφόσον δεν ψηφίστηκε από το Ευρωκοινοβούλιο η οδηγία της Κομισιόν. Ωστόσο, όπως αναφέρεται το μέλος της ΕΛ/ΛΑΚ ένα προϊόν ευρωπαϊκής εταιρείας όταν πάει να πωληθεί στην Αμερική μπορεί να αντιμετωπίσει προβλήματα. Επιπλέον το μέλος του HELLUG αναφέρει ότι υπήρξαν κάποιες αποφάσεις οι οποίες προκαλούσαν προβλήματα και στην Ευρώπη, για τις οποίες δεν ήταν σίγουρο και ήθελε να τις επιβεβαιώσει με έναν συνάδελφο από τη Γερμανία. Όταν τις επιβεβαίωσε το μέλος απέστειλε στην ερευνήτρια με email κάποιες από αυτές. Το πιο βασικό παράδειγμα αφορούσε στην ευρωπαϊκή εταιρεία Vistaprint, η οποία είχε εξασφαλίσει 28 πατέντες στην Αμερική και είχε κάνει και άλλες αιτήσεις για κατοχύρωση τόσο στην Αμερική όσο και σε άλλες χώρες. Η εταιρεία έχει περιγράψει το στόχο της ως «ναρκοπέδιο των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας»¹, δηλαδή λειτουργεί ως ένα είδος patent troll το οποίο αναλύεται στη συνέχεια, και πίεζε όσες εταιρείες

¹ Πηγή: <http://en.wikipedia.org/wiki/Vistaprint>

θεωρούσε ότι παραβίαζαν αυτές τις πατέντες. Το 2006 η Vistaprint κατέθεσε μηνύσεις προς τις εταιρείες Print24 GmbH και UnitedPrint.com AG, με αποτέλεσμα ένα γερμανικό δικαστήριο το 2007² να εκδικάσει την υπόθεση υπέρ της. Ωστόσο ύστερα από έφεση, δύο χρόνια αργότερα, το Γερμανικό Ομοσπονδιακό Δικαστήριο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας ανέτρεψε την απόφαση.

Το μέλος της ΕΛ/ΛΑΚ επιβεβαιώνει ότι η μεγάλη επιτυχία του κινήματος βασίστηκε στο lobbying με τους Ευρωβουλευτές, όπως προέκυψε και ως εύρημα από το Focus Group. Επιπλέον και τα δύο μέλη εστιάζουν στο γεγονός ότι ο κίνδυνος ποινικοποίησης, τουλάχιστον όπως μέχρι σήμερα εφαρμόζεται στην Αμερική, δεν αφορά τόσο στους χρήστες, αλλά στους developers λογισμικού και σε εταιρείες που παράγουν λογισμικό και έχουν τζίρο. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει το μέλος της ΕΛ/ΛΑΚ μια μεγάλη εταιρεία δεν χρειάζεται να απειλήσει τους ίδιους τους χρήστες που χρησιμοποιούν open source λύσεις, αλλά την εταιρεία που παρέχει αυτό το open source λογισμικό, φέρνοντας το παράδειγμα με τα android. Η Microsoft παίρνει ποσοστό από κάθε πώληση κινητού android από τη Samsung, και ο λόγος για να προστατευτούν οι χρήστες τους. «Ουσιαστικά, δηλαδή η Samsung πληρώνει ένα ποσοστό στη Microsoft για να μην μηνύσει τους χρήστες της».

Το πολύ σημαντικό ζήτημα στο οποίο αποδίδουν έμφαση τα δύο μέλη αφορά στη δημιουργία εταιρειών με την ονομασία patent trolls, οι οποίες έχουν κέρδη αποκλειστικά από τις μηνύσεις που καταθέτουν σε εταιρείες λογισμικού για πατέντες, χωρίς οι ίδιες να παράγουν λογισμικό. Στο πλαίσιο αυτό γίνεται απολύτως κατανοητό ότι η κατανομή της εξουσίας αναδιαμορφώνεται. Το δίκαιο και το ποινικό δίκαιο γίνονται εργαλεία για την εξυπηρέτηση των οικονομικών συμφερόντων των λίγων. Οι δηλώσεις του Erich Spangenberg, ιδιοκτήτη μίας από τις μεγαλύτερες εταιρείες patent troll, την “IPNav”, στην εφημερίδα New York Times³, ότι «χρησιμοποιούμε τα δικαστήρια, όπως μια αγορά» είναι ενδεικτική αυτής της θέσης. Η συγκεκριμένη εταιρεία ειδικεύεται στην αξιοποίηση ανενεργών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, και όπως δηλώνει η ίδια τα κέρδη για τους πελάτες της φθάνουν τα \$610 εκατομμύρια ετησίως. Ένα ακόμα χαρακτηριστικό παράδειγμα, πέρα από τα patent trolls, αφορά στην εταιρεία Apple⁴, η οποία μηνύει την εταιρεία Samsung για την πατέντα

² <http://www.reuters.com/article/2007/07/31/idUSIN20070731101414VPRT20070731>

³ Ολόκληρη η συνέντευξη παρατίθεται στο <http://www.nytimes.com/2013/07/14/business/has-patent-will-sue-an-alert-to-corporate-america.html?pagewanted=all&r=2&>.

⁴ Πηγή: <http://www.greeceandroid.gr/dev/1076-patent-system-apple>

“7,657,849- Slide to Unlock”, για το ξεκλείδωμα δηλαδή συσκευής με slide του δαχτύλου. Η Apple προσπαθούσε να κατοχυρώσει τη συγκεκριμένη πατέντα από το 2005, ωστόσο επειδή η συγκεκριμένη τεχνολογία δεν αποτελούσε καινοτομία το γραφείο πατεντών δεν την ενέκρινε. Ωστόσο η Apple υπέβαλλε την πατέντα εκ νέου 7 φορές, αλλάζοντας λίγο τη γλώσσα, με αποτέλεσμα το 2011 η πατέντα να εγκριθεί. Η αλλαγή στη γλώσσα αφορούσε στην προσθήκη της λέξης **continuous** “across the touch-sensitive display while maintaining **continuous contact with the touch-sensitive display**”, η οποία λέξη απέφερε κέρδη εκατομμυρίων δολαρίων στην εταιρεία, αφού από τη στιγμή που εγκρίθηκε η πατέντα, η εταιρεία προέβη σε μηνύσεις, ως βασική μέθοδο εξάλειψης ανταγωνισμού. Στο πλαίσιο αυτό γίνεται αντιληπτό ότι, πέραν της εμπλοκής των ιδιωτικών εταιρειών στην παραγωγή νομοθετικών ρυθμίσεων, υφίσταται μια κατεύθυνση στην κοινωνία της πληροφορίας, για την εδραίωση ενός οικονομικού ποινικού δικαίου όσον αφορά στις συμπεριφορές που διαδρούν με τις πληροφορικές τεχνολογίες. Η πολλή πρόσφατη ίδρυση του Ενιαίου Δικαστηρίου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με ισχύ από την 1^η Ιανουαρίου το 2014, αποτελεί μία ακόμα τέτοια πτυχή.

Η φιλοσοφία αυτής της κατεύθυνσης ενέχει τον κίνδυνο για την ακόμα ευρύτερη κυριαρχία των μεγάλων εταιρειών πληροφορικής και παράλληλα την καλλιέργεια ενός κλίματος εξαναγκασμού των κοινωνικών υποκειμένων για την αποδοχή ενός συνόλου κανόνων, το οποίο ρυθμίζει και διαμορφώνει την κοινωνική-πολιτική ζωή τους ανάλογα με τα κελεύσματα του εκάστοτε κυρίαρχου. Και μπορεί προς το παρόν η νομοθεσία των πατεντών λογισμικού να περιορίζεται στις Ηνωμένες Πολιτείες και την Ιαπωνία και να μην εφαρμόζεται στην Ευρώπη, αλλά δεδομένου ότι οι τεχνολογικές και οικονομικές εξελίξεις δεν περιορίζονται στα όρια ενός κράτους, αντίστοιχα και οι δικαιοίκες ρυθμίσεις καλούνται να ανταποκριθούν σε επίπεδο παγκόσμιας εμβέλειας. Και σύμφωνα με τις αρχές της κριτικής εγκληματολογίας, όπως τις καταγράφει ο Γεωργούλας (2008:11) «*όταν υπάρχουν αντιτιθέμενα συμφέροντα και αξίες τότε ο νόμος υποστηρίζει τα συμφέροντα και τις αξίες της κυρίαρχης ή των κυρίαρχων κοινωνικών ομάδων*».

Υπό την επιρροή αυτής της οικονομικής κυριαρχίας των μεγάλων εταιρειών, ένα ακόμα ζήτημα το οποίο τίθεται στο προσκήνιο και δυναμιτίζει την εφαρμογή του ποινικού δικαίου, αφορά στην προστασία των προσωπικών δεδομένων, για την οποία σύμφωνα με το Νούσκαλη, (2004:165) «*θεσπίζονται ακραία όρια συλλογής και επεξεργασίας των πληροφοριών δεδομένων τόσο σε πανευρωπαϊκό όσο και σε*

παγκόσμιο επίπεδο». Σημαντική παράμετρο, λοιπόν, στο ζήτημα της ιδιωτικότητας αφορά η χρήση λογισμικών προγραμμάτων και η ασφάλεια δεδομένων που παρέχουν. Σύμφωνα με το μέλος της ΕΛ/ΛΑΚ είναι αδιαμφισβήτητο ότι τα λογισμικά ελεύθερου/ανοιχτού κώδικα είναι πολύ περισσότερο ασφαλή σε σχέση με αυτά του κλειστού κώδικα, καθώς το λογισμικό του ανοιχτού κώδικα υπόκειται στην κρίση πολύ περισσότερων προγραμματιστών, από ότι ένα κλειστό σύστημα του οποίου τα κενά ασφαλείας μπορεί να κάνουν μήνες να ανακαλυφθούν και αντίστοιχα να χρειάζονται πολύ χρόνο για να καλυφθούν. Ωστόσο, πάνω σε αυτό το ζήτημα το μέλος του HELLUG δίνει την πολύ ενδιαφέρουσα πληροφορία ότι η ασφάλεια δεδομένων ενός προγράμματος ελεύθερου λογισμικού είναι πολύ καλύτερη από ένα κλειστό, όταν το πρόγραμμα ελεύθερου λογισμικού είναι ευρέως χρησιμοποιούμενο.

Πολύ σημαντικό είναι το γεγονός όμως ότι και τα δύο μέλη συνδέουν το θέμα της ασφάλειας με το ζήτημα των πρόσφατων ανακαλύψεων σχετικά με την NSA, την υπηρεσία εθνικής ασφάλειας των Ηνωμένων Πολιτειών. Βάσει των αποκαλύψεων που πραγματοποίησε ο Edward Snowden, ειδικός αναλυτής της NSA στην εφημερίδα Guardian⁵ τον Ιούνιο του 2013, είναι ευκρινές ότι πέραν της μαζικής παρακολούθησης των πολιτών με διαφόρων τύπου ηλεκτρονικά προγράμματα η NSA μπορεί να παρεισφρήσει σε ιδιωτικά δίκτυα και να έχει απευθείας πρόσβαση στους servers ορισμένων από τις μεγαλύτερες εταιρίες πληροφορικών τεχνολογιών στην Αμερική, όπως οι Google, Microsoft, Apple, Skype, Yahoo, Facebook, YouTube, οι οποίες και εξυπηρετούν εκατομμύρια χρήστες σε ολόκληρο τον κόσμο. Το μέλος της ΕΛ/ΛΑΚ θέτει το ζήτημα ως μία απτή απόδειξη του γιατί είναι ασφαλέστερο το ελεύθερο/ανοιχτό λογισμικό και γιατί θα πρέπει να υιοθετείται ως τεχνολογική λύση. Το μέλος του HELLUG, όμως, συνδέει το ζήτημα τόσο ως προς το θέμα της ιδιωτικότητας (privacy) ως δικαίωμα των πολιτών το οποίο μένει απροστάτευτο όσο και με το μέλλον του ίδιου του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού, η διασφάλιση της ελευθερίας και η προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών στην κοινωνία της πληροφορίας είναι ζητούμενο για το κίνημα. Επιπλέον το μέλος του HELLUG περιγράφει χαρακτηριστικά πώς η ασφάλεια δεδομένων μπορεί να παρακαμφθεί μέσω της χρήσης των προγραμμάτων κλειστού λογισμικού και για αυτό το λόγο κατατίθεται το απόσπασμα αυτούσιο. «Γιατί για παράδειγμα η κρυπτογραφημένη επικοινωνία, την οποία έχει προσπαθήσει η NSA να πειράξει, με ένα project διακοσίων

⁵ <http://www.theguardian.com/world/2013/jun/06/nsa-phone-records-verizon-court-order>

εκατομμυρίων το χρόνο, περιλαμβάνει το να πηγαίνουν σε εταιρείες και να τους ζητάνε ή να τους επιβάλλουν να πειράζουν τις γεννήτριες τυχαίων αριθμών. Οπότε επειδή τα κλειδιά κρυπτογράφησης⁶ βασίζονται σε τυχαίους αριθμούς, αν αυτοί οι αριθμοί δεν είναι αληθινά τυχαίοι, αλλά είναι ψευδοτυχαίοι και η NSA γνωρίζει με ποιο τρόπο δεν είναι τυχαίοι, τότε μπορεί να σπάσει την κρυπτογράφηση. Οπότε το ερώτημα τώρα είναι όταν εγώ έχω έναν υπολογιστή Microsoft και μου παράγει ένα κλειδί κρυπτογράφησης βασισμένο σε ένα τυχαίο αριθμό, ήταν όντως τυχαίος αυτός ο αριθμός ή υπάρχει συμφωνία ανάμεσα στη Microsoft και την NSA; Αυτό λοιπόν δεν μπορείς να το ξέρεις δεν μπορείς να δεις τον κώδικα που σου παράγει τον τυχαίο αριθμό, ενώ στο Linux μπορείς να τον δεις τον κώδικα ή μπορείς να ψάξεις στο δίκτυο και να βρεις ότι ο τάδε διάβασε τον κώδικα, αν εσύ δεν μπορείς να τον διαβάσεις και λέει ότι είναι εντάξει». Άλλωστε ο Cebrian (2000:131) από το 2000 κατέγραφε ότι οι κυβερνήσεις τόσων χωρών παρόλο που προάγουν, υποτίθεται, την προστασία των πολιτών, «ελάχιστα έχουν προχωρήσει στον τομέα της εγγύησης αυτής της ίδιας της προστασίας σε ό,τι αφορά στην ιδιωτική τους ζωή», ενώ όπως αναφέρει η Μήτρου (2002) ότι η προστασία της ιδιωτικότητας και των προσωπικών δεδομένων με αναγωγή στην ίδια την πληροφορία, αποτελεί πλέον ένα διαπραγματεύσιμο δικαίωμα στη βάση των εμπορικών εφαρμογών της κοινωνίας της πληροφορίας. Βάσει όλων αυτών των σύγχρονων εξελίξεων καθίσταται σαφές ότι η μετατόπιση της λειτουργίας και της

⁶ Η Κρυπτογράφηση είναι μια επιστήμη που στηρίζεται στα μαθηματικά για την κωδικοποίηση (encoding) και αποκωδικοποίηση (decoding) των δεδομένων που διακινούνται μέσω του Διαδικτύου. Με τη σωστή χρήση των μεθόδων κρυπτογράφησης, τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα των χρηστών είναι προσβάσιμα μόνο απ' όσους διαθέτουν την κατάλληλη εξουσιοδότηση. Με τις τεχνολογίες της κρυπτογράφησης μπορούμε να εξασφαλίσουμε ότι ένα μήνυμα θα μπορεί να διαβασθεί μόνο από τον παραλήπτη του μηνύματος καθώς στα ενδιάμεσα στάδια απ' όπου περνάει το μήνυμα, αυτό εμφανίζεται με ακατάληπτους χαρακτήρες και είναι μη αναγνωρίσιμο. Δύο είναι οι βασικές μέθοδοι κρυπτογράφησης, η συμμετρική και η ασύμμετρη κρυπτογράφηση. Στη *συμμετρική κρυπτογράφηση* χρησιμοποιούμε το ίδιο κλειδί τόσο για την κρυπτογράφηση όσο και για την αποκρυπτογράφηση ενός μηνύματος. Το κοινό αυτό κλειδί θα πρέπει να είναι γνωστό μόνο στα δύο επικοινωνούντα μέρη και κατά συνέπεια η μετάδοσή του από το ένα μέρος στο άλλο θα πρέπει να γίνει με απόλυτη ασφάλεια, κάτι που δεν είναι πάντα εφικτό και καθιστά έτσι τη μέθοδο της συμμετρικής κρυπτογράφησης ως μη απόλυτα αποτελεσματική. Από τις πιο γνωστές μεθόδους συμμετρικής κρυπτογράφησης είναι ο αλγόριθμος *DES (Data Encryption Standard)*, που χρησιμοποιείται και από την κυβέρνηση των ΗΠΑ, και το σύστημα *Kerberos* του γνωστού Πανεπιστημίου MIT. Στην *ασύμμετρη κρυπτογράφηση* ή *κρυπτογράφηση δημόσιου κλειδιού* χρησιμοποιούμε διαφορετικά κλειδιά για την κρυπτογράφηση και την αποκρυπτογράφηση ενός μηνύματος. Αυτά είναι το *δημόσιο κλειδί (public key)* και το *ιδιωτικό κλειδί (private key)*, τα οποία έχουν τις εξής πολύ σημαντικές ιδιότητες : α) Ένα μήνυμα που έχει κρυπτογραφηθεί με το δημόσιο κλειδί μπορεί να αποκρυπτογραφηθεί μόνο με το αντίστοιχο ιδιωτικό κλειδί και αντίστροφα. Και β) Αν μας είναι γνωστό το ένα κλειδί δεν μπορούμε να δημιουργήσουμε το άλλο κλειδί.

(Πηγή:<http://dide.flo.sch.gr/Plinet/Tutorials/Tutorials-Cryptography-DigitalSignature.html>)

εφαρμογής του δικαίου σύμφωνα με τις απαιτήσεις της αγοράς σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να διασφαλίσει κανόνες προστασίας των δικαιωμάτων των πολιτών, με αποτέλεσμα την παραγωγή και τον καθορισμό συμπεριφορών ως παρεκκλινουσών ανάλογα με τα συγκεκριμένα συμφέροντα και θέτοντας σε πλήρη αμφισβήτηση ότι για το ποια πράξη θεωρείται παρεκκλινούσα ή μη ο νόμος εκφράζει την προαπαιτούμενη συναίνεση των μελών της κοινωνίας.

Σε δεύτερο επίπεδο η ανάλυση επικεντρώνεται στην έκφραση του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού στην Ελλάδα, διακρίνοντας τις διαφοροποιήσεις στη λειτουργία του HELLUG και της ΕΛ/ΛΑΚ.

Το μέλος της ΕΛ/ΛΑΚ υποστηρίζει ότι η ΕΛ/ΛΑΚ συστάθηκε μέσα από τα Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Κέντρα της Ελλάδας, με αρχικό στόχο το ανοιχτό λογισμικό να προβληθεί εντός των ακαδημαϊκών κοινοτήτων και στην πορεία αυτός ο στόχος επεκτάθηκε για το γενικότερο τομέα της εκπαίδευσης αλλά και της επιχειρηματικότητας. Οι διαφορές που εντοπίζει σε σχέση με τον HELLUG αφορούν καταρχήν στη βάση της σύστασης τους, στο ότι δηλαδή ο HELLUG αποτελεί σωματείο ενώ η ΕΛ/ΛΑΚ αστική-μη κερδοσκοπική εταιρεία. Στη βάση αυτή αναφέρεται στο ότι ο HELLUG, όντας σωματείο, διοργανώνει περισσότερο εκδηλώσεις για τα μέλη του, οι οποίες λαμβάνουν χώρα στον ελάχιστο ελεύθερο χρόνο των μελών και για αυτό δεν είναι τόσο εξωστρεφείς. Αντίθετα αναγνωρίζει ότι η σύσταση της ΕΛ/ΛΑΚ της επιτρέπει να πραγματοποιεί περισσότερες δράσεις εξωστρέφειας, οι οποίες προσανατολίζονται προς την επιχειρηματικότητα. Όπως αναφέρει το μέλος όμως οι δράσεις αυτές δεν πραγματοποιούνται γιατί αποτελούν επί της αρχής κατεύθυνση της ΕΛ/ΛΑΚ. Επιπλέον το μέλος υποστηρίζει ότι η ΕΛ/ΛΑΚ «δεν φιλοδοξεί να εκπροσωπήσει κανέναν», όπως ο HELLUG που είναι ένα κλασσικό σωματείο. Ωστόσο και η ΕΛ/ΛΑΚ έχει διοικητικό συμβούλιο και υποστήριξη από πλήθος φορέων. Άλλωστε, όπως αναφέρεται στην ιστοσελίδα της εταιρείας www.ellak.gr η επίτευξη των στόχων της στηρίζεται στη συνεργασία της με *«την ελληνική κοινότητα χρηστών και δημιουργών (developers) εφαρμογών ΕΛ/ΛΑΚ, τους ενδιαφερόμενους φορείς-χρήστες (δημόσιοι φορείς, εκπαιδευτικοί φορείς και επιχειρήσεις), τις εταιρείες που δραστηριοποιούνται στους τομείς των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών που θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη και υποστήριξη υπηρεσιών ΕΛ/ΛΑΚ., τα εργαστήρια ΑΕΙ, ΑΤΕΙ και Ερευνητικών Κέντρων της Χώρας που χρησιμοποιούν και αναπτύσσουν Ελεύθερο Λογισμικό, Ανοιχτό Περιεχόμενο και Τεχνολογίες Ανοιχτής Αρχιτεκτονικής»*. Η συνεργασία μεταξύ HELLUG και ΕΛΛΑΚ

στις διάφορες δράσεις και των δύο φορέων είναι διαρκής και μάλιστα τα τελευταία χρόνια ο HELLUG αποτελεί και ένα από τους εταίρους της ΕΛΛΑ/ΑΚ γεγονός που αναδεικνύεται και από την ιστοσελίδα της ΕΛ/ΑΚ, όπου καταγράφονται τα μέλη της. Από την άλλη πλευρά το μέλος του HELLUG υποστηρίζει ότι οι διαφοροποιήσεις των δύο φορέων έχουν κατά βάση «ιστορική» προέλευση, αφού δημιουργήθηκαν σε διαφορετικές χρονικές φάσεις, καλύπτοντας διαφορετικές ανάγκες. Το μέλος του HELLUG υποστηρίζει, όπως είχαν υποστηρίξει και τα μέλη στο Focus Group, ότι ο HELLUG δημιουργήθηκε ως μια παρέα που σιγά-σιγά μεγάλωσε και αρκετά αργότερα επεκτάθηκε και σε πολιτικές δράσεις. Αντίθετα πιστεύει ότι η ΕΛ/ΑΚ εξαρχής είχε πιο πολιτικό χαρακτήρα και κινήθηκε για την προώθηση του ελεύθερου λογισμικού με κατευθύνσεις «μάρκετινγκ, κινήσεις πολιτικές και ημερίδες». Στη βάση αυτή διακρίνεται η διαφορά φιλοσοφίας που χαρακτηρίζει τους δύο φορείς για την προώθηση του ελεύθερου λογισμικού, ενισχύοντας βεβαίως τη δικτυακότητα του κινήματος στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις θέσεις του Ψημίτη (2006) για τη δικτυακότητα των νέων κοινωνικών κινήματων. Άλλωστε το μέλος της ΕΛ/ΑΚ εντοπίζει ότι ανάμεσα στους όρους free software και open source, στην πράξη δεν υπάρχει διαφορά αφού χρησιμοποιείται λογισμικό με τους ίδιους όρους, αλλά υπάρχει διαφορά στη φιλοσοφία των όρων. Ο όρος open source αναφέρεται στο μοντέλο ανάπτυξης, ενώ το free αναφέρεται σε συγκεκριμένες ελευθερίες που ωφελούν το σύνολο της κοινωνίας. Οι West & O'Mahony (2005) εξίσου σημειώνουν ότι οι διαφορές στα μοντέλα ανάπτυξης του ελεύθερου λογισμικού και ανοιχτού κώδικα είναι δυσδιάκριτες, αφού χρησιμοποιούν και μοιράζονται τα ίδια εργαλεία ανάπτυξης και πολλές φορές ακόμα και ιστοσελίδες, όπως το SourceForge.net.

Ένα ακόμα θέμα το οποίο προέκυψε μέσα από τα ευρήματα του Focus Group και τέθηκε και στις συγκεκριμένες συνεντεύξεις αποτέλεσε το ζήτημα της εργασίας μέσω του ελεύθερου και ανοιχτού κώδικα λογισμικού, καθώς και του κόστους γύρω από το λογισμικό όσον αφορά τις διαδικασίες εγκατάστασης και υποστήριξης. Το μέλος του ΕΛ/ΑΚ υποστηρίζει ότι η εύρεση εργασία μέσα από το ελεύθερο/ανοιχτό λογισμικό είναι πιο εύκολη, διότι πιο εύκολα μπορείς να αποκτήσεις το γνωστικό υπόβαθρο των συγκεκριμένων τεχνολογιών, εφόσον διατίθενται ελεύθερα και για αυτό το λόγο οι άνθρωποι που ασχολούνται με τη διαχείριση συστημάτων είναι καλοί στη δουλειά τους. Παράλληλα βοηθητικό είναι το γεγονός ότι πλέον μεγάλο κομμάτι της υποδομής του internet βασίζεται στο ελεύθερο/ανοιχτό λογισμικό, ενώ αρκετές

μεγάλες εταιρείες το χρησιμοποιούν. Η διάδοση λοιπόν της τεχνολογίας και η πρόσβαση στη γνώση είναι ένα σημαντικό ζήτημα που ενισχύεται μέσα από το ελεύθερο λογισμικό, οδηγώντας την αγορά σε νέες θέσεις εργασίας. Το μέλος του ΕΛ/ΛΑΚ θεωρεί ότι η εύρεση εργασίας μέσα από το λογισμικό δεν έρχεται σε αντίθεση με τις αρχές του κινήματος γιατί αφορά σε διαδικασίες γύρω από το λογισμικό και όχι στην πώληση του. Ιδιαίτερα ενδιαφέρον, όμως έχει το γεγονός ότι, θέλοντας να δώσει έμφαση στο ότι δεν υπάρχει αντίθεση, υποστηρίζει ότι ακόμα και ο Stallman δεν θα είχε αντίρρηση, χαρακτηρίζοντάς τον ως «ακραίο» στην κοινότητα. Με αυτό το χαρακτηρισμό γίνεται κατανοητή εκ νέου η διαφορά φιλοσοφίας μεταξύ free και open source. Από την άλλη πλευρά το μέλος του HELLUG, το οποίο επίσης θεωρεί ότι η εύρεση εργασίας γύρω από το ελεύθερο λογισμικό δεν έρχεται σε αντίθεση με τις αξίες του κινήματος, δίνει περισσότερες διευκρινίσεις καταρχήν στο ότι το free σημαίνει ελευθερία και όχι δωρεάν και σε δεύτερο επίπεδο ως προς το κομμάτι της υποστήριξης. Σε αυτό το πλαίσιο τονίζει ότι η υποστήριξη του ελεύθερου λογισμικού είναι ουσιαστική σε αντίθεση με την υποστήριξη που παρέχεται από τις εταιρείες κλειστού λογισμικού. Μια δεύτερη αντίθεση που επισημαίνει αφορά στην ελευθερία και δυνατότητα αλλαγής υποστήριξης αν δεν υπάρχει ικανοποίηση, δυνατότητα που στις εταιρείες κλειστού λογισμικού δεν παρέχεται, διευκρινίζοντας ωστόσο ότι αυτές οι επιλογές αφορούν στα ευρέως χρησιμοποιούμενα προγράμματα ελεύθερου λογισμικού. Επιπλέον το μέλος του HELLUG κρίνει ότι το γεγονός που έρχεται σε αντίθεση με τις αξίες του κινήματος είναι να ξεκινήσει κανείς μια δουλειά με ελεύθερο λογισμικό και στη συνέχεια να το κλείσει λόγω οικονομικών συμφερόντων. Τόσο λοιπόν το μέλος της ΕΛ/ΛΑΚ όσο και του HELLUG κρίνουν ότι δεν υπάρχει αντιπαράθεση με τις αξίες του κινήματος, εφόσον προάγεται η γνώση, διαχέεται η τεχνολογία και υπάρχουν εναλλακτικά παραδείγματα υπηρεσιών λογισμικού. Άλλωστε οι Elliott και Kraemer (2008) αναγνωρίζουν ότι ένα από τα βασικά πεδία τεχνολογικής δράσης για τα computerization κινήματα είναι η παραγωγικότητα, την οποία αναπτύσσουν μέσα από εταιρικά συστήματα και συνεργατικές τεχνολογίες. Για να πετύχει τους στόχους του ένα τέτοιο κίνημα, το ευρύτερο περιβάλλον διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο για την υιοθέτηση και διάχυση της πληροφορίας. Στη φάση αυτή λοιπόν της κοινωνίας της πληροφορίας η παραγωγικότητα καθορίζεται και επεκτείνεται πέραν των οργανισμών του κινήματος, όπως συμβαίνει και με το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, εμπλέκοντας μεγάλες εταιρείες, προμηθευτές και συνεργάτες που προάγουν τα προϊόντα παγκοσμίως.

Επιπλέον στην έρευνα των Elliott και Scacchi (2003) καταγράφεται ότι στην επαγγελματική κοινότητα των προγραμματιστών ελεύθερου λογισμικού/ανοιχτού κώδικα προάγεται ένα νέο επιχειρησιακό μοντέλο το οποίο βασίζεται στις αρχές του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού, τις οποίες εφαρμόζουν στις εργασιακές πρακτικές τους και έτσι προάγουν το διαμοιρασμό της γνώσης, την αξιοπιστία και τη λογοδοσία, γεγονός που ενισχύει τους δεσμούς της κοινότητας και παράλληλα τις προσπάθειες για την προώθηση του λογισμικού.

Στη βάση αυτή και στην προσπάθεια διάγνωσης του κατά πόσο υιοθετείται η χρήση του ελεύθερου/ανοιχτού κώδικα λογισμικού στην Ελλάδα τέθηκε το θέμα της χρήσης αυτού. Σύμφωνα με το μέλος της ΕΛ/ΛΑΚ η χρήση του ελεύθερου λογισμικού υιοθετείται κυρίως από μικρομεσαίες επιχειρήσεις, οι οποίες παρέχουν κυρίως υπηρεσίες υποστήριξης και παραμετροποίησης και όχι τόσο παραγωγής ελεύθερου λογισμικού. Από την άλλη πλευρά το μέλος του HELLUG δίνει τη διάσταση ότι, πέραν των τεχνικών γραφείων που ενδιαφέρονται για το ελεύθερο λογισμικό, οι δημόσιοι φορείς χρησιμοποιούν σε μεγάλο βαθμό ελεύθερο λογισμικό όσον αφορά σε συστήματα του internet όπως ο Mozilla και ο Firefox, αλλά σε θέματα εφαρμογών γραφείου δεν πιστεύει ότι χρησιμοποιείται libre office, αλλά ότι δεσπόζει η Microsoft. Όπως καταγράφεται όμως στην ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων προγράμματα ΕΛ/ΛΑΚ χρησιμοποιούνται για την Ηλεκτρονική Συμπλήρωση Οριστικών Δηλώσεων Φ.Μ.Υ. και Β' αντιτύπου των Βεβαιώσεων Αποδοχών για Υπηρεσίες Δημοσίου (Ε7) με τις εξής εφαρμογές: α) Εφαρμογή Ελέγχου Ορθότητας Αρχείων Οριστικής Δήλωσης Φ.Μ.Υ., β) Εφαρμογή Συνένωσης Αρχείων Οριστικής Δήλωσης Φ.Μ.Υ., γ) Δημιουργία Αρχείων Οριστικής Δήλωσης Φ.Μ.Υ., δ) Εφαρμογή Ηλεκτρονικής Συμπλήρωσης Καταστάσεων Πελατών – Προμηθευτών.

Ολοκληρώνοντας τις συνεντεύξεις ζητήθηκε από τους ερωτώμενους να αναφερθούν στο πώς βλέπουν να διαγράφεται το μέλλον των φορέων τους και του κινήματος γενικότερα. Στη βάση αυτή καταγράφονται εκ διαμέτρου αντίθετες απόψεις. Καταρχήν το μέλος του ΕΛ/ΛΑΚ υποστηρίζει ότι πλέον στην Ελλάδα η έννοια του ελεύθερου λογισμικού είναι τόσο γνωστή στον κόσμο που έχει γίνει «mainstream», ενώ το μέλος του HELLUG υποστηρίζει ότι ειδικά στην Ελλάδα ο κόσμος δεν είναι ιδιαίτερα εξοικειωμένος, με εξαίρεση τους κοντινούς ανθρώπους των μετεχόντων στο ελεύθερο λογισμικό. Η πολύ σημαντική διάσταση που θέτει όμως, αφορά στο ότι ο κόσμος που χρησιμοποιεί το ελεύθερο λογισμικό δεν

αντιλαμβάνεται τη σημασία του στη βάση της ελευθερίας που προάγει το κίνημα, αλλά το αντιμετωπίζει ως μια ακόμα τεχνολογική λύση αντίστοιχη των windows και mac, την οποία χρησιμοποιεί στις περιπτώσεις που τον εξυπηρετεί ή φαίνεται αισθητικά να έχει πιο ωραίες εφαρμογές. Οι διαφορές των μελών των δύο φορέων είναι και ιδιαίτερα αισθητές ως προς το τι αντιμετωπίζουν ως κρίσιμα ζητήματα για το μέλλον του κινήματος. Το μέλος της ΕΛ/ΛΑΚ επικεντρώνεται στο πλαίσιο της διάδοσης του ελεύθερου/ανοιχτού λογισμικού, όπου και υποστηρίζει ότι η αναγκαιότητα της ΕΛ/ΛΑΚ έγκειται στο να φέρει κοντά εταιρείες και ανθρώπους οι οποίοι είναι εξοικειωμένοι με το ελεύθερο λογισμικό αλλά έχουν διαφορετική αφετηρία, και να συνεχίζει να προωθεί τη δυνατότητα εναλλακτικών πληροφοριακών εργαλείων στον δημόσιο τομέα, ενισχύοντας έτσι και την ελευθερία στην εκπαίδευση, εφόσον κρίνει τα πρακτικά οφέλη του ελεύθερου / ανοιχτού λογισμικού είναι πλέον πολύ ορατά και έχουν υπερβεί τη διάσταση του χόμπι. Από την άλλη πλευρά το μέλος του HELLUG θέτει ότι το μέλλον του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού χρειάζεται να εξεταστεί σε ένα ευρύτερο πλαίσιο, λόγω της οικονομικής κρίσης, της ανάπτυξης των smartphones αλλά κυρίως λόγω των διαρκών αποκαλύψεων της παραβιαστικής χρήσης λογισμικών για τους πολίτες από κυβερνήσεις και εταιρείες, όπως το καθοριστικό ζήτημα της NSA μετά τις αποκαλύψεις του Snowden. Το μέλος του HELLUG υποστηρίζει ότι το κρίσιμο ζήτημα πλέον δεν πρέπει να είναι τόσο το αν το λογισμικό είναι ελεύθερο αλλά το ζήτημα της ιδιωτικότητας (privacy) στο οποίο το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού καλείται να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο. Χαρακτηριστικά κατατίθεται το παρακάτω απόσπασμα, το οποίο συνοψίζει με λίγα λόγια τόσο τη φιλοσοφία του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού και την αντίθεση του με το open source όσο και την κρισιμότητα του ρόλου που καλείται να διαδραματίσει στην κοινωνία της πληροφορίας, μιας κοινωνίας που ταχύτατα μετατρέπεται σε καθεστώς εκλεπτυσμένων εξαναγκασμών που υποθάλπουν τα δικαιώματα των πολιτών. *«Όμως το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού δεν δημιουργήθηκε για να πείσει τον κόσμο ότι κάτι είναι πιο οικονομικό, αλλά για να δείξει ότι μπορεί να είναι ελεύθερο. Και επειδή όσο περνάει και ο καιρός τα προβλήματα αλλάζουν, όπως με το privacy όπου είναι προφανής η συνεπαγωγή ότι το ελεύθερο λογισμικό είναι πιο ασφαλές σε θέματα κρυπτογράφησης από ότι το κλειστό, αυτό που θέλω να πω είναι ότι εκπαιδούμε τον κόσμο να είναι ελεύθερος, να μαθαίνει την ελευθερία. Και σε σχέση με το ερώτημα το να υποστηρίζεις την αλήθεια είναι η στρατηγική που μακροχρόνια μπορεί να αποδώσει».*

Όπως καταγράφουν οι Elliott και Schacci (2004) το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού έχει ως στόχο να μεταβάλλει τον τύπο δημιουργίας και χρήσης λογισμικού περνώντας σταδιακά από την ιδιοκτησία στην ελευθερία. Στο πλαίσιο αυτού του στόχου αναπτύσσονται πλήθος δράσεων από ανθρώπους με διαφορετικό κοινωνικο-πολιτικό υπόβαθρο και διαφορετικό κοινωνικο-πολιτισμικό κεφάλαιο. Παρόλες τις διαφοροποιήσεις τους, τόσο ο HELLUG όσο και η ΕΛ/ΛΑΚ αποτελούν στην Ελλάδα τις εκφάνσεις μέσα από τις οποίες το κίνημα διαμορφώνεται αντικατοπτρίζοντας όλες αυτές τις συνθήκες που περιγράφει ο Ψημίτης (2006) για τη συγκρότηση των νέων κοινωνικών κινημάτων. Όσο οι συνθήκες αυτές γίνονται όλο και πιο περίπλοκες και εφόσον οι πληροφοριακές τεχνολογίες παρέχουν τη δυνατότητα άσκησης και επιβολής κοινωνικού ελέγχου από το δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα με όλο και πιο εκλεπτυσμένα μέσα, τόσο η αναγκαιότητα ενός computerization movement που προάγει την ελευθερία κρίνεται όλο και σημαντικότερη.

Συζήτηση

Η ανάλυση που προηγήθηκε όσον αφορά στις δράσεις του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού, αναλύοντας δηλαδή, με την έννοια που θέτει ο Foucault (1987) τα θεμελιώδη στοιχεία εμπειριών -«σχέσεις εξουσίας και μορφές σχέση του εαυτού με τους άλλους»-, φέρνει στην επιφάνεια ότι υπό την ομπρέλα της κοινωνίας της πληροφορίας στο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον (Beck, 2002) των σύγχρονων δυτικών κοινωνιών αναδιαμορφώνονται και επαναπροσδιορίζονται πολλαπλές πτυχές της κοινωνικής πραγματικότητας με τρόπους ιδιαίτερα δυσνόητους και δυσδιάκριτους. Η πλημμυρίδα της πληροφορίας από τη μία πλευρά ανοίγει δρόμους για περισσότερη γνώση και ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα και από την άλλη θέτει υπό διαπραγμάτευση έννοιες όπως η ελευθερία, η ασφάλεια, η δικαιοσύνη.

Είναι χαρακτηριστικό, όπως διαφάνηκε από την παρούσα έρευνα, ότι η δράση του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού, ένα κίνημα για την ελευθερία της πληροφορίας που η ταυτότητα του συγκροτήθηκε και διαμορφώνεται υπό το πλαίσιο της κοινωνίας της πληροφορίας, διακρίθηκε από καινοτόμα μέσα, που παρέχουν τη δυνατότητα συστηματικής καταγραφής και αποτελούν ένα σημαντικό κοινωνικό κεφάλαιο και πόρους για την πορεία του και τη δραστηριοποίηση του.

Είναι όμως εξίσου χαρακτηριστικό ότι η δράση του προσδιορίστηκε από τις επιταγές που τέθηκαν από το θεσμικό πλαίσιο και τις νομοθετικές διαδικασίες οι οποίες έφεραν στο προσκήνιο το γεγονός ότι ο προσδιορισμός των συμπεριφορών, το τι είναι νόμιμο και τι παράνομο, το πώς παράγεται και ασκείται η δικαιοσύνη υπό το πρίσμα της κοινωνίας της πληροφορίας και των άυλων και υλικών αγαθών που τη χαρακτηρίζουν, είναι αποτέλεσμα κοινωνικών συγκρούσεων και επιβολή συγκεκριμένων συμφερόντων ανάλογα με την ισχύ των εκάστοτε συγκρουόμενων κοινωνικών ομάδων, όπως καταγράφει και ο Γεωργούλας (2008) για τον προσδιορισμό της παρέκκλισης, σύμφωνα με τις αρχές της κριτικής εγκληματολογίας.

Και αν και είναι δεδομένο ότι οι διαστάσεις της κοινωνικής πραγματικότητας δεν μπορούν να καθοριστούν χωρίς ένα θεσμικό- νομικό πλαίσιο ρύθμισης των κοινωνικών σχέσεων και πρακτικών, αυτό που γίνεται σαφές μέσα από την παρούσα έρευνα και το παράδειγμα της προσπάθειας της κατοχύρωσης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ότι παρόλο που τυπικά ρυθμιστικός παράγοντας παραμένει το κράτος και όλοι οι υπερεθνικοί οργανισμοί που παράγουν

κανόνες δικαίου, το δίκαιο προσαρμόζεται όλο και περισσότερο στις ραγδαίες αναδιαρθρώσεις και επιταγές της αγοράς. Το ζήτημα αυτό ενισχύει όλο και περισσότερο τη θέση του Foucault (1987) για την ανάπτυξη της «προβληματοποίησης» κατά την εξέταση των κοινωνικών φαινομένων, ειδικά στο πλαίσιο της κοινωνίας της πληροφορίας με την ανάπτυξη πρακτικών και σκέψεων που θέτουν προβλήματα στον πολιτικό τομέα και στην άσκηση της κάθε πολιτικής επιλογής.

Η αναδιάρθρωση αυτή έχει ως αποτέλεσμα, πέραν της αλλαγής του ρόλου του κράτους (Λαμπροπούλου, 2001; Μαρκαντωνάτου, 2009) οι πολυεθνικές εταιρείες, με τον καθοριστικό ρόλο τους στην οικονομία, να εμπλέκονται όλο και περισσότερο στον τομέα της εξουσίας, ασκώντας ιδεολογικό και πολιτικό έλεγχο (Cebrian, 2000). Είναι ενδεικτικό το γεγονός, όπως διαφάνηκε από την παρούσα έρευνα, ότι τόσο η οδηγία της Κομισιόν για την κατοχύρωση πατεντών λογισμικού προήλθε από πιέσεις μεγάλων εταιρειών πληροφορικής ακολουθώντας το παράδειγμα των Ηνωμένων Πολιτειών για τις πατέντες, όσο και ότι μια εμπορική συμφωνία μεταξύ της Ελλάδας και της εταιρείας Microsoft χρειάστηκε να επικυρωθεί με νόμο. Και τα δύο αυτά παραδείγματα επιβεβαιώνουν τη θέση του Foucault (1987) ότι η άσκηση της εξουσίας διατρέχει το κοινωνικό σώμα χωρίς να υφίστανται αναγκαστικά ξεκάθαρα οι όροι της επιβολής και του καταναγκασμού αλλά με την προσπάθεια αύξησης ελέγχου των ατόμων προς ένα σκοπό, όπου στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν είναι άλλος από τη διασφάλιση της ευημερίας των μεγάλων εταιρειών λογισμικού μέσα από τη χρήση συγκεκριμένων προϊόντων. Ο Foucault (1987) σαφώς υποστηρίζει ότι για να κατανοηθούν οι σχέσεις εξουσίας χρειάζεται να στραφούμε στις οικονομικές υποδομές, και τα συγκεκριμένα ερευνητικά παραδείγματα αναδεικνύουν αυτή τη θέση.

Το πλέγμα των σχέσεων που διαμορφώνεται διεθνώς μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, αντανakλώντας μια σημαντική κατεύθυνση του δικαίου, και αποτελώντας τη βάση για τη μετατροπή κοινωνικών αγαθών όπως η ιδιωτικότητα σε εμπορεύματα και τον καθορισμό συμπεριφορών με συγκεκριμένες ταμπέλες ανάλογα με τα συμφέροντα που εξυπηρετούνται, μπορεί να καταστεί ακόμα πιο σαφές, από το πολύ πρόσφατο παράδειγμα που αναδείχθηκε από την παρούσα έρευνα και αφορά στην NSA, την Υπηρεσία Εθνικής Ασφάλειας των Ηνωμένων Πολιτειών. Τόσο το μέλος του HELLUG όσο και της ΕΛ/ΛΑΚ έδωσαν έμφαση στις αποκαλύψεις του Edward Snowden, πρώην υπαλλήλου της NSA, στην εφημερίδα The Guardian για το

άκρως απόρρητο πρόγραμμα PRISM, ένα πρόγραμμα που επικεντρώνεται στη συλλογή στοιχείων (E-mail, Chat, βίντεο, φωτογραφίες, αποθηκευμένα αρχεία, VoIP, μεταφορές αρχείων, Video κ.α.) από μερικές από τις μεγαλύτερες εταιρίες¹ παροχής υπηρεσιών διαδικτύου στον κόσμο².

TOP SECRET//SI//ORCON//NOFORN

(TS//SI//NF) **PRISM Collection Details**

Current Providers

- Microsoft (Hotmail, etc.)
- Google
- Yahoo!
- Facebook
- PalTalk
- YouTube
- Skype
- AOL
- Apple

What Will You Receive in Collection (Surveillance and Stored Comms)?
It varies by provider. In general:

- E-mail
- Chat – video, voice
- Videos
- Photos
- Stored data
- VoIP
- File transfers
- Video Conferencing
- Notifications of target activity – logins, etc.
- Online Social Networking details
- **Special Requests**

Complete list and details on PRISM web page:
Go PRISMFAA

TOP SECRET//SI//ORCON//NOFORN

Και σε αυτό το παράδειγμα είναι ενδεικτικό ότι το πρόγραμμα PRISM εγκρίθηκε από το Κογκρέσο το 2007, λειτούργησε αρχικά υπό το πλαίσιο του Νόμου Protect America Act (2007) και στη συνέχεια υπό το πλαίσιο του FISA Amendments Act το 2008, ο οποίος σχεδιάστηκε για να τροποποιήσει το νόμο περί Εποπτείας Πληροφοριών του 1978 και να θεσπίσει μια διαδικασία για την έγκριση ορισμένων αιτήσεων για τις ξένες υπηρεσίες πληροφοριών, καθώς και για άλλους σκοπούς. Τμήμα του νόμου αποτελεί η προστασία των τηλεπικοινωνιακών εταιριών από δίκες σχετικά με το *«παρελθόν ή το μέλλον της συνεργασίας τους με τις ομοσπονδιακές αρχές*

¹ Οι εταιρείες και πότε προσχώρησαν στο PRISM:
Microsoft το 2007, Yahoo το 2008, Google το 2009, Facebook το 2009, Paltalk το 2009, YouTube το 2010, Skype το 2011, AOL το 2011, Apple το 2012

Πηγή: <http://waves.pirateparty.gr/content/%CF%85%CF%80%CE%BF%CE%BA%CE%BB%CE%BF%CF%80%CE%AE%CE%B5%CF%80%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%B9%CF%8E%CE%BD%CE%B9%CE%B4%CE%B9%CF%89%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%B1%CE%B5%CE%BD%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%AF%CE%BF%CE%BD%CE%B1%CF%83%CF%86%CE%AC%CE%BB%CE%B5%CE%B9%CE%B1%CF%82>

² Πηγή εικόνας: <http://www.digitallife.gr/prism-scandal-reveals-nsa-fbi-surveillance-on-everything-61059>

επιβολής του νόμου, πάνω στην παροχή βοήθειας που δίνουν στην κοινότητα των υπηρεσιών πληροφοριών για τον προσδιορισμό των σχεδίων των τρομοκρατών».

Από τη μία πλευρά λοιπόν ο συγκεκριμένος νόμος προστατεύει τις μεγάλες εταιρείες και από την άλλη επιτρέπει την πρόσβαση σε όλα τα προσωπικά δεδομένα όλων των πολιτών εκτός Ηνωμένων Πολιτειών χωρίς καμία δικαστική απόφαση ή ένταλμα, την πρόσβαση σε όλα τα προσωπικά δεδομένα των Αμερικανών πολιτών με την έκδοση εξατομικευμένων ενταλμάτων από ένα και μοναδικό δικαστήριο, το Foreign Intelligence Surveillance Court (FISC) και την πρόσβαση σε όλα τα προσωπικά δεδομένα Αμερικανών πολιτών χωρίς ένταλμα εάν έχουν επικοινωνήσει με ξένους υπηκόους. Από το 1979-2012 το δικαστήριο του FISA έχει εγκρίνει 33.942 περιπτώσεις και έχει απορρίψει 11 περιπτώσεις για διεξαγωγή ηλεκτρονικής παρακολούθησης³. Τόσο από το παράδειγμα των πατεντών λογισμικού όσο και από της NSA διακρίνεται ότι οι φορείς, οι διαδικασίες αλλά και το ίδιο το περιεχόμενο του κοινωνικού ελέγχου επαναπροσδιορίζονται και αναδιατάσσονται πάνω σε επίπεδα κρατικά, περιφερειακά, υπερκρατικά και διακρατικά, που λειτουργούν διαδραστικά μεταξύ τους. Όπως αναφέρει η Λαμπροπούλου (2001) η άσκηση του κοινωνικού ελέγχου πραγματοποιείται με πολύ πιο εκλεπτυσμένους τρόπους και βασικό παράγοντα για τον επαναπροσδιορισμό αυτό αποτελεί η δημιουργία και η εφαρμογή των νόμων στην κοινωνία της πληροφορίας. Αντίστοιχα και η προσπάθεια της νομικής κατοχύρωσης των πατεντών λογισμικού στην Ευρωπαϊκή Ένωση προσδιορίζεται από τα μέλη του HELLUG ως μια τέτοια εκλεπτυσμένη ενέργεια αύξησης του κοινωνικού ελέγχου

Η Μήτρου (2002) καταγράφει ότι *«η ικανότητα του νομοθέτη να επιτελέσει τον ρυθμιστικό του ρόλο στην κοινωνία της πληροφορίας εξαρτάται από την ικανότητα του να συνδιαλλαγεί με άλλα ρυθμιστικά συστήματα, με περισσότερους κρατικούς, οικονομικούς και κοινωνικούς θεσμούς αλλά και κανονιστικές τεχνικές.»* Ωστόσο, η ικανότητα αυτή βάλλεται τόσο από τον ρόλο των πολυεθνικών βιομηχανιών πληροφορικής,- άλλωστε όπως διακρίνεται από τα δελτία τύπου του κινήματος, η προσπάθεια κατοχύρωσης των πατεντών λογισμικού συνιστά έναν τρόπο επέμβασης των μεγάλων πολυεθνικών που εδρεύουν σε άλλα κράτη ως προς τον έλεγχο τόσο της

³Πηγή:<http://waves.pirateparty.gr/content/%CF%85%CF%80%CE%BF%CE%BA%CE%BB%CE%B%CF%80%CE%AE%CE%B5%CF%80%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%B9%CF%8E%CE%BD%CE%B9%CE%B4%CE%B9%CF%89%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%B1%CE%B5%CE%BD%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%AF%CE%BF%CE%BD%CE%B1%CF%83%CF%86%CE%AC%CE%BB%CE%B5%CE%B9%CE%B1%CF%82>

οικονομίας όσο και της κοινωνικής ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης-, όσο και από το γεγονός ότι τα ζητήματα δε ρυθμίζονται πλέον υπό σαφώς διαχωρισμένες και διαφορετικές κανονιστικές διατάξεις όπως το συνταγματικό δίκαιο, το αστικό δίκαιο, το ποινικό δίκαιο.

Αντίθετα τα φαινόμενα στην κοινωνία της πληροφορίας δεν μπορούν να ρυθμιστούν στο πλαίσιο των παραδοσιακών μορφών εφαρμογής δικαίου, καθώς τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που αναδύονται από αυτά, εμπλέκονται με το σύνολο του οργανωμένου νομικού συστήματος. Το ζήτημα αυτό είναι εμφανές, όπως προκύπτει από την παρούσα έρευνα, καθώς, το νομοσχέδιο για την κατοχύρωση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας λογισμικού για να δημιουργηθεί, απαιτούσε τη χρήση κανονιστικών διατάξεων του Εμπορικού Δικαίου, του Δικαίου Ιδιοκτησίας, του Αστικού Δικαίου, για την επικύρωση του από το Ευρωκοινοβούλιο απαιτούνταν η εμπλοκή πλήθος θεσμικών οργάνων, φαινομενικά μάλιστα ασχέτων της θεματολογίας του νόμου π.χ. Συμβούλιο «Ανταγωνιστικότητα», Συμβούλιο «Γεωργία και Αλιεία», και η χρήση πολλών νομικών ρυθμίσεων, π.χ. η Συμφωνία TRIPs, ενώ η εφαρμογή του θα οδηγούσε σε δευτερογενή ποινικοποίηση, όπως ακριβώς συμβαίνει και στις Ηνωμένες Πολιτείες. Αντίστοιχα στον ελληνικό νόμο που επικύρωνε την εμπορική συμφωνία μεταξύ Ελληνικής Δημοκρατίας και Microsoft Hellas υπήρχε εδάφιο το οποίο προσδιόριζε τη χρήση του νόμιμου λογισμικού, εμπλέκοντας με αυτόν τον τρόπο διατάξεις του Βιομηχανικού Δικαίου, του Δικαίου Πνευματικής Ιδιοκτησίας και του Ποινικού Δικαίου. Ο Foucault ήδη από 1987 αναφερόταν στο γεγονός ότι το κράτος μπορεί να είναι υπερδομικό σε σχέση με μια ολόκληρη σειρά πλεγμάτων εξουσίας που καλύπτουν τον τομέα της τεχνολογίας.

Ωστόσο και στα δύο αυτά ερευνητικά παραδείγματα διακρίνεται ότι υιοθετήθηκαν οι κατεστημένες μορφές πολιτικής πρακτικής⁴ που προσδιορίζουν μια νομοθετική ρύθμιση, δίνοντας έμφαση στην αρχική θέση της παρούσας έρευνας ότι δεν υπάρχει ριζική αναδιάρθρωση στις κοινωνικές σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ των δρώντων της κοινωνίας της πληροφορίας και έτσι δεν υφίσταται ένας νέος τύπος κοινωνίας. Αντίθετα, υπό το πρίσμα της κοινωνίας της πληροφορίας

⁴ Οι μορφές πολιτικής πρακτικής αφορούν σε τρία επίπεδα, τα οποία συσχετίζονται άμεσα με τους συμμετέχοντες. «Το πρώτο επίπεδο αφορά στο περιεχόμενο της πολιτικής πρακτικής, ως προς τον τρόπο, δηλαδή, που το πολιτικο- διοικητικό σύστημα αντιδρά στα κοινωνικά προβλήματα. Το δεύτερο αναφέρεται στη διαδικασία επεξεργασίας των κοινωνικών συγκρούσεων για την επικράτηση συγκεκριμένων συμφερόντων και ορισμένων στόχων και το τρίτο αφορά στους διαδικαστικούς κανόνες που καθορίζουν το οργανωτικό πλαίσιο άσκησης της, τις μορφές άντλησης πληροφοριών των νομοθετών και το ρόλο των εξωτερικών ενδιαφερομένων.» (Λαμπροπούλου, 1999:40).

προάγονται όλο και περισσότερες αντιφάσεις σε όλα τα επίπεδα, καθιστώντας όλο και πιο πολύπλοκες τις νομοθετικές διαδικασίες, ειδικά εφόσον μέσω της οριζόντιας διαστρωμάτωσης του δικαίου, πλήθος διατάξεων καταλήγουν σε πρωτογενείς ή δευτερογενείς προσδιορισμούς συμπεριφορών ως παρεκκλιουσών. Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι στην ελληνική νομοθεσία η έννομη προστασία των βάσεων δεδομένων προκύπτει, πέραν του νόμου της πνευματικής ιδιοκτησίας, και από το Ν. 2121/1993, ο οποίος έχει αστικές, διοικητικές και ποινικές κυρώσεις, παρόλο που οι αστικές και διοικητικές οδηγούν έτσι κι αλλιώς στις ποινικές, και όπως έχει δείξει η εκτεταμένη μελέτη του Νούσκαλη (2003) ο συγκεκριμένος νόμος επί της ουσίας ποινικοποιεί την πρόσβαση στην πληροφορία. Όπως ο ίδιος καταγράφει⁵ «*Το μοντέλο τυποποίησης των αξιόποινων πράξεων κατά τις παρ. 1-4 του άρθρου 66Α του Ν 2121/1993 βασίζεται στη δημιουργία ενός πλήρους κώδικα πειθαρχίας - αυτορρύθμισης των κοινωνιών στο σύγχρονο ψηφιακό περιβάλλον. Δεν τιμωρείται πλέον μόνο η ίδια η πράξη της απαγορευμένης πρόσβασης στην ψηφιακή πληροφορία, αλλά, και μάλιστα με ίδιας βαρύτητας ποινές με αυτήν, η εξουδετέρωση των στοιχείων του τεχνολογικού κώδικα - ψηφιακού περιβάλλοντος.*»

Σε αυτό το πλαίσιο της περιπλοκότητας της κοινωνίας της πληροφορίας, οι θέσεις των Taylor, Walton & Young (2003) για την ερμηνεία της παρέκκλισης και την κοινωνική κατασκευή της αποκτούν όλο και μεγαλύτερη σημασία, αφού υποστηρίζουν ότι η εξέταση μιας παρεκκλίνουσας συμπεριφοράς χρειάζεται να διακρίνεται με βάση α) τα ευρύτερα χαρακτηριστικά της κοινωνίας που αναπτύσσεται, β) την ερμηνεία που αποδίδουν στην πράξη τα ίδια τα άτομα, γ) τις κοινωνικές δυνάμεις που εμπλέκονται στην πράξη και τους κρίσιμους παράγοντες που προκαλούν την κοινωνική αντίδραση και δ) τις αντιδράσεις όσων προσδιορίζονται ως παρεκκλίνοντες ως προς την άσκηση και εφαρμογή της κοινωνικής αντίδρασης. Επικεντρώνοντας λοιπόν στο κυρίαρχο ερευνητικό παράδειγμα που αφορά στην κατοχύρωση πατεντών λογισμικού, διακρίνονται πολλών ειδών συγχύσεις για όλα αυτά τα χαρακτηριστικά που οι Taylor, Walton & Young (2003) θέτουν υπό εξέταση. Καταρχήν η ίδια συμπεριφορά, δηλαδή η χρήση πατενταρισμένου λογισμικού δεν οριοθετείται με τον ίδιο τρόπο στην Ευρώπη και στις Ηνωμένες Πολιτείες. Αυτή η ίδια δράση οριοθετείται ως παρέκκλιση ή μη ανάλογα με τη νομοθετική προσέγγιση που ακολουθεί η κάθε κρατική οντότητα με

⁵ http://users.auth.gr/cmnoi/Notes/DiscreteMaths_Graphs/66A66BN2121_93.doc.

αποτέλεσμα στις Ηνωμένες Πολιτείες να ποινικοποιείται και στα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης όχι. Ωστόσο, όπως αναδεικνύεται από την έρευνα, όταν προϊόντα λογισμικού εταιρειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξάγονται στις Ηνωμένες Πολιτείες οι εταιρείες αντιμετωπίζουν νομικά προβλήματα. Ακόμα και εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον τα κράτη-μέλη δεν έχουν εναρμονισμένη νομοθεσία, προκύπτουν φαινόμενα όπως συνέβη με την εταιρεία VistaPrint στην οποία γερμανικό δικαστήριο ενέκρινε την κατοχύρωση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας λογισμικού, τα οποία είχε αγοράσει στην Αμερική, με αποτέλεσμα μακροχρόνιους δικαστικούς αγώνες με άλλες εταιρείες τις οποίες κατηγορούσε για την παραβίαση τους. Πέραν των άλλων, γίνεται ευκρινής η θέση του Ψημίτη (2006) για την επίλυση των συγκρούσεων μέσω νομικών διευθετήσεων που εξατομικεύουν τις αντιπαραθέσεις και τις καθιστούν υποκείμενες στο πεδίο της αγοράς.

Επιπλέον στη βάση αυτή γίνεται κατανοητό ότι στις περιπτώσεις όπου η χρήση πατενταρισμένου λογισμικού θεωρείται παρεκκλίνουσα συμπεριφορά δεν προκύπτει από την *a priori* παραδοχή ως κοινής συναινετικής αξίας είτε της Αμερικανικής είτε των Ευρωπαϊκών κοινωνιών. Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, το οποίο συγκροτήθηκε στις Ηνωμένες Πολιτείες και στη συνέχεια διαμορφώθηκε και στην Ευρώπη, αναδεικνύει μέσα από τις δράσεις του ότι το αξιακό του πλαίσιο έρχεται σε αντίθεση με τις κυρίαρχες αξίες της αγοράς, υποστηρίζοντας ότι η κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού δεν επιτρέπει την άσκηση δικαιωμάτων που απορρέουν στο πλαίσιο της κοινωνίας της πληροφορίας και αφορούν στο δικαίωμα της ελευθερίας του πληροφωρείν αλλά και της παθητικής πλευράς της πληροφόρησης. Προάγοντας λοιπόν της αξία της ελευθερίας της πληροφορίας, σε αντίθεση με το νομοσχέδιο που προήγαγε η Κομισιόν, το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού υποστηρίζει ότι η κατοχύρωση των πατεντών λογισμικού είναι μη νόμιμη καθώς και ότι το Γραφείο Ευρωπαϊκών Πατεντών τις χορηγεί παράνομα. Το συγκεκριμένο ερευνητικό παράδειγμα επιπλέον-και ειδικά εφόσον δεν εγκρίθηκε η κατοχύρωση των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας λογισμικού από το Ευρωκοινοβούλιο- αναδεικνύει ότι η νομοθέτηση στην κοινωνία της πληροφορίας, η οποία έχει και ποινικές διαστάσεις, δεν αποτελεί απλά μια πολιτική πράξη διαδικαστικού χαρακτήρα, αλλά μια κοινωνική πολυδιάστατη διαδικασία που βασίζεται στη διάδραση των δομών του κοινωνικού συστήματος και των κοινωνιών, αντανakλώντας τις εκάστοτε αξίες των ομάδων που υπερισχύουν.

Το γεγονός όμως που γίνεται επίσης ξεκάθαρο είναι ο παραγωγικός ρόλος του δικαίου ως προς την έννοια της παρέκκλισης, όπως τον προσδιόρισε ο Δασκαλάκης (1985). Το δίκαιο, στη συγκεκριμένη περίπτωση της κατοχύρωσης των πατεντών λογισμικού δεν έρχεται να αναγνωρίσει μια ήδη προϋπάρχουσα βλαπτική κατάσταση για την κοινωνία ως παρέκκλιση, αλλά, μέσα από μια σύνθετη νομοθετική παραγωγή, καταλήγει να ορίσει το ίδιο συμπεριφορές ως παρεκκλίνουσες μέσα από πλήθος διατάξεων που εντέλει επισείουν ποινικές κυρώσεις. Τόσο αυτός ο παραγωγικός ρόλος του δικαίου που οδηγεί στην αύξηση της εγκληματοποίησης (Turk στο Taylor, Walton & Young, 2003) όσο και η θέση του Siegel (2003) ότι οι μηχανισμοί του δικαίου αποκτούν δική τους οντότητα και λειτουργία είναι εμφανείς στο παράδειγμα των Ηνωμένων Πολιτειών, όπου η «παραβίαση» των πατεντών λογισμικού ως προσδιορισμένη παρέκκλιση, υφίσταται ως άνωθεν επιβολή και ως προϊόν ιδιαίτερα πολύπλοκων πολιτικών και κοινωνικών διαδικασιών. Παράλληλα ο παραγωγικός ρόλος του δικαίου μπορεί να ειδωθεί και μέσα από την ανάλυση που προηγήθηκε για το νόμο της Συμφωνίας μεταξύ Ελληνικής Δημοκρατίας και Microsoft Hellas, σε σχέση με τις κοινωνικές αξίες που προάγονται ως κυρίαρχες και σε σχέση με την κοινωνική αντίδραση που οφείλει να έχει το κοινωνικό σύνολο για την αντιμετώπιση των ζητημάτων (Δασκαλάκης, 1985; Λαμπροπούλου, 1999; Γεωργούλας, 2009), στην προκειμένη περίπτωση αναφορικά με τη χρήση πληροφορικών τεχνολογιών. Όπως αναφέρθηκε, επικυρώνοντας η κυβέρνηση το συγκεκριμένο νόμο, ο οποίος καταγράφει ως στόχο τη «χρήση νόμιμου λογισμικού υψηλής τεχνολογίας» και ως δέσμευση «την προστασία πνευματικών δικαιωμάτων», προωθώντας λογισμικό συγκεκριμένης εταιρείας, τότε καλλιεργείται στο κοινωνικό σύνολο η αναπαράσταση ότι το νόμιμο λογισμικό είναι αυτό της συγκεκριμένης εταιρείας, με αποτέλεσμα η κοινωνική αντίδραση να προσανατολίζεται σε αρνητική αξιολόγηση ως προς τη χρήση οποιουδήποτε άλλου λογισμικού, όποιου άλλου κατασκευαστή και παράλληλα να υιοθετεί τα όρια και τους ορισμούς που θέτει η συγκεκριμένη εταιρεία για τα πνευματικά δικαιώματα. Δεδομένου δε, όπως αναδείχθηκε από την έρευνα, ότι αυτή η συμφωνία προσανατολιζόταν κυρίως στον τομέα της εκπαίδευσης, οδηγούσε τα σχολεία πραγματικά σε μια λειτουργία πειθαρχικών καταναγκασμών για την τεχνολογία, με την έννοια που έθεσε ο Foucault (1989) για τη λειτουργία των πειθαρχικών καταναγκασμών στο σχολείο. Στο συγκεκριμένο παράδειγμα αυτό συμβαίνει, κατατάσσοντας, κανονικοποιώντας και εξατομικεύοντας τους μαθητές σε μια βάση συγκεκριμένης τεχνολογικής νόρμας, παρόλο που η εξέλιξη των

τεχνολογικών μοντέλων παραγωγής θα απαιτούσε πολλών διαφορετικών μορφών επίσημη και άτυπη κοινωνική αντιμετώπιση. Επιπλέον, όπως αναδείχθηκε από το focus group, η συγκεκριμένη νομοθετική ρύθμιση διαδραμάτιζε ρόλο και στην ανάπτυξη του φαινομένου network effect, κατά το οποίο η αξία ενός αγαθού ή υπηρεσίας εξαρτάται από τον αριθμό των ατόμων που κατέχουν το συγκεκριμένο αγαθό ή χρησιμοποιούν τη συγκεκριμένη υπηρεσία.

Τόσο λοιπόν η κατοχύρωση πατεντών λογισμικού και οι άλλες νομοθετικές ρυθμίσεις που αναφέρθηκαν, οι οποίες οδηγούν σε ανάλογο προσδιορισμό συμπεριφορών από το εκάστοτε νομοθετικό πλαίσιο, αποτελούν προϊόν πολιτικών αποφάσεων και αντικατοπτρίζουν τις διαφορετικές στοχοθετήσεις και τη διαφορετική ερμηνεία για τη χρήση του λογισμικού των βιομηχανιών πληροφορικής, των πολιτικών εξουσιών, του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού και των υποστηρικτών του. Το κέντρο βάρους των νομοθετικών ρυθμίσεων που αφορούν στην κατοχύρωση των πατεντών και όχι μόνο, τέθηκε στο ποιος έχει το αγαθό αυτό ή την αξία αυτού κάτω από τον έλεγχο του και είναι σε θέση να καθορίσει τους όρους -κυρίως το αν, το πότε και το αντίτιμο- της παροχής του στους άλλους. Είναι εμφανές, από την παρούσα έρευνα, ότι μέσα από την οδηγία η Κομισιόν νοηματοδοτεί την καινοτομία μόνο με όρους οικονομίας, στοχεύοντας στην αύξηση των επενδύσεων από μεγάλες πολυεθνικές, σε αντίθεση με τα μέλη του κινήματος τα οποία προσδιορίζουν την καινοτομία πολυδιάστατα, θεωρώντας ότι η δημιουργική ανάπτυξη λογισμικού δεν μπορεί να είναι μονοπώλιο και να αντιμετωπίζεται με όρους σκληρού παρεμβατισμού. Όπως το έθεσε ο Foucault (1989:287) *«την παλιότερη αρχή παρακράτηση-βία που διείπε την οικονομία της εξουσίας, τα πειθαρχικά συστήματα την αντικαθιστούν με την αρχή ηπιότητα-παραγωγή-κέρδος»*.

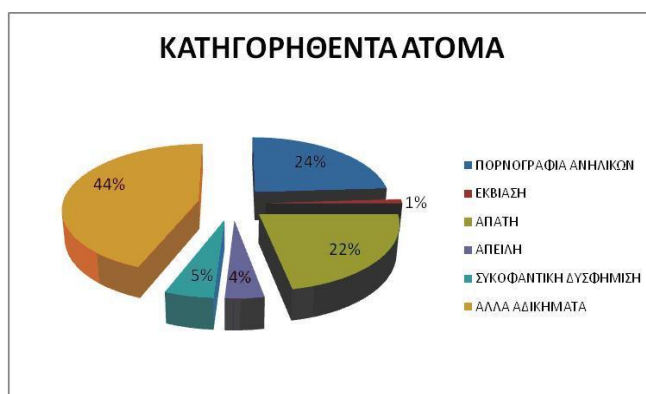
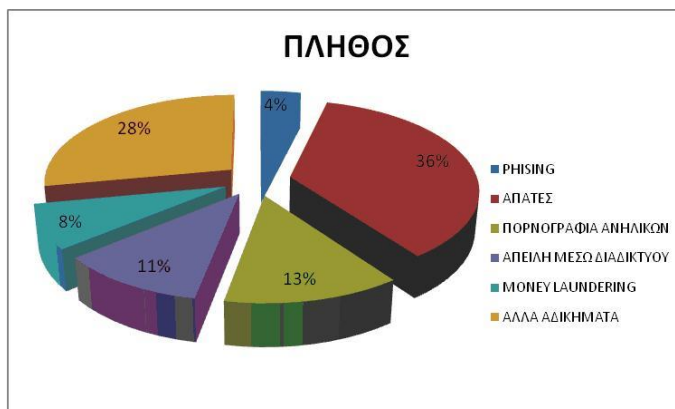
Η ίδια η φύση του ελεύθερου λογισμικού αναιρεί αυτή την αξία της άκριτης εμπορευματοποίησης που προήγαγαν οι προτεινόμενες νομικές ρυθμίσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώ αντίστοιχα στην Αμερική καταγράφεται πλήθος μηνύσεων προς εταιρείες που χρησιμοποιούν ελεύθερο/ανοιχτού κώδικα λογισμικό, με τελευταίο χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτό της Apple κατά της Samsung για τη χρήση android. Όπως καταγράφηκε από την παρούσα έρευνα οι μεγαλύτερες εταιρείες δεν στοχεύουν στο κινήγι και στην ποινικοποίηση χρηστών, αλλά κυρίως developers ελεύθερου/ανοιχτού λογισμικού. Παράλληλα οι συγκεκριμένες νομικές διατάξεις των Ηνωμένων Πολιτειών οδήγησαν στη δημιουργία μιας καινούριας αγοράς, με τις εταιρείες patent trolls, η οποία δεν παράγει λογισμικό αλλά επιβιώνει

μέσω χρημάτων που αποκομίζει από μηνύσεις και δικαστικούς αγώνες που επιφέρουν είτε ποινές είτε συμβιβασμούς με εταιρείες που δεν μπορούν να ανταποκριθούν στα πολυετή δικαστικά έξοδα. Αναφέρθηκε ήδη σε προηγούμενο κεφάλαιο ότι ο μέσος όρος των χρημάτων που έχει εκδικαστεί από τα Αμερικάνικα Δικαστήρια ως αποζημίωση για παραβίαση πατεντών λογισμικού αυτών κάθε αυτών για τα έτη 1995-2012 ξεπερνά τα 5\$ εκατομμύρια, ενώ σύμφωνα με στοιχεία της μελέτης των Allison, Lemley & Walker (2010), οι ενάγοντες μεγάλων εταιρειών περί πατεντών λογισμικού είναι πολύ πιο πιθανό να κερδίσουν μία δίκη σε σχέση με τους μικρότερους. Τόσο τέτοιου τύπου στοιχεία όσο και το ότι δημιουργήθηκε Ενιαίο Δικαστήριο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση με ισχύ από την 1^η Ιανουαρίου 2014, αναδεικνύουν την αναδιαμόρφωση της κατανομής της εξουσίας στην αρχή που θέτει ο Foucault και έναν πιο άμεσο προσανατολισμό της αναμόρφωσης του δικαίου και του ποινικού δικαίου στην οικονομία, αναδεικνύοντας εκ νέου τη θέση του (Foucault, 1987) ότι η ανάλυση που αφορά στις σχέσεις εξουσίας επεκτείνεται αναγκαστικά πέρα από τα όρια του κράτους και είναι αναγκαία η μελέτη των οικονομικών όρων.

Ο προσανατολισμός αυτός γίνεται ακόμα πιο ευκρινής παρατηρώντας στην ελληνική επικράτεια τα στατιστικά στοιχεία⁶ της Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος για το έτος 2012. Όπως καταγράφεται στο δελτίο τύπου της Ελληνικής Αστυνομίας, «η Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος, χειρίστηκε **3.193** δικογραφίες, με έμφαση στη δράση της σε εκείνες τις ηλεκτρονικές παράνομες και ταυτόχρονα αντικοινωνικές συμπεριφορές που στερούν από την Εθνική Οικονομία αρκετά έσοδα, προκαλούν οικονομικό ρήγμα στις δομές κοινωνικής ασφάλισης, καθώς και σε εκείνες που διαταράσσουν το κλίμα εμπιστοσύνης και υγιούς συναλλαγής μεταξύ των ηλεκτρονικών χρηστών. Σε άλλες **115** περιπτώσεις, ακολουθήθηκε αστυνομική έρευνα και σχηματίστηκε δικογραφία, από κλιμάκια της Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος, ύστερα από καταγγελίες Φορέων Προστασίας Καταναλωτών, Οργανισμών, Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων, Εταιρειών Τηλεπικοινωνιών, καθώς και καταστημάτων ηλεκτρονικού εμπορίου (e shops). Επιπλέον, στο πλαίσιο της διεθνούς αστυνομικής συνεργασίας (Interpol & Europol), η Υποδιεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού εγκλήματος διαχειρίστηκε (**746**) αιτήματα συνεργασίας. Τα αιτήματα αφορούν

⁶ 13-02-2013-Δελτίο Τύπου του ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ αναρτημένο στο http://www.astynomia.gr/index.php?option=ozo_content&lang='.'&perform=view&id=24766&Itemid=1058&lang=

περιπτώσεις διακρατικών αστυνομικών ερευνών, που είχαν ως αντικείμενο κακουργηματικού χαρακτήρα ηλεκτρονικά εγκλήματα, και αφορούσαν στο ηλεκτρονικό εμπόριο, στις διαδικτυακές απάτες, στις υφαρπαγές στοιχείων και κωδικών πρόσβασης σε ηλεκτρονικές βάσεις, πλατφόρμες και ιστοχώρους ηλεκτρονικών οικονομικών δραστηριοτήτων».

Βεβαίως χρειάζεται να σημειωθεί ότι παρατηρώντας τα συγκεκριμένα στατιστικά στοιχεία, πέραν του οικονομικού προσανατολισμού της εφαρμογής του επίσημου κοινωνικού ελέγχου, διακρίνονται και περεταίρω στοιχεία κριτικής για τον προσδιορισμό της παρέκκλισης στην κοινωνία της πληροφορίας στην ελληνική πραγματικότητα. Όπως διαφαίνεται, λοιπόν, οι κατηγορίες για παρέκκλιση προσδιορίζονται μόνο σε σχέση με τα άτομα και όχι πέρα από αυτά, με αποτέλεσμα οι παρεκκλίνουσες συμπεριφορές να ερμηνεύονται σε μια εξίσου αιτιοκρατική βάση με τις παραδοσιακά οριζόμενες παρεκκλίνουσες συμπεριφορές. Παρόλο που εισάγονται νέες μεταβλητές για την ερμηνεία των συμπεριφορών, όπως νέες ορολογίες ή η παράμετρος των επιχειρήσεων και οι καταγεγραμμένες υποθέσεις δεν αποτελούν αντιπροσωπευτικό δείγμα των οριοθετούμενων βλαπτικών συμπεριφορών, τόσο ο προσδιορισμός των συμπεριφορών εστιάζει στα άτομα- «Συνολικά έχουν αποδοθεί κατηγορίες σε συνολικά (458) άτομα για διάφορα αδικήματα» καταγράφεται

στο δελτίο τύπου- όσο και η στόχευση της προστασίας να αφορά στα ίδια αγαθά, κατά βάση οικονομικά. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι κανόνες δικαίου από τη μία πλευρά να συνεχίζουν να αυξάνονται, διακρίνοντας και εδώ να έχει εφαρμογή η θέση του Foucault (1989) για την τάση διάσπασης του κάθε ζητήματος στο μικρότερο δυνατό τμήμα, έτσι ώστε να γίνεται αδύνατη η διαδικασία της σύνθεσης ως φυσικό επακόλουθο κάθε μακριάς αλυσίδας αναλυτικών σκέψεων, και από την άλλη να ενισχύουν όλο και περισσότερο αυτόν τον οικονομικό προσανατολισμό, επιβάλλοντας συγκεκριμένες αξίες, καθώς η επιβολή των αξιών λαμβάνει χώρα μέσα από τη λειτουργία των φορέων του επίσημου κοινωνικού ελέγχου (Γεωργούλας, 2009).

Αυτός ο οικονομικός προσανατολισμός των κανόνων δικαίου στην κοινωνία της πληροφορίας και η εμπλοκή του ιδιωτικού τομέα σε όλη την οριζόντια εφαρμογή τους στο νομικό σύστημα, είναι καταφανής ακόμα και όσον αφορά στο ζήτημα της προστασίας της ιδιωτικότητας στην ελληνική πραγματικότητα, καθώς ο νόμος 2472/1997 περιλαμβάνει χρηματικά πρόστιμα τόσο στην εφαρμογή διοικητικών όσο και των ποινικών κυρώσεων. Είναι χαρακτηριστικό μάλιστα ότι οι ποινικές κυρώσεις μέχρι στιγμής δεν έχουν βαρύνει στελέχη που εκπροσωπούν κυβερνητικούς οργανισμούς, αλλά κατά βάση άτομα. Ο Foucault (1989) καταγράφει ότι η ανάπτυξη της εξουσίας μέσα από την οικονομία και την εφαρμογή της με διάφορους μηχανισμούς- νομικούς, επίσημου κοινωνικού ελέγχου, παιδαγωγικούς- έχει ως στόχο την κατασκευή χρήσιμων για αυτήν ατόμων, επιβάλλοντας παράλληλα στην κοινωνία μια γενικευμένη εξατομίκευση. Τόσο αυτή η θέση όσο και η θέση του Pasoukanis (1977) ότι ειδοποιό διαφοροποιητικό στοιχείο του νομικού συστήματος από άλλες μορφές κοινωνικών σχέσεων αποτελούν απομονωμένα ξεχωριστά υποκείμενα με συμφέροντα καθορισμένα στη βάση του ατομικού, θέτουν ακόμα περισσότερο προβληματισμό για την εφαρμογή νομικών ρυθμίσεων που αφορούν στην προστασία της ιδιωτικότητας και το κατά πόσο στηρίζονται στην α priori ορθολογική συναίνεση μεταξύ των ατόμων στην κοινωνία της πληροφορίας. Είναι ενδεικτικό μάλιστα από την παρούσα έρευνα, ότι το μέλος του HELLUG χαρακτηριστικά αναφέρει, πέραν των καταχρήσεων της NSA, ότι οι στόχοι του κινήματος του ελεύθερου θα πρέπει να μετατοπιστούν στην ουσιαστική διασφάλιση της ιδιωτικότητας (privacy), στο πλαίσιο της διεκδίκησης της ισότιμης πρόσβασης στα πολιτισμικά και οικονομικά χαρακτηριστικά της κοινωνίας της πληροφορίας.

Η προστασία και η διαχείριση των προσωπικών δεδομένων, λοιπόν, συνιστά ένα από τα κυρίαρχα ζητήματα που προάγονται στο πλαίσιο της κοινωνίας της πληροφορίας (Beldad et al., 2011), δημιουργώντας σημαντικές δυνατότητες και προκλήσεις για την οριοθέτηση των συλλογικών αξιών αλλά και την οριοθέτηση των συμπεριφορών. Είναι χαρακτηριστικό άλλωστε, ότι (Παπακωνσταντίνου, 2010) η αρχή της διατήρησης δεδομένων υποχρεώνει τους παρόχους τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών να αποθηκεύουν στο σύστημά τους τα δεδομένα κίνησης και θέσης των συνδρομητών τους για χρονικό διάστημα έως δύο ετών, προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι τα δεδομένα αυτά θα είναι διαθέσιμα για επεξεργασίες του ποινικού τομέα. Ο Νούσκαλης (2003) μάλιστα υποστηρίζει ότι οι σύγχρονες οικονομικές συνθήκες επιβάλλοντας τη μετατροπή των άλλοτε δημόσιων κτημάτων σε εμπόρευμα, οδηγεί στη δημιουργία ενός ποινικού δικαίου που στηρίζεται στην πειθαρχία και την αυτορρύθμιση.

Ωστόσο, όπως καταγράφει ο Foucault (1987) από τη στιγμή που αναπτύσσονται συγκεκριμένες σχέσεις εξουσίας, υπάρχουν συγχρονικά και δυνατότητες αντίστασης, οι οποίες χρειάζεται να είναι εξίσου επινοητικές, κινητικές και παραγωγικές. Κατά τη γνώμη του γράφοντος αυτή τη δυνατότητα αντίστασης στις σχέσεις εξουσίας που αναπτύσσονται στην κοινωνία της πληροφορίας και καθορίζουν συμπεριφορές ως παρεκκλίνουσες, ασκεί το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, ως μια «*συλλογική απάντηση*» για την ελεύθερη χρήση λογισμικών και την ελεύθερη διακίνηση της πληροφορίας, στο πλαίσιο που καταγράφει η Αρτινοπούλου (2000:15), ότι τα νέα κοινωνικά κινήματα «*συνιστούν την αντίδραση στις νέες μορφές καταπίεσης*». Τα μέλη του κινήματος δεν προσεγγίζουν τη χρήση των πληροφοριακών τεχνολογιών με μια αιτιοκρατική οπτική, βάσει της οποίας η τεχνολογία αποτελεί την κινητήρια δύναμη της κοινωνίας, αλλά ως ένα εναλλακτικό παράδειγμα για τη χρήση των άυλων και υλικών πόρων στις σύγχρονες συνθήκες. Μέσα από τη δράση του κινήματος και ειδικά όσον αφορά στο ζήτημα των πατεντών λογισμικού, αναδεικνύεται η δυνατότητα να προκύπτουν κοινωνικές αλλαγές μέσα από τη διάδραση με τους οικονομικούς, πολιτικούς, κοινωνικούς φορείς, με αποτέλεσμα την εκ νέου οριοθέτηση και εννοιολόγηση φαινομένων που μπορούν να οδηγούν στη δημιουργία ή μη της παρέκκλισης. Μέσα από το λόγο και την κοινωνική πρακτική του, το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού προέβαλλε την ελεύθερη διαχείριση του λογισμικού, ως ένα εναλλακτικό μοντέλο κοινωνικής ανάπτυξης, του οποίου οι δομές σέβονται τη διαφορετικότητα και έρχεται σε αντίθεση με το κυρίαρχο πρότυπο, παράγοντας

παράλληλα ένα δίκτυο νοήματος που διαμόρφωσε το κοινωνικο-οικονομικό πλαίσιο έτσι ώστε στην Ευρωπαϊκή Ένωση τουλάχιστον να μην επέλθει η κατοχύρωση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και άρα η χρήση πατενταρισμένου λογισμικού να μην ποινικοποιείται. Επιπλέον μέσα από τις υπόλοιπες δράσεις του που αναλύθηκαν στην παρούσα έρευνα, το κίνημα απέδωσε μια γενικότερη εικόνα για τη λειτουργία των πολιτικών αποφάσεων και πώς αυτές οι αποφάσεις μέσα από τη διαδικασία της νομοθεσίας και το σύστημα δικαιοσύνης όσο και τα εμπλεκόμενα όργανα διακυβέρνησης μπορούν να καθορίσουν την έννοια της παρέκκλισης.

Οι Sutherland και Cressey κατέγραφαν από τη δεκαετία του 1970, αναδεικνύοντας την κοινωνική κατασκευή του εγκλήματος, ότι *«η παρεκκλίνουσα συμπεριφορά είναι μια συμπεριφορά που παραβιάζει τον ποινικό νόμο. Δεν είναι έγκλημα μέχρι να απαγορευτεί από το νόμο. Από την άλλη πλευρά ο νόμος δεν είναι παρά μια δέσμη συγκεκριμένων κανόνων, ένα ανθρώπινο προϊόν που παράγεται από την πολιτική εξουσία»*. Στις σύγχρονες κοινωνικό-πολιτικές συνθήκες όπου τα φαινόμενα υπό το πρίσμα της κοινωνίας της πληροφορίας δε διακρίνονται από ξεκάθαρους θεωρητικούς και πρακτικούς προσανατολισμούς, αυτή η θέση έχει όλο και περισσότερο πρακτική υπόσταση, αφού η αξιολόγηση και η νοηματοδότηση φαινομένων και καταστάσεων, όπως η παρέκκλιση αναδεικνύεται να μην έχει το διαχρονικό και αναλλοίωτο χαρακτήρα που τα κυρίαρχα δίκτυα εξουσίας επιθυμούν να της αποδώσουν, αλλά μπορεί να επανοηματοδοθεί και να επανερμηνευθεί. Όπως άλλωστε αναφέρει ο Foucault (1987:85) *«ποτέ δεν είμαστε παγιδευμένοι από την εξουσία: πάντα μπορούμε να τροποποιήσουμε την επιρροή της σε καθορισμένες συνθήκες και με μια συγκεκριμένη στρατηγική»* και είναι ενδεικτικό ότι η τελευταία πρόταση στην συνέντευξη του μέλους του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού ήταν *«το να υποστηρίζεις την αλήθεια είναι η στρατηγική που μακροχρόνια μπορεί να αποδώσει»*.

Ξενογλώσση Βιβλιογραφία και Ξένοι Συγγραφείς

- Adam, N., A. Awerbuch, J. Slonim, P. Wegner, and Y. Yesha, Y.** 1997. "Globalizing Business, Education, Culture through the Internet," *Communications of the ACM*, 40, 2: 115-121.
- Adorno, T.**, 1976. Cultural criticism and society in Paul Connerton (ed.), *Critical Sociology*. New York: Penguin Books, pp. 258-276.
- Agnew, R., Piquero, N.L., Cullen, F.T.**, 2009. *General strain theory and white-collar crime*. In S. S. Simpson, & D. Weisburd (Eds), *The criminology of white-collar crime*. New York: Springer (pp. 35-60).
- Apel, R., Paternoster, R.**, 2009. *Understanding "criminogenic" corporate culture: What white-collar crime researchers can learn from studies of the adolescent employment-crime relationship* In S.S. Simpson, & D. Weisburd (Eds), *The Criminology of White-Collar Crime*. New York: Springer. (pp. 15-33).
- Aras J.**, 1986, Postmodernism and Politics, Minneapolis: University of Minnesota Press.
- Arnulf, J., Gottschalk, P., 2012.** Principals, Agents and Entrepreneurs in White-Collar Crime: An Empirical Typology of White-Collar Criminals in a National Sample. *Journal of Strategic Management Education*, 8- 3: 1 – 22.
- Aulette, J. R., Michalowski, R.**, 1993. *Fire in Hamlet: A Case Study of State-Corporate Crime*. In G. Geis, R. F. Meier, and L. M. Salinger (Eds.), *White-Collar Crime: Classic and Contemporary Views*. New York: The Free Press, pp.160-190.
- Balkin, J. M.**, 2004. "Digital Speech and Democratic Culture: A Theory of Freedom of Expression for the Information Society". *New York University Law Review*, 79(1):1-55
- Barak, G.** 1998. *Integrating Criminologies*. Boston: Allyn and Bacon.
- Barrett, N.**, 1997. *Digital crime*. London: Kogan Campagna, D., & Poffenberger
- Barlow J.P.**, 1994, The Economy of Ideas, *Wired Issue* 2.03,
- Baudrillard J.**, 1996. *The System of Objects*. London-New York: Verso.
- Bauman Z.**, 2004. Παγκοσμιοποίηση. Οι συνέπειες για τον άνθρωπο. Αθήνα: Πολύτροπον
- Beck U.**, 1992. *Risk Society. Towards a New Modernity*, London: Sage
- Becker, H. S.** 1967. "Whose Side Are We On?" *Social Problems* 14:239-47.
- Becker, H. S.** 1973. *Outsiders: Studies in the Sociology of Deviance*. New York: Free Press.
- Belanger, F., Jordan, D. H.**, 2000. *Evaluation and implementation of distance learning: Technologies, tools and techniques*. Hershey, PA: Idea Publishing Group.
- Beldad, A., De Jong, M., Steehouder, M.**, 2011. I trust not therefore it must be risky: Determinants of the perceived risks of disclosing personal data for e-government transactions, *Computers in Human Behavior*. 27:6, pp.2233-2242.
- Bell D.**, 1970. *The Cultural Contradictions of Capitalism*. New York: Basic Books.
- Bell D.**, 1973. *The Coming of Post-industrial Society*, Basic Books, Inc., Publishers, New York.
- Bell, D.** 1979. "The Social Framework of the Information Society." In Michael Dertouzos and Joel Moses (eds.), *The Computer Age: A Twenty-year View*. Cambridge, MA: MIT Press, pp. 163-211.
- Benkler, Y.**, 2003. Through the looking glass: Alice and the constitutional foundations of the public domain. *Law and Contemporary Problems*, 66(1&2): 173-224.
- Benson, M., Madensen, T., Eck, J. E.** (2009). White-Collar Crime from an Opportunity Perspective. In S. S. Simpson, & D. Weisburd (Eds), *The criminology of white-collar crime*. New York: Springer, pp. 175-194.
- Berg, B.**, 1998. *Qualitative Research Methods for the Social Sciences* (3rd ed.). Boston: Allyn Bacon.
- Bergalli, R., Sumner, C.** 1997 *Social control and political order. European perspectives at the end of the century*, Sage, Great Britain

- Berger, P., Luckmann, T.**, 2003, Η κοινωνική κατασκευή της πραγματικότητας (μετφρ. Κ. Αθανασίου), Αθήνα: Νήσος.
- Bergquist, M., & Ljungberg, J.**, 2001. The power of gifts: Organizing social relationships in open source communities. *Information Systems Journal*, 11(4), pp.305–320.
- Berra, M.**, 2006. New commons or IPR extension? The future of innovation, Building the European Common: from Open Fields to Open Source, IASCP Europe Regional Meeting, Brescia, Italy, March 23–25.
- Bessen J., and Maskin E.**, 1999. November, *Sequential Innovation, Patents, and Imitation*. Αναρτημένο στο <http://www.researchoninnovation.org/patrev.pdf>
- Bessen, J.**, 2003, “Patent Thickets: Strategic Patenting of Complex Technologies”, p. 3, διαθέσιμο στο: <http://www.researchoninnovation.org/thicket.pdf>.
- Bessen, J., Maskin, E.**, 2000. Sequential innovation, patents, and imitation. Working Paper, January 2000, Department of Economics, MIT. Αναρτημένο στο www.researchoninnovation.org/patent.pdf
- Bettig, R.V.**, 1996. *Copyrighting Culture: The Political Economy of Intellectual Property*. Boulder :Westview Press,.
- Bijker, W.**, 1997. *Of Bicycles, Bakelites And Bulbs: Toward a Theory of Sociotechnical Change*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Bijker, W., Pinch, T.**, 1987. The social construction of Facts and Artifacts in Bijker, W.E., Hughes, T. P., Pinch, T. (eds.), 1987. *The social construction of technological systems: New directions in the sociology and history of technology*. Cambridge: MIT Press.pp. 107-140.
- Bijker, W.E., Hughes, T. P., Pinch, T.** (eds.), 1987. *The social construction of technological systems: New directions in the sociology and history of technology*. Cambridge: MIT Press.
- Bird, C. M.**, 2005. How I stopped dreading and learned to love transcription. *Qualitative Inquiry*, 11(2), pp.226–248.
- Bishop, M.**, 1996. *Computer Security Archives Project*, University of California, Davis αναρτημένο στο: <http://seclab.cs.ucdavis.edu/projects/history/>
- Blau, P.**, 1977. *Inequality and Heterogeneity*. New York: The Free Press.
- Blee, K., Taylor V.**, 2002. Semi-structured Interviewing in Social Movement Research, in B. Klandermans and S. Staggenborg (eds) *Methods of Social Movement Research*, Minneapolis: University of Minnesota Press, pp. 92–117.
- Block, A.A., Bernard, T.J.**, 2002. *Crime in the Waste Oil Industry*. In D. Shichor, L. Gaines and R. Ball (Eds.), *Readings in White-Collar Crime*. Prospect Heights, IL: Waveland Press, (pp. 263–279).
- Bloor, M, Frankland, J, Thomas, M & Robson, K.**, 2001, *Focus groups in social research*, Thousand Oaks: Sage.
- Blumer, H.**, 1969, *Symbolic Interactionism: Perspective and Method*. New Jersey: Prentice-Hall, Inc
- Blumer, H.**, 1995. Social Movements, in Lyman, M., “Social Movements, Critiques, Concepts, Case-studies”, MACMILLAN PRESS LTD.
- Borg , C., Mayo P.**, 2005. Issues and Dilemmas of Multicultural Education. *Policy Futures in Education*, v. 3(4).
- Bourdieu, P.**, 1980. *The Logic of Practice*. Stanford: Stanford University Press.
- Boyle, J.** ,1996, *Shamans, Software, and Spleens: Law and the Construction of the Information Society* , Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Broadhurst, R., Chantler, N.**, 2006. *Social Engineering and Crime Prevention in Cyberspace*. Technical Report, Justice, Queensland University of Technology. Αναρτημένο στο: <http://eprints.qut.edu.au>.
- Broucek, V., Turner, P.**, 2006. Winning The Battles, Losing The War?, Rethinking Methodology for Forensic Computing Research. *Journal in Computer Virology* 2(1) pp.3-12.

- Brown, J. B.**, 1999. *The use of focus groups in clinical research*. In B. F. Crabtree, & W. L. Miller (Eds.), *Doing qualitative research* (2nd ed). Thousand Oaks, CA: Sage, pp. 109-124.
- Brusten, M., Hurrelmann K.**, 1976, *Abweichendes Verhalten in der Schule* Edition, 3. Publisher, Juventa Verl.
- Bryman, A.**, 2001. *Social Research Methods*. Oxford: Oxford University Press.
- Buckley, W. F.**, 1967 *Sociology and Modern Systems Theory*, Englewood Cliffs, N.J.: Prentice Hall.
- Buechler, S.**, 2000, *Social Movements in Advanced Capitalism*. Oxford University Press
- Bull, G., Bell, R., Mason, C. L., Garofalo, J.**, 2002. Information Technology and Elementary/Secondary Education. *Handbook on information technologies for education and training*. In H.H. Adelsberger, B. Collis, & J.M. Pawlowski (Ed.). Heidelberg, Germany: Springer-Verlag, pp. 543-556.
- Burgess J.**, 1996. 'Focusing on fear', *Area* 28 (2):pp. 130-36.
- Burns, T.**, 1992, *Erving Goffman*. London: Routledge
- Burstein P., Einwohner R., Hollander J.**, 1995. The success of Political Movements: A bargaining Perspective. In the Politics of Social Protest, (eds) C. Jenkins and B. Klandermans, Mineapolis: University of Minnessota Press, pp. 275-295.
- Burstein, P.**, 1985. *Discrimination, Jobs, and Politics*. Chicago: University of Chicago Press.
- Burstein, P.**, 1999. "Social Movements and Public Policy." In *How Social Movements Matter*, edited by Marco Giugni, Doug McAdam, and Charles Tilly. Minneapolis: University of Minnesota Press.
- Callon, M.**, 1987. "Society in the Making: The Study of Technology as a Tool for Sociological Analysis," in Bijker, W.E., Hughes, T. P., Pinch, T. (eds.), 1987. *The social construction of technological systems: New directions in the sociology and history of technology*. Cambridge: MIT Press. pp.83-110.
- Carter, L.**, 2008. E-government diffusion: a comparison of adoption constructs, *Emerald, Transforming Government: People, Process and Policy*, 2:3, pp 147-161
- Castells M.**, 1996., *The Rise of the Network Society*, Cambridge, Mass: Blackwell Publishers.
- Castells, M.**, 2000. Materials for an explanatory theory of the network society. *British Journal of Sociology*, 51 (1): 5–24.
- Castells, M., Flecha R., Freire P., Giroux H., Macedo D., Willis, P.**, 1999. *Critical education in information society*. Boston: Rowman & Littlefield Publishers, Inc.
- Çayır, K.**, 2004. *Consciousness of Human Rights and Democracy in Textbooks*. In: Ceylan, Deniz Tarba; Irzik, Gürol. (ed. 2004), E. Irzik and A. Kuryel (trans.), *Human Rights Issues in Textbooks: The Turkish Case*, İstanbul: The History Foundation of Turkey.
- Cebrian J.L.**, 2000 *To δίκτυο*, Αθήνα: Στάχυ.
- Charon. J.**, 1985, *Symbolic Interactionism*, Englewood Cliffs, N.J. : Prentice- Hall
- Chomsky, N.**, 1997. *Τα ΜΜΕ ως όργανο κοινωνικού ελέγχου και επιβολής*. Ελεύθερος Τύπος.
- Christiansen, J.**, 2009. *Four Stages of Social Movements*. EBSCO Research Starters: EBSCO Publishing Inc
- Christie, N.**, 2004. *A Suitable Amount of Crime*, London: Routledge
- Cicourel, A.V.**, 1968 *The Social Organization of Juvenile Justice*. New York: Wiley.
- Cleaver H.**, 1999. *Computer-linked Social Movements and the Global Threat to Capitalism*. Austin, Texas, Αναρτημένο στο <http://www.cseweb.org.uk/downloads/cleaver.pdf>
- Clement, A., Hurrell C.**, 2008. Information/communications rights as a new environmentalism? Core environmental concepts for linking rights-oriented computerization movements. In *Computerization movements and technology diffusion: From mainframes to ubiquitous computing*, ed. Ken Kraemer and Margaret Elliott, Medford, NJ: Information Today, pp. 337–58.
- Clinard, M.B., Yeager, P.C.**, 1980. *Corporate Crime*. New York: Free Press

- Cloward, R. A., Ohlin L.**, 1960, *Delinquency and Opportunity: A Theory of Delinquent Gangs*. New York: Free Press of Glencoe
- Cohen, L., Manion, L.**, 1989. *Research Methods in Education*, London: Routledge
- community”, Proceedings of the 3rd Workshop on Open Source Software Engineering, Portland, Oregon, pp. 40-44.
- Cohen, L., Manion, L.**, 1994. *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας*. Αθήνα: Μεταίχμιο
- Constain AN., Majstorovic S.**, 1994. Congress, social movements and public opinion: multiple origins of women’s rights legislation. *Political Research Quarterly* 47: 111-135.
- Craib, I.**, 1998. *Σύγχρονη Κοινωνική Θεωρία. Από τον Πάρσονς στον Χάμπερμας*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Craib, I.**, 2000. *Σύγχρονη Κοινωνιολογική Θεωρία*, επιμέλεια: Λέκκας Π.. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Creswell, JW.**, 1998. *Qualitative inquiry and research design: choosing among five traditions*, Thousand Oaks, CA: Sage Publications
- Christopoulou, M., Lambropoulos, N.**, 2005. Art Education and the Internet: Learning about Visual Culture through Web-page Construction in Communities of Practice. *Ekpedefsi kai Nees Texnologies*, 3, pp. 24-29
- Croall, H.**, 1989. Who Is the White-Collar Criminal? *British Journal of Criminology*, 29: 157–17.
- Cronan, T.P., Foltz, C.B., Jones, T.W.**, 2006. Piracy, computer crime, and IS misuse at the university. *Communications of the ACM*, 49(6), 85-90.
- Cullen, F., Cavendar, G., Maakestad, W., Benson, M.L.**, 2006. *Corporate Crime Under Attack: The Fight to Criminalize Business Violence*. Cincinnati, OH: Anderson Publishing Co.
- Currie, E.**, 1991. Crime in the Market Society, *Dissent*, Spring, pp. 254-259
- Dahrendorf, R.**, 1985. *Law and Order*. London: Stevens & sons.
- Dahrendorf, R.**, 1988. *The Modern Social Conflict. An Essay on The Politics Of Liberty*. London: Weidenfeld & Nicolson.
- David, P., Waterman, A., Arora, S.**, 2003. “FLOSS-US: The Free/Libre/Open Source Software Survey for 2003”. SIEPR/KNIIP Working Paper, September, Stanford University, California, USA, αναρτημένο στο: <http://www.stanford.edu/group/floss-us/report/FLOSS-US-Report.pdf>
- Della Porta, D., Rucht D.**, 1995. "Left-Libertarian Movements in Context: A Comparison of Italy and West Germany, 1965-1990." In *The Politics of Social Protest*, eds C. Jenkins and B. Klandermans. Minneapolis: University of Minnesota Press, pp. 229-273.
- Della Porta, D., Diani M.**, 2006. *Social Movements. An Introduction*. Maiden, Mass, and Oxford: Blackwell Publishing.
- Denzin, N. K.**, 1988. *Triangulation*. In J. P. Keeves, (Ed) *Educational research, methodology and measurement: An international handbook*. Melbourne: Pergamon Press.
- Denning, D.**, 2000 (September). Hactivism: An emerging threat to diplomacy. Αναρτημένο στο: <http://www.afsa.org/fsj/sept00/Denning.cfm>
- Denning, D.E.**, 1991. 'United States vs Craig Neidorf: A debate on electronic publishing, constitutional rights and hacking'. *Communications of the ACM*, Vol. 34, 3:24-32.
- Dertouzos, M.**, 1997. *What Will Be: How the New World of Information Will Change Our Lives*. London: Piatkus.
- Devine, J. E.**, 1985. "State and State Expenditure: Determinants of Social Investment and Social Consumption in the Postwar United States." *American Sociological Review* 50: 150-165.
- Dewey J.**, 2010, "the Sociology of Action" *Sociology Through Literature, Philosophy and Science*, Santa Barbara: Praeger
- Di Cosmo R.**, 1999, Κινδυνεύει η ελευθερία μας, Το ΒΗΜΑ, 28/03/1999, σελ: Β04 Κωδικός άρθρου: Β12526Β041
- Diani, M.**, 1992. "The Concept of Social Movement." *Sociological Review* 40: pp. 1-25.

- DiBona, C., Ockman, S. and Stone, M.** (Eds) 1999. *Open Sources: Voices of the Open Source Revolution*, Sebastopol, CA: O'Reilly and Associates.
- Donnermeyer J., De Keseredy W.**, 2008. Towards a rural critical criminology, *Southern Rural Sociology*, 23(2), pp. 4-28
- Douglas M.**, 2005. 'Online U-Topia: Cyberspace and the Mythology of Placelessness,' *Journal for the Scientific Study of Religion*, 44, 3: 257-263.
- Drucker P.F.**, 2000. *Μετακαπιταλιστική κοινωνία*, μτφρ. Γ.Τσαούσης, Αθήνα: Gutenberg.
- Durkheim, E.**, 1978. «Οι Κανόνες της Κοινωνιολογικής Μεθόδου», μετάφραση: Μουσούρου Λ., Αθήνα: Gutenberg.
- Duverger, M.**, 1990. *Μέθοδοι κοινωνικών επιστημών*, τ. Β'. Παπαδόδημας, Ν. (μτφ.). Αθήνα: ΕΚΚΕ.
- Edwards, P.N.** 1998. 'Y2K: Millennial reflections on computers as infrastructure', *History and technology* 15: 7-29
- Eisner, E. W.**, 1991. *The enlightened eye: Qualitative inquiry and the enhancement of educational practice*. New York, NY: Macmillan
- Elliott, M., Kraemer, K.L.** (Eds), 2008. *Computerization Movements and Technology Diffusion: From Mainframes to Ubiquitous Computing*, Inc., Medford, NJ: Information Today.
- Elliott M.**, 2008. Examining the Success of Computerization Movements in the Ubiquitous Computing Era: Free and Open Source Software Movements in M. Elliott & K. Kraemer (Eds.), *Computerization Movements and Technology Diffusion: From Mainframes to Ubiquitous Computing* (p. 359-380), Medford, New Jersey: Information Today.
- Elliott M., Kraemer, K.**, 2008. Computerization Movements and the Diffusion of Technological Innovations in M. Elliott & K. Kraemer (Eds.), *Computerization Movements and Technology Diffusion: From Mainframes to Ubiquitous Computing* (p.3-41), Medford, New Jersey: Information Today.
- Elliott, M., Scacchi, W.**, 2003. "Free software developers as an occupational community: resolving conflicts and fostering collaboration", *Proceedings of the GROUP '03.ACM*, Sanibel Island, Florida, pp. 44-66.
- Elliott, M, Scacchi, W.**, 2003. *Free Software: A Case Study of Software Development in a Virtual Organizational Culture*, Technical Report(UCI-ISR-03-06, Institute for Software Research, University of California, Irvine, CA, αναρτημένο στο: www.isr.uci.edu/tech_reports/UCI-ISR-03-6.pdf
- Elliott, M, Scacchi, W.**, 2004. "Free software development: cooperation and conflict in a virtual organizational culture", in Koch, S. (Ed.), *Free/Open Source Software Development*, Hershey, PA: Idea Group Publishing, pp. 152-72.
- Elliott, M, Scacchi, W.**, 2007. "Evolution from computerization movement to occupational community: the free and open source software movements", working paper, Institute for Software Research, University of California, Irvine, Irvine, CA.
- Elliott, M. S., and Scacchi, W.**, 2008. Mobilization of Software Developers: The Free Software Movement. *Information Technology & People*, 21(1):4-33.
- Elliott, M.**, 2003. *The virtual organizational culture of a free software development community*. Διαθέσιμο στο: <http://ifipwg213.org/system/files/45-49.pdf>
- Elliott, M., Scacchi, W.**, 2008. Mobilization of Software Developers: The Free Software Movement. *Information Technology & People*, 21(1):4-33.
- Evans, C. R.**, 1979. *The Mighty Micro: The Impact of the Computer Revolution*. London: Victor Gollancz Ltd
- Fairclough N.**, 1992. *Discourse and Social Change*. Oxford: Polity Press.
- Fairclough, N.**, 2000. *Language and Power* (2nd ed.). New York: Longman. Αναρτημένο στο: <http://www.kon.org/archives/forum/15-1/mcgregorcda.html>.
- Fairclough, N.**, 1989. *Language and Power*. London: Longman

- Fairclough, N.**, 1992. *Discourse and Social Change*. Cambridge: Polity Press
- Fairclough, N.**, 1995. *Critical Discourse Analysis: The Critical Study of Language*. London: Longman
- Farrell, R., and Swigert V.**, 1988. *Social Deviance*, Wadsworth Pub Co
- Firat, F.A., Schultz II CJ.**, 1997. From segmentation to fragmentation—markets and marketing strategy in the postmodern era. *Euro J Mark*, 31(3/4):183–207.
- Flick, U.**, 2007. *Designing Qualitative Research*. London, Thousand Oaks, New Delhi: Sage
- Floridi L.**, 2008. *Εισαγωγή στη φιλοσοφία της πληροφορικής*, Αθήνα: Νήσος
- Forester, T., Morrison, P.** 1994. *Computer Ethics: Cautionary Tales and Ethical Dilemmas in Computing*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Foucault, M.** 2005. *Η μικροφυσική της εξουσίας*, (επιμ) Τρουλινού Λ., Αθήνα: Ύψιλον
- Foucault, M.** 1991. *Discipline and Punish: The Birth of the Prison*. (trans. Alan Sheridan). London: Penguin.
- Foucault, M.** 1989. *Επιτήρηση και τιμωρία, Η γέννηση της φυλακής*. (μτφρ.Κ. Χατζηδήμου, Ι.Ράλλη), Αθήνα: Ράππας
- Foucault, M.** 1987. *Εξουσία, γνώση και ηθική*, Αθήνα: Ύψιλον
- Fowler, R.** 1991. *Language in the News: Discourse and ideology in the press*. London: Routledge
- Fu, J-R., Farn, C-K., Chao, W-P.** 2006. Acceptance of electronic tax filing: A study of taxpayer intentions, *Information & Management*, 43:1, pp. 109-126.
- Furnell, S.**, 2006. *Κυβερνοέγκλημα. Καταστρέφοντας την κοινωνία της πληροφορίας*. μτφρ. Μηλιώνη Φ., Αθήνα: Παπαζήσης.
- Gadamer, H.**, 1975. *Truth and Method*. London: Sheed and Ward.
- Gamson, J.**, 1995. Must identity movements self-destruct? A queer dilemma. *Soc. Probl.* 42:390–407
- Gamson, W.**, 1992. ‘The Social Psychology of Collective Action’, in A. Morris and C. McClurg Mueller (eds) *Frontiers in Social Movement Theory*, pp. 53–76. New Haven, CT: Yale University Press.
- Garfinkel S., Stallman R., Kapor, M.**, 1991. “Why Patents Are Bad for Software”, *Issues in Science and Technology*. Αναρτημένο στο: <http://groups.csail.mit.edu/mac/projects/lpf/Links/prep.ai.mit.edu/issues.article>
- Garland, D.**, 2001. *The Culture of Control: Crime and Social Order in Contemporary Society*. University of Chicago Press
- Garland, D., Sparks, R.**, 2000. Criminology, social theory and the challenge of our times, *British Journal of Criminology*, 40(2), pp. 189–204.
- Garland, D.**, 2001. *The Culture of Control: Crime and Social Order in Contemporary Society*. University of Chicago Press
- Gates, B.**, 1991. “Challenges and Strategy”, May 16, διαθέσιμο στο: <http://www.bralyn.net/etext/literature/bill.gates/challenges-strategy.txt>.
- Gay, J.**, (ed.). 2002. *Free Software, Free Society: Essays by Richard M. Stallman*. Free Software Foundation: Cambridge, MA.
- Geertz, C.**, 1973. *The Interpretation of Cultures. Selected Essays*. New York: Basic Books, Inc.
- Geis, G.**, 1977. The Heavy Electrical Equipment Antitrust Cases of 1961. In G. Geis and R.Meier (Eds.), *White-Collar Crime*, New York: MacMillan. (pp. 117–132).
- Geis, G.**, 1992. *White-Collar Crime: What is It?* In K. Schlegel and D. Weisburd (Eds.), *White-Collar Crime Reconsidered*. Boston: Northwestern University Press, pp. 31–52
- Gibbs, A.**, 1997. Focus groups [Electronic version], *Social Research Update*, 19, Winter 1997.
- Ghosh, R., Glott, R., Krieger, B., Robles, G.**, 2002. *FLOSS: Free/Libre/Open Source Software Study*. MERIT: International Institute of Infonomics.
- Giddens, A.**, 1988. *Ο Τρίτος Δρόμος. Η ανανέωση της Σοσιαλδημοκρατίας*, μτφρ. Γεωργοπούλου Κ., Τάκης Α., Αθήνα: Πόλις

- Giddens, A., 1993. *New Rules of Sociological Method: A Positive Critique of Interpretative Sociologies*. Stanford, CA: Stanford University Press.
- Giddens, A.**, 2000. *Runaway World*. London : Routledge
- Goffman, E.**, 2001. *Στίγμα. Σημειώσεις για τη διαχείριση της φθαρμένης ταυτότητας*, Αθήνα: Αλεξάνδρεια
- Gooch G.D., Jansson G., Mikaelsson R.**, 2003. Results of Focus Groups Conducted in the River Basin Area of *Motala Ström*, River Dialogue, Department of Management and Economics, Political Science, Linköping University, Sweden.
- Goss J.D., Leinbach T.R.**, 1996. Focus groups as alternative research practice, *Area* 28 (2): 115-23.
- Gould, L., Kleck, G., Gertz M.**, 1992. "The Concept 'Crime' in Criminological Theory and Practice." *The Criminologist* 17:3-6.
- Grabosky, P.**, 2009. *Globalization and White-Collar Crime* In S.S. Simpson, & D. Weisburd (Eds), *The Criminology of White-Collar Crime*. New York: Springer. (pp. 129-151).
- Graham S.**, 1999. Global grids of glass: On global cities, telecommunications and planetary urban networks. *Urban Studies*, 36(5-6), 929-949.
- Grassmuck, V.**, 2002. *Freie Software zwischen Privat- und Gemeineigentum*, Bonn: Bundeszentrale für politische Bildung, αναρτημένο στο: <http://freie-software.bpb.de/>
- Gratton, É.**, 2003. "Should Patent Protection Be Considered for Computer Software- Related Innovations?" in *Computer Law Review and Technology Journal*, Vol. VII, Canada.
- Gray, S.**, 2002. "Can we measure the influence of social movements?" Political Science Seminar, RSSH, ANU, 18/09/2002.
- Greve G.**, 2008. How Long May a Designer be Exposed to a Lawsuit Because of Defective Design, Clifford, Wengel & Paras, LLP Patent
- Groves W.B., Sampson R.J.**, 1986, *Critical Theory and Criminology*, Social Problems, Vol.33, No.6. Special Theory Issue (Oct-Dec), pp. 558-580.
- Habermas, J.**, (ed. Peter Dews) 1999. *Habermas. A Critical Reader*. Oxford: Blackwell
- Habermas, J.**, 1987. *The Theory of Communicative Action, Volume 2: Lifeworld and System: A Critique of Functionalist Reason*. Boston: Beacon Press.
- Habermas, J.**, 1992. *Between Facts and Norms Contributions to a Discourse Theory of Law and Democracy*, Massachusetts, The MIT Press, Cambridge, (2th printing, 1996).
- Halbert, D.**, 1994. *Computer technology and legal discourse. The Potential for Modern Communication Technology to Challenge Legal Discourses of Authorship and Property* Αναρτημένο στο: www.murdoch.edu.au/elaw/issues/v1n2/halbert12.html.
- Halliday, M.**, 1978. *Language as social semiotic: the social interpretation of language and meaning*. London: Edward Arnold.
- Hancock, B.**, 1998. 'Trent focus for research and development in primary health care: an introduction to qualitative research', University of Nottingham, αναρτημένο στο http://faculty.cbu.ca/pmacintyre/course_pages/MBA603/MBA603_files/IntroQualitativeResearch.pdf
- Hars, A., Ou, S.**, 2002. Working for free? Motivations for participating in open-source projects. *International Journal of Electronic Commerce*, 6(3), 25–39.
- Hartley, T., Russett B.**, 1992. "Public Opinion and the Common Defense." *American Political Science Review* 86: 905-915.
- Harvey, D.**, 1990. *The Condition of Postmodernity: An Inquiry into the Origins of Cultural Change*. Oxford: Blackwell.
- Haunss S., Kohlmorgen L.**, 2009. Lobbying or politics? Political claims making in IP conflicts, *Politics of Intellectual Property*: Elgar, pp. 107-128
- Hawkes, D.**, 2003. *Ideology*. London-New York: Routledge, Taylor & Francis Group.

- Hay, I.**, 2000. (ed.), *Qualitative Research Methods in Human Geography*. South Melbourne :Oxford University Press.
- Heller, M., Eisenberg, R.**, 1998. *Can patents deter innovation? The anti-commons in biomedical research*. *Science* 280: 698–701.
- Hemphill, T.A.**, 2005. Government Technology Acquisition Policy: The Case of Proprietary versus open source software. *Technology & Society* 25(6), 484-490
- Henry S.**, 2009. *Social Deviance*. Cambridge: Polity Press
- Henry S., Milovanovic D.**, 1996. *Constitutive Criminology: Beyond. Postmodernism*. London: Sage
- Hess, C.**, 2005. A Resource Guide for Authors: Open Access, Copyright, and the Digital Commons, *Common Property Resource Digest* 72 (March)
- Hicks, A.**, 1984. "Elections, Keynes, Bureaucracy, and Class: Explaining U.S. Budget Deficits, 1961-1978." *American Sociological Review* 49: 165-181.
- Hil, R., Robertson, R. L.**, 2003, *What sort of future for critical criminology*. *Crime, Law & Social Change*, 39(1). pp. 91-115.
- Hill, K.Q., Hinton-Andersson A.**, 1995. "Pathways of Representation: A Causal Analysis of Public Opinion-Policy Linkages." *American Journal of Political Science* 39: 924-935.
- Hirsch, J.**, 1988. The Crisis of Fordism, Transformations of the "Keynesian" Security State, and New Social Movements. *JAI Press Inc.*: 10: 43-55.
- Holczer, M.**, 2008. Καινοτομία και ανταγωνιστικότητα στην κοινωνία της πληροφορίας στο: Robert Pinter (ed.) *Η Κοινωνία της Πληροφορίας, Μελέτες της Κοινωνίας της Πληροφορίας*. Από τη θεωρία στην Πράξη. Σελ.131-162. Θεσσαλονίκη: αναρτημένο στο: http://www.ittk.hu/netis/netis_moodle/greek.html
- Holtfreter, K.**, 2005. Is Occupational Fraud “Typical” White-Collar Crime? A Comparison of Individual and Organizational Characteristics. *Journal of Criminal Justice*, 33: 353–365.
- Holt, T.J., Schell, B.H.**, (Eds.) 2011. *Corporate hacking and technology-driven crime: Social dynamics and implications*. Hershey, PA: IGI Global.
- Horkheimer, M.**, 1974. *Critique of Instrumental Reason*. New York: The Seabury Press.
- Horkheimer, M., Adorno T.**, 1986. *Η διαλεκτική του διαφωτισμού*, Αθήνα: Ύψιλον
- Howarth, D.**, 2000. *Discourse*. Buckingham και Philadelphia: Open University Press.
- Hudson B., Pain, R., Williams S.**, 2000. 'Auditing Fear of Crime on North Tyneside: A Qualitative Approach', *British Criminology Conference: Selected Proceedings*. Volume 3.
- Hulsman L.**, 1986. *Critical Criminology and the Concept of Crime*, in: *Contemporary Crises*, 10 (3-4), pp.63-80
- Hurewitz, B.J., Lo, A. M.**, 1993. Computer-Related Crimes. *American Criminal Law Review*. 30(3):495-522
- Iacono S., Kling, R.**, 1988. “The Mobilization of Support for Computerization: The Role of Computerization Movements.” *Social Problems*, 35(3) (June):226—243.
- Iacono S., Kling, R.**, 1990. “Making a Computer Revolution.” *Journal of Computing and Society*, 1(1):43—58. in Charles Dunlop and Rob Kling (eds.) (1991). *Computerization and Controversy: Value Conflicts and Social Choices*. Academic Press, San Diego.
- Iacono, S., Kling, R.**, 2001. "Computerization Movements: The Rise of the Internet and Distant Forms of Work", in Yates, J. A. and Maanen, J. V. (Eds), *Information Technology and Organizational Transformation: History, Rhetoric and Practice*, Sage Publications
- Imhorst, C.**, 2004. *Die Anarchie der Hacker – Richard Stallman und die Freie-Software-Bewegung*. Marburg.
- Inglehart, R.**, 1997. *Modernization and postmodernization: Cultural, economic, and political change in 43 societies*. Princeton: Princeton University Press
- Innis, R., (Ed.)**, 1986. *Semiotics: An Introductory Anthology*. London: Hutchinson

- Jaruzelski, B., Dehoff, K., Bordia, R.,** 2006. "Smart Spenders: The global innovation 1000", *Strategy and Business*, No 45, Winter.
- Jasper JM.** 1990. *Nuclear Politics*. Princeton, NJ: Princeton Univ. Press
- Jasper, J.,** 1997. *The Art of Moral Protest: Culture, Biography, and Creativity in Social Movements*. Chicago, IL: University of Chicago Press.
- Jenkins, C., Perrow C.,** 1977. "The Insurgency of the Powerless: Farm Workers' Movements (1946-1972)." *American Sociological Review* 42: 249-268.
- Jenkins, C., Klandermans, B.,** 1995. *The politics of social protest: comparative perspectives on states and social movements*. Minneapolis: University of Minnesota Press
- Jones, T., Newburn T.,** 1998. *Private Security and Public Policing*. Oxford: Clarendon.
- Jonscher C.,** 1999. *Wired Life*. New York: Bantam.
- Jonshon, R.,E.,** 1997. How frameworks compare to other object-oriented reuse techniques. *Communications of the ACM* October, 40: 10, pp.39-42
- Juhász, L.,** 2008. Η Πληροφοριακή Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο: Robert Pinter (ed.) Η Κοινωνία της Πληροφορίας, Μελέτες της Κοινωνίας της Πληροφορίας. Από τη θεωρία στην Πράξη. Σελ.187-210. Θεσσαλονίκη: αναρτημένο στο: http://www.ittk.hu/netis/netis_moodle/greek.html
- Julio, P.,** 2009. The Politics of Growth: Can Lobbying Raise Growth and Welfare? αναρτημένο στο: <http://fesrvsd.fe.unl.pt/WPFEUNL/WP2009/wp542.pdf>
- Kahin B.,** 1990. (April), "The Software Patent Crisis," *Technology Review*: 53-58.
- Kaid, L. L., Wadsworth, A. J.,** 1989. Content analysis. In P. Emmert & L. L. Baker (Eds.), *Measurement of communication behavior*. New York: Longman.
- Kapor M.,** 1990. (March 5). Testimony at Hearings before U.S. House of Representatives, Subcommittee on Courts, Intellectual Property and the Administration of Justice, of the Committee on the Judiciary. αναρτημένο στο: http://www.eff.org/pub/Publications/Mitch_Kapor/
- Karvalics I.,** 2008. Κοινωνία της Πληροφορίας - Ποιά η ακριβής σημασία του όρου; (Η έννοια, η ιστορία και το εννοιολογικό πλαίσιο του συμπλέγματος εννοιών) στο: Robert Pinter (ed.) Η Κοινωνία της Πληροφορίας, Μελέτες της Κοινωνίας της Πληροφορίας. Από τη θεωρία στην Πράξη. Σελ.31-58. Θεσσαλονίκη, αναρτημένο στο: http://www.ittk.hu/netis/netis_moodle/greek.html
- Karyda, M., Kiountouzis, E., Kokolakis, S.,** 2005. Information Systems Security: A Contextual Perspective, *Computers and Security Journal*, 24: 3, pp. 246-260
- Kelle, U.,** 2007. *Die Integration qualitativer und quantitativer Methoden in der empirischen Sozialforschung*. Wiesbaden: VS Verlag.
- Kelly, J.M.,** 1992. *A Short History of Western Legal Theory*, Oxford.
- Kelty, C.,** 2008. *Two bits: The cultural significance of free software*. Durham, NC: Duke University Press.
- Kincsei, A.,** 2008. Η Τεχνολογία και η Κοινωνία στην Εποχή της Πληροφορίας στο: Robert Pinter (ed.) Η Κοινωνία της Πληροφορίας, Μελέτες της Κοινωνίας της Πληροφορίας. Από τη θεωρία στην Πράξη. Σελ.59-84. Θεσσαλονίκη: αναρτημένο στο: http://www.ittk.hu/netis/netis_moodle/greek.html
- Kizza, M.J.,** 2004. *Ethical and Social Issues in the Information Age*. New York: Springer
- Kitzinger J.,** 1994. The methodology of focus groups: the importance of interaction between research participants, *Sociology of Health* 16 (1): 103-21.
- Kitzinger J.,** 1995. Introducing focus groups, *British Medical Journal* 311: 299-302.
- Klagges, H.,** 1996. 'Es reicht mir nicht, nur einfach neugierig auf die Zukunft zu sein, ich will etwas "ändern'. Συνέντευξη με τον Richard Stallman. Αναρτημένο στο: http://www.klagges.com/pdf/interview_stallman.pdf

- Kling, R., Lamb, R.** 1999. "IT and Organizational Change in Digital Economies: A Socio-Technical Approach," *Conference on Understanding the Digital Economy: Data, Tools and Research*, May 25-26, Washington, D.C.
- Kohlbacher, F.**, 2006. The use of Qualitative Content Analysis in Case Study Research. *Volume 7, No.1, Art. 21*.
- Kornhauser, R.**, 1978. *Social Sources of Delinquency: An Appraisal of Analytical Models*. Chicago: University of Chicago Press.
- Kreimer, S.F.**, 2001. Insurgents, social movements, and the First Amendment in the era of the Internet. *University of Pennsylvania Law Review*, 150: 119-171
- Kreuger R.**, 1988. *Focus groups: a practical guide for applied research*. London: Sage.
- Kreissl, R.**, 1997. *Die Fake Guerilla im Cybermarxismus. Vorüberlegungen zur Transformation sozialer Kontrolle und ihrer Kritik*, in: Frehsee et al (Hg.), *Konstruktion der Wirklichkeit durch Kriminalität und Strafe*. Baden-Baden: Nomos.
- Kriesi, H.**, 1998. The transformation of cleavage politics The 1997 Stein Rokkan lecture, *European Journal of Political Research* 33: 165–185, *Netherlands, Kluwer Academic Publishers*.
- Kriesi, H., Koopmans, R., Duyvendak, J-W., & Giugni, M.**, 1995. *New Social Movements in Western Europe*. London: University of Minnesota Press.
- Krueger, R.**, 1994. *Focus groups: A practical guide for applied research* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Krueger, R.**, 2000. *Focus Groups: A Practical Guide for Applied Research*, 3rd ed. London: Sage.
- Krueger, R., Casey, M.A.**, 2002. *Focus groups: A practical guide for applied research*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Kuhn, T.S.**, 1996. *The Structure of Scientific Revolutions*. University of Chicago Press
- Laclau, E., Mouffe, C.**, 1985. *Hegemony and socialist strategy. Towards a radical democratic politics*. London: Verso.
- Lakhani, K., Wolf, R.**, 2005. Why hackers do what they do: Understanding motivation and effort in free/open source software projects. In J. Feller, B. Fitzgerald, S. Hissam, & K. Lakhani (Eds.), *Perspectives in free and open source software*. Cambridge: MIT.
- Lasch, C.**, 1995. *The revolt of the elites and the betrayal of democracy*, W.W. Norton & Co.
- Lash S., Urry, J.** 1994. *Economies of signs and space*. London: Sage Publications
- Lash S.**, 1990. *Sociology of Postmodernism*, New York: Routledge
- Latchem, C.**, 2002. 'ICT-based Learning Networks and Communities of Practice', *Media and Education*, 8, National Institute of Multimedia Education (NIME), 1-13
- Latour, B.**, 1992. Where are the Missing Masses? *Sociology of a Few Mundane Artefacts* in: Bijker, W. E. – Law, J. (eds.) *Shaping Technology, Building Society: Studies in Sociotechnical Change*, Cambridge: MIT Press, αναρτημένο στο <http://www.bruno-latour.fr/sites/default/files/50-MISSING-MASSSES-GB.pdf>
- Law, J.**, 1992. *Notes on the Theory of the Actor Network: Ordering, Strategy and Heterogeneity*, αναρτημένο στο: <http://www.heterogeneities.net/publications/Law1992NotesOnTheTheoryOfTheActorNetwork.pdf>
- Lerner, J., & Tirole, J.**, 2002. Some simple economics of Open Source. *The Journal of Industrial Economics*, 52:197–234.
- Levine, L., Saunders, K. M.**, 2004. Software patents: Innovation or litigation? In *Proceedings of IFIP 8.6 Working Conference: IT Innovation for Adaptiveness and Competitive Advantage*, May 31-June 2, 2004. Leixlip, Ireland
- Levy, S.**, 1984. *"Hackers: Heroes of the Computer Revolution"*, Doubleday
- Lewis, O.**, 1998. (January) "The culture of poverty". *Society* 35
- Lieblich, A., Tuval-Mashiach, R., Zilber, T.**, 1998. *Narrative research: Reading, analysis and interpretation*. Thousand Oaks, CA: Sage

- Lipsky, M.**, 1968. "Protest as a Political Resource." *American Political Science Review* 62: 1144-1158.
- Litosseliti, L.**, 2003. *Using Focus Groups in Research*. London: Continuum
- Livingstone, S.**, 2004. Media literacy and the challenge of new information and communication technologies. *Communication review*, 1 (7). pp. 3-14.
- Luhmann, N.**, 2000. *The Reality of the Mass Media*. Stanford: Stanford University Press.
- Lützeler, P.,M.**, 2001. Ed. *Does Euroland Have a Culture? An American -European Exchange*. Volume 10, Washington, D.C.: AICGS
- Lynne, M., Dutta, A., Steinfield, C., Wigand, R.**, 2005. *The Computerization Movement in the US Home Mortgage Industry, 1980-2004*. (February). Proceedings of the CRITO Workshop on Social Informatics, an invitational workshop in memory of Rob Kling. Αναρτημένο στο: <http://www.misrc.umn.edu/workshops/2005/fall/lynne.pdf>
- Lyon D.** 1988. *The Information Society: Issues and Illusions*. Polity Press.
- Lyotar, Z.F.**, 1993. Η μεταμοντέρνα κατάσταση, μτφρ.Κ.Παπαγιώργης, Αθήνα: Γνώση.
- Lyotard, J.**, 1984. *The Postmodern Condition: A Report on Knowledge*. Translated by Geoff Bennington and Brian Massumi. Minneapolis, MN: University of Minnesota Press.
- Lyytinen, K., Yoo, Y.**, 2002. "Issues and Challenges in Ubiquitous Computing," *Communications of the ACM* (45:12), pp. 63-65.
- MacIntosh, J.**, 1993. 'Focus groups in distance nursing education', *Journal of Advanced Nursing* 18 (12): 1981-85.
- Mann, M.**, 2000. Has globalization ended the rise of the nation-state?, in: D. Held & A. McGrew (Eds) *The Global Transformations Reader: An Introduction to the Globalization Debate*, pp. 136–147, Cambridge: Polity Press.
- Mann, T.**, 1993. *Library Research Models: A Guide to Classification, Cataloging, and Computers*. New York: Oxford University Press.
- Marcuse, H.**, 1960. *Reason and Revolution*. Boston: Beacon Press.
- Markoff, J.**, 1996. *Waves of Democracy: Social Movements and Political Change*. Thousand Oaks, Calif.: Pine Grove Press.
- Martin, J.**, 1978. *The Wired Society*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Marx, G.T.**, 2001. Murky Conceptual Waters: The Public and the Private. *Ethics and Information Technology*, 3(3): 157-169.
- Mason, J.**, 2003. Η διεξαγωγή της ποιοτικής έρευνας. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Matthews, R., Young, J.**, 1992. Reflections on Realism. In: J. Young and R. Matthews (Eds.). *Rethinking Criminology: The Realist Debate*. London: Sage.
- Matza, D.**, 1964. *Becoming Deviant*. New Jersey: Prentice-Hall, Inc.
- May, C.**, 2002. *The Information Society: A Sceptical View*. Cambridge: Polity Press.
- Mayer, R. E.** (Ed). 2005. *Cambridge Handbook of Multimedia Learning*. New York: Cambridge University Press.
- McAdam, D., Rucht D.**, 1993. The Cross-National Diffusion of Movement Ideas. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science* 528:56-74.
- McAdam, D., Tarrow S., Tilly C.**, 2001. *Dynamics of Contention*. New York and Cambridge: Cambridge University Press.
- McKusick, M. K.**, 1999. Twenty years of Berkeley Unix. In *Open Sources: Voices from the Open Source Revolution*. Edited by Chris DiBona, Sam Ockman and Mark Stone. Sebastopol, CA: O'Reilly, 31-46
- McLean, B., Elkind, P.**, 2003. *The Smartest Guys in the Room: The Amazing Rise and Scandalous Fall of Enron*. New York: Penguin.
- Mead, G.H.**, 1934. *Mind, Self and Society*. From the Standpoint of a Social Behaviorist, University of Chicago Press, Chicago

- Meier, H.E.**, 2005. 'Wissen als geistiges Privateigentum? Die Einfriedung der Public Domain', *Leviathan* 33(4), 492-521.
- Melucci, A.**, 1996. *Challenging Codes*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Melucci, A.**, 2002. *Social Theory in the Information Era*. Trotta Editorial
- Melucci, A.**, 2002(b). *Κουλτούρες στο Παιχνίδι*», μετάφραση-εισαγωγή- επιμέλεια : Ψημίτης Μ., Αθήνα: Gutenberg
- Mennell, S.**, 1987. Comment on Haferkamp, *Theory Culture and Society* 4(2-3):559-561
- Meny, Y.**, 1995. «*Συγκριτική Πολιτική*», μετάφραση- επιμέλεια: Κυπριανός Π. Μπάλιας Σ., Αθήνα: Παπαζήσης.
- Merriam, S.B.**, 2002. *Qualitative research in practice: examples for discussion and analysis*, αναρτημένο στο: http://media.wiley.com/product_data/excerpt/56/07879589/0787958956.pdf
- Michalowski, R.**, 2010. *Critical Criminology for a Global Age.*" *Western Criminology Review* 11(1):3-10.
- Michalowski, R., Pfuhl, E.**, 1991. *Technology, property and law: The case of computer crime.* *Crime, Law and Social Change*, 15: 255-275.
- Miles, M.B., Huberman, A.M.**, 1999. *Qualitative Data Analysis*. London: Sage
- Mintz, M.**, 1995. Corporate Greed, Women, and the Dalkon Shield. In G. Geis, R. F. Meier, and L. M. Salinger (Eds.), *White-Collar Crime: Classic and Contemporary Views*, New York: The Free Press, pp. 191–199.
- Morgan D.L.**, 1988. *Focus groups as qualitative research*. London: Sage.
- Morgan, D.**, 1997. *Focus groups as qualitative research*, Sage Publications, Thousand Oaks.
- Morgan, D.**, 1993. *Successful Focus Groups: Advancing the State of the Art*. Newbury Park, CA: Sage
- Morgan, D.**, 1998. *The Focus Group Guidebook*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Morgan, D.L., Kreuger R.A.**, 1993. When to use focus group groups and why' in Morgan D.L. (Ed.) *Successful focus Groups*. London: Sage.
- Morgan, D.L., Spanish, M.T.**, 1984. 'Focus groups: a new tool for qualitative research', *Qualitative Sociology* 7: 253-70.
- Morgan, D.L.**, 1996. 'Focus groups', *Annual Review of Sociology*, vol. 22, pp. 159-152.
- Morin, E., Naïr, S.**, 1998, *Μια πολιτική του πολιτισμού*, Αθήνα: Νέα Σύνορα-Α.Α. Λιβάνη
- Morin, R.**, 1995. BSD-based OS releases, part II. *UNIX Review*. 13(4).
- Mueller, F.**, 2006. "Analysis of the Situation Concerning the Latest Patent Policy Initiative at the European Level and its Relevance to the Issue of Software Patents" April 9, 2006, αναρτημένο στο: <http://www.no-lobbyists-as-such.com/PATSTRATanalysis0604.pdf>
- Muncie, J., McLaughlin, E., Langan, M.**, 1996. *Criminological Perspectives: A Reader*. London: Sage/Open University.
- Muncie, J., McLaughlin, E.**, 2002, *Criminological Perspectives*, Third Edition, London: Sage.
- Muncie, J., McLaughlin, E.** (eds.) 2006. *The Sage Dictionary of Criminology* (2nd ed.). London: Sage
- Munday, J.**, 2006. Identity in Focus: "The Use of Focus Groups to Study the Construction of Collective Identity", *Sociology*, 40: 89-105
- Negroponte, N.**, 1996. *Being Digital*. New York: Vintage Books.
- Norman, D.**, 1999. *The invisible computer*. Cambridge, MA: MIT Press
- Norton, R.D.**, 1998. 'Where are the world's top 100 I.T firms – and why?' *Bryant College preliminary draft*, αναρτημένο στο: <http://www-sre.wu-wien.ac.at/ersa/ersaconfs/ersa98/papers/381.pdf>
- O'Connor, J.**, 1998. *Natural Causes: Essays in ecological Marxism*. New York: The Guildford Press.
- Offe, C.**, 1985. New Social Movements: Changing the Boundaries of Institutional Politics, *Social Research*, 52: 817-868.

- O'Sullivan M.**, 2004, The Pluralistic, Evolutionary, Quasi-Legal Role of the GNU General Public License in Free/Libre/ Open Source Software ("FLOSS"), *EIPR*, *European Intellectual Property Review*, 26 – 8:340-348.
- O'Brien, Kevin J.**, 2006. *Years of deadlock on EU patent bring some new thinking*, *International Herald Tribune*, November 8, 2006, αναρτημένο στο: <http://www.iht.com/articles/2006/11/08/business/patents.php>.
- Orlikowski, W., Gash, DC.**, 1994. Technological frames: making sense of information technology in organisations. *ACM Transactions on Information Systems* 12(2), 174–207.
- Page, B., Shapiro R.**, 1983. "Effects of Public Opinion on Policy." *American Political Science Review* 77: 175-190.
- Parker, D.B.**, 1976. *Crime By Computer*. New York: Charles Scribners' Sons.
- Parsons, T.**, 1971. *Societies: Evolutionary and Comparative Perspectives*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
- Pascual, J.S., Fernández, R.G.**, 2000, *Software Patents and their Impact in Europe*, αναρτημένο στο: www.dit.upm.es/~joaquin/report_en.pdf.
- Patton, M.Q.**, 1985. Quality in qualitative research: Methodological principles and recent developments. (April). Invited address to Division J of the American Educational Research Association, Chicago.
- Pauli, G.**, 1987. *Services, The Driving Force of the Economy*, Waterlow Publishers.
- Pearce, C.**, 1997, *The Interactive book*, Macmillan Technical Publishing, Indianapolis
- Pearce, F.**, 2001. Crime and capitalist business corporations. In N. Shover and J. P. Wright (Eds.), *Crimes of Privilege: Readings in White-Collar Crime*. New York: Oxford University Press.
- Perelman, M.**, 1998. *Class Warfare In The Information Age*. St. Martin's Press.
- Perens, B., Akkerman W., Jackson I.**, 1999. The Apple Public Source License{Our Concerns." March 1999, The Open Source Definition." In *Open Sources: Voices from the Open Source Revolution*, ed. Chris DiBona, Sam Ockman, and Mark Stone, 171-85. San Francisco: O'Reilly.
- Philips, L., Jorgensen, M.**, 2002. *Discourse Analysis as Theory and Method*. London: Sage
- Phillip, R.**, 1979. *Freud: The Mind of the Moralist*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Phillips, J.**, 2005, Pouring Oil on Troubled Waters or Inflaming the Passions? , *EIPR* p226
- Pipkin, D.**, 2003. *Halting the Hacker: A Practical Guide to Computer Security*. Upper Saddle River, N.J.: Prentice Hall Professional
- Piquero, N., Weisburd D.**, 2009. Developmental Trajectories of White-Collar Crime. In S. S. Simpson, & D. Weisburd (Eds), *The criminology of white-collar crime*. New York: Springer (pp. 153-172).
- Pollman, T.**, 2002. *Building a Tower of Babel or Building a Discipline? Talking About Legal Writing*. Scholarly Works. Paper 508. Αναρτημένο στο: <http://scholars.law.unlv.edu/facpub/508>
- Postman, N.**, 1992. *Technopoly: The surrender of culture to technology*. New York: Knopf.
- Postman, N.**, 1999. *Building a Bridge the 18th Century*. New York: Vintage Books.
- Powell, R.A., Single H.M.**, 1996. 'Focus groups', *International Journal of Quality in Health Care* 8 (5): 499-504.
- Powell R.A., Single H.M., Lloyd K.R.**, 1996. Focus group in mental health research: enhancing the validity of user and provider questionnaires', *International Journal of Social Psychology* 42 (3): 193-206.
- Powell, R.A., Single H.M.**, 1996. 'Focus groups', *International Journal of Quality in Health Care* 8 (5): 499-504.
- Prittwitz, V.**, 2000. Symbolische politik – erscheinungsformen und funktionen am beispiel der umweltpolitik, in B. Hansjürgens and G. Lübke-Wolff (eds) *Symbolische Umweltpolitik*, Frankfurt/Main: Suhrkamp, pp. 259–76.
- Quinney, R.**, 1977. *Class, State, and Crime*. New York: David McKay.

- Ragin, C.**, 1994. 'A qualitative comparative analysis of pension systems', in T. Janoski and A. Hicks (eds), *The Comparative Political Economy of the Welfare state*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Rajesh, G., Punithavalli, M.**, 2012. A Study on the Existing Computer Aided Crime Analysis Tools to Handle Indian State of Affairs. *International Journal of Computer Science Issues*, 9 (2-3):528-532.
- Reed, K., Angel L.**, 2000. *Computer Law*, 4th ed. London: Blackstone
- Reilly, P.**, 2003. 'Civil Society, the Internet and Terrorism: Two case studies from Northern Ireland', Presented at the European Consortium for Political Research Joint Sessions of Workshops, Edinburgh. Αναρτημένο στο: <http://www.essex.ac.uk/ecpr/events/jointsessions/paperarchive/edinburgh/ws20/Reilly.pdf>
- Retalis S., Haugen H., Ask B., McConnell D.**, 1998. What educational challenges are we now able to meet, given that new technologies are available to students and the average citizen? *Proceedings of the International Conference on Bringing Information Technology to Education (BITE'98)*, pp. 62-69, 25-27 March 1998, Maastricht: The Netherlands.
- Reiner, R.**, 1992. "Policing A Postmodern Society" *Modern Law Review* 55: 761
- Reinhold, Z.**, 2008. Θεμελιώδεις έννοιες της Κοινωνιολογίας του Δικαίου και της Πολιτείας, Μετάφραση 2ης Έκδοσης : Ιωάννης Στράγγας /Αντώνης Χάνος, Αθήνα: Σάκκουλας.
- Reiss, A.J., Tonry, M.**, (Eds.) 1993. *Beyond the Law*. Chicago: University of Chicago Press.
- Reuter, P.**, 1993. The Cartage Industry in New York. *Crime and Justice* 18: 149–201.
- Richardson, I.**, 2001. Software process matrix: A small company SPI model. *Software Process: Improvement and Practice*, 6(3), 157–165.
- Richardson, L.**, 1990. *Writing strategies: Reaching diverse audiences*. Newbury Park, CA: Sage
- Rifkin J.**, 1995. Το τέλος της εργασίας και το Μέλλον της, Αθήνα: Λιβάνη
- Rifkin J.**, 1996 «Το τέλος της εργασίας και το μέλλον της», Αθήνα: Λιβάνη
- Rifkin, G.**, 2004. *Die Europäische Traum: Die Vision einer leisen Supermacht*. Frankfurt: Campus Verlag.
- Rifkin, J.**, 2001. Η νέα εποχή της πρόσβασης, Αθήνα: Λιβάνη
- Halliday, M.**, 1994. *Functional Grammar. 2nd Edition*. London: Edward Arnold
- Ritsert, J.**, 1996. «Τρόποι σκέψης και βασικές έννοιες της Κοινωνιολογίας. Μια εισαγωγή», μετάφραση: Κυπριανίδης Τ.- Τσιώλης Γ., Αθήνα: Κριτική
- Ritzer, G.**, 1996. Θεωρία των συμβολικών Διαντιδράσεων, στο Πετμεζίδου Μ., «Σύγχρονη Κοινωνιολογική Θεωρία», Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- Roggers, E. M.**, 1995. *Diffusion of innovations* (4th ed.). New York: Free Press.
- Rosen L.**, 2004. *Open source licensing: Software Freedom and Intellectual property Law*. Upper Saddle River, N.J.: Prentice-Hall.
- Samuelson P.**, 1990. "Should Program Algorithms Be Patented?" *Communications of the ACM*: 23-27, (August).
- Sang, S., Lee, J. D., Lee, J.**, 2009. E-government adoption in ASEAN: the case of Cambodia, *Internet research*, 19:5, pp. 517-534
- Scacchi, W.**, Free/Open Source Software Development Practices in the Computer Game Community, *IEEE Software*, 21(1), 59-67, Jan. 2004.
- Schiller, H. I.**, 1973. *The Mind Managers*. Boston, Mass.: Beacon.
- Schumaker, P.**, 1975. Policy responsiveness to protest-group demands. *J. Polit.* 37: 488-521
- Schütz, A.**, 1962. *Der sinnhafte Aufbau der sozialen Welt : Eine Einleitung in d. verstehende Soziologie*. Wien: Springer.
- Seale, C.**, 2004. *Social Research Methods: A Reader*. London: Routledge
- See, E.**, 2004. "*Criminological Theories: Introduction, Evaluation, and Applications*", Los Angeles, California: Roxbury Publishing Company.

- Sell, S. K.**, 2003. *Private Power, Public Law. The Globalization of Intellectual Property Rights*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Sellin, T.**, 1938. *Culture Conflict and Crime*. New Jersey: Social Science Research Council
- Sennett, R.**, 1998. *The Corrosion of Character: The Personal Consequences of Work in the new capitalism*. London, UK: W. W. Norton.
- Severson, R.**, 1997. *The Principles of Information Ethics*, Armonk, NY: M.E. Sharpe.
- Shapiro, S.**, 1990. Collaring the Crime, Not the Criminal: Reconsidering the Concept of White Collar Crime. *American Sociological Review*, 55: 346–365.
- Shover, N., Wright, J.P.**, 2001. *Crimes of Privilege: Readings in White-Collar Crime*. New York: Oxford University Press.
- Sieber, U.**, 1997. *The International Handbook on Computer Crime: Computer – Related Economic Crime and the Infringement of Privacy*. John Wiley & Sons Inc.
- Siegel, R.**, 2001. Text in Contest: Gender and the Constitution from a Social Movement Perspective, Yale Law School
- Siegel, L.J.**, 2003. *Criminology* (8th ed.) Belmont, CA: Wadsworth/Thomson Learning.
- Simon, E.**, 2008. Εισαγωγή στο νομικό πλαίσιο της Κοινωνίας της Πληροφορίας στο: Robert Pinter (ed.) *Η Κοινωνία της Πληροφορίας, Μελέτες της Κοινωνίας της Πληροφορίας. Από τη θεωρία στην Πράξη*. Σελ.163-186. Θεσσαλονίκη: αναρτημένο στο: http://www.itk.hu/netis/netis_moodle/greek.html
- Simpson, S., Piquero, N.L.**, 2001. *The Archer Daniels Midland Antitrust Case of 1996*. In Pontell, H. N. and Shichor, D. (Eds.), *Contemporary Issues in Crime and Criminal Justice: Essays in Honor of Gilbert Geis*, Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall, (pp. 175–194).
- Simpson, S., Weisburd, D., (Eds.)** 2009. *The Criminology of White-Collar Crime*. New York: Springer
- Slapper, G., Tombs, S.**, 1999. *Corporate Crime*, U.K: Pearson.
- Smith A., Webster F.**, 1997. Conclusion: An Affirming Flame, στο: A.Smith, F.Webster, (eds), *The Postmodern University?*, Buckingham, Philadelphia: SRHE & Open University Press.
- Söderberg J.** 2002. Copyleft vs. Copyright: A Marxist critique. *First Monday*, (7 -3) (March). Αναρτημένο στο: http://firstmonday.org/issues/issue7_3/soderberg/index.html
- Stallings, W.**, 2005. *Operating Systems: Internals and Design Principles*, 5th ed, page 91. Pearson Education.
- Stallman, R.**, 1999. The GNU Operating System and the Free Software Movement in Chris DiBona, Sam Ockman and Mark Stone (editors), *Open Sources: Voices from the Open Source Revolution*. O'REILLY Online Catalog.
- Stallman, R.**, 2006. Linux and the GNU Project, αναρτημένο στο: <http://www.gnu.org>
- Stallman, R.**, 2006. The GNU Manifesto, αναρτημένο στο: www.gnu.org/gnu/manifesto.html
- Stallman, R.**, 2009. Why “Open Source” Misses the Point of Free Software, *Communications of the ACM*, june 2009, 52: 6
- Stallman, R.**, 2002. *Free Software, Free Society: Selected Essays of Richard M. Stallman*, GNU Press.
- Stallman, R.**, 1999. “The GNU Operating System and the Free Software Movement,” in Chris DiBona, Sam Ockman and Mark Stone, eds., *Open Sources: Voices from the Open Source Revolution*, Sebastopol, Calif.: O’Reilly, pp. 53-70.
- Stemler, S.**, 2001. An Overview of Content Analysis, Practical Assessment, Research & Evaluation, Yale University, U.S.A. Αναρτημένο στο: <http://pareonline.net/getvn.asp?v=7&n=17>
- Sterling, B.**, *The hacker crackdown: Law and disorder on the electronic frontier*. Αναρτημένο στο: <http://www.mit.edu/hacker/hacker.html>
- Stewart, D., Shamdasani, P.**, 1990. Focus groups: Theory and practice. Newbury Park: Sage
- Stewart, K., Gosain, S.**, 2006. The impact of ideology on effectiveness in open source software development teams. *MIS Quarterly*, 30 (2), 291-314.

- Street, B.** 2000. New Literacies in theory and practice: What are the implication for language in education? *Linguistics and Education* 10 (1): 1-24.
- Stryker, S.**, 1980. Symbolic Interactionism. Menlo Park, CA: Benjamin-Cummings
- Stubbs, M.**, 1983. *Discourse Analysis. The Sociolinguistic Analysis of Natural Language*. Oxford: Blackwell Publishers Ltd.
- Sutherland, E.H.**, 1949. *White-Collar Crime*. New York: Holt, Rinehart & Winston.
- Sutherland, E.H., Cressey, D.R.**, 1970. *Criminology* (8th ed.). Philadelphia: Lippincott
- Szockyj, E.**, 1993. *The Law and Insider Trading: In Search of a Level Playing Field*. Buffalo, NY: William S. Hein & Co., Inc.
- Tarrow S.**, 1994 “*Power In Movement*”, New York: Cambridge University Press.
- Tarrow, S.**, 1999 *Power in movement. Social movements and contentious politics*, Cambridge, Cambridge University Press.
- Taylor, I., I Walton P., Young J.**, 1973. *The New Criminology: for a Social Theory of Deviance*. London: Routledge and Kegan Paul.
- Taylor, I., I Walton P., Young J.**, 2003. *The New Criminology: for a Social Theory of Deviance*. London: Routledge and Kegan Paul.
- Taylor, P.A.**, 1999. Hackers: Crime in the Digital Sublime. London: Routledge.
- Teo, P.**, 2000. Racism in the news: a Critical Discourse Analysis of news reporting in two Australian newspapers. *Discourse and Society*, αναρτημένο στο <http://www.scribd.com/doc/116642259/teo-racism-in-the-news-a-critical-discourse-analysis-of-news-reporting-in-two-australian-newspapers>
- Terranova, T.**, 2000. Free Labor Producing Culture For the Digital Economy. *Social Text* 63, Vol.18, No. 2, Summer. Duke University Press
- Tsohou, A., Karyda, M., Kokolakis, S., Kiountouzis, E.**, 2010. Aligning Security Awareness with Information Systems Security Management, *Journal of Information Systems Security*, 6:1, pp. 36-64.
- Thwaites, T., Lloyd D., Warwick M.**, 1994. *Tools for Cultural Studies: An Introduction*. South Melbourne: Macmillan
- Tilly C.**, 2007. «Κοινωνικά κινήματα 1768-2004», Αθήνα: Σαββάλας
- Toffler, A.**, 1980. *The Third Wave*. New York: Morrow.
- Toffler, A.**, 1982. *Future Shock, the Third Wave*. Bantam Books
- Toffler, A.**, 1991. Νέες δυνάμεις, μτφρ. Γ.Κουσουνέλου, Αθήνα: Κάκτος
- Tonkin, E.**, 2008. Book Review: Computerization Movements and Technology Diffusion. From Mainframes to Ubiquitous Computing, Inc., Medford, NJ: Information Today. Elliott, M., Kraemer, K.L. (Eds).
- Thompson, J.B.**, 1995. *The Media and Modernity*. Cambridge: Polity.
- Thompson, P.**, 1988. *The voice of the past: Oral history* (2nd Ed.). Oxford: Oxford University Press
- Tornatzky, L.G., Fleischer, M.**, 1990. *The Processes of Technological Innovation*, Lexington Books
- Touraine, A.**, 1974. *The Post-industrial Society: Tomorrow's Social History: Classes, Conflicts and Culture in the Programmed Society*, London: Wildwood House.
- Touraine, A.**, 1999. «Πώς να ξεφύγουμε από το φιλελευθερισμό;», μτφρ.- επιμ. Μποτόπουλος Κ., Αθήνα: Πόλις
- Tridgell A.**, 2010. End Software Patents, αναρτημένο στο: <http://news.swpat.org/2010/03/transcript-tridgell-patents>
- Turk, A.**, 1969. *Criminality and Legal Order*. Chicago: Rand McNally.
- Turner, B.S.**, 1995. *Medical Power and Social Knowledge*, Newbury Park, CA.: Sage Publications.
- Turner, J.**, 1986. *The Structure of Sociological Theory*. Chicago: The Dorsey Press

- Turner, R., Killian, L.,** 1972. *Collective Behavior*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Van Dijk, T.A.,** 1998. Critical discourse analysis. Αναρτημένο στο <http://www.hum.uva.nl/teun/cda.htm>
- Vaughan, D.,** 1983. *Controlling Unlawful Organizational Behavior*. Chicago: University of Chicago Press.
- Verizon RISK Team,** 2011. *Data Breach Investigations Report*, αναρτημένο στο: http://www.verizonenterprise.com/resources/reports/rp_data-breach-investigations-report-2011_en_xg.pdf
- Verma, G., Mallick, K.,** 2004. Εκπαιδευτική Έρευνα Προσεγγίσεις & Τεχνικές. Αθήνα: Τυποθήτω-Δαρδανός.
- Vessels, T.,** 2004. *Why should open source software be used in schools?* Αναρτημένο στο: <http://edge-op.org/grouch/schools.html>
- Vold, G., Bernard T., Snipes J.,** 2002. *“Theoretical Criminology”*, New York: Oxford University Press
- Vold, G.,** 1958. *Theoretical Criminology*. New Jersey: University of Delaware
- Wacquant, L.,** 2001. The penalisation of poverty and the rise of neo-liberalism. *European Journal on Criminal Policy and Research*, 9(4), pp. 401–411
- Wall, D.S.,** 2011. Policing Cybercrimes: Situating the Public Police in Networks of Security Within Cyberspace. *Police Practice & Research: An International Journal*, 8(2): 183-205
- Walters, M.,** 2007. A draft of an Information System Security and Control Course, *Journal Of Information Systems*, 21:1, pp. 123-148.
- Wasik, M.,** 1991. *Crime and the Computer*. Oxford: Clarendon Press
- Wardhaugh, R.,** 1986. “An Introduction to sociolinguistics”. Oxford
- Webster, F.,** 1995. *Theories of the Information Society*. London: Routledge
- Weisburd, D., Waring, E.,** 2001. *White-Collar Crime and Criminal Careers*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Weiser, M.** 1991. The Computer for the Twenty-First Century. *Scientific American* (265:3), pp. 94-104.
- West, J., Dedrick, J.,** 2001. *Proprietary vs. Open Standards in the Network Era: An Examination of the Linux Phenomenon*. Proceedings of the 34th Annual Hawai‘i International Conference on System Sciences, Maui, Hawaii (Jan. 2001): 5011.
- West, J., O’Mahony, S.,** 2005. *Contrasting Community Building in Sponsored and Community Founded Open Source Projects*. Proceedings of the 38th Annual Hawai‘i International Conference on System Sciences, Waikoloa, Hawaii (Jan. 2005), αναρτημένο στο: <http://opensource.mit.edu/papers/westomahony.pdf>
- West, J.,** 2005. Understanding Open Source Licensing: Three How-to Guides. *IEEE Software* 22, 3 (May/June 2005).
- Wheelen, TL, Hunger, JD.,** 2006. *Strategic Management and Business Policy*. Tenth Edition. Prentice-Hall: New Jersey
- White, R.A.,** 1984. *The Morass. United States Intervention in Central America*. New York: Harper & Row
- Whittier, N., Meyer, D., Robnett, B.,** 2002. *Social Movements : Identity, Culture, and the State*, Ebsco Publishing.
- Whitley, R., Crawford, M.,** 2005. Qualitative research in psychiatry. *Canadian Journal of Psychiatry*, 50: 108–14.
- Williams, S.,** 2002. *Free as in Freedom*, O’Reilly and Associates, Sebastopol, CA.
- Wilson, J.Q.,** 1961. The Strategy of Protest: Problems of Negro Civic Action. *Journal of Conflict Resolution* 5: 291-303.
- Wood, C.,** 2002. *Information security policies made easy*. Pentasafe Security Technologies
- Wolf, E.,** 1972. Ownership and Political Ecology, *Anthropological Quarterly* 45(3): 201-205.

- Woodrum, E.**, 1984. Mainstreaming content analysis in social science: methodological advantages, obstacles, and solutions, *Social Science Research*, vol. 13, pp. 1-19.
- Yates, J.**, 1999. The Structuring of Early Computer Use in Life Insurance. *Journal of Design History*. 12, 1: 5-24
- Yee, A.S.**, 1996. The causal effects of ideas on policies. *International Organization* 50(1): 69–108.

Έλληνες Συγγραφείς

- Αγγελής, Ι., 2000. *Η προς ψήφιση σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο: Η σχέση της με την ελληνική έννομη τάξη*. Αναρτημένο στο: <http://www.lawnet.gr/pages/eofn/2/cybercrime.asp>
- Αλεξανδρής Ν., Κιουντούζης Ε., Τραπεζάνογλου Β. (Eds.), 1995. *Ασφάλεια Πληροφοριών: Τεχνικά, Κοινωνικά και Οικονομικά Θέματα*, Αθήνα:ΕΠΥ
- Αλεξανδρόπουλος, Σ., 2001. *Θεωρίες για τη Συλλογική Δράση και τα Κοινωνικά Κινήματα*, Αθήνα: Κριτική
- Αλεξιάδης, Σ., 1996. *Εγχειρίδιο Εγκληματολογίας*. Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας
- Αλεξιάδης, Σ., 2004. *Εγκληματολογία*, Αθήνα-Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας
- Ανδρουλάκης, Ν., 2000. *Ποινικό Δίκαιο, Γενικό Μέρος I, Θεωρία για το έγκλημα*, Αθήνα: Π. Ν. Σάκκουλας
- Αντωνόπουλος, Β., 1993. *Βιομηχανική Ιδιοκτησία*, Αθήνα-Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας
- Αντωνοπούλου, Μ., 2008. *Οι κλασικοί της κοινωνιολογίας Κοινωνική θεωρία και νεότερη κοινωνία*. Αθήνα: Σαββάλας
- Αργυρόπουλος, Α., 2001. *Ηλεκτρονική εγκληματικότητα*. Αθήνα: Σάκκουλας
- Αρτινοπούλου, Β., 2000. *Νέα Κοινωνικά Κινήματα Εγκληματολογική Προσέγγιση*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη
- Βαλληνδράς, Δ., 1971. *Το πολιτικόν έγκλημα εις την σύγχρονον γερμανικήν ποινικήν θεωρία*, Ποινικά Χρονικά ΚΒ΄
- Βάμβουκας, Μ. 2002. *Εισαγωγή στην ψυχοπαιδαγωγική έρευνα και μεθοδολογία*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- Βερνίκος, Ν., 2005. *Πολιτιστικές βιομηχανίες: Διαδικασίες, υπηρεσίες, αγαθά*. Αθήνα: Κριτική.
- Βοσνιάδου, Σ., 2003. *Εισαγωγή στην Ψυχολογία*, Αθήνα: Gutenberg
- Γεωργάκης, Ι., 1991. *Ποινικό Δίκαιο, Γενικό Μέρος, Διδασκαλία*, Αθήνα: Σάκκουλας
- Γεωργούλας, Σ., 2003. *Αποκλίνουσα Συμπεριφορά των Νέων*, Αθήνα: Εκκρεμές
- Γεωργούλας, Σ., 2008. *Editorial. Νέοι, Έγκλημα και Κοινωνία*, 1:5-12. Μυτιλήνη: Εργαστήριο Κοινωνιολογίας της Νεότητας, του Ελεύθερου Χρόνου και του Αθλητισμού, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου.
- Γεωργούλας, Σ., 2009. *Παρέκκλιση Ανηλίκων. Θεωρητική, Ερευνητική προσέγγιση & Πολιτικές*, Αθήνα: ΚΨΜ
- Γιαννόπουλος, Γ., 2008. *Σημειώσεις στο μάθημα: Νομική Πληροφορική*, Τμήμα Νομικής, ΕΚΠΑ.
- Γιωτοπούλου-Μαραγκοπούλου, Α., 1984. *Εγχειρίδιο εγκληματολογίας: Εισαγωγικά, το έγκλημα, η εγκληματολογία*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.
- Γκότοβος, Α., 1983. *Η Ποιοτική Έρευνα στις Επιστήμες της Αγωγής (τ. Α΄)*. Αθήνα: Παπαζήσης
- Γκρίτζαλης Δ., Γκρίτζαλης, Σ., 1995. *Ασφάλεια Λειτουργικών Συστημάτων, UNIX, DOS*. Αθήνα: ΜΙΤ, (3^η ανατύπωση -1991-)
- Γρατσίας, Γ., Σαχαρίδης, Δ., Τερροβίτης, Μ., Σελλής, Τ., 2010. *Διασφαλίζοντας την Ιδιωτικότητα κατά τη δημοσίευση και την ανταλλαγή δεδομένων*, στο Προστασία της Ιδιωτικότητας & Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών, εκδ. Λαμπρινουδάκης Κ., Μήτρου Λ., Γκρίτζαλης Σ., Κάτσικας Σ., Αθήνα: Παπασωτηρίου, σσ.469-501
- Δαγτόγλου, Π., 2002 (ενημέρωση). *Συνταγματικό Δίκαιο. Ατομικά Δικαιώματα*, τ. Α΄- Β΄, Αθήνα-Κομοτηνή: Σάκκουλας.
- Δασκαλάκης, Η., 1976. «Η εγκληματολογική σημασία του σκοτεινού αριθμού της εγκληματικότητας», *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, εκδ. Ε.Κ.Κ.Ε.

- Δασκαλάκης, Η.**, 1985. *Η εγκληματολογία της κοινωνικής αντίδρασης : παραδόσεις*, Αθήνα : Σάκκουλας
- Δελληγιάννης, Ι.**, 2006. *Η κοινωνία της πληροφορίας και ρόλος των διαδραστικών πολυμέσων*, Fagotto
- Δεμερτζής, Ν.**, 2006. *Φθόνος και μνησικακία: Τα πάθη της ψυχής και η κλειστή κοινωνία*, Αθήνα: ΠΟΛΙΣ.
- Δημουλάς, Κ.**, 2003. Η απασχόληση στο νέο τεχνολογικό επιχειρησιακό περιβάλλον, αναρτημένο στο: <http://www.inegsee.gr/enimerwsi-72-doc4.htm>
- Δουβάς, Γ.**, 1990. *Φρόνημα και επιμέτρηση*. ΝοΒ (38), σ. 1424.
- Εταιρεία Ελεύθερου Λογισμικού/Λογισμικού Ανοικτού Κώδικα (ΕΕΛΛΑΚ), Μπερεδήμας, Ι., Γλέζος, Δ.**, 2009. *Μελέτη Στρατηγικής. “Χτίζοντας μια κοινότητα Ελεύθερου Λογισμικού”*, αναρτημένο στο: www.ellak.gr/wp-content/uploads/2012/09/eellak_study.pdf
- Ιγγλεζάκης, Ι.**, 2001.

- Κοντογεώργου, Α.**, 2010. *Οι αποφάσεις της Ε.Ε. στα χέρια των lobby*. Αναρτημένο στο: <http://www.capital.gr/news.asp?id=993910>
- Κοροβέσης, Ι., Καρούνος, Θ.**, 2003. *Ελεύθερο Λογισμικό / Λογισμικό Ανοικτού Κώδικα (ΕΛ/ΛΑΚ) στην Εκπαίδευση, τη Δημόσια Διοίκηση και στις Επιχειρήσεις Μικρού / Μεσαίου Μεγέθους*. E-Business Forum, Γ΄ κύκλος εργασιών, Ομάδα Εργασίας ΟΕ Γ4, Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κοινωνία της Πληροφορίας.
- Κοτζιάς, Ν.**, 1999. *Θεωρίες για την παγκοσμιοποίηση και οι ασυμμετρίες της πραγματικότητας*, στα προλεγόμενα του Ulrich Beck, 1999, *Τι είναι παγκοσμιοποίηση. Λανθασμένες αντιλήψεις και απαντήσεις*. Αθήνα: Καστανιώτης
- Κοτσαλής Α.**, 2003. *Η δόμηση του εγκλήματος*. Αθήνα: Π.Ν. Σάκκουλας.
- Κοτσαλής Α.**, 2005. *Ποινικό Δίκαιο, Γενικό Μέρος*. Αθήνα: Σάκκουλας.
- Κουκουτσάκη, Α.**, 2011. *Όψεις ανθρωπολογικής έρευνας*. Αθήνα: Πατάκη
- Κουμάντος, Γ.**, 2000. *Πνευματική Ιδιοκτησία*, 8^η Έκδοση. Αθήνα – Κομοτηνή: Σάκκουλας.
- Κουράκης, Ν.**, 2006. *Κριτήρια για την (απ)εγκληματοποίηση μιας συμπεριφοράς*. Αναρτημένο στο www.niotho-asfalis.gr/na/meletes6.pdf
- Κρίππας, Γ.**, 1999. *Η συνταγματική προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας*. Αθήνα: Σάκκουλας
- Κυριαζή, Ν.**, 1999. *Η κοινωνιολογική έρευνα: Κριτική επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Λάζος, Γ.** 2001 *Πληροφορική και έγκλημα*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη
- Λαμπίρη – Δημάκη, Ι.**, 1990. *Η Κοινωνιολογία και η Μεθοδολογία της*. Αθήνα-Κομοτηνή: Σάκκουλας.
- Λαμπροπούλου, Έ.**, 2001. *Εσωτερική Ασφάλεια και Κοινωνία του Ελέγχου*. Αθήνα: Κριτική.
- Λαμπροπούλου, Ε.**, 1999. *Κοινωνιολογία του Ποινικού Δικαίου και των Θεσμών της Ποινικής Δικαιοσύνης*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Λιακόπουλος, Α.**, 1993. *Ζητήματα Εμπορικού Δικαίου III*, Αθήνα: Σάκκουλας
- Λυδάκη, Α.**, 2001. *Ποιοτικές Μέθοδοι της Κοινωνικής Έρευνας*, Αθήνα: Καστανιώτη
- Μαγκάκης, Γ.**, 1994. *Ποινικό Δίκαιο, Διάγραμμα γενικού μέρους*, Αθήνα: Παπαζήσης
- Μάγκος, Ε.**, 2013. Σημειώσεις για το μάθημα «*Ασφάλεια Υπολογιστών και Προστασία Δεδομένων*» Εξάμηνο: Δ΄, Τμήμα Πληροφορικής, Ιόνιο Πανεπιστήμιο
- Μάνεσης, Α.**, 1980. *Συνταγματικό Δίκαιο I*, Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας
- Μανιώτης, Δ.**, 2004. *Ψηφιακή Τεχνολογία και Δίκαιο*, Αθήνα: Σάκκουλας
- Μανωλεδάκης, Ι.**, 2004. *Ποινικό Δίκαιο, Γενική Θεωρία*, Αθήνα – Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας
- Μανωλεδάκης, Ι.**, 1998. *Το έννομο αγαθό ως βασική έννοια του ποινικού δικαίου*, Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας
- Μαρίνος, Μ.**, 1991. *Η προστασία των προϊόντων ημιαγωγών (microchips)*, Νομικό Βήμα.
- Μαρίνος, Μ.**, 1992. *Λογισμικό Νομική Προστασία και Συμβάσεις I & II*, Αθήνα: Κριτική.
- Μαυρίδης, Η.**, 2005. *Για την 'κατασκευή' της κοινωνικής πραγματικότητας: μεταφαινομενολογικές προοπτικές του κοινωνικού κονστρουξιονισμού*, Επιστήμη και Κοινωνία, Επιθεώρηση Πολιτικής και Ηθικής Θεωρίας, Τεύχος 15: Φθινόπωρο - Χειμώνας
- Μήτρου, Α.**, 2011. *Κανονιστικό Πλαίσιο της Κοινωνίας της πληροφορίας*, Παράδοση 6. Ζητήματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας στην Κοινωνία της πληροφορίας -1, Θερινό Εξάμηνο 2011, Τμήμα Μηχανικών και Πληροφοριακών Συστημάτων, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

- Μήτρου, Α.,** 2011(β). Σημειώσεις για το μάθημα: *Ειδικά Θέματα Δικαίου της Πληροφορίας*, Τμήμα Μηχανικών και Πληροφοριακών Συστημάτων, ΜΠΣ *Τεχνολογίες και Διοίκηση Πληροφοριακών και Επικοινωνιακών Συστημάτων*, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
- Μήτρου, Α.,** 2010. *Η Προστασία της Ιδιωτικότητας στην Πληροφορική και τις Επικοινωνίες. Η Νομική Διάσταση* στο Προστασία της Ιδιωτικότητας & Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών, εκδ. Λαμπρινουδάκης Κ., Μήτρου Α., Γκρίτζαλης Σ., Κάτσικας Σ., Αθήνα: Παπασωτηρίου, σσ.505-551
- Μήτρου, Α.,** 2002. *Το Δίκαιο στην Κοινωνία της Πληροφορίας*. Αθήνα-Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας
- Μιχαηλίδης –Νουάρος, Γ.,** 1982. *Ζωντανό και φυσικό δίκαιο*, Αθήνα: Σάκκουλας.
- Μουζέλης, Ν.,** 1997. *Επιστροφή στην κοινωνιολογική θεωρία: Η έννοια της ιεραρχίας και το πέρασμα από τη μικρο- στην μακρο-κοινωνιολογία*. Αθήνα: Θεμέλιο.
- Μουζέλης, Ν.,** 2001. *Για έναν εναλλακτικό Τρίτο Δρόμο*. Αθήνα: Θεμέλιο
- Μπερεδήμας, Ι., & Γλέζος, Α.,** 2009. *Μελέτη Στρατηγικής. Χτίζοντας μια Κοινότητα Ελεύθερου Λογισμικού*, Εταιρεία Ελεύθερου Λογισμικού/Ανοιχτού Κώδικα.
- Μπουζάκης, Σ.,** 2005. *Παγκοσμιοποίηση και εκπαίδευση. Η υποταγή της εκπαίδευσης στην οικονομία της αγοράς*, στο Δ. Γράβαρης & Ν. Παπαδάκης (επιμ.), Εκπαίδευση και εκπαιδευτική πολιτική. Μεταξύ κράτους και αγοράς, Αθήνα: Σαββάλας.
- Μυλωνόπουλος, Χ.,** 1991. *Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές και Ποινικό Δίκαιο*, Αθήνα:Α.Ν. Σάκκουλας.
- Ναγόπουλος, Ν.,**2003. *Τα θεμέλια της Κοινωνιολογικής Γνώσης και οι Κοινωνίες της Νεωτερικότητας*, Αθήνα: Κριτική.
- Ναζάκης, Χ.,** 1998. *Η θεολογία της ανάπτυξης. Ορισμένες βασικές σκέψεις για τις ιδεολογικές της βάσεις*, Επιθεώρηση Κοινωνικών Επιστημών, 95:53-68.
- Ναζάκης, Χ.,** 2000. «*Από τις Κοινωνίες της Παραγωγής στις Κοινωνίες της Πληροφορίας: η Ανάδυση Νέων Μορφών Πλούτου και Δύναμης*», στο «*Δομές και Σχέσεις Εξουσίας στη Σημερινή Ελλάδα*», Αθήνα: Ίδρυμα Σάκη Καραγιωργα, σσ. 665-675.
- Νικολόπουλος, Γ.,** 2005. Το ζήτημα της επαγγελματικής επανένταξης των πρώην καταδίκων: θεωρητικές επισημάνσεις, ερευνητικά πορίσματα και κοινωνικές δράσεις, *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, Γ', 118: 95-118.
- Νικολόπουλος, Γ.,** 2010. *Κοινωνικός έλεγχος, ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και κριτική εγκληματολογία*. Νέοι, Έγκλημα και Κοινωνία, 4:16-24. Μυτιλήνη: Εργαστήριο Κοινωνιολογίας της Νεότητας, του Ελεύθερου Χρόνου και του Αθλητισμού, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου.
- Νουσκάλης, Γ.,** 2004. *Η ποινική προστασία της ψηφιακής πληροφορίας* στο Ψηφιακή Τεχνολογία και Δίκαιο, επιμ. Απόστολος Ανθιμος, Αθήνα-Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας.
- Νουσκάλης, Γ.,** 2003. *Ποινική Προστασία Προγραμμάτων Η/Υ στο Ν. 2121/93*, Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας
- Πάγκαλος, Γ., Μαυρίδης, Ι.,** 2002. *Ασφάλεια Πληροφοριακών Συστημάτων και Δικτύων*, Θεσσαλονίκη: ΑΝΙΚΟΥΛΑΣ.
- Παναγιωτίδου, Ε.,** 2002. *Δίπλωμα ευρεσιτεχνίας σε πρόγραμμα Η/Υ*, Τεύχος 22. (Σειρά: Σύγχρονα Θέματα Εμπορικού Δικαίου. Διευθυντής Σειράς: Α. Κοτσίρης)
- Παναγιωτοπούλου, Ρ.,** 2005. “*Η Έννοια του Εθελοντισμού στη Σύγχρονη Ελληνική Κοινωνία και η Πρόκληση των Ολυμπιακών Αγώνων*”, *Χρυσός Οδηγός Εθελοντισμού – Επιχειρήσεις & Οργανισμοί με Κοινωνική Ευθύνη*, Ιανουάριος 2005 – Δεκέμβριος 2005, INFOTE
- Πανούσης, Γ.,** 1985, *Οι κοινωνικές σχέσεις ως αναγκαίοι όροι της εγκληματογέννησης*, Αθήνα – Κομοτηνή: Σάκκουλας

- Πανούσης, Γ.**, 1987, *Θεμελιώδη Ζητήματα Εγκληματολογίας*, Αθήνα: Σάκκουλας
- Πανούσης, Γ.**, 2002. *Το έγκλημα του φτωχού και η φτώχεια ως "έγκλημα" : σε συνθήκες παγκοσμιοποίησης*, Αθήνα- Κομοτηνή: Α. Σάκκουλας
- Πανούσης, Γ.**, 2004. *Συμβολικές κατασκευές της πραγματικότητας στο Εταιρεία Παιδείας και Πολιτισμού (επιμ.) ΜΜΕ & Πολιτισμός*. Αθήνα: Εντελέχεια.
- Παπακωνσταντίνου, Ε.**, 2010. *Δίκαιο Πληροφορικής*, Αθήνα – Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας
- Παπανδρόπουλος, Α.**, 2010. *Lobbying στις Βρυξέλλες*, αναρτημένο στο: <http://www.postnews.gr/oikonomia/lobbying-brussels/>
- Παπανεοφύτου, Α.Α.**, 1997. *Ποινικό δίκαιο, κράτος και τεχνολογικοί κίνδυνοι* (τόμος Α'), Αθήνα: Σάκκουλας.
- Παπαχρίστου, Θ.**, 1999. *Κοινωνιολογία του Δικαίου*, Αθήνα- Κομοτηνή: Α. Σάκκουλας
- Πασιάς Γ.,-Φλουρής Γ.**, 2005. *Η Ευρώπη της Γνώσης ως Διακύβευμα και ως Αναπαράσταση των Σχέσεων Εξουσίας – Γνώσης στο Ευρωπαϊκό Εκπαιδευτικό Συγκείμενο*, στο *Εκπαίδευση και Εκπαιδευτική Πολιτική. Μεταξύ Κράτους και Αγοράς*, Γράβαρης Δ. – Παπαδάκης Ν. (Επιμ.), Αθήνα: Σαββάλας, σσ. 367-397.
- Πατέλης, Δ.**, 2010. *Κοινωνικές Επιστήμες και μεθοδολογία του οργανικού όλου: Πέραν του διπόλου ποιοτικών και ποσοτικών μονομερειών*. Στο: Μ. Πουρκός & Μ. Δαφέρμος, (επιμ), *Ποιοτική έρευνα στις Κοινωνικές Επιστήμες*, Αθήνα: Τόπος, σ. 207-297.
- Παυλίδης Γ.**, 2007. *Ολοκληρωμένη τεχνολογία πληροφορικής*, Αθήνα: Πολύτροπον.
- Περδικούρη Μ., Γιόβα Π., Παπαδογιάννη Δ., και συνεργάτες**, 2005. *Τηλεϊατρική στην Πράξη*. Αθήνα: Εν Πλω
- Πετμεξίδου, Μ.** (επιμ.), 1996. *Σύγχρονη Κοινωνιολογική Θεωρία*, (τόμος Ι, ΙΙ). Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- Ράπτης, Γ.Α.**, 2002. *Λυσίας. Ι, Υπερασπιστικοί Λόγοι*. Εισαγωγή, μετάφραση, σχόλια. Πρόλογος Χ. Τσολάκης. Θεσσαλονίκη: Ζήτρος.
- Ροκκας, Ν.**, 2004. *Βιομηχανική Ιδιοκτησία*. Αθήνα- Κομοτηνή: Α. Σάκκουλας
- Σούρλας, Π.**, 1995. *Justi atque injusti scientia - Μια εισαγωγή στην επιστήμη του δικαίου*. Αθήνα: Π.Ν. Σάκκουλας
- Σπινέλλη, Κ.Δ.**, 1995. *Η γενική πρόληψη των εγκλημάτων*. Αθήνα- Κομοτηνή: Σάκκουλας
- Σταμάτης, Κ.**, 2005. *Η Αβέβαιη «Κοινωνία της Γνώσης»*, Αθήνα: Σαββάλας
- Στασινοπούλου, Ο.**, 1993. *Αναδιάρθρωση των προσωπικών κοινωνικών υπηρεσιών. Η επικαιρότητα της ανεπίσημης φροντίδας και οι σύγχρονες διαπλοκές*, στο Γετίμης Π., Γράβαρης Δ. (επιμ.), *Κοινωνικό κράτος και κοινωνική πολιτική, Η σύγχρονη προβληματική*, Αθήνα: Θεμέλιο, σ. 271-311.
- Τάκη, Α.**, 2002. *Κοινωνία της πληροφορίας και Σύνταγμα. Μια πρώτη προσέγγιση*, ΝοΒ 50.σελ.31
- Τάτσης, Ν. Χ.**, 1997. *Κοινωνιολογία: Ιστορική εισαγωγή και θεωρητικές θεμελιώσεις*. Αθήνα: Οδυσσέας.
- Τζανή, Μ.**, 2005. *Σημειώσεις για το μάθημα «Μεθοδολογία έρευνας κοινωνικών επιστήμων»*, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, ΕΚΠΑ
- Τόγιας, Κ.**, 2010. *Ελεύθερο Λογισμικό / Λογισμικό Ανοικτού Κώδικα*, DAISy Group- Ερευνητικό Ακαδημαϊκό Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών, αναρτημένο στο: http://daisy.cti.gr/files/Free%20Software_0.pdf
- Τσαλικογλου, Φ.**, 1990. *Ο φόβος της τρέλας*. Στο Μ. Λειβαδίτης, *Επικινδυνότητα και κοινωνική ψυχιατρική*. (σελ. 45-58). Αθήνα: Παπαζήσης
- Τσαούσης, Γ.Δ.**, 2000. *Η κοινωνία μας*, Βιβλιοθήκη κοινωνικής επιστήμης και κοινωνικής πολιτικής, Αθήνα: Gutenberg.
- Τσάτσος, Δ.**, 1993. *Σύνταγματικό Δίκαιο*, Αθήνα- Κομοτηνή: Α. Σάκκουλας

- Τσιβάκου, Ι.**, 2006. *Προσφορά και ανταπόδοση στις κοινωνικές σχέσεις*. Αθήνα: Νεφέλη.
- Τσιώλης, Γ.**, 2011. *Η σχέση ποιοτικής και ποσοτικής έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες: Από την πολεμική των «παραδειγμάτων» στις συνθετικές προσεγγίσεις στο Μ.Δαφέρμος, Μ. Σαματάς, Μ. Κουκουριτάκης & Σ. Χιωτάκης (επιμ.) Οι κοινωνικές επιστήμες στον 21ο αιώνα. Επίμαχα θέματα και προκλήσεις*. Αθήνα: Πεδίο
- Τσιώλης, Γ.**, 2010. *Σημειώσεις για το μάθημα «Μέθοδοι και Τεχνικές της Κοινωνιολογικής Έρευνας – Ποιοτικές μέθοδοι»* Τμήμα Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης.
- Τσουραμάνης, Χ.**, 2005. *Ψηφιακή Εγκληματικότητα : Η (αν)ασφαλής όψη του διαδικτύου*, Αθήνα: Κατσαρός
- Φαρσεδάκης, Ι.**, 1991. *Η Κοινωνική Αντίδραση στο Έγκλημα και τα Όρια της*, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη
- Φαρσεδάκης, Ι.**, 1990. *Η Εγκληματολογική Σκέψη απ' την Αρχαιότητα ως τις Μέρες μας*, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη
- Φαρσεδάκης, Ι.**, 1996. *Στοιχεία Εγκληματολογίας*, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη
- Φραντζή, Κ.Θ., Γεωργαλίδου Μ.**, 2007. *Στρατηγικές Συγκρότησης σε Κείμενα Γραπτού Πολιτικού Λόγου: Μια Προσέγγιση με τη χρήση τεχνικών της Γλωσσολογίας Σωμάτων Κειμένων*. Στα Πρακτικά του 8ου Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Ορολογίας, 29 Αυγούστου – 2 Σεπτεμβρίου 2008, Ιωάννινα.
- Χαΐδου, Α.**, 1996. *Θετικιστική Εγκληματολογία*, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη
- Χαραλαμπίδης, Α.**, 2003. *Διάγραμμα Ποινικού Δικαίου, Γενικό Μέρος*, Αθήνα-Κομοτηνή: Α. Σάκκουλας
- Χριστοδούλου, Κ.**, 1999. *Η νομική φύση του δικαιώματος πάνω στο software: αποκλειστικά πνευματική ιδιοκτησία ή και ευρεσιτεχνία;*, περιοδικό Δίκη, τόμος 1999
- Ψημίτης Μ.**, 2006. *Εισαγωγή στα σύγχρονα κοινωνικά κινήματα*. Αθήνα: Άτραπος.
- Ψημίτης, Μ.**, 1996. *Εναλλακτικά κοινωνικά κινήματα: η αναζήτηση του εφικτού ανάμεσα σε υποκειμενικές ανάγκες και κρατικές πολιτικές*, Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης, Νοέμβριος, 8:28.
- Ψημίτης, Μ.**, 2002. *Κοινωνική και Πολιτισμική Συγκρότηση Συλλογικών Ταυτοτήτων: Νέα Κοινωνικά Κινήματα ενόπιον της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης*, «Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών», Σεπτέμβριος, Τόμος Θ', 33: 47-80.
- Ψυχοπαίδης Κ.**, 1996. *Προς μια θεωρία της νεωτερικότητας στο Μοντερνισμό : Η ώρα της αποτίμησης*, Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας, σ.σ. 9-28

Άλλες πηγές

1. <http://bloggr.p2pfoundation.net>
2. http://daisy.cti.gr/files/Free%20Software_0.pdf
3. http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%B7%CE%B3%CE%B1%CE%AF%CE%BF%CF%82_%CE%BA%CF%8E%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%B1%CF%82
4. <http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%BB%CE%B7%CF%81%CE%BF%>
5. <http://el.wikipedia.org/wiki/Blog>
6. <http://el.wikipedia.org/wiki/GNU>
7. http://el.wikipedia.org/wiki/GNU_GPL
8. http://el.wikipedia.org/wiki/Linux#cite_note-Economist-4
9. <http://el.wikipedia.org/wiki/Wiki>
10. http://en.wikipedia.org/wiki/Banana_republic#cite_note-GREED-2
11. http://en.wikipedia.org/wiki/Free_software_movement
12. http://en.wikipedia.org/wiki/Julian_Assange
13. http://en.wikipedia.org/wiki/Kiel_Institute_for_the_World_Economy
14. <http://epatents.hellug.gr/box/urgent-appeal.pdf>
15. <http://epatents.hellug.gr/pages/stournari04>
16. <http://fsfe.org>
17. <http://fsfe.org/projects/swpat/letter-20040510.el.html>
18. <http://fsfe.org/projects/swpat/letter-20040906.el.html>
19. <http://fsfe.org/projects/swpat/letter-20050502.el.html> <http://fsfe.org/projects/swpat/letter-20050606.el.html>
20. <http://fsfe.org/projects/swpat/memorandum.el.html>
21. <http://gallery.ffii.org>
22. http://ojp.usdoj.gov/bjs/cvict_c.htm
23. <http://oreilly.com/tim/>
24. <http://petition.stopsoftwarepatents.eu>
25. <http://sourceforge.net>
26. <http://tc-world.de/>
27. <http://web.opi.gr/xres/p/EL>
28. <http://web.opi.gr/xres/p/EL/web.../tech.html>
29. <http://www.adae.gr>
30. <http://www.awmn.gr>
31. <http://www.dart.gov.gr>
32. http://www.dbresearch.com/PROD/DBR_INTERNET_EN-PROD/PROD000000000175949.pdf
33. <http://www.eett.gr>
34. <http://www.ellak.gr>
35. <http://www.europarl.europa.eu/parliament/public/staticDisplay.do?>
36. http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A5-2003_0238+0+DOC+XML+V0//EL#title1
37. http://www.expatica.com/be/news/local_news/European-Patent-Office-staff-on-strike.html
38. http://www.geocities.com/apatesgr/nigerian_scams.htm
39. <http://www.gnu.org/philosophy/microsoft-old.el.html>
40. <http://www.gnu.org/philosophy/open-source-misses-the-point.el.html>
41. <http://www.minfin.gr/portal/el/resource/contentObject/id/2b715473-89c0-4a12-a392-67e251551381>

42. <http://www.nosoftwarepatents.com/gr>
43. <http://www.nosoftwarepatents.com/gr/m/dangers/racketeering.html>
44. <http://www.oke.gr/greek/gnomi85.htm>
45. <http://www.opad.gr/>
46. <http://www.poulantzas.gr/keimeno.php?eidos=main&gl=gr&id=15>
47. <http://www.softwarepatents.co.uk>
48. www.techrights.org
49. <http://www.freesoftwaremagazine.com/>
50. <http://po-ru.com/photos/no-sw-patents-demo/>
51. <http://laughingsquid.com/>
52. <http://archive.greens-efa.eu>
53. <http://www.docstoc.com/>
54. <http://questier.com/tag/presentations/>
55. <http://nosoftwarepatents.wikidot.com/lobbies>
56. <http://www.flickr.com/photos/jdawg/31271131/>
57. <http://www.gotsoft.com/blog/the-controversial-history-of-xvid.html>
58. <http://pladask.net/index3.html>
59. <http://lwn.net/Articles/85489/>
60. <http://www.softwarepatents.co.uk/>
61. <http://www.wi.wu-wien.ac.at/~koch/lehre/inf-sem-ws-00/wieser/paperhtml.html>
62. <https://plus.google.com/photos/114990360999308721297/albums/5160666313124911761?banner=pwa>
63. [Opposition by FFII to software patent legislation in Europe](#)
64. [Sequential Innovation, Patents, and Imitation](#)
65. [Software Patent Main Project](#)
66. [The History of Patents in Software](#)
67. www.dpa.gr
68. www.fsmi.in
69. www.gnu.org/gnu/manifesto.html
70. www.gnu.org/philosophy/categories.html
71. www.hellug.epatents.gr
72. www.infosoc.gr/infosoc/el-GR/epktp
73. www.neopatents.gr
74. www.wikipedia.org
75. [Report on Software Patentability](#)
76. digitalrights.gr
77. [FFII e.V.](#)
78. «Κύρωση Συμφωνίας Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των εταιρειών Microsoft Corporation, Microsoft Ireland Operation Limited και Microsoft Ελλάς Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία Προϊόντων και υπηρεσιών Πληροφορικής», αναρτημένο στο: http://www.hellenicparliament.gr/Nomothetiko-Ergo/Anazitisi-Nomothetikou-Ergou?law_id=ca6ee9d4-b36f-4ded-8d83-210cdded741f
79. **Δείγματα σταθεροποίησης στη διεθνή αγορά λογισμικού, 5/11/2013**, στην ιστοσελίδα του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Πληροφορικής & Επικοινωνιών Ελλάδας, <http://www.sepe.gr/default.aspx?pid=34&artID=5087&la=1>
80. **Υπηρεσίες cloud και big data analytics καθόρισαν την αγορά λογισμικού το 2012, σύμφωνα με την IDC, Λέττα Καλαμαρά 9/05/2013**, στην ιστοσελίδα του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Πληροφορικής & Επικοινωνιών Ελλάδας, <http://www.sepe.gr/default.aspx?pid=34&artID=4719&la=1>

81. Στο 4% φέτος και στο 5% το 2014 τοποθετεί την ετήσια ανάπτυξη της αγοράς της Πληροφορικής διεθνώς η IDC, Νατάσσα Φραγκούλη 7/11/2013, στην ιστοσελίδα του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Πληροφορικής & Επικοινωνιών Ελλάδας, <http://www.sepe.gr/default.aspx?pid=34&la=1&artID=5095>
82. <http://www.anko-eunet.gr/articles/el/News/atpage/1/readabout/etisia-ekthesi-2011-i-katastasi-oi-prooptikes-ton-mme-stin-ellada>
83. http://old.ellak.gr/index.php?option=com_openwiki&Itemid=103&id=ellak:open_source_companies#p_p_ps_lgs
84. <http://money.cnn.com/magazines/fortune>
85. <http://www.epo.org/about-us/annual-reports-statistics/annual-report/2012/statistics-trends/granted-patents.html>
86. <http://www.slideshare.net/alexis/admisource-french-egovernment-forge>
87. <http://www.linuxinside.gr/forum/8654>
88. <http://archive.avgi.gr/ArticleActionshow.action?articleID=541420>
89. <http://www.synigoroskatanaloti.gr/docs/press/2012-12-07.%CE%94%CE%A4-%CE%A7%CF%81%CE%AE%CF%83%CE%B7%20%CE%95%CE%9B%CE%9B%CE%91%CE%9A.pdf>.
90. <http://www.microsoft.com/investor/annualreports/default.aspx>
91. <http://en.wikipedia.org/wiki/Vistaprint>
92. <http://www.reuters.com/article/2007/07/31/idUSIN20070731101414VPRT20070731>
93. <http://www.nytimes.com/2013/07/14/business/has-patent-will-sue-an-alert-to-corporate-america.html?pagewanted=all&r=2&>.
94. <http://www.greeceandroid.gr/dev/1076-patent-system-apple>
95. <http://www.theguardian.com/world/2013/jun/06/nsa-phone-records-verizon-court-order>
96. <http://dide.flo.sch.gr/Plinet/Tutorials/Tutorials-Cryptography-DigitalSignature.html>
97. <http://waves.pirateparty.gr/content/%CF%85%CF%80%CE%BF%CE%BA%CE%BB%CE%BF%CF%80%CE%AE%CE%B5%CF%80%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%B9%CF%8E%CE%BD%CE%B9%CE%B4%CE%B9%CF%89%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%B1%CE%B5%CE%BD%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%AF%CE%BF%CE%BD%CE%B1%CF%83%CF%86%CE%AC%CE%BB%CE%B5%CE%B9%CE%B1%CF%82>
98. <http://www.digitallife.gr/prism-scandal-reveals-nsa-fbi-surveillance-on-everything-61059>
99. http://users.auth.gr/cmoin/Notes/DiscreteMaths_Graphs/66A66BN2121_93.doc.
100. http://www.astynomia.gr/index.php?option=ozo_content&lang='.'&perform=view&id=24766&Itemid=1058&lang=
101. http://money.cnn.com/magazines/fortune/fortune_archive/2007/05/28/100033867/
102. http://en.swpat.org/wiki/2008_State_of_Software_Patents
103. <http://www.researchoninnovation.org/WordPress/?p=77>
104. http://www.computerweekly.com/blogs/tony_collins/2007/07/loss-of-13-million-sensitive-m.html
105. <http://www.typos.com>.
106. <http://www.guardian.co.uk/society/2007/nov/20/nhs.health>
107. <http://politischios.gr/koinonia/protofanis-diarroi-prosopikon-dedomenon-apo-tin-aen-mihanikon>
108. <http://news.gr>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

**Πρόταση Οδηγίας COM(2002) 92 – C5-0082/2002 –
2002/0047(COD)**

EUROPEAN PARLIAMENT

1999

2004

Session document

FINAL
A5-0238/2003

18 June 2003

*****I**

REPORT

on the proposal for a directive of the European Parliament and of the Council
on the patentability of computer-implemented inventions
(COM(2002) 92 – C5-0082/2002 – 2002/0047(COD))

Committee on Legal Affairs and the Internal Market

Rapporteur: Arlene McCarthy

Symbols for procedures

- * Consultation procedure
majority of the votes cast
- **I Cooperation procedure (first reading)
majority of the votes cast
- **II Cooperation procedure (second reading)
*majority of the votes cast, to approve the common position
majority of Parliament's component Members, to reject or amend
the common position*
- *** Assent procedure
*majority of Parliament's component Members except in cases
covered by Articles 105, 107, 161 and 300 of the EC Treaty and
Article 7 of the EU Treaty*
- ***I Codecision procedure (first reading)
majority of the votes cast
- ***II Codecision procedure (second reading)
*majority of the votes cast, to approve the common position
majority of Parliament's component Members, to reject or amend
the common position*
- ***III Codecision procedure (third reading)
majority of the votes cast, to approve the joint text

(The type of procedure depends on the legal basis proposed by the Commission)

Amendments to a legislative text

In amendments by Parliament, amended text is highlighted in ***bold italics***. Highlighting in *normal italics* is an indication for the relevant departments showing parts of the legislative text for which a correction is proposed, to assist preparation of the final text (for instance, obvious errors or omissions in a given language version). These suggested corrections are subject to the agreement of the departments concerned.

CONTENTS

	Page
PROCEDURAL PAGE.....	4
DRAFT EUROPEAN PARLIAMENT LEGISLATIVE RESOLUTION.....	5
EXPLANATORY STATEMENT	20
OPINION OF THE COMMITTEE ON INDUSTRY, EXTERNAL TRADE, RESEARCH AND ENERGY.....	24
OPINION OF THE COMMITTEE ON CULTURE, YOUTH, EDUCATION, THE MEDIA AND SPORT	36

PROCEDURAL PAGE

By letter of 20 February 2002 the Commission submitted to Parliament, pursuant to Article 251(2) and Article 95 of the EC Treaty, the proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on the patentability of computer-implemented inventions (COM(2002) 92 – 2002/0047 (COD)).

At the sitting of 27 February 2002 the President of Parliament announced that she had referred this proposal to the Committee on Legal Affairs and the Internal Market as the committee responsible and the Committee on Industry, External Trade, Research and Energy and the Committee on Culture, Youth, Education, the Media and Sport for their opinions (C5-0082/2002).

The Committee on Legal Affairs and the Internal Market appointed Arlene McCarthy rapporteur at its meeting of 25 May 2000.

The committee considered the Commission proposal and draft report at its meetings of 22 April 2002, 20 June 2002, 3 December 2002, 20 February 2003, 24 March 2003, 25 March 2003, 23 April 2003, 12 Mai 2003, 21 Mai 2003 and 17 June 2003.

At the last meeting it adopted the draft legislative resolution by 19 votes to 9, with 1 abstention.

The following were present for the vote: Willi Rothley, acting chairman; Ioannis Koukiadis and Bill Miller, vice-chairmen; Arlene McCarthy, rapporteur; Paolo Bartolozzi, Luis Berenguer Fuster (for Carlos Candal), Maria Berger, Ward Beysen, Marco Cappato (for Marie-Françoise Garaud, pursuant to Rule 153(2)), Michael Cashman (for François Zimeray, pursuant to Rule 153(2)), Bert Doorn, Raina A. Mercedes Echerer (for Ulla Maija Aaltonen), Pernille Frahm (for Alain Krivine, pursuant to Rule 153(2)), Evelyne Gebhardt, Fiorella Ghilardotti, José María Gil-Robles Gil-Delgado, Malcolm Harbour, The Lord Inglewood, Piia-Noora Kauppi (for Janelly Fourtou), Kurt Lechner, Klaus-Heiner Lehne, Neil MacCormick, Manuel Medina Ortega, Anne-Marie Schaffner, Ilka Schröder (for Michel J.M. Dary, pursuant to Rule 153(2)), Astrid Thors (for Toine Manders), Marianne L.P. Thyssen, Theresa Villiers (for Joachim Wuermeling), Diana Wallis, Rainer Wieland and Stefano Zappalà

The opinions of the Committee on Industry, External Trade, Research and Energy and the Committee on Culture, Youth, Education, the Media and Sport are attached.

The report was tabled on 18 June 2003.

DRAFT EUROPEAN PARLIAMENT LEGISLATIVE RESOLUTION

on the proposal for a directive of the European Parliament and of the Council on the patentability of computer-implemented inventions (COM(2002) 92 – C5-0082/2002 – 2002/0047(COD))

(Codecision procedure: first reading)

The European Parliament,

- having regard to the Commission proposal to the European Parliament and the Council (COM(2002) 92¹),
 - having regard to Article 251 (2) and Article 95 of the EC Treaty, pursuant to which the Commission submitted the proposal to Parliament (C5-0082/2002),
 - having regard to Rule 67 of its Rules of Procedure,
 - having regard to the report of the Committee on Legal Affairs and the Internal Market and the opinions of the Committee on Industry, External Trade, Research and Energy and the Committee on Culture, Youth, Education, the Media and Sport (A5-0238/2003),
 - having regard to the opinion of the European Economic and Social Committee,
1. Approves the Commission proposal as amended;
 2. Calls on the Commission to refer the matter to Parliament again if it intends to amend the proposal substantially or replace it with another text;
 3. Instructs its President to forward its position to the Council and Commission.

Text proposed by the Commission

Amendments by Parliament

Amendment 1 Recital 1

(1) The realisation of the internal market implies the elimination of restrictions to free circulation and of distortions in competition, while creating an environment which is favourable to innovation and investment. In this context the protection of inventions by means of patents is an essential element for the success of the internal market. *effective* and harmonised protection of computer-implemented inventions throughout the

(1) The realisation of the internal market implies the elimination of restrictions to free circulation and of distortions in competition, while creating an environment which is favourable to innovation and investment. In this context the protection of inventions by means of patents is an essential element for the success of the internal market. *Effective, transparent* and harmonised protection of computer-implemented inventions

¹ OJ C 151, 25.6.2002, p 129.

Member States is essential in order to maintain and encourage investment in this field.

throughout the Member States is essential in order to maintain and encourage investment in this field.

Justification

Investment depends not only on effective and harmonised protection, but also on transparency.

Amendment 2 Recital 5

(5) Therefore, the legal rules *as interpreted by Member States' courts* should be harmonised *and the law governing the patentability of computer-implemented inventions should be made transparent*. The resulting legal certainty *should* enable enterprises to derive the maximum advantage *from patents for computer-implemented inventions* and provide an incentive for investment and innovation.

(5) Therefore, the legal rules *governing the patentability of computer-implemented inventions* should be harmonised *so as to ensure that* the resulting legal certainty *and the level of requirements demanded for patentability* enable innovative enterprises to derive the maximum advantage from *their inventive process* and provide an incentive for investment and innovation.

Legal certainty will also be secured by the fact that, in case of doubt as to the interpretation of this Directive, national courts may and national courts of last instance must seek a ruling from the Court of Justice.

Justification

The object of any law relating to patenting is not to ensure that patent-holders enjoy an advantage: the advantage granted to the patent-holder is only a means of encouraging the inventive process for the benefit of the society as whole. The advantages granted to the patent-holder must not work against this ultimate objective of the patent principle. It is also important to underscore that the underlying aim of the Directive is to secure legal certainty and uniform interpretation and application of the law by national courts. The possibility of attaching a specialised judicial panel to the Court of First Instance under Article 220 of the EC Treaty, as amended by the Treaty of Nice, is also of interest in this connection.

Amendment 3 Recital 7 a (new)

(7a) The aim of this Directive is not to amend the European Patent Convention, but to prevent different interpretations of its provisions.

Justification

The European Patent Convention is an international instrument which can be amended only by the mechanisms provided for in the convention itself.

Amendment 4

Recital 11

(11) Although computer-implemented inventions are considered to belong to a field of technology, in order to involve an inventive step, in common with inventions in general, they should make a technical contribution to the state of the art.

(11) In order to be patentable, inventions in general and computer-implemented inventions in particular must be susceptible of industrial application, new and involve an inventive step. In order to involve an inventive step, computer-implemented inventions should make a technical contribution to the state of the art.

Justification

This recital restates the law, as enshrined in Article 52(1) of the European Patent Convention.

Amendment 5

Recital 12

(12) Accordingly, where an invention does not make a technical contribution to the state of the art, as would be the case, for example, where its specific contribution lacks a technical character, the invention will lack an inventive step and thus will not be patentable.

(12) Accordingly, ***even though a computer-implemented invention belongs by virtue of its very nature to a field of technology, it is important to make it clear that*** where an invention does not make a technical contribution to the state of the art, as would be the case, for example, where its specific contribution lacks a technical character, the invention will lack an inventive step and thus will not be patentable.

When assessing whether an inventive step

is involved, it is usual to apply the problem and solution approach in order to establish that there is a technical problem to be solved. If no technical problem is present, then the invention cannot be considered to make a technical contribution to the state of the art.

Justification

It is important to clarify that not all computer-implemented inventions are necessarily patentable. However, computer-implemented inventions should not be excluded from patentability on the sole ground that they specify the use of a computer program. By stressing the fact that a patentable computer-implemented invention, albeit belonging to a field of technology, must make a technical contribution to the state of the art and by drawing attention to the problem and solution approach used by the patent examiners at the European Patent Office in assessing inventive step, it is intended to avoid allowing inventive but non-technical methods (including business methods) to be regarded as making a technical contribution and hence as patentable merely because they are implemented on a computer.

Amendment 6 Recital 13a (new)

(13a) However, the mere implementation of an otherwise unpatentable method on an apparatus such as a computer is not in itself sufficient to warrant a finding that a technical contribution is present. Accordingly, a computer-implemented business method or other method in which the only contribution to the state of the art is non-technical cannot constitute a patentable invention.

Justification

This recital makes it clear that it is not enough to specify the use of a computer (i.e. of technical means) to make a computer-implemented invention patentable. The invention as a whole must make a technical contribution. Ordinary data processing is not enough.

Amendment 7
Recital 13b (new)

(13b) If the contribution to the state of the art relates solely to unpatentable matter, there can be no patentable invention irrespective of how the matter is presented in the claims. For example, the requirement for technical contribution cannot be circumvented merely by specifying technical means in the patent claims.

Justification

This recital is designed to ensure that the requirement for inventive step and hence for a technical contribution cannot be circumvented through ingenious drafting of the patent claims.

Amendment 8
Recital 13c (new)

(13c) Furthermore, an algorithm is inherently non-technical and therefore cannot constitute a technical invention. Nonetheless, a method involving the use of an algorithm might be patentable provided that the method is used to solve a technical problem. However, any patent granted for such a method would not monopolise the algorithm itself or its use in contexts not foreseen in the patent.

Justification

Article 52(2)(a) and (c) of the European Patent Convention precludes the patentability of "mathematical methods" and "schemes, rules and methods for performing mental acts, playing games and doing business, and programs for computers". Since an algorithm could be a computer program or an element of such a program in isolation from its execution environment or a mathematical formula or method, it is, as such, precluded from patentability. However, the mere use of an algorithm does not preclude patentability.

Amendment 9
Recital 13d (new)

(13d) The scope of the exclusive rights conferred by any patent are defined by the claims. Computer-implemented inventions must be claimed with reference to either a product such as a programmed apparatus, or to a process carried out in such an apparatus. Accordingly, where individual elements of software are used in contexts which do not involve the realisation of any validly claimed product or process, such use will not constitute patent infringement.

Amendment 10
Recital 14

(14) The legal protection of computer-implemented inventions ***should*** not necessitate the creation of a separate body of law in place of the rules of national patent law. The rules of national patent law ***should*** remain the essential basis for the legal protection of computer-implemented inventions ***as adapted or added to in certain specific respects as set out in this Directive.***

(14) The legal protection of computer-implemented inventions ***does*** not necessitate the creation of a separate body of law in place of the rules of national patent law. The rules of national patent law remain the essential basis for the legal protection of computer-implemented inventions. ***This Directive simply clarifies the present legal position having regard to the practices of the European Patent Office with a view to securing legal certainty, transparency, and clarity in the law and avoiding any drift towards the patentability of unpatentable methods, such as business methods.***

Justification

It is essential to make it clear that this Directive is not revolutionary and will not change the status quo as regards the patentability of computer-implemented inventions. It will, however, make for legal certainty and set clear limits as to what is patentable in this area.

Amendment 11

Recital 16

(16) The competitive position of European industry in relation to its major trading partners **would** be improved if the current differences in the legal protection of computer-implemented inventions **were** eliminated and the legal situation **was** transparent.

(16) The competitive position of European industry in relation to its major trading partners **will** be improved if the current differences in the legal protection of computer-implemented inventions **are** eliminated and the legal situation **is** transparent. ***With the present trend for traditional manufacturing industry to shift their operations to low-cost economies outside the European Union, the importance of intellectual property protection and in particular patent protection is self-evident.***

Justification

The economic importance of this Directive should not be underestimated. Moreover, studies have shown a link between R&D spending, patent applications and productivity. Intellectual property protection creates and secures jobs in Europe and brings in revenue.

Amendment 12

Recital 17

(17) This Directive **shall** be without prejudice to the application of the competition rules, in particular Articles 81 and 82 of the Treaty.

(17) This Directive **should** be without prejudice to the application of the competition rules, in particular Articles 81 and 82 of the Treaty.

Justification

It is bad draftsmanship to couch recitals as normative provisions.

Amendment 13

Recital 18

(18) ***Acts permitted under*** Directive 91/250/EEC on the legal protection of computer programs by copyright, in particular provisions thereof ***relating to*** decompilation and interoperability, ***or the***

(18) ***The rights conferred by patents granted for inventions within the scope of this Directive shall not affect acts permitted under Articles 5 and 6 of*** Directive 91/250/EEC on the legal protection of

provisions concerning semiconductor topographies or trade marks, shall not be affected through the protection granted by patents for inventions within the scope of this Directive.

computer programs by copyright, in particular *under the* provisions thereof *in respect of* decompilation and interoperability. *In particular, acts which, under Articles 5 and 6 of Directive 91/250/EEC, do not require authorisation of the rightholder with respect to the rightholder's copyrights in or pertaining to a computer program, and which, but for Articles 5 or 6 of Directive 91/250/EEC, would require such authorisation, shall not require authorisation of the rightholder with respect to the rightholder's patent rights in or pertaining to the computer program.*

Justification

Unlimited patent protection for software could make it illegal under patent law to engage in reverse engineering practices employed by software developers to achieve interoperability as currently permitted under the exceptions in the Software Copyright Directive. Therefore future EU legislation related to software patents must include an explicit exception to patent rights in order to ensure that developers of software can continue to engage in the same acts to achieve interoperability under patent law as they are allowed to today within the limits of copyright law.

The Council' s common approach of 8 November 2002 is supported and clarified by a reference to Articles 5 and 6 of Directive 91/250/EEC.

Amendment 14 Article 2, point (a)

(a) “computer-implemented invention” means any invention the performance of which involves the use of a computer, computer network or other programmable apparatus and having one or more *prima facie novel* features which are realised wholly or partly by means of a computer program or computer programs;

(a) “computer-implemented invention” means any invention the performance of which involves the use of a computer, computer network or other programmable apparatus and having one or more features which are realised wholly or partly by means of a computer program or computer programs;

Justification

The expression "prima facie novel" is unclear and could add an initial additional requirement to assess novelty at the commencement of the examination procedure.

Amendment 15

Article 3

Article 3

(deleted)

Computer-implemented inventions as a field of technology

Member States shall ensure that a computer-implemented invention is considered to belong to a field of technology.

Justification

This article is unnecessary and unclear in scope. It would be difficult to put into effect, and might lead to unpredictable results. It might be construed as extending the scope of patent protection.

Amendment 16

Article 4

1. Member States shall ensure that a computer-implemented invention is patentable on the condition that it is susceptible of industrial application, is new, and involves an inventive step.

In order to be patentable, a computer-implemented invention must be susceptible of industrial application and new and involve an inventive step. In order to involve an inventive step, a computer-implemented invention must make a technical contribution.

2. Member States shall ensure that it is a condition of involving an inventive step that a computer-implemented invention must make a technical contribution.

Member States shall ensure that a computer-implemented invention ***making*** a technical contribution ***constitutes a necessary condition of involving an inventive step.***

3. The technical contribution shall be assessed by consideration of the difference between the scope of the patent claim considered as a whole, elements of which may comprise both technical and non-technical features, and the state of the art.

The technical contribution shall be assessed by considering the state of the art and the scope of the patent claim considered as a whole, which must comprise technical features, irrespective whether or not such features are accompanied by non-technical features.

Justification

Produces greater clarity.

Amendment 17
Article 4a (new)

Article 4a

Exclusions from patentability:

A computer-implemented invention shall not be regarded as making a technical contribution merely because it involves the use of a computer, network or other programmable apparatus. Accordingly, inventions involving computer programs which implement business, mathematical or other methods and do not produce any technical effects beyond the normal physical interactions between a program and the computer, network or other programmable apparatus in which it is run shall not be patentable.

Justification

This, in conjunction with the corresponding recital, provides clarification that simply specifying technical means is not enough for patentability. There must be a technical contribution. It also makes it clear that the computer implementation of a business method simpliciter is not a patentable invention.

Amendment 18
Article 5

Member States shall ensure that a computer-implemented invention may be claimed as a

I. Member States shall ensure that a computer-implemented invention may be

product, that is as a programmed computer, a programmed computer network or other programmed apparatus, or as a process carried out by such a computer, computer network or apparatus through the execution of software.

claimed as a product, that is as a programmed computer, a programmed computer network or other programmed apparatus, or as a process carried out by such a computer, computer network or apparatus through the execution of software.

2. A claim to a computer program, on its own, on a carrier or as a signal, shall be allowable only if such program would, when loaded or run on a computer, computer network or other programmable apparatus, implement a product or carry out a process patentable under Articles 4 and 4a.

Justification

The new Article 5 (2) makes it clear that program claims are in principle of a declaratory nature. They are only allowable if the computer-implemented invention claimed, usually a method for processing data, meets all the requirements of a patentable invention, i.e. is new, involves an inventive step and is industrially applicable. However, such claims are necessary in view of efficient enforcement of patents for such inventions, taking account of the fact that this kind of invention normally is put into practice by creating an appropriate program which is then marketed using data carriers, by downloading etc. Program claims do not confer broader or different protection than does the underlying patented invention claimed as a process or product. Such claims simply state that an appropriate computer program is a preferred embodiment of the protected invention.

Amendment 19 Article 6

Acts permitted under Directive 91/250/EEC on the legal protection of computer programs by copyright, in particular provisions thereof relating to decompilation and interoperability, or the provisions concerning semiconductor topographies or trademarks, shall not be affected through the protection granted by patents for inventions within the scope of this Directive.

The rights conferred by patents granted for inventions within the scope of this Directive shall not affect acts permitted under Articles 5 and 6 of Directive 91/250/EEC on the legal protection of computer programs by copyright, in particular under the provisions thereof in respect of decompilation and interoperability.

Justification

Unlimited patent protection for software could make it illegal under patent law to engage in

reverse engineering practices employed by software developers to achieve interoperability as currently permitted under the exceptions in the Software Copyright Directive. Therefore future EU-legislation related to software patents must include an explicit exception to patent rights in order to ensure that developers of software can continue to engage in the same acts to achieve interoperability under patent law as they are allowed to today within the limits of copyright law.

The Council' s common approach of 8 November 2002 is supported and clarified by a reference to Articles 5 and 6 of Directive 91/250/EEC.

Amendment 20
Article 6 a (new)

Article 6a

Member States shall ensure that wherever the use of a patented technique is needed for the sole purpose of ensuring conversion of the conventions used in two different computer systems or network so as to allow communication and exchange of data content between them, such use is not considered to be a patent infringement.

Justification

The possibility of connecting equipments so as to make them interoperable is a way of ensuring open networks and avoiding abuse of dominant positions. This has been specifically ruled in the case law of the Court of Justice of the European Communities in particular. Patent law should not make it possible to override this principle at the expense of free competition and users.

Amendment 21
Article 7

7. The Commission shall monitor the impact of computer-implemented inventions on innovation and competition, both within Europe and internationally, and on European businesses, ***including*** electronic commerce.

7. The Commission shall monitor the impact of ***patent protection for*** computer-implemented inventions on innovation and competition, both within Europe and internationally, and on European businesses, ***especially small and medium-sized enterprises***, and electronic

commerce.

Justification

It is essential to monitor the impact of the patentability of computer-implemented inventions on small and medium-sized undertakings.

Amendment 22

Article 8, letters (b) and (c)

(b) whether the rules governing the determination of the patentability requirements, and more specifically novelty, inventive step and the proper scope of claims, are adequate; and

(c) whether difficulties have been experienced in respect of Member States where the requirements of novelty and inventive step are not examined prior to issuance of a patent, and if so, whether any steps are desirable to address such difficulties.

(b) whether the rules governing the determination of the patentability requirements, and more specifically novelty, inventive step and the proper scope of claims, are adequate; and

(c) whether difficulties have been experienced in respect of Member States where the requirements of novelty and inventive step are not examined prior to issuance of a patent, and if so, whether any steps are desirable to address such difficulties, ***and***

Amendment 23

Article 8, point (d) (new)

(d) whether difficulties have been experienced in respect of the relationship between the protection by patents of computer-implemented inventions and the protection by copyright of computer programs as provided for in Directive 91/250/EC and whether any abuse of the patent system has occurred in relation to computer-implemented inventions;

Justification

Concerns have been expressed about the impact of the Directive on copyright protection for

software and the exceptions for interoperability provided for in Directive 91/205/EC. This provision would also allow the Commission to monitor any abuse of the patent system in this area.

Amendment 24
Article 8, point (e) (new)

(e) whether it would be desirable and legally possible having regard to the Community's international obligations to introduce a "grace period" in respect of elements of a patent application for any type of invention disclosed prior to the date of the application;

Justification

It has been strongly argued that a grace period is necessary to avoid an inventor being deprived of his or her invention when it has been made public before applying for a patent, for instance in order to test its attractiveness to the market. It is maintained that this would be particularly useful for innovative SMEs and cooperation between universities and industry. However, such an innovation could not be introduced solely for patents for computer-implemented inventions without a prior study of its impact and its compatibility with the Community' s international obligations under, for instance, TRIPs.

Amendment 25
Article 8, point (f) (new)

(f) in what respects it may be necessary to prepare for a diplomatic conference to revise the European Patent Convention, also in the light of the advent of the Community patent;

Amendment 26
Article 8, point (g) (new)

(g) on how the requirements of this Directive have been taken into account in the practice of the European Patent Office and in its examination guidelines.

Amendment 27
Article 8a (new)

Article 8a

In the light of the monitoring carried out pursuant to Article 7 and the report to be drawn up pursuant to Article 8, the Commission shall review the impact of this Directive and, where necessary, submit proposals for amending legislation to the European Parliament and the Council.

Amendment 28
Article 9, paragraph 1, first subparagraph

1. Member States shall bring into force the laws, regulations and administrative provisions necessary to comply with this Directive not later than *[DATE (last day of a month)]*. They shall forthwith inform the Commission thereof.

1. Member States shall bring into force the laws, regulations and administrative provisions necessary to comply with this Directive not later than *eighteen months after its entry into force*. They shall forthwith inform the Commission thereof.

Justification

It is necessary to specify the date by which the Directive should enter into force.

EXPLANATORY STATEMENT

1. The need for a directive

The proposal under consideration is not revolutionary. The patenting of computer-implemented inventions is not new. Indeed, patents involving use of software have been applied for and granted since the earliest days of the European patent system and it is now estimated that 15% of all applications for patents received by the EPO relate to computer-implemented inventions¹. This means that of the over 110,000 applications received at the EPO in 2001, more than 16,000 will have dealt with innovation in computer-related technologies. Moreover, activity has increased significantly in recent years: applications in the specific area of "computing" rose 25% from 5,057 in 2000 to 6,816 in 2002 (provisional EPO data), which compares with only 2220 in 1995. Similar rises are also seen in telecommunications and other areas which are heavily dependent on computer programs. A similar picture is provided by the national patent offices. In France, telecommunications and informatics accounted for around 12% of total patent applications and, in the UK, 810 out of a total of 12,517 published applications related to calculating, counting, checking, signalling and data-handling, a significant proportion of which probably relate to computer-implemented inventions.

What the proposal for a directive sets out to do is to provide a restrictive restatement of the law as it has been applied by the Boards of Appeal of the European Patent Office, in order to ensure that patents for computer-related inventions are granted on the same basis everywhere in the European Union and that the national courts deal with contested patents on the basis of uniform principles. Furthermore, once there is a Community directive, the Court of Justice will have jurisdiction to give preliminary rulings. What the proposal for a directive is concerned with above all is a concern which is consistently taken up by this committee, that of legal certainty. What it seeks to avoid in particular is small software houses being confronted with poorly granted patents for obscure or obvious patents.

In drawing up her report, the rapporteur has taken over ideas put forward by the committees consulted in such a way as to ensure that the resulting text is compatible with the Community's obligations under international law. The rapporteur has also carefully weighed the arguments put forward by industry and the open source community, some members of which have expressly stated their support for this plan to provide clarity and a clear explanation of when patents will be granted in this field.

The rapporteur considers that her amendments constitute a balanced view, which reflect the status quo and draw a line between what can and cannot be patentable. In her opinion, they represent a moderate, coherent approach, consistent with the Community's international obligations.

2. The need for patent protection

It should first be pointed out that computer-implemented inventions cover such devices as

¹ 17,030 out of the 110,025 patent applications received by the EPO in 2001 were classified to the two areas most closely reliant on software, namely 10,719 for electric communications and 6,311 for computing. Most of these applications, as well as many classified to other areas, will be for computer-implemented inventions.

mobile phones, intelligent household appliances, engine control devices, machine tools and computer program-related inventions.

Secondly, there is no disagreement, even in the open-source community, that the law of intellectual property should protect computer programs. The controversy is how software should be protected: only by copyright or also by patent. A workable distinction is that a patent protects the practical application of knowledge, ideas or know-how, whereas copyright is not concerned with practical effects, but rather protects the expression of works (in the case of software, the code, in whatever form) against unauthorised reproduction or commercial exploitation. But there is a feeling that "copyright protects too little and patents ... risk protecting too much"¹. Copyright protection is considered to have limitations as a means of protecting more than the actual coding of a computer program and there are misgivings lest patent protection should lead to patents being granted for inventions which do not satisfy the traditional criteria. The proposal for a directive as amended by the rapporteur resolves this dilemma reasonably and subtly.

It is simply not true that patents are not at present applied for and granted for software-related inventions in Europe, as witness the figures set out in section 1. This fairly widespread misapprehension springs from the express exception for computer programs as such in the European Patent Convention and national statute law. In fact, what the EPC says is that computer programs "as such" are not patentable, which is reasonable and justified because a computer program "as such" is protected by copyright.

What copyright does is protect the expression, the actual lines of code written by programmer. What it offers is the right to prohibit the copying or commercialisation of that code. It is simple to obtain and long lasting and perfect protection against piracy (unauthorised copying and distribution of copies).

But copyright does not protect the ideas underlying software, what the software does within a machine, or how a machine under software control interacts with its environment. If such a process were to involve the solution of a technical problem in an inventive way (that is, in a way which is new and not obvious to a skilled person), then a patentable invention would be present. This is what is meant by a computer-implemented invention. The grant of a patent for such an invention is completely consistent with the normal principles of European patent law. It would be wrong to discriminate against software developers by refusing them the patent protection available to other inventors when all the conditions for patentability are present.

3. The rationale behind the directive and the need for a strict definition of patentability

Practice to date at the EPO has evolved over a succession of decided cases in the direction of what some consider to be a liberalisation of the criteria for patentability, as a result of which they will now grant patents for computer-implemented inventions provided they make a "technical contribution". However, this has resulted in the complaint that too many applications for patents for computer program patents are for trivial inventions or make an insufficient contribution in relation to the state of the art and that examination of these questions tends to take second place to "the rather sterile and philosophical issue of whether or not the alleged invention confers a 'technical effect'"².

¹ Trevor Cook, Partner, Bird & Bird, in BSC, Review 2003, Computing in the 21st Century.

² *Ibid.*

Far from being radical, the Commission's proposal - which the rapporteur endorses whilst seeking to tighten it up further - aims to counter any extension of the scope of patent protection for software while resisting the call to exclude patent protection altogether.

Indeed, the proposal for a directive sets out to avoid irreconcilable conflict with established practice at the EPO, while "subtly changing the nature of the investigation ... from the sterile one of exceptions into one of obviousness" thus answering "one of the major criticisms of most computer-implemented inventions"¹, while retaining the criterion of "technical contribution". Thus it focuses on whether claims are for bona fide inventions. The rapporteur's amendments would also very clearly exclude the grant for patents for non-inventive business methods. As a result, the directive would not lead to patents being granted for otherwise unpatentable business methods simply because use of a computer is specified in the claims.

4. The impact on small and medium-sized software developers

European business does not operate in a vacuum. Computer-implemented inventions are increasingly important, yet many of the 20,000 patents for software-related patents already granted in Europe are in non-European hands. Indeed, we would do small and medium-sized European software developers a disservice if we were either to leave matters as they stand, or if we were to attempt to ban all patents for such inventions, thus potentially putting our software developers at a disadvantage when they seek to compete in the US. Moreover, a study conducted by the Intellectual Property Institute in London has found that "the patentability of computer-related inventions has helped the growth of computer program-related industries in the US, in particular the growth of small and medium enterprises and independent software developers into sizeable indeed major companies"².

Nobody in Europe can have any interest in seeing the destruction of small European software developers. On the contrary, large corporations are often dependent upon the innovativeness of small businesses and patents allow them to turn their creativity to good account, as witness the world-wide non-exclusive licence recently granted to a US multinational by a ten-person company located in an employment blackspot in south-west England in respect of all of their voice-recognition software patents.

Apart from allowing such companies to exploit their inventiveness, the directive as amended by this report would impose a requirement on the Commission to keep the sector under review and report to Parliament, in particular as regards the impact on small and medium-sized businesses, any difficulties in respect of the relationship between patent-protection of computer implemented inventions and copyright protection and the desirability and legal feasibility of the introduction of a grace period. Accordingly, the directive would not only improve on the present situation as regards patentability of computer-invented inventions by affording greater legal certainty and uniformity in the law across Europe, it would also mandate the European Commission to keep a watching brief on the sector, while paying special attention to the small and medium-sized business sector.

¹ *Ibid.*

² http://www.europa.eu.int/comm/internal_market/en/indprop/comp/studyintro.htm

In this connection, your rapporteur would urge the Commission to consider creating a support network for small and medium-sized enterprises in order to assist them in benefiting from the protection of intellectual property.

5. The economic importance of patentability of computer-implemented inventions for European industry

Although no consolidated data seem to exist concerning royalties for patents paid in Europe, the important thing about patents as far as companies are concerned is the protection of their R&D investments. Ericsson files more than 1,000 patents every year and almost all of them are computer-implemented inventions. Nokia estimates that 60-95% of their patent applications are for such inventions, whilst Alcatel estimates that 60 % of their inventions are for computer-implemented inventions and that the trend is upwards. In order to value how important patent protection is for a company, it is not unusual for companies with major R&D programmes to measure their patenting (internal) costs as a percentage of their R&D spend. Some companies spend as much as 5-10% of their R&D on patents. This means that companies with substantial software-related R&D can be estimated to be spending as much as perhaps 10% of their overall R&D budgets on patenting. Moreover, academic studies have shown a link between R&D spending, patent applications and productivity.

6. Specific observations and conclusions

As regards some specific amendments put forward in the other committees, the rapporteur considers that she should make two specific observations. First, the test laid down in the *Rote Taube* case antedates the European Patent Convention, but it is significant that the drafters of the Convention chose not to include it as part of the definition of patentable subject-matter. The imposition of a specific interpretation of that test must be rejected, as it would not be relevant to all inventions or appropriate in all situations. Secondly, the proposal to provide for grace periods is a valid one, but such a proposal could not be made solely for computer-implemented inventions and needs to be considered in the light of the European Union's international obligations under TRIPs. She has therefore included an amendment to cater for this concern in her draft report.

In the rapporteur's view, there are only two choices: either to approve the Commission's proposal, possibly with amendments, such as her own, consistent with the European Patent Convention and TRIPs, or to reject it. If the Commission's proposal is rejected, the European Patent Office and its Boards of Appeal would remain the principal arbitrators of the law and there would be nothing to prevent a gradual drift towards the patentability of business methods and the like, as has been witnessed in the United States. There would therefore continue to be uncertainty and a lack of transparency and there would be no Community competence in this area. Also software developers' only recourse would be to bring proceedings in their national courts and all the indications are that national courts, would tend to follow the case law of the Boards of Appeal in Munich. Lastly, software developers could not benefit from the interoperability exceptions provided for in Article 6 of the proposed directive, thus risking infringement proceedings.

Your rapporteur strongly commends the amendments set out in her draft report.

21 February 2003

OPINION OF THE COMMITTEE ON INDUSTRY, EXTERNAL TRADE, RESEARCH AND ENERGY

for the Committee on Legal Affairs and the Internal Market

on the proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on the patentability of computer-implemented inventions
(COM(2002) 92 – C5-0082/2002 – 2002/0047(COD))

Draftsman: Elly Plooij-van Gorsel

PROCEDURE

The Committee on Industry, External Trade, Research and Energy appointed Elly Plooij-van Gorsel draftsman at its meeting of 27 March 2002.

It considered the draft opinion at its meetings of 3 June 2002, 25/26 November 2002, 23 January 2003 and 20 February 2003

At the last meeting it adopted the following amendments by 30 votes to 21.

The following were present for the vote: Peter Michael Mombaur, acting chairman; Yves Piétrasanta, vice-chairman; Jaime Valdivielso de Cué, ice-chairman; Elly Plooij-van Gorsel, draftsman; Gordon J. Adam (for Massimo Carraro), Konstantinos Alyssandrakis, Niall Andrews (for Seán Ó Neachtain) pursuant to Rule 153(2)), Per-Arne Arvidsson (for Guido Bodrato), Sir Robert Atkins, María del Pilar Ayuso González (for Godelieve Quisthoudt-Rowohl), Luis Berenguer Fuster, Gérard Caudron, Giles Bryan Chichester, Nicholas Clegg, Dorette Corbey (for Erika Mann), Willy C.E.H. De Clercq, Marie-Hélène Descamps (for Dominique Vlasto), Harlem Désir, Concepció Ferrer, Francesco Fiori (for Angelika Niebler), Per Gahrton (for Nuala Ahern), Norbert Glante, Alfred Gomolka (for Konrad K. Schwaiger), Michel Hansenne, Hans Karlsson, Bashir Khanbhai, Efstratios Korakas (for Fausto Bertinotti, pursuant to Rule 153(2)), Dimitrios Koulourianos (for Marianne Eriksson), Bernd Lange (for Gary Titley), Werner Langen, Rolf Linkohr, Eryl Margaret McNally, Elizabeth Montfort, Bill Newton Dunn (for Colette Flesch), Reino Paasilinna, Paolo Pastorelli, John Purvis, Bernhard Rapkay (for Carlos Westendorp y Cabeza), Imelda Mary Read, Mechtild Rothe, Christian Foldberg Rovsing, Paul Rübig, Umberto Scapagnini, Ilka Schröder (for Roseline Vachetta), Esko Olavi Seppänen, Maurizio Turco (for ... pursuant to Rule 153(2)), Claude Turmes, W.G. van Velzen, Alejo Vidal-Quadras Roca, Myrsini Zorba, Olga Zrihen Zaari.

SHORT JUSTIFICATION

Patent and copyright protection are complementary and may overlap.

In computer terms, the actual code (whether machine-readable or in a form which is intelligible to human readers) would almost always be subject to copyright protection, while any underlying technological ideas may be eligible for patent protection. A patent protecting the underlying technological ideas also protects all embodiments of those technical ideas, including embodiments implemented by means of software. So, if software is based on an underlying technical idea, and if that technical idea is protected by means of a patent, then the software is covered by both copyright protection and patent protection.

Patent law gives the holder of a patent for a computer-implemented invention the right to prevent third parties from using software incorporating any new technology he has invented (as defined by the patent claims).

In the EC legal framework as well as in the national laws, the legal protection of software is ensured as an intellectual property matter (*droit d'auteur*, *Urheberrecht*) similar to a literary work, and usually not through a patent, although Article 9 of EC Directive 91/250 explicitly allows for patent protection in addition to copyright protection.

The main text applicable is the Directive 91/250/EEC on the legal protection of computer programs. European patent law does not ignore software, however. The European Patent Convention only excludes computer programs (as well as business methods and certain other entities) "as such" from patentability.

However, many patents relating to software and related inventions have been granted for devices and processes in technical areas which cannot operate independently of the software components that they implement. The majority of these now relate to digital data processing, data recognition and representation and information handling.

This has fuelled debate on whether the limits of what is patentable are still sufficiently clear and properly applied, especially since the various national laws and the EPO do not always take account of the same criteria.

Some argue that the fact that the European industry does not enjoy the legal protection of patents, as is the case in the USA, is detrimental to its expansion and competitiveness. But many observers and industry leaders in the USA emphasise the drawbacks of software patents in their home market.

On the other hand, the opponents of any mention of software in patent law fear that software patents may become the general rule, thus creating permanent legal uncertainty about the use of algorithms and technical solutions that currently circulate freely or the creation of bottlenecks limiting innovation.

The proposed Directive will not make it possible to patent computer programs "as such". In broad terms, nothing will be made patentable which is not already patentable. The objective is simply to clarify the law and to resolve some inconsistencies in approach in national laws.

However, it is clear that, despite the Commission's claims, it paves the way to a broader use of patents as a model for protecting computer software. Two types of questions remain open: the political expediency of such a move, and, if patentability is regarded as politically desirable, the criteria for defining the borders of patentability in such a way that abuses and perverse effects are avoided.

In our view, therefore, the scope of the Directive - if it is ultimately adopted - should be strictly limited to unequivocal cases where any adverse effects would not jeopardise the usefulness of the protection.

Finally, it should be noted that patents and copyright are not the only instruments for protection: designs, models and trademarks enjoy specific protection schemes and, even in the field of technical inventions, patents are flanked by the more flexible system of utility models. There is therefore no conceptual impediment to the development of ad hoc protection schemes suited to the specificities of computer software: patents may often be dispensed with.

AMENDMENTS

The Committee on Industry, External Trade, Research and Energy calls on the Committee on Legal Affairs and the Internal Market, as the committee responsible, to incorporate the following amendments in its report:

Text proposed by the Commission¹

Amendments by Parliament

Amendment 1 Recital 5

(5) Therefore, the legal rules *as interpreted by Member States' courts* should be harmonised *and the law governing the patentability of computer-implemented inventions should be made transparent*. The resulting legal certainty *should* enable enterprises to derive the maximum advantage *from patents for computer-implemented inventions* and provide an incentive for investment and innovation.

(5) Therefore, the legal rules *governing the patentability of computer-implemented inventions* should be harmonised *so as to ensure that* the resulting legal certainty *and the level of requirements demanded for patentability* enable innovative enterprises to derive the maximum advantage from *their inventive process* and provide an incentive for investment and innovation.

Justification

The object of any law relating to patenting is not to ensure that patent-holders enjoy an advantage: the advantage granted to the patent-holder is only a means of encouraging the inventive process for the benefit of the society as whole. The advantages granted to the patent-holder must not work against this ultimate objective of the patent principle.

¹ OJ C 151E of 25.6.2002, p.129-131.

Amendment 2
Recital 7 a (new)

(7a) Parliament has repeatedly asked the European Patent Office to review its operating rules and for the Office to be publicly accountable in the exercise of its functions. In this connection it would be particularly desirable to reconsider the practice in which the Office sees fit to obtain payment for the patents that it grants, as this practice harms the public nature of the institution.

In its resolution¹ on the decision by the European Patent Office with regard to patent No EP 695 351 granted on 8 December 1999, Parliament requested a review of the Office's operating rules to ensure that it was publicly accountable in the exercise of its functions.

¹OJ C 378, 29.12.2000, p. 95.

Justification

Parliament has repeatedly said, in a number of resolutions, that the European Patent Office's practices need reforming. The European Patent Office is not a European Union institution. Parliament has raised the question of its accountability in the past.

Amendment 3
Recital 7 b (new)

(7b) While software plays an important role in a number of industries it is also a basic form of creativity and self-expression. Software is, in addition, a field of specialised engineering and a basic human activity, with more than 10 million professional developers throughout the world and tens of millions of people creating software for one purpose or

another. Independent developers and small businesses play a fundamental role in innovation in this area. It follows that the means employed to boost investment in largely software-based industries should not lead to jeopardising the capacity of all concerned to become active creators and innovative users of software, and in particular that patents should not permit the monopolisation of tools for self-expression, creativity, and the dissemination and exchange of information and knowledge.

Justification

Self-explanatory.

Amendment 4
Recital 11

(11) Although computer-implemented inventions are considered to belong to a field of technology, in order to involve an inventive step, in common with inventions in general, they should make a technical contribution to the state of the art. *deleted*

Justification

Consistency with Amendment 9 by the draftsman. The technical nature of computer-implemented inventions must be proved and not taken for granted.

Amendment 5
Article 2, letter (a)

(a) “computer-implemented invention” means any invention the performance of which involves the use of a computer, computer network or other programmable apparatus and having one or more *prima facie* novel features which *are* realised wholly or partly by means of a computer program or computer programs;

(a) “computer-implemented invention” means any invention *susceptible of industrial application* the performance of which involves the use of a computer, computer network or other programmable apparatus and having one or more novel features *which constitute a technical contribution, and other features whether novel or not, and have to be* realised wholly or partly by means of a computer program or computer programs;

Justification

The initial definition of patentability is too broad. A computer-implemented invention should not be considered patentable simply because a computer is used or because the program, performed on a programmable apparatus that is not novel itself, is novel. A technical contribution is required. It is the technical aspect which characterises an invention as opposed to an idea. This distinction is of the utmost importance, not only from a theoretical legal point of view, but above all to guarantee that competition in an economic sector is not hindered by the monopolisation of a given business method or practical knowledge by one operator only on a given market.

Amendment 6
Article 2, letter (b)

(b) “technical contribution” means a contribution *to the state of the art in* a technical field which *is not obvious* to a person skilled in the art.

(b) “technical contribution” means a contribution, *involving an inventive step to* a technical field which *solves an existing technical problem or extends the state of the art in a significant way* to a person skilled in the art.

Justification

The conditions of inventive activity and advancement of the art are fundamental in order to avoid the patenting of trivial "inventions".

Amendment 7

Article 3

Member States shall ensure that a computer-implemented invention is considered to belong to a field of technology.

Deleted

Justification

The wording of the proposal makes it simply impossible to discuss the technical nature of a claimed invention. This condition has to be proved, and not taken for granted.

Amendment 8

Article 4, paragraph 1

1. Member States shall ensure that a computer-implemented invention is patentable on the condition that it is susceptible of industrial application, is new, and involves an inventive step.

1. Member States shall ensure that a computer-implemented invention is patentable ***only*** on the condition that it ***makes a technical contribution as defined in Article 2(b)***.

Justification

This wording makes the article consistent with the previous amendments.

Amendment 9

Article 4, paragraph 2

2. Member States shall ensure that it is a condition of involving an inventive step that a computer-implemented invention must make a technical contribution.

Deleted

Justification

This wording becomes redundant as a result of the previous amendments.

Amendment 10
Article 4, paragraph 3

3. The technical contribution shall be assessed by consideration of the difference between the scope of the patent claim considered as a whole, ***elements of which may comprise both technical and non-technical features***, and the state of the art.

3. ***The significant extent of the technical contribution shall be assessed by consideration of the difference between the technical elements included in the scope of the patent claim considered as a whole and the state of the art. Elements disclosed by the applicant for a patent over a period of six months before the date of the application shall not be considered to be part of the state of the art when assessing that particular claim.***

Justification

In a rapidly moving field such as that of the software and software-related industries, where most inventions come from SMEs, sometimes very small and young which rely more on cross-fertilisation than on law firms' advice, a so-called "grace period" is necessary to avoid that an inventor is deprived of his/her invention when s/he has made it public a few weeks before applying for a patent, usually so as to test the invention's attractiveness to the market. The reference to a grace period overlaps with an on-going debate in general patenting law, as a similar concept exists in some legal systems (in particular the US), but not in the European Union legislation nor in the rules of the European Patent Office. Introducing patentability of software inventions in Europe, while depriving the inventors of the flexibility of early communication would create an unnecessary bottleneck at the expense of innovative SMEs and of university-enterprise co-operation.

Amendment 11
Article 4, paragraph 3a (new)

3a. Exclusions from patentability

A computer-implemented invention shall not be regarded as making a technical contribution merely because it involves the use of a computer, or other apparatus. Accordingly, inventions involving computer programs which implement business, mathematical or other methods, which inventions do not produce any technical effects beyond the manipulation

and representation of information within computer-system or network, shall not be patentable.

Justification

The rule that an invention, whatever its scope, is only regarded as being an invention for the purposes of patent law when it has real effects on the real world, is a fundamental principle of patent law, as constantly confirmed over decades both in legislation and judicial decisions.

Amendment 12
Article 5, letter (a)

Member States shall ensure that a computer-implemented invention may be claimed as a product, that is as a programmed **computer, a programmed computer network or other programmed apparatus**, or as a process **carried out by such a computer, computer network or apparatus through the execution of software**.

(a) Member States shall ensure that a computer-implemented invention may be claimed **only** as a product, that is as a programmed **device**, or as a **technical production** process.

Justification

The effect of patents is to ensure an economic monopoly. It should not deter development and pursuit of innovation by competitors.

Amendment 13
Article 5, letter (b) (new)

(b) Member States shall ensure that the **production, handling, processing, distribution and publication of information, in whatever form, can never constitute direct or indirect infringement of a patent, even when a technical apparatus is used for that purpose.**

Justification

The terms ‘production, handling, processing, distribution and publication’ take more account of cases of patent claims for commercial methods (in fact the processing of information) that exist in the United States and should not exist in the European Union. Similarly, ‘even when technical apparatus is used for that purpose’ was added to ensure that the performance on any apparatus of programmes that do not contribute to any technical process cannot be considered patentable. Otherwise any generic software running on a programmable apparatus with novel features could be patentable, which is explicitly prohibited by the 1973 European Patent Convention, as mentioned in Recital 7.

Amendment 14

Article 5, letter (c) and (d) (new)

(c) Member States shall ensure that the use of a computer program for purposes that do not belong to the scope of the patent cannot constitute a direct or indirect patent infringement.

(d) Member States shall ensure that whenever a patent claim names features that imply the use of a computer program, a well-functioning and well documented reference implementation of such a program shall be published as a part of description without any restricting licensing terms.

Justification

The effect of patents is to ensure an economic monopoly. It should not deter development and pursuit of innovation by competitors.

Amendment 15

Article 6 a (new)

Article 6a

Member States shall ensure that wherever the use of a patented technique is needed for the sole purpose of ensuring

conversion of the conventions used in two different computer systems or network so as to allow communication and exchange of data content between them, such use is not considered to be a patent infringement.

Justification

The possibility of connecting equipments so as to make them interoperable is a way of ensuring open networks and avoiding abuse of dominant positions. This has been specifically ruled in the case law of the Court of Justice of the European Communities in particular. Patent law should not make it possible to override this principle at the expense of free competition and users.

Amendment 16

Article 7

The Commission shall monitor the impact of computer-implemented inventions on innovation and competition, both within Europe and internationally, and on European businesses, including electronic commerce.

The Commission shall monitor the impact of **patent protection for** computer-implemented inventions on innovation and competition, both within Europe and internationally, and on European businesses, including electronic commerce.

Justification

What impact patents for computer-implemented inventions will have on innovation and competition will depend not on the granting of patents as such, but on how patent-holders enforce their patent protection.

Amendment 17

Article 8, letter (c a) (new)

(ca) whether the powers delegated to the European Patent Office are compatible with the requirements arising from the harmonisation of European Union legislation and with the principles of transparency and responsibility.

Justification

Self-explanatory.

Amendment 18
Article 8, letters (b) and (c)

(b) whether the rules governing the determination of the patentability requirements, and more specifically novelty, inventive step and the proper scope of claims, are adequate; and

(c) whether difficulties have been experienced in respect of Member States where the requirements of novelty and inventive step are not examined prior to issuance of a patent, and if so, whether any steps are desirable to address such difficulties.

(b) whether the rules governing the determination of the patentability requirements, and more specifically novelty, inventive step and the proper scope of claims, are adequate; and

(c) whether difficulties have been experienced in respect of Member States where the requirements of novelty and inventive step are not examined prior to issuance of a patent, and if so, whether any steps are desirable to address such difficulties, **and**

Justification

The Commission report should discuss any difficulties that have arisen with the relationship between patent protection by means of computer-implemented inventions and the protection of computer programs by means of copyright law, as laid down in Council Directive 91/250/EEC of 14 May 1991 on the legal protection of computer programs.

Amendment 19
Article 8, letter (c a) (new)

(ca) any difficulties that have arisen with the relationship between protection by means of patents on computer-implemented inventions and the protection of computer programs by means of copyright law, as laid down in Directive 91/250/EEC.

Justification

The Commission report should discuss any difficulties that have arisen with the relationship between patent protection by means of computer-implemented inventions and the protection of computer programs by means of copyright law, as laid down in Council Directive 91/250/EEC of 14 May 1991 on the legal protection of computer programs.

22 January 2003

OPINION OF THE COMMITTEE ON CULTURE, YOUTH, EDUCATION, THE MEDIA AND SPORT

for the Committee on Legal Affairs and the Internal Market

on the proposal for a directive of the European Parliament and of the Council on the patentability of computer-implemented inventions
(COM(2002) 92 – C5-0082/2002 – 2002/0047(COD))

Draftsman: Michel Rocard

PROCEDURE

The Committee on Culture, Youth, Education, the Media and Sport appointed Michel Rocard draftsman at its meeting of 26 March 2002.

It considered the draft opinion at its meetings of 10 December 2002 and 21 January 2003.

At the latter meeting it adopted the following amendments by 16 votes to 13, with 1 abstention.

The following were present for the vote: Michel Rocard (chairman), Vasco Graça Moura (vice-chairman), Mario Mauro (vice-chairman), Michel Rocard (draftsman), Nuala Ahern, Konstantinos Alyssandrakis, Ole Andreasen, Pedro Aparicio Sánchez, Juan José Bayona de Perogordo, Christopher J.P. Beazley, Danielle Darras (for Martine Roure pursuant to Rule 153(2)), Marielle de Sarnez, Raina A. Mercedes Echerer, Janelly Fourtou, Geneviève Fraisse, Marie-Hélène Gillig, Ruth Hieronymi, Ulpu Iivari, Lucio Manisco, Miquel Mayol i Raynal, (for Eurig Wyn pursuant to Rule 153(2)), Pietro-Paolo Mennea, Domenico Mennitti, Juan Ojeda Sanz, Doris Pack, Roy Perry, Christa Prets, Feleknas Uca, Kathleen Van Brempt, Stavros Xarchakos, Sabine Zissener and Myrsini Zorba.

SHORT JUSTIFICATION

Copyright protects intellectual creation, of course, and this committee was involved in the adoption of the recent directive on copyright. Patents protect inventions. But what is a patent? The website of the European Patents Office, established in 1973 in Munich, gives the following definition: 'A patent is not a stamp of technical excellence. A patent does not give its owner the right to make use of his invention. A patent is not a guarantee of commercial success. A patent gives its owner the right to prevent others from commercially using his invention' (EPO, Facts and Figures 2001).

Article 52 of the European Patent Convention stipulates that patentable inventions must be new, involve an inventive step and be susceptible of industrial application. Computer programmes (and other products such as business models and mathematical methods) are not considered to be inventions and are therefore not patentable. However, the question is highly complex and controversial (see the recent study by the European Parliament's DG IV), as demonstrated by the fact that the proposal for a directive concerned has generated a wide-ranging debate, including open criticism, especially from some of the sectors directly involved.

What is at stake?

With the launch of the Lisbon process, Europe has set itself the ambitious objective of attaining levels of excellence in the framework of a knowledge-based economy. In considering the debate on the patentability of inventions relating to computer programmes, this broader objective must be kept in mind, while seeking to determine what measures will be most effective, not only in achieving, but also in maintaining supremacy in this sector.

The approach which the Committee on Culture should adopt to this debate is a simple one – it should defend to the hilt creative freedom and the importance of intellectual contribution and the widest possible circulation of ideas. Since the dawn of time, civilisations have always progressed through the coming together of ideas and their ability to spread. Even in the age of computers and the internet this remains true. Accordingly, any legal measures which help to ensure respect for and protection of authors and inventions are welcome, provided they do not make the system too inflexible or cumbersome, leading it to become paralysed and increasingly out of date.

This approach is not out of step with the way the problem is viewed in the economic sector, which is incapable of saying with any certainty whether the introduction of patents for computer programmes will have solely beneficial effects and not entail drawbacks for the sector's development in the medium and long term.

Given that the informatics sector is a fulcrum for the economic and cultural development of our societies, any attempt to bring legal order to this field should be undertaken in a far-sighted manner and with the utmost caution.

As regards the legal aspects, for instance, and given that any innovative component software is the latest in a long line of previous software products and innovations and cannot develop without interacting with them, patentability risks giving rise to a climate of instability that could itself trigger a dramatic rise in the number of disputes. Only big business would be able

to hold their own in such a climate.

It is a well-known fact that 97% of the world's recognised patents belong to developed countries and only 3% to countries in the South. Making this new type of human knowledge in the form of software patentable risks exacerbating the situation, making access for the countries of the South more difficult still and causing a serious political problem.

In attempting to address all of these baffling issues it might be tempting to propose the radical solution of rejecting or blocking the directive. However, rather than leave the matter pending, perhaps it would be preferable to help establish a legal framework that is as clear and balanced as possible.

AMENDMENTS

The Committee on Culture, Youth, Education, the Media and Sport calls on the Committee on Legal Affairs and the Internal Market, as the committee responsible, to incorporate the following amendments in its report:

Text proposed by the Commission¹

Amendments by Parliament

Amendment 1
Recital 7 a (new)

(7a) Software plays a key role in many industries and, moreover, is a fundamental means of creation and expression.

Justification

None.

Amendment 2
Recital 7 b (new)

(7b) In its resolution (published in OJ C 378, 29.12.2000, p. 95) on a decision by the EPO with regard to patent No EP 695 351 granted on 8 December 1999,

¹ OJ C 151, 25.6.2002, p 129.

the European Parliament demanded a review of the EPO to ensure that it becomes publicly accountable in the exercise of its functions.

Justification

The EPO is not an EU institution and concerns have previously been raised about its accountability.

Amendment 3
Recital 7 c (new)

(7c) At the same time software is a specialised field of engineering and an important human activity, with more than 10 million professional software developers worldwide and tens of millions of people who develop software in one capacity or another.

Justification

None.

Amendment 4
Recital 7 d (new)

(7d) An increasing amount of information and knowledge is intrinsically linked to the software through which it is created, expressed, disseminated and put to use.

Justification

None.

Amendment 5
Recital 7 e (new)

(7e) Independent software developers and small businesses make a crucial contribution to innovation in this area.

Justification

None.

Amendment 6
Recital 7 f (new)

(7f) This situation, in which there is a huge number of innovators and technology influences basic cultural activities, marks a completely new departure in the history of patents and requires specific precautions as to the manner in which patents are applied in this area.

Justification

None.

Amendment 7
Recital 7 g (new)

(7g) It follows, therefore, that the means used to encourage investment in software-intensive industries ought not to serve to jeopardise the potential of anyone to become an active developer and innovative user of software.

Justification

None.

Amendment 8
Recital 7 h (new)

(7h) In particular patents must not allow monopolies to be established over means of expression, creation, dissemination and exchange of information and knowledge.

Justification

None.

Amendment 9
Recital 7 i (new)

(7I) The various software components or levels are highly interdependent and, therefore, the greatest possible care should be exercised in respect of the extent of the protection afforded by patents, in order to ensure that markets

remain competitive and open.

Justification

None.

Amendment 10
Article 2, point (a)

(a) “computer-implemented invention” means any ***invention the performance of which*** involves the use of a computer, computer network or other programmable apparatus and having one or more *prima facie* novel features which are realised wholly or partly by means of a computer program or computer programs;

(a) “computer-implemented invention” means any ***technical solution the implementation of which*** involves the use of a computer, computer network or other programmable apparatus and having one or more *prima facie* novel features which are realised wholly or partly by means of a computer program or computer programs;

Justification

The definition of a ‘computer-implemented invention’ is the key point of the directive. All computer programs could be considered patentable under the directive as it now stands, provided that the patentability claims were carefully worded. It is vital to confine patentability to the physical and material sphere. Nothing belonging to the non-material sphere (information, knowledge) should be patentable.

Amendment 11
Article 2, point (b)

(b) “technical contribution” means a contribution to the state of the art in a technical field which is not obvious to a person skilled in the art.

(b) “technical contribution” means a contribution to the state of the art in a technical field which is not obvious to a person skilled in the art. ***The use of natural forces to control physical effects beyond the digital representation of information belongs to a technical field. The processing, handling, and presentation of information do not belong to a technical field, even where technical devices are employed for such purposes.***

Justification

There is general agreement on the need to distinguish computer-implemented inventions that

can be patented from those which cannot, because they do not belong to a technical field. The reference to natural forces is not sufficient in itself; the crucial issue is the nature of the effects for which those natural forces are used. The use of physical effects in computers to manipulate information must not serve to justify the patentability of algorithms or interfaces.

Amendment 12
Article 3

Computer-implemented inventions as a field of technology ***deleted***
Member States shall ensure that a computer-implemented invention is considered to belong to a field of technology.

Justification

It is generally agreed that this article is unnecessary and could give the mistaken impression that all software-related inventions can be patented.

Amendment 13
Article 4, paragraph 1

1. Member States shall ensure that a computer-implemented invention is patentable on the condition that it is susceptible of industrial application, is new, ***and*** involves an inventive step.

1. Member States shall ensure that a computer-implemented invention is patentable on the condition that it is susceptible of industrial application, is new, ***non-obvious***, involves an inventive step, ***and belongs to a technical field***.

Justification

It is important to draw a border between technical inventions, which belong to the material world and are patentable, while computer programs as such are protected by copyright like mathematics, ideas, information ... (European Patent Convention 1972).

Amendment 14
Article 4, paragraph 2

2. Member States shall ensure that it is a condition of involving an inventive step that

2. Member States shall ensure that it is a condition of involving an inventive step that

a computer-implemented invention must make a technical contribution.

a computer-implemented invention must make a technical contribution, *that is to say, it must impart a new lesson in the relationships of cause and effect involved in the controlled use of natural forces.*

Justification

The changes are intended to ensure that patentability applies only to technical fields and are in line with the amendment to Article 2.

Amendment 15 Article 4, paragraph 3

3. The technical contribution shall be assessed by consideration of the difference between the scope of the patent claim considered as a whole, *elements of which may comprise both technical and non-technical features*, and the state of the art.

3. The technical contribution shall be assessed by consideration of the difference between the scope *of the technical features* of the patent claim considered as a whole and the state of the art.

Justification

The wording in the proposal for a directive paves the way for patentability of inventions of a technical nature whose innovative features do not, however, extend beyond non-technical aspects. This is clearly unacceptable.

Amendment 16 Article 5

Member States shall ensure that a computer-implemented invention *may be claimed as a product*, that is *as* a programmed computer, a programmed computer network or other programmed apparatus, or *as* a process *carried out* by such a computer, computer network or apparatus through the execution of software.

Member States shall ensure that *the forms of claims in respect of* a computer-implemented invention *may be made only to the effect that the invention is a product*, that is a programmed computer, a programmed computer network or other programmed apparatus, or a *technical production* process *controlled* by such a computer, computer network or apparatus through the execution of software.

Justification

The present wording of Article 5 is confusing because a ‘process carried out by a computer’ could be taken to denote any piece of software if that software were claimed to produce the technical effect of displaying information on a computer screen, which in reality is what a computer is designed to do. A process carried out by computer has no technical effect in itself. The purpose of the changes is to ensure that no computer process can be patentable as such.

Amendment 17
Article 5 a (new)

Article 5a

Member States shall ensure that the processing, handling, dissemination, and presentation of information in whatever form do not constitute a direct or indirect patent infringement.

Justification

The object of the changes is to ensure that patents are not broadened out to excess. It should be permissible to use the functions of similar software systems when their applications are designed to serve different purposes. If that were not the case, research and innovation would be in danger of being obstructed by legal actions brought when similar software was alleged to be counterfeit.

Amendment 18
Article 5 b (new)

Article 5b

Member States shall ensure that the use of a computer program for purposes not requiring the use of the technical contributions claimed in the patent does not constitute a direct or indirect patent

infringement.

Justification

The object of the changes is to ensure that patents are not broadened out to excess. It should be permissible to use the functions of similar software systems when their applications are designed to serve different purposes. If that were not the case, research and innovation would be in danger of being obstructed by legal actions brought when similar software was alleged to be counterfeit.

Amendment 19
Article 5 c (new)

Article 5c

Member States shall ensure that whenever a patent claim mentions features entailing the use of a computer program, an operational and well-documented reference run of that program is published as part of the patent description without any restricting licensing terms.

Justification

Just as, whenever an innovation is claimed in the research field, the details are published and discussed among fellow researchers, so should an invention be shown to be technically effective at the time when the patent application is filed.

Amendment 20
Article 6

Acts permitted under Directive 91/250/EEC on the legal protection of computer programs by copyright, in particular provisions thereof relating to decompilation and interoperability, or the provisions concerning semiconductor topographies or trade marks, shall not be affected through the protection granted by patents for *deleted*

inventions within the scope of this Directive.

Justification

See justification for the new Article 6a.

Amendment 21
Article 6 a (new)

Article 6a

The rights conferred by patents granted for inventions within the scope of this Directive shall be without prejudice to acts permitted by way of exception under Directive 91/250/EEC on the legal protection of computer programs by copyright, in particular the acts specified and described in the closed list set out in Articles 5(2) and (3) and 6 of Directive 91/250/EEC.

Justification

Under Directive 91/250/EEC on the legal protection of computer programs by copyright, persons who have legitimately acquired such programs may perform certain acts that would otherwise be covered by copyright, in particular the acts of reproduction and translation, which are ‘indispensable to obtain the information necessary to achieve the interoperability of an independently created computer program with other programs’ (see Article 6). The directive has established a delicate balance between the interests of rightholders and those of parties seeking to develop interoperable programs. The proposal for a directive on the patentability of computer-implemented inventions must not call that balance into question. The amendment proposed to Article 6 has the advantage of being clearer than the more general wording of the Commission text, not least because it specifies the relevant provisions of Directive 91/250/EEC.

Amendment 22
Article 8, point (c a) (new)

(ca) whether the powers delegated to the EPO are compatible with requirements for harmonisation of the EU legislation, together with the principles of transparency

and accountability.

Or. en

Justification

None.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

**Δελτία Τύπου Ελληνικής Έκφρασης Κινήματος Ελεύθερου
Λογισμικού ενάντια στην κατοχύρωση διπλωμάτων
ευρεσιτεχνίας λογισμικού**

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ 29/06/2005

Το Ευρωκοινοβούλιο να προστατεύσει την ευρωπαϊκή οικονομία από τις πατέντες λογισμικού -Οι έλληνες ευρωβουλευτές να εφαρμόσουν το Σύνταγμα της χώρας

Αθήνα, 29 Ιουνίου 2005. Στις 6 Ιουλίου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα έχει την **τελευταία ευκαιρία** να εμποδίσει την πρόταση οδηγίας για τις Πατέντες Λογισμικού του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Αν η πρόταση γίνει δεκτή, **η Ευρωπαϊκή Οικονομία θα δεχθεί ισχυρότατο πλήγμα σε όφελος των ΗΠΑ και της Ιαπωνίας**. Ο ανταγωνισμός θα μειωθεί και το κόστος του λογισμικού θα αυξηθεί δραματικά. Η επιστημονική έρευνα θα οπισθοδρομήσει καθώς εκατοντάδες χιλιάδες πατέντες από ΗΠΑ και Ιαπωνία θα επιβληθούν στην Ευρώπη. Η στρατηγική της Ευρώπης να πρωταγωνιστήσει στις τεχνολογικές εξελίξεις θα καταρρεύσει. Η συμμετοχή στην Κοινωνία της Πληροφορίας θα γίνει άπιαστο όνειρο για την πλειοψηφία των ευρωπαϊκών πολιτών.

Η ευρωπαϊκή προοπτική κινδυνεύει πολύ περισσότερο από την προτεινόμενη οδηγία παρά από την απόρριψη του Ευρωσυντάγματος καθώς οδηγεί σε μια **τεχνολογικά υποδουλωμένη Ευρώπη**, στην οποία η καινοτομία, ο ανταγωνισμός, η έρευνα και η ανάπτυξη λογισμικού θα ασφυκτιούν από τον έλεγχο γιγαντιαίων αμερικανικών και ιαπωνικών επιχειρήσεων με χαρτοφυλάκια εκατοντάδων χιλιάδων ήδη κατοχυρωμένων πατεντών λογισμικού. Οι έλληνες ευρωβουλευτές καλούνται να απορρίψουν την προτεινόμενη οδηγία επιμένοντας στην αρχική θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου του Σεπτεμβρίου 2003, αποδεικνύοντας έμπρακτα το ενδιαφέρον τους για τα συμφέροντα των ευρωπαϊκών πολιτών.

Επιπλέον, είναι υποχρεωμένοι να τηρήσουν αυτή τη στάση από το ίδιο το σύνταγμα της Ελλάδας το οποίο, στο άρθρο 5Α, ρητά αναφέρει ότι: «Καθένας έχει δικαίωμα συμμετοχής στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Η διευκόλυνση της πρόσβασης στις πληροφορίες που διακινούνται ηλεκτρονικά, καθώς και της παραγωγής, ανταλλαγής και διάδοσής τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους, τηρουμένων πάντοτε των εγγυήσεων των άρθρων 9, 9Α και 19.» Η προτεινόμενη οδηγία, με τους νομικούς φραγμούς που θα επιβάλει στη παραγωγή, ανταλλαγή και διάδοση των πληροφοριών που διακινούνται ηλεκτρονικά, **πλήττει το δικαίωμα συμμετοχής των πολιτών στην Κοινωνία της Πληροφορίας** χωρίς οι φραγμοί αυτοί να εμπίπτουν στις εγγυήσεις των άρθρων 9, 9Α και 19.

Οι προτάσεις μας, καθώς και αναλύσεις για τις τροπολογίες που έχουν ήδη κατατεθεί υπάρχουν στην εξής ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://europarl.ffii.org/amendments.en.html>

Ζητούμε, λοιπόν, από τους έλληνες ευρωβουλευτές να εφαρμόσουν το Σύνταγμα και να προστατεύσουν το μέλλον μας, υποστηρίζοντας σθεναρά την αρχική θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ότι **το λογισμικό δεν επιδέχεται διπλώματα ευρεσιτεχνίας**.

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ 13/02/2005

Διαδήλωση ενάντια στις πατέντες λογισμικού στις 17 Φεβρουαρίου στις Βρυξέλλες

Βρυξέλλες, 13 Φεβρουαρίου. Από όλη την Ευρώπη, προγραμματιστές και αντιπρόσωποι εταιριών θα ενώσουν τις δυνάμεις τους στις Βρυξέλλες την Πέμπτη 17 Φεβρουαρίου 2005 για να διαδηλώσουν ενάντια στην πιθανή νομιμοποίηση των πατεντών λογισμικού στην Ευρώπη. Θα ακολουθήσει συνέντευξη τύπου στην οποία αντιπρόσωποι από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, από εθνικά κοινοβούλια και από τον επιχειρηματικό κόσμο θα παρουσιάσουν τις απόψεις τους σχετικά με την πρόταση για Ευρωπαϊκή οδηγία.

Οι διοργανωτές παρατηρούν πως εκείνη τη μέρα θα ληφθεί σειρά σημαντικών αποφάσεων για την προτεινόμενη οδηγία. Καταρχήν, το Γερμανικό Ομοσπονδιακό Κοινοβούλιο αναμένεται να περάσει ψήφισμα στο οποίο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Υπουργών θα δέχονται έντονη κριτική για την συμπεριφορά τους σχετικά με αυτό το ζήτημα. Δεύτερον, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα ζητήσει επισήμως από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή την επανέναρξη της διαδικασίας.

Αρχικά ήταν προγραμματισμένη επίσης για τις 17 Φεβρουαρίου μια ψηφοφορία στο Συμβούλιο των Υπουργών Οικονομικών σε ένα αμφισβητούμενο κείμενο το οποίο θα άνοιγε την πόρτα στην χωρίς όρια δυνατότητα απόκτησης πατεντών στο λογισμικό. Μετά από πιέσεις του Ολλανδικού Κοινοβουλίου, της Δανέζικης Κυβέρνησης και της Ισπανικής Γερουσίας, αυτό το σχέδιο έχει προς το παρόν αναβληθεί. Αυτό έχει δημιουργήσει σοβαρή δυσαρέσκεια στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Εντούτοις, η διαδήλωση της 17ης Φεβρουαρίου θα γίνει όπως σχεδιάστηκε. Ο Dieter van Uytvanck, εκπρόσωπος του FFII, εξηγεί:

Φυσικά, είμαστε πολύ ευχαριστημένοι με την απόφαση του Συμβουλίου να μην συνεχίσει να επιδιώκει την πρόταση του, η οποία δεν υποστηρίζεται πλέον ούτε από το ίδιο το Συμβούλιο. Όμως, πρέπει να θυμόμαστε ότι αυτό οφείλεται στη γενναιότητα των εθνικών κοινοβουλίων και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Το Συμβούλιο και η Επιτροπή έχουν αποδείξει επανειλημμένα πως δεν έχουν τον παραμικρό σεβασμό για τον Ευρωπαίο πολίτη. Προωθούν τις πατέντες λογισμικού ξανά και ξανά, αδιαφορώντας παντελώς για τις αντίθετες φωνές μιας μεγάλης πλειοψηφίας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Έχουν ξεπεράσει κάθε όριο, και στις 17 Φεβρουαρίου θα ξέρουν ότι αυτή η συμπεριφορά δεν γίνεται αποδεκτή.

Οι προτεινόμενες πατέντες λογισμικού έχουν δεχτεί κριτική από πολλούς. Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, ενώσεις καταναλωτών, ακαδημαϊκοί, και προγραμματιστές ελεύθερου λογισμικού, υποστηρίζουν πως το λογισμικό είναι καλά προστατευμένο από το υπάρχον σύστημα της πνευματικής ιδιοκτησίας, ενώ οι πατέντες οδηγούν στη δημιουργία υπερβολικών μονοπωλίων και σε αβέβαιο επιχειρηματικό περιβάλλον.

Πρακτικές πληροφορίες

Η διαδήλωση θα ξεκινήσει στις 9:30 πμ στο κτήριο Justus Lipsius, Wetstraat 175, στις Βρυξέλλες (κοντά στον σταθμό τραίνου Schuman). Η διαδήλωση προγραμματίζεται να τελειώσει γύρω στο μεσημέρι (12:00).

Μετά τη διαδήλωση, στις 13:30, θα πραγματοποιηθεί συνέντευξη Τύπου στο ξενοδοχείο Renaissance, Rue de Parnasse 19, Βρυξέλλες (κοντά στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο). Για τους δημοσιογράφους έχει προγραμματιστεί γεύμα στο ξενοδοχείο, γύρω στις 12:30.

Το web site με όλες τις σχετικές πληροφορίες είναι <http://demo.ffii.org/>.

Άλλες σχετικές εκδηλώσεις

- Διαδήλωση στο Βερολίνο, Τρίτη 15 Φεβρουαρίου 17:00, μπροστά στο Υπουργείο Δικαιοσύνης της Γερμανίας, βλ. <http://bb.ffii.org/>.
- Ομιλία στο Πολωνικό Κοινοβούλιο, Βαρσοβία, Τετάρτη 16 Φεβρουαρίου, 12:30, Sejm, βλ. <http://www.isoc.org.pl/wiki/index.php/Patenty/ThankPoland>.

ΑΝΟΙΧΤΟ ΓΡΑΜΜΑ του FFII και της ΕΠΕ, 21 Ιανουαρίου 2004

Η οδηγία για τις πατέντες λογισμικού στον κατάλογο των «σημείων Α» του Συμβουλίου «Γεωργία και Αλιεία».

**Προς: Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Μπασιάκο
Κοινοποίηση: Υπουργό Ανάπτυξης κ. Σιούφα**

Αξιότιμε κ. Υπουργέ,

Την ερχόμενη Δευτέρα 24 Ιανουαρίου 2005, στη συνάντηση του Συμβουλίου «Γεωργία και Αλιεία», είναι πιθανό, σύμφωνα με αλλαγές της τελευταίας στιγμής στην ημερήσια διάταξη, να τεθεί η υιοθέτηση της οδηγίας COM 2002/0047 (COD) «σχετικά με τη δυνατότητα κατοχύρωσης με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας των εφευρέσεων που εφαρμόζονται σε υπολογιστή». Σας παρακαλούμε, όταν στην αρχή ο Πρόεδρος του Συμβουλίου ζητήσει επιβεβαίωση της ημερήσιας διάταξης, να διαφωνήσετε και να απαιτήσετε την αφαίρεση της οδηγίας για τις πατέντες λογισμικού από τον κατάλογο των σημείων Α.

Ο εσωτερικός κανονισμός του Συμβουλίου απαιτεί η ημερήσια διάταξη να αποσταλεί 14 μέρες νωρίτερα. Σ' αυτή την περίπτωση, η οδηγία για τις πατέντες λογισμικού μπαίνει στην ημερήσια διάταξη μια μέρα πριν τη συνεδρίαση. Σύμφωνα με το άρθρο 3(7-8) του εσωτερικού κανονισμού, αρκεί μία χώρα να διαφωνήσει με αυτή την καθυστερημένη εισαγωγή, αλλά αναμένεται αρκετές χώρες να υποστηρίξουν την αφαίρεση.

Το κείμενο αυτό μπαίνει στην ημερήσια διάταξη με **αμφιλεγόμενες ερμηνείες, αν όχι κατά παράβαση του εσωτερικού κανονισμού του Συμβουλίου**, καθότι δεν απολαμβάνει την απαιτούμενη πλειοψηφία. Το ολλανδικό κοινοβούλιο έχει δώσει στην ολλανδική κυβέρνηση εντολή να αποσύρει τη στήριξή της. Η πρόταση του Συμβουλίου έχει δεχτεί κριτική από όλα τα κόμματα του Ομοσπονδιακού Κοινοβουλίου της Γερμανίας (Bundestag) ως ανεπαρκής· όπως αναφέρει η διακομματική απόφαση της 30ής Νοεμβρίου 2004, δεν πληροί τις απαιτήσεις σαφήνειας και ισορροπίας που πρέπει να ικανοποιεί μια πρόταση με τέτοια σημασία. Η κυβέρνηση της Λεττονίας ξεκαθάρισε ότι δεν υποστηρίζει το προταθέν κείμενο. Οι κυβερνήσεις της Γαλλίας και της Ουγγαρίας έχουν επίσης εκφράσει προβληματισμό. Στη Σλοβενία, τη Σλοβακία, την Πορτογαλία, την Ουγγαρία και την Ελλάδα δεν υπάρχει πρακτικά καμιά υποστήριξη για πατέντες λογισμικού στη βιομηχανία ή στην κυβέρνηση, εκτός από στενούς κύκλους που κυριαρχούν στη σχετική ομάδα εργασίας του Συμβουλίου. Στις 19 Μαΐου και στις 16 Νοεμβρίου η πολωνική κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι δεν μπορεί να στηρίξει την πρόταση του Συμβουλίου· εντούτοις, ο αρμόδιος πολωνός υπουργός, κατόπιν πιέσεων εκ μέρους της προεδρείας, διστάζει να εκτελέσει τις αποφάσεις της πολωνικής κυβέρνησης. Δεδομένης της συνεχούς αντίθεσης εκ μέρους της Ισπανίας, της Ιταλίας, του Βελγίου και της Αυστρίας, ακόμα και χωρίς αποχή εκ μέρους της Πολωνίας, η τρέχουσα πρόταση δεν απολαμβάνει την απαιτούμενη πλειοψηφία.

Ο εσωτερικός κανονισμός του Συμβουλίου απαιτεί να υπάρχει η κατάλληλη πλειοψηφία κατά τη στιγμή της ψήφου. «Υιοθέτηση σημείου Α» σημαίνει υιοθέτηση χωρίς συζήτηση, όχι χωρίς ψήφο. Δεν μπορεί να υπάρξει υιοθέτηση χωρίς ψήφο. Η αλλαγή στα βάρη της ψηφοφορίας στη

1 Νοεμβρίου σημαίνει ότι τώρα η πρόταση του Συμβουλίου δεν απολαμβάνει πλειοψηφία, ακόμα και αν ούτε η Ολλανδία ούτε η Πολωνία απέχουν.

Τα επεξηγηματικά κείμενα της πρότασης του Συμβουλίου δεν ήταν διαθέσιμα παρά μόνο μέσα Δεκεμβρίου. Η απόρριψη βασικών τροπολογιών που είχε πραγματοποιήσει το Ευρωκοινοβούλιο γίνεται με την αιτιολόγηση ότι οι τροπολογίες ήταν «ασύμβατες με τη συμφωνία TRIPs» ή ότι δεν αντανάκλουν την «καθιερωμένη πρακτική». Αυτά τα επιχειρήματα είναι νέα, δεν καλύπτονται από καμιά πολιτική συμφωνία, και δεν μπορούν να υιοθετηθούν χωρίς ψήφο.

Συνοπτικά, το Συμβούλιο ερμηνεύει τον κανονισμό του με αντιδημοκρατικό πνεύμα και δημιουργεί βλαβερά προηγούμενα για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Δεν είναι σωστό η τρέχουσα πρόταση του Συμβουλίου να γίνει αποδεκτή ως σημείο Α, και δεν υπάρχει κανένας λόγος εσείς, ως Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, να υπερασπιστείτε κάτι τέτοιο με το όνομά σας. Σας παρακαλούμε να ζητήσετε από τον αρμόδιο Υπουργό κ. Σιούφα να αντιμετωπίσει κατάλληλα το ζήτημα.

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ, 15 Δεκεμβρίου 2004

Κάτι σάπιο υπάρχει στο Συμβούλιο για την Αλιεία. Δεν είναι τα ψάρια.

Η Προεδρεία της Ένωσης βιάζεται να ξεπουλήσει την Ευρώπη σε αμερικανικές πολυεθνικές μέσα στο 2004.

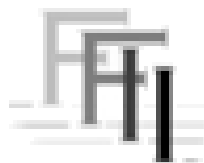
Στις 18 Μαΐου 2004, το Συμβούλιο «Ανταγωνιστικότητα» της Ευρωπαϊκής Ένωσης έκανε ένα τεράστιο λάθος: κατέληξε σε πολιτική συμφωνία για μια ευρωπαϊκή οδηγία η οποία θα εξασφαλίσει απεριόριστη κατοχυρωσιμότητα του λογισμικού με πατέντες. Το γιατί αυτό θα είναι καταστροφικό για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και για την οικονομία της Ευρώπης και της Ελλάδας είναι κάτι που έχει εξηγηθεί επανειλημμένα. Από τις 18 Μαΐου 2004 ως σήμερα, το επιβεβαίωσε και η Deutsche Bank Research. Το επιβεβαίωσε και η PricewaterhouseCoopers. Το επιβεβαίωσε και η US Federal Trade Commission. Παράλληλα, η οριακή πλειοψηφία με την οποία το Συμβούλιο έλαβε την απόφαση δεν υπάρχει πια. Τα βάρη της ψηφοφορίας έχουν αλλάξει. Η Πολωνική Κυβέρνηση πριν από ένα μήνα είχε ανακοινώσει ότι δεν μπορεί να στηρίξει το κείμενο. Εδώ και καιρό το Ολλανδικό Κοινοβούλιο είχε ζητήσει από την Ολλανδική Κυβέρνηση να αποσύρει τη θετική της ψήφο.

Εντούτοις, στην ατζέντα της Επιτροπής Μονίμων Αντιπροσώπων εμφανίστηκε ξαφνικά τις τελευταίες μέρες το θέμα της οριστικής υιοθέτησης της απόφασης της 18ης Μαΐου· η μόνη εξήγηση είναι ότι υπάρχουν πιέσεις ώστε η οριστική απόφαση να ληφθεί από τα Συμβούλια «Περιβάλλον» ή «Γεωργία και Αλιεία» που είναι προγραμματισμένα για τις 20-22 Δεκεμβρίου. Φαίνεται πως η Ολλανδική Κυβέρνηση, της οποίας η Προεδρεία της Ένωσης λήγει με το 2004, βιάζεται να χρησιμοποιήσει τις δύο εβδομάδες που της απέμειναν για να ξεπουλήσει όλη την Ευρώπη στη Microsoft και σε άλλες αμερικανικές πολυεθνικές, πιέζοντας για την υιοθέτηση ενός κειμένου που αγνοεί επιδεικτικά τη βούληση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Μέχρι σήμερα ήταν δυνατό για καλόπιστους ανθρώπους να θεωρούν αυτό το κείμενο αποτέλεσμα τραγικού λάθους, και όχι κακής πρόθεσης. Αυτό είναι πια πολύ δύσκολο. Μόνο ο μεγαλύτερος πολέμιος της δημοκρατίας θα μπορούσε να πιστέψει ότι, δεδομένης της γενικής ομολογίας ότι κάτι είναι πολύ λάθος στο κείμενο του Συμβουλίου, η κατάλληλη αντιμετώπιση είναι μια βεβιασμένη έγκριση, την εβδομάδα πριν τα Χριστούγεννα, σε ένα Συμβούλιο για την Αλιεία.

Για την Ένωση Πληροφορικών Ελλάδας

Για το FFII

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ 30/09/2004

Η πρόταση για Ευρωπαϊκή Οδηγία σχετικά με τις πατέντες λογισμικού σε μια από τις κρίσιμότερες φάσεις

Δελτίο Τύπου ελληνικής ομάδας ενάντια στις πατέντες λογισμικού

Πέμπτη, 30 Σεπτεμβρίου 2004

Στα πλαίσια των γενικευμένων κινητοποιήσεων για την ευαισθητοποίηση κοινού και κυβερνήσεων πάνω στο φλέγον θέμα των ευρεσιτεχνιών λογισμικού, η ελληνική πρωτοβουλία κατά των ευρεσιτεχνιών λογισμικού (epatents.hellug.gr), με αρωγούς την COMDEX Ελλάς και την Ένωση Πληροφορικών Ελλάδας και με την υποστήριξη του FFII, του ebusinessforum και του Πανελληνίου Συλλόγου Διπλωματούχων Μηχανικών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών οργάνωσε στις 20 Σεπτεμβρίου 2004 στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών ενημερωτική ημερίδα με κύριο ομιλητή τον διάσημο Αμερικανό επιστήμονα και πρόεδρο του Ιδρύματος Ελεύθερου Λογισμικού (Free Software Foundation - FSF) Δρα. **Richard Stallman**.

Κατά της διάρκεια της ομιλίας του, ο Δρ. Stallman κατέδειξε με σαφήνεια το λόγο για το έντονο δημόσιο ενδιαφέρον σχετικά με το θέμα: οι ευρεσιτεχνίες λογισμικού περιορίζουν τις επενδύσεις στην έρευνα και την ανάπτυξη, οδηγούν σε τεχνητή διατίμηση του λογισμικού και μετατρέπουν τον παραγωγικό ανταγωνισμό σε πεδίο ατέρμονων νομικών αντιπαραθέσεων. Ο Δρ. Stallman τόνισε την τραγικότητα της κατάστασης και τον παραλογισμό που ήδη πλήττει εδώ και πάνω από 20 χρόνια την βιομηχανία λογισμικού στις Ηνωμένες Πολιτείες, και προέβλεψε μια ιδιαίτερα ζοφερή εικόνα, στο ενδεχόμενο επέκτασης του καθεστώτος αυτού στην Ευρώπη. Σε περίπτωση νομιμοποίησης των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας λογισμικού, η Ευρωπαϊκή Ένωση κινδυνεύει να γίνει οικονομικά υποτελής σε αλλότρια συμφέροντα, καθώς θα νομιμοποιηθούν πάνω από 30000 πατέντες που το Ευρωπαϊκό Γραφείο Ευρεσιτεχνιών έχει χορηγήσει παράνομα, κυρίως σε μεγάλες αμερικανικές και ιαπωνικές εταιρείες.

Περισσότερες πληροφορίες για την ημερίδα, τις παρουσιάσεις των ομιλητών, καθώς και ήχο, φωτογραφίες και βίντεο από την εκδήλωση, μπορείτε να βρείτε στη διεύθυνση: http://epatents.hellug.gr/pages/rms04res_el.

Στις 24 Σεπτεμβρίου του προηγούμενου έτους, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ψήφισε ξεκάθαρα ενάντια στην κατοχύρωση ιδεών λογισμικού με διπλώματα ευρεσιτεχνίας και υπερασπίστηκε τις βασικές ελευθερίες της κοινωνίας της πληροφορίας, όπως η ελευθερία χρήσης, δημοσίευσης, επαναχρησιμοποίησης και διαλειτουργικότητας των μεθόδων εργασίας και λογικών διαδικασιών που εφαρμόζονται σε υπολογιστή, εξασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτό το δικαίωμα των ευρωπαίων πολιτών για ίση συμμετοχή στην παγκόσμια επιστημονική πρόοδο, επιχειρηματική ανάπτυξη και κοινωνική ευημερία. Την απόφαση του Κοινοβουλίου υποστήριξε μια ευρεία και καλά ενημερωμένη μερίδα του κοινού, αποτελούμενη από προγραμματιστές, επιχειρηματίες, οικονομολόγους, καθώς και συμβουλευτικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πολλά μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχολίασαν ότι ποτέ δεν είχαν δει τόσο έντονη συμμετοχή πολιτών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Με την ευκαιρία της συμπλήρωσης ενός χρόνου από εκείνη την ημέρα, το Ίδρυμα για την Ελευθερία στις Πληροφορικές Υποδομές (Foundation for a Free Information Infrastructure - [FFII](http://ffii.org)) πρόσφατα ανακήρυξε την 24η Σεπτεμβρίου ως Ημέρα Ευρωπαϊκής Δημοκρατίας, και κάλεσε σε

πανευρωπαϊκές εκδηλώσεις υποστήριξης της απόφασης του Ευρωκοινοβουλίου, η οποία ανατράπηκε πραξικοπηματικά στην σύνοδο του Συμβουλίου Υπουργών «Ανταγωνιστικότητα» τον περασμένο Μάιο.

Ενώ την αντίθεσή τους στις πατέντες λογισμικού έχουν εκφράσει ενυπόγραφα περισσότεροι από 300 χιλιάδες ευρωπαίοι πολίτες, καθώς και ένας ευρωπαϊκός σύνδεσμος 2 εκατομμυρίων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, ο Επίτροπος Bolkestein και οι υπουργοί του Συμβουλίου αγνόησαν την απόφαση του Κοινοβουλίου, και στις 18 Μαΐου 2004 κατέληξαν σε πολιτική συμφωνία υπέρ της πελατείας τους, που αποτελείται από γραφειοκράτες των γραφείων ευρεσιτεχνιών και δικηγόρους πολυεθνικών επιχειρήσεων. Η συμφωνία αυτή, που επικυρώνει τη δυνατότητα απεριόριστης κατοχύρωσης των αλγορίθμων και των μεθόδων εργασίας με υπολογιστή στην Ευρώπη, πραγματοποιήθηκε ενάντια στη βούληση ή χωρίς τη γνωμοδότηση των περισσότερων εθνικών κοινοβουλίων. Λίγες εβδομάδες μετά, το Ολλανδικό Κοινοβούλιο πέρασε ψήφισμα που υποχρέωνε την κυβέρνησή του να αποσύρει τη θετική της ψήφο, αλλά η ολλανδική κυβέρνηση δήλωσε αργότερα ότι ο αρμόδιος υπουργός «δεν νιώθει υποχρεωμένος να αλλάξει την ψήφο της Ολλανδίας για να ληφθούν υπόψιν οι επιφυλάξεις που εξέφρασε το Ολλανδικό Κοινοβούλιο».

Η πρόταση της Κομισιόν για Ευρωπαϊκή Οδηγία «σχετικά με τη δυνατότητα κατοχύρωσης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας για εφευρέσεις που εφαρμόζονται σε υπολογιστή» βρίσκεται τώρα σε μια από τις κρίσιμότερες φάσεις, καθώς σε επόμενη συνεδρίαση του Συμβουλίου, η πολιτική συμφωνία θα εγκριθεί οριστικά εκτός αν κάποιες κυβερνήσεις αμφισβητήσουν τις αποφάσεις της 18ης Μαΐου 2004, οι οποίες λήφθηκαν υπό πρωτοφανείς πολιτικές πιέσεις, ενώ πολλοί υπουργοί φαίνεται πως εξαπατήθηκαν από τις παραπλανητικές διατυπώσεις και τα έξυπνα λεκτικά τεχνάσματα της πρότασης της Κομισιόν.

Το Ίδρυμα για την Ελευθερία στις Πληροφορικές Υποδομές και η Ένωση Πληροφορικών Ελλάδας καλούν τους αρμόδιους ελληνικούς φορείς, και ειδικότερα το Υπουργείο Ανάπτυξης, τη Βουλή των Ελλήνων και τους Έλληνες ευρωβουλευτές, να υπερασπιστούν το δημόσιο συμφέρον για την ελεύθερη ανάπτυξη και χρήση λογισμικού στην Ελλάδα και την Ευρώπη, συμμετέχοντας στη συζήτηση για τις ευρεσιτεχνίες λογισμικού και απορρίπτοντας τις τροπολογίες της Κομισιόν, που ακυρώνουν τη δημοκρατικά ειλημμένη, και σύμφωνη με το δημόσιο αίσθημα, απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 24ης Σεπτεμβρίου 2003.

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ 20/07/2004

Αποκαλύψεις για παραπλάνηση των κυβερνήσεων σχετικά με τις πατέντες λογισμικού

Δελτίο Τύπου ελληνικής ομάδας ενάντια στις πατέντες λογισμικού

Τρίτη, 20 Ιουλίου 2004

Σε αποκαλύψεις για εξαπάτηση των Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης προβαίνει έγγραφο που παραδόθηκε σήμερα από αντιπροσωπεία του FFII (Foundation for a Free Information Infrastructure) στον Υπουργό Ανάπτυξης κ. Σιούφα. Το έγγραφο-ένσταση που υπογράφεται από εταιρείες και οργανισμούς, και είναι διαθέσιμο στη διεύθυνση <http://epatents.hellug.gr/box/urgent-appeal.pdf>, αναφέρεται με συγκεκριμένα στοιχεία σε τακτικές εξαπάτησης και αιφνιδιασμού που χρησιμοποιήθηκαν για να παραπλανήσουν τους υπουργικούς εκπροσώπους στη σύσκεψη του Συμβουλίου Υπουργών στις 18 Μαΐου 2004 σχετικά με τη διαβόητη οδηγία για τις πατέντες λογισμικού.

Οι πολυετείς προσπάθειες από ευρωπαϊκά γραφεία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και μεγάλες πολυεθνικές να νομιμοποιηθούν οι πατέντες λογισμικού στην Ευρώπη, κατά παράβαση του Άρθρου 52 της Ευρωπαϊκής Συνθήκης για τα Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας, έχουν ως σήμερα προσκρούσει σε έντονες αντιδράσεις. Η ίδια η Κομισιόν, που πριν δυο χρόνια είχε κάνει πρόταση νομιμοποίησης των πατεντών λογισμικού, σήμερα δέχεται πλέον, όπως δήλωσε στο Συμβούλιο της 18ης Μαΐου ο Επίτροπος Bolkestein, ότι οι πατέντες λογισμικού είναι ανεπιθύμητες. Οι οικονομικές αναλύσεις και η εμπειρία από τις ΗΠΑ και την Ιαπωνία, όπου ήδη ισχύουν οι πατέντες λογισμικού, είναι ξεκάθαρες ως προς τα καταστροφικά αποτελέσματα στην καινοτομία και την οικονομική ανάπτυξη της κοινωνίας της πληροφορίας, με αποτέλεσμα η Ευρώπη να αντιτίθεται σύσσωμη στις πατέντες λογισμικού. Παρόλα αυτά, το κείμενο που υιοθέτησε το Συμβούλιο εξασφαλίζει το αντίθετο από αυτό που υποτίθεται ότι θέλουν Ευρωκοινοβούλιο, Υπουργοί και Κομισιόν. Αυτό επιτυγχάνεται με ασάφειες, αντιφάσεις, και λεκτικά τεχνάσματα της μορφής «το λογισμικό δεν είναι κατοχυρώσιμο με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας», εκτός εάν [πολύπλοκη συνθήκη που μετά από προσεκτική εξέταση προκύπτει ότι είναι πάντα αληθής]».

Η παράδοση της ένστασης στον Υπουργό έρχεται σε συνέχεια συγκέντρωσης διαμαρτυρίας που είχε διοργανωθεί από την ελληνική ομάδα ενάντια στις πατέντες λογισμικού την περασμένη Παρασκευή στην οδό Στουρνάρα στην Αθήνα. Στη συγκέντρωση συμμετείχαν περισσότερα από εκατό άτομα, μοιράστηκαν έντυπα και χρησιμοποιήθηκαν πανώ και μπαλόνια για ενημέρωση των περαστικών, ενώ επίσης συζητήθηκαν οι λεπτομέρειες για την παράδοση της ένστασης στον Υπουργό. Φωτογραφίες από την συγκέντρωση παρέμβασης υπάρχουν διαθέσιμες στη διεύθυνση <http://epatents.hellug.gr/box/st04photos/>.

Η ένσταση, που σύντομα θα παραδοθεί και στους υπόλοιπους υπουργούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ζητά την αναιρέση της απόφασης της 18ης Μαΐου, κάτι που είναι δυνατό γιατί η εν λόγω απόφαση είναι απλώς πολιτική συμφωνία και η οριστική έγκριση είναι προγραμματισμένη για την επόμενη συνεδρίαση του Συμβουλίου, που αναμένεται το Σεπτέμβριο 2004. Σε παρόμοια απαίτηση κατέληξε και το Ολλανδικό Κοινοβούλιο στη 1η Ιουλίου 2004 (βλ. το σχετικό δελτίο τύπου στις αναφορές).

Ο Δημήτρης Γλέζος, εκπρόσωπος του FFII στην Ελλάδα, σχολιάζει: «Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να μελετήσουμε σε βάθος τα γεγονότα της 18ης Μαΐου ώστε να αποφευχθούν παρόμοιες καταστάσεις στο μέλλον. Το θέμα των πατεντών λογισμικού αφορά πολύ κόσμο, ο οποίος παρακολουθεί συνεχώς τις εξελίξεις και, όπως είναι φυσικό, έμαθε τι έγινε στη συνεδρία του Συμβουλίου». Σχετικά με τους έλληνες αντιπρόσωπους σχολίασε ότι «...είναι στο χέρι των αντιπροσώπων μας να μας αποδείξουν ότι αυτοί αποφασίζουν για το τι θα ψηφίσουν και όχι άλλοι. Πόσο μάλλον για ένα τόσο σημαντικό θέμα όπως οι πατέντες λογισμικού».

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

**Πατέντες λογισμικού: Ένας τεράστιος κίνδυνος για την οικονομία σε
Ευρώπη και Ελλάδα**

*Η χορήγηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στο λογισμικό ωφελεί μόνο τις
μεγάλες αμερικανικές επιχειρήσεις*

Οι πατέντες λογισμικού, η χορήγηση, δηλαδή, διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας σε αλγόριθμους και προγράμματα και ο αποκλεισμός τρίτων από την χρήση αυτών σε άλλα πακέτα λογισμικού, αποτελεί ένα τεράστιο ζήτημα που απασχολεί διεθνείς οργανισμούς και την Ευρωπαϊκή Ένωση τον τελευταίο καιρό.

Μεγάλες εταιρείες λογισμικού, κυρίως αμερικανικές, υποστηρίζουν την ιδέα της καθιέρωσης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στο λογισμικό με καθαρά κερδοσκοπικούς σκοπούς. Πρέπει να σημειωθεί ότι αυτή τη στιγμή, τα προϊόντα λογισμικού προστατεύονται από τη νομοθεσία περί πνευματικής ιδιοκτησίας και απαγορεύεται η αντιγραφή τους χωρίς την άδεια του δημιουργού. Επιτρέπεται όμως η δημιουργία παρομοίων προγραμμάτων εφόσον ο νέος δημιουργός δεν αντιγράφει τον κώδικα του άλλου. Οι μεγάλες εταιρείες λογισμικού όμως δεν αρκούνται σε αυτό. Επιθυμούν να αποκλείσουν ακόμη και την δημιουργία παρομοίων προγραμμάτων από τρίτους και γι' αυτό **προωθούν μια αυστηρή νομοθεσία, ξεκινώντας από την Αμερική, την οποία τώρα προσπαθούν να επιβάλουν και στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης** επιδιώκοντας την έκδοση σχετικών αποφάσεων από το Ευρωκοινοβούλιο και το Συμβούλιο Υπουργών.

Κορυφαίοι επιστήμονες της Πληροφορικής, χιλιάδες επαγγελματίες Πληροφορικοί αλλά και σύσσωμη η κοινότητα του ανοικτού λογισμικού (open source) έχουν εκφράσει τις αντιρρήσεις τους σε αυτή την προσπάθεια των μεγάλων εταιρειών. Έχουν τεκμηριώσει τους λόγους για τους οποίους η χορήγηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στο λογισμικό:

- ▣ Θα οδηγήσει στην εξαφάνιση τις μικρές εταιρείες λογισμικού
- ▣ Θα επιβραδύνει την επιστημονική και τεχνολογική πρόοδο
- ▣ Θα πλήξουν κύρια την Ευρωπαϊκή Βιομηχανία Λογισμικού και θα υπονομεύσουν την προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης να ανταγωνιστεί αποτελεσματικά τις Ηνωμένες Πολιτείες σε αυτό τον τομέα
- ▣ Θα προκαλέσουν μεγάλη αύξηση στις τιμές πώλησης λογισμικού με άμεσες συνέπειες σε όλο το φάσμα των επιχειρήσεων και στους χρήστες ηλεκτρονικών υπολογιστών
- ▣ Θα δοθεί καίριο πλήγμα στο ανοικτό λογισμικό τη στιγμή που τις αρχές του έχουν ήδη υιοθετήσει πολλές χώρες για τις αρετές για την ποιότητά του

Για μικρές χώρες όπως η Ελλάδα, μια τέτοια εξέλιξη θα έχει ακόμη μεγαλύτερες επιπτώσεις καθώς θα χαθεί κάθε ευκαιρία ανάπτυξης της Πληροφορικής και θα διογκωθούν τα έξοδα απόκτησης και χρήσης λογισμικού τόσο από τους ιδιώτες όσο και από το δημόσιο με δυσμενέστερες επιπτώσεις και στα μακροοικονομικά μεγέθη της οικονομίας μας.

Η Ένωση Πληροφορικών Ελλάδας, με αίσθημα ευθύνης απέναντι στην ελληνική κοινωνία και τις προοπτικές οικονομικής ανάπτυξης της χώρας, επιθυμεί να ενημερώσει την κοινή γνώμη για το ζήτημα αυτό και να απευθύνει έκκληση σε όλα τα πολιτικά κόμματα και ιδίως στους υποψήφιους ευρωβουλευτές, να μη συναινέσουν στην καταστροφική πολιτική των μεγάλων εταιρειών λογισμικού. Έχουμε όλοι, πολίτες και πολιτικές ηγεσίες, την υποχρέωση να προστατεύσουμε τα συμφέροντα της χώρας μας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εκ μέρους της Ένωσης Πληροφορικών Ελλάδας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

**Απομαγνητοφωνημένο κείμενο Focus Group με μέλη του
HELLUG**

Focus Group με μέλη του HELLUG

E: Μπορείτε να μου περιγράψετε τη φιλοσοφία του κινήματος τόσο διεθνώς όσο και στην Ελλάδα;

M2: Το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού και εμείς είμαστε ένα κομμάτι του κινήματος που λέγεται HE.L.L.U.G., δηλαδή έχουμε πάρει ένα επώνυμο μέρος του κινήματος. Αλλά ουσιαστικά, που εκπροσωπεί την ..., το ευρύτερο κίνημα, ήταν ότι αυτό το πράγμα που λέγεται λογισμικό, που είναι κάποια ψηφιακά δεδομένα που κάνουν τις μηχανές να δουλέψουν, θα έπρεπε να εξελίσσεται και να αναπτύσσεται από κοινού στην ανθρωπότητα και όχι από συγκεκριμένες εταιρίες, όχι από κλειστούς κύκλους. Θέλαμε δηλαδή, να μπορούμε όλοι να ξέρουμε πως δουλεύουν όλες οι μηχανές, να μην υπάρχουν μυστικά μέσα στις μηχανές που δουλεύουν. Γιατί οι μηχανές αυτές κάνουνε πολύ εξελιγμένα πράγματα πλέον και ο άνθρωπος πρέπει να ξέρει, και ο τελευταίος άνθρωπος να έχει πρόσβαση, να ξέρει πως και γιατί δουλεύει κάποια μηχανή και κάνει κάποια πράγματα.

M4: Το σκάνδαλο Vodafone, αν έχεις ποτέ ακουστά, είναι ένα παράδειγμα που επειδή δεν υπήρξε η διαφάνεια, τότε για ένα χρόνο μέχρι να πάρουν χαμπάρι, για ένα χρόνο είχαν παρακολουθήσει τα τηλέφωνα σε μερικούς, και ο Καραμανλής ήταν ένας από αυτούς.

M1: Λοιπόν και αυτό... Το κίνημα έχει ως βάση αυτή την ιδέα, ότι θέλουμε το λογισμικό να λείπει αυτό. Από εκεί και πέρα είδαμε και ότι πρακτικά υπάρχει το λεγόμενο network effect, ή να το πω, πώς να το πω, αλυσιδωτή αντίδραση στο λογισμικό και σε τέτοιες τεχνολογίες, ότι ο ένας που έχει κάποια τεχνολογία και την χρησιμοποιεί επηρεάζει τους γύρω του να χρησιμοποιούνε την ίδια τεχνολογία. Όταν αυτή η τεχνολογία είναι πολύ αυστηρή και πολύ συγκεντρωτική τότε αναγκάζει κάποιον, όλον τον κόσμο ή η πλειοψηφία αναγκάζει και την μειοψηφία να κάνουν ακριβώς τα ίδια με αυτούς και δεν τους αφήνουν το περιθώριο κάποιος να διαφοροποιηθεί και να κάνει κάτι διαφορετικό από τους άλλους. Αυτό το πράγμα είδαμε ότι δεν μπορούμε να το αποφύγουμε πρακτικά από το network effect στο λογισμικό. Δηλαδή πάντα πρέπει όλοι να ακολουθούν έναν κανόνα. Δεν μπορεί να υπάρχουν πολλοί κανόνες, αλλά θέλω αυτός ο κανόνας να μην είναι κάτι το οποίο τον ελέγχει μια εταιρία, να μην είναι κάτι το οποίο ανήκει σε κάποιους, να μην είναι ιδιοκτησία κάποιου. Θέλαμε δηλαδή να υπάρχουν κάποιοι ανοιχτοί κανόνες, εκεί που

επιβάλλεται. Να υπάρχει ένας κανόνας, να υπάρχουν ανοιχτοί κανόνες και εκεί που μπορούμε τεχνολογικά να αναπτύσσουμε παράλληλους κανόνες, οι οποίοι μεταξύ τους να συνεργάζονται. Έτσι ώστε να συνεχίσει να υπάρχει η ελευθερία της ελεύθερης αγοράς να υπάρχει και στο χώρο του λογισμικού, δηλαδή να υπάρχει το μπλε software , το πράσινο software , το κόκκινο software , το κίτρινο software και κάποιος να μπορεί να διαλέξει. Έτσι ώστε να μην υπάρχει κάποιος, ο οποίος θα τα ελέγχει όλα αυτά.

M3: Δηλαδή όπως συμβαίνει τώρα με τους browser. Μπορείς λίγο πολύ να αποφασίσεις αν θα έχεις google chrome ή firefox ή Internet Explorer. Μπορούμε όλοι να κάνουμε το ίδιο αλλά ας πούμε στο word δεν συμβαίνει τόσο πολύ αυτό γιατί το αρχείο στο οποίο το σώζει, είναι ψιλομυστικό της Microsoft. Ψιλομυστικό της Microsoft. Οπότε δεν είναι εύκολο να έχεις πολλά χαρακτηριστικά software τα οποία θα σου δώσουν την επιλογή ή αυτό ή αυτό ή αυτό.

M4: Δεν είναι συνεργάσιμο με τους άλλους.

M3: Αν θέλεις να δουλέψεις αξιόπιστα με το αρχείο της Microsoft τότε χρειάζεσαι το λογισμικό της Microsoft.

M2: Και στην τελευταία έκδοση έχει και πατέντα έτσι ώστε να μην επιτρέπεται σε κανέναν

M3: Δεν ξέρω δεν το έχω μάθει αυτό

M1: Για παράδειγμα, μέχρι ένα σημείο που τώρα πια δεν ισχύει, στον ΟΠΑΔ, είχαν αρχίσει ένα πιλοτικό πρόγραμμα με μερικούς γιατρούς και μετά θα ήταν ευρύτερα, που για να συμμετέχει κάθε γιατρός έπρεπε να έχει δυο εφαρμογές που να ανήκουν μόνο στην Microsoft για να μπορεί, γιατί έτσι του είχαν φτιάξει το σύστημα. Αυτό γενικότερα απαγορεύεται σε δημόσια, γιατί όλα τα δημόσια

M4: δημόσιες προμήθειες;

M1: Ναι προμήθειες και δεδομένα πρέπει να είναι σε μορφή που μπορεί ο καθένας να έχει πρόσβαση με οποιοδήποτε τρόπο, δεν λέμε ότι απαγορεύεται, ας πούμε, να πουλάει η Microsoft μια λύση. Οκ ας πουλάει αλλά να έχει όμως εναλλακτικές άλλες λύσεις.

M2: Να μην είναι υποχρεωμένος να πάει να προμηθευτεί.

M1: Που ο καθένας να μπορεί να διαλέξει, γι' αυτό λέει κόκκινο, κίτρινο και μπλε ας πούμε.

E: Τι ζητήματα θεωρείτε ότι προκύπτουν δηλαδή όταν χρησιμοποιούνται λογισμικά τύπου Microsoft;

M2: Γιατί αν Όταν χρησιμοποιείται το λογισμικό πρόγραμμα ... Δεν είναι απλά για έναν προσομοιωτή γραφομηχανής. Το πρώτο είναι ένας προσομοιωτής γραφομηχανής γράφουμε κάποια πράγματα σε κάποιο πληκτρολόγιο παίρνουμε μια σελίδα A4 στο τέλος και τελειώσε. Δεν μπορεί να μας κάνει ..., να μας αλλάξει την ζωή αλλά υπάρχουν... σιγά σιγά το λογισμικό αρχίζει και μπαίνει πάρα πολύ στην ζωή μας, παράδειγμα το facebook, παράδειγμα το internet που είναι δικτύωση ανάμεσα σε όλους τους ανθρώπους και αποτελεί το μέσο ανάμεσα.., μέσα από το οποίο ή δουλεύουν ή εργάζονται ή επικοινωνούν οι άνθρωποι. Επομένως, αυτό το μέσον, ο τρόπος δηλαδή που μπορεί να μιλάει, είναι σαν να μου απαγορεύει κάποιος να συναντάω ανθρώπους, αντίστοιχα.

E: Γιατί;

M2: Γιατί θα μου πει ότι για να φτάσω εγώ στο σπίτι του Αντώνη πρέπει να περάσω έναν δρόμο που πρέπει να έχω συγκεκριμένη μάρκα αυτοκίνητο για να πάω στο σπίτι του Αντώνη. Αν εγώ λοιπόν δεν θέλω να αγοράσω το τάδε αυτοκίνητο δεν μπορώ να δω τον Αντώνη. Που είναι άνθρωπος, δηλαδή υπάρχει ΑΝΘΡΩΠΟΣ, άνθρωπος και στη μέση υπάρχει μηχανήμα. Πρέπει το μηχανήμα να είναι τόσο ουδέτερο μου να μη στερεί τις ελευθερίες του ανθρώπου.

M3: και από βλακεία στην αρχή γίνεται το εμπόδιο αυτό

M1: και γίνεται επειδή επιμένουμε να μη καταλαβαίνουμε να διαλέξουμε

M4: Επιμένουμε σε αυτό ότι είναι θέμα, ότι δεν έχουσε ιδέα την στιγμή που χρειάζεται, δηλαδή δεν ξέρουμε έγκαιρα με λίγα λόγια οτιδήποτε ή στην βουλή ή κάπου αλλού τέλος πάντων να παίρνουν αποφάσεις.

M2: και στην κοινωνία

M1: ναι γιατί ο ΟΠΑΔ, αυτό το λάθος του ΟΠΑΔ έγινε έτσι από βλακεία, δεν είναι ότι το κάνανε επίτηδες.

M3: Δεν πιστεύουμε ότι υπήρχε κεντρική στρατηγική ας πούμε να κλειδώσουμε τον κόσμο σε κάποιο πρότυπο

M4: Όχι δεν είχανε ιδέα, απλώς σου λέει ας πούμε Microsoft, γιατί όποιος ξέρει κάτι, λίγο έστω από υπολογιστές, το ξέρει από αυτό το εύκολο μέσο. Επειδή η Microsoft έχει ένα ειδικό τρόπο ας πούμε marketing με πολλά λεφτά από πίσω και τα λοιπά.

M2: ναι, ναι, ναι, ένα εύκολο μέσο.

M2: Και ας πούμε κάτι άλλο που είναι ενδιαφέρον είναι ότι εμείς ως μη κυβερνητική οργάνωση και ως απλός, ένας απλός σύνδεσμος ανθρώπων

M3: καλά μη το λέμε και μη κυβερνητική οργάνωση γιατί....

M2: Όχι συζητάμε και για τις υπόλοιπες μη κυβερνητικές, ότι υπάρχουνε οργανώσεις αυτή την στιγμή που τρέχουνε να αντικρούσουν ή να εκφράσουν την φωνή τους απέναντι σε οργανωμένους εκφραστές συμφερόντων και τα λοιπά. Δηλαδή το HELLUG. απάντησε σε οργανωμένες εκδηλώσεις της ... του κλειστού λογισμικού, του ΣΕΠΕ που είναι ο σύλλογος επαγγελματιών πληροφορικής, οι οποίοι δεν εκφράζουν την αλήθεια και τον κόσμο, και τους αντικρούσαμε κάναμε και δελτία τύπου και λοιπά. Να πούμε ότι αυτό το πράγμα δεν εκφράζει τον κόσμο και υπάρχει και μια άλλη άποψη την οποία την διεκδικούμε και θέλουμε να ακούγεται. Και αυτή ακούγεται από ανθρώπους που δεν είναι ούτε εταιρίες, που δεν έχουνε κάποιο άλλο συμφέρον, είμαστε άτομα που όποιος θέλει έρχεται στην παρέα μας και φωνάζει μαζί μας.

M4: Νομίζω ότι... Τώρα εσύ θα μας πεις.... Μήπως πλατειάζουμε, δηλαδή αρχίζουμε και βρίσκουμε και λέμε τα δικά μας;

E: Όχι, σας ακούω με πολύ προσοχή και με ενδιαφέρει ιδιαίτερα να συνεχίσετε να συζητάτε για το HELLUG.

M3: Δηλαδή σε ενδιαφέρει και η ουσία, η ουσία του ζητήματος το τι .. με το τι ασχολείται το κίνημα

E: Με ενδιαφέρει, προφανώς για να μπορέσω να καταλάβω πώς λειτουργεί και τι διεκδικεί το κίνημα

M1: αλλά από ότι καταλαβαίνω θέλεις να εστιάσεις στο πως λειτουργεί αυτό το κίνημα μέσα στην κοινωνία.

E: και με έμφαση όμως στο ζήτημα των πατεντών λογισμικού, πώς λειτούργησε σε αυτή τη διεκδίκηση.

M2: Εθελοντισμός, μάλλον μπορούσαμε να το πούμε ότι είμαστε εθελοντική οργάνωση.

M1: Είμαστε.

M2: Ναι λέω δηλαδή, σε σχέση και με άλλους, για να προσδιοριστούμε με κάποιες κοινές ομάδες.

E: Αν αφήναμε για λίγο τις άλλες ομάδες, εσείς πώς θα προσδιορίζατε τους εαυτούς σας;

M3: Βασικά παρέα είμαστε,

M4: Σαν παρέα ξεκινήσαμε

M1: Απλά βάλαμε και ένα νομικό πρόσωπο, έναν σύλλογο, ο οποίος αναλαμβάνει να έχει την παρουσία εκεί που χρειάζεται να υπάρχει μια οργάνωση. Δηλαδή όταν

κάποιος πρέπει να φωνάξει και να πει ποιος είναι ο εκπρόσωπος σας, πρέπει να είμαστε ένα πρόσωπο να έχουμε κάποιες εκλογές, να έχουμε βγάλει κάποιον ο οποίος μπορεί να μιλάει εκ μέρους μας.

M3:Βέβαια τώρα η αλήθεια είναι ότι όλοι εμείς, και οι τέσσερις νομίζω, το βρήκαμε το HE.L.L.U.G. έτοιμο. Δηλαδή δεν ιδρύσαμε εμείς τον σύλλογο. Τουλάχιστον εγώ άρχισα να συμμετέχω πολύ μεταγενέστερα. Τώρα γιατί τον ίδρυσαν αυτοί που τον ίδρυσαν, δεν ξέρω αλλά βέβαια έχοντας συμμετάσχει τώρα σε συλλόγους, εδώ τώρα καταλαβαίνω ότι αν ξεκινούσα μια καινούργια δράση θα καταλάβαινα το λόγο για τον οποίο θα ήθελα να ιδρύσω σωματείο γι' αυτό το σκοπό, οπότε υποθέτω ότι έτσι μπορώ να καταλάβω και γιατί ίδρυσαν το σωματείο και αυτοί που το ίδρυσαν πριν από πριν από 12 χρόνια, 13.

M2: Ξέρουμε κάποιους πάντως. Δεν εξαφανίστηκαν όλοι.

M3: αλλά ήταν άλλες οι ανάγκες τότε και άλλες είναι σήμερα.

M1:Βέβαια.

E: Ποιες ήταν αυτές οι ανάγκες πιστεύετε και ποιες είναι τώρα;

M4: Να σου πω. Τότε κάποιος έκανε ένα προτζεκτάκι και έγραφε κάποιο κώδικα και ήθελε να τον έχει στο internet να μπορεί κάποιος να τον κατεβάσει για να τον χρησιμοποιήσει. Δεν υπήρχε το hosting όπως γίνεται τώρα που είναι απλά τα πράγματα, οπότε τότε είχε πρακτική σημασία ο σύλλογος κάποια μηχανήματα στα οποία θα γίνονταν το project του καθενός που ήθελε ...

M1:να το ανταλλάζουν μεταξύ τους

M3: και να τον αλλάζουν

M2: Μάλιστα οπότε ίσως και με αυτό το σκεπτικό δηλαδή ξεκίνησε κάποιος ...

M1: όχι μόνο όπως οι άλλοι που κάνουνε σκάκι ή μπάσκετ ή για ψάρεμα , δηλαδή για..., δηλαδή με λίγα λόγια οι άνθρωποι έχουνε κάτι κοινό και περνάνε, αντί να περνάνε την ελεύθερη ώρα τους ας πούμε με άλλους ανθρώπους, προτιμούν να είναι που και που με παρέα για να ανταλλάζουνε κώδικα, ή για οτιδήποτε μπορεί να είναι λεπτομέρεια, τεχνική λεπτομέρεια.

M4:Οπότε αν βάλουνε κάποια λεφτά ο καθένας, μετά πάλι είναι χρήσιμο να έχεις ένα νομικό πρόσωπο στο οποίο να ανήκουν αυτά τα λεφτά.

E: Δηλαδή ο Σύλλογος εξυπηρετεί πρακτικά ζητήματα;

M3:και όχι μόνο

M2:Ναι, μετά είναι για πρακτικούς λόγους ο σύλλογος, αλλά γενικώς επειδή είμαστε και ..., το ελεύθερο είναι στην σημαία μας, είμαστε και πολύ φιλελεύθεροι σαν

σύλλογος δηλαδή αν κάποιος θέλει να παρακολουθεί αυτά που κάνουμε χωρίς να γραφτεί μέλος ή χωρίς να έχει πληρώσει την συνδρομή και λοιπά δεν ξέρεις δεν κυνηγάμε την συνδρομή ή την τυπική υπόσταση του μέλους. Απλά τους λέμε ότι βοηθάτε καλύτερα τον σκοπό, όποιος μας βοηθάει και στα οικονομικά, στα πρακτικά ζητήματα σε αυτά. Αλλά από εκεί και πέρα ο σκοπός μας και το πως το επιδιώκουμε είναι ελεύθερος, κοινωνικά δηλαδή ...

M1: Κοινωνικά ευρύτερα

M4: Όποιος θέλει να πει το ίδιο που λέμε εμείς τον βοηθάμε και δουλεύουμε καλύτερα.

M1: Και μια και είσαι από ένα συγκεκριμένο μέρος λίγο μακριά από δω, θα έλεγα ασ πούμε μας ενδιαφέρει να μάθουμε εάν υπάρχουν άλλοι άνθρωποι εκεί πέρα που μεταξύ τους κανονίζουνε κάτι ομαδικά, σε πρώτη φάση δεν ξέρω αν υπάρχει.

M2: Έχω ακούσει για σύλλογο στην Μυτιλήνη.

E: Από τους φοιτητές του Πανεπιστημίου Αιγαίου η πιο οργανωμένη κοινότητα για το ελεύθερο λογισμικό είναι στη Σάμο. Στη Μυτιλήνη πριν λίγο καιρό ξεκίνησε μια δραστηριοποίηση.

M3: Φτιάχνουνε παρεούλες από δω και από εκεί, σε διάφορα σημεία και κάποιες παρέες ωριμάζουν και κάποιες μένουνε παρέες...

M4: Πάντως μια από τις άλλες δραστηριότητες μας είναι να βοηθάμε τις τοπικές ομάδες να κάνουν διάφορα.

E: Υπάρχουν δηλαδή ομάδες ανά περιοχές της Ελλάδας οι οποίες εντάσσονται στο HELLUG;

M2: Άμα θέλουν. Ναι.

M1: Ότι έχουνε μάθει.

M2: Κάποιοι θέλουν να φτιάξουν μια παρέα και κάποιοι λένε γιατί να μην υπάρχει σύλλογος ή να έχουνε κάποια νομική υπόσταση και τους λέμε ότι όποιος δεν θέλει να μπει στην διαδικασία να κάνει σύλλογο μπορεί να χρησιμοποιήσει το νομικό πρόσωπο με συνεννόηση με εμάς και να κάνει αυτά που θέλει χωρίς χρειάζεται να έχει τον δικό του σύλλογο ο καθένας, αλλά πολύ ελεύθερα αυτό το πράγμα, ούτε υποχρεώσαμε κάποιον να είναι κάτω από την αιγίδα μας ούτε πουλάμε αποκλειστικότητες.

M3: Ναι ναι. Όχι, συνήθως θέλουνε βοήθεια δηλαδή με λίγα λόγια τι ...

M4: Για παράδειγμα έκαναν μια εκδήλωση και θελαν να κόψουν κάποιες αποδείξεις ή να κρατήσουν ένα ταμείο για την εκδήλωση. Το κρατήσαμε και το γράψαμε στα δικά μας βιβλία για να είναι νόμιμοι.

M1:ναι, οκ αυτό είναι μια πλευρά αλλά πιο συνηθισμένο είναι ότι θέλουν να κανονίσουν για πρώτη φάση ή για λίγο ύστερα μια συγκέντρωση ας πούμε να έχουνε μεταξύ τους, και θέλουνε από μας ας πούμε ή απλώς κάποιες συμβουλές να δώσουμε ας πούμε, πώς να το οργανώσουν ή καμία φορά μας έχουνε ζητήσει να έρθουμε να κάνουμε και εμείς μια παρουσίαση μαζί με αυτούς που κάνουν, δηλαδή υπάρχουν διάφορα ας πούμε για το πού και το πώς, υπάρχουν διάφοροι τρόποι να βοηθήσεις το κοινό.

E: Πέραν των τοπικών ομάδων, τι άλλου τύπου συνεργασίες έχετε;

M2:Υπάρχει και πολύ επαγγελματική συνεργασία ανάμεσα μας, γιατί τυπικά αυτό το πράγμα είναι και επάγγελμα, πρακτικά μάλλον είναι και επάγγελμα όχι τυπικά και ξέρουμε ο ένας τον άλλον, ξέρουμε πως κινείται ο καθένας, πως βοηθάει ή δεν βοηθάει ή δεν βοηθάει, τι άνθρωπος είναι και πολλές φορές μεταξύ μας συνεννοούμαστε και για δουλειές εκτός συλλόγου, στην περιφέρεια του συλλόγου. Και ξέρω εγώ ότι άμα θέλω κάποιον άνθρωπο να ξέρει αυτό το πράγμα και εκείνο το πράγμα μπορεί από τον σύλλογο που ξέρω κάποιους να πάω να τους ζητήσω και να τους προσφέρω ή να τους δώσω δουλειά.

M1:είναι και αυτό είναι...

M3:Κατάλαβες; Στα πλαίσια που θα έκανες το οτιδήποτε μια χάρη σε κάποιον γνωστό σου για...

M4:Ναι αλλά είμαστε γνωστοί.. είμαστε στο ίδιο αντικείμενο γνώσης.

E: Με εξωτερικούς οργανισμούς έχετε συνεργασίες;

M2:Είχαμε κάποια συνεργασία με μη κυβερνητικές οργανώσεις για το σύνταγμα και είμαστε στους εγγεγραμμένους τους και λοιπά. Απλά το παρακολουθούμε αυτό. Το ΕΛΛΑΚ είναι άλλη μια εταιρεία με εταιρική υπόσταση που κάνει αυτό που κάνουμε και εμείς, προώθηση του ελεύθερου λογισμικού και με αυτούς συνεργαζόμαστε.

M3:Αυτοί όμως είναι εταιρεία. Αυτοί πάνε και στο εμπορικό.

E: Έχουν δηλαδή κερδοσκοπικό χαρακτήρα;

M2:Όχι ακριβώς κερδοσκοπικό, έχει κίνηση χρημάτων. Εμείς δεν θέλουμε να έχουμε διακίνηση χρημάτων, δηλαδή τα χρήματα που κινούμε εμείς είναι μόνο για τις ανάγκες του να υπάρχει ένας σύλλογος και να λειτουργεί ένας σύλλογος. Σαν εταιρεία θα πληρώσει κάποιους για κάποια έργα μη κερδοσκοπικά, θα εισπράξει

βοήθειες από τους άλλους για να κάνει χρηματοδοτήσεις, ουσιαστικά κάνουν χρηματοδοτήσεις. Εμείς...

M3: Και νομίζω ότι ξεκίνησε αυτή η εταιρία με σκοπό ακριβώς να προωθήσει το ελεύθερο λογισμικό της στην Ελλάδα, σε επίπεδο χρηματοδότησης, σε επίπεδο εκπαίδευσης, σε επίπεδο πώλησης, ενοικίασης και λοιπά, σε ...

M1: στο δημόσιο τομέα.

M4: Ναι. Ενώ εμείς ξεκινήσαμε κάπως πιο παρειακά νομίζω και μετά αρχίσαμε...

M1: Ναι ναι πιο παλιά, αυτό ήθελα να πω και εγώ πριν.

M4: Και κρατήσαμε έτσι.

M3: Πολλές φορές υπήρχε συζήτηση αν θα το κάνουμε πιο εταιρικό και τα περισσότερα μέλη είπαν όχι στο να γίνει και το κλείσαμε αυτό.

M2: Γενικά, πάρα πολλά μέλη είναι και μέλη άλλων οργανώσεων, ας πούμε εγώ που είμαι στο HE.L.L.U.G. είμαι μέλος στο FFII και σίγουρα πολλοί από μας φαντάζομαι και πάει λέγοντας.

M3: Βασικά όλο το ΕΛΛΑΚ είναι στο HE.L.L.U.G. αντίστροφα.

M4: Ναι σχεδόν όλοι όσοι έχουνε σχέση με το ΕΛΛΑΚ την εταιρία, είναι και στο HE.L.L.U.G.

M1: Και έτσι δημιουργείται μια ευρύτερη κοινότητα, δηλαδή δεν είναι μόνο το αν έχουμε σχέση ως σύλλογος με έναν άλλο σύλλογο. Γιατί εγώ πιο πολύ βλέπω τους ανθρώπους δεν βλέπω τόσο πολύ το σωματείο. Και σαν σύλλογος στην ουσία αυτό είναι ότι συγκεντρώνουμε πολλούς ανθρώπους μαζί.

M2: Παλιότερα συγκεντρωνόμασταν και με το AWMN. Είχαμε πάρα πολλά κοινά μέλη.

E: Ποιο είναι το AWMN;

M2: το Ασύρματο Μητροπολιτικό Δίκτυο Αθηνών,

M3: Μπράβο ναι ναι.

M2: που κάνανε βάζανε ασύρματους κόμβους. Βασικά και οι τρεις μας ήμασταν στο AWMN, εγώ εντάξει λίγο το έχω κόψει τώρα τελευταία αλλά...

M4: ναι αλλά τέλος πάντων είχαμε φτιάξει ένα δίκτυο τηλεπικοινωνιών ελεύθερο, ασύρματο πάνω από όλη την Αθήνα, με τα δικά μας τηλέφωνα, με τις δικές μας επικοινωνίες, δεν χρειαζόμασταν internet να αγοράζουμε από ... ή δεν χρειάζονταν να έχεις γείτονα...

M3: μπορούσες να πάρεις όμως από έναν γείτονα

M2: να έχεις ένα πολύ γρήγορο δίκτυο μεταξύ μας.

M3: Βασικά όλα.

M2: Ήταν και η τεχνολογία μας, ήταν μια εποχή που δεν είχαν βγει ακόμη ADSL και ο κόσμος είχε απηυδύσει με τα PSDN, ISDN γενικά με το μονοπώλιο του ΟΤΕ που δεν προχωρούσε τεχνολογικά για να ξεπουλήσει ότι είχε στοκάρει από την Οπότε ξεκινήσαμε εμείς με την έλευση της τεχνολογίας της ασύρματης, το Wi Fi να το προσαρμόζουμε σε εξωτερικούς χώρους, στην ταράτσα μας επάνω με κεραίες και

M3: Είχαμε και δυο τρεις νομικές κατακτήσεις..

M1: Όπως βλέπουμε το δορυφορικό, αντί να βλέπουμε δορυφορικό έβλεπε ο ένας τον άλλον..

M3: Είχαμε και κάποιες ιδιαίτερες νομικές κατακτήσεις, καταρχήν όταν ξεκίνησε το Wi Fi, όντα ξεκίνησε το WML, το Wi Fi δεν ήταν νόμιμο γιατί δεν είχε ενσωματωθεί η νομοθεσία και ήταν μια γκρίζα περιοχή συχνοτήτων. Έπρεπε να ενσωματωθεί, υπήρχε Ευρωπαϊκή οδηγία, επομένως δεν ήτανε κάτι παράνομο αλλά όταν ξεκίνησε το AWMN δεν ήταν ελεύθερο, ελεύθερη εκπομπή σε αυτές τις συχνότητες και σε συνεργασία όμως με το Υπουργείο Εσωτερικών που είναι το αρμόδιο, ξεκίνησαν οι ερασιτέχνες να το κάνουν αυτό το πράγμα. Οι ερασιτέχνες καθιερώθηκαν και επομένως όταν νομιμοποιήθηκε αυτό τους περιέλαβε και αυτό που είχανε ξεκινήσει ας πούμε, το θεσμοθέτησε.

M4: Ναι, αλλά αυτό που κατάφεραν ήταν ότι ήταν σε συνεννόηση, δηλαδή αυτοί που ουσιαστικά εκπέμπαν σε μια μη νόμιμη πάντα ήταν σε συνεννόηση με την ΓΓΕΤ. Κάνανε συγκεκριμένα πειράματα, δεν κάνανε κάτι φοβερό λοιπόν και ήταν σε μια συνεννόηση και πάνω σε αυτό το παράδειγμα αυτών των ανθρώπων βασίστηκε και η επόμενη νομοθεσία, η οποία ενσωμάτωσε την .. τις διεθνείς πρακτικές στο ελληνικό δίκαιο για αυτούς. Λοιπόν είχαμε δηλαδή αυτό το πράγμα και καταφέραμε ας πούμε εκείνη την εποχή που υπήρχανε ζητήματα ανοιχτά να μιλάμε και να ..τέλος πάντων να λέμε την γνώμη μας για το πώς θα ήταν οι επόμενοι νόμοι. Είχαμε κάποιες επιτροπές διαβούλευσης κάποιες κλειστές ομάδες εργασίας, στις οποίες το κράτος μέσω της ΓΓΕΤ ήθελε να έχει εκπροσώπους από διάφορες πλευρές και είχε και τις εταιρίες, είχε τους παρόχους τηλεπικοινωνιών και είχε και τους συλλόγους, τους δυο τρεις συλλόγους το H.E.L.L.U.G. και το AWMN ας πούμε τότε και ρωτούσε την γνώμη μας για το τι να κάνουμε με τις τηλεπικοινωνίες για την επόμενη μέρα και λοιπά. Και αυτό ήταν μια καλή περίπτωση στην οποία αυτοί οι σύλλογοι διαμορφώνονται.

E: Δηλαδή το AWMN σας βοήθησε ως εμπειρία για τη διαμόρφωση του Συλλόγου;

M2: και ίσως, ίσως εμείς ευαισθητοποιήσαμε και λίγο τον κόσμο γιατί μέσω της ενασχόλησης με αυτό το πράγμα μάθαμε και διδάξαμε διάφορα πράγματα σχετικά με το Internet με το πως δουλεύουν αυτά τα δίκτυα τηλεπικοινωνιών τι πρέπει να γίνει ας πούμε και όταν τσακωθήκαμε που λέγαμε γιατί εσύ περνάς κάτι που δεν μ' αρέσει σαν πληροφορία πάνω από το δικό μου μέρος και τέθηκαν και όλα αυτά τα ηθικά ζητήματα. Γιατί λέγαμε ότι ας πούμε εσύ λέει βγάζεις λεφτά, γιατί έχεις ένα μαγαζί από το οποίο μπορεί ο άλλος να ψωνίσει πράγματα άρα κερδίζεις και ο άλλος μπορεί να μπει στο μαγαζί σου μέσω του δικού μου μηχανήματος. Και λέγαμε κατά πόσο αυτό το πράγμα είναι ηθικά θεμιτό ή είναι αθέμιτο και διάφορα τέτοια πράγματα. Και ήτανε πολύ ενδιαφέρον οι προβληματισμοί που μπήκανε μέσα σε αυτά τα δίκτυα. Με το Linux ήταν λίγο πιο ξεκάθαρα τα πράγματα γιατί είχαμε ένα πλαίσιο, είχαμε ...

M1: Πιο ώριμο, ίσως πιο ώριμο και πιο... ήτανε αρκετοί, περισσότεροι άνθρωποι στον κόσμο που ήδη είχανε αντιμετωπίσει διάφορα θέματα ήδη και ήτανε σε άλλη μορφή.

M2: Το Linux από την αρχή είχε ξεκάθαρους στόχους υπήρχε το κείμενο του Stallman, όλο αυτό το πράγμα το οποίο βάζει κάποια πάρα πολύ αυστηρά όρια στο τι είναι ελεύθερο λογισμικό και τι δεν είναι και με βάση αυτό κινούμαστε και αυτό το έχουμε αποδεχτεί και το χρησιμοποιούμε είναι το ευαγγέλιο ας το πούμε ή ξέρω γω ή ο κανόνας, ο χρυσός κανόνας.

M4: Θα έλεγα εκεί είναι το θέμα ότι οι άνθρωποι δεν έχουνε ιδέα, ενώ η τεχνολογία έχει, το έχει. Και θυμάμαι για μια συγκεκριμένη στιγμή που ήμασταν εμείς οι δύο με τον Πάνο εκεί, στην ΓΓΕΤ, που υπήρξε μια συζήτηση για την κεραία, το φόβο της κεραίας. Ότι επειδή έχουνε μάθει ότι το κινητό τηλέφωνο εκπέμπει και το κέντρο ας πούμε, η κεντρική κεραία μάλλον εκπέμπει πάρα πολύ έντονα και είναι πρόβλημα για την υγεία. Ξαφνικά τα έχουνε βάλει όλα στο ίδιο κουτί επειδή είναι κεραία πρέπει να είναι επικίνδυνη. Και αυτό ήτανε ένα πρόβλημα που δεν ισχύει, ενώ πιστεύουνε ότι ισχύει και πώς να γίνει αλλιώς ας πούμε να καταλάβουνε ότι υπάρχει τρόπος που μπορεί να έχουμε πολλές κεραίες αλλά χωρίς πρόβλημα. Και μια ήτανε, ότι όσο περισσότερες κεραίες θα έχει το δίκτυο του κινητού ακόμη και εκεί θα μπορέσουνε να κάνουνε λιγότερη ένταση ας πούμε στο σήμα, γιατί θα καλύπτει με περισσότερη κεραία. Ενώ...

M3: Να το πούμε λίγο πιο απλά όσον αναφορά τα τεχνικά, ένα κινητό εκπέμπει τόσο δυνατά όσο του λείει η κεραία να εκπέμψει, ο σταθμός της βάσης. Άμα ένα κινητό είναι πολύ κοντά στην κεραία και έχει καλό σήμα θα εκπέμψει όσο πιο χαμηλά μπορεί για να κρατηθεί η μπαταρία.

M4: Ενώ ο σταθμός της βάσης πάντα είναι μακριά μας, δηλαδή να το πω πρακτικά αν βάζαμε τις λεγόμενες πικοκυψέλες, πίκo από το μικρό, πικοκυψέλες μέσα στα σχολεία τα παιδάκια που κυκλοφορούν με ένα κινητό στα χέρια τους θα δεχόντουσαν λιγότερη ακτινοβολία από το να πηγαίνουν να σπάνε τις κεραίες που είναι στο απέναντι κτίριο για να μην υπάρχουν κεραίες κινητής κοντά στα σχολεία.

E: Να είμαι ειλικρινής, χρειάζομαι λεξικό για την τεχνική ορολογία, αλλά που θέλετε να καταλήξετε;

M2: Τέλος πάντων το θέμα είναι ότι....

M3: Κατάλαβες τι θέλω να σου πω;

M2: Το θέμα είναι ότι υπάρχουν πάρα πολλά τέτοια τεχνικά ζητήματα που επηρεάζουν την ζωή μας και ας πούμε

M1: Μα αυτό λέω και εγώ.

M2: Πολλές φορές ο κόσμος αντιδράει αρνητικά ή αντιδράει πώς να το πω δογματικά σε κάποια τεχνολογικά θέματα όπως όλα αυτά τα πανό που λένε να φύγουν οι κεραίες και λοιπά. Επειδή ακριβώς δεν ξέρουνε. Κάποιος που να ξέρει, να τους λείει, όπως και οι γιατροί. Όπως καλό θα ήταν βεβαίως να υπήρχε και από τους γιατρούς μια αντίστοιχη οργάνωση, να μας λείει ποια τελικά είναι τα καλά και ποια φάρμακα απλά τα πληρώνουμε, ενώ θα μπορούσαμε απλά να κάνουμε την δουλειά μας με, ξέρω εγώ, με ένα τσάι του βουνού.

M1: Πάλι το ίδιο θέμα. Πάλι το ίδιο θέμα

M2: Γιατί εμείς αν εμείς με ένα τσάι του βουνού θα γίνουμε καλά ή πρέπει να πάρουμε το τάδε φάρμακο. Γιατί κάποιες εταιρείες στον κόσμο της ιατρικής προωθούν τα συγκεκριμένα φάρμακα και θέλουν ο κόσμος να ξέρει ότι αυτό το φάρμακο γιατρεύει ας πούμε το κρυολόγημα.

M3: Εντάξει τώρα ανάλογα τι έχεις, δεν είναι...

M2: Προσπαθούμε να φέρουμε ένα παράδειγμα για το λογισμικό αντίστοιχα, και αντίστοιχα και εμείς σαν επαγγελματίες θέλουμε...

M3: Αλλά επί της ουσίας τα φάρμακα έχουνε μια συγκεκριμένη ουσία μέσα, πχ ξέρω γω, τώρα αν θα πάρεις depon ή ασπιρίνη ή ponstan ή αυτό, όλα ξέρω έχουνε παρακεταμόλη πως την λένε μέσα. Τώρα αν το ένα την έχει στα 500ml και το άλλο

την έχει στα 450 και το άλλο στα 100 τώρα αυτό είναι κάτι που θα σου πει ο γιατρός το τι δοσολογία θα πάρεις και τι φάρμακο θα πάρεις αλλά...

M2:Ναι τέλος πάντων, το θέμα είναι ότι δεν ξέρουμε και πρέπει κάποιος με καλή θέληση όμως να μας ευαισθητοποιήσει και να μας ενημερώσει. Έτσι και για το λογισμικό.

M4:Μια συζήτηση θυμάμαι επίσης, ήτανε ότι ο γιατρός έπρεπε να γράψει, όταν γράφει μια συνταγή, να γράψει γενική μορφή, ας πούμε για το φάρμακο, για να έχει την δυνατότητα ο ασθενής να διαλέξει ποια εταιρία θέλει.

M2:Την εταιρία.

M1:Το ίδιο θέμα ακριβώς, το ίδιο θέμα με άλλο, δηλαδή σε άλλο τομέα, αλλά το ίδιο ακριβώς.

M4:Νομίζω στην Αμερική δεν τα πουλάνε με το όνομα τα πουλάνε με το τέτοιο

M2:Με το περιεχόμενο, ναι

M3:Με την φαρμακευτική ουσία τέλος πάντων. Δηλαδή...

M2:Δεν σου λέει αυτό, σου λέει θα πιάς να πάρεις 100ml παρακεταμόλης και πάει ο φαρμακοποιός και αυτός διαλέγει.

M3:Πας στον φαρμακοποιό

M2:και το φαρμακείο δεν έχει ας πούμε depon, ponstan, panadol, έχει χαπάκια στα βάζει σε τέτοιο σου κολλάει και την ετικέτα, είναι παρακεταμόλη πάρτην. Τώρα αν την έχει πάρει από την Κλάξον ή αν την έχει πάρει από... οποιαδήποτε άλλη φαρμακευτική δεν το.. δεν αφορά ούτε τον ασθενή ούτε τον γιατρό ούτε τον φαρμακοποιό. Αυτό έπρεπε να συμβαίνει και με το λογισμικό.

E: Το ζήτημα που λοιπόν που θέτετε αφορά στην ελευθερία επιλογής λογισμικού.

Με το θέμα των πατεντών τι συνέβη;

M3:Σίγουρα η μεγάλη επιτυχία ήτανε η... που μπορέσαμε και περάσαμε την γνώμη μας ότι δεν πρέπει να υπάρχουν πατέντες λογισμικού στην απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Αυτό ήταν ουσιαστικά, μα είχαμε καλεστεί και σε μια διαβούλευση σχετικά με ..

E: Αυτό πως έγινε εφικτό; Πώς πείστηκε το Ευρωκοινοβούλιο και τελικά δεν πέρασε η απόφαση;

M2:Λειτουργήσε μαζικά το κίνημα

E: Δηλαδή πώς έδρασε το κίνημα;

M4: Αφενός μεν όποιος είχε ιστοσελίδα αναρτούσε και ένα μπανεράκι το οποίο έλεγε ότι είμαστε κατά των πατεντών λογισμικού και αυτό το μπανεράκι σε έστειλε στην

κεντρική σελίδα του... της δράσης κατά των πατεντών λογισμικού. Ενημερώναμε τους φίλους μας μέσω e-mail ή μέσω ... , μες στις συζητήσεις για τα αρνητικά .. τις αρνητικές επιπτώσεις που θα είχε ένα ενδεχόμενο πέρασμα αυτής της απόφασης από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Τους τονίσαμε ξέρω γω και οικονομικές πως το λέμε επιπτώσεις γιατί όταν κάποιο προϊόν είναι πατενταρισμένο για να το χρησιμοποιήσει κάποιος και να φτιάξει κάτι άλλο θα πληρώσει στην παλέτα, οπότε αυτό το κόστος θα περάσει στον τελικό χρήστη. Όποιος είχε κάποιον γνωστό Ευρωβουλευτή εννοείται ότι τον έπιανε και του έλεγε ότι... τι και πως και τι συμβαίνει και ότι αυτό είναι το σωστό που πρέπει να ψηφιστεί για το καλό της Ευρώπης, για να μην φτάσουμε να είμαστε σαν την Αμερική που κάνεις κάτι και σε κυνηγάνε 100 εταιρίες γιατί έχεις παραβιάσει τις 10.523 πατέντες τους. Αυτά νομίζω είναι σε γενικές γραμμές. Τώρα στήσαμε και κάποια σταντ και μοιράζαμε φυλλάδια για να ενημερώσουμε τους ανθρώπους.

E: Πώς έγινε κατανοητή στον κόσμο η έννοια της πατέντας; Δηλαδή να σας πω ότι το τεχνικό κομμάτι και το τι σημαίνει αυτό πρακτικά μου φαίνεται δύσκολο.

M1:Νομίζω ακόμη και σήμερα, Αγγελική, οι περισσότεροι δεν έχουν πάρει χαμπάρι καν, ούτε καταλάβανε, ούτε έχουν υπόψη τους ότι έγινε μια κίνηση για αυτό.

M3:Ούτε προβλήθηκε καθόλου από τα μέσα για να πούμε ότι ...

M1:Αλλά ο τρόπος που έγινε ήταν το lobbying, δηλαδή υπάρχουν άνθρωποι που είναι κάθε μέρα, μα κάθε μέρα με τους βουλευτές. Πριν και μετά που μπαίνουν μέσα και βγαίνουν από το Ευρωκοινοβούλιο. Μετά και έχουν κουραστεί οι βουλευτές αυτοί, έχουν κουραστεί να βλέπουνε και να ακούνε τους ίδιους ανθρώπους να λένε για διάφορα πράγματα. Μπορεί να λένε σήμερα ένα θέμα και αύριο ένα άλλο θέμα, αλλά είναι εκεί επειδή πληρώνουν οι εταιρίες και αυτό είναι το επάγγελμα τους. Ότι παριστάνουνε εκεί και πριν να μπει ο τάδε βουλευτής μέσα, ας πούμε, του λένε έλα δω να σου πω κάτι ...

M2:Το lobbying....

M1:Ναι ακριβώς, λοιπόν και επειδή η οργάνωση FFII που είναι ο Αντώνης μέσα ήτανε άνθρωποι που συνήθως δεν είχανε ποτέ κάνει τέτοιο πράγμα, άρα ήτανε άγνωστοι καινούργιοι άνθρωποι, όταν πλησίασαν για πρώτη φορά βουλευτές ήταν πολύ περισσότερο δεκτικοί. Γιατί ήτανε κάτι διαφορετικό, κάτι πιο ενδιαφέρον τέλος πάντων για τον άνθρωπο αντί να δει τον ίδιο και τον ίδιο κάθε φορά. Και όχι μόνο αυτό ήταν ένα θετικό, το άλλο θετικό ήτανε ότι, όντως όταν είχανε μάθει λίγο, γιατί βεβαίως σε πέντε δέκα λεπτά τι μπορείς να του πεις, ας πούμε ο ένας στον άλλον,

αλλά τέλος πάντων όσο έμαθαν λίγο περισσότερο τι ακριβώς συμβαίνει με το όλο θέμα, τι διαφορά έχει η πατέντα με το copyright, όλες τις λεπτομέρειες τέλος πάντων, είχαν αλλάξει αρκετοί άνθρωποι την γνώμη τους, ενώ στην αρχή τους φαινότανε πολύ αθώο, θετικό. Ότι βεβαίως θέλουμε να προσθέσουμε μια επιπλέον προστασία που δεν υπήρξε, που λέγεται πατέντα. Ενώ, στην ουσία μετά που έμαθαν περισσότερο ότι είδανε ότι όχι ... σαν κατεύθυνση δεν πρέπει να πάμε εκεί για την προστασία. και ήτανε και αρκετοί.

M3:Ενώ κάποιιοι το πήρανε ξέρω εγώ ότι ήταν αρνητικό κάποιιοι το πήρανε θετικό

M1:Ένας μέσα από την FFII, ένας Πολωνός, όλο μόνος του, μίλησε με όλους με τους Πολωνούς, γιατί οι Πολωνοί ήταν αρκετά περισσότεροι, πόσοι είναι 50 εκατομμύρια, δεν ξέρω πόσοι είναι, αλλά επειδή ήταν πολλοί περισσότεροι, ένας άνθρωπος ας πούμε ξαφνικά με την γλώσσα βεβαίως, επειδή Πολωνό με Πολωνό μπόρεσαν να καταλάβουνε πολύ γρήγορα από έναν άνθρωπο που ήτανε καινούργιος. Έτσι δεν ήτανε αλλιώς πάλι εσύ ας πούμε. Και τα έλεγε τόσο καλά που οι άλλοι είχανε αλλάξει τη γνώμη τους ότι αντί αυτό να είναι αθώο και θετικό ήτανε κακό.

M2:Λες για την Πολωνία με το

M1:Το πρώτο έγινε ... η πρώτη φορά ας πούμε

M3:Πολλά πράγματα έπαιξαν ρόλο τότε. Ένα από τα πράγματα που πιστεύω ότι έπαιξε σημαντικό ρόλο είναι η Πολωνία είχε μόλις μπει στην Ευρωπαϊκή Ένωση οπότε δεν είχε προλάβει να διαφθαρεί.

M1:ναι είναι και αυτό, βεβαίως.

M2:Όχι ότι οι Ευρωβουλευτές ήταν πολλοί, η Πολωνία απλά έβαλε ένα βέτο, ένα είδος βέτο σε κάποια στιγμή. Είπε όχι δεν θα το ψηφίσουμε σήμερα θέλουμε να γίνει τύπου A, δηλαδή το τύπου B, σημαίνει ναι το δεχόμαστε όλοι όπως είναι, αν έστω και ένας αδιαφορήσει/διαφωνήσει τότε γίνεται κατηγορία A που σημαίνει ότι πρέπει να ξανασυζητηθεί. Οπότε η Πολωνία αυτό έκανε, είτε όχι δεν το δεχόμαστε για B να γίνει A.

M3:Δεν πέρασε με συνοπτικές διαδικασίες, πιο απλά.

M2:Ναι, δεν πέρασε από τα Υπουργεία, από τα αγροτικά Υπουργεία που ήταν τύπου B και θα το ενέκρινε η σύσκεψη των Υπουργείων Γεωργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

M3:Επειδή ξέρεις είναι στην ημερήσια διάταξη τα κατηγορία B, πάνε τσεκ- τσεκ- τσεκ και πρέπει κάποιος να πάει και να πει όχι αυτό, οπότε μετά πάει στην αρμόδια..., πρέπει να συζητηθεί από τα Υπουργεία Ανάπτυξης ξέρω γώ όποιοι είναι.

M1: Του δίνει τον καιρό να μάθει, βεβαίως καθένας που θέλει να μάθει λίγο περισσότερο για το θέμα, γιατί η τυπική κατάσταση είναι ως εξής, ότι πάει κάποιος λέει δυο κουβέντες ας πούμε, αυτό θέλω να σου πω, δεν έχουνε ιδέα ας πούμε και λέει οκ, αφού τώρα μου λες αυτό, αυτό θα ψηφίσω. Δηλαδή από μια τελείως αθλιοτάτη κατάσταση ας πούμε, ο άνθρωπος δεν έχει ιδέα, ενώ είναι σε θέση να πάρει μια απόφαση που είναι για όλους μας. Έτσι απλά.

E: Αυτή την κριτική πώς την εκφράζετε σε δημόσιο επίπεδο; Το έχετε εντοπίσει και σε άλλους τομείς αυτό το κομμάτι της άγνοιας;

M3: ενημέρωση, εκδηλώσεις,

M2: Γράφουμε ...

M4: Πηγαίναμε σε εκθέσεις, δηλαδή ο HE. L.L.U.G. είχε περίπτερο, τότε που είχανε πολύ κόσμο οι εκθέσεις, γιατί τώρα δεν έχει νόημα δεν πάει κόσμος να επισκεφτεί τις εκθέσεις. Σε εκθέσεις πληροφορικής και λοιπά.

M2: Καλά ναι αυτό, μας καλούν επιπλέον. Και μας βάζουν και δηλώνουμε

M1: Μια φορά πήγε ο Αντώνης στη Βουλή μέσα. Είχαν λόγο δύο άνθρωποι που είχαν υπόψη τους τι θα πει ελεύθερο λογισμικό. Είχαν λόγο μέσω της επιτροπής,

M2: Εσύ λες για το νόμο για την Microsoft τώρα.

M3: Είχε γίνει συζήτηση μέσα στην βουλή.

M1: Είναι ένα παράδειγμα.

M4: Ένα καλό παράδειγμα. Ο νόμος για την Microsoft, είχε υπογράψει η Ελληνική Κυβέρνηση μια σύμβαση με την Microsoft.

E: **Επί Υπουργίας Αλογοσκούφη αν δεν κάνω λάθος;**

M2: Ο Αλογοσκούφης, Μπράβο.

M1: Στο χαρτί που σου έδωσα έχει από πίσω ένα αυτό, από πίσω.

M2: Αυτή όταν διέρρευσε τελικά, τη διάβασαν πέντε άτομα και είπε ένας να τι λέει, ο άλλος να τι λέει εκεί, ξέρεις να το διαβάσουν δέκα άτομα να βρουν δέκα σημεία, είναι πάρα πολύ καλό, οπότε μετά... Πώς μας κάλεσε η βουλή; Επειδή ζητήσαμε να κάνουμε εκείνες τις ερωτήσεις.

M1: Ναι κάτι τέτοιο.

M4: Υπήρχε σε μια επιτροπή της Βουλής, θέλανε να εξετάσουνε την συμφωνία.

M1: Ευτυχώς εκεί επειδή είχαμε πάρει χαμπάρι ότι επειδή δεν έχουνε ιδέα... καλό θα ήταν να μάθουνε

M2: Είναι τυπική διαδικασία, ότι όταν γίνεται το νομοσχέδιο πρώτα συζητείται σε μια επιτροπή της Βουλής στην οποία συμμετέχουν περίπου πενήντα βουλευτές και μετά,

αφού το εγκρίνουν στην επιτροπή, μετά πάει στην ολομέλεια. Οπότε εμείς γράψαμε δέκα, γράψαμε ερωτήσεις προς την κυβέρνηση, δηλαδή είπαμε στους Βουλευτές, σας παρακαλούμε να κάνετε στην κυβέρνηση τις εξής ερωτήσεις, πρώτον αυτό, δύο τρία τέσσερα, δέκα. Αυτές τις ερωτήσεις τις είχα γράψει εγώ νομίζω, και κυρίως εγώ και με είχανε βοηθήσει και κάποιοι άλλοι και μετά, ήταν ιστορία. Έπρεπε να πάρουμε μερικά τηλέφωνα γνωστούς για να μάθουμε τη διαδικασία, πως θα μπει κάποιος στην Βουλή και που θα τις αφήσει και μετά έπρεπε να τις βγάλουμε σε πενήντα κόπιες να τις πάμε στον Κουκόπουλο, ο Κουκόπουλος τις είχε διανεμίει. Οπότε τις πήγα στον Κουκόπουλο και ο Κουκόπουλος την άλλη μέρα τις πήγε στην Βουλή και τις άφησε και έτσι ας πούμε οι Βουλευτές, κάποιοι όντως κατέθεσαν τις ερωτήσεις στην κυβέρνηση και αποφάσισε η επιτροπή αυτή των πενήντα Βουλευτών να φωνάξει τον HE. L.L.U.G. για να καταθέσει ο HE. L.L.U.G. την άποψη του ... Κάλεσε τον HE. L.L.U.G. και τον Βασιλάκο.

M1:Ενώ εσύ που πήγες δεν είχες την άδεια...

M2:Εγώ δεν είχα δικαίωμα ομιλίας, γιατί εγώ δεν.... Εγώ φορούσα το καπέλο του FFII τότε, ότι είμαστε ένας διεθνής οργανισμός που διαμαρτύρεται και ένας Ελληνικός Οργανισμός

M1:Και επειδή δεν ήταν Ελληνική η οργάνωση δεν επιτρέπεται ...

M3:Λες και η Microsoft που βγήκε να πει την άποψη της ήταν Ελληνική Εταιρεία.

M4:Όχι, έχει υπόσταση στην Ελλάδα σαν νομικό πρόσωπο ίσως για αυτό πέρασε, θα μπορούσες και εσύ να πεις ότι...

M4:Τέλος πάντων

M1:Το θέμα ήταν ότι είχαμε συνεργαστεί μεταξύ μας.

M2:Αυτό ήταν εσωτερική απόφαση της επιτροπής, αποφασίζει ποιον θα καλέσει, κάλεσε τον HE.L.L.U.G. πήγε ο Κρανιδιώτης εκεί εκ' μέρους του HE.L.L.U.G. μίλησε και εντάξει μετά από την πλευρά των άλλων μίλησε ο Σέτα της Microsoft, ο Σέτας της Microsoft;

M3:Καλά το πες.

M2:Καλά το πα.

M2:Οπότε δεν ξέρω αν απαντάει στην ερώτηση σου για το πώς σε αυτές τις περιπτώσεις ευαισθητοποιήσαμε κάποιους Βουλευτές. Παράλληλα, πρόσεξε τώρα τι έγινε, γιατί είναι πολύ ενδιαφέρον εμένα άρχισε να μου χτυπάει το τηλέφωνο και να λέει σας θέλουμε για μια τηλεφωνική συνέντευξη στο ραδιόφωνο σε μισή ώρα, τι γινότανε στο μεταξύ. Αυτό πρέπει να το έχει κανονίσει από την Θεσσαλονίκη ο

Αστέρης Μασούρας. Είναι κάποιιοι γνωστοί ας πούμε στην κοινότητα οι οποίοι τα μαθαίνουν, γιατί όλα αυτά ξέρεις κυκλοφορούν με e-mail στις λίστες, δημοσιεύονται στα web sites το τι κάνουμε και λοιπά

M1:Μα τι έγινε στην Αίγυπτο τώρα τελευταία, όλα αυτά δηλαδή είχαν οργανωθεί από το μηδέν μέχρι το τόσο αυτό, μέσα από την τεχνολογία,

M2:Οπότε αυτός είχε κάποιους γνωστούς δημοσιογράφους και φαίνεται τους πήρε ένα τηλέφωνο ή ενδιαφέρθηκαν ή μπορεί οι ίδιοι οι δημοσιογράφοι να ενδιαφέρθηκαν και να ήξεραν κάποιον από την κοινότητα και να τους είπε αυτός πάρτε τον Αντώνη και να τους έδωσε το τηλέφωνο, οπότε εγώ χωρίς να κάνω τίποτα άρχισαν να μου ζητάνε συνεντεύξεις και συνεντεύξεις, μια φορά μίλησα στο ραδιόφωνο. Οπότε και στο ραδιόφωνο ήμουνα μάλιστα με κάποιον από το υπουργείο Οικονομίας που μιλούσαμε μαζί,

M1:Μπράβο ναι. Έτσι,

M4:Δηλαδή έχουμε μάθει τέλος πάντων ή μαθαίνουμε σιγά-σιγά να έχουμε πρόσβαση και στο τύπο.

M3:Η κάποιος που ακούει αυτό το θέμα παραδείγματος χάρη και συμφωνεί ξαφνικά ανακαλύπτει ότι υπάρχει αντίλογος, ξαφνικά βρίσκει κάποιους ανθρώπους που είναι οργανωμένοι σε αυτό τον αντίλογο, δηλαδή που έχουνε την διαφορετική άποψη και δεν είναι δυο- τρεις ξεκάρφωτοι στο δρόμο. Έχουνε και ένα σύλλογο, έχουνε και κάποια υπόσταση, ξέρουνε και ποιος θα μιλήσει εκ' μέρους τους και αυτό είναι όσον αναφορά την επικοινωνία μας προς τα πάνω, προς τα ανώτερα στρώματα, κυβερνήσεις φορείς οργανωμένους κλπ. Προς τον κόσμο κάναμε διάφορες εκδηλώσεις όπως τις εκθέσεις που πηγαίναμε, όπως που είχαμε κάτσει στην Στουρνάρη και μοιράζαμε φυλλάδια κλπ και πιάνουμε τον κόσμο και τον ευαισθητοποιούμε σε αυτό που κάνουμε ή και μόνο που πηγαίνουμε στον κόσμο και βάζουμε άλλο λογισμικό στον υπολογιστή του για να μπορέσει να το δει και τους βοηθάμε να γνωρίσουν αυτό το πράγμα, προσπαθούμε να διαδώσουμε ας πούμε αυτό το πράγμα που κάνουμε να δείξουμε στον κόσμο τι είναι. Και αυτό είναι μέρος της λειτουργίας του συλλόγου και της παρέας.

E: Ποιες άλλες λειτουργίες;

M1: Μια φορά ήταν ο Δήμος Αθηναίων, που διοργανώνει κάθε χρόνο, ένα γεγονός Athens Digital Week και εκεί μας κάλεσε και εμάς και όλοι οι άλλοι ήταν άπειροι διοργανωτές της διοργάνωσης. Και πήγαμε εκεί πέρα κάναμε παρουσίαση.

M3:Είχαμε και περίπτερο

M4:Κάναμε και περίπτερο, είχαμε τα φυλλάδια και αυτά και στα σχολεία έχουμε κάνει.

M3:Πηγαίνουμε δηλαδή απλά και κάνουμε εκδηλώσεις και δείχνουμε ποιοι είμαστε και διαφημίζουμε αυτό το πράγμα που κάνουμε.

M1: Και σε κόμμα έχεις πάει, ας πούμε, εκεί που μάζευαν μια παρέα από ένα κόμμα και ήθελαν περισσότερες πληροφορίες και πήγε ο Πάνος και έδωσε.

E: **Κάνετε δηλαδή ενημέρωση σε κόμματα;**

M3:Όχι!! Απλά παραβρεθήκαμε και μιλήσαμε με τους ανθρώπους.

M1:Καμιά φορά και κόμματα μας έχουνε καλέσει, είναι δύο τρεις τέσσερις φορές νομίζω διάφορα κόμματα.

E: **Θέλετε να μου πείτε ποια κόμματα;**

M1:Ναι, τους λέμε για το ελεύθερο λογισμικό, τι θα πει ελεύθερο λογισμικό.

M2:Ο Συνασπισμός και ΛΑΟΣ.

M4:το ΠΑΣΟΚ

M3:αλλά στο ΛΑΟΣ, ... α και στο ΠΑΣΟΚ

M1:Ναι έχουμε πάει στο ΠΑΣΟΚ πριν πολύ πριν.

M3:Στου Συνασπισμού νομίζω ήταν αυτός που δεν πήγαμε επισήμως είχαμε συνομιλία αλλά νομίζω σε αυτούς καν δεν πήγαμε. Στη ΝΔ γιατί δεν πήγαμε?

M2:Στο ΠΑΣΟΚ πότε πήγαμε; Γιατί όταν έγινε η μάχη στις λίστες για τον Καρατζαφέρη, δεν θυμάμαι να είχε λεχτεί ότι έχουμε πάει και στο ΠΑΣΟΚ.

M4:Στο ΠΑΣΟΚ έχουμε πάει με άλλους τρόπους, τέλος πάντων ξέρεις.

M2:Κατάλαβα.

M1: Όχι δεν παίρνουν χαμπάρι τα κόμματα, αλλά ότι έχουμε πάει σε τουλάχιστον τέσσερα κόμματα έχουμε πάει.

E: **Γιατί υπάρχουν μέλη που έχουν αντιρρήσεις για κάποια κόμματα;**

M3:..υπάρχουν όλες οι απόψεις .. προφανώς κάποιοι συμφωνούν με το Α κάποιοι συμφωνούν με το Β,

M1:Οι περισσότεροι με δύο λόγια, όταν έχουν για κάτι περισσότερο ενδιαφέρον για το ελεύθερο λογισμικό και όχι μόνο σαν τεχνική, που οκ αυτό είναι ουδέτερο, και μπορεί ο δεξιός και ο αριστερός μαζί να έχουν κάτι κοινό, ας πούμε, τότε εκεί πάμε. Αλλά συνήθως η ευρύτερη μορφή που μιλάμε είναι για τη φιλοσοφία. Μιλάμε για διάφορα, κοινωνιολογία. Περισσότερο είμαστε προς το αριστερά ή αν δεν είμαστε άκρη αριστερά.

M2: Δηλαδή ο κόσμος που συμμετέχει στο HE.L.L.U.G. είναι πιο πολύ αριστερός, γενικά, το καταλαβαίνεις γιατί όταν κάνεις συζητήσεις όπως σαν αυτή που έχουμε τώρα, οι πιθανότητες είναι να είμαστε αριστεροί οπότε κάποιος μπορεί να αντιδρούν άσχημα στην ιδέα ότι μπορεί να πηγαίναμε στον Καρατζαφέρη και μετά, και έγινε πολύ ωραία συζήτηση μάλιστα στις λίστες.

E: Και το ενδιαφέρον της συζήτησης;

M2: Λες τώρα για τον Καρατζαφέρη έτσι;

E: Ναι

M2: Ο ΛΑΟΣ ζήτησε να πάμε στο φεστιβάλ της νεολαίας του, να κάνουμε παρουσίαση του λογισμικού και οπότε κάποιος από το Δ.Σ ποιος ήταν; Εσύ ή εσύ;

M3: Καταρχήν υπήρχε μια παλιά απόφαση που έλεγε ότι θα πηγαίναμε χωρίς να δίνουμε πολλά δικαιώματα, γενικώς αν θα πάμε, υπήρξε παλιά μια συζήτηση αν θα πάμε τελικά στο Συνασπισμό, που για τεχνικούς λόγους τελικά δεν πήγανε αυτοί που λέγανε να πάνε και υπήρχε τότε αυτή η συζήτηση.

M1: εγώ προσωπικά έχω πάει στον Συνασπισμό

M4: Την δεύτερη φορά όμως δεν είχαμε πάει

M1: Την δεύτερη φορά οκ.

M3: Τέλος πάντως το θέμα ήτανε ότι άρχισε μια συζήτηση και επειδή κάποιος είχε πει ναι, γενικώς πρέπει να είμαστε ανοιχτοί σε όλα τα κόμματα, κάποιος είπανε σε όλα τα κόμματα εκτός από τον Καρατζαφέρη. Και άρχισε μια συζήτηση λοιπόν ανάμεσα στο σοβαρό και στο αστείο για το αν μπορούμε να κλείσουμε την πόρτα σε κάποιον, ενώ δεν μπορούμε να κλείσουμε την πόρτα.

E: Και τελικά τι κάνατε;

M3: Δεν έκλεισε.

M1: Όχι πήγανε οι άνθρωποι, απλώς υπήρχε αντίρρηση από μερικούς, όχι από πολλούς.

M2: Πήγαμε δηλαδή σε αυτό ;

M1: Ναι

M2: Μπράβο μας, ωραία, όπως καταλαβαίνεις εγώ ήμουν με την πλευρά να πάμε.

M1: Ναι, Ναι και αν θέλεις ας πούμε να μοιραστείς την γνώση σου, δηλαδή αυτό που είπα προηγούμενα, είναι για το όλο κακό είναι κατ' εμέ είναι ότι δεν ξέρουνε και αφού δεν ξέρουνε και εμείς ξέρουμε, κάτι ξέρουμε τέλος πάντων, είναι για να μοιραστούμε και αν είναι καμία φορά ένας ακροδεξιός που θέλει να μάθει, οκ, ας μάθει και αυτός, άνθρωπος είναι.

M3: Όπως και εμείς κανείς μπορεί να μη ξέρει, γιατί όταν κάποιος μας καλέσει να μιλήσουμε θα μιλήσουμε, είναι ελευθερία λόγου.

M4: Πάντως μπορείς να διαβάσεις αυτή την συζήτηση είναι δημοσίως διαθέσιμη, όλες μας οι λίστες, απλά πρέπει να σου πούμε που βρίσκεται.

E: **Ναι θα ήθελα.**

M1: Όλο το αρχείο δημόσια.

E: **Θα ήθελα όμως να σας ρωτήσω και κάτι ακόμα, στο πλαίσιο αυτό που δραστηριοποιείστε, ποιες διαφορές εντοπίζετε σε σχέση με την κοινότητα του open source;**

M2: Υπάρχει μια τεχνική, ένας τεχνικός ορισμός του ελεύθερου λογισμικού και ένας λίγο διαφορετικός ορισμός τεχνικός του ανοιχτού κώδικα

M3: Εγώ διαφωνώ σε αυτό, δεν νομίζω..... είναι το ίδιο ακριβώς

M2: Το ένα ουσιαστικά δηλαδή χρειάζεται...

M3: Δηλαδή τα free software και τα οci.... δεν θυμάμαι τι είναι το ίδιο πράγμα

M2: Ναι το dm δεν δέχεται όλα τα οci μοντέλα, δηλαδή...

M4: Ναι, ισχύει

M2: Τέλος πάντων υπάρχουν διάφοροι τρόποι να οριστεί αυτό το πράγμα και λέμε ότι το ελεύθερο.... Θα το έλεγα αλλιώς το ελεύθερο λογισμικό είναι το τελικό προϊόν, ο ανοιχτός κώδικας είναι ο τρόπος για να φτιαχτεί αυτό το ελεύθερο λογισμικό.

M3: Είναι ο τρόπος με τον οποίο παραδίδεται, ότι είναι..

M2: Η πρώτη ύλη. Εφόσον πάρεις αυτό, πάρεις το προϊόν είτε το αγοράσεις είτε δίνεται τσάμπα έχεις το δικαίωμα να έχεις πρόσβαση στον κώδικα δηλαδή στο... στις γραμμές

M3: Στον κώδικα ο οποίος χρησιμοποιήθηκε για να φτιαχτεί το συγκεκριμένο.

M1: Μια σημαντική διαφορά είναι ότι σαν το BSD, που θα ξέρουνε τα παιδιά ότι έχει μια άδεια, που ok είναι για... έχει την διαφάνεια και είναι ανοικτό. Όλα αυτά καλά αλλά

M2: Δεν έχει άδεια ελευθερίας

M1: Ναι μπράβο. Την στιγμή που κάποιος το παίρνει ας πούμε και το φτιάχνει δικό του δεν έχει τίποτα μέσα, την άδεια αυτή για να απαγορεύει ο άλλος να κλείνει, ενώ με το ελεύθερο λογισμικό εάν το έχεις πάρει ας πούμε και το χρησιμοποιείς με τα δικά σου μετά κλειδιά, η δική σου δουλειά πρέπει να είναι με τις ίδιες ελευθερίες που είχες εσύ, έτσι να την παραδώσεις.

M4: Ουσιαστικά το ελεύθερο, ότι παραλάβεις πρέπει να δώσεις.

E: Εντάξει, δηλαδή τεχνικά ας πούμε δεν υπάρχει τόσο μεγάλη διαφορά. Σε επίπεδο φιλοσοφίας της κοινότητας;

M2: Είναι ένα νομικό ζήτημα.

M3: Να πω και γω. Είναι νομικό ζήτημα. Αυτό που λες, αν κατάλαβα καλά, είναι το Copyleft. Εγώ δεν πιστεύω ότι το Copyleft, ότι αυτή είναι η διαφορά ανάμεσα στο ελεύθερο και στο ανοικτό, δηλαδή τα Open source δέχονται τη GPL η οποία έχει Copyleft.

M1: Τη δέχονται αλλά δεν είναι αναγκαίο, δηλαδή το BSD

M3: Όχι υπάρχει και στο free software. Δεν το θεωρούν αναγκαίο, αφού λέγεται it is affray Copyleft software license, it is affray non Copyleft software license.

M1: Ναι εάν το παίρνεις από το GPL του κώδικα, τότε πρέπει να το δίνεις και το δικό σου μαζί GPL

M2: Αφού είναι GPL

M1: Ναι, αλλά το BSD, αν το παίρνεις από το BSD, όπως η Apple έχει κάνει. Η Apple έχει κλείσει χρόνια και με το ελεύθερο και με το μη ελεύθερο.

M4: Άκου να δεις. Η GPL επιβάλλει το να μένει πάντα ανοικτό το λογισμικό, η BSD δεν το επιβάλλει. Αυτή είναι η διαφορά και λέμε τώρα αν το ένα λογισμικό... έχουμε δηλαδή έχουμε μια θρησκευτική ... έχουμε τα δυο δόγματα του λογισμικού ας πούμε σε θρησκευτικό επίπεδο

M3: Λοιπόν για μένα τα δόγματα είναι αλλιώς. Αρχικά υπήρχε το ελεύθερο λογισμικό, μόνο το free software μέχρι το 1998, και επειδή η κοινότητα του ελεύθερου λογισμικού υπό την ηγεσία του Stallman, ο οποίος είναι πολύ ... ας πούμε είναι σκληροπυρηνικός με την έννοια ότι έχει πολύ αυστηρές αρχές και απαράβατες. Και το ελεύθερο λογισμικό επειδή το λέμε ελεύθερο τονίζει την ελευθερία και ο λόγος για τον οποίο θέλουμε να έχουμε ελεύθερο λογισμικό, έλεγε ο Stallman είναι γιατί θέλουμε να είμαστε ελεύθεροι. Λοιπόν τώρα ένα κομμάτι της κοινότητας δεν ήθελε να είναι τόσο αυστηρό γιατί δεν μπορούσε να γίνει αυτό εύκολα αποδεκτό, και κυρίως από τις εταιρίες. Γιατί άμα πας στην εταιρία και της μιλήσεις για ελευθερία και για ηθική και για τέτοια πράγματα δεν θέλει. Σου λέει εγώ κάνω μπίζνες. Οπότε έφτιαξαν ένα νέο όρο το Open source, ο οποίος είναι απαλλαγμένος από το ιδεολογικό φορτίο για να μπορέσει να γίνει πιο αποδεκτό. Οπότε η διαφορά είναι στο marketing καταρχήν. Δηλαδή το ελεύθερο λογισμικό έχει μια ιδεολογία μέσα του πιο δυνατή ενώ όταν λες Open source πρακτικά εννοείς το ίδιο πράγμα στο license και

νομικά είναι το ίδιο πράγμα, αλλά δεν δίνεις το βάρος τόσο στην ελευθερία όσο στο να το μαρκετάρεις για να γίνει ευκολότερα αποδεκτό.

M1:Ναι αλλά τότε η Apple θα είχε ανοικτό αν ισχύει αυτό που λες

M3: Η apple τι;

M1:Το σύστημα που έχει το Apple τώρα

M3:Το MAC OS X;

M1:Ναι είναι κλειστό.

M3: Τι κλειστό είναι;

M1:Παρόλο που όμως είχανε πάρει στην Apple ανοικτό κώδικα, ότι έχουνε κάνει μαζί με αυτό το έχουνε κλείσει γιατί στην άδεια BSD επιτρέπεται αυτό, ενώ εάν ήταν GPL δεν θα είχε δικαίωμα.

M4:Ναι αλλά αυτά είναι τα θρησκευτικά τα θέματα.

M3:Αυτό κατά την γνώμη μου δεν έχει σχέση με την διάζευξη της Open source, αυτό έχει διαφορά ανάμεσα στο Copyleft και στο non Copyleft

M1:Ναι

M3:ενώ αυτό που λέω εγώ η διαφορά ανάμεσα σε free software και Open source δεν είναι Copyleft

M1:Ναι το Open source καλύπτει το μη Copyleft, ενώ το ελεύθερο δεν καλύπτει

M3:Όχι το non Copyleft το καλύπτει το ελεύθερο. Αν μπεις στο fsf.org/license εκεί έχει λίστα όλων των licenses και σου λέει this is a free non Copyleft license. Το αποδέχεται. Απλά είναι αλήθεια ότι οι άνθρωποι οι οποίοι είναι πιο πολύ υπέρ του free software είναι και πιο πολύ υπέρ Copyleft, ενώ οι άνθρωποι που είναι πιο πολύ Open source είναι λιγότερο Copyleft αλλά αποδέχονται οι μεν ... ο ένας του άλλου και αναμειγνύουν και τον κώδικα τους γενικά.

M1:Μήπως.... εγώ δεν ξέρω ακριβώς τις λεπτομέρειες αλλά το θέμα παραμένει, ότι μια εταιρεία όπως η Apple έχει πάρει κάτι που ήταν ανοικτό και πρόσθεσε βεβαίως τα δικά τους, δεν λέω και άλλαξε μερικά, και όλο το αποτέλεσμα το έχει κλείσει.

E: Το έχει κλείσει με **copyright**;

M4:Ναι με βάση το copyright το έχει κλείσει, ναι.

M3: Εν πάσει περιπτώσει είναι αυτό που σου λέω, ο Eric Raymond είναι ο πατέρας του Open source και άμα διαβάσεις κάποια από τα δοκίμια του, τα γράφει αυτά που είπα και ο Stallman που είναι ο πατέρας του ελεύθερου λογισμικού.

E:Στο **HELLUG**, δηλαδή πώς το αντιλαμβάνεστε;

M3: Πάντως εγώ έχω διαπιστώσει ότι αυτά που σου λέω τα οποία είναι αυτά που είπαν ο Stallman και ο Raymond, τελικά ο περισσότερος κόσμος δεν τα βλέπει έτσι. Να βλέπεις εδώ ας πούμε οι τρεις πιο πολύ βλέπουν διαφορά ανάμεσα στο Copyleft και τελικά υπάρχει κάποια σύγκλιση των απόψεων για τον λόγο που σου είπα. Επειδή οι πιο ιδεολόγοι θα χρησιμοποιήσουν και Copyleft, οι λιγότερο ιδεολόγοι και θα χρησιμοποιήσουν τον όρο Open source και θα προτιμήσουν και έναν non Copyleft, εκεί που υπάρχει άνοιγμα να κάνει το λογισμικό σου να είναι πιο δημοφιλές.

M4: Είναι καλό να διαβάσεις τα δοκίμια του Eric Raymond, The Cathedral and the Bazaar, αυτό είναι κλασικό δοκίμιο. Απλά είναι ένα βιβλίο που λέγεται The Cathedral and the Bazaar και περιέχει μέσα του και το άρθρο του The Cathedral and the Bazaar και άλλα. Είναι καλό να τα διαβάσεις όλα αυτά, υπάρχουν και ελεύθερα στο δίκτυο και υπάρχει και βιβλίο άμα το προτιμάς. Γιατί αυτός έχει κάνει λίγο Κοινωνιολογία του κινήματος ας πούμε του Linux.

M3: Ξεκίνησε λίγο τεχνικά αλλά μετά έγινε εντελώς κοινωνικό αυτό το δοκίμιο.

M4: Αυτός έχει σπουδάσει μαθηματικά και φιλοσοφία νομίζω.

M2: Να, ξέρεις δεν είμαστε όλοι το ίδιο, έχουμε διαφορές, δεν είμαστε στρατιωτάκια.

E: Θα μου έκανε μεγάλη εντύπωση αν ήσασταν το ίδιο. Δεν περιμένω κάτι τέτοιο. Τι θα λέγατε να σας έκανα ακόμα μια-δυο ερωτήσεις και να ολοκληρώσουμε. Δεν θα ήθελα να σας κουράσω άλλο.

M1: Βεβαίως, βεβαίως, έχουμε και άλλα θέματα σαν σύλλογος που έχουμε υπόψη. Ναι εντάξει αν έχουνε καιρό τα παιδιά.

M3: Σε τι άλλο θα μπορούσαμε να βοηθήσουμε;

E: Μπορείτε να μου περιγράψετε ένα κοινό χαρακτηριστικό το οποίο εντοπίζετε ότι χαρακτηρίζει όλα τα μέλη του Συλλόγου;

M3: Εγώ θα έβρισκα δύο τρία. Καταρχήν είμαστε ευαισθητοποιημένοι για κάποια πράγματα όπως αυτό το συγκεκριμένο για το λογισμικό. Για αυτό και συμμετέχουμε σε άλλους συλλόγους επίσης.

M1: Μπορώ να γυρίσω την ερώτηση ως εξής: σε ένα επίπεδο τουλάχιστον νομίζω πως ισχύει. Είναι σαν να ρωτάς σε όλους στο ποδόσφαιρο για ποιο λόγο ενδιαφέρεσαι να ζεις για το ποδόσφαιρο. Δηλαδή είναι κάτι που έχουμε.

M3: Εμένα πάει το μυαλό μου ας πούμε σε δύο τρία χαρακτηριστικά, είναι ότι έχουμε αυτό το μεράκι να ασχολούμαστε με το ελεύθερο λογισμικό γιατί πιστεύουμε πως είναι κάτι καλό και βοηθάμε, έχουμε την τάση να βοηθάμε, να βάζουμε τα χέρια μας και να πειράζουμε και να αλλάζουμε πράγματα. Όλοι από εμάς μας αρέσει αυτό το

πράγμα να μην το αφήσουμε έτσι όπως το αγοράσαμε από το μαγαζί. Θα ουρλιάζουμε. Και να πειράζουμε όχι μόνο μια συσκευή να πειράζουμε λίγο και την κοινωνία μας, με την καλή την έννοια.

M2:Σωστά. Να την επηρεάσουμε, μας αρέσει η ενεργητική συμμετοχή, να συμμετέχουμε και να κάνουμε πράγματα. Όχι απλά να τα δεχόμαστε.

M4:Δηλαδή αν δούμε ότι το κράτος πάει να κλείσει μια συμφωνία με κάποια εταιρεία που θα κοστίζει πάρα πολύ, ενώ μπορούμε να του το κάνουμε με τα ίδια χαρακτηριστικά πολύ πιο φτηνά ή και τσάμπα ας πούμε. Εκεί είναι κάτι που μπορούμε να ευαισθητοποιηθούμε και θα πούμε δεν είναι ανάγκη να δοθούν τα λεφτά του Ελληνικού Δημοσίου σε μια συγκεκριμένη εταιρεία επειδή αυτός που αποφάσισε μόνο αυτό ξέρει. Μπορούμε να το κάνουμε και αλλιώς και να μας συμφέρει όλους, να γίνει αλλιώς.

M1:Ένα παράδειγμα που μπορώ να δώσω εγώ είναι ένα φίλος μου. Τότε ήταν το ADSL σε ποιοτική μορφή, μόνο που δεν υπήρχε όπως σήμερα παντού, αλλά τυχαίνει να μένει σε ένα μέρος που έτρεχε πιλοτικό πρόγραμμα αυτό. Του είχαν δώσει ένα μόντεμ από τον ΟΤΕ και επειδή το λογισμικό που του είχε μαζί ήταν για Windows το είχε βάλει και δούλευε, αλλά μια στιγμή κάτι έγινε με το Windows και σταμάτησε να δουλεύει. Μήνες αργότερα με παίρνει τηλέφωνο και μου λέει ...Richard είναι κρίμα γιατί μου είχαν δώσει τσάμπα αυτό, ήταν καταπληκτικό, αλλά τώρα δε δουλεύει καθόλου. Και σε μία ώρα μέσα, έβαλα Linux και άμεσα ας πούμε είχε πάλι το ADSL, δούλευε μπαμ μπαμ. Όταν έχεις τέτοιες δυνατότητες που μπορείς να βοηθάς τον άλλον και να βλέπεις ότι από μια στιγμή στην άλλη κάτι δίνεις στα χέρια του που πριν ήταν αδύνατο να το κάνει και ξαφνικά τώρα μπορεί να το κάνει, αυτό είναι πολύ μεγάλη χαρά. Από μένα δηλαδή.

M3:Μας αρέσει να δείχνουμε στο κόσμο πως ψαρεύει που λέει ο λόγος, που λέει η παροιμία. Δεν μας αρέσει ούτε να πιάνουμε ψάρια, ούτε να πουλάμε ψαριές ούτε να αγοράζουμε. Μας αρέσει να μαθαίνουμε τον κόσμο να ψαρεύει και να τους βλέπουμε μετά να ψαρεύουν μόνοι τους.

M4:Υπάρχει μια αγγλική λέξη πολύ ωραία για αυτό, empowerment.

M2:Η ερώτηση σου όμως πιστεύω ότι έχει και το τι νιώθουμε ως ταυτότητα μας, όχι το τι είναι δηλαδή το ελεύθερο λογισμικό, τι είναι αυτό που με κάνει να νιώθω ότι είμαι, που μου δίνει την ταυτότητα μου, που διαλέγω να είμαι μέλος του H.E.L.L.U.G.

E: Τοποθετηθείτε σε αυτό αν θέλετε.

M2:Γιατί δεν είμαι σίγουρος αν είναι αυτό, μπορεί να είναι όλα μαζί βέβαια. Είναι λίγο από όλα. Ποια είναι η ομαδική μας ταυτότητα ας πούμε. Δεν ξέρω είμαστε όλοι προγραμματιστές λίγο πολύ, εσείς ; εσύ είσαι αλήθεια;

M1:Καθόλου, καθόλου, δηλαδή έμαθα λίγο pascal στο παρελθόν και μόνος μου μάλιστα. Έκανα ένα μάθημα στο σχολείο, μόνο επειδή μου ζήτησαν τα παιδιά να τους κάνω αυτό ήταν το μόνο.

M4:Εσύ είσαι ο δάσκαλος, μας το είπες ναι.

M3:Δεν είναι όλοι, υπάρχουν και πολλοί που δεν είναι καθόλου προγραμματιστές. Το χαρακτηριστικό μας φυσικά είναι ότι όλοι ασχολούμαστε με υπολογιστές.

M2:Ναι, ναι

M3:Αυτό είναι πολύ τυπικό χαρακτηριστικό γιατί όλο αυτό γίνεται γύρω από υπολογιστές.

M2:Στην ουσία ασχολούμαστε με υπολογιστές, αλλά ασχολούμαστε με ελεύθερο λογισμικό, εγώ πιστεύω στην ουσία ότι αυτό που μας ενώνει

M1:Ναι είναι πιο συγκεκριμένο

M4:Δεν γίνεται να ασχοληθείς μόνο με προγραμματισμό, μπορείς να συνεισφέρεις με διάφορους τρόπους στο ελεύθερο λογισμικό, μπορεί να κάνεις μια μετάφραση που λέει ο λόγος.

M2:Ναι ρε παιδί μου αλλά ξέρεις τι είναι ελεύθερο λογισμικό, ενώ υπάρχουν άνθρωποι που είναι προγραμματιστές, καλοί προγραμματιστές και ξέρουν μόνο windows. Και μπορεί να έχουν ακούσει απλά ότι υπάρχει και κάτι άλλο.

M3: Ναι σίγουρα.

M1:Συνήθως αυτοί είναι οι χειρότεροι με την έννοια, αγγελική, ότι πιστεύουνε ότι είναι πάρα πολύ δύσκολο. Γιατί μια φορά και ένα καιρό, ήτανε αλήθεια, ότι έπρεπε να ξέρεις πολλά ή πολλά άλλα πράγματα που δεν ήταν εύκολα να τα βρεις στο game line που λέμε εμείς, λύσεις μόνο και μόνο για να δουλεύει το οτιδήποτε, ενώ σήμερα είναι εντελώς αλλιώς. Αλλά αυτοί παραμένουν με την παλιά εικόνα ότι, που λένε ότι ισχύει κάτι που είναι πάρα πολύ δύσκολο και δεν είναι για τον καθημερινό άνθρωπο.

M2:Και μάλιστα εμείς τότε ήμασταν σαν την αλεπού με τα σταφύλια που τα έκανε κρεμαστάρια. Και λέγανε κάποιιοι ότι τα GNU είναι βλακείες και ευτυχώς που κάποιιοι άνθρωποι έκατσαν και ανέπτυξαν GNU τελικά και κάναμε την δουλειά μας.

M3:Δεν το έκαναν όμως αυτοί, κάποιιοι άλλοι το έκαναν, αλλά αυτοί οι συγκεκριμένοι, αυτοί απλά το αντέγραψαν.

M4: Δεν λες για την Apple λες για τον

M3:Όχι λέω για την Bundo.

M2: Τέλος πάντων, αποφάσισα ότι θέλω να μάθω emacs για να δω πως είναι και..

M1:Ξαφνικά μπήκαμε μέσα, για να δεις ζωντανά το ενδιαφέρον μας κατάλαβες;

M2: Δούλευα δέκα χρόνια, δεν θέλω να ξαναδώ emacs στην ζωή μου το έχω απεγκαταστήσει.

M1: Τα μέλη είναι παντού στην Ευρώπη και αλλού, στον Καναδά, στην Αμερική, στην Αυστραλία. Και μάλιστα διαλέγουν μια ομάδα το χρόνο και περνάνε τις διακοπές τους μαζί. Και όλοι έχουν το Linux ως κοινό μεταξύ τους. Είναι το Linux, είναι διακοπές, δεν είναι ότι κάνουν συνέχεια τέτοιες συζητήσεις, μπορεί να κάνουν μια βόλτα, αλλά λένε αντί να κάνω διακοπές με άλλους προτιμώ να είμαι με ανθρώπους που έχω αυτό κοινό.

M2:Έχουμε διάφορες εκδηλώσεις τέτοιες.

M4:Έχει και τέτοιες μορφές ...και μια φορά είχαμε αναλάβει να κανονίσουμε για ένα μέρος στην Κρήτη που ήρθανε οι άνθρωποι από όλο τον κόσμο και περάσαμε μια εβδομάδα μαζί τους εκεί πέρα. Είχε πολύ ενδιαφέρον.

M1: Για αυτό σου λέω ότι είναι σαν το ποδόσφαιρο ή σαν το μπάσκετ ή οτιδήποτε, ας πούμε δεν έχει διαφορά με αυτή την έννοια.

E: **Ναι αλλά δραστηριότητες όπως οι αθλητικές περιστρέφονται πολύ γύρω από το χρήμα. Με την κοινότητα του ελεύθερου λογισμικού τι συμβαίνει;**

M1: Εντάξει ok, παίρνει διάφορες μορφές. Βεβαίως έχεις δίκιο, αλλά το βασικό αρχίζει από ότι το τρελαίνονται να παίζουνε μπάσκετ ή τρελαίνονται να ψαρεύουνε ή τρελαίνονται να κάνουν βόλτα με το ποδήλατο.

M3:Ναι, για παράδειγμα η Google δεν είναι εταιρεία ελεύθερου λογισμικού. Η Google όμως, αυτός ο κολοσσός ας πούμε, ασχολείται συνέχεια και αποκλειστικά με το ελεύθερο λογισμικό. Και έχουμε πάρα πολλά κοινά μέλη, πολλά μέλη δικά μας. Τώρα, ας πούμε κάποιος, έχει πάει και δουλεύει στην Google όλα αυτά τα πράγματα. Υπάρχει δηλαδή και η εταιρική υπόσταση κάπου.

M2:Ο Klein Code είπε ότι έχει ελεύθερο λογισμικό στην Google και το server code δεν το έχουμε δει ποτέ μας νομίζω έτσι;

M3:Όχι έχουνε δώσει πάρα πολλά πάσες.

M4:Τον δικός τους server δεν τον έχουμε δει;

M3: Όχι δεν τον έχουμε δει.

M2:Δεν έχουμε δει πως ψάχνει ούτε έχουμε δει οι χάρτες τους πως δουλεύουν

M3:Οι χάρτες τους ήταν του x code βασικά

M2: Και δεν είναι τυχαίο ότι η Google ήθελε να αναλάβει τη δουλειά, να αναλάβει να είναι αυτή ή αυτός ο πάροχος που θα κάνει την καταγραφή των ιατρικών δεδομένων όλων.

M4: Είναι αναγκαίο να κάνουμε όλα τα στοιχεία μας, ας πούμε, σε μια βάση δεδομένων ψηφιακά, να έχουμε όλες τις λεπτομέρειες κάπου σε ψηφιακή μορφή, ας πούμε. Αλλά έτσι δε θα τα έχουμε μόνο εμείς.

M1: Σαφέστατα

M2: Και δηλαδή ας πούμε τώρα και με το grcom και αυτά έχουμε το Gmail, το περίφημο που το εκτιμούνε όλοι και ουσιαστικά το Google έχει τα e-mail μας.

M3: Τα e-mail ναι

M4: Όλη μας την επικοινωνία

M1: Ναι βέβαια

M2: Και έχει και τα άλλα από δω, έχει όλες μας τις αναζητήσεις, έχει όλα αυτά.

M1: Ναι

M2: Και τελικά έχουνε, ξέρουνε τα πάντα ας πούμε.

E: Θεωρείτε δηλαδή πώς μπορούν να ελέγξουν όλες τις δράσεις;

M4: ΕΕ ναι.

M1: Μην ξεχνάς ότι πάλι αύριο, δεν είναι η σημερινή κατάσταση, αλλά αύριο, θα έχουνε από την τεχνολογία την ικανότητα, τη δυνατότητα να κάνουνε profile ας πούμε για το πώς θα γίνει ο άνθρωπος ας πούμε μεγάλος ας πούμε. Ένα παιδί, ένα μωρό ήδη θα ξέρουνε ότι έχει τέτοια χαρακτηριστικά, όχι μόνο το DNA, αλλά και περισσότερες λεπτομέρειες, ας πούμε τι αδυναμίες θα έχει στο μέλλον σε διάφορες παθήσεις, καρκίνο, καρδιά.

E: Το ζήτημα που θέτετε αφορά στα ιατρικά δεδομένα;

M2: Όχι μόνο. Γιατί από την μια στιγμή στην άλλη ... Γιατί η ασφάλεια που όλοι θέλουνε για τον εαυτό τους ή για μια δουλειά ή για οτιδήποτε, ή η προστασία τέλος πάντων δε θα υπάρχει. Ξαφνικά οι εταιρίες αυτές θα έχουνε το πάνω χέρι, θα ξέρουνε πριν από σένα για σένα. Για παράδειγμα δεν θα του βάλουμε ασφάλεια γιατί οι δυνατότητες του, είναι πολύ δυνατός, ενώ ο κύριος από δω είναι καθαρός, αυτός ας πούμε, ας του δίνουμε τσάμπα την ασφάλεια. Γιατί δεν υπάρχει κίνδυνος, δεν θα χρειαστεί να πληρώσουμε.

M1: Δηλαδή το όνομα ... θα αλλάξει από την μια στιγμή στην άλλη μόνο και μόνο με βάση μια τεχνολογία που δεν υπάρχει σήμερα.

M2: Όχι εγώ λέω για μια τεχνολογία η οποία υπάρχει σήμερα. Το Facebook. Εγώ άμα ανοίξω το όνομα μου στο Facebook και δεν κάνω τίποτα, ούτε ένα κλικ και έρθουν όλοι αυτοί που με ξέρουν και συνδεθούνε μαζί μου, ξαφνικά το Facebook ξέρει πάρα πολλά πράγματα για μένα. Γιατί θα αφήσουνε πάνω στο Facebook τόσες πληροφορίες, που θα ξέρει το Facebook, θα ξέρει για μένα ποιος είμαι, που πάω, που ζω ...

M4: Που βρίσκεσαι αυτή την στιγμή.

M2: Ναι. Με ποιους ανθρώπους μ' αρέσει να κάνω παρέα με ποιους δεν μ' αρέσει

E: Θεωρείτε ότι είναι ένα μέσο ελέγχου;

M3: Ναι, όπως και η Amazon ξέρει τι βιβλία μπορεί να σου αρέσουν, τι διαβάζεις, λοιπόν..

M1: Γι αυτό που έλεγε ο Αντώνης, ισχύει

M2: Και ακόμη χειρότερα οι κάρτες που σου δίνουν στα σούπερ μάρκετ ξέρουν τι προϊόντα αγοράζεις, οπότε μπορούν να φτιάξουν το προφίλ σου από εκεί.

M1: Βεβαίως, βεβαίως

M4: Όταν συνδέονται αυτά, ας πούμε στα σούπερ μάρκετ, θα δίνουνε στοιχεία στο προφίλ του Facebook και τελείωσε, έκλεισε ο κύκλος.

M1: Σε όλα αυτά, το θέμα με την πατέντα ήταν που μας άνοιξε τα μάτια, ότι σαν σύλλογος εμείς είμαστε σε θέση να αντιδρούμε πιο έγκαιρα και με περισσότερη γνώση από πριν ας πούμε για οτιδήποτε, για το οποίο τέτοιο γεγονός, σαν τις πατέντες. Και όντως το βλέπουμε να έχει μια συνέχεια σε διάφορα πράγματα που συμβαίνουν ή δεν συμβαίνουν ή που έπρεπε να συμβούν. Ή στο νομοσχέδιο, όπως τότε, ας πούμε ή για κάτι άλλο τέλος πάντων στο δημόσιο που δεν έχουνε οι υπάλληλοι τη γνώση, την ενημέρωση που πρέπει. Και εγώ παρόλο που έχω πάρει σύνταξη τώρα, ήταν πολύ πιο εύκολο για μένα να σκεφτώ αυτά τα θέματα ας πούμε για το σχολείο. Για αυτό και έχουμε πάει σε διάφορα σχολεία μέχρι τώρα να κάνουμε συζήτηση, τι είναι το λογισμικό, τι είναι η πατέντα. Και με λίγα λόγια πάλι, όπως μέσα στη βουλή ας πούμε, οι βουλευτές δεν έχουνε ιδέα, μέσα στο σχολείο ο δάσκαλος δεν έχει ιδέα. Και αφού δεν έχει ο δάσκαλος ιδέα, τι θα κάνουν τα παιδιά αύριο μεθαύριο, ούτε αυτά δεν θα έχουν ιδέα. Κατάλαβες, δηλαδή είναι πολλά πράγματα που δεν γίνονται..., πάρα πολύ δύσκολο να αγγίζεις όλα αυτά και να λες ας πούμε οκ, εμείς είμαστε σε θέση να τα αλλάξουμε, αλλά δεν είναι τόσο εύκολο. Δηλαδή The best kept secrets are kept very- very secretly.

M4: Δηλαδή, ας πούμε παράδειγμα, ότι όλα τα πιτσιρίκια πάνε και βάζουνε στο Facebook όλη τους την ζωή, τα πάντα για αυτά, και ας πούμε σε κάποια χρόνια που αυτοί θα θέλουν να έχουν μια προσωπική ζωή να κάνουνε κάτι, δεν θα μπορούν να κρυφτούν από πουθενά. Εμείς ευτυχώς ήμασταν λίγο μεγαλύτεροι και αυτά τα πράγματα μας ήρθαν όταν ήμασταν πιο ενήλικοι, πιο συνειδητοποιημένοι.

E: Πιστεύετε δηλαδή ότι τα παιδιά δεν μπορούν να διαχειριστούν τέτοια ζητήματα;

M2: Τώρα παιδιά τα οποία είναι στο δημοτικό πιστεύουν ότι μπορεί να σηκώνουν το κινητό ή μέσα από το κινητό όταν βάζουν το facebook ή το οτιδήποτε και να έχουνε μια επικοινωνία. Όμως ακουμπάνε σε κάποια υπηρεσία, σε όποιον τους το ζητήσει όλα τους τα δεδομένα και όλη τους την προσωπική ζωή. Δηλαδή αυτός ο άνθρωπος, αυτό το πιτσιρίκι που θα κάνει κάτι κακό στην ζωή του γιατί όλα τα παιδιά κάνουν αταξίες είναι δυνατόν μετά να μη μπορεί να κρυφτεί σε όλη του την ζωή για αυτά τα πράγματα που θα έχει κάνει στα παιδικά του χρόνια.

M1: Μόνο, αν τα χειριστεί με προστασία.

M2: Και να έχει ας πούμε μια περίεργη φωτογραφία που λέει ο λόγος, μια δήλωση.

M4: Οτιδήποτε

M2: Γιατί ας πούμε εγώ μπορεί να δείχνω τώρα πολύ σοβαρός και στα νιάτα μου ξέρω εγώ να ήμουν ροκάς και να πήγαινα να έσπαγα βιτρίνες ας πούμε ...

M1: Μόνο με προστασία.

M2: Αλλά και με την προϋπόθεση ότι μου έδωσε ο τρόπος που λειτουργούσε η κοινωνία, τότε μου έδωσε το δικαίωμα να μετανιώσω για κάποια λάθη, ας πούμε και να κάνω πίσω και να ενταχθώ κανονικά στην κοινωνία.

E: Εσύ τι πιστεύεις; (απευθύνεται στο Μέλος 3)

M3: Εντάξει έκανες κάτι. Καλώς κακώς το έβαλες στο Facebook, ωραία και μετά ο άλλος τι θα σου πει α ξέρεις έκανες αυτό κάποτε δε σε προσλαμβάνω, δεν σε ασφαλίζω.

M2: Μπορεί να σε κρίνει, μπορεί να σε κρίνει.

M3: Ναι, αλλά άμα ο άλλος είναι κόπανος και πάει και το βάζει ας πούμε.

M2: Ναι αλλά μπορεί να έχει μετανιώσει, μπορεί να θέλει ο άνθρωπος να έχει κάποιες άλλες ευκαιρίες.

M4: Η για να το πούμε αλλιώς. Στις παραδοσιακές τηλεπικοινωνίες σε αυτούς που έχουνε άδεια παρόχου, απαγορεύεται να δημοσιοποιήσουνε οτιδήποτε έχει σχέση με τις τηλεφωνικές κλίσεις, ποιος πήρε πότε, γενικώς... Εκτός αν υπάρχει αξιόποινη

πράξη, κακούργημα. Όχι πταίσμα κακούργημα, μόνο σε κακούργημα επιτρέπεται η άρση του απορρήτου. Αυτή την στιγμή το Facebook ουσιαστικά είναι μια άρση απορρήτου σε οτιδήποτε.

M3:Ναι εντάξει που γίνεται με την συγκατάθεση, ότι και αν σημαίνει αυτό, αυτού που το ... Υποτίθεται ότι όταν σηκώνω το τηλέφωνο δεν έχω δώσει την συγκατάθεση μου για να...

M2:Ακούει κάποιος.

M3:Ενώ, στο Facebook είμαι Ομιλητής 10χρονών, αλλά το θέμα, αυτό είναι πολύ σημαντικό, υποτίθεται ότι έχω δώσει την συγκατάθεση μου. Τώρα πως την έχω δώσω όντας Ομιλητής 10χρονών είναι άλλο θέμα.

M4:Και στη Google και στο Gmail λέει ότι τα στοιχεία σας μπορούμε να τα χρησιμοποιήσουμε όπως θέλουμε.

M1:Αλλά όταν είσαι κάτω από, δεν ξέρω, 18 ή 21 ετών ανάλογα, ας πούμε ... δεν συγκρίνεις τι είναι νόμιμο, λες ναι, δεν κοιτάς αν κάτι που γράφεις ας πούμε αν είναι κάτω από το νόμο εννοώ.

E:**Τέλος πάντων, για να γυρίσουμε λίγο πιο στο συγκεκριμένο, όλα αυτά τα θέματα πώς τα συνδέετε με το HE.L.L.U.G;**

M2: Ναι, αυτό που λέω, είναι ότι σαν κάποιοι άνθρωποι που αυτά τα θέματα τα έχουμε σκεφτεί λίγο παραπάνω προσπαθούσαμε να ευαισθητοποιήσουμε τον κόσμο σχετικά με αυτά, όπως τις πατέντες. Η δουλειά του HE.L.L.U.G. δεν είναι να πηγαίνει κόντρα στο Facebook ή στη Google ή στην Microsoft ή στον οποιοδήποτε, δεν είμαστε αυτό.

M3:Και ούτε το κάνουμε με αυτό τον τρόπο.

M4:Ναι, ούτε αυτό. Απλά σαν άτομα που συμμετέχουμε στο ελεύθερο λογισμικό έχουμε κοινούς προβληματισμούς με κάποιους όπως το FII, που είναι μέσα ο Αντώνης, που είναι η δουλειά τους, να υπερασπίζονται τα δικαιώματα, τα ψηφιακά δικαιώματα και την ελευθερία του κόσμου μέσα στον ψηφιακό κόσμο.

M3:Τέλος πάντων θέλω να πω, ότι δεν είμαστε μόνο η παρέα που πιστεύει, υπάρχουν πυρήνες ελεύθερου λογισμικού μέσα σε πολύ μεγάλες εταιρείες, στην Hewlett Packard υπήρχε ένας πολύ μεγάλος πυρήνας, στην Intel υπάρχει ένας μεγάλος πυρήνας, στην Intracom ένα μεγάλο σχολείο ελεύθερου λογισμικού.

M2:σοβαρά?

M3:Ναι

M2:Έλα ρε,

M3: Πολύ οι μιξάδες εκεί και για αυτό. Το network ήταν Linux, το network μέσα ήταν Linux.

E: Και τι επίδραση είχε αυτό;

M3: Βασικά το έκαναν για πρακτικούς λόγους, για τεχνικούς λόγους, εκτός δηλαδή, ότι υπάρχει ο κοινωνικός λόγος που μας αρέσει το Linux και μας αρέσει να βρισκόμαστε να πίνουμε μπύρες, αλλά υπάρχει και ένας πρακτικός λόγος ότι μέσα από το Linux βρήκαμε μια πάρα πολύ καλή δουλειά. Και βρήκαμε και δεύτερη και τρίτη μέσα από το Linux, ότι κάποιες εταιρείες σαν την Intracom δεν θα είχαν βγάλει το προϊόν στην αγορά, άμα δεν υπήρχε αυτή η μεθοδολογία να το κάνουμε με Linux, δεν θα είχαν καταφέρει να σταθούν απέναντι σε κολοσσούς.

M1: Είναι πολύ σοβαροί, με την έννοια ποιος φτιάχνει τι για το λογισμικό.

M3: Αυτή την στιγμή υπάρχουν πολλά modem και ADSL

M1: Όταν λέω π.χ. δεν κολλάει ιούς, είναι μια έκφραση που λέμε, που και που για να γυρίσει ο άλλος που δεν δίνει πολύ σημασία και ξαφνικά θέλει να ακούσει άλλα. Αλλά είναι ότι πράγματι το σύστημα είναι τόσο καλοφτιαγμένο για τις σημερινές συνθήκες και ας σκεφτούμε πως είναι η καλύτερη επιλογή. Δηλαδή στην αρχή η Microsoft ήταν εναντίον του internet, δηλαδή για αυτούς ήταν για φτύσιμο. Το internet δεν ήταν ενδιαφέρον και είχαν φτιάξει μια άλλη μηχανή για να κάνουν επαφή μεταξύ τους με άλλο πρωτόκολλο.

M2: Τι μου θυμίσατε τώρα ρε παιδί μου;

M3: Εγώ θα έλεγα και κάτι άλλο, ας πούμε αυτή την στιγμή είναι πάρα -πάρα πολλές οι λεγόμενες έξυπνες συσκευές. Ας πούμε τα μοντεμάκια που έχουμε στο σπίτι μας, όλα αυτά τα ADSL modems, που δεν υπάρχουν δύο τρεις μάρκες, εκτός από το ότι ένας πλασάρει ανά βδομάδα κάποια συγκεκριμένη μάρκα, γενικώς πάμε σε ένα μαγαζί και βρίσκουμε 35 διαφορετικές μάρκες ADSL modems. Στα κινητά ας πούμε έχουν αρχίσει να βγαίνουν πάρα πολλά λεγόμενα smart phones. Όλα αυτά μέσα τους βασίζονται στην δυνατότητα που τους έδωσε το ελεύθερο λογισμικό να πιάνει ο οποιοδήποτε κατασκευαστής να φτιάχνει μια πλακέτα να της κολλάει και ένα Linux επάνω και να βγάζει ένα προϊόν στην αγορά. Επομένως έχουν βγει κάποια media players, τηλεοράσεις μάρκες που δεν τις έχουμε ξανά ακούσει, βγαίνουν καινούργιες μάρκες.

M1: Όλα αυτά είναι το λογισμικό

M2: Αυτή την στιγμή εμείς, δηλαδή εγώ, που δεν είναι και η ειδικότητα μου πολύ, μπορώ να πάρω ένα ξέρω γω ..., πως λέγεται και να το κάνω media player να το κάνω

κάτι και να του κολλήσω κάτι έξτρα, άμα χρειάζεται δηλαδή μπορούμε να το κάνουμε, ενώ αυτό δεν γινόταν χωρίς ελεύθερο λογισμικό.

M3: Και αυτό το κάνουν οι μικρές εταιρείες, δηλαδή βγαίνει μια μικρή εταιριούλα, φτιάχνει ένα modem, το βελτιώνει λίγο και προσαρμόζει καλά ένα Linux επάνω του και έχει ένα ωραίο προϊόν να πουλήσει στον κόσμο. Αυτό το πράγμα δεν το μπορούσες ... γιατί ο όγκος του κώδικα που θα χρειαζόταν να το φτιάξεις από την αρχή ήταν απαγορευτικός για οποιαδήποτε μικρή εταιρεία να το κάνει και έτσι σε πρακτικό επίπεδο εκτός από τις κοινές.. άμα βρει δύο τρεις καλούς λινουξάδες, άνθρωποι, άτομα που να ξέρουν την δουλειά θα τους βάλεις σε ένα γραφείο και θα φτιάξουν ένα καινούργιο προϊόν. Αυτό με τις πατέντες δε θα γινότανε.

M4: Αυτά τα πλεονεκτήματα στα δίνει το ελεύθερο λογισμικό. Έχεις την ελευθερία να επιλέξεις, τι σου κάνει, πώς σου κάνει, που θα το δώσεις, στο φίλο σου, στην εταιρεία, στο σπίτι..

E: Ωραία, ε, θα ήθελα να σας ευχαριστήσω και να σταματήσουμε, να ολοκληρώσουμε τη συζήτηση μας, η οποία πραγματικά είχε πολύ ενδιαφέρον και σας ευχαριστώ γιατί ήταν πολύ βοηθητική.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4

**Πρακτικά Ελληνικής Βουλής ΟΕ΄ 29/01/2008 για την
κύρωση νόμου «Συμφωνία Στρατηγικής Συνεργασίας
μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των εταιρειών
Microsoft Corporation, Microsoft Ireland Operation
Limited και Microsoft Ελλάς»**

Πρωτ. _____
Αριθ. _____
Διεκπ. _____

Από τα επίσημα Πρακτικά της ΟΕ΄, 29 Ιανουαρίου 2008,
Συνεδρίασης της Ολομέλειας της Βουλής, στην οποία
ψηφίστηκε το παρακάτω σχέδιο νόμου:

Κύρωση Συμφωνίας Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των Εταιρειών Microsoft Corporation, Microsoft Ireland Operation Limited και Μάικροσοφτ Ελλάς Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία Προϊόντων και Υπηρεσιών Πληροφορικής και άλλες διατάξεις

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και αποκτά ισχύ νόμου η Συμφωνία Στρατηγικής Συνεργασίας, που υπογράφηκε στη Βαρκελώνη την 1η Φεβρουαρίου 2006, μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας αφ' ενός και των εταιρειών Microsoft Corporation, Microsoft Ireland Operation Limited και Μάικροσοφτ Ελλάς Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία Προϊόντων και Υπηρεσιών Πληροφορικής αφ' ετέρου, το κείμενο της οποίας ακολουθεί στα ελληνικά και στα αγγλικά:

« Συμφωνία Στρατηγικής Συνεργασίας

Η Παρούσα συμφωνία στρατηγικής συνεργασίας αφορά στην συνεργασία στον τομέα της τεχνολογίας πληροφορικής (η "Σύμβαση"), συνάπτεται και ισχύει από την πρώτη ημέρα του Φεβρουαρίου 2006 μεταξύ:

1. της Microsoft Corporation, One Microsoft Way, Redmond, WA 98052, USA, νόμιμα εκπροσωπούμενης από τον κ. William H. Gates, Πρόεδρο και Προϊστάμενο Αρχιτέκτονα Λογισμικού (Chief Software Architect) της Microsoft Corporation ("Microsoft");
2. της Microsoft Ireland Operations Limited, Atrium Building Block B, Carmenhall Road, Sandyford Industrial Estate, Dublin 18, Ιρλανδία, νόμιμα εκπροσωπούμενης από τον κ. Dermot Igoe, Διευθυντή της Microsoft Ireland Operations Limited ("MIOL"),
3. της "Μαϊκροσοφτ Ελλάς, Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία Προϊόντων και Υπηρεσιών Πληροφορικής" και διακριτικό τίτλο "Microsoft Hellas S.A.", Λεωφόρος Κηφισίας 221, Μαρούσι, 15124, Ελλάδα, νόμιμα εκπροσωπούμενης από τον κ. Χρήστο Τσάγκο, Διευθύνοντα Σύμβουλο, ("Microsoft Hellas"), και των τριών ενεργουσών από κοινού, και
4. της Ελληνικής Δημοκρατίας, νόμιμα εκπροσωπούμενης από τον κ. Γεώργιο Αλογοσκούφη, Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, (η "Κυβέρνηση"),

Microsoft, MIOL, Microsoft Hellas, και η Κυβέρνηση εφεξής συλλήβδην τα "Μέρη").

Προοίμιο

Δεδομένου ότι, η Ελληνική Δημοκρατία έχει δεσμευθεί να χρησιμοποιεί νόμιμο λογισμικό υψηλής τεχνολογίας σε όλους τους τομείς της δημόσιας διοίκησης και εκπαίδευσης, και να προωθεί την ασφάλεια και τη διαφάνεια της χρήσης των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας ("ΤΠΕ") στην Δημόσια Διοίκηση

Δεδομένου ότι, η Κυβέρνηση έχει δεσμευθεί να παρέχει κίνητρα για την ανάπτυξη τοπικής βιομηχανίας ΤΠΕ, να προωθεί την ανάπτυξη των γνώσεων και δεξιοτήτων των ΤΠΕ στον πληθυσμό της Ελλάδας

Δεδομένου ότι, η Κυβέρνηση έχει δεσμευθεί να εφαρμόζει τη νομοθεσία περί προστασίας δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ και τις κατευθυντήριες οδηγίες του ΠΟΕ, καθώς και την πλήρη και αποτελεσματική εφαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας.

Δεδομένου ότι, προκειμένου να υποστηριχθούν οι προσπάθειες των εθνικών Κυβερνήσεων, η Microsoft έχει αναπτύξει μία σειρά από μακροπρόθεσμα προγράμματα για την προώθηση των ΤΠΕ στους δημόσιους και εκπαιδευτικούς οργανισμούς, καθώς και στην επιχειρηματική κοινότητα και επιθυμεί την περαιτέρω εφαρμογή αυτών των προγραμμάτων στην Ελλάδα, βοηθώντας έτσι τον πληθυσμό της χώρας να υπερνικήσει το ψηφιακό χάσμα.

Δεδομένου ότι, η Κυβέρνηση έχει, και θα διατηρήσει, την πλήρη διακριτική ευχέρεια να προκηρύσσει διαγωνισμούς για προϊόντα λογισμικού ή/και υπηρεσίες από τρίτους προμηθευτές εκτός της MIOL και

Δεδομένου ότι, με την παρούσα Σύμβαση, τα Μέρη επιθυμούν να αναλάβουν μια συντονισμένη προσπάθεια η οποία θα περιλαμβάνει ενδεικτικώς (i) την βελτίωση της χρήσης των ΤΠΕ στα πλαίσια της Δημόσιας Διοίκησης και των επιχειρηματικών κλάδων στην Ελλάδα, και (ii) την προώθηση των υπηρεσιών της ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (e-Government) στην χώρα, χωρίς να περιορίζεται σε αυτά.

Γι' αυτούς τους λόγους, σήμερα, τα μέρη συμφωνούν τα ακόλουθα:

1. Ορισμοί. Οι όροι που αναγράφονται στην παρούσα Σύμβαση με κεφαλαίο το πρώτο γράμμα, θα έχουν την έννοια που τους αποδίδεται κατωτέρω, εκτός εάν άλλως ορίζεται στην παρούσα:

1.1 "Πιστοποιημένοι Συνεργάτες" είναι τα ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα, τα οποία είναι εγγεγραμμένα στο Πρόγραμμα Πιστοποιημένων Συνεργατών της Microsoft ("Microsoft Certified Partner Program"), με σκοπό οι Πιστοποιημένοι Συνεργάτες να προσφέρουν στους πελάτες τους πρωτοποριακές ΤΠΕ μέσω παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών, απομακρυσμένης και επί τόπου συντήρησης, υποστήριξη μέσω γραφείου υποστήριξης, εφαρμογών τυποποιημένου λογισμικού, υπηρεσιών ηλεκτρονικής φιλοξενίας (hosting) και εκπαίδευσης.

1.2 "Δημόσια Διοίκηση" είναι η Κυβέρνηση και όλοι οι άλλοι κρατικοί οργανισμοί και ιδρύματα στην Ελλάδα.

1.3 "Συναλλακτικές Συμβάσεις" είναι οι Επιχειρησιακές Συμβάσεις (Enterprise Agreements), Συμβάσεις Υπηρεσιών της Microsoft και κάθε άλλη Σύμβαση που θα συνάπτεται μεταξύ κάποιων ή όλων των Μερών κατά τα οριζόμενα στην παρούσα Σύμβαση.

1.4 «Επιχειρησιακή Σύμβαση (Enterprise Agreement) της Microsoft» είναι πρόγραμμα παραχώρησης πολλαπλών αδειών χρήσης λογισμικού σχεδιασμένο για πελάτες με 250 ή περισσότερους ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Ένας πελάτης μέσα από την Επιχειρησιακή Σύμβαση (Enterprise Agreement) δύναται να προμηθευτεί άδειες χρήσης λογισμικού Microsoft για την ομοιομορφία όλων των κατάλληλων ηλεκτρονικών υπολογιστών της επιχείρησης σε προϊόντα της Microsoft της επιλογής του, (Microsoft® Office Professional, Αναβάθμιση Λειτουργικού Συστήματος Microsoft Windows® Professional, και Άδειες Core Client Access) με ευνοϊκές τιμές και για διάρκεια τριών ετών.

1.5 «Συμβάσεις Υπηρεσιών της Microsoft» είναι οι Τυποποιημένες Συμβάσεις Υπηρεσιών της Microsoft δυνάμει των οποίων η MIOL και η Microsoft Hellas θα παρέχουν υπηρεσίες στη Δημόσια Διοίκηση.

2. Σκοπός της Σύμβασης

2.1 Γενικό Συμβατικό Πλαίσιο. Η παρούσα Σύμβαση θέτει τους όρους και τις προϋποθέσεις για:

- α) τη συνεργασία μεταξύ των Μερών αναφορικά με τη χρήση των τεχνολογιών Microsoft σε όλη τη Δημόσια Διοίκηση.
- β) τη συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών σχετικά με εθνικά έργα που αφορούν τις ΤΠΕ για την Δημόσια Διοίκηση.
- γ) την υποστήριξη της Microsoft για τις πρωτοβουλίες και τα προγράμματα της Κυβέρνησης που αφορούν τις ΤΠΕ και
- δ) τη συμβολή της Microsoft στην ανάπτυξη της τοπικής βιομηχανίας ΤΠΕ.

2.2 Προμήθεια Αδειών Χρήσης Λογισμικού Microsoft. Τα μέρη συμφωνούν ότι αμέσως μετά την υπογραφή της παρούσας Σύμβασης, η MIOL και η Κυβέρνηση θα προβούν στις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου να προμηθευτεί η Δημόσια Διοίκηση άδειες χρήσης προϊόντων λογισμικού Microsoft, κατά τα οριζόμενα στην Παράγραφο 4.5.

3. Πρωτοβουλίες και Υποχρεώσεις της Microsoft, Microsoft Hellas και MIOL

Σύμφωνα με τους όρους της παρούσας Σύμβασης και των Συναλλακτικών Συμβάσεων, η MIOL θα διαθέσει στην Κυβέρνηση (i) καμπάνιες υποστήριξης που έχει δημιουργήσει η Microsoft και πρωτοβουλίες που σχεδιάστηκαν για την παρακίνηση περαιτέρω ανάπτυξης της έρευνας και της εκπαίδευσης που θα οδηγήσει σε μια σύγχρονη βιομηχανία ΤΠΕ στην Ελλάδα, και (ii) τις υπηρεσίες της Microsoft.

Οι λεπτομέρειες και το εύρος των υποχρεώσεων της Microsoft σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση περιγράφονται παρακάτω:

3.1 Υποστήριξη της Δημόσιας Διοίκησης από την Microsoft.

3.1.1 Έρευνα και Εκπαίδευση

3.1.1.1 Ίδρυση Κέντρου Καινοτομίας στην Ελλάδα. Για την ώθηση της έρευνας και της καινοτομίας στην Ελλάδα, η Microsoft Hellas θα ιδρύσει στην Ελλάδα ένα Κέντρο Καινοτομίας. Μέσω των εγκαταστάσεων του Κέντρου, η Microsoft Hellas θα συνεργαστεί με την ακαδημαϊκή κοινότητα, εγχώριες εταιρείες λογισμικού, επιχειρηματίες και νέες αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις (startups) προκειμένου να τους επιτρέψει να δοκιμάσουν, να εφαρμόσουν πιλοτικά και να ενσωματώσουν την τελευταία λέξη της τεχνολογίας στα προϊόντα και τις λύσεις τους, δίνοντάς τους την δυνατότητα να γίνουν ανταγωνιστικοί στην παγκόσμια οικονομία, δια της ανάπτυξης λύσεων ελληνικής προέλευσης. Το Κέντρο Καινοτομίας θα επικεντρωθεί σε τρεις (3) τομείς: Ανάπτυξη Δεξιοτήτων (μέσω εκπαίδευσης στους τομείς διοίκησης επιχειρήσεων και προγραμματισμού), Προώθηση Συνεργασιών (μέσω συνεδρίων συνεργατών και συνεταιρισμών), Προώθηση Καινοτομιών (μέσω λειτουργίας εργαστηρίων), ενώ δύναται, επίσης, να χρησιμοποιηθεί προκειμένου να επιτρέψει στην Κυβέρνηση να δοκιμάσει και

να εφαρμόσει πλοτικά προηγμένες λύσεις, για να προσφέρει τις πιο σύγχρονες υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στους πολίτες. Επιπλέον, το Κέντρο θα ενεργεί ως θερμοκοιτίδα επιχειρηματικών ιδεών ενεργώντας ως σύνδεσμος μεταξύ της ερευνητικής κοινότητας και του επιχειρηματικού κόσμου. Οι όροι και οι προϋποθέσεις της συνεργασίας μεταξύ της Κυβέρνησης και του Κέντρου Καινοτομίας της Microsoft θα καθορισθούν σε ξεχωριστή Σύμβαση.

3.1.1.2 Επιμόρφωση σε Ψηφιακές Γνώσεις. Η Microsoft μέσω των συγγενών της εταιρειών θα συνδράμει την Κυβέρνηση στην παροχή ευκαιριών επιμόρφωσης του ευρέως κοινού σε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα ψηφιακών γνώσεων το οποίο θα συμφωνηθεί με την Κυβέρνηση και μέσω καθορισμένου δικτυακού τόπου (website) που θα ορίζει η Κυβέρνηση. Οι λεπτομέρειες, όροι και προϋποθέσεις θα καθορισθούν σε ξεχωριστή σύμβαση.

3.1.1.3 Εξωτερική Έρευνα της Microsoft. Η Microsoft θα υποστηρίζει τη συμμετοχή ενός διδακτορικού φοιτητή στα πλαίσια της Εξωτερικής Έρευνας της Microsoft, ένα πρόγραμμα στο οποίο εμπλέκονται η ακαδημαϊκή κοινότητα, ερευνητές και φοιτητές για την ανάπτυξη των τεχνολογιών της Microsoft, και παρέχει πόρους ώστε να είναι ενημερωμένοι για τα νέα επιτεύγματα. Οι όροι και οι προϋποθέσεις της συνεργασίας μεταξύ της Κυβέρνησης και της Εξωτερικής Έρευνας της Microsoft θα καθορισθούν σε ξεχωριστή Σύμβαση.

3.1.1.4 MSDN Academic Alliance. Η Microsoft θα επιτρέψει στην Κυβέρνηση να συμμετάσχει στο MSDN Academic Alliance, ένα ετήσιο πρόγραμμα με μέλη τμήματα τεχνολογικής κατεύθυνσης της ανώτατης εκπαίδευσης στους τομείς της επιστήμης των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών, των μηχανικών και των συστημάτων πληροφορικής. Οι όροι και οι προϋποθέσεις της συμμετοχής της Κυβέρνησης στο MSDN Academic Alliance θα καθοριστούν σε ξεχωριστή Σύμβαση.

3.1.1.5 Συνεργασία με Πανεπιστήμια. Η Microsoft θα παρέχει υλικό για τις πανεπιστημιακές βιβλιοθήκες, ηλεκτρονικό εκπαιδευτικό υλικό, εκπαίδευση στους υπεύθυνους των πανεπιστημιακών εργαστηρίων, και επιδόματα για έρευνα στους αριστούχους διδακτορικούς φοιτητές. Οι όροι και οι προϋποθέσεις της συνεργασίας της Microsoft με τα Πανεπιστήμια θα καθοριστούν σε ξεχωριστή Σύμβαση.

3.1.1.6 Πρόγραμμα Συνεργάτες στη Μάθηση (Partners in Learning). Η MIOL και η Microsoft Hellas θα παρέχουν στην Κυβέρνηση δικαίωμα συμμετοχής στο Πρόγραμμα Συνεργάτες στη Μάθηση, με το οποίο η Microsoft παρέχει σε Κυβερνήσεις και σε εκείνους που έχουν ηγετικό ρόλο σε θέματα εκπαίδευσης τοπικούς πόρους για την παροχή εκπαίδευσης για την ανάπτυξη δεξιοτήτων ΤΠΕ) και εκπαιδευτικό υλικό σε θέματα διοίκησης της εκπαίδευσης σε δασκάλους και καθηγητές δημοτικών, γυμνασίων και λυκείων, σε διευθυντές σχολείων, και στους μαθητές εντός της χώρας τους. Οι όροι και οι προϋποθέσεις της συμμετοχής της Κυβέρνησης στο Πρόγραμμα Επιχορηγήσεων του Προγράμματος Συνεργάτες στη Μάθηση καθορίζονται στο Μνημόνιο Συνεργασίας που έχουν υπογράψει η Microsoft Hellas και το Ελληνικό Υπουργείο Παιδείας τον Μάιο 2005.

3.1.1.7 Πρόγραμμα Microsoft Unlimited Potential. Η Microsoft θα αναπτύξει στην Ελλάδα το Πρόγραμμα Microsoft Unlimited Potential, μια παγκόσμια πρωτοβουλία που εστιάζει στην ανάπτυξη δεξιοτήτων τεχνολογίας σε νέους και ενήλικες με περιορισμένους πόρους και πρόσβαση μέσω δημοτικών ή κοινοτικών τεχνολογικών και εκπαιδευτικών κέντρων. Για τις ανάγκες του προγράμματος, η Microsoft, μέσω της κατάλληλης συγγενούς της εταιρείας, θα εγκαταστήσει Κοινωνικά Κέντρα Εκμάθησης της Τεχνολογίας προσφέροντας την τεχνική υποδομή αλλά και καλύπτοντας το κόστος των εκπαιδευτών που θα παραδίδουν μαθήματα εκπαίδευσης στην κοινωνία (νέοι άνεργοι, ηλικιωμένοι πολίτες, άτομα με

ειδικές ανάγκες κτλ). Κατά την διάρκεια ισχύος της παρούσας Σύμβασης θα ανοίξουν τουλάχιστον δέκα (10) τέτοια Κέντρα.

3.1.2. Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση (e-Government)

3.1.2.1 Πιλοτικά Προγράμματα Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (e-Government). Η Microsoft Hellas θα υποστηρίζει την Κυβέρνηση στη ανάπτυξη των υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στα πλαίσια δύο (2) πιλοτικών προγραμμάτων. Για την εκτέλεση των προγραμμάτων αυτών, η MIOΛ, μαζί με τους Πιστοποιημένους Συνεργάτες της Microsoft (Microsoft Certified Partners), θα παρέχει βοήθεια από εξειδικευμένο προσωπικό στην Κυβέρνηση διαθέτοντας σε αυτήν, για ορισμένο αριθμό εργατοημερών, συμβούλους της Microsoft και των Πιστοποιημένων Συνεργατών της Microsoft. Ο αριθμός των ημερών και τα συγκεκριμένα έργα θα καθοριστούν σε ξεχωριστή Σύμβαση.

3.1.2.2 Εργαλεία Εκκίνησης (Starter Kit) για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση (e-Government Starter Kit). Η Microsoft θα προσφέρει δωρεάν στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τους Δήμους στην Ελλάδα μέσω των τοπικών συνεργατών τα Εργαλεία Εκκίνησης (e-Government Starter Kit) για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και τη σχετική εκπαίδευση. Το e-Government Starter Kit είναι ένας επιταχυντής λύσεων που επιτρέπει σε πελάτες - Οργανισμούς Τοπικής και Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης να υιοθετήσουν και να αναπτύξουν γρήγορα μια εφαρμογή της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης με εύκολο και οικονομικό τρόπο με την εγκατάσταση μιας τοπικής δικτυακής πύλης. Το e-Government Starter Kit δημιουργήθηκε ειδικά για τη δημόσια διοίκηση σε εθνικό και τοπικό επίπεδο. Βασίζεται σε μια ενιαία προσέγγιση και αποτελεί, έτσι, την λύση πλατφόρμας για όλους τους δημόσιους οργανισμούς οι οποίοι επιθυμούν να εφαρμόσουν διατμηματικές ηλεκτρονικές υπηρεσίες. Οι υπάρχουσες εξειδικευμένες εφαρμογές μπορούν να αποκτήσουν δυνατότητες διαδικτύου και οι υπηρεσίες τους μπορούν να ενταχθούν στο Διαδίκτυο (Internet) ή σε εσωτερικό δίκτυο (Intranet). Οι όροι και οι προϋποθέσεις της συμμετοχής της Κυβέρνησης στο e-Government Starter Kit θα οριστούν σε ξεχωριστή Σύμβαση.

3.1.2.3 Ανάπτυξη Λογισμικού και Μεταφορά Τεχνογνωσίας. Η MIOΛ θα παρέχει στη Δημόσια Διοίκηση συνολικά πενήντα (50) προϊόντα: "Visual Studio 2005 Professional με συνδρομή MSDN Premium" που αποτελούνται από εργαλεία ανάπτυξης και τεκμηρίωση για όλα τα προϊόντα της Microsoft, τα οποία η Κυβέρνηση θα διανέμει σε πενήντα (50) κατ' ανώτατο όριο κορυφαίους προγραμματιστές λογισμικού που εργάζονται στη Δημόσια Διοίκηση. Η MIOΛ θα παρέχει αυτά τα προϊόντα δυνάμει ξεχωριστής Σύμβασης Δωρεάς για το χρονικό διάστημα που διαρκεί η παρούσα Σύμβαση.

3.1.3. Υπηρεσίες

3.1.3.1 Υπηρεσίες Ανάπτυξης και Εγκατάστασης. Προς μεγιστοποίηση των ωφελημάτων που προκύπτουν από τις άδειες χρήσης λογισμικού Microsoft οι οποίες αποτελούν αντικείμενο των Συναλλακτικών Συμβάσεων που έχουν συναφθεί με την MIOΛ, η Microsoft Hellas θα παρέχει, χωρίς χρέωση, το πρωτότυπο σχέδιο για την βέλτιστη ανάπτυξη και εγκατάσταση των αδειών αυτών, σύμφωνα με τους όρους των Συμβάσεων Υπηρεσιών της Microsoft.

3.1.3.2 Εκπαίδευση για το Λογισμικό της Microsoft. Η Microsoft Hellas θα παρέχει, μέσω των συγγενών της εταιρειών και χωρίς χρέωση, εκπαίδευση για τα πλέον πρόσφατα προϊόντα λογισμικού στο τεχνικό προσωπικό που θα υποδειχθεί από την Κυβέρνηση. Η Microsoft Hellas θα εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της σύμφωνα με αυτήν την Παράγραφο

δωρίζοντας στην Κυβέρνηση, για το χρονικό διάστημα που διαρκεί η παρούσα Σύμβαση, κάποιες ανθρωπομήρες εκπαίδευσης. Η εκπαίδευση θα παρέχεται από τους Πιστοποιημένους Συνεργάτες της Microsoft για Εκπαιδευτικές Λύσεις (Certified Partners for Learning Solutions – "CPLS"). Ο αριθμός των εργασιμών ημερών θα καθοριστεί σε ξεχωριστή Σύμβαση.

3.1.3.3 Πρόγραμμα Κυβερνητικής Ασφάλειας. Η Microsoft θα δικαιούται, κατά την εύλογη διακριτική της ευχέρεια, να επεκτείνει την συμμετοχή της Κυβέρνησης στο Πρόγραμμα Κυβερνητικής Ασφάλειας της Microsoft (Microsoft Government Security Program – "GSP"), σε περισσότερες κρατικές διοικητικές μονάδες ή/και υπηρεσίες, πέραν του Υπουργείου Εσωτερικών, το οποίο συμμετέχει επί του παρόντος σε αυτό το πρόγραμμα. Αυτή η συμμετοχή θα παρέχει στην Κυβέρνηση πρόσβαση μόνο προς ανάγνωση (read-only) στον πηγαίο κώδικα ορισμένων προϊόντων Microsoft για το χρονικό διάστημα ισχύος της παρούσας Σύμβασης με σκοπό να βοηθήσει την Κυβέρνηση στην εκτίμηση της ασφάλειας των προϊόντων Microsoft, καθώς και τη δυνατότητα να το διαβάσει και να αναφέρεται σε αυτό χωρίς να μπορεί να το τροποποιήσει. Οι όροι και οι προϋποθέσεις της επέκτασης της συμμετοχής της Κυβέρνησης στο Κυβερνητικό Πρόγραμμα Ασφάλειας θα καθοριστούν σε ξεχωριστή Σύμβαση.

3.1.4 Επιπλέον Προγράμματα. Ανάλογα με το περιβάλλον ανάπτυξης των ΤΠΕ στην Ελλάδα, η Microsoft ίσως εξετάσει την εφαρμογή επιπλέον προγραμμάτων.

3.2 Υποστήριξη του Ιδιωτικού Τομέα από την Microsoft.

3.2.1 Δημιουργία ευκαιριών ανάπτυξης. Η MIOL και η Microsoft Hellas θα παρέχουν υποστήριξη επαγγελματικής ανάπτυξης και θα δημιουργήσουν ευκαιρίες ανάπτυξης στους Πιστοποιημένους Συνεργάτες της, ώστε να είναι σε θέση να επιτύχουν ένα επίπεδο ποιότητας ανάλογο με τα βιομηχανικά πρότυπα, υπό τις προϋποθέσεις που θα συμφωνηθούν με κάθε έναν από τους Πιστοποιημένους Συνεργάτες. Επιπλέον, η Microsoft θα παρέχει ευκαιρίες επαγγελματικής ανάπτυξης στις τοπικές κοινότητες Ανεξάρτητων Κατασκευαστών Λογισμικού και Συνεργατών στην Ελλάδα μέσω εκπαίδευσης, εκδόσεων και άλλων σχετικών δραστηριοτήτων εστιασμένων στην ανάπτυξη λύσεων για τον δημόσιο τομέα.

3.2.2 Υποστήριξη Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (M/ME). Η Microsoft Hellas θα δημιουργήσει και θα λειτουργεί το Πρόγραμμα Ευρωπαϊκού Ανάπτυξης (European Union Grants Advisor – "EUGA"), μια διαδικτυακή πύλη για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις στην Ελλάδα με σκοπό (α) να συμβάλει στην συνειδητοποίηση και κατανόηση των δυνατοτήτων επιδότησης από την ΕΕ, και (β) να παρέχει καθοδήγηση για την διαδικασία κατάθεσης αιτήσεων.

4. Πρωτοβουλίες της Κυβέρνησης. Η Κυβέρνηση θα συμβάλει στην προώθηση της ανάπτυξης της σύγχρονης βιομηχανίας ΤΠΕ στην Ελλάδα όπως περιγράφεται κατωτέρω.

4.1 Ενημέρωση περί της προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Η Microsoft θα παράσχει εύλογη συνδρομή στην Κυβέρνηση σε κάθε προσπάθεια ενημέρωσης του κοινού που μπορεί να διενεργήσει προκειμένου να ενημερώσει τους πολίτες και τις επιχειρήσεις αναφορικά με την νομοθεσία περί προστασίας δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και τις συνέπειες της παραβίασης αυτών.

4.2 Εφαρμογή Διαδικασίας Διαχείρισης Λογισμικού (Software Asset Management - "SAM"). Η Microsoft θα συνδράμει την Κυβέρνηση στον σχεδιασμό αποτελεσματικής διαδικασίας διαχείρισης λογισμικού, προκειμένου να διευκολύνει την καλύτερη διαχείριση του λογισμικού που χρησιμοποιεί η Κυβέρνηση, καθιστώντας δυνατή την αποδοτικότερη οργάνωση των συστημάτων της και αποσκοπώντας σε σημαντική εξοικονόμηση οικονομικών πόρων. Η

διαδικασία θα οργανώσει την παρακολούθηση αδειών χρήσης προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι χρησιμοποιείται και χρεώνεται μόνο το πιο αποτελεσματικό και απαραίτητο λογισμικό. Η Κυβέρνηση θα αποτελέσει πρότυπο στην διαχείριση λογισμικού στην Ελλάδα για όλους τους εγχώριους φορείς. Η συνδρομή της Microsoft θα έχει τη μορφή μεταφοράς τεχνογνωσίας και εκπαίδευσης εκπαιδευτών, για τα ανεξάρτητα τρίτα μέρη που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για την ανάπτυξη της διαδικασίας SAM εντός των δημοσίων οργανισμών.

4.3 Χρήση Προηγούμενης Εμπειρίας. Η Κυβέρνηση θα συνεργαστεί για κάθε μία από τις πρωτοβουλίες των παραγράφων 4.1 και 4.2 με την Microsoft. Η Microsoft θα συνδράμει την Κυβέρνηση σε κάθε μία από αυτές τις πρωτοβουλίες παρέχοντας το πλεονέκτημα της εμπειρίας που έχει αποκομίσει από την συνδρομή που έχει παράσχει σε παρόμοιες καμπάνιες ενημέρωσης του ευρέως κοινού σε θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας σε άλλες χώρες.

4.4 Ομάδα Εργασίας. Η Κυβέρνηση και η Microsoft Hellas θα συστήσουν μια Ομάδα Εργασίας, η οποία θα συντονίζει τις δράσεις που προβλέπονται στην παρούσα Σύμβαση, θα προτείνει σχέδιο δράσης σχετικά με τις ΤΠΕ, θα εποπτεύει την εκτέλεση της παρούσας Σύμβασης από τα Μέρη και ανά τακτά χρονικά διαστήματα θα τα ενημερώνει για τις δραστηριότητές της και θα μοιράζεται τις καταλληλότερες μεθόδους για την αποπεράτωση έργων σχετικών με την Τεχνολογία της Πληροφορικής.

4.5 Προμήθεια Αδειών Χρήσης Λογισμικού της Microsoft. Τα μέρη συμφωνούν ότι αμέσως μετά την υπογραφή της παρούσας Σύμβασης, η MIOL και η Κυβέρνηση θα προβούν στις απαραίτητες ενέργειες για την προμήθεια από την Δημόσια Διοίκηση αδειών χρήσης των προϊόντων Λογισμικού Microsoft. Η MIOL και η Κυβέρνηση επιπλέον συμφωνούν τα ακόλουθα:

(α) Έως τις 31 Μαρτίου 2006, η MIOL θα συνάψει, με τους αρμόδιους φορείς της Δημόσιας Διοίκησης, μία ή περισσότερες Κύριες Συμβάσεις Παραχώρησης Αδειών Χρήσης της Microsoft, οι οποίες αποτελούνται από τη λεγόμενη Κύρια Εμπορική Σύμβαση (Master Business Agreement), η οποία θέτει τους γενικούς όρους και προϋποθέσεις, και την Σύμβαση Enterprise, η οποία επιτρέπει τη χρήση των Προϊόντων Microsoft από τη Δημόσια Διοίκηση. Στα πλεονεκτήματα της Σύμβασης Enterprise περιλαμβάνεται το δικαίωμα αναβάθμισης στην τελευταία έκδοση, των προϊόντων Microsoft που έχουν παραγγελθεί δυνάμει Πράξης Εγγραφής, κατά την διάρκεια ισχύος της τελευταίας, καθώς και το δικαίωμα κατ' οίκον χρήσης των προϊόντων Microsoft τα οποία πληρούν τις προϋποθέσεις ένταξης στο Πρόγραμμα Κατ' οίκον Χρήσης (Home Use), στα πλαίσια των Ωφελημάτων Εξασφάλισης Αναβάθμισης Λογισμικού (Software Assurance) για πιστοποιημένους δημοσίους υπαλλήλους, των οποίων οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές καλύπτονται για τα προϊόντα αυτά από την Πράξη Εγγραφής στην Σύμβαση Enterprise.

(β) Οι Πράξεις Εγγραφής που έχουν υπογραφεί δυνάμει Επιχειρησιακής Σύμβασης (Enterprise Agreement) θα ισχύουν για χρονική περίοδο τριών (3) ετών και θα καλύπτουν τον συνολικό αριθμό των ηλεκτρονικών υπολογιστών που χρησιμοποιεί η Δημόσια Διοίκηση με προϊόντα Microsoft, όπως καθορίζεται από την Ομάδα Εργασίας που συνιστάται κατά τα οριζόμενα στην Παράγραφο 4.4. Ανεξάρτητα από τα ανωτέρω, η Κυβέρνηση θα εγγράψει, υπό την προϋπόθεση τήρησης των κείμενων διατάξεων της νομοθεσίας της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των διαδικασιών των σχετικών με τις δημόσιες προμήθειες, τουλάχιστον δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) κατάλληλους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, έως τις 30 Ιουνίου 2006, και επιπλέον δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) κατάλληλους ηλεκτρονικούς υπολογιστές έως τις 31 Δεκεμβρίου 2006. Σαράντα χιλιάδες (40.000) ακόμη κατάλληλοι ηλεκτρονικοί υπολογιστές θα ενταχθούν έως τις 31 Δεκεμβρίου 2008, υπό την προϋπόθεση τήρησης των κείμενων διατάξεων της νομοθεσίας της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των

διαδικασιών των σχετικών με τις δημόσιες προμήθειες, αλλά και σε συνάρτηση με τις μελλοντικές ανάγκες του δημόσιου τομέα. Αναλόγως των ποσοτήτων που θα εγγραφούν, η ΜΙΟΛ θα προσφέρει προνομιακές τιμές και όρους.

Η τελική τιμή, τα στοιχεία τιμολόγησης και οι δόσεις αποπληρωμής για τις άδειες αυτές θα συμφωνηθούν δυνάμει ξεχωριστών συμφωνιών μεταξύ εξουσιοδοτημένων συνεργατών της Microsoft και της Δημόσιας Διοίκησης, οι οποίες θα προκύψουν από τις διαδικασίες των δημόσιων προμηθειών.

(γ) Η Δημόσια Διοίκηση θα πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις προκειμένου να ενταχθεί στην Τιμολογιακή Πολιτική Δημοσίων Φορέων, όπως περιγράφεται στο Παράρτημα της παρούσας Σύμβασης.

5. Δαπάνες Κάθε ένα από τα Μέρη θα αναλάβει τις δικές του δαπάνες, τέλη και έξοδα σε σχέση με την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης, εκτός εάν και εφόσον τα μέρη συμφωνήσουν στην εφαρμογή ενός μηχανισμού για το καταμερισμό των δαπανών, τελών και εξόδων.

6. Διάρκεια Η παρούσα Σύμβαση, συνάπτεται για χρονική διάρκεια τεσσάρων (4) ετών που αρχίζει από την ημερομηνία υπογραφής της Σύμβασης από την Κυβέρνηση ("Ημερομηνία Έναρξης Ισχύος").

7. Επικοινωνία

7.1 Σύνδεσμοι Επικοινωνίας. Τα Μέρη με το παρόν ορίζουν τα παρακάτω πρόσωπα ως συνδέσμους επικοινωνίας με τα υπόλοιπα Μέρη στα πλαίσια της παρούσας Σύμβασης:

<i>Κυβέρνηση</i>	<i>Microsoft</i>
Ειδικός Γραμματέας για την Κοινωνία της Πληροφορίας	Διευθυντής Enterprise & Partner & Group Microsoft Hellas
Υπουργείο Οικονομίας & Οικονομικών	Κηφισίας 221
Νίκης 5-7	Μαρούσι 15124
Αθήνα 10180	
Υπόψη: Βασίλειος Ασημακόπουλος	Υπόψη: Σαμ Ζακάρ
Φαξ.: 210 3332850	Φαξ.: 211 1206003
Email.: vassim@mnc.gr	Email: samzak@microsoft.com

7.2 Αρμοδιότητες των συνδέσμων επικοινωνίας. Οι καθορισμένοι σύνδεσμοι επικοινωνίας δεν έχουν τη δικαιοδοσία να προβαίνουν σε ή να αποδέχονται δηλώσεις δεσμευτικού χαρακτήρα για το κάθε Μέρος. Οι καθορισμένοι σύνδεσμοι επικοινωνίας είναι αρμόδιοι να διαβιβάζουν άμεσα κάθε δήλωση στον κατάλληλο αποδέκτη, π.χ., στη Microsoft Corporation, Microsoft Hellas, ΜΙΟΛ. Κάθε Μέρος δικαιούται να αντικαταστήσει τον σύνδεσμο επικοινωνίας που έχει ορίσει με άλλα αρμόδια πρόσωπα, κατόπιν έγγραφης γνωστοποίησης προς τα άλλα Μέρη.

7.3 Κοινοποιήσεις. Κοινοποιήσεις και άλλου είδους επικοινωνία μεταξύ των συνδέσμων επικοινωνίας θα γίνονται εγγράφως με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (e-mail), φαξ, επιστολή συστημένη και από ταχυμεταφορέα, ή με άλλα έγγραφα μέσα που να εξασφαλίζουν αξιόπιστη έγγραφη απόδειξη. Οι ανακοινώσεις θα θεωρείται ότι έχουν παραδοθεί την ημερομηνία που εμφανίζεται στην ταχυδρομική σφραγίδα επιστροφής ή στην απόδειξη του ταχυμεταφορέα, του φαξ ή στην επιβεβαίωση παραλαβής του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

8. Διάφορα

8.1 Έναρξη Ισχύος. Η παρούσα Σύμβαση θα ισχύει αφού υπογραφεί από τους εξουσιοδοτημένους εκπροσώπους της MIOL, της Microsoft, της Microsoft Hellas και της Κυβέρνησης και μετά την επικύρωσή της από την Κυβέρνηση εφόσον επιβάλλεται από τους νόμους της Ελλάδας.

8.2 Εκτέλεση και χρονοδιάγραμμα. Οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνει κάθε Μέρος στην παρούσα Σύμβαση εξαρτώνται αποκλειστικά από την εκτέλεση από το άλλο Μέρος των δεσμεύσεών του. Η Κυβέρνηση γνωστοποιεί και συμφωνεί ότι η Microsoft θα εκπληρώσει την πλειοψηφία των δεσμεύσεών της, σύμφωνα με της παρούσα Σύμβαση μέσω των θυγατρικών εταιριών της (την MIOL και την Microsoft Hellas) ή/και των τοπικών συνεργατών της Microsoft. Τα Μέρη θα αρχίσουν να εκτελούν τις υποχρεώσεις τους σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση αμέσως μόλις η Σύμβαση τεθεί σε ισχύ.

8.3 Γλώσσα. Η παρούσα Σύμβαση θα υπογραφεί σε έξι (6) αντίτυπα το καθένα στην Αγγλική και την Ελληνική γλώσσα. Πρόθεση είναι οι εκδόσεις και των δύο γλωσσών να περιέχουν τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις. Η Microsoft αναγνωρίζει ότι η Ελληνική έκδοση που της παρέχεται αντανακλά με ακρίβεια τις διατάξεις της αγγλικής έκδοσης. Για λόγους ερμηνείας της παρούσης Σύμβασης, η Ελληνική έκδοση υπερισχύει.

8.4 Μη Αποκλειστικότητα. Η συνεργασία των Μερών σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση θα είναι μη αποκλειστική. Κάθε Μέρος δύναται να συνάψει παρόμοια σύμβαση με τρίτα μέρη. Τα Μέρη αναγνωρίζουν ότι η Κυβέρνηση έχει και θα διατηρήσει, την πλήρη διακριτική ευχέρεια να προκηρύξει διαγωνισμούς για προϊόντα λογισμικού ή/και υπηρεσίες από προμηθευτές άλλους εκτός από την Microsoft.

8.5 Τροποποιήσεις. Όποιες τροποποιήσεις ή αλλαγές της παρούσης Σύμβασης απαιτούν έγγραφο τύπου. Αυτό ισχύει επίσης για τις τροποποιήσεις ή αλλαγές για αυτή την ίδια την προϋπόθεση εγγράφου τύπου.

8.6 Ακυρότητες. Εάν μια ή περισσότερες διατάξεις της παρούσης Σύμβασης ακυρωθούν ή πάψουν να ισχύουν συνολικά ή εν μέρει, οι εναπομείνουσες διατάξεις της Σύμβασης θα παραμείνουν ως έχουν στην παρούσα. Οι άκυρες ή ανίσχυρες διατάξεις θα αντικατασταθούν από έγκυρες και ισχυρές διατάξεις οι οποίες θα είναι πιο κοντά στις αρχικές προθέσεις των Μερών.

8.7 Εφαρμοστέο δίκαιο. Δικαιοδοσία. Η παρούσα Σύμβαση διέπεται από το δίκαιο της Ελλάδας εκτός από τους κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου αυτής. Εξαιρείται η εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τις Συμβάσεις Διεθνούς Πώλησεως Εμπορευμάτων. Αποκλειστικά αρμόδια για την επίλυση κάθε διαφοράς που προκύπτει από την παρούσα Σύμβαση θα είναι τα Δικαστήρια της Ελλάδας.

8.8 Ανωτέρα Βία. Οποιαδήποτε καθυστέρηση ή αδυναμία εκτέλεσης δε θα θεωρείται παραβίαση όταν αυτή η καθυστέρηση ή αδυναμία οφείλεται σε αιτίες εκτός του ευλόγου ελέγχου και χωρίς αμέλεια του Μέρους που όφειλε την παροχή, συμπεριλαμβανομένων ενδεικτικώς, πυρκαγιών, πλημμύρων, ατυχημάτων, εκρήξεων, κακουχιών, θεομηνιών, εμπορικού αποκλεισμού, ή άλλων κυρώσεων που επιβάλλονται από τον Ο.Η.Ε. ή τις Η.Π.Α. ("Ανωτέρα Βία"). Το Μέρος που επικαλείται Ανωτέρα Βία θα προειδοποιήσει το άλλο Μέρος, εγγράφως εντός δέκα (10) ημερών από την συντέλεση του γεγονότος Ανωτέρας Βίας, προσδιορίζοντας τη φύση και την

προβλεπόμενη διάρκεια της καθυστέρησης. Τα Μέρη θα καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια να αποφεύγουν ή να ελαχιστοποιούν τις επιπτώσεις της καθυστέρησης ή της μη-εκτέλεσης.

8.9 Ερμηνεία. Οποιαδήποτε ασάφεια στην παρούσα Σύμβαση θα ερμηνεύεται σύμφωνα με τις γενικές αρχές του δικαίου ανεξάρτητα από το Μέρος που συνέταξε τη Σύμβαση ή οποιαδήποτε διάταξή της.

8.10 Πλήρης Σύμβαση. Η παρούσα Σύμβαση, μαζί με όλες τις Συναλλακτικές Συμβάσεις και τις συμφωνίες που ρητά αναφέρονται σε αυτές, και οι οποίες ενσωματώνονται σε αυτή δια της παρούσας αναφοράς, αποτελούν την πλήρη συμφωνία και Σύμβαση μεταξύ των Μερών, αναφορικά με το αντικείμενο της παρούσας, και υπερισχύει έναντι όλων των προηγούμενων διαπραγματεύσεων, συμβάσεων, συμφωνιών και δηλώσεων, προφορικών ή γραπτών, είτε πραγματοποιήθηκαν είτε όχι από τα Μέρη.

Όλες οι Συναλλακτικές Συμβάσεις και όλες οι ξεχωριστές Συμβάσεις που αναφέρονται στην Σύμβαση Στρατηγικής Συνεργασίας διέπονται αποκλειστικά από τους όρους τους και κανένας όρος αυτής της Σύμβασης Στρατηγικής Συνεργασίας δε θα πρέπει να ερμηνευθεί εις τρόπον ώστε να υπερισχύει ή να αντικαθιστά τους όρους και τις προϋποθέσεις των Συναλλακτικών ή άλλων ξεχωριστών συμβάσεων.

Σε Πίστωση Των Ανωτέρω, τα Μέρη εσύναψαν την παρούσα Σύμβαση δια των εξουσιοδοτημένων εκπροσώπων τους κατά την Ημερομηνία Έναρξης Ισχύος.

Κυβέρνηση της Ελλάδας

Microsoft Corporation

Υπογραφή

Υπογραφή

Όνοματεπώνυμο
κ. Γεώργιος Αλογοσκούφης

Όνοματεπώνυμο
κ. William H. Gates

Ιδιότητα
Υπουργός Οικονομίας & Οικονομικών
Ελληνική Δημοκρατία

Ιδιότητα
Πρόεδρος και Chief Software Architect της
Microsoft Corporation

Ημερομηνία Υπογραφής
1 Φεβρουαρίου 2006
Microsoft Hellas

Ημερομηνία Υπογραφής
1 Φεβρουαρίου 2006
Microsoft Ireland Operation Limited

Υπογραφή

Υπογραφή

Όνοματεπώνυμο
κ. Χρήστος Τσάγκος

Όνοματεπώνυμο
κ. Dermot Igoe

Ιδιότητα
Διευθύνων Σύμβουλος

Ιδιότητα
Διευθυντής Microsoft Ireland Operation

Ημερομηνία Υπογραφής
1 Φεβρουαρίου 2006

Limited
Ημερομηνία Υπογραφής

Παράρτημα: Προϋποθέσεις Ένταξης στην τιμολογιακή πολιτική Δημοσίων Φορέων της Microsoft (EMEA)

Για τους σκοπούς ένταξης στην τιμολογιακή πολιτική δημοσίων φορέων της Microsoft ο όρος "Δημόσιος Φορέας" περιλαμβάνει κάθε μη κερδοσκοπικό φορέα που εμπίπτει σε μία από τις πιο κάτω κατηγορίες φορέων:

Κατηγορίες

A. Υπερεθνικοί

Όλοι οι φορείς και οργανισμοί, οι οποίοι έχουν διακριτό ρυθμιστικό ή νομοθετικό ρόλο υπεράνω εθνικών κυβερνήσεων.

B. Εθνικοί/ Ομοσπονδιακοί

Όλοι οι κυβερνητικοί φορείς και οργανισμοί των οποίων η διοίκηση ασκείται σε ομοσπονδιακό/εθνικό επίπεδο και οι οποίοι ασκούν δημόσια εξουσία σε εθνικό, πολιτειακό ή κρατικό επίπεδο. Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται κοινοβουλευτικά και δικαστικά σώματα με νομοθετικές και δικαιοδοτικές αρμοδιότητες.

Γ. Περιφερειακοί/ Πολιτειακοί

Μία ενδιάμεση κυβερνητική βαθμίδα, η οποία δεν καλύπτει ολόκληρη την κρατική επικράτεια, εντούτοις διαθέτει πολλαπλές αρμοδιότητες τοπικής διακυβέρνησης εντός της περιοχής αρμοδιότητάς της. Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται όλοι οι κυβερνητικοί φορείς και οργανισμοί που διοικούνται σε επίπεδο πολιτειακό/περιφερειακό και χαρακτηρίζονται ως Περιφέρειες, Διαμερίσματα, Πολιτείες, Εκτάσεις, Κομητείες, Επαρχίες.

Δ Τοπικοί

Τα χαμηλότερο επίπεδο εκλέξιμης διακυβέρνησης και συναφούς διοίκησης. Εδώ εντάσσονται όλοι οι κρατικοί φορείς και υπηρεσίες των οποίων η διοίκηση ασκείται σε επίπεδο πόλεως, κομοπόλεως ή κοινότητας, όπως επί παραδείγματι, φορείς οργάνωσης ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων, συλλογής απορριμμάτων, πυρόσβεσης, καθώς και φορείς που παρέχουν υπηρεσίες σε τοπικό επίπεδο ή κατόπιν νομοθετικής εξουσιοδότησης.

E.

Κάθε οργανισμός που υπάγεται απευθείας και ελέγχεται τελικώς από διεθνώς αναγνωρισμένο φορέα άσκησης Εθνικής Δημόσιας Εξουσίας. (Στην πράξη αυτό σημαίνει, για όλα τα δημοκρατικά καθεστώτα, υπαγωγή στην δικαιοδοσία εκλεγμένου Γραμματέα ή Υπουργού Πολιτείας).

Σε περίπτωση που ένας φορέας είναι μεν κερδοσκοπικός αλλά κατά τα λοιπά εντάσσεται σε μία από τις πιο πάνω κατηγορίες, θα ισχύουν και τα εξής επιπλέον κριτήρια:

1. Είναι το κράτος ο μοναδικός δικαιούχος των εσόδων που προκύπτουν; (ή μήπως αυτά ανήκουν και σε μετόχους του ιδιωτικού τομέα;)
2. Μήπως ο υπό κρίση φορέας απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων;
3. Μήπως ο υπό κρίση φορέας χρηματοδοτείται από το κράτος σε ποσοστό άνω του 50% (δηλ. μήπως αντλεί λιγότερο από το 50% της χρηματοδότησής του από εμπορική δραστηριότητα;)
4. Τι ορίζει το καταστατικό ή άλλη συστατική πράξη του υπό κρίση φορέα αναφορικά με τον σκοπό του, το καθεστώς ή την φύση του φορέα αυτού;

Εάν η απάντηση σε όλες τις πρώτες 3 ερωτήσεις πιο πάνω είναι "ναι" τότε ο φορέας δικαιούται να ενταχθεί στην τιμολογιακή πολιτική δημοσίων φορέων της Microsoft.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι παρά τα ανωτέρω, εάν η Κυβέρνηση μίας χώρας θεσπίσει ορισμό ή κατάλογο φορέων που ορίζει τι αποτελεί Δημόσιο Φορέα δικαιούμενο της σχετικής τιμολογιακής πολιτικής τότε αυτός ο ορισμός ή ο κατάλογος θα υπερισχύει του ανωτέρω ορισμού.

Τα ανωτέρω κριτήρια μπορεί να τροποποιηθούν.»

«STRATEGIC PARTNERSHIP AGREEMENT

THIS STRATEGIC PARTNERSHIP AGREEMENT relating to cooperation in the field of information technology (the "Agreement") is made and entered into as of this first day of February 2006 by and between:

1. Microsoft Corporation, One Microsoft Way, Redmond, WA 98052, USA, represented by Mr. William H. Gates, Chairman and Chief Software Architect Microsoft Corporation ("Microsoft");
2. Microsoft Ireland Operations Limited, Atrium Building Block B, Carmenhall Road, Sandyford Industrial Estate, Dublin 18, Ireland, represented by Mr. Dermot Igoe, Director, Microsoft Ireland Operations Limited ("MIOL"),
3. Microsoft Hellas, 221 Kifissias Ave, Maroussi, 15124, Greece, represented by Mr. Christos Tsangos, Managing Director, ("Microsoft Hellas"), all three acting severally, and
4. The Hellenic Republic, represented by Mr. Georgios Alogoskoufis, Minister of Economy & Finance, (the "Government"),

(Microsoft, MIOL, Microsoft Hellas, and the Government collectively referred to as the "Parties").

RECITALS

WHEREAS, the Hellenic Republic is committed to the use of state-of-the-art validly licensed software at all levels of the public administration and education, and to enhance the security and transparency of use of the information and communications technologies ("ICT") systems in the Public Administration;

WHEREAS, the Government is committed to stimulate local ICT industry, promote the development of ICT knowledge and skills among the population of Greece;

WHEREAS, the Government is committed to the enforcement of intellectual property rights in compliance with the EU standards and WTO guidelines, as well as to the full and effective enforcement of laws of Greece;

WHEREAS, in order to support the efforts of national governments, Microsoft has developed a number of far-reaching programs promoting ICT among public and educational organizations, as

well as among the business community and wishes to further implement these programs in Greece, thereby assist the country's population in overcoming the digital divide;

WHEREAS, the Government has, and will maintain, full discretion to procure software products and/or services from vendors other than MIOL; and

WHEREAS, with this Agreement, the Parties wish to enter into a co-operative effort which shall include but not be limited to (i) improvement of the use of ICT in the Public Administration and business sectors in Greece, and (ii) promotion of e-Government services in the country.

NOW, THEREFORE, the Parties agree as follows:

1. DEFINITIONS. The capitalized terms used in this Agreement and not otherwise defined herein shall have the meaning ascribed to them as follows:

1.1 "Certified Partners" shall mean independent companies, enrolled in the Microsoft Certified Partner Program, designed for Certified Partners to offer their customers leading-edge ICT technology through consulting, deployment, remote and on-site maintenance, helpdesk support, packaged software application, hosting services and training.

1.2 "Public Administration" shall mean the Government and all other governmental institutions and organizations in Greece.

1.3 "Transactional Agreement" shall mean Enterprise Agreement, Microsoft Services Agreement and all the other agreements entered into by some or all of the Parties pursuant to this Agreement.

1.4 "Microsoft Enterprise Agreement" shall mean a software volume licensing program designed for customers with 250 or more desktops. An Enterprise Agreement customer is able to license Microsoft software to standardize all qualified Desktops in the enterprise on its choice of the Microsoft enterprise products (Microsoft® Office Professional, Microsoft Windows® Professional Desktop Operating System upgrade, and Core Client Access License) at favorable prices based on a three-year agreement term.

1.5 "Microsoft Services Agreement" shall mean Microsoft Standard Service Agreements pursuant to which MIOL and Microsoft Hellas will deliver services to the Public Administration.

2. SUBJECT OF THE AGREEMENT

2.1 General Contractual Framework. This Agreement sets forth the terms and conditions for:

- a) Co-operation between the Parties with respect to the use of Microsoft technologies in all Public Administration;
- b) Partnering and exchanging information and sharing best practices on national ICT projects for the Public Administration;
- c) Microsoft support of the Government's ICT-related initiatives and programs; and

d) Microsoft contribution to the development of the local ICT private sector.

2.2 Licensing of Microsoft Software. The parties agree that immediately after signing this Agreement, MIOL and the Government will proceed with the licensing of Microsoft software products by the Public Administration as set forth in Section 4.5.

3. INITIATIVES AND OBLIGATIONS OF MICROSOFT, MICROSOFT HELLAS AND MIOL

Subject to this Agreement and the Transactional Agreements, MIOL shall make available to the Government (i) Microsoft support campaigns and initiatives designed to stimulate the further development of research and education leading to a modern ICT industry in Greece, and (ii) Microsoft services.

Details and scope of the Microsoft obligations under this Agreement are described below:

3.1 Microsoft Support of the Public Administration.

3.1.1 Research and Education

3.1.1.1 Establishing an Innovation Centre in Greece. To stimulate research and innovation in Greece, Microsoft Hellas shall establish in Greece an Innovation Centre. Through the Center's facilities, Microsoft Hellas will work with the academic community, local software companies, entrepreneurs and startups in order to allow them to test, pilot and embed the latest technologies in their products and solutions, enabling them to compete in the global economy by developing Greek-made solutions. The Innovation Center is to focus on three (3) areas: Skills Development (through business and developer training), Partnership Acceleration (through partnerships forums & clusters), and Enabling Innovation (through hands on labs), while it can be also used to allow the Government to test and pilot advanced solutions to offer the latest e-government services to their citizens. In addition, the Center will act as an incubator of business ideas by acting as a liaison between the research and the business communities. The terms and conditions of the Government's cooperation with the Microsoft Centers of Innovation will be determined in a separate agreement.

3.1.1.2 Digital Curriculum Training. Microsoft through its appropriate affiliates will assist the Government in providing training opportunities to the broad public on a digital curriculum agreed with the Government and through a designated government website decided by the Government. The details, terms and conditions will be determined in a separate agreement.

3.1.1.3 Microsoft External Research. Microsoft shall support the participation of a doctoral student within the framework of the Microsoft External Research, a program that engages academic communities, researchers and students in the development of Microsoft technologies, and providing resources so they can keep abreast of new solutions. The terms and conditions of the Government's participation in the Microsoft External Research program will be determined in a separate agreement.

3.1.1.4 MSDN Academic Alliance. Microsoft shall offer the Government participation in the MSDN Academic Alliance, an annual membership program for higher education technical departments in the areas of computer science, engineering, and information systems. The terms and conditions of the Government's participation in the MSDN Academic Alliance will be determined in a separate agreement.

3.1.1.5 University Engagement. Microsoft will provide material for university libraries, electronic curricula, training for university lab administrators and research grants for top doctoral students. The terms and conditions of Microsoft's university engagement will be determined in a separate agreement.

3.1.1.6 Partners in Learning Program. MIOL and Microsoft Hellas will deliver on the Government participation in the Partners in Learning Program, under which Microsoft provides governments and education leaders with the local resources to deliver information and communication technology (ICT) skills training and curriculum leadership to primary and secondary school teachers, school leaders, and students within their countries. The terms and conditions of the Government's participation in the Partners in Learning Grants Program are determined in the Memorandum of Understanding signed between Microsoft Hellas and the Greek Ministry of Education in May 2005.

3.1.1.7 Microsoft Unlimited Potential Program. Microsoft shall deploy in Greece the Microsoft Unlimited Potential Program, a global initiative focused on providing technology skills for underserved young people and adults through community-based technology and learning centers. Under this program, Microsoft through its appropriate affiliate will set up Community Technology Learning Centers by offering both the technical infrastructure as well as the costs of instructors who will deliver training sessions to the community (young unemployed, senior citizens, people with disabilities, etc.). Within the duration of this Agreement, a minimum of, ten (10) such Centers will open throughout Greece.

3.1.2 e-Government

3.1.2.1 e-Government pilot projects. Microsoft Hellas will support the Government in the development of e-Government services within the framework of two (2) pilot projects. To execute on these projects, MIOL will, together with Microsoft Certified Partners, provide expert assistance to the Government by making available to the Government certain number of man-days of Microsoft consultants and man-days of consultants from Microsoft certified companies. The number of man-days and the specific projects will be determined in a separate agreement.

3.1.2.2 e-Government Starter Kit. Microsoft shall offer for free to local governments and municipalities in Greece through local partners the e-Government Starter Kit and related training. The e-Government Starter Kit is a solution accelerator that enables local and regional government customers to rapidly adopt and extend an e-government solution, in an easy and economical way through setting up a local portal. The e-Government Starter Kit was developed specially for public administration on the national and local level. It is based on an integrative approach and is thus the platform solution for all public organizations that want to implement electronic interdepartmental services. Existing specialized applications can be Web-enabled and their services can be incorporated on the Internet or an Intranet. The terms and conditions of the Government's participation in the e-Government Starter Kit will be determined in a separate agreement.

3.1.2.3 Software Development and Knowledge Transfer. MIOL shall provide a total of fifty (50) products: 'Visual Studio 2005 Professional with MSDN Premium subscription' consisting of development tools and documentation for all Microsoft products to the Public Administration for their further distribution by the Government to up to fifty (50) top software developers working in the Public Administration. MIOL will provide these products pursuant to a separate Donation Agreement for the term of this Agreement.

3.1.3 Services

3.1.3.1 **Deployment Services.** In order to maximize the benefit of the Microsoft product licenses covered by the Transactional Agreement with MIOL, Microsoft Hellas will provide free of charge, subject to the terms of the Microsoft Services Agreements, the prototype design for their optimal deployment.

3.1.3.2 **Microsoft Software Training.** Microsoft Hellas shall, through its affiliates and free of charge, provide training in the latest Microsoft software products to technical personnel designated by the Government. Microsoft Hellas shall fulfill its obligation under this Section by donating to the Government for the term of this Agreement a number of man training days. The trainings shall be delivered by Microsoft Certified Partners for Learning Solutions (CPLS). The number of days will be determined in a separate agreement.

3.1.3.3 **Government Security Program.** At its reasonable discretion, Microsoft shall extend the Government enrollment into the Microsoft Government Security Program ("GSP"), to further government departments and/or agencies in addition to the Ministry of Interior that currently participates in this program. Such participation will provide to the Government a read-only access to the source code of certain Microsoft products for a term of this Agreement, in order to assist the Government with the evaluation of the security of Microsoft products, as well as reading and referencing it without the ability to make modifications. The terms and conditions of extending the Government's participation in the GSP will be determined in a separate agreement.

3.1.4 **Additional Programs.** Depending upon the environment for ICT development in Greece, Microsoft may consider additional programs.

3.2 Microsoft support for the Private Sector.

3.2.1 **Capacity building.** MIOL and Microsoft Hellas will provide business development support and capacity building to enable its Certified Partners to achieve a level of quality commensurate with industry standards, under the conditions to be agreed upon with each Certified Partner. In addition, Microsoft will provide professional development opportunities to the Independent Software Vendors and Partners communities in Greece through trainings, publications and other related activities focused on the development of public sector solutions.

3.2.2 **Industry support for SMEs.** Microsoft Hellas will create and operate the European Union Grants Advisor (EUGA), an Internet portal dedicated for small and medium enterprises in Greece and designed to (a) increase their awareness and understanding of the EU funding opportunities, and (b) provide guidance to the application process.

4. **INITIATIVES OF THE GOVERNMENT.** The Government shall help to stimulate the development of a modern ICT industry in Greece as described below.

4.1 **Intellectual property rights awareness.** Microsoft shall reasonably assist the Government in any public awareness efforts it might undertake to inform citizens and businesses of the laws on intellectual property rights and the impact of infringement of intellectual property rights.

4.2 **Implementation of a Software Asset Management ("SAM") Process.** Microsoft will assist the Government in designing an effective software asset management process in order to

facilitate the better management of the software used by the Government, enabling the streamlining of its systems with a view to achieve substantial savings. The process will optimize license tracking in order to ensure that the most efficient and necessary software is being used and paid for. The Government will serve as a model for local bodies in Greece in the management of software assets. Microsoft's assistance will have the form of know-how transfer and train the trainers courses for 3rd party vendors that are going to be used in order to deploy SAM within government organizations

4.3 Use of Past Experience. The Government will co-operate on each of these initiatives under Section 4.1 and 4.2 with Microsoft. Microsoft shall assist the Government in each of these initiatives by providing the benefit of its experience in assisting in similar intellectual property awareness campaigns in other countries.

4.4 Working Group. The Government and Microsoft Hellas shall set up a joint Working Group that will coordinate the activities foreseen under this Agreement, propose ICT-related policy initiatives, monitor performance of this Agreement by the Parties and periodically inform them about its activities and share best practices on national IT projects.

4.5. Licensing of Microsoft Software. MIOL and the Government agree that immediately after signing this Agreement, MIOL and the Government will proceed with the licensing of Microsoft software products by the Public Administration. MIOL and the Government further agree as follows:

(a) By the 31st of March 2006, MIOL will enter, with appropriate entities within the Public Administration, into Microsoft Master Licensing Agreement(s). Microsoft Master Licensing Agreements consist of the so-called Master Business Agreement, which sets out the general terms and conditions, and an Enterprise Agreement to provide for use of Microsoft Products by the Public Administration. Benefits of the Enterprise Agreement include upgrades to the latest versions of the Microsoft products ordered in an Enrollment during the term of such Enrollment, as well as home use entitlement for the Microsoft products qualifying for the Home-Use Program under the Software Assurance Benefits for authenticated public servants whose desktops are covered for those products by the Enterprise Enrollment.

(b) The Enrollments signed under an Enterprise Agreement will be valid for a period of three (3) years and will cover the total number of desktops in operation by the Public Administration using Microsoft products, as identified by the Working Group established pursuant to Section 4.4. Notwithstanding the foregoing, the Government agrees that under the Enterprise Agreement(s) it will enroll, subject to the existing national and European Union legislation and procedures on public procurement, at minimum, fifteen thousand (15,000) qualified desktops by the 30th of June 2006, and an additional fifteen thousand (15,000) qualified desktops by the 31st of December 2006. An additional forty thousand (40,000) qualified desktops will be enrolled, subject to the existing national and European Union legislation and procedures on public procurement and in line with future government requirements by the 31st of December 2008. Based on the volumes enrolled, MIOL will offer beneficial pricing terms and conditions.

The final price, invoicing details and payment installments for these licenses will be agreed in separate agreements between Microsoft authorized partners and the Public Administration, which will be an outcome of procedures on public procurement.

(c) Public Administration shall meet the criteria to be eligible for Microsoft Public Sector Pricing described in the Agreement's Annex.

5. COSTS Each Party will bear its own costs, fees and expenses in connection with the implementation of this Agreement unless and until the parties agree on a mechanism of splitting their costs, fees and expenses.

6. TERM This Agreement, is entered into for the duration of four (4) years calculated from the date of signing this Agreement by the Government (the "Effective Date").

7. CONTACTS

Contacts. The Parties hereby designate the following persons as their main contact person for the respective other Party within the framework of this Agreement:

<i>Government</i>	<i>Microsoft</i>
Special Secretary for the Information Society	Director, Enterprise & Partner Group
Ministry of Economy & Finance	Microsoft Hellas
Nikis 5-7	Kifissias 221
Athens 10180	Maroussi 15124
Attention: Vassileios Assimakopoulos	Attention: Sam Zakar
Fax no.: +30 210 3332850	Fax no.: +30 211 1206003
Email no.: vassim@mnec.gr	Email no.: samzak@microsoft.com

7.1 Powers of designated contacts. The designated contact persons shall not be entitled to make and receive statements with binding effect upon each Party. The designated contact person's responsibility is to promptly forward any statements to the appropriate recipient, e.g. Microsoft Corporation, Microsoft Hellas, MIOL. Each Party shall be entitled to replace its contact person through other appropriate persons by written notice to the other Party.

7.2 Notices. Notices and other communication between contact persons shall be affected in writing by e-mail, facsimile, registered mail express courier or in other written form ensuring credible evidence in writing. Notices will be deemed delivered on the date shown on the postal return receipt or on the courier, facsimile or email confirmation of delivery.

8. MISCELLANEOUS

8.1 Entry into force. This Agreement will enter into force upon being duly signed by the authorized representatives of MIOL, Microsoft, Microsoft Hellas and the Government and after being ratified by the Government if prescribed by the laws of Greece.

8.2. Performance and timing. The commitments made by each Party in this Agreement are explicitly dependent upon the performance by the other Party of its commitments. The Government acknowledges and agrees that Microsoft shall fulfill most of its obligations under this Agreement through its affiliates (MIOL and Microsoft Greece) and/or Microsoft's local partners. The Parties will commence to perform the obligations under this Agreement immediately upon the Agreement entering into force.

8.3. Language. This Agreement will be signed in six (6) copies each in the English and Greek languages. Both language versions are intended to contain the same terms and conditions. Microsoft acknowledges that the Greek version provided to it accurately reflects the provisions set forth in the English version. For the purpose of the interpretation of this agreement, the Greek version prevails.

8.4. No Exclusivity. The co-operation of the Parties under this Agreement shall be non-exclusive. Each Party shall remain entitled to enter into similar contractual relations with third parties. It is acknowledged by the Parties that the Government has, and will maintain, full discretion to procure software products and/or services from vendors other than Microsoft.

8.5. Amendments. Any amendment or modification of this Agreement requires the written form. This also applies to any amendment or modification of this written form requirement.

8.6. Severability. Should one or several provisions of this Agreement become invalid or unenforceable in total or in part, the remaining provisions of this Agreement shall remain unaffected hereby. The invalid or unenforceable provision shall be replaced by a valid and enforceable provision that comes closest to the original intention of the Parties.

8.7 Applicable law, Jurisdiction. This Agreement shall be governed by the law of Greece except for its conflict of laws rules. The application of the UN Convention on the International Sale of Goods shall be excluded. The courts of Greece shall have exclusive jurisdiction for any disputes in connection with this Agreement.

8.8 Force Majeure. Any delay or failure in performance shall not be deemed a breach when such delay or failure is due to causes beyond the reasonable control and without negligence of the Party charged with such performance, including, but not limited to, fire, flood, accidents, explosions, hardships, acts of God, trade embargo or other UN or US sanction ("Force Majeure"). The Party claiming Force Majeure shall notify the other Party, in writing, within ten (10) days after the occurrence of the Force Majeure event specifying the nature and anticipated duration of the delay. The Parties shall use best efforts to avoid or minimize the effects of delay or non-performance.

8.9. Interpretation. Any ambiguity in this Agreement shall be interpreted equitably without regard to which Party drafted the Agreement or any provision thereof.

8.10 Entire Agreement. This Agreement, together with all Transactional Agreements and agreements expressly referenced herein, which are incorporated herein by this reference, shall constitute the entire understanding and agreement between the Parties concerning the subject matter hereof and supersedes all prior discussions, agreements, understandings and representations whether oral or written and whether or not executed by the Parties.

All Transactional Agreements and all separate agreements mentioned in the Strategic Partnership Agreement shall be governed exclusively by their own terms and nothing in this Strategic Partnership Agreement shall be construed or interpreted as superseding or replacing the terms and condition of the Transactional or other separate agreements.

IN WITNESS WHEREOF, the Parties have caused their authorized representatives to execute this Agreement as of the Effective Date.

GOVERNMENT OF GREECE

MICROSOFT CORPORATION

Signature

Signature

Printed Name

Mr. Georgios Alogoskoufis

Printed Name

Mr. William H. Gates

Printed Title

Minister of Economy & Finance
Hellenic Republic

Printed Title

Chairman and Chief Software Architect
Microsoft Corporation

Signature Date

(Effective Date)

MICROSOFT HELLAS

Signature Date

February 1, 2006

MICROSOFT IRELAND OPERATION LIMITED

Signature

Signature

Printed Name

Mr. Christos Tsangos

Printed Name

Mr. Dermot Igoe

Printed Title

Managing Director

Printed Title

Director

Signature Date

Signature Date

Annex: Microsoft Public Sector Eligibility Definition (EMEA)

For the purposes of being eligible for Microsoft public sector pricing, an “Eligible entity” includes any body not run for profit and that falls into one of the following categories;

Categories

A. Supranational

All organizations/institutions that have a discernable regulatory or legislative role across many national governments;

B. National/Federal

All governmental organizations/institutions that are managed at the federal/national level, and have a remit for governing across a nation state or country. This will include parliamentary bodies and judicial bodies with powers of setting or deciding on the rule of law;

C. Regional/State

An intermediate tier of Government that does not cover an entire country but has multiple areas of local government within their governing jurisdiction. This includes all governmental organizations/institutions that are managed at the state/regional level and which are called variously: Regions, Départements, States, Lander, Counties, or Provinces;

D. Local

The lowest level of elected Government and associated administration. This includes all governmental organizations/institutions that are managed at the city, town & municipality level. e.g. recreation, refuse collection, fire service, control of local services, and implementation of some national services;

E.

Any organization that is singularly accountable to, and ultimately controlled by, an internationally recognized Nation State Government. (In practice, for all democratic Governments, this means under the jurisdiction of an elected State Secretary or Minister of State).

Where an entity does generate revenues/profit, but otherwise fits into one of the categories above, the following additional criteria will be applied:

1. Do the revenues go solely to the state? (or do they also go to private shareholders?)
2. Is the entity in question exempt from corporation tax?
3. Is the entity financed more than 50% by the state (i.e. does it derive less than 50% of its funding from commercial activities),
4. What do the articles of association/objectives of the entity say about its objectives/status/nature?

If the answer to all of the first 3 questions is yes, then the entity is eligible for public sector pricing.

It is important to note that, notwithstanding the above, if the Government of a country publishes a definition or list of entities that sets out what constitutes an eligible public sector entity, then that definition or list will take precedence over the above definition.

The aforementioned Criteria are subject to change.»

Άρθρο δεύτερο

1. Η προβλεπόμενη από τη διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 20 του ν. 3592/2007 (ΦΕΚ 161 Α΄) προθεσμία για την έκδοση προκήρυξης με αντικείμενο τη χορήγηση τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών αδειών παρατείνεται από του έληξε μέχρι την 31.10.2008.

2. Η παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 3548/2007 (ΦΕΚ 68 Α΄) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«4. Τα ανωτέρω δικαιολογητικά υπό στοιχεία β΄ - δ΄

πρέπει να προσκομίζονται, το αργότερο, μέχρι την 31η Ιανουαρίου κάθε έτους.»

3. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 ισχύουν από της καταθέσεώς τους στη Βουλή των Ελλήνων.

**Άρθρο τρίτο
Έναρξη ισχύος**

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στα άρθρα του παρόντος νόμου.

Αθήνα,

2008

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΣΙΟΥΦΑΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Κ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5

Πρακτικά Ελληνικής Βουλής ΟΒ΄ 24/01/2008 για την νομοθετική εργασία επί της κύρωσης νόμου «Συμφωνία Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των εταιρειών Microsoft Corporation, Microsoft Ireland Operation Limited και Microsoft Ελλάς»

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Η' ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΒΟΥΛΗ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΟΒ'

Πέμπτη 24 Ιανουαρίου 2008

ΘΕΜΑΤΑ

Α. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Ανακοινώνεται ότι τη συνεδρίαση παρακολουθούν μαθητές, από το 16ο Γυμνάσιο Αμπελοκλήπων, το 3ο Δημοτικό Σχολείο Γλυκών Νερών Αττικής, το 1ο Δημοτικό Σχολείο Οβριάς Αχαΐας, το Γενικό Λύκειο Λάπα Αχαΐας, το Γυμνάσιο Οινόης Καστοριάς και το Γενικό Λύκειο Ξυλοκάστρου Κορινθίας, σελ. 3812, 3819, 3825, 3834, 3862, 3868

2. Η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Κοινοβουλευτικής Δεοντολογίας καταθέτει την έκθεσή της στην αίτηση της εισαγγελικής αρχής για τη χορήγηση άδειας άσκησης ποινικής δίωξης κατά Βουλευτού, σελ. 3825

3. Ανακοινώνεται η κατά το άρθρο 119 του Κανονισμού της Βουλής συγκρότηση Επιτροπής Αναθεώρησης του Συντάγματος, σελ. 3835

Β. ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

1. Κατάθεση αναφορών, σελ. 3801
2. Απαντήσεις Υπουργών σε ερωτήσεις Βουλευτών, σελ. 3802

3. Ανακοίνωση του δελτίου επικαίρων ερωτήσεων της Παρασκευής 25 Ιανουαρίου, σελ. 3810

4. Συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων:

α) Προς τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων: i. σχετικά με τα μέτρα για την αντιμετώπιση της νεανικής παραβατικότητας από το εκπαιδευτικό μας σύστημα κ.λπ., σελ. 3811

ii. σχετικά με την επιλογή των διευθυντών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στο Νομό Φθιώτιδας κ.λπ., σελ. 3812

iii. σχετικά με τα προβλήματα λειτουργίας του Ιόνιου Πανεπιστημίου κ.λπ., σελ. 3818

β) Προς τον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών σχετικά με τα συγκοινωνιακά προβλήματα στο πολεοδομικό συγκρότημα της Θεσσαλονίκης από τη μείωση των δρομολογίων κ.λπ., σελ. 3814

γ) Προς τον Υπουργό Ανάπτυξης, σχετικά με τον έλεγχο της ακρίβειας και την αντιμετώπιση της κερδοσκοπίας στην αγορά κ.λπ., σελ. 3815

δ) Προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, σχετικά με τις αμοιβές υψηλόβαθμων στελεχών-υπαλλήλων σε Δ.Ε.Κ.Ο., Οργανισμού κ.λπ., σελ. 3817

ε) Προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, σχετικά με τη δημιουργία λατομείου γρανίτη στην περιοχή Λαϊλία του Νομού Σερρών κ.λπ., σελ. 3820

Γ. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1. Συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και των τροπολογιών του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών: «Κύρωση Συμφωνίας Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των εταιρειών Microsoft Corporation, Microsoft Ireland Operation Limited και Μάικροσοφτ Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία Προϊόντων και Υπηρεσιών Πληροφορικής», σελ. 3822

2. Κατάθεση Διαρκών Επιτροπών:

α) Η Διαρκής Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων καταθέτει τις εκθέσεις της στα σχέδια νόμων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών:

i. «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Ινδίας για την προώθηση και αμοιβαία προστασία των

επενδύσεων», σελ. 3856

ii. «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου για την αμοιβαία συνδρομή μεταξύ των Τελωνειακών τους Διοικήσεων», σελ. 3856

iii. «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας του Αζερμπαϊτζάν για την αμοιβαία συνδρομή των Τελωνειακών τους Διοικήσεων», σελ. 3856

β) Η Διαρκής Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου καταθέτει τις εκθέσεις της στα σχέδια νόμων του Υπουργείου Ανάπτυξης:

i. «Κύρωση του Μνημονίου Κατανόησης μεταξύ του Υπουργείου Εξωτερικών της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Κινεζικού Συμβουλίου Προώθησης του Διεθνούς Εμπορίου (CCPIT) της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας για τη «Δημιουργία Δικτύου Συνεργασίας για την Υποστήριξη Επιχειρήσεων», σελ. 3856

ii. «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Ισλαμικής Δημοκρατίας του Ιράν για την αμοιβαία προστασία και προώθηση των επενδύσεων και των ρηματικών διακινώσεων σχετικά με την τροποποίηση του άρθρου 1 παρ. 4 αυτής», σελ. 3856

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

Α. Επί των επικαίρων ερωτήσεων:

ΑΝΤΩΝΙΟΥ Τ.,	σελ. 3813
ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ Κ.,	σελ. 3817, 3818
ΒΛΑΧΟΣ Γ.,	σελ. 3815, 3816
ΚΑΛΑΝΤΙΔΟΥ Σ.,	σελ. 3815
ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ Σ.,	σελ. 3820
ΚΟΥΒΕΛΗΣ Φ.,	σελ. 3816
ΛΥΚΟΥΡΕΝΤΖΟΣ Α.,	σελ. 3811, 3812, 3813, 3814
ΜΕΡΕΝΤΙΤΗ Α.,	σελ. 3811
ΠΟΛΑΤΙΔΗΣ Η.,	σελ. 3820
ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ Σ.,	σελ. 3819
ΤΑΣΟΥΛΑΣ Κ.,	σελ. 3817, 3818
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ Χ.,	σελ. 3819
ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ Κ.,	σελ. 3814, 3815

Β. Επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών:

ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ Κ.,	σελ. 3830, 3831
ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ Γ.,	σελ. 3852, 3854
ΑΛΥΣΑΝΔΡΑΚΗΣ Κ.,	σελ. 3825, 3860, 3867
ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ Κ.,	σελ. 3832, 3834
ΒΕΡΕΛΗΣ Χ.,	σελ. 3823, 3825, 3866
ΓΕΙΤΟΝΑΣ Κ.,	σελ. 3831, 3832
ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ Α.,	σελ. 3857
ΚΑΤΣΕΛΗ Λ.,	σελ. 3850
ΚΟΥΤΜΕΡΙΔΗΣ Ε.,	σελ. 3862
ΛΕΒΕΝΤΗΣ Α.,	σελ. 3827, 3861
ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ Ι.,	σελ. 3863, 3867, 3868
ΠΑΓΚΑΛΟΣ Θ.,	σελ. 3854, 3855
ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Ι.,	σελ. 3864, 3865, 3868
ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Γ.,	σελ. 3858
ΠΑΤΡΙΑΝΑΚΟΥ Φ.,	σελ. 3834
ΠΛΕΥΡΗΣ Α.,	σελ. 3851
ΠΟΛΑΤΙΔΗΣ Η.,	σελ. 3829
ΡΟΝΤΟΥΛΗΣ Α.,	σελ. 3856, 3867
ΣΑΧΙΝΙΔΗΣ Φ.,	σελ. 3859
ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ Χ.,	σελ. 3822

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

Η' ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΒΟΥΛΗ

ΙΒ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Α'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΟΒ'

Πέμπτη 24 Ιανουαρίου 2008

Αθήνα, σήμερα στις 24 Ιανουαρίου 2008, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.30' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία της Β' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΕΛΣΑΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ**.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Παρακαλείται η κυρία Γραμματέας να ανακοινώσει τις αναφορές προς το Σώμα.

(Ανακοινώνονται προς το Σώμα από την κ. Αθανασία Μερεττίτη, Βουλευτή Νομού Τρικάλων, τα ακόλουθα:

Α. ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

1) Οι Βουλευτές, Κερκύρας κ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ και Ιωαννίνων κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΛΥΣΑΝΔΡΑΚΗΣ, κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Δήμαρχος Φαιάκων Κερκύρας ζητεί να παραχωρηθεί στο δήμο συγκεκριμένο οικόπεδο, προκειμένου να κατασκευαστεί διδακτήριο που θα καλύψει τις στεγαστικές ανάγκες του Γυμνασίου Φαιάκων.

2) Ο Βουλευτής Σερρών κ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΚΟΥΤΜΕΡΙΔΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το σωματείο εργαζομένων στα Κέντρα Πρόληψης Ο.ΚΑ.ΝΑ. και Αυτοδιοίκησης ζητεί την ίδρυση αυτοδιοικούμενων Ν.Π.Δ.Δ. για τα Κέντρα Πρόληψης Ο.ΚΑ.ΝΑ. και Αυτοδιοίκησης.

3) Οι Βουλευτές, Α' Θεσσαλονίκης κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΩΓΑΣ, και κ. ΣΟΦΙΑ ΚΑΛΑΝΤΙΔΟΥ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο κ. Θεοδωρακλής Ιωάννης ζητεί τη συνταξιοδότησή του από τον Ο.Γ.Α..

4) Οι Βουλευτές, Ευβοίας κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΡΙΝΟΣ και Α' Αθηνών κ. ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο κ. Παλιούρης Ιωάννης ζητεί τη μετάθεση του γιού του, ο οποίος υπηρετεί τη θητεία του.

5) Οι Βουλευτές Β' Αθηνών κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΥΡΙΚΟΣ και κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ-ΕΥΑ ΜΕΛΑ κατέθεσαν αναφορά με την οποία η κ. Βίκυ Πασχάλη ζητεί την άμεση διενέργεια του διαγωνισμού της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και της Εθνικής Σχολής Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την εισαγωγή σπουδαστών.

6) Οι Βουλευτές Β' Αθηνών κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΥΡΙΚΟΣ και Α' Θεσσαλονίκης κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΩΓΑΣ και κ. ΣΟΦΙΑ ΚΑΛΑΝΤΙΔΟΥ κατέθεσαν αναφορά με την οποία το Σωματείο Συνταξιούχων

Ι.Κ.Α. Νομού Σερρών διαμαρτύρεται για την έλλειψη γιατρών και μόνιμου προσωπικού στο Παράρτημα του Ι.Κ.Α. Νομού Σερρών.

7) Ο Βουλευτής Άρτης κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΙΡΩΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία κάτοικοι του οικισμού Άνω Πλαγιάς Αγίου Δημητρίου, Δήμου Πέτα Άρτας ζητούν την αποκατάσταση της οδικής τους πρόσβασης, προς τον οικισμό Σπανού-Κουτσουμπές.

8) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας το οποίο αναφέρεται στο αίτημα παραχώρησης ακινήτων, του Δήμου Αγίου Νικολάου Νομού Λασιθίου.

9) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας το οποίο αναφέρεται, στην ανάγκη διατήρησης του Αστυνομικού Σταθμού Κριτσάς Νομού Λασιθίου.

10) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας το οποίο αναφέρεται στις πληροφορίες, για περικοπή των κοινοτικών επιδοτήσεων στους κτηνοτρόφους.

11) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας το οποίο αναφέρεται στην υποστελέχωση του Αγροτικού Ιατρείου Κριτσάς.

12) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΜΙΧΑΗΛ ΜΠΕΚΙΡΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Λευκασίου Νομού Αχαΐας ζητεί τη διατήρηση του πρακτορείου της Τραπέζης της Ελλάδος στα Καλάβρυτα.

13) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΜΙΧΑΗΛ ΜΠΕΚΙΡΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Λευκασίου Νομού Αχαΐας ζητεί την έγκριση πίστωσης για την ανέγερση περιφερειακού ιατρείου στο Δημοτικό Διαμέρισμα Φιλίων.

14) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΜΙΧΑΗΛ ΜΠΕΚΙΡΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Πολιτιστικός Σύλλογος Παραλίας Κάτω Αλισσού Νομού Αχαΐας ζητεί τη λήψη μέτρων για την προστασία του ποταμού Πείρου από τη ρύπανση.

15) Ο Βουλευτής Νομού Αττικής κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Ελευσίνας διαμαρτύ-

ρεται για την κατασκευή μονάδας ηλεκτροπαραγωγής στη «ΧΑΛΥΒΟΥΡΓΙΚΗ Α.Ε.» κ.λπ..

16) Ο Βουλευτής Αιτωλοακαρνανίας κ. ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Σωματείο Εργαζομένων του Νοσοκομείου Αγρινίου ζητεί την πρόσληψη γιατρών στην παθολογική κλινική του εν λόγω νοσοκομείου.

17) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η κ. Χλωρίδου Αλεξάνδρα, νοσηλεύτρια, ζητεί να ενημερωθεί, για τα συνταξιοδοτικά και ασφαλιστικά της δικαιώματα.

18) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η κ. Σπυρίδου Μαρία ζητεί την αποπληρωμή στεγαστικού δανείου της.

19) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Τώρης Αναστάσιος ζητεί τη χορήγηση οικογενειακού επιδόματος από τον Ο.Γ.Α..

20) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Σίσκος Γεώργιος ζητεί να συμπετάσκει στο διαγωνισμό για τα νοσοκομειακά απόβλητα.

21) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο πατήρ Γεώργιος Στεργίου ζητεί πληροφορίες, σχετικά με τη φαρμακευτική περίθαλψη του Δημοσίου.

22) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η κ. Μπαμπάκου Σοφία ζητεί να ενταχθεί στην κατηγορία αναπήρων ειρηνικής περιόδου.

23) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η κ. Κωνσταντινίδου Χαρίκλεια ζητεί την επίλυση ασφαλιστικού της προβλήματος από το Τ.Ε.Β.Ε..

24) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η κ. Τσελεπίδου Μαρία ζητεί την ένταξή της, σε επιχειρηματικό πρόγραμμα του Ο.Α.Ε.Δ..

25) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Τζάκος Αντώνιος ζητεί τη μετάταξή του.

26) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η κ. Ανδρεάδου Κυριακή ζητεί ενημέρωση, για τα συνταξιοδοτικά της δικαιώματα.

27) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η κ. Παπαδοπούλου Μαρία ζητεί τη μετάταξη του γιού της.

28) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ένωση Ταδιτών Ελλάδος προτείνει ρυθμίσεις, για την απρόσκοπτη λειτουργία των Τ.Α.Δ.-Ε.Τ.Α.Δ..

29) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Πέσιος Ευάγγελος ζητεί τη μόνιμη συνταξιοδότησή του από το Ι.Κ.Α..

30) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Σημίτης Χρήστος ζητεί τη δωρεάν έκδοση άδειας, για φορτηγό Δ.Χ. αυτοκίνητο.

31) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η κ. Λαζαρίδου Σοφία ζητεί επιδότηση από το Πρόγραμμα ΝΕΕ 2006.

32) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Μενίδος Νομού Πέλλας ζητεί την υλοποίηση κοινωνικών προγραμμάτων από το δήμο του.

33) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Γιαννικάκης Νικόλαος ζητεί τη μονιμοποίησή του.

34) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Ούρδας Αναστάσιος ζητεί την επίλυση ασφαλιστικού του προβλήματος.

35) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμαρχος Ηρακλείου Κρήτης ζητεί την τροποποίηση της παράγραφος 3 του άρθρου 23 του ν. 1579/85.

36) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ένωση Ποντιακής Νεολαίας Αττικής ζητεί την καθιέρωση της 19ης Μαΐου, ως Ευρωπαϊκής ημέρας μνήμης της Ποντιακής γενοκτονίας.

37) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ κατέθεσε αναφορά με την οποία το σωματείο εργαζομένων στα κέντρα πρόληψης Ο.ΚΑ.ΝΑ. και Αυτοδιοίκησης ζητεί την ίδρυση αυτοδιοικούμενων Ν.Π.Δ.Δ. για τα Κέντρα Πρόληψης Ο.ΚΑ.Ν.Α. και Αυτοδιοίκησης.

38) Ο Βουλευτής Β' Πειραιώς κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύνδεσμος Βαρέως Αναπήρων Πολέμου 1940-41 ζητεί την απόδοση στα Σωματεία Αναπήρων και Θυμάτων Πολέμου όλης της επικράτειας, ποσοστού επί της εισφοράς του άρθρου 16 του ν.1043/1980.

39) Ο Βουλευτής Αργολίδος κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΝΙΑΤΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας το οποίο αναφέρεται στην αύξηση των μορίων σε καθηγητή της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

40) Ο Βουλευτής Έβρου κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΤΟΛΙΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Τοπικός Οργανισμός Εγγείων Βελτιώσεων Πυθίου-Ορεστιάδας-Βύσσας ζητεί επιδότηση, για την αποκατάσταση των ζημιών που προκλήθηκαν από τις πρόσφατες πλημμύρες στο αρδευτικό δίκτυο της περιοχής του.

41) Ο Βουλευτής Λέσβου κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΕΛΛΗΣ - ΘΕΟΔΟΣΙΑΔΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ένωση Ξενοδόχων Λέσβου ζητεί την καθιέρωση ειδικού τιμολογίου της Δ.Ε.Η., για τις μικρές τουριστικές επιχειρήσεις κ.λπ..

Β. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΣΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

1. Στην με αριθμό 1997/16.11.07 ερώτηση της Βουλευτού κ. Ευαγγελίας Αμανατίδου-Πασχαλίδου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 4761Β/7.12.07 έγγραφο από τον Υφυπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στο ως άνω σχετικό, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα σύμφωνα με έγγραφο της Γ.Γ. Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης.

Για το εργοστάσιο εμποτισμού Ξυλείας με την επωνυμία Β.Ε.Ξ Α.Ε βρίσκεται σε ισχύ η 4299/4-11-2005 απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων (Α.Ε.Π.Ο) της Δ/σης Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης. Η δραστηριότητα του συγκεκριμένου εργοστασίου διέπεται από τις διατάξεις της Κ.Υ.Α Η.Π. 11641/1942/2002 (ΦΕΚ 832Β/2002) «Μέτρα και όροι για τον περιορισμό των εκπομπών πτητικών οργανικών ενώσεων (ΠΟΕ) που οφείλονται στη χρήση οργανικών διαλυτών σε ορισμένες δραστηριότητες και εγκαταστάσεις», με την οποία έγινε και η συμμόρφωση του εθνικού δικαίου με τις διατάξεις της Οδηγίας 1999/13/ΕΚ του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 1999 των Ευρωπαϊκών Κοινοτή-

των «για τον περιορισμό των εκπομπών ΠΟΕ που οφείλονται στη χρήση οργανικών διαλυτών σε ορισμένες δραστηριότητες και εγκαταστάσεις».

Σύμφωνα με την εγκύκλιο του ΥΠΕΧΩΔΕ 133924/5-10-04 και το έγγραφο 15927/19-8-05, οι φορείς εκμετάλλευσης των εγκαταστάσεων που υπάγονται στην παραπάνω ΚΥΑ και με σκοπό τον έλεγχο συμμόρφωσής τους στους στόχους της ΕΕ για τον περιορισμό των ΠΟΕ έχουν υποχρέωση να συμπληρώνουν και να αποστέλλουν στην αρμόδια υπηρεσία που εγκρίνει τους περιβαλλοντικούς όρους το ειδικό ερωτηματολόγιο συμμόρφωσης της δραστηριότητας με τις διατάξεις της ΚΥΑ για τον περιορισμό των ΠΟΕ μέχρι τις 30 Απριλίου εκάστου έτους.

Η Εταιρεία υπέβαλε στη Δ/νση ΠΕΧΩ τους Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης το «Ερωτηματολόγιο συμμόρφωσης», για το έτος 2005.

Σύμφωνα με τα παραπάνω με την ισχύουσα Α.Ε.Π.Ο επιβλήθηκε σειρά μέτρων για την πρόληψη, τον περιορισμό και τον έλεγχο των εκπομπών ΠΟΕ στο περιβάλλον από το εργοστάσιο τους Β.ΕΞ. Α.Ε..

Η εφαρμογή και τήρηση των εγκεκριμένων περιβαλλοντικών όρων αποτελεί υποχρέωση του φορέα υλοποίησης και λειτουργίας τους δραστηριότητας.

Η άμεση και πλήρης συμμόρφωση τους λειτουργίας του εργοστασίου με τους εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους εξασφαλίζει την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων από τη χρήση του κρεόζωτου και διασφαλίζει τον περιορισμό των εκπομπών ΠΟΕ μέσα στα σύμφωνα με τη νομοθεσία όρια.

Ο Υφυπουργός
ΣΤΑΥΡΟΣ ΕΛ.ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ»

2. Στην με αριθμό 2627/29.11.07 ερώτηση του Βουλευτή κ. Μιχάλη Παπαγιαννάκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 155816/31.12.07 έγγραφο από τον Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην με αρ. 2627/29-11-2007 ερώτηση που κατατέθηκε στη Βουλή από το Βουλευτή κ. Μ. Παπαγιαννάκη με θέμα «Ερωτηματικά για την ύπαρξη αμιάντου στο Λιτόχωρο», σας γνωρίζουμε τα εξής:

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα επιδημιολογικών μελετών η εισπνοή των ινών αμιάντου (διαμήκεις και μικρής διαμέτρου) μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την εμφάνιση ασθενειών μετά από μακροχρόνια έκθεση. Ο κίνδυνος εμφάνισης των ασθενειών αυτών εξαρτάται από πολλούς παράγοντες όπως η αθροιστική δόση, ο χρόνος έκθεσης, ο τύπος και το μέγεθος των ινών αμιάντου, η διαφορετική ευαισθησία του κάθε ατόμου κ.λπ. Χώροι ευαίσθητοι για εμφάνιση επαγγελματικών κινδύνων σε εργαζόμενους είναι τα ορυχεία αμιάντου, εργασίες μόνωσης, κατεδαφίσεων, επισκευών φρένων, κ.λπ..

Επισημαίνεται ότι επειδή προβλήματα στην υγεία είναι δυνατόν να προκύψουν από την εισπνοή αμιάντου, ο αμιάντος που είναι σταθερά συνδεδεμένος σε τελικά προϊόντα όπως τοίχους, πλακάκια και σωλήνες δεν δημιουργεί πρόβλημα για την υγεία, εφόσον δεν καταστρέφεται ή υφίσταται καταπονήσεις και φθορές.

Προβλήματα όμως είναι δυνατόν να προκύψουν κατά τις εργασίες αντικατάστασης, απομάκρυνσης και τελικής διάθεσης των υλικών που περιέχουν αμιάντο, με πιθανότητα ελευθέρωσης ινών αμιάντου στην ατμόσφαιρα. Για το λόγο αυτό επιβάλλεται η υποχρεωτική σήμανση των προϊόντων που περιέχουν αμιάντο, σύμφωνα με την απόφαση του Ανώτατου Χημικού Συμβουλίου (ΑΧΣ) 2592/84 (ΦΕΚ 230/85 Β) σε εναρμόνιση σχετικής οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ώστε να προστατεύονται οι χρήστες, ενώ έχει επίσης εκδοθεί για προληπτικούς λόγους μια σειρά νομοθετημάτων, τα οποία αποτελούν και εναρμονίσεις σχετικών Ευρωπαϊκών Οδηγιών.

Ειδικότερα:

-Στην ΚΥΑ 8243/1113/91 (ΦΕΚ 138 Β) προβλέπονται μέτρα και μέθοδοι για τη μείωση της ρύπανσης του περιβάλλοντος από εκπομπές αμιάντου και τίθενται οι απαραίτητες προϋποθέσεις για την καθάρωση κτιριακών κατασκευών που περιέχουν αμιά-

ντο.

- Η διαχείριση των αποβλήτων που θα προκύψουν (και περιέχουν αμιάντο) γίνεται σύμφωνα με την ΚΥΑ 19396/1546/97 (ΦΕΚ 604 Β) «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων».

-Στην αρ. 82/2003 (ΦΕΚ 1045/Β/29-7-03) Υπουργική Απόφαση σε εναρμόνιση με την 99/77/ΕΚ (1207/6-8-1999) οδηγία της Ε.Ε. που αφορά σε «...περιορισμούς κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσεως μερικών επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων (αμιάντος)», σύμφωνα με την οποία «η χρήση προϊόντων που περιέχουν ίνες αμιάντου και τα οποία ήταν ήδη εγκατεστημένα ή και σε λειτουργία πριν από την ημερομηνία θέσεως σε εφαρμογή της Οδηγίας 1999/77/ΕΚ από το ενδιαφερόμενο κράτος-μέλος, εξακολουθεί να επιτρέπεται μέχρι την τελική απόρριψή τους ή μέχρι το τέλος της διάρκειας λειτουργίας τους, κλπ».

-Στο ΠΔ 70/1988 (ΦΕΚ 31/ Α/17-2-88) και τις τροποποιήσεις του με τα ΠΔ 175/1997 (ΦΕΚ 150/Α/15-7-97) και ΠΔ 159/1999 (ΦΕΚ 157/Α/3-8-99), για τα ειδικά μέτρα πρόληψης της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων.

Η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης έχει κοινοποιήσει οδηγίες καθώς και σχετική εγκύκλιο στις Δ/νσεις Υγείας των Περιφερειών και των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων της χώρας και σε συναρμόδιους φορείς, όσον αφορά την απομάκρυνση υλικών που περιέχουν ίνες αμιάντου, αλλά και τους αμιαντοσωλήνες στο δίκτυο ύδρευσης. Επίσης σας γνωρίζουμε ότι έχει ήδη ενεργοποιηθεί εθνική επιτροπή για θέματα αμιάντου υπό την αιγίδα του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

Τέλος επισημαίνουμε ότι το ΥΠΕΧΩΔΕ έχει κυρίως αρμοδιότητα σε θέματα που αφορούν τον τρόπο διαχείρισης του αμιάντου, όταν αυτός προκύψει ως απόβλητο, όπως επίσης και την απαγόρευση της χρήσης του στα δομικά έργα, τήρησης κτηριοδομικών απαιτήσεων από τα χρησιμοποιούμενα δομικά υλικά, κ.λπ..

Ο Υπουργός
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ»

3. Στην με αριθμό 2420/26-11-07 ερώτηση της Βουλευτού κ. Θάλειας Δραγώνα δόθηκε με το υπ' αριθμ. 139/19-12-07 έγγραφο από τον Υπουργό Δικαιοσύνης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης και κατά το μέρος που εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Δικαιοσύνης, παρακαλώ να ενημερώσετε την αξιότιμη κυρία συνάδελφο ότι τα τελευταία χρόνια η Ελλάδα έχει να επιδείξει έναν ιδιαίτερα σημαντικό αριθμό νέων νομοθετημάτων. Τα νομοθετήματα αυτά διευθετούν πολύ σοβαρά σύγχρονα προβλήματα, που μασιίζουν ολόκληρη την ανθρωπότητα. Τέτοια προβλήματα αφορούν κυρίως στη διακίνηση, στην εμπορία και στην εκμετάλλευση παιδιών, καθώς και στην παραβατικότητα των ανηλίκων και στην άσκηση ενδοοικογενειακής βίας εις βάρος των παιδιών.

Συγκεκριμένα πρόκειται για την εισαγωγή νέων θεσμών, όπως είναι ο Συνήγορος του Παιδιού, η διαμεσολάβηση, τα τοπικά συμβούλια παραβατικότητας, τα νέα αναμορφωτικά και θεραπευτικά μέτρα για τους ανήλικους παραβάτες και η επιβολή αυστηρών κυρώσεων στους θύτες των εγκληματικών αυτών πράξεων. Όλα αυτά τα νομοθετήματα αποτελούν σημαντικές προσπάθειες για την πρόληψη και αντιμετώπιση των συγκεκριμένων προβλημάτων.

Με βάση αυτή τη λογική, και σε συνέχεια του Ν. 3500/2006 «Για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας και άλλες διατάξεις», μόλις πρόσφατα ψηφίσθηκε στη Βουλή ο νόμος του Υπουργείου Δικαιοσύνης σχετικά με την «Κύρωση και εφαρμογή του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού σχετικά με την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία».

Με το νόμο αυτό τίθεται ως στόχος, κατ' αρχήν, η θωράκιση της ελληνικής κοινωνίας και η προστασία της νέας γενιάς απέναντι στα απειλητικά φαινόμενα της εκμετάλλευσης της εργα-

σίας και της εμπορίας ανθρωπίνων οργάνων με θύματα παιδιά. Εισάγονται διατάξεις για την προστασία των παιδιών από κάθε σεξουαλική κακοποίηση και εκμετάλλευση.

Παράλληλα, με το νέο αυτό νόμο, επιχειρείται να εναρμονιστεί η ελληνική νομοθεσία προς το περιεχόμενο του Διεθνούς Πρωτοκόλλου. Παράλληλα, εισάγονται διατάξεις, που συμπεριφέρονται και με τη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού και με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την άσκηση των δικαιωμάτων του παιδιού, οι οποίες έχουν ήδη κυρωθεί με τους νόμους 2101/1992 και 2502/1997 αντίστοιχα. Ο νέος νόμος λαμβάνει υπόψη και την Απόφαση - Πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας.

Επίσης, το Υπουργείο Δικαιοσύνης έχει επεξεργαστεί σχέδιο νόμου για τις Μονάδες Μέριμνας Νέων, το οποίο προτίθεται να καταθέσει στη Βουλή προς ψήφιση το συντομότερο δυνατό. Σκοπός των Μονάδων αυτών είναι η φιλοξενία ημεδαπών και αλλοδαπών ανηλίκων που εκούσια ή ακούσια έχουν εγκαταλείψει το οικογενειακό περιβάλλον ή αυτό αδυνατεί να επιδείξει την απαιτούμενη μέριμνα, και ως εκ τούτου, διατρέχουν τον κίνδυνο να τελέσουν αξιόποινες πράξεις ή να καταστούν θύματα εγκληματικής συμπεριφοράς.

Ακόμη, στο Υπουργείο Δικαιοσύνης έχουν συσταθεί Ειδικές Νομοπαρασκευαστικές Επιτροπές για την αναμόρφωση του Ποινικού Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, οι οποίες θα επανεξετάσουν το ποινικό καθεστώς των ανηλίκων.

Όσον αφορά στο θέμα των κοινωνικών υπηρεσιών, οι προβλεπόμενες από το άρθρο 49 του ν. 2447/1996 Κοινωνικές Υπηρεσίες δεν έχουν ιδρυθεί ακόμη. Όμως, σύμφωνα με το άρθρο 53 του ίδιου νόμου «μέχρι να λειτουργήσουν οι Κοινωνικές Υπηρεσίες, τα έργα τους ασκούνται από τις Εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων, που λειτουργούν ήδη στα κατά τόπους Πρωτοδικεία, μέσω των Κοινωνικών Υπηρεσιών τους, όπου υπάρχουν, και εν πάση περιπτώσει με την επικουρία των ποινικών Επιμελητών Ανηλίκων του ν. 378/1976, των Κοινωνικών Λειτουργών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Κοινωνικών Λειτουργών, καθώς και άλλων ειδικών επιστημόνων (ιδίως ψυχολόγων, ψυχιάτρων, ή παιδοψυχιάτρων) των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας, της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, καθώς και των κοινω- νικών οργανώσεων που εποπτεύονται από αυτές».

Επισημαίνεται, τέλος, ότι το άρθρο 19 του ν. 2521/1997 παρέχει τη δυνατότητα στο δικαστήριο στις περιπτώσεις που ο νόμος απαιτεί την υποβολή στο δικαστήριο και την υποχρεωτική συνεκτίμηση από αυτό έκθεσης της κοινωνικής υπηρεσίας, αν η έκθεση αυτή δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα, να δικάσει χωρίς έκθεση.

Ο Υπουργός ΣΩΤΗΡΗΣ ΧΑΤΖΗΓΑΚΗΣ»

4. Στην με αριθμό 2464/27-11-07 ερώτηση του Βουλευτή κ. Γεωργίου Νικητιάδη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 143/20-12-07 έγγραφο από τον Υπουργό Δικαιοσύνης η ακόλουθη απάντηση:
«Σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης παρακαλώ να ενημερώσετε τον αξιότιμο κύριο συνάδελφο για τα εξής:

1. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης αντιμετωπίζει τα κενά σε προσωπικό που παρατηρούνται σε ορισμένες δικαστικές υπηρεσίες της χώρας, με την αύξηση του αριθμού τόσο των δικαστικών λειτουργών όσο και των υπαλλήλων.

Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που ανακύπτουν από τα κενά αυτά, το Υπουργείο Δικαιοσύνης έχει μεριμνήσει για την κατ' εξαίρεση πρόσληψη 465 δικαστικών υπαλλήλων (335 κλάδου ΔΕ Δικαστικών Επιμελητών και 130 κλάδου ΠΕ Γραμματέων) για το 2007 με διαγωνισμό του Α.Σ.Ε.Π.. Ο διαγωνισμός για την πρόσληψη των δικαστικών επιμελητών (υπ' αριθμ. 2Κ/2007) βρίσκεται στο στάδιο αξιολόγησης των αιτήσεων των υποψηφίων από το Α.Σ.Ε.Π., ενώ εντός των προσεχών εβδομάδων θα προκηρυχθεί από το Α.Σ.Ε.Π. και ο διαγωνισμός για την πρόσληψη 130 δικαστικών υπαλλήλων.

Επισημαίνεται, ότι η κατανομή των υπό προκήρυξη θέσεων γίνεται αφού ληφθούν υπόψη οι ιδιαίτερες υπηρεσιακές ανά-

γκες κάθε δικαστικής υπηρεσίας.

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, δίνοντας προτεραιότητα στις δικαστικές υπηρεσίες του Νομού Δωδεκανήσου, έχει κατανειμίσει σε αυτές 7 συνολικά θέσεις. Ειδικότερα, 4 δικαστικοί γραμματείς τοποθετούνται στο Πρωτοδικείο Κω, την υπηρεσία με τα περισσότερα προβλήματα και 2 στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Κω. Επίσης, 1 δικαστικός επιμελητής τοποθετείται στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Κω.

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης κατανοώντας τις υπηρεσιακές ανάγκες που υφίστανται στο Πρωτοδικείο Κω και προκειμένου να ενισχυθεί η υπηρεσία προέβη στην υποβολή ερωτήματος απόσπασης 2 υπαλλήλων μέχρι την πλήρωση των 4 οργανικών θέσεων που θα πραγματοποιηθεί μέσω ΑΣΕΠ. Παράλληλα εκκρεμεί και η πρόσληψη ενός αθλητή ως δικαστικού υπαλλήλου στο Πρωτοδικείο Κω βάσει των διατάξεων της υπ' αρ. 27746/26-11-99 απόφασης υφυπουργών ΕΣ.Δ.Δ.Α και Πολιτισμού περί διορισμού διακρινομένων αθλητών σε κενές θέσεις φορέων του Δημόσιου Τομέα, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Πάντως μέχρι την πλήρωση των ανωτέρω θέσεων, το Υπουργείο Δικαιοσύνης ενισχύει το υφιστάμενο προσωπικό μέσω των Προγραμμάτων Επαγγελματικής Κατάρτισης του ΟΑΕΔ. Ήδη έχουν ήδη τοποθετηθεί 3 εκπαιδευόμενοι στο Πρωτοδικείο Κω και 2 στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Κω.

Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που ανακύπτουν από τις κενές οργανικές θέσεις δικαστικών υπαλλήλων σε ορισμένα Κτηματολογικά Γραφεία της χώρας, όπως σε αυτό της Κω-Λέρου, το Υπουργείο Δικαιοσύνης έχει ήδη δρομολογήσει την πρόσληψη με διαγωνισμό Α.Σ.Ε.Π. 79 δικαστικών υπαλλήλων κλάδου ΠΕ Γραμματέων και 28 δικαστικών υπαλλήλων κλάδων ΠΕ και ΤΕ Πληροφορικής, ΔΕ Σχεδιαστών και ΥΕ Επιμελητών, εντός του 2007.

Ο διαγωνισμός για τις 28 προαναφερθείσες θέσεις βρίσκεται στο στάδιο αξιολόγησης των αιτήσεων των υποψηφίων από το Α.Σ.Ε.Π., ενώ εντός των προσεχών εβδομάδων θα προκηρυχθεί από το Α.Σ.Ε.Π. και ο διαγωνισμός για τις 79 θέσεις δικαστικών υπαλλήλων κλάδου ΠΕ Γραμματέων. Από τις προαναφερθείσες 107 συνολικά θέσεις, 4 έχουν κατανεμηθεί στο Κτηματολογικό Γραφείο Κω-Λέρου.

Επισημαίνεται ότι, μέχρι την ολοκλήρωση της πρόσληψης των παραπάνω υπαλλήλων, το Υπουργείο Δικαιοσύνης καλύπτει σε σημαντικό βαθμό τα κενά των Υποθηκοφυλακείων της χώρας με την τοποθέτηση 84 εκπαιδευόμενων υπαλλήλων, οι οποίοι διατίθενται από τον Ο.Α.Ε.Δ. με 18μηνη σύμβαση. Στο Κτηματολογικό Γραφείο Κω-Λέρου έχουν διατεθεί 3 εκπαιδευόμενοι υπάλληλοι.

Ακόμη, το Υπουργείο Δικαιοσύνης μόλις πρόσφατα εξασφάλισε από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών την πρόσληψη 15 υπαλλήλων με σύμβαση ορισμένου χρόνου για την κάλυψη αναγκών της υπηρεσίας Εμίσθων Υποθηκοφυλακείων της χώρας. Στο Κτηματολογικό Γραφείο Κω-Λέρου θα διατεθούν 2 υπάλληλοι για την περαιτέρω ενίσχυσή του.

Επίσης, για την περαιτέρω ενίσχυση των δικαστικών υπηρεσιών της χώρας, το Υπουργείο Δικαιοσύνης έχει κατ' αρχήν εξασφαλίσει από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (υπ' αριθμ. 2/2722/17-6-07 έγγραφο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους) την έγκριση για την πρόσληψη επιπλέον 200 δικαστικών υπαλλήλων για το 2008. Ωστόσο, για την εξασφάλιση ακόμη μεγαλύτερου αριθμού θέσεων δικαστικών υπαλλήλων, οι οποίοι θα στελεχώσουν τις δικαστικές υπηρεσίες της χώρας, το Υπουργείο Δικαιοσύνης έχει ζητήσει από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (αρ. 94162/30-7-07 επιστολή του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Δικαιοσύνης) την έγκριση πιστώσεων για την πλήρωση 250 θέσεων, πλέον των ήδη εγκεκριμένων 200, για το 2008.

Όσον αφορά στην αύξηση των οργανικών θέσεων δικαστικών υπαλλήλων, η Ειδική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή που συστάθηκε με την αρ. 50201/1-6-2005 απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης αφενός για την ανακατανομή των υφιστάμενων οργανικών θέσεων των δικαστικών υπαλλήλων των πολιτικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων και εισαγγελιών της χώρας και των εμίσθων Υποθηκοφυλακείων και Κτηματολογι-

κών Γραφείων με βάση τα επικαιροποιημένα σχετικά στατιστικά στοιχεία και τις ανάγκες της κάθε Υπηρεσίας και αφετέρου για τη σύσταση-αύξηση των οργανικών θέσεων λόγω της αύξησης της δικαστηριακής ύλης ολοκλήρωσε το έργο της και έχει υποβάλει τις προτάσεις της στον Υπουργό Δικαιοσύνης, οι οποίες θα μελετηθούν με γνώμονα την εύρυθμη λειτουργία του συνόλου των δικαστικών υπηρεσιών της χώρας, ώστε στο πλαίσιο του εφικτού να υπάρξει ικανοποίηση των σχετικών αιτημάτων. Με αυτόν τον τρόπο θα διασφαλισθεί η ορθολογικότερη κατανομή των υπηρετούντων δικαστικών υπαλλήλων, σύμφωνα με τις πραγματικές ανάγκες της κάθε υπηρεσίας.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Νόμου 3472/2006 «Ρύθμιση θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις», ο Πρόεδρος Πρωτοδικών, ο οποίος διευθύνει το εκάστοτε Πρωτοδικείο, ρυθμίζει με πράξη του την υπηρεσία όλων των Ειρηνοδικών της περιφέρειάς του και ορίζει Ειρηνοδική υπηρεσία για τα κατά τόπους Ειρηνοδικεία. Με αυτήν τη ρύθμιση εξισώνεται το υπηρεσιακό βάρος μεταξύ των υπηρετούντων Ειρηνοδικών στην περιφέρεια του ίδιου Πρωτοδικείου, ενώ καμία δικαστική υπηρεσία δεν καταργείται. Αντίθετα, εξακολουθούν να παραμένουν στην περιφέρεια ως αυτόνομες οργανωμένες υπηρεσίες με γραμματεία και επιμελητές.

Με τη νέα κατανομή, στα Ειρηνοδικεία τα οποία παρουσιάζουν εξαιρετικά μεγάλο αριθμό υποθέσεων ορίζονται Ειρηνοδίκες οι οποίοι υπηρετούν αποκλειστικά σε αυτά και καλούνται Ειρηνοδίκες του συγκεκριμένου τόπου. Αντίθετα, στα Ειρηνοδικεία με περιορισμένη δικαστηριακή ύλη δεν δικαιολογούνται αποκλειστικοί Ειρηνοδίκες, για αυτό και οι υπηρετούντες σε αυτά δεν καλούνται Ειρηνοδίκες του συγκεκριμένου τόπου. Αυτό σε καμία περίπτωση δεν σημαίνει ότι στα μικρότερα Ειρηνοδικεία δεν θα εκδικάζονται υποθέσεις. Αντίθετα, οι Ειρηνοδίκες από την πρωτοδικειακή περιφέρεια θα παρουσιάζονται και θα εκδικάζουν υποθέσεις στα Ειρηνοδικεία αυτά όταν προκύπτει συγκεκριμένη ανάγκη. Η υπηρεσία των Ειρηνοδικών ρυθμίζεται πλέον από τον Πρόεδρο Πρωτοδικών του εκάστοτε Πρωτοδικείου, εξ ορισμού γνώστη της δικαστηριακής κίνησης στην περιφέρεια την οποία διευθύνει.

Με την προβλεπόμενη από το προαναφερθέν Προεδρικό Διάταγμα ανακατανομή των θέσεων των Ειρηνοδικών επιτυγχάνεται η εξισορρόπηση της εργασίας των Ειρηνοδικών όλης της χώρας, καθώς δεν θα υπάρχουν πλέον υποαπασχολούμενοι Ειρηνοδίκες, ενώ ο αριθμός των Ειρηνοδικών που προβλέπεται στην περιφέρεια κάθε Πρωτοδικείου είναι απολύτως επαρκής. Επιπλέον, επιτυγχάνεται η ισοκατανομή των υποθέσεων σε όλους τους Ειρηνοδίκες. Κατ' αυτόν τον τρόπο, η απονομή της Δικαιοσύνης όχι μόνο εξορθολογίζεται, αλλά και επιταχύνεται σε όλες τις δικαστικές περιφέρειες της χώρας.

Οι οργανικές θέσεις των Ειρηνοδικών της Περιφέρειας του Πρωτοδικείου Κω είναι 4 (1 στο Ειρηνοδικείο Κω, 1 στο Ειρηνοδικείο Καλύμνου, 1 στο Ειρηνοδικείο Πάτμου και 1 στο Ειρηνοδικείο Λέρου). Από αυτές είναι καλυμμένες οι 3. Παραμένει κενή η οργανική θέση του Ειρηνοδικείου Λέρου για την οποία έχει ήδη υποβληθεί το με αριθ. πρωτ. 140016/2007 Ερώτημα το οποίο εκκρεμεί για υπογραφή στον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Δικαιοσύνης και αποστολή στο Ανώτατο Συμβούλιο του Αρείου Πάγου. Επισημαίνεται ότι το Ανώτατο Συμβούλιο του Αρείου Πάγου είναι καθ' ύλην αρμόδιο για τις υπηρεσιακές μεταβολές των δικαστών (αποσπάσεις, μεταθέσεις κ.λπ.). Τις σχετικές αποφάσεις το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο λαμβάνει, αφού εκτιμήσει τις υπηρεσιακές ανάγκες των δικαστικών υπηρεσιών, ώστε να ενισχύει κατά προτεραιότητα όσες υπηρεσίες παρουσιάζουν ιδιαίτερα λειτουργικά προβλήματα έναντι όσων λειτουργούν κανονικά.

Όσον αφορά στη θέση Ειρηνοδική Καλύμνου αυτή έχει ήδη καλυφθεί, από 18-10-2007, με την μετάθεση Ειρηνοδική από το Ειρηνοδικείο Σύμης.

3. Οι Δικαστικές Υπηρεσίες της Κω στεγάζονται σε τμήμα του Διοικητηρίου του Επαρχείου της Κω, για το οποίο δεν καταβάλλεται μίσθωμα. Το εν λόγω κτήριο χρήζει πλέον ανακαίνισης. Εξ αυτού του λόγου, όσο και από πλευράς εξυπηρέτησης των αναγκών των Δικαστικών Υπηρεσιών της Κω στο άμεσο μέλλον, κρι-

νεται ως πλέον συμφέρουσα η πρόωθηση της ανέγερσης του νέου Δικαστικού Μεγάρου.

Προς επίλυση των άμεσων προβλημάτων, με την υπ' αριθ. 51/2007 Απόφαση του Επαρχιακού Συμβουλίου Κω αποφασίστηκε στις 13-11-2007 η παραχώρηση κατά χρήση στο Υπουργείο Δικαιοσύνης των γραφείων του τοπικού Δασονομείου για λειτουργία 2ης δικαστικής αίθουσας με διάρκεια σύμβασης αορίστου χρόνου.

Επισημαίνεται, τέλος, ότι επί του παρόντος δεν εκκρεμεί στην αρμόδια διεύθυνση του Υπουργείου αίτημα για εκτέλεση επισκευής και συντήρησης στο κτίριο του Δικαστικού Μεγάρου Κω.

Ο Υπουργός ΣΩΤΗΡΗΣ ΧΑΤΖΗΓΑΚΗΣ»

5. Στην με αριθμό 1736/9-11-07 ερώτηση του Βουλευτή κ. Νάσου Αλευρά δόθηκε με το υπ' αριθμ. Φ 90022/29813 /1938/30-11-07 έγγραφο από τον Υπουργό Αποσχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην παραπάνω ερώτηση, που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Ν. Αλευράς, και σχετικά με το ανωτέρω θέμα αρμοδιότητάς μας, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Με την παρ. 6 του άρθρου 15ου του ν. 3607/2007 καθιερώθηκε η υποχρέωση των ασφαλιστικών οργανισμών κύριας ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Αποσχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας για καταβολή προσωρινής σύνταξης γήρατος και θανάτου ίσης με το 80% της πλήρους σύνταξης μέσα σε 15 εργάσιμες ημέρες από την κατάθεση της αίτησης συνταξιοδότησης. Σκοπός της διάταξης είναι η αντιμετώπιση του χρόνιου προβλήματος της -συχνά- μεγάλης καθυστέρησης απονομής σύνταξης στους δικαιούχους και της συνακόλουθης δυσκολίας εκ μέρους τους να ανταποκριθούν στις ανάγκες διαβίωσής τους για το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μέχρι την έκδοση της οριστικής απόφασης συνταξιοδότησης. Παράλληλα, με την καταβολή προσωρινής σύνταξης στο ύψος του 80% της τελικής, σκοπεύεται η διαμόρφωση στους δικαιούχους και, τελικά, στην ελληνική κοινωνία αισθήματος ασφάλειας και εμπιστοσύνης στο ασφαλιστικό μας σύστημα.

2. Η ισχύς του μέτρου αυτού, όπως προβλέπεται από τη διάταξη νόμου, αρχίζει την πρώτη του επόμενου μήνα από τη δημοσίευση του νόμου, ήτοι από 1 Δεκεμβρίου 2007. Για την άμεση εφαρμογή του μέτρου αυτού, ήδη ο Υπουργός Αποσχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας με την Φ80000/οικ.27607/1778/22-10-2007 επιστολή του (δηλαδή, πριν ακόμη δημοσιευθεί ο νόμος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως), έχει ζητήσει από όλους τους Διοικητές και Προέδρους των Οργανισμών Κύριας Ασφάλισης, να μεριμνήσουν τάχιστα και αποτελεσματικά για την οργάνωση ενός γραφείου υποδοχής των σχετικών αιτήσεων και δηλώσεων καθώς και για τη στελέχυσή του με προσωπικό έμπειρο στην απονομή συντάξεων, προϋπόθεση απαραίτητη για την επιτυχία του μέτρου.

Συνημμένο στην επιστολή αυτή απεστάλη και υπόδειγμα Υπεύθυνης Δήλωσης του ν.1599/1986, η οποία θα συνυποβάλλεται από τον αιτούντα την προσωρινή σύνταξη και στην οποία θα αναφέρονται υπό τύπο απαντήσεως στοιχεία, κατ' αρχήν, επαρκή για τον σχηματισμό ασφαλούς εικόνας ως προς τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματός του. Επισημάνθηκε, βέβαια, ότι το συνημμένο υπόδειγμα είναι ενδεικτικό και, συνεπώς, μπορεί να τροποποιηθεί ή συμπληρωθεί ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες κάθε ασφαλιστικού φορέα. Σε κάθε περίπτωση όμως, τονίστηκε προς τους κ.κ. Προέδρους και Διοικητές των ασφαλιστικών οργανισμών η αναγκαιότητα, η Υπεύθυνη αυτή Δήλωση να είναι απλή, ευσύνοπτη και αντιγραφειοκρατική, ώστε να συμβάλει στην άμεση εφαρμογή του μέτρου.

Τέλος, απαντώντας σε σχετικό ερώτημα του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, έχει ήδη συνταχθεί εγκύκλιος με την οποία παρέχονται διευκρινίσεις και λεπτομερείς οδηγίες, για την απρόσκοπτη εφαρμογή του μέτρου της προσωρινής σύνταξης.

Όπως, προκύπτει από τα παραπάνω, το Υπουργείο λαμβάνει κάθε πρόνοια, προκειμένου το μέτρο της προσωρινής σύνταξης

να εφαρμοστεί άμεσα και χωρίς καθυστέρηση, προς όφελος των συνταξιούχων, αλλά και της αξιοπιστίας του δημόσιου συστήματος κοινωνικής ασφάλισης. Σε κάθε περίπτωση, υπογραμμίζεται η ισχυρή βούληση της Πολιτείας να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τις όποιες δυσκολίες που τυχόν θα εμφανιστούν κατά την εφαρμογή του μέτρου καθώς και τα όποια «γραφειοκρατικά» εμπόδια στην πορεία υλοποίησής του.

Ο Υπουργός
ΒΑΣ. ΜΑΓΓΙΝΑΣ

6. Στην με αριθμό 1767/12-11-07 ερώτηση του Βουλευτή κ. Κωστή Αϊβαλιώτη δόθηκε με το υπ' αριθμ. Φ 10043/30049/1324/30-11-07 έγγραφο από τον Υπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση 1767/12-11-2007, που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από τον Βουλευτή κ. Κωστή Αϊβαλιώτη, σχετικά με τη σύνταξη αναλογιστικής μελέτης για το Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. και τον επανακαθορισμό της βάσης υπολογισμού των συντάξεων που χορηγεί το Ταμείο, σας γνωρίζουμε τα εξής:

1. Σχετικά με τη σύνταξη της αναλογιστικής μελέτης για το Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. σας πληροφορούμε ότι η Διεύθυνση Αναλογιστικών Μελετών του Υπουργείου μας, έλεγξε διαδοχικά δύο μελέτες για το Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε., που εκπονήθηκαν από την Επιτροπή Ερευνών και Εκπαίδευσης του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών τον Σεπτέμβριο του 2006 και τον Ιούνιο του 2007 αντίστοιχα. Μετά τον έλεγχο της πρώτης αναλογιστικής μελέτης, με το αριθ. 7568/159/23-3-2007 έγγραφο της προς το Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. ενέκρινε τη σύνταξη νέας αναλογιστικής μελέτης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.35/18/06, ο οποίος περιείχε την αναδιάρθρωση των κλάδων του Ταμείου. Στη συνέχεια, μετά τον έλεγχο και της νέας αναλογιστικής μελέτης, η Διεύθυνση Αναλογιστικών Μελετών απέστειλε το αριθ. 21785/406/20-9-2007 έγγραφο προς το Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. με υποδείξεις και παρατηρήσεις, προκειμένου να ανασυνταχθεί η μελέτη σύμφωνα με τις απαιτούμενες κατά νόμο προδιαγραφές. Συνεπώς, μέχρι σήμερα, εκκρεμεί η ανασύνταξη της μελέτης και ο επανέλεγχός της από τη Διεύθυνση Αναλογιστικών Μελετών, στο πλαίσιο των καθηκόντων της.

2. Όσον αφορά στον επανακαθορισμό της βάσης υπολογισμού της κύριας σύνταξης του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε., ώστε η κύρια σύνταξη γήρατος και αναπηρίας που χορηγεί το Ταμείο για 35 έτη ασφάλισης να αντιστοιχεί στο 80% του βασικού μισθού δημοσίου υπαλλήλου 2ου βαθμού ή του αντίστοιχου μισθολογικού κλιμακίου, σας γνωρίζουμε ότι συνταξιούχοι του Ταμείου έχουν καταθέσει αγωγές, με τις οποίες ζητούν τον επανυπολογισμό των συντάξεων του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε., με βάση τα μισθολογικά κλιμάκια. Όλες οι ανωτέρω αγωγές εκδικάζονται σήμερα σε πρώτο βαθμό.

Κατά το παρελθόν, το Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθήνας, με την 7394/2001 απόφασή του, ύστερα από αγωγή συνταξιούχου του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε., ο οποίος ζητούσε να γίνεται ο υπολογισμός της σύνταξής του επί του 2ου βαθμού δημοσίου υπαλλήλου, απέρριψε την αγωγή και έκρινε ότι το Ταμείο ορθά και νόμιμα υπολόγισε τη σύνταξη του ενάγοντος.

Το Διοικητικό Εφετείο, με την 5208/2003 απόφασή του δικαίωσε τον εκκαλούντα -συνταξιούχο και αναγνώρισε την υποχρέωση του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. για καταβολή στον ενάγοντα συγκεκριμένου ποσού για τη ζημία που υπέστη λόγω μη νόμιμου υπολογισμού της σύνταξής του. Από το διατακτικό της απόφασης προκύπτει ότι το δικαστήριο δεν έλαβε υπόψη του διατάξεις νόμου βάσει των οποίων ο υπολογισμός των συντάξεων του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. γινόταν με τεκμαρτό βασικό μισθό, και συνεπώς είχε αποδεσμευθεί από τον βασικό μισθό δημοσίου υπαλλήλου 2ου βαθμού, και κατ' επέκταση από τα αντίστοιχα μισθολογικά κλιμάκια.

Το Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. προσέφυγε στο Συμβούλιο της Επικρατείας ζητώντας την αναιρέση της ανωτέρω απόφασης του Διοικητικού Εφετείου. Σύμφωνα, όμως, με την παρ. 2 του άρθρου 36 του ν.2721/1999 και το άρθρο 5 του ν.2944/2001, δεν επιτρέπε-

ται η άσκηση αίτησης αναιρέσεως όταν το ποσό της διαφοράς που άγεται ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας είναι κατώτερο από δύο εκατομμύρια (2.000.000) δραχμές. Κατ' εξαίρεση, ασκείται παραδεκτώσ αίτηση αναιρέσεως με αντικείμενο κατώτερο από το παραπάνω ποσό, όταν με το εισαγωγικό δικόγραφο προβάλλεται από το διάδικο ότι η επίλυση της διαφοράς έχει για αυτόν ευρύτερες οικονομικές ή δημοσιονομικές επιπτώσεις που δικαιολογούν την άσκηση της αίτησης. Επισημαίνεται δε ότι η παραπάνω προϋπόθεση τίθεται, ανεξάρτητα από το αν ο αναιρεσιών είναι ιδιώτης διάδικος ή διοικητική αρχή ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου.

Παρά ταύτα, το Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε., δεν υπέβαλε σχετικό υπόμνημα, με το οποίο να προβάλλει ότι η επίλυση της εκκρεμούς διαφοράς έχει για αυτό ευρύτερες οικονομικές ή δημοσιονομικές επιπτώσεις, που να δικαιολογούν την άσκηση της αίτησης αναιρέσεως. Ως εκ τούτου, με την 255/2005 απόφασή του το Συμβούλιο της Επικρατείας, απέρριψε την αίτηση αναιρέσεως του Ταμείου ως απαράδεκτη, καθαρά για λόγους τυπικούς, χωρίς να συζητηθεί η ουσία της υπόθεσης.

3. Ειδικότερα, για το θέμα του επανακαθορισμού της βάσης υπολογισμού της κύριας σύνταξης του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. και τον καθορισμό τεκμαρτού μισθού για τον υπολογισμό της σύνταξης, σας γνωρίζουμε επιπροσθέτως τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 27 του ν.915/79 και την κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης αυτής υπουργική απόφαση Φ.43/3620/7-12-1981, η μηνιαία σύνταξη γήρατος και αναπηρίας που χορηγούσε το Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. για 35 έτη ασφάλισης οριζόταν σε 80% του εκάστοτε βασικού μισθού δημοσίου πολιτικού υπαλλήλου 2ου βαθμού.

Με τις διατάξεις του άρθρου δέκατου τέταρτου του ν.1305/82, ορίστηκε ότι με αποφάσεις του Υπουργού Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ύστερα από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε., μπορούσε, όπου στη νομοθεσία του Ταμείου για τον υπολογισμό του ύψους των εισφορών του Κλάδου Συντάξεων, του Ειδικού Λογαριασμού Πρόσθετων Παροχών και των συνταξιοδοτικών παροχών, καθώς και των κατωτάτων ορίων των παροχών του ίδιου Κλάδου να οριζόταν ο βασικός μισθός δημοσίου υπαλλήλου με 2ο βαθμό, να καθορίζεται κάθε φορά ποσοστό ή απόλυτο ποσό προσαύξησης πάνω σ' αυτό το μισθό ή άλλοι μισθοί ή αποδοχές γενικά.

Κατ' εξουσιοδότηση της ανωτέρω διάταξης, εκδόθηκε η Φ.43/οικ.4774/23-12-82 Υπουργική απόφαση που αφορούσε την Κύρια Σύνταξη και η Φ43/3/1062/14-4-1983 Υπουργική Απόφαση που αφορούσε τον Ειδικό Λογαριασμό Προσθέτων Παροχών (Ε.Λ.Π.Π.) και οι οποίες δεν προσβλήθηκαν μέχρι σήμερα.

Ειδικότερα, με τη Φ.43/οικ.4774/23-12-82 απόφαση που αφορούσε τον Κλάδο Κύριας Σύνταξης ορίστηκε τεκμαρτός μισθός, για τον υπολογισμό των εισφορών και των συνταξιοδοτικών παροχών, αντί του βασικού μισθού δημοσίου υπαλλήλου με 2ο βαθμό. Ο τεκμαρτός αυτός μισθός ισοδυναμούσε με τον βασικό μισθό δημοσίου υπαλλήλου 2ου βαθμού έτους 1981, προσαυξημένος κατά ποσοστό 30% για τις εισφορές, ενώ για τον υπολογισμό των παροχών κατά 12% για τους μονοσυνταξιούχους και κατά 6% για όσους έχουν και άλλη κύρια σύνταξη από το Δημόσιο ή άλλο ασφαλιστικό φορέα (δηλαδή, για το έτος 1983 ο τεκμαρτός μισθός για τον υπολογισμό των εισφορών ανερχόταν σε $82,96 \times 30\% = 107,85$, ενώ για τον υπολογισμό της κύριας σύνταξης σε $82,96 \times 12\% = 9,96$ για τους μονοσυνταξιούχους και $82,96 \times 6\% = 4,98$ για τους διπλοσυνταξιούχους).

Έκτοτε, με την ανωτέρω εξουσιοδοτική διάταξη εκδίδονταν για τον Κλάδο Κύριας Ασφάλισης οι κατά έτος αποφάσεις, οι οποίες όριζαν «τεκμαρτό μισθό» με ετήσιες αυξήσεις, οι οποίες ουδέποτε προσβλήθηκαν.

Με τον τρόπο αυτό, αποσυνδέθηκε οριστικά ο τρόπος υπολογισμού των εισφορών καθώς και των συνταξιοδοτικών παροχών του Κλάδου Κύριας Σύνταξης από τον εκάστοτε βασικό μισθό δημοσίου υπαλλήλου με 2ο βαθμό.

Με τις διατάξεις του ν.1505/1984, αποδεσμεύθηκε ο μισθός των δημοσίων υπαλλήλων από το βαθμό και ο υπολογισμός του μισθού άρχισε να γίνεται με τα μισθολογικά κλιμάκια στα οποία

κατατάσσονται οι υπάλληλοι ανάλογα με το χρόνο υπηρεσίας τους.

Ειδικά για τον υπολογισμό των παροχών από τους ασφαλιστικούς οργανισμούς, στο άρθρο 27, παρ.5 του ν.1505/84, ορίστηκε ότι, όπου στη νομοθεσία των ασφαλιστικών ταμείων, για τον υπολογισμό των εισφορών και παροχών, λαμβάνονταν υπόψη βασικοί μισθοί βαθμών της δημοσιούπαλληλικής ιεραρχίας, εφεξής οι εισφορές και παροχές θα υπολογίζονταν σε αποδοχές οι οποίες θα ορίζονταν με απόφαση του αρμόδιου υπουργού, ύστερα από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του οικείου ταμείου, ενώ μέχρι να εκδοθεί η προβλεπόμενη υπουργική απόφαση, οι εισφορές και παροχές θα υπολογίζονταν στους βασικούς μισθούς που ίσχυαν πριν από την έναρξη ισχύος του ν.1505/84. Η διάταξη αυτή είχε εφαρμογή στους ασφαλιστικούς οργανισμούς που ο υπολογισμός των συντάξεων γίνονταν με βάση βασικούς μισθούς της δημοσιούπαλληλικής ιεραρχίας. Στην περίπτωση, όμως, του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. με τον ορισμό ως τεκμαρτού βασικού μισθού, του μισθού δημοσίου υπαλλήλου 2ου βαθμού της 31-12-1981 προσαυξημένου με τις εκάστοτε ετήσιες αυξήσεις, κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου δέκατου τετάρτου του ν.1305/82, ο υπολογισμός της σύνταξης είχε ήδη αποδεσμευθεί από τον εκάστοτε βασικό μισθό δημοσίου υπαλλήλου 2ου βαθμού, και, κατά συνέπεια, δεν απαιτούνταν για το συγκεκριμένο Ταμείο η έκδοση της ανωτέρω υπουργικής απόφασης. Για το λόγο αυτό, το Ταμείο συνέχισε και μετά την ισχύ του ν.1505/84 να υπολογίζει το ύψος των συντάξεων και των εισφορών με βάση τον τεκμαρτό βασικό μισθό όπως αυτός διαμορφωνόταν κάθε χρόνο μετά τη χορήγηση των ετήσιων αυξήσεων.

Εξάλλου, αν έπρεπε ο υπολογισμός της σύνταξης να εξακολουθήσει να γίνεται με βάση τον εκάστοτε βασικό μισθό δημοσίου υπαλλήλου με 2ο βαθμό και τα αντίστοιχα μισθολογικά κλιμάκια, τότε θα έπρεπε, αντίστοιχα, να εξακολουθούσε να ισχύει και η διάταξη του άρθρου 6 του ν. 915/1979 με την οποία οι μηνιαίες εισφορές των ασφαλισμένων του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. υπολογίζονταν, μέχρι την ισχύ του ν. 2084/1992, σε ποσοστό 3% επί του εκάστοτε βασικού μισθού δημοσίου υπαλλήλου 2ου βαθμού, δηλαδή επί του εκάστοτε μισθολογικού κλιμακίου, και όχι επί των τεκμαρτών βασικών μισθών δημοσίου υπαλλήλου 2ου βαθμού, όπως διαμορφώνονταν κάθε έτος μετά τη χορήγηση των ετήσιων αυξήσεων.

Επιπλέον, σημειώνουμε ότι με τις διατάξεις του άρθρου 66 του ν.2084/1992, καταργήθηκαν οι καταστατικές διατάξεις των φορέων κοινωνικής ασφάλισης που αφορούσαν την αύξηση των συντάξεων και καθορίστηκε ενιαίος τρόπος αύξησης για όλους τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης, μεταξύ των οποίων και το Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε., η δε αύξηση ενεργείται εφεξής με απόφαση του Υπουργού Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, ύστερα από γνώμη των Διοικητικών Συμβουλίων των φορέων, εντός των ορίων της εισοδηματικής πολιτικής και των οικονομικών δυνατοτήτων των φορέων.

Η αναπροσαρμογή των συντάξεων βάσει του άρθρου 66 του ν.2084/92 και η κατάργηση όλων των προγενέστερων σχετικών διατάξεων κρίθηκε από το Συμβούλιο της Επικρατείας με την 3739/99 απόφασή του.

4. Σε κάθε περίπτωση, δεδομένου ότι οι συντάξεις που χορηγούσε το Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. υπολείπονταν σημαντικά των συντάξεων των λοιπών φορέων ανεξάρτητα απασχολούμενων (Ταμείο Νομικών και Τ.Σ.Α.Υ.), το Υπουργείο μας έκρινε ότι ήταν αναγκαία η αναπροσαρμογή των χορηγούμενων από το Ταμείο συντάξεων. Οι Υπηρεσίες μας, σε συνεργασία με τους αρμόδιους υπηρεσιακούς παράγοντες του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. επεξεργάστηκαν τη σχετική πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου και προχώρησαν στην κατάρτιση της διάταξης της παρ.1 του άρθρου 8 του ν.3518/06.

Με την εν λόγω διάταξη, επανακαθορίστηκε η βάση υπολογισμού της κύριας σύνταξης του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε., και από 1-1-2006 και εφεξής, η μηνιαία κύρια σύνταξη γήρατος και αναπηρίας για τους μέχρι 31-12-1992 ασφαλισμένους του Ταμείου ορίζεται σε 816,00 €, αντί των 677,06 € (αύξηση 20%). Αντίστοιχα αναπροσαρμόστηκαν αναδρομικά από 1-1-2006 και οι ήδη παρεχόμε-

νες συντάξεις.

Ο Υπουργός
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ν. ΜΑΓΓΙΝΑΣ

7. Στην με αριθμό 1309/30-10-07 ερώτηση του Βουλευτή κ. Εμμανουήλ Στρατάκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 686/13-11-07 έγγραφο από τον Υπουργό Τουριστικής Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ως άνω σχετικής ερώτησης, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του ΕΟΤ σας γνωστοποιούμε ότι ένας από τους σαφώς διατυπωμένους στόχους της ισχύουσας τουριστικής πολιτικής είναι η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και η διαφοροποίηση του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος.

Για την προσέλκυση τουριστικής ζήτησης κατά τη χειμερινή περίοδο, εκτός από την διασφάλιση επαρκούς τουριστικής προσφοράς (τουριστικές υποδομές και υπηρεσίες) είναι απαραίτητη η ανάπτυξη μορφών τουρισμού εναλλακτικών στο καθιερωμένο εποχικό μοντέλο.

Το Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης και ο ΕΟΤ υποστηρίζουν την ενίσχυση του εναλλακτικού τουρισμού με τις εξής δράσεις και ενέργειες:

- Στο πλαίσιο του Μέρους 2.2 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» περιόδου 2000-2006, Πράξη 3 «Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας ΜΜΕ όλων των κλάδων του Τουριστικού Τομέα» ενισχύεται η υλοποίηση, από ΜΜΕ (ατομικά ή σε συνεργασία) του τουριστικού κλάδου, ολοκληρωμένων σχεδίων που περιλαμβάνουν την ανάπτυξη, προώθηση και εφαρμογή ενεργειών ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

- Στο πλαίσιο του Μέρους 5.3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» ενισχύονται επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται ή επεκτείνουν τη δραστηριότητά τους στην παροχή υπηρεσιών εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Στη συγκεκριμένη Δράση εντάχθηκαν επτά επιχειρήσεις που ανέπτυξαν υλικές και άυλες ενέργειες συνολικού προϋπολογισμού 590.570 ευρώ και δημόσιας δαπάνης ίσης με το 50% του προϋπολογισμού.

- Ο ποιοτικός εκσυγχρονισμός των μικρών τουριστικών καταλυμάτων, το πρόγραμμα ενίσχυσης της ελληνικής κουζίνας, η προώθηση της δικτύωσης ΜΜΕ αποτελούν δράσεις του ίδιου Επιχειρησιακού Προγράμματος που υποστηρίζουν ενέργειες ποιοτικής αναβάθμισης των υπάρχουσων τουριστικών υποδομών οι οποίες αποτελούν προϋπόθεση για την ανάπτυξη κάθε μορφής και χρονικής περιόδου τουριστικής δραστηριότητας και κατά συνέπεια και του χειμερινού τουρισμού.

- Κατά τον ίδιο τρόπο μέσω του νέου αναπτυξιακού νόμου 3299/04 όπως ισχύει, υποστηρίζεται ο εκσυγχρονισμός ξενοδοχείων, κάμπινγκ, η αναβάθμιση υφιστάμενων ξενοδοχείων με συμπληρωματικές εγκαταστάσεις και η μετατροπή παραδοσιακών κτισμάτων σε ξενοδοχεία. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στον ΕΟΤ, από της ισχύος του νόμου αυτού μέχρι και την 30/6/2007 (ΕΤΗ 2005, 2006, 2007), στην Περιφέρεια της Κρήτης έχουν υπαχθεί ιδιωτικές επενδύσεις του τουριστικού τομέα συνολικού προϋπολογισμού 532.680.900 ευρώ.

- Στη Δράση 5.2.4 «Πολιτιστικές-Οικοτουριστικές Διαδρομές» (Γ' ΚΠΣ) και όσον αφορά στις δημόσιες επενδύσεις, ο ΕΟΤ έχει εντάξει στην Περιφέρεια Κρήτης, έργα για την ανάδειξη Οικοτουριστικών Διαδρομών στο νομό Ηρακλείου (όρος Γιούκτα και Ανάδειξη Αρχαιολογικών χώρων) και πέντε φαραγγιών-Περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλλους- στο νομό Ρεθύμνης.

- Στο πλαίσιο του Προγράμματος «Τουρισμός για όλους» ενισχύεται με ειδικά κίνητρα (οικονομικά, εκτενούς προβολής) ο τουρισμός και σε εκτός τουριστικής αιχμής περιόδους. Ειδικότερα ο τουρισμός της Γ' ηλικίας και των Ατόμων με Αναπηρία (πιλοτικό πρόγραμμα) υλοποιούνται από Οκτώβριο έως και Μάρτιο και συμβάλλουν στην προσέλκυση τουριστικής ζήτησης κατά την, κρίσιμη για την αντιμετώπιση της εποχικότητας, χρονική αυτή περίοδο.

Το πιλοτικό πρόγραμμα επίσης για την κοινωνική ομάδα υπαλλήλων ξενοδοχείων και επισιτιστικών επιχειρήσεων, καθώς

και το πρόγραμμα τριήμερων εκδρομών, είναι κατ' εξοχήν εργαλεία προώθησης εναλλακτικών μορφών τουρισμού σε περιοδούς τουριστικής ύφεσης.

- Ολοκληρώνοντας, θα θέλαμε να επισημάνουμε την αυξημένη ικανότητα των Περιφερειών της χώρας να αναπτύσσουν δράσεις και να προωθούν ενέργειες με τουριστικό προσανατολισμό, δεδομένου του σημαντικού ποσοστού κονδυλίων που διαχειρίζονται (Γ' ΚΠΣ αλλά και Δ' Προγραμματική Περίοδος).

Άμεση επιδίωξη του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης είναι η συνεργασία των δράσεων των Περιφερειών με τις κατευθύνσεις της διαμορφωμένης τουριστικής πολιτικής και η ανάπτυξη δράσεων που συμβάλλουν στην ενίσχυση εναλλακτικών μορφών τουρισμού και στην ανάδειξη -μέσω αυτών- των συγκριτικών πλεονεκτημάτων περιοχών της ελληνικής περιφέρειας.

Ο Υπουργός
ΑΡΗΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ»

8. Στην με αριθμό 591/11-10-07 ερώτηση της Βουλευτού κ. Εύης Χριστοφιλοπούλου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 130517/20-11-07 έγγραφο από τον Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην με αρ. 591/11-10-2007 ερώτηση που κατατέθηκε στη Βουλή από τη Βουλευτή κ. Ε. Χριστοφιλοπούλου με θέμα «Ανησυχία για το εξασθενές χρώμιο στα νερά του Κορωπίου», σας γνωρίζουμε τα εξής:

Όπως μας πληροφόρησε η Δ/ση Υγείας ΝΑ Ανατ. Αττικής, μετά την ολοκλήρωση της υδρογεωλογικής και γεωχημικής έρευνας, που ανέθεσε η ΝΑ Ανατ. Αττικής στο ΙΓΜΕ για τη διερεύνηση σε βάθος των αυξημένων συγκεντρώσεων χρωμίου στα υπόγεια νερά της περιοχής Κορωπίου, διεξήχθησαν κάποια συμπεράσματα. Τα κύρια είναι τα εξής:

- Στην ευρύτερη περιοχή Κορωπίου αναπτύσσονται δύο κύριοι υδροφόροι ορίζοντες: ο επιφανειακός φρεάτιος σε βάθος 5-10 μέτρων και ο βαθύτερος καρστικός σε βάθος 80-100 μέτρων.

- Ο φρεάτιος και ο καρστικός ορίζοντας παρουσιάζουν αυξημένες συγκεντρώσεις χλωριόντων (φαινόμενο υφαλμύρωσης) και ο φρεάτιος υδροφόρος υψηλές συγκεντρώσεις νιτρικών ιόντων.

- Εντοπίστηκαν σε μια περιοχή αυξημένες συγκεντρώσεις χρωμίου που αποδίδονται σε φυσικούς παράγοντες και σε βιομηχανικές εστίες ρύπανσης και πολύ αυξημένες συγκεντρώσεις ψευδαργύρου, οι οποίες αποδίδονται σε βιομηχανική ρύπανση.

Τα αποτελέσματα της έρευνας έτυχαν ενδελεχούς εξέτασης από τις αρμόδιες υπηρεσίες της ΝΑ Ανατ. Αττικής, σε συνεργασία με την Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος ΥΠΕΧΩΔΕ και του Καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Σ. Λέκκα, προκειμένου να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα για την περιστολή της εντοπισθείσας ρύπανσης περιορισμένης έκτασης (1000 περίπου στρέμματα).

Επίσης η ΝΑ Ανατ. Αττικής ζήτησε από την Περιφέρεια Αττικής τόσο τη σφράγιση των γεωτρήσεων στην περιοχή που παρουσιάζουν αυξημένες συγκεντρώσεις χρωμίου και ψευδαργύρου, όσο και την εγκατάσταση συστήματος ποιοτικής και ποσοτικής παρακολούθησης των παραμέτρων της ρύπανσης σε σημεία που θα επιλέξουν εξειδικευμένοι επιστήμονες.

Επισημαίνεται ότι σε όλη την περιοχή του Κορωπίου και των Μεσογείων ευρύτερα, το νερό με το οποίο τροφοδοτούνται τα δίκτυα ύδρευσης προέρχεται από την ΕΥΔΑΠ και δεν έχει καμία σχέση με τον προαναφερθέντα υδροφόρο ορίζοντα. Πρόσφατες δειγματοληψίες σε όλα τα δίκτυα ύδρευσης της περιοχής έδειξαν ότι το νερό ύδρευσης των Μεσογείων είναι σύμφωνο με τις ισχύουσες διατάξεις.

Ο Υπουργός
Δ. ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ»

9. Στην με αριθμό 1682/8-11-07 ερώτηση της Βουλευτού κ. Βάσως Παπανδρέου δόθηκε με το υπ' αριθμ. ΤΚΕ/Φ2/32638/30-11-07 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών η ακόλουθη

απάντηση:

«Σε απάντηση της ερώτησης με αριθμό 1682/08.11.2007, που κατέθεσε στη Βουλή η Βουλευτής κ. Βάσω Παπανδρέου, με θέματα:

α. Δημιουργήθηκαν και σε ποια Υπουργεία και Περιφέρειες οι αναφερόμενες στην εγκύκλιό σας Ειδικές Μονάδες Ελέγχου Ποιότητας Ρυθμίσεων;

β. Συντάχθηκαν και από ποια Υπουργεία και Περιφέρειες Εκθέσεις Αξιολόγησης Συνεπειών Ρυθμίσεων που σύμφωνα με την εγκύκλιό σας είναι υποχρεωτικό;

γ. Συντάχθηκαν και σε ποιες περιπτώσεις Εκθέσεις Αξιολόγησης των Αποτελεσμάτων Εφαρμογής; Ποια συνέχεια δόθηκε από τις εκθέσεις αυτές και τι προτάσεις για βελτιώσεις υποβλήθηκαν;

δ. Οι Εκθέσεις αυτές που είναι απαραίτητες για την καλή νομοθέτηση δεν θα έπρεπε να υποβάλλονται στη Βουλή;», σας πληροφορούμε τα εξής:

Η σημασία της προσπάθειας περιορισμού της πολυνομίας, της βελτίωσης της ποιότητας των νομοθετικών και κανονιστικών ρυθμίσεων, της σταδιακής κατάργησης ρυθμίσεων που κρίνονται περιττές και, γενικά, της απλούστευσης των κανόνων δικαίου που ισχύουν αποτελεί προτεραιότητα της Κυβέρνησης. Η νέα νομοθετική και κανονιστική πραγματικότητα, που διαμορφώνεται σε πολλές ευρωπαϊκές και άλλες ανεπτυγμένες χώρες είναι το αποτέλεσμα της λεγόμενης «κανονιστικής μεταρρύθμισης» (Regulatory Reform), η οποία εισάγει και εφαρμόζει κανόνες για την παραγωγή καλής ποιότητας ρυθμίσεων.

Σημαντικό βήμα της κανονιστικής μεταρρύθμισης αποτελεί η εγκύκλιος του Πρωθυπουργού Υ190/18-7-2006, που απεστάλη σε όλους τους Υπουργούς. Με την εγκύκλιο αυτή δόθηκαν οι κατευθύνσεις για την περαιτέρω οργάνωση της κανονιστικής μεταρρύθμισης και την εφαρμογή της, με πιλοτική αρχικά μορφή, προκειμένου να υπάρξει ο απαραίτητος χρόνος για την προσαρμογή της νομοπαρασκευαστικής διαδικασίας και ν' αντιμετωπισθούν με τον καλύτερο τρόπο τυχόν ζητήματα που θα ανακύψουν.

Σε σχέση με τα επιμέρους ερωτήματα σας γνωρίζουμε τα εξής:

α. Η δημιουργία των ειδικών μονάδων ελέγχου Ποιότητας Ρυθμίσεων είναι μία από τις ενδεχόμενες οργανωτικές εκδοχές που θα μπορούσε να είναι αποτελεσματική στην τήρηση των αρχών και διαδικασιών της καλής νομοθέτησης. Στην προαναφερθείσα εγκύκλιο του Πρωθυπουργού αναφέρεται ρητά ότι «οι αρχές και διαδικασίες καλής νομοθέτησης εφαρμόζονται είτε από ειδική μονάδα Ελέγχου Ποιότητας Ρυθμίσεων, που συστατάται στα Υπουργεία και τις Περιφέρειες είτε από τις ήδη υφιστάμενες υπηρεσίες που συντονίζονται από τον αρμόδιο Υπουργό ή Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας αντίστοιχα». Εναπόκειται, επομένως, στο Υπουργείο ή την Περιφέρεια που προτίθει τη ρύθμιση να επιλέξει την οργανωτική λύση που εξασφαλίζει το επιθυμητό αποτέλεσμα.

β. Κεντρικό σημείο της κανονιστικής μεταρρύθμισης είναι η αξιολόγηση των προτεινόμενων νομοθετικών και κανονιστικών ρυθμίσεων ήδη πριν από τη θέση τους σε εφαρμογή. Για τον λόγο αυτόν στην εγκύκλιο του Πρωθυπουργού αναφέρεται ότι κάθε Υπουργείο που προωθεί μία νομοθετική παρέμβαση θα συντάσσει «Εκθεση Αξιολόγησης Συνεπειών Ρυθμίσεων». Στην Έκθεση περιγράφονται κατά τρόπο συγκεκριμένο η ανταπόκριση των ρυθμίσεων στις αρχές και τις διαδικασίες καλής νομοθέτησης, καθώς και οι διαβουλεύσεις που πραγματοποιήθηκαν. Παράλληλα, αξιολογούνται οι συνέπειες των προτεινόμενων ρυθμίσεων και κυρίως οι οικονομικές, οι κοινωνικές, καθώς και οι συνέπειες στο περιβάλλον. Ιδίως αξιολογείται το όφελος, το κόστος και οι τυχόν κίνδυνοι που προκαλούνται από την επιδιωκόμενη ρύθμιση.

Ήδη πριν από τις πρώτες προσπάθειες σύνταξης τέτοιων εκθέσεων ήταν σαφές ότι θα ήταν ιδιαίτερως χρήσιμη μία μεθοδολογική προσέγγιση του τρόπου σύνταξης των εκθέσεων και, ενδεχομένως, η δημιουργία κάποιου υποδείγματος που θα μπορούσε να βοηθήσει τους αρμόδιους. Για το λόγο αυτό ειδική ομάδα εργασίας επεξεργάστηκε ένα πρώτο υπόδειγμα Έκθε-

σης Αξιολόγησης Συνεπειών Ρυθμίσεων, το οποίο αφορά καταρχάς μόνο τα σχέδια νόμων και έναν οδηγό συμπλήρωσης του υποδείγματος. Σκοπός του οδηγού είναι να παρασχεθούν οδηγίες στους συντάκτες της Έκθεσης, για την ορθή και αποτελεσματική σύνταξη της.

Το υπόδειγμα και ο οδηγός απεστάλησαν σε όλα τα Υπουργεία και βρίσκονται αναρτημένα στην ιστοσελίδα <http://www.ggk.gr/reforms.php>

Κατά τη συνεδρίαση της Κυβερνητικής Επιτροπής της 30ης Ιανουαρίου 2007 ορίστηκε ως ημερομηνία έναρξης εφαρμογής της διαδικασίας αυτής η 1η Μαρτίου 2007. Από τότε έχει αποσταλεί στη Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης ένας ικανός αριθμός εκθέσεων αξιολόγησης, ο οποίος, στο πιλοτικό αυτό στάδιο, βοηθά στην εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων για την περαιτέρω εξέλιξη της διαδικασίας. Επισημαίνεται ότι, εκ της φύσεώς της, η έκθεση αυτή πρέπει να συντάσσεται παράλληλα με την εξέλιξη της νομοπαρασκευαστικής διαδικασίας. Επομένως, νομοσχέδια που ήταν ήδη έτοιμα κατά την 1η Μαρτίου 2007, ανεξαρτήτως του χρόνου κατάθεσής τους στη Βουλή, δεν συνοδεύονταν από την έκθεση αυτή.

γ. Η προαναφερθείσα εγκύκλιος του Πρωθυπουργού προβλέπει ότι η έκθεση αξιολόγησης αποτελεσμάτων εφαρμογής συντάσσεται μετά την πάροδο έτους από τη θέση σε ισχύ των διατάξεων νόμου και υποβάλλεται εντός τριών μηνών από τη συμπλήρωση του έτους αυτού. Και στην περίπτωση αυτή έχει κριθεί ότι θα είναι χρήσιμο ένα υπόδειγμα έκθεσης, καθώς και ένα αντίστοιχο εγχειρίδιο οδηγιών συμπλήρωσης της έκθεσης, τα οποία βρίσκονται υπό επεξεργασία και, μόλις ολοκληρωθούν, θα αναρτηθούν στην ίδια προαναφερθείσα ιστοσελίδα.

δ. Όπως προαναφέρθηκε, το έργο της αξιολόγησης των συνεπειών των προτεινόμενων ρυθμίσεων, αλλά και της αξιολόγησης της εφαρμογής τους εισάγεται για πρώτη φορά με συστηματικό τρόπο στην Ελλάδα και βρίσκεται σε στάδιο πιλοτικής εφαρμογής. Κατά το στάδιο αυτό γίνεται αξιολόγηση και του ίδιου του συστήματος, με σκοπό τις διαρκείς βελτιώσεις, την απλούστευση της εργασίας για τις αρμόδιες υπηρεσίες, αλλά και τη διαμόρφωση των εκθέσεων, με τρόπο που να επιτρέπει την εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων. Για τον λόγο αυτόν, προς το παρόν, οι εκθέσεις έχουν τον χαρακτηρισμό εσωτερικής διαδικασίας μεταξύ των Υπουργείων και της Γενικής Γραμματείας της Κυβέρνησης.

Ήδη προς την κατεύθυνση της διεύρυνσης των αποδεκτών συμβάλλει αποφασιστικά η ένταξη της τήρησης των αρχών και των διαδικασιών καλής νομοθέτησης στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Υπουργείου Εσωτερικών «Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007 - 2013».

Ειδικότερα, στον Άξονα Ι του Επιχειρησιακού Προγράμματος έχουν ενταχθεί έργα:

- Για το συντονισμό των απαραίτητων δράσεων για την επιχειρησιακή λειτουργία της κεντρικής «Μονάδας ελέγχου ποιότητας Ρυθμίσεων» στη Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης.

- Για τη δημιουργία μονάδων τεκμηρίωσης πολιτικής στα Υπουργεία υπό το συντονισμό της Γενικής Γραμματείας της Κυβέρνησης και την υποστήριξη των φορέων σε θέματα σχεδιασμού παρακολούθησης και εφαρμογής πολιτικής καλής νομοθέτησης.

- Για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή συστημάτων ΤΠΕ για την υποστήριξη της πολιτικής για την καλή νομοθέτηση.

Είναι προφανές, πάντως, ότι το σύστημα αξιολόγησης συνεπειών ρυθμίσεων αλλά και αξιολόγησης αποτελεσμάτων εφαρμογής δεν εξαρτάται πλήρως από την ολοκλήρωση των έργων αυτών, αλλά θα εξακολουθήσει να λειτουργεί πιλοτικά όλο και πιο συστηματικά και ενσωματώνοντας διαρκώς την εμπειρία της συνεχιζόμενης εφαρμογής του, προς όφελος της ποιότητας των νομοθετικών και κανονιστικών ρυθμίσεων.

Ο Υφυπουργός
ΧΡΗΣΤΟΣ ΖΩΗΣ

10. Στην με αριθμό 3287/13.12.07 ερώτηση του Βουλευτή κ. Μιχάλη Καρχιμάκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1000516/443/3.1.08

έγγραφο από τον Υφυπουργό Οικονομίας και Οικονομικών η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της με αριθμ.3287/13.12.07 ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής Μ. Καρχιμάκης, σχετικά με το ανωτέρω θέμα σας γνωρίζουμε τα εξής:

Α. Για την επιλογή και τοποθέτηση Προϊσταμένων εφαρμόζονται τα οριζόμενα στο άρθρο 83 του Ν.2683/99 (ΦΕΚ 19/Α/9.2.1999) και το άρθρο 8, παρ.3 του Ν.3260/04 (ΦΕΚ 151/Α/6.8.2004) κριτήρια. Ιδιαίτερα τονίζουμε ότι για την επιλογή και τοποθέτηση του εν λόγω υπαλλήλου στη θέση Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. Δ' Αθηνών συνεκτιμήθηκαν ο υπηρεσιακός του φάκελος και οι εκθέσεις αξιολόγησής του (οι οποίες είναι ανά πάσα στιγμή διαθέσιμες), καθώς επίσης και η αύξηση των εσόδων της εν λόγω Δ.Ο.Υ. από το έτος 2006 στο έτος 2007. Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, ο συγκεκριμένος υπάλληλος κρίθηκε κατάλληλος για τη θέση του τακτικού μέλους του Β' Υπηρεσιακού Συμβουλίου και του (μικτού) Υπηρεσιακού Συμβουλίου της ΥΠ.Ε.Ε. του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών βάσει των αριθμ.1079609/800/Α0006/16.8.2007 και 1096692/944/Α0006/12.10.2007 αντίστοιχα Αποφάσεων του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, τις οποίες σας υποβάλλουμε συνημμένες.

Το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών τιμωρεί και θέτει εκτός υπηρεσίας τους επίορκους υπαλλήλους του άμεσα.

Στο πλαίσιο αυτό θα ελεγχθεί η συνολική υπηρεσιακή δράση του υπαλλήλου, ο οποίος έχει ήδη τεθεί εκτός υπηρεσίας και της υπόθεσης του οποίου έχει επιληφθεί ο αρμόδιος Επιθεωρητής.

Το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών επιλαμβάνεται των πειθαρχικών υποθέσεων των υπαλλήλων του με αίσθημα ευθύνης και στόχο την απόδοση δικαιοσύνης σε κάθε απόπειρα διακύβευσης του δημοσίου συμφέροντος, όπως προκύπτει και από την ψήφιση του νέου φορολογικού νόμου 3610/07.

Β. Με την αριθμ.1121646/6902/ΔΕΥ-Α'6384/Φ.7142/19.12.07 εντολή του αρμοδίου Πειθαρχικής Προϊσταμένου, ανατέθηκε σε Οικονομικό Επιθεωρητή η διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης - ένορκης διοικητικής εξέτασης και ελέγχου της περιουσιακής κατάστασης του Προϊσταμένου της Δ' Δ. Ο. Υ. Αθηνών Νικολάου ΑΡΝΟΚΟΥΡΟΥ και της υπαλλήλου της ίδιας Δ.Ο.Υ. Ελένης ΠΑΠΠΑ, καθώς και ο έλεγχος:

α) περαιωμένων υποθέσεων, τις οποίες χειρίστηκε η ανωτέρω υπάλληλος ή συνέπραξε στο χειρισμό τους, προκειμένου να διαπιστωθεί το σύννομο και η πληρότητα των ελεγκτικών ενεργειών αυτής, καθώς και του ανωτέρω Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. και

β) περαιωμένων υποθέσεων διαφόρων φόρων, που χειρίστηκαν άλλοι υπάλληλοι, καθώς και αποφάσεων τμηματικής καταβολής χρεών, απαλλαγής προσαυξήσεων, επιβολής προστίμων, επιστροφής Φ.Π.Α. κλπ., προκειμένου να διαπιστωθεί το σύννομο των ενεργιών του ανωτέρω Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ..

Ο Υφυπουργός
ΑΝΤΩΝΗΣ ΜΠΕΖΑΣ

Σημ.: Τα συνημμένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/σης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

11. Στην με αριθμό 3127/11.12.07 ερώτηση του Βουλευτή κ. Νίκου Τσοούκαλη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 70993/4.1.08 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ανωτέρω ερώτηση, και υπό το πλαίσιο σύστασης των Διευθύνσεων Υδάτων στις Περιφέρειες, όπως περιγράφεται σε αυτή, επισημαίνονται τα εξής:

Οι Περιφέρειες της Χώρας, στους Προγραμματισμούς Προσλήψεων για το 2007 που υπέβαλαν στο Υπουργείο Εσωτερικών, διατύπωσαν αιτήματα για πρόσληψη τακτικού προσωπικού διαφόρων κλάδων και ειδικοτήτων, στα οποία συμπεριλαμβάνονταν και προβλέψεις, στην πλειονότητα των Περιφερειών, για τη στελέχωση των Διευθύνσεων Υδάτων, με κλάδους και ειδικότητες όπως ΠΕ Μηχανικών, ΠΕ Γεωτεχνικών (Γεωπόνων, Ιχθυολό-

γων, κλπ.), ΠΕ Περιβαλλοντολόγων, ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, ΠΕ Πληροφορικής, ΤΕ Γεωπόνων, ΤΕ Δασοπονίας, ΤΕ Μηχανικών.

Όσον αφορά ειδικά στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος, με τον Προγραμματισμό Προσλήψεων για το 2007 που υπέβαλε η τελευταία στο Υπουργείο Εσωτερικών με το 8988/2.7.2007 έγγραφό της, τον οποίο το Υπουργείο Εσωτερικών διαβίβασε στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και στη Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης Υπουργείου Εσωτερικών για παροχή έγκρισης (37267/2.8.2007 έγγραφο ΥΠΕΣΔΔΑ), αιτιολογήθηκε ειδικά η πρόσληψη τακτικού προσωπικού κλάδων ΠΕ Γεωτεχνικών-Δασολόγων (τριάντα-30-θέσεις συνολικά) και Γεωπόνων (δύο-2-θέσεις συνολικά), ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού (είκοσι μία-21- θέσεις συνολικά), ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού (τρεις-3- θέσεις συνολικά), ΤΕ Δασοπονίας (τριάντα-30- θέσεις συνολικά), ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων (δέκα-10- θέσεις συνολικά), ΔΕ Προσωπικού Η/Υ (επτά-7-θέσεις συνολικά), για τη στελέχωση, μεταξύ άλλων Διευθύνσεων, και της Διεύθυνσης Υδάτων.

Επίσης σας γνωρίζουμε ότι τα σχετικά αιτήματα σε τακτικό προσωπικό των Περιφερειών, για το 2007, που υποβλήθηκαν στο Υπουργείο Εσωτερικών, έχουν αποσταλεί στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και στη Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ΥΠΕΣΔΔΑ για παροχή έγκρισης, η οποία και εκκρεμεί. Επί αυτού δε, το Υπουργείο Εσωτερικών, με το 67340/29.11.2007 έγγραφο προς το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, αιτήθηκε την επίσπευση των σχετικών διαδικασιών δεδομένων των επιτακτικών αναγκών των Περιφερειών σε τακτικό προσωπικό.

Επιπλέον, με τα 64613/16.11. 2007 και 62457/16.11.2007 έγγραφα του Υπουργείου Εσωτερικών, δόθηκε στις Περιφέρειες η δυνατότητα υποβολής συμπληρωματικών, ανάλογα με τις ανάγκες τους, του Προγραμματισμού Προσλήψεων του 2007 αιτημάτων.

Ο Υφυπουργός
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΝΑΚΟΣ»)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα το δελ-

τίο επικαίρων ερωτήσεων της Παρασκευής 25 Ιανουαρίου 2008.

Α. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Πρώτου κύκλου (Άρθρο 130 παράγραφος 2 και 3 του Κανονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 471/22-1-2008 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Ιωάννη Μαγκριώτη προς τον Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής, σχετικά με την ιδιωτικοποίηση του Οργανισμού Λιμένος Θεσσαλονίκης κ.λπ..

2. Η με αριθμό 484/22-1-2008 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Δήμου Κουμπούρη προς τον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών, σχετικά με την επέκταση των αστικών συγκοινωνιών σε όλη την Αττική κ.λπ..

3. Η με αριθμό 480/22-1-2008 επίκαιρη ερώτηση του Προέδρου του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Αλεξάνδρου Αλαβάνου προς τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, σχετικά με την εκποίηση της έκτασης της πρώην Αμερικανικής Βάσης Γουρνών Ηρακλείου κ.λπ..

4. Η με αριθμό 472/22-1-2008 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού κ. Κωνσταντίνου Αϊβαλιώτη προς τον Υπουργό Εσωτερικών, σχετικά με την αρμοδιότητα για απάντηση στο θέμα της ελεύθερης πρόσβασης στα Ίμια των Ελλήνων κτηνοτρόφων και ψαράδων.

Β. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Δευτέρου Κύκλου (Άρθρο 130 παράγραφος 2 και 3 του Κανονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 475/22-1-2008 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Ιωάννη Μανιάτη προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, σχετικά με το περιβάλλον κ.λπ..

2. Η με αριθμό 483/22-1-2008 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Ελπίδας Παντελάκη προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, σχετικά με τη λήψη μέτρων για τη λειψυδρία στην Ιεράπετρα κ.λπ..

3. Η με αριθμό 476/22-1-2008 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού κ. Αστέρη Ροντούλη προς την Υπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, σχετικά με τον πλασματικό χρόνο ασφάλισης των μητέρων κ.λπ..

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στη συζήτηση των

ΕΠΙΚΑΙΡΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Επίκαιρες ερωτήσεις πρώτου κύκλου:

Πρώτη είναι η με αριθμό 446/21-1-2008 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Αθανασίας Μερεντίτη προς τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σχετικά με τα μέτρα για την αντιμετώπιση της νεανικής παραβατικότητας από το εκπαιδευτικό μας σύστημα κ.λπ..

Η επίκαιρη ερώτηση της κυρίας συναδέλφου έχει ως εξής:

«Η ενδοσχολική βία, φαινόμενο μέχρι πρόσφατα χωρών του εξωτερικού, χτυπάει ολοένα και περισσότερο την πόρτα της ελληνικής κοινωνίας, την πόρτα του ελληνικού σχολείου. Η έξαρση του φαινομένου στις μέρες μας είναι εμφανής. Θα πρέπει άμεσα να σχεδιαστούν και να εφαρμοστούν ειδικά προγράμματα για την πρόληψη και την αντιμετώπιση του εκφοβισμού, της ενδοσχολικής βίας και της παιδικής εγκληματικότητας.

Τον Ιούνιο του 2006, είχα υποβάλει στον Πρόεδρο της Διαρκούς Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων κ. Σηληγιόπουλο, πρόταση να συζητηθεί το θέμα της νεανικής παραβατικότητας. Η πρόταση συζητήθηκε –με μεγάλη καθυστέρηση το Νοέμβριο του 2006- και αφού προηγήθηκαν πρωτοφανή για την ελληνική κοινωνία περιστατικά σχολικής βίας. Η προκάτοχος σας κύριε Υπουργέ, είχε τότε δεσμευτεί για μια σειρά παρεμβάσεων. Τη συνέχιση της συζήτησης στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων, την έκδοση των συμπερασμάτων της από το Υπουργείο Παιδείας, το σχεδιασμό και την εφαρμογή πολιτικών πρόληψης του φαινομένου καθώς και για την άμεση λήψη μέτρων. Δυστυχώς, ενάμιση χρόνο μετά διαπιστώνουμε ότι τίποτα δεν έχει υλοποιηθεί.

Σας ερωτώ κύριε Υπουργέ:

1. Πότε επιτέλους θα αρχίσετε να εφαρμόζετε όσα δεσμεύτηκε η προκάτοχος σας για το ολοένα αυξανόμενο πρόβλημα της παιδικής-εφηβικής παραβατικότητας και της ενδοσχολικής βίας;

2. Ποια συγκεκριμένα μέτρα, προγράμματα και πολιτικές σκοπεύετε να λάβετε για την πρόληψη και τη θεραπεία του φαινομένου αυτού που απασχολεί την ελληνική κοινωνία;»

Στην ερώτηση της κυρίας συναδέλφου θα απαντήσει ο Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Λυκουρέντζος.

Ορίστε κύριε Υφυπουργέ, έχετε το λόγο για τρία λεπτά.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΥΚΟΥΡΕΝΤΖΟΣ (Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων): Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρία συνάδελφε, ευχαριστώ και εσάς για την ερώτησή των οποίων μας υποβάλατε, γιατί αποκαλύπτει το ενδιαφέρον σας για τη νέα γενιά της πατρίδας, για την εκπαιδευτική κοινότητα και βεβαίως, την ευαισθησία, η οποία σας διακρίνει, και τον τρόπο με τον οποίο θέλετε να συνεισφέρετε στην αντιμετώπιση αρνητικών φαινομένων στο χώρο της εκπαίδευσης.

Κατ' αρχάς, θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι το Υπουργείο Παιδείας αποδέχεται την πρότασή σας για τη συνέχιση της συζήτησης και πολύ σύντομα θα ανταποκριθούμε στο αίτημα αυτό στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων. Αποδεχόμαστε όμως και οποιαδήποτε άλλη πρωτοβουλία μπορεί να εκδηλωθεί με στόχο τον εκμηδενισμό των περιστατικών οποιασδήποτε μορφής εκφοβισμού, ενδοσχολικής βίας και παραβατικότητας.

Όμως, δεν στεκόμαστε σ' αυτό. Το παιδαγωγικό ινστιτούτο έχει εκπονήσει προγράμματα τα οποία υλοποιεί το Υπουργείο στην κατεύθυνση της αγωγής υγείας, όπου με βασικό άξονα τις διαπροσωπικές σχέσεις και την ψυχική υγεία επικεντρώνεται στην επεξεργασία των κοινωνικών παραγόντων, των ψυχοκοινωνικών παραγόντων που διαμορφώνουν τη συμπεριφορά και αυτό το αναλύουμε σε τρεις θεματικές ενότητες –ο εαυτός μου, η σχέση μου με τους άλλους, η σχέση μου με το περιβάλλον- και μέσα σε αυτό το πλαίσιο και όχι μεμονωμένα εντάσσεται η πρόληψη και η αντιμετώπιση της παραβατικότητας.

Υπάρχουν προγράμματα τα οποία είναι για δύο ηλικιακά επίπεδα: ένα για έντεκα έως δεκατεσσάρων ετών και το άλλο για δεκαπέντε έως δεκαοκτώ ετών. Βεβαίως, πρέπει να αναφέρω ορισμένα επιγραμματικά, όπως το «Στηρίζομαι στα πόδια μου» από το Κέντρο Εκπαίδευσης για την Πρόληψη Χρήσης Ναρκωτικών και της Προαγωγής Υγείας του Ερευνητικού Πανεπιστημιακού Ινστιτούτου Ψυχικής Υγιεινής, το «Προάγοντας την ψυχική και συναισθηματική μου υγεία» του τοπικού γραφείου της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας, το «Οδηγός Αγωγής και Προαγωγής της Υγείας» του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού και μια σειρά άλλων λογισμικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων τα οποία έχουν διατεθεί για την χρήση και την αξιοποίησή τους με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

Και βεβαίως, αυτό που θέλω να πω είναι ότι έχουμε εκατόν σαράντα συμβούλους υγείας στις διευθύνσεις της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης οι οποίοι συνεργάζονται με την εκπαιδευτική κοινότητα για την υλοποίηση όλων αυτών των προγραμμάτων. Επίσης, έχουμε ιδρύσει εξήντα συμβουλευτικούς σταθμούς νέων σε όλες τις διευθύνσεις εκπαίδευσης.

Είναι μια πρόκληση για όλους εμάς να περιορίσουμε κατά το δυνατόν τα φαινόμενα αυτά. Στηρίζομαστε στην εκπαιδευτική διαδικασία, εμπιστευόμαστε τους εκπαιδευτικούς, διαθέτουμε ό,τι είναι δυνατόν από πλευράς διδακτικών εγχειριδίων και εποπτικού υλικού και είμαστε στην ευχάριστη θέση να σας πούμε ότι τα φαινόμενα αυτά δεν είναι στην ένταση και την έκταση που αντιμετωπίζονται σε άλλες κοινωνίες.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Κυρία Μερεντίτη, έχετε το λόγο για δύο λεπτά.

ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΜΕΡΕΝΤΙΤΗ: Ευχαριστώ.

Κύριε Υπουργέ, ξεκινώ με τη γνωστή ρήση ότι τα παιδιά είναι ταξιδιώτες σε έναν άγνωστο κόσμο που εμείς πρέπει να φροντίσουμε να είναι κατάλληλος, οικείος και προσφιλής. Συμφωνώ μαζί σας ότι βίαιος γίνεται ένας άνθρωπος και δη το παιδί απ' αυτά που ζει, απ' αυτά που απολαμβάνει, απ' αυτά που στερείται, απ' αυτά που ζει γύρω στο περιβάλλον του. Εμείς λοιπόν αν προκειμένου το σχολείο, το οποίο όλοι αναγνωρίζουμε ότι ως θεσμός κοινωνικοποίησης μπορεί να συμβάλλει ουσιαστικά στην διαμόρφωση, να αναγνωρίσει, να προλάβει έγκαιρα πιθανά φαινόμενα παραβατικότητας, πρέπει και είμαστε εδώ για να λάβουμε τα μέτρα αυτά που θα εμποδίσουν ή θα θεραπεύσουν. Διότι η αντιμετώπιση του φαινομένου για μένα πρέπει να είναι έγκυρη, έγκαιρη και άμεση, κύριε Υπουργέ.

Είναι λίγα τα φαινόμενα παραβατικότητας αλλά υπάρχει μια τάση αύξησης και εμείς πρέπει να προλάβουμε ή και να εξαφανίσουμε το φαινόμενο. Η οικογένεια έχει αλλάξει μορφή. Οι γονείς δεν μπορούν να παρακολουθήσουν, όπως παρακολουθούσαν τα παιδιά τους. Η σχέση των γονέων με το σχολείο δυστυχώς για λόγους που ξέρουμε, με τις πολλές ασχολίες των γονέων και όχι μόνο, εξαντλείται τις περισσότερες φορές στη σχέση της βαθμολογίας. Έχουμε την εγκατάλειψη της υποχρεωτικής εκπαίδευσης από τα παιδιά. Να το δούμε.

Να δούμε την ένταξη των παλιννοστούντων, πώς διαμορφώνονται οι σχέσεις μέσα σ' αυτά τα σχολεία.

Κύριε Υπουργέ, στις 16 Νοεμβρίου 2006 είχαμε κάνει πρώτα στην Επιτροπή Ισότητας και μετά στην Επιτροπή Μορφωτικών μία αρχή συζήτησης. Η τότε Υπουργός είχε δεσμευθεί με μια σειρά μέτρων άμεσων και έμμεσων, παραδείγματος χάριν, εκπαίδευση οκτώ χιλιάδων εκπαιδευτικών. Πρέπει να εκπαιδεύσουμε τους εκπαιδευτικούς, γιατί ο εκπαιδευτικός θα δει το φαινόμενο και ίσως και το προλάβει, αν είναι σε θέση να το αναγνωρίσει έγκαιρα, πριν αυτό είναι μη αναστρέψιμο. Διότι πρέπει να δούμε τι είναι αυτό που οπλίζει το χέρι του παιδιού, τι είναι αυτό που ωθεί ένα παιδί σε παραβατική συμπεριφορά και να έχουμε τη δυνατότητα να παρέμβουμε και να το θεραπεύσουμε.

Σας καταθέτω τα πρακτικά της επιτροπής τότε με τις ανάλογες δεσμεύσεις της Υπουργού και βεβαίως δέχομαι και την πρόκληση όσον αφορά τη συζήτηση στην επιτροπή, αλλά και για άλλες προτάσεις, όπως οι συμβουλευτικοί σταθμοί. Υπήρχε

δέσμευση από δεκαέξι να γίνουν σαράντα ένα. Δεν έγιναν. Δεν πρέπει να γίνουν; Να υπάρχει ένας ψυχολόγος, κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό τουλάχιστον στα μεγάλα σχολικά συγκροτήματα, να υπάρχει εκπαίδευση των γονέων. Υπάρχουν σύλλογοι γονέων που μπορούμε να τους χρησιμοποιήσουμε, διότι –κλείνοντας– σίγουρα είναι λίγα τα φαινόμενα, όμως αναγνωρίζουμε όλοι μας και αισθανόμαστε τον κίνδυνο να μας κατακλύσει αυτό το φαινόμενο, όπως συμβαίνει σε άλλες χώρες. Μπορούμε, έχουμε τη δυνατότητα, αρκεί να πάρουμε τις πρωτοβουλίες να το προλάβουμε και ίσως και να το θεραπεύσουμε.

(Στο σημείο αυτό η Βουλευτής κ. Αθανασία Μερεντίτη καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Ευχαριστώ, κυρία Μερεντίτη.

Κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΥΚΟΥΡΕΝΤΖΟΣ (Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων): Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρία συνάδελφε, δύσκολα θα διαφωνούσε κανείς με τις προτάσεις σας και τις παρατηρήσεις σας και δεν είναι στις προθέσεις μου να το κάνω. Αντίθετα, όλα αυτά τα οποία θίξατε και σε συζήτηση η οποία θα επακολουθήσει εκτενέστερα στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων μπορούμε να τα εντοπίσουμε και να τα μορφοποιήσουμε σε προτάσεις. Να προεκτείνω, όμως, τη σκέψη σας.

Σε ό,τι αφορά την εκπαίδευση των εκπαιδευτικών, εκπονούμε ένα γιγάντιο πρόγραμμα, για να καλυφθούν και άλλες ανάγκες των εκπαιδευτικών, στο πλαίσιο της Δ' Προγραμματικής Περιόδου. Ήδη, σε συναντήσεις μας προσφάτως με την Ο.Λ.Μ.Ε. και τη Δ.Ο.Ε. εξαγγείλαμε αυτό το πρόγραμμα επιμόρφωσης και ζητήσαμε τη συνεργασία τους, την οποία ευχαρίστως μας προσέφεραν και για την εκπαίδευση των γονέων λειτουργεί το Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης, το οποίο θα αξιοποιήσουμε και προς την κατεύθυνση αυτή. Τώρα, οι άλλες δομές οι οποίες είναι υποστηρικτικές της προσπάθειας προς την κατεύθυνση της εξάλειψης βεβαίως του φαινομένου αυτού είναι μια συστηματική προσπάθεια η οποία γίνεται, αλλά υπάρχει ανάγκη πόρων, τους οποίους δεν έχουμε να διαθέσουμε με άνεση και γνωρίζετε τους λόγους, αλλά παρ' όλα αυτά προσπαθούμε και ήδη οι συμβουλευτικοί σταθμοί βρίσκονται στο στάδιο της περαιτέρω ανάπτυξης.

Επίσης, είμαστε σε συνεργασία με την επιστημονική κοινότητα. Έχουμε συνεργαστεί με το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών –δεν είμαι έτοιμος να το καταθέσω στα Πρακτικά, διότι είναι μία πρώτη προσέγγιση, αλλά είναι η αρχή της συνεργασίας μας– για την εκπόνηση έρευνας με θέμα: «Βία και εκφοβισμός στο σχολικό χώρο». Επίσης, παρακολουθούμε άλλες έρευνες, οι οποίες δημοσιεύτηκαν προσφάτως, όπως των κυριών Τσιγγάνου, Δασκαλάκη, Τσαμπάρλη. Υπάρχει ένα πόνημα το οποίο έχει εκδοθεί από τη νομική βιβλιοθήκη προσφάτως με θέμα: «Εικόνες και αναπαραστάσεις βίας στο ελληνικό σχολείο» και εκεί βρήκαμε συμπεράσματα πάρα πολύ χρήσιμα που καταδεικνύουν ότι ορισμένα πράγματα στα οποία δίνουμε έμφαση –εγώ λέω από ενδιαφέρον, από αγάπη– δεν έχουν ακριβώς αυτήν τη μορφή που όλοι φοβόμαστε και ανησυχούμε.

Θέλω, λοιπόν, καταλήγοντας να σημειώσω ότι με τη συνεργασία όλων, πράγματι, πρέπει να επιδιώξουμε να εκμηδενίσουμε τα φαινόμενα αυτά και να κάνουμε παν ό,τι είναι δυνατόν για να το επιτύχουμε βεβαίως και με την επιμόρφωση και με τη συνεργασία και με δαπάνες για την περίπτωση των ψυχολόγων, στο μέτρο πάντοτε –επαναλαμβάνω– της αντοχής του Προϋπολογισμού.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Ευχαριστώ, κυρία Υπουργέ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίασή μας, αφού πρώτα ξεναγήθηκαν στους χώρους του Μεγάρου της Βουλής των Ελλήνων σαράντα τρεις μαθήτριες

και μαθητές και επτά συνοδοί-καθηγητές από το 16ο Γυμνάσιο Αμπελοκήπων.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μετά από αίτημα του Υπουργού κ. Λυκουρέντζου, ζητώ την άδεια του Σώματος να συζητηθεί η πρώτη ερώτηση του δεύτερου κύκλου της κ. Τόνιας Αντωνίου προς τον ίδιο Υπουργό.

Συμφωνεί το Σώμα;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Το Σώμα συμφώνησε ομόφωνα.

Θα συζητηθεί λοιπόν η πρώτη επίκαιρη ερώτηση του δεύτερου κύκλου με αριθμό 443/21-1-2008 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Αντωνίας Αντωνίου προς τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σχετικά με την επιλογή των διευθυντών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στο Νομό Φθιώτιδας κ.λπ..

Ειδικότερα η επίκαιρη ερώτηση της κ. Αντωνίου έχει ως εξής:

«Μέσα από στοιχειοθετημένες καταγγελίες που είδαν το φως της δημοσιότητας αποκαλύφθηκε ο σκανδαλώδης τρόπος με τον οποίο έγινε η επιλογή διευθυντών για τις σχολικές μονάδες της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Νομού Φθιώτιδας μέσω προαποφασισμένων βαθμολογιών από τρία μέλη του Π.Υ.Σ.Δ.Ε. που καταργούν κάθε έννοια διαφάνειας, νομιμότητας και αξιοκρατίας. Όπως προκύπτει από τις καταγγελίες, με ευθύνη μελών της Δ.Α.Κ.Ε. καθηγητών, η βαθμολογία όλων των υποψηφίων διευθυντών κατά τη φάση της συνέντευξης είχε προσυμφωνηθεί και προαποφασιστεί, οι δε τρεις βαθμοί (ανά υποψήφιο) που διέρρευσαν πριν από τη διαδικασία της συνέντευξης ήταν και οι τρεις τελικοί βαθμοί των υποψηφίων.

Το «μαγείρεμα» φαίνεται ξεκάθαρα από το γεγονός ότι είχαν προαποφασισθεί αποτελέσματα βαθμολόγησης ακόμα και υποψηφίων που είχαν αποσυρθεί από τη διαδικασία και δεν προσήλθαν καν στη συνέντευξη, όπως καταγγέλλει ένας εξ αυτών. Για όλα αυτά και μπροστά στην κοινωνική κατακραυγή διατάχθη Ε.Δ.Ε.. Επειδή όμως είναι το τρίτο γεγονός που αναστατώνει μέσα σε λίγους μήνες τον εκπαιδευτικό χώρο της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Νομού Φθιώτιδας με ευθύνη κυβερνητικών μηχανισμών,

Ερωτάται ο κύριος Υπουργός:

Προτίθεται η Κυβέρνηση να λάβει συγκεκριμένα και άμεσα μέτρα για την αποκατάσταση της αξιοπιστίας του συστήματος επιλογής στελεχών της εκπαίδευσης που οδηγήθηκε σε πλήρη ευτελισμό ή αποδέχεται και καθοδηγεί η ίδια τις πρακτικές αυτές;»

Το λόγο έχει ο Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Λυκουρέντζος για τρία λεπτά.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΥΚΟΥΡΕΝΤΖΟΣ (Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων): Κυρία Πρόεδρε, σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

Κυρία συνάδελφε, ούτε αποδεχόμαστε ούτε καθοδηγούμε κομματικές παρεμβάσεις στον χώρο της εκπαιδευτικής κοινότητας. Έχουμε εξηγήσει επανειλημμένως τη θέση και τη στάση μας απέναντι στους λειτουργούς της εκπαιδευτικής κοινότητας και γενικότερα στους εταίρους της. Η υπόθεση της παιδείας, της εκπαίδευσης, είναι εθνικής προτεραιότητας και σημασίας κι έχουμε αρνηθεί την οποιαδήποτε μορφή κομματικής παρέμβασης.

Τη θέση μας την εξηγήσαμε, τόσο ο Υπουργός κ. Στυλιανίδης όσο κι εγώ, στην πρώτη σύνοδο των περιφερειακών διευθυντών εκπαίδευσης στην πατρίδα μου, την Τρίπολη, προτού καν αρχίσουν αυτές οι διαδικασίες. Και δήλωσα με τον πλέον κατηγορηματικό τρόπο ότι μας αντιπροσωπεύουν οι αξίες της διαφάνειας, της δικαιοσύνης, της νομιμότητας. Δεν υπάρχει ούτε μία περίπτωση κομματικής παρέμβασης της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου, των εκπροσώπων του, στις διαδικασίες για τις οποίες είναι υπεύθυνη η ίδια η εκπαιδευτική κοινότητα. Οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί με τους εκπροσώπους τους έχουν την ευθύνη να αποφασίσουν για τους συναδέλφους τους και είναι δική τους υπόθεση να αποδείξουν αν μπορούν να ανταποκριθούν σ' αυτή

την πρόκληση με αίσθημα ευθύνης και δικαιοσύνης.

Κάθε τέτοιο φαινόμενο, το οποίο δεν αρνούμαι ότι είναι έτσι όπως το περιγράφετε, δεν μας αντιπροσωπεύει. Δεν έχει να κάνει με μας. Είναι μια υπόθεση για την οποία ήδη έχει διαταχθεί έρευνα, όπως με πληροφορεί ο αρμόδιος περιφερειακός διευθυντής κ. Ζαμπεθάνης, και οπωσδήποτε θα καταλογιστούν ευθύνες εάν έχουμε τέτοια ακραία φαινόμενα εκφυλισμού των διαδικασιών.

Εμείς είμαστε για να προστατεύουμε τη νομιμότητα των διαδικασιών, την ακεραιότητά τους και βεβαίως έχουμε αποφασίσει να εμπιστευόμαστε την εκπαιδευτική κοινότητα. Δεν τους θεωρούμε εκ των προτέρων ενόχους είτε για κομματισμό, είτε για παράβαση των νομίμων διαδικασιών. Φθάνει αυτό να αποδειχθεί και τότε υπάρχουν τα αρμόδια όργανα της πολιτείας για να καταλογίσουν ευθύνες.

Αυτό για το οποίο όμως θέλω να επιμείνω είναι ότι δεν είναι μιας συγκεκριμένης πολιτικής ή συνδικαλιστικής πλευράς η ευθύνη και η προέλευση αυτών των ατυχών διαδικασιών. Στο Υπουργείο Παιδείας είχαμε τους τελευταίους μήνες σειρά διαφορετικών απόψεων, οι οποίες διατυπώθηκαν και γραπτώς, σε ό,τι αφορά τις επιλογές των διευθυντών.

Θέλω όμως να σημειώσω ότι στις περισσότερες απ' αυτές έγινε μνεία, έγινε αναφορά των θέσεων του Υπουργού και του Υφυπουργού και βεβαίως σ' αυτές τις περιπτώσεις δεν είχαμε ενδείξεις ότι προέχεται, επαναλαμβανώ, μόνο από τη μια μεριά, αλλά από όλες όσες εμπλέκονται στη συνδικαλιστική διαδικασία, στη λειτουργία των περιφερειακών οργάνων. Και θέλω να πιστεύω ότι αυτά δεν αντιπροσωπεύουν το σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας διότι έχουν επιλεγεί άξιες και αξιό εκπαιδευτικοί για να ασκούν τα καθήκοντα των διευθυντών και των υποδιευθυντών των σχολικών μονάδων.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Το λόγο έχει η συνάδελφος κ. Αντωνίου.

ΤΟΝΙΑ ΑΝΤΩΝΙΟΥ: Κύριε Υπουργέ, εγώ αποδέχομαι τις καλές προθέσεις σας, αλλά ξέρετε πάρα πολύ καλά ότι όσο και να θέλουμε εμείς να αποδεχτούμε τις καλές προθέσεις σας, τα γεγονότα σας διαψεύδουν. Σας διαψεύδουν από το 2004 βέβαια μέχρι σήμερα, γιατί δυστυχώς κύριε Υπουργέ, οι επιλογές των στελεχών στην εκπαίδευση ήταν όλες «γαλάζιες». Αυτό λέει η πράξη, αυτό βιώνουμε στη Στερεά και δη στη Φθιώτιδα, στο νομό στον οποίο εκλέγομαι.

Και σήμερα κύριε Υπουργέ, έρχομαι εδώ για να καταγγείλω ένα συγκεκριμένο γεγονός, για το οποίο, όπως είπατε και εσείς, γίνεται Ε.Δ.Ε., αλλά ξέρομε πάρα πολύ καλά τι σημαίνει Ε.Δ.Ε.. Σημαίνει κουκούλωμα, σημαίνει υπόθεση στο συρτάρι, διότι τα στελέχη τα οποία θα πρέπει να ελεγχθούν αυτή τη διαδικασία είναι στελέχη δικά σας τα οποία θα έλθουν να καλύψουν τους συναδέλφους τους γι' αυτές τις επιλογές, διότι τα στελέχη που θα κάνουν την Ε.Δ.Ε. συμμετείχαν σε όλη αυτή την απαράδεκτη κατάσταση.

Κύριε Υπουργέ, η εκπαιδευτική κοινότητα στη Φθιώτιδα είναι αναστατωμένη, είναι αγανακτισμένη λόγω των παρεμβάσεων. Και δεν μιλάμε πλέον για παρεμβάσεις. Μιλάμε για παρανομίες σε ένα σύστημα που εσείς επιλέξατε, εμείς διαφωνήσαμε με τη λογική της συνέντευξης και βλέπουμε πλέον πάρα πολύ σύντομα τα αποτελέσματά της.

Κύριε Υπουργέ, θα καταθέσω στη Βουλή τις λίστες της ντροπής, έτσι τις λέμε στη Φθιώτιδα. Υπάρχει τεράστια κοινωνική κατακραυγή, διότι αυτές οι κακές επιλογές τις οποίες κάνατε με πρόσωπα τα οποία πειθαρχούν στη δική σας παράταξη, είχαν σοβαρές επιπτώσεις στην εκπαιδευτική κοινότητα. Σας έχω ξανακαταθέσει ερώτηση αλλά δεν μου απαντήσατε.

Ξέρετε ότι οι επιλογές των διευθυντών στα σχολεία, στα λύκεια παίζουν καθοριστικό ρόλο στην εκπαίδευση. Και όταν γίνονται κακές επιλογές διαφωνούν οι μαθητές αλλά διαφωνούν και οι τοπικές κοινωνίες, διαφωνεί η Τοπική Αυτοδιοίκηση, διαφωνούν οι εκπαιδευτικοί. Λόγω αυτών των κακών, των σημείων επιλογών που κάνατε, τρία μέλη του Π.Υ.Σ.Δ.Ε. που ανήκουν στη Δ.Α.Κ.Ε. προσημείωσαν –έχω εδώ τις λίστες και θα τις δείτε- τη βαθμολογία έτσι ώστε όταν θα έμπαιναν μέσα στη δια-

δικασία επιλογής να έχουν το σκονάκι για να βάλουν την ανάλογη βαθμολογία για να επιλεγούν οι ημέτεροι, όχι οι άριστοι αλλά οι κολλητοί.

Ξέρετε τι σημαίνει αυτό κύριε Υπουργέ; Ότι στο νομό μας στο Λύκειο Πελασγίας είχαμε κατάληψη έξι εβδομάδων με τη σύμφωνη γνώμη όλης της τοπικής κοινωνίας διότι η επιλογή εκεί του διευθυντή μέσω αυτών των τρομερών λιστών είναι γνωστή. Είσατε Βουλευτής επαρχίας και ξέρετε πάρα πολύ καλά ότι στις μικρές κοινωνίες γνωρίζομαστε πάρα πολύ καλά και εσείς δεν πήρατε καμιά πρωτοβουλία για ένα σχολείο που είχε κατάληψη για έξι εβδομάδες και αυτή τη στιγμή μαθητές αντιμετωπίζουν πλέον επιπτώσεις. Μαθήτρια δεν μπορούσε να συμμετέχει σε αγώνες διότι το παιδί ήταν σε κατάληψη.

Όλοι δε αυτοί που θα κάνουν σήμερα την Ε.Δ.Ε., που αυτοί αποφάσισαν ποιοι θα είναι διευθυντές εκεί, τιμωρούν και τα παιδιά που ήταν στις καταλήψεις.

Κύριε Υπουργέ, υπάρχει κοινωνική κατακραυγή. Δεν εμπιστεύεται πλέον η εκπαιδευτική κοινότητα και οι πολίτες της Φθιώτιδας την ηγεσία εκεί της εκπαίδευσης και πρέπει να πάρει τα μέτρα σας. Οι ευθύνες είναι δικές σας, δικές σας οι επιλογές, δικές σας και οι πρακτικές τους.

(Στο σημείο αυτό η Βουλευτής κ. Τόνια Αντωνίου καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΥΚΟΥΡΕΝΤΖΟΣ (Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων): Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Δεν υπάρχουν δικές μας επιλογές. Είναι επιλογές, τις οποίες έκανε το αρμόδιο περιφερειακό όργανο, όπως προβλέπει ο νόμος. Εμείς εδώ δεν είμαστε για να αρνούμαστε τις νόμιμες διαδικασίες, τις αποφάσεις των οργάνων.

Από εκεί και πέρα, στο θέμα της συνέντευξης, υπήρχε η συνέντευξη και έπαιζε μεγαλύτερο ρόλο στο τελικό αποτέλεσμα, ως προς το ποσοστό της τελικής βαθμολογίας. Εμείς περιορίσαμε αυτό το ποσοστό. Δεν είναι κυρίαρχο στοιχείο η συνέντευξη, είναι τα μετρήσιμα μόρια.

Σε ό,τι αφορά την κατάληψη που είπατε στο συγκεκριμένο σχολείο της Πελασγίας, μην αδικείτε τον εαυτό σας, διότι δεν είναι αυτά τα κριτήρια, άλλα είναι: ιδιοτελείς επιδιώξεις προσωπικού χαρακτήρα ανθρώπων που ακριβώς δεν κάνουν αυτό που πρέπει να κάνουν, έχοντας συγκεκριμένη αρμοδιότητα και ευθύνη, αλλά κοιτάνε να εξυπηρετήσουν τα διαπροσωπικά τους, τις προσωπικές τους φιλοδοξίες και επιδιώξεις.

Αυτό δεν μπορεί να είναι πολιτικό ζήτημα! Είναι ξεκάθαρο το πράγμα στο σχολείο της Πελασγίας, διότι το παρακολουθούσα...

ΤΟΝΙΑ ΑΝΤΩΝΙΟΥ: Δηλαδή, η Τοπική Αυτοδιοίκηση, ο δήμαρχος που είναι της δικής σας παράταξης το έκανε για άλλους λόγους, για προσωπικούς;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Δεν έχετε το λόγο, κ. Αντωνίου! Παρακαλώ στη θέση σας!

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΥΚΟΥΡΕΝΤΖΟΣ (Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων): Απορώ πώς έχετε καταλήξει στην κομματική και πολιτική ταυτότητα του καθενός! Εγώ δεν γνωρίζω σε ποιο κόμμα ανήκουν οι εκπαιδευτικοί λειτουργοί και αρνούμαι να το μάθω! Όπως αρνούμαι να μάθω πού ανήκουν οι υπάλληλοι στο Υπουργείο, με τους οποίους συνεργάζομαι με όλους αδιακρίτως και τους εμπιστεύομαι όλους αδιακρίτως!

Όροι του τύπου «γαλάζιοι-πράσινοι» -αντιληφθείτε το!- είναι ξεπερασμένοι! Δεν αφορούν την εποχή μας. Να έλθετε και να μου πείτε αν είναι άξιος ή όχι, να το δεχθώ! Να δεχθώ αυτό που λέτε ότι δεν είναι η βαθμολογία πραγματική, μάλιστα. Διατάξαμε Ε.Δ.Ε.. Αλλά αφήστε στην άκρη αυτά τα «γαλάζιοι και πράσινοι», επιτέλους! Για πόσο ακόμα θα μας διχάζουν; Αυτό σκέπτεστε;

ΤΟΝΙΑ ΑΝΤΩΝΙΟΥ: Αυτό όμως γίνεται, κύριε Υπουργέ!

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΥΚΟΥΡΕΝΤΖΟΣ (Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων): Όμως, κάνετε ένα βασικό λάθος, όχι μόνο σ' αυτό, αλλά και σε άλλα θέματα. Αναλύετε τη σημερινή

πραγματικότητα με βάση τη δική σας μεθοδολογία! Επιτέλους, εγκαταλείψτε αυτές τις πρακτικές!

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Το άκρον άωτον της αναίδειας!

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΥΚΟΥΡΕΝΤΖΟΣ (Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων): Αν κάτι μας στεναχωρεί σήμερα, είναι ότι όταν εμείς έχουμε εγκαταλείψει οριστικά την οποιαδήποτε προσπάθεια κομματικής παρέμβασης, εισπράττουμε κομματισμό από τα έδρανα της Αντιπολίτευσης!

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Δώστε μας ένα όνομα διευθυντή σχολείου που να μην ανήκει στο χώρο της Νέας Δημοκρατίας!

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΥΚΟΥΡΕΝΤΖΟΣ (Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων): Και όπου ελέγχεται οποιοδήποτε όργανο έχετε στα χέρια σας, το στρέφετε εναντίον μας!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΛΑΧΟΣ (Υφυπουργός Ανάπτυξης): ...στη Δυτική Αττική, στην Ελευσίνα...

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Τι θέαμα είναι αυτό, κυρία Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Κύριε Βλάχο και κύριε Πάγκαλε, σας παρακαλώ!

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Δώστε μας ένα όνομα!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Κύριε Υφυπουργέ Παιδείας, τελειώσατε;

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΥΚΟΥΡΕΝΤΖΟΣ (Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων): Μια φράση έχω ακόμα, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Συνεχίστε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΥΚΟΥΡΕΝΤΖΟΣ (Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων): Κύριε συνάδελφε, δεν διαθέτουμε βεβαίως ούτε τη δική σας πείρα...

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Τραμπούκους Υπουργούς έχουμε στην Αίθουσα;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Τον προκαλέσατε!

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Τι λέτε; Σοβαρά; Σοβαρά εγώ τον προκάλεσα να φωνασκεί...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΥΚΟΥΡΕΝΤΖΟΣ (Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων): Δεν διαθέτουμε ούτε τη δική σας πείρα...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Κύριε Πάγκαλε, παρατήρησα τον Υπουργό και παρατήρησα και εσάς.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Δώστε μας ένα όνομα διευθυντή σχολείου σε όλη την Ελλάδα που να μην είναι στέλεχος της Νέας Δημοκρατίας! Ένα όνομα!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Παρακαλώ, κύριε Λυκουρέντζο, ολοκληρώστε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΥΚΟΥΡΕΝΤΖΟΣ (Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων): Κύριε συνάδελφε, δεν διαθέτουμε τη δική σας πείρα ούτε τη δική σας ικανότητα.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Δώστε μας ένα όνομα από την Αρκαδία, από το χωριό σας!

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΥΚΟΥΡΕΝΤΖΟΣ (Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων): Ακούστε. Εγώ είπα προηγουμένως...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Κύριε Υπουργέ, απαντάτε στην κ. Αντωνίου! Είναι διαδικασία ερωτήσεων. Απαντάτε στην κ. Αντωνίου και ολοκληρώστε γιατί έχετε κάνει υπέρβαση χρόνου.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Αυτό είναι το κράτος σας!

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΥΚΟΥΡΕΝΤΖΟΣ (Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων): Εγώ δεν θα χαρακτηρίσω πολιτικά τον οποιοδήποτε κρατικό λειτουργό σε οποιαδήποτε θέση βρίσκεται και δεν θα τον προσδιορίσω κομματικά.

Εγώ αυτό το οποίο ζητώ από όλους είναι να ανταποκριθούν στην ευθύνη τους, να συνεργαστούμε για το καλό του τόπου. Σας ευχαριστώ.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Σύμπτωση σε όλη την Ελλάδα; Πανελλαδική σύμπτωση;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Ευχαριστώ πολύ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επανερχόμεθα στις ερωτήσεις του πρώτου κύκλου. Θα συζητηθεί η δεύτερη με αριθμό 465/21.1.2008 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Σοφίας Κаланτίδου προς τους Υπουργούς Μεταφορών και Επικοινωνιών και Μακεδονίας-Θράκης, σχετικά με τα συγκοινωνιακά προβλήματα στο πολεοδομικό συγκρότημα της Θεσσαλονίκης από τη μείωση των δρομολογίων κ.λπ..

Αναλυτικά, η επίκαιρη ερώτηση της κ. Κаланτίδου έχει ως εξής:

«Σοβαρά προβλήματα παρουσιάστηκαν στην αστική κοινωνία στη Θεσσαλονίκη, μετά την απόσυρση εξήντα τεσσάρων λεωφορείων του Ο.Α.Σ.Θ., την 31η Δεκεμβρίου 2007, λόγω παλαιότητας (έκλεισαν δώδεκα χρόνια κυκλοφορίας).

Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να εκτελούνται καθημερινά πεντάκοσια περίπου λιγότερα δρομολόγια σ' όλες τις γραμμές, να υπάρχει μεγάλη καθυστέρηση στα αστικά δρομολόγια και μεγάλη ταλαιπωρία για τους χιλιάδες επιβάτες του Νομού Θεσσαλονίκης.

Οι συμβάσεις που υπέγραψαν και υπογράφουν οι κυβερνήσεις (Ν.Δ. και Π.Α.Σ.Ο.Κ.) μπορεί να κατοχυρώνουν τα δικαιώματα και την κερδοφορία των επιχειρηματιών (Ο.Α.Σ.Θ.), όχι, όμως, καλή και φτηνή αστική συγκοινωνία για τους κατοίκους του Νομού Θεσσαλονίκης.

Αναδεικνύεται για μια ακόμη φορά η ανάγκη ύπαρξης δημόσιου οργανισμού συγκοινωνιών, που θα παρέχει καλές και φτηνές συγκοινωνίες, με σύγχρονα και επαρκή σε αριθμό λεωφορεία, που θα καλύπτουν όλες τις περιοχές.

Αυτή τη αστική συγκοινωνία είναι δικαίωμα του λαού, γιατί η συγκοινωνία αποτελεί κοινωνικό αγαθό και όχι εμπόρευμα.

Ερωτώνται οι κύριοι Υπουργοί αν η Κυβέρνηση θα παρέμβει άμεσα, ώστε να αυξηθούν τα προγραμματισμένα αστικά δρομολόγια του Ο.Α.Σ.Θ. και αν θα προωθήσει τη δημιουργία οργανισμού αστικής συγκοινωνίας.»

Στην επίκαιρη ερώτηση του κυρίου συναδέλφου θα απαντήσει ο Υπουργός Μεταφορών και Επικοινωνιών κ. Κωνσταντίνος Χατζηδάκης.

Κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Μεταφορών και Επικοινωνιών): Κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το θέμα το οποίο τίγεται στην ερώτηση της συναδέλφου, έχει ήδη αντιμετωπιστεί. Ξέρετε ότι πρέπει να υπογραφεί μία νέα σύμβαση με τον Ο.Α.Σ.Θ., διότι η προηγούμενη σύμβαση, ελληνικού δημοσίου και Ο.Α.Σ.Θ., έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2007.

Εγώ, ως Υπουργός Μεταφορών, υπέγραψα τη νέα σύμβαση και τη στείλαμε προς εξέταση, ήδη από το Νοέμβριο, στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους. Η εξέταση ολοκληρώθηκε. Ήδη έχει την υπογραφή και του κ. Αλογοσκούφη και πολύ σύντομα θα έρθει προς κύρωση στη Βουλή. Επομένως, καλύπτει όλα τα προβλήματα και τα κενά τα οποία θα μπορούσαν να παρατηρηθούν.

Επίσης, με δική μου υπουργική απόφαση, στις 15 Ιανουαρίου, ελήφθησαν άμεσα μέτρα για την αύξηση του στόλου του Ο.Α.Σ.Θ. κατά εξήντα τέσσερα οχήματα, παρατείνοντας την κυκλοφορία των λεωφορείων πέραν του συμβατικού ορίου της δωδεκαετίας, μέχρι τα δεκαπέντε έτη ηλικίας. Εδώ, για να μην υπάρξουν παρεξηγήσεις, θέλω να σημειώσω ότι το όριο ηλικίας για όλα τα υπόλοιπα λεωφορεία στην Ελλάδα είναι είκοσι τρία έτη και στην Αθήνα δεν υπάρχει όριο. Επομένως, αποκαθίσταται πλήρως η συγκοινωνία στην Θεσσαλονίκη - αποκαταστάθηκε πλήρως, είναι η σωστότερη έκφραση, η συγκοινωνία στην Θεσσαλονίκη - και πρέπει να ξέρετε ότι παράλληλα, με βάση τη σύμβαση, προβλέπεται η προμήθεια εξήντα τεσσάρων νέων λεωφορείων, με κόστος που θα βαρύνει αποκλειστικά το φορέα, ώστε να βελτιωθούν οι παρεχόμενες υπηρεσίες.

Πρέπει δε να σημειώσω ότι ο Ο.Α.Σ.Θ. και μέχρι σήμερα, αλλά θέλω να πιστεύω και από εδώ και στο εξής, κάνει καλά τη δουλειά του. Είναι χαρακτηριστικό ότι το πρόγραμμα τηλεματικής στη Θεσσαλονίκη έχει προχωρήσει πολύ πιο γρήγορα από ότι στην Αθήνα και πολύ σύντομα θα είμαστε σε θέση να το εγκαταστήσουμε. Θα υπάρχει ένα ολόκληρο σύστημα τηλεματικής στη Θεσσαλονίκη, με βάση το οποίο θα εντοπίζονται τα λεωφορεία, θα ξέρουμε πού ακριβώς είναι το καθένα από αυτά

και θα ξέρουν και οι επιβάτες, επίσης, στις στάσεις πότε ακριβώς θα φτάσουν τα επόμενα λεωφορεία.

Παράλληλα, επειδή ξέρουμε ότι στη Θεσσαλονίκη υπάρχει γενικότερα πρόβλημα κυκλοφοριακό, που εξъνεται με την αύξηση του αριθμού των αυτοκινήτων, ξέρετε ότι το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. προβαίνει στην κατασκευή του μετρό της Θεσσαλονίκης, το οποίο αναπόφευκτα, κυρία συνάδελφε, δημιουργεί μια αναστάτωση στην πόλη. Όμως, η αναστάτωση, όπως λέγαμε και παλαιότερα εδώ, όταν κατασκευάζονταν οι πρώτοι σταθμοί του μετρό της Αθήνας, θα είναι προσωρινή, ενώ η ανακούφιση από το κυκλοφοριακό πρόβλημα θα είναι μόνιμη.

Επομένως, έτσι έχει η κατάσταση στη Θεσσαλονίκη. Όντως, παρατηρήθηκαν κάποια προβλήματα, αλλά τα προβλήματα αυτά έχουν ήδη αντιμετωπιστεί.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Κυρία συνάδελφε, έχετε το λόγο.

ΣΟΦΙΑ ΚΑΛΑΝΤΙΔΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, δεν μπορώ να πω ότι με ικανοποίησε η απάντησή σας. Θα σας εκθέσω για ποιο λόγο. Θα σας πω δηλαδή δύο-τρία πράγματα που νομίζω ότι τα έχετε υπ' όψιν σας, αλλά δεν τα λάβατε υπ' όψιν σας στην καινούργια σύμβαση, που, όπως μας λέτε, έχετε προωθήσει με τον Ο.Α.Σ.Θ..

Κατ' αρχάς, από τα εξακόσια δύο λεωφορεία του στόλου του Ο.Α.Σ.Θ. που υπάρχουν συνολικά κυκλοφορούν τα πεντακόσια δώδεκα. Τα άλλα μένουν στα αμαξοστάσια για έκτακτες ανάγκες. Αυτό είναι καθιερωμένο.

Αυτή τη στιγμή στην πόλη με τα στοιχεία που έχουμε από τον Ο.Α.Σ.Θ. γίνονται περίπου πεντακόσια δρομολόγια λιγότερα. Ένα πρόβλημα, που το αναφέραμε στη Βουλή, είναι αυτό με τους δήμους στην Επαρχία Λαγκαδά. Με ερώτησή μας το αναφέραμε στις 31 Ιανουαρίου 2008.

Έχουμε –και συμφωνούμε μαζί σας– και τη συγκυρία των έργων του μετρό στην πόλη, τα οποία έργα οδηγούν και σε επιβάρυνση των κυκλοφοριακών συνθηκών, αλλά και σε αύξηση των εκπομπών ρύπων.

Κύριε Υπουργέ, νομίζω ότι δεν λάβατε υπ' όψιν σας αυτό που όλοι οι επιστήμονες λένε και που έχουν φέρει τη Θεσσαλονίκη στην πρώτη θέση στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ότι η ατμόσφαιρα της πόλης είναι εξαιρετικά επιβαρυνμένη και μια από τις χειρότερες της Ευρώπης. Τα αιωρούμενα σωματίδια αποτελούν το «νούμερο ένα» πρόβλημα της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στη Θεσσαλονίκη. Έγκριτοι επιστήμονες λένε ότι όλα τα οχήματα –ιδίως, όμως, τα πετρελαιοκίνητα– ευθύνονται στο μεγαλύτερο ποσοστό για τα αιωρούμενα σωματίδια που εκλύονται στην ατμόσφαιρα, όπως και για το διοξείδιο του αζώτου. Όσο μεγαλύτερη είναι η ηλικία ενός οχήματος τόσο περισσότερη είναι η εκπομπή ρύπων που κάνει.

Άρα, η παράταση του χρόνου ζωής που δώσατε στα εξήντα τέσσερα λεωφορεία μπορεί να επουλώνει την πληγή του συγκοινωνιακού, αν και δεν νομίζουμε ότι καλύπτει το πρόβλημα. Όμως, ανοίγει μια μεγάλη πληγή, αυτήν της προστασίας του περιβάλλοντος.

Κύριε Υπουργέ, είναι στο στόλο άλλα δεκαπέντε λεωφορεία που είναι έντεκα χρόνων και ενενήντα λεωφορεία που είναι δέκα χρόνων. Η άποψή μας είναι να μη δώσετε πνοή ζωής γι' αυτά τα λεωφορεία –να αλλάζονται δηλαδή– και επειδή ο Ο.Α.Σ.Θ. είναι πραγματικά κερδοφόρος και κάνει πάρα πολύ καλές συμβάσεις, καλό θα είναι και από την πλευρά της Κυβέρνησης οι συμβάσεις αυτές να εξυπηρετούν και την καλύτερη συγκοινωνία για την εξυπηρέτηση του λαού του νομού, αλλά και να ενισχύουν την προστασία του περιβάλλοντος.

Άρα, η ύπαρξη δημόσιου οργανισμού συγκοινωνιών, κατά την άποψή μας, που θα περιλαμβάνει όλα τα μέσα –δηλαδή λεωφορεία, μετρό σταθερής τροχιάς κ.λπ.– είναι η ουσία του προβλήματος. Ζητούμε δημόσιο φορέα συγκοινωνιών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο για δύο λεπτά.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Μεταφορών και Επικοινωνιών): Κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ενδιαφερόμαστε και παρακολουθούμε καθημερινά πώς

έχει το θέμα με τις συγκοινωνίες της Θεσσαλονίκης. Ακόμη και πρόσφατα, όταν κάποια τηλεοπτικά κανάλια ανέδειξαν ένα θέμα υπαρκτό με συγκοινωνία στο Ωραιόκαστρο, το Υπουργείο παρενέβη αμέσως, το θέμα αντιμετωπίστηκε από τον Ο.Α.Σ.Θ. και σήμερα το ζήτημα έχει καλυφθεί.

Τώρα σε σχέση με το πόσα λεωφορεία κυκλοφορούν, ξέρετε ότι αυτό συμβαίνει παντού, σε όλους τους συγκοινωνιακούς οργανισμούς. Λόγω της συντήρησης δεν είναι δυνατόν να είναι όλα τα λεωφορεία διαθέσιμα. Πάντως σημειώνω και πάλι ότι από εδώ και στο εξής, με βάση τη νέα σύμβαση, θα αυξηθεί ο στόλος του Ο.Α.Σ.Θ. κατά εξήντα τέσσερα λεωφορεία.

Τρίτον, και εμείς είμαστε ευαισθητοποιημένοι για τα θέματα του περιβάλλοντος. Άρα, το ζήτημα του περιβάλλοντος δεν γνωρίζει χρώματα και κόμματα. Πρέπει να μας κάνει και κινητοποιήματα ανεξάρτητα από την κομματική μας ένταξη.

Θέλω να ξέρετε ότι όλα τα λεωφορεία, ανεξάρτητα από το όριο ηλικίας τους, θα υφίστανται τεχνικούς ελέγχους, τεχνικούς ελέγχους που προβλέπονται από την εθνική και την κοινοτική νομοθεσία. Θα τηρούνται τα πρότυπα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Να ξέρετε ότι ασφαλώς μας ενδιαφέρει να υπάρχει αποδοτική συγκοινωνία, χωρίς να παραγνωρίζουμε σε καμία περίπτωση τη διάσταση «περιβάλλον».

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Ευχαριστώ, κυρία Υπουργέ.

Προχωρούμε στην τρίτη με αριθμό 462/21-1-2008 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Φωτίου Κουβέλη προς τον Υπουργό Ανάπτυξης, σχετικά με τον έλεγχο της ακρίβειας και την αντιμετώπιση της κερδοσκοπίας στην αγορά κ.λπ..

Το περιεχόμενο της επίκαιρης ερώτησης του κυρίου συναδέλφου έχει ως εξής:

«Οι έντονα ανατιμητικές τάσεις που κυριαρχούν στην αγορά και η ακρίβεια που έχει εδραιωθεί και πλήττει τα νοικοκυριά της χώρας μας, αναγκάζει τους πολίτες να βιώνουν αδιέξοδες οικονομικές καταστάσεις. Ο αριθμός των πολιτών που ζουν κάτω από τα όρια της φτώχειας καθημερινά αυξάνεται.

Η αισχροκέρδεια που αναπτύχθηκε από τους μεσάζοντες και τις μονοπωλιακού ή ολιγοπωλιακού χαρακτήρα επιχειρήσεις, έχουν καταστήσει την χώρα μας μία από τις ακριβότερες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεν υπάρχει έλεγχος για την κοστολογική διαμόρφωση της τιμής των προϊόντων, απουσιάζει ο αποτελεσματικός τρόπος σύνομης λειτουργίας της ελεύθερης αγοράς, ενώ είναι διαπιστωμένο ότι έχουμε τους χαμηλότερα αμειβόμενους εργαζόμενους στην Ευρώπη των δεκαπέντε.

Οι πρόσφατες διαπιστώσεις και οι διατυπωθείσες θεαματικές δηλώσεις, όπως αναγράφηκαν στον Τύπο, του αρμόδιου Υπουργού ότι:

- α) «δεν τηρούνται οι συμφωνίες κυρίων»
 - β) «θα ζητηθούν κοστολογικές αιτιολογήσεις για τις αυξήσεις» και
 - γ) «θα κόψει τα χέρια των κερδοσκόπων»,
- καταδεικνύουν και μαρτυρούν τη μη λειτουργία του συστήματος υγιούς ελεύθερου ανταγωνισμού, την ανυπαρξία ουσιαστικού ελέγχου του κράτους και την αδυναμία των αρμόδιων υπηρεσιών να παρέμβουν, ώστε να λειτουργήσει ομαλά η αγορά και να προστατευθεί το αγοραστικό εισόδημα των καταναλωτών.

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

Σε ποιες συγκεκριμένες ενέργειες έχει προβεί σήμερα, με βάση και τις προαναφερόμενες δηλώσεις, προκειμένου να προστατεύσει την αγοραστική δύναμη των καταναλωτών και να αντιμετωπίσει την αισχροκέρδεια; Ποια τα αποτελέσματα των ενεργειών και ποια μέτρα ασκήθηκαν κατά των παραβατών;

Ποια συγκεκριμένα μέτρα προτίθεται να λάβει για τον περιορισμό και την περιστολή της ανεξέλεγκτης ακρίβειας στο άμεσο και απώτερο μέλλον;».

Στην επίκαιρη ερώτηση του κυρίου συναδέλφου θα απαντήσει ο Υφυπουργός Ανάπτυξης κ. Γεώργιος Βλάχος.

Κύριε Υφυπουργέ, έχετε το λόγο για τρία λεπτά.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΛΑΧΟΣ (Υφυπουργός Ανάπτυξης): Ευχαριστώ,

κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, απαντώντας στην ερώτηση, θέλω να πω ότι μιλάμε για μία αγορά η οποία είναι ελεύθερη, με την έννοια ότι λειτουργεί η προσφορά και η ζήτηση. Αυτή, εδώ και πάνω από δεκαπέντε περίπου χρόνια, είναι η πρακτική στην Ελλάδα, είναι η πρακτική στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Μέσα σ' αυτό το κλίμα, λοιπόν, μέσα σ' αυτή τη λειτουργία της αγοράς, εμείς, με διάφορες παρεμβάσεις, προσπαθούμε να παρέμβουμε όπου αυτό είναι εφικτό.

Και θέλω από την αρχή να καταθέσω στον κύριο συνάδελφο –και νομίζω ότι το καταλαβαίνει– ότι οι δυνατότητες παρέμβασης σε μία ελεύθερη αγορά δεν είναι πολλές, αν υπάρχουν κάποιες. Αυτό δεν σημαίνει βέβαια ότι η αγορά λειτουργεί ομαλά. Αυτό δεν το ισχυριστήκαμε ποτέ. Βλέπουμε και εμείς, μέσα από τους ελέγχους, ότι υπάρχουν αγκυλώσεις, υπάρχουν στρεβλώσεις. Είναι η αγορά που δημιουργήθηκε τα τελευταία χρόνια.

Γι' αυτό, λοιπόν, επειδή μιλάμε για συγκεκριμένες ενέργειες, είδατε το τελευταίο διάστημα να προσπαθούμε, πέρα από την ανακοίνωση των νέων τιμών όλων των βιομηχανιών ή των εισαγωγών, να ζητάμε πια κοστολογικά στοιχεία.

Υπήρξε τότε κάποια άρνηση. Ακουστήκαν φωνές από επιμελητήρια και από διάφορους άλλους φορείς της αγοράς, ότι δεν μπορούμε, δεν πρέπει να δίνουμε στοιχεία, αφού αυτό δεν είναι υποχρεωτικό, αφού η αγορά είναι ελεύθερη.

Τυπικά εγώ θα πω ότι μπορεί να έχουν δίκιο. Πολιτικά, όμως, γιατί εμείς πολιτική παρέμβαση κάναμε, είπαμε ότι θέλουμε αυτά τα στοιχεία και βεβαίως δεν ζητήσαμε σε καμία περίπτωση τα επιχειρηματικά κοστολόγια που μπορεί στο τέλος-τέλος να είναι και απόρρητα. Ζητήσαμε την πολιτική της κάθε εταιρείας, της κάθε επιχείρησης, προκειμένου να εξηγήσουμε στον ελληνικό λαό, γιατί έχουμε αυτές τις αλλαγές στις τιμές. Αυτή η πρακτική είναι αυτήν την ώρα σε εξέλιξη και τα στοιχεία θα τα δώσουμε στη δημοσιότητα.

Θέλω να πω ότι μέσα απ' αυτές τις συναντήσεις έχουμε και καλά μηνύματα. Μέσα από τους ελέγχους διαπιστώνουμε ότι υπάρχουν και σε κάποια προϊόντα τάσεις μείωσης των τιμών. Σε κάθε, όμως, περίπτωση, το μήνυμα που θέλουμε να εκπέμψουμε μέσα από αυτούς τους ελέγχους είναι πραγματικά ότι δεν θα μείνει τίποτα χωρίς να ελέγχεται, χωρίς να εξετάζεται.

Δεν θα σταθούμε πραγματικά, κύριε Κουβέλη, στο εάν η αγορά είναι ελεύθερη και δεν μπορούμε να παρέμβουμε. Γι' αυτό και φωνάξαμε τους επιχειρηματίες, γι' αυτό φωνάξαμε τους ιδιοκτήτες των σουπερ μάρκετ. Δεν κάναμε «συμφωνία κυρίων», όπως γράφτηκε σε πολλές εφημερίδες, γιατί δεν μπορεί να υπάρξει «συμφωνία κυρίων». Απλώς ζητήσαμε από όλους να στηριχτεί ο ανταγωνισμός. Ζητήσαμε από όλους να εξορθολογιστεί η αγορά. Και τους είπαμε ότι εμείς σε κάθε βήμα θα είμαστε κοντά στην αγορά να ελέγχουμε.

Αυτή η αγορά, λοιπόν, δεν μπορεί να ελεγχθεί μόνο από το Υπουργείο και από τους ελεγκτικούς μηχανισμούς. Εμείς πολιτικά χρεωνόμαστε την τεράστια ευθύνη που έχουμε και προχωράμε. Όμως, ζητάμε τη βοήθεια, ζητάμε εάν θέλετε τη συμμαχία με τις καταναλωτικές οργανώσεις. Με τις καταναλωτικές οργανώσεις που σήμερα είναι πολλές δεκάδες, που δεν μπορούν να ανταποκριθούν, κατά τη γνώμη μου, στην αποστολή τους. Και σε μερικές εβδομάδες συγκαλούμε για πρώτη φορά το Εθνικό Συμβούλιο Καταναλωτή και Αγοράς, προκειμένου εκεί και το Υπουργείο και οι καταναλωτικές οργανώσεις, να αναλάβουμε τις ευθύνες μας.

Κυρία Πρόεδρε, δεν θα ήθελα άλλο να καταχρατώ τον χρόνο. Θα συνεχίσω στη δευτερολογία μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Ο κ. Κουβέλης έχει το λόγο για δύο λεπτά.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Κύριε Υπουργέ, εκατόν δέκα εννιά προϊόντα ανατιμήθηκαν μέσα στο προηγούμενο δωδεκάμηνο σε ποσοστό 40%. Δικές σας είναι οι εκφράσεις ότι θα «κόψετε τα χέρια των κερδοσκόπων». Αλλά δεν βλέπουμε να υπάρχουν «κομμένα χέρια». Αντιθέτως, βλέπουμε να υπάρχει ακρίβεια, συνεχώς αυξανόμενη και να πλήττει τα νοικοκυριά.

Ευθέως: Σας έδωσαν τα στοιχεία προκειμένου να κάνετε την κοστολογική αξιολόγηση για να διαπιστώσετε εάν συντρέχει ή δεν συντρέχει περίπτωση αισχροκερδίας; Και έχουν υποχρέωση να σας τα δώσουν, διότι στο βαθμό που ελέγχετε την αισχροκερδία πρέπει να έχετε και τα συγκεκριμένα στοιχεία για να διαπιστώσετε εάν και ποιοι αισχροκερδούν. Διαφορετικά, όλα τα άλλα είναι εξαγγελίες, είναι ευχολόγια, είναι εάν θέλετε η οχύρωσή σας πίσω από την παραδοχή ότι μέσα στην ελεύθερη αγορά δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτε.

Τα ολιγοπώλια δεν τα γνωρίζετε; Αγνοείτε την ύπαρξη μονοπωλιακών συμπεριφορών μέσα στην αγορά; Γιατί δεν αξιοποιείται η Επιτροπή Ανταγωνισμού; Γιατί δεν δρομολογούνται οι διαδικασίες;

Για τα ολιγοπώλια και τα μονοπώλια που λειτουργούν στην αγορά, έχετε κι εσείς αρμοδιότητα και όχι μόνο η Επιτροπή Ανταγωνισμού. Δικές σας είναι οι εκφράσεις ότι θα ζητηθούν κοστολογικές αιτιολογήσεις για τις αυξήσεις. Πέστε πάρα πολύ καθαρά στην Εθνική Αντιπροσωπεία: Τα πήρατε τα στοιχεία αυτά; Και όταν λέτε «θα κόψουμε τα χέρια των κερδοσκόπων», πώς το αντιλαμβάνεσθε; Διαφορετικά, η ακρίβεια θα συνεχίζει να υπάρχει, εσείς θα βγάζετε διάφορους πίνακες περί του πληθωρισμού και ο Έλληνας πολίτης θα βιώνει μία κατάσταση η οποία είναι εξαιρετικά δραματική. Δηλαδή καθηλωμένη εισοδηματική πολιτική από τη μια μεριά, συνεχείς αυξήσεις από την άλλη και το 25% του Ελληνικού λαού να ζει στα όρια της φτώχειας. Έχετε τεράστια ευθύνη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο για δύο λεπτά.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΛΑΧΟΣ (Υφυπουργός Ανάπτυξης): Έλεγα στην πρωτολογία μου –για να ολοκληρώσω την φράση μου– ότι θα ζητήσουμε συνεργασία από τις καταναλωτικές οργανώσεις. Θα προχωρήσουμε σε πιστοποίηση των καταναλωτικών οργανώσεων με βάση το νόμο, προκειμένου αυτές να είναι λιγότερες σε αριθμό, να είναι πιο μαζικές, πιο ισχυρές. Και αυτό γιατί τι θέλουμε στενό συνεργάτη στην πορεία μας για τους ελέγχους στην αγορά.

Για όλα όσα συμβαίνουν στην αγορά υπάρχει η γραμμή 1520, όπου ο κάθε πολίτης μπορεί, όχι κατ' ανάγκη επώνυμα, να καταγγείλει οτιδήποτε βρει στην αγορά.

Τι θέλω να πω με αυτά τα δύο; Ότι ζητάμε τη συνεργασία όλων των φορέων της κοινωνίας προκειμένου να ελέγξουμε τα όσα γίνονται στην αγορά, που ασφαλώς υπάρχουν προβλήματα. Θα ήμουν ο τελευταίος που θα ερχόμουν στην Εθνική Αντιπροσωπεία να πω ότι όλα είναι καλά. Δεν είναι καλά. Και μέσα στο πλαίσιο που λειτουργεί η αγορά –γιατί αυτό είναι δεδομένο, κύριε Κουβέλη– προσπαθούμε να κάνουμε παρεμβάσεις.

Η φράση του Υπουργού περί «κόψιμο χεριών», ασφαλώς ήταν το μήνυμα ότι δεν θα μείνει τίποτε ανεξέλεγκτο. Έρχονται εταιρείες. Κάποιες μας φέρνουν στοιχεία. Αρχίζει μία κουβέντα. Η κουβέντα με τις επιχειρήσεις δεν είναι μία φορά και τελειώσαμε. Κρατάμε στοιχεία. Παρακολουθούμε τις τιμές σε όλα τα προϊόντα.

Κάποιες εταιρείες που μέχρι στιγμής τουλάχιστον δεν έχουν ανταποκριθεί, εγώ θα ζητήσω κάποια στιγμή να αναλάβουν τις ευθύνες τους και θα ζητήσω πιθανότατα τη βοήθεια των δικαστικών αρχών, της εισαγγελικής αρχής.

Θα καταλάβουν ότι δεν θα μείνει τίποτα ανεξέλεγκτο, ότι όλα πρέπει να είναι πάνω στο τραπέζι. Η αγορά έχει αναμφίβολα αγκυλώσεις, αλλά είναι πολύ εύκολο κάποιος να μιλά για ακρίβεια και για αισχροκερδία. Το δύσκολο είναι να συμφωνήσουμε που αρχίζει η αισχροκερδία και τι μέτρα πρέπει να πάρουμε, σε μία αγορά που επισημαίνω ότι είναι ελεύθερη και οι παρεμβάσεις είναι πολύ λίγες.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού λειτουργεί με τη γνωστή διαδικασία, κύριε Κουβέλη και το ξέρετε. Στέλνουμε κι εμείς θέματα, όπως μπορούν να στείλουν και οι πολίτες και οι φορείς της αγοράς, αλλά ξέρετε ότι υπάρχουν μεγάλες καθυστερήσεις. Μας απασχολεί κι εμάς, εάν η Επιτροπή Ανταγωνισμού θα μπορούσε να λειτουργεί πιο γρήγορα, να στέλνει ένα μήνυμα προς την κοινωνία. Το θέλουμε. Είναι δύσκολη η πορεία την οποία κάνουμε και πραγματικά εγώ θέλω να ζητήσω έτσι επίσημα, το έχω

πει και άλλη φορά, και τη συνεργασία και υποδείξεις –μπορώ να πω- και από τα κόμματα της αντιπολίτευσης και κυρίως να ζητήσω τη βοήθεια και υποδείξεις, εάν υπάρχουν και από τα Μ.Μ.Ε.. Το να γίνεται κάποιος εύκολα κριτής καταγράφοντας την πραγματικότητα, δεν λέμε με αυτό τίποτα. Το δύσκολο είναι όλοι μαζί να υπηρετήσουμε μία πολιτική που υπηρετεί το κοινωνικό σύνολο. Αυτή είναι η δική μας αποστολή, σε αυτήν την πορεία είμαστε και επιζητούμε την βοήθεια κάθε φορέα της αγοράς και της κοινωνίας.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Τέταρτη επίκαιρη ερώτηση είναι η με αριθμό 460/21-1-2008 του Βουλευτή του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού κ. Κυριάκου Βελόπουλου προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, σχετικά με τις αμοιβές υψηλόβαθμων στελεχών-υπαλλήλων σε Δ.Ε.Κ.Ο., Οργανισμούς κ.λπ..

Η επίκαιρη ερώτηση του κ. Βελόπουλου έχει ως εξής:

«Αν και ο κ. Καραμανλής είχε εξαγγείλει τη μείωσή τους, οι αποδοχές των επικεφαλής των οργανισμών και άλλων φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα έχουν ως και διπλασιαστεί σε δεκάδες οργανισμούς, Δ.Ε.Κ.Ο., κ.λπ., όπου πρόεδροι και διευθύνοντες σύμβουλοι έχουν σύμφωνα με δημοσιεύματα ως και διπλασιαστεί οι αποδοχές τους ή στην καλύτερη περίπτωση τις άφησαν ανέπαφες.

Όπως λένε οι εφημερίδες, η κατάσταση σε αυτό που αποκολούμε ευρύτερο δημόσιο τομέα, οι δημόσιες επιχειρήσεις και γενικά ο δημόσιος φορέας που λειτουργούν με βάση ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια είναι υποχρεωμένοι να παρέχουν ανταγωνιστικά πακέτα αμοιβών στα ανώτατα στελέχη τους. Οι εν λόγω φορείς αντλούν στελέχη κυρίως από την αγορά και λιγότερο με βάση την ιεραρχική εξέλιξη. Αλλά ακόμη και στη δεύτερη περίπτωση η διαφοροποίηση των αμοιβών λειτουργεί ως κίνητρο για αύξηση της παραγωγικότητας και ανέλιξη του εργαζόμενου εντός της επιχείρησης. Επιπλέον, «βροχή» καταφθάνουν οι καταγγελίες στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο, που αφορούν σε αμοιβές εκατοντάδων ευρώ για κάθε συμμετοχή συνδικαλιστικού στελέχους σε Δ.Σ. δημόσιου οργανισμού.

Ερωτάται ο κύριος Υπουργός:

1. Ποιές είναι οι μικτές αποδοχές που λαμβάνουν μονοπρόσωπα ή συλλογικά όργανα διοίκησης οργανισμών, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και άλλων φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπου τη μόνη μετοχή ή την πλειοψηφία των μετοχών έχει το κράτος (Ε.Β.Ο.-ΠΥΡ.ΚΑΛ.-Α.Β.Ε.Ε.); Όπως και ποιες είναι οι μικτές αποδοχές που λαμβάνουν ειδικοί σύμβουλοι και συνεργάτες υπουργείων, αλλά και άλλων φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα (αναλυτικά ανά Υπουργείο και φορέα);

2. Πόσοι και ποιοι συνδικαλιστές συμμετέχουν σε διοικητικά συμβούλια φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα και σε ποιο ύψος κυμαίνονται οι μικτές αποδοχές τους;»

Ο Υφυπουργός κ. Τασούλας έχει το λόγο για τρία λεπτά.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΑΣΟΥΛΑΣ (Υφυπουργός Εθνικής Άμυνας): Κυρία Πρόεδρε, η απάντηση επί της ερωτήσεως που αναγνώσατε μόλις προηγουμένως και η οποία υπεβλήθη από τον συνάδελφο έχει να κάνει με τον αριθμό των νομικών προσώπων που είναι υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

Εγώ θα απαντήσω γι' αυτά τα νομικά πρόσωπα, τα οποία οφείλω να πω ότι τα περισσότερα, εκτός από την πρώτη ΠΥΡ.ΚΑΛ. και Ε.Β.Ο., έχουν κοινωνικό και όχι επιχειρηματικό χαρακτήρα. Δηλαδή, η εποπτεία νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας αφορά τα Μετοχικά Ταμεία Στρατού, τον Αυτόνομο Οικοδομικό Οργανισμό Αξιωματικών, τις Ενώσεις Αποστράτων, τη Λέσχη Αξιωματικών και όλα αυτά τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου δεν έχουν χαρακτηριστική επιχειρηματική δράση.

Ενδεικτικά αναφέρω ότι όσον αφορά τα μετοχικά ταμεία στρατού οι αποδοχές -που δεν είναι καν αποδοχές με τη συνήθη έννοια- είναι μία μορφή μικρής αποζημίωσης των Προέδρων και δεν ξεπερνούν στο μεν Μετοχικό Ταμείο Στρατού τα 500 ευρώ, στο Μετοχικό Ταμείο Ναυτικού είναι 590 ευρώ. Στο Μετοχικό Ταμείο Αεροπορίας ο Πρόεδρος είναι άμισθος και με ένα νομοσχέδιο που συζητείται στη Γερουσία αυτήν τη στιγμή,

καθίσταται ισοπαλής με το Μετοχικό Ταμείο Ναυτικού η αποζημίωσή του στο πλαίσιο του ποσού που προανέφερα.

Εκεί που υπάρχει επιχειρηματική δράση και εποπτεύεται από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, είναι η εταιρεία «Ελληνικά Αμυντικά Συστήματα», που είναι η συνένωση των παλαιών εταιρειών Ε.Β.Ο. και ΠΥΡ.ΚΑΛ.. Εκεί, υπάρχει μία πλήρης, κατά τη γνώμη μου, προσαρμογή της μισθοδοσίας του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και των υπολοίπων μελών προς τις δεσμεύσεις της Νέας Δημοκρατίας και με απόλυτη έννοια και συγκριτικά με το παρελθόν.

Αναφέρω ενδεικτικά ότι σήμερα ο Πρόεδρος των «Ελληνικών Αμυντικών Συστημάτων» έχει μεικτές αποδοχές 4.500 ευρώ το μήνα -για να αντιληφθούμε πόσο είναι οι καθαρές, θα πρέπει να αφαιρέσουμε κρατήσεις 1.200 ευρώ- ενώ στο παρελθόν είχε μεικτές αποδοχές που πλησίαζαν τα 8.000 ευρώ, ήταν 7.890 ευρώ. Μετέχουν δύο συνδικαλιστές στο Διοικητικό Συμβούλιο των «Ελληνικών Αμυντικών Συστημάτων», οι οποίοι παίρνουν καθαρές αποδοχές το μήνα 460 ευρώ.

Επίσης, θέλω να πω ότι το Διοικητικό Συμβούλιο των «Ελληνικών Αμυντικών Συστημάτων» σήμερα είναι μειωμένο αριθμητικά κατά τέσσερις θέσεις Αντιπροέδρων που προεβλέποντο στο παρελθόν και οι οποίες επίσης αμείβοντο εξαιρετικά ικανοποιητικά για αμοιβές του δημοσίου τομέα. Συνεπώς, το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας έχει πλήρως εφαρμόσει αυτές τις δεσμεύσεις της Κυβερνήσεως για τις αποδοχές των στελεχών του.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Ο κ. Βελόπουλος έχει το λόγο.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ: Θα ήθελα απλά να πω στον κύριο Υπουργό ότι σαφώς η προηγούμενη κυβέρνηση είχε έναν Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο, αλλά εσείς έχετε, από ό,τι βλέπω, και Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο, ξεχωριστούς. Βέβαια, δεν είναι εδώ το θέμα μας, γιατί κατ' επανάληψη σχολήθηκα με το θέμα. Το έκανα αυτό, διότι παλαιότερα, το Νοέμβριο του 2003, μία ομάδα σοβαρών Βουλευτών της Νέας Δημοκρατίας που σήμερα είναι Υπουργοί, έκαναν μία παρόμοια ερώτηση, ως ανατροπή των αξιών για να υπηρετηθεί το κόμμα.

Αυτό καταγγέλλατε ως Αντιπολίτευση, κύριε Υπουργέ, αλλά δυστυχώς ως Κυβέρνηση κάνατε περίπου τα ίδια, για να μην πω χειρότερα. Θα σας δώσω νούμερα για να τα καταλάβετε. Πρέπει να μάθει ο ελληνικός λαός των 700 ευρώ ποιοι αμείβονται σήμερα με δεκάδες χιλιάδες ευρώ, τους οποίους εσείς τοποθετήσατε με γαλάζια κριτήρια -πράσινα παλαιότερα, γιατί προηγούμενους είχατε μία αντιπαράθεση μεταξύ σας για το ποιος είναι ο καλός, ποιος είναι ο κακός και γιατί δεν υπάρχουν πράσινα στελέχη στους Διευθυντές των αρμόδιων Πρωτοβάθμιων Επιτροπών.

Ακούστε λίγο τα νούμερα, κύριε Υπουργέ, προσεκτικά -δεν είστε μόνο εσείς, είναι και άλλοι Υπουργοί.

Δ.Ε.Η.: Ο Πρόεδρός της επί ΠΑ.ΣΟ.Κ. έπαιρνε 13.000 ευρώ. Παίρνει 300.000 ευρώ το χρόνο ο Πρόεδρος της Δ.Ε.Η. Να σας πω και κάτι άλλο. Ο Πρόεδρος στην Εθνική Τράπεζα, ο κ. Αράπογλου έπαιρνε 17.000 ευρώ επί ΠΑ.ΣΟ.Κ. και σήμερα παίρνει 700.000 ευρώ ετησίως. Το ακούτε το νούμερο; Να σας πω και άλλα νούμερα; Στην Ελληνική Τηλεόραση 10.000 ευρώ επί ΠΑ.ΣΟ.Κ., σήμερα παίρνουν 22.000 ευρώ το μήνα. Να σας πω και άλλα; Οι Διευθύνοντες της ΕΤ3 παίρνουν 240.000 ευρώ ετησίως. Πού κόψατε; Ποιους κόψατε; Θέλετε να σας δώσω και άλλα; Να πάμε και άλλο, γιατί κάποια στιγμή πρέπει να μάθουν οι Έλληνες πού πάνε τα χρήματά μας. Αυτά είναι τα νούμερα και μην τα αμφισβητείτε.

Να σας πω, επίσης, ότι υπάρχει και Αντιπρόεδρος στη Δ.Ε.Η. που παίρνει 200.000 ευρώ το χρόνο. Είναι νούμερα δυσθεώρητα για τον Έλληνα. Να πάμε στο Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος. Παίρνει 11.000 ευρώ, συν «VISA», «AMERICAN EXPRESS», με χρέωση 440 ευρώ μηνιαίως, η κάθε μία. Να πάμε στα μέλη του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής; Παίρνουν 5.000 ευρώ. Αγροτική Τράπεζα; Δεκαπέντε χιλιάδες ευρώ μισθό το μήνα. Έλεος ρε! Ο Διευθυντής και Πρόεδρος της Διεθνούς Εκθέσεως Θεσσαλονίκης παίρνει 5.000 ευρώ, ο εντεταλμένος σύμβουλος 5.000 ευρώ μηνιαίως.

Ο.Σ.Ε.: Δεκατέσσερις χιλιάδες ευρώ, κύριε Υπουργέ. Δεν είναι δική σας η αρμοδιότητα, αλλά δεν μπορώ κάθε φορά να φέρνω και έναν Υπουργό να απολογείται, γιατί κάθε Υπουργείο έχει από κάτω και πέντε υφιστάμενα νομικά πρόσωπα, ή κάποιους φορείς και οργανισμούς.

Επιτέλους, βγείτε ως Κυβέρνηση και πείτε μας ποιοι είναι όλοι αυτοί. Βγάλτε μία μισθοδοσία να δούμε ποιοι είναι αυτοί οι γαλάζιοι, οι γαλαζοαίματοι, που αμείβονται με 700 χιλιάδες ευρώ το χρόνο. Είναι τρομακτικά τα νούμερα. Είναι σπατάλη, κύριε Υπουργέ.

Κλείνοντας, θα ήθελα να πω το εξής: Είστε μία Κυβέρνηση που ήρθατε να κυβερνήσετε σεμνά και ταπεινά. Δυστυχώς όμως, ούτε ταπεινά, ούτε σεμνά κυβερνάτε. Θα έλεγα κατά τη δική μου άποψη ότι γίνεστε συνεχώς μία Κυβέρνηση που κάνει τρομακτικά λάθη. Είστε η Κυβέρνηση αυτή που δίνει ο Γενικός Γραμματέας, ο υπερυπουργός σας, ο κ. Ζαχόπουλος, 14.000.000 ευρώ, σε εργαζομένους για να μην λαλήσουν, για να μη μιλήσουν και να μην αποκαλύψουν στοιχεία. Και τα παίρνουν αυτοί. Είστε η Κυβέρνηση και το επαναλαμβάνω, που αφήσατε έναν εργατολόγο να διακυβεύει, να συζητάει και να εκμεταλλεύεται την αγωνία των συμβασιούχων για μία θέση στο δημόσιο. Είστε η Κυβέρνηση που από τον Οκτώβριο, όπως είπε ο Υπουργός Επικρατείας, γνώριζε για τα 5.000.000 ευρώ και το έκρυβε και του έκανα και ερώτηση.

Σας το λέω αυτό, γιατί θα πρέπει να μιλάμε ώρες ατελείωτες. Οι μισθοί είναι τεράστιοι. Σκεφθείτε έναν Έλληνα με 700 ευρώ, κύριε Υπουργέ, πώς μπορεί να ζήσει, όταν κάποιος παίρνουν 700 χιλιάδες ευρώ το χρόνο και είναι χρήμα του ελληνικού λαού, δεν είναι δικά του χρήματα. Ζητώ συγγνώμη που ξεπέρασα το χρόνο, αλλά στενοχωριέμαι, γιατί θα έπαιρναν όλοι ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Κύριε συνάδελφε, σας παρακαλώ, ολοκληρώστε.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ: Όχι, είναι και η κοινωνική ευαισθησία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Με συγχωρείτε, αλλά πήρατε το διπλό χρόνο.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ: Έχετε δίκιο, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Ο κύριος Υφυπουργός έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΑΣΟΥΛΑΣ (Υφυπουργός Εθνικής Άμυνας): Θα μου επιτρέψετε να αλλάξω λίγο το κλίμα της εντάσεως και της στενοχωρίας και θα σας πω μία θεωρία για την ιερή αγανάκτηση η οποία δεν ισχύει εν προκειμένω, αλλά αξίζει να την ξέρουμε.

Λένε μερικοί κακεντρεχείς ότι η ιερή αγανάκτηση είναι 5% ιερή, 5% αγανάκτηση και 90% φθόνος. Αυτό για τους κακεντρεχείς.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ: Κάποιοι το λένε αυτό. Εσείς, τι κάνετε; Κι εγώ δεν φθονώ την Κυβέρνησή σας. Κριτική κάνω.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΑΣΟΥΛΑΣ (Υφυπουργός Εθνικής Άμυνας): Εννοείται βέβαια ότι αυτό δεν αφορά τη δική σας ιερή αγανάκτηση γι' αυτούς τους μισθούς. Αφορά μία κακεντρεχή ερμηνεία.

Παρά το ότι είναι μέγας ο πειρασμός, να απαντήσω για το σύνολο της κυβερνητικής ή και μη κυβερνητικής δραστηριότητας, διότι ας πούμε, η Εθνική Τράπεζα δεν ανήκει πλέον εδώ και χρόνια, όπως ξέρουν όλοι, στο ελληνικό δημόσιο, και δεν ξέρω, εάν με ρωτάτε, έχοντας πληροφορίες εκ του γεγονότος ότι έχω τριακόσιες εξήντα μετοχές της Εθνικής Τραπεζής, για το μισθό του Διοικητικού της Εθνικής Τραπεζής ...

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ: Εγώ δεν έχω μετοχές, εσείς έχετε μετοχές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Παρακαλώ, όχι διάλογο, κύριε Βελόπουλε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΑΣΟΥΛΑΣ (Υφυπουργός Εθνικής Άμυνας): Αλλά σας εξηγώ ότι όλα αυτά τα οποία με ρωτήσατε στην δευτερολογία σας δεν αφορούν στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.

Σας λέω μόνο ότι το σύνολο των αποδοχών του Διοικητικού Συμβουλίου των «Ελληνικών Αμυντικών Συστημάτων», πριν από το Μάρτιο του 2004 ήταν 25.000 χιλιάδες ευρώ και σήμερα είναι

12.000 ευρώ. Συνεπώς, εντός της αρμοδιότητάς μου και αντιστεκόμενος στον πειρασμό να διευρύνω αυτήν την αρμοδιότητα, σας λέω ότι το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, έχει περιορίσει δραστηρικά αυτού του είδους τις αποδοχές και είμαστε εκτός πεδίου αυτής της στενοχωρίας και της αγανακτήσεως που μόλις προηγουμένως δείξατε.

Θα ήθελα επίσης να σας πω ότι το Υπουργείο Άμυνας, γενικά και στις αποδοχές, αλλά και στα έξοδά του έχει πετύχει έναν σημαντικό εξορθολογισμό, χωρίς να πλήττει το αξιόμαχο των Ενόπλων Δυνάμεων. Και αυτό έχει να κάνει και με τη μείωση των αμυντικών δαπανών, κάτω του 3% του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος.

Όσον αφορά, τέλος, στις αποδοχές άλλων φορέων του δημοσίου τομέα, ευτυχώς μετά τη Μεταπολίτευση και συγκεκριμένα μετά τη Συντακτική Πράξη της 1ης Αυγούστου του 1974, το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας δεν είναι αρμόδιο ούτε για τη Δ.Ε.Η. ούτε για κανέναν άλλο φορέα του δημοσίου. Ευτυχώς!

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ: Δηλαδή, είστε αναρμόδια Κυβέρνηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Ευχαριστούμε, κύριε Υπουργέ, και για το χιούμορ σας και για τις πληροφορίες που μας δώσατε.

Επίκαιρες ερωτήσεις δεύτερου κύκλου:

Θα συζητηθεί τώρα η δεύτερη υπ' αριθμ. 466/21-1-2008 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, κ. Χαράλαμπος Χαράλαμπος, προς τους Υπουργούς Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Πολιτισμού, σχετικά με τα προβλήματα λειτουργίας του Ιόνιου Πανεπιστημίου κ.λπ..

Η επίκαιρη ερώτηση του κυρίου συναδέλφου έχει ως εξής:

«Η πολιτική της υποβάθμισης, της εμπορευματοποίησης και της ιδιωτικοποίησης της δημόσιας παιδείας που προωθεί σήμερα με έντονους ρυθμούς η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας συνεχίζοντας την αντιεκπαιδευτική πολιτική του Π.Α.Σ.Ο.Κ. και την οποία πιστά υπηρετεί η Πρυτανεία του Ιόνιου Πανεπιστημίου, είναι υπεύθυνη για τις αρνητικές εξελίξεις που υπάρχουν και στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο. Τα χρόνια προβλήματα που υπάρχουν στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο οδήγησαν τη Σύγκλητο να πάρει απόφαση για ενδεχόμενο κλείσιμο του Ιόνιου Πανεπιστημίου κατά το εαρινό εξάμηνο του τρέχοντος έτους, λόγω αδυναμίας της λειτουργίας του.

Η άσχημη αυτή κατάσταση που επικρατεί στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο θα επιδεινωθεί ακόμα περισσότερο, αν υλοποιηθεί η πρόσφατη απόφαση του Υπουργείου Πολιτισμού, η οποία αφαιρεί από το Ιόνιο Πανεπιστήμιο τη χρήση της δυτικής πτέρυγας των Ανακτόρων, των Αγίων Μιχαήλ και Γεωργίου.

Επίσης, τα δύο νέα τμήματα Πληροφορικής, Ήχου και Εικόνας, κινδυνεύουν να σταματήσουν λόγω λήξης του προγράμματος Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. στο τέλος του 2008.

Να σημειωθεί ότι, αν και υπάρχει σχετική απόφαση για αξιοποίηση των εγκαταστάσεων του Παλαιού Φρουρίου, που ανήκουν στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο, μέχρι σήμερα δεν έχει υλοποιηθεί.

Σοβαρά προβλήματα αντιμετωπίζουν επίσης οι διδάσκοντες, το διοικητικό προσωπικό και οι φοιτητές του Ιόνιου Πανεπιστημίου που διεκδικούν να καταβληθούν άμεσα τα δεδουλευμένα στους συμβασιούχους διδάσκοντες, να προκηρυχθούν άμεσα οι θέσεις διοικητικού και εκπαιδευτικού προσωπικού με πλήρη και αποκλειστική εργασία, να καλυφθούν οι ανάγκες σε υλικοτεχνική υποδομή του Πανεπιστημίου, να εξασφαλιστεί η δωρεάν σίτιση, στέγαση των φοιτητών, η δωρεάν διανομή συγγραμμάτων κ.α..

Ερωτώνται οι κύριοι Υπουργοί τι μέτρα προτίθεται να πάρει η Κυβέρνηση, ώστε:

1. Να ανακληθεί η απαράδεκτη απόφαση του Υπουργείου Πολιτισμού που αφορά τη μη χρήση από το Ιόνιο Πανεπιστήμιο της δυτικής πτέρυγας των Ανακτόρων των Αγίων Μιχαήλ και Γεωργίου και να μην κλείσουν τα δύο νέα τμήματα.

2. Να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα του Ιόνιου Πανεπιστημίου, των διδασκόντων, του διοικητικού προσωπικού και των φοιτητών του».

Το λόγο έχει ο Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευ-

μάτων κ. Ταλιαδούρος για τρία λεπτά.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ (Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων): Κυρία Πρόεδρε, θα ήθελα να πω ότι σταθερή είναι η κατεύθυνση της Κυβέρνησης να στηρίζει την ποιοτική αναβάθμιση της δημόσιας εκπαίδευσης στην πατρίδα μας.

Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά το Ιόνιο Πανεπιστήμιο, θα ήθελα να πω ότι σε αυτό το Πλαίσιο εξασφαλίστηκε υψηλή χρηματοδότηση τα τελευταία χρόνια για την καλή λειτουργία του.

Πιο συγκεκριμένα, ενώ το 2004 οι πιστώσεις για τις λειτουργικές δαπάνες για το Ιόνιο Πανεπιστήμιο ήταν στα 3.100.000 ευρώ, σήμερα, το 2008 οι πιστώσεις προβλέπεται να είναι 4.800.000 ευρώ, δηλαδή αύξηση της τάξεως του 51,5%.

Σε ό,τι αφορά τις υποδομές, θέλω να πω ότι εξασφαλίστηκαν πιστώσεις 1.300.000 ευρώ για το 2007, για έργα και για μελέτες 500.000 ευρώ, ενώ πρόσφατα ολοκληρώθηκε το κτήριο του Τμήματος Ιστορίας και του Τμήματος Αρχαιολογίας και Βιβλιοθηκονομίας και παράλληλα καλύπτονται και δαπάνες 400.000 ευρώ ετησίως για μισθώσεις κτηρίων.

Η δωρεάν σίτιση και στέγαση όλων των φοιτητών που επιθυμούν, είναι εξασφαλισμένη, αφού το Υπουργείο Παιδείας αύξησε κατά 44% τις πιστώσεις για τη σίτιση και τη στέγαση των φοιτητών.

Επίσης, εξασφαλίζονται οι πιστώσεις για τη δωρεάν διανομή των συγγραμμάτων.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΛΑΣ**.)

Σε ό,τι αφορά το θέμα που θίγετε στην ερώτησή σας για το διδακτικό προσωπικό, θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι σήμερα υπηρετούν ογδόντα εννέα μέλη Δ.Ε.Π., έντεκα μέλη Ε.Τ.Ε.Π. και δέκα μέλη Ε.Ε.Δ.Ι.Π. και για το 2007-2008 έχουν χορηγηθεί οκτώ νέες πιστώσεις για εκλογή μελών Δ.Ε.Π. και είκοσι επτά πιστώσεις για έκτακτο προσωπικό.

Σε ό,τι αφορά το διοικητικό προσωπικό, θα ήθελα να σας πω ότι υπηρετούν εξήντα δύο μέλη. Πρόσφατα μονιμοποιήθηκαν δεκατέσσερα μέλη με την κατηγορία του Ι.Δ.Α.Χ. και δόθηκαν πιστώσεις για άλλα είκοσι μέλη υπαλλήλων.

Σε ό,τι αφορά την καταβολή των δεδουλευμένων στους συμβασιούχους διδάσκοντες σύμφωνα με το π.δ. 407, ύστερα από τις αποφάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου που δημοιούρησαν μία εμπλοκή, προωθείται νομοθετική ρύθμιση για την αντιμετώπιση του ζητήματος.

Σε ό,τι αφορά το θέμα για το Παλαιό Φρούριο, θα ήθελα να σας πω ότι προχωρά η επικαιροποίηση της μελέτης αποκατάστασης του πρώην Αγγλικού Νοσοκομείου στο χώρο αυτό.

Τέλος, σχετικά με το ζήτημα που προέκυψε με την απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού με την οποία στερείται το Πανεπιστήμιο τη χρήση του Ανακτόρου των Αγίων Μιχαήλ και Γεωργίου στην Κέρκυρα, το Υπουργείο Παιδείας, ύστερα από επικοινωνία που είχε με τον κύριο πρύτανη, προέβη άμεσα στις κατάλληλες ενέργειες, για να αντιμετωπιστεί το ζήτημα. Έχουμε ενημερώσει το Υπουργείο Πολιτισμού και βρισκόμαστε σε επικοινωνία, προκειμένου να εξεταστεί η δυνατότητα παράτασης του χρόνου χρήσης του χώρου αυτού και θα πραγματοποιηθεί συνάντηση την επόμενη εβδομάδα με τον Υπουργό Πολιτισμού για την αντιμετώπιση αυτού του ζητήματος. Στη συνάντηση αυτή θα συμμετάσχει και ο κύριος πρύτανης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε, κύριε Υπουργέ.

Το λόγο έχει ο ερωτών συναδέλφος κ. Χαράλαμπος.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υφυπουργέ, μου θυμίσατε με την απάντησή σας το ότι οι αριθμοί ευημερούν, αλλά οι άνθρωποι, όχι και τόσο. Γιατί αν ήταν έτσι όπως τα λέτε, τότε η Σύγκλητος του Ιονίου Πανεπιστημίου που έχει σοβαρές ευθύνες, για το που φθάσανε τα πράγματα, γιατί να παίρνει αυτήν την απονενοημένη, αν θέλετε, απόφαση και να λέει ότι το εαρινό εξάμηνο δεν θα λειτουργήσει, όπως επίσης, το ότι το Ιόνιο Πανεπιστήμιο το επόμενο διδακτικό έτος δεν θα ξεκινήσει.

Η Σύγκλητος είπα έχει τεράστιες ευθύνες, γιατί άφησε το ποτήρι των προβλημάτων, όχι απλά να ξεχειλίσει, αλλά ουσια-

στικά να προκαλεί ασφυξία στις ζωτικές λειτουργίες του πανεπιστημίου. Από το 1984, κύριε Υπουργέ, που ιδρύθηκε το Ιόνιο Πανεπιστήμιο, ψάχνει πραγματικά, βολοδέρνει για στέγη και έτσι στεγάζεται, όπου βρει άδειο κτήριο. Αυτή τη στιγμή είναι στεγασμένο από αίθουσες του ψυχιατρείου, μέχρι αίθουσες της μέσης εκπαίδευσης.

Εμείς, λοιπόν, θεωρούμε ότι όλα αυτά οφείλονται στη χρόνια υποχρηματοδότηση. Δεν έχουν δημιουργηθεί καινούργια τμήματα, εκτός από δύο από το πρόγραμμα Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ., τα οποία βέβαια θα κλείσουν, εφόσον δεν προβλεφθεί η κατάλληλη χρηματοδότηση. Υπάρχουν προτάσεις και υπάρχει και άρθρο στα θέματα παιδείας στο τεύχος 29 από τον αρχαιότερο καθηγητή του Ιονίου Πανεπιστημίου, τον κ. Χάρη Γκατσούλη, που σας παραπέμπω να δείτε πόσο ρεαλιστικό είναι, όλο το Ιόνιο Πανεπιστήμιο να μπορεί να στεγαστεί στο Παλαιό Φρούριο, παρ' όλα αυτά όμως, επιμένουν αόρατα συμφέροντα να μην επιτρέπουν στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο τη στέγασή του εκεί. Όπως είπαν εξήντα δύο διοικητικοί υπάλληλοι, σε σύνολο διακοσίων που πρέπει να είναι, ουσιαστικά είναι στέγαση στον ωκεανό. Και γι' αυτό προχώρησε η πρυτανεία, αν θέλετε, σε παράνομες αποφάσεις, να κόψει τις κανονικές άδειες του διοικητικού προσωπικού. Οι συμβασιούχοι στο διδακτικό προσωπικό έχουν να πληρωθούν πάρα πολύ καιρό, ενώ υπάρχουν τεράστιες ελλείψεις σε διδακτικό μόνιμο προσωπικό. Γι' όλα αυτά, λοιπόν, εμείς δεν μπορούμε να ικανοποιηθούμε με τις απαντήσεις, τις οποίες δίδετε. Θεωρούμε ότι πρέπει ουσιαστικά να χρηματοδοτησετε το Ιόνιο Πανεπιστήμιο, για να μην κλείσει και βέβαια η απόφαση του Υπουργείου Πολιτισμού να κάνει έξωση ουσιαστικά, από τη δυτική πτέρυγα των ανακτόρων των Αγίων Μιχαήλ και Γεωργίου, είναι πάνω απ' όλα, αν θέλετε, χωρίς λογική και γι' αυτό πρέπει άμεσα να ανακληθεί.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε τον κ. Χαράλαμπος.

Ο κύριος Υπουργός, έχει το λόγο.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ (Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Στην πρωτολογία μου, νομίζω, απήγησα σε όλα τα ερωτήματα που ετέθησαν από την ερώτηση του κυρίου συναδέλφου. Θα ήθελα να πω ότι οι αριθμοί αποτελούν μία αντικειμενική απεικόνιση της πραγματικότητας. Αποδεικνύεται ότι έχουμε μία σταθερή αυξητική πορεία στην ενίσχυση και στην αντιμετώπιση των λειτουργικών δαπανών του Ιονίου Πανεπιστημίου. Αποδεικνύεται με στοιχεία ότι αυξάνεται και ο αριθμός των διδασκόντων. Ήδη οκτώ πιστώσεις, όπως σας είπα, θα έχουμε για τη φετινή χρονιά. Θα αντιμετωπιστεί και το πρόβλημα της καθυστέρησης πληρωμής των εκτάκτων καθηγητών, αυτών που υπάγονται στο π.δ. 407, που ο λόγος της καθυστέρησης οφείλεται, όπως είπα και πριν, σε απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η οποία αντιμετωπίζεται με ειδική νομοθετική ρύθμιση, η οποία θα έρθει. Και όσον αφορά το διοικητικό προσωπικό, αυξάνονται τα τμήματα που χρηματοδοτούνται από κοινοτικά κονδύλια, μέσω του Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ.. Θα ενταχθούν και αυτά στον τακτικό προϋπολογισμό και δεν θα υπάρξει κανένα απολύτως πρόβλημα για τη συνέχισή του. Και τα κτηριακά, σας είπα ότι ολοκληρώθηκαν ήδη για τη στέγαση δύο τμημάτων. Έχουν δοθεί πιστώσεις, προχωρούν οι μελέτες. Και σε ό,τι αφορά το ζήτημα που ανέκυψε με το Υπουργείο Πολιτισμού, είμαστε σε επαφή με τον κύριο Υπουργό, θα έχουμε συναντήσεις, έχει ενημερωθεί και ο κύριος πρύτανης και πιστεύω ότι το ζήτημα θα αντιμετωπιστεί μέσα στις επόμενες εβδομάδες.

Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε τον κύριο Υπουργό.

Κυρίες και κύριοι συναδέλφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στους χώρους του Μεγάρου της Βουλής τριάντα μαθήτριες και μαθητές, καθώς και δύο συνοδοί καθηγητές, από το Γ' Δημοτικό Σχολείο Γλυκών Νερών Αττικής.

Η Βουλή τους καλωσορίζει και τους εύχεται καλές σπουδές.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Τους πληροφορούμε ότι παρακολουθούν συνεδρίαση κοινοβουλευτικού ελέγχου, όπου παρίστανται οι ερωτώντες Βουλευτές και οι ερωτώμενοι Υπουργοί.

Η τρίτη με αριθμό 463/21.1.2008 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Μιχαήλ Παπαγιαννάκη προς τους Υπουργούς Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Εσωτερικών, σχετικά με τη λειτουργία και τον έλεγχο των σφαγείων στη χώρα μας κ.λπ., διαγράφεται λόγω καλύματος του κυρίου Υπουργού.

Εισερχόμεθα στη συζήτηση της τέταρτης υπ' αριθμ. 461/21.1.2008 επίκαιρης ερώτησης του Βουλευτή του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού κ. Ηλία Πολατιδή προς τους Υπουργούς Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σχετικά με τη δημιουργία λατομείου γρανίτη στην περιοχή Λαϊλιά του Νομού Σερρών, κ.λπ..

Η επίκαιρη ερώτηση του κ. Πολατιδή έχει ως εξής:

«Σύμφωνα με δημοσιεύματα του Τύπου του Νομού Σερρών, συνεχίζεται η προώθηση της εγκαταστάσεως λατομείου γρανίτη στην περιοχή του ορεινού όγκου του Λαϊλιά. Ο Λαϊλιάς ανήκει στις περιοχές «NATURA 2000» και αποτελεί τον βιότοπο για μία σειρά από απειλούμενα ζωικά είδη.

Κατά τη δεκαετία του '90 έγιναν δύο προσπάθειες για εγκατάσταση λατομείου στην περιοχή από τον ίδιο επενδυτή, που απετράπησαν από τις αντιδράσεις της Τοπικής Αυτοδιοικήσεως και των κατοίκων.

Το προτεινόμενο λατομείο ζητείται να εγκατασταθεί σε μία περιοχή εκατό στρεμμάτων. Ο επενδυτής έχει ήδη ζητήσει άδεια για λατομική εκμετάλλευση άλλων σαράντα κοντινών περιοχών. Αν ευοδωθούν αυτά τα σχέδια, θα έχουμε την καταστροφή το ελάχιστον τεσσάρων χιλιάδων στρεμμάτων.

Με δεδομένη την αντίθεση στην εγκατάσταση του λατομείου εκ μέρους της Νομαρχιακής Αυτοδιοικήσεως Σερρών, των τοπικών κοινοτήτων, οικολογικών οργανώσεων, φορέων και της συντριπτικής πλειοψηφίας των κατοίκων, αλλά και την αμελητέα συνεισφορά του λατομείου στην τοπική και εθνική οικονομία.

Ερωτώνται οι Υπουργοί:

Προτίθενται να αναλάβουν όλες τις απαραίτητες πολιτικές και νομοθετικές πρωτοβουλίες, ώστε να αποτραπεί η δημιουργία λατομείων γρανίτη στον ορεινό όγκο του Λαϊλιά τώρα και στο μέλλον;»

Στην ερώτηση του κ. Πολατιδή θα απαντήσει ο Υφυπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων κ. Καλογιάννης.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Σχετικά με το θέμα της ερώτησης θα ήθελα να αναφέρω τα εξής:

Στο Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. έχει διαβιβαστεί από την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας φάκελος μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων για ένα λατομείο γρανίτη σε μία έκταση περίπου εκατό στρεμμάτων, που βρίσκεται στη θέση Χέρσο της Κοινότητας Αχλαδοχωρίου Σερρών.

Η μελέτη αυτή τη στιγμή βρίσκεται στη φάση αξιολόγησής της. Έχουν ζητηθεί συμπληρωματικά στοιχεία από τους φορείς και τις Υπηρεσίες. Επίσης, ο φάκελος έχει διαβιβαστεί για γνωμοδότηση στο Νομαρχιακό Συμβούλιο Σερρών.

Ενημερώνω ότι για το συγκεκριμένο λατομείο είχε εκδοθεί παλαιότερα -το 1991 συγκεκριμένα- απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, η οποία έληξε το Δεκέμβριο του 1999.

Από τα στοιχεία, που υπάρχουν στο φάκελο της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, προκύπτει ότι δεν έχει εκδοθεί ποτέ άδεια λειτουργίας για το συγκεκριμένο λατομείο και βεβαίως δεν έχει λειτουργήσει.

Στην παρούσα φάση δεν έχουν συγκεντρωθεί ακόμα στο Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. όλες οι γνωμοδοτήσεις από τις συναρμόδιες Υπηρεσίες, έτσι ώστε να μπορέσει το Υπουργείο να προχωρήσει στην τελική αξιολόγηση για το συγκεκριμένο λατομείο.

Αναφέρω ότι μέχρι στιγμής έχουν γνωμοδοτήσει αρνητικά το Νομαρχιακό Συμβούλιο Σερρών και θετικά οι αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Ανάπτυξης και του Υπουργείου Πολιτισμού.

Η θέση του συγκεκριμένου έργου εμπίπτει σε περιοχή που έχει χαρακτηριστεί ως τόπος κοινοτικής σημασίας και εντάσσεται στο δίκτυο «NATURA 2000».

Σημειώνω, επίσης, ότι το 1997, με απόφαση του τότε Υπουργού Μακεδονίας - Θράκης, η περιοχή του ορεινού όγκου Λαϊλιά είχε χαρακτηριστεί ως περιοχή ιδιαίτερου φυσικού κάλλους.

Με μεταγενέστερη απόφαση, πάλι του Υπουργού Μακεδονίας - Θράκης, το 2005, η απόφαση αυτή ανακλήθηκε.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούβλας): Ευχαριστούμε τον κύριο Υφυπουργό.

Το λόγο έχει ο συνάδελφος κ. Πολατιδής.

ΗΛΙΑΣ ΠΟΛΑΤΙΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, αναφερθήκατε σε όλο το ιστορικό της υποθέσεως. Αποφύγατε, βέβαια, να πείτε ότι υπάρχουν δύο αρνητικές γνωμοδοτήσεις του τότε διορισμένου νομάρχη και νομαρχιακού συμβουλίου, το 1991.

Επίσης και το 1996 υπήρξε πάλι μία απόφαση διορισμού από τη Νέα Δημοκρατία. Επίσης, το 1996-1997 ήταν εκλεγμένος νομάρχης που πρόσκειται στη Νέα Δημοκρατία.

Η συγκεκριμένη όμως ερώτηση που σας κάνω είναι, αν εσείς προτιθέστε να αναλάβετε τις νομοθετικές και πολιτικές εκείνες πρωτοβουλίες, όλες τις απαραίτητες πρωτοβουλίες, ούτως ώστε να πράξετε αυτό που θέλει η συντριπτική πλειονότητα των φορέων και των κατοίκων του Νομού Σερρών. Αυτή ήταν η συγκεκριμένη ερώτηση και όχι αν έχει συγκεντρωθεί ή όχι ο φάκελος.

Έχετε εσείς την πολιτική βούληση να κάνετε όλα αυτά που πρέπει, ούτως ώστε να ανταποκριθείτε στο αίτημα των κατοίκων του Νομού Σερρών; Το όρος, η περιοχή του Λαϊλιά είναι ανέκαθεν τόπος αναψυχής, είναι τόπος ο οποίος έχει πολύ πλούσια πανίδα, με ζαρκάδια, αρκούδες, λύκους κ.λπ. και όλα αυτά πρέπει να τα λάβετε υπ' όψιν. Αλλά το βασικότερο, πρέπει να λάβετε υπ' όψιν τη βούληση της τοπικής κοινωνίας.

Εσείς σε όλα αυτά συνεχίζετε μία κίνηση, που έχει γίνει επί δύο φορές στο παρελθόν και τρίτη τώρα και βλέπουμε να έχει την αμέριστη υποστήριξη του Υπουργείου σας. Ενώ, δηλαδή, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, απ' όσο ξέρουμε έχει ήδη τοποθετηθεί αρνητικά, το Υπουργείο το δικό σας, μετά από μία αρνητική εισήγηση που υπήρξε από έναν δικό σας παράγοντα, σύμφωνα με πληροφορίες που υπάρχουν, έχει ζητήσει με δική του πρωτοβουλία νέα στοιχεία από τον μελετητή, ούτως ώστε να καμφθούν οι αντιδράσεις των υπηρεσιακών παραγόντων και να εγκριθούν αυτές εδώ οι μελέτες. Αυτές είναι πληροφορίες δημοσιογραφικές, οι οποίες υπάρχουν και έχουν τις τελευταίες μέρες ανακοινωθεί στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης του Νομού Σερρών.

Επαναλαμβάνω: Είναι πολύ ξεκάθαρη η ερώτησή μου και θέλω μία ξεκάθαρη απάντηση, την οποία απαιτούν όλοι οι πολίτες του Νομού Σερρών. Θέλετε να πάρετε πολιτικές και νομοθετικές πρωτοβουλίες, ούτως ώστε να ανταποκριθείτε στο κοινό αίσθημα και τη βούληση των κατοίκων του Νομού Σερρών; Περιμένω μία απάντηση στη δευτερολογία σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούβλας): Κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Ειλικρινά, δεν μπορώ να κατανοήσω για ποια πολιτική και νομοθετική πρωτοβουλία μιλάει ο κύριος συνάδελφος. Η εμπλοκή του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι απολύτως ξεκάθαρη.

Το Υπουργείο, αγαπητέ κύριε συνάδελφε, έχει την αρμοδιότητα να εγκρίνει ή όχι τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, ο φάκελος της οποίας υποβάλλεται αρμοδίως. Έχει υποβληθεί, όπως είπα και προηγουμένως, από την Περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας.

Η κείμενη περιβαλλοντική νομοθεσία είναι πολύ ξεκάθαρη. Θα πρέπει να ληφθούν υπ' όψιν οι απόψεις, οι γνωμοδοτήσεις όλων των φορέων που εμπλέκονται και των πολιτών. Γίνεται η διαβούλευση στο Νομαρχιακό Συμβούλιο. Έρχονται οι απαντήσεις αυτές στο Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και συναξιολογούνται.

Σας είπα ότι μέχρι σήμερα δεν έχει έρθει το σύνολο των απαιτήσεων των αρμοδίων φορέων. Μόλις ολοκληρωθεί αυτή η διαδικασία, η αρμόδια υπηρεσία θα προχωρήσει στην έγκριση ή μη των περιβαλλοντικών όρων για τη συγκεκριμένη δραστηριότητα.

Εκείνο το οποίο θέλω να επισημάνω είναι ότι δεν γνωρίζω τις δημοσιογραφικές πληροφορίες στις οποίες αναφέρατε. Εκείνο το οποίο θεωρείται δεδομένο, είναι ο θεσμοθετημένος περι-

φερειακός χωροταξικός σχεδιασμός για την περιοχή, που ισχύει από το τέλος του 2003 - αρχές του 2004.

Και από τις κατευθύνσεις, τις οποίες δίνει δεν προκύπτει πάντως αποκλεισμός της δραστηριότητας, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι θα προχωρήσουμε και στην έγκριση των περιβαλλοντικών όρων. Το αναφέρω ως κατεύθυνση που δίνεται από τον εγκεκριμένο περιφερειακό χωροταξικό σχεδιασμό.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε, κύριε Υπουργέ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώθηκε η συζήτηση των επικαίρων ερωτήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη της

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών: «Κύρωση της Συμφωνίας στρατηγικής συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των εταιρειών Microsoft Corporation, Microsoft Ireland Operation Limited και Μάικροσοφτ Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία Προϊόντων και Υπηρεσιών Πληροφορικής».

Η Διάσκεψη των Προέδρων, κύριοι συνάδελφοι, αποφάσισε στη συνεδρίασή της στις 17/01/2008 τη συζήτηση του νομοσχεδίου σε μία έως δύο συνεδριάσεις. Προτείνω να συζητηθεί το νομοσχέδιο επί της αρχής, επί των άρθρων και επί της τροπολογίας ως μία ενότητα, δεδομένου ότι πρόκειται περί κύρωσης συμφωνίας.

Ο Πρόεδρος του Συνασπισμού κ. Αλέξανδρος Αλαβάνος προτείνει ως ειδικό αγορητή τον κ. Αθανάσιο Λεβέντη.

Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού, κ. Αϊβαλιώτης, προτείνει ως Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο τον κ. Αστέριο Ροντούλη και ως ειδικό αγορητή τον κ. Πολατίδη.

Το λόγο έχει ο εισηγητής της Πλειοψηφίας κ. Χρήστος Σταϊκούρας.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σύμφωνα με τις σύγχρονες οικονομικές θεωρίες, η εξασφάλιση της μακροχρόνιας βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών, δεν αρκεί για την επίτευξη υψηλής και διατηρήσιμης οικονομικής ανάπτυξης.

Ταυτόχρονα, απαιτείται η υιοθέτηση και εφαρμογή πολιτικών που να επενδύουν στους νέους δυναμικούς συντελεστές ανάπτυξης. Η επένδυση στη γνώση, στην έρευνα, την καινοτομία, στις νέες τεχνολογίες, η τόνωση της επιχειρηματικότητας, η ενίσχυση των συνθηκών ανταγωνισμού και η αποτελεσματική λειτουργία των αγορών, η δημιουργία ενός αποτελεσματικού σύγχρονου και δίκαιου κράτους έχει αποδειχθεί ότι επιταχύνουν τους ρυθμούς της αειφόρου ανάπτυξης, βελτιώνουν την ανταγωνιστικότητα, μειώνουν τις περιφερειακές ανισότητες, αντιμετωπίζουν την ανεργία, προωθούν την κοινωνική συνοχή.

Η Κυβέρνηση με εφελτήριο τη βελτίωση της ποιότητας των δημοσίων οικονομικών και με τις πρωτοβουλίες που αναλαμβάνει και τις δράσεις που αναπτύσσει, δείχνει να έχει αντιληφθεί εγκαίρως την αναγκαιότητα υλοποίησης αυτών των πολιτικών. Σ' αυτό το πνεύμα κινείται και το παρών σχέδιο νόμου για την κύρωση της συμφωνίας στρατηγικής συνεργασίας μεταξύ της ελληνικής Κυβέρνησης και της εταιρείας «Microsoft».

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στις διατάξεις του σχεδίου νόμου μνημονεύονται οι πρωτοβουλίες και οι υποχρεώσεις της «Microsoft» που περιλαμβάνουν την υποστήριξη της δημόσιας διοίκησης και του ιδιωτικού τομέα. Η υποστήριξη της δημόσιας διοίκησης εξειδικεύεται σε τρεις άξονες: Στην έρευνα και την εκπαίδευση, στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση και στις υπηρεσίες.

Πιο συγκεκριμένα, οι βασικές πρωτοβουλίες σε κάθε άξονα δράσης είναι:

Πρώτον, έρευνα και εκπαίδευση. Πρώτος άξονας. Η ίδρυση κέντρου καινοτομίας, το οποίο θα λειτουργεί και ως θερμοκοιτίδα επιχειρηματικών ιδεών, ενεργώντας ως σύνδεσμος μεταξύ της ερευνητικής κοινότητας και του επιχειρηματικού κόσμου.

Δεύτερον, η επιμόρφωση σε ψηφιακές γνώσεις, συνδράμοντας την Κυβέρνηση στην παροχή ευκαιριών επιμόρφωσης του ευρέως κοινού.

Τρίτον, η εξωτερική έρευνα της «Microsoft» και συμμετοχή στο «M.S.D.N. Alliance» που υπάρχει και είναι ένα ετήσιο πρόγραμμα με μέλη τμήματα τεχνολογικής κατεύθυνσης της ανώτατης εκπαίδευσης.

Τέταρτον, η συνεργασία της «Microsoft» με πανεπιστήμια, στα οποία η εταιρεία θα παρέχει υλικό για τις βιβλιοθήκες, ηλεκτρονικό εκπαιδευτικό υλικό, εκπαίδευση στους υπευθύνους

των πανεπιστημιακών εργασθηρίων και επιδόματα για έρευνα σε αριστούχους διδακτορικού, φοιτητές.

Πέμπτον, η συμμετοχή της Κυβέρνησης στο πρόγραμμα «Συνεργάτες στη Μάθηση» με το οποίο η «Microsoft» παρέχει τοπικούς πόρους για την παροχή εκπαίδευσης στην ανάπτυξη δεξιοτήτων τεχνολογιών, πληροφορικής και επικοινωνιών.

Έκτον, η εγκατάσταση των κοινωνικών κέντρων εκμάθησης τεχνολογίας, προσφέροντας την τεχνική υποδομή και καλύπτοντας το κόστος των εκπαιδευτών, που θα παραδίδουν μαθήματα εκπαίδευσης στην κοινωνία.

Δεύτερος άξονας. Ηλεκτρονική διακυβέρνηση.

Πρώτον, η υποστήριξη από τη «Microsoft» στην ελληνική Κυβέρνηση ψηφιακών υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

Δεύτερον, η δωρεάν παροχή από τη «Microsoft» στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τους δήμους στην Ελλάδα, των εργαλείων εκκίνησης για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση και τη σχετική απαιτούμενη εκπαίδευση.

Τρίτος άξονας. Υπηρεσίες.

Πρώτον, η παροχή από τη «Microsoft» πρωτότυπου σχεδίου για την βέλτιστη ανάπτυξη και εγκατάσταση των αδειών χρήσης λογισμικού.

Δεύτερον, η εκπαίδευση για τα πλέον πρόσφατα προϊόντα λογισμικού.

Τρίτον, η επέκταση της συμμετοχής της ελληνικής Κυβέρνησης στο πρόγραμμα κυβερνητικής ασφάλισης.

Εκτός όμως από την υποστήριξη της Δημόσιας Διοίκησης, παρέχεται η υποστήριξη και του ιδιωτικού τομέα από την εταιρεία.

Πιο συγκεκριμένα προβλέπεται: Πρώτον, η παροχή υπηρεσιών υποστήριξης της επαγγελματικής ανάπτυξης.

Δεύτερον, η υποστήριξη μικρομεσαίων επιχειρήσεων μέσω της δημιουργίας και λειτουργίας του προγράμματος «Ευρωπλάνο Ανάπτυξης».

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στην τοποθέτηση που προηγήθηκε, προσπάθησα να συνοψίσω τα βασικότερα σημεία του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, θα ήθελα όμως να καταθέσω και ορισμένες παρατηρήσεις επί της συμφωνίας.

Πρώτη παρατήρηση. Παρόμοιες στρατηγικής σημασίας και συμφωνίες έχουν συναφθεί από πολλές ευρωπαϊκές χώρες, αλλά και από υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι πρωτοβουλίες και οι υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται στην παρούσα συμφωνία και αναλαμβάνονται από την εταιρεία, είναι ίδιες μ' αυτές που έχουν αναληφθεί από την εταιρεία και στις υπόλοιπες χώρες.

Δεύτερη παρατήρηση. Η εν λόγω συμφωνία δεν αποτελεί αποκλειστική και δεσμευτική συνεργασία. Προκύπτει από διαγνωστικές διαδικασίες και εξαρτάται από τις εκάστοτε ανάγκες του δημοσίου στο άμεσο μέλλον.

Η Κυβέρνηση έχει και θα διατηρήσει, την πλήρη και διακριτική ευχέρεια να προκηρύσσει διαγωνιστικές διαδικασίες σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες για προϊόντα λογισμικού ή και υπηρεσίες από προμηθευτές άλλους, εκτός από τη «Microsoft».

Τρίτη παρατήρηση. Είναι γεγονός ότι τα τελευταία έτη το ανοιχτό λογισμικό έχει φτάσει σε σημαντική ωριμότητα. Προσφέρει τεχνολογικές λύσεις υψηλού επιπέδου με χαμηλό κόστος. Το δίλημμα εμπορικό ή ανοιχτό λογισμικό δεν έχει μονοσήμαντη απάντηση, αλλά εξαρτάται από τις ανάγκες του εκάστοτε πελάτη ή οργανισμού. Και αυτό, βεβαίως, αφορά τις ψηφιακές υπηρεσίες, που αναπτύσσουν οι κυβερνήσεις για την εξυπηρέτηση πολιτών και επιχειρήσεων.

Το κράτος χωρίς την απαραίτητη τεχνονομία και προφανώς χωρίς την απαιτούμενη ταχύτητα, αποδεδειγμένα δεν μπορεί και δεν πρέπει να έχει σαν ρόλο του την επιλογή τεχνολογίας. Οφείλει να ακολουθεί την πολιτική της τεχνολογικής ουδετερότητας, ώστε να διασφαλίζεται ο υγιής ανταγωνισμός. Ταυτόχρονα, όμως, οφείλει να προσδιορίζει σαφώς τις ζητούμενες ψηφιακές υπηρεσίες σε όρους ποιότητας και κόστους και σε πλαίσιο πλήρους διαφάνειας στις ανοιχτές διαγωνιστικές διαδικασίες.

κασίες. Σ' αυτό το πλαίσιο αρχών, η ελληνική Κυβέρνηση σύναψε τη στρατηγική μη δεσμευτική συμφωνία με τη «Microsoft». Η ελληνική Κυβέρνηση, επιθυμεί τη σύναψη παρόμοιων συμφωνιών με οποιαδήποτε άλλη εταιρεία πληροφορικής στη βάση και του ανοιχτού λογισμικού, εφόσον πρώτον, εξασφαλίζονται πρόσθετα οφέλη για το ελληνικό δημόσιο, δεύτερον, πληρούνται οι όροι του εκάστοτε ανοιχτού διεθνούς διαγωνισμού και τρίτον, δεν προκαλούνται δεσμεύσεις για το ελληνικό κράτος. Σε καμία χώρα δεν υπάρχει αποκλεισμός καμίας εταιρείας ή κατηγορίας λογισμικού, καθώς αυτό θα ήταν αντίθετο με τους κανόνες ανταγωνισμού της ευρωπαϊκής αγοράς.

Συνεπώς θα ήταν εύλογο η Αξιοματική Αντιπολίτευση ή οποιαδήποτε Αντιπολίτευση, να ζητήσει επίσημη παρόμοιων συμφωνιών και μ' άλλες εταιρείες για την ταχύτερη τεχνολογική ανάπτυξη της χώρας.

Τέταρτη παρατήρηση. Ενισχύεται η ασφάλεια και διασφαλίζεται η διαφάνεια της χρήσης των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών στη Δημόσια Διοίκηση. Προβλέπεται η επέκταση της συμμετοχής της ελληνικής Κυβέρνησης στο πρόγραμμα κυβερνητικής ασφάλειας σε περισσότερες κρατικές, διοικητικές μονάδες ή και υπηρεσίες, πέραν του Υπουργείου Εσωτερικών, το οποίο συμμετέχει επί του παρόντος σ' αυτό το πρόγραμμα. Η Κυβέρνηση αποκτά πια πρόσβαση στον κώδικα των προϊόντων «Microsoft» και μπορεί να συνεισφέρει προς ίδιον όφελος, αν τα προϊόντα της εταιρείας πληρούν τα πρότυπα και τις προϋποθέσεις που θέτει η ίδια.

Πέμπτη παρατήρηση. Με ερωτήσεις στη Βουλή, η Αντιπολίτευση ζητούσε από την Κυβέρνηση να καταθέσει το κείμενο της συμφωνίας μεταξύ ελληνικού δημοσίου και «Microsoft». Τώρα που κατατέθηκε, αξιολογήσουμε λίγο τις πληροφορίες που είχαν τα στελέχη της Αξιοματικής Αντιπολίτευσης και τους κομιστές αυτών.

Ερώτηση Βουλευτή του ΠΑ.ΣΟ.Κ. 26-7-2006: «Σύμφωνα με ακριβείς πληροφορίες, η σύμβαση αυτή δεν είναι μόνο επιζήμια, αλλά ακόμη χειρότερο, είναι πρωτοφανής και απαράδεκτη, επειδή εμπεριέχει ρήτρα no disclosed agreement, δηλαδή μη αποκάλυψη των όρων και εφαρμογών της, ρήτρα την οποία πλέον δεν υιοθετούν ούτε οι εμπορικές επιχειρήσεις. Εάν έχει συμπεριληφθεί στο κείμενο συμφωνίας τέτοια ρήτρα, πρόκειται περί εξευτελισμού του ελληνικού κράτους, το οποίο έτσι στους διεθνείς οίκους εμφανίζεται ως κράτος μπανανία».

Ερώτηση Βουλευτή του ΠΑ.ΣΟ.Κ. 2-2-2007: «Μάλιστα, επειδή εγώ τη σύμβαση τη βρήκα από την αμερικανική πλευρά, διεπίστωσα ότι εμπεριέχει όρο» - ακούστε, κύριοι συνάδελφοι - «απόκρυψης των δεδομένων της σύμβασης ακόμα και από την ελληνική Βουλή. Γι' αυτό και δεν μου τη δίνουν».

Το κείμενο της σύμβασης πλέον, καταδεικνύει το ανυπόστατο των ισχυρισμών.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η παρούσα συμφωνία στρατηγικής συνεργασίας, εκτιμάται ως χρήσιμη και επωφελής για τη χώρα.

Πρώτον, εξασφαλίζονται προνομιακοί οικονομικοί όροι απόκτησης λογισμικού για το ελληνικό δημόσιο. Επιτυγχάνονται καλύτερες τελικές τιμές, λόγω οικονομικών κλίμακας. Η έκπτωση από τις υφιστάμενες κυβερνητικές τιμές, από τον ειδικό τιμοκατάλογο για το δημόσιο φτάνει το 20% στις τιμές αγοράς, ανάλογα με τον όγκο των προμηθειών. Παράλληλα εξασφαλίζεται η απόκτηση όλων των νέων εκδόσεων λογισμικού της «Microsoft», με ορίζοντα τριετίας χωρίς πρόσθετο κόστος.

Δεύτερον, επιτυγχάνεται καλύτερος έλεγχος του εγκατεστημένου λογισμικού στο δημόσιο τομέα. Μέχρι πρόσφατα το ελληνικό δημόσιο, εκτός από λίγα μεγάλα έργα πληροφορικής, δεν ήταν δυνατόν να ελέγξει εάν όλοι οι φορείς που έκαναν προμήθειες, αγόραζαν με τις προνομιούχες κυβερνητικές τιμές. Επίσης, δεν ήταν βέβαιο ότι πάντα τα προϊόντα που αγοράζονταν καλύπτονταν από εγγύηση ή αναβαθμιζόνταν τακτικά. Η έλλειψη των παραπάνω, συνεπαγόταν για κάθε φορέα μεγάλο κόστος διαχείρισης και συντήρησης και σίγουρα δεν υπήρχε σαφής εικόνα της υφιστάμενης κατάστασης. Αυτό προσπαθεί η Κυβέρνηση να το αλλάξει με τις σχετικές προβλέψεις της συμφωνίας.

Τρίτον, το υπό ίδρυση Κέντρο Καινοτομίας θα υποστηρίξει τη γνώση στην πράξη. Έτσι η διαχείριση της γνώσης θα συντελείται σε κάθε κομμάτι της αλυσίδας, από τη δημιουργία της μέσω της έρευνας, τη μετάδοσή της μέσω της παιδείας και της κατάρτισης, τη διάδοσή της μέσω των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας και τη χρήση της σε καινοτόμες δράσεις.

Τέταρτον, ενισχύονται ευαίσθητες πληθυσμιακές ομάδες, μέσα από την ίδρυση και λειτουργία εργαστηρίων υπολογιστών, στο πλαίσιο του προγράμματος «Απεριοριστές Δυνατότητες», το οποίο παρέχει ευκαιρίες εκπαίδευσης και βελτίωσης της απασχολησιμότητας.

Πέμπτον, ενισχύονται και επιτυγχάνονται οι στόχοι της νέας ψηφιακής στρατηγικής της χώρας για την περίοδο 2006-2013.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση του κ. Κώστα Καραμανλή μ' ένα ιδιαίτερα συγκροτημένο σχέδιο, επαναπροσδιορίζει το ρόλο των νέων τεχνολογιών σε νέα βάση, στο πλαίσιο ενός ευρύτερου σχεδίου διαρθρωτικών αλλαγών που εισάγει, προκειμένου η χώρα μας να πραγματοποιήσει ένα ψηφιακό άλμα στην παραγωγικότητα, ένα ψηφιακό άλμα στην ποιότητα ζωής. Για την ψηφιακή στρατηγική 2006-2013, οι τεχνολογίες της πληροφορικής και επικοινωνιών, είναι το μέσο για μια οικονομία πιο δυναμική, για πολίτες με καλύτερη ποιότητα καθημερινής ζωής. Για το λόγο αυτό και εισηγούμενη την κύρωση της συμφωνίας στρατηγικής συνεργασίας μεταξύ του ελληνικού δημοσίου και της εταιρείας «Microsoft», που στόχο έχει τη βελτίωση της χρήσης των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών στο πλαίσιο της Δημόσιας Διοίκησης και την προώθηση των υπηρεσιών της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στη χώρα.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρας): Ευχαριστούμε, τον κ. Σταϊκούρα.

Το λόγο έχει ο εισηγητής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ. Βερελής.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η στιγμή αυτή έχει μια μοναδικότητα για την ελληνική Βουλή. Δεν πιστεύω ότι στο παρελθόν έχει υπάρξει απόπειρα κύρωσης συμφωνίας, η οποία δεν περιλαμβάνει τίποτα απολύτως το οποίο να είναι σαφές.

Θα προσπαθήσω να σας περιγράψω τι ακριβώς συμβαίνει. Μετά από δύο περίπου χρόνια αφότου την υπέγραψε ο απών Υπουργός Οικονομίας κ. Αλογοσκούφης και αφού μέσα από την υπογραφή υπήρξε και η δυνατότητα να υπάρξει και ένα φωτογραφικό στιγμιότυπο με τον κ. Μπιλ Γκέιτς, υπάρχει μία συμφωνία και μετά από είκοσι μήνες, μετά από αλληπάλληλες ερωτήσεις της Αντιπολίτευσης, υπήρξε ένα μνημόνιο συναντίληψης το οποίο μας έγινε γνωστό κατά τη συζήτηση στην αρμόδια επιτροπή, όπου αναφέρεται ότι όσα περιγράφονται μέσα στην συμφωνία αυτή είναι μη δεσμευτικά.

Αυτό μετά από είκοσι μήνες. Γιατί συνέβη αυτό; Προφανώς συνέβη, διότι η συμφωνία αυτή, γίνεται με μία εταιρεία η οποία έχει μία μονοπωλιακή θέση παγκοσμίως -άνω του 90% των λογισμικών είναι παραγωγής της «Microsoft»- και υπάρχουν εκτεταμένες δίκες με αποτελέσματα. Πρόσφατα επικυρώθηκε η τελευταία δίκη από το Ευρωπαϊκό Εφετείο και έχει καταδικαστεί και έχει υποχρεωθεί η εταιρεία «Microsoft» στην καταβολή τεραστίων οικονομικών προστίμων. Το τελευταίο ήταν άνω των 500.000.000 ευρώ.

Η ελληνική Κυβέρνηση, λοιπόν, υπογράφοντας μία τέτοια συμφωνία, προφανώς προσκρούει και αυτή στα θέματα της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Ήλθε, λοιπόν, η ελληνική Κυβέρνηση, όπου ο αρμόδιος Υπουργός κ. Αλογοσκούφης απευθύνει ένα γράμμα -επαναλαμβάνω, είκοσι μήνες μετά την υπογραφή της συμφωνίας- στις 10 Σεπτεμβρίου 2007 προς τη «Microsoft», όπου μέσα το γράμμα αυτό λέει ότι η συμφωνία δεν είναι δεσμευτική, όμως γίνεται δεσμευτική, όταν αρχίζουν και υπογράφονται οι διάφορες άδειες, τις οποίες παίρνει η ελληνική Δημόσια Διοίκηση από τη «Microsoft».

Ξέρετε ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει υποβάλει σε διαδικασία τη «Microsoft» εδώ και αρκετά χρόνια. Το ίδιο όμως γίνεται και στις Ηνωμένες Πολιτείες. Το ίδιο γίνεται και σ' άλλες χώρες. Είναι, λοιπόν, μία συμφωνία, η οποία δημιουργεί ένα μεγάλο

θέμα και το θέμα αυτό δημιουργείται για έναν πάρα πολύ απλό λόγο. Όταν κάποιος παίρνει τα συστήματα της «Microsoft», τότε δεσμεύεται να έχει μία κλειστή σε πληροφορία διαδικασία λογισμικού, στην οποία ο κάτοχος, δεν μπορεί να παρέμβει, δεν μπορεί να αλλάξει το παραμικρό, δεν μπορεί να προσαρμόσει το λογισμικό αυτό της «Microsoft» σύμφωνα με τις δικές του ανάγκες. Τι παίρνει δηλαδή ένας χρήστης συστημάτων «Microsoft»; Παίρνει ένα μαύρο κλειστό κουτί, το οποίο δεν μπορεί να ανοίξει, στο οποίο δεν μπορεί να παρέμβει. Όταν η «Microsoft» αποφασίζει να περάσει σε μία νέα γενιά μαύρων κουτιών, τότε οι πελάτες το μόνο το οποίο έχουν να κάνουν είναι να πληρώσουν, να αντικαταστήσουν το ένα μαύρο κουτί με το επόμενο μαύρο κουτί. Αυτά είναι όλα τα windows των διαφόρων ημερομηνιών, τα οποία υπάρχουν στην αγορά.

Αυτή, λοιπόν, η κατάσταση η οποία υπάρχει, έχει γίνει αντικείμενο προβληματισμού διεθνώς και για το λόγο αυτό υπήρξαν πάρα πολλοί οι οποίοι έκαναν προσπάθειες, προκειμένου να υπάρξουν εναλλακτικές λύσεις. Η εναλλακτική λύση εδώ και περίπου μία δεκαετία, υπάρχει στην κίνηση του ελεύθερου λογισμικού. Το ελεύθερο λογισμικό είναι ένα λογισμικό το οποίο είναι ανοιχτό, διατίθεται δωρεάν στους χρήστες, υπάρχει ως εκ τούτου η δυνατότητα, να το έχει κανείς χωρίς κόστος, αλλά κυρίως δεν υπάρχει κλειστό κουτί. Μπορεί ο χρήστης να παρέμβει στο λογισμικό, να το διαρθρώσει με τρόπο που βολεύει την επιχείρησή του, που βολεύει τις δικές του ανάγκες και αυτό δίνει -αν το θέλετε- και τη δυνατότητα, να υπάρχει καλύτερη προσέγγιση αυτών οι οποίοι μπαίνουν για πρώτη φορά, να μάθουν μια σειρά από ζητήματα τα οποία έχουν να κάνουν με το χώρο του internet και είναι και ένα δείγμα της δυνατότητας που υπάρχει για τα καλύτερους τρόπους εκμάθησης, ιδιαίτερα από τους νέους χρήστες, που είναι η νέα γενιά. Διάφορες χώρες τα τελευταία χρόνια, όπως για παράδειγμα η Σουηδία, η Γαλλία, η Ιαπωνία και προσφάτως η Γερμανία, προσχωρούν στη λογική του ελεύθερου ανοιχτού λογισμικού. Είναι χώρες οι οποίες το κάνουν αυτό, προκειμένου να απελευθερώσουν τους χρήστες, να απελευθερώσουν τη δημόσια διοίκησή τους, να απελευθερώσουν μεγάλες κατηγορίες καταναλωτών λογισμικού της «Microsoft» από την επιβολή η οποία υπάρχει.

Εάν εμείς είχαμε υιοθετήσει στο δημόσιο τομέα ελεύθερο, ανοιχτό λογισμικό, ανοιχτών προτύπων, θα είχαμε τα εξής αποτελέσματα. Πρώτα απ' όλα, θα είχαμε μια εξαιρετικά μεγάλη εξοικονόμηση πόρων, αφού τώρα αναγκάζομαστε να αγοράσουμε αυτόν τον ηλεκτρονικό εξοπλισμό με ενσωματωμένο το λογισμικό. Όταν παίρνετε δηλαδή ένα μηχάνημα, θα πάρετε κι ενσωματωμένο το λογισμικό, στην τιμή, βεβαίως, που η «Microsoft» επιβαρύνει αυτό το άυλο λογισμικό, το οποίο ενσωματώνει στον ηλεκτρονικό εξοπλισμό.

Το δεύτερο είναι ότι θα αναπτυσσόταν ταχύτατα στη χώρα μας μια αξιόλογη μηχανή παραγωγής λογισμικού, κάτι το οποίο αυτήν τη στιγμή αποκλείεται, από τη στιγμή που υπάρχει αυτή η δέσμευση με τη «Microsoft», η οποία δέσμευση μέσα από τη συμφωνία αυτή, δίνεται μία προοπτική να διαιωνιστεί.

Και το τρίτο και κυριότερο, είναι η ηλεκτρονική παιδεία στη χώρα, η οποία θα αναπτυσσόταν με συνεχώς ταχύτερους ρυθμούς, δηλαδή εκεί που ακριβώς θα κριθεί η μελλοντική πορεία της χώρας σε πολύ μεγάλο βαθμό: στη γρήγορη εξαφάνιση του ηλεκτρονικού αναλφαριθμητισμού.

Όλα αυτά η Κυβέρνηση δεν τα συζητά. Αυτό το οποίο κάνει, είναι να φέρνει μια συμφωνία, η οποία κατ' ουσίαν είναι μια δωρεάν διαφήμιση για τη «Microsoft» -περί αυτού πρόκειται- όπου η «Microsoft» δίνει ως αντιπαροχή μία σειρά από συμφωνίες, όπου σημειώστε εδώ το άλλο καταπληκτικό, που για πρώτη φορά το αντιμετωπίζω εγώ, στη συμφωνία που έρχεται προς κύρωση στη Βουλή: Καμμία από τις συμφωνίες αυτές, κατά δήλωση της Κυβέρνησης, δεν έχει υπογραφεί μέχρι στιγμής και καμμιάς συμφωνίας το περιεχόμενο -οκτώ είναι αυτές οι συμφωνίες, που περιγράφονται εδώ, μέσα στην κύρια συμφωνία- δεν μπορεί να γίνει γνωστό στη Βουλή. Και σας ερωτώ: Είναι δυνατόν να έρχεται στη Βουλή για κύρωση το μηδέν, μία δηλαδή διαφημιστική διαδικασία όπου η «Microsoft» κάποια στιγμή, αν μπορούσαμε να δούμε διάφορα πράγματα, έρχεται

να μας δώσει κάποιες «χάντρες» κι εμείς υπογράφουμε μια αποικιοκρατική σύμβαση, που καμμία Βουλή ευρωπαϊκού κράτους, μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεν την έχει κυρώσει, τουλάχιστον από τους «δεκαπέντε»; Γιατί συμβαίνει αυτό; Δεν σας προκαλεί το ενδιαφέρον αυτό; Ποιο είναι αυτό το οποίο υποχρεώνει την Κυβέρνηση να κυρώσει μια τέτοια συμφωνία, μη συμφωνία όπως η ίδια παραδέχεται; Διότι το αρχικό κείμενο της συμφωνίας προφανώς ήταν δεσμευτικό. Στην συνέχεια, μετά από είκοσι μήνες, με το Μνημόνιο Συναντίληψης έγινε μη δεσμευτικό.

Αυτό το οποίο μπορούμε να καταλάβουμε είναι -και θα φέρω συγκεκριμένα παραδείγματα- ότι η «Microsoft» θα μπει σε κάποια έξοδα όπως, για παράδειγμα, θα αναλάβει -λέει- έναν διδακτορικό σπουδαστή για έναν ολόκληρο χρόνο. Ποιο είναι το κόστος αυτού του πράγματος; Είναι είκοσι χιλιάδες δολάρια; Είναι τριάντα χιλιάδες δολάρια; Σαραντα χιλιάδες δολάρια; Πενήντα χιλιάδες δολάρια, αν αναλάβει και τη διαβίωσή του; Δεν είναι παραπάνω.

Ή θα εξοπλίσει κάποια κέντρα ηλεκτρονικής εκμάθησης, δέκα τον αριθμό. Πώς θα τα εξοπλίσει; Με δύο μηχανήματα. Πόσο είναι αυτό; Είναι πάνω από εκατόν είκοσι, εκατόν τριάντα χιλιάδες δολάρια; Όχι βεβαίως.

Όλες, λοιπόν, αυτές οι συμφωνίες, που παρουσιάζονται εδώ και που δεν μας δίνονται λεπτομέρειες και πληροφόρηση για το τι ακριβώς θα περιλαμβάνουν αυτές οι συμφωνίες, έρχονται σ' ένα μαύρο κουτί -γιατί κι αυτή η συμφωνία ένα μαύρο κουτί είναι- εδώ στη Βουλή και μας δίνονται, προκειμένου εμείς να πούμε ότι τις εγκρίνουμε, να εγκρίνουμε κάτι, το περιεχόμενο του οποίου δεν γνωρίζουμε.

Επαναλαμβάνω, λοιπόν, προς τον απόντα Υπουργό κ. Αλογοσκούφη το εξής. Ο παριστάμενος Υφυπουργός ουδεμία ευθύνη έχει και πρέπει να τον εξαιρέσω. Έρχεται εδώ για να ασκήσει το θλιβερό καθήκον της υπεράσπισης μιας συμφωνίας, που είμαι βέβαιος ότι κι ο ίδιος θα έχει πάρα πολλά ερωτηματικά. Το μόνο το οποίο, λοιπόν, εγώ θα μπορούσα να προτείνω να κυρωθεί από τη Βουλή, είναι η φωτογραφία ανάμεσα στον κ. Αλογοσκούφη και τον κ. Μπίλ Γκέιτς. Είναι το μόνο το οποίο είναι απολύτως συγκεκριμένο. Είναι μια φωτογραφία όπου απεικονίζεται ευτυχής ο Υπουργός Οικονομίας, διότι αυτός ο πολύ μεγάλος παράγοντας της διεθνούς τεχνολογίας, η πολύ σημαντική προσωπικότητα, δέχθηκε να δει για είκοσι λεπτά την ελληνική αντιπροσωπεία και να υπογράψει αυτήν τη συμφωνία.

Το σχέδιο νόμου, λοιπόν, έχει σαν αντικείμενο την ένταξη κατ' αρχήν όλων των υπολογιστών που χρησιμοποιεί η Δημόσια Διοίκηση με ενσωματωμένα προϊόντα «Microsoft». Έγινε και υπολογισμός πόσα θα ήταν αυτά.

Είπαν, λοιπόν, ότι από τον Ιανουάριο του 2006 που υπογράφηκε η συμφωνία μέχρι το Δεκέμβριο του 2008 θα ήταν εβδομήντα χιλιάδες. Και μήθε και ένα πρόγραμμα εκτέλεσης, ένα πρόγραμμα αδειών χρήσης προϊόντων, όπου ήταν δεκαπέντε χιλιάδες υπολογιστές έως τις 30 Ιουνίου 2006, άλλοι δεκαπέντε χιλιάδες έως τις 31 Δεκεμβρίου 2006 και άλλοι σαράντα χιλιάδες έως τις 31 Δεκεμβρίου 2008.

Ρωτήσαμε στην επιτροπή και είχε την καλοσύνη ο κύριος Υπουργός, αφού συμβουλευθήκε τους ανθρώπους που είναι στη Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων, να μας πει ότι δεν επετεύχθη ο στόχος και μόνο δεκαπέντε χιλιάδες άδειες μέχρι σήμερα έχουν ολοκληρωθεί.

Άρα, πιστεύω ότι αυτό θα δημιουργεί και ένα πρόβλημα στην όλη συμφωνία. Θα πρέπει ενδεχομένως να υπάρξει ένα καινούργιο Memorandum of Understanding, ένα καινούργιο Μνημόνιο Συναντίληψης, που να μειώνει την υποχρέωση της Ελληνικής Κυβέρνησης, η οποία έγινε στο μεταξύ -όπως μας λένε- μη δεσμευτική.

Τι είναι αυτές οι συμβάσεις, οι οποίες θα υπογραφούν κάποια στιγμή, χωρίς να ξέρουμε τι θα υπογραφεί, τι θα περιλαμβάνεται σ' αυτό το οποίο θα υπογραφεί;

Με μια ξεχωριστή σύμβαση θα ιδρυθεί -λένε- ένα Κέντρο Καινοτομίας, για την ανάπτυξη δεξιοτήτων και προώθηση συνεργασιών και την προώθηση καινοτομιών. Πώς θα γίνει αυτό; Τι θα περιλαμβάνει; Τι θα είναι; Ελπίζω να το πληροφορηθούμε σήμε-

ρα, διότι στη διαδικασία της επιτροπής, δεν μπορούσαμε να γίνουμε σοφότεροι. Έχει κόστος αυτό για το ελληνικό δημόσιο; Αναλαμβάνει το πλήρες κόστος η «Microsoft»; Να έχουμε, αγαπητέ κύριε Υπουργέ, μια δεσμευτική πληροφόρηση.

Το δεύτερο, είναι ότι με μια ξεχωριστή σύμβαση, προβλέπεται επιμόρφωση σε ψηφιακές γνώσεις. Ποιο είναι το κόστος του δημοσίου; Τι θα περιλαμβάνει; Ποιο είναι το κόστος της «Microsoft»; Υπάρχει σχέδιο γι' αυτό;

Τρίτον, προβλέπεται –λέει– η εξωτερική έρευνα της «Microsoft». Είναι η περίφημη συμμετοχή ενός διδακτορικού φοιτητή –που σας έλεγα προηγουμένως– και αυτή η συμφωνία θα γίνει κάποτε.

Προβλέπεται MSDN Academic Alliance. Μας το είπε και ο κ. Σταϊκούρας προηγουμένως, που προσπάθησε να υπερασπιστεί και αυτός τη σύμβαση με πληρότητα τεχνική, αλλά πολιτικά αυτό το πράγμα δεν μπορεί να το υπερασπιστεί κανείς.

Η «Microsoft» θα επιτρέψει –αυτό αναφέρεται στη συμφωνία, το ρήμα «επιτρέψει»– στην ελληνική Κυβέρνηση, να πάρει μέρος σ' ένα ετήσιο πρόγραμμα για ηλεκτρονικούς υπολογιστές με άγνωστες προϋποθέσεις και κόστος. Κρατήστε τη λέξη «επιτρέψει». Αυτή είναι η λογική αντιμετώπισης μιας κυβέρνησης από μια εταιρεία.

Η πέμπτη συμφωνία, η οποία θα υπογραφεί, αφορά συνεργασία με πανεπιστήμια. Δεσμεύεται η ελληνική Κυβέρνηση απέναντι σε μια εταιρεία ότι τα πανεπιστήμια –ποια πανεπιστήμια δεν μας λέει– θα κάνουν μια σύμβαση ή θα προσχωρήσουν σε μια σύμβαση, την οποία θα κάνει το ελληνικό δημόσιο –δεν διαφωτιζόμαστε ούτε γι' αυτό– προκειμένου να υπάρχει υλικό για πανεπιστημιακές βιβλιοθήκες, ηλεκτρονικό εκπαιδευτικό υλικό κ.ο.κ.. Πώς προκαταλαμβάνει η συμφωνία αυτή, διά του κ. Αλογοσκούφη, ότι τα ελληνικά πανεπιστήμια θα θελήσουν να προσχωρήσουν σε μια τέτοια σύμβαση και με τι όρους;

Θα υπάρξει –λέει– και μια σύμβαση για πιλοτικά προγράμματα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης αγνώστου περιεχομένου και κόστους. Θα το δούμε και αυτό κάποτε στο μέλλον.

Θα υπάρξει, ακόμα, μια σύμβαση για εκπαίδευση στο λογισμικό της «Microsoft», όπου θα δοθούν δωρεάν κάποιες ανθρωπομήρες εκπαίδευσης, ειδική σύμβαση και αυτή για το μέλλον.

Τέλος, θα υπάρξει μία σύμβαση για πρόγραμμα κυβερνητικής ασφάλειας.

Είπαμε, λοιπόν, ότι υπάρχει μια μοναδικότητα. Δεν θυμάμαι να έχει έλθει στη Βουλή αντίστοιχη συμφωνία να κυρωθεί. Και η Κυβέρνηση, θέλει να συμπαρασύρει τη Βουλή σε μια υποχρέωση, που υποθέτω ότι έχει αναλάβει απέναντι στη «Microsoft», μια υποχρέωση η οποία, πρώτον, μεταφέρει τις συμφωνίες σε υψηλό επίπεδο. Δεν δίνει τη δυνατότητα, δηλαδή, στην αγορά να έχει τα πλεονεκτήματα που παρουσιάζει μια ανοικτή αγορά. Κεντρικά γίνεται η συμφωνία για τις εκπτώσεις.

Από αυτό υποθέτω ότι δεν μπορεί κανείς να επιχειρηματολογήσει ότι θα έχουμε μείωση του κόστους. Ενδεχομένως να έχουμε αύξηση του κόστους, διότι θα σας πω, κύριε Υπουργέ, ότι το κόστος αδείας για ηλεκτρονικό υπολογιστή της «Microsoft» σε χώρες της Ανατολής, όπως είναι η Κίνα, είναι 3 δολάρια, μόνο 3 δολάρια! Εδώ, από τη συμφωνία, όσο μπορούμε να καταλάβουμε για το κόστος, είναι πολλαπλάσιο. Δεν ξέρω αν είναι δέκα, είκοσι ή τριάντα φορές παραπάνω, αλλά υποθέτω ότι είναι σαφώς πολλαπλάσιο από το κόστος, το οποίο έχουμε αντιληφθεί ότι θα δημιουργήσει αυτή η συμφωνία.

Και τελειώνω, αγαπητέ κύριε Πρόεδρε, με κάποια ερωτήματα, στα οποία η Κυβέρνηση οφείλει να δώσει απαντήσεις. Το πρώτο είναι οι οκτώ ξεχωριστές συμβάσεις –το ζητήσαμε και στην επιτροπή και δεν υπήρξε απάντηση– δηλαδή, εάν υπάρχει ένα δείγμα από αυτές τις ξεχωριστές συμβάσεις, εάν υπάρχει κάποια συγκεκριμένη δεσμεύση.

Το δεύτερο ερώτημά μου είναι, εάν έχει απαντήσει η Ευρωπαϊκή Ένωση και ποια ήταν η απάντησή της, για την έγκριση που είχε ζητήσει η ελληνική Κυβέρνηση και την οποία ανέφερε στις 22 Ιουλίου 2007 ο κ. Αλογοσκούφης. Υποθέτουμε, βεβαίως, ότι αυτό το Memorandum of Understanding, το Μνημόνιο Συναντίληψης, έγινε για να εξυπηρετήσει τις αιτιάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Δεν μας το λέει η Κυβέρνηση. Δεν μας δίνει την

αλληλογραφία. Δεν μας λέει, δηλαδή, αυτό το οποίο όλοι υποψιάζομαστε ότι υπέγραψε μια συμφωνία, που βρίσκεται αντίθετη την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, διότι προσκρούει στις αρχές περί ανταγωνισμού.

Θα πρέπει να κυρωθεί σήμερα από τη Βουλή και ποιο σημείο της συμφωνίας αυτής υποχρεώνει γι' αυτό; Υποσχέθηκε προφορικά στον κ. Μπιλ Γκέιτς ο κ. Αλογοσκούφης ότι θα κυρώσει η ελληνική Βουλή αυτήν τη συμφωνία;

(Στο σημείο του κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρας): Κύριε Βερελή, τελειώστε.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ: Ή απλώς πήρε μια πρωτοβουλία να κάνει την κύρωση αυτή;

Υπάρχουν και άλλες ερωτήσεις, κύριε Πρόεδρε και τελειώνω, για να σας πω ότι είναι τόσο σημαντικό να αποφασίζει μία χώρα τι είδους λογισμικό θα χρησιμοποιήσει και θα προωθήσει στη διαδικασία του δημόσιου τομέα, αλλά και του ιδιωτικού τομέα σε πολύ μεγάλο βαθμό, σαν να επιλέγει κάποιος αριθμητικό σύστημα. Είναι τόσο κρίσιμη αυτή η απόφαση, την οποία με τόσο ελαφρότητα παίρνει αυτή η Κυβέρνηση, που πιστεύω ότι αυτή η συμφωνία, η μη συμφωνία, θα δημιουργήσει προηγούμενα, τα οποία θα δεσμεύσουν από εδώ και πέρα εκατοντάδες χιλιάδες Ελλήνων στο άρμα της «Microsoft».

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρας): Ευχαριστώ, κύριε Βερελή.

Έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Κοινοβουλευτικής Δεοντολογίας καταθέτει την έκθεσή της στην αίτηση της εισαγγελικής αρχής, για τη χορήγηση άδειας άσκησης ποινικής δίωξης κατά Βουλευτού.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία της Βουλής, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στους χώρους του Μεγάρου της Βουλής των Ελλήνων, τριάντα ένας μαθητές και μαθήτριες και τρεις συνοδοί δάσκαλοι από το 1ο Δημοτικό Σχολείο Οβριάς Αχαΐας.

Η Βουλή τους καλωσορίζει και τους εύχεται καλές σπουδές.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας ορίζει Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο τον κ. Αλυσανδράκη, ο οποίος έχει και το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΛΥΣΑΝΔΡΑΚΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, και μόνο ο τίτλος «Κύρωση Συμφωνίας Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των Εταιρειών Microsoft Corporation, Microsoft Ireland Operation Limited και Microsoft Ελλάς Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία Προϊόντων και Υπηρεσιών Πληροφορικής» αξίζει ένα σχολιασμό.

Έχουμε μία Κυβέρνηση, η οποία συνδιαλέγεται και κάνει εταιέρο, συνέταρο, μια εταιρεία, μια εταιρεία που δεν είναι τυχαία. Είναι μονοπώλιο στο χώρο της πληροφορικής, στο χώρο του software, χωρίς πρακτικά κάποιον ανταγωνιστή, τουλάχιστον σε συστήματα που είναι ευρέως διαδεδομένα στο χώρο των προσωπικών υπολογιστών. Πρόκειται για μια εταιρεία μεγέθους και οικονομικών δραστηριοτήτων, που είμαι σίγουρος ότι ξεπερνούν τους προϋπολογισμούς κάποιων κρατών.

Είναι αυτό –το μέγεθος, δηλαδή– αρκετό για να κάνει κάποιο κράτος συμφωνία στρατηγικής σημασίας; Κατά τη γνώμη μας, όχι. Όμως, έτσι και αλλιώς, τέτοιου είδους στρατηγικής σημασίας συμφωνίες έχουν γίνει και με άλλες χώρες, πράγμα που –αν μη τι άλλο– αποδεικνύει τη σύμφυση του κράτους με το μονοπωλιακό κεφάλαιο, στα πλαίσια του κρατικομονοπωλιακού καπιταλισμού.

Το δεύτερο αξιόλογο από τον τίτλο, επίσης, είναι η κύρωση από τη Βουλή. Γιατί; Δεν θα μπορούσε να ισχύσει αυτή η συμφωνία χωρίς την κύρωση από τη Βουλή; Τι έχει να προσθέσει η κύρωση, πέρα από το να δώσει παραπέρα κύρος σ' αυτούς που συμφωνούν; Και αν θεωρήσουμε δεδομένο ότι η ελληνική Κυβέρνηση έχει το κύρος, τουλάχιστον στη χώρα μας, μάλλον

στην «Microsoft» δίνει κύρος περισσότερο από όσο έχει ήδη στη χώρα μας.

Διαβάζοντας τώρα το κείμενο και κυρίως την αγγλική μορφή του, η φρασεολογία του, το ύφος του είναι τέτοιο, που μοιάζει να έχει υπαγορευθεί από τη «Microsoft» και όχι να είναι αποτέλεσμα διαπραγμάτευσης, αν θέλετε ή κάποιας συζήτησης.

Αυτά τα στοιχεία θα ήταν αρκετά για μας, για να απορρίψουμε το νομοσχέδιο που κυρώνει τη συμφωνία. Υπάρχουν όμως και άλλα αξιοσημείωτα, στα οποία θα επιχειρήσω να τοποθετηθώ. Λέω ότι θα επιχειρήσω, με την επιφύλαξη ότι είναι δύσκολο να ασχοληθώ μ' όλα τα αξιοσημείωτα σημεία.

Μία ενδιαφέρουσα προσέγγιση είναι από την πλευρά του τι δίνει το ελληνικό κράτος και τι παίρνει το ελληνικό κράτος ή αν θέλετε, τι παίρνει η «Microsoft» και τι παίρνει το ελληνικό κράτος.

Αυτό που αναμφισβήτητα παίρνει η «Microsoft» από αυτήν τη συμφωνία, είναι το άνοιγμα της αγοράς του δημοσίου στα προϊόντα της. Βέβαια, όταν ανοίγεις την πόρτα σου σ' έναν κολοσσό, είναι μάλλον περιέργο να μη μπει μέσα και θα ήταν ακόμα περιέργο, αν μπαίνοντας μέσα, δεν καταβροχθίσει ό,τι βρει. Στην ουσία, πρόκειται για παράδοση της αγοράς του δημοσίου.

Και αυτή η αγορά, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν περιορίζεται στα εβδομήντα χιλιάδες υπολογιστικά συστήματα, που ενδεικτικά αναφέρονται μέσα. Διότι παραδείγματος χάρη, αν κατακτήσεις την αγορά της εκπαίδευσης, κατακτάς και την αγορά των εκπαιδευομένων. Φοιτητές, μαθητές, θα οδηγηθούν στην αγορά της «Microsoft».

Υπάρχει και ένα άλλο σημείο. Είναι το θέμα του ηλεκτρονικού εθισμού. Αν ξεκινήσεις μ' ένα υπολογιστικό λειτουργικό σύστημα μιας εταιρείας, οδηγείσαι λίγο πολύ, αναγκαστικά, στο να χρησιμοποιείς επιπρόσθετα προϊόντα της ίδιας εταιρείας. Αυτό διευρύνει ακόμα περισσότερο την αγορά, που βοηθιέται η «Microsoft» να κατακτήσει.

Θα πει κάποιος: «Μα είναι η κυριαρχούσα εταιρεία στο χώρο των προσωπικών υπολογιστικών συστημάτων. Μπορούσε να κάνει κάτι άλλο το κράτος για τις δικές του ανάγκες;»

Υπάρχει ένας ανταγωνιστής που δεν είναι τόσο γνωστός, διότι δεν πρόκειται για εμπορική εταιρεία. Υπάρχει το λογιστικό σύστημα το οποίο στηρίζεται σε ανοιχτού τύπου λογισμικό, το οποίο είναι δωρεάν διαθέσιμο σε όλους ή αν θέλετε, με κάποιο μικρό κόστος για τους μη επαίοντες και αυτό πραγματικά θα μπορούσε να είναι ανταγωνιστικό σύστημα. Ο εξοπλισμός του δημοσίου θα μπορούσε να γίνει με πολύ καλύτερους οικονομικούς όρους, αν επιχειρούσε το δημόσιο να εισαγάγει το ανοιχτό λογισμικό σύστημα, όπως το Linux παραδείγματος χάρη, στη Δημόσια Διοίκηση. Σοβαρό πλεονέκτημα για τη «Microsoft» η παράδοση του δημόσιου τομέα και άρα της σχετικής αγοράς.

Δεύτερο σημαντικό πλεονέκτημα για τη «Microsoft». Συνεργασία με το ελληνικό κράτος στο θέμα των λεγόμενων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Είχα πει και στην επιτροπή ότι, όταν ακούμε τη «Microsoft» να μιλάει για δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, ανατριχιάζουμε. Γιατί δεν έχει καμία σχέση αυτό που λένε δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, με τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας των καλλιτεχνών παραδείγματος χάρη ή δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας των συγγραφέων, των ανθρώπων της τέχνης.

Σε τι συνίστανται αυτά τα λεγόμενα δικαιώματα; Η «Microsoft» έχει ένα στρατό από εργαζόμενους. Πολλοί απ' αυτούς αμείβονται ικανοποιητικά. Αυτό, όμως, δεν αναιρεί ότι είναι αντικείμενο υψηλού βαθμού εκμετάλλευσης, διότι το προϊόν της εργασίας αυτών των εργαζομένων, η «Microsoft» το πουλάει με τεράστια κέρδη. Φθάνει, λοιπόν, ένα προϊόν στην αγορά να πουλιέται σε πολύ υψηλή τιμή εσασί ή μέχρι να αντικατασταθεί με το επόμενο προϊόν της ίδιας εταιρείας και αυτό τώρα θεωρείται πνευματική ιδιοκτησία. Σαν να αγόραζε, παραδείγματος χάρη, ένας έμπορος τέχνης τα έργα ενός ζωγράφου, να είχε υπογράψει ένα συμβόλαιο μαζί του, να τα αγοράζει σε μια υψηλή τιμή –ενδεχομένως– για το ζωγάφο, αλλά πολύ μικρότερη για την τιμή που θα τα πουλήσει στην αγορά.

Το θέμα της πειρατείας –είναι ένας άλλος τρόπος να εκφραστεί αυτό που συζητάω τώρα– είναι υπαρκτό. Εν τούτοις, δεν

μπορεί να λυθεί με τέτοιους απόλυτους τρόπους. Είναι ένα πολύπλοκο θέμα, που πρωτίστως έχει να κάνει με τις πολύ υψηλές τιμές στις οποίες τα προϊόντα πληροφορικής διατίθενται στην αγορά.

Τι άλλο παίρνει η «Microsoft»; Διείδυση στο χώρο της έρευνας –υποτίθεται– μέσα από προσφορές. Θα αναφερθώ παρακάτω σε περισσότερες λεπτομέρειες.

Τι άλλο παίρνει; Δημοσιότητα. Αναρωτιέμαι πόσο θα πλήρωσε η «Microsoft» αυτά, αν ανέθετε σε κάποια διαφημιστική εταιρεία να ακουστεί το όνομά της τόσες φορές, όσο ακούστηκε σ' αυτήν την Αίθουσα και όσο έχει ακουστεί από το 2006 μέχρι σήμερα, δηλαδή από τότε που υπογράφηκε η συμφωνία από τον κ. Αλογοσκούφη. Πόσο θα κόστιζε μια τέτοια διαφημιστική καμπάνια στη «Microsoft»;

Τι παίρνει το ελληνικό δημόσιο; Παίρνει έκπτωση 20%. Αν πάρει κάποιος υπ' όψιν του πόσο υπερτιμολογημένα είναι τα προϊόντα πληροφορικής της «Microsoft», 20% δεν είναι τίποτα. Θα άξιζε τον κόπο να το συζητήσει κάποιος, αν ήταν η έκπτωση 80% ή κάποια άλλη. Έκπτωση 20% πρακτικά, μπορεί να πάρει οποιοσδήποτε από εμάς πηγαίνοντας σ' ένα κατάστημα να αγοράσει κάποιο πρόγραμμα λογισμικού.

Μας προσφέρει Κέντρο Καινοτομίας για ώθηση της έρευνας και της καινοτομίας. Ευτυχώς που ήρθε η «Microsoft» να εκπολίτσει τους ημιαγρίους, οι οποίοι χωρίς αυτήν δεν θα είχαν ούτε έρευνα ούτε καινοτομία σ' ένα τομέα, που δεν πάμε άσχημα ως λαός! Όμως, πέρα απ' αυτό, σε ποια κατεύθυνση θα λειτουργήσει το Κέντρο Καινοτομίας; Θα λειτουργήσει στην κατεύθυνση της ανάπτυξης της πληροφορικής στο σύνολό της ή θα λειτουργήσει επιλεκτικά στην κατεύθυνση της ανάπτυξης των πωλήσεων της «Microsoft»; Υποψιάζομαι το δεύτερο.

Τι άλλο; Μια υποτροφία. Πολύ σοβαρό και να το καταγράψουμε. Κάποιες επί μέρους συμβάσεις, το περιεχόμενο των οποίων δεν έγινε σαφές –τουλάχιστον σ' εμάς– μολονότι ορισμένες απ' αυτές, σύμφωνα με τις συμφωνίες στρατηγικής συνεργασίας, θα πρέπει ήδη να έχουν υπογραφεί.

Τι άλλο προσφέρει; Επιμόρφωση σε ψηφιακές γνώσεις (άρθρο 3.1.1.2 της συμφωνίας). Πάλι έρχεται να εκπολιτίσει τους ημιαγρίους!

Επίσης, συνεργασία με πανεπιστήμια. Αναφέρεται ότι θα παρέχει υλικό για τις πανεπιστημιακές βιβλιοθήκες, ηλεκτρονικό εκπαιδευτικό υλικό.

Κύριοι συνάδελφοι, το θέμα του ηλεκτρονικού εκπαιδευτικού υλικού, είναι μια αγορά που τώρα ανοίγεται και μπορεί να έχει τεράστιες διαστάσεις. Εκεί, λοιπόν, σε συνεργασία με τα πανεπιστήμια η «Microsoft» βάζει ένα γερό πόδι, προσφέροντας –ενδεχομένως και δωρεάν– ηλεκτρονικό εκπαιδευτικό υλικό, το οποίο θα δημιουργήσει τον ηλεκτρονικό εθισμό, που σας έλεγα προηγουμένα.

Πρόγραμμα «Συνεργάτες στη Μάθηση», πρόγραμμα «Microsoft Unlimited Potential» και άλλα τέτοια, που με βάζουν στον πειρασμό να χαρακτηρίσω ότι όλα αυτά που προσφέρει η «Microsoft» αντιστοιχούν με τα καθρεφτάκια και τα μπιχλιμπιδία που προσέφεραν οι άποικοι Ευρωπαίοι στους ιθαγενείς των αποικιών και τους έπαιρναν ό,τι είχαν και δεν είχαν.

Δεν θα μπω σε περισσότερες λεπτομέρειες. Με βάση αυτά που είπα παραπάνω, καταψηφίζουμε μετά βδελυγμίας, όπως είχα πει στην επιτροπή, το νομοσχέδιο.

Για την τροπολογία, η οποία κατατέθηκε από τους Υπουργούς Οικονομίας και Οικονομικών από τη μια μεριά και από τον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών από την άλλη, να πω ότι αναγνωρίζουμε πως είναι αναπόφευκτη, δεδομένου ότι εάν δεν γίνει αποδεκτή, ο νόμος για την αδειοδότηση τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών σταθμών, δεν μπορεί να προχωρήσει. Είναι ο λεγόμενος νόμος Ρουσόπουλου.

Εμείς όταν συζητήθηκε αυτός ο νόμος, ήμασταν εντελώς αντίθετοι, με την έννοια ότι ρυθμίζει τα θέματα της ενημέρωσης στη βάση των μεγάλων οικονομικών συμφερόντων από τη μια μεριά και των μεγάλων πολιτικών συμφερόντων που εξυπηρετούν τα οικονομικά συμφέροντα από την άλλη μεριά. Δεν έλυσε αυτός ο νόμος το ζήτημα της αντικειμενικής ενημέρωσης του λαού. Όμως όπως σας είπα και στην αρχή, αναγνωρίζουμε ότι

δεν μπορεί να διαιωνίζεται η προσωρινότητα.

Μολονότι δεν μπορούμε να καταψηφίσουμε αυτήν την τροπολογία, δεν μπορούμε και να την υπερψηφίσουμε. Η στάση μας θα εκφραστεί με «παρόν».

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούβλας): Ευχαριστούμε τον κ. Αλυσανδράκη.

Το λόγο έχει ο ειδικός αγορητής του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Λεβέντης.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ζούμε σ' έναν τεχνοκρατικό κόσμο. Η τεχνολογία έχει μπει στη ζωή μας. Είμαστε υποχρεωμένοι να παρακολουθήσουμε, να προσαρμοστούμε, να εκσυγχρονιστούμε, να ακολουθήσουμε.

Εδώ και μερικά χρόνια, ο δημόσιος τομέας της χώρας μας προσπαθεί να μηχανοργανωθεί και αυτό γίνεται στις εφορίες, στα νοσοκομεία, στο δημόσιο, στα ασφαλιστικά ταμεία. Η εφορία, όπου είναι και προϊστάμενος ο κύριος Υπουργός, έχει και τα περισσότερα να μηχανοργανώσει. Το σύστημα που χρησιμοποιεί, δεν βασίζεται σε προϊόντα της «Microsoft». Η «Microsoft» έχει δικό της σύστημα για να δημιουργεί καινούργια προγράμματα και οι οικονομικοί κολοσσοί τα χρησιμοποιούν αυτά τα προγράμματα. Όμως η εφορία, δεν θα μπορούσε να τα χρησιμοποιήσει, γιατί δεν της δόθηκε ένα καλό πρόγραμμα για να κάνει τη δουλειά της. Χρειάζεται ένα πολύ καλό πρόγραμμα, που να μην επιτρέπει λάθη. Δυστυχώς απ' αυτήν την άποψη το πρόγραμμα της «Microsoft» από πολλές πλευρές έχει κατηγορηθεί. Υπάρχουν ενδεχόμενα λάθη, τα οποία μπορεί να έχουν και σοβαρές συνέπειες, παραδείγματος χάρη να προσθέσουν ή να αφαιρέσουν κάποια μηδενικά στις συναλλαγές των πολιτών.

Η εφορία, λοιπόν, πρέπει να βασίζεται σ' ένα πρόγραμμα μηχανοργάνωσης, που να είναι 100% σίγουρο. Μπορεί να συνεχίσει το πρόγραμμα που αναπτύσσει, κάτω από το πρίσμα της σύμβασης που μας έρχεται προς ψήφιση; Φαινομενικά ναι. Και αυτό γιατί διατηρείται το δικαίωμα να χρησιμοποιεί και άλλα λογισμικά από όποιον προμηθευτή προτιμά. Η εφορία, όμως, δεν χρησιμοποιεί ένα λογισμικό, χρησιμοποιεί πολλά. Το σύστημα υπολογισμού των φόρων, μπορεί να δουλεύει κάτω από το ένα λειτουργικό, το σύστημα της εκτύπωσης των αποδείξεων κάτω από κάποιο άλλο, πολύ απλά, γιατί έτσι είναι πρακτικό και αποτελεσματικότερο να γίνει.

Προσέξτε όμως τι λέει η σύμβαση στο άρθρο 1.4. «Επιχειρησιακή Σύμβαση (Enterprise Agreement) δύνανται να προμηθευτεί άδειες χρήσης λογισμικού «Microsoft» για την ομοιομορφία όλων των κατάλληλων ηλεκτρονικών υπολογιστών της επιχείρησης σε προϊόντα της «Microsoft» της επιλογής του».

Πώς μπορούμε να εξηγήσουμε αυτήν τη λέξη, την «ομοιομορφία»; Προφανώς η «Microsoft» θέλει να προωθήσει τα προϊόντα της. Προφανώς θέλει να σπρώξει όσους το δυνατόν περισσότερους να τα χρησιμοποιούν. Η εταιρεία πουλάει λογισμικό, αυτή είναι η φύση της. Εάν όμως κάποιος θέλει να τρέξει τους εκτυπωτές στο πρόγραμμα που τους έτρεχε, η «Microsoft» δεν έχει καμμία ευθύνη γι αυτό. Τους αφήνει έξω από το ομοιόμορφο σύστημα που θα οικοδομηθεί.

Για να καταλάβουμε τι ακριβώς συμβαίνει εδώ και για να καταλάβουν και οι νομικοί και οι γνώστες των ηλεκτρονικών, στους οποίους απευθυνθήκαμε να μας διαφωτίσουν, πρέπει να ανατρέξουμε στο αμέσως προηγούμενο άρθρο της σύμβασης το 1.3, που μας λέει «οι Επιχειρησιακές Συμβάσεις (Enterprise Agreement), συμβάσεις υπηρεσιών της «Microsoft» και κάθε άλλη σύμβαση που θα συνάπτεται μεταξύ κάποιων ή όλων των μερών κατά τα οριζόμενα στην παρούσα σύμβαση». Δεν υπάρχει πουθενά κάποια τέτοια επί μέρους σύμβαση μέσα στο κείμενο. Στη σύμβαση προβλέπεται ότι θα υπογραφούν μια σειρά από παράπλευρες συμβάσεις, που δεν τις ξέρουμε γιατί δεν μας κατατίθενται, προς κύρωση και συζητώντας στην επιτροπή, ο Υφυπουργός κ. Παπαθανασίου, διαβεβαίωσε ότι αυτές οι επί μέρους συμβάσεις, δεν έχουν ακόμη υπογραφεί. Όμως, παρ' όλα αυτά η ημερομηνία της σύμβασης τρέχει. Μας έρχεται προς κύρωση το 2008, αλλά έχει υπογραφεί και ισχύει από την 1/2/2006, όπως διαβεβαιώνει ρητά η ίδια σύμβαση του άρθρου

6, το οποίο μας παραπέμπει στην ημερομηνία έναρξης της ισχύος της. Δηλαδή, η σύμβαση αυτή, κύριε Υπουργέ, ισχύει εδώ και δύο χρόνια και συνεχίζει να ισχύει. Έως τις 31/3/2006 η χώρα μας υπέγραψε συμβάσεις, που κοστολογούν τα προϊόντα που μας παρέχονται. Πόσο τα πληρώσαμε άραγε; Η συμφωνία που μας ήρθε δεν λέει τίποτε για την τιμή. Μπορούμε να μάθουμε πόσα ακριβώς τα πληρώσαμε; Τώρα, εάν η μανία της φιλανθρωπίας κατέλαβε τον Μπίλ Γκέιτς, δεν το πιστεύουμε, που μας έδωσε τα προϊόντα του σε τιμές κάτω του κόστους.

Είναι βέβαια, έτσι και αλλιώς και μ' αυτά που προείπα, πολύ ασαφής η σύμβαση που έρχεται προς κύρωση. Δεν έχει ίσως νόημα να μπούμε και στα επί μέρους της σύμβασης, εάν είναι καλή ή κακή, γιατί δεν ξέρουμε τι υπογράφουμε. Το τελευταίο άρθρο της σύμβασης το ορίζει ρητά ότι οι επί μέρους συμβάσεις -τις οποίες δεν ξέρουμε- υπερισχύουν αυτής της σύμβασης που έχουμε μπροστά μας. Και συζητώντας στην επιτροπή, ελέγχθη ότι δέκα και περισσότερες συμβάσεις δεν έχουν υπογραφεί ακόμη. Ίσως δεν είναι καν, ακόμη έτοιμες. Αλλά αφού δύνανται να υπερισχύουν του κειμένου της σύμβασης, τη νύχτα έχει να μιλάμε για τη σύμβαση; Μιλάμε για μια σύμβαση που υπογράφουμε, έχουμε άλλες συμβάσεις που δεν ξέρουμε τι είναι και δεν τις υπογράφουμε και οι οποίες υπερισχύουν της σύμβασης που υπογράφουμε.

Βέβαια όπως είπα, δεν έχουμε ιδέα πόσο μας στοίχισαν όλα αυτά, ή πόσο θα μας στοιχίσουν. Μοναδικός μας οδηγός είναι η αιτιολογική έκθεση, η οποία κάνει λόγο χωρίς να το τεκμηριώνει για έκπτωση 20%. Το είπαν και άλλοι ομιλητές, κύριε Υπουργέ. Εάν πάτε σε οποιοδήποτε εμπορικό, τώρα μάλιστα με τις εκπτώσεις, θα έχετε έκπτωση όχι 20%, αλλά 50%, αγοράζοντας λιανικής. Εάν αγοράσετε χονδρικής, τότε η έκπτωση θα είναι ακόμη πολύ μεγαλύτερη. Επομένως μη θεωρούμε ότι μας έκανε και καμμία χάρη ο κ. Γκέιτς.

Επίσης μέσα στη σύμβαση αναφέρονται συνολικά εβδομήντα χιλιάδες υπολογιστές του δημόσιου τομέα, οι οποίοι θα εξοπλιστούν με το λογισμικό της εταιρείας μέχρι το τέλος της φετινής χρονιάς. Δεν ξέρω τι προϊόντα θα αγοραστούν. Θα είναι απλά το λειτουργικό, τα γνωστά μας windows; Θα είναι το πακέτο εφαρμογών του office που περιλαμβάνει τα βασικά προγράμματα για τους απλούς χρήστες όπως, κειμενογράφο, φυλλάδια επεξεργασίας κ.λπ.; Μήπως θα είναι πιο εξειδικευμένα προγράμματα; Πιθανόν να είναι όλα αυτά μαζί. Όμως το κόστος των εφαρμογών αυτών, είναι διαφορετικό σε κάθε περίπτωση.

Σε γενικές γραμμές, το κόστος είναι 100 ευρώ στην πρώτη περίπτωση για τα windows vista. Θα είναι 300 ευρώ για την τελευταία έκδοση office και ακούμε και μερικές δεκάδες χιλιάδες ευρώ για εξειδικευμένα προγράμματα. Όλα αυτά, χωρίς να υπολογίζουμε πόσες εργατοώρες θα χρειαστούν για να περαστούν αυτά τα προγράμματα στους υπολογιστές του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα και πόσες ώρες θα χρειαστούν οι χρήστες τους να εκπαιδευτούν σ' αυτά.

Θα ήμασταν ευγνώμονες, αν οι κύριοι Υπουργοί μπορούσαν να μας δώσουν κάποια νούμερα για όλα αυτά, ώστε να μπορέσουμε να κάνουμε τις απαραίτητες συγκρίσεις. Και δεν θεωρούμε τις εργατοώρες, που θα χρειαστούν, το πιο αμελητέο νούμερο.

Όσοι ασχολούνται με υπολογιστές, μας πληροφορούν ότι η «DELL», μια από τις μεγαλύτερες εταιρείες κατασκευής υπολογιστών, σ' όσους αγοράζουν μαζικά τα προϊόντα της, κάνει έκπτωση 20% για προεγκατάσταση windows vista και office.

Το 20% της αιτιολογικής έκθεσης της συνθήκης, λοιπόν, είναι το ελάχιστο που μπορεί κάποιος να πετύχει σαν έκπτωση για προϊόντα της «Microsoft». Δεν χρειαζόταν να κάνουμε αυτήν τη σύμβαση για να πετύχουμε το 20%. Δεν ήταν ανάγκη να ξεσηκώσουμε και τον Μπίλ Γκέιτς από τις δουλειές του στην Αμερική και να τον φέρουμε μέσα στο χειμώνα στην Αθήνα. Χωρίς καμμία διαπραγμάτευση, θα μας το έδινε η «DELL» ή όποια άλλη εταιρεία κατασκευής υπολογιστών θέλαμε.

Αν δούμε τι προσφέρουν οι εταιρείες που διανέμουν προϊόντα της Microsoft, θα διαπιστώσουμε ότι τα πουλάνε σε εταιρικούς φορείς και ακόμα περισσότερο σε όποιο δημόσιο φορέα τα ζητήσει, σε τιμές 10% ως 40% φθηνότερα απ' ό,τι τα δίνει η

«DELL», δηλαδή συνολικά 30% έως 60% φθηνότερα.

Ο κύριος Υπουργός δήλωσε ξανά και ξανά ότι μ' αυτήν τη σύμβαση καταργούμε τους μεσαζόντες. Δεν έχουμε καμμία ιδιαίτερη αδυναμία στην τάξη των μεσαζόντων, αλλά στην προκειμένη περίπτωση, πουλάνε τα προϊόντα της «Microsoft» πολύ πιο φθηνά απ' ό,τι τα πουλάει η ίδια η εταιρεία.

Η ελληνική Κυβέρνηση, καθώς είναι ένα σοβαρό μέγεθος, θα μπορούσε να διαπραγματευτεί καλύτερες τιμές και από το 40% φθηνότερα, όσο, δηλαδή, θα πληρώσουμε μ' αυτήν τη σύμβαση.

Για να δεχθεί η Κυβέρνηση να απεμπολήσει ένα τόσο σοβαρό οικονομικό όφελος για τη χώρα μας, θα πρέπει να κερδίσει κάτι πολύ σημαντικό απ' αυτήν την υπόθεση, που να αντισταθμίσει τις όποιες εκπυώσεις.

Δεν ξέρουμε, όμως, κύριε Υπουργέ, τι ακριβώς κερδίσαμε. Το να αγοράσεις δεκάδες εκατομμύρια ευρώ ακριβότερα ένα προϊόν, σημαίνει οπωσδήποτε ότι κάτι πήρες.

Η Κυβέρνηση ξέρει ακόμη ότι η σύμβαση αυτή, θα την οδηγήσει με μαθηματική ακρίβεια στο σκαμνί του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, σαν σαφής παράβαση των κανόνων του ανταγωνισμού, που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Ένωση. Μπορεί να διαφωνούμε σε πολλά με την Ευρωπαϊκή Ένωση, κάποια όμως από αυτά τα προστατευτικά μέτρα, ασφαλώς και δεν μπορούμε να τα απεμπολήσουμε. Και το ότι η χώρα θα καταδικαστεί για τη σύμβαση, έστω και με καθυστέρηση μερικών χρόνων, αυτό πρέπει να το θεωρούμε σαν δεδομένο.

Τι κερδίσαμε, λοιπόν; Δεν το ξέρουμε. Ποια τα οφέλη που περιλαμβάνονται στις επί μέρους συμβάσεις, τις οποίες δεν βλέπουμε πουθενά; Και δεν τις βλέπουμε πουθενά, γιατί η Κυβέρνηση μας διαβεβαιώνει ότι δεν έχουν υπογραφεί ακόμα. Σίγουρα θα πρέπει να είναι πολύ σπουδαίες. Και χαίρομαστε που κερδίζει τόσο σπουδαία πράγματα η χώρα μας κι αν μην ξέρουμε ούτε κατά διάνοια τι κερδίζει. Προφανώς κερδίζει πολύ περισσότερα απ' αυτά που γράφονται στη συνθήκη. Διότι εκεί αναφέρεται μόνο το Κέντρο Καινοτομίας που θα θεσπίσει η «Microsoft», το δικαίωμα των δημοσίων υπαλλήλων να χρησιμοποιούν τα προϊόντα της «Microsoft» και στο σπίτι τους και η υποτροφία φοιτητού -διδακτορικό το λέμε- που θα κάνει τη διπλωματική εργασία. Είπα και στην επιτροπή ότι διδακτορικό κάνει κάποιος που τουλάχιστον έχει πάρει το πτυχίο και ασχολείται από εκεί και πέρα με κάποια επί μέρους έρευνα και όχι αυτός που είναι ακόμα φοιτητής.

Το τι θα κάνει το Κέντρο Καινοτομίας κανείς δεν το ξέρει. Πότε ήταν η τελευταία φορά που έκανε κάποια καινοτομία η «Microsoft»; Επίσης δεν το ξέρει κανείς. Αυτό βέβαια δεν μας αφορά εδώ. Σίγουρα θα είναι πολύ σπουδαίο Κέντρο. Ελληνικό Silicon Valley για να κοστολογείται τόσο ακριβά. Ελπίζουμε να λειτουργήσει σύντομα και να καταστήσει τη χώρα μας διεθνές κέντρο πληροφορικής.

Δυστυχώς, όμως, η σύμβαση παραπέμπει κι εδώ σε επί μέρους σύμβαση, η οποία προφανώς δεν έχει υπογραφεί ακόμη. Διότι αλλιώς ο κύριος Υπουργός θα το έφερε εδώ μετά βαϊών και κλάδων πιστεύουμε, όπως έφερε και την αρχική σύμβαση με την «αμελητέα» καθυστέρηση των δύο χρόνων.

Το ότι η «Microsoft» κατ' εξακολούθηση προσπαθεί να υποχρεώσει με τον έναν ή τον άλλο τρόπο όλο τον κόσμο να χρησιμοποιεί τα προγράμματά της, είναι γνωστό. Η «Microsoft» πήγε επανειλημμένα στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, γιατί υποχρεώνει τους χρήστες της να χρησιμοποιούν προϊόντα που φτιάχνουν κι άλλοι. Για παράδειγμα ο πλοηγός ναυπήγησης στο διαδίκτυο, ο περίφημος explorer. Όλο και περισσότεροι χρήστες χρησιμοποιούν διαφορετικούς browsers, όπως το mozilla, την opera κ.λπ.. Προσχή, εδώ δεν βάζουμε θέμα ελεύθερου λογισμικού. Κάποια απ' αυτά τα προϊόντα είναι λογισμικό ανοικτού κώδικα, κάποια άλλα δεν είναι. Σε κάθε περίπτωση, όμως, είναι τουλάχιστον εξίσου εύχρηστα με τα προγράμματά της «Microsoft». Συνήθως, μάλιστα, πιο εύχρηστα.

Λειτουργούν εξίσου καλά σε περιβάλλον windows με τα προγράμματα της «Microsoft» και είναι από πιο φθηνά έως και τσάμπα.

Υπάρχουν δύο τουλάχιστον δεσμεύσεις της χώρας μας για τη

«Microsoft» μέσα στη σύμβαση, συμφωνία τη λένε, συμφωνία είναι στην επικεφαλίδα και για σκοπό της σύμβασης και για επί μέρους συμβάσεις, λέει παρακάτω στο κείμενο.

Υπάρχουν τουλάχιστον δύο δεσμεύσεις μέσα στη σύμβαση που έχουμε μπροστά μας. Η Κυβέρνηση θα αναλάβει να παίξει το ρόλο του χωροφύλακα για την πειρατεία του λογισμικού της εταιρείας. Και τα δύο μέρη θα βοηθήσουν προς την κατεύθυνση της ομοιομορφίας στο λογισμικό του δημόσιου τομέα στη χώρα μας. Για το πρώτο πολλά έχουν ειπωθεί. Η ίδια η «Microsoft» τόσα χρόνια έδινε τα προϊόντα της τσάμπα, η ίδια ήταν που προωθούσε την πειρατεία προκειμένου να πετάξει έξω τους ανταγωνιστές της. Σήμερα είναι σε προνομιακή θέση. Δεν βλέπουμε το λόγο γιατί να τη βοηθήσουμε περισσότερο. Αν αναλάβει μόνη της την απονόμευση των προϊόντων της και την καταπολέμηση της πειρατείας.

Το δεύτερο είναι πολύ πιο σοβαρή υπόθεση. Ο ελληνικός δημόσιος τομέας, όπως και κάθε οργανισμός δημόσιος ή ιδιωτικός σ' όλον τον κόσμο, χρησιμοποιεί λογισμικά από πολλούς διαφορετικούς προμηθευτές. Η τελική επιλογή βαρβαίνει σε μεγάλο βαθμό τον τελικό χρήστη του προϊόντος. Γιατί να υποχρεώσουμε ένα χρήστη να χρησιμοποιεί explorer αν θέλει να έχει opera. Η σύμβαση αυτό ακριβώς κάνει όμως όταν μιλάει για ομοιομορφία.

Τι άλλο μπορεί να σημαίνει η ομοιομορφία σε ένα σύστημα άνω των διακοσίων πενήντα υπολογιστών, γιατί τέτοια καθορίζει το Enterprise Agreement και τα προϊόντα αυτά θα μπορεί να τα χρησιμοποιεί ο δημόσιος υπάλληλος υποτίθεται και στο σπίτι του.

Όπως ξέρουμε, οι άνθρωποι συνήθως χρησιμοποιούν, εάν δεν είναι μανιακοί της τεχνολογίας, αυτό που έχουν μάθει. Αυτό που μαθαίνουν να χρησιμοποιούν οι τελικοί χρήστες ενός δικτύου, είναι τα προγράμματα που τους έχει περάσει στον υπολογιστή τους ο διαχειριστής του δικτύου και στην προκειμένη περίπτωση θα είναι σχεδόν υποχρεωτικά αυτά της «Microsoft».

Ας δούμε όμως και μία άλλη περίπτωση. Ας πάρουμε για παράδειγμα το δίκτυο της Βουλής που δουλεύει με windows, ο κάθε χρήστης όμως έχει το δικαίωμα να του βάλουν για παράδειγμα europa για το e-mail του, εάν αυτό τον βολεύει καλύτερα. Μπορεί να ζητήσει από τους ιδιαιτέρως άξιους διαχειριστές του συστήματος να του βάλουν open office, δηλαδή το microsoft office.

Με τη σύμβαση που ψηφίζουμε σήμερα αυτό πιθανόν να καταστεί αδύνατο, κύριε Υπουργέ. Θα το δείτε. Όλοι θα πρέπει να χρησιμοποιούν τα προϊόντα της «Microsoft», είτε τα θέλουν είτε όχι και υπάρχουν πολλοί που δεν τα θέλουν. Ο ίδιος ο κύριος Υπουργός στο γραφείο του μπορεί να χρησιμοποιεί μία σειρά από προγράμματα, που τώρα δεν θα μπορεί να τα χρησιμοποιεί χάρη ομοιομορφίας. Γιατί αυτό το πράγμα σημαίνει ομοιομορφία στην συγκεκριμένη περίπτωση; «Microsoft» είναι μόνο «Microsoft».

Ας συνεχίσουμε αυτό το υποθετικό παράδειγμα:

Στη Βουλή υπάγεται και η Βιβλιοθήκη της Βουλής, η δεύτερη μεγαλύτερη βιβλιοθήκη της χώρας. Όπως όλες οι μεγάλες βιβλιοθήκες του κόσμου έχει μία ιδιαίτερη μεγάλη βάση δεδομένων, την οποία διαχειρίζεται μέσα από ένα πρόγραμμα με τον ιδιαίτερα εύχο τίτλο «Τιρουκίτος».

Το σύστημα της Βιβλιοθήκης μέχρι σήμερα λειτουργεί καλά και ο κάθε χρήστης μπορεί να βρει με δύο πατήματα στο πληκτρολόγιό του, αν υπάρχει το βιβλίο που τον ενδιαφέρει. Εάν η Βουλή μπει μέσα σε ένα από τα Enterprise Agreement της σύμβασης, θα πρέπει κι αυτή να προωθήσει την ομοιομορφία του λογισμικού της. Πάει δηλαδή ο «Τιρουκίτος» προς δόξα της access, της εφαρμογής βάσης δεδομένων της «Microsoft», την οποία όμως δεν χρησιμοποιεί κανείς απ' όσους χρησιμοποιούν λογισμικό για βάση δεδομένων γιατί δεν είναι καλό πρόγραμμα.

Ο «Τιρουκίτος» είναι ένα μικρό πρόγραμμα μπροστά στο «TAXIS» της εφορίας, στο οποίο είστε προϊστάμενος, κύριε Υπουργέ, ή μπροστά στην μηχανοργάνωση των ταμιείων ή μπροστά στα τεράστια δίκτυα του Χρηματοπιστηρίου ή του Ο.Τ.Ε.. Θα περάσει το «TAXIS» στο λογισμικό «Microsoft»; Η ομοιομορφία, ο ακρογωνιαίος λίθος της σύμβασης δεν το επιβάλλει,

αλλά το υπαινίσσεται. Δεν το λέμε αυτό γιατί είμαστε καχύποπτοι και επαγγελματίες συνωμοσιολόγοι, το λέμε γιατί δεν έχουμε μπροστά μας τις ενδιάμεσες συμφωνίες για να κρίνουμε και συζητάμε για τάξη μεγέθους εκατοντάδων εκατομμυρίων ευρώ που έχουν δαπανηθεί και που τίποτε δεν αποκλείει μ' αυτόν τον τρόπο να δαπανηθούν εκ νέου.

Ας μας φέρετε, κύριε Υπουργέ, τις περιφνημες συμφωνίες που έχει υπογράψει η «Microsoft» με άλλες χώρες για να τις συγκρίνουμε με τη δική μας.

Δεν μπορούμε να διανοηθούμε ότι τα Κοινοβούλια στις Ηνωμένες Πολιτείες, στο Ηνωμένο Βασίλειο, στη Γαλλία ή στη Γερμανία επέτρεψαν μια σύμβαση, με την οποία αγοράζεις γουρούνι στο σακί. Επειδή, όμως, πιθανόν τέτοιες συμβάσεις με τις απόκρυφες συμβάσεις που προβλέπει η συμφωνία που υπέγραψε η χώρα μας να μην υπάρχουν, ας μη μείνουμε από μέτρο σύγκρισης.

Ας δούμε οι μεγάλες εταιρείες στη χώρα μας. Υπάρχει ένα ερώτημα, κύριε Υπουργέ. Ας πάρουμε, για παράδειγμα, τον Ο.Τ.Ε.. Εάν ο Ο.Τ.Ε. είχε υπογράψει αντίστοιχη συμφωνία με τη «Microsoft», σίγουρα θα ήταν η «Microsoft» ένας από τους είκοσι μεγαλύτερους προμηθευτές του οργανισμού, καθώς το δίκτυο του Ο.Τ.Ε. είναι τεράστιο και περιλαμβάνει χιλιάδες υπολογιστές. Η «Microsoft», όμως, δεν είναι μέσα στους είκοσι μεγαλύτερους προμηθευτές του Ο.Τ.Ε.. Γιατί άραγε; Μήπως επειδή το Enterprise Agreement δεν είναι ο καλύτερος τρόπος για να προμηθευτεί κανείς λογισμικό της εταιρείας;

Ύστερα απ' όλα αυτά, λοιπόν, εμείς βλέπουμε ότι δεν μπορούμε να συμφωνήσουμε σε μια τέτοια αποικιοκρατικό περιεχομένου σύμβαση. Είχαμε ζητήσει από την αρχή να έρθει η σύμβαση. Καθυστέρησε δυο χρόνια αδικαιολόγητα, κύριε Υπουργέ -δεν μπόρεσα ποτέ να καταλάβω το γιατί- και την καταψηφίζουμε βέβαια, όπως προείπα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε, κύριε Λεβέντη.

Το λόγο έχει ο ειδικός αγορητής του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού κ. Πολατιδής.

ΗΛΙΑΣ ΠΟΛΑΤΙΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, εδώ και αρκετά χρόνια ένα άλλο είδος υποδομής έχει προστεθεί στις απαραίτητες υποδομές για τη λειτουργία ενός κράτους. Είναι η πληροφοριακή υποδομή και η υποδομή των τηλεπικοινωνιών, η οποία είναι η σημαντικότερη από τις υποδομές και μας επιτρέπει να έχουμε ένα επίπεδο ζωής και ένα επίπεδο λειτουργίας της κοινωνίας το οποίο δεν ήταν εφικτό πριν. Απαιτούμε και έχουμε από το κράτος κάποιες υπηρεσίες σε χρόνους οι οποίοι πριν από την εμφάνιση της πληροφορικής τεχνολογίας δεν ήταν εφικτοί.

Η υποδομή αυτή στη χώρα μας δεν έχει, όμως, τύχει της ανάλογης προσοχής από το κράτος. Είναι αποοπασματικά όλα τα μέτρα τα οποία ελήφθησαν τα τελευταία χρόνια από τα κυβερνητικά κόμματα που κυβέρνησαν κατά σειρά την Ελλάδα. Δεν έχουν κατορθώσει να δημιουργήσουν μια ολοκληρωμένη πολιτική, ούτε και κάποιες ολοκληρωμένες υποδομές πάνω στις οποίες θα μπορούσε να στηριχθεί μια ολοκληρωμένη πολιτική.

Ως αποτέλεσμα αυτής όλης της κατάστασης, η Ελλάδα σε πολλούς τομείς -θα αναφέρω μερικούς, όπως το Δείκτη Ευκαιριών Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών- υποβιβάστηκε από την τεσσαρακοστή θέση στην τεσσαρακοστή ένατη θέση. Στο Δίκτυο Διαδικτυακής Ετοιμότητας είναι στην τεσσαρακοστή έκτη θέση σε σαράντα οκτώ χώρες που είναι στην κατάταξη και στον Παγκόσμιο Δείκτη για την Καινοτομία κατατάσσεται τριακοστή τέταρτη μεταξύ σαράντα οκτώ χωρών, με δείκτη καινοτομίας 0,28, όταν το μέγιστο έχει η Φινλανδία με 0,74 και το χαμηλότερο η Ρουμανία με 0,11.

Επίσης, στις επενδύσεις venture capital, που δεν αφορούν βεβαίως μόνο τις επιχειρήσεις τεχνολογίας, αλλά και τις υπόλοιπες επιχειρήσεις, έχουμε την τελευταία θέση στις χώρες της Ευρώπης των είκοσι πέντε, με πρώτη τη Σουηδία.

Βασίζόμενοι στο ότι η πληροφορική είναι κάτι απαραίτητο για τη σύγχρονη οικονομία και κοινωνία και στο ότι η χώρα μας είναι πολύ πίσω σε όλους τους τομείς της υποδομής, θα μπο-

ρούσε να πει κανείς ότι πραγματικά αυτή η Σύμβαση είναι το μάννα εξ ουρανού. Ξαφνικά έρχεται μια εταιρεία με δεσπόζουσα θέση, η οποία ιδρύθηκε το 1975 και κατόρθωσε μετά από είκοσι, είκοσι πέντε χρόνια να είναι το οιοενί μονοπώλιο για υπολογιστές ευρείας χρήσεως είτε προσωπικής είτε εργασιακής και μας δίνει, εκτός από το να βγάλει κάποιες φωτογραφίες με τον αρμόδιο Υπουργό, μια σύμβαση.

Βάσει αυτής της συμβάσεως μπορεί να έχει το δημόσιο κάποια προνομιακή πρόσβαση στη τεχνολογία της εν λόγω εταιρείας και επιπλέον να έχει και κάποια άλλα πλεονεκτήματα, εκτός από το πλεονέκτημα της εκπτώσεως του 20% στην τιμή.

Είναι τα πράγματα έτσι όπως φαίνονται; Πολύ φοβούμαι πως όχι. Τι πρόβλημα έχει αναπτυχθεί; Από τη στιγμή που η «Microsoft» έγινε το οιοενί μονοπώλιο, χρησιμοποιώντας και η ίδια την πειρατεία ή επιτρέποντας την ελεύθερη αντιγραφή του λογισμικού της, ούτως ώστε να κλείσει κάποιους ανταγωνιστές της, υπήρξε μια κίνηση του ελεύθερου λογισμικού.

Είναι το λεγόμενο ελεύθερο λογισμικό, διότι δεν είναι ακριβώς ελεύθερο, είναι λογισμικό το οποίο παράγεται από πολλούς χρήστες και διατίθεται δωρεάν. Αλλά δεν είναι ελεύθερη η αντιγραφή του, ιδιαιτέρως αν είναι κυβερνητική η χρήση του.

Αυτό, λοιπόν, το ελεύθερο λογισμικό κατόρθωσε να κάνει λειτουργικό σύστημα, το οποίο είναι εξίσου ικανοποιητικό ως προς την απόδοση, αν όχι καλύτερο από το αντίστοιχο προϊόν της «Microsoft» και κατόρθωσε να κάνει μια εφαρμογή γραφείου, η οποία είναι εξίσου αποτελεσματική με το αντίστοιχο προϊόν της «Microsoft».

Στο δημόσιο θα γίνει τυπική χρήση. Και εδώ κάνω μια παρένθεση, για να πω ότι διέλαθε της προσοχής των προηγούμενων ομιλητών ότι δεν μιλάμε για λύσεις, μιλάμε για απαραίτητα προγράμματα, πάνω στα οποία θα χτιστούν οι λύσεις. Η «Microsoft» δεν κάνει κανένα πρόγραμμα, με το οποίο θα μπορεί, παραδείγματος χάριν, να λειτουργήσει η εφορία. Θα εγκατασταθούν στους υπολογιστές τα προγράμματα της «Microsoft», ούτως ώστε βάσει αυτών να δημιουργηθούν οι λύσεις από κάποιες άλλες εταιρείες.

Τι είναι το πρόβλημα της «Microsoft»; Το πρόβλημα της «Microsoft» είναι ότι εξ αιτίας του ελεύθερου λογισμικού χάνει μερίδια αγοράς ή βλέπει έναν κίνδυνο ο οποίος πάει να δημιουργηθεί και να της πάρει αυτό το τρομερό μονοπωλιακό καθεστώς που έχει κάνει.

Υπάρχει μια ιδιαιτερότητα για την παραγωγή λογισμικού. Όλο το κόστος του λογισμικού είναι η συγγραφή του κώδικα. Εφόσον έχει εγγραφεί ο κώδικας, έχει ελεγχθεί κ.λπ., από κει και πέρα το κόστος αναπαραγωγής του λογισμικού είναι πρακτικά μηδενικό. Δηλαδή η εταιρεία παράγει μία φορά, ξεοδεύει κάποια χρήματα και από κει και πέρα όσο περισσότερο κατορθώσει να πουλήσει, σ' αυτές τις πολύ υψηλές τιμές που πουλάει φυσικά η «Microsoft», τόσο περισσότερα χρήματα και τόσο περισσότερη απόδοση έχει στην αρχική της επένδυση, η οποία ήταν μικρή.

Δεν είναι βέβαια άσχετο ότι γι' αυτούς τους λόγους ο ιδιοκτήτης της «Microsoft» είναι ένας από τους πλουσιότερους ανθρώπους ή ο πλουσιότερος άνθρωπος της Αμερικής, με περιουσία άνω των 8.000.000.000 ή 10.000.000.000 δολαρίων.

Ποιο είναι το άγχος της «Microsoft» και γιατί έρχεται να κάνει τέτοιου είδους συμβάσεις; Είναι ακριβώς το να προλάβει τις καταστάσεις, οι οποίες θα μπορούσαν να δημιουργήσουν ευκαιρίες στους ανταγωνιστές της να μπουν μέσω του ελεύθερου λογισμικού είτε μέσω κάποιου άλλου τρόπου στις αγορές και να τη βγάλουν απ' αυτή την προνομιακή θέση στην οποία βρίσκεται.

Γι' αυτό, λοιπόν, με δική της πρωτοβουλία, πιστεύω, πλησίασε την ελληνική Κυβέρνηση και της πρότεινε να υπογράψει τη συγκεκριμένη σύμβαση. Άλλωστε ο διευθυντής της «Microsoft» Ελλάς είπε ότι η συγκεκριμένη σύμβαση προτάθηκε από την εταιρεία του και είναι η κοινή σύμβαση, στην οποία προσαρμόζονται τα μέρη αναλόγως με τη χώρα με την οποία θα γίνει η συμφωνία.

Βλέπουμε, λοιπόν, εδώ στην εισηγητική έκθεση να αναγράφεται ότι οι χώρες οι οποίες έχουν υπογράψει παρόμοιες συμ-

βάσεις είναι η Μεγάλη Βρετανία, η Γερμανία, η Ισπανία, η Φινλανδία, η Τσεχία, η Ουγγαρία, η Σλοβακία, η Ουκρανία, η Εσθονία, η Ρουμανία και τα Σκόπια.

Κατ' αρχάς ήθελα να κάνω μια ερώτηση: θεωρούμε τα Σκόπια τόσο προηγμένο κράτος απ' όλες τις απόψεις; Είναι το κράτος με τη χειρότερη οικονομία στην Ευρώπη. Εμείς το θεωρούμε τόσο προηγμένο από πλευράς θεσμών ή από πλευράς μεγέθους και γι' αυτό το βάζει μέσα η εισηγητική έκθεση, ότι αφού το έκαναν τα Σκόπια, πρέπει να το κάνουμε κι εμείς; Μία ερώτηση.

Δεύτερον, σε καμμία χώρα απ' αυτές η σύμβαση δεν ήταν σύμβαση του δημοσίου. Ήταν συμβάσεις επί μέρους τομέων.

Ειδικά η Γερμανία από το 2002 έχει υιοθετήσει αυτό το οποίο είναι και δική μας πρόταση. Δηλαδή πήρε το ελεύθερο λογισμικό Linux και το ελεύθερο λογισμικό open office, τους έκανε κάποιες ιδιαίτερες τροποποιήσεις για να αυξήσει την ασφάλεια με την οποία μπορούν να λειτουργήσουν και υποχρέωσε η ομοσπονδιακή κυβέρνηση της Γερμανίας τις δημόσιες επιχειρήσεις για λόγους ασφαλείας και κόστους να χρησιμοποιούν το ελεύθερο λογισμικό. Αυτό έχει γίνει από το 2002. Δεν μπορεί τώρα να έρχεται εδώ η εισηγητική έκθεση και να αφήνει την εντύπωση -διότι δεν το διατυπώνει ακριβώς- ότι το γερμανικό δημόσιο, η γερμανική ομοσπονδιακή κυβέρνηση έχει υπογράψει τέτοια σύμβαση, όπως υπογράφεται εδώ. Δεν έχει γίνει αυτό το πράγμα και προσπαθεί η εισηγητική έκθεση καθαρά να παραπλανήσει τη Βουλή.

Ξεκινώντας μ' αυτήν καθ' αυτήν τη σύμβαση, θέλω να αναφερθώ στο προοίμιο. Στο προοίμιο αναφέρεται το εξής: «Δεδομένου πως η Ελληνική Δημοκρατία έχει δεσμευτεί να χρησιμοποιεί νόμιμο λογισμικό». Προς ποιον κάνει αυτές τις αποικιοκρατικού τύπου δηλώσεις; Δηλαδή δηλώνει η ελληνική Κυβέρνηση προς τη «Microsoft» ότι θα τηρήσει τους νόμους που η ίδια θέσπισε; Για ποιο λόγο γίνεται;

Στη δεύτερη παράγραφο του προοιμίου αναφέρεται το εξής: «Δεδομένου ότι η Κυβέρνηση έχει δεσμευτεί να παρέχει κίνητρα για την ανάπτυξη τοπικής βιομηχανίας Τ.Π.Ε., να προωθεί την ανάπτυξη γνώσεων και δεξιοτήτων των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας στον πληθυσμό της Ελλάδας». Και πάλι δεν μπορού να καταλάβω προς ποιον γίνεται αυτή η αναφορά. Ξεκινά, δηλαδή, με πολύ άσχημο τρόπο η σύμβαση.

Επίσης, αναφέρθηκαν ορισμένα θέματα, όπως το γιατί έρχεται η σύμβαση στη Βουλή. Απάντηση, δυστυχώς, από την επιτροπή ακόμα, δεν πήραμε καμμία.

Θα ήθελα να ξέρουμε εάν η σύμβαση για τους εβδομήντα χιλιάδες υπολογιστές που αναφέρονται στις παραγράφους 2.2 και 4.5 είναι δεσμευτική. Μας δηλώθηκε ότι δεν είναι δεσμευτική. Τότε για ποιο λόγο υπάρχει η επιστολή που αναφέρθηκε πριν; Για ποιο λόγο διευκρινίζεται κάτι το οποίο είναι τόσο ξεκάθαρο από τη σύμβαση;

Στην παράγραφο 4.5 η σύμβαση λέει τα εξής: «Έως τις 31 Μαρτίου», παραδείγματος χάρη, «θα συνάψει με τους αρμόδιους φορείς μία ή περισσότερες Κύριες Συμβάσεις Παραχώρησης Αδειών Χρήσης της «Microsoft». Δεν λέει πουθενά ότι ενδεχομένως να το κάνει, ενδεχομένως όχι. Το ότι δεν είναι δεσμευτικά όλα αυτά, τα οποία αναγράφονται στη σύμβαση, αναγράφεται στην επιστολή, η οποία έγινε εκ των υστέρων. Αφού όλα αυτά είναι τόσο καθαρά, γιατί υπήρξε η συγκεκριμένη επιστολή; Δεν μας δίδεται εδώ απάντηση.

Πάμε σ' αυτά που δίνει η «Microsoft». Δίνει ένα Κέντρο Καινοτομίας, το οποίο είναι ασαφές το τι ακριβώς είναι. Τι ερχόμαστε εδώ; Δηλαδή, πώς να εκφράσουμε γνώμη για κάτι που δεν ξέρουμε τι είναι; Δεν υπάρχει στη σύμβαση.

Δηλώνει ότι θα συμμετάσχει στην εξωτερική της έρευνα ένας διδακτορικός φοιτητής. Φοβερό! Θα γλιτώσει το δημόσιο φοβερό κόστος από το εάν έδινε το ίδιο το δημόσιο αυτήν την υποτροφία!

Δηλώνει ότι θα γίνεται επιμόρφωση στα προϊόντα της. Μα φυσικά κάθε εταιρεία θέλει να επιμορφώνεται ο κόσμος στα προϊόντα της, διότι ακριβώς μετά θα χρησιμοποιεί τα συγκεκριμένα προϊόντα.

Δηλώνεται ότι με το «Microsoft Unlimited Potential» θα υπάρ-

χουν κέντρα, τα οποία φθάνουν στον εξωφρενικό αριθμό των δέκα κέντρων σε όλη την Ελλάδα, όπου θα γίνεται εκπαίδευση σε ανέργους, σε μεγάλες ηλικίες. Μα, αυτό εδώ γίνεται από τη σχολή υπολογιστών της γειτονιάς, η οποία είναι και πολύ αποτελεσματικότερη σ' αυτό το πράγμα.

Θα εκδοθούν πενήντα άδειες «Visual Studio» προγραμματιστικής σουίτας για το δημόσιο. Από μια έρευνα που έκανα στο διαδικτυο βρήκα ότι το κόστος αυτό είναι περίπου στις 75.000 δολάρια. Για τόσο φοβερά ποσά καθόμαστε και μιλάμε εδώ στη σύμβαση;

Η ανικανότητα του κράτους εμφανίζεται στο ότι θα μπορούσε όλα αυτά που λέει η σύμβαση να τα κάνει το κράτος, εάν κάθε υπηρεσία και κάθε αντίστοιχος οργανισμός έστελνε σε μια αρμόδια υπηρεσία έναν κατάλογο και έλεγε ότι φέτος «εμείς χρειαζόμαστε εκατό άδειες για υπολογιστές Microsoft», άλλοι χρειάζονται τριακόσιους, άλλοι πεντακόσιους και μέσω ενός διαγωνισμού να επιτύχει πολύ μεγαλύτερες εκπτώσεις από το 20% που λέει ότι θα επιτυγχάνει και που δεν ξέρουμε πώς ακριβώς θα γίνεται. Παρ' όλα αυτά, αυτό το απλό, το στοιχειώδες που πρέπει να γίνει, το οποίο κάνει οποιαδήποτε ιδιωτική επιχείρηση, δυστυχώς δεν το κάνει το κράτος και ερχόμαστε εδώ την ανικανότητα του κράτους και τη λανθασμένη λειτουργία του, αντί να τις διορθώσουμε, να τις καλύπτουμε μέσω της συγκεκριμένης συμφωνίας.

Η πρόταση η δική μας είναι ότι πρέπει να πάμε σ' αυτό που έχει πάει η Γερμανία, στο ελεύθερο λογισμικό, το οποίο θα είναι το Linux και το open office, διότι η πλειοψηφία των υπολογιστών που απασχολούνται στο δημόσιο, γράφουν κείμενα και αποστέλλουν μηνύματα μεταξύ τους. Έτσι θα έχουμε πραγματική ασφάλεια, διότι ο κώδικας θα είναι ανοικτός. Υπάρχει βέβαια μια πρόβλεψη στη συνθήκη, να μπορέσει να υπάρξει ανάγνωση του κώδικα από ειδικούς του δημοσίου, ούτως ώστε να ελεγχθεί, αν πραγματικά δεν υπάρχουν προβλήματα ασφαλείας, διότι στο παρελθόν είχε κατηγορηθεί η «Microsoft», ότι συμμετέχοντας και στο δίκτυο EXELON και αλλού, είχε ενσωματώσει με εντολές του πενταγώνου της Αμερικής και της NASA, της Υπηρεσίας Ασφαλείας της Αμερικής, κώδικα μέσα στα προϊόντα της, ο οποίος διευκόλυνε τις υποκλοπές. Ακριβώς γι' αυτό, για να διασκεδάσει αυτές τις εντυπώσεις, την επιτρέπει. Αλλά για ποιο λόγο να πάμε σε έναν κώδικα της «Microsoft», όπου θα έχουμε, έστω τον προληπτικό έλεγχο, αντί να πάμε σ' ένα ολοκληρωμένο λογισμικό, το οποίο θα βασίζεται σε δοκιμασμένο κώδικα που θα δουλεύει σ' όλο τον κόσμο και εκεί να έχουμε και την απαιτούμενη ασφάλεια και το τρομερό πλεονέκτημα του κόστους. Διότι με δυο ή τρεις ώρες απασχόλησης ενός επαγγελματία της πληροφορικής, μπορούμε με μηδενικό επόμενο κόστος να έχουμε την εγκατάσταση των απαραίτητων λειτουργικών συστημάτων στους υπολογιστές του δημοσίου.

Το επόμενο θέμα. Θα ήθελα να αναφερθώ λίγο και στην τροπολογία τη συγκεκριμένη. Οι τηλεοπτικοί και οι ραδιοφωνικοί σταθμοί είναι όμηροι των εκάστοτε κυβερνήσεων των καθεστωτικών κομμάτων. Ξεκίνησαν από το ΠΑ.ΣΟ.Κ. αυτές οι διαδικασίες, τις συνεχίζει η Νέα Δημοκρατία και εδώ βλέπουμε ότι παρατείνεται αυτή η ομηρία, ούτως ώστε να έχουμε ευνοϊκή μεταχείριση προς την Κυβέρνηση, ιδιαίτερος, υπό το βάρος αυτών των εξελίξεων. Πρέπει επιτέλους να δοθεί μια λύση στο θέμα της λειτουργίας, ιδιαίτερος, των περιφερειακών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών και να μη συνεχίζεται με τέτοιου είδους τροπολογίες άσχετες προς το συζητούμενο νομοσχέδιο, κάθε φορά η ομηρία.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΛΑ.Ο.Σ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε τον κ. Πολατίδη.

Εισερχόμαστε στον κατάλογο των ομιλητών Βουλευτών και το λόγο έχει ο κ. Αγοραστός.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ακούστηκαν και εδώ στην Ολομέλεια, αλλά και στην Επιτροπή Οικονομικών, πολλές απόψεις. Κοινή διαπίστωση είναι ότι τον τελευταίο καιρό ασκείται κακής ποιότητας αντιπολίτευση. Γι' αυτό και οι προτά-

σεις σας δεν μπορούν να βρουν έφορο έδαφος, γι' αυτό και δεν εισακούεστε, γι' αυτό και δεν μπορείτε να πάρετε το μήνυμα της κοινωνίας.

Ας πάμε στην προκείμενη συμφωνία. Η συμφωνία ήταν μυστική και αδιαφανής. Λέγατε μέχρι πρότινος, «φέρτε την στη Βουλή». Έρχεται και η συμφωνία στη Βουλή. «Καθυστερήσατε να τη φέρετε στη Βουλή». Μάλιστα, κύριοι. Στη Βουλή ήρθε στην ώρα της και ήρθε στην ώρα της, γιατί, αν γνωρίζετε, μεσολάβησαν εκλογές και η υπεύθυνη Κυβέρνηση είναι εκείνη, η οποία φέρει τη σύμβαση στη Βουλή, όταν έχει ήδη αρχίσει να βλέπει απτά αποτελέσματα από τη σύμβαση αυτή και ήδη τα απτά αποτελέσματα υπάρχουν. Στις 28.1.2008 εγκαινιάζεται το Κέντρο Καινοτομίας. Ήδη έχουν αρχίσει να λειτουργούν τρία από τα δέκα κέντρα επιμόρφωσης, κέντρα τα οποία ενισχύουν τις ευαίσθητες πληθυσμιακές ομάδες, βάσει του προγράμματος «Απεριόριστες Δυνατότητες». Δέσμευση της «Microsoft» για δέκα τουλάχιστον τέτοια κέντρα μέσα στο 2008. Ήδη τέσσερα, απ' ό,τι μας είπε ο εκπρόσωπος της «Microsoft» στην επιτροπή, λειτουργούν.

Μετά έρχεστε και λέτε, «γιατί το φέρνετε στη Βουλή; Δεν έπρεπε να το φέρετε στη Βουλή». Κάποιες φορές ανατρέχετε σε εκθέσεις επί των νομοσχεδίων των επιστημονικών μελετών του τμήματος νομοτεχνικής επεξεργασίας.

Αυτή τη φορά δεν είδα κανέναν σας να το επικαλείται. Για διαβάστε. Η διοικητική δράση από το κράτος εκδηλώνεται συχνά με τη μορφή της διοικητικής σύμβασης, ειδικότερη μορφή της οποίας είναι η σύμβαση για τη συνεργασία στον τομέα της πληροφορικής, μεταξύ των συμβαλλομένων μερών, όπως η προκείμενη. Η κύρωση της σύμβασης με νόμο είναι συνήθης πρακτική και κρίνεται αναγκαία, όταν η σύμβαση είτε καταρτίστηκε με διαδικασία διαφορετική από εκείνη που προβλέπουν οι γενικές ή ειδικές διατάξεις. Διαβάστε. Μην επικαλείστε επιλεκτικά τη Νομοτεχνική Επιτροπή. Αν έχετε μία πορεία σταθερή, να την ακολουθείτε και όχι όπως σας συμφέρει.

Συνεπώς η συμφωνία ούτε μυστική ήταν ούτε αδιαφανής ούτε καθυστέρησε να έλθει στη Βουλή. Ήλθε στη Βουλή όπως προβλέπει ο νόμος.

Ποια είναι η πραγματικότητα; Πρέπει να την παραδεχθείτε. Η συμφωνία με τη «Microsoft» είναι μη δεσμευτική και μη αποκλειστική. Δηλαδή, δεν δεσμεύει τη χώρα να προμηθεύεται αποκλειστικά λογισμικό της «Microsoft». Οι προμήθειες λογισμικού θα εξακολουθήσουν να βασίζονται σε υφιστάμενες διαγωνιστικές διαδικασίες με τη συμμετοχή κάθε ενδιαφερόμενου προμηθευτή. Στις περιπτώσεις όπου θα υπάρχει προμήθεια λογισμικού από τη συγκεκριμένη προμηθεύτρια, τότε θα υπάρχουν τα πρόσθετα ανταποδοτικά οφέλη που θα αναφέρονται στη συμφωνία.

Αυτή η στρατηγική συμφωνία δεν είναι η πρώτη που έχει υπογραφεί. Έχουν υπογραφεί –όπως αναφέρθηκα– και άλλες με άλλες χώρες. Δεν δημιουργεί δεσμεύσεις για το ελληνικό δημόσιο, δεν προκαλεί πρόσθετες οικονομικές επιβαρύνσεις. Αξιοποιεί τις προμήθειες λογισμικού της «Microsoft» που είτε έγιναν μέχρι σήμερα είτε πρόκειται να πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο των εν εξελίξει έργων και διαγωνισμών του Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας», η οποία μέχρι το 2004 είχε σοβαρή, σημαντική υστέρηση.

Δεν υπάρχει καμμία προνομιακή συμφωνία και δεν υπάρχουν προνομιακοί όροι στη συμφωνία αυτή. Αυτό γίνεται για τη δημιουργία εντυπώσεων, καθώς η συμφωνία δεν περιλαμβάνει οικονομικούς όρους πλην εκείνων των όρων που αναφέρονται στις εκπώσεις που θα αναλαμβάνει το ελληνικό δημόσιο. Δηλαδή, θα δίνεται έκπτωση έως 20% στις τιμές αγοράς, ανάλογα με τον όγκο των προμηθειών, ενώ εξασφαλίζεται η απόκτηση όλων των νέων εκδόσεων λογισμικού της «Microsoft», με ορίζοντα τριετίας, χωρίς πρόσθετο κόστος. Δεν δημιουργείται καμμία πρόσθετη επιβάρυνση στο ελληνικό δημόσιο, ενώ αντίθετα αυξάνονται σημαντικά τα ανταποδοτικά οφέλη από τις προμήθειες που είτε έγιναν είτε πρόκειται να γίνουν μέσω διαγωνισμών όπου μπορούν να λάβουν μέρος όλοι.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει η Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΒΕΡΑ ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ**)

Άλλη ανακρίβεια. Η Κυβέρνηση, λέει, επιβάλλει στα εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα την υποχρέωση να χρησιμοποιούν λογισμικό «Microsoft». Η πραγματικότητα είναι ότι στον τομέα της παιδείας και της ακαδημαϊκής εκπαίδευσης η συμφωνία προβλέπει την παροχή υποτροφιών σε φοιτητές του διδακτορικού. Εμείς δεν λέμε ότι είναι το παν, αλλά είναι κάτι. Μη μηδενίζετε τα πάντα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ: Σε έναν.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ: Ναι, έναν. Δεν κρύψαμε τίποτα. Προβλέπεται όμως, δωρεάν παροχή λογισμικού της «Microsoft» σε ακαδημαϊκά ιδρύματα για εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς σκοπούς και ειδικότερα σε σχολές και τμήματα πληροφορικής, επιστήμης υπολογιστών και συναφών ειδικοτήτων και βέβαια, η ίδρυση του Κέντρου Καινοτομίας, το οποίο θα υποστηρίζει την ακαδημαϊκή κοινότητα και τις ελληνικές εταιρείες λογισμικού, με στόχο την ανάπτυξη τεχνολογιών αιχμής που πρόκειται να είναι ανταγωνιστικές στη διεθνή αγορά.

Οι στόχοι του Κέντρου Καινοτομίας είναι η ανάπτυξη τεχνολογικών δεξιοτήτων, η επιτάχυνση συνεργασιών και η προώθηση της καινοτομίας στην Ελλάδα. Νέες θέσεις εργασίας δημιουργούνται που θα είναι προς όφελος της χώρας και θα αφορούν σε τεχνολογίες αιχμής.

Ακόμη, έχει ενεργοποιηθεί και λειτουργεί ηλεκτρονική σελίδα, στην οποία περιγράφονται οι όροι της συμφωνίας και παρουσιάζονται τα οφέλη προς κάθε πιθανό ενδιαφερόμενο, με αντίστοιχη ταξινόμηση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αυτή η συμφωνία δεν είναι αποκλειστική. Προκύπτει, επαναλαμβάνω, από διαγωνιστικές διαδικασίες και εξαρτάται από τις ανάγκες του δημοσίου. Δημιουργεί μια ασφάλεια στα λογισμικά του δημοσίου, δημιουργεί μια ισόρροπη κατάσταση. Σήμερα μέσα στις υπηρεσίες του δημοσίου χρησιμοποιούνται διαφορετικά λογισμικά με αποτέλεσμα να έχουμε στρεβλώσεις στην πληροφόρηση και στη λειτουργία. Γίνεται τώρα αντιληπτό απ' όλους ότι αυτό σταματάει και έτσι διασφαλίζουμε και την ασφάλεια η οποία είναι πολύ σημαντικός παράγοντας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η νέα ψηφιακή στρατηγική 2006-2013 εστιάζει στην αξιοποίηση της τεχνολογίας ως εργαλείο και όχι ως αυτοσκοπό, προκειμένου να βελτιώσει την ποιότητα της ζωής των πολιτών, να ενισχύσει την παραγωγικότητα της χώρας.

Νομίζω ότι συμφωνίες σαν κι αυτές, που μπορούν να υπάρξουν κι άλλες, μπορούν να δημιουργήσουν δυνατότητες ανάπτυξης ευκαιριών και συνεργασίας.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Το λόγο έχει ο συνάδελφος κ. Κωνσταντίνος Γείτονας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΪΤΟΝΑΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επικαλούμαι την ιδιαίτερη προσοχή σας, διότι αυτό που πραγματικά επιχειρείται σήμερα από την Κυβέρνηση είναι πρωτοφανές. Η Κυβέρνηση ουσιαστικά ζητά, ως μη όφειλε και χωρίς να επιβάλλεται, την κύρωση μιας σύμβασης που έκανε με τη «Microsoft». Και επιμένει σ' αυτό, χωρίς μάλιστα να έχει και να μπορεί να δώσει ξεκάθαρες απαντήσεις σε κρίσιμα ζητήματα, χωρίς να μπορεί να απαντήσει στον τεκμηριωμένο αντίλογο μας.

Και θέλω να πω στον μόλις κατελθόντα του Βήματος συνάδελφο της Συμπολιτεύσεως ότι η αρνητική κριτική προς την Αντιπολίτευση, η επίκριση της Αντιπολίτευσης σε μια συζήτηση επί της αρχής ενός νομοσχεδίου δεν υποδηλώνει τίποτε άλλο παρά την έλλειψη επιχειρημάτων θετικής στήριξης της νομοθετικής πρωτοβουλίας της Κυβέρνησης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ: Μάλλον κάτι άλλο ακούσατε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΪΤΟΝΑΣ: Για τη σύμβαση, λοιπόν, η αλήθεια είναι ότι είναι μια ετεροβαρής σύμβαση. Και είναι οξύμωρο, κύριοι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας. Διαλέξτε τα επιχειρήματά σας. Ή έχουμε συμφωνία και επομένως κάτι παραχωρούμε και χρειάζεται κύρωση ή είναι «μη συμφωνία», όπως λέτε, μη δεσμευτική, μη αποκλειστική και επομένως τι νόημα έχει η κύρωσή της με νόμο. Διαλέξτε τα επιχειρήματά σας.

Για μας η σύμβαση είναι ετεροβαρής, προσδιορίζονται συγκεκριμένες υποχρεώσεις για το δημόσιο δεσμευτικές, ενώ για την εταιρεία υπάρχουν οι οκτώ αόριστες και μη δεσμευτικές υποχρεώσεις με τις προβλεπόμενες συμβάσεις. Συμβάσεις που μάλιστα είναι χωρίς σαφείς όρους και διασφαλισμένες προϋποθέσεις πραγματοποίησης. Αυτό συμβαίνει. Για παράδειγμα το άρθρο 4 παράγραφος 5 προβλέπει υποχρεωτικά την ένταξη σε ορισμένο πρόγραμμα, όσον αφορά το δημόσιο, αδειών χρήσης προϊόντων «Microsoft», με συγκεκριμένο αριθμό υπολογιστών.

Ποιο θα είναι το κόστος για το δημόσιο δεν το ξέρουμε. Σιωπή και σκότος και σ' αυτό. Η σύμβαση παραπέμπει σε εκπώσεις τιμών χωρίς να αποσαφηνίζονται. Αναφέρεται το 20% στην αιτιολογική έκθεση, αλλά στο κείμενο της σύμβασης δεν αναφέρεται τίποτα. Αυτή είναι η αλήθεια για τη σύμβαση.

Προκύπτουν λοιπόν –και γι' αυτό πήρα κυρίως το λόγο– δύο κρίσιμα ερωτήματα. Πρώτον, ποια είναι η στρατηγική σημασία αυτής της σύμβασης, η υπεραξία που δημιουργεί για το ελληνικό δημόσιο αυτή η σύμβαση. Με άλλα λόγια, τι θα αποκομίσει το ελληνικό δημόσιο, σε τι θα προσφέρει η εν λόγω σύμβαση στην «επένδυση», στην κοινωνία της πληροφορίας και στις νέες τεχνολογίες. Είναι απαραίτητο να προωθήσουμε αυτήν την επένδυση. Συμφωνώ, κύριε συνάδελφε της Πλειοψηφίας, που είπατε ότι χρειάζεται να επενδύσουμε σήμερα πράγματι σε νέους συντελεστές παραγωγής, μεταξύ των οποίων είναι και η πληροφορική και οι νέες τεχνολογίες.

Προσφέρει, λοιπόν, δίνει υπεραξία αυτή η σύμβαση; Όχι για μένα. Κανένας φυσικά δεν μπορεί να αμφισβητήσει το μεγάλο, το σημαντικό μέγεθος και το ειδικό βάρος που έχει στην τεχνολογία, στην πληροφορική ιδιαίτερα η «Microsoft».

Σήμερα, όμως, όσον αφορά ιδιαίτερα το λογισμικό, υπάρχει ποικιλία επιλογών. Εδώ είναι το θέμα. Και ενώ υπάρχει παγκόσμια δυνατότητα ποικιλίας επιλογών, αυτή η σύμβαση όσο και να μην το ομολογεί η Κυβέρνηση, μάς δένει στο άρμα της «Microsoft». Γιατί η σύμβαση με έναν επιχειρηματικό κολοσσό με μονοπωλιακές μάλιστα συμπεριφορές για τις οποίες είναι και σε αντιδικία με την Ευρωπαϊκή Ένωση, ουσιαστικά μας προσανατολίζει σε συγκεκριμένες επιλογές. Πολύ περισσότερο μάλιστα όταν μέσα απ' αυτήν τη συμφωνία επιλέγουμε το λογισμικό των κλειστών προτύπων, όπως λέγεται, γιατί αυτό παρέχει η «Microsoft», κάτι που σήμερα αμφισβητείται από πολλές χώρες αν είναι σκόπιμο και γι' αυτό πολλές χώρες το αποφεύγουν.

Εγώ δεν θα πάρω θέση ούτε είμαι ειδικός. Ασφαλώς υπάρχουν διαφορετικές απόψεις σ' αυτό και ακούσαμε κατά την ακρόαση των φορέων διαφορετικές απόψεις που διατυπώθηκαν. Όμως, το καλύτερο σε αυτές τις περιπτώσεις είναι να μη δεσμεύεται κανένας μακροπρόθεσμα με συγκεκριμένες τεχνολογικές ή επί το ορθότερο τεχνικές επιλογές, ιδιαίτερα όταν η τεχνική και συγκεκριμένα το λογισμικό εξελίσσεται ραγδαία.

Και αυτό που λέω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχει ιδιαίτερη σημασία, διότι το «μαύρο κουτί» του λογισμικού της «Microsoft» επιβάλλει συγκεκριμένες επιλογές και σε περίπτωση ανάγκης επεκτάσεων και τροποποιήσεων. Σε αντίθεση μ' αυτό που λέγεται ελεύθερο λογισμικό ή λογισμικό ανοικτών προτύπων που δεν επιβάλλει σε περίπτωση μετατροπών ή επεκτάσεων τέτοιες δεσμεύσεις.

Αρα απαντώντας στο πρώτο ερώτημα ανακεφαλαίωνω: Προκύπτει σαφώς ότι είμαστε δεμένοι μ' αυτήν τη σύμβαση στο άρμα της «Microsoft», οι επιλογές θα προσανατολιστούν προς τα εκεί, ουσιαστικά στο λογισμικό κλειστών προτύπων και δεν είναι τόσο εύκολο να έχουμε και άλλες επιλογές, όσο και αν φαίνεται ότι δεν είναι δεσμευμένες από τη σύμβαση.

Το δεύτερο όμως και βασικό ερώτημα, που αφορά και την Ολομέλεια κυρίως είναι γιατί πρέπει να πάρει αυτή η συμφωνία το κύρος και την ισχύ ενός νόμου, πολύ περισσότερο όταν η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η σύμβαση δεν είναι δεσμευτική για την ελληνική πολιτεία. Γιατί πρέπει να πάρει αυτόν το χαρακτήρα; Δεν προκύπτει από πουθενά.

Η σύμβαση είναι μια επιλογή της Κυβέρνησης και του Υπουργού Οικονομίας. Έγινε και για λόγους δημοσίων σχέσεων. Εκείνο πάντως που έχει σημασία είναι ότι έγινε χωρίς προηγούμενη

μελέτη των αναγκών. Δεν υπήρξε μελέτη, για να τεκμηριωθούν οι ανάγκες μιας τέτοιας σύμβασης. Και η συμφωνία έγινε χωρίς να γίνει προκήρυξη, πρόσκληση μέσα από ανοικτό διαγωνισμό, ενδιαφέροντος, χωρίς διαβούλευση και δημόσιο διάλογο. Είναι μια επιλογή αυθαίρετη της Κυβέρνησης, του κυρίου Υπουργού της Οικονομίας χωρίς κανένα στοιχείο διαφάνειας, δεν υπήκουσε σε κανέναν κώδικα διαφάνειας, ούτε καν στη δημοσιότητα. Και ερχόμαστε αυτήν τη συμφωνία που έγινε χωρίς διαβούλευση και χωρίς δημόσιο διάλογο να την κυρώσουμε με νόμο. Όπως είπα, δεν έγινε πρόσκληση ενδιαφέροντος δεν απευθύνθηκε η Κυβέρνηση και σε άλλες εταιρείες για τη σύναψη τέτοιων συμφωνιών.

Η Κυβέρνηση που κόπτεται για τη διαφάνεια τι λέει σ' αυτό το ζήτημα; Σε μια τέτοια συγκυρία μάλιστα, όπου βοά ο κόσμος με το σκάνδαλο Μαξίμου-Gate, όπου πραγματικά θύλακες αδιαφάνειας και διαφθοράς αποδεικνύεται καθημερινά ότι έχουν εγκατασταθεί στα κυβερνητικά κέντρα εξουσίας, ακόμα και στο Μαξίμου, η Κυβέρνηση θα έπρεπε να είναι πιο προσεκτική.

Η αναφορά της Κυβέρνησης, στο άρθρο 8 παράγραφος 4 της σύμβασης για το μη αποκλειστικό της σύμβασης αλλάζει τα πράγματα. Γίνεται, όπως ειπώθηκε, διότι προφανώς, αν έλεγε ότι είναι αποκλειστική, θα ήταν σε αντίθεση με τις κοινοτικές οδηγίες, με τους κανόνες περί προμηθειών. Και όπως ξέρουμε και όπως προείπα και ειπώθηκε και από τον εισηγητή με αναλυτικά, ήδη η «Microsoft» με τις μονοπωλιακές συμπεριφορές βρίσκεται σε αντιδικία με την Ευρωπαϊκή Ένωση και της έχουν επιβληθεί πολλά πρόστιμα.

Αλήθεια, κύριε Υπουργέ, τι γίνεται; Έχετε ζητήσει έγκριση από την Ευρωπαϊκή Ένωση και έχει παρθεί; Ο προλαλήσας συνάδελφος μας ρώτησε: «Γιατί λέτε ότι η συμφωνία δεν είναι δεσμευτική;»...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Έχει τελειώσει ο χρόνος σας, κύριε συνάδελφε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ: Τελειώνω, κυρία Πρόεδρε.

«Γιατί λέτε ότι η συμφωνία ήταν κρυφή;» Και συνέχισε, τώρα που έχουμε απτά αποτελέσματα την έφερε ο Υπουργός και ανέφερε κάποια απτά αποτελέσματα. Μα αυτό, κύριοι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας, αναιρεί όλα σας τα επιχειρήματα. Εάν υπάρχουν απτά αποτελέσματα σημαίνει πως λειτουργεί η συμφωνία χωρίς την κύρωση. Τότε τι χρειάζεται η κύρωση;

Κοντολογίς, λοιπόν, και τελειώνω, κυρία Πρόεδρε, με τη σύμβαση αυτή δεν πρόκειται να υπηρετηθούν οι επιδιώξεις της χώρας για την ανάπτυξη της πληροφορικής, κάτι που -για μένα- για να γίνει προϋποθέτει ευελξία και πολλαπλές επιλογές. Αυτές όμως αναιρούνται μ' αυτήν τη σύμβαση και το λιγότερο που έχει να κάνει η Κυβέρνηση –πιστεύω- είναι να αποσύρει το νομοσχέδιο.

Δεν πρέπει σε καμία περίπτωση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, και απευθύνομαι στους Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας, να κυρώσουμε μία τέτοια συμφωνία, που άλλωστε η κύρωσή της δεν προβλέπεται από την ίδια τη σύμβαση.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Το λόγο έχει ο κ. Κυριάκος Βελόπουλος, Βουλευτής του ΛΑ.Ο.Σ..

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κύριε Υπουργέ, θα ξεκινήσω με μία ρήση, η οποία είναι αφιερωμένη στον ομιλητή της Νέας Δημοκρατίας, τον κ. Αγοραστό: «Δεινόν έστί μέγα φρονεῖν μικρά πράττοντα». Τι σημαίνει αυτό; Είναι κακό να καυχίεται κανείς, όταν μάλιστα μιλάει για ασήμαντα πράγματα. Και λέμε ότι είναι ασήμαντα πράγματα, γιατί ειλικρινά δεν μπορώ να καταλάβω τι σχέση έχει η τροπολογία των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, κύριε Υπουργέ, με μία ιστορία που έχει να κάνει με τη «Microsoft».

Δεν θα μιλήσω για τη «Microsoft», φαντάζομαι ότι ο κ. Πολατίδης –και είμαι σίγουρος γι' αυτό- σας ικανοποίησε, διότι εξέθεσε ουσιαστικά το πρόβλημα. Θα σας μιλήσω όμως για την τροπολογία σας, διότι εργαζόμενοι επί δεκάετι ολόκληρα χρόνια σε τηλεοπτικούς διαύλους. Θα σας πω τούτο, επειδή μιλάμε για τροπολογία για τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Θεωρώ αδιανόητο να μην έχουμε συμμαζέψει το κανάλι της Βουλής και

το επισημαίνω αυτό. Οι υπάλληλοι δουλεύουν στα υπόγεια, το κανάλι δεν φαίνεται σ' όλη την Ελλάδα, δεν μπορεί να ακουστεί η φωνή των Βουλευτών ή δεν μπορεί να ακουστεί το νομοθετικό έργο της Βουλής, διότι σε πολλές περιοχές της Ελλάδας δεν μεταδίδεται το κανάλι της Βουλής, οι εργαζόμενοι δουλεύουν σε άθλιες συνθήκες και εμείς ερχόμαστε εδώ να κάνουμε κάτι πολύ απλό, με μία τροπολογία να έρθουμε και να πούμε: παρά-ταση και πάλι.

Η παράταση, κύριε Υπουργέ, δυστυχώς είναι η ομηρία των τηλεοπτικών διαύλων κυρίως των περιφερειακών καναλιών, τα οποία εδώ και πάρα πολλά χρόνια έχουν μπει στο μάτι του κυκλώνα, ώστε να τα έχετε ομήρους και να μπορείτε να κάνετε τις δικές σας συμφωνίες, παρασκηνακές και όχι μόνο. Θα σας τα αναλύσω παρακάτω. Θα σας πω μόνο τούτο, γιατί θέλω να είμαι ακριβοδίκαιος, διότι το πρωί έθεσα και το θέμα στον κ. Τασούλα, ο οποίος ήταν αναρμόδιος να μου απαντήσει. Και μια και μιλάμε για κανάλια και τροπολογία-προσθήκη, να σας υπενθυμίσω ότι κάποια στιγμή πρέπει οι μισθοί κυρίως σε δημοσίους φορείς, όπως η Ε.Π.Τ., αν είναι να παγώσουν, τουλάχιστον να μη δοθούν. Ας ακούσει, λοιπόν, ο ελληνικός λαός πόσα χρήματα παίρνει ο διευθυντής της Ε.Π.Τ., που είναι 22.000 ευρώ, ας ακούσει πόσα παίρνει η διευθύντρια της Ε.Π.Τ. 3, που είναι 22.000 ευρώ, το μήνα παρακαλώ, για να καταλάβουμε κάποια στιγμή τί δεν μπορεί να είμαστε αναρμόδιοι επί παντός επισητού.

Και σας θυμίζω, κύριε Υπουργέ, ότι στις 29 Νοεμβρίου 2003 έχετε κάνει παρόμοια ερώτηση για μισθούς μαζί με άλλους συναδέλφους τότε της Νέας Δημοκρατίας -αντιπολίτευση ήσαν- όταν τότε και λέγατε ότι είναι ανατροπή των αξιών, για να επωφεληθεί το κόμμα, όταν το ΠΑ.ΣΟ.Κ. κυβερνούσε και βάζατε μια λίστα με μισθούς -και πολύ καλά κάνατε, γιατί έτσι πρέπει να είναι- ώστε να περισταλεί η δαπάνη ή η διασπάθιση του δημοσίου χρήματος. Όμως, σας υπενθυμίζω ότι σήμερα που είστε στην Κυβέρνηση ο πρόεδρος της Δ.Ε.Η. παίρνει 300.000 ευρώ το χρόνο. Σας υπενθυμίζω ότι ο αντιπρόεδρος παίρνει 200.000 ευρώ το χρόνο. Σας υπενθυμίζω ότι ο πρόεδρος της Ε&ΤΤ παίρνει 10.000 ευρώ το μήνα. Σας υπενθυμίζω ότι ο Διοικητής κ. Αράπογλου παίρνει 700.000 ευρώ το χρόνο. Σας υπενθυμίζω ότι στον Ο.Τ.Ε. ο κ. Βουρλούμης παίρνει 700.000 το χρόνο.

Άρα, λοιπόν, καμμία φορά η πολιτική αμνησία οδηγεί σε ατραπούς, οδηγεί σε επικίνδυνα σενάρια και το λέω αυτό γιατί μην ξεχνάμε τι λέγαμε αντιπολιτευτικά, μην ξεχνάμε τι λέγαμε πριν, μην ξεχνάμε ουσιαστικά τι κάνουμε σήμερα. Όταν ο ελληνικός λαός με 700 ευρώ προσπαθεί να τα βγάλει πέρα, όταν δεν έχει κυριολεκτικά πού την κεφαλήν κλίνει, δεν μπορεί σήμερα να αμείβονται κάποιοι έτσι. Δεν ξέρω αν είναι «γαλάζιοι» αυτοί οι άνθρωποι, αν είναι τεχνοκράτες, αν είναι ειδικοί μάντζερς, αλλά είναι πάρα πολλά τα λεφτά. Και βέβαια, εκ του αποτελέσματος να πω ότι είδαμε ποτέ οδηγησε τον Ο.Τ.Ε. ο κ. Βουρλούμης και η Κυβέρνησή σας: σε ομηρία και ο Ο.Τ.Ε..

Άρα, λοιπόν, είναι συγκρουόμενα όλα αυτά και θα πάμε τώρα στην τροπολογία-προσθήκη, γιατί μ' ενδιαφέρει πάρα πολύ η ιστορία των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης.

Θα μπορούσα να παραθέσω πάρα πολλά στοιχεία για μισθούς προκλητικούς για τους Έλληνες, οι οποίοι είναι πένητες κυριολεκτικά, προκλητικότερους! Δεν θα μπω στον πειρασμό γιατί δεν είναι επί της ουσίας το θέμα που μας αφορά. Το έκανα όμως γιατί το πρωί απέφυγε ο κ. Τασούλας ως αναρμόδιος να απαντήσει επί της ουσίας και είπε διάφορα άλλα πράγματα.

Θα πάω, κύριε Υπουργέ, στην τροπολογία. Ακούστε. Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, κυρίως τα περιφερειακά, είναι η ίδια η κοινωνία της περιφέρειας, διότι τα μεγάλα για μένα δεν έχουν ιδιαίτερη αδυναμία, κύριε Υπουργέ, ούτε για τα προβλήματα της κάθε περιοχής ούτε για να αναδείξουν τη λαογραφία ή τον πολιτισμό. Τα μικρά κανάλια είναι το κύτταρο της ενημέρωσης στην περιφέρεια.

Ενώ, λοιπόν, είχατε υποσχεθεί προεκλογικά ότι θα δώσετε λύση στην ομηρία των καναλιών έρχεστε σήμερα εσείς οι ίδιοι άνθρωποι -κατ' επανάληψη και οι προηγούμενοι έκαναν το ίδιο- και λέτε να πάμε σε μια νέα παράταση, με μια προσθήκη-τρο-

πολογία που δεν έχει καμμία σχέση με το νομοσχέδιο. Και λέω το εξής: v. 1866/1989, v. 2328/1995 του Βενιζέλου, v. 2644 του Ρέππα, v. 3051/2002 του ΠΑ.ΣΟ.Κ., v. 3592/2007 του Ρουσόπουλου. Καθείς νόμος απ' αυτούς δεν εφαρμόστηκε. Είναι όλοι ανεργοί. Γιατί; Γιατί θέλετε σε ομηρεία τα κανάλια, θέλετε σε ομηρεία τους εργαζόμενους, θέλετε σε ομηρεία όλους αυτούς που προσπαθούν να ενημερώσουν, με τα λίγα μέσα που διαθέτουν, την τοπική κοινωνία σε όλη την επικράτεια.

Και επαναλαμβάνω, μια και μιλάμε για κανάλια, ας κοιτάξουμε και λίγο τα μεγάλα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, τη διαπλοκή που ξεχάσατε, τους «νταβατζήδες» που ξεχάσατε, τους διαπλεκόμενους, τους μεγαλοεργολάβους. Ας κοιτάξουμε, κύριε Υπουργέ, δεν είστε βέβαια αρμόδιος, είναι ο κ. Ρουσόπουλος, αλλά αφού δεν είστε αρμόδιος δεν καταλαβαίνω γιατί φέρνετε την προσθήκη αυτή, εν πάση περιπτώσει, αφού λοιπόν είστε συναρμόδιος ή αναρμόδιος, δεν ξέρω τι είστε, ας κοιτάξουμε επαναλαμβάνω και ας υποχρεώσουμε τα μεγάλα κανάλια, γιατί ο νόμος το επιβάλλει και το προτάσει, να ασχοληθούν με την ιστορία και τον πολιτισμό και τη λαογραφία. Δεν μπορούμε να παρατηρούμε στα μεγάλα κανάλια την απαξία της κοινωνίας. Και δεν αναφέρομαι σε ενημερωτικές εκπομπές. Αναφέρομαι στις άλλες εκπομπές που βλέπουμε καθημερινά στους μεγάλους τηλεοπτικούς διαύλους.

Και επειδή η δική μας κοινωνική ευαισθησία είναι τελείως διαφορετική από τη δική σας, θα σας αναγνώσω τι λένε οι ίδιοι οι άνθρωποι της Ε.Π.Ε.Κ., που είναι η Ένωση Περιφερειακών Καναλιών, που ερήμην τους αποφασίζει ο Υπουργός Τύπου, δεν τους άκουσε ποτέ και έρχεται σήμερα και δίνει μια παράταση. Παράταση σε τι; Παράταση στην ομηρεία θέλει να πει, αλλά δεν θα το πει. Είναι όμηροι τα κανάλια της περιφέρειας. Ακούστε, λοιπόν, τι λένε: «Διαφωνούμε κάθετα και κατηγορηματικά με την προωθούμενη διά νόμου κατάργηση των τοπικών τηλεοπτικών σταθμών, διά της οποίας θα χαθεί τελείως η φωνή της μικρής επαρχιακής κοινωνίας και μαζί μ' αυτήν η ανά περιοχή ιδιαιτερότητα του πολιτιστικού χρώματός της». Κι αυτό το λένε οι άνθρωποι των περιφερειακών καναλιών, κύριε Υπουργέ. Και μου έρχεστε σήμερα και αντί να δώσετε λύση μεταθέτετε το πρόβλημα για αργότερα. Ίσως γιατί πιστεύετε ότι έρχονται οι εκλογές συντομότερα. Άρα, λοιπόν, δεν δίνετε λύση στο πρόβλημα. Τους θέλετε πάλι ομήρους τους ανθρώπους που έχουν κανάλια στην περιφέρεια, γι' αυτό και δεν δίνετε λύση. Γιατί ποτέ κανένα κόμμα δεν έδωσε λύση στα κανάλια της περιφέρειας.

Και πάμε και στο άλλο. Ακουστέ τι λέει πάλι η Ένωση Περιφερειακών Καναλιών, γιατί είναι σημαντικό να ακούμε τη φωνή τους, κύριε Υπουργέ. Είναι η φωνή της κοινωνίας, είναι οι άνθρωποι με τους οποίους εμείς σήμερα ασχολούμαστε με μια τροπολογία από το πουθενά, που δεν πρέπει καν να περάσει. Ακούστε. Εδώ είναι. «Μπορεί να φαίνονται θεμιτές και εύλογες οι παραπάνω απαιτήσεις αλλά πώς να πραγματοποιηθούν και από πού να αποδοθούν όλα αυτά τα χρήματα; Και ταυτόχρονα απαιτούμε και την ύπαρξη και την επιβιώσή μας». Λέει και το εξής: «Γιατί τόσα χρόνια το κράτος δεν φρόντισε ώστε να εφαρμοστεί ο νόμος και να αποδοθεί πραγματικά το 30% της κρατικής διαφήμισης;» Κύριε Υπουργέ, ξέρετε ότι είναι υποχρεωμένο το δικό σας Υπουργείο αλλά και τα άλλα Υπουργεία όταν κάνουν διαφήμιση, την κρατική διαφήμιση που τη δίνετε στους μεγάλους, σ' αυτούς που αποκαλούμε «καρχαρίες», να δίνουν το 30% στα μικρά κανάλια; Δεν δόθηκε ποτέ. Ξέρετε τι κάνετε; Μέσα από τη Ρηγίλλης ή μέσα από τους «γαλάζιους» ή «πράσινους» σωλήνες περνάτε κάποιες διαφημίσεις, τους δίνετε ψιχουλάκια για να μπορούν να επιβιώσουν.

Και θα ήθελα να πω και το εξής. Ακούστε την αγωνία των εργαζόμενων στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. «Μέσα σ' αυτές τις συνεργασίες ο χώρος μας κυριαρχείται από τη «μαύρη» και ανασφάλιστη εργασία». Δώστε λύση. Υπάρχει ανασφάλιστη εργασία στα κανάλια. «Για να μειωθεί το κόστος του ενοίκιου οι περισσότερες εταιρίες προσλαμβάνουν άτομα ανειδίκευτα, που τα αμείβουν σύμφωνα...κ.λπ». Οι εργαζόμενοι δηλαδή -συντομεύω γιατί πιέζει κι ο χρόνος- είναι δούλοι. Το καταγγέλλουν χρόνια. Δεν κάνετε τίποτα. Πού είναι η Κυβέρνη-

σή σας; Πού είναι η Κυβέρνηση που θα πατάξει τη διαφθορά; Πού είναι η Κυβέρνηση που θα σταθεί δίπλα, αρωγός στον απλό πολίτη, στον πολίτη που αντιστέκεται, στον πολίτη που μοχθεί, που αγωνίζεται, που δεν είναι διαπλεκόμενος και παίρνει εκατοντάδες χιλιάδες ευρώ μισθό, κύριε Υπουργέ. Αυτή είναι η ουσία, όχι η παράταση. Παράταση δίνουν στους ποδοσφαιρικούς αγώνες όταν είναι ισόπαλο το αποτέλεσμα ή σε καλαθοσφαιρικούς αγώνες. Όχι να δίνετε παράταση σε ένα πρόβλημα που υπάρχει εδώ και χρόνια.

Και κλείνω λέγοντας το εξής. Το μόνο που πετύχατε, κύριε Υπουργέ, και με την πρόσφατη επίσκεψη του Πρωθυπουργού μας στην Τουρκία είναι να φοράει ίδια γραβάτα ο Πρωθυπουργός με τον κ. Ερντογάν, με διαφορετικά χρώματα. Ο ένας κόκκινο και άσπρο κι ο άλλος γαλάζιο και άσπρο. Το μόνο που πετύχατε κύριε Υπουργέ, ως Κυβέρνηση είναι σήμερα δημοσιογράφοι να υποκλέπτουν δημοσιογράφους, δημοσιογράφοι να παρακολουθούν δημοσιογράφους και να γίνεται μπάχαλο η ελληνική κοινωνία από τη δική σας ολιγωρία να δώσετε από την πρώτη στιγμή το όνομα του κομιστή.

Και η Ελλάδα ταλανίζεται, η Ελλάδα προβληματίζεται, η Ελλάδα οδηγείται σε κυκλώνα προβλημάτων γιατί είσθε ανίκανοι, είσθε ανήμποροι να παρακολουθήσετε τις εξελίξεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Πρέπει να ολοκληρώσετε κύριε συνάδελφε.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε, για την ανοχή σας.

Είναι ντροπή για το πολιτικό μας σύστημα, γιατί μας παίρνει η μπάλα και εμάς, κυρία Πρόεδρε και δεν φταίμε σε τίποτα. Η εποχή του Μπαϊρακτάρη και τους χτυπήματος της διαπλοκής ξεχάστηκε, δυστυχώς. Το ξεχάσατε, κύριε Υπουργέ. Σας αφιερώνω ένα απλό τραγούδι, κύριε Υπουργέ και το αφιερώνω με πολλή αγάπη και συμπάθεια: «Τα ψεύτικα τα λόγια τα μεγάλα».

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Πριν δώσω το λόγο στην κ. Φεβρωνία Πατριανάκου, Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία της Βουλής, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στους χώρους του Μεγάρου της Βουλής των Ελλήνων, πενήντα πέντε μαθητές και μαθήτριες και τρεις συνοδοί -καθηγητές από το Γενικό Λύκειο Λάπα Αχαΐας.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Ορίστε, κυρία Πατριανάκου, έχετε το λόγο.

ΦΕΒΡΩΝΙΑ ΠΑΤΡΙΑΝΑΚΟΥ: Αγαπητοί συνάδελφοι, κάθε μέρα που περνάμε σ' αυτό το Κοινοβούλιο δείχνει ότι κάτι αλλάζει στη στρατηγική, στην πολιτική αυτής της χώρας. Συζητάμε για μια ευρύτερη πια γκάμα θεμάτων που αγγίζει το σύνολο της χώρας και όσον αφορά την οικονομική της πολιτική και όσον αφορά τη μεταρρυθμιστική της πολιτική και όσον αφορά την ψηφιακή της στρατηγική, ζητήματα που μέχρι χθες δεν τολμούσαμε να ακουμπήσουμε.

Να θυμίσω ότι η χώρα μας το 2004 ήταν στις χαμηλότερες θέσεις της τεχνολογικής κατάταξης σε όλους τους δείκτες στην Ευρώπη. Η ανάπτυξη των ευρυζωνικών δικτύων ήταν στο 0,1%. Με μία όμως πολύ συγκεκριμένη στρατηγική, με μία προνόηση ανακηρύξαμε έτος ευρυζωνικότητας το 2007. Κατορθώσαμε, μέσα σε ελάχιστο χρονικό διάστημα, η διείσδυση να έχει φθάσει στο 10%.

Η απορροφητικότητα της Κοινωνίας της Πληροφορίας να θυμίσω ότι το 2004 ήταν σε χαμηλότερα επίπεδα. Τώρα υπάρχει υπεραπορροφητικότητα και μάλιστα η Κοινωνία της Πληροφορίας ήταν μια στρατηγική απαρτίμησης συγκεκριμένων έργων. Ήταν περιορισμένη σε έργα και με αναφορές συγκεκριμένες.

Η Κυβέρνηση αποφάσισε να χαράξει νέα ψηφιακή στρατηγική για τη χώρα. 2006-2013: ο σχεδιασμός μας προβλέπει να αλλάξουμε τον τεχνολογικό χάρτη της χώρας. Όλες μας οι στοχεύσεις, όλες μας οι στρατηγικές, όλες μας οι δράσεις έχουν δύο στόχους: βελτίωση της παραγωγικότητας κατ' αρχήν, βελ-

τίωση της καθημερινής ζωής των πολιτών με απλό και πρακτικό τρόπο. Καμμία πλέον δράση δεν θα υπηρετείται, αν δεν έχει άμεσο αποτέλεσμα στους δύο στόχους που προαναφέραμε.

Μέσα σ' αυτόν τον στρατηγικό σχεδιασμό είναι και η σημερινή κύρωση της Συμφωνίας, μέσω της οποίας είναι σαφές ότι προβλέπεται μία επωφελής για το δημόσιο συμφωνία με τη μεγαλύτερη εταιρεία λογισμικού στον κόσμο. Προβλέπεται ότι θα έχουμε τη δυνατότητα μέχρι το τέλος του 2008, αν πάρουμε περίπου εβδομήντα χιλιάδες άδειες λογισμικού, μίας έκπτωσης της τάξεως του 20%, αλλά αυτό είναι μικρό σε σχέση με τα αντισταθμιστικά οφέλη, τα οποία εξασφαλίστηκαν μέσω αυτής της κύρωσης.

Τα αντισταθμιστικά οφέλη για την ελληνική κοινωνία θα είναι άμεσα ορατά με την εφαρμογή της συμφωνίας τα επόμενα χρόνια:

Υποστήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων μέσω της δημιουργίας από τη Microsoft μιας διαδικτυακής πύλης που θα τους δίνει τη δυνατότητα να έχουν άμεση και ταχεία ενημέρωση και καθοδήγηση, όσον αφορά τα ευρωπαϊκά προγράμματα.

Ίδρυση κέντρου καινοτομίας επ' ωφελεία της ακαδημαϊκής και της επιχειρηματικής κοινότητας.

Παροχή ευκαιριών επιμόρφωσης των πολιτών.

Δικαίωμα συμμετοχής της Ελληνικής Κυβέρνησης στο Πρόγραμμα «Συνεργάτες και Μάθηση» επ' ωφελεία των δασκάλων, των καθηγητών, των μαθητών για την παροχή εκπαίδευσης και ανάπτυξης δεξιοτήτων.

Ανάπτυξη του προγράμματος M.U.P. για την ανάπτυξη δεξιοτήτων σε νέους και ενήλικες με περιορισμένους πόρους. Κατά τη διάρκεια ισχύος της σύμβασης προβλέπεται η ανάπτυξη τουλάχιστον δέκα τέτοιων κέντρων και βεβαίως η συντριπτική τους πλειοψηφία θα είναι στην περιφέρεια και ασφαλώς ο στόχος είναι να μπορέσουμε να μειώσουμε τις περιφερειακές ανισότητες και μέσω της ανάπτυξης αυτών των τεχνολογιών.

Παροχή τεχνολογίας από εξειδικευμένο προσωπικό για την ανάπτυξη υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης με δωρεάν παροχή από τη Microsoft στους Ο.Τ.Α. εργαλείων εκκίνησης για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση.

Είναι προφανές ότι, όπως προκύπτει από όλα τα σημεία της προς κύρωση συμφωνίας, είναι επωφελής και για το ελληνικό δημόσιο και για την ελληνική κοινωνία και για τους δύο εμπλεκόμενους φορείς. Τα ερωτήματα τα οποία ανέκυψαν μέσα από τη διαλογική συζήτηση, ήταν πολύ συγκεκριμένα και κατά την άποψή μου, χρειάζονται απάντηση.

Είναι ή δεν είναι η συμφωνία δεσμευτική για το ελληνικό δημόσιο; Είναι προφανές ότι δεν είναι δεσμευτική.

Υπάρχει σε άλλες χώρες αντίστοιχη συμφωνία; Προφανώς έχουν υπογραφεί άλλες τριάντα επτά παρόμοιες συμφωνίες και οι μεγαλύτερες χώρες της Ευρώπης έχουν υπογράψει παρόμοια.

Ποιος είναι ο λόγος, μια τέτοια συμφωνία να κυρωθεί από τη Βουλή; Μα, είναι σαφές. Όταν αναπτυσσόταν μια παραφιλολογία για την συγκεκριμένη συμφωνία, ποιους όρους υποκρύπτει, αν υπάρχει διαφάνεια, αδιαφάνεια κ.λπ., δεν υπήρχε πιο σαφής απάντηση από το να φέρουμε τη συμφωνία στη Βουλή, να την παρουσιάσουμε στο Ελληνικό Κοινοβούλιο και στον ελληνικό λαό. Και, πέραν αυτού, είναι μία συνήθης πρακτική. Όπως λέει η Επιστημονική Επιτροπή της Βουλής, η κύρωση με νόμο είναι συνήθης πρακτική.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Πρόεδρος της Βουλής κ. **ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ**)

Γιατί τα ανταποδοτικά οφέλη παραπέμπονται σε άλλες συμβάσεις; Είναι προφανές ότι τα ανταποδοτικά οφέλη σαφώς περιγράφονται και σαφώς κατονομάζονται στη συγκεκριμένη κύρωση.

Αν το δημόσιο προμηθευτεί κλειστό λογισμικό, θα υπάρξει πρόβλημα επικοινωνίας με τα ανοικτού τύπου λογισμικά, που ήδη χρησιμοποιούνται; Είναι προφανές ότι, όχι μόνο δεν υπάρχει κανένα απολύτως πρόβλημα, αλλά αντίθετα, στην Ευρώπη έχει αναπτυχθεί και μία πολύ μεγάλη κοινότητα, αν τα ανοικτού λογισμικού προγράμματα είναι επ' ωφελεία του δημοσίου. Μάλιστα, στο ισπανικό κοινοβούλιο, το Δεκέμβριο του 2005,

καταψηφίστηκε συντριπτικά με διακόσιους ενενήντα ψήφους έναντι μόλις δεκαπέντε, πρόταση για υποχρεωτική επιβολή ανοικτού λογισμικού σε εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

Είναι ετεροβαρής η σύμβαση; Είναι προφανές από αυτά που διαβάζουμε ότι, όχι μόνο δεν είναι ετεροβαρής, για το ελληνικό δημόσιο αλλά ετεροβαρής είναι μάλλον για τη Microsoft. Βάσει της παραγράφου 3, υπάρχουν υποχρεώσεις και δεσμεύσεις μόνο για τη «Microsoft». Με βάση την παράγραφο 4, η Ελληνική Κυβέρνηση λαμβάνει πρωτοβουλίες.

Ειπώθηκε ότι αντιδρούν φορείς που ασχολούνται στο χώρο αυτό με τις νέες τεχνολογίες. Είναι προφανές ότι οι μεγαλύτερες εταιρείες που ασχολούνται στο χώρο, όπως είναι η Ελληνική Εταιρεία Επιστημόνων Επαγγελματιών Πληροφορικής και όπως είναι και ο Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πληροφορικής και Επικοινωνιών Ελλάδος, που περιλαμβάνει τετρακόσιες επιχειρήσεις και το 97% του τζίρου στις νέες τεχνολογίες, συμφωνούν ότι τέτοιες συμβάσεις εξυπηρετούν το δημόσιο συμφέρον, βοηθούν την ανάπτυξη της τεχνολογίας και τη μεταφορά της τεχνολογίας. Μειώνεται η πειρατεία λογισμικού. Ενώ η Ελλάδα βρίσκεται στις τελευταίες θέσεις στους δείκτες που αφορούν τις νέες τεχνολογίες, είναι πρώτη στην πειρατεία λογισμικού. Μάλιστα, ο Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πληροφορικής και Επικοινωνιών χαιρετίζει τη συμφωνία και ενθαρρύνει προς την κατεύθυνση παρόμοιων με άλλες εταιρείες λογισμικού.

Κατά συνέπεια, η κύρωση της παρούσας συμφωνίας είναι ένα

ακόμα βήμα στον ψηφιακό στρατηγικό σχεδιασμό μας. Ο στόχος μας είναι να μειώσουμε το τεχνολογικό χάσμα που μας χωρίζει από τις υπόλοιπες χώρες. Ο στόχος μας είναι να κάνουμε τον ελληνικό λαό ξανά πρωτοπόρο.

Ευχαριστούμε πολύ και υπερψηφίζουμε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα μου επιτρέψετε να κάνω μία ενημέρωση προς το Σώμα, πριν συνεχιστεί ο κατάλογος των ομιλητών, η οποία έχει ως ακολούθως.

Υπέγραψα την υπ' αριθμ. 851/506/2008 απόφαση του Προέδρου της Βουλής, με την οποία συγκροτείται η κατά το άρθρο 119 του Κανονισμού της Βουλής προβλεπόμενη Επιτροπή Αναθεώρησης του Συντάγματος, σύμφωνα με τις προτάσεις των κομμάτων.

Η σχετική απόφαση θα καταχωριστεί στα Πρακτικά της σημερινής συνεδρίασης και θα κοινοποιηθεί στους συμμετέχοντες Βουλευτές.

Επίσης, θα κατατεθούν για τα Πρακτικά οι επιστολές, τις οποίες έστειλα στους Αρχηγούς των κομμάτων για το ίδιο θέμα και οι απαντήσεις, τις οποίες έχω λάβει από τους Αρχηγούς των κομμάτων, με τα ονόματα των προτεινομένων για συμμετοχή στην Επιτροπή Αναθεώρησης του Συντάγματος.

(Στο σημείο αυτό, ο Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων κ. Δημήτριος Σιούφας καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία έχουν ως εξής:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Σας ενημερώνω, επίσης, όπως ενημέρωσα για το ίδιο θέμα και τη Διάσκεψη των Προέδρων, ότι το Προεδρείο της Επιτροπής για την Αναθεώρηση του Συντάγματος θα είναι διακομματικό. Ο Πρόεδρος θα προέρχεται από το κόμμα της Πλειοψηφίας, ο Α' Αντιπρόεδρος από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας, ο Β' Αντιπρόεδρος από το Συνασπισμό Ριζοσπαστικής Αριστεράς και ο Γραμματέας της Επιτροπής θα προέρχεται από το Λαϊκό Ορθόδοξο Συναγερμό, πρακτική η οποία έχει τηρηθεί σε όλες τις αναθεωρήσεις του Συντάγματος.

Επαναλαμβάνω ότι η Βουλή είναι Αναθεωρητική, με έγκριση του ελληνικού λαού στις εκλογές της 16ης Σεπτεμβρίου. Η Επιτροπή η οποία συγκροτείται θα συνεδριάσει την ερχόμενη Τρίτη στις 7.00' το απόγευμα για να εκλέξει το διακομματικό Προεδρείο και όπως ενημέρωσα τη Διάσκεψη των Προέδρων, ενημερώνω και εσάς ότι η προθεσμία την οποία θα δώσουμε –έγινε ακριβώς το ίδιο και στην Αναθεώρηση του Συντάγματος στην Αναθεωρητική Βουλή το 2000- είναι ενάμιση μήνας, διάστημα στο οποίο πρέπει να υποβάλλει τη σχετική Έκθεση, ώστε να κινηθούν οι περαιτέρω διαδικασίες Αναθεώρησης του Συντάγματος.

Όπως γνωρίζετε και από το Σύνταγμα και από τον Κανονισμό της Βουλής, η αναθεωρητική διαδικασία πρέπει να ολοκληρωθεί εντός της Α' Συνόδου αυτής της περιόδου. Αυτή είναι η ενημέρωσή σας.

Επίσης, θέλω να σας ενημερώσω ότι η αναθεωρητική διαδικασία είναι διαδικασία η οποία αφορά τη Βουλή. Η Αναθεώρηση του Συντάγματος είναι η ώρα της Βουλής και των Βουλευτών και όχι της Κυβέρνησης. Και το επαναλαμβάνω αυτό, γιατί αυτή είναι η εντολή του ελληνικού λαού, αυτή είναι η πρόνοια του Συντάγματος και του Κανονισμού της Βουλής.

Συμφωνεί το Σώμα για την προθεσμία του ενάμιση μηνός από την πρώτη συνεδρίαση της επιτροπής μετά την εκλογή του Προεδρείου, αφήνοντας ένα περιθώριο για την περίπτωση κατά την οποία δεν περατώσει το έργο της, να δώσουμε με νέα απόφασή μας μικρή προθεσμία για την ολοκλήρωση της υποβολής της Έκθεσης;

ΠΟΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ: Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. απέχει, κύριε Πρόεδρε, από την ψηφοφορία αυτή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Ναι, κύριε Βερελή. Το ανακοίνωσε και ο Πρόεδρός σας και η επιστολή την οποία έστειλε στον Πρόεδρο του Σώματος, περιλαμβάνει ακριβώς τη μη συμμετοχή. Για όλα αυτά ζήτησα και την έγκριση των εκπροσώπων του ΠΑ.ΣΟ.Κ., αν μου επιτρέπουν να δώσω την επιστολή την οποία μου έστειλε ο Πρόεδρός σας στη δημοσιότητα και πήρα το σύμφωνο της γνώμης από τον Κοινοβουλευτικό σας Εκπρόσωπο, τον κ. Καστανίδη. Του και το γράμμα και το πνεύμα και του Συντάγματος και της Κανονισμού της Βουλής.

Συνεπώς, το Σώμα συνεφώνησε.

Κατόπιν αυτού, παρακαλώ την κ. Νικολαΐδου να συνεχίσει τη διαδικασία της συζήτησης επί του νομοσχεδίου που είναι σήμερα εγγεγραμμένο στην ημερήσια διάταξη.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει η Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής κυρία **ΒΕΡΑ ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ**)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Η κ. Λούκα Κατσέλη, Βουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ., έχει το λόγο.

ΛΟΥΚΑ ΚΑΤΣΕΛΗ: Αγαπητοί συνάδελφοι, πριν λίγο η αγαπητή συνάδελφος της Συμπολίτευσης τα βρήκε όλα προφανή στις διατάξεις της Συμφωνίας αυτής.

Θα ήθελα επομένως και εγώ με τη σειρά μου να επισημάνω τα σημεία, τα οποία για μας δεν είναι καθόλου προφανή και να κάνω κάποιες ερωτήσεις για τις οποίες δεν λάβαμε απαντήσεις στην επιτροπή. Η Συμφωνία αυτή, υπογράφηκε την 1η Φεβρουαρίου 2006 στη Λισαβόνα και έχει διάρκεια τεσσάρων ετών. Έρχεται δηλαδή στη Βουλή μετά από δύο χρόνια στο μέσο αυτής της περιόδου.

Ελέχθη ότι η συμφωνία είχε σταλεί για έγκριση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ζητήσαμε στην επιτροπή να δούμε αυτήν την αλληλογραφία και να κατατεθούν τα σχετικά έγγραφα, καθώς και την απάντηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το εάν αυτή η

Συμφωνία πληροί την ευρωπαϊκή νόμιμη τάξη. Μέχρι σήμερα δεν έχουμε λάβει αυτήν την αλληλογραφία και νομίζω ότι θα ήταν χρήσιμο, σε μια εποχή που το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο εξέδωσε καταδικαστική απόφαση και αυστηρά πρόστιμα για την εταιρεία και όπου η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Επιτροπή βρίσκεται σε μια συνεχή αντιδικία με την εταιρεία, να δοθούν αυτά τα έγγραφα, ώστε να ξέρουμε εάν η σύμβαση η οποία έρχεται σήμερα στη Βουλή δεν καταστρατηγεί την ευρωπαϊκή έννομη τάξη.

Το δεύτερο σημείο αφορά στους λόγους για τους οποίους έρχεται αυτή η Συμφωνία για κύρωση στη Βουλή. Όλοι μας είδαμε στο διαδίκτυο τις θέσεις της Ένωσης Ελλήνων Χρηστών και Φίλων LINUX. Ο εκπρόσωπός της είπε κάτι που τουλάχιστον εμένα, μου προκάλεσε μεγάλη εντύπωση. Είπε ότι αν η συμφωνία ήταν νόμιμη δεν θα χρειαζόταν νομοσχέδιο που να τη νομιμοποιεί. Είπε μάλιστα πως αν ένας νόμος ορίζει ότι επιτρέπεται, παραδείγματος χάριν, η δόμηση ενός κτηρίου, η μόνη εξήγηση είναι ότι το κτήριο είναι κατά τα άλλα αυθαίρετο.

Για εμάς δεν είναι καθόλου προφανές, γιατί έρχεται προς κύρωση αυτή η Σύμβαση στη Βουλή. Τι ακριβώς επιδιώκει η Κυβέρνηση; Αν πρόκειται για ένα πλαίσιο συμφωνίας που έχει κάποια οφέλη, γιατί δεν έχουμε παρόμοια πλαίσια συμφωνίας με άλλες εταιρείες; Γιατί μόνο με μία; Αυτό νομίζω ότι είναι ένα από τα βασικά ερωτήματα που θέτει όλη η Αντιπολίτευση.

Το τρίτο σημείο αφορά τις συμφωνίες που η Κυβέρνηση λέει ότι έχουν συνάψει οι άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Νομίζω –ακούστηκε από πολλές πλευρές των εισηγητών της Αντιπολίτευσης και από το δικό μας εισηγητή- ότι σημαντικές ευρωπαϊκές χώρες, όπως η Γερμανία, η Γαλλία, η Μεγάλη Βρετανία, δεν προχωρούν στη σύναψη τέτοιων συμβάσεων. Προτιμούν το ελεύθερο λογισμικό. Θέλουν να έχουν ελεύθερα τα χέρια τους, ώστε να αναπτύσσουν εναλλακτικές λύσεις ανοικτής πρόσβασης και χαμηλού κόστους μέσω ελεύθερου λογισμικού. Θεωρούν δε, ότι τέτοιες συμφωνίες αποδυναμώνουν τη δυνατότητα επέμβασης και στο σύστημα παραγωγής καινοτομίας από εταιρείες πληροφορικής. Αυτή είναι, αν θέλετε, και η αναπτυξιακή διάσταση του θέματος.

Η Συμφωνία αυτή, κατά την κρίση πολλών ειδικών, δεν συμφέρει τη συντριπτική πλειοψηφία των επιχειρήσεων του κλάδου πληροφορικής, οι οποίες βλέπουν να χάνουν κάθε ευελιξία και για εκπώσεις σε έργα και για συμμετοχή σε διαγωνισμούς, αφού τα βασικά κόστη θα είναι κεντρικά προσδιορισμένα. Αυτό θέτει και ένα ζήτημα ως προς τα κίνητρα και αντικίνητρα που δίνονται στις εταιρείες εγχώριας πληροφορικής να αναπτύξουν λογισμικό, και να αναπτύξουν νέες δραστηριότητες.

Τα κλειστά προϊόντα, όπως αυτά που προσπαθεί να πουλήσει στο δημόσιο η «Microsoft» και που διατίθενται μόνο μέσω αδειών αποκλειστικής χρήσης, δεν ωθούν και δεν βοηθούν συνήθως χώρες και οργανισμούς στο να αναζητήσουν τέτοιες ευελικτές επιλογές, και στο να επενδύσουν στην καινοτομία που θα ήταν και οικονομικά συμφέρουσα και θα τους προσέδιδε μια αυτόνομη τεχνολογική ικανότητα.

Επομένως, ποιο ακριβώς είναι το όφελος μιας τέτοιας κλειστής συμφωνίας; Ας δούμε λίγο το κόστος και το όφελος. Στην εισηγητική έκθεση αναφέρεται ότι δεν υπάρχει οικονομικό κόστος, αλλά μόνο οικονομικά οφέλη.

Όμως, το γεγονός ότι ο Υπουργός μας ανέφερε πως μέχρι το 2006 πουλήθηκαν μόνο δεκαπέντε χιλιάδες άδειες, ακυρώνει την ίδια την ουσία και το όποιο οικονομικό όφελος της συμφωνίας. Διότι ισχυρίζεστε ότι το όφελος προκύπτει από τις οικονομικές κλίμακες, από μαζικές πωλήσεις αδειών. Εάν δεν έχουμε μαζικές πωλήσεις αδειών και μέχρι σήμερα το έχουμε εξαντλήσει αυτό στις δεκαπέντε χιλιάδες άδειες, από που προκύπτει το οικονομικό όφελος;

Δεν υπάρχει επομένως συγκεκριμένο οικονομικό όφελος από αυτή τη συμφωνία. Αντίθετα, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις ειδικών, έχουμε ένα κόστος το οποίο το εκτιμούν μεταξύ 9.000.000 και τριάντα 36.000.000, που δεν μπορεί να υπολογιστεί με ακρίβεια, γιατί οι λεπτομέρειες καθορίζονται σε ξεχωριστή άγνωστη σύμβαση. Και το κόστος αυτό προκύπτει από τις αναβαθμίσεις που θα γίνουν μετά.

Γι' αυτό ακριβώς ζητήσαμε να κατατεθούν μαζί με το πλαίσιο συμφωνίας, οι οκτώ επιμέρους συμβάσεις. Μας απαντήσατε ότι για το ελληνικό κράτος υπάρχουν μόνο πλεονεκτήματα, κυρίως μέσω εκπώσεων, που δεν είχε μέχρι σήμερα. Όμως, ξέρουμε ότι έχουν δοθεί εκπώσεις και ότι κάθε φορά που γίνεται διαγωνισμός επιτυγχάνονται εκπώσεις περίπου του ίδιου ποσοστού. Επομένως, δεν είναι καθόλου ξεκάθαρο από που προκύπτει το όφελος.

Στην υλοποίηση της συμφωνίας θα ήθελα να κάνω κάποιες συγκεκριμένες παρατηρήσεις, κυρίως για το μέλλον. Ποιοι μπορεί να είναι αυτοί οι χρήστες; Ας πάρουμε τα Κ.Ε.Π., που είναι μια πετυχημένη εφαρμογή της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, όπου έχουν σαν βάση του υπολογιστικού τους συστήματος προϊόντα άλλων εταιρειών. Η Κυβέρνηση για να συνάψει αυτή τη συμφωνία με έναν συγκεκριμένο προμηθευτή, τη «Microsoft», έχει κάνει μια μελέτη για το εάν τα προϊόντα της είναι συμβατά με τα υπάρχοντα συστήματα; Το ίδιο ισχύει και για τα ακαδημαϊκά ιδρύματα και τα Τ.Ε.Ι., για τα οποία μας λέτε ότι θα είναι οι χρήστες. Πώς συνάδει το λογισμικό της «Microsoft» με το υπάρχον λογισμικό; Με ποιες μελέτες προκύπτουν τα νούμερα που αναφέρονται;

Επίσης, στο εδάφιο 4.2 της συμφωνίας αναφέρεται ότι η «Microsoft» θα συνδράμει την Κυβέρνηση στην διαδικασία διαχείρισης του λογισμικού που χρησιμοποιεί. Με ποιόν τρόπο θα εξασφαλίζεται ο ελεύθερος ανταγωνισμός; Μήπως, αντί να ανοίγουμε την οικονομία στον ανταγωνισμό, ώστε να μειωθούν οι τιμές, μειώνουμε τον ανταγωνισμό με μια προνομιακή σύμβαση;

Ο κ. Γκέιτς την ερχόμενη εβδομάδα θα είναι στη χώρα μας. Ετοιμάζεται, όπως ξέρετε, να αποχωρήσει από τη διοίκηση της εταιρείας και να αφοσιωθεί στις πολύ σημαντικές πρωτοβουλίες του Ιδρύματος που έχει ιδρύσει, του «Bill and Melinda Gates Foundation» για την καταπολέμηση της φτώχειας, με τη δημιουργία ενός παγκόσμιου ταμείου για την καταπολέμηση του aids, της ελονοσίας και της φυματίωσης στον τρίτο κόσμο.

Κύριε Υπουργέ, θα ήθελα να προτείνω σ' εσάς, στην Κυβέρνηση και στην Υπουργό Εξωτερικών, να αδράξει αυτήν την ευκαιρία για μία πραγματική, ωφέλιμη συνεργασία με τον Γκέιτς και το Ίδρυμα αυτό, για μια στρατηγική συνεργασία ίσως της Υπηρεσίας Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας του Υπουργείου Εξωτερικών με το ταμείο, το οποίο έχει ιδρύσει για τις χώρες εταίρους της Ελλάδας. Μια τέτοια συμφωνία θα ήταν, κατά τη γνώμη μας, πολύ πιο σημαντική και ωφέλιμη από τη συμφωνία που έρχεται για κύρωση σήμερα στη Βουλή και την οποία, για τους λόγους που ανέφερα, καταψηφίζουμε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Σας ευχαριστώ.

Το λόγο έχει ο κ. Αθανάσιος Πλεύρης, Βουλευτής του ΛΑΟΣ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΛΕΥΡΗΣ: Ευχαριστώ κυρία Πρόεδρε.

Πράγματι, ο Μπιλ Γκέιτς έχει κάνει ένα Ίδρυμα για την καταπολέμηση της φτώχειας και σίγουρα αυτό θα μας ενδιέφερε περισσότερο, διότι πιο χρήσιμο θα ήταν να μας βοηθήσει στην αντιμετώπιση της φτώχειας που έχουμε στην Ελλάδα! Οπωςδήποτε, υπό αυτή την έννοια, μας είναι πολύ πιο χρήσιμος!

Γνωρίζετε πολύ καλά, κύριε Υπουργέ, από τα στοιχεία του Υπουργείου σας, πόσοι Έλληνες βρίσκονται κάτω από το όριο της φτώχειας. Και ενδεχομένως, παράλληλα με το νομοσχέδιο που μας φέρετε, που υποτίθεται ότι θα καταπολεμούσε τη φτώχεια, ίσως να στηριχθούμε και στην αγαθοεργία του κ. Γκέιτς, ώστε να υπάρξει μία αντιμετώπιση.

Παρακολουθώντας αυτή τη Σύμβαση κύριε Υπουργέ, θα ήθελα να κάνω κάποιες τοποθετήσεις υπό την ιδιότητά μου ως νομικός. Μου δημιουργούνται κάποιοι προβληματισμοί.

Πρώτα απ' όλα -ειπώθηκε και από πολλούς εισηγητές και ομιλητές- για ποιόν λόγο μια τέτοια σύμβαση έρχεται προς κύρωση στο Εθνικό Κοινοβούλιο;

Ειπώθηκε μάλιστα από μία από τις ομιλήτριες της συμπολίτευσης, ότι έρχεται, ροκεϊμένου να υπάρξει περισσότερη διαφάνεια, επειδή ειπώθηκε από την Αντιπολίτευση ότι κρύβονται οι όροι της συνθήκης.

Δεν είναι πειστικό επιχειρήμα. Αν θέλατε να υπάρχει απλώς

μία διαφάνεια, θα μπορούσατε να τη φέρετε στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας, να τη δούμε τη σύμβαση και να πούμε ότι πράγματι βλέπουμε τους όρους και τους αντιλαμβανόμαστε.

Εάν τυχόν η σύμβαση δεν είναι δεσμευτική για την Ελλάδα, όπως είπατε, αυτό σημαίνει ότι προφανώς οι νομικοί του Υπουργείου σας δεν έκαναν καλά τη δουλειά τους. Γιατί από τη στιγμή που εξαναγκαστήκατε να οδηγηθείτε σε μία αλληλογραφία με τη Microsoft, για να σας πει ότι πράγματι αυτή η σύμβαση δεν είναι δεσμευτική, σημαίνει ότι η ανάγνωση της συμβάσεως δεν ήταν ξεκάθαρη.

Όπως παρατηρώ εγώ τη σύμβαση, καταλήγω σε δύο συμπεράσματα: Ή σας έδωσε μία σύμβαση η «Microsoft», την οποία υπογράψατε ή διαφορετικά δεν έκανε σωστή δουλειά το Υπουργείο σας.

Εμένα με ξενίζει και το «προοίμιο». Τι θα πει «προοίμιο» σε μία συμφωνία με μία ανώνυμη εταιρεία με μία εταιρεία; Τι είναι; Διακρατική συμφωνία είναι; Είναι πρωτόκολλο της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και χρειάζεται να έχουμε προοίμιο;

Μάλιστα, στο προοίμιο ειπώθηκε από τον εισηγητή του κόμματός μας ότι η ελληνική δημοκρατία έχει δεσμευθεί να χρησιμοποιεί νόμο λογισμικό; Έναντι ποιού έχει δεσμευθεί; Δηλαδή τι δίνει; Πιστοποιητικό στην «Microsoft» για τι δεσμεύσεις έχει αναλάβει η Ελληνική Κυβέρνηση είτε απέναντι στην Ευρωπαϊκή Ένωση είτε απέναντι σε άλλες διεθνείς συμβάσεις;

Δεν το αντιλαμβάνομαι το «προοίμιο» σε μία σύμβαση που είναι καθαρά εμπορικού χαρακτήρα, βάσει του οποίου η Ελλάδα, επειδή υστερεί, αν θέλετε, σε τεχνολογία, κάνει μία συμφωνία για να έχουμε φθηνότερα κάποιους υπολογιστές και παράλληλα για να αναπτύξουμε μία τεχνολογία στην ελληνική πραγματικότητα.

Ειπώθηκε ότι αυτή η σύμβαση είναι αποικιοκρατική. Και ήλθαν ορισμένα παραδείγματα.

Εμένα, κύριε Υπουργέ, αυτό που μου κάνει ιδιαίτερη εντύπωση -και πίστευα ότι το Υπουργείο σας έπρεπε να το προσέξει- είναι ότι το άρθρο 8.8 αναφέρεται στην ανωτέρα βία. Και αφού αναφέρονται ποιοι λόγοι συνιστούν ανωτέρα βία, μεταξύ αυτών λέτε «ή άλλων κυρώσεων που επιβάλλονται από τον Ο.Η.Ε. ή τις Η.Π.Α.». Δηλαδή, για να το καταλάβει αυτό και ο κόσμος που μας ακούει εκτός από το Κοινοβούλιο, σε περίπτωση που οι Η.Π.Α. επιβάλουν κυρώσεις στην Ελλάδα, αυτό συνιστά λόγο ανωτέρας βίας για να μην εφαρμόζεται η Σύμβαση! Δεν κατάλαβα. Αναγνωρίζουμε ως έθνος, ως κράτος, ως πολιτεία, το δικαίωμα στις Η.Π.Α. να μας επιβάλουν κυρώσεις και λέμε ότι αυτό μπορεί να συνιστά λόγο ανωτέρας βίας; Είναι δυνατόν;

Λέτε για κυρώσεις που θα έχει ο Ο.Η.Ε. -αυτό είναι κατανοητό- για κυρώσεις ενδεχομένως της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι δυνατόν να μπαίνει μέσα στη σύμβαση «για κυρώσεις που θα επιβάλουν οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής»; Τι είναι; Δεν είναι αποικιοκρατική αυτή η σύμβαση; Κάνετε μία συμφωνία με μία εταιρεία, δεν κάνετε συμφωνία μ' ένα κράτος. Κι έρχεται αυτή η εταιρεία και σας λέει, ότι αν οι Η.Π.Α. επιβάλουν κυρώσεις στην Ελλάδα, τότε αυτό συνιστά ανωτέρα βία.

Εντάξει, θα ήταν αστείο, βέβαια, να αναφέρατε εσείς «σε περίπτωση που η Ελλάδα επιβάλει κυρώσεις στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής», αλλά πραγματικά, εάν τυχόν πρέπει να μπει αυτός ο όρος, τουλάχιστον για να κρατηθούν τα προσχήματα βάλτε και τον όρο ότι «και αν η Ελλάδα επιβάλει κυρώσεις». Βεβαίως, η Ελλάδα δεν μπόρεσε να επιβάλει κυρώσεις όταν παρακολουθούνταν το τηλέφωνο του Πρωθυπουργού και όλων των άλλων Ελλήνων. Και ο εισαγγελέας και ο ανακριτής τι θα πει; Θα πει, να ασκήσουμε ποινική δίωξη στη CIA ή στον Πρόεδρο της Αμερικής Τζώρτζ Μπους; Το αντιλαμβανόμαστε. Δεν γινόταν αυτό και μήθε στο αρχείο.

Αυτά τα λέμε, γιατί θέλουμε να δείξουμε τη φιλοσοφία της όλης Συμβάσεως και τέτοιου είδους συμβάσεων.

Θα μπορούσε η Κυβέρνηση, το Υπουργείο σας να προχωρήσει σε μία σύμβαση χωρίς να τη φέρει στη Βουλή. Τώρα έρχεται στη Βουλή, ενώ έχει υπογραφεί.

Και σας ερωτώ -για να παράγουμε και έργο εδώ πέρα- εάν δεν κυρωθεί αυτή η σύμβαση από τη Βουλή, τι θα γίνει; Υπάρ-

χει πουθενά εδώ κάποιος όρος στη Σύμβαση, που αναφέρει ότι τελεί η συγκεκριμένη σύμβαση, υπό την προϋπόθεση ότι θα ψηφιστεί από το Ελληνικό Κοινοβούλιο; Όχι. Εάν δεν ψηφιστεί από το Ελληνικό Κοινοβούλιο, εμείς έχουμε ευθύνη βάσει της Συμβάσεως.

Αυτή είναι η αντίληψη του κοινοβουλευτικού έργου.

Υπογράψατε μια Συνθήκη και μας την φέρατε μετά από δυο χρόνια να την κυρώσουμε. Και σας ερωτώ: Εάν δεν την κυρώσουμε, αν ξαφνικά σε δύο Βουλευτές δικούς σας δεν αρέσει και δεν την κυρώσουν, τι συνέπειες υπάρχουν για τη Σύμβαση; Λέει πουθενά αυτή η Σύμβαση ότι τελεί υπό την αίρεση πως θα κυρωθεί από το Ελληνικό Κοινοβούλιο; Αυτό είναι καθαρά διαδικαστικό, διότι έρχονται εδώ διάφορες συνθήκες και απλώς κάνουμε μια φιλοσοφική συζήτηση για το αν μας αρέσουν ή δεν μας αρέσουν, ενώ εκ των πραγμάτων ξέρουμε ότι δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα.

Η άποψή μας επί των καθαρά επιστημονικών θεμάτων τέθηκε. Πιστεύουμε εμείς στο ελεύθερο λογισμικό και για λόγους ασφαλείας. Αντιλαμβανόμαστε ότι η «Microsoft» έχει τεράστια τεχνολογία και καλό είναι να γίνουμε κοινωνοί αυτής της τεχνολογίας, αλλά κοινωνοί δεν γινόμαστε, όταν μας έρχεται ένα κλειστό κουτί στο οποίο δεν μπορούμε να επεμβούμε. Εκεί γίνεται απλώς μια εμπορική συναλλαγή και προφανώς τα στελέχη που θα οδηγηθούν σε επιμορφωτικά σεμινάρια, γνωρίζουν να χειρίζονται αυτό το κλειστό κουτί.

Τεχνολογία, πραγματικά, θα δινόταν μ' ένα ελεύθερο λογισμικό, όπου θα μπορούσαμε να θέσουμε εξ αρχής τους όρους ασφαλείας, διότι αυτό το λογισμικό θα μπει και στο Υπουργείο Εσωτερικών, στο οποίο υπάγεται και η δημόσια τάξη. Εκεί προφανώς υπάρχουν πάρα πολλά προσωπικά δεδομένα ανθρώπων. Πώς γνωρίζω εγώ ότι τα λογισμικά που θα σας σερβίρει η «Microsoft» θα μπορέσουν να ελεγχθούν τελικά από κάποιους, που λέτε; Προφανώς, όμως, η «Microsoft» σε επίπεδο τεχνολογίας βρίσκεται τουλάχιστον ένα βήμα παραπάνω απ' αυτό που βρίσκονται οι δικοί σας ειδικοί και δεν θα υπάρχει πρόσβαση στους ελληνικούς υπολογιστές. Το ίδιο συμβαίνει ενδεχομένως και σε υπολογιστές της Ε.Υ.Π. και οπουδήποτε αλλού.

Εμείς πιστεύουμε στο ελεύθερο λογισμικό. Πιστεύουμε ότι τέτοιου είδους συμβάσεις απλώς αποτελούν μια προσβολή για το Κοινοβούλιο όταν έρχονται, ενώ εκ των πραγμάτων έχουν εφαρμοστεί, ενώ εκ των πραγμάτων δεν ξέρουμε τις επόμενες συμβάσεις που θα έρθουν.

Επειδή επικαλείστε ότι παρόμοιες συμβάσεις έχουν υπογράψει πάρα πολλές χώρες, θα μπορούσατε, κύριε Υπουργέ, να μας τις φέρετε για να δούμε αν έχουν αυτό το περιεχόμενο αυτές οι Συμβάσεις, που έχουν υπογράψει αυτές οι χώρες ή έχουν κάποιους άλλους όρους.

Γι' αυτούς τους λόγους καταψηφίζουμε και εμείς την παρούσα σύμβαση.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΛΑ.Ο.Σ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Σας ευχαριστώ.

Το λόγο έχει ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών κ. Αλογοσκούφης.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ (Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητούμε σήμερα στη Βουλή μια σημαντική στρατηγική συμφωνία μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και μιας από τις μεγαλύτερες εταιρείες λογισμικού στον κόσμο, μια συμφωνία-πλαίσιο, η οποία βάζει κάποιους κανόνες για το πώς θα χρησιμοποιηθεί το λογισμικό της συγκεκριμένης εταιρείας στη χώρα μας και η οποία διασφαλίζει σημαντικά οφέλη, οικονομικά και τεχνολογικά, για την ελληνική κοινωνία στα πλαίσια της ψηφιακής στρατηγικής που εφαρμόζουμε.

Η ψηφιακή στρατηγική, όπως γνωρίζετε, αποτελεί μια πολύ σημαντική συνιστώσα για την πολιτική της Κυβέρνησης, όχι μόνο την οικονομική αλλά και την τεχνολογική πολιτική της Κυβέρνησης, γιατί μέσα απ' αυτή και με την ταχεία ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών, ώστε να καλύψουμε το χαμένο έδαφος πολλών χρόνων, επιδιώκουμε να ενισχύσουμε αποτελεσματικά την παραγωγικότητα και την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας και βεβαίως να βελτιώσουμε και την αποτελεσματι-

κότητα της Δημόσιας Διοίκησης και τη σχέση κράτους και πολίτη. Βάζουμε γερές βάσεις για την ανάπτυξη γενικότερα της οικονομίας, αλλά και για τη βελτίωση της κοινωνίας μας.

Η στρατηγική που εφαρμόζουμε, αποτελείται από ένα σύνθετο, αλλά συνεκτικό πλέγμα δράσεων, από αλληλένδετες πρωτοβουλίες που ως στόχο έχουν να εντάξουν στην καθημερινή ζωή τα πλεονεκτήματα της προόδου στο χώρο των τεχνολογιών. Και έχουμε μια σειρά από πρωτοβουλίες: την ανάπτυξη των ευρυζωνικών δικτύων, την ψηφιακή τηλεόραση, την ανάπτυξη ψηφιακού περιεχομένου και από δημόσιους, αλλά και από ιδιωτικούς οργανισμούς και την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών από φορείς και οργανισμούς.

Τα τελευταία τρία χρόνια στο πλαίσιο αυτής της στρατηγικής έχουμε διανύσει πολύ σημαντικό δρόμο.

Έχουμε διανύσει πολύ σημαντικό δρόμο, για παράδειγμα, στον τομέα του γρήγορου ίντερνετ, των ευρυζωνικών δικτύων. Το 2004 ήμασταν ουραγοί, ανύπαρκτοι, όσον αφορά τα ευρυζωνικά δίκτυα. Η διείσδυση του γρήγορου ίντερνετ έφτανε μόλις το 10% του πληθυσμού. Ένας στους χίλιους Έλληνες είχε πρόσβαση στο γρήγορο ίντερνετ.

Σήμερα, μετά από μια μεγάλη προσπάθεια που έγινε τα τελευταία τρία χρόνια, αναγνωρίζεται η χώρα μας ως μία από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες στον τομέα της ευρυζωνικότητας. Πολύ γρηγορότερα από κάθε πρόβλεψη και κάθε στόχο, περισσότερο από οκτακόσιες χιλιάδες συμπολίτες μας χρησιμοποιούν καθημερινά το γρήγορο ίντερνετ.

Οι τιμές βρίσκονται πλέον στον ευρωπαϊκό μέσο όρο, από διπλάσιες και τριπλάσιες, που ήταν πριν από μερικά χρόνια. Γιατί δεν είναι σημαντικό μόνο να αυξηθεί η χρήση, είναι να πέσουν και οι τιμές. Σύμφωνα δε με τις τελευταίες εκτιμήσεις ήδη έχουμε ξεπεράσει το κρίσιμο μέγεθος του 10% του πληθυσμού σε ό,τι αφορά τη διείσδυση της ευρυζωνικότητας.

Δημιουργούμε και χρηματοδοτούμε υποδομές σε όλη την περιφέρεια, σε δήμους και σε πόλεις όλης της χώρας. Δίνουμε ιδιαίτερη έμφαση στα απομακρυσμένα σημεία, διότι το γρήγορο ίντερνετ αποτελεί βασικό εργαλείο για την ταχεία ενσωμάτωση αυτών των περιοχών στον οικονομικό και τον κοινωνικό ιστό της χώρας.

Όμως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η ευρυζωνικότητα δεν είναι μόνο υποδομές. Είναι και το περιεχόμενο. Διότι για να ζητούν οι πολίτες να χρησιμοποιούν αυτές τις υπηρεσίες, θα πρέπει να είναι χρήσιμες αυτές οι υπηρεσίες, θα πρέπει να υπάρχει περιεχόμενο.

Τώρα που αποκτούν οι πολίτες αποτελεσματική πρόσβαση στο διαδίκτυο, είναι και η καλύτερη ευκαιρία, η μεγάλη ευκαιρία να αποκτήσουν πρόσβαση σε περισσότερες και καλύτερες υπηρεσίες, να απλοποιηθούν οι καθημερινές συναλλαγές τους με το δημόσιο, να απλοποιηθούν οι καθημερινές συναλλαγές μεταξύ τους, με άλλους φορείς του ιδιωτικού τομέα, για παράδειγμα με τις τράπεζες, με ιδιωτικές επιχειρήσεις, που πωλούν ηλεκτρονικά τα προϊόντα τους.

Ήδη αναπτύσσονται και στην Ελλάδα τα ηλεκτρονικά μαγαζιά. Το ηλεκτρονικό εμπόριο πριν από μερικά χρόνια ήταν μια θεωρητική ιδέα, ήδη αναπτύσσεται και στη χώρα μας. Διότι τώρα που αποκτούν οι πολίτες αποτελεσματική και γρήγορη πρόσβαση στο διαδίκτυο, μπορούν να έρθουν σε επαφή επίσης με πολύ περισσότερη πληροφόρηση, με χρήσιμη πληροφόρηση, με νέες ψηφιακές υπηρεσίες, να έρθουν πιο κοντά στη γνώση.

Έτσι, λοιπόν, εκτός από τις δεκάδες ψηφιακές υπηρεσίες που σήμερα υλοποιούν δήμοι και υπουργεία, έχουμε χρηματοδοτήσει με 44.000.000 ευρώ ιδιωτικές επιχειρήσεις, ώστε να αναπτύξουν ευρυζωνικές υπηρεσίες χρήσιμες στους πολίτες. Και παράλληλα –και αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία– τα αποτελέσματα της προσπάθειας των τελευταίων τεσσάρων ετών για την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών δεν περιορίζονται πλέον στις παραδοσιακές εφαρμογές, που αφορούν τον δημόσιο τομέα.

Βεβαίως η ψηφιακή στρατηγική έχει σημαντική εφαρμογή στη δημόσια διοίκηση, αλλά εξίσου σημαντικό είναι και το πεδίο εφαρμογής της στην παιδεία, στην ανάδειξη του πολιτιστικού μας πλούτου, στην επιχειρηματικότητα, στην απόκτηση νέων

δεξιότητων από τους εργαζομένους και τους πολίτες και στην απελευθέρωση της δημιουργικότητάς τους.

Δημιουργούμε μια ψηφιακή Ελλάδα που προσφέρει νέα τεχνολογικά εργαλεία σε όλες τις πτυχές της οικονομικής και της κοινωνικής μας ζωής, αλλά και της πολιτιστικής μας ζωής. Και αυτός είναι ο στόχος μας, αυτόν το στόχο υπηρετούμε με την ψηφιακή μας στρατηγική, που ήδη διανύει το τρίτο έτος εφαρμογής της. Και έχουμε αποτελέσματα που μέχρι σήμερα δικαιώνουν τις επιλογές μας, δικαιώνουν τη στρατηγική που χαράξαμε.

Το σχέδιο νόμου που συζητούμε σήμερα αφορά την κύρωση, όπως είπατε, Συμφωνίας του ελληνικού δημόσιου με μια από τις μεγαλύτερες εταιρείες παραγωγής λογισμικού στον κόσμο, τη «Microsoft». Άκουσα πολλά υποκριτικά επιχειρήματα εδώ. Και άκουσα επιχειρήματα που δείχνουν ότι είτε υπάρχει παρανόηση αυτών που διαβάζουν κάποιοι συνάδελφοι και κάποια κόμματα ή υπάρχει προσπάθεια εσκεμμένης διαστρέβλωσης αυτών που περιέχονται.

Διότι είναι σαφές ότι πρόκειται για μία συμφωνία-πλαίσιο, ότι δεν είναι συμφωνία προμήθειας λογισμικού. Βάζει κάποιους κανόνες όσον αφορά το τι οφέλη θα προκύψουν για το ελληνικό δημόσιο σε περίπτωση που από τους διαγωνισμούς που γίνονται με όλους τους ελληνικούς και κοινοτικούς κανόνες προκύψει μειοδότης, ο οποίος χρησιμοποιεί λογισμικό «Microsoft». Αυτό είναι που κάνει η Συμφωνία και προβλέπονται, έτσι, σημαντικές εκπτώσεις για το ελληνικό δημόσιο, κάτι που κατεβάξει το κόστος των υπηρεσιών για το φορολογούμενο και προβλέπονται και κάποιες υποχρεώσεις της εταιρείας, για να αναλάβει πρωτοβουλίες εδώ στη χώρα, να αναπτύξει την τεχνολογία και να συνεργαστεί και με διάφορους φορείς. Δεν είναι τίποτα περισσότερο και τίποτα λιγότερο.

Η Συμφωνία αυτή προβλέπει σημαντικά οφέλη για τους πολίτες, ιδιαίτερα για τους μαθητές και τους φοιτητές, προβλέπει σημαντικά οφέλη για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, σημαντικά οφέλη για το δημόσιο και εντάσσεται σαφώς στο πλαίσιο της ψηφιακής στρατηγικής της Κυβέρνησης και της στενότερης συνεργασίας του ελληνικού δημόσιου με εταιρείες του ιδιωτικού τομέα για θέματα πληροφορικής. Αντίστοιχες συμφωνίες είμαστε ανοικτοί να υπογράψουμε με οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο, εάν μπορεί να διασφαλίσει για το ελληνικό δημόσιο αντίστοιχα οφέλη, βεβαίως χωρίς να ζητά να αναλάβουμε εμείς άλλες υποχρεώσεις.

Πρέπει να τονίσω ρητά ότι η Συμφωνία δεν δημιουργεί κανέναν είδους δεσμευση για το ελληνικό δημόσιο. Δεν δεσμευόμαστε να αγοράζουμε προϊόντα Microsoft, αντίθετα συνεχίζουμε, όπως κάναμε και κάνουμε, να κάνουμε ανοικτούς διεθνείς διαγωνισμούς με δυνατότητα συμμετοχής οποιασδήποτε επιχείρησης και οποιουδήποτε προμηθευτή λογισμικού, όπως πάντοτε κάναμε. Εάν και εφόσον οι διαγωνισμοί καταλήξουν σε προϊόντα «Microsoft», τότε και μόνον τότε ενεργοποιούνται τα πρόσθετα οφέλη που περιγράφονται στη Συμφωνία. Άρα έχουμε μία Συμφωνία που δεν δεσμεύει και δεν δημιουργεί εξαρτήσεις στο ελληνικό δημόσιο.

Από την άλλη πλευρά, βεβαίως, έχουμε μία Συμφωνία που επιφέρει πρόσθετα οφέλη είτε λόγω των εκπτώσεων είτε λόγω των υποχρεώσεων που ανέλαβε με αυτήν τη Συμφωνία η «Microsoft». Θα μου πείτε: Δεν θα μπορούσε να τα κάνει όλα αυτά η «Microsoft» χωρίς να υπογράψει τη Συμφωνία; Πιθανόν να μπορούσε, πιθανόν και να ήθελε να το κάνει, όμως δεν πήραμε καμμία προκατασκευασμένη συμφωνία. Έγινε για ένα πολύ μεγάλο διάστημα, πριν υπογραφεί η Συμφωνία, ανταλλαγή εγγράφων και κειμένων μεταξύ των υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και ειδικότερα της Γενικής Γραμματείας για την Ψηφιακή Σύγκλιση και των υπηρεσιών της «Microsoft», πριν καταλήξουμε σε ένα κοινά αποδεκτό κείμενο. Δεν μας δόθηκε μία συμφωνία-προκάτ, όπως είπαν κάποιοι. Άλλωστε, θέλω να τονίσω ότι ποτέ κανείς δεν έχει διαμαρτυρηθεί για προδιαγραφές διαγωνισμών που έκαναν η «Κοινωνία της Πληροφορίας» ή η Γενική Γραμματεία της ψηφιακής σύγκλισης.

Ποια είναι τα οφέλη που προβλέπει το σχέδιο νόμου; Προβλέπει την ίδρυση Κέντρου Καινοτομίας της «Microsoft» στην

Ελλάδα, το οποίο θα υποστηρίζει την ακαδημαϊκή κοινότητα, τις ελληνικές εταιρείες λογισμικού και τις νέες αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις. Μην κρυβόμαστε πίσω από το δάκτυλό μας. Είτε μας αρέσει είτε δεν μας αρέσει είναι μία από τις εταιρείες λογισμικού, τα προϊόντα της οποίας χρησιμοποιούνται ευρέως, που έχει πολλούς χρήστες. Θα θυμίσω ότι πριν από μερικά χρόνια μας δόθηκαν εδώ στη Βουλή φορητοί υπολογιστές. Οι φορητοί υπολογιστές είχαν το λογισμικό της «Microsoft». Δεν θυμάμαι να διαμαρτυρήθηκε κάποιος συνάδελφος ότι τον υποχρέωσε η Βουλή να χρησιμοποιεί το λογισμικό της «Microsoft». Εγώ που είχα φορητό υπολογιστή με το λογισμικό της «Microsoft», θα προτιμούσα τότε να μου δώσουν ένα φορητό υπολογιστή με το λογισμικό της «Apple». Γιατί να μην έχω κάτι διαφορετικό; Δεν διαμαρτυρήθηκε κανένας μας. Ακόμα και αυτοί που έρχονται σήμερα εδώ και υποκριτικά υποστηρίζουν ότι δήθεν δεσμεύουμε την ελληνική κοινωνία στο άρμα της «Microsoft», είναι οι ίδιοι που είμαι βέβαιος ότι κατά τη συντριπτική τους πλειοψηφία χρησιμοποιούν λογισμικό «Microsoft». Δεν υποχρεώνουμε κανέναν. Αυτοί που θέλουν να χρησιμοποιήσουν το συγκεκριμένο λογισμικό, αυτοί θα έχουν και τα οφέλη. Αυτοί που δεν θέλουν, θα έχουν τα οφέλη άλλων εταιρειών λογισμικού. Δεν κάνουμε εδώ διακρίσεις μεταξύ εταιρειών λογισμικού.

Στόχος του Κέντρου που θα αναπτύξει η «Microsoft», το οποίο δεν θα υποχρεώσει κανένα μαθητή και φοιτητή να το χρησιμοποιήσει, είναι η ανάπτυξη τεχνολογικών δεξιοτήτων και η προώθηση της καινοτομίας στην Ελλάδα. Όσοι ασχολούνται και χρησιμοποιούν το συγκεκριμένο λογισμικό θα έχουν παραπάνω δυνατότητες, όσοι δεν θέλουν θα χρησιμοποιούν το λογισμικό που χρησιμοποιούν.

Ειδικά για τους πολίτες με χαμηλά εισοδήματα αναλαμβάνει η εταιρεία -κάτι που θα μπορούσε να το κάνει και χωρίς τη συμφωνία, αν τη συνέφερε- να ιδρυθούν επιπλέον κοινωνικά κέντρα εκμάθησης της τεχνολογίας στην περιφέρεια για την ανάπτυξη δεξιοτήτων νέας τεχνολογίας.

Για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις προβλέπεται δημιουργία διαδικτυακής πύλης από τη «Microsoft», η οποία θα δίνει πληροφορίες, σχετικά με την απόκτηση υψηλού επιπέδου τεχνολογίας και τη δυνατότητα επιδότησής τους από διαθέσιμα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτή η δυνατότητα θα επιτρέψει σε πολλές ελληνικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις, να έχουν καλύτερη ενημέρωση για τις τεχνολογικές δυνατότητες και θα συμπληρώσει παρόμοιες δράσεις και πρωτοβουλίες που και εμείς οι ίδιοι υλοποιούμε στο πλαίσιο του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Και επίσης, σύμφωνα με το νόμο, με τη συμφωνία, θα παρέχεται υποστήριξη από τη «Microsoft» για την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, αν ζητηθεί, από το ελληνικό δημόσιο. Και το ελληνικό δημόσιο, πριν από την υπογραφή αυτής της συμφωνίας, σε πολύ μεγάλο βαθμό χρησιμοποιούσε υπηρεσίες, οι οποίες βασίζονταν πάνω σε λογισμικό της «Microsoft». Ακόμα και το «TAXIS», το οποίο είχε υπογράψει η προηγούμενη κυβέρνηση, σε μεγάλο βαθμό, χρησιμοποιούσε λογισμικό, το οποίο ήταν τα παλιά «Windows». Μάλιστα, ένα από τα σημεία κριτικής που είχε γίνει ήταν ότι δεν προβλεπόταν και η αναβάθμιση αυτού του λογισμικού, κάτι που το ζήσαμε τον τελευταίο καιρό, γιατί χρησιμοποιούσαν το «Windows 3,1» που ήταν ένα από τα πιο αρχαία λογισμικά της «Microsoft», χωρίς να υπάρχει τότε η δυνατότητα αναβάθμισής του.

Αναλαμβάνει, λοιπόν, η «Microsoft» να παρέχει υποστήριξη για την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, αν της ζητηθεί από το ελληνικό δημόσιο, στο δε τομέα της παιδείας και της ακαδημαϊκής εκπαίδευσης, θα παρέχεται, χωρίς δεσμεύσεις και κόστος για το ελληνικό δημόσιο, υλικό για τις βιβλιοθήκες, όπου υπάρχει αυτό το λογισμικό, ηλεκτρονικό εκπαιδευτικό υλικό, εκπαίδευση στους υπεύθυνους των εργαστηρίων, υποτροφίες σε αριστούχους διδακτορικούς φοιτητές.

Άρα, με τη συμφωνία αυτή, η οποία είναι μια ισορροπημένη συμφωνία -εγώ δεν λέω ότι την πιάσαμε κότσο τη «Microsoft», προς θεού- η οποία εξασφαλίζει οφέλη και για μας, πιθανόν να εξασφαλίζει οφέλη και προφανώς εξασφαλίζει οφέλη και για

την εταιρεία. Αλλά για το ελληνικό δημόσιο εξασφαλίζονται ιδιαίτερα προνομιακοί οικονομικοί όροι και δίνεται και πρόσθετη έκπτωση στις τιμές αγοράς, ανάλογα με τον όγκο των προμηθειών.

Επιπρόσθετα είναι μέρος της συμφωνίας ότι η ελληνική Κυβέρνηση θα μπορέσει να διαχειριστεί αποδοτικότερα το λογισμικό που ήδη χρησιμοποιείται στο δημόσιο τομέα, παρακολουθώντας την απόκτηση αδειών χρήσης και εξασφαλίζοντας την απόκτηση νέων εκδόσεων λογισμικού, δηλαδή αναβαθμίσεις του λογισμικού, χωρίς πρόσθετες επιβαρύνσεις, κάτι που για παράδειγμα δεν είχαμε με το «TAXIS». Με το «TAXIS» αναγκαζόμαστε και πληρώνουμε επιπλέον για να αναβαθμίσουμε το λογισμικό, το οποίο είχε εγκατασταθεί στην αρχή.

Θα ήθελα να επιστημονώ για μία ακόμα φορά, για την αποφυγή παρερμηνειών και ηθελημένων παρεξηγήσεων από ορισμένους, ότι οι προμήθειες του λογισμικού γίνονται σε κάθε περίπτωση, μέσω ανοικτών διεθνών διαγωνισμών. Γίνονται σύμφωνα –και αυτό αναφέρεται ρητά στη συμφωνία– με τη νομοθεσία της χώρας μας, σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες, νομοθεσία, που όπως όλοι γνωρίζουν, είναι ιδιαίτερα αυστηρή. Και για να μην υπάρχει και καμμία αμφιβολία περί αυτού, λίγο καιρό πριν, απευθύναμε επιστολή στη «Microsoft», την οποία προσπέγραψε και της ζητήσαμε να το αναγνωρίσει και ρητά, ότι η συμφωνία αυτή δεν σημαίνει καμμία καταστρατήγηση των ανοικτών διαγωνισμών και των διαδικασιών που προβλέπονται για τις προμήθειες.

Επομένως η συμφωνία συνδυάζει άμεσα οικονομικά οφέλη, με πρόσθετα ανταποδοτικά οφέλη για την Ελλάδα, δεν δεσμεύει τη χώρα μας, αν προκύψουν πιο συμφέρουσες προτάσεις ή εναλλακτικές επιλογές, σχετικά με το λογισμικό που προμηθεύεται το ελληνικό δημόσιο. Και το ανοικτό λογισμικό είναι μία επιλογή, την οποία μακάρι να χρησιμοποιεί όλο και περισσότερο το ελληνικό δημόσιο.

Θέλω να έλθω και σ' ένα τελευταίο σημείο, γιατί τη φέραμε για κύρωση στη Βουλή. Επί μήνες, μετά την υπογραφή της συμφωνίας για την οποία υπήρξε πλήρης δημοσιότητα, υπήρξε αναλυτική ανακοίνωση από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών με όλους τους όρους, υπήρξε πλήρης δημοσιότητα, υπήρξαν σχετικές συνεντεύξεις τύπου, απάντηση δύο-τρεις φορές στη Βουλή σε ερωτήσεις συναδέλφων που μου ζητούσαν να καταθέσω τη συμφωνία και είχα πει ότι σε πρώτη ευκαιρία θα φέρουμε τη συμφωνία για κύρωση στη Βουλή.

Όταν απαντούσα στους συναδέλφους που μου έκαναν τις σχετικές ερωτήσεις, κανείς δεν διαμαρτυρήθηκε επειδή θα τη φέρω για κύρωση στη Βουλή. Τώρα διαμαρτύρονται κάποιοι, γιατί έρχεται λεία για κύρωση στη Βουλή. Κοιτάξτε, αποφασίστε. Ή θέλετε διαφάνεια ή δεν θέλετε διαφάνεια. Γιατί σας ενόχλησε το ότι κυρώνεται η σύμβαση στη Βουλή; Δεν ήταν πρώτη μας προτεραιότητα να τη φέρουμε για κύρωση στη Βουλή.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ: Μιλάτε για διαφάνεια ενώ με οκτώ συμβάσεις αδιαφανείς δομείτε αυτό το νομοσχέδιο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ (Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Δεν ήταν πρώτη μας προτεραιότητα να τη φέρουμε για κύρωση στη Βουλή, υπήρχαν άλλα σημαντικότερα νομοσχέδια τα οποία είχαν πάρει προτεραιότητα. Με το που υπήρξε ένα σχετικό κενό, φέραμε τη συμφωνία για κύρωση όπως ακριβώς είχαμε δεσμευτεί. Δεν ήταν θέμα ούτε ζωής, ούτε θανάτου να κυρωθεί η συμφωνία αυτή στη Βουλή, γιατί επί της ουσίας διαφωνίες δεν μπορεί να υπάρξουν, μόνο διαδικαστικά θέματα μπάνουν.

Λαμβάνοντας λοιπόν υπ' όψιν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι παρόμοιες στρατηγικές συμφωνίες έχουν συναφθεί από πολλές ευρωπαϊκές χώρες και αναφέρθηκαν ενδεικτικά σημαντικές χώρες, η Μεγάλη Βρετανία, η Γερμανία, η Ισπανία, η Φιλανδία, η Τσεχία, η Ουγγαρία, η Σλοβακία, η Ουκρανία, η Εσθονία, η Ρουμανία, η ίδια η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, είναι απαραίτητο και σημαντικό να έχουμε και εμείς μία αντίστοιχη συμφωνία.

Είναι σημαντικό ότι πετύχαμε τη σύναψη συμφωνίας με την οποία εξασφαλίζουμε προνομιακούς οικονομικούς όρους από-

κτησης λογισμικού, γιατί αυτό που επιθυμούμε και αυτό που διασφαλίζει αυτή η συμφωνία είναι να αντιμετωπίζεται το ελληνικό δημόσιο σαν ένας μεγάλος πελάτης, ένας ισχυρός πελάτης που πρέπει να έχει μεγαλύτερη διαπραγματευτική ισχύ.

Συνεπώς η συμφωνία αυτή είναι χρήσιμη, είναι επωφελής, συνδυάζει άμεσα οικονομικά οφέλη και εκπτώσεις και επιπρόσθετα αποθετικά οφέλη για την Ελλάδα, δεν δημιουργεί επιπλέον δεσμεύσεις, πέρα από την αξιοποίηση των προγραμματισμένων και εκτιμώμενων προμηθειών του σε λογισμικό της συγκεκριμένης εταιρείας. Και μακάρι να έλθουν και άλλες μεγάλες εταιρείες και να διαπραγματευτούν μ' εμάς αντίστοιχες συμφωνίες. Θα είναι προς όφελος όλων μας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)
ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Και εμείς ευχαριστούμε.

Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑ.ΣΟ.Κ. ο κ. Πάγκαλος.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Κύριε Υπουργέ, μας θέσατε προ ενός ρητορικού διλήμματος. Είπατε ότι αυτοί που αντιδρούν, αντιδρούν είτε επειδή δεν έχουν αντιληφθεί τέλος πάντων τη σοφία που διέπει το νομοθέτημά σας από παρανόηση, είτε διότι κάνουν διαστρέβλωση των πραγμάτων τα οποία εσείς εισάγετε και προτείνετε για ψήφιση.

Θεωρώ εν πάση περιπτώσει ότι μια τέτοια προσέγγιση του συνόλου των αντιπολιτευτικών απόψεων που ακούστηκαν και δεν αφορούν μόνο ένα κόμμα, αλλά το σύνολο των κομμάτων της Αντιπολίτευσης, είναι χαρακτηριστικό του ήθους της σημερινής διακυβέρνησης. Σας είναι ακατανόητο να ασκούν κάποια αντιπολίτευση γιατί έχουν ουσιαστικά επιχειρήματα ή αν θέλετε μία άλλη αντίληψη για την πραγματικότητα, μπορεί να μην είναι κατ' ανάγκη σωστή, μπορεί να είναι εσφαλμένη ή μπορεί και η δική σας αντίληψη να είναι κάποια εσφαλμένη και όπως συμβαίνει συνηθώς στα ανθρώπινα και οι δύο να έχουν δίκιο ή και οι δύο να έχουν δίκιο. Αλλά εσείς ως Υπουργός αυτής της Κυβέρνησης και εκφραστής του Καραμανλικού ήθους μας λέτε σε όλους εμάς ότι τόσες μέρες ή σας παρανοούμε, δηλαδή ότι είμαστε ηλίθιοι, δεν καταλαβαίνουμε τι λέτε, ή διαστρεβλώνουμε αυτά που λέτε γιατί είμαστε κακοήθεις, ίσως –γιατί όχι– και όργανα κάποιων συμφερόντων. Διότι το επόμενο βήμα θα ήταν να μας κατηγορήσετε και για κάτι τέτοιο.

Αυτό το λέτε σε μια στιγμή που δεν είναι καθόλου εύκολο για έναν Υπουργό της σημερινής Κυβέρνησης να είναι αλαζών. Γι' αυτό σας συχαίρω για το θάρρος σας και για την ατοχή σας. Εγώ θα ήμουν πολύ πιο προσεκτικός και για το ένα και για το άλλο. Δηλαδή και για τη δυνατότητα αντιμετώπισης κρίσιμων προβλημάτων και κατανόησής τους και για την αυτονομία, ηθική και πολιτική, που θα μπορούσα να επιδείξω.

Μας λέτε ότι έχετε μια συμφωνία πλαίσιο και δεν μπορείτε να απαντήσετε –αποπειραθήκατε αυτήν τη φορά, επικαλούμενος την κριτική που σας γίνεται να το κάνετε, αλλά δεν μπορέσατε να απαντήσετε, ούτε αυτήν τη φορά ήσασταν πειστικός– γιατί μια συμφωνία πλαίσιο μας τη φέρατε στη Βουλή. Σας χρειάζεται η ψήφος της Βουλής; Αφού η συμφωνία πλαίσιο εξ ορισμού, δεν έχει καμμία έννομο συνέπεια.

Όλα αυτά που λέτε ότι μπορείτε να κάνετε και τα περιγράφετε, μπορείτε να τα κάνετε μόνο αν προχωρήσετε στις οκτώ παρεπιπλέοντες και μυστικές –διότι δεν μας τις δίνετε– συμβάσεις, οι οποίες ακολουθούν και οι οποίες με την ύπαρξή τους καθιστούν τελείως περιττή τη νομοθετική επικύρωση αυτής της συμφωνίας πλαισίου. Αυτό είναι κάτι που μπορούσατε να το κρατήσετε σ' ένα επίπεδο κοινοβουλευτικής ενημέρωσης, να μας κάνετε τη χάρη –και τότε θα το αντιμετωπίζαμε με μεγάλο ενδιαφέρον και με πολύ θετική, αν θέλετε, προσέγγιση– και την τιμή να μας ενημερώσετε στην επιτροπή που ασχολείται με αυτά τα ζητήματα και να μείνουμε εκεί.

Γιατί περνάτε αυτήν τη συμφωνία πλαίσιο από τη διαδικασία της νομοθετικής επικύρωσης, εφ' όσον εξ ορισμού δεν έχει καμμία έννομο συνέπεια; Διότι προφανώς δεν μας λέτε την αλήθεια. Διότι αυτή η συμφωνία πλαίσιο δημιουργεί υποχρεώσεις για τη χώρα. Δημιουργεί την υποχρέωση να προβούμε στην επι-

κύρωση και των άλλων οκτώ συμφωνιών.

Δεν έχετε απαντήσει και αρνείστε να απαντήσετε συστηματικά στην ερώτηση τι περιλαμβάνουν αυτές οι άλλες οκτώ συμφωνίες. Γενικότερα αρνείστε να απαντήσετε στις ερωτήσεις.

Εγώ παρακολούθησα ότι κατά την διάρκεια της αγόρευσής του ο εισηγητής της Μειοψηφίας, ο συνάδελφος κ. Χρίστος Βερελής, σας απηύθυνε ρητά εννέα ερωτήσεις. Δεν θα τις επαναλάβω τώρα διότι δεν έχουμε χρόνο. Ούτε σε μια απ' αυτές τις ερωτήσεις δεν απαντήσατε. Είχατε μια μεγάλη ομιλία, μια θαυμάσια ευκαιρία να τον βάλετε στη θέση του, να του αποδείξετε ότι έχει παρανοήσει ή να αποδείξετε σε όλους εμάς ότι, εν πάση περιπτώσει, διαστρεβλώνει την πραγματικότητα. Γιατί δεν το κάνατε; Γιατί δεν απαντήσατε ούτε σε μια από τις εννέα συγκεκριμένες ερωτήσεις που σας έθεσε ο κ. Βερελής; Διότι δεν θέλετε να το κάνατε, όχι γιατί δεν μπορείτε, προφανώς. Θέλετε να κρύψετε από την Εθνική Αντιπροσωπεία την πραγματικότητα.

Τα οφέλη τα οποία επικαλείστε, λέτε ότι μπορεί να προκύψουν από την προσέλευση και άλλων εταιρειών, γιατί αν πάμε να αγοράσουμε κάτι ή να κάνουμε μια μεγάλη παραγγελία, θα προσέλθουν και άλλες εταιρείες.

Εγώ έχω το εξής ερώτημα: Γιατί χρειάζεται τότε η συμφωνία πλαίσιο; Ας αφήσουμε να προσέλθουν και ας τους αφήσουμε να ανταγωνιστούν ο ένας τον άλλον, προσφέροντας, είναι γίνεται συνήθως σε τέτοιες περιπτώσεις, μεγαλύτερα οφέλη ο ένας από τον άλλον, για να μπορέσουν να πάρουν τη δουλειά.

Γιατί τους δείχνουμε εδώ κατεύθυνση και γραμμή ορίζοντος, για να προσαρμόσουν τις προσφορές τους; Ακόμη και αν αυτό που λέτε είναι πραγματικότητα, ακόμα και αν η προσέλευση άλλων ανάλογων ανταγωνιστών του κ. Γκέιτς είναι ελεύθερη χωρίς καμμία προκατάληψη και χωρίς καμμία εκ των προτέρων διαμόρφωση ατμόσφαιρας, τότε γιατί δεν περιμένουμε να συμβεί αυτό και προβλέπουμε εκπτώσεις εκ των προτέρων τις οποίες βεβαίως κανείς δεν θα έχει την τάση να υπερβεί; Ας πούμε, όμως, ότι έρχονται οι άλλοι και δίνουν όλοι τις ίδιες ή μεγαλύτερες εκπτώσεις. Τότε τι μας χρειάζεται η συμφωνία πλαίσιο; Βλέπετε σε τι κόσμο του παραδόξου έχετε εμπλακεί; Έκαναν μια συμφωνία πλαίσιο που μας λέτε ο ίδιος ότι είναι άχρηστη. Και αν αυτό που λέτε είναι αληθές, τότε η συμφωνία πλαίσιο δεν μας χρειάζεται.

Ξέρουμε όλοι, κύριε Υπουργέ, πώς γίνονται αυτοί οι διεθνείς ανοικτοί διαγωνισμοί. Το ξέρουμε πολύ καλά. Και ξέρουμε πολύ καλά ότι συνήθως έχουν κριθεί εκ των προτέρων. Διότι θεμελιώδεις παράγοντες ενός τέτοιου διαγωνισμού δεν είναι μόνο η τιμή, όπως προσπαθείτε εδώ να εμφανίσετε εσείς, αλλά οι τεχνικές και επιστημονικές προδιαγραφές του όλου συστήματος, οι οποίες θα έχουν τεθεί στη χώρα μας από τη συνεργασία «Microsoft» – ελληνικού δημοσίου. Ο άλλος θα έρθει ξαφνικά να συμμετάσχει σ' ένα ανταγωνισμό, όπου θα πατά για πρώτη φορά ως άλλος Οδυσσεάς τις ακτές μιας άγνωστης χώρας και εδώ θα είναι εγκατεστημένος ο κ. Γκέιτς και τα παλικάρια του, θα γνωρίζει πρόσωπα και πράγματα και θα επηρεάζει αποφάσεις, προγραμματισμούς και προδιαγραφές. Περί αυτού πρόκειται. Αυτό είναι η κατάσταση που δημιουργείται και τη δημιουργείτε ενσυνείδητα και γνωρίζοντας τι κατάσταση θα δημιουργηθεί.

Αυτή η σύμβαση που δημιουργεί τέτοιου είδους προϋποθέσεις για ανοικτούς διεθνείς διαγωνισμούς για τους οποίους μιλάτε είναι σύμβαση νεοαποικιακή. Επί χρόνια στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα στα πλαίσια των συμφωνιών, που εγένοντο για κρατικές προμήθειες και δημόσια έργα μεγάλης έκτασης, στις πρώην αποικίες των πρώην μητροπόλεων ουδείς μπορούσε να διεκδικήσει, παρ' όλο που οι διαγωνισμοί ήταν διεθνείς, παρ' όλο που οι διαγωνισμοί ήταν ανοικτοί, παρ' όλο που ήταν παρούσα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, παρ' όλο που υπήρχε διακηρυγμένη πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης να σπάσουν τα μονοπώλια. Ήσουν Γάλλος; Πωλούσε στη γαλλόφωνη Αφρική. Ήσουν Άγγλος; Πωλούσε στην αγγλόφωνη Μέση Ανατολή και Νοτιοανατολική Ασία. Μέχρι και οι Ολλανδοί και οι Ιταλοί διατηρούσαν προσβάσεις στην Ινδονησία και στη Λιβύη.

Και εμείς φαίνεται, επειδή είχαμε την τύχη να μην είναι βιο-

μηχανική μητρόπολη η χώρα που μας κατείχε στρατιωτικά το 19ο αιώνα, έπρεπε να σπεύσουμε στον τομέα αυτό να καλύψουμε το δρόμο που χάσαμε και να περιέλθουμε σε νεοαποικιακή κατάσταση. Και βεβαίως, επί του προκειμένου σας συχαίρω, γιατί αντί να περιέλθετε υπό τον έλεγχο κάποιου βρωμοάγγλου ή βρωμογερμανού ή τίποτε άλλων ευρωπαϊών δευτέρων υποστάθμης, πήγατε ντουγγού στην Καλιφόρνια και μπήκατε στην υπηρεσία και στη δούλεψη του Μπιλ Γκέιτς, διαλέξατε τον καλύτερο αφέντη που υπάρχει στον κόσμο σήμερα, τον πιο πλούσιο, τον πιο σικ, τον πιο γενναϊόδωρο. Πείτε μας, όμως αυτό. Πείτε μας ότι εγώ θέλω ένα αφεντικό, για να δουλέψω. Θέλω ένα αφεντικό. Είναι επιχείρημα αυτό ξέρετε.

Το 1951 υπήρξε το κόμμα των Ηνωμένων Πολιτειών. Κατέβηκε στις εκλογές με την αμερικανική σημαία και πήρε 1,8% των ψήφων του ελληνικού λαού. Το πρόγραμμά του ήταν απλό, η Ελλάδα να γίνει πολιτεία των Ηνωμένων Πολιτειών.

Πείτε μας, λοιπόν ότι αυτή είναι η σημερινή σας προσέγγιση της πραγματικότητας, να μην τσακωνόμαστε. Μπορούμε να το δούμε και έτσι το πράγμα. Μην μας λέτε, όμως, όμως, αφελώς ότι θα κάνετε ανοικτούς διεθνείς διαγωνισμούς και ότι θα έρθει εδώ η επιτροπή και ότι θα μπορεί να ελέγξει το σύνολο των δεσμών επιστημονικών, τεχνικών, πολιτικών και οικονομικών –γιατί όχι;– που θα έχει δημιουργήσει η «Microsoft» στην ενδοχώρα.

Μετατρέπετε την Ελλάδα σε ενδοχώρα της «Microsoft». Είναι μια σαφής επιλογή. Υπερασπίστε την. Μην μας δουλεύετε όμως. Γιατί εδώ μας δουλεύετε.

Κύριε Υπουργέ, αυτό το κέντρο λογισμικού που κάνετε στην πραγματικότητα θα είναι ένα ημικρατικό ανώτατο ινστιτούτο, που θα διαμορφώνει όλα αυτά που περιέγραψα. Εσείς τα περιγράφετε έτσι. Φαντάζεστε τι παράδεισος γνώσεων –και το λέω με θαυμασμό, μακάρι να μπορούσαμε και εμείς όταν ήμασταν νέοι να είχαμε τέτοιες προσβάσεις– τεχνολογικής επάρκειας ανοίγεται για τους ανθρώπους που θα φοιτούν εκεί και θα είναι στην θαλπωρή, τη συνδυασμένη θαλπωρή του ελληνικού κράτους και της «Microsoft»; Άρα πείτε ότι το κάνετε, ότι συγκροτείτε μια οικογένεια η οποία θα υιοθετήσει γενεές νέων Ελλήνων όπου ο Μπιλ Γκέιτς είναι ο πατέρας και εσείς η μητέρα ή αντίστροφα αν το προτιμάτε.

Δυστυχώς μας είπατε ότι δεν είναι μη δεσμευτική. Μετά από είκοσι μήνες όμως. Γιατί επί είκοσι μήνες δεν το λέγατε; Δεν το καταλάβαμε αυτό. Χρειάστηκε είκοσι μήνες να σκέφτεστε αν είναι δεσμευτική ή όχι;

Αυτή η Κυβέρνηση έχει μια παράξενη σχέση με τον αριθμό είκοσι. Ο Πρωθυπουργός χρειάστηκε είκοσι μέρες για να μας πει αν ο κ. Δαμιανός πήρε ή δεν πήρε το DVD....

ΜΕΡΙΚΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Ο κ. Ανδριανός.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Τα έχω μπερδέψει. Βγαίνει ένας την ημέρα!

Εσείς χρειαστήκατε είκοσι μήνες για να μας πείτε αν είναι δεσμευτική ή όχι η σύμβαση.

Μήπως μπορείτε να μας πείτε κάτι απλό και θα τελειώσω με αυτό; Δεν θέλω να σας στεναχωρήσω άλλο.

Μιλήσατε περί ανταποδοτικότητας και αναφέρατε διάφορα πράγματα τα οποία είναι ευχάριστα, καλά πράγματα είναι, για όσους αγαπούν τη γνώση, για όσους πιστεύουν στο τεχνολογικό και επιστημονικό μέλλον της χώρας, για όσους θέλουν μια νέα Ελλάδα σαν αυτή που περιγράψατε και εσείς και ο Πρωθυπουργός σας για όλο τον ελληνικό λαό, πιστεύω για το μέσο Έλληνα. Αυτά όλα επαναλαμβάνω, είναι καλά πράγματα. Όμως εδώ είμαστε Βουλή και η Βουλή πάνω απ' όλα έχει ένα καθήκον, να διαχειρίζεται το χρήμα του ελληνικού λαού, αυτό το ύψιστο το υπ' αριθμό ένα καθήκον μας.

Κύριε Υπουργέ, μπορείτε να μας δώσετε ένα νούμερο. Το σύνολο των παροχών που περιγράψατε ως ανταποδοτικές της «Microsoft», πόσο κάνει; Κάνει 1.000 ευρώ, 1.000.000 ευρώ, 10.000.000 ευρώ; Δώστε μας ένα νούμερο. Ποιο είναι το σύνολο της ανταποδοτικότητας; Αφού μας πουλάτε, τουλάχιστον να ξέρουμε πόσο θα μας πουλήσετε. Είναι στοιχειώδης αξίωση. Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Πριν δώσω το λόγο

στον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του ΛΑ.Ο.Σ., έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι:

1. Η Διарκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων καταθέτει τις εκθέσεις της στα σχέδια νόμων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών:

α) «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Ινδίας για την προώθηση και αμοιβαία προστασία των επενδύσεων».

β) «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου για την αμοιβαία συνδρομή μεταξύ των Τελωνειακών τους Διοικήσεων».

γ) «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας του Αζερμπαϊτζάν για την αμοιβαία συνδρομή μεταξύ των Τελωνειακών τους Διοικήσεων».

2. Η Διарκή Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου καταθέτει τις εκθέσεις της στα σχέδια νόμων του Υπουργείου Ανάπτυξης:

α) «Κύρωση του Μνημονίου Κατανόησης μεταξύ του Υπουργείου Εξωτερικών της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Κινεζικού Συμβουλίου Προώθησης του Διεθνούς Εμπορίου (CCPIT) της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας για τη «Δημιουργία Δικτύου Συνεργασίας για την Υποστήριξη Επιχειρήσεων».

β) «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Ισλαμικής Δημοκρατίας του Ιράν για την αμοιβαία προστασία και προώθηση των επενδύσεων και των ρηματικών διακωνώσεων σχετικά με την τροποποίηση του άρθρου 1 παρ. 4 αυτής».

Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΛΑ.Ο.Σ. κ. Ροντούλης.

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΠΟΝΤΟΥΛΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Παρακολούθησα με μεγάλη προσοχή την ομιλία του κυρίου Υπουργού και έμεινα κατάπληκτος, διότι θεώρησα ότι από Υπουργός της ελληνικής Κυβέρνησης, έγινε ένας ντίλερ, ένας πλασιέ της «Microsoft». Και έμεινα άναυδος, διότι τέτοιο πρόμοσιον μιας εταιρείας εντός του ελληνικού Κοινοβουλίου δεν έχει υπάρξει ξανά.

Το ερώτημα, βεβαίως, που ετέθη απ' όλες τις πτέρυγες είναι το εξής: Γιατί φέρατε τη συμφωνία αυτή τώρα, σήμερα; Μα, νομίζω η ίδια η επικαιρότητα μας δίνει την απάντηση. Η συμφωνία αυτή ήρθε προς επικύρωση τώρα, διότι τη Δευτέρα αναμένεται ο κ. Μπιλ Γκέιτς στην Ελλάδα. Άρα, λοιπόν, οι ιθαγενείς κάτι θα πρέπει να του προσφέρουν για να τον καλωσορίσουν. Ε, λοιπόν, αυτό που του προσφέρουν οι ιθαγενείς για το καλωσόρισμα είναι αυτή η επικύρωση από το ελληνικό Κοινοβούλιο. Υπάρχει μεγαλύτερη ένδειξη υποτέλειας μέσα σ' αυτήν τη Βουλή; Βεβαίως και δεν έχει υπάρξει.

Υπάρχουν όμως και κάποιες άλλες ενδείξεις ότι αυτή η συμφωνία είναι λεόντειος συμφωνία και ετεροβαρής. Θα σας πω συγκεκριμένες περιπτώσεις. Αν πάμε να δούμε το 3.1.1.4., τη διατύπωση του άρθρου αυτού, θα δούμε ότι γράφεται το εξής: «Η «Microsoft» θα επιτρέψει στην Κυβέρνηση να συμμετάσχει στο Academic Alliance». Η «Microsoft», μια εταιρεία, θα επιτρέψει στην Κυβέρνηση ενός κυρίαρχου κράτους να συμμετάσχει στο Academic Alliance. Δεν έχουν ούτε την ευτιξία να αλλάξουν τη διατύπωση, να πουν δηλαδή τουλάχιστον ότι «θα συμφωνήσει να συμμετάσχει». Νομίζω ότι αυτό δείχνει την προχειρότητα με την οποία γράφτηκε η σύμβαση αυτή ή, αν όχι την προχειρότητα, το πνεύμα υποτέλειας πάλι που θα πρέπει να το κάνουμε γνωστό μας και παρερμηνευθεί. Άρα θα πρέπει οπωσδήποτε να τους δείξουμε ότι διεπόμεθα απ' αυτό το πνεύμα της υποτέλειας.

Είπε κάτι πάρα πολύ σημαντικό ο κ. Πάγκαλος για το πώς γίνονται οι διεθνείς διαγωνισμοί. Μπαίνουν, είπε, οι προδιαγραφές και στη συνέχεια γίνονται οι διεθνείς διαγωνισμοί, «στημένοι» αφού υπάρχουν οι τεχνικές και επιστημονικές προδιαγραφές. Δεν είπε, όμως, κάτι πάρα πολύ σημαντικό για να θυμελιώσει το επιχειρημά του αυτό. Υπάρχει στη συμφωνία, κύριε Υπουργέ, η λεγόμενη ομάδα έργου. Σ' αυτήν την ομάδα έργου συμμετέχουν μόνο εκπρόσωποι της «Microsoft». Άρα ποια είναι

η δουλειά αυτής της ομάδας έργου; Να προτείνει τις δράσεις, να προγραμματίζει τα έργα και να γνωμοδοτεί γι' αυτούς τους διεθνείς διαγωνισμούς, περί αυτού πρόκειται. Ναι, αλλά μόνο οι άνθρωποι της «Microsoft» θα συμμετέχουν σ' αυτήν την ομάδα έργου. Άρα, λοιπόν, το επιχείρημα που ακούστηκε ότι στη συνέχεια θα δούμε «στημένους» διεθνείς διαγωνισμούς που θα προμοτάρουν μόνο τη «Microsoft» νομίζω ότι εξ' αυτής της επιτροπής, της ομάδας έργου, αποκτά πάρα πολύ ισχυρό έρεισμα.

Επί τόσα λεπτά επίσης ακούσαμε από τον αξιότιμο κύριο Υπουργό να λέει τι θα μας προσφέρει η «Microsoft». Θα μας προσφέρει Κέντρο Καινοτομίας, θα μας προσφέρει δέκα κοινωνικά κέντρα εκμάθησης τεχνολογίας και διάφορα άλλα. Και εγώ σας ερωτώ: Εκτός από το φιλανθρωπικό έργο του κ. Μπιλ Γκέιτς, που έχει κάνει και ένα ίδρυμα ο άνθρωπος, θέλει να λειτουργήσει κατά φιλάνθρωπο τρόπο και η εταιρεία του; Προφανώς όχι. Εμπόριο κάνουν οι άνθρωποι και εμπορεύονται υπηρεσίες πληροφορικής. Για να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους, τι θέλει η «Microsoft» και το πέτυχε; Θέλει να ανοίξει η κερκόπορτα στην ελληνική αγορά που την ανοίξατε για να μπορέσει να εισέλθει στην αγορά αυτή και να αποκτήσει προνομιακή θέση έναντι όλων των άλλων ανταγωνιστών. Περί αυτού πρόκειται.

Γιατί, δε, θέλει να μπει μέσα στην ελληνική αγορά; Θέλει να μπει διότι δεν την ενδιαφέρουν τα 50.000.000 ευρώ, τα 100.000.000 ευρώ του άρθρου 4.5, για το οποίο θα μιλήσω στη συνέχεια. Τους ενδιαφέρει το 1.000.000.000 ευρώ της «Κοινωνίας της Πληροφορίας» που θα δοθεί από την ελληνική πολιτεία. Άρα, λοιπόν, γι' αυτό θέλει να αποκτήσει αυτήν την προνομιακή πρόσβαση η «Microsoft». Διότι θέλει όλη την πίτα, κύριε Υπουργέ. Δεν θέλει ένα μικρό κομματάκι. Κι εσείς της στρώνετε το έδαφος για να μπορέσει να φάει όλη την πίτα. Περί αυτού πρόκειται.

Έρχομαι τώρα στο θέμα που είπα πριν, στο άρθρο 4.5, για το οποίο δεν άκουσα κανέναν εκπρόσωπο κόμματος και δεν άκουσα και τον κύριο Υπουργό να μιλάει. Προφανώς θα μας διαφωτίσετε εσείς. Βάσει του 4.5 που είναι και το μόνο άρθρο που έχει κάποιο επισημοποιημένο -γιατί όλα τα άλλα είναι γενικόλογα- λέγεται και επισημαίνεται ότι αμέσως μετά τη Σύμβαση -επειγέστε κιόλας!- θα υπάρξει προμήθεια λογισμικού. Και μάλιστα, έτσι όπως είναι γραμμένο και μέσα, πρόκειται για προμήθεια hardware ηλεκτρονικών υπολογιστών, εβδομήντα χιλιάδων περίπου. Αυτό δεν είναι μια απευθείας ανάθεση προς τη «Microsoft»; Διότι βασικό σας επιχείρημα είναι το εξής: «Οχι, δεν θα κάνουμε καμμία ανάθεση αλλά διεθνείς διαγωνισμούς. Και αν αυτοί οι διεθνείς διαγωνισμοί δώσουν τη δυνατότητα πωλήσεων στη «Microsoft», τότε θα λειτουργήσουν και κάποια επιπρόσθετα οφέλη για την ελληνική πολιτεία». Μα, ήδη γίνεται αυτό το πράγμα. Διότι οι ίδιοι είπατε για το Κέντρο Καινοτομίας, είπατε για τρία κοινωνικά κέντρα εκμάθησης της τεχνολογίας για ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού. Ήδη υπάρχει εν εξελίξει, σε στάδιο υλοποίησης, η Σύμβαση. Γιατί υπάρχει; Διότι υπάρχει μια υποκρυπτόμενη στο άρθρο 4.5 απευθείας ανάθεση στη «Microsoft». Αυτή είναι η αλήθεια. Και γιατί το φέρατε προς επικύρωση στη Βουλή; Για να καλύψετε αυτήν την υποκρυπτόμενη απευθείας ανάθεση των αδειών εβδομήντα χιλιάδων ηλεκτρονικών υπολογιστών. Άρα, λοιπόν, πρέπει να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους και να μην κοροϊδευόμαστε κανέναν.

Υπάρχει όμως μια δομική αντίφαση στην όλη αυτή συμπεριφορά της Κυβέρνησης, η οποία είναι η εξής. Εσείς είστε μια Κυβέρνηση, μια παράταξη, ένα πολιτικό κόμμα που είστε υπέρ του ελεύθερου, ανόθευτου ανταγωνισμού. Αυτή είναι η πολιτική σας φιλοσοφία. Σας ερωτώ όμως: Πώς συμβιβάζεται αυτή η πολιτική θέση της Κυβέρνησης και της παρατάξεώς σας με το να δέχεστε να μπαίνει και να αλώνει την ελληνική αγορά, δημιουργώντας συνθήκες μονοπωλίου -διότι αυτό είναι το μείζον θέμα- μία εταιρεία που χρησιμοποιεί κλειστό λογισμικό; Άρα λοιπόν πώς είναι δυνατόν εσείς οι ίδιοι να δημιουργείτε τις προϋποθέσεις ώστε να ισχύσει ένα μονοπωλιακό καθεστώς στον τομέα της πληροφορικής στην ελληνική αγορά και από την άλλη μεριά να λέτε ότι «είμαστε η παράταξη που είναι υπέρ του ανόθευτου ανταγωνισμού κ.λπ.»; Υπάρχει μια αντίφαση εδώ,

την οποία θα πρέπει να εξηγήσετε.

Βεβαίως υπάρχει μια μεγάλη συζήτηση -κι έχει ανοίξει και στην Ευρώπη η συζήτηση αυτή- περί του ανοιχτού λογισμικού και του κλειστού λογισμικού. Το ανοιχτό λογισμικό είναι φθηνό, μπορείτε πάνω σ' αυτό να κάνεις τις δικές σου προσθήκες, να τροποποιήσεις, να είναι συμβατό τέλος πάντων με τις ανάγκες των υπηρεσιών σου ή να το κάνεις συμβατό.

Υπάρχει και το κλειστό λογισμικό το οποίο, όπως ξέρετε πάρα πολύ καλά, δεν σου δίνει αυτήν τη δυνατότητα, αλλά πιθανόν να έχει έναν μεγάλο όγκο χρηστών, όπως το κλειστό λογισμικό της «Microsoft». Το είπε και ο κύριος Υπουργός, ότι πράγματι υπάρχει ένας όγκος χρηστών και υπερέβαλε εαυτόν μάλιστα, τόσο πολύ που μας έδωσε την εντύπωση ότι ο άνθρωπος προμοτάρει μια εταιρεία.

Όμως, μεταξύ των δύο αυτών άκρων, υπάρχει και μια μέση οδός, την οποία εμείς ως Λαϊκός Ορθόδοξος Συναγερμός σας θέτουμε, διότι πάντα έχουμε και την πρόταση τη δική μας να προβάλουμε και θέλουμε μια απάντηση. Μεταξύ των δύο αυτών άκρων, του κλειστού λογισμικού από τη μια πλευρά και του ανοικτού λογισμικού από την άλλη υπάρχουν και τα ανοικτά προγράμματα διαλειτουργικότητας, που αυτό είναι μια άλλη συζήτηση. Το ανοικτό πρόγραμμα διαλειτουργικότητας, επιτρέπει και την προσαρμογή ανοικτών λογισμικών, αλλά και την προσαρμογή άλλων εμπορικών εφαρμογών πάνω σε αυτό.

Άρα, λοιπόν, σας ερωτούμε: Θα ακολουθήσετε μια τέτοια πορεία στην ψηφιακή στρατηγική που έχετε χαράξει ή θα μείνουμε στο κλειστό λογισμικό της «Microsoft»; Και περιμένουμε μια ξεκάθαρη απάντηση.

Βεβαίως, στη σημερινή εποχή θα πρέπει να ακολουθείται μια αρχή, η αρχή της τεχνολογικής ουδετερότητας, την οποία θα επικαλεστείτε. Άκουσα και τον κ. Σταϊκούρα που την επικαλέστηκε.

Τι σημαίνει αρχή της τεχνολογικής ουδετερότητας; Σημαίνει ότι μια Κυβέρνηση δεν θα πρέπει να ασχολείται με την τεχνολογική πλευρά μιας παραγγελίας, αλλά θα πρέπει να πει ότι θέλει αυτές τις υπηρεσίες, με αυτό το κόστος, με αυτό το κόστος συντήρησης και με αυτές τις ποιοτικές προδιαγραφές.

Βεβαίως, να την ακολουθήσετε αυτή την αρχή της τεχνολογικής ουδετερότητας. Παράλληλα, όμως, θα πρέπει να ακούσετε και την πρόταση που σας κάναμε για ανοικτά προγράμματα διαλειτουργικότητας, διαφορετικά θα δημιουργήσουμε μονοπωλιακές συνθήκες στην ελληνική αγορά.

Ξέρετε καλά, κύριε Υφυπουργέ, ότι για καταστράτηγηση αυτών των πραγμάτων η Ευρωπαϊκή Επιτροπή οδήγησε στο δικαστήριο και κέρδισε τη «Microsoft» και μάλιστα επεβλήθη και υψηλότερο πρόστιμο για νόθευση του ανταγωνισμού στη «Microsoft».

Αυτά, λοιπόν, ενώ ήταν σε γνώση της ελληνικής Κυβέρνησης, προχωρά σε αυτήν τη λεόντειο στρατηγική συμφωνία, η οποία έχει και το εξής μειονέκτημα: Δεν συνοδεύεται από άλλες, διότι εάν συνοδευόταν, για παράδειγμα, στην ομάδα έργου που θα συσταθεί, θα συμμετείχε και εκπρόσωπος άλλων εταιρειών ή άλλης εταιρείας. Άρα, λοιπόν, δεν θα μπορούσαν οι εδώ της «Microsoft» εκ των προτέρων να δημιουργήσουν τέτοιες συνθήκες μονοπωλίου στην ελληνική αγορά.

Τελικά, αυτή η συμφωνία απ' ενός δεν δίδει τίποτα -ή ελάχιστα- στην ελληνική πολιτεία, απ' ετέρου ανοίγει την κερκόπορτα για να μπει κατά μονοπωλιακό τρόπο και να δημιουργήσει μονοπωλιακές συνθήκες η «Microsoft», διότι η «Microsoft» θα ακούγεται στις δημόσιες υπηρεσίες, η «Microsoft» στα πανεπιστήμια, η «Microsoft» στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, παντού «Microsoft»!

Άρα, λοιπόν, πείτε μας. Σας ετέθη και το ερώτημα: Θέλετε να δημιουργήσετε ακόμη μια Πολιτεία των Ηνωμένων Πολιτειών, να κάνετε την Ελλάδα μια ακόμη Πολιτεία των Ηνωμένων Πολιτειών; Βεβαίως, δεν υπάρχει τέτοια σκέψη -εγώ θα προσθέσω- αλλά η πρακτική σας, η συμπεριφορά σας αυτό το πράγμα υποδηλώνει!

Σε κάθε δε περίπτωση, πρέπει να θέσουμε ακόμη ένα ζήτημα, το ζήτημα ασφαλείας και ελέγχου επί των συστημάτων. Όταν κάποιος, κύριε Υφυπουργέ, σου δίνει τον πηγαίο κώδικα και επ'

αυτού του πηγαίου κώδικα δεν μπορείς να επέμβεις, δεν μπορείς να τροποποιήσεις, δεν μπορείς να τον ελέγξεις, με βάση αυτόν τον πηγαίο κώδικα μπορεί να γίνει οτιδήποτε. Όταν όμως υπάρχουν προγράμματα, τα οποία εσύ ο ίδιος μπορείς να ελέγξεις, τότε μπορείς να ελέγξεις και την ασφάλεια των συστημάτων αυτών.

Σε κάθε περίπτωση, λοιπόν, εδώ, επειδή και διάφορες άλλες υπηρεσίες, πλην του Υπουργείου Εσωτερικών, θα αρχίσουν να μπαίνουν σε τέτοια προγράμματα πληροφορικής, θα πρέπει να δούμε και αυτόν τον τομέα της ασφάλειας.

Καταλήγοντας, κύριε Υπουργέ, πρέπει να επιστημόνουμε ότι ο κόσμος της πληροφορικής μπορεί να αποτελέσει μια μεγάλη ελπίδα ανάπτυξης για τη χώρα μας και θα πρέπει να προσεχθεί ιδιαίτερα.

Ο ελληνικός λαός είναι ένας έξυπνος λαός, είναι ένας λαός που έχει μια έφεση σε αυτά τα πράγματα της πληροφορικής και θα πρέπει να επενδύσουμε ως ελληνική πολιτεία επ' αυτού του σημαντικού τομέα.

Δεν θα πρέπει να περιμένουμε από τη «Microsoft» να μας μετατρέψει σε ιθαγενείς.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΛΑ.Ο.Σ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Και εγώ σας ευχαριστώ.

Συνεχίζουμε με τον κ. Άδωνι Γεωργιάδη, Βουλευτή του ΛΑ.Ο.Σ.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Ξέρετε, κύριε Υπουργέ, συχνά κάνουμε λόγο αυτές τις μέρες για το έλλειμμα αξιοπιστίας γενικά της πολιτικής και του ενδιαφέροντος των πολιτών για εμάς τους πολιτικούς. Όμως, πρέπει να σας πω ότι μάλλον έχουμε πολύ μεγάλο μερίδιο ευθύνης όλοι μας και η εικόνα που παρουσιάζουν οι συζητήσεις στο Κοινοβούλιο -δράττομαι επ' αφορμή της σημερινής συζητήσεως- μάλλον συμβάλλει στο να χάνουμε σε αξιοπιστία.

Γιατί το λέω αυτό; Κατηγορούμε συχνά τις συζητήσεις στην τηλεόραση. Έχουν πάρα πολλές φωνές και πάρα πολλές φασαρίες. Όμως, δυστυχώς, αυτές οι συζητήσεις είναι πολύ πιο ενδιαφέρουσες και, θα έλεγα, πολύ πιο ζωντανές από τις συζητήσεις που κάνουμε εδώ στο Κοινοβούλιο.

Έχουμε φτιάξει ένα Κοινοβούλιο -θα μου επιτρέψετε την έκφραση- νεκρό και λυπούμαι πολύ γι' αυτό. Γιατί το λέω; Έρχονται οι Βουλευτές της Αντιπολιτεύσεως, ο κ. Βερελής, ο κ. Πολατίδης και πολλοί άλλοι και θέτουν ερωτήματα. Επ' αυτών των ερωτημάτων, ουδείς από την κυβερνητική παράταξη -και εν προκειμένω, ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας- αισθάνεται την ανάγκη να απαντήσει, έστω, σε ένα από αυτά. Όμως, ερχόμαστε ο καθένας εδώ, λέει το ποιήμα του, βάζει την κασέτα του, κάνουμε παραλλήλους μονολόγους, ο καθένας πηγαίνει στην Ομάδα του και του λένε «Μπράβο, τι ωραία που τα είπες!», τρώμε και ένα κουλούρι από το κυλικείο, επιστρέφουμε στο σπίτι μας και το παίζουμε μεγάλοι νομοθέτες. Αυτή δεν είναι Βουλή.

Δυστυχώς στην τηλεόραση -και εκεί υπερτερεί- υπάρχει ένας δημοσιογράφος, ο εκάστοτε και όταν ο Υπουργός δεν απαντάει στην ερώτηση που του τίθεται, του επιστημαίνει: «Κύριε Υπουργέ, άλλο σας ρωτήσαμε, άλλο απαντάτε».

Εδώ στο Κοινοβούλιο ο εκάστοτε προεδρεύων δεν μπορεί να κάνει αυτό το πράγμα, αλλά ο καθένας μας λέει ό,τι του κατεβαίνει στο κεφάλι. Θα ήθελα να πω ότι το θεωρώ πάρα πολύ άσχημο. Θα ήθελα ένα ζωντανό Κοινοβούλιο, στο οποίο ο καθένας θα απαντάει σε αυτά που τον ρωτούν και όχι σ' αυτό που έχει προκατασκευάσει ο σύμβουλος του για να έρθει να παίξει την κασέτα του.

Και έρχομαι λίγο στο προκειμένο, γιατί θέλω να είμαι πολύ συγκεκριμένος. Ήρθε ο κύριος Υπουργός Εθνικής Οικονομίας, ο κ. Αλογοσκούφης και μέσα σε όλα όσα είπε, συγκράτησα μια φράση που μου έκανε πολύ μεγάλη εντύπωση. Είπε ότι, βεβαίως, αυτή η συμφωνία δεν είναι μία συμφωνία «προκάτ». Δεν ήταν μία συμφωνία προκατασκευασμένη, αλλά ήταν -λέει- μια συμφωνία η οποία προήλθε μετά από μακρά ανταλλαγή επιστο-

λών μεταξύ του ελληνικού δημοσίου και της «Microsoft». Άρα, αποτελεί αυτή η συμφωνία -ας το πούμε έτσι- ένα αποτέλεσμα μιας σκληρής διαπραγμάτευσης του κ. Αλογοσκούφη και της Κυβερνήσεώς σας με τη μεγαλύτερη εταιρεία σήμερα στον κόσμο.

Ακούστε τώρα πόσο τραγικό είναι αυτό που είπε ο κ. Αλογοσκούφης και ελπίζω να έχετε τουλάχιστον εσείς την ευαισθησία να ζητήσετε τα Πρακτικά από την επιτροπή που θα σας αναφέρει.

Για να απαντήσω συγκεκριμένα, στην αρμοδία επιτροπή όπου πέρασε αυτό που συζητούμε σήμερα, ο εκπρόσωπος της Μάικροσοφτ Ελλάς δήλωσε: «Αυτή η συμφωνία είναι μια προκάτ συμφωνία, η οποία υπογράφεται με διάφορες άλλες χώρες και απλώς, αλλάξαμε τα ονόματα της χώρας».

Και εγώ σας ερωτώ, κύριε Υπουργέ, γιατί σας θεωρώ αξιοπρεπή άνθρωπο. Ποιος λέει την αλήθεια, τελικά, στο Ελληνικό Κοινοβούλιο; Ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας, που είπε ότι δεν είναι μία «προκάτ» συμφωνία ή ο εκπρόσωπος Μάικροσοφτ Ελλάς, που ήρθε στην επιτροπή και είπε ότι, βεβαίως, και είναι μία προκάτ συμφωνία; Διότι, είτε ο ένας είτε ο άλλος λέει ψέματα. Πάντως, δεν μπορούν να λένε και οι δύο την αλήθεια. Αποκλείεται.

Άρα, λοιπόν, θα ήθελα από την υπεύθυνη Κυβέρνηση του τόπου να μας δώσει μια απάντηση. Και αν έχετε κάποια αμφιβολία τα Πρακτικά της Επιτροπής είναι στη διάθεσή σας. Ζητήστε τα στο ενδιαμέσο να σας τα φέρουν. Γιατί αυτό που σας λέω ελέγχθη, ακριβώς, έτσι.

Θα μου επιτρέψετε, όμως, να πάω και λίγο παραπέρα. Είναι προφανές, τα είπε και ο κ. Πάγκαλος, ο οποίος θέλω να πω δημόσια ότι έκανε σήμερα μία πολύ ωραία ομιλία, την οποία αισθάνθηκα την ανάγκη να χειροκροτήσω. Εγώ το γεγονός ότι δεν χειροκροτούμε ποτέ κανέναν από άλλα κόμματα, δεν το πολυεγκρίνω. Θεωρώ πως είμαστε πάνω από όλα νοήμονες άνθρωποι και μπορούμε να κρίνουμε αν κάποιος λέει κάτι σωστό ή όχι. Εν πάση περιπτώσει, άλλο θέμα.

Όμως, επεσήμανε το τραγικό της υποθέσεως, από τη μία ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών να λέει ότι αυτή είναι μία συμφωνία, εν πάση περιπτώσει, που δεν δεσμεύει σε τίποτα την Ελλάδα και από την άλλη, αν είναι έτσι, ποια η χρεία του να έρθει στο Ελληνικό Κοινοβούλιο; Νομίζω ότι είναι ένα πάρα πολύ λογικό ερώτημα.

Θα μου επιτρέψετε, όμως, εγώ να το προχωρήσω λίγο παραπέρα. Στα οφέλη τα οποία φαίνεται ότι παίρνει η χώρα μας από τη «Microsoft», στη γενναιοδωρία αυτής της πολύ μεγάλης εταιρείας προς το ελληνικό δημόσιο, συμπεριλαμβάνεται και η υποχρέωσή της να δώσει την υποτροφία επί διδακτορικό σ' έναν Έλληνα φοιτητή για ένα χρόνο. Αυτό κοστίζει περίπου -νομίζω ότι το είπε ο κ. Βερελής- γύρω στα 70.000 δολάρια.

Πρέπει να σας πω, κύριε Υπουργέ -και δεσμεύομαι από το Βήμα της Βουλής- ότι εγώ, εκπροσωπών εδώ τις Εκδόσεις Γεωργιάδη, θα σας κάνω δώρο άλλη μια υποτροφία αν το περάσετε από τη Βουλή, για να έχω να δείχνω στα παιδιά μου ότι η Βουλή των Ελλήνων πέρασε την προσφορά των Εκδόσεων Γεωργιάδη για έναν επί διδακτορικό φοιτητή.

Το λέω, γιατί και μόνο που το συζητούμε ότι το Ελληνικό Κοινοβούλιο συνήλθε, διότι η «Microsoft» προσφέρει υποτροφία σε έναν επί διδακτορικό φοιτητή για ένα χρόνο, αγγίζει τα όρια του γελοίου. Δεν είναι αστείο, είναι γελοίο. Έχει πολύ μεγάλη διαφορά.

Θέλετε να κάνετε μια συμφωνία με τη «Microsoft»; Πολύ ευχαρίστως. Ξέρετε ποια θα ήταν η πραγματικά σπουδαία συμφωνία για την Ελλάδα;

Πήγε ο κύριος Πρωθυπουργός στην Ινδία πριν από λίγες ημέρες. Η Ινδία, όπως σίγουρα ξέρετε καλύτερα από εμένα, είναι μία χώρα που μέχρι πριν από λίγα χρόνια ήταν ανύπαρκτη στην τεχνολογική κοινότητα και σήμερα έχει καταφέρει να γίνει, πάνω από τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, η κεντρική χώρα που καταφέρει να παράγει λογισμικό για όλο τον κόσμο.

Να, λοιπόν, μια ωραία ευκαιρία για την Κυβέρνηση Καραμανλή που οραματίζεται αυτό το ωραίο που λέει: «Νέα Ψηφιακή Στρατηγική μέχρι το 2013». Να μας πει -με τη «Microsoft» θέλει;

Με άλλη εταιρεία θέλει; με όποια θέλει- πώς θα μπορέσει η Ελλάδα να γίνει μια χώρα που δεν θα εισάγει, αλλά θα παράγει λογισμικό για όλες τις άλλες χώρες του κόσμου, αξιοποιώντας την αναμφισβήτητη ευφυΐα των Ελλήνων, όπως αποδεικνύουν όλες οι στατιστικές και τα επιτεύγματα στα ξένα πανεπιστήμια.

Αυτή, μάλιστα, θα ήταν μια εθνική στρατηγική για την πληροφορική. Αλλά την αποδοχή της γενναιοδωρης προσφοράς της «Microsoft» να πάρει ένα φοιτητή και να τον σπουδάσει για έναν χρόνο στις Ηνωμένες Πολιτείες τσάμπα, θα μου επιτρέψετε να πω ότι εγώ ειλικρινά δεν μπορώ να την καταλάβω.

Αυτή, λοιπόν, η συμφωνία, προφανώς δεν χρειαζόταν να έλθει στη Βουλή. Θα πω ότι θεωρώ λίγο άκομφο ότι ο κύριος Υπουργός αισθάνεται την ανάγκη να μας εξηγήσει πόσο μεγάλη εταιρεία είναι η «Microsoft». Εδώ μιλάει σε Βουλευτές. Προφανώς δεν υπάρχει κανένας μας που να μη γνωρίζει τι είναι η «Microsoft». Δεν καταλαβαίνω γιατί πρέπει ο Υπουργός, από το Βήμα της Βουλής, να κάνει διαφήμιση σε μια εταιρεία. Εγώ έχω πολλές άλλες σπουδαίες εταιρείες υπ' όψιν μου που θέλω να τις προτείνω για να κάνει και σε αυτές promotion για να μην αισθανθεί αδικημένη η «Microsoft».

Και λίγα λόγια θα πω για την τροπολογία. Η τροπολογία που φέρνεται για τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας δείχνει για άλλη μια φορά την αναξιοπιστία του ελληνικού πολιτικού κόσμου. Από το 1989 που ξεκίνησε η Ελεύθερη Ραδιοφωνία και η Τηλεόραση, όλες οι ελληνικές κυβερνήσεις -και οι δικές σας, κύριε Βερελή, βεβαίως- υπόσχονται στον ελληνικό λαό με σειρά νόμων -τις ανέφερε ο κ. Βελόπουλος- ότι θα μπει τάξη στο ραδιοτηλεοπτικό χάος. Τάξη δεν μπαίνει ποτέ, έρχονται νέες παρατάσεις, νέοι νόμοι, ξανά παράταση στην παράταση, νέα παράταση, τρίτη παράταση.

Ο συνάδελφος κ. Βελόπουλος είπε ότι μόνο στους ποδοσφαιρικούς αγώνες και στο μπάσκετ υπάρχει παράταση. Ναι, αλλά εκεί υπάρχει μία παράταση. Είναι μια παράταση, μετά πάμε στα πένελαι και τελειώσαμε. Εδώ επί δεκατέντε-δεκαεπτά χρόνια έχουμε παρατάσεις των παρατάσεων, ω παράταση, νέα παράταση! Αυτή δεν είναι εικόνα συντεταγμένης πολιτείας.

Εγώ θα πρότεινα ειλικρινά, γιατί έχω και κάποια, ας πούμε, επαγγελματική ασχολία με τα Μέσα Ενημέρωσης, μετά από τόσα χρόνια που το ελληνικό δημόσιο απεδείχθη ότι είναι ανίκανο να βάλει τάξη σε αυτόν τον τομέα, το καλύτερο που έχει να κάνει είναι να πει το εξής. Όσοι λειτουργούν μέχρι τώρα νομίμως νομιμοποιούνται και τελειώσαμε, γιατί κάθε άλλη παράταση, το μόνο που κάνει είναι να θέτει σε ομηρία τηλεοπτικούς σταθμούς. Όχι, βεβαίως, τους μεγάλους, οι οποίοι είναι πολύ ισχυροί για να τίθενται υπό ομηρία από την Κυβέρνηση και προφανώς εκείνοι μπορούν να κρατούν υπό ομηρία την Κυβέρνηση, αλλά δυστυχώς πάρα πολλούς μικρούς, οι οποίοι είναι απαραίτητοι και στην Αττική, αλλά και στην επαρχία, να εκπέμπουν για λόγους πλουραλισμού και πολυφωνίας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΛΑ.Ο.Σ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Το λόγο έχει ο Βουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ. Παπακωνσταντίνου Γεώργιος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, άκουσα με μεγάλο ενδιαφέρον τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών να χρησιμοποιεί τη σημερινή συζήτηση για να κάνει μια ανασκόπηση της πορείας της χώρας προς την κοινωνία της γνώσης, μιλώντας για το πού έχουμε πάει, για το πόσες ευρωζωνικές συνδέσεις έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια.

Σε όλα αυτά τα ενδιαφέροντα που είπε, εγώ θα αντιπαρατάξω ένα πράγμα μόνο. Αυτό είναι ο δείκτης τον οποίο κάθε χρόνο βγάζει το ECONOMIST INTELLIGENCE UNITY, δηλαδή ο δείκτης ηλεκτρονικής ετοιμότητας των χωρών, το NETWORKED READINESS INDEX. Αυτός, λοιπόν, ο δείκτης το 2003 κατέταξε τη χώρα μας στην 26η θέση, σίγουρα όχι ένα πάρα πολύ καλό σκορ. Το 2007 η χώρα μας είναι στην 32η θέση.

Έχουμε πέσει, κύριε Υπουργέ, από την 26η στην 32η θέση σε

τέσσερα χρόνια. Είναι προφανές ότι έχουμε περισσότερες ευρυζωνικές συνδέσεις.

Το 2003 η Ελλάδα δεν είχε καν αυτές τις βασικές υποδομές. Άνοιξε ο ανταγωνισμός. Έπεσαν οι τιμές. Προφανώς αυξήθηκαν οι συνδέσεις.

Το ερώτημα είναι αν η χώρα μας έχει στρατηγική γι' αυτά τα ζητήματα; Προχωράει; Η απάντηση είναι «όχι».

Άκουσα με εξαιρετικό ενδιαφέρον και θα προσυπέγραφα όλη την εισαγωγή που έκανε ο εισηγητής της Πλειοψηφίας. Μίλησε για την ανάγκη να επενδύσουμε στις νέες τεχνολογίες. Όμως, από όλη τη συζήτηση που κάνουμε σήμερα χάνεται το πιο βασικό. Οι βαριές υποδομές του 21ου αιώνα είναι αυτό που θα λέγαμε «τα κοινά ψηφιακά αγαθά». Είναι το λογισμικό. Είναι οι ευρυζωνικές υποδομές και τα ευρυζωνικά δίκτυα. Είναι το ψηφιακό περιεχόμενο. Είναι οι ραδιοσυχνότητες.

Θα περιμέναμε από την Κυβέρνηση να έρθει εδώ και να μιλήσουμε για μια στρατηγική που θα ξεδιπλώναμε και θα τη χρηματοδοτούσαμε γι' αυτά τα ζητήματα. Δυστυχώς, η λεγόμενη «Ψηφιακή Στρατηγική» δεν καλύπτει αυτό το ζήτημα. Αντί γι' αυτό η Κυβέρνηση προσέρχεται εδώ, για να κυρώσουμε μία σύμβαση με μια συγκεκριμένη εταιρεία, μια σύμβαση απόκτησης λογισμικού.

Πολλοί συνάδελφοι πριν από μένα έθεσαν το βασικό ερώτημα γιατί έρχεται στη Βουλή αυτή η σύμβαση. Θα το πω και εγώ. Υπάρχει κάτι στη σύμβαση που δεν μπορεί να γίνει χωρίς κύρωση; Όχι. Υπάρχει κάτι που είναι αντίθετο στη νομοθεσία και πρέπει να κυρωθεί; Εδώ η απάντηση είτε είναι «όχι», άρα δεν πρέπει, είτε είναι «ναι», άρα πάλι δεν πρέπει.

Βέβαια, σε μια σύμβαση υπάρχει ένα βασικό ερώτημα. Είναι οι όροι, το αντικείμενο και η τιμή. Κανένας σε αυτήν την Αίθουσα δεν έχει καταλάβει ποιο είναι το αντικείμενο της σύμβασης ενώ μας λείπουν και οι οκτώ ξεχωριστές συμβάσεις που εξειδικεύουν αυτό που λέει μέσα η σύμβαση. Κανένας δεν έχει καταλάβει ποια είναι η τιμή και οι όροι με τους οποίους συμβάλλεται το ελληνικό δημόσιο με τη «Microsoft».

Και βέβαια, ένα δεύτερο ερώτημα είναι γιατί τώρα. Το «γιατί τώρα» νομίζω πως απαντιέται αρκετά ξεκάθαρα. Γιατί την επόμενη Δευτέρα θα είναι στην Ελλάδα Πρόεδρος και «βασικός αρχιτέκτονας λογισμικού», σύμφωνα με τον τίτλο του, της «Microsoft» ο κ. Γκέιτς.

Θέλω να ξεκαθαρίσω κάτι και να το πω πολύ καθαρά και δημόσια: Δεν δαιμονοποιούμε τη «Microsoft». Είναι η μεγαλύτερη εταιρεία λογισμικού στον κόσμο. Έχει αλλάξει με τα προϊόντα της όλη τη βιομηχανία λογισμικού. Ο κύριος Υπουργός έθεσε πριν το ρητορικό ερώτημα πόσοι από εμάς σε αυτήν την Αίθουσα έχουμε windows στους υπολογιστές μας. Εγώ είμαι ένας από αυτούς. Όμως, η «Microsoft» είναι ταυτοχρόνως η εταιρεία η οποία σε πάρα πολλές χώρες έχει προβλήματα σε σχέση με τη δεσπόζουσα θέση που έχει στην αγορά. Είναι η εταιρεία στην οποία έχει επιβληθεί πρόστιμο 500.000.000 ευρώ περίπου από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ακριβώς για το ζήτημα της δεσπόζουσας θέσης στην αγορά.

Άρα, όποια χώρα επιχειρεί τέτοιες στρατηγικές συμφωνίες πρέπει να ξεκινήσει πολύ προσεκτικά και να δει αυτές τις συμφωνίες στο περιεχόμενό τους, να δει δηλαδή, κατά πόσο αυτές, οι συμφωνίες έχουν ή όχι προβλήματα με τον ανταγωνισμό.

Θέσαμε όλοι μας το ίδιο ερώτημα στον Υπουργό. Ο κύριος Υπουργός μας είχε πει ότι στάληκε στις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το κείμενο για να εγκριθεί και να δούμε κατά πόσο θα υπάρχει καταστρατήγηση του ανταγωνισμού ή όχι.

Απάντηση πήραμε; Δεν καταλαβαίνω, γιατί ο Υπουργός δεν θέλει να απαντήσει σε αυτό το απλό ερώτημα. Θα το ξαναθέσουμε και πάλι. Θα το ξαναθέσουμε και οι υπόλοιποι ομιλητές. Ποια ήταν η απάντηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ακριβώς όπως δεν δαιμονοποιούμε τη «Microsoft», δεν θεοποιούμε και άλλες λύσεις, όπως το ελεύθερο λογισμικό, το λογισμικό ανοικτού κώδικα. Είναι μια εναλλακτική λύση, η οποία έχει αποδειχθεί σε πολλές χώρες ότι μπορεί να βοηθήσει πάρα πολύ, γιατί είναι χωρίς κόστος, γιατί δίνει τη δυνατότητα περαιτέρω βελτίωσης του λογισμικού από προγραμματιστές και γιατί δημιουργεί μια μικρή βιομηχανία

προγραμματιστών. Όμως, δεν είναι απαραίτητα πανάκεια. Αυτό είναι προφανές.

Όμως, γιατί η ελληνική πολιτεία δεν κάνει τίποτα, για να δει μήπως αυτή η εναλλακτική λύση θα μπορούσε να έχει εφαρμογές και μάλιστα σε κάποιους ειδικούς χώρους, όπως ο εκπαιδευτικός χώρος, ένας χώρος εξαιρετικά ευαίσθητος, που η διεθνής εμπειρία έχει δείξει ότι άλλα μη κλειστά συστήματα, συστήματα που βασίζονται σε ανοικτές αρχιτεκτονικές και ανοικτά πρότυπα, όπως είναι το λογισμικό ανοικτού κώδικα, θα μπορούσαν να έχουν πολύ σοβαρές εφαρμογές;

Και να θυμίσουμε ότι με το λογισμικό ανοικτού κώδικα τρέχουν οι βασικές υποδομές του διαδικτύου. Με αυτό το λογισμικό τρέχουν οι υπηρεσίες του google. Δεν μιλάμε για κάτι περιθωριακό που δεν χρησιμοποιείται. Το ζητούμενο, λοιπόν, είναι να μην πάμε σε λύσεις που κλειδώνουν τη Δημόσια Διοίκηση, σε συγκεκριμένες τεχνολογίες και εταιρείες.

Εδώ θα δώσω ένα μικρό παράδειγμα: Αυτό που στην πράξη πάει να γίνει είναι σαν να λέμε ότι θα μάθει κάποιος τον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας αποκλειστικά μόνο με αυτοκίνητα μιας συγκεκριμένης μάρκας. Αυτό είναι.

Και για να καταλάβετε πώς το κλειδωμα σε συγκεκριμένες λύσεις έρχεται εμμέσως και υπογειώς, εγώ θα δώσω ένα δεύτερο παράδειγμα. Στον κόμβο της Βουλής των Ελλήνων, κυρία Πρόεδρε, για να παρακολουθήσει κανένας τη συνεδρίαση της Βουλής από το διαδίκτυο πρέπει να έχει προϊόν της «Microsoft» και μόνο. Εάν δεν κάνω λάθος έχει προστεθεί και ένα άλλο προϊόν μιας άλλης εταιρείας εξίσου όμως με κλειστό λογισμικό. Και θέτω το απλό ερώτημα. Μία εταιρεία η οποία θα κατέβει σε έναν διαγωνισμό του δημοσίου και η οποία θα δει μπροστά της τη συμφωνία της «Microsoft» με το ελληνικό δημόσιο, θα τολμήσει να βάλει άλλες προδιαγραφές; Μία επιτροπή αξιολόγησης ενός διαγωνισμού του δημοσίου, ανοικτού διεθνούς διαγωνισμού η οποία θα έρθει να αξιολογήσει τις προσφορές διαφόρων εταιρειών που ενσωματώνουν διαφορετικά λογισμικά, έστω και μίας εταιρείας που δεν έχει βάλει αυτού του είδους τα προϊόντα και έχει πάρει ανοικτό λογισμικό, τι ακριβώς θα αποφασίσει; Νομίζω ότι είναι προφανές. Οδηγούμε τη Δημόσια Διοίκηση σε μία συγκεκριμένη κατεύθυνση. Υπάρχει ένας εγκλωβισμός στο περιβάλλον της «Microsoft», υπάρχει μία αύξηση του κόστους που περνάει από τον διπλασιασμό του τετραετούς κύκλου ζωής του προϊόντος, όπως υπάρχει μέσα στη συμφωνία και μία σειρά από ζητήματα τα οποία κυμαίνονται από τα εντελώς μη σοβαρά, όπως για τη στήριξη σε έναν μεταπτυχιακό φοιτητή, μέχρι στο «ας το κάνει μόνη της», όπως είναι η δυνατότητα να υποστηριχθούν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Η εταιρεία αυτή έχει τους πόρους, τη δυνατότητα να το κάνει.

Για να καταλήξω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εμείς λέμε να σε προγραμματικές συμφωνίες με πολλούς προμηθευτές, οι οποίες είναι αποτέλεσμα διαπραγματεύσεως και έχουν διαφανείς όρους. Λέμε όμως όχι σε μία συμφωνία που δεν είναι τίποτε άλλο από το πλαίσιο υποστήριξης του επιχειρηματικού σχεδίου μιας συγκεκριμένης εταιρείας, όσο σημαντική και να είναι αυτή. Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Κι εγώ ευχαριστώ.

Το λόγο έχει ο κ. Φίλιππος Σαχινίδης, Βουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ..

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΣΑΧΙΝΙΔΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, παρακολούθησα τα επιχειρήματα του κυρίου Υπουργού, του εισηγητή καθώς και των συναδέλφων της Πλειοψηφίας και εξακολουθώ να πιστεύω ότι η Κυβέρνηση δεν μας απαντά με πειστικά επιχειρήματα για τους λόγους που την οδήγησαν να υπογράψει αυτή τη συμφωνία. Δεν μας έπεισε ούτε για το λόγο για τον οποίο έφερε τη συμφωνία αυτή για κύρωση στη Βουλή.

Ακούσαμε τον κύριο Υπουργό, ακούσαμε και τους Βουλευτές της Πλειοψηφίας να μας εγκυλώνουν, εμάς της Αντιπολιτεύσεως, γιατί διαμαρτυρούμαστε που η Κυβέρνηση επέλεξε μία διαφανή διαδικασία, δηλαδή, το να φέρει εδώ πέρα τη συμφωνία αυτή για κύρωση από τη Βουλή.

Θα ήθελα όμως, κυρία Υπουργέ, να σας πω ότι σε μία περίπτωση όπου όλη η κοινωνία αντιλαμβάνεται ότι η Κυβέρνηση της

Νέας Δημοκρατίας με καμμία της επιλογή –και αναφέρομαι σε συγκεκριμένα ζητήματα, υποκλοπές, απαγωγές Πακιστανών, καρτέλ, προσγείωση αεροπλάνου της CIA στην Ελλάδα- δεν υπηρετεί την διαφάνεια, θα έπρεπε να είστε πιο προσεκτικοί στα επιχειρήματά σας.

Διαφάνεια, κύριε Υπουργέ, δεν είναι η κατάθεση πρότασης νόμου στη Βουλή. Αυτό είναι νομιμοποίηση μιας απόφασης που πήρατε πριν από δύο χρόνια. Διαφάνεια θα ήταν εάν, δύο χρόνια, μετά την υπογραφή είχατε, όπως προανέφεραν οι συνάδελφοί μου, δημοσιοποιήσει όλα τα σχετικά έγγραφα από την επικοινωνία σας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κι επίσης είχατε παρουσιάσει τις μελέτες που μας οδήγησαν στη συγκεκριμένη υπογραφή αλλά και το περιεχόμενο των οκτώ συμβάσεων στις οποίες γίνεται αναφορά. Πολύ περισσότερο θα υπηρετούσατε τη διαφάνεια επειδή η σύμβαση, η συγκεκριμένη, αφορά μία εταιρεία στην οποία η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει επιβάλλει πρόστιμο 500.000.000 ευρώ για κατάχρηση της δεσπόζουσας θέσης της.

Σε κάθε περίπτωση θεωρώ ότι είναι πολύ αδύναμα τα επιχειρήματα της Κυβέρνησης για την αναπτυξιακή διάσταση αυτής της συμφωνίας. Όπως επίσης, δεν έχω πειστεί ότι τελικά προωθεί την «Ψηφιακή Στρατηγική» της χώρας.

Άκουσα τον κ. Αλογοσκούφη να υποστηρίζει ότι κανείς δεν διαμαρτυρήθηκε που οι υπολογιστές της Βουλής είναι φορτωμένοι με το λογισμικό της «Microsoft» και ότι κανείς σε κάθε περίπτωση δεν μας υποχρεώνει να τους χρησιμοποιήσουμε.

Κύριε Υπουργέ, αλήθεια, μήπως κατά τη γνώμη σας κακώς στράφηκε και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά της «Microsoft»; Διότι κανείς δεν υποχρέωσε τους Ευρωπαίους πολίτες να χρησιμοποιούν τα προϊόντα της Microsoft.

Σε ό,τι αφορά τα επιχειρήματα τα οποία επικαλεστήκατε, ακούσαμε ότι δεν είναι απευθείας προμήθεια λογισμικού. Είναι, λέει, συμφωνία προμήθειας. Όμως, στη συμφωνία στο εδάφιο 4.5 αναφέρεται ότι τα μέρη συμφωνούν ότι αμέσως μετά την υπογραφή της παρούσας σύμβασης, η «Microsoft» και η Κυβέρνηση θα προβούν στις απαραίτητες ενέργειες για την προμήθεια από τη Δημόσια Διοίκηση αδειών χρήσης των προϊόντων λογισμικού της «Microsoft».

Είπατε κάποια στιγμή, για να τεκμηριώσετε την άποψή σας, ότι είναι μία μη δεσμευτική, μία μη αποκλειστική συμφωνία που δεν δεσμεύει τη χώρα. Όμως, εδώ αναιρείτε την ίδια επιχειρηματολογία με την οποία τεκμηριώνετε τη συγκεκριμένη συμφωνία. Αν είναι μία ανώδυνη συμφωνία, επειδή σας την πρότεινε η ίδια η εταιρεία και δεν θα κάνατε τίποτα για να την υλοποιήσετε, τότε αυτή αυτοακυρώνεται. Αν πάλι η Κυβέρνηση, η οποία παίρνει μεγάλες αποφάσεις για δημόσιες επενδύσεις, πιέζει για την υλοποίηση της συγκεκριμένης συμφωνίας, τότε στρεβλώνει τους όρους λειτουργίας της αγοράς. Και νομίζω ότι από μία Κυβέρνηση και Υπουργούς που διακρίνονται για τη φιλελεύθερη προσέγγισή τους, είναι μία περίεργη πρωτοβουλία, να παίρνουν, δηλαδή, πρωτοβουλία σε βάρος της ελεύθερης αγοράς.

Είπατε ότι στις προμήθειες, με βάση διαγωνιστικές διαδικασίες, θα μπορεί να υπάρχει έκπτωση. Όμως, οι ίδιες εκπτώσεις εξασφαλιζόνταν μέχρι τώρα από τις ελληνικές εταιρείες πληροφορικής στα έργα στα οποία κατέθεταν προσφορές.

Είπατε, παρόμοιες συμφωνίες έχουν υπογράψει πολλές χώρες της Ευρώπης. Επικαλεστήκατε την Αγγλία, τη Γερμανία, την Ισπανία, τη Φιλανδία και άλλες χώρες. Αλλά όποιος παρακολουθεί τη διεθνή πραγματικότητα στην αγορά λογισμικού, καταλαβαίνει την παραπληροφόρηση σ' αυτό το ζήτημα. Για παράδειγμα, η Αγγλία, η Ισπανία και η Γερμανία σε καμμία περίπτωση δεν έχουν υπογράψει αντίστοιχες προμήθειες λογισμικού. Έχουν υπογράψει μνημόνια κατανόησης, λόγω χάριν, με συγκεκριμένους φορείς, στην Αγγλία το Υπουργείο Εμπορίου, ή για άδειες εκπαιδευτικού λογισμικού. Είναι, τελείως, διαφορετικά πράγματα.

Με τη συμφωνία αυτή, είπατε, η Ελλάδα πλέον αντιμετωπίζεται ισότιμα με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες στον τομέα των νέων τεχνολογιών. Μάλιστα και από που προκύπτει αυτό; Είπατε, είμαστε τεχνολογικά ουδέτεροι, δεν αξιολογούμε λογισμικά. Εδώ πλέον η επιχειρηματολογία σας φθάνει στην αποκορύφω-

ση. Είστε τεχνολογικά ουδέτεροι, κάνετε όμως προνομιακές συμφωνίες με εταιρείες, οι οποίες ακολουθούν μονοπωλιακές πρακτικές. Το μόνο σίγουρο είναι ότι η παγκόσμια αγορά λογισμικού δεν προχώρησε χάρη σε τέτοιες κρατικές αποφάσεις. Έγινε πιο ανταγωνιστική και αποτελεσματική χάρη στο κίνημα του ελεύθερου ανοιχτού λογισμικού, τις επιλογές που προσέφερε και τις οποίες αξιοποίησαν με τον τρόπο τους μεγάλες εταιρείες όπως η Google και η Apple.

Οι συνάδελφοί μου κατέθεσαν πολλά ερωτηματικά, όπως και ο εισηγητής μας, ο κ. Βερελής. Δεν ακούσαμε απαντήσεις από τον Υπουργό. Θα τα επαναφέρω. Η συμφωνία αυτή αναφέρεται σε οκτώ συμβάσεις. Ποιο είναι το κείμενο αυτών των συμβάσεων;

Στις 22 Ιουνίου 2007 ο κ. Αλογοσκούφης είχε αναφέρει στη Βουλή ότι η συμφωνία έχει σταλεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση για έγκριση. Σε ποια υπηρεσία υποβλήθηκε και ποιες ήταν οι απαντήσεις που δόθηκαν;

Και πάλι δεν μπορούμε να καταλάβουμε γιατί η συμφωνία χρειάζεται νόμο για νομιμοποιηθεί; Ποιο σημείο της συμφωνίας θα είναι αντίθετο στην ελληνική νομοθεσία αν δεν ψηφιστεί ο νόμος;

Τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών, που είναι μια επιτυχημένη εφαρμογή του e-government που τρέχει στη χώρα μας, χρησιμοποιούν για τη βάση του υπολογιστικού τους συστήματος προϊόντα άλλων εταιρειών. Η Κυβέρνηση έκλεισε συμφωνία με ένα συγκεκριμένο προμηθευτή, τη «Microsoft» και μάλιστα μέρος της συμφωνίας προβλέπει και εφαρμογές e-government. Έχει γίνει μελέτη για το εάν τα προϊόντα της συγκεκριμένης εταιρείας είναι συμβατά με τα υπάρχοντα συστήματα; Και ποιο είναι το πλήρες κείμενό της; Με ποια κριτήρια επιλέχθηκε η συγκεκριμένη εταιρεία και όχι κάποια άλλη εταιρεία του χώρου;

Στις 9 Φεβρουαρίου 2006 ο κ. Αλογοσκούφης είχε αναφέρει στη Βουλή σε συζήτηση σχετικά με τη συμφωνία, ότι το ελεύθερο λογισμικό έχει πολύ περιορισμένες εφαρμογές και δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί τόσο ευρέως όσο άλλο λογισμικό. Ποιες, ακριβώς, είναι οι ανάγκες αυτών των εβδομήντα χιλιάδων υπολογιστών, οι οποίες δεν μπορούν να καλυφθούν από ελεύθερο λογισμικό;

Στο εδάφιο 4.2 της συμφωνίας αναφέρεται ότι η «Microsoft» θα συνδράμει την Κυβέρνηση στη διαδικασία διαχείρισης του λογισμικού που χρησιμοποιεί. Με ποιόν τρόπο θα διασφαλίζεται ο ελεύθερος ανταγωνισμός και η αμερόληπτη αξιολόγηση λογισμικού άλλων κατασκευαστών και του ελεύθερου λογισμικού.

Λέτε ότι το δημόσιο θα αποκτήσει άδειες χρήσης με προνομιακούς οικονομικούς όρους. Σε σχέση με τι είναι προνομιακοί οι όροι της συμφωνίας; Ποια ανάλυση δείχνει ότι οι όροι είναι προνομιακοί και ποιο είναι το πλήρες κείμενό της;

Είπατε, ότι θα δίνεται μέχρι 20% έκπτωση εκ μέρους της «Microsoft» στις άδειες χρήσης, όμως στο κείμενο της συμφωνίας δεν αναφέρεται κάτι τέτοιο.

Πότε έγινε η συμφωνία που αναφέρει αυτήν την έκπτωση και ποιο είναι το πλήρες κείμενό της;

Εμείς, κύριε Υπουργέ πιστεύουμε ότι η Κύρωση αυτής της συμφωνίας από το Κοινοβούλιο οδηγεί στην υποβάθμισή του, γι' αυτό και την καταψηφίζουμε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος, κ. Αλυσανδράκης, έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΛΥΣΑΝΔΡΑΚΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ακούσαμε τον κ. Αλογοσκούφη, αλλά δεν μας έπεισε, όχι γιατί είμαστε κακόπιστοι αλλά γιατί δεν ακούσαμε συγκεκριμένες απαντήσεις, ή αν θέλετε πιο απλά πειστικές απαντήσεις. Με αφορισμούς απάντησε ο κύριος Υπουργός στα ζητήματα που θέσαμε.

Δείτε παραδείγματος χάριν το επιχειρήματά του γιατί ήλθε στη Βουλή η συμφωνία. Για λόγους διαφάνειας, μας είπε ο κ. Αλογοσκούφης. Μας είπε μάλιστα ότι πιέστηκε από τρεις ερωτήσεις συναδέλφων στην προηγούμενη βουλευτική περίοδο για να δημοσιοποιήσει τη συμφωνία.

Αν πιέστηκε, γιατί δεν την έδωσε στους συναδέλφους που τη

ζήτησαν; Γιατί δεν την έδωσε στη δημοσιότητα, εάν υπήρχε πρόβλημα διαφάνειας; Υπήρχαν πολύ πιο απλοί τρόποι να καλυφθεί η διαφάνεια από αυτόν που επέλεξε η Κυβέρνηση, να απασχολήσει την αρμόδια επιτροπή της Βουλής επί τρεις συνεδριάσεις –εάν θυμάμαι καλά- και την Ολομέλεια επί μία συνεδρίαση.

Τι εξυπηρέτησε τελικά; Διαφάνεια δεν εξυπηρέτησε. Νομίζω ότι εξυπηρέτησε αυτό που είπα και στην αρχή, διαφήμιση της «Microsoft».

Εάν ήμουν διαφημιστής, τι θα έκανα; Θα επέλεγα δέκα δευτερόλεπτα από την ομιλία του κυρίου Υπουργού, ιδιαίτερα αυτά τα δευτερόλεπτα που είπε ότι οι φορητοί υπολογιστές που μοιράστηκαν στα μέλη του Κοινοβουλίου χρησιμοποιούν λογισμικό της «Microsoft». Στην Αίθουσα, λοιπόν, της Ολομέλειας της Βουλής ο Υπουργός Οικονομικών της Ελλάδας να κάνει μία τέτοια δήλωση. Αντικειμενικά αυτό είναι διαφήμιση για την «Microsoft» και αντικειμενικά επίσης ανεξαρτήτως προθέσεων είναι ένα μεγάλο δώρο στον κ. Γκέιτς, που έρχεται εδώ αυτό το διάστημα.

Εάν είχε διάθεση για διαφάνεια, θα μας έλεγε κάτι και για τις άλλες οκτώ συμφωνίες, θα έφερνε και κάποιο κείμενο συμφωνίας άλλης χώρας, να δούμε πως είναι. Βεβαίως και αυτό να έκανε, εμείς δεν θα ψηφίζαμε το νομοσχέδιο, γιατί το πρόβλημά μας δεν είναι ότι επέλεξε ένα μονοπώλιο και όχι άλλο μονοπώλιο, ή ότι επέλεξε ένα μονοπώλιο και όχι δύο ή τρία ή τέσσερα. Το πρόβλημά μας είναι αυτή η σύμφυση ανάμεσα στο κράτος και τα μονοπώλια που είπα και στην αρχή.

Γιατί κλειστό και όχι ανοικτό λογισμικό; Να σας δώσω μία απάντηση. Γιατί με το ανοικτό λογισμικό δεν βγάζει κάποιος κέρδος, με το κλειστό λογισμικό βγάζει κάποιος κέρδος, η «Microsoft» αλλά και άλλοι.

Με βάση αυτά νομίζω ότι χωρίς φόβο μπορώ να κατηγορήσω την Κυβέρνηση ότι είναι «δεμένη χειροπόδαρα» σε επιχειρηματικά συμφέροντα. Θα μου πείτε ότι «κομίζω γλαύκα εις Αθήνας» και πράγματι, δεν είναι καινούργιο ότι η τωρινή Κυβέρνηση είναι δεμένη από επιχειρηματικά συμφέροντα «χειροπόδαρα», όπως δεν είναι καινούργιο ότι και η προηγούμενη Κυβέρνηση ήταν δεμένη και η προ προηγούμενη κυβέρνηση.

Στο κάτω-κάτω της γραφής, όλοι μαζί έχουν βάλει σημαία τους τη στρατηγική της Λισαβόνας, που λέει να γίνουμε η πιο ανταγωνιστική οικονομία στον κόσμο, σε βάρος, βέβαια, των εργαζομένων, σε βάρος των κοινωνικών αγαθών, όπως είναι η παιδεία, η υγεία, η γνώση, ο πολιτισμός και άλλα. Εκεί είναι η καρδιά του προβλήματος. Το καπιταλιστικό σύστημα στην προσπάθειά του να επιβιώσει, στην προσπάθειά του να ξεπεράσει την κρίση του, στην προσπάθειά του να διογκώσει τα κέρδη του, να εξασφαλίσει τα κέρδη του, χτυπάει ό,τι έχει κατακτήσει η ανθρωπότητα, ο εργαζόμενος άνθρωπος τα τελευταία εκατό, εκατόν πενήντα χρόνια.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, ας κάνουμε και λίγη διαφήμιση της «Microsoft» ή οποιασδήποτε άλλης εταιρείας μέσα από τη Βουλή. Ας της ανοίξουμε διάπλατα τις πόρτες για να διεισδύσει και να «καταβροχθίσει» όλη την αγορά του λογισμικού των ηλεκτρονικών υπολογιστών στο χώρο που έχει πρόσβαση μέσα από το δημόσιο.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Και εγώ σας ευχαριστώ.

Το λόγο έχει ο ειδικός αγορητής του ΣΥ.ΠΙΖ.Α. κ. Λεβέντης.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Από τις πρώτες μέρες που πληροφορηθήκαμε γι' αυτήν τη συμφωνία-σύμβαση, το Φεβρουάριο του 2006, φέραμε το θέμα στη Βουλή. Καταθέσαμε επίκαιρη ερώτηση και ήλθε ο κ. Αλογοσκούφης και μας απάντησε. Εκτός από τις γενικότητες, ότι είναι μια εξαιρετικά συμφέρουσα συμφωνία και ότι σχεδόν «κοροΐδο» τον πιάσαμε τον Μπιλ Γκέιτς, δεν μας απάντησε τι περιείχε αυτή η συμφωνία.

Ύστερα από αυτό επανήλθαμε. Πέντε επίκαιρες ερωτήσεις, τουλάχιστον, έξι γραπτές ερωτήσεις με αίτηση κατάθεσης εγγράφων, μια επίκαιρη επερώτηση ύστερα από σύσταση της τότε Προέδρου της Βουλής της κ. Μπενάκη για να συζητηθεί,

δεν συζητήθηκαν ποτέ. Δεν προσήλθε ο κ. Αλογοσκούφης. Στις αρχές του 2007 είχε πει στους διαδρόμους, σε εμένα προσωπικά «Αυτές τις μέρες φέρνω τη συμφωνία στη Βουλή και γι' αυτό μην επιμένετε να έρθω να σας απαντήσω στην επίκαιρη ερώτησή σας». Πέρασε όλο αυτό το χρονικό διάστημα και δεν είχαμε καμμία απάντηση. Ούτε φωνή ούτε ακρόαση.

Το ερώτημα είναι γιατί. Τι έχουμε να κρύψουμε; Γιατί δεν έδιναν τη συμφωνία αυτή; Το ερώτημά μας αυτό, κύριε Υπουργέ, είναι και τωρινό. Τι έχουμε να κρύψουμε; Λέμε ότι έχουμε αυτή τη συγκεκριμένη συμφωνία, που τώρα καλείται να ψηφίσει η Βουλή και στην οποία υπάγονται οκτώ συμφωνίες-επιμέρους συμβάσεις, τις οποίες δεν ξέρουμε και οι οποίες δεν ξέρουμε πώς θα λειτουργήσουν.

Τι μας λέει, λοιπόν, ο κύριος Υπουργός; Ότι αυτές οι συμφωνίες έχουν ισχύ παραπάνω από τη σύμβαση που υπογράφουμε. Ύστερα από αυτό, εμείς είμαστε όχι απλώς προβληματισμένοι αλλά αγανακτισμένοι, γιατί πάμε να ψηφίσουμε μια αποικιοκρατικού τύπου συμφωνία, χωρίς να ξέρουμε και τι περιλαμβάνει. Τουλάχιστον να είναι γνωστό αυτό που περιλαμβάνει.

Τι σημαίνει ο όρος «Οι άλλες συμβάσεις υπερισχύουν αυτής που έχουμε μπροστά μας», κύριε Υπουργέ; Πού είναι αυτές οι Συμβάσεις; Τι περιλαμβάνουν; Σας τις ζητάμε. Μπορείτε να μας τις δώσετε; Εφόσον δεν τις έχετε, γιατί εσείς προχθές, στον έπαιτο στην επιτροπή ότι δεν έχουν ακόμα υπογραφεί, εφόσον δεν έχουν υπογραφεί, πώς προχωράμε σ' αυτήν τη συμφωνία, η οποία περιλαμβάνει συμβάσεις, οι οποίες υπερισχύουν αυτής της συμφωνίας, την οποία υπογράφουμε; Αυτά είναι ανήκουστα.

Δεν μπορώ να καταλάβω τη λογική σας. Δεν σας έχει προβληματίσει, δεν σας έχει συνεντίσει αυτός ο χαλασμός που γίνεται στη χώρα μας όλο αυτό το διάστημα με αυτήν τη διαχείριση, την κατασπατάληση του δημοσίου πλούτου; Ένας άνθρωπος άσχετος με αυτές τις αρμοδιότητες, ή προικισμένος με πάρα πολλές αρμοδιότητες, διαχειριζόταν, εντελώς ανεξέλεγκτα, τεράστια κονδύλια που προοριζόνταν, υποτίθεται, για τον πολιτισμό. Δεν μας απασχολούν τα άλλα θέματα και τα προσωπικά του, αλλά πώς διαχειριζόμαστε το δημόσιο χρήμα. Είναι τεράστιες οι ευθύνες.

Κύριε Υπουργέ, κάποια στιγμή μπορεί και εσείς να βρεθείτε κατηγορούμενος για αυτά που σήμερα οδηγείτε τη Βουλή να ψηφίσει. Μπορείτε να διαβεβαιώσετε ότι έργα όπως το «TAXIS», η μηχανοργάνωση των ταμείων ή των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών που κοστολογούνται σε εκατοντάδες, ίσως και δισεκατομμύρια ευρώ, δεν θα περάσουν στον έλεγχο της «Microsoft», έτσι όπως γίνεται;

Γιατί, τι γράφει εδώ; Αν κάνουμε την αντιπαραβολή του ελληνικού με το αγγλικό κείμενο θα δούμε ότι τα δύο κείμενα διαφέρουν. Η λέξη «ομοιομορφία» στα αγγλικά είναι «uniformity». Το κείμενο μιλάει όμως για «standardization».

Σε άλλο σημείο, ιδιαίτερα σημαντικό, το ελληνικό κείμενο κάνει λόγο για τη Microsoft και τις θυγατρικές της, δηλαδή την ελληνική και την ιρλανδική, και των τριών ενεργουσών από κοινού. Αυτό είναι στην αρχή της συμφωνίας. Στο αγγλικό κείμενο όμως αυτό αποδίδεται ως: «all three acting severally», δηλαδή ξεχωριστά.

Δηλαδή, έχουν ξεχωριστές ευθύνες. Αν κάτι πάει στραβά –το ρώτησα και στην επιτροπή και δεν πήρα απάντηση, κύριε Υπουργέ- η Μάικροσοφτ Ελλάς, ως πιο μικρή, θα πληρώσει το δικό της μερίδιο, ας πούμε υποθετικά το 10%. Τις υπόλοιπες η Ελληνική Κυβέρνηση θα πρέπει να τις σύρει στα δικαστήρια.

Σε ποια δικαστήρια όμως; Στα ελληνικά δικαστήρια, τα οποία δεν έχουν αρμοδιότητα ούτε στην Ιρλανδία, ούτε πολύ περισσότερο στις Ηνωμένες Πολιτείες. Δεν μπορούν να κάνουν κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων σε καμμία από τις άλλες δύο εταιρείες που συνυπογράφουν, κυρίως στη «Microsoft», αλλά και σε αυτή της Ιρλανδίας. Σημειωτέον ότι δεν ισχύει η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τις συμβάσεις διεθνούς πωλήσεως εμπορευμάτων εκεί.

Η υποψία μας είναι ότι εδώ η «Microsoft» δείχνει τι πραγματικά φοβάται. Τα αμερικανικά και ιδίως τα ευρωπαϊκά δικαστήρια, τα οποία ευρωπαϊκά έχουν δικαιοδοσία τόσο στη χώρα μας όσο

και στην Ιρλανδία. Και η Ελληνική Κυβέρνηση, κύριε Υπουργέ, λέτε, δεσμεύεται ότι δεν θα τα χρησιμοποιήσει. Όμως ο κοινωνικός νόμος είναι κεκτημένος στη χώρα μας και δεν θα πρέπει να εκπλαγεί, ο κύριος Υπουργός, αν δει προσφυγές στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο.

Δεν ξέρουμε, βέβαια, πόσο θα χαρεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με αυτή τη συμφωνία. Αν κρίνουμε όμως ότι τη Δευτέρα στις 14 Ιανουαρίου ανακοίνωσε νέες δίκες για τη «Microsoft» και τις μονοπωλιακές πρακτικές της, μάλλον δεν θα πρέπει να χάρηκε και πολύ.

Η Κυβέρνηση είχε βρεθεί στο «μάτι του κυκλώνα» πριν από λίγο καιρό με το νόμο για το βασικό μέτοχο. Δεν ξέρουμε αν θα ανεχθεί καν μια σύμβαση που αφορά σημαντικά χρηματικά ποσά, για τα οποία δεν προβλέπεται διαγωνισμός, όπως είθισται σε περιπτώσεις που υπάρχουν περισσότεροι του ενός προμηθευτή.

Δεν ξέρουμε, τώρα εδώ, γιατί φέρνετε αυτή τη σύμβαση, κύριε Υπουργέ. Υποψιαζόμαστε ότι τη φέρνετε, γιατί αλλιώς θα έπρεπε αυτή η συμφωνία να εξηγηθεί γιατί γίνεται με αυτό τον τρόπο και δεν έγινε διαγωνισμός.

Είπε ο κύριος Υπουργός, προηγουμένως, εδώ ότι είμαστε έτοιμοι να κάνουμε κάτι αντίστοιχο και με όποια άλλη εταιρεία το ζητήσει. Δηλαδή, όποια εταιρεία εμπορική ζητήσει αύριο το πρωί να κάνει μια συμφωνία, εμείς θα φέρουμε και θα κάνουμε νόμο του ελληνικού κράτους και θα απασχολούμε τη Βουλή, για να εξυπηρετήσουμε τα συμφέροντα αυτών των εταιρειών; Αυτά είναι πράγματα; Στέκουν στην κοινή λογική;

Όπως καταλαβαίνετε, επειδή ζούμε στην Ελλάδα και θέλουμε να θεωρούμαστε ότι δεν είμαστε «μπανανία», τουλάχιστον αυτά τα πράγματα δεν μπορούν να περάσουν.

Εμείς θα μείνουμε επίσης στη παράγραφο 8.10, η οποία μας αφήνει περισσότερο από πριν στο σκοτάδι. Κανένας όρος αυτής της σύμβασης στρατηγικής συνεργασίας δεν θα πρέπει να ερμηνευθεί εις τρόπον ώστε να υπερισχύει ή να αντικαθιστά τους όρους και τις προϋποθέσεις των συναλλακτικών ή άλλων ξεχωριστών συμβάσεων.

Επιμένουμε σε αυτό και υποχρεωτικά και περιμένουμε να δούμε αυτές τις συναλλακτικές συμβάσεις. Σε αυτές άραγε υπερισχύει το ελληνικό κείμενο, όπως αυτή που μας έφερε ο κ. Αλογοσκούφης, ή υπερισχύει το αγγλικό με την πολύ συγκεκριμένη ερμηνεία του όρου «severally»;

Επαναλαμβάνω ότι καταψηφίζουμε και περιμένουμε εξηγήσεις, τις οποίες δεν πήραμε, όπως περιμένει και όλος ο ελληνικός λαός, ο οποίος θα απονείμει τα του Καίσαρος τω Καίσαρι, κύριε Υπουργέ, να είστε σίγουρος γι' αυτό.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Κι εγώ, ευχαριστώ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίασή μας, αφού πρώτα ξαναγήθησαν στους χώρους του Μεγάρου της Βουλής, τριάντα δύο μαθήτριες και μαθητές και πέντε συνοδοί καθηγητές του Γυμνασίου Οινόης Καστοριάς.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Συνεχίζουμε με τον κ. Ευστάθιο Κουτμερίδη, Βουλευτή του ΠΑ.ΣΟ.Κ..

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΚΟΥΤΜΕΡΙΔΗΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, είναι γεγονός πως ζούμε μια ανεξέλεγκτη ανάπτυξη της τεχνολογίας, μια ανεξέλεγκτη εξέλιξη της τεχνολογίας με τη δημιουργία της «Κοινωνίας της Πληροφορίας» και της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

Σε όλα τα επίπεδα της οικονομίας και της κοινωνίας μας η ηλεκτρονική διακυβέρνηση είναι πλέον καθιερωμένη και κανένας δεν μπορεί να σκεφτεί πως μπορεί να υπάρξει ανάπτυξη και πρόοδος σε μια χώρα χωρίς την ύπαρξη της ηλεκτρονικής και της ψηφιακής τεχνολογίας.

Η ηλεκτρονική εξέλιξη σπρώχνει το άρμα της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης σε μια χώρα. Η κοινωνία μας πλέον πέρασε από το στάδιο του γραμματικού αναλφαριθμητισμού και πήγε στο στάδιο του ηλεκτρονικού αναλφαριθμητισμού, γιατί θεωρεί απαραίτητη την καλή γνώση των ηλεκτρονικών υπολογιστών

για όλους τους πολίτες.

Σήμερα συζητούμε την Κύρωση της Συμφωνίας Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Κυβέρνησης και των εταιρειών της «Microsoft», που κατά την άποψή μου είναι μια ετεροβαρής σύμβαση με πολλά οφέλη και κέρδη για τη «Microsoft», αλλά αοριστολογίες, ασάφειες και μετέωρα οφέλη για τη χώρα μας. Είναι μια ετεροβαρής σύμβαση με πολλές υποχρεώσεις και δεσμεύσεις για την Ελληνική Κυβέρνηση, αλλά αοριστολογίες, ασάφειες και έωλες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις για τη «Microsoft». Είναι μια ετεροβαρής σύμβαση υπέρ των συμφερόντων της «Microsoft», γιατί επεκτείνει τους επεκτατικούς αναπτυξιακούς ορίζοντές της, ενώ η χώρα μας εγκλωβίζεται στο μονοπωλιακό επεκτατισμό της.

Κύριοι συνάδελφοι, η «Microsoft», όπως όλοι γνωρίζουμε, είναι μια διεθνούς φήμης εταιρεία ανάπτυξης και λογισμικού που προσπαθεί να δημιουργήσει ένα παγκόσμιο μονοπωλιακό καθεστώς το οποίο, με τη συμφωνία που υπέγραψε η Κυβέρνηση, επεκτείνεται και στη χώρα μας. Δημιουργούνται μονοπωλιακές καταστάσεις στην ελληνική αγορά, στρεβλώσεις και καταστρατήγηση του υγιούς ανταγωνισμού.

Γιατί, κύριε Υπουργέ, μια και είστε θιασώτες της ελεύθερης αγοράς, δεν επιλέγουμε το ελεύθερο λογισμικό; Γιατί, κύριε Υπουργέ, δεν επιλέγουμε το ελεύθερο λογισμικό, όπως και άλλες χώρες που είναι ηλεκτρονικά πολύ πιο ανεπτυγμένες από τη δική μας χώρα, όπως η Σουηδία, η Γαλλία και η Ιαπωνία;

Αναφέρεται στην αιτιολογική σας έκθεση ότι υπάρχουν και άλλες χώρες που έχουν υπογράψει τέτοιες συμφωνίες, χωρίς όμως να θεωρείται σίγουρο, αλλά κυρίως χωρίς να γνωρίζουμε το περιεχόμενο αυτών των Συμβάσεων. Κάνετε μια αόριστη αναφορά αυτών των χωρών και δεν γνωρίζουμε κατά πόσο αυτές οι συμβάσεις έχουν κυρωθεί από τα αντίστοιχα κοινοβούλια αυτών των κρατών.

Επιπλέον, υπάρχουν άλλες οκτώ συμβάσεις χωρίς πλήρες κείμενο και περιεχόμενο.

Όσον αφορά το άρθρο 8 παράγραφος 4 της Σύμβασης, που αναφέρεται «η μη αποκλειστικότητα», πρέπει να πω ότι αυτό δεν κατοχυρώνεται από πουθενά. Υπάρχουν ασάφειες και αοριστολογίες, όσον αφορά τις αντιπαροχές και τα αντισταθμιστικά οφέλη της σύμβασης.

Κύριοι Βουλευτές, εμείς καταψηφίζουμε την εν λόγω σύμβαση, γιατί θεωρούμε πως εγκλωβίζει τη χώρα μας σε έναν παγκόσμιο ηλεκτρονικό οικονομικό γίγαντα, γιατί η Κυβέρνηση βιαστικά και ασφυκτικά υπέκυψε στην κυριαρχία του κεφαλαίου.

Δυστυχώς, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, αντί να συγκρουστεί με τους «ντόπιους νταβατζήδες», όπως μας έλεγε, φέρνει στη χώρα μας και εγκαθιστά και «ξένους νταβατζήδες». Η πλήρης υποταγή της Νέας Δημοκρατίας στο ντόπιο και ξένο κεφάλαιο, το ξεπούλημα της δημόσιας περιουσίας της χώρας μας, με τη Δ.Ε.Η., τον Ο.Τ.Ε., την Ολυμπιακή, τα λιμάνια και άλλα, η λεηλασία των ασφαλιστικών ταμείων των εργαζομένων με τα δρομολογημένα ομόλογα, η επέκταση της διαφθοράς στη χώρα μας έχουν δημιουργήσει ένα κλίμα ανασφάλειας, αβεβαιότητας και απέχθειας της ελληνικής κοινωνίας για τα δημόσια πράγματα στη χώρα μας.

Η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, που ήρθε στην εξουσία με το «πυροτέχνημα» της επανίδρυσης του κράτους, δημιούργησε περισσότερο κράτος, μεγαλύτερο κράτος, αναξιοκρατική Δημόσια Διοίκηση, πλήρη κομματισμό και ανεξέλεγκτη διαφθορά.

Η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας που ήρθε στην εξουσία με την τρομπέτα της κάθαρσης, με το μανδύα της διαφάνειας, συσκοτίζει και κουκουλώνει τα μεγαλύτερα σκάνδαλα που έχουν γίνει στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια. Η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας που ήρθε στην εξουσία να εξυπνάει τη δημόσια ζωή στη χώρα μας, δυστυχώς, την απαξίωσε και την ευτέλιξε, με αποτέλεσμα σήμερα, να μην αποτελεί τιμή γι' αυτόν που υπηρετεί τα δημόσια πράγματα.

Η μηδενική ανοχή της κυβέρνησης προς τη διαφθορά έφερε το αποτέλεσμα να μπει στο αρχείο η υπόθεση της απαγωγής των Πακιστανών. Έφερε το αποτέλεσμα να μπει στο αρχείο η υπόθεση των υποκλοπών, έφερε το αποτέλεσμα, στο κουκού-

λωμα στην υπόθεση των «κουμπάρων» και έφερε το αποτέλεσμα της πλήρους συσκότισης στην υπόθεση των ομολόγων. Και αυτά όλα η Κυβέρνηση τα ονομάζει κάθαρση και αυτά όλα η Κυβέρνηση τα ονομάζει ότι συγκρούεται με τη διαφθορά.

Η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, δυστυχώς, «μεταρρυθμίσει» και τη λέξη και την έννοια της διαφάνειας. Διαφάνεια για τη Νέα Δημοκρατία σημαίνει πλήρης συσκότιση. Διαφάνεια για τη Νέα Δημοκρατία σημαίνει το κουκούλωμα. Διαφάνεια για τη Νέα Δημοκρατία σημαίνει ο συμψηφισμός και η αναγωγή στο παρελθόν.

Εμείς θεωρούμε πως αυτή η συμφωνία της Κυβέρνησης είναι μία ετεροβαρής συμφωνία, μία συμφωνία, υπέρ των συμφερόντων της «Microsoft», χωρίς κανένα ιδιαίτερο όφελος για τη χώρα μας, γι' αυτόν την καταψηφίζουμε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Το λόγο έχει τώρα ο κ. Ιωάννης Μαγκριώτης.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο κύριος Υπουργός, κάτω από τον καταγισμό των αποκαλύψεων και τη μεγάλη πολιτική πίεση που δέχτηκε, υιοθέτησε κάποιες, θα έλεγα, καινοφανείς ερμηνείες, γύρω από τη δεσμευτικότητα τη μεγάλη, τη μικρή, ή την ελαστική δεσμευτικότητα της συζητούμενης σύμβασης.

Είπε χαρακτηριστικά ότι η συμφωνία δεν δεσμεύει την Ελλάδα και από την άλλη πλευρά είπε, ότι η συμφωνία αυτή δίνει πολλά πλεονεκτήματα στην Ελλάδα. Μάλιστα, άκουσα και ομιλητές από την κυβερνητική Πλειοψηφία να ομιλούν ότι αυτή είναι ετεροβαρής, υπέρ του ελληνικού κράτους. Εγώ από ό,τι κατάλαβα η σύμβαση αυτή υπογράφεται με την κερδοσκοπική εταιρεία, τη «μαμά Microsoft», αυτή που βγάζει τα δισεκατομμύρια και τη θυγατρική της στην Ιρλανδία που είναι το ευρωπαϊκό κέντρο της «Microsoft». Δεν υπογράφεται με το φιλανθρωπικό ίδρυμα του Μπιλ Γκέιτς, για να είναι ετεροβαρής και να έχει αποδεχθεί αυτός ο πολυεθνικός κολοσσός μια τέτοια ετεροβαρή σύμβαση. Αν ήταν για ανθρωπιστικούς λόγους να αναλάβει μία δράση, θεωρώντας την Ελλάδα ότι είναι χώρα της υποσαχάρειας ζώνης, γιατί εκεί δραστηριοποιείται το ίδρυμα του Μπιλ Γκέιτς, τότε πράγματι θα το καταλάβαινα, αλλά στις υπογραφές από κάτω δεν βλέπω το ίδρυμα φιλανθρωπικό Bill Gates, να υπογράφει, η εταιρεία της «Microsoft» υπογράφει.

Συνεπώς αυτό το επιχείρημα, ας το αφήσουμε στην άκρη. Μια συμφωνία ανάμεσα σε μία εταιρεία παγκόσμια, έναν κολοσσό που έχει προσφέρει πάρα πολλά, δεν πρέπει να το αγνοούμε αυτό, και συνεχίζει να προσφέρει και θα προσφέρει στην ανάπτυξη των τεχνολογιών, δεν παύει όμως, να είναι μία κερδοσκοπική εταιρεία που αποβλέπει στο κέρδος των μετόχων της. Αν δεν απέβλεπε σ' αυτό, θα είχε κλείσει, θα είχε καταρρεύσει, διότι δεν θα λειτουργούσε ο βασικός νόμος του καπιταλισμού και νομίζω ότι, κύριε Υπουργέ, συμφωνείτε σ' αυτήν την ανάγνωση που κάνουν της συμφωνίας και των επιδιώξεων.

Συνεπώς είναι μία συμφωνία ανάμεσα σε δύο μέρη που επιδιώκουν το κοινό όφελος. Θα μπορούσε να είναι και έτσι. Και θα έπρεπε πραγματικά να το παραδεχθείτε. Άλλωστε, έτσι το επικοινωνήσατε και το προπαγανδίσατε, από την πρώτη στιγμή, από εκείνη την άτυχη και τυχαία συνάντηση στη Λισαβόνα. Έτσι προέκυψε και έτσι το αναδείξατε.

Είπε ο κύριος Υπουργός, ότι θα γίνεται δημόσιος και ανοικτός διαγωνισμός, άραγε, μπορούσε να κάνει και κάτι άλλο η χώρα μας, να μην κάνει δημόσιους και ανοικτούς διαγωνισμούς; Και το ανακοινώνει, ο κύριος Υπουργός, ως κάτι ξεχωριστό και σημαντικό; Θα γίνεται -λέει- δημόσιος διαγωνισμός και αν παίρνει διαγωνισμό η «Microsoft», τότε θα ενεργοποιούνται τα οφέλη.

Εδώ νομίζετε ότι απευθύνεστε σε αφελείς και όχι σε κακοήθεις ή κακώς ενημερωμένους. Νομίζετε ότι απευθύνεστε σε αφελείς. Δηλαδή, θα μπαίνει σε ένα διαγωνισμό με διαφανείς και ισότιμους όρους και αν τον παίρνει θα ενεργοποιούνται και τα επωφελή για τη χώρα μας μπόνους που έχει αυτή η συμφωνία.

Αυτά, λοιπόν, δεν γίνονταν ούτε στα κοινόβια των πρώτων Χριστιανικών Χρόνων, πριν ακόμα αναγνωριστεί επίσημα ο Χρι-

στιανισμός ως θρησκεία του Βυζαντινού κράτους, της νέας Ρώμης και οργανωθεί και αυτή σε ένα παράλληλο κράτος. Ούτε εκεί δεν ίσχυαν αυτά.

Ζούμε στην εποχή της παγκοσμιοποίησης, της ακραίας καπιταλιστικής ανάπτυξης και εκμετάλλευσης και κάθε συμφωνία, μάλιστα με τέτοιες επιχειρήσεις που τόσο επιθετικά αναπτύχθηκαν την τελευταία εικοσαετία, με τέτοια υπερκέρδη, δεν έχουν παρά μόνο στόχο το κέρδος. Βεβαίως, θα δεχόμουν να την κουβεντίσω εάν το όφελος είναι κοινό. Δεν υπάρχει όμως κοινό όφελος.

Είπε ο κ. Αλογοσκούφης ότι: «Τη φέραμε τώρα, δύο χρόνια μετά, γιατί τώρα βρήκαμε κενό στη Βουλή». Ε, αυτό, πράγματι, είναι συγκλονιστικό επιχείρημα. Φοβάμαι ότι τώρα βρήκε κενό ο Μπιλ Γκέιτς στα ταξίδια του και έρχεται την άλλη εβδομάδα στην Ελλάδα και γι' αυτό τρέξατε να φτιάξετε και ένα κενό στη Βουλή, για να τη βάλετε και να τη συζητήσουμε. Ετεροκαθορίζετε και μάλιστα με έναν πολύ υποτιμητικό τρόπο για την ελληνική πολιτεία, τον Έλληνα πολίτη και το Κοινοβούλιό του, κύριοι της Κυβέρνησης.

Ακόμη ένα σημαντικό σημείο που ανέδειξαν οι αγορητές της Αντιπολίτευσης και ιδιαίτερα ο Κοινοβουλευτικός μας Εκπρόσωπος, είναι οι οκτώ άγνωστες συμβάσεις, όπου εσείς τις θεωρείτε ως λεπτομέρειες, αλλά πολύ καλά ξέρετε ότι στις λεπτομέρειες κρύβεται ο διάβολος και αυτές έχουν το ουσιαστικό, δεσμευτικό περιεχόμενο, όσο και αν αθώο θέλετε να παρουσιάσετε το περιεχόμενο της συζητούμενης σύμβασης.

Η συζητούμενη σύμβαση είναι ανισοβαρής εις βάρος του ελληνικού δημοσίου. Δημιουργεί προβλήματα στον ανταγωνισμό, για τον οποίο, κατά τα άλλα, είστε και οι θιασώτες.

Η συμφωνία επίσης, είναι αντίθετη στην κατεύθυνση που διαμορφώνει η Ευρωπαϊκή Ένωση. Σας τα είπαν όλοι οι συνάδελφοι πρόσφατα, τα μεγάλα πρόστιμα από 500.000.000 μέχρι 700.000.000 ευρώ και όσες χώρες έχουν υπογράψει και έχουν δεσμευτεί, έχουν ξεκινήσει προσπάθειες για την αποδέσμευσή τους.

Η συμφωνία είναι, επίσης, αντίθετη στην κατεύθυνση που δίνουν οι περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες στη χρήση νέων τεχνολογιών. Ξέρετε ότι η τάση στην Ευρώπη είναι το λειτουργικό σύστημα LINUX και ο ανοικτός κώδικας OPEN SOURCE και όχι τα αποκλειστικά και δεσμευτικά προϊόντα της «Microsoft».

Ακόμη και το Κέντρο Καινοτομίας, το οποίο αρχικά εμφανίστηκε ως τη σπουδαία τομή και επιλογή, θα έλθει σε μία από τις οκτώ συμβάσεις, σε άγνωστο χρόνο και με άγνωστες δεσμευτικές λεπτομέρειες.

Όμως, κύριε Υπουργέ, πέρα από αυτά που έθιξαν οι συνάδελφοι της Αντιπολίτευσης, θέλω να πω ότι αυτή η σύμβαση - και αυτό δείχνει την προχειρότητα, τη βιασύνη, αλλά δείχνει και ποιος έγραψε αυτήν τη σύμβαση και εσείς πήγατε και την επικυρώσατε ή αυτοί που στείλατε και τη διαπραγματεύτηκαν, δυστυχώς δεν τίμησαν την εκπροσώπηση της χώρας - έχει μέσα απαξιωτικές διατυπώσεις για τη χώρα μας. Σας τις λέω αμέσως και θα σας παρακαλούσα να τις διαγράψετε, διότι είναι απαξιωτικό για το Κοινοβούλιο να υπάρχουν τέτοιες διατυπώσεις μέσα στη σύμβαση.

Λέει στο προοίμιο: «Δεδομένου ότι η Ελληνική Δημοκρατία έχει δεσμευτεί να χρησιμοποιεί νόμιμο λογισμικό υψηλής τεχνολογίας...». Αυτός είναι μειωτικός όρος σε μία σύμβαση που μάλιστα τη φέρνετε σε κύρωση. Είναι αυτονόητο ότι η ελληνική πολιτεία χρησιμοποιεί νόμιμο λογισμικό. Δηλαδή μας το υπενθυμίζει μέσα από αυτήν τη σύμβαση η «Microsoft»; Και γνωρίζουμε βεβαίως τι προβλήματα έχει η «Microsoft» σε παγκόσμιο επίπεδο και ειδικά με την Κίνα. Έχει τέτοιο πρόβλημα η χώρα μας και μας το φέρνει στη συζητούμενη σύμβαση η «Microsoft» να το υπογράψουμε και να το κυρώσουμε; Τι μας υπενθυμίζει, δηλαδή; Τι θέλει να μας πει; Σας παρακαλώ, εάν δεν αποσύρετε τη σύμβαση, τουλάχιστον να αποσύρετε τέτοιου είδους εκφράσεις.

Το ίδιο και παρακάτω. «Δεδομένου ότι η Κυβέρνηση έχει δεσμευτεί να εφαρμόσει τη νομοθεσία περί προστασίας δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας...». Άλλη μία μειωτική έκφραση.

«Δεδομένου ότι η ελληνική Κυβέρνηση έχει δεσμευτεί»; Είναι δυνατόν να μπαίνουν σε τέτοιες συμβάσεις, με ιδιωτικές πολυεθνικές εταιρείες τέτοιου είδους όροι; Δηλαδή τι θέλει να μας θυμίσει η «Microsoft» μέσα από τη σύμβαση και αποδέχεται η ελληνική Κυβέρνηση, εκ μέρους της ελληνικής πολιτείας και του ελληνικού Κοινοβουλίου; Ότι έχουμε δεσμευτεί; Υπήρχε περίπτωση να μην είναι δεσμευμένη η δημοκρατία, η σύγχρονη ελληνική πολιτεία και να κάνει παρανομίες και παρατυπίες; Απαρεμπόριο κάνουμε;

Δεν πρέπει να δεχθείτε να υπάρχουν τέτοια σημεία μέσα στη σύμβαση, κύριε Υπουργέ. Δεν είναι ουσίας, αλλά δείχνουν ποιοι έγγραφα στη σύμβαση και ποιους όρους θέλουν να επιβάλουν.

Αυτά δηλαδή που η «Microsoft» και οι άλλες εταιρείες κινηγούν στην Κίνα και στις άλλες υπανάπτυκτες χώρες έρχονται να μας τα θυμίσουν και εμάς. Ε, δεν είμαστε υπανάπτυκτη χώρα ούτε υποσαχάρια χώρα. Αυτός ο λαός έχει αγωνιστεί, για να βρισκόμαστε εδώ που βρισκόμαστε και να έχουμε όλους αυτούς τους νόμους στο σύγχρονο θεσμικό Ευρωπαϊκό Δίκαιο.

Τελειώνω, κυρία Πρόεδρε, με μια φράση, ότι έχει και πολλές παγίδες μέσα η σύμβαση αυτή. Τις ανέπτυξαν οι άλλοι συνάδελφοι. Δεν θα προχωρήσω. Δεν μου το επιτρέπει ο χρόνος. Απλώς, δεν ήξερα ότι το ελληνικό δημόσιο θα δεσμευθεί και μέσα από τη σύμβαση να γίνει ο επίσημος διαφημιστής της «Microsoft» στην Ελλάδα. Τα δέχεστε και δεσμεύεστε, κύριε Υπουργέ.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Και εγώ ευχαριστώ.

Το λόγο έχει ο Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών κ. Παπαθανασίου.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Συζητάμε κύριοι συνάδελφοι, σε τρεις συνεδριάσεις στην επιτροπή και σε μια στην Ολομέλεια το συγκεκριμένο νομοσχέδιο. Στην επιτροπή ετέθησαν ορισμένα ερωτήματα. Απαντήθηκαν, σε αντίθεση με αυτό που ελέγχθη εδώ, ότι δεν απαντήθηκαν. Φαίνεται ότι δεν θέλετε να ακούτε. Απαντήθηκαν. Μπορεί να μην επείσθητε. Μπορεί να μη συμφωνείτε. Πάντως, απαντήσεις δόθηκαν ξεκάθαρες και σαφείς.

Θα περιμένα δε έχοντες λάβει συγκεκριμένες απαντήσεις εδώ στην Ολομέλεια θα υπήρχε και μια αλλαγή θέσεως και ότι θα είχατε μάθει από τα λάθη σας, κύριοι του ΠΑ.ΣΟ.Κ., τουλάχιστον. Βέβαια, εσείς έχετε αποδείξει ότι δεν μαθαίνετε από τα λάθη σας. Γι' αυτό και καταδικάζεστε και δεν πείθετε τον κόσμο.

Να θυμίσω. Επιμένετε να φέρουμε φορείς λέγοντας ότι όλη η αγορά είναι αντίθετη. Ακούσαμε τους φορείς και τι προέκυψε; Τα Πρακτικά είναι εκεί. Ότι ο Σ.Ε.Π.Ε. που εκπροσωπεί όλες τις επιχειρήσεις -μικρές, μεσαίες, μεγάλες- είναι αναφανδόν υπέρ, το ίδιο και οι χρήστες του ίντερνετ. Οι δε χρήστες του Linux, που ήταν αυτοί οι οποίοι στα δημοσιεύματα ήταν οι πιο επιθετικοί, είχαν απορίες -και όχι αντιρρήσεις- και εξέφρασαν ερωτήματα. Τα Πρακτικά είναι εκεί και διαβάστε τα. Δεν πέρασε λοιπόν αυτό.

Βέβαια, εδώ είχαμε μια αλλαγή και πρέπει να το ομολογήσω. Ο κ. Βερελής εδώ είχε μια αλλαγή στη θέση του. Ενώ είχε την ομόθυμη υποστήριξη στην επιτροπή, πράγμα που σχολίασα και εγώ ότι μου είχε κάνει εντύπωση -ήταν είδηση ότι κάποιος Βουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. είχε την υποστήριξη των συναδέλφων του- εδώ δεν την είχατε, κύριε Βερελή. Διότι ξεκινήσατε στην επιτροπή και λέγατε ότι είναι ένα νομοσχέδιο το οποίο είναι λεόντειο και αποικιοκρατικό, είναι μια συμφωνία λεόντεια και αποικιοκρατική, είχε σαφή χαρακτηριστικά καταστροφικά, δεσμευτικά, υποχρεωτικά και σήμερα μας είπατε -πάλι τα Πρακτικά στη διάθεσή σας- ότι τίποτε δεν είναι σαφές. Άρα, όλα αυτά τα σαφή, δεσμευτικά και καταστροφικά δεν είναι σαφή.

Την ίδια γραμμή βέβαια δεν ακολούθησαν οι άλλοι ομιλητές. Άκουσα τον κ. Γείτονα: «ετεροβαρής, υποχρεωτική, δεσμευτική». Πριν από λίγο άκουσα τον κ. Μαγκριώτη: «Δεσμεύει τη χώρα. Είναι αποικιοκρατική». Άλλος μιλάει για μνημόνιο συνεργασίας και λέει γιατί το φέραμε, άλλος μιλάει για δεσμευτική, καταστροφική συμφωνία που δένει τη χώρα σε ένα άρμα το οποίο θα μας οδηγήσει στην καταστροφή.

Περιορίστηκε η απορία σας και θα έρθω τελικά σε αυτό το ερώτημα, γιατί το φέραμε στη Βουλή. Αν το καταστάλαγμα αυτής της συζήτησης και η μόνη σας αντίρρηση είναι γιατί το φέραμε στη Βουλή, απάντησε ο κ. Λεβέντης στη δευτερολογία του. Το είπε και ο Υπουργός και το επιβεβαίωσε ο κ. Λεβέντης. «Είχα πει ότι θα το φέρω στη Βουλή», είπε ο Υπουργός, «και το έφερα». Λέει ο κ. Λεβέντης: «Με συνάντησε ο κύριος Υπουργός πριν από λίγο καιρό έξω στο διάδρομο και μου είπε: «Μην επιμένεις στις ερωτήσεις. Θα τα φέρω στη Βουλή»». Τώρα που το φέραμε στη Βουλή, ρωτάτε γιατί το φέραμε στη Βουλή.

Έρχομαι επ' ευκαιρία να απαντήσω και για τις επτά συμφωνίες τις οποίες, υποτίθεται, ότι δεν φέρνουμε. Από τη μια ρωτάτε γιατί το φέρνουμε στη Βουλή και από την άλλη, τι κρύβουν οι επτά συμφωνίες. Εγώ είπα και στην επιτροπή και το λέω και τώρα. Υπάρχει ένας νόμος πλαίσιο, όπως υπάρχει ένα νομοσχέδιο, και υπάρχουν και οι υπουργικές αποφάσεις. Υπάρχουν επί μέρους συμφωνίες που εξειδικεύουν. Αυτό είναι και τίποτε περισσότερο.

Μην ψάχνετε να βρείτε αυτό που ακούσαμε εδώ στην Αίθουσα. Και είμαι βέβαιος, επειδή άκουσα τον κ. Πάγκαλο να είναι λάβρος εναντίον του Μπιλ Γκέιτς, ότι και στο κατ' ιδίαν γεύμα, που έχει κανονίσει να έχει ο αρχηγός του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κατά τη διάρκεια της επίσκεψης εδώ του κ. Γκέιτς, θα του πει όλα αυτά. Θα του πει όλα αυτά που μας είπε ο κ. Πάγκαλος εδώ, θα τον αποκαλέσει και «διεθνή νταβατζή», όπως ακούσαμε πριν από λίγο από έναν συνάδελφό σας του ΠΑ.ΣΟ.Κ.. Είμαι βέβαιος ότι γι' αυτό ζήτησε ή γι' αυτό γίνεται η συνάντηση του κ. Παπανδρέου με τον κ. Γκέιτς, για να του τα ψάλλει που έρχεται εδώ να μας πει το αίμα, που έρχεται εδώ να μας δεσμεύσει, που έρχεται εδώ ο «διεθνή νταβατζής», όρος Βουλευτή του ΠΑ.ΣΟ.Κ.. Είμαι βέβαιος ότι ο κ. Παπανδρέου γι' αυτό θα συναντηθεί και θα συζητήσει επί τρία τέταρτα μαζί του.

Αλλά ας είμαστε σοβαροί. Είπατε ότι αυτά δεν γίνονται σε άλλες χώρες. Κάνετε ερώτηση στην ίδια τη «Microsoft» και σας είπε για τριάντα επτά συμφωνίες -νομίζω- με άλλες χώρες. Λέτε τώρα: Τι πάμε και κάνουμε συμφωνία με μια εταιρεία που είναι το κόκκινο πανί για την Ευρωπαϊκή Ένωση, που η Επιτροπή Ανταγωνισμού της βάζει πρόστιμα; Έτερον εκάτερον. Βεβαίως βάζει πρόστιμα και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ανταγωνισμού δεν χαρίζεται και καλά κάνει, αλλά για διαβάστε σήμερα εφημερίδες. Χθες στο government leaders forum βλέπουμε την κ. Μέρκελ με τον κ. Μπιλ Γκέιτς να κάθονται δίπλα-δίπλα στο ίδιο πάνελ, να συζητούν για συνεργασία στη Γερμανία, ήταν και η Υπουργός και Παιδείας και Υγείας, για συγκεκριμένες συνεργασίες της «Microsoft» στους συγκεκριμένους τομείς και της Δημόσιας Διοίκησης. Ανακοινώθηκε ότι θα εφαρμοστεί πιλοτικά σε συνεργασία με τη «Microsoft» το τριψήφιο νόμμερο στη Γερμανία, στη Δημόσια Διοίκηση, για να μπορούν τηλεφωνικά οι πολίτες να παίρνουν πληροφορίες και να επιλύουν προβλήματα σε συνεργασία με τη «Microsoft», με την εταιρεία που εσείς λέτε ότι όλοι την έχουν στο απέναντι και όλοι λειτουργούν αποκλειστικά με το ανοιχτό λογισμικό. Το λέω αυτό διότι -το είπα και στην επιτροπή και το επαναλαμβάνω- είτε μας αρέσει είτε δεν μας αρέσει είτε συμφωνούμε είτε δεν συμφωνούμε, όπως ελέγχθη και από πολλούς εδώ, η «Microsoft» είναι μία εταιρεία που ούτως ή άλλως έχει δεσπόζουσα θέση στην αγορά, γι' αυτό άλλωστε έχει και τα προβλήματα, άρα τη χρησιμοποιούν όλοι. Βεβαίως πρέπει να αναπτυχθούν και άλλα συστήματα, βεβαίως πρέπει να υπάρξει και ανταγωνισμός, αλλά, όπως σωστά ελέγχθη, δεν μπορεί να δαιμονοποιούμε κάτι και να λέμε: «Γιατί κάνουμε αυτή τη συμφωνία;».

Επαναλαμβάνω, λοιπόν, τα ερωτήματα τα οποία υποτίθεται ότι δεν απαντήθηκαν και τα επαναλαμβάνω άλλη μία φορά. Ποιο είναι το κόστος αυτής της συμφωνίας; Μηδέν. Διότι δεν είναι δεσμευτική, διότι δεν μας υποχρεώνουν να πάρουμε τίποτα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Οι οκτώ θα είναι δεσμευτικές;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Ερώτημα: Οι ποσότητες που αναφέρονται, οι δεκαπέντε χιλιάδες, οι σαράντα χιλιάδες και οι εβδομήντα χιλιάδες είναι δεσμευτικές; Όχι. Είναι στόχοι. Άλλωστε, απόδειξη

είναι ότι, ενώ δεν επετεύχθησαν οι στόχοι που είχαν τεθεί μέχρι τώρα, δεν είχαμε καμμία ποινή, καμμία επίπτωση. Και αυτό επιβεβαιώθηκε και από την ίδια την εταιρεία.

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΡΟΝΤΟΥΛΗΣ: ... (Δεν ακούστηκε)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Επιτρέψτε μου. Σας ακούω τέσσερις ώρες με πολύ μεγάλη υπομονή, χωρίς να διακόψω καθόλου. Αλλά απαντώ σαφώς και δεν νομίζω ότι είναι ασαφής η απάντησή μου. Δεν είναι δεσμευτικές οι ποσότητες. Δεν είναι δεσμευτική η συμφωνία.

Τι γίνεται; Κάνουμε διαγωνισμούς και εφόσον οι διαγωνισμοί καταλήξουν σε προϊόν «Microsoft», τότε ισχύει. Και εδώ θα ήθελα να συγχάρω κατ' αρχάς τον κ. Πάγκαλο για την αυτοκριτική του. Γιατί το λέω αυτό; Διότι είπε: «Ξέρουμε πώς γίνονται οι διαγωνισμοί, ξέρουμε πολύ καλά». Ε, λοιπόν, μπορεί να ήξερε και το λέει αυτό από πείρα -προφανώς από τη δική σας εποχή- και έρχεται και ο κ. Μαγκριώτης τώρα και λέει το ίδιο: «Οι διαγωνισμοί ξέρουμε πώς γίνονται».

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Εγώ; Δεν είπα εγώ τέτοιο πράγμα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Με συγχωρείτε, κύριε Μαγκριώτη, θα το δούμε στα Πρακτικά...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Άμα τη βρείτε τη φράση, να τη φέρετε!

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Αλλά ο κ. Πάγκαλος είπε επί λέξει: «Ξέρουμε πολύ καλά πώς γίνονται οι διαγωνισμοί».

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Μη χρησιμοποιούμε ονόματα. Δέχομαι τη συγγνώμη σας...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Παρακαλώ, μη διακόπτετε, μη γίνεται διάλογος.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Επιτρέψτε μου, θα επανέλθω.

«Ξέρουμε πολύ καλά», λοιπόν. Εάν γίνονταν έτσι οι διαγωνισμοί επί των ημερών σας, πολύ καλά ξέρετε και για να το λέτε προφανώς εσείς, ο κ. Πάγκαλος έχει εμπειρία. Ε, λοιπόν, επί των ημερών μας δεν γίνονται έτσι οι διαγωνισμοί.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Δεν χρησιμοποίησα αυτήν την έκφραση. Να είστε σαφής.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Ωραία, αφού δεν τη χρησιμοποίησατε, τη χρησιμοποίησε ο κ. Πάγκαλος όμως, γι' αυτό το λέω, είναι σαφές. Για εσάς όχι.

Λέω, λοιπόν, ότι ο κ. Πάγκαλος που ξέρει πολύ καλά και μας το τόνισε, ο Κοινοβουλευτικός σας Εκπρόσωπος, προφανώς κάτι ξέρει. Ε, λοιπόν, εγώ τον διαβεβαιώνω ότι επί των ημερών μας δεν γίνονται έτσι οι διαγωνισμοί. Εγώ τον διαβεβαιώνω και τον διαβεβαιώνουν τα πράγματα, διότι απεδείχθη και από τους φορείς που καλέσαμε ότι σε κανέναν διαγωνισμό δεν υπήρξε ένσταση ότι πάει προς κάποια κατεύθυνση. Επαναλαμβάνω, λοιπόν, ότι αυτό έγινε τώρα. Και αυτά ελέγχθησαν στην επιτροπή τώρα. Εγώ -επαναλαμβάνω- συγχαίρω τον κ. Πάγκαλο για την αυτοκριτική του.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Για τη δική σας εποχή μίλησε ο κ. Πάγκαλος. Για τη δική σας τα είπε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Καλά, καλά. Δεν χρειάζεται κάλυψη ο κ. Πάγκαλος, ξέρετε τι λέει και πολλές φορές λέει. Και επειδή είπε ότι και στη δική σας εποχή παραδώσατε τη χώρα, την καταστρέψατε, ξέρει πολύ καλά. Έχει συνέπεια σε αυτά που λέει, απλώς τα πετάει κατά καιρούς. Αν τα μαζέψει όμως κανείς μαζί, δεν χρειάζεται να κάνει κριτική καθόλου.

Τώρα ερχόμαστε στο άλλο, στο ποιες χώρες έχουν υπογράψει. Να σας πω παρεμπιπτόντως ότι προχθές υπέγραψε και η Κύπρος. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει δεκαεπτά χώρες.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Η Ευρωπαϊκή Ένωση έστειλε απόφαση στο κείμενο;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Η Ευρωπαϊκή Ένωση συμφωνεί με το κείμενο. Εάν υπήρχε αντίρρηση...

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΡΟΝΤΟΥΛΗΣ: Πού είναι το έγγραφο που συμφωνεί

νεί η Ευρωπαϊκή Ένωση;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Κύριε Υφυπουργέ, μην κάνετε διάλογο. Παρακαλώ, συνεχίστε.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ: Βοηθεί ο διάλογος!

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Συμφωνεί με το κείμενο και ως εκ τούτου δεν υπάρχει τέτοιο ζήτημα. Επαναλαμβάνω: Εάν η αγωνία σας για όλη τη συμφωνία είναι αυτό και γιατί ήλθε στη Βουλή, εγώ να το δεχθώ ότι αυτές είναι οι δυο σας ανησυχίες.

Τώρα, έρχομαι στο τέλος σε αυτό το οποίο είπατε ότι είναι μειωτικός όρος -αυτό είπατε εσείς και μας λέτε- να δηλώνουμε ότι είμαστε αποφασισμένοι να χρησιμοποιούμε νόμιμο λογισμικό.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Είναι αυτονόητο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Πολύ αυτονόητο είναι, αλλά γιατί δεν ετηρείτο; Γιατί είμαστε η τελευταία χώρα στη χρησιμοποίηση του νόμιμου λογισμικού;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Κύριε Μαγκριώτη, θέλετε να διακόψουμε;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Άρα λοιπόν, κύριε Μαγκριώτη, επειδή το αυτονόητο επί των ημερών σας έγινε ζητούμενο, γι' αυτό εμείς δηλώνουμε κι επαναλαμβάνουμε προς κάθε κατεύθυνση, σε κάθε περίπτωση με ότι είναι γραμμή της σημερινής Κυβέρνησης να τηρείται το νόμιμο λογισμικό. Έχει βελτιωθεί, σας πληροφορώ, έχει μειωθεί η χρήση του παράνομου λογισμικού κατά 3% μέσα στα τρία αυτά χρόνια. Άρα, λοιπόν, αυτό το οποίο θεωρείτε αυτονόητο και βεβαίως πρέπει να είναι αυτονόητο...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Έτσι είναι.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Ναι. Μόνο που δεν ήταν αυτονόητο στη χώρα μας επί τόσα χρόνια, κύριε Μαγκριώτη. Και μη μου λέτε ότι σας εκπλήσσει το γεγονός κι ότι δεν υπάρχει πειρατεία στο λογισμικό.

Εγώ θα σας πω και κάτι άλλο και το είπα και στην επιτροπή. Σε όσους τόνους, προς οποιαδήποτε κατεύθυνση κι αν επαναλαμβάνουμε το αυτονόητο, ότι είμαστε αποφασισμένοι να πατάσουμε την πειρατεία, ότι είμαστε αποφασισμένοι να τηρούμε τους νόμους, αυτό δεν μειώνει κανένα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Λυπάμαι!

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Το να κάνουμε το αντίθετο είναι λαϊκισμός, το να λέμε ότι τους τηρούμε και από πίσω να επιτρέπουμε να μην τηρούνται. Άρα, λοιπόν, δεν καταλαβαίνω σε τι σας ενοχλεί το γεγονός ότι δηλώνουμε προς κάθε κατεύθυνση, μια χώρα που δυστυχώς είμαστε στο τέλος της αξιολόγησης όσον αφορά την τήρηση των νομίμων...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Με το λόγο σας, με την πράξη σας, όχι με το μνημόνιο της «Microsoft».

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υφυπουργού)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Επανερχομαι και κλείνω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Πρέπει να ολοκληρώσετε, κύριε Υφυπουργέ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Κλείνω, κύρια Πρόεδρε.

Απεδείχθη για κάθε καλόπιστο ότι δέσμευση δεν υπάρχει, αποκλειστικότητας δεν υπάρχει. Ας έρθουν κι άλλοι να υπογράψουν τέτοιες συμβάσεις -η καλύτερη απόδειξη της μη αποκλειστικότητας- και μακάρι η συζήτηση αυτή να γίνει και ευκαιρία να έρθουν κι άλλες εταιρείες να υπογράψουν, για να έχει το δημόσιο καλύτερους όρους. Καλύτερους όρους από ποιο; Απ' αυτό που έχει σήμερα. Διότι και σήμερα αγοράζουμε κι επί χρόνια αγοράζαμε και θα αγοράζουμε προϊόντα «Microsoft». Μήπως παίρναμε τίποτε σε αντάλλαγμα; Είχαμε καμμία καλύτερη τιμή, είχαμε κανένα αντισταθμιστικό; Άρα, λοιπόν, δεν καταλαβαίνω προς τι αυτή η αντίρρηση. Επαναλαμβάνω: μπορεί να υπήρξε λάθος ενημέρωση. Αλλά μετά από τόσο εκτενή συζήτηση θα περίμενα από κάθε καλόπιστο να αναγνωρίσει τουλάχιστον

στον τη σοβαρότητα αυτής της προσπάθειας που δηλώνει ότι η χώρα μας είναι και μια χώρα η οποία στο χώρο της Πληροφορικής μπορεί να παίξει πρωτεύοντα ρόλο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο.

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΡΟΝΤΟΥΛΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, θα ήθελα κι εγώ το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Ένα λεπτό. Έχει ζητήσει το λόγο ο κ. Βερελής μετά τον κύριο Υφυπουργό.

Κύριε Βερελή, θα μιλήσετε;

ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ: Μάλιστα, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Ορίστε, έχετε το λόγο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ: Αγαπητή κυρία Πρόεδρε, μόλις τελειώσει η συνεδρίαση πιστεύω ότι ένας μεγάλος αριθμός ανθρώπων που παρακολουθούν τις διεθνείς αγορές θα σπεύσει να διαπιστώσει αν στις αγορές που ανοίγουν στη Νέα Υόρκη σε λίγο η μετοχή της «Microsoft» θα καταρρεύσει. Διότι εάν αληθεύουν αυτά τα οποία μας είπε ο κύριος Υπουργός –τον κ. Αλογοσκούφη εννοώ- περί ετεροβαρούς συμφωνίας, στην οποία οδήγησε ο ίδιος τη «Microsoft», τότε υποθέτω ότι μόλις αυτό γίνει αντιληπτό στη Νέα Υόρκη θα έχουμε μια κάμψη της μετοχής της «Microsoft». Αν δεν έχουμε την κάμψη αυτή, σημαίνει ότι η αγορά δεν δίνει σημασία σ' αυτά τα οποία λέει ο κ. Αλογοσκούφης.

Το δεύτερο το οποίο θα ήθελα να σας πω είναι ότι η «Microsoft» με σαφήνεια, επειδή εσείς αρέσκεστε να αναφέρεστε στα Πρακτικά, δήλωσε στην επιτροπή μας πριν από λίγες μέρες ότι οι συμφωνίες που υπογράφει είναι ένας καμβάς πάνω στον οποίο προσέρχονται και προσχωρούν οποιοδήποτε θέλουν να κάνουν χρήση αυτής της συμφωνίας. Είναι δηλαδή μια σύμβαση προσχώρησης.

Ο κ. Αλογοσκούφης μας είπε προηγουμένως εδώ ότι είναι μια συμφωνία, η οποία έγινε με πρωτοβουλία της ελληνικής Κυβέρνησης και περιελήφθησαν εκεί αυτά τα οποία η ελληνική Κυβέρνηση ήθελε. Είναι, λοιπόν, μια συμφωνία που υπέγραψαν δύο, ένας από τους οποίους είναι ψεύτης. Ποιος είναι αυτός; Είμαι περιέργος. Θα το μαθαίναμε, εάν φέρνατε εδώ αντίστοιχες συμφωνίες που έχουν υπογράψει άλλες χώρες. Δεν το κάνετε, όπως δεν κάνετε κι άλλα πράγματα και δεν καταλαβαίνω γιατί. Δεν μας φέρατε σε ποιες χώρες έχουν κυρωθεί οι συμφωνίες αυτές από τα κοινοβούλιά τους.

Δεν μας φέρατε επίσης καμμία πληροφορία για το τι θα περιλαμβάνουν οι οκτώ αυτές συμφωνίες που παραπέμπονται στο μέλλον, οκτώ μαύρα κουτιά πάνω στο τραπέζι της συμφωνίας. Τι θα περιλαμβάνουν αυτές;

Μας μιλήσατε για ανταποδοτικότητα από τη μεριά της «Microsoft», χωρίς να μας πείτε σε τι συνίσταται αυτή η ανταποδοτικότητα, ποιο είναι το κόστος της. Δεν μπορείτε να το αποτιμήσετε; Δεν ξέρετε τι σας χαρίζει η «Microsoft» ή είστε τόσο large που νομίζετε ότι δεν έχει σημασία αυτό το οποίο χαρίζει η «Microsoft» και έρχεστε εδώ πέρα να μας μεταφέρετε τις «χάντρες», τις οποίες σας έδωσε;

Μας είπατε, επίσης, ότι υπάρχει συμφωνία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το κείμενο αυτής της συμφωνίας. Είμαι απολύτως βέβαιος, κύριε Υπουργέ –και είμαι αναγκασμένος εδώ να σας προκαλέσω- ότι δεν μπορείτε να μας επιδείξετε αυτήν τη συμφωνία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Αν την έχετε, να μας την επιδείξετε, να μας ενημερώσετε για το τι περιλαμβάνει αυτή τη συμφωνία. Αν δεν το κάνετε σήμερα, σημαίνει ότι δεν έχετε τέτοια συμφωνία.

Δεν έχετε δε τέτοια συμφωνία για έναν πολύ απλό λόγο. Διότι εσείς αλλάξατε τη συμφωνία αυτή στις 10 Σεπτεμβρίου, αν θυμάμαι καλά, με την επιστολή, την οποία προσυπογράφουν και τα δύο μέρη, όπου δηλώνεται ξαφνικά μετά από είκοσι μήνες ότι δεν είναι δεσμευτική η συμφωνία!

Το αρχικό κείμενο, πάνω στο οποίο μιλήσαμε όταν ξεκίνησε η διαδικασία στην επιτροπή, ήταν αυτό το οποίο κυρώνουμε σήμερα –με τη δική σας πρωτοβουλία και μοναξιά- με την απόφασή σας. Διότι βλέπετε ότι όλα τα κόμματα της Αντιπολίτευσης είναι αντίθετα με αυτήν τη συμφωνία και μέσα στη συμφωνία

αυτή δεν υπάρχουν οι όροι εκείνοι που θα μας επέτρεπαν να δούμε τι θα συμβεί στο μέλλον.

Έρχεστε μετά από είκοσι μήνες και το αλλάζετε και λέτε ότι δεν είναι δεσμευτικοί. Γιατί το κάνετε αυτό; Σας προκαλέσαμε και σας είπαμε ότι το κάνετε, διότι προφανώς δεν μπορούσατε να δικαιολογήσετε την υπογραφή σας στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και φοβόσασταν ότι και η Ελλάδα θα συμπαρασυρθεί σε μια καταδίκη για παραβιάσεις του ανταγωνισμού.

Μας λέτε, λοιπόν, σήμερα ότι συμφωνεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Σε τι συμφωνεί ακριβώς; Συμφωνεί στο αρχικό κείμενο της συμφωνίας; Συμφωνεί στο αρχικό κείμενο μαζί με το addendum μετά, που αποτελεί αυτή η επιστολή Αλογοσκούφης; Ή συμφωνεί σε κάτι άλλο, το οποίο εμείς δεν γνωρίζουμε;

Πώς, λοιπόν, μας φέρνετε εδώ να ψηφίσουμε μια συμφωνία, χωρίς να μας έχετε δώσει βασικά στοιχεία αυτής της συμφωνίας; Σας κάναμε μια σειρά από ερωτήσεις. Δεν απαντήσατε σε καμμία. Λυπάμαι γι' αυτό. Δεν απαντήσατε σε καμμία απολύτως. Δεν απαντήσατε για το τι θα περιλαμβάνουν αυτές οι συμφωνίες. Δεν απαντήσατε για το κόστος, το οποίο επιφύρου στο ελληνικό δημόσιο. Δεν απαντήσατε για τα ανταποδοτικά, τα οποία υποτίθεται ότι δίνει η «Microsoft». Δεν μας απαντήσατε σε απολύτως κανένα θέμα.

Θα ήθελα να πω λίγα λόγια στη συνέχεια, ελπίζοντας απλώς ότι κατά την έλευσή του ο κ. Μπιλ Γκέιτς θα σας δια φωτίσει για διάφορα πράγματα, τα οποία όμως δεν έχουν σχέση με αυτήν τη συμφωνία. Ο κ. Μπιλ Γκέιτς δεν ασχολείται με αυτά τα ταπεινά θέματα. Εδώ ο κ. Αλογοσκούφης που ήρθε και μας μίλησε για είκοσι πέντε λεπτά είχε την απίστευτη αλαζονεία να μην απαντήσει σε κανένα ερώτημα και να σηκωθεί να φύγει μόλις ξεκίνησε ο διάλογος, γιατί δεν θέλησε να δώσει καμμία άλλη απάντηση!

Έρχομαι στην τροπολογία. Κατ' αρχάς μου κάνει κατάπληξη το γεγονός ότι ο αρμόδιος Υπουργός γι' αυτήν την τροπολογία, ο κ. Ρουσόπουλος, δεν έρχεται στη Βουλή να μας εξηγήσει, γιατί είχε αυτήν την αδράνεια επί τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα.

Το 2003 –για να συμπληρώσετε τις γνώσεις σας, επειδή δεν γνωρίζετε το θέμα αυτό- παραδόθηκε ο χάρτης συχνοτήτων από το Υπουργείο Μεταφορών τότε στο Υπουργείο Τύπου και όφειλε το Υπουργείο Τύπου να καταναείμει αυτές τις συχνότητες στους δικαιούχους.

Έκτοτε, πέρασαν πέντε χρόνια, ακριβώς πέντε χρόνια. Και έρχεται σήμερα πάλι η Κυβέρνησή σας, ο αρμόδιος Υπουργός να πει ότι ζητά άλλους δέκα μήνες παράταση. Για να γίνει τι στους δέκα αυτούς μήνες; Θα καταλήξει;

Ξέρετε πόσο εμπορεύονται στην αγορά οι άδειες αυτές, τις οποίες παρατείνουμε που θεωρούνται –με τον ασαφή όρο- ως νομίμως λειτουργούσες επιχειρήσεις; Εκατομμύρια ευρώ. Είναι αυτό, το οποίο εσείς ως αντιπολίτευση τότε λέγατε ότι θα πρέπει να σταματήσει και θα πρέπει να δοθεί μια σαφής λύση.

Κάναμε, λοιπόν, τότε την προσπάθεια. Κάναμε το χάρτη συχνοτήτων και τον έχετε πέντε χρόνια και παίζετε! Αυτό γίνεται!

Δεν βλέπετε το χάλι το οποίο υπάρχει στα Μέσα αυτήν τη στιγμή. Δεν βλέπετε τι συμβαίνει με δική σας ευθύνη. Σας αρέσει μόνο να παίζετε, να συναντιέστε από δω και από κει, να λέτε διάφορα θέματα, τα οποία αφορούν τη στήριξη της Κυβέρνησής σας από διάφορα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Το τι συμβαίνει στην αγορά σας αφήνει αδιάφορους. Θέλετε να διατηρήσετε αυτό το καθεστώς, το οποίο είναι καθεστώς διαπλοκής, αδιαφάνειας. Και είναι ένα καθεστώς χάους, το οποίο σας βολεύει.

Δεν θα σας βολεύει για πολύ, κύριε Υπουργέ, πιστέψτε με. Θα φτάσετε σε ένα σημείο που θα σκέφτεστε ότι εάν είχαμε βάλει τάξη σε αυτό το χάος, θα ήταν τα πράγματα καλύτερα. Έχετε πλήρως την ευθύνη.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Το λόγο έχει ζητήσει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΛΑ.Ο.Σ. κ. Ροντούλης.

Παρακαλώ, ελάτε στο Βήμα, γιατί υπάρχει κάποιο τεχνικό πρόβλημα στα μικρόφωνα.

Πόσο χρόνο χρειάζεστε, κύριε Ροντούλη;

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΠΟΝΤΟΥΛΗΣ: Πέντε λεπτά, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υφυπουργέ, επειδή σας θεωρούμε άνθρωπο αξιοπρεπή και έντιμο και αξιόπιστο σε ό,τι λέτε, δεν θεωρείτε, προς επίρρωσιν των όσων τώρα είπα, να προσκομίσετε στο Κοινοβούλιο το έγγραφο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, βάσει του οποίου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συναινεί με την συμφωνία αυτή;

Τι σας πείραζε, αγαπητέ κύριε Υφυπουργέ, να το έχετε τώρα εδώ μαζί σας και να το επιδεικνύετε, για να μας αποστομώσετε όλους; Γιατί δεν το έχετε εδώ μαζί σας; Σας το ζητάμε. Υπάρχει; Περιμένω να ακούσω, κύριε Υφυπουργέ. Υπάρχει αυτό το έγγραφο; Υπάρχει, κύριε Υφυπουργέ;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Τελειώστε και θα απαντήσω μετά.

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΠΟΝΤΟΥΛΗΣ: Μα, πώς θα τελειώσω; Σας κάνω ένα ερώτημα: Υπάρχει; Ρωτάει ένας Βουλευτής εκεί που πρέπει να ρωτήσει, κατά τον πλέον επίσημο τρόπο, τον Υφυπουργό.

Υπάρχει, κύριε Υφυπουργέ;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Κύριε Υπουργέ, λόγω κάποιου τεχνικού προβλήματος, να ολοκληρώσει και απαντάτε στο τέλος.

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΠΟΝΤΟΥΛΗΣ: Τέλος πάντων, υπάρχουν και αυτές οι τεχνικές δυσκολίες.

Εντάξει, κύριε Υφυπουργέ.

Πάντως, να δώσετε μια σαφέστατη απάντηση; Ναι, υπάρχει το έγγραφο και θα το καταθέσουμε αύριο, κύριε Ροντούλη. Μάλιστα, αυτό να το δεχθώ. Απλά πράγματα, για να καταλαβαίνει και ο κόσμος τι λέμε εδώ μέσα.

Δεύτερον, αναφερθήκατε εν τη ρύμη του λόγου σας και εξαπολύσατε μια επίθεση που, αν ισχύει, είναι πάρα πολύ σοβαρή η καταγγελία την οποία διατυπώσατε.

Είπατε απευθυνόμενος στον κ. Μαγκριώτη: «Επί των ημερών σας, δεν ίσχυσε το αυτονόητο». Δηλαδή, υπήρχε πειρατικό λογισμικό. Η επίσημη πολιτεία αποδεχόταν στη λειτουργία της, στη Δημόσια Διοίκηση κ.λπ., επί εποχής ΠΑ.ΣΟ.Κ. -αυτό είπατε- ένα πειρατικό λογισμικό.

Πείτε το αυτό το πράγμα με κάθε ενάργεια, να το καταλάβει και ο κόσμος ότι επί κυβερνήσεων ΠΑ.ΣΟ.Κ. υπήρχε πειρατεία, με ό,τι συνεπάγεται αυτό το πράγμα. Διότι δεν μπορεί να ξεστομίζουμε τέτοια πράγματα μέσα στην Εθνική Αντιπροσωπεία, μέσα στην Ολομέλεια. Είναι πάρα πολύ σημαντική καταγγελία αυτή.

Μας αρέσει να μιλάμε με όρους πραγματισμού, κύριε Υφυπουργέ, και να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους και να τα αποδεικνύουμε. Έρχομαι στον όρο 3117. Η «Microsoft» καλύπτει το κόστος της τεχνικής υποδομής και των εκπαιδευτών για δέκα κοινωνικά κέντρα εκμάθησης της τεχνολογίας.

Ακούστε τώρα έναν υπολογισμό που θα σας πω, για να δείτε τα προβλήματα που προκύπτουν από αυτήν την αθώα διατύπωση. Διότι, εδώ φαίνεται ότι η «Microsoft» μας προσφέρει. Τι μας προσφέρει; Μας προσφέρει χρήματα για τους εκπαιδευτές και μας προσφέρει και την τεχνική υποδομή. Κάποιος που το ακούει λέει: Ωραία, μα σας δίνει! Ακόμα είστε ανικανοποίητοι εσείς οι Έλληνες ιθαγενείς;

Ακούστε, κύριε Υφυπουργέ, ας κάνουμε έναν υπολογισμό. Ας πάρουμε ένα κέντρο. Ένα κέντρο θέλει είκοσι ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Είκοσι, λοιπόν, ηλεκτρονικοί υπολογιστές ανά κέντρο, επί 600 ευρώ ανά υπολογιστή -ας βάλουμε ένα ενδεικτικό ποσό, τόσο είναι στην αγορά- επί δέκα κέντρα, είναι 120.000 ευρώ το σύνολο της προσφοράς της «Microsoft».

Δηλαδή αυτή η δράση, για να καταλαβαίνει ο κόσμος, θα στοιχίσει στη «Microsoft» 120.000 ευρώ.

Ακούστε όμως τώρα, τι σημαίνει αυτό για το ελληνικό δημόσιο. Έχουμε, λοιπόν, δέκα κέντρα. Επί δώδεκα μήνες το χρόνο, επί 2.000 ευρώ περίπου, γιατί εκεί κυμαίνεται η αγορά για την ενοικίαση και τα λειτουργικά έξοδα αυτών, ξέρετε πόσο μας κάνει το χρόνο; Το διπλάσιο. Μας κάνει 240.000 ευρώ.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κυρία Πρόεδρε, σε ένα λεπτό.

Δηλαδή η «Microsoft» θα δώσει 120.000 ευρώ και για να στηθεί η δράση αυτή, το ελληνικό δημόσιο θα πρέπει να δώσει

240.000 ευρώ. Άρα, λοιπόν, κάνουμε μια συμφωνία που υποτίθεται ότι μας ωφελεί, αλλά δεν μας ωφελεί, μας βάζει και μέσα.

Θα σας κάνω και το άλλο ερώτημα. Στήνονται, λοιπόν, τα κέντρα αυτά. Στο διηλεκτικό θα είναι εμπλεκόμενη η «Microsoft»; Αυτή η δομή δεν θα περάσει στις ευθύνες της ελληνικής πολιτείας;

Ξέρετε τι θα γίνει, κύριε Υφυπουργέ; Να σας πω εγώ τι θα γίνει; Θα το περάσετε με τη σειρά σας στους ώμους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, εκεί όπου θα λειτουργούν τέτοια κέντρα και θα επωμιστούν και άλλα βάρη οι άνθρωποι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, συν όλων των άλλων που έχουν επωμιστεί κατά τη διάρκεια όλων αυτών των ετών.

Άρα, λοιπόν, μην έρχεσθε εδώ ανερευθρίαστα και λέτε ότι πρέπει να είμαστε και ευχαριστημένοι με τον Μπιλ Γκέιτς. Να του δώσουμε και καμιά πλακέτα από την ελληνική Βουλή να μας θυμάται τώρα που θα έλθει τη Δευτέρα.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Αλυσανδράκης έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΛΥΣΑΝΔΡΑΚΗΣ: Για πολύ λίγο θα μιλήσω, κυρία Πρόεδρε, και επειδή έγινε λόγος γι' αυτό το περιεργό έγγραφο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Δηλαδή, κύριοι συνάδελφοι του ΠΑ.ΣΟ.Κ. και του ΛΑ.Ο.Σ., αν είχε δώσει την έγκρισή της η Ευρωπαϊκή Ένωση, εσείς θα αποσύρατε τις αντιρρήσεις σας;

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΠΟΝΤΟΥΛΗΣ: Οι αντιρρήσεις παραμένουν, αλλά θα υπήρχε τουλάχιστον σε επίπεδο...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Μη διακόπτετε, κύριε συνάδελφε. Θα απαντήσει ο Υπουργός. Σας παρακαλώ, αφήστε τον ομιλητή να ολοκληρώσει.

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΠΟΝΤΟΥΛΗΣ: Εμείς δεν θα ψηφίζαμε ούτως ή άλλως, αλλά αυτό το έγγραφο θα πιστοποιούσε ότι σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης τηρούνται κάποιες αξίες σε σχέση με την ανταγωνιστικότητα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Κύριε Αλυσανδράκη, συνεχίστε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΛΥΣΑΝΔΡΑΚΗΣ: Αυτή είναι μια απάντηση από ερωτώντες. Εμείς δεν θα δεχόμασταν βέβαια, την αποικιοκρατική σύμβαση της «Microsoft» να την εγκρίνει η αποικιοκρατική διαδικασία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό και μόνο ήθελα να πω.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Ο κ. Μαγκριώτης έχει το λόγο για τέσσερα λεπτά.

Από το Βήμα, κύριε Μαγκριώτη.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Να τη η έλλειψη της «Microsoft»!

Κύριε Υπουργέ, επειδή, όπως είπαν και άλλοι ομιλητές, θεωρείσθε από τους σοβαρούς ανθρώπους σ' αυτήν την Κυβέρνηση, γι' αυτό και σας διέκοψα και σας ζήτησα να κάνετε τις απαραίτητες διευκρινίσεις, όσον αφορά τη διατύπωση του καθένα μας.

Εγώ μίλησα για δύο συγκεκριμένες φράσεις στο κείμενο, οι οποίες υποτιμούν τη χώρα μας, υποτιμούν το Κοινοβούλιο, θεωρούνται αυτονόητες και η Κυβέρνηση, το Κοινοβούλιο, οι επιφορτισμένες με αυτές τις αρμοδιότητες αρχές εφαρμόζουν τους νόμους και τις διατάξεις. Δεν χρειάζεται και δεν πρέπει αυτές οι αρχές, αυτοί οι στόχοι να αναφέρονται σ' αυτά τα κείμενα. Γιατί γνωρίζουμε, γιατί η «Microsoft» βάζει τα θέματα αυτά.

Η ελληνική Κυβέρνηση έπρεπε να της απαντήσει ότι αυτά για τη χώρα μας είναι αυτονόητα. Έπρεπε να της πει: «Στις χώρες εκείνες που δεν είναι αυτονόητα, να τα βάζετε στις συμβάσεις. Σε μας είναι αυτονόητα και δεν δεχόμαστε να μπει στη σύμβαση. Αν θεωρείς ότι δεν είναι αυτονόητο, τότε δεν μπορείς και να υπογράψεις μαζί μας τη σύμβαση».

Αυτό θέλω να υπερασπιστείτε ως Κυβέρνηση και ως εκπρόσωποι του ελληνικού λαού. Δεν είναι κάτι άλλο. Είναι πολύ συγκεκριμένο και νομίζω ότι πρέπει να το πράξετε. Δεν θα σας κοστίσει τίποτα, εκτός πια και αν θεωρείτε ότι δεν μπορείτε ως Κυβέρνηση, δεν μπορούν οι αρχές, τις οποίες εποπτεύετε, να

τα διασφαλίσουν αυτά και θα βάλατε τα τζιμάνια της «Microsoft» να τα διασφαλίσουν.

Εάν αυτό εννοείτε, είναι άλλο πράγμα. Όμως, και αυτό, ασφαλώς, δεν το δεχόμαστε. Είναι ακόμη περισσότερο υποτιμητικό. Δεν είναι κακό να αποδέχεσαι τις παρατηρήσεις της Αντιπολίτευσης, όταν μάλιστα είναι τόσο σαφείς και καθαρές.

Όσον αφορά το έγγραφο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα μας απαντήσετε στη συνέχεια. Καταλάβαμε από την προηγούμενη απάντησή ότι διαισθάνεστε ή πιθανόν τηλεφωνικά σας έχουν πει ότι δεν υπάρχει πρόβλημα. Δεν μπορούσατε να περιμένετε να σας έρθει και επίσημα το έγγραφο, γιατί έρχεται ο Μπιλ Γκέιτς την επόμενη εβδομάδα και γι' αυτό ακριβώς βρήκατε, όπως είπα, το κενό. Έπρεπε να την κυρώσετε, πριν έρθει ο Μπιλ Γκέιτς στην Ελλάδα. Αυτό θα ήταν μια εξήγηση. Θα μπορούσατε να πείτε: «Έχουμε μια προφορική διαβεβαίωση, το επίσημο έγγραφο έρχεται και εμείς δεν το καταλαβαίναμε.»

Όσον αφορά τον αγαπητό Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του Κομμουνιστικού Κόμματος, νομίζω ότι γνωρίζετε πως η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει πολύ αυστηρή νομοθεσία σε πολλούς τομείς και ότι το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο υπερασπίζεται πολλές φορές και ανθρώπινα και συλλογικά δικαιώματα των πολιτών των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που, δυστυχώς, τα ίδια τα κράτη δεν τα υπερασπίζονται.

Με αυτή, λοιπόν, την έννοια, ειδικά σε αυτό το θέμα το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο και σε δευτεροβάθμιο επίπεδο, όπως ξέρετε, έχει επιβάλει πρόστιμο για μονοπωλιακή χρήση στη «Microsoft». Μάλιστα η «Microsoft» απέσυρε την αίτηση, για να μη συνεχίσει να διασύρεται, διότι ήξερε ποιο θα είναι το αποτέλεσμα. Από 500.000.000 μέχρι 700.000.000 ευρώ της επέβαλε. Σε κάποια πράγματα, λοιπόν, μπορούμε να συνεργαζόμαστε και να εμπιστευόμαστε, ανεξάρτητα αν έχουμε διαφορετικές απόψεις για το θέμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το έχει αποδείξει.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κυρία Πρόεδρε, λέγοντας ότι ο κ. Πάγκαλος εννοούσε –δεν είναι εδώ για να σας το διευκρινίσει, ώστε να μην υπάρχει παρεξήγηση και για τα Πρακτικά– κατά τη διάρκεια της δικής σας διακυβέρνησης και όχι βεβαίως...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Δεν ήσασταν εδώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Εδώ ήμουν και τον άκουσα τον κ. Πάγκαλο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Όταν το είπα, δεν ήταν εδώ ο κ. Πάγκαλος.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Ε, ακριβώς, επειδή δεν ήταν, το λέω, επειδή ξέρω τι εννοεί. Και για τα Πρακτικά το διευκρινίζω, ώστε να μην υπάρξει καμμία παρεξήγηση.

Καταψήφισαμε, λοιπόν, αυτήν τη σύμβαση και θέλω απλώς να ρωτήσω τον κύριο Υπουργό και να μας πει το εξής: Επειδή η ουσία κρύβεται στις οκτώ συμβάσεις που θα έρθουν, αυτές οι συμβάσεις, σύμφωνα με τα λεγόμενα του κυρίου Υπουργού, θα έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα για το ελληνικό δημόσιο; Γιατί αν έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα και κυρώνουμε το πλαίσιο, που δεν έχει δεσμευτικό, κατ' εσάς, χαρακτήρα και δεν θα κυρώσουμε και δεν θα συζητήσουμε, αλλά απλώς θα είναι μια υπουργική ή διοικητική απόφαση, τις επί μέρους συμβάσεις, τότε θα έλεγα ότι το λάθος πολλαπλασιάζεται, κύριε Υπουργέ.

Μήπως αυτός είναι ο λόγος που την κάνατε τόσο χαλαρή, κατ' εσάς, αυτή τη σύμβαση; Δηλαδή για να μην έχετε εμπόδιο την Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώ τις άλλες δεν θα τις ελέγξει, γιατί θα είναι υπουργικές αποφάσεις ή διοικητικές αποφάσεις; Μήπως τόσο πολύ πονηρέψατε;

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Κύριε Υφυπουργέ, έχετε το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Κατ' αρχάς, κύριε Μαγκριώτη, εγώ ανέφερα εσάς, γιατί δεν είπατε εσείς ότι «εγώ ξέρω καλά». Όμως, εσείς είπατε ότι αναφέρθηκε ο Υπουργός και είπε ότι όταν πάει μια δουλειά στη «Microsoft», τότε και μόνο τότε θα υπάρχει αυτή η ειδική μεταχείριση.

Και συμπληρώσατε: «Απευθύνεστε σε αφελείς; Αυτά ούτε στα πρώτα χρόνια του Χριστιανισμού δεν μπορεί κανείς να πιστέψει ότι συνέβαιναν!» Δηλαδή η λογική σας είναι ότι δεν μπορεί να συμβεί αυτό το οποίο θα συμβεί, ότι μόνο αν πάει στη «Microsoft» θα έχει αυτήν τη...

Επαναλαμβάνω πως αυτό λέει και αυτό θα συμβεί. Τώρα, γιατί αυτό σας φαίνεται περιεργό; Γι' αυτό σας συνέδεσα με αυτό που είπε ο κ. Πάγκαλος. Εφόσον εννοούσατε άλλο, το αποσυνοδέω.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Μπορεί να είναι στημένοι οι διαγωνισμοί!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Μην κάνετε διάλογο, κύριε συνάδελφε, πάλι!

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Ξαναλέω ότι όσον αφορά το αυτονόητο, βεβαίως, είναι αυτονόητο. Θα συμφωνήσω μαζί σας ότι είναι αυτονόητο. Όμως, το γεγονός ότι είναι αυτονόητο –ξαναλέω– δεν μπορεί να ανατρέψει μια πραγματικότητα, η οποία είναι ότι στην πειρατεία λογισμικού, όπως και σε άλλες πειρατείες, δυστυχώς, η χώρα μας αντί να είναι απ' αυτές που έχουν τη λιγότερη, έχουν την περισσότερη. Εκτός και αν δεν θέλετε να λέμε εδώ μέσα την αλήθεια. Επειδή, όμως, με θεωρείτε ευπρεπή, όπως λέτε, και ειλικρινή, η πραγματικότητα είναι ότι η χώρα μας –καλώς ή κακώς, δεν ξέρω ποιος ή τι φταίει– στο θέμα πειρατείας όχι μόνο λογισμικού, αλλά και cd και δεν ξέρω τι άλλο, δυστυχώς, κατέχει κακή σειρά.

Το να δηλώνουμε, λοιπόν, προς πάσα κατεύθυνση ότι είμαστε αποφασισμένοι να αλλάξουμε αυτό, ότι είμαστε αποφασισμένοι να μην επιτρέψουμε –που βεβαίως είναι αυτονόητο, αλλά δυστυχώς δεν συμβαίνει– δεν κάνει καθόλου κακό στη χώρα. Την κατατάσσει σε εκείνους που είναι αποφασισμένους να πατάξουν έστω και ένα κακό φαινόμενο.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ: Με δική μας πρωτοβουλία, κύριε Υπουργέ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Πάω και στο τελευταίο, το οποίο είναι θέμα της συμφωνίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επειδή ο κ. Μαγκριώτης –του ανταποδίδω το «είναι προσεκτικός»– πρόσεξε τι είπα. Εγώ είπα ότι υπάρχει συμφωνία, δεν είπα ότι υπάρχει έγγραφο, γιατί δεν γνωρίζω αν υπάρχει έγγραφο, ξέρω ότι υπάρχει συμφωνία.

Η συμφωνία της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποδεικνύεται άλλωστε και από άλλο πράγμα διά της κοινής λογικής. Από τη μία μεριά λέτε –και χρησιμοποίησε ένα σωστό όρο ο κ. Βερελής– ότι είναι ένας καμβάς. Η «Microsoft» έχει ένα καμβά. Νομίζω ότι εσείς το είπατε. Έχει, λοιπόν, ένα καμβά. Η βασική συμφωνία για όλες τις χώρες είναι η ίδια. Δεν μπορεί η «Microsoft» να υπογράφει για το ίδιο αντικείμενο τελείως διαφορετική συμφωνία σε τόσες χώρες. Πάνω σ' αυτό υπάρχουν επί μέρους παρατηρήσεις που κάνει η κάθε χώρα. Κάνουμε και εμείς.

Άρα, λοιπόν, από τη στιγμή που αυτόν τον καμβά τον έχουν υπογράψει τριάντα επτά χώρες, νομίζω ότι ψάχνετε να βρείτε θέματα εκεί που δεν υπάρχουν. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι σύμφωνη. Δεν θα ήταν σύμφωνη εάν θα ήταν δεσμευτικό.

Και απαντώ και στο τελευταίο. Οι επί μέρους συμφωνίες. Λέει μέσα το κείμενο ότι το συνολικό πλαίσιο μαζί με τις συμφωνίες είναι αναπόσπαστο κείμενο. Άρα, ούτε οι συμφωνίες είναι δεσμευτικές. Είναι όσο και το πλαίσιο. Εξειδικεύουν τη γενική αρχή.

Θα ήθελα να προσθέσω και κάτι ακόμα. Θα πρέπει να μπει στο τίτλο «και άλλες διατάξεις», για να μπορεί να προστεθεί μετά η τροπολογία σαν άλλη διάταξη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Σας ευχαριστώ.

Γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίασή μας, αφού πρώτα ξεναγήθηκαν στους χώρους του Μεγάρου της Βουλής των Ελλήνων, τριάντα ένας μαθητές και μαθήτριες και δύο συνοδοί-καθηγητές από το Γενικό Λύκειο Ξυλοκάστρου Κορινθίας.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και της υπ' αριθμ. 105/45 τροπολογίας.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών: «Κύρωση Συμφωνίας Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των Εταιρειών Microsoft Corporation, Microsoft Ireland Operation Limited και Μάικροσοφτ Ελλάς Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία Προϊόντων και Υπηρεσιών Πληροφορικής» επί της αρχής;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Συνεπώς, το νομοσχέδιο του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών: «Κύρωση Συμφωνίας Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των Εταιρειών Microsoft Corporation, Microsoft Ireland Operation Limited και Μάικροσοφτ Ελλάς Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία Προϊόντων και Υπηρεσιών Πληροφορικής» έγινε δεκτό επί της αρχής κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το πρώτο άρθρο ως έχει;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΡΟΝΤΟΥΛΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Συνεπώς το άρθρο πρώτο έγινε δεκτό ως έχει, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτή η τροπολογία με γενικό αριθμό 105 και ειδικό 45, η οποία εντάσσεται στο νομοσχέδιο ως ίδιο άρθρο;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτή, δεκτή.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΡΟΝΤΟΥΛΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Συνεπώς η τροπολο-

γία με γενικό αριθμό 105 και ειδικό 45, η οποία εντάσσεται στο νομοσχέδιο ως ίδιο άρθρο, έγινε δεκτή κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το ακροτελεύτιο άρθρο του νομοσχεδίου;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Το ακροτελεύτιο άρθρο του νομοσχεδίου έγινε δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Συνεπώς το νομοσχέδιο του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών: «Κύρωση Συμφωνίας Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των Εταιρειών Microsoft Corporation, Microsoft Ireland Operation Limited και Μάικροσοφτ Ελλάς Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία Προϊόντων και Υπηρεσιών Πληροφορικής» έγινε δεκτό επί της αρχής και επί των άρθρων.

Η ψήφισή του στο σύνολο αναβάλλεται για άλλη συνεδρίαση. Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 16.43', λύεται η συνεδρίαση για αύριο ημέρα Παρασκευή 25 Ιανουαρίου 2008 και ώρα 10.30', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος κοινοβουλευτικό έλεγχο: α) συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων και β) συζήτηση της υπ' αριθμ. 19/17-12-2007 επερωτήσεως δεκαεπτά Βουλευτών του ΠΑ.ΣΟ.Κ. προς τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση, σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη που έχει διανεμηθεί.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6

**Πρακτικά Ελληνικής Βουλής ΞΕ΄ 15/01/2008
κοινοβουλευτικού ελέγχου επί του νομοσχεδίου
«Συμφωνία Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ της
Ελληνικής Δημοκρατίας και των εταιρειών Microsoft
Corporation, Microsoft Ireland Operation Limited και
Microsoft Ελλάς»**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Η' ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΒΟΥΛΗ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΞΕ'

Τρίτη 15 Ιανουαρίου 2008

ΘΕΜΑΤΑ

A. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Επικύρωση Πρακτικών. σελ. 3432
2. Επί Διαδικαστικού Θέματος. σελ. 3458, 3459, 3460

B. ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

1. Κατάθεση αναφορών. σελ. 3371
2. Απαντήσεις Υπουργών σε ερωτήσεις Βουλευτών. σελ. 3372, 3373, 3374, 3375, 3376
3. Συζήτηση αναφορών και ερωτήσεων.
 - α) Προς τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, σχετικά με τη σύμβαση μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και Microsoft για την προμήθεια λογισμικού. σελ. 3377
 - β) Προς τον Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, σχετικά με την κοινωνική φροντίδα σε μακροχρόνια ασθενείς. σελ. 3378

Γ. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1. Συζήτηση και ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου των σχεδίων νόμων του Υπουργείου Εξωτερικών:
 - i) « Κύρωση του Μνημονίου Κατανόησης για τη Συνεργασία μεταξύ των Διπλωματικών Ακαδημιών και Ινστιτούτων των Υπουργείων Εξωτερικών των κρατών – μελών του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας Ευξείνου Πόντου ». σελ. 3380
 - ii) « Κύρωση του Μνημονίου Κατανόησης μεταξύ του Υπουργείου Εξωτερικών της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Γενικής Γραμματείας του Συνδέσμου Αραβικών Κρατών ». σελ. 3397
2. Ψήφιση στο σύνολο του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών: « Σύσταση Εθνικού Ταμείου Κοινωνικής Συνοχής και άλλες διατάξεις ». σελ. 3392
3. Συζήτηση και ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας: « Κύρωση του Τροποποιητικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση Ίδρυσης του Ευρωπαϊκού Κέντρου Μεσοπρόθεσμων Μετεωρολογικών Προγνώσεων και στο Πρωτόκολλο για τα Προνόμια και Ασυλίες του Κέντρου αυτού ». σελ. 3404
4. Ψήφιση στο σύνολο του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης : «Αποχώρηση από την υπηρεσία δικαστικών λειτουργών ». σελ. 3431
5. Συζήτηση επί της αρχής του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών: « Κατάργηση φόρου κληρονομιών και γονικών παροχών – Απαλλαγή πρώτης κατοικίας – Ενιαίο τέλος ακινήτων – Αντιμετώπιση λαθρεμπορίου καυσίμων και άλλες διατάξεις ». σελ. 3432

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

A. Επί Διαδικαστικού Θέματος:

- ΛΟΒΕΡΔΟΣ Α. σελ. 3458
ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ Ι. σελ. 3460
ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ Α. σελ. 3458, 3459, 3460

B. Επί των αναφορών και ερωτήσεων:

- ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ Γ. σελ. 3377, 3378

ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ Γ. σελ. 3378, 3379

ΛΕΒΕΝΤΗΣ Α. σελ. 3377

ΝΑΣΙΩΚΑΣ Ε. σελ. 3378

Γ. Επί των σχεδίων νόμων του Υπουργείου Εξωτερικών:

- ΚΑΝΕΛΛΗ Α. σελ. 3380, 3397

Δ. Επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας:

- ΚΑΝΕΛΛΗ Α. σελ. 3404
ΤΑΣΟΥΛΑΣ Κ. σελ. 3404, 3405

Ε. Επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών:

- ΑΪΒΑΛΙΩΤΗΣ Κ. σελ. 3457
ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ Γ. σελ. 3449, 3450, 3451
ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ Ι. σελ. 3469
ΒΟΡΙΔΗΣ Μ. σελ. 3441, 3442
ΒΡΕΤΤΟΣ Κ. σελ. 3448
ΓΕΪΤΟΝΑΣ Κ. σελ. 3453, 3454
ΓΚΑΤΖΗΣ Ν. σελ. 3445, 3446
ΔΕΡΜΕΝΤΖΟΠΟΥΛΟΣ Α. σελ. 3443
ΕΞΑΡΧΟΣ Β. σελ. 3465
ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ Ν. σελ. 3437, 3463
ΚΑΡΑΟΓΛΟΥ Θ. σελ. 3432, 3434
ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ Γ. σελ. 3452, 3453
ΚΑΤΣΕΛΗ Λ. σελ. 3462
ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ Β. σελ. 3466
ΚΟΡΚΑ – ΚΩΝΣΤΑ Α. σελ. 3464
ΚΟΥΣΣΕΛΑΣ Δ. σελ. 3454
ΚΟΥΤΜΕΡΙΔΗΣ Ε. σελ. 3459
ΚΟΥΤΣΟΥΚΟΣ Ι. σελ. 3455
ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ Π. σελ. 3439, 3441
ΛΟΒΕΡΔΟΣ Α. σελ. 3435, 3436, 3437
ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ Ι. σελ. 3443, 3460, 3461
ΠΑΤΡΙΑΝΑΚΟΥ Φ. σελ. 3462
ΠΕΡΛΕΠΕ – ΣΗΦΟΥΝΑΚΗ Α. σελ. 3456
ΠΛΕΥΡΗΣ Α. σελ. 3446
ΣΗΦΟΥΝΑΚΗΣ Ν. σελ. 3467
ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ Χ. σελ. 3447
ΤΖΑΚΡΗ Θ. σελ. 3467, 3469

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

Η' ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΒΟΥΛΗ

ΙΒ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Α'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΞΕ'

Τρίτη 15 Ιανουαρίου 2008

Αθήνα, σήμερα στις 15 Ιανουαρίου 2008, ημέρα Τρίτη και ώρα 18.00' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία της Β' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΕΛΣΑΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ**.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Παρακαλείται ο κύριος Γραμματέας να ανακοινώσει τις αναφορές προς το Σώμα.

(Ανακοινώνονται προς το Σώμα από τον κ. Έκτορα Νασιώκα, Βουλευτή Λαρίσης, τα ακόλουθα:

Α. ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

1) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Εξαπλατάνου Πέλλας ζητεί την επανίδρυση του Αστυνομικού Σταθμού Εξαπλατάνου Πέλλας.

2) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η κ. Ελένη Κουρτελή ζητεί να της χορηγηθεί κάρτα ανεργίας από τον ΟΑΕΔ Γιαννιτών.

3) Ο Βουλευτής Αιτωλοακαρνανίας κ. ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Αναπτυξιακή Εταιρία 'ΤΡΙΧΩΝΙΔΑ Α.Ε.' ζητεί την καταβολή των πιστώσεων για τα προγράμματα Κοινωνικής Πρόνοιας.

4) Ο Βουλευτής Αιτωλοακαρνανίας κ. ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Παραβόλας Νομού Αιτωλοακαρνανίας ζητεί επιχορήγηση για την αντικατάσταση του Δικτύου Ύδρευσης του Τοπικού Διαμερίσματος Περιστερίου Παραβόλας.

5) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΤΣΙΦΑΡΑΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας στο οποίο επισημαίνεται η ύπαρξη του βλαβερού χημικού στοιχείου 'μαγγάνιου' στο νερό της γεώτρησης του Γενικού Περιφερειακού Νοσοκομείου Πατρών Αχαΐας.

6) Ο Βουλευτής Χανίων κ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΚΟΥΛΑΚΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας στο οποίο ζητείται η άμεση τοποθέτηση ιατρού στο Ειδικό Περιφερειακό Ιατρείο της Σούδας.

7) Οι Βουλευτές Αιτωλοακαρνανίας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΩΡΑΪΤΗΣ και Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσαν

αναφορά με την οποία ο Δήμος Οινιάδων Αιτωλ/νίας ζητεί τη συνέχιση της λειτουργίας του Ταχυδρομικού Γραφείου Κατοχής Αιτωλ/νίας.

8) Οι Βουλευτές Α' Θεσσαλονίκης κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΩΓΑΣ, Α' Θεσσαλονίκης κ. ΣΟΦΙΑ ΚΑΛΑΝΤΙΔΟΥ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Πολιτιστικός - Εξωραϊστικός Σύλλογος Οικιστών Εργατικών Κατοικιών Πτολεμαΐδας ζητεί τη λήψη μέτρων για την καλύτερευση των συνθηκών διαβίωσης των οικιστών του εργατικού συγκροτήματος V Πτολεμαΐδας.

9) Οι Βουλευτές Α' Πειραιώς, Ευβοίας και Β' Πειραιώς κ. ΕΛΠΙΔΑ ΠΑΝΤΕΛΑΚΗ, Ευβοίας κ.κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΡΙΝΟΣ, Β' Πειραιώς κ. ΒΑΡΒΑΡΑ (ΒΕΡΑ) ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Πανελλήνια Ένωση Μηχανικών Εμπορικού Ναυτικού ζητεί την πλήρη κάλυψη των ελλειμμάτων του ΝΑΤ από τον κρατικό προϋπολογισμό για την απρόσκοπτη καταβολή των συντάξεων και επιδομάτων στα μέλη της.

10) Ο Βουλευτής Καρδίτσας κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΡΟΒΛΙΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Νομάρχης Καρδίτσας ζητεί την επιδότηση αγροτών της περιοχής του.

11) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η κα Μαρία Λαχανιώτου, απόφοιτος του Τμήματος Μεθοδολογίας, Ιστορίας και θεωρίας της Επιστήμης ζητεί τη συμμετοχή της σε διαγωνισμό του ΑΣΕΠ για πρόσληψη στο Δημόσιο.

12) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Νομαρχιακό Συμβούλιο Λασιθίου ζητεί την άμεση υλοποίηση του έργου 'Β.Ο.Α.Κ.-Τμήμα Άγιος Νικόλαος-Καλό Χωριό.

13) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας το οποίο αναφέρεται στην καθυστέρηση των μαθημάτων ενισχυτικής διδασκαλίας στο Γενικό Λύκειο Σητείας.

14) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας το οποίο αναφέρεται στο αίτημα για ίδρυση Επαγγελματικής Σχολής στο ΕΠΑΛ Νεάπολης του Νομού Λασιθίου.

15) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας το οποίο αναφέρεται στα προβλή-

ματα των αγροτών και των κτηνοτρόφων της Κρήτης.

16) Η Βουλευτής Κέρκυρας κ. ΑΓΓΕΛΙΚΗ (ΑΝΤΖΕΛΑ) ΓΚΕΡΕΚΟΥ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Νομαρχιακό Συμβούλιο Κέρκυρας ζητεί τη δρομολόγηση και δεύτερου πλοίου στη γραμμή Λευκίμμης-Ηγουμενίτσας.

17) Η Βουλευτής Κέρκυρας κ. ΑΓΓΕΛΙΚΗ (ΑΝΤΖΕΛΑ) ΓΚΕΡΕΚΟΥ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Νομαρχιακό Συμβούλιο Κέρκυρας διαμαρτύρεται για την παραβίαση της εργατικής νομοθεσίας από ξενοδοχειακές επιχειρήσεις κ.λπ.

18) Οι Βουλευτές Β' Αθηνών κύριοι ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ, ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΑΚΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία τα Επιμελητήρια Βόρειου Αιγαίου διαμαρτύρονται για τη μείωση των ποσοστών επιχορηγήσεων στις επιχειρήσεις των νησιών του Βόρειου Αιγαίου κ.λπ.

19) Ο Βουλευτής Β' Πειραιώς κ. ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΝΙΩΤΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Καφάλης Ιωάννης ζητεί την επίλυση στεγαστικών προβλημάτων του Ελληνικού Δημοτικού Σχολείου Νταχάου στην περιοχή του Μονάχου της Γερμανίας.

20) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΜΙΧΑΗΛ ΜΠΕΚΙΡΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Σωματείο Επαγγελματιών Ψυκτικών Αχαΐας-Κεφαλλονιάς-Ζακύνθου ζητεί την άμεση τροποποίηση του π.δ. 87/96.

21) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΜΙΧΑΗΛ ΜΠΕΚΙΡΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύνδεσμος Προστασίας και Ορθολογικής Ανάπτυξης του Κορινθιακού Κόλπου «Ο ΑΡΙΩΝ» ζητεί να καθοριστεί ο Κορινθιακός Κόλπος, ως προστατευόμενη περιοχή αλιείας.

B. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΣΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

1. Στην με αριθμό 2352/23-11-07 ερώτηση του Βουλευτή κ. Γεώργιου Παπαδόπουλου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 90022/32906/1776/28-12-07 έγγραφο από την Υπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της 2352/23-11-2007 ερωτήσεως, που έχει κατατεθεί στη Βουλή από τον βουλευτή κ. Γεώργιο Παπαδόπουλο, σχετικά με το αναφερόμενο στο θέμα αντικείμενο, η οποία απευθύνονταν στον Υπουργό Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και διαβιβάστηκε στο Υπουργείο μας από τη Βουλή με FAX την 17-12-2007, σας γνωρίζουμε όσον αφορά το θέμα της αρμοδιότητάς μας, τα εξής:

1. Οι εργαζόμενοι στην Alpha Bank Α.Ε. που προέρχονται από την πρώην Τράπεζα Πίστεως Α.Ε. ασφαλιζονται επικουρικά στο Ταμείο Αλληλοβοηθείας Προσωπικού Τράπεζας Πίστεως (Τ.Α.Π.), ενώ όσοι προέρχονται από την Ιονική Λαϊκή Τράπεζα ασφαλιζονται στο Ταμείο Αλληλοβοηθείας Προσωπικού Ιονικής Λαϊκής Τράπεζας και άλλων Τραπεζών (Τ.Α.Π.Ι.Α.Τ.-Α.Τ.).

Η Alpha Bank Α.Ε., με τις από 21-11-2006 αιτήσεις της προς το Ε.Τ.Α.Τ., υπέβαλε μονομερώς το αίτημα να αναληφθούν από το Ταμείο όλες οι απαραίτητες ενέργειες για την υπαγωγή του προσωπικού της που ασφαλιζεται στα οικεία επικουρικά ταμεία (Τ.Α.Π. και Τ.Α.Π.Ι.Α.Τ.-Α.Τ.) στο Ε.Τ.Α.Τ. και Ε.Τ.Ε.Α.Μ., σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων 3371/2005 και 3455/2006.

Κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 8 του άρθρου 62 του Ν.3371/2005, το Ε.Τ.Α.Τ. με το ΦΕΤΑΤ/842/22-12-2006 έγγραφο του διαβίβασε στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών τις αριθ. 83 και 85 αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του (συνεδρ. 41η/12-12-2006), προς εκπόνηση των προβλεπόμενων ειδικών οικονομικών μελετών για τον υπολογισμό του κόστους της ένταξης. Μετά από σύμβαση, που υπογράφηκε στις 29-1-2007, εκπονήθηκε τον 3ο /2007 από την εταιρεία Hewit Associates SA» οικονομική μελέτη για τον υπολογισμό του κόστους ένταξης μόνο των ασφαλισμένων του Ταμείου Αλληλοβοηθείας Προσωπικού Τράπεζας Πίστεως (Τ.Α.Π.).

Παράλληλα με το Φ.ΕΤΑΤ/844/22-12-2006 και Φ.ΕΤΑΤ/845/22-12-2006 έγγραφο του προς το Σύλλογο προσωπικού της Alpha Bank και το σύλλογο εργαζομένων στην Alpha Bank προερχόμενων εκ της Ιονικής, ζήτησε τις απόψεις τους για το θέμα αυτό, ως όφειλε να πράξει σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις. Οι ανωτέρω σύλλογοι με τις από 29-1-2007 και 9-2-2007 απαντητικές επιστολές τους αντίστοιχα γνωστοποίησαν στο Ταμείο, ότι δεν συμφωνούν με την υπαγωγή αυτή.

Δεδομένης της διαφωνίας εργοδότη-εργαζομένων για τη διάλυση του Ταμείου Αλληλοβοηθείας Προσωπικού Τράπεζας Πίστεως (Τ.Α.Π.), η περίπτωση των ασφαλισμένων του Τ.Α.Π. εμπίπτει στη διάταξη της παρ. 6 του άρθρου 62 του Ν.3371/2005, σύμφωνα με την οποία το Ε.Τ.Α.Τ., στις περιπτώσεις διένεξης, αναλαμβάνει τη διεκπεραίωση και διαχείριση των πάσης φύσεως υποθέσεων των ασφαλισμένων και συνταξιούχων του που αφορούν ασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά τους ζητήματα.

2. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 του Ν.3620/2007 (276 Α'), οι ασφαλισμένοι και συνταξιούχοι του Τ.Α.Π. υπάγονται υποχρεωτικά από 1-1-2008 στο Ε.Τ.Α.Τ., το οποίο υποχρεούται να καταβάλλει στους συνταξιούχους και ασφαλισμένους του Τ.Α.Π. συντάξεις σύμφωνα με τις καταστατικές διατάξεις του εντασσόμενου Ταμείου, το οποίο δεν διαλύεται ούτε θίγεται η περιουσία του.

Για την αντιμετώπιση της προκαλούμενης δαπάνης θα καταβάλλονται στο Ε.Τ.Α.Τ. οι προβλεπόμενοι από τις διατάξεις των άρθρων 11 και 12 του καταστατικού του Τ.Α.Π. οικονομικοί πόροι, στους οποίους περιλαμβάνεται εισφορά εργαζομένου ύψους 3,5 % και ισόποση εισφορά εργοδότη, όπως και εισφορά εργοδότη προς Ε.Τ.Α.Τ. ύψους 543.000.000 €, η οποία θα καταβληθεί σε 10 ετήσιες ισόποσες δόσεις ποσού 67.280.670 €, αποδιδόμενες εντός του μηνός Ιανουαρίου κάθε έτους, αρχής γενομένης από το έτος 2008.

Επιπλέον, σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις το Τ.Α.Π., το οποίο δεν διαλύεται ούτε θίγεται η περιουσία του, θα συνεχίσει να καταβάλλει την προβλεπόμενη από τις καταστατικές του διατάξεις εφάπαξ παροχή στους δικαιούχους.

3. Από τα ανωτέρω, καθίσταται σαφές ότι η ακολουθούμενη διαδικασία για την υπαγωγή των εργαζομένων Alpha Bank Α.Ε. στο Ε.Τ.Α.Τ. υλοποιείται κατ' εφαρμογή των σχετικών διατάξεων της ισχύουσας νομοθεσίας και αποκλειστικά εντός των ορίων αυτής.

Με την ένταξη αυτή επιλύεται άμεσα το θέμα της επικουρικής ασφάλισης του προσωπικού της Alpha Bank Α.Ε. προς όφελος των εργαζομένων, αφού δεν θίγεται κανένα κεκτημένο δικαίωμα των ασφαλισμένων του Τ.Α.Π. όσον αφορά στα όρια ηλικίας και στα ποσά των συντάξεων και διασφαλίζεται η συνέχιση της καταβολής των παροχών στους δικαιούχους.

Τέλος, δεν υφίσταται ευνοϊκή παρέμβαση της Πολιτείας υπέρ της συγκεκριμένης Τράπεζας, αφού ο εργοδότης υποχρεούται να καλύψει τη δαπάνη που αναλογεί για την καταβολή των συντάξεων στους ασφαλισμένους και συνταξιούχους του Τ.Α.Π., όπως αυτή υπολογίστηκε από την ειδική οικονομική μελέτη.

Η Υπουργός

ΦΑΝΗ ΠΕΤΡΑΛΙΑ-ΠΑΛΗΗ

2. Στην με αριθμό 2144/20-11-07 ερώτηση του Βουλευτή κ. Ιωάννου Σκουλά δόθηκε με το υπ' αριθμ. 68629/31-12-07 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στο ανωτέρω σχετικό, με το οποίο μας διαβιβάστηκε η ερώτηση 2144/20-11-2007 που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Γιάννης Γ. Σκουλάς, σχετικά με το αντικείμενο του θέματος, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Η Τριμελής Επιτροπή της ΠΥΣ 55/1998 ενέκρινε με την ΔΙΠΠ/Φ.ΕΓΚΡ.1/140/27050/23-5-2006 απόφασή της την πλήρωση χιλίων πεντακοσίων (1.500) κενών οργανικών θέσεων διάφορων κατηγοριών και κλάδων στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις της χώρας.

Με το Α.Π. Π27253/20-7-2006 έγγραφο μας ανακοινώσαμε

στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ηρακλείου την έγκριση για την πλήρωση είκοσι πέντε (25) κενών οργανικών θέσεων, διαφόρων κατηγοριών και κλάδων, βάσει της ΔΙΠΠ/Φ.ΕΓΚΡ.1/140/27050/23-5-2006 απόφασης της Επιτροπής του άρθρου 2, παρ. 1 της αριθ. 55/1998 ΠΥΣ.

Στο ανωτέρω έγγραφο μας δόθηκαν σαφείς οδηγίες ότι οι προσλήψεις αυτές πρέπει να καλύψουν, κατά προτεραιότητα, τα κενά σε υπηρεσίες όπου οι ανάγκες της Ν.Α. είναι ιδιαίτερα αυξημένες και κυρίως σε κοινωνικές και παραγωγικές υπηρεσίες, μεριμνώντας ιδίως για την κάλυψη των αναγκών τους σε Επόπτες Δημόσιες Υγείας, Γεωπόνους, Κτηνιάτρους, Ιατρούς, κ.λπ..

Η κατανομή των χιλίων πεντακοσίων (1.500) θέσεων ανά Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση έγινε με βάση τα αιτήματα των υπηρεσιών τους, την αναμενόμενη κάλυψη κενών οργανικών θέσεων από προκηρύξεις ΑΣΕΠ και σύμφωνα πάντα με τις ήδη καλυμμένες θέσεις κατά κατηγορία και κλάδο των υπηρεσιών τους.

Επισημαίνεται ότι, στο πλαίσιο της διοικητικής αυτοτέλειας των Ν/Α, η ευθύνη για τον προγραμματισμό και τη στελέχωση των υπηρεσιών τους ανήκει αποκλειστικά στις ίδιες τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις οι οποίες είναι και μόνες αρμόδιες να αποφασίσουν για τις ειδικότητες που θα προσλάβουν.

Έτσι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 του Ν. 3345/2005 (ΦΕΚ 138/16-6-2005), είναι πλέον δυνατή η διενέργεια των προσλήψεων από τις ίδιες τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις βεβαίως υπό τον έλεγχο του Α.Σ.Ε.Π. και πάντοτε αφού χορηγηθεί έγκριση από την Τριμελή εξ Υπουργών Επιτροπή.

Επιπρόσθετα σας γνωρίζουμε ότι για την εφεξής αποφυγή της χρονοβόρας διαδικασίας της εξασφάλισης των πιστώσεων, στο ν. 3448/2006 (Α' 57) «Για την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα και τη ρύθμιση θεμάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης», έχει συμπεριληφθεί διάταξη σύμφωνα με την οποία επιτρέπεται κατ'εξαίρεση στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις να καταβάλλουν από ίδιους ~όρους τη μισθοδοσία του απασχολούμενου σε αυτές προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου.

Έτσι, οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις θα μπορούν πλέον να προβαίνουν στην πρόσληψη του εκτάκτου προσωπικού και χωρίς την εγγραφή των πιστώσεων για την αμοιβή του στον προϋπολογισμό του Υπουργείου, εφόσον έχουν εξασφαλίσει οι ίδιες τις απαιτούμενες για το σκοπό αυτό πιστώσεις στον προϋπολογισμό τους.

Περαιτέρω, σας γνωρίζουμε ότι η υπηρεσία μας, στο πλαίσιο του προγραμματισμού προσλήψεων του έτους 2007, με το αριθ. 31625/6-6-2007 έγγραφο της απέστειλε στην Τριμελή εξ Υπουργών Επιτροπή της ΠΥΣ 33/2006 τα αιτήματα της Ν/Α Ηρακλείου για έγκριση τριακοσίων ενενήντα επτά (397) θέσεων τακτικού προσωπικού.

Σε απάντηση του ανωτέρω εγγράφου μας, το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, με το Α.Π. 2/59947/19-11-2007 έγγραφο του, μας πληροφόρησε ότι οι επικρατούσες δημοσιονομικές συνθήκες δεν επιτρέπουν την πρόσληψη προσωπικού στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις πέραν του αριθμού των χιλίων πεντακοσίων (1.500) ατόμων που έχουν ήδη εγκριθεί με την ΔΙΠΠ/Φ.ΕΓΚΡ.1/140/27050/23-5-2006 απόφαση της Τριμελούς Επιτροπής της ΠΥΣ 55/1998.

Ο Υφυπουργός
ΘΑΝΑΣΗΣ ΝΑΚΟΣ»

3. Στην με αριθμό 3271/13-12-07 ερώτηση του Βουλευτή κ. Κυριάκου Βελόπουλου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 3569/7-1-08 έγγραφο από τον Υφυπουργό Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της παραπάνω ερώτησης που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Κυριάκος Βελόπουλος σας πληροφορούμε τα εξής:

Η στήριξη της νέας επιχειρηματικότητας και η ποιοτική αναβάθμιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας αποτελούν προτεραιότητες της κυβέρνησης και του Υπουργείου Ανάπτυξης.

Πιο συγκεκριμένα η στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων ιδιαίτερα στην Ελληνική περιφέρεια συμβάλλει ουσιαστικά προς αυτή τη κατεύθυνση.

Τα επόμενα χρόνια, το ΕΣΠΑ 2007-13 εξασφαλίζει σημαντικούς πόρους σε μεγάλο αριθμό επιχειρήσεων κυρίως στη περιφέρεια και ειδικότερα στη Βόρειο Ελλάδα που θα στηρίξουν την αναπτυξιακή διαδικασία και τη δημιουργία νέων μόνιμων θέσεων εργασίας.

Τα τελευταία χρόνια το νέο αναπτυξιακό πρότυπο που εφαρμόζεται έχει ήδη εμφανίσει σημαντικά αποτελέσματα. Η ανεργία μειώνεται σταθερά και η απασχόληση αυξάνεται. Σειρά προγραμμάτων έχουν ενισχύσει σημαντικό αριθμό ποιοτικών επενδυτικών σχεδίων και καλλιεργούν σταδιακά μια νέα επιχειρηματική νοοτροπία.

Στο πλαίσιο αυτό το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» (ΕΠΙΑΝ) του Υπουργείου Ανάπτυξης έχει υλοποίηση με επιτυχία σημαντικά προγράμματα όπως:

«Επιχειρηματικά σχέδια υφιστάμενων μεσαίων επιχειρήσεων μεταποίησης και εργαστηρίων παροχής υπηρεσιών ποιότητας»
«Ενίσχυση γυναικείας επιχειρηματικότητας»

«Πιστοποιηθείτε»

«Δικτυωθείτε»

«Ενίσχυση ολοκληρωμένων επιχειρηματικών σχεδίων μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων».

«Αύξηση εξωστρέφειας μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων κλάδων ΚΕΥΔ».

Μέσω των δύο τελευταίων δράσεων μόνο, έχουν ενισχυθεί στη Θεσσαλονίκη 773 επενδυτικά σχέδια με συνολικό προϋπολογισμό _180 εκ.

Μέσα από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας» έχουν επίσης επωφεληθεί σημαντικός αριθμός επιχειρήσεων με δράσεις όπως το «Επιχειρείτε Ηλεκτρονικά» και «Ψηφιακό Μέλλον» προκειμένου να προχωρήσουν σε νέες μορφές οργάνωσης που θα τους επιτρέψουν να ανταποκριθούν στο ανταγωνιστικό περιβάλλον που διαμορφώνεται. Στο Νομό Θεσσαλονίκης έχουν υπαχθεί συνολικά στα δύο προγράμματα πάνω από 200 επιχειρήσεις με προϋπολογισμό _29 εκ..

Επίσης στο πλαίσιο του αναπτυξιακού νόμου 3299/04 δίδονται σημαντικές ενισχύσεις για την υλοποίηση πολυετών και ειδικών επιχειρηματικών σχεδίων που δημιουργούν πολυάριθμες μόνιμες θέσεις εργασίας και στηρίζουν τη περιφερειακή επιχειρηματικότητα. Στο Νομό Θεσσαλονίκης υλοποιούνται 14 πολυετή σχέδια συνολικού προϋπολογισμού _65 εκ. και 10 ειδικά επιχειρηματικά σχέδια συνολικού προϋπολογισμού 27 εκ.

Ασφαλώς σε μια εποχή έντονων ανταγωνιστικών πιέσεων και δυσμενών διεθνών συγκυριών πολλές φορές επιχειρήσεις αδυνατούν να ανταπεξέλθουν στις προκλήσεις. Για ακριβώς αυτό το λόγο το νέο αναπτυξιακό πρότυπο που εφαρμόζει η Κυβέρνηση θέτει τις βάσεις για μια αυτοτροφοδοτούμενη ανάπτυξη με έμφαση στην οικονομία της γνώσης, των νέων ευκαιριών και υψηλής προστιθέμενης αξίας. Η Θεσσαλονίκη και η ελληνική περιφέρεια βρίσκονται πλέον στο επίκεντρο της ανάπτυξης καθώς γίνονται δέκτες της συντριπτικής πλειονότητας των αναπτυξιακών πόρων του Δ' ΚΠΣ.

Ο Υφυπουργός
ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ»

4. Στην με αριθμό 3097/10.12.07 ερώτηση της Βουλευτού κ. Ροδούλας Ζήση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 181/27.12.07 έγγραφο από τον Υπουργό Δικαιοσύνης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης, παρακαλώ να ενημερώσετε την αξιότιμη κυρία συνάδελφο για τα εξής:

1. Το Δικαστικό Μέγαρο Βόλου στεγάζεται σε κτίριο το οποίο έχει χαρακτηριστεί διατηρητέο από την 5η Εφορία Νεώτερων Μνημείων. Κατά συνέπεια, δεν είναι δυνατόν να γίνουν εκτεταμένες παρεμβάσεις σε αυτό. Ωστόσο, κατά την τελευταία τριετία το Ταμείο Χρηματοδότησης Δικαστικών Κτιρίων έχει εγκρίνει πιστώσεις ύψους 486.000,00 Ευρώ για έργα αναβάθμισης και βελτίωσης των συνθηκών εργασίας των εργαζομένων σε αυτό, καθώς και για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών.

Συγκεκριμένα, έχουν εγκριθεί 230.000,00 Ευρώ για γενικές επισκευές (μόνωση της στέγης του κτιρίου, υδραυλικές εργασίες επιχρίσματα, ελαιοχρωματισμοί κ.λπ.), 211.000,00 Ευρώ για την εγκατάσταση κλιματιστικών μονάδων και 45.000,000 Ευρώ για έργα που διευκολύνουν την πρόσβαση των Ατόμων Με Ειδικές Ανάγκες στο κτίριο. Οι εργασίες εγκατάστασης κεντρικού κλιματισμού αναμένεται να ολοκληρωθούν εντός των προσεχών εβδομάδων, ενώ επίκειται άμεσα η έναρξη των εργασιών για την προσβασιμότητα των ΑΜΕΑ.

Αναφορικά με την ανέγερση νέου Δικαστικού Μεγάρου στο Βόλο, επισημαίνεται ότι αυτονόητη προϋπόθεση για την έναρξη των σχετικών διαδικασιών είναι η συναίνεση των τοπικών φορέων (Πολεοδομία, Νομαρχία, Δήμος, Δικηγορικός Σύλλογος κ.λπ.) για οικοπέδο ή χώρο τον οποίο έχει εκ των προτέρων προτείνει κάποιος από αυτούς. Στη συνέχεια, η συγκεκριμένη πρόταση υποβάλλεται με τα απαραίτητα συνοδευτικά στοιχεία (τοπογραφικό και υψομετρικό διάγραμμα, γενικό διάγραμμα, φωτογραφίες, κοινή έκθεση καταλληλότητας κ.λπ.) στη Διεύθυνση Τεχνικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης προκειμένου να εξετασθεί ως προς την καταλληλότητα του προτεινόμενου οικοπέδου. Έως σήμερα δεν έχει υποβληθεί συγκεκριμένη πρόταση η οποία να πληροί τις παραπάνω προϋποθέσεις. Το αυτό ισχύει και για τη μεμονωμένη πρωτοβουλία του Δήμου Νέας Ιωνίας να υποδείξει οικοπεδική έκταση 8.878 τ.μ. στο Πολιτιστικό Άλσος Νέας Ιωνίας για την ανέγερση του νέου Δικαστικού Μεγάρου, καθώς με την πρόταση αυτή δεν συμφωνεί ο Δικηγορικός Σύλλογος Βόλου, ο οποίος προτείνει τη μεταφορά και μεταστέγαση των Υπηρεσιών Ανηλίκων και του Διοικητικού Πρωτοδικείου Βόλου, καθώς και του αρχείου του Πρωτοδικείου, του Ειρηνοδικείου και του Πταισματοδικείου στο κτίριο «Ταχυδρόμος» πλησίον του υφιστάμενου Δικαστικού Μεγάρου.

Επισημαίνεται ότι, εφόσον οι αρμόδιοι τοπικοί φορείς υποβάλουν συγκεκριμένη και οριστική πρόταση, το Υπουργείο Δικαιοσύνης προτίθεται να δρομολογήσει τη διαδικασία είτε για την ανέγερση του νέου Δικαστικού Μεγάρου Βόλου στο Πολιτιστικό Άλσος Νέας Ιωνίας είτε για τη μεταστέγαση ορισμένων υπηρεσιών από το υφιστάμενο Δικαστικό Μέγαρο στο κτίριο «Ταχυδρόμος» και την παράλληλη λειτουργία τους είτε για οποιαδήποτε άλλη προτεινόμενη λύση.

2. Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που ανακύπτουν από τα κενά σε προσωπικό που παρατηρούνται σε ορισμένες δικαστικές υπηρεσίες της χώρας, το Υπουργείο Δικαιοσύνης έχει μεριμνήσει για την κατ' εξαίρεση πρόσληψη 465 δικαστικών υπαλλήλων (335 κλάδου ΔΕ Δικαστικών Επιμελητών και 130 κλάδου ΠΕ Γραμματέων) για το 2007 με διαγωνισμούς του Α.Σ.Ε.Π.. Ο διαγωνισμός για την πρόσληψη των δικαστικών επιμελητών (υπ' αριθμ. 2Κ/2007) βρίσκεται ήδη στο στάδιο αξιολόγησης των αιτήσεων των υποψηφίων από το Α.Σ.Ε.Π.. Από το διαγωνισμό αυτόν 6 θέσεις έχουν κατανεμηθεί στις δικαστικές υπηρεσίες του Νομού Μαγνησίας. Ειδικότερα, 5 δικαστικοί επιμελητές τοποθετούνται στην Εισαγγελία Εφετών Βόλου και 1 στο Πταισματοδικείο Βόλου.

Εντός των προσεχών εβδομάδων θα προκηρυχθεί από το Α.Σ.Ε.Π. και ο διαγωνισμός για την πρόσληψη 130 δικαστικών υπαλλήλων. Επισημαίνεται, ότι η κατανομή των υπό προκήρυξη θέσεων γίνεται αφού ληφθούν υπόψη οι ιδιαίτερες υπηρεσιακές ανάγκες κάθε δικαστικής υπηρεσίας. Στην προκειμένη περίπτωση, η αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου έκρινε ότι προέχει η κάλυψη θέσεων του κλάδου γραμματέων σε υπηρεσίες με μεγαλύτερα λειτουργικά προβλήματα -δηλαδή με περισσότερα κενά- από τις υπηρεσίες της περιφέρειας του Πρωτοδικείου Βόλου, στις οποίες είναι καλυμμένες οι 80 από τις 103 οργανικές θέσεις γραμματέων.

Σημειώνεται, ότι έως την πλήρωση των ανωτέρω θέσεων, το Υπουργείο Δικαιοσύνης ενισχύει το υφιστάμενο προσωπικό μέσω των Προγραμμάτων Επαγγελματικής Κατάρτισης του ΟΑΕΔ. Συγκεκριμένα, έχουν ήδη τοποθετηθεί 5 εκπαιδευόμενοι υπάλληλοι στο Πρωτοδικείο Βόλου, 2 στην Εισαγγελία Πρωτοδικών και 1 στο Πταισματοδικείο Βόλου.

Επίσης, για την περαιτέρω ενίσχυση των δικαστικών υπηρε-

σιών της χώρας, το Υπουργείο Δικαιοσύνης έχει κατ' αρχήν εξασφαλίσει από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (υπ' αριθμ. 2/27221/7-6-07 έγγραφο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους) την έγκριση για την πρόσληψη επιπλέον 200 δικαστικών υπαλλήλων για το 2008.

Όσον αφορά στην αύξηση των οργανικών θέσεων δικαστικών υπαλλήλων, η Ειδική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή με αντικείμενο την ανακατανομή των υφιστάμενων οργανικών θέσεων των δικαστικών υπαλλήλων των πολιτικών, Ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων και εισαγγελιών της χώρας με βάση τα επικαιροποιημένα σχετικά στατιστικά στοιχεία και τις ανάγκες της κάθε Υπηρεσίας και για τη σύσταση-αύξηση των Οργανικών θέσεων λόγω της αύξησης της δικαστηριακής ύλης, ολοκλήρωσε το έργο της και έχει υποβάλει τις προτάσεις της, οι οποίες μελετώνται με γνώμονα την εύρυθμη λειτουργία του συνόλου των δικαστικών υπηρεσιών της χώρας, ώστε στο πλαίσιο του εφικτού να υπάρξει ικανοποίηση των σχετικών αιτημάτων. Με αυτόν τον τρόπο θα διασφαλισθεί η ορθολογικότερη κατανομή των υπηρετούντων δικαστικών υπαλλήλων, σύμφωνα με τις πραγματικές ανάγκες της κάθε υπηρεσίας.

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης εκτιμά ότι τα ανωτέρω μέτρα θα συμβάλουν καθοριστικά στην καλύτερη, ομαλότερη και αποτελεσματικότερη λειτουργία των δικαστηρίων της χώρας, μεταξύ των οποίων και εκείνων της περιφέρειας του Πρωτοδικείου Βόλου.

Ο Υπουργός
ΣΩΤΗΡΗΣ ΧΑΤΖΗΓΑΚΗΣ»

5. Στην με αριθμό 3158/11.12.07 ερώτηση του Βουλευτή κ. Κωνσταντίνου Σπηλιόπουλου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 663/3.1.08 έγγραφο από τον Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση του με αριθ. πρωτ. 3158/11-12-2007 εγγράφου σας, με το οποίο μας διαβιβάσθηκε ερώτηση του Βουλευτή κ.Κ. Σπηλιόπουλου, που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων, όσον αφορά στα θέματα αρμοδιότητας ΥΕΝΑΝΠ σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Στην Ελλάδα, λόγω της γεωγραφικής της θέσης, πέραν των αλλοδαπών που έρχονται με σκοπό να παραμείνουν στη χώρα, εισέρχονται και αλλοδαποί που έχουν ως προορισμό άλλες ευρωπαϊκές χώρες (Ιταλία, Γερμανία, Σουηδία κ.α).

2. Η Λιμενική Αρχή Πάτρας καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για τη συνεχή αστυνόμευση και περιφρούρηση των σημείων εισόδου στο λιμένα Πατρών, καθώς και των σημείων που παρατηρείται η μεγαλύτερη συγκέντρωση λαθρομεταναστών.

Πέραν τούτου, οι κεντρικές και περιφερειακές Υπηρεσίες του ΥΕΝΑΝΠ, έχοντας ως σκοπό τη διασφάλιση της δημόσιας τάξης και την εδραίωση του αισθηματος ασφάλειας στους πολίτες της χώρας, προβαίνουν σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες προς την εκπλήρωση του έργου τους, σε συνεργασία με συναρμόδιες Αρχές, όπου απαιτείται.

3. Από τα εφαρμοζόμενα μέτρα, κατά το 2006 συνελήφθησαν 1.016 άτομα (λαθρομετανάστες και διακινητές), κατασχέθηκαν είκοσι τέσσερα (24) Ι.χ. οχήματα, σαράντα επτά (47) φορτηγά, ένα (01) λεωφορείο και ένα (01) βαν ως μέσα παράνομης μεταφοράς λαθρομεταναστών και έχουν επιβληθεί συνολικά 267,5 χρόνια ποινής φυλάκισης και χρηματικές ποινές συνολικού ύψους 813.600_ , ενώ κατά το περασμένο έτος (από Ο 1-1-2007 μέχρι προσφάτως) έχουν συλληφθεί περί τα 1.020 άτομα (λαθρομετανάστες και διακινητές), κατασχέθηκαν τριάντα οκτώ (38) Ι.χ. οχήματα, τριάντα τέσσερα (34) φορτηγά και πέντε (05) τροχόσπιτα ως μέσα παράνομης μεταφοράς λαθρομεταναστών και έχουν επιβληθεί συνολικά 276,5 χρόνια ποινής φυλάκισης και χρηματικές ποινές συνολικού ύψους 921.850 ευρώ.

Ο Υπουργός
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΒΟΥΛΓΑΡΑΚΗΣ»

6. Στην με αριθμό 3098/10.12.07 ερώτηση του Βουλευτή κ. Αθανασίου Πλεύρη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 7017/4/7694/

31.12.07 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών, η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Α. ΠΛΕΥΡΗΣ, σε ό,τι μας αφορά, σας γνωρίζουμε ότι η χώρα μας, λόγω της κομβικής γεωγραφικής της θέσης, δέχεται μεγάλο αριθμό λαθρομεταναστών, κυρίως στη νησιωτική περιοχή του Βορείου και του Νοτίου Αιγαίου, οι οποίοι προσέρχονται ιδίως από χώρες της Ασίας και της Αφρικής και διακινούνται στην ευρύτερη περιοχή κυρίως μέσω οργανωμένων κυκλωμάτων δουλεμπόρων. Πρέπει να επισημανθεί ότι η είσοδος λαθρομεταναστών έχει αυξηθεί κατακόρυφα τους τελευταίους μήνες.

Για την αντιμετώπιση του φαινομένου αυτού, εκτός των άλλων μέτρων και παρεμβάσεων του Υπουργείου μας, τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με σκοπό την περαιτέρω «θωράκιση» των νησιωτικών παραμεθόριων περιοχών της χώρας και την αποτελεσματικότερη και ορθολογικότερη διαχείριση του λαθρομεταναστευτικού φαινομένου, πρόσφατα εκδόθηκε το π.δ. 235/2007, με τις διατάξεις του οποίου διευρύνεται ο θεσμός των Υπηρεσιών αυτών, κατά μήκος του ανατολικού μεθωριακού άξονα. Συγκεκριμένα, ιδρύονται Τμήματα Συνοριακής Φύλαξης και Δίωξης Λαθρομετανάστευσης στη Λέσβο, Χίο, Σάμο, Ρόδο, Κω και Εύβοια, ενώ, για την κάλυψη των αναγκών στελέχωσης των Υπηρεσιών αυτών, οι οργανικές θέσεις των συνοριακών φυλάκων αυξάνονται κατά 150. Πιστεύουμε δε ότι τα μέτρα αυτά θα συμβάλουν στον περιορισμό της λαθρομετανάστευσης και στο εσωτερικό της χώρας. Παράλληλα επεξεργαζόμαστε πρόταση προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης, για τροποποίηση του άρθρου 88 του ν. 3386/2005, αναφορικά με τις κυρώσεις που επιβάλλονται στους διακινητές παρανόμων μεταναστών και που κατά την άποψή μας είναι το κυρίαρχο πρόβλημα και η γενεσιουργός αιτία του όλου θέματος.

Σε ό,τι αφορά την αντιμετώπιση της λαθρομετανάστευσης, αλλά και γενικότερα την αστυνόμευση και αντιμετώπιση της εγκληματικότητας στην Κέα, σας πληροφορούμε ότι, εκτός από το τοπικό Αστυνομικό Τμήμα, στη νήσο δραστηριοποιούνται οι Ομάδες Πρόληψης και Καταστολής της Εγκληματικότητας (Ο.Π.Κ.Ε.) και Ελέγχου και Πρόληψης Τροχαίων Ατυχημάτων (Ο.Ε.Π.Τ.Α.), οι οποίες συμβάλλουν σημαντικά στο έργο της αστυνόμευσης. Η δραστηριότητα των ανωτέρω Υπηρεσιών έχει αποδώσει αποτελέσματα, αφού, όπως προκύπτει από τα στοιχεία των Υπηρεσιών μας, κατά το τρέχον έτος, έχουν αυξηθεί σημαντικά οι συλλήψεις παρανόμως διαβιούντων αλλοδαπών στη νήσο. Επίσης και από τα στοιχεία της εγκληματικότητας δεν προκύπτει έξαρση αυτής. Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημάνουμε ότι τον παρελθόντα Νοέμβριο, στην εν λόγω νήσο συνελήφθησαν τρεις (3) αλλοδαποί, οι οποίοι, κατά το χρονικό διάστημα του ίδιου μηνός, είχαν διαπράξει κλοπές - διαρρήξεις σε τέσσερα (4) καταστήματα. Από τα κλοπιμαία, το μεγαλύτερο μέρος βρέθηκε και αποδόθηκε στους παθόντες, ενώ σε βάρος των δραστών εκδόθηκε ένταλμα συλλήψεως.

Πάντως στην Αστυνομική Διεύθυνση Κυκλάδων δόθηκαν πρόσθετες εντολές και οδηγίες για επανασχεδιασμό των λαμβανόμενων μέτρων αστυνόμευσης και στη νήσο Κέα, καθώς και στην περαιτέρω ενεργοποίηση του προσωπικού της, ώστε, σε συνεργασία με τις τοπικές Υπηρεσίες και φορείς, να επιτευχθεί καλύτερη αστυνόμευση και παγίωση του αισθήματος ασφαλείας των κατοίκων.

Αναφορικά με τη στελέχωση του Αστυνομικού Τμήματος Κέας και των λοιπών αστυνομικών Υπηρεσιών του νομού Κυκλάδων, επισημαίνεται το Υπουργείο μας θα προχωρήσει στη σταδιακή πλήρωση όλων των κενών οργανικών θέσεων του προσωπικού που έχουν παρουσιαστεί και αφέθηκαν να υπάρχουν ήδη προ του 2004, ώστε να μπορέσουν οι αστυνομικές Υπηρεσίες να επιτελέσουν την αποστολή τους, όπως απαιτεί ο ρόλος τους. Σήμερα οι Υπηρεσίες στελεχώνονται με το απαραίτητο προσωπικό, μέσα από τις δυνατότητες που παρέχει η δύναμη του Σώματος, με ορθολογική κατανομή αυτής, λαμβανομένου πάντα υπόψη και του ισχύοντος καθεστώτος μεταθέσεων του προσωπικού όπως καθορίζεται από τις κείμενες διατάξεις.

Στο πλαίσιο αυτό έχει στελεχωθεί και η Αστυνομική Διεύθυνση Κυκλάδων με δύναμη, η οποία παρουσιάζει έλλειμμα έναντι της οργανικής της, όπως συμβαίνει με αρκετές αστυνομικές Υπηρεσίες. Πάντως στα πλαίσια των υπηρεσιακών δυνατοτήτων η εν λόγω Διεύθυνση, κατά τις τακτικές και συμπληρωματικές μεταθέσεις του τρέχοντος έτους, ενισχύθηκε με 25 αστυνομικούς διαφόρων βαθμών και 5 ειδικούς φρουρούς, καθώς και με 38 νεοεξελεθόντες των Σχολών αξιωματικούς και αστυφύλακες. Ωστόσο θα καταβληθεί προσπάθεια για περαιτέρω ενίσχυση της με προσωπικό κατά το προσεχές έτος.

Πέραν αυτών πρέπει να επισημάνουμε ότι, με τις διατάξεις του π.δ. 116/2007, επέρχονται, μεταξύ άλλων, σημαντικές μεταβολές στην οργανωτική δομή των αστυνομικών Υπηρεσιών του νομού Κυκλάδων, όπως η δημιουργία δύο (2) Αστυνομικών Διευθύνσεων. Με τις ρυθμίσεις αυτές και τα συμπληρωματικά μέτρα υποστήριξης (βελτιστοποίηση της Αστυνομίας, ενίσχυση υλικοτεχνικού εξοπλισμού κ.λπ.), εκτιμάται ότι θα αναβαθμιστεί το επίπεδο αστυνόμευσης και η ποιότητα εξυπηρέτησης των πολιτών ολόκληρη την νησιωτική περιοχή των Κυκλάδων, κατά συνέπεια και στην Κέα. Ωστόσο οι μεταβολές αυτές μετά την ολοκλήρωσή τους, στην πορεία, θα αξιολογηθούν, με βάση και τις εισηγήσεις των αρμοδίων Υπηρεσιών μας, προκειμένου να γίνουν οι απαραίτητες διορθωτικές ενέργειες, εφόσον αυτό κριθεί αναγκαίο.

Τέλος, στο Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής διαβιβάζουμε φωτοαντίγραφο της ερώτησης, προκειμένου να σας ενημερώσει για τα θέματα της αρμοδιότητάς του.

Ο Υφυπουργός
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΧΗΝΟΦΩΤΗΣ»

7. Στην με αριθμό 1519/5-11-07 ερώτηση του Βουλευτή κ. Γρηγορίου Ψαριανού δόθηκε με το υπ' αριθμ. 67064/29-11-07 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Γρηγόρης Ψαριανός, σχετικά με το χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης της διαδικασίας έκδοσης των προβλεπόμενων κανονιστικών πράξεων (προεδρικού διατάγματος και υπουργικής απόφασης), για τη ρύθμιση ζητημάτων που αφορούν στην ίδρυση και λειτουργία κέντρων αποτέφρωσης νεκρών (άρθ. 35 παρ. 4 ν. 3448/06), θέτουμε υπ' όψιν σας τα ακόλουθα:

Η ομάδα εργασίας που έχει συσταθεί με μέριμνα του Υπουργείου μας, έχει ολοκληρώσει την εξέταση και επεξεργασία των περισσότερων θεμάτων που αφορούν στην υλοποίηση των διατάξεων του άρθρου 35 ν. 3448/2006 για την αποτέφρωση νεκρών και την εκπόνηση των συναφών κανονιστικών πράξεων, ενώ εκκρεμεί η γνωστοποίηση των απόψεων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας & Δημοσίων Έργων, ως προς τη χωροθέτηση των κέντρων αποτέφρωσης νεκρών.

Όπως μας ενημέρωσε το συναρμόδιο Υπουργείο, ήδη έχουν διατυπωθεί οι απόψεις των εμπλεκόμενων υπηρεσιών του και αναμένεται εντός των ημερών η γνωστοποίηση της οριστικοποιημένης πρότασής του επί του θέματος.

Η πρόταση αυτή θα τεθεί υπ' όψιν της ανωτέρω ομάδας εργασίας και θα ενσωματωθεί στο τελικό σχέδιο των ανωτέρω κανονιστικών πράξεων, προκειμένου να προωθηθεί άμεσα η διαδικασία έκδοσής τους.

Ο Υφυπουργός
ΘΑΝΑΣΗΣ ΝΑΚΟΣ»

8. Στην με αριθμό 1806/13-11-07 ερώτηση του Βουλευτή κ. Φώτη Κουβέλη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 597/29-11-07 έγγραφο από τον Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση του με αριθμ. πρωτ. 1806/13-11-2007 εγγράφου σας, με το οποίο μου διαβιβάστηκε ερώτηση του Βουλευτή κ. Φ. Κουβέλη, που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Το Λιμενικό Σώμα (Λ.Σ.) ως στρατιωτικό Σώμα, υπάγεται σε συγκεκριμένες αυστηρές αρχές, από τις οποίες πηγάζουν βασικές υποχρεώσεις αγωγής και συμπεριφοράς για το προσωπικό του (Σ.Π.Κ.).

2. Για την πλήρη διερεύνηση των αναφερομένων σε δημοσιεύματα του ημερησίου τύπου για τα όσα περιλαμβάνονται σε έκθεση της Διεθνούς Οργάνωσης Προστασίας Ασύλου περί καταπάτησης των δικαιωμάτων των λαθρομεταναστών, διετάχθη η διενέργεια Ένορκης Διοικητικής Εξέτασης για ενδεχόμενη διάπραξη πειθαρχικών, υπηρεσιακών ή άλλων παραπτωμάτων στελεχών του Λ.Σ. Το ίδιο έγινε και για τη διερεύνηση του καταγγελλθέντος συμβάντος περί τραυματισμού 14χρονου Αφγανού στην Πάτρα.

Σημειώνεται ότι η αρμόδια Υπηρεσία του ΥΕΝΑΝΠ, σε κάθε περίπτωση επώνυμης και συγκεκριμένης καταγγελίας παρόμοιων περιστατικών, κινεί τις προβλεπόμενες διοικητικές διαδικασίες, για την εξακρίβωση ύπαρξης τυχόν παρατυπιών και τον καταλογισμό ευθυνών, ενημερώνοντας σχετικά τις αρμόδιες Εισαγγελικές Αρχές.

3. Στις Παραγωγικές Σχολές του Λ.Σ. δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στη διδασκαλία μαθημάτων Διεθνούς Δικαίου, Ποινικού Δικαίου, Ποινικής Δικονομίας και Δημοσίου Δικαίου. Βασική προτεραιότητα του ΥΕΝΑΝΠ είναι η διαρκής επιμόρφωση του προσωπικού των Υπηρεσιών του και στο πλαίσιο αυτό, η μετεκπαίδευση των στελεχών του Λ.Σ. συνίσταται στη συμμετοχή τους, εκτός των άλλων, σε σχολεία της ΕΛ.ΑΣ. και σε σεμινάρια μη κυβερνητικών οργανώσεων με θεματικά αντικείμενα όπως μειονότητες, αντιμετώπιση λαθρομεταναστών, οργανωμένο έγκλημα και εμπορία ανθρώπων.

Ο Υπουργός
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΒΟΥΛΓΑΡΑΚΗΣ»

9. Στην με αριθμό 78/1-10-07 ερώτηση της Βουλευτού κ. Εύης Χριστοφιλοπούλου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 125347/20-11-07 έγγραφο από τον Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην με αρ. 78/1-10-2007 ερώτηση που κατατέθηκε στη Βουλή από τη Βουλευτή κ. Ε. Χριστοφιλοπούλου αναφορικά με ρύπανση του υδροφόρου ορίζοντα περιοχών του Ασωπού ποταμού και μετά από σχετική αλληλογραφία με τις εμπλεκόμενες Δ/νσεις Υγείας των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Η Δ/ση Υγείας ΝΑ Βοιωτίας με σχετικό έγγραφο της μας ενημερώνει ότι στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της και σε εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας για την παρακολούθηση της ποιότητας του πόσιμου νερού, ασκεί συστηματικά εποπτικό έλεγχο στο δίκτυο ύδρευσης των περιοχών ευθύνης της. Σύμφωνα λοιπόν με τον έλεγχο που πραγματοποιεί έχουν διαπιστωθεί:

- Υπερβάσεις στις παραμετρικές τιμές των νιτρικών και του χρωμίου στο δίκτυο ύδρευσης του Δήμου Οινόφυτων από το 2005. Έχουν δοθεί προς τον υπεύθυνο φορέα ύδρευσης οι κατάλληλες οδηγίες για τη λήψη μέτρων εναλλακτικής υδροδότησης και επανορθωτικών ενεργειών, για την οριστική αποκατάσταση του προβλήματος.

- Στις 8-10-2007 υπέρβαση στην τιμή του χρωμίου στο δίκτυο ύδρευσης του Δ.Δ. Ασωπίας Δήμου Τανάγρας, όπου και δόθηκαν οδηγίες για τη διακοπή της παροχής του νερού στο δίκτυο και άμεση λήψη μέτρων εναλλακτικής υδροδότησης.

Η Δ/ση Υγείας ΝΑ Ανατ. Αττικής με σχετικό έγγραφο της μας ενημέρωσε ότι έχει διενεργήσει δειγματοληψίες στις 4 υδρευτικές γεωτρήσεις του Δήμου Ωρωπού και της Μαλακάσας, καθώς και στα δίκτυα ύδρευσης των περιοχών που υδροδοτούνται από αυτές τις γεωτρήσεις. Τα αποτελέσματα των δειγματοληψιών από τις γεωτρήσεις έδειξαν αυξημένη συγκέντρωση χρωμίου σε 1 μόνο από τις 4 γεωτρήσεις. Στα δίκτυα ύδρευσης και συγκεκριμένα στις βρύσες των καταναλωτών η παραμετρική τιμή του χρωμίου ήταν σύμφωνη με την ισχύουσα νομοθεσία. Μετά από τα παραπάνω η Δ/ση Υγείας με σχετικό

έγγραφο της έδωσε οδηγίες στον υπεύθυνο για την ύδρευση Δήμο Ωρωπού να μην χρησιμοποιείται το νερό της γεώτρησης με υπέρβαση στο χρώμιο, για προληπτικούς λόγους και δεδομένου ότι η έρευνα ήταν σε εξέλιξη.

Αναμένονται στοιχεία από τη ΝΑ Εύβοιας, με τη λήψη των οποίων θα επανέλθουμε για την ενημέρωσή σας.

Ο Υπουργός
Δ. ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ»

10. Στην με αριθμό 1735/9-11-07 ερώτηση του Βουλευτή κ. Νάσου Αλευρά δόθηκε με το υπ' αριθμ. 286/30-11-07 έγγραφο από τον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην παραπάνω ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Ν. Αλευράς, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Στις περιοχές μέσα και γύρω από τις καμένες εκτάσεις των πυρκαγιών που έπληξαν τη Χώρα μας φέτος τον Αύγουστο, απαγορεύτηκε το κυνήγι από τις κατά τόπους δασικές υπηρεσίες. Αυτό πραγματοποιήθηκε τόσο σύμφωνα με τις διατάξεις του Δασικού Κώδικα, όσο και κατόπιν ΕΝΤΟΛΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΥ με το υπ' αριθμ. 97650/4865/29-8-2007 έγγραφο της Γενικής Δ/σης Ανάπτυξης & Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος προς τις αρμόδιες υπηρεσίες.

Το μεγαλύτερο μέρος των καμένων εκτάσεων σε Πελοπόννησο και Εύβοια θα αναδασωθεί φυσικά και όπου δεν γίνει αυτό θα πραγματοποιηθούν τεχνικές αναδασώσεις, σύμφωνα με εγκεκριμένες μελέτες αναδάσωσης που συντάσσουν οι αρμόδιες δασικές αρχές.

Τα δασικά φυτώρια παράγουν δενδρύλλια σύμφωνα με τα εγκεκριμένα προγράμματα αναδασώσεων συν ένα και πλέον ποσό για απρόβλεπτες καταστάσεις.

Έλλειψη παρατηρείται στα είδη Ελάτης και Μαύρης Πεύκης διότι τα τελευταία δύο χρόνια τα δένδρα δεν είχαν πληροκαρπία και ήταν αδύνατη η συλλογή σπόρων για την παραγωγή δενδρυλλίων.

Ο Υφυπουργός
Κ. ΚΙΑΤΙΔΗΣ»

11. Στην με αριθμό 708/15-10-07 ερώτηση των Βουλευτών κυρίων Μιχάλη Παπαγιαννάκη και Νικολάου Τσούκαλη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 120/1-11-07 έγγραφο από τον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην παραπάνω ερώτηση που κατέθεσαν οι Βουλευτές κύριοι Παπαγιαννάκης, Ν. Τσούκαλης για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Η αντίδραση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, μετά από τις καταστροφές λόγω των πυρκαγιών που έπληξαν τη Χώρα μας φέτος τον Αύγουστο, υπήρξε άμεση, όσον αφορά τα μέτρα αντιμετώπισης των δημιουργηθέντων προβλημάτων, αποστέλλοντας τα έγγραφα με αριθμ. πρωτ. 97637/4804/24-08-2007 και 97650/4865/29-08-2007 προς τις Δ/σεις Δασών των Περιφερειών, ως καθ' ύλην αρμόδιες αρχές για δράση.

Παράλληλα, αμέσως μετά τις πυρκαγιές, εξετάστηκε το ενδεχόμενο της απαγόρευσης του κυνηγιού, τόσο στην Πελοπόννησο όσο και στη Νότια Εύβοια που ήταν οι κυρίως πληγείσες περιοχές.

Τέλος, ο έλεγχος αντιμετωπίζεται από τις Περιφερειακές δασικές αρχές, σύμφωνα και με το προσωπικό που διαθέτουν, όσο το δυνατόν καλύτερα. Το έργο αυτό συνδράμει και ενισχύει η Θηροφυλακή των Κυνηγετικών Οργανώσεων, με αποτέλεσμα να τηρούνται, πάντα στο μέτρο του δυνατού, οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορεί να ασκείται το κυνήγι (χρόνος, είδη, κ.λπ.).

Ο Υφυπουργός
Κ. ΚΙΑΤΙΔΗΣ»

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στη συζήτηση των

ΑΝΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Αναφορές και ερωτήσεις πρώτου κύκλου:

Η πρώτη ερώτηση με αριθμό 781/16-10-2007 του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Απόστολου Κασιφάρα προς τον Υπουργό Τουριστικής Ανάπτυξης, σχετικά με την αξιοποίηση έκτασης είκοσι χιλιάδων τετραγωνικών μέτρων στο Δήμο Ρίου, δεν θα συζητηθεί λόγω κωλύματος του κυρίου Υπουργού.

Εισερχόμαστε στη συζήτηση της δεύτερης με αριθμό 665/51/15-10-2007 ερώτησης και αίτησης κατάθεσης εγγράφου του Βουλευτή του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Αθανασίου Λεβέντη προς τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, σχετικά με τη σύμβαση μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και «Microsoft» για την προμήθεια λογισμικού.

Η ερώτηση και αίτηση κατάθεσης εγγράφου του κυρίου συναδέλφου έχει ως εξής:

«Το Φεβρουάριο του 2006 η Ελληνική Κυβέρνηση μέσω του κυρίου Υπουργού Οικονομίας υπέγραψε σύμβαση με τη γνωστή πολυεθνική εταιρεία «Microsoft» για προμήθεια λογισμικού για τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές του ευρύτερου δημοσίου τομέα, μεταξύ των οποίων και αυτών των πανεπιστημίων της χώρας. Παρά τις επανειλημμένες αιτήσεις μας κατά τη διάρκεια της προηγούμενης Βουλής, ο κύριος Υπουργός ουδέποτε κατέθεσε τη σύμβαση στη Βουλή, αν και είχε την υποχρέωση να το πράξει.

Καθώς το θέμα είναι ιδιαίτερα σημαντικό, τόσο για την ανάπτυξη της πληροφορικής και της επιστήμης εν γένει στη χώρα μας, όσο και επειδή πρόκειται για σύμβαση που αφορά σημαντικούς χρηματικούς πόρους,

Ζητούμε από τον κύριο Υπουργό:

1. Να καταθέσει τη σύμβαση που υπέγραψε εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου με τη «Microsoft» για προμήθεια λογισμικού,

2. Να εξηγήσει γιατί δεν την έδωσε εδώ και ενάμιση χρόνο στη δημοσιότητα, παρά τις επανειλημμένες έγγραφες και επίκαιρες ερωτήσεις μας.»

Κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο για τρία λεπτά.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ (Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το κείμενο της συμφωνίας μεταξύ ελληνικού δημοσίου και «MICROSOFT» έχει ήδη κατατεθεί στη Βουλή ως σχέδιο νόμου για κύρωση από τις 10 Ιανουαρίου 2008. Βεβαίως, όλοι οι συνάδελφοι Βουλευτές έχουν τη δυνατότητα να ενημερωθούν για τα αποτελέσματα αυτής της συμφωνίας.

Η Αντιπολίτευση εδώ και καιρό έχει ξεκινήσει με διάφορες αιτιάσεις οι οποίες βρίθουν ανακριβειών. Κατ' αρχάς για το θέμα που λένε ότι δεν έχει ανακοινωθεί τίποτα, πρέπει να πω ότι η συμφωνία αυτή όταν υπεγράφη, εξεδόθη ένα αναλυτικό δελτίο τύπου που περιελάμβανε όλα τα στοιχεία της συμφωνίας. Έγιναν ανακοινώσεις στον Τύπο, έγιναν δηλώσεις και από εμένα προσωπικά και από τον Πρόεδρο της «MICROSOFT». Δεν είναι ούτε απευθείας προμήθεια λογισμικού, όπως αναφέρει η Αντιπολίτευση, αφού δεν είναι συμφωνία προμήθειας. Είναι στην πραγματικότητα μία μη δεσμευτική, μη αποκλειστική συμφωνία που δεν δεσμεύει τη χώρα. Αλλά, όταν υπάρχουν προμήθειες λογισμικού με βάση διαγωνιστικές διαδικασίες θα μπορεί να υπάρξει μία έκπτωση, η οποία όχι μόνο δεν δημιουργεί οικονομικές επιβαρύνσεις, αλλά αντίθετα δημιουργεί οικονομικές ελαφρύνσεις.

Υπάρχει μία ανακρίβεια στις ερωτήσεις που έχουν καταθέσει οι συνάδελφοι στο παρελθόν, ότι άλλες χώρες αποφεύγουν παρόμοιες συμφωνίες. Η πραγματικότητα είναι ότι παρόμοιες συμφωνίες έχουν υπογράψει πολλές χώρες της Ευρώπης, όπως η Αγγλία, η Γερμανία, η Ισπανία, η Φινλανδία, η Τσεχία, η Ουγγαρία, η Σλοβακία, η Εσθονία, η Κροατία και οι ίδιες οι υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προκειμένου να μεγιστοποιήσουν τα οφέλη τους από την προμήθεια λογισμικού.

Με τη συμφωνία αυτή η Ελλάδα πλέον αντιμετωπίζεται ισότιμα με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες στον τομέα των νέων τεχνολογιών. Επανατοποθετήθηκε η χώρα στα επενδυτικά σχέδια των μεγάλων διεθνών επιχειρήσεων και έχει σπάσει ο απομονωτισμός που επέβαλλαν στη χώρα οι πρακτικές προηγούμενων κυβερνήσεων.

Ελέχθη ακόμη η ανακρίβεια ότι η χώρα θα πληρώσει υπέρογκα ποσά στη «MICROSOFT». Στην πραγματικότητα έχουμε προνομιακούς οικονομικούς όρους για όποιο λογισμικό αποκτηθεί βάσει διαγωνιστικών διαδικασιών, το οποίο να είναι συμβατό, δηλαδή λογισμικό της «MICROSOFT». Δηλαδή, δεν υπάρχει καμμία υποχρέωση στο ελληνικό δημόσιο, ούτε σε κανέναν από τους φορείς του ελληνικού δημοσίου να αποκτούν το συγκεκριμένο λογισμικό. Ούτε επιβάλλεται στα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Αυτό που επιτρέπεται είναι, εάν τα εκπαιδευτικά ιδρύματα επιλέξουν να χρησιμοποιήσουν αυτό το λογισμικό, θα έχουν τα οφέλη που προκύπτουν από τη συμφωνία.

Η συμφωνία προβλέπει υποχρεώσεις για τη «MICROSOFT» και κυρίως την ίδρυση Κέντρου Καινοτομίας στην Ελλάδα που θα υποστηρίζει την ακαδημαϊκή κοινότητα και τις ελληνικές εταιρείες λογισμικού, προκειμένου να έχουμε λογισμικό κατάλληλο για την ελληνική αγορά.

Κατατέθηκε στη συγκεκριμένη χρονική περίοδο για κύρωση, παρ' ότι η ελληνική Κυβέρνηση δεν είχε υποχρέωση να κυρώσει τη συμφωνία στη Βουλή. Είχα πει από την πρώτη στιγμή απαντώντας στους συναδέλφους ότι θα την πληρώσουμε στη Βουλή. Δεν κυρώθηκε νωρίτερα, διότι ουσιαστικά τώρα θα ενεργοποιηθεί η συμφωνία. Περιμέναμε να δούμε από τη «MICROSOFT» να τηρήσει κάποιες από τις υποχρεώσεις που προκύπτουν γι' αυτήν από τη συμφωνία. Και προτού κατατεθεί προς κύρωση επιθυμούσαμε την υλοποίηση κάποιων εκ των προβλέψεων προς όφελος της χώρας και ιδίως τη λειτουργία του Κέντρου Καινοτομίας που ιδρύεται στην Ελλάδα και θα εγκαινιάσει κατά την επίσκεψη του Προέδρου της εταιρείας στις 28 Ιανουαρίου 2008.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Ο κ. Λεβέντης έχει το λόγο.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ: Κύρια Υπουργέ, αναπτύξατε μία περιεργή κοινοβουλευτική θέση. Ότι δηλαδή, δεν είστε υποχρεωμένος να φέρετε τη συμφωνία στη Βουλή από τη στιγμή που την ανακοινώσατε στον Τύπο. Ποιες ανακοινώσεις έκανε η «MICROSOFT» δεν ξέρω. Μα, είναι δυνατόν να συμβαίνουν αυτά τα πράγματα; Κάνουμε μία μεγάλη συμφωνία με μία μεγάλη εταιρεία, η οποία ούτως ή άλλως έχει και οικονομικές επιπτώσεις, γιατί αυτό το λογισμικό θα περάσει στα ελληνικά πανεπιστήμια, στις δημόσιες υπηρεσίες, παντού. Κατ' αρχάς δεν θα έπρεπε να γίνει διεθνής διαγωνισμός, τη στιγμή που προχωράμε σε κάτι τέτοιο;

Ύστερα λέτε ότι αυτά συμβαίνουν και εις Παρισίους. Μα, οι περισσότερες χώρες συνιστούν να αποφεύγουν την «MICROSOFT», γιατί είναι μια εταιρεία η οποία έχει ένα κλειστό σύστημα και από τη στιγμή που θα μπει στο λογισμικό της, πρέπει να έχετε και τα άλλα πακέτα των προϊόντων της, αλλιώς δεν μπορείτε να λειτουργήσετε. Αυτό έχει συνέπειες.

Το ελεύθερο λογισμικό, που σήμερα είναι αυτό το οποίο συνιστούν κυρίως όσοι ξέρουν από αυτά τα πράγματα, είναι κάτι που εδώ δεν επιτρέπεται με την «MICROSOFT». Επίσης, έτσι όπως τα θέτετε τα θέματα, είναι σαν να την «πίσασαμε» κατά το κοινώς λεγόμενο «κορόιδο» την «MICROSOFT», γιατί μας προσφέρει, εμείς δεν έχουμε καμμία υποχρέωση και δεν προσφέρουμε τίποτα.

Φοβάμαι, κύριε Υπουργέ, ότι δεν είναι έτσι τα πράγματα. Εκτός του ότι το σύστημα είναι κλειστό και θα είμαστε υποχρεωμένοι από εδώ και πέρα να ακολουθούμε, υπάρχει και ένα άλλο πρόβλημα, ότι αυτό δεν είναι και τόσο ασφαλές.

Θα ήθελα να ρωτήσω οι υπηρεσίες της Εθνικής Άμυνας ή άλλες υπηρεσίες θα χρησιμοποιούν αυτό το λογισμικό, το οποίο βάλλεται από πολλές πλευρές; Ξέρουμε τι γίνεται σ' αυτό το χώρο. Από αυτήν την άποψη λοιπόν, τα ερωτηματικά είναι πάρα πολλά και όσοι ασχολούνται μ' αυτά τα θέματα είναι πάρα πολύ επιφυλακτικοί και για τη συμφωνία που υπογράφηκε και βεβαί-

ως για ποιες επιπτώσεις μπορεί να έχει αυτό στο μέλλον.

Εγώ όμως θα ήθελα να πω ότι από το Φεβρουάριο του 2006, που υπογράφηκε αυτή η συμφωνία -και επανειλημμένα με επίκαιρες ερωτήσεις εδώ είχαμε ζητήσει να έλθει αυτή η συμφωνία- εσείς αποφύγατε συστηματικά να την φέρετε.

Είχατε πει μάλιστα, το Δεκέμβριο του 2006, ότι θα ερχόταν στις αρχές του Ιανουαρίου του 2007. Έχει περάσει ένας χρόνος. Δεν ξέρω, γιατί υπάρχει τόσο μεγάλη καθυστέρηση. Τι κρύβεται από πίσω; Οποσδήποτε έχουμε πάρα πολλά ερωτηματικά, που δεν απαντώνται και η συμφωνία, η οποία έρχεται αύριο, παραπέμπει σε μία σειρά από άλλες συμβάσεις και συμφωνίες οι οποίες δεν ξέρουμε επίσης τι κρύβουν, γνωστού όντος του τι γίνεται σ' αυτόν το χώρο.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Ευχαριστούμε, κύριε Λεβέντη.

Κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο για δύο λεπτά.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ (Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Κύριε συνάδελφε, φοβούμαι ότι έχετε παρεξηγήσει -παρ'ότι έχετε στη διάθεσή σας- και το πλήρες κείμενο της συμφωνίας και τη χρήση της συμφωνίας και τους όρους της.

Είναι μία συμφωνία στρατηγικού χαρακτήρα. Όπως θα είδατε και από το κείμενο της συμφωνίας, τίποτα δεν περιέχεται που δεν είχε ανακοινωθεί δημόσιως από την πρώτη στιγμή. Δεν δημιουργείται καμμία δέσμευση για το ελληνικό δημόσιο. Δεν προκαλούνται πρόσθετες οικονομικές επιβαρύνσεις.

Η συμφωνία αξιοποιεί απλώς τις προμήθειες λογισμικού της συγκεκριμένης εταιρείας που είτε έγιναν, είτε θα γίνουν στο πλαίσιο των έργων και των διαγωνισμών του προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας» ή του προγράμματος ψηφιακής σύγκλισης, ώστε να επιτευχθούν επιπρόσθετα οφέλη για τους πολίτες, τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και το δημόσιο.

Εγώ δεν θα μπω, όπως εσείς, στη λογική του να αξιολογώ το λογισμικό των εταιρειών. Είναι μία εταιρεία η οποία βγάζει λογισμικό. Υπάρχουν και άλλες εταιρείες που βγάζουν λογισμικό. Και με τις άλλες εταιρείες, αν μας επροτείνετο, θα κάναμε αντίστοιχες συμφωνίες, προκειμένου να πετύχουμε εκπώσεις.

Εμείς δεν διαφημίζουμε το λογισμικό κανενός. Δεν είναι αυτή η δουλειά μας. Επίσης, δεν κακολογούμε το λογισμικό κανενός. Από την ώρα που στα πλαίσια συγκεκριμένων εφαρμογών και συγκεκριμένων διαγωνισμών επιλέγεται το συγκεκριμένο λογισμικό, τότε υπάρχει δυνατότητα ενεργοποίησης της συμφωνίας, ώστε να επιτευχθούν εκπώσεις για όλους εκείνους που προμηθεύονται το λογισμικό, κυρίως τους φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Δεν λέμε ούτε ότι το ελεύθερο λογισμικό δεν είναι καλό, ούτε το λογισμικό άλλων εταιρειών δεν είναι καλό. Το λογισμικό όλων των εταιρειών έχει υπέρ και κατά. Αυτό το λογισμικό είναι αρκετά διαδεδομένο- αυτό είναι γεγονός- σ' όλο τον κόσμο, όχι μόνο στην Ελλάδα και στο βαθμό που χρησιμοποιείται και θα εξακολουθεί να χρησιμοποιείται, με τη συμφωνία αυτή επιτυγχάνεται σημαντική οικονομική ελάφρυνση για όλους τους χρήστες, είτε είναι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, είτε η ακαδημαϊκή κοινότητα, ή όποιος άλλος θέλει να το χρησιμοποιήσει. Αυτό είναι το γεγονός. Όλα τα άλλα, νομίζω, ότι είναι στη σφαίρα των θεωριών της συνομοσίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Αναφορές και ερωτήσεις δευτέρου κύκλου:

Εισερχόμαστε στην με αριθμό 802/17-10-2008 ερώτηση του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Έκτορος Νασιώκα προς τον Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, σχετικά με την κοινωνική φροντίδα σε μακροχρόνια ασθενείς.

Η ερώτηση του κυρίου συναδέλφου έχει ως εξής:

«Στην πατρίδα μας υπάρχει κενό στην αντιμετώπιση μακροχρόνιων ασθενειών. Τα Νοσοκομεία που καλούνται πολλές φορές να αντιμετωπίσουν αυτά τα περιστατικά, παρ'όλο που δεν είναι το κύριο έργο τους, δεν είναι σε θέση να το πράξουν, πέραν του ότι δυσκολεύουν αφάνταστα τη θεραπεία των οξέων

περιστατικών.

Οι υποδομές πρόνοιας είναι ανεπαρκείς, χωρίς εξειδικευμένο προσωπικό και χωρίς τη δυνατότητα να περιθάλπουν χρόνια περιστατικά με μολυσματικές νόσους, όπως παραδείγματος χάριν, φυματίωση, καρκίνο ή άλλο βαρύ νόσημα. Έτσι η περίθαλψη αυτών των ανθρώπων γίνεται πλημμελώς και σε βάρος των μελών των οικογενειών τους, αφού δεν έχει αναπτυχθεί η υπηρεσία «κατ' οίκον νοσηλεία» του Εθνικού Συστήματος Υγείας, που ξεκίνησε δεικά πριν από λίγα χρόνια, αλλά δεν υποστηρίχθηκε.

Το μεγάλο αυτό κοινωνικό θέμα απασχόλησε και τον Συνήγορο του Πολίτη, ο οποίος με έγγραφό του προς το Υπουργείο Υγείας ζητά την αντιμετώπισή του.

Ερωτάται ο κύριος Υπουργός:

Αν προτίθεται και τότε να δημιουργήσει τις απαραίτητες κοινωνικές δομές και υπηρεσίες, δίνοντας τη δυνατότητα φιλοξενίας και νοσηλείας των ατόμων που χρήζουν κοινωνικής φροντίδας και έχουν βεβαρημένο ιατρικό ιστορικό».

Ο Υφυπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης κ. Γεώργιος Κωνσταντόπουλος έχει το λόγο για τρία λεπτά.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης): Κυρία Πρόεδρε, χαίρομαι που ο εκλεκτός συνάδελφος κ. Νασιώκας, ο οποίος διετέλεσε στην πολιτική ηγεσία του Υπουργείου μας και γνωρίζει πολύ καλά τα προβλήματα του Υπουργείου και φυσικά τα ιδιαίτερα προβλήματα του Εθνικού Συστήματος Υγείας, φέρνει στην επικαιρότητα το μεγάλο αυτό θέμα. Θέλω να τον ενημερώσω ότι από τότε που κατέθεσε την ερώτησή του στις 19 Δεκεμβρίου 2007 υπεγράφη η υπουργική απόφαση, μετά από εισήγηση του ΚΕΣΥ, η οποία είχε γίνει ήδη από το 2006. Ξέρετε πολύ καλά ότι δυστυχώς πολλά πράγματα δεν γίνονται στην ώρα τους. Και δεν γίνονται στην ώρα τους αυτά τα οποία χρειαζόμαστε πιο πολύ στο χώρο αυτό.

Έτσι λοιπόν βγήκε αυτή η υπουργική απόφαση για το θεσμικό πλαίσιο σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία των Μονάδων Ανακούφισης Χρόνιου Πόνου στα δημόσια νοσοκομεία της χώρας -θα σας την καταθέσω φυσικά- όπου με σαφήνεια καθορίζεται το θεσμικό πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας αυτών των Μονάδων και συγκεκριμένα για τις Πολυδύναμες Μονάδες Πόνου, οι οποίες αποτελούν αυτοδύναμη διατηρησιακή μονάδα, ενταγμένη στα πλαίσια της ιατρικής υπηρεσίας των δημόσιων νοσοκομείων. Έργο τους είναι η διάγνωση κι η θεραπεία κάθε μορφής χρόνιου πόνου, καθώς και η κοινωνική επανένταξη των πασχόντων. Στελεχώνονται με ιατρικό προσωπικό που αποτελείται από ένα γιατρό με βαθμό Διευθυντή και τρεις γιατρούς λοιπών ειδικοτήτων. Νοσηλεύονται πάσχοντες εξωτερικοί κι εσωτερικοί ασθενείς. Και Τμήμα είναι οι Μονάδες Πόνου, οι οποίες εντάσσονται στα πλαίσια του τομέα της ιατρικής υπηρεσίας των δημόσιων νοσοκομείων κι έργο τους είναι η διάγνωση και η θεραπεία πασχόντων με μεγάλη ποικιλία παθήσεων χρόνιου πόνου.

Και αυτές οι Μονάδες θα διαθέτουν δικούς τους πόρους κι εξοπλισμό. Κι αυτές στελεχώνονται με έναν γιατρό με βαθμό Διευθυντή και πλαισιώνονται συμβουλευτικά από ιατρικό προσωπικό που υπηρετεί σ' άλλα τμήματα του ίδιου νοσοκομείου, άλλων ειδικοτήτων. Κι αυτές διαθέτουν και νοσηλευτική και γραμματειακή υποστήριξη. Νοσηλεύουν κι εδώ πάσχοντες εσωτερικοί κι εξωτερικούς ασθενείς.

Η συγκεκριμένη υπουργική απόφαση καθορίζει τη στελέχωση των Μονάδων Ανακούφισης Χρόνιου Πόνου με τα προσόντα που πρέπει να υπάρχουν. Γνωρίζετε πολύ καλά ότι αργήσαμε πάρα πολύ σ' αυτό τον τομέα. Καθορίσαμε επιτέλους το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας αυτών των Μονάδων στα διάφορα νοσοκομεία της χώρας. Μέχρι τώρα καλυπτόμεθα μέσα από τα λεγόμενα «ιατρεία πόνου», τα οποία όμως δεν ήταν και η λύση του προβλήματος. Θέλω να πιστεύω ότι σύντομα και με τις διαδικασίες προκήρυξης που προβλέπονται θα δημιουργηθούν αυτές οι μονάδες τουλάχιστον στα μεγάλα νοσοκομεία της χώρας, εκεί που πραγματικά χρειάζονται, για την ανακούφιση των χρόνιως πασχόντων ασθενών μας. Και φυσικά προβλέπονται και για τα παιδιά και για τους ενηλίκους και για όλες τις κατηγορίες

ασθενειών που αναφέρατε χαρακτηριστικά και στην ερώτησή σας.

Από εκεί και πέρα θέλω να πω ότι πριν από ένα χρόνο δημοσιεύθηκε η αντίστοιχη υπουργική απόφαση για τους ξενώνες, οι οποίοι όμως καλύπτουν, όπως ξέρετε, τον ιδιωτικό τομέα, τις μη κυβερνητικές οργανώσεις, τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου. Με αυτήν την υπουργική απόφαση καλύπτουμε το μεγάλο έλλειμμα το οποίο υπήρχε στο χώρο του Εθνικού Συστήματος Υγείας των δημοσίων νοσοκομείων. Θέλω να πιστεύω ότι μετά από τη θεσμική κατοχύρωσή της θα αρχίσει κι η εφαρμογή της εν λόγω υπουργικής απόφασης.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Ευχαριστώ.

Ο κ. Νασιώκας έχει το λόγο για δύο λεπτά.

ΕΚΤΟΡΑΣ ΝΑΣΙΩΚΑΣ: Κύριε Υπουργέ, απαντήσατε σε ένα τμήμα της ερώτησης, στο θεσμικό πλαίσιο για τις Μονάδες Πόνου, μονάδες πόνου που υπήρχαν, αλλά που με το θεσμικό πλαίσιο μπορούν να οργανωθούν πολύ καλύτερα.

Όμως, το θέμα είναι πάρα πολύ μεγαλύτερο, κύριε Υπουργέ. Εκατοντάδες, χιλιάδες οικογένειες έχουν τουλάχιστον ένα μέλος τους που είναι χρόνια βαρέως πάσχων, ασθενής, άνδρας ή γυναίκα, συνήθως μεγάλης ηλικίας, τελικού σταδίου, άτομα με αναπηρία. Και αυτές οι οικογένειες είναι σε αδιέξοδο, γιατί πέρα από το ότι φοδεύουν πάρα πολλά λεφτά, δεν έχουν πού να νοσηλεύσουν αυτούς τους ασθενείς, γιατί δεν υπάρχουν οι συγκεκριμένες δομές.

Δεύτερον, ως εκ τούτου, λοιπόν, γίνεται πλημμελής αντιμετώπιση της ασθένειάς τους και τρίτον, όπως είπα, επιβαρύνεται και το Εθνικό Σύστημα Υγείας, το οποίο είναι και αναποτελεσματικό γι' αυτές τις παθήσεις.

Νομίζω, κύριε Υπουργέ, τώρα που και εσείς είστε στο Υπουργείο τέσσερα χρόνια και σε λίγο, σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα, ξεκινάει ο πέμπτος χρόνος της θητείας σας, είναι καιρός να φέρουμε ένα συνολικό πρόγραμμα αντιμετώπισης. Χρειάζονται, λοιπόν, γενναίες αποφάσεις. Οι γενναίες αποφάσεις έχουν τρεις κατευθύνσεις, κατά την άποψή μου.

Το ένα είναι η θεσμοθέτηση της υπηρεσίας «Νοσηλείας κατ' Οίκον». Βέβαια, αυτό προϋποθέτει πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας και πλήρη κάλυψη των αναγκών από τα ταμεία των ασθενών.

Το δεύτερο είναι το δίκτυο των Μονάδων Χρονίων Παθήσεων και των Μονάδων Πρόνοιας, που χρειάζεται φυσικά και να αναπτυχθούν -υπάρχουν πάρα πολλές που δεν λειτουργούν- και, βεβαίως, θέλουν νέο οργανισμό και σωστή στελέχωση και συνεργασία με τα τοπικά νοσοκομεία, για να μπορούν να παρέχουν νοσηλεία χρονίων παθήσεων βαρέως πάσχοντος τελικού σταδίου.

Και τρίτον -βεβαίως- και σημαντικότερο είναι το δίκτυο των Μονάδων Αποκαταστάσεων σε όλη την Ελλάδα. Βέβαια, μπορώ να θεωρήσω ότι είναι πολυτέλεια να περιμένουμε γενναίες αποφάσεις από τη συγκεκριμένη Κυβέρνηση στο Εθνικό Σύστημα Υγείας, γιατί έχει δώσει δείγματα γραφής ότι δεν το στηρίζει. Δεν στηρίζει το δημόσιο χαρακτήρα του. Δεν το χρηματοδοτεί. Ήδη οι χθεσινές ανακινώσεις δείχνουν ότι φτάσαμε ήδη να είναι πρώτο σε διαφθορά το Σύστημα Υγείας από όλες τις άλλες κρατικές υπηρεσίες.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κυρία Πρόεδρε.

Και θα έλεγα και σε μία περίοδο που η Κυβέρνηση βρίσκεται σε σφικτό θανατηφόρο εναγκαλισμό με σκάνδαλο, όπως το σκάνδαλο του κ. Ζαχόπουλου και που μέρα με τη μέρα διολισθαίνει στα αδιέξοδα που η ίδια δημιούργησε.

Νομίζω, κύριε Υπουργέ, επειδή το θέμα είναι και μεγάλο, είναι και κοινωνικό, δεν αφορά μόνο τη δική μας κοινωνία, αλλά αφορά όλες τις αναπτυγμένες κοινωνίες όπου υπάρχει γήρανση του πληθυσμού, ότι είναι ώρα να το αντιμετωπίσουμε συνολικά. Η Αντιπολίτευση είναι εδώ για να συζητήσει μαζί σας, αν έχετε συγκεκριμένη συνολική πρόταση.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Κύριε Υπουργέ, έχετε για δύο λεπτά το λόγο, για να απαντήσετε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης): Αγαπητέ μου Έκτορα, πίστευα ότι, λόγω της υψηλής σου ιατρικής παιδείας, δεν θα έμπαινες στον πειρασμό και εσύ -το έκανες και προχθές σε αντίστοιχη ερώτηση- να αναφερθείς στο γνωστό θέμα των ημερών και στη μονοθεματικότητα των ημερών.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΪΤΟΝΑΣ: Το θέμα κάνει «τζιζ».

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης): Κάθε άλλο.

Αγαπητέ μου, κύριε Γείτονα, βλέπω ότι παρ'όλο το τσουνάμι των αποκαλύψεων, όπου πολύς κόσμος τρέχει να κρυφτεί πλέον, εσείς συνεχίζετε εδώ πέρα. Είναι φαίνεται οι παρενέργειες.

Τέλος πάντων, ας προχωρήσουμε και στην ερώτησή μας.

ΕΚΤΟΡΑΣ ΝΑΣΙΩΚΑΣ: Εγώ θέλω πρόταση για τους χρονίως πάσχοντες.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης): Κύριε Νασιώκα, σας είπα και προηγουμένως ότι το νέο θεσμικό πλαίσιο καλύπτει και σας αναφέρω ακριβώς τι αναφέρει για τις αίθουσες θεραπευτικών παρεμβάσεων και για τις αίθουσες παρακολούθησης, όπου θα παραμένουν για παρακολούθηση οι άρρωστοι, μετά τη θεραπευτική παρέμβαση, για χρονικό διάστημα μέχρι να επιστρέψουν με ασφάλεια στο σπίτι ή να μεταφερθούν στο θάλαμο κοινής νοσηλείας, ανάλογα με τις απαιτήσεις.

Άρα, λοιπόν, το θεσμικό πλαίσιο το οποίο δημιουργήσαμε πρόσφατα, κατοχυρώνει σε όλα τα στάδια τους αρρώστους που χρειάζονται νοσηλεία σ' αυτήν την περίπτωση.

Επίσης, δημιουργούνται -δεκά μεν δημιουργούνται, όμως- και μονάδες παρακολούθησης κατ' οίκον. Δηλαδή, σε πολλά νοσοκομεία της χώρας -και πρέπει να το γνωρίζετε αυτό- ήδη, οι διοικητές τους έχουν προχωρήσει σε νοσηλευτικές υπηρεσίες, δηλαδή πηγαίνουν στα σπίτια των ασθενών, φροντίζοντάς τους για την κατ' οίκον νοσηλεία τους, ιδιαίτερα σε χρονίως πάσχοντες ασθενείς.

Από εκεί και πέρα και στα υπόλοιπα τα οποία είπατε, εμείς θέλουμε να γνωρίζετε ότι καταβάλλονται τεράστιες προσπάθειες για την ανακούφιση αυτών των ασθενών και από το θεσμικό πλαίσιο, επίσης, των κέντρων αποκατάστασης, όπου αυτά λειτουργούν, στο βαθμό που λειτουργούν, με κατ' οίκον, επίσης, νοσηλεία.

Ας μην υποτιμούμε και τουλάχιστον σε αυτήν εδώ την Αίθουσα, ας προσέξουμε ως κόρη οφθαλμού πραγματικά το Εθνικό Σύστημα Υγείας, τους λειτουργούς του Εθνικού Συστήματος Υγείας. Ναι, υπάρχει διαφθορά σε πολλούς χώρους. Ναι, υπάρχει διαφθορά και στο Εθνικό Σύστημα Υγείας, όχι, όμως, στο βαθμό που εμφανίζετε. Καταβάλλουν τεράστιες προσπάθειες το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό. Ας μην τους αδικούμε.

Το γνωρίζετε πάρα πολύ καλά ότι καταβάλουν τεράστιες προσπάθειες, ότι δίνουν κυριολεκτικά τον εαυτό τους οι γιατροί μας στο Εθνικό Σύστημα Υγείας. Οι λίγες εξαιρέσεις που υπάρχουν, όμως, ας μη διογκώνονται κι εμείς, με τις δικές μας φωνές εδώ μέσα, ας μη διώχνουμε τον κόσμο στο ιδιωτικό σύστημα υγείας.

Το Εθνικό Σύστημα Υγείας προσφέρει τεράστιες υπηρεσίες και σε σύγκριση με άλλα επαγγέλματα στη χώρα, οι γιατροί μας, με μεγάλη πανεπιστημιακή εκπαίδευση, με τεράστιες μετεκπαιδεύσεις, ειδικότητες, υποειδικότητες, διδακτορικά κ.λπ., συνεχίζουν να προσφέρουν τον καλύτερό τους εαυτό στο Εθνικό Σύστημα Υγείας. Σας ευχαριστώ.

ΕΚΤΟΡΑΣ ΝΑΣΙΩΚΑΣ: Αυτό δεν αφορά τους γιατρούς, κύριε Υπουργέ. Αφορά το σύστημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώθηκε η συζήτηση των αναφορών και ερωτήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμεθα στην ημερήσια διάταξη της

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Θα γίνει προεκφώνηση των νομοσχεδίων που είναι γραμμένα στην ημερήσια διάταξη.

Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

Ψήφιση στο σύνολο του σχεδίου νόμου: «Σύσταση Εθνικού Ταμείου Κοινωνικής Συνοχής και άλλες διατάξεις».

Θα ψηφιστεί στη συνέχεια.

Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Ψήφιση στο σύνολο του σχεδίου νόμου: «Αποχώρηση από την υπηρεσία δικαστικών λειτουργών».

Θα ψηφιστεί στη συνέχεια.

Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: «Κατάργηση φόρου κληρονομιάς και γονικών παροχών – Απαλλαγή πρώτης κατοικίας- Ενιαίο τέλος ακινήτων – Αντιμετώπιση λαθρεμπορίου καυσίμων και άλλες διατάξεις».

Το νομοσχέδιο θα συζητηθεί κατά τη σημερινή συνεδρίαση.

Υπουργείου Εσωτερικών.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: «Τροποποίηση του ν. 3231/2004 «εκλογή βουλευτών»».

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΜΕΡΙΚΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Κρατείται.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Το νομοσχέδιο κρατήθηκε και θα συζητηθεί κατά τη συνήθη διαδικασία.

Υπουργείου Εξωτερικών.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: «Κύρωση του Μνημονίου Κατανόησης για τη Συνεργασία μεταξύ των Διπλωματικών Ακαδημιών και Ινστιτούτων των Υπουργείων Εξωτερικών των κρατών-μελών του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας Ευξείνου Πόντου».

Το νομοσχέδιο ψηφίστηκε στη Διαρκή Επιτροπή κατά πλειοψηφία. Εισάγεται προς συζήτηση στη Βουλή με τη διαδικασία του άρθρου 108 του Κανονισμού της Βουλής, δηλαδή μπορούν να λάβουν το λόγο όσοι έχουν αντίρρηση επί της κυρώσεως αυτής της Συμφωνίας.

Ερωτώ λοιπόν: Υπάρχει κάποιος εκπρόσωπος Κόμματος, υπάρχει κάποιος συνάδελφος που έχει αντίρρηση;

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Εγώ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Το λόγο έχει η κ. Κανελλή, από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Δεν θα ξοδέψω το χρόνο της Βουλής, κυρία Πρόεδρε, παρά μόνο για να επισημάνω ότι σχετικά με ό,τι ισχυριστήκαμε στην Επιτροπή, δεν μας έπεισε η Κυβέρνηση για οποιαδήποτε αντίθετη θέση και εμμένουμε στην άρνησή μας να ψηφίσουμε και τα δύο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Υπάρχει κάποιος άλλος συνάδελφος για να τοποθετηθεί; Κανείς.

Κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: «Κύρωση του Μνημονίου Κατανόησης για τη Συνεργασία μεταξύ των Διπλωματικών Ακαδημιών και Ινστιτούτων των Υπουργείων Εξωτερικών των κρατών-μελών του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας Ευξείνου Πόντου».

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΠΟΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Συνεπώς το νομοσχέδιο του Υπουργείου Εξωτερικών «Κύρωση του Μνημονίου Κατανόησης για τη Συνεργασία μεταξύ των Διπλωματικών Ακαδημιών και Ινστιτούτων των Υπουργείων Εξωτερικών των κρατών-μελών του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας Ευξείνου Πόντου» έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία σε μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου και έχει ως εξής:

«Κύρωση του Μνημονίου Κατανόησης για τη Συνεργασία μεταξύ των Διπλωματικών Ακαδημιών και Ινστιτούτων των Υπουργείων Εξωτερικών των κρατών-μελών του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας Ευξείνου Πόντου

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, το Μνημόνιο Κατανόησης για τη Συνεργασία μεταξύ των Διπλωματικών Ακαδημιών και Ινστιτούτων των Υπουργείων Εξωτερικών των κρατών μελών του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας Ευξείνου Πόντου, που υπογράφηκε στο Βελιγράδι, στις 19 Απριλίου 2007, του οποίου το κείμενο σε πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική έχει ως εξής:

Άρθρο δεύτερο

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και του Μνημονίου Κατάνοησης που κυρώνεται από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου VIII αυτού.”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Επανερχόμαστε για την ψήφιση στο σύνολο του σχεδίου νόμου: «Σύσταση Εθνικού Ταμείου Κοινωνικής Συνοχής και άλλες διατάξεις».

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ: Κυρία Πρόεδρε, είναι όπως διενεμήθη;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Μάλιστα, κύριε συνάδελφε, που έχετε διατελέσει Αντιπρόεδρος. Είναι όπως διενεμήθη. Αν είχε υπάρξει κάποια αλλαγή, θα την ανακοίνωνα.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο στο σύνολο;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Κατά πλειοψηφία.

ΑΝΝΑ ΦΙΛΙΝΗ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Το νομοσχέδιο έγινε δεκτό και στο σύνολο κατά πλειοψηφία.

Συνεπώς το νομοσχέδιο του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών: «Σύσταση Εθνικού Ταμείου Κοινωνικής Συνοχής και άλλες διατάξεις» έγινε δεκτό σε μόνη συζήτηση κατ' αρχήν, κατ' άρθρον και στο σύνολο του κατά πλειοψηφία και έχει ως εξής:

«Σύσταση Εθνικού Ταμείου Κοινωνικής Συνοχής και άλλες διατάξεις**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ****Άρθρο 1
Ίδρυση**

1. Ίδρύεται Ταμείο με την επωνυμία Εθνικό Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής (Ε.ΤΑ.Κ.Σ.), το οποίο είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου. Το Ταμείο εποπτεύεται από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών και εδρεύει στην Αθήνα.

2. Σκοπός του Ταμείου είναι η χρηματοδότηση προγραμματικών ετήσιας εισοδηματικής ενίσχυσης φυσικών προσώπων ή νοικοκυριών, που κατοικούν νόμιμα ή είναι νόμιμα εγκατεστημένα, αντιστοίχως, στην Ελλάδα και έχουν ετήσιο εισόδημα χαμηλότερο από το κατ' έτος εκάστοτε εκτιμώμενο όριο της φτώχειας στην Ελλάδα.

3. Το όριο της φτώχειας ορίζεται στο 60% της διάμεσου του ισοδύναμου συνολικού διαθέσιμου εισοδήματος, σύμφωνα με τη μεθοδολογία που ακολουθείται κατά την Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των νοικοκυριών που διενεργείται ετησίως από τη Γενική Γραμματεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδας (Ε.Σ.Υ.Ε.), δυνάμει του Κανονισμού

1177/2003 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Άρθρο 2 **Πόροι**

1. Οι πόροι του Ε.ΤΑ.Κ.Σ. προέρχονται από:
 - α) Ετήσιες εισφορές από τον Τακτικό Προϋπολογισμό του Κράτους.
 - β) Ποσοστό έως 20% επί των εσόδων του λογαριασμού του ν. 128/1975 (ΦΕΚ 178 Α') του προηγούμενου έτους.
 - γ) Ποσοστό έως 20% επί των ετήσιων εισπράξεων των ειδικών λογαριασμών του ν. 2771/1999 (ΦΕΚ 280 Α') εκτός Κρατικού Προϋπολογισμού, εκτός των ειδικών λογαριασμών που εισπράττουν πόρους από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
 - δ) Έσοδα που προκύπτουν από τη διαχείριση της περιουσίας του Ταμείου.
2. Το ύψος της ετήσιας εισφοράς από τον Τακτικό Προϋπολογισμό ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, μετά από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ε.ΤΑ.Κ.Σ.. Με όμοια απόφαση καθορίζεται το ακριβές ποσοστό ανά λογαριασμό και ο τρόπος απόδοσης των πόρων από τους ειδικούς λογαριασμούς και το λογαριασμό του ν. 128/1975 στο Ε.ΤΑ.Κ.Σ..
3. Με την ίδρυσή του το Ε.ΤΑ.Κ.Σ. επιχορηγείται από τον Τακτικό Προϋπολογισμό με το ποσό των εκατό εκατομμυρίων (100.000.000) ευρώ.

Άρθρο 3 **Προγράμματα και δικαιούχοι**

1. Το Ε.ΤΑ.Κ.Σ. χρηματοδοτεί ολοκληρωμένα προγράμματα εισοδηματικής ενίσχυσης κατηγοριών δικαιούχων, τα οποία καταρτίζονται από τις αρμόδιες υπηρεσίες κυρίως των Υπουργείων Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, αλλά και άλλων Υπουργείων.
2. Τα προγράμματα εισοδηματικής ενίσχυσης εγκρίνονται με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Ε.ΤΑ.Κ.Σ.. Με τις αποφάσεις αυτές καθορίζονται τα κριτήρια υπαγωγής των δικαιούχων, το ύψος και ο τρόπος καταβολής των ενισχύσεων, καθώς και κάθε άλλη σχετική με την εφαρμογή των προγραμμάτων λεπτομέρεια.
3. Δικαιούχοι των ενισχύσεων μπορούν να είναι φυσικά πρόσωπα ή νοικοκυριά με επίσιο εισόδημα χαμηλότερο του ορίου της φτώχειας στην Ελλάδα, όπως αυτό ορίζεται στην παρ. 3 του άρθρου 1 του παρόντος, σύμφωνα με τα εκάστοτε διαθέσιμα στοιχεία και τις σχετικές εκτιμήσεις της Γενικής Γραμματείας της Ε.Σ.Υ.Ε..

Άρθρο 4 **Διοίκηση και οργάνωση - Θέματα προσωπικού**

1. Το Ε.ΤΑ.Κ.Σ. διοικείται από επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.). Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών. Από τα υπόλοιπα μέλη, δύο ορίζονται από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, δύο από τον Υπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και δύο από τον Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, με κριτήριο τις ειδικές γνώσεις και την πολυετή εμπειρία τους σε θέματα οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής. Το Δ.Σ. διορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και έχει πενταετή θητεία. Οι ανωτέρω αποφάσεις δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
2. Η θητεία του Δ.Σ. μπορεί να ανανεώνεται μία φορά για αντίστοιχο χρονικό διάστημα και παρατείνεται μέχρι το διορισμό νέας Διοίκησης και πάντως όχι πέραν τριμήνου από τη λήξη της.
3. Η θητεία των μελών διακόπτεται μόνο εάν κατά τη διάρκεια αυτής προκύψουν πράξεις ή παραλείψεις που θέτουν υπό αμφι-

σβήτηση την αξιοπιστία που συνάδει με την άσκηση του λειτουργήματός τους ή αδυνατούν να ασκήσουν τα καθήκοντά τους για λόγους υγείας. Σε περίπτωση κενώσεως θέσεως μέλους του Δ.Σ. με οποιονδήποτε τρόπο, ορίζεται νέο μέλος για τον υπόλοιπο χρόνο της θητείας του Δ.Σ., κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

4. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματός του, τον Πρόεδρο του Δ.Σ. αναπληρώνει ως προς όλες τις αρμοδιότητές του ο Αντιπρόεδρος. Ο Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. εκλέγεται από τα μέλη του Δ.Σ..

5. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται το ύψος της αμοιβής του Προέδρου και των υπόλοιπων μελών του Δ.Σ.. Πέραν των αμοιβών αυτών δεν καταβάλλονται αποζημιώσεις για συμμετοχή του Προέδρου και των μελών στις συνεδριάσεις του Δ.Σ..

6. Το Δ.Σ. βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα όταν είναι παρόντα τουλάχιστον πέντε μέλη. Μεταξύ των μελών αυτών πρέπει απαραίτητως να είναι ο Πρόεδρος ή ο Αντιπρόεδρος του Δ.Σ.. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η άποψη υπέρ της οποίας τάσσεται ο Πρόεδρος ή ο Αντιπρόεδρος, κατά περίπτωση.

7. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομίας και Οικονομικών, ύστερα από πρόταση του Δ.Σ. του Ε.ΤΑ.Κ.Σ., καθορίζεται η οργανική διάρθρωση του Ταμείου και ο κανονισμός λειτουργίας του.

8. Το Δ.Σ. του Ε.ΤΑ.Κ.Σ. είναι αρμόδιο για:

- α) την οργάνωση και τη λειτουργία του Ταμείου,
- β) την είσπραξη των πόρων και τη διαχείριση της περιουσίας του Ταμείου,
- γ) την κατάρτιση του ετήσιου προϋπολογισμού, ισολογισμού, απολογισμού,
- δ) τη σύνταξη της έκθεσης αξιολόγησης της προόδου υλοποίησης των στόχων του Ταμείου,
- ε) την εκπροσώπηση του Ταμείου στο εσωτερικό ή εξωτερικό και για κάθε άλλο θέμα που σχετίζεται με την εκπλήρωση της αποστολής του.

9. Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. εκπροσωπεί το Ε.ΤΑ.Κ.Σ. ενώπιον κάθε αρχής και τρίτου, εποπτεύει την ορθή εφαρμογή των αποφάσεων του Δ.Σ., την ορθή εκτέλεση του προγράμματος και του προϋπολογισμού του Ταμείου στο πλαίσιο της επίτευξης του σκοπού του, την τήρηση του κανονισμού οργάνωσης και λειτουργίας των υπηρεσιών του Ταμείου. Συγκαλεί σε συνεδριάσεις το Δ.Σ., προεδρεύει στις συνεδριάσεις του και ορίζει τα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Με την έγκριση του Δ.Σ., ο Πρόεδρος μπορεί να αναθέτει σε άλλο μέλος του Δ.Σ. την εκπροσώπηση του Ταμείου ενώπιον κάθε αρχής και τρίτου.

10. Το Ε.ΤΑ.Κ.Σ. υποστηρίζεται από επιστημονικό, διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό που αποσπάται, κατά προτεραιότητα, από τα συναρμόδια Υπουργεία, από άλλα Υπουργεία και από Ν.Π.Δ.Δ.. Για το σκοπό αυτόν, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομίας και Οικονομικών, ύστερα από πρόταση του Δ.Σ., συνιστώνται και κατανέμονται έως είκοσι συνολικά θέσεις, οι οποίες πληρούνται μόνο με απόσπαση. Οι αποσπάσεις του ανωτέρω προσωπικού γίνονται κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομίας και Οικονομικών και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού, εάν ο αποσπασμένος προέρχεται από Υπουργείο, ή με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών μετά από σύμφωνη γνώμη του Προέδρου του Δ.Σ. του Ν.Π.Δ.Δ., εάν ο αποσπασμένος προέρχεται από Ν.Π.Δ.Δ.. Οι αποσπασμένοι στο Ε.ΤΑ.Κ.Σ. συνεχίζουν να λαμβάνουν το σύνολο των πάσης φύσεως αποδοχών, επιδομάτων και λοιπών αμοιβών τους από την υπηρεσία από την οποία προέρχονται.

11. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, ύστερα από εισήγηση του Δ.Σ. του Ε.ΤΑ.Κ.Σ., μπορεί να προβλεφθεί η χορήγηση ειδικού μηνιαίου επιδόματος στους υπαλλήλους που αποσπώνται στο Ταμείο, το οποίο θα βαρύνει τον προϋπολογισμό του Ε.ΤΑ.Κ.Σ..

12. Στο Ε.ΤΑ.Κ.Σ. συνιστάται «Μονάδα Έρευνας, Ανάλυσης και Τεκμηρίωσης» (Η Μονάδα). Η Μονάδα αποτελεί επιστημονικό και συμβουλευτικό όργανο του Προέδρου και του Δ.Σ. του

Ταμείου.

α. Έργο της Μονάδας είναι η υποβολή εισηγήσεων επί θεμάτων εφαρμογής της κείμενης νομοθεσίας και των εκδιδόμενων κανονιστικών αποφάσεων για τα ολοκληρωμένα προγράμματα εισοδηματικής ενίσχυσης κατηγοριών δικαιούχων αρμοδιότητας του Ε.ΤΑ.Κ.Σ., τον εκσυγχρονισμό αυτής, καθώς και λήψης μέτρων και θέσπισης κανόνων για την τροποποίηση, συμπλήρωση της νομοθεσίας.

β. Η Μονάδα επιλαμβάνεται των ανωτέρω, μετά από σχετική παραπομπή των θεμάτων σε αυτήν από τον Πρόεδρο ή το Δ.Σ. του Ε.ΤΑ.Κ.Σ..

γ. Η Μονάδα αποτελείται από επιστημονικό προσωπικό πέντε ατόμων, που ανήκει στην κατηγορία του ειδικού επιστημονικού προσωπικού του άρθρου 2 του π.δ. 50/2001 (ΦΕΚ 39 Α'), όπως ισχύει, και τα οποία είναι πρόσωπα υψηλής επιστημονικής κατάρτισης με ειδικευση στο αντικείμενο της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής. Για τις προσλήψεις και τις αμοιβές των υπαλλήλων του ειδικού επιστημονικού προσωπικού εφαρμόζεται αναλόγως η διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 10 του ν. 3229/2004 (ΦΕΚ 38 Α'), όπως ισχύει.

δ. Η Μονάδα συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και οι δαπάνες λειτουργίας της βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Ε.ΤΑ.Κ.Σ..

Άρθρο 5 **Προϋπολογισμός - Απολογισμός** **Οικονομικός έλεγχος**

1. Για την κατάρτιση, έγκριση και εκτέλεση του προϋπολογισμού του Ε.ΤΑ.Κ.Σ. εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν.δ. 496/1974 (ΦΕΚ 204 Α'), όπως ισχύουν. Επιπλέον, ο έλεγχος της οικονομικής διαχείρισης του Ταμείου και του ισολογισμού του ανατίθεται από το Δ.Σ. σε ορκωτούς ελεγκτές ή αναγνωρισμένη ελεγκτική εταιρία, που υποβάλλουν σχετική έκθεση προς τη Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων της Βουλής των Ελλήνων και τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών.

2. Το οικονομικό έτος αρχίζει, με εξαίρεση την πρώτη χρήση, την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου κάθε έτους. Το αργότερο μέχρι τέλος Οκτωβρίου συντάσσεται ο προϋπολογισμός του επόμενου οικονομικού έτους, εντός δε τριών μηνών από την έναρξη του συντάσσεται ο απολογισμός του προηγούμενου οικονομικού έτους και έκθεση αξιολόγησης της προόδου υλοποίησης των στόχων του Ταμείου, που υποβάλλονται στον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών για έγκριση και κοινοποιούνται στη Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων της Βουλής των Ελλήνων. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν.δ. 496/1974, όπως ισχύουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' **ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

Άρθρο 6 **Χορήγηση πολυτεχνικού επιδόματος** **στις τρίτεκνες οικογένειες**

1. Στη μητέρα που έχει ή αποκτά τρία ζώντα τέκνα χορηγείται από την 1η Ιανουαρίου 2008 μηνιαίο επίδομα για κάθε άγαμο παιδί της κάτω των 23 ετών, το οποίο ισούται, για κάθε παιδί, με το επίδομα που καταβάλλεται κάθε φορά για κάθε παιδί πολύτεκνης οικογένειας. Εάν για ένα παιδί συντρέχουν οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση και του επιδόματος της παραγράφου 1 του άρθρου 63 του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α'), όπως ισχύει, καταβάλλεται για το παιδί αυτό το μεγαλύτερο επίδομα εκ των δύο. Το ποσό του συνολικού μηνιαίου επιδόματος δεν μπορεί να υπολείπεται του ελάχιστου συνολικού επιδόματος πολύτεκνου γονέα, εκτός εάν εφαρμόζεται το προηγούμενο εδάφιο. Το επίδομα του παρόντος άρθρου καταβάλλεται ανεξάρτητα από κάθε άλλο επίδομα, μισθό, σύνταξη, αμοιβή, αποζημίωση ή εισόδημα, απαλλάσσεται από κάθε φόρο, τέλος, εισφορά ή κράτηση υπέρ του Δημοσίου ή τρίτου και διακόπτεται την 1η του επόμενου έτους κατά το οποίο το επιδοτούμενο άγαμο

τέκνο συμπληρώνει το 23ο έτος της ηλικίας του. Σε καμία περίπτωση το επίδομα δεν μετατρέπεται σε ισόβια σύνταξη του δικαιούχου.

Τα τέκνα, τα οποία λαμβάνονται υπόψη για τη θεμελίωση του δικαιώματος λήψης του παραπάνω επιδόματος, είναι τα τέκνα που αποκτώνται από τον ίδιο ή διαφορετικούς γάμους, τα νομίμως αναγνωρισθέντα ή υιοθετηθέντα, καθώς και τα γεννηθέντα εκτός γάμου.

Σε περίπτωση θανάτου του δικαιούχου ή υπαίτιας εγκατάλειψης των τέκνων του και οριστικής διακοπής της συγκατοίκησης ή διαζυγίου, η παροχή καταβάλλεται σε όποιον έχει την κύρια ή αποκλειστική ευθύνη διατροφής των τέκνων.

2. Το επίδομα καταβάλλεται με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις και στον πατέρα, ο οποίος έχει τρία ζώντα τέκνα από διαφορετικούς γάμους, καθώς και τα νομίμως αναγνωρισθέντα ή υιοθετηθέντα από τον ίδιο, εφόσον όμως έχει την αποκλειστική ευθύνη διατροφής τους και η μητέρα δεν επιδοτείται για τα παιδιά της αυτά.

3. Το επίδομα της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου χορηγείται στις ακόλουθες κατηγορίες προσώπων:

- α) Έλληνες πολίτες που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα,
- β) ομογενείς αλλοδαπούς που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα και διαθέτουν δελτίο ομογενούς,
- γ) πολίτες Κρατών-Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα,
- δ) πολίτες των χωρών που ανήκουν στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (Νορβηγία, Ισλανδία και Λιχτενστάιν) και Ελβετούς πολίτες και διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα,

ε) 1) αναγνωρισμένους πρόσφυγες που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα, των οποίων το καθεστώς παραμονής στην Ελλάδα διέπεται από τις διατάξεις της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων (ν.δ. 3989/1959, ΦΕΚ 201 Α'), όπως τροποποιήθηκε από το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων (α.ν. 389/1968, ΦΕΚ 125 Α').

2) ανιθαγενείς, των οποίων το καθεστώς παραμονής στην Ελλάδα διέπεται από τις διατάξεις της Σύμβασης του 1954 για το Καθεστώς των Ανιθαγενών (ν.139/1975, ΦΕΚ 176 Α') και

3) δικαιούχους του ανθρωπιστικού καθεστώτος, των οποίων το καθεστώς παραμονής στην Ελλάδα διέπεται από το άρθρο 8 του π.δ. 61/1999 (ΦΕΚ 63 Α'), που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα και για όσο χρόνο διαρκούν οι ως άνω ιδιότητές τους,

στ) πολίτες άλλων Κρατών που διαμένουν νόμιμα και μόνιμα στην Ελλάδα και είναι γονείς τέκνων ελληνικής υπηκοότητας.

4. Για τους όρους και τη διαδικασία καταβολής του ως άνω επιδόματος ισχύουν τα οριζόμενα με τις υπ' αριθμ. Γ1α 440/7.2.1991 (ΦΕΚ 90 Β') και Π3δ/οικ. 1078/ 19.3.1997 (ΦΕΚ 241 Β') κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και με τα άρθρα 2 έως 9 της υπ' αριθμ. Π1αΓ.Π.οικ.60227/19.5.2006 (ΦΕΚ 645 Β') κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

5. Η παρ. 6 του άρθρου 39 του ν. 2459/1997 (ΦΕΚ 17 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Τα επίδομα και η σύνταξη που προβλέπονται από τις διατάξεις των παραγράφων 1, 2, 3 και 4 του άρθρου 63 του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α'), όπως ισχύει, χορηγούνται στους αναγνωριζόμενους ως πολύτεκνους, κατά την παράγραφο 5 του παρόντος, όπως ισχύει, μετά την αντικατάστασή της με το άρθρο 5 του ν. 3454/2006 (ΦΕΚ 75 Α').»

Άρθρο 7 **Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3299/2004**

1. α. Η υποπερίπτωση ii) της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του ν. 3299/2004 (ΦΕΚ 261 Α'), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«ii) Εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής λειτουργουσών ξενοδοχειακών μονάδων κατηγορίας τουλάχιστον δύο αστέρων (2*), πρώην Γ' τάξης ή ξενοδοχειακών μονάδων που έχουν διακόψει τη λειτουργία τους, χωρίς στο διάστημα της

διακοπής να έχει γίνει αλλαγή στη χρήση του κτιρίου και υπό τον όρο ότι κατά το χρόνο της διακοπής της λειτουργίας τους ήταν τουλάχιστον κατηγορίας δύο αστέρων (2*), πρώην Γ' τάξης - ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.»

β. Το δεύτερο εδάφιο της υποπερίπτωσης iii) της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του ν. 3299/2004 αντικαθίσταται ως εξής:

«Επίσης εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων που έχουν διακόψει τη λειτουργία τους, χωρίς στο διάστημα της διακοπής να έχει γίνει αλλαγή στη χρήση του κτιρίου και υπό τον όρο ότι με τον εκσυγχρονισμό τους αναβαθμίζονται τουλάχιστον σε κατηγορία δύο αστέρων (2*), πρώην Γ' τάξης - ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4.»

γ. Η περίπτωση β' της παραγράφου 4 του άρθρου 3 του ν. 3299/2004 αντικαθίσταται ως εξής:

«β) Επενδυτικά σχέδια δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών, καθώς και των θυγατρικών εταιρειών τους, στις οποίες συμμετέχουν με ποσοστό μεγαλύτερο του 49% του μετοχικού τους κεφαλαίου. Επίσης, επενδυτικά σχέδια εταιρειών στις οποίες συμμετέχουν το Δημόσιο ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) ή οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' και β' βαθμού με ποσοστό μεγαλύτερο του 49% του μετοχικού τους κεφαλαίου ή επιχορηγούνται τακτικά ή έκτακτα από αυτά και η επιχορήγηση υπερβαίνει το 50% των ετήσιων εσόδων τους.»

2. α. Στο τέλος της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του ν. 3299/2004 προστίθεται φράση ως ακολούθως:

«ή του κριτηρίου της έκτακτης ανάγκης εκ φυσικών καταστροφών».

β. Στην περίπτωση α' της παραγράφου 3 του άρθρου 4 του ν. 3299/2004 η φράση «της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του παρόντος» αντικαθίσταται από τη φράση «της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του παρόντος».

3. Στο τέλος της περίπτωσης α' της παραγράφου 7 του άρθρου 7 του ν. 3299/2004 προστίθεται τρίτο εδάφιο ως ακολούθως:

«Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών μπορούν να προτάσσονται στην αρμόδια γνωμοδοτική επιτροπή, κατ' εξαίρεση της απόλυτης χρονικής σειράς προτεραιότητας, αιτήσεις υπαγωγής επενδυτικών σχεδίων συγκεκριμένων κατηγοριών ή γεωγραφικών περιοχών, αποκλειστικά λόγω έκτακτων αναγκών εκ φυσικών καταστροφών.»

4. α. Τα εδάφια 2, 3, 4 και 5 της παραγράφου 2 του άρθρου 9 του ν. 3299/2004 αντικαθίστανται ως εξής:

«Η υπαγωγή του επιχειρηματικού σχεδίου γίνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, μετά από προηγούμενη έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία καθορίζει τις προδιαγραφές, τις προϋποθέσεις, το είδος και τους όρους της ενίσχυσης, σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Επιτροπής για τις κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων (Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης C 244 της 1ης Οκτωβρίου 2004, σ. 2). Συμπληρωματικά για τα επιχειρηματικά σχέδια της παρούσας παραγράφου έχουν εφαρμογή οι διατάξεις για τις διαδικασίες και τα όργανα ελέγχου του παρόντος νόμου.»

β. Οι διατάξεις των τριών τελευταίων εδαφίων της παραγράφου 8 και η περίπτωση γ' της παραγράφου 9 του άρθρου 7, καθώς και η παράγραφος 9 του άρθρου 12 του ν. 3299/2004 καταργούνται.

5. Το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παραγράφου 2Δ του άρθρου 10 του ν. 3299/2004 ισχύουν και για τις επενδύσεις που έχουν υπαχθεί στο νόμο αυτόν, πριν από την τροποποίησή του με το άρθρο 37 του ν. 3522/2006 (ΦΕΚ 276 Α'), καθώς και για τις επενδύσεις που έχουν υπαχθεί στους νόμους 1262/1982 (ΦΕΚ 70 Α'), 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α') και 2601/1998 (ΦΕΚ 81 Α') και δεν απαιτείται για τη μεταβολή της εταιρικής σύνθεσης των εταιρειών η έγκριση του αρμόδιου για την έκδοση της απόφασης υπαγωγής οργάνου.

6. Για τις επενδύσεις που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του ν. 2601/1998 σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 2996/2002 «Ελληνικό

Σχέδιο Οικονομικής Ανασυγκρότησης των Βαλκανίων» (ΦΕΚ 62 Α') και στις οποίες έχει ορισθεί προθεσμία ολοκλήρωσης τρία έτη με βάση τις κανονιστικές αποφάσεις που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 4 της παραγράφου 2 του ν. 2601/1998, ισχύουν οι ρυθμίσεις της παραγράφου 7 του άρθρου 6 του ν. 2601/1998.

Άρθρο 8

Η παράγραφος 3 του άρθρου 3 του ν. 1667/1986 (ΦΕΚ 196 Α'), όπως αυτή τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 3 του ν. 2515/1997 (ΦΕΚ 154 Α'), με την παράγραφο 3 του άρθρου 16 του ν. 2744/1999 (ΦΕΚ 222 Α') και με την παράγραφο 2 του άρθρου 17 του ν. 3156/2003 (ΦΕΚ 157 Α'), αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Το καταστατικό μπορεί να επιτρέπει την απόκτηση από κάθε συνεταίρο έως πέντε προαιρετικών μεριδίων, εκτός από την υποχρεωτική μερίδα. Προκειμένου για καταναλωτικούς συνεταρισμούς, το καταστατικό μπορεί να επιτρέπει την απόκτηση από κάθε συνεταίρο μέχρι εκατό προαιρετικών μεριδίων, για πιστωτικούς συνεταρισμούς μέχρι χιλίων πεντακοσίων και μιας προαιρετικών μεριδίων και μπορεί να ορίζει χωρίς περιορισμό τον αριθμό των προαιρετικών μεριδίων που μπορούν να αποκτήσουν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Η αξία κάθε προαιρετικής μερίδας είναι ίση με την αξία της υποχρεωτικής.»

Άρθρο 9

1. Η παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 2526/1997 (ΦΕΚ 205 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Ο σκοπός της Εταιρείας περιορίζεται στη διαχείριση και αξιοποίηση της υφιστάμενης περιουσίας της, κατόπιν σχετικής απόφασης της Διευρηγικής Επιτροπής Αποκρατικοποιήσεων του ν. 3049/2002 (ΦΕΚ 212 Α') και σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα σε αυτήν.»

2. Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 2 του ν. 2628/1998 (ΦΕΚ 151 Α') αναριθμούνται σε 4 και 5 αντίστοιχα και προστίθεται νέα παράγραφος 3, ως εξής:

«3. Η παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 2836/2000 (ΦΕΚ 168 Α'), όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 16 του ν. 3483/2006 (ΦΕΚ 169 Α'), εφαρμόζεται αναλογικά για τον Πρόεδρο, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και το εν γένει προσωπικό του Οργανισμού.»

Άρθρο 10

1. Η παρ. 1.ε 38 του άρθρου όγδοου του ν. 2338/1995 (ΦΕΚ 202 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«Απαγορεύεται κάθε εγκατάσταση σταθμού ηλεκτρικής ενέργειας μέσα στο χώρο του αεροδρομίου, εξαιρουμένων των εγκαταστάσεων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και συμπαραγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας υψηλής απόδοσης με χρήση φυσικού αερίου. Επιπλέον, επιτρέπεται η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ηλεκτροπαραγωγή ζεύγη μόνο για την απολύτως αναγκαία εξασφάλιση ηλεκτρικού ρεύματος σε περίπτωση βλάβης ή διακοπής της παροχής από το κεντρικό δίκτυο ηλεκτροδότησης.»

2. Κατ' εφαρμογή του άρθρου 25.6 της Σύμβασης Ανάπτυξης Αεροδρομίου (Σ.Α.Α.), όπως αυτή κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2338/1995 (ΦΕΚ 202 Α'), καθορίζεται, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Οικονομικών και Μεταφορών και Επικοινωνιών, η διαδικασία επιβολής και είσπραξης ανταποδοτικών και άλλων δημοτικών ή κοινοτικών επιβαρύνσεων, φόρων ή τελών από τους Δήμους Σπάτων, Παιανίας, Μαρκόπουλου Μεσογαίας, Αρτέμιδος, Ραφήνας και Κορωπίου, καθώς και από κάθε άλλο δικαιούχο οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) σε βάρος της εταιρείας «Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε.» (Δ.Α.Α. Α.Ε.).

3. Ποσά που ειπράχθηκαν από τους ανωτέρω Ο.Τ.Α. καθ' υπέρβαση του προβλεπόμενου από το άρθρο 25.6 της Σ.Α.Α. ανώτατου ορίου από την 28.3.2001 και μέχρι την έναρξη ισχύος

του παρόντος, συμψηφίζονται με μεταγενέστερες οφειλές.

Άρθρο 11

1. Επί ανωνύμων εταιριών εθνικής στρατηγικής σημασίας, που έχουν ή είχαν μονοπωλιακό χαρακτήρα, και ιδίως όταν πρόκειται για εταιρίες που έχουν στην κυριότητά τους ή εκμεταλλεύονται ή διαχειρίζονται εθνικά δίκτυα υποδομών, η απόκτηση από άλλο μέτοχο, εκτός των Ελληνικού Δημοσίου, ή από συνδεδεμένες με αυτόν επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 42 ε του κ.ν. 2190/1920, ή από μετόχους που δρουν από κοινού με εναρμονισμένο τρόπο, δικαιωμάτων ψήφου από 20% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου και άνω, προϋποθέτει την προγενέστερη έγκριση της Διευπουργικής Επιτροπής Αποκρατικοποιήσεων του ν. 3049/2002, κατά τη διαδικασία του νόμου αυτού.

2. Η έγκριση χορηγείται εφόσον πληρούνται κριτήρια αξιολόγησης προς όφελος του δημοσίου συμφέροντος, ώστε να διασφαλίζεται η συνεχής και απρόσκοπτη παροχή των προσφερόμενων υπηρεσιών και λειτουργία των δικτύων. Ενδεικτικά λαμβάνονται υπόψη ως κριτήρια αξιολόγησης και συνεκτιμώνται: α) η εμπειρία των τρίτων μετόχων στο αντικείμενο των ανωτέρω επιχειρήσεων, β) η φερεγγυότητά τους, γ) πληροφορίες αναφορικά με τις επενδυτικές τους στρατηγικές, δ) η διαφάνεια των συναλλαγών τους, ε) τα συγκεκριμένα επιχειρηματικά τους σχέδια, στ) το μέγεθος και το είδος του επενδυτικού τους προγράμματος, ζ) το ιδιοκτησιακό τους καθεστώς, η) η διασφάλιση των θέσεων εργασίας, θ) η δομή του μετοχικού τους κεφαλαίου και ιδίως η συμμετοχή κεφαλαίων εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, βάσει της αρχής της διαφάνειας και της αμοιβαιότητας, ι) ο τρόπος λήψεως αποφάσεων.

3. Οι αποφάσεις των ως άνω εταιριών εθνικής στρατηγικής σημασίας που αναφέρονται στα ακόλουθα θέματα υπόκεινται για την εγκυρότητά τους σε έγκριση του Υπουργού Οικονομικών και Οικονομικών προς διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος.

Α) Στη διάλυση της εταιρίας, τη θέση της σε εκκαθάριση και τον ορισμό εκκαθαριστών.

Β) Σε οποιοδήποτε εταιρικό μετασχηματισμό των ανωτέρω επιχειρήσεων, όπως ενδεικτικά στη μετατροπή, τη συγχώνευση με άλλη εταιρία, τη συγχώνευση με σύσταση νέας ανώνυμης εταιρίας, τη διάσπαση, με οποιαδήποτε μορφή και αν αυτή πραγματοποιείται, ή την απόσχιση κλάδου ή κλάδων, η οποία μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την παροχή υπηρεσιών σε τομείς στρατηγικής σημασίας.

Γ) Σε οποιαδήποτε μεταφορά, μεταβολή ή μετατροπή, οποιαδήποτε εκχώρηση, παροχή ως εγγύηση, καθώς και σε οποιαδήποτε μεταβολή ή αλλαγή του προορισμού των στρατηγικής σημασίας στοιχείων του ενεργητικού των ανωτέρω εταιριών και των βασικών δικτύων και υποδομών για την οικονομική και κοινωνική ζωή της χώρας, καθώς και για την ασφάλειά της.

4. Η έγκριση της προηγούμενης παραγράφου παρέχεται με υπουργική απόφαση που εκδίδεται εντός χρονικού διαστήματος τριάντα (30) ημερών από της υποβολής της αποφάσεως της εταιρείας στον Υπουργό. Σε περίπτωση παρόδου άπρακτης της προθεσμίας αυτής, θεωρείται ότι η απαιτούμενη έγκριση έχει παρασχεθεί.

5. Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος άρθρου αρχίζει από την κατάθεσή του στη Βουλή των Ελλήνων.

Άρθρο 12

1. Η προθεσμία που χορηγήθηκε με το άρθρο 36 του ν. 3498/2006 (ΦΕΚ 230 Α') και παρατάθηκε με την υπουργική απόφαση 16665/2006 (ΦΕΚ 1932 Β') μέχρι την 31.12.2007 παρατείνεται μέχρι την 31.10.2008, υπό την προϋπόθεση ότι τα απαιτούμενα από την ως άνω διάταξη δικαιολογητικά έχουν υποβληθεί νόμιμα και εμπρόθεσμα μέχρι την 31.10.2006.

2. Η ισχύς της διατάξεως της παραγράφου 6 του άρθρου 18 του ν. 3525/2007 παρατείνεται μετά τη λήξη της την 31.12.2007, μέχρι την 31.12.2008. Μέχρι την ίδια ημερομηνία εφαρμόζεται η διάταξη του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου

35 του ν. 3419/2005.

Άρθρο 13

Τροποποιήσεις του ν. 2545/1997

1. Η παράγραφος 3 του άρθρου 5 του ν. 2545/1997 (ΦΕΚ 254 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Μετά την έκδοση της εγκριτικής απόφασης της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού και μέχρι την έγκριση της πράξης εφαρμογής της πολεοδομικής μελέτης, αναστέλλεται η έκδοση οικοδομικών αδειών και οικοδομικών εργασιών μέσα στα όρια της Β.Ε.ΠΕ., πλην εκείνων που αφορούν την κατασκευή των έργων υποδομής που προβλέπονται στην ως άνω εγκριτική απόφαση. Μετά την έκδοση της πράξης εφαρμογής της πολεοδομικής μελέτης αίρεται αυτοδίκαια η παραπάνω αναστολή και επιτρέπεται η εγκατάσταση ή μετεγκατάσταση βιομηχανικών, βιοτεχνικών και λοιπών επιχειρήσεων και δραστηριοτήτων των άρθρων 1 και 2 στη Β.Ε.ΠΕ., καθώς και η με οποιοδήποτε τρόπο διάθεση ή παραχώρηση έκτασης ή χώρων μέσα στη Β.Ε.ΠΕ..

Από της ισχύος της παρούσας καταργείται κάθε προγενέστερη γενική ή ειδική διάταξη νόμου, κανονιστικής ή ατομικής διοικητικής πράξης που αντίκειται στα παραπάνω.»

2. α) Η παράγραφος 1 του άρθρου 9 του ν. 2545/1997 καταργείται.

β) Οι παράγραφοι 2, 3 και 4 του άρθρου 9 του ν. 2545/1997 αναριθμούνται σε παραγράφους 1, 2 και 3 αντιστοίχως.

γ) Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 9 του ν. 2545/1997, που αναριθμείται σε παράγραφο 1, αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Με την ολοκλήρωση των απαιτούμενων έργων υποδομών, ιδίως των δικτύων ακαθάρτων και ομβρίων υδάτων της Β.Ε.ΠΕ., είναι δυνατόν να χορηγούνται άδειες λειτουργίας στις εγκαθιστάμενες μονάδες, εφόσον διαπιστωθεί από την υπηρεσία, που ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ. 4 περίπτωση γ' του παρόντος ύστερα από σχετική αίτηση του φορέα Β.Ε.ΠΕ., ότι με τα έργα που έχουν εκτελεστεί μέχρι την υποβολή της σχετικής αίτησης είναι δυνατή η έναρξη λειτουργίας της Β.Ε.ΠΕ. ή τμήματος αυτής σύμφωνα και με τα οριζόμενα στην παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου.»

δ) Στο άρθρο 9 του ν. 2545/1997 προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Σε υφιστάμενες ΒΙ.ΠΕ. που έχουν οριοθετηθεί με τους νόμους 4458/1965 και 742/1977 και έχουν υπαχθεί στο ν. 2545/1997, η ανάπτυξη των έργων υποδομής και η λειτουργία της ΒΙ.ΠΕ. επιτρέπεται να γίνεται τμηματικά κατά φάσεις, εφόσον αυτό είναι τεχνικά εφικτό, δεν αντίκειται στην εγκριτική απόφαση για την ίδρυση Β.Ε.ΠΕ. και πιστοποιείται σχετικά από την υπηρεσία που ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ. 4 περίπτωση γ' του παρόντος. Σε αυτές τις περιπτώσεις ο χρόνος έναρξης των έργων υποδομής της πρώτης (Α') φάσης υπολογίζεται από την έγκριση της πολεοδομικής μελέτης, ενώ ο χρόνος έναρξης έργων κάθε επόμενης φάσης υπολογίζεται από την έκδοση της διαπιστωτικής απόφασης της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου για την προηγούμενη φάση.»

Άρθρο 14

Οικονομική ενίσχυση πλημμυροπαθών κατοίκων των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ροδόπης - Έβρου, Δράμας - Καβάλας - Ξάνθης, Αρκαδίας και Σερρών έτους 2007

1. Χορηγείται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό εφάπαξ οικονομική ενίσχυση έως του ποσού των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ σε κάθε οικογένεια μόνιμου κατοίκου πληγείσας περιοχής, της οποίας καταστράφηκε ή υπέστη ζημία η κύρια κατοικία ή η οικοσκευή από τις πλημμύρες του μηνός Νοεμβρίου, του έτους 2007, σε περιοχές των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ροδόπης - Έβρου, Δράμας - Καβάλας - Ξάνθης, Αρκαδίας και Σερρών.

2. Η πληρωμή της οικονομικής ενίσχυσης στους δικαιούχους

γίνεται άμεσα, κατά παρέκκλιση των διατάξεων περί Δημοσίου Λογιστικού, μέσω της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος ή της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος ή του Ταχυδρομικού Ταμειοτηρίου ή άλλων πιστωτικών ιδρυμάτων που θα καθοριστούν, ύστερα από αίτησή τους, με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, από λογαριασμούς στους οποίους μεταφέρονται τα απαραίτητα ποσά από το Δημόσιο.

Δικαιολογητικό για την πληρωμή αποτελεί η κατάθεση αίτησης - υπεύθυνης δήλωσης του ν. 1599/1986 του δικαιούχου για τις ζημίες που υπέστη, στην οποία αναφέρεται ότι είναι μόνιμος κάτοικος της πληγείσας περιοχής, δεν έλαβε την ίδια παροχή από οποιαδήποτε άλλη πηγή και ότι θα προσκομίσει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά εντός έξι (6) μηνών από την πληρωμή της ενίσχυσης.

Η αίτηση - υπεύθυνη δήλωση για οικονομική ενίσχυση των δικαιούχων υποβάλλεται εντός προθεσμίας τεσσάρων (4) μηνών από την ημερομηνία εκδήλωσης της καταστροφής.

3. Μετά την καταβολή της ανωτέρω οικονομικής ενίσχυσης, οι πληρώτριες τράπεζες αποστέλλουν ανά εβδομάδα στην αρμόδια Δ24 Διεύθυνση Λογαριασμών Δημοσίου του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους καταστάσεις πληρωμών, στις οποίες αναφέρονται συνολικά και αναλυτικά κατά δικαιούχο οι πληρωμές, επισυνάπτοντας τις αιτήσεις - υπεύθυνες δηλώσεις των δικαιούχων.

4. Εντός έξι (6) μηνών από την καταβολή της οικονομικής ενίσχυσης κάθε δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλει στην κατά τόπο αρμόδια Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου (Υ.Δ.Ε.) τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

α) Αντίγραφο του εντύπου Ε9 ή βεβαίωση του Δήμου για την κυριότητα της πληγείσας κύριας κατοικίας.

β) Πιστοποιητικό μόνιμης κατοικίας κατά το χρόνο εκδήλωσης της φυσικής καταστροφής.

γ) Μισθωτήριο συμφωνητικό ή υπεύθυνη δήλωση, όταν πρόκειται για ενοικιαστές που έχουν λάβει την οικονομική ενίσχυση.

5. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται ο έλεγχος των δικαιολογητικών των δικαιούχων, η διαδικασία επιστροφής των οικονομικών ενισχύσεων που καταβλήθηκαν χωρίς να συντρέχουν οι απαιτούμενες προϋποθέσεις, τα όργανα καταλογισμού, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Άρθρο 15 **Έναρξη ισχύος**

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις."

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Κυρίες και κύρι-

οι συνάδελφοι, επανερχόμεθα στα σχέδια νόμου του Υπουργείου Εξωτερικών.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: «Κύρωση του Μνημονίου Κατανόησης μεταξύ του Υπουργείου Εξωτερικών της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Γενικής Γραμματείας του Συνδέσμου Αραβικών Κρατών».

Το νομοσχέδιο ψηφίστηκε στη Διαρκή Επιτροπή κατά πλειοψηφία. Εισάγεται προς συζήτηση στη Βουλή με τη διαδικασία του άρθρου 108 του Κανονισμού. Μπορούν να λάβουν το λόγο μόνο όσοι έχουν αντίρρηση επί της κυρώσεως αυτού του Μνημονίου.

Υπάρχει συνάδελφος που θέλει να λάβει το λόγο;

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Παρακαλώ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Ορίστε, κυρία Κανέλλη, έχετε το λόγο.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Τούτ' αυτόν, κυρία Πρόεδρε, δηλαδή, το «όχι» στην επιτροπή παραμένει και στην Ολομέλεια για το Κομμουνιστικό Κόμμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του Υπουργείου Εξωτερικών: «Κύρωση του Μνημονίου Κατανόησης μεταξύ του Υπουργείου Εξωτερικών της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Γενικής Γραμματείας του Συνδέσμου Αραβικών Κρατών» και ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΠΟΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Συνεπώς το νομοσχέδιο του Υπουργείου Εξωτερικών «Κύρωση του Μνημονίου Κατανόησης μεταξύ του Υπουργείου Εξωτερικών της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Γενικής Γραμματείας του Συνδέσμου Αραβικών Κρατών» έγινε δεκτό σε μόνη συζήτηση κατ' αρχήν, κατ' άρθρον και στο σύνολό του κατά πλειοψηφία και έχει ως εξής:

«Κύρωση του Μνημονίου Κατανόησης μεταξύ του Υπουργείου Εξωτερικών της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Γενικής Γραμματείας του Συνδέσμου Αραβικών Κρατών

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, το Μνημόνιο Κατανόησης μεταξύ του Υπουργείου Εξωτερικών της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Γενικής Γραμματείας του Συνδέσμου Αραβικών Κρατών, που υπογράφηκε στο Κάιρο, στις 5 Ιουνίου 2007, του οποίου το κείμενο σε πρωτότυπο στην ελληνική, αγγλική και αραβική γλώσσα έχει ως εξής:

Άρθρο δεύτερο

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και του Μνημονίου που κυρώνεται από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου IV αυτού.”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Συνεχίζουμε με το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: «Κύρωση του Τροποποιητικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση Ίδρυσης του Ευρωπαϊκού Κέντρου Μεσοπρόθεσμων Μετεωρολογικών Προγνώσεων και στο Πρωτόκολλο για τα Προνόμια και Ασυλίες του Κέντρου αυτού».

Το νομοσχέδιο ψηφίστηκε στη Διαρκή Επιτροπή κατά πλειοψηφία. Εισάγεται στη Βουλή πάλι με τη διαδικασία του άρθρου 108 του Κανονισμού. Μπορούν να λάβουν το λόγο όσοι έχουν αντίρρηση επί της κύρωσης του Πρωτοκόλλου.

Θέλει κάποιος συνάδελφος να πάρει το λόγο;

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Παρακαλώ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Ορίστε, κυρία Κανέλλη, έχετε το λόγο.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Δεν θα είμαι τώρα τόσο «οικονομική». Θα μου δώσετε τα δύο λεπτά που δικαιούμαι, κυρία Πρόεδρε.

Επιφυλαχθήκαμε στην επιτροπή, κυρία Πρόεδρε, και πρέπει να εξηγήσω τη θέση του Κόμματός μου.

Το Ευρωπαϊκό Κέντρο Μεσοπρόθεσμων Μετεωρολογικών Προγνώσεων είναι ένας οργανισμός με διακρατικό χαρακτήρα και μάλιστα ηυξημένου κύρους. Λειτουργεί αποτελεσματικά όχι μόνο στον τομέα των προγνώσεων, αλλά και στον τομέα της έρευνας. Μάλιστα, έχει και έναν εξαιρετικά ισχυρό υπολογιστικό μηχανισμό, κυρία Πρόεδρε.

Υπάρχουν αλλαγές που προτείνονται στη Σύμβαση. Μερικές απ' αυτές θα τις χαρακτηρίζα τυπικού χαρακτήρα. Αλλάζει δηλαδή ο γενικός διευθυντής, αλλάζουν οι τίτλοι της σύμβασης, γίνονται γλωσσικές διορθώσεις. Αυτά είναι φυσικό να μην ασχολούν και να μην έχουμε, ως κόμμα, αντίρρηση.

Όμως, υπάρχουν και αλλαγές που αναπροσαρμόζουν τους στόχους και τη λειτουργία του, ώστε να προοδεύει ο τρόπος με τον οποίο λειτουργεί το Ευρωπαϊκό Κέντρο Μεσοπρόθεσμων Μετεωρολογικών Προγνώσεων και να καλύπτονται σύγχρονες ανάγκες. Για παράδειγμα, στο άρθρο 2 της Συνθήκης η πρόγνωση μπαίνει σε ένα ευρύτερο πλαίσιο. Επίσης, διευρύνεται και η σχέση του Κέντρου με τα κράτη-μέλη.

Επιπλέον, υπάρχουν και αλλαγές που επηρεάζουν το χαρακτήρα του Κέντρου. Για παράδειγμα, θα διαπιστώσει κάποιος ότι ενώ μέχρι τώρα στους υπολογισμούς το Κέντρο χρηματοδοτούνταν μόνο κατά 5% από εξωτερικές πηγές, αυτό που θα λέγαμε –ευθέως- ιδιωτικό τομέα, εκεί έχουμε αλλαγές. Μία απ' αυτές –την αναφέρω χαρακτηριστικά- είναι ότι το Κέντρο μπορεί να πραγματοποιεί δραστηριότητες μετά από αίτημα τρίτων, που είναι σε συμφωνία με τους σκοπούς του Κέντρου. Το κόστος τέτοιων δραστηριοτήτων βαραίνει τους τρίτους.

Εμείς λοιπόν έχουμε την πεποίθηση ότι γίνεται μία θεμελιώδης αλλαγή σ' ένα εξαιρετικά θετικό Κέντρο αυξημένου κύρους – το Ξαναλέω- η οποία επιτρέπει την πώληση των υπηρεσιών.

Θα κάνω δύο πολύ σημαντικές επισημάνσεις. Αυτό σας το λέει ένα κόμμα το οποίο επιμένει ότι η Μετεωρολογική Υπηρεσία δεν μπορεί και δεν πρέπει να είναι στον 21ο αιώνα στρατιωτική υπηρεσία, για να καταλάβει κάποιος γιατί ζητάμε επιτέλους την αποστρατιωτικοποίηση της Μετεωρολογικής Υπηρεσίας της Ελλάδος και επομένως και τη σχέση της με τέτοια κέντρα.

Είναι δε χαρακτηριστικό ότι αν δείτε τον κατάλογο των ερευνητών αυτού του κέντρου, δεν υπάρχει μισό ελληνικό όνομα και μισή ελληνική έρευνα. Γιατί; Μα, είναι προφανές. Υπάρχει στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, είναι στρατιωτικού χαρακτήρα η δική μας επιστημονική κοινότητα, δεσμεύονται δυνάμεις, έμφυχο δυναμικό, κεφάλαια, παραλαμβάνουμε από ένα κέντρο στο οποίο συμμετέχουμε και οικονομικά μόνο την πρόβλεψη και κάνουμε πίσω στον τομέα της έρευνας.

Κατ' αυτήν την έννοια, παρότι είναι εξαιρετικά θετικές κάποιες αλλαγές και με την υποψία ιδιωτικοποίησης τμήματος των

υπηρεσιών και δη της έρευνας για την οποία εμείς έχουμε πραγματική αντίληψη του πού πρέπει να πηγαίνει και πώς πρέπει να κατανέμεται σε σχέση με τα λαϊκά συμφέροντα, μη μπορώντας να το υπερψηφίσουμε και μη μπορώντας να ακυρώσουμε και αν θέλετε, την εργασία που γίνεται εκεί από τους επιστήμονες, είμαστε υποχρεωμένοι να καταφύγουμε στη θέση «παρών».

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΠΑΝΙΑΣ: Κυρία Πρόεδρε, μπορώ να έχω το λόγο;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Συγγνώμη, κύριε συνάδελφε, ο Συνασπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς δεν μπορεί να έχει το λόγο, γιατί τα άλλα τέσσερα κόμματα πλην Κ.Κ.Ε. έχουν υπερψηφίσει στην επιτροπή. Δεν έχετε δικαίωμα λόγου, κύριε συνάδελφε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΠΑΝΙΑΣ: Μία παρατήρηση να κάνω μόνο, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Δεν έχω δικαίωμα να σας δώσω τη δυνατότητα να κάνετε παρατήρηση. Μόνο ο Υπουργός μπορεί να μιλήσει, αν το θέλει.

Κύριε Υπουργέ, θέλετε να λάβετε το λόγο;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΑΣΟΥΛΑΣ (Υφυπουργός Εθνικής Άμυνας): Μάλιστα, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Ορίστε, κύριε Υπουργέ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΑΣΟΥΛΑΣ (Υφυπουργός Εθνικής Άμυνας): Κυρία Πρόεδρε, συμφωνώ με όσα είπε η κ. Κανέλλη για το κύρος και τη σημασία του διακρατικού αυτού οργανισμού του οποίου είμαστε μέλος από το Σεπτέμβριο του 1976 και υποβοηθούμεθα αποφασιστικά για την πρόγνωση των μετεωρολογικών φαινομένων. Αυτό είναι ένα γεγονός το οποίο έχει τεράστια σημασία για την οικονομία, την ασφάλεια των πολιτών, τις Ένοπλες Δυνάμεις, την επιστήμη.

Θα ήθελα να πω μόνο για την επιφύλαξη που διατυπώθηκε ότι ο σκοπός της αλλαγής του άρθρου 3 που διευρύνει το πεδίο της συνεργασίας του Ευρωπαϊκού Κέντρου Μεσοπρόθεσμων Προγνώσεων, δεκαήμερων δηλαδή –στη μετεωρολογία μεσοπρόθεσμη πρόβλεψη σημαίνει δεκαήμερη- δεν αφορά την επέλαση κάποιας μορφής συνεργασίας ή πολύ χειρότερα ή πολύ περισσότερο εκποίησης του Κέντρου στον ιδιωτικό τομέα. Αφορά μόνο τη δυνατότητα χρηματοδότησης των ερευνητικών προγραμμάτων του Κέντρου και από προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, διότι μέχρι σήμερα το Κέντρο χρηματοδοτείται αποκλειστικά από τα δέκα οκτώ κράτη που μετέχουν σ' αυτό. Η χρηματοδότηση αυτή βγαίνει από ένα μαθηματικό τύπο ο οποίος καταλήγει στο να επιβάλλει στη χώρα μας, λόγω χάρη, να συνεισφέρει φέτος το ποσό των 600.000 ευρώ.

Συνεπώς πρόκειται για διεύρυνση των δυνατοτήτων χρηματοδότησης του Κέντρου αυτού, που είναι αποφασιστικής σημασίας για την Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία από προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ενώσεως. Δεν θα αλλάξει η υφή και η μορφή του κέντρου το οποίο –θυμίζω- συνεστήθη στις αρχές της δεκαετίας του 1970 με στόχο να ξεπεράσουν τα κράτη που μετέχουν σ' αυτό τις αδυναμίες που μόνο τους έχουν στο να χρηματοδοτήσουν παρόμοια προγράμματα.

Συνεπώς είναι ένας φόβος ο οποίος στην πραγματικότητα δεν έχει αντίκρισμα, αλλά νομίζω ότι πέραν αυτού του φόβου η ουσία παραμένει ότι και η Μετεωρολογική μας Υπηρεσία επιτελεί εξαιρετική δουλειά με τη μορφή που έχει σήμερα και η βοήθεια που λαμβάνει από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Μεσοπρόθεσμων Μετεωρολογικών Προγνώσεων είναι αποφασιστικής σημασίας, γι' αυτό και η διεύρυνση αυτής της συνεργασίας με την κύρωση της παρούσης συμβάσεως θα παίξει θετικό ρόλο στη συνέχιση αυτής της λαμπρής συνεργασίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ. Η κ. Κανέλλη θέλει να δευτερολογήσει για δύο λεπτά.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Δεν χρειάζομαι δύο λεπτά, κυρία Πρόεδρε.

Προσπαθήσατε να με καθησυχάσετε για κάτι για το οποίο δεν μου απαντήσατε, κύριε Υπουργέ; Εγώ σας ρωτώ για κάτι πάρα πολύ συγκεκριμένο. Τι την θέλετε την τροποποίηση, αφού το

παρόν καταστατικό λειτουργίας του Κέντρου όχι απλώς δεν την απαγορεύει, αλλά έχω και συγκεκριμένο νούμερο να σας δώσω. Εκτός, αν δεν το έχετε διαβάσει και ξέρετε μόνο τις τροποποιήσεις. Το παρόν δεν απαγορεύει την χρηματοδότηση από τρίτες πηγές και επομένως και από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Τι την θέλετε την τροποποίηση και μου λέτε ότι απλώς μας έπιασε εμάς η υποψία ότι πάμε στον ιδιωτικό τομέα. Υπάρχουν δύο συγκεκριμένοι αριθμοί. Μέχρι σήμερα: 29.340.300 λίρες. Στον προϋπολογισμό του 2006-2007 αυτά. Έτσι τα λογαριάζετε. Τώρα δεν ξέρω γιατί λίρες, αλλά ελευθερία έχουμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Και λίρες έχουμε και δολάρια έχουμε και δηνάρια έχουμε και ό,τι άλλο θέλετε έχουμε. Λοιπόν, 29.340.300 λίρες από τα κράτη και το 5% -να μην λέω νούμερα τώρα- ομολογημένα στον ισολογισμό του Κέντρου είναι από τρίτες πηγές.

Δεν απαγορεύεται τα κράτη να δίνουν με τον μαθηματικό τύπο που λέτε, τον οβολό τους για να συμμετέχουν στην έρευνα και παίρνουν και αυτές τις προβλέψεις. Μπορεί να παίρνει το Κέντρο και από τρίτες πηγές, πολλά μάλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τα κονδύλια.

Για να βάζετε ολόκληρη τροποποίηση να την φέρνεται σε όλα τα κράτη είναι προφανές ότι θέλετε να βρείτε τρόπο να ανοίξουν οι κρουνοί, το 5% να γίνει 45%, 85%, 95%.

Επιτέλους, μερικά πράγματα δεν εντάσσονται στον χώρο της μικροπολιτικής. Όταν η κριτική που γίνεται δεν είναι ζήτημα να μας καθησυχάσετε. Από την άλλη μεριά σας ευχαριστώ πάρα πολύ που προσχωρήσατε στην αντίληψη να αρχίσετε να τρομάζετε και εσείς από την επέλαση του ιδιωτικού κεφαλαίου και να προσπαθείτε να καθησυχάσετε αυτόν που προσπαθεί να κρατήσει τις μπάρες των λαϊκών συμφερόντων κλειστές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Κύριε Υπουργέ, θέλετε να απαντήσετε;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΑΣΟΥΛΑΣ (Υφυπουργός Εθνικής Άμυνας): Ήθελα, κυρία Πρόεδρε, να απαντήσω στην απούσα κ. Κανέλλη ότι δεν με φοβίζει το ενδεχόμενο συνεργασίας του Κέντρου αυτού με τον ιδιωτικό τομέα. Για μένα ο ιδιωτικός τομέας δεν είναι μιαιρός. Ο ιδιωτικός τομέας είναι μία από τις μορφές δραστηριοποίησης των ανθρώπων, αποφασιστικής, ζωτικής σημασίας και είναι πολλαπλώς χρήσιμο να συνεργάζεται με τον ιδιωτικό τομέα ο δημόσιος τομέας.

Μόνο που δεν πρόκειται περί αυτού εν προκειμένω. Η διεύρυνση των δυνατοτήτων συνεργασίας του Ευρωπαϊκού αυτού Κέντρου με άλλους φορείς αφορά κυρίως -επαναλαμβάνω- εις τη δυνατότητα να αντλεί χρηματοδοτικά μέσα από την Ευρω-

παϊκή Ένωση και τη δυνατότητά του, όπως τονίζει σαφώς η εισηγητική έκθεση, να συνάπτει συμφωνίες συνεργασίας με εθνικές επιστημονικές και τεχνικές υπηρεσίες κρατών που δεν είναι μέλη του.

Συνεπώς δεν υπάρχει κανένα θέμα αυτών των προοπτικών που ετέθησαν, με τις οποίες δεν είμαι αντίθετος, αλλά δεν πρόκειται περί αυτού, κατά σύμπτωση. Επομένως, παραμένει το θέμα ότι αναβαθμίζεται το Κέντρο Μετεωρολογικών Μεσοπρόθεσμων Προγνώσεων εις το οποίο μετέχει η Ελλάδα, και η παρούσα Σύμβαση ωφελεί πολλαπλώς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΠΟΛΜΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Συνεπώς το νομοσχέδιο του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας «Κύρωση του Τροποποιητικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση ίδρυσης του Ευρωπαϊκού Κέντρου Μεσοπρόθεσμων Μετεωρολογικών Προγνώσεων και στο Πρωτόκολλο για τα Προνόμια και Ασυλίες του Κέντρου αυτού» έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία σε μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου και έχει ως εξής:

«Κύρωση του Τροποποιητικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση ίδρυσης του Ευρωπαϊκού Κέντρου Μεσοπρόθεσμων Μετεωρολογικών Προγνώσεων και στο Πρωτόκολλο για τα Προνόμια και Ασυλίες του Κέντρου αυτού

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, το Τροποποιητικό Πρωτόκολλο στη Σύμβαση ίδρυσης του Ευρωπαϊκού Κέντρου Μεσοπρόθεσμων Μετεωρολογικών Προγνώσεων και στο Πρωτόκολλο για τα προνόμια και ασυλίες του Κέντρου αυτού που υπογράφηκαν στις Βρυξέλλες, στις 11 Οκτωβρίου 1973 και κυρώθηκαν με το ν. 336/1976 (ΦΕΚ 132 Α'/3.6.1976), του οποίου το κείμενο σε πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική έχει ως εξής:

Άρθρο δεύτερο

Το στοιχείο ιη΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 6 του ελληνικού κειμένου της Σύμβασης ίδρυσης του Ευρωπαϊκού Κέντρου Μεσοπρόθεσμων Μετεωρολογικών Προγνώσεων, που υπογράφηκε στις Βρυξέλλες στις 11 Οκτωβρίου 1973 και κυρώθηκε με το ν. 336/1976 (ΦΕΚ 132 Α΄), μετατρέπεται σε παράγραφο 4 του ίδιου άρθρου.

Άρθρο τρίτο

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και του Τροποποιητικού Πρωτοκόλλου που κυρώνεται από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 18 παράγραφος 2 της Σύμβασης.”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Επανερχόμεθα τώρα στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Ψήφιση στο σύνολο του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης: «Αποχώρηση από την υπηρεσία δικαστικών λειτουργιών».

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο και στο σύνολο ως διενεμήθη;

ΠΟΛΜΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Το νομοσχέδιο έγινε δεκτό και στο σύνολο, ως διενεμήθη, κατά πλειοψηφία.

Συνεπώς το νομοσχέδιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης «Αποχώρηση από την υπηρεσία δικαστικών λειτουργιών» έγινε δεκτό σε μόνη συζήτηση κατ’ αρχήν, κατ’ άρθρον και στο σύνολό του κατά πλειοψηφία και έχει ως εξής:

«Αποχώρηση από την υπηρεσία δικαστικών λειτουργιών**Άρθρο 1**

1. Δικαστικοί λειτουργοί της πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης, από το βαθμό του ειρηνοδίκη και πρωτοδίκη ή αντεισαγγελέα πρωτοδικών έως και το βαθμό του προέδρου εφετών ή εισαγγελέα εφετών, καθώς και οι δικαστικοί λειτουργοί αντίστοιχων βαθμών του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Ελεγκτικού Συνεδρίου και των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, οι οποίοι έχουν συμπληρώσει, κατά το χρόνο υποβολής της αιτήσεώς τους, δώδεκα (12) έτη πραγματικής δικαστικής υπηρεσίας και αδυνατούν να συνεχίσουν να ανταποκρίνονται στα δικαστικά τους καθήκοντα ή δεν είναι κατάλληλοι για την άσκηση δικαστικών καθηκόντων, εξαιτίας προβλημάτων υγείας ή οποιωνδήποτε άλλων λόγων, μπορούν να ζητήσουν την έξοδό τους από την υπηρεσία, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

2. Για την έξοδό τους από την υπηρεσία, οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν αίτηση στο Υπουργείο Δικαιοσύνης μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) μηνών από τη δημοσίευση του νόμου που θα ρυθμίζει τα συνταξιοδοτικά θέματα των αποχωρούντων, κατά τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, δικαστικών λειτουργιών. Η αίτηση δεν ανακαλείται. Αίρεση, προθεσμία ή όρος στην αίτηση λογίζονται ότι δεν υπάρχουν.

3. Μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από τη λήξη της προθεσμίας της προηγούμενης παραγράφου, ο Υπουργός Δικαιοσύνης διαβιβάζει τις αιτήσεις στο οικείο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο, που κρίνει κάθε αίτηση και αποφασίζει για την παραδοχή ή την απόρριψή της, λαμβάνοντας υπόψη και την ανάγκη τηρήσεως του αριθμητικού μέτρου, που προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 του παρόντος νόμου.

4. Ο Υπουργός Δικαιοσύνης μπορεί να διαφωνήσει με την απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου για την αποδοχή ή την απόρριψη των αιτήσεων, μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή των σχετικών αποφάσεων στο Υπουργείο Δικαιοσύνης. Δικαίωμα προσφυγής, εντός της αυτής προθεσμίας από την κοινοποίηση της απόφασης, έχει και εκείνος του οποίου απορρίφθηκε η αίτηση. Η διαφωνία του Υπουργού και οι προσφυγές των ενδιαφερομένων εισάγονται, εντός μηνός από τη λήξη της ανωτέρω προθεσμίας, στην Ολομέλεια του οικείου Ανώτατου Δικαστηρίου που αποφασίζει οριστικά.

Άρθρο 2

1. Στους δικαστικούς λειτουργούς οι οποίοι θα εξέλθουν από την υπηρεσία, κατ' εφαρμογή του προηγούμενου άρθρου, για λόγους υγείας ή άλλον ανυπαίτιο λόγο, μπορεί να απονεμηθεί, με την ίδια απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου που δέχεται την αίτησή τους, ο επόμενος βαθμός, εφόσον μέχρι την υποβολή της αίτησης είχαν τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα για την προαγωγή τους στο βαθμό αυτόν.

2. Αν η αίτηση εξόδου από την υπηρεσία δικαστικού λειτουργού γίνει αποδεκτή, κατά την προηγούμενη παράγραφο, αλλά δεν του απονεμήθηκε ο επόμενος βαθμός, επιτρέπεται, κατ' ανάλογη εφαρμογή κατά περίπτωση των άρθρων 68, 73 και 79 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών (ν. 1756/1988, ΦΕΚ 35 Α'), προσφυγή κατά του μέρους της απόφασης που αφορά τη μη προαγωγή του.

Άρθρο 3

1. Οι Επιθεωρητές των πολιτικών - ποινικών και των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων και ο Πρόεδρος του Πρωτοβάθμιου Συμβουλίου Επιθεώρησης ή το οριζόμενο από αυτόν μέλος του Συμβουλίου αυτού για τους ειρηνητές και παρόδρους του Συμβουλίου της Επικρατείας και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αντιστοίχως, μετά από έλεγχο των στοιχείων των ατομικών φακέλων και των καταστάσεων εργασιών των επιθεωρούμενων δικαστικών λειτουργών και συλλογή πληροφοριών από τους διευθύνοντες τα δικαστήρια και τις εισαγγελίες, από τους προέδρους των τμημάτων στα οποία υπηρετούν, καθώς και από τυχόν υπάρχουσες αναφορές των προέδρων των οικείων Διηγορικών Συλλόγων, συντάσσουν ειδική έκθεση, μέσα σε προθεσμία τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, για τους δικαστικούς λειτουργούς, οι οποίοι έχουν επί ικανό χρόνο εμφανώς μειωμένη υπηρεσιακή απόδοση (ποιοτική - ποσοτική) ή των οποίων η υπηρεσιακή και κοινωνική συμπεριφορά και εν γένει παράσταση δεν είναι η προσήκουσα. Η έκθεση αυτή περιέχει συνοπτικά τα στοιχεία που υπάρχουν σε βάρος κάθε δικαστικού λειτουργού και υποβάλλεται στον Υπουργό Δικαιοσύνης, στον Πρόεδρο και στον Προϊστάμενο της Επιθεώρησης του οικείου Ανώτατου Δικαστηρίου και στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου για τους εισαγγελείς, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 88 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών. Απόσπασμα της έκθεσης αυτής, με τα στοιχεία που αφορούν κάθε δικαστικό λειτουργό χωριστά, κοινοποιείται προσωπικά σε αυτόν από τους επιθεωρητές ή τον Πρόεδρο του Πρωτοβάθμιου Συμβουλίου Επιθεώρησης είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη λήξη της προθεσμίας της παραγράφου 2 του άρθρου 1.

2. Ο Υπουργός Δικαιοσύνης, ο Πρόεδρος του οικείου Ανώτατου Δικαστηρίου, ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου για τους εισαγγελείς ή ο Προϊστάμενος Επιθεώρησης κάθε κλάδου κινούν τη διαδικασία της οριστικής παύσης των δικαστικών λειτουργών, για τους οποίους, σύμφωνα με τις ειδικές εκθέσεις της προηγούμενης παραγράφου, συντρέχει περίπτωση ανικανότητας ή αδυναμίας εκτέλεσης των υπηρεσιακών καθηκόντων ή υπηρεσιακής ανεπάρκειας, από την Ολομέλεια του οικείου Ανώτατου Δικαστηρίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 60 παράγραφοι 2 και 5 έως 8 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών. Η διάταξη του άρθρου 108 παρ. 1 του ίδιου Κώδικα εφαρμόζεται και στην

περίπτωση αυτή αναλόγως για τους δικαστικούς λειτουργούς, οι οποίοι δεν έχουν συμπληρώσει πραγματική δημόσια υπηρεσία είκοσι πέντε (25) ετών.

Άρθρο 4

1. Ο συνολικός αριθμός των δικαστικών λειτουργών που εξέρχονται από την υπηρεσία, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, δεν μπορεί να υπερβεί για οποιονδήποτε λόγο τους εκατό (100) και κατανέμονται μέχρι εβδομήντα (70) για την πολιτική και ποινική δικαιοσύνη, μέχρι είκοσι πέντε (25) για τα τακτικά διοικητικά δικαστήρια και μέχρι τρεις (3) και δύο (2) για το Συμβούλιο της Επικρατείας και το Ελεγκτικό Συνέδριο, αντιστοίχως.

2. Η λύση της υπηρεσιακής σχέσης των εξερχομένων, κατά τις διατάξεις του παρόντος, δικαστικών λειτουργών επέρχεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης.

Άρθρο 5

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν σε επί μέρους διατάξεις του ορίζεται διαφορετικά."

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ το Σώμα να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπ' ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών της σημερινής συνεδρίασης ως προς την ψήφιση στο σύνολο των παραπάνω νομοσχεδίων.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Το Σώμα παρέσχε τη ζητηθείσα εξουσιοδότηση.

Κύριοι συνάδελφοι, επανερχόμαστε τώρα στη συζήτηση του νομοσχεδίου του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών: «Κατάργηση φόρου κληρονομιών και γονικών παροχών - Απαλλαγή πρώτης κατοικίας - Ενιαίο τέλος ακινήτων - Αντιμετώπιση λαθρεμπορίου καυσίμων και λοιπές διατάξεις».

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Διάσκεψη των Προέδρων απεφάσισε κατά τη συνεδρίαση της 10ης Ιανουαρίου τη συζήτηση του νομοσχεδίου σε τρεις συνεδριάσεις. Στη σημερινή συνεδρίαση θα συζητηθεί το νομοσχέδιο επί της αρχής.

Το λόγο έχει ο εισηγητής της Πλειοψηφίας κ. Θεόδωρος Καραόγλου.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΡΑΟΓΛΟΥ: Κύριε Υπουργέ, αγαπητοί συνάδελφοι, σήμερα συζητάμε στην Ολομέλεια της Εθνικής μας Αντιπροσωπείας ένα ιδιαίτερα σημαντικό νομοσχέδιο, αυτό που αφορά την κατάργηση του φόρου κληρονομιών και γονικών παροχών, την απαλλαγή πρώτης κατοικίας, το ενιαίο τέλος ακινήτων, την αντιμετώπιση της λαθρεμπορίας καυσίμων και άλλες διατάξεις. Είναι ένα νομοσχέδιο ιδιαίτερα σημαντικό, γιατί, εκτός των άλλων, αναδεικνύει για μια ακόμη φορά ένα κυρίαρχο στοιχείο της κυβερνητικής πολιτικής, τη συνέπεια.

Η Κυβέρνηση του Κώστα Καραμανλή, φιλοδοξεί να καταγραφεί στην πολιτική ιστορία του τόπου ως Κυβέρνηση συνέπειας λόγων και έργων. Για εμάς, αποτελεί πράξη πρώτης πολιτικής προτεραιότητας η συνέπεια λόγων και έργων, η αποκατάσταση της αξιοπιστίας της πολιτικής, η αποκατάσταση της αξιοπιστίας των πολιτικών. Και αυτό βήμα-βήμα το κάνουμε πράξη.

Από το Μάρτιο του 2004, όταν για πρώτη φορά ο ελληνικός λαός, μας εμπιστεύτηκε τις τύχες της διακυβέρνησης της χώρας, ξεκινήσαμε, θέτοντας ως βασικό στόχο τη δημιουργία ενός απλού, δίκαιου, αποτελεσματικού, διαφανούς φορολογικού συστήματος.

Έτσι, λοιπόν, είχαμε την πρώτη φάση της φορολογικής μεταρρύθμισης. Για να πετύχουμε υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, περισσότερες επενδύσεις, κάτι που πρακτικά σημαίνει νέες θέσεις εργασίας, για να αντιμετωπίσουμε με τον τρόπο αυτόν το μεγαλύτερο κοινωνικό πρόβλημα της χώρας, την ανεργία, μειώσαμε τη φορολογία των επιχειρήσεων από το 35% στο

25%, για τις κεφαλαιουχικές επιχειρήσεις και από το 25% στο 20%, για τις προσωπικές επιχειρήσεις. Με τον τρόπο αυτόν, σε συνδυασμό μ' ένα σοφό, όπως αποδείχθηκε εκ του αποτελέσματος, αναπτυξιακό νόμο, το ν.3299/2004, πετύχαμε να διατηρήσουμε υψηλή την ανάπτυξη στο 4% περίπου του Ακαθάριστου Εγχωρίου Προϊόντος, υπερδιπλάσια του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και πετύχαμε την πολύ σημαντική μείωση της ανεργίας κατά 3% περίπου ή κατά διακόσιες χιλιάδες θέσεις.

Στη συνέχεια ακολούθησε η δεύτερη φάση της φορολογικής μεταρρύθμισης. Για να έχουμε ένα περισσότερο κοινωνικό, ένα πιο δίκαιο φορολογικό σύστημα, προχωρήσαμε στην αύξηση του αφορολόγητου ορίου από τις 10.000 ευρώ στις 12.000 ευρώ, κάτι που πρακτικά σημαίνει ότι τρία εκατομμύρια τριακόσιες χιλιάδες Έλληνες πολίτες, δεν θα πληρώνουν καθόλου φόρους, ενώ παράλληλα προχωρήσαμε στη μείωση του μέσου φορολογικού συντελεστή από το 30% σταδιακά στο 25%, κάτι που επίσης πρακτικά σημαίνει ότι δύο εκατομμύρια διακόσιες χιλιάδες Έλληνες πολίτες, θα πληρώνουν πολύ λιγότερους φόρους.

Παράλληλα, έχουμε ήδη εισάγει ομαλά τον Φ.Π.Α. στα ακίνητα, ανειλημμένη υποχρέωσή μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση από το 1987, όταν ξεκίνησε η γενική εφαρμογή του Φ.Π.Α. στη χώρα μας, που για περίπου είκοσι χρόνια στα ακίνητα η εφαρμογή του, έπαιρνε παράταση επί παρατάσεων από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τέλος, με το παρόν νομοσχέδιο προχωρούμε στην τρίτη φάση φορολογικής μεταρρύθμισης. Προχωρούμε σε ριζικές αλλαγές της φορολογίας ακινήτων, αλλαγές που αφορούν την απλοποίηση και τον εκσυγχρονισμό της φορολογίας των ακινήτων. Αλλαγές που σκοπεύουν στην ανακούφιση των χαμηλών και μεσαίων εισοδημάτων με την κατάργηση μιας σειράς φόρων, που προσαρμόζονταν στο φορολογικό μας σύστημα στις κατευθύνσεις της υπόλοιπης Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ παράλληλα ενισχύουν την κοινωνική δικαιοσύνη.

Είναι γεγονός αναμφισβήτητο, αγαπητοί συνάδελφοι, ότι σ' όλες τις χώρες του κόσμου η ακίνητη περιουσία υπόκειται σε φορολογία, μια που είναι ένας χαρακτηριστικός δείκτης της φοροδοτικής ικανότητας των φορολογουμένων. Φυσικά αυτό γινόταν στο παρελθόν, γίνεται σήμερα, θα συνεχίσει να γίνεται και στο μέλλον, ανεξαρτήτως των κυβερνήσεων που εναλλάσσονται στη χώρα. Θυμίζω άλλωστε, τη γνωστή ρήση των κυβερνήσεων του Π.Α.Σ.Ο.Κ. των προηγούμενων χρόνων, περί φορολόγησης «των εχόντων και κατεχόντων». Όμως, όλοι μας, ή τουλάχιστον όσοι ασχολούνται με τα οικονομικά, έχουμε διαπιστώσει δύο χαρακτηριστικές πηγές του συστήματος φορολογίας των ακινήτων.

Η πρώτη πηγή είναι η μεγάλη γραφειοκρατία, αποτέλεσμα της πολυνομίας, της πολυπλοκότητας, με την οποία σήμερα φορολογούνται τα ακίνητα. Αυτό το γεγονός, σε συνδυασμό με το μεγάλο αριθμό απαλλαγών ή εκπτώσεων που κατά καιρούς έχουν δοθεί για διαφορετικές κατηγορίες ακινήτων ή φορολογουμένων, δυσχεραίνουν ακόμη περισσότερο τη φορολογία του συστήματος, επιβαρύνουν το κόστος διαχείρισης, ενώ ακόμη χαλαρώνουν την εφαρμογή του.

Η άλλη πηγή έγκειται, στο ότι κατά περίεργο τρόπο στη χώρα μας δεν φορολογείται η κατοχή ή η ιδιοκτησία των ακινήτων, αλλά κυρίως φορολογείται η μεταβίβαση των ακινήτων, γεγονός που αναμφισβήτητα συμβάλλει γενικότερα στο πάγωμα της αγοράς ακινήτων, ενώ είναι σαφές ότι μια που η φορολόγηση στη μεταβίβαση ακινήτων δεν είναι τόσο άμεση φορολογία, όπως η φορολογία στην κατοχή και ιδιοκτησία ακινήτων, καθιστά το σύστημα φορολόγησης ακινήτων κοινωνικά άδικο.

Οι δύο παραπάνω στρεβλώσεις του συστήματος φορολόγησης ακινήτων πρέπει να αλλάξουν. Και αυτό ξεκίνησε σταδιακά από το 2006, συνεχίστηκε το 2007 και σήμερα ολοκληρώνεται με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο, με τη συζητούμενη σήμερα τρίτη φάση της φορολογικής μεταρρύθμισης.

Θυμίζω σ' όλους ότι το 2006 θεσμοθετήθηκε η σταδιακή κατάργηση του φόρου μεταβίβασης ακινήτων, ενώ έγινε και το πρώτο βήμα σταδιακής κατάργησης του φόρου κληρονομιάς,

με τον τετραπλασιασμό του αφορολόγητου ορίου στους κληρονόμους πρώτης κατηγορίας, την ένταξη στην κατηγορία αυτή και των εγγονών του κληρονομημένου και με μια σειρά άλλων διατάξεων.

Το 2007 θεσμοθετήθηκε μία θετική διάταξη, ιδιαίτερα για τα χαμηλά και μεσαία εισοδήματα που δεν έχουν ιδιόκτητη κατοικία και μένουν σε ενοικιαζόμενα σπίτια, η κατάργηση του τέλους χαρτοσήμου στα μισθώματα των κατοικιών, μια ουσιαστική ανάσα δηλαδή, που σημαίνει η απαλλαγή του 3,6% επί του ενοικίου της κατοικίας που ενοικιάζουν.

Τώρα, με το παρόν πολυνομοσχέδιο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας γίνεται ένα μεγάλο βήμα, απ' ενός μεν για την απλοποίηση του φορολογικού συστήματος των ακινήτων, απ' ετέρου δε για ένα δικαίωτο κοινωνικά σύστημα.

Στο κεφάλαιο πρώτο, υπάρχουν προβλέψεις για τις κληρονομίες και γονικές παροχές και προβλέπεται η κατάργηση του φόρου κληρονομιάς ή γονικής παροχής που κατά περίπτωση και κατά κατηγορία ανερχόταν από 5% έως 30%, σύμφωνα άλλωστε και με τις προεκλογικές εξαγγελίες της Κυβέρνησης, που για μια ακόμη φορά αποδεικνύονται πραγματικές δεσμεύσεις. Έτσι, λοιπόν, ο φόρος κληρονομιάς ή γονικής παροχής, φόροι που στην ουσία επιβάρυναν ουσιαστικά μόνο τα μικρά και μεσαία εισοδήματα -θυμίζω ότι το 2005 και το 2006 περίπου εκατόν εξήντα χιλιάδες οικογένειες πλήρωσαν πολύ σημαντικά ποσά- καταργούνται για τους κληρονόμους α' και β' κατηγορίας, ενώ για τα ποσά πέραν του απαλλασσόμενου ορίου, που σήμερα ανέρχεται σε 95.000 ευρώ, θεσπίζεται ένα τέλος που έχει συντελεστή 1% επί της αντικειμενικής αξίας των ακινήτων που μεταβιβάζονται, ως συνέπεια θανάτου, όταν αφορά κληρονομίες, ή ως γονικές παροχές.

Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα για τις θετικές επιπτώσεις του συγκεκριμένου μέτρου, αναφέρω χαρακτηριστικά. Αφορά φόρο κληρονομιάς ακινήτων πρώτης κατηγορίας. Αν η αξία των ακινήτων είναι 350.000 ευρώ, το 2003 ο οφειλόμενος φόρος ήταν 44.000 ευρώ, το 2007 ο οφειλόμενος φόρος ήταν 32.750 ευρώ, ενώ τώρα, μετά την ψήφιση του νόμου αυτού, ο οφειλόμενος φόρος θα είναι μόνο 2.550 ευρώ, δηλαδή τεράστιο όφελος, περίπου 41.500 ευρώ σε σχέση με το 2003, ή 32.200 ευρώ, σε σχέση με το 2007.

Αναφέρω ένα άλλο παράδειγμα, που αφορά υπολογισμό φόρου γονικής παροχής ακινήτων α' κατηγορίας. Αν η αξία των ακινήτων της γονικής παροχής είναι 300.000, το 2003 ο φόρος γονικής παροχής ήταν 31.500 ευρώ, το 2007 ο οφειλόμενος φόρος ήταν 22.125 ευρώ, ενώ μετά από την ψήφιση του νομοσχεδίου ο οφειλόμενος φόρος θα είναι μόνο 2.050 ευρώ. Είναι φανερό λοιπόν και στην περίπτωση αυτή το προκύπτον όφελος υπέρ του πολίτη.

Εξάλλου με το παρόν νομοσχέδιο, επιδεικνύεται ιδιαίτερη μέριμνα για τα άτομα με αναπηρία πάνω από 67%. Στις περιπτώσεις αυτές, το τέλος αυτό μειώνεται κατά 2.000 ευρώ. Παράδειγμα: Αν ο κληρονόμος είναι τέκνο με ποσοστό αναπηρίας 67% και κληρονομεί ένα ακίνητο αξίας 300.000 ευρώ, ο φόρος μέχρι το 2007 υπολογίζεται σε 19.300 ευρώ. Το οφειλόμενο τέλος μετά την ψήφιση του συζητούμενου νομοσχεδίου θα είναι μόνο 50 ευρώ.

Σ' ό,τι αφορά την πρώτη κατοικία, η αγορά αυτή απαλλάσσεται από το φόρο μεταβίβασης καθώς και από το τέλος μεταβίβασης με ανώτατο όριο επιφανείας τα διακόσια τετραγωνικά μέτρα, τα οποία προσαυξάνονται κατά είκοσι πέντε τετραγωνικά μέτρα για το τρίτο παιδί και για κάθε ένα από τα επόμενα. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αναφέρω: Αγορά διαμερίσματος επιφανείας εκατό τετραγωνικών μέτρων από έγγαμο, αξίας 200.000 ευρώ. Μέχρι σήμερα ο οφειλόμενος φόρος ήταν 6.820 ευρώ. Σύμφωνα με το νομοσχέδιο, ο νέος φόρος θα είναι μηδενικός. Δεύτερο παράδειγμα: Αγορά διαμερίσματος επιφανείας εκατόν είκοσι τετραγωνικών μέτρων από έγγαμο με δύο παιδιά, αξίας 250.000 ευρώ. Ο οφειλόμενος φόρος μέχρι σήμερα ήταν 6.160 ευρώ. Ο οφειλόμενος φόρος σύμφωνα με το νέο νόμο είναι μηδέν.

Είναι ή δεν είναι κοινωνικά δίκαια αυτά, αγαπητοί συνάδελφοι; Είναι μέτρα που απλοποιούν το φορολογικό σύστημα ακι-

νήτων, που διευκολύνουν την κινητικότητα μεταξύ των ακινήτων, που ενισχύουν και ανακουφίζουν την οικογένεια, σ' ό,τι αφορά την απόκτηση της πολυπόθητης πρώτης κατοικίας.

Έρχομαι τώρα στο δεύτερο κεφάλαιο. Με στόχο να φορολογηθεί, όπως άλλωστε συμβαίνει και σ' όλες τις ευρωπαϊκές χώρες, η κατοχή και η ιδιοκτησία ακινήτων –οι έχοντες και κατέχοντες» κατά Π.Α.Σ.Ο.Κ.- με στόχο την απλοποίηση του φορολογικού συστήματος, με ενσωμάτωση σ' αυτό μιας σειράς φόρων που επιβαρύνουν τα ακίνητα, με στόχο ένα δίκαιο, σύγχρονο, ορθολογικό σύστημα φορολόγησης ακινήτων με μεγάλη φορολογική βάση, επιβάλλεται το ενιαίο τέλος ακινήτων. Το ενιαίο τέλος ακινήτων, είναι ιδιαίτερα χαμηλό. Είναι μόλις 0,1% για τα φυσικά πρόσωπα και τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα των επιχειρήσεων και των νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που επιδιώκουν κοινωφελείς, θρησκευτικούς, φιλανθρωπικούς ή εκπαιδευτικούς σκοπούς. Για τα νομικά πρόσωπα, ο συντελεστής είναι 0,6% από 0,826% που είναι σήμερα, ενώ για τα ημεδαπά και ξένα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, ο συντελεστής είναι ακόμα χαμηλότερος, 0,3%.

Ο νομοθέτης εξάλλου, δείχνοντας ιδιαίτερη ευαισθησία στα μικρομεσαία εισοδήματα, εξαιρεί και πολύ σωστά άλλωστε, από την επιβολή του τέλους την κύρια κατοικία, θέτοντας δύο προϋποθέσεις. Πρώτον, η κύρια κατοικία των φυσικών προσώπων, να είναι εμβαδού μέχρι διακόσια τετραγωνικά μέτρα και δεύτερον, η αντικειμενική αξία της δεύτερης κατοικίας, να μην ξεπερνά τις 300.000 ευρώ. Ειδικά για το έτος 2008, τυχόν μεγαλύτερη αξία των 300.000 ευρώ, αφαιρείται ακόμα και εάν αυτή ιδιοκατοικείται.

Οι απαλλαγές από το ενιαίο τέλος ακινήτων, αφορούν μια ευρύτατη γκάμα ακινήτων. Επιγραμματικά μόνο θα αναφέρω μερικές: Γεωργικές ή κτηνοτροφικές εκτάσεις, που αυτοκαλλιεργεί ή εκμεταλλεύεται ο κατά κύριο επάγγελμα αγρότης ή κτηνοτρόφος και γενικότερα όσα ακίνητα είναι δηλωμένα στο έντυπο Ε9 στον πίνακα 2, δασικές εκτάσεις, δικαιώματα μεταλλειοκτησίας και εξόρυξης ορυκτών λίθων, ακίνητα που έχουν δεσμευθεί από την αρχαιολογική υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού, το ελληνικό δημόσιο, οι νομαρχίες, οι δήμοι, η Τ.Ε.Δ.Κ., η Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., η Ε.Ν.Α.Ε., τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου καθώς επίσης και αρκετές ακόμα κατηγορίες ακινήτων.

Αξίζει να τονίσουμε ότι σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, περίπου δυόμισι εκατομμύρια νοικοκυριά δεν θα πληρώσουν το ενιαίο τέλος για την κύρια κατοικία τους, ενώ τα φυσικά πρόσωπα –και είναι σημαντικό αυτό- δεν θα υποστούν καμμία γραφειοκρατική ταλαιπωρία, μια και η Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων, με βάση την επεξεργασία των στοιχείων του Ε9, που ήδη έχουν υποβάλει οι φορολογούμενοι, θα αποστείλει ειδοποιητήρια, στα οποία θα γράφεται το ύψος του τέλους που αναλογεί σε κάθε ένα ιδιοκτήτη που εμπίπτει στο φόρο, φόρος που όπως για τα φυσικά, έτσι και για τα νομικά πρόσωπα, θα καταβάλλεται σε τρεις ισόποσες μηνιαίες δόσεις.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΛΑΣ**)

Αντιμετώπιση λαθρεμπορίου καυσίμων: Είναι γνωστό σ' όλους ότι ο διαχωρισμός του πετρελαίου σε πετρέλαιο κίνησης και πετρέλαιο θέρμανσης, είχε σαν βάση τη διάκριση ανάμεσα σε χρήσεις επιβαρυντικές για το περιβάλλον που θα έπρεπε να αποθαρρυνθούν, όπως είναι το πετρέλαιο κίνησης και σε χρήσεις που για κοινωνικούς λόγους, θα έπρεπε να είναι πιο φτηνές, όπως είναι το πετρέλαιο θέρμανσης. Γι' αυτό το λόγο άλλωστε, είχαμε και τη διαφοροποίηση στη φορολογία. Όμως, τελικά το σύστημα αυτό δεν απέδωσε, γιατί είχαμε μια πολύ σοβαρή καταστρατήγησή του με τη χρήση του πετρελαίου θέρμανσης ως πετρελαίου κίνησης. Ούτε, όμως, το μέτρο του διαφορετικού χρωματισμού σε κόκκινο και πράσινο απέδωσε τα αναμενόμενα. Το αποτέλεσμα είναι, να έχουμε μια άδικη κατανομή των φορολογικών βαρών, στρέβλωση των όρων ανταγωνισμού και απώλεια εσόδων, που θα έπρεπε να αναπληρωθούν από άλλες πηγές.

Με τις ρυθμίσεις του νομοσχεδίου, εξομοιώνεται ο φόρος

πετρελαίου θέρμανσης και κίνησης. Όμως –κι αυτό είναι πάρα πολύ σημαντικό- τα νοικοκυριά, τα εκατομμύρια των Ελλήνων πολιτών, δεν θα υποστούν καμμία γραφειοκρατική ταλαιπωρία. Θα συνεχίσουν να αγοράζουν πετρέλαιο θέρμανσης με την ίδια μειωμένη τιμή. Η διαφορά του φόρου, των 21 ευρώ δηλαδή ανά χιλιόλιτρο, θα επιστρέφεται από το δημόσιο στους ιδιοκτήτες πρατηρίων, αφού όμως, αυτοί προηγουμένως υποβάλλουν ηλεκτρονικά κατάσταση με τις αγορές και πωλήσεις του πετρελαίου.

Με τη χρήση σύγχρονων μηχανογραφικών μέσων, θα παρακολουθείται η διακίνηση του πετρελαίου από τον εκτελωνισμό και μετά έως την τελική χρήση του. Με τον τρόπο αυτόν φιλοδοξούμε να περιορίσουμε δραστικά τη λαθρεμπορία των καυσίμων με τη μικρότερη δυνατή γραφειοκρατία, η οποία περιοριζόταν μόνο στους ιδιοκτήτες πρατηρίων.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Θα ήθελα δύο, τρία λεπτά, κύριε Πρόεδρε, για να ολοκληρώσω και ως μου αφαιρεθούν από τη δευτερολογία μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Μπορείτε και συντομότερα, γιατί είναι πολλοί εγγεγραμμένοι.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΡΑΟΓΛΟΥ: Χρήση πετρελαίου από αγρότες: Από την 1η Ιανουαρίου του 2008, αλλάζει η διαδικασία στη χρήση πετρελαίου από τους αγρότες. Έτσι οι αγρότες αντί, για κόκκινο πετρέλαιο θα χρησιμοποιούν πλέον πετρέλαιο κίνησης. Το ποσό της διαφοράς του φόρου ανάμεσα στις δύο κατηγορίες πετρελαίου, χωρίς καμμία γραφειοκρατία από μέρους των αγροτών, θα πιστώνεται μέσω του διατραπεζικού συστήματος «ΔΙΑΣ» στους τραπεζικούς λογαριασμούς των αγροτών εντός του ίδιου έτους. Η επιστροφή που θα λαμβάνουν οι δικαιούχοι, θα σχετίζεται με την έκταση της καλλιέργειάς τους, το είδος της καλλιέργειας και τα μηχανήματα που ο αγρότης διαθέτει. Η επιστροφή δηλαδή αυτή, θα προκύπτει από άκρως αντικειμενικά κριτήρια, τα οποία η Π.Α.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ. και οι άλλες αγροτικές οργανώσεις, σε συνεργασία με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης που ήδη βρίσκονται σε διάλογο, σύντομα θα καθορίσουν.

Τέλος, προβλέπεται αύξηση του ποσού της προκαταβολής φόρου από 80% σε 100% για τις τράπεζες, αποτέλεσμα αφ' ενός μεν της αυξημένης κερδοφορίας των τραπεζών, αφ' ετέρου δε της σημαντικής μείωσης του συντελεστή φορολογίας εισοδήματος, που έχει γίνει για όλες τις κεφαλαιουχικές επιχειρήσεις, ενώ παράλληλα, προβλέπεται φορολόγηση κάθε χρόνο των κερδών των τραπεζών, που προέκυψαν στην αμέσως προηγούμενη χρονιά και δεν φορολογήθηκαν, αλλά καταγράφηκαν σε λογαριασμό αφορολόγητου αποθεματικού ή συγκεντρωτικά στον ισολογισμό. Πιο απλά, δηλαδή, ό,τι κρατείται για αφορολόγητο και δεν επενδύεται, θα φορολογείται την αμέσως επόμενη χρονιά.

Ακόμη, για λόγους εναρμόνισης του φορολογικού καθεστώτος εισαγωγής μεταχειρισμένων αυτοκινήτων με την υπόλοιπη Ευρωπαϊκή Ένωση, προβλέπεται η μείωση της φορολογικής αξίας των αυτοκινήτων αυτών, δηλαδή, των εισαγομένων μεταχειρισμένων αυτοκινήτων. Για τη μείωση της αξίας αυτής, θα λαμβάνεται υπ' όψιν συντελεστής παλαιότητας, με βάση τους μήνες κυκλοφορίας του αυτοκινήτου, όπως γίνονταν μέχρι τώρα, καθώς επίσης και συντελεστής με βάση τα χιλιόμετρα που έχουν διανυθεί.

Ολοκληρώνοντας, αγαπητοί συνάδελφοι, την τοποθέτησή μου, θα ήθελα να τονίσω δύο πράγματα μόνο.

Πρώτον, η συγκεκριμένη τρίτη φάση της φορολογικής μεταρρύθμισης, στοχεύει και πετυχαίνει το στόχο της για ένα δικαιότερο φορολογικό σύστημα. Αυτό γιατί λαμβάνει υπ' όψιν της τη φοροδοτική ικανότητα των φορολογούμενων, που δεν είναι μόνο το ετήσιο εισόδημά τους, αλλά και η περιουσία την οποία έχουν συσσωρεύσει. Όλα αυτά, παράλληλα με μια σειρά σημαντικών απαλλαγών που δίνονται στα μέσα και χαμηλά εισοδήματα καθαρά και αποτελεσματικά χάριν κοινωνικής δικαιοσύνης.

Δεύτερος στόχος που επίσης επιτυγχάνεται, είναι η ορθολογικότητα και η απλοποίηση της φορολογίας των ακινήτων. Με

καταργήσεις φόρων, με συγχωνεύσεις άλλων, δημιουργούμε ένα πολύ απλό, ένα κατανοητό από τον μέσο Έλληνα πολίτη, φορολογικό σύστημα ακινήτων.

Παράλληλα, με το συγκεκριμένο νομοσχέδιο δημιουργούνται οι κατάλληλες προϋποθέσεις για την αναθέρμανση της αγοράς ακινήτων, που μετά την επιβολή του Φ.Π.Α. στα ακίνητα πρέπει να πούμε ότι για μικρό χρονικό διάστημα φαίνεται να αντιμετωπίζουν πρόβλημα.

Αγαπητοί συνάδελφοι, η συγκεκριμένη φορολογική μεταρρύθμιση στη φορολογία ακινήτων είναι μια σημαντική μεταρρύθμιση, είναι μια μεταρρύθμιση, που συνεχίζει με μεγάλη συνέπεια τη συγκεκριμένη, συγκροτημένη, πετυχημένη οικονομική πολιτική της Κυβέρνησης του Κώστα Καραμανλή. Είναι μια μεταρρύθμιση κοινωνικά δίκαιη, αντιγραφειοκρατική, ορθολογική και σαν τέτοια σας καλώ να την υπερψηφίσουμε.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε τον κ. Καραόγλου.

Για το συζητούμενο νομοσχέδιο ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Χαλβατζής, ορίζει Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο τον κ. Καραθανασόπουλο. Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού κ. Αϊβαλιώτης, ορίζει ειδικό αγορητή τον Βουλευτή κ. Μαυρουδή Βορίδη και Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο τον κ. Ηλία Πολατιδίη. Ο Πρόεδρος του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Αλαβάνος ορίζει ειδικό αγορητή τον κ. Λαφαζάνη. Το λόγο έχει ο εισηγητής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ. Λοβέρδος.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, μιλήσαμε στη Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών επί τρεις συνεδριάσεις τα κόμματα, η Κυβέρνηση, οι φορείς και υπάρχει ένας πλούτος απόψεων, ιδεών και προτάσεων, που τίθενται σήμερα στην κρίση της Εθνικής Αντιπροσωπείας. Από την πλευρά της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης θα καταθέσω αρνήσεις και προτάσεις, ως οφείλει ένα σοβαρό κόμμα εξουσίας να κάνει. Δεν μπορώ όμως, πριν φτάσω σ' αυτά, να μην κάνω μία αναφορά στο πολιτικό και κοινωνικό πλαίσιο μέσα στο οποίο συζητάμε σχέδια νόμου ή ασκούμε κοινοβουλευτικό έλεγχο. Ως μέλος της Κυβέρνησης που σας παρέδωσε την εξουσία το 2004, αισθάνομαι την υποχρέωση να σας ρωτήσω: Πώς καταντήσατε τη χώρα; Πώς καταντήσατε την κοινωνία; Αντί να επαιρέσετε στους κλειστούς χώρους της Βουλής και των επιτροπών της, δεν πρέπει να συστέλλεσθε, να ντρέπεστε γι' αυτήν την κατάντια, για την έλλειψη στοχοθεσίας, για το ότι στη χώρα έχουν οι πολίτες τη γνώμη...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Αυτό, με το νομοσχέδιο δεν έχει καμμία σχέση, κύριε Λοβέρδο.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΜΕΡΕΠΤΙΤΗ: Έχει, κύριε Πρόεδρε!

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Ξεκίνησα με το σχέδιο νόμου και κάνω την παρένθεση που θεωρώ απαραίτητη και δεν θα διακοπώ από κανέναν. Τηρώ τον Κανονισμό.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Σας παρακαλώ πάρα πολύ. Δεν θέλω αντιρρήσεις από κάτω. Ξέρω να ασκήσω πλήρως τα καθήκοντά μου.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, σας σέβομαι, τηρώ τον Κανονισμό. Είναι η εκκίνησή μου για το σχέδιο νόμου κυρίως και το τέλος της ομιλίας μου αφιερωμένο εκεί. Αισθάνομαι ότι πρέπει να κάνω αυτήν την παρένθεση για τη δική μου αξιοπρέπεια.

Στους πολίτες που μας ακούν, που θα ακούσουν τα «εσείς» και τα «εμείς» σε λίγο, τι πρότεινε ο αξιότιμος εισηγητής σας, εσείς, κύριε Υπουργέ, ο κ. Αλογοσκούφης, τι λέμε εμείς, τι λέει η Αριστερά, στους πολίτες αυτούς που μας ακούν να μιλάμε σαν να μην συμβαίνει τίποτε, εγώ στέλνω το μήνυμα ότι ακούμε τι συμβαίνει, γνωρίζουμε τι συμβαίνει. Και σας ρωτάμε: Θα κρατήσει πολύ αυτό; Τέσσερα χρόνια πάμε έτσι, από την λήξη των Ολυμπιακών Αγώνων και την πτώση του Σινούκ και δεν έχουμε ησυχάσει. Πόσο θα συνεχιστεί αυτή η αρνητική κατάσταση; Σπάσατε τα μούτρα σας, ως φορείς μιας ηθικής που χώρισε την

Εθνική Αντιπροσωπεία και τους πολίτες στους «καλούς και ενάρετους» και στους «κακούς και κλέφτες». Προτείνετε τα πάντα ως προτεστάντες ρεπουμπλικανοί, επηρεασμένοι από τον Πρόεδρο Μπους και σπάσατε τα μούτρα σας στη σκληρή πραγματικότητα. Τι θα γίνει όμως; Έτσι θα πάμε; Πόσον καιρό θα πάμε ακόμη έτσι; Πόσο αντέχει αυτή η κοινωνία να μας ακούει εμβρόντητη; Πόσο αντέχουμε εμείς να παίζουμε αυτό το παιχνίδι των πολιτικών αντιδικιών χωρίς νόημα;

Η ιστορία αυτή πρέπει να τελειώνει και έχετε τη βασική και κύρια ευθύνη ως Κυβέρνηση. Έχετε καταθέσει ένα σχέδιο νόμου, το συζητήσαμε. Κερδοσκοπήσατε προεκλογικά βάσει των διακηρύξεων της μίας από τις τρεις πτυχές του και, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, θέλω να σας πω αυτό, που η Αντιπολίτευση ήδη από το καλοκαίρι και από τη συζήτηση του προϋπολογισμού έχει θέσει με επάρκεια:

Δηλαδή ότι πρέπει να ξέρετε πριν ψηφίσετε και πρέπει να ξέρει ο πολίτης που μας ακούει –όσοι μας ακούνε– ότι ενώ τα έσοδα του δημοσίου από το φόρο ακινήτης περιοσίας για το 2007 είχαν προϋπολογιστεί στα 240.000.000 ευρώ, με τις νέες ρυθμίσεις, το δημόσιο προϋπολογίζει για το έτος 2008 660.000.000 ευρώ περισσότερα στο σύνολο από τα 240.000.000 του 2007 στα 900.000.000 το 2008. Και το ερώτημα που οποιοσδήποτε Βουλευτής πρέπει να θέσει στην Κυβέρνηση, είναι από ποιους παίρνει αυτό το υπερβάλλον έσοδο η Κυβέρνηση; Εναντίον ποίων εστράφη; Ή εν πάση περιπτώσει χαλαρότερα, ποιους κοιτάει, ποιοι είναι αυτοί που θα συνεισφέρουν περισσότερο ή λιγότερο, για να υπάρξει αυτό το έσοδο για το δημόσιο;

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, κάναμε την ανάλυση όλη η Αντιπολίτευση από τα δεξιά και τα αριστερά της Κυβέρνησης και συμπέσαμε στην κριτική ότι με τη συνολική αυτή ρύθμιση, εισάγεται ένα περαιτέρω βάρος στους μικρούς και στους μεσαίους από οικονομικής πλευράς πολίτες, με πλήρη και καταφανή παραβίαση, με κατά κυριολεξία παραβίαση της αρχής της αναλογίας ανάμεσα στα βάρη και στην ιδιοκτησία, την περιουσία των πολιτών.

Πώς προκύπτει αυτό; Είμαστε μέσα σ' έναν παραλογισμό εμείς της Αντιπολιτεύσεως; Πώς τα λέμε αυτά; Τα λέμε, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, αξιοποιώντας την κοινή λογική, βάσει τριών μειζόνων επιχειρημάτων. Πρώτον, να ξέρετε ότι καταργείται με τον παρόντα νόμο ο φόρος μεγάλης ακίνητης περιουσίας. Και ενθαρρυσμένη η Ένωση Ιδιοκτητών από αυτήν την πρωτοβουλία, ζητάει και αναδρομική τακτοποίηση των εκκρεμουσών υποθέσεων, με συνοπτικό τρόπο από το 1997 έως το 2007.

Από το προεκλογικό πρόγραμμα του ΠΑ.ΣΟ.Κ. του 2007, είχαμε πει ότι για τα 10.000.000.000 ευρώ που χρειαζόμαστε για την εφαρμογή του προγράμματός μας, μία από τις έξι πηγές θα ήταν η αύξηση των εσόδων από τη φορολόγηση της μεγάλης ακίνητης περιουσίας. Αντεπιχείρημα. Δούλεψε καλά στην πράξη αυτός ο θεσμός; Εισέπραττε το δημόσιο τα νόμματα; Η απάντηση είναι όχι. Και εδώ το θάρρος είναι υποχρέωση, δεν είναι προσφορά. Υπήρχε συνευθύνη και των δικών μας κυβερνήσεων. Δεν εισπράτταμε αυτά που έπρεπε να εισπράττουσε. Το 96% των πολιτών που κατείχαν μεγάλη ακίνητη περιουσία, όπως μας είπε ο Πρόεδρος της Ένωσης Ιδιοκτητών, φοροδιέφευγε και μόνο το 4% πλήρωνε, γιατί φοβόταν ότι κάποια στιγμή θα μπορούσε να μπλέξει.

Είναι η λύση στην κατάργηση αυτού του φόρου ή στην ορθολογική εφαρμογή του με υπέρβαση των δυσκολιών; Επί τέσσερα χρόνια δεν προχωρήσατε στο σχετικό εξορθολογισμό. Θα μπορούσατε να το έχετε κάνει. Η κριτική απευθύνεται ισομερώς στην Κυβέρνηση Καραμανλή και στην κυβέρνηση Σημίτη. Ωστόσο, εν όψει ενός κακού δεν το βάζουμε στα πόδια. Αν η στόχευση είναι σωστή και δίκαιη από πολιτικής και κοινωνικής πλευράς, την εξορθολογίζουμε και δεν την καταργούμε. Όμως το μυαλό σας δεν είναι εκεί. Είναι στο να απαλλάξετε από βάρη τη μεγάλη ακίνητη περιουσία και το κάνετε με το παρόν σχέδιο νόμου.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, δυστυχώς στην Ολομέλεια, δεν έχουμε το χρόνο που έχουμε στις Διαρκείς Επιτροπές για να

είμαστε αναλυτικοί και για να μην εμφανιζόμαστε συνθηματολόγοι. Έτσι θα κάνω μία αφαίρεση των περισσότερων επιχειρημάτων και θα κρατήσω αυτά που μας χρειάζονται για τη συνεννόησή μας. Τα υπόλοιπα, θα τα πούμε στην κατ' άρθρο συζήτηση.

Το δεύτερο αξιόμαχο και σοβαρό επιχείρημα, που καταδεικνύει ότι η Κυβέρνηση κοιτάει εχθρικά τους μικρούς και μεσαίους από οικονομικής πλευράς πολίτες, είναι ότι καταργείται μ' αυτό το σχέδιο νόμου η προοδευτική κλίμακα στο φόρο που επιβάλλεται στις κληρονομίες και στη γονική παροχή.

Όποιος συνάδελφος αμφισβητήσει την πολιτική ένταση που πρέπει να έχει η κριτική στο σημείο αυτό, θα σπεύσω να του πω ότι σ' όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην ακίνητη περιουσία έχει επιβληθεί προοδευτικά, ανάλογα με το μέγεθος και την αξία της, φόρος κατά τη μεταβίβασή της αιτία θανάτου ή λόγω γονικής παροχής.

Δεν υπάρχει κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που να μη θεωρεί την περιουσία δικαίωμα υπό περιορισμό. Δεν υπάρχει κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης που να θεωρεί απειρίοριστο δικαίωμα την ιδιοκτησία. Όλα τα κράτη επιβάλλουν φορολογία και έχουν προοδευτική κλίμακα. Στους φτωχότερους, στους κατόχους της μικρότερης ακίνητης περιουσίας καθόλου ή λιγότερο φόρο και όσο αυξάνεται η αξία ή το εμβαδόν της περιουσίας μεγαλύτεροι φόροι. Φθάνουν μάλιστα τα ποσοστά και στο 90% σε σχέση με τη φορολογία ακινήτων για τις αιτίες που προανέφερα.

Εδώ καταργείται αυτό. Το καταργούν οι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας. Αυτό πρέπει να ακουστεί. Καταργούν την προοδευτική κλίμακα στην φορολογία. Προσφέρουν στους έχοντες μεγάλη ακίνητη περιουσία και επειδή προσφέρουν μία διευκόλυνση και στους μικρότερους, περνούν μήνυμα ψηφοθηρίας, περνούν μήνυμα δήθεν κοινωνικού ενδιαφέροντος.

Όμως, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, πρέπει να ξέρετε ότι αυτή η κατάργηση συνοδεύεται με την επιβολή ενός νέου φόρου. Και το λέω αυτό διότι η Κίρκη θα στείλει μήνυμα στο μικρό και στο μεσαίο «και σε σένα, φίλε, καταργούμε μεν για την Εκάλη και την Πολιτεία τις σχετικές επιβαρύνσεις, για τη μεταβίβαση αιτία θανάτου ή λόγω γονικής παροχής, αλλά καταργούμε και στο Πέρισμα. Όλοι κερδίζετε, οι πιο πλούσιοι τα περισσότερα, μα και εσείς, οι μεσαίοι και οι μικροί, κερδίζετε επίσης». Ταυτοχρόνως, λοιπόν, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, με το δεύτερο κεφάλαιο του παρόντος σχεδίου νόμου επιβάλλεται νέος φόρος, που εμφανίζεται ως απλούστευση. Εμφανίζεται ότι απαλλάσσει από την πολυσχιδή φορολογική νομοθεσία τον πολίτη. Του τα ξεκαθαρίζει τα πράγματα.

Βάζει φόρο η κυβέρνηση χωρίς κανένα λόγο, αναίτια, πραγματικά αναίτια. Δεν υπάρχει εδώ μεταβίβαση, δεν υπάρχει μεγάλη περιουσία, δεν υπάρχει κάποιος λόγος. Όλοι όσοι έχουν ακίνητη ιδιοκτησία είναι υπό φορολόγηση. Επειδή χαρίζει τη φορολογία στην κληρονομιά και στη γονική παροχή και επειδή βάζει ένα χιλιοστό της αξίας στη νέα αυτή φορολογία, λέει «δεν σου ζητάω τίποτα, κάποια ευρουδάκια θα σου ζητήσω».

Όμως, εμείς, πρέπει να πούμε αυτό που η Ένωση Ιδιοκτητών ξέχασε να πει και απέφυγε να πει, παρ' ότι ερωτήθηκε, ότι ναι, πρόκειται για ένα χιλιοστό σήμερα. Ποιος όμως εξασφαλίζει τον Έλληνα πολίτη, τον Έλληνα φορολογούμενο ότι οι εκάστοτε κυβερνώντες, ανάλογα με τις εισπρακτικές ανάγκες του δημοσίου, δεν θα αυξήσουν το ποσοστό αυτό;

Και όταν ξεχωριστούν τα θέματα, τη γονική παροχή που κάνεις μία φορά στα είκοσι χρόνια, με το φόρο που θα πληρώνεις κάθε χρόνο και που θα πληρώνεις κάθε χρόνο αυξανόμενο, ποιος να πιστέψει ότι η Νέα Δημοκρατία δεν θα τον αυξήσει; Εδώ αύξησε τον Φ.Π.Α. δύο φορές, το 1992 και το 2005 και μελετάει να τον ξανά-αυξήσει.

Στην Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων, επειδή γίνεται από τους συναδέλφους της Αντιπολίτευσης μία προσέγγιση των εσόδων αυτής της Κυβέρνησης, η αδυναμία να καλύψει τα έσοδα που ο προϋπολογισμός της προβλέπει, μας πείθει ότι θα πάει σε περαιτέρω αύξηση του φόρου προστιθέμενης αξίας.

Συνεπώς η Κυβέρνηση αυτή, με την παρούσα νομοθετική της παρέμβαση, επιδεικνύει στον Έλληνα πολίτη που είναι μνημέ-

νος στα θέματα, ακραίο νεοφιλελευθερισμό, διότι τα ίσα βάρη σε άνισα υποκείμενα είναι «πρώτη δημοτικού» στην πολιτική θεωρία, τα ίσα βάρη σε άνισα υποκείμενα είναι η αρχή, το πρώτο σκαλοπάτι για να καταλάβεις τον άδικο τούτο κόσμο.

Αυτήν τη μορφή φορολογίας επιβάλλει και για το φόρο περιουσίας, όταν κληρονομείσαι ή όταν παρέχεις γονικά αυτά που πρέπει να παράσχεις στα παιδιά σου, 1% επί της εκάστοτε προσδιοριζόμενης αξίας για όλους, είτε είσαι Εκάλη είτε είσαι Κερασίνη και ταυτοχρόνως 1%, όταν πρόκειται γι' αυτόν το νέο φόρο που αναίτια επιβάλλει η Κυβέρνηση.

Έχω δώσει ένα παράδειγμα και το έχω επισημάνει στη Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, σε συνδυασμό με τη ρύθμιση και τις απαλλαγές και πρέπει να ξέρετε ότι ένας ιδιοκτήτης μικρής ακίνητης περιουσίας, δηλαδή ενός μικρού διαμερίσματος στο Καματερό, ενενήντα τετραγωνικών, απαλλάσσεται μόνο γι' αυτό. Εάν κατέχει και ένα μικρό μαγαζί κάπου εκεί ή ένα οποιοδήποτε κτίσμα σ' ένα γήπεδο εκτός σχεδίου πόλεως –και για να μην παρεξηγηθούμε, ειδικά με το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας, όταν μιλώ για κτίσμα δεν μιλώ για βίλα, μιλώ για ένα κτίσμα από αυτά που έχετε υπ' όψιν σας, σε χώρους που βρίσκονται στην περιφέρεια– φορολογείται για τα υπόλοιπα βάσει του άρθρου 11 του σχεδίου νόμου με 1 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο κατ' ελάχιστο.

Στο πλαίσιο των προτάσεων μας είπαμε στην Κυβέρνηση αυτό να το αφαιρέσει και να αφήσει εστω τη ρύθμιση όπως την έχει γενικά. Δεν φαίνεται να δέχεται την παρέμβαση αυτή, παρ' ότι της την προτείνει και η οικονομική και κοινωνική επιτροπή με τη γνωμάτευσή της.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΠΕΖΑΣ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Τι να αφαιρέσουμε;

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Τα είπα, κύριε Υφυπουργέ και στην επιτροπή, τα είπα και εδώ, θα σας το ξαναπώ, το 1 ευρώ ανά τετραγωνικό κατ' ελάχιστο, θα σας τα ξαναπώ και στην κατ' άρθρο συζήτηση.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Μας αντέταξε ο κύριος Υπουργός και ο κύριος Υφυπουργός και εσείς, κυρίες εισηγήτριά της Πλειοψηφίας, το φοβερό επιχείρημα ότι «γιατί ενώ είμαστε κήρυκες της κατάργησης ή του περιορισμού των εμμέσων φόρων, τώρα που εισάγεται ένας άμεσος φόρος, αντί εμμέσων, λέμε όχι». Εδώ υπάρχει μια παρεξήγηση. Θεωρεί το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών ότι είμαστε αφελείς εμείς οι υπόλοιποι ή αγράμματοι. Θεωρεί ότι εμείς έχουμε πρόβλημα με τους έμμεσους φόρους, διότι αυτοί αποκαλούνται έμμεσοι, αλλά είμαστε αντίθετοι με τους έμμεσους φόρους επειδή θέτουν ίδια βάρη σε άνισα υποκείμενα, ίδια ο πλούσιος, ίδια ο φτωχός. Το πρόβλημα, κύριε Υπουργέ, δεν είναι πώς βαφτίζεις ένα φόρο, είναι πώς τον επιβάλλεις. Και εσείς επιβάλλετε ίδια βάρη σε άνισους κατά κυριολεξία κοινωνούς, σε άνισους κατά κυριολεξία φορολογούμενους. Όταν αποκαλυφθεί τι κάνετε στην προκειμένη περίπτωση, εκτιμώ ότι οι πολίτες θα σας επιστρέψουν, με τη μορφή διαμαρτυρίας, αυτή τη φορά, όσα τους πήρατε προεκλογικά με τη δημαγωγία την οποία αναπτύξατε σε σχέση με τη δήθεν δική σας φορολογική ελάφρυνση.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, υπάρχει ένα τρίτο μέρος στο σχέδιο νόμου, δεν έχω χρόνο να το αναπτύξω με την επάρκεια που θα ήθελα, θέλω όμως να σας προειδεάσω γι' αυτά που θα αναπτύξουμε ως Αξιωματική Αντιπολίτευση στην κατ' άρθρο συζήτηση. Πρόκειται για τα καύσιμα. Δεν μπορεί η Κυβέρνηση να μας ζητήσει να τοποθετηθούμε επί της αρχής, κρίνοντας αν η εξομοίωση των ειδικών φορολογικών συντελεστών για το πετρέλαιο θέρμανσης και κίνησης, είναι σωστό μέτρο. Θέλει να εκμαιεύσει μια συμφωνία επί της αρχής, το Υπουργείο Οικονομίας, από όλους μας, γιατί η αναποδιά έρχεται μετά. Δεν θα υπήρχε αντίρρηση, αν ήταν καλά καταστρωμένο το μέτρο αυτό, που προβλέπει εξομοίωση των ειδικών φορολογικών συντελεστών και στη συνέχεια...

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το επανειλημμένο το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Θα κλείσω, κύριε Πρόεδρε. Είμαι πρόθυμος να μου το αφαι-

ρέσετε από τη δευτερολογία μου. Σε ένα λεπτό θα κλείσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρας): Καλώς, συνεχίστε όσο πιο σύντομα μπορείτε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Έλεγα, λοιπόν, ότι η επιστροφή θα γίνεται ως εξής: Δεν επιβαρύνεται, όπως είπε ο κ. Καραόγλου σωστά, ο καταναλωτής του πετρελαίου θέρμανσης, αλλά αυτός που του το παρέχει και επιβαρύνεται όλο το κύκλωμα αυτού που παρέχει, μέχρις αρχής και στη συνέχεια γίνονται αλληπάλληλες επιστροφές σε εβδομαδιαία βάση.

Το Υπουργείο προβλέπει εξουσιοδοτήσεις στον εαυτό του και στο Υπουργείο Ανάπτυξης, για κάποιες, έξι υπουργικές αποφάσεις, οι οποίες προβλέπουν τους μηχανισμούς ελέγχου και επιστροφών. Και εμείς αναρωτηθήκαμε –όλοι όμως, όχι μόνο το Π.Α.Σ.Ο.Κ.- ποιοι είναι αυτοί οι μηχανισμοί που θα θεσπιστούν με τις υπουργικές αποφάσεις. Εάν είναι έτοιμο το Υπουργείο να εκκινήσει την εφαρμογή -15 Ιανουαρίου έλεγε- στις 15 Φεβρουαρίου, γιατί δεν μας φέρνει και τα κείμενα να δούμε τους μηχανισμούς; Και αν είναι τόσο εύκολο να εγκαθιδρυθούν, γιατί δεν τους θέτει σε εφαρμογή, χωρίς το μηχανισμό της επιστροφής;

Αν είναι η βάση του ελέγχου δεδομένη -και η βάση του ελέγχου πανθομολογείται ότι ή είναι ηλεκτρονική ή δεν υπάρχει γιατί δεν εξηγεί στην Εθνική Αντιπροσωπεία πώς ακριβώς θα κάνει τον έλεγχο; Γιατί αρκείται σε γενικεύσεις και γενικόλογες; Γιατί δεν επιχειρεί να πείσει, μήπως πάρει και καμιά ψήφο παραπάνω το σχέδιο νόμου, αλλά επιφυλάσσεται με γενικόλογες που την αίθουσα της Διαρκούς Επιτροπής δεν την είχαν πείσει;

Συνεπώς, κύριε Υφυπουργέ, δεν μπορούμε να συμφωνήσουμε ούτε επί της αρχής για το μέτρο αυτό της εξομίσωσης, στο μέτρο που και στην Αίθουσα αυτή της Ολομέλειας, δεν μας ξεκαθαρίσετε ποιες είναι ακριβώς οι πρακτικές μέθοδοι εφαρμογής του μέτρου αυτού της εξομίσωσης.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει επανειλημμένα το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρας): Κύριε συνάδελφε, ολοκληρώστε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, τελειώνω –κατά κυριολεξία τελειώνω- θέλοντας να ενημερώσω ότι σ' ό,τι αφορά τα πρώτα δύο κεφάλαια του σχεδίου νόμου, εμείς τα καταψηφίζουμε. Θυμίζουμε ότι είχαμε προτείνει την ειδική περαιτέρω φορολόγηση και είσπραξη των σχετικών φόρων, σε ό,τι αφορά τη μεγάλη ακίνητη περιουσία. Επισημαίνω ότι αν κάτι έπρεπε να αλλάξει, έπρεπε να γίνει αυτό που είχαμε προτείνει στο πρόγραμμά μας: Να διπλασιαστεί το αφορολόγητο των 95.000 ευρώ, να φθάσει τις 200.000 ευρώ σ' ό,τι αφορά τη μη φορολογούμενη κληρονομία ή γονική παροχή και να διευρυνθεί περαιτέρω η προσοδευτική κλίμακα, να διευρυνθεί το αφορολόγητο και περαιτέρω η φορολογική κλίμακα, σε βάρος των πλουσίων και των κατεχόντων.

Αυτές είναι οι προτάσεις μας. Τις καταθέτουμε στην Εθνική Αντιπροσωπεία ταυτόχρονα με την καταψήφιση ενός αρνητικού σχεδίου νόμου.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Π.Α.Σ.Ο.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρας): Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Καραθανασόπουλος.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το συγκεκριμένο νομοσχέδιο δεν μπορούμε να το αντιμετωπίσουμε, αποκόπτοντάς το από τη συνολικότερη φορολογική πολιτική, στην οποία έχει δώσει συγκεκριμένα δείγματα γραφής η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας. Άλλωστε και η φορολογική πολιτική, αξιοποιείται ως εργαλείο ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας και των επιχειρήσεων. Και στο όνομα ακριβώς της ανταγωνιστικότητας, προωθούνται μια σειρά μέτρα και ρυθμίσεις, των οποίων ο αντιλαϊκός χαρακτήρας κι η επίθεση ενάντια σε εργατικά δικαιώματα και κατακτήσεις είναι οφθαλμοφανείς, όπως άλλωστε συμβαίνει και με την προσπάθεια ιδιωτικοποίησης των λιμανιών, που ακριβώς αυτή η προσπάθεια ιδιωτικοποίησης και αξιοποίησης των λιμανιών και των υποδομών από το μεγάλο κεφάλαιο, έχει οδηγήσει σε

σημαντικούς αγώνες εργατικούς και λαϊκούς. Και βεβαίως η αντιμετώπιση από τη μεριά της Κυβέρνησης, όπως συνέβη σήμερα στη Θεσσαλονίκη ή χθες στον Πειραιά, ήταν η βία, τα Μ.Α.Τ., η καταστολή και τα χημικά.

Έτσι, λοιπόν, είναι φανερό ότι η πολιτική της Κυβέρνησης και σε επίπεδο υλοποίησης αλλά και σε επίπεδο εφαρμογής, είναι βαθύτατα αντιλαϊκή. Αναδεικνύεται δηλαδή η φορολογική της πολιτική και το σημερινό νομοσχέδιο, ως ένας επιπλέον μηχανισμός αναδιανομής του κοινωνικά παραγόμενου πλούτου προς όφελος του μεγάλου κεφαλαίου. Κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει τη συνέπεια με την οποία η Κυβέρνηση ακολουθεί μια βαθιά αντιλαϊκή πολιτική και στα ζητήματα της φορολογίας, με αποτέλεσμα να δρομολογεί και μια σειρά από νόμους και ρυθμίσεις, προκειμένου να μετακυλίσει το σύνολο των φορολογικών βαρών στα πλατιά λαϊκά στρώματα, απαλλάσσοντας το μεγάλο κεφάλαιο, τη μεγάλη περιουσία, από οποιαδήποτε συνεισφορά στα κρατικά έσοδα.

Στόχος και της σημερινής Κυβέρνησης, αναδεικνύονται τα εισοδήματα εκατομμυρίων μισθωτών και συνταξιούχων, μικροεπαγγελματιών και μικροϊδιοκτητών. Στο απυρόβλητο, ταυτόχρονα, μένουν τα τεράστια κέρδη των μεγάλων επιχειρηματικών ομίλων και οι μεγάλες ακίνητες και κινητές περιουσίες. Έτσι, λοιπόν, η Κυβέρνηση και στο συγκεκριμένο ζήτημα, συνεχίζει την πολιτική των προηγούμενων κυβερνήσεων, προκλητικά τη σταδιακή απαλλαγή των κεφαλαιοκρατών, την ανατροπή των σχέσεων άμεσων κι έμμεσων φόρων προς όφελος των έμμεσων φόρων, των σαφώς πιο αντιλαϊκών.

Από αυτήν την άποψη, είναι συνεχής τα δημοσιεύματα στις εφημερίδες, οι οποίες καθημερινά βομβαρδίζουν με ειδήσεις για αυξήσεις έμμεσων φόρων διαφορετικών πηγών, που ακριβώς είναι και οι πιο αντιλαϊκοί φόροι. Άλλωστε, είναι στόχος συνολικά της πλουτοκρατίας, αλλά και προβληματισμός που αναπτύσσεται σε συνολικότερο επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, να καταργηθεί οποιαδήποτε μορφή άμεσων φορολογίας και το σύνολο των κρατικών εσόδων να το επωμιστούν οι φόροι στην κατανάλωση.

Γι' αυτό, ακριβώς, μας έκανε τεράστια έκπληξη, όχι σε εμάς, που σ' αυτό το πλαίσιο αποκαλύπτεται το φιλολαϊκό προσωπείο του Λ.Ο.Σ., του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού, όταν ο εισηγητής του στο συγκεκριμένο νομοσχέδιο, θεωρεί ως θεμιτό φόρο το φόρο στην κατανάλωση, δηλαδή, τον πιο αντιλαϊκό φόρο.

Έτσι, λοιπόν, σ' αυτά τα πλαίσια, η Κυβέρνηση προχώρησε στην πρώτη φάση της φορολογικής μεταρρύθμισης, στην μείωση των φορολογικών συντελεστών για το μεγάλο κεφάλαιο από το 35% στο 25% και στη δεύτερη φάση, στη μείωση των φορολογικών συντελεστών για τη φορολογία των φυσικών προσώπων, που ουσιαστικά επιβραβεύουν, ενισχύουν τα μεγάλα εισοδήματα και λειτουργούν σε βάρος αυτών, που η Κυβέρνηση ονομάζει μικρά και μεσαία εισοδήματα.

Σήμερα η φορολογική της πολιτική, ολοκληρώνεται ακριβώς με τον τρίτο πυλώνα, που δεν είναι άλλος από τη φορολογία της ακίνητης περιουσίας, δηλαδή, το σημερινό σχέδιο νόμου που στοχεύει στην κατάργηση, ουσιαστικά, της φορολογίας της μεγάλης ακίνητης περιουσίας, στην κατάργηση της φορολογίας μεταβίβασής της και ταυτόχρονα, έμμεσος στόχος είναι η συμβολή του στην ενίσχυση της συγκέντρωσης της γης σ' όλο και λιγότερα χέρια.

Έτσι, λοιπόν, έχουμε έναν πρώτο άξονα του συγκεκριμένου νομοσχεδίου, που δεν είναι τίποτα άλλο, παρά η κατάργηση των φόρων κληρονομιάς και γονικών παροχών. Στην ουσία, η Κυβέρνηση καταργεί τους φορολογικούς συντελεστές, που προσοδευτικά επιβάρυναν τη μεταβίβαση της μεγάλης ακίνητης περιουσίας και τους αντικαθιστά από ενιαίο συντελεστή 1%, ανεξαρτήτως του μεγέθους μεταβίβασης.

Και επειδή, ακριβώς, τα πολλά λόγια είναι φτώχεια, από ένα απλό παράδειγμα φαίνεται ποιον ωφελεί. Στα ίδια τα παραδείγματα που έδωσε στη δημοσιότητα το Υπουργείο Οικονομικών, λέει για παράδειγμα, ότι για τη φορολογία των φόρων κληρονομιάς ενόσ ακινήτου, του οποίου η αξία είναι 500.000 ευρώ, μέσα απ' αυτήν τη διαδικασία θα γλιτώσει 58.000 ευρώ. Δηλαδή, από 67.750 ευρώ που έπρεπε να πληρώσει, θα πληρώσει

μόνο 4.050 ευρώ, ενώ αντίστοιχα, για μια μικρότερη περιουσία των 120.000 ευρώ, από 1.250 ευρώ που θα έπρεπε να πληρώσει, θα πληρώσει 250 ευρώ.

Ποιο είναι το όφελος στη μία και στην άλλη περίπτωση; Βεβαίως, δεν υπάρχει καμμία αμφιβολία, καμμία σύγκριση δεν μπορεί να γίνει, ότι αυτοί που ωφελούνται, είναι αυτοί οι οποίοι μεταβιβάζουν, μέσω κληρονομιών ή γονικών παροχών, τη μεγάλη ακίνητη περιουσία. Και μ' αυτόν τον τρόπο, επειδή ακριβώς δεν μπορούσε πλήρως και χωρίς κανένα δισταγμό να την απαλλάξει τελείως, έτσι, λοιπόν, μειώνει και τη φορολόγηση της μικρής ακίνητης περιουσίας.

Βεβαίως είναι τόσο εξοφθαλμη η αντιλαϊκότητά του, που αυτή ακόμη η Ο.Κ.Ε., σε έκθεση την οποία έδωσε για το παρόν νομοσχέδιο -η Ο.Κ.Ε. που δεν είναι τίποτα άλλο, παρά ένας μηχανισμός της πλουτοκρατίας για τον εξωραϊσμό της πολιτικής, που εξυπηρετεί ακριβώς αυτά τα συμφέροντα, αλλά και για την ενσωμάτωση και την υποταγή των εργαζομένων στα συμφέροντα του κεφαλαίου- εκφράζει την αντίθεσή της στη συγκεκριμένη διάταξη. Ακόμη, δηλαδή και η Ο.Κ.Ε.!

Από αυτήν την άποψη, αυτό το οποίο τονίζει το Κ.Κ.Ε., είναι ότι πρέπει να υπάρξει ένα σημαντικό αφορολόγητο για τα λαϊκά στρώματα, για να μπορέσουν να μεταβιβάσουν από γονικές παροχές ή από κληρονομίες ύψους 300.000 ευρώ και από εκεί και πάνω, να υπάρχουν φορολογικοί συντελεστές με συγκεκριμένη αυξητική προοδευτική διαδικασία.

Σ' αυτό το πλαίσιο, εντάσσει και την απαλλαγή για την αγορά πρώτης κατοικίας από το φόρο μεταβίβασης ακινήτων και ορίζει ως μόνο κριτήριο αυτής για την πρώτη κατοικία τα διακόσια τετραγωνικά μέτρα, προσαυξημένα κατά είκοσι πέντε τετραγωνικά μέτρα ανά τέκνο για τις πολύτεκνες οικογένειες από τρίτο παιδί και πάνω.

Και σ' αυτήν την περίπτωση, υπάρχει το εξής παράδοξο και σαφέστατα ταξικό, ότι αν ένας αγοράζει κατοικία στο Πέραμα και ένας αγοράζει στην Εκάλη, διακοσίων τετραγωνικών μέτρων και οι δύο, δεν θα πληρώσουν κανέναν απολύτως φόρο. Και είναι φανερό ποιος είναι αυτός ο οποίος ευνοείται περισσότερο. Βεβαίως αυτός ο οποίος αγοράζει στην Εκάλη, στη Φιλοθέη και σε άλλες περιοχές, με πανάκριβη αντικειμενική αξία και πανάκριβες οικοδομές.

Απ' αυτήν την άποψη, εμείς τονίσαμε στην επιτροπή ότι θα πρέπει, πέρα από το όριο των τετραγωνικών μέτρων και της επιφάνειας, να μπει και όριο, όσον αφορά το επίπεδο της αντικειμενικής αξίας.

Δεύτερος άξονας του συγκεκριμένου νομοσχεδίου, είναι η φορολογία της ακίνητης περιουσίας. Κι εδώ η Κυβέρνηση, προχωρά στην κατάργηση του φόρου μεγάλης ακίνητης περιουσίας. Μόνο και μόνο από αυτό, αναδεικνύεται ο αντιλαϊκός της χαρακτήρας.

Γιατί; Γιατί όπως το δικαιολογεί, τα έσοδα από το συγκεκριμένο φόρο είναι πάρα πολύ μικρά. Άρα, λοιπόν, ομολογεί η Κυβέρνηση και η σημερινή, αλλά και οι προηγούμενες, ότι δεν μπορούσαν να φορολογήσουν τη μεγάλη ακίνητη περιουσία και τους κατόχους. Είναι ζήτημα ελεγκτικών μηχανισμών; Είναι ζήτημα πολιτικής βούλησης; Εμείς λέμε ότι είναι ζήτημα πολιτικής βούλησης.

Για παράδειγμα, προκλήθηκε η Κυβέρνηση να φέρει συγκεκριμένα στοιχεία είτε στην επιτροπή είτε στην Ολομέλεια. Και επειδή ακριβώς τα στοιχεία λένε ότι η μεγάλη ακίνητη περιουσία -η κατοχή και η διαχείρισή της- έχει συσσωρευθεί από εξωχώριες εταιρείες, τις γνωστές off shore -για τις οποίες η Κυβέρνηση στα λόγια ισχυρίζεται ότι θα έχουν υψηλότερη φορολογία από ότι σε διαφορετική μορφή- ερωτήθηκε και προκλήθηκε συγκεκριμένα η Κυβέρνηση να πει, πόσες είναι αυτές οι off shore εταιρείες που λειτουργούν σήμερα στην Ελλάδα, τι ακίνητη περιουσία κατέχουν και πόσο φόρο έχουν πληρώσει τα προηγούμενα χρόνια οι συγκεκριμένες off shore εταιρείες, για τα ακίνητα τα οποία κατέχουν.

Έτσι, λοιπόν, με την κατάργηση του φόρου μεγάλης ακίνητης περιουσίας, προχωρά στη θεσμοθέτηση ενός ενιαίου τέλους 1% σε επίπεδο φυσικών προσώπων και ακινήτων που έχουν. Και βεβαίως, ένας τέτοιος φόρος, παρομοιάζει ουσιαστικά με

το σχέδιο του φόρου κατοχής, το οποίο είχε παρουσιάσει το 2002 ο τότε Υφυπουργός Οικονομικών, κ. Γεωργακόπουλος. Δηλαδή έχουμε την ίδια επιβάρυνση στη μικρή και μεγάλη ακίνητη περιουσία και μάλιστα, επειδή δεν της φτάνει ούτε αυτό, καθορίζει και ελάχιστο ποσό φορολογικής επιβάρυνσης το 1 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο.

Έτσι, λοιπόν, ουσιαστικά διευκολύνει τη μη φορολόγηση της μεγάλης περιουσίας και μάλιστα αυτό φαίνεται και από τη μείωση των φορολογικών συντελεστών, για τη φορολόγηση της κατοχής των ακινήτων από τα νομικά πρόσωπα, από το 8% στο 6%. Αυτόν ακριβώς τον ενιαίο συντελεστή τον οποίο καθορίζει, κανείς δεν αποκλείει ότι αύριο μπορεί να τον αυξήσει η Κυβέρνηση, κανείς δεν αποκλείει ότι σ' άλλη περίπτωση, μπορεί να μεταφερθεί και ως τέλος στην Τοπική Αυτοδιοίκηση στο όνομα της οικονομικής αυτοτέλειας.

Και επειδή ακριβώς προκληθήκαμε πριν από τον εισηγητή του Π.Α.Σ.Ο.Κ., θα πω ότι τότε, ο κ. Λοβέρδος, στην Επιτροπή των Οικονομικών Υποθέσεων, είχε προτείνει να εξαιρεθεί από το φόρο ακίνητης περιουσίας, από το ενιαίο τέλος, το σύνολο των ακινήτων, τα οποία είναι εκτός σχεδίου πόλεως. Ή ήταν γλώσσα λανθάνουσα ή αλήθεια έλεγε. Εμείς δεχθήκαμε, αλλά επειδή ακριβώς προκληθήκαμε, γι' αυτό επαναφέρουμε το ζήτημα για την αποκατάσταση της αλήθειας.

Μ' αυτόν, λοιπόν, τον τρόπο, η Κυβέρνηση καταργεί το φόρο μεγάλης ακίνητης περιουσίας, εισάγει ενιαίο τέλος, διευρύνει τη φορολογική βάση σε δύομισι εκατομμύρια περίπου μικροϊδιοκτήτες, ενώ με το φόρο ο οποίος θα επιβληθεί κατ' έτος, τα σχετικά έσοδα που αναμένονται για το 2008, θα ανέλθουν στα 900.000.000 ευρώ από τη συγκεκριμένη πηγή, παρουσιάζοντας αύξηση 275% σε σχέση με το 2007. Αν συνηγορήσουμε και την αύξηση των αντικειμενικών αξιών, καταλαβαίνετε πολύ καλά πού θα φθάσει αυτή η φορολογία.

Τρίτος άξονας της Κυβέρνησης, είναι το ζήτημα της πάταξης της λαθρεμπορίας στα καύσιμα. Το θέμα είναι ποιος κάνει τη λαθρεμπορία, δηλαδή ποιος είναι υπεύθυνος. Εμείς ξέρουμε πολύ καθαρά -η γνώμη μας επιβεβαιώθηκε και στην ίδια την αρμόδια επιτροπή- ότι η κύρια πηγή λαθρεμπορίας των καυσίμων -το παραδέχθηκαν και οι φορείς που είχαν κληθεί- αφορά τις ναυτιλιακές εταιρείες και την εξαγωγή πετρελαίου. Και όμως, παρ' ότι αυτή είναι η κύρια πηγή, η Κυβέρνηση αρνείται, όπως και οι προηγούμενες κυβερνήσεις, να ελέγξει τη συγκεκριμένη πηγή, η οποία είναι πολύ πιο εύκολο να ελεγχθεί. Απ' αυτήν την άποψη, εμείς το λέμε καθαρά: Δεν έχει πολιτική πρόθεση η Κυβέρνηση να θέσει εμπόδιο και να ελέγξει τη φορολογία των καυσίμων.

Είναι φανερό, λοιπόν, το λαθρεμπόριο των καυσίμων. Είναι αποτέλεσμα ενός συγκεκριμένου κυκλώματος, του κυκλώματος εισαγωγής, επεξεργασίας και χονδρικής πώλησης. Σ' αυτό το κύκλωμα, είναι συγκεκριμένες οι εταιρείες οι οποίες δραστηριοποιούνται. Η λαθρεμπορία δεν είναι τίποτα άλλο, παρά μια μορφή σήψης και διαφθοράς του συστήματος, που το τελευταίο διάστημα τη ζούμε με ιδιαίτερα τραγικές συνέπειες. Μάλιστα είναι ενταγμένες στο πεδίο που συναντώνται, συναλλάσσονται και ανταγωνίζονται οι μεγάλοι επιχειρηματικοί όμιλοι, οι πολιτικοί τους εκπρόσωποι και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, που ελέγχονται απ' αυτούς.

Αν, λοιπόν, η Κυβέρνηση ήθελε να «βάλει χέρι» στο λαθρεμπόριο, θα έπρεπε να κόψει τον ομφάλιο λώρο των συγκεκριμένων, δεδομένων οικονομικών σχέσεων, από τις οποίες πηγάζει το λαθρεμπόριο και βασίζονται στα τεράστια συμφέροντα που πηγάζουν από την ιδιοκτησία των συγκεντρωμένων μέσων παραγωγής.

Απ' αυτήν την άποψη, αποκτά ιδιαίτερη επικαιρότητα η πρόταση του Κ.Κ.Ε., για ενιαίο δημόσιο φορέα εξόρυξης, αξιοποίησης έρευνας, εισαγωγής, διύλισης και διάθεσης των πετρελαϊκών προϊόντων. Επειδή ακριβώς από τον κοινό φορολογικό συντελεστή στα καύσιμα θέρμανσης και κίνησης, το επιπλέον κόστος συντήρησης ενός πολύπλοκου και γραφειοκρατικού συστήματος, ουσιαστικά θα μετακυλισθεί στα πλατιά λαϊκά εισοδήματα, επαναφέρουμε την πρόταση, να καταργηθεί ο ειδικός φόρος κατανάλωσης για το πετρέλαιο θέρμανσης και ο

Φ.Π.Α. που αντιστοιχεί σε αυτόν, εφόσον θέλετε να έχετε μια συγκεκριμένη φιλολαϊκή πολιτική. Ιδού η πρόκληση! Ιδού η Ρόδος, ιδού και το πήδημα! Από αυτά είναι φανερό ότι το Κ.Κ.Ε. δεν μπορεί να ψηφίσει.

Δεν προβλέπεται τίποτα, κύριε Υπουργέ, από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το ξέρουμε πολύ καλά. Απειθαρχήστε! Απειθαρχήστε στη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που στραγγαλίζει τα εργασιακά δικαιώματα, που στραγγαλίζει τα δικαιώματα της λαϊκής οικογένειας και το μόνο που την απασχολεί, είναι πώς θα συσσωρευτεί ο πλούτος σ' όλο και λιγότερα χέρια.

Τολμήστε, λοιπόν, να πάτε κόντρα στις διαθέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης! Μην κρύβεστε πίσω από το νομικό πλαίσιο, το οποίο και εσείς, ως Κυβέρνηση, ως πολιτικός φορέας, έχετε συναποφασίσει στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Γιατί οι οδηγίες και οι νόμοι, ψηφίζονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και συναποφασίζονται από τις κυβερνήσεις. Μην προσπαθείτε, λοιπόν, εδώ πέρα να νίψετε τα χέρια σας ως αθώες περισσότερες!

Απ' αυτήν την άποψη, είναι φανερό ότι το Κ.Κ.Ε. δεν μπορεί να ψηφίσει το συγκεκριμένο σχέδιο νόμου, γιατί ακριβώς είναι ένα ακόμη σχέδιο νόμου που επιβαρύνει τα λαϊκά εισοδήματα, απαλλάσσοντας τη μεγάλη ακίνητη περιουσία από τη φορολογία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούλας): Ευχαριστούμε τον κ. Καραθανασόπουλο.

Το λόγο έχει ο ειδικός αγορητής του ΣΥ.ΡΙΖ.Α. κ. Λαφαζάνης.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, μέσα σ' ένα πνιγηρό κλίμα για την πολιτική ζωή της χώρας η Κυβέρνηση φέρνει ένα νομοσχέδιο εκ των υστέρων αφού έχει προηγηθεί ο προϋπολογισμός προκειμένου να το επικυρώσουμε διακωμωδώντας στην ουσία τις κοινοβουλευτικές διαδικασίες αυτής της χώρας. Διότι, όπως είπα και στην επιτροπή, αν παρεμπιπτόντως η Βουλή δεν εγκρίνει αυτό το νομοσχέδιο τι θα γίνει; Θα ξανασηζητήσουμε τον προϋπολογισμό; Θα φέρετε άλλον προϋπολογισμό; Αυτές οι διαδικασίες υποβαθμίζουν μέχρι εκμηδενίσως την ουσία των τοποθετήσεων σ' αυτή την Αίθουσα. Υποβαθμίζουν την ίδια τη Βουλή.

Φέρνετε επίσης ένα νομοσχέδιο το οποίο δεν κάνει τίποτε άλλο παρά να ευνοεί τους πιο πλούσιους ανθρώπους σ' αυτή τη χώρα για να μην πω τους ακραία πλούσιους ανθρώπους. Φέρνετε ένα νομοσχέδιο το οποίο θέλει να δώσει δώρα σ' όλους όσους κατέχουν μεγάλη και πολύ μεγάλη ακίνητη περιουσία και όσους κατέχουν -και το λέω αυτό και για τους συναδέλφους του ΠΑ.ΣΟ.Κ.- περιουσία πολύ μεγάλων κινητών αξιών, είτε σε μετοχές είτε σε ομόλογα.

Αυτό το νομοσχέδιο είναι χαράς ευαγγέλια γι' αυτές τις δυο μεγάλες κατηγορίες της ελληνικής κοινωνίας. Απευθύνεται στο πλούσιο τμήμα της και τους λέει «από εδώ και εμπρός έχετε φορολογική ασυλία». Καθιερώνεται η φορολογική ασυλία τόσο στην κληρονομιά της ακίνητης περιουσίας και της κινητής περιουσίας όσο και στην κατοχή της.

Και, βεβαίως, φέρνετε αυτό το νομοσχέδιο σε μια περίοδο όπου εντείνετε την αντιλαϊκή σας πολιτική όπως αυτή γίνεται εμφανής ιδιαίτερα από την ιδιωτικοποίηση που επιχειρείτε στα λιμάνια του Πειραιά και της Θεσσαλονίκης. Τα δυο αυτά λιμάνια που είναι οι δυο μεγάλες θαλάσσιες πύλες της χώρας μας είναι οι δυο πνεύμονες μέσα από τους οποίους εδώ και αιώνες αναπνέει. Αν τους πουλήσετε -και όπως επιχειρείτε πάτε να τους πουλήσετε- η χώρα αυτή θα πάθει από ασφυξία.

Και δεν είναι θέμα μόνο ότι πάτε να πουλήσετε τα δυο λιμάνια της Θεσσαλονίκης και του Πειραιά. Επιχειρείτε να το κάνετε αυτό με την ωμή και κυνική αστυνομική βία κατά των εργαζομένων στα λιμάνια. Και όχι μόνο κατά των εργαζομένων. Αυτά τα οποία κάνατε την περασμένη Παρασκευή το βράδυ και σήμερα το πρωί στη Θεσσαλονίκη δίνοντας εντολή στα Μ.Α.Τ. να χτυπήσουν Βουλευτές και παράγοντες των πόλεων, νομάρχες, δημάρχους, εκλεγμένους εκπροσώπους, αυτά τα οποία κάνατε θυμίζονται αλήστου μνήμης άλλες εποχές που δεν ξέρω αν θέλετε να τις επαναφέρετε στο προσκήνιο προκειμένου να περάσετε αυτές τις βρώμικες αντεργατικές, αντικοινωνικές πολιτικές σας.

Ήμουν μάρτυς και στις δυο αυτές επιθέσεις της Αστυνομίας

και παθών και είδα με τα μάτια μου τους αστυνομικούς με εντολές της Κυβέρνησης να επιτίθενται με γκλομπ στους Βουλευτές όλων των πτερύγων σχεδόν της Αντιπολίτευσης: Βουλευτές του ΣΥ.ΡΙΖ.Α., Βουλευτές του ΠΑ.ΣΟ.Κ., Βουλευτές του Κομμουνιστικού Κόμματος. Μας χτυπούσαν με γκλομπ στα κεφάλια και τα χέρια. Με σπρέι ρίχνανε στα μάτια και στο πρόσωπό μας τα δακρυγόνα. Πού ζούμε;

Παρακαλώ το Προεδρείο της Βουλής να ενημερωθεί γι' αυτά τα γεγονότα και ελπίζω να ενεργήσει αναλόγως διότι δεν μπορεί να μετατραπεί σε ζούγκλα αυτή η χώρα προκειμένου να περάσετε τις αντιλαϊκές πολιτικές σας να ξεπουλήσετε την Ελλάδα.

Αν θέλετε να κάνετε δόγμα το «πωλείται η Ελλάς» δεν μπορείτε να το κάνετε αυτό με τα Μ.Α.Τ. και το Λιμενικό Σώμα. Πρέπει να βρείτε συναινέσεις. Συναινέσεις όμως δεν έχετε. Και πάτε με την τρομοκρατία να περάσετε την πολιτική σας. Η τρομοκρατία αυτή δεν θα περάσει. Τα λιμάνια, να ξέρετε δεν θα πουληθούν. Ο ελληνικός λαός θα αντισταθεί και θα αποτρέψει αυτό το έγκλημα. Γιατί είναι πολλαπλό έγκλημα αυτό το οποίο επιχειρείτε. Έγκλημα κοινωνικό, έγκλημα οικονομικό, έγκλημα εργασιακό, έγκλημα περιβαλλοντικό, έγκλημα εθνικό.

Επίσης θέλω να τονίσω ότι φέρνετε αυτό το επαισχυντο νομοσχέδιο το οποίο ευνοεί το μεγάλο πλούτο αυτής της χώρας σε μία ώρα που η ελληνική οικονομία κλυδωνίζεται, το «σκάφος» κλυδωνίζεται και κινδυνεύει να αρχίσει να βυθίζεται πλέον κι εσείς δεν μπορείτε να αντιληφθείτε την πραγματική κατάσταση διότι τα πάντα κρέμονται πλέον «στον αέρα».

Ο προϋπολογισμός σας είναι «στον αέρα». Αναγκαστήκατε να φέρετε ειδικό προϋπολογισμό με εναλλακτικά σχέδια μία εβδομάδα μετά από την ψήφιση του προϋπολογισμού, πράγμα που καταρρίπτει τον επίσημο προϋπολογισμό. Τώρα αυτός ο προϋπολογισμός καταρρέει κυριολεκτικά κάτω από τη διεθνή καπιταλιστική κρίση που εξελίσσεται σήμερα σ' όλη τον πλανήτη και η οποία έχει πολλαπλές αιτίες και οδυνηρές συνέπειες στον ανοχύρωτο «μπανανία» που έχει καταστεί δυστυχώς η Ελλάδα από τα ιδιωτικά συμφέροντα.

Τι εννοώ; Ο επίσημος πληθωρισμός έχει ξεφύγει από κάθε έλεγχο, ο επίσημος τιμάρθμος «τρέχει» ήδη με 4% ενώ η ακρίβεια σαρώνει τις αγορές και τα λαϊκά εισοδήματα. Την ίδια ώρα οι ρυθμοί ανάπτυξης δεν πρόκειται να ακολουθήσουν το 4% που προβλέπεται. Οι ρυθμοί ανάπτυξης μέσα στο 2008 θα είναι σημαντικά μικρότεροι. Μόνο εσείς τους προβλέπετε πλέον.

Το ακόμα χειρότερο, το πιο εφιαλτικό για τη χώρα είναι ότι κινδυνεύει να μπει πλέον η ελληνική οικονομία σε μία περίοδο ύφεσης. Ταυτόχρονα οι τράπεζες οι οποίες καταληστεύουν τον ελληνικό λαό βλέπουμε αυτήν την περίοδο να αξιοποιούν την άνοδο των διεθνών επιτοκίων και να ανεβάζουν κι αυτές τα επιτόκια κινδυνεύοντας να οδηγήσουν στο «σκάσιμο» τις δύο μεγάλες «φούσκες» της ελληνικής οικονομίας. Η πρώτη είναι η «φούσκα» των ακινήτων και η δεύτερη είναι η «φούσκα» της υπερχρέωσης των νοικοκυριών. Κινδυνεύει αυτήν τη στιγμή η ελληνική οικονομία κάτω από τη δική σας πολιτική, αλλά και κάτω από τη νεοφιλελεύθερη πολιτική που έχει ακολουθηθεί τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια, να οδηγηθεί σε πολύ αρνητικές καταστάσεις με εφιαλτικές οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες για τον ελληνικό λαό.

Αυτήν την ώρα ερχόσαστε μ' αυτό το νομοσχέδιο και λέτε το εξής, ότι «απαλλάσσουμε τη μεγάλη ακίνητη περιουσία από το φόρο κληρονομιάς». Βεβαίως εμείς θα ήμασταν διατεθειμένοι να υποστηρίζαμε κάθε μέτρο -και άλλωστε το έχουμε προτείνει που θα διεύρυνε την απαλλαγή της κληρονομιάς για τη μικρή και μεσαία ιδιοκτησία ώστε να την καλύπτει ευρύχωρα και άνετα, αλλά είναι αδιανόητο αυτό το οποίο επιχειρείτε, τους κατόχους της μεγάλης ακίνητης περιουσίας 5.000.000, 10.000.000, 15.000.000, 20.000.000 ευρώ να τους οδηγείτε στη φορολογική κληρονομική ασυλία. Γιατί το κάνετε αυτό;

Να σας πω ένα απλό παράδειγμα: 10.000.000 ευρώ ακίνητη περιουσία. Ο συντελεστής που ίσχυε άλλωστε δεν ήταν και ο ιδανικότερος, ήταν από 20% μέχρι 30%. Αυτό σημαίνει ότι για 10.000.000 κληρονομούμενη ακίνητη περιουσία θα έπρεπε να πληρωθεί φόρος 2.000.000 με 3.000.000 ευρώ. Τώρα τι πληρω-

νει με το 1% που το κάνετε; Σχεδόν τίποτα, 20.000 με 30.000 ευρώ.

Γιατί χαρίζετε αυτά τα ποσά στους υπερπλούσιους αυτής της χώρας, στους κατόχους πολύ μεγάλης ακίνητης περιουσίας; Τι «δώρα» είναι αυτά; Ύστερα μας λέτε ότι έχετε δημοσιονομικά προβλήματα και ότι έχουν προβλήματα τα ασφαλιστικά ταμεία; Το πρόβλημα είναι η πολιτική σας, το πρόβλημα είναι ο νεοφιλελευθερισμός που έχει ως δόγμα «ευνοούμε τους πλούσιους και τους υπερπλούσιους και ρίχνουμε όλα τα βάρη στους φτωχούς και τους αδύνατους».

Να πω και κάτι άλλο και το λέω και στους συναδέλφους του ΠΑ.ΣΟ.Κ. και στον αξιότιμο εισηγητή της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης. Γιατί, κύριε εισηγητά, ξεχάσατε ότι το νομοσχέδιο περιέχει τις διατάξεις εκείνες που λένε ότι όσοι έχουν μετοχές ή ομόλογα και κινητές αξίες φορολογούνται με 6% στην κληρονομιά; Γιατί το ξεχάσατε εσείς, κύριοι του ΠΑ.ΣΟ.Κ., και επομένως συναινείτε με την Κυβέρνηση σ' αυτό το έγκλημα; Δηλαδή ο μεγαλομέτοχος, αυτός που έχει τεράστια πακέτα μετοχών θα το κληρονομεί με φόρο 6%; Γιατί το κάνετε εσείς, κύριοι του ΠΑ.ΣΟ.Κ., και το συνεχίζει η Κυβέρνηση αλλάζοντας τις α', β', γ' κατηγορίες;

Να πω και κάτι άλλο; Αδίκως επικρίνετε το νομοσχέδιο ως προς το φόρο κληρονομιάς διότι εσείς του καθιερώσατε το 6% και σήμερα, παρά τις ευχάριστες αυτοκριτικές σας σε άλλα σημεία, γι' αυτό το ουσιώδες δεν μιλήσατε. Αφού καθιερώσατε το 6%, να ξέρετε ότι καταργήσατε στην ουσία το φόρο κληρονομιάς στις μεγάλες ακίνητες περιουσίες.

Οι μεγάλες ακίνητες περιουσίες δεν έκαναν τίποτε άλλο από το να μεταβιβάζονται σε ανώνυμες εταιρείες, να μεταβιβάζονται μετά οι μετοχές στον κληρονόμο με 6% και να καταργείται στην πράξη ο φόρος του 20% και του 30%. Ίδου τα συναινετικά σας έργα για τα οποία είτε υπάρχει επίκριση, εκ των υστέρων, είτε σιωπή και συναίνεση για να προχωρήσουν. Αυτό είναι πάρα πολύ καίριο σημείο και υπογραμμίζω και τα δύο, διότι αυτό το νομοσχέδιο αφορά αυτούς που έχουν και μεγάλη ακίνητη περιουσία και μεγάλες περιουσίες σε κινητές αξίες. Δεν υπάρχει προοδευτικότητα στη μεταβίβαση και των κινητών αξιών, όπως δεν υπάρχει καμμία προοδευτικότητα και στις κληρονομίες.

Το δεύτερο που κάνετε, είναι να καταργείτε το φόρο μεγάλης ακίνητης περιουσίας. Αίσχος, κύριοι της Κυβέρνησης! Γιατί το κάνετε αυτό; Πείτε μου τι σας εμπόδιζαν τα 240.000.000 τα οποία εισπράττατε και τα οποία ήταν πάρα πολύ λίγα απ' αυτούς που κατείχαν μεγάλη ακίνητη περιουσία; Ποιο ήταν το πρόβλημά σας; Γιατί το χαρίζετε αυτό το ποσό; Εδώ που τα λέμε, ήταν πάρα πολύ λίγο, διότι εάν οργανωνόταν η προσπάθεια αυτός ο φόρος να προχωρήσει, τα ποσά θα ήταν πάρα πολύ μεγαλύτερα. Αν κυνηγάγατε και την προσπάθεια να πληρώνουν και αυτοί που έχουν τα ακίνητά τους σε off-shore εταιρείες προκειμένου να διαφεύγουν τη φορολογία του 3%, θα ήταν ακόμη μεγαλύτερη.

Ερχόσατε αυτή τη στιγμή και λέτε «Χαρίζουμε εμείς τα 240.000.000 ετησίως από τον προϋπολογισμό και καταργούμε το φόρο μεγάλης ακίνητης περιουσίας» και δεν μας λέτε μια κουβέντα για να το αιτιολογήσετε. Δεν μιλάτε επ' αυτού, αλλά πρέπει να το αιτιολογήσετε, όταν αφαιρείτε έσοδα από τον προϋπολογισμό, που αφορούν τους πιο πλούσιους ανθρώπους αυτής της χώρας.

Και τι κάνετε; Καταργώντας το φόρο μεγάλης ακίνητης περιουσίας, μετακυλύετε σχεδόν προς όλους τους υπόλοιπους Έλληνες ένα τέλος ακίνητης περιουσίας, το 1%. Έτσι σε όποιον έχει μικρή και μεσαία κινητή περιουσία και δεν πλήρωνε πριν τίποτε με το φόρο μεγάλης ακίνητης περιουσίας, ερχόσατε να του επιβάλετε ένα τέλος. Έχει κάποιος ένα αναξιοποίητο οικοπέδο και δεν έχει τίποτε άλλο. Θα πληρώσει αυτό το τέλος σας. Έχει ένα δεύτερο σπίτι. Θα πληρώσει το τέλος σας. Μπορεί να μένει με ενοίκιο εδώ στην Αθήνα, αλλά να έχει ένα δεύτερο σπίτι στο χωριό. Θα πληρώσει μετά το 2008 το τέλος σας, όταν δεν έχει και σπίτι για να μείνει.

Και σας λέγω: Ποια είναι αυτή η λογική; Χαρίζουμε το φόρο μεγάλης ακίνητης περιουσίας για τους λίγους και διασκορπίζουμε ένα ενιαίο τέλος προς τους πολλούς. Και αυτό το ενιαίο

τέλος του 1% θα είναι η αρχή, διότι στη συνέχεια, όποτε έχετε ανάγκη από εισπράξεις, τι θα κάνετε; Θα κάνετε το 1%, 2%, 3% και στο τέλος, θα καταπνήσουν να πληρώνουν για το ακίνητό τους οι μικρομεσαίοι ιδιοκτήτες ένα δεύτερο νοίκι. Αυτή είναι η πολιτική σας την οποία εκθειάζετε και εγκωμιάζετε αυτή τη στιγμή.

Και μας λέτε ότι φέρατε ένα νομοσχέδιο που ευνοεί τους μικρούς και μεσαίους. Παρεμπιπτόντως, βεβαίως, μπορεί να ευνοούνται και μικρομεσαίοι από αυτό το νομοσχέδιο, αλλά δεν είναι αυτός ο στόχος σας και ο σκοπός σας, διότι εάν θέλατε να ευνοήσετε αυτούς που ευνοούνται με το νομοσχέδιο, θα βάζατε κάπου μια οροφή και θα λέγατε «Από εκεί και πάνω θα πληρώσετε, κύριοι. Όμως, επιστρέψετε την Ελλάδα στο φεουδαρχικό καπιταλισμό, εάν είναι δόκιμος αυτός ο όρος, δηλαδή, όποιος έχει φέουδο, όποιος έχει κινητή περιουσία, την κληρονομεί, λες και είναι βαρόνος και κόμης, από εδώ και από εκεί. Και την κληρονομεί μάλιστα χωρίς να πληρώνει απολύτως τίποτε στο κράτος, όσο μεγάλη και αν είναι η ακίνητη περιουσία. Εάν είμαι, δηλαδή, παιδί πλούσιου, ξεκινώ χωρίς να προσφέρω τίποτε στο κράτος με μια μεγάλη απόσταση από τους υπόλοιπους».

Το τελευταίο που κάνετε, για να ολοκληρώσω, είναι η εξίσωση του φόρου πετρελαίου θέρμανσης με το πετρέλαιο κίνησης. Καμμία αντίρρηση επί της θεωρητικής αρχής, αρκεί, όμως, να μην επιβαρυνθεί ο καταναλωτής, να μην επιβαρυνθεί ο απλός πολίτης, ο οποίος βλέπει να εκτοξεύονται οι τιμές του πετρελαίου στα ύψη πλέον και ο οποίος βλέπει το πετρέλαιο θέρμανσης να είναι ακριβότερο μέχρι και 40% σε σχέση με πέρυσι. Μέσα στο σκληρό χειμώνα, στο δύσκολο χειμώνα δεν έχουν πια τα φτωχότερα στρώματα να πάρουν πετρέλαιο θέρμανσης ή εάν το αγοράζουν για τα παιδιά τους, στερούνται από άλλες ανάγκες που είναι επείγουσες και απαραίτητες για την επιβίωσή τους.

Αυτή την περίοδο, λοιπόν, έρχεστε και κάνετε αυτή την εξομοίωση με έναν τρόπο, ο οποίος θα επιβαρύνει την αγορά του πετρελαίου θέρμανσης από τον απλό καταναλωτή. Διότι αυτό που δεν μας λέτε είναι ότι οι γραφειοκρατικές αυτές διαδικασίες σημαίνουν μεγάλο χρηματοοικονομικό κόστος για τον έμπορο. Και κόστος από τις διαδικασίες των επιστροφών.

Ποιος θα πληρώσει αυτό το κόστος; Αυτό το κόστος δεν θα μετακυλήσει στον καταναλωτή; Βεβαίως θα μετακυλήσει στον καταναλωτή και θα πληρώσει ακριβότερο το πετρέλαιο θέρμανσης, ενώ θα έπρεπε να κάνετε μια πολιτική απέναντι στα φτωχότερα στρώματα, δίνοντας επίδομα για το πετρέλαιο θέρμανσης ή μειώνοντας ακριβώς τις τιμές γι' αυτά ακριβώς τα στρώματα που έχουν ανάγκη μπροστά στο χειμώνα.

Και ακόμα χειρότερο είναι αυτό που κάνετε με τους αγρότες. Εδώ απεδείχθη ότι πάτε να αντικειμενικοποιήσετε το σύστημα της επιστροφής με τους αγρότες με έναν τρόπο, ο οποίος θα είναι επαχθής και επιβαρυντικός για τους αγρότες. Σας το είπαν οι εκπρόσωποι της ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ.: η διαφορά σας σε αντικειμενική βάση επιστροφής είναι πάρα πολύ μεγάλη, σχεδόν ένα προς δύο. Πώς θα καλυφθεί αυτή η διαφορά;

Πάτε να εφαρμόσετε, λοιπόν, το πετρέλαιο θέρμανσης με την εξίσωσή του με έναν τέτοιο τρόπο, ώστε να το πληρώσει και ο αγρότης, την ώρα που η αγροτιά της χώρας βρίσκεται σε δεινή θέση. Εδώ και χρόνια βλέπει το εισόδημά της να καταρρέει σχεδόν και να μην έχει προοπτική και μέλλον. Θα 'ρθείτε με το πετρέλαιο θέρμανσης να τους επιβαρύνετε περαιτέρω και να έχουν περαιτέρω προβλήματα;

Κοιτάξτε, κάνετε αυτές τις διαδικασίες, αντί να προχωρήσετε σε ηλεκτρονικά συστήματα. Και μπορεί να αναβάλετε αυτό το μέτρο και από τις 15 Φεβρουαρίου να το πάτε ακόμη παραπέρα, να περάσει και ο χειμώνας. Γιατί, απ' ό,τι φαίνεται, με τις διαδικασίες που ακολουθείτε δεν είναι εύκολο να βγάλετε άκρη. (Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Ξέρετε τι κινδυνεύετε να κάνετε; Τη λαθρεμπορία να τη μετατρέψετε στα πλαστά τιμολόγια και να έχουμε επιστροφές με πλαστά τιμολόγια, οι οποίες δεν θα μπορούν να ελεγχθούν από το κράτος, δεν θα μπορούν να ελεγχθούν από τις αρχές σας,

διότι δεν έχετε εφαρμόσει ακριβώς αυτή τη συνολική λειτουργία εδώ και καιρό, εδώ και χρόνια που έπρεπε να είχε εφαρμοστεί –εν πάση περιπτώσει στη διάρκεια της θητείας σας- για να μπορέσει ένα πληροφορικό ηλεκτρονικό σύστημα να ελέγξει όλη τη διαδρομή του πετρελαίου, είτε πετρέλαιο θέρμανσης είναι αυτό είτε πετρέλαιο κίνησης.

Είναι σαφές ότι αυτό το νομοσχέδιο θα το πληρώσει ο ελληνικός λαός. Μπορεί να μην παρακολουθεί τις σχετικές συζητήσεις, αλλά όταν θα τρέχει και θα έρθει η ώρα να κάνει τις νέες δηλώσεις και θα αρχίσει να καταβάλλει το ενιαίο τέλος, θα δει τι σημαίνει για την τσέπη του.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ολοκληρώστε, κύριε Λαφαζάνη.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ: Πιστεύω ότι οδηγείτε τη χώρα σε κοινωνικές εκρήξεις και σε μεγάλες κοινωνικές συγκρούσεις με την πολιτική σας. Πιστεύω ότι αυτή η πολιτική είναι εντελώς και απολύτως αδιέξοδη. Δεν έχει κανένα μέλλον για την Ελλάδα και ήδη είστε μια Κυβέρνηση που σέρνεται, αν δεν πνέει τα λοίσθια.

Και αυτό που κάνετε δυστυχώς είναι, ενώ βλέπετε το αδιέξοδο και το δρόμο της καταστροφής, να συνεχίζετε με μεταρρυθμίσεις, οι οποίες επιδεινώνουν το κοινωνικό κλίμα, επιδεινώνουν την αγανάκτηση και φορτώνουν νέα βάρη στα φτωχότερα στρώματα.

Για όλους αυτούς τους λόγους είναι προφανές ότι θα καταψηφίσουμε αυτό το νομοσχέδιο.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε, κύριε Λαφαζάνη.

Το λόγο έχει ο ειδικός αγορητής του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού κ. Βορίδης.

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, συζητάμε το σχέδιο νόμου το οποίο εισηγείται η Κυβέρνηση με θέμα την κατάργηση του φόρου κληρονομιάς των γονικών παροχών, απαλλαγή της πρώτης κατοικίας από φόρο, το ενιαίο τέλος ακινήτων και την αντιμετώπιση του λαθρεμπορίου.

Έχω υποστηρίξει πολλές φορές μέχρι στιγμής απ' αυτό το Βήμα ότι για να έχει νόημα η οποιαδήποτε πολιτική, πρέπει να είναι συνεπής με κάποιες αρχές, επειδή όλες οι πτέρυγες του Κοινοβουλίου αυτού τελικά, ανεξαρτήτως ιδεολογικής τους τοποθέτησής, έχουν μια κοινή βάση –και αυτή είναι ο ορθός λόγος και η σκέψη που προέκυψε από τον ευρωπαϊκό διαφωτισμό- όλοι, ακόμη και αν μεταξύ τους έχουν εξαιρετικά αποκλίσεις απόψεις.

Εκείνο, λοιπόν, το οποίο έχω υπερασπισθεί, είναι ότι έχει πολύ μεγάλη σημασία να ξέρουμε κάθε φορά τι είναι αυτό που υπερασπίζεται καθένας, να ξέρουμε κάθε φορά πού στέκεται και κυρίως, εάν η πολιτική, η επί μέρους πολιτική, αυτές οι επί μέρους ρυθμίσεις που γίνονται κάθε φορά, εξυπηρετούν ένα πολιτικό όραμα, ένα πολιτικό ιδεώδες, μία συγκεκριμένη κατεύθυνση.

Αισθάνομαι –και δεν το κρύβω- εξαιρετικά δυσάρεστα αυτήν την περίοδο και ειδικά αυτές τις ημέρες, γιατί νομίζω ότι ζούμε στο απόγειό τους τις συνέπειες της ελλείψεως αξιών και αρχών στο επίπεδο της πολιτικής. Διότι αυτήν τη στιγμή θα έπρεπε και πρέπει να συζητήσουμε –και θα το πράξω στα πλαίσια των κοινοβουλευτικών μου υποχρεώσεων- ένα συγκεκριμένο σχέδιο νόμου, που πραγματικά, κύριε Υπουργέ, εγώ αναγνωρίζω ότι είναι μια σημαντική τομή στο επίπεδο της φορολογικής πολιτικής, αλλά βεβαίως συζητάμε, ενδεχομένως, ερήμην των κεντρικών συμφερόντων και αναφορών του ελληνικού λαού, ο οποίος ζει σε μία ατμόσφαιρα πλήρους αποσυνθέσεως οποιουδήποτε αξιακού συστήματος, κατάσταση για την οποία, κακά τα ψέματα, φέρουν ευθύνη και οι πολιτικοί και οι πολιτικές εκείνες οι οποίες επιχειρούν να καταργήσουν κάθε αξιακό σύστημα και να μας εμφανίσουν εδώ ως απλούς διαχειριστές, να μας εμφανίσουν ότι, ακόμα και τούτες τις ημέρες, τι θα συζητήσουμε σε τελευταία ανάλυση; Εάν πρέπει να είναι 1% κάτι, εάν πρέπει να επιβληθεί τούτος ή εκείνος ο φόρος, την ώρα που αποδομείται

μία ολόκληρη θεσμική λειτουργία.

Παρά ταύτα, θα μιλήσουμε γι' αυτό το νομοσχέδιο, ακριβώς για να υποστηρίξουμε ότι υπάρχουν θεσμοί, ότι λειτουργεί το Κοινοβούλιο, για να υποστηρίξουμε ότι μέσα σ' αυτό το περιβάλλον θα εξακολουθήσουμε να κάνουμε τη δουλειά μας, να κάνουμε αυτά τα οποία πρέπει, προκειμένου να συνεχίσει αυτό το Νομοθετικό Σώμα να νομοθετεί και να μην εμπλακεί κι αυτό μέσα σ' αυτήν την ατμόσφαιρα σήψης που μας περιβάλλει.

Εδώ, λοιπόν, προσπάθησα να διευκρινίσω μέσα στο σύνολο εκείνης της οικονομικής πολιτικής της Κυβερνήσεως ποιες είναι οι φορολογικές αρχές που διέπουν αυτό το συγκεκριμένο νομοσχέδιο.

Πρώτα απ' όλα, ας εντοπίσουμε το εξής: Είναι ένα νομοσχέδιο που για μία ακόμη φορά ενώνει δύο τελειώς διαφορετικά πράγματα, παραβιάζοντας την ανάγκη να βλέπουμε μία ενιαία αρχή στα σχέδια νόμων. Διότι, φυσικά, η αντιμετώπιση της λαθρεμπορίας δεν έχει σχέση με τη φορολογία της ακίνητης περιουσίας και την αντιμετώπισή της. Άρα, στην πραγματικότητα έχουμε δύο αρχές σ' αυτό το σχέδιο νόμου, εάν όχι και περισσότερες.

Το δεύτερο είναι ότι έχετε έναν ισχυρισμό. Στην πραγματικότητα κάνετε τέσσερα πράγματα σ' αυτό το σχέδιο νόμου. Καταργείτε ή, για να είμαστε ακριβείς, ελαχιστοποιείτε το φόρο κληρονομιάς, περιορίζοντάς τον για τους εγγύτερους συγγενείς στο 1%, καταργείτε το φόρο μεγάλης ακίνητης περιουσίας, επιβάλλετε το ενιαίο τέλος ακινήτων, απαλλάσσετε την πρώτη κατοικία από τη φορολογία μεταβίβασης. Αυτά είναι που κάνετε σ' αυτό το σχέδιο νόμου σε ό,τι αφορά το κομμάτι της περιουσίας.

Ένα πρώτο ερώτημα είναι το εξής: Αυτές οι φοροαπαλλαγές είναι πράγματι απαλλαγές από φόρο στην περιουσία; Αυτό θα ήταν αλήθεια, εάν τελικώς η περιουσία των Ελλήνων, στο σύνολό της, έδινε λιγότερα χρήματα στον κρατικό προϋπολογισμό. Δίνει λιγότερα; Όχι, δίνει περισσότερα. Στην πραγματικότητα δεν απαλλάσσετε κανέναν από τίποτα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΡΕΤΤΟΣ: Τα δίνουν άλλοι.

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ: Θα έλθω σ' αυτό, κύριε συνάδελφε, και θα δούμε ποιοι τα δίνουν.

Στην πραγματικότητα, λοιπόν, για να μην κοροϊδεύμαστε, ενώ προεκλογικά έχετε εξαγγείλει όλες αυτές τις λαοφιλείς, προφανώς, καταργήσεις φόρων, έρχεστε να εισπράξετε από τον ελληνικό λαό περισσότερα χρήματα, 660.000.000 ευρώ, για να χρηματοδοτήσετε τον προϋπολογισμό. Πώς το κάνετε αυτό; Καταργείτε το φόρο μεγάλης ακίνητης περιουσίας, άρα, σ' αυτούς που έχουν μεγάλη ακίνητη περιουσία, χαρίζετε χρήματα. Καταργείτε το φόρο της μεταβίβασης, για την πρώτη κατοικία και εκεί εμάς θα μας βρείτε σύμφωνους και ακόμη καταργείτε το φόρο κληρονομιάς.

Ήθελα να ρωτήσω, η δικαιολογική βάση σε ηθικό επίπεδο, σ' ένα επίπεδο, αν θέλετε, αξιακό της καταργήσεως του φόρου κληρονομιάς, ποια είναι; Γιατί το κάνετε αυτό; Είναι η προβληματικότερη κατάργηση απ' όλες. Για ποιο λόγο πρέπει η επόμενη γενεά να προικίζεται με τόσα πολλά χρήματα; Για ποιο λόγο; Δεν νοθεύει, υπ' αυτήν την έννοια, το αίσθημα δικαιοσύνης που έχουμε όλοι μας εδώ και που λέει ότι τουλάχιστον δεν θα πρέπει να υπάρχουν τόσο διαφορετικά σημεία αφετηρίας; Διότι εγώ που υπερασπίζομαι πολιτικές ελευθερίας, έρχομαι και σας λέω, ότι ακόμη και μέσα σε μία φιλελεύθερη λογική, αυτό είναι το προβληματικότερο μέτρο. Για ποιο λόγο πρέπει να ξεκινάει ένα παιδί τη δραστηριότητά του, προικισμένο με 1.000.000 ευρώ, την ώρα που κάποιος ξεκινά από το μηδέν; Γιατί αυτό βρήκατε να καταργήσετε απ' όλα; Και ταυτόχρονα, από πού θέλετε να αναπληρώσετε τα έσοδα, αφού χαρίσατε και τη μεγάλη ακίνητη περιουσία; Να τ' αναπληρώσετε από την επιβολή του ενιαίου τέλους, όπου το επιχειρήματός σας προς τον πολίτη, ποιο είναι; «Μα, ξέρετε, είναι μόλις 1% στην περιουσία σας, δεν θα είναι δα και πολύ.» Δηλαδή, τι; Να απαλλάξετε αυτούς που έχουν και αυτούς που μπορούν να δίνουν, για να πάρετε από τους πολλούς, από λίγο. Αυτή είναι η πολιτική σας.

Επεσημάνθη και επεσημάνθη ορθά. Υπάρχει καμμία εγγύηση, μιας και εισάγετε αυτό το ενιαίο τέλος ότι το 1% θα παραμεί-

νει 1% και του χρόνου, ότι δεν θα το κάνετε 2%; Και κυρίως, ένα επόμενο ερώτημα: Ποιος είναι ο δικαιολογητικός λόγος; Πάλι, ποια είναι η ηθική βάση αυτού του ενιαίου τέλους; Κι εδώ μέσα στην εισηγητική σας έκθεση, βλέπω πάλι ωφελμιστικά επιχειρήματα πάνω στα οποία θα απευθυνθώ, αλλά τον ηθικό λόγο δεν τον βρίσκω, διότι αυτός που απέκτησε μία περιουσία, την έχει πληρώσει, κύριε Υπουργέ. Σας τον πλήρωσε το φόρο, ως εισόδημα και από αυτό που του έμεινε, το έκανε ένα ακίνητο. Τώρα, γιατί θα πρέπει να σας πληρώνει κάθε χρόνο για να έχει το ακίνητό του; Ποια είναι, λοιπόν, η ηθική βάση; Φορολογείτε και τις προσόδους. Και τις προσόδους, μπορώ να το καταλάβω, να φορολογήσετε ενδεχομένως τα μισθώματα, γιατί είναι ένα πρόσθετο εισόδημα από τη λειτουργία ενός περιουσιακού στοιχείου. Αλλά το περιουσιακό στοιχείο, είτε αποφέρει είτε δεν αποφέρει εισόδημα, για ποιο λόγο; Εδώ που κόπτεστε υποτίθεται για τους φτωχούς, εδώ που κόπτεστε υποτίθεται γι' αυτούς που δεν έχουν, για τα μεσαία εισοδήματα, ξαφνικά τι κάνετε; Ένα φόρο, που είναι κατ' εξοχήν ο φόρος των πλουσίων, δηλαδή, το φόρο μεγάλης ακίνητης περιουσίας, τον εξαφανίζετε και τον υποκαθιστάτε με ένα φόρο που απευθύνεται στα μεσαία στρώματα. Ποια είναι η λογική, έστω ενταγμένη μέσα στα πλαίσια της δικής σας πολιτικής; Αν μπορείτε εσείς να επιχειρηματολογήσετε, να το ακούσω, εγώ δεν το έχω ακούσει.

Ακούσα και από τον αξιότιμο συνάδελφο, τον εισηγητή της Νέας Δημοκρατίας, ότι το σκεπτικό και το επιχείρημα είναι η απλοποίηση της φορολογίας. Αυτό. Και ερωτώ: Τι απλοποιήσατε ακριβώς; Ποιους φόρους καταργήσατε; Ποιους φόρους, πλην του φόρου μεγάλης ακίνητης περιουσίας, καταργείτε μ' αυτό το σχέδιο νόμου; Ποιους; Να ρωτήσω κάτι άλλο; Μήπως απλοποιήσατε τη διαδικασία; Ποια διαδικασία; Αφού πάλι επιβάλλεται το 1%. Πάλι θα γίνονται οι δηλώσεις, πάλι θα γίνονται οι έλεγχοι, πάλι θα γίνονται οι καταλογισμοί. Και όχι μόνο αυτό, αλλά τώρα επί της διαδικασίας, πολύ μεγαλύτερος αριθμός φορολογουμένων θα πρέπει να πληρώσει φόρο.

Αυτό σημαίνει περισσότερες βεβαιώσεις, περισσότερος κόσμος να πηγαίνει στη Δ.Ο.Υ. να πληρώνει και σημαίνει μια σαφώς μεγαλύτερη και ευρύτερη διαδικασία. Τι ακριβώς απλοποιήσατε;

Ακούστε το δεύτερο ωφελμιστικό επιχείρημα, με το οποίο κυριολεκτικά είναι να φρίττει κανείς. Τι λέτε; Μα, τη μεγάλη ακίνητη περιουσία δεν μπορούμε να την πιάσουμε. Γιατί δεν μπορούμε να την πιάσουμε; Γιατί έχει τεχνικές φοροαποφυγής. Σας ρώτησα συγκεκριμένα: Ποιος είναι ο τεχνικός φοροαποφυγής; Ουσιαστικά η αναφορά ήταν είτε εντελώς αφορημένη, δεν ακούσαμε συγκεκριμένα, είτε ήταν αναφορά στις υπεράκτιες εταιρείες. Ακούστηκε κι από άλλο συνάδελφο εδώ, αν θυμάμαι καλά από τον εισηγητή του ΣΥ.ΡΙΖ.Α., ότι υπάρχουν πρακτικές πράγματι με τις οποίες οι κάτοχοι μεγάλων ακινήτων περιουσιών έρχονται να προστατεύσουν αυτές τις περιουσίες, κυρίως, γιατί τις μεταβιβάζουν σε υπεράκτιες εταιρείες ή σε ανώνυμες εταιρείες και εν συνεχεία απλώς μεταβιβάζουν τις μετοχές σε όποιον θέλουν να τις μεταβιβάσουν, πληρώνοντας μόνο το φόρο μεταβίβασης των μετοχών. Ερωτώ: Αυτές οι ανώνυμες εταιρείες ή αυτές οι υπεράκτιες εταιρείες είναι πραγματικές κτηματικές εταιρείες ή όχι; Είναι δηλαδή εταιρείες που κατά το σκοπό τους είναι εμπορικές και λειτουργούν και στόχο έχουν να κάνουν κέρδη μέσα από τη διαχείριση ακινήτων ή είναι απλώς εταιρείες οι οποίες γίνονται με σκοπό τη φοροαποφυγή; Διότι εάν είναι το δεύτερο, εξηγούμαι, είναι καταχρηστική η ύπαρξή τους. Ελέγχεται στα πλαίσια του άρθρου 281 του Αστικού Κώδικα και προφανώς μπορεί να ελεγχθούν, μπορεί να ακυρωθούν όλες οι πράξεις τις οποίες έχουν κάνει.

Αντί, λοιπόν, να σκεφθούμε τεχνικές οι οποίες δεν είναι ανάγκη να είναι και τίποτα σπουδαίες, ένας έλεγχος χρειάζεται σ' όλες αυτές τις υπεράκτιες εταιρείες οι οποίες έχουν ένα ακίνητο, έρχονται εν συνεχεία και εμφανίζουν μισθωτή τον πραγματικό κύριο του ακινήτου, προκειμένου να διαπιστωθεί αυτή η πρακτική και να ελεγχθεί.

Εσείς τι λέτε; Ότι ο ελληνικό δημόσιο έχει φθάσει σε τέτοια κατάσταση παραλυσίας ώστε δεν μπορεί να κάνει αυτούς τους ελέγχους, παραιτείται αυτού του δικαιώματός του εν τοις πράγ-

μασι και έρχεται να φορολογήσει όλους εκείνους τους μικροϊδιοκτήτες. Αυτό εσείς λέτε ότι είναι λειτουργικότερο. Είναι λειτουργικότερο υπό την εξής έννοια: Ο μεγάλος μπορεί να μου ξεφύγει, ο μικρός όχι. Ε, λοιπόν, θα πάω να τα πάρω από το μικρό. Αυτό μέσα στα πλαίσια –κατά τη γνώμη σας– ενός ηθικού συστήματος;

Προσπαθώ να είμαι όσο το δυνατόν δικαιότερος γίνεται στην κριτική μου, αλλά ειλικρινά δεν καταλαβαίνω πού μας οδηγούν αυτά και κυρίως ποια είναι η σκέψη που υπάρχει πίσω απ' αυτά.

Κύριε Υπουργέ, θα ήθελα ειλικρινά μια απάντηση και αν έχω πει κάτι υπερβολικό θα είμαι ο πρώτος ο οποίος θα το αναγνωρίσω, ειλικρινά σας το λέω, αλλά θέλω να ακούσω ένα επιχείρημα σ' αυτά τα συγκεκριμένα και όχι τον τυποποιημένο εναρκτήριο λόγο που διαβάζουμε μονίμως. Ένα επιχείρημα που να απαντά στις συγκεκριμένες κριτικές και στα όσα επιστημαίνουμε ως ανακολουθίες.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΠΕΖΑΣ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Θα τα έχετε.

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ: Θα χαρώ πολύ.

Έρχομαι τώρα στο θέμα του λαθρεμπορίου. Προφανώς εάν η αρχή είναι να αντιμετωπιστεί το λαθρεμπόριο, ουδεμία αντίρρηση υπάρχει. Εκείνο όμως το οποίο πάλι δεν έχει απαντηθεί, είναι το εξής: Πέραν της αρχής του να αντιμετωπίσουμε το λαθρεμπόριο τα άρθρα προτείνουν στην πραγματικότητα μια μεθοδολογία, η οποία ποια είναι; Ότι ουσιαστικά πληρώνεται ο μεγάλος φόρος του πετρελαίου θέρμανσης στο διυλιστήριο, στη λογιστική αποθήκη και εν συνεχεία ακολουθεί τη διαδικασία που περιγράφουν τα άρθρα, στην οποία θα αναφερθώ περαιτέρω. Ετέθησαν όμως συγκεκριμένα ερωτήματα: Πώς θα γίνει αποφυγή ουσιαστικά της λαθρεμπορίας των χαρτιών; Κυρίως πώς θα υπάρξει ένα λειτουργικό σύστημα ελέγχου αυτής της διαδικασίας; Ο ίδιος ο νόμος, σε ό,τι αφορά τη λαθρεμπορία, μας παραπέμπει –αν θυμάμαι καλά, αν τις έχω μετρήσει σωστά, κύριε Υπουργέ– σε έξι υπουργικές αποφάσεις που τελικώς θα ρυθμίσουν το ζήτημα.

Άρα, λοιπόν, εδώ διαμορφώνετε πάλι ένα πλαίσιο στο οποίο λίγα μπορούν να πουν οι Βουλευτές. Γιατί; Γιατί αν δεν έχουμεμπροστά μας όλη τη λειτουργία για να κρίνουμε την αποτελεσματικότητας, αν όλο και όλο εκείνο που θέλετε να σας πούμε είναι πως συμφωνούμε στην πάταξη της λαθρεμπορίας, σας το λέμε, ότι συμφωνούμε στην πάταξη της λαθρεμπορίας. Όμως το περιεχόμενο εδώ της λειτουργίας ξεκινά από τη στιγμή που θα αρχίσουμε να συζητάμε αυτή την ιδέα που έχετε ως προς το πώς πραγματικά μπορεί να παταχθεί.

Θα αναφερθώ λεπτομερώς για να μην καταχρώμαι της υπομονής του κυρίου Προέδρου στο ζήτημα αυτό. Απλώς εγώ θέλω κλείνοντας να πω το εξής: Κάποια ώρα η Κυβέρνηση θα πρέπει να αποφασίσει το ποια είναι η πολιτική της, κάποια ώρα η Κυβέρνηση θα πρέπει να αποφασίσει το ποιο είναι το συνεκτικό νόημα των όσων φέρνει στην Εθνική Αντιπροσωπεία. Κάποια ώρα η Κυβέρνηση θα πρέπει να αποφασίσει ότι δεν μπορεί από τη μία να λείπει ότι θα ενισχύσει τα λαϊκά στρώματα και τα λαϊκά εισοδήματα και από την άλλη μεριά να καταργεί το φόρο μεγάλης ακίνητης περιουσίας. Δεν γίνονται και τα δύο.

Πρέπει λοιπόν, να υπάρξει μία πραγματική ταυτότητα λόγου για να μπορέσουμε και να σας ελέγξουμε. Άλλως μένετε εκτεθειμένοι, κύριε Υπουργέ, στην κατηγορία ότι η πολιτική σας είναι ευκαιριακή, ότι κάθε φορά όπως σας φαίνεται κάτι σας φαίνεται και ότι εν τέλει η πραγματική αρχή που διέπει αυτό το σχέδιο νόμου είναι μία. Εξακόσια εξήντα εκατομμύρια ευρώ περισσότεροι φόροι για την περιουσία των Ελλήνων. Προφανώς θα καταψηφίσουμε επί της αρχής το σχέδιο νόμου.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΛΑ.Ο.Σ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Εισερχόμεθα τώρα στον κατάλογο των ομιλητών Βουλευτών και το λόγο έχει ο κ. Δερμεντζόπουλος, με την παράκληση να μην υπάρχει υπέρβαση του οκταλέπτου γιατί οι εγγεγραμμένοι είναι τριάντα οκτώ.

ΙΟΡΔΑΝΗΣ ΤΖΑΜΤΖΗΣ: Θα μιλήσουν όλοι, κύριε Πρόεδρε; Δεν νομίζω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Όλοι δεν θα μιλήσουν. Αλλά αργότερα θα προσδιορίσουμε ποια θα είναι η ώρα λήξης

της συνεδρίασης.

Ορίστε, κύριε Δερμεντζόπουλε, έχετε το λόγο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΕΡΜΕΝΤΖΟΠΟΥΛΟΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ακούγοντας όλους τους εισηγητές της Αντιπολίτευσης πριν από λίγο, αυτό που διαπίστωσα είναι το πρωτοφανές για τα κοινοβουλευτικά μας δεδομένα, να διαμαρτύρονται γιατί η Κυβέρνηση προτίθεται να καταργήσει κάποιο φόρο, εν προκειμένω το φόρο μεγάλης ακίνητης περιουσίας, επιστρατεύοντας διάφορα επιχειρήματα. Και όλα αυτά για να υποβαθμιστούν τα θετικά στοιχεία αυτού του σχεδίου νόμου που έρχεται σαν συνέχεια.

Από το 2004 η Κυβέρνηση έθεσε σαν βασικό στόχο τη δημιουργία ενός πιο απλού, πιο δίκαιου, πιο αποτελεσματικού και πιο διαφανούς φορολογικού συστήματος. Με στρατηγική και πρόγραμμα τέθηκαν όλα τα δεδομένα και οι παράμετροι ξεκάθαρα και με διαφάνεια. Με αποφασιστικότητα, λοιπόν, προχωρήσαμε τότε στην πρώτη φάση της φορολογικής μεταρρύθμισης. Μειώσαμε τους συντελεστές για τις επιχειρήσεις στο 25% από το 35% και στο 20% από το 25% για τις ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρείες δίνοντας ώθηση έτσι στην ανάπτυξη και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας κύρια τότε μετά την διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων.

Με τη δεύτερη φάση της φορολογικής μεταρρύθμισης μειώθηκε σταδιακά η φορολογία για τα φυσικά πρόσωπα από το 40% και το 30%, στο 35% και στο 25% αντίστοιχα και αυξήθηκε και το αφορολόγητο όριο από τις 10.000 ευρώ στις 12.000 ευρώ.

Σήμερα προχωρούμε στην τρίτη φάση της φορολογικής μεταρρύθμισης, η οποία αφορά την απλοποίηση και τον εκσυγχρονισμό της φορολογίας ακινήτων. Παράλληλα δε, αντιμετωπίζουμε το λαθρεμπόριο στα καύσιμα, σαν συνέχεια της προσπάθειάς μας για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και του λαθρεμπορίου καυσίμων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ενδεικτικά θα μπορούσε να αναφέρει κανείς μερικές από τις ρυθμίσεις που εισάγονται με το υπό συζήτηση σχέδιο νόμου. Καταργείται ο φόρος για τους κληρονόμους α' και β' κατηγορίας. Θεσπίζεται τέλος με συντελεστή 1% επί της αντικειμενικά προσδιοριζόμενης αξίας των ακινήτων που μεταβιβάζονται σαν συνέχεια θανάτου ή γονικής παροχής. Το τέλος 1% επιβάλλεται πάνω από τα αφορολόγητα όρια που είναι 95.000 ευρώ για τους κληρονόμους της α' κατηγορίας και 20.000 ευρώ για τους κληρονόμους της β' κατηγορίας.

Με τη ρύθμιση αυτή, λοιπόν, επιτυγχάνεται η απλοποίηση του συστήματος, αλλά και η διευκόλυνση της απόκτησης της οικογενειακής περιουσίας χωρίς φραγμούς και επιβαρύνσεις, οι οποίες στην πράξη είχαν καταλήξει να επιβαρύνουν τελικά μόνο τις χαμηλές και μεσαίες οικονομικές τάξεις.

Ακόμα, η πρώτη κατοικία απαλλάσσεται από το φόρο μεταβίβασης και από το τέλος μεταβίβασης ακινήτων. Για την απαλλαγή ορίζεται ως ανώτατο όριο στην επιφάνεια του αγοραζόμενου ακινήτου τα διακόσια τετραγωνικά μέτρα, που προσαιξάνεται και κατά είκοσι πέντε τετραγωνικά μέτρα για το τρίτο παιδί και για καθένα από τα επόμενα. Συνδέουμε με τις διατάξεις αυτές την απαλλαγή της πρώτης κατοικίας με την οικογενειακή κατάσταση των δικαιούχων και επιχειρούνται κινήσεις ενίσχυσης και ανακούφισης για κάθε οικογένεια.

Θεσπίζεται το ενιαίο τέλος ακινήτων που θα επιβαρύνει σε ετήσια βάση τους υπόχρεους φυσικά και νομικά πρόσωπα. Το τέλος αυτό, με χαμηλό φορολογικό συντελεστή και με ευρεία φορολογική βάση, έχει στόχο τη σταδιακή ενσωμάτωση σ' αυτό το τέλος όλων των φόρων που επιβαρύνουν τα ακίνητα και καταργούνται ή θα καταργηθούν, με αποτέλεσμα την περαιτέρω απλοποίηση του συστήματος και τη μετεξέλιξη του σε ένα σύστημα πιο δίκαιο, πιο σύγχρονο, πιο ορθολογικό.

Το φορολογικό σύστημα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αποκτά μεγαλύτερη κοινωνική ευαισθησία, λαμβάνοντας ειδική μέριμνα για την κύρια κατοικία και για τη λειτουργία που αυτή επιτελεί για την ελληνική οικογένεια. Καθορίζονται και άλλες παράμετροι για το ενιαίο τέλος.

Ιδιαίτερα το ενιαίο τέλος θα καταβάλουν τα φυσικά πρόσωπα

για κατοικίες πάνω από διακόσια τετραγωνικά μέτρα με αντικειμενική αξία έως 300.000 ευρώ. Ειδικά για το 2008 θα αφαιρείται ποσό έως 300.000 ευρώ από το μεγαλύτερο σε αξία ακίνητο του φορολογουμένου. Ο συντελεστής για τα φυσικά πρόσωπα ανέρχεται στο 1% της αντικειμενικής αξίας. Το τέλος που αναλογεί στη συνολική αξία των κτισμάτων που υπόκεινται σε φορολογία δεν μπορεί να είναι μικρότερο από 1 ευρώ ανά τετραγωνικό, με εξαίρεση τα ημιτελή κτίσματα, τους βοηθητικούς χώρους και τα κτίσματα που βρίσκονται σε δημοτικά ή κοινοτικά διαμερίσματα με πληθυσμό, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, κάτω των χιλίων κατοίκων.

Ο συντελεστής για τα ακίνητα των νομικών προσώπων ανέρχεται στο 6%, ενώ για τα ακίνητα που ιδιοχρησιμοποιούν οι επιχειρήσεις είναι το 1%. Τα ακίνητα που εκμεταλλεύεται η Εκκλησία θα φορολογηθούν με συντελεστή 0,1%, ακίνητα που εκμισθώνονται, όπως επίσης και τα ακίνητα που περιλαμβάνονται στο ενεργητικό των εταιρειών επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία και των αμοιβαίων κεφαλαίων ακίνητης περιουσίας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ένα τεράστιο πρόβλημα το οποίο αντιμετωπίζει το νομοσχέδιο είναι και το θέμα της λαθρεμπορίας των καυσίμων με την παράνομη χρήση του πετρελαίου θέρμανσης ως κίνησης. Το πετρέλαιο θέρμανσης για περιβαλλοντικούς, αλλά κυρίως για κοινωνικούς λόγους είχε χαμηλότερο συντελεστή ειδικού φόρου απ' αυτόν της κίνησης, προκειμένου να μην επιβαρύνονται υπερβολικά τα νοικοκυριά. Το σύστημα, όμως, αυτό οδήγησε σε πολύ δυσάρεστα αποτελέσματα, όπως την άδικη κατανομή των φορολογικών βαρών, τη στρέβλωση των όρων του ανταγωνισμού, την απώλεια εσόδων. Με το νέο αυτό σύστημα εξομοιώνεται ο φόρος του πετρελαίου κίνησης μ' αυτόν της θέρμανσης, με καμιά όμως επιβάρυνση στα νοικοκυριά, όπου θα εξακολουθούν να ισχύουν τα 21 ευρώ το χιλιόλιτρο. Οι ιδιοκτήτες πρατηρίων θα είναι αυτοί που θα επιστρέφουν τη διαφορά του φόρου στο δημόσιο και μ' αυτόν τον τρόπο στοχεύουμε στην περιστολή του λαθρεμπορίου και στη διασφάλιση των δημοσίων εσόδων.

Παράλληλα αλλάζει η διαδικασία σε ό,τι αφορά τη χρήση του πετρελαίου για τους αγρότες. Από 1-1-2008 οι αγρότες θα χρησιμοποιούν για τα μηχανήματά τους πετρέλαιο κίνησης αντί του γνωστού κόκκινου πετρελαίου. Το ποσό της διαφοράς του φόρου ανάμεσα στον υψηλό συντελεστή του πετρελαίου κίνησης και του ελάχιστου συντελεστή των 21 ευρώ ανά χιλιόλιτρο θα πιστώνεται μέσω του διατραπέζιου συστήματος «ΔΙΑΣ» στους τραπεζικούς λογαριασμούς των αγροτών εντός του τρέχοντος έτους.

Με κοινή δε υπουργική απόφαση του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης θα καθορίζεται με βάση τα τηρούμενα στον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. στοιχεία αντικειμενικά η επιστροφή φόρου που δικαιούται ο κάθε αγρότης κι αυτό θα γίνεται χωρίς καμιά γραφειοκρατική διαδικασία για τους αγρότες μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο Πρωθυπουργός ήταν σαφής: Στόχος και δέσμευση της Κυβέρνησης είναι η πλήρης δημοσιονομική εξυγίανση. Υπαγορεύεται εξάλλου, όχι μόνο από το Σύμφωνο Σταθερότητας, αλλά και από τις πραγματικές ανάγκες της οικονομίας μας. Επιπλέον, είναι ζωτική ανάγκη να διασφαλιστούν οι υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης σ' ολόκληρη τη χώρα και σ' όλους τους τομείς. Για ένα πραγματικά κοινωνικό κράτος, για μια πραγματικά ισχυρή οικονομία χρειάζονται οι αλλαγές, χρειάζονται αυτές οι μεταρρυθμίσεις, μεταρρυθμίσεις που παράγουν όφελος προς όλους.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)
ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούπρας): Ευχαριστούμε τον κ. Δερμεντζόπουλο που ήταν και συνεπής στο χρόνο.

Το λόγο έχει ο κ. Μαγκριώτης.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Συζητούμε ένα πολύ σημαντικό νομοθέτημα, γιατί αφορά την ανάπτυξη της χώρας, αφορά τη δραστηριότητα πολλών επαγγελματιών και αφορά έναν από τους υψηλούς στόχους και επιδιώξεις της ελληνικής οικογένειας, την απόκτηση κατοικίας. Αφορά το νομοθέτημα αυτό που συζητούμε την πάταξη της

λαθρεμπορίας, την καταπολέμηση της διαφθοράς. Γνωρίσαμε όλοι τα τελευταία εικοσιτετράωρα από τη δημοσίευση της έκθεσης για την Ελλάδα και από τις εκδηλώσεις που οργανώθηκαν στη χώρα μας την πραγματικότητα που επικρατεί σήμερα στην πατρίδα μας και πράγματι, εάν τα προηγούμενα χρόνια το θέμα της διαφθοράς ήταν πολύ σημαντικό και πολύ μεγάλο και οι προηγούμενες κυβερνήσεις παρ' όλες τις προσπάθειες δεν πέτυχαν να την περιορίσουν, σήμερα έχει πάρει εκρηκτικές διαστάσεις, εκρηκτικές διαστάσεις που αποδεικνύονται και συνολογούνται απ' όλα τα διεθνή όργανα, τους φορείς, την επίσημη ελληνική πολιτεία. Μόνο που η Κυβέρνηση τα αντιμετωπίζει διά των χειλέων του κυρίου Πρωθυπουργού και των κρατικών αξιωματούχων με τη γνωστή ρήση: «Σεμνά και ταπεινά. Ο αγώνας είναι κατά μέτωπο ανοιχτός και διαρκείας απέναντι στη διαφθορά». Θα δεχόμασταν αυτήν τη διακήρυξη, αν υπήρχαν σημάδια υποχώρησης της διαφθοράς. Με τα πιο επίσημα έγγραφα, από τις πιο επίσημες αρχές αποδεικνύεται ότι έχουμε έξαρση της λαθρεμπορίας και της διαφθοράς, γι' αυτό, κύριοι της Κυβέρνησης, αντί για τις βαρύνουσες διακηρύξεις, πρέπει να αναζητήσετε το «κάτι σάπιο που υπάρχει στο βασίλειο της πολιτικής σας».

Κύριε Πρόεδρε, ενώ συζητούμε νομοθετήματα που είναι πολύ σημαντικά για την ελληνική οικονομία, την ελληνική οικογένεια, αλλά και τη διαφάνεια στην πολιτική και την οικονομική μας ζωή, ο πολιτικός ορίζοντας είναι γκριζός. Το πολιτικό σύστημα λειτουργεί απωθητικά για τη μεγάλη πλειοψηφία των πολιτών και ιδιαίτερα για τις νέες και τους νέους. Όλοι το αισθανόμαστε και το αντιλαμβανόμαστε και όλοι προσπαθούμε να κάνουμε κάτι διαφορετικό, κάτι πιο σοβαρό, πιο υπεύθυνο. Η μόνη που δεν το αντιλαμβάνεται, ζει στο δικό της νιρβάνα, είναι η Κυβέρνηση και ιδιαίτερα η κορυφή της. Πορεύεται με το ίδιο καράβι, χωρίς πυξίδα, «βλέποντας και κάνοντας» τέσσερα χρόνια τώρα.

Κύριοι της Κυβέρνησης, επιτέλους όλα αυτά τα βαρύνουσα, τα περίτεχνα και τα μεγάλα που μέχρι τώρα ως προπαγάνδα άφηναν μια αχλή στην κοινή γνώμη και σας έδιναν ένα άλλοθι στην απραξία και στην αναποτελεσματικότητά σας, στις λανθασμένες επιλογές σας, τώρα πια δεν συγχωρούνται από τους πολίτες. Μόνο που με τη δική σας υποχώρηση, γιατί τα λόγια σας μοιάζουν μ' ένα πρελούδιο μιας κυβέρνησης που αποχωρεί από το προσκήνιο, συμπαρασύρετε όλο το πολιτικό και το οικονομικό σύστημα μαζί σας. Δεν αξίζει στον τόπο ούτε και σ' εσάς και στην παράταξή σας αυτή η πραγματικότητα. Δείξτε τη γενναιότητα που αρμόζει στις περιστάσεις, αναλάβετε τις ευθύνες, επαναπροσδιορίστε πολιτικές στοιχειωδώς μέχρι να ολοκληρώσετε τον κυβερνητικό σας κύκλο, για να μην πάτε τη χώρα ακόμη πιο πίσω από εκεί που έχει φτάσει.

Ειδικότερα, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να πω ότι στην ενότητά που αναφέρεται στη φορολογία των ακινήτων ανατρέπονται όλες οι σταθερές αξίες μιας -θα έλεγα- φιλελεύθερης πολιτικής και ταυτόχρονα της ίδιας της οικονομίας της αγοράς που υποτίθεται ότι πρεσβεύει η Κυβέρνηση.

Σε καμμία περίπτωση δεν μπορούμε να μιλήσουμε για κοινωνία δικαιοσύνης ή για δίκαιη πολιτική που εκπροσωπεί μια προοδευτική παράταξη όπως η δική μας. Ενώ στην εισηγητική έκθεση η Κυβέρνηση διατείνεται και ορθώς ότι θέλει να φορολογεί την κατοχή του ακινήτου και όχι τη διακίνηση, για να μπορέσει να ενισχύσει την κινητικότητα στην αγορά των ακινήτων και να διευκολύνει την αγορά των ακινήτων ιδιαίτερα από νέες οικογένειες για την πρώτη κατοικία ή την κύρια κατοικία, όπως αλλού την ονομάζει, κάνει ακριβώς το αντίθετο. Μέχρι τώρα επιβάλλει φόρους μόνο στη διακίνηση και όχι στην κατοχή. Ο μόνος φόρος που επιβάλλει στην κατοχή είναι το 1%.

Κύριοι της Κυβέρνησης, επιβάλατε το φόρο προστιθέμενης αξίας και ορθώς τον επιβάλατε. Είχε προετοιμάσει η δική μας κυβέρνηση την υιοθέτησή του για να εξυγιανθεί το κύκλωμα παραγωγής κατοικίας και της οικοδομής γενικότερα και για να εισπράξει το κράτος φορολογικά έσοδα που του αναλογούν. Μόνο που τον προαναγγείλατε ενάμιση χρόνο πριν την εφαρμογή. Αυτό είναι απαράδεκτο για φορολογικό νόμο που ξέρετε ότι πρέπει να ισχύει και μόνο με την κατάθεση του νομοσχεδίου

για να μην υπάρχουν περιθώρια κερδοσκοπίας με μια μόνο σκοπιμότητα. Γιατί δεν μπορώ να αναγνωρίσω τόση επιπολαιότητα και προχειρότητα στο οικονομικό επιτελείο. Θέλατε μαζί με την προαναγγελία της τριπλής αύξησης των αντικειμενικών αξιών να σπρώξετε βίαια τις οικογένειες στο γκισέ των τραπεζών και να πολλαπλασιάσετε τεχνητά τη ζήτηση κατοικίας, την αύξηση της οικοδομικής δραστηριότητας για να ενθυλακώσετε τα δισεκατομμύρια πρόσθετα ευρώ από τις οικοδομικές άδειες αλλά και από τη γενικότερη οικοδομική δραστηριότητα.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει η Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΕΛΣΑ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ**)

Ξέρετε πολύ καλά ότι τόσο η στεγαστική όσο και η καταναλωτική πίστη θα πρέπει να αναπτύσσονται με σταθερούς κλιμακωτούς ρυθμούς ιδιαίτερα σε μια χώρα που είχε την ευτυχία μετά την είσοδο στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση από την κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. να χαρεί επιτέλους και να αξιοποιήσει τα χαμηλά επιτόκια. Σπρώξατε βίαια, για κερδοσκοπικούς λόγους και για να κρατήσετε τεχνητά υψηλά τους ρυθμούς ανάπτυξης τα νοικοκυριά, τα μεσαία και χαμηλότερα εισοδήματα στο γκισέ των τραπεζών. Γι' αυτό και αυτά τα υπερκέρδη των τραπεζών, γι' αυτό και αυτά τα υπερέσοδα του κρατικού προϋπολογισμού που στοιχειωδώς κρατούν τη δημοσιονομική ισορροπία, ενώ την εκτροχιάζουν άλλες πολιτικές σας.

Και τώρα μπήκαμε στον κύκλο της ύφεσης που τον ξέρετε πάρα πολύ καλά. Ακολουθεί κάθε έκρηξη, ειδικά βίαιη της οικονομικής δραστηριότητας και της καταναλωτικής πίστης. Σε αβεβαιότητα και ανασφάλεια βρίσκεται ένας μεγάλος αριθμός οικογενειών υπερδιπλάσιος του μέσου ευρωπαϊκού όρου των οικογενειών που έχουν στεγαστικά και καταναλωτικά δάνεια. Και ξέρετε τι σημαίνει αυτό για τη μέση οικογένεια. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Η ανάπτυξη που την κρατήσατε τεχνητά ψηλά με τη δανειακή της υποστήριξη δεν έχει προοπτική. Μπήκαμε ήδη στον κύκλο της ύφεσης. Πιεζόμενη η οικονομική δραστηριότητα από τις διεθνείς εξελίξεις τον επόμενο χρόνο θα ζησει επώδυνα προβλήματα, η ελληνική οικονομία και ο επιχειρηματικός κόσμος και ιδιαίτερα η μέση οικογένεια και τα χαμηλότερα εισοδήματα.

Κύριοι της Κυβέρνησης, πέστε μας ποια οικογενειακή ηθική αξία δικαίου επιβάλλει τη μηδενική φορολογία στη μεταβίβαση της κληρονομιάς; Καταργείτε κάθε ηθική και οικογενειακή αξία ακόμα κι απ' αυτές που η δική σας παράταξη καλλιεργεί. Δεν αφήνετε κανένα κίνητρο στα νέα παιδιά να πάρουν από τους γονείς τις γνώσεις και την εμπειρία κι ένα σχετικά μεγάλο ποσό περιουσίας ή ακινήτων και να κτίσουν το δικό τους μέλλον, τη δική τους προοπτική, να έχουν κίνητρα στη ζωή. Και όλα αυτά γιατί; Για να ευνοήσετε τους έχοντες και κατέχοντες υψηλά εισοδήματα, τους αρεστούς στην παράταξή σας. Αυτό διατρέχει όλο το νομοθέτημά σας. Τα πρόσθετα 700.000.000 ευρώ περίπου από τη φορολόγηση των ακινήτων προέρχονται από τα μεσαία και χαμηλότερα εισοδήματα, ενώ απαλλάσσονται τα υψηλότερα εισοδήματα. Αυτός είναι ο κοινωνικά άδικος χαρακτήρας της φορολογικής σας πολιτικής που ξεκίνησε με τα προηγούμενα φορολογικά νομοθετήματα και ολοκληρώνεται με το τρίτο κύμα των φοροεισπρακτικών νομοθετημάτων.

Κλείνω, κυρία Πρόεδρε, λέγοντας ειδικότερα για τα καύσιμα. Όχι μόνο δεν χτυπάτε το λαθρεμπόριο, όχι μόνο ήσασταν πρόχειροι και ανέτοιμοι για νομοσχέδια που προεκλογικά ανακοινώσατε και έπρεπε να τεθούν σε εφαρμογή από τις 15 Οκτωβρίου του προηγούμενου χρόνου, αλλά προχθές δώσατε και νέα αναβολή.

Σας ακούσαμε μάλιστα προ ολίγου να λέτε ότι φταίνε οι πρατηριούχοι που δεν είναι έτοιμοι. Μα, εσείς το νομοθέτημα αυτό θα το θέτατε σε εφαρμογή από τις 15 Οκτωβρίου του 2007. Προϋπολογίσατε 1,2 δισεκατομμύριο ευρώ του προϋπολογισμού που πρόσφατα ψηφίσατε στη Βουλή. Δίνω το σχετικό πίνακα για τα Πρακτικά της Βουλής.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Ιωάννης Μαγκριώτης καταθέτει για τα Πρακτικά τον προαναφερθέντα πίνακα, ο οποίος βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Το 1.000.000.000 τουλάχιστον δεν θα υπάρξει ως έσοδο στον

προϋπολογισμό του 2008. Είναι, λοιπόν, ακόμη μία αφορμή και ένα κίνητρο για σας για να επιβάλλετε νέους φόρους στα μεσαία και στα λαϊκά εισοδήματα. Η προχειρότητα, η ανεπάρκεια σας οδηγεί σε νέα φοροεπίπραξη από τα λαϊκά στρώματα.

Αυτή είναι η πολιτική σας, κύριοι, αυτές είναι οι επιλογές σας. Όχι μόνο δεν οδηγούν στην αυτοτροφοδοτούμενη υγιή ανάπτυξη, όχι μόνο δεν δημιουργούν νέα εισοδήματα, όχι μόνο δεν στηρίζουν τη λαϊκή οικογένεια, όχι μόνο δεν χτυπούν και δεν περιορίζουν το λαθρεμπόριο, αλλά δυστυχώς το εκτρέφουν.

Αυτή είναι η πραγματικότητα, γι' αυτό και οι πολίτες σας γυρίζουν την πλάτη και αναζητούν την άλλη επιλογή. Αυτή την επιλογή παλεύουμε να κάνουμε πραγματικότητα, εμείς, το ΠΑ.ΣΟ.Κ., καθημερινά μέσα στην κοινωνία και τους πολίτες.

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Ευχαριστούμε, κύριε Μαγκριώτη.

Ο κ. Γκατζής έχει το λόγο για οκτώ λεπτά.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΤΖΗΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στην επιτροπή και ο Υπουργός και ο Υφυπουργός, η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών είπε ότι το νομοσχέδιο αυτό αποτελεί το τρίτο σκέλος μεταρρυθμιστικών μέτρων που παίρνει η Κυβέρνηση για ένα σύγχρονο -λέει- πιο δίκαιο, απλό φορολογικό σύστημα. Θα το ακούσουμε και σήμερα ίσως. Είναι έτσι;

Κύριοι συνάδελφοι, είναι γνωστό και αποδεκτό πιστεύω από όλους ότι το φορολογικό σύστημα γενικότερα σε κάθε χώρα είναι το εργαλείο εκείνο από το οποίο η Κυβέρνηση εισπράττει τα έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού.

Εμείς, τον κρατικό προϋπολογισμό τον καταψήφισαμε ως αντιλαϊκό, ταξικό διότι τα «παίρνει» από τους πολλούς, από τα φτωχά λαϊκά στρώματα, από τα συνήθη υποζύγια, μισθωτούς, συνταξιούχους, εργαζόμενους, αυτοαπασχολούμενους και τα δίνει σε συγκεκριμένους και λίγους, οι οποίοι συσσωρεύουν συνέχεια περισσότερο πλούτο. Γι' αυτό τον καταψήφισαμε, όπως σας είπα και γι' αυτό θα τον αντιπαλέψουμε μαζί με το λαϊκό κίνημα.

Θα ήθελα, όμως, εδώ να πω ότι πέρα απ' αυτό, το νομοσχέδιο για το φορολογικό σύστημα δείχνει και το χαρακτήρα της πολιτικής μιας Κυβέρνησης. Για μας, όπως σας είπα, το φορολογικό σύστημα είναι ένα από τα πιο βάρβαρα, τα πιο σκληρά αντιλαϊκά φορολογικά συστήματα στις χώρες της Ευρώπης, για να μην πω απ' όλες τις χώρες της Ευρώπης.

Αυτό φαίνεται εδώ, αγαπητοί φίλοι. Μέσα σε μία εποχή που η φτώχεια τσακίζει κόκαλα, η ανεργία παρά τους δείκτες -γιατί οι δείκτες αναφέρουν ότι εργαζόμενοι είναι κι αυτός που εργάζεται και μία ώρα την εβδομάδα- έχει πάρει μαζί με τη φτώχεια χαρακτηριστικά κοινωνικής συμφοράς, όταν τα λαϊκά νοικοκυριά είναι υπερχρεωμένα και το χρέος αυτό έχει φθάσει σε τέτοια ποσοστά που να καλύπτουν επιπλέον του κρατικού προϋπολογισμού, όταν το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου έχει φθάσει, αγαπητοί φίλοι, να είναι το 15% περίπου του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος, όταν το δημόσιο χρέος αυξάνει και χρεώνεται κάθε Έλληνας πολίτης με 22.000 ή 23.000 ευρώ σήμερα κατ' άτομο -ακόμα και το νεογέννητο παιδί- και από την άλλη μεριά έχουμε υπερσυσσώρευση κερδών

-κέρδη αστρονομικά, με αστρονομικά ποσοστά που ποτέ δεν υπήρξαν σ' αυτό το σημείο της υπερσυγκέντρωσης και του πλούτου που γίνεται στους τραπεζίτες, τους μεγάλους βιομήχανους, στο εφοπλιστικό κεφάλαιο κ.λπ.- σ' αυτές, λοιπόν, τις συνθήκες, έρχεται η Κυβέρνηση να πει ότι το σύστημα αυτό είναι πιο δίκαιο φορολογικά και θα επέλθει, εν πάση περιπτώσει, κάποια δικαιοσύνη με τα μέτρα τα οποία επιβάλλει.

Ποια είναι αυτά τα μέτρα; Όλο τα ξέρουμε. Αναφέρθηκε ο εισηγητής μας με λεπτομέρειες. Εγώ θα πω μονάχα ένα, για να μη σταθώ περισσότερο σ' αυτό: ότι αυτό το φορολογικό σύστημα επιβάλλει νέους φόρους, επιπλέον φόρους από ό,τι πέρυσι, κατά 6,2 δεκατομμύρια ευρώ, εκ των οποίων τα 4.000.000.000 προέρχονται από την έμμεση φορολογία. Κάντε, λοιπόν, μια σύγκριση και πείτε μου αν είναι δίκαιο ή δεν είναι. Συνεχίζεται η ίδια αντιλαϊκή, η ίδια ταξική πολιτική, που καταρρακώνει τελικά

και την τελευταία δραχμή και το τελευταίο σεντ του Έλληνα οικογενειάρχη.

Να δούμε τι γίνεται από την άλλη μεριά με το εισόδημα, με την εισοδηματική πολιτική; Τρία τοις εκατό αύξηση λέει επί του βασικού μισθού. Κι όταν λέει «επί του βασικού μισθού» καταλαβαίνουμε όλοι ότι ο βασικός μισθός στις αποδοχές ενός εργαζόμενου είναι σχεδόν το 50% ή το 55% με 60% των αποδοχών του. Δηλαδή θα πάρει μια αύξηση στο 50% ή το 60% των αποδοχών του. Δηλαδή περίπου 1,5% με 1,8%, το πολύ να φθάσει το 2% η αύξηση του εργαζόμενου, μέσα σε μία τέτοια ακρίβεια, μέσα σε τέτοιες δύσκολες συνθήκες, μέσα σε τέτοια αντιλαϊκή πολιτική, όταν πέρα από τις οικογενειακές, καθημερινές υποχρεώσεις του πρέπει να αντιμετωπίσει και την εμπορευματοποίηση της υγείας, της παιδείας, της πρόνοιας κι όταν μέσα σ' όλο αυτό το σύστημα θα πρέπει να δούμε ότι το ίδιο το κράτος που μιλάει για δίκαιο φορολογικό σύστημα κατ' έτος μειώνει τα έσοδα στον γενικό προϋπολογισμό που προέρχονται από τις μεγάλες επιχειρήσεις, τους εφοπλιστές κ.λπ.. Το 2000 ήταν 15,6%. Κατρακύλησαν από την εποχή του ΠΑ.ΣΟ.Κ., άρχισαν να μειώνονται, ώσπου έφθασαν πέρυσι να είναι το 9,6% σαν μέρος των γενικών φορολογικών εσόδων που έχει το κράτος. Γι' αυτό, λοιπόν, λέμε ότι η πολιτική είναι άδικη, ταξική.

Και δεν είναι μόνο αυτό, αγαπητοί φίλοι. Σ' αυτήν ακριβώς την κατάσταση, σ' αυτή την άθλια κατάσταση που βρίσκεται σήμερα η εργατική οικογένεια έρχεται η Κυβέρνηση, αλλά και τα θεσμοθετημένα ή όχι «παπαγαλάκια» της να πουν ότι η εισοδηματική πολιτική πρέπει και φέτος να είναι σφιχτή για να μην κατρακυλήσουμε στον πληθωρισμό, για να μπορέσουμε τελικά να είμαστε μέσα στο Πρόγραμμα Σταθερότητας, ούτως ώστε η δημοσιονομική μας πολιτική να μην έχει αναταράξεις και από εκεί και πέρα να εφαρμόσουμε κι όλα τα μέτρα που προβλέπονται από την απόφαση της Λισαβόνας και τα διαρθρωτικά μέτρα που επιβάλλει η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Δεν είναι όμως τωρινό αυτό το «φρούτο», αγαπητοί φίλοι. Έψαξα να βρω στοιχεία, για να κάνω μία ιστορική αναδρομή αυτής ακριβώς της πολιτικής, που ενώ εναλλάσσονται οι κυβερνήσεις η πολιτική αυτή της λιτότητας, της φτώχειας, η βάρβαρη πολιτική συνεχίζεται να εφαρμόζεται απ' όλες τις μέχρι τώρα κυβερνήσεις, με το ίδιο πάντα αιτιολογικό.

Ακούστε: Τη δεκαετία του '70, μετά τη Μεταπολίτευση οι κυβερνήσεις της Νέας Δημοκρατίας έλεγαν ότι για να καλυφθούν οι αμαρτίες της χούντας θα πρέπει οι εργαζόμενοι γενικότερα να κάνουν θυσίες και από την άλλη μεριά σκοπός είναι να πιάσουμε τους δείκτες που βάζει η Ευρωπαϊκή Ένωση, να μπούμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση «για να φάνε οι εργαζόμενοι με χρυσά κουτάλια!» Είδαμε κατόπιν με τι «χρυσά κουτάλια» έτρωγαν οι εργαζόμενοι!

Στη δεκαετία του '80 το ΠΑ.ΣΟ.Κ. δικαιολογούσε τα αντιλαϊκά μέτρα και τις πολιτικές που εφαρμόζε, επικαλούμενο την «καμένη γη» που άφησε η Νέα Δημοκρατία. Πήρε τις υπερχρεωμένες επιχειρήσεις τότε, τις κοινωνικοποίησε, είπε ότι θα τις εξυγιάνει και τις ξανάδωσε πάλι στους ίδιους, οι οποίοι τις υπερχρέωσαν. Άφησαν 8.000.000.000.000 χρέη τότε στο ελληνικό δημόσιο. Και τις επιχειρήσεις αυτές τους τις ξανάδωσε.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Ζητώ την ανοχή σας, κυρία Πρόεδρε, όπως κάνατε και με τους άλλους ομιλητές, για δύο-τρία λεπτά.

Έδωσε μεγάλο συγχωροχάρτι, αγαπητοί συνάδελφοι, στους επιχειρηματίες αυτούς, οι οποίοι τις υπερχρέωσαν.

Θέλετε να έρθουμε στη δεκαετία του '90; Τα ίδια επιχειρήματα περίπου επικαλούνταν πάλι και τότε οι κυβερνήσεις. Επικαλούνταν τα μεγάλα ελλείμματα, το δημόσιο χρέος, ότι θα πρέπει τελικά αυτά να εξαλειφθούν, προκειμένου να μπούμε στην Ο.Ν.Ε. και από κει και πέρα, λιτότητα επί της λιτότητας και σφιχτή εισοδηματική πολιτική.

Από την άλλη μεριά, θα πρέπει να πιάσουμε τα μέτρα στις σύγχρονες συνθήκες της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας, της καταλιτιστικής -εμείς λέμε βάρβαρης- οικονομίας, ούτως ώστε στα πλαίσια που καθορίζει το Μάαστριχτ, να πιάσουμε τους δείκτες αυτούς, για να μπορέσει έτσι να ανθίσει η πολιτική και

οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Όλα τα κόμματα τότε, πλην του Κ.Κ.Ε., βρήκαν ότι μονόδρομος για τη λύτρωση της οικονομίας και για τα τρομερά αδιέξοδα που υπήρχαν στην ελληνική οικονομία και για τα οικονομικά και κοινωνικά βάρη του ελληνικού λαού ήταν η Συνθήκη του Μάαστριχτ. Τα είδαμε, όμως, αυτά τα αποτελέσματα που οδήγησαν τελικά την ελληνική οικονομία.

Αγαπητοί συνάδελφοι, η λύση -για μας τουλάχιστον- είναι μία, η ανυπακοή απέναντι σε αυτές τις πολιτικές και αυτό το βάρβαρο μέτρο, που παίρνετε σαν συμπληρωματικό στην έως τώρα ληστρική φορολογική πολιτική, που ακολουθεί η Κυβέρνηση, να μη μπορέσει να εφαρμοστεί.

Από την άλλη μεριά, παίρνοντας σαν γεγονότα την ίδια την εμπειρία, ο ελληνικός λαός πρέπει να δει πού οδήγησαν -από τη Μεταπολίτευση τουλάχιστον και μετά- τη χώρα και τον ελληνικό λαό αυτές οι κυβερνήσεις του δικομματισμού, να γυρίσει μαζί με την πλάτη, να στηρίξει το Κ.Κ.Ε., τις συνεπείς συνδικαλιστικές δυνάμεις, αν θέλει πραγματικά να προχωρήσει σε λυτρωτικές λύσεις γι' αυτόν και για την οικογένειά του, για τα παιδιά του, μέσα από άλλη ταξική πολιτική, που θα στηρίζει τελικά τους εργαζόμενους και θα λύνει τα προβλήματα, θα σχεδιάζει την οικονομία με βάση τις ανάγκες.

Αγαπητοί συνάδελφοι, η ήθελα να πω ορισμένα πράγματα, επίσης, σε σχέση με αυτό το νομοσχέδιο. Έχουμε ένα άδικο, επίσης, μέσα σε όλα τα άλλα, μέτρο...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Κύριε συνάδελφε, έχετε ξεπεράσει και τα δύο και τα τρία λεπτά που σας έδωσα. Σας παρακαλώ, ολοκληρώστε άμεσα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΤΖΗΣ: Τελειώνω, κυρία Πρόεδρε.

Κύριοι Βουλευτές, θα αναφερθώ μόνο σ' αυτό το ένα μέτρο, στο οποίο στάθηκε και ο εισηγητής μας, όπως για όλα τα άλλα, έτσι και γι' αυτό, που είναι ουσιαστικά αυτό της πρώτης κατοικίας. Γίνεται μία αγορά. Δεν θα αναφερθώ στη μεγάλη ακίνητη περιουσία, γιατί αυτό έχει μία ιστορία. Έχει την ιστορία ότι ο Δρεττάκης έφυγε τηλεφωνικά, όταν πήγε να εφαρμόσει αυτό το μέτρο, η Νέα Δημοκρατία κατήργησε το Φόρο Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας, επέβαλε το Τέλος Ακίνητης Περιουσίας, το οποίο σήμερα η Τοπική Αυτοδιοίκηση το έφθασε στο 3,5%, δηλαδή, σήμερα ο πολίτης θα πληρώνει Τέλος Ακίνητης Περιουσίας στο δήμο, θα πληρώνει και στο κράτος, δηλαδή το ενιαίο.

Όμως, θα θέσω το θέμα της αγοράς πρώτης κατοικίας, που είναι αφορολόγητη για τα διακόσια τετραγωνικά.

Κύριε Υπουργέ, δεν είναι δυνατόν ένας που αγοράζει μία κατοικία εκατόν είκοσι τετραγωνικών ή εκατόν τριάντα τετραγωνικών, να απαλλάσσεται, γιατί δεν έχει τις δυνατότητες και να το αγοράζει σε μια λαϊκή φτηνή συνοικία και αυτός που αγοράζει, παραδείγματος χάρι, στην Κηφισιά μια μονοκατοικία ή ένα πολυτελέστατο διαμέρισμα σ' αυτές τις ακριβές περιοχές των βορείων συνοικιών, να απαλλάσσεται εξίσου, διότι δεν βάζουμε όριο στην αξία του ακινήτου.

Πρέπει να το δείτε αυτό, όπως επίσης να απαλλάξετε και τις μικρές κατοικίες.

Καταψηφίζουμε το φορολογικό νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Ευχαριστούμε.

Το λόγο έχει ο κ. Αθανάσιος Πλεύρης, Βουλευτής του Λ.Α.Ο.Σ..

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΛΕΥΡΗΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριοι συνάδελφοι, κατ' αρχήν, θα ήθελα να κάνω μία διαπίστωση. Αυτή τη στιγμή ήδη τα συμβόλαια που γίνονται από το νέο έτος γίνονται με βάση τις νέες ρυθμίσεις που έχετε σ' αυτό το νομοσχέδιο και, κατά κάποιο τρόπο, προσπαθώ να αντιληφθώ προς τί γίνεται αυτή η κουβέντα, από τη στιγμή που ήδη το νομοσχέδιο εφαρμόζεται στην πράξη.

Αγοράζει ο κόσμος, το αναφέρει και το ίδιο το νομοσχέδιό σας και δημιουργείται ένα εύλογο ερώτημα. Βρισκόμαστε εδώ, κατά κάποιο τρόπο σαν μια ημερίδα, να μιλήσουμε για το φορολογικό, να μιλήσουμε για το φόρο κατοχής, να μιλήσουμε για τη μεταβίβαση ακινήτων, τη στιγμή που ήδη τοις πράγμασι το νομοσχέδιό σας, χωρίς να έχει περάσει από την Ολομέλεια, εφαρμόζεται στην πράξη; Δεν μπορώ να καταλάβω αυτή την πρακτική, τουλάχιστον όμως μας δημιουργεί εύλογους προ-

βληματισμούς, κατά πόσο απαξιώνετε με αυτό τον τρόπο το έργο της Ολομέλειας.

Κάποιος που θα κοιτάξει αυτό το νομοσχέδιο, με μια πρώτη ματιά θα το δει ως ένα ελκυστικό νομοσχέδιο. Είναι ένα νομοσχέδιο που καταργεί το φόρο μεταβίβασης, είναι ένα νομοσχέδιο που καταργεί το φόρο κληρονομιάς, είναι ένα νομοσχέδιο που καταργεί το φόρο για τις γονικές παροχές. Δηλαδή με μια πρώτη ματιά, θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι ελκυστικό στον κόσμο που αυτή τη στιγμή κινείται στα έπιπεδα των αγοραπωλησιών και οπωσδήποτε θα τον ευνοήσει.

Δημιουργούνται, όμως, εύλογα κάποιοι προβληματισμοί. Αυτή τη στιγμή δημιουργείται το τέλος κατοχής, το οποίο στην πραγματικότητα αυξάνει τα έσοδα από την περιουσία κατά 660.000.000 ευρώ και παράλληλα, καταργείται ο φόρος μεγάλης ακίνητης περιουσίας. Δηλαδή έχουμε τον εξής παράγοντα: Από τη μια πλευρά καταργούμε το φόρο μεγάλης ακίνητης περιουσίας, από όπου τελικά θα μπορούσαμε να εισπράξουμε χρήματα, φόρους, από αυτούς που πραγματικά έχουν μεγάλη ακίνητη περιουσία και τα έσοδα από αυτό το τέλος κατοχής αυξάνουν τη φορολογία στην περιουσία κατά 660.000.000 ευρώ.

Συνεπώς, έχουμε μια καθαρή μεταφορά από αυτούς που έχουν μεγάλη ακίνητη περιουσία προς την πλατιά, ευρεία κλίμακα της περιουσίας, στο μίρασμα δηλαδή του πολύ κόσμου, με άμεση συνέπεια να μη μπορούμε να μιλήσουμε για κοινωνικό πρόσωπο της Κυβέρνησής σας.

Ποιο είναι το κοινωνικό πρόσωπο; Είναι κοινωνικό πρόσωπο, να απομακρυνόμαστε από το φόρο μεγάλης ακίνητης περιουσίας και να μεταφέρουμε το παιχνίδι στο μίρασμα σε όλη την περιουσία του κόσμου;

Αυτό κατά την άποψή μου, κύριε Υπουργέ, θα έπρεπε να το προσέξετε. Δεν μπορεί να αποτελεί δικαιολογία κάτι τέτοιο, γιατί ακούστηκε στην επιτροπή, όπως ενημερώθηκα, ότι φεύγουμε από το φόρο μεγάλης ακίνητης περιουσίας, γιατί τοις πράγμασι αυτοί που ήταν κάτοχοι αυτής της περιουσίας μπορούσαν να την μεταφέρουν με υπεράκτιες εταιρείες, με off shore εταιρείες και ποτέ δεν μπορούσαμε να βρούμε αυτά τα ακίνητα για να τα φορολογήσουμε. Δεν μπορεί να είναι σοβαρή τοποθέτηση μιας υπεύθυνης Κυβέρνησης ότι «δεν μπορώ να βρω ποιους έχουν αυτή τη μεγάλη ακίνητη περιουσία για να τους φορολογήσω και γι' αυτό το λόγο μεταφέρω αυτό το οικονομικό βάρος στα χαμηλά κοινωνικά στρώματα».

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΠΕΖΑΣ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Αυτό είναι λάθος.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΛΕΥΡΗΣ: Αυτό ειπώθηκε στην επιτροπή, κύριε Υπουργέ. Ειπώθηκε ότι αυτή τη στιγμή δεν μπορείτε να βρείτε τη μεγάλη ακίνητη περιουσία.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΠΕΖΑΣ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Λάθος σας ενημέρωσαν. Δεν το είπαμε εμείς αυτό.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΛΕΥΡΗΣ: Δεν νομίζω να με ενημέρωσαν λάθος. Βέβαια, τα Πρακτικά υπάρχουν.

Για ποιο λόγο καταργείται ο φόρος μεγάλης ακίνητης περιουσίας; Ποιο είναι το κοινωνικά δίκαιο, κύριε Υπουργέ; Είναι κοινωνικά δίκαιο να μεταφέρετε το τέλος σε όλη την περιουσία, σε όλο τον κόσμο, να εισπράττετε με τέλος κατοχής από όλους τους ανθρώπους και να μην μένετε στη μεγάλη ακίνητη περιουσία;

Παράλληλα, να δούμε και έναν άλλο παράγοντα και από την πλευρά της φιλελεύθερης πολιτικής που θέλετε να ακολουθήσετε, αλλά και γενικότερα από την ηθική άποψη. Για ποιο λόγο πρέπει να καταργείται πλήρως ο φόρος κληρονομιάς; Και το αντιλαμβάνομαστε. Όταν κάποιος είναι να κληρονομήσει ένα σπίτι εκατόν πενήντα, διακοσίων τετραγωνικών, όταν υπάρχει μια περιουσία 200.000-300.000 ευρώ, να δώσουμε μια διευκόλυνση σε αυτόν τον άνθρωπο, να έχουμε μια κατάργηση του φόρου κληρονομιάς. Μπορούμε να πούμε το ίδιο, κύριε Υπουργέ, όταν έχουμε μια περιουσία 10.000.000 ευρώ και υπάρχει ουσιαστικά ένας εικονικός φόρος;

Αν θέλετε να το δούμε και από καθαρά ηθικής άποψης, υπάρχει κάποιος που δημιούργησε μια μεγάλη περιουσία, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι οι γόνιοι του θα πρέπει, χωρίς να έχουν εργα-

στεί, να βρίσκονται στην ίδια μοίρα με αυτόν που τη δημιούργησε. Θα μπορούσε να υπάρχει στο σημείο αυτό μια πολύ πιο προσεκτική πολιτική.

Είναι πάρα πολύ ανησυχητικό να ευνοείτε με αυτό τον τρόπο τα μεγάλα εισοδήματα, διότι όπως γνωρίζετε, κύριε Υπουργέ, τα μεγάλα εισοδήματα είναι αυτά που κερδίζουν με τη μείωση του φόρου κληρονομιάς, με τη μείωση του φόρου γονικών παροχών, στο ύψος στο οποίο αναφέρατε και από την άλλη πλευρά να μεταφέρετε την είσπραξη όλων των τελών από την απλή κατοχή.

Εύλογα δημιουργείται και το εξής πρόβλημα: μπορεί κάποιος να έχει πρώτη κατοικία εξήντα τετραγωνικών, να παίρνει μια δεύτερη κατοικία εξήντα-εβδομήντα τετραγωνικών και να πληρώνει τέλος κατοχής, ενώ κάποιος με διακόσια τετραγωνικά και αξία 300.000 ευρώ σε πρώτη κατοικία να απαλλάσσεται πλήρως.

Σας είπα από την αρχή ότι φαινομενικά είναι ένα ελκυστικό νομοσχέδιο, διότι όποιον και να ερωτήσετε στην κοινωνία αυτή τη στιγμή θα σας πει ότι, βεβαίως, δεν θέλουμε να έχουμε φόρο κληρονομιάς, φόρο γονικών παροχών και φόρο στην αγορά πρώτης κατοικίας. Ενδεχομένως, όλους όσοι είμαστε εδώ μέσα, αν αύριο πάμε να αγοράσουμε ένα ακίνητο, να μας διευκολύνει. Όμως, υπάρχει και κάτι που δείχνει πως ό,τι λάμπει δεν είναι αναγκαστικά χρυσός. Αυτό είναι το τέλος κατοχής, το οποίο μεταφέρει την οικονομική εισροή των φόρων από τα ακίνητα της μεγάλης αξίας σε όλο τον κόσμο.

Θα ήθελα να πω και δυο λόγια γι' αυτό που αναφέρατε με το πετρέλαιο θέρμανσης. Κατά την άποψή μας, κύριε Υπουργέ, αυτή τη στιγμή ξέρουμε ότι υπάρχουν πέντε-δέκα εταιρείες -δεν είναι παραπάνω στην Ελλάδα- οι οποίες διακινούν το πετρέλαιο. Πιστεύω ότι αν πραγματικά θέλετε να πολεμήσετε αυτό το λαθρεμπόριο καυσίμων, μπορείτε να το πολεμήσετε, αν κάνατε έλεγχο σε αυτές τις εταιρείες.

Το μέτρο που πάτε να εφαρμόσετε, μακάρι στην πράξη να τύχει εφαρμογής. Όμως, κατά την άποψή μας, υπάρχει πάρα πολύ μεγάλη προβληματική, διότι πάλι θα μπορούν όσοι θέλουν να κάνουν λαθρεμπόριο καυσίμων να έχουν εικονικές βεβαιώσεις από τις πολυκατοικίες ή από οπουδήποτε αλλού και τελικά, να έχετε προσπαθήσει να πετύχετε κάτι και στην πραγματικότητα να μετατρέπετε αυτούς που πωλούν πετρέλαιο σε οιονεί λαθρέμπορους και αυτούς που αγοράζουν πετρέλαιο σε οιονεί συνενόχους αυτής της λαθρεμπορίας, καθώς, προκειμένου να έχουν κάποιο καλύτερο τιμολόγιο, θα αναγκάζονται να δίνουν βεβαιώσεις, που ουσιαστικά θα βοηθούν τους άλλους να συνεχίσουν αυτό το λαθρεμπόριο.

Γνωρίζετε καλύτερα από μένα ποιες είναι οι εταιρείες που διακινούν το πετρέλαιο. Η Κυβέρνησή σας έχει σχέση με αυτούς τους ανθρώπους και αν θέλετε πραγματικά να αντιμετωπίσετε το λαθρεμπόριο, μπορείτε με πιο σοβαρά μέτρα.

Γι' αυτούς τους λόγους, καταψηφίζουμε επί της αρχής το νομοσχέδιο.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΛΑ.Ο.Σ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Το λόγο έχει ο κ. Χρήστος Σταϊκούρας.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας από το 2004 εφαρμόζει μια συγκροτημένη πολιτική. Μια πολιτική ισορροπημένου μείγματος, με στρατηγικό στόχο τη βέλτιστη ικανοποίηση της κοινωνίας για οικονομική αποτελεσματικότητα και κοινωνική δικαιοσύνη. Για την υλοποίηση αυτού του στόχου βασικός πυλώνας είναι η φορολογική μεταρρύθμιση.

Η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας με κύριους άξονες τη μείωση των φορολογικών συντελεστών, τη διεύρυνση της φορολογικής βάσης, τη βελτίωση της φορολογικής διοίκησης, την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής, την αποκατάσταση της φορολογικής δικαιοσύνης και την αναμόρφωση της φορολογίας κεφαλαίου στοχεύει στη δημιουργία ενός απλού, δίκαιου, σύγχρονου, ορθολογικού, λειτουργικού και αναπτυξιακού φορολογικού συστήματος.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το υπό συζήτηση νομοσχέδιο περιλαμβάνει την τρίτη φάση της φορολογικής μεταρρύθμισης.

Η πρώτη φάση είχε ως στόχο τη στήριξη της αναπτυξιακής διαδικασίας, την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, την εξασφάλιση ενός πιο διαφανούς φορολογικού συστήματος. Η δεύτερη φάση αφορούσε τη μεταρρύθμιση της φορολογίας φυσικών προσώπων, βάσει της οποίας οι πολίτες πληρώνουν λιγότερους φόρους. Η παρούσα τρίτη φάση περιλαμβάνει την απλοποίηση και τον εξορθολογισμό της φορολογίας ακινήτων και την αναμόρφωση του συστήματος φορολόγησης και διακίνησης των καυσίμων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η ακίνητη περιουσία αποτελεί δείκτη της φοροδοτικής ικανότητας των φορολογουμένων. Ένα βασικό χαρακτηριστικό της φορολόγησης της ακίνητης περιουσίας είναι η πολυνομία και η πολυπλοκότητα του θεσμικού πλαισίου που διέπει τη φορολογική επιβάρυνσή της.

Πράγματι σε διαφορετικές χρονικές στιγμές επιβλήθηκαν διάφοροι φόροι και τέλη χωρίς καμμία μελέτη για τις επιπτώσεις τους στην εθνική οικονομία και την ανάπτυξη της χώρας. Έτσι, η ακίνητη περιουσία επιβαρύνεται σήμερα με τριάντα και πλέον φόρους, οι οποίοι όμως ισχύουν κατά περίπτωση.

Παράλληλα, λόγω του ελλιπούς και παθητικού φοροελεγκτικού μηχανισμού, προκειμένου το κράτος να μπορέσει να εισπράξει μέρος των φόρων στην ακίνητη περιουσία, δημιούργησε μία βιομηχανία σχετικών πιστοποιητικών με επακόλουθο τις δαιδαλώδεις διαδικασίες συλλογής αυτών. Αυτή η πολυπλοκότητα των διαδικασιών ταλαιπωρεί τους πολίτες, αυξάνει το δημοσιονομικό κόστος και το κόστος συμμόρφωσης των φορολογουμένων και δεν επιτρέπει τη μελέτη του τρόπου κατανομής των φορολογικών βαρών.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΛΑΣ**)

Ένα δεύτερο σημαντικό χαρακτηριστικό της φορολόγησης ακίνητης περιουσίας είναι ότι στη χώρα μας φορολογείται περισσότερο η μεταβίβαση και λιγότερο η κατοχή περιουσίας. Αν συμφωνούμε όλοι μ' αυτήν τη διαπίστωση, δεν μπορεί κανείς να διαμαρτύρεται για τις πρωτοβουλίες της Κυβέρνησης.

Σύμφωνα με μελέτες του Ο.Ο.Σ.Α. η συμβολή των φόρων κατοχής περιουσίας σε αντίθεση με τις άλλες χώρες του Οργανισμού είναι περιορισμένη. Μάλιστα, σύμφωνα με μελέτη διεθνούς ερευνητικής εταιρείας, η Ελλάδα είναι η όγδοη πιο ακριβή χώρα μεταξύ τριάντα επτά ευρωπαϊκών χωρών στις μεταβιβάσεις ακινήτων, κυρίως εξαιτίας του φόρου μεταβίβασης. Ο φόρος που επιβάλλεται στη μεταβίβαση ακινήτων αποθαρρύνει τις συναλλαγές στα ακίνητα, στρεβλώνει την κατανομή των φόρων και επιβαρύνει μία συναλλαγή, που συνήθως δεν αυξάνει τη φοροδοτική ικανότητα του φορολογουμένου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με το παρόν νομοσχέδιο γίνεται ένα σημαντικό βήμα στην κατεύθυνση της απλοποίησης του συστήματος φορολόγησης ακίνητης περιουσίας, ενίσχυσης του αυτοελέγχου των φορολογιών και δικαιοτέρας κατανομής των φορολογικών βαρών.

Πρώτον, καταργεί το φόρο γονικής παροχής και κληρονομιάς στα ακίνητα για τους κληρονόμους πρώτης και δεύτερης κατηγορίας. Παρέχεται απαλλαγή της πρώτης κατοικίας από το φόρο μεταβίβασης ακινήτων και επιβάλλεται ένα ενιαίο, οριζόντιο και με αναλογικότητα τέλος ακινήτων, με ιδιαίτερα χαμηλό φορολογικό συντελεστή και ευρεία φορολογική βάση, με στόχο τη σταδιακή ενσωμάτωση σ' αυτό φόρων που επιβαρύνουν την ακίνητη περιουσία.

Αυτή η πρόταση της Κυβέρνησης περιλαμβάνεται και στα συμπεράσματα της επιτροπής που συγκροτήθηκε το 2001 επί κυβερνήσεως ΠΑ.ΣΟ.Κ. για την αναμόρφωση του φορολογικού συστήματος, της περίφημης Επιτροπής Γεωργακόπουλου. Αυτό το σχόλιο το κάνω για τα περίφημα φληναφήματα που άκουσα εδώ από την Αντιπολίτευση περί κοινωνικής αναληψίας της Κυβέρνησης.

Έτσι, με το παρόν νομοσχέδιο μειώνονται δραστικά οι φόροι που επωμίζονται σήμερα τα ακίνητα πρώτον στο πλέγμα της μεταβίβασης ακίνητης περιουσίας, αιτία κληρονομιάς, γονικής παροχής, δωρεάς. Έχουμε πλέον έναν και μόνο αυτοτελή φόρο, 1% επί της αξίας του ακινήτου χωρίς να καταργούνται τα ισχύοντα όρια απαλλαγών.

Δεύτερον, στο πλέγμα της απόκτησης πρώτης κατοικίας έχουμε πλέον μηδενικό φόρο μέχρι τα διακόσια τετραγωνικά μέτρα ανεξαρτήτως αξίας.

Τρίτον, στο πλέγμα της κατοχής ακίνητης περιουσίας έχουμε πλέον το ενιαίο τέλος ακινήτων 0,1% για τα φυσικά και 0,6% για τα νομικά πρόσωπα με απαλλαγή της κύριας κατοικίας των φυσικών προσώπων εμβαδού μέχρι διακόσια τετραγωνικά μέτρα, η αξία της οποίας δεν υπόκειται στο τέλος μέχρι του ποσού των 300.000 ευρώ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι γεγονός ότι ο χώρος των καυσίμων είναι εστία μεγάλης και εκτεταμένης φοροδιαφυγής και λαθρεμπορίου. Ενδεικτικά αναφέρω ότι η συνολική κατανάλωση πετρελαίου θέρμανσης και πετρελαίου κίνησης ήταν περίπου σε ίσα επίπεδα από το 1994. Σήμερα όμως η κατανάλωση πετρελαίου θέρμανσης έχει υπερδιπλασιαστεί, ενώ η κατανάλωση πετρελαίου κίνησης έχει αυξηθεί περίπου κατά 50%. Η αύξηση αυτή της κατανάλωσης του πετρελαίου θέρμανσης θα μπορούσε να δικαιολογηθεί μόνο αν στο διάστημα αυτό οι κλιματολογικές συνθήκες στη χώρα μας είχαν γίνει πολύ ακραίες ή αν ο πληθυσμός της χώρας είχε διπλασιαστεί.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις της HELLAS STAT, η συνολική αξία του λαθρεμπορίου και της διακίνησης νοθευμένων καυσίμων στην Ελλάδα εκτιμάται στο ενάμισι δισεκατομμύριο ευρώ αποφεύγοντας σημαντικές απώλειες εσόδων για το ελληνικό δημόσιο.

Ο βασικός λόγος εκδήλωσης αυτού του φαινομένου είναι το υφιστάμενο διαφορετικό καθεστώς φορολόγησης των προϊόντων πετρελαιοειδών και ιδιαίτερα του ναυτιλιακού καυσίμου, του πετρελαίου θέρμανσης και του πετρελαίου κίνησης. Με τις προτεινόμενες διατάξεις επιβάλλεται ενιαίος φόρος στο πετρέλαιο κίνησης και στο πετρέλαιο θέρμανσης, έτσι ώστε να δημιουργείται αντικίνητρο παράνομης χρήσης του πετρελαίου θέρμανσης ως πετρέλαιο κίνησης. Οι ρυθμίσεις προβλέπουν και ικανοποίηση του αιτήματος των αγροτών για τη χρήση πετρελαίου κινητήρων αποκλειστικά στις γεωργικές χρήσεις με την καθιέρωση επιστροφής του ειδικού φόρου κατανάλωσης βάσει αντικειμενικών κριτηρίων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας με το παρόν νομοσχέδιο αποσκοπεί στη δραστική περιστολή της φοροδιαφυγής, της φοροαποφυγής και του λαθρεμπορίου καυσίμων, στην ελαχιστοποίηση των γραφειοκρατικών διαδικασιών και τη διασφάλιση και αύξηση των δημοσίων εσόδων. Η συγκεκριμένη τρίτη φάση της μεταρρύθμισης αποτελεί ένα ακόμα σημαντικό, ουσιαστικό και σταθερό βήμα για τον εκσυγχρονισμό και την αναμόρφωση του φορολογικού συστήματος, ένα ακόμα βήμα για μια δυναμική οικονομία και για μια πιο δίκαιη κοινωνία.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε τον κ. Σταϊκούρα.

Το λόγο έχει ο κ. Βρεττός.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΡΕΤΤΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μιλώντας για ένα φορολογικό νομοσχέδιο, νομίζω ότι πάντα πρέπει το μυαλό μας να πηγαίνει με προτεραιότητα στην περιστολή της φοροδιαφυγής. Αυτό είναι το πρώτο. Εκεί, κύριε Υπουργέ, νομίζω ότι η Κυβέρνηση δεν έχει να μας επιδείξει θεαματικά αποτελέσματα.

Μιλώντας για φοροδιαφυγή, δεν μπορώ να αποφύγω τον πειρασμό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να μπω μέσα στη ζοφερή σημερινή πραγματικότητα που έχει δυστυχώς κατακλύσει ολόκληρη την πολιτική μας ζωή. Έγινε χθες το βράδυ μια εκκωφαντική καταγγελία εναντίον του Γενικού Γραμματέα του ΣΔΟΕ και από την άλλη μεριά υπήρξε μια εκκωφαντική σιωπή τόσο από τον Υπουργό όσο και από τους Υφυπουργούς και από αυτόν τον οποίον κατήγγειλαν. Δεν υπήρξε καμία αντίδραση. Δεν λέω εγώ ότι η καταγγελία έστειλε -αυτό ας το βρουν οι αρμόδιοι- αλλά το ότι δεν υπήρξε αντίδραση, αυτόμένα με βάζει σε πολύ μεγάλες επιφυλάξεις και αμφιβολίες. Θα ήθελα, κύριε Υπουργέ, να τοποθετηθείτε για το συγκεκριμένο θέμα σήμερα.

Άκουσα με πολύ μεγάλη προσοχή τους εισηγητές, τόσο τον Εισηγητή του Π.Α.Σ.Ο.Κ., με τον οποίο συμφωνώ απόλυτα όσο και τους ομιλητές από όλα τα κόμματα. Σε πάρα πολλά πράγματα συμφωνώ με τους ομιλητές της συνολικής Αντιπολίτευσης, έχω μόνο να κάνω μια παρατήρηση, ιδιαίτερα προς τους ομιλητές του Συνασπισμού και του Κ.Κ.Ε.. Για άλλη μια φορά αφήνουν πολύ περιθώριο με το να αντιπολιτεύονται στην ομιλία τους το Π.Α.Σ.Ο.Κ.. Ας μην χάνουν το χρόνο τους γι' αυτό το λόγο. Εδώ υπάρχει η Κυβέρνηση και η Αντιπολίτευση.

Εμείς θα πρέπει να συσπειρώνουμε, αγαπητοί συνάδελφοι, τις δυνάμεις μας εναντίον μιας αντιλαϊκής κυβερνητικής πολιτικής όπου αυτή εμφανίζεται. Ενώ έχω πολύ μεγάλη εκτίμηση και στο Κ.Κ.Ε. και στο Συνασπισμό και σε πολλά πράγματα συμφωνώ μαζί τους, εντούτοις δεν μπορώ να συμφωνήσω με αυτού του είδους την πρακτική, που πολλές φορές -το λέω με λύπη- δημιουργεί ακόμα και την υπόνοια, την υποψία δημοκρατικού ελλείμματος μέσα σ' αυτήν την Αίθουσα.

Επίσης, ήθελα να κάνω μια παρατήρηση στο συνάδελφό μου από το Υπόλοιπο Αττικής, το Βουλευτή του Λ.Α.Ο.Σ. κ. Βορίδη, του οποίου η ομιλία πραγματικά ήταν καλή και με εξέφρασε σε πάρα πολλά σημεία της. Είπε ότι η Νέα Δημοκρατία ψάχνεται, ότι δεν ξέρει ποιο είναι τούτο, ποιο είναι το άλλο. Όχι, αυτό είναι λάθος. Η Νέα Δημοκρατία έχει συγκεκριμένο πρόγραμμα, έχει συγκεκριμένη πολιτική, έχει συγκεκριμένους στόχους, κύριε συνάδελφε. Δεν ψάχνεται καθόλου.

Οι στόχοι αυτοί εκφράζονται και στο σημερινό νομοσχέδιο. Και εκφράζονται με αριθμούς. Η πολιτική της Νέας Δημοκρατίας αποκαλύπτεται με αριθμούς. Τι λέει; Ότι «φέτος θα πάρω 660.000.000 ευρώ περισσότερα από πέρσι», εφαρμόζοντας μια συγκεκριμένη πολιτική, που θα προέλθει από το νόμο που έφερε να ψηφιστεί.

Δεν σας κρύβω, κύριε Υπουργέ, ότι ήταν αρκετά έξυπνο αυτό που κάνατε προεκλογικά και ελκυστικό για έναν μεγάλο αριθμό ψηφοφόρων, ότι δηλαδή καταργήσατε το φόρο μεταβίβασης με το φόρο γονικής παροχής. Πάρα πολλοί άνθρωποι, που δεν είχαν και πολλές επιφυλάξεις, ήταν στο όριο να ψηφίσουν Π.Α.Σ.Ο.Κ. ή Νέα Δημοκρατία, ψηφίσαν Νέα Δημοκρατία γι' αυτό και μόνο το λόγο. Μπράβο σας, κάνατε πολύ καλή προεκλογική δουλειά επάνω στο θέμα αυτό.

Ο κόσμος δεν σκέφτηκε, δεν είδε ότι πίσω απ' αυτό θα κρυβόταν κάτι άλλο. Και το κάτι άλλο το φέρατε με το νομοσχέδιο που συζητούμε σήμερα. Το κάτι άλλο είναι το ενιαίο τέλος ακίνητης περιουσίας, που χτυπάει τους πάντες, και τους φτωχούς και τους πλούσιους. Αλλά τους πλούσιους δεν τους χτυπάει καθόλου στην ουσία. Χτυπάει μόνο τους φτωχούς.

Ξέρετε, συζητούσα προχτές με έναν γνωστό μου και μου έλεγε ότι πληρώνει 2.000 ευρώ το χρόνο για το φόρο μεγάλης ακίνητης περιουσίας. Του λέω: «πόσα θα πληρώσεις τώρα»; Μου λέει: «ρώτησα το φοροτεχνικό μου και θα πληρώσω κάτω από 1000 ευρώ». Τι γίνεται με τα άλλα 1.000 ευρώ, κύριε Υπουργέ; Τα άλλα 1.000 ευρώ θα τα πληρώσουν οι φτωχοί, οι αδύνατοι, αυτοί που δεν πλήρωναν μέχρι σήμερα. Αυτοί θα πληρώσουν.

Τώρα, επανέρχομαι: είναι τρία τα σημεία. Το ένα είναι ο φόρος μεταβίβασης, το δεύτερο είναι το τέλος ακίνητης περιουσίας και το τρίτο είναι η φοροδιαφυγή από τα πετρέλαια, από τα καύσιμα.

Για το φόρο μεταβίβασης εγώ πιστεύω ότι κακώς τον καταργείτε. Έπρεπε για τις μεγάλες περιουσίες να υπάρχει. Γιατί να χάνουμε έσοδα ως δημόσιο από αυτούς που έχουν πολλά χρήματα; Δεν το καταλαβαίνω αυτό με τίποτα και νομίζω ότι ειπώθηκε σε όλους τους τόνους από τους συναδέλφους.

Για το τέλος ακίνητης περιουσίας, εδώ νομίζω ότι δεν υπάρχει μεγαλύτερη αδικία από αυτήν. Ξέρετε, αυτό είναι σαν τον έμμεσο φόρο. Ο έμμεσος φόρος εφαρμόζεται για όλους. Έτσι είναι και το τέλος ακίνητης περιουσίας. Εφαρμόζεται για όλους. Θα πληρώσουν, δηλαδή, και ο φτωχός και ο πλούσιος τα ίδια πράγματα.

Μάλιστα, εδώ υπάρχει και κάτι άλλο, που είναι ακόμα πιο επιβαρυντικό. Λέτε ότι δεν θα πληρώσουν χαμηλότερα από ένα ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο σε ολόκληρη την επικράτεια.

Αυτό τι σημαίνει; Ότι αυτοί οι φτωχοί, οι ταλαίπωροι, που έχουν σπίτια σε υποβαθμισμένες περιοχές, των οποίων η αντικειμενική αξία είναι κάτω από 1.000 ευρώ, αυτοί θα πληρώσουν οπωσδήποτε με αντικειμενική αξία 1.000 ευρώ.

Είναι εντελώς άδικο αυτό που κάνετε. Εγώ μέτρησα από τη δική μου περιοχή, από το Υπόλοιπο Αττικής, δεκαπέντε περιοχές, δεκαπέντε δήμους από την Ανατολική Αττική και άλλους έξι δήμους από τη Δυτική Αττική, που έχουν αντικειμενική αξία ή στο σύνολό τους ή σε μέρος τους χαμηλότερη από τα 1.000 ευρώ, έχουν 650 ευρώ, έχουν 700 ευρώ, έχουν 800 ευρώ. Αυτοί οι άνθρωποι θα πληρώσουν παραπάνω σε σχέση με τον πλούσιο.

Είναι απαράδεκτο αυτό που γίνεται και παρακαλώ πολύ να το αλλάξετε αυτό. Εγώ θα σας πρότεινα γι' αυτούς τους ανθρώπους, που έχουν περιουσίες με κάτω από 1.000 ευρώ αντικειμενική αξία, να μην πληρώσουν τίποτα. Αυτή είναι η πρότασή μου.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνοντας, κύριε Πρόεδρε, ήθελα να σας πω για τα καύσιμα. Στα καύσιμα υπάρχει η πρόθεση, δεν υπάρχει ο τρόπος να αντιμετωπίσετε το πρόβλημα. Ο τρόπος δεν περιγράφεται μέσα. Παραπέμπει το νομοσχέδιο σε ορισμένα προεδρικά διατάγματα, αλλά δεν περιγράφεται τι θέλετε να κάνετε.

Και πολύ σωστά ειπώθηκε στην επιτροπή -νομίζω από τον κ. Βερελή- ότι από λαθρεμπόριο καυσίμων τελικά θα μεταφερθούμε σ' ένα λαθρεμπόριο πιστοποιητικών, που θα οδηγήσει στο λαθρεμπόριο καυσίμων.

Δεν βλέπουμε τίποτα άλλο. Εκείνο που βλέπω μόνο είναι ότι μπορεί κάποιος ιδιωτικός φορέας να αναλάβει να εκπονήσει μια μελέτη και να διαχειριστεί επίσης αυτή τη διαδικασία των καυσίμων.

Αυτά είναι απαράδεκτα πράγματα. Αυτή η πολιτική, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι μια άδικη πολιτική, είναι μια δεξιά πολιτική ενός συντηρητικού κόμματος, της Νέας Δημοκρατίας και γι' αυτό είναι προφανές ότι δεν πρόκειται να ψηφίσουμε αυτή την πολιτική και αυτό το νομοσχέδιο.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε τον κ. Βρεττό.

Το λόγο έχει ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών κ. Αλογοσκούφης.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ (Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με το σχέδιο νόμου που συζητούμε σήμερα μπαίνει στη φάση της ολοκλήρωσής του ένας κύκλος μεταρρυθμίσεων στο φορολογικό σύστημα της χώρας μας, ένας κύκλος που ξεκίνησε το 2004, με στόχο την απλοποίηση του φορολογικού συστήματος και βέβαια, με τελικό στόχο την ενίσχυση και της ανάπτυξης και της απασχόλησης και της κοινωνικής συνοχής.

Το Δεκέμβριο του 2004 ψηφίσαμε στη Βουλή το ν.3296, έναν πολύ σημαντικό νόμο με τον οποίο δρομολογήθηκε η μείωση των φορολογικών συντελεστών μέσα σε μία τριετία, από το 2005 έως το 2007, για τις επιχειρήσεις, τις ανώνυμες εταιρείες, από το 35% στο 25% και για τις ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρείες από το 25% στο 20%.

Με τον ίδιο νόμο αυξήθηκε από το 2005 το αφορολόγητο όριο για το εισόδημα των μισθωτών και των συνταξιούχων από τις 10.000 ευρώ στις 11.000 ευρώ, κάτι που συνεχίστηκε και το 2007 και έφθασε τις 12.000 ευρώ.

Με τον ίδιο νόμο αυξήσαμε και το ποσοστό έκπτωσης φόρου για βασικές κοινωνικές δαπάνες, όπως είναι οι δαπάνες για νοσήλια και ασφάλιστρα, στο 20%, από το 15% που ήταν τότε.

Η πρωτοβουλία την εποχή εκείνη και το γεγονός ότι προτάθηκε αυτή η πρωτοβουλία είχε σημαντικά αποτελέσματα, αναφορικά με τους στόχους που είχαμε θέσει. Διότι ο στόχος ήταν να ενισχυθεί η οικονομική ανάπτυξη μετά την ολοκλήρωση των Ολυμπιακών Αγώνων σε μία περίοδο που εκφράζονταν από πάρα πολλούς έντονες ανησυχίες για επιβράδυνση της οικονομίας μετά από τους Αγώνες, ακόμη και για ύφεση.

Πράγματι, η οικονομική ανάπτυξη στη δύσκολη μεταολυμπιακή περίοδο διατηρήθηκε πάρα πολύ ψηλά με την αύξηση των ιδιωτικών επενδύσεων και βεβαίως, υπήρξε και σημαντική αύξηση της απασχόλησης. Η ανεργία μειώθηκε αισθητά. Ήδη έχει υποχωρήσει το τρίτο τρίμηνο του 2007 στο 7,9% από 11,3% που ήταν στο πρώτο τρίμηνο του 2004 και η απασχόληση φθάνει πλέον στο 61,5% από 58,7% το 2003.

Το πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών -ως αποτέλεσμα της φορολογικής μας πολιτικής- αυξήθηκε σημαντικά την περίοδο που διανύσαμε, με μέσο ετήσιο ρυθμό 4% κάθε χρόνο, μετά τον πληθωρισμό, για όλη την τριετία 2004 έως 2007.

Με τη φορολογική, λοιπόν, μεταρρύθμιση που προωθήσαμε το 2004 δώσαμε ώθηση στην ελληνική οικονομία που ενισχύθηκε και από τον επενδυτικό νόμο που ψηφίστηκε την ίδια εποχή και από το νέο πλαίσιο για τις Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα και από την αξιοποίηση του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και από την προαναγγελία της εισαγωγής του φόρου προστιθεμένης αξίας στα ακίνητα, που δημιούργησε μία σημαντική δραστηριότητα στον τομέα των οικοδομών, των σπιτιών, σε μία περίοδο που η ελληνική οικονομία χρειαζόταν αυτήν την αναπτυξιακή ώθηση.

Οι μεταρρυθμίσεις αυτές αποτελούν και σήμερα ακόμα ένα σημαντικό μοχλό για την αναπτυξιακή δυναμική της οικονομίας, παρά την ενίσχυση των αβεβαιοτήτων στο διεθνές περιβάλλον, αβεβαιότητες που προκύπτουν και από τις διεθνείς χρηματοοικονομικές αγορές, αλλά και από τις αυξήσεις των τιμών του πετρελαίου, των πρώτων υλών και των τροφίμων.

Οι αναπτυξιακές προοπτικές, βέβαια, δεν στηρίζονται μόνο στη φορολογική μεταρρύθμιση εκείνης της εποχής, στηρίζονται και στις επόμενες φάσεις της φορολογικής μεταρρύθμισης, αλλά και στην αξιοποίηση των κοινοτικών πόρων της επόμενης περιόδου που θα ξεπεράσουν τα 24.000.000.000 ευρώ και είναι ένα σημαντικό στοιχείο για τη διατήρηση της ανάπτυξης τα επόμενα χρόνια στη χώρα μας, στο ευρύ Πρόγραμμα των Δημοσίων Επενδύσεων, που φέτος φθάνει τα 9.300.000.000 ευρώ, στις ιδιωτικές επενδύσεις που έχουν εγκριθεί στο πλαίσιο του επενδυτικού νόμου του 2005 και ήδη έχουν φθάσει στα 8.780.000.000 ευρώ και που υλοποιήθηκαν και τα προηγούμενα χρόνια, αλλά κυρίως υλοποιούνται το 2008, το 2009, τα επόμενα χρόνια. Αυτό θα μας βοηθήσει πολύ στην ανάπτυξη, όπως και στις Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα, όπου έχουν εγκριθεί από τη διυπουργική επιτροπή έργα που ξεπερνούν τα 3.000.000.000 ευρώ.

Όλα αυτά θα βοηθήσουν στην ανάπτυξη και φέτος το 2008, αλλά και τα επόμενα χρόνια.

Η δεύτερη φάση της φορολογικής μεταρρύθμισης που ξεκίνησε στο τέλος του 2006 με το ν. 3522 έδωσε έμφαση στη μείωση της φορολογίας για τα φυσικά πρόσωπα. Υλοποιείται -είμαστε ακόμη στη φάση της υλοποίησής της- από το 2007 -την αρχή του 2007- και θα ολοκληρωθεί το 2009. Με τη δεύτερη αυτή φάση μειώνουμε τους φορολογικούς συντελεστές για τα νοικοκυριά, για τα φυσικά πρόσωπα, για τους μισθωτούς, για τους συνταξιούχους. Οι φορολογικοί συντελεστές μειώνονται από το 30% στο 25% και από το 40% στο 35% για τα μεσαία εισοδήματα. Βεβαίως, ο συντελεστής για εισοδήματα, πάνω από 75.000 ευρώ, διατηρείται στο 40%. Εκεί δεν δικαιολογείται φορολογική ελάφρυνση.

Σημαντικό στοιχείο της δεύτερης φάσης της φορολογικής μεταρρύθμισης είναι ότι διευρύνθηκε και το κλιμάκιο, όπου εφαρμόζεται ο κεντρικός συντελεστής. Το κλιμάκιο αυτό κατέληγε στα 23.000 ευρώ, ένα σχετικά χαμηλό εισόδημα -μεσαίο, αλλά προς το χαμηλό- και αυξήθηκε από τις 23.000 στις 30.000 ευρώ. Έτσι έχουμε το κεντρικό φορολογικό συντελεστή που θα φτάσει στο 25% -είναι φέτος 27% και του χρόνου πάει στο 25%- να εφαρμόζεται σ' ένα πολύ ευρύτερο κλιμάκιο, που αφορά μεσαία εισοδήματα.

Κατά συνέπεια, πολίτες με χαμηλά και μεσαία εισοδήματα πληρώνουν λιγότερους φόρους και λόγω της αύξησης του αφορολόγητου και λόγω της διεύρυνσης του κλιμακίου και λόγω της μείωσης των φορολογικών συντελεστών. Και ο φόρος μει-

ώνεται ακόμη περισσότερο από το γεγονός ότι από την 1η Αυγούστου του 2007 και με το νόμο που ψηφίσαμε, μετά τις εκλογές, αναγνωρίζονται μια σειρά από δαπάνες με αποδείξεις -δαπάνες που κάνουν οι φορολογούμενοι- και με τις δαπάνες αυτές μπορούν να πετύχουν περαιτέρω φορολογική ελάφρυνση και είναι ένα κίνητρο αυτό για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής. Με τον ίδιο νόμο, τον 3522 που ψηφίσαμε στα τέλη του 2006 καταργήσαμε σταδιακά, στη διετία 2007-2008 και το χαρτόσημο για τις μισθώσεις κατοικιών που έφτανε στο 3,6% του ενοικίου.

Η μείωση, λοιπόν, των φορολογικών συντελεστών και η γενικότερη πολιτική της Κυβέρνησης για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και την απλοποίηση του φορολογικού συστήματος, δεν θα ήταν δυνατή, χωρίς την αντιμετώπιση του φαινομένου της φοροδιαφυγής που βλάπτει το κοινωνικό σύνολο. Είναι βασικό συστατικό της πολιτικής μας και το επιδιώξαμε όλα αυτά τα χρόνια, να αντιμετωπίσουμε τη φοροδιαφυγή. Η πολιτική μας εστιάζεται σε όλους τους άξονες αντιμετώπισης της φοροδιαφυγής. Από την προσπάθεια αλλαγής νοοτροπίας των πολιτών, την προσπάθεια αλλαγής νοοτροπίας των φορολογικών οργάνων, την αποκατάσταση της σχέσης εμπιστοσύνης, μεταξύ φορολογουμένων και φορολογικών αρχών, αλλά και την παροχή κινήτρων στους φορολογουμένους, όπως κάναμε με τις αποδείξεις.

Δώσαμε επίσης έμφαση στην εφαρμογή σύγχρονων τεχνολογιών για τη διασταύρωση των φορολογικών στοιχείων, κάτι που είχε σημαντικά αποτελέσματα και αυτό φαίνεται σ' ένα βασικό δείκτη. Ο βασικός δείκτης για την αποτελεσματικότητα της προσπάθειας για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής είναι ο ρυθμός αύξησης των εσόδων του φόρου προστιθέμενης αξίας. Εκεί φαίνεται, γιατί αντανakλάται κάθε διεύρυνση της φοροδιαφυγής και εκεί αντανakλάται και κάθε αποτέλεσμα στην αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής.

Πρόσφατα ανακοινώθηκαν τα στοιχεία για το 2007, από τα οποία προκύπτει ότι τα έσοδα των Δ.Ο.Υ. από το φόρο προστιθέμενης αξίας αυξήθηκαν το 2007, με ρυθμό 10,3%, πολύ μεγαλύτερο δηλαδή από το ρυθμό ανόδου των ονομαστικών εισοδημάτων και να λάβουμε υπ' όψιν μας εδώ ότι υπήρξαν και απώλειες εσόδων, λόγω των καταστροφικών πυρκαγιών που είχαμε το περασμένο καλοκαίρι και του γεγονότος ότι δώσαμε φοροαπαλλαγές ή αναστολές στις πυρόπληκτες περιοχές. Και το 2006 είχαμε σημαντικά αποτελέσματα. Τα έσοδα του φόρου προστιθέμενης αξίας των Δ.Ο.Υ. αυξήθηκαν με ακόμη μεγαλύτερο ρυθμό το 2006 με 12,2%.

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΚΟΥΤΜΕΡΙΔΗΣ: Μήπως λόγω της αύξησης;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ (Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Δεν είχαμε αύξηση το 2006.

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΚΟΥΤΜΕΡΙΔΗΣ: Το 2005.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ (Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Είχαμε, λοιπόν, σημαντικά αποτελέσματα στην αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και αντανakλάται αυτό στο Φ.Π.Α. Δεν αναφέρω άλλες πηγές εσόδων, διότι στις άλλες πηγές εσόδων είχαμε μείωση των φορολογικών συντελεστών τα χρόνια αυτά.

Και με το ν. 3610, όπως ξέρετε, ενισχύουμε ακόμη περισσότερο το οπλοστάσιο κατά της φοροδιαφυγής. Ιδρύουμε το Εθνικό Συμβούλιο για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής, το οποίο μάλιστα έχει συγκληθεί για να συνεδριάσει για πρώτη φορά στις 24 Ιανουαρίου.

Έρχομαι τώρα στο σχέδιο νόμου που συζητούμε, με το οποίο ξεκινούμε την υλοποίηση της τρίτης φάσης της φορολογικής μεταρρύθμισης και αυτή αφορά στην απλοποίηση και στον εκσυγχρονισμό της φορολογίας ακινήτων. Βεβαίως, και για τα ακίνητα έχουν ληφθεί κάποια μέτρα στο παρελθόν, κυρίως με την εισαγωγή του φόρου προστιθέμενης αξίας στα ακίνητα, ένα σημαντικό εξυγιαντικό μέτρο, όχι μόνο για την οικοδομή, αλλά και για την οικονομία γενικότερα και με τη σταδιακή κατάργηση που είχαμε δρομολογήσει από τότε του φόρου μεταβίβασης ακινήτων για τα παλαιά ακίνητα. Με το νομοσχέδιο που συζητούμε επίσης κάνουμε μια μεγάλη προσπάθεια την οποία έχουμε προετοιμάσει, παρά τις δυσκολίες που υπάρχουν, για την

αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και του λαθρεμπορίου κυρίως στα καύσιμα.

Πού στοχεύουμε; Στοχεύουμε σε μια ριζική αναμόρφωση του φορολογικού συστήματος, στην ανακούφιση των χαμηλών και μεσαίων εισοδημάτων από μια σειρά από φόρους και προσαρμόζουμε και το φορολογικό μας σύστημα σε ό,τι ισχύει στην υπόλοιπη Ευρώπη, όπου έχουμε πολύ πιο αποτελεσματικά φορολογικά συστήματα.

Ειδικότερα δίνουμε βάρος, όχι πια στη φορολογία μεταβίβασης της ακίνητης περιουσίας, αλλά στη φορολογία της ύπαρξης της ακίνητης περιουσίας που είναι κοινωνικά δικαιότερη, είναι πιο αποτελεσματική και δεν δημιουργεί στρεβλώσεις στη λειτουργία της αγοράς των ακινήτων, όπως ο φόρος μεταβίβασης, γιατί ο φόρος μεταβίβασης δημιουργεί σοβαρά αντικίνητρα στις μεταβιβάσεις ακινήτων, άρα και στη ρευστότητα της αγοράς αυτής.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει η Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΕΛΣΑ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ**)

Οι αλλαγές αυτές, όπως είπα, αποτελούν συνέχεια των μεταβολών που έχουν γίνει την τελευταία διετία με τη σταδιακή κατάργηση του φόρου μεταβίβασης για τα παλαιά ακίνητα, τον τετραπλασιασμό του αφορολογήτου ορίου στους κληρονόμους Α' κατηγορίας, τη σταδιακή μείωση του χαρτοσήμου για τα μισθώματα κατοικιών.

Το σημαντικότερο ίσως στοιχείο του νόμου που συζητούμε είναι η κατάργηση του φόρου κληρονομιάς, ο οποίος στην ουσία επιβάρυνε μόνο τα μικρά και μεσαία εισοδήματα, δεδομένου ότι στο παρελθόν είχε μειωθεί από τις προηγούμενες κυβερνήσεις δραστικά η φορολογία κληρονομιάς για τη μεταβίβαση επιχειρήσεων. Έτσι, όσοι είχαν μεγάλες περιουσίες τις είχαν εγγράψει σε ανώνυμες εταιρείες και μπορούσαν να κάνουν τη μεταβίβασή τους, χωρίς φόρο ουσιαστικά. Και είχε μείνει αυτός ο φόρος κληρονομιάς να αφορά μόνο τα μικρά και μεσαία εισοδηματικά βαλάντια. Θέλω να σας αναφέρω ότι περίπου εκατόν εξήντα χιλιάδες οικογένειες πλήρωσαν φόρο κληρονομιάς το 2005 και το 2006. Είναι κάτι δηλαδή που αφορά πολλούς.

Επίσης, καταργούμε -και αυτό είναι σημαντική καινοτομία του νομοσχεδίου- το φόρο για τις γονικές παροχές και τον αντικαθιστούμε με αυτό το τέλος του 1% και απαλλάσσουμε την πρώτη κατοικία από τη φορολογία στο βαθμό που καλύπτει βασικές στεγαστικές ανάγκες. Έτσι διευκολύνονται ιδιαίτερα τα νέα νοικοκυριά να αποκτήσουν δικό τους σπίτι, χωρίς να επιβαρύνονται φορολογικά και δίνουμε σημαντικά κίνητρα για την ιδιοκατοίκηση.

Η κατάργηση του φόρου κληρονομιάς προβλέπεται βεβαίως για τους κληρονόμους Α' και Β' κατηγορίας. Δεν προβλέπεται για όλες τις περιπτώσεις, διότι αυτό που θέλουμε να ενισχύσουμε με αυτήν την κατάργηση είναι τους οικογενειακούς δεσμούς. Θεσπίζεται μόνο ένα τέλος που έχει συντελεστή 1% επί της αντικειμενικά προσδιοριζόμενης αξίας των ακινήτων. Διατηρούνται τα αφορολόγητα όρια που ισχύουν. Δηλαδή το τέλος δεν εφαρμόζεται μέχρι το ύψος του αφορολογήτου ορίου. Ειδικά για τα άτομα με αναπηρία κατά ποσοστό 67% και άνω, το τέλος μειώνεται ακόμη περισσότερο κατά 2.000 ευρώ, ενώ διατηρούμε το ίδιο καθεστώς για τις μεταβιβάσεις κινητών αξιών όπως είναι μετοχές, ομόλογα κ.λπ., για τις οποίες ίσχυε η αυτοτελής φορολόγηση.

Η πρώτη κατοικία απαλλάσσεται από το φόρο μεταβίβασης και από το τέλος μεταβίβασης των ακινήτων. Για την απαλλαγή ορίζεται ένα ανώτατο όριο -γιατί πρέπει να μπει ένα όριο- στην επιφάνεια του αγοραζόμενου ακινήτου. Είναι τα διακόσια τετραγωνικά μέτρα, τα οποία προσαυξάνονται κατά είκοσι πέντε τετραγωνικά μέτρα για το τρίτο παιδί και καθένα από τα επόμενα παιδιά.

Οι διατάξεις που αφορούν στις κληρονομίες, στις γονικές παροχές και την αγορά πρώτης κατοικίας, ισχύουν ήδη από τις 13 Δεκεμβρίου, δηλαδή από την κατάθεση του νομοσχεδίου.

Προβλέπεται επίσης, μια σημαντική καινοτομία για τη διεύρυνση της φορολογικής βάσης στο νομοσχέδιο αυτό, που είναι η θέσπιση του ενιαίου τέλους ακινήτων, του Ε.Τ.Α.Κ., το οποίο

έχει έναν πολύ χαμηλό συντελεστή, 0,10/οο, 10/οο, και αυτό αντικαθιστά μια σειρά από φόρους που στο παρελθόν επιβάρυναν τα ακίνητα. Και εδώ απαλλάσσεται η κύρια κατοικία των φυσικών προσώπων, για κατοικίες έως διακόσια τετραγωνικά μέτρα και για αντικειμενική αξία έως 300.000 ευρώ. Είναι σημαντική αυτή η απαλλαγή για την φορολογική δικαιοσύνη, διότι η τεράστια πλειοψηφία των νοικοκυριών έχει ένα ακίνητο, που είναι η κύρια κατοικία τους, άρα η απαλλαγή αυτή δίνει σημαντικές απαλλαγές από το φόρο. Δυόμιση εκατομμύρια νοικοκυριά δεν θα πληρώσουν το Ε.Τ.Α.Κ. για την κύρια κατοικία τους.

Ο συντελεστής υπολογισμού υπολογίζεται πάνω στην αντικειμενικά προσδιοριζόμενη αξία, κάτι που τον κάνει ακόμα μικρότερο, γιατί είναι γνωστό ότι οι αντικειμενικές αξίες είναι πολύ χαμηλότερες από τις πραγματικές αξίες. Ορίζεται στο 0,1% για τα φυσικά πρόσωπα, για τα νομικά πρόσωπα μειώνεται λίγο, δηλαδή από το 0,8% που ήταν, πηγαίνει στο 0,6% και στα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα για την παραγωγή, την άσκηση εμπορικής δραστηριότητας θεσμοθετούμε το χαμηλό συντελεστή, το 0,1%.

Υπάρχουν κάποιες εξαιρέσεις, περιορισμένες σε σχέση με άλλες που υπήρχαν στο παρελθόν. Απαλλάσσονται κατά βάση οι αγροί, τα αγροτεμάχια και γενικά τα εκτός σχεδίου οικοπέδα.

Βάση για τον υπολογισμό του Ε.Τ.Α.Κ. είναι τα στοιχεία του αντικειμενικού προσδιορισμού. Όπως είπα και για φέτος, που είναι ο πρώτος χρόνος εφαρμογής, προβλέπονται κάποιες μεταβατικές διατάξεις και κάποιες προθεσμίες, προκειμένου να διευκολυνθούν οι φορολογούμενοι, ώστε να μη χρειάζεται να τρέχουν και να δηλώνουν ξανά από την αρχή. Θα δηλώσουν μόνο όσοι έχουν μεταβολές στην περιουσιακή τους κατάσταση, όπως δηλώνουν κάθε χρόνο. Έχουμε βάλει μια προθεσμία που την διευρύνουμε μέχρι τις 31 Μαρτίου 2008. Για τα νομικά και φυσικά πρόσωπα προβλέπεται η τμηματική καταβολή και πιστεύω ότι αυτός ο φόρος θα αποτελέσει τα επόμενα χρόνια μια σημαντική συνιστώσα του φορολογικού μας συστήματος, διότι είναι απλός, δίκαιος, αφορά όλους και πληρώνεται ανάλογα με την περιουσία του φορολογούμενου, το οποίο είναι και συνεπές με τη συνταγματική επιταγή ότι οι Έλληνες πληρώνουν φόρους ανάλογα με τις δυνατότητές τους.

Επίσης, με το σχέδιο νόμου που συζητούμε σήμερα αντιμετωπίζουμε μια σοβαρή στρέβλωση στην αγορά των καυσίμων, μια στρέβλωση που υπάρχει επί πολλά χρόνια και που οφείλεται στην παράνομη χρήση του πετρελαίου θέρμανσης ως πετρελαίου κίνησης. Αυτή η διαφοροποίηση που υπάρχει στη φορολογία είναι πολύ μεγάλη, γιατί το πετρέλαιο θέρμανσης και το αγροτικό από τη μια και το πετρέλαιο κίνησης από την άλλη, έγιναν για κοινωνικούς λόγους, αλλά, όπως πολλά πράγματα δυστυχώς στη χώρα μας, οδήγησε σε μεγάλες στρεβλώσεις. Αυτό που κάνουμε είναι να αντιμετωπίσουμε πια με αποτελεσματικότητα τα προβλήματα αυτά.

Προχωρούμε στην εξομοίωση του φόρου στο πετρέλαιο κίνησης και θέρμανσης. Είχαμε μια μακρά διαβούλευση με τους παράγοντες της αγοράς, τους δώσαμε τώρα και έναν περαιτέρω μήνα για να προσαρμοστούν όσοι δεν μπόρεσαν. Είναι βέβαιο ότι με το νέο σύστημα, το οποίο θα εφαρμοστεί απαργκλίτως πια στις 15 Φεβρουαρίου, δεν θα υπάρξει καμμία απολύτως επιβάρυνση των νοικοκυριών. Τα νοικοκυριά θα εξακολουθούν να προμηθεύονται το πετρέλαιο θέρμανσης με το μειωμένο φόρο που ισχύει σήμερα, δηλαδή τα 21 ευρώ το χιλιόλιτρο. Η διαφορά του φόρου θα επιστρέφεται από το δημόσιο στους ιδιοκτήτες πρατηρίων και στους άλλους διακινητές, αφού υποβάλουν κατάσταση με τις αγορές και τις πωλήσεις του πετρελαίου.

Θέλω να τονίσω ότι έχουμε δημιουργήσει ήδη ένα σύστημα με το οποίο θα γίνεται άμεσα επαλήθευση των στοιχείων που μας δίνουν οι πρατηριούχοι, ώστε να μην υπάρχουν καταστρατηγήσεις. Θα πραγματοποιείται δηλαδή μηχανογραφική επεξεργασία και διασταύρωση όλων των διακινούμενων ποσοτήτων πετρελαίου, σε όλα τα στάδια που ακολουθεί τον εκτελωνισμό του.

Με τον τρόπο αυτό πιστεύω ότι θα κάνουμε ένα μεγάλο βήμα για τη δραστική περιστολή του λαθρεμπορίου, τη διασφάλιση

των δημοσίων εσόδων και την ελαχιστοποίηση των γραφειοκρατικών διαδικασιών.

Στους αγρότες ακολουθούμε ένα άλλο σύστημα. Οι αγρότες θα χρησιμοποιούν για τα μηχανήματά τους πετρέλαιο κίνησης αντί για κόκκινο πετρέλαιο, το οποίο θα προμηθεύονται στη χαμηλή τιμή. Το ποσό της διαφοράς φόρου ανάμεσα στον υψηλό συντελεστή του πετρελαίου κίνησης και τον ελάχιστο συντελεστή θα πιστώνεται απευθείας στους λογαριασμούς τους. Άρα, θα το προμηθεύονται με την τιμή του πετρελαίου κίνησης, αλλά θα προεπισπράττουν κάθε χρόνο στους λογαριασμούς τους το ποσό που αναλογεί στη διαφορά φόρου. Και το ποσό αυτό που θα επισπράττουν οι αγρότες προκύπτει με αντικειμενικό τρόπο, με βάση τις εκτάσεις που καλλιεργούν και τα άλλα στοιχεία που έχει ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. στη διάθεσή του και είναι στοιχεία με τα οποία θα μπορέσουμε αντικειμενικά –και ήδη το έχουμε κάνει– να προσδιορίσουμε την επιστροφή φόρου, που δικαιούται ο κάθε αγρότης.

Ακούστηκε μία κριτική, ότι οι αγρότες εκ των υστέρων θα επισπράττουν τα ποσά αυτά. Δεν είναι σωστό αυτό, διότι για ένα μέρος θα τα προεπισπράττουν και για ένα άλλο μέρος θα τα επισπράττουν εκ των υστέρων.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ: Οι διαφορές με την ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ.;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ (Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Είχαμε εκτεταμένη διαβούλευση με την ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ. και πιστεύω ότι έχουμε φθάσει στο καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα. Δεν δεχθήκαμε, βεβαίως, όλες τις θέσεις της ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ..

Υπάρχουν και άλλες διατάξεις στο σχέδιο νόμου με τις οποίες αυξάνεται από 80% σε 100% το ποσό της προκαταβολής του φόρου για τις τράπεζες. Η μειωμένη προκαταβολή του φόρου για τις επιχειρήσεις έχει ως δικαιολογητική βάση την ανάγκη να υπάρχει ρευστότητα στις επιχειρήσεις. Για τις τράπεζες δεν υπάρχει τέτοιο πρόβλημα.

Επίσης προβλέπεται μία διάταξη με την οποία φορολογούνται κάθε χρόνο τα κέρδη των τραπεζών που προέκυψαν στην αμέσως προηγούμενη χρήση, τα οποία δεν είχαν φορολογηθεί, γιατί είχαν καταγραφεί σε λογαριασμό αφορολόγητου αποθεματικού ή συγκεντρωτικά στον ισολογισμό. Είναι ένα μέτρο που πιστεύω ότι συμβάλλει στη δικαιότερη φορολόγηση γενικότερα, διότι δεν δικαιολογούνται τόσο μεγάλα αποθεματικά στις τράπεζες.

Επίσης προβλέπεται η παρακράτηση 15% για εισοδήματα από επένδυση σε χρηματοοικονομικά προϊόντα στο εξωτερικό. Αυτή η παρακράτηση θα γίνεται από τις εγχώριες τράπεζες κατά την καταβολή ή πίστωση λογαριασμού του δικαιούχου και προβλέπονται και κάποια μέτρα για τη μείωση της φορολογητέας αξίας των εισαγομένων μεταχειρισμένων αυτοκινήτων, όπου λαμβάνεται υπ' όψιν ο συντελεστής παλαιότητας με βάση τους μήνες κυκλοφορίας του εισαγομένου αυτοκινήτου και ο συντελεστής με βάση τα χιλιόμετρα που έχουν διανυθεί. Είναι κάποιες επιπλέον διατάξεις στο νομοσχέδιο αυτό.

Κλείνοντας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα να πω ότι η επιλογή της Κυβέρνησης για την απλοποίηση του φορολογικού συστήματος, τη μείωση της φορολογίας και για τα νοικοκυριά και για τις επιχειρήσεις και για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής έχει αποδώσει καρπούς που τους βλέπουμε στην ανάπτυξη, στην απασχόληση, στην πιο δίκαιη λειτουργία του φορολογικού συστήματος και στην αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής. Βεβαίως χρειάζεται να κάνουμε πολλά ακόμη, για να φθάσουμε σ' ένα πιο αποτελεσματικό και ένα πιο δίκαιο φορολογικό σύστημα.

Με τα σχέδια νόμου τα οποία έχουμε ψηφίσει και με την εφαρμογή τους πιστεύω ότι τα επόμενα χρόνια το φορολογικό σύστημα θα επιδείξει πολύ μεγαλύτερη σταθερότητα απ' ό,τι είχε επιδείξει τις προηγούμενες δεκαετίες, η ανάπτυξη θα παραμείνει υψηλή, η ανεργία θα συνεχίσει να μειώνεται και να ενδυναμώνεται η κοινωνική συνοχή. Και είναι βέβαιο ότι και μ' αυτό το σχέδιο νόμου θα έχουμε σημαντικά αποτελέσματα.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Έχει ζητήσει το λόγο ο Πρόεδρος του ΛΑ.Ο.Σ. κ. Καρατζαφέρης.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ (Πρόεδρος του Λαϊκού Ορθό - δοξου Συναγερμού): Κύριε Υπουργέ, για να μπορέσουμε να συνεννοηθούμε σ' αυτήν την Αίθουσα εγώ θα προτείνω στο δήμαρχο της Δραπετσώνας να κάνει ένα γήπεδο τένις, για να κατεβαίνετε εκεί να έχετε παραστάσεις της Δραπετσώνας, γιατί πηγαίνοντας μόνο στην Εκάλη έχετε παραστάσεις Εκάλης και νομοθετείτε για την Εκάλη. Θέλω να νομοθετήσετε κάποτε για το λαό.

Εγώ προσωπικά σας ευχαριστώ πάρα πολύ για το δώρο που μου κάνετε. Έχω μία σειρά ακινήτων, θα τα πάρει ο γιός μου χωρίς να πληρώσει μία. Αλλά σκέφτομαι το γείτονά μου το φουκαρά, που έχει ένα σπιτάκι ίδιο από το 1960, που ο γιός του θα έχει τα ίδια ωφελήματα με το δικό μου, που θα του δώσω σαράντα σπίτια. Αυτό δεν είναι δικαιοσύνη. Κάνετε ίση διανομή φόρων, αντί να κάνετε ίση διανομή προνομίων και αυτή είναι η μεγάλη διαφορά. Αυτό είναι πρωτάκουστο. Αυτό δεν είναι καν νεοφιλελεύθερο. Είναι ακραίο νεοφιλελεύθερο.

Γιατί δεν μπαίνετε σε μία λογική επεξεργασία; Εγώ θα σας προτείνω συγκεκριμένα πράγματα και θα ήθελα να έχω συγκεκριμένες απαντήσεις γιατί δεν τα ακολουθείτε. Πείτε: «Μέχρι 300.000 ευρώ, που είναι ένα καλό σπίτι, δεν πληρώνεις φόρο κληρονομιάς. Από εκεί και πάνω πληρώνεις φόρο κληρονομιάς και πληρώνεις και πάρα πολλά λεφτά όσο αυξάνει». Είναι δυνατόν να διαιωνίζουμε πέντε, έξι γενιές τον πλούτο στην Ελλάδα; Αναπαραγωγή Μποδοσάκηδων και Ανδρεάδηδων θα κάνουμε; Τριακόσιες χιλιάδες να αφήσω στο παιδί μου. «Άκουσε, παιδί μου, εγώ ξεκίνησα με μηδέν, εσύ ξεκίνησα με τριακόσιες χιλιάδες έτοιμα». Αλλά ξαφνικά να ξεκινήσει με 10.000.000; Δεν την καταλαβαίνω αυτήν τη λογική. Τι πάει να πει «πρώτη κατοικία»; Θα πείτε: «Μέχρι τόσα χρήματα ο κάθε πολίτης δεν πληρώνει φόρο». Και αν θέλει να πάρει δύο γκαρσονιέρες να βάλει και το παιδί του μέσα; Μία γκαρσονιέρα εγώ, μία γκαρσονιέρα το παιδί μου. Θα πληρώσει το δεύτερο σπίτι. Ενώ αν πάρει στην Εκάλη ένα διαμέρισμα διακοσίων τετραγωνικών, που έχει την αξία είκοσι γκαρσονιερών στο Ρέντη, αυτός δεν θα πληρώσει. Ποια λογική υπάρχει; Για να καταλάβω. Γιατί το κάνετε; Πείτε στον κάθε πολίτη: «Μέχρι τόσα δεν σε ακουμπάω». Πολύ απλά είναι τα πράγματα.

Ήρθατε και μας είπατε ότι είναι οι off shore εταιρείες το κλειδί της υποθέσεως και οι πλούσιοι κάνουν τις off shore εταιρείες. Πόσες είναι, κύριε Υπουργέ; Δώστε μου έναν αριθμό. Δώστε μου έναν αριθμό για να βγάλω συμπεράσματα ασφαλή πόσες είναι off shore εταιρείες στην Ελλάδα και λειτουργούν. Και δεν μπορείτε, κύριε Υπουργέ να πείτε ότι: «Εγώ θεωρώ μία εν ενεργεία off shore εταιρεία της Ελλάδας αυτή η οποία μου δίνει 3.000 ευρώ το χρόνο μίνιμουμ εφορία»; «Εάν δεν μου δίνει, είναι ανενεργή και δεν την δέχομαι». Ποιος θα σας πει «όχι»; Ελάτε να φορολογήσουμε 3.000 την κάθε off shore εταιρεία. Γιατί σαφώς η off shore εταιρεία κλέβει και υποκρύπτει φορολογική ύλη. Φορολογήστε τις off shore εταιρείες. Σήμερα υπάρχει ένα 3%, κάντε το 13%. Ποιος σας εμποδίζει; Να δείτε θα συμφέρει να κάνει ο άλλος off shore εταιρεία;

Αλλά αυτήν τη στιγμή ερχόμαστε και παίρνουμε από το υστέρημα του άλλου. Αφήστε δε που με αυτόν τον τρόπο που πολιτεύεστε και αυτά τα οποία μας φέρνετε δημιουργείτε μια αντίσταση στο φτωχό να αποκτήσει το δικό του κεραμίδι και του λέτε: «Μείνε αιωνίως στο ενοίκιο», για να καρπούνται εκείνοι που έχουν τα πολλά ακίνητα. Γιατί αυτός που μαζεύει το κάτι τι του να πάρει ένα κεραμίδάκι, σου λέει: «Για φαντάσου, αύριο το πρωί συνεταιρικοί ο Αλογοσκούφης με 1%». Και αύριο ο άλλος Αλογοσκούφης θα το κάνει δύο. Ξεκινάμε μια διαδικασία. Γιατί αυτό; Πείτε ότι οποιαδήποτε ακίνητη περιουσία κάτω από 300.000 δεν φορολογείται. Δηλαδή αυτός που έρχεται από το χωριό του, γιατί κάποιος από εμάς προερχόμεθα από χωριό και δεν είμαστε όλοι από το Κολωνάκι, έχουμε ένα σπιτάκι στο χωριό, το βρήκαμε εκεί, είναι τριακοσίων ετών το σπιτάκι στο χωριό. Μειδιούν κάποιος οι οποίοι τα βρήκαν από τους πατέρες

τους. Δεν ξέρω και αν τα βρήκαν από εργασία ή τα βρήκαν από καζίνο. Αλλά ας προσέξουν, εν πάση περιπτώσει, γιατί μπορεί να συναντηθούμε κάποια φορά σε κάποιο πάνελ με την κ. Έλλη Στάη πρωταγωνίστρια και να ακούσουμε πολλά. Εν πάση περιπτώσει, έχει ο άλλος το σπιτάκι του στο χωριό, που το έχει τριακόσια χρόνια το σπιτάκι του, και έρχεται να πάρει ένα δυαράκι στην Αθήνα και εκπίπτει των προνομίων. «Έχεις δύο σπίτια. Φορολογείσαι».

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ**)

Νομίζω, κύριε Υπουργέ, ότι δεν περπατάτε σωστά. Προσπαθείτε να βρείτε δρόμο και βρίσκετε λάθος δρόμο. Δεν θέλετε να πολεμήσετε το κεφάλαιο. Φοβάστε, έχετε ένα φοβικό σύνδρομο στο σύνολο της Κυβερνήσεως. Πίστευα ότι εσείς, λόγω της δυνάμεως που έχετε ως Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, ιδιαίτερα με τον δεύτερο τίτλο, θα μπορούσατε να αποκρούσετε το αδηφάγο κεφάλαιο. Αυτές τις ημέρες ζούμε μία κόντρα στον Τύπο και ακούγονται πολλά. Τηλεθεατής και εγώ όπως και εσείς, κύριε Υπουργέ.

Όταν ακούσατε χθες να λέγεται δημόσια ότι ο κλαδάρχης σας στο Σ.Δ.Ο.Ε. πήρε ένα Βουλευτή αλά μπρατσέτα και πήγε να διαπραγματευθεί με δημοσιογράφο, τι κάνατε; Τον καλέσατε στο γραφείο σας σήμερα το πρωί; Πώς υπερασπιστήκατε την τιμή της πολιτείας και τη δική σας τιμή; Ή έβρεπε σήμερα να έχετε μηνύσει τον Μάκη Τριανταφυλλόπουλο, ή έβρεπε να έχετε διώξει με κλωτσιές τον κ. Κλαδά, εάν και εφόσον πήγε σε μια τέτοια συμπαιγνία με τον δημοσιογράφο που δημόσια χθες τον κατήγγειλε. Δεν μπορούμε να επιτρέψουμε να έρπουν αυτά, γιατί βλάπτουν με ανήκεστη βλάβη την πολιτεία και την δημοκρατία.

Ακούσαμε αυτές τις ημέρες, κύριε Υπουργέ, για διακίνηση μαύρου χρήματος. Διάβασα στην «ΑΥΡΙΑΝΗ» της προηγούμενης Κυριακής ολόκληρους διαλόγους της κ. Τσέκου με τον κ. Ζαχόπουλο «σου έφερα τριακόσια δόσμου τα διακόσια». Παρακολουθώ στα κανάλια αυτές τις ημέρες να μιλάνε για πολύ μαύρο χρήμα σε δημοσιογράφους. Και σας ερωτώ, πού είναι ο Ζορμπάς; Σε ποια ναφθαλίνη βάλατε τον Ζορμπά και γιατί; Και ερωτώ τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας που είναι ο άμεσος άρτιος προϊστάμενος με πόσα λεφτά έχετε χρηματοδοτήσει αυτήν την αρχή την οποία κάνατε; Τους έχετε χρηματοδοτήσει με τη δυνατότητα να παίρνουν ένα λεωφορείο την ημέρα; Τους έχετε χρηματοδοτήσει; Έχουν τη δυνατότητα να κάνουν έλεγχο;

Όταν ακούμε για μαύρο χρήμα, τους έχετε απομονώσει. Πού είναι ο Ζορμπάς να μπει στην ιστορία; Ακούμε για διακίνηση μαύρου χρήματος. Μήπως θα τα λύσει ο υμέτερος κ. Κλαδάς ο οποίος απεδείχθη ότι είναι κλαδί αυτού του σάπιου δέντρου για το οποίο γίνεται σήμερα ο θόρυβος; Εκτός αν εσείς βγείτε και μιλήσετε του Τριανταφυλλόπουλου να καθίσει στο εδάλιο του κατηγορουμένου και να αποδειχθεί ότι λέει ψέματα. Αλλά, απ' ό,τι φαίνεται, ουδείς από εσάς συγκινήθηκε να εκδώσει έστω και μια ανακοίνωση.

Όλοι οι Έλληνες πολίτες σ' αυτόν τον τόπο έχουν επενδύσει επιτέλους σε αυτόν τον καυγά μπας και βγει κάτι, μπας και λάμψει επιτέλους η αλήθεια. Και πολλοί είναι εκείνοι που με ρώτησαν αν προβλέπω εξελίξεις τουλάχιστον από πλευράς πολιτείας. Ερωτώ τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας: Κύριε Υπουργέ, στον προηγούμενο καυγά που υπήρξε όπου απεκαλύφθησαν πολλά πράγματα και μήκτε μέσα η εφορία επί κυβερνήσεως ΠΑ.ΣΟ.Κ. και επεβλήθησαν πολλών δισεκατομμυρίων δραχμών πρόστιμα, πόσα πληρώθηκαν; Πείτε, κύριε Υπουργέ της Εθνικής Οικονομίας, πόσα εισπράξατε από την προηγούμενη κρίση; Και ξέρετε ποιόν. Γι' αυτόν που έγινε θόρυβος επίσης δύο μήνες και χάλασε ο κόσμος.

Να σας πω ότι δεν εισπράξατε μία. Και δεν εισπράξατε μία, κύριε Υπουργέ, γιατί η εφημερίδα που στηρίζε αυτήν την παράταξη για είκοσι πέντε χρόνια, το γύρισε τούμπα προεκλογικώς και στηρίζει εσάς. Και καθόμουντα και έλεγα τι έχει συμβεί, τι έχει γίνει, ώσπου μου ήρθε η εγκυκλιός σας παραμονή των εκλογών ούτε καν πριν τρεις εβδομάδες πριν τις εκλογές με την οποία τους χαρίζατε όλα τα πρόστιμα. Ανακαλύψατε ξαφνικά ότι είναι

αθώοι; Τι είδους συναλλαγές είναι αυτές; Και πως μπορείτε εσείς η κορυφή του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας να ενεργείτε με αυτόν τον τρόπο; Μήπως με αυτόν τον τρόπο κάποιος σαν τον κ. Κλαδά παίρνουν το θάρρος να πάνε να κάνουν «κομπρομί» με δημοσιογράφους, θα πέσει χαμηλά ο συντάκτός σου εάν εσύ μας βοηθήσεις και δεν μας κτυπάς. Δεν εμπλέκεις εμένα του είπες στην υπόθεση της Τσέκου και εγώ θα καθάρσω τον συντάκτη σου. Το ακούσατε και αφήσατε να περάσει έτσι. Ή είναι ψέματα;

Κύριε Υπουργέ, σας ερωτώ ευθέως. Βρήκαν οι αρμόδιες αρχές του Υπουργείου σας εικονικά τιμολόγια στο Υπουργείο Πολιτισμού; Αρκεί μια λέξη, ένα όχι. Ερωτώ ευθέως. Ευρέθησαν τιμολόγια μαϊμού στο Υπουργείο Πολιτισμού; Ναι, ή όχι;

Θα μου απαντήσετε, κύριε Υπουργέ, επί του ερωτήματος; Δεν μπορείτε να απαντήσετε, γιατί, βεβαίως, δεν ξέρετε τι να πείτε.

Ερωτώ τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας της χώρας: Κύριε Υπουργέ, από έλεγχο των συνεργείων σας, ευρέθησαν μαϊμού τιμολόγια στη Δ.Ε.Η. τόσα όσα, που αν δεν είχαν μπει τα τιμολόγια, θα άλλαζε πέρσι ο ισολογισμός της; Περιμένω απάντηση τώρα. Απαντήστε, κύριε Υπουργέ. Απαντήστε. Πείτε, λοιπόν, τι πάτε να κάνετε. Υπάρχουν μαύρα τιμολόγια στην τιμή που θα άλλαζαν το ισοζύγιο; Γιατί δεν το βγάξετε; Ερωτώ.

Ποια στοιχεία υπάρχουν για τη δολοφονία του Μουλά, το Μάρτιο του 2004, τη στιγμή που πήγαινε να καταθέσει για μαύρα τιμολόγια στο Σ.Δ.Ο.Ε. στην οδό Κηφισίας; Πείτε μου.

Υπήρχε η δολοφονία του Μουλά, να ψάξετε στις εφημερίδες να τη βρείτε. Εγώ ρωτώ τι έγινε. Ποια τιμολόγια εννοούσε; Ποιες εταιρείες εννοούσε; Υπάρχει δίκτυο εικονικών τιμολογίων από έναν φορέα; Ναι ή όχι; Από τον ίδιο φορέα, μου φαίνεται λέγεται Αμοργιανός, με δεκαπέντε εταιρείες μαϊμού και πολλά εξ αυτών των τιμολογίων είναι στο Υπουργείο Πολιτισμού επί θητείας Υπουργών και των δύο κυβερνήσεων;

Αυτήν τη φορολογία θέλω να πιάσω. Αυτές τις κομπίνες θέλω να πιάσετε, κύριε Υπουργέ, και όχι τον άλλο φουκαρά που έχει ένα σκουπιτάκι και τον οδηγούμε εις τον έφορο μέσα στη δυστυχία του, ανεξαρτήτως εάν είναι εργένης ή εάν έχει πέντε παιδιά, καμμία εξαίρεση. Εκείνους να πιάσουν.

Πόσα πλήρωσε, λοιπόν, ο εκδότης για να αλλάξει πολιτική και να στηρίξει τη Νέα Δημοκρατία; Και γιατί του «τα χαρίσατε»; Θα πρέπει επιτέλους να απολογηθείτε στον ελληνικό λαό μέσω του Κοινοβουλίου. Γιατί του «τα χαρίσατε» και ποια συμφωνία έχει γίνει;

Δεν πηγαίνω στην άλλη πλευρά, κύριε Υπουργέ, γιατί εάν πάω στην άλλη πλευρά, θα βρεθούμε προ παρεξηγήσεως που υπήρχε με την ομάδα των λοχαγών. Πώς η άλλη πλευρά βοηθούσε στην έκδοση του περιοδικού των λοχαγών; Πώς ωφελήθηκε, εν συνεχεία, αυτός από τη διαγραφή κάποιων χρεών; Και αν θέλετε και εάν τολμάτε, ελάτε να ανοίξουμε τη συζήτηση.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΣΟΥΚΟΣ: Τα λέτε μεταξύ σας και δεν καταλαβαίνουμε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ (Πρόεδρος του Λαϊκού Ορθό - δοξου Συναγερμού): Να διαβάσετε, κύριε, καλύτερα. Να διαβάσετε την πραγματικότητα, αλλά και εσείς σε αντιπαροχή πάτε, γιατί...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΣΟΥΚΟΣ: Ποιος κρατάει ποιον; Δεν καταλαβαίνουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Σας παρακαλώ. Αρχηγός Κόμματος βρίσκεται στο Βήμα. Μη διακόπτετε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ (Πρόεδρος του Λαϊκού Ορθό - δοξου Συναγερμού): ...όταν είπα εγώ για εξεταστική των πραγμάτων επιτροπή, τώρα που το πράγμα τρέχει, τώρα που οι γλώσσες είναι λυμένες, τώρα που οι τρύπες μπάζουν, λέτε αργότερα. Και το λέτε, γιατί; Γιατί δεν θέλετε να τα βάλετε με το Βενιζέλο που ήταν Υπουργός εκείνη την περίοδο. Επειδή φοβάται ο Αρχηγός σας να μην ανοίξει η πληγή, πάτε πίσω το θέμα.

Εμείς, όμως, θέλουμε εδώ και τώρα εξεταστική των πραγμάτων επιτροπή. Ελάτε αύριο να το υπογράψουμε. Δεν έχω πενήντα Βουλευτές. Έχω μόνο δέκα. Στις άλλες εκλογές, που θα έχω πενήντα, θα τα κάνω μόνος μου τα κουμάντα. Ελάτε αύριο

το πρωί να κάνουμε εξεταστική των πραγμάτων επιτροπή. Δεν ερχόμαστε.

Περιμένετε να πάμε στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων και να πούμε το παραμύθι. Ελάτε να κάνουμε την εξεταστική που έχει ανατρεπτικά στοιχεία. Ελάτε να καλέσουμε εμείς, εφόσον έχουν βάλει στο χρονοντούλαπο τον κ. Ζορμπά, όλους αυτούς. Αυτό θέλω, αλλά δεν ακολουθείτε και δεν παρακολουθείτε. Αφήστε, λοιπόν, τα λόγια και προχωρήστε στην πράξη.

Εγώ θέλω συγκεκριμένα στοιχεία. Αν θέλετε, βοηθήστε εσείς που είστε «μεγαλύτεροι», να μπορέσει να φύγει η δυσσομία από τον τόπο. Πολύ φοβούμαι, όμως, ότι τα πράγματα οδηγούνται, με ακρίβεια σχεδόν μαθηματική, στο μεγάλο deal, σε μια υπόθεση Αγγέλας Μέρκελ και στην Ελλάδα. Εκεί οδηγούνται τα πράγματα και οδηγούνται από εκείνα τα Μέσα Ενημέρωσης σήμερα, τα οποία προσπαθούν να ελέγξουν ακόμα περισσότερο τον πολιτικό βίο, αλλά ο λαός θα αντισταθεί.

Δεν θα επιτρέψουμε εδώ αυτά τα ανίερρα σενάρια, τα οποία γίνονται ερήμην του λαού. Και αν σήμερα υπάρχει αυτή η βρώμα, δεν γεννήθηκε επί Νέας Δημοκρατίας. Γεννήθηκε, γιατί την καλλιεργήσατε εσείς, την τροφοδοτήσατε εσείς.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΣΟΥΚΟΣ: Τώρα το ισορρόπησε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ (Πρόεδρος του Λαϊκού Ορθό - δοξου Συναγερμού): Και να πάτε να δείτε όλα τα κονδύλια που δόθηκαν σ' όλους αυτούς που σήμερα είναι πρωταγωνιστές των σκανδάλων.

Επιτέλους, μάθετε να κάνετε Αντιπολίτευση. Τα τελευταία πέντε λεπτά τα πήρατε εσείς, ενώ θα τα έπαιρνε ο Υπουργός.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Ευχαριστώ τον Πρόεδρο του ΛΑ.Ο.Σ. κ. Καρατζαφέρη.

Το λόγο έχει τώρα ο Βουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. στη Β' Περιφέρεια Αθηνών κ. Κωνσταντίνος Γείτονας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ: Θέλω μόνο να πω στον κ. Καρατζαφέρη ότι το ΠΑ.ΣΟ.Κ. δεν δέχεται μαθήματα Αντιπολίτευσης. Ξέρει να κάνει Αντιπολίτευση μαχητική, υπεύθυνη και αποτελεσματική. Και στο συγκεκριμένο θέμα έχει αρχίσει να κλιμακώνει τις ενέργειές του, να αξιοποιεί όλες τις δυνατότητες που του δίνει το Σύνταγμα και ο Κανονισμός της Βουλής, έτσι ώστε πραγματικά να αναγκαστεί η Κυβέρνηση -και είχε την πρώτη επιτυχία- να σταματήσει την προσπάθεια συγκάλυψης του θέματος και να λάμψει η αλήθεια. Θα κλιμακώσουμε λοιπόν τις ενέργειες, κύριε Καρατζαφέρη, και μην ανησυχείτε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ (Πρόεδρος του Λαϊκού Ορθό - δοξου Συναγερμού): Όσπου να κλιμακώσετε τις ενέργειες θα έχει αλλάξει η κλίμακα!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ: Θέλω να πω στην αρχή ότι συζητούμε πραγματικά αυτό το νομοσχέδιο σ' ένα κλίμα δυσσομίας, κύριε Υπουργέ, και οφείλετε να απαντήσετε και για τις χθεσινές καταγγελίες. Πραγματικά επί των ημερών σας έχει καταρρακωθεί η δημόσια ηθική. Θύλακες σήψης έχουν αναπτυχθεί στα κυβερνητικά κέντρα και στο Μαξίμου και δεν μπορεί να σωπάτε. Αυτή είναι η αλήθεια και δεν μπορεί να συγκαλυφθεί.

Όσον αφορά το νομοσχέδιο, τώρα, κύριε Υπουργέ. Σας άκουσα να λέτε προηγουμένως πως η πολιτική σας έφερε καρπούς. Δεν ξέρω ποιοι γεύονται τους καρπούς αυτής της πολιτικής. Πάντως όχι ο ελληνικός λαός! Και οι αλλαγές που κάνετε, κύριε Υπουργέ, στην φορολογία της ακίνητης περιουσίας, αυτές που εισηγήσατε μ' αυτό το νομοσχέδιο, εκφράζουν την ίδια ταξική αντίληψη για τη φορολογία. Είναι η δική σας αντίληψη που είδαμε στην τετραετία, με επιβαρύνσεις και φοροφαίμαξη στα χαμηλά και μεσαία εισοδήματα, φοροελαφρύνσεις και φοροαπαλλαγές στους ισχυρούς.

Το ίδιο γίνεται και στη λεγόμενη από σας «τρίτη φάση» της «μεγάλης» σας μεταρρύθμισης, δηλαδή τις αλλαγές στη φορολογία της ακίνητης περιουσίας. Η τρίτη αυτή φάση κάνει το φορολογικό σύστημα ακόμη πιο άδικο και ανοίγει την ψαλίδα των αδικιών. Αυτή είναι η αλήθεια.

Για του λόγου το αληθές, κύριε Υπουργέ, να δούμε πιο συγκεκριμένα τι ακριβώς κάνετε με το νομοσχέδιό σας. Για να

το καταλάβουν κι οι πολίτες.

Πρώτον, αυξάνετε τους φόρους. Αυξάνετε τα έσοδα από τη φορολογία και επομένως ο μύθος να παρουσιαστεί ως φιλολαϊκό το νομοσχέδιο με δήθεν φοροελαφρύνσεις καταρρίπτεται. Είδαμε στον προϋπολογισμό ότι συνολικά το 2008 προβλέπονται πρόσθετοι φόροι 6,2 δισεκατομμύρια ευρώ και από την ακίνητη περιουσία πρόσθετοι φόροι 660.000.000 ευρώ. Κι έρχεται το νομοσχέδιο και το επαληθεύει. Η Έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι αποκαλυπτική. Ενώ προβλέπει απώλεια εσόδων 417,5 εκατομμύρια ευρώ από την άλλη προβλέπει αύξηση εσόδων από το Ενιαίο Τέλος Ακίνητης Περιουσίας 900.000.000 ευρώ. Ουσιαστικά δηλαδή με το «καρότο» της κατάργησης του φόρου κληρονομιάς και γονικών παροχών έρχεται και το ραβδί στους πολλούς, με το νέο φόρο κατοχής. Αυτή είναι η πρώτη επίπτωση από το νομοσχέδιό σας.

Δεύτερον, ανατρέπετε –ήταν εδώ πράγματι αποκαλυπτικός και αναλυτικός ο εκπρόσωπος της Γ.Σ.Ε.Ε.- την αρχή της αναλογικότητας στη φορολογία, αυτή που επιβάλλει το Σύνταγμα. Δηλαδή το να συνεισφέρει ο κάθε πολίτης στα δημόσια βάρη ανάλογα με τις δυνάμεις του. Είναι μια συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή στην Ελλάδα, πάγια αρχή σ' όλα τα ευνομούμενα κράτη. Και αυτό είναι μια επικίνδυνη διολίσθηση.

Τρίτη επίπτωση: Καταργείτε το φόρο μεγάλης ακίνητης περιουσίας. Χαράς ευαγγέλια για τους μεγαλοιδιοκτήτες!

Τους χαρίζετε 240.000.000 ευρώ. Λέτε ότι υπήρξαν λειτουργικά προβλήματα, προβλήματα στην είσπραξη. Πράγματι, υπήρξαν. Αντί, όμως, να το λύσετε, εσείς ουσιαστικά καταργείτε το φόρο, καταπατώντας τις αρχές της φορολογικής δικαιοσύνης.

Η φορολόγηση της μεγάλης περιουσίας είναι κοινωνικά δίκαιη και ενισχύει, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το ρόλο του φορολογικού συστήματος ως αναδιανεμητικού εργαλείου. Εμείς είμαστε εντελώς αντίθετοι σε αυτό, στην κατάργησή του.

Τέταρτη επίπτωση. Με την κατάργηση του φόρου κληρονομιάς και γονικών παροχών και την επιβολή 1% επί δικαίους και αδικούς, ουσιαστικά καταργείται η προοδευτική κλίμακα που ισχύει σε όλη την Ευρώπη. Κατέχοντες και μη μπαίνουν στην ίδια μοίρα. Και τα 115.000.000 ευρώ που χάνετε ουσιαστικά, κατά την Έκθεση του Λογιστηρίου, τα κερδίζουν δυσανάλογα οι κατέχοντες. Μικρή και μεγάλη ιδιοκτησία, όπως ειπώθηκε από αυτό το Βήμα, στο χωριό ή στην πόλη, στο Καματερό ή στην Εκάλη, ανεξάρτητα από την αξία της, φορολογείται με τον ίδιο συντελεστή.

Για να αντιληφθούν οι πολίτες την αδικία, θα πω ένα παράδειγμα. Ο ιδιοκτήτης ακινήτου, αξίας 120.000 ευρώ, κερδίζει από αυτήν την αλλαγή 1.000 ευρώ, δηλαδή το 0,8% της αξίας του ακινήτου, λόγω μείωσης του φόρου. Ενώ ο ιδιοκτήτης ακινήτου, αξίας 500.000 ευρώ, κερδίζει 58.000 ευρώ, δηλαδή το 12% της αξίας του ακινήτου. Αυτή είναι η νεοδημοκρατική αντίληψη για φορολογική δικαιοσύνη! Μπράβο σας.

Πέμπτη επίπτωση. Με την επιβολή του Ενιαίου Τέλους Ακινήτων, όχι μόνο εισάγεται ένας νέος φόρος -και αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία- αλλά ανοίγει και η κερκόπορτα που θα επιβαρύνει συνεχώς τα πλατιά λαϊκά στρώματα. Γιατί επιβάλλετε μεν τώρα το 1%, με βάση την αντικειμενική αξία, αλλά κανένας δεν εγγυάται ότι αυτό αύριο μπορεί να αυξάνεται, ανάλογα με το τι θέλει η Κυβέρνηση. Και, επίσης, κανένας δεν εγγυάται ότι αυτό δεν θα είναι κινητήριο μοχλός για να αυξάνονται γρηγορότερα οι αντικειμενικές αξίες. Και επίσης επιβάλλετε το 1% και αυτό με εξισωτική λογική, χωρίς αναλογικότητα. Άρα, ουσιαστικά, δημιουργείτε τις προϋποθέσεις να επιβαρύνονται πάλι οι πολίτες.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει προειδοποιητικά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Για να μη ξεδύσω άλλο χρόνο δεν θα αναφερθώ στο κεφάλαιο Γ' και ιδιαίτερα, στο άρθρο 22 για την εξίσωση των ειδικών φόρων στο πετρέλαιο θέρμανσης και κίνησης. Θα αναφερθώ στη συζήτηση επί των άρθρων. Απλώς αυτό που θέλω να πω προκαταβολικά επί της αρχής, είναι ότι κανένας δεν θα μπορούσε να είναι αντίθετος προς αυτήν την εξίσωση. Εκείνο,

όμως, που λέμε είναι ότι φέρνετε ουσιαστικά μία ρύθμιση, όπως ειπώθηκε και από τους φορείς, ατελέσφορη, μια ρύθμιση η οποία δεν είναι μελετημένη, ίσως δεν μπορεί να εφαρμοσθεί. Και, σε επιβεβαίωση αυτών που λέμε, είναι το γεγονός ότι την τελευταία ώρα, αναβάλατε την εφαρμογή της για ένα μήνα.

Κλείνω, όσον αφορά το νομοσχέδιο, λέγοντας ότι, κύριε Υπουργέ, με όλη την πολιτική σας -και με την πρώτη και με τη δεύτερη και με την τρίτη φάση της φορολογικής σας πολιτικής, αλλά συνολικά με όλη την πολιτική σας- ανοίγεται συνεχώς τη ψαλίδα, σε μια εποχή, μάλιστα, που τα νοικοκυριά δυσπραγούν κάτω από το βάρος της ακρίβειας και της υπερχρέωσης.

Ο τόπος, όσον αφορά τη φορολογία, χρειάζεται μια άλλη πολιτική δίκαιη... Ένα δίκαιο φορολογικό σύστημα...

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Παρακαλώ, τελειώστε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ: Ούτε μισό λεπτό δεν έχω, κύριε Πρόεδρε. Παρακαλώ την ανοχή σας. Εδώ μίλησαν συνάδελφοι και δώδεκα λεπτά.

Λοιπόν, λέω ότι ο τόπος χρειάζεται πραγματικά, η χώρα, η ανάπτυξη, ένα δίκαιο φορολογικό σύστημα, το οποίο να διέπεται από κοινωνική ευαισθησία και από αναπτυξιακή λογική. Ένα τέτοιο σύστημα προτείνει το ΠΑ.ΣΟ.Κ. Και ιδιαίτερα, όσον αφορά τη φορολογία των ακινήτων, εμείς, όπως ειπώθηκε και από τον εισηγητή μας, προτείνουμε αύξηση, διπλασιασμό, ουσιαστικά, των αφορολογητών ορίων για τις κληρονομίες και της γονικής παροχής και ενιαιοποίηση του φόρου και προοδευτικότητα στη φορολογία των ακινήτων.

Προς αυτήν την κατεύθυνση, θα ήταν μια σωστή μεταρρύθμιση. Γι' αυτό, είμαστε αντίθετοι, με τις δικές σας ρυθμίσεις και καταψηφίζουμε το νομοσχέδιο.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Ευχαριστώ, κύριε Γείτονα.

Το λόγο έχει τώρα ο κ. Δημήτριος Κουσελάς.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΥΣΕΛΑΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η συζήτηση για το φορολογικό νομοσχέδιο διεξάγεται σήμερα μέσα σ' ένα γενικευμένο, θα έλεγα, κλίμα σήψης και διαφθοράς, που δημιουργείται από τον αδιαφανή τρόπο άσκησης της κυβερνητικής εξουσίας αλλά και από τις συμπεριφορές μιας σειράς κυβερνητικών στελεχών που ο ίδιος ο Πρωθυπουργός τοποθέτησε, συμπεριφορές που αντιμετωπίζουν τη Δημόσια Διοίκηση και το κράτος σαν να είναι φέουδός τους, βάζοντας πάνω από όλα την εξυπηρέτηση των προσωπικών τους συμφερόντων και χωρίς να υπολογίζουν το δημόσιο συμφέρον.

Εμείς δεν είμαστε σε καμία περίπτωση διατεθειμένοι να αφήσουμε τα πράγματα έτσι. Και θέλω από το βήμα αυτό να διαβεβαιώσω και τους συναδέλφους και τον ελληνικό λαό ότι θα εξαντλήσουμε κάθε κοινοβουλευτική διαδικασία και κάθε δυνατότητα που μας δίνει το Κοινοβούλιο και οι δημοκρατικοί θεσμοί, προκειμένου να λάμψει η αλήθεια και να τιμωρηθούν οι πραγματικά υπαίτιοι.

Θέλω στο σημείο αυτό να αποτανθώ στον Πρόεδρο του ΛΑ.Ο.Σ. και να του πω ότι δεν γνωρίζω τις θέσεις του ΠΑ.ΣΟ.Κ., από ό,τι φαίνεται από αυτά που είπε από το Βήμα αυτό στη Βουλή, γιατί από την εξάντληση των κοινοβουλευτικών διαδικασιών που ανέφερα δεν εξαιρείται ούτε η εξεταστική των πραγμάτων Επιτροπή, που είναι μέσα στις προθέσεις μας. Θα προχωρήσουμε εξαντλώντας, όπως είπα, κάθε περιθώριο σχετικά με το ζήτημα αυτό.

Μέσα σ' αυτό το κλίμα, αγαπητές συναδέλφισσες και συνάδελφοι, η Κυβέρνηση προσπαθεί να παρουσιάσει ότι το νομοσχέδιο αυτό είναι μια μεταρρύθμιση του φορολογικού συστήματος.

Είναι, όμως, μεταρρύθμιση, κύριε Υπουργέ της Οικονομίας, η ισοπέδωση και η ανατροπή κάθε έννοιας προοδευτικής φορολόγησης; Είναι μεταρρύθμιση η κατάργηση της αρχής της φορολογικής δικαιοσύνης; Είναι γνωστό ότι με βάση αυτήν την αρχή, ο καθένας φορολογείται ανάλογα με τη δυνατότητά του

και όχι όλοι με τον ίδιο συντελεστή, ανεξάρτητα από το εισόδημα και το μέγεθος του κατεχόμενου ή του μεταβιβαζόμενου πλοίου.

Φανταστείτε τι θα γινόταν, αν εφαρμοζόταν η ισοπεδωτική αυτή λογική που ήδη εφαρμόζεται στην έμμεση φορολογία, με την επιβολή ενιαίου συντελεστή για όλους, σ το φόρο εισοδήματος!

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, 115.000.000 ευρώ ωφελούνται οι μεγαλοιδιοκτήτες από την αντικατάσταση του φόρου κληρονομιάς και γονικών παροχών από ένα τέλος 1%, ανεξάρτητα από το μέγεθος της κληρονομούμενης περιουσίας, αντί για μια εύλογη αύξηση του αφορολόγητου, όπως θα περίμενε ο καθένας. Είναι οι ίδιοι αυτοί που ωφελούνται από την κατάργηση και του φόρου μεγάλης ακίνητης περιουσίας και την αντικατάστασή του από το τέλος ακίνητης περιουσίας, ένα τέλος το οποίο θα πληρώσουν οι πολλοί, όσοι έχουν ακόμη και μια μικρή αποθήκη, ένα κοτέτσι, ένα εξοχικό, ένα πατρικό στο χωριό.

Αυτό που η Κυβέρνηση προσχηματικά ονομάζει «διεύρυνση της φορολογικής βάσης», δεν είναι τίποτα άλλο παρά μια μετατόπιση της άντλησης των φορολογικών εσόδων σε εκείνους που ήδη επωμίζονται τα περισσότερα φορολογικά βάρη, σε όφελος αυτών που κατέχουν την «υψηλή τέχνη» της φοροαποφυγής, της φορολογικής ασυλίας, των μεταλοιδιοκτητών και των μεγαλοεπενδυτών ακινήτων, ανθρώπων που προκαλούν, αν θέλετε, το αίσθημα δικαίου της κοινωνίας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η αντικατάσταση του φόρου μεγάλης ακίνητης περιουσίας από το δήθεν ενιαίο τέλος ακίνητης περιουσίας είναι ένα δώρο, όπως είπε και ο εισηγητής μας, στους έχοντες και κατέχοντες, γιατί το 2007 σαράντα χιλιάδες μεγαλοιδιοκτήτες πλήρωσαν 240.000.000 ευρώ και τώρα καλούνται δύο εκατομμύρια πολίτες να πληρώσουν όχι 240.000.000 ευρώ, αλλά 900.000.000 ευρώ που θα εισπράξει, όπως υπολογίζει, το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους.

Η Κυβέρνηση, βέβαια, ισχυρίζεται, κάνοντας σημαία την απαλλαγή αγοράς πρώτης κατοικίας, ότι δήθεν ενισχύει τη φορολογική δικαιοσύνη με την απαλλαγή αυτή.

Όμως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αυτή η σημαία είναι σημαία από νάιλον! Είναι σημαία ψευδεπίγραφη –θα έλεγα εγωγία είναι δώρο άδωρο για την πλειοψηφία των μικρομεσαίων αγοραστών ακινήτων. Ήδη υπάρχει αφορολόγητο όριο, το οποίο εμείς, μέσω του εισηγητή μας, προτείναμε να διπλασιαστεί και να φθάσει στις 190-200.000 ευρώ, για να καλύπτει επαρκώς τις σύγχρονες ανάγκες, χωρίς διευκολύνσεις στους οικονομικά ισχυρότερους.

Προφανώς αυτή η πρότασή μας δεν συνάδει με το αίσθημα φορολογικής δικαιοσύνης έτσι όπως το αντιλαμβάνεται η Κυβέρνηση. Καμιά από τις αλλαγές που εισάγονται στη φορολογία ακινήτων δεν απηχεί μια σύγχρονη και δίκαιη φορολογική λογική. Το αντίθετο συμβαίνει. Ο «νεωτερισμός» του φόρου κατοχής σε συνδυασμό με την κατάργηση της αναλογικότητας στο φόρο κληρονομιάς, μάς επαναφέρει σε λογικές που εγκαταλείφθηκαν μαζί με τη φεουδαρχία στην Ευρώπη, σε λογικές που αναστήθηκαν από το θατσερικό πρότυπο ανάπτυξης. Υπηρετεί τη φθηνή και ανέξοδη αναπαραγωγή εισοδηματιών και μεγαλοκληρονόμων, που δεν χρειάζεται να κοπιάσουν, για να δημιουργήσουν τίποτα από μόνοι τους, καθώς και τη συγκέντρωση της ακίνητης περιουσίας σε ακόμα λιγότερα χέρια.

Σε ό,τι αφορά τους φόρους στα καύσιμα, η ενοποίηση των ειδικών φόρων θέρμανσης, κίνησης είναι ένα μεγάλο εισπρακτικό στοίχημα για την Κυβέρνηση από την έκβαση του οποίου πιστεύω ότι θα εξαρτηθούν πολλά σε ό,τι αφορά την υλοποίηση του προϋπολογισμού του 2008. Αυτό το εγχείρημα ενέχει, όπως είπα και στην επιτροπή, τον κίνδυνο να οδηγήσει σε επιβαρύνσεις τους καταναλωτές, αν οι εταιρείες επιχειρήσουν να τους μεταθέσουν το διαχειριστικό κόστος, αλλά και σ' ένα νέο γραφειοκρατικό αλαλούμ. Θα είναι πάρα πολύ δύσκολος ο έλεγχος των εικονικών τιμολογίων.

Κλείνω με τις προτεινόμενες στο σχέδιο νόμου αλλαγές στο αγροτικό πετρέλαιο. Μπορεί να είναι θετικό και είναι θετικό για τους κινητήρες των αγροτικών μηχανημάτων και για το περιβάλλον να χρησιμοποιούν κανονικά πετρέλαιο κίνησης και όχι

πετρέλαιο θέρμανσης.

Πιστεύετε, όμως, κύριοι της Κυβέρνησης, πως οι αγρότες έχουν τη δυνατότητα να πληρώσουν πρώτα και μετά να τους επιστρέψει το κράτος τη διαφορά και μάλιστα τεκμαρτά με τα δεδομένα του Ο.Σ.Δ.Ε.; Τόσο πλούσιους, κύριε Υπουργέ, νομίζετε ότι έχετε κάνει το τελευταίο χρονικό διάστημα τους αγρότες;

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Από την άλλη πλευρά, οι εκτιμήσεις –και κλείνω με αυτό, κύριε Πρόεδρε- για την κατανάλωση του αγροτικού πετρελαίου αποκλίνουν σοβαρά. Η ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ. με πολύ συντηρητικούς υπολογισμούς ανεβάζει τον όγκο της κατανάλωσης στα εξακόσιες ογδόντα χιλιάδες χιλιόλιτρα. Οι εκτιμήσεις, όπως σας είπα και στην επιτροπή, από έγκυρους τελωνειακούς κύκλους μιλούν για ένα εκατομμύριο, ενώ η Κυβέρνηση κάνει λόγο για τριακόσιες ογδόντα χιλιάδες χιλιόλιτρα. Ο κύριος Υπουργός πριν ειπέ ότι προσεγγίσατε. Πού προσεγγίσατε; Στα τριακόσιες ογδόντα χιλιάδες χιλιόλιτρα; Βρέθηκε λύση σε σχέση με το ζήτημα αυτό;

Και γιατί –αλήθεια πείτε μας- δεν υιοθετείτε για τους αγρότες το ίδιο σύστημα που εισηγήσατε για τους καταναλωτές πετρελαίου θέρμανσης; Γιατί; Οι αγρότες είναι παιδιά άλλου Θεού και θα πρέπει να ισχύουν διαφορετικά γι' αυτούς;

Είλικρινά, δεν θέλω να φανταστώ τις συνέπειες τέτοιων αποκλίσεων και την αναστάτωση που θα υπάρξει στον ήδη πολύπαθο αγροτικό χώρο, όταν οι αγρότες κληθούν πρώτα να δίνουν το «ζεστό χρήμα» από το υστέρημά τους και μετά να περιμένουν να τους πάρει ο εισπράκτης. Φανταστείτε τι έχει να γίνει!

Για όλους αυτούς, τους λόγους αλλά και για τους λόγους που εκτενώς ανέπτυξε ο εισηγητής μας, καταψηφίζουμε το παρόν σχέδιο νόμου.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Ευχαριστώ και εγώ, κύριε συνάδελφε.

Το λόγο έχει ο Βουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ. Γιάννης Κουτσούκος.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΣΟΥΚΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, παρακολούθησα μετά μεγίστης προσοχής τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών κ. Αλογοσκούφη σε μία ομιλία που δεν μας έχει συνηθίσει με την έννοια ότι ήταν επίπεδη, ρηχή και εντελώς διαχειριστική και στην οποία παρουσίασε ουσιαστικά τα άρθρα του νομοσχεδίου. Δεν έκανε τίποτα παραπάνω από το να προσπαθεί να μας πείσει ότι αυτό το νομοσχέδιο είναι μέρος μιας μεταρρυθμιστικής πολιτικής της Νέας Δημοκρατίας η οποία, όπως έχουμε επανειλημμένα αναφέρει σ' αυτήν την Αίθουσα, δεν κάνει τίποτα άλλο στον φορολογικό τομέα από το να παίρνει από τους πολλούς και να δίνει στους λίγους.

Θα αναφερθώ στα συγκεκριμένα στοιχεία του νομοσχεδίου απαντώντας σ' αυτά που είπε ο κ. Αλογοσκούφης. Όμως, αγαπητοί συνάδελφοι και συναδέλφισσες, επιτρέψτε μου να σχολιάσω το γεγονός ότι ο τόνος και ο τρόπος του κυρίου Υπουργού σήμερα νομίζω ότι συνδέονται απολύτως με το βεβαρημένο κλίμα που έχει να κάνει με την πολιτική επικαιρότητα και με τη συγκυρία διότι αυτός ο Υπουργός, ο πρώτος της τάξης Υπουργός που πάντα έπαιρνε στην «πλάτη» του την κυβερνητική πολιτική, σήμερα περιορίστηκε ακριβώς ως να ήταν εισηγητής του νομοσχεδίου, ως να μη συμβαίνει τίποτα έξω απ' αυτήν την Αίθουσα, ως να μην συγκλονίζεται η χώρα και το πολιτικό σύστημα από συστήματα διαπλοκών. Δεν απαντά ως αρμόδιος Υπουργός ούτε σε ερωτήματα που έχουν τεθεί από χθες το βράδυ δημοσιογραφικά και που τέθηκαν και σήμερα σ' αυτήν την Αίθουσα. Τόλμησε μάλιστα σε μία αποστροφή της ομιλίας του να μας πει ότι αυτό το νομοσχέδιο έχει να κάνει με μέτρα κατά της φοροδιαφυγής την οποία συστηματικά καταπολεμά η Κυβέρνηση και μάλιστα σε μία προσπάθεια να αλλάξει και νοοτροπίες. Δεν ξέρω αν με την αλλαγή των νοοτροπιών εννοούσε την υπόγεια και «κάτω από το τραπέζι» διαπραγμάτευση του επικεφαλής των αρμόδιων υπηρεσιών με μεσολαβητές Βουλευ-

τές της Νέας Δημοκρατίας για να ρυθμίσουν ζητήματα των εκδοτών γιατί δεν ξέρω ποιος κρατάει ποιον σ' αυτήν την υπόθεση.

Μιας και διέκοψα τον Πρόεδρο του ΛΑ.Ο.Σ. ο οποίος φαίνεται ότι ως δημοσιογράφος έχει τη δυνατότητα να εντυφά πολύ περισσότερο σ' αυτά που με μεγάλη έκπληξη μαθαίνει σήμερα ο ελληνικός λαός γύρω από τα ζητήματα που αφορούν τη διαφθορά στο κυβερνητικό στρατόπεδο, θέλω να πω ότι το έκανα αυτό γιατί πιστεύω ότι έχει την υποχρέωση ο καθένας από μας να μην μετατρέπει αυτό το Βήμα της Βουλής σε τηλεοπτικό «παράθυρο», να μην πετάει κατά πάντων λάσπη, ούτε να αφήνει υπονοούμενα και να μην λέει όλη την αλήθεια στον ελληνικό λαό. Είναι φανερό ότι ένα μέρος απ' αυτά που είπε ο αξιότιμος Πρόεδρος του ΛΑ.Ο.Σ. εδώ έχει να κάνει με εκκαθάριση εσωτερικών λογαριασμών της Νέας Δημοκρατίας, μ' αυτά που έλεγε περί λοχαγών και περί αποκαλύψεων όπου ενδεχόμενα έχει υπόψιν του στοιχεία. Οφείλει, όμως, ως υπεύθυνος πολιτικός αυτά να τα καταθέσει επώνυμα από το Βήμα της Βουλής, αλλιώς δεν κάνουμε τίποτε άλλο εδώ εμείς, οι εκλεγμένοι εκπρόσωποι του λαού, από το να βοηθάμε στην καταβαράθρωση του πολιτικού συστήματος και στην απαξία του. Δημιουργείται ένα κλίμα γενικότερο δηλαδή πάνω στο οποίο σήμερα στήνονται διάφορα σενάρια απ' αυτούς που έχουν συμφέροντα να καθοδηγήσουν τις πολιτικές εξελίξεις.

Κλείνω αυτό το θέμα με την παρατήρηση και με το σχόλιο ότι την αντιπολιτευτική τακτική του ΠΑ.ΣΟ.Κ. απέναντι στα ζητήματα που σήμερα απασχολούν τη χώρα και έχουν εγκλωβίσει την ίδια την πολιτική της χώρας και την Κυβέρνηση στα μεγάλα σκάνδαλα δεν θα την καθορίσει ούτε ο κ. Καρατζαφέρης ούτε κανένας άλλος. Θα την ξεδιπλώσει το ΠΑ.ΣΟ.Κ. στις επιτροπές της Βουλής, στην Ολομέλεια, στην Εξεταστική Επιτροπή και με άλλες κινήσεις όταν χρειαστεί.

Έρχομαι τώρα να συνδέσω αυτό το νομοσχέδιο με τη γενικότερη πολιτική της Κυβέρνησης. Είναι ξεκάθαρο ότι παίρνει από τους πολλούς για να δώσει στους λίγους. Πώς αλλιώς να δικαιολογηθεί η εγγραφή στον αντίστοιχο κωδικό του προϋπολογισμού η αύξηση κατά περίπου 660.000.000 ευρώ του τέλους της ακίνητης περιουσίας; Πώς γίνεται αυτό; Είναι πάρα πολύ απλό. Καταργείται μία προοδευτική κλίμακα. Εμείς τουλάχιστον που περάσαμε από μία σχολή και έχουμε στοιχειώδεις γνώσεις οικονομικών, έχουμε διδαχθεί για την προοδευτικότητα της φορολογικής κλίμακας και πάμε σε μία επίπεδη εφαρμογή ενός συντελεστή όπου ο πλούσιος πληρώνει τα ίδια με το φτωχό.

Ποιος ωφελείται; Ωφελείται αυτός που απαλλάσσεται από τον συντελεστή με βάση τον οποίο ήταν υποχρεωμένος να καταβάλει ένα φόρο στο κράτος, ένα φόρο περιουσίας –γιατί το κράτος πρέπει να ασκεί μια πολιτική εξισορρόπησης απ' αυτούς που κερδίζουν και πλουτίζουν συνέχεια- και επιβαρύνεται ο απλός και φτωχός.

Αυτό γίνεται ιδιαίτερα με το ειδικό τέλος, όπου υπάρχει το πρωτοφανές να υπολογίζεται, όταν το ένα τοις χιλίοις, εν πάση περιπτώσει, δεν αποδίδει, με το τετραγωνικό: ένα ευρώ το τετραγωνικό.

Και ενώ η Κυβέρνηση προσπάθησε να απαντήσει στο φόβο μεγάλης πλειονότητας των κατοίκων της υπαίθρου και ιδίως των αγροτών, ότι δεν θα φορολογήσει τα αγροτεμάχια, έρχεται με το νομοσχέδιο –αν κάποιος το διαβάσει καλά- να επιβάλει αυτήν τη φορολογία σε όλες τις αγροτικές εγκαταστάσεις, είτε είναι βουστάσια, είτε είναι ποιμνιοστάσια, είτε είναι στάβλοι, είτε είναι πτηνοτροφία, κοτέτσια, τα πάντα.

Αυτοί οι άνθρωποι μέχρι σήμερα δεν είχαν καμμία επιβάρυνση, όπως γνωρίζετε. Διότι δεν του έπιανε καθόλου ο φόρος της μεγάλης ακίνητης περιουσίας, που καταργείται.

Καταργείται, λοιπόν, ο φόρος της μεγάλης ακίνητης περιουσίας, ωφελούνται αυτοί που έπρεπε να καταβάλλουν και το κράτος δεν έκανε τη δουλειά που έπρεπε να κάνει, για να εισπράττει το φόρο, και μεταφέρουμε τα βάρη σε αυτούς τους μικρούς, σε αυτούς τους πένητες, σε αυτούς που ποτίζουν το χωράφι με τον ιδρώτα του προσώπου τους κάθε μέρα για να βγάλουν το μεροκάματό τους. Αυτή είναι η πολιτική σας!

Και έρχεστε να τους κοροϊδέψετε, κυρίως τους κατοίκους

της υπαίθρου, λέγοντάς τους ότι θα τους προκαταβάλετε το φόρο στο πετρέλαιο, για να μη χαλάσουν τα μηχανήματα. Είχατε μεγάλη έγνοια για τα μηχανήματα. Και θα τους δώσετε τώρα πετρέλαιο ντίζελ. Βάζετε τον κάθε αγρότη να δώσει δανεικά στο Υπουργείο Οικονομικών, στη φορολογία του κράτους περίπου 30% παραπάνω απ' ό,τι πλήρωνε σήμερα στο κόστος της καλλιέργειας με το φόρο στα καύσιμα.

Και βέβαια, κύριε Υπουργέ, μια και είστε σε οικονομικό Υπουργείο, ανοίξετε το site της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, να δείτε ότι τουλάχιστον 10% έχει αυξηθεί το κόστος των εφοδίων στην καλλιέργεια με τα λιπάσματα, με το πετρέλαιο, με όλα τα γεωργικά εφόδια, για να δείτε ότι εγκαταλείπουν οι αγρότες και δεν καλλιεργούν πλέον, γιατί είναι ασύμφορη η καλλιέργεια.

Και έρχεστε σε αυτόν το δοκιμαζόμενο αγρότη και του λέτε «πλήρωσε τα προκαταβολικά από την τσέπη σου και θα δούμε εμείς πότε θα σου τα επιστρέψουμε». Εκτός και νομίζετε ότι θα τους ξεγελάσετε με αυτό το παραμύθι ότι θα μπαίνουν προκαταβολικά στα βιβλιάρια. Γιατί νομίζω ότι είστε μακριά νυχτωμένοι από τον τρόπο που σκέφτονται, από τον τρόπο που λειτουργούν και από τον τρόπο που καλλιεργούν οι Έλληνες αγρότες.

Αν θέλετε να το προσεγγίσουμε και μακροοικονομικά σε σχέση με τα στοιχεία, είμαστε στη διάθεσή σας. Να δούμε, λοιπόν, ποιες είναι οι καλλιεργούμενες εκτάσεις, ποιο είναι το κόστος των καυσίμων και ούτω καθ' εξής. Σημασία έχει ότι βρήκατε τον πιο αδύναμο κρίκο αυτής της υπόθεσης, να τον εκμεταλλευτείτε παίρνοντάς του προκαταβολικά έσοδα και με την άριστη υπόσχεση ότι θα τους τα επιστρέψετε με αντικειμενικά κριτήρια.

Νομίζω ότι αυτά είναι άλλη μία ένδειξη της αναξιοπιστίας της κυβερνητικής πολιτικής απέναντι σε μια μεγάλη κατηγορία, τους κατοίκους της ελληνικής υπαίθρου. Είναι άλλη μία ένδειξη του πώς αντιλαμβάνεται η ελληνική Κυβέρνηση και συγκεκριμένα η Κυβέρνηση του κ. Καραμανλή τις υποσχέσεις που είχε δώσει επανειλημμένα στους Έλληνες αγρότες ότι θα πάρει όλα τα μέτρα, για να μειώσει το κόστος παραγωγής.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Το λόγο έχει τώρα η Βουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ. Αικατερίνη Περλεπέ-Σηφουνάκη.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΕΡΛΕΠΕ-ΣΗΦΟΥΝΑΚΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είμαστε στην αρχή της νέας χρονιάς και η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας δίνει ακόμα ένα μποναμά στους έχοντες και κατέχοντες, έτσι, για να τους πάει καλά η χρονιά.

Φέρνει αυτό το νομοσχέδιο που ευνοεί τους μεγαλοϊδιοκτήτες ακινήτων και το λογαριασμό τον στέλνει να τον πληρώσουν και πάλι οι πολλοί, δηλαδή αυτοί που οικονομικά είναι μικροί και μεσαίοι. Μοιράζει δυσανάλογα τα φορολογικά βάρη και καταργεί κάθε έννοια δίκαιης κατανομής στις υποχρεώσεις των πολιτών προς το κράτος.

Η ουσία και αυτής της νομοθετικής πρωτοβουλίας της Νέας Δημοκρατίας είναι η διαιώνιση του πλούτου γι' αυτούς που ήδη την κατέχουν και η οικονομική αφαίμαξη, βέβαια, της μεγάλης μάζας των πολιτών αυτού του τόπου.

Η Κυβέρνηση με την κίνησή της αυτή, μπαίνει στην πρωτοπορία του παγκόσμιου νεοφιλελευθερισμού και τολμά αυτό που δεν τόλμησαν να κάνουν συντηρητικές κυβερνήσεις άλλων κρατών. Τα μέτρα αυτά, άλλωστε, τα είχε ενσωματώσει η Κυβέρνηση στον προϋπολογισμό του 2008 που συζητήσαμε πριν από ένα μήνα περίπου. Σήμερα η Κυβέρνηση με πρωθύστερο τρόπο ζητά από την Εθνική Αντιπροσωπεία να εγκρίνει αυτήν την ταξική πολιτική.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι αντιλαϊκά ταξική η κατάργηση του φόρου μεγάλης ακίνητης περιουσίας, του φόρου που εισήγαγε το ΠΑ.ΣΟ.Κ. για να γίνει πιο δίκαιο το φορολογικό μας σύστημα και που βρήκε βέβαια τη σθεναρή αντίσταση των μεγαλοϊδιοκτητών όλα αυτά τα χρόνια. Είναι κοινωνικά άδικη η κατάργηση της προοδευτικής κλίμακας φορο-

λογίας στις κληρονομίες και στις γονικές παροχές και η εισαγωγή του μέτρου του 1% επί της εκάστοτε αξίας του ακινήτου μετά, βέβαια, από τις προβλεπόμενες απαλλαγές.

Είναι ακραίος φιλελευθερισμός η επιβολή ενιαίου τέλους ακινήτων με 1ο/οο, επί της συνολικής αξίας της ακίνητης περιουσίας, μετά την αφαίρεση της αξίας της κύριας κατοικίας όπως προβλέπεται στο νομοσχέδιο. Το τέλος που αναλογεί δεν μπορεί να είναι μικρότερο από 1 ευρώ ανά τετραγωνικό. Ξεκινάει, λοιπόν, ένας νέος φόρος και οι μικροϊδιοκτήτες εκτός από τις κατοικίες που ιδιοκατοικούνται θα φορολογούνται με αυτό το ποσοστό. Ακόμα και εάν η αντικειμενική αξία είναι κάτω από 1.000 ευρώ το τετραγωνικό, ο υπόχρεος του τέλους θα πληρώνει 1 ευρώ. Είναι προφανές ποιοι ευνοούνται και ποιοι πληρώνουν δυσανάλογα.

Κύριοι συνάδελφοι, διπλασιάστε το αφορολόγητο. Μην καταργείτε, όμως, την προοδευτικότητα στη φορολογική κλίμακα. Όσο μεγαλώνει η περιουσία κάποιου τόσο αυξάνεται το όφελος από τον τρόπο φορολόγησης για τους ιδιοκτήτες. Τα μέτρα αυτά παρουνσιάζονται από την Κυβέρνηση ως εξισωτικά. Είναι, όμως, ισοπεδωτικά για τους πολίτες και την τσέπη τους. Οι οικονομικοί επιτελείς λένε ότι χτυπιέται η γραφειοκρατία. Εκείνο που χτυπιέται στην πράξη, είναι το πενιχρό εισόδημα και η μικρή ιδιοκτησία και βέβαια, υπάρχει και ο φόβος της μετακύλησης του φόρου στους ενοικιαστές.

Αν ήθελε η Κυβέρνηση να κάνει κάτι για τη δίκαιη ανακατανομή θα έπρεπε να διατηρήσει το μέτρο της φορολόγησης της μεγάλης ακίνητης περιουσίας, όχι να φορολογεί τους πάντες με τα ίδια μέτρα και τα ίδια σταθμά. Αλλά αποδεικνύεται για άλλη μια φορά ότι το μόνο που ενδιαφέρει την Κυβέρνηση, είναι η είσπραξη φόρων χωρίς λογική, χωρίς ιεράρχηση, χωρίς αναλογικότητα, χωρίς βέβαια καμμία αναπτυξιακή λογική. Όπως τόνισαν και οι εκπρόσωποι των φορέων, το σχέδιο νόμου δεν εξυπηρετεί τη φορολογική δικαιοσύνη και δεν συμβάλλει στην ανάπτυξη.

Όσον αφορά ένα άλλο μεγάλο θέμα του νομοσχεδίου, δηλαδή το σχέδιο για την πάταξη του λαθρεμπορίου στα καύσιμα, δεν αποδείχθηκε ούτε στη συζήτηση που έγινε με τους φορείς στη Διαρκή Επιτροπή ότι μπορούν να υπάρξουν αποτελέσματα. Χωρίς μηχανισμούς, χωρίς λογισμικά, χωρίς ψηφιακή διοίκηση δεν υπάρχουν εγγυήσεις ότι το προτεινόμενο πλάνο θα αποδώσει. Η εξειδίκευση του μέτρου της εξομίσωσης του πετρελαίου θέρμανσης με το πετρέλαιο κίνησης με έξι υπουργικές αποφάσεις, δημιουργεί σοβαρές επιφυλάξεις για την αποτελεσματικότητα αυτού του μέτρου.

Σχετικά τώρα με το θέμα του πετρελαίου για τη ναυτιλία, ο κύριος Υφυπουργός δήλωσε ότι επεξεργάζονται σχετικές διατάξεις, που θα εισαχθούν σε επόμενα νομοσχέδια. Ξεκινάτε πάντα αντίστροφα, κύριοι της Κυβέρνησης. Όταν είναι να τα βάλετε με τα μεγάλα συμφέροντα, πάντα το παραπέμπετε στο μέλλον.

Όσον αφορά τώρα τους αγρότες και την υποχρέωσή τους να προπληρώνουν το φόρο που θα τους επιστραφεί, βάζετε πάλι μπροστά φτωχούς αγρότες, φτωχούς ανθρώπους της υπαίθρου να σας προπληρώνουν, να σας δίνουν μπροστά χρήματα, τα οποία θα αργήσουν πάρα πολύ να τα πάρουν, εάν κρίνουμε από την πολιτική σας όλα αυτά τα χρόνια, που αγανακτούν για να πάρουν ακόμα και τις επιδοτήσεις που δικαιούνται. Επί μήνες ή επί χρόνια περιμένουν οι αγρότες και ζητάτε εσείς σήμερα να σας προπληρώνουν αυτό το φόρο και να τον δίνετε μετά.

Θέλω, επίσης, στο λίγο χρόνο που μου μένει ακόμα να αναφερθώ στη λαθρεμπορία του πετρελαίου και στην κλεψιά που γίνεται στο κράτος και στα νοικοκυριά. Είναι τραγικό αυτό που συμβαίνει με τη διακίνηση του πετρελαίου και έρχομαι να ρωτήσω τα εξής: Πώς λειτουργούν οι έλεγχοι; Πώς εφαρμόζονται οι νόμοι; Ποιός προστατεύει τον τελικό καταναλωτή από τις λαθροχειρίες των επιτηδείων;

Είναι απαράδεκτο να συμβαίνουν τέτοια φαινόμενα σ' ένα ανεπτυγμένο κράτος. Το κράτος θα πρέπει να έχει μηχανισμούς και να παρεμβαίνει. Εδώ, σήμερα βρισκόμαστε σ' ένα κράτος που είτε δεν έχει μηχανισμούς είτε δεν μπορεί να τους θέσει σε λειτουργία. Βέβαια, αυτό το βλέπουμε και σε όλους τους

άλλους τομείς να γίνεται.

Κύριες και κύριοι συνάδελφοι, τα μέτρα που παίρνει σήμερα η Κυβέρνηση πολύ σύντομα θα αυξήσουν τις ανισότητες στην ελληνική κοινωνία και το αίσθημα της κοινωνικής αδικίας θα γίνει ακόμη μεγαλύτερο για τους πολίτες. Αυτό το νομοσχέδιο θα καταγραφεί στη συνείδηση του κόσμου ως μία από τις πιο διαλυτικές ενέργειες της Νέας Δημοκρατίας για την κοινωνική δικαιοσύνη και την ανάπτυξη. Είναι προφανές ότι καταψηφίζω ένα τέτοιο νομοσχέδιο.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Λαϊκού Ορθόδοξου Συνάγερμου κ. Αϊβαλιώτης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΪΒΑΛΙΩΤΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Χαίρομαι που διαδέχομαι μια ωραία κυρία στο Βήμα. Ξέρω ότι παρεμβάλλομαι μεταξύ πολλών Βουλευτών του ΠΑ.ΣΟ.Κ., οι οποίοι γίνονται τιμητές της άγριας φορολογίας. Δεν μπορώ να καταλάβω. Κάνετε, λες και ζούμε στον Άρη. Είκοσι χρόνια κυβερνούσε αυτό το κόμμα, ξέρονται όλοι οι Έλληνες τι σημαίνει άγρια φορολογία με το ΠΑ.ΣΟ.Κ., άγρια και άδικη φορολογία και ξαφνικά εκφράζει την αγανάκτησή του το ΠΑ.ΣΟ.Κ.!

Για να γυρίσω στην Κυβέρνηση, βλέπουμε σήμερα κονδύλια να υπερπίπτανται των κεφαλών των πολιτών, πολλά ποσά, πολλά χρήματα. Βλέπουμε κυβερνητικά στελέχη να ίπτανται και να πέφτουν από τα μπαλκόνια, ο κόσμος να υποφέρει. Ειλικρινά, είναι ένα ζοφερό σκηνικό και νομίζω ότι ταιριάζει περισσότερο σε λατινοαμερικανική χώρα. Εκεί έχουμε φθάσει.

Ας μιλήσουμε, όμως, λίγο για το νομοσχέδιο. Ας κωδικοποιησώμε το τι αναφέρει αυτός ο νόμος, γιατί μετά από την κοκορομαχία μεταξύ ΠΑ.ΣΟ.Κ. και Νέας Δημοκρατίας, αλλά και του Κ.Κ.Ε. περιέργως, το οποίο λείπει, χάνεται η ουσία.

Κατ' αρχάς, καταργείται ο φόρος της μεγάλης ακίνητης περιουσίας. Ωραία. Καταργείται ο φόρος μεταβίβασης της πρώτης κατοικίας και μειώνεται στο 1% ο Φόρος Κληρονομιών για τα στενά συγγενικά πρόσωπα. Ωραία.

Επιβάλλεται, όμως, φόρος κατοχής. Είμαστε σαφέστατα εναντίον του φόρου κατοχής, γιατί επιβαρύνονται οι έχοντες ελάχιστα και από την άλλη, απαλλάσσεται η μεγάλη ακίνητη περιουσία, δηλαδή οι πλούσιοι, οι κατέχοντες. Άρα, η πρόσθετη επιβάρυνση ισούται, όπως είπαν πολλοί ομιλητές, με 660.000.000 ευρώ.

Πραγματικά, θαυμάζει κάποιος την επινοητικότητά σας, κύριε Υπουργέ -όχι εσάς προσωπικά, της Κυβέρνησής σας- στην επιβολή φόρων. Διάβασα στο «ΕΘΝΟΣ» ότι άλλα 250.000.000 ευρώ θα εισπράξετε από την αύξηση του φόρου στα φθηνά τσιγάρα. Είναι αλήθεια;

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΠΕΖΑΣ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Είναι λάθος.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΪΒΑΛΙΩΤΗΣ: Είναι λάθος το ρεπορτάζ του «ΕΘΝΟΥΣ»;

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΠΕΖΑΣ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Ναι, είναι λάθος.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΪΒΑΛΙΩΤΗΣ: Είναι λάθος το ρεπορτάζ του «ΕΘΝΟΥΣ»; Ωραία, να το διορθώσει τότε το «ΕΘΝΟΣ», αφού λέει ο Υπουργός ότι είναι λάθος το ρεπορτάζ.

Εγώ ξέρω ότι καταστρέφεται η εγχώρια καπνοβιομηχανία. Μειώθηκε στο 1/5 ο όγκος των καπνών μας, εισάγουμε αμερικανικά καπνά και από τις πέντε άκρες του πλανήτη και εσείς επιβάλετε φόρους στα φθηνά ελληνικά τσιγάρα. Δηλαδή, διαλύετε την εγχώρια καπνοβιομηχανία.

Δεν είναι, όμως, μόνο αυτό.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΠΕΖΑΣ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Κύριε συνάδελφε, μην αναφέρεσθε σε αυτό το ζήτημα, δεν υπάρχουν τέτοιες διατάξεις στο νομοσχέδιο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΪΒΑΛΙΩΤΗΣ: Αφήστε, κύριε Υπουργέ, δεν είστε Προεδρείο. Εγώ σας είπα κάτι για τα τσιγάρα και μου λέτε ότι είναι λάθος το ρεπορτάζ του «ΕΘΝΟΥΣ».

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΠΕΖΑΣ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Σας απαντώ. Είναι λανθασμένο το ρεπορτάζ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΪΒΑΛΙΩΤΗΣ: Άρα, φαντάζομαι ότι, αφού δώσατε την εξήγηση, θα το διορθώσει το «ΕΘΝΟΣ».

Διάβασα και πάλι στο «ΕΘΝΟΣ» -μπορείτε να μου πείτε ότι είναι και αυτό λάθος- κάτι που θέλω να το ακούσουν και οι ελεύθεροι επαγγελματίες ότι, πριν τελειώσει η προηγούμενη χρονιά, ο Οργανισμός Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών πήρε προκαταβολικά 170.000.000 ευρώ από τα 200.000.000 ευρώ που δικαιούται από την κρατική χρηματοδότηση, για να πληρώσει τις συντάξεις. Να ακούσει ο κόσμος ότι εκεί οδηγήσατε τα δύο παλαιά, τα δύο παμπάλαια κόμματα εξουσίας, στο να μη φθάνουν τα λεφτά για να πληρωθούν οι συντάξεις και πριν αρχίσει το 2008, να τραβούν λεφτά από το 2008, σχεδόν το σύνολο, δηλαδή 170.000.000 από τα 200.000.000. Το «ΕΘΝΟΣ» το γράφει και δεν ξέρω, εάν θα το διαψεύσετε.

Γι' αυτά τα δύο θέματα, για την καπνοβιομηχανία και για την ιστορία με τους ελεύθερους επαγγελματίες, δεν άκουσα τίποτε από το απουσιάζον Κ.Κ.Ε.. Το λέω, επειδή γίνεται και το Κ.Κ.Ε. πολλές φορές τιμητής.

Με τον φόρο κατοχής, λοιπόν, διπλοφορολογείται ο Έλληνας. Είπε πολύ σωστά ο κ. Βορίδης ότι: «τον φορολογούμε, όταν έχει εισόδημα, όλη του τη ζωή δουλεύει και φορολογείται, ό,τι περισσέψει πάει να το κάνει κατοικία και τον ξαναφορολογούμε». Είναι η κοινωνική αδικία και το φορολογικό κυνηγητό στην αποθέωσή του και με τη Νέα Δημοκρατία, όπως άλλωστε γινόταν και με το ΠΑ.ΣΟ.Κ..

Για τις off shore εταιρείες, κατ'αρχάς νομίζω ότι είναι απόλυτη κοροϊδία κάθε διακήρυξη ότι θα ελεγχθούν αυτές οι εταιρείες.

Δεν υπάρχει εντοπισμός των off shore εταιρειών, το ξέρουν καλά τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που χρόνια προσπαθούν να τις εντοπίσουν, χωρίς αποτέλεσμα.

Φυσικά θα πρέπει να καθιερωθεί ένα γενναίο αφορολόγητο για τα παιδιά, όσων δουλεύουν μια ζωή και θέλουν να αφήσουν κάτι στους απογόνους τους και όχι βέβαια για όλους αυτούς που αφήνουν περιουσίες 5, 6 και 10.000.000 ευρώ και θα είναι αφορολόγητες κληρονομίες.

Φυσικά είμαστε υπέρ της αλλαγής της πρώτης κατοικίας. Όσο για το λαθρεμπόριο καυσίμων, προφανώς, θα γίνει «λαθρεμπόριο χαρτιών» από δω και πέρα, αφού εικονικά τιμολόγια θα εκδίδονται, χωρίς να υπάρχει κάποιος ελεγκτικός μηχανισμός. Αλλά μιλάμε για ελεγκτικό μηχανισμό, όταν όπως προσφυσώς είπε και ο συνάδελφος ο κ. Πολατιδής, πριν τρεις-τέσσερις μέρες, εδώ δεν μπορείτε να ελέγξετε την απώλεια του Φ.Π.Α. στο κατώφλι του Υπουργείου σας. Όποιος έχει περπατήσει στην οδό Ερμού, το βλέπει. Την απώλεια του Φ.Π.Α., έξω από το Υπουργείο σας, δεν μπορείτε να την ελέγξετε. Και απορεί κάποιος πραγματικά, με τους εγκεφάλους που επινόησαν αυτή τη διαδικασία με τη χαρτούρα, τα καύσιμα και το λαβύρινθο όλης αυτής της διαδικασίας, η οποία απλώς, τι κάνει; Βασανίζει επαγγελματίες και πολίτες.

Το απίστευτο τώρα, για να γυρίσω στο ΠΑ.ΣΟ.Κ., επειδή άκουσα πριν κάποιες διαμαρτυρίες είναι ότι το ΠΑ.ΣΟ.Κ. γίνεται τιμητής και εκπλησσομαι με το πάθος με το οποίο καταδικάζει το ΠΑ.ΣΟ.Κ. τους φόρους και έτσι είναι το όψιμο ενδιαφέρον του για τη Δραπετσώνα, ή τον Κορυδαλλό, όταν επί είκοσι χρόνια έγγαρε τους πολίτες με τη φορολογία, όταν ενόησε τους κατέχοντες και το κεφάλαιο, κι έκανε συνείδηση το «γρηγορόσημο» και τη διαφθορά στις δημόσιες υπηρεσίες. Και φυσικά, οι πρακτικές του παίρνουν «πανευρωπαϊκό βραβείο» άδικης φορολογίας. Είναι είκοσι χρόνια κυβερνητικές τακτικές του ΠΑ.ΣΟ.Κ., το οποίο σήμερα δημαγωγεί και δήθεν υποφέρει για τη φορολογική καταίγδα που επεφύλαξε η Νέα Δημοκρατία στους πολίτες. Είναι, το κόμμα του ΠΑ.ΣΟ.Κ., οι πρώτοι διδάξαντες και η πολιτική είναι γνωστή τους.

Όμως, η Κυβέρνηση μιλά για ελάφρυνση από φόρους. Ποιους φόρους, εκτός του φόρου μεγάλης ακίνητης περιουσίας καταργείτε, κύριε Υπουργέ; Έναν φόρο καταργείτε, πλην του φόρου μεγάλης ακίνητης περιουσίας; Ό,τι μένει στους πολίτες -και αυτή είναι η αλήθεια- είναι η νέα «άγρια» φορολογία για τους πολλούς και μη έχοντες που θα φθάσει τα 660.000.000 ευρώ. Οι μεγαλοκατέχοντες απαλλάσσονται. Έτσι αποδεικνύεται για άλλη μια φορά ότι εφαρμόζετε μια τακτική μιας «μουχλιασμένης» Δεξιάς, μιας Δεξιάς με παλαιοκομματικά ανταν-

κλαστικά της εποχής του «Μαυρογιαλούρου» και γι' αυτό θα το καταψηφίσουμε επί της αρχής, γιατί κλείνει το μάτι το νομοσχέδιο που μας φέρατε στους πλουσίους και βάζει βαθιά το χέρι στην τσέπη στους μη έχοντες και στους μη προνομιούχους.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΛΑ.Ο.Σ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑ.ΣΟ.Κ. ήρθε η εξής επιστολή.

«Κύριε Πρόεδρε, σας γνωρίζω ότι κατά τη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: «Κατάργηση φόρου κληρονομιών και γονικών παροχών, απαλλαγή πρώτης κατοικίας, ενιαίο τέλος ακινήτων, αντιμετώπιση λαθρεμπορίου και λοιπών διατάξεων» του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑ.ΣΟ.Κ. ορίζεται ο Βουλευτής κ. Μαγκριώτης».

Στο σημείο αυτό θέλω να επισημάνω ότι στην αρχή της συνεδριάσεως ο κ. Πάγκαλος ομίλησε, ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος. Έχουμε, λοιπόν, δύο κοινοβουλευτικούς εκπροσώπους οι οποίοι εκπροσωπούν ένα και το αυτό Κόμμα; Τι συμβαίνει;

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΚΟΥΤΜΕΡΙΔΗΣ: Δεν ξεκινήσαμε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Τι θα πει δεν ξεκινήσαμε; Στα Πρακτικά ο κ. Πάγκαλος δηλώνει: «Ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος, δηλώνω τα εξής...»

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Ακριβώς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Άρα, λοιπόν, ήδη ξεκίνησε να μιλάει. Δυνατότητα αναπληρώσεως του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου, διαρκούσης της συνεδριάσεως, δεν προβλέπει ο Κανονισμός, πλην αν συντρέξει λόγος ανωτέρας βίας, τον οποίο δεν επικαλείστε. Όταν, λοιπόν, ο κ. Πάγκαλος έρχεται εδώ και μας λέει ότι: «Ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος ομιλώ» -πρέπει να ανατρέξουμε στα Πρακτικά- δεν είναι δυνατόν με οποιονδήποτε τρόπο να αναπληρωθεί. Και εδώ, κατά μείζονα λόγο, δεν κάνετε μείναι, περι αναπληρώσεως. Θα μπορούσε, κατ' άκρατη οικονομία και άκρατη επιείκεια, να λέγατε, «σε αντικατάσταση του κωλυμένου, κ. Παγκάλου Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου», θα μιλήσει ο κ. Μαγκριώτης. Αντ' αυτού, εσείς μας λέτε, Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑ.ΣΟ.Κ., ορίζεται ο κ. Μαγκριώτης. Ως Κοινοβουλευτικός όμως Εκπρόσωπος ομίλησε και ο κ. Πάγκαλος. Κατά συνέπεια, προβάλλει μία αντίφαση, η οποία είναι καταλυτική και εν όψει του ότι δεν προβλέπεται από τον Κανονισμό τέτοιο πράγμα, δηλαδή η δυνατότητα αναπληρώσεως, διαρκούσης της συνεδριάσεως, του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου, κύριε Μαγκριώτη λυπούμαι -παρά τα φιλικά αισθήματα που τρέφω στο πρόσωπό σας- δεν μπορώ να σας δώσω το λόγο, τουλάχιστον με αυτή την ιδιότητα.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, το λόγο παρακαλώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Δεν έχετε το λόγο, κύριε Λοβέρδο, σας παρακαλώ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Το λόγο παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Παρακαλώ, κύριε Λοβέρδο, δεν έχετε το λόγο. Υπό ποία ιδιότητα θα μιλήσετε;

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Μία λέξη θέλω να πω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Συγγνώμη, υπό ποία ιδιότητα; Νομιμοποιηθείτε πρώτα και ευχαρίστως.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Είμαι εισηγητής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. στο σχέδιο νόμου....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Δεν ακούγεστε, κύριε Λοβέρδο.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, είμαι εισηγητής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. στο σχέδιο νόμου. Εάν δεν μου δώσετε το λόγο, θα μιλήσω επί του Κανονισμού επικαλούμενος την ανάγκη να μιλήσω και ζητώντας δυο υπογραφές από τους συναδέλφους. Μισό δευτερόλεπτο θέλω να σας πω κάτι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Ορίστε έχετε το λόγο.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Ο κ. Πάγκαλος, πράγματι, μίλησε ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος όταν εсуζητήτο η κύρωση διεθνούς συμβάσεως. Τελείωσε αυτή η συζήτηση, έφυγε ο κ. Πάγκαλος, η Προεδρεύουσα κ. Παπαδημητρίου, εξήγγειλε τη

συζήτηση του σχεδίου νόμου...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Να ανατρέξουμε στα Πρακτικά. Εάν είναι έτσι όπως το λέτε, δεν υπάρχει καμμία αντίρρηση.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Κοιτάξτε το, σας παρακαλώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Έτσι είναι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Σας παρακαλώ να περιμένουμε λίγο. Έχω ζητήσει τα Πρακτικά. Κύριε Μαγκριώτη, θα προχωρήσουμε στον επόμενο ομιλητή και αν είναι έτσι δεν υπάρχει καμμία αντίρρηση εκ μέρους του Προεδρείου, να μιλήσετε. Δεν το συζητάμε καθόλου.

Ο κ. Κουτμεριδής έχει το λόγο.

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΚΟΥΤΜΕΡΙΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, δυστυχώς η συζήτησή μας σήμερα διεξάγεται σε ένα νοσηρό πολιτικό κλίμα που πραγματικά δηλητηριάζει την πολιτική ζωή του τόπου μας. Σύσσωμη η ελληνική κοινωνία, απογοητευμένη, παρακολουθεί όλα αυτά που εξελίσσονται στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και αυτό γιατί; Διότι η μετωπική σας σύγκρουση με τη διαφθορά την αύξησε ακόμη περισσότερο. Η «μηδενική ανοχή» σας με τη διαφθορά, την ενθάρρυνε ακόμη περισσότερο! Γι' αυτό σταματήστε να συγκρούεστε με τη διαφθορά και κοιτάξτε γύρω σας, γιατί δυστυχώς η διαφθορά είναι δίπλα σας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητούμε το σχέδιο νόμου που αφορά την κατάργηση των φόρων κληρονομιάς και γονικών παροχών, την απαλλαγή πρώτης κατοικίας, την καθιέρωση του ενιαίου τέλους στα ακίνητα και την αντιμετώπιση του λαθρεμπορίου στα καύσιμα.

Είναι αλήθεια πως το σχέδιο νόμου που συζητούμε είναι ένα συνονθύλευμα, ένα πλέγμα θα έλεγα, όλων περίπου των φορολογιών. Έχουμε θέματα φορολογίας κεφαλαίου, έχουμε θέματα φορολογίας εισοδήματος, έχουμε θέματα Φ.Π.Α. και έχουμε θέματα Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων.

Δεν θα ήθελα να μπω σε όλα τα κεφάλαια, αλλά θα ήθελα να εστιάσω την κριτική μου, κυρίως, στα πρώτα τρία κεφάλαια.

Όσον αφορά το πρώτο κεφάλαιο, για την κατάργηση του φόρου κληρονομιάς και γονικών παροχών, είναι αλήθεια, και πρέπει να το παραδεχθούμε αυτό, πως υπάρχει μια πληθώρα νόμων και μια πολυπλοκότητα νόμων που αναφέρεται στην φορολογία των ακινήτων. Σίγουρα χρειάζεται μια απλούστευση και μια συγκέντρωση, αν θέλετε, όλων αυτών των φόρων.

Η Κυβέρνηση με μόνο κριτήριό της την δαιδαλώδη πολυνομία στο χώρο της φορολογίας των ακινήτων προχώρησε σ' αυτήν την νομοθετική πρωτοβουλία με την δήθεν απλούστευση του συστήματος φορολόγησης των ακινήτων, έχοντας ένα και μοναδικό στόχο. Να συγκεντρώσει χρήματα από τους πολλούς μικροϊδιοκτήτες, από τα χαμηλά οικονομικά στρώματα.

Το σχέδιο νόμου δεν στοχεύει να πετύχει καμμία απλούστευση διότι και το ίδιο είναι γραφειοκρατικό. Στοχεύει περισσότερο έσοδα διευρύνοντας την φορολογική βάση με μια ισοπεδωτική αντίληψη, με έναν άδικο κοινωνικά τρόπο, παραβαίνοντας οικονομικούς και συνταγματικούς ακόμα κανόνες.

Με την κατάργηση του φόρου μεγάλης ακίνητης περιουσίας δημιουργείται μια παρατεταμένη αδικία. Είναι αλήθεια, πως ο φόρος μεγάλης ακίνητης περιουσίας δεν απέδωσε τα αναμενόμενα, διότι υπήρχε δυνατότητα φοροαποφυγής. Θα μπορούσε όμως να βελτιωθεί. Θα μπορούσε, αφού δούμε τις αδυναμίες του, να το βελτιώσουμε ούτως ώστε να είναι πιο παραγωγικός και πιο δίκαιος.

Με την καθιέρωση του 1% για όλες τις περιουσίες, για τη μεταβίβαση της περιουσίας λόγω θανάτου ή γονικής παροχής αποτυπώνεται μια νεοφιλελεύθερη αντίληψη όπου μεγάλοι και μικροί κληρονόμοι έχουν ένα ενιαίο ισοπεδωτικό τέλος. Δηλαδή έχουμε μια άδικη κατάργηση της προοδευτικότητας της κλίμακας και μια πραγματικά συντριβή της αναλογικότητας με την ισοπεδωτική αντίληψη ότι πλούσιοι και φτωχοί έχουν το ίδιο φορολογικό τέλος, 1%. Δηλαδή, ίσα φορολογικά βάρη σε άνισα οικονομικά υποκείμενα.

Στο κεφάλαιο Β', κι εκεί εφαρμόζετε την ίδια και χειρότερη εξισωτική αντίληψη με την καθιέρωση του ενιαίου τέλους ακινήτων, χωρίς αναλογικότητα, ισοπεδωτικά σε όλους τους ιδιο-

κτήτες ακινήτων με τον συντελεστή 0,01% σε όλα τα ακίνητα. Δηλαδή, δημιουργείτε κατ' αρχάς μια σταθερή μεγάλη φορολογική βάση η οποία μπορεί να διευρυνθεί στο μέλλον.

Δεύτερον, χρησιμοποιείτε ανάλογα την αντικειμενική αξία της οποίας προτιθέστε, το αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα, να αυξήσετε τις τιμές των αντικειμενικών αξιών. Ο συντελεστής 0,01% δεν κατοχυρώνει κανέναν ότι θα παραμείνει ο ίδιος και δεν θα αυξηθεί τα επόμενα χρόνια.

Υπάρχουν πολλές ασάφειες και επικαλύψεις όσον αφορά την εφαρμογή του.

Καταργείτε τον φόρο μεγάλης ακίνητης περιουσίας και με αυτόν τον τρόπο ευνοείτε σαράντα χιλιάδες περίπου μεγαλοϊδιοκτήτες και εισάγετε το Ε.Τ.Α.Κ. όπου επιβαρύνονται περισσότερο από δυόμισι εκατομμύρια μικροϊδιοκτήτες.

Τίθεται ως ελάχιστο ποσό φόρου το 1 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο. Δηλαδή, όταν η αντικειμενική αξία του ακινήτου είναι κάτω από 1000 ευρώ, καταχρηστικά φορολογείται σε άλλη αξία πολλαπλάσια της αντικειμενικής. Άρα, δηλαδή, έχουμε καταστράτηγηση του τέλους 0,01%.

Για την απαλλαγή της πρώτης κατοικίας, μετά το πρώτο έτος εφαρμογής το 2008, ορίζεται ως προϋπόθεση η ιδιοκατοίκηση. Δηλαδή, αν κάποιος έχει ένα σπίτι σε μια πόλη και δεν το ιδιοκατοικεί και μετατίθεται αναγκαστικά και νοικιάζει αυτό το σπίτι, τότε θα πληρώσει τέλος κατοχής;

Με την επιβολή του ενιαίου τέλους κατοχής στα ακίνητα δεν καταργείται το τέλος ακίνητης περιουσίας που πληρώνουμε στα τιμολόγια της Δ.Ε.Η.. Δηλαδή, έχουμε δύο φόρους για το ίδιο ακίνητο.

Φορολογείται και η επικαρπία και η υψηλή κυριότητα ανάλογα. Δηλαδή, ένας γονέας που μεταβιβάζει την υψηλή κυριότητα στο παιδί του και ο ίδιος διατηρεί την επικαρπία, το ακίνητο αν είναι πρώτη κατοικία για το παιδί και δεύτερη κατοικία για τον γονέα, θα πληρώσει ο γονέας ενιαίο τέλος ακινήτου για την επικαρπία;

Κύριε Υπουργέ, όλοι γνωρίζουμε ότι ο αγροτικός κόσμος της χώρας μας βρίσκεται σε μια πραγματικά άθλια κατάσταση. Θα σας παρακαλούσα να δείτε με κατανόηση την πρόταση να απαλλαγούν οι αγρότες από το ενιαίο τέλος ακινήτου για τα κτίσματα τα οποία χρησιμοποιούνται για την αγροτική τους καλλιέργεια.

Στην περίπτωση που έχουμε ένα οικόπεδο στο χωριό, εντός σχεδίου, φορολογείται, ενώ ένα οικόπεδο στη Μύκονο, εκτός σχεδίου, δεν φορολογείται;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι γεγονός ότι το κριτήριο της δήθεν απλοποίησης είναι παραπλανητικό. Η Κυβέρνηση, ευκαιριακά, για τις ανάγκες του προϋπολογισμού μαζεύει λεφτά από τους πολλούς που δεν έχουν και χαρίζει σ' αυτούς που έχουν και κατέχουν. Η δήθεν απλοποίηση θα φέρει περισσότερα έσοδα στο Κράτος κατά 660.000.000 ευρώ.

Στο Κεφάλαιο Γ' υπάρχει η ίδια φιλοσοφία και στην εξίσωση του φόρου πετρελαίου θέρμανσης και κίνησης. Γνωρίζουμε όλοι ότι πραγματικά υπάρχει εκτεταμένη φοροδιαφυγή στο χώρο της εμπορίας και διακίνησης των καυσίμων. Αλλά είναι γεγονός ότι δεν γνωρίζουμε με ποιο τρόπο θα εφαρμοστεί αυτή η διάταξη γιατί υπολείπονται πολλές υπουργικές αποφάσεις.

Εδώ, πραγματικά, έχουμε μια εξοντωτική ρύθμιση για τους αγρότες γιατί η όλη διαδικασία επιστροφής, για τους αγρότες, γίνεται με τεκμαρτό τρόπο και πραγματικά είναι κάτι το οποίο θα επιβαρύνει τον Έλληνα αγρότη.

Κύριε Υπουργέ, είναι γεγονός πως η πολιτική προσέγγιση στη φορολογική σας πολιτική αναδεικνύει, πραγματικά, το βαθύ ιδεολογικό και πολιτικό χάσμα που υπάρχει ανάμεσα σε μια σοσιαλιστική αντίληψη από μία νεοφιλελεύθερη πολιτική προσέγγιση.

Εσείς βαφτίζετε απλοποίηση τα περισσότερα έσοδα από τον προϋπολογισμό. Εσείς βαφτίζετε μεταρρύθμιση το ίδιο ισοπεδωτικό τέλος και σε φτωχούς και σε πλούσιους, ενώ για μας φορολογική μεταρρύθμιση είναι ένα δίκαιο φορολογικό σύστημα που όλοι οι Έλληνες θα συνεισφέρουν στα δημόσια βάρη ανάλογα με τις δυνάμεις τους.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Επανερχόμεθα επί του αιτήματος να μιλήσει ο κ. Μαγκριώτης ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος. Τα Πρακτικά μου ήλθαν μόλις τώρα, αλλά δυστυχώς έχει διαταχθεί η διαγραφή των Πρακτικών εξαιτίας ενός επεισοδίου το οποίο έγινε εδώ. Επομένως, αρκούμεθα στη διαβεβαίωση του κ. Λοβέρδου ότι η φράση του κ. Πάγκαλου ως Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου αφορούσε την κύρωση συμβάσεως και καλείται ο κ. Μαγκριώτης να μιλήσει ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος.

Θα ήθελα να σας προσθέσω, προς άρση κάθε, κακόβουλης ενδεχομένως, παρεξηγήσεως: πρώτον ότι το Προεδρείο δεν εννοεί ότι η Αξίωματική Αντιπολίτευση είναι δυνατόν να μείνει χωρίς κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο σε ένα τόσο σημαντικό νομοσχέδιο όπως αυτό και δεύτερον, και σπουδαιότερον ...

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΗΝΙΚΟΣ (Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής):

Κύριε Πρόεδρε, ...

(Θόρυβος από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Παρακαλώ δεν έχετε το λόγο.

Δεύτερον, δεν θέλουμε να δημιουργηθεί προηγούμενο «οιο-νει» δεδικασμένου, σε θέμα, το οποίο δεν θίγει ο Κανονισμός, όπως και αυτό δηλαδή το οποίο είναι η αναπλήρωση του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου.

Κύριε Μαγκριώτη, έχετε το λόγο για δεκαπέντε λεπτά.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Μόνο που αυτό που αναφέρατε ως δικαιολογία, για να μου δώσετε το λόγο είναι αυτό που σας διαψεύδει κύριε Πρόεδρε, γιατί το σημείο της διαγραφής των Πρακτικών είναι πριν από την έναρξη της συζήτησης του νομοσχεδίου. Είναι αυτό ακριβώς που σας διευκρίνισα προηγούμενως και το οποίο έπρεπε να το επιβεβαιώσετε, πριν σχολιάσετε από του Βήματος της Βουλής δημόσια το αίτημα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.

Γι' αυτό, κύριε Πρόεδρε, θεωρούμε ότι υπερβήκατε τα καθήκοντά σας ως Προεδρεύων της σημερινής διαδικασίας της Ολομέλειας του Κοινοβουλίου και γι' αυτό οφείλετε απέναντι στην κοινοβουλευτική τάξη και το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ή να ζητήσετε συγγνώμη ή να διαγράψετε το μέρος των Πρακτικών, όπου περιέχονται οι προηγούμενοι απαράδεκτοι χαρακτηρισμοί και σχολιασμοί σας για το ΠΑ.ΣΟ.Κ. Περιμένουμε, κύριε Πρόεδρε, την απάντηση και τη στάση σας στην τοποθέτησή μας αυτή για να κρίνουμε και να αξιολογήσουμε τη σημερινή σας Προεδρία.

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΚΟΥΤΜΕΡΙΔΗΣ: Άκρα του τάφου σιωπή!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Μόλις ανακαλύψω μειωτική για το κόμμα σας και εσάς προσωπικά, νύξη δική μου, ευχαρίστως να σας απαντήσω.

Προχωρήστε, κύριε Μαγκριώτη.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Ασφαλώς, κύριε Πρόεδρε και δεν είναι μειωτικός ο σχολιασμός. Ήταν όμως σκόπιμος για την καλλιέργεια εντυπώσεων νομίζοντας έτσι, κύριε Πρόεδρε, ότι θα διασώσετε την καταρρέουσα Κυβέρνησή σας. Γι' αυτό ακριβώς το τονίζω και σας ξαναζητώ, κύριε Πρόεδρε, να αναζητήσετε στα Πρακτικά τον προηγούμενο απαράδεκτο και αντιδοντολογικό σχολιασμό σας για το ΠΑ.ΣΟ.Κ. και τότε, είμαι βέβαιος ότι θα έχετε το πολιτικό θάρρος να διαγράψετε τις φράσεις αυτές από τα Πρακτικά ή να ζητήσετε συγγνώμη από το ΠΑ.ΣΟ.Κ.

Προχωρώ όμως για την οικονομία του χρόνου περιμένοντας όμως, κύριε Πρόεδρε, την πράξη σας αυτή, γιατί θα είναι πράξη γενναιοδωρίας και θάρρους και για το Κοινοβούλιο και για τους θεσμούς μας. Σε κάθε περίπτωση θέλουμε να σας πούμε ότι εμείς δεν πρόκειται να ανεχθούμε τέτοιες πρακτικές και τέτοιες συμπεριφορές από το Προεδρείο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ήδη ο εισηγητής μας και οι αγορητές του ΠΑ.ΣΟ.Κ., αλλά και των άλλων κομμάτων της Αντιπολίτευσης έχουν αποκαλύψει το ουσιαστικό περιεχόμενο του συζητούμενου νομοσχεδίου, είτε αυτό αναφέρεται στη φορολογία των ακινήτων είτε αυτό αναφέρεται στην καταπολέμηση του λαθρεμπορίου.

Όσον αφορά τη φορολογία των ακινήτων, το γνωστό «παράμυθι» της Κυβέρνησης είναι ότι τα πρόσθετα φορολογικά έσοδα

θα προκύψουν από τη διεύρυνση της φορολογικής βάσης. Αυτό είναι ψευδές, γιατί τα πρόσθετα φορολογικά έσοδα προέρχονται από την επιβολή νέων φόρων. Δεν προέρχονται δηλαδή από την είσπραξη φόρων που διαφεύγουν, δεν προέρχονται από την περιστολή της φοροδιαφυγής ή της φοροκλοπής. Επιβάλλατε πριν από ένα χρόνο –και το αναλύσαμε εκτενώς– τον φόρο προστιθέμενης αξίας, αφού τον προαναγγείλατε ενάμιση χρόνο πιο μπροστά μαζί με τις τρεις κλιμακούμενες αυξήσεις των αντικειμενικών κριτηρίων.

Είπατε, δηλαδή, στους πολίτες: «Τρέξτε να πάρετε στεγαστικά δάνεια, τρέξτε γρήγορα στον επόμενο χρόνο να πάρετε άδειες για οικοδομές, στους εργολάβους και τους κατασκευαστές, τρέξτε να αγοράσετε από τα θεμέλια ή τον αέρα, για να έχετε μελλοντικά φτηνό διαμέρισμα». Προκαλέσατε μια έκρηξη στην οικοδομική δραστηριότητα και κάθε έκρηξη είναι παράλογη και οδηγεί στην κερδοσκοπία. Οδηγήσατε στην έκρηξη των τιμών, η οποία βοήθησε στο να κερδοσκοπήσουν κάποιοι εργολάβοι και φυσικά οι τράπεζες. Σε κάθε περίπτωση, δεν μπορούσαν οι οικογένειες, τα μεσαία και τα λαϊκά εισοδήματα να αξιοποιήσουν τη μεγάλη κατάκτηση και την επιτυχία της χώρας μας με τις Κυβερνήσεις του ΠΑ.ΣΟ.Κ., την είσοδό μας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση και τη δραστηκή μείωση των επιτοκίων που έφερε αυτό το αγαθό, δηλαδή τη στέγη, πολύ πιο φθηνή και προσβάσιμη στα λαϊκά και στα μεσαία στρώματα.

Δεν είχατε σχεδιασμό να αξιοποιήσετε θετικά και παραγωγικά και για την ανάπτυξη της οικοδομικής δραστηριότητας και για την υποστήριξη όλων των συναφών επαγγελματιών και για τη στήριξη της λαϊκής στέγης και φυσικά, για την είσπραξη των πρόσθετων φόρων, όπως θα έφερε η ανάπτυξη της παραγωγικής δραστηριότητας. Στο μυαλό σας ήταν πώς θα προσθέσετε στα κρατικά ταμεία πρόσθετα κερδοσκοπικά έσοδα. Δεν σας ενδιέφερε η υγιής ανάπτυξη, δεν σας ενδιέφερε η φθηνή και καλή κατοικία για τα μεσαία και τα λαϊκά στρώματα. Αυτή ήταν η πολιτική σας, αυτά είναι τα αποτελέσματα. Γνωρίζετε πάρα πολύ καλά ότι τα επισφαλή δάνεια στη χώρα μας, στεγαστικά αλλά και καταναλωτικά, είναι υπερτριπλάσια του μέσου ευρωπαϊκού όρου, όταν ξέρουμε μάλιστα ότι η στεγαστική πίστη στη χώρα μας έχει μικρό παρελθόν, γιατί αναπτύχθηκε με αυτούς τους ρυθμούς, ενώ ξεκίνησε με καλούς ρυθμούς, αλλά πήρε αυτούς τους εκρηκτικούς ρυθμούς τα τελευταία χρόνια.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ήδη η οικοδομική δραστηριότητα είναι σε κάμψη, γι' αυτό και παρατηρήθηκε η μείωση της αύξησης του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος κατά 0,4% τους προηγούμενους μήνες. Απεκαλύφθη πόσο τεχνική ήταν η συγκράτηση αυτών των ρυθμών ανάπτυξης, υποδεέστερων βεβαίως, που κληρονομήσατε από τις κυβερνήσεις του ΠΑ.ΣΟ.Κ.. Απεκαλύφθη πως δεν στηρίχθηκε σ' έναν σχεδιασμό αναπτυξιακό και παραγωγικό, αλλά ήταν τυχαία και κερδοσκοπική.

Ήδη πιάνουμε οροφή στα στεγαστικά και καταναλωτικά δάνεια. Ο κ. Γκαργκάνας, το ΠΑ.ΣΟ.Κ., βεβαίως, από την πρώτη στιγμή, από το Νοέμβριο του 2005, επισημαίνουμε και σας τονίζουμε πως πρέπει να πληροφορηθείτε τις οικογένειες, πρέπει να πληροφορηθείτε τους πολίτες ότι πρέπει να περιορίσουν τον αλόγιστο δανεισμό, γιατί θα τους οδηγήσει σε πολύ επώδυνα αποτελέσματα. Ευτυχώς, ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος το Νοέμβριο του 2006 στην επιτροπή της Βουλής για πρώτη φορά κρούει και επισήμως, ως θεσμικός παράγων, τον κώδωνα του κινδύνου. Η Κυβέρνηση κωφεύει, γιατί βολεύεται σε αυτό το κερδοσκοπικό καθεστώς.

Πείτε μας τώρα τα επόμενα χρόνια που ήδη υπάρχουν διαθέσιμα τετρακόσιες χιλιάδες διαμερίσματα σε όλη τη χώρα και ιδιαίτερα στα αστικά κέντρα, τα οποία θα οδηγήσουν σε πτωχεύσεις πολλές μεσαίες και μικρές κατασκευαστικές επιχειρήσεις, τα οποία θα οδηγήσουν σε απώλεια μέσα από κατασχέσεις πολλών διαμερισμάτων και ακινήτων για πολλές οικογένειες, πείτε μας πώς και με ποιες πολιτικές θα βρείτε τους πόρους για να κρατήσετε σ' αυτό το υψηλό επίπεδο, όπως μας ανακινώσατε το απόγευμα στη Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών της Βουλής, το επίπεδο ανάπτυξης του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος, στο ύψος του 4%. Εάν θεωρήσουμε σταθερές τις κοινοτικές εισρο-

ές, τότε πείτε μας ποιος θα είναι ο μηχανισμός και ο μοχλός χρηματοδότησης αυτής της πρόσθετης ανάπτυξης, όταν χάνεται αυτός ο κερδοσκοπικός μηχανισμός που εσείς δημιουργήσατε με την πολιτική σας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ήδη έχει αναλυθεί από τους αγορητές του ΠΑ.ΣΟ.Κ., γιατί, αυτό το νομοσχέδιο, για το μόνο που ενδιαφέρεται είναι πώς θα περιορίσει την καταβολή φόρων από τους έχοντες και κατέχοντες μεγάλη ακίνητη περιουσία και πώς θα ενθυλακώσει πρόσθετα φορολογικά έσοδα από τα μεσαία και λαϊκά στρώματα. Αυτή είναι η φορολογική σας φιλοσοφία, αυτή είναι η οικονομική σας πολιτική, αυτή είναι η καθημερινή σας πρακτική και συμπεριφορά. Απεκαλύφθη από τους αγορητές του ΠΑ.ΣΟ.Κ. με κάθε λεπτομέρεια ότι επιλέγετε από την προοδευτική κλίμακα φορολόγησης των ακινήτων την εξισωτική φορολογική πολιτική.

Θέλει, δηλαδή, να πληρώνει με το ίδιο τίμημα, η λαϊκή οικογένεια, η φτωχή οικογένεια και αυτός που είναι κάτω από το όριο της φτώχειας, η μεσαία οικογένεια και οι έχοντες και κατέχοντες μεγάλη ακίνητη περιουσία. Σε συνδυασμό με το αφορολόγητο της γονικής παροχής για όλη την έκταση της ακίνητης περιουσίας δημιουργείται ένα συνδυαστικό θεσμικό και νομικό πλαίσιο, όπου χαρίζετε στις οικογένειες με τα πολύ μεγάλα εισοδήματα και ακίνητα πρόσθετους φόρους.

Κύριε Υπουργέ, πέρα από το ότι δημιουργείτε ένα άδικο φορολογικό σύστημα, πέρα από το ότι καταρακώτε βασικές αξίες, οικογενειακές αξίες, κοινωνικές αξίες συγκρούεστε και με την αίσθηση της κοινής γνώμης για τη δίκαιη φορολογία. Συγκρούεστε με την κοινωνική συνοχή γιατί όταν ο πολίτης μαζί με τα μυριάδες άλλα προβλήματα που καθημερινά αντιμετωπίζει νιώθει ότι η Κυβέρνησή του δεν τον αντιμετωπίζει ίσα και ισότιμα. Τότε η κοινωνική ειρήνη και η κοινωνική συνοχή διασαλεύεται και η άσκηση κάθε πολιτικής δεν μπορεί να υπάρξει. Γι' αυτό, λοιπόν, δημιουργείτε προϋποθέσεις κοινωνικών εκρήξεων και ακόμη παραπέρα απαξιώσετε του πολιτικού συστήματος.

Τι άλλο θα κάνετε μέχρι να αποχωρήσετε από τη διακυβέρνηση της χώρας;

Έρχομαι τώρα, κύριε Υπουργέ, στο θέμα της καταπολέμησης του λαθρεμπορίου. Σας αποδείξαμε με τους πίνακες του προϋπολογισμού με πολλή σαφήνεια και καθαρότητα πως όχι μόνο δεν θα χτυπήσετε το λαθρεμπόριο και τη φοροδιαφυγή αλλά θα τα διευρύνετε, γιατί τώρα θα υπάρχει μια διακίνηση πλαστών χαρτιών πολύ πιο εύκολη από τη μέχρι τώρα διακίνηση του πετρελαίου θέρμανσης ως πετρελαίου κίνησης. Γιατί δεν σκεφθήκατε στα τέσσερα χρόνια να αξιοποιήσετε την προεργασία που είχε κάνει η κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. και να εισάγετε το ενιαίο ηλεκτρονικό σύστημα που θα ξεκινά από την εισαγωγική εταιρεία, από τα διυλιστήρια, από τις εταιρείες διανομής και από τους δικαιούχους του πετρελαίου θέρμανσης ή από τους δικαιούχους του αγροτικού πετρελαίου.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΠΕΖΑΣ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Ποια προεργασία, κύριε συνάδελφε;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Αυτή την προεργασία επί τέσσερα χρόνια τώρα δεν την αξιοποιήσατε.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΠΕΖΑΣ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Αν έχετε κάνει προεργασία, παρουσιάστε την στη Βουλή.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Και σήμερα έρχεστε να θεσμοθετήσετε μια σωστή αρχή για την εξίσωση της τιμής του πετρελαίου θέρμανσης με το πετρέλαιο κίνησης με απροετοίμαστη όμως την πολιτεία, πράγμα που θα οδηγήσει στην έκρηξη του λαθρεμπορίου, της φοροκλοπής και της φοροδιαφυγής. Και δεν κάνετε το πρώτο βήμα που θα έπρεπε να κάνετε, να χτυπήσετε το λαθρεμπόριο στα ναυτιλιακά καύσιμα. Και μας είπατε στην επιτροπή ότι εκεί θα είναι το επόμενο βήμα αφού παραδέχεστε εσείς και όλοι οι εκπρόσωποι των παραγωγικών τάξεων ότι εκεί είναι το λαθρεμπόριο και όχι στη μικρή λαϊκή οικογένεια με τα λίγα λίτρα που καταναλώνει για πετρέλαιο θέρμανσης. Όλα αυτά αποκαλύπτουν την ουσία της πολιτικής σας.

Σας αποκαλύψαμε ότι προεκλογικά εξαγγείλατε νομοσχέδια για να ξεγελάσετε την κοινή γνώμη και να υπαρφέτε την ψήφο της. Είπατε ότι αυτό το νομοσχέδιο και η πολιτεία θα είναι πανέτοιμοι για να χτυπήσουν το λαθρεμπόριο από τις 15 Οκτω-

βρίου. Κύριε Υπουργέ, περάσαμε στις 15 Ιανουαρίου και δεν είστε ακόμη έτοιμοι και το νομοσχέδιο τώρα συζητείται στη Βουλή. Και μας είπε ο κ. Αλογοσκούφης στην επιτροπή ότι φταίνε οι πρατηριούχοι για τη νέα αναβολή που δώσατε γιατί δεν είναι έτοιμοι. Μα, η Κυβέρνηση είχε πει προεκλογικά ότι θα είναι έτοιμη στις 15 Οκτωβρίου. Και τώρα βρήκατε εξιλαστήρια θύματα τους πρατηριούχους; Δεν έχετε τουλάχιστον τη βεβαιότητα να πείτε τη στοιχειώδη αλήθεια και πάντα λέτε, ότι φταίνε κάποιοι άλλοι, όταν δεν φταίνε κάποια κέντρα που συνωμοτούν στο εξωτερικό για το κύρος και την αξιοπιστία της Κυβέρνησης;

Απευθυνόμενος προς την Κυβέρνηση και προς τα κόμματα της Αντιπολίτευσης, προς το ΛΑ.Ο.Σ. απαντώντας στην агόρευση του Αρχηγού του αλλά και στα κόμματα της αριστερής Αντιπολίτευσης, θέλω να σας πω ότι αύριο είναι μια κρίσιμη ημέρα, διότι αύριο συνέρχεται η Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων και θα συζητήσει τη διαδικασία με την οποία θα κληθούν να απολογηθούν οι Υπουργοί Πολιτισμού με πρώτον, τον Πρωθυπουργό και πρώτο Υπουργό Πολιτισμού της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας.

Τονίζω, προς τον Αρχηγό του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού αλλά και προς τα κόμματα της αριστερής Αντιπολίτευσης, ότι σ' αυτή την επιτροπή έχουμε τη μεγάλη ευκαιρία να αρχίσει επιτέλους η αποκάλυψη του μεγάλου ηθικού και πολιτικού σκανδάλου που ταλαιπωρεί την πολιτική ζωή.

Τα κόμματα της Αντιπολίτευσης έχουν την Πλειοψηφία της Επιτροπής. Είναι λοιπόν στο χέρι των κομμάτων της Αντιπολίτευσης να δείξουν πως εννοούν όσα λένε όταν ομιλούν για τη διαφάνεια ή όταν εγκυβαν τα άλλα κόμματα της Αντιπολίτευσης.

Εκεί λοιπόν θα κριθεί η αξιοπιστία όλων των κομμάτων της Αντιπολίτευσης, αύριο, αν η Πλειοψηφία της Βουλής θα φέρει τον Πρωθυπουργό της χώρας και πρώτο Υπουργό Πολιτισμού, τον πρώτο βήματα την ευθύνη για τη διαχείριση, το βίο και την πολιτεία του κ. Ζαχόπουλου, στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων, σ' έναν ανοιχτό, γενναίο και ειλικρινή διάλογο για να λυτρώσει το πολιτικό σύστημα. Γιατί, ο κ. Καραμανλής, είναι υπεύθυνος για όλη αυτή την πραγματικότητα, την γκρίζα πραγματικότητα που επικρατεί την τελευταία περίοδο.

Δεν αρκούν οι δακρύβρεχτες διακηρύξεις στις δημόσιες εκδηλώσεις και στις δημόσιες αναφορές για τη μηδενική ανοχή στη διαφθορά. Σήμερα, το Διεθνές Παρατηρητήριο είπε, κατάμουτρα, στον κύριο Πρωθυπουργό πως αντί να περιοριστεί η διαφθορά και το λαθρεμπόριο στη χώρα μας πήραν εκρηκτικές διαστάσεις τα τελευταία τέσσερα χρόνια.

Αύριο, λοιπόν, στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων θα γίνει το πρώτο βήμα. Στη συνέχεια το ΠΑ.ΣΟ.Κ. θα προχωρήσει στο επόμενο βήμα, στη σύσταση εξεταστικής επιτροπής και βέβαια σε προ ημερησίας διατάξεως συζήτηση στη Βουλή για να υπάρξει η πλήρη ανάπτυξη του κοινοβουλευτικού ελέγχου.

Τώρα, λοιπόν, είναι η μεγάλη ευκαιρία και η μεγάλη πρόκληση, πρώτα-πρώτα στα κόμματα της Αντιπολίτευσης, αλλά και στην Κυβέρνηση και στον ίδιο τον Πρωθυπουργό, να κάνουμε το πρώτο βήμα για να δώσουμε την ελάχιστη αξιοπιστία στο πολιτικό μας σύστημα που καταρακωλά, καταρακωλά από την πολιτική σας. Δεν θέλουμε όμως να το συμπαρασύρετε, δεν θέλουμε να συμπαρασύρετε μαζί του και την Αντιπολίτευση, τον παραγωγικό και κοινωνικό ιστό της χώρας.

Τώρα είναι μεγάλη ευκαιρία. Σας καλούμε να αναλάβετε τις ευθύνες σας. Εμείς τις έχουμε αναλάβει και θα ανταποκριθούμε απόλυτα στο καθήκον μας ως Αξιωματική Αντιπολίτευση απέναντι τόσο στους πολίτες που μας ψήφισαν, αλλά και στο σύνολο της ελληνικής κοινωνίας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε.

Το λόγο έχει ο κ. Παναγιώτης Σγουριδής, Βουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ.

Απών. Διαγράφεται.

Το λόγο έχει η Βουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ., κ. Λούκα Κατσέλη.

ΛΟΥΚΑ ΚΑΤΣΕΛΗ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πριν μπω στη συζήτηση των επιμέρους διατάξεων του νομοσχεδίου, επιτρέψτε μου να κάνω μια επισήμανση σχετικά με τη διασύνδεση του φορολογικού νομοσχεδίου που συζητάμε με τη διαφάνεια και τη χρηστή διοίκηση στον ευρύτερο δημόσιο τομέα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μια Κυβέρνηση επιβάλλει φόρους γιατί χρειάζεται έσοδα –υποτίθεται– για να προωθήσει τις επενδύσεις, να αναβαθμίσει τις δημόσιες υπηρεσίες και να προωθήσει το δημόσιο συμφέρον.

Σήμερα, ο Έλληνας πολίτης καλείται να πληρώσει περισσότερους φόρους, ενώ ακούει από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης ότι ο επικεφαλής του πρώην Σ.Δ.Ο.Ε., ο κ. Κλαδάς, εμπλέκεται σε παράνομες συναλλαγές με εκπροσώπους του Τύπου. Επίσης ακούει και διαβάζει ότι η διοίκηση του κ. Φιλιππίδη στο Ταχυδρομικό Ταμειτήριο αποστέλλει σήμερα σε ξένη τράπεζα εξώδικο, γιατί –λέει– το Ταχυδρομικό Ταμειτήριο έχει απολέσει 30% με 35% των κεφαλαίων του από εσφαλμένες επικίνδυνες τοποθετήσεις σε δομημένο προϊόν υψηλού κινδύνου.

Όταν ρωτήσαμε τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών στην επιτροπή γι' αυτό το θέμα, μας είπε ότι το Ταχυδρομικό Ταμειτήριο είναι ιδιωτική εταιρεία και το θέμα δεν τον αφορά. Το δημόσιο όμως, κύριε Υπουργέ, έχει το 35% των μετοχών του Ταχυδρομικού Ταμειτηρίου και το 10% μέσω των ΕΛ.ΤΑ., ενώ διορίζει τη διοίκηση. Είναι έτσι ή όχι;

Με ποια λογική λοιπόν ζητάτε από τον Έλληνα φορολογούμενο περισσότερα έσοδα, όταν αντί για αναβάθμιση των υπηρεσιών, έχετε καταλάβει κάθε έννοια χρηστής διοίκησης και δεν ζητάτε ευθύνες από κανέναν, ούτε από τον κ. Κλαδά ούτε από τον κ. Τσουρίδη;

Ας μιλήσουμε, λοιπόν, τώρα για το νομοσχέδιο. Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μέχρι σήμερα ίσχυε ο φόρος μεγάλης ακίνητης περιουσίας. Ήταν ένας φόρος προοδευτικός, που επιβάρυνε αναλογικά περισσότερους όσους είχαν στην κατοχή τους ακίνητα μεγάλης αξίας. Και δεν είναι αλήθεια, κύριοι συνάδελφοι του ΛΑ.Ο.Σ., ότι η φορολογία ήταν άδικη επί ΠΑ.ΣΟ.Κ., γιατί ο φόρος μεγάλης ακίνητης περιουσίας ήταν ένας δίκαιος φόρος.

Με αυτό το νομοσχέδιο η Κυβέρνηση εισάγει ένα ενιαίο τέλος 1ο/οο, το Ε.Τ.Α.Κ., σε όλους όσους έχουν στην κατοχή τους ακίνητα, με εξαίρεση την πρώτη κατοικία. Η φορολογική επιβάρυνση κάποιου που έχει ένα κατάστημα ή ένα κτίσμα στο Περιστέρι ή στο Μενίδι εξισώνεται, τουλάχιστον όσον αφορά στο φορολογικό συντελεστή, με κάποιον που έχει ένα κτίσμα στη Μύκονο, στην Εκάλη ή στην Κηφισιά.

Το πιο σημαντικό όμως –και σ' αυτό θα ήθελα να επιμείνω– είναι ότι με τον Ε.Τ.Α.Κ. φορολογούνται και θα φορολογούνται εφεξής όλα τα ακίνητα στην ελληνική επικράτεια. Δημιουργείται έτσι μια νέα, σίγουρη και μόνιμη φορολογική βάση, που θα επιβαρύνει όλα τα νοικοκυριά της χώρας μας, μιας χώρας όπου το ποσοστό ιδιοκατοίκησης είναι πολύ υψηλό και το ακίνητο αποτελεί τη βασική και πολλές φορές μοναδική επενδυτική επιλογή για πολλούς πολίτες.

Τα νοικοκυριά χρόνο με το χρόνο θα επιβαρύνονται περισσότερο. Αυτή, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι η πραγματική φορολογική μεταρρύθμιση. Είναι σίγουρο ότι κάθε φορά που τα έσοδα θα υπολείπονται από τα αναμενόμενα είτε θα αυξάνονται οι αντικειμενικές αξίες των ακινήτων είτε θα αυξάνεται το τέλος ακινήτων, δηλαδή το 1ο/οο., που αυτή τη στιγμή είναι πολύ χαμηλό για ευνόητους λόγους.

Η πραγματικότητα είναι αμείλικτη. Η Κυβέρνηση καταργεί έναν προοδευτικό φόρο, που επιβάρυνε αναλογικά περισσότερους μεγαλοϊδιοκτήτες και ανοίγει την πόρτα για μια συνεχή φορολογική αφαιμάξη όλων όσων έχουν στην κατοχή τους ακίνητα. Πρόκειται για την αποθέωση μιας φοροεισπρακτικής πρακτικής που θα τη δούμε σ' όλο της το μεγαλείο το 2008, όταν θα αυξηθούν οι αντικειμενικές αξίες των ακινήτων. Γι' αυτό άλλωστε στον προϋπολογισμό του 2008 τα έσοδα από το φόρο ακίνητης περιουσίας προβλέπεται να αυξηθούν από 240.000.000, που ήταν το 2007, σε 900.000.000, δηλαδή αύξησης 275%. Αυτή σιγά σιγά θα γίνει η νέα πηγή άντλησης πρόσθετων εσόδων, μαζί με τους έμμεσους φόρους.

Τι κάνει, επομένως, η Κυβέρνηση με τη φορολογική της μεταρρύθμιση; Μειώνει τους συντελεστές φορολόγησης στα εισοδήματα φυσικών προσώπων κατά δύο ποσοστιαίες μονάδες και φορολογεί σε μόνιμη, σταθερή βάση την ακίνητη περιουσία. Η θέσπιση επομένως του Ε.Τ.Α.Κ. δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση μέτρο απλούστευσης ή εκσυγχρονισμού του φορολογικού μας συστήματος. Είναι ένα μέτρο που επιδιώκει με κάθε τρόπο το Υπουργείο Οικονομικών εδώ και είκοσι πέντε χρόνια, με στόχο τη διεύρυνση της φορολογικής βάσης. Μια νέα και μόνιμη βάση για την άντληση εσόδων όποτε το χρειαστεί. Δεν διστάζει δηλαδή το Υπουργείο επιβάλλει ουσιαστικά έναν νέο έμμεσο φόρο, φορολογώντας διπλά και τριπλά τους πολίτες. Γιατί διπλή φορολογία; Γιατί στην ουσία το Ε.Τ.Α.Κ. είναι ένας ακόμα φόρος στην κατανάλωση ακινήτων. Η Κυβέρνηση φορολογεί πρώτα, το εισόδημα κάθε ιδιοκτήτη κι ακολούθως τα περιουσιακά ακίνητα που αποκτώνται απ' αυτό.

Γιατί για κάποιους είναι τριπλή φορολογία; Γιατί πολλοί συμπολίτες μας πριν τρία χρόνια πίστεψαν την Κυβέρνηση, όταν θέσπισε ρυθμίσεις για τις γονικές παροχές και έσπευσαν να πληρώσουν τα χρωστούμενα και να μεταφέρουν την ψιλή κυριότητα στους απογόνους τους. Αυτοί, πράγματι, τιμωρούνται σήμερα τριπλά. Φορολογήθηκε το εισόδημά τους μια φορά, πλήρωσαν στη συνέχεια τα χρωστούμενα για τις γονικές παροχές –για τα οποία σήμερα κάποιιο άλλοι απαλλάσσονται και καλούνται τώρα να πληρώσουν το ενιαίο τέλος ακινήτων. Τουλάχιστον θα έπρεπε να αφαιρεθεί από τον Ε.Τ.Α.Κ. ο φόρος που έχει κάποιος καταβάλει για προγενέστερες γονικές παροχές, καθώς κι ο φόρος που αποδεδειγμένα καταβλήθηκε ή οριστικά και τελεσίδικα βεβαιώθηκε για δωρεές κινήτων και ακινήτων, όπως θα έπρεπε και να αφαιρεθεί τουλάχιστον από τη φορολογητέα βάση η αξία τυχόν οφειλομένων τόκων και χρεολυσίων που επιβαρύνουν το ακίνητο, όπως γινόταν στην περίπτωση του φόρου μεγάλης ακίνητης περιουσίας.

Τέλος, η επιβολή του Ε.Τ.Α.Κ. πλήττει και αναπτυσσάει έναν ευαίσθητο τομέα της οικονομίας, όπως είναι ο τουρισμός, σε μία εποχή που υπάρχει σημαντικό πρόβλημα ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας, καθώς η επιβολή του Ε.Τ.Α.Κ. θα ανεβάσει το κόστος παροχής τουριστικών υπηρεσιών για όσους μισθώνουν δωμάτια και σπίτια. Γι' αυτό άλλωστε, η οποία φορολογία περιουσίας αποτελεί στις περισσότερες χώρες έσοδο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ώστε να χρηματοδοτείται αντίστοιχα η παροχή υπηρεσιών στις τοπικές κοινωνίες.

Ας πω δύο λόγια για την αναλογικότητα του φόρου. Ο φόρος αυτός είναι αναλογικός και δεν είναι προοδευτικός. Θεσπίζεται ένα ενιαίο τέλος, ανεξάρτητα από τη φοροδοτική ικανότητα του φορολογουμένου.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Ένα λεπτό, κύριε Πρόεδρε.

Θα πρέπει να τονιστεί ότι το μέτρο αυτό καταργεί κάθε έννοια προοδευτικότητας. Στην Κύπρο, για ακίνητα αξίας έως 100.000 κυπριακές λίρες, ο φόρος είναι μηδενικός και αυξάνει στο 4% για ακίνητα αξίας 500.000 κυπριακών λιρών και άνω. Γιατί άραγε η Κυβέρνηση δεν προτίμησε μια αντίστοιχη ρύθμιση; Γιατί δεν θέλει με κανένα τρόπο να επιβαρύνει τους μεγαλοϊδιοκτήτες.

Εμείς προτείνουμε το διπλασιασμό του αφορολόγητου ποσού για τη φορολογία κληρονομιάς και γονικών παροχών και εμμένουμε στην προοδευτικότητα της φορολογικής κλίμακας.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Ευχαριστώ και εγώ, κυρία συνάδελφε.

Το λόγο έχει η Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας, κ. Πατριανάκου.

ΦΕΒΡΩΝΙΑ ΠΑΤΡΙΑΝΑΚΟΥ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μέσα από την όζουσα πολιτική ειδησιογραφία και τη μεταφορά της πολιτικής στην παραπολιτική και συνεπακόλουθα στην πολιτική απαξίωση, έχουμε μοναδικό καθήκον όλοι μας σ' αυτήν την Αίθουσα, όλες οι πολιτικές δυνάμεις, να υπηρετήσουμε ιδέες, αρχές και συγκροτημένες πολιτικές.

Ο ελληνικός λαός, πριν από τέσσερις μήνες, εμπιστεύθηκε για δεύτερη φορά στη διακυβέρνηση της χώρας τη Νέα Δημοκρατία και σε αυτούς τους τέσσερις μήνες, με αλληπάλληλες πολιτικές μας προτάσεις, υπηρετούμε με συνέπεια τις υποσχέσεις μας στον ελληνικό λαό και ξεδιπλώνουμε την ιδεολογική μας πρόταση στην ελληνική κοινωνία.

Μεγάλα στρώματα της κοινωνίας και πρώτα απ' όλα τα ασθενέστερα επωφελοούνται της οικονομικής μας πολιτικής. Οι χαμηλοσυνταξιούχοι, οι άνεργοι, οι αγρότες επωφελοούνται με το διπλασιασμό του Ε.Κ.Α.Σ., με το επίδομα ανεργίας, την αγροτική σύνταξη.

Ταυτόχρονα, φέραμε τον νόμο για τη φοροδιαφυγή, προκειμένου να τεκμηριώσουμε τις αρχές δικαίου πάνω στις οποίες δομείται το αποτελεσματικό κοινωνικό κράτος. Ψηφίσαμε το Εθνικό Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής, προκειμένου με νέα εργαλεία να πολεμήσουμε τις αναποτελεσματικές πολιτικές φτώχειας, μέχρι σήμερα. Ψηφίσαμε ένα φιλόδοξο προϋπολογισμό που μέσα από την ήπια δημοσιονομική προσαρμογή επιχειρεί το συνδυασμό ανάπτυξης και κοινωνικής δικαιοσύνης.

Όσον αφορά το σχόλιο που έκανε, προηγουμένως, η συνάδελφος κ. Κατσέλη, σχετικά με τη διαφάνεια, θα ήθελα να θυμίσω τη χθεσινή συνάντηση του Πρωθυπουργού με την Πρόεδρο της Διεθνούς Διαφάνειας, παρουσία του Υπουργού Δικαιοσύνης, όπου γνωστοποίησε ότι σύντομα θα προωθηθεί η επικύρωση της σχετικής σύμβασης που αποσκοπεί στην ενίσχυση των μέτρων καταπολέμησης της διαφθοράς. Μάλιστα, με το σχέδιο νόμου θα προβλέπεται η επέκταση των διατάξεων του Ποινικού Κώδικα περί δωροδοκίας υπαλλήλων και στους διοικητικούς παράγοντες των οργανισμών και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, σύμφωνα με τις δημοσιογραφικές πληροφορίες.

Κατά συνέπεια, ερχόμαστε με μία σειρά νομοσχέδια, όπως και το σημερινό, προκειμένου να επιχειρήσουμε τον εξορθολογισμό της πολιτικής και της φορολογίας. Με το σημερινό νομοσχέδιο επιχειρείται ο εξορθολογισμός της πολιτικής των ακινήτων, μεταφέροντας βάρη από τους κοινωνικά ασθενέστερους σε αυτούς που έχουν, κατέχουν και μπορούν να πληρώσουν.

Από τα μέτρα του παρόντος νομοσχεδίου προβλέπεται μείωση εσόδων περίπου 417.000.000 ευρώ, λόγω της κατάργησης του φόρου κληρονομιάς, της γονικής παροχής, του φόρου μεγάλης ακίνητης περιουσίας και την απαλλαγή φόρου για την απόκτηση πρώτης κατοικίας.

Ταυτόχρονα, όμως, προβλέπεται αύξηση εσόδων, κατά κύριο λόγο, από την επιβολή του τέλους ενιαίας ακίνητης περιουσίας, όπου για πρώτη φορά, όμως, διευρύνεται η φορολογική βάση σε ακίνητα νομικών προσώπων, κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα. Προβλέπεται η είσπραξη 450.000.000 ευρώ περίπου από την πάταξη του λαθρεμπορίου καυσίμων, 140.000.000 ευρώ από τη φορολόγηση των αφορολογητών κερδών αποθεματικών των τραπεζών.

Με το παρόν νομοσχέδιο, υλοποιείται μία βασική μας προεκλογική δέσμευση. Καταργείται ο φόρος κληρονομιάς και ο φόρος γονικής παροχής για τους συγγενείς πρώτου και δεύτερου βαθμού, δηλαδή, πρώτης και δεύτερης κατηγορίας, δηλαδή, τους κοντινούς συγγενείς, όπως προβλέπονταν στα προηγούμενα νομοσχέδια, χαρακτηρίζοντας τις κατηγορίες Α' και Β'. Κάθε χρόνο, εκατόν εξήντα χιλιάδες ελληνικές οικογένειες δεν θα πληρώνουν φόρο κληρονομιάς.

Ο στόχος; Θέλουμε να διευκολύνουμε τον εργαζόμενο, τον αγρότη, το βιοπαλαιστή, αυτόν που μια ζωή αγωνίζεται να φτιάξει ένα περιουσιακό στοιχείο, να το μεταβιβάσει ομαλά στους κληρονόμους του ή να διευκολύνουμε τους κληρονόμους του να αποδεχθούν την κληρονομιά, χωρίς να χρειάζεται να υποθηκεύσουν το μέλλον τους.

Με το παρόν νομοσχέδιο, απαλλάσσεται η αγορά πρώτης κατοικίας έως 200 τετραγωνικά μέτρα. Το 200 τετραγωνικά μέτρα είναι μια αυθαίρετη ρύθμιση; Όχι βέβαια. Με βάση τα στατιστικά στοιχεία του Ε9, αποδεικνύεται ότι η συντριπτική πλειονότητα των Ελλήνων αγοράζει πρώτη κατοικία μικρότερη από 200 τετραγωνικά μέτρα Άρα, ωφελείται η συντριπτική πλειονότητα των νέων ζευγαριών, των νέων που προσπαθούν να κάνουν την οικογένειά τους, να φτιάξουν το σπίτι τους.

Με το παρόν νομοσχέδιο, επιχειρείται και καταργείται ο φόρος μεγάλης ακίνητης περιουσίας και ταυτόχρονα, επιβάλλεται Ενιαίο Τέλος Ακινήτων 1% για τα φυσικά πρόσωπα και τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα των επιχειρήσεων και των νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Εδώ, ερχόμαστε να απαντήσουμε σε ένα πολύ μεγάλο μύθο που καλλιεργείται όλον αυτόν τον καιρό. Ερχόμαστε και καταργούμε το φόρο μεγάλης ακίνητης περιουσίας, προκειμένου να ωφελήσουμε αυτούς που έχουν τις τεράστιες περιουσίες και επιβάλλουμε το Τέλος Ακίνητης Περιουσίας στους μικρούς; Όχι, βέβαια.

Η πολιτική σας όλα αυτά τα χρόνια έδειξε ότι ο φόρος μεγάλης ακίνητης περιουσίας ήταν μια μεγάλη αποτυχία. Και αυτό, διότι αφορούσε τριάντα πέντε χιλιάδες περίπου, οι οποίοι υπαγόταν στο συγκεκριμένο φόρο, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ομοσπονδίας Ιδιοκτητών Ακινήτων και οι οποίοι, βεβαίως, έχοντας και κατέχοντας, όταν έχουν τη δυνατότητα να μεταβιβάσουν αυτά τα περιουσιακά στοιχεία τους είτε σε εταιρείες είτε σε υπεράκτιες εταιρείες off shore κ.λπ., είναι προφανές ότι διέφευαν του φόρου μεγάλης ακίνητης περιουσίας με νόμιμους τρόπους.

Τι προβλεπόταν μέχρι σήμερα στη φορολόγηση των υπεράκτιων εταιρειών; Συντελεστές της τάξεως από 0,3354% έως 0,949%. Για ποιο λόγο, σήμερα, αποθαρρύνονται αυτού του είδους οι πολιτικές; Διότι, πλέον στις υπεράκτιες εταιρείες θα πληρώνεται ο φόρος 3%, όπως επίσης και το 0,6% του Ειδικού Τέλους Ακίνητης Περιουσίας, οπότε δεν θα είναι συμφέρον για οποιονδήποτε κατέχει μεγάλη και ακίνητη περιουσία να το δηλώνει σε υπεράκτιες, διότι θα τον συμφέρει να πληρώνει το Ειδικό Τέλος Ακίνητης Περιουσίας.

Δεν τα λέμε εμείς. Τα δημοσιεύματα όλων των εφημερίδων έγραφαν: «Με δύο τροποποιήσεις, το οικονομικό επιτελείο έστειλε τις επιχειρήσεις από το φορολογικό παράδεισο, στην κόλαση. Πρώτη φορά, επιβάλλεται φόρος κατοχής στα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα κ.λπ.». Όπως, επίσης και αυτό δεν το λέμε εμείς, αλλά πρόκειται για κοινή συνέντευξη, την οποία έκαναν οι μεγαλύτερες οργανώσεις, ομοσπονδίες που αφορούν τα ακίνητα, όσον αφορά την κριτική για τα μέτρα, λένε: «Στην αγορά δημιουργούνται προϋποθέσεις για την αναθέρμανση της καταγοράς και της οικοδομής». Η ελληνική οικογένεια απαλλάσσεται από το άγχος της φορολογίας για τη μεταβίβαση της ακίνητης περιουσίας στην επόμενη γενιά μέσω της εξομίωσης της φορολογικής μεταχείρισης.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Μισό λεπτό, κύριε Πρόεδρε. Τελιώνω.

Τρίτον, δημοσιονομικά βελτιώνεται σημαντικά η σχέση άμεσων-έμμεσων φόρων υπέρ των πρώτων.

Κατά συνέπεια –και κλείνοντας– αυτό που δεν άκουσα από κανέναν σε αυτό το νομοσχέδιο είναι ότι, ενώ σε όλα τα νομοσχέδια του Υπουργείου Οικονομικών το μόνιμο ρεφρέν της Αντιπολίτευσης είναι τι γίνεται με τα κέρδη των Τραπεζών, πρώτη φορά τηρείτε σιγή για τη διάταξη που εισάγεται και φορολογούμε τα αφορολόγητα αποθεματικά τους και προβλέπουμε έσοδα 140.000.000 ευρώ από ειδική διάταξη που προβλέπει αυτό το νομοσχέδιο.

Αγαπητοί συνάδελφοι, αυτό το νομοσχέδιο που έφερε το Υπουργείο Οικονομικών έχει σαφές ιδεολογικό στίγμα, είναι κοινωνικά δίκαιο, είναι αναδιανεμητικό, αποθαρρύνει τη φοροδιαφυγή και τη φοροαπαλλαγή, διευρύνει τη φορολογική βάση με τα ακίνητα των νομικών προσώπων. Είναι μία πλήρης πολιτική πράξη επ' ωφελεία του λαού και του τόπου και το υπερψηφίζουμε.

Ευχαριστώ για την ανοχή σας, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)
ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Και εγώ σας ευχαριστώ.

Έχει ζητήσει να αναλώσει το χρόνο της τριτολογίας του ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κ.Κ.Ε. κ. Νικόλαος Καραθανασόπουλος.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, μπορούμε να καταλάβουμε την πρόκληση που υπάρχει σε αρκε-

τούς ομιλητές για αναφορά πάνω στα ζητήματα της επικαιρότητας, στα σκάνδαλα και στις διαπλοκές. Όμως, αυτό έχει ένα όριο. Και το λέω αυτό, γιατί συστάσεις το Κ.Κ.Ε. από τους πολιτικούς εκπροσώπους που στηρίζουν τα συμφέροντα της πλουτοκρατίας για τη στάση του απέναντι στη διαφθορά δεν δέχεται.

Χρειαζόταν, κατά τη γνώμη μας, με πολύ μεγαλύτερη σεμνότητα ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Π.Α.ΣΟ.Κ. να αναφερθεί προς το Κ.Κ.Ε., μιλώντας για την υπόλοιπη Αντιπολίτευση, υπενθυμίζοντάς του ότι σε τούτα εδώ τα μάρμαρα κακιά σκουριά δεν πιάνει! Η ενενηντάχρονη ιστορία του Κ.Κ.Ε. είναι απόδειξη γι' αυτό. Γιατί αυτή η ίδια η ιστορική εμπειρία μάς έχει διαβεβαιώσει και έχει επιβεβαιωθεί από την ίδια τη ζωή ότι η διαφθορά στο παρόν σύστημα εντοπίζεται στο πεδίο της συνδιαλλαγής ανάμεσα στα επιχειρηματικά συμφέροντα, στο πολιτικό της προσωπικό και στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης που ελέγχονται απ' αυτά τα συμφέροντα. Για να παταχθεί η συγκεκριμένη διαφθορά πρέπει συνολικά το συγκεκριμένο κοινωνικοοικονομικό σύστημα, το πολιτικό σύστημα να ανατραπεί. Οι όποιοι δακρύβρεχτοι λόγοι περί διαφάνειας και περί πάταξης της διαπλοκής δεν αφορούν τίποτα άλλο παρά μια προσπάθεια, μια διαπάλη ανάμεσα στα κόμματα της πλουτοκρατίας για τη νομή της εξουσίας, την προστασία του πολιτικού συστήματος που εξυπηρετεί αυτά τα συμφέροντα, την προστασία και θωράκιση της αντιλαϊκής πολιτικής.

Το Κ.Κ.Ε. –το έχουμε τονίσει επανειλημμένα και με τον πιο επίσημο τρόπο- ζητεί την πλήρη και ουσιαστική διερεύνηση των ζητημάτων που αφορούν την υπόθεση Ζαχόπουλου, χωρίς παράλληλα να καλλιεργούμε αυταπάτες. Γιατί το συγκεκριμένο έργο το έχουμε δει πολλές φορές στο παρελθόν και έχει επιβεβαιωθεί η λαϊκή παροιμία ότι «κόρακας κοράκου μάτι δεν βγάζει».

Τελειώνοντας και συνοψίζοντας, για το Κ.Κ.Ε., η πάλη κατά της διαφθοράς είναι πάλη κατά της αντιλαϊκής πολιτικής, είναι πάλη κατά των κομμάτων που την υπηρετούν, είναι πάλη για ριζικές ανατροπές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Το λόγο έχει η Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας στο Νομό Κορινθίας κ. Αθηνά Κόρκα - Κώνστα.

ΑΘΗΝΑ ΚΟΡΚΑ – ΚΩΝΣΤΑ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα, πριν μιλήσω επί του σημαντικότερου νομοσχεδίου που συζητάμε σήμερα, όσον αφορά την κατάργηση του φόρου κληρονομιάς, των γονικών παροχών, την απαλλαγή της πρώτης κατοικίας, τη θέσπιση του ενιαίου τέλους ακινήτων, καθώς και την αντιμετώπιση του λαθρεμπορίου καυσίμων, να σχολιάσω και να κάνω κριτική σε εκφράσεις που άκουσα πριν από συναδέλφους και πιο συγκεκριμένα από συνάδελφο του Π.Α.ΣΟ.Κ., ο οποίος διατυμπάνιζε ότι «την ώρα που αποχωρείτε από τη διακυβέρνηση της χώρας». Αυτό δικαιολογείται μόνο από το προμεσονύκτιο της ώρας». Γιατί μόλις τρεις μήνες μετά τη νωπή λαϊκή εντολή εμπιστοσύνης του ελληνικού λαού εγώ θα εκλάβω αυτό ως όνειρο όχι θερινής αλλά χειμερινής νυκτός.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η κατάθεση αυτού του νομοσχεδίου δείχνει τη συνέπεια της Κυβέρνησης, αλλά και του ίδιου του Πρωθυπουργού, του Κώστα Καραμανλή, σε αυτά τα οποία εξήγγειλε το καλοκαίρι, τα οποία μέσα σ' ένα τρίμηνο έγιναν νόμοι του κράτους.

Θα θυμίσω επιγραμματικά την ψήφιση του Ε.Σ.Π.Α. για την προγραμματική περίοδο 2007-2013, όπου επιδιώκεται η μεγιστοποίηση του αναπτυξιακού οφέλους κατά την εφαρμογή των προγραμμάτων για το όφελος της ελληνικής οικονομίας και ιδιαίτερα της ελληνικής περιφέρειας, καθώς και την αποφυγή απωλειών κοινοτικών πόρων και τη χρησιμοποίησή τους με εποικοδομητική απορρόφηση για την ανάπτυξη του τόπου μας.

Θα θυμίσω την ψήφιση του νομοσχεδίου για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής, ενός φαινομένου που οδηγεί σε σοβαρές κοινωνικές αδικίες και τη θέσπιση κάποιων κανόνων φορολογικής δικαιοσύνης και ενός πλαισίου πλέον, την αύξηση των συντάξεων και των αποδοχών δικαστικών και στρατιωτικών, την

ψήφιση της πράξης νομοθετικού περιεχομένου για τις κοινωνικές παροχές και τις οικονομικές ενισχύσεις που δόθηκαν στους πληγέντες και στις πυρόπληκτες περιοχές από τις καταστροφικές πυρκαγιές του Αυγούστου για την επούλωση των πληγών που άφησαν. Θυμίζω επίσης τη σύσταση του Εθνικού Ταμείου Συνοχής για τη βοήθεια των οικονομικά ασθενέστερων, με ολοκληρωμένα προγράμματα για την αντιμετώπιση της φτώχειας συν τη χορήγηση του πολυτεχνικού επιδόματος στους τρίτεκνους.

Το νομοσχέδιο αυτό αποτελεί την απαρχή μιας τρίτης φάσης φορολογικής μεταρρύθμισης, που αφορά την απλοποίηση και τον εκσυγχρονισμό της φορολογίας των ακινήτων. Θα υπενθυμίσω πάλι επιγραμματικά τη μείωση των συντελεστών φορολόγησης για τις επιχειρήσεις, γεγονός που έδωσε ώθηση στην ανάπτυξη και στη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης. Θα θυμίσω τη δεύτερη φάση της φορολογικής μεταρρύθμισης από το 2006 που προϋποτίθετο με τη σταδιακή μείωση της φορολογίας στα φυσικά πρόσωπα με την παράλληλη αύξηση του αφορολόγητου ορίου, αντίστοιχα με την κατάργηση του φόρου μεταβίβασης ακινήτων και την αντικατάστασή του με το τέλος συναλλαγής, κάνοντας τα πρώτα βήματα αλλαγών και στη φορολογία κεφαλαίου και με την εισαγωγή του Φ.Π.Α. στα νεόδομητα ακίνητα. Θυμίζω επίσης τον τετραπλασιασμό του αφορολόγητου ορίου για τους κληρονόμους πρώτης κατηγορίας και τους εγγονούς που είχαμε τότε συζητήσει. Επίσης είχαμε το 2007 τη σταδιακή κατάργηση του τέλους χαρτοσήμου για τα εισοδήματα και τα μισθώματα των ακινήτων.

Με το νέο αυτό νομοσχέδιο η Κυβέρνηση τηρεί τις προεκλογικές της δεσμεύσεις για την απαλλαγή και την κατάργηση του φόρου κληρονομιάς και γονικών παροχών και την αντικατάστασή τους με ένα τέλος με θετικές επιπτώσεις σε πάρα πολλά νοικοκυριά. Καταλαβαίνουμε όλοι ότι αυτό είναι κάτι που το ήθελε ο κόσμος, η κοινή γνώμη, γιατί καταργείται μία αδικία, η αδικία που γινόταν όλα τα χρόνια να χάνει την αξία του ένα ακίνητο με δύο μεταβιβάσεις από πατέρα σε παιδί και από παιδί σε εγγόνι αντίστοιχα.

Ας πάρουμε άλλη περίπτωση: Ανήλικα και χήρες πολλές φορές έχαναν ένα ακίνητο που είχε δουλευτεί από προηγούμενη γενιά με ιδιώτα γιατί ίσως χάθηκε πρόωρα ο πατέρας και σύζυγος και δεν μπορούσαν να ανταποκριθούν στα μέχρι τώρα βάρη της κληρονομιάς.

Επίσης λαμβάνεται μία σημαντική κοινωνική μέριμνα για τα άτομα με αναπηρία καθώς αφαιρούνται επιπλέον 2.000 ευρώ, όπως αναλυτικά και με παραδείγματα ειπώθηκε από τον εισηγητή μας. Αυτό επίσης αναλυτικά με πάρα πολλά παραδείγματα συζητήθηκε και φαίνονταν οι διαφορές του φόρου και κατά τη συζήτηση στην επιτροπή. Το νομοσχέδιο αυτό δείχνει λοιπόν τη συμπαράσταση και τη μέριμνα της πολιτείας για την ελληνική οικογένεια, τη μέση και μικρή ελληνική οικογένεια.

Ταυτόχρονα με το παρόν νομοσχέδιο η πρώτη κατοικία απαλλάσσεται από το φόρο μεταβίβασης όταν αυτή είναι μέχρι διακόσια τετραγωνικά και αξίας μέχρι 300.000 ευρώ και υπάρχει ένας συγκεκριμένος λόγος: Η συντριπτική πλειοψηφία των Ελλήνων αγοράζει μία κατοικία που είναι μικρότερη από διακόσια τετραγωνικά. Αυτή είναι η κατοικία για να στεγάσει την οικογένειά του.

Κατά αυτόν τον τρόπο βοηθούνται και νεαρά ζευγάρια, γιατί μπορούν να αποκτήσουν το δικό τους σπίτι, αλλά και οικογένειες με τρία παιδιά και πολύτεκνοι, για τους οποίους ο εμβασικό προσαυξάνεται αντιστοίχως κατά είκοσι πέντε τετραγωνικά από το τρίτο παιδί και πάνω. Αυξάνεται με αυτόν τον τρόπο και εμφανίζεται η κοινωνική ευαισθησία του φορολογικού συστήματος, γιατί λαμβάνεται ειδική μέριμνα για την κύρια κατοικία, που είναι το γνωστό βασικό στοιχείο της ελληνικής οικογένειας και με αυτόν τον τρόπο ενισχύονται οι θεσμοί.

Ακούστηκε, επίσης, από τους συναδέλφους της Αντιπολίτευσης ότι με αυτό το σχέδιο νόμου βοηθούνται τα μεγάλα εισοδήματα. Εγώ θα πω το εξής: Πιστεύει κάποιος ότι ο φόρος κληρονομιάς δεν επιβάρυνε πάντοτε μικρά και μεσαία εισοδήματα και κατά κύριο λόγο αυτούς που δεν μπορούσαν να κάνουν τη μεταβίβαση;

Επίσης, στη μεταβίβαση της πρώτης κατοικίας έως διακόσια τετραγωνικά δεν υπάρχει καθόλου φόρος, ενώ αντικαθίσταται με ένα ενιαίο τέλος ακίνητης περιουσίας, που ορίζεται στο ποσό για τα φυσικά πρόσωπα του 1ο/οο, και για τα νομικά πρόσωπα αντίστοιχα στο 6ο/οο, ενώ για τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα και για την παραγωγή, αλλά και για την άσκηση κάποιου επαγγέλματος, κάποιας δραστηριότητας, το τέλος θα είναι 1ο/οο, όπως επίσης και για γεωργικές εκτάσεις που ιδιοχρησιμοποιούνται από αγρότες, από κτηνοτρόφους. Απαλλάσσεται συνεπώς και η πρώτη κατοικία.

Το 2008 θα είναι η πρώτη χρονιά εφαρμογής του ενιαίου τέλους ακίνητης περιουσίας και όπως στατιστικά έχει ελεγχθεί, περίπου δυόμισι εκατομμύρια νοικοκυριά δεν θα πληρώσουν καθόλου τέλος για την κύρια κατοικία τους, όπως επίσης και για αγρούς, για αγροτεμάχια, για εκτός σχεδίου οικόπεδα. Χαρακτηριστικό είναι πως για πρώτη φορά μπαίνουν σε αυτό το φόρο και τα ακίνητα δήμων, δημοτικών επιχειρήσεων. Στηρίζομαστε, λοιπόν, σε μία αρχή και δημιουργούμε ένα τοπίο, από το οποίο μπορεί να έρθει μία ριζική αλλαγή στη φορολογία των ακινήτων.

Δύο λόγια θα πω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για την αντιμετώπιση της στρέβλωσης στην αγορά καυσίμων, που οφείλεται στη μέχρι τώρα παράνομη χρήση του πετρελαίου θέρμανσης ως κίνησης. Με αυτόν τον τρόπο δίνεται μία λύση παράλληλα, ώστε να αντιμετωπιστεί η φοροδιαφυγή σε αυτόν τον τομέα με την καθιέρωση συντελεστών ειδικού φόρου κατανάλωσης.

Όσον αφορά το πετρέλαιο που καταναλώνουν οι αγρότες, επειδή επώθησε και αυτό, προβλέπεται με στοιχεία, τα οποία τηρούνται ήδη στο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. η επιστροφή του φόρου που δικαιούται ο κάθε αγρότης και φυσικά πολύ σωστά είναι ανάλογη με το ύψος της εκμετάλλευσης της κάθε καλλιέργειας και με την έκταση που καλλιεργεί και την περιοχή και το είδος και τα μηχανήματα που διαθέτει. Το σημαντικό που σηματοδοτεί αυτό το νομοσχέδιο είναι ότι περνάμε σε μία εποχή για την αντιμετώπιση και την αποφυγή της εισφοροδιαφυγής.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κλείνοντας θα ήθελα να πω ότι μιλάμε για μία σημαντική εξέλιξη. Η Κυβέρνηση διευρύνει τη φορολογική βάση, προωθεί με τομές τη φορολογική δικαιοσύνη, δημιουργεί μία δυναμική οικονομία και ταυτόχρονα ένα δικαιότερο, ορθολογικότερο και σύγχρονο σύστημα με γερές βάσεις, με συνέπεια αλλά και συνέχεια για το μέλλον.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Ευχαριστώ και εγώ, κυρία συνάδελφε.

Το λόγο έχει ο Βουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ. Βασιλείος Έξαρχος.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΕΞΑΡΧΟΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Νέα Δημοκρατία ήρθε στην εξουσία διακηρύσσοντας προεκλογικά ότι είναι το κόμμα της ηθικής, ότι είναι η παράταξη που θα συντρίψει τη διαπλοκή και τη διαφθορά και οι Έλληνες πολίτες βλέπουν ότι ύστερα από τέσσερα χρόνια αυτή η περίφημη διακήρυξη αποδεικνύεται γράμμα κενό, αφού κορυφαία στελέχη της Κυβέρνησης (Υπουργοί, Γενικοί Γραμματείς, Πρόεδροι Οργανισμών) έχουν υποχρεωθεί σε παραίτηση για λόγους ηθικής τάξης και ορισμένοι και για κακοδιαχείριση.

Προεκλογικά, επίσης, η Νέα Δημοκρατία διακήρυξε ότι θα καταπολεμήσει και θα κατατροπώσει την ακρίβεια, ότι θα προστατεύσει το καλάθι της νοικοκυριάς. Σήμερα, ύστερα από τέσσερα χρόνια, τα περισσότερα ελληνικά νοικοκυριά ζουν με το άγχος και την αγωνία, αφού τα εισοδήματά τους δεν επαρκούν για να καλύψουν βασικές τους ανάγκες, βασικές τους υποχρεώσεις.

Προεκλογικά επίσης η Νέα Δημοκρατία διακήρυξε ότι θα μειώσει τις κρατικές σπατάλες. Ούτε αυτό το είδαμε. Ότι θα μειώσει τους φόρους. Και ύστερα από τέσσερα χρόνια οι Έλληνες πολίτες διαπιστώνουν ότι με την οικονομική πολιτική και τα φορολογικά μέτρα η Κυβέρνηση έχει διευρύνει τη φτώχεια στη χώρα μας, έχει κάνει τους φτωχούς φτωχότερους και την ίδια στιγμή έχει συγκεντρώσει τον πλούτο στα χέρια και τις τσέπες

ολίγων.

Άλλο ένα κλασικό παράδειγμα μιας τέτοιας πολιτικής πρακτικής αποτελούν οι ρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο, νομοσχέδιο που αναφέρεται κυρίως στη φορολογία των ακινήτων και στη φορολόγηση των καυσίμων.

Βεβαίως, κάθε νομοθετική πρωτοβουλία για το φορολογικό σύστημα κρίνεται και πρέπει να κρίνεται από τους πολιτικούς στόχους που επιδιώκει. Κρίνεται και πρέπει να κρίνεται από το αν προωθεί τη δίκαια κατανομή των φορολογικών βαρών και αν προωθεί συγχρόνως και την ανάπτυξη της χώρας.

Είναι σαφές από τις συζητούμενες διατάξεις ότι ο βασικός στόχος της Κυβέρνησης, παρά τα λεγόμενά της για εκσυγχρονισμό, για απλοποίηση του φορολογικού συστήματος, είναι να αυξήσει τα έσοδα, για να καλύψει διάφορες μαύρες τρύπες που δημιουργεί με την πολιτική της.

Με την επιβολή του ειδικού τέλους επί των ακινήτων, όπως τουλάχιστον καταγράφεται στον κρατικό προϋπολογισμό που ψήφισε η κυβερνητική Πλειοψηφία πριν από λίγο καιρό, η Κυβέρνηση προσδοκά ετήσια έσοδα 900.000.000 ευρώ.

Με δεδομένο ότι στον κρατικό προϋπολογισμό του 2007 προβλέπονταν έσοδα 240.000.000 ευρώ από το φόρο μεγάλης ακίνητης περιουσίας και ότι θα υπάρξει επίσης μια απώλεια εσόδων από την αλλαγή του τρόπου υπολογισμού του φόρου κληρονομιάς και γονικής παροχής και από την απαλλαγή του φόρου της πρώτης κατοικίας, είναι φανερό ότι η Κυβέρνηση προσδοκά μια μεγάλη αύξηση των εσόδων από τη φορολόγηση των ακινήτων.

Και αυτή η αύξηση των εσόδων θα γίνει με το γνωστό κόλπο της επιβολής φόρου επί όλων των ακινήτων την ίδια στιγμή που καταργείται ο φόρος μεγάλης ακίνητης περιουσίας. Αυτό σημαίνει ότι υπάρχει προκλητικά προνομακική μεταχείριση των εχόντων και των κατεχόντων μεγάλη ακίνητη περιουσία και συγχρόνως επιβάρυνση των χαμηλών και μεσαίων εισοδηματικών τάξεων.

Και δεν είναι βεβαίως επιχείρημα το γεγονός ότι υπήρξαν αδυναμίες, ότι παρουσιάζονταν αδυναμίες στην είσπραξη του φόρου μεγάλης ακίνητης περιουσίας. Αν αυτό ήταν το πρόβλημα, θα μπορούσε η Κυβέρνηση να έρθει να προτείνει συγκεκριμένες διατάξεις για τη βελτίωση του ελεγκτικού συστήματος.

Φαίνεται από όλα αυτά ότι άλλη μία προεκλογική διακήρυξη της Νέας Δημοκρατίας πάει περίπατο. Πάει περίπατο η περίφημη διακήρυξη ότι είναι το κόμμα του κοινωνικού κέντρου. Άλλη μία επιβεβαίωση ότι με την πολιτική της η Κυβέρνηση κάνει τους πλούσιους πλουσιότερους.

Έρχομαι τώρα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σε ένα άλλο θέμα που θεωρώ σημαντικό. Αναφέρομαι στη ρύθμιση με την οποία επιβάλλεται ενιαίο τέλος ακινήτων και στις εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούν οι αγρότες για την εξυπηρέτηση της αγροτικής τους εκμετάλλευσης.

Πρέπει, κύριε Υπουργέ, να κατανοήσετε ότι αυτή η ρύθμιση δεν προωθεί την περιφερειακή ανάπτυξη. Και πρέπει επίσης να συνειδητοποιήσετε ότι οι γεωργοί και οι κτηνοτρόφοι αντιμετωπίζουν πολύ μεγάλα προβλήματα λόγω της μεγάλης αύξησης του κόστους παραγωγής, της μεγαλύτερης αύξησης του κόστους παραγωγής, όπως υποχρεώνονται να επιβεβαιώσουν και τα στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, που δημοσιεύτηκαν πριν λίγες μέρες.

Επιπρόσθετα πρέπει να σας πω ότι η ίδια η Κυβέρνηση αναγνωρίζει ότι υπάρχει μια μεγάλη δυσκολία στους κτηνοτρόφους και δίνει ένα δάνειο –βεβαίως είναι ψίχουλα– προκειμένου να μπορέσουν να αντεπεξέλθουν στις ανάγκες της ζωής. Διότι υπάρχει τεράστιο πρόβλημα ιδιαίτερα στην ελληνική κτηνοτροφία. Δεν αντέχουν, λοιπόν, άλλα βάρη οι γεωργοί και οι κτηνοτρόφοι.

Η πολιτεία αυτό που πρέπει να κάνει είναι να προσπαθήσει με μέτρα να μειώσει το κόστος παραγωγής, να τους διευκολύνει να μείνουν στον τόπο που κατοικούν, να μπορέσουν να εξασφαλίσουν εισοδήματα, γιατί είναι πλέον φανερό ότι ύστερα από την εφαρμογή της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής με τη νέα απόφαση που πάρθηκε για πολλά προϊόντα –αναφέρομαι στον καπνό, αναφέρομαι στα ζαχαρότευτλα, αναφέρομαι και στα

οπωροκηπευτικά- είναι φανερό ότι πολλοί Έλληνες αγρότες εγκαταλείπουν τις καλλιέργειές τους.

Αυτό είναι ένα μείζον πρόβλημα, είναι μία ισχυρή καμπάνα, είναι ισχυρό το κύπημα το οποίο έρχεται. Εάν οι πολιτικές δυνάμεις κάνουν πως δεν το ακούν και πορεύονται στο δρόμο τους, είναι βέβαιο ότι θα έχουμε πολύ οδυνηρές επιπτώσεις στην κοινωνική συνοχή.

Φαίνεται, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, από όλα τα παραπάνω ότι και με το συγκεκριμένο νομοσχέδιο η Κυβέρνηση επιβεβαιώνει αυτό που αποτελεί τη βασική αρχή της πολιτικής της. Πρόσθετα βάρη για τους πολλούς, πρόνοια για τους λίγους. Γι' αυτό και εμείς καταψηφίζουμε το νομοσχέδιο.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε, και για την εξοικονόμηση χρόνου.

Το λόγο έχει ο Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ κ. Βασίλειος Κεγκερόγλου.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η συζήτηση αυτού του νομοσχεδίου γίνεται την ώρα που η Κυβέρνηση έχει οδηγήσει τη χώρα σε μία μεγάλη δίνη. Το νοσηρό κλίμα που επικρατεί, το νοσηρό κλίμα που διαχέουν παντού οι κυβερνητικές πρακτικές, δεν αφήνει ανεπηρέαστο κανένα θεσμό, δεν αφήνει αδιάφορο κανένα πολίτη, δεν θα πρέπει να βρει ανοχή από κανέναν πολιτικό. Ο αγώνας για την ηθική και τη διαφάνεια πρέπει να ενταθεί. Δεν υπάρχουν άλλα περιθώρια, για να διασύρεται το πολιτικό σύστημα και η ίδια η κοινωνία. Ας πάνε, επιτέλους, στο σπίτι τους όλοι όσοι δεν τιμούν την εντολή του λαού, δεν τιμούν τον όρκο τους, όσο ψηλά και αν βρίσκονται.

Όσον αφορά την αντιπολιτευτική τακτική του ΠΑ.ΣΟ.Κ. για την οποία πολλά ειπώθηκαν, όταν καταθέσαμε πρόταση για σύγκλιση της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων -που σημειώνω ότι είναι η μόνη επιτροπή στην οποία έχει πλειοψηφία η Αντιπολίτευση- κάποιοι έστριψαν διά του αρραβώνος. Έτσι, εκ των πραγμάτων στήριξαν την κυβερνητική παράταξη.

Στην επιτροπή έχουν κληθεί, για να καταθέσουν ο Πρωθυπουργός και οι Υπουργοί Πολιτισμού. Εκεί θα φανεί και η στάση της κάθε παράταξης. Βέβαια, ελπίζουμε, όταν θα κατατεθεί η πρόταση για τη σύσταση εξεταστικής των πραγμάτων επιτροπής, να μη βρουν κάποιοι άλλοι αφορμή, ο κ. Καρατζαφέρης, ο κ. Αλαβάνος, για να μας πουν τότε ότι προτιμούν επίκαιρη ερώτηση ή αίτηση κατάθεσης εγγράφων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι επιλογές της Κυβέρνησης σε σχέση με τη φορολογική πολιτική εκφράζονται με τα δεκαπέντε ή δεκαέξι φορολογικά νομοσχέδια που έχουν κατατεθεί και ψηφιστεί και δεν αποτελούν μέρος ενός ενιαίου συνόλου, που μάλιστα, λέει, σε τρεις φάσεις εκτυλίχθηκε, αλλά ήταν νομοσχέδια, που εκ των πραγμάτων η Κυβέρνηση έφερε για ψήφιση είτε λόγω της επιτήρησης και των έκτακτων φοροεπισπρακτικών μέτρων είτε λόγω του ότι οι προϋπολογισμοί έπεφταν έξω ως προς τα έσοδα και υπήρχε ανάγκη για αύξηση των εσόδων.

Όλα, όμως, ανεξαιρέτως τα φορολογικά νομοσχέδια έχουν ένα κοινό στοιχείο. Υπακούουν στην ίδια πολιτική γραμμή, όπως αυτή εκφράστηκε διαχρονικά στον τόπο μας από τη συντηρητική, τη λαϊκή παράταξη. Και δεν λέει τίποτα άλλο αυτή η γραμμή από συγκέντρωση του πλούτου στα χέρια των λίγων και ενίοτε διανομή ψιχίων στους αδυνάτους για την πολιτική τους εξαπάτηση.

Η επίμονη προσπάθεια της Κυβέρνησης για την ελάφρυνση των υψηλών εισοδημάτων και την επιβάρυνση των χαμηλών και μεσαίων εισοδημάτων είναι πράγματι επιτυχημένη. Η Κυβέρνηση, ομολογώ, πέτυχε όχι μόνο στις εξετάσεις που έδωσε στο μεγάλο κεφάλαιο, αλλά και στην πρακτική της εξάσκηση. Πράγματι, πολλές μεγάλες επιχειρήσεις είναι ωφελημένες. Οι τράπεζες με τα υπερκέρδη -σιγά τα ώρα για το φόρο που τους βάλατε!- οι εφοπλιστές, οι μεγαλοεισαγωγείς, όλοι είναι ικανοποιημένοι από τη δραστική μείωση της φορολογίας τους βέβαια, αφού η απώλεια των εσόδων καλύπτεται από αύξηση των έμμεσων φόρων, από αύξηση της φορολογίας της εργασίας και από την επιβάρυνση χαμηλών και μεσαίων εισοδημάτων.

Κυρίες και κύριοι, η Νέα Δημοκρατία με το νομοσχέδιο που συζητούμε επιχειρεί να υλοποιήσει μία ακόμα δέσμευση προς τους λίγους. Ενώ ο προϋπολογισμός του 2007 προέβλεπε έσοδα από φορολόγηση της μεγάλης ακίνητης περιουσίας ύψους 240.000.000 ευρώ, ο προϋπολογισμός του 2008 προβλέπει έσοδα 900.000.000 ευρώ.

Αν λάβουμε υπ' όψιν μας ότι καταργείται ο φόρος μεγάλης ακίνητης περιουσίας, οι μικροί και μεσαίοι ιδιοκτήτες είναι αυτοί που θα επιβαρυνθούν, με πάνω από 660.000.000 ευρώ. Η Κυβέρνηση καταργεί το φόρο μεγάλης ακίνητης περιουσίας που τον πλήρωναν μερικές χιλιάδες Έλληνες, έχοντας και κατέχοντας και επιβάλλει νέο φόρο σε όλα σχεδόν τα ακίνητα, ακόμη και στις αγροτικές εγκαταστάσεις, εξισώνοντας τις φορολογικές υποχρεώσεις της μικρής και μεσαίας ιδιοκτησίας, με αυτές της μεγάλης.

Το ενιαίο τέλος ακινήτων, όπως ονομάζεται ο νέος φόρος, είναι 0,1% και μάλιστα με ελάχιστο πλαφόν, το 1 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο, που αδικεί διπλά τους ιδιοκτήτες ακινήτων χαμηλής αντικειμενικής αξίας. Ο φόρος κατοχής ή κατοχικός φόρος, όπως τον ονόμασαν οι πολίτες από την πρώτη στιγμή, παραπέμπει σε ανάλογους συνειρμούς και αντιστοιχίσεις.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση προεκλογικά είπε ψέματα στους Έλληνες και στις Ελληνίδες, ότι δήθεν καταργείται ο φόρος κληρονομιάς και γονικής παροχής. Η αλήθεια είναι ότι σήμερα καταργείται μόνο η φορολογική κλίμακα για την αναλογική και δίκαιη φορολόγηση, όπως ίσχυε. Με το νομοσχέδιο, άσχετα από το μέγεθος της κληρονομιάς και της γονικής παροχής, άσχετα αν βρίσκεται στο Ψυχικό ή σε ένα απομακρυσμένο δήμο, ανεξάρτητα από έκταση και ιδιοκτήτη, η επιβάρυνση, κατά τη μεταβίβαση, είναι η ίδια και φορολογείται με 1% επί της αξίας των ακινήτων.

Αυτές οι νεοφιλελεύθερες επιλογές καταργούν κάθε έννοια φορολογικής αναλογικότητας και δικαιοσύνης. Ανατρέπουν κάθε έννοια ίσης αντιμετώπισης. Δεν δημιουργούν ευνοϊκό ανταγωνιστικό περιβάλλον και κυρίως είναι αντίθετες με τη συνταγματική επιταγή του άρθρου 4, παράγραφος 5 που λέει ότι οι Έλληνες πολίτες συνεισφέρουν, χωρίς διακρίσεις στα δημόσια βάρη, ανάλογα με τις δυνάμεις τους.

Έρχομαι τώρα στο δεύτερο μέρος του νομοσχεδίου που αφορά την υποτιθέμενη πάταξη της λαθρεμπορίας καυσίμων. Η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας τέσσερα χρόνια τώρα ουσιαστικά αποδυνάμωσε τους ελεγκτικούς μηχανισμούς, αφήνοντας ανεξέλεγκτη την κερδοσκοπία. Τα διυλιστήρια και οι εταιρείες διανομείς δημιούργησαν υπερκέρδη. Οι τιμές καυσίμων στη χώρα μας είχαν τη μεγαλύτερη ποσοστιαία επιβάρυνση, από ό,τι σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ταυτόχρονα, η Κυβέρνηση στάθηκε ανίκανη να αντιμετωπίσει τα κυκλώματα λαθρεμπορίας και παράνομης διακίνησης πετρελαίου που εκμεταλλεύονται το αφορολόγητο πετρέλαιο, το ναυτιλιακό, αλλά και τη μικρότερη φορολόγηση που ίσχυε για το πετρέλαιο θέρμανσης.

Αντί να αξιοποιήσει την τεχνολογία με ένα ολοκληρωμένο σύστημα ηλεκτρονικής παρακολούθησης διακίνησης πετρελαιοειδών, από το διυλιστήριο μέχρι την κατανάλωση, έρχεται τώρα, τέσσερα χρόνια μετά, να αυξήσει και να εξισώσει το συντελεστή φόρου κατανάλωσης του πετρελαίου θέρμανσης με αυτόν του πετρελαίου κίνησης, μόνο και μόνο για προεπισπρακτικούς λόγους.

Η εφαρμογή του νέου συστήματος επαφίεται πάλι στη διενέργεια ελέγχων, οι οποίοι έχουν αποδειχθεί στην πράξη αναποτελεσματικοί. Σε κάθε περίπτωση, έχουν κατατεθεί προτάσεις και πρέπει να τις λάβει υπ' όψιν της η Κυβέρνηση, για ένα απλό σύστημα επιστροφής του φόρου, με προκαταβολή, όμως, επιδότησης της θέρμανσης, απευθείας στους καταναλωτές και με προκαταβολή της επιδότησης του πετρελαίου κίνησης για τους αγρότες, με βάση αντικειμενικά κριτήρια και τεκμαρτά, που έτσι ή αλλιώς, ισχύουν και σήμερα. Έτσι, δεν θα χρειαζόταν η πολύπλοκη γραφειοκρατική και αναποτελεσματική διεργασία, στην οποία εμπλέκεται το πρατήριο και ο καταναλωτής και η οποία δεν διασφαλίζει την πάταξη της λαθρεμπορίας, ούτε αγγίζει το μεγάλο ζήτημα του ναυτιλιακού πετρελαίου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όταν ο τόπος μας συγκλονίζεται από τα σκάνδαλα και τα φαινόμενα διαφθοράς που ξεκινούν από την κυβερνητική παράταξη και τον αδιαφανή τρόπο άσκησης της εξουσίας, όταν δημοσιοποιείται, χωρίς να έχει διαφυσστεί η μέχρι τώρα πρόταση κυβερνητικών στελεχών για συγκάλυψη απάτης, τότε η όποια φοροδιαφυγή από τη χρήση πετρελαίου θέρμανσης, ως κίνησης, φαίνεται να είναι ένα απλό πταίσμα. Ο τόπος σήμερα έχει ανάγκη από ένα νέο φορολογικό σύστημα που θα καταβάλει δίκαια και αναλογικά τα βάρη. Ένα ριζικά διαφορετικό φορολογικό σύστημα που θα εξασφαλίζει τη δίκαιη ανακατανομή του παραγόμενου πλούτου. Μπροστά σ' αυτό που έκανε το στέλεχος, ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου σας, ναί, φαίνεται σαν πταίσμα.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΠΕΖΑΣ (Υφυπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Είναι πταίσμα. Τότε να καταργήσουμε τη λαθρεμπορία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Ο Βουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. στο Νομό Λέσβου κ. Σηφουνάκης έχει το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΗΦΟΥΝΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, ήδη είναι αργά, έχει παρέλθει η δωδεκάτη νυχτερινή και αντιλαμβάνονται ότι όλοι είναι κουρασμένοι. Εξάλλου υπολείπονται λίγοι ομιλητές.

Σαφέστατα σ' αυτό το νοσηρό κλίμα των ημερών, δυστυχώς το ενδιαφέρον των Μ.Μ.Ε. σ' αυτό το σημαντικό νομοσχέδιο είναι πάρα πολύ μειωμένο. Και το λέω σημαντικό διότι ξέρετε ότι σε όλο τον κόσμο και στη χώρα μας, ο βασικός φόρος επί της περιουσίας ήταν εκείνος ο φόρος της κληρονομιάς. Αυτός ισχύει -και αν θέλετε είναι το άλφα και το ωμέγα σε ένα φορολογικό σύστημα- σε όλες τις ευνομούμενες πολιτείες.

Εσείς ερχόσαστε σήμερα, η Βουλή θα έρθει να επικυρώσει με την πλειοψηφία που υπάρχει, τον κατοχικό, όπως αποκαλέστηκε φόρο.

Εκείνο, όμως, στο οποίο εγώ θα ήθελα να σταθώ, είναι ότι σαφέστατα οι πολίτες ξέρουν ότι αυτός ο φόρος θα υποβληθεί για πρώτη φορά. Όταν του χρόνου θα πάνε να πληρώσουν, τότε θα κατανοήσουν τι έχει συμβεί. Και βεβαίως σήμερα δεν έχει δοθεί αυτή η δημοσιότητα και δεν έχουν κατανοήσει πάρα πολύ τι σημαίνει, ποια είναι δηλαδή η ειδοποιός διαφορά όταν έχεις το φόρο μεγάλης ακίνητης περιουσίας, που πράγματι δεν είχε μια καθολική εφαρμογή και αυτές είναι οι αδυναμίες του κράτους όσον αφορά τη βελτίωση των υπηρεσιών, της μηχανοργάνωσης, της σχέσης των διαφόρων υπηρεσιών, μη εξαιρουμένων των υπηρεσιών του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. που εκδίδουν οικοδομικές άδειες. Εγώ θα σας πω ότι από ορισμένα μόνο νησιά τα κτήρια, οι επαύλεις των εκατοντάδων τετραγωνικών, θα μπορούσαν να σας αποφέρουν αν όχι το ποσό των 900.000.000 ευρώ που προβλέπετε, αλλά ένα πάρα πολύ μεγάλο ποσοστό. Αν δηλαδή το κράτος ήταν σωστά οργανωμένο, θα μπορούσε να ισχύσει και σε μας αυτό που ισχύει σε όλο τον κόσμο, όπου τα Κοινοβούλια λειτουργούν δημοκρατικά και που είναι η αρχή της προοδευτικότητας του φορολογικού συστήματος.

Ξεπερνώντας αυτό και μη επαναλαμβάνοντας όλα όσα είπαν οι προηγούμενοι συνάδελφοι, εγώ θα ήθελα να μου πείτε πώς ο κάτοικος ενός χωριού της Λήμνου ή της Ηπείρου, όπου εκεί ξέρετε ότι παραμένουν κάποιοι ηλικιωμένοι, αυτός θα πρέπει να πληρώσει, επειδή θα έχει τα τετραγωνικά εκείνα που προβλέπετε, τον ίδιο φόρο με εκείνον -και εδώ βάζω το ίδιο ερώτημα που βάζουν όλοι- που ζει στα βόρεια προάστια της Αθήνας.

Εγώ θέλω να αναφερθώ και σε κάτι άλλο που έχει να κάνει με τη φτώχεια που διακατέχει τη σημερινή Κυβέρνηση, όχι τη φτώχεια των ιδεών, αλλά τη φτώχεια που μας οδηγεί να είμαστε μια χώρα που να μη μπορούμε να ανταγωνιστούμε τις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Είναι δυνατόν, κύριε Υπουργέ, σε ένα τέτοιο νομοσχέδιο να μην υπάρχει το παραμικρό που να αναφέρεται στις ευθύνες που έχει η ελληνική πολιτεία παραδείγματος χάριν για το περιβάλλον; Ξέρετε -και το ξέρετε πολύ καλά, κύριε Υπουργέ- ότι πριν από ένα χρόνο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ψήφισε μια ντιρεκτίβα που προτρέπει τα κράτη-μέλη σε όλη τη νομοθετική πρωτοβουλία τους να υπάρχουν εκείνες οι μέριμνες προκειμένου να συνεισφέρουμε στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Γιατί παραδείγματος χάριν να μην επιβάλετε ένα μπόνους σε εκείνον ο οποίος κτίζει ένα οικολογικό σπίτι και δεν χρησιμοποιεί πετρέ-

λαιο και δεν χρησιμοποιεί στην ουσία ρεύμα; Δεν θα πρέπει επιτέλους το ελληνικό κράτος ή τα Υπουργεία που καταθέτουν νομοσχέδια, να προβλέπουν αυτά τα πράγματα και τόσα άλλα που μπορώ να σας πω;

Έρχομαι στην πρόταση που σας έκανα και στην επιτροπή. Ξέρετε πάρα πολύ καλά ότι η Ελλάδα ήταν μια χώρα που δεν είχε να ζητήσει τίποτα από την άποψη του δομημένου περιβάλλοντος, δηλαδή ποια ήταν η μορφή των πόλεων, ποια ήταν η μορφή των κωμοπόλεων, ποια ήταν η μορφή των οικισμών, από καμμία χώρα της Ευρώπης.

Το 1911 ή το 1933 έγινε το παγκόσμιο συνέδριο αρχιτεκτονικής και ήταν ο Λε Κορμπιζιέ εδώ. Είχε πει ότι δεν έχω δει ωραιότερη πόλη από την Αθήνα, που ήταν η νεοκλασική Αθήνα και οι δρόμοι ουσιαστικά ήταν ακόμα χωμάτινοι.

Εγώ σας έχω κάνει μια τροπολογία στο άρθρο 8. Θα πρέπει να εξαιρεθούν τα ελάχιστα που εσώθησαν από τη μπουλντόζα της εικοσαετίας '55-'75, γιατί τότε καταστράφηκε η Ελλάδα, τότε καταστήσαμε τις πόλεις μας τριτοκοσμικές. Αυτά να απαλλαγούν.

Όχι στη λογική, αν θέλετε, να τους δώσουμε αυτά που έχασαν από την αξία του ακινήτου τους, γιατί άλλοι τα κατεδάφισαν και έχτισαν πολυκατοικίες, αυτοί δεν μπόρεσαν.

Σας επαναλαμβάνω και αυτά που είναι κηρυγμένα από το Υπουργείο Πολιτισμού και αυτά που είναι κηρυγμένα από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., το 90% είναι οι κηρύξεις που έγιναν όταν άρχισε να καταλαβαίνει η Ελλάδα τι γίνεται και πόσο καταστροφικά λειτουργήσαμε την εικοσαετία, από το 1975 περίπου και μετά άρχισε να λαμβάνει κάποιες πρόνοιες, αρχίσαμε, κατά κάποιον τρόπο, να προσπαθούμε να προσπαθήσουμε ότι είχε απομείνει από τη μπουλντόζα. Αυτά, λοιπόν, πρέπει να εξαιρεθούν.

Βάλτε τις υπηρεσίες σας -να η συνέπεια- να στείλουν ένα φαξ αύριο το πρωί, ένα e-mail του Υπουργείου Πολιτισμού να σας πει πόσα είναι τα κηρυγμένα, στείλτε ένα στο Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. να σας πει πόσα είναι τα κηρυγμένα, δείτε πόσοι είναι οι οικισμοί, οι αμιγώς παραδοσιακοί κηρυγμένοι και από τα δύο Υπουργεία και να τους εξαιρέσετε. Κάντε έναν υπολογισμό να δείτε πόσα είναι αυτά τα χρήματα.

Θέλω, λοιπόν, να πω κλείνοντας ότι η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας και δυστυχώς ο Πρωθυπουργός, τον οποίο πολλοί Έλληνες πίστεψαν από το 2004, ότι είναι νέος, ότι θα μπορούσε να κάνει τις καινοτομίες, φέρνει την προοπτική της Ελλάδας στα επίπεδα που ήταν τις περασμένες δεκαετίες, διότι δεν υπάρχει αυτή η φαντασία, δεν υπάρχει αυτό το σφρίγος που πρέπει να υπάρχει.

Από την άλλη πλευρά εσείς λέτε «εγώ θέλω να εισπράξω χρήματα, είμαι Υπουργείο Οικονομικών και πρέπει να πληρώνω», άρα καταθέτετε ένα νομοσχέδιο προκειμένου να εισπράξετε και δεν καταθέτετε ένα νομοσχέδιο το οποίο να είναι σφαιρικό, να πιάνει όλες τις πτυχές της ζωής αυτού του τόπου και ταυτόχρονα να του δίνει τη δυνατότητα, τις προϋποθέσεις που έχουμε υπογράψει από το Κιότο, το 2012 τουλάχιστον να καλύψουμε εκείνες τις παραμέτρους για τις οποίες έχουμε δεσμευθεί. Και αν η κάθε νομοθετική πρωτοβουλία των Υπουργείων έρχεται και δεν παίρνει αυτό, δεν θα έρθετε στη συνέχεια να πείτε στη χώρα μας ότι «ξέρετε θα πρέπει να πάμε να αγοράσουμε τώρα ρύπους», γιατί θα φτάσουμε σ' αυτό το σημείο, ουσιαστικά να αγοράζουμε ρύπους.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Ευχαριστώ και εγώ, κύριε Σηφουνάκη και για την οικονομία του χρόνου.

Το λόγο έχει η κ. Θεοδώρα Τζάκη.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΗ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση εισάγει προς ψήφιση το νομοσχέδιο που συζητάμε σήμερα, βαπτίζοντας απλούστευση τη νεοφιλελεύθερη πολιτική της, η οποία είναι εμφανώς στραμμένη σε μια λογική, όπου οι έχοντες και κατέχοντες συμβάλλουν αναλογικά το ελάχιστον δυνατόν στα έσοδα αυτής της χώρας, εν αντιθέσει με τους απλούς πολίτες, τους μισθωτούς και τους μικρομεσαίους.

Με την κατάθεση του σχεδίου αυτού καθίσταται συγχρόνως σαφές ότι η προεκλογική εξαγγελία για κατάργηση του φόρου

κληρονομιάς ακινήτων δεν ήταν παρά ένα προεκλογικό τέχνασμα για να κρύψει η Κυβέρνηση την πρόθεσή της να επιβάλει ενιαίο φόρο κατοχής σε όλα τα ακίνητα. Σε μια εποχή που η ακρίβεια, οι φόροι και ο υπερδανεισμός αποτελούν τον τριπλό επιάλτη των νοικοκυριών, όπου κάθε χρόνο τα νοικοκυριά συνειδητοποιούν ότι η πραγματική αξία των χρημάτων τους λιγοστεύει, τα χαράτσια πολλαπλασιάζονται και ο οικογενειακός προϋπολογισμός βγαίνει σε πέρασ με δανεικά, η Κυβέρνηση αντιτάσσει φορολογικές μεταρρυθμίσεις που ευνοούν μόνο τους λίγους και εκλεκτούς.

Πιστοί λοιπόν, κύριοι της Κυβέρνησης, στην αρχή στην οποία στηρίζετε όλη η οικονομική σας πολιτική, ότι για να παραχθεί πλούτος στη χώρα μας πρέπει οι πλούσιοι να γίνουν πλουσιότεροι, προβήκατε τα προηγούμενα χρόνια σε μείωση της φορολογίας των μερισμάτων από 35% σε 25%, με αποτέλεσμα οι λίγοι μερισματούχοι να κερδίσουν εκατοντάδες, χιλιάδες ευρώ και συνεχίσατε με τη μείωση του συντελεστή της φορολογίας των τόκων κατά πέντε ποσοστιαίες μονάδες και αυτό είχε ως αποτέλεσμα οι μικροί καταθέτες να κερδίζουν μερικά ευρώ ετησίως και οι μεγαλοκαταθέτες αρκετές χιλιάδες ευρώ.

Σήμερα, βαδίζοντας πάντα στην ίδια γραμμή και ψάχνοντας αυτούς που θα πληρώσουν τα 660.000.000 ευρώ έσοδα του νέου προϋπολογισμού, έρχεστε με το νέο νομοσχέδιο να συνεχίσετε το έργο που αφήσατε ημιτελές. Τι λέει το νομοσχέδιο αυτό; Καταργεί το φόρο κληρονομιάς στα ακίνητα για τους κληρονόμους πρώτου και δεύτερου βαθμού, καθώς και το φόρο γονικής παροχής για απόκτηση πρώτης κατοικίας και θεσπίζει ένα τέλος με συντελεστή 1% επί της αντικειμενικής αξίας των ακινήτων, ενώ διατηρεί αναλλοίωτα, στο ίδιο επίπεδο δηλαδή, τα αφορολόγητα όρια.

Αν, για παράδειγμα, μεταβιβάσει κάποιος περιουσία αξίας 500.000 ευρώ, από 62.750 ευρώ φόρο που θα πλήρωνε το 2007, τώρα θα πληρώσει φόρο μόλις 4.000 ευρώ. Δηλαδή θα κερδίσει περί τις 58.000 ευρώ. Αντίθετα, αν κάποιος μεταβιβάσει περιουσία της τάξεως των 200.000 ευρώ, θα κερδίσει μόλις 1000 ευρώ από το φόρο.

Συνεπώς, όσο μεγαλύτερη είναι η αξία της περιουσίας, που μεταβιβάζεται, τόσο μεγαλύτερη είναι και η φοροαπαλλαγή. Και επειδή «κοντά» το βασικό ποτίζεται και η γλάστρα», όπως λέει και η λαϊκή παροιμία, και προκειμένου να ευνοηθούν μεγαλοϊδιοκτήτες, ευνοούνται έστω και στοιχειωδώς οι μικροϊδιοκτήτες.

Αυτή είναι, αγαπητοί συνάδελφοι, όλη η αλήθεια. Η εξίσωση, όμως, που εισάγεται εδώ είναι πρωτοφανής σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και σ' όλο τον κόσμο. Όμως, με στόχο την ήπια αναδιανομή του πλούτου και τις ισότητες των ευκαιριών θεωρείται λογικό και δίκαιο από κάποιο ποσό κληρονομιάς και πάνω να επιβάλλεται μεγαλύτερος φόρος. Εάν δεν ακολουθούνταν ήδη μέχρι σήμερα η πολιτική της αναλογικής φορολόγησης κληρονομιάς στη χώρα μας, πιθανόν να είχαμε σήμερα στη χώρα μας ακόμη κοτζαμπάσηδες και κολίγους. Διότι πέρα από την οικονομική διάσταση υπάρχει και η κοινωνική διάσταση και είναι γεγονός ότι με τη νέα διάταξη πλέον στην Ελλάδα οι μεγαλοϊδιοκτήτες πριμοδοτούνται να παραμείνουν οι ίδιοι και τα παιδιά των παιδιών τους ισόβιοι ιδιοκτήτες του εθνικού πλούτου.

Εμείς στο πρόγραμμά μας έχουμε προτείνει το διπλασιασμό του αφορολόγητου ορίου για τις κληρονομίες και τις γονικές παροχές, δηλαδή από τις 95.000 ευρώ που είναι σήμερα, στις 200.000 ευρώ. Διότι αυτό πράγματι θα ήταν μια παρέμβαση που θα ευνοούσε τους μικρούς και μεσαίους ιδιοκτήτες.

Το ότι η πολιτική σας είναι καθαρά ταξική και στοχεύει να ευνοεί το μεγάλο κεφάλαιο και μόνο, φαίνεται από το γεγονός ότι με το εν λόγω νομοσχέδιο καταργείτε το φόρο μεγάλης ακίνητης περιουσίας, ο οποίος είναι ένας δίκαιος και αναλογικός φόρος και τον αντικαθιστάτε με ένα τέλος κατοχής ακινήτων, ίδιο για όλους τους ιδιοκτήτες. Με την κατάργηση του φόρου μεγάλης ακίνητης περιουσίας ουσιαστικά, σύμφωνα με το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, χαρίζετε ετησίως σε όσους πληρώναν το φόρο αυτό 240.000.000 ευρώ.

Αντί λοιπόν να δείτε τι φταίει και δεν εισπράττεται όλος ο

φόρος μεγάλης ακίνητης περιουσίας και αντί να βρείτε τρόπους να θωρακίσετε και να ενισχύσετε τους τρόπους είσπραξής του, χρησιμοποιείτε ως δικαιολογία τη δυστοκία στην αποτελεσματικότητα της είσπραξης του εν λόγω φόρου και προχωράτε σε λύσεις, βολικές βέβαια προς την ιδεολογική σας ταυτότητα, φορολογώντας την κτήση της ακίνητης περιουσίας καλώντας δυόμισι εκατομμύρια νοικοκυριά, ιδιοκτήτες μικρής ακίνητης περιουσίας να πληρώνουν κάθε χρόνο φόρο με ενιαίο συντελεστή το 1% ανεξάρτητα από το μέγεθος της περιουσίας που κατέχουν. Καθιερώνετε, λοιπόν, το ενιαίο τέλος ακινήτων με το οποίο απαλλάσσεται η κύρια κατοικία μέχρι διακόσια τετραγωνικά και αξίας 300.000 ευρώ και αυτό εσείς το θεωρείτε ότι είναι κοινωνικά δίκαιο, διότι επιβάλλετε στο σύνολο των πολιτών, χωρίς τις εξαιρέσεις που υπήρχαν στον προηγούμενο φόρο μεγάλης ακίνητης περιουσίας, όπως χαρακτηριστικά αναφέρατε κι εσείς, κύριε Υπουργέ, κατά τη συζήτηση στην αρμόδια επιτροπή. Αναρωτιέμαι, όμως, κύριοι της Κυβέρνησης, πώς μπορείτε να λέτε ότι επέρχεται κοινωνική δικαιοσύνη με την κατάργηση του φόρου μεγάλης ακίνητης περιουσίας, με την κατάργηση της κλιμάκωσης του φόρου κληρονομιάς και γονικής παροχής, με την κατάργηση του φόρου πρώτης κατοικίας για ακίνητα, είτε αυτά αξίζουν εκατομμύρια ευρώ είτε αυτά αξίζουν μερικές χιλιάδες ευρώ.

Με ποια λογική εξάλλου, κύριε Υπουργέ, διατάξεις αντισυνταγματικές τις βαφτίζετε κοινωνικά δίκαιες; Διότι, κύριε Υπουργέ, το Σύνταγμά μας, προβλέπει ότι οι πολίτες αυτής της χώρας, για λόγους κοινωνικής δικαιοσύνης συμβάλλουν στα έσοδα του κράτους, του κρατικού προϋπολογισμού, ανάλογα με τις δυνατότητές τους. Πουθενά το Σύνταγμά μας δεν μιλάει για ισοπέδωση και καταπάτηση κάθε έννοιας κοινωνικής δικαιοσύνης. Και σε τελευταία ανάλυση, είναι ηλίου φαινότατο ότι δεν απαλλάσσετε την περιουσία από φόρους, δεν μειώνετε την είσπραξη των φόρων. Αντίθετα, αυξάνετε την είσπραξη των φόρων επιβαρύνοντας συγκεκριμένες κοινωνικές τάξεις, απαλλάσσετε από το φόρο μεγάλες περιουσίες και μεταφέρετε τα βάρη στους πολλούς με το ελαφρυντικό ότι το 1% είναι μικρό ποσό. Δεν υπάρχει όμως καμμία δέσμευση ότι το ποσοστό δεν θα αυξηθεί αύριο. Αλλά ακόμη και αυτό να μη γίνει, κάθε αύξηση της αντικειμενικής αξίας των ακινήτων θα επιφέρει αύξηση και του τέλους αυτού, αφού αυτό υπολογίζεται σύμφωνα με την αντικειμενική αξία.

Όσον αφορά τώρα το δεύτερο μέρος αυτού του νομοσχεδίου, δηλαδή, την προσπάθεια πάταξης του λαθρεμπορίου και της κερδοσκοπίας στα καύσιμα, με τον τρόπο που επιχειρείτε να την εφαρμόσετε, μάλλον αναποτελεσματικό θα καταλήξει. Το ότι ούτε η Κυβέρνηση δεν είναι έτοιμη για την εφαρμογή του νέου καθεστώτος ούτε και οι λιανοπωλητές φαίνεται από το γεγονός ότι αναγκαστήκατε να αναβάλλετε την έναρξη εφαρμογής του εν λόγω νόμου από τις 16 Ιανουαρίου μέχρι τις 16 Φεβρουαρίου και καθίσταται πλέον αμφίβολο αν η ρύθμιση αυτή θα έχει δημοσιονομικά αποτελέσματα από το φετινό χρονιά, καθώς απομένουν μόλις δύο μήνες που διακινείται το πετρέλαιο θέρμανσης στη χώρα μας. Επιπλέον, γεννάται το ερώτημα ποιος θα πληρώσει το χρηματοοικονομικό κόστος της αγοράς του πετρελαίου κίνησης και των χρονοβόρων διαδικασιών για την επιστροφή της αναλογούσας διαφοράς φόρου. Προφανώς, όπως συμβαίνει σε όλες τις περιπτώσεις, αυτό θα το επωμιστεί και πάλι ο καταναλωτής.

Η πάταξη του λαθρεμπορίου στα καύσιμα αποδείχθηκε κατά το παρελθόν μια δύσκολη υπόθεση. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι είναι και ακατόρθωτη. Εσείς όμως, κύριοι της Κυβέρνησης, παραπαίοντες εδώ και πολλούς μήνες ανάμεσα σε ένα σωρό θέσεις, τις οποίες αφήνατε να διαρρεύσουν και τις μαζεύατε, όταν εκδηλώνονταν πάσης φύσεως αντιδράσεις, υιοθετείτε το σημερινό σύστημα, το οποίο είναι ελλιπές και ως προς την εφαρμογή του και ως προς το σύστημα ελέγχου του. Βούληση χρειάζεται βεβαίως και σίγουρα υπάρχουν τρόποι, αλλά αυτή η βούληση μάλλον σας λείπει, γιατί προϋποθέτει σύγκρουση με συμφέροντα, την οποία προφανώς δεν μπορείτε να αντέξετε.

Όσον αφορά τώρα τους αγρότες, αντί της εξαγγελίας σας για φθινό πετρέλαιο, τους καλείτε τώρα να κάνουν αρκετούς

μήνες υπομονή για να πάρουν πίσω τη διαφορά του φόρου που θα έχουν προπληρώσει, αφού αυτό γίνεται όχι βάσει των παραστατικών αγοράς αλλά με βάση την τεκμαρτή κατανάλωσή τους που προκύπτει από το είδος των καλλιεργειών τους σύμφωνα με τα στοιχεία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.. Δηλαδή, με λίγα λόγια, βάζετε δελτίο στη χρήση, στην κατανάλωση του πετρελαίου από τους ίδιους τους αγρότες και τους καθιστάτε ουσιαστικά δανειστές του κράτους και της Κυβέρνησης. Δεν μας είπατε όμως τι θα γίνει με τους επαγγελματίες της γης, δηλαδή με τους ανθρώπους που ενώ δεν διαθέτουν οι ίδιοι ούτε ένα στρέμμα καλλιεργήσιμης έκτασης, καλλιεργούν όμως χιλιάδες στρέμματα με τα μηχανήματα αξίας πολλών χιλιάδων ευρώ, στα οποία έχουν επενδύσει και σύμφωνα με τα οποία κερδίζουν το ψωμί τους. Τι θα γίνει, κύριε Υπουργέ, με αυτήν την κατηγορία των πολιτών μας; Θα πληρώσουν και αυτοί το ακριβότερο πετρέλαιο από την τσέπη τους;

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Τίποτα όμως δεν είναι τυχαίο. Γενικά οι αγρότες μας, κύριοι της Κυβέρνησης, είναι δύσπιστοι στις υποσχέσεις σας για ορθή και άμεση επιστροφή των χρημάτων τους, μέσω του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., στους τραπεζικούς τους λογαριασμούς.

Επειδή δεν έχω άλλο χρόνο, τελειώνοντας, θα ήθελα να πω ότι ο μύθος των φοροελαφρύνσεων, τις οποίες ευαγγελίζεστε, κύριε Υπουργέ, καταρρίπτεται και από την έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, όπου εκεί αναφέρονται απώλειες εσόδων της τάξεως των 17,5 εκατομμυρίων ευρώ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Έχει ήδη περάσει ο χρόνος. Παρακαλώ τελειώστε, κυρία συνάδελφε.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΡΗ: Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Ολοκληρώνετε, αλλά το «ολοκληρώνω» είναι στιγμιαίο, δεν είναι διαρκές. Σας παρακαλώ, τελειώστε. Περιμένουν και άλλοι συνάδελφοί σας.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΡΗ: Και αύξηση εσόδων 900.000.000 ευρώ από το ενιαίο τέλος, που ουσιαστικά το πληρώνουν δυσανάλογοι οι πολλοί.

Εκτιμώ, κύριε Πρόεδρε, ότι το σύνολο του νομοσχεδίου βρίσκεται σε λάθος βάση, γι' αυτό και το καταψηφίζω.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Ευχαριστώ και εγώ, κυρία συνάδελφε.

Το λόγο έχει η κ. Ελπίδα Τσουρή. Απουσα, διαγράφεται.

Το λόγο έχει ο κ. Ιωάννης Αμοιρίδης, Βουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ.. Με τον κ. Αμοιρίδη ολοκληρώνεται και η συζήτηση γι' αυτόψε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ: Αγαπητές συναδέλφισσες και αγαπητοί συνάδελφοι, χρόνια τώρα η Κυβέρνηση επιβάλλει συνεχώς έμμεσους φόρους. Έτσι, συρρικνώνεται το εισόδημα των πολιτών και κυρίως των ασθενέστερων τάξεων. Θα περιμένα, λοιπόν, στους άμεσους φόρους να δείξει μια ευαισθησία. Αντί αυτού, έρχεται, λέγοντας ότι θα απλουστεύσει το νομοσχέδιο για τη φορολόγηση της μεγάλης ακίνητης περιουσίας, να επιβάλει φόρο πλέον σε όλα τα ακίνητα. Όταν μιλάς με παραδείγματα αριθμητικά, νομίζω γίνεται και πιο κατανοητό. Δηλαδή, ένας που θα πλήρωνε φόρο 10.000 ευρώ θα πληρώσει 1.500 ευρώ και θα γλιτώσει 8.500 ευρώ, αλλά ένας που πλήρωνε 700.000-800.000 ευρώ, θα πληρώσει 50.000 ευρώ και θα γλιτώσει 650.000-700.000 ευρώ. Και αν πούμε ότι το αφορολόγητο είναι 95.000 ευρώ, ήδη υπάρχει μία πρόταση τα 95.000 ευρώ να γίνουν 200.000 ευρώ. Έτσι, λοιπόν, πόσοι στην Ελλάδα έχουν μια περιουσία πάνω από 200.000 ευρώ που θα την κληρονομήσουν τα παιδιά τους;

Αλλά πολύ φοβάμαι ότι αυτό το νομοσχέδιο θα γίνει για πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, μέχρι να τακτοποιηθούν αυτοί που έχουν τις μεγάλες περιουσίες και περιμένουν και οι απόγονοι να τακτοποιηθούν πληρώνοντας λιγότερο φόρο. Δείτε τώρα ότι τα επόμενα χρόνια, πληρώνοντας 1 ευρώ το τετραγωνικό, ένας που έχει φτιάξει μια κτηνοτροφική μονάδα χιλίων τετραγωνικών, θα πληρώνει 1.000 ευρώ, ενώ δεν πλήρωνε καθόλου. Άρα, τι θα γλιτώσει ένας νέος που παίρνει σαν κληρονομιά μια κτηνοτροφική μονάδα, αφού τα επόμενα δέκα χρόνια θα τα δώσει

πάλι πίσω; Άρα ποιος είναι ο κερδισμένος;

Αυτή είναι η λογική να προσπορίσουμε έσοδα για να κλείσει ο προϋπολογισμός, σκεπτόμενοι ότι μας λείπουν 660.000.000 και από πού θα τα πάρουμε; Θα βρούμε έναν τρόπο, θα κάνουμε ένα νομοσχέδιο και όταν τα παίρνεις από πολλούς πιθανόν να μη φαίνεται, τους δίνεις μια ελιά και παίρνεις έναν τενεκέ λάδι σε βάθος χρόνου. Έτσι, λοιπόν, για να κλείσει ο προϋπολογισμός, από τα 260.000.000 να πάει στα 700.000.000 ευρώ, επιβαρύνουμε τους πολίτες, επιβαρύνουμε τους αγρότες, επιβαρύνουμε τους πάντες και επιβαρύνουμε και την Τοπική Αυτοδιοίκηση, μια Τοπική Αυτοδιοίκηση που από το φόρο μεγάλης ακίνητης περιουσίας δεν πήρε ποτέ το ποσοστό που της αντιστοιχεί. Και τι γίνεται τώρα; Επιβάλλουμε φορολογία και στα ακίνητα της Αυτοδιοίκησης και των δημοτικών επιχειρήσεων. Ποιος τα πληρώνει αυτά; Ο δήμος ή οι δήμοι είναι μια αφηρημένη έννοια; Είναι οι πολίτες ενός τόπου που πληρώνουν για να καλύψει η Κυβέρνηση τις τρύπες του προϋπολογισμού.

Για το υπόλοιπο του νομοσχεδίου που αφορά το λαθρεμπόριο, πιστεύει κάποιος ότι το λαθρεμπόριο θα καταπολεμηθεί με ένα νομοσχέδιο, με αυτόν τον τρόπο όταν δεν μπόρεσε η Κυβέρνηση τόσα χρόνια να το καταπολεμήσει; Πιστεύετε ότι θα βρεθεί ο τρόπος, ο εισπρακτικός μηχανισμός; Πολύ φοβάμαι ότι γίνεται ένας καινούργιος μηχανισμός και καινούργιες θέσεις εργασίας πιθανόν και προμήθειες σε εξοπλισμό, χωρίς να υπάρξει αποτέλεσμα σε βάθος χρόνου.

Αν είχε ευαισθησία η Κυβέρνηση, θα ψήφιζε την πρόταση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. για το πετρέλαιο θέρμανσης. Αντ' αυτού είπε ότι θα δώσει την ελεημοσύνη της μέσα από το ταμείο συνοχής, το ταμείο φτώχειας, για να εξομαλύνει λίγο την κατάσταση, όπως έκανε και με τις πυρκαγιές στην Πελοπόννησο. Τι είναι αυτή η ελεημοσύνη; Έχω κάποιον αιχμάλωτο. Του δίνω κάτι και τον έχω αιχμάλωτο. Αυτό είναι το σοβαρό πολιτικό ατόπημα. Δεν μπορεί μια κυβέρνηση να ελεεί το λαό. Δεν μπορεί να λείει ο λαός «ευχαριστούμε που μας ελεείτε». Δεν είναι αυτό πολιτική πρόταση και πολιτική στάση ζωής.

Έτσι πιστεύετε ότι θα καταπολεμήσετε και τη διαφθορά και το λαθρεμπόριο. Είναι μια διαφθορά στην οποία είμαστε πρώτοι στην Ευρώπη. Ενώ ο μέσος όρος του δείκτη στην Ευρώπη είναι στο 8%, εμείς είμαστε στο 27%, δηλαδή τριπλάσιο ποσοστό. Και εσείς πιστεύετε ότι με αυτό το νομοσχέδιο θα καταπολεμηθεί η διαφθορά;

Καθημερινό σήριαλ έχει γίνει η αναφορά του Πρωθυπουργού στη μηδενική ανοχή. Τελευταία βέβαια δεν το λέει με χαμόγελο αλλά με μαυρισμένο πρόσωπο. Έχει χάσει το χρώμα του γιατί δεν γίνεται πιστευτός. Το καταλαβαίνει και ο ίδιος. Όμως δεν μπορεί να κάνει αλλιώς. Καθημερινά τα φαινόμενα επαναλαμβάνονται.

Έκπληκτοι οι Έλληνες βλέπουν κάθε ημέρα ένα καινούργιο σήριαλ στην τηλεόραση και δεν ξέρουν από ποιο κανάλι να ξεκινήσουν. Παίζουν με τα κουμπιά και γυρίζουν από κανάλι σε κανάλι, γιατί κάτι καινούργιο βγαίνει σε κάθε κανάλι. Είναι εκπληκτικό! Και εσείς λέτε ότι θα καταπολεμήσετε τη διαφθορά και το λαθρεμπόριο;

Και αυτό σε μια Ευρώπη που η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα έδωσε σε ένα βράδυ 350.000.000.000 ευρώ δάνειο σε άλλες τράπεζες στις 17 Δεκεμβρίου του 2007. Και αυτό το δάνειο το έδωσε με χαμηλότερο επιτόκιο απ' αυτό που ισχύει στην αγορά, τη στιγμή που απαιτούν από τους Ευρωπαίους πολίτες να ζουν με 500 και 600 ευρώ. Την ίδια εποχή αυτή η Κυβέρνηση απαιτεί από τον αγρότη να ζει με 230 ευρώ και καμαρώνει που του έδωσε 30 ευρώ παραπάνω, όταν του παίρνει απ' αυτήν τη φορολόγηση 1.000 ευρώ το χρόνο. Δίνει 260 ευρώ και 1.000 ευρώ παίρνει πίσω από την οικογένεια του αγρότη, γιατί τα παιδιά του αγρότη δεν είναι ξεκομμένα.

Πιστεύετε ότι το δικό μου κόμμα και εγώ προσωπικά θα συναινέσουμε σ' αυτό το έγκλημα;

Καταψηφίζουμε το νομοσχέδιο.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Ευχαριστούμε, κυρία συνάδελφε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 00.30' λύεται η συνεδρίαση για σήμερα ημέρα Τετάρτη 16 Ιανουαρίου 2008 και ώρα 10.30' με αντικείμενο εργασιών του Σώματος: νομοθετική εργα-

σία: συνέχιση της συζήτησης του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών: «Κατάργηση φόρου κληρονομιών και γονικών παροχών –Απαλλαγή πρώτης κατοικίας -Ενιαίο τέλος ακινήτων -Αντιμετώπιση λαθρεμπορίου καυσίμων και λοιπές διατάξεις», σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη που έχει διανεμηθεί.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 7

**Πρακτικά Έκθεσης Διαρκούς Επιτροπής Οικονομικών
Υποθέσεων, Ελληνικής Βουλής, 17-01-2008, επί του
νομοσχεδίου «Συμφωνία Στρατηγικής Συνεργασίας
μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των εταιρειών
Microsoft Corporation, Microsoft Ireland Operation
Limited και Microsoft Ελλάς»**

**ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Η΄ ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΒΟΥΛΗ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΒ΄ - ΣΥΝΟΔΟΣ Α΄
ΔΙΑΡΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

ΕΚΘΕΣΗ

Της Διαρκούς Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών «Κύρωση Συμφωνίας Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των Εταιρειών Microsoft Corporation, Microsoft Ireland Operation Limited και Μάικροσοφτ Ελλάς Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία Προϊόντων και Υπηρεσιών Πληροφορικής»

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Η Διαρκής Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων συνήλθε στις 16 και 17 Ιανουαρίου 2008 σε τρεις συνεδριάσεις, υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής, κ. Αθανασίου Μπούρα, με αντικείμενο την επεξεργασία και εξέταση του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών «Κύρωση Συμφωνίας Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των Εταιρειών Microsoft Corporation, Microsoft Ireland Operation Limited και Μάικροσοφτ Ελλάς Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία Προϊόντων και Υπηρεσιών Πληροφορικής».

Στη συνεδρίαση παρέστησαν οι Υφυπουργοί Οικονομίας και Οικονομικών, κ.κ. Ιωάννης Παπαθανασίου και Νικόλαος Λέγκας, καθώς και αρμόδιοι υπηρεσιακοί παράγοντες.

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης το λόγο έλαβαν ο Εισηγητής της Πλειοψηφίας, κ. Χρήστος Σταϊκούρας, ο Εισηγητής της Μειοψηφίας, κ. Χρήστος Βερελής, ο Ειδικός Αγορητής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, κ. Κωνσταντίνος Αλυσανδράκης, ο Ειδικός Αγορητής του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς, κ. Αθανάσιος Λεβέντης, ο Ειδικός Αγορητής του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού, κ. Ηλίας Πολατίδης, καθώς και οι Βουλευτές κ.κ. Κωνσταντίνος Γείτονας, Ιωάννης Δραγασάκης, Μαυρουδής (Μάκης) Βορίδης, Θεόδωρος Καραόγλου, Ιωάννης Μανιάτης, Λούκα Κατσέλη, Δημήτριος Κουσελάς, Θεόδωρος Πάγκαλος, Εμμανουήλ Κεφαλογιάννης και Μαρία Δαμανάκη.

Επίσης, προσήλθαν και εξέθεσαν τις απόψεις τους, σύμφωνα με το άρθρο 38 του Κανονισμού της Βουλής, οι κ.κ. Χρήστος Τσάγκος, Διευθύνων Σύμβουλος της Microsoft Hellas, Σαμ Ζακάρ, Διευθυντής Enterprise&Partner&Group, Microsoft Hellas, Παναγιώτα Παπαρίδου, αντιπρόεδρος του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Πληροφορικής και Επικοινωνιών Ελλάδος (ΣΕΠΠΕ), Παναγιώτης Κρανιδιώτης, πρόεδρος της Ένωσης Ελλήνων Χρηστών και Φίλων Linux, Νικόλαος Βασιλάκος, πρόεδρος της Ένωσης Ελλήνων Χρηστών Internet, Νέστωρ Ιωαννίδης και Ιωάννης Κατωπόδης, πρόεδρος και αντιπρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Επιστημόνων και Επαγγελματιών Πληροφορικής.

Ο Εισηγητής της Πλειοψηφίας εισηγήθηκε την ψήφιση του ανωτέρω σχεδίου νόμου, ενώ ο Εισηγητής της Μειοψηφίας, ο Ειδικός Αγορητής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, ο Ειδικός Αγορητής του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς και ο Ειδικός Αγορητής του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού το καταψήφισαν.

Τέλος, η Διαρκής Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων, αφού έλαβε υπόψη τις αγορεύσεις των Εισηγητών, των Ειδικών Αγορητών, καθώς και των μελών της, αποδέχτηκε, κατά πλειοψηφία, το ως άνω σχέδιο νόμου, κατ' αρχήν, κατά άρθρο και στο σύνολό του και εισηγείται την ψήφισή του από τη Βουλή, ως έχει.

Αθήνα, 17 Ιανουαρίου 2008

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ

ΑΘΗΝΑ ΚΟΡΚΑ - ΚΩΝΣΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 8

**Αιτιολογική Έκθεση Νομοσχεδίου «Συμφωνία
Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής
Δημοκρατίας και των εταιρειών Microsoft Corporation,
Microsoft Ireland Operation Limited και Microsoft
Ελλάς»**

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο σχέδιο νόμου «Κύρωση Συμφωνίας Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των Εταιρειών Microsoft Corporation, Microsoft Ireland Operation Limited και Μάικροσοφτ Ελλάς Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία Προϊόντων και Υπηρεσιών Πληροφορικής»

Η σύναψη συμφωνίας στρατηγικής συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Κυβέρνησης και της διεθνούς εταιρείας ανάπτυξης λογισμικού Microsoft κρίνεται ως ιδιαίτερα επωφελής για την επίτευξη οικονομικότερων όρων προμήθειας λογισμικού για το Ελληνικό Δημόσιο, για τη δημιουργία πρόσθετων κινήτρων ανάπτυξης της τοπικής βιομηχανίας τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, για την ενίσχυση της εθνικής Ψηφιακής Στρατηγικής με πρόσθετες δράσεις διάχυσης των νέων τεχνολογιών ιδιαίτερα στην Περιφέρεια και την εν γένει επιτάχυνση της τεχνολογικής πορείας της χώρας.

Επιπρόσθετα των οικονομικών ωφελειών, στο πλαίσιο της στρατηγικής συμφωνίας προβλέπονται πολλαπλές ενέργειες και οφέλη, που περιγράφονται στις παραγράφους 3.1.1 έως 3.2.2 και 4.1 έως 4.5 και που επιταχύνουν την επίτευξη των στόχων της Ψηφιακής Στρατηγικής.

Η παράγραφος 3.1.1 της συμφωνίας ορίζει την Ίδρυση Κέντρου Καινοτομίας, το οποίο θα δώσει τη δυνατότητα στην ακαδημαϊκή κοινότητα, σε εγχώριες εταιρείες λογισμικού, σε επιχειρηματίες και σε νέες αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις (startups) να δοκιμάσουν, να εφαρμόσουν πιλοτικά και να ενσωματώσουν την τελευταία λέξη της τεχνολογίας στα προϊόντα και τις λύσεις τους. Προβλέπει επίσης τη συνδρομή της Microsoft μέσω των συγγενών της εταιρειών, στην παροχή ευκαιριών επιμόρφωσης των πολιτών σε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα ψηφιακών γνώσεων, καθώς και την υποστήριξη της συμμετοχής διδακτορικού φοιτητή στο Πρόγραμμα Εξωτερικής Έρευνας της Microsoft. Στην ίδια παράγραφο προβλέπεται η συμμετοχή μελών τμημάτων της ανώτατης εκπαίδευσης της χώρας μας από τους τομείς της επιστήμης των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών, των μηχανικών και των συστημάτων πληροφορικής στο πρόγραμμα MSDN Academic Alliance, καθώς και η συνεργασία της Microsoft με Πανεπιστήμια, μέσω της παροχής υλικού για τις πανεπιστημιακές βιβλιοθήκες, ηλεκτρονικό εκπαιδευτικό υλικό, εκπαίδευση στους υπεύθυνους των πανεπιστημιακών εργαστηρίων, καθώς και επιδόματα για έρευνα σε αριστούχους διδακτορικούς φοιτητές.

Στο πλαίσιο της ίδιας παραγράφου προβλέπεται το δικαίωμα συμμετοχής της Ελληνικής Κυβέρνησης στο Πρόγραμμα «Συνεργάτες στη Μάθηση», το οποίο παρέχει σε δασκάλους και καθηγητές δημοτικών, γυμνασίων και λυκείων, σε διευθυντές σχολείων και σε μαθητές εντός της χώρας, πόρους για την παροχή εκπαίδευσης για την ανάπτυξη δεξιοτήτων σε νέες τεχνολογίες και σχετικό εκπαιδευτικό υλικό. Επίσης, ορίζεται η ανάπτυξη στην Ελλάδα του Προγράμματος «Microsoft Unlimited Potential», το οποίο εστιάζει στην ανάπτυξη δεξιοτήτων τεχνολογίας σε νέους και ενήλικες με περιορισμένους πόρους και πρόσβαση μέσω δημοτικών ή κοινοτικών τεχνολογικών και εκπαιδευτικών κέντρων. Η εν λόγω παράγραφος προβλέπει ότι κατά τη διάρκεια ισχύος της Σύμβασης θα ανοίξουν τουλάχιστον δέκα (10) τέτοια Κέντρα στην Ελλάδα.

Επομένως, η παράγραφος 3.1.1 της συμφωνίας προ-

σφέρει πολλές και σημαντικές δυνατότητες ενίσχυσης της έρευνας και της εκπαίδευσης στους τομείς των νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών για πολίτες και επιχειρήσεις, και ιδιαίτερα στην Περιφέρεια, και συμβάλλει έμπρακτα στην επίτευξη του Στόχου 1 «Πρωτόκληση Χρήσης ΤΠΕ σε επιχειρήσεις», του Στόχου 3 «Υποστήριξη του κλάδου ΤΠΕ», του Στόχου 4 «Πρωώθηση της Επιχειρηματικότητας» και του Στόχου 5 «Βελτίωση της Καθημερινής ζωής των πολιτών με ΤΠΕ» της ελληνικής Ψηφιακής Στρατηγικής 2006-2013.

Η παράγραφος 3.1.2 της συμφωνίας προβλέπει την παροχή υποστήριξης από τη Microsoft στην Ελληνική Κυβέρνηση, με τεχνογνωσία από εξειδικευμένο προσωπικό για την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, στο πλαίσιο υλοποίησης δύο (2) πιλοτικών προγραμμάτων. Επιπρόσθετα, στην ίδια παράγραφο προβλέπεται η δωρεάν προσφορά από τη Microsoft στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τους Δήμους στην Ελλάδα, των «Εργαλείων Εκκίνησης» (e-Government Starter Kit) για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση, καθώς και σχετική εκπαίδευση, ενώ επιπρόσθετα θα προσφερθούν στη Δημόσια Διοίκηση συνολικά πενήντα (50) προϊόντα: «Visual Studio 2005 Professional με συνδρομή MSDN Premium» που αποτελούνται από εργαλεία ανάπτυξης και τεκμηρίωση για όλα τα προϊόντα της Microsoft, τα οποία η Κυβέρνηση θα διανείμει στη συνέχεια σε πενήντα (50) κατ' ανώτατο όριο κορυφαίους προγραμματιστές λογισμικού που εργάζονται στη Δημόσια Διοίκηση.

Επομένως, η παράγραφος 3.1.2 της συμφωνίας προσφέρει στην Ελληνική Δημόσια Διοίκηση εξειδικευμένη τεχνογνωσία και δυνατότητες για ταχύτερη και αποτελεσματικότερη ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών για πολίτες και επιχειρήσεις, συμβάλλοντας στην επίτευξη του Στόχου 2 «Ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών προς επιχειρήσεις» και του Στόχου 6 «Ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών για τον πολίτη» της Ψηφιακής Στρατηγικής της χώρας.

Η παράγραφος 3.1.3 της συμφωνίας ορίζει ότι η Microsoft θα παρέχει πρωτότυπο σχέδιο για τη βέλτιστη ανάπτυξη και εγκατάσταση των αδειών χρήσης λογισμικού Microsoft, τις οποίες αποκτά μέσω διαγωνισμών η Ελληνική Κυβέρνηση, ώστε να μεγιστοποιηθούν τα ωφέληματά της Δημόσιας Διοίκησης, ενώ θα παρέχει, μέσω των συγγενών της εταιρειών και χωρίς χρέωση, εκπαίδευση για τα πλέον πρόσφατα προϊόντα λογισμικού στο τεχνικό προσωπικό που θα υποδειχθεί από την Κυβέρνηση. Επιπλέον, μέσω της ίδιας παραγράφου, προβλέπεται ότι η Microsoft θα δικαιούται να επεκτείνει τη συμμετοχή της Ελληνικής Κυβέρνησης στο Πρόγραμμα Κυβερνητικής Ασφάλειας σε περισσότερες κρατικές διοικητικές μονάδες ή/και υπηρεσίες, πέραν του Υπουργείου Εσωτερικών, το οποίο συμμετέχει επί του παρόντος σε αυτό το πρόγραμμα.

Επομένως, η παράγραφος 3.1.3 της συμφωνίας προσφέρει στην Ελληνική Κυβέρνηση τη δυνατότητα μεγιστοποίησης των ωφελημάτων που προκύπτουν από την απόκτηση αδειών λογισμικού Microsoft μέσω διαγωνιστικών διαδικασιών, ενώ ενισχύει την πρόσβαση της Ελληνικής Κυβέρνησης στον πηγαίο κώδικα ορισμένων προϊόντων Microsoft, βοηθώντας στην εκτίμηση της ασφάλειας των προϊόντων και συμβάλλοντας στην επίτευξη του Στόχου 2 «Ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών προς επιχειρήσεις» και του Στόχου 6 «Ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών για τον πολίτη» της Ψηφιακής Στρατηγικής της χώρας.

Η παράγραφος 3.2.1 της συμφωνίας προβλέπει την

παροχή από τη Microsoft υπηρεσιών υποστήριξης της επαγγελματικής ανάπτυξης, δημιουργώντας ευκαιρίες ανάπτυξης στους Πιστοποιημένους Συνεργάτες της, ώστε να είναι σε θέση να επιτύχουν ένα επίπεδο ποιότητας ανάλογο με τα βιομηχανικά πρότυπα, υπό τις προϋποθέσεις που θα συμφωνηθούν με κάθε έναν από τους Πιστοποιημένους Συνεργάτες. Επιπλέον, η Microsoft θα παρέχει ευκαιρίες επαγγελματικής ανάπτυξης στις τοπικές κοινότητες Ανεξάρτητων Κατασκευαστών Λογισμικού και Συνεργατών στην Ελλάδα μέσω εκπαίδευσης, εκδόσεων και άλλων σχετικών δραστηριοτήτων εστιασμένων στην ανάπτυξη λύσεων για το δημόσιο τομέα.

Η παράγραφος 3.2.2 της συμφωνίας προβλέπει την υποστήριξη ελληνικών Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (Μ/ΜΕ), μέσω της δημιουργίας από τη Microsoft του Προγράμματος «Ευρωπαϊκό Ανάπτυξης» (European Union Grants Advisor - «ΕΥΓΑ»), μια διαδικτυακή πύλη για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Το «Ευρωπαϊκό Ανάπτυξης» θα συμβάλει στη συνειδητοποίηση και την καλύτερη κατανόηση από την πλευρά των Μ/ΜΕ των δυνατοτήτων επιδότησης από την Ε.Ε., και θα παρέχει καθοδήγηση για τη διαδικασία κατάθεσης αιτήσεων.

Τόσο η παράγραφος 3.2.1 όσο και η παράγραφος 3.2.2 προσφέρουν στις ελληνικές Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις νέες ευκαιρίες ενημέρωσης, πρόσβαση στη διεθνή τεχνολογία και βελτιωμένη πληροφόρηση σχετικά με τις δυνατότητες επιδοτήσεων δράσεων από την Ε.Ε., ενισχύοντας την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών σύμφωνα με το Στόχο 1 «Πρωτόκληση Χρήσης ΤΠΕ σε επιχειρήσεις» της Ψηφιακής Στρατηγικής της χώρας.

Οι παράγραφοι 4.1 έως και 4.5 της συμφωνίας ορίζουν ότι θα παρασχεθεί από τη Microsoft στην Ελληνική Κυβέρνηση τεχνολογία και συνδρομή σε κάθε προσπάθεια ενημέρωσης του ευρέως κοινού και των επιχειρήσεων αναφορικά με τη νομοθεσία περί προστασίας δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, καθώς και συμβολή στο σχεδιασμό αποτελεσματικής διαδικασίας διαχείρισης λογισμικού, προκειμένου να διευκολύνει την καλύτερη διαχείριση του λογισμικού που χρησιμοποιεί η Κυβέρνηση.

Επομένως οι παράγραφοι 4.1 έως και 4.5 συμβάλλουν στην προσπάθεια της Ελληνικής Κυβέρνησης για την προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις της νομοθεσίας της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και στην καταπολέμηση παραβατικών πρακτικών που αφορούν στη διακίνηση παράνομου λογισμικού. Επιπρόσθετα καθιστούν δυνατή την αποδοτικότερη οργάνωση των συστημάτων της Δημόσιας Διοίκησης και διευκολύνουν τη σημαντική εξοικονόμηση οικονομικών πόρων, λόγω καλύτερων διαδικασιών καταγραφής και προγραμματισμού, ωφελώντας το Ελληνικό Δημόσιο.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι παρόμοιες στρατηγικές συμφωνίες έχουν συναφθεί από πολλές ευρωπαϊκές χώρες, όπως ενδεικτικά η Μεγάλη Βρετανία, η Γερμανία, η Ισπανία, η Φινλανδία, η Τσεχία, η Ουγγαρία, η Σλοβακία, η Ουκρανία, η Εσθονία, η Ρουμανία, η ΠΓΔΜ κ.λπ., η Ελληνική Κυβέρνηση πέτυχε τη σύναψη συμφωνίας με την οποία εξασφαλίζονται προνομιακοί οικονομικοί όροι απόκτησης λογισμικού για το Ελληνικό Δημόσιο, λόγω επίτευξης καλύτερων τελικών τιμών, λόγω οικονομικών κλίμακας. Η έκπτωση από τις υφιστάμενες κυβερνητικές τιμές μπορεί να φθάσει το 20%, αναλόγως του όγκου

προμηθειών που θα πραγματοποιηθεί υπό την προϋπόθεση τήρησης των κείμενων διατάξεων της νομοθεσίας της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των διαδικασιών σχετικών με τις δημόσιες προμήθειες, αλλά και σε συνάρτηση με μελλοντικές ανάγκες του δημόσιου τομέα. Επιπρόσθετα, μέσω της συμφωνίας η Ελληνική Κυβέρνηση θα διαχειριστεί αποδοτικότερα το λογισμικό που χρησιμοποιείται στο δημόσιο τομέα, παρακολουθώντας την απόκτηση αδειών χρήσης και εξασφαλίζοντας την απόκτηση νέων εκδόσεων λογισμικού, χωρίς πρόσθετες επιβαρύνσεις. Τα παραπάνω εξειδικεύονται στην τέταρτη παράγραφο της στρατηγικής συμφωνίας πλαίσιο.

Εκτιμάται ότι λόγω της υλοποίησης πολλών δράσεων της Ψηφιακής Στρατηγικής αλλά και της σταδιακής ενεργοποίησης του δικτύου «Σύζευξις», το οποίο θα δημιουργήσει νέες ανάγκες για συστήματα αυτοματισμού γραφείου και ψηφιακές υπογραφές, θα δημιουργηθούν ανάγκες παρεμφερών υποδομών με τις παραπάνω, στον ευρύτερο δημόσιο τομέα.

Λόγω των παραπάνω, η στρατηγική συμφωνία που συνήψε η Ελληνική Κυβέρνηση εκτιμάται ως χρήσιμη και επωφελής, καθώς συνδυάζει άμεσα οικονομικά οφέλη και εκπώσεις με επιπρόσθετα ανταποδοτικά οφέλη για το Ελληνικό Δημόσιο, χωρίς να δημιουργεί καμία επιπλέον δέσμευση γι' αυτό, πέραν της αξιοποίησης των προγραμματισμένων και εκτιμώμενων προμηθειών του σε συστήματα αυτοματισμού γραφείου.

Αθήνα, 10 Ιανουαρίου 2008

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γ. Αλογοσκούφης

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Κύρωση Συμφωνίας Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των Εταιρειών Microsoft Corporation, Microsoft Ireland Operation Limited και Μάικροσοφτ Ελλάς Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία Προϊόντων και Υπηρεσιών Πληροφορικής

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και αποκτά ισχύ νόμου η Συμφωνία Στρατηγικής Συνεργασίας, που υπογράφηκε στη Βαρκελώνη την 1η Φεβρουαρίου 2006, μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας αφ' ενός και των εταιρειών Microsoft Corporation, Microsoft Ireland Operation Limited και Μάικροσοφτ Ελλάς Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία Προϊόντων και Υπηρεσιών Πληροφορικής αφ' ετέρου, το κείμενο της οποίας ακολουθεί στα ελληνικά και στα αγγλικά:

« Συμφωνία Στρατηγικής Συνεργασίας

Η Παρούσα συμφωνία στρατηγικής συνεργασίας αφορά στην συνεργασία στον τομέα της τεχνολογίας πληροφορικής (η "Σύμβαση"), συνάπτεται και ισχύει από την πρώτη ημέρα του Φεβρουαρίου 2006 μεταξύ:

1. της Microsoft Corporation, One Microsoft Way, Redmond, WA 98052, USA, νόμιμα εκπροσωπούμενης από τον κ. William H. Gates, Πρόεδρο και Προϊστάμενο Αρχιτέκτονα Λογισμικού (Chief Software Architect) της Microsoft Corporation ("Microsoft");
2. της Microsoft Ireland Operations Limited, Atrium Building Block B, Carmenhall Road, Sandyford Industrial Estate, Dublin 18, Ιρλανδία, νόμιμα εκπροσωπούμενης από τον κ. Dermot Igoe, Διευθυντή της Microsoft Ireland Operations Limited ("MIOL"),
3. της "Μαϊκροσοφτ Ελλάς, Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία Προϊόντων και Υπηρεσιών Πληροφορικής" και διακριτικό τίτλο "Microsoft Hellas S.A.", Λεωφόρος Κηφισίας 221, Μαρούσι, 15124, Ελλάδα, νόμιμα εκπροσωπούμενης από τον κ. Χρήστο Τσάγκο, Διευθύνοντα Σύμβουλο, ("Microsoft Hellas"), και των τριών ενεργουσών από κοινού, και
4. της Ελληνικής Δημοκρατίας, νόμιμα εκπροσωπούμενης από τον κ. Γεώργιο Αλογοσκούφη, Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, (η "Κυβέρνηση"),

Microsoft, MIOL, Microsoft Hellas, και η Κυβέρνηση εφεξής συλλήβδην τα "Μέρη").

Προοίμιο

Δεδομένου ότι, η Ελληνική Δημοκρατία έχει δεσμευθεί να χρησιμοποιεί νόμιμο λογισμικό υψηλής τεχνολογίας σε όλους τους τομείς της δημόσιας διοίκησης και εκπαίδευσης, και να προωθεί την ασφάλεια και τη διαφάνεια της χρήσης των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας ("ΤΠΕ") στην Δημόσια Διοίκηση

Δεδομένου ότι, η Κυβέρνηση έχει δεσμευθεί να παρέχει κίνητρα για την ανάπτυξη τοπικής βιομηχανίας ΤΠΕ, να προωθεί την ανάπτυξη των γνώσεων και δεξιοτήτων των ΤΠΕ στον πληθυσμό της Ελλάδας

Δεδομένου ότι, η Κυβέρνηση έχει δεσμευθεί να εφαρμόζει τη νομοθεσία περί προστασίας δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ και τις κατευθυντήριες οδηγίες του ΠΟΕ, καθώς και την πλήρη και αποτελεσματική εφαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας

Δεδομένου ότι, προκειμένου να υποστηριχθούν οι προσπάθειες των εθνικών Κυβερνήσεων, η Microsoft έχει αναπτύξει μία σειρά από μακροπρόθεσμα προγράμματα για την προώθηση των ΤΠΕ στους δημόσιους και εκπαιδευτικούς οργανισμούς, καθώς και στην επιχειρηματική κοινότητα και επιθυμεί την περαιτέρω εφαρμογή αυτών των προγραμμάτων στην Ελλάδα, βοηθώντας έτσι τον πληθυσμό της χώρας να υπερνικήσει το ψηφιακό χάσμα

Δεδομένου ότι, η Κυβέρνηση έχει, και θα διατηρήσει, την πλήρη διακριτική ευχέρεια να προκηρύσσει διαγωνισμούς για προϊόντα λογισμικού ή/και υπηρεσίες από τρίτους προμηθευτές εκτός της MIOL και

Δεδομένου ότι, με την παρούσα Σύμβαση, τα Μέρη επιθυμούν να αναλάβουν μια συντονισμένη προσπάθεια η οποία θα περιλαμβάνει ενδεικτικώς (i) την βελτίωση της χρήσης των ΤΠΕ στα πλαίσια της Δημόσιας Διοίκησης και των επιχειρηματικών κλάδων στην Ελλάδα, και (ii) την προώθηση των υπηρεσιών της ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (e-Government) στην χώρα, χωρίς να περιορίζεται σε αυτά.

Γι' αυτούς τους λόγους, σήμερα, τα μέρη συμφωνούν τα ακόλουθα:

1. Ορισμοί. Οι όροι που αναγράφονται στην παρούσα Σύμβαση με κεφαλαίο το πρώτο γράμμα, θα έχουν την έννοια που τους αποδίδεται κατωτέρω, εκτός εάν άλλως ορίζεται στην παρούσα:

1.1 "Πιστοποιημένοι Συνεργάτες" είναι τα ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα, τα οποία είναι εγγεγραμμένα στο Πρόγραμμα Πιστοποιημένων Συνεργατών της Microsoft ("Microsoft Certified Partner Program"), με σκοπό οι Πιστοποιημένοι Συνεργάτες να προσφέρουν στους πελάτες τους πρωτοποριακές ΤΠΕ μέσω παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών, απομακρυσμένης και επί τόπου συντήρησης, υποστήριξη μέσω γραφείου υποστήριξης, εφαρμογών τυποποιημένου λογισμικού, υπηρεσιών ηλεκτρονικής φιλοξενίας (hosting) και εκπαίδευσης.

1.2 "Δημόσια Διοίκηση" είναι η Κυβέρνηση και όλοι οι άλλοι κρατικοί οργανισμοί και ιδρύματα στην Ελλάδα.

1.3 "Συναλλακτικές Συμβάσεις" είναι οι Επιχειρησιακές Συμβάσεις (Enterprise Agreements), Συμβάσεις Υπηρεσιών της Microsoft και κάθε άλλη Σύμβαση που θα συνάπτεται μεταξύ κάποιων ή όλων των Μερών κατά τα οριζόμενα στην παρούσα Σύμβαση.

1.4 «Επιχειρησιακή Σύμβαση (Enterprise Agreement) της Microsoft» είναι πρόγραμμα παραχώρησης πολλαπλών αδειών χρήσης λογισμικού σχεδιασμένο για πελάτες με 250 ή περισσότερους ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Ένας πελάτης μέσα από την Επιχειρησιακή Σύμβαση (Enterprise Agreement) δύναται να προμηθευτεί άδειες χρήσης λογισμικού Microsoft για την ομοιομορφία όλων των κατάλληλων ηλεκτρονικών υπολογιστών της επιχείρησης σε προϊόντα της Microsoft της επιλογής του, (Microsoft® Office Professional, Αναβάθμιση Λειτουργικού Συστήματος Microsoft Windows® Professional, και Άδειες Core Client Access) με ευνοϊκές τιμές και για διάρκεια τριών ετών.

1.5 «Συμβάσεις Υπηρεσιών της Microsoft» είναι οι Τυποποιημένες Συμβάσεις Υπηρεσιών της Microsoft δυνάμει των οποίων η MIOL και η Microsoft Hellas θα παρέχουν υπηρεσίες στη Δημόσια Διοίκηση.

2. Σκοπός της Σύμβασης

2.1 Γενικό Συμβατικό Πλαίσιο. Η παρούσα Σύμβαση θέτει τους όρους και τις προϋποθέσεις για:

- α) τη συνεργασία μεταξύ των Μερών αναφορικά με τη χρήση των τεχνολογιών Microsoft σε όλη τη Δημόσια Διοίκηση·
- β) τη συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών σχετικά με εθνικά έργα που αφορούν τις ΤΠΕ για την Δημόσια Διοίκηση·
- γ) την υποστήριξη της Microsoft για τις πρωτοβουλίες και τα προγράμματα της Κυβέρνησης που αφορούν τις ΤΠΕ και
- δ) τη συμβολή της Microsoft στην ανάπτυξη της τοπικής βιομηχανίας ΤΠΕ.

2.2 Προμήθεια Αδειών Χρήσης Λογισμικού Microsoft. Τα μέρη συμφωνούν ότι αμέσως μετά την υπογραφή της παρούσας Σύμβασης, η MIOL και η Κυβέρνηση θα προβούν στις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου να προμηθευτεί η Δημόσια Διοίκηση άδειες χρήσης προϊόντων λογισμικού Microsoft, κατά τα οριζόμενα στην Παράγραφο 4.5.

3. Πρωτοβουλίες και Υποχρεώσεις της Microsoft, Microsoft Hellas και MIOL

Σύμφωνα με τους όρους της παρούσας Σύμβασης και των Συναλλακτικών Συμβάσεων, η MIOL θα διαθέσει στην Κυβέρνηση (i) καμπάνιες υποστήριξης που έχει δημιουργήσει η Microsoft και πρωτοβουλίες που σχεδιάστηκαν για την παρακίνηση περαιτέρω ανάπτυξης της έρευνας και της εκπαίδευσης που θα οδηγήσει σε μια σύγχρονη βιομηχανία ΤΠΕ στην Ελλάδα, και (ii) τις υπηρεσίες της Microsoft.

Οι λεπτομέρειες και το εύρος των υποχρεώσεων της Microsoft σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση περιγράφονται παρακάτω:

3.1 Υποστήριξη της Δημόσιας Διοίκησης από την Microsoft.

3.1.1 Έρευνα και Εκπαίδευση

3.1.1.1 Ίδρυση Κέντρου Καινοτομίας στην Ελλάδα. Για την ώθηση της έρευνας και της καινοτομίας στην Ελλάδα, η Microsoft Hellas θα ιδρύσει στην Ελλάδα ένα Κέντρο Καινοτομίας. Μέσω των εγκαταστάσεων του Κέντρου, η Microsoft Hellas θα συνεργαστεί με την ακαδημαϊκή κοινότητα, εγχώριες εταιρείες λογισμικού, επιχειρηματίες και νέες αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις (startups) προκειμένου να τους επιτρέψει να δοκιμάσουν, να εφαρμόσουν πιλοτικά και να ενσωματώσουν την τελευταία λέξη της τεχνολογίας στα προϊόντα και τις λύσεις τους, δίνοντάς τους την δυνατότητα να γίνουν ανταγωνιστικοί στην παγκόσμια οικονομία, δια της ανάπτυξης λύσεων ελληνικής προέλευσης. Το Κέντρο Καινοτομίας θα επικεντρωθεί σε τρεις (3) τομείς: Ανάπτυξη Δεξιοτήτων (μέσω εκπαίδευσης στους τομείς διοίκησης επιχειρήσεων και προγραμματισμού), Προώθηση Συνεργασιών (μέσω συνεδρίων συνεργατών και συνεταιρισμών), Προώθηση Καινοτομιών (μέσω λειτουργίας εργαστηρίων), ενώ δύναται, επίσης, να χρησιμοποιηθεί προκειμένου να επιτρέψει στην Κυβέρνηση να δοκιμάσει και

να εφαρμόσει πλοτικά προηγμένες λύσεις, για να προσφέρει τις πιο σύγχρονες υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στους πολίτες. Επιπλέον, το Κέντρο θα ενεργεί ως θερμοκοιτίδα επιχειρηματικών ιδεών ενεργώντας ως σύνδεσμος μεταξύ της ερευνητικής κοινότητας και του επιχειρηματικού κόσμου. Οι όροι και οι προϋποθέσεις της συνεργασίας μεταξύ της Κυβέρνησης και του Κέντρου Καινοτομίας της Microsoft θα καθορισθούν σε ξεχωριστή Σύμβαση.

3.1.1.2 Επιμόρφωση σε Ψηφιακές Γνώσεις. Η Microsoft μέσω των συγγενών της εταιρειών θα συνδράμει την Κυβέρνηση στην παροχή ευκαιριών επιμόρφωσης του ευρέως κοινού σε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα ψηφιακών γνώσεων το οποίο θα συμφωνηθεί με την Κυβέρνηση και μέσω καθορισμένου δικτυακού τόπου (website) που θα ορίζει η Κυβέρνηση. Οι λεπτομέρειες, όροι και προϋποθέσεις θα καθορισθούν σε ξεχωριστή σύμβαση.

3.1.1.3 Εξωτερική Έρευνα της Microsoft. Η Microsoft θα υποστηρίζει τη συμμετοχή ενός διδακτορικού φοιτητή στα πλαίσια της Εξωτερικής Έρευνας της Microsoft, ένα πρόγραμμα στο οποίο εμπλέκονται η ακαδημαϊκή κοινότητα, ερευνητές και φοιτητές για την ανάπτυξη των τεχνολογιών της Microsoft, και παρέχει πόρους ώστε να είναι ενημερωμένοι για τα νέα επιτεύγματα. Οι όροι και οι προϋποθέσεις της συνεργασίας μεταξύ της Κυβέρνησης και της Εξωτερικής Έρευνας της Microsoft θα καθορισθούν σε ξεχωριστή Σύμβαση.

3.1.1.4 MSDN Academic Alliance. Η Microsoft θα επιτρέψει στην Κυβέρνηση να συμμετάσχει στο MSDN Academic Alliance, ένα ετήσιο πρόγραμμα με μέλη τμήματα τεχνολογικής κατεύθυνσης της ανώτατης εκπαίδευσης στους τομείς της επιστήμης των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών, των μηχανικών και των συστημάτων πληροφορικής. Οι όροι και οι προϋποθέσεις της συμμετοχής της Κυβέρνησης στο MSDN Academic Alliance θα καθοριστούν σε ξεχωριστή Σύμβαση.

3.1.1.5 Συνεργασία με Πανεπιστήμια. Η Microsoft θα παρέχει υλικό για τις πανεπιστημιακές βιβλιοθήκες, ηλεκτρονικό εκπαιδευτικό υλικό, εκπαίδευση στους υπεύθυνους των πανεπιστημιακών εργαστηρίων, και επιδόματα για έρευνα στους αριστούχους διδακτορικούς φοιτητές. Οι όροι και οι προϋποθέσεις της συνεργασίας της Microsoft με τα Πανεπιστήμια θα καθοριστούν σε ξεχωριστή Σύμβαση.

3.1.1.6 Πρόγραμμα Συνεργάτες στη Μάθηση (Partners in Learning). Η MIOL και η Microsoft Hellas θα παρέχουν στην Κυβέρνηση δικαίωμα συμμετοχής στο Πρόγραμμα Συνεργάτες στη Μάθηση, με το οποίο η Microsoft παρέχει σε Κυβερνήσεις και σε εκείνους που έχουν ηγετικό ρόλο σε θέματα εκπαίδευσης τοπικούς πόρους για την παροχή εκπαίδευσης για την ανάπτυξη δεξιοτήτων ΤΠΕ) και εκπαιδευτικό υλικό σε θέματα διοίκησης της εκπαίδευσης σε δασκάλους και καθηγητές δημοτικών, γυμνασίων και λυκείων, σε διευθυντές σχολείων, και στους μαθητές εντός της χώρας τους. Οι όροι και οι προϋποθέσεις της συμμετοχής της Κυβέρνησης στο Πρόγραμμα Επιχορηγήσεων του Προγράμματος Συνεργάτες στη Μάθηση καθορίζονται στο Μνημόνιο Συνεργασίας που έχουν υπογράψει η Microsoft Hellas και το Ελληνικό Υπουργείο Παιδείας τον Μάιο 2005.

3.1.1.7 Πρόγραμμα Microsoft Unlimited Potential. Η Microsoft θα αναπτύξει στην Ελλάδα το Πρόγραμμα Microsoft Unlimited Potential, μια παγκόσμια πρωτοβουλία που εστιάζει στην ανάπτυξη δεξιοτήτων τεχνολογίας σε νέους και ενήλικες με περιορισμένους πόρους και πρόσβαση μέσω δημοτικών ή κοινοτικών τεχνολογικών και εκπαιδευτικών κέντρων. Για τις ανάγκες του προγράμματος, η Microsoft, μέσω της κατάλληλης συγγενούς της εταιρείας, θα εγκαταστήσει Κοινωνικά Κέντρα Εκμάθησης της Τεχνολογίας προσφέροντας την τεχνική υποδομή αλλά και καλύπτοντας το κόστος των εκπαιδευτών που θα παραδίδουν μαθήματα εκπαίδευσης στην κοινωνία (νέοι άνεργοι, ηλικιωμένοι πολίτες, άτομα με

ειδικές ανάγκες κτλ). Κατά την διάρκεια ισχύος της παρούσας Σύμβασης θα ανοίξουν τουλάχιστον δέκα (10) τέτοια Κέντρα.

3.1.2. Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση (e-Government)

3.1.2.1 Πιλοτικά Προγράμματα Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (e-Government). Η Microsoft Hellas θα υποστηρίζει την Κυβέρνηση στη ανάπτυξη των υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στα πλαίσια δύο (2) πιλοτικών προγραμμάτων. Για την εκτέλεση των προγραμμάτων αυτών, η MIOΛ, μαζί με τους Πιστοποιημένους Συνεργάτες της Microsoft (Microsoft Certified Partners), θα παρέχει βοήθεια από εξειδικευμένο προσωπικό στην Κυβέρνηση διαθέτοντας σε αυτήν, για ορισμένο αριθμό εργατοημερών, συμβούλους της Microsoft και των Πιστοποιημένων Συνεργατών της Microsoft. Ο αριθμός των ημερών και τα συγκεκριμένα έργα θα καθοριστούν σε ξεχωριστή Σύμβαση.

3.1.2.2 Εργαλεία Εκκίνησης (Starter Kit) για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση (e-Government Starter Kit). Η Microsoft θα προσφέρει δωρεάν στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τους Δήμους στην Ελλάδα μέσω των τοπικών συνεργατών τα Εργαλεία Εκκίνησης (e-Government Starter Kit) για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και τη σχετική εκπαίδευση. Το e-Government Starter Kit είναι ένας επιταχυντής λύσεων που επιτρέπει σε πελάτες - Οργανισμούς Τοπικής και Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης να υιοθετήσουν και να αναπτύξουν γρήγορα μια εφαρμογή της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης με εύκολο και οικονομικό τρόπο με την εγκατάσταση μιας τοπικής δικτυακής πύλης. Το e-Government Starter Kit δημιουργήθηκε ειδικά για τη δημόσια διοίκηση σε εθνικό και τοπικό επίπεδο. Βασίζεται σε μια ενιαία προσέγγιση και αποτελεί, έτσι, την λύση πλατφόρμας για όλους τους δημόσιους οργανισμούς οι οποίοι επιθυμούν να εφαρμόσουν διατμηματικές ηλεκτρονικές υπηρεσίες. Οι υπάρχουσες εξειδικευμένες εφαρμογές μπορούν να αποκτήσουν δυνατότητες διαδικτύου και οι υπηρεσίες τους μπορούν να ενταχθούν στο Διαδίκτυο (Internet) ή σε εσωτερικό δίκτυο (Intranet). Οι όροι και οι προϋποθέσεις της συμμετοχής της Κυβέρνησης στο e-Government Starter Kit θα οριστούν σε ξεχωριστή Σύμβαση.

3.1.2.3 Ανάπτυξη Λογισμικού και Μεταφορά Τεχνογνωσίας. Η MIOΛ θα παρέχει στη Δημόσια Διοίκηση συνολικά πενήντα (50) προϊόντα: "Visual Studio 2005 Professional με συνδρομή MSDN Premium" που αποτελούνται από εργαλεία ανάπτυξης και τεκμηρίωση για όλα τα προϊόντα της Microsoft, τα οποία η Κυβέρνηση θα διανέμει σε πενήντα (50) κατ' ανώτατο όριο κορυφαίους προγραμματιστές λογισμικού που εργάζονται στη Δημόσια Διοίκηση. Η MIOΛ θα παρέχει αυτά τα προϊόντα δυνάμει ξεχωριστής Σύμβασης Δωρεάς για το χρονικό διάστημα που διαρκεί η παρούσα Σύμβαση.

3.1.3. Υπηρεσίες

3.1.3.1 Υπηρεσίες Ανάπτυξης και Εγκατάστασης. Προς μεγιστοποίηση των ωφελημάτων που προκύπτουν από τις άδειες χρήσης λογισμικού Microsoft οι οποίες αποτελούν αντικείμενο των Συναλλακτικών Συμβάσεων που έχουν συναφθεί με την MIOΛ, η Microsoft Hellas θα παρέχει, χωρίς χρέωση, το πρωτότυπο σχέδιο για την βέλτιστη ανάπτυξη και εγκατάσταση των αδειών αυτών, σύμφωνα με τους όρους των Συμβάσεων Υπηρεσιών της Microsoft.

3.1.3.2 Εκπαίδευση για το Λογισμικό της Microsoft. Η Microsoft Hellas θα παρέχει, μέσω των συγγενών της εταιρειών και χωρίς χρέωση, εκπαίδευση για τα πλέον πρόσφατα προϊόντα λογισμικού στο τεχνικό προσωπικό που θα υποδειχθεί από την Κυβέρνηση. Η Microsoft Hellas θα εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της σύμφωνα με αυτήν την Παράγραφο

δωρίζοντας στην Κυβέρνηση, για το χρονικό διάστημα που διαρκεί η παρούσα Σύμβαση, κάποιες ανθρωπομήρες εκπαίδευσης. Η εκπαίδευση θα παρέχεται από τους Πιστοποιημένους Συνεργάτες της Microsoft για Εκπαιδευτικές Λύσεις (Certified Partners for Learning Solutions – "CPLS"). Ο αριθμός των εργασιμών ημερών θα καθοριστεί σε ξεχωριστή Σύμβαση.

3.1.3.3 Πρόγραμμα Κυβερνητικής Ασφάλειας. Η Microsoft θα δικαιούται, κατά την εύλογη διακριτική της ευχέρεια, να επεκτείνει την συμμετοχή της Κυβέρνησης στο Πρόγραμμα Κυβερνητικής Ασφάλειας της Microsoft (Microsoft Government Security Program – "GSP"), σε περισσότερες κρατικές διοικητικές μονάδες ή/και υπηρεσίες, πέραν του Υπουργείου Εσωτερικών, το οποίο συμμετέχει επί του παρόντος σε αυτό το πρόγραμμα. Αυτή η συμμετοχή θα παρέχει στην Κυβέρνηση πρόσβαση μόνο προς ανάγνωση (read-only) στον πηγαίο κώδικα ορισμένων προϊόντων Microsoft για το χρονικό διάστημα ισχύος της παρούσας Σύμβασης με σκοπό να βοηθήσει την Κυβέρνηση στην εκτίμηση της ασφάλειας των προϊόντων Microsoft, καθώς και τη δυνατότητα να το διαβάσει και να αναφέρεται σε αυτό χωρίς να μπορεί να το τροποποιήσει. Οι όροι και οι προϋποθέσεις της επέκτασης της συμμετοχής της Κυβέρνησης στο Κυβερνητικό Πρόγραμμα Ασφάλειας θα καθοριστούν σε ξεχωριστή Σύμβαση.

3.1.4 Επιπλέον Προγράμματα. Ανάλογα με το περιβάλλον ανάπτυξης των ΤΠΕ στην Ελλάδα, η Microsoft ίσως εξετάσει την εφαρμογή επιπλέον προγραμμάτων.

3.2 Υποστήριξη του Ιδιωτικού Τομέα από την Microsoft.

3.2.1 Δημιουργία ευκαιριών ανάπτυξης. Η MIOL και η Microsoft Hellas θα παρέχουν υποστήριξη επαγγελματικής ανάπτυξης και θα δημιουργήσουν ευκαιρίες ανάπτυξης στους Πιστοποιημένους Συνεργάτες της, ώστε να είναι σε θέση να επιτύχουν ένα επίπεδο ποιότητας ανάλογο με τα βιομηχανικά πρότυπα, υπό τις προϋποθέσεις που θα συμφωνηθούν με κάθε έναν από τους Πιστοποιημένους Συνεργάτες. Επιπλέον, η Microsoft θα παρέχει ευκαιρίες επαγγελματικής ανάπτυξης στις τοπικές κοινότητες Ανεξάρτητων Κατασκευαστών Λογισμικού και Συνεργατών στην Ελλάδα μέσω εκπαίδευσης, εκδόσεων και άλλων σχετικών δραστηριοτήτων εστιασμένων στην ανάπτυξη λύσεων για τον δημόσιο τομέα.

3.2.2 Υποστήριξη Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (M/ME). Η Microsoft Hellas θα δημιουργήσει και θα λειτουργεί το Πρόγραμμα Ευρωπαϊκού Ανάπτυξης (European Union Grants Advisor – "EUGA"), μια διαδικτυακή πύλη για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις στην Ελλάδα με σκοπό (α) να συμβάλει στην συνειδητοποίηση και κατανόηση των δυνατοτήτων επιδότησης από την ΕΕ, και (β) να παρέχει καθοδήγηση για την διαδικασία κατάθεσης αιτήσεων.

4. Πρωτοβουλίες της Κυβέρνησης. Η Κυβέρνηση θα συμβάλει στην προώθηση της ανάπτυξης της σύγχρονης βιομηχανίας ΤΠΕ στην Ελλάδα όπως περιγράφεται κατωτέρω.

4.1 Ενημέρωση περί της προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Η Microsoft θα παράσχει εύλογη συνδρομή στην Κυβέρνηση σε κάθε προσπάθεια ενημέρωσης του κοινού που μπορεί να διενεργήσει προκειμένου να ενημερώσει τους πολίτες και τις επιχειρήσεις αναφορικά με την νομοθεσία περί προστασίας δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και τις συνέπειες της παραβίασης αυτών.

4.2 Εφαρμογή Διαδικασίας Διαχείρισης Λογισμικού (Software Asset Management - "SAM"). Η Microsoft θα συνδράμει την Κυβέρνηση στον σχεδιασμό αποτελεσματικής διαδικασίας διαχείρισης λογισμικού, προκειμένου να διευκολύνει την καλύτερη διαχείριση του λογισμικού που χρησιμοποιεί η Κυβέρνηση, καθιστώντας δυνατή την αποδοτικότερη οργάνωση των συστημάτων της και αποσκοπώντας σε σημαντική εξοικονόμηση οικονομικών πόρων. Η

διαδικασία θα οργανώσει την παρακολούθηση αδειών χρήσης προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι χρησιμοποιείται και χρεώνεται μόνο το πιο αποτελεσματικό και απαραίτητο λογισμικό. Η Κυβέρνηση θα αποτελέσει πρότυπο στην διαχείριση λογισμικού στην Ελλάδα για όλους τους εγχώριους φορείς. Η συνδρομή της Microsoft θα έχει τη μορφή μεταφοράς τεχνογνωσίας και εκπαίδευσης εκπαιδευτών, για τα ανεξάρτητα τρίτα μέρη που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για την ανάπτυξη της διαδικασίας SAM εντός των δημοσίων οργανισμών.

4.3 Χρήση Προηγούμενης Εμπειρίας. Η Κυβέρνηση θα συνεργαστεί για κάθε μία από τις πρωτοβουλίες των παραγράφων 4.1 και 4.2 με την Microsoft. Η Microsoft θα συνδράμει την Κυβέρνηση σε κάθε μία από αυτές τις πρωτοβουλίες παρέχοντας το πλεονέκτημα της εμπειρίας που έχει αποκομίσει από την συνδρομή που έχει παράσχει σε παρόμοιες καμπάνιες ενημέρωσης του ευρέως κοινού σε θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας σε άλλες χώρες.

4.4 Ομάδα Εργασίας. Η Κυβέρνηση και η Microsoft Hellas θα συστήσουν μια Ομάδα Εργασίας, η οποία θα συντονίζει τις δράσεις που προβλέπονται στην παρούσα Σύμβαση, θα προτείνει σχέδιο δράσης σχετικά με τις ΤΠΕ, θα εποπτεύει την εκτέλεση της παρούσας Σύμβασης από τα Μέρη και ανά τακτά χρονικά διαστήματα θα τα ενημερώνει για τις δραστηριότητές της και θα μοιράζεται τις καταλληλότερες μεθόδους για την αποπεράτωση έργων σχετικών με την Τεχνολογία της Πληροφορικής.

4.5 Προμήθεια Αδειών Χρήσης Λογισμικού της Microsoft. Τα μέρη συμφωνούν ότι αμέσως μετά την υπογραφή της παρούσας Σύμβασης, η MIOL και η Κυβέρνηση θα προβούν στις απαραίτητες ενέργειες για την προμήθεια από την Δημόσια Διοίκηση αδειών χρήσης των προϊόντων Λογισμικού Microsoft. Η MIOL και η Κυβέρνηση επιπλέον συμφωνούν τα ακόλουθα:

(α) Έως τις 31 Μαρτίου 2006, η MIOL θα συνάψει, με τους αρμόδιους φορείς της Δημόσιας Διοίκησης, μία ή περισσότερες Κύριες Συμβάσεις Παραχώρησης Αδειών Χρήσης της Microsoft, οι οποίες αποτελούνται από τη λεγόμενη Κύρια Εμπορική Σύμβαση (Master Business Agreement), η οποία θέτει τους γενικούς όρους και προϋποθέσεις, και την Σύμβαση Enterprise, η οποία επιτρέπει τη χρήση των Προϊόντων Microsoft από τη Δημόσια Διοίκηση. Στα πλεονεκτήματα της Σύμβασης Enterprise περιλαμβάνεται το δικαίωμα αναβάθμισης στην τελευταία έκδοση, των προϊόντων Microsoft που έχουν παραγγελθεί δυνάμει Πράξης Εγγραφής, κατά την διάρκεια ισχύος της τελευταίας, καθώς και το δικαίωμα κατ' οίκον χρήσης των προϊόντων Microsoft τα οποία πληρούν τις προϋποθέσεις ένταξης στο Πρόγραμμα Κατ' οίκον Χρήσης (Home Use), στα πλαίσια των Ωφελημάτων Εξασφάλισης Αναβάθμισης Λογισμικού (Software Assurance) για πιστοποιημένους δημοσίους υπαλλήλους, των οποίων οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές καλύπτονται για τα προϊόντα αυτά από την Πράξη Εγγραφής στην Σύμβαση Enterprise.

(β) Οι Πράξεις Εγγραφής που έχουν υπογραφεί δυνάμει Επιχειρησιακής Σύμβασης (Enterprise Agreement) θα ισχύουν για χρονική περίοδο τριών (3) ετών και θα καλύπτουν τον συνολικό αριθμό των ηλεκτρονικών υπολογιστών που χρησιμοποιεί η Δημόσια Διοίκηση με προϊόντα Microsoft, όπως καθορίζεται από την Ομάδα Εργασίας που συνιστάται κατά τα οριζόμενα στην Παράγραφο 4.4. Ανεξάρτητα από τα ανωτέρω, η Κυβέρνηση θα εγγράψει, υπό την προϋπόθεση τήρησης των κείμενων διατάξεων της νομοθεσίας της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των διαδικασιών των σχετικών με τις δημόσιες προμήθειες, τουλάχιστον δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) κατάλληλους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, έως τις 30 Ιουνίου 2006, και επιπλέον δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) κατάλληλους ηλεκτρονικούς υπολογιστές έως τις 31 Δεκεμβρίου 2006. Σαράντα χιλιάδες (40.000) ακόμη κατάλληλοι ηλεκτρονικοί υπολογιστές θα ενταχθούν έως τις 31 Δεκεμβρίου 2008, υπό την προϋπόθεση τήρησης των κείμενων διατάξεων της νομοθεσίας της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των

διαδικασιών των σχετικών με τις δημόσιες προμήθειες, αλλά και σε συνάρτηση με τις μελλοντικές ανάγκες του δημόσιου τομέα. Αναλόγως των ποσοτήτων που θα εγγραφούν, η ΜΙΟΛ θα προσφέρει προνομιακές τιμές και όρους.

Η τελική τιμή, τα στοιχεία τιμολόγησης και οι δόσεις αποπληρωμής για τις άδειες αυτές θα συμφωνηθούν δυνάμει ξεχωριστών συμφωνιών μεταξύ εξουσιοδοτημένων συνεργατών της Microsoft και της Δημόσιας Διοίκησης, οι οποίες θα προκύψουν από τις διαδικασίες των δημόσιων προμηθειών.

(γ) Η Δημόσια Διοίκηση θα πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις προκειμένου να ενταχθεί στην Τιμολογιακή Πολιτική Δημοσίων Φορέων, όπως περιγράφεται στο Παράρτημα της παρούσας Σύμβασης.

5. Δαπάνες Κάθε ένα από τα Μέρη θα αναλάβει τις δικές του δαπάνες, τέλη και έξοδα σε σχέση με την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης, εκτός εάν και εφόσον τα μέρη συμφωνήσουν στην εφαρμογή ενός μηχανισμού για το καταμερισμό των δαπανών, τελών και εξόδων.

6. Διάρκεια Η παρούσα Σύμβαση, συνάπτεται για χρονική διάρκεια τεσσάρων (4) ετών που αρχίζει από την ημερομηνία υπογραφής της Σύμβασης από την Κυβέρνηση ("Ημερομηνία Έναρξης Ισχύος").

7. Επικοινωνία

7.1 Σύνδεσμοι Επικοινωνίας. Τα Μέρη με το παρόν ορίζουν τα παρακάτω πρόσωπα ως συνδέσμους επικοινωνίας με τα υπόλοιπα Μέρη στα πλαίσια της παρούσας Σύμβασης:

<i>Κυβέρνηση</i>	<i>Microsoft</i>
Ειδικός Γραμματέας για την Κοινωνία της Πληροφορίας	Διευθυντής Enterprise & Partner & Group
Υπουργείο Οικονομίας & Οικονομικών	Microsoft Hellas
Νίκης 5-7	Κηφισίας 221
Αθήνα 10180	Μαρούσι 15124
Υπόψη: Βασίλειος Ασημακόπουλος	Υπόψη: Σαμ Ζακάρ
Φαξ.: 210 3332850	Φαξ.: 211 1206003
Email.: vassim@mnc.gr	Email: samzak@microsoft.com

7.2 Αρμοδιότητες των συνδέσμων επικοινωνίας. Οι καθορισμένοι σύνδεσμοι επικοινωνίας δεν έχουν τη δικαιοδοσία να προβαίνουν σε ή να αποδέχονται δηλώσεις δεσμευτικού χαρακτήρα για το κάθε Μέρος. Οι καθορισμένοι σύνδεσμοι επικοινωνίας είναι αρμόδιοι να διαβιβάζουν άμεσα κάθε δήλωση στον κατάλληλο αποδέκτη, π.χ., στη Microsoft Corporation, Microsoft Hellas, ΜΙΟΛ. Κάθε Μέρος δικαιούται να αντικαταστήσει τον σύνδεσμο επικοινωνίας που έχει ορίσει με άλλα αρμόδια πρόσωπα, κατόπιν έγγραφης γνωστοποίησης προς τα άλλα Μέρη.

7.3 Κοινοποιήσεις. Κοινοποιήσεις και άλλου είδους επικοινωνία μεταξύ των συνδέσμων επικοινωνίας θα γίνονται εγγράφως με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (e-mail), φαξ, επιστολή συστημένη και από ταχυμεταφορέα, ή με άλλα έγγραφα μέσα που να εξασφαλίζουν αξιόπιστη έγγραφη απόδειξη. Οι ανακοινώσεις θα θεωρείται ότι έχουν παραδοθεί την ημερομηνία που εμφανίζεται στην ταχυδρομική σφραγίδα επιστροφής ή στην απόδειξη του ταχυμεταφορέα, του φαξ ή στην επιβεβαίωση παραλαβής του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

8. Διάφορα

8.1 Έναρξη Ισχύος. Η παρούσα Σύμβαση θα ισχύει αφού υπογραφεί από τους εξουσιοδοτημένους εκπροσώπους της MIOL, της Microsoft, της Microsoft Hellas και της Κυβέρνησης και μετά την επικύρωσή της από την Κυβέρνηση εφόσον επιβάλλεται από τους νόμους της Ελλάδας.

8.2 Εκτέλεση και χρονοδιάγραμμα. Οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνει κάθε Μέρος στην παρούσα Σύμβαση εξαρτώνται αποκλειστικά από την εκτέλεση από το άλλο Μέρος των δεσμεύσεών του. Η Κυβέρνηση γνωστοποιεί και συμφωνεί ότι η Microsoft θα εκπληρώσει την πλειοψηφία των δεσμεύσεών της, σύμφωνα με της παρούσα Σύμβαση μέσω των θυγατρικών εταιριών της (την MIOL και την Microsoft Hellas) ή/και των τοπικών συνεργατών της Microsoft. Τα Μέρη θα αρχίσουν να εκτελούν τις υποχρεώσεις τους σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση αμέσως μόλις η Σύμβαση τεθεί σε ισχύ.

8.3 Γλώσσα. Η παρούσα Σύμβαση θα υπογραφεί σε έξι (6) αντίτυπα το καθένα στην Αγγλική και την Ελληνική γλώσσα. Πρόθεση είναι οι εκδόσεις και των δύο γλωσσών να περιέχουν τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις. Η Microsoft αναγνωρίζει ότι η Ελληνική έκδοση που της παρέχεται αντανακλά με ακρίβεια τις διατάξεις της αγγλικής έκδοσης. Για λόγους ερμηνείας της παρούσης Σύμβασης, η Ελληνική έκδοση υπερισχύει.

8.4 Μη Αποκλειστικότητα. Η συνεργασία των Μερών σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση θα είναι μη αποκλειστική. Κάθε Μέρος δύναται να συνάψει παρόμοια σύμβαση με τρίτα μέρη. Τα Μέρη αναγνωρίζουν ότι η Κυβέρνηση έχει και θα διατηρήσει, την πλήρη διακριτική ευχέρεια να προκηρύξει διαγωνισμούς για προϊόντα λογισμικού ή/και υπηρεσίες από προμηθευτές άλλους εκτός από την Microsoft.

8.5 Τροποποιήσεις. Όποιες τροποποιήσεις ή αλλαγές της παρούσης Σύμβασης απαιτούν έγγραφο τύπου. Αυτό ισχύει επίσης για τις τροποποιήσεις ή αλλαγές για αυτή την ίδια την προϋπόθεση εγγράφου τύπου.

8.6 Ακυρότητες. Εάν μια ή περισσότερες διατάξεις της παρούσης Σύμβασης ακυρωθούν ή πάψουν να ισχύουν συνολικά ή εν μέρει, οι εναπομείνουσες διατάξεις της Σύμβασης θα παραμείνουν ως έχουν στην παρούσα. Οι άκυρες ή ανίσχυρες διατάξεις θα αντικατασταθούν από έγκυρες και ισχυρές διατάξεις οι οποίες θα είναι πιο κοντά στις αρχικές προθέσεις των Μερών.

8.7 Εφαρμοστέο δίκαιο. Δικαιοδοσία. Η παρούσα Σύμβαση διέπεται από το δίκαιο της Ελλάδας εκτός από τους κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου αυτής. Εξαιρείται η εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τις Συμβάσεις Διεθνούς Πώλησεως Εμπορευμάτων. Αποκλειστικά αρμόδια για την επίλυση κάθε διαφοράς που προκύπτει από την παρούσα Σύμβαση θα είναι τα Δικαστήρια της Ελλάδας.

8.8 Ανωτέρα Βία. Οποιαδήποτε καθυστέρηση ή αδυναμία εκτέλεσης δε θα θεωρείται παραβίαση όταν αυτή η καθυστέρηση ή αδυναμία οφείλεται σε αιτίες εκτός του ευλόγου ελέγχου και χωρίς αμέλεια του Μέρους που όφειλε την παροχή, συμπεριλαμβανομένων ενδεικτικώς, πυρκαγιών, πλημμύρων, ατυχημάτων, εκρήξεων, κακουχιών, θεομηνιών, εμπορικού αποκλεισμού, ή άλλων κυρώσεων που επιβάλλονται από τον Ο.Η.Ε. ή τις Η.Π.Α. ("Ανωτέρα Βία"). Το Μέρος που επικαλείται Ανωτέρα Βία θα προειδοποιήσει το άλλο Μέρος, εγγράφως εντός δέκα (10) ημερών από την συντέλεση του γεγονότος Ανωτέρας Βίας, προσδιορίζοντας τη φύση και την

προβλεπόμενη διάρκεια της καθυστέρησης. Τα Μέρη θα καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια να αποφεύγουν ή να ελαχιστοποιούν τις επιπτώσεις της καθυστέρησης ή της μη-εκτέλεσης.

8.9 Ερμηνεία. Οποιαδήποτε ασάφεια στην παρούσα Σύμβαση θα ερμηνεύεται σύμφωνα με τις γενικές αρχές του δικαίου ανεξάρτητα από το Μέρος που συνέταξε τη Σύμβαση ή οποιαδήποτε διάταξή της.

8.10 Πλήρης Σύμβαση. Η παρούσα Σύμβαση, μαζί με όλες τις Συναλλακτικές Συμβάσεις και τις συμφωνίες που ρητά αναφέρονται σε αυτές, και οι οποίες ενσωματώνονται σε αυτή δια της παρούσας αναφοράς, αποτελούν την πλήρη συμφωνία και Σύμβαση μεταξύ των Μερών, αναφορικά με το αντικείμενο της παρούσας, και υπερισχύει έναντι όλων των προηγούμενων διαπραγματεύσεων, συμβάσεων, συμφωνιών και δηλώσεων, προφορικών ή γραπτών, είτε πραγματοποιήθηκαν είτε όχι από τα Μέρη.

Όλες οι Συναλλακτικές Συμβάσεις και όλες οι ξεχωριστές Συμβάσεις που αναφέρονται στην Σύμβαση Στρατηγικής Συνεργασίας διέπονται αποκλειστικά από τους όρους τους και κανένας όρος αυτής της Σύμβασης Στρατηγικής Συνεργασίας δε θα πρέπει να ερμηνευθεί εις τρόπον ώστε να υπερισχύει ή να αντικαθιστά τους όρους και τις προϋποθέσεις των Συναλλακτικών ή άλλων ξεχωριστών συμβάσεων.

Σε Πίστωση Των Ανωτέρω, τα Μέρη εσύναψαν την παρούσα Σύμβαση δια των εξουσιοδοτημένων εκπροσώπων τους κατά την Ημερομηνία Έναρξης Ισχύος.

Κυβέρνηση της Ελλάδας

Microsoft Corporation

Υπογραφή

Υπογραφή

Όνοματεπώνυμο
κ. Γεώργιος Αλογοσκούφης

Όνοματεπώνυμο
κ. William H. Gates

Ιδιότητα
Υπουργός Οικονομίας & Οικονομικών
Ελληνική Δημοκρατία

Ιδιότητα
Πρόεδρος και Chief Software Architect της
Microsoft Corporation

Ημερομηνία Υπογραφής
1 Φεβρουαρίου 2006
Microsoft Hellas

Ημερομηνία Υπογραφής
1 Φεβρουαρίου 2006
Microsoft Ireland Operation Limited

Υπογραφή

Υπογραφή

Όνοματεπώνυμο
κ. Χρήστος Τσάγκος

Όνοματεπώνυμο
κ. Dermot Igoe

Ιδιότητα
Διευθύνων Σύμβουλος

Ιδιότητα
Διευθυντής Microsoft Ireland Operation

Ημερομηνία Υπογραφής
1 Φεβρουαρίου 2006

Limited
Ημερομηνία Υπογραφής

Παράρτημα: Προϋποθέσεις Ένταξης στην τιμολογιακή πολιτική Δημοσίων Φορέων της Microsoft (EMEA)

Για τους σκοπούς ένταξης στην τιμολογιακή πολιτική δημοσίων φορέων της Microsoft ο όρος "Δημόσιος Φορέας" περιλαμβάνει κάθε μη κερδοσκοπικό φορέα που εμπίπτει σε μία από τις πιο κάτω κατηγορίες φορέων:

Κατηγορίες

A. Υπερεθνικοί

Όλοι οι φορείς και οργανισμοί, οι οποίοι έχουν διακριτό ρυθμιστικό ή νομοθετικό ρόλο υπεράνω εθνικών κυβερνήσεων.

B. Εθνικοί/ Ομοσπονδιακοί

Όλοι οι κυβερνητικοί φορείς και οργανισμοί των οποίων η διοίκηση ασκείται σε ομοσπονδιακό/εθνικό επίπεδο και οι οποίοι ασκούν δημόσια εξουσία σε εθνικό, πολιτειακό ή κρατικό επίπεδο. Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται κοινοβουλευτικά και δικαστικά σώματα με νομοθετικές και δικαιοδοτικές αρμοδιότητες.

Γ. Περιφερειακοί/ Πολιτειακοί

Μία ενδιάμεση κυβερνητική βαθμίδα, η οποία δεν καλύπτει ολόκληρη την κρατική επικράτεια, εντούτοις διαθέτει πολλαπλές αρμοδιότητες τοπικής διακυβέρνησης εντός της περιοχής αρμοδιότητάς της. Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται όλοι οι κυβερνητικοί φορείς και οργανισμοί που διοικούνται σε επίπεδο πολιτειακό/περιφερειακό και χαρακτηρίζονται ως Περιφέρειες, Διαμερίσματα, Πολιτείες, Εκτάσεις, Κομητείες, Επαρχίες.

Δ Τοπικοί

Τα χαμηλότερο επίπεδο εκλέξιμης διακυβέρνησης και συναφούς διοίκησης. Εδώ εντάσσονται όλοι οι κρατικοί φορείς και υπηρεσίες των οποίων η διοίκηση ασκείται σε επίπεδο πόλεως, κομοπόλεως ή κοινότητας, όπως επί παραδείγματι, φορείς οργάνωσης ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων, συλλογής απορριμμάτων, πυρόσβεσης, καθώς και φορείς που παρέχουν υπηρεσίες σε τοπικό επίπεδο ή κατόπιν νομοθετικής εξουσιοδότησης.

E.

Κάθε οργανισμός που υπάγεται απευθείας και ελέγχεται τελικώς από διεθνώς αναγνωρισμένο φορέα άσκησης Εθνικής Δημόσιας Εξουσίας. (Στην πράξη αυτό σημαίνει, για όλα τα δημοκρατικά καθεστώτα, υπαγωγή στην δικαιοδοσία εκλεγμένου Γραμματέα ή Υπουργού Πολιτείας).

Σε περίπτωση που ένας φορέας είναι μεν κερδοσκοπικός αλλά κατά τα λοιπά εντάσσεται σε μία από τις πιο πάνω κατηγορίες, θα ισχύουν και τα εξής επιπλέον κριτήρια:

1. Είναι το κράτος ο μοναδικός δικαιούχος των εσόδων που προκύπτουν; (ή μήπως αυτά ανήκουν και σε μετόχους του ιδιωτικού τομέα;)
2. Μήπως ο υπό κρίση φορέας απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων;
3. Μήπως ο υπό κρίση φορέας χρηματοδοτείται από το κράτος σε ποσοστό άνω του 50% (δηλ. μήπως αντλεί λιγότερο από το 50% της χρηματοδότησής του από εμπορική δραστηριότητα;)
4. Τι ορίζει το καταστατικό ή άλλη συστατική πράξη του υπό κρίση φορέα αναφορικά με τον σκοπό του, το καθεστώς ή την φύση του φορέα αυτού;

Εάν η απάντηση σε όλες τις πρώτες 3 ερωτήσεις πιο πάνω είναι "ναι" τότε ο φορέας δικαιούται να ενταχθεί στην τιμολογιακή πολιτική δημοσίων φορέων της Microsoft.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι παρά τα ανωτέρω, εάν η Κυβέρνηση μίας χώρας θεσπίσει ορισμό ή κατάλογο φορέων που ορίζει τι αποτελεί Δημόσιο Φορέα δικαιούμενο της σχετικής τιμολογιακής πολιτικής τότε αυτός ο ορισμός ή ο κατάλογος θα υπερισχύει του ανωτέρω ορισμού.

Τα ανωτέρω κριτήρια μπορεί να τροποποιηθούν.»

«STRATEGIC PARTNERSHIP AGREEMENT

THIS STRATEGIC PARTNERSHIP AGREEMENT relating to cooperation in the field of information technology (the "Agreement") is made and entered into as of this first day of February 2006 by and between:

1. Microsoft Corporation, One Microsoft Way, Redmond, WA 98052, USA, represented by Mr. William H. Gates, Chairman and Chief Software Architect Microsoft Corporation ("Microsoft");
2. Microsoft Ireland Operations Limited, Atrium Building Block B, Carmenhall Road, Sandyford Industrial Estate, Dublin 18, Ireland, represented by Mr. Dermot Igoe, Director, Microsoft Ireland Operations Limited ("MIOL"),
3. Microsoft Hellas, 221 Kifissias Ave, Maroussi, 15124, Greece, represented by Mr. Christos Tsangos, Managing Director, ("Microsoft Hellas"), all three acting severally, and
4. The Hellenic Republic, represented by Mr. Georgios Alogoskoufis, Minister of Economy & Finance, (the "Government"),

(Microsoft, MIOL, Microsoft Hellas, and the Government collectively referred to as the "Parties").

RECITALS

WHEREAS, the Hellenic Republic is committed to the use of state-of-the-art validly licensed software at all levels of the public administration and education, and to enhance the security and transparency of use of the information and communications technologies ("ICT") systems in the Public Administration;

WHEREAS, the Government is committed to stimulate local ICT industry, promote the development of ICT knowledge and skills among the population of Greece;

WHEREAS, the Government is committed to the enforcement of intellectual property rights in compliance with the EU standards and WTO guidelines, as well as to the full and effective enforcement of laws of Greece;

WHEREAS, in order to support the efforts of national governments, Microsoft has developed a number of far-reaching programs promoting ICT among public and educational organizations, as

well as among the business community and wishes to further implement these programs in Greece, thereby assist the country's population in overcoming the digital divide;

WHEREAS, the Government has, and will maintain, full discretion to procure software products and/or services from vendors other than MIOL; and

WHEREAS, with this Agreement, the Parties wish to enter into a co-operative effort which shall include but not be limited to (i) improvement of the use of ICT in the Public Administration and business sectors in Greece, and (ii) promotion of e-Government services in the country.

NOW, THEREFORE, the Parties agree as follows:

1. DEFINITIONS. The capitalized terms used in this Agreement and not otherwise defined herein shall have the meaning ascribed to them as follows:

1.1 "Certified Partners" shall mean independent companies, enrolled in the Microsoft Certified Partner Program, designed for Certified Partners to offer their customers leading-edge ICT technology through consulting, deployment, remote and on-site maintenance, helpdesk support, packaged software application, hosting services and training.

1.2 "Public Administration" shall mean the Government and all other governmental institutions and organizations in Greece.

1.3 "Transactional Agreement" shall mean Enterprise Agreement, Microsoft Services Agreement and all the other agreements entered into by some or all of the Parties pursuant to this Agreement.

1.4 "Microsoft Enterprise Agreement" shall mean a software volume licensing program designed for customers with 250 or more desktops. An Enterprise Agreement customer is able to license Microsoft software to standardize all qualified Desktops in the enterprise on its choice of the Microsoft enterprise products (Microsoft® Office Professional, Microsoft Windows® Professional Desktop Operating System upgrade, and Core Client Access License) at favorable prices based on a three-year agreement term.

1.5 "Microsoft Services Agreement" shall mean Microsoft Standard Service Agreements pursuant to which MIOL and Microsoft Hellas will deliver services to the Public Administration.

2. SUBJECT OF THE AGREEMENT

2.1 General Contractual Framework. This Agreement sets forth the terms and conditions for:

- a) Co-operation between the Parties with respect to the use of Microsoft technologies in all Public Administration;
- b) Partnering and exchanging information and sharing best practices on national ICT projects for the Public Administration;
- c) Microsoft support of the Government's ICT-related initiatives and programs; and

d) Microsoft contribution to the development of the local ICT private sector.

2.2 Licensing of Microsoft Software. The parties agree that immediately after signing this Agreement, MIOL and the Government will proceed with the licensing of Microsoft software products by the Public Administration as set forth in Section 4.5.

3. INITIATIVES AND OBLIGATIONS OF MICROSOFT, MICROSOFT HELLAS AND MIOL

Subject to this Agreement and the Transactional Agreements, MIOL shall make available to the Government (i) Microsoft support campaigns and initiatives designed to stimulate the further development of research and education leading to a modern ICT industry in Greece, and (ii) Microsoft services.

Details and scope of the Microsoft obligations under this Agreement are described below:

3.1 Microsoft Support of the Public Administration.

3.1.1 Research and Education

3.1.1.1 Establishing an Innovation Centre in Greece. To stimulate research and innovation in Greece, Microsoft Hellas shall establish in Greece an Innovation Centre. Through the Center's facilities, Microsoft Hellas will work with the academic community, local software companies, entrepreneurs and startups in order to allow them to test, pilot and embed the latest technologies in their products and solutions, enabling them to compete in the global economy by developing Greek-made solutions. The Innovation Center is to focus on three (3) areas: Skills Development (through business and developer training), Partnership Acceleration (through partnerships forums & clusters), and Enabling Innovation (through hands on labs), while it can be also used to allow the Government to test and pilot advanced solutions to offer the latest e-government services to their citizens. In addition, the Center will act as an incubator of business ideas by acting as a liaison between the research and the business communities. The terms and conditions of the Government's cooperation with the Microsoft Centers of Innovation will be determined in a separate agreement.

3.1.1.2 Digital Curriculum Training. Microsoft through its appropriate affiliates will assist the Government in providing training opportunities to the broad public on a digital curriculum agreed with the Government and through a designated government website decided by the Government. The details, terms and conditions will be determined in a separate agreement.

3.1.1.3 Microsoft External Research. Microsoft shall support the participation of a doctoral student within the framework of the Microsoft External Research, a program that engages academic communities, researchers and students in the development of Microsoft technologies, and providing resources so they can keep abreast of new solutions. The terms and conditions of the Government's participation in the Microsoft External Research program will be determined in a separate agreement.

3.1.1.4 MSDN Academic Alliance. Microsoft shall offer the Government participation in the MSDN Academic Alliance, an annual membership program for higher education technical departments in the areas of computer science, engineering, and information systems. The terms and conditions of the Government's participation in the MSDN Academic Alliance will be determined in a separate agreement.

3.1.1.5 University Engagement. Microsoft will provide material for university libraries, electronic curricula, training for university lab administrators and research grants for top doctoral students. The terms and conditions of Microsoft's university engagement will be determined in a separate agreement.

3.1.1.6 Partners in Learning Program. MIOL and Microsoft Hellas will deliver on the Government participation in the Partners in Learning Program, under which Microsoft provides governments and education leaders with the local resources to deliver information and communication technology (ICT) skills training and curriculum leadership to primary and secondary school teachers, school leaders, and students within their countries. The terms and conditions of the Government's participation in the Partners in Learning Grants Program are determined in the Memorandum of Understanding signed between Microsoft Hellas and the Greek Ministry of Education in May 2005.

3.1.1.7 Microsoft Unlimited Potential Program. Microsoft shall deploy in Greece the Microsoft Unlimited Potential Program, a global initiative focused on providing technology skills for underserved young people and adults through community-based technology and learning centers. Under this program, Microsoft through its appropriate affiliate will set up Community Technology Learning Centers by offering both the technical infrastructure as well as the costs of instructors who will deliver training sessions to the community (young unemployed, senior citizens, people with disabilities, etc.). Within the duration of this Agreement, a minimum of, ten (10) such Centers will open throughout Greece.

3.1.2 e-Government

3.1.2.1 e-Government pilot projects. Microsoft Hellas will support the Government in the development of e-Government services within the framework of two (2) pilot projects. To execute on these projects, MIOL will, together with Microsoft Certified Partners, provide expert assistance to the Government by making available to the Government certain number of man-days of Microsoft consultants and man-days of consultants from Microsoft certified companies. The number of man-days and the specific projects will be determined in a separate agreement.

3.1.2.2 e-Government Starter Kit. Microsoft shall offer for free to local governments and municipalities in Greece through local partners the e-Government Starter Kit and related training. The e-Government Starter Kit is a solution accelerator that enables local and regional government customers to rapidly adopt and extend an e-government solution in an easy and economical way through setting up a local portal. The e-Government Starter Kit was developed specially for public administration on the national and local level. It is based on an integrative approach and is thus the platform solution for all public organizations that want to implement electronic interdepartmental services. Existing specialized applications can be Web-enabled and their services can be incorporated on the Internet or an Intranet. The terms and conditions of the Government's participation in the e-Government Starter Kit will be determined in a separate agreement.

3.1.2.3 Software Development and Knowledge Transfer. MIOL shall provide a total of fifty (50) products: 'Visual Studio 2005 Professional with MSDN Premium subscription' consisting of development tools and documentation for all Microsoft products to the Public Administration for their further distribution by the Government to up to fifty (50) top software developers working in the Public Administration. MIOL will provide these products pursuant to a separate Donation Agreement for the term of this Agreement.

3.1.3 Services

3.1.3.1 **Deployment Services.** In order to maximize the benefit of the Microsoft product licenses covered by the Transactional Agreement with MIOL, Microsoft Hellas will provide free of charge, subject to the terms of the Microsoft Services Agreements, the prototype design for their optimal deployment.

3.1.3.2 **Microsoft Software Training.** Microsoft Hellas shall, through its affiliates and free of charge, provide training in the latest Microsoft software products to technical personnel designated by the Government. Microsoft Hellas shall fulfill its obligation under this Section by donating to the Government for the term of this Agreement a number of man training days. The trainings shall be delivered by Microsoft Certified Partners for Learning Solutions (CPLS). The number of days will be determined in a separate agreement.

3.1.3.3 **Government Security Program.** At its reasonable discretion, Microsoft shall extend the Government enrollment into the Microsoft Government Security Program ("GSP"), to further government departments and/or agencies in addition to the Ministry of Interior that currently participates in this program. Such participation will provide to the Government a read-only access to the source code of certain Microsoft products for a term of this Agreement, in order to assist the Government with the evaluation of the security of Microsoft products, as well as reading and referencing it without the ability to make modifications. The terms and conditions of extending the Government's participation in the GSP will be determined in a separate agreement.

3.1.4 **Additional Programs.** Depending upon the environment for ICT development in Greece, Microsoft may consider additional programs.

3.2 Microsoft support for the Private Sector.

3.2.1 **Capacity building.** MIOL and Microsoft Hellas will provide business development support and capacity building to enable its Certified Partners to achieve a level of quality commensurate with industry standards, under the conditions to be agreed upon with each Certified Partner. In addition, Microsoft will provide professional development opportunities to the Independent Software Vendors and Partners communities in Greece through trainings, publications and other related activities focused on the development of public sector solutions.

3.2.2 **Industry support for SMEs.** Microsoft Hellas will create and operate the European Union Grants Advisor (EUGA), an Internet portal dedicated for small and medium enterprises in Greece and designed to (a) increase their awareness and understanding of the EU funding opportunities, and (b) provide guidance to the application process.

4. **INITIATIVES OF THE GOVERNMENT.** The Government shall help to stimulate the development of a modern ICT industry in Greece as described below.

4.1 **Intellectual property rights awareness.** Microsoft shall reasonably assist the Government in any public awareness efforts it might undertake to inform citizens and businesses of the laws on intellectual property rights and the impact of infringement of intellectual property rights.

4.2 **Implementation of a Software Asset Management ("SAM") Process.** Microsoft will assist the Government in designing an effective software asset management process in order to

facilitate the better management of the software used by the Government, enabling the streamlining of its systems with a view to achieve substantial savings. The process will optimize license tracking in order to ensure that the most efficient and necessary software is being used and paid for. The Government will serve as a model for local bodies in Greece in the management of software assets. Microsoft's assistance will have the form of know-how transfer and train the trainers courses for 3rd party vendors that are going to be used in order to deploy SAM within government organizations

4.3 Use of Past Experience. The Government will co-operate on each of these initiatives under Section 4.1 and 4.2 with Microsoft. Microsoft shall assist the Government in each of these initiatives by providing the benefit of its experience in assisting in similar intellectual property awareness campaigns in other countries.

4.4 Working Group. The Government and Microsoft Hellas shall set up a joint Working Group that will coordinate the activities foreseen under this Agreement, propose ICT-related policy initiatives, monitor performance of this Agreement by the Parties and periodically inform them about its activities and share best practices on national IT projects.

4.5. Licensing of Microsoft Software. MIOL and the Government agree that immediately after signing this Agreement, MIOL and the Government will proceed with the licensing of Microsoft software products by the Public Administration. MIOL and the Government further agree as follows:

(a) By the 31st of March 2006, MIOL will enter, with appropriate entities within the Public Administration, into Microsoft Master Licensing Agreement(s). Microsoft Master Licensing Agreements consist of the so-called Master Business Agreement, which sets out the general terms and conditions, and an Enterprise Agreement to provide for use of Microsoft Products by the Public Administration. Benefits of the Enterprise Agreement include upgrades to the latest versions of the Microsoft products ordered in an Enrollment during the term of such Enrollment, as well as home use entitlement for the Microsoft products qualifying for the Home-Use Program under the Software Assurance Benefits for authenticated public servants whose desktops are covered for those products by the Enterprise Enrollment.

(b) The Enrollments signed under an Enterprise Agreement will be valid for a period of three (3) years and will cover the total number of desktops in operation by the Public Administration using Microsoft products, as identified by the Working Group established pursuant to Section 4.4. Notwithstanding the foregoing, the Government agrees that under the Enterprise Agreement(s) it will enroll, subject to the existing national and European Union legislation and procedures on public procurement, at minimum, fifteen thousand (15,000) qualified desktops by the 30th of June 2006, and an additional fifteen thousand (15,000) qualified desktops by the 31st of December 2006. An additional forty thousand (40,000) qualified desktops will be enrolled, subject to the existing national and European Union legislation and procedures on public procurement and in line with future government requirements by the 31st of December 2008. Based on the volumes enrolled, MIOL will offer beneficial pricing terms and conditions.

The final price, invoicing details and payment installments for these licenses will be agreed in separate agreements between Microsoft authorized partners and the Public Administration, which will be an outcome of procedures on public procurement.

(c) Public Administration shall meet the criteria to be eligible for Microsoft Public Sector Pricing described in the Agreement's Annex.

5. COSTS Each Party will bear its own costs, fees and expenses in connection with the implementation of this Agreement unless and until the parties agree on a mechanism of splitting their costs, fees and expenses.

6. TERM This Agreement, is entered into for the duration of four (4) years calculated from the date of signing this Agreement by the Government (the "Effective Date").

7. CONTACTS

Contacts. The Parties hereby designate the following persons as their main contact person for the respective other Party within the framework of this Agreement:

<i>Government</i>	<i>Microsoft</i>
Special Secretary for the Information Society	Director, Enterprise & Partner Group
Ministry of Economy & Finance	Microsoft Hellas
Nikis 5-7	Kifissias 221
Athens 10180	Maroussi 15124
Attention: Vassileios Assimakopoulos	Attention: Sam Zakar
Fax no.: +30 210 3332850	Fax no.: +30 211 1206003
Email no.: vassim@mnec.gr	Email no.: samzak@microsoft.com

7.1 Powers of designated contacts. The designated contact persons shall not be entitled to make and receive statements with binding effect upon each Party. The designated contact person's responsibility is to promptly forward any statements to the appropriate recipient, e.g. Microsoft Corporation, Microsoft Hellas, MIOL. Each Party shall be entitled to replace its contact person through other appropriate persons by written notice to the other Party.

7.2 Notices. Notices and other communication between contact persons shall be affected in writing by e-mail, facsimile, registered mail express courier or in other written form ensuring credible evidence in writing. Notices will be deemed delivered on the date shown on the postal return receipt or on the courier, facsimile or email confirmation of delivery.

8. MISCELLANEOUS

8.1 Entry into force. This Agreement will enter into force upon being duly signed by the authorized representatives of MIOL, Microsoft, Microsoft Hellas and the Government and after being ratified by the Government if prescribed by the laws of Greece.

8.2. Performance and timing. The commitments made by each Party in this Agreement are explicitly dependent upon the performance by the other Party of its commitments. The Government acknowledges and agrees that Microsoft shall fulfill most of its obligations under this Agreement through its affiliates (MIOL and Microsoft Greece) and/or Microsoft's local partners. The Parties will commence to perform the obligations under this Agreement immediately upon the Agreement entering into force.

8.3. Language. This Agreement will be signed in six (6) copies each in the English and Greek languages. Both language versions are intended to contain the same terms and conditions. Microsoft acknowledges that the Greek version provided to it accurately reflects the provisions set forth in the English version. For the purpose of the interpretation of this agreement, the Greek version prevails.

8.4. No Exclusivity. The co-operation of the Parties under this Agreement shall be non-exclusive. Each Party shall remain entitled to enter into similar contractual relations with third parties. It is acknowledged by the Parties that the Government has, and will maintain, full discretion to procure software products and/or services from vendors other than Microsoft.

8.5. Amendments. Any amendment or modification of this Agreement requires the written form. This also applies to any amendment or modification of this written form requirement.

8.6. Severability. Should one or several provisions of this Agreement become invalid or unenforceable in total or in part, the remaining provisions of this Agreement shall remain unaffected hereby. The invalid or unenforceable provision shall be replaced by a valid and enforceable provision that comes closest to the original intention of the Parties.

8.7 Applicable law, Jurisdiction. This Agreement shall be governed by the law of Greece except for its conflict of laws rules. The application of the UN Convention on the International Sale of Goods shall be excluded. The courts of Greece shall have exclusive jurisdiction for any disputes in connection with this Agreement.

8.8 Force Majeure. Any delay or failure in performance shall not be deemed a breach when such delay or failure is due to causes beyond the reasonable control and without negligence of the Party charged with such performance, including, but not limited to, fire, flood, accidents, explosions, hardships, acts of God, trade embargo or other UN or US sanction ("Force Majeure"). The Party claiming Force Majeure shall notify the other Party, in writing, within ten (10) days after the occurrence of the Force Majeure event specifying the nature and anticipated duration of the delay. The Parties shall use best efforts to avoid or minimize the effects of delay or non-performance.

8.9. Interpretation. Any ambiguity in this Agreement shall be interpreted equitably without regard to which Party drafted the Agreement or any provision thereof.

8.10 Entire Agreement. This Agreement, together with all Transactional Agreements and agreements expressly referenced herein, which are incorporated herein by this reference, shall constitute the entire understanding and agreement between the Parties concerning the subject matter hereof and supersedes all prior discussions, agreements, understandings and representations whether oral or written and whether or not executed by the Parties.

All Transactional Agreements and all separate agreements mentioned in the Strategic Partnership Agreement shall be governed exclusively by their own terms and nothing in this Strategic Partnership Agreement shall be construed or interpreted as superseding or replacing the terms and condition of the Transactional or other separate agreements.

IN WITNESS WHEREOF, the Parties have caused their authorized representatives to execute this Agreement as of the Effective Date.

GOVERNMENT OF GREECE

MICROSOFT CORPORATION

Signature

Signature

Printed Name

Mr. Georgios Alogoskoufis

Printed Name

Mr. William H. Gates

Printed Title

Minister of Economy & Finance
Hellenic Republic

Printed Title

Chairman and Chief Software Architect
Microsoft Corporation

Signature Date

(Effective Date)

MICROSOFT HELLAS

Signature Date

February 1, 2006

MICROSOFT IRELAND OPERATION LIMITED

Signature

Signature

Printed Name

Mr. Christos Tsangos

Printed Name

Mr. Dermot Igoe

Printed Title

Managing Director

Printed Title

Director

Signature Date

Signature Date

Annex: Microsoft Public Sector Eligibility Definition (EMEA)

For the purposes of being eligible for Microsoft public sector pricing, an “Eligible entity” includes any body not run for profit and that falls into one of the following categories;

Categories

A. Supranational

All organizations/institutions that have a discernable regulatory or legislative role across many national governments;

B. National/Federal

All governmental organizations/institutions that are managed at the federal/national level, and have a remit for governing across a nation state or country. This will include parliamentary bodies and judicial bodies with powers of setting or deciding on the rule of law;

C. Regional/State

An intermediate tier of Government that does not cover an entire country but has multiple areas of local government within their governing jurisdiction. This includes all governmental organizations/institutions that are managed at the state/regional level and which are called variously: Regions, Départements, States, Lander, Counties, or Provinces;

D. Local

The lowest level of elected Government and associated administration. This includes all governmental organizations/institutions that are managed at the city, town & municipality level. e.g. recreation, refuse collection, fire service, control of local services, and implementation of some national services;

E.

Any organization that is singularly accountable to, and ultimately controlled by, an internationally recognized Nation State Government. (In practice, for all democratic Governments, this means under the jurisdiction of an elected State Secretary or Minister of State).

Where an entity does generate revenues/profit, but otherwise fits into one of the categories above, the following additional criteria will be applied:

1. Do the revenues go solely to the state? (or do they also go to private shareholders?)
2. Is the entity in question exempt from corporation tax?
3. Is the entity financed more than 50% by the state (i.e. does it derive less than 50% of its funding from commercial activities),
4. What do the articles of association/objectives of the entity say about its objectives/status/nature?

If the answer to all of the first 3 questions is yes, then the entity is eligible for public sector pricing.

It is important to note that, notwithstanding the above, if the Government of a country publishes a definition or list of entities that sets out what constitutes an eligible public sector entity, then that definition or list will take precedence over the above definition.

The aforementioned Criteria are subject to change.»

Άρθρο δεύτερο
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 10 Ιανουαρίου 2008

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γ. Αλογοσκούφης

Αριθμ. 3/1/2008

ΕΚΘΕΣΗ
Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους
(άρθρο 75 παρ. 1 του Συντάγματος)

στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών «Κύρωση Συμφωνίας Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των Εταιρειών Microsoft Corporation, Microsoft Ireland Operation Limited και Μάικροσοφτ Ελλάς Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία Προϊόντων και Υπηρεσιών Πληροφορικής»

Με τις διατάξεις του υπό ψήφιση νόμου κυρώνεται η Συμφωνία Στρατηγικής Συνεργασίας (στο εξής «σύμβαση») και το συνημμένο σε αυτήν παράρτημα, που υπογράφηκε στη Βαρκελώνη την 1η Φεβρουαρίου 2006, μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας αφ' ενός και των εταιρειών «Microsoft Corporation», «Microsoft Ireland Operation Limited» (MIOL) και «Μάικροσοφτ Ελλάς Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία Προϊόντων και Υπηρεσιών Πληροφορικής» αφ' ετέρου και με την οποία επιδιώκεται, μεταξύ άλλων, η βελτίωση της χρήσης των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στα πλαίσια της Δημόσιας Διοίκησης και των επιχειρηματικών σχεδίων στην Ελλάδα, καθώς και η προώθηση των υπηρεσιών της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στη χώρα. Ειδικότερα:

1. Δίνεται η έννοια των χρησιμοποιούμενων όρων της σύμβασης όπως «Πιστοποιημένοι Συνεργάτες», «Δημόσια Διοίκηση», «Συναλλακτικές Συμβάσεις», «Επιχειρησιακή Σύμβαση (Enterprise Agreement) της Microsoft», «Συμβάσεις Υπηρεσιών της Microsoft». (παρ. 1)

2. Αποτυπώνεται ο σκοπός της σύμβασης και ορίζεται ότι η «Microsoft Ireland Operation Limited» (MIOL) και η Κυβέρνηση θα προβούν στις απαραίτητες ενέργειες για την προμήθεια της Δημόσιας Διοίκησης με άδειες χρήσης προϊόντων λογισμικού Microsoft, κατά τα οριζόμενα στην Παράγραφο 4.5 της σύμβασης. (παρ. 2)

3. α) Μνημονεύονται οι πρωτοβουλίες και οι υποχρεώσεις της Microsoft, Microsoft Hellas και MIOL, που περιλαμβάνουν την υποστήριξη της Δημόσιας Διοίκησης και του Ιδιωτικού Τομέα.

β) Εξειδικεύεται η υποστήριξη της Δημόσιας Διοίκησης στους ακόλουθους τομείς:

- Έρευνας και Εκπαίδευσης, με την ίδρυση Κέντρου Καινοτομίας, μέσω του οποίου η Microsoft Hellas θα συνεργαστεί με την ακαδημαϊκή κοινότητα, εγχώριες εταιρείες λογισμικού, επιχειρηματίες και νέες αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις (startups), προκειμένου να τους επιτρέψει να δοκιμάσουν, να εφαρμόσουν πιλοτικά και να ενσωματώσουν την τελευταία λέξη της τεχνολογίας στα προϊόντα και τις λύσεις τους. Το Κέντρο Καινοτομίας θα επικεντρωθεί σε τρεις (3) τομείς: (i) Την Ανάπτυξη Δεξιοτήτων (μέσω εκπαίδευσης στους τομείς διοίκησης επιχειρήσεων και προγραμματισμού). (ii) Την Προώθηση Συνεργασιών (μέσω συνεδρίων συνεργατών και συνεταιρισμών), και (iii) Την Προώθηση Καινοτομιών (μέσω λειτουργίας εργαστηρίων), ενώ δύναται, επίσης, να χρησιμοποιηθεί προκειμένου να επιτρέψει στην Κυβέρνηση να δοκιμάσει και να εφαρμόσει πιλοτικά προηγμένες λύσεις, για να προσφέρει τις πιο σύγχρονες υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στους πολίτες.

- Επιμόρφωσης σε Ψηφιακές Γνώσεις, συνδράμοντας την Κυβέρνηση στην παροχή ευκαιριών επιμόρφωσης του ευρέος κοινού σε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα ψηφιακών γνώσεων.

- Εξωτερικής Έρευνας της Microsoft, με την υποστήριξη της συμμετοχής σε αυτήν ενός διδακτορικού φοιτητή.

- MSDN Academic Alliance, ενός ετήσιου προγράμματος με μέλη τμήματα τεχνολογικής κατεύθυνσης της ανώτατης εκπαίδευσης στους τομείς της επιστήμης των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών, των μηχανικών και των συστημάτων πληροφορικής.

- Συνεργασίας με Πανεπιστήμια, στα οποία η Microsoft θα παρέχει υλικό για τις βιβλιοθήκες, ηλεκτρονικό εκπαιδευτικό υλικό, εκπαίδευση στους υπεύθυνους των πανεπιστημιακών εργαστηρίων και επιδόματα για έρευνα στους αριστούχους διδακτορικούς φοιτητές.

- Συμμετοχής της Κυβέρνησης στο Πρόγραμμα Συνεργάτες στη Μάθηση (Partners in Learning), με το οποίο η Microsoft παρέχει σε Κυβερνήσεις και σε εκείνους που έχουν ηγετικό ρόλο σε θέματα εκπαίδευσης τοπικούς πόρους για την παροχή εκπαίδευσης για την ανάπτυξη δεξιοτήτων ΤΠΕ και εκπαιδευτικό υλικό σε θέματα διοικητικής της εκπαίδευσης σε δασκάλους και καθηγητές δημοτικών, γυμνασίων και λυκείων, σε διευθυντές σχολείων και στους μαθητές εντός της χώρας τους.

- Ανάπτυξης του προγράμματος Microsoft Unlimited Potential, μιας παγκόσμιας πρωτοβουλίας που εστιάζει στην ανάπτυξη δεξιοτήτων τεχνολογίας σε νέους και ενήλικες με περιορισμένους πόρους και πρόσβαση μέσω δημοτικών ή κοινοτικών τεχνολογικών και εκπαιδευτικών κέντρων. Η Microsoft, μέσω της κατάλληλης συγγενούς της εταιρείας, θα εγκαταστήσει Κοινωνικά Κέντρα Εκμάθησης της Τεχνολογίας προσφέροντας την τεχνική υποδομή αλλά και καλύπτοντας το κόστος των εκπαιδευτών που θα παραδίδουν μαθήματα εκπαίδευσης στην κοινωνία (νέοι άνεργοι, ηλικιωμένοι πολίτες, άτομα με ειδικές ανάγκες κ.λπ.). Κατά τη διάρκεια ισχύος της παρούσας Σύμβασης θα ανοίξουν τουλάχιστον δέκα (10) τέτοια Κέντρα.

- Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (e-Government), στο πλαίσιο υλοποίησης δύο (2) πιλοτικών προγραμμάτων και με τη δωρεάν προσφορά από τη Microsoft στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τους Δήμους στην Ελλάδα, των «Εργαλείων Εκκίνησης» (e-Government

Starter Kit) για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση, καθώς και της σχετικής εκπαίδευσης και με την παροχή στη Δημόσια Διοίκηση συνολικά πενήντα (50) προϊόντων «Visual Studio 2005 Professional με συνδρομή MSDN Premium» που αποτελούνται από εργαλεία ανάπτυξης και τεκμηρίωσης για όλα τα προϊόντα της Microsoft, τα οποία η Κυβέρνηση θα διανείμει στη συνέχεια σε πενήντα (50) κατ' ανώτατο όριο κορυφαίους προγραμματιστές λογισμικού που εργάζονται στη Δημόσια Διοίκηση.

- Υπηρεσιών Ανάπτυξης και Εγκατάστασης των αδειών χρήσης λογισμικού Microsoft, Εκπαίδευσης για το Λογισμικό αυτό και επέκτασης της συμμετοχής της Κυβέρνησης στο Πρόγραμμα Κυβερνητικής Ασφάλειας σε περισσότερες κρατικές διοικητικές μονάδες ή/και υπηρεσίες, πέραν του Υπουργείου Εσωτερικών, το οποίο συμμετέχει επί του παρόντος σε αυτό το πρόγραμμα.

γ) Στο πλαίσιο υποστήριξης του Ιδιωτικού Τομέα προβλέπεται η παροχή από τη Microsoft υπηρεσιών υποστήριξης της επαγγελματικής ανάπτυξης, δημιουργώντας ευκαιρίες ανάπτυξης στους Πιστοποιημένους Συνεργάτες της, ώστε να είναι σε θέση να επιτύχουν ένα επίπεδο ποιότητας ανάλογο με τα βιομηχανικά πρότυπα, καθώς και η υποστήριξη ελληνικών Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (Μ/ΜΕ), μέσω της δημιουργίας από τη Microsoft του Προγράμματος «Ευρωπαϊκό Ανάπτυξης» (European Union Grants Advisor - «EUGA»), μια διαδικτυακή πύλη για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. (παρ. 3)

4. Περιγράφονται οι πρωτοβουλίες που θα αναλάβει η Κυβέρνηση προκειμένου να συμβάλει στην προώθηση της ανάπτυξης της σύγχρονης βιομηχανίας ΤΠΕ στην Ελλάδα, οι οποίες επικεντρώνονται στα εξής:

- Στην ενημέρωση των πολιτών και των επιχειρήσεων περί της προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

- Στην εφαρμογή Διαδικασίας Διαχείρισης Λογισμικού (Software Asset Management - «SAM»). Η Κυβέρνηση θα αποτελέσει πρότυπο στη διαχείριση λογισμικού στην Ελλάδα για όλους τους εγχώριους φορείς.

- Στη χρήση Προηγούμενης Εμπειρίας που έχει αποκομίσει η Microsoft από τη συνδρομή που έχει παράσχει σε παρόμοιες καμπάνιες ενημέρωσης του ευρέος κοινού σε θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας σε άλλες χώρες, καθώς και στη σύσταση Ομάδας Εργασίας, η οποία θα συντονίζει τις δράσεις που προβλέπονται στην παρούσα σύμβαση, θα προτείνει σχέδιο δράσης σχετικά με τις ΤΠΕ, θα εποπτεύει την εκτέλεση της παρούσας σύμβασης από τα Μέρη και ανά τακτά χρονικά διαστήματα θα τα ενημερώνει για τις δραστηριότητές της και θα μοιράζεται τις καταλληλότερες μεθόδους για την αποπεράτωση έργων σχετικών με την Τεχνολογία της Πληροφορικής.

- Στην προμήθεια Αδειών Χρήσης Λογισμικού της Microsoft, με τη σύναψη μίας ή περισσότερων Κύριων Συμβάσεων Παραχώρησης Αδειών Χρήσης της Microsoft, οι οποίες αποτελούνται από τη λεγόμενη Κύρια Εμπορική Σύμβαση (Master Business Agreement), που θέτει τους γενικούς όρους και προϋποθέσεις και τη Σύμβαση Enterprise, που επιτρέπει τη χρήση των Προϊόντων Microsoft από τη Δημόσια Διοίκηση και στην οποία περιλαμβάνεται το δικαίωμα αναβάθμισης στην τελευταία έκδοση, των προϊόντων Microsoft που έχουν παραγγελθεί δυνάμει Πράξης Εγγραφής, κατά τη διάρκεια ισχύος της τελευταίας, καθώς και το δικαίωμα κατ' οίκον χρήσης των προ-

ϊόντων Microsoft για πιστοποιημένους δημοσίους υπαλλήλους. Οι Πράξεις Εγγραφής που έχουν υπογραφεί, δυνάμει Επιχειρησιακής Σύμβασης (Enterprise Agreement) θα ισχύουν για χρονική περίοδο τριών (3) ετών και θα καλύπτουν το συνολικό αριθμό των ηλεκτρονικών υπολογιστών που χρησιμοποιεί η Δημόσια Διοίκηση με προϊόντα Microsoft. Ανεξάρτητα από τα ανωτέρω, ορίζεται η υποχρέωση της Κυβέρνησης να εγγράψει, υπό την προϋπόθεση τήρησης των κείμενων διατάξεων της νομοθεσίας της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των διαδικασιών των σχετικών με τις δημόσιες προμήθειες, τουλάχιστον δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) κατάλληλους ηλεκτρονικούς υπολογιστές έως τις 30 Ιουνίου 2006, επιπλέον δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ηλεκτρονικούς υπολογιστές έως τις 31 Δεκεμβρίου 2006 και σαράντα χιλιάδες (40.000) ακόμη ηλεκτρονικούς υπολογιστές έως τις 31 Δεκεμβρίου 2008. Αναλόγως των ποσοτήτων που θα εγγραφούν, η ΜΙΟΛ θα προσφέρει προνομιακές τιμές και όρους.

Η τελική τιμή, τα στοιχεία τιμολόγησης και οι δόσεις αποπληρωμής για τις άδειες αυτές θα συμφωνηθούν δυνάμει ξεχωριστών συμφωνιών μεταξύ εξουσιοδοτημένων συνεργατών της Microsoft και της Δημόσιας Διοίκησης, οι οποίες θα προκύψουν από τις διαδικασίες των δημόσιων προμηθειών. (παρ. 4)

5. Ορίζεται ότι καθένα από τα Μέρη θα αναλάβει τις δικές του δαπάνες, τέλη και έξοδα σε σχέση με την εφαρμογή της σύμβασης, εκτός εάν και εφόσον τα μέρη συμφωνήσουν στην εφαρμογή ενός μηχανισμού για τον καταμερισμό των δαπανών, τελών και εξόδων. (παρ. 5)

6. Προβλέπεται η διάρκεια της σύμβασης (4 έτη από την υπογραφή της από την Κυβέρνηση), οι σύνδεσμοι επικοινωνίας, οι αρμοδιότητες αυτών και ο τρόπος που θα γίνονται οι κοινοποιήσεις, καθώς και διάφορα άλλα θέματα όπως η γλώσσα, το εφαρμοστέο δίκαιο, η μη αποκλειστικότητα της συνεργασίας των Μερών κ.λπ.. (παρ. 6-8)

7. Τέλος, περιλαμβάνεται παράρτημα με τις προϋποθέσεις ένταξης στην τιμολογιακή πολιτική Δημοσίων Φορέων της Microsoft.

Από τις ρυθμίσεις της κυρούμενης Σύμβασης Στρατηγικής Συνεργασίας δεν προκύπτουν άμεσα οικονομικά αποτελέσματα επί του Κρατικού Προϋπολογισμού, δεδομένου ότι η υλοποίησή τους είναι μη δεσμευτική. Ανάλογα με το βαθμό υλοποίησης της σύμβασης θα προκύψουν θετικά αποτελέσματα για την Ελληνική οικονομία, λόγω της ενσωμάτωσης προηγμένης τεχνολογίας. Ως προς το ύψος των επιβαρύνσεων του Κρατικού Προϋπολογισμού, αυτό επηρεάζεται από το περιεχόμενο και τον αριθμό των επί μέρους συμβάσεων - συμφωνιών που θα συναφθούν, θα αντιμετωπίζονται δε στο πλαίσιο των εγγεγραμμένων πιστώσεων για την αιτία αυτή στον οικείο προϋπολογισμό.

Αθήνα, 10 Ιανουαρίου 2008

Ο Γενικός Διευθυντής

Βασίλειος Λέτσιος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 9

**Επιστημονική Έκθεση Νομοσχεδίου «Συμφωνία
Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής
Δημοκρατίας και των εταιρειών Microsoft Corporation,
Microsoft Ireland Operation Limited και Microsoft
Ελλάς»**

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Β' ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

**ΕΚΘΕΣΗ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ**

«Κύρωση Συμφωνίας Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των Εταιρειών Microsoft Corporation, Microsoft Ireland Operation Limited και Μάικροσοφτ Ελλάς Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία Προϊόντων και Υπηρεσιών Πληροφορικής»

I. Γενικές Παρατηρήσεις

Με το προτεινόμενο προς συζήτηση και ψήφιση Νοχ φέρεται προς κύρωση η «Συμφωνία Στρατηγικής Συνεργασίας» (στο εξής Σύμβαση) και το συνημμένο σε αυτή Παράρτημα, που υπογράφηκε στη Βαρκελώνη την 1η Φεβρουαρίου 2006 μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας αφενός και των Εταιριών «Microsoft Corporation» (στο εξής Microsoft), «Microsoft Ireland Operation Limited» (στο εξής MIOL) και «Μάικροσοφτ Ελλάς Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία Προϊόντων και Υπηρεσιών Πληροφορικής» (στο εξής Microsoft Hellas) ενεργουσών από κοινού αφετέρου.

Η Σύμβαση, η οποία έχει χρονική διάρκεια τεσσάρων ετών, περιλαμβάνει κυρίως όρους συνεργασίας μεταξύ των μερών για τη χρήση των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας.

Στόχοι της Σύμβασης είναι, συμφώνως προς το Προοίμιό της, μεταξύ άλλων η προώθηση της ασφάλειας και της διαφάνειας της χρήσης των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας στη Δημόσια Διοίκηση, η παροχή κινήτρων για την ανάπτυξη της τοπικής βιομηχανίας τέτοιων τεχνολογιών και

2

η προώθηση της ανάπτυξης των γνώσεων και των δεξιοτήτων στον τομέα της πληροφορικής στον πληθυσμό της Ελλάδας.

Οι υποχρεώσεις που αναλαμβάνουν με την παρούσα Σύμβαση η Microsoft, η MIOΛ και η Microsoft Hellas αφορούν στην υποστήριξη της Δημόσιας Διοίκησης (άρθρα υπό 3.1. της Σύμβασης), ειδικότερα δε στους τομείς της έρευνας και της εκπαίδευσης (άρθρα υπό 3.1.1.), της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (άρθρα υπό 3.1.2.) και των υπηρεσιών ανάπτυξης, της εγκατάστασης προϊόντων λογισμικού και εκπαίδευσης επ' αυτών (άρθρα υπό 3.1.3), καθώς και στην υποστήριξη του ιδιωτικού τομέα (άρθρα υπό 3.2. της Σύμβασης) μέσω της δημιουργίας ευκαιριών ανάπτυξης (άρθρο 3.2.1.) και της υποστήριξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (άρθρο 3.2.2.). Οι όροι και οι προϋποθέσεις της υλοποίησης των ανωτέρω υποχρεώσεων ορίζεται ότι θα καθορισθούν με μελλοντικές ξεχωριστές συμβάσεις.

Παρατηρείται ότι, όπως αναφέρεται και στην υπ' αριθμ. 3/1/2008 Έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους που συνοδεύει το παρόν Νσχ, από τις ρυθμίσεις της Σύμβασης «δεν προκύπτουν άμεσα οικονομικά αποτελέσματα επί του κρατικού προϋπολογισμού, δεδομένου ότι η υλοποίησή τους είναι μη δεσμευτική». Πράγματι, για την εφαρμογή των οριζόμενων με τη Σύμβαση όρων, υποχρεώσεων και πρωτοβουλιών των συμβαλλομένων δεν προβλέπονται οιοδήποτε τύπου κυρώσεις σε περίπτωση μη εκτέλεσης ή μη εμπρόθεσμης ή πλημμελούς εκτέλεσής τους (λ.χ. κήρυξη του αντισυμβαλλομένου έκπτωτου ή επιβολή ποινικών ρητρών). Ορίζεται δε ρητώς (άρθρο 8.4. της Σύμβασης) ότι η συνεργασία των συμβαλλομένων δεν είναι αποκλειστική και ότι «Κάθε Μέρος δύναται να συνάψει παρόμοια σύμβαση με τρίτα μέρη». Ενδεχομένως, πάντως, θα μπορούσαν να ληφθούν υπόψη οι διατάξεις της οδηγίας 2004/18/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 31ης Μαρτίου 2004 «περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών» (ΕΕ L 134 της 30.4.2004, σ. 114), όπως εξ άλλου προβλέπεται για κάποιες από τις μελλοντικές συμβάσεις στο άρθρο 4.5. (β) της Σύμβασης.

II. Παρατηρήσεις επί του Άρθρου Πρώτου του Νσχ

α) Με το Άρθρο Πρώτο του Νσχ, όπως προαναφέρθηκε, κυρώνεται και αποκτά ισχύ νόμου η Σύμβαση Στρατηγικής Συνεργασίας.

Η διοικητική δράση από το κράτος εκδηλώνεται συχνά με τη μορφή της διοικητικής σύμβασης (βλ. Σπ. Φλογαίτη, Η διοικητική σύμβαση: έννοια και φύση, εκδ. Αντ. Σάκκουλα, Αθήνα, 1991, σελ. 21), ειδικότερη μορφή της

οποίας είναι η σύμβαση για τη συνεργασία στον τομέα της πληροφορικής μεταξύ των συμβαλλομένων μερών, όπως η προκειμένη.

Η κύρωση της σύμβασης με νόμο είναι συνήθης πρακτική και κρίνεται αναγκαία όταν η σύμβαση είτε καταρτίσθηκε με διαδικασία διαφορετική από εκείνη που προβλέπουν οι γενικές ή ειδικές διατάξεις, είτε περιέχει όρους που δεσμεύουν τους τρίτους (μη συμβαλλομένους), είτε περιέχει όρους που αντίκεινται στην ισχύουσα νομοθεσία, είτε περιέχει ειδικές φορολογικές ρυθμίσεις ή ρυθμίσεις για την επίλυση των διαφορών που ανακύπτουν από την εκτέλεση και λύση της σύμβασης με διαιτησία. Στις περιπτώσεις αυτές η σύμβαση καταρτίζεται με ιδιωτικό έγγραφο, η ισχύς της όμως εξαρτάται από την κύρωσή της με νομοθετική πράξη (όπως εν προκειμένω ρητώς ορίζεται και στο άρθρο 8.1. της Σύμβασης), δυνάμει της οποίας και μόνο παράγει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που ιδρύει (βλ. Ε. Σπηλιωτόπουλο, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, εκδ. Αντ. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή, 2007, σελ. 213 επ., και ΣτΕ 4025/1988 σύμφωνα με την οποία, εάν η σύμβαση δεν έχει κυρωθεί με νόμο, οι όροι της δεν δύνανται να υπερισχύσουν διατάξεων της νομοθεσίας). Όπως, μάλιστα, γίνεται δεκτό και έχει επισημανθεί και σε παλαιότερες εκθέσεις της Επιστημονικής Υπηρεσίας, όταν κυρούται η σύμβαση με νομοθετική πράξη, οι σχετικοί με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμβαλλομένων όροι της εξακολουθούν να έχουν συμβατικό χαρακτήρα. Αντιθέτως, οι όροι της που αποκλίνουν από τις ισχύουσες διατάξεις ή θέτουν απρόσωπους κανόνες που δεσμεύουν τρίτους, έχουν τη φύση νομοθετικής διάταξης και, ως εκ τούτου, οι διοικητικές πράξεις που εκδίδονται βάσει αυτών είναι δυνατόν να προσβάλλονται ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

β) Συμφώνως προς το άρθρο 6. της Σύμβασης, η χρονική διάρκεια ισχύος της Σύμβασης « [...] αρχίζει από την ημερομηνία υπογραφής της Σύμβασης από την Κυβέρνηση (“Ημερομηνία Έναρξης Ισχύος”)», η οποία ήταν η 1η Φεβρουαρίου 2006. Επισημαίνεται όμως ότι συμφώνως προς το άρθρο 8.1. της Σύμβασης «Η παρούσα Σύμβαση θα ισχύσει αφού υπογραφεί από τους εξουσιοδοτημένους εκπροσώπους της MIOL, της Microsoft, της Microsoft Hellas και της Κυβέρνησης και μετά την επικύρωσή της από την Κυβέρνηση εφόσον επιβάλλεται από τους νόμους της Ελλάδας».

γ) Η παρ. 1 του άρθρου 8.10. της Σύμβασης ορίζει ότι «Η παρούσα Σύμβαση, μαζί με όλες τις Συναλλακτικές Συμβάσεις και τις συμφωνίες που ρητά αναφέρονται σε αυτές, και οι οποίες ενσωματώνονται σε αυτή δια της παρο-

4

ύσας αναφοράς, αποτελούν την πλήρη συμφωνία και Σύμβαση μεταξύ των Μερών [...]». Εξυπακούεται ότι προς κύρωση από το Νομοθετικό Σώμα φέρεται αποκλειστικώς και μόνον η παρούσα Σύμβαση.

Αθήνα, 23.1.2008

Η εισηγήτρια
Μαριάνθη Καλυβιώτου
Ειδική Επιστημονική Συνεργάτις

Ο προϊστάμενος του Τμήματος
Μελετών Οικονομίας, Περιβάλλοντος και Τεχνολογίας
Κωνσταντίνος Παπαδημητρίου
Αν. Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Αν. καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 10

**Απομαγνητοφωνημένα κείμενα εντοπισμένων
συνεντεύξεων (μέλος HELLUG, μέλος ΕΛ/ΛΑΚ)**

**Συνέντευξη με μέλος που διετέλεσε στην Εταιρεία Ελεύθερου
Λογισμικού/Ανοιχτού Κώδικα (ΕΛΛ/ΑΚ)**

Ερ: Θέλεις να μου πεις λίγα λόγια για σένα και την εμπλοκή σου με το ελεύθερο λογισμικό;

Μέλος ΕΛΛΑΚ: Ουσιαστικά εγώ ξεκίνησα από τα φοιτητικά μου χρόνια, λόγω του ότι ήμουν σε μία σχολή η οποία ήταν σχετική με το αντικείμενο, πληροφορικής. Από πολύ νωρίς είχα αυτήν την περιέργεια, αλλά και λόγω του ότι πολύ συμφοιτητές μου και καθηγητές μου κινούνταν προς αυτήν την κατεύθυνση, έψαξα να βρω λίγο τι γίνεται. Και από πολύ νωρίς βρήκα ενδιαφέρον στο κίνημα του ελεύθερου λογισμικού, το οποίο τότε ήταν ακόμα στις.., μιλάω περίπου για το 97-98, ακόμα ήταν πολύ στις αρχές του, ακόμα εκείνη την εποχή ήταν σε επίπεδο hobbyists, δηλαδή για να βάλεις τότε linux σε έναν υπολογιστή δεν ήταν μία τόσο απλή διαδικασία. Και στη συνέχεια σχεδόν, δεν ξέρω, μου φάνηκε πολύ φυσικό, και επαγγελματικά στη συνέχεια, ότι πρακτικά, εξειδικεύτηκα, αν μπορώ να το πω έτσι, σε εργαλεία και πράγματα που ήταν open source. Οπότε μέχρι σήμερα δουλεύω μόνο με τεχνολογίες open source.

Ερ: Θεωρείς ότι το ελεύθερο λογισμικό και το λογισμικό ανοιχτού κώδικα αποτελεί μια επαγγελματική διεξοδο;

Μέλος ΕΛΛΑΚ: Ναι σίγουρα, γιατί το κόστος το οποίο έχεις, το γνωσιακό δηλαδή, να ψάξεις να μάθεις να βρεις πράγματα είναι πολύ πιο χαμηλό, με την έννοια ότι όλα είναι εκεί απέξω, δηλαδή είναι πολύ εύκολο να ξεκινήσει κάποιος να κάνει τα πρώτα του βήματα για να αποκτήσει κάποιες βασικές γνώσεις και συνήθως σε αυτήν την κοινότητα και οι άνθρωποι είναι πιο πρόθυμοι να μοιραστούν τις γνώσεις τους. Οπότε πρακτικά είναι πιο εύκολο για κάποιον να ασχοληθεί με κάτι τέτοιο και στην πράξη νομίζω τελικά ότι οι άνθρωποι οι οποίοι ασχολούνται τουλάχιστον σε επίπεδο, π.χ., νομίζω ένα κομμάτι είναι πολύ μεγάλο το θέμα της διαχείρισης συστημάτων, δηλαδή linux administration, συνήθως οι άνθρωποι αυτοί βρίσκουν πολύ εύκολα δουλειά, δηλαδή είναι καλοί στο αντικείμενο τους και βρίσκουν εύκολα δουλειά. Επιπλέον τώρα πια είναι τόσο διαδεδομένο που όλη αυτή η υποδομή του internet αλλά και των μεγάλων επιχειρήσεων είναι στημένη σε open source λύσεις.

Ερ: Αυτή η ροπή λοιπόν θεωρείς ότι έρχεται σε αντίθεση με την ιδεολογία και τις αξίες του κινήματος στη βάση που τις έθεσε ο Stallman;

Μέλος ΕΛΛΑΚ: Όχι... Νομίζω ότι ακόμα και ο Stallman, ο οποίος είναι ίσως η πιο ακραία ας πούμε εντός εισαγωγικών περίπτωση μέσα στην κοινότητα, νομίζω ότι αποδέχεται και αυτός ακόμα ότι είναι καθόλα θεμιτό ότι κάποιος μπορεί να έχει μια επαγγελματική σταδιοδρομία, τέλος πάντων να μπορεί να βιοπορίζεται με βάση το ελεύθερο λογισμικό. Αυτό που είναι το σημαντικό είναι ότι απλά, δεν βιοπορίζεσαι πουλώντας λογισμικό, βιοπορίζεσαι **γύρω** από το λογισμικό. Με υπηρεσίες, με υποστήριξη και τέτοια πράγματα, με ανάπτυξη προφανώς, με customization, δεν πουλάς το λογισμικό αυτό κάθε αυτό, αλλά υπάρχουν τρόποι να βγάλεις χρήματα μέσα από αυτό.

Ερ: Εσύ λοιπόν όντας μέλος της ΕΛΛΑΚ μπορείς να μου πεις για ποιους λόγους συστάθηκε η ΕΛΛΑΚ και ποιους σκοπούς έχει θέσει για τη λειτουργία της;

Μέλος ΕΛΛΑΚ: Η ΕΛΛΑΚ συστάθηκε από Πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα, ουσιαστικά τα μεγαλύτερα και τα περισσότερα πανεπιστήμια της χώρας. Ο στόχος ήταν καταρχήν, γιατί υπήρχαν σε όλα αυτά τα ιδρύματα άνθρωποι, οι οποίοι ήταν, μάλλον εμπλέκονταν με ανοιχτό λογισμικό, ασχέτως αν ήταν ή δεν ήταν πλειοψηφική τάση μέσα στο πανεπιστήμιο τους, αλλά σε όλα τα πανεπιστήμια στην Ελλάδα υπάρχει άνθρωπος, άνθρωποι, οι οποίοι ασχολούνται με ελεύθερο λογισμικό. Οπότε δημιουργήθηκε με στόχο τη διάδοση του ελεύθερου λογισμικού ως ιδέα, ως λύσεις και γενικώς το να αυξήσουν αυτό που λέμε public awareness, να προβάλλουν, ας πούμε, ότι υπάρχει και αυτό το μοντέλο εκεί έξω. Και μπορεί να ξεκίνησε αρχικά με το μικρό στόχο να το κάνει αυτό μόνο εντός της ακαδημαϊκής κοινότητας, γιατί από εκεί προερχότανε, αλλά στην πορεία το έκανε και για ζητήματα εκτός της ακαδημαϊκής κοινότητας. Και για την εκπαίδευση πιο συνολικά και πιο μετά και για την επιχειρηματικότητα.

Ερ: Παρόμοιες δράσεις ειδικά για την εκπαίδευση πραγματοποιεί και ο HELLUG. Ποιες είναι οι διαφοροποιήσεις μεταξύ HELLUG και ΕΛΛΑΚ;

Μέλος ΕΛΛΑΚ: Ο HELLUG είναι ένα σωματείο με την κλασσική έννοια, δηλαδή είναι ένα σωματείο το οποίο έχει μέλη, κατά κάποιο τρόπο είναι το σωματείο των «linuxαδων» της Ελλάδας. Οπότε εκπροσωπεί τα μέλη του και διοργανώνει δράσεις για μέλη. Τέλος πάντων είναι σωματείο με την κλασσική έννοια, ενώ η ΕΛΛΑΚ δεν φιλοδοξεί να εκπροσωπήσει κάποιον, έχει ένα διοικητικό συμβούλιο συγκεκριμένο, έχει κάποιους φορείς από πίσω. Απλά η ΕΛΛΑΚ ουσιαστικά λειτουργεί με την ίδια έννοια με την οποία λειτουργούν παρόμοιες μη κερδοσκοπικές οργανώσεις στο

εξωτερικό, με την λογική των τάσεων και της προώθησης γενικά, δεν φιλοδοξεί να εκπροσωπήσει κάποιους.

Ερ: Θεωρείς ότι η ΕΛΛΑΚ στρέφεται πιο πολύ στην επιχειρηματικότητα από ότι ο HELLUG;

Μέλος ΕΛΛΑΚ: Όχι απαραίτητα... Σίγουρα έχει κάνει πιο πολλές δράσεις προς αυτήν την κατεύθυνση, αλλά όχι ότι επί της αρχής έχει μία τέτοια κατεύθυνση, αλλά τυχαίνει και στράφηκε αρκετά προς αυτό το πεδίο. Εντάξει, σίγουρα και η δομή της, της επέτρεπε να κάνει και κάποια πράγματα πιο εύκολα, ενώ ο HELLUG όντας ένα σωματείο, το οποίο αποτελείται από ανθρώπους οι οποίοι αφιερώνουν στον ελάχιστο χρόνο τους κάποια ενέργεια για να κάνουν δράσεις, ήταν σίγουρα δράσεις οι οποίες αφορούσαν κυρίως την κοινότητα και λιγότερο δράσεις εξωστρεφείς.

Ερ: Γενικώς ποιες θεωρείς ότι είναι οι διαφοροποιήσεις μεταξύ open source και free software;

Μέλος ΕΛΛΑΚ: Κάποιος θα μπορούσε να πει ότι στην πράξη δεν υπάρχει διαφορά. Απλά η διαφορά είναι ότι το open source ουσιαστικά ως όρος δημιουργήθηκε για να περιγράψει ένα εναλλακτικό μοντέλο ανάπτυξης λογισμικού, ενώ όταν λέμε ελεύθερο λογισμικό συνήθως εννοούμε ότι αυτό είναι κάτι παραπάνω, ότι δηλαδή υπάρχει μια ολόκληρη κουλτούρα πίσω από αυτό, η οποία από μία πλευρά εννοεί ότι υπάρχουν συγκεκριμένες ελευθερίες, ότι τελοσπάντων ο λόγος που επιλέγουμε το ελεύθερο λογισμικό είναι ότι δεν αποτελεί απλά ένα ενδιαφέρον μοντέλο ανάπτυξης, αλλά και γιατί έχει συγκεκριμένα οφέλη για την κοινωνία και για τους ανθρώπους. Είναι περισσότερο, έχει διαφορά, αλλά όχι στο τεχνικό κομμάτι, είναι περισσότερο διαφορά που έχει να κάνει με την φιλοσοφία.

Ερ: Υπάρχει συνεργασία μεταξύ ΕΛΛΑΚ και HELLUG; Υπάρχουν μέλη που είναι και στο HELLUG και στην ΕΛΛΑΚ;

Μέλος ΕΛΛΑΚ: Ναι, ναι. Ο HELLUG είναι, αργότερα προστέθηκε ως ένας από τους εταίρους, ένα από τα μέλη της ΕΛΛΑΚ. Είναι μέλος της ΕΛΛΑΚ. Και κατά μία έννοια τα μέλη συνεργάζονται, αλλά βεβαίως η ΕΛΛΑΚ δεν είναι σωματείο, δεν έχει μέλη, δεν έχει φυσικά πρόσωπα ως μέλη εννοώ. Οπότε κάποιος που είναι μέλος του HELLUG σαν άνθρωπος δεν μπορεί να είναι μέλος της ΕΛΛΑΚ εφόσον δεν έχει τέτοιας μορφής μέλη. Αλλά βεβαίως μέλη του HELLUG έχουν συμμετάσχει πολλές φορές σε δράσεις της ΕΛΛΑΚ προφανώς και έχουν υπάρξει πάρα πολλές τέτοιου τύπου συνεργασίες.

Ερ: Ποια είναι η θέση της ΕΛΛΑΚ σε σχέση με τη χορήγηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας λογισμικού και πώς αντιμετώπισαν τα μέλη της την κατάσταση, όταν η γνωστή οδηγία της Κομισιόν περνούσε προς ψήφιση στο Ευρωκοινοβούλιο;

Μέλος ΕΛΛΑΚ: Καλά νομίζω ότι και όταν είχε γίνει η πρώτη μεγάλη ιστορία με τις πατέντες στην Ευρώπη και ουσιαστικά η πρώτη μεγάλη νίκη του κινήματος του ελεύθερου λογισμικού, η ΕΛΛΑΚ δεν υπήρχε ως νομική υπόσταση. Δηλαδή τότε ήταν ο HELLUG, αλλά και όλη η ελληνική κοινότητα του ελεύθερου λογισμικού η οποία έτρεξε μαζί, προφανώς με την υπόλοιπη ευρωπαϊκή κοινότητα, για να κάνει το lobbying στις Βρυξέλλες και να καταφέρει τελικά να μην περάσει η συγκεκριμένη οδηγία. Και είναι μια στιγμή ωραία, εννοώ δηλαδή ότι ήταν ωραία γιατί και για την ελληνική κοινότητα ήταν μια στιγμή αρκετά σημαντική, ήταν μια στιγμή μια μικρή νίκη, μια μεγάλη νίκη μάλλον γιατί μέχρι και τώρα ισχύει αυτό ως γενικό καθεστώς. Δηλαδή μέχρι στιγμής στην Ευρώπη δεν μπορείς να πατεντάρεις εύκολα λογισμικό.

Ερ: Αν είχε ψηφιστεί η οδηγία ποιους κινδύνους πιστεύεις ότι θα αντιμετώπιζε η κοινότητα του ελεύθερου λογισμικού και του ανοιχτού κώδικα;

Μέλος ΕΛΛΑΚ: Νομίζω ότι μπορούμε να δούμε τι συμβαίνει στις Ηνωμένες Πολιτείες όπου υπάρχουν πατέντες λογισμικού. Εκεί υπάρχουν άπειρες περιπτώσεις όπου βλέπουμε ότι λειτουργούν ως τροχοπέδη για την περαιτέρω ανάπτυξη του λογισμικού αυτού καθεαυτού, αλλά και ερευνητικών προγραμμάτων και λύσεων. Κυρίως όμως έχουμε δει την ιστορία με τα patent trolls, οι οποίες είναι ουσιαστικά εταιρείες οι οποίες έχουν portfolio με πατέντες. Έχοντας αυτό το portfolio κυνηγάνε άλλες μικρές εταιρείες που καταπατάνε αυτές τις πατέντες και ουσιαστικά επιβιώνουν από αυτήν την πρακτική. Δηλαδή αυτές οι εταιρείες δεν έχουν engineers αλλά είναι μόνο δικηγόροι, οι οποίοι κυνηγάνε μικρότερες εταιρείες. Η κατάσταση αυτή στις Ηνωμένες Πολιτείες είναι σχεδόν στα όρια της παράνοιας γιατί είναι χαρακτηριστικό ότι η IBM η οποία έχει ένα από τα μεγαλύτερα portfolio πατεντών, σε κάποια φάση πριν από κάποια χρόνια άνοιξε πάρα πολλές πατέντες δικές της, τις άφησε ελεύθερες, θεωρώντας και παρατηρώντας ότι είχε τελεματωθεί η ερευνητική διαδικασία και ότι οι πατέντες σε μεγάλο βαθμό έφταιγαν για αυτό. Οπότε αποφάσισε να τις αφήσει ελεύθερες γιατί όταν αναπτύσσονται πράγματα πιο γρήγορα, επωφελούνται όλοι, τόσο το οικοσύστημα των επιχειρήσεων όσο και των κοινοτήτων. Η κατάσταση νομίζω σώζεται λίγο από το γεγονός ότι στην Ευρώπη δεν έχουμε πατέντες. Πολλές εταιρείες που έχουν έδρα στην Ευρώπη δεν αντιμετωπίζουν τέτοια

προβλήματα στην Ευρώπη. Αντιμετωπίζουν προφανώς προβλήματα, όταν ένα προϊόν τους πάει στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Ερ: Έχετε παρατηρήσει να υπάρχουν προβλήματα από αυτήν την κατάσταση που να οδηγούν σε ποινικοποίηση ατόμων που δημιουργούν ή χρησιμοποιούν ελεύθερο ή ανοιχτού κώδικα λογισμικό;

Μέλος ΕΛΛΑΚ: Θεωρητικά ναι και νομικά στέκει στις Ηνωμένες Πολιτείες τουλάχιστον, αλλά πρακτικά δεν έχει τόσο νόημα για τις μεγάλες εταιρείες να κυνηγάνε μεμονωμένους χρήστες. Αυτό που γίνεται σίγουρα είναι ότι κυνηγάνε την εταιρεία η οποία προσφέρει μια λύση open source, και της ζητάνε κάποια ασφάλιστρα για να μην μηνύσουν τους χρήστες. Δηλαδή αυτό που γίνεται αυτή τη στιγμή με το android. Το android, η Microsoft για παράδειγμα παίρνει ένα ποσοστό από κάθε πώληση κινητού android από τη Samsung από την HTC και άλλες, και φυσικά ο λόγος που αυτές οι εταιρείες έχουν ενδώσει στους ισχυρισμούς της Microsoft είναι ουσιαστικά για να προστατέψουν τους χρήστες τους. Ουσιαστικά, δηλαδή η Samsung πληρώνει ένα ποσοστό στη Microsoft για να μην μηνύσει τους χρήστες της. Οπότε στην πράξη δεν έχει νόημα η Microsoft να κάνει μεμονωμένο scaling up και να μηνύσει απλούς χρήστες, αλλά δε χρειάζεται κιόλας. Μηνύει τις εταιρείες που διανέμουν αυτές τις open source λύσεις λογισμικού. Και οπότε πολλές φορές μπορούμε να δούμε ότι δεν φτάνει καν στο σημείο να επιληφθεί μια κατάσταση με μήνυση και να μην μάθουμε αν όντως υπάρχει παραβίαση πατεντών λογισμικού. Και μόνο στο φόβο ότι μπορεί να υπάρχει πολλές φορές γίνεται διακανονισμός πολύ πιο νωρίς, όπου κατατίθενται πολύ μεγάλα ποσά.

Ερ: Οστόσο μεγάλες εταιρείες, όπως και η Microsoft συμμετέχουν σε projects ελεύθερου λογισμικού/ανοιχτού κώδικα. Γιατί κατά τη γνώμη σου ακολουθούν μια τέτοια πολιτική;

Μέλος ΕΛΛΑΚ: Ναι, ναι. Νομίζω ότι και η Microsoft έχει περάσει μια φάση, όπου θεωρούσε ότι το ελεύθερο λογισμικό είναι μια «χομπίστικη» περίπτωση και τίποτα σοβαρό. Τελικά βλέπουμε ότι έχει αρχίσει ειδικά σε κάποια σημεία, σε κάποια κομμάτια της δράσης της να προσπαθεί δειλά-δειλά να ανοίξει τον κώδικα, ή να είναι πιο φιλικά προσκείμενη προς το ελεύθερο λογισμικό, όμως νομίζω ότι είναι απλά... ότι γίνονται περισσότερο αυτές οι κινήσεις για να μην μείνουν πίσω. Δηλαδή δεν ξέρουν πώς θα εξελιχθεί το κίνημα του ανοιχτού λογισμικού και δε θέλουν να έχουν κλείσει τις πόρτες τελείως σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο. Αλλά στην πράξη νομίζω ότι είναι περισσότερο εχθρικές προς το ελεύθερο λογισμικό παρά φιλικές και ειδικά η

ιστορία με τις πατέντες είναι πολύ μεγάλη ιστορία για να πούμε ότι η Microsoft ξαφνικά έχει αλλάξει νοοτροπία απέναντι σε αυτό. Απλά κάποια κομμάτια λογισμικού της που θεωρεί ότι είναι πιο χαμηλού ρίσκου, μπορεί να ανοίξει και τον κώδικα.

Ερ: Μένοντας στη Microsoft, θα ήθελα να σε ρωτήσω σχετικά με την Κύρωση Συμφωνίας Στρατηγικής Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Microsoft που υπογράφηκε το 2008. Ποια οφέλη και ποιους περιορισμούς επέφερε η συμφωνία τόσο για την ελληνική κοινωνία όσο και για την κοινότητα του ελεύθερου λογισμικού/ανοιχτού κώδικα;

Μέλος ΕΛΛΑΚ: Στην πράξη η συμφωνία ήταν τελικά ένα εκπτώτικο deal. Δηλαδή ότι το Υπουργείο Παιδείας για παράδειγμα, το οποίο είναι ίσως το πιο σημαντικό, θα μπορούσε να προμηθευτεί λύσεις της Microsoft για τα ελληνικά σχολεία σε τιμή πολύ χαμηλότερη, έως και δωρεάν, σε σχέση με τις τιμές της λιανικής. Οπότε από τη μεριά των ανθρώπων που θεωρούν ότι τέτοιες λύσεις είναι μονόδρομος, προφανώς φαινόταν σαν πολύ καλή συμφωνία γιατί είχε ένα οικονομικό όφελος. Από τη μεριά των ανθρώπων, προφανώς και από τη μεριά της κοινότητας, που έχουν μια πιο ελευθεριακή αντιμετώπιση της εκπαίδευσης δεν θεωρήθηκε κάτι το ιδιαίτερο γιατί υπάρχουν λύσεις εκπαιδευτικές. Οι λύσεις αυτές και εκπαιδευτικά είναι καλύτερες, καλύτερες με την έννοια ότι είναι πιο ανοιχτές, πιο ελεύθερες, πιο flexible ώστε να ενσωματωθούν στην εκπαιδευτική διαδικασία. Και από θέμα τεχνικής άποψης και εκπαιδευτικής. Στην Ελλάδα ένα παιδί είναι καλύτερο να έρχεται σε επαφή με τεχνολογίες και πράγματα τα οποία είναι παραμετροποιήσιμα και μπορεί να τα πειράξει και να δει τι γίνεται μέσα, παρά να έχει ένα μαύρο κουτί μπροστά του και απλά να το χειρίζεται. Οπότε στην πράξη δεν μπορώ να πω ότι είχε κάτι θετικό αυτή η συμφωνία και το αρνητικό είναι αυτό που συμβαίνει πάντα σε αυτές τις περιπτώσεις, δηλαδή όπως συμβαίνει και στα ελληνικά πανεπιστήμια όπου η Microsoft δίνει δωρεάν άδειες για κάποιο από το λογισμικό της, ότι στην ουσία δημιουργεί ένα status quo. Δημιουργεί μία κατάσταση όπου όλα τα παιδιά, αν μιλάμε για μικρές ηλικίες ή και φοιτητές ή και μελλοντικοί επαγγελματίες, έχουνε από πολύ νωρίς συνηθίσει συγκεκριμένες πλατφόρμες και συγκεκριμένες λύσεις, οι οποίες σίγουρα δεν θα είναι οι ίδιες όταν βγουν στην αγορά εργασίας. Αυτό νομίζω ότι είναι το σημαντικότερο πρόβλημα και για αυτό το λόγο υπήρχε και όλη αυτή η αντίδραση και από την κοινότητα αλλά και από φορείς. Το ευχάριστο είναι ότι σήμερα αυτή η συμφωνία έχει λήξει και δεν είναι πια σε ισχύ.

Ερ: Η αντίδραση αυτή συνέβαλλε πιστεύεις στο να λήξει αυτή η συμφωνία;

Μέλος ΕΛΛΑΚ: Ναι. Σίγουρα συνέβαλλε. Επίσης, νομίζω ότι αποτέλεσε μια αφορμή, μέσα από την αντίδραση της κοινότητας και διάφορων άλλων οργανισμών, ότι πολύς κόσμος που μέχρι εκείνη τη στιγμή δεν είχε πιθανώς σκεφτεί ότι υπάρχει μια σοβαρή εναλλακτική να το δει πιο σοβαρά και νομίζω ότι στην πράξη η εφαρμογή της συμφωνίας έγινε σε πολύ μικρότερη κλίμακα από ότι θα περίμενε κανείς, ακριβώς εξαιτίας αυτών των αντιδράσεων.

Ερ: Σε σχέση με την ασφάλεια δεδομένων, πάρα πολλοί ισχυρίζονται ότι τα προγράμματα ελεύθερου λογισμικού/ανοιχτού κώδικα δεν μπορούν να παρέχουν προστασία και ειδικά ως προς το κομμάτι της ιδιωτικότητας. Γενικά ποιες απειλές πιστεύεις ότι καλείται να αντιμετωπίσει ένα πληροφοριακό σύστημα ελεύθερου λογισμικού/ανοιχτού κώδικα;

Μέλος ΕΛΛΑΚ: Αυτό είναι ένα πολύ κλασσικό θέμα όταν συζητάμε για λογισμικό και ανοιχτό λογισμικό, το θέμα της ασφάλειας. Στην πράξη οι περισσότεροι ειδικοί σε θέματα ασφάλειας θα πουν ότι το ανοιχτό λογισμικό είναι πιο ασφαλές από ότι το κλειστό. Και νομίζω ότι οι πρόσφατες αποκαλύψεις με την NSA το αποδεικνύουν περίτρανα. Όταν χρησιμοποιείς κλειστό λογισμικό στην πράξη δεν μπορείς να γνωρίζεις ποτέ τι κάνει. Είναι απλά ένα μαύρο κουτί που τρέχεις και δεν ξέρεις ποτέ ποιος έχει πρόσβαση και τι άλλο μπορεί να γίνεται με αυτό. Οπότε το ανοιχτό λογισμικό επειδή ακριβώς είναι ανοιχτό και το βλέπουμε αρκετά μάτια, όχι μόνο οι άνθρωποι που το γράφουνε, είναι πολύ πιο ασφαλές. Το παράδοξο είναι αυτό που θεωρούν οι άνθρωποι ότι, επειδή είναι ανοιχτό το λογισμικό, άρα έχει κάποιο πρόβλημα ασφαλείας, και άρα θα το βρω πιο εύκολα και θα το εκμεταλλευτώ πιο εύκολα. Αλλά ακόμα και έτσι να ήταν αυτό αυτομάτως σημαίνει ότι έτσι θα διορθωθεί και πιο εύκολα. Στην πράξη, δηλαδή, ένα πρόβλημα ασφαλείας π.χ. στο Linux που είναι πολύ μεγάλο project, θα λυθεί πολύ πιο γρήγορα από ένα αντίστοιχο πρόβλημα ασφαλείας σε ένα κλειστό λογισμικό, το οποίο ακριβώς επειδή είναι κλειστό μπορεί να μην βρεθεί τόσο εύκολα και να πάρει μήνες να περιμένεις ένα service pack από την εταιρεία που το αναπτύσσει. Οπότε στην πράξη το ανοιχτό λογισμικό είναι πιο ασφαλές και ειδικά λόγω της τελευταίας επικαιρότητας με την NSA, οι περισσότεροι σύμβουλοι ασφαλείας προτείνουν να χρησιμοποιείται όσο το δυνατόν περισσότερο ανοιχτό λογισμικό για να είναι κανείς πιο σίγουρος για την ασφάλεια των δεδομένων του.

Ερ: Υπάρχουν εταιρείες πλέον στην Ελλάδα οι οποίες χρησιμοποιούν ελεύθερο λογισμικό ή ανοιχτό κώδικα;

Μέλος ΕΛΛΑΚ: Ναι, τουλάχιστον στο μικρομεσαίο κομμάτι, ας πούμε, των επιχειρήσεων υπάρχουν αρκετές πια εταιρείες οι οποίες προσφέρουν κυρίως λύσεις υποστήριξης, αλλά και παραμετροποίησης ανοιχτού λογισμικού. Δεν υπάρχουν τόσες πολλές εταιρείες οι οποίες να αναπτύσσουν δικό τους ανοιχτό λογισμικό, αλλά για περιπτώσεις που θέλουμε εταιρείες να μας υποστηρίξουν για συγκεκριμένες λύσεις, να μας εγκαταστήσουν λογισμικό, να υποστηρίξουν υποδομές, υπάρχουν αρκετές μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Ερ: Γενικώς πώς βλέπεις να προδιαγράφεται το μέλλον της ΕΛΛΑΚ αλλά και του κινήματος ευρύτερα;

Μέλος ΕΛΛΑΚ: Νομίζω ότι υπάρχει ένα κρίσιμο σημείο, το οποίο είναι ότι πλέον η έννοια του ελεύθερου λογισμικού δεν είναι τόσο εξωτική όπως παλιότερα, δηλαδή κάποιος θα μπορούσε να πει πλέον ότι είναι και mainstream. Μπορεί το ποσοστό χρήσης της τουλάχιστον σε επίπεδο λειτουργικού συστήματος να μην είναι τόσο μεγάλο, αλλά θέλω να πω ότι ο ακόμα και ο κόσμος ο οποίος δεν χρησιμοποιεί ελεύθερο λογισμικό, ξέρει τι είναι. Οπότε υπάρχει αυτό το κρίσιμο σημείο όπου θα μπορούσε να πει κάποιος ότι δεν χρειάζεται πάρα πολύ διάδοση εφόσον ο κόσμος το ξέρει πια. Αλλά στην πράξη νομίζω ότι τέτοιοι φορείς χρειάζονται, γιατί φέρνουν κοντά ανθρώπους οι οποίοι δεν είναι εύκολο να βρεθούν, δηλαδή ανθρώπους, που βρίσκονται να μεν μες στην κουλτούρα του ελεύθερου λογισμικού, αλλά σε διαφορετικά σημεία ο καθένας και χρειάζονται κάποιον να τους φέρει μαζί και να επιταχυνθεί κατά κάποιο τρόπο η συνεργασία και να βγούνε νέα πράγματα. Όπως για παράδειγμα δράσεις που έκανε η ΕΛΛΑΚ φέρνοντας κοντά εταιρείες που ψάχνανε υποστήριξη για ανοιχτό λογισμικό και εταιρείες που υποστηρίζανε ανοιχτό λογισμικό. Παρόλο δηλαδή που υπήρχαν εκεί έξω, δεν ήταν προφανές πώς αυτά τα οικοσυστήματα θα έρθουνε κοντά. Και στο χώρο της εκπαίδευσης δυστυχώς στην Ελλάδα ακόμα, μπορεί να υπήρχε όλη αυτή έκρηξη με τη συμφωνία, αλλά ακόμα και τώρα που δεν υπάρχει η συμφωνία δεν είναι αυτονόητο ότι επιλέγουμε λύσεις ελεύθερου λογισμικού ως κράτος, οπότε χρειάζεται να υπάρχει ένας οργανισμός ο οποίος μόνιμα θα προωθεί την ιδέα ότι η ελεύθερη εκπαίδευση θα πρέπει να έχει τα αντίστοιχα εργαλεία. Οπότε στην πράξη νομίζω ότι και η ΕΛΛΑΚ χρειάζεται, και οι κοινότητες και οι άνθρωποι. Ακόμα θα υπάρχει ανάγκη για πολλά χρόνια.

Ερ: Και για να ολοκληρώσουμε θα ήθελα να μου πεις αν θεωρείς ότι το κίνημα πλέον έχει υπερβεί το ιδεολογικό του πλαίσιο μετουσιώνοντας το σε πράξη;

Μέλος ΕΛΛΑΚ: Ναι πλέον ο κόσμος βλέπει και πρακτικά τα οφέλη. Δεν είναι πια απλά μια ιδέα που από χόμπι κάποιος θα δοκιμάσει κάποια πράγματα, πλέον έχει και πολύ πρακτικά οφέλη που κάποιος μπορεί να τα δει άνετα.

Ερ: Θα ήθελα να σε ευχαριστήσω πολύ για τη διάθεση σου και τη βοήθεια που μου παρείχες.

Συνέντευξη με μέλος του HELLUG

Ερ: Πατέντες Λογισμικού. Ποια είναι η κατάσταση σήμερα και σε νομικό επίπεδο και σε πρακτικό;

Μέλος: Έχουμε μείνει στην κατάσταση ότι στην Αμερική υπάρχουν και στην Ευρώπη δεν υπάρχουν. Εκ τότε όμως έχουν υπάρξει μερικές αποφάσεις που τα κάνουν τα πράγματα στην Ευρώπη λίγο χειρότερα, έχω την εντύπωση, και προσπάθειες. Αλλά επειδή δε θέλω να σου πω πράγματα για τα οποία δεν είμαι απολύτως σίγουρος, θα μιλήσω με έναν συνάδελφο Γερμανό, ο οποίος θα σου στείλει με ένα email τέτοιου τύπου αποφάσεις.

Ερ: Σε αυτή τη φάση όμως πιστεύεις ότι σε νομικό επίπεδο κινδυνεύουν οι χρήστες του ελεύθερου λογισμικού;

Μέλος: Οι χρήστες δε νομίζω ότι κινδυνεύουν ιδιαίτερα, στο βαθμό που μπορεί να προβλέψει κανείς το μέλλον, έτσι; Οι developers κινδυνεύουν πιο πολύ και κυρίως αυτοί που έχουν μια εταιρεία φερ' ειπείν και αναπτύσσουν κάποιο λογισμικό, εκεί. Εκεί μπορεί να καταστραφεί η επιχείρηση, ας πούμε, από κάποιον κακόβουλο, ο οποίος μπορεί να έχει μια πατέντα.

Ερ: Στον τομέα αυτό συμβάλλει το θέμα των patent trolls;

Μέλος: Και με τα patent trolls, λογικά κυρίως με τα patent trolls γιατί αν θελήσει φερ' ειπείν η Microsoft να σε βγάλει από τη μέση, ή η IBM ή όποια εταιρεία έχει πολλές πατέντες και από τη θέση της μπορεί να το κάνει, αλλά αν είσαι μικρός ίσως δεν έχει λόγο να ασχοληθεί μαζί σου. Το patent troll έχει λόγο να ασχοληθεί μαζί σου αν πιστεύει ότι έχεις λεφτά, αν δηλαδή έχεις ένα τζίρο, ένα εκατομμύριο το χρόνο ή παραπάνω, τότε πιστεύω ότι ένα patent troll θα ενδιαφερόταν να σε ξεξουμίσει. Επομένως ή patent troll ή για λόγους ανταγωνισμού κάποια μεγάλη εταιρεία που είναι βασικός ανταγωνιστής σου.

Ερ: Ωστόσο μεγάλες εταιρείες κλειστού λογισμικού συμβάλλουν πλέον σε projects ελεύθερου λογισμικού/ανοιχτού κώδικα. Γιατί συμβαίνει αυτό κατά τη γνώμη σου;

Μέλος: Προφανώς κρίνουν ότι θα έχουν κέρδος από αυτό. Δηλαδή για ποιο η IBM ξέρω εγώ, ή η Hewlett Packard μπορεί να προωθούν το Linux ή κάτι, γιατί η εναλλακτική θα ήταν να βάλουν Microsoft ή να το αναπτύξουν μόνοι τους. Πιθανώς γιατί κάποιο λογισμικό θα έχει τεράστιο κόστος, ενώ αναπτύσσοντας ελεύθερο λογισμικό θα έχουν μικρότερο κόστος και θα μπορούν να χτυπήσουν ίσως τον

ανταγωνισμό. Τώρα γιατί η Oracle αγόρασε τη MySQL για παράδειγμα, δεν μπορώ να σου πω ότι καταλαβαίνω τη στρατηγική τους για να είμαι ειλικρινής.

Ερ: Διάβαζα για παράδειγμα ότι η Microsoft είχε συμβάλλει σε project Linux.

Μέλος: Σε Linux ακριβώς δεν το ξέρω, αλλά σίγουρα έχει φτιάξει και ένα-δυο ελεύθερα λογισμικά η Microsoft αλλά είναι πολύ περιφερειακά. Και η Microsoft και όλες οι εταιρείες μπορεί κάποια στιγμή να γράψουν λίγο ελεύθερο λογισμικό, αλλά τώρα το να έχεις γράψει είκοσι γραμμές ελεύθερο λογισμικό δε σημαίνει κάτι κατ' ανάγκη. Δηλαδή, και από πλευράς μας, και εγώ μπορεί να γράφω «projectακια» ελεύθερου λογισμικού, που μπορεί να είναι διαθέσιμα, δεν το λογίζουμε όμως ότι είναι κάτι σημαντικό. Το θέμα είναι όταν έχεις ένα μεγάλο λογισμικό αν θα το κάνεις ελεύθερο, ή αν ασχολείσαι πιο ενεργά. Τώρα το ότι το έκανε η Microsoft σε κάποια λεπτομέρεια, δε λέει κάτι. Αυτό νομίζω.

Ερ: Να πάμε λίγο στα ελληνικά δρώμενα;

Μέλος: Ας πάμε, ναι.

Ερ: Όταν το 2008 υπογράφηκε η συμφωνία με τη Microsoft υπήρχε μια πολύ μεγάλη αντίδραση από την κοινότητα του ελεύθερου λογισμικού. Θα ήθελα να μου δώσεις κάποιες περισσότερες διευκρινίσεις, και πέραν από αυτά που είχαμε συζητήσει στο παρελθόν, σε σχέση με τους περιορισμούς που έφερε η υπογραφή αυτής της συμφωνίας στην ελληνική κοινωνία.

Μέλος: Το τι ακριβώς επέφερε δεν μπορώ να στο πω συγκεκριμένα, γιατί πιστεύω ότι αυτή είναι μια στρατηγική της Microsoft, η οποία είναι μακροχρόνια, οπότε και δεν πιστεύω ότι προλαβαίνει να φανεί μέσα σε λίγα χρόνια. Ούτε πάντα συνεπάγεται ότι θα κάνει κάτι η Microsoft ή η κυβέρνηση ή η κοινότητα του ελεύθερου λογισμικού και θα υπάρχει κάποιο αποτέλεσμα στη συνέχεια. Γιατί μετά αλλάζουν οι κυβερνήσεις, έρχονται κρίσεις, και τα πράγματα δεν κυλάνε πάντα όπως είχαν σχεδιασθεί. Αλλά τότε το πρόβλημα... και γενικά αυτό που έβλεπα εγώ στο θέμα της Microsoft ήταν ότι φερ' ειπείν θα γινόταν για παράδειγμα ένα κέντρο καινοτομίας, το οποίο όχι αυτό καθέ αυτό θα είχε νόημα, αλλά θα έμπαινε πιο καλά μέσα στην εκπαίδευση. Γιατί υπήρχε συμφωνία, δηλαδή μέρος της συμφωνίας έλεγε ότι η Microsoft μαζί με την κυβέρνηση θα βοηθήσουν στην εκπαίδευση στα σχολεία. Δηλαδή για να είμαι ακριβής δεν θυμάμαι αν έλεγε τη λέξη σχολεία μέσα, πάντως αφορούσε στην εκπαίδευση. Αν λοιπόν θα συμμετείχε η Microsoft στην εκπαίδευση προφανώς θα συμμετέχει με τα δικά της προϊόντα και θα εκπαιδεύσει τον κόσμο να χρησιμοποιεί τα δικά της προϊόντα. Και όταν αυτό έχει και την υπογραφή της

κυβέρνησης, αυτό σημαίνει ότι συμφωνεί και η κυβέρνηση σε αυτό το πράγμα. Άρα δεν είναι ότι έχω να σου πω κάτι από αυτή τη στιγμή, αλλά βλέπω όμως ότι υπάρχει μια πολιτική απόφαση στην ουσία βάσει της οποίας θα γίνεται εκπαίδευση με προϊόντα της Microsoft. Αυτό μπορεί να προχωράει και στη συνέχεια να έχει κάποιες συνέπειες, γιατί μετά από μια πολιτική απόφαση έρχεται ακόμα μια άλλη πολιτική «αποφασούλα» και άλλη μία «αποφασούλα» και πάει λέγοντας.

Ερ: Τώρα η ισχύς της συμφωνίας έχει λήξει και από ότι φάνηκε δεν εφαρμόστηκαν στο σύνολο τα άρθρα της. Σε αυτό θεωρείς ότι συνέβαλλε η αντίδραση της κοινότητας;

Μέλος: Ναι, λογικό μου φαίνεται να μην εφαρμόστηκαν. Όμως, πέραν της αντίδρασης, σίγουρα έπαιξε κάποιο ρόλο η αλλαγή της κυβέρνησης, εφόσον μετά βγήκε το ΠΑΣΟΚ. Γιατί το ΠΑΣΟΚ τουλάχιστον στη συγκεκριμένη περίοδο τότε, δεν ήταν τόσο φιλικό προσκείμενο στη Microsoft όσο ήταν η Νέα Δημοκρατία. Από εκεί και πέρα μπορεί να άλλαξε γνώμη και η Microsoft ενδεχομένως για το πόσο έπρεπε να επενδύσει σε ένα κέντρο καινοτομίας, μετά ήρθε και η κρίση. Είναι τόσο ρευστά τα πράγματα, που δεν μπορείς να πεις με απόλυτη σιγουριά γιατί εγκαταλείφθηκε η συμφωνία.

Ερ: Μεταξύ HELLUG και ΕΛΛΑΚ μπορείς να μου κάνεις λίγο πιο σαφές, ποιες είναι οι διαφοροποιήσεις τους;

Μέλος: Σε κάποιο βαθμό μπορείς να πεις ότι είναι ιστορικές οι διαφορές τους. Δηλαδή ο HELLUG, το '98 ιδρύθηκε, σαν μια, στην ουσία, παρέα ανθρώπων που ανέπτυσσαν Linux. Εμείς και εμείς ήταν τότε, οπότε ξεκίνησε σαν μια παρέα στην ουσία και σιγά-σιγά μεγάλωσε. Οπότε ο HELLUG ασχολείται πιο πολύ με το Linux και δεν είναι τόσο πολιτικός οργανισμός. Δηλαδή ξεκίνησε ως μια παρέα, έφτιαξε μια mailing list όπου μπορούσε κανείς να ζητήσει τεχνική υποστήριξη για το Linux αν χρειαζόταν. Ακόμα υπάρχουν οι mailing list του HELLUG, αλλά νομίζω ότι τώρα λόγω του stack over flowed δεν έχουν τόση κίνηση. Και σιγά-σιγά επεκτάθηκε κάπως και στον πολιτικό τομέα. Τώρα, νομίζω ότι η ΕΛΛΑΚ από την αρχή είχε πιο πολιτικό θέμα και λειτουργεί πιο πολύ στην κατεύθυνση να προωθήσει το ελεύθερο λογισμικό με κινήσεις marketing, κινήσεις πολιτικές και με ημερίδες, από ότι ο HELLUG. Ο HELLUG ήταν πάντα πιο πολύ μια παρέα και η ΕΛΛΑΚ είναι στραμμένη και προς την επιχειρηματικότητα.

Ερ: Το γεγονός ότι πολύς κόσμος πλέον βρίσκει εργασία μέσω ελεύθερου λογισμικού/ανοιχτού κώδικα πιστεύεις ότι έρχεται σε αντίθεση με τις αξίες και την ιδεολογία του κινήματος;

Μέλος: Σε αντίθεση γιατί να έρχεται; Το να βρεις δουλειά δεν το βλέπω κακό. Τώρα βέβαια αυτό είναι τεράστια συζήτηση και όπως το θέτεις η απάντηση είναι όχι, δε νομίζω ότι θα σου έλεγε κανείς ότι έρχεται σε αντίθεση. Αυτό όμως που μπορεί να έρθει σε αντίθεση, είναι όταν κάνεις τη δουλειά σου την οποία τη βρήκες με ελεύθερο λογισμικό ή ξεκινώντας με ελεύθερο λογισμικό και κάνοντας ανοιχτή τη δουλειά σου, μετά μπορεί να δεις ότι όταν μεγαλώσουν λίγο οι δουλειές σου ότι σε συμφέρει να το κλείσεις. Εκεί μπορεί να υπάρχει θέμα.

Ερ: Ωστόσο, πολλοί υποστηρίζουν ότι μπορεί το λογισμικό να διατίθεται ελεύθερα, όμως επειδή η υποστήριξη και οι παροχές γύρω από αυτό κοστίζουν, επί της ουσίας έρχεται σε αντίθεση με τη θέση που προβάλλει το κίνημα για την ελευθερία διανομής και διάχυσης της πληροφορίας σε σχέση με το λογισμικό.

Μέλος: Κοίταξε, η ελευθερία δε σημαίνει το δωρεάν. Δηλαδή, να βεβαίως το λογισμικό είναι δωρεάν, αλλά χρειάζεσαι κάποια υποστήριξη. Αυτή δεν πρέπει να την πληρώσεις από τη στιγμή που θα στην προσφέρει κάποιος άνθρωπος; Δεν βλέπω κάποια αντίθεση. Η διαφορά είναι ότι όταν παίρνεις κλειστό λογισμικό, τότε είσαι υποχρεωμένος να αγοράσεις την τεχνική υποστήριξη ακόμα και όταν ενδεχομένως δεν την χρειάζεσαι, γιατί αν δεν την αγοράσεις δε θα παίρνεις και τα updates. Στο ελεύθερο λογισμικό η υποστήριξη είναι πάντα ουσιαστική. Δηλαδή πρέπει να δεις και τι εννοεί ο άλλος όταν λέει υποστήριξη. Η υποστήριξη στο ελεύθερο λογισμικό είναι ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ. ΣΕ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΩ. Ενώ στην Oracle φερ' ειπείν αν έχεις τεχνική υποστήριξη μπορείς να βάλεις security updates, ενώ αν δεν την έχεις δεν μπορείς να βάλεις security updates. Επίσης μια ακόμα μεγάλη διαφορά για την υποστήριξη είναι αν στο ελεύθερο λογισμικό δεν μου αρέσει η δικιά σου υποστήριξη μπορώ να πάω σε κάποιον άλλον που έχει πολλές πιθανότητες να με υποστηρίξει. Ειδικά αν πρόκειται για ευρέως χρησιμοποιούμενο λογισμικό και το ξέρουν πολλοί άνθρωποι, τότε μπορείς να το υποστηρίξεις και εσύ, μπορεί και κάποιος άλλος, μπορεί και κάποιος τρίτος και εκεί υπάρχει και ανταγωνισμός. Ενώ αν πάρεις κλειστό λογισμικό, δεν μπορεί να σε υποστηρίξει κάποιος άλλος από την εταιρεία που σου το έφτιαξε και εκεί υπάρχει λιγότερος ανταγωνισμός στην υποστήριξη. Όμως πρέπει να σου πω ότι εξαρτάται πάντα από το είδος του λογισμικού, πόσο ευρέως χρησιμοποιείται. Γιατί αν φτιάξω ένα λογισμικό για σένα τότε κατά πάσα πιθανότητα δεν θα το χρησιμοποιήσει

άλλος πέρα από εσένα. Οπότε και ελεύθερο να είναι μπορεί να είσαι και λίγο με τα χέρια δεμένα. Γιατί πες ότι εσύ αναθέτεις σε εμένα να σου φτιάξω ένα λογισμικό, είμαι ο μόνος άνθρωπος στον πλανήτη που είμαι εξοικειωμένος με αυτό το λογισμικό. Επομένως από εμένα θα πάρεις την υποστήριξη. Αν είσαι δυσαρεστημένη από εμένα, μπορείς να πάρεις το λογισμικό που σου έδωσα, εφόσον είναι ελεύθερο και να το δώσεις σε κάποιον τρίτο, να το μελετήσει αυτός, να το προχωρήσει περαιτέρω. Αυτό εξαρτάται από την ποιότητα δουλειάς που έχω κάνει και συνήθως έχει αρκετά μεγάλο κόστος το να αλλάξεις κάποιον. Σε αυτή την περίπτωση δεν είναι τόσο ρόδινα τα πράγματα, αλλά και πάλι είναι καλύτερα από το να πάρεις κλειστό, όπου δε θα έχεις καμία επιλογή.

Ερ: Πλέον δημόσιοι φορείς χρησιμοποιούν συστήματα ελεύθερου λογισμικού;

Μέλος: Ναι γενικώς πάντα χρησιμοποιούσαν, ειδικά συστήματα Internet, π.χ. Mozilla. Αν εννοείς αν χρησιμοποιούν περισσότερο π.χ. συστήματα γραφείου, word ή libre office, δεν ξέρω τι συμβαίνει στην Ευρώπη αλλά αν είναι όπως στην Ελλάδα λογικά πρέπει να δεσπόζει η Microsoft. Ειδικά σε εφαρμογές γραφείου δε νομίζω ότι χρησιμοποιείται libre office.

Ερ: Σε σχέση με την ασφάλεια των δεδομένων, ειδικά ως προς το κομμάτι της ιδιωτικότητας, υπάρχουν πολλοί που υποστηρίζουν ότι τα συστήματα του ελεύθερου λογισμικού διατρέχουν μεγαλύτερους κινδύνους και απειλές από ότι του κλειστού. Τι πιστεύεις για αυτό;

Μέλος: Λοιπόν, εξαρτάται από το σύστημα. Δηλαδή, αν μιλάς για ευρέως χρησιμοποιούμενο, τότε είναι πιο ασφαλές το ελεύθερο λογισμικό. Επειδή βλέπουν τον κώδικα πολλά μάτια. Γιατί εφόσον είναι ευρέως χρησιμοποιούμενο είναι και πολλοί οι developers τον κοιτάζουν και από ενδιαφέρον τον κώδικα ή τον επιβλέπουν. Εάν δεν είναι ευρέως χρησιμοποιούμενο, γιατί αν είναι το λογισμικό που παρήγγειλες εσύ από εμένα και εγώ το έφτιαξα για εσένα, οπότε εσύ είσαι ο μόνος άνθρωπος που το χρησιμοποιεί τότε εγώ είμαι και ο μόνος άνθρωπος που έχει διαβάσει τον κώδικα. Εγώ ή η εταιρεία μου, έτσι; Σε αυτήν την περίπτωση αν είναι ελεύθερο λογισμικό που σημαίνει και ότι ο κώδικας είναι διαθέσιμος στο κοινό, κάποιος κακόβουλος άνθρωπος που μπορεί να διαβάσει τον κώδικα, μπορεί να βρει ένα λαθάκι και να μπορέσει από αυτό το λαθάκι να επιτεθεί σε εσένα που το χρησιμοποιείς. Ενώ αν ήταν κλειστό το λογισμικό, ίσως να ήταν πιο δύσκολο για αυτόν τον κακόβουλο να βρει λαθάκι. Οπότε στην περίπτωση λογισμικού που δεν χρησιμοποιείται ευρέως, ενδεχομένως το κλειστό να είναι ασφαλέστερο. Για το

λογισμικό το οποίο χρησιμοποιείται ευρέως, όπως είναι το Linux, όπως είναι το Firefox ή όλα αυτά που όλοι ξέρουμε εν πάσει περιπτώσει, νομίζω ότι είναι ασφαλέστερο το ελεύθερο λογισμικό για το λόγο που σου είπα.

Ερ: Γενικότερα πλέον θεωρείς ότι ο κόσμος είναι πιο εξοικειωμένος με την έννοια του ελεύθερου λογισμικού, ειδικά στην Ελλάδα;

Μέλος: Στην Ελλάδα; Δε νομίζω. Ο απλός κόσμος, δηλαδή εκτός από τους συναδέλφους μου και τη γυναίκα μου και όσους φίλους μου στους οποίους μπορεί να έχω μιλήσει για το ελεύθερο λογισμικό, δε νομίζω ότι είναι ιδιαίτερα εξοικειωμένοι. Ούτε νομίζω ότι καταλαβαίνουν στην ουσία ποια είναι η διαφορά ανάμεσα στο windows και στο mac ή στο Linux. Δηλαδή το βλέπουν απλά ως ένα άλλο ανταγωνιστικό σύστημα των άλλων δύο και εκεί παίζουν με το ποιο τους βολεύει καλύτερα ή όποιο έχει πιο πολλά features ή όποιο είναι πιο ωραίο. Δε νομίζω ότι ο κόσμος καταλαβαίνει τη σημασία που μπορεί να έχει η ελευθερία του λογισμικού.

Ερ: Δηλαδή πιστεύεις ότι η ύπαρξη του HELLUG ή άλλων αντίστοιχων ομάδων για τη διάδοση του ελεύθερου λογισμικού είναι σημαντική;

Μέλος: Βεβαίως είναι σημαντική. Τώρα έτσι όπως το είπα το προηγούμενο μοιάζει σαν να αναγνωρίζω την αποτυχία μας στο να προσεγγίσουμε περισσότερο κόσμο. Από την άλλη για νου δώσω και αυτή τη διάσταση, υπάρχουν τεχνικά γραφεία για παράδειγμα και γραφεία γενικότερα που ενδιαφέρονται για το ελεύθερο λογισμικό και σε αυτό έχουν παίξει ρόλο οι οργανισμοί. Επίσης, τώρα που έκανε τις αποκαλύψεις ο Snowden, πάλι και αυτό συνειδητοποίησε αρκετά κάμποσο κόσμο και κάνει τα πλεονεκτήματα του ελεύθερου λογισμικού να φανούν. Οι οργανισμοί βοηθάνε σε αυτό, δηλαδή, στην ουσία είναι ένα κέντρο διάδοσης αυτής της γνώσης έστω και σε πιο κλειστό κύκλο προς το παρόν. Σε κλειστό κύκλο εννοώ ότι μόνο κάποιον γνώστες μπορεί να μάθουν περισσότερα, όχι ότι δεν είναι ανοιχτό, ανοιχτό είναι στον καθένα. Αλλά για παράδειγμα ο κύριος απέναντι που δεν είναι του επαγγέλματος δεν μπορεί να καταλάβει εύκολα τις λεπτομέρειες αν δεν κάτσουμε να μιλήσουμε μαζί του για μισή- μία ώρα.

Ερ: Γενικότερα, λοιπόν, πώς βλέπεις να διαγράφεται το μέλλον του HELLUG αλλά και του κινήματος ευρύτερα;

Μέλος: Δεν ξέρω να σου πω.... Δεν ξέρω αν θα σου απαντήσω αυτό που πιστεύω ή αυτό που θέλω. Δηλαδή δεν ξέρω να τα ξεχωρίζω αυτά τα δύο... όμως αυτό που θέλω είναι να συνεχιστεί η καλή δουλειά και να διαδοθεί στον κόσμο. Ωστόσο επειδή ήρθε η κρίση και λόγω της κρίσης ανησυχούμε πλέον και για άλλα πράγματα εκτός του αν

είναι ελεύθερο το λογισμικό. Αν και συνδέονται βέβαια όλα αυτά. Και παράλληλα με την κρίση, είδες ότι έχει τρομερή ανάπτυξη στα smartphones, που πλέον αρχίζει όλος ο κόσμος να έχει smartphone και να μεταδίδει όλα του τα προσωπικά δεδομένα, από τις συνομιλίες του μέχρι που βρίσκεται κάθε φορά στην NSA, χωρίς, και τις φωτογραφίες του όλες, ΟΛΕΣ όμως έτσι, χωρίς να το καταλαβαίνει. Αλλά και όταν το καταλάβει, έχει γίνει πια τόσο τρόπος ζωής που, δύσκολα πια μπορεί να το αλλάξει, κάπου που και εγώ έχω αρχίσει να ανησυχώ λιγότερο για το ελεύθερο λογισμικό και πιο πολύ για το θέμα privacy. Και ήρθανε και οι αποκαλύψεις του Snowden, αλλά και πριν ο Snowden κάνει τις αποκαλύψεις, πολλά από αυτά που είπα τα ήξερα. Δηλαδή μπορούσα να τα καταλάβω και όταν τα έλεγα σε άλλους μπορεί και να με νόμιζαν και γραφικό. Βέβαια όταν έγιναν οι αποκαλύψεις του Snowden μου έφυγε η μασέλα γιατί δεν μπορούσα να φανταστώ την έκταση αυτού που πίστευα ότι γίνεται μάλλον, αλλά δεν μπορούσα να διανοηθώ ότι γίνεται σε αυτήν κλίμακα. Οπότε μία με την κρίση, μία με την ανάπτυξη των smartphones, το θέμα του privacy και τις αποκαλύψεις του Snowden, νομίζω ότι ο HELLUG και το ελεύθερο λογισμικό είναι ένα πολύ σημαντικό κομμάτι αυτής της ιστορίας, αλλά πρέπει να αρχίσουμε να το βλέπουμε ευρύτερα. Και για αυτό το λόγο δεν μπορώ να σου απαντήσω στενά για το πώς βλέπω το μέλλον του HELLUG και του ΕΛΛΑΚ, αλλά θα προτιμούσα να σου πω πώς θα ήθελα να είναι το μέλλον συνολικότερα του θέματος privacy, όπου το ελεύθερο λογισμικό έχει τεράστια σημασία για αυτό. Γιατί για παράδειγμα η κρυπτογραφημένη επικοινωνία, την οποία έχει προσπαθήσει η NSA να πειράξει, με ένα project διακοσίων εκατομμυρίων το χρόνο, περιλαμβάνει το να πηγαίνουν σε εταιρείες και να τους ζητάνε ή να τους επιβάλλουν να πειράξουν τις γεννήτριες τυχαίων αριθμών. Οπότε επειδή τα κλειδιά κρυπτογράφησης βασίζονται σε τυχαίους αριθμούς, αν αυτοί οι αριθμοί δεν είναι αληθινά τυχαίοι, αλλά είναι ψευδοτυχαίοι και η NSA γνωρίζει με ποιο τρόπο δεν είναι τυχαίοι, τότε μπορεί να σπάσει την κρυπτογράφηση. Οπότε το ερώτημα τώρα είναι όταν εγώ έχω έναν υπολογιστή Microsoft και μου παράγει ένα κλειδί κρυπτογράφησης βασισμένο σε ένα τυχαίο αριθμό, ήταν όντως τυχαίος αυτός ο αριθμός ή υπάρχει συμφωνία ανάμεσα στη Microsoft και την NSA; Αυτό λοιπόν δεν μπορείς να το ξέρεις δεν μπορείς να δεις τον κώδικα που σου παράγει τον τυχαίο αριθμό, ενώ στο Linux μπορείς να τον δεις τον κώδικα ή μπορείς να ψάξεις στο δίκτυο και να βρεις ότι ο τάδε διάβασε τον κώδικα, αν εσύ δεν μπορείς να τον διαβάσεις και λέει ότι είναι εντάξει. Έχουμε..., σίγουρα είναι σε πολύ καλύτερη κατάσταση το ελεύθερο λογισμικό σε αυτό το θέμα.

Οπότε και το ελεύθερο λογισμικό έχει τεράστια σημασία στο θέμα privacy και νομίζω ότι θα πρέπει σε κάποιο βαθμό να μετατοπίσουμε την προσοχή μας και σε αυτό το θέμα.

Ερ: Για να ολοκληρώσουμε λοιπόν πιστεύεις ότι οι μετατοπίσεις γενικότερα προς την επιχειρηματικότητα και το marketing τι αντίκτυπο έχουν για το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού;

Μέλος: Κοίταξε, αυτό είναι ένα ερώτημα που μας τρώει τις τελευταίες δύο δεκαετίες. Όταν θέλεις να μαρκετάρεις την άποψη σου, θέλεις περιτύλιγμα. Ο Stallman δεν έχει περιτύλιγμα. Τώρα το κρίσιμο είναι αν το περιεχόμενο χαλάει από το περιτύλιγμα και εκεί είναι η διαφορά μας με το open source, στο περιτύλιγμα. Το ερώτημα του αν το κίνημα θα πήγαινε μπροστά είτε γιατί προωθεί την ελευθερία ή γιατί είναι της μόδας ή είναι κάτι που βοηθάει κάποιους να βγάλουνε περισσότερα λεφτά τίθεται διαρκώς. Όμως το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού δεν δημιουργήθηκε για να πείσει τον κόσμο ότι κάτι είναι πιο οικονομικό, αλλά για να δείξει ότι μπορεί να είναι ελεύθερο. Και επειδή όσο περνάει και ο καιρός τα προβλήματα αλλάζουν, όπως με το privacy όπου είναι προφανής η συνεπαγωγή ότι το ελεύθερο λογισμικό είναι πιο ασφαλές σε θέματα κρυπτογράφησης από ότι το κλειστό, αυτό που θέλω να πω είναι ότι εκπαιδεύουμε τον κόσμο να είναι ελεύθερος, να μαθαίνει την ελευθερία. Και σε σχέση με το ερώτημα το να υποστηρίζεις την αλήθεια είναι η στρατηγική που μακροχρόνια μπορεί να αποδώσει.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 11

Γραπτή απάντηση εταιρείας Microsoft

Γραπτές Απαντήσεις εταιρείας Microsoft σε γραπτά κατατεθειμένο οδηγό συνέντευξης.

Δυστυχώς δεν υπάρχει χρόνος για συνέντευξη.

Η συμφωνία με το ελληνικό δημόσιο είχε μη-δεσμευτικό χαρακτήρα και τριετή διάρκεια. Υπεγράφη το 2006 και έληξε το 2009. Ουσιαστικά ήταν μια «συμφωνία προθέσεων», που παρείχε στο ελληνικό δημόσιο την ευκαιρία να τύχει εξαιρετικά προνομιακών τιμών, εφόσον επέλεγε προϊόντα μας, χωρίς αυτό να αποτελεί όμως υποχρέωση από πλευράς δημοσίου. Ωστόσο το ελληνικό κράτος δεν αξιοποίησε την ευκαιρία αυτή.

Στο πλαίσιο της συμφωνίας προβλέπονταν η από πλευράς μας ίδρυση Κέντρου Καινοτομίας, για την προώθηση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας, κάτι που υλοποιήσαμε και εξακολουθούμε να στηρίζουμε. Το Κέντρο Καινοτομίας ιδρύθηκε το 2008 και έκτοτε παρουσιάζει αξιόλογο έργο, αναπτύσσοντας σημαντικές πρωτοβουλίες για την προώθηση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας. Θα μπορούσαμε να πούμε πως ως το πρώτο ανοικτό σε όλους «εκκολαπτήριο» ιδεών, το Κέντρο Καινοτομίας της Microsoft Ελλάς προετοίμασε και συνέβαλε στην κινητικότητα που βλέπουμε σήμερα σε ό,τι αφορά στο κίνημα των startups και της πρωτότυπης νεανικής επιχειρηματικότητας.

Συγκεκριμένα:

- Εκπαιδееύουμε > 500 εταιρίες σε νέες τεχνολογίες, μεταδίδοντας εντελώς δωρεάν πολύτιμο know-how
- Δωρεάν πρόσβαση στην πλήρη σουίτα προϊόντων μας, σε >150.000 φοιτητές (πρόγραμμα DreamSpark) και >200 start-ups (πρόγραμμα BizSpark)
- Οργανώνουμε εδώ και 5 χρόνια το Start up Weekend: (μέσα σε 54 ώρες, δημιουργούνται ομάδες που στήνουν νέες επιχειρηματικές προτάσεις) > 400 άτομα έχουν λάβει μέρος, >50 νέες επιχειρηματικές προτάσεις έχουν γεννηθεί, και για 15 από αυτές που έχουν τη μεγαλύτερη δυναμική το Κέντρο Καινοτομίας λειτουργεί σα «θερμοκοιτίδα», παρέχοντας τους ENTEΛΩΣ ΔΩΡΕΑΝ: στέγη, πρόσβαση στις τεχνολογίες μας και στο internet απεριόριστα, και συμβουλευτική. Παραδείγματα: Parking Defenders, Bugsense που σήμερα έχει το κέντρο λειτουργιών της στο San Fransisco, iKiosk, Babelverse
- Οργανώνουμε εδώ και 10 χρόνια το φοιτητικό διαγωνισμό Καινοτομίας Imagine Cup: >1000 φοιτητές συμμετέχουν κάθε χρόνο/ Παγκόσμιες διακρίσεις : Interoperability Challenge 1η θέση 2011, Smart Eyes 2η θέση 2004, Sign 2 Talk 3η θέση 2005, Allergy ON 7η θέση 2007
- Για όλα τα παραπάνω βραβευθήκαμε το 2010 με το ICT FORUM Award για τη συνεισφορά μας στην τοπική Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 12

**Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης-
20/06/2013-C175/1 «ΣΥΜΦΩΝΙΑ για την ίδρυση
Ενιαίου Δικαστηρίου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας».**

IV

(Πληροφορίες)

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΣΥΜΦΩΝΙΑ

για την ίδρυση Ενιαίου Δικαστηρίου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας

(2013/C 175/01)

ΤΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι η συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας συμβάλλει σημαντικά στη διαδικασία ολοκλήρωσης της Ευρώπης, ιδίως δε στη δημιουργία εσωτερικής αγοράς εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης που χαρακτηρίζεται από την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων και υπηρεσιών και στη θέσπιση συστήματος που εγγυάται τη μη στρέβλωση του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι ο κατακερματισμός της αγοράς διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και οι σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ των εθνικών δικαστικών συστημάτων βλάπτουν την καινοτομία, ιδίως για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που δυσκολεύονται να επιτύχουν την επιβολή των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας τους και να προστατευθούν από αβάσιμες αξιώσεις και από αξιώσεις όσον αφορά διπλώματα ευρεσιτεχνίας που θα πρέπει να ανακληθούν,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι η Σύμβαση για το Ευρωπαϊκό Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας («ΣΕΔΕ») η οποία έχει επικυρωθεί από όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης προβλέπει ενιαία διαδικασία χορήγησης ευρωπαϊκών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας από το Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι, δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1257/2012 ⁽¹⁾, οι κάτοχοι διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας μπορούν να ζητούν ενιαία ισχύ των ευρωπαϊκών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας τους ούτως ώστε να υπάγονται στο ενιαίο καθεστώς προστασίας στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης που συμμετέχουν στην ενισχυμένη συνεργασία,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να βελτιώσουν την επιβολή των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και την υπεράσπιση τους κατά αβάσιμων αξιώσεων και των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας που θα πρέπει να ανακληθούν καθώς και να ενισχύσουν τη νομική ασφάλεια με τη δημιουργία Ενιαίου Δικαστηρίου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας για την επίλυση διαφορών σχετικά με την προσβολή και το κύρος διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι το Ενιαίο Δικαστήριο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας θα πρέπει να σχεδιαστεί με στόχο την ταχεία έκδοση αποφάσεων υψηλής ποιότητας, στις οποίες θα εξισορροπούνται τα συμφέροντα των δικαιούχων και άλλων μερών και θα λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη της αναλογικότητας και ευελιξίας,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι το Ενιαίο Δικαστήριο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας θα πρέπει να είναι δικαστήριο κοινό στα Συμβαλλόμενα Κράτη Μέλη και επομένως μέρος του δικαστικού τους συστήματος, με αποκλειστική αρμοδιότητα για τα ευρωπαϊκά διπλώματα ευρεσιτεχνίας ενιαίας ισχύος και για τα ευρωπαϊκά διπλώματα ευρεσιτεχνίας που χορηγούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της ΣΕΔΕ,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι αποστολή του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι να εξασφαλίσει την ομοιομορφία της έννομης τάξης της Ένωσης και την υπεροχή του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1257/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2012, για τη θέσπιση ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα της δημιουργίας ενιαίου καθεστώτος προστασίας των ευρεσιτεχνιών (ΕΕ L 361 της 31.12.2012, σ. 1) συμπεριλαμβανομένων τυχόν μεταγενέστερων τροποποιήσεων.

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ τις υποχρεώσεις των Συμβαλλόμενων Κρατών Μελών δυνάμει της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) και της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), συμπεριλαμβανομένης της κατά το άρθρο 4 παράγραφος 3 της ΣΕΕ υποχρέωσης καλόπιστης συνεργασίας, και της υποχρέωσης να εξασφαλίζουν μέσω του Ενιαίου Δικαστηρίου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας την πλήρη εφαρμογή και τον σεβασμό του δικαίου της Ένωσης στα αντίστοιχα εδάφη τους και τη δικαστική προστασία των δικαιωμάτων του ατόμου δυνάμει του δικαίου αυτού,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι, όπως κάθε εθνικό δικαστήριο, το Ενιαίο Δικαστήριο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας πρέπει να σέβεται και να εφαρμόζει το δικαίο της Ένωσης και, σε συνεργασία με το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως θεματοφύλακα του δικαίου της Ένωσης, να εξασφαλίζει την ορθή εφαρμογή και την ενιαία ερμηνεία του· το Ενιαίο Δικαστήριο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας πρέπει ιδίως να συνεργάζεται με το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ορθή ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης βασιζόμενο στη νομολογία του τελευταίου και ζητώντας την έκδοση προδικαστικών αποφάσεων σύμφωνα με το άρθρο 267 ΣΛΕΕ,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι τα Συμβαλλόμενα Κράτη Μέλη θα πρέπει, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης περί εξωσυμβατικής ευθύνης, να είναι υπεύθυνα για τις ζημίες που προκαλούνται λόγω παραβιάσεων του δικαίου της Ένωσης από το Ενιαίο Δικαστήριο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας, συμπεριλαμβανομένης της παράλειψης αίτησης προδικαστικών αποφάσεων από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι οι παραβιάσεις του δικαίου της Ένωσης από το Ενιαίο Δικαστήριο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας, συμπεριλαμβανομένης της παράλειψης αίτησης προδικαστικών αποφάσεων από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποδίδονται απευθείας στα Συμβαλλόμενα Κράτη Μέλη και ότι μπορούν επομένως να ασκούνται προσφυγές περί παραβίασης δυνάμει των άρθρων 258, 259 και 260 της ΣΛΕΕ κατά οποιουδήποτε κράτους μέλους για να εξασφαλιστεί ο σεβασμός της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης και η ορθή εφαρμογή του.

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ την υπεροχή του δικαίου της Ένωσης, το οποίο περιλαμβάνει τη ΣΕΕ, τη ΣΛΕΕ, το Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τις γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης όπως αναπτύχθηκαν από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το δικαίωμα αποτελεσματικής άσκησης ένδικου μέσου ενώπιον δικαστηρίου και το δικαίωμα δίκαιης και δημόσιας ακρόασης εντός εύλογου διαστήματος από ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο, τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το παράγωγο δικαίο της Ένωσης,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι η παρούσα Συμφωνία θα πρέπει να είναι ανοικτή προς προσχώρηση από οποιοδήποτε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης· Τα κράτη μέλη τα οποία έχουν αποφασίσει να μη συμμετέχουν στην ενισχυμένη συνεργασία στον τομέα της δημιουργίας ενιαίου καθεστώτος προστασίας των ευρεσιτεχνιών μπορούν να συμμετέχουν στην παρούσα Συμφωνία όσον αφορά τα ευρωπαϊκά διπλώματα ευρεσιτεχνίας τα οποία χορηγούνται για τα αντίστοιχα εδάφη τους,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι η παρούσα Συμφωνία θα πρέπει να τεθεί σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2014 ή την πρώτη ημέρα του τέταρτου μήνα μετά την κατάθεση του 13ου κυρωτικού εγγράφου, εφόσον στα Συμβαλλόμενα Κράτη Μέλη τα οποία έχουν καταθέσει έγγραφο επικύρωσης ή προσχώρησης περιλαμβάνονται τα τρία κράτη τα οποία είχαν τον μεγαλύτερο αριθμό ευρωπαϊκών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας εν ισχύ κατά το έτος πριν από το έτος υπογραφής της Συμφωνίας, ή την πρώτη ημέρα του τέταρτου μήνα μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος των τροποποιήσεων του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1215/2012⁽¹⁾ σε ό,τι αφορά τη σχέση του με την παρούσα Συμφωνία, ανάλογα ποια ημερομηνία είναι μεταγενέστερη,

ΑΠΟΦΑΣΙΣΑΝ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

ΜΕΡΟΣ Ι

ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 1

Ενιαίο Δικαστήριο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας

Ιδρύεται Ενιαίο Δικαστήριο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας για την επίλυση διαφορών που αφορούν τα ευρωπαϊκά διπλώματα ευρεσιτεχνίας και τα ευρωπαϊκά διπλώματα ευρεσιτεχνίας με ενιαία ισχύ.

Το Ενιαίο Δικαστήριο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας είναι δικαστήριο κοινό στα Συμβαλλόμενα Κράτη Μέλη και ως εκ τούτου υπέχει τις αυτές υποχρεώσεις δυνάμει του δικαίου της Ένωσης με οιοδήποτε εθνικό δικαστήριο των Συμβαλλόμενων Κρατών Μελών.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας Συμφωνίας:

- (α) ως «Δικαστήριο» νοείται το Ενιαίο Δικαστήριο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας,
- (β) ως «κράτος μέλος» νοείται κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- (γ) ως «Συμβαλλόμενο Κράτος Μέλος» νοείται οποιοδήποτε κράτος μέλος που συμμετέχει στην παρούσα Συμφωνία,

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1215/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ L 351 της 20.12.2012, σ. 1), συμπεριλαμβανομένων τυχόν μεταγενέστερων τροποποιήσεων.

- (δ) ως «ΣΕΔΕ» νοείται η Σύμβαση για τη χορήγηση Ευρωπαϊκών Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας της 5ης Οκτωβρίου 1973, περιλαμβανομένων τυχόν μεταγενέστερων τροποποιήσεων,
- (ε) ως «ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας» νοείται δίπλωμα ευρεσιτεχνίας χορηγούμενο σύμφωνα με τις διατάξεις της ΣΕΔΕ, το οποίο δεν διαθέτει ενιαία ισχύ δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1257/2012,
- (στ) ως «ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας με ενιαία ισχύ» νοείται δίπλωμα ευρεσιτεχνίας χορηγούμενο σύμφωνα με τις διατάξεις της ΣΕΔΕ, το οποίο διαθέτει ενιαία ισχύ δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1257/2012,
- (ζ) ως «δίπλωμα ευρεσιτεχνίας» νοείται ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας ή/και ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας με ενιαία ισχύ,
- (η) ως «συμπληρωματικό πιστοποιητικό προστασίας» νοείται συμπληρωματικό πιστοποιητικό προστασίας χορηγούμενο δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 469/2009 ⁽¹⁾ ή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1610/96 ⁽²⁾,
- (θ) ως «Όργανισμός» νοείται ο Όργανισμός του Δικαστηρίου όπως παρατίθεται στο Παράρτημα Ι, ο οποίος αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας Συμφωνίας,
- (ι) ως «Κανονισμοί διαδικασίας» νοείται οι κανονισμοί διαδικασίας του Δικαστηρίου, όπως καταρτίζονται σύμφωνα με το άρθρο 41.

Άρθρο 3

Πεδίο εφαρμογής

Η παρούσα Συμφωνία εφαρμόζεται στα εξής:

- α) ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας με ενιαία ισχύ,
- β) συμπληρωματικό πιστοποιητικό προστασίας που εκδίδεται για προϊόν το οποίο προστατεύεται με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας,
- γ) ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας το οποίο εξακολουθεί να ισχύει κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας ή το οποίο χορηγήθηκε μετά τη συγκεκριμένη ημερομηνία, με την επιφύλαξη του άρθρου 83, και
- δ) αίτηση ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας η οποία εκκρεμεί κατά την έναρξη ισχύος της παρούσας Συμφωνίας ή η οποία κατατέθηκε μετά τη συγκεκριμένη ημερομηνία, με την επιφύλαξη του άρθρου 83,

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 469/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Μαΐου 2009, σχετικά με την καθιέρωση συμπληρωματικού πιστοποιητικού προστασίας για τα φάρμακα (ΕΕ L 152 της 16.6.2009, σ. 1), συμπεριλαμβανομένων τυχόν μεταγενέστερων τροποποιήσεων.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1610/96 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 1996, σχετικά με την καθιέρωση συμπληρωματικού πιστοποιητικού προστασίας για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα (ΕΕ L 198 της 8.8.1996, σ. 30), συμπεριλαμβανομένων τυχόν μεταγενέστερων τροποποιήσεων.

Άρθρο 4

Νομικό καθεστώς

1. Το Δικαστήριο έχει νομική προσωπικότητα σε κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος Μέλος και απολαύει της ευρύτερης δυνατής ικανότητας δικαίου που αναγνωρίζεται στα νομικά πρόσωπα κατά το εθνικό δίκαιο του εν λόγω κράτους.

2. Το Δικαστήριο εκπροσωπείται από τον πρόεδρο του Δευτεροβάθμιου Δικαστηρίου ο οποίος εκλέγεται σύμφωνα με τον Οργανισμό.

Άρθρο 5

Ευθύνη

1. Η συμβατική ευθύνη του Δικαστηρίου διέπεται από το δίκαιο που ισχύει για την εν λόγω σύμβαση σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 593/2008 ⁽³⁾ (Ρώμη Ι), κατά περίπτωση, ή, σε αντίθετη περίπτωση, σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους του δικαστηρίου που επιλαμβάνεται της υπόθεσης.

2. Η εξωσυμβατική ευθύνη του Δικαστηρίου για οιαδήποτε ζημία προκαλείται από αυτό ή από τους υπαλλήλους του κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, στον βαθμό που δεν αποτελεί αστική και εμπορική υπόθεση κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 864/2007 ⁽⁴⁾ (Ρώμη ΙΙ), διέπεται από το δίκαιο του Συμβαλλόμενου Κράτους Μέλους στο οποίο προκλήθηκε η ζημία. Η παρούσα διάταξη δεν θίγει την εφαρμογή του άρθρου 22.

3. Το αρμόδιο δικαστήριο για την επίλυση διαφορών σύμφωνα με την παράγραφο 2 είναι δικαστήριο του Συμβαλλόμενου Κράτους Μέλους στο οποίο προκλήθηκε η ζημία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

Θεσμικές διατάξεις

Άρθρο 6

Το Δικαστήριο

1. Το Δικαστήριο περιλαμβάνει Πρωτοδικείο, Εφετείο και Γραμματεία.

2. Το Δικαστήριο εκτελεί τα καθήκοντα τα οποία του ανατίθενται με την παρούσα Συμφωνία.

Άρθρο 7

Πρωτοδικείο

1. Το Πρωτοδικείο περιλαμβάνει κεντρικό τμήμα καθώς και τοπικά και περιφερειακά τμήματα.

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 593/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές (Ρώμη Ι) (ΕΕ L 177 της 4.7.2008, σ. 6) συμπεριλαμβανομένων τυχόν μεταγενέστερων τροποποιήσεων.

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 864/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Ιουλίου 2007, για το εφαρμοστέο δίκαιο στις εξωσυμβατικές ενοχές (Ρώμη ΙΙ) (ΕΕ L 199 της 31.7.2007, σ. 40) συμπεριλαμβανομένων τυχόν μεταγενέστερων τροποποιήσεων.

2. Το κεντρικό τμήμα έχει την έδρα του στο Παρίσι, με τμήματα στο Λονδίνο και στο Μόναχο. Οι υποθέσεις ενώπιον του κεντρικού τμήματος κατανέμονται σύμφωνα με το Παράρτημα II, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας Συμφωνίας.

3. Συγκροτείται τοπικό τμήμα στην επικράτεια Συμβαλλόμενου Κράτους Μέλους κατόπιν αιτήσεώς του, σύμφωνα με τον Οργανισμό. Το Συμβαλλόμενο Κράτος Μέλος το οποίο φιλοξενεί τοπικό τμήμα ορίζει την έδρα του.

4. Συγκροτείται επιπρόσθετο τοπικό τμήμα σε Συμβαλλόμενο Κράτος Μέλος, κατόπιν αιτήσεώς του, ανά εκατό υποθέσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας κατά ημερολογιακό έτος οι οποίες εισήχθησαν στο συγκεκριμένο Συμβαλλόμενο Κράτος Μέλος κατά τη διάρκεια τριών συναπτών ετών πριν ή μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας. Τα τοπικά τμήματα δεν υπερβαίνουν τα τέσσερα σε κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος Μέλος.

5. Συγκροτείται περιφερειακό τμήμα για δύο ή περισσότερα Συμβαλλόμενα Κράτη Μέλη κατόπιν αιτήσεώς τους σύμφωνα με τον Οργανισμό. Τα συμβαλλόμενα κράτη μέλη ορίζουν την έδρα του τμήματος. Το περιφερειακό τμήμα δύναται να εκδικάζει υποθέσεις σε διάφορους τόπους.

Άρθρο 8

Συνθέσεις του Πρωτοδικείου

1. Κάθε σύνθεση του Πρωτοδικείου έχει πολυεθνικό χαρακτήρα. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου και του άρθρου 33 παράγραφος 3 στοιχείο α), απαρτίζεται από τρεις δικαστές.

2. Κάθε σύνθεση τοπικού τμήματος σε Συμβαλλόμενο Κράτος Μέλος, στο οποίο εισήχθησαν λιγότερες από πενήντα υποθέσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ανά ημερολογιακό έτος κατά μέσο όρο εντός διαστήματος τριών συναπτών ετών πριν ή μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας, απαρτίζεται από έναν δικαστή με νομική εξειδίκευση ο οποίος είναι υπήκοος του Συμβαλλόμενου Κράτους Μέλους το οποίο φιλοξενεί το οικείο τοπικό τμήμα και από δυο δικαστές με νομική εξειδίκευση οι οποίοι δεν είναι υπήκοοι του σχετικού Συμβαλλόμενου Κράτους Μέλους και διορίζονται από την Ομάδα Δικαστών σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 3 κατά περίπτωση.

3. Ανεξαρτήτως των διατάξεων της παραγράφου 2, κάθε σύνθεση τοπικού τμήματος σε Συμβαλλόμενο Κράτος Μέλος, στο οποίο εισήχθησαν τουλάχιστον πενήντα υποθέσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ανά ημερολογιακό έτος κατά μέσο όρο εντός διαστήματος τριών συναπτών ετών πριν ή μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας, απαρτίζεται από δύο δικαστές με νομική εξειδίκευση οι οποίοι είναι υπήκοοι του Συμβαλλόμενου Κράτους Μέλους το οποίο φιλοξενεί το οικείο τοπικό τμήμα και από έναν δικαστή με νομική εξειδίκευση ο οποίος δεν είναι υπήκοος του σχετικού Συμβαλλόμενου Κράτους Μέλους και ο οποίος διορίζεται από την Ομάδα Δικαστών σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 3.

Αυτός ο τρίτος δικαστής τοποθετείται μακροπρόθεσμα στο τοπικό τμήμα, όταν αυτό απαιτείται για την αποτελεσματική λειτουργία των τμημάτων με μεγάλο φόρτο εργασίας.

4. Κάθε σύνθεση περιφερειακού τμήματος απαρτίζεται από δύο δικαστές με νομική εξειδίκευση, που επιλέγονται από περιφερειακό κατάλογο δικαστών, υπηκόους του οικείου Συμβαλλόμενου Κράτους Μέλους, και από έναν δικαστή με νομική εξειδίκευση ο οποίος δεν είναι υπήκοος του οικείου Συμβαλλόμενου Κράτους Μέλους και διορίζεται από την Ομάδα Δικαστών σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 3.

5. Κατόπιν αιτήσεως ενός εκ των διαδίκων, κάθε σύνθεση τοπικού ή περιφερειακού τμήματος ζητεί από τον πρόεδρο του Πρωτοδικείου να διορίσει από την Ομάδα Δικαστών, σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 3, επιπλέον δικαστή με τεχνική εξειδίκευση ο οποίος διαθέτει κατάλληλα προσόντα και πείρα στον συγκεκριμένο τομέα τεχνολογίας. Επιπλέον, κάθε σύνθεση τοπικού ή περιφερειακού τμήματος μπορεί, κατόπιν ακροάσεως των μερών, να υποβάλει τέτοια αίτηση με δική του πρωτοβουλία, όταν το κρίνει απαραίτητο.

Στις περιπτώσεις που τοποθετείται δικαστής με τεχνική εξειδίκευση κατά τα ανωτέρω, δεν τοποθετείται άλλος δικαστής με τεχνική εξειδίκευση δυνάμει του άρθρου 33 παράγραφος 3 στοιχείο α).

6. Κάθε σύνθεση του κεντρικού τμήματος απαρτίζεται από δύο δικαστές με νομική εξειδίκευση οι οποίοι είναι υπήκοοι διαφορετικών Συμβαλλόμενων Κρατών Μελών και από ένα δικαστή με τεχνική εξειδίκευση ο οποίος διορίζεται από την Ομάδα Δικαστών σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 3 και διαθέτει κατάλληλα προσόντα και πείρα στον οικείο τομέα τεχνολογίας. Ωστόσο, κάθε σύνθεση του κεντρικού τμήματος που εκδικάζει αγωγές κατά το άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο θ) απαρτίζεται από τρεις δικαστές με νομική εξειδίκευση οι οποίοι είναι υπήκοοι διαφορετικών Συμβαλλόμενων Κρατών Μελών.

7. Παρά τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 1 έως 6 και σύμφωνα με τους Κανονισμούς Διαδικασίας, οι διάδικοι μπορούν να συμφωνήσουν να εκδικασθεί η υπόθεσή τους από έναν μόνο δικαστή με νομική εξειδίκευση.

8. Κάθε σύνθεση του Πρωτοδικείου προεδρεύεται από δικαστή με νομική εξειδίκευση.

Άρθρο 9

Εφετείο

1. Κάθε σύνθεση του Εφετείου έχει πολυεθνικό χαρακτήρα και απαρτίζεται από πέντε δικαστές. Απαρτίζεται από τρεις δικαστές με νομική εξειδίκευση οι οποίοι είναι υπήκοοι διαφορετικών Συμβαλλόμενων Κρατών Μελών και από δυο δικαστές με τεχνική εξειδίκευση οι οποίοι διαθέτουν κατάλληλα προσόντα και πείρα στον οικείο τομέα τεχνολογίας. Ο Πρόεδρος του Εφετείου καθορίζει ποιους δικαστές με τεχνική εξειδίκευση θα λάβουν μέρος στη σύνθεση επιλέγοντας από την Ομάδα Δικαστών σύμφωνα με το άρθρο 18.

2. Παρά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 1, μια σύνθεση που εκδικάζει αγωγές κατά το άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο θ) απαρτίζεται από τρεις δικαστές με νομική εξειδίκευση οι οποίοι είναι υπήκοοι διαφορετικών Συμβαλλόμενων Κρατών Μελών.

3. Κάθε σύνθεση του Εφετείου προεδρεύεται από δικαστή με νομική εξειδίκευση.

4. Οι συνθέσεις του Εφετείου συγκροτούνται σύμφωνα με τον Οργανισμό.

5. Η έδρα του Εφετείου βρίσκεται στο Λουξεμβούργο.

Άρθρο 10

Γραμματεία

1. Συγκροτείται Γραμματεία στην έδρα του Εφετείου. Διοικείται από τον Γραμματέα και εκτελεί τα καθήκοντα που της ανατίθενται δυνάμει του Οργανισμού. Υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στην παρούσα Συμφωνία και τους Κανονισμούς Διαδικασίας, το Αρχείο που τηρεί η Γραμματεία έχει δημόσιο χαρακτήρα.

2. Συγκροτούνται υπογραμματείες σε όλα τα τμήματα του Πρωτοδικείου.

3. Η Γραμματεία τηρεί Αρχείο όλων των υποθέσεων που εισάγονται ενώπιον του Δικαστηρίου. Κατά την κατάθεση του δικογράφου, η αρμόδια υπογραμματεία κοινοποιεί κάθε υπόθεση στη Γραμματεία.

4. Το Δικαστήριο διορίζει τον γραμματέα σύμφωνα με το άρθρο 22 του Οργανισμού και ορίζει τους κανόνες που διέπουν τα καθήκοντά του.

Άρθρο 11

Επιτροπές

Συγκροτούνται μια Διοικητική Επιτροπή, μια Επιτροπή Προϋπολογισμού και μια Συμβουλευτική Επιτροπή ώστε να εξασφαλισθούν η αποτελεσματική εφαρμογή και λειτουργία της παρούσας Συμφωνίας. Ασκούν ιδίως τα καθήκοντα που προβλέπονται στην παρούσα Συμφωνία και τον Οργανισμό.

Άρθρο 12

Η Διοικητική Επιτροπή

1. Η Διοικητική Επιτροπή απαρτίζεται από έναν αντιπρόσωπο κάθε Συμβαλλόμενου Κράτους Μέλους. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκπροσωπείται στις συνεδριάσεις της Διοικητικής Επιτροπής με την ιδιότητα του παρατηρητή.

2. Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος Μέλος διαθέτει μία ψήφο.

3. Η Διοικητική Επιτροπή λαμβάνει τις αποφάσεις της με πλειοψηφία τριών τετάρτων των Συμβαλλόμενων Κρατών Μελών που εκπροσωπούνται και ψηφίζουν, εκτός εάν προβλέπει άλλως η παρούσα Συμφωνία ή ο Οργανισμός του Δικαστηρίου.

4. Η Διοικητική Επιτροπή θεσπίζει τον κανονισμό διαδικασίας της.

5. Η Διοικητική Επιτροπή εκλέγει πρόεδρο μεταξύ των μελών της για περίοδο τριών ετών. Η θητεία είναι ανανεώσιμη.

Άρθρο 13

Επιτροπή Προϋπολογισμού

1. Η Επιτροπή Προϋπολογισμού απαρτίζεται από έναν αντιπρόσωπο κάθε Συμβαλλόμενου Κράτους Μέλους.

2. Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος Μέλος διαθέτει μία ψήφο.

3. Η Επιτροπή Προϋπολογισμού λαμβάνει τις αποφάσεις της με απλή πλειοψηφία των αντιπροσώπων των Συμβαλλόμενων Κρατών Μελών. Ωστόσο, για την έγκριση του προϋπολογισμού απαιτείται πλειοψηφία τριών τετάρτων των αντιπροσώπων των Συμβαλλόμενων Κρατών Μελών.

4. Η Επιτροπή Προϋπολογισμού θεσπίζει τον κανονισμό διαδικασίας της.

5. Η Επιτροπή Προϋπολογισμού εκλέγει πρόεδρο μεταξύ των μελών της για περίοδο τριών ετών. Η θητεία είναι ανανεώσιμη.

Άρθρο 14

Συμβουλευτική Επιτροπή

1. Η Συμβουλευτική Επιτροπή:

α) επικουρεί τη Διοικητική Επιτροπή κατά την προετοιμασία του διορισμού των δικαστών του Δικαστηρίου,

β) υποβάλλει προτάσεις στο Προεδρείο που αναφέρεται στο άρθρο 15 του Οργανισμού σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για το πλαίσιο εκπαίδευσης των δικαστών που προβλέπεται στο άρθρο 19, και

γ) εκδίδει γνωμοδοτήσεις για τη Διοικητική Επιτροπή όσον αφορά τα απαιτούμενα προσόντα που αναφέρονται στο άρθρο 48 παράγραφος 2.

2. Η Συμβουλευτική Επιτροπή απαρτίζεται από δικαστές του τομέα των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και επαγγελματίες ειδικευμένους στο δίκαιο των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και στις οικείες διαφορές με το μεγαλύτερο αναγνωρισμένο κύρος. Τα μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής διορίζονται για εξαετή θητεία, σύμφωνα με τη διαδικασία του Οργανισμού. Η θητεία είναι ανανεώσιμη.

3. Η σύνθεση της Συμβουλευτικής Επιτροπής εξασφαλίζει ευρύ φάσμα εμπειρογνομosύνης στον οικείο τομέα και την εκπροσώπηση όλων των Συμβαλλόμενων Κρατών Μελών. Τα μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής είναι απολύτως ανεξάρτητα κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και δεν δεσμεύονται από οδηγίες.

4. Η Συμβουλευτική Επιτροπή θεσπίζει τον κανονισμό διαδικασίας της.

5. Η Συμβουλευτική Επιτροπή εκλέγει πρόεδρο μεταξύ των μελών της για περίοδο τριών ετών. Η θητεία είναι ανανεώσιμη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

Δικαστές του Δικαστηρίου

Άρθρο 15

Κριτήρια επιλογής για το διορισμό των δικαστών

1. Το Δικαστήριο απαρτίζεται από δικαστές με νομική και τεχνική εξειδίκευση. Οι δικαστές διαθέτουν υψηλότατα επίπεδα ικανότητας και αποδεδειγμένη πείρα όσον αφορά την εκδίκαση διαφορών στον τομέα των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας.

2. Οι δικαστές με νομική εξειδίκευση διαθέτουν τα προσόντα που απαιτούνται για την ανάθεση δικαστικών καθηκόντων σε Συμβαλλόμενο Κράτος Μέλος.

3. Οι δικαστές με τεχνική εξειδίκευση διαθέτουν πανεπιστημιακό πτυχίο και αποδεδειγμένη πείρα σε συγκεκριμένο τομέα τεχνολογίας. Διαθέτουν επίσης αποδεδειγμένη γνώση του αστικού δικαίου και της διαδικασίας εκδίκασης διαφορών στον τομέα των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας.

Άρθρο 16

Διαδικασία διορισμού

1. Η Συμβουλευτική Επιτροπή καταρτίζει κατάλογο των καταλληλότερων υποψηφίων για να διορισθούν ως δικαστές του Δικαστηρίου, σύμφωνα με τον Οργανισμό.

2. Η Διοικητική Επιτροπή διορίζει τους δικαστές του Δικαστηρίου βάσει του καταλόγου αυτού με κοινή συμφωνία.

3. Οι εκτελεστικές διατάξεις για το διορισμό των δικαστών ορίζονται στον Οργανισμό.

Άρθρο 17

Δικαστική ανεξαρτησία και αμεροληψία

1. Το Δικαστήριο, οι δικαστές και ο γραμματέας απολαύουν δικαστικής ανεξαρτησίας. Οι δικαστές δεν δεσμεύονται από υποδείξεις κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

2. Οι δικαστές με νομική εξειδίκευση, καθώς και οι δικαστές με τεχνική εξειδίκευση, που είναι δικαστές του Δικαστηρίου υπό καθεστώς πλήρους απασχόλησης δεν δικαιούνται να ασκούν άλλη δραστηριότητα, αμειβόμενη ή όχι, εκτός εάν εγκριθεί εξαίρεση από τη Διοικητική Επιτροπή.

3. Παρά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 2, η άσκηση του λειτουργήματος του δικαστή δεν αποκλείει την άσκηση άλλων δικαστικών καθηκόντων σε εθνικό επίπεδο.

4. Η άσκηση του λειτουργήματος του δικαστή με τεχνική εξειδίκευση υπό καθεστώς μερικής απασχόλησης δεν αποκλείει την άσκηση άλλων καθηκόντων, υπό την προϋπόθεση ότι δεν υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων.

5. Σε περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων, ο εν λόγω δικαστής δεν λαμβάνει μέρος στη διαδικασία. Οι κανόνες που διέπουν τη σύγκρουση συμφερόντων προβλέπονται στον Οργανισμό.

Άρθρο 18

Ομάδα Δικαστών

1. Συγκροτείται Ομάδα Δικαστών σύμφωνα με τον Οργανισμό.

2. Η Ομάδα Δικαστών αποτελείται από όλους τους δικαστές του Πρωτοδικείου με νομική και τεχνική εξειδίκευση οι οποίοι είναι δικαστές του Δικαστηρίου υπό καθεστώς πλήρους ή μερικής απασχόλησης. Η Ομάδα Δικαστών περιλαμβάνει έναν τουλάχιστον δικαστή με τεχνική εξειδίκευση ανά τεχνολογικό τομέα ο οποίος διαθέτει τα ανάλογα προσόντα και την ανάλογη πείρα. Οι δικαστές με τεχνική εξειδίκευση από την Ομάδα Δικαστών βρίσκονται επίσης στη διάθεση του Εφετείου.

3. Εφόσον προβλέπεται στην παρούσα Συμφωνία ή τον Οργανισμό, οι δικαστές της Ομάδας Δικαστών τοποθετούνται στο σχετικό τμήμα από τον Πρόεδρο του Πρωτοδικείου. Οι δικαστές τοποθετούνται ανάλογα με τις τεχνικές και νομικές γνώσεις, τις γλωσσικές ικανότητες και την πείρα τους στον οικείο τομέα. Η τοποθέτηση των δικαστών εξασφαλίζει την υψηλή ποιότητα εργασίας και το υψηλό επίπεδο νομικής και τεχνικής εμπειρογνομosύνης σε όλες τις συνθέσεις του Πρωτοδικείου.

Άρθρο 19

Πλαίσιο εκπαίδευσης

1. Δημιουργείται πλαίσιο εκπαίδευσης των δικαστών, το οποίο ορίζεται λεπτομερώς στον Οργανισμό, προκειμένου να βελτιωθεί και να αυξηθεί η υπάρχουσα εμπειρογνομosύνη στην εκδίκαση διαφορών στον τομέα των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και να εξασφαλισθεί ευρεία γεωγραφική κατανομή αυτών των εξειδικευμένων γνώσεων και πείρας. Οι σχετικές υπηρεσίες θα έχουν έδρα τη Βουδαπέστη.

2. Το πλαίσιο εκπαίδευσης εστιάζει ιδίως στα ακόλουθα θέματα:

α) πρακτική άσκηση σε εθνικά δικαστήρια διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ή τμήματα του Πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου που εκδικάζουν σημαντικό αριθμό υποθέσεων στον τομέα των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας,

- β) βελτίωση των γλωσσικών ικανοτήτων,
- γ) τεχνικές πτυχές του δικαίου των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας,
- δ) διάδοση γνώσεων και πείρας στον τομέα της πολιτικής δικονομίας για τους δικαστές με τεχνική εξειδίκευση,
- ε) προετοιμασία των υποψηφίων δικαστών.

3. Το εν λόγω πλαίσιο παρέχει συνεχή εκπαίδευση. Διοργανώνονται τακτικές συναντήσεις μεταξύ όλων των δικαστών του Δικαστηρίου προκειμένου να συζητούνται οι εξελίξεις στο δικαιο των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και να εξασφαλίζεται η συνοχή της νομολογίας του Δικαστηρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

Υπεροχή του δικαίου της Ένωσης, ευθύνη για αποζημίωση και ευθύνη των Συμβαλλόμενων Κρατών Μελών

Άρθρο 20

Υπεροχή και σεβασμός του δικαίου της Ένωσης

Το Δικαστήριο εφαρμόζει το δικαιο της Ένωσης καθ' ολοκληρία και σέβεται την υπεροχή του.

Άρθρο 21

Αιτήσεις έκδοσης προδικαστικών αποφάσεων

Ως δικαστήριο κοινό στα Συμβαλλόμενα Κράτη Μέλη και ως μέρος του δικαστικού τους συστήματος, το Δικαστήριο συνεργάζεται με το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να εξασφαλίσει την ορθή εφαρμογή και την ομοιόμορφη ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, όπως κάθε εθνικό δικαστήριο, σύμφωνα ιδίως με το άρθρο 267 της ΣΛΕΕ. Οι αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεσμεύουν το Δικαστήριο.

Άρθρο 22

Ευθύνη για τη ζημία που προκαλείται λόγω παραβιάσεων του δικαίου της Ένωσης

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη Μέλη ευθύνονται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον για τη ζημία που προκαλείται λόγω παραβίασης του δικαίου της Ένωσης από το Εφετείο, σύμφωνα με το δικαιο της Ένωσης σχετικά με την εξωσυμβατική ευθύνη των κρατών μελών για τη ζημία που προκαλείται από τα εθνικά τους δικαστήρια όταν παραβιάζουν το δικαιο της Ένωσης.

2. Σε αυτές τις περιπτώσεις η αγωγή αποζημίωσης ασκείται κατά του Συμβαλλόμενου Κράτους Μέλους στο οποίο ο ενάγων έχει την κατοικία ή την κύρια εγκατάστασή του, ή, ελλείψει κατοικίας ή κύριας εγκατάστασης, τον τόπο επιχειρηματικής δραστηριότητας, ενώπιον της αρμόδιας αρχής του εν λόγω Συμβαλλόμενου Κράτους Μέλους. Όταν ο ενάγων δεν έχει την κατοικία ή κύρια εγκατάστασή

του, ή, ελλείψει κατοικίας ή κύριας εγκατάστασης, τον τόπο επιχειρηματικής δραστηριότητας σε Συμβαλλόμενο Κράτος Μέλος, ο ενάγων μπορεί να ασκήσει την αγωγή αυτή κατά του Συμβαλλόμενου Κράτους Μέλους στο οποίο έχει την έδρα του το Εφετείο, ενώπιον της αρμόδιας αρχής του εν λόγω Συμβαλλόμενου Κράτους Μέλους.

Η αρμόδια αρχή εφαρμόζει το δικαιο του δικάζοντος δικαστηρίου (*lex fori*), με εξαίρεση το ιδιωτικό διεθνές δικαιο, σε όλα τα θέματα που δεν διέπονται από το δικαιο της Ένωσης ή από την παρούσα Συμφωνία. Ο ενάγων δικαιούται να λάβει το πλήρες ποσό της αποζημίωσης που επιδικάζεται από την αρμόδια αρχή από το Συμβαλλόμενο Κράτος Μέλος κατά του οποίου ασκήθηκε η αγωγή.

3. Το Συμβαλλόμενο Κράτος Μέλος το οποίο κατέβαλε την αποζημίωση δικαιούται να λάβει αναλογική εισφορά, η οποία καθορίζεται σύμφωνα με τη μέθοδο που περιγράφεται στο άρθρο 37 παράγραφος 3 και 4, από τα υπόλοιπα συμβαλλόμενα κράτη μέλη. Οι λεπτομερείς κανόνες που διέπουν την εισφορά των Συμβαλλόμενων Κρατών Μελών δυνάμει της παρούσας παραγράφου καθορίζονται από τη Διοικητική Επιτροπή.

Άρθρο 23

Ευθύνη των Συμβαλλόμενων Κρατών Μελών

Οι πράξεις του Δικαστηρίου αποδίδονται απευθείας σε κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος Μέλος χωριστά, μεταξύ άλλων για τους σκοπούς των άρθρων 258, 259 και 260 της ΣΛΕΕ, και σε όλα τα Συμβαλλόμενα Κράτη Μέλη συλλογικά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

Πηγές δικαίου και ουσιαστικό δικαιο

Άρθρο 24

Πηγές δικαίου

1. Με απόλυτη τήρηση των διατάξεων του άρθρου 20, όταν το Δικαστήριο εκδικάζει υπόθεση η οποία υποβλήθηκε ενώπιόν του δυνάμει της παρούσας Συμφωνίας, βασίζει τις αποφάσεις του στις ακόλουθες πηγές:

- α) το δικαιο της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1257/2012 και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1260/2012 ⁽¹⁾,
- β) την παρούσα Συμφωνία,
- γ) τη ΣΕΔΕ,
- δ) άλλες διεθνείς συμφωνίες που ισχύουν για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας και δεσμεύουν όλα τα Συμβαλλόμενα Κράτη Μέλη, και
- ε) το εθνικό δικαιο.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1260/2012 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2012, για τη θέσπιση ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα της δημιουργίας ενιαίου καθεστώτος προστασίας των ευρεσιτεχνιών σε σχέση με τις εφαρμοστέες μεταφραστικές ρυθμίσεις (ΕΕ L 361 της 31.12.2012, σ. 89) συμπεριλαμβανομένων τυχόν μεταγενέστερων τροποποιήσεων.

2. Στο βαθμό που το Δικαστήριο βασίζει τις αποφάσεις του στο εθνικό δίκαιο, συμπεριλαμβανομένου κατά περίπτωση του δικαίου μη συμβαλλόμενων κρατών, το εφαρμοστέο δίκαιο ορίζεται:

- α) βάσει άμεσα εφαρμοστέων διατάξεων του δικαίου της Ένωσης που περιέχουν κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, ή
- β) ελλείψει άμεσα εφαρμοστέων διατάξεων του δικαίου της Ένωσης ή όταν οι τελευταίες δεν ισχύουν, βάσει διεθνών πράξεων που περιέχουν κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, ή
- γ) ελλείψει διατάξεων που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β), βάσει εθνικών διατάξεων περί ιδιωτικού διεθνούς δικαίου όπως ορίζονται από το Δικαστήριο.

3. Το δίκαιο μη συμβαλλόμενων κρατών τυχάνει εφαρμογής όταν ορίζεται κατ' εφαρμογή των κανόνων της παραγράφου 2, ιδίως σε σχέση με τα άρθρα 25 έως 28, 54, 55, 64, 68 και 72.

Άρθρο 25

Δικαίωμα παρεμπόδισης της άμεσης εκμετάλλευσης της εφεύρεσης

Το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας παρέχει στον δικαιούχο το δικαίωμα να εμποδίζει οποιονδήποτε τρίτο ο οποίος δεν διαθέτει τη συγκατάθεση του δικαιούχου:

- α) να κατασκευάζει, να προσφέρει, να διαθέτει στο εμπόριο ή να χρησιμοποιεί ένα προϊόν το οποίο αποτελεί αντικείμενο του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, ή να εισάγει ή να αποθηκεύει το προϊόν για τους σκοπούς αυτούς·
- β) να χρησιμοποιεί μια μέθοδο η οποία αποτελεί αντικείμενο του διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή, εάν ο τρίτος γνωρίζει ή όφειλε να γνωρίζει ότι η χρήση της μεθόδου απαγορεύεται χωρίς τη συγκατάθεση του δικαιούχου του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, να προσφέρει τη μέθοδο για χρήση εντός των συμμετεχόντων κρατών μελών, στα οποία το εν λόγω δίπλωμα ευρεσιτεχνίας έχει ενιαία ισχύ·
- γ) να προσφέρει, να διαθέτει στο εμπόριο, να χρησιμοποιεί ή να εισάγει ή να αποθηκεύει για τους σκοπούς αυτούς ένα προϊόν το οποίο αποκτήθηκε άμεσα μέσω μεθόδου η οποία αποτελεί αντικείμενο του διπλώματος ευρεσιτεχνίας.

Άρθρο 26

Δικαίωμα παρεμπόδισης της έμμεσης εκμετάλλευσης της εφεύρεσης

1. Το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας παρέχει στον δικαιούχο το δικαίωμα να εμποδίζει οποιονδήποτε τρίτο που δεν έχει λάβει τη συγκατάθεσή του να προμηθεύει ή να προσφέρεται να προμηθεύσει στα συμμετέχοντα κράτη μέλη, στα οποία το εν λόγω δίπλωμα ευρεσιτεχνίας έχει ισχύ, σε οποιοδήποτε πρόσωπο, εκτός του προσώπου που δικαιούται να εκμεταλλεύεται την κατοχυρωμένη με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας εφεύρεση, μέσα συναφή με βασικό στοιχείο

της εν λόγω εφεύρεσης για να τη χρησιμοποιήσει στα εν λόγω κράτη μέλη, όταν ο τρίτος γνωρίζει, ή όφειλε να γνωρίζει, ότι τα εν λόγω μέσα είναι πρόσφορα και αποσκοπούν στη χρησιμοποίηση της εν λόγω εφεύρεσης.

2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται όταν τα μέσα είναι συνήθη εμπορικά προϊόντα, εκτός εάν ο τρίτος προτρέψει το προμηθευόμενο πρόσωπο να προβεί σε πράξεις που απαγορεύονται από το άρθρο 25.

3. Τα πρόσωπα που προβαίνουν στις πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 27 στοιχεία α) έως ε) δεν θεωρούνται πρόσωπα που δικαιούνται να εκμεταλλεύονται την εφεύρεση κατά την έννοια της παραγράφου 1.

Άρθρο 27

Περιορισμοί των αποτελεσμάτων διπλώματος ευρεσιτεχνίας

Τα δικαιώματα που παρέχονται από το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας δεν εκτείνονται:

- α) σε πράξεις που διενεργούνται ιδιωτικώς και για μη εμπορικούς σκοπούς·
- β) σε πράξεις που διενεργούνται για σκοπούς πειραματικών και αφορούν το αντικείμενο της εφεύρεσης που έχει κατοχυρωθεί με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας·
- γ) στη χρήση βιολογικού υλικού με σκοπό την καλλιέργεια ή την ανακάλυψη και ανάπτυξη άλλων φυτικών ποικιλιών·
- δ) σε πράξεις που διενεργούνται σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 6 της οδηγίας 2001/82/ΕΚ ⁽¹⁾ ή το άρθρο 10 παράγραφος 6 της οδηγίας 2001/83/ΕΚ ⁽²⁾ σε σχέση με οποιοδήποτε δίπλωμα ευρεσιτεχνίας καλύπτει το προϊόν κατά την έννοια οποιασδήποτε εκ των δύο οδηγιών·
- ε) στην παρασκευή από φαρμακείο, για εξατομικευμένες περιπτώσεις, φαρμάκου άμεσης κατανάλωσης βάσει ιατρικής συνταγής ή σε πράξεις που αφορούν τα φάρμακα που παρασκευάστηκαν κατά τον τρόπο αυτό·
- στ) στην χρήση της κατοχυρωμένης εφεύρεσης στα σκάφη των χωρών της Διεθνούς Ένωσης για την Προστασία της Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Ένωση των Παρισίων) ή μέλη του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, εκτός εκείνων που είναι Συμβαλλόμενα Κράτη Μέλη στα οποία ισχύει το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, στο σώμα τέτοιου σκάφους, τα εξαρτήματα μηχανών, συσκευές, εξαρτήματα και άλλα, όταν τα σκάφη αυτά εισέρχονται προσωρινά ή τυχαία στα ύδατα Συμβαλλόμενου Κράτους Μέλους στο οποίο το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας έχει ισχύ, με την προϋπόθεση ότι η εφεύρεση χρησιμοποιείται αποκλειστικά για τις ανάγκες του σκάφους·

⁽¹⁾ Οδηγία 2001/82/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Νοεμβρίου 2001, περί κοινοτικού κώδικος για τα κτηνιατρικά φάρμακα (ΕΕ L 311 της 28.11.2001, σ. 1).

⁽²⁾ Οδηγία 2001/83/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Νοεμβρίου 2001, περί κοινοτικού κώδικος για τα φάρμακα που προορίζονται για ανθρώπινη χρήση (ΕΕ L 311 της 28.11.2001, σ. 67).

ζ) στην χρήση της κατοχυρωμένης εφεύρεσης στην κατασκευή ή τη λειτουργία των αεροσκαφών ή χερσαίων οχημάτων ή άλλων μέσων μεταφοράς των χωρών της Διεθνούς Ένωσης για την Προστασία της Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Ένωση των Παρισίων) ή των μελών του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, εκτός εκείνων που είναι Συμβαλλόμενα Κράτη Μέλη στα οποία ισχύει το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, ή εξαρτημάτων αυτών των αεροσκαφών ή χερσαίων οχημάτων, όταν αυτά εισέρχονται προσωρινά ή τυχαία στο έδαφος του Συμβαλλόμενου Κράτους Μέλους στο οποίο το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας έχει ισχύ ·

η) στις πράξεις που προβλέπονται στο άρθρο 27 της Σύμβασης για τη Διεθνή Πολιτική Αεροπορία της 7ης Δεκεμβρίου 1944 ⁽¹⁾, εφόσον οι πράξεις αυτές αφορούν αεροσκάφη χώρας μέλους της Σύμβασης που δεν είναι Συμβαλλόμενο Κράτος Μέλος στο οποίο έχει ισχύ το εν λόγω δίπλωμα ευρεσιτεχνίας·

θ) στην εκ μέρους γεωργού χρήση του προϊόντος της συγκομιδής του για αναπαραγωγή ή πολλαπλασιασμό στην εκμετάλλευσή του, υπό την προϋπόθεση ότι το φυτικό πολλαπλασιαστικό υλικό έχει πωληθεί ή άλλως διατεθεί εμπορικά στον γεωργό από ή με τη συγκατάθεσή του δικαιούχου του διπλώματος ευρεσιτεχνίας για γεωργική χρήση. Η έκταση και οι όροι αυτής της χρήσης αντιστοιχούν στους προβλεπόμενους στο άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2100/94 ⁽²⁾.

ι) στην εκ μέρους γεωργού χρησιμοποίηση προστατευόμενων ζώων για γεωργικούς σκοπούς, υπό την προϋπόθεση ότι τα ζώα αναπαραγωγής ή άλλο ζωικό αναπαραγωγικό υλικό έχουν πωληθεί ή άλλως διατεθεί εμπορικά στον γεωργό από ή με τη συγκατάθεσή του δικαιούχου του διπλώματος ευρεσιτεχνίας · Η χρησιμοποίηση αυτή περιλαμβάνει τη διάθεση του ζώου ή άλλου ζωικού αναπαραγωγικού υλικού για τους σκοπούς της γεωργικής δραστηριότητας, αλλά όχι την πώλησή του στο πλαίσιο ή για τον σκοπό εμπορικής αναπαραγωγικής δραστηριότητας·

ια) στις πράξεις και στη χρήση των πληροφοριών που αποκτώνται όπως επιτρέπεται βάσει των άρθρων 5 και 6 της οδηγίας 2009/24/ΕΚ ⁽³⁾ του Συμβουλίου, και ειδικότερα βάσει των διατάξεών της περί αντίστροφης μεταγλώττισης και διαλειτουργικότητας· και

ιβ) στις πράξεις που επιτρέπονται δυνάμει του άρθρου 10 της οδηγίας 98/44/ΕΚ ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Διεθνής Οργάνωση Πολιτικής Αεροπορίας (ICAO), «Σύμβαση του Σικάγου», έγγραφο 7300/9 (9η έκδοση, 2006).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2100/94 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουλίου 1994, για τα κοινοτικά δικαιώματα επί φυτικών ποικιλιών (ΕΕ L 227 της 1.9.1994, σ. 1) συμπεριλαμβανομένων μεταγενέστερων τροποποιήσεων.

⁽³⁾ Οδηγία 2009/24/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, για τη νομική προστασία των προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών (ΕΕ L 111 της 5.5.2009, σ. 16).

⁽⁴⁾ Οδηγία 98/44/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Ιουλίου 1998, για την ένομη προστασία των βιοτεχνολογικών εφευρέσεων (ΕΕ L 213 της 30.7.1998, σ. 13).

Άρθρο 28

Δικαίωμα βασιζόμενο σε προηγούμενη χρήση της εφεύρεσης

Τα πρόσωπα τα οποία, σε περίπτωση χορήγησης εθνικού διπλώματος ευρεσιτεχνίας για μια εφεύρεση, θα είχαν σε Συμβαλλόμενο Κράτος Μέλος δικαίωμα βασιζόμενο στην προηγούμενη χρήση της εφεύρεσης ή δικαίωμα προσωπικής κατοχής της εφεύρεσης, απολαύουν στο εν λόγω Συμβαλλόμενο Κράτος Μέλος των ιδίων δικαιωμάτων όσον αφορά δίπλωμα ευρεσιτεχνίας για την ίδια εφεύρεση.

Άρθρο 29

Ανάκληση των δικαιωμάτων που παρέχονται από το ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας

Τα δικαιώματα που παρέχονται από το ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας δεν εκτείνονται σε πράξεις που σχετίζονται με προϊόν που καλύπτεται από το συγκεκριμένο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας μετά τη διάθεση στο εμπόριο του εν λόγω προϊόντος στην Ευρωπαϊκή Ένωση από τον δικαιούχο του διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή με τη συγκατάθεσή του, εκτός εάν υπάρχουν θεμιτοί λόγοι ώστε ο δικαιούχος του διπλώματος ευρεσιτεχνίας να αντιταχθεί στην περαιτέρω εμπορική διάθεση του προϊόντος.

Άρθρο 30

Αποτελέσματα των συμπληρωματικών πιστοποιητικών προστασίας

Το συμπληρωματικό πιστοποιητικό προστασίας απονέμει τα ίδια δικαιώματα που απορρέουν από το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας και υπόκειται στους ίδιους περιορισμούς και στις ίδιες υποχρεώσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

Διεθνής δικαιοδοσία και αρμοδιότητα

Άρθρο 31

Διεθνής δικαιοδοσία

Η διεθνής δικαιοδοσία του Δικαστηρίου καθορίζεται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1215/2012 ή, κατά περίπτωση, βάσει της Σύμβασης για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (Σύμβαση του Λουγκάνο) ⁽⁵⁾.

Άρθρο 32

Αρμοδιότητα του Δικαστηρίου

1. Το Δικαστήριο έχει αποκλειστική αρμοδιότητα όσον αφορά:

α) αγωγές περί προσβολής ή απειλούμενης προσβολής διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και συμπληρωματικών πιστοποιητικών προστασίας και σχετικά μέσα υπεράσπισης, περιλαμβανομένων ανταγωνών σχετικά με άδειες εκμετάλλευσης,

β) αγωγές για αναγνώριση μη προσβολής διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και συμπληρωματικών πιστοποιητικών προστασίας,

⁽⁵⁾ Συμφωνία για τη δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αστικών και εμπορικών δικαστικών αποφάσεων, η οποία συνάφθηκε στο Λουγκάνο στις 30 Οκτωβρίου 2007, συμπεριλαμβανομένων μεταγενέστερων τροποποιήσεων.

- γ) αγωγές για τη λήψη ασφαλιστικών και συντηρητικών μέτρων,
- δ) αγωγές για την ανάκληση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και για την κήρυξη ακυρότητας των συμπληρωματικών πιστοποιητικών προστασίας,
- ε) ανταγωγές για την ανάκληση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και για την κήρυξη ακυρότητας των συμπληρωματικών πιστοποιητικών προστασίας,
- στ) αγωγές αποζημίωσης που απορρέουν από την προσωρινή προστασία που παρέχει δημοσιευμένη αίτηση χορήγησης ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας,
- ζ) αγωγές σχετικά με τη χρήση της εφεύρεσης πριν από τη χορήγηση του διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή σχετικά με το δικαίωμα που βασίζεται σε προηγούμενη χρήση της εφεύρεσης,
- η) αγωγές αποζημίωσης για άδειες εκμετάλλευσης βάσει του άρθρου 8 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1257/2012, και
- θ) αγωγές όσον αφορά αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Γραφείου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας στο πλαίσιο της άσκησης των καθηκόντων που αναφέρονται στο άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1257/2012.

2. Τα εθνικά δικαστήρια των Συμβαλλόμενων Κρατών Μελών παραμένουν αρμόδια για την εκδίκαση αγωγών που αφορούν διπλώματα ευρεσιτεχνίας και συμπληρωματικά πιστοποιητικά προστασίας τα οποία δεν εμπίπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Δικαστηρίου.

Άρθρο 33

Αρμοδιότητα των τμημάτων του Πρωτοδικείου

1. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 7 του παρόντος άρθρου, οι αγωγές που αναφέρονται στο άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχεία α), γ), στ) και ζ) ασκούνται ενώπιον:
- α) του τοπικού τμήματος με έδρα στο έδαφος του Συμβαλλόμενου Κράτους Μέλους όπου έχει διαπραχθεί ή ενδέχεται να διαπραχθεί η προσβολή ή απειλούμενη προσβολή, ή ενώπιον του περιφερειακού τμήματος στο οποίο συμμετέχει το εν λόγω Συμβαλλόμενο Κράτος Μέλος, ή
- β) του τοπικού τμήματος με έδρα στο έδαφος του Συμβαλλόμενου Κράτους Μέλους στο οποίο ο εναγόμενος, ή σε περίπτωση περισσότερων εναγομένων, ένας από τους εναγόμενους έχει την κατοικία του ή την κύρια εγκατάστασή του, ή, ελλείψει κατοικίας ή κύριας εγκατάστασης, τον τόπο επιχειρηματικής δραστηριότητας, ή ενώπιον του περιφερειακού τμήματος στο οποίο συμμετέχει το εν λόγω Συμβαλλόμενο Κράτος Μέλος. Μπορεί να ασκηθεί αγωγή κατά περισσότερων εναγομένων μόνο όταν οι εναγόμενοι έχουν εμπορική σχέση και όταν η αγωγή αφορά την ίδια εικαζόμενη προσβολή.

Οι αναφερόμενες στο άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο η) αγωγές ασκούνται ενώπιον του τοπικού ή περιφερειακού τμήματος σύμφωνα με το στοιχείο β) του πρώτου εδαφίου.

Οι αγωγές κατά των εναγομένων που έχουν την κατοικία ή κύρια εγκατάστασή τους ή, ελλείψει κατοικίας ή κύριας εγκατάστασης, τον τόπο επιχειρηματικής δραστηριότητας, εκτός του εδάφους των Συμβαλλόμενων Κρατών Μελών ασκούνται ενώπιον του τοπικού ή περιφερειακού τμήματος σύμφωνα με το στοιχείο α) του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου ή ενώπιον του κεντρικού τμήματος.

Εάν το συμβαλλόμενο κράτος δεν διαθέτει τοπικό τμήμα και δεν συμμετέχει σε περιφερειακό τμήμα, οι αγωγές ασκούνται ενώπιον του κεντρικού τμήματος.

2. Αν εκκρεμεί ενώπιον τμήματος του Πρωτοδικείου αγωγή αναφερόμενη στο άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχεία α), γ), στ), ζ) ή η), οποιαδήποτε αγωγή αναφερόμενη στο άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχεία α), γ), στ), ζ) ή η) μεταξύ των ιδίων διαδικών για το ίδιο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας δεν μπορεί να ασκηθεί ενώπιον άλλου τμήματος.

Αν εκκρεμεί ενώπιον περιφερειακού τμήματος αγωγή αναφερόμενη στο άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο α) και η προσβολή συνέβη στα εδάφη τριών ή περισσότερων περιφερειακών τμημάτων, το περιφερειακό τμήμα παραπέμπει την υπόθεση στο κεντρικό τμήμα, κατ' αίτηση του εναγομένου.

Αν μια αγωγή μεταξύ των ιδίων διαδικών για το ίδιο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας ασκηθεί ενώπιον διαφορετικών τμημάτων, το πρώτο επιληφθέν τμήμα είναι αρμόδιο για την όλη υπόθεση και οποιοδήποτε τμήμα επιληφθεί στη συνέχεια κηρύσσει την αγωγή απαράδεκτη σύμφωνα με τους Κανονισμούς Διαδικασίας.

3. Μπορεί να ασκηθεί ανταγωγή για ανάκληση κατά το άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο ε) στην περίπτωση αγωγής για προσβολή κατά το άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο α). Το αρμόδιο τοπικό ή περιφερειακό τμήμα, έπειτα από ακρόαση των διαδικών, έχει τη διακριτική ευχέρεια:

- α) να εκδικάσει τόσο την αγωγή για προσβολή όσο και την ανταγωγή ανάκλησης και να ζητήσει από τον πρόεδρο του Πρωτοδικείου να επιλέξει από την Ομάδα Δικαστών, σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 3, έναν δικαστή με τεχνική εξειδίκευση, ο οποίος να διαθέτει κατάλληλα προσόντα και πείρα στον συγκεκριμένο τομέα τεχνολογίας,
- β) να παραπέμπει την ανταγωγή ανάκλησης για εκδίκαση στο κεντρικό τμήμα και να αναστείλει ή να εκδικάσει την αγωγή για προσβολή, ή
- γ) με τη σύμφωνη γνώμη των διαδικών, να παραπέμπει την υπόθεση για εκδίκαση στο κεντρικό τμήμα.

4. Οι αγωγές που αναφέρονται στο άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχεία β) και δ) ασκούνται ενώπιον του κεντρικού τμήματος. Αν, ωστόσο, έχει ασκηθεί αγωγή για προσβολή κατά το άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο α) ενώπιον τοπικού ή περιφερειακού τμήματος μεταξύ των ιδίων διαδικών για το ίδιο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, οι αγωγές αυτές μπορούν να ασκηθούν μόνο ενώπιον του ίδιου τοπικού ή περιφερειακού τμήματος.

5. Αν εκκρεμεί αγωγή ανάκλησης κατά το άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο δ) ενώπιον του κεντρικού τμήματος, αγωγή για προσβολή κατά το άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο α) μεταξύ των ιδίων διαδικών για το ίδιο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας μπορεί να ασκηθεί ενώπιον οιαδήποτε τμήματος σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου ή ενώπιον του κεντρικού τμήματος. Το αρμόδιο τοπικό ή περιφερειακό τμήμα έχει τη διακριτική ευχέρεια να ενεργήσει σύμφωνα με την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου.

6. Η εκκρεμούσα ενώπιον του κεντρικού τμήματος αγωγή για την αναγνώριση μη-προσβολής όπως αναφέρεται στο άρθρο 32 (1) (β) θα πρέπει να ανασταλεί μόλις καταχωρηθεί αγωγή προσβολής όπως αναφέρεται στο άρθρο 32 (1) (α) μεταξύ των ιδίων μερών ή μεταξύ του κατόχου της αποκλειστικής άδειας και ο διάδικος που ζητεί την κήρυξη της μη-προσβολής σχετικά με το ίδιο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας ενώπιον τοπικού ή περιφερειακού τμήματος εντός τριών μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία ασκήθηκε η αγωγή ενώπιον του κεντρικού τμήματος.

7. Οι διάδικοι μπορούν να συμφωνήσουν ότι θα ασκήσουν τις αναφερόμενες στο άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως η) αγωγές ενώπιον του τμήματος της επιλογής τους, συμπεριλαμβανομένου του κεντρικού τμήματος.

8. Οι αγωγές που αναφέρονται στο άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχεία δ) και ε) μπορούν να ασκούνται χωρίς να πρέπει ο αιτών να υποβάλει ένσταση κατά της χορήγησης του διπλώματος ευρεσιτεχνίας στο Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας.

9. Οι αγωγές που αναφέρονται στο άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο θ) ασκούνται ενώπιον του κεντρικού τμήματος.

10. Κάθε διάδικος ενημερώνει το Δικαστήριο για οποιαδήποτε εκκρεμούσα διαδικασία ανάκλησης, περιορισμού των αποτελεσμάτων ή ένστασης κατά της χορήγησης του διπλώματος ευρεσιτεχνίας ενώπιον του Ευρωπαϊκού Γραφείου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας και για οποιαδήποτε αίτηση ταχείας εξέτασης ενώπιον του Ευρωπαϊκού Γραφείου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας. Το Δικαστήριο δύναται να αναστήσει τη διαδικασία ενώπιόν του σε περίπτωση που αναμένεται έκδοση ταχείας απόφασης από το Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας.

Άρθρο 34

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής των αποφάσεων

Οι αποφάσεις του Δικαστηρίου καλύπτουν, όσον αφορά ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, την επικράτεια των Συμβαλλόμενων Κρατών Μελών στα οποία το ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας έχει ισχύ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII

Διαμεσολάβηση και διαιτησία σε θέματα διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας

Άρθρο 35

Κέντρο διαμεσολάβησης και διαιτησίας σε θέματα διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας

1. Ιδρύεται κέντρο διαμεσολάβησης και διαιτησίας σε θέματα διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας (το «Κέντρο»). Το Κέντρο εδρεύει στη Λουμπλιάνα και τη Λισαβόνα.

2. Το Κέντρο παρέχει υπηρεσίες διαμεσολάβησης και διαιτησίας σε περίπτωση διαφορών για θέματα διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας Συμφωνίας. Το άρθρο 82 εφαρμόζεται κατ' αναλογία σε κάθε επίλυση διαφοράς που επιτυγχάνεται με τη χρήση των υπηρεσιών του Κέντρου, συμπεριλαμβανομένης της διαμεσολάβησης. Ωστόσο, ένα δίπλωμα δεν ανακαλείται ή περιορίζεται μέσω διαδικασίας διαμεσολάβησης ή διαιτησίας.

3. Το Κέντρο θεσπίζει κανόνες διαμεσολάβησης και διαιτησίας.

4. Το Κέντρο καταρτίζει κατάλογο διαμεσολαβητών και διαιτητών που προσφέρουν βοήθεια στους διαδίκους για την επίλυση της διαφοράς τους.

ΜΕΡΟΣ II

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 36

Προϋπολογισμός του Δικαστηρίου

1. Ο προϋπολογισμός του Δικαστηρίου χρηματοδοτείται από τα ίδια έσοδα του Δικαστηρίου και τουλάχιστον κατά τη μεταβατική περίοδο που αναφέρεται στο άρθρο 83, κατά περίπτωση, από συνεισφορές των Συμβαλλόμενων Κρατών Μελών. Ο προϋπολογισμός είναι ισοσκελισμένος.

2. Τα ίδια έσοδα του Δικαστηρίου περιλαμβάνουν τα δικαστικά τέλη και άλλα έσοδα.

3. Τα δικαστικά τέλη καθορίζονται από τη Διοικητική Επιτροπή. Περιλαμβάνουν ένα σταθερό τέλος, σε συνδυασμό με τέλος βασισμένο στην οικονομική αξία της υπόθεσης, το οποίο θα ισχύει άνω προκαθορισμένου ορίου. Τα δικαστικά τέλη καθορίζονται κατά τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται η απαιτούμενη ισορροπία μεταξύ της αρχής της ισότιμης πρόσβασης στη δικαιοσύνη, ιδίως όσον αφορά τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, τις μικρομονάδες, τα φυσικά πρόσωπα, τις μη κερδοσκοπικές οργανώσεις, τα πανεπιστήμια και τους δημόσιους ερευνητικούς οργανισμούς και της επαρκούς συνεισφοράς των διαδικών στις δαπάνες στις οποίες υποβάλλεται το Δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη τα οικονομικά οφέλη για τους ενδιαφερομένους και τον στόχο ενός αυτοχρηματοδοτούμενου δικαστηρίου με ισοσκελισμένο προϋπολογισμό. Το ύψος των δικαστικών τελών επανεξετάζεται περιοδικά από τη Διοικητική Επιτροπή. Δεν αποκλείεται η εξέταση στοχευμένων μέτρων στήριξης για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και μικρομονάδες.

4. Εάν το Δικαστήριο δεν μπορεί να ισοσκελίσει τον προϋπολογισμό του μέσω των ιδίων πόρων του, τα Συμβαλλόμενα Κράτη Μέλη καταβάλλουν ειδικές χρηματοδοτικές συνεισφορές.

Άρθρο 37

Χρηματοδότηση του Δικαστηρίου

1. Τα έξοδα λειτουργίας του Δικαστηρίου καλύπτονται από τον προϋπολογισμό του Δικαστηρίου, σύμφωνα με τον Οργανισμό του.

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη Μέλη τα οποία ιδρύουν τοπικό τμήμα παρέχουν τις απαραίτητες για τον σκοπό αυτό υπηρεσίες. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη Μέλη τα οποία μοιράζονται το ίδιο περιφερειακό τμήμα παρέχουν από κοινού τις απαραίτητες για το σκοπό αυτό εγκαταστάσεις. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη Μέλη τα οποία φιλοξενούν το κεντρικό τμήμα, τα επιμέρους τμήματά του ή το Εφετείο παρέχουν τις απαραίτητες για τον σκοπό αυτό εγκαταστάσεις. Για μια αρχική μεταβατική περίοδο επτά ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας, τα Συμβαλλόμενα Κράτη Μέλη παρέχουν επίσης διοικητικό προσωπικό στήριξης με την επιφύλαξη του Οργανισμού του προσωπικού αυτού.

2. Κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας, τα Συμβαλλόμενα Κράτη Μέλη παρέχουν τις αρχικές χρηματοδοτικές συνεισφορές που απαιτούνται για την ίδρυση του Δικαστηρίου.

3. Κατά την αρχική επταετή μεταβατική περίοδο, από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας, η συνεισφορά κάθε Συμβαλλόμενου Κράτους Μέλους που επικύρωσε τη Συμφωνία ή προσχώρησε σε αυτήν πριν από την έναρξη ισχύος της υπολογίζεται με βάση τον αριθμό των ευρωπαϊκών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας που ισχύουν στην επικράτειά του κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της Συμφωνίας και τον αριθμό των ευρωπαϊκών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ως προς τα οποία ασκήθηκαν αγωγές για προσβολή ή ανάκληση ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων του εν λόγω κράτους κατά τα τρία έτη πριν από την έναρξη ισχύος της Συμφωνίας.

Κατά την ίδια αυτή αρχική επταετή μεταβατική περίοδο, οι συνεισφορές των κρατών μελών που επικυρώνουν τη Συμφωνία ή προσχωρούν σε αυτήν μετά την έναρξη ισχύος της υπολογίζονται με βάση τον αριθμό των ευρωπαϊκών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας που ισχύουν στην επικράτεια του συγκεκριμένου κράτους κατά την ημερομηνία επικύρωσης ή προσχώρησης και τον αριθμό των ευρωπαϊκών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ως προς τα οποία ασκήθηκαν αγωγές για προσβολή ή ανάκληση ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων του εν λόγω κράτους κατά τα τρία έτη πριν από την επικύρωση ή προσχώρηση.

4. Μετά το πέρας της αρχικής επταετούς μεταβατικής περιόδου, εντός της οποίας το Δικαστήριο αναμένεται να καταστεί αυτοχρηματοδοτούμενο, αν καταστούν αναγκαίες συνεισφορές των Συμβαλλόμενων Κρατών Μελών, οι συνεισφορές αυτές καθορίζονται σύμφωνα με την κλίμακα κατανομής των ετήσιων τελών ανανέωσης των ευρωπαϊκών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας με ενιαία ισχύ που εφαρμόζεται τη στιγμή που καθίσταται αναγκαία η συνεισφορά.

Άρθρο 38

Χρηματοδότηση του πλαισίου εκπαίδευσης των δικαστών

Το πλαίσιο εκπαίδευσης των δικαστών χρηματοδοτείται από τον προϋπολογισμό του Δικαστηρίου.

Άρθρο 39

Χρηματοδότηση του Κέντρου

Το λειτουργικό κόστος του Κέντρου καλύπτεται από τον προϋπολογισμό του Δικαστηρίου.

ΜΕΡΟΣ III

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 40

Οργανισμός

1. Ο Οργανισμός καθορίζει λεπτομερώς την οργάνωση και λειτουργία του Δικαστηρίου.

2. Ο Οργανισμός προσαρτάται στην παρούσα Συμφωνία. Μπορεί να τροποποιηθεί με απόφαση της Διοικητικής Επιτροπής βάσει προτάσεως του Δικαστηρίου ή προτάσεως Συμβαλλόμενου Κράτους Μέλους μετά από διαβούλευση με το Δικαστήριο. Ωστόσο οι τροποποιήσεις αυτές δεν πρέπει να αντιφάσκουν προς την παρούσα Συμφωνία ούτε να την αλλοιώνουν.

3. Ο Οργανισμός εγγυάται ότι η λειτουργία του Δικαστηρίου οργανώνεται κατά τον πλέον αποτελεσματικό και οικονομικά αποδοτικό τρόπο και εξασφαλίζει την ισότιμη πρόσβαση στη δικαιοσύνη.

Άρθρο 41

Κανονισμός διαδικασίας

1. Οι Κανονισμοί διαδικασίας καθορίζουν λεπτομερώς τις ενώπιον του Δικαστηρίου διαδικασίες. Συνάδει προς τις διατάξεις της παρούσας Συμφωνίας και του Οργανισμού.

2. Οι Κανονισμοί Διαδικασίας θεσπίζονται από τη Διοικητική Επιτροπή με βάση ευρείες διαβουλεύσεις με τους αρμόδιους φορείς. Απαιτείται η προηγούμενη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσον αφορά τη συμβατότητα του κανονισμού διαδικασίας με το δίκαιο της Ένωσης.

Οι Κανονισμοί Διαδικασίας μπορούν να τροποποιηθούν με απόφαση της Διοικητικής Επιτροπής, βάσει προτάσεως του Δικαστηρίου και μετά από διαβούλευση με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ωστόσο οι τροποποιήσεις αυτές δεν πρέπει να αντιφάσκουν προς τις διατάξεις της παρούσας Συμφωνίας ή του Οργανισμού ούτε να τις αλλοιώνουν.

3. Οι Κανονισμοί Διαδικασίας εγγυώνται ότι οι αποφάσεις του Δικαστηρίου είναι υψηλής ποιότητας και ότι οι διαδικασίες οργανώνονται κατά τον πλέον αποτελεσματικό και οικονομικά αποδοτικό τρόπο. Εξασφαλίζει την απαιτούμενη ισορροπία μεταξύ των νόμιμων συμφερόντων όλων των διαδίκων. Παρέχει το απαιτούμενο επίπεδο διακριτικής ευχέρειας στους δικαστές, χωρίς να θίγει τον προβλέψιμο χαρακτήρα της διαδικασίας για τους διαδίκους.

Άρθρο 42

Αναλογικότητα και ισότιμη μεταχείριση

1. Το Δικαστήριο ασχολείται με την επίλυση των διαφορών κατά τρόπο ανάλογο με τη σημασία και την πολυπλοκότητά τους.

2. Το Δικαστήριο διασφαλίζει ότι οι κανόνες, οι διαδικασίες και τα ένδικα μέσα που προβλέπονται στην παρούσα Συμφωνία και τον Οργανισμό χρησιμοποιούνται με δίκαιο και ισότιμο τρόπο και δεν στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό.

Άρθρο 43

Διαχείριση υποθέσεων

Το Δικαστήριο διαχειρίζεται επιμελώς τις ενώπιόν του υποθέσεις σύμφωνα με τους Κανονισμούς Διαδικασίας, χωρίς να θίγει την ελευθερία των διαδίκων να καθορίζουν το αντικείμενο της υπόθεσης και τα αποδεικτικά στοιχεία που υποβάλλονται προς υποστήριξή της.

Άρθρο 44

Ηλεκτρονικές διαδικασίες

Το Δικαστήριο αξιοποιεί κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις ηλεκτρονικές διαδικασίες, λ.χ. την ηλεκτρονική υποβολή των εγγράφων των διαδίκων και των αποδεικτικών στοιχείων, καθώς και τις εικονοηλεκτρονικές, σύμφωνα με τους Κανονισμούς Διαδικασίας.

Άρθρο 45

Δημόσιες διαδικασίες

Οι διαδικασίες είναι ανοικτές στο κοινό εκτός εάν το Δικαστήριο αποφασίσει ότι πρέπει να παραμείνουν εμπιστευτικές, στον αναγκαίο βαθμό, προς το συμφέρον ενός εκ των διαδίκων ή άλλων εμπλεκόμενων προσώπων ή προς το γενικό συμφέρον της δικαιοσύνης ή της δημόσιας τάξης.

Άρθρο 46

Ικανότητα δικαίου

Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο καθώς και κάθε οργανισμός ισοδύναμος με νομικό πρόσωπο που δικαιούται να κινηθεί διαδικασία σύμφωνα με το εθνικό του δίκαιο έχει την ικανότητα να είναι διάδικος σε διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου.

Άρθρο 47

Διάδικοι

1. Ο δικαιούχος διπλώματος ευρεσιτεχνίας δικαιούται να ασκήσει αγωγή ενώπιον του Δικαστηρίου.

2. Με την επιφύλαξη της συμφωνίας για τη χορήγηση άδειας εκμετάλλευσης, ο κάτοχος αποκλειστικής άδειας εκμετάλλευσης

διπλώματος ευρεσιτεχνίας έχει δικαίωμα αγωγής ενώπιον του Δικαστηρίου υπό τις αυτές προϋποθέσεις με το δικαίωχο του διπλώματος, εφόσον έχει ειδοποιηθεί εκ των προτέρων τον κάτοχο του διπλώματος.

3. Ο κάτοχος μη αποκλειστικής άδειας εκμετάλλευσης δεν έχει δικαίωμα αγωγής ενώπιον του Δικαστηρίου, εκτός εάν ο δικαιούχος του διπλώματος ευρεσιτεχνίας έχει ειδοποιηθεί εκ των προτέρων και εφόσον αυτό επιτρέπεται ρητά στη συμφωνία για τη χορήγηση της άδειας εκμετάλλευσης.

4. Ο δικαιούχος διπλώματος ευρεσιτεχνίας δικαιούται να συμμετάσχει ως διάδικος σε αγωγή που έχει ασκήσει ενώπιον του Δικαστηρίου ο κάτοχος άδειας εκμετάλλευσης.

5. Το κύρος διπλώματος ευρεσιτεχνίας δεν μπορεί να αμφισβητηθεί σε αγωγή για προσβολή δικαιώματος ευρεσιτεχνίας που έχει ασκηθεί από τον κάτοχο άδειας εκμετάλλευσης, εφόσον στη διαδικασία δεν συμμετέχει ο δικαιούχος του διπλώματος. Ο διάδικος σε αγωγή για προσβολή διπλώματος ευρεσιτεχνίας που θέλει να αμφισβητήσει το κύρος του διπλώματος πρέπει να ασκήσει αγωγή κατά του δικαιούχου του διπλώματος.

6. Κάθε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή οργανισμός που δικαιούται να ασκεί αγωγές σύμφωνα με το εθνικό του δίκαιο και οι οποίοι έχουν σχέση με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, μπορούν να ασκήσουν αγωγή σύμφωνα με τους Κανονισμούς Διαδικασίας.

7. Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή οργανισμός που δικαιούται να ασκεί αγωγές σύμφωνα με το εθνικό του δίκαιο και οι οποίοι θίγεται από απόφαση του Ευρωπαϊκού Γραφείου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας κατά την εκτέλεση των καθηκόντων που αναφέρονται στο άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1257/2012, έχει δικαίωμα να ασκήσει αγωγή δυνάμει του άρθρου 32 παράγραφος 1 στοιχείο θ).

Άρθρο 48

Εκπροσώπηση

1. Οι διάδικοι εκπροσωπούνται από δικηγόρους εξουσιοδοτημένους να παρίστανται ενώπιον δικαστηρίου Συμβαλλόμενου Κράτους Μέλους.

2. Οι διάδικοι μπορούν εναλλακτικά να εκπροσωπούνται από νομικούς συμβούλους ειδικευμένους σε θέματα ευρωπαϊκών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας (European Patent Attorneys) οι οποίοι είναι εξουσιοδοτημένοι να ενεργούν ως επαγγελματικοί εκπρόσωποι ενώπιον του Ευρωπαϊκού Γραφείου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας σύμφωνα με το άρθρο 134 της ΣΕΔΕ και διαθέτουν κατάλληλα προσόντα, λ.χ. ευρωπαϊκό πιστοποιητικό σε θέματα διαφορών που αφορούν διπλώματα ευρεσιτεχνίας.

3. Τα κατά την παράγραφο 2 απαιτούμενα προσόντα καθορίζονται από τη Διοικητική Επιτροπή. Ο γραμματέας τηρεί κατάλογο των νομικών συμβούλων που ειδικεύονται σε θέματα ευρωπαϊκών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας οι οποίοι δικαιούνται να εκπροσωπούν διαδίκους ενώπιον του Δικαστηρίου.

4. Οι εκπρόσωποι των διαδίκων μπορούν να συνοδεύονται από νομικούς συμβούλους ειδικευμένους σε θέματα ευρεσιτεχνιών (patent attorneys), οι οποίοι μπορούν να λαμβάνουν τον λόγο στις ακροάσεις του Δικαστηρίου σύμφωνα με τους Κανονισμούς Διαδικασίας.

5. Οι εκπρόσωποι των διαδικών απολαύουν των αναγκών για την ανεξάρτητη άσκηση των καθηκόντων τους προνομίων και ασυλίων, συμπεριλαμβανομένου του προνομίου μη κοινοποίησης ενώπιον του δικαστηρίου επικοινωνιών μεταξύ του εκπροσώπου και του διαδικού ή άλλου προσώπου, υπό τους όρους των Κανονισμών διαδικασίας, εκτός εάν ο ενδιαφερόμενος διάδικος έχει παραιτηθεί ρητά από το εν λόγω προνόμιο.

6. Οι εκπρόσωποι των διαδικών οφείλουν να μην παρουσιάζουν με παραπλανητικό τρόπο στο Δικαστήριο τα στοιχεία των υποθέσεων ή τα πραγματικά περιστατικά τα οποία γνώριζαν ή μπορούσαν εύλογως να γνωρίζουν.

7. Η εκπροσώπηση σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν απαιτείται σε διαδικασίες δυνάμει του άρθρου 32 παράγραφος 1 στοιχείο β).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Γλώσσα της διαδικασίας

Άρθρο 49

Γλώσσα διαδικασίας στο Πρωτοδικείο

1. Γλώσσα της διαδικασίας ενώπιον οποιουδήποτε τοπικού ή περιφερειακού τμήματος είναι επίσημη γλώσσα της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οποία είναι η επίσημη γλώσσα ή μια από τις επίσημες γλώσσες του Συμβαλλόμενου Κράτους Μέλους όπου έχει την έδρα του το εν λόγω τμήμα ή η επίσημη γλώσσα ή γλώσσες που ορίζουν τα Συμβαλλόμενα Κράτη Μέλη τα οποία έχουν από κοινού περιφερειακό τμήμα.

2. Παρά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 1, τα Συμβαλλόμενα Κράτη Μέλη μπορούν να υποδεικνύουν μία ή περισσότερες από τις επίσημες γλώσσες του Ευρωπαϊκού Γραφείου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας ως γλώσσα διαδικασίας του οικείου τοπικού ή περιφερειακού τμήματος.

3. Οι διάδικοι μπορούν να συμφωνήσουν να χρησιμοποιηθεί ως γλώσσα της διαδικασίας τη γλώσσα στην οποία χορηγήθηκε το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, εφόσον αυτό εγκριθεί από την αρμόδια σύνθεση του Δικαστηρίου. Εάν η εν λόγω σύνθεση δεν εγκρίνει την επιλογή τους, οι διάδικοι μπορούν να ζητήσουν να παραπεμφθεί η υπόθεση στο κεντρικό τμήμα.

4. Με τη σύμφωνη γνώμη των διαδικών, η αρμόδια σύνθεση μπορεί, για λόγους ευκολίας και ισότιμης μεταχείρισης, να αποφασίσει ότι ως γλώσσα της διαδικασίας να χρησιμοποιηθεί η γλώσσα στην οποία χορηγήθηκε το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας.

5. Κατόπιν αίτησης ενός εκ των διαδικών και μετά από ακρόαση των λοιπών διαδικών και της αρμόδιας σύνθεσης, ο πρόεδρος του Πρωτοδικείου μπορεί, για λόγους ισότιμης μεταχείρισης και συνεκτικότητας όλες τις σχετικές περιστάσεις, συμπεριλαμβανομένης της θέσης των διαδικών και ιδίως της θέσης του εναγομένου, να αποφασίσει ότι ως γλώσσα της διαδικασίας να χρησιμοποιηθεί η

γλώσσα στην οποία χορηγήθηκε το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας. Σε αυτή την περίπτωση, ο πρόεδρος του Πρωτοδικείου αξιολογεί την ανάγκη για ειδικές ρυθμίσεις μετάφρασης και διερμηνείας.

6. Γλώσσα της διαδικασίας στο κεντρικό τμήμα είναι η γλώσσα στην οποία χορηγήθηκε το σχετικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας.

Άρθρο 50

Γλώσσα διαδικασίας στο Εφετείο

1. Γλώσσα της διαδικασίας ενώπιον του Εφετείου είναι η γλώσσα της διαδικασίας ενώπιον του Πρωτοδικείου.

2. Παρά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 1, οι διάδικοι μπορούν να συμφωνήσουν ότι ως γλώσσα διαδικασίας θα χρησιμοποιηθεί η γλώσσα στην οποία χορηγήθηκε το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας.

3. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και στον βαθμό που κρίνεται αναγκαίο, το Εφετείο μπορεί να επιλέξει άλλη επίσημη γλώσσα Συμβαλλόμενου Κράτους Μέλους ως γλώσσα διαδικασίας για το σύνολο ή μέρος της διαδικασίας, με την επιφύλαξη της συμφωνίας των διαδικών.

Άρθρο 51

Άλλες γλωσσικές ρυθμίσεις

1. Κάθε σύνθεση του Πρωτοδικείου και του Εφετείου μπορούν, στον βαθμό που κρίνεται σκόπιμο, να μην εφαρμόζουν τις απαιτήσεις μετάφρασης.

2. Κατ' αίτηση ενός εκ των διαδικών και στον βαθμό που κρίνεται σκόπιμο, κάθε τμήμα του Πρωτοδικείου και το Εφετείο παρέχουν δυνατότητα διερμηνείας προς επικουρία των διαδικών κατά την προφορική διαδικασία.

3. Παρά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 49 παράγραφος 6, αν η αγωγή για προσβολή διπλώματος ευρεσιτεχνίας ασκηθεί ενώπιον του κεντρικού τμήματος, ο εναγόμενος που έχει την κατοικία του, την κύρια εγκατάστασή του ή τον τόπο επιχειρηματικής δραστηριότητάς του σε κράτος μέλος έχει το δικαίωμα να λάβει, κατόπιν αιτήσεως, μεταφράσεις των σχετικών εγγράφων στη γλώσσα του κράτους μέλους κατοικίας, κύριας εγκατάστασης ή, ελλείψει κατοικίας ή κύριας εγκατάστασης, τόπου επιχειρηματικής δραστηριότητας, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) η δικαιοδοσία έχει ανατεθεί στο κεντρικό τμήμα σύμφωνα με το άρθρο 33 παράγραφος 1 τρίτο ή τέταρτο εδάφιο, και

β) η γλώσσα της διαδικασίας στο κεντρικό τμήμα είναι γλώσσα που δεν αποτελεί επίσημη γλώσσα του κράτους μέλους στο οποίο ο εναγόμενος έχει την κατοικία του, την κύρια εγκατάστασή του ή, ελλείψει κατοικίας ή κύριας εγκατάστασης, τον τόπο επιχειρηματικής του δραστηριότητας, και

γ) ο εναγόμενος δεν έχει επαρκή γνώση της γλώσσας της διαδικασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

Διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

Άρθρο 52

Γραπτή, ενδιάμεση και προφορική διαδικασία

1 Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου συνίσταται σε γραπτή, ενδιάμεση και προφορική διαδικασία, σύμφωνα με τους Κανονισμούς Διαδικασίας. Όλες οι διαδικασίες οργανώνονται με ευέλικτο και ισορροπημένο τρόπο.

2 Στην ενδιάμεση διαδικασία, μετά τη γραπτή διαδικασία και εφόσον κρίνεται σκόπιμο, ο εισηγητής δικαστής, κατόπιν εντολής της ολομέλειας, είναι αρμόδιος για τη σύγκληση ενδιάμεσης ακρόασης. Ο εν λόγω δικαστής διερευνά ιδίως μαζί με τους διαδίκους τη δυνατότητα συμβιβασμού, μεταξύ άλλων μέσω διαμεσολάβησης ή/και διατησίας χρησιμοποιώντας τις υπηρεσίες του Κέντρου που αναφέρεται στο άρθρο 35.

3 Η προφορική διαδικασία παρέχει στους διαδίκους την ευκαιρία να εκθέσουν δεόντως τα επιχειρήματά τους. Το Δικαστήριο μπορεί, με τη σύμφωνη γνώμη των διαδίκων, να παραλείψει την ακρόαση.

Άρθρο 53

Αποδεικτικά μέσα

1 Κατά την ενώπιον του Δικαστηρίου διαδικασία χρησιμοποιούνται ιδίως τα ακόλουθα αποδεικτικά μέσα:

- α) ακρόαση των διαδίκων,
- β) αίτηση παροχής πληροφοριών,
- γ) προσκόμιση εγγράφων,
- δ) ακρόαση μαρτύρων,
- ε) πραγματογνωμοσύνη,
- στ) αυτοψία,
- ζ) συγκριτικές δοκιμές ή πειράματα,
- η) έγγραφες ένορκες δηλώσεις (ένορκες βεβαιώσεις).

2 Οι Κανονισμοί Διαδικασίας διέπουν τη διαδικασία συγκέντρωσης των αποδεικτικών στοιχείων. Η εξέταση μαρτύρων και πραγματογνωμόνων διεξάγεται υπό τον έλεγχο του Δικαστηρίου και περιρίζεται στα αναγκαία.

Άρθρο 54

Βάρος απόδειξης

Με την επιφύλαξη του άρθρου 24 παράγραφοι 2 και 3, το βάρος απόδειξης των γεγονότων φέρει ο διάδικος ο οποίος επικαλείται τα συγκεκριμένα γεγονότα.

Άρθρο 55

Αντιστροφή του βάρους απόδειξης

1 Με την επιφύλαξη του άρθρου 24 παράγραφοι 2 και 3, εάν το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας αφορά μέθοδο κατασκευής νέου προϊόντος, κάθε πανομοιότυπο προϊόν που κατασκευάζεται χωρίς τη συγκατάθεση του δικαιούχου του διπλώματος ευρεσιτεχνίας θεωρείται, μέχρις αποδείξεως του εναντίου, ότι αποκτήθηκε με την εν λόγω μέθοδο.

2 Η οριζόμενη στην παράγραφο 1 αρχή εφαρμόζεται επίσης όταν υπάρχει σημαντική πιθανότητα το πανομοιότυπο προϊόν να έχει κατασκευασθεί με τη μέθοδο που κατοχυρώνεται με το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, ενώ ο δικαιούχος του διπλώματος ευρεσιτεχνίας δεν μπόρεσε, παρά την εύλογη προσπάθεια που κατέβαλε, να προσδιορίσει τη μέθοδο που όντως χρησιμοποιήθηκε για την κατασκευή του πανομοιότυπου προϊόντος.

3 Κατά την προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων περί του εναντίου, λαμβάνονται υπόψη τα έννομα συμφέροντα του εναγομένου για την προστασία του επιχειρηματικού και εμπορικού του απορρήτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

Εξουσίες του Δικαστηρίου

Άρθρο 56

Γενικές εξουσίες του Δικαστηρίου

1 Το Δικαστήριο μπορεί να επιβάλλει μέτρα, διαδικασίες και μέτρα αποκατάστασης όπως ορίζονται στην παρούσα Συμφωνία και να εκδίδει διαταγές υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, σύμφωνα με τους Κανονισμούς Διαδικασίας.

2 Το Δικαστήριο λαμβάνει δεόντως υπόψη το συμφέρον των διαδίκων και, πριν εκδώσει μια διαταγή, παρέχει σε κάθε διάδικο τη δυνατότητα ακρόασης, εκτός εάν αυτό είναι ασυμβίβαστο με την αποτελεσματική εκτέλεση της εν λόγω διαταγής.

Άρθρο 57

Δικαστικοί πραγματογνώμονες

1 Με την επιφύλαξη της δυνατότητας των διαδίκων να προσκομίζουν εκθέσεις πραγματογνωμοσύνης, το Δικαστήριο μπορεί ανά πάσα στιγμή να διορίζει δικαστικούς πραγματογνώμονες για την παροχή πραγματογνωμοσύνης σχετικά με ειδικές πτυχές της υπόθεσης. Το Δικαστήριο παρέχει στους εν λόγω πραγματογνώμονες όλες τις πληροφορίες που χρειάζονται για την πραγματογνωμοσύνη τους.

2 Προς τούτο το Δικαστήριο καταρτίζει, σύμφωνα με τους Κανονισμούς Διαδικασίας, ενδεικτικό κατάλογο πραγματογνωμόνων, ο οποίος τηρείται από τον Γραμματέα.

3 Οι δικαστικοί πραγματογνώμονες παρέχουν εγγύα ανεξαρτησίας και αμεροληψίας. Οι κανόνες που διέπουν τη σύγκρουση συμφερόντων όσον αφορά τους δικαστές σύμφωνα με το άρθρο 7 του Οργανισμού εφαρμόζονται κατ' αναλογία στους δικαστικούς πραγματογνώμονες.

4. Η πραγματογνωμοσύνη που παρέχουν οι δικαστικοί πραγματογνώμονες στο Δικαστήριο τίθεται στη διάθεση των διαδίκων, οι οποίοι έχουν τη δυνατότητα να τη σχολιάσουν.

Άρθρο 58

Προστασία εμπιστευτικών πληροφοριών

Για την προστασία του εμπορικού απορρήτου, των προσωπικών δεδομένων ή άλλων εμπιστευτικών πληροφοριών διαδίκου ή τρίτου, ή για την πρόληψη της καταχρηστικής χρήσης αποδεικτικών στοιχείων, το Δικαστήριο μπορεί να διατάξει να περιορισθεί ή να απαγορευθεί η συγκέντρωση και η χρήση αποδεικτικών στοιχείων στην ενώπιόν του διαδικασία ή να περιορισθεί η πρόσβαση στα εν λόγω στοιχεία σε συγκεκριμένα πρόσωπα.

Άρθρο 59

Διαταγή προσκόμισης αποδεικτικών στοιχείων

1. Κατόπιν αιτήσεως διαδίκου ο οποίος έχει προσκομίσει ευλόγως διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία επαρκή προς τεκμηρίωση των ισχυρισμών του και ο οποίος, τεκμηριώνοντας τους ισχυρισμούς του, έχει επικαλεσθεί αποδεικτικά στοιχεία ευρισκόμενα υπό τον έλεγχο του αντιδίκου ή τρίτου, το Δικαστήριο μπορεί να διατάξει την προσκόμιση των εν λόγω αποδεικτικών στοιχείων από τον αντίδικο ή τον τρίτο, με την επιφύλαξη της προστασίας των εμπιστευτικών πληροφοριών. Η διαταγή αυτή δεν συνεπάγεται υποχρέωση αυτοενοχοποίησης του διαδίκου.

2. Κατόπιν αιτήσεως διαδίκου, το Δικαστήριο μπορεί να διατάξει, υπό τους όρους της παραγράφου 1, την κοινοποίηση τραπεζικών, χρηματοοικονομικών ή εμπορικών εγγράφων ευρισκομένων υπό τον έλεγχο του αντιδίκου, με την επιφύλαξη της προστασίας των εμπιστευτικών πληροφοριών.

Άρθρο 60

Διαταγή διατήρησης αποδεικτικών στοιχείων και αυτοψίας σε χώρους

1. Κατόπιν αιτήσεως του ενάγοντος ο οποίος έχει προσκομίσει ευλόγως διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία προς τεκμηρίωση των ισχυρισμών του περί προσβολής ή επικείμενης προσβολής του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, το Δικαστήριο μπορεί, ακόμη και πριν από την εξέταση της αγωγής επί της ουσίας, να διατάξει τη λήψη άμεσων και αποτελεσματικών ασφαλιστικών μέτρων για τη διατήρηση των σχετικών αποδεικτικών στοιχείων όσον αφορά την εικαζόμενη προσβολή, με την επιφύλαξη της προστασίας των εμπιστευτικών πληροφοριών.

2. Τα εν λόγω μέτρα μπορούν να περιλαμβάνουν τη λεπτομερή περιγραφή, με ή χωρίς λήψη δειγμάτων, ή την πραγματική κατάσχεση των παράνομων προϊόντων και, εφόσον ενδείκνυται, των υλικών και εργαλείων που χρησιμοποιήθηκαν για την παραγωγή ή/και τη διανομή των προϊόντων αυτών καθώς και των σχετικών εγγράφων.

3. Το Δικαστήριο μπορεί, ακόμη και πριν από την εξέταση της αγωγής επί της ουσίας, κατόπιν αιτήσεως του ενάγοντος ο οποίος έχει προσκομίσει ευλόγως διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία προς τεκμηρίωση των ισχυρισμών του περί προσβολής ή επικείμενης προσβολής του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, να διατάξει τη διενέργεια

έρευνας σε χώρους. Η έρευνα αυτή διεξάγεται από πρόσωπο που διορίζει το Δικαστήριο σύμφωνα με τους Κανονισμούς Διαδικασίας.

4. Κατά την έρευνα των χώρων ο ενάγων δεν είναι παρών αυτοπροσώπως, αλλά μπορεί να εκπροσωπείται από ανεξάρτητο επαγγελματία του οποίου το όνομα πρέπει να ορίζεται στη διαταγή του Δικαστηρίου.

5. Διατάσσονται μέτρα, εφόσον απαιτείται και χωρίς ακρόαση του αντιδίκου, ιδίως όταν κάθε καθυστέρηση ενδέχεται να προκαλέσει ανεπανόρθωτη ζημία στο δικαιούχο του διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή όταν υπάρχει αποδεδειγμένος κίνδυνος καταστροφής των αποδεικτικών στοιχείων.

6. Όταν διατάσσονται μέτρα διατήρησης αποδεικτικών στοιχείων ή αυτοψίας σε χώρους χωρίς προηγούμενη ακρόαση του άλλου μέρους, τα θιγόμενα μέρη ενημερώνονται αμελλητί, το αργότερο δε αμέσως μετά την εκτέλεση των μέτρων. Λαμβάνει χώρα, κατόπιν αιτήσεως των θιγομένων μερών, επανεξέταση, συμπεριλαμβανομένου δικαιώματος ακρόασης, προκειμένου να αποφασισθεί, εντός ευλόγου προθεσμίας από την κοινοποίηση των μέτρων, αν αυτά πρέπει να τροποποιηθούν, να ανακληθούν ή να επιβεβαιωθούν.

7. Τα μέτρα διατήρησης των αποδεικτικών στοιχείων μπορούν να εξαρτηθούν από τη σύσταση κατάλληλης ασφάλειας ή ισοδύναμης εγγύησης από τον ενάγοντα, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποκατάσταση της ζημίας που θα υποστεί ενδεχομένως ο εναγόμενος, όπως προβλέπει η παράγραφος 9.

8. Το Δικαστήριο μεριμνά ώστε τα μέτρα διατήρησης των αποδεικτικών στοιχείων να ανακαλούνται ή να παύουν να παράγουν αποτελέσματα κατόπιν αιτήσεως του εναγομένου, με την επιφύλαξη τυχόν αποζημίωσης, εάν ο ενάγων δεν καταθέσει, εντός διαστήματος που δεν υπερβαίνει τις 31 ημερολογιακές ή τις 20 εργάσιμες ημέρες, αναλόγως ποιο διάστημα είναι μεγαλύτερο, την αγωγή ενώπιον του Δικαστηρίου η οποία θα οδηγήσει σε έκδοση απόφασης επί της ουσίας της υπόθεσης.

9. Εάν τα μέτρα διατήρησης των αποδεικτικών στοιχείων ανακληθούν ή παύσουν να ισχύουν λόγω πράξης ή παράλειψης του ενάγοντος, ή εάν διαπιστωθεί εκ των υστέρων ότι δεν υπήρξε προσβολή ή απειλή προσβολής του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, το Δικαστήριο μπορεί να διατάξει τον αιτούντα, κατ' αίτηση του εναγομένου, να καταβάλει στον εναγόμενο τη δέουσα αποζημίωση για οποιαδήποτε ζημία που υπέστη εξαιτίας των εν λόγω μέτρων.

Άρθρο 61

Αποφάσεις δέσμευσης

1. Κατόπιν αιτήματος του αιτούντος με το οποίο παρουσιάζονται ευλόγως διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία προς τεκμηρίωση των ισχυρισμών του περί προσβολής ή επικείμενης προσβολής του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, το Δικαστήριο μπορεί, ακόμη και πριν από την εξέταση της αγωγής επί της ουσίας, να διατάξει διάδικο να μην απομακρύνει από τη δικαιοδοσία του οποιαδήποτε υπαγόμενα σε αυτήν περιουσιακά στοιχεία ούτε να πραγματοποιήσει συναλλαγές με οποιαδήποτε περιουσιακά στοιχεία, είτε υπάγονται στη δικαιοδοσία του είτε όχι.

2. Οι παράγραφοι 5 έως 9 του άρθρου 60 ισχύουν κατ' αναλογία για τα μέτρα του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 62

Ασφαλιστικά και συντηρητικά μέτρα

1. Το Δικαστήριο μπορεί να διατάξει τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων κατά του φερομένου ως παραβάτη ή κατά ενδιάμεσου φορέα του οποίου τις υπηρεσίες χρησιμοποιεί, με σκοπό να αποτραπεί επικείμενη προσβολή διπλώματος ευρεσιτεχνίας, να απαγορευθεί προσωρινά η συνέχιση της καταγγελλόμενης προσβολής, ενδεχομένως υπό τον όρο της καταβολής επαναλαμβανόμενου προστίμιου, ή να προβλεφθεί ως όρος για τυχόν συνέχισή της η κατάθεση εγγύησης με σκοπό να διασφαλιστεί η αποζημίωση του δικαιούχου.

2. Το Δικαστήριο έχει τη διακριτική ευχέρεια να σταθμίσει τα συμφέροντα των διαδίκων και, συγκεκριμένα, να λάβει υπόψη την πιθανή ζημία εκάστου των διαδίκων λόγω της έκδοσης ή της άρνησης έκδοσης της διαταγής λήψης ασφαλιστικών μέτρων.

3. Το Δικαστήριο μπορεί επίσης να διατάξει την κατάσχεση ή την απόδοση των προϊόντων για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι προσβάλλουν δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, προκειμένου να εμποδίσει την είσοδο ή την κυκλοφορία τους στο εμπορικό κύκλωμα. Εάν ο ενάγων αποδεικνύει την ύπαρξη περιστάσεων που είναι δυνατόν να θέσουν σε κίνδυνο την καταβολή της αποζημίωσης, το Δικαστήριο μπορεί να διατάξει τη συντηρητική κατάσχεση της κινητής και ακίνητης περιουσίας του φερόμενου ως παραβάτη, περιλαμβανομένης της δέσμευσης των τραπεζικών του λογαριασμών και των λοιπών περιουσιακών του στοιχείων.

4. Το Δικαστήριο μπορεί, ως προς τα μέτρα των παραγράφων 1 και 3, να καλέσει τον ενάγοντα να προσκομίσει κάθε ευλόγως διαθέσιμο αποδεικτικό στοιχείο προκειμένου να βεβαιωθεί σε ικανοποιητικό βαθμό ότι ο ενάγων είναι ο δικαιούχος και ότι υπάρχει ή επικείται προσβολή του δικαιώματός του.

5. Οι παράγραφοι 5 έως 9 του άρθρου 60 ισχύουν κατ' αναλογία για τα μέτρα του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 63

Μόνιμα απαγορευτικά μέτρα

1. Όταν εκδοθεί απόφαση που διαπιστώνει προσβολή διπλώματος ευρεσιτεχνίας, το Δικαστήριο μπορεί να απαγορεύσει στον παραβάτη τη συνέχιση της εν λόγω προσβολής στο μέλλον. Το Δικαστήριο μπορεί επίσης να επιβάλει αυτή την απαγόρευση και σε ενδιάμεσο φορέα, οι υπηρεσίες του οποίου χρησιμοποιούνται από τρίτον για την προσβολή διπλώματος ευρεσιτεχνίας.

2. Η μη συμμόρφωση προς την απαγόρευση της παραγράφου 1 επισύρει, κατά περίπτωση, την καταβολή επαναλαμβανόμενου προστίμιου καταβλητέου στο Δικαστήριο.

Άρθρο 64

Διορθωτικά μέτρα στο πλαίσιο διαδικασιών για προσβολή διπλώματος ευρεσιτεχνίας

1. Με την επιφύλαξη τυχόν αποζημίωσης οφειλόμενης στον ζημιωθέντα λόγω προσβολής του διπλώματος ευρεσιτεχνίας και χωρίς άλλου είδους αποζημίωση, το Δικαστήριο μπορεί να διατάξει, αιτήσει του ενάγοντος, τη λήψη ενδεδειγμένων μέτρων όσον αφορά προϊόντα που κρίθηκε ότι συνιστούν προσβολή του διπλώματος ευρεσιτεχνίας και, εφόσον απαιτείται, όσον αφορά τα υλικά και εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν κυρίως στη δημιουργία ή την κατασκευή των εν λόγω προϊόντων.

2. Τα εν λόγω μέτρα περιλαμβάνουν:

- α) δήλωση προσβολής διπλώματος ευρεσιτεχνίας,
- β) απόσυρση των προϊόντων από το εμπορικό κύκλωμα,
- γ) αφαίρεση από το προϊόν της ιδιότητας που συνιστά προσβολή,
- δ) οριστική απομάκρυνση των προϊόντων από το εμπορικό κύκλωμα, ή
- ε) καταστροφή των προϊόντων ή/και των σχετικών υλικών και εργαλείων.

3. Το Δικαστήριο διατάσσει την εκτέλεση των εν λόγω μέτρων με δαπάνες του παραβάτη, εκτός εάν συνηγορούν ειδικοί λόγοι για το αντίθετο.

4. Κατά την εξέταση αίτησης για τη λήψη διορθωτικών μέτρων δυνάμει του παρόντος άρθρου, το Δικαστήριο λαμβάνει υπόψη την ανάγκη αναλογικότητας μεταξύ της σοβαρότητας της προσβολής και των διατασσόμενων μέτρων αποκατάστασης, την προθυμία του παραβάτη να επαναφέρει τα υλικά σε μορφή η οποία δεν συνιστά προσβολή καθώς και τα συμφέροντα τρίτων.

Άρθρο 65

Απόφαση σχετικά με το κύρος διπλώματος ευρεσιτεχνίας

1. Το Δικαστήριο αποφασίζει σχετικά με το κύρος διπλώματος ευρεσιτεχνίας βάσει αγωγής ανάκλησης ή ανταγωγής ανάκλησης.

2. Το Δικαστήριο μπορεί να ανακαλέσει ένα δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, είτε πλήρως είτε εν μέρει, μόνο για τους λόγους που αναφέρονται στα άρθρα 138 παράγραφος 1 και 139 παράγραφος 2 της ΣΕΔΕ.

3. Με την επιφύλαξη του άρθρου 138 παράγραφος 3 της ΣΕΔΕ, εάν οι λόγοι ανάκλησης αφορούν μόνον εν μέρει το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, το δίπλωμα περιορίζεται με ανάλογη τροποποίηση των αξιώσεων και ανακαλείται εν μέρει.

4. Στον βαθμό που ένα δίπλωμα ευρεσιτεχνίας έχει ανακληθεί, θεωρείται ότι δεν είχε εξαρχής τα αποτελέσματα που προσδιορίζονται στα άρθρα 64 και 67 της ΣΕΔΕ.

5. Εφόσον το Δικαστήριο ανακαλέσει, με οριστική απόφαση, δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, είτε πλήρως είτε εν μέρει, διαβιβάζει αντίγραφο της απόφασης στο Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας και, εάν πρόκειται για ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, στο εθνικό γραφείο διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας κάθε ενδιαφερόμενου Συμβαλλόμενου Κράτους Μέλους.

Άρθρο 66

Εξουσίες του Δικαστηρίου όσον αφορά αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Γραφείου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας

1. Στις αγωγές που ασκούνται δυνάμει του άρθρου 32 παράγραφος 1 στοιχείο θ), το Δικαστήριο μπορεί να ασκεί όλες τις εξουσίες που έχουν ανατεθεί στο Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1257/2012, συμπεριλαμβανομένης της διόρθωσης του μητρώου του ενιαίου καθεστώτος προστασίας των ευρεσιτεχνιών.

2. Στις αγωγές που ασκούνται δυνάμει του άρθρου 32 παράγραφος 1 στοιχείο θ), οι διάδικοι αναλαμβάνουν, κατά παρέκκλιση από το άρθρο 69, τα δικαστικά τους έξοδα.

Άρθρο 67

Διαταγή κοινοποίησης πληροφοριών

1. Το Δικαστήριο δύναται, κατόπιν αιτιολογημένης και αναλογικής αίτησης του ενάγοντος και σύμφωνα με τους Κανονισμούς Διαδικασίας, να διατάσσει τον παραβάτη να γνωστοποιεί στον ενάγοντα:

- α) την προέλευση και τα κυκλώματα διανομής των παράνομων προϊόντων ή διαδικασιών,
- β) τις ποσότητες που παρήχθησαν, κατασκευάστηκαν, παραδόθηκαν, παραλήφθηκαν ή παραγγέλθηκαν καθώς και το τίμημα που εισπράχθηκε για τα εν λόγω προϊόντα, και
- γ) την ταυτότητα οποιουδήποτε τρίτου συμμετέχει στην παραγωγή ή διανομή των παράνομων προϊόντων ή στη χρήση της μεθόδου.

2. Το Δικαστήριο δύναται, σύμφωνα με τους Κανονισμούς Διαδικασίας, να διατάξει επίσης οποιονδήποτε τρίτο ο οποίος:

- α) διαπιστώθηκε ότι κατείχε, σε εμπορική κλίμακα, παράνομα προϊόντα ή έκανε χρήση, σε εμπορική κλίμακα, της παράνομης μεθόδου,
- β) διαπιστώθηκε ότι, σε εμπορική κλίμακα, παρείχε υπηρεσίες χρησιμοποιούμενες για την προσβολή δικαιώματος, ή
- γ) υποδείχθηκε, από το πρόσωπο που αναφέρεται στα στοιχεία α) ή β), ως εμπλεκόμενο στην παραγωγή, κατασκευή ή διανομή των παράνομων προϊόντων ή μεθόδων ή στην παροχή των υπηρεσιών,

να παράσχει στον ενάγοντα τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 68

Επιδίκηση αποζημίωσης

1. Κατόπιν αιτήσεως του ζημιωθέντος, το Δικαστήριο διατάσσει τον παραβάτη ο οποίος, εν γνώσει του ή ενώ όφειλε ευλόγως να γνωρίζει, προέβη σε προσβολή διπλώματος ευρεσιτεχνίας, να καταβάλει στον ζημιωθέντα αποζημίωση αντίστοιχη προς την πραγματική ζημία που αυτός υπέστη εξαιτίας της προσβολής.

2. Ο ζημιωθείς αποκαθίσταται, κατά το μέτρο του δυνατού, στην κατάσταση στην οποία θα ευρισκόταν εάν δεν είχε διαπραχθεί η προσβολή. Ο παραβάτης δεν πρέπει να αποκομίσει όφελος από την προσβολή. Ωστόσο, η αποζημίωση δεν έχει χαρακτήρα τιμωρίας.

3. Όταν το Δικαστήριο ορίζει την αποζημίωση:

- α) λαμβάνει υπόψη όλα τα συναφή ζητήματα όπως τις αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις, περιλαμβανομένης της απώλειας κερδών, τις οποίες υπέστη ο ζημιωθείς διάδικος και τον τυχόν αδικαιολόγητο πλουτισμό που αποκόμισε ο παραβάτης και, εφόσον ενδείκνυται, άλλα στοιχεία, πέραν των οικονομικών, όπως η ηθική βλάβη που προκάλεσε στον ζημιωθέντα ή προσβολή, ή
- β) εναλλακτικά προς το στοιχείο α), δύναται, εφόσον ενδείκνυται, να καθορίζει την αποζημίωση ως κατ' αποκοπήν ποσό βάσει στοιχείων όπως τουλάχιστον το ύψος των δικαιωμάτων ή λοιπών αμοιβών που θα οφειλόνταν εάν ο παραβάτης είχε ζητήσει την άδεια να χρησιμοποιήσει το επίμαχο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας.

4. Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες ο παραβάτης δεν προέβη στην προσβολή του διπλώματος εν γνώσει του ή ενώ όφειλε ευλόγως να γνωρίζει, το Δικαστήριο δύναται να διατάσσει την απόδοση των κερδών ή την καταβολή αποζημίωσης.

Άρθρο 69

Δικαστικά έξοδα

1. Τα εύλογα και αναλογικά δικαστικά έξοδα και οι λοιπές δαπάνες στις οποίες υπεβλήθη ο νικήσας διάδικος βαρύνουν κατά κανόνα τον ηττηθέντα διάδικο, εκτός εάν λόγοι επιείκειας επιβάλλουν άλλως, εντός ανωτάτου ορίου που καθορίζεται σύμφωνα με τους Κανονισμούς Διαδικασίας.

2. Εάν η νίκη διαδίκου είναι μόνο μερική ή οφείλεται σε εξαιρετικές περιστάσεις, το Δικαστήριο δύναται να διατάξει ισομερή καταμερισμό των δαπανών ή να αναλάβει έκαστος διάδικος τα έξοδά του.

3. Ο διάδικος βαρύνεται με τυχόν περιττά έξοδα που προέβησε στο Δικαστήριο ή στον έτερο διάδικο.

4. Το Δικαστήριο δύναται να διατάξει τον ενάγοντα, κατ' αίτησή του εναγομένου, να παράσχει επαρκή ασφάλεια για τα δικαστικά και λοιπά έξοδα του εναγομένου που ενδέχεται να βαρύνουν τον ενάγοντα, ιδίως στις περιπτώσεις των άρθρων 59 έως 62.

Άρθρο 70

Δικαστικά τέλη

1. Οι διάδικοι καταβάλλουν δικαστικά τέλη.

2. Τα δικαστικά τέλη προκαταβάλλονται, εκτός εάν ορίζουν διαφορετικά οι Κανονισμοί Διαδικασίας. Ο διάδικος που δεν έχει καταβάλει τα καθορισθέντα δικαστικά τέλη δύναται να αποκλεισθεί από την περαιτέρω συμμετοχή στη διαδικασία.

Άρθρο 71

Ευεργέτημα πενίας

1. Εάν ο διάδικος που είναι φυσικό πρόσωπο ευρίσκεται σε αδυναμία να ανταποκριθεί στα έξοδα της δίκης, συνολικά ή εν μέρει, μπορεί ανά πάσα στιγμή να ζητήσει τη χορήγηση του ευεργετήματος πενίας. Οι όροι για τη χορήγηση του ευεργετήματος πενίας καθορίζονται στους Κανονισμούς Διαδικασίας.

2. Το Δικαστήριο αποφασίζει για την πλήρη ή μερική χορήγηση του ευεργετήματος πενίας ή για τη μη χορήγησή του, σύμφωνα με τους Κανονισμούς Διαδικασίας.

3. Κατόπιν πρότασης του Δικαστηρίου, η Διοικητική Επιτροπή ορίζει το ύψος του ευεργετήματος πενίας και τους κανόνες που διέπουν την επιβάρυνση με τα σχετικά έξοδα.

Άρθρο 72

Προθεσμία παραγραφής

Με την επιφύλαξη του άρθρου 24 παράγραφοι 2 και 3, οι αγωγές σχετικά με κάθε μορφή οικονομικής αποζημίωσης μπορούν να ασκηθούν μέγιστης προθεσμίας πέντε ετών από την ημερομηνία κατά την οποία ο ενάγων έλαβε γνώση ή μπορούσε ευλόγως να λάβει γνώση του τελευταίου περιστατικού που δικαιολογεί την αγωγή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

Ένδικα μέσα

Άρθρο 73

Έφεση

1. Έφεση κατά αποφάσεως του Πρωτοδικείου μπορεί να ασκηθεί ενώπιον του Εφετείου από τον πλήρως ή εν μέρει ηττηθέντα διάδικο, εντός δύο μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης της απόφασης.

2. Έφεση κατά διαταγής του Πρωτοδικείου μπορεί να ασκηθεί ενώπιον του Εφετείου από τον πλήρως ή εν μέρει ηττηθέντα διάδικο:

α) για τις διαταγές που αναφέρονται στα άρθρα 49 παράγραφος 5, 59 έως 62 και 67 εντός 15 ημερολογιακών ημερών από την κοινοποίηση της διαταγής στον ενάγοντα,

β) για τις υπόλοιπες διαταγές, εκτός αυτών που αναφέρονται στο στοιχείο α):

(i) μαζί με το ένδικο μέσο κατά της απόφασης, ή

(ii) εάν το Δικαστήριο επιτρέψει την άσκηση έφεσης, εντός 15 ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής απόφασης του Δικαστηρίου.

3. Η έφεση κατά αποφάσεως ή διαταγής του Πρωτοδικείου μπορεί να βασίζεται σε νομικά ζητήματα και πραγματικά περιστατικά.

4. Νέα περιστατικά και νέα αποδεικτικά στοιχεία επιτρέπεται να εισάγονται μόνον σύμφωνα με τους Κανονισμούς Διαδικασίας και εφόσον η υποβολή τους από τον συγκεκριμένο διάδικο δεν ήταν εύλογο να αναμένεται κατά την διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου.

Άρθρο 74

Αποτελέσματα της έφεσης

1. Η έφεση δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα εκτός εάν αποφασίσει διαφορετικά το Εφετείο κατόπιν αιτιολογημένης αίτησης ενός εκ των διαδίκων. Οι Κανονισμοί Διαδικασίας εξασφαλίζουν ότι η απόφαση αυτή λαμβάνεται αμελλητί.

2. Παρά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 1, έφεση κατά αποφάσεως επί αγωγής ή ανταγωγής ανάκλησης και αγωγής δυνάμει του άρθρου 32 παράγραφος 1 στοιχείο θ) έχει πάντοτε ανασταλτικό αποτέλεσμα.

3. Έφεση κατά διαταγής αναφερόμενης στα άρθρα 49 παράγραφος 5, 59 έως 62 ή 67 δεν αναστέλλει τη συνέχιση της κύριας διαδικασίας. Εντούτοις, το Πρωτοδικείο δεν εκδίδει απόφαση στην κύρια διαδικασία πριν από την έκδοση της απόφασης του Εφετείου σχετικά με διαταγή κατά της οποίας έχει ασκηθεί έφεση.

Άρθρο 75

Απόφαση σχετικά με έφεση και αναπομπή

1. Εάν η έφεση που ασκείται δυνάμει του άρθρου 73 είναι βάσιμη, το Εφετείο ανακαλεί την απόφαση του Πρωτοδικείου και εκδίδει οριστική απόφαση. Το Εφετείο μπορεί σε εξαιρετικές περιπτώσεις και σύμφωνα με τους Κανονισμούς Διαδικασίας να αναπέμψει την υπόθεση στο Πρωτοδικείο προς έκδοση απόφασης.

2. Σε περίπτωση αναπομπής της υπόθεσης σύμφωνα με την παράγραφο 1, το Πρωτοδικείο δεσμεύεται από την απόφαση του Εφετείου ως προς τα νομικά ζητήματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

Αποφάσεις

Άρθρο 76

Βάση των αποφάσεων και δικαίωμα ακρόασης

1. Το Δικαστήριο αποφασίζει σύμφωνα με τα αιτήματα των διαδίκων και δεν επιδικάζει περισσότερα από τα ζητούμενα.
2. Οι αποφάσεις επί της ουσίας μπορούν να βασίζονται μόνο στους λόγους, τα πραγματικά περιστατικά και τα αποδεικτικά στοιχεία που υποβάλλουν οι διάδικοι ή τα οποία εισάγονται στη διαδικασία με διαταγή του Δικαστηρίου και για τα οποία οι διάδικοι είχαν την ευκαιρία να διατυπώσουν τις παρατηρήσεις τους.
3. Το Δικαστήριο αξιολογεί τα αποδεικτικά στοιχεία ελεύθερα αμερόληπτα.

Άρθρο 77

Τυπικές απαιτήσεις

1. Οι αποφάσεις και διαταγές του Δικαστηρίου είναι αιτιολογημένες και υποβάλλονται γραπτώς σύμφωνα με τους Κανονισμούς Διαδικασίας.
2. Οι αποφάσεις και διαταγές του Δικαστηρίου εκδίδονται στη γλώσσα της διαδικασίας.

Άρθρο 78

Αποφάσεις του Δικαστηρίου και μειοψηφούσες γνώμες

1. Οι αποφάσεις και διαταγές του Δικαστηρίου λαμβάνονται κατά πλειοψηφία της σύνθεσης του Δικαστηρίου, σύμφωνα με τον Οργανισμό του Δικαστηρίου. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του προεδρεύοντος δικαστή.
2. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, οποιοσδήποτε δικαστής της σύνθεσης του Δικαστηρίου δύναται να διατυπώσει τη μειοψηφούσα γνώμη του χωριστά από την απόφαση του Δικαστηρίου.

Άρθρο 79

Συμβιβασμός

Οι διάδικοι δύνανται, σε κάθε στάδιο της δίκης, να επιλύουν τη διαφορά τους με συμβιβασμό που επικυρώνεται με απόφαση του Δικαστηρίου. Ωστόσο, ένα δίπλωμα δεν ανακαλείται ούτε περιορίζεται μέσω διαδικασίας συμβιβασμού.

Άρθρο 80

Δημοσίευση των αποφάσεων

Το Δικαστήριο δύναται να διατάσσει, κατόπιν αιτήσεως του ενάγοντος και με δαπάνες του παραβάτη, ενδεδειγμένα μέτρα για τη

διάδοση πληροφοριών σχετικά με την απόφαση του Δικαστηρίου, μεταξύ άλλων με την ανάρτηση της απόφασης καθώς και την πλήρη ή μερική δημοσίευσή της σε δημόσια μέσα ενημέρωσης.

Άρθρο 81

Επανεκδίκαση

1. Το Εφετείο μπορεί κατ' εξαίρεση να εγκρίνει αίτηση επανεκδίκασης μετά την έκδοση οριστικής απόφασης του Δικαστηρίου, υπό τις εξής προϋποθέσεις:

- a) εάν ο διάδικος που ζητεί την επανεκδίκαση διαπιστώσει γεγονός που μπορεί να θεωρηθεί ως αποφασιστικός παράγων και το οποίο του ήταν άγνωστο κατά την έκδοση της απόφασης. Η σχετική αίτηση εγκρίνεται μόνον αν βασίζεται σε πράξη που κρίθηκε ότι συνιστά ποινικό αδίκημα με οριστική απόφαση εθνικού δικαστηρίου, ή
- β) σε περίπτωση ουσιώδους διαδικαστικού ελαττώματος, ιδίως εάν δεν είχε επιδοθεί σε εναγόμενο που δεν παρέστη ενώπιον του Δικαστηρίου το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης ή ισοδύναμο έγγραφο εγκαίρως και με τρόπο που να του επιτρέπει να προετοιμάσει την υπεράσπιση του.

2. Αίτηση επανεκδίκασης υποβάλλεται εντός δέκα ετών από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης αλλά το αργότερο εντός δύο μηνών από την ημερομηνία που ανέκυψε το νέο περιστατικό ή διαπιστώθηκε το διαδικαστικό ελάττωμα. Η αίτηση αυτή δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα εκτός εάν το Εφετείο αποφασίσει άλλως.

3. Εάν η αίτηση επανεκδίκασης είναι βάσιμη, το Εφετείο ακυρώνει συνολικά ή εν μέρει την υπό εξέταση απόφαση και κινεί εκ νέου τις διαδικασίες για νέα δίκη και απόφαση, σύμφωνα με τους Κανονισμούς Διαδικασίας.

4. Τα πρόσωπα που χρησιμοποιούν διπλώματα ευρεσιτεχνίας τα οποία αποτελούν το αντικείμενο απόφασης υπό επανεξέταση, εφόσον ενεργούν καλόπιστα, μπορούν να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν αυτά τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας.

Άρθρο 82

Εκτέλεση αποφάσεων και διαταγών

1. Οι αποφάσεις και διαταγές του Δικαστηρίου είναι εκτελεστές σε όλα τα συμβαλλόμενα κράτη μέλη. Η διαταγή εκτέλεσης μιας απόφασης προσαρτάται στην απόφαση του Δικαστηρίου.

2. Η εκτέλεση απόφασης μπορεί να εξαρτάται κατά περίπτωση από την παροχή ασφάλειας ή ισοδύναμης εγγύησης παροχής αποζημίωσης για οποιαδήποτε προκληθείσα βλάβη, ιδίως σε περίπτωση αγωγών παραλείψεως.

3. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρούσας Συμφωνίας και του Οργανισμού, οι διαδικασίες εκτέλεσης διέπονται από το δικαίω του Συμβαλλόμενου Κράτους Μέλους όπου πραγματοποιείται η εκτέλεση. Κάθε απόφαση του Δικαστηρίου εκτελείται υπό τις ίδιες προϋποθέσεις με απόφαση εκδοθείσα στο Συμβαλλόμενο Κράτος Μέλος όπου πραγματοποιείται η εκτέλεση.

4. Εάν ένας διάδικος δεν συμμορφώνεται με διαταγή του Δικαστηρίου, μπορεί να τιμωρείται με επαναλαμβανόμενη χρηματική ποινή πληρωτέα στο Δικαστήριο. Η ατομική κύρωση είναι αναλογική προς τη σημασία της εκτελεστέας διαταγής και δεν θίγει το δικαίωμα του διαδίκου να ζητήσει αποζημίωση ή εγγύηση.

ΜΕΡΟΣ IV

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 83

Μεταβατικό καθεστώς

1. Κατά τη διάρκεια μεταβατικής περιόδου επτά ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας, μπορεί να ασκείται αγωγή για την προσβολή ή την ανάκληση ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή αγωγή για την προσβολή ή την κήρυξη ακυρότητας συμπληρωματικού πιστοποιητικού προστασίας που εκδίδεται για προϊόν το οποίο προστατεύεται από ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων ή άλλων αρμόδιων εθνικών αρχών.

2. Οι αγωγές που εκκρεμούν ενώπιον εθνικού δικαστηρίου κατά το πέρας της μεταβατικής περιόδου δεν επηρεάζονται από την εκπνοή της εν λόγω περιόδου.

3. Εκτός εάν έχει ήδη ασκηθεί αγωγή ενώπιον του Δικαστηρίου, οι δικαιούχοι ευρωπαϊκών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ή οι αιτούντες ευρωπαϊκά διπλώματα ευρεσιτεχνίας που χορηγήθηκαν ή ζητήθηκαν πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου σύμφωνα με την παράγραφο 1, και, κατά περίπτωση, την παράγραφο 5, καθώς και οι κάτοχοι συμπληρωματικών πιστοποιητικών προστασίας που έχουν εκδοθεί για προϊόντα τα οποία προστατεύονται με ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, έχουν τη δυνατότητα να εξαιρούνται από την αποκλειστική αρμοδιότητα του Δικαστηρίου. Προς το σκοπό αυτό, κοινοποιούν την εξαίρεσή τους στη Γραμματεία το αργότερο ένα μήνα πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου. Η εξαίρεση ισχύει από την καταχώρισή της στο αρχείο της Γραμματείας.

4. Εκτός εάν έχει ήδη ασκηθεί αγωγή ενώπιον εθνικού δικαστηρίου, οι δικαιούχοι ευρωπαϊκών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ή οι αιτούντες ευρωπαϊκά διπλώματα ευρεσιτεχνίας ή οι κάτοχοι συμπληρωματικών πιστοποιητικών προστασίας που έχουν εκδοθεί για προϊόν το οποίο προστατεύεται με ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας οι οποίοι έχουν χρησιμοποιήσει τη δυνατότητα εξαίρεσης σύμφωνα με την παράγραφο 3 έχουν δικαίωμα να την ανακαλέσουν ανά πάσα στιγμή. Εν τωιαύτη περιπτώσει, ενημερώνουν τη Γραμματεία αναλόγως. Η ανάκληση της εξαίρεσης ισχύει από την καταχώρισή της στο αρχείο της Γραμματείας.

5. Πέντε έτη μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας Συμφωνίας, η Διοικητική Επιτροπή διεξάγει ευρεία διαβούλευση με τους χρήστες του συστήματος διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και έρευνα αναφορικά με τον αριθμό των ευρωπαϊκών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και των συμπληρωματικών πιστοποιητικών προστασίας που έχουν εκδοθεί για προϊόντα τα οποία προστατεύονται με ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας σε σχέση με το ποιες αγωγές εξακολουθούν να ασκούνται για προσβολή ή ανάκληση ή κήρυξη ακυρότητας ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων σύμφωνα με την παράγραφο 1, τους λόγους και τις επιπτώσεις αυτού του φαινομένου. Βάσει αυτής της διαβούλευσης και σχετικής γνωμοδότησης του Δικαστηρίου, η Διοικητική Επιτροπή δύναται να αποφασίσει να παρατείνει τη μεταβατική περίοδο κατά επτά έτη το πολύ.

ΜΕΡΟΣ V

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 84

Υπογραφή, επικύρωση και προσχώρηση

1. Η παρούσα Συμφωνία θα ανοίξει προς υπογραφή από κάθε κράτος μέλος στις 19 Φεβρουαρίου 2013.

2. Η παρούσα Συμφωνία υπόκειται σε επικύρωση σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς κανόνες των κρατών μελών. Τα έγγραφα επικύρωσης κατατίθενται στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής «θεματοφύλακα»).

3. Κάθε κράτος μέλος το οποίο υπέγραψε την παρούσα Συμφωνία ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την υπ' αυτού επικύρωσή της κατά τη στιγμή της κατάθεσης του οικείου εγγράφου σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1257/2012.

4. Η παρούσα Συμφωνία είναι ανοικτή προς προσχώρηση από κάθε κράτος μέλος. Τα έγγραφα προσχώρησης κατατίθενται στον θεματοφύλακα.

Άρθρο 85

Καθήκοντα του θεματοφύλακα

1. Ο θεματοφύλακας καταρτίζει επικυρωμένα αντίγραφα της παρούσας Συμφωνίας και τα διαβιβάζει στις κυβερνήσεις των υπογράφοντων ή προσχωρούντων κρατών μελών.

2. Ο θεματοφύλακας κοινοποιεί στις κυβερνήσεις των υπογράφοντων ή προσχωρούντων κρατών μελών:

α) κάθε υπογραφή,

β) την κατάθεση οιοδήποτε εγγράφου επικύρωσης ή προσχώρησης,

γ) την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας.

3. Ο θεματοφύλακας ζητεί την καταχώριση της παρούσας Συμφωνίας στη Γραμματεία του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 86

Διάρκεια της Συμφωνίας

Η παρούσα Συμφωνία είναι απεριόριστης διάρκειας.

Άρθρο 87

Επανεξέταση

1. Είτε επτά έτη από την έναρξη ισχύος της παρούσας Συμφωνίας είτε αφού το Δικαστήριο αποφανθεί επί 2.000 υποθέσεων προσβολής (ανάλογα με το ποια ημερομηνία είναι μεταγενέστερη), και, εφόσον απαιτείται, κατά τακτά διαστήματα στη συνέχεια, η Διοικητική Επιτροπή διεξάγει ευρεία διαβούλευση με τους χρήστες του συστήματος διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας για τη λειτουργία, αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα σε σχέση με το κόστος του Δικαστηρίου και την εμπιστοσύνη των χρηστών του συστήματος διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στην ποιότητα των αποφάσεων του Δικαστηρίου. Βάσει αυτής της διαβούλευσης και σχετικής γνωμοδότησης του Δικαστηρίου, η Διοικητική Επιτροπή δύναται να αποφασίσει να επανεξετάσει την παρούσα Συμφωνία προκειμένου να βελτιωθεί η λειτουργία του Δικαστηρίου.

2. Η Διοικητική Επιτροπή μπορεί να τροποποιήσει την παρούσα Συμφωνία προκειμένου να την ευθυγραμμίσει με διεθνή συμφωνία περί διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ή με το δίκαιο της Ένωσης.

3. Μια απόφαση της Διοικητικής Επιτροπής η οποία έχει ληφθεί βάσει των παραγράφων 1 και 2 δεν ισχύει, εάν ένα Συμβαλλόμενο Κράτος Μέλος δηλώσει εντός δώδεκα μηνών από την ημερομηνία της απόφασης, βάσει των εσωτερικών του διαδικασιών για τη λήψη αποφάσεων, ότι δεν επιθυμεί να δεσμευτεί από την απόφαση. Εν τιαυτή περιπτώσει, συγκαλείται διάσκεψη αναθεώρησης των Συμβαλλόμενων Κρατών Μελών.

Άρθρο 88

Γλώσσες της Συμφωνίας

1. Η παρούσα Συμφωνία συντάσσεται σε ένα και μόνο αντίτυπο στην αγγλική, γαλλική και γερμανική γλώσσα. Όλα τα κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά.

2. Τα κείμενα της παρούσας Συμφωνίας τα οποία συντάσσονται σε επίσημες γλώσσες των Συμβαλλόμενων Κρατών Μελών πλην όσων προβλέπονται στην παράγραφο 1, θεωρούνται επίσημα, εφόσον εγκριθούν από τη Διοικητική Επιτροπή. Σε περίπτωση απόκλισης των διαφόρων κειμένων, υπερισχύουν τα κείμενα της παραγράφου 1.

Άρθρο 89

Έναρξη ισχύος

1. Η παρούσα Συμφωνία τίθεται σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2014 ή την πρώτη ημέρα του τέταρτου μήνα από την κατάθεση του δέκατου τρίτου εγγράφου επικύρωσης ή προσχώρησης σύμφωνα με το άρθρο 84, συμπεριλαμβανομένων των τριών κρατών μελών τα οποία είχαν το μεγαλύτερο αριθμό ευρωπαϊκών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας εν ισχύ κατά το έτος πριν από το έτος υπογραφής της Συμφωνίας ή την πρώτη ημέρα του τέταρτου μήνα από την έναρξη ισχύος των τροποποιήσεων του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1215/2012 όσον αφορά τη σχέση του με την παρούσα Συμφωνία, ανάλογα με το ποια ημερομηνία είναι μεταγενέστερη.

2. Οποιαδήποτε επικύρωση ή προσχώρηση μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας Συμφωνίας ισχύει από την πρώτη ημέρα του τέταρτου μήνα μετά την κατάθεση του εγγράφου επικύρωσης ή προσχώρησης.

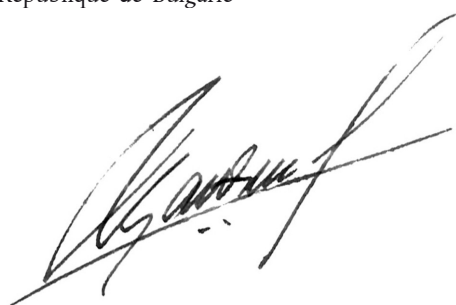
Σε πίστωση των ανωτέρω, οι υπογράφωντες, δεόντως εξουσιοδοτημένοι, υπέγραψαν την παρούσα Συμφωνία.

Συνήφθη στις Βρυξέλλες, στις 19 Φεβρουαρίου 2013, στην αγγλική, γαλλική και γερμανική γλώσσα (και τα τρία κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά), σε ένα μόνο αντίτυπο το οποίο κατατίθεται στο αρχείο της Γενικής Γραμματείας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Voor het Koninkrijk België
Pour le Royaume de Belgique
Für das Königreich Belgien
For the Kingdom of Belgium

За Република България
Für die Republik Bulgarien
For the Republic of Bulgaria
Pour la République de Bulgarie

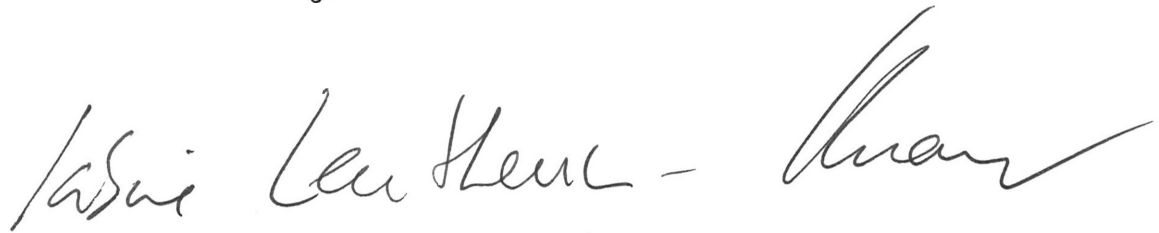
Za Českou republiku
Für die Tschechische Republik
For the Czech Republic
Pour la République tchèque

For Kongeriget Danmark
Für das Königreich Dänemark
For the Kingdom of Denmark
Pour le Royaume du Danemark

Für die Bundesrepublik Deutschland
For the Federal Republic of Germany
Pour la République fédérale d'Allemagne

Eesti Vabariigi nimel
Für die Republik Estland
For the Republic of Estonia
Pour la République d'Estonie

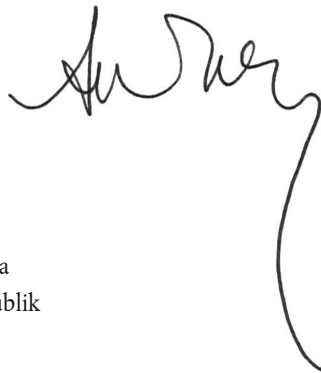
Thar cheann Na hÉireann
For Ireland
Für Irland
Pour l'Irlande

Για την Ελληνική Δημοκρατία
Für die Hellenische Republik
For the Hellenic Republic
Pour la République hellénique

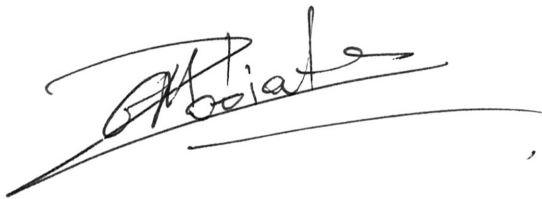
Pour la République française
Für die Französische Republik
For the French Republic

Per la Repubblica italiana
Für die Italienische Republik
For the Italian Republic
Pour la République italienne

Για την Κυπριακή Δημοκρατία
Für die Republik Zypern
For the Republic of Cyprus
Pour la République de Chypre

Latvijas Republikas vārdā –
Für die Republik Lettland
For the Republic of Latvia
Pour la République de Lettonie

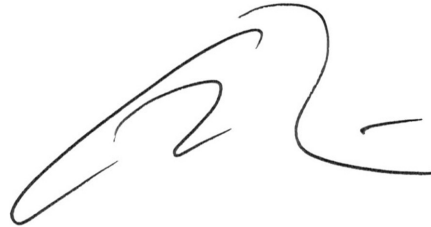
Lietuvos Respublikos vardu
Für die Republik Litauen
For the Republic of Lithuania
Pour la République de Lituanie

Pour le Grand-Duché de Luxembourg
Für das Grossherzogtum Luxemburg
For the Grand Duchy of Luxembourg

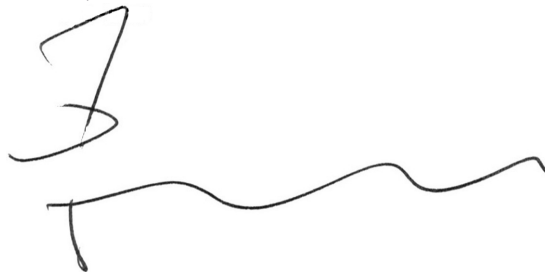
Magyarország részéről
Für Ungarn
For Hungary
Pour la Hongrie

Għal Malta
Für Malta
For Malta
Pour Malte

Voor het Koninkrijk der Nederlanden
Für das Königreich der Niederlande
For the Kingdom of the Netherlands
Pour le Royaume des Pays-Bas

Für die Republik Österreich
For the Republic of Austria
Pour la République d'Autriche

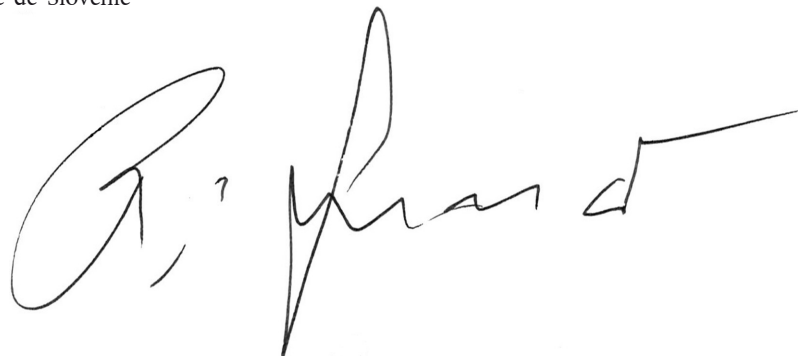
Pela República Portuguesa
Für die Portugiesische Republik
For the Portuguese Republic
Pour la République portugaise

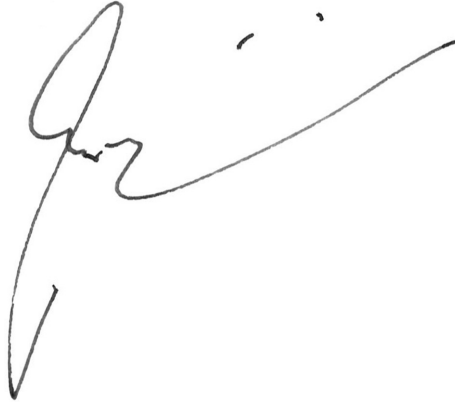
Pentru România
Für Rumänien
For Romania
Pour la Roumanie

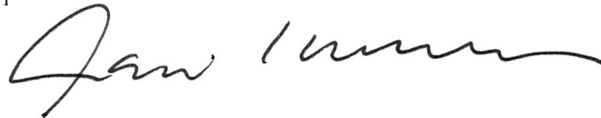
Za Republiko Slovenijo
Für die Republik Slowenien
For the Republic of Slovenia
Pour la République de Slovénie

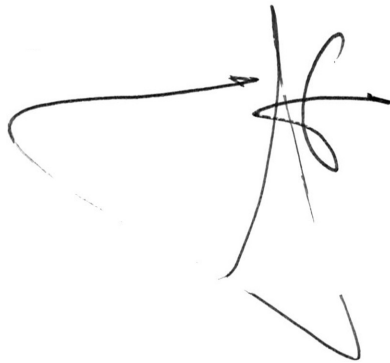
Za Slovenskú republiku
Für die Slowakische Republik
For the Slovak Republic
Pour la République slovaque

Suomen tasavallan puolesta
För Republiken Finland
Für die Republik Finnland
For the Republic of Finland
Pour la République de Finlande

För Konungariket Sverige
Für das Königreich Schweden
For the Kingdom of Sweden
Pour le Royaume de Suède

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland
Für das Vereinigte Königreich-Grossbritannien und Nordirland
Pour le Royaume-Uni-de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΔΙΠΛΩΜΑΤΩΝ ΕΥΡΕΣΙΤΕΧΝΙΑΣ

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής του Οργανισμού

Ο παρών Οργανισμός περιέχει θεσμικές και δημοσιονομικές ρυθμίσεις για το Ενιαίο Δικαστήριο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας, όπως ορίζεται βάσει του άρθρου 1 της Συμφωνίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΔΙΚΑΣΤΕΣ

Άρθρο 2

Κριτήρια επιλογής των δικαστών

1. Ως δικαστής μπορεί να διορισθεί κάθε υπήκοος Συμβαλλόμενου Κράτους Μέλους εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 15 της Συμφωνίας και στον παρόντα Οργανισμό.
2. Οι δικαστές έχουν καλή γνώση τουλάχιστον μίας επίσημης γλώσσας του Ευρωπαϊκού Γραφείου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας.
3. Η εμπειρία επίλυσης διαφορών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας η οποία πρέπει να αποδεικνύεται για το διορισμό, σύμφωνα με το άρθρο 15 (1) της Συμφωνίας μπορεί να αποκτηθεί με την εκπαίδευση σύμφωνα με το άρθρο 11 (4) (α) του παρόντος Οργανισμού.

Άρθρο 3

Διορισμός των δικαστών

1. Οι δικαστές διορίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 16 της Συμφωνίας.
2. Οι κενές θέσεις δημοσιοποιούνται, με ένδειξη των σχετικών κριτηρίων επιλογής, σύμφωνα με το άρθρο 2. Η Συμβουλευτική Επιτροπή διατυπώνει γνώμη όσον αφορά την επάρκεια των υποψηφίων για την άσκηση των καθηκόντων δικαστή του Δικαστηρίου. Η γνώμη περιλαμβάνει κατάλογο των καταλληλότερων υποψηφίων. Ο κατάλογος περιλαμβάνει τουλάχιστον διπλάσιους υποψηφίους από τις κενές θέσεις. Όταν απαιτείται, η Συμβουλευτική Επιτροπή μπορεί να προτείνει, πριν από τη λήψη απόφασης για το διορισμό, την εκπαίδευση υποψηφίου δικαστή σχετικά με την επίλυση διαφορών σε θέματα διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, σύμφωνα με το άρθρο 11(4)(α).
3. Κατά το διορισμό των δικαστών, η Διοικητική Επιτροπή εξασφαλίζει την καλύτερη νομική και τεχνική γνώση και ισορροπημένη σύνθεση του Δικαστηρίου σε όσο το δυνατόν ευρύτερη γεωγραφική βάση μεταξύ των υπηκόων των Συμβαλλόμενων Κρατών Μελών.
4. Η Διοικητική Επιτροπή διορίζει όσους δικαστές απαιτούνται για την ομαλή λειτουργία του Δικαστηρίου. Η Διοικητική Επιτροπή διορίζει αρχικά τον αναγκαίο αριθμό δικαστών για τη συγκρότηση τουλάχιστον μίας σύνθεσης σε καθένα από τα τμήματα του Πρωτοδικείου και τουλάχιστον δύο συνθέσεων στο Εφετείο.
5. Στην απόφαση της Διοικητικής Επιτροπής περί διορισμού δικαστών με νομική εξειδίκευση υπό καθεστώς πλήρους ή μερικής απασχόλησης και δικαστών με τεχνική εξειδίκευση υπό καθεστώς πλήρους απασχόλησης ορίζεται ο βαθμός δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου ή/και το τμήμα του Πρωτοδικείου όπου τοποθετείται κάθε δικαστής καθώς και ο/οι τομέας(εις) τεχνολογίας τους οποίους καλύπτει ένας δικαστής με τεχνική εξειδίκευση.
6. Οι δικαστές με τεχνική εξειδίκευση που ασκούν τα καθήκοντά τους υπό καθεστώς μερικής απασχόλησης διορίζονται ως δικαστές του Δικαστηρίου και κατατάσσονται στην Ομάδα Δικαστών βάσει των ειδικών προσόντων και της πείρας τους. Κατά το διορισμό των δικαστών αυτών του Δικαστηρίου εξασφαλίζεται ότι καλύπτονται όλοι οι τομείς τεχνολογίας.

Άρθρο 4

Διάρκεια της θητείας των δικαστών

1. Οι δικαστές διορίζονται για θητεία έξι ετών, αρχής γενομένης από την ημερομηνία που ορίζεται στην πράξη διορισμού. Δύνανται να διοριστούν εκ νέου.
2. Εάν η πράξη διορισμού δεν ορίζει ημερομηνία, η διάρκεια της θητείας αρχίζει από την ημερομηνία της πράξης διορισμού.

Άρθρο 5

Διορισμός των μελών της Συμβουλευτικής Επιτροπής

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος Μέλος προτείνει ένα μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής το οποίο πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 14 παράγραφος 2 της Συμφωνίας.
2. Τα μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής διορίζονται από τη Διοικητική Επιτροπή με κοινή συμφωνία.

Άρθρο 6

Όρκος

Οι δικαστές, πριν αναλάβουν τα καθήκοντά τους, ορκίζονται ενώπιον του Δικαστηρίου, σε δημόσια συνεδρίαση, ότι θα ασκούν τα καθήκοντά τους με αμεροληψία και ευσυνειδησία και ότι θα διαφυλάσσουν το απόρρητο των διασκέψεων του Δικαστηρίου.

Άρθρο 7

Αμεροληψία

1. Αμέσως μετά την ορκωμοσία, οι δικαστές υπογράφουν δήλωση με την οποία αναλαμβάνουν επίσημα τη δέσμευση να τηρούν, κατά τη διάρκεια της άσκησης των καθηκόντων τους και μετά τη λήξη αυτών, τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το λειτουργημά τους και, ιδίως, μετά τη λήξη της θητείας τους, το καθήκον της εντιμότητας και της διακριτικότητας όσον αφορά την αποδοχή ορισμένων θέσεων ή ωφελημάτων.
2. Οι δικαστές δεν μπορούν να μετέχουν στην εκδίκαση υπόθεσης στην οποία:
 - α) μετείχαν ως σύμβουλοι,
 - β) υπήρξαν διάδικοι ή ενήργησαν εξ ονόματος διαδίκου,
 - γ) κλήθηκαν να αποφανθούν ως μέλη δικαστηρίου, δευτεροβάθμιου οργάνου, οργάνου διαιτησίας ή μεσολάβησης, εξεταστικής επιτροπής ή με οποιαδήποτε άλλη ιδιότητα,
 - δ) έχουν προσωπικό ή οικονομικό συμφέρον στην υπόθεση ή σε σχέση με διάδικο, ή
 - ε) συνδέονται με διάδικο ή εκπρόσωπο των διαδίκων με οικογενειακούς δεσμούς.

3. Εάν οποιοσδήποτε δικαστής κρίνει ότι δεν πρέπει, για ειδικό λόγο, να μετάσχει στην εκδίκαση ή την εξέταση ορισμένης υπόθεσης, ενημερώνει σχετικά τον πρόεδρο του Εφετείου ή, στην περίπτωση δικαστών του Πρωτοδικείου, τον πρόεδρο του Πρωτοδικείου. Εάν ο πρόεδρος του Εφετείου ή, στην περίπτωση δικαστών του Πρωτοδικείου, ο πρόεδρος του Πρωτοδικείου κρίνει ότι ένας δικαστής δεν πρέπει, για ειδικό λόγο, να μετάσχει στην εκδίκαση ή να διατυπώσει προτάσεις σε ορισμένη υπόθεση, το αιτιολογεί εγγράφως και ενημερώνει σχετικά τον συγκεκριμένο δικαστή.

4. Οποιοσδήποτε διάδικος μπορεί να ζητήσει την εξαίρεση δικαστή από την εκδίκαση της υπόθεσης για οποιονδήποτε από τους λόγους της παραγράφου 2 ή εάν υπάρχουν εύλογες υπόνοιες ότι ο δικαστής μεροληπτεί.
5. Σε περίπτωση δυσχέρειας κατά την εφαρμογή του παρόντος άρθρου αποφασίζει το Προεδρείο, σύμφωνα με τους Κανονισμούς Διαδικασίας. Ο συγκεκριμένος δικαστής καλείται σε ακρόαση, αλλά δεν μετέχει στις διασκέψεις.

Άρθρο 8

Ετεροδικία των δικαστών

1. Οι δικαστές απολαύουν ετεροδικίας έναντι νομικών διαδικασιών. Μετά τη λήξη της θητείας τους, εξακολουθούν να απολαύουν ετεροδικίας όσον αφορά τις πράξεις τους υπό την επίσημη ιδιότητά τους.
2. Το Προεδρείο δύναται να άρει την ετεροδικία.
3. Εάν μετά την άρση της ασυλίας ασκηθεί κατά δικαστού ποινική δίωξη, ο δικαστής αυτός δύναται να δικαστεί σε οποιοδήποτε Συμβαλλόμενο Κράτος Μέλος μόνο από το δικαστήριο το οποίο δικάζει τα μέλη της ανώτατης εθνικής δικαστικής αρχής.
4. Το Πρωτόκολλο περί των προνομίων και ασυλιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης εφαρμόζεται επί των δικαστών του Δικαστηρίου, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων περί ετεροδικίας των δικαστών έναντι νομικών διαδικασιών, που θεσπίζει ο παρών Οργανισμός.

Άρθρο 9

Λήξη των καθηκόντων

1. Εκτός από την αντικατάσταση δικαστή μετά τη λήξη της θητείας του κατά το άρθρο 4 ή περίπτωση θανάτου, τα καθήκοντα ενός δικαστή λήγουν με την παραίτησή του.
2. Σε περίπτωση παραίτησης ενός δικαστή, η επιστολή παραίτησής του απευθύνεται στον πρόεδρο του Εφετείου ή, στην περίπτωση μελών του Πρωτοδικείου, στον πρόεδρο του Πρωτοδικείου για να διαβιβασθεί στον πρόεδρο της διοικητικής επιτροπής.
3. Εκτός από τις περιπτώσεις εφαρμόζεται το άρθρο 10, ένας δικαστής συνεχίζει να ασκεί τα καθήκοντά του μέχρι διάδοχος του συγκεκριμένου δικαστή καταλαμβάνει καθήκοντων του.
4. Οι τυχόν κενές θέσεις πληρούνται με το διορισμό νέου δικαστή για το υπόλοιπο της θητείας του προκατόχου του.

Άρθρο 10

Απαλλαγή από τα καθήκοντα

1. Ένας δικαστής μπορεί να απαλλάσσεται των καθηκόντων του ή να κηρύσσεται έκπτωτος άλλων πλεονεκτημάτων, μόνον εάν το Προεδρείο αποφασίσει ότι δεν πληροί πλέον τις αναγκαίες προϋποθέσεις ή ότι δεν εκπληρώνει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το αξίωμά του. Ο συγκεκριμένος δικαστής καλείται σε ακρόαση, αλλά δεν μετέχει στις διασκέψεις.
2. Ο γραμματέας του Δικαστηρίου γνωστοποιεί την απόφαση αυτή στον πρόεδρο της Διοικητικής Επιτροπής.
3. Σε περίπτωση απόφασης που απαλλάσσει τον δικαστή των καθηκόντων του, η θέση καθίσταται κενή με αυτή τη γνωστοποίηση.

Άρθρο 11

Εκπαίδευση

1. Προβλέπεται κατάλληλη και τακτική εκπαίδευση των δικαστών εντός του εκπαιδευτικού πλαισίου που θεσπίζεται με το άρθρο 19 της συμφωνίας. Το Προεδρείο εγκρίνει κανονισμό εκπαίδευσης που εξασφαλίζει την εφαρμογή και τη γενική συνοχή του πλαισίου εκπαίδευσης.

2. Το πλαίσιο εκπαίδευσης παρέχει μέσο για την ανταλλαγή εμπειρογνομosύνης και φόρουμ συζήτησης, ιδίως με:
- α) διοργάνωση μαθημάτων, ομιλιών, σεμιναρίων, εργαστηρίων και συμποσίων,
 - β) συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς και εκπαιδευτικά ιδρύματα στο πεδίο της διανοητικής ιδιοκτησίας, και
 - γ) προώθηση και στήριξη της επαγγελματικής επιμόρφωσης.
3. Καταρτίζονται ετήσιο πρόγραμμα εργασιών και κατευθυντήριες γραμμές για την εκπαίδευση που περιλαμβάνουν, για κάθε δικαστή, ετήσιο σχέδιο εκπαίδευσης με προσδιορισμό των βασικών εκπαιδευτικών αναγκών του σύμφωνα με τον κανονισμό εκπαίδευσης.
4. Επιπλέον, το πλαίσιο εκπαίδευσης:
- α) εξασφαλίζει κατάλληλη εκπαίδευση για τους υποψήφιους και τους νεοδιορισθέντες δικαστές του Δικαστηρίου,
 - β) στηρίζει σχέδια με στόχο τη διευκόλυνση της συνεργασίας μεταξύ νομικών εκπροσώπων, συμβούλων για θέματα διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και του Δικαστηρίου.

Άρθρο 12

Αποζημίωση

Η Διοικητική Επιτροπή ορίζει την αποζημίωση του προέδρου του Εφετείου, του προέδρου του Πρωτοδικείου, των δικαστών, του γραμματέα, του αναπληρωτή γραμματέα και του προσωπικού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΤΜΗΜΑ 1

Κοινές διατάξεις

Άρθρο 13

Πρόεδρος του Εφετείου

1. Οι δικαστές του Εφετείου εκλέγουν μεταξύ τους τον πρόεδρο του Εφετείου, για περίοδο τριών ετών. Ο πρόεδρος του Εφετείου δύναται να επανεκλεγεί δύο φορές.
2. Ο πρόεδρος του Εφετείου εκλέγεται με μυστική ψηφοφορία. Εκλέγεται ο δικαστής που συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία. Εάν κανείς από τους δικαστές δεν συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία, διεξάγεται δεύτερη ψηφοφορία και εκλέγεται ο δικαστής που συγκεντρώνει τις περισσότερες ψήφους.
3. Ο πρόεδρος του Εφετείου είναι υπεύθυνος για τις δικαστικές δραστηριότητες και τη διοίκηση του Εφετείου, ενώ προεδρεύει της ολομέλειας του Εφετείου.
4. Εάν κενωθεί η θέση του προέδρου του Εφετείου πριν από τη λήξη της θητείας του, εκλέγεται αντικαταστάτης για το υπόλοιπο της θητείας.

Άρθρο 14

Πρόεδρος του Πρωτοδικείου

1. Οι δικαστές του Πρωτοδικείου που ασκούν τα καθήκοντά τους υπό καθεστώς πλήρους απασχόλησης εκλέγουν μεταξύ τους τον πρόεδρο του Πρωτοδικείου, για περίοδο τριών ετών. Ο πρόεδρος του Πρωτοδικείου δύναται να επανεκλεγεί δύο φορές.

2. Ο πρώτος πρόεδρος του Πρωτοδικείου θα είναι υπήκοος του Συμβαλλόμενου Κράτους Μέλους στο οποίο βρίσκεται η έδρα του κεντρικού τμήματος.
3. Ο πρόεδρος του Πρωτοδικείου είναι υπεύθυνος για τις δικαστικές δραστηριότητες και τη διοίκηση του Πρωτοδικείου.
4. Το άρθρο 13 παράγραφοι 2 και 4 εφαρμόζεται κατ' αναλογία στον πρόεδρο του Πρωτοδικείου.

Άρθρο 15

Προεδρείο

1. Το Προεδρείο αποτελείται από τον πρόεδρο του Εφετείου, ο οποίος προεδρεύει, τον πρόεδρο του Πρωτοδικείου, δύο δικαστές του Εφετείου που εκλέγονται μεταξύ των συναδέλφων τους, τρεις δικαστές του Πρωτοδικείου υπό καθεστώς πλήρους απασχόλησης οι οποίοι εκλέγονται μεταξύ των συναδέλφων τους και τον γραμματέα ο οποίος δεν έχει δικαίωμα ψήφου.
2. Το Προεδρείο ασκεί τα καθήκοντά του σύμφωνα με τον παρόντα Οργανισμό. Δύναται, με την επιφύλαξη της ευθύνης του, να αναθέτει ορισμένα καθήκοντα σε ένα από τα μέλη του.
3. Το Προεδρείο είναι αρμόδιο για τη διαχείριση του Δικαστηρίου και ασχολείται με τα εξής:
 - α) συντάσσει προτάσεις για την τροποποίηση των Κανονισμών Διαδικασίας, σύμφωνα με το άρθρο 41 της Συμφωνίας και προτάσεις σχετικά με το Δημοσιονομικούς Κανονισμούς του Δικαστηρίου,
 - β) προετοιμάζει τον ετήσιο προϋπολογισμό, τους ετήσιους λογαριασμούς και την ετήσια έκθεση του Δικαστηρίου και τους υποβάλλει στην Επιτροπή Προϋπολογισμού,
 - γ) καταρτίζει κατευθυντήριες γραμμές για το πρόγραμμα εκπαίδευσης των δικαστών και εποπτεύει την εφαρμογή του,
 - δ) λαμβάνει αποφάσεις σχετικά με το διορισμό και την απαλλαγή του Γραμματέα και του Αναπληρωτή Γραμματέα από τα καθήκοντά του,
 - ε) ορίζει τους κανόνες που διέπουν τη Γραμματεία, περιλαμβανομένων των υπογραμματειών της,
 - στ) διατυπώνει γνώμη σύμφωνα με το άρθρο 83 παράγραφος 5 της Συμφωνίας.
4. Οι αποφάσεις του Προεδρείου που προβλέπονται στα άρθρα 7, 8, 10 και 22 λαμβάνονται χωρίς τη συμμετοχή του Γραμματέα.
5. Το Προεδρείο μπορεί να λαμβάνει έγκυρες αποφάσεις μόνο όταν όλα τα μέλη παρίστανται ή εκπροσωπούνται δέοντως. Οι αποφάσεις λαμβάνονται κατά πλειοψηφία.

Άρθρο 16

Προσωπικό

1. Οι υπάλληλοι και το λοιπό προσωπικό του Δικαστηρίου επικουρούν τον Πρόεδρο του Εφετείου, τον Πρόεδρο του Πρωτοδικείου, τους δικαστές και τον Γραμματέα. Υπάγονται στον Γραμματέα, υπό την εποπτεία του Προέδρου του Εφετείου και του Προέδρου του Πρωτοδικείου.
2. Η Διοικητική Επιτροπή θεσπίζει τον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων και του λοιπού προσωπικού του Δικαστηρίου.

Άρθρο 17

Δικαστικές διακοπές

1. Αφού διαβουλευθεί με το Προεδρείο, ο Πρόεδρος του Εφετείου ορίζει τη διάρκεια των δικαστικών διακοπών και τους κανόνες σχετικά με την τήρηση των επίσημων αργιών.

2. Κατά τη διάρκεια των δικαστικών διακοπών τα καθήκοντα του Προέδρου του Εφετείου και του Προέδρου του Πρωτοδικείου μπορούν να ασκούνται από οποιονδήποτε δικαστή τον οποίο καλεί προς τούτο ο αντίστοιχος πρόεδρος. Σε επείγουσες περιπτώσεις, ο Πρόεδρος του Εφετείου μπορεί να συγκαλέσει τους δικαστές.
3. Ο Πρόεδρος του Εφετείου ή ο Πρόεδρος του Πρωτοδικείου μπορεί, υπό τις κατάλληλες συνθήκες, να χορηγήει άδεια απουσίας στους δικαστές του Εφετείου ή τους δικαστές του Πρωτοδικείου αντιστοίχως.

ΤΜΗΜΑ 2

Πρωτοδικείο

Άρθρο 18

Σύσταση και παύση λειτουργίας τοπικού ή περιφερειακού τμήματος

1. Η αίτηση ενός ή περισσότερων Συμβαλλόμενων Κρατών Μελών για τη σύσταση τοπικού ή περιφερειακού τμήματος απευθύνεται στον Πρόεδρο της Διοικητικής Επιτροπής. Στην αίτηση προσδιορίζεται η έδρα του τοπικού ή περιφερειακού τμήματος.
2. Η απόφαση της Διοικητικής Επιτροπής για την ίδρυση τοπικού ή περιφερειακού τμήματος πρέπει να αναφέρει τον αριθμό των δικαστών του συγκεκριμένου τμήματος και ανακοινώνεται δημοσίως.
3. Η Διοικητική Επιτροπή αποφασίζει την παύση λειτουργίας ενός τοπικού ή περιφερειακού τμήματος κατόπιν αιτήσεως του Συμβαλλόμενου Κράτους Μέλους στο οποίο βρίσκεται η έδρα του τοπικού τμήματος ή των Συμβαλλόμενων Κρατών Μελών που συμμετέχουν στο περιφερειακό τμήμα. Η απόφαση περί παύσεως λειτουργίας τοπικού ή περιφερειακού τμήματος ορίζει την ημερομηνία μετά την παρέλευση της οποίας δεν θα εισάγονται νέες υποθέσεις ενώπιον του τμήματος καθώς και την ημερομηνία κατά την οποία το τμήμα παύει να υπάρχει.
4. Από την ημερομηνία κατά την οποία παύει να υπάρχει ένα τοπικό ή περιφερειακό τμήμα, οι δικαστές που έχουν διορισθεί σε αυτό το τοπικό ή περιφερειακό τμήμα τοποθετούνται στο κεντρικό τμήμα και οι υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον του τοπικού ή περιφερειακού τμήματος παραπέμπονται στο κεντρικό τμήμα στο οποίο μεταφέρεται και η υπογραμματοεπία και όλη η τεκμηρίωσή της.

Άρθρο 19

Συνθέσεις του δικαστηρίου

1. Η τοποθέτηση των δικαστών και η ανάθεση υποθέσεων στις συνθέσεις ενός τμήματος διέπονται από τους Κανονισμούς Διαδικασίας. Σε κάθε σύνθεση ένας δικαστής ορίζεται ως προεδρεύων δικαστής, σύμφωνα με τους Κανονισμούς Διαδικασίας.
2. Οι συνθέσεις δύνανται να αναθέτουν, σύμφωνα με τους Κανονισμούς Διαδικασίας, ορισμένα καθήκοντα σε ένα ή περισσότερα από τα μέλη τους.
3. Μόνιμος δικαστής σε κάθε τμήμα για την εκδίκαση επειγουσών υποθέσεων μπορεί να ορίζεται σύμφωνα με τον κανόνα διαδικασίας.
4. Σε περίπτωση που η υπόθεση εκδικάζεται από ένα μόνο δικαστή σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 7 της Συμφωνίας ή από μόνιμο δικαστή, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, αυτός ασκεί όλα τα καθήκοντα της σύνθεσης.
5. Ένα μέλος της σύνθεσης του δικαστηρίου ενεργεί ως εισηγητής, σύμφωνα με τους Κανονισμούς Διαδικασίας.

Άρθρο 20

Ομάδα Δικαστών

1. Ο Γραμματέας καταρτίζει κατάλογο με τα ονόματα των δικαστών που περιλαμβάνονται στην Ομάδα Δικαστών. Όσον αφορά κάθε δικαστή, ο κατάλογος αναφέρει τουλάχιστον τις γλωσσικές ικανότητες, τον τομέα τεχνολογίας και την πείρα του συγκεκριμένου δικαστή, καθώς και τις προηγούμενες υποθέσεις τις οποίες έχει διεκπεραιώσει.

2. Η αίτηση προς τον Πρόεδρο του Πρωτοδικείου για το διορισμό δικαστή από την Ομάδα Δικαστών αναφέρει ιδίως το αντικείμενο της υπόθεσης, την επίσημη γλώσσα του Ευρωπαϊκού Γραφείου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας που χρησιμοποιούν οι δικαστές της σύνθεσης, τη γλώσσα της διαδικασίας και τον απαιτούμενο τομέα τεχνολογίας.

ΤΜΗΜΑ 3

Εφετείο

Άρθρο 21

Συνθέσεις του δικαστηρίου

1. Η τοποθέτηση των δικαστών και η ανάθεση υποθέσεων στις συνθέσεις διέπονται από τους Κανονισμούς Διαδικασίας. Σε κάθε σύνθεση ένας δικαστής ορίζεται ως προεδρεύων δικαστής, σύμφωνα με τους Κανονισμούς Διαδικασίας.
2. Εάν μια υπόθεση είναι εξαιρετικής σημασίας και ειδικότερα εάν η απόφαση μπορεί να θίξει την ενότητα και συνοχή της νομολογίας του Δικαστηρίου, το Εφετείο δύναται, βάσει προτάσεως του προεδρεύοντος δικαστή της σύνθεσης, να παραπέμψει την υπόθεση στην ολομέλεια.
3. Οι συνθέσεις δύναται να αναθέτουν, σύμφωνα με τους Κανονισμούς Διαδικασίας, ορισμένα καθήκοντα σε ένα ή περισσότερα από τα μέλη τους.
4. Ένα μέλος της σύνθεσης του δικαστηρίου ενεργεί ως εισηγητής, σύμφωνα με τους Κανονισμούς Διαδικασίας.

ΤΜΗΜΑ 4

Γραμματεία

Άρθρο 22

Διορισμός και παύση του Γραμματέα

1. Το Προεδρείο διορίζει τον γραμματέα του Δικαστηρίου για θητεία έξι ετών. Ο Γραμματέας δύναται να διοριστεί εκ νέου.
2. Δύο εβδομάδες πριν από την ημερομηνία που έχει καθορισθεί για το διορισμό του Γραμματέα, ο πρόεδρος του Εφετείου ενημερώνει το Προεδρείο για τις αιτήσεις που έχουν υποβληθεί όσον αφορά τη θέση.
3. Πριν αναλάβει τα καθήκοντά του, ο Γραμματέας ορκίζεται ενώπιον του Προεδρείου ότι θα ασκήσει τα καθήκοντά του με αμεροληψία και ευσυνειδησία.
4. Ο Γραμματέας μπορεί να απαλλάσσεται από τα καθήκοντά του, μόνον εφόσον δεν εκπληρώνει πλέον τις υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτά. Το Προεδρείο λαμβάνει την απόφαση του κατόπιν ακρόασης του γραμματέα.
5. Εάν η θέση του γραμματέα χηρεύσει πριν από την ημερομηνία λήξης της θητείας του, το Προεδρείο διορίζει νέο γραμματέα για εξαιρετή θητεία.
6. Εάν ο Γραμματέας απουσιάζει ή κωλύεται ή εφόσον χηρεύει η θέση του, ο Πρόεδρος του Εφετείου, κατόπιν διαβουλευσεως με το Προεδρείο, ορίζει μέλος του προσωπικού του Δικαστηρίου προκειμένου να ασκήσει καθήκοντα Γραμματέα.

Άρθρο 23

Καθήκοντα του Γραμματέα

1. Ο Γραμματέας επικουρεί το Δικαστήριο, τον πρόεδρο του Εφετείου, τον πρόεδρο του Πρωτοδικείου και τους δικαστές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Είναι υπεύθυνος για την οργάνωση και τις δραστηριότητες της Γραμματείας υπό την εποπτεία του Προέδρου του Εφετείου.

2. Ο Γραμματέας είναι ειδικότερα υπεύθυνος για τα εξής:
 - α) τήρηση του πρωτοκόλλου της γραμματείας που περιέχει αρχεία όλων των υποθέσεων ενώπιον του Δικαστηρίου,
 - β) τήρηση και διαχείριση καταλόγων που συντάχθηκαν σύμφωνα με τα άρθρα 18, 48(3) και 57 (2) της Συμφωνίας,
 - γ) τήρηση και δημοσίευση καταλόγου κοινοποιήσεων και ανακλήσεων των εξαιρέσεων, σύμφωνα με το άρθρο 83 της Συμφωνίας,
 - δ) δημοσίευση των αποφάσεων του Δικαστηρίου, με την επιφύλαξη της προστασίας εμπιστευτικών πληροφοριών,
 - ε) δημοσίευση ετήσιων εκθέσεων με στατιστικά στοιχεία, και
 - στ) εξασφάλιση ότι τα στοιχεία που αφορούν τις εξαιρέσεις σύμφωνα με το άρθρο 83 της Συμφωνίας κοινοποιούνται στο Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας.

Άρθρο 24

Τήρηση του Αρχείου

1. Λεπτομερείς κανόνες τήρησης του Αρχείου του Δικαστηρίου καθορίζονται στις Οδηγίες προς τη Γραμματεία, οι οποίες εγκρίνονται από το Προεδρείο.
2. Οι κανόνες πρόσβασης στα έγγραφα της Γραμματείας περιέχονται στους Κανονισμούς Διαδικασίας.

Άρθρο 25

Υπογραμματείες και Αναπληρωτής Γραμματέας

1. Ο Αναπληρωτής Γραμματέας διορίζεται για θητεία έξι ετών από το Προεδρείο. Δύναται να διοριστεί εκ νέου.
2. Το άρθρο 22 παράγραφοι 2 έως 6 εφαρμόζεται κατ' αναλογία.
3. Ο αναπληρωτής γραμματέας είναι υπεύθυνος για την οργάνωση και τις δραστηριότητες των υπογραμματειών υπό την εποπτεία του γραμματέα και του προέδρου του Πρωτοδικείου. Τα καθήκοντα του αναπληρωτή γραμματέα περιλαμβάνουν ειδικότερα τα εξής:
 - α) τήρηση αρχείων όλων των υποθέσεων ενώπιον του Πρωτοδικείου,
 - β) κοινοποίηση στη Γραμματεία κάθε υπόθεσης ενώπιον του Πρωτοδικείου.
4. Ο αναπληρωτής γραμματέας παρέχει επίσης διοικητική και γραμματειακή βοήθεια στα τμήματα του Πρωτοδικείου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 26

Προϋπολογισμός

1. Ο προϋπολογισμός εγκρίνεται από την Επιτροπή Προϋπολογισμού κατόπιν προτάσεως του Προεδρείου. Καταρτίζεται σύμφωνα με τις γενικώς αποδεκτές λογιστικές αρχές που προβλέπονται τους δημοσιονομικούς κανονισμούς, οι οποίοι θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 33 του παρόντος Οργανισμού.
2. Στο πλαίσιο του προϋπολογισμού, το Προεδρείο δύναται, σύμφωνα με τους δημοσιονομικούς κανονισμούς, να μεταφέρει πόρους μεταξύ των διαφόρων τομέων και υποτομέων.

3. Ο Γραμματέας είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση του προϋπολογισμού σύμφωνα με τους δημοσιονομικούς κανονισμούς.
4. Ο Γραμματέας παρουσιάζει κατ' έτος απολογισμό για την εκτέλεση του προϋπολογισμού του προηγούμενου οικονομικού έτους, ο οποίος εγκρίνεται από το Προεδρείο.

Άρθρο 27

Έγκριση δαπανών

1. Οι δαπάνες οι οποίες εγγράφονται στον προϋπολογισμό εγκρίνονται για τη διάρκεια μίας λογιστικής περιόδου, εκτός εάν προβλέπεται άλλως από τους δημοσιονομικούς κανονισμούς.
2. Σύμφωνα με τους δημοσιονομικούς κανονισμούς, όλες οι πιστώσεις, πλην όσων αφορούν δαπάνες προσωπικού, οι οποίες παραμένουν αχρησιμοποίητες στο τέλος της λογιστικής περιόδου είναι δυνατόν να μεταφερθούν αλλά όχι πέραν της επόμενης λογιστικής περιόδου.
3. Οι πιστώσεις εξειδικεύονται κατά τομείς ανάλογα με το είδος και τον προορισμό της δαπάνης και υποδιαιρούνται, καθόσον είναι απαραίτητο, σύμφωνα με τους δημοσιονομικούς κανονισμούς.

Άρθρο 28

Πιστώσεις για έκτακτες δαπάνες

1. Ο προϋπολογισμός του Δικαστηρίου δύναται να περιέχει πιστώσεις για έκτακτες δαπάνες.
2. Για τη χρησιμοποίηση αυτών των πιστώσεων από το Δικαστήριο απαιτείται προηγούμενη έγκριση της επιτροπής προϋπολογισμού.

Άρθρο 29

Λογιστική περίοδος

Η λογιστική περίοδος αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει στις 31 Δεκεμβρίου.

Άρθρο 30

Προετοιμασία του προϋπολογισμού

Το Προεδρείο υποβάλλει το σχέδιο προϋπολογισμού του Δικαστηρίου στην Επιτροπή Προϋπολογισμού το αργότερο κατά την ημερομηνία που προβλέπεται από τους δημοσιονομικούς κανονισμούς.

Άρθρο 31

Προσωρινός προϋπολογισμός

1. Εάν, κατά την έναρξη της λογιστικής περιόδου, ο προϋπολογισμός δεν έχει εγκριθεί από την Επιτροπή Προϋπολογισμού, εγκρίνονται δαπάνες σε μηνιαία βάση ανά τομέα ή άλλη διάκριση του προϋπολογισμού, σύμφωνα με τους δημοσιονομικούς κανονισμούς, ανερχόμενες στο ένα δωδέκατο των πιστώσεων του προϋπολογισμού για την προηγούμενη λογιστική περίοδο, υπό τον όρο ότι οι πιστώσεις που τίθενται κατ' αυτόν τον τρόπο στη διάθεση του Προεδρείου δεν υπερβαίνουν το ένα δωδέκατο των προβλεπομένων στο σχέδιο προϋπολογισμού.
2. Η Επιτροπή Προϋπολογισμού δύναται να εγκρίνει δαπάνες πέραν του ενός δωδεκάτου των πιστώσεων του προϋπολογισμού για την προηγούμενη λογιστική περίοδο, υπό τον όρο ότι τηρούνται οι λοιπές διατάξεις της παραγράφου 1.

Άρθρο 32

Έλεγχος των λογαριασμών

1. Οι ετήσιες δημοσιονομικές καταστάσεις του Δικαστηρίου εξετάζονται από ανεξάρτητους ελεγκτές. Οι ελεγκτές διορίζονται και, αν είναι απαραίτητο, παύονται από την Επιτροπή Προϋπολογισμού.

2. Ο έλεγχος, ο οποίος βασίζεται σε επαγγελματικά ελεγκτικά πρότυπα και διενεργείται εν ανάγκη επιτόπου, έχει ως σκοπό να διαπιστωθεί ότι ο προϋπολογισμός εκτελείται νόμιμα και κανονικά καθώς και ότι η δημοσιονομική διαχείριση του Δικαστηρίου έγινε σύμφωνα με τις αρχές της οικονομίας και της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Οι ελεγκτές συντάσσουν έκθεση μετά το τέλος κάθε λογιστικής περιόδου, η οποία περιέχει υπογεγραμμένη ελεγκτική γνώμη.

3. Το Προεδρείο υποβάλλει στην Επιτροπή Προϋπολογισμού τις ετήσιες δημοσιονομικές καταστάσεις του Δικαστηρίου και την ετήσια κατάσταση εκτέλεσης του προϋπολογισμού για την προηγούμενη λογιστική περίοδο μαζί με την έκθεση των ελεγκτών.

4. Η Επιτροπή Προϋπολογισμού εγκρίνει τους ετήσιους λογαριασμούς μαζί με την έκθεση των ελεγκτών και απαλλάσσει το Προεδρείο όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού.

Άρθρο 33

Οικονομικοί Κανονισμοί

1. Οι οικονομικοί κανονισμοί εγκρίνονται από τη Διοικητική Επιτροπή. Τροποποιούνται από τη Διοικητική Επιτροπή ύστερα από πρόταση του Δικαστηρίου.

2. Οι οικονομικοί κανονισμοί προβλέπουν ιδίως:

α) ρυθμίσεις για την κατάρτιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού και για την απόδοση και τον έλεγχο των λογαριασμών,

β) τη μέθοδο και τη διαδικασία με την οποία πρέπει να διατίθενται στο Δικαστήριο οι πληρωμές και εισφορές, συμπεριλαμβανομένων των αρχικών χρηματοδοτικών εισφορών που προβλέπονται στο άρθρο 37 της Συμφωνίας,

γ) τους κανόνες που διέπουν τις ευθύνες των διατακτών και των υπολόγων και τις ρυθμίσεις της επιτήρησής τους, και

δ) τις γενικώς αποδεκτές λογιστικές αρχές στις οποίες πρέπει να βασίζονται ο προϋπολογισμός και οι ετήσιες δημοσιονομικές καταστάσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 34

Απόρρητο των διασκέψεων

Οι διασκέψεις του Δικαστηρίου είναι και παραμένουν απόρρητες.

Άρθρο 35

Αποφάσεις

1. Εάν μια σύνθεση δικαστηρίου αποτελείται από ζυγό αριθμό δικαστών, οι αποφάσεις του Δικαστηρίου λαμβάνονται με πλειοψηφία των δικαστών. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του προεδρεύοντος δικαστή.

2. Σε περίπτωση κωλύματος ενός από τα μέλη μιας σύνθεσης, δύναται να κληθεί δικαστής άλλης σύνθεσης κατά τα οριζόμενα στους Κανονισμούς Διαδικασίας.

3. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο παρών Οργανισμός προβλέπει ότι το Εφετείο λαμβάνει απόφαση συνεδριάζοντας σε ολομέλεια, η εν λόγω απόφαση είναι έγκυρη μόνον εφόσον ληφθεί από τα τρία τέταρτα τουλάχιστον των δικαστών που συγκροτούν την ολομέλεια.

4. Στις αποφάσεις του Δικαστηρίου μνημονεύονται τα ονόματα των δικαστών που εκδίκασαν την υπόθεση.
5. Οι αποφάσεις υπογράφονται από τους δικαστές που εκδίκασαν την υπόθεση, από τον γραμματέα όσον αφορά αποφάσεις του Εφετείου και από τον αναπληρωτή γραμματέα όσον αφορά αποφάσεις του Πρωτοδικείου. Απαγγέλλονται σε δημόσια συνεδρίαση.

Άρθρο 36

Μειοψηφούσες γνώμες

Η μειοψηφούσα γνώμη που διατυπώνεται ξεχωριστά από ένα της σύνθεσης σύμφωνα με το άρθρο 78 της Συμφωνίας πρέπει να είναι αιτιολογημένη, να υποβάλλεται εγγράφως και να υπογράφεται από τον δικαστή που τη διατύπωσε.

Άρθρο 37

Απόφαση ερήμην

1. Κατόπιν αιτήσεως ενός εκ των διαδίκων, μπορεί να εκδοθεί απόφαση ερήμην σύμφωνα με τους Κανονισμούς Διαδικασίας, όταν ο αντίδικος, αφού έλαβε το εισαγωγικό της δίκης ή ισοδύναμο έγγραφο, δεν καταθέτει έγγραφες προτάσεις προς υπεράσπιση ή δεν εμφανίζεται στην προφορική διαδικασία. Κατά της απόφασης αυτής μπορεί να ασκηθεί ανακοπή εντός μηνός από την κοινοποίησή της στον διάδικο κατά του οποίου εκδόθηκε η απόφαση ερήμην.
2. Η ανακοπή δεν αναστέλλει την εκτέλεση της ερήμην εκδοθείσας απόφασεως, εκτός εάν το Δικαστήριο αποφασίσει άλλως.

Άρθρο 38

Ερωτήματα που παραπέμπονται στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. Εφαρμόζονται οι διαδικασίες που έχει θεσπίσει το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις παραπομπές προς έκδοση προδικαστικής απόφασης στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
2. Όταν το Πρωτοδικείο ή το Εφετείο έχει αποφασίσει να παραπέμψει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης θέμα ερμηνείας της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση ή της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή θέμα κύρους ή ερμηνείας πράξεων των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αναστέλλει τη διαδικασία ενώπιόν του.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ⁽¹⁾

Τμήμα ΛΟΝΔΙΝΟΥ	Έδρα (ΠΑΡΙΣΙ)	Τμήμα ΜΟΝΑΧΟΥ
(Α) Ανθρώπινες ανάγκες	Γραφείο του Προέδρου (Β) Εκτέλεση πράξεων, μεταφορές	(ΣΤ) Μηχανικές κατασκευές, φωτισμός, θέρμανση, όπλα, εκρηκτικές ύλες
(Γ) Χημεία, μεταλλουργία	(Δ) Κλωστοϋφαντουργία, χαρτί (Ε) Σταθερές κατασκευές (Ζ) Φυσική (Η) Ηλεκτρισμός	

⁽¹⁾ Η ταξινόμηση σε 8 μέρη (Α έως Η) βασίζεται στο Διεθνές Σύστημα Ταξινόμησης των Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας της Παγκόσμιας Οργάνωσης Πνευματικής Ιδιοκτησίας (<http://www.wipo.int/classifications/ipc/en>).